تفسير تبيان

كنارنده

تفسير مواكب

﴿ اوچنجی جلد ﴾

معارف نظارت جليله‌سنك فی ٢٦ رمضان سنه ٣١٧ تاريخلی و ٥٩٩ و ٦٠٠ نومرولی رخصتنامه‌سيله طبع اولنمشدر

ناشری

محمد طاهر | حسن حلمی

استانبول

عالم مطبعه‌سی — احمد احسان وشركاسی

سنه ١٣١٨

تفسير تبيان

تفسير مواكب

بسم الله الرحمن الرحيم

سورة الكهف وهى مائة واحدى عشر آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم (الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب) اول الله تعالى يه حمد اولسونكه عبدى محمد صلى الله عليه وسلمه جبريل عليه السلام واسطه سيله قرآنى انزال ايتدى ❁ الله جل وعلا حمده استحقاقى قرآن انزالى اوزره ترتيب ايتمسيله تنبيه ايتديكه اول قرآن انك اعظم نعماسيدر . ❁ زيراكه اول عبادك كمالى اولان شيئه هادى ومعاش ومعادك صلاحى منتظم اولان شيئه داعيدر ❁ دينلديكه انزال كتابده تحميد واسراده تسبيح ذكر اولندى زيرا مقام تسبيح انك كمالى درجاتنك مبدائيدر ومقام تحميد ايسه انك نهايتيدر زيراكه بشرك كمالى اول كتابله‌در (ولم يجعل له عوجا) اول الله تعالى قرآنده عوجدن برشئ قيلمدى لفظنده اختلال ومعناسنده تنافى اولمق ايله وياخود جانب حقه دعوتدن آنده انحراف قيلمغله‌كه اول معانيده اعيانده‌كى عوج كبيدر (قيما) مستقيم معتدل اولديغى حالده انده افراط وتفريط يوقدر وياخود اول كتبك كافى مصدق وشرايعنى ناسخ اولديغى حالده (لينذر بأساً شديدا من لدنه) تاكه كندى عندندن صادر اول كتابله اكا كافرلرى عذابله تخويف ايده (ويبشر المؤمنين الذين يعملون الصالحات ان لهم اجرا حسنا) وتاكه اعمال صالحه ايشلاين مؤمنلره جنت اولمسيله تبشير ايده (ما كثين فيه ابدا) انلر آنده بلا انقطاع مقيم اولدقلرى حالده (وينذر الذين قالوا اتخذ الله ولدا) وتاكه الله تعالى ولد

[بسم الله الرحمن الرحيم]

(الحمد لله الذى انزل على عبده الكتاب ولم يجعل له عوجاً قيما لينذر بأساً شديداً من لدنه ويبشر المؤمنين الذين يعملون الصالحات ان لهم اجرا حسنا ما كثين فيه ابدا) حمد اولسون اول الله تعالى يه كه عبدى محمد صلى الله تعالى عليه وسلمه لفظ ومعناده اكريلك اولميه‌رق وافراط وتفريطدن برى اوله‌رق معتدل ومستقيم ومصالح عباده قائم اولديغى حالده جبرائيل عليه السلام واسطه سيله قرآن كريمى انزال ايلدى تاكه انكله كافرلرى من عند الله عذاب شديد ايله تخويف وعمل صالح ايشلايان مؤمنلرى اجر حسن ايله تبشير ايده‌كه انلر اول اجرده مؤبد وبى انقطاع مقيملردر (اتخاذ)

(وينذر الذين قالوا اتخذ الله ولدا مالهم به من علم ولا لآبائهم كبرت كلمة تخرج من افواههم ان يقولون الا كذباً) الله تعالى ولد اتخاذ ايتدى دين كافرلرى تخويف ايده آنلرك وبابالرينك بونى ديمه‌ده عاملرى اولميوب صرف

اتخاذ ايتدى دين كافرلرى تخويف ايده (مالهم به من علم ولا لآبائهم) اول قوله انلرك ونه آبالرينك علمى يوقدر بلكه آنى ديمه‌لرى جهل مفرط وتوهم كاذبدندر ويا اوائللرندن ويا آبالرندن ايشتدكلرينه تقليددن ناشيدر حالبوكه انكله اراده ايتدكلرى معنايى بيلمكسزينكه انلر اب وابنى مؤثر واثر معناسنه اطلاق ايدرلردى اكر اول معنايى بيلسه‌لردى اكا اتخاذ نسبتن اتمزلردى (كبرت كلمة تخرج من افواههم) انلرك اشبو مقاله‌سى كفرده عظيم اولديكه اول انلرك آغزلرندن چيقار زيراكه انده تشبيه وتشريك وار واكا اعانه ايدر ولده احتياج ايهامى وار (ان يقولون الا كذبا) انلر قول كذب ديرلر (فلعلك باخع نفسك على آثارهم ان لم يؤمنوا بهذا الحديث اسفا) يوخسه انلرك اشبو قرآنه ايمان كتورمدكلرينه حزن وغضبله يوزنكدن كتدكلرندن صكره كنديكى هلاككى ايدرسن (انا جعلنا ما على الارض زينة لها) بريوزنده اولان حيوان ونبات ومعادنى يره وير اهلنه زينت قيلدق (لنبلوهم ايهم احسن عملا) تاكه تعاطيده انلرك قنغيسى عملده اصلح ودنيايى اتركدر اختيار ايده‌رز (وانا لجاعلون ما عليها صعيدا جرزا) نفخهٔ اولى‌ده بر اوزرنده‌كى زينتى بر يره برابر ترابه دوندررز ونباتسز صعيد املس قيلورز (ام حسبت ان اصحاب الكهف والرقيم كانوا من آياتنا عجبا) يا محمد ظن ايتدكميكه اصحاب كهف ورقيم بزم آيتلريمزدن برآيت عجيبه اوله بلكه سموات وارض وما فيهماده اولان عجائب اندن اعجبدر ❁ كهف ❁ جبلده غار واسعدر ورقيم ايسه شول جبل وياواديننك اسميدركه كهف انده‌در ويا اصحاب كهفك قريه ويا كلبلرينك اسميدر وياخود لوح رصاص وياحجردركه انده انلرك اسملرى يازيلوب كهفك قپوسى اوزره قونوبدر ❁ دينلديكه اصحاب رقيم قوم آخروندركه انلر اوچ كمسه ايديلر اهللرى ايچون حاجتلرينه كيدركن انلرى يغمور طوتوب بركهفه كيرديلر اول حالنده جبلدن برصخره قوپوب كهفك قپوسنى بركتدى انلرك برى ديديكه كلك هربريمز احسن عملنى ذكر ايتسون اميددركه الله تعالى انك بركتنه بزى بوورطه‌دن خلاص ايده ❁ انلرك برى ديديكه كونلرده بركون بعض عمل ايچون اجيرلر استعمال ايتدم بررجل وسط نهارده كلوب بقيهٔ يومده اول سائرلرك كامل نهارده ايشلدكلرى دكلو ايشلديكندن سائرلرينه ويرديكم اجر دكلو اكا دخى ويردم اول سائرلرك برى ياوزلنوب اجرينى ترك ايتدى بن ايسه اول اجرله برديشى بوزاغى اشترا ايدوب حتى‌كه بيوندم نسللنديروب چون ما شاء الله ازمان ودهور مرورندن صكره بريلمديكم بيرضعيف بكا چيقه كلدى بنم سنده حقم واردر ايسترم ديدى وكنديننك اول اجرينى ترك ايدن اجير ايدوكنى بكا بيلدردى بندخى نعم ديوب انك اجريله اشترا ونسللنديرديكم صغرلرك جمله‌سنى اكا ويردم الهى اكر بن اول فعلى وجه كريمك ايچون ايتدمسه بزى بوورطه‌دن خلاص ايت ❁ همادم اول صخره بر مقدار كهفك قپوسندن آريلوب آيدينلق كوردك ❁ وانلرك ايكنجيسى ديديكه بنم فضله مالم وار ايدى ناسه شدت ايروب بندن معروف ديليو بكا برمرأة كلدى ديدمكه نفسكى بكا تسليمدن غيرى وجهله سكا برشئ ويرمزبن اول ايسه اكا رضا ويرميوب كتدى بعده بر وقتدن صكره كيرو كلوب بندن معروف استديكنده ينه اكا اولكى

جهل وتقليددر آنلرك اغزلرندن چيقان بوكلام كفر عظيم اولدى آنلر آنجق يالان سويلرلر (فلعلك باخع نفسك على آثارهم ان لم يؤمنوا بهذا الحديث اسفاً) يوخسه آنلرك بو قرآنه ايمان ايتميوب يانكدن كتدكلرينه حزن وغضبله نفسكى هلاككى ايدرسين (انا جعلنا ما على الارض زينة لها لنبلوهم ايهم احسن عملاً) بز يرده اولان معادن ونباتات وحيواناتى زمين اهلنه زينت قيلدق‌كه قنغيسى عمل صالحده وقنغيسى دنيايى تركده‌در تجربه ايدهلم (وانا لجاعلون ما عليها صعيداً جرزا) واول زمينده اولان طاغ واغاج وبنالرى محو ايله نباتسز قورى خراب ايدجيز (ام حسبت ان اصحاب الكهف والرقيم كانوا من آياتنا عجباً) اصحاب كهف ورقيمك اوچيوز طقوز سنه اويقوده قالدقلرينى يا محمد سن بزم سموات وارضى خلق ايتديكمزه نسبتله عجيب وغريب ظن ايتدكمى قدرتمزه نسبتله عجيب دكلدر ❁ بعضيلر ديديلركه اصحاب رقيم بشقه اوچ كيمسه ايدى بعض ايشلرينه كيدركن آنلرى يغمور طوتوب برمغاره‌يه كيرديلر اوحالده طاغدن برقيا قوپوب مغاره‌نك آغزينى قپاندى اول اوچ كيمسه‌نك هربرى عملنى ياد وتوسله الله تعالى دن

نجات طلبيله دعا ايتديلر بريسى اجرتله طوتديغى آدمى بعدزمان اجرتنى مدتى فائضيله وفا ايتديگنى وبريسى هواى نفسنه
مخالفت ايتديگنى وديكرى والدينه احسان ايتديكنى ياد واستغاثه‌لرنده قيا يوارلنوب خلاص بولديلر ۞

اصحاب كهف قصه‌سنده
اقوال مختلفه اولمغله
مشهور اولان بودركه
افسوس شهرى حواليسنده
رقيم نام واديده بناخلوس
طاغنده كهف دينور بر
مغاره وار ايدى شهر
افسوس دقيانوسك
دار الملكى اولوب اهاليسنى
بت پرستلكه تكليف ايدوب
اطاعت ايدن خلاص
ايتمين قتل اولوردى كنشى
زاده‌لردن خدا پرست
كنج آلتى كيمسه بر
كوشه‌ده بوجبارانك
فتنه‌سندن خلاص ايچون
دعايه مشغول ايديلر
بو حاللرنده ايكن دقيانوسه
خبر ويريلوب آنلرى احضار
وتهديد بسيار ايلدى
انلر طريق توحيده ثبات
كوستروب شركى قبول
ايتمديلر دقيانوس آنلرك
جميع مالنى اخذله سز
جوانلرسكز سزه ايكى
اوچ كون مهلت ويريرم
خلاص وقتلكزى فكر
ايدك ديوب كندوسى بر
غيرى شهره كيتدى اول
جوانلر فرصتى غنيمت
بيلوب بعد المشاوره فراره
قرار ويرديلر هر برى
بدرينك خانه‌سندن زاد
ونفقه ايچون بر مقدار مال آلوب شهره قريب بر طاغه عازم اولديلر يولده كيدركن بر چوبانه راست كلوب (حير)
آنلرك دينه موافقتله مرافقت ايلدى چوبانك كلبى دخى بونلره تابع اولوب عقبلرنجه كيدردى هر نقدر منع ايتديلرسه

تكليفنى ايتدم حتى اوچ كره بو منوال اوزره كلوب كتديكندن صكره آنى زوجه‌مه ذكر ايتديكمده
زوجم اكا ديمشكه اجابت ايت نه چاره ايده‌لم نك عيالمزه بر قوت تحصيلنه اعانه ايت چون مرأة
كلوب نفسنى بكا تسليم ايتدى بندخى انى كشف وقصد ايده‌جك دتره‌دى ديدمكه سكا نولديكه
دترسن ديديكه الله تعاليدن قورقارين ديدمكه سن بويله فقر وشدتده ايكن اندن قورقوب
بن ايسه رخا وراحتده ايكن روا ميدركه اندن قورقميم اويله اولسه انى ترك ايدوب التماس
ايتديكى شيئى ويردم الهى اكر بن اول فعلى وجه كريمك ايچون ايتدمسه بزى بو ورطه‌دن
خلاص ايت ۞ اويله اولسه اول صخره كهفك قپوسندن اولكيدن زياده آيريلوب حتى كه
برى بريمزى كورر اولدق ۞ انلرك اوچنجيسى ديديكه بنم بيرلكه ايرشمش والدينم وار
ايدى بن ايسه غنم صاحبى ايدم انلرى يديروب ايچوروب خدمتلرين كورمينجه غنمه كتمزدم
بر كون يغموردن انلرك قاتنه وارمه‌مدم حتى كه اخشام اولدى محلبمده سود ايله انلر قاتنه واروب اويور
بولدم انلرى اوياندرمقدن كراهت ايدوب المده محلبله صباحه دكين انلره منتظر اولدم حتى كه
اوياندقلرنده يديروب ايچوردم الهى اكر بن بو فعلى وجه كريمك ايچون ايتدمسه بزى بو ورطه‌دن
خلاص ايت اويله اولسه صخره قپودن آيريلوب اوچى دخى اول شدتدن قورتيلوب كيتديلر ۞ محمد
بن اسحاق ايدر وقتا كه اهل انجيل بيننده اختلاف عظيم اولوب عصيانلرى كبير ايتديلر ملوكلرى
دخى طغيان ايدوب نامى اصنام عبادتنه وطواغيت ايچون ذبحه اكراه ايتديلر جمله‌دن برى
ملوك رومدن دقيانوس نام جبار نامى اول فعله اكراه ايدوب مخالفت ايدنلرى قتل ايتدى
انلركه مؤمنلر اولوب دين مسيح اوزره ثابت اولديلر انك عذاب وقتلنى اختيار ايتديلر
چون دقيانوس افسوس شهرينه نزول ايتديكه اصحاب كهف انده اولديلر انلرى دقيانوس
قاتنه كتورديلر انلر ايسه اشراف رومدن مؤمنلر ايديلر حق تعالينك وحدانيته ايمانلرين
اعلان ايدوب دقيانوسك عذابن اختيار ايتديلر دقيانوس انلره امهال ايدوب ديديكه وارك
عقللكزى باشكزه ديرك شمدى سزه امان ويرميوب اولدرمكدن بنى نه منع ايدردى الا بوكه
شبابلغكز ايچون سزى اسركدم ايمدى واروب كيدك حيات ويا موتدن نفسلريكز ايچون
ديلديككزى اختيار ايدك ۞ ايمدى بن فلان شهره كيدوب كيرو بونده كلورم امريمه مطاوعت
ايتمزسكز اشد عذابله سزى هلاك ايدرين چون بو منوال اوزره اندن آيريلوب اولرينه كلديلر
بر مقدار زاد آلوب دقيانوس كيرو آنلرى استيو كلدين شهردن كتمكه بوندلر مكر
شهرلرينه قريب بنجلوس نام جبلده بر كهف وار ايدى اتفاق ايتديلر كه اكا كيره‌لر وانده
الله تعالى‌يه عبادت وطاعته مشغول اولوب دقيانوس كلديكنده ارادة الله نه ايسه انى كوره‌لر
اول كهفه كيدركن انلره بر كلب اويوب انى كرارا مرارا طرد ايتدكلرندنصكره باذن الله تعالى
اول انلره سويليوب ديديكه بندن اوشنمكز بن الله تعالينك دوستلرنى سورم اويوديغكزده
بن سزى بكلرم چون انلر اول كهفه كيرديلر دقيانوسك كلمسنه انتظارله ذكر وطاعته يوز
اورديلر چون دقيانوس كيرو افسوس شهرينه كلدى واصحاب كهفك كيرينه يمليخا دينوردى
تبديل شكله شهره واردى حاجتلرنى كورردى وكنديلر حققنده هر نه سويلنورسه انلره

ممكن اولميوب آخركار حق تعالى اول كلبه لسان كرم ايدوب بندن قورقميك بن الله تعالينك وسزك دوستكزم سز اويقوده
ايكن بن سزه پاسبانلق ايدرم ديدى چونكه طاغه يقين كلديلر چوبان بونلره بن بو طاغده بر مغاره بيلورم
اول مغاره‌ده كيزلنمك
ممكندر ديو اتفاقله اول
مغاره‌يه متوجه اولديلر
حق تعالى آيت آيه‌ده
مغاره‌يه كيتدكلرنى خبر
ويرر (اذ اوى الفتية الى
الكهف فقالوا ربنا آتنا
من لدنك رحمة وهيئ لنا
من امرنا رشدا) آنلره
ذكر ايت شونيكه اول
يكيتلر مغاره‌يى مأوى
ايدوب ديديلركه يا ربنا ذه
سنك عندكدن رحمت يعنى
رزق ومغفرت وعدودن
امنيت وير وكفاردن
مفارقت امريمزده صدق
ورشد وير (فضربنا على
اذانهم فى الكهف سنين
عددا) بز كهفده معدود
ييللر آنلرك قولقلرينه
حجاب وضع ايتدك كه كلام
ايشتميه‌لر يعنى آنلرى
اويوتدق (ثم بعثناهم لنعلم
اى الحزبين احصى لما
لبثوا امدا) مكره
اويادردق تا كه علم ازليمزده
اولان آنلرك مغاره‌ده
اكلنمسنى اهل كتابدن
مؤمن وكافر يا متقدمين
ومتأخريندن قنى كروه
تمام تعداد ايدوب ضبط
ايلمشدر (نحن نقص
عليك نبأهم بالحق انهم فتية
امنوا بربهم وزدناهم هدى) بز سكا اول اصحاب كهفك خبرينى حقله حكايت ايدرز اول يكيتلر ربلرى جل شانه‌يه ايمان
كتورديلر بز آنلرك هدايت وثباتلرنى آرتردق (وربطنا على قلوبهم اذ قاموا فقالوا ربنا رب السموات والارض لن ندعو

خبر كتورردى بر كون يمليخا شهردن اغلبه‌رق كلدى دقيانوسك شهره كلوب كنديلرك
تفقد ايتديكنى انلره سويلدى آغلشوب سجده‌يه وارديلر والله تعاليدن استعانه ايدوب
يلوارديلر اندن باشلرين قالديروب آيا كه بزه دقيانوسدن نه حالات ايرردبو حيرته دوشديلر
شمسك غروبى وقتى ايدى الله تعالى انلره نوم القا ايدوب جمعى اويقويه وارديلر بو جانبده
دقيانوس انلرك بابالرنى قاتنه كتوردى بكا عصيان وتمرد ايدن اوغللريكزدن خبر ويرك قنده
كيتديلر ديدى بابالرى ايتديكه انلر سكا اطاعت ايتميجك بزه‌مى اطاعت ايدرلر اموالرى آلوب
شهرك سوقنده اهلاك ايتديلر بعده بنجلوس طاغنه چيقوب كتديلر ۞ الله تعالى دقيانوسك
قلبنه القا ايتديكه اول كهفك آغزينى بركيده تا كه انلرى عجائب آياتندن بر آيت ايده دقيانوس
دخى انجلاين استدى والحال انده انلرك خبرى اولميوب الله تعالى انلرى وفات نومله توفى ايتدى
كلبلرى ايسه كهفك قپوسنده ايكى ذراعنى باسط اولديغى حالده ياتدى مكر دقيانوسك يانده
ايكى رجل وار ايدى ايمانلرنى كتم ايدرلردى اصحاب كهفك اسماء وانسابلرين وقصه واخبارلرين
وزمان وتاريخلرين رصاصدن ايكى لوحه يازديلر ونحاسدن بر صندوق ايچره قويوب اول بنيان
ايچنده كيزلديلر شول رجاءله كيم الله تعالى بر زمانده انلرى قوم مؤمنينه اظهار ايدرسه انلرك
احوال واخبارينى بيله‌لر ۞ وهب بن منبه ايدر عيسى عليه السلامك حواريلرندن برى افسوس
شهرينه كلوب دخول مراد ايتديكنده بوابلر انى دخولدن منع ايتديلر شهر قپوسنده بر صنم
وار اكا سجده ايتمينجه كمسه شهره كيرمز ديديلر اويله اولسه حوارى شهره كيرميوب كيرو
دوندى مكر شهرك قربنده بر حمام وار ايدى انك حماميجيسنه حوارى كندوينى ايجار ايتديكه
اول حمامده خدمت ايده حمامجى انى استيجارندن حمامنده بركت بولدى واول حوارى‌به شهر
شبابندن برقاچ كمسه‌لر آشنا اولديلر اول ايسه انلره سماء وارض اخبارين وآخرت احوالن
خبر ويرر انلر انى اينانورلردى وحمامجى ايله شرط ايتمشديكه كيجه‌ده حمام انك اوله انكله
صلاتى بيننه حائل اولميوب عبادتنه مشغول اوله بو حالت اوزره برقاچ ايام مرورندنصكره
ملكك اوغلى بر مرأة ايله كلوب حمامه كيردى حوارى اكا ديديكه سن ملك اوغلى
ايكن سكا لايقميدركه بويله ايدرسن ديو تعيير ايتدى اول اندن اوتانوب كيتدى ۞ بعده
بنه انجلين ايتدكده حوارى انى تعيير ايده‌جك حواريى اول سب وقهر ايتدى
واكا التفات ايتميوب مرأة ايله بيله حمامه كيردى كيرنجك ايكيسى دخى حمامك ايچنده اولديلر
ملكه خبر ايرديكه حمامجينك اجيرى اوغلكى اولدردى ديديلر چون حواريى استيو كلديلر
اول ايسه قاچوب كيتمشدى اويله اولسه انك اصحابى اولان شبانى استديلر آنلر دخى كنديلرك
استديكن ايشيدنجك شهردن چيقوب يوله كيرديلر ۞ مكر ايمانده بر صاحبلرى وار ايمش
يولده آكا راست كلوب بيله‌سنجه بر كلبله بيله كيجه بر كهفه كيرديلر بو كيجه بونده ياته‌لم ان
شاء الله تعالى صباحن رأيمز نه اقتضا ايدرسه آنى ايده‌لم ديوب اول حالتده الله تعالى آنلره نوم
القا ايدوب آنده قالديلر ايرتسى ملك اصحابيله اول شبانى تتبع ايدرك كهفه كيردكلرين بيلديلر
الله تعالى قلبلرينه رعب اير كوروب هيچ برى اوزرلرينه وارمغه طاقت كتورمدى

من دونه الهاً لقدقلنا اذاً شططاً) زآنلرك قلبلری اوزرینه اظهارحق ودقیانوسه جواب ویرمكده جسارتی محكم قیلدق اولوقتكه دقیانوسك اوكنده طوروب آنلری بت پرستلكه دعوت ایندكده دیدیلركه بزم ربمز تعالی سموات وارضك ربیدر اندن غیری یه طاپمیز اكر غیری یه طاپارز دیرسك اول آنده خطا ویالان سویلامش اولورز (هؤلاء قومنا اتخذوا من دونه آلهة لولا یأتون علیهم بسلطان بین فمن اظلم ممن افتری علی الله كذباً) بو بزم قومز اولان اهل افوسدن بر كروهكه دقیانوسك تهدید وقتلی خوفیله الله تعالی دن غیری باطل الهه اتخاذ ایتدیلر اول كافرلر نیچون بت پرستلكلری اوزره برهان ظاهر كتورمزلر الله تعالی یه شریك نسبتیله كذب وافترا ایدندن اظلم كیم اولور (واذاعتزلتموهم وما یعبدون الاالله فأوا الی الكهف ینشر لكم ربكم من رحمته ویهیئ لكم من امركم مرفقاً) بیوكلری اولان یملیخا فرارا مغاره یه كیدركن یولده رفیقلرینه دیدیكه چونكه قومزدن آرانمی ایستدك اول قومز الله تعالی یه عبادت ایدوب وعبادتده اصنامی اكا شریك ایدرلر بونلرك بوعبادتلری بزه كران كلدی ایمدی مغاره یی مسكن ایدوب بزالله تعالی یه عبادت ایدهلم ربكز جل شانه ایكی جهانده رحمتندن (برمقدار) سزه نشر ایدر وامركزدن دین ودنیاده سزه رفق ونفعی اولور شیئی تسهیل ایدر ✽ مرویدركه اول جوانلر چوبانك

آرالرندن بری دیدیكه آنلره ایرشدیكی تقدیرجه مرادكز قتل اولیجق اوزرلرینه كهفك آغزنی محكم بركدك تا كه آنده آج وصوسز هلاك اولسونلر اول رأیی تحسین ایدوب آنك كبی ایتدیلر بعده ازمان ودهور مرور ایدوب اول بلادده بندوسیس نام بررجل صالح مالك اولوب آلتمش سكزییل ملوكتده باقی اولدی لكن زماننده ناس احزاب اولدیلر كیملری الله تعالینك وحدانیتنه وبعثك حقیقتنه تصدیق وكیملری ایسه انی تكذیب ایدرلردی ومع ذلك اهل باطل كوندن كونه زیاده اولوب اهل حق اوزره ظهورده ایدیلر حیات انجق حیات دنیادر بعث انجق ارواحه اولور اجساده بعث اولمز دیرلردی ✽ بندوسیس بوحالتدن زیاده مهموم اولدی كیجه وكوندز الله تعالی یه یلواروب حقك ظهورین دیلردی اویله اولسه الله تعالی اكا اجابت ایدوب اصحاب كهفك شانی تبیین ایله قیامتك اتیانن وبعثك حقیقتن اظهار ایلدی ✽ شول وجهله كیم افسوس اهالیسندن اولیاس نام رجلك قلبنه القا ایتدیكه اول كهفك آغزندهكی بنیانی هدم ایدوب قیونلرینه كهفی حظیره ایدهاویله اولسه اجیرلر طوتوب حتی كه آنی هدم وكهفك آغزنی آچدیلر ✽ واول حالتده الله تعالینك اذنیله اصحاب كهف دخی اویخودن اویانورلر كبی كویا كیجه یاتوب صباحن طورر كبی اوتوری كلدیلر وجوه والوانلرنده تغیراولمامغله اوزرلرندن كچن زمانی نهبیلدیلر ونه توهم قیلدیلر بلكه كا كان دقیانوسدن حاللری نیه ایرهسی خوفنه دوشدیلر ✽ ویملیخایه دیدیلركه عادتی اوزره تبدیل شكالهشهره كیده وكندیلر ایچون طعام اشترا ایدوب ونه سویلنور ایدوكن تجسس ایدهچون یملیخاشهرك قپوسنه ایردی كورسهكه قپوده اول شهراهلنك مؤمنین اولملری علامتی وار ✽ تعجب ایدوب برآخر قپویه واردی آنده دخی آنك مثالی كوروب متحیر اولدی ✽ بونه حالتدركهدونكی كونده مسلمون استخفاده ایكن بوكونده ظهوره واستعلاده درلر دونكی كونده عیسی اسمی خوف واخفا ایله سویلنوركن بوكونده ایسه آنك اسمنه یمین ایدیلور ✽ وبرینه دیدیكه بوشهره نه دینور ایتدیكی افسوس اویله اولسه یملیخانك حیرتی زیاده اولدی كوكلندن دیدیكه ایمدی عقلمه خلل ایرویدر بكا لایق اولان بودركه ناس بنی بیلمدن وكیمسهدن بكا ضرر ایرمدن حاجتم كوروب كیدم ✽ آندن طعام اشتراسیچون بر دكانه واردی وكیسهسندن بر درهم چیقاروب طعامه ویردی اول آنی كوریجك ضرب ونقشنه تعجب ایدوب یاننده بر جله صوندی اول دخی برآخره بومنوال اوزره اول درهم تعجبله الدن اله كتدكدن صكره بری برلریله بوكیسه دفینه بولمشدر دیو كیزلو سویلشمكه باشلدیلر ✽ یملیخا ایسه آنلر كندوبی بیلدیلر دقیانوسه ایلتمك مراد ایدرلر ظن ایدوب خوفه دوشدی درهم سزك اولسون طعامكز كركمز قوك بنی حالمه كیدهیم دیدی دیدیلركه ای یكت سن نه حالوسن كنزی قدمه بولدك بزه خبرویركه سكا مشارك اولوب سنی كیزلیهلم اولمسه سنی ملكه ایلتورز انی اندن كیزلمكه امكانك اولمز خبر ویرسن ✽ یملیخا ایسه آنلره نهجواب ویرهجكن بیلمیجك سودوب انی مدبرلره ایلتدیلركه آنلر رجل صالح ایدیلر برینه اریوس وبرینه اسطیوس دینوردی یملیخا ایسه كندوبی دقیانوسه ایلتورلر ظنیله قورقوب آغلردی انلری كوریجك

دلالتیله مغاریه كیروب قرار ایتدیلر همان امرحقله اویودیلر دقیانوس افسوسه كلوب آنلری سؤال ایلدی فرارلرینی خبر ویردكارنده بابالرینه آنلرك احضارینی تكلیف ایلدی بابالری بزم مالمزی آلوب بوطاغه كیتدیلر دیدیلر دقیانوس جمیله كیدوب اول غاری بولدقده بویلجه فوت اولسونلر دیو غارك آغزنی محكم یابدردی دقیانوسك مقربلرندن ایكی مؤمن جوانلرك اسملری وحاللرینی برطاشه نقش ایدوب مغارهنك دیوارینه وضع ایلدیلركه شاید بروقت اقتضا ایده اول مغاره جبل بنا خلوسك جنوب طرفنده ایدی شمس طلوع وغروبنده اكا طوقوب عفونتنی تحلیل ایدردیكه اجساد والوانلری متغیر اولمیه (وتری الشمس اذاطلعت تزاور عن كهفهم ذات الیمین واذاغربت تقرضهم ذات الشمال وهم فی فجوة منه ذلك من ایات الله من یهدالله فهو المهتد ومن یضلل فلن تجدله ولیاً مرشداً) كوریدكه كونش طلوعنده مغارهلری قطب شمالی مقابلنده اولمغله آنلرك صاغ طرفنه میل ایدردی وغروبنده انلری ترك ایدوب صول طرفه كیدردی وآنلر مغارهنك اورتهسنده اولمغله هوا آلوب تعفندن امین ایدیلر ایشته بوقدرت اللهك دلائلندندر كیمهكه الله تعالی توفیقیله هدایت ایدرسه اول كمسنه فلاح ورشاده یول بولمشدر كیمیكه ضلالتله مخذول ایدرسه انكیچون ولی مرشد بولهمزسین (وتحسبهم ایقاظاً وهم رقود ونقلبهم ذات الیمین وذات الشمال

برمقدار قورقوسی كیدوب لكن حیرتندن نهسویلیهجكن بیلمزدی چون اول مدبرلر درهمی كوردیلر ضرب ونقشنه تعجب ایدوب دیدیلركه ای یكت بولدیغك دفینه قندهدر ✽ یملیخا ایتدی بن دفینه بولمامشن بلكه بودرهمی بابامك مالندن آلمشن بوشهرك ضرب ونقشیدر لكن بكا نه حالت ایردیكن بیلمزین ✽ زیرا بن كندیمی بوشهرك اهلندن ایدوكمی تیقن ایدرین حالبوكه دوندنبرو نهبنی بیلور ونه بن بیلدیكم كمسه قالمش بولورین دونكی كونده بوشهر ملكی دقیانوس ایدی اول حكم ایدردی شمدی ایسه سزی حكم ایدر كوررین ✽ دیدیلركه دقیانوسك موتندنبری چوق زمان كچوبدر نیچه ملوك كلوب بعده دنیادن كیدوبدر سن ایسه هنوز تازه بریكتسن برسوز سویلهكه مقالك حالكه موافق اوله ✽ یملیخا ایتدی نز برقاچ یكتلر ایدك دقیانوسك ناس اصنام عبادتنه اكراهندن بنم زعممده دونكی كونده قاچوب شهرك طشرهسندهكی بنجلوس طاغنده بركهفه كیرمشدك كه الآن انلر اندهدرلر بنی كوندردیلركه انلره طعام آلیورم ودقیانوسك بزم امریمزده مرادی ندر بیلوب انلره ایركورم بن ایسه بونده كلیجك بوحالتلره ایردم ماجرام بودركه اشته سزه خبر ویردم ایناتمزسكز كلوك سزكله اول كهفه كیدهلم انده اصحابمی كورهسز بنم صدقمه اطمئنان ویقین ایركورهسز نعم دیوب اول ایكی مدبر اهل مدینه ایله آتلو ییاق اصحاب كهفه توجه ایدوب یوله كیردیلر ✽ یملیخا اوكلرینه دوشوب حتیكه كهفك قربنه ایردیلر برو جانبده اصحاب كهف وقتاكه یملیخانك زیاده اكلندیكن كوردیلر دقیانوس جانبندن بیلنوب اله كیردی ظن ایتدیلر اویله اولسه بری برلرینه وداع ایدوب نمازه طوردیلر كندیلرك اخذینه نه زمان كلورلر دیو انتظارده اولدیلر اول حالتده یملیخا اوزرلرینه چیقه كلدی انلر انی كوریجك سكا نه حالت ایردیكه بویله تأخر ایتدك دیدیلر اول دخی انلره ماجرانی حكایت ایدوب اریوس واصحابی وافسوسك اهالیسی انلری زیارت ایچون كهفك طشرهسنده منتظرلرایدوكنی روایت ایتدی اویله اولسه كندیلرده ظاهر اولان حق تعالینك آیت وقدرتلرن بیلدیلر بودكلو زمان اویخوده اولدقلرندنصكره اویانملری بعثك حقیقتنه علامت وقیامتك قیامنه دلالت ایدوكن تیقن قیلدیلر بعده یملیخانك ارنجه اریوس واصحابی كهفك قپوسنه ایردیلر اول اصحاب كهفك احوالی یازیلو ایكی لوحی صندوقدن چیقاروب كوردیلر اوقیوب ماجرالرین بیلدیلر الله تعالی یه حمد ایدوب بعثك حقیقتنه مطمئن اولدیلر آندن اصحاب كهفك قاتنه كیردیلر وبری برلریله سویلشوب اصحاب كهف دقیانوسله كچن ماجرالرین بالمشافهه آنلره خبر ویردیلر بعده اریوس ملكلری بندوسیسه برید ایله نامه كوندردی واصحاب كهف احوالن اكا بیلدیردی اول انی ایشیدیجك الله تعالی یه حمد وشكر ایدوب زیاده سوندی فی الحال اتباع واعوانیله آتلنوب اصحاب كهفك قاتنه واردی انلر اوتورر وبندوسیس طورركن انلرك هربرنی اعتناق ایتدی بعده انلر اكا استیداع ودعا ایدوب اول انلرك اوكنده قائم ایكن انلر كیرو اویخویه واروب قبض اولندیلر ملك امر ایلدیكه انلرك هربری التوندن تابوت ایچنه قونیله ✽ ملك كیجه منامنده انلری كوروب اكا دیدیلركه بزنه التوندن

وكلبهم باسط ذراعيه بالوصيد لواطلعت عليهم لوليت منهم فراراً ولملئت منهم رعباً) آنلرك كوزلرى آچيق اولمغله سن
آنلرى اوياناق ظن ايدرسين مع هذا آنلر اويقوده‌در ﴿ ٨ ﴾ بز آنلرى ملكلرله صاغنه وصولنه دونده ريرزكه
طول زمانله بدنلرى
چوريميه وانلرك كلبلرى
ديرسكلرينى قپونك اشيكنه
بسط ايتمشيدى اكرسن
آنلره نظرله مطلع اوليدك
خوفكدن كيرو دونوب
قاچردك وقلبك آنلرك
رعبيله طولوردى زيرا
كوزلرى آچيق وقيللرى
وطرنقلرى اوزامش
ومكانلرى مظلم وموحش
ايدى (وكذلك بعثناهم
ليتساءلوا بينهم قال قائل
منهم كم لبثتم قالوا لبثنا يوماً
او بعض يوم قالوا ربكم اعلم
بما لبثتم فابعثوا احدكم
بورقكم هذه الى المدينة
فلينظر ايها ازكى طعاماً
فليأتكم برزق منه
وليتلطف ولايشعرن بكم
احداً) بز آنلرى
اويوتديغمز كبى كمال
قدرتمزله جسد ولباسلرى
بومدت طويله‌ده تغيير
اولمقسزين اويانديردق كه
حاللرينى بيله‌لر وصنعت
الهيه‌يى اكايه‌لر آنلردن
بريسى (مكسلمينا) ديديكه
نه قدر زمان ياتوب اكلنديكز
انلرك مغاره‌يه كيرملرى
كونش طوغركن ايدى
اويانملرى غروبه قريب
اولمغله جوابده بركون
ياخود كوندن برمقدار خوابده اكلندك ديديلر تكرار قيللرينه وطرنقلرينه بربرلرينه ربكز جل شانه بيلوركه (دياده)
نقدر اكلنديكز ديديلر آنك علمنه چاره‌لرى اولمامغله كندولرينه الزم ومهم اولان ايشه عزيمتله ديديلر كه بو درهمله بريكزى

وبه كومشدن خلق اولنمشز بلكه ترابدن خلق اولوب ينه ترابه عودت ايدرز بزى كهفده
تراب اوزره بولديغك حالتده ترك ايدكل تا كه الله تعالى بزى اندن بعث ايده وانلرك قاتندن
ناس طشره چيقدقلرى حيندن الله تعالى رعبله انلره حجاب ايتدى من بعد هيچ كمسه‌نك انلر
اوزره دخوله قدرتى اولمدى بعده ملك اول كهفك قپوسنده برمسجد بنا ايدوب اول عبادتگاه
وناسه زيارتگاه اولدى (اذ أوى الفتية الى الكهف فقالوا ربنا آتنا من لدنك رحمة) يا محمد
انلره ذكر ايت شول وقتى كه اشراف رومدن شول شبانى كه دقيانوس انلرى شركه تحويل
اراده ايتدكده انلر اندن ابا ايدوب كهفه كيرديلر وانى مأوى ايدنديلر يا ربنا بزه سنك
عندكدن رحمت ورزق واعدادن امن وير ديو يلوارديلر (وهيئ لنا من امرنا رشدا) وبزم
ايچون اوزرينه اولديغمز مفارقت كفار امرندن رشدى تيسير ايت تا كه انك سببيله راشدين
مهديين اوله‌وز وياخود امريمزك كلى رشد ايت (فضربنا على آذانهم فى الكهف سنين عددا)
اويله اولسه بز انلرك مسامعى اوزره برحجاب وضع ايتدك كه اول انلرى ايشتمكدن منع ايدر
يعنى بز انلرى اول كهفده سنين معدوده‌ده برنوم ثقيل ايله انامه ايتدك كه انلره اصواتدن هيچ
برصوت تأثير ايتميه (ثم بعثناهم لنعلم اى الحزبين احصى لما لبثوا امدا) بز انلرى اول كهفده انامه
ايتديكمزدنصكره ايقاظ ايتدك كه تعلق حالى ايله اولان علممز اولدوكى علممزه مطابق تعلق
استقبالى ايله تعلق ايده اكا كه ايكى مختلف طائفه‌نك قنغيسى انلرك كهفده مدت لبثنده غايت
اوقات لبثلرينى اضبطدر (نحن نقص عليك نبأهم بالحق) بز سكا اول اصحاب كهفك خبرين
صدقله حكايت ايدرزكه (انهم فتية آمنوا بربهم) انلر شول شبانلردركه ربلرى جل شانه‌يه ايمان
كتورديلر (وزدناهم هدى) بز انلرك ايمان وبصيرتلرين آرتوردق (وربطنا على قلوبهم) بز
انلرك قلوبنى وطن واهل ومال مفارقتى صبرينه وحق اظهارده ودقيانوسى رده جرأته
قوى قيلدق (اذ قاموا فقالوا ربنا رب السموات والارض لن ندعو من دونه الها لقد قلنا اذا شططا)
شول وقتن كه دقيانوسك اوكنده طوروب اول انلرى صنم عبادتن تركلرى اوزره عتاب ايتديكنده
ديديلر كه بزم ربمز سموات وارضك ربيسيدر اندن غيرى براله ادعا ايدرد كلل‌ز ادعا ايدرسه‌وز جور
وكذب ديمش اولورز (هؤلاء قومنا اتخذوا من دونه آلهة) قوممز افسوس شهرينك اهلى
الله تعالى‌دن غيرى اصنامى آلهه اتخاذ ايدوب آنلره عبادت ايدرلر (لولا يأتون عليهم
بسلطان بين) اول اصنامه عبادتلرى اوزره برهان ظاهر ايله‌نيه كلمزلر كلسه‌لردى ۞ زيرا كه
دن برهانله اخذ اولنور اشبو دليلدركه ديانتدن اول شئ كه اكا دليل اولميه اول مردوددر
وآنده تقليد جائز دكلدر (فمن اظلم ممن افترى على الله كذبا) شول كمسه‌دن اظلم وارميدركه
الله تعالى‌يه شريك نسبتيله افترا ايده (واذ اعتزلتموهم ومايعبدون الا الله) اول شبان بربرلرينه
ديديلركه اكر قوممزى ومعبودلرينى ترك ايدوب عبادتى انجق الله تعالى‌يه ايتسيديكز زيرا كه
اول قوم عبادتى هم الله تعالى‌يه وهم اصنامه ايدرلردى اشبو نده دلالت واردركه زمانك
فسادى عندنده ناسدن عزلت وجبال وغيرانده سكون ووحدت مشروع اوله (فأووا الى
الكهف ينشر لكم ربكم من رحمته) ايمدى كهفه التجا ايدك كه ربكز جل شانه رحمتندن سزه

شومدينه‌يه ۞ يعنى افسوسه شمدى اسمى طرسوسدر ۞ كوندرك كه باقسون قنغى طعام حلال وپاك ايسه آندن سزه رزق
كتورسون واشتراسنده لطف ومدارا ايلسون وسزى شهرلودن بركمسنه‌يه خبر ويرمسون (انهم ان يظهروا عليكم
يرجموكم اويعيدوكم فى ملتهم ولن تفلحوا اذا ابدا) ﴿ ٩ ﴾ اكر دقيانوسه تابع اولان اهالئ شهر سزه مطلع
اولور ياظفر بولورلرسه
سزى رجم ايدرلر ياخود
كرها كندو دينلرينه
دوندررلر اكرانلرك
دينه كيررسه كز ايدى
فلاح بولمزسكز ۞
مرويدركه انلرك كامل
واعقللرى اولان يمليخا
بووصيتلرى قبول ايله
شهره كيدوب قبولره
واردقده طورلرى تغيير
اولمش كوردى شهره
كيردكده بازار ومحلات
وانسانلرك لون وشكللرينى
طرز آخرده كوروب
كندويه حيرت غلبه
ايدوب مضطرب اولدى
آخرالامر اتمكجى دكاننه
واروب اول درهمى يعنى
دقيانوسك سكه‌سيله اولان
اقچه‌يى اتمكجى‌يه ويردكده
اتمكجى خيال ايتديكه
بو آدم خزينه بولمشدر
همان الدن اله كوستره‌رك
ضابطه واردى يمليخايى
طوتوب بولديغك مالك
باقسنى وير ديو تهديد
ايتديلر يمليخا بن خزينه
بولمدم دونكى كون
بو آلتونى اودن آلدم
بوكون بازاره كتوردم
ديدى پدرينك اسمنى صورديلر خبر (٢) ويردكده شهرده اولمغله آدم ايشتدكلرى اولمامغله تكذيب ايتديلر غايت
دهشتدن بنى دقيانوسه كوتورك اول بنم ايشمى بيلور ديدى اول كلامنى دخى استهزا ايدوب دقيانوس فوت اوله‌لى اوچيوز
سنه‌يه قريبدر سن بزه مثل سويليورسين ديديلر يمليخا ناچار عاقبت دونكى كون قاچوب غاره كيردكلرينى سويليوب غيرى

دنياده وآخرنده بسط وتوسيع ايده (ويهيئ لكم من امركم مرفقا) وامريكزدن سزه
يسر ورفقى عائد اولور شيئى تسهيل ايده (وترى الشمس اذا طلعت تزاور عن كهفهم ذات
اليمين) يا محمد اكرسن آنلرى كورسيدك كونش طوغديغنده آنلرك كهفندن جهت يمينه ميل
ايدر تا كه شعاعى آنلر اوزره وقوعله آنلره ايذا ايتميه ۞ زيرا كه كهف جنوبى ايدى (واذا
غربت تقرضهم ذات الشمال) وكونش باتديغنده آنلرى ترك ايدوب جهت شماله عدول ايدر
(وهم فى فجوة منه) آنلر اول كهفدن مكان متسعده يعنى آنك وسطنده‌درلر برحيثيتله كيم
آنلره روح هوا ايرر وانكله كربت غار آنلردن كيدر (ذلك من آيات الله) اشبو ذكر
اولنان آنلرك شان وحديثى الله تعالى‌نك عجائب صنع ودلائل قدرتندندر كه آنكله اعتبار
اولنور (من يهدالله فهو المهتد) اول كمسه‌كه الله تعالى اكا توفيقله هدايت ايده اول
مهتديدركه فلاحه ايردى ۞ اشبونكله مراد آنلره ثنادر وياتنبيه‌دركه بو آيات امثالى كثيره‌در
لكن آنكله انتفاع اول كمسه‌يه‌دركه الله تعالى انى تأمل واستبصاره توفيق ايده (ومن يضلل
فلن تجدله وليا مرشدا) اول كه الله تعالى آنى مخذول ايده آنكچون ولى مرشد بولمزسين
(وتحسبهم ايقاظا وهم رقود) سن آنلرى انفتاح عيون وكثرت تقلبلريچون اوياناق ظن
ايدرسن حالبوكه آنلر اويورلردر (ونقلبهم ذات اليمين وذات الشمال) بز آنلرى ياتاقلرنده
صاغلرينه وصوللرينه دوندررز تا كه طول زمانله ارض بدنلرندن اكا ولى ايدن جانبى
چوريتميه (وكلبهم باسط ذراعيه بالوصيد) حالبوكه آنلرك كلبى بابده ويافناء وياعتبه‌ده اويور
اولديغى حالده ايكى ذراعن بسط ايدوبدر (لواطلعت عليهم) يا محمد اكرسن آنلرك واروب
آنلره نظر ايتسك (لوليت منهم فرارا) آنلردن خوف ايتديككدن كيرو دونوب قاچيدك
(ولملئت منهم رعبا) وآنلردن رعبله صدرك طوليدى ۞ زيرا كه الله تعالى آنلره هيبت لباسن
كيوربدر ويا اجراملرنده عظم ومكانلرنده وحشت اولوبدر ۞ روايت اولنديكه معاويه
رضى الله تعالى عنه رومه غزا ايدوب اول كفهه اوغراديغنده ديديكه اشبو اصحاب كفه كيروب
كورسيدك ابن عباس رضى الله تعالى عنه انكله بيله ايدى ديديكه اكا چاره يوقدر ۞ زيرا كه
الله تعالى سندن خيرلوبى آندن منع ايدوبدر ديو اشبو آيتى ذكر ايلدى معاويه ايسه آنى
دكليوب اتباعندن برقاچ كمسه‌لرى آكا كوندردى كيردكلرى كبى برريح كلوب آنلرى طشره
چيقاردى (وكذلك بعثناهم ليتساءلوا بينهم) بز آنلرى كمال قدرتمزه آيت اولسون ايچون
اويوتديغمز كبى اويارديق كه بربرلرينه سؤال الله حاللرينى والله تعالى‌نك آنلره اولان صنعنى
بيله‌لر وآنلر آنك كمال قدرتنه يقينلرينى آرتروب بعث امرينه مستبصر وآنك كنديلره اولان
نعمتلرينه شاكر اوله‌لر (قال قائل منهم كم لبثتم قالوا لبثنا يوما اوبعض يوم) آنلرك رئيسى
مكسلمينا ديديكه نومكزده نه قدر زمان لبث ايتديكز ديديلركه بركون لبث ايتمشز ۞ زيرا كه
آنلر كهفه كونش طوغاركن كيروب اويانملرى كونش باتركن ايدى بعده كونشدن بقيه

شی بیلمم دیو جواب ویردی القصه پادشاهلری اولان ملك صالح تندروسه کوتوردیلر اول ملك مؤمن اولوب وقتنك
ناسی اکثری حشر اجسادی منکر ایدیلر هرچند ملك مزبور آنلره نصیحت ایتدکجه فائده ایتمزدی یملیخا اول ملکه
صورت حالی تقریر ایتدکده ملك اوغلی واشراف ومقربلریله عازم ١٠ غاره اولدیلر یملیخا واروب یارانلرینه
خبر ویردی دخی بتشوب
اول حاللری اوزرینه
یازیلان طاشی کتوروب
اوقودیلر اسملری
وحاللری معلوم اولدی
آنلره سلام ویروب
جواب آلدی وآنلرله
معانقه ایدوب وداع
ایدرکن تکرار اویقویه
واروب قبض اولندیلر
(وکذلك اعثرنا علیهم
لیعلموا ان وعدالله حق
وان الساعة لاریب فیها
اذیتنازعون بینهم امرهم
فقالوا ابنوا علیهم بنیاناً
ربهم اعلم بهم قال الذین
غلبوا علی امرهم لنتخذن
علیهم مسجداً) اصحاب
کهفی بوصورتله اویاندرمز
کبی ناسی انلرك حالنه مطلع
ایلدك که الله تعالینك
وعددی اولان بعث
و حشر حق اولدیغنی
بونلره انظار وتشبیه ایله
شك وشبهه سز قامت قیامتی
بیله لر زیرا آنلر اولوقتده
دینلری امرنده منازعه
ایدوب ۞ بعضیلری حشر
یالکز ارواح مجرده ایله در
وبعضلری روح وجسد
معا حشر اولنور دیرلردی
تا که بونلری کوروب روح مع جسد حشر اوله جغنی وقدرت اللهده عجز اولمدیغنی بیلسونلر چونکه اهالی (مسلمون)
شهر بواحوالی کوردیلر ۞ برکروهی بونلرك حفظنه دیوار وبنا یاپلسون دیدیلر ربلری تعالی آنلرك امورلرینه اعلمدرکه
بنا خصوصنده اولان معارضه لرنده حشر اجساده قائل اولنلر غلبه ایدوب اوزرلرینه عبادت ایچون مسجد بناسنی

کوریجك ویا برکونك بعضی لبث ایتمشز دیدیلر اندن صاچلرینه وطرنقلرینه نظر ایدیجك
برکوندن اکثر لبث ایتدکلرین بیلوب (قالوا ربکم اعلم بما لبثتم) نه قدر زمان لبث ایتدیککزده
ربکز جل شانه اعلمدر دیدیلر وقتا که اول امر ملتبس اولوب انك علمنه چاره لری
اولمدیغن بیلدیلر مهملری اولان امره اقبال ایدوب دیدیلرکه (فابعثوا احدکم بورقکم
هذه الی المدینة) ایمدی بریکزی اشبو نفقه مز ایچون اعداد اولنان درهمله شهره کوندردك که
انك اسمی الآن طرسوسدر زمان جاهلیتده افسوس ایدی (فلینظر ایها ازکی طعاما)
نظر ایتسونکه اول شهر اهلندن قنغیسنك طعامی احل واطیب واکثر وارخصدر
(فلیأتکم برزق منه ولیتلطف) واندن بررزقله کلسون ومعامله ده لطفی تکلف ایتسون
تاکه الدانمیه ویاخود ذهاب وایابنده تخفیفده تکلف ایتسون تاکه بیلنمیه (ولایشعرن بکم
احدا) وسزك بیلنمکز مؤدی اولور شیء ایشلمسون (انهم ان یظهروا علیکم یرجموکم
اویعیدوکم فی ملتهم ولن تفلحوا اذا ابدا) اکر انلر سزه مطلع اولور ویا ظفر بولورلرسه
سزی طاشله اولدررلر ویاخود کرها کندی دینلرینه دوندررلر والحال اکر انلرك دیننه
کیررسکز ابدا فلاح بولمزسز (وکذلك اعثرنا علیهم) نتکیم بز اول اصحاب کهفی اویودوب
اویاردق ناسی انلرك حالنه مطلع قیلدق (لیعلموا ان وعدالله حق) تاکه انلرك حالنه مطلع
اولان ناس الله تعالینك بعثله وعدی حق ایدوکنی بیله لر ۞ زیرا انلرك نوم وانتباهی
وفات ایدوب بعث اولنانك حالی کیبدر (وان الساعة لاریب فیها) وقیامتك امکاننده ریب
یوق ایدوکنی دخی بیله لر ۞ زیرا انلرك نفوسنی توفی ایدوب اوچیوز ییل بدنلرین تحلل
وتفتتدن حفظه قادر اولان رب تعالی قادردرکه جمیع ناسك نفوسن توفی ایدوب بدنلرینی
اعاده ایتدکدنصکره نفوسلرین کیروا اکا رد ایده (اذ یتنازعون بینهم امرهم) بز ناسی
اصحاب کهفك حالنه مطلع قیلدق شول حینده که انلر دینلری امرنده تنازع ایدرلردی ۞
بعضلری ارواح مجرده بعث اولور وبعضیلری ایسه ارواح وابدان معا بعث اولور دیردی
ویاخود اصحاب کهف امرنده تنازع ایدرلردی شول حینده که الله تعالی آنلری ثانیا موتله
اماته ایتدی بعضلری دیدیکه انلر اولدیلر وآخرون دیدیلرکه اول مرده اویودقلری کبی
اویودیلر ۞ برطائفه دیدیلرکه انلر اوزره بنیان ایدهلم که انده ناس ساکن اوله لر وانی قریه
ایدینه لر ۞ وآخرون دیدیلرکه انلر اوزره مسجد بنا ایدهلم که انده نماز قیلنه ۞ نتکیم
حق تعالی انی ذکر ایلدیکه (فقالوا ابنوا علیهم بنیانا) انلردن برطائفه دیدیلرکه انلر
اوزره بنیان ایدك که تربه لری انلره ناس تطرقندن محفوظ اوله وناسه مسکن اوله الله تعالی
انلرك امرینه خوض ایدنلری رد ایدوب دیدیکه (ربهم اعلم بهم) ربلری جل شانه
انلرك حالنه اعلمدر (قال الذین غلبوا علی امرهم لنتخذن علیهم مسجدا) انلرك حالنه مطلع
اولنلرکه بندوسیس واصحابیدر دیدیلرکه کهفك قبوسنده مسجد بنا ایدهلم که انده

اتخاذ ایدهرز دیدیلر (سیقولون ثلثة رابعهم کلبهم ویقولون خمسة سادسهم کلبهم رجماً بالغیب ویقولون سبعة وثامنهم کلبهم
قل ربی اعلم بعدتهم مایعلمهم الاقلیل فلاتمار فیهم الامراءً ظاهراً ولاتستفت فیهم منهم احداً) نجران نصاراسندن
سید یعقوبیه وعاقب نسطوریه ایدیلر ١١ سید واصحابی اصحاب کهف اوچ دردنجیسی کلبلری ایدی دیدی
و عاقب واصحابی اصحاب
کهف بش وکلبلری التنجی
ایدی دیدی انلرك دیمه لری
ظن واختراعی ایدی
ومسلمانلر خبر رسول
علیه السلامله اصحاب
کهف یدی وسکزنجی
کلبلری ایدی دیدیلر سن
دیکه انلرك عددنی ربم
جل شانه بیلور ناسدن انی
انجق از کیمسه بیلور
امدی اصحاب کهف
ماده سنده اول اهل کتاب
ایله دقتلو مجادله ایتمه مکر
ظاهرینجه قرآنده اولانی
قرائت ایله اکتفا ایدوب
انلری تجهیل ایتمه واهل
کتابك هیچ برنده اصحاب
کهف احوالی سؤال ایتمه
(ولا تقولن لشای انی
فاعل ذلك غداً الاان
یشاء الله واذ کر ربك اذا
نسیت وقل عسی ان یهدین
ربی لاقرب من هذا
رشداً) برشیئه عزیمتکده
بن انی یارین ایشلرم دیمه
بلکه الله تعالی مراد ایدرسه
ایشلرم دی وغفلتله
مشیئتی اونودرسك ربك
تعالی یه رجوع وذکر ایله
ودیکه شاید ربم تعالی بی
بو سؤال اولنان اصحاب کهف شاننده راه صوابه یقین اولانه هدایت ایدر ۞ مرویدرکه پیغمبر علیه السلامدن یهود
وساطتیله قریش اوچ سؤال ایتدیلر دیکه سورهٔ اسراده روح آیتنده تحریر اولنمشیدی افندمز علیه الصلوة والسلام یارین
جواب ویریرم دیو انشاءالله دیمه مشیدی اون بش کون قدر وحی نازل اولمامغله قریشك طعنلری سببیله قلبلرینه ملال

مسلمون تبرکا نماز قیله لر روایت اولندیکه اهل نجران نصاراسندن سید وعاقب وایکیسنك
اصحابی پیغمبریمز علیه السلام قاتنده ایدیلر اصحاب کهف ذکر اولنوب (سیقولون ثلاثة
رابعهم کلبهم) سید واصحابی که انلر یعقوبی ایدیلر دیدیلرکه اصحاب کهف اوچ رجل
ایدیلر دردنجیلری کلبلری ایدی (ویقولون خمسة سادسهم کلبهم) وعاقب واصحابی که
نسطوری ایدیلر دیدیلرکه اصحاب کهف بش رجل ایدیلر التنجیلری کلبلری ایدی
(رجما بالغیب) انی دیمهلری حدس وظنله ایدی یوخسه یقینله دکل (ویقولون سبعة
وثامنهم کلبهم) مسلمون پیغمبریمز علیه السلامدن واول جبریل علیه السلامدن اخباریله
دیدیلرکه انلر یدی رجل ایدیلر سکزنجیلری کلبلری ایدی (قل ربی اعلم بعدتهم مایعلمهم
الاقلیل) یا محمد دیکل که انلرك عددینه ربم جل شانه اعلمدر ناسدن انلری آز کمسه
بیلور ۞ علی رضی الله عنه ایدر انلر یدی رجل ایدی سکزنجیلری کلبلری ایدی انلرك
اسملری یملیخا ومکسلینا ومثلینا که ملکك اصحاب یمینی ایدیلر ومرنوش ودبرنوش
وشاذنوش که ملکك اصحاب یساری ایدیلر که انلرکله استشاره ایدردی وسابعلری راعی
ایدیکه انلره موافقت ایتدی اسمی کفشططیوش ایدی وکلبلرینك اسمی قطمیر ایدی ۞
دینلدیکی اقوال ثلاثه نك جمیعی اهل کتابکدر وقلیل دخی انلردندر (فلاتمار فیهم الامراء
ظاهرا) ایمدی اصحاب کهف شاننده جدال ایتمکل مکرکه جدال ظاهره ایدهسن اکا
تعمقسز شول وجهله کیم انلره قرآنده ذکر اولنانی بیان ایدهسن یوخسه انلری تجهیل
وردنسز (ولاتستفت فیهم منهم احدا) ودخی اصحاب کهفك قصه سندن انلردن برکمسه یه
مسترشد سؤالی ایتمکل ۞ زیرا سکا وحی اولنان سنی غیریدن مغنیدر مع هذا انلرك اکا
علمی بوقدر ودخی متعنت سؤالن ایتمکل که انکله سؤال ایتدیکك کمسه یی تفضیح وعندنده
اولان شیئی تزییف اولور حالبوکه اول مکارم اخلاقه خالل ویرر (ولاتقولن لشیء انی
فاعل ذلك غدا الا ان یشاء الله) وبرشیئی ارته ایشلمکه عزیمت ایتسك بن انی ارته ایشلرین
دیمکل مکرکه انی مشیة اللهه تعلیق ایدهسن نتکیم سبب نزولی سورهٔ اسراده (ویسئلونك
عن الروح) آیتنده سبقت ایتدی (واذ کر ربك اذا نسیت) ربك جل شانه نك مشیئتن ذکر
ایدوب انشاءالله دیکل فجانکه آنی اونوتسك ۞ ابن عباس ایدر اکرچه بر ییلدن صکره
ایسه ده مادامکه حانث اولمیه سن ۞ پس بو اجلدن ابن عباس استثناء منقطعی تجویز
تجویز ایتدی لکن عامهٔ فقهاء انك خلافنه ملابسدر ۞ زیرا اکر استثناء منقطع صحیح اولورسه
اقرار وطلاق وعتاقدن هیچ بری متقرر اولمزدی وصدق کذبدن بیلنمزدی ویاخود ربکی
وعقابنی ذکر ایت فجأن انك امر ایتدیکی اشیادن برشیء ترك ایدهسن ویاخود نمازك برین
اونودوب ترك ایتسك ذکر ایتدکده قضاء ایتکل (وقل عسی ان یهدین ربی لاقرب من هذا
رشدا) ودیکل که قریب اولدیکه ربم جل شانه اکا اقرب وارشد طریق اوزره بنی تثبیت

عارض اولمغله بو آيت كريمه ايله بيان اولندى (ولبثوا فى كهفهم ثلثمائة سنين واز دادوا تسعاً) اول يكتلر اوچيوز سنه وطقوز سنه دخى زياده مغارەلرنده اويقوده اكلنديلر سنهٔ شمسيه‌نك اوچيوز سنه‌سى سنهٔ قمريه‌ده اوچيوز طقوز سنه اولمغله شمسيه وقمريه‌نك مدنى بياندر دينلمش (قل الله اعلم بما لبثوا ❦ ١٢ ❦ له غيب السموات والارض ابصر به واسمع مالهم من دونه من ولى ولا يشرك فى حكمه احداً) ديكه آنلرك نه مقدار اكلندكلرنى الله تعالى اعلمدر سموات وارضك مغيباتى وجمله‌يه خفى اولان اشيانك علمى آكا مخصوصدر صغير وكبير خفى وجلى هر موجودى كورر وايشيدر آسمان وزمين اهالسك آندن غيرى امورلرينه متولى و ناصرلرى يوقدر وحكمنده كمسنه اكا شريك اوله‌مز (واتل ما اوحى اليك من كتاب ربك لا مبدل لكلماته ولن تجد من دونه ملتحداً) يا محمد سكا وحى اولنان قرآندن تلاوت ايله آنك كلماتى تبديل ايدر يوقدر اكر اول قرآنه اتباع ايتمزسك آندن غيرى التجا ايده‌جك بوله‌مزسين (واصبر نفسك مع الذين يدعون ربهم بالغدوة والعشى يريدون وجهه ولا تعد عيناك عنهم تريد زينة الحيوة الدنيا ولا تطع من اغفلنا قلبه عن ذكرنا واتبع هويه وكان امره فرطاً) صباح واخشام الله تعالى نك رضاسنى اراده وطلب ايله ربلرينه طاعت ودعا ايدنلرله نفسكى ثابت وصبر ايله آنلردن (شول) نظركى صرف ايدوب دنيا زينتنه مائل اغنيا واشراف مجالستنى اراده ايتمه وقلبنى بزم ذكرمزدن اغفال ايدوب هواسنه تابع اولان كيمسه‌يه اطاعت ايتمه انك امرى تباه وضايع اولدى ❁ دينلديكه عيينه بن حصن واقرع بن حابس وامثالى

ايده ❁ دينلديكه الله تعالى اكا امر ايتديكه برشيئى اونوتديغنده انى ذكر ايدوب اندن ديليه‌كه اول اونوتديغى شئ نذكرندن خيرلوشيئه انى هدايت ايده ❁ دينلديكه وقتاكيم قوم مشركون عناد وجهى اوزره اندن اصحاب كهف قصه‌سين سؤال ايتديلر الله تعالى اكا امر ايتديكه انلره خبر ويره انى كيم الله تعالى اكا ويريسردر حججدن انيكه صحت نبوتنه اصحاب كهف قصه‌سندن انلره ادلدر ❁ اويله اولسه انى هدايت اندن اعظم اشيايه كيم شول زمانلرى اندن متباعد انبيانك قصصين وغيوب اخبارين واعصار مستقبله‌ده قيام ساعته دكين نزول ايده‌جك امور عظام ظهورين انلره بيان ايتدى (ولبثوا فى كهفهم ثلاثمائة سنين وازدادوا تسعا) اصحاب كهف كهفلرنده احياء نيام اولدقلرى حالده اوچيوز ييل لبث ايتدى لكن اهل كتاب طقوز ييل زياده ايتديلر ❁ على رضى الله عنه ايدر اهل كتاب عندنده اصحاب كهف كهفده سنهٔ شمسيه ايله اوچيوز طقوز ييل لبث ايتديلر ❁ اماكه حق تعالى انلرك مدت لبثنى سنهٔ قمريه ايله اوچيوز طقوز ييلدر ديو ذكر ايتدى ❁ ايمدى سنهٔ شمسيه ايله سنهٔ قمريه بيننده تفاوت هر يوز سنه‌ده اوچ سنه‌در ❁ اويله اولسه شمسيه‌نك اوچيوز ييلى قمريه‌دن اوچيوز طقوز ييل اولور ❁ دينلديكه سنهٔ شمسيه اوچيوز التمش بش كوندر وسنهٔ قمريه اوچيوز اللى درت كون ايله بركونك ثلثيدر (قل الله اعلم بما لبثوا) ديكلكه انلرك مدت لبثنه الله تعالى اعلمدر (له غيب السموات والارض) سموات وارضده غائب اولان واهاليسنه خفى اولان اشيانك علمى اول الله تعالى يه مختصدر (ابصر به واسمع) الله تعالى هر موجودى عجب كورر وهر مسموعى عجب ايشيدر وانك سمع وبصرندن برشئ غائب اولمز اول كركسه لطيف وياكثيفدر صغير وياكبيردر خفى ويا جليدر (مالهم من دونه من ولى) سموات وارض اهلنك اول الله تعاليدن غيرى امرلرينه تولى ايدر ناصرلرى يوقدر (ولا يشرك فى حكمه احدا) واول قضاسنده انلردن هيچ كيمسه‌يى اشراك ويا انلر ايچون انده مدخل ايتمدى ❁ دينلديكه حكمدن مراد علم غيبدر (واتل ما اوحى اليك من كتاب ربك) يا محمد ربك سكا وحى ايتديكى قرآندن تلاوت ايدوب ايچنده اولانه اتباع ايت (لا مبدل لكلماته) قرآنى تغيير ايدر ويا انك اهل معاصى به كلماتيله ايتديكى وعيدلرى تغيير ايدر يوقدر (ولن تجد من دونه ملتحدا) اكر سن اول قرآنه اتباع ايتمزسك اندن غيرى ملتجا بوليمزسن كه اكا عدول ايده‌سن (واصبر نفسك مع الذين يدعون ربهم بالغداة والعشى يريدون وجهه) يا محمد نفسكى حبس وتثبيت ايت شول قومله كيم مجامع اوقاتلرنده ويا نهارك ايكى طرفنده ربلرى جل شانه‌يه دعا ايدرلر ويا صلوات خمسى ويا صلاة فجرله صلاة عصرى ادا ايدرلر وانكله الله تعالينك رضا وطاعتن اراده ايدرلر (ولا تعد عيناك عنهم) وانلرك رثاثت حاللريچون نظركى انلردن غيرى‌يه صرف ايتمكل (تريد زينة الحياة الدنيا) كه انكله اغنيا واشراف مجالستن واهل دنيا صحبتن اراده ايده‌سن (ولا تطع من اغفلنا قلبه عن ذكرنا واتبع هواه) واطاعت ايتمكل

بيغمبر عليه السلامه يا رسول الله بز اشراف عربدن ايزيانكده فقير مسلمانلر اوتوريورلر انلرك اثوابنك رايحه‌لرى بزى متأذى ايدر انلر نزدكدن تبعيد ياخود آنلر ايچون مجلس آخر ايتسك بز حضوركزه كلوب تعليم احكام ايدوب بز وبزمله سائر كيمسه‌لر ايمانه كلورلردى ديديلر ❦ ١٣ ❦ بناءً عليه بو آيت كريمه نازل اولدى (وقل الحق من ربكم فمن شاء فليؤمن ومن شاء فليكفر انا اعتدنا للظالمين ناراً احاط بهم سرادقها وان يستغيثوا يغاثوا بماء كالمهل يشوى الوجوه بئس الشراب وساءت مرتفقاً) ديكه قرآن ربكز جل شانه طرفندن كلام حق وخبر صدقدر استيان مؤمن اولور استيان كافر اولور يعنى ايمان وكفردن سز ديلديككزى اختيار ايدك بن آنلرى يانمدن طرد ايتمم بز اول ظالملر ايچون آتش حاضر ايلدك كه آنك قالين ديوارى آنلرى احاطه ايتمشدر آنلر صو ايسته‌سه‌لر آنلره زيت طورطوسى ياخود اريمش باقر كبى صو ويريلور آغزلرينه كوتورركن يوزلرنى بريان ايدر نه قبيح صودر نه قبيح مكاندر (ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات انا لا نضيع اجر من احسن عملاً) شونلر كه الله تعالى‌يه ورسولنه وقرآنه ايمان ايدوب عمل صالح ايشلديلر اول احسن عمل ايشلينلرك اجرنى ضايع ايتمز (اولئك لهم جنات عدنٍ تجرى من تحتهم الانهار يحلون فيها من اساور من ذهب ويلبسون ثياباً خضراً من سندس واستبرق متكئين فيها على الارائك نعم الثواب وحسنت مرتفقاً) اول مؤمنلر ايچون اقامت جنتلرى واردركه آنلرك منزللرى تحتندن سود وصو وشراب وبال ايرمقلرى آقار وآنده آلتوندن بيله‌زكلر حلى باغلنورلر ويشيل ديبادن اينجه

شول كمسه‌يه كيم بز انك قلبنى ذكرمزدن اغفال ايدوب طلب شهواتله هواسنه اتباع ايتدى (وكان امره فرطا) وانك امرى حق اوزره تقدم وحقى وراء ظهرينه نبذ اولدى ❁ اشبونده تنبيه واردركه انى اول استدعايه داعى اولان قلبنك معقولاتدن غفلتى ومحسوساته اهماكيدر حتى اكا شرف تحليهٔ نفسله اولوب زينت جسدله دكل ايدوكى خفى اولدى واكا اطاعت ايدن غباوتده انك مثلى اولدى ❁ اشبو آيتك سبب نزولنده دينلديكه عيينة بن حصن الفزارى اسلامندن اول بيغمبريمز عليه السلامه كلدى حالبوكه قاتنده فقرادن برجماعت وار ايدى ديديكه يا محمد بونلرك رايحهٔ كريهه‌لرى سكا ايذا ايتمزمى بز ايسه مضرك سادات واشرافيز بز اسلامه كلسه‌وز بزمله بيله ناس كثير اسلامه كلور بزى سكا اتباعدن منع ايتمز الا بونلرك صحبتيدر بونلرى قاتكدن طرد ايت اولمزسه بارى برمجلس انلر ايچون وبر مجلس بزم ايچون تعيين ايتكه سكا اتباع ايدرز ❁ بو آيت نازل اوليجق بيغمبريمز عليه السلام الله تعالى‌يه حمد اولسونكه امتمده بن المركله صبر ايتمكله امر اولنديغم كمسه‌لر قيلوبدر ديدى (وقل الحق من ربكم فمن شاء فليؤمن ومن شاء فليكفر) يا محمد انلره ديكلكه حق اولدركه الله تعالى جهتندن اوله يوخسه هوى اقتضاسيله اولان دكل توفيق وخذلان وهدى وضلالات انك يدنده‌در بنم يدمده اندن برشئ يوقدر استيان مؤمن اولسون واستيان كافر اولسون بن سزك هواكزه اتباعله انلرى قاتمدن طرد ايتمم ايمان وكفردن ديلديككزى اختيار ايدك (انا اعتدنا للظالمين نارا احاط بهم سرادقها) بز كافرلر ايچون نار تهيئه ايتمشزكه انك فسطاطى انلرى احاطه ايدوبدر ❁ دينلديكه اول سرادقله مراد شول حجره دركه فسطاط حولنده اولور وياخود نارك دخانيدر وياخود ناردن حائطدر بيغمبريمز عليه السلام ايدر نارك سرادقى درت ديواردركه هربرينك قالينلغى قرق ييللق مسافه‌در (وان يستغيثوا يغاثوا بماء كالمهل) اچان انلر شدت عطشدن استغاثه ايده‌لر اغاثه اولنه‌لر بر ماء غليظ ايله كيم اول زيتك درديسنه بكزه‌يه (يشوى الوجوه) اول شرب ايچون تقديم اولنديغنده فرط حرارتندن يوزلرين كويندير (بئس الشراب) اول نه چركين شراب اولور (وساءت مرتفقا) ونار نه چركين منزل ومجتمع اولور (ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات انا لا نضيع اجر من احسن عملا) شونلركه قرآن ومحمده ايمان كتوروب اعمال صالحه ايشلديلر انلردن عملى احسن اولانك اجرنى ضايع ايتمزز بلكه جزاسين ايدرز (اولئك لهم جنات عدن) ايمدى انلر ايچون اقامت اولنه‌جق جنتلر واردر (تجرى من تحتهم الانهار) كه انلرك تحتندن صو وسود وسجى وبال ايرمقلرى جارى اولور (يحلون فيها من اساور) جنتده انلر سوارلردن تحليه اولنورلر (من ذهب) التوندن وكومشدن ولؤلؤ ويواقيتدن (ويلبسون ثيابا خضرا من سندس واستبرق) ويشل نوبلر كيرلركه اول الوانك احسنى وطراوتده اكثريدر ❁ ديباجك رقيقندن وغايظندن ايكى نوع بينى جمع اولندى تا اول دلالت ايده كيم انده انفسك اشتها واعينك

وقالین انواب کیرلر ومتنعمین حالده تختلر اوزره اوتوررلر جنت ونعمتی نه‌کوزل ثواب واول سریر وبوستانلر نه احسن مکان ومقر اولور (واضرب لهم مثلاً رجلین جعلنـا لاحدهما جنتین من اعنابٍ وحففناهما بنخلٍ وجعلنـا بینهما زرعاً کلتا الجنتین آتت اکلها ولم تظلم منه شیئاً) سن اول ایکی رجلك حالنی ﴿ ١٤ ﴾ ضرب مثل ایله بز آنك برینه یعنی کافره اوزم نا کلرندن ایکی بوستان قیلدق واول بوستانلری خرما اغاجلریله احاطه ایتـدك وایکی بوستانك اراسنی اکینلك ایتـدك که هم میوه وهم ذخیره اوله اول بوستانلر محصوللرنی تمام وبروب فراوان ونقص سنه‌لرنده وسائر بوستانلرده اولمدیغی وقتده بونلرده نقصانلق بر شی اولمـدی ❊ منقولدرکه بنی اسرا-ئیلدن ایکی قرداش وار ایدیکه بری مؤمن یهوذا بری کافر نطروس دینیـلورلردی بابالرندن سکز بیك دینار میراث قالوب دردر بیك دینار اخذ ایتمشلر ایدی یهوذا اول مالی وجوه خیره صرف ایدوب نطروس آنکله عقار وضیاع ومتاع خانه المغله حق تعالی بو آیات کریمـه‌ده آنلرك حال وانجامنی بیـان بیورر (وفجرنا خلالهما نهراً وکان له ثمر فقال لصاحبه وهو یحاوره انا اکثر منك مالاً واعز نفراً) واول بوستانلرك اورتـه‌سندن نهر اقندق واول کافر ایچون اوزم وخرمادن بشقه‌دخی میوه‌لر وماللر وار ایدی‌واول قرداشنه محاوره (مادـه‌سنی) ومجادله ایده‌رك بنم سندن مال واولاد وخدم چوقدر دیدی ❊ منقولدرکه مؤمن یهوذا قرداشـنه واروب معیشته مساعده ایستدکده نطروس میرانی برابر آلدق بن بوباغ ومال وخدمی پیدا ایلدم سن نیچون فقیر قالدك دیدی یهوذا بن

التذاذ ایتدیکی حاصل اولور (متکئین فیها علی الارائك) انلر انده متنعمین هیئتنده حجالده‌که عروس ایچون تزیین اولنور بیوتدر انده سریرلر اوزره اتکاء ایدر اولدقلری حالده (نعم الثواب) جنت ونعیمی نه کوکچك ثواب اولور (وحسنت مرتفقـا) وسریرلر وجنتلر نه کوکچك مجلس ومقر اولور (واضرب لهم مثلا رجلین) کافرلره ومؤمنلر ایکی مقدر ویا موجود رجلك حالنی ضرب مثل ایت ❊ دینلدیکه اول ایکی رجل بنو اسرائیلدن ایکی قرنداشلر ایدیلر بری کافر اسمی قرطوس ایدی وبری مؤمن اسمی یهوذا ایدی بابالرندن سکز بیك دینار میراث قالوب در در بیك دینار اولشدیلر کافر انکله ضیاع وعقـار آلدی ومؤمن ایسه انی وجوه خیره صرف ایتدی بعده ایکیسنك آخر امرلری الله تعالینك حکایت ایتدیکی حالته ایردی ❊ دینلدیکه اول ضرب مثل قیلنان ایکی رجل بنو مخزومدن ایکی قرنداشلر ایدی بری اسود بن عبدالاسد کافر ایدی وبری ابو سلمه عبدالله بن عبدالاسد مؤمن ایدی پیغمبریمز علیه السلامدن اول ام سلمه رضی الله عنهایی تزوج ایتمشدی (جعلنا لاحدهما جنتین من اعناب) اول ایکیسنك بری ایچون اعنابدن ایکی بستان قیلدق (وحففنا هما بنخل) واول ایکی بستانی خرما آغاجلریله احاطه ایتدك (وجعلنا بینهما زرعا) واول ایکی بستان اراسنده اکینلر ایتدك تا که اول ایکی بستاندن هربری شکل حسن اوزره متواصل العماره اولوب اقوات وفواکهی جامع اوله (کلتا الجنتین آتت اکلها ولم تظلم منه شیئا) اول ایکی بستانك هربری ثمری کمال اوزره ویروب سائر بستانیده معهود اولان مقداردن نقص ایتمدی (وفجرنا خلالهما نهرا) واول ایکی بستانك اورتاسندن نهر آقتدق تا که شربی دائم اوله‌که اول اصلدر واتك بهائن آرتورر (وکان له ثمر) واول ایکی بستاندن غیری اتك مالدن انواعی وار ایدی‌که (فقال لصاحبه وهو یحاوره انا اکثر منك مالا واعز نفرا) واول ایکی بستانك صاحبی کافر کلامده مراجعت ایدر اولدیغی حالده صاحبی مؤمنه دیدیکه مالده بن سندن اکثر وحشم واعوانده ویا اولاد ذکورده اعزیم (ودخل جنتـه) وبستاننه اول صاحبی مؤمنله کیردی (وهو ظالم لنفسه) حالبوکه عجب وکفریله نفسنه ظلم ایدیجی ایدی انی انده کزدیرردی وفخر وعجب ایله انی اکا کوستردی (قال ماأظنّ ان تبید هـذه ابدا) ودیردیکه ظن ایتمزم که اشبو بستان ابدا فانی اوله زیرا که امل طویل وغفلت واغتراری تمادی ایله (وماأظنّ السـاعة قائمة) وظن ایتمزم که قیـامت اوله (ولئن رددت الی ربی لاجدن خیرا منها منقلبا) اکر سنك زعمك مقتضاسـنجه بعثله رب تعالی‌یه رجوع ایدرسم اشبو بستاندن خیرلو بستانی بکا انده ویرر زیرا که بکا دنیاده انی ویرمسی اکا اهلیت واستحقاقم ایچون ایدی اویله اولسـه آخرنده بکا اندن افضلن ویرر (قال له صاحبه وهو یحاوره أ کفرت بالذی خلقك من تراب ثم من نطفة ثم سـواك رجلا) مؤمن اول کافر صاحبنه کلامده مراجعت ایدر اولدیغی حالده دیدیکه کافرمی اولدك اول الله تعالی‌یه‌که اصلك

مال دنیایی صاتوب جنت بوستانی آلدم دیدی نطروس حاضر مالی تلف ایدوب کله‌جك امیدیله خوار ومحتاج اولدك دیو سرزنش ایلدی (ودخل جنته وهو ظالم لنفسه قال ماأظن ان تبید هذه ابداً وما اظن الساعة قائمة ولئن رددت الی ربی لاجدن خیراً منها منقلباً) وصاحبی ﴿ ١٥ ﴾ یهوذا ایله بوستاننه کیردی وفخر وعجبله نفسـنه ظلم ایدیجی اولدیغی حالده کزرکن دیر ایدیکه بن ظن ایتمم بو بوستان هرکز فنا بوله وقیامت قوبه‌جغنی دخی ظن ایتمم اکر سنك زعمنجه قیامت قوپوب ربمه رد اولنورسم دخی بنم اهلیت واستحقاقم حسبیله البته آنده بوندن خیرلوسنی بولورمکه بونك یرینه بکا ویریلور (قال له صاحبه وهو یحـاوره اکفرت بالذی خلقك من تراب ثم من نطفة ثم سـویك رجلاً لکنـا هوالله ربی ولا اشرك بربی احداً) اول کافره صاحبی اولان یهوذا جـدل یوزندن دیدیکه آیا سنی اصل تراب ماده‌سندن صکره یقینده نطفه‌دن خلق ایدن بعده تام اندام ایله انسان ایدن الله تعالی‌یه کافرمی اولدك لکن بن مؤمن موحدم الله تعالی بنم ربمدر وآکا هیچ فردی اشراك ایتمم (ولولا اذ دخلت جنتك قلت ماشـاء الله لاقوة الا بالله ان ترن انا اقل منك مالاً وولداً) بوسـتانکه کیردیککده نیچون ماشاءالله لاقوة الا بالله دیمدك یعنی الله تعالی دیلیوب بکا ویرمش وقوت وقدرت انجق الله تعالی‌نکدر واولاد جهتیله آز کوررسك (فعسی ربی ان یؤتین خیراً من جنتك ویرسل علیها حسباناً من السماء فتصبح صعیداً زلقاً) شایدکه ربم جل شانه ایمانم جهتیله بکا سنك بوستانکدن خیرلوسنی ویره وسنك بوستانکك اوزرینه کوکدن بر بلا کوندروب آیاق

ماده‌سنی ترابدن بعده مادهٔ قریبه‌کی نطفه‌دن خلق ایتدی بعده‌سنی انسان ذکر قیلوب رجال حدینه ایرکوردی ❊ انك بعثه کفرنی کفر بالله قیلدی زیرا انك منشئی الله تعـالینك کمال قدرتنده شکدر اول اجلدن انکاری انی ترابدن خلق ایتمسی اوزره ترتیب ایتدی زیرا انك بدأ خالقنه قادر اولان رب تعـالی انی اعاده‌یه دخی قادر اولور (لکنا هوالله ربی ولا اشرك بربی احدا) سن اول الله تعالی‌یه کافر ایسـه‌ك بن اکا مؤمن موحدین بن سـنك دیدیکنی دیمزین بلکه دیرین‌که اول الله تعالی بنم ربمدر اکا هیچ فردی اشـتراك ایتمزین (ولولا اذ دخلت جنتك قلت ماشاءالله لاقوة الا بالله) اول بستانکه دخولك عندنده دیسـیدك که امر الله تعالینك دیلدیکیدر ویا انك دیلدیکی اولیسردر دیلرسـه اول بسـتانکی ابقا ویا افنا ایدر ودخی نفسـك اوزره عجزینه والله تعالینك قدرتنه اعتراف ایتسیدك ❊ زیرا که بستانك عمارت وتدبیری امرندن سکا آسان اولان انك معونه واقداریله‌در ❊ پیغمبریمز علیه السلام ایدر بر کمسه‌که بر شیٔ کوروب بکندیکنده ماشاءالله لاقوة الا بالله دیسه انده مکروه کورمیه (ان ترن انا اقل منك مالا وولدا) اکر بنی مال وولد جهتندن کندکدن اقل کوروب اوزریمه تکبر وتعظم ایدرسك (فعسی ربی ان یؤتین خیرا من جنتك) رجا ایدرین‌که ربم جل شانه ایمانم اجلیچون آخرتده بکا سنك بستانکدن خیرلوسن ویره (ویرسـل علیها حسبانا من السماء فتصبح صعیدا زلقا) وسنك بستانك اوزره سمادن عذاب ویانار ویا بر شیٔ مهلك ایرکورب ارض ملسـاء قیله‌که انده اقدام منزلق اولور (اویصبح ماؤها غورا) ویاخود بسـتانکك صوینی یره باتوره (فلن تستطیع له طلبا) بعده انی رد ایچون تردده قادر اولمیه‌سن (واحیط بثمره) اول مؤمنك توقع وانذاری حسبنجه عذابله اول کافرك بستانی اهلاك اولندی شول وجهله‌کیم سمادن بر آتش اینوب یاقدی وصوینی یره باتدی (فاصبح یقلب کفیه علی ماانفق فیها) اویله اولسـه اول کافر بسـتانك اول حالده کوریجك انك عمارتنه انفاق ایتدیکی ماله تلهف وتحسرله ایکی الن بری برینه اورمغه باشـلدی (وهی خاویة علی عروشهـا) حالبوکه بستانك کرومی دعامه‌لری اوزره دوشـوبدر دعامه‌لرك یره دوشمسندنصکره (ویقول یالیتنی لم اشرك بربی احدا) ودیدیکه نولیدی بن ربمکه هیچ احدی اشراك ایتمییدم کأنه اول مؤمنك موعظه‌سین تذکر ایدوب اول مصیبتك اکا ایرمسی شرکی قبلندن ایدوکنی بیلدی اویله اولسه تمنی ایتـدیکه نولیدی شرك ایتمییدیکه بسـتانی هلاك اولمییدی واحتمالدرکه اول شرکدن توبه وسبقت ایدن فعل سـیئنه ندامت اوله (ولم تکن له فئة ینصرونه من دون الله) وانکچون الله تعـالینك عذابنـدن قورتارر ویا اندن غیری اکا نصرته قادر اولور احد اولمدی کفر ایله خذلانه استحقاقی ایچون اول اکا نصرت ایتمز (وما کان منتصرا) وکندی دخی قوتیله الله تعالینك انتقامندن امتناع ایدر اولمدی (هنالك الولایة لله الحق) اشبو مقام وحالتده ولایت ونصرت یالکز الله تعالی‌یه مختصدرکه اول حقدر (هو خیر ثوابا وخیر عقبا) اول الله تعالی

قیاجق اوتمز دوز طوپراق اوله (اویصبح ماؤهاغورا فان تستطیعله طلباً) یاخود بوستاننك صوینی یره باتوره‌كه
آنی طلب ایتمكه قدرتك اولمیه (واحیط ثمره فاصبح یقلب كفیه علی ماانفق فیهاوهی‌خاویة علی عروشها ویقول یالیتنی
لم اشرك بربی احداً) ۞ حق تعالی اول مؤمن بو ذاتك كلامنی ۞ ١٦ ۞ تصدیق ایدوب ۞ اول كافرك بوستاننك

میوه واشجار وبناسنی
كوكدن آتش نزول
واحاطه‌سیله هلاك وبنا
وسقفلری دوشوب باغ
وبوستانی خراب ایلمش
وصوینی یره باتمش صباح
نطروس اولحالی كوردكده
آنلره صرف ایتدیكی
مالك حسرتیله ایكی النی
بربرینه اوروب تأسفله
نولیدی ربم تعالی‌یه
كیمسه‌یی شریك ایتمیدم
دیدی (ولم تكن له فئة
ینصرونه‌من دون‌الله‌وما
كان منتصراً) انكچون
الله‌تعالی‌دن‌غیری‌بركمسنه
یاردم ایدر اولمدی اول
دخی كندینه‌نصرت‌وباغی
قورتارمغه قدرت بولور
اولمدی (هنالك الولایة
لله‌الحق هو خیر ثواباً
وخیر عقباً) بوحالت
وزوال نعمتده یاردم
ودوستلق ایتمك انجق‌الله
تعالی‌یه‌مخصوصدر كه‌اول
حقدر اول الله‌تعالی اهل
طاعته‌مكافات‌ایتمكه‌خیرلو
وافضلدر وجهت عاقبتنه
سائردن خوف ایتمكدن
الله‌تعالی‌دن خوف ایتمك
اخیر والزمدر (واضرب

لهم مثل الحیوة الدنیا كماء انزلناه من‌السماء فاختلط به نبات‌الارض فاصبح هشیماً تذروه الریاح وكان الله (حشر)
علی كل‌شیءٍ مقتدراً) یامحمد اهل دنیایه حیات دنیانك مثلنی ذكرایله اول آكا بكزركه سمادن انزال ایتدیكمز صوایله
ارضك نباتی قاریشوب اونبات قوت ونشوونما ایله كمالی بولور بعده قوریبوب روزكار آنی كوكندن چیقاروب

اهل‌طاعته جزا ایتمكه افضلدروا كا طاعتك عاقبتی غیره طاعتك عاقبتدن خیرلودر (واضرب
لهم مثل‌الحیاة الدنیا) یامحمد سن قومكه حیاة دنیانك زهره‌سنده وسرعت زوالنده ویا صفت
غریبه‌سنده مثلن ذكر ایتكه اول (كماء انزلناه من‌السماء فاختلط به نبات‌الارض) شول مطر
مثلیدركه بز آنی سمادن ایندیروب انك سببیله نبات ارض التفات وتكاثف ایدنصكره بعضی
بعضنه مخالط اولدی (فاصبح هشیما تذروه الریاح) بعده قوریوب اجزاسی متفرق اولمغله
ریاح انی صاورر اولدی (وكان‌الله علی كل شیءٍ مقتدرا) الله تعالی انشا وافنادن هرشیئه
قادر اولدی (المال والبنون زینةالحیاة الدنیا) مال وبنون حیاة دنیانك زینتیدر انسان
دنیاسنده اول ایكیسیله تزین ایدر لكن هیچ بری كندویه قالمز كیدر (والباقیات‌الصالحات)
واعمال صالحه‌كه انك ثمره‌سی ابدالآباد قالور اول كركسه صلوات خمس واعمال حج وصوم
رمضان وسبحان‌الله والحمدلله ولااله الاالله والله اكبر وكلام طیبدر (خیرعندربك‌ثواباوخیراملا)
ربك جل‌شانه عندنده اول مال‌وبنوندن ثوابی خیرلودر ومأمولنك خیرلوسیدركه صاحبی‌انك
سببیله‌دنیاده‌كی‌مأمولنه آخرتده‌نائل‌اولور (ویوم‌نسیرالجبال) ذكرایت‌شول كونی‌كه‌بزانده‌جبالی
مكانلرندن قلع ایدوب جوده یوریدرز بعده كیدروب هباء منثور قلورز (وتری الارض
بارزة) وارضی بارزه كوررسنكه اوزرندن شجر وجبال وبناء كیدوبدر (وحشرناهم) وبز
انلری موقفه جمع ایدرز (فلم نغادر منهم احدا) انلرك هیچ برینی تحت ارضده ترك ایتمزز
(وعرضوا علی ربك صفا) انلر رب تعالی‌یه صف حالده عرض اولنورلر هیچ بری‌برلرینه
حجاب اولمزلر تا كه شانلرنده امر الهی نه‌ایسه اجرا اوله اول وقتده انلره دینوركه (لقد
جئتمونا كما خلقناكم اول مرة) سز عراة وفرادی واولدیغكز حالده بزه كلدیكز نتكیم
اول مره‌ده بز سزی اول هیئتده خلق ایتمشدك (بل زعمتم ان لن نجعل لكم موعدا) سز
ظن ایتمیكزكه بر بعثله وعدمزی تصدیق ایدرز ۞ بلكه زعم ایدردیكزكه اول‌وعدمزانجازینه
سزكیچون وقت قلمیه‌وز ۞ عن ابی هریرة رضی‌الله عنه قال قال النبی علیه السلام یحشر
الناس علی ثلاث طرائق راغبین وراهبین اثنان علی بعیر وثلاثة علی بعیر واربعة علی بعیر
وعشرة علی بعیرونحشر بقیتهم النار تقیل‌معهم حیث قالوا وتبت معهم حیث باتوا وتصبح‌معهم
حیث اصبحوا وتمسی معهم حیث امسوا) ابوهریره رضی‌الله عنه ایدر پیغمبریمز علیه‌الصلاة
والسلام دیدیكه یوم قیامتده ناس اوچ حالت اوزره حشر ایدیلور برطائفه‌سی كرامته
راغبلردر وبرطائفه‌سی اهانت اولنملری خوفیله راهبلردر بردوه‌یه ایكی كشی واوچ‌ودرت
حتی اون كشی بنمش اولدقلری حالده محشره كیده‌لر وانلرك بقیه‌سنی نار حشر ایده قیلوله
وبیتوته‌لرنده بیله اوله انلركله صباحلیه‌وانلركله اخشاملیه ۞ قال ابن عباس رضی‌الله عنه قال
النبی صلی‌الله علیه‌وسلم انكم محشرون حفاةعراةغرلا ۞ ابن عباس‌رضی‌الله عنه ایدرپیغمبریمز
علیه الصلاة والسلام دیدیكه یوم قیامتده سز یالن ایاق بدن چپلاق ختانسز اولدیغكز حالده

صاپروب هرطرفه طاغیدر الله تعالی انشا وافنادن هرشیئه قادر اولدی (المال والبنون زینة الحیوة الدنیا والباقیات
الصالحات خیر عند ربك ثواباً وخیر املاً) مال واولاد حیات دنیانك زینتیدر واعمال صالحه‌كه آنك ثمره‌سی باقیدر
اول بش وقت نماز وصوم وحج ۞ ١٧ ۞ وسبحان‌الله والحمدلله ولااله‌الاالله والله اكبر كلمه‌سی وسائر كبی ۞

ربك تعالی عندنده آنلر
مال واولاددن وامل
دنیادن ثواب وامید
جهتیله خیرلودر (ویوم
نسیرالجبال‌وتری‌الارض
بارزةً وحشرناهم‌فلم‌نغادر
منهم احداً) یادایله‌شول
كونیكه بزآنده طاغلری
یرندن قوپاروب هواده
یوریدیرز وارضی جبل
وبنا وشجردن خالی
كوررسن وآنلردن‌برینی
ترك ایتمیوب موقفنه جمع
وحشرایده‌رز (وعرضوا
علی‌ربك‌صفاًلقدجئتمونا
كما خلقناكم اول مرة بل
زعمتم الن نجعل لكم
موعداً) آنلر ربك
جل‌شانه‌یه‌صف‌اولدقلری
حالده عرض اولنورلر
وآنلره‌دینوركه مقدمده
سزهیچ‌ایكن‌سزی‌خلق
ایتدیكمز كبی شمدی
عریان بی مال ومنال
تنهاجه بزه‌كلدیكز بلكه
محاسبه ایچون سزه وعد
ایلدیكمز بعث وحشری
اجراقیلمیززعم‌ایدردیكز
(ووضع الكتاب فتری
المجرمین مشفقین ممافیه
ویقولون یاویلتنا مال‌هذا

الكتاب لایغادر صغیرةولا كبیرة الااحصیها (٣) ووجدوا ماعملوا حاضراً ولا یظلم ربك احداً) دفتر اعماللری
هركسك یدینه یاخود میزانه وضع اولنور كنهكارلری كوررسنكه اوتوندقلری كناهلرینی اول كتابده كوروب مطلع
اولدقلرنده قورقارلر وای وحیف بزه‌كه بوكتاب اعماله نه‌اولدیكه بزم كوچك وبیوك كناهلرمزك برینی ترك ایتمیوب

حشر اولنورسز (ووضع الكتاب) صحایف اعمال‌ناسك ایمان‌وشمائلنه ویامیزانه وضع‌اولنور
ویاخود اول بین یدی الله وضع ایدیلور (فتری المجرمین مشفقین مما فیه) جرم ایدنلری
كوررسنكه انده‌كی اعمال سیئه‌دن خائفدرلر (ویقولون یاویلتنا مالهذا الكتاب لایغادرصغیرة
ولا كبیرة الا احصاها) ودیه‌لركه ویل وهلكه بزه كیم بوكتاب اعماله نولیدیكه صغیره وكبیره
كناهلریمزدن هیچ برین ترك ایتمیوب جمعنی عد واثبات ایتمش ۞ دینلدیكه صغیر تبسم وكبیره
قهقهه كبی وصغیره مس وقبله وكبیره زنا كبی (ووجدوا ماعملوا حاضرا) وخیر وشردن
ایشلدكلرین انده حاضر بوله‌لر (ولایظلم ربك احدا) ربك جل وشانه هیچ كمسه‌یه ظلم ایتمز
یاعملنك‌ثوابنی نقصله ویاعقابن زیاده ایله (واذقلناللملائكة اسجدوا لآدم فسجدوا الاابلیس)
ذكر ایت شول وقتیكه بز ملائكه‌یه آدمه سجده ایدك دیو امر ایتدك جمله‌سی اكا سجده
ایتدیلر الا ابلیس سجده ایتمدی (كان من‌الجن ففسق عن امر ربه) زیرا كه اول جندن
ایدی یوخسه ملائكه‌دن دكل سجودی تركله رب‌العالمینك امرندن خروج ایتدی اشبو
دلیلدركه ملك البته عصیان‌ایتمیه وابلیسك عصیانی اصلنده جنی اولدیغیچون‌اوله (أفتتخذونه
وذریته اولیاء من دونی وهم لكم عدو) یا بنی آدم سز اول ابلیسی و ذریتنی بندن غیری
اولیامی ایدینورسز حالبوكه انلر سزه اعدادر (بئس للظالمین بدلا) ابلیس وذریتی ظالملر
ایچون الله تعالی‌دن نه‌چركین بدل اولوركه انلرك انی استبدال ایدرلر (مااشهدتهم خلق
السموات والارض ولاخلق انفسهم) بز ابلیس وذریتن سموات‌وارض خلقنه ویا كندیلرك
خلقنه احضار ایتمدك تا كه انلركله خلقنه اعتضاد ایده‌وز (وما كنت متخذ المضلین عضدا)
خلق دیندن اضلال‌ایدنلری‌اعوان اتخاذ ایدر اولمدم (ویوم‌یقول نادوا شركائی الذین‌زعمتم)
یوم قیامتده الله تعالی مشركینه دیه‌كه ندا ایدك شول شركائمه كیم انلری‌بكا شركاء وشفعاء زعم
ایدردیكز تا كه سزی بنم عذابمدن منع ایده‌لر (فدعوهم فلم یستجیبوا لهم) اویله اولسه
انلر اول شركالرینه ندا ایده‌لركه كندیلرینه اعانه ایده‌لر شركاء ایسه انلره نه‌اجابته ونه‌شفاعته
قادر اوله‌لر (وجعلنا بینهم موبقا) اول مشركینله شركالری بیننه مهلك قیلرزكه اول ناردر
انده اشتراك ایدرلر (ورأی المجرمون النار فظنوا انهم مواقعوها ولم یجدوا عنها مصرفا)
وقتا كه مشركون ناره سوق اولنوب ناری كوره‌لر ایقان ایده‌لركه انلر اكا واقع اولورلر
واندن انصراف ایده‌جك مكان بولمزلر (ولقد صرفنا فی‌هذا القرآن للناس من كل مثل)
اشبو قرآنده بز ناس ایچون هر احتیاج اولدقلری شیءٌ جنسندن مثل بیان ایتدك
تا كه تذكر واتعاظ ایده‌لر (وكان الانسان اكثر شیءٍ جدلا) انسان باطلده
خصومته اكثرشیءٌ اولدی ۞ دینلدیكه آنكله مراد كفاردر لكن اصح اولان نوع انسانه
عام اولمقدر (ومامنع‌الناس ان‌یؤمنوا اذجاءهم‌الهدی ویستغفروا ربهم) ناسه رسول داعی
وقرآن منیر كلدیكندنصكره انلری‌ایماندن ورب‌تعالی‌یه استغفاردن منع ایتمدی (الا ان‌تأتیهم

جمله‌سنی تعداد وضبط ایلمش دیرلر وخبروشردن ایشلدکلرینی آنده حاضر بوله‌لر ربك تعالی برکمسنه‌یه ثوابنك نقصانی
وعقابنك زیاده‌سیله ظلم ایتمز (واذ قلنا للملائكة اسجدوا لادم فسجدوا الا ابليس كان من الجن ففسق عن امر ربه افتتخذونه
وذريته اولياء من دونى وهم لكم عدو بئس للظالمين بدلاً) یاد ﴿ ۱۸ ﴾ ایت شونیکه بز ملکلره آدمه سجده
ایدك دیدك جمله‌سی سجده
ایدوب انجق ابلیس ایتمدی
زیرا اول جندن ایدی
اول سببدن الله تعالی‌نك
امرندن خروجله عصیان
ایتدی یابنی آدم ایا سز اول
ابلیسی وذریتی بندن
غیری دوستمی اتخاذ
ایدرسز حال بوکه آنلر
سزه دشمنلردر ظالملر
ایچون ابلیس وذریتی
الله تعالی‌یه بدل طوتمق
نه قبیح شیدر (مااشهدتهم
خلق السموات والارض
ولا خلق انفسهم وما كنت
متخذ المضلين عضداً)
بز سموات وارضی
وکندولرینی خلق ایتمکه
ابلیس وذریتنی حاضر
ایدوب آنلری بزه معین
ایتمدك ونامی اضلال
ایدنلری بن خالقیتده
مددکار ایدر اولمدم (ويوم
يقول نادوا شركائى الذين
زعمتم فدعوهم فلم
يستجيبوا لهم وجعلنا بينهم
موبقاً) قیامتده الله تعالی
مشرکلره دیه‌که بکا شریك
زعم ایتدکلریکزه ندا
ایدك که سزی عذابمدن
منع ایده‌لر آنلر ندا
ایدوب یاردم طلب ایده‌لر اول شرکالری اجابت وشفاعته قادر اوله‌میه‌لر بز آنلرك بینلرینه آتشدن بر وادی (اعلمدر)
قیله‌رز (ورأ المجرمون النار فظنوا انهم مواقعوها ولم يجدوا عنها مصرفاً) مشرکلر آتشی قرق ییلك یولدن کوروب
آکا دوشه‌جکلرینی یقینا بیله‌لر آندن انصراف ایده‌جك مکان بوله‌مزلر (ولقد صرفنا فى هذا القرآن للناس من كل مثل

سنة الاولين او يأتيهم العذاب قبلا) الا انتظارلریکه امم سابقه‌یه اهلاك کرندکی سنتمز ایریشه
ویا انلره عذابمز آشکاره ویا آکسزین ایریشه (وما نرسل المرسلين الا مبشرين ومنذرين)
بز ناسه رسوللر ارسالمز دکل الا انکچوندرکه مؤمنلره جنتله تبشیر وکافرلری نارله تخویف
ایده‌لر (ويجادل الذين كفروا بالباطل ليدحضوا به الحق) کافرلر معجزات ظهوروندنصکره
اقتراح آیات ایله جدال ایدرلرکه انکله حقی ازاله ایده‌لر ❊ مثلا رسوللره سزدخی بزم کبی
بشرسز واکر الله تعالی دیلسه ملائکه انزال ایدردی دیملری کبی (واتخذوا آياتى وما انذروا
هزوا) اول کافرلر قرآنی وتخویف اولندقلری شیئی هزوایدینورلر (ومن اظلم ممن ذكر
بآيات ربه فاعرض عنها ونسى ماقدمت يداه) ظلمده اشد نه‌کمسه‌در اندنکه رب تعالی‌نك
آیتلری قرآنله وعظ وتذکیر اولنوب اول ایسه انی تدبر وانکله تذکر ایتمیه وتقدیم ایتدیکی
کفر و معاصینك عاقبتن اونوده مسی و محسن لابد جزاء اولنور ایدوکن تفکر ایتمیه
(انا جعلنا على قلوبهم اكنة ان يفقهوه وفى آذانهم وقرا) بز انلرك قلوبی اوزره اغطیه
قیلدق تاکه انی فهم ایتمیه‌لر و آذانلرنده ثقل و صمم قیلدق که انی اشتمیه‌لر (وان تدعهم
الى الهدى فلن يهتدوا اذا ابدا) یا محمد اکر سن انلری هدایته دعوت ایدرسك آنلر
نه تحقیق ونه تقلید ایله اهتدا ایدر دکللردر ❊ اشبو شول اقوام شاننده‌در که آنلر علم الله‌ده
ایمانه کلیسرلردر (وربك الغفور ذو الرحمة) ربك جل شانه مغفرتده بلیغ ورحمتله موصوفدر
(لو يؤاخذهم بما كسبوا لعجل لهم العذاب) اکر الله تعالی آنلری کسب ایتدکلری ذنوبله
مؤاخذه ایتسه آنلره امهالسز دنیاده عذابی تعجیل ایدردی لکن تعجیل ایتمدی (بل لهم
موعد لن يجدوا من دونه موئلا) بلکه آنلر ایچون موعد واردکه اول یوم بدرده ویا یوم
قیامتده امك غیریدن ملجأ و منجی بولمزلردر (وتلك القرى اهلكناهم لما ظلموا) اصحاب
قری که قوم نوح وعاد وثمود وقوم لوط و آنلرك اضرابیدر ❊ وقتاکه کافر اولدیلر بز
انلری اهلاك ایتدك (وجعلنا لمهلكهم موعدا) وانلرك هلاکیچون وقت معلوم قیلدقکه
آندن تأخر ویا تقدم ایتمزلر ❊ ایمدی اهل مکه‌دخی انلردن عبرت آلوب عذابلری تأخیرینه
اغترار ایتمسونلر (واذ قال موسى لفتاه) ذکر ایت شول وقتیکه موسی بن عمران علیه السلام
فتاسی یوشع بن نون ابن افرائیم بن یوسف علیه السلامه دیدی که اول اکا خدمت ایدر
واکا اویوب کیدردی (لا ابرح حتى ابلغ مجمع البحرين او امضى حقبا) زائل اولمز کیدرین
حتی ایکی بحرك جمع اولدیغی محله ایریشم که بحر فارسله بحر رومك مشرق جانبنده التقا
ایتدیکی محلدر ویاخود زمان طویل سیر وسفر ایدرین وحقبدن مراد دهر ویا سکسان
ییلدر ❊ روایت اولندیکه موسی علیه السلام قبطك هلاکندنصکره مصره داخل اولیجق
بنو اسرائیله خطیب اولدیغی حالده وعظ بلیغ ایدوب انی بکندیلر اکا دیندیکه هیچ کمسه
بیلورمنسنکه اول سندن اعلم اوله دیدیکه بیلمزین ❊ وحی الهی کلدیکه عبدم خضر سندن

وكان الانسان اكثر شئ جدلاً) بز بو قرآنده ناس ایچون سبب عبرت اولور قصه‌لردن محتاج اولدقلری هر مثللری بیان
وتفصیل ایلدك انسان ایسه چوق شیده باطل خصومتله جدل ایدر اولدی (وما منع الناس ان يؤمنوا اذ جاءهم الهدى
ويستغفروا ربهم الا ان تأتيهم سنة ﴿ ۱۹ ﴾ الاولين او يأتيهم العذاب قبلاً) ناسه رسول علیه السلام وقرآن
کلمشیکن آنلری ایمان
ایتمکدن وربلرینه
استغفاردن منع ایتمدی
الا امم سابقه‌یه اولان
هلاك سنتمزك ویاکندولره
فجأة واشکار عذابمزك
کلمسنه منتظرلردر (وما
نرسل المرسلين الا مبشرين
ومنذرين ويجادل الذين
كفروا بالباطل ليدحضوا
به الحق واتخذوا اياتى وما
انذروا هزواً) بز ناسه
پیغمبرلری انجق مؤمنلری
جنتله تبشیر وکافرلری
نارله تخویف ایدیجی
ارسال ایلدك اول کافرلر
❊ پیغمبر ملك کلبدی
وطاغی آلتون ایدیدك
کبی ❊ باطل اقتراحلریله
جدل ایدرلرکه انکله حق
اولان قرآنی زائل ایده‌لر
وآیتلرمزی وتخویف
اولندقلری شیئی افسانه
اتخاذ ایدرلری (ومن اظلم
ممن ذكر بايات ربه فاعرض
عنها ونسى ماقدمت يداه
انا جعلنا على قلوبهم اكنة
ان يفقهوه وفى اذانهم
وقراً وان تدعهم الى
الهدى فلن يهتدوا اذا
ابداً) اول کیمسه‌دن اظلم
کیمدرکه رب تعالی‌نك آیتلری قرآنله ذکرونصیحت اولنمشیکن انی اعراضله قبول ایتمیوب وتقدیم ایتدیکی کفرومعاصی‌یی
اونودوب عاقبتی تفکر ایتمیه بز آنلرك قلبلری اوزره پرده قیلدقکه انی فهم ایتمیه‌لر وقولاقلرینه صاغراق وردك که ایشتمیه‌لر
اکر سن آنلری هدایته دعوت ایدرسك آنلر سنك دعوتکه ابدی یول بوله‌مزلر (وربك الغفور ذو الرحمة لو يؤاخذهم

اعلمدر مجمع البحرینده‌در ❊ و خضر علیه السلام فریدون زماننده فارس ملوکندن ایدی
ذوالقرنین اکبرك مقدمه‌سنه امیر ایدی موسی علیه السلام زماننه دکین قالدی ❊ دینلدیکه
موسی علیه السلام رب تعالی‌یه دیدیکه یارب عبادکك قنغیسی سکا احبدر دیدی اولکه بنی
ذکر ایدر اونوتمزینه دیدیکه یارب عبادکك قنغیسی اقضادر دیدی اولکه حقله قضا ایدر
هواسنه اتباع ایتمزینه دیدیکه یارب عبادکك قنغیسی اعلمدر دیدی اولکه ناسك علمنی
کندی علمنه ضم ایتمك دیلر شول رجائله کیم برکلمه‌یه اصابت ایده‌که اول انی هدایه ایرکوره
ویا اندن ردایی ایرغوره ینه دیدیکه یارب اکر عبادکده بندن اعلم وارایسه بکا انی دلالت
ایت دیدیکه عبدم خضر سندن اعلمدر دیدیکه یارب بن انی قنده بولورین دیدیکه اول
ساحلده صخره عندنده‌در ایمدی مکتلکه برحوت اخذ ایت انی قنده یتورسك بیلکه
خضر آنده‌در ❊ اویله اولسه موسی علیه السلام مکتله برحوت قویوب فتاسنه دیدیکه
اشبو حوتی یتوردیککده بکا خبرویرکل اندن ایکیسی یوله کیروب کتدیلر (فلما بلغا مجمع
بينهما نسيا حوتهما) وقتاکیم ایکیسی اول ایکی بحرك جمع اولدیغی محله ایردیلر آنده برصخره
دیبنده اوتوردیلر مکر آنده عین الحیاة وارایدی انك صویی میته ایرسه دیریلوردی ❊ دینلدیکه فتی
اول حوتی صخره اوزره قودی وموسی علیه السلام اول محلده یاتوب اویودی وفتی ایسه
اول عین حیاتدن آبدست آلمغه مشغول اولدی آبدست صویندن اول حوته ایریشیجك
حوت دیرلدی ومکتلدن چیقوب بحره آتلدی بعده طوروب ایکیسی اول ارادن کتدیلر
فتی حوتی کتورمکی وموسی علیه السلام حوتدن سؤال ایتمکی اونوتدی (فاتخذ سبيله
فى البحر سربا) حوت ایسه بحره کتدیکی طریق کوه اولوب قالدی واول حالت موسایه ویا
خضره معجزه اولدی (فلما جاوزا قال لفتاه آتنا غداءنا لقد لقينا من سفرنا هذا نصبا)
وقتاکیم ایکیسی مجمع بحرینی تجاوز ایدوب اول کیجه وایرته اویله‌یه دکین کتدیلر موسی
علیه السلامه جوع ونصب ایردی دینلدیکه موسی علیه السلامه اول سفرك غیریده‌عی ایرمش
دکلیدی فتاسنه دیدیکه غدامزی کتورکه ییه‌لم اول صخره‌یه کچدیکمزدنصکره‌ده یوریدیکمزدن
بزه تعب ونصب ایرمشدر موسی علیه السلام آندن غدایی طلب ایدیجك اولدخی حوتدن
کوردیکنی تذکر ایدوب (قال أرأيت اذ أوينا الى الصخرة فانى نسيت الحوت) موسی علیه
السلامه دیدیکه کوردکمیکه بکا نه حالت ایردی صخره عندنده نزول ایتدیکمزده حوتی آنده
قویوب یتوردم وانی سکا ذکر ایتمکه اونوتدم (وما انسانيه الا الشيطان ان اذكره) بکا اول
حوت امرینی سکا ذکر ایتمکی اونوتدیرن دکل الا شیطان ایدی (واتخذ سبيله فى البحر عجبا)
واول حوت بحرده کتدیکی محلی مسلك ایتدی بن اندن تعجب ایتدم (قال ذلك ما كنا نبغ)
موسی علیه السلام دیدیکه اشبو ذکر ایتدیکك حوت امری بزم مطلوبمزدرکه اول اکا
علامتدر (فارتدا على آثارهما قصصا) اندن کیرو دونوب کلدکلری یوله کتدیلر حتی‌که

بما كسبوا لعجل لهم العذاب بل لهم موعدلن يجدوا من دونه موئلاً) ربك عزشانه مغفرت صاحبی ورحمتله موصوفدر اكر آنلری كسب ایتدكلری ذنوبله مؤاخذه ایتسه البته انلر ایچون عذابی تعجیل ایدردی بلكه آنلر ایچون وعدزمانی واردركه ❁ اول روز بدریا قیامت اوله ❁ آنلرحق تعالی دن ٢٠ غیری ملجاء وپناه بولمزلر (وتلك القری اهلكناهم لما ظلموا وجعلنا لمهلكهم موعداً) بز سكا قصه لرینی بیان ایتدیكمز قوم نوح وعاد وثمود وقوم لوطكه كفر وتكذیبله نفسلرینه ظلم ایتدكلرندن بز آنلری هلاك ایتدك وهلاكلری ایچون وقت معلوم مقرر قیلدق ❁كه اهل مكه دخی آنلردن عبرت عذابلری تأخیرینه مغرور اولمسونلر (واذ قال موسی لفتیه لاابرح حتی ابلغ مجمع البحرین اوامضی حقباً) یاد ایله شونیكه موسی علیه السلام شاكردی یوشع بن نون ابن افرایم بن یوسف علیه السلامه دیدیكه بن خضر طلبیله مجمع البحرینه بالغ اولنجیه دك طورمیوب كیده جكم یاخود مقصودمه واصل اولنجیه دك چوق ییللر كچوره جكم ❁ منقولدركه موسی علیه السلام فرعونك هلاكندن صكره بنی اسرائیلی جمع ایدوب برخطبه اوقودی دكلیانلر معنی وحقیقتنده تأمل ایله حیرت وبكاوفغان واقع اولدی عظماء قومدن بریسی یا كلیم الله روی زمینده سندن اعلم وارمیدر دیدی موسی علیه السلام قلبندن (ساحل) ❁ عجبا وارمیدر ❁ دیمكله حق تعالی وحی كوندردیكه ❁ مجمع البحرینده برقولم واردر اكا علم خاص ویرمشم سنك برخاص آدمكله اكا كیت وسكا رهبر اولمق ایچون بریان اولمش بر بالق برابر آل سكا یولی كوسترسین ❁ بیوردی

آثارلرین تتبع ایدرك اول صخره یه ایردیلر (فوجدا عبدا من عبادنا) انده عباد مختصیمزدن بر عبد بولدیلر ❁ دینلدیكه جمهور قولنده انكله مراد خضر علیه السلام ایدی اسمی بلیا بن ملكان ویا الیسع ویا الیاس ایدی خضر دینلمسنه سبب اول بر فروهٔ بیضا اوزره جلوس ایدیجك تحتنده اول اخضر اولوب اهتزاز ایتدی دینلدیكه اول نماز قلدیغنده حولنده كی اشیاء اخضر اولوردی ❁ روایت اولندیكه موسی علیه السلام انده خضری كوردیكه بر ثوبه بورنمشدی (آتیناه رحمة من عندنا وعلمناه من لدنا علما) بز اكا عندمزدن وحی ونبوت ویردك وبزه مختص اولوب توفیقمز ایله بیلنور علومدن اكا اوكرندك كه اول علم باطندركه غیوبدن خبر ویرر موسی علیه السلام اكا سلام ویروب اول دخی اكا رددهٔ سلام سكا دخی اولسون ای بنی اسرائیل پیغمبری دیدی موسی علیه السلام اكا دیدیكه بن انلرك پیغمبری ایدوكمی سكا كیم بیلدردی دیدی اول كه سكا بنم مكانمی بیلدروبدر (قال له موسی هل اتبعك علی ان تعلمن مما علمت رشدا) موسی علیه السلام اكا دیدیكه سكا اتباعه كلمشینكه شول تعلیم اولدیغكدن بكا علم ذا رشد تعلیم ایده سن ❁ دینلدیكه خضر علیه السلام دیدیكه سكا علمده توراة وتبلیغده بنو اسرائیل یتر موسی علیه السلام دیدیكه الله تعالی بكا بویله امر ایدوبدر ❁ موسی علیه السلامك ابواب دینده شرط اولمیان شیئی غیریدن تعلمی نبوتنه وصاحب شریعت اولمسنه منافی اولمز زیرا رسوله لایق اولوركه مرسل الیه اولدیغی كسنه دن اعلم اوله هر شیئده كه دینك اصول وفروعندن انكله بعث اولنمشدر حالبوكه انده غایت تواضع وادب رعایت اولنه اول اجلدن نفسنی استجهال واكا تابع اولمغه استیذان واندن ارشادینی سؤال ایتدی (قال انك لن تستطیع معی صبرا) خضر علیه السلام دیدیكه سن بنمله صحبته استطاعت ایدیمزسن ❁ زیرا كه بندن امور منكره كورسن انبیایه ایسه منكراته صبر جائز اولمز اكرچه حقیقتده اول معروف ایسه ده مادامكه انك باطن حالنی بلمیه (وكیف تصبر علی مالم تحطبه خبرا) اندن خضر علیه السلام اكا عذر بیان ایدوب دیدیكه سن نبی ایكن نیجه صبر ایدرسن شول بنم تولی ایده جكم اموره كیم ظاهری منا كیردر باطننه ایسه سنك علمك ایرمیوبدر (قال ستجدنی ان شاء الله صابرا ولااعصی لك امرا) موسی علیه السلام اكا دیدیكه ان شاء الله بنی سنك افعالكه صبر ایدر بولورسن سكا عصیان ایتمزین ❁ موسی علیه السلامك كندینك صبره استطاعتی اولمسنه وثوقی اولمدیغیچون وعدینی مشیئه اللهه تعلیق ایتدی ❁ زیرا كه خلاف معتاده صبر شدیددر انكله خلف وعد ایتمش اولمز وبو دلیلدركه افعال عباد مشیئة اللهله اوله (قال فان اتبعتنی فلاتسئلنی عن شیٔ حتی احدث لك منه ذكرا) خضر علیه السلام اكا دیدیكه چون بكا اتباع ایدرسن بندن سؤاله عجله ایتمكل اول شیئدنكه انی بندن كوروب انكار ایدرسن حالبوكه انك وجه صحتن بیلمزسن بلكه صبر ایت تا كه بن سكا انك حقیقتن ووجه صحتن بیان ایدم (فانطلقا حتی اذا ركبا فی السفینة خرقها) اویله اولسه

❁ دینلدیكه اول مجمع البحرینده اولان عبد اعلم خضر علیه السلام ایدیكه فریدون زمانده فارس ملوكندن ایدی ذوالقرنین اكبرك امیری ایدی موسی علیه السلام زمانه دك قالمشیدی اسمی بلیا بن ملكان ویا الیسع یاخود الیاس ایدی نماز قلاركن اطرافنده اولان اشیا جمله یشیل ٢١ اولمغله خضر دینلدی ❁ والحاصل موسی علیه السلام شاكردی یوشع علیه السلامه بنمله رفاقت ایدرمیسن دیدكده علی الرأس دیدی اویله ایسه برمقدار نان وبر ماهی بریان برابر آل واول بالق زمان خبر ویرسه مطلوبمز خضر آنده در دیدی وبوله روانه اولدیلر (فلما بلغا مجمع بینهما نسیا حوتهما فاتخذ سبیله فی البحر سربا) وقتا كه ایكی دریانك جمع اولدیغی محله واردیلر ❁ بر چشمه كنارنده طاش اوزره اوتوردیلر موسی علیه السلام اول چشمه دن آبدست الوركن ❁ اول صودن بریان بالغه صو طوقنمغله فی الحال دیریلوب بحره آتلدی ❁ موسی علیه السلام قالقدیغی كبی عجله یوله كیرمكله بالق حالنی خبر ویرمكی وسؤال ایتمكی اونوتدیلر بالغك بحر اوزرنده كمر كبی اولوب آلتندن یوانی آلدی (فلما جاوزا قال لفتیه اتنا غداءنا لقد لقینا من سفرنا هذا نصباً) وقتا كه مجمع البحرینی كچدیلر موسی علیه السلام شاكردینه بزم طعاممزی كتور ییه لم وبزم سفرمزدن زحمته ملاقی اولدق دیدی (قال ارایت اذاوینا الی الصحرة فانی نسیت الحوت وماانسانیه الاالشیطان ان اذكره واتخذ سبیله فی البحر عجباً) یوشعك بالق ماده سی خاطرینه كلوب موسی علیه السلامه دیدیكه خبرك وارمیكه بز اول طاشده اكلندكمز زمان بالغك حالنی سزه سویلمكه

ساحل بحردن ركوب ایچون سفینه استیو كتدیلر برسفینه بولوب اكا ركوب ایتدیلر پیغمبریمز علیه السلام ایدر برسفینه انلره اوغرایوب بزی الك دیجك اهلی خضر علیه السلامی بیلوب انلری نولسز آلدیلر بحرك ایچروسنه ایردكلرنده خضر علیه السلام النه بربالته آلوب سفینه نك قبل بحردن ایكی تخته سنی خرق ایتدی (قال أخرقتها لتغرق اهلها لقد جئت شیئا امرا) موسی علیه السلام اكا دیدیكه اشبو سفینه یی خرق ایتدك كه اهلنی غرق ایده سن حالبوكه آنلر بزدن نول آلمامغله بزه احسان ایتدیلردی سن انكله شیٔ منكر ایتدك روایت اولندیكه خضر علیه السلام سفینه یی خرق ایدیجك ایچنه صو كیرمدی برروایتده موسی علیه السلام انی كوریجك ثوبیله انی بركندی وبرروایتده خضر علیه السلام برزجاجدن قدحله اول خرقی یمادی (قال ألم اقل انك لن تستطیع معی صبرا) خضر علیه السلام اكا دیدیكه بن سكا دیمدمیكه سن بنمله صحبته استطاعت ایده مزسن (قال لاتؤاخذنی بما نسیت) موسی علیه السلام دیدیكه اول مرده بكا وصیتكی تركم سببیله بنی مؤاخذه ایتمكل (ولاترهقنی من امری عسرا) بنم امرمدن بكا عسری تكلیف ایتمكل ویامتابعتكی بكا تعسیر ایتمكل بلكه تیسیر ایت ❁ زیرا كه بن سنك صحبتكی مراد ایدرین اكا ایسه چاره عفو ایله ومناقشه یی تركله اولور (فانطلقا حتی اذا لقیا غلاما فقتله) بعده ایكیسی سفینه دن چیقوب كیدركن غلمان جماعتنه اوغرادیلر كه لعب ایدرلردی ارالرندن برغلام ظریفی طوتوب بوغازلدی ویا الیله انك باشین قوپاردی ویا طاش ایله باشین ازدی ویا باشنی دیواره اورمغله اولدردی اكثرون دیدیلركه اول غلام حدبلوغه ایرممش ایدی وانك طبعی كافر ایدی حیاتده قالسه ابوینی طغیان وكفره ایركوریسردی (قال أقتلت نفسا زكیة بغیر نفس لقد جئت شیئا نكرا) موسی علیه السلام اكا دیدیكه قتل ایتدكمی شول ذنوبدن طاهره نفسیكه قتل نفس ایتمامشیدی اویله اولسه شیٔ منكر ایتدك كه اول اولكیدن قبیح وشناعتده اعظمدر ❁ زیرا كه تداركی ممكن دكلدر اولكی فعلك بونك خلافیدر (قال ألم اقل لك انك لن تستطیع معی صبرا) خضر علیه السلام اكا دیدیكه بن سكا دیمدمیكه سن بنم صحبته استطاعت ایده مزسن (قال ان سألتك عن شیء بعدها فلا تصاحبنی قدبلغت من لدنی عذرا) موسی علیه السلام اكا دیدیكه اكر بودفعه دنصكره سكا برشیئدن سؤال ایدرسم بكا مصاحب اولمغل اكرچه بن سنك صحبتكی دیلرسمده ❁ زیرا بنم قبلمدن عذری نهایته ایركوردك وصحبت واتباعكده اعتذار ایده جك برعذرم قالمدی ❁ زیرا كه وصیتكی رعایت ایتمیوب اوچ كره سكا مخالفت ایتدم ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر الله تعالی رحمت ایده قرنداشم موسایه كیم استحیاسندن اول سوزی سویلدی اكر عجله ایتمیوب صبر ایتسیدی خضر اكا اعجب اعاجیب كوستریدی (فانطلقا حتی اذا اتیا اهل قریة) اندن ایكیسی كیدوب حتی كه براهل قریه یه ایردیلر كه اول انطاكیه در ویا ایله دركه اول ارضك سمادن ابعدیدر (استطعما اهلها فأبوا ان یضیفوهما) اول قریه اهلندن ضیافت

اونتدم آنی ذکر ایتمکی بکا آنجق شیطان اونوتدردی اول بالق دکزده واسع عجب یوللر آجه‌رقدن کیتدی (قال ذلك ما کنا نبغ فارتدا علی اثارهما قصصاً) موسی علیه‌السلام بو بالق مطلوبمز اولان کیمسه‌یی بولمغه بزه یول کوسترەجك ایدی دییوب ایزلرینه کیرو دوندیلر وایزلرنی تتبع ایده‌رك اول ﴿ ٢٢ ﴾ ماهینك دریایه کیتدیکی محله کلدیلر (فوجداعبداً من عبادنا آتیناه رحمةً من عندنا وعلمناه من‌لدنا علماً) آنلر آنده بزم عباد خاصمزدن بر بنده بولدیلرکه آکاعندمزدن عنایتمزله وحی ونبوت یاطول عمر ویرمشیدك وزەمخصوص وتوفیقمزله بیلنور علمی نزدمزدن آکاتعلیم ایلدك ۞ دینلدیکه خضر جامه‌سنی باشنه چکمشیدی موسی علیه السلام کلوب سلام ویردی خضر ۞ وعلیك نبی اسرائیل پیغمبری موسی ۞ دیدی موسی علیه‌السلام ۞ بنم کیم ایدوکمی سکا کیم بیلدردی ۞ دیدی جوابنده ۞ سکا بنم مکانمی بیلدیرن بیلدیردی ۞ دیدی (قال له موسی هل اتبعك علی ان تعلمن مما علمت رشداً) موسی علیه‌السلام آکا دیدیکه ایا سکا تابع اولسەم شو شرطله‌که سکاتعلیم اولنان خیرورشد علمنی بکاتعلیم ایده‌سین (قال انك لن تستطیع معی صبراً) (وکیف تصبر علی مالم تحط به‌خبراً) خضر موسایه سن بنمله صبر ایتمکه قادر اوله‌مزسین شول شیئی‌که (بتیمك) سنك علمك احاطه ایتمشدر آکا نیجه صبر ایده بیلورسین دیدی ۞ دینلدیکه موسی علیه‌السلام ۞ نیچون صبر ایده‌مم ۞ دیدی خضر علیه‌السلام ۞ سن پیغمبرسن سنك حکمك ظاهر اوزره دربندن شاید برعلم صادر اولورکه ظاهرده اول

وجهی اوزره طعام استدیلر اهل قریه‌ایسه انلری ضیافتدن اباءایتدیلر ۞ ابوهریرة رضی‌الله عنه ایدر انلری برمرأه اطعام ایتدیکه اول بربر اهلندن ایدی رجالی ایسه اندن امتناع ایتدی ۞ اویله‌اولسه اول ایکیسی اول قریه‌ده اولان نسایه خیردعا ورجاله بددعا ایتدیلر (فوجدا فیها جدارا یرید ان‌ینقض فأقامه) اول قریه‌ده بردیوار بولدیلرکه دوشمکه میل ایتمشدی خضرعلیه‌السلام انی الیله طوغرلتدی ویا الیله مسح ایدیجك اول طوغرلدی ویا انی ییقوب یاپدی (قال لوشئت لاتخذت علیه اجرا) موسی علیه‌السلام اکا دیدیکه اکر سن دیله‌سك اول عملك اوزره اجرآلوردك‌که انکله تعیش ایدیدك (قال هذا فرق بینی وبینك) خضر علیه‌السلام موسی علیه‌السلامه دیدیکه اشبو وقت بری بریمزدن فراقك ووقتیدر (سأنبئك بتأویل مالم تستطع علیه صبرا) سکا خبر ویره‌یم اول تأویلی‌که ظاهر حیثیتدن منکر اولدیغیچون سن اکا استطاعت ایده‌مدك (اماالسفینة فکانت لمساکین یعملون فی‌البحر) اما اول سفینه‌که بن انی خرق ایتدم مساکیندن اون قرنداشك ایدیکه انلرك بشی زمنی وبشی بحرده مؤاجره واکتساب ایدرلردی (فاردت ان اعیبها) دیلدمکه اول سفینه‌یی خرقله عیبلو ایدم تاکه غصب اولنمیه (وکان وراءهم ملك یأخذ کل سفینة غصبا) حالبوکه آنلرك اوکنده جلندی ویامنوله دینور برکافر ملك وار ایدیکه هرسفینهٔ صالحه‌یی اصحابندن غصب ایدردی ۞ روایت اولندیکه خضر علیه‌السلام اول قومه اعتذار ایدوب اول ملك غاصبك شانی ذکر ایلدی آنلر ایسه انی بیلمزلردی ودیدیکه سفینه‌کز اکا اوغرادیغنده عیبلو اولدیغیچون اول آنی آلمیه وآنی کچدیکزدن صکره آنی اصلاح ایدوب کما کان نفعلنه‌سز (واما الغلام فکان ابواه مؤمنین) واما اول قتل ایتدیکم غلام کافر ایدی ووالدینی ایسه مؤمنلر ایدیلر (فخشینا ان یرهقهما طغیانا وکفرا) خوف ایتدك‌که اول غلام کافر انلره طغیان وکفری تکلیف ایده ویا اکا فرط محبتلرندن انك دیننه متابعت ایده‌لر ۞ خضرك اندن خوف ایتمسی‌تعالینك اکا آنی‌اعلامیله ایدی ۞ ابن عباس رضی الله عنهدن مرویدرکه نجدة الحروری اکا نامه یازوب دیدیکه خضر انی نیچه قتل ایتدی حالبوکه پیغمبریمز علیه السلام ولدانی قتلدن نهی ایدوبدر ۞ ابن عباس رضی الله عنهما اکا جوابده یازدیکه اکر ولد انك حالندن خضرك بیلدوکن سن دخی بیلورسك سکا دخی جائز اولورکه قتل ایده‌سن (فاردنا ان یبدلهما ربهما خیرا منه زکاة واقرب رحما) بز اراده ایتدك‌که اول ایکیسنه ربلری جل شانه اول غلامدن بدل بر ولد ویره کیم صلاح وتقواده ووالدینه رحمت وعطفه اقرب اوله ۞ دینلدیکه اول ایکیسندن بر قز وجوده کلوب انی بر نبی تزوج ایتدیکه اول نبی ایله قزدن بر نبی وجوده کلدیکه الله تعالی انکله امتدن برامته هدایت ایتدی (واما الجدار فکان لغلامین یتیمین فی المدینة) واما اول طوغرلتدیغم جدار مدینه‌ده اصرم وصریم دینور ایکی غلام

لایق کورنمز وسن آنك سببنی بیلمز وآکا صبر ایده‌مزسین ۞ دیدی (قال ستجدنی ان شاءالله صابراً ولا اعصی لك امراً) موسی علیه‌السلام ان شاءالله سن بنی افعالکه صبر ایدیجی بولورسین وایشکده سکا عصیان ایتمم دیدی (قال فان اتبعتنی فلاتسئلنی عن شئٍ حتی احدث ﴿ ٢٣ ﴾ لك منه ذکراً) خضر اکر سن بکاتابع اولورسك منکر برشئ واقع اولورسه آندن بکا سؤاله عجله ایتمه تاآنك حقیقتنی سکاذکر وبیان ایدنجیه‌دك (فانطلقا حتی اذارکبا فی السفینة خرقها قال اخرقتها لتغرق اهلها لقد جئت شیئاً امرا) آندن کیدوب ساحل دریاده برسفینه‌بولوب آکا رکوب مراد ایتدکلرنده کمیجیلر راضی اولمدیلر صکره خضری طانی دقلرنده تعظیم‌تامله آلدیلر کیدرکن دکزده خضر علیه‌السلام بالطه‌ایله کمی‌یی دلدی موسی علیه‌السلام بوسفینه‌یی نیچون دلدك اهلنی غرق ایده‌جکسین سن آنکله منکر شئ کتوردك دیدی (قال الم اقل انك ان تستطیع معی صبراً) خضرعلیه‌السلام بن دیمدمی‌که سن بنمله صبر ایده‌مزسین دیدی (قال لاتؤاخذنی بمانسیت ولا ترهقنی من امری عسراً) موسی آنی اونوتمشم اونوتدیغم شیله بنی مؤاخذه ایتمه وایشمده بکا عسرتلو تکلیف ایتمه دیدی (فانطلقا حتی اذا لقیاغلاماً فقتله‌قال اقتلت نفساً زکیة بغیرنفس لقدجئت شیئاً نکراً) سفینه‌دن خروجله برقریه‌یه واردیلر خارج کویده جوجقلر اوینارلردی آنلرك ایچنده برکنج ظریف غلامه ملاقی وآنی اقرانلری بیننده‌ن اخذ وبر دیوار دیبنه کوتوروب قتل ایتدی موسی علیه‌السلام بویله بی کناه پاك نفسی بغیرحق قتل ایتدکی بی قصاص نیچون قتل ایتدك تحقیق نامقبول

یتیمك ایدی (وکان تحته کنزلهما) واول جدارك آلتنده اول ایکی غلامك کنزی وار ایدی واول کنزده اختلاف اولندی ۞ دینلدیکه التون ویا کومش ویا مال ویا کتب علم ایدی ویا التوندن برلوح ایدیکیم اکا یازلمشدی ۞ عجیلرین اول کمسه‌یه کیم موته یقینی وار ایکن نیچه سوینور وقدره یقینی‌وار ایکن اندن نیچه برینور ورزاقنه یقینی‌وار ایکن کندویه نیچه تعب ویرر وحسابه یقینی وار ایکن اندن نیچه غافل اولور ودنیانك زوالنه یقینی وار ایکن اکا نیچه قلبی یاتیشور لا اله الا الله محمد رسول الله ۞ وآنك آخر جانبنه یازلمشدیکه بن اول الله جل شانه بن‌که الوهیتده شریکم یوقدر یالکزبن خیر وشری بن خلق ایتمشبن سعادت اول کمسه‌یه کیم انی خیر ایچون خلق ایتمش اولوب انی خیرده استعمال ایدم وشقاوت اول کمسه‌یه کیم انی شر ایچون خلق ایتمش اولوب انی شرده استعمال ایدم (وکان ابوهما صالحا) واول ایکی غلامك بابالری صالح ایدی اسمی کاشح ایدی انلر بابالرینك صلاحیله حفظ اولندیلر ۞ دینلدیکه اول ایکی غلام ایله اب صالحلری بیننده یدی آباء کچمشدی اول سیاح ایدی محمد بن المنکدر ایدر الله تعالی بر عبدك صلاحیله ولدنی وولد ولدنی وعشیرتنی وحولنده‌کی اهل دویراتی حفظ ایدر اول انلرك بیننده اولدیغجه انلر الله تعالینك حفظندن زائل‌اولمزلر (فأراد ربك ان یبلغا اشدهما) ربك جل شانه دیلدیکه اول ایکی غلام بالغ وعاقل اوله‌لر ویا شدت وقوتلرینه ایره‌لر ویا اون سکز باشنه کیره‌لر (ویستخرجا کنزهما) واول کنزلرین چیقاره‌لر (رحمة من ربك) اول انلره ربك جل شانه‌دن بابالرینك صلاحی سببیله رحمت اولسون ایچوندر ۞ دینلدیکه اولده ارادتی خضر علیه السلام نفسنه اسناد ایتدی ۞ زیراکه تعییبه مباشر اولدی وثانیده الله تعالی‌یه ونفسنه اسناد ایتدی زیراکه تبدیل اهلاك غلامله وانك بدلن الله تعالینك ایجادیله ایدی وثالثده بالکز الله تعالی‌یه اسناد ایتدی زیراکه غلامیتك بلوغنده انك مدخلی یوغیدی ویاخود اولکی نفسنده شردر واوچنجی خیردر وایکنجی ایسه ممتزجدر ویاخود وسائطه التفاتده حال عارفك اختلافیچون ایدی (وما فعلته عن امری) یا موسی اشبو کوردیکك اشیایی بن کندی رأیمله ایشلمامشن بلکه الله تعالینك امریله ایشلمشن (ذلك تأویل مالم تستطع علیه صبرا) اشبو سکا خبر ویردیکم اشیا شول انکار ایتدیکك امورك تأویلیدرکه اکا صبره استطاعت ایده‌مدك اشبو موسی وخضر قصه‌سنده‌کی دلائلدندرکه استخدام لابأس اوله وسفرده رفیق وخادم اتخاذی جائز اوله وطلب علم ایچون رحلت مستحب اوله وعالم علمدن استزاده وسفر ایچون اتخاذ زاد جائز اوله واول توکله منافی اولمیه ونسیان وانك مثلی امورمکروهه مجازاشیطانه نسبت اولنه ومتعلم معلمنه تواضع ایده اکرچه اول معلم رتبه‌ده اول متعلمدن دون ایسه‌ده وعالم کندیدن اخذ علم مراد ایدنه شول طبعی متحمل اولمدیغی‌شیئی عدم تعلیمنده اعتذار ایده وامرده مشیتی تقدیم ایده ومتبوع تابعه اشتراط ایده ومشروطه وفاء

برشیء کتوردك دیدی (قال الم اقل لك انك لن تستطیع معی صبراً) خضر علیه السلام بن سکا دیمدممی که بنمله برابر اولمقده طاقتك یوقدر دیدی (قل ان سئلتك عن شیء بعدها فلا تصاحبنی قد بلغت من لدنی عذراً) موسی علیه السلام بوندن صکره سکا برشیدن سؤال ایدرسهم بنمله مصاحب اولمه زیرا نم طرفمدن اولان عذری نهایته ایرشدردك

اکر اوچ کره مخالفت ایدرسهم بنم مصاحبلکمی ترکده معذورسین دیدی خبرده وارددرکه افندمز علیه السلام الله تعالی رحمت ایلسون برادرم موسایه که حیاسندن ﴿فلا تصاحبنی﴾ دیدی اکر عجله ایتمیوب صبر ایدیدی خضر آکا عجایب شیلر کوستردی بیوردیلر (فانطلقا حتی اذا اتیا اهل قریة استطعما اهلها فابوا ان یضیفوهما فوجدا فیها جداراً یرید ان ینقض فاقامه قال لو شئت لاتخذت علیه اجراً) اندن ایکیسی کیدوب براهل قریه‌یه واردیلر ﴿که اول قریه انطاکیه یا ایله ایدی﴾ اول قریه اهالیسندن طعام ایستدیلر آنلر آنلری مسافر ایدوب اطعامدن ابا ایلدیلر موسی و خضر علیهما السلام آنده بر دیوار بولدیلر که یقلمغه میل ایتمشیدی خضر آنی طوغرلتدی موسی علیه السلام آکا بو قریه اهالیسی بزه طعام ویرمدیلر اکر مراد ایدیدك بو دیوارك تعمیری ایچون آنلردن اجرت آلوردك دیدی (قال هذا فراق بینی و بینك سانبئك بتأویل (اجلدن) مالم تستطع علیه صبراً) خضر علیه السلام موسی علیه السلامه ایشته سؤالك اوچ اولمغله بنمله سنك بیننمزده آیرلمق وقتیدر شمدی سکا اول وقوعاتك تأویلی خبر ویرهیم که ظاهر انکار اولنور شیلر اولدیغندن سن آنلرك صبرینه طاقت

لازم اوله وکشی نسیانله مؤاخذه اولنمیه وتکرارده اوچ دفعه معتبر اوله وغریب ایچون طعام وضیافت طلبی لابأس اوله وصنع جمیل ترك اولنمیه اکرچه لئامه ایسه‌ده واعمال اوزره اخذ اجر جائز اوله ومسکینك سفینه‌سی ویا آلت کسبی ویا کندویه کفایت ایتمز شیئی اولمغله مسکنتدن چیقمیه وغصب حرام اوله ومال غیرك بعضی اتلاف وتعییب جائز اوله تحتانکه انکله باقینك بقاسی مرجو اوله مال مودع ومال یتیم کبی وایکی ضرر تعارض ایتدیکنده انك اعظمن دفع ایچون اهوننی تحمل واجب اوله وولد باباسنك صلاحیله محفوظ اوله ودورك عمارتی واجب اولوب خرابنه دکین اهالی حرام اولهویره مال دفنی جائز اوله واشبو قصه علم حقیقتده اصل اوله وشرع مقتضاسی اوزره جاری اولدیغنجه انکار اولنمیه ﴿وما فعلته عن امری﴾ قولی خضرك نبوتنه دلیل اوله ﴿ زیرا اول اقتضا ایدرکه اول وحی الهامدر والهامك حجتنه انکله استدلال ایدر ﴿ روایت اولندیکه موسی علیه السلام وقتا که خضردن مفارقت مراد ایلدی دیدیکه بکا وصیت ایت دیدیکه علمی تحدیث ایچون طلب ایتمکل بلکه عمل ایچون طلب ایت ﴿ خضرك حی ویامیت ایدوکنده علماء اختلاف ایتدیلر ﴿ دینلدیکه خضر والیاس ایکیسی دخی حیاتده‌در هر سنه موسمده التقا ایدرلر ﴿ وخضرك حیاتنه سبب اولدرکه ذوالقرنینله اول عین حیات طلبیچون ظلمته کیردیلر خضر علیه السلام اول عینه راست کلوب اندن غسل وشرب ایتدی ذوالقرنین ایسه انی بولمیوب کیرو دوندی ﴿ ابو العباس المرسی ایدر خضر علیه السلام حیدر اشبو کفمله اکا مصافحه ایتمشن وخضر علیه السلام بکا خبر ویردیکه برکمسنه‌کیم هر صباحن ﴿ اللهم اصلح امة محمد اللهم تجاوز عن امة محمد اللهم اجعلنا من امة محمد ﴿ دیسه ابدالدن اوله فقرانك بری آنی ابو الحسن شاذلی‌یه عرض ایدیجك ابو العباس صدق ایتمش دیدی خضر علیه السلام بکا کلوب کندوبی بیلدردی واندن ارواح مؤمنین یمیننده منعمه ویا معذبه ایدکلری معرفتن اکتساب ایتدم اکر الآن بکا بیك فقیه کلوب خضر علیه السلام میتدر دیسه‌لر انلره رجوع ایدر دکلن وانی میتدر دینلر استدلال ایدرلر ایکه ﴿ قال النبی علیه السلام بعدما صلی العشاء لیلة أرأیتکم لیلتکم هذه فان علی رأس مائة سنة لایبقی احد ممن هو الیوم علی ظهر الارض ﴿ پیغمبریمز علیه السلام برکیجه یتسو نمازین قلدیغندنصکره دیدیکه اشبو کیجه‌یی کوردیکزمی اشبو وقتدن یوز ییل باشنه دکین الآن ظهر ارضده اولاندن کیمسه حیاتده قالمیسردر ﴿ ایمدی اکر خضر علیه السلام حی اولسه اول مدتدنصکره‌یه قالمزدی لکن خضر علیه السلامی حیاتده‌در دینلرك اشبو حدیثه جوابی اولدرکه پیغمبریمز علیه السلامدن حدیث مذکور صدورنده خضر علیه السلام ظهر ارضك غیری عوالمك برنده اولمسی ممکندر (ویسئلونك عن ذی القرنین) یا محمد سنی امتحان ایچون یهود ویا مشرکون سکا ذوالقرنیندن سؤال ایدرلرکه اول اسکندر رومیدرکه فارس وروم بر قولده مشرق ومغربه ملك ایدی اول

کنوره‌مدك (اما السفینة فکانت لمساکین یعملون فی البحر فاردت ان اعیبها وکان وراءهم ملك یأخذ کل سفینة غصباً) اما اول دلدیکم سفینه اون نفر فقرا قرنداشلرکدر بشی خسته بشی بوکمیله بحرده معاش تحصیل ایدرلردی آنلرك اوکلرنده ﴿ جلندی کرکده ﴾ نام پادشاه هر سفینه‌یی غصبا اخذ ایدر اولمغله بن بوکمی‌یی عیبلو ایتمك مراد ایتدمکه اول غصبدن خلاص اوله (واما الغلام فکان ابواه مؤمنین فخشینا ان یرهقهما طغیاناً وکفراً فاردنا ان یبدلهما ربهما خیراً منه زکوة واقرب رحماً) واما اول قتل ایتدیکم غلام کافر ایدی ووالدینی مؤمنلر ایدی خوف ایتدککه غلام والدینی تضییقله طغیان وکفری تکلیف ایده یافرط محبتلرندن آنك دینته تابع اوله‌لر بز بیلدك ومراد ایتدککه آنك والدینه ربلری آندن خیرلو صالح ومتقی ومرحمتده اقربا اکا بدل برولد ویره ﴿ دینلدیکه اول والدیندن برقز وجوده کلوب بر نبی‌یه تزویج اولنمغله انك نسلندن یتمش نبی ظاهر اولمشدر (واما الجدار فکان لغلامین یتیمین فی المدینة وکان تحته کنز لهما وکان ابوهما صالحاً فاراد ربك ان یبلغا اشدهما ویستخرجا کنزهما رحمة من ربك وما فعلته عن امری ذلك تأویل مالم تسطع علیه صبراً) واما اول طوغرلتدیغم دیوار شهرده (٤) ﴿ اصرم وصریم نامان ﴾ ایکی یتیم غلاملرك ایدی واول دیوارك آلتنده آنلرك خزینه‌سی وار ایدی وآنلرك بابالری ﴿ کاشح نامنده ﴾ صالح کمسنه ایدی ﴿ بوکاشح اول یتیملرك یدنجی قرون جدلریدی ﴾ آنك صلاحی سببیله بویتیملر بووجهله محافظه اولندیلر ربك تعالی آنلرك علم ورشدی کمال قوته بالغ

اجلدن اکا ذوالقرنین دینلمشدی ویا انکچونکه اول نور وظلمته کیردی ویا اول دنیانك شرق وغربنه ایردی ویا انك ایکی کوچك قرنی اولوب انی عمامه‌سیله اورتر ویا تاجنك ایکی قرنی واریدی ﴿ دینلدیکه انك اسمی مرزبان بن مرزبة الیونانی ایدی یونان بن یافث بن نوح علیه السلام اولادندن ایدی انك نبوتنده اختلاف اولندی ﴿ ابو الطفیل ایدر علی رضی الله عنه‌یه ذوالقرنیندن سؤال اولندیکه اول نبی ویا ملك میدی دیدیکه اول نه نبی ونه ملك ایدی لکن برعبد صالح ایدیکه الله تعالی‌یی سوردی الله تعالی دخی انی سوردی روایت اولندیکه عمر رضی الله عنه بر رجلی ایشتدیکه آخره یا ذا القرنین دیو قیغرر دیدیکه اسماء نبی ایله تسمی‌یه راضی اولمیوب حتی که اسماء ملوکله تسمی ایتدیکز ﴿ دینلدیکه اول ملك عادل صالح ایدی الله تعالی انی ارضه ملك ایدوب اکا علم وحکمت وهیبت ویردی واکا نور وظلمتی تسخیر ایتدی سیر ایتدیکنده اوکنجه نور کیدوب آردندن ظلمت انی احاطه ایدردی (قل سأتلو علیکم منه ذکرا) دیکلکه بن سزه انك حالندن الله تعالی عندندن خبر ویررین (انا مکناله فی الارض) بز اکا یر یوزنده تصرف امرنی تمکین ایتدك ﴿ علی رضی الله عنه ایدر الله تعالی اکا سحابی تسخیر ایدوب انك اوزره دیلدیکی یره کیدردی واکا اسباب مداولندی ونور بسط اولوب لیل ونهار اکا مساوی اولمشدی (وآتیناه من کل شیء سببا) وبز اکا هرشیدنکه انی دیلر ویا اکا توجه ایلر علم وقدرت وآلتدن انی اکا ایرکورر سبب قیلدق ویا اکا اقطار ارضی قریب ایتدك (فاتبع سببا) اندن مغربه بلوغ اراده ایدوب اکا ایرکورر طریقه سلوك ایتدی (حتی اذا بلغ مغرب الشمس وجدها تغرب فی عین حمئة) حتی که شمسك غروبی محلنه ایردی اول شمسی بر قیزمش سیاه بالچقلو صو پیکارنه غروب ایدر بولدی (ووجد عندها قوما) وانك عندنده برقوم بولدیکه لباسلری جلود وحشی ایدی وطعاملری بحرك طشره براقدیغی ایدی ﴿ دینلدیکه انده اول قوم مدینه‌لرینك اون ایکی بیك قپوسی وار ایدی اکر اول قومك ضجیج وصیاحی اولمسه شمسك غروب ووجبتی ایشیدیلوردی واول قوم کفار ایدیلر (قلنا یا ذا القرنین اما ان تعذب واما ان تتخذ فیهم حسنا) دیدیکه یا ذا القرنین مخیرسن دیلرسك اول قومی کفرلری اوزره قتل ایت اکر اسلامه دخول ایتمزلرسه ویاخود ارشاد وتعلیم شرایعله انلرك امرنده حسن اتخاذ ایت اکر ایمانه کلوب مقتضاسیله عمل ایدرلرسه ﴿ دینلدیکه قتل واسر بیننده تخییر ایتدی قتل مقابله‌سنده اسر حسن تسمیه اولندی (قال اما من ظلم فسوف نعذبه ثم یرد الی ربه فیعذبه عذابا نکرا) ذوالقرنین دعوتی اختیار ایدوب دیدیکه اما اول کمسه کیم بن انی دعوت ایدوب اول ایسه کفری اوزره اصرار ایله نفسنه ظلم ایده بز آنی دنیاده قتله عذاب ایدیسرز بعده الله تعالی اکا بر عذاب منکر ایدرکه مثلی معهود اولمیه (واما من آمن وعمل صالحا فله جزاء الحسنی) واما اولکه ایمان وعمل صالح ایده آنکچون دنیاده و آخرتده جنت ایله جزا اولور (وسنقول له

اولوب اول خزینه‌یی ربکك عنایتیله چیقارملرینی مراد ایتدیکه بیقلوب غیریسی اخذ ایتمسون دیو طوغرلتدم بن بونی
کندو رأیمله ایتمدم بلکه الله تعالی‌نك امریله ایشلدم اشبو سکا خبر ویردکلرم سنك انکار ایتدکلرك موادك تأویللریدرکه
سن آنلرده صبر ایتمکه قادر اولمدك دیو وداعلشدیلر ☼ دینلدیکه

اول خزینه آلتون وکمش ایدی یاخود
علم کتابلری ایدی لکن
مشهور اولان آلتوندن
برتخته اولوب اوزرینه
یازلمش ایدیکه « بسم الله
الرحمن الرحیم تعجب
ایدرم اول کمسنه‌لره‌که
قضا وقدره ایمانی اولوب
غم چکه ودخی رزق الله
تعالی‌دن اولدیغنی بیلورکن
زحمت چکه ودخی موتی
تصدیق ایدرکن فرح
وسرورده اوله و دخی
حساب قیامته ایمانی وار
ایکن وقتی غفلتله کچوره
ودخی دنیانك انقلابنی
بیلورکن آکا نیجه کوکل
باغلیه لااله الاالله محمد
رسول الله (ویسئلونك
عن ذی القرنین قل سأتلوا
علیکم منه ذکراً) یهودك
امتحانیله مکه مشرکاری
سندن ذوالقرنینی سؤال
ایدرلر سن دیکه آندن
سزه ذکر وبیان تقریر
ایده‌یم ☼ دینلدیکه انك
اسمی « مرزبان بن مرزبة
الیونانی » ایدیکه یونان
بن یافث بن نوح علیه السلام
اولادندندر نبوتنده
اختلاف اولندی آکا
ذوالقرنین تسمیه‌سی
مشرق ومغربه حکم ایتدکیچون اوله یاخود تاجنده ایکی بوینوز اوله یاخود عمامه‌سی آلتنده ایکی کوچك (ومأجوجك)
قرن اوله یاخود ایکی زلفی اوله یاخود علم ظاهر وباطنی جمع ایتمش اوله (انامکناله فی الارض وآتیناه من کل شیٔ سبباً)
(فاتبع سبباً) بز آکا یریوزنده تصرف واستیلا ایچون قدرت تمکین وهر ایستدیکی وتوجه ایتدیکی شیئی تسخیره علم

من امرنا یسرا) وبز اکا امریمزدن آسان اولانی دیرز یوخسه صعب اولانی دکل (ثم اتبع
سببا) بعده انی مشرقه ایرکورر طریقه سلوك ایتدی (حتی اذا بلغ مطلع الشمس) حتی
شول موضعه ایردیکه معمورهٔ ارضدن شمس ابتدا اکا ایرر (وجدها تطلع علی قوم لم نجعل
لهم من دونها ستراً) انی بر قوم اوزره طلوع ایدر بولدیکه انك حرندن انلری حفظ ایدر
بنا قیلمدق ☼ زیرا انلر بر مکانده ایدیلرکه انك اوزره بنا قرار ایتمزدی سوری وکسکین
اولدیغندن اویله اولسه انلر اسرابده ساکن اولورلردی شمس زائل اولیجق معاشلریچون
چیقارلردی دینلدیکه شمسك طلوعی عندنده انلر صویه کیروب ارتفاعنده اندن چیقارلردی
وبهایم کبی اوتلاغه کیدرلردی ☼ دینلدیکه انلر برقوم ایدیکیم عریانلر ایدی ایکی قولاقلرینك
برین دوشنوب برین اورتنورلردی (کذلك) ذوالقرنینك تخییر واختیارده اهل مشرق
شاننده امری اهل مغرب شاننده‌کی امری کیدر ویاخود شمسی برقوم اوزره طلوع ایدر
بولدیکه انلر کفر وحکمده شول اوزرلرینه شمس غروب ایدن قوم کبی ایدیلر (وقداحطنا
بمالدیه خبرا) حالبوکه بز اول ذوالقرنینك عندنده اولان جند وعده وآلات واسبابه ظواهر
وخفایاسنه علمله احاطه ایتمشزدر ☼ یعنی اول کثرتده بر حده ایردیکه انی لطیف وخبیر
جل شانه‌دن غیرك علمی احاطه ایتمزدی (ثم اتبع سببا) بعده مشرق ومغرب بیننده معترض
جنوبدن شماله کیدر طریقه سلوك ایتدی (حتی اذا بلغ بین السدین) حتی‌که اول ایکی جبل
بیننه ایردیکه ذوالقرنینك سدّی انده بنا اولنمشدی ☼ دینلدیکه سدسینك ضمیله اول شیدرکه
انی الله تعالی خلق ایده وسد سینك فتحیله اولدرکه انی ناس عمل ایده دینلدیکه اول ایکی
جبل آخر شمالده ارض ترك منقطعنده اولوب یأجوج ومأجوج اول ایکی جبلك وراسنده
قالمشدر (وجد من دونهما قوما لایکادون یفقهون قولا) اول ایکی سدك امامنده بر قوم
بولدیکه غرابت لغت وقلت فطنتلریچون قریب اولمزدیکه سامعه کلاملرین افهام ایده‌لردی
ونه کندیلر غیرك کلامن فهم ایدرلردی الا اشارت ویاترجمانله (قالوا یاذا القرنین ان یأجوج
ومأجوج مفسدون فی الارض) انلرك مترجملری ذوالقرنینه دیدیلرکه یأجوج ومأجوج
طائفه‌سی ارضمزده قتل وتخریب واتلاف زروعله فساد ایدیجیلردر ☼ دینلدیکه انلر ایام
ربیعده چیقوب یرده بریشیل اوت قومزلردی ییرلردی وقوریمشن کوتوررلردی وبرقولده
ناسدن بولدقلرنی ییرلردی ☼ ودینلدیکه یأجوج ومأجوج ترکدن بر جیلدر یعنی بر جماعت
یافث ابن نوح اولادندندر ترك یأجوج ومأجوجدن بر سریه‌درکه ذوالقرنین سدی بنا
ایدیجك سددن طشره قلانلره ترك دینلمشدر ☼ دینلدیکه انلر یکرمی ایکی قبیله‌در انلردن
بر قبیله سددن طشره‌ده ترك اولندیغیچون ترك دینلمشدر اهل تواریخ ایدر نوح
علیه السلامك اوچ اولادی وار ایدی سام وحام ویافث ایدی اما سام عرب وعجم وورومك
ابیدر وحام ایسه حبشه وزنج ونوبه‌نك ابیدر ویافث ایسه ترك وخوز وصقالبه ویأجوج

وقدرتی آکا سبب ویردك مغرب طرفنه کیتمك سببنه توسل ایله تابع اولوب کندی (حتی اذا بلغ مغرب الشمس وجدها
تغرب فی عین حمئة ووجد عندها قوماً قلنا یاذا القرنین اما ان تعذب واما ان تتخذ فیهم حسناً) تاکه شمسك غروب
ایتدیکی محله واردی آنده شمسی کویا

رصجاق سیاه چاورلو بیکار انجنه غروب ایدر بولدی
واوئحلده برقوم بولدیکه
« آنلره ناسك دینور
بت برستلر لباسلری
حیوان دریسی وطعاملری
دکز حیوانلرینك لحمی
ایدی » بز یا ذوالقرنین
اکر اول قوم اسلامه کلمزلر
ایسه دیلرسك قتل ایله
عذاب ایت یاخود آنلرك
حقنده حسن معامله
وارشادی اتخاذ ایت
مخیرسین دیدك (قال اما من
ظلم فسوف نعذبه ثم یردالی
ربه فیعذبه عذاباً نکراً)
ذوالقرنین دیدیکه اما اول
کمسنه‌که نفسنه ظلمله کفر
اوزره مصر اوله بز آکا
عذاب دنیاکه قتلدر انکله
عذاب ایدرز صکره اول
قیامتده ربسی طرفنه رد
اولوب حق تعالی آکا
ایشیدلمامش شدید عذابله
عذاب ایدر (واما من آمن
وعمل صالحاً فله جزاء
الحسنی وسنقول له من
امرنا یسراً) واما اولکه
مؤمن اولوب عمل صالح
ایشلیه انکیچون دنیا
وآخرنده احسن جزا
واردر وبز آکا امریمزدن
آسان اولانی سویلرز
(ثم اتبع سبباً) صکره مشرق طرفنه کیتمك سببنه تابع اولوب کیتدی (حتی اذا بلغ مطلع الشمس وجدها تطلع علی
قوم لم نجعل لهم من دونها ستراً) تاکه مبدأ عمارت اولان شمسك طوغدیغی محله بالغ اولدی آنده کونشی برقوم
اوزرینه طلوع ایدر بولدیکه « آنلره منسك دینور » آنلر ایچون کونشدن غیری ستر ایدر برشی قیلمدق ☼ انلرده

ومأجوجك ایدر دینلدیکه یأجوج ومأجوجك هر بری درردر یوز بیك امتدر
انلردن بر رجل صلبندن سلاحه قادر بیك اولاد ذکور کورمینجه فوت اولمز انلر
اوچ صنفدر بر صنفك قامتلری یوز یکرمیشر ذراعدر وبر صنف ایسه طول وعرضلری
برابردر یوز یکرمیشر ذراعدر انلره جبل وحدید قائم اولمز وبر صنف ایسه قولاقلرینك
برینی دوشنوب برین اورتنورلر فیل ووحشی وخنزیردن بولدقلرین آخر زمانده اکل
ایدیسرلردر مقدمه‌لری شامده ساقه‌لری خراسانده اولیسردر مشرق جانبنده‌کی نهرلری
وطبریه‌ده‌کی بحیره‌یی ایچه‌لر ☼ دینلدیکه بر وقتده آدم علیه السلام احتلام اولوب نطفه‌سی
ترابه قارشدی الله تعالی اندن یأجوج ومأجوجی خلق ایتدی ایمدی انلر اب جهتندن ناسه
متصل اولورلر ام جهتندن دکل ☼ وهب بن منبه ایدر ذوالقرنین رومدن بر رجل صالح
ایدی الله تعالی اکا دیدیکه بن سنی شول لسانلری مختلف اولان امتلره کوندررین انلردن
ایکی امت طول ارضده‌در بری مغرب شمس عندنده‌در انلره ناسك دینور وبری دخی مطلع
شمس عندنده‌در انلره منسك دینور وایکی امت دخی ارضك عرضنده‌در بری قطر ایمنده‌در
انلره هاویل دینور وبری ایسه قطر ایسرده درانلره قاویل دینور وامم کثیره وسط ارضده
اولورکه انلر جن وانس ویأجوج ومأجوجدر ذوالقرنین دیدیکه یارب بن انلره نه قوتله مکابره
ونه جمله مکاثره ونه لسانله مناطقه ایدرین الله تعالی دیدیکه بن سنك لسانکی بسط وعضده‌کی
شدید ایدرین حتی‌که هیچ برشیدن قورقمیه‌سین وسکا هیبت لباسن کیدره‌یم حتی‌که سندن
خلق قورقودورین وسکا نور ظلمتی تسخیر ایدرین نور امامکده هادی اولور وظلمت
وراکدن سنی حارس اولور ☼ اویله اولسه مغرب شمسه کیدوب انده جمع کثیر بولدیکه
عددین انجق الله تعالی بیلور ظلمت ایله انلری مکان واحده جمع ایدوب توحید وعبادته
دعوت ایلدی انلرك کیمی ایمانه کلوب کیمی اندن اعراض ایتدی اعراض ایدنلرك اوزره ظلمتی
ادخال ایدوب حتی انی انلرك اجواف بیوتنه کیردیردی انکله انلر انك دعوتنه اجابت ایتدیلر
اویله اولسه مغرب اهلندن اکا جند عظیم جمع اولوب ذوالقرنین انلره قائد وظلمت سائق
اولدی حتی‌که هاویله کلوب ناسکه ایتدیکی عملی مثلی انلره ایتدی اندن کچوب مطلع
شمسده منسکه ایردی اوکدینکی ایکی امته ایتدیکی عملی انلره دخی ایتدی اندن ارضك
قطر ایسرنده قاویله واروب عمل سابقی انلره دخی اجرا ایتدی اندن وسط ارضده‌کی امتلره
قصد ایدوب مشرق جانبنده منقطع ترکه ایردی انسدن بر امت صالحه دیدیلرکه یاذا القرنین
اشبو ایکی جبلك اراسنده بهایم اشباهنده بر خلق واردرکه دواب ووحوشی افتراس ایدرلر
حیات وعقاربی ییرلر وبالجمله یرده‌کی مخلوقاتدن هر جانلوبی اهلاکدن مبالات ایتمزلر والمرلکبی
هیچ بر خلق زیاده اولمز شك ایتمززکه انلرکله دنیا طوله‌سر وبالجمله یراهله انلرك شری
ایریسردر (فهل نجعل لك خرجا علی ان تجعل بیننا وبینهم سداً) سندن حاجتمز اولدرکه

لباس وبنا دخی یوغیدی وقت طلوعده سردابه کیررلردی شمس چیقوب باشلرندن بعید اولدقده سرد ایدن خروج وبالق طوتوب یرلردی (کذلك وقداحطنا بمالدیه خبراً) ذوالقرنینك مغربده بولدیغی قوم کبی بونده دخی تخییراولدی حالبوکه بز انده اولان عسکر وآلات وقوتنك ظاهر وخفی جملهسنه علممز احاطه اتمشدر (ثم اتبع سبباً) صکره ذوالقرنین مشرقدن شماله کیدر طریقهتابع اولدی (حتی اذابلغ بین السدین وجد من دونهماقوماًلایکادون یفقهون قولاً) تاکه ایکی سدك بیننه بالغ اولدی یعنی زمین ترکستانه منقطع اولوب ارقهسنده یأجوج و مأجوج اولان ایکی طاغك بیننه واروب اول طاغلرك اوکنده هاویل دینور برقوم بولدیکه غریب هیئتلو کلاملری فهم اولنمغه قریب دکلدی مکر ترجمان واشارتله اوله (قالوا یاذا القرنین ان یأجوج ومأجوج مفسدون فی الارض فهل نجعل لك خرجاً علی ان تجعل بیننا وبینهم سداً) انلرك ترجمانلری دیدیلرکه یاذا القرنین یأجوج ومأجوج بزم یریمزده قتل وتخریب واتلاف زروعله فساد ایدیجیلردر ایا بز سکا مصرفی تعیین ایتسکده بزمله آنلرك بیننه سد یاپهسنکه آنلر طشره چیقمقدن منع اولهلر (قال مامکنی فیه ربی خیر فاعینونی بقوة اجعل بینکم وبینهم ردماً) ذوالقرنین دیدیکه ربم جل شانه بکا بوایشده قدرت ویرمشدرکه سزك (تعالی) ویرهجککز خرج ومصرفدن خیرلودر سز بکا قوتلو رنجبرلر ولازم اولان آلاتله اعانت ایدك کهسزکله آنلرك بیننه ترکیلو سد یاپایم (اتونی زبرالحدید حتی اذا ساوی بین الصدفین قال انفخوا حتی اذاجعله ناراً قال اتونی افرغ علیه

اموالمزدن سکا خرج ومصرف ویرورکه بزمله انلرك بیننه سد وحاجز قیلهسن ❁ ابن العربی ایدر اشبو دلیلدرکه اعمال اوزره خراج واجر اخذی جائز اوله وملك اوزره خلقك مصالحنه قیام وفرجهلری سد وثغوری اصلاح واجب اوله اکرچه رعیهنك اموالندن اخذله ایسهده وقچانکه اکا احتیاج اوله (قال مامکنی فیه ربی خیر) ذوالقرنین دیدیکه اول شیکیم ربم تعالی ملك ومالدن بنی اکا تمکین ایتدی سزك بکا بذل ایدهجککز خرج ومصرفدن خیرلودر وبنم اکا احتیاجم یوقدر (فاعینونی بقوة) ایمدی بانیلر وصانعلر ایله وآلاتدن لازم اولان اشیا ایله بکا اعانت ایدك (أجعل بینکم وبینهم ردما) تاکه سزکله انلرك بیننه حاجز حصین قیلم که اول سددن اکبردر (آتونی زبرالحدید) ایمدی بکا حدید قطعهلرین کتورك چون انی کتوردیلر بعده صویه ایرنجه اکا اساس قازدیلر وصخرهلر ایله طولدیروب اوزرینه اریدلمش طینهٔ نحاس دوکدیلر بعده بناسیچون اول ارایه بر صف حدید وبر صف حطب بو منوال اوزره صف صف حدید وحطب بسط ایدرك اول ایکی جبلك رأسی برابرینه ایر کوردیلر (حتی اذا ساوی بین الصدفین) قچانکه سد اول ایکی جبلك اراسی اعلاسنه دکین اشیاء مذکوره ایله مملو اولدیغی حالده مساوی اولدی (قال انفخوا حتی اذا جعله نارا قال آتونی افرغ علیه قطرا) بعده عملهیه امر ایلدی اول حدید اراسندهکی حطبه آتش اوروب منافخله انی نفخ ایتدیلر حتی که حدید نار کبی اولیجق دیدیکه بکا اریمش نحاس کتورك که اول قیزمش حدید اوزره دوکم چون انی ایتدی بعضی بعضنه ملتصق اولوب حدید ایله نحاسدن دوزلمش یکپاره حصار اولدی دینلدیکه اول سدك عرضی اللی ذراع وارتفاعی ایکیوز ذراع وطولی یوز فرسخ ایدی (فمااسطاعوا ان یظهروه) اویله اولسه یأجوج ومأجوج قومی اول سدك ملاست ورفعتیچون فوقنه صعوده قادر اولمیهلر (وما استطاعوا له نقبا) وانك شدت وصلابتیچون اسفلندن نقبه دخی قادر اولمیهلر (قال هذا رحمة من ربی) ذوالقرنین دیدیکه اشبو سد وآنك تسویهسنه اقتدار ربم جل شانهدن عبادینه رحمتدر (فاذا جاء وعد ربی جعله دکاء) قچانکه ربم جل شانهنك یأجوج ومأجوجك خروجیله وعدینك وقتی کله اول سد مذکوری ارضه مستوی مبسوط قیلور (وکان وعد ربی حقا) وربم جل شانهنك وعدی حق اولور ابو هریره رضی الله عنهدن مرفوعا مرویدرکه یأجوج ومأجوج هرکونده سدی قازرلر حتی که شعاع شمسی کورمکه قریب اولورلر شول اوزرلرینه تسلط ایدن کبیرلری اخشام اولیجق انلره دستور ویرر ایرته فتح ایدهلم دیو انلر که مواعده ایدر والحال رب تعالی انی اولکی حالتنه ایر کورر وقتا که انلرك خروجی وقتی کله کبیرلری دستور وقتنده دیه که ان شاء الله ایرته فتح ایدهلم اویله اولسه ایرته کلدکلرنده انی آلیقودقلری هیئتده بوله اندن قازوب ناس اوزره چیقالر صولری تتبع ایدهلر وناس حصنلره کیرهلر وانلر سمایه اوقلرین رمی ایدهلر اوقلری قانه بولاشق کلوب اهل ارضه قهر ایتدیکمز کبی اهل سمایه دخی قهر ایتدك دیهلر بعده الله

قطراً) بکا تیمور قطعهلری کتورك آنی کتوردیلر ایکی طاغك بینی صویهدك قازدیلر وتمامی طمرق قیالرله طولدیروب اوزرینه تیمور پارچهلرنی وارالرینه حطب دوشهدیلر تا که ایکی جبل ایله مساوی اولدی صکره عملهیه اوفلهیك دیدی تاکه اول حدید آتش کبی اولدی صکره بنا اوزرینه دوکمك ایچون اریمش باقر کتورك دیدی حدید ونحاس بر برینه قاریشوب یکپاره بر حصار اولدی ❁ دینلدیکه اول سدك عرضی اللی ذراع و ارتفاعی ایکیوز ذراع وطولی یوز فرسخ ایدی (فمااسطاعوا ان یظهروه ومااستطاعوا له نقباً) امدی یأجوج ومأجوج قومی انك فوقنه چیقماغه واسفلندن دلمکه قادر اولمیهلر (قال هذا رحمة من ربی فاذا جاء وعد ربی جعله دکاء وکان وعد ربی حقاً) ذوالقرنین دیدیکه ایشته بوسد وبنم آنك اتمامنه اقتدارم ربم تعالیدن فتنهٔ یأجوجی دفعه رحمتدر ربمك وعدی کلدکده یعنی قیامتده یأجوجك خروجی وقتی کلدکده اول سدی دوزلدوب آنلرك بولنی آچار ربم عزشانهنك وعدی حقدر (وترکنا بعضهم یومئذ یموج فی بعض ونفخ فی الصور فجمعناهم جمعاً) اول قیامت کوننده یأجوج ومأجوجی ترکمزده انس وجن بربریله ازدحام ایدوب صو کبی طالغهلنورلر وقیام قیامت ایچون صور نفخ اولنوب جملهخلق حساب وجزا ایچون محشره جمع اولورلر (وعرضنا جهنم یومئذ للکافرین عرضاً) واولکونده کافرلره جهنمی ابراز ایدهرزکه آشکار کورهلر (الذین کانت اعینهم فی غطاء عن ذکری وکانوا لایستطیعون سمعاً) اول کافرلرکه فرط غفلتلریله بنم آیاتمی مشاهدهدن کوزلرنده پرده وار ایدی وحق

تعالی انلرك قفالرینه نغف عالتن ایر کوروب جملهسی هلاك اولهلر ودواب ارض انلرك میتهلرین ییوب سمورهلر ❁ بر روایتده الله تعالی امریله دوه بیونلری کبی قوشلر انلرك جیفهلرین کتوروب الله تعالینك دیلدیکی مکانه براغهلر بعده الله تعالی یره یغمور یاغدیروب انکله یر یوزین پاك ایده واکینلر ومیوهلر بتوروب خلقه نعمتلر ووسعتلر ایر کوره (وترکنا بعضهم یومئذ یموج فی بعض) یأجوج ومأجوجك سددن خروجلری وقتنده کثرتلرندن بری برلرینه اختلاط ایدوب ماء کبی تموج ایدهلر ویاخود قیام ساعت عندنده خلق بری برلرینه ازدحام ایدوب انس وجن حیران اولدقلری حالده تموج ایدهلر (ونفخ فی الصور فجمعناهم جمعا) وقیام ساعت ایچون صوره نفخ اولنوب حساب وجزا ایچون انلری محشره جمع ایدهرز (وعرضنا جهنم یومئذ للکافرین عرضا) واول کونده جهنمی کافرلره ابراز ایدرز حتی که انی آشکاره کوررلر (الذین کانت اعینهم فی غطاء عن ذکری) که انلر دنیاده بنم آیاتمه نظردن کوزلری غطاده ایدیکه اکا نظر ایله بنی توحید وتعظیم ایدهلردی (وکانوا لا یستطیعون سمعا) وحقدن فرط صمملریچون بنم ذکر وکلامی استماعه استطاعت ایدهمزلردی ❁ زیرا اصم کاهی اکا صیحه اولنسه استماع ایدر اما که انلر کأنه مسامعلری بالکلیه سماعدن منع اولنمشدی (أفحسب الذین کفروا ان یتخذوا عبادی من دونی اولیاء) شول بنم غیری عبادم عیسی وملائکه بی معبود اتخاذ ایدن کافرلر ظن ایدرلرمیکه انلره اول عبادت ایتدکلری عبادم نفع ایده ویا انلره عذاب ایتمیم ویا انلرك عذابدن نجاتلرینه کافی اولهلر (انا اعتدنا جهنم للکافرین نزلا) بز کافرلر ایچون جهنمی ضیف ایچون احضار اولنور نزل کبی قلمشز (قل هل ننبئکم بالاخسرین اعمالا) انلره دیکلکه سزه خبر ویرهیممی شول قومیکه اعمال جهتندن قتی مغبونلردر (الذین ضل سعیهم فی الحیاة الدنیا) شول کمسهلردرکه حیاة دنیاده عمل واجتهادلری ضایع و باطل اولدی (وهم یحسبون انهم یحسنون صنعا) والحال انلر کندیلرك حق اوزره اولوب عمل حسن ایتمش ظن ایدرلر ❁ دینلدیکه انلر که مراد ریا وسمعه ایچون عمل ایدنلردر ویا معروفلری اوزره خلقدن منت وشکر طلب ایدنلردر ویا یهود ونصارادر ویا راهبلردرکه کندیلرین صو معهلرده حبس ایتمشلردر ❁ شو فضل ونوال رجا ایتدکلری عمللریله هلاك وبواره ایررلر (اولئك الذین کفروا بآیات ربهم ولقائه) ایمدی انلر ربلری جل شانهنك آیاتی قرآنه ویا توحید ونبوت اوزره نصب اولنان دلائله وبعد الموت بعثله عذاب الله لقاسنه کافرلر اولدیلر (فحبطت اعمالهم) انلرك کفرلری سببیله عمللری باطل اولدی انك اوزره مثاب اولمزلر (فلا نقیم لهم یوم القیامة وزنا) یوم قیامتده بز انلر ایچون قدر قیلمزز ویا عمللرین وزن ایچون میزان قورمزز ❁ قال النبی علیه السلام انه لیأتی الرجل العظیم السمین یوم القیامة لایزن عندالله جناح بعوضة وقال اقرؤا فلا نقیم لهم یوم القیامة وزنا ❁ پیغمبرمز علیه السلام ایدر یوم قیامتده بر رجل عظیم

كلامز ايشتمكه قدرتلرى اولميوب صاغرلر ايدى (افحسب الذين كفروا ان يتخذوا عبادى من دونى اولياء انا اعتدنا جهنم للكافرين نزلاً) اول عيسى وعزير وملائكه قوللريمى بندن غيرى معبود اتخاذ ايدن كافرلر اول قوللريم آنلرى نم عذابمدن منع وخلاص ايدرمى ظن ايدرلر بز كافرلر ايجون جهنمى منزل ومأوى حاضرلمشزدر

قل هل ننبئكم بالاخسرين اعمالاً الذين ضل سعيهم فى الحيوة الدنيا وهم يحسبون انهم يحسنون صنعاً) يا محمد ديكه عمللرنده زيان ايدنلرى سزه خبر ويره‌يمى آنلر شول كمسنه‌لردركه انلرك حيات دنياده ايو كوستردكلرى عمل وسعيلرى ضايع وباطل اولدى حالبوكه انلر ايشلرينى حق اوزره احسن ايتمشلر ظن ايدرلر ❀ دينلديكه انلر اكثر اوقات صلوة وصوم اوزره اولان رهبان وكشيشلردر ياخود ريا وسمعه ايله تصدق واطعام فقرا ايدنلردركه اجر و مكافات رجاسنده اولدقلرى باطل وسعيلرى هبا وضايعدر (اولئك الذين كفروا بايات ربهم ولقائه فحبطت اعمالهم فلانقيم لهم يوم القيامة وزناً) اول مذكورلر شونلردركه ربلرى جل شانه‌نك آيتلرينه وحشر وبعثه وعذابه ملاقى اوله‌جقلرينه كافر اولديلر آنلرك كوسترش عمللرى تباه وباطل اولدى بز آنلرك عمللرينى قيامتده ترازويه وضع ايتميزكه بى اعتباردر (ذلك جزاؤهم جهنم (اصغردر) بما كفروا واتخذوا اياتى ورسلى هزواً) بو باطل وبى اعتبار عملك جزاسى كافر اولدقلرى ونم آيات وپيغمبرلريمى سخريه اخذ ايتدكلرى سببيله جهنمدر (ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات كانت لهم جنات الفردوس نزلاً) شونلركه

سمين كنوريلور حال بوكه عندالله انك جناح بعوضه دكلو قدرى اولمز واكا بو آيتى دليل اقامت ايتدى ❀ ابو سعيد الخدرى رضى الله عنه ايدر يوم قيامتده بعض ناس اعمالله كله‌لركى اول انلرك زعمنده عظمده تهامه طاغلرى كبى اوله حالبوكه وزن اولندقده حبط اولنديغيچون جدا قدرى اولميه ايمدى اعمال كفار وزن اولنمز دينلر اشبو آيتله استدلال ايدر (ذلك جزاؤهم جهنم بما كفروا واتخذوا آياتى ورسلى هزوا) اشبو ذكر اولنان حبط اعمال وخست اقدار اهلينك جزالرى جهنمدر ❀ شول سببدنكه كافر اولديلر ونم آيتلريمى ورسوللريمى هزؤ ايدنديلر (ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات كانت لهم جنات الفردوس نزلا) شونلركه ايمان كتوروب اعمال صالحه ايشلديلر الله تعالينك وعد سابقى مقتضاسنجه انلره فردوس جنتلرى منزل اولور (خالدين فيها لايبغون عنها حولا) انده دائمين اولدقلرى حالده اندن تحول طلب ايتمزلر ❀ زيراكه اندن اطيب مكان بولمزلر ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر الله تعاليدن آخرنده منزل استر اولسه‌كز اندن فردوسى استكزكه اول جنتك اوسط واعلاسيدر انك فوقى عرش الرحماندر جنتك نهرلرى اندن منفجر اولور ❀ كعب ايدركه انده امر معروف ونهى منكر ايدنلر ساكن اولور (قل لوكان البحر مدادا لكلمات ربى لنفد البحر قبل ان تنفد كلمات ربى) ديكل كه اكر جنس بحرك بأسره صولرى ربم جل شانه‌نك علم وحكمتى كلماتن يازمغيچون حبر اولسه ربمك كلماتى توكنمدين جنس بحرك صولرى بأسره انى يازمقدن توكنيدى ❀ زيراكه هرجسم متناهيدر اما كه كلمات الهيه‌يه نهايت يوقدركه انكله مراد اوليانه وعدى واعداسنه وعيدى وخلقى اوزره حكميدر (ولو جئنا بمثله مددا) اكرچه جنس بحر صولرى مثلن انى يازمغيچون اولكى اوزره زياده كتوررسه‌وزده اول دخى توكنوب كلمات الهيه توكنميدى زيراكه اكا حد وعد يوقدر ❀ ابن عباس رضى الله عنهما ايدر پيغمبريمز عليه السلام حضرتلرينه يهود ديديلركه يا محمد سن زعم ايدرسنكه سكا حكمت ويرلمش اوله والحال كتابكده ❀ ومن يؤت الحكمة فقد اوتى خيرا كثيرا ❀ اولكه اكا حكمت ويريله خير كثير ويريلوبدر دينلدى بوندنصكره ديرسنكه ❀ وما اوتيتم من العلم الاقليلا ❀ علمدن سزه آز شئ ويريلوبسز اول سببدن بو آيت نازل اولدى (قل انما انا بشر مثلكم يوحى الى انما الهكم اله واحد) ديكل كه بن دخى سزك كبى بشرين وحى اولندمكه الهكز اله واحددر ذاتنده نظيرى وصفاتنده شريكى يوقدر (فمن كان يرجو لقاء ربه) اول كمسنه‌كه رب تعالى‌يه لقاسى حسن حال اوزره اولمسين رجا ايدر ويا سوء حال اوزره اولمسندن خوف ايدر (فليعمل عملا صالحا) انك رضاسن استيو عمل صالح ايشلسون (ولايشرك بعبادة ربه احدا) رب تعالينك عبادتنه كمسه‌يى شريك ايتمسون ريا ايله ويا مقابله‌سنده اجر طلب ايتمكله ❀ قال النبى عليه السلام ان اخوف ما اخاف عليكم الشرك الاصغر قالوا وما الشرك الاصغر قال الرياء ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر سزك اوزريكزه معاصيدن زياده خوف ايتديكم شرك

آيات ورسله ايمان ايدوب عمل صالح ايشلديلر آنلر ايجون ٭ حكم الهيله ميوه اغاجلرينى واكثرى اوزوم باغلرينى مشتمل ٭ فردوس جنتلرى مسكن ومنزلدر (خالدين فيها لايبغون عنها حولاً) آنلر اول فردوسده ابدى دائملردر آندن غيرى جنته تحويل ايستمزلر ❀ پيغمبريمز عليه السلام بيورركه الله تعالى‌دن جنت طلبكزده فردوسى ايستيك كه

اوجنتلرك اعلاسيدر انك فوقى عرش الرحماندر (قل لوكان البحر مداداً لكلمات ربى لنفد البحر قبل ان تنفد كلمات ربى ولو جئنا بمثله مدداً) ديكه اكر بحر محيط وجمله دريالر ربم تعالى‌نك قرآن معنالرينى وعلم وحكمتى كلماتنى تحرير ايجون سياه مركب اولسه‌وا كراول مركبه ينه اول دريالر كبى برمثلنى امداد كتورسك دخى ربمك كلماتى دوكنمزدن مقدم آنلر دوكنوردى زيرا اول بحرلر نهايت بولورشيدر اما كلمات الهيه‌يه نهايت يوقدر ❀ دينلديكه ياخود پيغمبر عليه السلامه ٭ ومن يؤت الحكمة فقد اوتى خيرا كثيرا ٭ ديرسن صكره ٭ وما اوتيتم من العلم الاقليلا ٭ ديرسن يعنى بكا حكمت ويرلمشدر ديركن وعلمدن آز شى ويرلمشدر ديرسين ديديلر بناءً عليه بو آيت كريمه نازل اولدى (قل انما انا بشر مثلكم يوحى الى انما الهكم اله واحد فمن كان يرجو لقاء ربه فليعمل عملاً صالحاً ولايشرك بعبادة ربه احداً) ديكه بن دخى سزك كبى بشرم وحى اولندمكه الهكز اله واحددر شريك ونظيرى يوقدر كيمكه ربسنك جنتده ديدارينى طلب ورجا ايدرسه ياخود قيامتده حشردن خوف ايدرسه آنك رضاسنى طلبله عمل صالح ايشلسون ريا ياخود بركمسنه‌دن اجر طلبيله ربمى تعالى‌نك عبادتنه كمسنه‌يى شريك ايتمسون

اصغردركه اول عملده ريادر ❀ قال النبى عليه السلام يقول الله تبارك وتعالى انى اغنى الشركاء عن الشرك فمن عمل عملا اشرك فيه غيرى فانا منه برئ هو والذى عمله ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر الله تبارك وتعالى ديركه بن شركالك شركندن زياده غنى‌ين اول كمسه‌كه اعمال دينيه‌نك برنده غيرى بكا اشراك ايده بن اول عملدن بريئ‌ين اول عمل بندن غيرى بكا اشراك ايتديكى كمسنه‌نك اولسون ❀ قال النبى عليه السلام من حفظ عشر آيات من اول سورة الكهف عصم من فتنة الدجال ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركمسه‌كه سورهٔ كهفك اولندن اون آيت حفظ ايده دجال فتنه‌سندن عصمت اولنه ❀ قال النبى عليه السلام من قرأ اول سورة الكهف وآخرها كانت له نورا من قدمه الى رأسه ومن قرأها كلها كانت له نورا من الارض الى السماء ❀ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركمسنه‌كه سورهٔ كهفك اولنى و آخرنى اوقويه قدمندن راسنه دكين نور اوله واولكه كلنى اوقويه ارضدن سمايه دكين انكچون نور اوله

سورة مريم وهى ثمان وتسعون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(كهيعص) دينلديكه اول اسماء اللهدن بر اسمدر ويا اسماء قرآندندر ويا اسم سوره‌دروبا قسمدركه الله تعالى انكله اقسام ايدوبدر ❀ دينلديكه اول الله تعالى خلقنه كافيدر عبادنه هاديدر بدى انلرك يدلرى فوقنده‌در بربه‌سنه عالمدر وعدنه صادقدر (ذكر رحمة ربك عبده زكريا) اشبو تلاوت اولنان ربك جل شانه‌نك عبدى زكريايه رحمتى ذكريدر (اذنادى ربه نداء خفيا) شول وقتن كه اول رب تعالى‌يه نداء خفى ايله ندا ايتدى اكرچه جهر واخفا عندالله مساويدر الابوكه اخفاده اخبات اشدو اخلاص اكثردر ويانا كه كبرى حالنده طلب ولد ايله لوم اولنميه ويا مواليسى اكا مطلع اولميه كه انلردن خوف ايدردى ويا ضعف هرم انك صوتنى اخفا ايتدى (قال رب انى وهن العظم منى) واول نداسنده ديديكه يارب كموكم ضعيف اولوب اينجلدى (واشتعل الرأس شيبا) وباشم قيلى آغارديغندن اشتعال ايتدى (ولم اكن بدعائك رب شقيا) هيچ بركره سكا دعامده خائب اولمدم بلكه هردعا ايتديكمده اجابت ايتدك يعنى توسل ايتدى انى كه اجابتدن الجوبدر وتنبيه ايتدى انى كه مدعوله اكرچه معتاد دكل ايسه‌ده لكن اجابتى معتاده‌در واول الله تعالى اكا اجابتى تعويد وانى اكا اطماع ايتدى وكريمك حقندندركه اطماع ايتديكى كمسه‌يى كرمندن خائب ايتميه (وانى خفت الموالى من ورائى) وموتمدن صكره خلافتمه ولى ايده‌جكلردن جور خوفن ايدرين‌كه انلر انك بنو عميسى اولوب بنو اسرائيلك اشرارى ايديلر (وكانت امرأتى عاقرا) وخاتونم ايسه طوغرمز اولدى (فهب لى من لدنك وليا) ايمدى سنك عندكدن وفضلكدن بكا بر ابن صالح باغشلغل زيرا انك مثلى محض فضلكدن

(بسم الله الرحمن الرحيم ❊ كهيعص) دينلديكه اسماء اللهيه‌دندر يا اسماء قرآندر يا اسم سوره‌در ياخود الله تعالى آنكله قسم ايتمشدر ودينلديكه كاف الله تعالى خلقنه كافيدر هاء عبادنه هاديدر ياء يدى انلرك يدلرى فوقنده‌در عين حكمتنده عالمدر صاد وعدنده صادقدر (ذكر رحمة ربك عبده زكريا) وتلاوت اولنان ربك تعالى‌نك عبدى زكريايه رحمتى ذكريدر (اذنادى ربه نداءً خفياً) زكريا عليه السلام ربى جل شانه‌يه كيزلو ندا ايله ندا ايتدى ❊ طقسان طقوز ياشنده ايكن ولد طلب ايتمكله قومندن حجابله كيزلو دعا ايتدى ياخود پيرلكدن آوازى ضعيف اولمغله خفى نياز ايتدى اوله (قال رب انى وهن العظم منى واشتعل الرأس شيباً ولم اكن بدعائك رب شقياً) اول ندا سنده ديديكه يارب كموكم ضعيف اولوب اينجلدى وباشمك قيلى آغاروب روشن اولدى وهيچ بركره‌ده سكا دعا ايتديكمده خائب وبى بهره اولمدم هر دعامه اجابت ايتدك (وانى خفت الموالى من ورائى وكانت امرأتى عاقراً فهب لى من لدنك ولياً) ومندنصكره خلافتمه ولى اوله‌جق عمزاده‌لرم قورقارمكه امر دينده قصور ايدرلر روجهم طوغورمز اولدى بن وروجه‌مك اولاد كتورمكه صلاحيتمز (وحنانا) يوق انجق سنك عندكدن فضل وكرمكله ولى دين اولور بر ولد صالح باغشله (يرثنى ويرث من ال يعقوب واجعله رب رضياً) اول ولد بندنصكره علم ونبوتده بكا وآل يعقوبه وارث اوله ويارب انى قول وعملنده سنك راضى اولدقلركدن

وكمال قدرتكدن رجا اولور يوخسه بن وخاتونم ولادته صلاحدن قالمشزدر (يرثنى ويرث من آل يعقوب) كه اوبندن صكره بكا وآل يعقوبه وارث اوله اثبوارنده اختلاف اولندى لكن ابن عباسدن عطانك قولنده ايدر اول خوف ايتديكى انك بنو عميسى دين اللهى اضاعه واحكامنى تغيير ايده‌لر نتكم بنو اسرائيلدن انى مشاهده ايتمشدى اويله اولسه رب تعاليدن بر ولد صالح ديلديكه امتى اوزره اول امين اوله ونبوت وعلمنه وراث اولوب دينى ضياعدن حراست ايده (واجعله رب رضيا) وانى يارب برتقى مرضى ايلكل (يا زكريا انا نبشرك بغلام اسمه يحيى) الله تعالى انك نداسنه اجابت ايدوب ديديكه يا زكريا بز سكا تبشير ايدرز برغلامله كيم اسمى يحيادر (لم نجعل له من قبل سميا) اندن اول بركمسه‌يى اول اسمله مسمى قيلمدق اول اسمله تسميه اولنمسنه حكمت زيراكه اول وبرلديكى علم وحكمتله حيات بولمشدى ويا انكيچونكه اول شيخ فانى ايله عجوز عاقردن وجوده كلمشيدى ويا انكيچونكه اكا نظير وشبيه قيلنمامشدى شول حيثيتدنكه اول مدت عمرنده نه معصيت ايتمش ونه معصيته قصد قيلمشدى (قال رب انى يكون لى غلام وكانت امرأتى عاقرا وقد بلغت من الكبر عتيا) زكريا عليه السلام ديديكه يارب بنم ايچون نيجه غلام اولور حالبوكه خاتونم طوغرمز اولوبدر وبن ايسه پيرلكدن يبس وجفافه ايرمشين (قال كذلك قال ربك هو على هين) الله تعالى وبابشارتى بلغ ايدن ملك انى تصديق ايدوب ديديكه امر سكا دينلان كيدر وياسنك ديديكك كيدر ربك جل شانه ديركه يحيايى سزك ايكيكزدن كبريكز حالده وجوده كتورمك بكا آساندر (وقد خلقتك من قبل ولم تك شيئا) والحال يحيادن اول سنى خلق ايتدم سن ايسه اول وقتده برشئ دكل ايدك (قال رب اجعل لى آية) زكريا ديديكه يارب بكا برعلامت قيل‌كه انكله خاتونمك حملنى بيلم (قال آيتك الاتكلم الناس ثلاث ليال سويا) الله تعالى ديديكه اكا علامتك اولدركه صحيح الخلق اولوب خرس ومرضك يوغيكن اوچ كيجه وكوندزده متتابعا ناس ايله كلامه قادر اولميه‌سن اويله اولسه اول كيجه خاتوننه قربان ايدوب رحمنه ولد واقع اولدى صباح اوليجق لسانى ناسله مكالمه‌دن معتقل اولدى ذكر الله اراده ايتديكنده منطلق اولوردى وناس وراء محرابدن اكا منتظر اولورلر ديكه اول نمازه چيقه (فخرج على قومه من المحراب) چون خاتونى حملنك صباحنده محرابندن قومى اوزره چيقه واردى والحال لونى متغير اولوب لسانى سويلمزدى ديديلركه يازكريا سكا نه حالت ايردى (فأوحى اليهم ان سبحوا بكرة وعشيا) انلره ايما ايتدى ويا ير اوزره يازديكه غداة وعشيه‌ده لله نماز قيله‌لر يعنى اول صباحده واخشامده قومنه چيقوب صلاتله امر ايدردى خاتوننك حملى وقتى اوليجق كلامدن منع اولنوب چيقديغنده صلاتى انلره اشارت ايله امر ايدر اولدى اندن اكا يحيايى هبه ايدوب ديدككه (يايحيى خذ الكتاب بقوة) يا يحيى توراتى جدله اخذ ايت (وآتيناه الحكم صبيا) وبز اكا صباوتى حالنده حكمت وفهم توراة ويا نبوت ويردك حالبوكه اول اوچ ياشنده ايدى

ايله (يازكريا انا نبشرك بغلام اسمه يحيى لم نجعل له من قبل سمياً) الله تعالى دعاسنه اجابتله بيورديكه يازكريا بز سنى يحيى نامنده برغلامله مژده ايده‌رزكه آندن مقدم اول اسمله كمسنه‌يى تسميه قيلمدق ❊ بو اسمله تسميه اولمسى علم وحكمتله حيات بولمسى ياخود پيرفانى وعجوز عاقردن وجوده كلمسى ياخود مدت عمرنده عصيان قصدى ايتمكله تسميه تشبيه معناسنه اولوب آنك مثلى خلق ايتمدم ديمك اوله (قال رب انى يكون لى غلام وكانت امرأتى عاقراً وقد بلغت من الكبر عتياً) زكريا عليه السلام استعلام صورتنده ديديكه يارب بنم ايچون نيجه اوغل اولوركه زوجه‌م طوغورمز بن دخى پيرلكده كاله ايريشوب ضعيف ونحيف اولمشم (قال كذلك قال ربك هو على هين وقد خلقتك من قبل ولم تك شيئاً) امر حقله ملك ديديكه اى زكريا ضعف وپيرلكك سنك ديديكك كيدر لكن ربك جل شانه بيورديكه بو حالكزله سزدن ولد كلك بنم قدرتم اوزره آساندركه بوندن مقدم سن برشئ دكل ايكن بن سنى يراتدم (قال رب اجعل لى آية قال آيتك الاتكلم الناس ثلث ليال سوياً) زكريا عليه السلام يارب بكا برعلامت قيل‌كه آنكله زوجه‌مك حملى بيله‌يم ديدى الله تعالى آكا بيورديكه سن صحيح المزاج ايكن اوچ كيجه وكوندز بردوزيه ناسله كلامه (۵) قادر اولميه‌سين ❊ دينلديكه زوجه‌سنه قربان ايله حمل واقع اولديغى كبى آغزنده لسانى بيوك اولوب تحريك اولنمز اولدى (فخرج على قومه من المحراب فاوحى اليهم ان سبحوا بكرةً وعشياً) اول زوجه‌سنك حملى صباحنده نماز كاهندن قومنه چيقوب آنلره صباح واخشامده نماز وتسبيح ايلملرينه

(وحنانا من لدنا) وبزدن اكا رحمت ويردك وياخود انك قلبنده ابوينه وغيريه رحمت وتعطف قيلدق (وزكاة) وبزانى والدينه واهل زمانه صدقه ويردك (وكان تقيا) واول مسلم مخلص مطيع ايدى رب تعالينك غيريدن معرض ايدى (وبرا بوالديه) واول والدينه اطاعت واحسان ايديجى ايدى (ولم يكن جبارا عصيا) يوخسه والدينه عاق ورب تعاليه عاصى اولور دكل ايدى (وسلام عليه يوم ولد ويوم يموت ويوم يبعث حيا) والله تعاليدن اكا سلام اولدى طوغديغى كونده‌كه شيطاندن بنى آدمه ايريشن اكا ايرمدى واولديكى كونده‌كه عذاب قبردن امنده اولدى وبعث اولنمسى كونده اهوال قيامتدن سالم اولوب انعام واكرامه ايرر ❊ دينلديكه انسانك زياده وحشتى اشبو اوچ حالنده اولور طوغديغى كونده انا قارنده الفت ايتديكى حالتدن آيريلور واولديكى كونده كورمدكارين كورر وبعث كوننده كندويى محشرده مخاوفده بولور الله تعالى ايسه يحيى عليه السلامى اشبو مواطنده سلامتله تخصيص ايتدى (واذكر فى الكتاب مريم) قرآنده مريم قصه‌سنى ذكر ايت (اذ انتبذت من اهلها مكانا شرقيا) شول وقتنكه اول بيت المقدسده ويا دارنده قومندن مكان شرقيه اعتزال ايتدى ❊ دينلديكه ايام شتاده بردك شدتنده بر مشرقده اوتوروب باشنى ياغلردى برقولده حيضدن آرينوب غسل ايتمكه كتدى ❊ پس بو اجلدن نصارى مشرقى قبله ايدنديلر (فاتخذت من دونهم حجابا) اهلنه قريب مكانده پرده ايدوب انلردن تستر ايتدى وانده اغتسال ايچون مجرده اولديغى حالده اوتوردى (فأرسلنا اليها روحنا فتمثل لها بشرا سويا) واول حالنده بز اكا جبرائيلى كوندردككه اول شاب امرد سوى الخلق صورتنه متمثل اولديغى حالده انك قارشوسنده طوردى (قالت انى اعوذ بالرحمن منك ان كنت تقيا) مريم رضى الله عنها غايت عفافندن اكا ديديكه سندن الله تعاليه صيغنورين اكر مؤمن متقى ايسك بكا ظلم وتعرض ايتمكل (قال انما انا رسول ربك لاهب لك غلاما زكيا) جبرائيل عليه السلام اكا ديديكه بن اول استعاذه ايتديكك رب تعالينك رسولين انك امريله كلمشين كه سكا بر ولد هبه ايدم‌كه اول ذنوبدن طاهر اوله وياخود خير اوزره نامى اوله سنه‌دن سنه ترقيسى خير وصلاح اوزره اوله (قالت انى يكون لى غلام ولم يمسسنى بشر ولم اك بغيا) مريم رضى الله عنها ديديكه بكا ولد قندن حاصل اولور حالبوكه بكا زوج قربان ايتمدى وبن فجور ايتمامشن ولد ايسه يا نكاحدن ويا سفاحدن اولور والحال بندن هيچ برى صدور ايتمدى (قال كذلك قال ربك هو على هين) جبريل عليه السلام ديديكه يا مريم حال ديديكك كيدر لكن ربك جل شانه ديديكه باباسز ولد خلق بكا آساندر (ولنجعله آية للناس ورحمة منا) بز آنى ايدرز تاكه آنى كمال قدرتمزه علامت وبرهان قيله‌وز وانك دينته تابع اولنلره آنى رحمت ايده‌وز (وكان امرا مقضيا) اول ازلده امر محكوم ومفروغ اولدى اكا رد وتبديل اولمز اندن مريم درعنى كينجك جبريل عليه السلام انك درعنه نفخ ايتدى (فحملته) اول نفخه‌دن

اشارت ايلدى ❁ اوچكون بوحاله چيقوب اشارت ايدردى صكره حق تعالى آكا يحيايى هبه ايدوب خطاب ايتديكه (يايحيى خذالكتاب بقوةٍ و آتيناه الحكم صبياً) يايحيى تورىتى جهد وقوت تام ايله آل وبز آكا حكمت وفهم تورىتى صبى ايكن ويردك ❁ دينلديكه اوچ ياشنده حكمت وفهم ويرلدى محله ٣٤ چوجقلرى آكا كل اوينايلم ديديلر بن

اوبون ايچون خلق اولنمدم ديدى (وحنانا من لدنا وزكوةً وكان تقياً) وعندمزدن آكا مرحمت ومروت ورقت قلب وخلقدن مدح وثناويردك واول كمال انقاده اولدى (وبراً بوالديه ولم يكن جباراً عصياً) واول والدينه اطاعت واحسانده اولوب آنلره والله تعالى يه عاق وعصيانده اولمدى (وسلام عليه يوم ولد ويوم يموت ويوم يبعث حياً) والله تعالى دن آكا سلام اولدى طوغديغى كونده غمز شيطاندن ووفاتنده عذاب قبردن وقيامتده هول وخوفدن سالم اولدى (واذكر فى الكتاب مريم اذنتبذت من اهلها مكاناً شرقياً) قرآنده مريم قصه سنى ذكر ايتكه اول كندى خاله وقومندن شرقى بر مكانه چكلمشيدى اول دائم بيت المقدسده اولوب عذرلنديكى حالده خاله سى خانه سنه كيدردى اول عذردن فراغله اغتسال ايچون شرقى ياخود صوغوقدن كونشلو

برمحله كيتدكده (فاتخذت من دونهم حجاباً فارسلنا اليها روحنا فتمثل لها بشراً سوياً) اهلنه قريب مكانده (دينلديكه) تستر ايچون پرده ايدوب اغتساله اوتوردى بز آكا تمام خلقت آدم صورتنه تمثيل ايله جبرائيلى كوندردك قارشوسنده طوردى (قالت انى اعوذ بالرحمن منك ان كنت تقيا) مريم بيكانه كوردكده ديديكه سندن رحمن اولان الله تعالى يه

فى الحال عيسى عليه السلام حضرتلرينه حامل اولدى (فانتبذت به مكانا قصيا) اويله اولسه اول قارنده كى حملله اهلندن بعيد وراء جبله ويا اقصاى داره عزلت ايتدى تاكه زوجسز ولادتله انى تعيير ايتميدلر ❁ مفسرين انك مدت حملنده ووقت وضعنده اختلاف ايتديلر ابن عباس ديديكه حمل وولادتى ساعت واحده ده اولدى ❁ دينلديكه مدت سائر نساء كبى طقوز آى اولدى برقولده سكز آى حالبوكه سكز آيده طوغان مولود اندن غيرى تيز زمانده فوت اولمشدر برقولده مدت حملى التى آى اولدى ❁ دينلديكه مريم آنى حامل اولمسى برساعتده وانك تصوير اولنمسى برساعتده وانى وضع ايتمسى برساعتده ايدى واول وقتده اول اون ياشنده اولوب عيسايه حامل اولمزدن اول ايكى كره حيض كورمشدى (فأجاءها المخاض الى جذع النخلة) ولادت وجعى انى برنخله جذعنه الجا ايتديكه اول برنخلهٔ يابسه ايديكه رأس وخضرتى كتمشيدى قيش ايامى ايدى اكا التجاسى وجع ولادتدن اكا استناد ايچون ايدى زيراكه قابله سى يوغيدى (قالت ياليتنى مت قبل هذا وكنت نسيا منسيا) ناسدن اوتانوب ولوملرندن اوشانوب ديديكه نوليدى بو حالتدن اول اولمش اوليدم واونوديلوب كيديدم (فناداها من تحتها الاتحزنى قدجعل ربك تحتك سريا) جبرائيل عليه السلام مريمه ندا ايتدى برمكاندنكه اول مريمك مكانندن اسفل ايدى زيراكه مريم اكمه اوزره ايدى وجبريل عليه السلام ايسه اندن اسفلده وراء اكمه ده ايدى وياخود عيسى عليه السلام مريمدن طوغيجق انك تحت ذيلندن اكا ندا ايتديكه حزن چكمه كل رب تعالى تحت قدمينكده نهر صغير قيلدى ويا انى تحت امركده قيلديكه ديلرسك انى اقيدر ديلرسك طور غوررسين ❁ دينلديكه عيسى عليه السلام عقبيله برماوريجق اندن بر طتلو صو پيكارى چيقوب آقدى وبرقولده اول اراده برنهر يابس وارايدى الله تعالى اندن صو آقندى واول نخلهٔ يابسه يى يپراقلنديروب ميوه ويردى (وهزى اليك بجذع النخلة تساقط عليك رطبا جنيا) ويامريم اول نخلهٔ يابسه يى كندوكه اماله وتحريك ايتكه اوزريكه شول كوتمش تازه خرما دوشه (فكلى واشربى) ايمدى اول خرمادن ييوب نهرك صويندن ايچكل (وقرى عينا) واول اوغلك عيسى ايله قرير العين اولوب حزنكى كيدر زيرا قچانكه ناس نهر يابسى جريان ايدر ونخلهٔ يابسه يى يشللنوب وقتنده اول ميوه لو كورهلر اكا قادر اولان رب تعاليدن استبعاد ايتمزلركه سندن فحلسز ولد خلقنه قادر اوله وسنك اهل عصمتدن ايديكك بيلوب سنى ريبه دن تبرئه ايدهلر (فاما ترين من البشر احدا فقولى انى نذرت للرحمن صوما فلن اكلم اليوم انسيا) اكر بشردن بركيمسه كوررسك سكا ولدكدن سؤال ايتديكنده اشارتله اكا ديكلكه بن الله تعالينك وجهيچون صمته نذر ايتمشن اشبو كونده برآدمى يه سويلمزين اشبو صمت صومى انلرك شريعتنده جائز ايدى بزم شريعتمزده دكل (فأتت به قومها تحمله) اندن مريم رضى الله عنها عيسايى طوغرديغى حينده كتوروب قومنه كلدى ❁

صغنورم اكر مؤمن ومتقى ايسك بكا ظلم وتعرض ايتمه (قال انما رسول ربك لاهب لك غلاماً زكيا) جبرائيل عليه السلام ديديكه بن اولسنك استعاذه ايتديكك ربك تعالى نك رسوليم انك امريله سكا برپاك وممدوح اوغل ويرمكه كلمشم (قالت انى يكون لى غلام ولم يمسسنى بشر ولم اك ٣٥ بغيا) مريم ديديكه بكا ولد نيجه اولور بكا هنوز آدم هيچ

طوقنمامشدر وبن زناكار وفاحره دكلم (قال كذلك قال ربك هو علىَّ هين ولنجعله اية للناس ورحمة منا وكان امراً مقضيا) جبرائيل عليه السلام ديديكه يامريم حال ديديكك كبيدر لكن ربك تعالى بيوردديكه باباسز ولد خلق بكا آساندر وبز انى قدرتمزه علامت وناسدن انك دينينه تابع اولنلره بزدن رحمت اولمق ايچون قيلدق اول ازلده حكم وقضا اولنمش امر اولمغله اكاردوتغيير اولمز (فحملته فانتبذت به مكاناً قصيا) جبرائيل عليه السلام انك ياقه سنه ياتكنه نفخ ايدوب فى الحال عيسى عليه السلامه حامل اولدى اول حمل ايله اقرباسندن بعيد وراء جبله يايت لحمه كيدوب عزلت ايتدى (فاجاءها المخاض الى جذع النخلة قالت ياليتنى مت قبل هذا وكنت نسياً منسيا) ولادت وجعى انى برقورى خرما اغاجنه طيانمغه مجبور ايتدى اول اول حالتدن وصكره ناسك

لوم وطعنلرى قلرندن نوليدى بوندن مقدم فوت اولوب كلياً او نودلمش اوليدم ديدى (فناداها من تحتها الا تحزنى قدجعل ربك تحتك سريا) مريم بوكسك محلده اولمغله اشاغيدن ملك نداء ايتدى ياخود عيسى طوغيجق ذيلندن سويلديكه حزن ايدوب موتى تمنى ايتمه ربك عزشانه سنك اياغك التندن نهر صغير آقندى اندن ايچ وطهارت ايله (وهزى اليك

دينلديكه يوسف النجار مريم وعيسايى غاره ايلتدى قرق كونده انده مكث ايدوب نفاسندن طاهره اولنجق انكله قومنه كلدى اهلى انى قوجاغنده ولدله كوريجك برنوب آغلشديلر ❁ زيراكه اهل بيت صالحين ايديلر (قالوا يامريم لقد جئت شيئا فريا) ديديلركه يامريم بديع منكر شيئله كلدك (يااخت هارون ماكان ابوك امرأ سوء وماكانت امك بغيا) يااخت هارون باباك عمران زانى دكل ايدى وانك حنه دخى زانيه دكل ايدى بوولد سكا قندن حاصل اولدى ❁ دينلديكه اشبو هارون بنو اسرائيلده بررجل صالح وعابد ايدى موتى كونده جنازه سنه قرق بيك رجل تابع اولديكه جمله سنك اسملرى هارون ايدى سائر ناسدن غيرى مريمى اكا تشبيه ايتديلر يعنى بز ظن ايدردككه صلاحده سن انك مثلى اولهسن بوخسه اندن مراد نسبده اخوت دكل ايدى ❁ دينلديكه هارون مريمك لأب اخى ايدى وياخود انكله مراد موسى عليه السلامك قرنداشى هارون ايدى ❁ زيراكه مريم انك نسلندن ايدى وياخود هارون بنو اسرائيلده برعظيم الفسوق رجل ايدى مريمى اكا تشبيه ايتديلر (فأشارت اليه قالوا كيف نكلم من كان فى المهد صبيا) مريم رضى الله عنها انلره عيسايى كوستر ديكه انلر اكا سويليوب جوابى اندن اخذ ايدهلر وانك جوابى مريمك كندوية حجت اوله وقتاكه مريم انلره جواب ايچون عيسايى كوستردى بوبابه فعل منكركدن ماعدا بزى مسخره دخى ايدرسن بزبشكده كى صبى يه نيجه سويلرز ديديلر (قال انى عبدالله) عيسى عليه السلام انلرك كلامن ايشيديجك رضاعى ترك ايدوب انلره اقبال ايتدى وبرقولده مريم انلره انى كوستريجك ثديى ترك ايدوب يسارى اوزره اتكا ايتدى ويمينيله اشارت ايدوب ديديكه بن الله تعالينك عبديين انك اول تكلمى نفسى اوزره الله تعالينك عبدى ايدوكنه اقرار اولدى تاكه اله اولنميه (آتانى الكتاب وجعلنى نبيا) اول بكا كتاب ويرمش وبنى نبوتله اكرام ايديمشدر ❁ دينلديكه يعنى الله تعالى لوح محفوظده اكا كتاب ويرمسن وانى پيغمبر ايتمسن يازديغن خبر ويردى تكيم پيغمبريمز عليه السلامه نه وقتدنبرو نبيسن دينلدكده ديديكه بن نبى ايدم حالبوكه آدم عليه السلام روح وجسد بيننده ايدى ❁ اكثرون ديديلركه عيسايه انجيل ويرلمسى طفل وصغير ايكن ايدى واول حالتده اكا رجال عقلى ويرلمشدى ❁ دينلديكه اول انامى قارنده ايكن اكا تورات الهام اولنمشدى (وجعلنى مباركا اينما كنت) وهرقنده اولسم بنى خلقه خير تعليم ايدر وبكا ايمان واتباع ايدنه نفع ايدر قيلدى (واوصانى بالصلاة والزكاة مادمت حيا) وحياتده اولديغمجه بكا صلاة وزكاته امر ايلدى يعنى ماله مالك اولورسم ويا رذائلدن نفسمى تطهير ايدم وياخيردن استكثار ايدم (وبرا بوالدتى) وبنى والده محسن ورحيم قيلدى (ولم يجعلنى جبارا شقيا) واول بنى كندويه عاصى قيلدى ❁ دينلديكه شقى اولدركه ذنب ايدوب توبه ايتميه (والسلام على يوم ولدت ويوم اموت ويوم ابعث حيا)

بجذع النخلة تساقط عليك رطبا جنيا) ويا مريم اول قوری خرما اغاجنی تحريك ايله‌كه اندن اوزريكه تازه خرمادوشه (فكلی واشربی وقرّی عينا فاماترين من البشر احدا فقولی انی نذرت للرحمن صوما فلن اكلم اليوم انسيّا) اوخرمادن اكل ايله اول صودن ايچ واوغلك ايله چشمك روشن اولسون

اكر آدملردن بری كوروب بواوغل ندر ديو صوررسه اشارتله ديكه بن الله تعالى يه صوم نذر ايتمشم بوكون انسانله صحبت ايتمم ※ انلرك صوملری ترك طعام وكلام ايدی (فاتت به قومها تحمله قالوا يامريم لقد جئت شيئاً فريا) چونكه اهل مسجد مريمی نماز كاهلرنده بولمدقلرندن تفحص ايتدكلرنده بريسی بيت لحمده كوردیكنی خبر ويرمكله قومی اولطرفه كيتديلر مريم انلری كوردكده عيسى عليه السلامی تحميل ايله انلره كتوردی كوردكلری انده يامريم سنك اهل بيتكده واقع اولمامش چركين شيله كلدك ديديلر (ياأخت هرون ما كان ابوك امرأ سوء وما كانت امك بغيا) ياهرونك قز قرنداشی سنك باباك «عمران» زانی دكل ايدی وانانك «حنه» دخی زانيه دكلدی بوولد سكا ندن حاصل اولدی ※ دينلديكه بوهروندن مرادانك لاب هرون نام قرنداشی وارايدی ياخود بنی اسرائيلده غايت صالح مشهور بر هرون وار ايدی اكا تشبيه ايتديلر ياخود زياده فاسق بر هرون وار (ايده‌كه) ايدی اكا تمثيل ايتديلر (فاشارت اليه قالوا كيف نكلم من كان فی المهد صبيا) مريم اكا سويليك وجوابنی اندن آلك ديو عيسى عليه السلامه اشارت ايلدی آنلر بشكده اولان صبی ايله نيجه تكلم ايده‌رز ديديلر (قال انی عبدالله آتانی الكتاب

جنس سلام بنم اوزريمه‌در طوغديغم كونده واولديكم كونده وبعث اولنديغم كونده امنده اولم ※ تكليم يحيى عليه السلامه سلامده معناسی پكدی عيسى عليه السلام اشبو كلماتی سويليجك اول قوم مريمك برآئتن بيلديلر بعده صبيانك تكلمی حدينه ايرنجيه دكين سويلمدی (ذلك عيسى ابن مريم قول الحق الذی فيه يمترون) اشبو نعتی تقدم ايدن عيسى ابن مريمدر سويلدی شول قول حقيكه نصاری انده اختلاف ايدرلر شول وجهله كيم انلرك كيمی انی ابن الله وكيمی هو الله ديدی ويهود ايسه انی ساحر ديدی (ما كان الله ان يتخذ من ولد) الله تعالینك نعتندن دكلدركه ولد اتخاذ ايده (سبحانه) خلقك صفاتندن اول منزهدر (اذا قضى امرا فانما يقول له كن فيكون) اولكه برشیء اراده ايتسه كن ديمسيله ايجاد ايدر اواله منزه ومقدس اولديكه ولد اتخاذنده خلق كبی احبال اناثه محتاج اوله (وان الله ربی وربكم فاعبدوه) والله تعالى بكا امر ايلديكه اول بنم ربمدر وسزك ربكزدر اكا عبادت ايدك ديم نته‌كيم صلاة وزكاته ووالده‌مه بر ايله امر ايتديكی كبی (هذا صراط مستقيم) ربك جل شانه بكا اشبو امر ايتديكی دين صحيح وطريق مستقيمدر (فاختلف الاحزاب من بينهم) مريم لخلمز عيسانی ولادتيچون عيسى شاننده احزاب ناس اختلاف ايتديلر يهود ديديلركه اول ولد زنادر ونصاری ايسه اوچ فرقه اولديلركه نسطوريه ويعقوبيه وملكائيه‌در نسطوريه ديديلركه اول حاشا ابن اللهدر اظهار ايدوب بعده انی رفع ايلدی يعقوبيه ديديلركه حاشا اول كندی يره اينوب بعده صعود ايتدی وملكائيه ديديلركه الله تعالینك عبدی ونبيسيدر (فويل للذين كفروا من مشهد يوم عظيم) ويل كافرلره شول يومك شهودندنكه هول وحساب وجزاسی عظيمدركه اول يوم قيامتدر وياخود اول كونده ملائكه وانبيانك والسنه وجوارحلرينك شهادتندنكه انلرك كفر وفسوقلری انكله آشكاره اوليسردر (اسمع بهم وابصر يوم يأتوننا) انلر عجب ايشيدر وكوررلر يوم قيامتده‌كه بزم دركاهمزه كاورلر جديردركه انلرك ايشتملرينه وكورملرينه تعجب اولنه حالبوكه دنياده حق ايشتمز وكورمز ايديلر وياخود يوم قيامتده انلرك كبی ايشيدر وكورر اولمز شول وقتده الله تعالى سورهٔ مائده آخرنده ذكر ايتديكی منوال اوزره عيسى عليه السلامه ديه‌كه سن ناسه الله تعاليدن غيری بنی وانامی ايكی اله ايدنك ديدكيدی (لكن الظالمون اليوم فی ضلال مبين) لكن كفرله نفسلرينه ظلم ايدنلر اشبو كونده خطاء بينده‌در شول سببدنكه استماع ونظرك نفعی اولمسی وقتنده غفلت ايتديلردی (وانذرهم يوم الحسرة اذ قضى الامر وهم فی غفلة وهم لا يؤمنون) يامحمد انلری تخويف ايت شول كونله‌كه انده مسیء اساءتنه ومحسن قلت احسانته تحسر ايدر شول وقتده‌كه حسابدن فراغ ايديلوب اهل جنت جنته واهل نار ناره كيده‌لر حالبوكه انلر آخرتده ايريشه‌جكلری شدائد واهوالدن غافللردر انی تصديق ايتمزلردر ※ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر چنانكيم يوم قيامتده اهل جنت جنته واهل نار ناره كيره‌لر بعده موت كتوريلوب جنت ونار اراسنده بوغازلنه وبرمنادی ندا

وجعلنی نبياً) عيسى عليه السلام آنلرك كلامنی ايشتدكده آغزندن مه‌بی براقوب لسان فصيح ايله تحقيق بن الله تعالینك قولی‌يم بكا كتاب ويرمشدر وبنی نبی قيلمشدر ديدی (وجعلنی مباركاً اينما كنت واوصانی بالصلوة والزكوة مادمت حياً) ونه‌محلده اولورسم بنی بركت وفائده

قلدی وبكا حيانده اولديغمجه نماز وزكاتله امر ايلدی (وبراً بوالدتی ولم يجعلنی جباراً شقياً) وبنی والده‌مه مهربان ومحسن قيلدی وبنی متكبر وخالق انجيدر وكندوبه عاصی بدبخت قيلمدی (والسلام علی يوم ولدت ويوم اموت ويوم ابعث حياً) طوغديغم كونده ووفاتم كونده وبعث اولنديغم كونده «يحيى عليه السلام كبی» سلام الله بم اوزريمه‌در (ذلك عيسى ابن مريم قول الحق الذی فيه يمترون) عيسى بن مريمك بو سويلديكی كلاملری حقدر يهود ونصاری انك شاننده شك واختلاف ايتديلركه كيمی ساحر كيمی «هو الله» كيمی «ابن الله» ديديلر (ما كان لله ان يتخذ من ولد سبحانه اذا قضى امراً فانما يقول له كن فيكون) الله تعالى ايچون ولد اتخاذ ايتمك اولمدی اول ولدن منزهدر بر شيئك خلق واحداثی مراد ايتديكی زمان انجق اكا اول ديو امر ايدر عقبنده اولور (وان الله ربی وربكم فاعبدوه هذا صراط مستقيم) تحقيق الله تعالى بم وسزك ربكزدر يالكز اكا عبادت ايدك صحيح و طوغری يول بودر (فاختلف الاحزاب من بينهم فويل للذين كفروا من مشهد يوم عظيم) يهود ونصاری جماعتی عيسى عليه السلام حقنده بينلرنده اختلاف ايتديلر « حاشا يهود ولد زنا ونصاريدن « نسطوريه » ابن الله « ويعقوبيه » هوالله » وملكائيه » ثالث ثلثه

ايده‌كه يا اهل جنت سزه من بعد موت يوقدر ويا اهل نار سزه دخی من بعد موت يوقدر اوبله اولسه اهل جنتك فرحلری واهل نارك ترحلری زياده اوله پيغمبريمز عليه السلام ايدر اهل جنتك هربری جنته كيرمزدن اكا نارده‌كی مكانی كوستريلوركه اساءت ايتمش اولسه اكا كيريسردی تاكه شكری زياده اوله واهل ناردن هربری ناركيرمزدن اول اكا جنتده‌كی مكانی كوستريلوركه احسان ايتمش اولسه اكا كيريسردی تاكه حسرتی زياده اوله (انا نحن نرث الارض ومن عليها والينا يرجعون) بز ارضه واوزرنده‌كی مخلوقاته وارث اولورز انلری افنا واهلاك ايده وآخرتده بزه رجوع ايدرلر اعماللرينه كوره مجازات اولنورلر (واذكر فی الكتاب ابراهيم انه كان صديقاً نبيا) انلره قرآنده ابراهيم عليه السلام خبرين ذكر ايتكه اول صدقه ملازم والله تعالینك غيوب وآيات وكتب ورسلنه كثير التصديق ونبی مرسل ايدی (اذ قال لابيه) شول وقتكه باباسی آزر بن تارخه ديديكه اول اصنامه عبادت ايدردی (يا ابت لم تعبد ما لا يسمع ولا يبصر ولا يغنی عنك شيئا) ای بابا نيچون عبادت ايدرسن برشيئه‌كی سنك حالنی بيلمز ذكرينی ايشتمز وخضوعكی كورمز ونفع جلبنده وضرر دفعنده سكا برشیء مفيد اولمز (يا ابت انی قد جاءنی من العلم ما لم يأتك فاتبعنی اهدك صراطاً سويا) ای بابا الله تعاليدن بكا طريق مستقيمه دلالت علمی حاصل اولوبدركه اول علم سنده يوقدر بكا اتباع ايدوب تعلمدن استنكاف ايتمكل كه سنی طريق ضلالدن قورتارم وطريق مستقيمی كوسترم (يا ابت لا تعبد الشيطان) ای بابا شيطانك كفر وشركدن سكا تزيينه اغترار ايله اكا اطاعت ايتمكل (ان الشيطان كان للرحمن عصيا) زيرا كه شيطان الله تعالى يه عاصی اولوبدر وعاصی يه اطاعت دخی عاصيدر (يا ابت انی اخاف ان يمسك عذاب من الرحمن فتكون للشيطان وليا) ای بابا اكر كفر اوزره اقامت ايدرسك بيلورسنكه الله تعاليدن سكا عذاب ايريشوب نارده شيطانه قرين اولورسن (قال أراغب انت عن آلهتی يا ابراهيم لئن لم تنته لارجمنك واهجرنی مليا) آزر اكا جوابده ديديكه يا ابراهيم سن بنی اصنام عبادتدن صرف ايتمكی ديلرسن والله اكر سن بونك كبی مقالاتله اصنامی تعييب وتقبيحدن امتناع ايتمزسك سنی سب وشتم ايدرين وياحجاره ايله اولديررين ايمدی بندن حذر ايت وبدنيجه زمان بكا سويليوب قاتمدن كيت (قال سلام عليك سأستغفر لك ربی) ابراهيم عليه السلام اكا توديع ومتاركه وسيئه‌يی حسنه ايله مقابله وجهی اوزره ديديكه وار بندن سالم اولوب بندن سكا مكروه ايرمسون بلكه سنكيچون ربم جل شانه‌دن ديلرينكه مغفرتكه سبب اولور ايمانی سكا توفيق ايده (انه كان بی حفيا) اول رب تعالى بكا بر والطافده بليغ اولدی (واعتزلكم وما تدعون من دون الله) وسزی والله تعاليدن غيری معبود اتخاذ ايلديكز اصنامی ترك ايدرين اوبله ايسه اشبو بلده‌كز كوثادن ارض مقدسه‌يه كيدرين (وادعوا ربی عسى ان لا اكون بدعاء ربی شقيا) ويالكز رب تعالى جل شانه‌يه عبادت ايدرين بوخسه سزك كبی انك عبادتنده هيچ احدی اشراك ايتمزين رجا ايدينكه ربم جل شانه‌يه

دیدیلر » وای اول کافرلره‌که یوم عظیم اولان قیامتده حاضر اوله‌جقلرینی بعید کوررلر (اسمع بهم وابصر یوم یأتوننا لکن
الظالمون الیوم فی ضلال مبین) اول کافرلر بزم درکاهمزه کلدکلری کونده عجب ایشیدرلر عجب کوررلر یعنی بزم وعیدلرمزه
مشاهده ویقین ایدرلر ولکن نفع ویرمز نفسنه ظلم ایدنلر اولکونده ضلالت ظاهره‌ده‌در (وانذرهم ٣٨

یوم الحسرة اذقضی الامر
وهم فی غفلة وهم
لایؤمنون) یامحمد انلری
حساب کوریلوب جنتلك
جنته وجهنملك جهنمه
حکم اولندیغی کون ایله
تخویف ایتکه کناهکار
نیچون کناه ایتدم وثوابکار
نیچون ثوابی آز ایتدم دیو
حسرت چکر وآنلر
بوندن بیخبر وغافللردر
واول کافرلر آخرتی
تصدیق ایتمزلر (انانحن
نرث الارض ومن علیها
والینا یرجعون) تحقیق
بز ارضه واوزرنده‌کی
مخلوقاته وارث اولورزکه
آنلر فانی بز باقی بز
وآخرنده بزه رجوع
ایدرلر اعماللرینه کوره
مجازات اولورلر (واذکر
فی الکتاب ابراهیم انه کان
صدیقاً نبیاً) آنلر قرآنده
ابراهیم علیه‌السلامك
قصه‌سنی ذکر ایت جمله
ملت انك فضلنه معترفلردر
اول ایشنده وسوزنده
مبالغه ایله صادق وبلند
قدر پیغمبر ایدی (اذقال
لابیه یا ابت لم تعبد مالا
یسمع ولایبصر ولایغنی
عنك شیئاً) ویاد ایله شویکه ابراهیم علیه‌السلام باباسی « آزره » دیدیکه ای بم بابام سنك دعا کی ایشتمز (وغیریدن)
وخضوع وخشوعکی کورمز ونفعکی جلبده وضررکی دفعده قدرتی اولمین شیئه نیچون عبادت ایدرسن (یا ابت انی قد
جائنی من العلم مالم یأتك فاتبعنی اهدك صراطاً سویاً) ای پدرم بن علمدن وحیله کلشم که اول سکا کلمدی سن بکا تابع اول که

دعامده خائب اولمیم (فلما اعتزلهم ومایعبدون من دون الله وهبناله اسحق ویعقوب وکلا
جعلنا نبیا) وقتا که ابراهیم علیه‌السلام انلری والله تعالیدن غیری عبادت ایتدکلری اصنامی
ترك ایدوب ارض مقدسه‌یه واردی بز اکا اولدی اسحاقی وانك ولدی یعقوبی هبه ایتدك وابراهیم
واسحاق ویعقوبدن هربرینی نبوتله اکرام ایتدك دیلدکده برکسه‌که الله تعالینك رضاسه‌ین
استیوب هجرت ایده الله تعالی اکا دنیاده وآخرتده اکرام ایدر (ووهبنالهم من رحمتنا) وبز انلره
رحمتمزدن نبوت واموال واولاد ویردك (وجعلنالهم لسان صدق علیا) وانلر ایچون جمیع
ادیان اهلی عندنده ثناء حسن رفیع قیلدق که هربری انلری تولی وانلره ثنا ایدرلر (واذکر
فی الکتاب موسی انه کان مخلصا) یامحمد سن انلره قرآنده موسایی ذکر ایله کل که اول موحد
وعبادتنده شرك وریادن مخلص ایدی ویاخود الله تعالی انی دنسدن خالص ایتمشدی (وکان
رسولا نبیا) واول الله تعالینك خلقه رسولی اولوب انده انلره شرایع واحکامی ایرکوررردی
(ونادیناه من جانب الطور الایمن) بز اکا طور جانبدن انك یمینه‌ولی ایدر جهتدن ❊ انی
انا الله رب العالمین ❊ دیو ندا ایتدك وطور مصرله مدین اراسنده بر جبلدرکه اسمی زبیردر
(وقربناه نجیا) ودخی بز انی کندیمزه مناجات ایتمکه تقریب ایتدك بر حیثیله‌که انك کلام
ازلیسن ایشتدی ❊ دینلدیکه الله تعالی انی حجب اوزره رفع ایدوب حتی‌که قلمك صریرینی
ایشتدی (ووهبناله من رحمتنا اخاه هارون نبیا) وبز موسایه رحمتمزدن قرنداشی هارون
نبی‌یی هبه ایتدك‌که اول اکا معین اوله (واذکر فی الکتاب اسماعیل انه کان صادق الوعد)
یامحمد انلر قرآنده اسماعیلی دخی ذکر ایتکه اول وعدنده صادق ایدی اکرچه وعده وفا
انبیانك هربرنده موجوددر لکن غیریده معهود اولمیان وفا انده بولنوبدرکه ذبح اولنمغه صبره
وعد ایدوب وفا ایتدی وبر رجله بر مکانده انك رجوعنه دکین انتظارده وعد ایتدیکندن
صکره اول رجله انتظار ایله انده اوچ کون بر قولده بر ییل اقامت ایتدی (وکان رسولا
نبیا) واول قومنه رسول ونبی ایدی اشبو دلیلدرکه هر رسولك صاحب شریعت اولمسی
لازم اولمیه زیرا که ابراهیم علیه‌السلامك اولادی انك شریعتی اوزره ایدیلر (وکان یأمر
اهله بالصلاة والزکاة) اول اهل دینه ویاقومنه صلاة وزکاتله امر ایدردی (وکان عندربه
مرضیا) اول رب تعالی عندنده هرقول وفعلنده استقامتیچون مرضی ایدی (واذکر
فی الکتاب ادریس) وکذلك قرآنده انلره ادریسی ذکر ایت روایت اولندیکه اکا اوتوز
صحیفه نازل اولدی اسمی اخنوخدر کثرت درسیچون اکا ادریس لقب ویرلدی اول قلمله
کتابت ایدن واول ثیاب دیکن واول دیکلمش ثیاب کین واول سلاح قوشانن واول کفاره
قتال ایدن واول علم نجوم وحسابه نظر ایدن ادریس علیه‌السلام ایدی (انه کان صدیقا نبیا)
واول الله تعالیدن اخبارنده صادق نبی ایدی (ورفعناه مکانا علیا) بز انی مکان عالی‌یه رفع
ایتدك ❊ دینلدیکه جنته ویاسماء سادسه‌یه ویا رابعه‌یه رفع اولندی انك سبب رفعنده کعب

ـسکا صراط مستقیمی کوستره‌یم (یا ابت لاتعبد الشیطان ان الشیطان کان للرحمن عصیاً) ای بابام شیطانك شرکی تزیینه
الدانوب آکا اطاعت ایتمه تحقیق شیطان الله تعالی‌یه عاصی اولمشدر (یا ابت انی اخاف ان یمسك عذاب من الرحمن فتکون
للشیطان ولیاً) ای بابام قورقارمکه ٣٩ شیطانه تبعیتکله حق تعالینك عذابی سکا طوقنه‌جقدر لعنت وعذابده

شیطانه قرین اوله‌جقسین
(قال اراغب انت عن الهتی
یا ابراهیم لئن لم تنته
لارجمنك واهجرنی ملیاً)
« آزر » جوابده آکا
دیدیکه ای ابراهیم سن بنم
الهه‌لریمك عبادتندن
صرف ایتمکمی استرسن
اکر سن بویله اصنامی
تقبیحدن امتناع ایتمزسك
سنی شتم ورجم ایده‌رم
برزمان بندن بعید اولوب
یانمدن کیت (قال سلام
علیك ساستغفر لك ربی انه
کان بی حفیاً) ابراهیم
علیه‌السلام پدرینه وداع
ایدوب سیئه‌یی حسنه ایله
مقابله ایده‌رك وار بندن
سالم اول بن ربم تعالیدن
سنك ایچون مغفرت طلب
ایده‌رم شاید سکا ایمانی
توفیق ایده الله تعالی بکا
لطف واکرام ودعامه
اجابتله وعد ایلمشدر
دیدی (واعتزلکم وما
تدعون من دون الله
وادعوا ربی عسی ان
لا اکون بدعاء ربی شقیاً)
بن سزدن وجمله بت
پرستلردن وسزك الله
تعالیدن غیری طابدیغکز
بتلریکزدن دور اولوب عزلت ایدرم وربم تعالی‌یه وحدانیتله عبادت ایدرم شایدکه ربم عزشانه‌یه اولان دعا وعبادتمده خائب
ونا امید اولمیم (فلما اعتزلهم ومایعبدون من دون الله وهبناله اسحق ویعقوب وکلا جعلنا نبیاً) وقتا که ابراهیم علیه
السلام بت پرستلری وآنلرك الله تعالیدن غیری طابدقلری بتلرینی ترك ایدوب ارض مقدسه‌یه کیتدی بز اکا اوغلی اسحاقی

وغیریدن روایت اولندیکه اول بر کون کونشك ایسنده بر حاجتنه کیدوب انك حرندن
متأذی اولدی دیدیکه بن انك مجرد حرندن متأذی اولیجق انك عظم جرمیله برکونده بشیوز
ییللق مسافه‌یی انی کتورمکله قطع ایدن ملك نه مرتبه‌ده متأذی اولیسردر الهی اول ملکدن
انك ثقل وحرینی تخفیف ایت دیو دعا ایلدی الله تعالی اکا اجابت ایدوب ملك انك ثقل
وحرنده خفت بولدی دیدیکه یارب بونك ثقل وحری خفتنده حکمتك ندر بیورلدیکه
عبدم ادریسك دعاسنه اجابتدر دیو اکا بیلدردی اندن اول ملك الله تعالیدن دیلدیکه
ادریس علیه‌السلامی زیارته اذن ویره حتی‌که اذن اولوب ملك ادریس علیه‌السلامی
زیارته کلدی ادریس علیه‌السلام اکا دیدیکه بکا علم ایردیکه سنکله ملك الموت
بیننده صداقتك وار ایمش دیلرمکه بنم اجلم تأخیری ایچون اکا شفاعت ایده‌سن تاکه
شکر وعبادتم آرتورم ملك نعم دیوب ملك الموته انی شفاعته وعد ایتدی وادریسی کندی
ایله بیله آلوب مطلع شمس عندنده کندینك مکاننده قودی وملك الموته واروب حاجتی
سویلدی ملك الموت دیدیکه اما اجلی تأخیرینه چاره یوقدر لکن موتی نه وقتده اولور
ایدوکن سکا خبر ویره‌یم ملك نعم دیوب ملك الموت انك عمری دیوانه نظر ایتدیکندن
صکره دیدیکه اول صاحبك آدمی به ظن ایدرینکه ابدا موت ایرمیه ❊ زیرا انك موتی
کونشك مطلعی عندنده سنك مکانکده اولدیغی حینده ایکن تقدیر اولنمشدر ملك ایتدی
الآن بن انی کندی مکانمده قویوب سکا کلمشن ملك الموت ایتدی اویله اولسه اول انده
قبض اولنمشدر اندن ملك مکاننه رجوع ایدوب ادریسی انده میت بولدی ❊ دینلدیکه
انبیادن درت کیمسه حیاتده درلر ایکیسی یرده‌درکه اول خضر والیاسدر وایکیسی کوکده
درکه اول ادریس وعیسادر ❊ وهب ایدر ادریس علیه‌السلام ایچون هرکونده زمانه‌ده‌کی
جمیع اهل ارضك عبادتی دکلو یالکز انکیچون عبادت رفع اولنوردی ملائکه انی تعجب
ایدوب ملك الموت انی زیارته الله تعالیدن استیذان ایتدی اذن اولیجق اکا آدمی صورتنده
کلدی وادریس علیه‌السلام صائم الدهر ایدی افطاری وقتنده انی طعامنه دعوت ایتدی
اول ایسه انکله اکلدن ابا ایتدی اوچ کره بویله ایدیجك ادریس علیه‌السلام اکا دیدیکه
دیلرینکه نه حاللو کمسه سن بکا کندوکی بیلدره‌سن دیدیکه بن ملك الموتم اذن الهی ایله
زیارتکه کلمشن ادریس علیه‌السلام اکا ایتدیکه سندن حاجتم وار دیلرینکه روحمی قبض
ایده‌سن تاکه موت کربتن ذوق ایدم بعده روحمی کیرو بدنمه رد ایده‌سن که موته زیاده
مستعد اولم اذن الهی ایله انی ایتدی بعده ادریس علیه‌السلام اکا دیدیکه سکا ایکی
حاجتم دخی واردرکه اول بنی ناره ایلتوب ورود ایتدیره‌سن اندن صکره جنته ایلتوب
کیردیره‌سن اذن الهی ایله اول انی ناره ایراد واندن جنته ادخالندن صکره ملك الموت
آکا چیقغل که سنی کیرو مکانکه ارکورم دیدی ادریس علیه‌السلام حضرتلری انده

وانك اوغلی یعقوبی ویردك وانلرك جمیعنی نبوتله اكرام ایتدك (ووهبنا لهم من رحمتنا وجعلنا لهم لسان صدق علیا)
وبز انلره رحمتمزدن نبوت واموال واولاد هبه ایتدك وانلره صدقی مشتمل لسان ویردك كه جمله ادیان اهلی عندنده عالی
وثنالری بلنداولدی ۞ دینلدیكه ابراهیم علیه السلام بابلدن «خارس» ٤٠ طاغنه كیدوب اطرافنده یدی ییل
كزدی تا كه پدری فوت
اولوب بتخانه عمیسی
«هازره» انتقال ایلدكده
ابراهیم علیه السلام تكرار
بابله كلوب بتلرك مذمتنه
باشلیوب بو دفعه بتلری
قیردی و آتش نمروددن
صكره «ساره» «ولوط»
علیه السلامله شام طرفنه
عزیمت بیوردی (واذكر
فی الكتاب موسی انه كان
مخلصاً وكان رسولاً نبیا)
قرآنده موسانك قصه‌سنی
ذكر ایله اول نقایصدن پاك
وطرف حقدن كوندرلمش
وناسه شریعتدن خبر
ویریجی اولدی (ونادیناه
من جانب الطور الایمن
وقربناه نجیا) بز موسایه
« زبیر » طاغی اولان
طورك جانبندن موسانك
صاغ طرفندن ندا ایتدك
وانی درگاه قربه یقین
ایلدك ۞ كه بزمله كلام راز
ایلدی حتی توریة یازلدیغی
قلمك آوازینی ایشتدی
(ووهبنا له من رحمتنا اخاه
هرون نبیا) وموسایه
رحمتمزدن قرنداشی
هرونی نبی اولدیغی حالده
باغشلدقكه انك تدبیرنده
معین اوله (واذكر فی الكتاب اسمعیل انه كان صادق الوعد وكان رسولاً نبیا)قرآنده اسماعیل علیه السلامی (انلر)
دخی ذكر ایتكه اول وعدنده صادق ورسول ونبی اولدی ۞ منقولدركه بر كمسنه‌یه بر مكانده انی بكلمیه وعد ایتمشیدی
برقولده اوچكون اوچ كیجه وبرقولده برسنه اول كمسنه كلنجیه‌دك بكلیوب اغاج قبوغی اكل ایلدی (وكان یأمر اهله

برشجره‌یه تعلق ایدوب بن بوندن چیقمزین دیدی الله تعالی اول ایكیسی بیننده حكم
اولمغیچون برملك كوندردی ملك اكا دیدیكه كیردك نیچون چیقمزسن دیدیكه الله تعالی
دیدیكه ۞ كل نفس ذائقة الموت ۞ هرنفس موتی ذوق ایدیجیدر بن ایسه انی ذوق ایتدم
ودخی دیدیكه ۞ وان منكم الا واردها ۞ سزدن هیچ بركمسه یوقدر الا اول ناره وورود
ایدیجیدر بن ایسه اكا وورود ایتدم ودخی دیدیكه ۞ وماهم منها بمخرجین ۞ اهل جنت
جنته كیردكلرنده اندن چیقارلمزلر اول اجلدن بندخی كیردم چیقمزین ملك الموته وحی
الهی كلدیكه اول جنته بنم اذنمله كیردی ینه بنم امرمله چیقار ۞ ایمدی اول انده حیاتده‌در
(اولئك الذین انعم الله علیهم من النبیین من ذریة آدم وممن حملنا مع نوح ومن ذریة ابراهیم
واسرائیل) اشبو سوره اولندن بو محله دكین ذكر اولنان زكریا ویحیی وعیسی وابراهیم
واسحاق ویعقوب وموسی وهارون واسماعیل وادریس علیهم الصلاة والسلام نبیلردن
شونلردركه الله تعالی انلره دین ودنیا نعمتلرینك انواعیله انعام ایلدیكه انلرك بعضی آدم
ذریتندندركه اول ادریسدر وبعضی نوحله سفینه‌ده كوتوردیكمز كمسه ذریتندندركه اول
ابراهیمدركه سام بن نوح اولادندندر وبعضی دخی اسرائیل ذریتندندركه اول موسی وهارون
وزكریا ویحیی وعیسادر ۞ اشبونده دلالت واردركه اولادبنات ذریتدن اوله (وممن هدینا
واجتبینا) اشبو ذكر اولنانلر بزم طریق حقه ارشاد ونبوت وكرامتله اصطفا ایتدكلریمزدن
ایدیلر (اذاتتلی علیهم آیات الرحمن خروا سجدا وبكیا) قچان انلره الله تعالینك آیتلری تلاوت
اولنسه سجده‌یه واروب آغلرلردی ایمدی سزدخی انلركبی اولك ۞ قال النبی علیه السلام اتلوا القرآن
وابكوا فان لم تبكوا فتباكوا ۞ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر قرآنی اوقویوب اغلهكز اكر
كوزلریكز اغلمزسه تحزنله اغلركبی اولك (فخلف من بعدهم خلف) اول نبیلردنصكره قوم
سوء كلدیكه انلر یهود ولاحقلریدر ویابوامتدن برقومدركه (اضاعوا الصلاة) انلر صلاة
مفروضه‌یی ترك ویاوقتندن تأخیر ایتدیلر (واتبعوا الشهوات) نفسلرینك شهواتنی طاعت الله
اوزره ایثار ایتدیلر (فسوف یلقون غیا) انلر آخرتده شره ملاقی اولیسرلردر ۞ وهب ایدرغی
جهنمده برنهردركه قعری بعید طعمی خبیثدر ۞ ابن عباس رضی الله عنهما ایدر اول جهنمده
بروادیدركه سائر ادویه انك حرندن الله تعالی‌یه استعاذه ایدرلر اول اعداد اولنمشدر زنایه
وشرب خمره واكل ربایه وعقوق والدینه وشهادت زوره اصرار ایدنلركه توبه ایتمدن
اوله‌لر (الا من تاب وآمن وعمل صالحا) مكركه اندن توبه ایدوب ایمان وعمل صالح ایشلیه
(فأولئك یدخلون الجنة ولایظلمون شیئا) ایمدی انلر جنته ادخال اولنوب اعماللری جزاسندن
برشیء نقص اولنمزلر (جنات عدن التی وعد الرحمن عباده بالغیب) شول اقامت جنتلریكه
الله تعالی انی انلره وعد ایتدی حالبوكه انلردن غائبه‌در (انه كان وعده مأتیا) اول الله تعالینك
وعد ایتدیكی جنتی وعد اولنانلره كلوب ایریشور اولدی (لایسمعون فیها لغواً الا سلاما)

بالصلوة و الزكوة وكان عند ربه مرضیا) واول قومنه صلوة وزكاتله امر ایدردی وربسی تعالی عندنده استقامت اقوال
وافعاله مقبول ایدی (واذكر فی الكتاب ادریس انه كان صدیقاً نبیا ورفعناه مكاناً علیا) وقرآنده ادریس علیه السلامك
قصه‌سنی ذكر ایله اول حق تعالی‌دن خلقه ٤١ ویردیكی خبرده صادق نبی ایدی بز انی مكان عالی‌یه
رفع ایتدك ۞ مرویدركه
انك اسمی « اخنوخ »
ایدی كثرت درسیچون
ادریس لقب ویرلدی
ابتدا كتابت ایدن وعلم
نجوم وحسابی سویلین
ودرزیلك ایدن اولدر اكا
اون صحف نازل اولدی
آدم علیه السلامدن یوز
ییل صكره تولد ایتدی
دینلدی ۞ ادریس علیه
السلامك رفعنده اقوال
چوقدر ابن عباسدن
منقولدركه بر كون
ادریس حرارت شمسدن
مضطرب اولوب الهی
شمسه بز بومقدار بعید
ایكن حرارتی بزی احراق
ایده‌یور یاانی حامل اولان
ملك نه حالده‌در یارب
عنایتكله اول ملكدن انك
حرارتنی براز خفیف ایله
دیو دعا ایلدی دعاسی
مستجاب اولوب اول
ملك حرارتك تأثیرینی
خفیف كوردكده حق
تعالی‌دن سببنی استدعا
ایلدی خطاب الهی وارد
اولدیكه بنم ادریس قولم
سنك حقكده دعا ایتمكله
اجابت ایتدم اوملك اذن
طلبیله ادریس علیه السلامك زیارتیچون زمینه كلدكده ادریس علیه السلامك (٦) رجاسیله انی قنادیله مطلع شمسه
كوتوردی وادریس علیه السلامك استدعاسیله عمرینك مقدارنی ووقتی ملك الموتدن سؤال ایلدی عزرائیل علیه السلام
دیوان اعماره نظر ایدوب دیدیكه سنك دیدیكك آدمك وفاتی مطلع شمسده اوله‌جق اول ملك مطلع شمسه كلدكده آنی

انلر انده فضول كلام ایشتمزلر بلكه برقول ایشیدرلركه انده عیب ونقیصه‌دن سالم اولورلر
سلام هرخیری جامع اسمدر یعنی اهل جنت جنتده انلری وباله ایركورر شی ایشیتمزلر
بلكه انلرك ایشتدكلری بری برلرینه سلامدر ویاخود الله تعالیدن سلامدر (ولهم رزقهم فیها
بكرة وعشیا) انده انلره متنعمین عادتی اوزره بكره وعشیده رزقلری كلور اهل تفسیر ایدر
جنتده كیجه یوقدركه انده بكره وعشی اوله بلكه انلر ابدا نورده‌در بلكه رزقلری نهارك ایكی
طرفی مقدارنده كلور ۞ دینلدیكه انلر نهارك وقتنی حجابلر رفعیله ولیلك وقتنی حجابلرك
ارخاسیله بیلورلر دینلدیكه انكله مراد رفاهیت عیش وسعت رزقدر (تلك الجنة التی نورث
من عبادنا من كان تقیا) اشبو شول جنتدركه انی عبادمزدن مرتقی اولانه ویررز وارثه
موروثنك مالنی ویرمز كبی ۞ دینلدیكه متقیلر جنتده شول مسكنلره وارث
اولورلركه اهل نار اكا كیریسرلردی اكر اطاعت ایتسه‌لر ۞ وقتاكه پیغمبریمز علیه السلام
اصحاب كهف وذوالقرنین وروحدن سؤال اولندقده ایرته خبر ویره‌ین ان شاء الله دیمدی
اندن وحی اون بش ویاقرق كون منقطع اولوب زیاده مهموم ومحزون اولدی حتی كه مشركلر
محمدی ربیسی ترك ایتدی دیدیلر بعده وحی ایله جبرائیل علیه السلام اكا كلدیكنده دیدیكه
یا اخی جبرائیل نه سببله اكلنوب كلمدك جبرائیل علیه السلام ایتدیكه (ومانتنزل الا بامر ربك)
بز عبد مأمورز سكا نزولمز دكل الا ربك جل شانه‌نك امریله‌در یعنی جبرائیل علیه السلامه
الله تعالی امر ایلدیكه محمد علیه السلامه بویله جواب ویره (له مابین ایدینا وماخلفنا ومابین
ذلك) اول الله تعالی‌یه مختصدر هراماكن واحاینمزك علمی برمكاندن برمكانه‌كه انتقال ایدرز
وبرزمانده‌كه نزول ایدرز وبرزمانده‌كه ایتمزز الا انك امر ومشیتیله‌در ۞ دینلدیكه یعنی
اوكیمزده اولان امر آخرت وثواب وعقاب وآردمزده اولان امر دنیا وایكیسی ایكی نفخه
بینیكه فرق بیلدر ویاخود اوكیمزده‌كی دنیادن قلان و آردمزده‌كی دنیادن كچن وایكیسی
اراسنده‌كی مدت حیاتمز اوله ۞ یاخود اوكیمزده‌كی موتمزدنصكره وآردمزده‌كی خلق
اولنمزدن اول وایكیسی اراسنده‌كی مدت حیات اوله ۞ ویاخود اوكیمزده‌كی ارضدر قچانكه
اكا نزول مراد ایدرز وآردمزده‌كی سمادر قچانكه اندن نزول ایده‌وز ایكیسی آراسنده‌كی
هوادر (وما كان ربك نسیا) یامحمد ربك تعالی سنی ترك ایدر اولمدی یعنی بزم عدم نزولمز
نزوله امر اولنمدیغمز ایچون یوخسه الله تعالی سنی ترك ایتمسیچون دكلدر بلكه برحكمت
ایچوندركه اول انی اراده ایتدی ۞ دینلدیكه اشبو آیتك اولی متقیلرك قولنی حكایت اوله
قچانكه جنته كیره‌لر یعنی بزم نزولمز دكل الا الله تعالینك امر ولطفیله‌در اول جمیع امورك
مالكیدر اول كرك سالف ویاحاضر ویامترقبدر اولكه انی بولدق وبولورز انك لطف
وفضلندندر ۞ بعده الله تعالی انلرك اول قولنی تقریر ایدوب دیدیكه رب تعالی عمل اهلنك
اعمالنی وانك اوزره آنلر ایچون وعد ایتدیكی ثوابی اونودر اولمدی (رب السموات والارض

وفات ایتمش بولدی ❊ وبوبابده روایت بودرکه ادریس علیه‌السلامك کثرت طاعتندن ملك‌الموت آکا مشتاق اولمشیدی
اذن باریله زمینه کاوب آنی بولدی ادریسك التماسی وحقك امریله روحنی قبض ایدوب حق تعالی تکرار جاننی بخش
ایلدی عزرائیل علیه‌السلام آنی آسمانه کوتوروب ﴿ ٤٢ ﴾ جهنمی کوستردی آندن جنته کیردکده بردخی

چیقمدی انسانه موت
لازم ایدی بن آنی طاتدم
جنته کیرن بر دخی
چیقمیه‌جغی موعود ایدی
ایشته بن کیردم بردخی
چیقمم دیدی (اولئك
الذین انعم الله علیهم من
النبیین من ذریة آدم وممن
حملنا مع نوح ومن ذریة
ابرهیم واسرائیل وممن
هدینا واجتبینا اذاتتلی
علیهم آیات الرحمن خروا
سجداً وبکیاً) بوسوره‌ده
مذکور زکریادن ادریس
علیه‌السلامه کلنجه نبیلر
آنلردرکه الله تعالی آنلره
دین ودنیا نعمتلرینك
انواعیله انعام ایلدی
آنلردن ادریس آدم علیه
السلام ذریتندن ونوح ایله
سفینه‌یه کتوردکمز سام
ذریتندن ابراهیم واسحق
واسماعیل ویعقوب علیهم
السلام واسرائیل
ذریتندن موسی وهرون
وزکریا ویحیی وعیسی
علیهم السلامدر بونلر بزم
طریق حقه ارشاد ونبوتله
انتخاب ایتدکلرمزدن
ایدیلر آنلره الله تعالی‌نك
آیتلری تلاوت اولندقده
سجده ایدوب آغلرلردی (فخلف من بعدهم خلف اضاعوا الصلوة واتبعوا الشهوات فسوف یلقون غیاً) (سورة)
بونبیلردن صکره قوم بد کلدیکه نمازی ترك ایتدیلر وآرزوی نفسلرینه تبعیتله معصیت ایشلدیلر آنلر آخرتده زیان
وعذابه ملاقی اولورلر «غی» جهنمده برقویی یاخود بردره‌در آتشی شدید اولمغله تارك نماز وتابع شهوات مکانیدر

ومابینهما) اول سموات وارضده وایکیسی بیننده‌کی خلقك ربیدر اکر اکا نسیان جائز
اولسه ربوبیتی مستحیل اولوردی ایمدی اول نسیاندن منزهدر (فاعبده واصطبر لعبادته)
اویله اولسه اکا عبادته اقبال وانك اوزره اصطبار ایت یوخسه برمدت وحیك احتباسندن
وباشماتت اعدادن ضیق الصدر اولمغل (هل تعلم له سمیا) اول الله تعالی‌یه مثیل وعدیل
وباهیچ احدی الله اسمیله تسمی ایتمش بیلورمیسن ❊ زیرا که مشرکین اکرچه صنملرینه
اله دیو تسمیه ایدرلر لکن جداً الله اسمیله تسمیه ایتمامشلردر (ویقول الانسان أئذا مامت
لسوف اخرج حیا) یعنی منکر اولان جنس انسان دیرکه نجانکه بن فوت اولوب دفن اولنم
قبردن حی اولدیغم حالده چیقارمیم (أولا یذکر الانسان انا خلقناه من قبل ولم یك شیئا)
اول انسان تذکر وتأمل ایتمزمیکه بوحالتدن اول هیچ برشی ایکن بز انی خلقله وجوده
کتوردك یعنی اکر اول نشأۀ اولایی تذکر ایتسه نشأۀ اخرایی انکار ایتمزدی ❊ زیرا بدأ
خلق اعاده‌دن اعجب واغربدر خالقنك قدرتنه اقربدر شول حیثیتدنکه اعاده بدأدن اهوندر
(فوربك لنحشرنهم والشیاطین) ربك جل شانه حقیچون اول بعثه انکار ایدنلری معاده
شول دنیاده‌کی قرینلری شیطانله حشر ایدرز زیرا هرکافر آنی اغوا ایدن شیطانیله برزنجیره
اولیسردر (ثم لنحضرنهم حول جهنم جثیا) بعده بز انلری جهنمك حولنده دیزلری اوزره
چوکمش اولدقلری حالده ایدرز تاکه سعدا انی کوروب کندیلرك نجاتنه غبطه وسرورلری
زیاده اوله واشقیا ایسه معادلریچون ادخار ایتدکاری عدمیه نائل اولوب سعدانك انلردن
دارثوابه رجوعلرینه ودخی کندیلر اوزره شماتتلرینه غیظ وحسدلری زیاده اوله (ثم لننزعن
من کل شیعة ایهم اشد علی الرحمن عتیا) بعده هر امتك کفارندن قنغیسی الله تعالی‌یه جرأت
وکفرده اشد وجرمده اکثر اولانی آیروب ناره ادخالده انلری تقدیم ایدرز ❊ بعض
آثارده ایدر انلرك جمیعی مسلسلین مغلولین اولدقلری حالده جهنمك حولنه احضار اولندقلرندن
صکره جهنمه ادخالده الاکفر فالاکفر تقدیم اولنورلر (ثم لنحن اعلم بالذین هم اولی بها
صلیا) بعده انلردن ناره دخوله احق اولانه اعلمز که انلرك کفر وعتوده ریاستلریچون
ضال ومضل اولدقلریچون عذابلرین مضاعف قیلورز (وان منکم الاواردها) والله سزدن
برکمسه یوقدر الا اول ناره ورود ایدر (کان علی ربك حتما مقضیا) سز اکا ورودکز رب
تعالینك اوزریکزه انی قضاسی مقتضاسنجه امر لازم اولدی (ثم ننجی الذین اتقوا) بعده
متقیلری اندن انجا ایدرز (ونذر الظالمین فیها جثیا) وکافرلری اول نارده دیزلری اوزره
چوکمش ترك ایدرز ❊ اشبو ورودك معناسندن مفسرون اختلاف ایتدیلر ابن عباس ایدرکه
اول اکثرون قولیدر بر وفاجر ناره کیرر بعده الله تعالی اندن متقیلری چیقارر وبرقوم
دیدیلرکه اول ورودله مراد حضور ورؤیتدر یوخسه دخول دکلدر ❊ زیرا که مؤمنلر
ابدا ناره دخول ایتمزلر ❊ان الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئك عنها مبعدون❊ دلالتیله که

دینلدی (الامن تاب وآمن وعمل صالحاً فاولئك یدخلون الجنة ولایظلمون شیئاً) مکر اول کمسنه‌لرکه توبه ایدوب قلباً ولساناً ایمان وعمل
صالح ایده آنلر جنته داخل اولوب عمللرندن برشی نقصله ظلم اولنمزلر (جنات عدن التی وعد الرحمن عباده بالغیب انه کان وعده مأتیاً)
اول عدن جنتلری که انی منعم حقیقی اولان جناب ﴿ ٤٣ ﴾ الله قوللرینه وعد ایتدی الله تعالی‌نك وعدی جنتلره ایرشیجی اولدی

(لایسمعون فیها لغوا
الا سلاماً ولهم رزقهم فیها
بکرة وعشیاً) اهل جنت
جنتده کلام بیهوده
ایشتمزلر انجق الله تعالی‌دن
یا ملکلردن یاخود
بربرلرندن سلام ایشیدرلر
وآنلرك آنده رزقلری
صباح واخشام جنت
نعمتلریدر ❊ دینلدیکه
ابدی منور اولمغله جنتك
نهاری پرده‌لرك قتحی
ولیلی پرده‌لرك چکلمسیدر
یاخود کوندز خدمه‌سی
غلمان کیجه خدمه‌سی
حور اولمغله آندن معلوم
اولور (تلك الجنة التی
نورث من عبادنا من کان
تقیاً) بوجنت اولدرکه
بز آنی قوللرمزدن متقی
اولنلره میراث ویررز
(ومانتنزل الا بامر ربك
له مابین ایدینا وماخلفنا
ومابین ذلك وماکان ربك
نسیاً) بز ملکلرز انجق
ربك تعالانك امریله نزول
ایده‌رز بزم کله‌جکده
وکلمشده واولمش واوله‌جق
بیننده ایشیمزك جمله‌سی
الله تعالی‌نك علمنه
مخصوصدر ربك تعالی
سنی اونودر اولمدی ❊
مرویدرکه وقتاکه پیغمبر علیه‌السلام اصحاب کهف وذوالقرنین وروحدن سؤال اولندقده یارین جواب ویررم دیوب ان شاء الله
دیمدی بوندن اون بش یا یکرمی بش کون صکره جبریل علیه‌السلام نازل اولدقده افندمز علیه‌السلام آکا کیج کلدك
سکا منتظر ایدم دیدی جبریل علیه‌السلامك جوابی بوآیت کریمه ایله حکایت اولندی (رب السموات والارض ومابینهما

سورۀ انبیاده کلور لکن قول اول اصحدرکه اهل سنت ذاهبلردر شول دلیل ایله کیم
❊قال النبی علیه‌السلام لایموت لمسلم ثلاثة من الولد فیلج النار الاتحلة القسم❊ پیغمبریمز علیه‌السلام
ایدر برمسلم که انك اوچ ولدی وفات ایدر انك ناره دخولی ❊وان منکم الاواردها❊ قول
شریفنده‌کی قسم تحله‌سیچون اولور جابر رضی الله عنه ایدر پیغمبریمز علیه‌السلامی ایشتدمکه
دیر ورودله مراد دخولدر الا بوکه مؤمنلر بردوسلام اولور ابراهیم علیه‌السلامه اولدیغی
کبی وکافرلره نار اولور روایت اولندیکه اهل جنت دیه‌لرکه رب تعالی قسم ایتمشدیکه بزی
ناره ایراد ایده دینله که سز ناره ورود ایتدیکز الا بوکه اول خامده ایدی اما که ❊اولئك
عنها مبعدون❊ قولیله مراد انلر نار عذابندن ابعاد اولنمشلردر دینلدیکه اول ورودله مراد
صراط اوزرندن عبوردر❊ زیرا که اول نار اوزره ممدود جسردر (واذاتتلی علیهم آیاتنا بینات)
وقتاکه انلره بزم آیات بیناتمز تلاوت اولنسه که اول بنفسها ویارسول الله علیه‌السلام بیانیله مبینه‌در
ویاخود واضحات الاعجازدر (قال الذین کفروا للذین آمنوا ای الفریقین خیر مقاما واحسن
ندیا) اهل مکه صحابه‌نك فقراسنه دیدیلر که حالبوکه انلره قشافت وعیشلرنده خشونت
وثیابلرنده رثاثت اولوب مشرکون ایسه صاچلرین طرارلر وباشلرین یاغلرلر وفاخر لباسلر
کیررلردی ایکی فریقدن مؤمنین وکافریندن قنغیسی منزلده خیرلودر ومجلس ومجتمعده
احسندر وقتاکه مشرکون آیات واضحات ایشتدیلر واکا معارضه ودخلدن عاجز اولدیلر
حظوظ دنیادن مماللریله افتخاره باشلدیلر ودنیاده حظلرینك زیاده‌سن عندالله فضل وحسن
احواللرینه استدلال ایتدیلر ❊ زیرا که حیاتلری دنیانك ظاهری اوزره قاصر ایدی اویله
ایسه اول زعم فاسدلری رد اولنوب ❊ دینلدیکه (وکم اهلکنا قبلهم من قرن هم احسن
اثاثا ورءیا) قرون ماضیه‌دن نیجه قرن اهلنی بز هلاك ایتمشزکه انلر اشبو کفره‌دن اکثر
ومنظر وزینتده احسن ایدیلر (قل من کان فی الضلالة فلیمدد له الرحمن مدا) دیکل که اول
کیم کفرده اوله الله تعالی انی عمر ایله امداد وامهال ایدرکه اول اکا استدراج اولوب
انکله معاذیری منقطع اوله (حتی اذا رأوا مایوعدون اما العذاب واما الساعة) نجان اول
کفره وعد اولندقلرین کوره‌لر یا دنیاده مسلمون انلر اوزره غالب اولوب قتل
واسرلری عذابنه ایره‌لر ویاخود یوم قیامتده خزی ونکاله ایره‌لر (فسیعلمون من هو
شر مکانا واضعف جندا) اول وقتده بیلورلرکه ایکی فریقدن قنغیسی منزلتده شرلو
واعوانده اضعفدرکه انلر نارده ومؤمنلر جنتده اولورلر (ویزید الله الذین اهتدوا هدی)
والله تعالی اهتدا ایدنلرك ایمان ویقینن آرتورر وقتاکه حق جل وعلا کافره امهال وحیاة
دنیا ایله تمتیعی فضلیچون دکل ایدیکن بیان ایلدی دیلدیکه مؤمنك دنیادن حظده قصوری
نقصیچون دکل ایدیکن بیان ایده ایمدی الله تعالی انکله اکا اندن خیرلویی تعویض اراده
ایدوبدر ویاخود معنی الله تعالی ضلالتده اولانك ضلالتن وهدایتده اولانك هدایتن زیاده

فاعبده واصطبر لعبادته هل تعلم له سمياً) سموات وارضك وآنلرك بيننده اولان مخلوقك ربيدر نسيان آكا لايق دكلدر اولسنى اوتمز بيلورسن آكا عبادت ايله وعبادتكده ثابت وصابر اول وحيك اكلنمسندن ملول اولمه هيچ بركمسنه الله اسميله تسميه اولمش بيلورميسين اكر مشركلر صنملرينه ٤٤ الهديرلر لكن مطلقا الله اسميله تسميه

اتمامشلردر (ويقول الانسان أئذا مامت لسوف اخرج حياً) منكر انسان بن فوت اولوب قبرده طپراق اولدقدن صكره ديريلوب چيقارميم دير (اولا يذكر الانسان انا خلقناه من قبل ولم يك شيئاً) ايا انسان دوشنمزميكه مقدم برشى دكل ايكن بز آنى خلق ايتدك (فو ربك لنحشرنهم والشياطين ثم لنحضرنهم حول جهنم جثياً) ربك جل شانه حقيچون قيامتده كافرلرى قريبنلرى اولان شيطانلرله بر زنجيرده باغلو حشر ايدهرز صكره جهنمك اطرافنه ديزلرى اوزره احضار ايدهرزكه سعدا آنلرى كوروب بوبليهدن خلاص اولدقلرينه مسرور وكافرلر جهنمده مكانلرينى كوزوب ملال وحسرتلرى زياده اوله ، (ثم لننزعن من كل شيعة ايهم اشد على الرحمن عتياً) بعده هر كروهك كفارندن قنغيسى الله تعالى يه كفرده جسور واشد وجرمده اكثر ايسه تفريق وجهنمه ادخاله تقديم ايدهرز (ثم لنحن اعلم بالذين هم اولى بها صلياً) صكره (الشياطين) بز بيلورزكه كسكين آتشه آتيلوب عذاب اولنمغله آنلردن اولى اولان كيمدر (وان منكم الا واردها كان على ربك حتماً مقضياً) تحقيق سزدن كمسنه يوقدر الا اول آتشه اوغرار اول جهنمك آتشنه اوغرامقلق ربك تعالىنك جزمى

قيلور (والباقيات الصالحات خير عند ربك ثوابا وخير مردا) طاعاتكه انك عائدهسى صاحبيچون ابد الآباد قالور اول كرك صلوات خمس ويا ❋ سبحان الله والحمدلله ولا اله الا الله والله اكبر ❋ ويا غيريدر ربك جل شانه عندنده ثوابده وعاقبت ومرجعده خيرلودر شول نعم فانيهدنكه كفره انكله تمتيع اولندقلرينه افتخار ايدرلر (أفرأيت الذى كفر بآياتنا وقال لأوتين مالاوولدا) خباب بن الارث رضى الله عنه صايغ ايدى عاص بن وائل نام كافره بعض حلى دوزوب اندن اجرتن استيو وارديغنده عاص اكا محمده كافر اولمينجه والله اجرتكى ويرمزين ديدى خباب ايتدى والله بن محمده كافر اولمزين نه حياتمده ونه مماتمده ونه بعثمده عاص ايتدى بن موتمدن صكره بعث اولنور ميم خباب ديديكه نعم عاص ايتدى اويله اولسه بنم انده مالم وولدم اوليسردر انده بكا كلديككده سكا اجرتكى ويرهين اول سببدن بو آيت نازل اولديكه يا محمد خبردارميسن شول كمسهيه كيم بزم آيتلريمزه كافر اولوب بعث اولنديغمده بكا مال وولد ويريلور ديو تحقيق ايدر (اطلع الغيب) اول عظم شانندن عالم غيبهمى ارتقاء ايتدى حتى كه الله تعالينك تفرد ايتديكى علم غيبه مطلع اولوب آخرتده اكا مال وولد ويريلور ايديكنى ادعا اوزرينه تألى ايتدى (ام اتخذ عندالرحمن عهدا) وياخود عالم الغيوب رب تعالى عندنده عهدمى اتخاذ ايتدى حتى كه اول اكا انى بيلدردى ❋ زيرا اكا توصل اشبو ايكى طريقك بريله اولور وياخود اول كلمۀ توحيدمى سويلدى ويا عمل صالحمى تقديم ايلدى ❋ زيرا الله تعالينك اول ايكيسى اوزره ثوابله وعدى عهد كبيدر (كلا) اول كافر ايسه نه علم غيبه مطلع اولوبدر ونه الله تعالى عندنده عهد اتخاذ ايدوبدر (سنكتب ما يقول) بز انك اول اقوالى اوزرينه كاتبين ملكلريمزه يازديروب يوم قيامتده انك اوزره اكا حساب وجزا ايدرز (ونمدله من العذاب مدا) وبز اكا عذابى طويل ايدرز وياخود عذابى زياده ومضاعف قيلورز شول سببدنكه كفر وافتراء واستهزايى جمع ايلدى (ونرثه ما يقول) وانك عندندهكى مال وولده انى اماته ايله غيرى وارث قيلورز وياخود انك زعمنجه آخرتده كندويه ويريلور ديديكن مؤمنلرك برينه ايراث ايدوب ديديكنك غيرينى اكا ناردن ويررز (ويأتينا فردا) مويوم قيامتده اول بزه مال وولدنسز يالكز كلور (واتخذوا من دون الله آلهة ليكونوا لهم عزا) مشركون اصنامى الله تعاليدن غيرى آلهه اتخاذ ايتديلركه انلركله تعزز ايدرلر شول حيثيتلهكه اول اصنام انلرى الله تعالى يه ايركوره وانك عندنده شفاعتلرى ايره (كلا) حال بوكه انلرك زعم ايتديكى منوال اوزره اولمز (سيكفرون بعبادتهم ويكونون عليهم ضدا) اول اصنام انلرك عبادتن انكار ايدوب انلره اعدا اوليسرلردركه عابدلرينه لعنت ايدهلر وعذابده اوزرلرينه اعوان اولورلركه نارلرى انلركله ايقاد اولنور ❋ قال النبى عليه السلام من يطلب رضى المخلوق فى معصية الخالق عاد الحامد ذاما) پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركمسهكه خالقك معصيتنده مخلوق رضاسن طلب ايده انك حمد ايديجيسى ذم ايدر اولور (ألم تر انا ارسلنا

وقطعى حكم وقضاسى اولدى ❋ بوناره اوغرامقلق كرچه مطلق واقعدر لكن برصنف مؤمنلر آندن كچركن اول آتش سوينور صكره آنده كچدكلرينى ملكلر خبر ويرر وبرصنف دخى اوغرايوب كناهى قدر اكلنور جنته كيدر ديلدى (ثم ننجى الذين اتقوا ونذر ٤٥ الظالمين فيها جثيا) بوندن صكره شركدن اتقا ايدنلرى ناردن

اخراجله خلاص ايدهرز وكافرلرى اول ناردن ديزلرى اوزرينه چوكمش اولهرق تركايدهرز (واذا تتلى عليهم آياتنا بينات قال الذين كفروا للذين آمنوا اى الفريقين خير مقاماً واحسن ندياً) بزم معانيسى ظاهر آيتلرمز مشركلره اوقوندقده صناديد قريشك كافرلرى مؤمنلرك فرقهسنه ديديلركه بومؤمن وكافردن قنغى فرقه مقام جهتيله يعنى منازل ومعاش وخوش حاللقده خيرلودر ومجلس ومجمع صورتيله قنغيسى احسندر ❋ يعنى سز ضعفا وفقرا وبز اغنيا ومجلس آرايز ديو مال دنيا ايله افتخار ايلديلر حق تعالى آنلرك فخر فاسدلرينى رد ايله بيورديكه (وكم اهلكنا قبلهم من قرن هم احسن اثاثاً ورئياً) بونلردن مقدم كچنلردن نيچهسنى هلاك ايتمشزدركه آنلر بوكفرهدن مالده اكثر وزينتده احسن ايديلر (قل من كان فى الضلالة فليمدد له الرحمن مداً) ديكه كيمكه ضلالتده و حقدن دور اولدى الله تعالى آكا طول عمرله امداد ومهلت ويرر (حتى اذا راوا مايوعدون اما العذاب واما الساعة فسيعلمون من هو شر مكاناً واضعف جنداً) تاكه اول كفار كندولرينه وعد اولنانى يعنى دنياده قتل واسر وقيامتده انواع عقوبت ونكال عذابنى كورهلر آنلر يقينده بيلورلركه ايكى فرقهدن قنغيسى مكانده بدتر

الشياطين على الكافرين تؤزهم ازا) يا محمد سن خبر ويرلمديكه بز شياطينى كافرلر اوزره تسليط ايتدك كه انلرك طاعتدن معصيته اغراء وسوق ايدهلر (فلا تعجل عليهم) ايمدى سن انلرك هلاكنه عجله ايتمكل تاكه سن ومؤمنلر انلرك شرورندن استراحت ايده وارض فسادلرندن طاهر اوله (انما نعدلهم عدا) بز انلرك ليالى وايام وشهور واعوامن بلكه دنياده تنفس ايتدكلرى انفاسن عد ايدرز آجال مقدرهلرين استيفاء ايدهلر نه انك اوزره زائد ونه اندن ناقص اولور بعده هلاك اولوب شرلرندن استراحت ايدرسز (يوم نحشر المتقين الى الرحمن وفدا) ذكر ايت شول يومىكه بز انده متقيلرى قبرلرندن ويا حسابدن صكره ناقهلر اوزره راكبين اولدقلرى حالده جنته جمع ايدرز ❋ حضرت على رضى الله عنه ايدر والله انلر يياق حشر اولنمزلر بلكه ناقهلر اوزرهكه رحللرى آلتوندر ونجائب اوزرهكه سرجلرى يواقيتدر ديلدكلرنده يوريدرلر وديلدكلرنده طيران ايتديررلر (ونسوق المجرمين الى جهنم وردا) ونجرملرى عطاشى اولدقلرى حالده شول مايه سوق اولنور بهايم كبى جهنمه سوق ايدرز (لا يملكون الشفاعة الا من اتخذ عند الرحمن عهدا) شفاعته مالك اولمزلر مكر اولكه دنياده الله تعالى عندنده ايمان وعمل صالحله عهد اتخاذ ايده ويا شفاعته الله تعاليدن اذن اتخاذ ايده (وقالوا اتخذ الرحمن ولدا لقد جئتم شيئا ادا) يهود ونصارادن ملائكهيى بنات الله زعم ايدنلر ديديلركه الله تعالى ولد اتخاذ ايتدى يا محمد سن انلره دكلكه سز قول عظيم منكر ويا كذب وزور سويلديكز (تكاد السموات يتفطرن منه) انلرك اول قولندن سموات قريب اولوركه منشق اوله (وتنشق الارض وتخر الجبال هدا) وارض منصدع اولوب طاغلر اوزرلرينه دوشه يعنى اول كلمهنك هول وعظمى برحيثيتدهدركه برصورت مخصوصه ايله تصور ايتسه اشبو اجرام عظام انى تحمل ايتميوب انك شدتندن تفتت ايدبدى ويا انك فظاعتى الله تعالينك غضبن مجلبهدر اكر انك حامى اولمسه انى تفوه ايدنه غضبندن عالم خراب اولوب تبدد ايدبدى (ان دعوا للرحمن ولدا) شول سببدنكه الله تعالى يه ولد نسبت ايتديلر (وما ينبغى للرحمن ان يتخذ ولدا) والله تعالى يه مستقيم اولمزكه ولد اتخاذ ايده ❋ زيرا انك اكا نه حاجتى ونه برشيئله مجانستى واردر (ان كل من فى السموات الا آتى الرحمن عبدا) سموات وارضده هيچ احد يوقدركه الا اول يوم قيامتده رب تعالى يه خاضع وذليل وعبوديتنه مقر اولديغى حالده كلور ملائكه وعيسى وعزير وغير كبى كه انك ربوبيتنه التجا وانقياد ايدرلر عبيدك ملوكه ايتمسى كبى اويله اولسه انكيچون انلردن ولد اتخاذى نيچه لايق اولور (لقد احصاهم وعدهم عدا) انلرى حصر واحاطه ايلدى برحيثيتلهكه انك حوزۀ علم وقبضۀ قدرتندن خارج اولمزلر وانلرك اشخاص وانفاس واعمالنى عد ايلدى ❋ زيراكه هرشئ انك عندنده قدر ايلهدر نه انى مجاوز ونه اندن ناقص اولور (وكلهم آتيه يوم القيامة فردا) انلرك هر برى يوم قيامتده يالكز كلور بيلهنجه اتباع وانصاردن كمسه اولمز (ان

وعسکر جهتیله ضعیفدر ، زیرا مؤمنه مکان جنت کافره نار ومؤمنه الله تعالی وملکلر یار ومدد کاردر وکافر مشرکلره خسراندر ، (ویزید الله الذین اهتدوا هدی والباقیات الصالحات خیر عند ربك ثواباً وخیر مرداً) الله تعالی قرآنله طریق مستقیمه کیدەنك هدایتی آرتزر کفارك دنیاده افتخار ایتدکاری نعم فایه‌دن مؤمنك باقی اولان عمل صالحلریکه ، صلوة خمسه وسبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر کلماتی ، ثواب جهتیله ربك تعالی عندنده وآکا رجوعده خیرلودر (افرایت الذی کفر بایاتنا وقال لاوتین مالاً وولداً) یا محمد ایا اول آیتلرمزه کافر اولان کمسنه‌یی کور دنمیدیکه قیامتده البته بکا مال وولد ویریلور دیدی ❁ مرویدرکه خباب بن الارث رضی الله عنهك عاص بن وائل نام کافرده بعض صنعتی اجرتی آله‌جغی اولمغله طلب ایتدکده سن محمده کافر اولمدقجه بورجی ویرمم دیدی خباب رضی الله عنه والله نه صاغلغمده ونه وفاتمده ونه بعثمده محمد علیه السلامه کافر اولمم دیدی عاص اکر بعث وار ایسه بکا آنده مال واولادمی ویررلر اول زمان کل حقکی ویریم دیدی بناءً علیه بو آیت کریمه نازل اولدی (اطلع الغیب ام اتخذ عندالرحمن عهداً) ایا اول مال وولد ویریله جکنی غیبه اطلاع ایله‌می یاخود لوح محفوظه مطالعه ایله‌می بیلدی یاخود الله تعالی عندندن عهدمی (تعالیدنکه) الدی (کلاسنکتب مایقول ونمدله من العذاب مداً) اویله دکلدر نه غیبه اطلاعی ونه عهد آلدیغی واردر بز آنك دیدیکنی کاتبین ملکلرمزه یازدیروب قیامتده آنك عذابنی تطویل وتضعیف وزیاده ایده‌رزکه اول کفر وافترا واستهزاینی جمع

الذین آمنوا وعملوا الصالحات سیجعل لهم الرحمن ودا) شونلرکه ایمان واعمال صالحه ایله متصف اولدیلر الله تعالی انلر ایچون قلوبده مودت احداث ایدر انلرك اول مودت اسبابنه تعرضی اولمقسزین ❁ قال النبی علیه السلام اذا احب الله عبدا یقول لجبریل احببت فلانا فاحبه فیحبه جبریل ثم ینادی فی اهل السماء ان الله قد احب فلانا فاحبوه فیحبه اهل السماء ثم یوضع له المحبة فی الارض ❁ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر قچان الله تعالی بر عبدی سوسه جبریل علیه السلامه دیرکه بن فلانی سودم سندخی انی سوکل اویله اولسه جبریل علیه السلام انی سوب سماء اهلنه ندا ایدرکه الله تعالی فلانی سوبدر سز دخی انی سویکز اویله اولسه اهل سماء دخی انی سورلر بعده اهل ارض قلوبنده اکا سوکو وضع اولنور ❁ دینلدیکه بر عبد کیم الله تعالی‌یه قلبیله اقبال ایده الله تعالی اکا اهل ایمان قلوبیله اقبال ایدر حتی که انی انلره سودیرر (فانما یسرناه بلسانك لتبشر به المتقین وتنذر به قوما لدا) یا محمد بز سکا قرآنی کندی لغتك اوزره انزال ایتدك تا که انکله متقیلری تبشیر وشدید الخصومه کمسه‌لری انذار ایده‌سن دینلدیکه الد لغتده اول کمسه‌درکه حقی قبول ایتمیوب باطلی ادعا ایده ویا شول ظالمدرکه مستقیم اولمیه ویا اولدرکه حقی اصم اوله (وکم اهلکنا قبلهم من قرن هل تحس منهم من احد اوتسمع لهم رکزا) اهل مکه‌دن اوکدین بز نیچه قرن اهلنی اهلاك ایتمشز انلردن هیچ برین کورر ویا صوت خفی ایشدرمیسز

سورة طه وهی مائة وثلاثون آیة مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(طه) دینلدیکه اول قسمدر ویا اسماء اللهدن بر اسمدر ویاخود سریانیجه یارجل دیمکدر ویا عك لغتنده یا انسان دیمکدر ویاخود الله تعالینك طول وهدایتیله اقسامیدر ویاخود طا طاهر اسمیله وها هادی اسمیله افتتاحیدر ❁ دینلدیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه مکه‌ده وحی نازل اولیجق عبادتده شدت اجتهادندن ایاقلری یوریلوب ایاغنك کاهی بری وکاهی بری اوزره طورر ایدی ایله ایاقلرین دیکلندیرردی ❁ زیرا کیجه‌نك کلی صلاتده قیامله کچوردی اویله اولسه اشبو طه لفظیله نفسنه تخفیف ایتمکه امر اولندی (ما انزلنا علیك القرآن لتشقی) بز سکا قرآنی انزال ایتمدککه نفسکی اتعاب ایده‌سن ❁ دینلدیکه مشرکون انك عبادتده اجتهادین کوریجك دیدیلرکه یا محمد سکا قرآن نازل اولمدی الاشقاك ایچون اویله اولسه اشبو آیت نازل اولدی (الا تذکرة لمن یخشی) بلکه انی تذکره وعظه انزال ایتدك هر کمسه‌یه که قلبنده خشیت ورقت اولوب انذ ارله تأثر ایده ویا اول کمسه‌یه که الله تعالی انی تخویفله قلبنه خشیت ایرر ایدیکنی بیله (تنزیلا ممن خلق الارض والسموات العلی) تنزیل اولدیغی حالده اول الله

ایلدی (ونرثه مایقول ویأتینا فرداً) آنك دیدیکی مال وولدی آنك فوتیله غیری‌یه ارثا ویروب آنی قیامتده بزه ... ل وولددن عاری یالکز کتوررز (واتخذوا من دون الله آلهة لیکونوا لهم عزاً) مشرکلر اصنامی الله تعالینك غیری آلهه اتخاذ ایتدیلرکه آنلره سبب عزت اوله‌لر یعنی آنلرك شفاعتیله عزیز اوله‌لر (کلا سیکفرون بعبادتهم ویکونون علیهم ضداً) اویله دکلدرکه آنلرله عزیز اوله‌جقلر یقینده اول اصنام‌لری آنلرك عبادتلرینی انکار ایدوب آنلره عداوتله لعنت ایده‌لر واوزرلرینه ضد اوله‌لر (الم تر انا ارسلنا الشیاطین علی الکافرین تؤزهم ازاً) یا محمد سن خبر المدکمی که بز شیطانلری کافرلر اوزرینه تسلیط ایلدککه آنلری معصیته تحریص ایده (فلا تعجل علیهم انما نعد لهم عداً) سن انلرك عذابنه تعجیل ایتمه بز انلرك ایام وانفاسنی کمال اوزره تعداد ایده‌رز وقتی کلدکده هلاك وعذابلرینی بولورلر (یوم نحشر المتقین الی الرحمن وفداً) یاد ایله اول کونیکه بز متقیلری ناقه سوار جناب الهی‌یه جمع ایده‌رز (ونسوق المجرمین الی جهنم ورداً) ومجرملری صوسز اوله‌رق جهنمه سوره‌رز (لا یملکون الشفاعة الا من اتخذ عندالرحمن عهداً) شفاعته انجق اول کمسنه مالك اولورکه دنیاده توحید وعمل صالح ایله من عندالله عهد المش اوله یاخود شفاعت ایتمکه مأذون کمسنه‌یی بولمش اوله (وقالوا اتخذ الرحمن ولدا لقد جئتم شیئا ادا) یهود ونصاری وبنو ملیح الله تعالی بنین وبنات ایتدی دیدیلر یا محمد سن انلره دیکه بی ادبلکله کذب عظیم سویلدکز (تکاد السموات یتفطرن منه وتنشق الارض وتخر الجبال هدا) بونلرك بوبی ادب

تعالیدنکه ارض وسموات علایی خلق ایلدی (الرحمن علی العرش استوی) که اول رحمان جل شانه‌درکه عرشی اوزره استیلا ایتدی (له ما فی السموات وما فی الارض وما بینهما وما تحت الثری) انك ملك مخصوصیدر هر شینکه سمواتده وارضده وایکیسی اراسنده هواده وثرانك وراسنده‌در ابن عباس رضی الله عنه ایدر یدی قات ارض نون ظهرنده‌در ونون ایسه بحرده‌در نونك رأسی وذنبی عرشك آلتنده بری برلرینه ملتقی اولور واول بحر ایسه صخرهٔ خضراء اوزره‌که سمانك خضرتی اندندر واول صخره ثور اوزره‌در وثور ایسه ثرا اوزره‌درکه اول تراب ندی‌در وثرانك تحتنده نه‌وار ایدیکن الله تعالیدن غیری کمسه بیلمز واول نور آغزن آچوبدر اکر الله تعالی جمیع بحاری بحر واحد قیلوب اول نورك جوفنه آتسه جوفنه واقع اولدیغی کبی قوریوب کیدیدی (وان تجهر بالقول فانه یعلم السر واخفی) اکر سن ذکر الله ودعایی جهر ایدرسك بیل‌که الله تعالی سنك جهر کدن غنیدر زیرا که اول سر واخفایی بیلورکه اول ضمیر نفسدر دینلدیکه سر اولدرکه انی نفسکده اسرار ایده‌سن وسردن اخفی اولدرکه اکا خفی اوله‌که عمل ایتمزدن اول انك فاعلی نه ایدیکنی بلمیه ویاخود سر اولدرکه انك ناسدن اسرار ایدرسن واخفی ایسه وسوسه‌در ویاخود سر عزیمتدر واخفی ایسه قلبه خطور ایدوب اوزرینه عزم اولنمیاندر ❁ دینلدیکه آیتك معناسی الله تعالی عبادك اسرارینی بیلور وکندی سرینی عبادندن اخفا ایدر انی کندیدن غیری احد بیلمز ❁ اشبو آیتده تنبیه واردرکه ذکر ودعاده جهرك مشروعیتی انی الله تعالی‌یه اعلام ایچون دکلدر بلکه نفسك ذکری وانك انده رسوخی ایچوندر ونفسی انك غیریه اشتغالدن منعیچوندر وقتاکه الله تعالینك صفاتی الوهیتی مستجمع ایدیکی ظاهر اولدی ایمدی اول انکله متفرد ومقتضاسیله متوحد ایدیکن بیان ایچون دیدیکه (الله لا اله الا هو له الاسماء الحسنی) الله تعالی شول معبود بالحقدرکه ارض وسماده مثل ونظیری یوقدر انکیچون صفات اعلی واردرکه انکله ربوبیته وعبادته مستحق اولوبدر اسماء شریفه‌سنك حسنده سائر اسماء اوزره فضلی شو سببدندرکه معانیسی تقدیس وتمجید وتعظیم وربوبیته دلالت ایدر ودخی شول افعاله کم حسنده اول نهایتدر (وهل اتیك حدیث موسی) یا محمد سکا موسانك حدیث وخبری کلدیمی تا که اعباء نبوتی تحملده ومقاساة شدائده صبرده اکا اقتدا ایدوب عندالله فوز عظیمه ومقام محموده نائل اوله‌سن ❁ روایت اولندیکه موسی علیه السلام قاین اتاسی شعیب علیه السلامدن استئذان ایتدیکه والده‌سی واختی زیارتیچون مدیندن مصره کیده اولدخی اکا اذن ویریجك اهل ومالیله یوله کیردی شام ملوکی خوفیله طریقی قویوب بریه‌یه کیتدی زوجه‌سی ایسه وضع حمله منتظره ایدی وزمان ایسه ایام شتا ایدی بر لیلهٔ مظلمهٔ شدید البرد مثلجه‌ده بیلمدیکندن طور غربی ایمن جانبنه سیری الجا ایدوب کیدرکن زوجه‌سنی خلق اخذ ایتدی چاقمغین چاقوب آتش طوتدرمدی (اذ رأی نارا) اول وقتده ایراقده بر آتش کوردی (فقال لاهله امکثوا

قبیح سوزلرندن قریب اولوردیکه سموات وارض منشق اوله وجبال پارەلنوب طاغیله دوشه (ان دعوا للرحمن ولدا
ومایتبغی للرحمن ان یتخذ ولدا) شول سببدنکه الله تعالی‌یه ولد اسناد ایتدیلر الله تعالی‌یه لایق اولمزکه ولد اتخاذ ایده زیرا
انك کمسنه ایله‌جنسیتی یوقدر اندن‌منزهدر واولاد وسائرك‌اعانتنه ﴿ ٤٨ ﴾ محتاج دکلدر (ان کل من فی السموات
والارض الا آتی الرحمن عبدا) آسمان وزمینده اولنلرك کلیسی قیامتده الله‌تعالی‌یه انجق خضوع وخشوع ایله عبودیتنی معترف اوله‌رق کلور (لقد احصیهم وعدهم عدا) الله تعالی‌نك علم وقدرتندن خارج برشی اولمامغله جمله‌سنی علمی احاطه ایدوب انلرك اشخاص وافعالنی یکان‌یکان تعداد ایلمشدر (وکلهم آتیه یوم القیمة فردا) انلرك کلیسی اکا اتباع وانصارسز یالکز کلورلر (ان الذین آمنوا وعملوا الصالحات سیجعل لهم الرحمن ودا) مؤمن اولوب عمل صالح ایشلیانلر الله تعالی ایچون قلبلرندن مودت حاصل ایدر ❁ حدیث شریفده وارددرکه الله تعالی بر قولنی سورسه جبرائیل علیه‌السلامه فلان قولمی سودم سن دخی سو بیورر وجبرائیل علیه السلام اهل سمایه ندا ایدرکه فلانی حق تعالی سودی وبن دخی سودم سزده سوك دیر (فانمایسرناه بلسانك لتبشر به المتقین وتنذر به قوما لدا) یامحمد قرآنی بز سکا کندو لسانکله (علیه)
آسان انزال ایتدك که متقیلری ومعند شدید الخصومەلری تخویف ایده‌سن (وکم اهلکنا قبلهم من قرن هل تحس منهم
من احد او تسمع لهم رکزا) سنك قومکدن مقدم زمانلرنده مشرکلردن نیجه قومی هلاك ایلدك انلردن هیچ برینی کوررمیسز

انی آنست نارا) زوجه‌سنه بکله‌سنجه اولانلره دیدیکه سز بوراده طورك که بن آتش کوردم
(لعلی آتیکم منها بقبس اواجد علی النار هدی) رجا ایدرینکه اندن سزه شعلهٔ نار ایله کلم
ویاخود اونار عندنده بکا کوستررکمسه بولم (فلما اتاها) وقتا که موسی علیه السلام اول
نار قاتنه واردی کورسه‌که برشجرهٔ خضراءدر اسفلندن اعلاسنه دکین بربیاض آتش انی
قوشادوبدر طوتوشوب کیدر نه آتشك ضوئی شجره‌نك خضرتك تغییر ایدر ونه انك خضرتی
انك ضوئن تغییر ایدر اهل تفسیر ایدر موسی علیه السلامك کوردیکی نور ایدی یوخسه
نار دکل ایدی ❁ دینلدیکه اول حجب الهیه‌نك بریسیدی ❁ قال النبی علیه السلام حجابه النار
لوکشفها لاحرقت سبحات وجهه ماانتهی الیه بصره من خلقه ❁ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم
ایدر الله تعالینك حجابی ناردر اکر انی کشف ایتسه سبحات وجهی خلقندن بصری ایردیکی
شیئه دکین احراق ایدیدی ❁ بعده موسی علیه السلام حشیش یابسدن برشی آلوب اول
شجره‌دن یکا یوندلدی هرنارکه اول ناره قریب اولدیغنجه نار اندن تبعد ایدردی موسی اندن
بعید اولسه اول نار اکا قریب اولوردی متحیر اولوب طوردی ملائکه تسبیحن ایشیدوب
اوزرینه سکینه القا اولندی (نودی یاموسی انی انا ربك) اول شجره‌دن برندا کلدیکه
یاموسی بن سنك ربکن موسی سرعتله اکا اجابت ایتدی لکن بیلمدیکه اکا ندا ایدن کم
ایدی ❁ دیدیکه صوتی ایشیدرین لکن مکانی بیلمزین سن قنده‌سن ❁ دینلدیکه بن سنك
فوقکده وامامکده وخلفکده وقاتکده بن سکا سندن اقربن اویله اولسه موسی علیه السلام
بیلدیکه اول حالات الله تعالینك غیری‌یه لایق دکل ایدیکن تیقن قیلدی (فاخلع نعلیك)
ایمدی ایاغك قابی چیقار غل دینلدیکه زیرا اول حمار میت جلدندن ایدی دباغت اولنمدیغی
اجلدن ❁ دینلدیکه انك خلعیله امر اولنمسنده حکمت تاکه قدمی ارض مقدسه ترابنه
مس ایله اول ارضك برکتی اکا ایریشه اویله اولسه موسی علیه السلام انی خلعله امر
اولندی ❁ زیراکه حافیا مشیده تواضع وادب واردر خصوصا که مساجد وبقاع شریفه‌ده
اوله اول اجلدن سلف صالحین اکا معتادلری (انك بالواد المقدس طوی) زیراکه سن
طوی نام وادیء مطهرده سن (وانا اخترتك فاستمع لما یوحی) بن سنی رسالتم ایچون
اصطفا ایتمشن ❁ ایمدی سکا وحی اولنان شیئی ایشتکل (اننی انا الله لا اله الا انا فاعبدنی)
بن اول الله جل شانه ینکه خلقك بندن غیری معبود بالحق الهی یوقدر ❁ ایمدی بکا
اطاعت وبنی توحیدده استقامت ایتکل (واقم الصلاة لذکری) صلاتی اقامت ایتکه بنی
انده ذکر ایده‌سن ویاخود تاکه بنی انده خاصة ذکر ایده‌سن بندن غیرینك ذکرینی دکل
ویاخود ذکرم اوقاتیچون انی اقامت ایتکه اول اوقات صلاتدر ویاخود برصلاتی ترك
ایدوب صکره ذکر ایتسك ذکر ایتدیککده انی اقامت ایله ❁ قال النبی علیه السلام من نام عن
صلاة اونسیها فلیصلها اذا ذکرها فان الله یقول اقم الصلاة لذکری ❁ پیغمبریمز صلی الله

یا کیزلو صوتلرینی ایشیدرمیسز یعنی کان لم یکونوا نه شخصلری ونه سسلری قالدی

سورة طه مکیة وهی اثنان وثلاثون ومائة آیات

(بسم الله الرحمن الرحیم ❁ طه) بونده ﴿ ٤٩ ﴾ اختلافك وفرقی اولمغله بعضیسی بیان اولندی علی قول حرف
مقطعه اولوب طاء طاهر هاء هادی اسمنك مفتاحیدر بعضیلر اسم قرآندر بعضیلر اسم سوره‌در بعضیلر اسماء اللهدندر دیدیلر واکثری مزمل ومدثر کبی حضرت رسالتپناه افندمز علیه السلامك اسمیدر وندا محذوفدر دیدیلر (ما انزلنا علیك القرآن لتشقی الا تذکرة لمن یخشی) بز سکا قرآنی رنج ومشقت چکمك ایچون کوندرمدك الا قلبنده خشیت ورقت اولان کمسنه‌یه وعظ ونصیحت ایتمك ایچون کوندردك ❁ دینلدیکه پیغمبر علیه السلامه وحی نازل اولدقده کیجه‌نك کلیسنی تهجد وقیام وشدت اجتهاددن قدم مبارکلری یوریلوب کاه بری اوزره کاه اول بری اوزره طورردی بو آیتله نفسنی تخفیفه امر اولندی یاخود ابوجهل واطرافی محمده قرآن نزولی انك زحمتی ایچوندی یابورنج ومشقته دوچار اولمسی بزم دینمزی ترك ایتدیکی
سببدر دیدیلر بناء علیه بو ایت کریمه‌نك (٧) نزولیله اجتهادی تخفیف اولندی (تنزیلا ممن خلق الارض والسموات
العلی الرحمن علی العرش استوی) اول قرآن ارضی وسموات علانی خلق ایدن الله تعالی‌دن تنزیلدر اول رحمن جل شانه
عرش اوزره استیلا ایلدی یعنی غالب اولدی ❁ حق تعالی کرچه جمله مخلوقاته مستولیدر لکن عرش جمله مخلوقاتك اقدمی

علیه وسلم ایدر برکمسنه‌که صلوات مکتوبه‌نك برین قیلمدین اویوسه ویا آنی قیلمغی اونوتسه
ایمدی آنی ذکر ایتدیکنده قیلسون بعده اشبو آیتی اکا دلیل کتوردی وبو آیتك عمومیله
استدلال ایدر اولکه اوقات مکروهه‌ده صلاة قضاسنی تجویز ایدر یوخسه ایرته‌یه انك وقتی
مثلنه تأخیر ایتمز ابوالعالیه‌دن روایت اولندیکه قچان برنمازی اونودوب قیلمسك نوقتده ذکر
ایدرسه آنی قضا ایت اکرچه شمسك طلوع ویاغروبی عندنده ایسه‌ده زیرا که الله تعالی
❁ اقم الصلاة لذکری ❁ دیدی (ان الساعة آتیة اکاد اخفیها لتجزی کل نفس بما تسعی) قیامت
البته اولیسردر دیلرینکه بن انك وقتنی اخفا ایدم ❁ زیراکه انك وقتی بیلنمیجك خلق
هر وقتده اندن حذر اوزره اولورلر ویاخود دیلرینکه انی اظهار ایدم تاکه هرنفس خیر وشردن
ایشلدیکیله جزا اولنه (فلا یصدنك عنها من لا یؤمن بها واتبع هواه فتردی) یاموسی قیامته
ایماندن سنی صرف ایتمسون شول کمسه‌که آنی تصدیق ایتمز وهواسنه اتباع ایدوب امرالله‌ه
مخالفت ایدر شویله‌که اکا ایماندن صرف اولنه‌سن هلاك اولورسن (وماتلك بیمینك یاموسی)
الله تعالی موسانك وحشتن ازاله وعصاسی منافعنه تنبیه وانك عصا ایدیکنی تقریر ایچون تاکه
اول ثعبانه تحویل اولندیغنده قورقمیه دیدیکه یاموسی الکده‌کی نه شیدر (قال هی عصای)
دیدیکه اول بنم عصامدر دینلدیکه انکله نه عمل ایدرسن دیدیکه (اتوکؤ علیها) یوریدیکمده
ویورلدیغمده وونبه عندنده اکا اعتماد ایدرین (واهش بها علی غنمی) وانکله قیونمه اغاجدن
یپراق سلکرینکه ییه‌لر (ولی فیها مآرب اخری) وبنم ایچون انده اشبو مذکوردن غیری
حاجات ومنافع اخری واردرکه اول یوریسه انی عاتق اوزره قویوب ادواتن اکا تعلیق
ایدردی وآنك شعبه‌سی اوزره ایکی زنبیل ارقوری قوردی واوزرینه کیسه‌سن قویوب
آنی کولکه ایدینوردی واکا ایپ باغلیوب قیودن صو چیقاردی وغنمه سباع تعرض ایتسه
انکله دفع ایدردی وحیات وعقاربی اولدرردی کانه موسی علیه السلام فهم ایتدیکه اول
سؤالدن مقصود اول عصانك حقیقتن ویا اندن کوردیکی منافعن تذکیر اوله حتی اندنصکره
اول حقیقتك خلافن کوریجك ویا اندن عادت خارقه ومنافع آخره ظهور ایدیجك تنکم انك
ایکی شعبه‌سی کیجه شمع کبی اشتعال ایدردی واستسقا عندنده اکا دلو اولوردی وقیو درین
اولدیغنده اول اوزانوردی وعدو ظهورنده اول انکچون محاربه ایدردی وانی یره رکز
ایتسه اندن صو قیناردی نزع ایتسه قینامسی کسیلوردی میوه اشتها ایتسه یپراقلنور ویمشلنوردی
اویله اولسه انك آیات باهره ومعجزات ظاهره ایدیکن بیلوردیکه الله تعالی انك اجلیچون
احداث ایدوبدر (قال القها یاموسی فالقاها فاذا هی حیة تسعی) الله تعالی اکا یاموسی انی
الکدن یره براقغل دیدی براغیجق عصانك غلظنده برصاری ییلان اولدی بعده شیشوب
بیوردی بدایت حالنه نظرله اکا جان دینلدی ونهایتنه نظرله ثعبان دینلدی واول ثعبان
ضخامتده وجان جلادتنده اولدیغیچون اکا اول کأنه جاندر دینلدی موسی علیه السلام

وجلەنك اعظمی اولمغله انی بیان ایلدی (له مافی السموات ومافی الأرض ومابینهما وماتحت الثری) سموات وارضده وانلرك بیننده وثری تحتنده اولان جمیعی الله تعالی‌نك ملكیدر (وان تجهر بالقول فانه یعلم السر واخفی) اكر سن كلامكی آشكار ایدرسكده الله تعالی كیزلو كلامكی دخی بلكه ضمیركده اولان ﴿ ٥٠ ﴾ خفی‌یی دخی بیلور (الله لااله الا هوله الاسماء الحسنی) الله تعالی‌یه شریك ونظیر یوقدر انجق معبود بالحق اولدر اسماء حسنی انكچوندر (وهل اتیك حدیث موسی) سكا موسانك خبری كلدیمی « تاكه مقام نبوتده شدائده صبرده آكا اقتدا ایله » (اذرای ناراً فقال لاهله امكثوا انی انست ناراً لعلی آتیكم منها بقبس اواجد علی النار هدی) اولوقتده كه ایراقدن آتش كوردی اهل وعیال وخدمەسنه سز بوراده طورك بن بر آتش كوردم شاید سزه اندن برپارچه قور كتورەیم یاخود آنده بكا یول كوسترر كمسنه بولەیم دیدی (فلما اتیها نودی یاموسی انی انا ربك فاخلع نعلیك انك بالواد المقدس طوی) وقتا كه اول آتشه واردی آكاندا اولندیكه یاموسی بن سنك ربكم پاپوشلربكی چیقار تحقیق سن طوی نامنده بر مختار ومطهر وادیده سن (وانا اخترتك فاستمع لما یوحی انی انا الله لااله الا انا فاعبدنی واقم الصلوة لذكری) بن سنی نبوته اختیار ایتدم سكا وحی اولانی ایشتكه بن بر اللهم غیری (فرعونك) الله یوقدر انجق الله بنم بكا عبادت ایله وباخصوص نمازه قائم اول بنم ذكرم ایچونكه سن بنی ذكر ایتدكچه بندخی سنی ثنا ایله یاد ایدەرم (ان الساعة آتیة آكاد اخفیها لتجزی كل نفس بما تسعی) تحقیق قیامت كلیجیدر وقتی اولمیان عذابك قورقوسی

اكا نظر ایدوب كورسه‌كه اول بر حیۀ عظیمه اولدیكه كوزلری آتش كبی اشتعال ایدر اوغرادیغی حجر وشجری یودر واسنانیله اشجار عظیمه‌یی قطع ایدر ولسانیله اصلیق چالدقده صریف عظیم ایشیدیلور وسرعتله قارنی اوزره یورردی موسی علیه السلام اندن زیاده خوف ایتدی (قال خذها ولا تخف سنعیدها سیرتها الاولی) الله تعالی اكا دیدیكه انی اخذ ایدوب اندن خوف ایتمكل بز انی اولكی سیرتنده عصا قیلورز اویله اولسه موسی علیه السلام اكننده‌كی مدرعه‌سنك طرفن الینه صاردی امر الهی اولدیكه الینی كشف ایده بر روایتده بر ملك اكا دیدیكه اكر اول حذر ایتدیكنه الله تعالی اذن ویرسه اول مدرعه‌نك سندن بر ضرر دفعنه مفید اولورمیدی دیدیكه اولمزدی الابوكه ضعیفن ضعفدن خلق اولنمشن اندن الینی كشف ایدوب اول ییلانك اغزینه صوقیجق ینه اولكی هیئتنده عصایه تحویل اولندی حالبوكه الی الك ایكی شعبه‌سنده بولندیكه توكأ ایتدیكنده یاپشوردی مفسرون ایدر الله تعالی دیلدیكه اكا اشبو ویردیكی آیتی كوستره‌كه اكا مخلوق قادر اولمز تاكه اول انی فرعون عندنده القا ایدوب ییلان اولدیغنده اندن خوف وفزع ایتمیه (واضمم یدك الی جناحك تخرج بیضاء من غیر سوء آیة اخری) الیكی قولتغكه صو قغل كه عیبسز اولدیغی حالده نیرۀ مشرقه چیقه‌كه اول عصادن غیری صدقكه دلالت اخری اولور (لنریك من آیاتنا الكبری) تاكه سكا آیتلریمزدن آیۀ كبری كوستره‌وز ❋ ابن عباس ایدر موسی علیه السلامك ید شریفلری اكبر آیات ایدی ❋ زیرا كه الك نورساطعی وارایدیكه لیل ونهارده شمس وقمر كبی ضیاویرردی (اذهب الی فرعون انه طغی) فرعونه كیتكه اول عصیان وتمردده حدی تجاوز ایتدی انی بنم عبادتمه ایله (قال رب اشرح لی صدری) وقتاكه موسی علیه السلام خطب عظیم وامر جسیم ایله امر اولندی دیدیكه یارب صدرمی شق وككش ایتكه محن ومشاقه تحمل ایده فرعون واتباعنك سوء اخلاقنه صبر ایدم ❋ زیرا كه موسی علیه السلام فرعوندن قتی قورقاردی شول سببدنكه شوكتی شدتده وجنودی كثرتده ایدی واول انكله مقاومته بالكز تكلیف اولندیغنه ضیق الصدر اولدی اویله اولسه اندن دیلدیكه انی حقه توسیع ایده تاكه الله تعالینك اذنسز كمسنه انك مضرتنه قادر دكل ایدیكن بیله وفرعوندن خوفی كیده (ویسرلی امری) وفرعونه رسالتكی تبلیغده مشاقه صبری آسان ایت (واحلل عقدة من لسانی یفقهوا قولی) ولسانمدن عقده‌یی حل ایتكه فرعون وقومی كلامی فهم ایده‌لر ❋ روایت اولندیكه موسی علیه السلام صغری حالنده اول بر كون فرعونك دیزنده ایكن فرعونك یوزینه بر طبانچه اوردی وصقالنه یاپشوب چكدی اول اكا یاوزلنوب انی قتل ایتمك دیلدی خاتونی آسیه رضی الله عنها اكا اول صبیدر عقل وتمیزدن خالیدر دیوب فرعونك اكا غضبن تسكین ایتدی بر روایتده موسی علیه السلامی اناسی سوددن كسیجك انی كیرو فرعون وآسیه‌یه ایلتمشدی اول ایكیسی انی بسلیوب بیوتدیلر حتی‌كه انی اوغل ایدندیلر بر كون اول

اشد اولمغله انكچون انك وقتی كیزلو طوترم اول قیامتك كلسنده هر نفس سعی ایتدیكی عمل ایله جزا بولور (فلا یصدنك عنها من لایؤمن بها واتبع هویه فتردی) هواسنه تابع اولوب قیامتك وقوعنه ایمان ایتمیان كمسنه سنی قیامته ایناندیغندن صرف ایتمسونكه هلاككه سبب اولمسون ﴿ ٥١ ﴾ (وماتلك بیمینك یاموسی) اول سنك صاغ الكده‌كی ندر یاموسی (قال هی عصای اتوكؤ علیها واهش بها علی غنمی ولی فیها مآرب اخری) موسی علیه السلام عصامدر آكا طیانورم وانكله قیونلرمه بپراق سلكرم وآنكله دخی آخر ایشلرم واردر دیدی (قال القها یاموسی) الله تعالی آنی الكدن براق بیوردی (فالقیها فاذا هی حیة تسعی) انی براقدیغی كبی بر جسیم صاری ییلان اولوب هر طرفه یوریمكه باشلادی (قال خذها ولا تخف سنعیدها سیرتها الاولی) الله تعالی انی طوت قورقمه بز انی اولكی هیئتی عصایه اعاده ایده‌رز بیوردی (واضمم یدك الی جناحك تخرج بیضاء بیضاء من غیر سوء آیة اخری) یالكی قولتوغك آلتنه كوتورضم ایله تاكه عیب وعلتسز روشن وبراق چیقوب نبوتكه علامت اخری اولسون (لنریك من آیاتنا الكبری) تاكه آیتلرمزدن آیت كبری كوستررز (اذهب الی فرعون انه طغی) بومعجزلرله فرعونه كیت آنی بنم عبادتمه دعوت ایتكه اول طغیان وتمردده حدی تجاوز ایتمشدر ❋ روایت اولندیكه موسی بن عمران علیه السلام شعیب علیه السلامك دامادی اولمغله شعیبدن والده وقرنداشنی كورمك ایچون مصره كیتدكه اذن آلوب اهل وعیالیله یوله روان اولدیلر كیدركن یولی غائب ایدوب وادئ یمن جانبنه دوشدیلر بر كیجه هوا صوغوق

فرعونك اوكنده اوینار ایكن النده بر قضیبله فرعونك باشنه اوردی فرعون اكا یاوزلنوب انی اولدرمك دیلدی آسیه دیدیكه ای ملك اول بر صبی لایعقلدر نفع وضرری تمیز ایتمزدر حتی تجربه ایت‌كه انی بیله سن قولمك صدتنه مطلع اوله سن اویله اولسه ایكی طشت كتوردوب برینه قورلو آتش وبرینه جوهر قودی بعده ایكیسن موسایه عرض ایدیجك دیلدیكه جوهری اله جبرائیل علیه السلام موسی علیه السلامك النی قور اوزره قودی حتی‌كه قوری الوب موسی علیه السلام كندی اغزینه قودی اول سببدن دیلی یانوب كلامنده عقده اولدی دینلدیكه النده دخی بیاض اول قورك یاقسندن اولدی فرعون انی كیدرمكه چوق علاج ایدوب چاره بولمدی بمده موسی علیه السلام انی حقه دعوتنده اول دیدیكه بنی قنغی ربه دعوت ایدرسن موسی علیه السلام ایتدی اول رب تعالی‌یه كه المده‌كی بیاضی كیدردی حالبوكه سن انی بندن ازاله‌یه قادر اولمدك واول عقده‌نك كمال اوزره زوالنده اختلاف اولندی بعضیلر دیدیكه ❋ قد اوتیت سؤلك ❋ دلالتیله زائل اولدی وبعضیلر ایسه ❋ هو افصح منی لسانا ❋ هارون لسانده بندن افصحدر دیو قولنی احتجاجله اول عقده اندن زائل اولمیوبدر دیدی واولكیدن جوابده دیدیكه موسانك سؤالی مطلقا اول عقده‌نك زوالی دكل ایدی بلكه افهامه مانع عقده‌نك زوالی ایدی اول اجلدن یفقهوا قولی دینلدی (واجعل لی وزیرا من اهلی هارون اخی) وبكا اهلمدن قرنداشم هارونی وزیر ایتكه بكا معین اوله وبندن بعض ثقلی تحمل ایده هارون علیه السلام موسی علیه السلامدن درت ییل بیوك ایدی ولسانده موسی علیه السلامدن افصح ایدی (اشدد به ازری) اول هارون ایله ظهرمی قوی ایت (واشركه فی امری) وانی نبوت وتبلیغ احكام رسالت امرنده بكا شریك ایت (كی نسبحك ونذكرك كثیرا) تاكه سنی هر حالده تقدیس وبزه ویردیكك نعمتلرك اوزره سكا حمدوثنا ایدرز (انك كنت بنا بصیرا) زیرا كه سن بزم احوالمزه عالمسن‌كه تعاون بزی اصلاح ایدر وهارون ایسه امر شریفك اقامتنه نه‌كوزلك معین اولور (قال قد اوتیت سؤلك یاموسی) الله تعالی دیدیكه یاموسی مسؤلك سكا ویرلدی (ولقد مننا علیك مرة اخری) یاموسی بز سكا اشبو مره‌دن اوكدن انعام ایتدك (اذ اوحینا الی امك مایوحی) شول وقتكه بز سنك اناكه الهامله ویا منامنده ویا زمانك نبیسی لساننده ویاملك اخباریله وحی ایتدك انی‌كه اول وحی ایله بیلنور لكن نبوت وجهی اوزره دكل (ان اقذفیه فی التابوت فاقذفیه فی الیم) كه‌انی تابوته قویوب بعده اول تابوتی موسی ایچنده ایكن بحر نیله براقغل (فلیلقه الیم بالساحل) بعده نیل انی كناره براقسون (یأخذه عدولی وعدوله) تاكه انی بنم عدوم وهم انك عدوسی فرعون الـسون ❋ ایمدی اول وحی الهام موجبنجه ام موسی بر تابوت دوزدیروب ایچنه آتلمش پنبه قودیغندنصكره موسی علیه السلامی انك اوزره وضع ایلدی بعده اول تابوتی محكم بر كیدوب شقوقنی زفتلمكله ایچنه صو كیرمز ایتدی بعده انی نیله براقدی مكر اول نیلدن فرعونك دارینه اوغرار بر نهر كبیر وار ایدی بر وقتده اول خاتونی آسیه ایله بر كه

قراكاق قار یاغردی حلیله‌سی اولان شعیب علیه‌السلام قزی صفورایه وضع حمل واقع اولدی موسی علیه‌السلام هر نقدر
چاقق چاقدیسه آتش طوتدرمدی اول آنده ایراقدن آتش کورمکله آکا کیتدی کوردیکه بریشل آغاج بیاض آتشله
قابلنمش آغاج کاکان یشللکنده نه آتشك آغاجه ضرری ونه یشل ﴿ ٥٢ ﴾ آغاجك آتشه ضرری وار واطرافنده
فرد واحد یوق بوحاله
تحیرده ایکن آیت کریمه‌ده
مسطور ندا کلدی
پابوشلك اخراجی امرنده
دباغت اولنمش حمار
دریسندن اولدیغیچون
یاخود طاهر بقر دریسی
اولاده مجرد چپلاق آیاغله
ارض مقدسه‌یه طوقنوب
برکت اخذیچون یاخود
تواضع وادب تعلیمی
ایچون اوله دینلمش
وعصانك باشنده ایکی
طرفنه ایکی شاخ اولوب
اسمی عملیق ایدی آدم
علیه السلامدن شعیبه
آندن موسایه انتقال
ایتمشیدی (قال رب
اشرح لی صدری) موسی
علیه‌السلام یارب صدرمی
واسع ایتکه مشقته تحمل
وفرعون واتباعنك سوء
اخلاقنه صبر ایده‌یم دیدی
(ویسرلی امری) وفرعونه
رسالتکی تبلیغده ایشمی
آسان ایله دیدی (واحلل
عقدة من لسانی یفقهوا
قولی) ولسانمدن عقده‌نی
حل ایتکه فرعون وقومی
کلامی فهم ایده‌لر ۞
مرویدرکه موسی علیه
السلام برکون فرعونك دیزنده اوتورورکن مرصع اوزون صقالنه یاپشوب بر مقدارنی قوپاردی فرعون غضبه (اذهبا)
کلوب قتلنی امر ایلدی زوجه‌سی آسیه عذر دیلیوب بوچوجقدر پارلق شیئه توجه ایدر تجربه ایچون برظرفه آتش قوری
برظرفه یاقوت قویه‌لم بقالم قنغیسنی الور دیمکله اویله ایلدیلر موسی علیه‌السلام جوهره توجه ایتمشیکن جبرائیل علیه‌السلام

باشنده اوتورورلردی کورمه‌لرکه اول نهردن بر تابوت کاور امر ایلدی غلمان وجواری انی
چیقاروب کتوردیلر تابوتك قپاغن آچوب ایچندن موسایی الدیلر فرعون انی کوریجك
الله تعالینك (والقیت علیك محبة منی) یاموسی بندن سنك اوزریکه محبت القا ایتدم دیو
بیوردیغی قول شریفی مصداقنجه ناچار فرعون اکا محبت ایتدی ۞ ابن عباس ایدر یعنی الله
تعالی اکا محبت ایتدی وخلقنه دخی انی تحبیب ایتدی ۞ عکرمه ایدر هرکیمسه‌که انی کورسه
لابد اکا محبت ایدردی (ولتصنع علی عینی) تاکه بزم مرأی ومنظرمزده تربیه اولنه‌سن
ویاخود عملك بنم نظرمده اولوب امرمه مخالفت ایتمیه‌سن (اذتمشی اختك فتقول هل ادلکم
علی من یکفله) شول وقتده‌که اختك مریم سنك خبرك تعرف ایچون چقمشدی فرعونك
اوینه کلیجك کورسه‌که موسی انلرك النه ایرمشدی هیچ بر مرأتك ممه‌سنی قبول ایتمدیکندن
انکیچون بر مرضعه استرلردی دیدیکه سزی اول صبیکزی ارضاع ایدر کیمسه‌یه دلالت
ایده‌یمی دیدیلرکه نعم اویله اولسه انلره موسانك اناسین کتوردی ممه‌سنی ویردیکی کبی قبول
ایتدی (فرجعناك الی امك کی تقر عینها ولاتحزن) ایمدی یاموسی سنی کیرو اناکه رد ایتدك
تاکه لقاکله طیبةالنفس اولوب سنکیچون حزن چکمیه (وقتلت نفسا) ویاموسی سن بر
کافر قبطی‌یی قتل ایتدك ۞ دینلدیکه اول وقتده موسی علیه‌السلام اون ایکی یاشنده ایدی
(فنجیناك من الغم) سنی انك قتلی غمندن تجیه ایتدك عقاب اللهدن خوفکله وفرعونك قصاصی
خوفندن مغفرتمزله ومدینه هجرتکله (وفتناك فتونا) بز سنی اختبار وابتلاء واخلاص ایتدك
ویا بز سنی محنتدن محنته اوغراتدیغمزدنصکره هربرندن سنی خلاص ایتدك‌که سنی اناك شول
سنه‌ده حامل اولدیکه انده فرعون اطفالی ذبح ایدردی بعده سنی اما که تابوت ایچنده نیله
براغوردی بعده سکا انا کدن غیرینك سودنی حرام ایدوب حتی‌که سنی اناك امزردی بعده
فرعونك لحیه‌سنه یاپشمغله اول سنك قتلکه قصد ایتدی بعده جوهردن بدل سکا جمره تناول
ایتدیردی بعده قبطی کافری قتلکله خائف اولدیغك حالده سنی مدینه کوندردی (فلبثت
سنین فی اهل مدین) اهل مدینده شعیب علیه‌السلام عندنده یکرمی سکز بیل مکث ایتدك
انك اون بیلی شعیب علیه‌السلامك قزی صفرانك مهریچون ایدی واون سکز بیلی ایسه
محض اقامت ایدی (ثم جئت علی قدر یاموسی) بعده شول موعد اوزره کلدك‌که بن انی تقدیر
ایتدمکه سکا انده سویلیم ونبوت ویردم ویاخود سنك قرق سنه‌یه ایردیکنده کلدك‌که انده انبیایه وحی
اولنور ورسالت ویریلور (واصطنعتك لنفسی) وسنی وحی ورسالتم ایچون اختیار ایتدم تاکه اراده
ومحبتم اوزره تصرف ایده‌سنکه اول انك رسالته قیامیدر ویاخود سنی حجتمله قیام ایدر وبنمله خلقم
بیننده مخاطب اولور قیلدم کأنه انلر اوزره حجتی بن طورغریرم وانلره خطابی بن قیلدم
(اذهب انت واخوك بآیاتی) ایمدی یاموسی سن وقرنداشك هارون بنم دلائلم ومعجزاتمله
کیدك (ولاتنیا فی ذکری) وبنی تسبیح وتقدیسدن وبکا التجادن اوصانمکز واوشانمکز

الی آتش طرفنه چلدی موسی اتش قورینی اخذ واغزینه کتوردکده دیلی یانوب کلامی یك فهم اولنمز اولدی (واجعل لی
وزیراً من اهلی هرون اخی اشدد به ازری واشرکه فی امری) وبکا اهلمدن قرنداشم هرونی وزیر ایله و هرون اندن
درت یاش بیوك وافصح ایدی و انکله ﴿ ٥٣ ﴾ بنم ظهرمی قوی ایله وانی نبوت وتبلیغ رسالت امرنده بکا
شریك ایله (کی نسبحك
کثیراً ونذکرك کثیراً انك
کنت بنا بصیراً) تاکه
سنی چوق تنزیه ایده‌لم
وویردیکك نعمتلره سکا
چوق حمد وثنا ایده‌لم
سن بزم حالمزی کورر
سن بزم صلاحمز سنك
قدرتکده‌در (قال قد
اوتیت سولك یاموسی)
الله تعالی استدیکك سکا
ویرلدی یاموسی بیوردی
(ولقد مننا علیك مرة
اخری) مقدم وقت
آخرده دخی سکا انعام
ایتمشیدك‌که (اذ اوحینا
الی امك مایوحی ان اقذ
فیه فی التابوت فاقذ فیه
فی الیم فلیلقه الیم بالساحل
یأخذه عدولی وعدو له
والقیت علیك محبة منی
ولتصنع علی عینی) فرعون
طوغان چوجقلری قتله
طلب ایدرکن سن طوغدك
مادرك متحیر ایدی اناکه
وحیله یا ملکله یامنامله
الهام ایتمشیدك‌که موسی‌یی
برصندوقی زفتله محکم
قاففاتلیوب ایچنه وضع
ونیله براقکه نیل انی
کناره چیقارسون بزم
والك دشمنی انی اخذ ایدر وبم طرفمدن سنك محبتکی انلرك قلبنه القا ایتدم تاکه بنم علم وارادهم نظریله پرورده اولنه‌سین
۞ دینلدیکه اول صندوغی بحر نیل فرعونك باغنه کتوردیکه نیل انك باغندن کچردی فرعون آسیه ایله باغده بولنمرله
صندوق اوکلرینه کلدکده اخذ وکشفله موسی علیه‌السلامی خوبرو سیاه چشم کوروب قلبلرنده محبت پیدا اولدی انی

(اذهبا الی فرعون انه طغی) ایکیکز فرعونه کیدك‌که اول تکبر وادعاء ربوبیتله طغیان
ایتدی (فقولاله قولا لینا) اکا رفق ولطافله سویلیکز یوخسه عنف وزجر ایتمکز ۞
دینلدیکه اکا کنیه‌سیله یا اباالعباس یا اباالولید دیو خطاب ایلکز ویاخود دیکزکه میل
ایدرمیدك کفر وطغیاندن تطهر ایده‌سن وبن سنی ربك معرفتنه ارشاد ایدوب انك
واجباتی اداسنه کیده‌سن ۞ روایت اولندیکه موسی علیه‌السلام اکا دیدیکه اکر ایمانه
کلورسك رب تعالیدن دیلیمکه شبابك کیتمیه وملکك موتندن غیری وجهله یتمیه ومطعم
ومشرب ومنکح لذتی مونك حیننه دکین سکا باقی اوله وموتکده مدخلك جنت اوله
فرعون اشبو مواعیدی ایشیدیجك موسی علیه‌السلامه اطاعته میل ایتدی ۞ ایمدی
هامانله مشورت ایده‌یم دیوب کندی هامان اکا دیدیکه بن سنی صاحب عقل ورأی ظن
ایدردم ۞ ایمدی سن رب ایکن مربوب ومعبود ایکن عبد اولمقمی دیلرسین دیوانی اول
رأیندن تحویل ایتدی (لعله یتذکر اویخشی) شول رجا وطمعکز اوزره‌که اول سزك
قولکزله اتعاظ وخشیت ایده قضاءالله ایسه انك وراسنده‌در اکر دینورسه الله تعالی
انك ایمانه کلمز ایدیکن بیلورکن موسی وهارون اکا ارسالده فائده نه اولور دینورکه انکله
اوزرینه حجت لازم اولور وعذری کسیلور واول سببدن ظاهر اولان آیاتله متحقق اتعاظ
ایدر وموهمه خشیت ایرر بر رجل یحیی بن معاذ عندنده ۞فقولاله قولا لینا۞ آیتن
اوقویجق یحیی دیدیکه الهی بن الهن دینه رفقك بوبله اولیجق سن آلهسن دینه برك
نجه اولیسردر (قالا ربنا اننا نخاف ان یفرط علینا او ان یطغی) موسی وهارون دیدیلرکه
یاربنا قورقارزکه اول بزه عقوبتله تعجیل ایده دعوت تمامنه ومعجزه اظهارنه صبر ایتمیه
ویاخود بزه اساءتده حدی تجاوز ایدوب تبلیغ رسالتدن عاجز اوله‌وز (قال لاتخافا اننی
معکما اسمع واری) الله تعالی انلره دیدیکه سز اندن قورقمیکز بنم حفظ ونصرتم سزکله‌در
وسزکله انك بیننده جاری اولان قول وفعلی ایشیدر وکوررین هرحالده سزدن انك شرینی
صرف ایدوب نصرتم ایجاب ایدر شیٔ احداث ایدرین (فأتیاه فقولا انا رسولا ربك) ایمدی
ایکیکز اکا واروب دیکزکه بز سنك ربك جل شانه سکا کوندرلمش رسوللری‌یز (فأرسل
معنا بنی اسرائیل ولاتعذبهم) بزمله بنو اسرائیلی صالیویر تکالیف شاقه وقتل ولد ایله انلره
تعذیب ایتمکل ۞ اشبو دلیلدرکه مؤمنلری کفره‌دن تخلیص کفره‌یی ایمانه دعوتدن اهم اوله
(قدجئناك بآیة من ربك) بز سکا رب تعالیدن صدقمزه دلالت ایدر آیتله کلمشز ۞ ایمدی اول
آیتی کوروب ربوبیت ادعاسین ترك ایلکل فرعون دیدیکه اول آیت ندر موسی علیه‌السلام
اکا الین چیقاردیکه انك کونش کبی شعاعی وار ایدی (والسلام علی من اتبع الهدی) ملائکه‌نك
ویا خزانهٔ جنتك سلامی هدایته اتباع ایدنلر ایچوندر ویاخود دنیاده وآخرتده سلامت
انلرکدر (انا قد اوحی الینا ان العذاب علی من کذب وتولی) زه وحی اولندیکه الله تعالینك

اوغوللق ايدوب بشك ودايه تدارك ايدوب كندو اولديلر بو طرفده موسانك اناسى قزى مريمى صندوق نيجه اولدى ديو تجسسه
كوندرمشيدى فرعونك باغنه كيرديكنى كوروب اولدخى باغه كيردى قرنداشنه دايه‌لر كتوردكلرنجه بريسنك ممه‌سنى قبول
ايتميور كوردكده آسيه‌نك حضورينه كيدوب كندو اناسنى سوقله ﴿ ٥٤ ﴾ اول ارضاع ايتدى (اذ تمشى اختك
فتقول هل ادلكم على
من يكفله فرجعناك الى
امك كى تقر عينها ولا
تحزن وقتلت نفساً فنجيناك
من الغم وفتناك فتونا) ياد
ايله شونيكه سنك قز
قرنداشك فرعونك
خانه‌سنه كلوب بو طفله
سود ويرمكه تكفل ايدر
برينى دلالت ايده‌يمى
ديدى آسيه اويله ايدرسك
سكا اكرام ايده‌رم ديدى
قز قرنداشك فى الحال
اناكى كتوردى سنى ينه
اناكه رجوع ايتدردك كه
سنك لقاكله كوزلرى
روشن اولوب فراقكله
محزون اولمايه وسن ركافر
قبطى يى قتل ايتدك
فرعونيلر سنى قصاصا
قتل ايده‌جكلر كن سنى
مدينه‌يه هجرتله غمدن نجات
ايتدك وسن تجربه ايله
محنتدن محنته اوغراتدقدن
هر برندن سنى پاك ايدوب
خلاص ايلدك (فلبثت
سنين فى اهل مدين ثم
جئت على قدر ياموسى
واصطنعتك لنفسى) ياموسى
اهل مدينده سنه‌لر اكلندك
• يكرمى سكز بيل
ديتلدى • صكره بو وادى‌يه تقديرمز اوزره كلدك تكلم ايلدك محبتمز ايچون سنى نبوت ورسالته اختيار ايلدم (اذهب انت واخوك باياتى ولا تنيا فى ذكرى اذهبا الى فرعون انه طغى) سن وقرنداشك بنم معجزاتمله كيت بنم ذكر
وتوحيدمدن اوصانميك ايكيكزده فرعونه كيدك كه اول ادعاى ربوبيتله حددن زياده طغيان ايتدى (فقولا له قولا لينا لعله

آخرنده دوام اوزره عذابى رسوللرى تكذيب ايدوب حقدن اعراض ايدنلر اوزره عذابى
رسوللرى تكذيب ايدوب حقدن اعراض ايدنلر اوزره‌در (قال فمن ربكما ياموسى) فرعون
ديديكه ياموسى سنى وقرنداشكى بكا ارسال ايدن ربكز نه وصفلودر (قال ربنا الذى اعطى
كل شئ خلقه ثم هدى) موسى عليه السلام ايتدى بزم ربمز جل شانه شول وصفلودركه
هر شيئه صلاحن ويروب انى اصلاح ايدر شيئه هدايت ايتدى وياخود هر شيئه صورت
وشكل ويرديكه اول انك كماله مطابق اولور وياخود خليقه‌سنه هر شئ ويرديكه اكا احتياج
اولوب انكله ارتفاق ايدرلر بعده اكا تعريف ايتديكه اول ويريلان شيئله نيجه ارتفاق ايدر
وانكله بقا وكماله نيجه توصل ايدر اول كرك اختيارى ويا طبيعيدر وياخود هر شيئه زوجى
ويردى يعنى انسانه مرأه وبعيره ناقه وفرسه رمكه وحماره اتان ويروب بعده هر برينه‌دن كرك
اناثيه كيفيت اتيانن الهام ايتدى (قال فما بال القرون الاولى) فرعون ديديكه قرون ماضيه وامم
خاليه‌نك موتلرندنصكره سعادت وشقاوتدن حاللرى نيجه‌دركه انلر اوثانه عبادت وبعثه انكار
ايدرلردى (قال علمها عند ربى فى كتاب) موسى عليه السلام ايتدى انلرك احوالى علمى ربم
جل شانه عنده لوح محفوظده مكتوبدر (لايضل ربى ولاينسى) وبنم ربم جل شانه خطا ايتمز نه
اندن برشئ ونه اول برشيئدن غائب اولور وانلرك امرندن برشئ اوتمز بلكه هر برينه اعماللرينك
جزاسين ايدر دينلديكه موسى عليه السلام انك علمنى الله تعالى‌يه حواله ايتدى زيراكه نورانك
نزولندن اول انى اول بيلمزدى تورات ايسه فرعون وقومنك هلاكندنصكره نازل اولوبدر (الذى
جعل لكم الارض مهدا) ربم جل شانه شول اله قادردركه ارضى سزه فراش قيلدى (وسلك
لكم فيها سبيلا) وسزك ايچون انده جبال واوديه وبرارى بيننده سبيللر قيلديكه برارضدن
برارضه سلوك ايده‌سزكه منافعنه ايرمسز (وانزل من السماء ماء) وسمادن يغمور ايندردى ۞
اشبو نكله موسادن اخبارى تمام اولدى بعده الله تعالى كنديدن خبر ويروب ديدى (فاخرجنا
به ازواجا من نبات شتى) اول يغمور ايله بز يردن نباتدن اصناف مختلفه بتوررزكه انك كيمى
ناسه وكيمى بهائمه صالح اولور (كلوا وارعوا انعامكم) ايمدى اندن كنديكزه صالح اولانى
كنديكز ييكز وبهائمه صالح اولانى اكا علف ايلكز (ان فى ذلك لآيات لاولى النهى) اشبو
مذكورده عقول كامله صاحبلرى ايچون آيتلر واردر انكله قبائح ومعاصيدن منتهى اولورلر
(منها خلقناكم) بز سزى اول ارضدن خلق ايتدك كه تراب اول آبائكزك اصل خلقتيدر
ومواد ابدانكزك اوليدر (وفيها نعيدكم) وسزى موتله وتفكيك اجزا ايله ينه اول ارضه
اعاده ايده‌رز (ومنها نخرجكم تارة اخرى) وبعث عندنده سزى بركره دخى شول ترابه
خلط اولمش اجزاء مفتته‌كزى صورت سابقه‌ده ارواحكزى ردله اول ارضدن اخراج
ايده‌رز (ولقد أريناه آياتنا كلها فكذب وابى) بز فرعونه آيتلريمزك كليسن كوستروب صحتن
بيلديردك اول ايسه فرط عنادندن موسانى تكذيب واكا ايماندن اباء ايتدى (قال أجئتنا

يتذكر او يخشى) فرعونه بومشاق سويليك يعنى مدارا ايله دعوت ايدك واكا ابوالعباس و ابوالوليد كنيه‌لريله رفق معامله
ايدوب عنف ايلمك شايدكه سزك كلامكزدن متنصح اوله ياخود عذاب اللهدن قورقه ۞ دينلديكه موسى عليه السلام
اول محلدن سرا مصره متوجه اولدى ﴿ ٥٥ ﴾ اهل وعيالى كتمامشيدى انلر موسى عليه السلامه منتظر ومتحير
صحراده قالمشلر ايدى اهل
مدينيدن بر جمعيت انلره
راست كلوب صفورايى
بيلدككلرندن انلرى
الوب باباسنه كوتورديلر
فرعونك غرقندنصكره
موسانك خبرينى آلديلر ۞
القصه موسى عليه السلام
مصره توجهنده هرون
عليه السلام مدين طرفنه
قرنداشنه قارشو كيت
ديو وحى كلدى موجبنجه
كيدركن يولده ملاقات
ايتديلر موسى عليه السلام
ماجرايى وبرابر فرعونى
دعوته كتمەلرى لازم
كلديكنى تمامها خبر
ويردى هرون عليه السلام
اى برادر فرعونك شمدى
شوكت وسطوتى سنك
كور ديككدن زياده در
ادنى سببله قتله حكم ايدر
ديدى موسى انديشناك
اولوب ايكيسى اتفاقله
(قالا ربنا اننا نخاف ان
يفرط علينا اوان يطغى)
موسى وهرون يا ربنا بز
قورقارزكه بزه معجزه
كوسترمكه وقت براقيوب
عقوبتمزه تعجيل ايده
ياخود طغيانى زياده
ايدوب بى ادبانه كلام سويليه ديديلر (قال لاتخافا اننى معكما اسمع وارى) الله تعالى قورقمەكزكه حفظ وحراستده بن سزكله
برابرم ايشيدروكوردم سزه ضرر ايرشديرمم بيوردى (فأتياه فقولا انا رسولا ربك فارسل معنا بنى اسرائيل ولا تعذبهم
قدجئناك باية من ربك والسلام على من اتبع الهدى) امدى اكا واروب ديكزكه بز سنك ربك طرفندن سكا رسوللرز

لتخرجنا من ارضنا بسحرك ياموسى) وديديكه ياموسى سحركله بزى ارض مصردن چيقارمغه‌مى
كلدك (فلنأتينك بسحر مثله فاجعل بيننا وبينك موعدا لانخلفه نحن ولا انت مكانا سوى)
ايمدى بز دخى سكا سنك سحرك مثلى سحرله كلەلم اويله اولسه بزمله سنك بيتكده اجل
وميقات تعيين ايتكه برمكان مستويده بز وكرك سز حضورده خلف ايتميه‌وز (قال موعدكم
يوم الزينة وان يحشر الناس ضحى) موسى عليه السلام ديديكه موعديكز يوم الزينة اولسونكه
اول انلرك يوم عيدى ايدى كيم هر سنه‌ده انده تزيين واجتماع ايدرلردى برقولده اول يوم نيروز
وياخود يوم عاشورا ايدى وناس اول يوم زينه‌نك وقت ضحاسنده موعدده بولنسونلر تاكه
ريبدن وشبهه‌دن ابعد اوله (فتولى فرعون فجمع كيده ثم اتى) فرعون اهلنه رجوع ايدوب
مكر وحيله وسحره‌سنى جمع ايتدكدنصكره اتباعيله محل موعوده‌يه كلدى (قال لهم موسى
ويلكم لاتفتروا على الله كذبا فيسحتكم بعذاب وقد خاب من افترى) موسى عليه السلام انلره
ديديكه الله تعالى ويل عذابن سزه التزام ايده الله تعالينك آياتى سحردر ديمكزله اكا كذب
وافترا ايتمكزكه سزى عذابيله اهلاك ايتميه حالبوكه افترا ايدن مغبون اولدى (فتنازعوا
امرهم بينهم واسروا النجوى) وقتاكه سحره موسى عليه السلامك كلامن ايشتديلر انك
امرنده تنازع ايدوب برى برلرينه ديديلركه بو كلام سحره كلامندن دكلدر وفرعوندن خوفله
كلاملرين اسرار ايتديلركه اكر موسى بزه غالب اولورسه اكا اتباع ايدەلم وياخود اول
سحره موسى عليه السلامه اعتراض ايده‌جكلرى شيئده تنازع واختلاف ايدوب سردن
تشاور ايتديلر ۞ دينلديكه اول تنازع واسرار ايدنلر فرعون وقومى ايدى (قالوا ان هذان
لساحران يريدان ان يخرجاكم من ارضكم بسحرهما ويذهبا بطريقتكم المثلى) فرعون وقومى
ديديلركه اشبو موسى وهارون ايكى ساحرلردركه سحرلريله سزى ارضكز مصردن چيقاروب
كنديلر سزك افضل مذاهب اولان مذهبكزه كتمك ديلرلر ۞ دينلديكه سحره‌نك اسرارلرى
اشبو كلامك تلفيق وتزويرنده ايدى زيراكه موسى وهارونك حق اوزره ايديكن بيلديلر
تاكه ناسى انلره اتباعدن تثبيط ايدەلر قچانكه انلر معجزه ايله كنديلرك سحرلرين ابطال
ايده‌لر (فاجمعوا كيدكم) ايمدى موسى وهارونه قادر اولديغكز هر مكر وحيله وسحريكزى
كتورك وياخود جميعكز اختلافسز مجتمعين اولديغكز حالده كيديكز اوزره عزم ايدك (ثم
ائتوا صفا) بعده صف اولوب كلك كه هيبتكز اشد اوله ۞ دينلديكه سحره يتمش بيك
كشى ايديلر هر برينك النده حبل وعصا اولوب دفعة جميى موسى عليه السلام اوزره
يونلديلر (وقد افلح اليوم من استعلى) اشبو كونده غالب اولان مطلوبنه فائز اولور
ديديلر ۞ دينلديكه بوقول فرعونك سحره‌يى موسى عليه السلام اوزره غلبه‌يه تحريضدر
(قالوا ياموسى اما ان تلقى واما ان نكون اول من القى) سحره الله تعالينك الهاميله
تأدبا موسى عليه السلامه ديديلركه عصاكى اوكدين برمسنمى القا ايدرسن يوخسه

بزمله بنی اسرائیلی کوندر بابامزك مکانی اولان ارض مقدسه‌یه کیدملم انلره تکالیف شاقه وقتل اولادله عذاب ایتمه
بز سکا ربك تعالی طرفندن معجزه ایله کلدك جنت خزنه‌سنك سلامی هدایته تابع اولنلر اوزرینه‌در (اناقداوحی الینا
ان العذاب علی من کذب وتولی) بزه وحی اولندیکه الله تعالانك ٥٦ دنیاده وآخرتده عذابی رسوللری

تکذیب وحقدن اعراض
ایدنلر اوزرینه‌در (قال
فمن ربکما یاموسی) موسی
وهرون امر اولدقلری
وجهله فرعونه واروب
حق تعالانك تعیین
بیوردیغی کلامی ادا
ایتدکلرنده فرعون سزك
ربکز کیمدر یاموسی
دیدی (قال ربنا الذی اعطی
کل شیٔ خلقه ثم هدی)
موسی علیه السلام بزم
ربمز شول جل شانه‌در که
انواع مخلوقاتدن هرشیئه
صورت وشکل وحالنه
موافق ومحتاج اولدقلری
وجود ومعاشی ویروب
وهر حیوانی جفت خلق
ایتمکله معمور ومنتفع
اولدی (قال فما بال القرون
الاولی) فرعون اول کچن
اهل قرونك حاللری نیجه
اولدی سعادتده میدر
شقاوتده میدر دیدی
(قال علمها عند ربی فی
کتاب لایضل ربی ولا
ینسی) موسی علیه السلام
جوابنده دیدیکه انلرك
احوالنك علمی ربم تعالی
عندنده لوح محفوظده‌در
نم ربم خطا ایتمز برشیئی
غائب ایتمز واوتمز ❁ دینلدیکه موسی علیه السلام انك علمنی الله تعالی‌یه حواله ایلدی زیرا توریتك نزولندن مقدم
انی بیلمزدی که انلرك حاللرینی خبر ویره ایدی (الذی جعل لکم الارض مهدا وسلك لکم فیها سبلاً وانزل (شانزده)

عصاسین اوکدین القا ایدن بزمی اوله‌لم (قال بل القوا) موسی علیه السلام انلرك ادبی
مقابله‌سنده ادبی اختیار ایدوب دیدیکه سز اوکدین القا ایدك مع هذا انده انلرك سحرینه عدم
مبالات اولور تاکه انلر اقصای وسعلرین استنفاذدنصکره الله تعالی سلطانی اظهار ایدوب حقی
احقاق وباطلی ازهاق ایده وقتا که سحره القا ایتدیلر (فاذا حبالهم وعصیهم یخیل الیه من
سحرهم انها تسعی) سحرلرندن حبال وعصیلری موسایه ظاهرده یورر کوزکدی ❁ زیرا که
انلر اول سحر آلاتنه زیبق سورمشلردی اوزرلرینه کونش طوقنیجق اضطراب ایتدی
اویله اولسه موسی علیه السلام انی تحرك ایدر تخیل ایتدی (فاوجس فی نفسه خیفة موسی)
موسی علیه السلام انك اول حالتدن جبلهٔ بشریه مقتضاسنجه نفسنده خوف اضمار ایتدی
ویاخود قومه امر ملتبس اولوب انك امرنده شك ایتملریله اکا عدم اتباعلرندن خوف ایلدی
(قلنا لاتخف انك انت الاعلی) موسایه دیدك که قورقمغل سن انلر اوزره غالب وقاهرسن
(والق مافی یمینك تلقف ماصنعوا) ویدنده‌کی عصاکی القا ایت انلرك حبال وعصیلری
کثرتنه واجراملری عظمتنه مبالات ایتمکل که سنك عصانك اثری انلرك آلاتی اثرندن اعظمدر که
انلرك صنیعی اولان اشیایی التقام وابتلاع ایدر (انما صنعوا کید ساحر) انلرك صنیعی اولان
شیٔ ساحر سحرینك کیدیدر (ولایفلح الساحر حیث اتی) ساحر قنده اولور وقنجرویه
اقبال ایدرسه فلاح بولمز ❁ جند بن عبدالله‌دن مرفوع حدیثدر که ❁ اذا وجدتم الساحر
فاقتلوه ❁ ساحری بولدیغکزده قتل ایدك بعده اشبو آیتی اوقودی یعنی ساحر قنده بولنورسه
قتلدن امان ویرلمز وقتا که موسی علیه السلام عصاسین القا ایدوب سحره‌نك حبال وعصینی
یوتدی سحره عندنده انك آیات اللهدن برآیت ومعجزاتدن برمعجزه ایدیکن محقق اولوب
سحر دکل ایدیکی متیقن اولدی (فالقی السحرة سجدا) اویله اولسه سوء صنیعلرینه توبه‌یه
توفیق اولنوب کوردکلری آیة اللهه تعظیم ایچون سجده‌یه القا اولندیلر ❁ دینلدیکه اول
سجده‌لرنده جنتده‌کی منازللری کوستردیلر بعده اندن باشلرین قالدرنجق (قالوا آمنا برب
هارون وموسی) بزهارون وموسانك ربی جل شانه‌یه ایمان کتوردك دیدیلر (قال آمنتم له
قبل ان آذن لکم انه لکبیرکم الذی علمکم السحر) فرعون سحره‌یه دیدیکه بن سزه اذن ویرمدین
اکا ایمانی کتوردیکز زیرا اول سزك سحر علمنده وفننده عظیمکز واعلمکزدر که سزه
سحر تعلیم ایدوبدر (فلاقطعن ایدیکم وارجلکم من خلاف) سزك صاغ اللریکزله صول
ایاقلریکزی قطع ایده‌ین (ولاصلبنکم فی جذوع النخل) وسزی خرما بوداقلرینه صلب
ایده‌ین (ولتعلمن اینا اشد عذابا وابقی) بیله‌سز که قنغیمز عذابده اشددر اکا ایمانکز اوزره
موسانك ربیسی‌می ایدر وقنغیمزك عذابی ادومدر (قالو لن نؤثرك علی ماجاءنا من البینات
والذی فطرنا) سحره فرعونه دیدیلر که سنی اختیار ایتمزز موسانك کتوردیکی معجزات
واضحاتی وبزی خلق ایدن الله تعالینك رضاسی اوزره (فاقض ماانت قاض) ایمدی بزم

من السماء ماءً فاخرجنا به ازواجا من نبات شتی) بنم ربم اول صاحب قدرتدر که سزکچون زمینی فراش دوشه‌دی
وسزکچون اول زمینده یوللر یاپدیکه بر یردن بر یره کیدوب مصالح ومنفعتکزی کوره‌سز وکوکدن یغمور انزل ایتدی
بو محلده موسانك جوابی تمام اولوب ٥٧ حق تعالی بیورر که ، اول یغمورله بز بردن نباتك انواعنی بتوررز

(کلوا وارعوا انعامکم
ان فی ذلك لایات لاولی
النهی) اول نباتاتك میوه
وحبوباتندن سزه لایق
اولانی سز اکل ایدك
وحیوانلریکزه مناسب
اولانی انلره ییدرك
بو مذکورلرده عقول
کامله صاحبلری ایچون
قدرت و وحدانیت
ربانیه‌یه علامتلر واردر
(منها خلقناکم وفیها نعیدکم
ومنها نخرجکم تارة
اخری) بزسزی اصل
پدریکزك خلقتی اولان
ترابدن خلق ایتدك
وموتکزدن صکره اول
خاکه اعاده ایده‌رز وبعث
عندنده برکره دخی
بنه اول طپراقدن چیقاریرز
(ولقد اریناه ایاتنا کلها
فکذب وابی) بزفرعونه
موسی وساطتیله معجزه‌لرك
کلیسنی کوستردك واول
عنادندن موسایی تکذیب
وایماندن ابا ایلدی (قال
اجئتنا لتخرجنا من ارضنا
بسحرك یاموسی) فرعون
سن سحرکله بزی ارضمز
مصردن چیقارمغه‌می
کلدك یا موسی دیدی

شانزده نه‌شیٔ قضا ایدرسك ایت (انما تقضی هذه الحیاة الدنیا) سن قضا ایتدیکك تقدیرجه
هوا ورأیك مقتضاسنجه اشبو حیاة دنیاده قضا ایدرسن حالبوکه آخرت ابقادر (انا آمنا
بربنا لیغفرلنا خطایانا وما اکرهتنا علیه من السحر) بز ربمز جل شانه‌یه ایمان کتوردك که اول
بزدن صدور ایدن کفر وعصیانی ودخی معجزه‌یه معارضه‌ده سحردن شول فعلنه بزی اکراه
ایتدیککز شیئی مغفرت ایده (والله خیر وابقی) الله تعالی ثوابده سندن خیرلو وعذابده
ابقادر ویاخود الله تعالی اطاعت اولنمقه سندن خیرلو واکا عصیان ایدنه عذابی ابقادر اشبو
قول فرعونك شول ذکری ایچون ❁ ولتعلمن اینا اشد عذابا وابقی ❁ قولنه جوابدر اکر
دینورسه که سحره‌نك ❁ وما اکرهتنا علیه من السحر ❁ قوللری نیجه توفیق اولنور حالبوکه
انلر موعده مختارین اولدقلری حالده کلدیلر فرعونك عزتیچون بز غالبلرزدیو یمین ایتدیلر
❁ دینلدیکه فرعون برقومه سحر تعلمنه اکراه ایدردیکه سحرك اصلی اونودیلوب کتمیه
مقاتل ایدر سحره یتمش ایکی کمسه ایدیلر ایکیسی قبطدن ویتمشی بنو اسرائیلدن ایدی فرعونك
اکراهی بنو اسرائیلدن اولانلره ایدی روایت اولندیکه سحره فرعونه دیدیلر که بزموسایی
اویودیغنده کوستر اولدخی نعم دیوب انی انلره اویورکن کوستردی کورسه‌لر که
عصاسی انی حراست ایدر فرعونه دیدیلر که بوسحر دکلدر زیرا ساحر اویودیغنده سحری
باطل اولور فرعون ایسه انلرك اول قولنه التفات ایتمیوب کرها انلره ایشلتدی (انه من یأت
ربه مجرما فان له جهنم لایموت فیها ولایحیی) برکمسه‌که یوم قیامتده رب تعالی‌یه مشرك وعاصی
اولدیغی حالده کله اکا مأوی جهنم اولور انده اولمزکه عذابدن استراحت ایده وشول
حیاتده دخی اولمزکه اول حیات نفع ایده (ومن یأته مؤمنا قد عمل الصالحات فاولئك لهم الدرجات
العلی) واولکه یوم قیامتده رب تعالی‌یه مؤمن اولوب عمل صالحله کله ❁ ایمدی اول وصفلو
کمسه‌لره درجات عالیه واردر (جنات عدن تجری من تحتها الانهار خالدین فیها) که اول
جنات عدندرکه اشجاری آلتندن نهرلر جاری اولور انلر اول جناتده دائمین اولدقلری
حالده (وذلك جزاء من تزکی) اشبو ذکر اولنان فضائل شول کمسه‌نك جزاسیدرکه کفر
ومعاصی ادناسندن تطهر ایده اشبو آیات ثلاثه احتمال اولورکه سحره کلامندن ویاخود الله
تعالیدن ابتداء کلام اوله (ولقد اوحینا الی موسی ان اسر بعبادی فاضرب لهم طریقا فی البحر
یبسا لاتخاف درکا ولاتخشی) بز موسایه وحی ایتدك که عبادم بنو اسرائیلله کیجه مصردن
کیدوب عصاکی بحره اورمقله انلر ایچون انده طریق یابس قیلمغل که انده فرعونك سزه
ادراکی وبحرك سزی اغراقی خوفن ایتمیه‌سن (فاتبعهم فرعون بجنوده فغشیهم من الیم ماغشیهم)
فرعون جنودیله بنو اسرائیله ایریشیجك بنو اسرائیل اول بحری کچدیکندنصکره فرعون
وجنودینی بحردن شول قصه‌سین ایشیدوب کنهنی بیلمدیکك شیٔ قاپلدی (واضل فرعون
قومه وماهدی) فرعون قومنی اغواسیله هلاك ایدوب طریق رشاده هدایت ایتمدی بعده

(فلنأتینك بسحر مثله فاجعل بیننا وبینك موعداً (٨) لانخلفه نحن ولاانت مکاناً سوی) البته بزده سنك سحرك کبی سحر
کتوررز بزمله سنك بیننه بر وعده ویر که مخالفتمز اولمیوب برابر برمکانده بولنه‌لم ناس کورسونلر (قال موعدکم یوم الزینة
وان یحشر الناس ضحیً) موسی علیه السلام موعدکز زینت کونیکه انلرك عیدی اولوب اولکونده زینتلنوب جمع اولورلردی

اولكون وقت قحادہ ناس جمع اولسونلر ديدى (فتولى فرعون فجمع كيده ثم اتى) فرعون مجلسدن دونوب مكر وحيله
وسحره‌سنى جمله محل موعوده كلدى (قال لهم موسى ويلكم لاتفتروا على الله كذباً فيسحتكم بعذاب وقد خاب من افترى)
ساحرلره ملاقاتنده اى قوم واى سزه الله تعالايه افترا ايتميك كه سزى عذابيله هلاك ايدر اكا افترا
ايدن خائب وهبا اولدى
ديدى (فتنازعوا امرهم بينهم
واسروا النجوى) ساحرلر
فرعونك ملازملرندن
كيزلو كفتكو ايتديلر كه
بو موسانك كلامى سحر
كلامنه بكزمز اكر بزه
غالب اولورسه تبعيت
لازم كلور ديديلر (قالوا
ان هذان لساحران يريدان
ان يخرجاكم من ارضكم
بسحرهما ويذهبا بطريقتكم
المثلى) فرعون وقومى
ديديلر كه بو موسى وهرون
ساحرلردر سزى سحر-
لريله ارضكز ده مصره دن
چيقارمق مراد ايدوب
سزك افضل طريقكزله
كيتمك استرلر (فاجمعوا
كيدكم ثم أتوا صفا وقد
افلح اليوم من استعلى)
امدى حيله وآلات
سحركزى جمع ايدوب
ميدانه هيئتله صف صف
كلك كه بو كون كيم غالب
اولورسه فلاح ومطلوبنى
بولور ❊ ديندليكه سحره
يتمش بيك كيمسه ايديلر
اللرنده زبوه ايله مصنع
ايپ وعصالرله موسى
وهرون عليهما السلامه
برابر طورديلر (قالوا ياموسى اما ان تلقى واما ان نكون اول من القى) ساحرلر طريق ادب اوزره ياموسى (وعد)
عصاكى يره سنمى القا ايدرسن يوخسه اول القا ايدن بزمى اولهلم ديديلر (قال بل القوا فاذا حبالهم وعصيهم يخيل اليه
من سحرهم انها تسعى) موسى عليه السلام ادبه مقابل ادبله بلكه سز القا ايدك ديدى انلر اول زبوه الو آلاتلرينى براقدقلرنده

الله تعالى بنو اسرائيله اولان منتلرين ذكر ايدوب ديديكه (يابنى اسرائيل قد انجيناكم من عدوكم)
سزى عدوكز فرعون وقومندن انجا ايتدك (وواعدناكم جانب الطور الايمن) وموسايه
مناجات ايچون واكا توراتى ازال ايچون طور جانبنده موسانك جانب يميننده سزه مواعده
ايتدك (ونزلنا عليكم المن والسلوى) وتيهده سزه من والسلوى ايندردك وسزه ديدك كه
(كلوا من طيبات ما رزقناكم) سزه ويرديكمز هر مأكولك لذائذ ويا حلاللرندن ييكز (ولا تطغوا
فيه فيحل عليكم غضبى) واول سزه ويرديكم شيئده طغيان ايتميكز شكرنده اخلالله وانده
حدود الهى تجاوز ايله اول كرك سرف ويابطر ويامستحقدن منع وياغيريدر شويله كه انده
طغيان ايدرسز اوزريكزه عذابم لازم اولور (ومن يحلل عليه غضبى فقد هوى) واول
كمسه كه اوزرينه عذابم لازم اوله هلاك اولور وياخود اول هاويه‌يه دوشر (وانى لغفار لمن
تاب وآمن وعمل صالحا) بن مغفرتده بليغم اول كمسه‌يى كه شركدن توبه ايده وهر تصديقى
واجب اولور شيئى تصديق ايده وفرائضى ادا ايده (ثم اهتدى) وانى الله تعاليدن توفيق
ايديكن بيله وياخود موتنه دكين اسلامه ملازم اوله وياخود انكچون ثواب اولديغن بيله
وياعلمى تعلم ايده كه عملك كيفيتنه عالم اوله ويا استقامت ايده ويا سنت وجماعت اوزره اقامت
ايده (وما اعجلك عن قومك ياموسى) وقتاكه موسى عليه السلام توراتى اخذ ايچون
قومندن يتمش رجل اختيار ايتديكه كندى ايله‌بيله طوره كيده‌لر كيدجك موسى عليه السلام
رب تعالى‌يه اشتياقندن انلردن آيريلوب ايلرو كتدى وانلره سز كلوب بكا ايرشك ديو امر
ايتدى الله تعالى اكا ديديكه ياموسى سنى نه‌شئ اعجال ايتدى حتى كه قومنى كيرو قويوب
سن انلردن ايلرو كلدك (قال هم اولاء على اثرى وعجلت اليك رب لترضى) موسى عليه السلام
ديديكه يارب بن انلردن برقاچ خطوه ايلرو كلشن كه اول دكلو تقدم عادتده معتدبه اولمز
بيله انلر بننده اولان مسافه‌ده رفقه برى برلرين تقدم ايده كلشدر بن ايسه يارب سكا عجله
ايتدمكه بندن راضى اوله‌سك زيرا كه امتثال امره ووفاى عهده مسارعه رضاكى ايجاب
ايدر (قال فانا قد فتنا قومك من بعدك واضلهم السامرى) الله تعالى ديديكه سن قومك آراسندن
چيقيجك هارونله تخليف ايتديكك قومكى كه انلر التيوز بيك كمسه ايديلر عجله عبادتله
ابتلا ايتدك سامرى اتخاذ عجله وانلرى اكا عبادته دعوتله اضلال ايتدى اول جمله‌دن
انجق اون ايكى بيك كشى سامرى‌يه اطاعت ايتميوب اول بليه‌دن نجات بولدى (فرجع
موسى الى قومه غضبان اسفا) اويله اولسه موسى عليه السلام قومنه كلوب غضبان
وفعللرينه حزين اولديغى حالده رجوع ايتدى (قال ياقوم ألم يعدكم ربكم وعدا حسنا)
ديديكه ياقوم ربكز جل شانه سزه وعد وصدق ايتمديميكه سزه توراتى ويره
ويا اول وعد قرق كون ايديكه ذى القعده‌نك اولندن ذى الحجه‌نك اونته‌دك ايدى (أفطال
عليكم العهد) يوخسه بنم سزدن مفارقتم مدتى سزه طويلمى اولدى (ام اردتم ان يحل عليكم

حرارت شمسله حركت ايتدكلرينى موسى عليه السلام كوردكده سحرلرى يورر خيال ايتدى (فاوجس فى نفسه خيفة موسى
قلنا لا تخف انك انت الاعلى) موسى عليه السلام نفسنده بر كيزلو قورقو بولديكه شايد سحرله معجزه‌يى فرق ايتميه‌لر
ياخود جمعيت طاغله‌لر بز اكا قورقمه سن غالبسين ديدك (والق ما فى يمينك تلقف ما صنعوا انما
صنعوا كيد ساحر ولا
يفلح الساحر حيث اتى)
الكده اولان عصانى القا
ايله آنلرك صنعتلرينى جمله
يودر آنلرك صنعتلرى
انجق سحره حيله سيدر
ساحر نرده اولورسه
فلاح بولمز ❊ دينلديكه
موسى عليه السلام عصانى
براقدينى كبى عظيم اژدرها
اولوب آنلرك ادواتى
يوتدى خلق خوفلرندن
فرار ويرا كنده اولديلر
موسى عليه السلام آنى
اخذ ايله‌ينه عصا اولدى
ساحرلر بيلديلر كه بو قدرت
خدا ومعجزهٔ موسادر
(فالقى السحرة سجداً
قالوا امنا برب هرون
وموسى) ساحرلر بو قدرة
اللهى كور دكلرنده
سجده‌يه قپانديلر ❊
دينلديكه سجده ده
جنتده كى مقاملرينى
كورديلر باش قالديروب
هرون وموسانك ربى
عز شانه‌يه ايمان ايتدك
ديديلر فرعون بونى
مشاهده ايتدكده (قال
امنتم له قبل ان اذن لكم انه
لكبيركم الذى علمكم
السحر فلا قطعن ايديكم وارجلكم من خلاف ولاصلبنكم فى جذوع النخل ولتعلمن اينا اشد عذاباً وابقى) فرعون
سحره‌يه ديديكه بن سزه اذن ويرمزدن مقدم آكا ايمان كتورديكز اول سزك بيوككزدر كه سزه سحر تعليم ايلدى بن
سزك البته اليكزى وآياغكزى برصاغ برصول اوله‌رق مخالف كسرم وخرما آغاجنك دالنه آصه‌رم وبيله‌سزكه بنمله

غضب من ربكم فأخلفتم موعدى) وياخود ديلديكزميكه ربكز جل شانه‌دن سزه غضب ايره
حتى كه خلف ايتديكز شول ايمان بالله اوزره ثباته وامر اولنديغكز شيئه قيامه كيم انى بكا
وعد ايتمشديكز (قالوا ما اخلفنا موعدك بملكنا) ديديلر كه بز سنك موعدكه اختيار مزله
خلف ايتمدك (ولكنا حملنا اوزارا من زينة القوم فقذفناها) بلكه مصردن چيقار اولديغمزده
عرس نامنه قبطيدن حلى استعاره ايدوب كتورمشدك بر قولده عيد ايچون استعاره ايدوب
بعده خروجلرنده بيلنملرى خوفيله رد ايتمامشلردى وبر قولده اول قبطك غرقندنصكره
حليدن بحرك ساحله القا ايتديكى اشيا ايديكه بنو اسرائيل انى آلمشلردى انى اوزار تسميه‌لرينه
سبب زيرا كه غنائم انلره حلال دكلدى وياخود انلر مستأمن ايديلر مستأمنه ايسه حربينك
مالنى اخذ جائز اولمز ❊ ايمدى اول حلى‌يى آتشه براقدق (فكذلك القى السامرى) بزم
كبى سامرى دخى كنديده اولان حلى‌يى آتشه براقدى ❊ روايت اولنديكه موسى عليه السلام
اول يتمش مختارى كمسه ايله طوره كيدجك هارونله قلان سائر بنو اسرائيل موسانك كلمسنه
تعيين ايتديكى عدت كامل اولدى ظن ايتديلر سامرى انلره ديديكه موسانك ميعادنه خلف
ايتمسنه سبب اولدركه قبطدن الديغمز حلى سزه حرامدر انى كنديمزدن اخراج ايدهلم اويله
اولسه رأيم اولدركه بر چقور قازوب اول حلى‌يى انك ايچنه براغه‌وز ❊ بعده اكا آتش
ايدوب ياقه‌وز چون انى ايتديلر مكر سامرينك بيله‌سنجه جبريل عليه السلامك فرسى
باصديغى يردن بر قبضه تراب وار ايدى عمامه‌سنده صاقلردى انى اول چقورده اريمش
حلينك اوزرينه صاچدى (فاخرج لهم عجلا جسدا له خوار) اويله اولسه سامرى انلره
اول اريمش حليدن بر عجل چيقارديكه اندن صوت عجل ايشيديلردى (فقالوا هذا الهكم
واله موسى فنسى) سامرى واتباعى ديديلر كه اشبو سزك وموسانك الهيدر موسى انى
اونودوب طورده استيو كتدى وياخود سامرى ايمان اظهارندنصكره صددنده اولديغى شيئى
ترك ايتدى الله تعالى ديديكه (أفلا يرون الا يرجع اليهم قولا) انلر بيلمزلرميكه اول عجل
انلره سويلمز وسويلسه‌لر انلره جواب ويرمز (ولا يملك لهم ضراً ولا نفعا) وانلردن
مضرت دفعنه ويا منفعت جلبنه قادر اولمز (ولقد قال لهم هرون من قبل ياقوم انما فتنتم به)
حالبوكه موسانك طوردن رجوعندن اول هارون عليه السلام انلره ديمشديكه اشبو عجله ابتلا
اولنديكز زنهار اكا عبادت ايتمكز (وان ربكم الرحمن) بلكه سزك ربكز اول الله تعاليدركه
رحمانيتله متصفدر (فاتبعونى واطيعوا امرى) دين اوزره ثباتده بكا متابعت وامريمه اطاعت
ايدك (قالوا لن نبرح عليه عاكفين حتى يرجع الينا موسى) ديديلر كه موسانك بزه رجوعنه
دكين بز اول عجلك عبادتى اوزره اقامتدن زائل اولمزز وقتاكه موسى عليه السلام طوردن
رجوع ايتدى (قال ياهرون ما منعك اذ رأيتهم ضلوا الا تتبعن أفعصيت امرى) ديديكه
ياهارون چون انلرى عجله عبادتله اشراك ايتدكلرين كوردك بنم امرو وصيتمه اتباعدن سنى

موسانك ربسنك قنغیمزك عذابی اشد وباقیدر (قالوا لن نؤثرك علی ماجاءنا من البینات والذی فطرنا فاقض ما انت قاض انما تقضی هذه الحیوة الدنیا انا امنا بربنا لیغفرلنا خطایانا وما اکرهتنا علیه من السحر والله خیر وابقی) ساحرلر فرعونه دیدیلرکه موسی علیه السلامك معجزاتی وبزی خلق ایدن الله تعالینك ❁ ٦٠ ❁ رضاسی اوزره سنی بکنمزز

بزه چون نه حکم وقضا ایدرسك ایت سن انجق بو حیات دنیاده هواك اوزره حکم ایدرسین بز ربمز تعالی یه ایمان کتوردککه بزم کناهلرمزی وبزی ایشلمسنه اکراه ایتدیکن سحر خصوصنی بزدن مغفرت ایده الله تعالی طاعتهسندن خیرلو واکا عاصی اولنه عذابی باقیدر ❁ دینلدیکه سحره فرعونه موسانی اویورکن بزه کوستردیلر منظورلری اولدقده عصاسی کندوبی حفظ ایدر کوروب بو سحر دکلدر دیو فرعونه خبر ویردکلرنده سوزلرینه التفات ایتمیوب کرها انلره سحر آلاتلرینی کتورندی بناء علیه بزه اکراها سحر ایتدیردك دیدیلر (انه من یأت ربه مجرماً فان له جهنم لایموت فیها ولایحیی) قیامتده برکیمسه ربسنه کفری حالیله کلورسه آنکچون جهنم واردر آنده آکا موت یوقدر وآنده آکا دیریلك دخی اولمزکه نفعی اوله (ومن یأته مؤمناً قد عمل الصالحات فاولئك لهم الدرجات العلی) واولکه مؤمن اولوب عمل صالح ایله قیامتده ربسنه کلورسه آنکچون درجات (اول) عالیه واردر (جنات عدن تجری من تحتها الانهار خالدین فیها وذلك جزاء من تزکی) اول اقامت جنتلریکه اشجاری التندن نهرلر جریان ایدر آنلر اول جنتلرده دائملردر بوذکر اولنان اجر وثواب کفر وعصیاندن پاك واعمال خیرده اولان

نه منع ایتدی نچون انلره قتال ایتمدك والحال بیلورسنکه بن انلر آراسنده بولنسم انلره اول کفرلری اوزره قتال ایدردم یوخسه دینده صلابت وانی حمایه ایله اولان امرمه مخالفتمی ایتدك بعده یمینیله هارونك صاچنه وشمالیله صقالنه یاپشوب چکدی (قال یابن ام لاتأخذ بلحیتی ولابرأسی) هارون علیه السلام استعطاف وترفیق ایچون اکا دیدیکه یاانام اوغلی بنم صقالمه وصاچمه یاپشمغل (انی خشیت ان تقول فرقت بین بنی اسرآئیل ولم ترقب قولی) قورقدمکه اکر سنك امرك مقتضاسنجه انلره قتال ویا انلردن مفارقت ایتسم انلر احزاب اولوب بری برلرینه قتال ایدرلردی اویله اولسه بکا نچون بنو اسرآئیل بیننی تفریق ایدوب بنم وصیتمی رعایت ایتمدك دیردك حالبوکه سن بکا ❁ اخلفنی فی قومی واصلح ❁ سن بنم قومده خلیفهم اولوب انلری اطاعته دعوتله اصلاح ایت دیمشیدك (قال فما خطبك یاسامری) بعده موسی علیه السلام سامری یه اقبال ایدوب دیدیکه اول صنیعهکه سنی نه حمل ایتدی (قال بصرت بما لم یبصروا به) بنو اسرائیلك بیلمدیکن بن بیلدم وتفطن ایتمدکلرینی بن تفطن ایتدم اول رسولکه سکا کلدی روحانی محضدر اثری هرنه شیئه مس ایتسه اول شیء حیات بولوردی ویاخود انلرك کورمدیکن کوردمکه اول جبرائیل علیه السلام سکا فرس حیات اوزره کلدی ❁ دینلدیکه انك جبریل علیه السلامی کوروب بیلمسنه سبب اولدرکه اول فرعونك اولاد ذکوری قتل ایتدیکی ییلده طوغیجق اناسی انی بر مغارهیه ایلتوب براقمشدی انك یدیله ظهور ایدیجك فتنه اجلیچون الله تعالی انی جبریل علیه السلامه تربیه ایتدیرمشدی (فقبضت قبضة من اثر الرسول فنبذتها) اویله اولسه اول رسولك فرسی باصدیغی یردن برقبضه تراب الوب اول اریمش حلینك اوزرینه ویاخود عجلك جوفنه القا ایدیجك اول حیات بولدی (وکذلك سولت لی نفسی) اشبو سکا تحدیث ایتدیکم کبی نفسم بکا تزیین وتحسین ایتدی (قال فاذهب فان لك فی الحیاة ان تقول لامساس) موسی علیه السلام اکا دیدیکه وار آرامزدن مطرود اولوب کیت حیاتده اولدیغنجه نه سن کمسه ایله ونه کمسه سنکله مخالط اولسون وموسی علیه السلام بنو اسرائیله امر ایتدیکه انکله خلطه ایتمیهلر ویانه وارمیهلر اول قچان برکمسهیه ملاقی اولسه ❁ لامساس ❁ یعنی بکا قریب اولمغل بنی مس ایتمکل دیردی ❁ دینلدیکه قچان اول کمسهیه ویا کمسه اکا مس ایتسه ایکیسین بیله ستمه طوناردی حتیکه بوخصلت ذریتنه دخی سرایت ایتمشیدیکه انلرك برینه آخردن برکمسه مس ایتسه ایکیسی بیله محموم اولوردی ❁ پس بو اجلدن سامری بریهیه کیدوب وحش وسباع ایله اولوردی اشبوخصلت اکا دنیاده عقوبت ایدی (وان لك موعدا لن تخلفه) وبودنیادهکی عقوبتدن غیری آخرتده دخی عذابکچون موعد واردرکه سن اندن غائب اولمز وتأخر ایتمزسن بلکه الله تعالی اول فعل سیئك اوزره جزاکی ایدرفوت اولمزسن (وانظر الی الهك الذی ظلت علیه عاکفا لنحرقنه ثم لننسفنه فی الیم نسفا) یاسامری نظرایت شول زعمندهکی الهکه که اکا عبادته مداومت ایتدك بز انی آتشه احراق ایدرز دنصکره کولنی دریایه صاوررز روایت اولندیکه موسی علیه السلام

کیمسهلرك جزاسیدر (ولقد اوحینا الی موسی ان اسر بعبادی فاضرب لهم طریقاً فی البحر یبساً لاتخاف درکاً ولاتخشی) بز موسایه قوللریمه کیجه مصردن کیت وعصاکی بحره ضربله آنلر ایچون بحرده قوری یول آچ دیو وحی ایتدککه فرعونك سزه یتشمهسندن وغرقدن خوف ایتمز ❁ ٦١ ❁ اولمیه (فاتبعهم فرعون بجنوده فغشیهم من الیم ماغشیهم واضل

فرعون قومه وماهدی) فرعون عسکریله بنی اسرائیلك اردنجه کلوب بنی اسرائیلك مرورلرندن صکره فرعون وعسکرینی بر بحردن کنهنی کیمسه بیلمدیکی شی قابلهدی فرعون قومنی اضلال ایدوب هدایت کوسترمدی تا که دریاده غائب اولوب نجات بولمدیلر (یابنی اسرائیل قد انجیناکم من عدوکم وواعدناکم جانب الطور الایمن ونزلنا علیکم المن والسلوی کلوا من طیبات مارزقناکم ولا تطغوا فیه فیحل علیکم غضبی ومن یحلل علیه غضبی فقد هوی) یابنی اسرائیل بز سزه عدوکز فرعون وقومندن نجات ویردك وتوریة انزالیله طور وموسانك یمیننده سزه وعده ویردك وتیهده سزه قدرت حلواسی وبیلدرجین انزال ایتدك سزه پاك وحلال ویردکمز رزقی اکل ایدك واول خصوصده بربریکزه ظلم وآنی ادخار یاخود کفران نعمتله حدی تجاوز ایدوب غضبمر اوزریکزه لازم اولمسون هرکیمکه اوزرینه عذابم لازم اولورسه هلاك اوله یاهاویهیه دوشه (وانی لغفار لمن تاب وامن وعمل صالحاً ثم اهتدی) تحقیق بن زیاده مغفرت ایدیجیم شول کیمسه ایچونکه شرکدن توبه ووحدانیتمه ایمان ایده وعمل صالح ایشلیه صکره اهل سنت وجماعت طریقنی طوته (وما اعجلك عن قومك یاموسی) قالهم اولاء علی اثری

اول عجلی کتوروب بوغازلدی اندن قاناقدی ❁ زیرا که اول ات وقان اولمشدی بعده یاقوب کولن دریایه صاوردی (انما الهکم الله الذی لااله هو) بلکه عبادته مستحق الهکز اول اللهدرکه اندن غیری خلقك الهی یوقدر (وسع کل شیء علما) علمی هرشیئه واسع ومحیط اولوب اندن هیچ برشیء خفی اولمدی (کذلك نقص علیك من انباء ماقد سبق) یامحمد بنو اسرائیل اخبارندن سکا ذکر ایتدیکمز کبی امور ماضیه وامم دارسه اخبارندن دخی ذکر ایدهرز تاکه اول تبصره وعلمده زیاده ومعجزاتکی تکثیر اوله وامتکدن مستبصرینه تنبیه وتذکیر اوله (وقد آتیناك من لدنا ذکرا) حالبوکه بزم عندمزدن سکا برکتاب ویردك که اشبو اقاصیص واخباری مشتملدر وتفکر واعتباره حقیقدر (من اعرض عنه) اول کمسهکه وجوه سعادت ونجاتی جامع اولان ذکردن یعنی قرآندن برقولده الله تعالیدن اعراض ایده (فانه یحمل یوم القیامة وزرا) یوم قیامتده اول عقوبت ثقیله قادحه یی حامل اولور (خالدین فیه) اول وزرده ویا حملنده مقیمین اولدقلری حالده (وساء لهم یوم القیامة حملا) یوم قیامتده انلر ایچون نه چرکین حمل اولور (یوم ینفخ فی الصور) انلری تحذیر ایت شول کوندنکه انده صوره نفخ اولنور (ونحشر المجرمین یومئذ زرقا) اول کونده بز مشرکلری شدت عطشدن زرق الاعین حشر ایدهرز ❁ زیرا که عینك قچان نوری زائل اولسه ازرق اولور زرقه ایسه اهل نار علامتیدر (یتخافتون بینهم ان لبثتم الاعشراً) انلر ارالرنده خفیة سویلشهلرکه سز اول دنیاده انجق اون کیجه مکث ایدوب سز یعنی اول زائل اولدیغیچون اندهکی مدت لبثلرینی استقصار ایدهلر ویاخود عذابی کوریجك دنیالرین اوطار واتباع شهواتده اضاعهلرینه تأسف ایدهلر ویاخود قبورده ویا ایکی نفخه آراسندهکه اول قرق سنهدر اول مدتده انلردن عذاب رفع اولنور اهوال قیامتی کوریجك اول ایکی محلك هریرندهکی مدت مکثلرین استقصار ایدوب خفیة اول قولی سویلشهلر الله تعالی دیدیکه (نحن اعلم بمایقولون اذیقول امثلهم طریقة ان لبثتم الا یوما) بز انلرك خفیة سویلشدکلرین بیلورزکه عقلده اوفی وقولده اعدللری دیرکه دنیادکی انجق برکوندر یعنی اهوال قیامتدن استقبال ایتدکلری امور جنبنده کوزلرینه اول قصیر کورینور ویاخود داوغرادقلری شدائد انلره اول دنیادهکی لبثلرین اونددرر (ویسئلونك عن الجبال) اهل مکهنك بعضی که اول ثقیفدن بر رجلدر جبالك یوم قیامتدهکی کیفیت حالندن یامحمد سکا سؤال ایدرلر (فقل ینسفها ربی نسفا) دیکه ربم جل شانه جبالی اصلندن قلع ایدوب هباء منثور قیلور (فیذرها قاعا صفصفا) واول جبالك مقارنی ویا ارضی مستویة ملسا قیلورکه انده نبات اولمیه (لاتری فیها عوجا ولاامتا) سن انده انخفاض ویا ارتفاع کورمزسن (یومئذ یتبعون الداعی) اول کونده ناس الله تعالینك محشره داعیسی اسرافیل علیه السلامه اتباع ایده شول وقتنکه اول آغزینه صوری آلوب بیت المقدسك صخرهسی اوزره قائم اولدیغی حالده دیهکه ای چوریمش کمیکلر وطاغلمش دریلر ومحو وتراب اولمش اتلر الله تعالینك عرضنه کلك ❁ اویله اولسه

وعجلت اليك رب لترضى) قومكدن ايلرو كلمكده سنى نه‌شى عجله ايتدردى ياموسى موسى عليه‌السلام ديديكه بونلردخى
بنم ايزبجه كليورلر يارب بندن راضى اوله‌يين ديو بن برمقدار عجله ايتدم ❊ دينلديكه موسى عليه‌السلام تورتى اخذ
ايچون طوره كيدركن قومندن يتمش رجل اجتبار ايدوب برابر ٦٢ كوتورمشيدى رب تعالى‌يه اشتياقدن
برمقدار ايلرو كيدوب
انلره سزكلك ديمشيدى
(قال فانا قدفتنا قومك من
بعدك واضلهم السامرى)
الله تعالى موسى عليه
السلامه بيورديكه سن
آنلرك ايچلرندن چيقدقدن
صكره بز قومكه فتنه القا
ايدوب سامرى آنلرى
اضلال « و بوزاغى‌يه
عبادتله ابتلا » ايلدى ❊
دينلديكه آنلر آلتيوز بيك
كشيدى ايچلرندن اون
ايكى كشى سامرى‌يه
اطاعت ايتمديلر ❊
مرويدركه موسى عليه
السلام طوره كتدكده
قرق كونه دك كلمك اوزره
يرينه هرون عليه‌السلامى
وكيل براقمشيدى عظماى
بنى اسرائيلدن سامره
قبيله‌سنه منسوب موسى
بن ظفر نامنده سامرى
هرون عليه‌السلامه كلوب
بنى اسرائيلك قبطيلردن
دوكون وبيرام ايچون
عاريت آلدقلرى حليلرى
اخذ وعطا ايده‌يورلر
بونلرى تصرف لايق
دكلدر حكم ايله كه بونلرى
جمع ايدوب يقه‌لر هرون
عليه‌السلام امريله جمله حايلرى كتوروب برچقور قازوب آتشله اريتديلر سامرى اوستاد قويمجى اولمغله (اولدى)
آندن بربوزاغى صورتى دوزدى وجبريل عليه‌السلامك اسبى آياغى آلتندن طپراق اخذ ايتمش اولمغله آندن اوالصورته
وضع ايدوب اول صورت كوساله‌دن صدا ظهور ايلدى سامرينك اغواسيله آكا طابمغه باشلديلر (فرجع موسى الى

هرطرفدن فوج فوج انك صوتى جانبنه ناس اقبال ايده‌لر (لاعوج له) اول داعينك دعوتندن
يمين وياشماله زيغ ايده‌مزلر واكا قدرت دخى ويرلمزلر بلكه طوعا وكرها اكا اقبال ايدرلر
وسرعتله اول يكا كيدرلر (وخشعت الاصوات للرحمن فلاتسمع الاهمسا) الله تعالينك
جلال و هيبتندن اصوات خشوع و خضوع ايدوب صوت خفيدن غيرى انده صوت
ايشدلميه اخفاف ابل صوتى كبى وياتخافت كلام و خفض صوت ويانطقسز تحريك شفاه كبى
(يومئذ لاتنفع الشفاعة الا من اذن له الرحمن ورضى له قولا) اول كونده الله تعالى عندنده
هيچ بر شافعك شفاعتى نفع ايتمز مكر انك كه الله تعالى قبلندن شفاعت ايتمكه اذن ويريله
وقولندن الله تعالى راضى اوله يعنى دنياده اخلاصله ❊لااله الاالله❊ ديمش اوله ياخود
مراد الله تعالى هيچ برشفاعتى قبول ايتمز مكر اول كمسه ايچونكه صلاحنه مشيت الهيه
اوله وقولندن دخى راضى اوله ❊ اويله اولسه انكچون ايديلن شفاعت مقبوله اولور
اشبو دليلدركه مؤمنك غيريچون شفاعت اولميه (يعلم ما بين ايديهم وما خلفهم ولا يحيطون
به علما) الله تعالى انلرك جميع احوالى بيلور اول كرك ماضيه ويامستقبله‌در والحال انلر
انى بيلمزلر وياالله تعالينك معلوماتى انلر احاطه ايتمزلر (وعنت الوجوه للحى القيوم) وجوه
عصاة الله تعالى ايچون خضوع ايده‌لر شول وقتن كه سوء حساب وشقوت وخيبت كوره‌لر
(وقدخاب من حمل ظلما) خائب اولدى اول كمسه كه الله تعالى‌يه شركله ظلمى حامل اوله
(ومن يعمل من الصالحات وهو مؤمن فلا يخاف ظلما ولاهضما) اول كمسه كه مؤمن
اولديغى حالده اعمال صالحه‌نك بعضى ايشليه اول خوف ايتمزكه سيئاتى آرتيله
وياحسناتى اكسله وياخود خوف ايتمزكه حسناتى ثوابندن اكسلديله ويابرمسيئنك ذنوبى
انك اوزرينه يوكلديله وياخود خوف ايتمزكه عمل ايتمديكى ذنبله مؤاخذه اولنه
وياعملنك حسنه‌سى ابطال اولنه (وكذلك انزلناه قرآنا عربيا) اشبو وعيدى متضمن آياتى
انزالمز كبى اول وتيره‌ده سكا قرآن عربى انزال ايتدك (وصرفنا فيه من الوعيد) واول
قرآنده بز وعيدى تبيين وتكرير ايتدك (لعلهم يتقون اويحدث لهم ذكرا) تاكه معاصيدن
صاقنوب تقوايه ملكه ايدينه‌لر وياخود قرآن انلره عبرت وعظه احداث ايده شول وجهله
كيم امم ماضيه‌يه اولان عقابى ذكرله معتبر ومتعظ اوله‌لر (فتعالى الله الملك الحق) الله تعالى
ذات وصفاتنده مماثلهٔ مخلوقيندن عالى اولدى كلامى انلرك كلامنه مماثل اولمز ذاتى انلرك ذاتنه
مماثل اولمديغى كبى اول بر ملكدركه امر ونهى نافذدر وحقدركه وعدى رجا اولنوب
وعيدندن خوف ايديلور (ولاتعجل بالقرآن من قبل ان يقضى اليك وحيه) قرآنك سكا
قراءتى تأديه اولنمزدن اول سن انى قرآته عجله ايتمكل ❊ روايت اولنديكه جبريل عليه‌السلام
قرآنله نزول ايتدبكنده پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم جبريل عليه‌السلامك ابلاغندن اول
انكله بيله قراءته مبادرت ايدرديكه اندن برشى اونوتميه اويله اولسه اشبو نكله اندن نهى

قومه غضبان اسفاً) موسى عليه السلام غضبلو وفعللرينه محزون اولديغى حالده قومنه رجوع ايلدى (قال يا قوم الم يعدكم
ربكم وعداً حسناً افطال عليكم العهد ام اردتم ان يحل عليكم غضب من ربكم فاخلفتم موعدى) موسى عليه‌السلام ديديكه
اى قومم ربكز جل شانه سزه تورتى ٦٣ ويرمكه وعد حسن ايتمديمى يوخسه بم سزدن مفارقتم سزه
وعد ايتديكيم مدتدن
اوزونمى اولدى ياخود
سزك اوزريكزه ربكزك
غضبى كلسنى مراد
ايتديكزده بمله ايمانده
ثبات وامرمده قيام
ايتمكه اولان وعده‌كزده
خلف ايتديكز (قالوا
ما اخلفنا موعدك بملكنا
ولكنا حملنا اوزارا من
زينة القوم فقذفناها
فكذلك القى السامرى)
كوساله پرستلر ديديلركه
بز كندو قوت واختيارمزله
سنك وعدكه مخالفت
ايتمدك ولكن قبطيلرك
زينتندن عاريت آلدقلريمز
حليلرى هرونك حكميله
آتشه آتدق بزم كبى
سامرى دخى كندنده
اولانى آتدى (فاخرج
لهم عجلاً جسداً له خوار
فقالوا هذا الهكم واله
موسى فنسى) سامرى
انلر ايچون اول اريمش
حليدن بر جسد كوساله
چيقارديكه انده عجل
يعنى بوزاغى صورتى
وارايدى سامرى واتباعى
ديديلركه بوسزك وموسانك
الهيدر موسى انى اونيدوب
طوره طلبه كتدى ياخود سامرى ايمانده ثباتى اونيدوب بويله ايلدى (افلا يرون الا يرجع اليهم قولا ولايملك لهم ضرا
ولانفعاً) انلر كورمزلر بيلمزلرميكه اول عجل انلره سويلمز وسويلسه‌لر جواب ويرمز وانلر ايچون مضرت دفعنه
ومنفعت جلبنه قادر اولمز (ولقد قال لهم هرون من قبل ياقوم انما فتنتم به وان ربكم الرحمن فاتبعونى واطيعوا امرى) موسى

اولندى ❊ وياخود مجملى تبليغ ايتمكل مادامكه اول سكا تبيين اولنميه معناسى بيلدرلميه (وقل
رب زدنى علما) ديكل كه يارب قرآنه ومعانيسنه علمى زياده ايلكل يعنى استعجالكدن
بدل الله تعاليدن زياده علم استكل ❊ زيرا كه سكا وحى اولنانه البته نائل اولورسن (ولقد
عهدنا الى آدم من قبل فنسى) شول بنم عهدمى نقض وبكا ايمانى ترك ايدنلردن اول آدمه امر وايصاء
ايتمشيدك كه شجرهٔ معهوده‌دن يميه اول ايسه بزم عهدمزى اونوتدى (ولم نجد له عزما) بز
آدمه نهى اولناندن صبر وامر اولنانى حفظ ايدر بولمدق وياآنده رأى معزوم بولمدق شول
حيثيتدنكه عدوى ابليسه موافقت ايتدى اكر دينورسه‌كه آدم عليه‌السلام شجره‌دن اكلى
حيننده امر الٰهى ناسى اولديميدى ❊ دينوركه ناسى اوله حالبوكه اول وقتده انسانده نسيانده
جائزدركه مرفوع دكليدى بلكه مؤاخذه‌يدى رفع اولنمسى بوامتك خصيصه‌سيدر دينلديكه آدمك
نسيانى الله تعالينك عقوبتنه ايدى ظن ايتمشديكه اول نهى تنزيهى اوله (واذقلنا للملائكة اسجدوا
لادم فسجدوا الا ابليس ابى) ذكر ايت شول وقتى كه ملائكه‌يه آدمه سجده ايدك ديوب
سجده ايتديلر الا ابليس تعظيم ايدوب سجده ايتمدى (فقلنا يا آدم ان هذا عدولك ولزوجك
فلايخرجنكما من الجنة فتشقى) ديديككه يا آدم ابليس سكا وزوجك حوايه عدودر اندن
حذر ايدك كه سزى جنتدن چيقارميه تاكه دنياده معاش طلبنده تعب ونصبه اوغراميه‌سز
(ان لك ان لاتجوع فيها ولاتعرى) اول جنتده سكا آج وچبلاق اولمق يوقدر (وانك
لاتظمأ فيها ولاتضحى) سن انده صوسز اولمز وكونش صجاغن چكمزسن (فوسوس
اليه الشيطان قال يا آدم هل ادلك على شجرة الخلد وملك لايبلى) شيطان اكا وسوسه
ايدوب ديديكه يا آدم سنى برشجره‌يه دلالت ايده‌يمكه اندن اكل ايدرسك انده مخلد قالور
وشول فنا ايرمز ملكه نائل اولورسن (فأكلا منها فبدت لهما سوآتهما) چون آدم
وحوا اول شجره‌دن اكل ايتديلر بدنلرندن لباسلرى دوكيلوب عورت يرلرى آچيلدى
(وطفقا يخصفان عليهما من ورق الجنة) جنتك انجيرى يپراغندن آلوب انكله عورتلرينى
ستر ايتديلر ايتديلر (وعصى آدم ربه فغوى) آدم اول شجره‌دن اكل ايله رب تعالى‌يه
عصيان ايدوب مطلوبن يتوردى وياخود عدونك قولنه اغترار ايله مأمولندن خائب اولدى
(ثم اجتباه ربه) بعده رب تعالى انى توبه‌يه حمل واكا انى توفيقيله اصطفا وتقريب ايتدى
(فتاب عليه) وتوبه ايديجك توبه‌سين قبول ايتدى (وهدى) وتوبه اوزره اثباته هدايت
ايتدى (قال اهبطا منها جميعا بعضكم لبعض عدو) الله تعالى آدم وحوايه ويا آدم وابليسه
ديديكه ايكيكز بيله جنتدن يره اينك امر معاش ايچون برى بريكزه عداوت ايدك كه انكله
مراد ذريتى بيننده‌كى عداوتدركه برى برلريله تجارب وتجاذب ايدرلر وياخود ذريت آدمله
ابليس بيننده‌كى عداوتدر (فاما يأتينكم منى هدى) فچانكه بندن سزه كتاب ورسول كله
(فمن اتبع هداى فلا يضل ولايشقى) اولكه بنم كتاب ورسولمه اتباع ايده اول دنياده

عليه السلام طوردن كلزدن مقدم هرون عليه السلام انلره دمشيديكه اى قوم سز بوعجله مفتون اولديكز بوكا طاپمیك سزك ربكز رحمت صاحبى الله تعالى در بكا تابع وامريمه مطيع اولك (قالوا لن نبرح عاكفين حتى يرجع الينا موسى) انلر موسى رجوع ايدنجيه دكين زعجله عبادته مقيم اولمقده يز ﴿ ٦٤ ﴾ ديديلر ✲ دينلديكه كويا بقالم موسى دخى اكا طپارمى طاپزمى زيرا سامرى موسانك تكريسيدر دمشيدى بقالم كرچكمى خلافمى كبى ياوه كو اولديلر موسى عليه السلام طوردن كلدكده غايت غضبندن قرنداشنك برچنندن وصقالندن طوتوب طرفنه چكدى (قال ياهرون مامنعك اذرأيتهم ضلوا الا تتبعن افعصيت امرى) موسى عليه السلام ياهرون چونكه انلرى عجله عبادتله ضلالتده كوردك حمايت دينده بكا متابعتدن سنى نه شى منع ايتدى يوخسه بنم امريمه عاصيمى اولدك ديدى (قال يا ابن ام لا تأخذ بلحيتى ولا برأسى انى خشيت ان تقول فرقت بين بنى اسرائيل ولم ترقب قولى) هرون عليه السلام رفقله اى انامك اوغلى بنم صقالمه وصاچمه ياپشمه بن قورقدمكى اكر انلرله مقاتله ايتسم ياخود براغوب كتسم سن بكا بنى اسرائيل بيننه نيچون تفرقه براقدك وبنم اصلاح قولمى نيچون كوزتمدك ديو انفعال ايده جكسين ديدى (قال فما خطبك ياسامرى) موسى عليه السلام هرونك بوعذرينى مسلم طوتوب سامرى يه (كونش) سنك بو بيوك ايشك ندر يا سامرى ديدى (قال بصرت بمالم يبصروا به فقبضت قبضة من اثر الرسول فنبذتها وكذلك سولت لى نفسى) سامرى ديديكه بنى اسرائيلك كورمدكلرينى بن كوردم كه اول جبريل عليه السلام ايدى آنك فرسنك

ضلالته و آخرنده شقاوته ايرمز ✲ ابن عباس رضى الله عنهما اشبو آيى استدلال ايدوب ديركه الله تعالى قرآنه اتباع ايدنى دنياده ضلالتدن و آخرتده شقاوتدن اجاره ايدر (ومن اعرض عن ذكرى فان له معيشة ضنكا) اولكه بنم هدامدن اعراض ايده كه اول بنى ذاكر وعبادتمه داعيدر انكچون معيشت ضيق اولوركه اول عذاب قبردر انده اضلاعى برى برينه كيردريلور وياخود نارده اكا زقوم وضريع وغسلين ويريلور ويا حرام ويا كسب خبيث اولور ويا اندن قناعت سلب اولنور ✲ ابن عباس ايدر هر مالكه اول عبده ويريلور اول كركسه قليل ويا كثيردر انده اتقاء ايدمليه انده خير يوقدر اول معيشتده ضنكدر بعض قوم اولوركه دنياده مكثرين ايكن حقدن اعراضلرى سببيله معيشتلرنده ضنك اولور الله تعالى به سوء ظنلرندن انفاقلرينك خلفن رجا واعتقاد ايتمدكلرى ايچون معاشده كنديلره شدت ايدرلر (ونحشره يوم القيامة اعمى) يوم قيامتده بز آنى اعمى البصر واعمى القلب حشر ايدرز (قال رب لم حشرتنى اعمى وقد كنت بصيرا) ديه كه يارب بنى نيچون اعمى حشر ايتدك حالبوكه بن دنياده بصير ايدم (قال كذلك اتتك آياتنا فنسيتها وكذلك اليوم تنسى) الله تعالى اكا ديه كه بز سكا شول نفسكه ايتديكك فعلك جزاسن ايتدك سكا دنياده آيتلريمز كلديكنده انكله عملى ترك ايتدك ويا انى تعلم ايتمش ايكن اونوتدك ✲ ايمدى دنياده آيتلريمزله عملى تركك كبى اشبو كونده عملك اوزره نارده ترك اولنورسن ✲ دينلديكه انلر انده خيردن اونديله لر لكن عذابدن اونودلميه لر (وكذلك نجزى من اسرف ولم يؤمن بآيات ربه) شول بزم آيتلريمزدن اعراض ايدنه ايتديكمز جزاء كبى شهواته انهماك واشراك ايدوب ربك جل شانه آيتلرينه تصديق ايتميانلرينه دخى جزا ايدرز (ولعذاب الآخرة اشد وابقى) انلرك دنياده وقبرده كى عذابلرندن آخرتده كى عذابلرى اشد وادومدر (افلم يهد لهم كم اهلكنا قبلهم من القرون يمشون فى مساكنهم) مكه نك كفارينه قرآن ارشاد ايتمديمى كه انلردن اول نيچه قرون اهلاك ايتمشز مسافرت ايتدكلرنده شامه كتدكلرنده انلرك ديار ومنازلنه مرور ايدرلر اصحاب حجر وثمود وقراى قوم لوطى كوررلر (ان فى ذلك لآيات لاولى النهى) ايمدى آنلرك هر برى برنوع عذابله هلاك كندن عقول كامله اربابنه عبرتلر وتذكره لر واردر (ولولا كلمة سبقت من ربك لكان لزاما واجل مسمى) اكر بوامتدن عذاب تأخيريله سبق حكم الهى واجل مسمى كه يوم قيامتدر اولمسه انلره عذاب دنياده لازم اولوردى قرون ماضيهٔ كافره يه لازم اولديغى كبى (فاصبر على مايقولون) ايمدى يامحمد اهل مكه نك سنك حقكده ديدكلرينه واذالرينه صبر ايت (وسبح بحمد ربك) ونماز قيل ربك جل شانه يه هدايت وتوفيق اوزره حامد اولديغك حالده ويا انى شركدن وسائر نقائصدن تنزيه ايت هدى ايله سنى تميز ايتديكى اوزره اكا حامد ونعمك كانى سكا ايلاء اتم ايتديكنه معترف اولديغك حالده (قبل طلوع الشمس وقبل غروبها)

باصديغى يردن برقبضه تراب المشيدم اول ترابى اول اريمش حلينك ايچنه وضع ايتدم اول عجلده صدا پيدا اولدى وبو سويلديكم كبى كارى بكا نفسم تزيين ايتدى (قال فاذهب فان لك فى الحيوة ان تقول لامساس وان لك موعداً لن تخلفه وانظر الى الهك الذى ظلت عليه ﴿ ٦٥ ﴾ عاكفاً لنحرقنه ثم لننسفنه فى اليم نسفاً) موسى عليه السلام اكا ديديكه ارامزدن مطرود اولوب كيت سن حياتده اولدقجه نه كيمسه سكا نه سن كيمسنه يه طوقنمه وسنكچون دنيا و آخرتده عذاب واردركه اول عذاب البته مخالفت ايتمز سكا كلور ويا سامرى سن اول مداومتله طاپديغك معبودكه نظر ايله كه بز آنى ياقديغمزدن صكره كوالى دريايه صاورورز ✲ دينلديكه موسى عليه السلام بنى اسرائيله دخى امر ايتديكه آنكله كيمسه مخالطه ايتميه چقان اولبر كيمسه يه يقين كلسه لامساس ديو طرد ايدردى يعنى بكا مس ايتمه ديرلردى زيرا كيمه طوقنسه ايكيسنى بيله ايستمه طوتردى بناءً عليه بريه ده وحشيلرله كزردى موسى عليه السلام اول بوزاغى يى آتشه ياقوب كوانى دريايه صاوردى (انما الهكم الله الذى لا اله الا هو وسع كل شئ علماً) الحق عبادته مستحق الهكز اول اللهدركه آندن غيرى اله يوقدر علمى هرشيئه واسع ومحيطدر (كذلك نقص عليك من انباء ﴿ ٩ ﴾ ماقد سبق وقد آتيناك من لدنا ذكراً) يامحمد بنى اسرائيل اخبارندن سكا ذكر ايتديكمز كبى امور ماضيه وامم سابقه دن دخى خبر ويرزكه سنك نبوتكه معجزه وامتكه تنبيه وتذكير اوله وعندمزدن سكا بركتاب ويردككه قصص واخبارى مشتملدر (من اعرض عنه فانه يحمل يوم القيمة وزراً) كيمكه سنك نبوتكدن

كونش طوغمزدن اول صباح نمازينى وكونش باتمزدن اول يعنى اويله وايكندى نمازينى قيل وياخود يالكز ايكندى يى قيل (ومن آناء الليل فسبح) وكيجه نك ساعاتنده اخشام ويتسو نمازينى قيل (واطراف النهار) ونهارك اطرافنده اويله نمازينى قيل ✲ زيرا انك وقتى زوال عندنده دركه اول نهارك نصف اولنه نهايت ونصف ثانيسنه بدايتدر (لعلك ترضى) شول طمعله كيم انك سببيله الله تعالى عندنده نائل اوله جغك كراماته راضى اوله سن وياخود الله تعالى سندن راضى اوله (ولا تمدن عينيك الى مامتعنا به ازواجا منهم زهرة الحياة الدنيا لنفتنهم فيه) نظر ايتمكل كفره دن شول كسه يه ويرديكمز دنيانك اصناف زينتنه وبهجتنه كه بز انلرى انكله ابتلاء قيلمشزكه اكا شكر ايتمدكلرنده آخرتده انلره عذاب ايده وز ✲ وابى بن كعب ايدر اول كسه كه الله تعالينك عزاسيله تعزى ايتميه انك نفسى حسراتله كسيلور واولكه ناسك ايدنده كى متاع دنيايه رغبتله نظر ايلسه انك حزنى طويل اولور واولكه الله تعالينك نعمتن مطعم ومشرب وملبسندن مقصود ظن ايليه انك عملى قليل وعذابى حاضر اولور ✲ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه برضيف نزول ايدوب عندنده طعامدن برشئ بولنمجق بريهودى يه خادمنى كونرديكه مؤجلا اكا طعامدن برمقدار شئ بيع ايده يهودى ديديكه رهنسز ويرمزين اويله اولسه پيغمبريمز عليه السلام اكا حديدن درعنى رهن كوندردى اندن طعام آلدى اول سببدن الله تعالى بوآيتى انزال ايله انى تعزيه ايتدى (ورزق ربك خير وابقى) ربك جل شانه نك سنكچون آخرتده ادخار ايتديكى كرامات وياخود دنياده سكا اعطا ايتديكى نبوت وسعادت انلره دنياده ويرديكى زهرهٔ دنيادن خيرلو وابقادر (وأمر اهلك بالصلاة واصطبر عليها) يامحمد اهل بيتكه وامتكدن سكا متابعت ايدنه صلاة ايله امر ايت وضيق معيشت عندنده انى اتيانه سن وكرك آنلر صبر ايدك يوخسه رزق امرينه اهتمام ايتمه (لانسألك رزقا نحن نرزقك) بز سندن استمزكه كنديكه وياهلنه رزق ويره سن بلكه سكا وانلره رزق بز ويررز ✲ ايمدى قلبكى آخرت امرينه تفريغ ايت (والعاقبة للتقوى) عاقبت محموده اهل تقوى ايچوندر (وقالوا لولا يأتينا بآية من ربه) مشركون ديديلركه نوليدى محمد ربندن برآيت كتورديكه اول انك نبوت ادعاسنده صدقنه دلالت ايدبدى ✲ وياخود تعنت وعنادلرندن كلان آيتلرى انكار ايدوب برآيت مقترحه استديلر ✲ اويله اولسه الله تعالى انلرى قرآن اتيانيله الزام ايلديكه اول معجزاتك اعظم وابقاسيدر زيرا حقيقت معجزه نبوت ادعا ايدنك خارق عادة وجهى اوزره علم ويا عملدن بر نوعله اختصاصيدر وشك يوقدركه علم عملك اصليدر وقدرده اندن اعلا واثرده ابقادر اول اجلدن مشركينه جوابده بيورلديكه (أولم تأتهم بينة مافى الصحف الاولى) توراة وانجيل وسائر كتب سماويه ده اولان عقائد واحكام كليه نك بيانى آنلره قرآنده كلمديمى حالبوكه انى كتورن امى اولوب انلرى كورمش وكسه دن تعلم ايتمامش اوله ✲ وياخود اول كتب سماويه ده

وقراندن يوز چويرسه اول كيمسه قيامتده عقوبت ثقيله‌يى حامل اولور (خالدين فيه وساءلهم يوم القيمة حملاً) آنلر
اول عقوبت ثقيله‌ده مخلدلردر وقيامتده اول نه‌قبيح يوك اولور (يوم ينفخ فى الصور ونحشر المجرمين يومئذ زرقاً)صور
نفخ اولنديغى كونده بز مشركلرى صوسزلقدن كوزلرى كوكرمش ٦٦ حشر ايدرز (يتخافتون بينهم ان
لبثتم الاعشراً) آنلر
بينلرنده كيزلو
سويلشورلركه سز دنياده
ياخود قبرده انجق اون
كون اكلنديكز مدت طول
آخرتى فهملرى سببيله
(نحن اعلم بما يقولون
اذيقول امثلهم طريقةً
ان لبثتم الايوماً) بز آنلرك
سويلشدكلرنى بيلورز
آنلرك قولده اعدللرى
ديركه سز دنياده ياقبرده
انجق بركون اكلنديكز
يعنى اهوال قيامتى
كوردكلرنده اوغره‌دقلرى
شدائد آنلره دنياده‌كى
مكثلرنى اونتديرر
(ويسئلونك عن الجبال فقل
ينسفها ربى نسفاً فيذرها
قاعاً صفصفاً لاترى فيها
عوجاً ولاامتاً) قيامت
وقوعنده سندن جبالك
حالندن سؤال ايدرلرسن
ديكه ربم تعالى آنلرى
كوكندن قوباروب پارچه
پارچه پراكنده ايدر آنلرك
يرلرينى نبات واشجاردن
خالى دوبدوز ايدركه سن
آنده آچقلق ومغاره
ويوكسكلك وتپه كورمز
سين (يومئذ يتبعون الداعى
لاعوج له وخشعت الاصوات للرحمن فلاتسمع الاهمساً) اولكونده جميع ناس اسرافيل عليه السلامك محشره (آنى)
دعوتنه تبعيت واطاعتله هيچ برطرفه ميل ايده‌ميه‌رك كيده‌لر الله تعالى‌نك عظمت ومهابتندن خوفله كسنه‌ده صوت وصدا
اولميه اول حالده برصحبت ايشتمزسن مكر ناس محشره كيدركن آيقلرينك سسلرينى ايشيده‌سن (يومئذ لاتنفع الشفاعة

اقتراح آيات ايدن امم كافره‌نك اخبارى كلديكه اول اقتراح ايتدكلرى آيات انلره كلوب
تصديق ايتدكلرنده عذاب وهلاكلرى نيجه تعجيل اولنمشيدى ❁ اويله اولسه مشركون نيچه
خوف ايتمزلركه اقتراح ايتدكلرى آيات كلديكنده اول يكن امم كافره‌يه ايريشن عذاب وهلاك
انلره دخى ايريشه (ولوانا اهلكناهم بعذاب من قبله) اكر بز اول مشركينى ارسال رسول
ويا انزال قرآندن اول عذابله اهلاك ايتسه ايدك (لقالوا ربنا لولا ارسلت الينا رسولا فنتبع
آياتك من قبل ان نذل ونخزى) يوم قيامتده انلر ديه‌لرديكه يا ربنا اكر بزه آياتله رسول ارسال
ايتسيدك كه اشبو كونده بزه هوان وفضاحت ايرمزدن اول اكا اتباع ايديدك (قل كل
متربص فتربصوا) يا محمد انلره ديكل كه بزدن وسزدن هر بريمز مآل امره منتظرز ❁ اهل
مكه ديرلرديكه محمدك موتنه منتظر اوله‌لم اكا موت ايرديكنده اندن خلاص اولورز ❁
محمد عليه السلام ايسه انلره عذاب نزولنه منتظر ايدى ❁ اعدى سز محمدك موتنه منتظر
اولكز (فستعلمون من اصحاب الصراط السوى ومن اهتدى) يوم قيامتده صراط مستقيم
اصحابنى واهتدا ايده‌نى بيلورسز

سورة الانبياء مكية وهى مائة وخمس آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

(اقترب للناس حسابهم) ناسه حساب اولنملرى وقتى قريب اولديكه اول يوم قيامتدر انك قريب اولمسى
الله تعالى عندنده‌در ❁ انهم يرونه بعيداً ونراه قريباً ❁ انلر انى بعيد كوررلر بز ايسه انى قريب كوررز قولى
دلالتيله زيرا اول وعدينه خلف ايتمز ❁ ويستعجلونك بالعذاب ولن يخلف الله وعده ❁ انلر عذابى
استعجال ايدرلر الله تعالى وعدينه خلف ايتمز لابد اول عذاب موعودى انلره ايركوررا كرچه بر
زمانه نصكره ايسه‌ده ❁ زيرا هرآتى قريبدر اكرچه زمان استقبالى اوزانورسه‌ده بعيد اولوركه
منقرض وماضى اوله وزيرا دنيانك سالفنه نسبتله باقيسى اقصردر ❁ پيغمبريمز صلى الله عليه
وسلمك خاتم الانبياء اولمسى دلالتيله يعنى بعثى انكار ايدنلر شاننده نازل اولوبدر (وهم
فى غفلة معرضون) حالبوكه انلر حسابدن غفلتده انك امرينى تفكردن معرضلردر (مايأتيهم
من ذكر من ربهم محدث الااستمعوه وهم يلعبون) رب تعاليدن انلره شول نزولى محدث سنة
غفلت وجهالتدن اويندير ذكر كلسه تناهى غفلت وعواقب اموره نظردن فرط اعراضلرى
سببيله انى استهزاء واستحقار ايدر اولدقلرى حالده استماع ايدرلر (لاهية قلوبهم) قلبلرى
انى تأمل وتبصردن غافله اولديغى حالده (واسروا النجوى الذين ظلموا) ارالرنده تناجيلرين
اخفا ايدرلر انلركه تناجيده ظلم ايدر (هل هذا الابشر مثلكم) اشبو محمد دكل الا سزك كبى
بشردر بشر ايسه رسولمى اولور (أفتأتون السحر وانتم تبصرون) سز سحره حاضر اولوب

الامن اذن له الرحمن ورضى له قولاً) اولكونده كيمسه‌نك شفاعتى نفع ايتمز مكر الله تعالى اول كيمسه‌يه شفاعت ايتمكه
اذن ويره واول شفيعك قولندن راضى اوله (يعلم مابين ايديهم وماخلفهم ولايحيطون به علماً) الله تعالى مخلوقاتنك اولمش
واوله‌جق وكچمش وكله‌جك حاللرنى ٦٧ بيلور الله تعالى‌نك معلوماتنى كيمسه احاطه ايده‌مز (وعنت
الوجوه للحى وقد خاب
من حمل ظلماً) اولروز
حشرده مجرم ومشركلر
حى وقيوم اولان الله تعالى‌يه
ذل وخشوع ايله وارملر
ظلمله شركى حامل اولنلر
خائب اولدى) ومن يعمل
من الصالحات وهو مؤمن
فلايخاف ظلماً ولاهضماً)
كيمكه مؤمن اولديغى حالده
بعض صالح عمل ايشليه
اول كيمسه سيئاتى
آرتمه سندن و ثوابى
اكسلمه سندن قورقمز
(وكذلك انزلناه قرآناً
عربياً وصرفنا فيه من
الوعيد لعلهم يتقون او
يحدث لهم ذكراً)
بو وعيدى متضمن آيانمز
كبى عربى لغتله سكا قرآنى
انزال ايتدك واول قرانده
بزه طوفان ورجفه كبى
وعيدلرمزى تكرار
ايتدك شايدكه الله تعالى‌دن
خوف واتقا ايده‌لر ياخود
كچن وعيدلرمزى قرآن
آنلر ايچون ذكر ايتدكچه
متنصح اولرله (فتعالى الله
الملك الحق ولا تعجل
بالقران من قبل ان يقضى
اليك وحيه وقل رب زدنى
علماً) الله تعالى بر پادشاهدر كه امرى نافذ ذات وصفاتنده ثابت كال اوصافه احق صفات مخلوقاتدن عالى قول مشركلردن
منزهدر يامحمد سكا اول قرآنك وحيى تماما ابلاغ اولنمزدن مقدم اول قرآنى قراءته عجله ايتمه وديكه يارب بكا علمى زياده ايله ❁
مرويدركه جبريل عليه السلام برآيت كريمه كتوروب اوقوركن پيغمبر عليه السلام دخى اونوتميم ديو برابر اوقور ايدى

انى قبول ايدرميسز حالبوكه انك سحر ايديكن كورر وبيلورسز ❁ كأنه انك بشر اولمسى
رسالت ادعاسنده كاذب ايديكنه استدلال ايتديلر ❁ زيراكه اعتقادلرنده رسول ملكك
غيريدن اولمز ديرلر اويله اولسه كتورديكى خوارقى ومعجزاتى سحردر ديديلر ❁ اكا بناء
انك امرينى هدم وفسادينى عامهٔ ناسه اظهار ايدر شئ استنباطنده تشاورلرين اسرار ايتديلر
(قال ربى يعلم القول فى السماء والارض) يامحمد ديكل كه بنم ربم جل شانه سماده وارضده
قولك سرينى وجهرينى بيلور قولى بليجك انكله فعلك دخى بلنمسى اظهر اولور (وهو السميع
العليم) اول الله تعالى انلرك اقوالن ايشيدر احوالن بيلور اسرار واضمارلرى اكا خفى اولمز
(بل قالوا اضغاث احلام) انلر قرآنى سحردر ديدكلرندنصكره خلط كلام ايدوب اخلاط
احلام كاذبه‌دركه انى منامده كورر انك تأويلى اولمز (بل افتراه) بلكه انى تلقاء نفسندن
اختلاق ايدر (بل هو شاعر) بلكه اول شاعردر ديديلر ❁ يعنى مشركلر پيغمبريمز صلى الله
عليه وسلمه قرآن شاننده قوللرين اقتسام ايتديلر انلرك كيمى انى اضغاث احلام وكيمى فريه
وكيمى سحردر وكيمى شعردر ديديلر (فليأتنا بآية كما ارسل الاولون) اعدى اكر محمد رسالت
دعواسنده صادق ايسه بزه آيت كتورسن نتكيم رسل اولون آيات كتوردكلرى كبى الله
تعالى انلره جوابده ديديكه (ماآمنت قبلهم من قرية اهلكناها أفهم يؤمنون) اول مشركيندن
اول هيچ برقريه اهلى كه اقتراح ايتدكلرى آياتى رسوللرى كتوردكلرنده ايمانه كلميوب بز انلرى
هلاك ايتمشدك اشبو مشركين ايسه انلردن اطغادر اقتراح ايتدكلرى آياتك كلمسيله ايمانه‌مى
كلورلر حالبوكه بز انلرى استئصال الله هلاكلرين مراد ايتمزز ❁ زيراكه بوامت قيام ساعته
دكين استئصال اولنمامغه موعوده‌در اول اجلدن انلر اقتراح ايتدكلرى آياتى كتورمزز ❁
بعده مشركينك اشبو محمد سزك كبى بشردر ديو رسالته انكارلرينه جوابده دينلديكه
(ومارسلنا قبلك الارجالا نوحى اليهم) يامحمد سندن اول امم سابقه‌يه كوندرديكمز رسوللر
رجال ايديلركه بز انلره وحى ايدردك يوخسه ملائكه دكل ايديلر (فاسألوا اهل الذكران كنتم
لاتعلمون) اعدى اهل كتاب علماسنه سؤال ايدك رسوللر بشر ايديكنى سزه خبر ويرەلر
اكر انى سز بيلمزسكز زيرا انلر انى انكار ايتمزلر اكر محمد عليه السلامك نبوتن انكار
ايدرلرسه‌ده الله تعالى مشركينه امر ايلديكه رسل متقدمه‌نك حالندن اهل كتابه سؤال ايده‌لر
تاكه شبهه‌لرى زائل اوله ❁ زيراكه مشركون پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمك امرنده اهل
كتابله مشورت ايدوب قوللرينه اينانورلردى زيراكه جم غفيرك اخبارى علم ايجاب ايدر
اكرچه كفار ايسه‌لرده (وماجعلناهم جسدا لايأكلون الطعام) ورسل متقدمينى بز اجساد
قيلمدق كه ملك كبى اكل وشرب ايتميه‌لر (وما كانوا خالدين) ودنياده دخى دائمين اولمديلر
(ثم صدقناهم الوعد فانجيناهم ومن نشاء واهلكنا المسرفين) بعده آنلره وعدمزده صدق
ايدوب انبيانى ومؤمنلردن ديلديكمز كسنه‌لرى انجاء ومشركينى اهلاك ايتدك (لقد انزلنا

عجله ایتمه تمام دکله دیمك ایلهنهی اولنمش اوله یاخود تبلیغنده اجمال اوزره عجله ایتمه دیمك اوله (ولقدعهدنا الی آدم من قبل
فنسی ولم نجدله عزماً) بوندن مقدم بز آدمه وحی وامر ایتدککه بوشجرهنك ثمرهسندن یمه آدم اول امری اونوتدی
آنك اول کناهه عزیمتی قصدی بولمدق بلکه اونوتمقله یاعدم صبرله اولدی (واذ قلنا للملائکة اسجدوا
لادم فسجدوا الاابلیس
ابی فقلنا یاآدم ان هذا
عدولك ولزوجك فلا
یخرجنکمامن الجنة فتشقی)
ملکلره آدمه سجدهایله
امرایتدکمزده آنلر سجده
ایدوب ابلیس سجدهدن
ابا ایتدی دیدککه یا آدم
بوابلیس سکا وزوجهکه
دشمندر آندن حذر
ایدك که سزی جنتدن
اخراجه سبب اولمیهنا که
دنیاده معاش طلبیله زحمته
اوغرهمیهسز (ان لك الا
تجوع فیها ولاتعری وانك
لاتظمؤ فیها ولاتضحی)
اول جنتده سکا آچ
وچپلاق اولمق یوقدر
وسن آنده صوسز اولمز
وکونش سیجاغی
چکمزسین (فوسوس الیه
الشیطان قال یاآدم هل
ادلك علی شجرة الخلد
وملك لایبلی) شیطان آکا
وسوسه ایدوب دیدیکه
یاآدم سکا برشجره دلالت
ایدهیمکه آندن اکل
ایدرسك ابدی جنتده
قالورسین وزوال ایرمز
دولته نائل اولورسین
(فاکلا منها فبدت لهما
سواتهما وطفقا یخصفان علیهما من ورق الجنة وعصی آدم ربه فغوی) آدم وحوا اول شجرهدن اکل ایتدیلر (ویل)
درعقب اوزرلرندن جنت لباسلری کیدوب عریان قالدیلر وجنتك انجیر یپراقلریله ستر عورت ایتدیلر آدم ربسنك امرینه
مخالفتله خلود مطلوبندن بیبهره اولدی (ثم اجتبیه ربه فتاب علیه وهدی) صکره ربی عزشانه آنی توبهیه حمل ایله انتخاب

الیکم کتابا فیه ذکرکم) بز سزه برکتاب انزال ایتدك که عز وشرفکز ویاموعظهکز ویامکارم
اخلاقدن مطلوبکز اولان حسن ذکرکز اندهدر (أفلا تعقلون) فهم ایتمزمیسکز که
اکا ایمان کتورهسز (وکم قصمنا من قریة کانت ظالمة وانشأنا بعدها قوما
آخرین) چوق قری اهلیکه ظالملر ایدیلر بز انلری قصم ایدوب انلردنصکره قوم آخرین
انشا وانلرك مکانلرینه اسکان ایتدك (فلما احسوا بأسنا اذاهم منها یرکضون) وقتا که اول
ظالملر بزم عذابمزی حاسهٔ بصرله کوردیلر همانذم سرعتله اول قریهلردن قاچدیلر
(لاترکضوا وارجعوا الی ماأترفتم فیه ومساکنکم لعلکم تسألون) انلره ملائکه لسان حال
ویا لسان مقالله استهزاء طریقی اوزره دیدیلرکه سرعتله قاچوب کتمکز بلکه رجوع ایدك
نعم وتلذذدن اکا که انکله بطر ایدردیکز ومسکنلریکزهکه انده ساکن اولوردیکز تاکه
اعمال خبیثهکز سببیله سزه نازل اولان شدائددن سؤال اولنهسز (قالوا یاویلنا انا کنا
ظالمین) وقتا که انلر عذابی کوروب وجه نجاتی کورمیجك دیدیلرکه ویل بزه کیم بز ظالملر
ایدك (فما زالت تلك دعواهم حتی جعلناهم حصیدا خامدین) اشبو کلامی تردیدن
زائل اولمدیلر حتی بز انلری زرع محصود کبی سیوفله میتین اولدقلری حالده حصید
قیلدق دینلدیکه اشبو آیات یمنده حضورا نام قریهنك اهلی شاننده نازل اولوبدرکه انلر
عرب ایدیلر الله تعالی انلره برنبی کوندروب انلری دینه دعوت ایدیجك انی تکذیب وقتل
ایتدیلر اویله اولسه الله تعالی اوزرلرینه بخت نصری تسلیط ایدوب اول انلرك کیمین قتل
وکیمین اسیر ایتدی منهزم اولوب فراره یوز طوتدیلر ملائکه انلره استهزاء طریقیله اوزره
ذکر اولنان کلامی سویلدیلر بخت نصر آردلرینه دوشوب انلری قلیجدن کچوردی جو
سمادن برندا کلدیکه اشبو انبیای قتلکز جزاسیدر دیو ایشیدلدی اول حالتده کناهلرینه
اعتراف ایتدیلر والحال اول آنلره نفع ایتمیوب خائب وخاسر کتدیلر (وماخلقنا السماء
والارض ومابینهما لاعبین) سماء وارضی وایکیسی اراسندهکی خلائقی عبث وباطل خلق
ایتمدك بلکه مصالح دینیه ودنیویه ایچون خلق ایتمشزکه عبادمز انکله وحدانیتمزه استدلال
ایدهلر واندهکی منافع ومرافقله ضرورت واحتیاجلرین دفع ایدهلر (لو اردنا ان نتخذ
لهوا لاتخذناه من لدنا) اکر لهو اتخاذین اراده ایتسهوز بزانی حضرتمزه لائق مجرداتدن
اتخاذ ایدردك یوخسه اجسام مرفوعه واجرام مبسوطهدن دکل سقوفك رفع وتزویقنده
وفرشك تسویه وتزیینندهکی عادتکز کبی ۞ دینلدیکه لهو یمن لغتنده ولددر وبرقولده
زوجهدر مراد نصارینی رددر (ان کنا فاعلین) اکر انی ایدر اولسهوز لکن ایتمزز
(بل نقذف بالحق علی الباطل فیدمغه فاذا هو زاهق) بلکه شانمزدندرکه شول حدك
جملهسندن اولان حق لهوك عدادندن اولان باطل اوزره تغلیب ایدوب اول حق باطلی
محو ایدر کوررسککه اول باطل هالك وزائلدر (ولکم الویل مما تصفون) یامعشر کفار

ایتدی وتوبه ایتمکله توبهسنی قبول ایتدی وتوبه اوزره ثباته هدایت ایتدی (قال اهبطا منها جمیعا بعضکم لبعض عدو فاما
یاتینکم منی هدیً فمن اتبع هدای فلایضل ولایشقی) الله تعالی آدم وحوایه دیدیکه ابلیس ایله جملهکز جنتدن یره اینك
ابلیس ایله سز وذریتکز بعضکز بعضکزله دشمن اولك بندن سزه کتاب ورسول کلدکده کیمکه بنم
کتاب ورسولمه اتباع
ایدرسه اول دنیادهضلالته
وآخرتدهشقاوته دوشمز
(ومن اعرض عن ذکری
فان له معیشةً ضنکا) کیمکه
هدایته سبب اولان
ذکرمدن یاکتاب
ورسولمدن اعراض ایده
آنکیچون حرص وکسب
حرام ایله معاش طارلغی
یاخود قبر طارلغیله عذاب
واردر (ونحشره یوم القیمة
اعمی قال رب لم حشرتنی
اعمی وقد کنت بصیراً) اول
معرضی قیامتده بز اعمی
حشر ایدهرز اول دیرکه
یارب نیچون بنی اعمی حشر
ایتدك حال بوکه بن دنیاده
کورر ایدم (قال کذلك
اتتك آیاتنا فنسیتها وکذلك
الیوم تنسی) الله تعالی
بیورهکه سنك جزاك
بویلهدر سکا دنیاده
قدرتلرمزه دلالت ایدر
آیتلرمز کلدکده کوزیکی
قپایوب ترك ایتدك سنك
ترکك کبی بوکون عذابده
ترك اولنورسین (وکذلك
نجزی من اسرف ولم یؤمن
بآیات ربه ولعذاب الاخرة
اشد وابقی) واول معرضلر
کبی حدی تجاوز ایدوب شرك اوزره اولنلره وربسنك آیتلرینه ایمان ایتمیوب تکذیب ایدنلره دخی جزا ایدهرز البته دنیاده
وقبردهکی عذابدن آخرت عذابی اشد وعلی الدوام باقیدر (افلم یهدلهم کم اهلکنا قبلهم من القرون یمشون فی مساکنهم ان
فی ذلك لآیات لاولی النهی) آیا مکه مشرکلرینه هدایته عبرت اولمدیمیکه آنلردن مقدم ثمود وعاد ولوط قومی کبی نیجه قرون

ویل وشدت عذاب سزه کیم الله تعالینی اکا لائق اولمیان شئ ایله وصف ایدرسز
(وله من فی السموات والارض) سموات وارضده اولان خلقك کلیسی اول الله تعالینك
خلق وملکیدر (ومن عنده لایستکبرون عن عبادته ولایستحسرون) اول الله تعالی عندنده
کرامتله مقربین منزلندهکی ملائکه اکا عبادتدن تعظم ایتمزلر وبورلمزلر (یسبحون اللیل
والنهار لایفترون) کیجهده وکوندزده الله تعالینی تسبیح وتقدیس ایدرلر انلره اندن فتور
کلمز ۞ زیرا که ملائکهیه تسبیح بنی آدمك نفسی منزلندهدر (ام اتخذوا آلهة من الارض هم
ینشرون) یوخسه انلر جواهر ارضدن آلههمی اتخاذ ایتدیلرکه انلر امواتی دیر کورر
زیرا که الوهیته مستحق اولمز الا اولکه احیایه وعدمدن ایجاده قادر اوله (لوکان فیهما
آلهة الاالله لفسدتا) سماء وارضده الله تعالیدن غیری آلهه اولیدی اول سماء ارض ایکیسی
بیله باطل اولیدی وایکیسی بینندهکی اشیایه فساد ایردی آلهه بیننده تمانع اولدیغیچون
زیرا برامرکه ایکیدن ویا اکثردن صدور ایده انده انتظام اولمز بعده الله تعالی کندونی
تنزیه ایدوب دیدیکه (فسبحان الله رب العرش عما یصفون) الله تعالیکه عرشك ربیسیدر
مشرکلرك اکا لائق اولمیان شئ ایله وصفلرندن منزه وعالی اولدی (لایسئل عما یفعل)
اول الله تعالی ایشلدیکندن سؤال اولنمز ۞ زیرا که اول مالك حقیقیدر خلقنده دیلدیکن
ایشلر اما که اندن استکشاف وجهی اوزره سؤال اولنمسه جائز اولور ۞ قال رب انی یکون لی
غلام ۞ دلالتیله و(وهم یسئلون) اما که خلق اعمال وافعاللرندن سؤال اولنورلر زیرا
ممالیك وعبیددرلر (ام اتخذوا من دونه آلهة) الله تعالینك غیری آلههمی اتخاذ ایتدیلر
(قل هاتوا برهانکم هذا ذکر من معی وذکر من قبلی) یامحمد انلره دیکلکه اول قولکز
اوزره عقل ویا نقلدن برهانکزی کتورك زیرا که دلیل اولمیان شئ ایله قول صحیح اولمز
حالبوکه سزك قولکز بطلانه دلیل عقلی ونقلی تطابق ایدوبدر اشبو قرآنکه ربمدن بکا
نازل اولوبدر بنمله دینم اوزره اولانلرك وبندن اوکدین کچنلرك والله تعالیدن نازل اولان
کتابلرك خبریدر نظر ایدك که انلرده توحیدله امر ونهی اشرا کدن غیری بولورمیسز
وقتا که توحید بعثت رسلك صحتنه وکتب انزالنه متوقف اولمدیسه انده نقلله استدلال
صحیح اولدی (بل اکثرهم لایعلمون الحق فهم معرضون) بلکه انلرك اکثری حق بیلمزلرکه
حقله باطل بینی تمییز ایدهلر اویله اولسه انلر توحیددن واتباع رسولدن معرضلردر
(وماارسلنا من قبلك من رسول الانوحی الیه انه لااله الاانا فاعبدون) یامحمد سندن اول
ناسه هیچ بر رسول کوندرمدك که الا اکا وحی ایدردك که بندن غیری معبود بالحق اله
یوقدر ۞ ایدی بنی توحید ایدك هیچ احدی بکا اشراك ایتمکز (وقالوا اتخذ الرحمن ولدا
سبحانه بل عباد مکرمون) بعض کفار الله تعالی ولد اتخاذ ایتدی دیدیلر ۞ نتکیم خزاعه
ملائکه بنات اللهدر دیو افترا ایتدیلر الله تعالی انلرك اول وصفندن منزهدر بلکه ملائکه

اهلاك ایتمشز تجارت ومسافرتله آنلرك مسکنلرینه اوغرایوب کوررلر آنلرك بویله هلاك اولملرندن عقول کامله صاحبلرینه
علامات وعبرتلر واردر (ولولا کلمة سبقت من ربك لکان لزاماً واجل مسمی) اکر بوامته عذاب اولنمق اجل مسمی اولان
قیامته تأخیر اولنمسنه ربکدن حکم سبقت الهی ایتمش اولمسه ٧٠ قرون ماضیه‌یه اولدیغی کبی بونلره دخی دنیاده
عذاب لازم اولوردی
(فاصبر علی مایقولون
وسبح بحمد ربك قبل
طلوع الشمس وقبل
غروبها ومن اناء اللیل
فسبح واطراف النهار
لعلك ترضی) یامحمد اهل
مکه‌نك سنك حقکده
دیدکلرینه صبرایت وربك
تعالی‌نك توفیق وهدایتنه
حامد اولدیغك حالده
طلوع شمسدن مقدم صباح
نمازینی قیل وکونش
غروبندن مقدم ایکندو
نمازینی قیل وکیجه‌نك
ساعاتنده اخشام ویاتسو
نمازلرینی قیل وکوندزك
اطرافیکه نهارك
نصف اولنه نهایت
ونصف آخرینه بدایت
یعنی زوالدر اول وقتده
اویله نمازینی قیل اول
رجا ایله که انك سببیله
نائل اوله‌جغك امتکه
شفاعتکدن راضی اوله‌سین
(ولاتمدن عینیك الی
مامتعنا به ازواجاً منهم
زهرة الحیوة الدنیا لنفتنهم
فیه ورزق ربك خیروابقی)
نظر ایتمه کفاره ویردکمز
مال وزینت ومتاع
دنیایه‌که بز انلری انکله ابتلاقیلمشز اول نعمتلره شکر ایتمدکلرندن بز انلره آخرتده عذاب ایدرز سنك ربك (هرنفس)
جل شانه سکا دنیاده ویردیکی نبوت وسعادت وآخرتده آماده ایتدیکی کرم ودولت انلره دنیاده ویردیکی زینت ومالدن
خیرلو وباقیدر ※ ابورافعدن نقل ایله روایت اولندیکه برکون حضرت پیغمبر علیه السلامه مسافر کلوب نزد دولتلرنده

انك عباد مکرمینیدر عبودیت ایسه ولادته منافیدر (لایسبقونه بالقول وهم بامره یعملون)
الله تعالی‌یه قولده سبقت ایتمزلر اول امر ایتمینجه بر شیء تکلم ایتمزلر بلکه قول وفعلده
انك امریله عمل ایدرلر (یعلم مابین ایدیهم وماخلفهم) الله تعالی انلرك عمل ایتدیکن وعمل ایده‌جکن
بیلور (ولایشفعون الالمن ارتضی) اول ملائکه شفاعت ایتمزلر الا اهل ایماندن شول کمسه
ایچونکه الله تعالی انکیچون شفاعت ایتملرینه رضاسی اوله (وهم من خشیته مشفقون)
ومع ذلك انك هیبتندن خائفلردر انك مکرندن امانده اولمزلر (ومن یقل منهم انی اله من دونه
فذلك نجزیه جهنم کذلك نجزی الظالمین) ملائکه وسائر خلایقدن اول کمسه که الله تعالیدن
غیری بن الهم دیه بز اکا جهنمی جزاء ایدرز شول الوهیت وعبادتی غیر موضعنه وضع
ایدن ظالملره بز بویله جزا ایده‌رز (أولم یر الذین کفروا ان السموات والارض کانتا رتقا
ففتقناهما) کافرلر خبر ویرلمدیلرمیکه سموات وارض بربرینه منضمه وملتحمه ویا حقیقت
متحده ایدی ایکیسنی بری برندن تفریق ایتدك وهوائله ارالرین فصل ایتدك ویاخود سمواتك
جمیعی متحده ایدی تحریکات مختلفه ایله فتق ایدوب افلاك ایلدی وارضون دخی متحده
ایدی کیفیات واحوالی اختلافیله طبقات ویااقالیم قیلندی ویاخود سما امطار ایتمز وارض
انبات ایتمزدی اویله اولسه سما مطرله وارض نباتله فتق اولندی ※ وجعلنا من الماء کل شیء
حی ※ حیواندن هرشیئی بز مادن خلق ایتدك انده نبات وشجر داخل اولور زیرا که ماء
هرشیئك حیاتنه سببدر ※ مفسرون دیدیلرکه هر شیئکه انده حیات اوله اول مادن خلق
اولنوبدر یعنی ماء انك اعظم موادیدر اکر دینورسه که الله تعالی حیاتك بعضی مائك غیریدن
خلق ایدوبدر دینلدیکه انکله مراد ارضده اولان اکثر احیاء ماءدن خلق اولنوبدر
ویاخود بقاسی مائله‌در (أفلایؤمنون) بونك کبی آیات ظهوریله انلر ایمانه کلمزلرمی (وجعلنا
فی الارض رواسی ان تمید بهم) وبز ارضده جبال ثوابت قیلدقکه اول انلرکله میل ایتمیه
(وجعلنا فیها فجاجا سبلا لعلهم یهتدون) واول جبالده ککیش یوللر قیلدق تا که ناس
مصالحلرینه کیده‌لر (وجعلنا السماء سقفا محفوظا) وبز سمایی بر سقف قیلدق که سقوطدن
محفوظدر ویا شیاطیندن شهبله محفوظدر (وهم عن آیاتها معرضون) والحال کفار اول
سماده خلق اولنان شمس وقمر ونجوم وسائر آیاتدن معرضلردر انده تفکر ایدوب انکله
معتبر اولمزلر (وهوالذی خلق اللیل والنهار والشمس والقمر کل فی فلك یسبحون) اول الله
تعالیدرکه لیل ونهاری وشمس وقمری خلق ایلدی اول شمس وقمردن هر بری فلکنك
سطحنده سرعتله سیر ایدرلر سابحك سطح ماء اوزره سرعت سیری کبی (وماجعلنا لبشر
من قبلك الخلد أفأن مت فهم الخالدون) یامحمد سندن اوکدن کچنلره دنیاده خلود تقدیر
ایتمدك سنکیچون تقدیر ایتمدیکمز کبی ※ اعدی سنك موتکه انتظار ایدنلر غفلت وجهالت
ایدرلر سن اولوب انلر دنیاده قالورلرمیکه سنك موتکه سوینه‌لر (کل نفس ذائقة الموت)

طعامدن برشی بولنمامغله بنی بر یهودی‌یه کوندردیکه بکا برمقدار دقیق ویرسون غرهٔ رجبده بهاسنی ادا ایدرم بیوردی
یهودی‌یه واروب بو خصوصی افاده ایلدیکمده یهودی بکا رهن ویرمدکجه ویرمم جوابنی ویردی بو جوابله عودتمده پیغمبر
علیه السلام زرهنی رهن کوندروب ٧١ دقیق آلدقدیدی قلب مبارکلرینه تسلیه جهتیله بو آیت کریمه نازل اولدی
(وأمر اهلك بالصلوة
واصطبر علیها لانسئلك
رزقا نحن نرزقك والعاقبة
للتقوی) یامحمد اهل بیت
وامتکه نماز ایله امر
ایت و ضیق معاشه
صبر ایدك کندیکك وانلرك
رزقنی ویرمکه سعیکی
استمزز بلکه سکا وانلره
رزقی بز ویررز سن قلبکله
آخرت امرینه اهتمام ایله
وعاقبت مستحسنه متقیلر
ایچوندر (وقالوا لولا یأتینا
بآیة من ربه اوتأتهم بینة
مافی الصحف الاولی) مکه
مشرکلری دیدیلرکه
نولیدی محمد ربسندن بزم
استدیکمز بر معجزه
کتوریدیکه انك صدقنه
دلالت ایدیدی توریة
انجیل وسائر کتب سماویه‌ده
اولان عقاید واحکامك
کلیسی قرآنده کلمدیمی
و اول قرآنی کتورن اول
کتب سماویه‌یی کورمامش
وکیمسه‌دن تعلم ایتمامش
امی ایکن فصحای عرب
انك برسوره‌سنی کتور-
مکدن عاجز ایدیلر بوعظیم
معجزه دکلمی یاخود امم
سالفه بونلرکبی اقتراح
معجزه طلب واتیانده تعندلرندن ینه عدم تصدیقیله نیجه هلاك اولدقلرینی اشتمدیلرمی (ولو انا اهلکناهم بعذاب من
قبله لقالوا ربنا لولا ارسلت الینا رسولا فنتبع ایاتك من قبل ان نذل ونخزی) اکر بز اول مشرکلری بعثت محمد ونزول
قرآندن مقدم عذابله هلاك ایدیدك البته قیامتده انلر دیه‌لردیکه یاربنا بزه پیغمبر وآیات کوندرمش اولیدك بوکون بزه

هرنفس جسدندن مفارقت مرارتن ذوق ایدیسردر (ونبلوکم بالشر والخیر فتنة) بز سزی
شدت ورخاء وصحت وسقم وغنا وفقرله وبالجمله سزی محبوب ومکروهکز اولان اشیا
ایله اختبار ایده‌رز تا که محبوبکزده شکرکز ومکروهکزده صبریکزه نظر ایده‌رز (والینا
ترجعون) بوندنصکره بزه رجوع ایدرسز شکر وصبردن وجوده کلان حالاتکز اوزره
سزه جزا ایدرز ※ اشبونده ایما واردرکه حیاتله مقصود اولان ابتلادر وثواب
وعقابه تعریضدر قضاء سابق تقریر ایچون (واذا رآك الذین کفروا ان یتخذونك الاهزوا)
کافرلر سنی کوردکارنده هزؤ اتخاذ ایدرلر ودیرلرکه (اهذا الذی یذکر آلهتکم) اشبودرکه
آلهه‌کزی سوء ایله ذکر ایدر (وهم بذکر الرحمن هم کافرون) حالبوکه انلر الله تعالینك
وحدانیتنی وبعث رسل وارسال کتبله خلقك ارشادینی منکرلردر ※ اعدی هزؤ اولنمغه
انلر احقدر (خلق الانسان من عجل) انسان فرط استعجال وقلت تأنیسی اولدیغیچون
کأنه عجله‌دن خلق اولنوبدر حالبوکه انسانده عجل خلق اولنوبدر روایت اولندیکه وقتا که
آدم علیه السلامك باشنه وکوزلرینه روح داخل اولوب جنتك ثمارینه نظر ایلدی وروح
جوفنه دخولنده طعام اشتها ایلدی وروح ایاقلرینه ایرمدن صیچرادیکه جنتك ثمارینه
ایریشه قادر اولمیوب دوشدی وبر قوم دیدیلرکه معناسی الله تعالی آدمی تعجیلدن خلق
ایلدی ※ زیرا که اول هرشیئدنصکره جمعه کوننك آخرنده کونش باتمزدن اول خلقنده
اسراع اولندی باشی روحله حیات بولیجق دیدیکه یارب کونش باتمزدن اول بنی خلقه
تعجیل ایت دیو رجا ایلدی ※ دینلدیکه یعنی آدم علیه السلام ترتیبسز سرعت وتعجیل
اوزره خلق اولندی یوخسه سائر آدمیین کبی نطفه وعلقه ومضغه وانك غیری اشیاده
ترتیب رعایتیله دکل وبرقوم دیدیلرکه عجله‌دن مراد طیندر (سأریکم آیاتی فلاتستعجلون)
یامشرکین سزه نقماتمی دنیاده یوم بدرده وآخرتده نارده کوستررین ※ اعدی بکا استعجال
ایتمکز ویوم قیامتك وقوعك استعجال ایتدیلر (ویقولون متی هذا الوعد ان کنتم صادقین)
ودیدیلرکه وعد ایتدیککز یوم قیامت نه وقتده اولور بزه خبر ویرك اکر وعدکزده
صادقلر ایسه‌کز دیو پیغمبریز صلی الله علیه وسلمه واصحابنه خطاب ایتدیلر (لویعلم الذین
کفروا حین لایکفون عن وجوههم النار ولا عن ظهورهم ولاهم ینصرون) اول وقت
موعدی استعجال ایدن کافرلر بیلسه‌لردی شول وقتکه نار هرجانبلرندن احاطه ایده
اوکلرندن واردلرندن انی دفعه قادر اولمیه‌لر وانی انلردن منع ایدر ناصر بولمیه‌لر کفرلری
اوزره اقامت ایتمزلردی واول وقت موعودك کلمسین استمزلردی (بل تأتیهم بغتة فتبهتهم
فلایستطیعون ردها ولاهم ینظرون) بلکه اول موعود انلره فجأة کلوب انلری مبهوت
ومتحیر ایدر حتی که انك ردینه قادر اولمزلر ومهلت دخی ویرلمزلر (ولقد استهزئ برسل
من قبلك فحاق بالذین سخروا منهم ما کانوا به یستهزؤن) یامحمد سندن اول کچن رسوللری

بو ذلیلك ورسوایلق کلمزدن مقدم بز اول پیغمبره و آیاته اتباع ایدردك (قل کل متربص فتربصوا فستعلمون من اصحاب الصراط السوی ومن اهتدی) یا محمد انلره دیکه بزدن و سزدن هر بریمز بر برلرمزك حالنه منتظرلرز سزدخی انتظارده اولك یقینده یعنی یوم قیامتده معلومکز اولور که حقیقتده صراط مستقیم صاحبلری ﴿ ٧٢ ﴾ کیمدر وحقه یول بولمش کیمدر ❁ اول حضرت پیغمبر علیه السلامدر که هم یول بولدی وهم یول کوستردی

❁ سورة الانبیاء وهی مائة واحدی عشر آیة ❁

❁ بسم الله الرحمن الرحیم ❁
(اقترب للناس حسابهم وهم فی غفلة معرضون) ناسك اعماللری حسابی وقتیکه قیامتدر یقین اولدی انلر اول حساب و مؤاخذه‌دن غفلتده وانی تفکردن اعراضده‌درلر (ما یأتیهم من ذکر من ربهم محدث الا استمعوه وهم یلعبون) انلره ربلرندن پند ونصیحتی مشتمل بر یکی ذکر کلسه انی انجق پیغمبردن دکلیوب اندن اعراضله اویون و استهزا ایدرلر (لاهیة قلوبهم واسروا النجوی الذین ظلموا هل هذا الا بشر مثلکم افتأتون السحر وانتم تبصرون) انلرك قلبلری غیری شیئله مشغول وتأملدن غافل اولدقلری حالده شرك ومعصیتله کندولرینه ظلم ایدنلر آرالرنده کیزلو مشورت ایدوب بو محمد ملك اولمیوب سزك کبی آدم دکلمی بشر رسالته شایان دکلدر انك کلامنك (متکرون) سحر اولدیغنی بیلورکن سز سحره کیدوب قبول ایدرمیسز دیرلر (قال ربی یعلم القول فی السماء والارض وهو السمیع العلیم) پیغمبریمز علیه السلام ربم تعالی سما وارضده کیزلو و آشکار کلامی بیلور اول ایشیدیجی وبیلیجیدر دیدی (بل قالوا

قوملری استهزاء ایتدیلردی انلره استهزالری مقابله‌سنده سوء جزالری نازل اولدی ❁ اعدی سندخی قومکك استهزاء واذالرینه صبر ایلکل که ربك جل شانه انلره جزالرین ایدر (قل من یکلؤکم باللیل والنهار من الرحمن) یا محمد مستهزئین اولانلره دیکل که کیجه‌ده وکوندزده الله تعالینك بأسندن سزی کیم حفظ ایدر اکر اول انی سزه اراده ایتسه (بل هم عن ذکر ربهم معرضون) بلکه انلر رب تعالینك ذکرندن معرضلردر قلبلرینه اول خطور ایتمز قنده قالدیکه انك خوفندن خوف ایده‌لر (ام لهم الهة تمنعهم من دوننا) یوخسه انلرك الهه‌لریمی واردرکه بزم عذابمزدن انلری منع ایده‌بیله (لا یستطیعون نصر انفسهم ولاهم منا یصحبون) بلکه اول الهه‌لری کندیلرینك نفعنه قادر دکللردر فکیف که عابدلرینك نفعنه قادر اوله‌لر ونه انلر بزم عذابمزدن اجاره اولنورلر (بل متعنا هؤلاء واباءهم حتی طال علیهم العمر) بلکه اول کفاره وآبالرینه بز استدراج وجهی اوزره نعم عاجله ایله تمتیع ایدوب اعماره مقدره‌لری ایله امهال ایتدك حتی ظن ایتدیلرکه اول حالت انلردن زائل اولمیه واول انلره صددنده اولدقلری سوء افعاللری سببیله اوله ❁ اعدی انلره اول امل کاذبدر (افلا یرون انا نأتی الارض ننقصها من اطرافها) اهل مکه کورمزلرمیکه ارض کفره‌یی بز ایدیء مسلمین ایله اخذ وفتح ایدوب مکه‌نك اطرافنده اراضیء کفره‌یی اکسلدیرز مسلمین دیارینی آرتوریرز (افهم الغالبون) انلرمی غالبلردر یوخسه بزمی بلکه غالب الله تعالیدر انلر مغلوبدر (قل انما انذرکم بالوحی) دیکل که بن سزی بکا نازل اولان قرآنله انذار ایدرین (ولا یسمع الصم الدعاء) حالبوکه انذار آیتلریله اولان اعانه دعوتی ایشتمز اولکه حق استماعدن تصامم ایده (اذا ما ینذرون) شول وقتنکه انذار اولنه‌لر (ولئن مستهم نفحة من عذاب ربك لیقولن یاویلنا انا کنا ظالمین) اکر ربك جل شانه‌نك عذابندن انلره ادنی شیء مس ایتسه نفسلری اوزره ویلاه دعا ایدوب ظلملرینه اعتراف ایلیه‌لردی (ونضع الموازین القسط لیوم القیامة فلا تظلم نفس شیئا وان کان مثقال حبة من خردل اتینا بها) یوم قیامت ایچون بز عدل میزانلرین وضع ایده‌رزکه انده صحائف اعمال وزن اولنه هیچ بر نفس حق مقدارندن برشیء ظلم اولنمز اکرچه حقی بر خردل دانه‌سی اغرنجه ایسه‌ده بز انی احضار ایده‌رز (وکفی بنا حاسبین) حساب واحصایه بز کفایت ایده‌رز (ولقد آتینا موسی وهرون الفرقان وضیاء وذکری للمتقین) موسی وهارونه بز کتاب ویردك که اول حق وباطل بینینی فارقدر وعبرت وجهالت ظلماتنده ضیادر انکله استضائه اولنور وذکردرکه متقیلر انکله اتعاظ ایدرلر ویا شرایعدن احتیاج اولدقلری اشیانك ذکریدر (الذین یخشون ربهم بالغیب) که انلر ربلرین کورمزلر ایکن اندن خوف ایدرلر ویاخود خلوتلرنده الله تعالیدن خوف ایدرلر جلوتلرنده کی خوفلری کبی (وهم من الساعة مشفقون) ومع ذلك احوال قیامتدن خائفلردر (وهذا ذکر مبارك انزلناه افانتم له

اضغاث احلام بل افتریه بل هو شاعر فلیأتنا بآیة کما ارسل الاولون) بلکه انلر مقدم قرآن سحردر دیدکلرندن صکره پریشان رؤیادر وصکره کندندن یاپمه الله تعالی‌یه افترادر بعده دونوب شاعردر امدی اکر رسالت دعواسنده صادق ایسه اولکی پیغمبرلرك کتوردکلری معجزه ﴿ ٧٣ ﴾ کبی بزه بر معجزه کتورسون دیدیلر (ما امنت قبلهم من قریة اهلکناها افهم یؤمنون) بونلردن مقدم اولان اهل قریه‌یه استدکلری معجزه‌یی ویردیکمزده ایمانه کلمیوب انلری هلاك ایتمشیدك آیا بوصنا دیدمکه ایمان ایدرلرمی مع هذا بونلر انلردن سخت دل وطاغیدرلر (وما ارسلنا قبلك الا رجالا نوحی الیهم فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون) یا محمد سندن مقدم کوندردیکمز پیغمبرلر ملك اولمیوب انجق رجال « انسان » ایدیلرکه بز انلره وحی ایدردك اهل کتاب علماسنه سؤال ایدك رسوللرك بشر ایدوکنی سزه خبر ویرسونلر اکر سز بیلمزسه‌کز (وما جعلناهم جسدا لا یأکلون الطعام وما کانوا خالدین) ومقدمکی پیغمبرلری بز یمز ایچمز جسد قیلمدق ودنیاده دائم دخی اولمدیلر (ثم صدقناهم الوعد فانجیناهم ومن نشاء واهلکنا المسرفین) بعده انلره وعدمزده صدق ایدوب انبیایه ومؤمنلردن دیلدیکمز (١٠) کمسنه‌لره نجات ویروب مشرکاری هلاك ایتدك (لقد انزلنا الیکم کتابا فیه ذکرکم افلا تعقلون) بز سزه بر کتاب کوندردککه سزك عز وشرفکز یاپند وموعظه‌کز اول کتابده‌در سز تعقل ایتمزمیسکزکه اکا ایمان ایده‌سز (وکم قصمنا من قریة کانت ظالمة وانشأنا بعدها قوما آخرین) چوق قریه اهلیکه ظالملر ایدیلر بز

منکرون) اشبو قرآن ناسك دین ومصالحلرنده احتیاج اولدقلری امورك ذکریدر مبارکدر وخیر کثیردرکه بز آنی محمده انزال ایتدك یا اهل مکه سز اکا انکار ایدرمیسز (ولقد آتینا ابراهیم رشده من قبل) بز ابراهیمه وجوه صلاحه اهتدا ومعرفت ویردك بلوغندن اول شول حینده‌که صغیر ایکن سربدن چیقدی ویا موسی وهاروندن اول اکا نبوت ویردك (وکنا به عالمین) حالبوکه بز انك ویریکمزه اهل ایدیکن ویاخود محاسن اوصاف ومکارم خصالی جامع ایدیکن بیلوردك (اذ قال لابیه وقومه ما هذه التماثیل التی انتم لها عاکفون) شول وقتنکه اول باباسنه وقومنه دیدیکه اشبو تصاویر ندرکه سز اکا عبادته مقیملرسز (قالوا وجدنا آباءنا لها عابدین) دیدیلرکه بز بابالریمزی اکا عبادت ایدر بولدق بز دخی انلره اقتداء واتباعله اکا عبادت ایدر اولدق (قال لقد کنتم انتم وآباؤکم فی ضلال مبین) ابراهیم علیه السلام انلره سز وآبالریکز خطاء بینده اولدیکزکه اول هیچ بر عاقله انك خطاء ایدیکی خفی اولمز ایکی فریقك دخی دلیله استنادی اولمدیغیچون تقلید جائز اولدیغی تقدیر اوزره شول کمسنه‌که جائز اولورکه فی الجمله حق اوزره ایدیکی بیلنه (قالوا أجئتنا بالحق ام انت من اللاعبین) قومی بابالرینك تضلیلنی استبعاد ایتدکلرندن ظن ایتدیلرکه ابراهیم علیه السلامك اول قولی ملاعبه وجهی اوزره اوله اویله اولسه اکا دیدیلرکه بو سوزنده جدمی ایدرسن یوخسه اوینارمیسن (قال بل ربکم رب السموات والارض الذی فطرهن وانا علی ذلکم من الشاهدین) ابراهیم علیه السلام دیدیکه بلکه ربکز جل شانه سموات وارضك ربیسیدرکه اول انلری خلق ایتدی وبن اشبو توحید اوزره محققین ومبرهنیندنم (وتالله لاکیدن اصنامکم بعد ان تولوا مدبرین) والله بن اصنامکزی کسر ایدرین سز انلری قویوب عیدگاهکزه کتدیککزده ❁ دیدیکه ابراهیم علیه السلام بو قولنی قومندن کیزلوده سویلمشدی وانی انلردن انجق رجل ایشیدوب سائرینه افشا ایتمشدی ❁ روایت اولندیکه انلرك عیدگاهی وار ایدی اکا کیدر اولدقلرنده طعاملرین اصناملری اوکلرینه قویوب انده تبرك زعم ایدرلری عیدگاهلرندن رجوعلرنده اول اصنام اوکنده‌کی طعاملری آلوب ییرلردی چون اول سنه‌ده عیدلری اولدیغنده انك کبی ایدوب عیدگاهلرینه کیتدیلر ابراهیم علیه السلام بیت الاصنامه کیردی واوکلرنده‌کی طعاملری کوردی استهزاء طریقی اوزره دیدیکه ییمزمیسز ییکز جواب کلیه‌جك نیچون سویلمزسز دیوب النه بر بالطه آلدی انکله صنم اکبردن غیریسن پاره‌لیوب بالطه‌یی انك بوینه آصدی (فجعلهم جذاذا الا کبیرا لهم لعلهم الیه یرجعون یرجعو) اول اصنام جمیعین صنم کبیردن غیریسن پاره پاره ایتدی تا که اول کفره صنم کبیره مراجعت ایدوب سائرینی کسر ایدن کیم ایدیکنی اندن سؤال ایده‌لر وغرضی اول اصنامك نفع وضره قادر دکل عاجزلر ایدیکن انلره تبین ایدی ویاخود تا که اول اصنامك عجزی تحققنده شرکدن توحیده رجوع ایده‌لر وقتا که عیدگاهلرندن رجوع ایدوب بیت اصنامه کیردیلر واصناملرینه ایرن اهانتی

انلری قیروب انلردن صکره یرلرینه آخر قوم پیدا ایلدك (فلما احسوابأسنا اذاهم منها یرکضون) وقتا که اول ظالملر
بزم عذابمزی حس ومشاهده ایتدیلر همان سرعتله اول قریه‌دن قاچدیلر (لاترکضوا وارجعوا الی ماأترفتم فیه ومساکنکم
لعلکم تسئلون) ملکلر استهزا طریقیله آنلره دیدیلرکه قاچمیك نائل اویقکز نعمتلریکزه وساکن اولدیغکز
خانه‌لریکزه دونك شایدکه سز قتل ایلدیککز پیغمبرلردن سؤال اولنورسکز (قالوا یاویلنا انا کنا ظالمین) آنلر نجاتدن یأسله وای بزه‌که قتل پیغمبران ایله بز ظالملردن اولدق دیدیلر (فمازالت تلك دعویهم حتی جعلناهم حصیداً خامدین) بویاویلنا کلمه‌سنه مداوم اولدقلری حالده بزنا آنلری تیرپانله بیچلمش اوتلق کبی مرده وافسرده قیلدق ❁ روایت اولندیکه بوآیتلر یمنده حضورا نام برقریه اهلی حقنده نازل اولدیکه الله تعالی آنلره برپیغمبر کوندروب انلری دینه دعوت ایتدکده تمندلرندن انی قتل ایتدیلر غضب ربانیله اوزرلرینه بخت نصر تسلیط اولوب چوغنی قلیجدن کچیروب بعضنی اسیر ایتدی اول اثناده انبیایی قتلکز جزاسیدر دیو سمادن بر نداکلدی ایشتدکلرنده یاویلنا دیه‌رك کناهلرینه نادم اولدیلر لکن فائده ایتمیوب خائب وخاسر
هلاك اولدیلر (وماخلقنا السماء والارض ومابینهما لاعبین) بزسموات وارضی وبینلرنده اولنلری اویون (ایدوب)
وعبث خلق ایتمدك ◦ بلکه قوللرمز بصیرت اوزره اولوب وحد انیتمزی استدلال ایده‌لر وآنده اولان منافعله احتیاجلرینی
دفع ایده‌لر دیو خلق ایتدك ◦ (لواردنا ان نتخذلهواً لاتخذناه من لدنا ان کنافاعلین) اکر بززن وفرزند کبی استیناس

کوردیلر (قالوا من فعل هذا بالهتنا انه لمن الظالمین) بری برلرینه دیدیلرکه اشبو فعلی بزم آلهه‌مزه ایتدی کندوبی هلاکه توطین ایدنلردندر (قالوا سمعنافتی یذکرهم یقال له ابرهیم) ابراهیمك والله بن اصنامکزی کسر ایدرین دیو یمینی ایشیدن رجل دیدیکه اسمنه ابراهیم دینور برفتایی ایشتدمکه اصنامی تعییب ایدردی (قالوا فأتوا به علی اعین الناس لعلهم یشهدون) نمرود واتباعی دیدیلرکه انی ناسك کوزلری اوکنده کتوردك که اندن بیلدکلری شیئه شهادت ایده‌لر بینه‌سز انی اخذ ایتمش اولمیه‌لم ❁ چون حضرت ابراهیم علیه السلامی نمرود واتباعی قاتنه کتوریلر (قالوا ءانت فعلت هذا بآلهتنا یاابرهیم) دیدیلرکه یاابراهیم آلهه‌مزه اشبو فعلی سنمی ایتدك بزه خبرویر (قال بل فعله کبیرهم هذا) ابراهیم علیه السلام دیدیکه بلکه انی زعمکزده اشبو اله عظیمکز ایتدی الك وجودیله اشبو صغاره عبادتکزه ایغنوب انلری اوروب پاره‌لدی (فاسئلوهم ان کانوا ینطقون) ایمدی اول صغاره ماجرایی سؤال ایدك اکر نطق ایدرلرسه یعنی اکر نطقه قادر اولورلرسه فعله دخی قادر اولورلر والافلا ❁ انکله انلره آلهه‌لرینك نطقدن عجزینی کوستردی و عاجز ایسه عبادت اولنمز والوهیته لائق اولمز (فرجعوا الی انفسهم فقالوا انکم انتم الظالمون) اویله اولسه قلبلریله تفکر وعقللرینه رجوعله بری برلرینه دیدیلرکه اشبو سؤالله ویانطق ایتمز ونفع وضری ایده‌مز شیئه عبادتله سز ظالملرسز یوخسه سزك اول آلهه‌کزه تعدی ایدنه ظالم دیو ظلم ایتدیککز کمسه دکل (ثم نکسوا علی رؤسهم لقدعلمت ماهؤلاء ینطقون) نفسلری اوزره ظلملریله اعترافلرندن صکره کفره رداولندیلر ویاخود اوزرلرینه حجت لازم اولوب حیا وخجالتلرندن باشلرین اکدیلر ودیدیلرکه بیلورسنکه بونلر سویلمزلر اویله اولسه بز بونلره نیچه سؤال ایدرز وقتاکه حجت ابراهیم علیه السلام ایچون محجه اولدی (قال أفتعبدون من دون الله مالاینفعکم شیئا ولایضرکم) دیدیکه الله تعالیدن غیری شول سزه برشیئ نفعی اولمز وضررندن قورقیلمز شیئه عبادت ایدرمیسز (أف لکم ولماتعبدون من دون الله افلا تعقلون) بین وقذرسزه والله تعالیدن غیری عبادت ایتدیککز هرشیئه‌در صنیعکزك قبحنی عقولکزله فهم ایتمزمیسز وقتاکه اوزرلرینه حجت لازم اولوب جوابدن عاجز اولدیلر (قالوا حرقوه وانصروا آلهتکم) دیدیلرکه انی آتشه یاقك که اول عقابك اهولیدر وآلهه‌کزه نصرت ایدك انکچون اکا انتقامله (ان کنتم فاعلین) اکر آلهه‌کزه ناصرین ایسه‌کز دینلدیکه انی انلره القا ایدن اکراددن هیزان دینور بررجل ایدی الله تعالی انی یره کچوردی وبرقولده نمرود ایدی وقتاکه نمرود وقومی حضرت ابراهیم علیه السلامی احراقه اجتماع ایتدیلر انی بربیته قویوب چوره‌سن حظیره کبی یاپدیلر بعده برمدت حطب جمع ایتدیلر حتی انلرك بری خسته اولسه الله تعالی بکا عافیت ویررسه ابراهیم ایچون شوذکلو حطب کتوره‌ین دیردی ورجل موتی حیننده وصیت ایدردیکه شو ذکلو حطب اشترا اولنوب اکا القا ایدیله ومرأه غزلیله حطب اشترا

مراد ایتسك کندو عندمزدن مجرداندن اخذ ایدردك لکن ربوبیتمزه شایان اولمامغله بوایشی ایدیجیلردن دکلز ❁
دینلدیکه یمن لغتنده لهوزن وفرزنده دیرلر ومن لدنادن مراد حور العیندر والله اعلم (بل نقذف بالحق علی الباطل فیدمغه
فاذا هوزاهق ولکم الویل مماتصفون ❁ بلکه بز آنلرك قوللرینی طرد وحقی باطل اوزرینه تسلیط
ایده‌رزکه حق آنی محو واهلاك ایدر زیرا حق ظهوریله باطل مضمحل وفنا اولیجیدر یامعشر الکفار وای وحسرت سزه‌که الله تعالی‌یی شاننه شایان اولمیان صفتله وصف ایدرسز (وله من فی السموات والارض ومن عنده لایستکبرون عن عبادته ولایستحسرون) سموات وارضده اولان جمله مخلوقات آنك مملوکیدر وآنك عندنده اولان ملائکه مقربلر آنك عبادتنده کبر ایتمزلر وعبادتندن اوصانمزلر (یسبحون اللیل والنهار لایفترون) کیجه وکوندز الله تعالی‌یه تسبیح ایدرلر آندن آنلره فتور کلمز (ام اتخذوا الهة من الارض هم ینشرون) آیا آنلر ارضك معادن واشجارندن آلهه‌می اتخاذ ایتدیلر آنلر اموانی احیامی ایدر زیرا امواتی احیا وعدمدن ایجاده قادر اولمیان الوهیته مستحق اولمز (لوکان فیهما الهة الاالله لفسدتا فسبحان الله
رب العرش عمایصفون) اکر سموات وارضده الله تعالیدن غیری آلهه اولیدی آسمان وزمین وانلرده اولنلره فساد
واقع اولوردی عرشك ربی اولان الله تعالی مشرکلرك اکالایق اولمیان شیئله وصفلرندن منزه وعالی اولدی (لا یسئل
عما یفعل وهم یسئلون) الله تعالی مالك حقیقت و ایشلدیکی عین حکمت اولمغله اندن سؤال اولنمز غیریسی جمله مخلوق

ایدوب اکا القا ایدرلردی ❁ روایت اولندیکه وقتاکه مراد ایتدکاری ذکلو حطبی جمع ایتدیلر هرجانبندن طوتشدیروب یاقدیلر لکن بیلمزلرکه ابراهیم علیه السلامی بیتدن چیقاروب اول آتش ایچنه نیجه براغه‌لر ابلیس برتلبیس لعنه الله انلره منجنیق علمن تعلیم ایتدی اویله اولسه ابراهیم علیه السلامك مبارك الی وایاغنی بغلیوب منجنیقك ایچنه قودیلر ملائکه اکا امداد ایچون رب تعالیدن استیذان ایتدیلر یاربنا سکا معلومدرکه یریوزنده اندن غیری سنی برلیوب سکا عبادت ایدر یوقدر دیدیلر وحی الهی کلدیکه اول بنم خلیلمدر انك بندن غیری خلیلی یوقدر اکر سزدن استغاثه ایدرسه اکا اغاثه ایدك اماکه اول بندن غیریدن استغاثه ایتمزسه بنمله انك اراسنه کیرمکز بن انك حالن بیلورین انی کمسه‌یه احتیاجسز حاجتن بتوررین وقتاکه انی آتشه براقمغه مراد ایتدیلر صولر خازنی کلوب دیدیکه دیلرسك سنکچون آتشی سیوندیرم ویللر خازنی کلوب دیدیکه دیلرسك اول آتشی طاغیدم ابراهیم علیه السلام دیدیکه بنم سزدن حاجتم یوقدر ❁ حسبی الله ونعم الوکیل ❁ الله تعالی بکا کافیدر اول نه کوکچك وکیل اولور ❁ روایت اولندیکه ابراهیم علیه السلام بغلنوب آتشه براغلدیغنده دیدیکه ❁ لااله الاانت سبحانك لك الحمد ولك الملك لاشریك لك ❁ چون اول منجنیقله آتیلوب هوا یوزنده آتشه کیدرکن جبریل علیه السلام اکا قارشو کلوب یاابراهیم حاجتك وارمیدر دیدکده ابراهیم علیه السلام دیدیکه حاجتم واردر لکن سکا دکل دیدیکه ایمدی ربکدن انی دیله کل ابراهیم علیه السلام دیدیکه ❁ حسبی من سؤالی علمه بحالی ❁ اول بنم حالمی بیلمسی بنم سؤالمه کافیدر ❁ دینلدیکه هرشیئ اول آتشی سیوندرمکه چالشوردی الاوزغ انی اوفوروب طوتشدررردی اول اجلدن پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم وزغك قتلیله امر بیوردی (قلنا یانار کونی برداً وسلاماً علی ابرهیم) دیدك که یانار ابراهیم اوزره بردوسلام اولغل آناره کلدیکه اول کونده یریوزنده جمیع آتشلر سیوندی واول کونده عالمده هیچ برآتشله انتفاع اولنمدی اکرابراهیم اوزره سلاما دینلمسه ابداصوق قالوردی اویله اولسه ملائکه ابراهیم علیه السلامی هواده ایکن ایکی ضلعنه یاپشدیلر اول آتشك اورتاسنه ایندیروب رفقله یره قودیلر حضرت ابراهیم علیه السلام اول ارایه نزول ایدیجك انده برطتلو صو پکاری چیقدی وقرمزی کوللر ونرجسلر آچیلدی ابراهیم علیه السلام انده یدی کون مکث ایدوب اول ایامده‌کی نعم وصفایی عمرم ایچنده کورمدم دیدی حق جل وعلا ملك الظلی ابراهیم علیه السلام صورتنده کوندروب ابراهیم علیه السلامك یاننه اوتوروب اکا مؤانسه ایدردی ❁ روایت اولندیکه الله تعالی اکا جنت حریرندن قمیص وبرطنفسه کوندردی قمیصی کیوب طنفسه‌نك اوزرینه اوتوردی وجبریل علیه السلام یاننده انکله تحدث ایدردی ودیردیکه ربك جل شانه سکا دیرکه یاابراهیم بیلدکمی‌که احبامی آتش یاقمز مکر اول ایامده نمرود صرحندن چیقوب ابراهیم علیه السلامه نظر ایدر کورسه‌که اول برروضه‌در برملك یاننده اوتوروبدر چوره‌سنده ایسه آتش شدتله ینار اعلی صوتله ندا

وبمملوك اولمغله مالكى طرفندن اقوال واعماللرى سؤال اولنمق لازم كلور (ام اتخذوا من دونه الهة قل هاتوا برهانكم هذا ذكر من معى وذكر من قبلى بل اكثرهم لايعلمون الحق فهم معرضون) الله تعالى دن غيرى آلهه يى اتخاذ ايدرلر يا محمد انلره ديكه الله تعالى دن غيرى آلهه اتخاذ كزده عقلا ونقلا دليلكز

وارايسه كتورك بو امتدن نمله اولنلرك ذكريكه قرآندر وبندن مقدمكيلرك تورية وانجيل وسائر كتب سماويه يه نظر ايدككه انلرده دخى توحيد ايله امر واشرا كدن نهى مسطوردر بلكه مشركلرك اكثرى حقله باطلى بيلوب تميز ايتمزلر توحيد واتباع رسولدن اعراض ايدیجيلردر (وما ارسلنا من قبلك من رسول الا نوحى اليه انه لا اله الا انا فاعبدون) سندن مقدم كوندردكمز هر بر پيغمبره انجق وحى ايدردككه بندن غيرى اله يوقدر انجق بكا عبادت ايدك هيچ برشيئى بكا اشراك ايتميك (وقالوا اتخذ الرحمن ولداً سبحانه بل عباد مكرمون) بعض كفار الله تعالى ملائكه دن ولد اتخاذ ايتدى ديديلر الله تعالى اندن منزهدر بلكه ملائكه انك مكرم قوللريدر عبوديت ايسه ولادته منافيدر (لا يسبقونه بالقول وهم بامره يعملون) كلامده الله تعالى يه سبقت ايتمزلر وانك امريله عمل ايدرلر يعنى قول وعمللرى انك امريله دركه كفار ملائكه دن شفاعت اميد ايدرلرسه انلر (بركيجه) الله تعالى دن اذنسز كلام وشفاعت وبرفعله قدرتلرى يوقدر (يعلم ما بين ايديهم وما خلفهم ولا يشفعون الا لمن ارتضى وهم من خشيته مشفقون) انلرك ايتديكنى وايده جكنى بيلور واول ملائكه شفاعتى انجق الله تعالى نك رضاسيله مؤمنلره

ايدوب ديديكه يا ابراهيم الهك نه عظيم اله اولور قدرتيله سكا مضارينه حائل قيلور اول آتشدن چيقمغه قادر اولورميسن ديديكه نعم اندن يوريه رك آتش ايچندن چيقوب كتدى نمرود ديديكه يا ابراهيم ديلرينكه سنك الهكه درت بيك صغر ذبحيله تقرب ايدم ديديكه اول انى قبول ايتمز مادامكه اولديغك دين باطلدن چيقوب بنم دعوت ايتديكم دين حقه كيرميه سن ديديكه ملت وملكمى ترك ايده مزبن لكن اول نذريمى يرينه كتورەيم ديوب ايتدى وابراهيم عليه السلامه من بعد تعرضى ترك ايتدى ❁ دينلديكه ابراهيم عليه السلام آتشه براغلديغنده اون التى ياشنده ايدى (وارادوا به كيدا فجعلناهم الاخسرين) انلر ابراهيم عليه السلامه مكر واضرار قصد ايتديلر هرخاسردن انلرك خسارتن زياده قيلدقكه سعيلرى كنديلرك باطل اوزره ايديكنه برهان اولوب وابراهيم عليه السلامك حق اوزره ايديكين ظاهر وعيان اولدى ابراهيم عليه السلامك مزيد رفعت درجاتى وانلرك شدت شقاوتى موجب اولدى ❁ دينلديكه يعنى الله تعالى نمرود واهلى اوزره بعوض ارسال ايدوب انلرك لحومن اكل ودمائن شرب ايتدى انلرك برى نمرودك دماغنه كيروب هلاك ايتدى (ونجيناه ولوطا الى الارض التى باركنا فيها للعالمين) بز ابراهيمى نمروددن ولوطى قومندن خلاص ايدوب ارض شامه رحلت ايتدردككه اول ارضده بز عالمينه بركت قيلدق وبركات عامه سندندركه اكثر انبياء انده مبعوث اولديلركه شرائعلرى عالمره منتشر اولديكه كمالات وخيرات دينيه ودنيويه نك مباديسيدر ❁ ودينلديكه دنياده كى هرماء عذبك اصلى بيت المقدسده كى صخرهٔ شريفه نك التندن چيقار ❁ روايت اولنديكه عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه كعب الاحبارى شامدن مدينه يه هجرته ترغيب ايتدكده كعب ديديكه بن كتاب اللهده بولمشن كه ❁ ان الشام كنز الله من ارضه وبها كنزه من عباده ❁ ارض شام ارض دنيادن الله تعالينك كنزيدر عباد مختصيندن كثيرون انده مكنوزلردر ❁ قال النبى عليه السلام انها ستكون هجرة بعد هجرة فخيار الناس الى مهاجر ابراهيم ❁ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر بنم هجرتمدنصكره هجرت اوليسردر ❁ ايمدى اول زمانده خيار ناسك هجرتى ابراهيم عليه السلام مهاجرنه ارض شامه اولور ❁ روايت اولنديكه ابراهيم عليه السلامه آتش برد وسلام اولمغله قومندن برجماعت كوريجك اكا اجابت ايتديلر وانكله بيله ارض عراقدن ارض شامه رحلت وهجرت ايتديلر وابراهيم عليه السلامى اول تصديق ايدن واكا متابعت ايدن لوط عليه السلام ايديكه اول ابراهيم عليه السلامك قرنداشى هاران بن تارخك اوغلى ايدى واكا عم اكبرى هارانك قزى ساره رضى الله عنها دخى تصديق ايدوب ابراهيم عليه السلام انى تزوجدنصكره ابراهيم ولوط وساره دينلرينى حراست وعباد اللهه عنايت قصديله هجرت ايدوب حرانه نزول ايتديلر انده ماشاء الله مكثدن صكره مصره اندن شامه هجرت ايدوب ارض فلسطيندن سبع نام موضعه نزول ايتديكه اول شام بريه سندندر ولوط عليه السلام ايسه مؤتفكه نام موضعه نزول ايتديكه اول سبعدن بركون

ايده بيلور انلر مهابت وعظمت وعذاب وعقوبت الهيدن لرزان وخوفده درلر (ومن يقل منهم انى اله من دونه فذلك نجزيه جهنم كذلك نجزى الظالمين) ملائكه وسائر مخلوقاندن كيمكه الله تعالى دن غيرى بن الهم ديه بز اكا جهنمى جزا ايدرز شول الوهيت وعبادتى نا بمحل موضعه وضع

ايدن ظالمره بويله جزا ايدرز (اولم يرالذين كفروا ان السموات والارض كانتا رتقا ففتقناهما وجعلنا من الماء كل شئ حى افلا يؤمنون) آيا كافرلر ايشتمديلر وخبرلرى اولمديميكه سموات وارض متحد ومتصل ايدى بز انلرى تفريق ايدوب هوا ايله ارالرينى فصل ايتدك ياخود سموات متحد ايدى حركات مختلفه ايله ارالرينى فصل وافلاك ايتدك ياخود سمانى مطر وزمينى نبات ايچون فصل ايتدك وصودن هرشيئه سبب حيات قيلدق آيا مشركلر بو آياتك ظهوريله ايمانه كلمزلرمى (وجعلنا فى الارض رواسى ان تميد بهم وجعلنا فيها فجاجاً سبلا لعلهم يهتدون) ويرده ثوابت طاغلر قيلدقكه برحركت ايتميه ووسعتلو يوللر قيلدقكه تا هركس منزل ومقصودينه يول بوله لر (وجعلنا السماء سقفاً محفوظاً وهم عن آياتها معرضون) وسمايى بلا ستون سقف قيلدقكه سقوطدن محفوظدر حال بوكه ينه كافرلر وحدانيت وكمال قدرتمزه دلالت ايدر سمانك علامتلرندن اعراض ايدیجيلردر (وهو الذى خلق الليل والنهار والشمس والقمر كل فى فلك يسبحون) اول الله تعالى دركه ليل ونهار وشمس وقمرى خلق ايتدى هر برى فلكنك سطحنده صوده يوزر كمسنه نك يوزديكى كبى سرعتله سير ايدرلر (وما جعلنا لبشر من قبلك الخلد افان مت

بركيجه دكلو مسافه در (ووهبنا له اسحق ويعقوب نافلة) بز اسحق ويعقوبى ابراهيمه فضل وعطا وجهى اوزره هبه ايتدك (وكلا جعلنا صالحين) ابراهيم واسحاق ويعقوبدن هر برينه صلاحى توفيق وصلاح اوزره انلرى حمل ايتدك حتى كه صلاحده كاملين اولديلر (وجعلناهم ائمة يهدون بامرنا) وامرمز ايله ناسى حقه دعوت ايدر وخيراتده ناس انلره اقتدا ايدر ائمه قيلدق (واوحينا اليهم فعل الخيرات) وبز انلره خيرات فعلنى وحى ايتدككه ناسى اكا حث ايده لر (واقام الصلاة وايتاء الزكاة) وصلاتى اتمام وزكاتى ايتاء ايده لر (وكانوا لنا عابدين) وانلر توحيد وعبادتمزده اخلاص ايدر اولديلر (ولوطا آتيناه حكما وعلما) وذكر ايت لوط عليه السلامى كه بز اكا حكمت ونبوت وياخصوم بيننده حكم ودخى انبيايه لايق اولور علم ويردك (ونجيناه من القرية التى كانت تعمل الخبائث) وبز اكا نجات ويردك سدوم نام قريه دنكه انك اهلى اعمال قبيحه ايشلردى ولواطه ومكس كبى وناسه رمى بندق وطيور ايله لعب وسائر افعال منكره كبى (انهم كانوا قوم سوء فاسقين) انلر قوم سوء فاسقين ايديلر (وادخلناه فى رحمتنا) وبز انى اهل رحمتمز زمره سنه ادخال ايتدكده انلر دنياده اهل طاعتدر (انه من الصالحين) اول صالحلردندركه بزدن انلره حسنى سبقت ايتدى (ونوحا اذنادى من قبل) وذكر ايت نوح عليه السلامى كه ابراهيم ولوطدن اول قومى اوزره هلاكله دعا ايلدى (فاستجبنا له فنجيناه واهله من الكرب العظيم) انك دعاسنه اجابت ايدوب انى واهلنى طوفاندن وياقومى اراسندن خلاص ايتدك ❁ دينلديكه نوح عليه السلام انبيانك عمرده اطولى وبلاده اشدى ايدى (ونصرناه من القوم الذين كذبوا بآياتنا) وبز انى منع ايتدك شول قومدنكه ويا اكا نصرت ايتدك شول قوم اوزره كه بزم نوح لسانيله انذار ايتديكمز اشيايى تكذيب ايتديلر (انهم كانوا قوم سوء) انلر قوم كافرين ايديلر (فاغرقناهم اجمعين) بز انلرك جميعنى طوفان ايله غرق ايتدك (وداود وسليمان اذ يحكمان فى الحرث اذ نفشت فيه غنم القوم) ذكر ايت داود وسليمان عليهما السلامى كه حكم ايتديلر شول وقتنكه زرعده ويا كرمده كه عناقيدى تدلى ايتمشدى كيجه اكا بر قومك قيونى كيروب افساد ايتدى (وكنا لحكمهم شاهدين) بز انلرك حكملرينه عالم ايدك روايت اولنديكه ايكى رجل خصومتله داود عليه السلامه داخل اولديلركه انك برى صاحب حرث وبرى صاحب غنم ايدى صاحب حرث ديديكه اشبونك قيونى كيجه بنم حرثمه كيروب افساد ايتدى ديو اندن حقن طلب ايتدى داود عليه السلام قيون صاحبنه انك حرثنى ويردى بعده چيقوب سليمان عليه السلامه اوغرادقلرنده داود عليه السلامك حكمنى بعد السؤال حكايت ايديجك سليمان عليه السلام ديديكه اكر بن تحكيم اولنسم ايكى فريقه ارفقله حكم ايدردمكه قيونى حرث صاحبنه ويرردمكه سود وصوف ونسليله نفعلنه وغنم صاحبنه امر ايدردمكه حرث صاحبيچون حرثى مثلى بذر ايده تاكه اول حرث اولكى حرثك اتلاف اولنديغى كونده كى حده ايره انى حرثى

فهم الخالدون) سندن مقدم كچنلرده بر آدمه بز دنياده ابدى خلود قيلمدق سنك موتكه منتظر اولنلر سنك موتكدن
صكره انلر باقيمى اولهجقلر اولمز ❁ دينلديكه معاندان كفره پيغمبر عليه‌السلامك موتيله اصحابى پراكنده اوليدى
انتظارنده اولملريله تسليه ضمننده بو آيت كريمه نازل اولدى (كل ﴾٧٨﴿ نفس ذائقة الموت ونبلوكم بالشر
والخير فتنة والينا ترجعون)
هر نفس موتى دادنجيدر
بز سزى شر وخيرله
يعنى بلا وشدت وصحت
ونعمتله تجربه ايدەرز
تاكه صبر وجزعكز وشكر
وكفرانكز ظاهر اوله
بهرحال طرفمزه رجوع
اولنورسكز اعمالكز
اوزره جزاكز ويريلور
(واذا راك الذين كفروا
ان يتخذونك الاهزوا اهذا
الذى يذكر الهتكم وهم
بذكر الرحمن هم كافرون)
كافرلر سنى كوردكلرى
زمان آنجق استهزايه
آلوب بربرلرينه ديرلركه
آيا وميدر سزك آلهه‌كرى
مذمتله ذكر ايدن حال
بوكه آنلر رحمانك ذكرينى
ووحدانيتى انكار ايدن
كافرلردر واستهزايه اليق
واحق آنلردر » (خلق
الانسان من عجل سأريكم
آياتى فلا تستعجلون)
انسانك صبر وتأنيسنده
قلق اولمقدن ناشى كويا
عجلەدن خلق اولنمشدراى
مشركلر يقينده سزه دنياده
بدر وقعەسيله وآخرتده
جهنم عذابيله عقوبتمز
نشانلرينى كوستررز عجله ايتميك ❁ دينلديكه بو محلده انساندن مراد ادم عليه‌السلامدركه خلقتنده روح باشنه (داود)
وكوزينه كلدكده شمسى غروبه يقين كوروب يارب آفتاب غروب ايتمزدن مقدم اتمام خلقتمده عجله ايلەديدى (ويقولون
متى هذا الوعدان كنتم صادقين) كافرلر پيغمبر عليه السلام واصحابنه خطاباً ديرلر ايديكه قيامت نوقتده اولور بزه خبر

تلف اولانه ويره وغنم ايسه غنم صاحبنه ايره داود عليه‌السلام اكا حكم سنك حكمكدر
ديوب انك حكمنه رجوع ايتدى اما حكم اسلام اولدركه ماشيهٔ مرسلەنك نهارده مال غيريدن
افساد ايتديكى ماشيه صاحبنه تضمين اولنمز اما كيجه افساد ايتديكى اكا تضمين اولنور ❁
زيراكه عرف ناسده زرع صاحبى نهارده زرعنى حفظ ايدر ومواشى ايسه صاليويريلور
كيجه مراحه رد ايديلور ائمهٔ حنفيه عندنده نچانكه ماشيه ايله مالكى بيله اولميه اول ماشيەنك
اتلافنى ضامن اولمز اول كركسه كيجەده ويا كوندزده اولسون (ففهمناها سليمان) بز اول
حكومت وفتوايى سليمانه تفهيم وتعليم ايتدك (وكلا آتينا حكما وعلما) داود وسليماندن
هر برينه بز حكم وعلم ويردك ❁ حسن ايدر اكر بو آيت اولمسه حكامى هالكين كورردك
لكن الله تعالى برينى صوابه اصابتله وبرينى اجتهاد ايله ثنا ايتدى علما اختلاف ايتديلركه
داود عليه‌السلامك حكمى اجتهاد ايله ويانص ايله‌ميدى سليمان عليه‌السلامك حكمى دخى
كذلك ❁ بعضيلر ديديكه ايكيسنك دخى حكمى اجتهادله ايدى اويله اولسه انبيايه اجتهادى
تجويز ايتديلر تاكه اجتهاد ثوابنه نائل اولەلر الابوكه داود عليه‌السلام خطا وسليمان عليه‌السلام
اصابت ايتدى وديديلركه انبيايه خطا جائز اولور الابوكه انك اوزره قرار ايتمزلر اماكه
علمايه حوادثده اجتهاد جائز اولور نچانكه كتاب وسنتدن نص بولميەلر اويله اولسه خطا
ايتدكلرنده آثم اولمزلر ❁ قال النبى عليه‌السلام اذا حكم الحاكم فاجتهد فاصاب فله اجران
واذا حكم فاجتهد واخطأ فله اجر ❁ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم نچان بر حاكم اجتهادله
ايتديكى حكمده اصابت ايده انكچون ايكى اجر اولور واكر انده خطا ايدرسه انكچون
براجر اولور وبرقوم ديديلركه داود وسليماندن هر برينك حكمى وحيله ايدى الابوكه سليمانك
حكمى داودك حكمنى نسخ ايتدى ❁ ايمدى بوقائل انبيايه اجتهادله حكمى تجويز ايتمز زيراكه
انلر وحيك وجوديله اجتهاددن مستغنيلردر وانبيايه خطايى تجويز ايتمزلر انلركه هر مجتهد
مصيبدر ديديلر آيتك ظاهريله احتجاج ايتديلر وحديث مذكورله حكم مجتهد ايچون
خطاسى اوزره ثواب وعد اولنديكه اول ائمهٔ حنيفه قوليدر وبر جماعت ديديلركه هر مجتهد
مصيب دكلدر بلكه نچان بر حادثەده مجتهدينك اجتهادلرى مختلف اولسه حق بلا تعيين
اولور اكر انلرك هر برى مصيب اولسه تقسيمك وجهى اولمزدى پيغمبريمز صلى الله عليه
وسلمك مجتهد اجتهادنده خطا ايدرسه انكچون براجر اولور ديمسيله مراد خطاسى اوزره
اجرلنور ديمك دكلدر بلكه مراد حق طلبنده اجتهادى اوزره اجرلنور زيراكه اجتهادى
عبادتدر واجتهاددەكى خطاده اثم مرفوعدر نچانكه جهدلرنده تقصير ايتميەلر پيغمبريمز
صلى الله عليه وسلمدن مرويدر ديمشكه ايكى مرأەنك بيلەلرنجه برر طفل ابنلرى وار ايدى
بر ذئب كلوب اول ايكى طفلك برينى قودقلرى يردن آلوب كتوردى اول ايكى مرأەنك
هر برى صاحبەسنه ذئبك كتورديكى سنك طفلك ايدى ديو داود عليه‌السلامه تحاكم ايتديلر

ويرك اكر وعدكزده صادقلر ايسەكز (لو يعلم الذين كفروا حين لايكفون عن وجوههم النار ولاعن ظهورهم
ولاهم ينصرون) اولوقتكه نار جهنم آنلرك اوكلرندن وآردلرندن احاطه ايدوب آنلر آنى دفعه قادر اولميەلر واول
نارى آنلردن منع ايدر مددكار ﴾٧٩﴿ بولميەلر اول كافرلر اول حالى بيلسەلردى اول عذابك كلسنه عجله ايتمزلردى
(بل تأتيهم بغتة فتبهتهم فلا
يستطيعون ردها ولاهم
ينظرون بلكه قيامت آنلره
فجأة كلوب آنلرى مبهوت
ومتحير ايدر آنك ردينه
قادر اولمزلر وتوبەيه مهلت
دخى ويرلمش اولمز (ولقد
استهزئ برسل من قبلك
فحاق بالذين سخروا منهم
ما كانوا به يستهزون)
سندن مقدمكى پيغمبرلر
دخى قوملرندن استهزا
اولنديلر ايدى انلرى اول
استهزالرى سببيله عذاب
احاطه ايلدى سنك
مستهزى قومكه دخى همان
بو صورتله واقع اولور
(قل من يكلؤكم بالليل
والنهار من الرحمن بل هم
عن ذكر ربهم معرضون)
يا محمد مستهزيلره ديكه الله
تعالى اكر مراد ايدرسه
كيجەده وكوندزده آنك
عذاب وانتقامندن سزى
كيم حفظ ايدر بلكه آنلر
حق تعالىنك ذكرندن
روكردان اولمغله عقوبت
الهى خاطرلرينه كلمزكه
خوف ايدەلر (ام لهم
آلهة تمنعهم من دوننا
لايستطيعون نصر انفسهم
ولاهم منا يصحبون) آيا آنلرك بزدن غيرى آلهەلريمى واركه آنلردن عذابمزى منع ايده آنلرك آلهه زعم ايتدكلرى
بتلرينك كندو نفسلرينه ياردمه قدرتلرى يوقدركه آنلرى كسر وقطع ايدرلرنيجه بزم عذابمزى منع ايده بيلورلر نه آنلر
ونه عابدلرى بزم عذابمزدن حفظ اولنەجقلر (بل متعنا هؤلاء واباءهم حتى طال عليهم العمر افلا يرون انا نأتى الارض

داود عليه‌السلام اول حاضر اولان طفلى مرأهٔ كبرايه حكم ايتدى اندن چيقوب سليمان
عليه‌السلامه وارديلر وتنازعلرين اكا خبر ويرديلر سليمان عليه‌السلام ديديكه بكا بر بچاق
كتورك طفلى ايكى شق ايدوب هربريكزه برر شقنى ويرەين مرأهٔ صغرى ديديكه يانبى الله
حق تعالى سكا رحمت ايده انى ايتمكل طفل انكدر اويله اولسه اندن اول قولك صدورى
شفقت اولاددن ايديكنه استدلال ايدوب طفلى اول صغرانك ايديكنه حكم ايتدى (وسخرنا
مع داود الجبال يسبحن والطير) بز داوده طاغلرى وقوشلرى تسخير ايتدككه داود ايله
بيله تسبيح ايدەلر ❁ دينلديكه داود عليه‌السلام حجر وشجرك تسبيحن فهم ايدردى ❁ وهب
ايدر جبال وطيور انك تسبيحنه جواب ويرردى وياخود اول نماز قيلديغنده جبال وطيور
دخى انكله بيله نماز قيلوردى دينلديكه داود عليه‌السلامه تسبيحدن فتور كلسه الله تعالى اكا
جبال وطيورك تسبيحن ايشتدرردىكه انكله تسبيحه نشاط كله واكا مشتاق اوله (وكنا
فاعلين) ذكر اولنان تفهيم وايتاء حكم وتسخيرى بز ايشلدك ايدى (وعلمناه صنعة لبوس
لكم لتحصنكم من بأسكم فهل انتم شاكرون) وبز داوده سزكچون درع عمانى تعليم ايتدككه
انكله سزى سلاحك شدت وتعبندن حفظ ايدەوز اشبو نعمته شكر ايتمزميسز (ولسليمان
الريح عاصفة تجرى بأمره الى الارض التى باركنا فيها) وسليمانه بز ريحى شديدة الهبوب
اولديغى حالنده تسخير ايتدككه انك امريله اول ريح انى اولديغى مكاندن مدت يسيرەده ارض
شامه ايركورەكه بز انده بركت قيلدق (وكنا بكل شئ عالمين) بزم هر شيئه علممز دائم
ومستمر اولدى ❁ وهب بن منبه ايدر سليمان عليه‌السلام مجلسنه خروج ايتديكنده قوشلر
هواده اكا سايبان اولوردى وجن وانس اكا قارشو طورردى وانك امراسى وار ايدى
قاندەكه برملك جبار ايشيدر ايسه انى كتوردوب ذليل ومقهور ايدردى ونچانكه بر دياره
عزم مراد ايتسه خشبدن دوزلمش معسكرى وار ايدى انك اوزره ناس ودوابى بندرردى
وآلات حرب وسائر لوازمن اكا يوكلدردى بعده ريح عاصف انك امريله اول معسكرك
آلتنه كيروب ديلديكى دياره كتورردى لكن اول ريحك معسكرى فوقنده مرورى شول
كيفيت اوزره ايديكه زرعى تحريك ايتمز وترابى صاورمز وقوشلرى اينجتمز ايدى ❁ مقاتل
ايدر سليمان عليه‌السلام ايچون شياطين بربساط نسج ايتمشلر ايديكه اول ذهبله ابريشمدن
اولوب طولى وعرضى برر فرسخ ايدى اول بساطك اورتەسنه سليمان عليه‌السلام ايچون
التوندن برمنبر قونوب اول انك اوزرينه اوتورردى وانك حولنه التون وكومشدن اوچ
بيك كرسى قونوب التون كرسيلره انبياء وكومش كرسيلره علماء اوتورردى وانلرك حولنده
ناس وناس حولنده جن وشياطين طورردى وقوشلر قنادآچوب انلرى كونشدن قورردى
واول حالتده ريح انلرى صباحدن اويلەيه دكين بر آيلق مسافەيه واويلەدن اخشامه دكين اول
قدر مسافەيه ايركورردى (ومن الشياطين من يغوصون له) وكذلك سليمان ايچون شياطيندن

نقصها من اطرافها افهم الغالبون) بلكه اول كافرلری وباباليرنی بزوسعت عيش وامن وسلامتله متمتع ايتدك تا كه
عمر ەقدرەلری تطويليله كندولرە غرور بوحالت زائل اولماز ظن ايتديلر آيا انلر كورمزلرميكه ارض كفرەيی بز
مسلمانلرە اعطا ايله انلرك اراضيسنی اكسلدوب مسلمانلرك يرينی آرتريرز آيا انلرمی غالبدر ياخود

پيغمبرو مؤمنلرمی غالبدر
(قل انما انذركم بالوحی
ولا يسمع الصم الدعاء
اذاما ينذرون) ديكه بن
سزی انجق بكا وحی اولنان
ايله اخافه ايدرم صاغرلر
ايمانه دعوت واخافه
اولندقلرنی ايشتمزلر
(ولئن مستهم نفحة من
عذاب ربك ليقولن ياويلنا
انا كنا ظالمين) اكر ربك
تعالی نك عذابندن انلرە
جزئی شی طوقنسه انلر
آی وآی بزەكه بز شرك
وتكذيبله ظالملردن اولدق
ديەلردی (ونضع الموازين
القسط ليوم القيمة فلا
تظلم نفس شيئاً وان كان
مثقال حبة من خردل
اتينابها وكفی بنا حاسبين)
قيامت ايچون عدل
ميزانلرنی وضع ايدەرزكه
انده اعمال وزن اولنور
هيچ برنفس نيك وبد
عملندن برشيدە ظلم اولنمز
اكرچه حقی برخردل
دانەسی اغرلغجە ايسەدە
بز آنی كتوروب ترازودە
حاضر ايدەرز كمال عدله
عبادك اعمالنك حسابنه بز
كفايت ايدەرز (ولقد
آتينا موسی وهرون الفرقان وضياءً وذكراً للمتقين) بز موسی وهرونه حقله باطل بينی فرق ايدر وحيرت (خدمتك)
وجهالت ظلماتنه ضيا ويرر ومتقيلرە نصح ايدر كتاب ويردك (الذين يخشون ربهم بالغيب وهم من الساعة مشفقون)
انلركه ربلری تعالی نك هنوز مستور غيبدە اولان عذابندن قورقار آنلر اهوال قيامتدن دائما خوف اوزرەدرلر (وهذا

شول طائفەيی بز تسخير ايتدككه انلر دريايه كيروب قعرندن انكچون جواهر چيقاررلردی
(ويعملون عملا دون ذلك) وانكچون اول شياطين غوصدن غيری انك ديلديكی اعمالی ايشلرلردی
مدينەلر وقصرلر بنا ايدرلردی ومحاريب وتماثيل وجفان وقدور دوزرلردی (وكنا لهم حافظين)
بز اول شياطينی حفظ ايدر اولدقكه سليمانك امرينه انقياد ايدوب عمللرين افساد ايتميەلر زيرا
كيجه اولمدن برعملدن فارغ اولوب عمل آخرە اشتغال اولنمسەلر اولكی عمللرين افساد ايدرلردی
(وايوب اذنادی ربه انی مسنی الضر وانت ارحم الراحمين) ذكرايت شول ايوب عليه السلامی عيص بن
اسحاق اولادندن بررجل رومی ايدی الله تعالی انی نبوتله اصطفا ايتدی ❁ ابل وبقر وغنم وخيل
وحمير وسائر اصناف ماله اكا دنيايی بسط ايتمشيدی واكا اوچ كمسنه ايمان كتورمشدی
بری يمن اهلندن وايكيسی كندی بلدندن ايدی انك اهلی واولادی وارايدی صالح وتقی ايدی
مسكينلرە مرحمتلو اولوب انلرە وقونقلرە اطعام واكرام ايدردی وايتام وارامك حاجتلرينه
كيدرردی والله تعالينك نعمتلرينه شاكر اولوب حقوقنی ادا ايدردی بوندنصكره الله تعالی انی
انواع بلايا ايله مبتلا قيلدی صديقلری ابتلاسی كبی كه اول انلرە سخط وهوادن دكلدی بلكه
كرامت وسبب احسان ايدی اولادی اوزرلرينه بيتلرينی هدمله هلاك ايتدی واملاك واموالی
كتدی وبدننه مرض ايدوب اون سكز ييل وبرقولدە اون اوچ ييل ويدی ييل يدی آی يدی
كون اكا صبر ايتدی روايت اولنديكه مرأەسی ماخير بنت ميشا بن يوسف وياخود رحمه بنت
افرائيم ابن يوسف بركون اكا ديديكه الله تعالی يه دعا ايتسيدككه اوزرندن بوبلايی رفع ايديدی
ديديكه ندكلو زمان رخادە اولدق ديديكه سكسان ييل ديديكه بن ربم جل شانەدن اوتانورمكه
اكا دعا ايدم حالبوكه بلامك مدتی رخامك مدتنه ايرميه بودكلو مدت بنو اسرائيلك كناسەسندە
مطروح ياتدی مرأەسی رحمەدن غيری يانتە كلور اولميوب ناسك جميعی انی ترك ايتدی بر
وقتدە ابليس رحمەيه بررجل صورتندە كلوب ديديكه يا امة الله قانی زوجكك نعيم ومالی وشباب
وجمالی جمله كتدی ❁ ايمدی بوحالت اندن زائل اولمز مكركه بنم سوزم طوتەسن وبرسخله
كتوروب اكا ويردی ايوبه ديكل كه بلاسندن خلاص اولور ديلرسه بوسخلەيی بنچون بوغازلسون
اويله اولسه رحمه ايوب عليه السلامه كلوب ديديكه رب تعالی نه وقته دكين سكا عذاب ايدر
اولادك ومالك يتدی حسن وجمالك كتدی بوسخلەيی بوغازلغل كه بلاكدن قورتيلەسن بنه
اولكی حالنه ايروب صحت وراحت بولەسن ايوب عليه السلام اكا ديديكه ابليسك مكرينه
اوغرامشسن بكا اول مال وولد وصحتی كيم ويردی ديديكه الله تعالی وانكله ندكلو زمان بی
متاعلندردی ديديكه سكسان ييل ايوب عليه السلام ايتدی انصافك يوقميدركه بلانك مدتی
رخامزك مدتی دكلو اولمدين صبر ايتميوب ابليسك امرينه اطاعت ايدرسن والله تعالينك غيريچون
ذبح ايتمكه بكا امر ايدرسن شمدنكيرو بكا كتورديكك طعامی يميەين حرام اولسون والله
تعالی بكا شفا ويررسه سكا يوز جلده اورمق عهد واوزريمه الزام اولسون قاتمدن كيت بكا كلمه

ذكر مبارك انزلناه افانتم له منكرون) بوقرآن كلام مبارك وناسه خير كثير ومنفعتدركه بز آنی محمد عليه السلامه انزال
ايتدك ای اهل مكه سز اول قرآنی انكار ايديجيلردن ميسكز (ولقد آتينا ابرهيم رشده من قبل وكنا به عالمين) بز ابراهيمه
نبوتندن ويا موسی وهروندن مقدم صلاحه يول بولمغه معرفت ويردككه بز آنك بوعطايه اهل ومستحق
اولديغنی بيلوردك (اذقال
لابيه وقومه ماهذه التماثيل
التی انتم لها عاكفون)
اولوقت باباسی آزرە وقومنه
ديديكه بوتصويرلرندركه
سز آنلرە عبادته مقيملرسز
(قالوا وجدنا اباءنا لها
عابدين) انلر بابالرمزی
بونلرە عبادت ايدر بولدق
انلرە تقليد ايدەرز ديديلر
(قال لقد كنتم انتم واباؤكم
فی ضلال مبين) ابراهيم
عليه السلام تحقيق سز
وباباليريكز دخی اشكار
ضلالتدە سكز ديدی
(قالوا اجئتنا بالحق ام انت
من اللاعبين) قومی
ابراهيم عليه السلامك
بوكلامنی بعيد كوروب
تعجب صورتندە سن بونی
جد وحق اولەرقمی
سويلرسين يوخسه لعب
ولطيفەمی ايدرسين
ديديلر (قال بل ربكم
رب السموات والارض
الذی فطرهن وانا علی
ذلكم من الشاهدين)
ابراهيم عليه السلام ديديكه
بلكه سزك ربكز عزشانه
سموات وارضك ربی
وآنلرك خالق وموجديدر
وبن آنك بنم وسزك وآسمان وزمينك (١١) وجملەنك ربی اولديغنه شاهدلردنم وتحقيق يوزندن اداى شهادت
ايدەرم (وتالله لاكيدن اصنامكم بعدان تولوا مدبرين) تالله دقت ايدوب سزك بتلريكزی قيرارم سز آنلری كيروكزدە
براغوب عيدكاهه كيتديككزدە (فجعلهم جذاذاً الا كبيراً لهم لعلهم اليه يرجعون) اول بتلرك جميعنی پارەپارە ايدوب

خدمتك كركمز كنديكی بندن ايراغ ايلكل بعدە اطرافنه نظر ايدوب طعام وشرابدن برشی
بولمدی وصديق وانيسدن بركمسنه كورمدی سجدەيه واروب رب تعالی يه يلواردی قرآنده
ذكر اولنديغی اوزرە بكا ضر وشدت ايروبدر سن ايسه راحملرك ارحميسن ديدی (فاستجبنا له
فكشفنا مابه من ضر) الله تعالی ايدركه بز انك دعاسنه اجابت ايتدك وانده كی ضر وبلايی
كيدردك شول وجهله كيم اكا سورۀ صادده ذكر اولنديغی منوال اياغك يرە اورغل دينلدی
اوريجق اندن برصو بيكاری قينادی اندن امر الهی ايله غسل ايديجك انكله ظاهرندەكی دائی
كتدی بعدە قرق خطوه يوريوب اول موضعی دخی اياغيله اوريجق اندن برصو بيكاری چيقوب
اندن ايچدی انكله باطننده كی دائی كتدی حتی كه الله تعالی انی رجالك اصبح واجملندن ايتدی
(وآتيناه اهله ومثلهم معهم) وبز اكا اهل واولادنی احياء ايتمكله ويردك وانلركله بيله انلر
امثالنی ويردك ❁ ابن عباس ايدر الله تعالی انك مرأەسنه شبابنی رد ايدوب حتی كه ايوبدن
يكرمی التی اركك اوغل طوغوردی ❁ دينلديكه ايوبك ايكی انباری وار ايدی برينه بغدای
وبرينه اربه قوياردی الله تعالی ايكی سحابه كوندروب بغدای انبارينه التون واربه انبارينه
كموش ياغدردی حتی كه برين التونله وبرين كومشله طولدردی ❁ روايت اولنديكه الله تعالی
اكا برملك كوندروب ديديكه ربك جل شانه صبرك سببيله سكا سلام ايدوب ديركه انباركه
وارەسن واريجق الله تعالی اكا التوندن چكركه ياغديردی مكرانك بری انباردن طشرەيه
دوشمش ايوب عليه السلام انك اردنجه كيدوب حتی كه انی انبارە قودی ملك اكا انبار كدەكی
سكا يتمزمی ديدی اول ديديكه ربم جل شانەنك بركاتنه ايسه طويمزين پيغمبريمز صلی الله عليه
وسلم ايدر بروقتده ايوب عليه السلام عريان اولوب غسل ايدردی اوزرينه التوندن چكركه
ياغدی ايوب عليه السلام انی ديرمكه باشلادی رب تعاليدن برندا كلديكه يا ايوب بن سنی اندن
غنی ايتمدمی ديديكه بلی يارب الا بوكه سنك بركتكدن بكا غنا كلمز (رحمة من عندنا وذكری
للعابدين) تا كه اول بزم عندمزدن دنيادە ايوبه رحمت وعابدلرە تذكرە وموعظه اولەكه انك
كبی صبر ايدوب صبر ثوابنه ايرەلر اكر دينورسەكه الله تعالی ايوب عليه السلامی صبرله وصف
ايلدی حالبوكه اول يارب بكا ضر مس ايتدی ديو جزع وشكوی ايلدی دينوركه شكوی وجزع
اولدركه بلاسنی الله تعالينك غيريه عرض ايدە يوخسه بلاسنی الله تعالی يه عرض ايدرسه اول
اكرچه شكوادر لكن جزع وترك صبر دكلدر بلكه ❁ فاستجبنا له ❁ دلالتيله دعادر ودخی
يعقوب عليه السلامك ❁ انما اشكو بثی وحزنی الی الله ❁ شهادتيله الله تعالی يه تضرع والتجادر
سفيان بن عيينه ايدر بركمسه كه الله تعالينك قضاسنه راضی اولديغی حالده شكواسنی ناسه اظهار
ايتسه جزع اولمز ❁ روايت اولنديكه جبريل عليه السلام پيغمبريمز صلی الله عليه وسلمه
مرضی حالنده كلوب يارسول الله كنديكی نيچه بولورسن ديديكنده مغموم ومكروب بولورين
ديدی ❁ وعائشه رضی الله عنها واراسأه ديديكنده بل انا واراسأه ديدی (واسماعيل وادريس

يالكز كبيرنى براقديكه آندن بونلرى كيم ايتدى ديو سؤاله مراجعت ايدهلر بلكه آنلرى قيرديغى بالتهيى آنك كردنه
تعليق ايتدى (قالوا من فعل هذا بالهتنا انه لمن الظالمين) بربرلرينه ديديلركه بزم آلهه‌مزه بو ايشى ايدن كيمدر اول
كيمسه نفسنه ظلم ايدوب كندوينى ورطهٔ هلاكه آتانلردندر (قالوا سمعنا فتى يذكرهم يقال له ابرهيم)

بنيه آنلردن ديديلركه
ايشتدككه بريكيت بتلرى
مذمتله ذكر ايدردى انك
اسمنه ابراهيم دينوردى
(قالوا فأتوا به على اعين
الناس لعلهم يشهدون)
« نمرود وامراسى »
ديديلركه اول ابراهيمى
ناسك كوزى كورهرك
كتوركه بيلدكلرى شيئه
شهادت ايدهلر (قالوا أانت
فعلت هذا بالهتنا يا ابرهيم)
« آنى نمروده احضارلرنده
آكاه ديديلركه يا ابراهيم
بزم آلهه‌مزه بونى سنمى
ايشلدك (قال بل فعله
كبيرهم هذا فاسئلوهم ان
كانوا ينطقون) ابراهيم
عليه السلام ديديكه بلكه
اول بتلرك بيوكى غضبندن
بن وار ايكن نيچون سزه
طبارلر ديو انى ايشلمشدر
آنلردن سؤال ايدك اكر
نطقه قادرلر ايسه سزه
جواب ويرسونلر
(فرجعوا الى انفسهم
فقالوا انكم انتم الظالمون)
كندو عقللرينه رجوع
ايدوب بر برلرينه ديديلركه
تحقيق سز سويلمز
وايشتمز شيئه طابمق ايله
ظالملرسز (ثم نكسوا على رؤسهم لقد علمت ماهؤلاء ينطقون) صكره خجالتلرندن باشلرينى اشاغى ايوب ابراهيم (برعبد)
عليه السلامه سن بيلورسنكه بو بتلر سويلمزلر نيچون آنلره سؤال ايدك ديرسك ديديلر (قال افتعبدون من دون الله مالا
ينفعكم شيئاً ولايضركم افٍ لكم ولماتعبدون من دون الله افلاتعقلون) ابراهيم عليه السلام ديديكه آيا الله تعالى‌دن غيرى

وذا الكفل) يا محمد ذكر ايت اسماعيل بن ابراهيم وادريس كه اخنوخدر وذا الكفل كه الياس
ويا يوشع ويا زكريا عليهم السلامدر (كل من الصابرين) بونلرك هر برى تكاليفك مشاقنه
ونوائبك شدائدنه صابرلردن ايديلر (وادخلناهم فى رحمتنا) وبز انلرى نبوته ويانعمت آخرته
ادخال ايتدك (انهم من الصالحين) انبيا ايكن ينه صلاحده كامللردن ايديلر ✻ زيراكه انبيانك
صلاحى فساد وكدوراتدن معصومدر ✻ ذو الكفلك اول اسمله تسميه‌سنده اختلاف اولندى ✻
روايتدركه انبيادن برينه وحى الهى كلديكه عمرك آخره ايروبدر بنو اسرائيله خلافتكى عرض
ايت هركمسه كه على الدوام كيجه‌ده صلاته قيام وكوندزده صومه اهتمام ايده وناس بيننده قضا
غضب ايتميه خلافتكى اكا تفويض ايت برشاب طوروب بن انى تكفل ايدرم ديوب وفا ايدجك
عندالله مشكور اولدى اول نبينك مقامنه نبى اولوب اول اسمله تسميه ايلدى (وذا النون
اذذهب مغاضبا) ذكر ايت يونس ابن متايى كه ارسال اولنديغى قومه انجوب شدت غضبله
ارالرندن كتدى ✻ ابن عباس رضى الله عنهما ايدر يونس عليه السلام وقومى فلسطينده ساكن
اولورلردى برملك انلره غزا ايدوب اون ايكى سبطدن طقوز بچق سبطى اسير ايدوب ايكى
بچق سبط دياره قالديلر ✻ شعيا عليه السلامه وحى الهى كلديكه اول ملكلرى حرقيايه امر
ايده كيم شول بنى اسرائيلى اسير ايدن قوم كافرينه برنبى قوى كوندردكه بن انلرك قلوبنه
رعب القا ايدرين حتى كه اسير ايتدكلرى بنو اسرائيلك جميعن كوندررلر ملك اكا يا شعيا
سن كيمى كوندرلمكى رأى ايدرسن ديدى حالبوكه انك مملكتنده انبيادن بش كمسنه وار ايدى
شعيا عليه السلام ديديكه يونس عليه السلامى كوندركلكه اول قوى وامين كمسنه‌در اويله اولسه
اول ملك يونس عليه السلامى چاغروب خصوص مذكور ايچون اول قومه كيتمكه امر
ايلدى يونس عليه السلام ديديكه الله تعالى بنى اسمله ذكر ايدوب اول قومه كتمكه بنى تعيين
ايتديمى ملك ديديكه تعيين ايتمدى يونس عليه السلام ايتدى ✻ ايمدى مملكتنده بندن غيرى
دخى انبياء اقويا وار انلرك برينى كوندركل وقتاكه ملك وشعيا وقوم اكا الحاح ايتديلر
ياوزلنوب آرالرندن چيقوب كتدى وبرقوم ديديلركه انك انجوب كتمسى رب تعالى‌يه ايدى
شول سببدنكه قومنه عذاب وقوعيله وعد نصكره انى رفع ايتدى كراهت واستحيا ايتديكه
انلرك بيننده خلف وعد ايله معروف اوله وا كاذب دينله حالبوكه عذابك رفعنه سبب
نه ايديكنى بيلمدى يوخسه الله تعالينك حكمنه كراهتندن دكل ✻ بعض اخبارده ايدر انك
قومى عادتندن ايديكه كذبى ظهور ايدن كمسنه‌يى قتل ايدلردى وقت موعودنده عذاب
كلميجك خوف ايتديكه كندوينى قتل ايدهلر اكا ياوزلندى ✻ حسن ايدر رب تعالى اكا امر
ايلديكه قومنه بأسنى ايركوره اول ايسه مهلت ايسته‌ديكه اكا حاضرلنه ✻ دينلديكه امر الله
اندن اسرعدر حتى نعلنك اخذينه مهلت ايستيوب اول دكلو زمان دخى مهلت ويرلميجك
خلقنده ضيق اولمغله ياوزلنوب كتدى ✻ وهب بن منبه ايدر يونس عليه السلام يونس بن متى

شول شيكه سزه نفع وضرره قادر اولميه آكا عبادت ايدرميسكز مردار وكريه سزه وسزك الله تعالى‌دن غيرى طابدقلريكزه
عجبا عملكزك قبحنى تعقل ايتمزميسكز ✻ مرويدركه نمروديلر عيدلرنده بركون صحرايه كيدوب اخشامه‌دك اكلنورلردى
ورجوعلرنده بتخانه‌يه كلوب بتلرينه نوازش ورسم پرستشى ادادن صكره خانه‌لرينه كيدرلردى ابراهيم

عليه السلامه بتلرينى
كوستروب ديديلركه يارين
بيرامز واردر بزمله برابر
كيدهلم كه بزم دين وآيينمز
نه كوزلدر كورهسين
ابراهيم عليه السلام لا ونعم
جواب ويرمدى فرداسى
انى كوتورمكه استدكلرنده
سقيم ديو تمارض ايدوب
قالدى انلر كيتديلر انلردن
كيزلو بر بالطه ايله بتخانه‌يه
كيروب آيت كريمه‌ده تفسير
اولنديغى وجهله على قول
يتمش ايكى مرصع وسائر
بتلرينى شكست ايدوب
يالكز بر كبيرلرينى تركله
بالطه‌يى آنك بوينه اصدى
بوندن مرادى بو ايديكه
طابدقلريكزه سؤال
ايدك كيم ايتدوكنى
سويلسون ديو بتلرينك
سويلمكه قدرتلرى
اولمديغنى بيلملريله خجيل
وبدنام ايتمك ايدى والحاصل
عيدلرندن رجوعلرنده
بتلرينى بو حالده كوروب
مضطرب ومتحير اولديلر
بونى كيم ايتدى ديو
تفحص ايدرلركن مكر
بوقارو آيت كريمه‌ده كندو
كندينه « تالله لا كيد
اصنامكم » يعنى بتلريكزى ديرارم ديديكى كلامى بريسى ايشتمشيدى بربره سويليه‌رك نمرودك امراسى قولاغنه واروب
ابراهيم عليه السلامى احضار ايلديلر اشاغى آيات كريمه‌لرده بيان اولنديغى اوزره انارله مناقشه والزامدن صكره مناقشه‌يى
تركله بمضاره نقل ايلديلر (قالوا حرقوه وانصروا الهتكم ان كنتم فاعلين) ديديلركه آنى اتشه ياقك كه اول عقوبتك

برعبد صالح ايدى وخلقنده ضيق اولوب اثقال نبوت اوزرينه حمل اولنيجق تحتنده تفسح
ايتدى واندن قاچوب كتدى اويله اولسه الله تعالى انى مرسلينك اولوا العزمى زمره‌سندن
چيقاروب پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه ✻ فاصبر كما صبر اولوا العزم من الرسل ✻
رسوللردن اصحاب عزائمك صبرى كبى سندخى صبر ايلكل ✻ ولاتكن كصاحب الحوت ✻
صاحب حوت يونس بن متى كبى اولمغل دينلدى (فظن ان لن نقدر عليه) يونس ظن
ايتديكه بز اكا عقوبتى قضا ايتميه‌وز ✻ ويا انده قدرتمز اعمال ايتميه‌وز روايت اولنديكه يونس
عليه السلامه ذنب اصابت ايدجك رب تعالى‌يه مغاضب اولديغى حالده قومى اراسندن كتدى
حتى ظن ايتديكه بز اكا عقوبت تقدير ايتميه‌وز وشيطان انى استزلال ايدوب لكن سالف
عبادتى اجليچون الله تعالى انى شيطانه ترك ايتمدى بلكه انى بالق قارننه براغوب انده قرق
كون ويا يدى كون ويا اوچ كون حبس ايلدى (فنادى فى الظلمات) يونس عليه السلام
ظلمت ليلده وياظلمت بحرده ويا ظلمت بطن حوتده ندا ايتديكه (ان لااله الا انت سبحانك
انى كنت من الظالمين) يا الهى سندن غيرى معبود بالحق اله يوقدر سنى تنزيه ايدرين اندنكه
ارادت ايتديكك شيئى تنفيذدن عاجز اوله‌سن مغاضبتمله نفسمه ظلم ايدنلردن اولمشم ✻
روايت اولنديكه الله تعالى يونس عليه السلامى بوطان بالغه امر ايلديكه انك لحمى يرتميه
وكموكن قيرميه چون بالق انى بحرده مسكننه اسفل بحره ايركوردى انده صوت ايشدوب
نفسنده ديديكه آيا كيم بوصوت نه اوله وحى الهى كلديكه اول دواب بحرك تسبيحيدر اويله
اولسه يونس دخى انلركله بيله بالق قرننده تسبيحه باشلدى ملائكه انك تسبيحك ايشدجك
ديديلركه يا ربنا ارض غريبه‌ده بر صوت ضعيف ايشديلور ويا مكان مجهولدن بر صوت
معروف كلور اول نه صوتدر بيورلديكه اول بنم عبدم يونسك صوتيدركه
انى بالق قرننه حبس ايتمشن ديديلركه يا ربنا اول عبد صالحميدركه هر كونله كيجه‌ده انك عمل
صالحى صعود ايدردى بيورديكه نعم اندن ملائكه انكچون شفاعت ايدوب بالغه امر اولنديكه
انى بحرك ساحلنه براغه اول دخى انى امر اولنديغى كبى ايتدى ✻ نتكيم قصه‌سنك بقيه‌سى
سورهٔ صافاتده كلور (فاستجبناله ونجيناه من الغم) اويله اولسه بز انك دعاسنه اجابت ايدوب
ذكر اولنان ظلمات ثلاثه‌دن خلاص ايتدك (وكذلك ننجى المؤمنين) انك كبى مؤمنلرى
دخى كربات وشدائددن خلاص ايدرز قچانكه بزه دعاوبزدن استغاثه ايدهلر (وزكريا اذنادى
ربه رب لاتذرنى فردا وانت خير الوارثين) ذكر ايت زكريايى كه اول رب تعالى‌يه دعا ايدوب
ديديكه يا رب بنى ولدسز يالكز ترك ايتمكل كه وارثم اولميه حالبوكه سن وارثلرك خيرلى
وافضليسن (فاستجبناله ووهبناله يحيى) بز انك دعاسنه اجابت ايدوب يحيايى اكا هبه ايتدك
(واصلحناله زوجه) وبز انكچون زوجه‌سنى عقيم ايكن ولود قيلدق ويا سيئة الخلق ايكن
حسنة الخلق قيلدق (انهم كانوا يسارعون فى الخيرات) شول ذكرلرى سبق ايدن انبياء

اشدیدر تا که اندن انتقامله آلهه‌لرمزه نصرت ایتمش اولەلم اکرسز بویاردم ایشنی ایشلرسکز (قلنا یانار کونی برداً وسلاماً
علی ابراهیم وارادوا به کیداً فجعلنا هم الاخسرین) بز ناره ابراهیم اوزرینه ملایم برد وسلامت اول دیدك نمرودیلر ابراهیم
علیه‌السلامه مکر ایتمك مراد ایتدیلر بز انلرك سعیلرینی باطل وابراهیمك ﴿ ٨٤ ﴾ حق اوزره ایدوکنی عیان ایدوب
انلری زیاده خسرانده
قیلدق ❁ روایت اولندیکه
نمرود برطاغك اوکنده
برعظیم دیواد حولی
چکوب ایچنی برماه قدر
حطب نقلیله طولدیروب
اوزرینه روغن دوکدیروب
آتش اوردی ابراهیم
علیه‌السلامی الی ایاغی
باغلو منجنیق ایله اول
آتشه اتدیلر هواده
کیدرکن جبریل علیه
السلام اکا یتشوب بر
حاجت وطلبك وارمی
دیدی ابراهیم علیه‌السلام
سندن حاجتم یوق دیدی
جبریل علیه السلام
امدی ربکدن حاجتکی
استه دیدی ابراهیم علیه
السلام ربم بنم حالمی
بیلمسی بنم طلبمه کافیدر
دیدی چونکه ابراهیم
علیه السلام میان آتشه
ایندی فی‌الحال دست
وپاسنك بندلری آچیلوب
اطرافنده کل ونسرین
بیتوب وآب بارده چشمه
بیدا اولدی وبدی کون
اولدیدار ایچنده صفاده
واطرافنده آتش یناردی
نمرود کوشکندن کوردیکه
ابراهیم علیه السلام کلستان ایچره صفاسنده ملك الظل ایله صحبت ایده‌یور چاغروب دیدیکه یا ابراهیم سنك (مشرکینه)
اللهك‌نه بیوك قدرت صاحبی اولدیغنی کوردم استرمکه بن انکچون قربانلر ایلیم ابراهیم علیه السلام بیوردیکه مادام‌سن
کندو دینکده سن اول سنك قربانکی قبول ایتمز ❁ دینلدیکه نمرود درت‌بیك بقر قربان ایدوب ابراهیم علیه‌السلامه اذیتی

ویاخود زکریا ومرأه‌سی ویحیی اعمال صالحه‌یه مبادرت ایدرلردی (ویدعوننا رغبا ورهبا)
وبزم عندمزده‌کی ثوابه رغبت وعذابمزدن رهبت ایدوب بزه دعا ایدرلردی (وکانوا لنا
خاشعین) وبزه متواضعین وخوفه دائمین ایدیلر (والتی احصنت فرجها فنفخنا فیها من
روحنا) وذکر ایت مریم رضی‌الله عنهایی که فرجنی وطئدن حفظ ایتدی وجبریله امر
ایتدك که انك درعی جیبنه نفخ ایتدی واول نفخله بطننده عیسایی احداث ایتدك (وجعلناها
وابنها آیة للعالمین) وبز اول مریمی واوغلی عیسایی عالمینه علامت وعبرت قیلدق اولکه اول
ایکیسنك حالنی تأمل ایده الله تعالینك کمال قدرتن تحقیق ایدر (ان هذه امتکم امة واحدة)
اشبو ملت توحید ویا ملت اسلام ملتکزدرکه انك اوزره اولمکز اوزریکزه واجب اولور
شریعت واحده اوزره اولدیغکز حالده‌که انده اختلاف اولمیه‌که اول سبب فلاحکزدر غیری
دکل (وانا ربکم فاعبدون) بن سزك ربکزبن بندن غیری ربکز یوقدر ❁ ایمدی بکا عبادت
ایدك غیری‌یه دکل (وتقطعوا امرهم بینهم) دینلرین بینلرنده تفریق ایدوب فرق واحزاب
اولدیلر یهود ونصاری کبی بری برلرینه مخالفت ایتدیلر (کل الینا راجعون) انلرك کلیسی
آخرتده بزه رجوع ایدرلر دینده اتفاق ایتمیوب افتراقلرینك جزاسین ایدرز (فمن یعمل
من الصالحات وهو مؤمن فلا کفران لسعیه) اما اول کمسه‌که مؤمن اولدیغی حالده اعمال
صالحه‌دن استطاعتی اولدیغن ایشلیه انك سعینه جحد وثوابنه نسیان اولمز (وانا له کاتبون)
بز انك سعینی صحیفهٔ اعمالنه یازوب یوم قیامتده جزاسین ایده‌رز ❁ دینلدیکه الله تعالیدن اولان
شکر وکفرانك معناسی مجازات وترك مجازاتدر (وحرام علی قریة اهلکناها انهم لایرجعون)
شول قریه اهلی اوزره واجبدرکه انلر دنیایه رجوع ایتمیه‌لر ویاخود هلاك حکم ایتدیکمز
قریه‌نك اهلی اوزره حرامدرکه انلرك اعمالنی قبول ایده‌وز ❁ زیرا که انلر توبه ایتمزلر
(حتی اذا فتحت یأجوج ومأجوج) انلرك رجوعلری امتناعی زائل اولمز ساعتك
قیامته واماراتنك ظهورینه دکین اول قچانکه یأجوج ومأجوجك سدّی آچیلوب انلر اندن
چیقه‌لر (وهم من کل حدب ینسلون) اول یأجوج ومأجوج ویاخود قبوردن بعث اولنان
خلائق هرنشز وتلدن ومکان مرتفعدن ذئبك سرعت مشیی کبی تزولده سرعت ایده‌لر
(واقترب الوعد الحق) الله تعالینك یوم قیامتی اقامته اولان وعد حقنك وقت ظهوری قریب
اولدی (فاذا هی شاخصة ابصار الذین کفروا) اول وقتده کفارك کوزلری شدائد اهواله
نظردن وکمال حیرتدن یوملمیوب آچق قاله دیه‌لرکه (یاویلنا قد کنا فی غفلة من هذا بل کنا
ظالمین) ویل بزه کیم بوکوندن بزغفلتده اولدق حق ایدیکن بیلمدك بلکه رسلك الله تعالیدن
بزه کتوردکلری اخباری تکذیبله ظالملردن اولدق الله تعالی انلره دیه‌که (انکم وما تعبدون
من دون الله حصب جهنم) یا مشرکین سز والله تعالیدن غیری معبود ایدندیکز اوثان وابلیس
واخوانی جهنمك ایقاد اولنه‌جقلریسز ❁ وقتا که پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم اشبو آیتی

ترك ایلدی (ونجیناه ولوطاً الی الارض التی بارکنا فیها للعالمین) ابراهیمه وقرنداشی اوغلی لوطه نجات ویروب نمرودك
مکانی اولان عراقدن عالملر ایچون انده برکات ویردیکمز ارض شامه کوندردك ❁ دینلدیکه ابراهیم علیه‌السلام فلسطینه
لوط علیه السلام مؤتفکانه نزولله ﴿ ٨٥ ﴾ امر اولندیکه بینلری برکون برکیجه‌لك مسافه‌در (ووهبنا له اسحق
ویعقوب نافلة وکلا جعلنا
صالحین) وابراهیمه طلبی
اوزره اسحاقی وطلبندن
زیاده نبیره‌سی یعقوبی
ویردك وانلرك کلیسنه
صلاحی توفیق قیلدق
(وجعلناهم ائمة یهدون
بامرنا واوحینا الیهم فعل
الخیرات واقام الصلوة
وایتاء الزکوة وکانوا لنا
عابدین) وانلری امرمزله
ناسه رهنما وحقه دعوت
ایدر امامل قیلدق وخلقی
اعمال صالحه‌یه ترغیب
ایچون انلره افعال خیراتی
وحی ایتدککه نمازه قیام
وزکاتی ادا ایده‌لر انلر
توحید و عبادتمزده
اخلاص ایدر اولدیلر
(ولوطاً آتیناه حکماً وعلماً
ونجیناه من القریة التی
کانت تعمل الخبائث
انهم کانوا قوم سوء
فاسقین) ولوطه نبوت
وحکمت یاخود خصما
بینی فصله حکم وانبیایه
شایان علمی ویردك واکا
عمل خبیثه ایشلیان سدوم
قریه‌سی اهالیسندن نجات
ویردك اول قوم دائرهٔ
الطاعتدن خارج قبیح
کروه اولدیلر ایدی (وادخلناه فی رحمتنا انه من الصالحین) وبز لوط علیه السلامی اهل رحمتمز زمره‌سنه ادخال
ایتدککه اول رحمته شایسته صالحلردندر (ونوحاً اذنادی من قبل فاستجبناله فنجیناه واهله من الکرب العظیم) ونوح
علیه‌السلامی یاد ایله‌که ابراهیم ولوط علیهما السلامدن مقدم کندو قومك هلاکنه دعا ایلدی انك دعاسنه اجابت ایدوب

مشرکینه تلاوت ایتدی انلرك بعضی دیدیکه یهود عزیره ونصاری عیسایه وبنو الملیح ملائکه‌یه
عبادت ایتمزلرمی اویله اولسه انلرك دخی اشبو معبودلری حصب نار اولمنی ایجاب ایدر
پیغمبریمز علیه‌السلام دیدیکه بلکه انلر شیاطینه عبادت ایدرلرکیم اول شیاطین انلره انکله
امر ایدوبدر والله تعالی ❁ ان الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئك عنها مبعدون ❁ آیتن انزال
ایتدی (انتم لها واردون) اول جهنمه سز دخول ایدرسز (لوکان هؤلاء آلهة ماوردوها)
اکر اول اوثان حقیقتده آلهه اولسه‌لر انلر ویا انلره عبادت ایدنلر ناره داخل اولمزلردی
(وکل فیها خالدون) حالبوکه اول عابدون ومعبودون نارده خالدلردر (لهم فیها زفیر) انلرك
نارده انین وتنفس شدیدی اولور (وهم فیها لایسمعون) والحال نارده انلر زفیرلرین
وصوت آخری ایشتمزلر شول سببدنکه نار شدتله غلیان ایدر ویا اندنکه اهوال وآلامدن
انلره ایرر ویاخود قولاقلرینه ناردن مسمارلر اوریلور ویا انلر آتشدن تابوتلره قونوب
برکیدیلور ❁ ابن مسعود ایدر قچانکه نارده مخلدین قاله‌لر هربری ناردن تابوتلره قونور بعده
اول تابوتلر برآخر تابوتلر ایچنه قونور حتی اوچ تابوت بری برینك ایچنه قونلدیغندنصکره
اوزرلرینه ناردن مسمارلر اوریلور حتی‌که هربری برشیٔ ایشتمکدن قالور ونه نارده کندیدن
غیری عذاب اولنور وار ایدیکن کورر (ان الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئك عنها مبعدون)
شونلرکه انلر ایچون بزدن خصلت حسنی سبقت ایتدیکه اول سعادت ویا طاعته توفیق ویا
جنتله بشارتدر ❁ ایمدی انلر اول ناردن ابعاد اولنمشلردر ❁ دینلدیکه انلرکله مراد هر
معبوددرکه الله تعالی‌یه طائعدر وعبادت اولندیغنه کارهدر عزیر وعیسی وملائکه کبی
(لایسمعون حسیسها) انلر قچانکه جنتده منازللرینه نزول ایده‌لر نارك صوتن وتلهبی
حرکتن ایشتمزلر (وهم فیما اشتهت انفسهم خالدون) وانلر انده نفسلری اشتها ایتدیکی
شیئده دائملردر (لایحزنهم الفزع الاکبر) فزع اکبر انلری محزون ایتمزکه انکله مراد
نفخهٔ اخیره‌در ویا اهل نارك ناره وقت انصرافیدر ویا انلر اوزره نارك وقت انطباقیدر ویا
موتك وقت ذبحیدر (وتتلقیهم الملائکة) وابواب جنتده ملائکه انلره تهنیه ایدر اولدقلری
حالده قارشو کلوب دیرلرکه (هذا یومکم الذی کنتم توعدون) اشبو سزك ثوابکز کونیدکه
دنیاده وعد اولنوردیکز (یوم نطوی السماء کطی السجل للکتب) شول کونده‌که بز سمایی
طی ایدرز طومارك لاجل الکتابه طیی کبی (کما بدأنا اول خلق نعیده) اول خلق ایتدیکمز
اشیایی ابتداده‌کی خلقمز هیئتنده اعاده ایدرز اول کرك عدمدن ایجاددر ویاخود اجزاء
متبدده‌یی جمعدر وانکله مقصود ابدایه قیاسله اعاده‌نك صحتی بیاندر ❁ زیرا ابداء واعاده‌نك
شول مقدوریتی مصحح اولان امکان ذاتی شمولی وقدرت قدیمه‌یه تناولی علی السویه‌در
(وعدا علینا) بز اعاده‌یی وعد ایتمشزکه اوزریمزه انجازی واجب اولور (انا کنا فاعلین)
بز لابد انی ایشلرز (ولقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر) بز توراة ویا لوح محفوظدنصکره

اكا واهل بيتنه طوفاندن نجات ويردك (ونصرناه من القوم الذين كذبوا باياتنا انهم كانوا قوم سوء فاغرقناهم اجمعين) بز نوحه نصرتله آيتلرمزى تكذيب ايدن قوم اوزرينه غالب ايتدك انلر بد وكفرلرنده مصر قوم اولمغله جملهسنى طوفانله غرق ايتدك (وداود وسليمن اذيحكمان فى الحرث اذنفشت ﴿٨٦﴾ فيه غنم القوم وكنا لحكمهم شاهدين) داودو سليمانك اكين يا باغ شاننده اولان حكملرينى يادايله كه كيجه اول زرعه بر قومك قيونى كيروب افساد ايتمشيدى بز انلرك حكملرينه عالم ايدك ۞ مرويدركه داود عليه السلام محكمهده اوتروب اوغلى سليمان عليه السلام قپوده طوروب خلقك دعوالرى فصل اولنوردى بركون اليا نام برچفتجى ايله يوحنا نام برصاحب غنم كلوب چفتجى بو يوحنانك قيونى بركيجه بنم اكينمى ياباغمك اوزومنى اكل وافساد ايلمش ديو دعوا ايلدى يوحنايه سؤال ايتدكده اولدخى بويله واقع اولمش ديو اقرار ايتدى داود عليه السلام شريعتى موجبنجه قيونلرى ايليايه ويرديو حكم ايلدى بو حكمله طشره چيقدقلرنده ماده سليمان عليه السلامك معلومى اولوب پدرينك يانينه دخول ايله غيرى صورت اوزره حكم اولنسه دخى كوزل اولوردى ديدى داود عليه السلام نه صورتله ديدى سليمان عليه السلام ديديكه قيونلر ايليايه امانت ويريلوب كذلك باغ دخى يوحنايه (ابن) ويرلسه يوحنا باغى ياترلابى اولكى حالنه كتورنجيهدك زحمت چكسون وقيونلرك سودوياغ ويپاغيسيله ايليا نفعلنسون يوحنا اول مزروعى اولكى حالنه كتوردكده ايليايه ويروب قيونلرنى آلسون ديدى داود عليه السلام دخى بو وجهله حكم ايلدى

داود زبورنده ويا سمادن نازل اولان كتب الهيهنك جميعنده يازدقكه (ان الارض يرثها عبادى الصالحون) ارض جنتى ويا ارض مقدسهيى بنم عبادمك صالحلرى وارث اولور (ان فى هذا لبلاغا لقوم عابدين) اشبو ذكر اولنان اخبار ومواعظ ومواعيدده كفايه ويا بلوغ مطلوبه سبب واردر شول قومهكه همتلرى عبادتدر (وما ارسلناك الا رحمة للعالمين) يامحمد بز سنى عالملره رحمت كوندردك زيرا انك كتورديكى شئ انلرك سعادتنه سببدر ومعاش ومعادلرينك صلاحنى موجبدر ۞ دينلديكه انك كفاره رحمت اولمسى شول حيثيتلهدركه انك سببيله خسف ومسخ وعذاب استئصالدن امينلردر (قل انما يوحى الىّ انما الهكم اله واحد) ديكلكه بكا وحى اولنان دكل الا اولدركه اله واحددن غيرى الهكز يوقدر واولميه (فهل انتم مسلمون) اويله اولسه سز الله تعالىيه عبادتكزى شول حجتله مصدق وحينك مقتضاسنجه مخلصلرميسز (فان تولوا فقل آذنتكم على سواء) اكر توحيددن اعراض ايدرلرسه ديكلكه بن امر اولنديغم شيئى سزه على السويه اعلام ايتدم (وان ادرى اقريب ام بعيد ماتوعدون) بيلمزينكه وعد اولنديغكز يوم قيامت قريب ويا بعيدميدر (انه يعلم الجهر من القول ويعلم ما تكتمون) اول الله تعالى سزك اسلامه طعنده جهر ايتديككزى ومسلمينه احقاردن كتم ايتديككزى بيلور (وان ادرى لعله فتنة لكم ومتاع الى حين) وبيلمزينكه جزاكز تأخيرى ظن اولوركيم سزه استدراج وافتتانكزه زياده ويا امتحان اوله نيجه عمل ايدر ايتديككزه نظر ايده ومشيئة الهيه اقتضاسنجه اجل مقدركزه دكين تمتيع اوله (قال رب احكم بالحق) يامحمد ديكلكه يارب بزمله اهل مكه بيننى عدلله قضا ايتكه اول انلرك استعجال عذابن ويا اوزرلرينه تشديد اقتضا ايدر اويله اولسه يوم بدرده عذاب اولنوب مسلمون انلره غلبه ايتدى (وربنا الرحمن المستعان على ما تصفون) ربمز جل شانه خلقنه رحمتى كثيردر اندن معونه طلب اولنمشدر كفارك وصف ايتديكى اوزرهكه شوكت انلرك اولوب اسلام مقهور اوله

سورة الحج وهى ثمان وسبعون آية مكية

۞ الا آلتى آيت دكلكه اول هذان خصمان دن الى صراط الحميده دكدر ۞

بسم الله الرحمن الرحيم

(يا ايها الناس اتقوا ربكم) يا ناس ربكز جل شانهنك عقابندن حذر ايدوب امرينه اطاعت ايدك (ان زلزلة الساعة شئ عظيم) ساعتك اشيانى تحريكى امر هائلدر ۞ زلزله وزلزال حال هائله اوزره شدت حركتدر اشبو زلزلهده اختلاف اولندى ۞ دينلديكه اول اشراط ساعتدندركه ساعتك قيامتدن اول ظهور ايدر و دينلديكه اول زلزله يوم قيامتده اولور ۞

(ففهمناها سليمن وكلاً اتينا حكماً وعلماً وسخرنا مع داود الجبال يسبحن والطير وكنا فاعلين) بز اول باغ وغنم حكمنى سليمانه تفهيم وتعليم ايتدك وداود وسليماندن هر برينه پيغمبرلك وامور دينده علم ويردك وداوده طاغلرى وقوشلرى تسخير ايتدككه آنكله بيله تسبيح ايدهلر ﴿٨٧﴾ ذكر اولنان تفهيمله حكمى وتسخيرى بز ايشلدكدى (وعلمناه صنعة لبوس لكم لتحصنكم من بأسكم فهل انتم شاكرون) وداوده سزلچون زره ياپمق صنعتنى تعليم ايتدككه آنكله جنكلرده قتل وجراحتدن محفوظ اولهسز نيجه بو نعمته شكر ايديجىميسز (ولسليمن الريح عاصفة تجرى بامره الارض التى باركنا فيها وكنا بكل شئ عالمين) وسليمانه شدتلو روزكارى تسخير ايتدككه آنك امريله اولديغى محلدن آنى بركت ويردكمز ارض شامه كتوره بزم علممز هر شيئه مستمر وواقف اولدى ۞ دينلديكه سليمان عليه السلامى روزكار تختيله بر كونده بر آيلق يوله كوتورردى (ومن الشياطين من يغوصون له ويعملون عملاً دون ذلك وكنا لهم حافظين) وشيطانلردن اول طائفهيى سليمانه مسخر قيلدقكه انلر درياىه طالوب انكچون جواهر چيقارررلردى ومدينه وكوشك بنالرى وسائر صناعات غريبه ياپمق ايچون غواصلقدن غيرى سليمان عليه السلامك ديلديكى ايشلرى ايشلرلردى واول شياطينى سليمانك امرندن چيقمامق اوزره حفظ ايدردك (وايوب اذنادى ربه انى مسنى الضر وانت ارحم الراحمين) وياد ايله كه ايوب عليه السلام ربىنى جل شانهيه دعا ايتديكه يارب بكا رنج ومشقت مس ايتدى سن ارحم الراحمين سين ديدى ۞ ايوب عليه السلام ابن آموص بن رازخ

ابن عباس رضى الله عنهما ديركه زلزلهٔ ساعتله مراد ساعتك قياميدركه اول انكله بيله ظهور ايدر (يوم ترونها تذهل كل مرضعة عما ارضعت) شول كوندهكى اول زلزلهيى كورهلر هر مرضعهيى ارضاع ايتديكى ولددن اشتغال ايدر يعنى اول زلزلهنك هولى بر مرتبهده اولهكه مرأه ثديى رضيعنه القام ايتمشيكن دهشتندن انى انك اغزندن نزع ايده (وتضع كل ذات حمل حملها) وهر حامل حملنى وضع ايده حالبوكه مدت حملى تمام اولميوبدر ۞ اشبو دلالت ايدركه زلزله مذكوره دنياده اوله زيراكه بعثدنصكره حمل اولمز وانى يوم قيامتده اولور ديين ديركه اول قول شريفده ورودى ساعت امرينى تعظيم وجهى اوزرهدر بوخسه حقيقتى مراد دكلدر (وترى الناس سكارى وماهم بسكارى) اول كونده ناسى كوررسنكه كأنه سكرانلردر والحال انلر حقيقتده سكران دكللردر (ولكن عذاب الله شديد) الا بوكه الله تعالىنك عذابى شديددر انك هولى انلرك عقولن اوچورر وتميزدن كچورر ۞ ابو سعيد الخدرى رضى الله عنه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمدن روايت ايدر ديديكه الله تعا يوم قيامتده آدم عليه السلامه ديهكه يا آدم اولادكدن ناره كوندريلهجكلرى آيرغل آدم عليه السلام ديهكه يارب اكا كوندريلهجك ندكلو كمسهلردر بيوريلهكه هر بيكدن طقوز يوز طقسان طقوز كمسهدر اول وقتده مولودلرك صاچى آغارر وذات حمل حملنى براقور وناس سكرانلر كبى كوريلور والحال انلر سكران دكللردر بلكه الله تعالىنك شدت عذابندن قورقيلور صحابه ديديلركه يارسول الله اول بيكك برى قنغيمز اولور پيغمبريمز عليه السلام ديديكه اول طقوز يوز طقسان طقوز يأجوج ومأجوجدن اولوب برى سزدن اوليسردر صحابه سرورلرندن تكبير ايتديلر ۞ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايتدى رب تعاليدن رجام بودركه سز اهل جنتك ربعى اولهسز بلكه ثلثى اولهسز والله رجام بودركه سز اهل جنتك نصفى اولهسز صحابه ينه تكبير ايتديلر ۞ پيغمبريمز عليه السلام ايتديكه سز اول كونده ناسك كفارى كثرتنه نسبتله مثلكز ثور اسودده شعرهٔ سودا كبى اولور ۞ حديث آخرده ايدر ۞ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ديديكه اهل جنت يوز يكرمى صف اولوب سكسان صفى بنم امتم اوليسردر ۞ يوم قيامتده كفاره نسبتله مسلمونك قلتده مثلى جنب بعيرهده شامه كيدر ويا ذراع دابهده رقمه كيدر بلكه ثوز ابيضده شعرهٔ سودا ويا ثور اسودده شعرهٔ بيضا كيدر بعده ديديكه امتمدن يتمش بيك كشى جنته حسابسز كيرر عمر رضى الله عنه ديديكه جنته حسابسز كيرر انجق يتمش بيكميدر ديديكه نعم وانك هر بريله يتمش بيك كيرر (ومن الناس من يجادل فى الله بغير علم ويتبع كل شيطان مريد) ناسك بعضى الله تعالىنك توحيد وكلامنده حجت ودليلسز خصومت وجدال ايدر واول مجادلهسنده وعامهٔ احوالندهٔ هر شيطانه اتباع ايدركه اول فساد ايچون تجرد ايدوبدر ۞ اشبو آيت نضر بن الحارث شاننده نازل اولوبدركه اول كثير الجدل ايدى وملائكهيى بنات الله دير وقرآن اساطير اولينددر ديردى وبعثى انكار

بن روم بن عيص بن اسحق عليه السلامدر ❁ منقولدركه حق تعالى اكا نبوت وچوق مال واولاد عنايت ايتمشيدى كيجه
كوندز طاعات وعبادات وخيراتده ايدى حق تعالى انواع بلايه مبتلا قيلدى يدى اوغل اوچ قزى ديوار التنده قالوب هلاك
اولدى دوه لرى صاعقه وقيونلرى سيل واكينلرى ريح عاصف ايله فناو ﴿ ٨٨ ﴾ هلاك اولوب جسد مباركنه
قرحه لر وقوردلر پيدا
ومتعفن اولوب مؤمنلرى
دخى مرتد اولدى وبر
محلده قبول اولنميوب
زوجه سى رحمه بنت
افرايم بن يوسف عليه
السلامدن غيرى ياننده
كمسنه قالمدى يدى سنه
يدى ماه يدى كون يدى
ساعت بوحالده اولدى
اول درجه صبر ايتديكه
وجودندن دوشن
قوردلرى الوب ينه
وجودينه قور ايدى
❁ ايوب عليه السلامك
« مسنى الضر » دعاسنك
سببنده روايت كثيره
اولمغله بومختصرده بعضيسى
تسطير اولنديكه شيطان
آكا كلوب بكا سجده
ايدرسك سنى بوبلادن
قورتاررم ديمكله كندو
رنجنك ضررندن شكايت
دكلدى بلكه شيطانك
ضررندن شكايت ايدى
دينلدى ❁ ودخى كندويه
ايمان ايدنلر اكر بونده
خير اوليدى بوبلايه مبتلا
اولمزدى ديمه لرى درون
مباركلرينى مجروح
ايتدى ❁ ودخى جسدنده
اولان قوردلر محل تمجيد وتوحيد اولان قلب ولسانلرينه قصد ايتملريله فوت تمجيددن خوف ايلدى ❁ (احيائيدر)
ودخى زوجه سى غايت بيچاره لكندن كيسوسنى فروختله قوت يوميه تدارك ايلديكنه مطلع اولدى ❁ ياخود جبريل عليه
السلام آكا كلوب نيچون بويله خاموش طوريورسن ديدكده ايوب عليه السلام صبردن غيرى چاره ندر ديدى

ايدردى (كتب عليه انه من تولاه فانه يضله ويهديه الى عذاب السعير) شيطان اوزره قضا
اولنديكه هركمسه كيم انى تولى واكا اتباع ايده اول شيطان كندويه اتباع ايده نى اضلال
ايده واكا عذاب سعيرى مؤدى اولان شيئه دلالت ايده (ياايها الناس ان كنتم فى ريب
من البعث) ياكفار مكه اكر بعثك امكانندن ومقدوريتندن شكده ايسه كز (فانا خلقناكم
من تراب) نظر ايدك بدأ خلقكزه كيم اول شككزى كيدرركه اول اصل اولكز آدمى ترابدن
خلق ايتدك (ثم من نطفة) بعده انك ذريتن منيدن خلق ايتدك (ثم من علقة) بعده دم
غيبط منجمددنكه اول منى دم غيبط غليظ بعده لحم اولور (ثم من مضغة مخلقة وغير مخلقة)
بعده لحمة قليله دنكه اول مضغ اولنه جق دكلو اوله اول كرك مسوادركه انده نقص وعيب
اوليه وياغير مسواندر وياخود اول مصوره وياغير مصوره در وياخود وقتندن وضع اولنور
ولددر ويا وقتسز ولددر ❁ ابن مسعود رضى الله عنه ايدر قچانكه نطفه رحمده قرار ايده
بر ملك انى كفنه آلوب ديركه يارب اشبو نطفه مخلقه ويا غير مخلقه مى اوليسردر اكر غير
مخلقه اولور دينورسه اول رحمده دم اولوب نسنه اولمز واكر مخلقه اولور دينورسه ملك
ديركه يارب ذكر ويا انثامى اوليسردر شقى ويا سعيدمى اولور اجل وعمل ورزقى ندر وقنغى
يرده فوت اولور اكا دينوركه لوح محفوظه نظر ايت بوجمله يى انده بولورسين اويله اولسه
لوح محفوظه وارر اشبو امورى اندن يازينور (لنبين لكم) تاكه بوتدريجله سزه قدرتمزى
تبيين ايده وز واول شئ كه تغيير وفساد وتكونى مرة قبول ايده مرة اخراده دخى انى
قبول ايدر واولكه اولا انى تغيير وتصويره قادر اوله ثانيا دخى قادر اولور (ونقر فى الارحام
مانشاء الى اجل مسمى) وبز ارحامده ثبوتن ديلديكمزى وقت وضعنه دكين تثبيت ايدرزكه
انك ادناسى آلتى آيدر واقصاسى درت ييلك آخريدر (ثم نخرجكم طفلا) بعده سزك
هربريكزى انالريكز قارنندن طفل چيقاريرز (ثم لتبلغوا اشدكم) بعده قوت وعقلده كماله
ايره سزكه اول وقت تميزدر ❁ دينلديكه اول اون بش ياشنه ويا اون سكز ياشنه ايرمكدر
تا اوتوز ويا اوتوز آلتى ياشنه ايرنجيه دكين (ومنكم من يتوفى) سزدن كيميكز قوت وعقلده
كماله ايرديكنده ويا ايرمزدن مقدمده توفى اولنور (ومنكم من يرد الى ارذل العمر لكيلا يعلم
من بعد علم شيئا) وكيميكز ايسه عمرك اضعف واخسنه رد اولنوركه اول هرم وخرفدر
تاكه عقل اولله برشيئى بيلوركن بيلمز اوله يانسيان عروضيله ويا عقلنك تغييريله بوندنصكره
بعثك حقيقتنه دليل آخر ايراد ايدوب ديديكه (وترى الارض هامدة) سن ارضى نباتسز
يابسه كوررسن (فاذا انزلنا عليها الماء اهتزت وربت وانبتت من كل زوج بهيج) قچانكه بز
اكا يغمور ايندير ه وز اول نباتله تحرك ايدر وآرتوب يوجه لور وانده هرصنفدن حسن رائق
بتركه انى كورنه سرور وبهجت ايرر (ذلك بأن الله هو الحق) اشبو مذكوراتكه الله تعالينك
انسانى اطوار مختلفه ده خلق ايدوب احوال متضاده يه تحويليدر وارضى موتندنصكره

جبرائيل عليهما السلام حق تعالىنك خزينه سنده بالاجوقدر سن آكا طاقت كتوره مزسين الله تعالىدن عافيت ايسته ديمكله
بو دعايى ايتدى ❁ دينلديكه ايوب عليه السلامك بشريتى ضرر جسمانيله ناله ده وروحانيتى جمال اللهه ناظر اوله رق لسان بشريتى
« مسنى الضر » وزبان روحانيتى « ارحم ﴿ ٨٩ ﴾ الراحمين » ديدى (فاستجبناله فكشفنا مابه من ضر وآتيناه اهله
ومثلهم معهم رحمة من
عندنا وذكرى للعابدين)
بز ايوبك دعاسنه اجابت
ايتدك وانده اولان ضرر
وبلايى كشف ايتدك
« تفصيلى ان شاء الله تعالى
سورة ص ده كلور »
وبز اكا اهل واولادينى
احيا ايدوب وبردك و
انلرله بيله امثالنى مضاعف
وبردك كه عندمزدن اكا
رحمت وانعام وعابد
وصابرلره موعظه اوله
(واسمعيل وادريس
وذا الكفل كل
من الصابرين) واسمعيل
وادريس « كه اخنوخدر »
وذا الكفل « كه الياس
يايوشع يازكريا عليهم
السلامدر » بونلرك
هربرى مشقت وشدايده
صابرلردن ايديلر
(وادخلناهم فى رحمتنا
انهم من الصالحين) بز
انلرى نبوته يانعمت
آخرته ادخال ايتدك
انلر صلاحده كامل
ومطيعلر ايديلر (وذا النون
اذ ذهب مغاضبا فظن
ان لن نقدر عليه فنادى
فى الظلمات ان لا اله الا انت
سبحانك انى كنت من الظالمين) وذكر ايله (١٢) بالق صاحبنى كه يونس عليه السلامدر قومى انك دعوتى قبول ايتمدكلرينه
غضبلنوب كتدى ياخود قومنه عذاب وعد ايلمشيدى عدم ظهورندن وعدمده خلف ايلدم ديو انفعال ايدوب كندى اول
ظن ايتديكه بزانك يولنى سده قدرتمزى اعمال ايتميه لم انى بحره سوق وبالغك قرنده حبس ايتدك يونس عليه السلام

احيائيدر شول سببله دركه الله تعالى الوهيتنده حقدر انكله اشياء محقق اولور (وانه
يحيي الموتى) واول يوم قيامتده موتايى دير كورر نطفه يى وارض ميته يى دير كورمسى
كبى اوانه على كل شئ قدير) واول هرشيئه قادردر (وان الساعة آتية لاريب فيها) ويوم
قيامت كليسردر عقلى وذهنى اولان عندنده انك حقيقتنده ريب يوقدر (وان الله يبعث
من فى القبور) واول الله تعالى قبورده كى موتايى بعث ايدر وعدى مقتضاسنجه كه اول خلق
قبول ايتمز (ومن الناس من يجادل فى الله بغير علم ولاهدى ولاكتاب منير) ناسك
بعضى دين اللهده علم عقليسز وحجتسز ووحيسز جدال ايدر (ثانى عطفه) اول كبرندن
صالنور وياعنقى لوى ايدر ويادعوت اولنديغى شيئدن اعراض ايدر ويا تعطفن منع
ايدر اولديغى حالده (ليضل عن سبيل الله) تاكه ناسى دين اللهدن صرف ايده (له
فى الدنيا خزى) انكچون دنياده عذاب وهوان واردركه اول انك بدرده صبرا قتل
اولنمسيدر (ونذيقه يوم القيامة عذاب الحريق) ويوم قيامتده اكا نار عذابن اذاقه
ايده رز يوخسه دنياده اكا اصابت ايدن ذنوبنه كفارت اولمز ويوم قيامتده اكا دينوركه
(ذلك بما قدمت يداك) اشبو عذاب سكا كفر وتكذيبك سببيله دركه انى اشبو كون
ايچون تقديم ايتمشدك (وان الله ليس بظلام للعبيد) والله تعالى عبيدينه ظلم ايدر
دكلدر (ومن الناس من يعبد الله على حرف) ناسدن بعضى واردركه الله تعالىيه عبادتى
دينندن برطرف اوزره ايدركه انك انده ثباتى اولمز شول كمسه كبى كه جيشك طرفنده
طورر ظفر حس ايدرسه قرار ايدر والا طورمز كيدر (فان اصابه خير اطمأن به) اكر
اكا جسمنده صحت ومعيشتنده سعت اصابت ايدرسه اكا راضى اولور وسكون ايدر
اشبو دين اسلام نه كوچك دين اسلام اولور دير (وان اصابته فتنة انقلب على وجهه)
واكر جسمنه بلا ومعيشتنه ضيق اصابت ايدرسه مرتد اولوب اردنه دونر كفرى
جهتنه كيدر ❁ دينلديكه اشبو آيات اعرابدن برقوم شاننده نازل اولديكه انلر مهاجرين
اولدقلرى حالده باديه دن مدينه يه قدوم ايدوب اسلامك صحتنى اعتقادسز مسلمان اولديلر
انلردن اولكه مدينه يه كلديكنده جسمى صحيح اولدى وفرسى مهر جسن انتاج ايتدى
ومرأه سى اوغل طوغوردى ومالى چوق اولدى بن بودينه كيره لودنبرو خيره ايرشدم
ديدى واما اولكه مدينه يه كلديكنده جسمى مريض اولدى وقصراغى كبه اولمدى ومرأه سى
قيز طوغوردى ومالى اكسلدى بن بودينه كيره لودنبرو بكا شر ايرشدى ديوب دينندن
كفره رجوع ايتدى (خسر الدنيا والآخرة) اول مغبون اولدى دنياده مأمولنك فواتيله
وآخرتده دينك ذهابى نارده خلوديله (ذلك هو الخسران المبين) بوذكر اولنان ايسه
خسران ظاهردر انك مثلى خسران اولمز (يدعو من دون الله مالا يضره ومالا ينفعه)
الله تعاليدن غيرى برجماده عبادت ايدركه اكا عصيان ايدوب عبادت ايتمسه ضررندن

ظلمات بحروشبده وبطن حوتده الهی سندن غیری معبود بالحق یوقدر سنی اراده‌کی اجرایه عجزدن تنزیه ایده‌رم بن غضبمله نفسمه ظلم ایدنلردن اولدم دیو ندا ایلدی (فاستجبناله ونجیناه من الغم وکذلك ننجی المؤمنین) بز یونسك دعاسنه اجابت ایدوب انی غمدن خلاص ایلدك که اول ظلمات وشکم ماهیدر بونك ﴿ ٩٠ ﴾ کبی بز مؤمنلری خلاص ایدرز « بونك تفصیلی انشاءالله تعالی سورهٔ « والصافات » ده کلور » (وزکریا اذنادی ربه رب لاتذرنی فرداً وانت خیر الوارثین) وزکریایی ذکر ایتکه اول یارب بنی بلاوارث ولدسز ترك ایلمه حال بوکه سن وارثلرك افضل وخیرلوسی‌سین دیو دعا ایلدی (فاستجبناله ووهبناله یحیی واصلحناله زوجه انهم کانوا یسارعون فی الخیرات ویدعوننا رغباً وکانو لنا خاشعین) بزانك دعاسنه اجابت ایدوب یحیایی اکا هبه ایتدك وزوجه‌سنی عقیم ایکن طوغورر قیلدق یاخود بدخوی ایکن خوشخوی قیلدق بو بابا واوغل وزوجه یاخود ذکر اولنان انبیا اعمال خیراته مسارعت ایدرلردی وثوابه رغبت وعقابدن خوفله بزه دعا ایدرلردی وبزه متواضع ایدیلر (والتی احصنت فرجها فنفخنا فیها من روحنا وجعلناها وابنها آیةً للعالمین) ومریمی یادایله که فرجنی حلال وحرامدن حفظ ایتدی بزانك پیراهننه امریمزده اولان روحدن نفخله عیسایی احداث (اظهارله) ایتدك ومریمی واوغلنی عالملره علامت وعبرت قیلدیکه تأمل ایدوب قدرة اللهی تحقیق ایده‌لر (ان هذه امتکم امةً واحدة واناربکم فاعبدون) بو سزك ملتکز اولان ملة اسلامده توحید واجبدرکه اختلافسز شریعت واحده دربلکه جمله انبیابونده

خوف ایدلمز واکا اطاعت وعبادت اینسه نفعی رجا اولنمز (ذلك هو الضلال البعید) اشبو فعل ایسه هدایتدن بعید برضلالدرکه زوالی رجا اولنمز (یدعو لمن ضره اقرب من نفعه) عبادت ایدر اکا که معبود اولمسیله ضرری که دنیاده قتل وآخرتده عذاب ایجابیدر اکا اقربدر نفعندنکه اکا عبادتله اندن شفاعت واول انکچون الله تعالی‌یه وسیله اولمسن توقع ایدر (لبئس المولی ولبئس العشیر) اول نه چرکین ناصر ونه چرکین صاحب اولور (ان الله یدخل الذین آمنو وعملوا الصالحات جنات تجری من تحتها الانهار) الله تعالی اکا ایمان کتوروب اعمال صالحه ایدن عبادنی ادخال ایدر شول جنتلره کیم اشجاری التندن نهرلر جاری اولور (ان الله یفعل مایرید) الله تعالی دیلدیکن ایشلر موحد صالحه ثواب ویرر ومشرك وکافره عذاب ایرکورر انی اندن منع ودفع ایدر اولمز (من کان یظن ان لن ینصره الله فی الدنیا والآخرة فلیمدد بسبب الی السماء) الله تعالی رسولی محمد صلی الله علیه وسلمك دنیاده وآخرتده ناصریدر اول کسه‌که غیظندن انك خلافن ظن وتوقع ایده بیتنك سقفنه برحبل شد ایدوب انکله اختناق ایتسون (ثم لیقطع) انك اختناقندنصکره حبل دخی قیرلسون (فلینظر هل یذهبن کیده مایغیظ) اندن نظر ایتسونکه اول کید وحیله‌سی غیظنی کیدررمی ❊ اشبو زجرده مبالغه‌در شول ظن فاسددنکه الله تعالی رسولنه نصرت ایتمیه ❊ ودینلدیکه سماء ایله مراد سماء معروفه اوله یعنی اول سمایه برحبل مد ایدوب اکا صعود ایتسون ومجده کلان وحیی اصلندن قطع ایتسون ❊ زیراکه انك اصلی سمادندر بعده نظر ایتسونکه اول فعله غیظنی کیدرمکه قادر اولورمی ❊ دینلدیکه نصرتله مراد رزقدر یعنی اول کسه‌که الله تعالی اکا دنیاده وآخرتده رزق ویرمز دیو الله تعالی‌یه سوء ظن ایلیه برحبلی بیتنك سقفنه مد ایدوب کندویی انکله خنق ایتسون بعده نظر ایتسونکه اول فعلی انك غیظنی کیدررمی ❊ دینلدیکه اشبو آیت اسد وغطفاندن برقوم شاننده نازل اولوبدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم انلری اسلامه دعوت ایتدکده دیدیلرکه بزمله یهود بیننده حلف واردر قورقارزکه محمد نصرت اولنمز وامری ظهور بولمزسه بز ایسه اسلامه کلمش بولنورسق بزمله یهود بیننده‌کی حلف کسیلوب بزه طعام ویرمز اولورلر (وکذلك انزلناه آیات بینات) آیات قرآندن تقدم ایدن کبی بز اکا قرآنك کلنی آیات واضحات انزال ایتدك (وان الله یهدی من یرید) والله تعالی اول قرآنله دیلدیکن هدایت ایدر ویا هدایت اوزره ثابت ایدر (ان الذین آمنوا) شونلرکه الله تعالی‌یه ورسولنه ایمان کتوردیلر (والذین هادوا) وشونلرکه اسلامدن عدول ایتدیلر یهود کبی (والصائبین) ودیندن دینه عدول ایتدیلر (والنصاری) ودین عیساده اختلاف وضلاله دوشدیلر (والمجوس) وآتشه طاپدیلر (والذین اشرکوا) والله تعالیدن غیری اوثانی معبود ایدندیلر (ان الله یفصل بینهم یوم القیامة) الله تعالی یوم قیامتده انلرك بینینی حکومتله ومحق ومبطل اوزره

متفقلردر سزك ربکز بنم غیری یوقدر یالکز بکا عبادت ایدك (وتقطعوا امرهم بینهم کل الینا راجعون) امم ماضیه بینلرنده دینلرینی تفریق ایدوب یهودیت ونصرانیت کبی بربرلرینه مخالفت ایتدیلر بونلرك جمله‌سی بزه رجوع ایدوب تفرقه‌لری جزاسی ویریلور (فمن ﴿ ٩١ ﴾ یعمل من الصالحات وهو مؤمن فلا کفران لسعیه وانا له کاتبون) کیمسکه مؤمن اولدیغی حالده عمل صالح ایشلیه انك سعینك ثوابنه نسیان اولمز سعینی صحیفهٔ اعماله کتب وثبت ایده‌رز (وحرام علی قریة اهلکناها انهم لایرجعون) هلاك ایتدیکمز قریه اهالیسنك توبه‌یه یادنیایه رجوعلری ممتنعدر یاخود انلرك جزالریچون محشره رجوع ایتمملری ممتنعدر (حتی اذا فتحت یأجوج ومأجوج وهم من کل حدب ینسلون) اول مهلکلر حشره رجوعلرینه دك قبورلرنده معذب اولورلر تا علامت قیامت اولان یأجوج ومأجوجك سدی فتح اولنجیه‌دك واول یأجوج ومأجوج یاخود مهلکلر هر یوکسك محللردن سریع کیدرلر (واقترب الوعد الحق فاذا هی شاخصة ابصار الذین کفروا یاویلنا قدکنا فی غفلة من هذا بل کنا ظالمین) وعد حق اولان قیامتك ظهوری یقین اولدی اولوقتده کفارك کوزلری هول قیامتدن حیرتله اچیق قالوب دیه‌لرکه وای بزه دنیاده بوکوندن غافل اولوب پیغمبرلری ایشتمیه‌رك کندیمزه ظلم ایتمشز (انکم وماتعبدون من دون الله حصب جهنم انتم لها واردون) ای مشرکلر سز والله تعالیدن غیری طاپدیغکز بتلریکز وشیطان وعونه‌سی جهنمك چیرا وخطبی سکز واکا ورود ایدیجی سکز (لوکان هؤلاء آلهة ماوردوها وکل فیها

اظهارله ویاهر برینه لایق جزا ایله فصل ایدر (ان الله علی کل شیء شهید) الله تعالی هرشیئه عالم واحوالنه مراقبدر (الم تر) یا محمد سکا خبر ویرلمدیمی (ان الله یسجد له من فی السموات ومن فی الارض) الله تعالینك سموات وارضده اولان مخلوقاتی انك قدرتنه تسخر ایدرلر انك تدبیرندن اباء ایتمزلر ویاهر بری ذلیله مدبرنك عظمتنه دلالت ایدر (والشمس والقمر والنجوم) وشمس وقمر ونجوم الله تعالی‌یه سجود ایدر انك امرینه انقیاد ومنازللرنده دورانله (والجبال والشجر والدواب) وجبال واشجار ودواب اکا سجود ایدر هر برینك ظلی تحولیله (وکثیر من الناس) وناسك کثیری اکا سجود ایدر جبهه‌لرینی یره قومغله (وکثیر حق علیه العذاب) وناسك کثیری ایسه اوزرلرینه عذاب واجب اولوبدر کفرلریله وطاعتدن ابالریله (ومن یهن الله فماله من مکرم) اول کسه‌که الله تعالی انی شقاوتله ذلیل ایده سعادتله انی کریم ایدر اولمز (ان الله یفعل مایشاء) الله تعالی اهانه واکرامدن دیلدیکن ایدر سعادت وشقاوت انك مشیئت وارادتیله‌در (هذان خصمان اختصموا فی ربهم) ایکی فریق مؤمنون وکافرون الله تعالینك دین وامرنده ویا انك ذات وصفاتنده اختصام ایتدیلر ❊ دینلدیکه یهودله مؤمنلر تخاصم ایدوب یهود دیدیلرکه بز الله تعالی‌یه احق وکتابده سزدن اقدم وپیغمبریمز سزککیدن مقدمدر ومؤمنلر دیدیلرکه الله تعالی‌یه احقزکه پیغمبریمز محمد صلی الله تعالی علیه وسلمه وسزك پیغمبریکزه ایمان کتورمشز وسز بزم کتابمزی وپیغمبریمزی بیلورکن حسدیکزدن اکا کافر اولدیکز اویله اولسه انلرك خصومتلرین فصل طریقی اوزره نازل اولدیکه (فالذین کفروا قطعت لهم ثیاب من نار) شونلرکه دین اسلامی انکار ایتدیلر انلر ایچون جثه‌لری مقدارنجه آتشدن ثوبلر تقدیر اولنور وانلره کیدریلور (یصب من فوق رؤسهم الحمیم) انلرك قفالری تپه‌لردن مقمعه ایله دلنوب ایچنه شول حری نهایته ایرمش صو دوکیلور (یصهر به مافی بطونهم والجلود) اول قفالرینه دوکیلن صو ایله بطنلرنده‌کی احشاء وامعالری پاره‌لنوب اریدیکندن ماعدا ظاهرلرنده‌کی دریلری دخی صویلوب دوکیلور (ولهم مقامع من حدید) وانلر ایچون تمورden صوپلر دخی اولورکه انکله انلر ضرب اولنور ❊ خبرده کلدیکه اکر اول صوپلرك بری یره قونوب انس وجن انك قالدرمسنه جمع اولسه‌لر قالدرمسنه قادر اولمیه‌لردی (کلما ارادوا ان یخرجوا منها من غم اعیدوا فیها) هربارکه اول نارك غمومندن خروج مراد ایتسه‌لر کیرو اول ناره رد اولنه‌لر (وذوقوا عذاب الحریق) وملائکه انلره دیه‌لرکه ذوق ایدك شول نار عذابن که احراقده مبالغه‌در اشبو ایکی خصمك برینك جزاسیدر بعده خصم آخرك جزاسنده دینلدیکه (ان الله یدخل الذین آمنوا وعملوا الصالحات جنات تجری من تحتها الانهار) الله تعالی شول ایمان واعمال صالحه ایله متصف عبادینی جنتلره ادخال ایدرکه انك اشجاری آلتندن نهرلر جاری اولور (یحلون فیها من اساور من ذهب ولؤلؤا) انلر اول جنتده التوندن بلازکلر ولؤلؤ ایله تحلیه اولنورلر (ولباسهم فیها حریر)

خالدون) اكر اول بتاريكز زعمكزجه آلهه اولسه‌لردی آنلر جهنمه ورود ایتمزلردی مع هذا بت وبت‌پرستلر جهنمده
مخلدلردر (لهم فيها زفير وهم فيها لا يسمعون) انلر جهنمده آه وزارده‌در وانلر آنده سروره دائر كلام ایشتمزلر (ان الذين
سبقت لهم منا الحسنى اولئك عنها مبعدون) شـونلركه انلر ايچون بزدن سعادت وطاعته توفيق
وجنته تبشير حسناسی سبقت ایتمشدر ، عزیر و عیسی و ملائكه كبی ، انلر كندولره عبادت اولنمغی قبول ایتمزلر انلر اول ناردن ابعاد اولنمشلردر ❊ روايت اولنديكه ، انكم وماتعبدون من دون الله حصب جهنم ، آيت كريمه‌سنی مشركلر ایشـتدكده غضبلنديلر ابن الزبعری انلره ديديكه سز غم چكميك بن شيمدی محمده كيدوب انكله مباحثه ايدرم ديو حضور نبوی‌یه كلوب ، يا محمد سن اللهدن غیری‌یه طپان وطاپیلان جهنمه كيرر ديرسن يهود عزيره ونصاری عيسايه وبنو مليح ملائكه‌یه طپارلر بو عزير وعيسی وملائكه دخی جهنمه خطبی اولورلر ، ديدی پيغمبريمز عليه السلام شيطان بونلره طاپك ديو امر ایتمكله انلر شيطانه طاپمشلردر بيوردی تصديقاً بو آيت كريمه نازل اولدی (لا يسمعون
حسيسها وهم فيما اشتهت انفسهم خالدون) اول ناردن بعيد اولان اهل جنت نارك صوتنی ایشـتمزلر (وانده)
انلر جنتده نفسلری اشتها ايتديكی شيده دائملردر (لا يحزنهم الفزع الاكبر وتتلقهم الملائكة هذا يومكم الذی كنتم توعدون)
انلر فزع اكبرده محزون اولمزلر ، فزع اكبر اهل ناری آتوب جهنمه سوردكلری وقتدر ، ديندی وانلری قبردن

وانلرك انده لباسی حرير اولوركه انك دنياده رجاله لبسی حرام ايدی ❊ قال النبی عليه السلام
من لبس الحرير فی الدنيا لم يلبسه الله فی الآخرة وان دخل الجنة لبسه اهل الجنة ولم يلبسه هو ❊
پيغمبريمز صلی الله عليه وسلم ايدر بر كمسه كه دنياده حرير كيه الله تعالی آخرتده اكا انی كيدرميه
اكرچه جنته كيررسه‌ده اهل جنت انی كيوب اول كيميه (وهدوا الى الطيب من القول) انلر
قولك طيبنه هدايت اولنه‌لركه اول كلمهٔ توحيددر وياخود ❊ الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن ❊
قوليدر (وهدوا الى صراط الحميد) وانلر دين اللهه هدايت اولنورلركه اول اسلامدر وحميد
الله تعاليدركه افعالنده محموددر (ان الذين كفروا ويصدون عن سبيل الله) شول كمسه‌لركه
كافر اولوب ناسی دين اسلامدن صرف ايدرلر (والمسجد الحرام الذی جعلناه للناس سواء العاكف فيه
والباد) ومسجد حرامدن دخی صرف ايدرلركه بز انی ناسه قبله ومنسك ومتعبد قيلدق اندن مقيم
وخارجدن ورود ايدن مساوی اولديغی حالده ❊ يعنی انك حرمتن تعظيمده وانده نسك قضاسنده
مساويلردر وياخود كعبه‌يی تعظيمده ومسجد حرامده صلاة فضلنده وبيت شريفی طوافده مساويلردر
وياخود مقيم وبادی اكا نزولده مساويدز ايكيسندن بری اولديغی منزله آخردن احق دكلدر
الا بوكه ايكيسندن قنغیسی بر منزله سبقت ايدرسه آخر انی اندن ازعاج ایتمز (ومن يرد فيه بالحاد
بظلم نذقه من عذاب اليم) بر كمسه كه مسجد حرامده ارادتی ظلمله الحاد ایتمك اوله بز اكا عذاب
اليمدن اذاقه ايدرز ❊ اشبو الحادده اختلاف اولندی دينلديكه اول شرك والله تعالينك
غيری‌یه عبادتدر وياخود اول شيئدركه قول وفعلدن منهی اوله اكرچه خادمنی شتم ايسه‌ده
وياخود حرمه محرم اولمدين دخولده ويا محظورات احرامدن برشیء ارتكابدر وياخود
مكه‌ده طعامی احتكاردر ابن مسعود ايدر اكر بر كمسه برخطيئه قصد ايتسه اول انك اوزرينه
وبال يازلمز انی ايشلمدكجه بر كمسه عدنده ويا بلدهٔ اخرده ايكن مكه‌ده بر رجلی قتل ایتمكی قصد
ايتسه الله تعالی اكا عذاب اليمدن اذاقه ايدر مكر كه اندن توبه ايده ابن عمر رضی الله عنهما حج
ايتديكنده ايكی خيمه قورار دی برينی حلده وبرينی حرمده چقان اهلدن برينه عتاب مراد
ايتسه اول حلده‌كی خيمه‌سنده ايكن ايردی ويرديكه بز اصحاب بيننده تحدث ايدردك كه كشينك
حرمده لا والله بلی والله ديمسی الحاددن اوله (واذ بوأنا لابراهيم مكان البيت) ذكر ايت
شـول وقتی كه ابراهيم ايچون مكان بيتی مباءه قيلدق ❊ زيرا كه كعبه طوفان زماننده سمايه
رفع اولنمشيدی وقتا كه حق جل وعلا ابراهيم عليه السلامه بيت شريفی بناسنه امر ايلدی
ابراهيم عليه السلام انی قنده بناء ايدر ايديكن بيلمدی الله تعالی بر ريح كوندردی حتی كه بيت
شريفی اساسندن كشف ايتدی بر روايتده الله تعالی بر سحابه كوندر ديكه اول بيت مقدارنده
وحيالنده ايدی يا ابراهيم بنم مقدارمده بنا ايت ديو سـويلدی اول دخی اكا كوره بنا ايتدی
وابراهيمه ديدك كه (ان لا تشرك بی شيئا) بكا برشیء اشراك ايتمكل (وطهر بيتی للطائفين والقائمين
والركع السجود) وبنم بيتمی اوثان واقذاردن تطهير ايت انی طواف ايدنلر وانده اقامت ايدنلر

قالقدقلری حينده ملائكه قارشـولیوب بو سزه دنيـاده وعد اولنديغی كوندر ديه‌لر (يوم نطوی السماء كطی السجل
للكتب كما بدانا اول خلق نعيده وعداً علينا انا كنا فاعلين) اولكونده بز كوكلری كتابلر طومار اولوب بوكلديكی مثللو طی
ايدرز مقدم عدمدن خلق وايجاده بدأ ايتديكمز كبی اعاده‌يی دخی خلقه قادرز انی وعد ايلمشيدك بناء
عليه انجازی لازم اولور البته بز انی ايلرز (ولقد كتبنا فی الزبور من بعد الذكر ان الارض يرثها عبادی الصالحون) بز توريتی ذكردن صكره داودك زبورنده يازدقكه ارض جنته بنم صالح قوللرم وارث اولور (ان فی هذا لبلاغا لقوم عابدين) اشبو اخبار ومواعظ ومواعيد عبادت ايدیجی قوم ايچون كافيدر (وما ارسلناك الا رحمة للعالمين) يا محمد بز سنی مطلق عالملره رحمت كوندردك كه كتورديكك نی عالملك سعادت ومعاش ومعادلرينك صلاحنه سبب وموجبدر (قل انما يوحى الی انما الهكم اله واحد فهل انتم مسلمون) ديكه بكا وحی اولنان انجق الهكز ويكتا ويكانه اللهدر سز بو وحينك مقتضاسنه تسليملر ميسكز (فان تولوا فقل آذنتكم على سواء وان ادری اقريب ام بعيد ما توعدون) اكر توحيددن اعراض ايدرلرسه سن ديكه بن وحی اولنديغم شیء سزه
علی السويه اعلام ايلدم بن بيلمم كه وعد اولنديغكز قيامت يقينميدر يا بعيدمدر (انه يعلم الجهر من القول ويعلم ما تكتمون)
الله تعالی سزك آشكار اسلامه طعن ايتديككز ومسلمينی كيزلو تحقير قولكزی بيلور (وان ادری لعله فتنة لكم ومتاع
الی حين) وبيلمم كه سزك جزا كزك تأخيری شـايد فتنه واعمالكزی امتحان اوله ومشيت الهيه مقتضاسنجه اجل

وانده نماز قيلنلر ايچون (واذن فی الناس بالحج) وناسی حجه دعوتله وانی اداسیله امرله ندا ايت
ابراهيم عليه السلام ديديكه بنم صوتم ايرديكی نه اولسه كرك بيورلديكه يا ابراهيم سندن نداء
بزدن ابلاغدر اويله اولسه ابراهيم عليه السلام مقام اوزره چيقدی اولدخی اطول جبال دكلو
يوكسلدی ايكی پارمغين قولاغنه صوقوب يمين ويسـارينه وغربه بونلدی اكاه اولك ربكز
جل شانه بربيت بنا ايدوب انی حج ايتمكی سزه فرض ايلدی ربكزه اجابت ايدك ديو سويلدی
اويله اولسه يوم قيامته دكين كلوب حج مقدر اولان كمسنه‌لر اصلاب آباء وارحام امهـاتدن
لبيك اللهم لبيك ديو اجابت ايتديلر اكا اجابتده اول اولان اهل يمن ايدی اول اجلدن انلر حجده
ناسك اكثری اولديلر ❊ بر روايتده ابراهيم عليه السلام ابا قبيسه چيقوب ندا ايتدی ❊ ابن
عباس ايدر اشبو آيتده ناس ايله مراد اهل قبله‌در ❊ حسن ايدر (واذن فی الناس بالحج) ديو
تأذينله مأمور محمد عليه السلامدر كه حجة الوداعده انكله امر اولندی ❊ قال النبی عليه السلام
ايها الناس قد فرض عليكم الحج فحجوا ❊ پيغمبريمز صلی الله عليه وسلم ديديكه يا ناس اوزريكزه
حج فرض قيلندی من بعد جه استطاعتی اولانكز حج ايتسون (يأتوك رجالا) سكا ياياق يوريوب
كله‌لر (وعلى كل ضامر يأتين من كل فج عميق) ودخی ايراق يوللرك هر برندن آريق دوه‌لر
اوزرنده كله‌لر (ليشهدوا منافع لهم) تا كه انلر كنديلر ايچون منافع دينيه ودنيويه‌يه حاضر
اوله‌لر (ويذكروا اسم الله فی ايام معـلومات) وتا كه عشر ذالحجه‌ده ويا ايام نحرده هـدايا
وضحايا يا اعدادی وذبحی عندنده الله تعالينك اسمنی ذكر ايده‌لر (على ما رزقهم من بهيمة الانعام)
انك اوزره كه اول انلره هدايا وضحايا ايچون ابل وبقر وغنمدن ويردی (فكلوا منها) اعدی
اول هدايا وضحايا كزدن يكزكه اول سزه مباحدر بوخسه اهل جاهليت كبی ايتمكزكه انلر
نسكلرندن يمزلردی (وأطعموا البائس الفقير) واندن شول بؤسی شديد فقيره يدرك ❊ جابر بن
عبدالله رضی الله عنه ايدر پيغمبريمز صلی الله عليه وسلم حجة الوداعده يوز بدنه سوق ايدوب التمش
اوچنی پيغمبريمز عليه السلام كنديسی وباقيسنی علی رضی الله عنه نحر ايتدی پيغمبريمز عليه السلام
امر ايتديكه اول بدنه‌لرك هر برندن بر پاره لحم آلنوب بر قدرده پشوريله انجلين ايديلدنصكره ايكيسی
اندن اكل ايتديلر ومرقندن ايچديلر اما شرعله واجب اولان هديه‌ده اختلاف اولنديكی هديه‌نك
اندن اكلی جائز اولورميكه اول دم تمتع ودم قران ودم واجب كبی كه حجی افساد ويا فوات ايله‌در
وجزاء صـيددر ❊ برقوم ديديلركه اندن برشیء اكلی جائز اولمزكه اول امام شـافعی
قوليدر ونذرله نفس اوزر ايجـاب اولنان دخی انجليندر ابن عمر رضی الله عنهما ديديكه
جزاء صيدد ونذردن اكل اولنمز انك ماعداسـندن اكل اولنوركه اول احمد واسحق
قوليدر امام مالك ايدر هدی تمتعدن يينور ودخی هر هديدنكه اوزرينه واجب اوله الا
فديهٔ اذادن وجزاء صيددن ومنذوردن دكل ائمهٔ حنفيه ايدرلر دم تمتع ودم قراندن يينور
بوايكيسنك غيری واجبادن دكل (ثم ليقضوا تفثهم) بعده وسخلرين ازاله ايتسونلر قص

مقدره کزه‌دك تمتیع اوله (قال رب احكم بالحق وربنا الرحمن المستعان على ماتصفون) پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه یارب مکه ایله بزم بینمزده حقله حکم بیور بزم ربمز جمله مخلوقارینه رحمتی چوقدر اعانت آندن مستدعادر سز الله تعالی‌یی ناسزا وصف ایدرسکز اسلامی تحقیر ایتمك ایسترسکز بز اندن ﴿ ٩٤ ﴾ یاردم طلب ایتمکده وعابتنه امید وارز

سورة الحج مكية وهی ثمان وسبعون آیة الاعن هذان خصمان الى صراط الحمید

بسم الله الرحمن الرحیم (یاایها الناس اتقوا ربکم ان زلزلة الساعة شیء عظیم) ای ناس ربکز عزشانه‌نك عذابندن قورقك تحقیق قیامتك زلزله‌سی عظیم شیدر ❊ دینلدیکه اول زلزله علامات قیامتندرکه شمس مغربدن طلوعندن یانفخهٔ اولیدن اول اوله (یوم ترونها تذهل کل مرضعة عماارضعت وتضع کل ذات حمل حملها وتری الناس سکاری وماهم بسکاری ولکن عذاب الله شدید) اولکونده‌که زلزله‌یی کوره‌لر آنك شدتندن آنالر امزدیکی چوجقلرینی براغوب اونوده‌لر وحامله نسوان حمللرینی وضع ایده‌لر واولکونك دهشتندن سن ناسی سرخوش کوررسن حقیقتده سرخوش دکللردر لکن الله تعالی‌نك عذابی شدید اولمغله حیرتدن عقللری زائل ومدهوشدر (ومن الناس من یجادل فی الله بغیر علم ویتبع کل شیطان مرید) ناسدن (پیغمبریمز) بعضیسی الله تعالی‌نك توحید وکلامنده علمسز ودلیلسز مجادله ایدر اول مجادله وجمیع احوالنده ازلده کمراه هرشیطانه تبعیت ایدر ❊ دینلدیکه بوآیت کریمه نضربن الحارث حقنده نازل اولدیکه اول ملائکه بنات الله وقرآنه اساطیر الاولین

شارب وقلم اظفار ونتف ابط واستحداد کبی ❊ دینلدیکه قضاء تفثله مراد حلق وقص شارب ونتف ابط واستحداد وقلم اظفار ولبس ثیابله احرامدن خروجدر ویاخود مناسك حجك کلیدر ویاخود رمی جماردر (ولیوفوا نذورهم) ونذرلرینه وفاء ایتسونلر ❊ دینلدیکه انکله مراد حج وهدی نذردر وهرشیدرکه حجده نذر اولنور ایمدی انی قضاء ایله اتمام ایتسونلر ویاخود مراد هرنذرلرینه وفاء ایتسونلر مادامکه شرعه مخالف نذر اولمیه ویاخود اوزرینه واجب اولان شیدن خروج ایتسونلر کرکسه اول منذور ویاغیر منذوردر (ولیطوفوا بالبیت العتیق) وبیت قدیمی طواف ایتسونلرکه اول ناس ایچون اول وضع اولنان بیتدر ویا جبابره تسلطندن معتقدر دینلدیکه اشبو طوافله مراد طواف واجبدرکه اول یوم نحرده رمی وحلقدنصکره‌دکی طواف افاضه‌در ❊ معلوم اوله‌که طواف اوچ نوعدر اولکیسی طواف قدومدر هرکسه‌که مکه‌یه قدوم ایده بیت شریفی یدی کره طولانور وهر کره‌ده حجر اسوددن بدأ ایدوب ینه انده اتمام ایدر اوچ اولکی کره‌لرده رمل ودرت صکره کیده مشی ایدر اشبو طواف سنتدر ترك ایدنه برشیء واجب اولمز ❊ عائشه رضی الله عنهادن روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم مکه‌یه قدومی حیننده آبدست آلوب آنده اوّل فعلی بیت شریفی طواف اولدی ❊ اول طوافك ایکنجیسی یوم نحرده رمی وحلقدنصکره طواف افاضه‌درکه اول واجبدر انی ادا ایتمینجه احرامدن تحلل حاصل اولمز ❊ اوچنجیسی طواف وداعدر برکمسه‌که صلاتك قصری جائز اولور مسافه‌یه دکین مکه‌دن مفارقت مراد ایده اکا رخصت یوقدرکه طواف وداعی ایتمدین اندن مفارقت ایده اولکه طواف وداعی ترك ایده اکا دم واجب اولور مکرکه مرأه حائض اوله انی ترك جائز اولور (ذلك ومن یعظم حرمات الله) امر اعمال حجدن ذکر اولاندر اول کمسه‌که الله تعالی‌نك احکامنی وسائر هتکی حلال اولمیان شیئی ویاخود حرمی ویاحجه متعلق تکالیفی ویاخود کعبه ومسجد حرام وبلد حرام وشهر حرامی تعظیم ایده (فهو خیرله عند ربه) اول تعظیمی انکیچون رب تعالی عندنده ثوابده خیر اولور (واحلت لکم الانعام) سزه ابل وبقر وغنم اکلی حلال قیلندی قچان انی ذبح ایده‌سز (الا مایتلی علیکم) مکر اولکه سورهٔ مائده اولنده ❊ حرمت علیکم المیتة ❊ آیتنده تحریمی تلاوت اولنوبدرکه اول عارضله حرام اولان اشیادر میته ولغیر الله اهلال اولنان کبی بوخسه الله تعالیدن غیرینك تحریم ایتدیکی دکل بحیره وسائبه کبی (فاجتنبوا الرجس من الاوثان) شول رجس اولان اوثان عبادتندن وتعظیمندن اجتناب ایدك انجاسدن اجتنابکز کبی (واجتنبوا قول الزور) کذب وبهتاندن دخی اجتناب ایدك اشبو تخصیصدن صکره تعمیمدر زیراکه عبادت اوثان زورك رأسیدر ❊ دینلدیکه انکله مراد شهادت زوردر ❊ قال النبی علیه السلام عدلت شهادة الزور الاشراك بالله ثلاثا ❊

وبعث وحشر یوقدر دیر ایدی (کتب علیه انه من تولاه فانه یضله ویهدیه الى عذاب السعیر) شیطانك اوزرینه یازلمشدرکه هرکیم آکا دوست اولوب متابعت ایده اول شیطان آنی اضلال ایدر وجهنمك کسکین آتشی طرفنه یول کوسترر (یاایها الناس ان کنتم فی ریب من البعث ﴿ ٩٥ ﴾ فانا خلقناکم من تراب ثم من نطفة ثم من علقة ثم من مضغة مخلقة وغیر مخلقة لنبین لکم ونقر فی الارحام مانشاء الى اجل مسمى ثم نخرجکم طفلا ثم لتبلغوا اشدکم ومنکم من یتوفى ومنکم من یرد الى ارذل العمر لکیلا یعلم من بعد علم شیئا وتری الارض هامدة فاذا انزلنا علیها الماء اهتزت وربت وانبتت من کل زوج بهیج) ای ناس اکر سز بعثك امکانندن شکده اولدیکز ایسه بز سزك اولکی اصلکز اولان آدمی ترابدن خلق ایتدك صکره آنك ذریتی سزی منیدن صکره اویوشمش قاندن صکره برمقدار لحمدن تمام عیبسز خلقت وناتمام نقصان خلقت که غیر مصور خلق ایتدك یعنی برحالدن برحاله انتقال ایتدیره‌رك که ابتدای خلقکزله معادکزی استدلال ایدوب بعثه قدرتمزی سزه بیان ایده‌لم وسزه رحملرده وضع وقتنه‌دك دیلدکمز مقدار قرار ویردك بعده سزی امهاتکزدن طفل ضعیف اوله‌رق چیقاردق صکره تربیه ایله کمال قوت وعقل وفهمله اوتوز قرق یاشنه بالغ اولدیکز وسزدن بعضلری کماله کلدکده یاخود مقدم فوت اولور وبعضلری دخی عمرك اضعف واخسنه رد اولنورکه طفل کبی مقدم بیلدیکی شیلری بیلمز اولور بونك کبی بعثه دلالت ایدر شیکه سن ارضی یابس وبی رونق کوررسن قچانکه بز آنك اوزرینه یغموری انزل ایده‌رز زمین نباتاتله حرکت ایدر وهرنوع نباتاتی بتیروت

پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر شهادة زور الله تعالی‌یه اشراکه عدیل قیلندی اوچ کره بوقولی دیدیکندنصکره اشبو آیتی تلاوت ایتدی (حنفاء لله غیر مشرکین به) الله تعالی‌یه شرك ایتمیوب اکا اخلاص ایدر اولدقلری حالده (ومن یشرك بالله فکأنما خر من السماء فتخطفه الطیر) اول کمسه‌که الله تعالی‌یه اشراك ایده کأنه اول اوج سمادن دوشوب انی قوشلر استلاب ایده ❊ زیراکه مشرك اوج کمال ایماندن حضیض کفره دوشر اهواء مردیه ایسه انك انکارینی توزع ایدر (اوتهوی به الریح فی مکان سحیق) ویاخود ریح انی بر مکان بعید متلفه کوتوره یعنی مشرکك حقدن بعدی سمادن دوشوب انی قوشلر کوتورندن ویاخود ریح انی مکان بعیده ارکوردن ابعددر هیچ برحالله حقه واصل اولمز یعنی مشرکون ایکی نوعدر برنوعنه اصلا خلاص یوقدر وبرنوعی ایسه توبه ایله خلاصی ممکن اولور لکن بعد اوزره (ذلك ومن یعظم شعائر الله) اشبو امر مذکور برکمسه‌که دین الله ویافرائض حج ومواضع نسکی ویاهدایانی تعظیم ایده انك سمان حساننی وغالیة الاثماننی اختیارله ❊ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم یوز بدنه اهدا ایتدی ارالرنده برجمل وار ایدیکه بورننه التون بره طاقلمشدی ❊ وعمر رضی الله عنه ایسه برنجیبه اهدا ایتدیکه اندن اوچیوز دینار طلب اولنمشدی (فانها من تقوى القلوب) زیراکه تعظیم شعائر الله تقوای قلوب صاحبلرینك افعالندندر (لکم فیها منافع الى اجل مسمى) سزکچون اول اهدا ایتدیککز بدنه‌لرده نحری وقتنه دکین‌در ونسل وصوف وظهرلرنده منافع واردر (ثم محلها الى البیت العتیق) بعده اول بدنه‌لرك منحری بیت عتیق عندنده‌در ❊ دینلدیکه حرمك کایسی منحردر اما اولکه شعائرله مراد مناسکدر دیر معنی اولورکه ناسك احراملرندن حلوللری بیت عتیقه‌دکدرکه یوم نحرده طواف زیارتی ادا ایده‌لر (ولکل امة جعلنا منسکا) هرجماعت مؤمنه ایچون اهراق دماء وذبح قرابین ایچون موضع قیلدق (لیذکروا اسم الله على مارزقهم من بهیمة الانعام) تاکه الله تعالی‌نك اسمنی ذکر ایده‌لر انك انلره ویردیکی ابل وبقر وغنمك نحر وذبحی عندنده (فالهکم اله واحد) الهکز اله واحددر ذبایحکزك ذبحی اوزره یالکز انك اسمنی ذکر ایدك (فله اسلموا) اکا انقیاد واطاعت ایدك (وبشر المخبتین) یامحمد تبشیر ایت متواضعلره ویا مخلصلره (الذین اذا ذکر الله وجلت قلوبهم) که انلرك عندنده الله تعالى ذکر اولنسه انك جلال وهیبتندن قلبلری دترر (والصابرین على مااصابهم) وانلره ایریشن کلف ومصائبه صبر ایدرلر (والمقیمی الصلاة) وهرصلاة مکتوبه‌یی وقتلرنده ادا ایدرلر (ومما رزقناهم ینفقون) وبزم انلره ویردیکمز مال ونعمتدن وجوه خیره انفاق ایدرلر (والبدن جعلناها لکم من شعائر الله) بز ابل وبقردن بدنه‌لری شعائر اللهدن قیلدق (لکم فیها خیر) انك نحرنده سزه دنیاده نفع وعقباده اجر واردر (فاذکروا اسم الله علیها صواف) ایمدی اوچ قائمه‌سی اوزره نحری عندنده قیام اولدیغی حالده الله تعالی‌نك اسمنی

وآرتيروب سرور بخش اولور (ذلك بان الله هو الحق وانه يحيى الموتى وانه على كل شئ قدير) اشبو انسانك خلقتنده احوال متنوعه يه تحويلى وزمينك بعد الموت احياسى الله تعالى الوهيتده حق وثابت اولديغى سببله‌در واول الله تعالى نطفه‌يى وارض موتايى احيا ايتديكى كبى قيامتده دخى موتايى بعث واحيا ايدر ﴿ ٩٦ ﴾ واول هرشيئه قادردر (وان الساعة آتية لاريب فيها وان الله يبعث من فى القبور) بودليللر ايله عقل وذهنى اولان شك وشبهه‌سز قيامتك كله‌جكى اولديغى بيلور والله تعالى وعدى موجبنجه تحقيق قبورده‌كى موتايى بعث ايدر (ومن الناس من يجادل فى الله بغير علم ولا هدى ولا كتاب منير) ناسك بعضيسى دين اللهده علمسز ودليلسز وروشن كتابسز جدال ايدر (ثانى عطفه ليضل عن سبيل الله له فى الدنيا خزى ونذيقه يوم القيمة عذاب الحريق) ناسى راه خدادن اضلال ايچون متكبرانه اكيله‌رك بوكيله‌رك دينندن اعراض ايدر انكچون دنياده « بدرده اولديغى كبى » قتل ورسوايلق واردر وقيامتده دخى بز آكا ياقيجى آتشى داتديررز (ذلك بما قدمت يداك وان الله ليس بظلام للعبيد) وآكا دينوركه قوللرينه ظلم ايدراولمدى) (ومن الناس من يعبد الله على حرف فان اصابه خير اطمأن به وان اصابته فتنة انقلب على وجهه خسر الدنيا والاخرة ذلك هو الخسران المبين) ناسدن بعضيلرى الله تعالى‌يه عبادتى بى‌ثبات (شانه) انحراف واضطراب اوزره ايدر اكر آكا صحت وغنا اصابت ايدرسه انكله مطمئن اولوب اسلام نه كوزل دين ايمش دير واكر مرض وفقر كبى برفتنه اصابت ايدرسه دونوب مرتد اولور واول كمسنه دنياده مأمولنك فوتيله وآخرتده دينك

ذكر ايدك يعنى ❁ الله اكبر لااله الا الله والله اكبر اللهم هذا منك واليك ❁ ديوب ذبح ايدك وياخود لوجه الله خالص اولديغى حالده اسم الله ايله انى ذبح ايدك (فاذا وجبت جنوبها) چيان اول بدنه‌لر نحر دنديكدنصكره جنبلرى اوزره يره دوشه‌لر (فكلوا منها واطعموا القانع والمعتر) ايمدى اندن كنديكز ييكز ويديريكز شول كمسنه‌يه‌كيم عندنده اولانه ومسئله‌سز ويريلنه راضى اوله ودخى اكاكه سؤال ايده ويا سؤالسز اعتراض ايده (كذلك) بدنه‌لرى قياما نحرينى وصف ايتديكمز كبى (سخرناها لكم) سزه انلرى تسخير ايتدككه عظم وقوتيله انى اخذ ايدر وحبس وشد ايدوب بوغزلرسز (لعلكم تشكرون) تاكه بزم سزه اول انعامز اوزره تقرب واخلاصله شكر ايده‌سز ❁ روايت اولنديكه اهل جاهليت بدنه‌لرينى بوغازلسه‌لر دمائنى الله تعالى‌يى تقرب زعميله بيت اللهه بولشديررلردى مسلمون دخى انلره تشبه مراد ايتدكلرنده نازل اولديكه (لن ينال الله لحومها ولا دماؤها ولكن يناله التقوى منكم) اول بدنه‌لرك تصدق اولنان لحومى ونحرله اهراق اولنان دمائى الله تعالينك رضاسنه اصابت واندن موقع قبوله واقع اولمز بلكه آكا اصابت وواقع اولان اعمال صالحه وتقوى واخلاصدر ووجه الله اراده اولنان شيئدر (كذلك سخرها لكم) اشبو ذكر اولنان كبى سزه بدنه‌لرى تسخير ايتدى (لتكبروا الله على ماهداكم) تاكه اول بدنه‌لرك تسخيرى طريقنه وانكله تقرب كيفيتنه سزى ارشادى اوزره اول الله تعالى‌يى تعظيم ايده‌سز يعنى ديه‌سزكه ❁ الله اكبر على ماهدانا والحمد لله على ماأولانا ❁ (وبشر المحسنين) تبشير ايت انلريكه فعل وترك ايتدكلرنده الله تعالينك رضاسن طلب ايده‌لر (ان الله يدافع عن الذين آمنوا) الله تعالى مؤمنلردن مشركينك اذاسنى دفعنده مبالغه ايدر (ان الله لايحب كل خوان كفور) الله تعالى سومز هركمسنه‌يى‌كه انك امانتنه خيانت ايده نعمتنه كفران اوله ❁ دينلديكه اول كمسنه‌كه ذبيحه‌سيله اصنامه تقرب ايده وانك اوزره الله تعالى اسمنك غيرى‌يى ذكر ايده اول خوان كفوردر (اذن للذين يقاتلون بأنهم ظلموا) شول مشركاره قتال ايدن مؤمنلره جهاده اذن ويرلدى شول سببله‌كيم ظلم اولنديلر ❁ روايت اولنديكه مكه‌نك مشركلرى صحابه‌يه ايذا ايدرلردى كيمى مضروب وكيمى مشجوج پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه شكوايه كليجك اول انلره صبر ايدك كه‌بن قتال‌له مأذون دكلم صكره بوآيت كريمه ايله قتاله اذن ويرلدى اشبو اول آيتدركه اول امرده نازل اولوبدر ❁ دينلديكه بوآيت برقوم معينين شاننده نازل اولوبدركه انلر مكه‌دن مدينه‌يه هجرت مراد ايتدكلرنده مشركلر انلرى هجرتدن منع ايدرلردى اويله اولسه اونلرى هجرتدن منع ايدن مشركلر ايله قتاله اذن ويرلديلر (وان الله على نصرهم لقدير) الله تعالى اول مؤمنلره نصرته قادردر اول انلره نصرى وعد ايتدى انلردن اذاى كفارى دفعه وعدى كبى (الذين اخرجوا من ديارهم بغير حق الا ان يقولوا ربنا الله) كه انلر ناحق يره ديارلرندن چيقارلديلر وشول قوللريچونكه ربمز يالكز الله جل

ذهابيله وجهنمده خلوديله زيانده‌در بوحال كوننده عظيم زيان وآشكار خسراندر ❁ مرويدركه بوآيت كريمه اعرابدن برقوم شاننده نازل اولديكه انلر هجرت ايله مدينه‌يه كلوب اسلامه كلديلر انلركه وجودلرنده صحت ومماللرنده بركت اولوب مرأه‌سى اوغل وقسراقلرى طاى ﴿ ٩٧ ﴾ طوغردى انلر بن بودينه كيره‌لى خيره ملاقى اولدم ديدى واولكه مدينه‌يه كلدكده جسمى مريض ومالى ناقص اولوب مرأه‌سى قيز طوغردى وقسراغى كبه اولمدى بكاشر اولدى ديو مرتد اولدى (يدعو من دون الله ما لا يضره وما لا ينفعه ذلك هو الضلال البعيد) الله تعاليدن غيرى برجماده عبادت ايدركه آكا عصيان ايتسه ضرر ايده‌مز وطاعت ايتسه هيچ منفعت ايده‌مز ايشته بوفعل هدايتدن بعيد برضلالتدر (يدعوا لمن ضره اقرب من نفعه لبئس المولى ولبئس العشير) اول برشيئه عبادت ايدركه اندن شفاعت والله تعالى‌يه توسل نفعنى مأمول ايدر مع هذا اول معبودينك دنياده قتل وآخرتده عذابله ضررى نفعندن يقيندر اول معبودى نه‌قبيح ناصرونه چركين صاحبدر (ان الله يدخل الذين آمنوا وعملوا الصالحات جنات تجرى من تحتها الانهار ان الله يفعل مايريد) الله تعالى مؤمن اولوب عمل صالح ايشليانلرى اشجارى (١٣) التندن نهر اقار جنتلرينه ادخال ايدر حق تعالى مراد ايتديكنى ايشلر موجد ومشركى لايقلريله جزالندرر (من كان يظن ان لن ينصره الله فى الدنيا والاخرة فليمدد بسبب الى السماء ثم ليقطع فلينظر هل يذهبن كيده مايغيظ) الله تعالى پيغمبرينه دنياى اعلاى كلمه ودشمننه غلبه وآخرتده علو درجه ايله

شانه‌در ديديلر (ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض) اكر الله تعالينك ناسى برى برلريله مؤمنلرى كافرلر اوزره تسليطله دفعى اولمسيدى (لهدمت صوامع) ييقلدى صومعه‌لركه انده راهبلر تعبد ايدر (وبيع) وبيعه‌لركه نصارانك متعبديدر (وصلوات) كه اول يهودك كنائسيدر (ومساجد) كه اول مسلمونك مسجدلريدر (يذكر فيها اسم الله كثيرا) كه اول مواضع اربعه‌ده وياخود خاصة مساجدده الله تعالينك اسمى چوق ذكر اولنور يعنى الله تعالى ناسى برى برلريله دفع ايتمسيدى هرنبينك شريعتنده مكان صلاتلرى منهدم اوليدى موسى عليه السلام زماننده كنائس وعيسى عليه السلام زماننده بيع وصوامع ومحمد صلى الله تعالى عليه وسلمك زماننده مساجد منهدم اولوردى (ولينصرن الله من ينصره) الله تعالى نصرت ايدر هركيمسه‌يه‌كيم انك دينه نصرت ايده ❁ ايمدى اول بارى تعالى جل شانه اشبو وعدينى انجاز ايچون مهاجرين وانصارى صناديد عرب واكاسرهٔ عجم وقياصرهٔ روم اوزره تسليط ايدوب ارض وديارلرين انلره ميراث ايتدى (ان الله لقوى عزيز) الله تعالى انلره نصرته قوى وامرنده غالبدر (الذين ان مكناهم فى الارض اقاموا الصلاة وآتوا الزكاة وامروا بالمعروف ونهوا عن المنكر) اول ديارلرندن ناحق يره چيقاريلانلر برقومدركه اكر بز انلرى ير يوزنده تمكين ايدرسه‌وز عدولرى اوزره نصرتله ويامدينه‌يه انزال‌له كه انلركله مراد اصحاب محمد ويابوامتدر صلوات مكتوبه‌يى اقامت ايدر ومماللرنده‌كى زكات مفروضه‌يى ويررلر ومعروفله امر ومنكردن نهى ايدرلر (ولله عاقبة الامور) آخرتده ثواب وعقابدن امور عبادك عاقبتى الله تعالى‌يه رجوع ايدر بعده پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه تسليه ايچون بيورلديكه (وان يكذبوك فقد كذبت قبلهم قوم نوح وعاد وثمود وقوم ابرهيم وقوم لوط واصحاب مدين) يامحمد اكر قومك سنى تكذيب ايدرلرسه تكذيب اولنمقده‌سن يالكز دكلسن بلكه انلردن اول نيجه امتلر پيغمبرلرين تكذيب ايتديلردى نوح عليه السلامى قومى وهود عليه السلامى عاد قومى وصالح عليه السلامى ثمود قومى وابراهيم عليه السلامى نمرود قومى ولوط عليه السلامى قومى وشعيب عليه السلامى اصحاب مدين تكذيب ايدوب صبر ايتديلردى (وكذب موسى) وموسى عليه السلام تكذيب اولندى يعنى انى فرعون وقبط تكذيب ايتديلر (فامليت للكافرين ثم اخذتهم فكيف كان نكير) بن اول كافرلره آجال مقدره‌لرى انقطاعنه دكين امهال ايدوب بعده عذابله انلرى اخذ ايتدم نظر ايتكه بنم انكارم نيجه اولور نعمتى محنته وحياتى هلاكه وعمارتى خرابه تغيير ايدرين (فكأين من قرية اهلكناها وهى ظالمة) نيجه قريه‌كه بز انك اهلنى اهلاك ايتدك حالبوكه انلر ظالمه ايديلر (فهى خاوية على عروشها) كه انك سقفلرى دوشدكدنصكره اوزرينه ديوارلرى ييقلوبدر (وبئر معطلة) ونيجه بئركه بواديده صويى وآلاتى وار ايكن اربابنك هلاكيله اندن استقاء اولنمز خاليه قالوبدر (وقصر مشيد) ونيجه قصر مشيد مجصص مرتفع كه سكاننده خالى اولوبدر ❁ دينلديكه اشبو بئر معطله وقصر مشيد

نصرت ایتمز ظننده اولان کمسنه بیتنك سقفنه باغلیوب انکله آصلسون بوغلدقدن صکره ایب قیرلسون اندن نظر ایتسونکه
انك غضبندن نشأت ایدن حیله‌سنی کیدررمی یاخود اول ایی آسمانه آصوب صعود ایتسونکه پیغمبر علیه السلامه کلن
وحیی ونصرتی قطع ایتسون ❁ دینلدیکه بو آیت کریمه اسد ﴿ ٩٨ ﴾ وغطفاندن برقوم حقنده نازل اولمشدرکه
پیغمبر علیه السلام انلری
اسلامه دعوت ایتدکده
دیدیلرکه بزمله یهود
بیننده معاهده واردر
قورقارزکه محمده نصرت
اولنمیوب ایشی ایلرو
کتمزسه یهود بزه رزق
ویرمزلر (وکذلك انزلناه
آیات بینات وان الله یهدی
من یرید) مقدم بیان
اولندیغی کبی بز اکا قرآنی
احکام واخباری مشتمل
آیتلرله کوندردك الله
تعالی مراد ایتدیکنی
بو آیتلرله هدایتده ثابت
ایدر (ان الذین آمنوا
والذین هادوا والصابئین
والنصاری والمجوس
والذین اشرکوا ان الله
یفصل بینهم یوم القیمة
ان الله علی کل شی شهید)
شونلرکه مؤمن اولدیلر
وانلرکه یهود وستاره
پرست ودین عیساده
اختلافله نصرانی وآتش
پرست وبت پرست
اولدیلر الله تعالی قیامتده
انلرك بیننی حق وباطلی
تمییز ایله حکم وفصل
ایدر تحقیق الله عظیم الشان
هر شیئه عالم واکاه
واحواللرینه مراقبدر (الم تر ان الله یسجد له من فی السموات ومن فی الارض والشمس والقمر والنجوم (ایدرز)
والجبال والشجر والدواب وکثیر من الناس وکثیر حق علیه العذاب ومن یهن الله فماله من مکرم ان الله یفعل مایشاء) ایا سن
بیلمزمیسنکه سموات واضده اولان مخلوقات وشمس وقمر وکواکب وطاغلر واغاجلر وحیوانات وناسك اکثری

ایکیسیدخی بنده‌در اما قصر برجبلك قله‌سنده و بئر ایسه اول جبلك سفحنده‌در هر برینك اربابی
نعمتده ایکن اکا کافر اولدقلریچون الله تعالی انلری هلاك ایدوب اول بئر وقصر خالی قالدی ❁
روایت اولندیکه اول بئر حضرموتده حاضورا دینور بربلده‌ده ایدیکه صالح علیه السلامه ایمان
کتوروب عذابدن نجات بولان درت بیك کیمسه صالح علیه السلامله بیله اول حضرموته
کلدکلرنده صالح علیه السلام وفات ایتدی اول اجلدن اکا حضرموت دینلدی وانده حاضورا بی
بنا ایتدیلر واول بئر اوزره قرار ایدوب تناسلله کثرت بولدیلر ❁ بعده اصنامه عبادت ایدر
اولوب کافرین اولدیلر الله تعالی انلرك اوزره حنظلة بن صفوان نام رجلی پیغمبر کوندردیکه
اول انلرك حمالی ایدی انلری توحیده ودین حقه دعوت ایدیجك سوقده ایکن انی قتل
ایتدیلر اول سببدن الله تعالی انلری هلاك ایدوب بئر وقصرلرین خالی ومعطل ایتدی (افلم
یسیروا فی الارض) انلر بر یوزنده سیر ایتمزلرمیکه هلاك اولان اقوام کافرینك مصارعن
کوروب اعتبار ایده‌لر اکرچه مسافرت ایتمشلر ایسه‌ده لکن اول قصد اوزره مسافرت
ایتمه‌مشلردر (فتکون لهم قلوب یعقلون بها) تاکه قلبلرینه تیقظ کلوب الله تعالینك وحدانیتن
نظر واعتبارله بیله‌لر (او آذان یسمعون بها) ویا آذانلری اولوب انکله قرون ماضیه
اخبارینی ایشتمکله تذکر واتعاظ ایده‌لر (فانها لاتعمی الابصار ولکن تعمی القلوب التی
فی الصدور) دین امرینه عمای بصر ضرر ایتمز بلکه اکا ضرر ایدن صدورده اولان قلوبك
عماسیدر ❁ زیراکه بصر ظاهر بلغه ومتعه‌در اماکه بصر قلبدرکه دینه نفع ایدر ❁ دینلدیکه
سورهٔ اسراده مذکور (ومن کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی) آیتی نازل اولیجق
ابن ام مکتوم پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه کلوب یارسول الله بن دنیاده اعمایم آخرتده
دخی اعمامی اولورم دیدی اول سببدن بو آیت نازل اولدی (ویستعجلونك بالعذاب ولن
یخلف الله وعده) مشرکون وعد اولندقلری عذابك استعجالن ایدرلر والحال الله تعالی
وعدینه خلف ایتمز ❁ زیرا انك خبرنده خلف اولمز البته انلره ایعاد ایتدیکی شیئی ایرکورر
اکرچه مدت مدیده‌دن صکره ایسه‌ده لکن صبوردر عقوبتنده عجله ایتمز (وان یوما عند
ربك کالف سنة مما تعدون) وانلرك استعجال ایتدیکی عذابلری کونتك ربك جل شانه
عندنده طولده مقداری دنیا ییللرندن سزك عد ایتدیککز بیك ییلجه‌در ویاخود انلرك
استعجال ایتدکلری عذابلری ایامندن بر یوم ثقل واستطاله وشدتده بیك سنه مقدارنجه‌در
اویله اولسه انلر اکا نیجه استعجال ایدرلر ❁ نتکم دینلدیکه ایام هموم طوالدر وایام سرور
قصاردر ویاخود رب تعالی عندنده برکونله بیك ییل امهالده مساویدر ❁ زیرا اول دیلدیکی
وقتده انلری اخذه قادردر تأخیرله برشیٔ فوت اولمز (وکأین من قریة امليت لها وهی ظالمة
ثم اخذتها والی المصیر) نیجه قریه اولدیکه انك اهلی کافره اولوب بز انلره امهال ایتدیکمزدن
صکره دنیاده عذابله اخذ ایتدك آخرتده ایسه مصیرلری بزه‌در انده عذاب اکبرله عذاب

الله تعالی‌یه سجده ایدرلر وناسك چوغی دخی سجده‌دن ابا ایتمکله اوزلرینه عذاب حکم اولنمشدر الله تعالی اول کمسنه
یکه شقاوتله ذلیل ایده انکچون هیچ کرم وسعادت یوقدر تحقیق الله تعالی دیلدیکنی ایشلر (هذان خصمان اختصموا
فی ربهم فالذین کفروا قطعت لهم ثیاب ﴿ ٩٩ ﴾ من نار یصب من فوق رؤسهم الحمیم یصهر به ما فی بطونهم
والجلود) (ولهم مقامع
من حدید) مؤمن
وکافرلردن ایکی فرقه
ربلرینك دین امرنده
مخاصمه ومجادله ایتدیلر
شونلرکه دین اسلامی
انکار ایتدیلر انلر ایچون
جثه‌لری مقداری آتشدن
ثوبلر اولوب البانس
اولور وباشلری دلینوب
غایت قیانر صو دوکیلور
وانکله قارنلرنده اولان
بغرصاق وجکرلری
اریوب اول حرارت
دریلرینه دخی تأثیر ایله
ایدر واندی تعذیب
ایچون زبانیلرك یدنده
تیموردن کورزلر واردر ❁
مرویدرکه اهل کتاب
ایله مؤمنلر مخاصمه
ایتدیلر یهود ونصاری
دیدیلرکه بزم پیغمبرمز
مقدم ودینمز قدیم والله
تعالی‌یه احقز مؤمنلر
جوابنده بز پیغمبرمزه
وسزك پیغمبرلریکزه
اینانورز سز بزم پیغمبرمزی
وکتابمزی بیلورکن
حسدکزدن اینانمزسز مع
هذا حق بزم طرفمزده‌در
دیدیلر بناءً علیه آنلرك
خصومتلری فصل طریقی اوزره بو آیت کریمه نازل اولدی (کلما ارادوا ان یخرجوا منها من غم اعیدوا فیها وذوقوا عذاب
الحریق) هربار اول آتشك غمندن خروج مراد ایتسه‌لر اول کورزله کیرویه اعاده اولنورلر وملائکه انلره یاقیجی
آتشك عذابنی دادك دیه‌لر (ان الله یدخل الذین امنوا وعملوا الصالحات جنات تجری من تحتها الانهار یحلون فیها من اساور من

ایده‌رز (قل یا ایها الناس انما انا لکم نذیر مبین) دیکل که یا کفار مکه بن سزه الله تعالیدن
نذیرینکه انذار ایتدیکم شیئی سزه ایضاح ایدربن (فالذین آمنوا وعملوا الصالحات لهم مغفرة
ورزق کریم) شونلرکه ایمان واعمال صالحه ایله متصف اولدیلر انلر ایچون ذنوبلرینه
مغفرت ورزق لاینقطع واردرکه اول جنتدر (والذین سعوا فی آیاتنا معاجزین اولئك
اصحاب الجحیم) شونلرکه بزم آیتلریمز ابطالنه سعی ایتدیلر ناسی ایماندن تثبیط ایدر
ویاخود هربری صاحبنك عجزینی اظهار مراد ایدر اولدیغی حالده ❁ ایمدی انلر نار
موقده اصحابیدر (وما ارسلنا من قبلك من رسول ولانبی) یا محمد سندن اول هر رسولکه
اکا جبریل علیه السلام وحیله آشکاره کلور وهر نبی که اکا الهام ومنامله بیلدیریلور (الا
اذا تمنی) اول بر شیئی سوسه ویا اشتها ایتسه ویا امر اولنمیان شیئی نفسنده تحدیث ایتسه
(القی الشیطان فی امنیته) شیطان انك حدیثنه القا ایدر واکا یول بولور واکثر مفسرین
دیدیلرکه یعنی قچان اول رسول ویا نبی کتاب الهی تلاوت وقراءت ایتسه شیطان انك
تلاوتنه القا ایدر (فینسخ الله مایلقی الشیطان) الله تعالی ایسه اول شیطانك القا ایتدیکنی
ابطال واذهاب ایدر (ثم یحکم الله آیاته) بعده الله تعالی امر آخرتنه استغراقه داعی اولان
آیاتی تثبیت ایدر (والله علیم حکیم) الله تعالی ناسك احوالنی بیلور فعلنده حکمتن اظهار
قیلور ❁ ابن عباس رضی الله عنهما وانك غیری بعض مفسرین دیدیلرکه وقتاکه پیغمبریمز
صلی الله علیه وسلم قومنك کندیدن تولیسن کوردی نفسنده تمنی ایتدیکه الله تعالیدن اکا
برشیئی کوندریله‌که انکله قومی یننی تقریب ایده اویله اولسه برکون اول قریش ایله
برمجلسده ایدی والنجم سورهٔسی نازل اولوب انی انلره اوقودی ❁ افرایتم اللات والعزی
ومناة الثالثة الاخری ❁ قوله ایریشیجك شیطان انك لساننه القا ایدوب ❁ تلك الغرانیق
العلی وان شفاعتهن ❁ لترتجی دیدی قریش انی ایشیدیجك سوندیلر ❁ پیغمبریمز صلی الله علیه
وسلم اندن صکره سورهٔنی آخرینه دکین اوقیوب سجده‌یه واردیلر اندن مشرکون سرورله اول
مجلسدن طاغلدیلر محمد بزم آلهه‌مزی احسن ذکرله ذکر ایتدی بلدك که الله تعالی احیا
واماته وخلق وارزاق ایدر وبزم آلهه‌مز انك عندنده شفاعت ایدر چون محمد بزم آلهه‌مز
ایچون نصیب قیلدی شمدنکرو انکله اولورز دیدیلر اخشام اولیجق جبریل علیه السلام
اکا کلوب دیدیکه یا محمد نه ایشلدك الله تعالیدن سکا کتورمدیکم شیئی ناسه تلاوت ایلدك
اندن پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم زیاده خوفله حزین اولدی اویله اولسه الله تعالی بو آیتی
انزال ایله انی تعزیه قیلدی (لیجعل مایلقی الشیطان فتنة للذین فی قلوبهم مرض والقاسیة قلوبهم)
تاکه الله تعالی شیطان القا ایتدیکی شیئی فتنه قیله شول کمسه‌لره‌کیم قلبلرنده شك ونفاق
اولوبدر وقلبلری حقی قبولدن قالوبدرکه انلر مشرکوندر (وان الظالمین لفی شقاق بعید)
منافقون ومشرکون برخلافده‌درکه اول حقدن ویا رسول ومؤمنلردن بعیددر (ولیعلم الذین

ذهب ولؤلؤاً ولباسهم فيها حرير) الله تعالى اول خصماردن مؤمن اولوب عمل صالح ايشليانلرى اشجارى تحتندن ايرمقلر
جريان ايدن جنتلره ادخال ايدر وانلر جنتده التون وانجو بيله‌زكلر ايله حلى‌انورلر وانده انلرك لباسلرى حريردر
(وهدوا الى الطيب من القول وهدوا الى صراط الحميد) اول ﴿ ١٠٠ ﴾ مؤمنلر كلام طيبه هدايت اولنه‌لر كه اول كلمهٔ
توحيددر ياخود آخرتده
(الحمدلله الذى اذهب عنا
الحزن) قوليدر واول
اهل ايمان الله تعالينك حمد
اولنان دين اسلام يولنه
هدايت اولنه‌لر (ان الذين
كفروا ويصدون عن
سبيل الله والمسجد الحرام
الذى جعلناه للناس سواءً
العاكف فيه والباد ومن
يرد فيه بالحاد بظلم نذقه
من عذاب اليم) شونلر كه
كافر اولديلر وناسى سبيل
اللهدن ومسجد حرامدن
منع ايتديلر اويله مسجد
حرامكه بزانى ناس ايچون
كرك انده مقيم كرك غربا
مسافره قبله قيلدقكه
مناسك حجى ادا ايده‌لر
كيمكه حرم شريفده ظلمله
حقدن ميل والحادى
مراد ايدرسه بزاكا عذاب
اليمى دادتريرز (واذبوأنا
لابرهيم مكان البيت ان
لاتشرك بى شيئاوطهر بيتى
للطائفين والقائمين
والركع السجود) وياد
ايله كه بز ابراهيم ايچون
بيت شريفك مكانى تعيين
وبيان ايلدك ووحى ايتدك كه
بكا برشى اشراك ايتمه وبنم
بيتمى طواف ايدنلر وانده اقامت ايدنلر وركوع وسجود ايدنلر ايچون بتلردن وناشايان شيلردن تطهير (اتباع)
ايله (واذن فى الناس بالحج يأتوك رجالاً وعلى كل ضامر يأتين من كل فج عميق) وناسى حجه دعوتله ندا ايله يا ابراهيم كه پياده
وزبون دوه‌لره سوار ايله هر ايراق يوللردن سكا كله‌لر (ليشهدوا منافع لهم ويذكروا اسم الله فى ايام معلومات على مارزقهم

اوتوا العلم انه الحق من ربك فيؤمنوا به فتخبت له قلوبهم) وتا كه علم توحيد وعلم قرآن ويريلانلر بيله‌لر كه قرآن حقدر كه من عندالله نازل اولوبدر وياخود شيطانى القايه تمكين الله تعاليدن صادر اولوبدر ✲ زيرا كه آدم عليه السلامدنبرو جنس انسده عادة الله انك اوزره جاريدر اول الله تعالى‌يه ويا قرآنه تصديق ايده‌لر واكا قلبلرى انقياد وخشيت ايده (وان الله لهادى الذين آمنوا الى صراط مستقيم) الله تعالى مؤمنلرى اشكال ايتدكلرى شيئده طريق قويمه هدايت ايديجيدر (ولايزال الذين كفروا فى مرية منه) وكافرلر قرآندن ويا رسولدن ويا شيطانك امرندن انك امنيه‌سنه القا ايتديكندن شكده اولمقدن زائل اولمزلر (حتى تأتيهم الساعة بغتة) تا شول وقته دكين كه انلره فجأة موت ويا قيامت كله (اويأتيهم عذاب يوم عقيم) ويا انلره يوم بدر عذابى كله اكا عقيم ديندى ✲ زيرا اول كونده كفاره خير اولمدى ريح عقيم كبى كه اول سحاب ومطرله كلمز وزيرا كه اول كونده كيجه‌يى كورمديلر كيجه اولمدين قتل اولنديلر (الملك يومئذ لله يحكم بينهم) يوم قيامتده ولايت وحكم يالكز الله تعالينك اولور اكا منازع اولمز مؤمنلر وكافرلر بيننده حقله حكم ايدر (فالذين آمنوا وعملوا الصالحات فى جنات النعيم) شونلر كه ايمان واعمال صالحه ايله متصف اولديلر انلر جنات نعيمده‌در (والذين كفروا وكذبوا بآياتنا فاولئك لهم عذاب مهين) شونلر كه كفرله وآيتلريمزى تكذيبله متصف اولديلر انلر ايچون عذاب شديد واردر كه انده اهانت اولنورلر (والذين هاجروا فى سبيل الله ثم قتلوا اوماتوا ليرزقنهم الله رزقاً حسنا) شونلر كه الله تعالينك طاعتنده هجرت ايتديلر اوطان وعشائرلرندن آيرلديلر اول حالتده قتل اولنديلر وياخود حتف انفله اولديلر الله تعالى انلره رزق جنت ويرركه اول انلردن ابدا كسلمز وياخود ربلرى عندنده احيا اولوب رزقلنورلر (وان الله لهو خير الرازقين) الله تعالى رازقلرك خيرلوسيدر كه ديلديكنه رزقى حسابسز ويرر (ليدخلنهم مدخلا يرضونه) انلرى بر مدخله ادخال ايدر كه اكا راضى اولورلر كه اول جنتدر كه انده استيوب ديلدكلرين بولورلر (وان الله لعليم حليم) الله تعالى انلرك نياتنى بيلور اساءت اهلنه حلم ايدن عقوبته عجله ايتمز (ذلك) امر سزه ذكر ايتديكمز كيدر (ومن عاقب بمثل ماعوقب به ثم بغى عليه لينصرنه الله) بركمسه كه ظالمنه جزا ايده انك اكا ظلمى مثليله بعده انك اوزره تعدى اولنه الله تعالى اكا اول ظالمى اوزره البته نصرت ايدر ✲ اشبو آيت مشركلردن برقوم شاننده نازل اولوبدر كه انلر شهر حرامده مسلميندن برقوم اوزره قتاله كلديلر مسلمون ايسه شهر حرامده قتالدن كراهت ايدوب انلرى منع ايتمك ديلديلر مشركون ايسه ممتنع اولميوب مسلمينه قتال ايتديلر الله تعالى مسلمينه نصرت ايدوب حتى كه مشركين اوزره غالب اولديلر لكن مسلمونك قلوبنده قتاللرى شهر حرامده اولمسنه كراهت وملالت اوليجق اشبو آيتله دفع اولندى (ان الله لعفو غفور) الله تعالى انتصار ايدنه عفو غفوردر انتقامده هواسنه

من بهيمة الانعام فكلوا منها واطعموا البائس الفقير) تا كه انلر كنديلرى ايچون دنيوى واخروى منفعتلرينه حاضر اوله‌لر
وايام عشر ذى الحجه‌ده لبيك ايله ياخود ذبح قربان وتشريقده اسم اللهى ذكر ايده‌لر كه الله تعالى انلره قربان ايچون دوه
وبقرو غنمدن ويرمشيدى اول هدايا ﴿ ١٠١ ﴾ وضحايا كزدن اكل ايدك اهل جاهليت كبى ايتميك واندن بينوا
وتنكدست فقيره ييديرك
(ثم ليقضوا تفثهم وليوفوا
نذورهم وليطوفوا بالبيت
العتيق) بعده وسخلرينى
ازاله ايتسونلر وشرعه
موافق نذرلرينه وفا
ايتسونلر (ذلك ومن يعظم
حرمات الله فهو خيرله
عند ربه واحلت لكم
الانعام الامايتلى عليكم
فاجتنبوا الرجس من
الاوثان واجتنبوا قول
الزور) بومذكورلر اعمال
واحكام حجدر هركيمكه
الله تعالانك حرمت
واحكامنى تعظيم ايده اول
تعظيم انكچون ربسى
عندنده ثواب جهتيله
خيرلودر وسزه ذبح
ايتديككز ابل وبقر وغنم
حلال قلندى مكرر سورهٔ
مائده اولنده ✲ حرمت
عليكم ✲ آيتنده تلاوت
اولنان عارضى حرام
اولمشلردر شول عين
رجس اولان بتلردن
اجتناب ايدك وخلاف
سويلمكدن ويلان
شاهدلكى ايتمكدن دخى
اجتناب ايدك (حنفاء لله
غير مشركين به ومن يشرك
بالله فكأنما خرّ من السماء فتخطفه الطير اوتهوى به الريح فى مكان سحيق) انلر الله تعالى‌يه شرك ايتميوب خالص اسلام اوزره
اولدقلرى حالده دركيمكه الله تعالى‌يه شرك كتوره اول كمسنه كويا كوكدن يره دوشمكله هلاك اولوب لاشه‌يىجى قوشلر انك
اعضاسنى پاره‌لرلرياخود روزكار انى بربعيد دستكير اولمز محله انداخته ايده يعنى كيمكه اوج ايماندن حضيض كفره دوشرسه

اتباع ايدوب الله تعالينك دينندن اعراض ايتمشيكن زيرا ✲ ولمن صبر وغفران ذلك لمن عزم الامور ✲ مقتضاسنجه صبر وتجاوزى عزم اموردن ايكن ترك ايلدى اشبونده عفو ومغفرت ايدر اوليجق انك غيرى اكا اولى اولور (ذلك بان الله يولج الليل فى النهار ويولج النهار فى الليل) اشبو مذكور شول سببله‌در كه الله تعالى شمسى تغييبله كيجه‌نك ظلمتن كوندزك ضوئى مكانه ادخال ايدر وياخود كيجه وكوندزك هربرندن نقص ايتديكى دكلو آخرده زياده ايدر (وان الله سميع بصير) الله تعالى معاقب ومعاقبك اقوالنى ايشيدر وافعالنى كورر (ذلك بان الله هو الحق) اشبو كمال قدرت وحلمله وصف شول سببله‌در كه الله تعالى نفسنده ثابت وذاتنده وحيد واجبدر زيرا وجودينك وجوبى ووحدتى اقتضا ايدركه مبدء كل اوله (وان مايدعون من دونه هو الباطل) والله تعاليدن غيرى هرشيئكه مشركون اكا عبادت ايدر اول باطلدر حد ذاتنده معدومدر ويا الوهيتى باطلدر (وان الله هو العلى الكبير) الله تعالى جميع اشيا اوزره غالبدر واكا شريك اولمقدن كبيردر (ألم تر ان الله انزل من السماء ماء فتصبح الارض مخضرة) كورمزميسنكه الله تعالى سمادن يغمور ايندير انكله اوتلر بتوب يريوزى يشللنور (ان الله لطيف خبير) الله تعالى لطيفدر كه علمى جليل ودقيقه ايدر تدابير ظاهره وباطنه‌يه خبرداردر (له مافى السموات ومافى الارض) سموات وارضده اولان هرشئ انك خالق وملكيدر (وان الله لهو الغنى الحميد) الله تعالى هرشيئدن غنيدر ذات وصفاتيله حمدى مستوجبدر (ألم تر ان الله سخر لكم مافى الارض والفلك تجرى فى البحر بأمره) كورمزميسنكه الله تعالى يريوزنده‌كى دوابى سزه تسخير ايتديكه اكا برده ركوب ايدرسز ودرياده سزه فلكى تسخير ايتديكه انك امريله انى انده يوريدرسز (ويمسك السماء ان تقع على الارض الاباذنه) وسمانى امساك ايدركه يراوزره دوشميه مكركه يوم قيامتده انك امريله دوشه (ان الله بالناس لرؤف رحيم) الله تعالى ناسه رأفتلو ورحمتلودر كه انلر ايچون اسباب استدلالى تهيئه ايتدى وابواب منافعى انلره فتح ايتدى واسباب مضارى انلردن دفع ايتدى (وهو الذى احياكم ثم يميتكم ثم يحييكم) اول الله تعالى سزى عدمدن وجوده كتوردى وآجالكز منقضى اولديغنده سزى اماته وآخرتده احيا ايدر (ان الانسان لكفور) جنس انسان الله تعالينك نعمتلرينه كفوردر (لكل امة جعلنا منسكاهم ناسكوه) هراهل دين ايچون بر متعبد ويا شريعت قيلدقكه انكله تعبد ايدرلر ويا موضع قربان قيلدقكه انى انده ذبح ايدرلر (فلا ينازعنك فى الامر) ايمدى سائر ارباب ملل دينده ويا مناسكده سكا نزاع ايتمسون ✲ زيرا انلرك كيمى جاهل وكيمى معانددر وياخود سنك دينك امرى نزاعى قبولدن اظهردر ✲ دينلديكه اشبو آيت كفار خزاعه شاننده نازل اولوبدر كه انلر صحابه‌يه ديديلر كه سزه نولديكه الكزله قتل ايتديككزى اكل ايدوب الله تعالى قتل ايتديكنى اكل ايتمزسز (وادع الى ربك انك لعلى

هوای نفسی انی پریشان وپامال ایدر ووسوسهٔ شیطان انی وادیٔ ضلالته انداخته ایدوب نابود اولور (ذلك ومن یعظم
شعائرالله فانها من تقوی القلوب لکم فیها منافع الی اجل مسمی ثم محلها الی البیت العتیق) بوبتلردن وبلالردن مجتنب
کمه والله تعالی‌نك مناسك حجی یاخود قربانی عیبسز اوله‌رق ﴿ ۱۰۲ ﴾ تعظیم ایده‌ واول تعظیم قلبلریله الله‌تعالی‌دن
انقا ایتدکارندندر اول
قربانلرك سوددن وبیا
غیسندن ورکوبکزدن
وبوك وضمکزدن قربان
وقتی کلنجیه‌دك سزه
منفعتلر واردر صکره
بیت شریف قدیمه نحر
وجوبنده انك ذبح و
قربانی محلیدر (ولکل
امة جعلنا منسکاً
لیذکروا اسم‌الله علی
مارزقهم من بهیمة الانعام
فالهکم اله واحد فله
اسلموا وبشر المخبتین)
هر اهل ادیان ایچون
قربان ذبح ایده‌جك مکان
قیلدق تاکه انلره رزق
ویریلن قربانلری ذبح
ایتدکلری حینده الله
تعالی‌نك اسمنی ذکر
ایده‌لر الهکز اله‌واحددر
اکا اطاعت ایدك یامحمد
مطیع و متواضعلری
جنتله مژده ایله (الذین
اذا ذکرالله وجلت
قلوبهم والصابرین علی
مااصابهم والمقیمی الصلوة
ومما رزقناهم ینفقون)
انلرکه عندلرنده الله‌تعالی
ذکر اولنسه انك هیبتندن
قلبلری دترر وانلره
اصابت ایدن محن ومشقته صبرایدیجیلردر وصلوة مکتوبه‌یه وقتیله اقامت ایدیجیلردر وبزم انلره ویردیکمز رزقلردن (غایت)
وجوه خیره صرف وانفاق ایدرلر (والبدن جعلناها لکم من شعائرالله لکم فیها خیر فاذکروا اسم‌الله علیها صواف فاذاوجبت
جنوبها فکلوا منها واطعموا القانع والمعتر کذلك سخرناها لکم لعلکم تشکرون) قربان ایچون مکه‌یه سوق اولنان دوه وبقر

هدی مستقیم) ناسی ربك جل شانه‌نك توحید وعبادتنه دعوت ایتکه سن حقه ایر کورر
طریق سوی اوزره‌سن (وان جادلوك) اکر امر ذبائحده ویا امر دینده سکا جدال
ایدرلرسه حالبوکه حق ظاهر وحجت لازمه اولوبدر (فقل الله اعلم بما تعملون) دیکل‌که
الله تعالی مجادله وسائر امور باطله‌دن ایتدیککزه اعلمدر یوم قیامتده جزا کزی ایدر
(الله یحکم بینکم یوم‌القیامة فیما کنتم فیه تختلفون) الله تعالی یوم قیامتده سزدن مؤمنلر
وکافرلر بینی امر دیندن اختلاف ایتدیککز شیئی ثواب وعقابله فصل ایدر دنیاده حجج
وآیاتله فصل ایتدیکی کبی (ألم تعلم ان‌الله یعلم مافی‌السماء والارض) بیلمدکمی که الله تعالی
سماده وارضده اولان اشیانك جمیعن بیلور اکا هیچ شیٔ خفی اولمز (ان‌ذلك فی‌کتاب)
اشبو اشیانك جمیعی لوح محفوظده ثابتدر (ان ذلك علی الله یسیر) انی لوح محفوظده
اثبات ویا بینکزده حکم الله تعالی‌یه آساندر زیرا انك جمله معلوماته علمی علی السویه‌در
(ویعبدون من دون‌الله مالم ینزل به سلطانا ومالیس لهم به علم) انلر الله تعالیدن غیری بر
شیئه عبادت ایدرلرکه اکا عبادت جوازینه دلالت ایدر نه‌حجت ودلیللری ونه‌علم معقوللری
واردر (وما للظالمین من نصیر) اشبو ظلم مثلی ارتکاب ایدنلره مذهبلرین تقریر ایدر
ویا انلردن عذابی دفع ایدر نصیر یوقدر (واذا تتلی علیهم آیاتنا بینات تعرف فی‌وجوه‌الذین
کفروا المنکر) چون انلره آیتلریمز تلاوت اولنسه که اول عقائد حقه واحکام الهیه‌یه
واضحات الدلالةدر اکا کافرلرك وجوهنده انکاری بیلورسن ❊ زیرا که انده کراهت
وعبوس کوررسن (یکادون یسطون بالذین یتلون علیهم آیاتنا) قریب اولورلرکه شول
اوزرلرینه آیتلریمز تلاوت ایدنلری قهر وعنفله بطش ایده‌لر قل أفأنبئکم بشر من‌ذلکم
النار) دیکل‌که سزه خبر ویره‌یم‌می انی که شول آیتلریمز تلاوت ایدنلره اولان غیظ وسوء
قصدیکزدن شر واشد اوله که اول ناردر (وعدها الله الذین کفروا) که الله تعالی انی
کافرلره وعد ایتدی (وبئس المصیر) اول نار نه‌چرکین قرارکاه اولور (یا ایها‌الناس
ضرب مثل فاستمعوا له) یاناس سزه بر حال مستغربه ویا قصهٔ رائقه تبیین اولندی ❊
ایمدی انك شانتی تدبر و تفکرله استماع ایدك (ان الذین تدعون من دون‌الله
لن یخلقوا ذبابا) شول اصنام که الله‌تعالیدن غیری اکا عبادت ایدرسز برذباب خلقنه قادر
اولمزلر (ولواجتمعوا له) اکرچه انك خلقنه اجتماع ایدرلرسه‌ده (وان‌یسلبهم‌الذباب شیئا
لایستنقذوه منه) واکر ذباب اول اصنام اوزرندن برشیٔ سلب‌ایتسه انلر انی انقاذه قادر
اولمزلر ❊ روایت اولندیکه مشرکون اصناملرین زعفرانله طلالردی قورودیغنده ذباب
انی استیلاب ایدردی ودخی اصناملری اوکنه طعام قویوب ذباب اکا اوشردی ودخی
اول‌اصناملری انواع جواهرله تزیین‌ایدر والوان طیبله تطییب ایدرلر اول طیبدن‌دوشنی
طائر وذباب استلاب واخذ ایدیجك اول‌اصنام هیچ برشیئه قادراولمزدی ❊ ایمدی بونلرك

ذبحنی سزکچون دین‌الله نشانلرندن قیلدقکه انك ذبحنده سزه دنیوی واخروی خیر واردر اول دوه‌یی ایاقلری اوزره ایکن
اسم‌الالهی ذکرایله ذبح ایدك اول قربانیانی اوزره دوشوب جان ویردکده انك لحمندن اکل ایدك واندن غیرسائل وسائل
فقرایی اطعام ایدك بو قربانلری قیاما ذبح ﴿ ۱۰۳ ﴾ ایتدردیکمز کبی انلری بوعظمت وقوتلریله سزه مسخرایتدککه
شایدسزه ایتدیکمز انعامه
شکرایده‌سز (لن ینال‌الله
لحومها ولادماؤها ولکن
یناله‌التقوی منکم کذلك
سخرها لکم لتکبروا الله
علی ماهدیکم وبشر
المحسنین) اول قربانلرك
تصدق اولنان لحملری
وذبحنده آقان قانلری
موقع قبولده اولمز ولکن
سزدن تقوی وامرباریده
تعظیم ولوجه الله اولان
شی موقع قبولده‌در ذکر
اولندیغی کبی اول قربانلر
سزه‌رام اولدی تاکه اول
تسخیر طریقیله ارشاد
اوزره اولوب ذبحکز
عندنده تکبیر کتوروب
الله‌تعالی‌یی تعظیم ایده‌سز
جمله عمللرنده الله‌تعالانك
رضاسنی طلب ایدنلری
جنتله تبشیر ایله ❊
مرویدرکه زمان جاهلیتده
ذبح ایتدکلری قربانلر
ینك قانی الله تعالی‌یه
تقرب زعمیله کعبه‌نك
دیوارینه سوررلری
مسلمانلری دخی انلره
تشبیه مراد ایتدکلرنده
بو آیت کریمه ایله نهی
اولندیلر (ان‌الله یدافع
عن‌الذین امنوا ان‌الله لایحب کل‌خوان کفور) تحقیق‌الله تعالی مؤمنلردن مشرکلرك اذاسنی دفع ایدر الله‌تعالی دینه خیانت
وکفران نعمت‌ایدنلرك جمله‌سنی سومز (اذن‌للذین یقاتلون بانهم‌ظلموا وان‌الله علی نصرهم لقدیر) شول مقاتله‌ایدن‌مشرکلر
ایچون مؤمنلر ظلم اولندقلری سببیله جهاده اذن ویرلدی الله‌تعالی مؤمنلره نصرت ایتمکه البته قادردر ❊ مرویدرکه مکه

غایت جهالتن بیاندر که شول مقدوراتك کلنه قادر وموجوداتك بأسرها ایجادنده تفرد
ایدن الله‌تعالی‌یه اشراك ایده‌لر شول تماثیلی که اعجز اشیادر شول حیثیتدنکه احیانك اقل
اقلی واذلی خلقنه اجتماعلری ایله قادر اولمدقلرندن ماعدا اول اقلی اذلله مقاومته دخی
قوتلری اولمیه بلکه کندیلردن انی دفعه وعندنده‌کی شیئی اندن استنقاذه قادر اولمیه‌لر
(ضعف الطالب والمطلوب) بووصفلو عابد و معبود ضعیف اولدی ❊ دینلدیکه طالب
ذبابدرکه صنمدن طیبی سلب ایتمك دیلر ومطلوب صنمدرکه ذباب اندن سلبی طلب ایدر
ویاخود امرعکس اوزره‌درکه طالب صنم ومطلوب ذبابدر (ما قدروا الله حق قدره)
مشرکون الله‌تعالی‌یی عظمته لایق وجهله تعظیم ایتمدیلر وانی حق‌معرفتیله بیلمدیلر وحق
صفتیله وصف ایتمدیلر شول حیثیتدنکه ذبابدن امتناعه قادراولمیان شیئی اکا اشراك‌ایتدیلر
والوهیتدن ابعد اشیاء اولان شیئی انك اسمیله تسمیه ایتدیلر (ان‌الله لقوی عزیز) الله
تعالی جمیع ممکناتی خلقه قویدر اکا هیچ‌شیٔ غالب‌اولمز انلرك اصنامی‌ایسه اقل مخلوقاتدن
عاجزه ومقهوره‌در (الله‌یصطفی من‌الملائکة رسلا ومن‌الناس) الله‌تعالی ملائکه‌دن‌رسوللر
اختیار ایدرکه انکله انبیا بیننه وصله توسط ایدرلر وناسدن دخی رسوللر اختیار ایدرکه
سائر ناسی حقه دعوت ایدرلر وکندیلره نازل اولانی انلره ایرکوررلر کأنه رب‌تعالی
الوهیتده وحدانیتن تقریر وصفاتنده غیرك‌مشارکتن نفیدنصکره بیان‌ایتدیکه رسالت ایچون
اصطفا اولنمش عبادی واردرکه ناس انلره اجابت واقتدا ایله عبادةاللهه توسل ایدرلرکه
اول اعلای مراتب ومنتهای درجاندرکه مشرکون پیغمبریمز صلی‌الله تعالی علیه وسلمه
حسدلرندن ❊ ءانزل علیه‌الذکر من‌بیننا ❊ اول بزم اکبر واشرفمز دکل ایکن ارامزدن
قرآن نزولنه اولمی مختص اولدی دیو انکار ایدیجك اشبو آیتله خبر ویرلدیلر که اختیار
الله‌تعالینکدر رسالتنه عبادندن دیلدیکن اختیار ایدر (ان‌الله سمیع بصیر) الله‌تعالی انلرك
مقالتی ایشیدر ورسالتنه اختیار ایتدیکن کورر (یعلم مابین ایدیهم وماخلفهم) الله‌تعالی
انلرك تقدیم وکرك تخلیف ایتدیکن‌بیلور ویاخود عمل ایتدکارینی وعمل ایده‌جکلرینی بیلور
ویاخود ملائکه ورسلی خلق ایتمزدن اولکی احواللرین وانلرك فناسندنصکره‌کی احوالن
دخی بیلور (والی‌الله ترجع‌الامور) امورك کلیسی اکا رجوع ایدرکه اول بالذات انك
مالکیدر حکم و تدبیر و اختیارندن سؤال اولنمز وآخرتده عبادك ثواب وعقابدن عواقب
اموری اکا عائد اولور (یاایها‌الذین آمنوا ارکعوا واسجدوا) یامؤمنلر صلاتکزده رکوع
وسجود ایدك اول ایکیسیله امراولندی ❊ زیرا که اول اسلامده رکوع وسجود یوغیدی
ویاخود نمازقیلك رکوع وسجود انك اعظم ارکانی اولدیغیچون اول انکله تعبیر اولندی
ویاخود الله‌تعالی‌یه خضوع وسجود ایدك (واعبدوا ربکم) و ربکز جل شانه‌یی توحید
وسائر اصناف عبودیتیله اکا عبادت ایدك (وافعلوا الخیر) فعل وترککزده سزه خیر و

مشرکلری مؤمنلره اذا ایدوب کیمی مضروب سرشکسته حضور نبوی‌یه شکوا یه کلورلردی افندمز علیه السلام انلره صبر ایدك بن هنوز قتاله امر اولنمامشم دیر ایدی چونکه هجرت واقع اولدی مؤمنلردن مکه‌ده قلانلری هجرتدن منع ایدن مشرکلرله قتاله اذن ویرلدی بو آیت کریمه قتاله اذن ویریلن اولکی ﴿ ١٠٤ ﴾ آیتدر دینلدی (الذین اخرجوا من دیارهم بغیر حق الا ان یقولوا ربنا الله ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع وبیع وصلوات ومساجد یذکر فیها اسم الله کثیراً ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز) شونلرکه ناحق دیارلری اولان مکه‌دن انجق ربمز الله تعالیدر دیدکلری ایچون چیقارلدیلر اکر الله تعالی ناسك بعضنی بعضیله دفع ایدر اولمیدی یعنی مؤمنلری کافرلر اوزرینه تسلیط ایتمیدی کافرلرك استیلاسیله البته رهبانلرك صومعه‌سی و نصارینك کلیسالری ویهودك حورهلری ومسلمانلرك انده اسم الله چوق ذکر اولنان مسجدلری ییقلوب خراب اولوردی والبته الله تعالی انك دیننه نصرت ایده‌نه نصرت ایدر تحقیق الله تعالی نصرتده قوی وحکمنده غالبدر (الذین ان مکناهم فی الارض اقاموا الصلواة واتوا الزکوة وامروا بالمعروف ونهوا عن المنکر ولله عاقبة الامور) شول دیارلرندن ناحق یره چیقاریلانلره اکر بز یریوزنده مکان یرسك وانلر بکا تعظیمله نماز مکتوبه‌لرینه اقامت ایدرلر ومالرندن زکات (اول) مفروضه‌یی ویررلر ومعروفله امر ومنکردن نهی ایدرلر امور عبادك عاقبتی حق تعالی‌یه راجعدر (وان یکذبوك فقد کذبت قبلهم قوم نوح وعاد وثمود وقوم ابراهیم وقوم لوط واصحاب مدین وکذب موسی فاملیت للکافرین ثم اخذتهم فکیف

اصلاح اولان اشیایی تحری ایدك نوافل طاعات وصلهٔ ارحام ومکارم اخلاق کبی (لعلکم تفلحون) امور مذکوره‌نك کلیسن ایشلکز فلاحی رجاایدر اولدیغکز حالده یوخسه انی تیقن ایدر ویا اعمالکزه وثوق ایدر اولمغله ※ اشبو آیتك تلاوتی عندنده سجود تلاوه وجوبنده علما اختلاف ایتدیلر برقوم دیدیلر که انده سجده واجب اولور شول دلیل ایله کیم ※ قال عقبة بن عامر رضی الله عنه قلت یارسول الله فضلت سورة الحج بان فیها سجدتین قال نعم ومن لم یسجدها فلا یقرأها ※ عقبه رضی الله عنه ایدر دیدمکه یارسول الله سورهٔ حج انده ایکی سجده اولمغله تفضیل اولندی دیدیکه نعم اول کمسه‌که اول ایکی سجده‌یی ایتمك مراد ایتمیه اول سجده آیتلرین اوقومسون اشبو عمر وعلی وابن عمر وعلی وابن مسعود وابن عباس رضی الله عنهم قولیدر ابن المبارك وشافعی واحمد واسحق اکا ذاهبلردر وبرقوم آخرون ایسه انده سجده یوقدر دیدیلر بلکه اول سجده ایله مراد سجدهٔ صلاتیه‌در رکوعه اقترانی دلالتیله‌که اول سفیان ثوری وائمهٔ حنفیه قولیدر (وجاهدوا فی الله حق جهاده) الله تعالینك سبیلنده استفراغ طاقتله انك اعداء ظاهره‌سنه اهل زیغ کبی‌یه واعداء باطنه‌سنه هوی ونفس کبی‌یه جهاد ایدك دینلدیکه حق جهاد اولدرکه نیت صادقه ایله خالصاً لله اولمقدر ویا اکا اطاعت ایدیلوب عصیان اولنمامقدر ویا نفس وهوایه مجاهده درکه اول جهاد اکبردر ※ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم تبوك غزاسندن رجوع ایدیجك دیدیکه (رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر) جهاد اصغردن رجوع ایدوب جهاد اکبره کلدك یعنی کفاره جهاددن دونوب نفس جهادینه کلدك (هو اجتباکم) اول الله تعالی سزی دین ونصرتیچون اختیار ایتدی اشبونده جهاده مقتضی وداعی‌یه تنبیه واردر (وما جعل علیکم فی الدین من حرج) الله تعالی دین اسلامده سزه حرج ایتمدی یعنی نیجان مؤمن ذنوبدن برشیئه مبتلا اولسه اکا اندن مخرج قیلدی کیمن رد مظالم وقصاصله وکیمن انواع کفاراتله وبالجمله دین اسلامده برذنب یوقدرکه عبد آنك عقابندن خلاصه چاره بولمیه ویاخود الله تعالی فروضکز اوقاتنده ضیق قیلمدی هلال رمضان وهلال فطر ووقت حج کبی‌که نیجان بری سزه ملتبس اولسه تیقن ایدنجیه دکین سزه وسعت ویرلدی ویاخود سزه ضرورات عندنده رخصتلرله من ایتدی سفرده قصر صلاة وصو بولنمدیغنده تیمم وضرورت عندنده اکل میته وسفر ومرض حالنده صومی افطار وصلات ایچون قیامه عجزنده قاعدا ادایه رخصت ویرلدی ویاخود بنو اسرائیله اولان تکالیف شاقه‌یی بوامتدن رفع ایلدی (ملة ابیکم ابرهیم) الله تعالی سزه دینکزه وسعت ویردی باباکز ابراهیم علیه السلام ملتنه ویردیکی وسعت ویاخود انك ملتنه اتباع ایدك ※ زیراکه اول ملت محمدیه‌یه داخلدر ابراهیم علیه السلامك جمیع مسلمینه اب قیلنمنك معناسی مسلمین اوزره انی احترامك وحقنی حفظك وجوبی اب احترامنك وجوبی کبیدر (هو سماکم المسلمین من قبل وفی هذا)

کان نکیر) یامحمد اکر قومك سنی تکذیب ایتدیلرسه تکذیب اولنمقده یالکز سن دکلسین سندن مقدم قوم نوح نوحی وعاد هودی وقوم ثمود صالحی وقوم ابراهیم ابراهیمی وقوم لوط لوطی واصحاب مدین شعیب علیه السلامی تکذیب ایتدیلر وموسی علیه السلام فرعون وقبطدن تکذیب اولندی اول ﴿ ١٠٥ ﴾ کافرلره اجل مقدره‌لری کلنجه‌یه‌دك مهلت ویردم بعده انلری عذابله اخذ ایتدم نظر ایله که بنم انکارم نیجه اولورکه نعمتی محنته وحیاتی هلاکه وعمارتی خرابه تبدیل ایده‌رم (فکأین من قریة اهلکناها وهی ظالمة فهی خاویة علی عروشها وبئر معطلة وقصر مشید) قریه‌دن نیجه‌لریکه اهالیسی ظالم ایدیلر بز انلری هلاك ایتدك اول قریه‌نك سقفلری دوشوب اوزرلرینه دیوارلری ییقلمشدر وقیولردن صو آلور کمسنه قالمامغله معطل قالمشلردر ونیجه مرتفع ومعمور کوشکلر خالی قالمشلردر ※ مرویدرکه بو بئر معطله وقصر مشید ایکیسی دخی یمنده حاضوراء دینور بر بلده‌ده ایدیکه صالح علیه السلامه ایمان ایدوب عذابدن نجات بولان درت بیك کیمسه صالح علیه السلامله اول محله کلدکلرنده صالح علیه السلام وفات ایتدی اول اجلدن اکا «حضرموت» دینلدی وانده حاضورا بنا ایتدیلر اول قیو اوزره قرار (١٤) ایدوب چوغالدیلر بعده اصنامه عبادته باشلیوب مشرك اولدیلر الله تعالی انلره حنظله بن صفوان نام رجلی پیغمبر کوندریکه انلرك حمالیدی انلری توحیده ودین حقه دعوت ایتدکده انی چارشوده قتل ایتدیلر اول سببدن حق تعالی انلری هلاك وبئر وقصرلرینی معطل ایلدی (افلم یسیروا فی الارض فتکون لهم

اول الله تعالی سزی اشبو قرآندن اول کوندردیکی کتابلرنده وبو قرآنده مسلمین تسمیه ایتدی ویاخود ابراهیم علیه السلام سزی زماننده اشبو وقتدن اولده وبو وقتده مسلمین تسمیه ایتدیکه قرآنده انك لسانیله ※ ربنا واجعلنا مسلمین لك ومن ذریتنا امة مسلمة لك ※ دیو بیوردی (لیکون الرسول شهیدا علیکم) تاکه یوم قیامتده رسولکز محمد علیه السلام اوزریکزه شاهد اوله‌که اول سزه رسالتن تبلیغ ایدوب سز دخی انی تصدیق ایتدیکز (وتکونوا شهداء علی الناس) وسز ایسه مرسلین ایچون سائر امتلر اوزره شاهدلر اوله‌سزکه انلرك هربری رسالتن امتنه تبلیغ ایتدیکنه شهادت ایده‌سز (فاقیموا الصلاة وآتوا الزکاة) ایمدی الله تعالی سزی ذکر اولنان فضل وشرفله تخصیصه شکر ایچون اقامت صلاة وایتاء الزکاة وانواع طاعاتله اکا تقرب ایدك (واعتصموا بالله) وبجامع امورکزده اکا وثوق ایدوب اعانه ونصرتی انك غیریدن طلب ایتمکز (هو مولاکم) اول سزك ولی وناصرکز اولور (فنعم المولی ونعم النصیر) اول نه کوزل مولی وناصر اولور صفات مذکوره ایله متصف اولوب انجق مولی وناصرم اللهدر دینلره

سورة المؤمنون وهی ثمان ومائة آیة مکیة

بسم الله الرحمن الرحیم

(قدافلح المؤمنون) الله تعالینك وحدانیتن تصدیق ایدنلر سعادته ایروب ابدا جنتده قالدیلر (الذین هم فی صلاتهم خاشعون) که انلر صلاتلرنده الله تعالیدن خوف واکا تذلل وتواضع ایدرلر وباغض بصر وخفض صوت ایدرلر ویایمین وشماللرینه التفات ایتمزلر ویایمین وشماللرنده اولان کمسه‌لری بیلمزلر ※ قالت عائشة رضی الله عنها سألت النبی علیه السلام علی الالتفات فی الصلاة فقال اختلاس یختلسه الشیطان من صلاة العبد ※ عائشه رضی الله عنها ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه نمازده التفاتك حکمندن سؤال ایتدم دیدیکه اول بر اختلاسدرکه شیطان انی عبدك صلاتندن اختلاس ایدر ※ قال النبی علیه السلام لایزال الله عزوجل مقبلا علی العبد مادام فی صلاته مالم یلتفت فاذا التفت اعرض عنه ※ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر الله تعالی عبدینه اقبالدن زائل اولمز مادامکه صلاتده اولوب التفات ایتمیه نیجانکه التفات ایده اول انده اعراض ایدر ※ دینلدیکه خشوع سکون وحسن هیئه‌در ویابصرینی موضع سجوددن رفع ایتمامکدر ※ ابوهریره رضی الله عنه ایدر صحابه رضی الله عنهم نمازده کوزلرین سمایه رفع ایدرلردی بو آیت نازل اولیجق کوزلرین موضع سجوده وضع ایدر اولدیلر ※ قال النبی علیه السلام مابال اقوام یرفعون أبصارهم الی السماء فی صلاتهم لینتهن عن ذلك اولتخطفن ابصارهم ※ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر شول کمسه‌لرك حالی ندرکه نمازلرنده کوزلرین

قلوب يعقلون بها او اذان يسمعون بها فانها لا تعمى الابصار ولكن تعمى القلوب التى فى الصدور) آيا انلر بر يوزنده كزمزلرميكه اول
هلاك اولان كفار قومنك منازل ومصارعلرينك خرابيتى كوروب قلبلريله تعقل ياخود خبرلرينى قولاقلريله ايشيدوب
تفكر ايدەلركه وحدانيت وقدرت الهيەيى بيلەلر اكرچه انلر صورتده ﴿ ١٠٦ ﴾ اعمى دكللردركه هرشيئى كوررلر
لكن سينەلرنده اولان
قلبلرى اعميدركه بو
كچمشلرك احواللرينى
مشاهده ايدوب عبرت
آلمزلر ☼ دينلديكه سورة
اسراده ☼ ومن كان فى هذه
اعمى فهو فى الاخرة
اعمى ☼ آيتى نازل اولدقده
ابن ام مكتوم پيغمبر عليه
السلامه كلوب يا رسول الله
بن دنياده اعمى آخرتده
دخى اعمامى اولورم
ديمكله بو آيت كريمه
ايله تسليت بيورلدى
(ويستعجلونك بالعذاب
ولن يخلف الله وعده
وان يوماً عند ربك
كالف سنة مما تعدون)
كافرلر انلره وعد اولنان
عذابك نزولنى سندن
عجله ايسترلر حق تعالينك
وعدنده خلف اولمز ربك
جل شانه عندنده بر كون
سزك تعداد ايتديككز
بيك سنه كيبدر زيرا اكا
وقت وحكم جارى اولمز
نزمان مراد ايدرسه اول
عذابى كوندرر (وكأين
من قرية امليت لها وهى
ظالمة ثم اخذتها والى
المصير) نيجه قريه اهلى
كافرلركن محض رحمانيتمزله انلره عذاب تأخيريله مهلت ويردك مع هذا انلر ظالم اولديلر صكره انلرى دنياده (اوج)
عذاب سختيله اخذايتدك ورجوعلرى طرفمزه اولمغله آخرتده عذاب شديد ايله جزالنورلر (قل ايها الناس انما انا لكم نذير
مبين) ديكه اى ناس انجق بن سزى آشكاره اخافه ايديجى يم (فالذين آمنوا وعملوا الصالحات لهم مغفرة ورزق كريم) شونلركه

سمايه رفع ايدرلر اول فعلدن منتهى اولسونلر يوخسه بصرلرى خطف اولنور ☼ دينلديكه
اول جسدندن برشيئله اوينامقدر ☼ روى ان النبى عليه السلام ابصر رجلا يعبث بلحيته
فى الصلاة فقال لو خشع قلب هذا لخشعت جوارحه ☼ روايت اولنديكه پيغمبريمز عليه السلام
بررجلى كورديكه نمازده صقاليله اوينار ديديكه اكر بونك قلبنده خشوع اولسه جوارحى
دخى خشوعده اولوردى ☼ دينلديكه صلاتده خشوع جمع همت وصلاتك ماسواسندن
اعراض ولسانه جارى اولان قراءت وذكرى تدبردر (والذين هم عن اللغو معرضون)
ومالايعنى قول وفعلدن اعراض ايدرلر (والذين هم للزكاة فاعلون) ومماللرنده اوزرلرينه
واجب اولان زكاتى ادا ايدرلر وياخود عمل صالح ايشلرلر (والذين هم لفروجهم حافظون)
وفرجلرينى حرامدن حفظ ايدرلر (الا على ازواجهم او ماملكت ايمانهم) الا تزوج ايتدكلرى
زوجات اربعەدن وملك يمينله مالك اولدقلرى سراريدن دكل (فانهم غير ملومين) ايمدى
انلر فرجلرينى زوجات وسراريلرينه بذل ايتملريله لوم اولنمزلر نچانكه شرعك اذن ويرديكى
وجه اوزره اولان حيض ونفاس حالنده اولميه (فمن ابتغى وراء ذلك فاولئك هم العادون)
اول كمسەكه اشبونك وراسن طلب والتماس ايده اول وصفلو كمسەلر حلالدن حرامه
متجاوزلردر اشبونده دلالت واردركه يدله استمناء حرام اوله ☼ عطاء ايدر ايشتدمكه برقوم
يوم قيامتده يدلرى حبالى حشر اولور ظن ايدرينكه انلر يدله استمناء ايدنلر اوله ☼ سعيد بن
جبير ايدر الله تعالى برقومه عذاب ايتديكه انلر مذاكيريله اويناولردى (والذين هم لامانتهم
وعهدهم راعون) واموال واسراردن ائتمان اولندقلرى شيئى حفظ ايدرلر حق وياخلق
جهتندن اولان معاهدەلرينه وفا ايدرلر معلوم اولەكه امانات مختلفەدر ايكيدن خالى دكلدر
يا الله تعالى انى عبادى اوزره ايجاب ايدوبدر وياخود عبدله عبد بيننده‌در ودائع وبضائع
كبى ☼ ايمدى عبد اوزره جميعنه وفا واجب اولور (والذين هم على صلواتهم يحافظون)
وصلاتلرينه مواظبت واوقاتنى رعايت ايدرلر (اولئك هم الوارثون) اشبو صفاتى جمع ايدن
كمسنەلر وارث دينلمكه احقلردر (الذين يرثون الفردوس هم فيها خالدون) كه انلر فردوس
جنتنه وارث اولورلر انده خالدلردر ☼ قال النبى عليه السلام مامنكم من احد الا وله منزلان
منزل فى الجنة ومنزل فى النار فان مات ودخل النار ورث اهل الجنة منزله ☼ پيغمبريمز صلى الله
عليه وسلم ايدر سزدن بركمسه يوقدركه الا انك ايكى منزلى واردر برمنزلى جنتده وبرمنزلى
نارده‌در نچانكه فوت اولوب ناره كيره اول جنتده‌كى منزلنه اهل جنت وارث اولور ☼
دينلديكه مؤمن وكافردن هربرينك ايكى منزلى واردر برى جنتده وبرى نارده‌در اما مؤمن
جنتده‌كى منزلن بيار واما كافر جنتده‌كى منزلن بيقار ونارده‌كى منزلن بيار ☼ جاء فى الحديث
ان الله تعالى خلق ثلاثة اشياء بيده خلق آدم بيده وكتب التوراة بيده وغرس الفردوس
بيده ثم قال وعزتى وجلالى لايدخلها مدمن خمر ولاديوث ☼ حديثده كلديكه الله تعالى

مؤمن اولوب عمل صالح ايشلديلر انلر ايچون ذنوبلرينه مغفرت وكرملو رزق وجنت واردر (والذين سعوا فى اياتنا معاجزين
اولئك اصحاب الجحيم) شونلركه صاحبنك عجزينى مراد ايدر اولدقلرى حالده آيتلرمزك ابطالنه سعى ايتديلر انلر شديد
علوى آتش اصحابيدر (وما ارسلنا ﴿ ١٠٧ ﴾ من قبلك من رسول ولا نبى الا اذا تمنى القى الشيطان فى امنيته فينسخ الله
مايلقى الشيطان ثم يحكم الله
اياته والله عليم حكيم)
سندن مقدم صاحب
شريعت رسولدن وانك
شريعتنه تابع نبيدن برينى
كوندرمدك الا اول
رسول ونبى اوقدق ياخود
نفسندن برشى سويلمك
مراد ايتديكى زمان
شيطان انك اول قراءت
وياكلامنه برشى القا ايدر
اول شيطانك القا
ايتديكنى الله تعالى نسخ
وابطال ايدر بعده كندو
آيتلرينى حكم واثبات
ايدر الله تعالى ناسك
احوالنى بيلجى وحكمنى
اجرا ايديجيدر ☼ بو آيت
كريمەده پيغمبر عليه
السلامك امنيتنه شيطانك
القاسى خصوصنده بعض
اهل تفاسير كندو
لسان مباركلرندن
صدورينه ذاهب اولديلر
ايسەده كتب معتبرهٔ
متعدده‌دن اخذيله مواهب
بويله يازاركه سورهٔ
والنجم نازل اولدقده
پيغمبريمز عليه السلام
آنى مسجد حرامده مجمع
قريشده فهم اولنسون
ديو آيتلرده توقف ايدەرك اوقيدى بووجهله « افرأيتم اللات والعزى ومنوة الثالثة الاخرى » آيتلرينى اوقيوب توقف ايتدكده
اول ارالقده شيطان فرصت بولوب مشركلرك قولاقلرينه « تلك الغرانيق العلى وان شفاعتهن لترتجى » كلامنى وضع
ايلديكه معناسى بو بياض قوغه‌يه شبيه بتلرك شفاعتى اميد اولنور ديمكدر بو كلامله بزم بتلرمزى مدح ايتدى ديو قريش مسرور

اوچ شيئى يد قدرتيله خلق ايتديكه اول خلق آدم وكتب تورات وجنت فردوس ايدى
بعده ديديكه عزتم وجلالم حقيچون اول فردوسه مدمن خمر وديوث كيرمسون (ولقد
خلقنا الانسان من سلالة من طين) بز ولد آدمى صفوت مادن خلق ايتدك اول طيندن
سل اولنوبدر وياخود نطفەدنكه اول طيندن سل اولندى طينله مراد آدم عليه السلامدر
وياخود انسانله مراد آدمدركه اول هرتربەدن سل اولنوبدر (ثم جعلناه نطفة فى قرار
مكين) بعده ولد آدمى يعنى سلالەيى نطفه قيلدق برمستقردەكه اول سلاله انده تمكين
اولنديكه اول رحمدر (ثم خلقنا النطفة علقة) بعده نطفهٔ بيضايى علقهٔ حمرايه تحويل
ايتدككه اول قطعهٔ دمدر (فخلقنا العلقة مضغة) بعده اول علقەيى مضغهٔ لحم قيلدق
(فخلقنا المضغة عظاما) بعده اول مضغەيى كمكلر ايتدك (فكسونا العظام لحما) واول كمكلره
اول مضغەدن قالان لحمى كيوردك ويا اول كمكلر اوزره اكا متصل لحم بتوردك (ثم انشأناه
خلقا آخر) بعده انى خلق آخر انشاء ايتدككه اول اكا روح نفخ اولنمسيدر ويا اسنان
وشعر بتمسيدر ☼ دينلديكه انكله مراد انك حالدن حاله تحويليدركه اول استهلال وارتضاع
وقعود وقيام ومشى وفطام واكل وشرب وبلوغ حلم وتقلب فى البلاد وانك مابعديدر
(فتبارك الله احسن الخالقين) الله تعالى قدرت وحكمتندن شانى عالى اولديكه اول مقدرينك
احسنيدر (ثم انكم بعد ذلك لميتون) بومنوال اوزره خلقكز تمامندنصكره آجالكز انقضاسنده
جميعكز ميت اولورسز (ثم انكم يوم القيامة تبعثون) بعده يوم قيامتده محاسبه ومجازات
ايچون بعث اولنورسز (ولقد خلقنا فوقكم سبع طرائق) فوقكزده
يدى سماء خلق ايتدككه اول ملائكەيه ويا كواكب سيارەيه طرائقدر (وما كنا عن الخلق
غافلين) اشبو سموانك ويا جميع مخلوقاتك حفظندن بز غافل دكلز بلكه زوال واختلالدن
حفظ ايدر وامرينى تدبير ايدرز حتى كه حكمت ومشيئت ازليەمز مقتضاسنجه كمالدن تقدير
ايتديكمز نهايتنه ايره (وانزلنا من السماء ماء بقدر فاسكناه فى الارض) بز سمادن يغمور
ايندردك شول دكلوكه نفعى كثير وضررى قليل اولور ويا شول دكلو خلقك صلاحلرى
انكله ايدوكن بيلورز بعده انى غديرلرده ومستقعلرده اسكان ايدرزكه ايام صيفده يغمورك
انقطاعى زماننده ناس انكله نفعلنەلر وياخود بز اول يغمورى يرايچنده اسكان ايدرز بعده
اندن يريوزينه پيكارلر چيقاررز ☼ ايمدى يردەكى صولرك كليسى سمادندر (وانا على ذهاب به
لقادرون) وبز انى ازالەيه دخى قادرز افساد وياتصعيد ويا تعميقله ازالنه قادر اولديغمز
كبى ☼ خبرده كلديكه حق جل وعلا جنتدن بش نهر ازال ايدوبدركه اول جيحون وسيحون
ودجله وفرات ونيلدر الله تعالى اشبو نهرلرى عيون جنتدن اسفل درجەده عين واحدەدن
جبريل عليه السلام ايكى جناحى اوزره آوب يريوزينك جبالده ايداعدنصكره يريوزينه
اجرا ايتدى وانده ناسه منفعتلر قيلدى نچانكه يأجوج ومأجوجك خروجى وقتى ايريشه

اولدیلر حتی سورەنك آخرندە سجدە وقوعیلە مؤمنلر ایلە اکثر مشرکلر دخی سجدە ایتدیلر جبریل علیه السلام نازل
اولوب بو حالی پیغمبر علیه السلامە عرض ایتدکدە غایت مکدر اولمغلە حق تعالی تسلیت خاطرلری ایچون بو آیت کریمەیی
انزال ایلدی (لیجعل مایلقی الشیطان فتنة للذین فی قلوبهم مرض ﴿١٠٨﴾ والقاسیة قلوبهم وان الظالمین لفی شقاق بعید)
تا کە شیطانك القا ایتدیکی
شیئی قلبلرندە شك وتردد
مرضی اولان وقلبلری
غایت قتی اولان منافق
ومشرکلر ایچون الله تعالی
تجربە وفتنە قیلر تحقیق
اهل نفاق وشرك ظالملری
حقدن بعید معند
مخالفلردر (ولیعلم الذین
اوتوا العلم انه الحق من
ربك فیؤمنوا به فتخبت له
قلوبهم وان الله لهاد الذین
امنوا الی صراط مستقیم)
وتا کە علم توحید وعلم
قرآن ویریلنلر بو قرآن
ربك تعالی طرفندن حق
اولدیغنی وشیطانك اکا
تصرفه مجالی اولمدیغنی
بیلوب ایمان ایدەلر وانکلە
قلبلری نرم اولوب
احکامنی قبول ایدەلر
تحقیق الله عظیم الشان
مؤمنلری صراط مستقیمە
هدایت ایدیجیدر (ولا
یزال الذین کفروا
فی مریة منه حتی تأتیهم
الساعة بغتة اویأتیهم
عذاب یوم عقیم) کافرلر
قرآندن یا رسولدن یا
شیطان الك امنیەسنە القا
ایتدکندن دائما شكدەدرلر
تا انلرە فجأة اشراط ساعت وموت کلنجیەدك یاخود یوم بدر کبی نسللری محوایلە عقیم یاخود عقیم کونی اولان قیامت اولنجەدك (ان)
(الملك یومئذ لله یحکم بینهم فالذین امنو وعملوا الصالحات فی جنات النعیم) اولکونده ملك وحکم الله تعالی انکدر مؤمنلە کافر
بیننده حقلە حکم ایدر انلرکە ایمان وعمل صالح ایلە متصف اولدیلر انلر جنات النعیمدەدرلر (والذین کفروا وکذبوا

الله تعالی جبرائیل علیه السلامی کوندرر حتی کە یردن قرآنی وعلمك کلنی وحجر اسودی
ومقام ابراهیمی وتابوت موسایی ایچندە اولان اشیاایلە وذکر اولنان بش نهرلری سمایە رفع
ایدر نتەکیم بو اشیاء رفع اولنە یر اهلی دین و دنیانك خیرینی یتورر (فانشأنالکم به جنات
من نخیل واعناب) وبز اول صوایلە سزکچون نخیل واعنابدن جنتلر ایجاد ایدرز (لکم
فیها فواکه کثیرة ومنها تأکلون) کە اول جنتلردە سزکچون فواکه کثیرە واردرکە صیف
وشتادە اندن اکل ایدرسز ویاخود اول نخیل واعنابك ثمرندە انواع فواکه واردرکە اول
رطب وعنب وتمروزبیب وعصیر ودبس وانك غیریدر (وشجرة تخرج من طور سیناء)
وسزکچون شجرە ایجاد ایدرزکە اول طور سینادن چیقارکە اول جبل موسادر مصرلە
مدین اراسندەدر ویا فلسطیندەدر واول شجرە ایلە مراد زیتوندر (تنبت بالدهن) اول
دهنلە بیشلنور واندن دهن چیقار (وصبغ للآکلین) واکل ایدیجیلرە اندن ادم یترو بالجملە
اول شجردە برشئ بترکە اول ادهان اولنور وسراج ایدیلور واکلە ادم اولور (وان لکم
فی الانعام لعبرة) سزکچون ابل وبقر وغنمدە عبرت واردرکە انك حالیلە اعتبار وانکلە
استلذاذ ایدر (نسقیکم مما فی بطونها) انك بطوننده علقدن تکون ایدن الباندن سزە
ایچوررز (ولکم فیها منافع کثیرة) واول انعامك ظهورندەکی اصواف واشعارندە سزە
منافع کثیرە واردر (ومنها تأکلون) وانك لحومندن یرسز (وعلیها وعلی الفلك تحملون)
اول انعامدن ابل اوزرە یردە وسفائن اوزرە بحردە یوکلنور وبضاعەکزی یوکلدرسز
(ولقد ارسلنا نوحا الی قومه فقال یاقوم اعبدوا الله مالکم من اله غیره أفلا تتقون) بز نوحی
قومنە رسالتلە کوندردك اول انلرە دیدیکە یاقوم الله تعالییی توحید ایدك اندن غیری معبود
بالحق الهکز یوقد قورقمزمیسزکە سزدن نعمتلرین ازالە ایدە وکندیکزی هلاك ایدە واکا
عبادتی ترککز ونعمتلرینە کفرانکز سببیلە سزە عذاب ایدە (فقال الملأ الذین کفروا
من قومه ماهذا الابشر مثلکم یرید أن یتفضل علیکم) نوح علیه السلامك قومندن اشراف
عواملری دیدیکە بو نوح سزك کبی بشردر دیلرکە اوزریکزە تفضل ایدە رئیس اولە
(ولوشاء الله لانزل ملائکة) اکر الله تعالی بزە رسول کوندرمك دیلسە ملائکەدن رسوللر
کوندرردی (ماسمعنا بهذا فی آبائنا الاولین) اشبونك سویلدیکی نبوت دعواسنی وعبادة للهە
حتی واندن غیری آلهه نفیئی بزدن اول کچن آبامزدن ایشتمدك اشبو قوللری یا فرط
عنادلرندن ویا فطرت متطاولەدە بولندقلرندن اولە (ان هو الارجل به جنة فتربصوا به
حتی حین) اول نوح دکل الا بررجلدرکە اندە جنون اولدیغندن بویلە کبی سوزلری سویلر
ایمدی انی متحمل اولوب جنوندن افاقتنە منتظر اولك (قال رب انصرنی بما کذبون)
نوح علیه السلام انلرك ایمانندن مأیوس اولیجق الله تعالییە اقبال ایدوب دیریکە یارب قومك
بنی تکذیبلری سببیلە انلرە وعد ایتدیکك عذابی انجازلە بکا نصرت ایت (فأوحینا الیه

بایاتنا فاولئك لهم عذاب مهین) انلرکە کافر اولوب آیتلریمزی تکذیب ایتدیلر اول کروه ایچون رسوای وتحقیر ایدیجی عذاب
واردر (والذین هاجروا فی سبیل الله ثم قتلوا اوماتوا لیرزقنهم الله رزقا حسنا وان الله لهو خیر الرازقین) شونلرکە دیارلرینی
براغوب فی سبیل الله هجرت ایتدیلر صکرە ﴿١٠٩﴾ جهاددە قتل اولندیلر یاخود اجللیلە وفات ایتدیلر الله تعالی
انلری بلا انقطاع جنت
نعمتلریلە رزقلندیرر
یاخود احیا اولوب
رزقلنورلر تحقیق الله
عظیم الشان رازقلرك
خیرلوسیدرکە دیلدیکنە
رزقی بحساب ویرر ٭
دینلدیکە صحابەدن بعضیلری
دیدیلرکە یارسول الله دین
قرنداشلرمز جهاددە
شهید اولیورلر انلر
عطیات الهیەیە نائل
اولورلر بز طبیعتمزلە
وفات ایدرسك حالمز نیجە
اولور بو آیت کریمە نازل
اولدیکە دائما نیت جهاددە
اولدقجە انلرە دخی اول
رزق حسن واردر
(لیدخلنهم مدخلا
یرضونه وان الله لعلیم
حلیم) انلر جنتە بردخول
ایلە داخل اولورلرکە اندە
استدکلرینی بولوب راضی
اولورلر الله تعالی انلرك
نیتلرینی بیلور اساءت
اهلنە دخی حلم ایدر تعجیلە
ایتمز (ذلك ومن عاقب
بمثل ماعوقب به ثم بغی
علیه لینصرنه الله ان الله
لعفو غفور) سزە حکم
ذکر اولناندر کیمکە
کندویە عقوبت اولندیغی مثللو اکا مقابل عقوبت ایدە یعنی مشرکلر مؤمنلرە ظلما قتال ایتدکلرندە مؤمنلر دخی انلرلە مقاتلە
ایدە بعدە انك اوزرە اول ظالملرینە بغی وتعدی ایدەلر الله تعالی البتە اول ظالملر اوزرە مؤمنلرە نصرت ایدر الله تعالی عفو
ومغفرت ایدیجیدر ٭ منقولدرکە مشرکلر شهر حرامدە مؤمنلر اوزرینە قتالە کلدیلر مسلمانلر شهر حرامدە قتالدن حذر

ان اصنع الفلك باعیننا ووحینا) بز نوحە امر ایتدك کە بزم حفظمز وامر وتعلیممز ایلە بر
سفینە دوزەسن سن اندە خطا ایتمدن ویا اکا مفسدك فسادی ایرمکدن بز انی حفظ ایدرز
(فاذا جاء أمرنا وفار التنور) نتەکیم اول سفینەیە رکوبلە ویانزول عذابلە امریمز کلە
وتنوردن صو چیقە ٭ روایت اولندیکە نوح علیه السلامە دینلدیکە تنورکدن صو قیناددە
سن واتباعك سفینەیە کیرك وقتا کە اندن صو قینادی نوح علیه السلامك مراهسی انی خبر
ویردی فی الحال سفینەیە رکوب ایتدی ومحلی مسجد کوفەدە باب کندەیە داخلك یمینندەدر
وبر قولدە شامدە عین وردەدر وبو قصەنك تفصیلی سورۀ هوددە کچوبدر (فاسلك فیها
من کل زوجین اثنین) ایمدی اول سفینەیە هر حیواندن بر ارکك وبر دیشی قویغل
واهل بیتکی وسکا ایمانە کلنلری قویغل (الا من سبق علیه القول منهم الا انی دکل کە انلردن
عذاب اولنمسنە قولمز سبقت ایتدی (ولاتخاطبنی فی الذین ظلموا انهم مغرقون) بکا خطاب
ایتمکل شول کمسەلر نجاتیچونکە انلر کفرلە نفسلرینە ظلم ایتدیلردی انلر غرقلە هلاك
اولیسرلردر (فاذا استویت انت ومن معك علی الفلك فقل الحمد لله الذی نجانا من القوم الظالمین)
نتەکیم یانوح سن وبلکجە اولان اهل ایمان سفینەیە رکوب ایدەسز دیکل کە اول الله تعالییە
حمد اولسونکە بزی شول شرك وعصیانلە نفسلرینە ظلم ایدن قومدن خلاص ایتدی
(وقل رب انزلنی منزلا مبارکا) وقچان سفینەدن یرە نزول ایدەسن دیکل کە یارب بنی نزول
مبارکلە انزال ایتکە اول غرقدن نجاندر (وانت خیر المنزلین) کەسن انزال ایدیلرك خیرلوسیسین
(ان فی ذلك لآیات) نوح قومنك کفاری هلاکنده ومؤمنلر نجاتنده استبصار واعتبار
اهلنە عبرتلر واردر (وان کنا لمبتلین) والحال بز نوحی انلرە ارسال و انك وعظ
وتذکیریلە اختبار ایتدك کە عذاب نزولندن اوکدین اعمال سیئەلرینی اوزرلرینە حجت ایدەوز
(ثم انشأنا من بعدهم قرنا آخرین) انلری اغراقدنصکرە قرن آخرینی انشاء ایتدك کە
انلر عاد وثموددر (فارسلنا فیهم رسولا منهم) بز انلرە کندیلردن هود وصالحی رسول کوندردك
رسوللری انلرە دیدیلر کە (ان اعبدوا الله مالکم من اله غیره افلا تتقون) الله تعالییی
توحید واکا عبادت ایدك کە اندن غیری معبود بالحق الهکز یوقدر قورقمزمیسزکە اکا
اشرا ککزلە سزە عذابن ایر کورە (وقال الملأ من قومه الذین کفروا وکذبوا بلقاء الاخرة)
انك قومندن کافر اولوب آخرتك ثوابی وعقابی لقاسن تکذیب ایدنلرك اشرافیکە (واترفناهم
فی الحیاة الدنیا) بز انلری حیات دنیادە کثرت اموال واولاد ایلە تنعیم ایتدك دیدیلرکە (ماهذا
الابشر مثلکم یأکل مماتأکلون منه ویشرب مماتشربون) بودکل الاصفت وحالدە سزك کبی
بشردر سزك یدیوب ایچدیککزدن یر وایچر (ولئن اطعتم بشرا مثلکم اذا لخاسرون) اکر سز
کندیکز مثلی بشرە سزە امر ایتدیکی شیئدە اطاعت ایدرسکز کندیکزی اذلالکز حیثیتیلە
مغبونلردن اولورسز(ایعدکم انکم اذامتم وکنتم ترابا وعظاما انکم مخرجون) اولسزە وعد

ایدوب انلری منع ایتمك استدیلر ممتنع اولیوب قتاله تصدی ایتدکارنده الله تعالی مؤمنلره نصرت ایدوب غالب اولدیلر
مؤمنلرك قتاللری شهر حرامده اولمسندن قلبلرنده ملالت وقوعیله بو آیت کریمه نازل اولوب ملالتلری دفع اولدی (ذلك
بان الله یولج اللیل فی النهار ویولج النهار فی اللیل وان الله سمیع بصیر) ﴾ ١١٠ ﴿ بومظلوملره نصرت اول سبب وو جهله

ایدرمیکه سز فوت اولوب تراب وعظام کز لحوم واعصابدن مجرده اولدقدنصکره قبوردن چیقه
سز ویاخود عدمدن برکره دخی وجوده کله سز (هیهات هیهات لما توعدون) اول قولی صدق
اولدیغی تقدیر اوزره قتی بعیددرکه اول وعد اولندیغکز ظهوره کله (ان هی الا حیاتنا الدنیا نموت
ونحیا ومانحن بمبعوثین) حیات اشبو دنیا حیاتیدر بعضمز فوت اولور وبعضمز ایسه ولادتله
وجوده کلور بوخسه موتدنصکره تکرار حیات بولوردکللرز (ان هو الا رجل افتری علی الله کذبا وما
نحن له بمؤمنین) اشبو کمسه بر رجلدرکه رسالت دعواسنده ویا موتدنصکره بعثله وعدنده الله تعالی به
کذب افترا ایدر بزانی اول قولنده تصدیق ایدر دکللرز (قال رب انصرنی بما کذبون) رسوللری دیدیکه
یارب بکا انلر اوزره نصرت ایت ونم ایچون انلردن انتقام ایت شول سببدنکه بنی تکذیب
ایتدیلر (قال عما قلیل لیصبحن نادمین) الله تعالی دیدیکه آز زمانده سنی تکذیبلرینه نادم اولهلر
نچسانکه عذاب کلدیکن کورهلر (فأخذتهم الصیحة بالحق) انلری جبریل علیه السلام ك
صیحه سی وجه ثابتله اخذ ایتدیکه انی دفع ایدر اولمدی ❁ دینلدیکه جبریل علیه السلام بر صیحهٔ
هائله ایتدیکه انکله قلبلری یاریلوب میتین اولدیلر (فجعلناهم غثاء) هلاک اولدقدنصکره
قوریوب بز انلری نبات ارضدن حمل سیل کبی قیلدق (فبعدا للقوم الظالمین) الله تعالینك
رحمتندن بعد شول قومه کیم شرك وعصیانله نفسلرینه ظلم ایتدیلر (ثم انشأنا من بعدهم
قرونا آخرین) انلردن صکره اقوام آخرینی انشاء ایتدك (ماتسبق من امة اجلها وما
یستأخرون) هیچ برامت هلاکنه حد اولان وقتی نه تقدم ونه تأخر ایدرلر (ثم ارسلنا
رسلنا تترى) بعده امتلره رسوللریمزی بری برلرینك آردنجه مترادفین اولدقلری حالده
ارسال ایتدك (کلما جاء امة رسولها کذبوه فاتبعنا بعضهم بعضا) هر بارکه برامته رسوللری
کلدی انی تکذیب ایتدیلر بز دخی انلری هلاکده بری برلرینه اتباع وارداف ایتدك
(وجعلناهم احادیث) وانلری اسمار وقصص قیلدقکه انلردن صکره امر وشانلری ناس
بیننده تحدث اولنور یعنی انلردن انجق حکایه لری قالدی غیری دکل (فبعدا لقوم لا یؤمنون)
الله تعالینك رحمتندن بعد شول قومه درکه انك قولنی تصدیق ایتمزلر (ثم ارسلنا موسی واخاه
هارون بآیاتنا وسلطان مبین الی فرعون وملائه فاستکبروا وکانوا قوما عالین) بوندنصکره
موسی وقرنداشی هارون طقوز آیتله وحجت واضحه ایله فرعون وملائنه ارسال ایتدك انلر
ایسه ایمان ومتابعتندن تعظم ایدوب قوم متکبرین اولدیلر (فقالوا أنؤمن لبشرین مثلنا
وقومهما لنا عابدون) ودیدیلرکه کندیمز مثللی ایکی بشری بز تصدیقمی ایدرز حالبوکه
ایکیسنك قومی بنو اسرائیل بزم خادملریمز اولوب عبیدمز کبی بزه منقادلردر (فکذبوهما
فکانوا من المهلکین) اویله اولسه اول ایکیسنی تکذیب ایدوب بحر قلزمده غرق ایله مهلکیندن
اولدیلر (ولقد آتینا موسی الکتاب لعلهم یهتدون) بز موسایه توراتی ویردك تاکه بنو اسرائیل
انکله اهتدا ایدهلر (وجعلنا ابن مریم وامه آیة) بز عیسایی وانانی قدرتمزه دلالت ایدر

درکه الله تعالی قادردر بر
شیئی برشیئه غالب ایدر
ازجمله کیجه یی کوندزه
ادخال ایله کوندزك ساعتنی
آرترمق یاخود آیدنلغی
آرترمق ایله وکوندزی
کیجه یه ادخال ایله انك
ساعت وظلمتنی آرترمق
ایله بربرینه غالب ایلر
الله تعالی معاقب ومعاقبك
قولنی واحوالنی ایشیدیجی
وکوریجیدر (ذلك بان الله
هو الحق وان مایدعون
من دونه هو الباطل وان
الله هو العلی الکبیر)
اشبو کمال قدرت ایله
وصف شول سببدندرکه
اول الله تعالی نفسنده
ثابت وکندو ذاتنده
واجب الوجوددر
ومشرکلر الله تعالیدن
غیری شیئه که عبادت
ایدرلر اول حد ذاتنده
معدوم وباطلدر الله
تعالی جمیع اشیا اوزره
واکا شریك وهمتا
اولمقدن منزه وکبیردر
(الم تر ان الله انزل
من السماء ماء فتصبح
الارض مخضرة ان الله
لطیف خبیر) کورمزمی
میسنکه الله تعالی سمادن یغمور انزال ایدر انکله یرده اوتلر بتوب یشللك اولور الله تعالی قوللرینه اول نباتاتله (آیت)
رزق لطف ایدیجیدر وانلر حالندن خبیردر (له مافی السموات ومافی الارض وان الله لهو الغنی الحمید) سموات وارضده
اولان هرشیئك خالق ومالکیدر الله تعالی ذاتنده هرشیدن غنی وبی نیازدر وکندو صفات وافعالیله محموددر (الم تر ان

الله سخر لکم مافی الارض والفلك تجری فی البحر بامره ویمسك السماء ان تقع علی الارض الا باذنه ان الله بالناس لرؤف رحیم)
کورمزمیسنکه الله تعالی یرده اولان حیواناتی وسزه نفعی اولان هرشیئی سزه تسخیر ایتدی وسفینه یی انك امریله دریاده یورتمکی
سزه رام ایتدی وسمایی طوترکه ﴾ ١١١ ﴿ یره دوشمیه مکر قیامتده انك اذنیله دوشه الله تعالی ناسه رأفتلو

آیت قیلدقکه اول مریمك اکا رجل مسنز عیسایی ولادتیدر (وآویناهما الی ربوة ذات
قرار ومعین) واول ایکیسن انزال ایتدك برمکان مرتفعه که اول ارض مستویه ومنبسطه
ویا ثمار وزروعنده وفرت ووجه ارضه ظاهر صولری اولمغله انده سکون وقرار قیلوب
رغبت ایدرلرکه اول دمشق ویارمله ویا بیت المقدسدر (یا ایها الرسل کلوا من الطیبات) یا مرسلین
طیباتدن یکز ❁ اشبوندا وخطاب جمیع انبیایه درکه هربری زماننده بونکله خطاب اولنمشدر
اشبونده تنبیه واردرکه انبیایه طیباتك اباحتی شرع قدیم اوله وطیبات مباحاتدن هرشیئدرکه
انکله استلذاذ اولنه وبرقولده اول حلالدرکه صافی القوام اوله ایمدی حلال اولدرکه انده
الله تعالی به عصیان اولنمیه وصافی اولدرکه انده الله تعالی اونودلمیه وقوام اولدرکه انده نفس
امساك وعقل حفظ اوله (واعملوا صالحا) وعمل صالح ایشلیکزکه اول سزدن مقصود
وربکز جل شانه عندنده نافعدر (انی بما تعملون علیم) بن سزك اعمالکزی علیمن اکا کوره
سزه جزا ایدربن (وان هذه امتکم امة واحدة) اشبو سزك ملتکزدر عقائدده واصول
شرایعده ملت متحده ویاخود جماعتکز ایمان وتوحید اوزره متفق جماعت واحده اولدیغی
حالده (وانا ربکم فاتقون) وبن سزك ربکزین که آنی سزه ایجاب ایتدم ❁ ایمدی بندن
خوف ایدك ویاخود سزدن اول بچن مرسلینه امر ایتدیکم شیئی سزه دخی امر ایتدم
امر یکز واحددر وربکز بنم بندن حذر ایدك (فتقطعوا امرهم بینهم) انلر ایسه دینلری
امرینی تفریق ایدوب ادیان مختلفه قیلدیلر یهود ونصاری ومجوس اولدیلر (زبرا) کتابلره
اختلاف ایدر اولدقلری حالده کیمی تصدیق وکیمی تکذیب وکیمی تحریف ایتملریله (کل
حزب بما لدیهم فرحون) متحزبیندن هر حزب صددنده اولدیغی دین باطله اعجاب وسرور
ایدرلر وآنی حق اعتقاد ایدرلر (فذرهم فی غمرتهم حتی حین) انلری غماره وجهالتلرنده
موتلرینه دکین ترك ایلکل (أیحسبون انما نمدهم به من مال وبنین نسارع لهم فی الخیرات) ظن
ایدرلرمیکه بزم انلره مال واولاددن ویردیکمزله انلر ایچون خیروا کرامه عجله ایتمش اولهوز (بل
لا یشعرون) بلکه انلر بهایم کبیدر فطنت وشعورلری یوقدر که شول انلره ویردیکمزی
استدراج ایتدیکنی بیلهلر (ان الذین هم من خشیة ربهم مشفقون) شول مؤمنلرکه خشیة
اللهدن صددنده اولدقلری اعمال صالحه ایله بیله انك عقابندن صاقنورلر (والذین هم بآیات
ربهم یؤمنون) وربلری جل شانه نك آیتلرینی تصدیق ایدرلر (والذین هم بربهم لا یشرکون)
وربتعالیه شرکك نه جلیسن ونه خفیسن ایتمزلر (والذین یؤتون ما آتوا وقلوبهم وجلة
انهم الی ربهم راجعون) وصدقاتدن ویردکلرینی ویررلر حالبوکه قلبلری قورقرکه اول انلردن
قبول اولنمیه ویاخود ویرمسی وجه لائق اوزره اولمدیغیچون مؤاخذ اولهلر ❁ زیراکه
مرجعلری ربلرینه در اکا ایسه برشیء خفی اولمز (اولئك یسارعون فی الخیرات) اشبو
صفاتله متصف کمسهلر اعمال صالحه یه مبادرت ایدرلر وفوتندن خوفله اکا زیاده رغبت

ومرحمتلودرکه انلره
ابواب منافعی کشاده
وانواع مضاری دفع ایدر
(وهو الذی احیاکم
ثم یمیتکم ثم یحییکم
ان الانسان لکفور)
اول الله تعالیدرکه سزی
عدمدن وجوده کتوردی
بعده اجلکز کلدکده
اماته صکره قیامتده احیا
ایدر تحقیق انسان الله
تعالینك نعمتلرینه
منکردرلر (لکل امة
جعلنا منسکا هم ناسکوه
فلا ینازعنك فی الامر
وادع الی ربك لعلی هدی
مستقیم) هرامت ایچون
بر دین وشریعت تعیین
ایتدککه انکله متعبد
اولهلر امر دینده سائر
ادیان اربابی سنکله نزاع
ایتمسونلر سن ربك تعالانك
عبادت وتوحیدینه دعوت
ایله تحقیق سن حقه
هدایت ایدر طریق
مستقیم اوزره سین (وان
جادلوك فقل الله اعلم
بما تعملون) بویله حق ظاهر
اولمشیکن امر دینده
سنکله مجادله ایدرلرسه
سن دیکه الله تعالی مجادله
وامور باطله کزی بیلور وقیامتده جزا کزی ایدر (الله یحکم بینکم یوم القیمة فیما کنتم فیه تختلفون) الله تعالی قیامتده سزدن
مؤمنله کافر بیننی امر دینده اختلاف ایتدککز شیده فصل وحکم ایدوب مؤمنی درجات ثواب ومشرکی درکات عقابله
جزا ندیرر (الم تعلم ان الله یعلم فی السماء والارض ان ذلك فی کتاب ان ذلك علی الله یسیر) بیلمزمیسنکه الله تعالی کوکده

ويرده اولان اشيانك جملهسنى بيلور بواشيانك جميعى لوح محفوظده ثابتدر تحقيق بوجمله اشيايى بيلمك الله تعالى به آساندركه
انك جمله معلوماته عامى يكساندر (ويعبدون من دون الله مالم ينزل به سلطانا وماليس لهم به علم وماللظالمين من نصير) انلر
الله تعالى دن غيرى يه عبادت ايدرلركه اكا عبادت ايتمكه انلره برحجت ۱۱۲ وبرهان كوندرلمامشدر وانلر

ايدرلر (وهم لها سابقون) اول خيراته نامى سبقت ايديجيلردر (ولانكلف نفسا الاوسعها)
هيچ برنفسه وسعى وطاقتى اولميان شئ تكليف ايتمزز (ولدينا كتاب ينطق بالحق) بزم
عندمزده لوح محفوظ واردركه صدقله تبيين ايدر يعنى الله تعالى هيچ برنفسه تكليف ايتمز
الا عملدن آنىكه اكا طاقت كتورر حالبوكه بز انك عملنى لوح محفوظده اثبات ايتمشزدر
اول انى حقله نطق وتبيين ايدر ۞ دينلديكه انكله مراد كتب اعمالدركه حفظه انى كتب ايدر
(وهم لايظلمون) حالبوكه انلر زيادهٔ عذاب وياانقصان ثوابله ظلم اولنمزلر (بل قلوبهم فى غمرة
من هذا) بلكه كفارك قلوبى اشبو قرآندن غفلت وجهالتدهدر (ولهم اعمال من دون ذلك
هم لها عاملون) واول كفار ايچون اعمال مؤمنيندن غيرى اعمال خبيثه واردركه لابد انى
عمل ايديسرلردر واانك سببله ناره كيريسرلردر (حتى اذا اخذنا مترفيهم بالعذاب اذاهم
يجأرون) حتى تا انكه انلرك متنعملرينى عذاب ايله اخذ ايتدك اول يوم بدرده قتل اولنملريدر ۞
ويا پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمك انلره بددعاسيله قحطه ايرشملريدر برمرتبهده كه انده لحوم
كلاب وجيفهلرى يديلر اول حالتده كورسككه جزع واستغاثه ايدرلر انلره دينلديكه (لاتجأروا
اليوم انكم منالاتنصرون) جزع واستغاثه ايتمكز اشبو كونده اول سزه نفع ايتمز ۞ زيراكه سز
بزدن منع اولنمزوبزم جهتمزدن سزه نصرت ومعونت ايرشمزدر (قدكانت آياتى تتلى عليكم فكنتم على
اعقابكم تنكصون) سزه بنم آيتلرم تلاوت اولنديغنده انى استماعدن وموجبيله عملدن ادباد واعراض
ايدرديكز (مستكبرين به) بيت حرام ايله استكبار ايدراولديغكز حالده شول سببدنكه بز حرم الله اهليز
وانك جيرانيز بزه هيچ احد غالب اولمز وهيچ براحددن بزه ضرر ايرمز ديوب سائر ناس خوفده
ايكن انلر امنده اولورلردى وياخود قرآنى ويارسول اللهى تكذيب ايدراولدقلرى حالده ۞ زيراكه
قرآنى ايشتدكلرنده ويامحمد صلى الله عليه وسلمى كوردكلرنده تكذيب ايدوب كبرلرين آرتورورلردى
(سامرا) كيجه مجالسلرنده قرآن ذكريله واكا طعنله مسامره ايدر اولدقلرى حالده
(تهجرون) اول قرآندن اعراض وياشاننده هذيان ايدرلردى (أفلم يدبروا القول) انلر
قرآنى تدبر ايتمزلرميكه انلرك ربلرندن حق ايديكنى بيلهلردى لفظنك اعجازى ومدلولنك
وضوحيچون (ام جاءهم مالم يأت آباءهم الاولين) يوخسه آباء اقدملرينه كلميان رسول ويا
كتاب ويا عذابدن امن انلره مى كلدى حتى كه انى اول سببدن انكار ايتديلر (ام لم يعرفوا
رسولهم فهم له منكرون) يوخسه رسوللرى محمدى امانت و صدق وحسن خلق وكمال علم
وبونك غيرى خصال حميده ايله بيلمديلر ميكه اشبو وجوهك بريچون دعواسنى انكار ايدرلر
(ام يقولون به جنة) يوخسه انده جنونمى واردير ۞ والحال انك كنديلردن عقلده رجحانى
ونظرده امعانى اولديغن بيلورلر (بل جاءهم بالحق) بلكه اول انلره صدقله وبرقولله كلوبدركه
صحت وحسنى هرعاقله خفى اولمز (واكثرهم للحق كارهون) والحال انلرك اكثرى حقدن
كراهت ايدرلر ۞ زيراكه شهوات واهوالرينه مخالف اولور (ولواتبع الحق أهواءهم

ايچون برعلم دخى يوقدركه
دليل كتورهلر همان محض
جهللرندندر بوظالملر
ايچون عذابلرينى دفع
ايدر بر ياردجى يوقدر
(واذاتتلى عليهم آياتنا
بينات تعرف فى وجوه
الذين كفروا المنكر
يكادون يسطون بالذين
يتلون عليهم آياتنا قل
افأنبئكم بشر من ذلكم النار
وعدها الله الذين كفروا
وبئس المصير) آنلرك
اوزرينه بزم روشن
آيتلريمز اوقنديغى زمان
اول كافرلرك انكارلرينى
چهرهلرندن فهم ايدرسين
يقين اولوركه اول
آيتلريمزى اوقيانلرك
اوزرينه هجوم ايدوب كويا
قهر ايدهجكلر ديكه سزه
خبر ويرهيمى اول قرأنى
اوقيانلره ايتديككز
هجومدن جهنم آتشى سزه
دخى زياده شر واشد هجوم
ايدهجكدر كه الله تعالى
انى كافرلره وعد ايتدى
اول آتش نه قبيح قراركاهدركه (ياايها الناس ضرب
فاستمعوا له ان الذين
تدعون من دون الله لن
يخلقوا ذباباً ولواجتمعوا له وان يسلبهم الذباب شيئاً لايستنقذوه منه ضعف الطالب والمطلوب) اى ناس كفارك (لفسدت)
اصنامه عبادتلرينى بيان ضمننده مثل ضرب اولنمشدر خوشجه ديكلهيك اول بتلركه الله تعالى دن غيرى انلره عبادت ايدرسكز
اول بتلرك جملهسى جمع اولسهلر برسكك خلق ايدهمزلر وسكك اول بتلره سوردكارى طيب وعسلى وطعاملرينى اكل

ايلسه اول سككى دفعه قدرتلرى اولمز طالب ومطلوب ضعيفدرلر ۞ طالب سكك دركه بتلردن طيبى سلب ايتمك استر
مطلوب بتلردركه سكك اندن طيبى اخذايتدى دفعنه قادر دكل ياخود بالعكس ياخود بتلر وبت پرستلر ايكيسى دخى عاجز
وضعيفلردر (ماقدروا الله حق ۱۱۳ قدره ان الله لقوى عزيز) مشركلر الله تعالى يى عظمتنه لايق وجهله

لفسدت السموات والارض ومن فيهن) الله تعالى وياقرآن هوالرينه اتباع ايتسه شرايعك
وضعى وياقرآنك نزولى مرادلرينه موافقت ايتسهيله سموات وارض وايچلرندهكى مخلوقات
باطله منقلب اولوردى ۞ زيراكه الله تعاليدن غيرى اله يوقدركه اول ايكيسنى زوالدن
امساكنه قادر اوله ۞ تكيم زياده تقريرى ۞ لوكان فيهما آلهة الاالله لفسدتا ۞ آيتنده
كچدى (بل اتيناهم بذكرهم فهم عن ذكرهم معرضون) بلكه بز انلره بركتاب ويردككه
اول انلرك ذكر ووعظ ووصيتيدر انلر ايسه اول ذكردن اعراض ايدرلر اكا التفات ايتمزلر
(ام تسألهم خرجا فخراج ربك خير) يوخسه اداء رسالت اوزره انلردن اجرمى استرسن ۞
ايمدى ربك جل شانهنك سكا دنياده ويرديكى رزق وآخرتده ويرهجكى ثواب خيرلودر (وهو خير
الرازقين) كه اول رازقلرك خيرلوسيدر (وانك لتدعوهم الى صراط مستقيم) يامحمد سن
انلرى صراط مستقيمه دعوت ايدرسنكه عقول سليمه انك استقامتنه شهادت ايدر انده عوج
يوقدر (وان الذين لايؤمنون بالآخرة عن الصراط لناكبون) شونلركه آخرته ايمان كتورمزلر
صراط سويدن عدول وميل ايديجيلردر ۞ زيراكه آخرت خوفى حق طلب وطريق حقه
سلوكه بواعثك اقواسيدر (ولو رحمناهم وكشفنا مابهم من ضر للجوا فى طغيانهم يعمهون)
اكر بز انلرى اسركيوب صددنده اولدقلرى ضررى كيدرسهوز انلر كيرو كفرده افراط
وحقدن استكبار ورسول اللهه ومؤمنلره عداوتلرينه تمادى ايدرلردى ۞ وقتاكه پيغمبريمز
صلى الله عليه وسلم قريش اوزره قحط ايرمهسنى الله تعاليدن ديليوب انلره قحط ايردى
ابوسفيان كلوب ديديكه الله تعالينك حقيچون وبيتمزدهكى رحم حقيچون سن كنديكى رحمة
للعالمين بعث اولنمش زعم ايدرسن حالبوكه اباءلرى سيفله وابنايه قحطله قتل ايديورسن دعا
ايتكه الله تعالى بوقحطى اوزريمزدن دفع ايده ۞ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم دخى اكا بناء
دعا ايدوب كشف اولنجق بوآيت نازل اولدى (ولقد اخذناهم بالعذاب فما استكانوا لربهم وما
يتضرعون) بز اول كفارى يوم بدرده اسر وقتل عذابيله اخذ ايتدك انلر ايسه ربلريچون
استكانه ايتمديلر واكا يلوارمديلر بلكه استكبارلرى اوزره اقامت واصرار ايتديلر (حتى اذا
فتحنا عليهم بابا ذا عذاب شديد اذاهم فيه مبلسون) حتى قچانكه انلر اوزره شدتلو عذاب
قپوسن آچدقكه اول جوعدر اسر وقتلدن اشددر متحيرين وهرخيردن آيسين اولدقلرى
حالده سكا استعطاف ايدهكلديلر (وهو الذى انشألكم السمع والابصار والافئدة قليلا ماتشكرون)
اول الله تعالى سزه سمع وبصر خلق ايلدى تاكه آيات الهى ايشيدوب كورهسز وقلبله
منافع دينيه ودنيويه يى بيلهسز سز ايسه اشبو نعمتلره شكر قليل دخى ايتمزسز (وهو الذى
ذرأكم فى الارض واليه تحشرون) اول الله تعالى سزى يرده خلق ايلدى آخرتده بعثدن
صكره اكا حشر اولنورسز (وهو الذى يحيي ويميت) اول الله تعالى احياء واماته ايدر
(وله اختلاف الليل والنهار) ليل ونهارك تعاقبى اكا مختص اولور اكا انك غيرى قادر اولمز

تعظيم ايتمديلركه ذبابك
منعنه قادر اولميان شيئى
اكا اشراك ايتديلر الله
تعالى جميع ممكناتى خلقه
قادر وجملهيه غالبدر
(الله يصطفى من الملئكة
رسلاً ومن الناس ان الله
سميع بصير) الله تعالى
انبيايه توسطه ملائكهدن
رسوللر وناسدن دعوت
ايچون پيغمبرلر انتخاب
ايدر الله تعالى پيغمبرلرك
وقت تبليغده مقالهسنى
ايشيدر وقومنك رد
وقبوللرينى كورر (يعلم
مابين ايديهم وماخلفهم
والى الله ترجع الامور)
الله تعالى انلرك ايتدكلرى
عمللرينى و ايدهجكلرى
ايشلرينى بيلور واامورك
كليسى اكا رجوع ايدر
(ياايها الذين امنوا اركعوا
واسجدوا واعبدوا ربكم
وافعلوا الخير لعلكم
تفلحون) اى مؤمنلر
نمازكزده ركوع وسجود
ايدك وربكز جل شانهيه
توحيد ايله عبادت ايدك
وشرعامقبول عملى ايشليك
شايدكه فلاح بولنلردن
اولاسز (وجاهدوا فى الله
حق جهاده هواجتبيكم وماجعل (١٤) عليكم فى الدين من حرج ملة ابيكم ابرهيم هو سميكم المسلمين من قبل وفى
هذا ليكون الرسول شهيداً عليكم وتكونوا شهداء على الناس فاقيموا الصلوة واتوا الزكوة واعتصموا بالله هو موليكم فنعم المولى
ونعم النصير) راه خداده حق جهادله ، يعنى صفوت قلب ونيت خالصه ايله ، جهاد ايدك كرك ظاهريكه دشمن ايله كرك

باطنيكه نفس وهوا كزله اول الله تعالى سزى دين نصرتيچون اختيار ايتدى دين اسلامده سزه كوجلك ويرمدى بابا كز ابراهيم عليه السلام ملتنه ويرديكى كبى دينكزه وسعت ويردى وسزى بوقرآندن مقدم كوندرديكى كتابلرنده وبو قرآنده مسلمين تسميه ايتدى تاكه قيامتده رسولكز محمد ﴿١١٤﴾ عليه السلام سزه تبليغ ايتديكنى تصديق

ايتديككزه شاهد اوله وسزدخى ناس اوزرينه انبيا دعوت حق تبليغ ايتديكنه شهادت ايده سزه امدى تعظيم امر خدا ايله نمازه قائم اولك وعباده اللهه شفقتله مالكزك زكاتنى ويرك وجميع اموركزده الله تعالى يه توكل اعتماد واعانه و نصرتنى يالكز اندن طلب ايدك اول سزك متوالئ اموركز و هرحالده ناصركزدر اول نه احسن واجل مولى وناصردر عيبلرى ستر كناهلرى عفو ايديجيدر

سورة المؤمنون مكية وهى مأئه وتسعة عشر آية

بسم الله الرحمن الرحيم

(قد افلح المؤمنون الذين هم فى صلواتهم خاشعون) تحقيق فلاح بولديلر • يعنى جنتده ابد قلمغله سعادت بولديلر • شول مؤمنلر كه نمازلرنده الله تعالادن خوف واكا تذلل و تواضع ايدرلر اويله كه يمين وشمالنده اولان كمسنه لرى بيلمزلر (والذين هم عن اللغو معرضون) وبيهوده عمل وكلامدن اعراض ايدرلر (والذين (تجعلنى) هم للزكوة فاعلون) ومماللرندن واجب اولان زكاتك اداسنى ايدرلر (والذين هم لفروجهم حافظون) وفرجلرنى حرامدن حفظ ايدرلر (الاعلى ازواجهم اوماملكت ايمانهم فانهم غيرملومين) مكركه كندوزوجه لرندن ياخود ملك يمينله

وياخود اول ايكيسندن برينك انقاصى آخرك ازدياديله اكا مختص اولور (افلا تعقلون) نظر وتأمله بيلمزميسزكه كليسى بزدندر وقدرتمز ممكناتك كلنه عام اولور (بل قالوا مثل ماقال الاولون) بلكه كفار مكه آباء اولينلرى ديديكن ديديلر (قالوا ائذا متنا وكنا ترابا وعظاما أئنا لمبعوثون) ديديلركه قچان بز فوت اولوب تراب اولهوز كمكلريمز لحوم واعصابدن مجرد قالهٔ بز كيرو ديريلورميز (لقد وعدنا نحن وآباؤنا هذا من قبل) اشبو وعدى بز وآبامز محمددن اول وعد اولنمشز (ان هذا الا اساطير الاولين) بو دكل الا اكا ذيب اولينددركه آنى يازمشلردر (قل لمن الارض ومن فيها ان كنتم تعلمون) يا محمد اهل مكه يه ديكل كه ارض وارضده كى خلق كيمكدر اكر بيلورسكز (سيقولون لله) الله تعالينكدر ديسرلردر ❊ زيرا عقل صريح ادنى نظرله اكا اقراره مضطر اولور قچان انى اقرار ايدهلر (قل أفلا تذكرون) انلره ديكل كه تذكر ايتزميسزكه ارضى وايچنده كى مخلوقاتى ابتداده خلقه قادر اولان رب تعالى ايكنجى كره ده دخى اكا قادر اولور ❊ زيراكه بدأ خلق اعاده دن اهون دكلدر (قل من رب السموات السبع ورب العرش العظيم سيقولون لله قل أفلا تتقون) انلره ديكل كه سمواتك وعرش عظيمك ربى كيمدر ديسرلردركه انلرك جميعى الله تعالينكدر سن انلره ديكل كه ايمدى انك عقابندن قورقزميسزكه بعض مخلوقاتنى اكا اشراك ايدرسز وبعض مقدوراتى اوزره قدرتنى اقرار ايتزسز (قل من بيده ملكوت كل شئ وهو يجير ولا يجار عليه ان كنتم تعلمون سيقولون لله قل فانى تسحرون) ديكل كه هرشيئك مالكى كيمك يدنده در اول ديلديكنى سوءدن منع ايدر وسوء اراده ايتديكنى اندن منع ايتز بكا جواب ويرك اكر بيلورسكز ديسرلردركه اول الله تعالينكدر سن ديكل كه اويله اولسه سز شيطان وهوايه نيچه آلدانورسز والله تعالى يه ايمان وطاعتدن آيريلورسز (بل اتيناهم بالحق وانهم لكاذبون) بلكه بز انلره حقله كلمشز كه اول كرك توحيد ووعد بالنشوردر انلر ايسه كاذبلردر شول حيثيتدنكه انى انكار ايدرلر (ماتخذ الله من ولد وماكان معه من اله اذا لذهب كل اله بما خلق) الله تعالى ولد اتخاذ ايتمدى ❊ زيرا هيچ احد اكا مماثل دكلدر وانكله بيله آله يوقدركه الوهيتده اكا مساهم اوله اكر انكله بيله اله اولسه هربرى خلقنده تفرد ايدوب خلق وانعامنك غيره مضاف قيلنديغنه راضى اولميدى وخلق اوزره استيلادن اله آخرى منع ايديدى (ولعلا بعضهم على بعض) وبينلرنده تجارب اولوب بعضى بعض اوزره مغالبه يى طلب ايديدى ❊ تنكيم اول حالت ملوك دنيا بيننده جارى اولور (سبحان الله عما يصفون) الله تعالى منزه اولدى آندنكه مشركون انى ولد وشريكله وصف ايدرلر (عالم الغيب والشهادة فتعالى عما يشركون) اول الله تعالى غيب وشهادتى سر وعلانيه يى بيلور ❊ ايمدى اول عالى ومنزه اولدى اندنكه شول غيب وشهادتى بيليان شيئى اكا اشراك ايدرلر (قل رب اماتريني مايوعدون رب فلا

مالك اولدقلرى جاريه لرندن حيض ونفاس وصوم حالندن ماعدا شرع اذن ويرديكى اوزره حفظ ايتمكله لوم اولنمز (فمن ابتغى وراء ذلك فاولئك هم العادون) هركيمكه بوزوجه وجاريه دن غيريسنه مباشرت استرسه اول كيمسه لر حلالدن حرامه تجاوز ايتمش اولور (والذين هم لاماناتهم ﴿١١٥﴾ وعهدهم راعون) وانلركه حق وخلقدن اولان اماناتلرينه و عهدلرينه مراعات و وفا ايدرلر (والذين هم على صلواتهم يحافظون) وانلركه نمازلرنى وقتيله وشروط واداتيله تعديل اركان اوزره محافظه وادا ايدرلر (اولئك هم الوارثون الذين يرثون الفردوس هم فيها خالدون) بو مذكور صفتلرله متصف كيمسه لر وارثلردركه جنتك اعلاسى انلره ميراث اولور انلر انده ابدى ودائم مخلددر (ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طين) بز آدمى چاموروك خلاصه وصفوتندن خلق ايتدك (ثم جعلناه نطفة فى قرار مكين) صكره اول سلاله يى يعنى ولد آدمى نطفه قيلوب بر قرارگاهده تمكين ايلدك ❊ كه رحمدر ❊ (ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاماً فكسونا العظام لحماً ثم انشأناه خلقاً آخر فتبارك الله احسن الخالقين) بعده اول نطفه يى اويوشمش قان خلق ايتدك واول قانى برپارچه لحم واول لحمى كموكلر ايدوب اوزرلرينه لحملر كيدردك صكره انى رحمده خلق آخر ايدوب روح نفخ ايتدك الله تعالى بونلرى خلقنده وجميع حكم وقدرتنده احسن وعالى اولدى (ثم انكم بعد ذلك لميتون) بو وجهله ياراديلدقدنصكره جمله كز ميت اولورسكز (ثم

تجعلنى فى القوم الظالمين) ديكل كه يارب اكر انلره ايعاد ايتديكك عذابى بكا كوسترهسك عذابده بنى انلره قرين ايتمكل ❊ اشبو قولى ديمسى هضم نفس واظهار عبوديت ايچون اوله وزيرا ظلمه نك شومى آرالرنده اولانلره دخى ايريشور (وانا على ان نريك مانعدهم لقادرون) بز انلره ايعاد ايتديكمز عذابى سكا كوسترمكه قادرز لكن بز آنى تأخير ايدرز شول سببدنكه كنديلرينك ويا اعقابلرينك بعضى ايمانه كله جكن بيلورز وياسن انلرك آراسنده ايكن انلره عذابمز ايركورمزز (ادفع بالتى هى احسن السيئة) خصالك احسنى اولان خصلتله سيئه يى دفع ايت كه اول صفح واعراض وصبردر وياخود اول سيئه مقابله سنده احسان ايت بر وجهله كه دينه وهنى مؤدى اولميه وياخود اول كلمهٔ توحيددر وسيئه ايسه شركدر وياخود اول امر بالمعروفدر وسيئه ايسه منكردر (نحن اعلم بما يصفون) بز اعلمز اكا كه سكا انى وصف ايدرلر ويا سنى خلاف حالك اوزره وصف ايدرلر بز ايسه انلر اوزره جزايه قادرز ❊ ايمدى انلرك امرينى بزه حواله ايت (وقل رب اعوذبك من همزات الشياطين واعوذبك رب ان يحضرون) ديكل كه يارب شياطينك وساوسندن سنكله امتناع وسكا اعتصام ايدهرين ودخى اندنكه اول شياطين احوالدن بر شيئده بكا حاضر اولهلر خصوصاً كه حال صلاتده وقراءت قرآنده وحلول اجلده كى اول آخر احوالدركه اندن قورقيلور (حتى اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون) حتى قچانكه انلرك برينه كافر اولدينى حالده موت ايريشه ديه كه يارب بنى دنيايه رد ايت وياخود خطاب ملك الموت واعوانته اوله (لعلى اعمل صالحا فيما تركت) رجام بودركه ترك ايتديكمده عمل صالح ايدم اول ترك ايتديكيله مراد ياايمان ويا مال ويا دنيا اوله ❊ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم قچانكه مؤمن ملائكه يى كوره انلر اكا ديه لركه سنى دنيايه رد ايدهلمى ديه كه دار همومه دار احزانه مى بن آنى استمزم بلكه استديكم الله تعالى يه قدومدر اما كه كافر بنى دنيايه رد ايدك ديه (كلا) اكا دينوركه سن دنيايه رجوع ايدر دكلسن (انها كلمة هو قائلها) انك رجعتى سؤالى بر كلمه دركه تفريطه تحسرندن آنى دير لكن نائل اولمز (ومن ورائهم برزخ الى يوم يبعثون) حالبوكه اوكلرنده برزخ واردركه انلركله رجعت بيننه حائلدر يوم قيامته دكين كه اول انلره اقناط كليدر من بعد دنيايه رجوع ايدر دكلردر ❊ زيراكه يوم بعثده رجوع دنيايه اولمز بلكه برحياته اولوركه اول اخرويه در انك صاحبى ياجنتده ويا نارده اولور (فاذا نفخ فى الصور فلا انساب بينهم يومئذ ولا يتساءلون) قچانكه قيام ساعت ايچون صوره نفخ اولنه بينلرنده نفع ايدر انساب بولنميه فرط حيرت واستيلاء دهشتدن بريبرلرينه تعاطف وتراحملرى كيده بر حيثيتله كه ❊ يوم يفر المرء من اخيه وامه وابيه ❊ قولى فحواسنجه برى برلرندن فرار ايدهلر وحميم حميمدن سؤال ايدشميهلر بلكه هربرى كندى حالنه مشغول اوله اشبو آيت مناقض اولمز شول قول شريفه كه ❊ واقبل بعضهم على بعض يتساءلون ❊

انكم يوم القيمة تبعثون) بوموتكزدنصكره قيامتده محاسبه ومجازات ايچون بعث اولنورسكز (ولقد خلقنا فوقكم سبع طرائق وما كنا عن الخلق غافلين) وسزك فوقكزده يدى قات كوكلر خلق ايتدككه اول ملكاره طريقدر بز آسمانى وجميع مخلوقاتى خلق وحفظ ايتمزدن غافل دكاز خلل وقتى ❰ ١١٦ ❱ كلنجيه‌دك جمله‌سنى حفظ ايدرز (وانزلنا من السماء ماء بقدر فاسكناه فى الارض وانا على ذهاب به لقادرون) وكوكدن ناسك صلاحى ولازم اولديغى مقدار يغمور انزال ايتدك واول صوبى يرده كول وصهريج وير التنده اسكان ايتدك كه يغمور انقطاعنده اندن نفعلنه‌لر بز انك ازاله قادر اولديغمز كبى ازاله‌سنه دخى قادرز ❋ دينلديكه يأجوج ومأجوج خروجندنصكره جبرائل عليه السلام نازل اولوب قرآنى وحجر الاسودى ومقام ابراهيمى وتابوت موسى‌يى وانهارى آسمانه اخذ ايدوب روى زمينده بركت قالميه (فانشأنا لكم به جنات من نخيل واعناب لكم فيها فواكه كثيرة ومنها تأكلون) واول صوايله سزكچون خرماواوزمدن بوستانلر ايجاد ايتدك واندە سزكچون دخى انواع ميوه‌لر واردر سز انلردن اكل ايدرسز (وشجرة تخرج من طور سيناء تنبت بالدهن وصبغ للاكلين) وطور سيناده يعنى موسى عليه السلامك مكالمه‌سى اولان طور (انلرى) طاغنده بر اغاج خلق ايدوب چيقاردقكه زيتون اغاجيدر انك ميوه‌سنده ياغ اولور اول ياغ ايله جراغ يانر واكمكه قاتق ايدوب اكل ايدرلر (وان لكم فى الانعام لعبرة نسقيكم مما فى بطونها ولكم فيها منافع كثيرة ومنها تأكلون)

برى برلرينه اقبال ايدوب سؤال ايديشه‌لر ❋ دينلديكه زيرا اول سؤال ايدشملرى نفخه عندنده‌در وسؤال ايدشملرى يامحاسبه‌دنصكره‌در وياهل جنت جنته واهل نار ناره دخولدن صكره‌در) (فمن ثقلت موازينه) شول كسه‌كى عقائد واعمالنك موزوناتى ثقيل كله زيرا هر كسه‌كه انك عقائد واعمال صالحه‌سى اوله انكچون عندالله وزن وقدرى اولور (فاولئك هم المفلحون) ايعدى انلر نجات ودرجاته فائزلردر (ومن خفت موازينه) واول كسه‌كه وزن وقدرى اولور اعمالى اولميه‌كه انلر كفاردر ❋ زيرا كه ❋ فلانقيم لهم يوم القيامة وزنا ❋ قولى مصداقنجه انلرك اعمالى وزن اولنمز (فاولئك الذين خسروا انفسهم) ايعدى انلر كنديلره زيان ايدنجيلردركه ازمان استكمال واستعمالرين ضايع ايتديلر (فى جهنم خالدون) جهنمده دائملردر (تلفح وجوههم النار وهم فيها كالحون) يوزلرينى جهنم آتشى احراق ايده حالبوكه انده شدت احراقدن دوداقلرى قيوريلوب اوست دوداغى باشنك اورته‌سنه ايره وآلت دوداغى كوبكنه ايره ❋ ابو هريره رضى الله عنه ايدر كافرك نارده بوكلكى يدى كونلك مسافه اوله وديشى احد طاغى دكلو اوله (ألم تكن آياتى تتلى عليكم فكنتم بها تكذبون) وانلره دينوركه سزه بنم ايتلرم تلاوت اولنمديمكه آنده اشبو كونك اهوالى ذكر اولنمشدى سز ايسه انى تكذيب ايدرديكز (قالوا ربنا غلبت علينا شقوتنا وكنا قوما ضالين) ديه‌لركه ياربنا بزه شقاوتمز يعنى لوح محفوظده يازيلان سوء عاقبتمز اوزريمزه غالب اولوب طريق هدادن ازمش قوم اولدق چانكه ناره ادخال اولنه‌لر ديه‌لركه (ربنا اخرجنا منها فان عدنا فانا ظالمون) ياربنا بزى بونا ردن چيقارغل اكر من بعد كفره عودت وسكا مخالفت ايدرسه‌وز نفسلريمزه ظلم ايدرز ابن عمر رضى الله عنهما ايدر اهل جهنم قرق ييل جهنم خازنى مالكه يلواره‌لركه (ليقض علينا ربك) ربك بزى اماته ايده اول ايسه انلره جواب ويرميوب مدت مديده دنصكره (قال انكم ماكثون) سز بونارده خالدلر سز نه موت ونه غيرى حالله سزه اندن خلاص يوقدر ديو جواب ويره بعده رب تعالى‌يه مراجعت ايدوب يارب بزى بوندن چيقارغل اكر من بعد سكا مخالفت ايدرسه‌وز كنديمزه ظلم ايدرز ديو دنيانك ايكى عمرى دكلو زمان يلوار دقلرندنصكره (قال اخسؤا فيها ولا تكلمون) الله تعالى انلره ديه‌كه جهنمده اذلاء اولديغكز حالده رحمتمدن بعيد اولك عذابكز رفعيچون بكا سويلكز زيرا بن انى سزدن رفع ايدر دكلن بوندن صكره رجالرى كسيلوب برى برلرينه قارشو زفير وشهيق ايتمكه طوره‌لر (انه كان فريق من عبادى يقولون ربنا آمنا فاغفرلنا وارحمنا وانت خير الراحمين) زيرا كه عباد مؤمنيندن برجماعت ياربنا سكا ايمان كتورمشز بزه مغفرت ورحمت ايتكه راحملرك خيرلوسيسن ديرلردى (فاتخذتموهم سخريا حتى انسوكم ذكرى وكنتم منهم تضحكون) سز ايسه انلرى مسخره ايدينوب حتى كه اول حالته اشتغال ايله بنم ذكريمى اونوتديكز وانلرى ضحكه ايدينورديكز اشبو آيت بلال وعمار وخباب وصهيب وسلمان وفقراء صحابه شاننده نازل اولوبدركه كفار قريش

وسزكچون ابل وبقر وغنمده عبرت وقدرت الهى‌يه دليل واردركه انلرك قارنلرنده اولان سوددن سزى صواريرز وسزكچون انلرده سوار اولمق ويوك يوكلتمك وياغيسندن وسائره‌دن منفعت كثيره واردر وانلرك لحمدن اكل ايدوب رزقلنورسكز (وعليها وعلى الفلك ❰ ١١٧ ❱ تحملون) وقره‌ده دوه‌لره وبحرده كمى‌يه بكلنور وبضاعه‌كزى يوكله‌در برمحلدن برمحله كيدرسز (ولقد ارسلنا نوحا الى قومه فقال ياقوم اعبدوا الله مالكم من اله غيره افلا تتقون) بز نوحى رسالتله قومنه كوندردك اول انلره ديديكه ياقوم يالكز الله تعالى‌يه عبادت ايدن اندن غيرى معبود بالحق الهكز يوقدر آيا سز انك عذابندن قورقمز ميسكز (فقال الملؤ الذين كفروا من قومه ماهذا الا بشر مثلكم يريد ان يتفضل عليكم ولو شاء الله لانزل ملائكة ماسمعنا بهذا فى اباءنا الاولين) نوح عليه السلامك قومندن اشرافى عواملرينه ديديكه بو نوح انجق سزك كبى آدمدر سزى توحيده دعوتله اوزريكزه تفضل ورئيس اولمق مراد ايدر اكر الله تعالى بزه رسول كوندرمك استه‌يدى ملكلردن كوندرردى بونك نبوت وتوحيد دعواسنى بزدن مقدم اولان بابالرمزدن ايشتمدك ديو تعنتده اولديلر (ان هو الا رجل به جنة فتربصوا به حتى حين) بونوح مكر مجنون بر رجلدركه بومثللو كلام سويلر منتظر اولك تا كه اول جنوندن اكا افاقت كله (قال رب انصرنى بما كذبون) نوح عليه السلام انلرك ايمانلرندن مأيوس اولدقده يارب بكا ياردم ايله وبنى تكذيب ايتدكلرينك انتقامنى ال ديو مناجات

انلرى استهزاء ايدرلردى (انى جزيتهم اليوم بما صبروا انهم هم الفائزون) انلر دنياده سزك اذا واستهزاكزه صبرلرى سببيله اشبو كونده انلره مجامع مراداتلرينه فائز اولملريله جزا ايتدم (قال كم لبثتم فى الارض عدد سنين) الله تعالى يوم قيامتده كفاره ديه‌كه دنياده وقبورده نه‌دكلو زمان لبث ايديكز (قالوا لبثنا يوما او بعض يوم فاسأل العادين) صددنده اولدقلرى عذاب دهشتندن آنده‌كى مدت لبثلرين اونودوب بركون ويابر كوندن آز لبث ايتمشز ديوب نارده خلودلرينه نسبتله انى استقصار ايده‌لر وياخود انلرك دنياده‌كى مدت لبثلرى ايام سرورلرى ايدى ايام سرور ايسه قصاردر ❋ وياخود اول مدت منقضى اولديسه معدوم حكمنده‌در واكر انك حقيقتين مراد ايدرسك انك ايامى عدينه تمكين ايدنلردن سؤال ايت ❋ زيرا كه صددنده اولديغمز عذاب انى تذكر واحصادن بزى اشغال ايدوبدر وياخود شول ملائكه‌يه سؤال ايتكه انلر ناسك اعمارلرين عد واعماللرين احصا ايدرلر (قال ان لبثتم الا قليلا لو انكم كنتم تعلمون) الله تعالى انلرى مقاللرنده تصديق ايدوب ديه‌كه دنياده وكرك قبرده آز زمان لبث ايدوبسز اكر مدت لبثكزى بيلورسه‌كز (افحسبتم انما خلقناكم عبثا) ظن ايتديكزميكه بز سزى لعب وباطل وجهى اوزره خلق ايتمش اوله‌وزكه انده حكمت اولميه بلكه سزى خلق ايتمشزكه بزه عبادت ايدوب بزدخى سزه اعمالكز اوزره جزا ايده‌وز (وانكم الينا لا ترجعون) ودخى ظن ايتديكزميكه سز بزه رجوع ايتميه‌سزكه سزه جزا ايده‌وز اندن الله تعالى كندويى مشركونك وصف ايتديكى شيدن تنزيه ايدوب ديديكه (فتعالى الله الملك الحق) الله تعالى خلقدن تعاظم ايتديكه اكا اول ملك حق اولدى انك ماعداسى مملوك بالذات مالك بالعرضدر (لا اله الا هو) كه اندن غيرى معبود بالحق اله يوقدر (رب العرش الكريم) عرش كريمك ربيسيدركه اول عرش اجرامى محيطدر اقضيه واحكامك محكماتى اندن نزول ايدر (ومن يدع مع الله الها آخر لا برهان له به) بركمسه‌كه الله تعالى ايله بيله اله آخرى اقرار وياشراك وجهى اوزره معبود ايدينه انكچون اكا برهان اولمز ❋ زيرا كه باطل شيئه برهان اولمز (فانما حسابه عند ربه انه لا يفلح الكافرون) انك رب عنندنده جزاسى كافرلرك عدم فلاحيدر سوره فلاح مؤمنينى تقريرله بدأ ايدوب كافرلردن فلاحى نفيله ختم ايلدى ❋ بعده پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه استغفار واسترحامله امر ايدوب ديديكه (وقل رب اغفر وارحم وانت خير الراحمين) ديكل كه يارب بنى ومؤمنلرى مغفرت ورحمت ايتكه سن راحملرك ارحميسن اشبونده مغفرت ورحمت بينى جمع ايلدى زيرا كاهى مغفرت رحمتسز اولور ❋ نتكيم اصحاب اعراف اعرافده اولدقلرنجه اولور

ایتدی (فاوحینا الیه ان اصنع الفلك باعیننا ووحینا فاذا جاء امرنا وفار التنور) بز نوحه وحی ایتدککه بزم حفظ وامرمزله برکمی یاپسون نزمان عذابمز نزولنه یاسفینه‌یه رکوبنه امرمز کلدکده ونوحك زوجه‌سنك اکمك پشور دیکی آتش وتنورده صو قاینیوب طاشدقده (فاسلك فیها من کل زوجین اثنین واهلك الا من سبق علیه القول منهم ولا تخاطبنی فی الذین ظلموا انهم مغرقون) اول کمی‌یه هر حیواندن برر جفت ارکك ودیشی واهل بیتکی ومؤمنلری کتور الا اهل بیتکدن آنلری کتورمه‌که آنلردن اوزرینه ازلده هلاك قولی سبقت ایتمشدر واول نفسلرینه ظلم ایدنلرك نجاتیچون بکا دعا ایتمه‌که آنلر غرقله هلاك اولیجیلردر (فاذا استویت انت ومن معك علی الفلك فقل الحمد لله الذی نجینا من القوم الظالمین) یا نوح سن وسنکله اولان مؤمنلر سفینه‌یه وکوبکزده دیکه حمد اولسون اول الله تعالی‌یه‌که قوم ظالمیندن بزه نجات ویردی (وقل رب انزلنی منزلا مبارکا وانت خیر المنزلین) ودخول وخروجك وقتنده دیکه یارب بنی نزول مبارکله انزال ایله‌که اول غرقدن نجاتدن صکره منزل مبارکه‌یه انزال ایدیجیلرك خیرلوسی سین (ان فی ذلك لآیات وان کنا لمبتلین) بو نوحك ومؤمنلرك نجاتنده وقومی کفارك غرقنده اهل عبرته علامتلر واردر بز نوحی آنلره ارسال ایدوب نصیحت ایله تجربه ایتدکدن صکره اعمال سیئه‌لرینی حجت ایدوب (ایسه) غرقله عذاب ایتدك (ثم انشأنا من بعدهم قرنا آخرین) بونلری اغراقدن صکره قرن آخر ایجاد ایلدك وکه آنلر عاد وثمود در (فارسلنا فیهم رسولا منهم ان اعبدوا الله مالکم من اله غیره افلا تتقون) بز آنلره کندولردن هود وصالحی

سورة النور وهی اربع وستون آیة مکیة

بسم الله الرحمن الرحیم

(سورة انزلناها وفرضناها) اشبو بر سوره‌درکه اند‌ه‌کی احکامی بز ایجاب وانکله عملی سزه الزام ایتدك ویاخود انده‌کی حدودی بز تقریر ایتدك (وانزلنا فیها آیات بینات) وبز بو سوره‌ده آیتلر ایندردککه مقصوده دلالتی واضحه‌در (لعلکم تذکرون) تا که انکله متعظ اولوب محارمدن برجله‌یه واقف اوله‌سز (الزانیة والزانی فاجلدوا کل واحد منهما مائة جلدة) زانیه وزانی قچانکه ایکیسی بیله حر بالغ عاقل بکر اولوب محصن اولمز ایسه ایکیسندن هر برینه یوزر جلده اورك وشرائط احصان ابوحنیفه عندنده آلتیدر اسلام وحریت وعقل وبلوغ ونکاح صحیح ودخولدر قچانکه بو شرطلرك بری بولنمیه اول محصن اولمز وشافعی عندنده اسلام شرط دکلدر زیرا که ۞ پیغمبرمز علیه السلام بر یهودی ایله بر یهودیه‌یی زنا ایتدکلریچون رجم ایتدی ۞ وابوحنیفه‌نك اکا حجتی که ۞ من اشرك بالله فلیس بمحصن ۞ اولکه الله تعالی‌یه اشراك ایده اول محصن دکلدر دیو بیوریلان حدیث نبویدر لکن مراد اول احصان زنایله محصن دکلدر دیمکدر (ولا تأخذکم بهما رأفة فی دین الله) اول ایکیسنه حدود استیفاسنده سزی مرحمت وشفقت اخذ ایتمسون بلکه پیغمبرمز علیه السلامه اقتداء دینده تصلب ایدك ۞ زیرا اول دیدیکه قیزم فاطمه سرقه ایتسه الینی کسردم (ان کنتم تؤمنون بالله والیوم الاخر) اکر الله تعالی‌یه ویوم آخرته مؤمنلر ایسه‌کز ۞ حدیثده کلدیکه یوم قیامتده حددن بر سوط نقص ایدن والی وحاکم کتوریلوب نیچون اندن نقص ایتدك دینلدکده دیه‌که یارب عبادکه مرحمت ایتدم الله تعالی اکا دیه‌که عبادمه سن بندن زیاده مرحمتلومی اولدك وانی ناره کوندره بعده بر والئ آخر کتوریله‌که اول حدده بر سوط زیاده ایتمشیدی نیچون زیاده ایتدك دینلدکده دیه‌که یارب تا که عبادك معاصیدن منزجر اوله‌لر انی دخی ناره کوندره (ولیشهد عذابهما طائفة من المؤمنین) اول ایکیسنك عذابنه مؤمنلردن بر طائفه حاضر اولسونکه انك اقلی اوچدر ویا بر ویا ایکیدر ومراد بر جمعدرکه انکله تشهیر حاصل اوله ۞ زیرا کاهی جنایت ایدن کشی‌یه تنکیل تعذیبدن زیاده تفضیحله اولور (الزانی لا ینکح الا زانیة او مشرکة والزانیة لا ینکحها الا زان او مشرك وحرم ذلك علی المؤمنین) زانی مرأهٔ صالحه نکاحنه رغبت ایتمز بلکه مشاکلی اولان زنا ویا مشرکه ایله فاسقه‌یه رغبت ایدر وزانیه دخی کذلك فاسق نکاحنه رغبت ایدر وبو نکاح مؤمنلره حرام قیلندی ۞ زیرا که زنایه مائل کمسنه صالحه‌لر نکاحنه رغبت ایتمز وزانیه دخی صالحلره رغبت ایتمز ۞ زیرا که مشاکله سبب الفت وتضاددر ومخالفت

رسول کوندردك آنلر قوملرینه دیدیلرکه الله تعالی‌یه عبادت ایدن اندن غیری معبود بالحق آلهکز یوقدر آیا اشرا ککزله انك عذابندن قورقمزمیسکز (وقال الملأ من قومه الذین کفروا وکذبوا بلقاء الاخرة واترفناهم فی الحیوة الدنیا ماهذا الا بشر مثلکم یأکل مما تأکلون منه ویشرب مما تشربون ولئن اطعتم بشرا مثلکم انکم اذا لخاسرون) انك قومندن کافرلر وآخرتك ثواب وعقاب لقاسنی تکذیب ایدنلر وبزانلری کثرت اموال واولاد ایله تنعیم ایتدیکمز رئیسلری عوامه دیدیلرکه بو سزی حقه دعوت ایدن رسول انجق سزك کبی آدمدر سزك ییدیککزدن اکل ایدر وسزك ایچدیککزدن ایچر اکر سز کندیکز کبی بشره اطاعت ایدرسکز کندیکزه زیان ایتمش اولورسز (ایعدکم انکم اذا متم وکنتم ترابا وعظاما انکم مخرجون) آیا اول پیغمبر سزه وعد ایدرمیکه سز فوت اولوب تراب ولحومدن مجرد کموك اولدیغکزدن صکره قبردن دیری چیقه‌سز (هیهات هیهات لما توعدون) بعیددن بعیدکه اول وعد اولنان بعث وجزا ظهوره کله (ان هی الا حیاتنا الدنیا نموت ونحیا ومانحن بمبعوثین) حیات انجق بو دنیا حیاتیدرکه بعضمز فوت اولور بعضمز طوغر دریلور یوخسه موتدن صکره تکرار حیات بولور دکلرز (ان هو الا رجل افتری علی الله کذبا وما نحن له بمؤمنین) بو کیمسه انجق بر ر جلدرکه رسالت دعواسنده یا موتدن صکره بعثله وعدنده الله تعالی‌یه کذب وافترا ایدر بز آنی تصدیق ایتمیز (قال رب انصرنی بما کذبون) رسوللری آنلرك بو کلاملرینی ایشیدوب ایمانلرندن یأسله دیدیکه یارب بکا غالبیتله نصرت ویروبی تکذیبلری سببیله آنلری عذابکله مغلوب ایله

ایسه سبب نفرت وافتراقدر ۞ ایمدی بو نکاح مؤمنلره حرام قیلندی ۞ زیرا که فساقه تشبه وتهمته تعرض وسوء مقاله‌یه تسبب وبونك غیری مفاسده مؤدیه‌در اول اجلدن تنزیهده مبالغه ایچون تحریمله تعبیر اولندی ۞ اشبو آیتك معناسنده مفسرون اختلاف ایتدیلر برقوم دیدیلرکه مهاجرون مدینه‌یه قدوم ایدیجك انده باغیه نساء کوریجك نفسلرین کرایه ویررلردی اول وقتده انلر مدینه نساسنك احسنی ایدیلر فقراء مسلمیندن برجماعت انلرك نکاحنه رغبت ایتدیلر ۞ پیغمبرمز صلی الله علیه وسلمدن انی استیذان ایدیجك اشبو آیت نزولیله اول باغیه‌لری تزوج مؤمنلره حرام قیلندی زیرا که مشرکه‌لر ایدیلر ۞ ابن مسعود رضی الله عنه ایدرکه زانیه‌نك نکاحی حرامدر اکر بر زانی بر زانیه‌یی نکاحلنسه اول ایکیسی ابدا زنا ایدرلر ۞ یزید بن هارون ایدر اکر اول زانیه‌یی مستحل اولدیغی حالده ایدرسه اول مشرکدر واکر انی تحریم ایدر اولدیغی حالده جماع ایدرسه اول زانیدر ۞ حسن ایدر زانئ مجلود زانیهٔ مجلوده‌یی نکاحلنسون وزانیهٔ مجلوده نکاحله زانئ مجلوده وارسون ۞ سعید بن المسیب ایدر اشبو آیتله زانیه نکاحی حرام ایدی وانکحوا الایامی منکم آیتیله نسخ اولندی ۞ زیرا که زانیه دخی ایامئ مسلمینده داخلدر وزانیه‌نك نکاحنی تجویز ایدنلر احتجاج ایتدی شول حدیثله کیم جابر رضی الله عنه ایدر بر رجل پیغمبرمز صلی الله علیه وسلمه کلوب دیدیکه یارسول الله زوجه‌م لامسك یدینی رفع ایتمز ۞ پیغمبرمز علیه السلام دیدیکه تطلیق ایت اول دیدیکه نه چاره ایده‌یمکه بن انی سورم اندن مفارقته صبر ایده‌مزم پیغمبرمز علیه السلام ایتدی اویله اولسه تطلیق ایتمکل امساك ایت (والذین یرمون المحصنات ثم لم یأتوا باربعة شهداء فاجلدوهم ثمانین جلدة) شونلرکه مسلمات حرائر عفائفی زنا ایله قذف ایدرلر بعده اول محصناتك زنالرینه شهادت ایدر درت شاهد کتورمیه‌لر ۞ ایمدی اول قذف ایدنلرك هر برینه سکسان جلده اورك اکر اول قذف ایدن حر ایسه واکر عبد ایسه قرق جلده اوریلور واکر مقذوف محصن دکل ایسه قاذف تعزیر اولنور ۞ وبونده شرائط احصان بشدر اسلام وعقل وبلوغ وحریت وعفت عن الزنادر ۞ ایمدی برکمسنه اول بلوغنده برکره زنا ایدوب اندن توبه ایتسه وحسن حال وصلاح اوزره عمری ممتد اولدیغندنصکره انی قذف ایدنه حد لازم اولمز واکر مقذوف نفسی اوزره زنایی اقرار ایتسه ویاخود قاذف انك زناسی اوزره درت شاهد اقامت ایتسه اول قاذفدن حد ساقط اولور ۞ زیرا انك اوزره واجب اولان حد فریه ایدی اول ایسه قاذفك صدقیله ساقط اولدی (ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا) وانلرك شهادتلرین قبول ایتمیکز آخر عمرلرینه دکین ۞ ابوحنیفه عندنده توبه ایتدکلرنجه ۞ شافعی عندنده اول شهادت هرنه خصوصده ایسه زیرا که اول مفتریدر ۞ دینلدیکه شهادتلرینك عدم قبولی قذفه مختصدر واول جلدك استیفاسنه متوقف دکلدر ابوحنیفه دیرکه اکا متوقفدر ۞ زیرا که جلد ایله

(قال عما قليل ليصبحن نادمين) الله تعالى بيوردیکه آز زمانده عذاب کلدیکنی کوروب آنلر سنی تکذیبلرینه نادم اوله‌لر
(فاخذتهم الصيحة بالحق فجعلناهم غثاءً فبعداً للقوم الظالمين) جبريل عليه السلامك صيحه‌سی انلری حقله اخذ ایدوب
قابلری یارلمغله جمله‌سی میت اولدیلر آنلری سیل کوتردیکی سپورندی ١٢٠ کبی نابود ایلدك قوم ظالمين ایچون

رحمت آللهدن طرد وابعاد واردر (ثم انشأنا من بعدهم قروناً آخرين) آنلردن صکره قوم لوط وشعيب عليه السلام کبی قرون آخر پیدا ایلدك (ماتسبق من امة اجلها ومايستأخرون) هر امتدن عذابلری وقتی کلدکده نه تقدم ونه تأخر ایدر (ثم ارسلنا رسلنا تترا كلما جاء امة رسولها كذبوه فاتبعنا بعضهم بعضاً وجعلناهم احاديث فبعداً لقوم لايؤمنون) بوندن صکره رسوللرمزی بر بری اردنجه کوندردك هر امته رسوللری کلدکجه تکذیب ایتدیلر بز دخی انلری هلاکده بر برینه تعقیب وتابع ایلدك و انلردن برشی باقی قالمیوب همان ناسه عبرت ایچون حکایه‌لری قالدی پیغمبرلره ایمان ایتمین قوم ایچون حق تعالانك رحمتندن بعیدلك واردر (ثم ارسلنا موسى واخاه هرون باياتنا وسلطان مبين الى فرعون وملائه فاستكبروا وكانوا قوماً عالين)
بوندنصکره موسى وقرنداشی هرونی معجزه‌لرمز واشکار حجتلریمزله فرعونه وقومنه کوندردك انلر اکا ایمان (اوزرینه)
ومتابعتدن تکبر ایتدیلر اول قوم ناسه قهرله غالب اولمشلر ایدی (فقالوا انؤمن لبشرين مثلنا وقومهما لنا عابدون)
فرعونیلر دیدیلرکه بشریتده بزم مثلمز اولان ایکی آدمی بز تصدیقمی ایده‌رز حال بوکه انلرك قوملری د بنی اسرائيل ‌ه بزم

امر وقبولدن نهی شرطه جواب واقع اولمقده ایکیسی مساویدر بینلرنده ترتیب بوقدرکه
انك اوزره مترتب اوله‌لر ❋ والحال جلددن اولکی حالی جلددنصکره کیدن اسوءدر
(واولئك هم الفاسقون) وانلر فسقلرینه حکم اولنمش فاسقلردر (الا الذين تابوا من بعد ذلك
واصلحوا) الاشونلرکه قذف وحد قذفدنصکره توبه ایدرلر واعماللرین تدارکله اصلاح ایده‌لر
اول تدارکك جمله‌سندندرکه کندوبی حدایچون مقذوفنه تسلیم ایده ویااندن حلالق دیلیه
(فان الله غفور رحيم) اویله اولسه الله تعالی انلره مغفرت ورحمت ایتمکده بلیغدر ❋ علما
اختلاف ایتدیلرکه قاذفك توبه‌سندنصکره شهادتی قبولنده برقوم دیدیلرکه قاذفك نفس قذفله
شهادتی رد اولنور نچانکه قاذف توبه وندامت ایده وحالنی تحسین ایده شهادتی قبول اولنور
کرکسه توبه‌سی اوزریکه حد اقامتندنصکره وکرك اوکدین اولسون ودیدیلرکه استثنا درشهادته
وفسقه راجع اولور اویله اولسه توبه دنصکره شهادتی مقبول اولور وفسق اسمی اندن زائل
اولورکه اول ابن عباس وعمردن مرویدر ویاتابعیندن برجماعت قولیدر ومالك وشافعینك
مذهبیدر وبرقوم دیدیلرکه قذفده محدودك شهادتی ابدا قبول اولنمز اکرچه توبه ایدرسه‌ده
اویله اولسه استثناء فسقه راجع اولورکه اول نخعی وشریح قولیدر ❋ وابو حنيفه مذهبیدر
ودیدیلرکه نفس قذفله شهادتی رد اولنمز مادامکه حد اولنمیه شافعی ایدرکه اول حد اولنمزدن
اولکی حالی شردر حد اولندیغندنصکره‌کی حالندن زیراکه حدود کفارتدر اویله اولسه
انك شهادتن ایکی حالنك احسننده رد ایدوب شرنده قبول ایتمش اولورلر ❋ شعبی ایدر حد
قذف توبه ایله ساقط اولور اویله اولسه استثناء که راجع اولور عامهٔ علما دیدیلرکه حد قذف
توبه ایله ساقط اولماز مکرکه مقذوف عفو ایده اویله اولسه حد ساقط اولور قصاص کبی که
عفو ایله ساقط اولور توبه ایله دکل اکر دینورسه‌که قاذفك توبه سندنصکره شهادتی قبول
اولیجق ابدا قولنك معناسی نه اولور دینورکه یعنی انك ابدا شهادتی قبول اولنمز مادامکه قذفی
اوزره اصرار ایده ❋ زیراکه هر انسانك ابدی حالنه لاحق اولور مدتیدر ❋ نتکیم کافرك
ابدا شهادتی قبول اولنمز دینور یعنی کافر اولدیغنجه (والذين يرمون ازواجهم ولم يكن لهم
شهداء الا انفسهم) وشونلرکه زوجه‌لرینی قذف ایدرلر حال بوکه صحت مقاله‌لرینه کندیلردن
غیری شاهدلری اولمیه (فشهادة احدهم اربع شهادات بالله انه لمن الصادقين) واجب اولان
انلردن برینك درت کره شهادتیدرکه بالله اول زوج زوجه‌سنه قذفنده صادقلردندر
(والخامسة ان لعنة الله عليه ان كان من الكاذبين) بشنجی شهادتنده اول زوج دیمسیدرکه الله
الله تعالینك لعنتی اوزرینه اولسون اکر زوجه‌می قذفده کاذبلردن ایسم اشبو آیتك حکمنده
دینلدیکه قچان بررجل مرأه‌سنی قذف ایتسه انك موجبی اجنبی قذفنك موجبیدرکه اوزرینه
حد واجب اولور اکر مرأه محصنه ایسه ویاتعزیز واجب اولور اکر محصنه دکل ایسه
الا بوکه اول ایکیسندن مخرجده اختلاف اولنمشدر ❋ ایمدی اکر اول براجنبی قذف ایتسه

قوللرمزدر (فكذبوهما فكانوا من المهلكين) فرعونیلر انلرك ایکیسنیده تکذیب ایدوب بحر قلزمده غرقله هلاك اولدیلر
(ولقد آتينا موسى الكتاب لعلهم يهتدون) بز موسایه توریتی ویردککه بنی اسرائيل انکله اهتدا ایده‌لر (وجعلنا ابن
مريم وامه آية وآويناهما الى ١٢١ ربوة ذات قرار ومعين) بز عیسایی بشکده‌کی کلامیله واناسنی بلامساس

بشر اوغل طوغرمسیله قدرتمزه دلیل قیلدق وانلره مرتفع آرامکاه وماء جاری اولان محلی ویردك ❋ بومحل دمشق اوله یعضلر بیت المقدس یارمله یامصر اوله دیمشلر (يا ايها الرسل كلوا من الطيبات واعملوا صالحاً اني بما تعملون عليم) یاعیسی وجمیع پیغمبرلر طیب وحلال طعاملردن اکل ایدك وعمل صالح ایشلیك تحقیق بن سزك عملکزی بیلیجیم (وان هذه امتكم امةً واحدةً وانا ربكم فاتقون) ای رسوللر امتکز عقائد واصول شریعتده بر امتدر ایمان وتوحیدده متفقلردر بن سزك ربکزم بندن خوف ایدك اختلاف کلمه ایتمیك (فتقطعوا امرهم بينهم زبراً كل حزب بما لديهم فرحون) اول امتلردین امورنی بینلرنده درلو درلو ایدوب اختلاف ایتدیلر هر کروه عندنده بولنان آیین ایله کویا حقدر دیو فرحلندیلر (فذرهم في غمرتهم حتى حين)
انلری ضلالتلرنده موتلرینه‌دك ترك ایله (١٦) (ايحسبون انما نمدهم به من مال وبنين نسارع لهم في الخيرات بل لا
يشعرون) آیا انلره دنیاده ویردیکمز مال واولاددن بز آنلرك خیرلرینه مسارعت ایده‌یورز ظنمی ایدرلر بلکه درجه
درجه عذابه تقریب ایده‌رز آنلر انی بهایم کبی فرق ایتمزلر (ان الذين هم من خشية ربهم مشفقون) شول مؤمنلرکه عمل

اوزرینه حد واجب اولور اکر مرأه محصنه ایسه ❋ ایمدی اکر اول براجنبی قذف ایتسه
اوزرینه حد اقامت اولنور مکرکه اول مقذوفه‌نك زناسی اوزره درت شاهد اقامت ایده
ویاخود مقذوفه زناسنی اقرار ایده اویله اولسه قاذفدن حد ساقط اولور واکر اول زوجه‌سنی
قذفنده کذلك زناسی اوزره درت شاهد ویااندن زناسنه اقرار بولنورسه ویاخود اول زوج
قاذف لعان ایدرسه حددن قورتیلور زوجه قذفنده لعان بینه منزلتنده‌در ❋ زیرا نچان رجل
مرأه‌سنی رجل آخرله کورسه نه انك اوزره بینه اقامتنه ونه اول عار اوزره صبره امکانی
اولور اویله اولسه الله تعالی اکا لعانی صدقنه حجت قیلدی واکر زوج انك زناسی اوزره
بینه اقامت ایدرسه ویاخود زوجه زنا ایتدیکنه اقرار ایدرسه اول زوجدن حد ولعان ساقط
اولور مکرکه انده بر ولد اولوب زوج انك نفیی مراد ایتسه انی نفی ایچون لعان ایدر نچان
امام اول ایکیسنه لعان ایتدرمك مراد ایتسه ابتدا رجلی اقامه ایدوب کلمات لعانی اکا تلقین
ایدوب دیه‌که دیکل‌که شهادت ایدرینکه بالله بن فلانه‌یی قذفمده صادقلردنم واکر رجل معینله
قذف ایتمش ایسه لعاننده انی اسمیله ذکر ایده واکر بر جماعتله قذف ایتمش ایسه لعاننده
انلری اسملریله ذکر ایده وزوج امامك تلقین ایتدیکی کبی دیه واکر ولد ویاحمل نفین
مراد ایدرسه دیه‌که اشبو ولد ویاحمل زنادندر بندن دکلدر بشنجیده دیه‌که الله تعالینك لعنتی
اوزریمه اولسون اکر بن فلانه‌یی قذفمده کاذبلردن ایسم اکر قاذف کلماتدن برینی حاکمك
تلقینسز سویلرسه محسوب اولمز نچانکه رجل لعانندن فارغ اوله انکله زوجه‌سی بیننه فرقت
واقع اولور واول مرأه ابدا اکا حرام اولور واندن نسب منتفی اولور واندن حد قذف
ساقط اولور ومرأه اوزره حد زنا واجب اولور محصنه ایسه رجم اولنور محصنه دکل ایسه
جلد ایدیلور اشبو بش حکمدرکه کلیسی لعان زوجه متعلق اولور (ويدرأ عنها العذاب)
ومرأه‌دن حدی دفع ایدر (ان تشهد اربع شهادات بالله انه لمن الكاذبين) واول مرأه‌نك
درت کره شهادتیدرکه بالله زوجم بکا قذفنده کاذبلردندر (والخامسة ان غضب الله عليها ان
كان من الصادقين) بشنجی کره‌ده اول مرأه دیه‌که الله تعالینك غضبی اوزریمه اولسون اکر
زوجم بکا قذفنده صادقلردن ایسه ❋ ایمدی نچانکه زوج لعان ایده مرأه اوزره حد زنا
واجب اولور اکر اول حدی اسقاط مراد ایدرسه اولدخی طوروب حاکمك تلقینی ایله
منوال مشروح اوزره لعان ایدر ومرأه‌نك لعاننه انجق حکم واحد متعلق اولورکه اول
مرأه‌نك کندیدن حدك سقوطیدر واکر زوج انك زناسی اوزره بینه اقامت ایدرسه اول
مرأه‌دن لعانله حد ساقط اولمز ❋ ائمهٔ حنفیه عندنده زوجه‌سنی قذف ایدن اوزره حد
واجب اولمز بلکه واجب اولان لعاندر لعان ایدنجه حبس اولنور وآخرون عندنده لعان زوجنك
صدقنه حجتدر نچان قاذف صدقنه حجت اقامتدن قعود ایتسه حبس اولنمز بلکه حد اوریلور ❋
نتکیم اجنبی قذف ایدن بینه اقامتدن قعود ایتسه حد اوریلوردی وابو حنیفه عندنده لعانك

صالحده ایکن دخی ربلری تعالی‌نك عذابندن قورقرلر (والذین‌هم بایات ربهم یؤ منون) وانلرکه ربلرینك آیتلرینه ایمان
ایدرلر (والذین‌هم بربهم لایشرکون) وآنلرکه ربلرینه جلی وخفی شرك ایتمزلر (والذین یؤتون ماآتوا وقلوبهم وجله انهم
الی ربهم راجعون) وآنلرکه حقه توسل ایچون صدقه وزکات ﴿ ١٢٢ ﴾ ویررلرکن عجبا قبولمی اولدی ردمی
اولدی دیو قلبلری دترر بیلوردلرکه آنلر ربلری عز شانه‌یه رجوع ایدیجیلردر (اولئك یسارعون فی الخیرات وهم لها سابقون) بوصفتله متصف کیمسه‌لر خیرات دنیویه اولان اعمال صالحه‌یه مسارعت ایدرلر آنلر طاعتده وحصول ثوابده وجنته دخولده ناسی سبقت ایدیجیلردر (ولا نکلف نفساً الا وسعها ولدینا کتاب ینطق بالحق وهم لایظلمون) هیچ بر نفسه وسع وطاقتی اولمیان شیئی تکلیف ایتمزز بزم عندمزده لوح محفوظ یاخود هرکسك نامهٔ اعمالی واردرکه وسعی قدر عملنی نطق وبیان ایدر کیمسه زیاده عذاب ونقصان ثوابله ظلم اولنمزلر (بل قلوبهم فی غمرة من هذا ولهم اعمال من دون ذلك هم لها عاملون) بلکه اول کافرلرك قلبلرنده بوقرآندن غفلت وحیرت واردر و آنلر ایچون بوندن غیری دخی اعمال خبیثه واردرکه آنلر آنی
ایشلیجی وانك سببیله ناره کیریجیلردر (حتی اذا اخذنا مترفیهم بالعذاب اذاهم یجأرون لاتجأروا الیوم انکم منا (قرق)
لاتنصرون) تا اینکه آنلرك مالدارلرینی بزقتل یاجوع عذابیله اخذ ایتدیکمزده آنلر فریاد واستمداد ایدرلر دینلورکه
بوکون فریاد دن طمع ایتمیککه بزم طرفمزدن سزه امداد یوقدر (قدکانت آیاتی تتلی علیکم فکنتم علی اعقابکم تنکصون

موجبی وقوع فرقت ونفی نسبدر وایکیسی ایسه زوج وزوجه‌نك لعانیله حاصل اولور
وفرقت لعان علمادن کثیر عندنده فرقت فسخدرکه اول شافعی قولیدر واول فرقت
مؤبده‌در حتی زوج کندوبی اکذاب ایتسه قبول اولنوب اوزرینه حد لازم وولد منفی اکا
لاحق اولور لکن تأبید تحریم مرتفع اولمز ٭ وابوحنیفه عندنده فرقت لعان طلاقدر تا اینکه
رجل نفسنی اکذاب ایتسه اول مرأه‌یی تزوج اکا جائز اولور واکر کلمات لعان بعضی
اتیان ایتسه اکا حکم متعلق اولمز ٭ وابوحنیفه عندنده کلمات لعانك اکثرنی اتیان ایتسه
حکم تعلقنده اول کل مقامنه قائم اولور وهرکسه‌که یمینی صحیح اولور اول کرك حر ویاعبد
مسلم ویاذمی اولسون اشبو شافعی واکثر علماء قولیدر ٭ ابو حنیفه ورجماعت دیدیلرکه
لعان جاری اولمز الا ایکی مسلم بیننده‌که حر اولوب محدود اولمیه‌لر واکر زوج وزوجه ویا
ایکیسندن بری دقیق ویاذمی ویامحدود اولورسه بینلرنده لعان جاری اولمز لکن ظاهر قرآن
حجتدر مطلقا ایکیسی بیننده لعان جاری اولور دینلره کوره زیراکه آیتده حرله عبدومحدودله
غیر محدود بینی فصل اولنمامشدر ولعان صحیح اولمز مکرکه حاکم ویا خلیفه عندنده
اوله ولعان درت شیئله تغلیظ اولنورکه اول تعدد الفاظ ومکان شریفده وزمان شریفده
وجماعت حضورنده اولمقدر اما تعدد الفاظ لازمدر اخلالی جائز اولمز واما مکانك
شرفی مسجد وجامعده منبر عندنده اولمقدر واما زمانك شرفی صلاة عصردن صکره
اولمقدر واما جماعت اقلی درتدر اشبو جمله تغلیظ مستحبدر حتی اکرحاکم لعانی ایکیسنه
تنهاده ایدرسه جائز اولور اما مکان وزمانله تغلیظك واجب ویا مستحب ایدیکنده ایکی قول
واردر (ولولا فضل‌الله علیکم ورحمته) اکر الله تعالینك فضل ورحمتی اولمسه عقوبتی
تعجیل ایدردی لکن سزی ستر ایدوب لعانله سزدن حدی رفع ایلدی (وان‌الله تواب
حکیم) اول الله تعالی توابدر معاصیدن رجوع ایدنه رحمتله عودت ایدر حکیمدرکه سزه
لعانی ایجاب ایتدی (ان‌الذین جاؤا بالافك) شونلرکه کذبك ابلغیله عائشه رضی‌الله عنهایه
افترا ایتدیلر ٭ قصه‌سی اولدرکه پیغمبریمز صلی‌الله تعالی علیه وسلم بعض غزوانده عائشه
رضی‌الله عنهایی بیله کتورردی برکیجه قفولده رحلته ندا اولندی عائشه رضی‌الله عنها ایسه
قضاء حاجته کیدوب بعده رحلنه عودت ایلدیکنده الیله صدرینی لمس ایدیجك عقدینی قیرلمش
بولدی فی‌الحال انی التماس ایچون قضاء حاجتدن کلدیکی یوله کیرو کتدی وانك رحلنه خدمت
ایدن ظن ایتدیکه عائشه هودج جنده‌اوله رحلی آلوب کتدی عائشه رضی‌الله عنها ایسه کیرو
اول منزله کلدکده جمیع ناس اول آرادن کتمش آنده کیمسه بولمدی کندوبی استیوکلورلر
بولورلر دیو رجائله انده اوتوروب قالدی مکرکه صفوان بن معطل السلمی جیشك وراسنه
قالمشدی صباحن اول منزله کلوب عائشه رضی‌الله عنهایی انده بولدی وبیلدی وراحله‌سن اکا
چوکردوب حتی‌که عائشه رضی‌الله عنها اکا بندی وصفوان یاق اول راحله‌یی یده‌رك جیشه
ایرکوردی اویله اولسه اکا اتهام ایتدیلر (عصبة منکم) سزدن برجماعت که اول اوندن

مستکبرین به سامراً تهجرون) بنم آیتلرم سزه اوقوندیغی زمان سز قهقری رجوع ایدر دیکز اول کبر ایله‌که بز اهالیٔ
حرم شریفز بزه کیمسه ضرر ایده‌مز دیو امنیت اوزره کیجه مجلسلرده قرآنی ذکر وطعنله شاننده هذیان ایدردیکز
(افلم یدبروا القول ام جاءهم مالم ﴿ ١٢٣ ﴾ یات آباءهم الاولین) آنلر قرآنك لفظنك معجزه ومعناسنك آشکار
اولدیغندن کلام حق ایدوکنی تفکر ایتمزلرمی یاخود بونلره کتاب ورسول کلدیکی کبی مقدم کچن بابالرینه کتاب ورسول کلدیمیدی (ام لم یعرفوا رسولهم فهم له منکرون) یاخود پیغمبرلری محمد علیه السلامی امانت وصدق وحسن خلق وکمال وسائر خصال حمیده‌ده بولمدیلر اکلامدیلرمیکه آنك حقیقت حالنی ودعواسنی انکار ایدرلر (ام یقولون به جنة بل جاءهم بالحق واکثرهم للحق کارهون) یوخسه آنده جنونمی واردیرلر اویله دکلدر بلکه محمد علیه السلام آنلره دین حق اولان اسلامله وکلام حق اولان قرآنله کلدی حال بوکه آنلرك اکثرینك شهوات وهوالرینه مخالف اولمغله حقی کریه کوررلر (ولو اتبع الحق اهواءهم لفسدت السموات والارض ومن فیهن بل اتیناهم بذکرهم فهم عن ذکرهم معرضون) اکر حق تعالی یا قرآن
کافرلرك هوالرینه تبعیتله زعم باطللرنجه آلهه‌لر فرض اولنیدی سموات وارض وایچلرنده اولان انس وجن وسائر فاسد
وتباه اولوردی نتکم « لوکان فیهما آلهة الا الله لفسدتا » آیت کریمه‌سنده تفصیل اولندیغی کبی بلکه بز آنلره برکتاب
ویردککه اول آنلرك ذکر ووعظ ووصیتیدر آنلر اول ذکردن اعراض ایدیجیلردر (ام تسألهم خرجاً فخراج ربك

قرق عدده دکدرکه انکله مراد عبدالله بن ابی وزید بن رفاعه وحسان بن ثابت ومسطح
بن اثاثه وحمنه بنت جحش که طلحة بن عبدالله‌ك زوجه‌سیدر ودخی بونلره مساعد اولانلردر
(لاتحسبوه شرالکم) سز اول افکی کندیکزه شر ظن ایتمکز اشبو خطاب رسول‌الله صلی‌الله
تعالی علیه وسلم وابوبکر الصدیق رضی‌الله تعالی عنه وعائشه رضی‌الله تعالی عنها وصفوان رضی‌الله
تعالی عنهك جمیعنه‌در (بل هو خیرلکم) بلکه اول سزه خیرلیدرکه انکله ثواب عظیم
اکتساب ایدرسز وانکله عندالله کرامتکز ظاهر اولدیکه براءتکزده وتعظیم شانکزده
وسوء کلام ایدنلرك تهویل وعیدنده وسزه خیر ظن ایدنلرك شاننده اون سکز آیت نازل
اولدی (لکل امریٔ منهم مااکتسب من الاثم) اول عصبهٔ کاذبه‌دن هرکیمسه اوزره اول
افکه خوض ایتدیکی دکلو ذنبدن اکتساب ایتدیکنك جزاسی واردر (والذی تولی کبره
منهم له عذاب عظیم) افکه خائضلردن اولکه انك معظمنه تولی ایتدیکه اول عبدالله بن ابی
درکه ابتدا انی اول سویلیوب رسول‌الله صلی‌الله تعالی علیه وسلمه عداوتن اذاعه ایتدی
ویاخود انکله بیله حسان ومسطح ایتدی ٭ ایمدی انلره آخرتده عذاب نار واردر ویاخود
دنیاده عذاب واردرکه هربری حدقذف اورلدیلر ٭ وابن ابی مطرود ونفاقله مشهور
اولدی وحسان ایسه اعمی وایکی یدی شلاء اولدی ومسطح ایسه مکفوف البصر اولدی
(لولا اذسمعتموه ظن المؤمنون والمؤمنات بانفسهم خیرا) اول افکی ایشتدیککزده نیچون
انلره خیر وحسن ظن ایتمدیکز مؤمنلر ومؤمنات نفسلرینه واهل دینلرینه خیر ظن ایتملری
کبی که اول ایمانك مقتضاسیدر (وقالوا هذا افك مبین) وشول حالله مستیقن مطاع کبی
بوقذف افك ظاهردر دیسه‌لردی (لولاجاؤا علیه باربعة شهداء) اول قذف ایدنلر درت
شاهد کتورسه‌لردی (فاذلم یأتوا بالشهداء فاولئك عندالله هم الکاذبون) چون انلر درت
شاهد کتورمیه‌لر انلر الله تعالینك حکمنده کاذبلردندر ٭ ایمدی سز انلری الله تعالینك
امریله تکذیب ایدك (ولولا فضل‌الله علیکم ورحمته فی الدنیا والآخرة لمسکم فیما افضتم فیه
عذاب عظیم) اکر الله تعالینك سزه دنیاده انواع نعمله فضلی وآخرتده عفو ومغفرتله
رحمتی اولمسه شول خوض ایتدیککز افك مقابله‌سنده سزه عاجلده عذاب عظیم ایریشیدیکه
انك جنبنده لوم وجلد استحقار اولنه ایدی (اذتلقونه بالسنتکم) اول افکدن سؤالی بری
برلریکزه القا ایدرسز (ونقولون بافواهکم مالیس لکم به علم) وسویلرسز شول کلامیکه
افواهه مختص اولور قلوبدن اکا مساعده اولمز (وتحسبونه هینا) سز ظن ایدرسزکه اول
سهل اولوب انده وبال اولمیه (وهو عندالله عظیم) حالبوکه اول عندالله وزرده و
استجرار عذابده عظیمدر اشبو اوچ آثام مترتبه‌درکه اکا عذاب عظیم تعلق ایدوبدرکه
اول السنه‌لریله افکی تلقیدر و تحقیقسز انی تحدثدر و انی استصغارلریدر (ولولا
اذسمعتموه قلتم مایکون لنا ان نتکلم بهذا) انی ایشتدیککزده نیچون دیمدیکزکه بزه لائق

خير وهو خيرالرازقين) ياخود اداء رسالت ايچون سن آنلردن اجرتمى استرسن ربك تعالىنك سكا دنياده ويرديكى رزق وآخرتدهكى ثواب اجرى خيرلودركه اول رازقلرك خيرلوسيدر (وانك لتدعوهم الى صراط مستقيم) سن انلرى بلا اجر صراط مستقيمهدعوت ايدرسنكه دين اسلامدر (وان الذين ❊ ١٢٤ ❊ لايؤمنون بالاخرة عن الصراط لناكبون) شـونلركه آخرته ايمـان ايتمزلر طوغرى يولدن ميـل ايدوب ضلالتده قالنلردر (ولو رحمناهم وكشـفنا مابهم من ضر للجوا فى طغيانهم يعمهون) اكر بز آنلره مرحمت ايدوب قحطلدن واقـع اولان ضررلرينى كشف ايتسك تكرار آنلر كـفر وطغيـانلرينى آرتروب تجبر وعنـادلرنده ثابت اولوردى (ولقد اخذناهم بالعذاب فما استكانوا لربهم ومايتضرعون) بزمكه كفارينى يوم بدرده قتل عذابيله اخذ ايتمشيكن آنلر ربلريچون نيـاز وتضرع ايتمـديلر بلكه كبرلرى اوزره اصرار وتعند ايتديلر ❊ منقولدركه مكهده قحط زياده اولوب اهاليـى مرده ومردار اكلنه مبتـلا اولـديلر ابوسفيان مدينهيه پيغمبرمز عليه السلامه كلوب ديديكه سن عالمه رحمت بعث اولندم ديرسن اهل مكه ايسـه سنك دعاكله بو حالده درلر بدرلرينى قليجله هـلاك ايتدك واولادلرينى آچلق آتشنه ياقدك دعا ايله كه بو قحط اوزريمزدن دفع اولسـون ديمكله بو آيت كريمه نازل اولدى (رضى) (حتى اذا فتحنا عليهم باباذا عذاب شديد اذاهم فيه مبلسون) حتى آنلرك اوزرينه قتل واسردن اشـد عذاب شديد صاحبى قحط قپوسنى آچدق اولزمان اوعذابده ايكن اغنيالرى سندن رأفت ومرحمت ايستديلر (وهو الذى انشألكم

اولمزكه بوسوزى بز سـويليهوز (سبحانك هذا بهتان عظيم) يارب سنى تنزيه ايدرز اشـبو كلام پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم خاتوننه عجب بهتان عظيمدر (يعظكم الله ان تعودوا لمثله ابدا ان كنتم مؤمنين) الله تعالى سزه وعظ ايدركه اكر مؤمنلر ايسهكز من بعد بونك كبى سوزه عودت ايتميهسز ❊ زيرا كه ايمـان اندن منع ايدر (ويبين الله لكم الآيات) الله تعـالى سزه شرائعه ومحاسن آدابه دلالت ايدر آيتلرينى تبيين ايدر تاكه اتعاظ وتأدب ايدهسز (والله عليم حكيم) الله تعـالى احوالك كلى بيلور وتدابيرنده حكمتن اجرا قيلور (ان الذين يحبون ان تشيع الفاحشـة فى الذين آمنوا لهم عذاب اليم فى الدنيا والآخرة) شونلركه مؤمنلر بيننده فاحشـه منتشر اولديغن مراد ايدرلر انلره دنياده حد وآخرتده نار واردر (والله يعلم وانتم لاتعلمون) الله تعـالى ضمائرده اولانى بيلورسز انى بيلمزسز ❊ ايمدى سز دنيـاده ظاهر دلالت ايتديكى اوزره عقاب ايدك قلوبده اولان حب اشاعة فاحشه اوزره الله تعالى عقاب ايدر (ولولا فضل الله عليكم ورحمته) اكر الله تعـالينك سزه فضل ورحمتى اولمسـه دنياده عذابكزى تعجيل ايدردى (وان الله رؤف رحيم) الله تعـالى عبادينه رأفتلو ورحمتلودر (ياايها الذين آمنوا لاتتبعوا خطوات الشيطان) يا مؤمنلر اشـاعة فاحشه ايله شيطانك تزيينه اتباع ايتمكز (ومن يتبع خطوات الشيطان فانه يأمر بالفحشـاء والمنكر) بركمسـهكه شيطانك تزيينه اتباع ايده اول شـيطان قبايح افعالله وشرعك انكار ايتديكى شيئله امر ايدر (ولولا فضل الله عليكم ورحمته مازكى منكم من احد ابدا) اكر الله تعالينك ذنوبى محو ايدر توبهيه توفيقله واى تكفير ايدر حدود شرعله فضل ورحمتى اولمسـه سزدن هيچ بركمسـه آخر دهره دكين اول دنـسدن طاهر اولور كمسه اولميه ايدى (ولكن الله يزكى من يشـاء) لكن الله تعالى ديلديكى كمسـهيى اندن تطهير ايدر انى توبهيه حمل وتوبهسنى قبولله (والله سـميع عليم) الله تعالى انلرك اقوالنى ايشيدر ونياتى بيلور (ولايأتل اولوا الفضل منكم والسعة ان يؤتوا اولى القربى والمسـاكين والمهاجرين فى سبيل الله) سزدن دينده فضل ومالده وسعت صاحبلريكه مراد ابوبكر الصديق رضى الله عنهدر ويرمكه يمين ايتمسون شول ناسهكه انلر اكا قرابت ومسكنت وفى سبيل الله مهاجرتله متصفلردركه انكله مراد يالكز مسـطحدركه اول مسـكين ومهاجر وبدرى اولوب ابوبكر الصديق رضى الله عنهك ابن خالهسى ايدى عائشـه رضى الله عنهانك شـاننده افكه خوض ايتديكيچون ابوبكر الصديق رضى الله عنه اكا انفاق واحسـان ايتمكه يمين ايتمشيدى (وليعفوا وليصفحوا) بلكه انلردن صدور ايدن تفريطاتى عفو وصفح ايتسـونلر (ألا تحبون ان يغفر الله لكم) سـومزميسزكه اول عفو وصفحكز وسزه اساءت ايدنلره احسـانكز اوزره الله تعالى سزى مغفرت ايده (والله غفور رحيم) الله تعالى كمال قدرتيله غفور ورحيمدر ❊ ايمدى انك اخلاقيله تخلق ايدك روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله عليه وسـلم اشبو آيتى ابوبكر الصديق رضى الله عنهيه قراءت ايديجك ابوبكر

السمع والابصار والافئدة قليلاً ماتشكرون) اول الله تعالىكه سزكچون قولاق وكوز وقلب ايجاد ايلدى تاكه قدرة اللهى ايشيدوب كورهسز وقلبله تفكر ايدوب برادلمشلردن وحدانيتنى بيلهسز بونلرك شـكرينى سزبك آز ايدرسز (وهو الذى ذرأكم فى الارض واليه تحشرون) ❊ ١٢٥ ❊ اول الله تعالىكه سزى يرده خلق ونشر ايتدى وقيامتده انك طرفنه حشر اولنورسـكز (وهو الذى يحيى ويميت وله اختلاف الليل والنهار افلا تعقـلون) اول الله تعالىدركه احيـا واماته ايدر وكيجه وكوندزك تعـاقبله زياده ونقصان اختلافلرى انك امريله در انى تعقل ايتمزميسكز (بل قالوا مثل ماقال الاولون) بلكه بونلر دخى بى تفكر مقدمكى كافرلر ديدكلرى كى ديرلر (قالوا ءاذا متنا وكنا تراباً وعظاماً ءانا لمبعوثون) ديديلركه بز فوت وتراب اولـوب چوروك كمو كلرمز قالدقدن صـكره تكرار دريلورميز (لقد وعدنا نحن وآباؤنا هذا من قبل ان هذا الا اسـاطير الاولين) بز وباباءمز بوندن مقـدم بوبعث وحشرله وعد اولنمشـيدك بوكلام آنجق مقدم كلنـلرك يازدقـلرى افسـانه وكـذبلريدر (قل لمن الارض ومن فيها ان كنتم تعلمون) يامحمد آنلره ديكه ارض وآندهكى خـلق كيمكدر اكر بيلورسكز سويليك (سيقولون لله قل افلا تذكرون) آنلر اضطرابا درعقب ديرلركه الله تعالىنكدر سن ديكه آيا سز تذكر وملاحظه ايتمزميسكزكه بونلرى عدمدن ايجاده قادر اولان تكرار اعادهدن عاجزميدر (قل من رب السموات السبع ورب العرش العظيم سيقولون لله قل افلا تتقون) آنلره ديكه يدى كوكلرك وعرش عظيمك ربـى كيمدر آنلر تيز جواب ويرهلركه الله

رضى الله عنه ديديكه بلى مغفرت اولنمامزى سوروز واندن مسـطحه كيرو انفاق ايدر اولدى والله من بعد انى اندن انزاع ايتمزم ديدى (ان الذين يرمون المحصنات الغافلات المؤمنات) شونلركه قذف ايدرلر شول نسـائيكه انلر عفائف وقذف اولندقلرنده غافلات والله تعالىيه ورسولنه مؤمنادرلر تاكه انلرك عرضلرين استباحه ورسـول اللهه ومؤمنلره طعن ايدهلر (لعنوا فى الدنيا والآخرة) انلر دنيـاده حدله وآخرتده نار ايله تعذيب اولنورلر (ولهم عذاب عظيم) ودخى انلره عذاب عظيم اولور ذنوبلرى عظيم اولديغيچون ❊ دينلديكه اشبو هر قاذفك حكميدر مادامكه توبه ايتميه برقولده اشبو حكم زوجات نبىيه مخصوصدر (يوم تشهد عليهم السنتهم وايديهم وارجلهم بما كانوا يعملون) يوم قيـامتده اول قاذفلرك دللرى والّلرى وآياقلرى شول دنياده ايشـلدكلرى اعمال سيئهيه شهادت ايدر الله تعالينك انطاقيله ويا انك اوزره آثارى ظهوريله (يومئذ يوفيهم الله دينهم الحق) اول كـونده الله تعالى انلره مستحق اولدقلرى جزاىى توفيه ايدر (ويعلمون ان الله هو الحق المبين) وامرى معاينهلريله بيلورلركه الله تعالى ذاتيله ثابتدر الوهيتده ظاهردر اكا غيرى مشاركت ايتمز وانك غيرينك ثواب وعقابه قدرتى يتمز وياخود اول عدل ظـاهر عادلدر اولكه شـانى بواوله مظلوم ايچون ظـالمدن انتقـام ايدر (الخبيثات للخبيثين والخبيثون للخبيثات والطيبـات للطيبين والطيبون للطيبات) قول وكلامدن خبيثات ناسك خبيثلريچوندر وناسك خبيثلرى قولك خبيثاتيچوندر وكذلك قولدن طيبات ناسك طيبلريچوندر وناسك طيبلرى قولك طيباتيچوندر يعنى قولك خبيثى ناسك خبيثلرينه لائق اولور وقولك طيبى دخى ناسك طيبلرينه لائق اولور ❊ ايمدى عائشه رضى الله عنها طيبهدر اكا طيبات كلامدن ثناء حسن لائق اولور وياخود كلمات خبيثهيى سويلمز مكر اولكه رجال ونسـان خبيث اوله وكذلك كلمات طيبهيى سـويلمز مكركه اول رجال ونسادن طيب اوله اشبو عائشه رضى الله عنهايى قذف ايدنلرى ذمدر وانى براءت وطهارتله وصف ايدنلرى مدحدر وياخود نسـانك خبيثهلرى رجالك خبيثلريچوندر ورجالك خبيثلرى نسانك خبيثهلريچوندر ونسانك طيبهلرى رجالك طيبلريچوندر يعنى الله تعالى عائشه طيبهيى رسـول طيب ايچون تقدير ايدوبدر (اولئك مبرؤن مما يقولون) رسـول الله صلى الله عليه وسلم وعائشه وصفوان افك ايدنلرك افكندن مبرالردر ❊ زيرا اكر انلرك اول قولى صدق اولسه عائشه رسـول الله صلى الله عليه وسلمك زوجهسى اولمزدى (لهم مغفرة ورزق كريم) انلر ايچون مغفرت وجنت واردر الله تعالى درت كمسهيى درت شيئله تهمتدن برى قيلدى يوسف عليه السلامى زليخا اهلندن شاهدله وموسى عليه السلامى قول يهوددن ثوبنى كوتورن حجرله ومريم رضى الله عنهايى ولدنى انطاقله وعائشه رضى الله عنهايى اشبو آيات كريمه ايله بودكل الا رسـول الله صلى الله عليه وسلمك منصبن اظهار وميزان اعلا ايچون ايدى ❊ روايت اولنديكه حضرت عائشه رضى الله عنها بعض اشيايله افتخار ايدرديكه اول انك غيرىيه ويرلمامشدى جبريل عليه السلام انك صورتن برخرقه

تعالی‌در آنلره دیکه الله تعالی‌دن قورقمزمیسکزکه مخلوقاتنی آکا شریك طوترسکز (قل من بیده ملکوت کل شئ وهو یجیر
ولایجار علیه ان کنتم تعلمون سیقولون لله قل فانی تسحرون) دیکه هرشیئك حکومت وپادشاهلغی کیمك ید اقتدارنده‌درکه
کیمی استرسه عذابندن منع ایدر وکیم برکیمسه‌یی آنك عذابندن حفظ ۱۲٦ وامین ایده‌بیلور اکر بیلورسکز
جوابنی ویرك آنلر همان
الله تعالی‌نك یدنده در
دیرلرسن دیکه اویله ایسه
سز شیطان وهوایه نیچون
الدانوب راه حقدن
اعراض ایدرسکز (بل
اتیناهم بالحق وانهم لکا
ذبون) بلکه بز آنلره حق
اولان توحید ووعدهٔ بعث
وحشرله کلدك آنلر آنی
انکار ایتملریله کاذبلردر
(مااتخذالله من ولد وما
کان معه من اله اذاً لذهب
کل اله بما خلق ولعلا بعضهم
علی بعض سبحان الله عما
یصفون) الله تعالی ولد
اتخاذ ایتمدی و آنکله بیله
الهٔ آخر یوقدرکه الوهیتده
شریك اوله اکر اله اولسه
خالق اولوب آنك مخلوقی
اولوردی بو تقدیرجه
هر اله مخلوقیله مستقل
برطرف اولوردی هربری
دیکریله نزاع وبعضیسی
بعضیسی اوزره عالی وغالب
اولوب دنیا ملوکلری کبی
اولوردی معلوم اولدیکه
بو تنازع یوقدر والله
تعالی‌یه شریك یوقدر الله
تعالی مشرکلرك ولد
و شریك اسنادلرندن
منزهدر (عالم الغیب والشهادة فتعالی عما یشرکون) اول الله تعالی خفی و آشکاره‌یی بیلور مشرکلرك غیب (وا کر)
وشهادتی بیلمیان شیئی اشرا کلرندن منزه وعالی اولدی (قل رب اما ترینی مایوعدون رب فلا تجعلنی فی القوم الظالمین)
دیکه یارب اکر آنلره وعد ایتدیکك عذابی بکا کوسترسك یارب بنی اول ظالم مشرك قوملرك ایچنده قیلمه ❁ بو دعا

حریر اوزره پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه کتوروب بوسنك زوجه‌کدر دیدی وپیغمبریمز
صلی الله علیه وسلم انجق انی بکر تزوج ایتدی ❁ وپیغمبریمز صلی الله علیه وسلم باشنی انك دیزینه
قومشکن قبض اولندی وانك بیتنه دفن اولندی ❁ وپیغمبریمز صلی الله علیه وسلم انکله
بیله ایکن اکا وحی نازل اولوردی وانك براءتنه بودکلو آیات نازل اولدی واول رسول الله
صلی الله علیه وسلمك خلیفه وصدیقنك قزی ایدی واول طیبه خلق اولندی ومغفرت
ورزق کریمله وعد اولندی (یا ایها الذین امنوا لاتدخلوا بیوتا غیر بیوتکم حتی تستأنسوا
وتسلموا علی اهلها) یا مؤمنلر ساکن اولدیغکز بیوتك غیری بیوته داخل اولمکز حتی
کشی ایجار ویا اعاره ایتدیکی بیت ایسه‌ده اکا کیرمسون مکرکه اول بیت اهلندن استئناس
وانلره صلاملر ویردیکندنصکره اوله (ذلکم خیر لکم) اشبو استئناس وتسلیم سزه خیرلودر
شوندنکه اکا بغتة ویا تحیهٔ جاهلیه ایله کیرمسز (لعلکم تذکرون) تاکه اتعاظ ایدوب
سزه اصلح اولان شیئله عمل ایده‌سز استئناسله مراد استئذاندر ویاخود طلب انسدرکه
انکله اول بیتده انسان اولدیغن بیله واکا دخوله اذن ویره ❁ دینلدیکه اول تسبیحه ویا
تکبیره ایله تکلمدر ویا تنحنحدرکه اهل بیت انی بیلوب دخوله اذن ویره‌لر اشبو آیتده
حکم اولدرکه غیرك بیتنه سلام واستئذان ایتمدین کیرمیه ❁ مفسرون استئذانی تقدیمده
اختلاف ایتدیلر برقوم دیدیلرکه استئذان تقدیم اولنور ودینورکه کیره‌یمی سلام علیکم
لکن اکثرون دیدیلرکه سلام تقدیم اولنور وآیتده تقدیم وتأخیر واردر تقدیری ❁ حتی
تسلموا علی اهلها وتستأنسوادر نتکیم ابن مسعود رضی الله عنهك مصحفنده بویله یازیلودر ❁
کلدة بن حنبلدن مرویدرکه ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه سلام واستئذانسز دخول
ایتدیکمده بکا دیدیکه وار کیروا کیت سلام علیکم دیوب دخول ایده‌یمی دیو استئذان ایت
بعضیلر دیدیکه اکر بصری برانسانه واقع اولورسه سلامی تقدیم ایتسون والا استئذان
ایدوب اندن سلام ویرسون ❁ ابوموسی ایدر کشی ذوات محارمدن استئذان ایتسون اکر
دار واحده‌ده ایسه‌لر تنحنح وادکنی تحریك ایده‌لر ❁ قال النبی علیه السلام اذا استأذن احدکم
ثلاثا فلم یؤذن له فلیرجع) پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر قچان بریکز اوچ استئذان
ایدوب اکا اذن ویرلمیه رجوع ایتسون ❁ حسن ایدر انك اولکیسی اعلام سلام ایکنجیسی
مؤامره اوچنجیسی رجوعه استئذاندر ❁ روایت اولندیکه بررجل پیغمبریمز علیه السلامه دیدیکه
انامك بندن غیری خدمتکاری یوقدر اکا کیردیکمده استئذان ایده‌یمی دیدیکه هر کیردیککده
استئذان ایت استرمیسنکه انی عریان کوره‌سن (فان لم تجدوا فیها احدا فلا تدخلوها حتی یؤذن لکم)
اکر بیوتده سزه اذن ویرر کمسه بولمزسه‌کز تا سزه اذن ویرر کمسه کلنجه اکا کیرمکز ❁ زیرا که
دخوله مانع انجق عوراته اطلاع دکلدر بلکه غیرك ملکنده اذنی یوغیکن تصرف حرامدر مکرکه
حرق ویاغرق عارض اوله ویا انده اکا منکر مثلی شئ بوله (وان قیل لکم ارجعوا فارجعوا)

تواضع یوزندن اوله یاخود ظلمه‌نك شوملغی یاننده بولنان بیکناهلره دخی سرایت ایدر ملاحظه‌سیله اوله (وانا علی ان
نریك مانعدهم لقادرون) بز وعدمز اولان عذابی سکا کوسترمکه قادرز ، لکن آنی تأخیرمز بلکه آنلریا اولادلری
ایمانه کله‌لر یاخود سن آنلرك آراسنده ۱۲۷ ایکن عذابمز وقوع بولمیه ، (ادفع بالتی هی احسن السیئة نحن
اعلم بما یصفون) حضرت
عزت حبیبی علیه السلامه
مکارم اخلاقك اکمل
واشرفی افاده ایله بیوررکه
خصالك احسنی اولان
عفو ومرحمت وصبر وحلم
خصلتیله سیئه‌یی دفع ایله
بز بیلورزکه سنی شعر
وسحر وسائرله وصف
ایدرلر بز آنلرك جزاسنه
قادرز (وقل رب اعوذبك
من همزات الشیاطین
و اعوذ بك رب ان
یحضرون) ودیکه یارب
شیطانلرك وسوسه‌سندن
ونماز وتلاوت وجمیع
احوالمده یانمده حاضر
اولمه‌لرندن سکا صغنورم
(حتی اذا جاء احدهم الموت
قال رب ارجعون) بنی
وسنی بدلکله وصف ایدن
وسنی بدلکله وصف ایدن
کفارك برینه موت معاینه
اولسه یارب بنی دنیایه
رجوع ایله دیه یاخود حق
تعالی‌دن استغاثه ایله ملك
الموت واعوانه دیه (لعلی
اعمل صالحا فیما ترکت کلا
انها کلمة هو قائلها ومن
ورائهم برزخ الی یوم
یبعثون) دنیایه رجوعمله
شاید ترك ایتدیکم مالم ایله عمل صالح ایشلیم ومؤمن اولم آکا ، حاشا اول رجعت اولمز ، دینله انك اول رجعت کلامنی
دیمه‌سی افراط حسرتندندرکه اکا نائل اولمز زیرا انلرك اوکنده قبر برزخی واردرکه بعث کوننه‌دك انده اولمق اقتضا
ایدر (فاذا نفخ فی الصور فلا انساب بینهم یومئذ ولایتساءلون) قچان قیام ساعت ایچون صوره نفخ اولنه اولکونده انساب

واکر دخوله استئذانکز عندنده سزه رجوع ایدك دینورسه رجوع ایدیکز یوخسه بابده
طوروب الحاح ایتمکز (هو ازکی لکم) رجوعکز سزه اطهردر اندنکه الحاح ویا بابده
وقوفدنکه اول کراهه و ترك مروتدن خالی اولمز (والله بما تعملون علیم) الله تعالی سزك
اعمالکزی بیلور انك اوزره سزه جزا قیلور ❁ قتاده ایدر قچان اکا دخوله اذن ویرلمیه
قپوده اوتوروب قالمیه زیراکه ناسك نیجه حاجتی اولور واکر قپویه کلوب استئذان ایتمکسزین
صاحب بیتك خروجنه انتظارله قپوده اوتورسه جائز اولور ❁ ابن عباس رضی الله عنهما بعض
انصارینك قپوسنه حدیث تعلمنه کلوب اوتوردیکه چیقه یوخسه استئذان ایتمزدی
چیقدیغنده نیچون بکا خبر ویرمدك که چیقایدم دیسه علم طلبنده بز بونکله امر اولنمشز
دیردی و قپوده طوردیغی تقدیرجه اراالقدن ایچرویه باقمیه ❁ قال النبی علیه السلام
لو ان امرأ اطلع علیك بغیر اذن فحذفت حصاة ففقأت عینه ماکان علیك جناح ❁
پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر اکر بر کمسه اذنسز بیتك داخلنه نظر ایتدکده بر
حصات آلوب کوزین چیقارسك سکا انده جناح اولمز وقتاکه آیت استئذان نازل اولدی
دیدیلرکه شول بیوتده نیجه ایدرزکه یوللرده اولور ایچنده ساکن کمسنه اولمز رباط وخانات
وحوانیت کبی اویله اولسه نازل اولدی (لیس علیکم جناح ان تدخلوا بیوتا غیر مسکونة
فیها متاع لکم) سزه جناح یوقدرکه استئذانسز دخول ایده‌سز شول بیوته‌کیم انده کمسه
ساکن اولمیه‌که سزکچون انده منفعت اولور حر وبرددن استکنان وایواء امتعه ومعامله
ایچون جلوس کبی دینلدیکه اول بیوتله مراد بیوت خربه ومتاعله مراد انده بول وغائطدن
قضاء حاجتدر ویاخود هربیوتدرکه آنده ساکن اولمیه (والله یعلم ماتبدون وماتکتمون)
الله تعالی سزك ابدا وکرك کتم ایتدیککزی بیلور (قل للمؤمنین یغضوا من ابصارهم)
یا محمد مؤمنلره دیکلکه کوزلرین منع ایتسونلر هرشیئه نظردنکه اکا نظر حلال اولمیه
(ویحفظوا فروجهم) وفرجلرین حفظ ایتسونلر تاکه اکا غیرك بصری واقع اولمیه الا انی
ازواجلرندن وجواری مملوکه‌لرندن دکل ❁ دینلدیکه جمیع قرآنده مذکور حفظ فرجله
مراد زنادن حفظدر الا بومحلده‌کی حفظله مراد استتاردر (ذلك ازکی لهم) اشبو غض
بصر وحفظ فرج انلره انفعدر ویا اطهردرکه انده ریبه‌دن بعد واردر (ان الله خبیر بما
یصنعون) الله تعالی انلرك افعالنه خبیردر پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه ❁ لاتتبع النظرة النظرة فان لك
الاولی ولیست لك الآخرة ❁ نظری حرامه نظره‌یی اتباع ایتمکل ❁ زیراکه شول قصدنسز
واقع اولان نظرهٔ اولی سکا عفودر اندنصکره قصدله واقع اولان نظره دکل ❁ وقال النبی
علیه السلام لاینظر الرجل الی عورة الرجل ولا المرأة الی عورة المرأة ❁ پیغمبریمز صلی الله
علیه وسلم ایدر بررجل رجل آخرك عورتنه نظر ایتمسون وکذلك مرأه مرأهٔ اخرانك
عورتنه نظر ایتمسون (وقل للمؤمنات یغضضن من ابصارهن) ومؤمنلره دیکلکه کوزلرین

واقربا بیننده کیمسه‌نك کیمسه‌یه فائده‌سی اولمیه وبربرینك حالندن دخی سؤاله امکان اولمیه (فمن ثقلت موازینه فاولئك هم المفلحون) شول مؤمنکه اعمال صالحه‌سی وزنی ثقیل که اول کروهلردر کاندن نجاتله درجاته ایریشنلردر (ومن خفت موازینه فاولئك الذین خسروا انفسهم فی جهنم خالدون) شول کافر

کیمسه‌که عمل صالح ایشلمامکله وزنی خفیف کله انلر عمرلری غفلت وهوالرینه تبعیت ایله کچوب نفسلرینه زیان ایتمشلردر انلر جهنمده دائملردر (تلفح وجوههم النار وهم فیها کالحون) یوزلرنی آتش یاقوب اشدت حرارتدن اوست دوداقلری تپه‌سنه والت دوداقلری کوبکنه ایریشور (الم تکن آیاتی تتلی علیکم فکنتم بها تکذبون) انلره دینورکه بوکونی بیان ایدر آیتلرم سزه اوقنمدیمی سز آنی تکذیب ایدردیکز (قالوا ربنا غلبت علینا شقوتنا وکنا قوما ضالین) آنلر دیه‌لرکه یاربنا شقاوتمز موجبنجه کناهلرمز بزه غالب اولدی یاخود لوح محفوظده یازیلان شقاوتمز بزه غالب اولوب ضلالتده قالمش قومدن اولدق (ربنا اخرجنا منها فان عدنا فانا ظالمون) یاربنا بزی بوجهنم آتشندن چیقار اکر بوندن صکره کفره عودت ایدرسك نفسلرمزه ظلم ایتمشلردن اولورز ایشته بواهل جهنمك

منع ایتسونلر هرشیئه نظردنکه اکا حلال اولمیه (ویحفظن فروجهن) وفرجلرنی حفظ ایتسونلر تاکه اکا غیرك بصری واقع اولمیه ✽ روایت اولندیکه ام سلمه ومیمونه رضی الله عنهما ایکیسی پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم قتنده ایدیلر ابن ام مکتوم طشره‌دن کلدی ✽ پیغمبریمز علیه السلام اول ایکیسنه احتجاب ایدك دیدی دیدیلرکه اول اعمی دکلیدر دیدیکه سز دخی اعمالرمیسز آنی کورمزمیسز (ولا یبدین زینتهن) نامحرملره زینة خفیه‌لرنی اظهار ایتمسونلر زینت ایکی نوعدر خفیه وظاهره‌در اما انك خفیه‌سی خلخال وخضاب وسوار وقرط وقلاده مثللیدر واول زینت ایله مراد مواضع زینتدر ✽ ایمدی نسایه جائز اولمزکه مواضع زینتی اجانبه اظهار ایده ویا اجانب اکا نظر ایده (الا ما ظهر منها) مکرکه زینتدن ظاهر اولانی اظهار ایده‌لر اشبو زینت ظاهره‌ده علما اختلاف ایتدیلر ✽ دینلدیکه اول وجه وایکی کفدر ویا ثیابدر ویا کحل وخاتم وخضاب کفدر ✽ ایمدی مرأه‌نك زینت ظاهره‌سنه رجل اجنبینك نظری جائز اولور اکر فتنه وشهوت خوفی ایتمزسه واکر خوف ایدرسه اندن غض بصر ایده مرأه‌نك بدنندن اشبو مذکورانك اظهاری رخصت ویرلدی ✽ زیراکه عورت دکلدر صلاتده کشفی جائز اولوراندن ماعداسی عورتده ستر ایدیلور (ولیضربن بخمرهن علی جیوبهن) قناعلرنی جیبلری وصدورلری اوزره القا ایتسونلرکه انکله شعور وصدور واعناقلری ستر اوله (ولا یبدین زینتهن) زینة خفیه‌لرنی اظهار ایتمسونلرکه اول وجه وکفلرك ماعداسیدرکه انی نه صلاتده ونه اجانبه کشفی مباح اولور (الا لبعولتهن) مکرکه انی ازواجلری ایچون اظهار ایده‌لرکه اول ازواج زینتله مقصودلردرکیم زوجه‌لرینك جمیع بدننه حتی مع الکراهه فرجلرینه دخی نظر ایتملری جائز اولور (او آبائهن او آباء بعولتهن او ابنائهن او ابناء بعولتهن او اخوانهن او بنی اخوانهن او بنی اخواتهن) ویاخود اظهار زینتلری کندی بابالرینه ویا ازواجلرینك بابالرینه ویا کندی اوغللرینه ویا ازواجلرینك مرأه اخرادن اولان اوغللرینه ویا کندی قرنداشلرینه اول کرکسه لابوین وبالاب وبالام اولسون ویا کندی ار قرنداشنك اوغللرینه ویا کندی قز قرنداشلرینك اوغللرینه اولسه جائز اولور ✽ اشبو رجالك اول نساء اوزره مداخله‌سی کثیر وانلر قبلندن فتنه توقعی قلیل اولدیغیچون ✽ زیراکه طباعده مماسه قرابتدن نفرت واردر ✽ ایمدی اشبو رجالك نساء مذکوراته نظرلری جائز اولور بدنلرندن اکاکه مهنت وخدمت عندنده ظاهر اولور اعمام واخوال ذکر اولنمدی زیراکه انلر اخوان معناسنده‌در ویاخود احتیاطا انلردن استتار ایده شول حذر ایله‌کیم انلر اول نسائی اوغللرینه وصف ایده‌لر (او نسائهن) ویانساء مؤمناته اوله یعنی مرأه‌نك مرأه اخری بدنندن سره ایله رکبه بیننده ماعداسنه نظر جائز اولور اکر مرأه مسلمه ایسه واکر کافره ایسه مسلمه‌نك اکا انکشافی جوازنده علما اختلاف ایتدیلر بعضیلر دیدیکه مرأه مسلمه‌یه انکشافی کبی اکا دخی انکشافی جائز اولور زیراکافره دخی جمله نسادندر

آخر کلامیدر (قال اخسئوا فیها ولا تکلمون) الله تعالی بیوررکه جهنمده قالوب خاموش اولك وبکا کلام (وبعضیلری سویلمیك سزلکچون خروج ودفع عذاب یوقدر (انه کان فریق من عبادی یقولون ربنا آمنا فاغفرلنا وارحمنا وانت خیر الراحمین) مؤمن قوللرمدن برفرقه اولدیکه یاربنا سکا ایمان کتوردك بزه مغفرت ورحمت ایله‌که سن رحمت ایدیجیلرك

خیرلوسی سین دیرلردی (فاتخذتموهم سخریا حتی انسوکم ذکری وکنتم منهم تضحکون) سز اول مؤمنلرك فقرالرینی استهزایه مشغول اولوب بنم ذکریمی اونوتدیکز وکبرکزدن آنلری تحقیر وکولمکله وقت کچوردیکز (انی جزیتهم الیوم بما صبروا انهم هم الفائزون) آنلر

دنیاده سزك استهزا واذاکزه صبر ایتملریله بوکون آنلری مراد ومطلوبلرینه نیل ایله جزا اندردم (قال کم لبثتم فی الارض عدد سنین) حق تعالی یاخود ملائکه قیامتده کافرلره دیه‌لرکه سز بریوزنده وقبرده سنه‌لر عددنجه نقدر اکلندیکز (قالوا لبثنا یوما او بعض یوم فسئل العادین) آنلر اولدقلری آتشك دهشتندن و جهنمك خلودی مدتنه نسبتله دیه‌لرکه برکون یاخود کونك بر مقداری قدر اکلندك ایوجه بیلمیورز آنی عمرلری حفظ وکتب ایدن ملائکه‌دن سؤال ایدك (قال ان لبثتم الا قلیلا لو انکم کنتم تعلمون) آنلره الله تعالی بیوره‌که آخرته نسبتله سز دنیاده انجق آز وقت اکلندیکز اکر مدت آخرته نسبتله دنیانك هیچ اولدیغی بیلورسکز (افحسبتم انما خلقناکم عبثا وانکم الینا لا ترجعون) آیاسز ظن ایتدیکزمیدیکه بز سزی عبث خلق ایتمش اولهلم بلکه سزدن عبادت بزدن مکافات ایچون

وبعضیلری دیدیکه انکشافی جائز اولمز زیراکه الله تعالی (او نسائهن) دیدی کافره ایسه بزم نسامزدن دکلدر زیراکه اول دینده اجنبیه‌در اولهله اولسه رجل اجنبیدن ابعد اولور ✽ پس بواجلدن عمر بن الخطاب رضی الله عنه ابوعبیدة بن الجراحه نامه کوندرمشدیکه اهل کتابك نسائن مسلماتیله برحمامه کیرمکدن منع ایده (او ما ملکت ایمانهن) ویاخود مکر اظهار زینه‌لری عبید وامالرینه اوله ✽ برقوم دیدیلرکه مرأه‌یه عبدی محرمدر عفیف ایسه مولاتنك سره ورکبه‌سی بیننده غیری جمیع بدننه نظری جائز اولور ✽ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم فاطمة الزهرا رضی الله عنهایه برعبدله کلدیکه مقدما انی اکا هبه ایتمشدی حضرت فاطمه‌نك اکننده برثوب وار ایدیکه انکله باشین اورتسه ایاغی آچیلوردی ایاغن اورتسه باشی آچیلوردی پیغمبریمز علیه السلام انك تستر امرنده اول اضطرابن کوربجك دیدیکه یا فاطمه سکا کلان باباکله عبدکدر ستری ترك ایتمکده سکا بأس یوقدر وبر قوم ایسه دیدیلرکه مرأه‌یه عبدی اجنبی کبیدر وآیتده‌کی ملك یمینله مراد امادر یوخسه عبید دکلدر ابن جریج ایدر مرأة مسلمه‌یه حلال اولمزکه مرأه مشرکه قتنده تجرد ایده مکرکه اول مشرکه انك امه‌سی اوله (او التابعین غیر اولی الاربة من الرجال) ویاخود اظهار زینه‌لری شول خدمتلریچون کندیلره تبعیت ایدن رجاله اوله‌که انلر رجالدن اولی الاربه‌نك غیریدرکه انلر برقومه تابع اولورلرکه انلرك فضل طعامنه نائل اوله‌لر همتلری انك غیری دکلدر ونسایه حاجتلری یوقدر ✽ دینلدیکه غیر اولی الاربه ایله مراد احمق عنیندر ویا اولکه اتیان نسایه استطاعتی اولمز وانی اشتها ایتمز ویا معتوه ویا مجبوب ویا مخنث ویا شیخ هرمدر ✽ عائشه رضی الله عنها ایدر بررجل وار ایدی مخنث ایدی پیغمبریمز علیه السلامك ازواجی اوزره دخول ایدردی انی غیر اولی الاربه‌دن عد ایدرلردی برکون اول پیغمبریمز علیه السلامك بعض نسائی قتنده ایکن پیغمبریمز علیه السلام اوزرینه چیقه کلدی اول ایسه برمرأه‌یی وصف ایدوب دیردیکه اول انی اقبال ایتسه درت ایله اقبال ایدر ادبار ایتسه سکز ایله ادبار ایدر ✽ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم دیدیکه روا کورمزمسنکه بورجل بوراده اولانی بیله شمدنکیرو اوزریکزه کیرمسون اوله اولسه اندن احتجاب ایتدیلر (او الطفل الذین لم یظهروا علی عورات النساء) ویاخود زینتلری شول اطفاله اوله‌که انلر عورات نسایه اطلاع ایتمیه‌لر وعورتی بیلمیه‌لر ویا حد شهوته ایرمیه‌لر (ولا یضربن بارجلهن لیعلم ما یخفین من زینتهن) وایاقلرین بری برلرینه اورمسونلرکه زینتلرندن اخفا ایتدکلری بیلنه ✽ انلردن بری یوریدکنده ایاغن بری برینه اوردی تاکه خلخالنك صوتی ایشیدیله ویا خلخالی اولدیغی بیلنه اشبو نکله اول فعلدن نهی اولندیلر (وتوبوا الی الله جمیعا ایه المؤمنون لعلکم تفلحون) ای مؤمنلر جمیعکز الله تعالی‌یه رجوع ایدك هرتقصیردنکه انك امر ونهینده سزدن صدور ایدر ✽ زیراکه سزدن هیچ بریکز تفریطدن خالی اولمز خصوصا که شهوتدن کفده اوله ویاخود جاهلیتده

خلق اولندیکز وظن ایتدیکزمیدیکه سز ﴿ ۱۷ ﴾ طرفمزه رجوع ایتمیوب اعمالکزله مجازات اولنمیه‌سز (فتعالی الله الملك الحق لا اله الا هو رب العرش الکریم) جمله موجودات مخلوق ومملوکی اولان الله تعالی حقله پادشاه عالی اولدی اندن غیری عبادته مستحق کمسنه یوقدر وعرش کریمك ربی اولدر جل جلاله (ومن یدع مع الله الها اخر لا برهان له به فانما حسابه

عند ربه انه لایفلح الکافرون) کیمکه الله تعالی ایله اله آخر دخی اقرار واشراك ایدرسه اول باطل اولمغله اول کمسنه
ایچون برهان ودلیل یوقدر انك حساب وجزاسی استحقاقلری اوزره ربلری عندهدر تحقیق کافر ایچون خلاص وفلاح
یوقدر (وقل رب اغفر وارحم وانت خیر الراحمین) بنی وامتلریمی ❁ ١٣٠ ❁ مغفرت ورحمت ایله که سن رحمت
ایدیجیلرك ارحمیسین

❁ سورة النور مدنیة
وهی اربع وستون آیة ❁

بسم الله الرحمن الرحیم
سورة انزلناها وفرضناها
وانزلنا فیها آیات بینات لعلکم
تذکرون) بو سوره عالم
قدسدن جبریل وساطتیله
سزه انزال ایتدیکمز
وانده اولان احکامی
سزه فرض ایتدیکمز
سورهدر واول سورهده
حدود احکامی بیان ایله
آیات ظاهره انزال ایتدك
شاید که تذکر ایدوب انده
اولان حکملرله متعظ
ومحارمدن حذر ایلیهسز
(الزانیة والزانی فاجلدوا
کل واحد منهما مائة جلدة
ولا تأخذکم بهما رأفة
فی دین الله ان کنتم تؤمنون
بالله والیوم الآخر ولیشهد
عذابهما طائفة من المؤمنین)
ای حکام زنا ایدن عورت
وارککك هر برینه یوز
دکنك اورك اول زانیه
وزانی یه الله تعالینك
امرنده اولدیغی اوزره
مرحمت وشفقت ایتمیهرك
یوز دکنکی تمام وضرب بلوجه
اورك اکر سز الله تعالی یه وآخرته ایمان ایتمشلردن ایسه کز وانلری ضرب ایدر کن عامه تشهیر اولسونلر (مرأه‌نك)
ایچون مؤمنلردن برطائفه ـ یعنی بش اون کشی ـ حاضر بولنسونلر ❁ اشبو یوز دکنك اوریلهجق زانیه وزانی
حر وعاقل وبالغ وغیر محصن اولمق شرط قلنمشدر ومحصن ومحصنه نکاحلو ارکك وعورت دیمکدر انلر زانی وزانیه

ایتدیککز افعالدن توبه ایدك اکرچه اول اسلامله حط اولور لکن اکر اکا ندامت قرین
اولورسه وهر ذکر اولندیغنده توبهیه عزیمت اولنورسه تاکه دنیا وآخرت سعادتنه نائل
اولهسز ❁ معلوم اولهکه رجل رجلك عورتنه نظری جائز اولمزکه اول سره ایله رکبه
ما بینیدر مرأه مرأه ایله دخی انجلیندر اما سائر بدنه نظر لابأسدر قچان فتنه خوف اولنمزسه
اما مرأه‌نك رجلله حکمی اکر حرهٔ اجنبیه ایسه جمیع بدنی اجنبی حقنده عورتدر اندن
برشیئه نظر جائز اولمز الا الوجه والیکی کفنه ❁ واکرامه ایسه رجالدن عورت اولان اندن
دخی عورتدر محارمك بری برلرینه نظرلری حکمده انجلیندر ومرأه رجل اجنبی‌یه نظرده
حکمی رجلك مرأهٔ اجنبیه‌یه نظرك حکمی کیبدر ورجل ایچون جائز اولورکه مرأه‌سنك
وکندویه وطئ حلال اولان امه‌سنك جمیع بدننه نظر ایده الا فرجنه دکل اکا نظر مکروه
اولور قچان رجل امه‌سنی تزویج ایتسه انك عورتنه نظر حرام اولور (وأنکحوا الایامی
منکم) رجال ونساکزدن زوجی اولمیانلریکزی تزویج ایدك انلرکرك بکر ویا ثیب اولسون
(والصالحین من عبادکم وامائکم) وعبید وجواریکزدن حقوق نکاحی اقامته صلاحی
اولانلری دخی تزویج ایدك ❁ اشبو امر ندبیدر واستحبابیدر ایمدی تزوج مستحب اولور
شول کمسهیه کیم نفسی نکاحه توقان ایده وتزوجه قدرتی اوله واولکه تزوجه قدرتی اولمیه
شهوتنی صومله کسر ایتسون ❁ قال النبی علیه السلام یا معشر الشبان من استطاع منکم الباءة
فلیتزوج فانه اغض للبصر واحصن للفرج ومن لم یستطع فلیصم فان الصوم له وجاء ❁
پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم شبانه خطاب ایدوب دیدیکه سزدن اولکه نکاحه استطاعتی
اوله تزوج ایتسونکه اول کوزی نا محرمه نظر ایتدیرمز وفرجی حرامدن حراست ایدر
اولکه نکاحه استطاعتی اولمیه صائم اولسون ❁ زیراکه صومك کسر شهوتده تأثیری
واردر ❁ قال النبی علیه السلام تناکحوا تکثروا فانی اباهی بکم الامم حتی بالسقط ❁ پیغمبریمز
علیه السلام ایدر تناکح ایدك که کثیر اولهسز ❁ زیراکه یوم قیامتده بن سائر امتلر اوزره
سزك کثرتکزله مباهات ایدرم بن حتی سقطله‌ده ❁ قال النبی علیه السلام من احب فطرتی
فلیستن بسنتی ومن سنتی النکاح ❁ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر برکمسنه کیم بنم فطرتم
سوه سنتمله استنان ایتسون وسنتمك بری نکاحدر اما اول کمسهکه نفسی نکاحه توقان
ایتمیه والحال اول اکا قادردر شافعی قتنده انك عبادته اشتغالی نکاحدن افضلدر وائمهٔ
حنفیه قتنده اکا نکاح افضلدر شافعی استدلال ایدرکه انکله الله تعالی بر عبد اکر من
❁ وسیدا وحصورا ونبیا من الصالحین ❁ دیو ذکر ایلدی حصور اولدرکه نسایه اتیانه قادر
ایکن انی ترك ایده اشبو آیتده دلالت واردرکه نساء ایامانی تزویج اولیایه مفوض اوله ❁
زیراکه الله تعالی نکاحی انلره امر ایتدی عبید وامأ تزویجن ساداته امر ایتدیکی کبی که
اول صحابه وتابعیندن اکثر علما قولیدر شافعی واحمد اکا ذاهبلردر ❁ امام ابو حنیفه

اولورلرسه رجم ایله امر اولنمشلردر (الزانی لاینکح الا زانیة اومشرکة والزانیة لاینکحها الا زان او مشرك وحرم ذلك
علی المؤمنین) زانی اولان کمسه انجق زانی ومشرکهیی نکاح ایدر وزانیه اولان مرأه دخی انجق برزانی‌یی یامشرکی
نکاح ایدر زانی وزانیه‌یی نکاحلنمق مؤمن ❁ ١٣١ ❁ ومؤمنه اوزرینه حرام قلندی ❁ آیت کریمه‌نك سبب
نزولنده دینلدیکه مدینه‌ده
یهود ومشرکلردن
نسوانلر بر خانه‌ده
ساکن اولوب قپولری
اوکنه علامت وضع
وارککلری دعوت
ایدرلردی طائفهٔ مهاجرك
فقراسی مسکن وعشیرتلری
اولمدیغندن اونلری
نکاحلنمق مراد
ایتدکلرنده بو آیتله منع
اولندیلر (والذین یرمون
المحصنات ثم لم یأتوا باربعة
شهداء فاجلدوهم ثمانین
جلدة ولا تقبلوا لهم شهادة
ابدا واولئك هم الفاسقون)
شونلرکه حر وبالغ وعاقل
ومسلم وهیچ زنا ایتمامش
محصن ومحصنهکه ـ بو بش
صفتی جامع کیمسهلردر ـ
انلره زنا ایله رمی وقذف
یعنی زنا ایتدی دیسهلر
ودرت عادل شاهد
کتورمسهلر اول
کیمسهلره سکسان دکنك
اورك وموتنه یا توبهسنه دك
ابدا برشیئه شهادتلری
قبول اولمز وانلر
فاسقلردر ❁ بو سکسان
دکنك اورلمق کندوسنده
بش صفت بولنان کمسنه
حقنده زنا عزو واسناد ایدرسهدر انلردن غیرینه یعنی محصنه اولمیانه وسائره وشربه افترا سنده بو مقطوع دکنك اولمیوب
حاکمه مفوضدر (الا الذین تابوا من بعد ذلك واصلحوا فان الله غفور رحیم) مکر شونلرکه بو اسنادی ایدوب دکنکی
یدکدنصکره بر دخی ایتمامکه توبه ایدهلر وعزو ایتدیکی کمسنه ایله حلاللشهلر وعمللرینی اصلاح ایدهلر الله تعالی

مرأه‌نك نفسنی تزویجن تجویز ایدر ❁ مالك ایدر اکر مرأه دنیه ایسه نفسنی تزویجی
جائز اولور شریفه ایسه جائز اولمز نکاحده ولینك رضاسی شرط ایدیکنه اخبار
جهتندن دلیل اولدرکه ❁ قال النبی علیه السلام لا نکاح الا بولی ❁ پیغمبریمز صلی الله علیه
وسلم ایدر نکاحك صحتی دکل الا ولینك رضاسیلهدر ❁ وقال النبی علیه السلام ایما امرأة
نکحت بغیر اذن ولیها فنکاحها باطل ثلاثا ❁ پیغمبریمز علیه السلام ایدر قنغی مرأه‌که ولیسی
اذنسز نکاح اولنه انك نکاحی باطلدر باطلدر باطلدر (ان یکونوا فقراء یغنهم الله من فضله)
اکر فقرا ایسهلر الله تعالی انلری فضلندن غنی ایدر ❁ دینلدیکه اشبو غنا ایله مراد
قناعتدر ❁ ویاخود زوجان رزقلرینك اجتماعیدر ❁ قال النبی علیه السلام التمسوا الرزق
بالنکاح ❁ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر سز نکاحله الله تعالیدن رزق التماس ایدك
(والله واسع علیم) الله تعالی وسعت صاحبیدر یعنی نعمتلرینه نهایت اولمز عبادینه رزقنی قبض
وبسطنده حکمتن بیلور (ولیستعفف الذین لا یجدون نکاحا حتی یغنیهم الله من فضله) شونلرکه
اسباب نکاحی بولمزلر زنادن عفتده ودفع شهوتده اجتهاد ایتسونلر حتی که الله تعالی انلره
رزقده وسعت ویره تزوج ایده‌جك شیء بولهلر (والذین یبتغون الکتاب مما ملکت
ایمانکم) ملك یمینکزده اولان عبید واماءدن شونلرکه سزدن مکاتبه طلب ایدرلرکه اول رجل
مملوکنه دیمسیدرکه مالدن شول دکلو شیئه‌سنی مکاتب قیلدمکه انی شو دکلو زمانده بکا ادا
ایده سن اذا ایتدیککده آزاد اولهسن عبد ایسه انی قبول ایده ❁ ایمدی قچان اول عبد تعهد
ایتدیکی مالی ادا ایده آزاد اولور واول عبد عقد کتابهدن صکره کسب ایتدیکی ماله احق
اولور وقچان اداء مالله آزاد اوله یدنده فضله قلان مال انك اولور وحال کتابتنده حاصل
اولان اولادی اکا تبعیتله آزاد اولور وقچان بدل کتابتی ادادن عاجز اوله مولاسنه جائز
اولورکه انك کتابتن فسخ ایدوب انی رقه رد ایلیه ویدنده‌کی مالی مولاسنك اولور ❁ ابن
عمر رضی الله عنهما دیرکه مکاتب عبدر مادامکه کتابتندن عهده‌سنده برشی قاله (فکاتبوهم
ان علمتم فیهم خیرا) ایمدی سز انلری مکاتب قیلك اکر انلرده امانت واداء ماله قدرت بیلور
سه‌کز ❁ بعض علماء قتنده اشبو امر ایجابیدر اویله اولسه مولی اوزره واجب اولورکه عبدینی
مکاتب ایده قچانکه انده خیر بیله اکر اول عبد کتابتی قیمتی ویا قیمتندن اکثر اوزره طلب
ایدرسه ویا قیمتندن اقل اوزره طلب ایدرسه واجب اولمز ❁ روایت اولندیکه سیرین مولاسی
انس بن مالك رضی الله عنهدن دیلدیکه کندویی مکاتب ایده انس ایسه اندن امتناع ایدوب
سیرین اندن عمر بن الخطاب رضی الله عنهیه شکایت ایتدکده حضرت عمر انی دره ایله اوروب
انی مکاتب ایتدیردی واکثر علما قتنده بو امر ندبی واستحبابیدر (وآتوهم من مال الله الذی آتاکم)
واول مکاتبلره ویرك شول مالدنکه الله تعالی انی سزه ویردی اشبو مؤمنلره امر ندبیدر ❁
دینلدیکه مؤمنلره واجب اولورکه مکاتبلره اعانت ایدهلر ویا موالی‌یه ایجاب ایدرکه مکاتبلرك

مغفرت ورحمت ایدیجیدر ❊ مذهب حنفیده ابدا شهادتی قبول اولماز شافعیده بعدالتوبة قبول اولور دیدی (والذین
ازواجهم ولم یکن لهم شهداء الا انفسهم فشهادة احدهم شهادات بالله انه لمن الصادقین) شونلرکه زوجه‌لرینه زنا عزو ایدرلر
حال بوکه انلرك شاهدلری اولمیوب انجق یالکز کندولری زوجه‌لرینه بوزنایی اسناد ایده‌یورلر
ه انلرك بریسی درت کره
باالله اول زوج زوجه‌سنه
زنا عزوندن صادقلردندر ه
دیو شهادت ایتمك لازمدر
(والخامسة ان لعنت الله
علیه ان کان من الکاذبین)
بشنجیده اول زوج الله
تعالی‌نك لعنتی نم اوزرینه
اولسون اکر بن زوجه‌می
قذفده کاذبلردن ایسم
دیو شهادت ایتمك اقتضا
ایدر ❊ وهر نوبتنده
زوجه‌سنه اشارت ایدر
بونلرله حد ساقط اولور
(ویدرأ عنها العذاب
ان تشهد اربع شهادات
بالله انه لمن الکاذبین)
ومرأه‌نك بالله زوجم بکا
قذفنده کاذبلردندر دیو
درت کره شهادت ایتمسی
اول زوجه‌دن حدی دفع
ایدر (والخامسة ان
غضب الله علیها ان کان
من الصادقین) بشنجی
کره اول مرأه الله تعالی‌نك
غضبی نم اوزرینه اولسون
اکر زوجم بکا قذفنده
صادقلردن ایسه دیو
شهادت ایدر ❊ بولعان
آیتلرینك سبب نزولنده
مفسرین عویمر زوجه‌سی
خوله حقنده وبعضیلر هلال بن امیه کندی زوجه‌سی حقنده قنغیسی ایسه بلاشاهد کندولری مشاهده ایدوب (عصارانه)
حضور نبویده حاللرینی افاده ایتملریله بو آیتلر نازل اولوب اولوجهله تحلیف ولعان اولندیلر دیمشلر (ولولا فضل الله علیکم
ورحمته وان الله تواب حکیم) اکر سزك اوزریکزه الله تعالی‌نك فضل ورحمتی اولمیدی عقوبتکزی تعجیل ایله

کتابه‌لری مالندن حط ایده‌لر ایتمزلرسه جبر اولنه‌لرکه اول شافعی مذهبیدر علی رضی الله عنه
ایدرکه ربع کتابتی حط ایدر ❊ ابن عباس ایدر اکا کتابتندن بلا تعیین برمقدار شئ حط اولور
(ولا تکرهوا فتیاتکم علی البغاء ان اردن تحصنا) وجواریکزی زنایه اکراه ایتمکز زیراکه
انلر زنادن تعفف طلب ایدرلر ❊ روایت اولندیکه عبدالله بن ابی نام منافقك معاذه ومسیکه
نام ایکی جاریه‌سی اولوب انلری زنایه اکراه ایدردی شول ضریبه ایچونکه انلردن آلوردی
اسلام کلیجك معاذه ومسیکه دیدیلرکه اشبوفعلکه بزانی ایشلرز ایکی وجهك بریندن خالی اولمز
اکر خیر ایسه خیریمزی اکثار ایتدك واکر شر ایسه وقتی ایردیکه انی ترك ایده‌وز اول
سببدن بوآیت نازل اولدی ❊ روایت اولندیکه اول ایکی جاریه‌نك بری برکون بربرد ایله
وبری بر دینار ایله کلوب دیدیلرکه اسلام کلوب زنا حرام اولدی شمدنکرو والله بز زنا ایتمزز
مولامی ایسه انك اوزره اکراه مراد ایدیجك ایکیسی پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه کلوب
شکایت ایتدکلرنده اشبو آیت نازل اولدی (لتبتغوا عرض الحیاة الدنیا) ایمدی دنیا اموالن
ایدوب انلری زنایه اکراه ایتمکز (ومن یکرههن فان الله من بعد اکراههن غفور رحیم) اول
کمسه‌که انلری زنایه اکراه ایدرسه الله تعالی انلری اکراه اولنمغله ایتدکلری اول فاحشه‌لرینی
مغفرت وظلم اولندقلری ایچون کندیلره رحمت ایدیجیدر (ولقد انزلنا الیکم آیات مبینات)
بز سزلره آیتلر انزال ایتدك که اول حلال و حرامی تبیین ایدر و حدود واحکامی تفصیل ایدر
(ومثلا من الذین خلوا من قبلکم) وسزدن اول کچنلردن بعضیلرك قصص واخبارین انزال
ایتدیککه انلرك قصه‌سی کبی عائشه رضی الله عنها قصه‌سین انزال ایتدیکه اول یوسف ومریم
قصه‌لرینه بکزر بر قصهٔ عجیبه‌در (وموعظة للمتقین) ومتقیلره موعظه انزال ایتدك (الله
نور السموات والارض) الله تعالی سموات وارض اهلنه هادیدرانك نوریله حقه اهتدا ایدرلر
وهدایتیله حیرت ضلالتدن نجاته ایررلر ویاخود اول سمواتی ملائکه ایله وارضی انبیاء
ایله منوردر ویاخود سموات وارضك اموربنی مدبردر ویاخود سمواتی شمس وقمر ونجومله
وارضی انبیاء وعلماء ومؤمنینله ونباتات واشجار ایله مزیندر ویاخود انوارك کلیسی اندندر
(مثل نوره) الله تعالی نورینك قلب مؤمنده مثلی که اول شول نوردرکه انکله اهتدا ایدر
ویاخود مؤمنه وبردیکی نورك مثلی ❊ دینلدیکه یعنی قلب مؤمنه‌ده‌کی نورك مثلی ویا قرآنك
ویا محمد علیه السلامك ویا طاعتك مثلی اشبو انواری تفصیلا نفسنه مضاف قیلدی (کمشکاة فیها
مصباح) اول جدارده شول کوه مثلیدرکه انده سراج ثابت اوله (المصباح فی زجاجة)
اول سراج قندیلده اوله (الزجاجة کأنها کوکب دری) اول قندیل ایسه کأنه ضوء
وتلألؤنده کوکب دریدرکه اول کواکب خمسهٔ عظامك یعنی زحل ومریخ ومشتری وزهره
وعطاردك بریدر (یوقد من شجرة مبارکة زیتونة) اول مصباح وزجاجه برشجرهٔ زیتونهٔ
مبارکه زیتندن یاقیلور یعنی اول شجرهٔ کثیرة المنافعدرکه اول ادام وفا کهه‌در استخراجنده

رسوای ایدردی اول الله تعالی توبه‌لری قبول ایدیجی وحدود واحکامی حکم ایدیجیدر (ان الذین جاؤا بالافك عصبة منکم لا تحسبوه شرا
لکم بل هو خیر لکم لکل امرئ منهم ما اکتسب من الاثم والذی تولی کبره منهم له عذاب عظیم) شونلرکه کذب صریح ایله ه عایشه
رضی الله تعالی عنهایه افترا ایتدیلر انلر سزدن برجماعتدرکه عبدالله بن ابی وزید بن رفاعه وحسان بن ثابت ومسطح
بن اثاثه وحمنه بنت جحش
کبی ه سز بو کذب
وافترایی کندوکزه شر
ظن ایتمیك بلکه سزکچون
خیرلودرکه اول افترا ایله
ثواب عظیم وکذبلری
ظاهر اولمغله تعظیم شان
بولدیکز وتبریهٔ ذمتکز
حقنده آیتلر نازل اولدی
ه بو خطاب پیغمبر
علیه السلامه وابوبکر
وعایشه وصفوان رضی الله
تعالی عنهمه‌در ه اول
افترا ایدنلردن هر بریچون
بدکویان وخنده کنان
وعدم منعله خاموشان
ایچون کسب ایتدکلری
کناه قدر جزالری واردر
واردر اول مفتریلردن
اولکه ه عبدالله بن ابی
وحسان ومسطح ه بو
افترایی ایجاد ایدوب
کلامك اکبر واشنعنی
سویلدیلر انلر ایچون
دنیا وآخرتده عذاب
عظیم واردر ❊ دینلدیکه
بونلره حد قذف
اورلدقدنصکره عبدالله
بن ابی مطرود ومخذول
وحسان عمری آخرینه‌دك
اعمی و مسطح مشلول
الید اولدیلر ❊ عائشه رضی الله عنهایه افترا اولندیغی قصه بووجهله منقولدرکه پیغمبر علیه السلام بعض غزالرده
عایشه رضی الله تعالی عنهایی کوتورردی نزول ایتدکلری بر محلدن برکیجه رحلته ندا اولندقده عایشه رضی الله تعالی
عنها قضاء حاجته کیتمش بولنمغله اوحالده معسکر همایونه کاورکن الی صدرینه مس ایتدکده کردنلغی قیرلمش بولدی

عصارانه احتیاج اولنمز بلکه انی هرکشی استخراج ایده بیلور ❊ حدیثده کلدیکه اول باسوره
نفع ایدر اول برشجره‌درکه اعلاسندن اسفلنه دکین بیراقلنور ❊ قال النبی علیه السلام کلوا
الزیت وادهنوا به فانه من شجرة مبارکة ❊ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر زیتی یکز وانکله
بدنکزی یاغلکزکه اول شجرهٔ مبارکه‌دن استخراج اولنوبدر (لاشرقیة ولاغربیة) اول
شرقیه دکلدرکه شمسك زوالندنصکره سنده اکا شمس اصابت ایتمیه وغربیه دخی دکلدرکه
نهارك اوائلنده اکا شمس اصابت ایتمیه بلکه اول طول نهارده اکا شمس اصابت ایدر شول
شجره کبی که قله اوزرنده اوله ویا برصحراء واسعه‌ده اوله ویاخود اول ارضك نه شرقیهٔ
معموره ونه غربیهٔ معموره‌سنده ثابته‌در بلکه وسطنده‌درکه اول شامدر انك زیتونی اجوددر
(یکاد زیتها یضیء ولو لم تمسسه نار) قریب اولورکه زیتی فرط صفاسندن ضیاء ویره اکرچه
اکا آتش ایرمدیسه‌ده (نور علی نور) نور مصباح نور زجاجه اوزرنده زیاده اولوبدر ❊
علماء اشبو تمثیلك معناسنده اختلاف ایتدیلر کعب ایدر اشبو مثل محمد صلی الله علیه وسلم
ایچوندر مشکاة انك صدریدر وزجاجه قلبیدر ومصباح انده‌که نبوتدرکه شجرهٔ نبوتدن
ایقاد اولنوبدر قریب اولورکه محمددن امری متبین اوله اکرچه نبی ایدیکنی سویلمز ایسه‌ده
❊ ابن عمر ایدر مشکاة جوف محمددر زجاجه انك قلبیدر ومصباح شول نوردرکه الله تعالی
انی انده قیلوبدر اول نه یهودی ونه نصرانیدر اول اکا ابراهیمدن ایقاد اولنوبدر بلکه انك
نوری قلب ابراهیم نوری اوزره زیاده قلنوبدر ❊ محمد بن کعب القرظی ایدر مشکاة ابراهیمدر
وزجاجه اسماعیلدر ومصباح محمددرکه اول شجرهٔ مبارکهٔ ابراهیمدن ایقاد اولنوبدر ومبارك
اولمسی اکثر انبیاء انك صلبندن کلدیکیدر نه شرقیه ونه غربیه اولمسی ابراهیم علیه السلامك
نه یهودی ونه نصرانی اولوب حنیف مسلم اولدیغیدر ❊ زیراکه یهود نمازلرنده مغربه
ونصاری مشرقه استقبال ایدرلر قریب اولورکه محمد علیه السلامك محاسنی وحی اولنمزدن
اول ناسه ظاهر اولیدی نور اوزره نور ایدیکه نبی نسلندن نبی ایدی نور ابراهیم اوزره نور
محمد ایدی ❊ ابی ابن کعب ایدر اشبو مؤمن مثلیدرکه مشکاة نفسیدر وزجاجه صدریدر
ومصباح ایسه قلبنده‌کی ایمان وقرآندر وشجرهٔ مبارکه‌دن ایقاد اولنمسی الله اخلاصیدر مثلی
شول شجرهٔ خضراء ناعمه مثلیدرکه انی اشجار التفاف ایتدیکندن اکا شمس اصابت ایتمیه‌نه
طلوعنده ونه غروبنده کذلك مؤمن احتراس اولنوبدرکه اکافتندن برشیء اصابت ایتمیه ❊
زیرا اول درت خصال حسنه بینده‌در اکا نعمت ویرلسه شکر ایدر بلا ایرسه صبر ایدر
حکمنده عدلی قولنده صدق اوزره‌در قریب اولورکه قلبی حق بیله اول اکا تبیین اولنمزدن
اول زیراکه اول حقه توفیق اولنوبدر نور اوزره نور درکه اول بش نور ایچنده تقلب ایدر
قولی نور ومخرجی نوردر ویوم قیامتده بصیری نوره‌در ❊ ابن عباس رضی الله عنهما ایدر
اشبو قلب مؤمنده الله تعالی نور وهداسنك مثلیدر تنکیم رب تعالینك قدرتیله زیت صافی اکا

انی آرارکن برمقدار مکث ایتمکله انك هود جنك خادمی عایشه رضی الله تعالی عنها هود جده ظنیله هودجی الوب
عسکرله کتدی عایشه رضی الله تعالی عنها کاوب عسکری وهودجی کتمش بولدیغنده اوتحلده توقف ایلدی عسکرك کیروسنه
مأمور صفوان بن معطل السلمی کاوب بیلمکله صدیقه‌یی دوه‌سنه ارکاب ایله کندوسی پیاده
دوه‌یی یدەرك معسکر
هایونه کتوردی بواجلدن
اتهام ایتدیلر (لولا
اذسمعتموه ظن المؤمنون
والمؤمنات بانفسهم خیراً
وقالوا هذا افك مبین)
بوافترایی ایشتدیککزده
مؤمن ومؤمنه‌لر کندو
اهل بیتلرینه خیر ظنیله
بو آشکار کذب وافترادر
دیه‌لردی (لولا جاؤا علیه
باربعة شهداء فاذلم یأتوا
بالشهداء فاولئك عندالله
هم الکاذبون) انلر نیچون
بو سوزلری اوزرینه
درت شاهد کتورمدیلر
چونکه انلر شاهد
کتورمدیلر اویله ایسه
انلر الله تعالینك حکمنده
کاذبلردر ❁ انلری حکم
باریله تکذیب ایدك (ولولا
فضل الله علیکم ورحمته
فی الدنیا والاخرة لمسکم
فی ما افضتم فیه عذاب
عظیم) اکر الله تعالینك
سزه دنیاده توبه واخرتده
مغفرت فضل ورحمتی
اولمیدی اول افترا
ایتدیککز کلام کذب
سببیله سزی عذاب عظیم
مس ایدردی (اذتلقونه
بالسنتکم وتقولون بافواهکم مالیس لکم به علم وتحسبونه هینا وهو عندالله عظیم) اول افك کلامنی بر بریکزه (دکانلرین)
لسانکزله القا ایدرسکز واغزیکزله سویلرسکز هیچ اندن علم وخبریکز یوقدر وبو سوزی سویلمك آسان وانده وبال
یوقدر ظن ایدرسکز حال بوکه اول کلام عندالله بیوك کناه وچوق عقوبتی موجبدر (ولولا اذسمعتموه قلتم ما یکون

نارمس ایتزدن اول قریب اولورکه ضیاء ویره قچان اکا نارمس ایده ضوء اوزره ضوئی
زیاده اولور کذلك مؤمنك قلبی قریب اولورکه اکا علم کلمزدن اول هدی ایله عمل ایده قچانکه
اکا علم کله هدی اوزره هدامی، ونور اوزره نوری زیاده اولور ❁ کلبی ایدر نور اوزره
نورله مراد مؤمنك ایمان وعملیدر سدی ایدرکه اول نور ایمان ونور قرآندر ❁ حسن ایدر
اشبو قرآنك مثلیدر مصباح قرآندر مصباحله استضائه اولندیغی کبی قرآنله اهتدا اولنور
وزجاجه قلب مؤمندر ومشکاة انك فم ولسانیدر وشجرهٔ مبارکه شجرهٔ وحیدر قریب
اولورکه قرآنك حجتی متضح اوله اکرچه اوقونمزسه‌ده وقرآن الله تعالیدن خلقه نوردر
وقرآنك نزولندن اول دلائل واعلامدن اقامت ایتدیکیله بیله اویله اولسه انکله نور اوزره
نورلری زیاده اولدی (یهدی الله لنوره من یشاء) الله تعالی اشبو نوره دیلدیکی کسنه‌یی هدایت
ایدر (ویضرب الله الامثال للناس) الله تعالی ناسه امثالی تبیین ایدرتاکه فهم ایدوب تصدیق
ایده‌لر زیرا که مثل مرآته بکزرکه الله تعالی هرشیئی بیلور معقول ومحسوس ظاهر وباطندن
هیچ برشیء اکا خفی اولمز اشبونده وعد ووعید واردر اول کمسه‌یه کیم انی تدبر ایلیه واکا
اکتراث ایلیور (فی بیوت) اول مصباح بعض بیوتده ایقاد اولنورکه انکله مراد مساجددر ❁
ابن عباس رضی الله عنهما ایدر مساجد یر یوزنده الله تعالینك بیوتیدر اهل سمایه ضیاء ویرر
نجوم اهل ارضه ضیاء ویرمسی کبی ابو یزید ایدر اول بیوتله مراد درت مسجددرکه هر
برینی بر پیغمبر بنا ایدوبدر بری کعبه‌درکه ابراهیم واسماعیل علیهما السلام بناء ایتدی وبیت
المقدسدرکه داود وسلیمان علیهما السلام بناء ایتدی ومسجد مدینه‌درکه پیغمبریمز صلی الله
علیه وسلم بناء ایتدی ومسجد قبادرکه تقوی اوزره تأسیس اولنمشدر انی دخی پیغمبریمز
صلی الله علیه وسلم بناء ایتدی (اذن الله ان ترفع) الله تعالی امر ایلدیکه اول بیوت تعظیم
اولنه وقاذوراتدن تبرئه ایدیله (ویذکر فیها اسمه) واول بیوتده انك اسم شریفی ذکر اولنه
اشبو عامدر هرشیئده که انك ذکرینی متضمن اوله اکرچه اول انك افعالنده مذاکره واحکامنده
مباحثه ایسه‌ده اشبونده دلالت واردرکه مساجدده ذکرالله وصلاة مستحب اوله (یسبح
له فیها بالغدو والآصال) اول بیوتده غداة وعشیده اول الله تعالی تنزیه ویا انکچون
صلاة مفروضه ادا ایدیلور (رجال لاتلهیهم تجارة ولابیع عن ذکرالله) اول بیوتده الله
تعالی‌یی شول رجال تنزیه ایدرکه انلری ذکر اللهدن تجارت رابحه وبیع اشغال ایتمز رجال
قولنده اشارت واردرکه نسایه افضل اولان صلاتی قعر بیوتلرنده ادا ایده‌لر ونسایه مسجدده
جماعت واجب اولمیه (ولا تلهیهم) آیتنده دلالت واردرکه تجارت صلاته منافی اولمیه ❁
زیرا مفهوم آیت اولدرکه انلر تعاطی ایدرلر ومع ذلك اول فعل انلری صلاتدن وحضور
جماعتدن الهاء ایتمز (واقام الصلاة) وصلاة مفروضه‌یی اوقات مستحبه‌لرنده ادادن دخی
اشغال ایتمز ❁ روایت اولندیکه ابن عمر سوقده ایدی صلاة اقامت اولنجق ناس طوروب

لنا ان نتکلم بهذا سبحانك هذا بهتان عظیم) بوسوزی ایشتدیککزده نیچون دیمدیکزکه بویله کلام سویلمك بزه لایق
دکلدر یارب سنی تنزیه ایدرز بوکلام حرم نبوی‌یه منافقلردن بهتان عظیمدر (یعظکم الله ان تعودوا لمثله ابداً ان
کنتم مؤمنین ویبین الله لکم الایات والله علیم حکیم) الله تعالی سزه وعظ ایدرکه اکر مؤمنلر ایسه‌کز
بومثللو سوزلره ابدی
عودت ایتمیه‌سز الله تعالی
جمیع احواله علیم
وتدبیرلرنده حکیمدر
(ان الذین یحبون ان
تشیع الفاحشة فی الذین
آمنوا لهم عذاب الیم
فی الدنیا والاخرة والله
یعلم وانتم لا تعلمون)
شونلرکه مؤمنلرده
بد باماق نشر اولدیغی
سورلر انلر ایچون
دنیاده حد ورسوایلق
واخرتده عذاب نار واردر
الله تعالی قلبلرده اولانی
بیلور سز انی بیلمزسکز
(ولو لا فضل الله علیکم
ورحمته وان الله رؤف
رحیم) اکر الله تعالینك
سزه فضل ورحمتی
اولمیدی دنیاده عذابکزی
تعجیل ایدردی الله تعالی
عبادنه رأفتلو ورحمتلودر
(یا ایها الذین امنوا لاتتبعوا
خطوات الشیطان ومن
یتبع خطوات الشیطان
فانه یأمر بالفحشاء والمنکر
ولو لا فضل الله علیکم
ورحمته مازکی منکم من
احد ابداً ولکن الله یزکی
من یشاء والله سمیع علیم)
ای مؤمنلر شیطانك وسوسه‌سنه تبعیتله قذف وکذب ایتمك کیمکه شیطانك آثارینه متابعت ایدرسه اول شیطان اکا
اعمال قبیحه وشرعك انکار ایتدیکی شیئله امر ایدر اکر الله تعالینك سزه فضل ورحمتی اولمیدی افعال قبیحه
سزدن ابدی تطهیر اولنمزدی ولکن الله تعالی دیلدیکنی قبول توبه ایله تطهیر ایدر الله تعالی جمله‌نك اقوالنی ایشیدر

دکانلرین برکتدیلر وسرعتله مسجده کتدیلر ❁ ابن عمر اشبو آیتی اوقیوب بویله وصفلو
قوم شاننده نازل اولوبدر دیدی (وایتاء الزکاة) وزکاتلرك وجوبی عندنده مستحقینه ادادن
دخی اشغال ایتمز ویاخود اعمال صالحه ایشلرلر (یخافون یوما تتقلب فیه القلوب والابصار)
ومع ذلك خوف ایدرلر شول کوندنکه انك اهوالندن قلوب وابصاره تقلب واضطراب
ایرر ❁ دینلدیکه یعنی قلوب دنیاده اوزرینه اولدیغی شرك وکفر حالندن تقلب ایدر
وابصاردن اغطیه کیدر ویاخود قلوب خوف ورجاء بیننده تقلب ایدر خوف ایدرکه
هلاك ایره رجا ایدرکه الله تعالی فضلندن اکا نجات ویره وابصار دخی تقلب ایدرکه قنغی
ناحیه‌دن اخذ اولنور ذات یمیندنمی یوخسه ذات شمالدنمی وکتب اعماللری قبل ایمانندنمی
ویا قبل شمائلدنمی ویریلور ویاخود قلب جوفده تقلب ایدوب حنجره‌یه ارتفاع ایدوب
نه نزول ونه خروج ایده وبصر ایسه هول وشدتدن تقلب ایدوب شاخص اوله (لیجزیهم الله
احسن ما عملوا) ذکر اولنان اعمال صالحه‌یی ایشلدیلرکه الله تعالی انلره اعمال حسنه‌لرینك
جزاسین ایلیه (ویزیدهم من فضله) وانلره اعماللریله مستحق اولمدقلری ثوابی فضلندن
زیاده ایلیه (والله یرزق من یشاء بغیر حساب) الله تعالی دیلدیکی کسنه‌یه حسابسز ویرر
اشبو زیاده‌یی تقریردر والله تعالینك کمال قدرتنه ونفاذ مشیئتنه ووسعت احسانه تنبیهدر
(والذین کفروا اعمالهم کسراب بقیعة) شونلرکه کافر اولدیلر اعماللری ارض منبسطهٔ
واسعه‌ده سراب مثلیدرکه اول برارده شدت حرده نصف نهارده ماء جاری کبی کورینور
قربنه واردقده لاشیء بولنور (یحسبه الظمآن ماء) صوسز انی کوردیکنده صو ظن ایدر
(حتی اذا جاءه لم یجده شیئا) قچانکه اول سراب موضعنه کله انی برشیء بولمز کذلك کافر
ظن ایدرکه عمل اکا نفع ایده قچانکه ملك الموت کلوب عمله محتاج اوله عملی کندویه
برشیء نفع ایدر بولمز (ووجد الله عنده) واول عملی عندنده الله تعالینك عقابن ویا زبانیه
سین بولور ویاخود انی کندویه محاسب بولور (فوفاه حسابه) اندن استعراض ویا مجازات
وجهی اوزره انك حسابن توفیه ایدر (والله سریع الحساب) الله تعالی حسابده سریعدر
انی هیچ فردك حسابی آخرك حسابندن اشغال ایتمز یوم قیامتده خلقی حساب ایدر اوادقده
جمیعن دفعهٔ واحده‌ده حساب ایدر حتی هربری ظن ایدرکه انجق کندی حساب اولنوبدر
(او کظلمات فی بحر لجی) ویاخود کافر اولنلرك اعمالی بحر عمیقده لجج بحر وامواج وسحابدن
حاصل اولمش ظلمات متراکبه کبیدر ویا انلرك اعمال حسنه‌لری سراب کبیدر واعمال
قبیحه‌لری ظلمات کبیدر ویا اول دنیاده ظلمات کبی وآخرتده سراب کبیدر (یغشاه موج
من فوقه موج من فوقه سحاب) که اول بحری موج قاپلیه اول موجك فوقندن موج آخر
وانك فوقندن سحاب قاپلیه (ظلمات بعضها فوق بعض) اشبو ظلماتکه ظلمت سحاب وظلمت
موج وظلمت بحر بری برینك فوقنده‌در ❁ دینلدیکه ظلماتله مراد اعمال کفاردر وبحر لجی قلبیدر

ونيتلريني بيلور (ولايأتل اولوا الفضل منكم والسعة ان يؤتوا اولى القربى والمساكين والمهاجرين فى سبيل الله وليعفوا وليصفحوا الاتحبون ان يغفرالله لكم والله غفور رحيم) سزدن دينده فضل ومالده وسعت صاحبلريكه ٭ مراد ابوبكر رضى الله تعالى عنهدر ٭ اقرباسنه وفقرايه وفى سبيل الله هجرت ﴿ ١٣٦ ﴾ ايدنلره انفاق واحسان ايتمامكه يمين ايتمسون بلكه انلردن صادراولان جرمى عفو وانتقامدن اغماض ايتسونلر آياسز سومز ميسكزكه الله تعالى سزى مغفرت ايدر الله تعالى مغفرت ورحمت ايديجيدر ٭ دينلديكه ابوبكر رضى الله تعالى عنهك ٭مسطح٭ تيزه‌سى اوغلى فقير ومهاجر ايدى صديق رضى الله تعالى عنه اكا نفقه احسان ايتمكده ايدى عايشه رضى الله تعالى عنهاىك حقنده افترا ايتمكله اندن انفاقى قطع ويمين ايتمشيدى پيغمبر عليه السلام بو آيت كريمه‌يى ابوبكر رضى الله تعالى عنه‌يه قرائت ايتدكده بلى مغفرت اولنمزى سوورزديو مسطحه‌يه انفاق ايدر اولوب والله هيچ نفقه‌سنى قطع ايلمم ديدى (ان الذين يرمون المحصنات الغافلات المؤمنات لعنوا فى الدنيا والاخرة ولهم عذاب عظيم) شونلركه قذف اولندقلرندن غافله محصنه عفيفه ٭مؤمنه‌لرى قذف ايدرلر انلر دنياده وآخرتده مطرود وملعونلردر وانلر ايچون عذاب عظيم واردر (يوم تشهد عليهم السنتهم (زيراكه وايديهم وارجلهم بما كانوا يعملون) قيامتده انلرك لسانلرى واللرى واياقلرى انلرك ايشلدكلرى عمللرى اوزرينه شهادت ايدرلر (يومئذ يوفيهم الله دينهم الحق ويعلمون ان الله هو الحق المبين) اولكونده الله تعالى انلره مستحق اولدقلرى جزاىى تماماً

وموج قلبنى غشى ايدن جهل وشك وحيرتدر وسحاب قلبى اوزره ختم وطبعدر ٭ ابى بن كعب اشبو آيتده ايدركافر بش ظلمتده تقلب ايدر كلامى ظلمت وعملى ظلمت ومدخلى ظلمت ومخرجى ظلمتدر ويوم قيامتده مصيرى ظلمات نارده‌در (اذا اخرج يده لم يكد يراها) قچان اول بدبنى چيقارسه شدت ظلمتدن انى كورمكه قريب اولمز (ومن لم يجعل الله له نوراً فماله من نور) اول كمسه‌كه الله تعالى اكا دين وايمان ويرميه انك دينى اولمز وياخود اولكه الله تعالى انى هدايت ايتميه انك ايمانى اولمز وهيچ كمسه انى هدايته قادر اولمز ٭ دينلديكه اشبو آيت عتبة بن ربيعه شاننده نازل اولوبدركه اهل جاهليتده دين التماس ايدوب نصارى دينى اختيار ايدوب دين عيسايى قبول يلدى ومسوح كيردى اسلام كلنجك كافر اولدى اكثرون ديديلركه اشبو جميع كفاره عامدر (الم تر ان الله يسبح له من فى السموات والارض) يا محمد بيلمدكيكه سموات وارضده‌كى مخلوقات الله تعالى‌يه تسبيح ايدر (والطير صافات) وطير دخى انى تسبيح ايدر قنادلرين هوا يوزنده بسط ايدر اولدقلرى حالده (كل قدعلم صلاته وتسبيحه) تسبيح ايدنلرك وياطيران ايدنلرك هربرى صلاة وتسبيحنى بيلور مجاهد ايدر صلاة بنو آدمك وتسبيح سائر خلقكدر ٭ دينلديكه طيورك قناد اورملرى صلاة وتسبيحلريدر وياخود معنى الله تعالى هرمصلى ومسبحك صلاة وتسبيحنى بيلور (والله عليم بمايفعلون) الله تعالى اول مخلوقاتك ايشلدكلرينى بيلور (ولله ملك السموات والارض) سموات وارضك واول ايكيسنه ايچنده‌كى ذوات وصفات وافعالك جميعى الله تعالينك ملكيدر (والى الله المصير) آخرتده مرجع اكادر (الم تر ان الله يزجى سحاباً) يا محمد بيلمدكيكه الله تعالى بولتلرى سوق ايدر (ثم يؤلف بينه) واول بولتلرك اجزاسنى ضم ايدوب برى برينه ايركورر (ثم يجعله ركاما) بعده انى برى برينك فوقنده متراكم قيلور (فترى الودق يخرج من خلاله) كوررسنكه يغمورانك ارالقلرندن چيقار (وينزل من السماء من جبال فيها من برد) وسمادن كثرتده بردن جبال دكلو ايندرر (فيصيب به من يشاء) اول بردى عبادندن ديلديكى كمسه‌يه ايركوروب هلاك ايدر زروع واموالنى هلاك ايتمى كبى (ويصرفه عن من يشاء) وديلديكى كمسه‌دن انى صرف ايدوب ضرر ايركورمز (يكاد سنا برقه يذهب بالابصار) قريب اولوركه اول سحاب برقنك ضوئى شدت نوريله ابصارى اختطاف ايده (يقلب الله الليل والنهار) الله تعالى ليل ونهارى تقليب ايدر برى برينك عقبنده كتورمكله ويابرينى آرتوروب برينى اكسلتمكله ويا احوالرينى حر و بردله تغيير ايتمكله ويابرنده ظلمت و برنده كتورمكله ويا اشبو اشيانك جميعن انده ايراد ايتمكله (ان فى ذلك لعبرة لاولى الابصار) اشبو ذكر اولنان اشياده عقول وبصائر اهلنه الله تعالينك وحدانيت وكمال قدرت واحاطهٔ علم ونفاذ مشيئت وحاجتدن تنزهنه دلالت واردر (والله خلق كل دابة من ماء) الله تعالى ير يوزنده يورر حيوانانك اكثرينى ماء مخصوصدن خلق ايتديكه اول نطفه‌در ٭ دينلديكه مراد هرحيواندركه دنياده مشاهده اولنور اويله اولسه ملائكه وجن انده داخل اولمز ٭

ادا ايدر وبيلورلركه الله تعالى كندو ذاتيله ثابت والوهيتده ظاهر وعقاب وثوابه قادردر (الخبيثات للخبيثين والخبيثون للخبيثات والطيبات للطيبين والطيبون للطيبات اولئك مبرؤن مما يقولون لهم مغفرة ورزق كريم) خبيث سوز سويلمك خبيث آدملره لايقدر و خبيث ﴿ ١٣٧ ﴾ آدملر خبيث كلامه سزادر وطيب كلام طيب آدملره شاياندر و طيب آدملره طيب سوز سويلمك ياقشور پيغمبر عليه السلام و عايشه و صفوان رضى الله تعالى عنهما اول مفتريلرك افترالرندن مبرالردر انلر ايچون مغفرت و جنتده نعمت وكرامت واردر ٭ اشبو ايت كريمه عايشه صديقه رضى الله تعالى عنهايى قذف ايدنلرى ذم وانى برائت وطهارتله وصف ايدنلرى مدحدر دنيلدى ياخود خبيث نسا خبيث رجل ايچون وطيب نسا طيب رجل ايچون ديمكدر (ياايها الذين امنوا لاتدخلوا بيوتاً غير بيوتكم حتى تستانسوا وتسلموا على اهلها ذلكم خير لكم لعلكم تذكرون) اى مؤمنلر كندو خانه‌كزدن غيرى كيمسه‌نك خانه‌سنه كيرمك تا كه اول خانه‌نك اهلندن اذن آلوب وسلام ويروب كيرمسز بو اذنله وسلامله كيرمكز سزه خيرلودر كه اهل خانه ستر عورات و دفع مكروهات ايدملر شايد بونلرى ملاحظه ايله متعظ اوله‌سز (فان لم (١٨) تجدوا فيها احداً فلاتدخلوها حتى يؤذن لكم وان قيل لكم ارجعوا فارجعوا هو ازكى لكم والله بما تعملون عليم) اول غيرينك خانه‌سنده سزه اذن ويرر كيمسه بولمزسكز تا اذن ويره‌جك كمسنه ظهورينه‌دك كيرميك اكر اذن طلبكزده كيروكيدك دينلورسه رجوع ايدوب كيروكيدك كه انده وقوف يالحاحكزدن

زيراكه بز انلرى مشاهده ايتمزز دينلديكه جميع خلقك اصلى مادندر زيراكه الله تعالى مائى خلق ايدوب انى درت شى قيلدى ريح ونار وطين ريحدن ملائكه‌يى ونار دن جنى وطيندن آدمى خلق ايتدى) (فمنهم من يمشى على بطنه) اول حيوانلرك بعضى قارنى اوزره يورر حيات وحيتان وديدان كبى (ومنهم من يمشى على رجلين) وانلرك بعضى ايسه ايكى اياق اوزره يورر بنو آدم وطيور كبى (ومنهم من يمشى على اربع) وانلرك بعضى دخى درت اياق اوزره يورر بهايم وسباع كبى درت اياقدن اكثر اوزره يوريين ذكر اولنمدى حشرات ارض كبى ٭ زيراكه صورتده درت اياق اوزره يورر كبيدر وياخود يوريديكنده اعتمادى درت اياغه‌در (يخلق الله مايشاء) الله تعالى ذكر اولنان وذكر اولنميان‌دن ديلديكن خلق ايدر صور واعضاء وهيآت وحركات وطبائع وقوى وافعالده اختلاف اوزره مع هذا عناصر متحد ايكن (ان الله على كل شئ قدير) الله تعالى هرشيئه قادردر ديلديكن ايشلر (لقد انزلنا آيات مبينات) بز آيات انزال ايتدككه انواع دلائلله حقائقى تبيين ايدر (والله يهدى من يشاء الى صراط مستقيم) الله تعالى ديلديكى كمسه‌يى آياته نظر ومعانيسى تدبرينه توفيقيله دين اسلامه هدايت ايدركه اول درك حقه وفوز جنته موصلدر (ويقولون آمنا بالله وبالرسول واطعنا ثم يتولى فريق منهم من بعد ذلك وما اولئك بالمؤمنين) منافقلر ديرلركه بز الله تعالى‌يه ورسولنه ايمان كتوروب امرلرينه اطاعت ايتدك بوقوللرندنصكره انلردن بر فريق الله تعالى‌يه ورسولنه اطاعتدن اعراض ايدر حالبوكه انلر مؤمنلر دكللردر ٭ روايت اولنديكه بشر منافقله بر رجل يهودى بيننده بر ارضده خصومت اولوب يهودى ديديكه محمده تحاكم ايدهلم منافق ايسه كعب بن الاشرفه تحاكم ايده‌لمكه محمد حيف ايدر ديدى اول سببدن بو آيت نازل اولدى (واذا دعوا الى الله ورسوله ليحكم بينهم اذا فريق منهم معرضون) قچان اول منافقلر الله تعالى‌يه ورسولنه دعوت اولنسه‌لركه رسول عليه السلام انلرك بيننده الله تعالينك حكميله حكم ايده كوررسنكه انلردن بر فريق اوزرلرينه حكم اولنمق خوفيله سكا كلمكدن اعراض ايدرلر (وان يكن لهم الحق يأتوا اليه مذعنين) اكر انلرك غير اوزره حقلرى اولسه انك حكمنه منقاد اولدقلرى حالده سرعتله كلورلر ٭ زيرا اكا وثوقلرى وار ايديكه انلر اوزره حقله حكم ايدر اولديغى كبى انلر ايچون دخى حقله حكم ايدر (أفى قلوبهم مرض ام ارتابوا) يوخسه قلبلرنده كفر وياظلمه ميلمى وار وياخود سنده تهمتمى كورديلركه سنك صدقكده شك ايتديلر (ام يخافون ان يحيف الله عليهم ورسوله) وياخود خوف ايدرلرميكه الله تعالى ورسولى انلر اوزره حكومتده ظلم ايده (بل اولئك هم الظالمون) بلكه انلر حقدن اعراض ايله نفسلرينه ظلم ايديجيلردر (انما كان قول المؤمنين اذا دعوا الى الله ورسوله ليحكم بينهم ان يقولوا سمعنا واطعنا) مؤمنلره لايق قول بو اولديكه قچان بينلرنده حكم ايچون كتاب الاهه وسنت رسوله دعوت اولندقلرنده ديه‌لركه قولكى ايشتدك وامركه اطاعت ايتدك (واولئك هم المفلحون)

رجوعکز سزك محسنات وادابکزدندر الله تعالی سزك اجازه وابرام عملکزی بیلور واکا کوره مکافات ایدر (لیس
علیکم جناح ان تدخلوا بیوتا غیر مسکونة فیها متاع لکم والله یعلم ماتبدون وماتکتمون) دائم ساکن اولنمیوب آینده
ورونده ایچون اولان باطو خانلره دخولکزده سزه کناه بوقدرکه حر وبردن ومتاعکزی وضعله

اشبو آدابی رعایت ایدنلر مرادلرینه ظفر بولنلردر اشبو آیتده دلالت واردرکه شرعه
دعوت اولنانه حضور واجب اولور امتناع حرام اوله واول دعوت اولندقده سمعنا واطعنا
دیمك مستحب اوله (ومن یطع الله ورسوله) اول کمسه‌که الله تعالی‌یه ورسولنه فرائض
وسننندن امر ایتدکلرینه اطاعت ایده (ویخشی الله ویتقه) وکندیدن صدور ایدن ذنوب
اوزره الله تعالیدن قورقه وباقی عمرنده اندن صاقنه (فاولئك هم الفائزون) ایمدی انلر نعیم
مقیمه فائزلردر (وأقسموا بالله جهد ایمانهم لئن امرتهم لیخرجن) منافقلر محمد صلی الله علیه
وسلم حکمندن امتناعلرین انکار ایدوب جهد ایمانله الله تعالی‌یه قسم ایتدیلرکه اکر سن
انلره امر ایتسیدك دیار واموالرندن چیقه‌لر مخالفت ایتمیوب اطاعت ایده‌لردی (قل
لاتقسموا) انلره دیکل‌که کذب اوزره قسم ایتمکز (طاعة معروفة) سزدن مطلوب اولان
طاعت معروفه‌در یوخسه یمین وطاعت نفاقیه دکل ویاخود نیت خالصه ایله اولان طاعت
معروفه افضل وامثلدر یمین اسالندنکه اکا فعل موافقت ایتمیه (ان الله خبیر بما تعملون) الله
تعالی سزك اعمالکزه خبیردر سرائرکز اکا خفی اولمز (قل اطیعوا الله واطیعوا الرسول)
دیکل‌که الله تعالی‌یه فرائضده ورسول اللهه سننده اطاعت ایدك (فان تولوا فانما علیه ماحمل
وعلیکم ماحملتم) اکر رسول اللهه اطاعتدن اعراض ایدرسه‌کز اکا ضرر ایتمزسز بلکه
ضرری کندیکزه ایدرسز اکا واجب اولان امر وتکلیف اولندیغی رسالتی تبلیغدر وسزه
واجب اولان ایسه انك امرینه امتثالدر (وان تطیعوه تهتدوا) اکر انك امرینه امتثال
واطاعت ایدرسکز حقه اهتداء بولورسز (وماعلی الرسول الا البلاغ المبین) رسول اوزره
واجب اولان دکل الا سزه تکلیف اولندیغکز شیئی تبلیغ موضحدر اول ایسه انی ادا ایتدی
وسزه واجب اولان امور قالدی اکر ادا ایدرسه‌کز ثوابن بولورسز اعراض ایدرسه‌کز
عقابن کوررسز (وعد الله الذین آمنوا منکم وعملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض) سزدن
ایمان کتوروب اعمال صالحه ایشلینلره الله تعالی وعد ایتدیکه انلری یر یوزنده خلفا قیله‌کیم
ملوکك ممالکلرنده‌کی تصرف کبی انلر دخی انده تصرف ایده‌لر ❊ اشبو خطاب رسول الله
صلی الله علیه وسلمه وامتنه‌در ویاخود اکا وانکله بیله اولنلره‌در (کما استخلف الذین من
قبلهم) انلردن اول بنو اسرائیلی جبابره‌دنصکره مصر وشامه استخلاف ایتدیکی کبی (ولیمکنن
لهم دینهم الذی ارتضی لهم) وانلر ایچون اختیار ایتدیکی دین اسلامی تمکین ایده شول
وجهله کیم انلر ایچون بلادی توسیع وانلره تملیك ایده ودین اسلامی سائر ادیان اوزره اظهار ایده
(ولیبدلنهم من بعد خوفهم امنا) وانلری اعدادن خوفلرندنصکره اول حالتی امنه تبدیل ایده
(یعبدوننی لایشرکون بی شیئا) امین اولدقلری حالده بکا عبادت ایده‌لر بکا برشی اشراك
ایتمیه‌لر (ومن کفر بعد ذلك فاولئك هم الفاسقون) اشبو وعددنصکره برکمسه‌که ارتداد ایده
ویا بو نعمته کفران اوله اول وصفلو کمسه‌لر فاسقلردر ❊ اشبو آیتك سبب نزولنده دینلدیکه

محفوظ اولورسکز الله
تعالی سزك بو استیذانله
آشکار مرادکزی و
مکتوم نیتکزی بیلور ❊
دینلدیکه یولده اولان
خانلره دخولده کیمدن
اذن النور دیو سؤال
اولنمغله بو آیت نازل
اولدی (قل للمؤمنین
یغضوا من ابصارهم
ویحفظوا فروجهم ذلك
ازکی لهم ان الله خبیر
بما یصنعون) مؤمنلره
سویله‌که کوزلرینی سبب
فتنه اولان نامحرمه نظردن
صرف ایتسونلر و
فرجلرینی حفظ ایتسونلر
بو صرف و حفظ انلره
نفعلودر الله تعالی کوزکزله
وجوارحکزله اولان
صنیعکزدن خبردر (وقل
للمؤمنات یغضضن من
ابصارهن و یحفظن
فروجهن ولا یبدین
زینتهن الا ماظهر منها
ولیضربن بخمرهن علی
جیوبهن ولایبدین زینتهن
الا لبعولتهن او ابائهن
اوآباء بعولتهن اوابنائهن
اوابناء بعولتهن اواخوانهن
اوبنی اخوانهن او بنی
اخواتهن اونسائهن اوماملکت ایمانهن اوالتابعین غیر اولی الاربة من الرجال اوالطفل الذین لم یظهروا (پیغمبریمز)
علی عورات النساء ولایضربن بارجلهن لیعلم مایخفین من زینتهن وتوبوا الی الله جمیعاً ایه المؤمنون لعلکم تفلحون) ونساء
مؤمنه‌لره دیکه حلال اولمیان شیدن کوزلرینی منع ایتسونلر وفرجلرینی حفظ ایتسونلر وزینتلرینی اظهار ایتمسونلر مکر

ایش وقتنده ظاهر اولور زینتلریکه انلر خاتم وسرمه والنده‌کی حنا کبیکه انلر یوزده والده اولمغله اظهاره محتاجدر وباش اورتولرینی یاقه‌لری اوزرینه چکسونلرکه صاچلری وقولاقلری آردی وکوکسی ستر اولسون ودیکر زینتلریکه خفیه‌در یوزده
والده اولندن ماعدا بیلازك وکرداناق وخلخال کیلرك موضعلرینی اظهار ایتمسونلر مکر زوجنه

پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم وحیدنصکره اصحابیله مکه‌ده اون ییل مکث ایتدی اذای کفاره
صبرله امر اولنوب صباح واخشاملرین خوفله کچوررلردی بعده مدینه‌یه هجرت ایدوب
قتاله امر اولندقلرنده صباحده واخشامده سلاحدن مفارق اولمزلردی حتی انلرك بری
دیردیکه بز ایاشول کونه ایریشورمیزکه اوزریمزدن سلاحمز قویوب امن وراحتله یورویه‌وز
اویله اولسه الله تعالی بو آیتله انلره ذکر اولنان اموری وعد ایتدیکندنصکره انجاز ایتدی
دین اسلامی اظهار ایدوب اولیاسنی اعدالری اوزره منصور قیلدی وخوفدنصکره انلری
امنه وارضده بسطه ایرکوردی اشبو آیتده خلفاء راشدینك امامتنه دلالت واردر ❊ قال
النبی علیه السلام الخلافة من بعدی ثلاثون سنة ثم تکون ملکا ❊ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم
ایدرکه بندنصکره خلافت اوتوز ییل اولوب بعده مالکه منقاب اولور اول قول شریف
مصداقنجه خلافتده ابوبکر الصدیق رضی الله عنه ایکی ییل ❊ وعمر رضی الله عنه اون ییل ❊
وعثمان رضی الله عنه اون ایکی ییل ❊ وعلی رضی الله عنه التی ییل قرار ایتمشدی (واقیموا
الصلاة واتوا الزکاة واطیعوا الرسول لعلکم ترحمون) اقامت صلاة وایتاء زکاة واطاعت
رسول ایدك‌که رحمت اولنه‌سز (لاتحسبن الذین کفروا معجزین فی الارض) یا محمد سن
کفاری ظن ایتمکل‌که برده الله تعالی‌یی انلر ادراك واهلاکدن اعجاز ایده‌لر (ومأواهم النار
ولبئس المصیر) انلرك قرارکاهی جهنمدر اول ایسه نه چرکین مکان اولور (یاایها الذین آمنوا
لیستأذنکم الذین ملکت ایمانکم والذین لم یبلغوا الحلم منکم ثلاث مرات) یا مؤمنلر ملك یمینکز
اولان عبید واماکز واحراریکزدن حد بلوغه ایرمیان صبیانکز سزدن اوچ وقتده دخوله
استئذان ایتسونلر (من قبل صلاة الفجر) صلاة فجردن اوکدینکه زیرا اول مضاجعدن
قیامکز وثیاب نومی طرحکز وثیاب یقظه‌یی لبسکز وقتیدر (وحین تضعون ثیابکم
من الظهیرة) ووقت ظهرده‌که انده قیلوله ایچون ثیابکزی وضع ایدرسز (ومن بعد صلاة
العشاء) وصلاة عشادنصکره‌ده زیرا اول لباسدن تجرد ایدوب لحافله التحاف وقتیدر (ثلاث
عورات لکم) اشبو وقتلر سزه اوچ عورتدرکه انده تستر وتحفظ مختل اولور (لیس علیکم
ولا علیهم جناح بعدهن طوافون علیکم بعضکم علی بعض) اشبو اوقات ثلاثه‌دنصکره سزه
وکرك عبید وامائکزه وصبیانکزه جناح یوقدرکه استئذانسز دخول ایده‌لرسز انلره استخدام
ایچون وارهسز وانلری قاتکزه کیردیرهسز (کذلك یبین الله لکم الآیات) الله تعالی سزه
احکام آیتلرینی بوتجلین بیان ایدر (والله علیم حکیم) الله تعالی احوالکزی بیلور سزه
تشریعنده حکمتن اجرا قیلور (واذا بلغ الاطفال منکم الحلم فلیستأذنوا کما استأذن الذین من
قبلهم) قچان احرارکزدن اطفالکز احتلامله بلوغه ایریشه جمیع اوقاتده استئذان ایتسونلر ❊
نتکم احراردن انلردن اوکدین بالغ اولنلر استئذان ایدرلردی (کذلك یبین الله لکم آیاته)
الله تعالی امر ونهیدن سزه احکامنی بونك کبی بیان ایدر (والله علیم حکیم) الله تعالی عبادینه

وبابالرینه وزوجنك باباسنه
واوغللرینه واوکی اوغللرینه
وقرداشلرینه وارکك وقز
قرداشلرینك اوغللرینه
واکرچه عمیسی ودابیسی
دخی محرملردر لکن
اوغللرینه تعریف ایدرلرده
فتنه‌یی موجب اولور دیو
ذکر اولنمامش دینلمش
ومسلمان خاتونلرینه
وزیرا کفره قاریلرینه
کوسترمکده اختلاف
علماواردر ، وجاریه‌یی
اولان مسلمه وکافره‌یه
وخاتونلره میلی اولمیوب
انجق همتی طعامه قصر
اولان ارککلره‌که شهوت
بیلمز عنین وپیر وخصی
کیبلره ونسالرك عوراتنه
مطلع اولمیان مراهق
نابالغ اطفاله ، یعنی
بوقارودن بری تعداد
اولنان کیمسه‌لره اول
زینت خفیه‌لری وضعنی
اظهار ایدر ، وزینت
خفیه‌یی بیلنمك ایچون
خلخالی ایاقلرینی یولده
کیدرکن بر برینه اورمسون
ای مؤمنلر سزدن صدور
ایدن تقصیراتدن الله
تعالی‌یه توبه ورجوع ایدك
شایدکه اول توبه ایله فتح بولوب دنیا وآخرت سعادتنه نائل اوله‌سز (وانکحوا الایامی منکم والصالحین من عبادکم
وامائکم ان یکونوا فقراء یغنهم الله من فضله والله واسع علیم) سزدن بکر وثیب رجال ونساکز زوجی اولمیانلری
نکاح ایدك وعبد وجاریه‌کزدن نکاحه صالح اولنلری دخی تزویج ایدك اکر انلر فقیر ایسه‌لر الله تعالی انلری فضلیله

غنی ایدر الله تعالی معاشه وسعت ویریجی ومستحقی بیلیجیدر (ولیستعفف الذین لایجدون نکاحاً حتی یغنیهم الله
من فضله والذین یبتغون الکتاب مما ملکت ایمانکم فکاتبوهم ان علمتم فیهم خیراً واتوهم من مال الله الذی اتیکم
ولا تکرهوا فتیاتکم علی البغاء ان اردن تحصناً لتبتغوا عرض ١٤٠ الحیوة الدنیا ومن یکرههن فان الله
من بعد اکراههن غفور
رحیم) شونلرکه اسباب
نکاح اولان مهرونفقه‌یی
بوله‌منلر انلر حرامدن
اجتناب ایله عفت ایتسونلر
تاکه الله تعالی فضلندن
انلره غنا ویروب تزوج
ایده‌جك شی بوله‌لر مالك
اولدیغکز کوله وجاریه‌دن
شونلرکه سزدن مکاتبه
استرلر انلری مکاتب
ایدك اکرانلرده امینلك
واداء مالده قدرت بیلور
سکز واول مکاتب کوله
وجاریه‌کزه الله تعالی‌نك
سزه ویردیکی مالدن
ویرك وجاریه‌لریکز
کندولرنی تحفظ مراد
ایدرکن اول فحشله تمتع
واولادینی فروختله کسب
تعیش ایچون انلری زنایه
اکراه ایتمیك کیمکه انلری
زنایه اکراه ایده‌انك وبالی
انلری اکراه ایده نکدر
الله تعالی اول جاریه‌لر
بو فحشی بویله اکراها
ایتدکدن صوکره انلری
مغفرت وظلم اولندقلری
ایچون رحمت ایدر
بو آیت کریمه‌ده مسطور
مکاتب یعنی برکیمسه کوله
وجاریه‌سنی شو مقدار بهایه قطعله مکاتب ایدرکه اولمقدار مبلغی قزانوب افندیسنه ادا ایدر و آزاد اولور (کشی‌یه)
اکثر علما بومکاتب ایتمکی وجوبی اولمیوب مستحبدر دیمشلر ❁ منقولدر سیرین افندیسی انس بن مالك رضی الله
تعالی عنهدن مکاتبلك استدی انس امتناع ایتمکله سیرین عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهایه شکایت ایتدکده انی دره

صالح اولانی بیلور هرشیئی حکمتله وجوده کتورر عبث فعلی یوقدر (والقواعد من النساء
اللاتی لایرجون نکاحا) نسادن شول عجائزکه حیض وحملدن قاعدلردر کبیرة السن
اولدقلریچون رجالی اراده ایتمزلر ❁ دینلدیکه انلر شول عجائزدرکه رجال انلری کوردکلرنده
انلردن استقذار ایدرلر اما اولکه انده بقیهٔ جمال اوله اول محل شهوتدر اشبو آیتده داخل
اولمز (فلیس علیهن جناح ان یضعن ثیابهن) انلره جناح یوقدرکه رجال عندنده بعض
ثیابلرین وضع ایده‌لر جلباب کبی وثیاب فوقنده‌کی ردا کبی وخمار فوقنده‌کی قناع کبی اما
خمارنی وضع جائز اولمز (غیر متبرجات بزینة) شول اخفاسی امر اولنان زینتی اظهار ایتمز
اولدقلری حالده وتبرج اولدرکه مرأه محاسندن اظهار ایده ایکه ستری لائق اولور (وان
یستعففن خیرلهن) وانلرك تبرج ووضع ثیابدن استعفافلری انلر ایچون خیرلودر ❁ زیراکه
تهمتدن ابعددر (والله سمیع علیم) الله تعالی اول عجائزك وضع زینه‌لری حالنده رجاله
سویلدکلرین ایشیدر ومقصودلرین بیلور (لیس علی الاعمی حرج ولاعلی الاعرج حرج
ولاعلی المریض حرج) اعمی واعرج ومریض اوزره حرج یوقدرکه افعال آتیه لذکری ایشلیه‌لر
اشبو آیتك سبب نزولنده علماء اختلاف ایتدیلر ❁ ابن عباس رضی الله عنهما ایدر وقتاکه الله
تعالی ❁ لاتأکلوا اموالکم بینکم بالباطل ❁ آیتن انزال ایتدی مسلمون مرضی وزمنی وعمیان
وعرجانله معا مواکله‌دن تحرج ایدوب دیدیلرکه طعام افضل اموالمزدر والحال الله تعالی بزی
وجه باطلله مالمزی اکلدن نهی ایتدی اعمی طعام طیب موضعن کورمز واعرج جلوسه تمکن
ایتمیوب طعام اوزره مزاحمه‌یه استطاعتی اولمز ومریض ایسه ضعیف اولدیغندن طعامدن
استیفا ایده‌مز اول سببدن بو آیت نازل اولوب دینلدیکه سزه حرج یوقدرکه اعمی واعرج
ومریضله بیله طعام ییه‌سز ❁ سعید بن جبیر رضی الله عنه ایدر عرجان وعمیان ومرضی
اصحاء ایله بیله مواکله‌دن تنزه ایدرلردی ❁ زیراکه ناس انلردن تقذر ومواکله‌لرندن کراهت
ایدرلر ❁ اعمی دردیکه احتمالدرکه کورمزلکله بن انلردن اکثر اکل ایدم واعرج دردیکه
بن مجلسده ایکی کشی یرین طوتردم اول سببدن بو آیت نازل اولدی ❁ مجاهد ایدر
اشبونلره رخصت ویرلدیکه اشبو آیتده تسمیه اولنانلرك بیوتندن اکل ایده‌لر انلردن بری
بر طعام استیو بررجله واردی اول رجلك کندیده طعام بولنمدیغنده انی اطعام ایچون
اشبو آیتده تسمیه اولنانلرك برینك بیتنه ایلتوردی اول فقیر معذور ایسه بنی غیرك بیتنه
ایلتدی دیو اول غیرك طعامنی اکلدن تحرج ایدیجك بو آیت نازل اولدی ❁ سعید بن المسیب
ایدر مسلمون غزایه کیتدکلرنده زمنالرینی تخلیف ایدوب قپولری مفتاحن انلره ویررلردی
بیوتمزدن یدیکلریکز سزه حلال اولسون دیرلردی اویله اولسه بو آیتله انلره رخصت ویرلدی
(ولاعلی انفسکم ان تأکلوا من بیوتکم) وکندیکزه دخی حرج یوقدرکه شول بیوتدن
اکل ایده‌سزکه انده ازواج وعیالکز اولور اشبونده بیوت اولاد داخل اولور ❁ زیرا

ایله ضرب ومکاتب ایتدردی ❁ وبنه بو آیت کریمه‌ده جاریه‌یی زنایه اکراهدن نهی اولنمسنك سبب نزولنده روایت
اولندیکه عبدالله بن ابی نام منافق معاذه ومسیکه نامان جاریه‌لرینی زنایه اکراهله تجارت ایدردی ظهور اسلامده
اول جاریه‌لر بربرینه دیدیلرکه اکر ١٤١ بوایشمز خیرایسه الویرر اکر شرایسه وقتی کلدی ترك ایده‌لم
دیو حضور نبوی‌یه
کلوب افاده‌لرنده منع
اولندی (ولقد انزلنا
الیکم ایات مبینات ومثلا
من الذین خلوا من قبلکم
وموعظة للمتقین) بزسزه
حلال وحرامی وحدود
واحکامی بیان ایدیجی
آیتلر کوندردك وسزدن
مقدم کچمش مثل وقصه‌لر
بیان ایتدیککه اول یوسف
ومریم قصه‌لرینه بکزر
قصهٔ عجیبه‌در ومتقیلره
بند وموعظه انزال ایتدك
(الله نور السموات
والارض مثل نوره
کمشکوة فیها مصباح
المصباح فی زجاجة الزجاجة
کانها کوکب دری یوقد
من شجرة مبارکة زیتونة
لاشرقیة ولاغربیة یکاد
زیتها یضیء ولولم تمسه
نار نور علی نور یهدی الله
لنوره من یشاء ویضرب
الله الامثال للناس والله
بکل شیء علیم) لفظ نور
اسماء حسنادن اولمغله
عینی نفسیر ایتمش وار
وصاحب کشاف سموات
وارضده اولان نورك
صاحبیدر دیمش یعنی
سمواتی ملائکهٔ مقربین وارضی انبیاء مرسلین ایله تنویر ایتمشدر دیمك اوله یاخود سموات وارض اهلی آنك نوریله
حقه اهتدا ایدرقلب مؤمنده آنك نورینك مثلی قندیلکده اولان چراغکه اول چراغ قندیلده اولوب اول قندیل مشتری
وزهره یلدزی کبی مشعشع ایکن مبارك زیتون آغاجنك زیتندن یاقیلورکه اول آغاج نه شرقی ونه غربیدر ❁ بلکه وسط

کشی‌یه ولدنك بیتی کندینك بیتی کبیدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم دیدیکه ❁ انت ومالك
لابیك ❁ سن کندك ومالك باباکك‌در ودخی دیدیکه ❁ ان اطیب مااکل الرجل من کسبه
وان ولده من کسبه ❁ کشینك اطیب ما کولی کسبندن حاصل اولاندر وکشینك ولدی
کسبندندر (اوبیوت آبائکم اوبیوت امهاتکم اوبیوت اخوانکم اوبیوت اخواتکم اوبیوت
اعمامکم اوبیوت عماتکم اوبیوت اخوالکم اوبیوت خالاتکم) ویا اباکز واجدادکز بیوتندن
ویا ام وجداتکز بیوتندن ویا اخوانکز بیوتندن ویا اخواتکز بیوتندن ویا اعمامکز بیوتندن
ویا عماتکز بیوتندن ویا اخوالکز بیوتندن ویا خالاتکز بیوتندن اکل ایده‌سز (اوماملکتم
مفاتحه) ویامفتاحلرینه مالك اولدیغکز کسه‌نك بیوتندن اکل ایده‌سز ❁ ابن عباس رضی الله
عنهما ایدرکه انکله مراد کشینك ضیعه وماشیه‌سنده وکیلی وقیمیدر ❁ ایمدی اول وکیل
وقیمنه لابأسدرکه یدلرنده وتحت تصرفلرنده‌کی ضیعه‌نك ثمارندن اکل وماشیه‌نك لبنندن
شرب ایده حمل وادخار ایتمکسزین ❁ ضحاك ایدر کشی عبید وممالیکی بیوتندن اکلی لابأس
اولور ❁ زیراکه سید عبدینك منزلنه مالك اولور (اوصدیقکم) ویاصدیقکز بیوتندن اکل
ایده‌سز صدیق اولدرکه سکا مودتنده صادق اوله ❁ ایمدی انك مالندن اکلی حسن وقتده
عدمده جائز اولور اکرچه استئذان ایتمزسه‌ده شولکه بینلرنده انبساط اوله اب ایله ابن
بینده‌کی وایکی اخ بینده‌کی انبساط کبی ❁ روایت اولندیکه حارث بن عمرو رضی الله عنه
پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایله غزایه کیدوب مالك ابن زید رضی الله عنه‌یی اهلی اوزره
تخلیف ایتدی حارث رجوع ایدیجك انی مجهود بولدی حالندن سؤال ایتدکده اول دیدیکه
اذنکسز طعامکی اکلدن تحرج ایتدم اول سببدن بو آیت نازل اولدیکه (لیس علیکم جناح
ان تأکلوا جمیعا اواشتاتا) سزه حرج یوقدرکه طعام اکلده کرك مجتمعین ویامتفرقین اولك ❁
روایت اولندیکه کنانه‌دن بنولیث بن عمرو طعاملرینی یالکز یمکدن تحرج ایدرلردی بلکه
کندیله بیله اکل ایدر بر ضیفه منتظر اولوردی حتی انلرك بری طعامی اوکنده صباحدن
رواحه دکین ییه‌مز قالوردی ❁ ابن عباس رضی الله عنهما ایدر قچان بر غنی بر فقیر قریب
ویاصدیقن زیارت ایدوب اول فقیر انی طعامه چاغرسه اول غنی اکا دردیکه والله بن غنی
سن فقیر ایکن سنکله بیله طعام اکل ایتمم اول سببدن بو آیت نازل اولدی ❁ عکرمه ایدر انصاردن
برقوم قچان کندیلره ضیف نزول ایتسه اول ضیفله‌سز اکلدن تحرج ایدرلردی اول سببدن
بو آیت نازل اولوب دیلدکلری کیفیت اوزره اکله رخصت ویرلدیلر (فاذا دخلتم بیوتا
فسلموا علی انفسکم) قچان اشبو بیوتدن بربیوته داخل اوله‌کز انك اهلنه سلام ویرلکه
انلر دین وقرابتده سزدن‌در (تحیة من عندالله مبارکة طیبة) حق تعالیدن سزه تحیت
اولدیغی حالده که انکله زیادهٔ خیر وثواب رجا ایدرسز ومستمعك نفسنی تطییب ایدرسز
قتاده ایدر قچان بیتکه داخل اوله‌سن اهلکه سلام ویرکه انلر سلام ویردکلریکك سلامه

عالم صحراى واسعۀ معمورەدەدر شايد شام اوله « اول آغاجك زيتنه آتش طوقنمقسزين كمال صفوتندن يقيندركه چراغ
آسا ضيا ويره بونك ضياسى وچراغك نورى وقنديلك لطافتى نور على نوردر الله تعالى نورى معرفتيله ديلديكنى راه
حقه هدايت ايدر الله تعالى ناس ايچون احساس اولنەجق مثللر ﴿١٤٢﴾ ضرب ايدركه هدايتى حس ايدەلر
الله تعالى معقول ومحسوس
ظاهر وباطندن هرشيئى
عليمدر * بو آيت كريمەدە
مفسرين رحمهم اللهك
غايت طويل وعميق تفسير
و بيانلرى اولوب بو
مختصرك تحملى اولمديغندن
حسب الطاقه بومقدارجه
وضع قلم اولندى (فى بيوت
اذن الله ان ترفع ويذكر فيها
اسمه يسبح له فيها بالغدو
والاصال) خانەلردە يعنى
مسجدلردە كه الله تعالى
آنلرك قدرينى ترفيعله تعظيم
اولنمق اذن وامر ايلدى
وآنلردە آنك اسمى ياد
اولنور وآنلردە صباح
واخشام الله تعالى يه تسبيح
ونماز فروضه ادا اولنور
* دينلديكه بونلر درت
خانه دركه امر الهيله
پيغمبران بنا ايلمشلردر
برى « كعبۀ معظمه » كه
[illegible] خليل ومدد اسماعيل
عليه السلامله تمام اولدى
وبرى « بيت المقدس » كه
داود عليه السلام خلافتنده
مباشرت وسليمان عليه
السلام يديله تمام اولدى
و « مسجد مدينه » و
« مسجد قبا » پيغمبرمز
عليه السلام اشارتيله اولدى وجميع مساجد دخى دينلمشدر (رجال لاتلهيهم تجارة ولابيع عن ذكر الله واقام (عليه)
الصلوة وايتاء الزكوة يخافون يوماً تتقلب فيه القلوب والابصار) آدملر واردركه آنلرى تجارت رابحه واخذ واعطا
ذكر اللهدن ونمازدن واداء زكاتدن منع واشتغال ايتمز مع هذا قلبلرك وكوزلرك اهوال يوم قيامتده تقلب واضطرابندن

احقيدر وقچان بريته داخل اولسك كه اندە كمسنه اولميه * السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين *
ديكل كه ملائكه ردسلام ايدر * قال النبى عليه السلام لانس رضى الله عنه متى لقيت احدا
من امتى فسلم عليه يطل عمرك واذا دخلت بيتك فسلم عليهم يكثر خير بيتك وصل صلاة الضحى
فانها صلاة الاوابين * پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم انس رضى الله عنهه ديديكه امتمدن بركمسه يه
ملاقى اولديغكدە اكا سلام ويركل كه عمرك طويل اوله وبيتكه دخول ايتديككدە اندە اولان
اهل وقيالكه سلام ويركل كه بيتكك خيرى كثير اوله وضحى نمازنى قيلغل كه اول صلاة
اوابيندر * ابن عباس رضى الله عنهما اشبو آيتك تفسيرندە ايدر بيوتدن مراد مساجددر *
ايمدى مسجدە كيرديككدە * السلام علينا وعلا عباد الله الصالحين * ديكل (كذلك يبين الله
لكم الآيات لعلكم تعقلون) الله تعالى اشبو بيان كبى سزە امر ونهيدە آياتى تبيين ايدر تا كه
فهم ايدوب موجبيله عمل ايدەسز (انما المؤمنون الذين آمنوا بالله ورسوله) ايمانده كامل
انلردر كه الله تعالى يه ورسولنه صميم قلبله ايمان كتوره لر (واذا كانوا معه على امر جامع
لم يذهبوا حتى يستأذنوه) قچانكه انلر رسول الله ايله برامر جامع اوزرە اولسەلر جمعه واعياد
وحرب ومشاوره كبى تا اندن استئذان ايتمينجه قتندن كتمزلر * مفسرون ايدر قچان رسول الله
عليه السلام جمعه كوننده منبره صعود ايتسه وبركمسه برحاجت ايچون مسجددن چيقمق ديلسه
پيغمبرمز عليه السلامك قارشوسنه واروب طورردى اولدخى انى استئذان ايچون طورديغى
بيلوب ديلديكنه اذن ويررردى * ايمدى هرامركه مسلمون امامله بيله انك اوزرە اجتماع
ايدەلر انلردن هيچ برينك اكا مخالفتى ويا اندن رجوعى جائز اولمز الا انك اذنيله قچان
بريكز كه امامدن استئذان ايدە امام ديلرسه اكا اذن ويرر ديلرسه اذن ويرمز (ان الذين
يستأذنونك اولئك الذين يؤمنون بالله ورسوله) انلركه سندن استئذان ايدەلر ايمدى انلر
الله تعالى ورسولنه ايمانلرنده كامللردر (فاذا استأذنوك لبعض شأنهم فأذن لمن شئت منهم)
قچان بعض مهاملريچون سندن استئذان ايدەلر انلردن سن ديلديككه اذن وير (واستغفر لهم الله)
واندنصكره انلر ايچون الله تعاليدن مغفرت طلب ايت * زيرا كه استئذان اكرچه عذر ايچون
ايسەدە ينه قصوردر * زيرا امر دنيايى امر دين اوزرە تقديمدر (ان الله غفور رحيم)
الله تعالى عبادنك فرطاتى مغفرت ايدر وانلره تيسير ايله رحمت ايدر (لاتجعلوا دعاء الرسول
بينكم كدعاء بعضكم بعضا) رسول الله عليه السلامك دعاسندن حذر ايدك انى اسخاط ايتمكز *
زيرا انك دعاسى برى بريكزه اولان دعا كبى ظن ايتمكز زيرا انك دعاسى مستجابدر وياخود
سز انى اسميله چاغرمكز برى برلريكزى چاغرديغكز كبى يا محمد يا ابن عبد الله ديمكز بلكه
توقير وتواضع وخفض صوتله يا رسول الله يا نبى الله ديو تعظيم وتفخيم ايلكز (قد يعلم الله الذين
يتسللون منكم لواذا) الله تعالى بيلور سزدن انلريكه برى برلريكزه كيزلنەرك چيقوب كيدر
وياخود اذن ويرلنه تابع كبى انكله بيله چيقوب كيدر دينلديكه خندق حفرنده منافقلر پيغمبرمز

خوف ايدرلر (ليجزيهم الله احسن ماعملوا ويزيدهم من فضله والله يرزق من يشاء بغير حساب) آنلر اول اعمال صالحه كه
خوفده اولدقلرى سببيله الله تعالى آنلره اعمال حسنه لرينك جزاسنى ويره واعماللريله مستحق اولدقلرى ثوابى فضلندن
زيادە ايليه الله تعالى ديلديكى كيمسه يه رزق ﴿١٤٣﴾ واجرى حسابسز احسان ايدر (والذين كفروا اعمالهم
كسراب بقيعة يحسبه
الظمأن ماءً حتى اذا جاءه
لم يجده شيئاً ووجد الله
عنده فوفيه حسابه والله
سريع الحساب) شول كافر
اولنلرك عمللرى ياز كوننده
اووەلردە كول كبى كورينن
سراب كيدركه صوسز
كيمسەلر آنى كوروب
صو ظن ايدرلر آكا يقين
كلدكدە برشى بولمز كافرلر
دخى عمللرى آنلره نفع
ايدر ظن ايدرلر آنلره
موت كلدكدە اوعمللك
برينه الله تعالى نك عقابنى
بولوركه آنك حساب
وجزاسنى تماما ادا ايدر
الله تعالى حسابده سريعدر
(او كظلمات فى بحر لجى
يغشيه موج من فوقه موج
من فوقه سحاب ظلمات
بعضها فوق بعض اذا
اخرج يده لم يكد يريها ومن
لم يجعل الله له نوراً فماله من
نور) ياخود آنلرك
اعماللرى دريالك انكتنده
حاصل اولمش ظلمات
كيدركه برموجى برموج
قاپليه وآنلرك اوزرينه
بلوتلرك ظلماتى كلوب
برى برى اوزرينه تراكم
ايدەكه كندو الينى چيقارسه يقين اولمز الينى كورميه كيمسه كه الله تعالى دين وايمان نورى ويرميه انكچون نور ايمان اولمز
(الم تر ان الله يسبح له من فى السموات والارض والطير صافات كل قد علم صلاته وتسبيحه والله عليم بما يفعلون) كورمديمى
بيلمديميكه سموات‌دە وارضده اولنلر وصف صف اوچان قوشلر الله تعالى يه تسبيح ايدرلر تسبيح وطيران ايدنلرك كليسى

عليه السلامدن اذنسز مختفين اولدقلرى حالده چيقوب كيدرلردى وياانلره مسجدده مقام
واستماع خطبه ثقيل اولوب بعض صحابه يه التيا ذايله خفية مسجددن چيقارلردى (فليحذر الذين
يخالفون عن امره ان تصيبهم فتنة او يصيبهم عذاب اليم) ايمدى انك امرى مقتضاسنى تركله
امرينه مخالفت ايدنلر وانلرك كنديكى سمتك خلافنه كيدنلر حذر ايتسونلركه انلره دنياده
محنت ويا آخرتده عذاب اليم ايريشور * اشبو دليلدركه امر وجوب ايچون اوله زيرا مقتضاى امرى
ترك ايكى عذابك برينى مقتضى اولمسى اكا دلالت ايدر واندن حذرله امر انك حسنه دلالت ايدركه
اول مقتضى كه قيامله مشروطدر اول ايسه وجوبى مستلزمدر (الا ان لله مافى السموات
والارض) آكاه اولك كه سموات وارضده اولان اشيا جميعى الله تعالينك ملك وعبيديدر
(قد يعلم ما انتم عليه) مخالفت وموافقت ونفاق و اخلاصدن نه حال اوزره اولديغكزى
بيلور (ويوم يرجعون اليه) ومنافقلرك جزاء ايچون اكا رجوعلرى كوننى دخى بيلور
(فينبئهم بما عملوا) اويله اولسه سوء اعمالدن ايشلدكلرينى انلره بيلديرر (والله بكل شئ
عليم) الله تعالى هرشيئى بيلور اكا هيچ برشئ خفى اولمز * قال النبى عليه السلام لاتنزلوا
النساء الغرف ولاتعلموهن الكتابة وعلموهن الغزل وسورة النور * پيغمبرمز صلى الله
عليه وسلم ايدر نساكزى غرفەلره چيقارمكز وانلره كتابت اوكرتمكز بلكه انلره ايپلك
اكرمكى اوكردك وسورۀ نورى اوكردك

سورة الفرقان وهى احدى وثمانون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(تبارك الذى نزل الفرقان على عبده) كثير الخير اولدى وصفات وافعالنده هرشيئدن عالى
اولدى اول الله تعالى كه حق وباطل بيننى فرق ايدر قرآنى عبدى محمد صلى الله تعالى عليه
وسلمه تنزيل ايتدى (ليكون للعالمين نذيرا) تاكه اول عبد ويا قرآن جن وانسه منذر
اوله (الذى له ملك السموات والارض) كه سموات وارضك خزائنى اكا مختصدر
(ولم يتخذ ولدا) اول ولد اتخاذ ايتمديكه ملكنه وارث اوله زيرا كه اول حى لايموتدر
(ولم يكن له شريك فى الملك) وملكنده اكا شريك اولمديكه اكا نزاع ايده (وخلق كل شئ)
ووجدانى لايق اولور هرشيئى اول احداث ايتدى (فقدره تقديرا) بعده انى تسويه
وتهيئه ايتدى اكا صالح اولور شئ ايچون انده خلل وتفاوت يوقدر وياخود هرشئ ايچون
اجل ورزق تقدير ايلدى مقادير دخى خلق اولنديغى منوال اوزره جارى اولدى وياخود
انى تهيئه ايتدى اندن اراده ايتديكى خصائص وافعال ايچون * سزكم انسانى ادراك وفهم

صلات وتسبيحلرنى بيلورلرالله تعالى آنلرك فعللرنى بيلور (ولله ملك السموات والأرض والى الله المصير) آسمان وزمينك
پادشاهى الله تعالى در وجملەنك رجوعى آكادر (الم تر ان الله يزجى سحاباً ثم يؤلف بينه ثم يجعله ركاماً فترى الودق يخرج
من خلاله وينزل من السماء من جبال فيها من برد فيصيب به من يشاء ﴿١٤٤﴾ ويصرفه عن من يشاء يكاد سنا برقه
يذهب بالابصار) آيا
كورمزميسنكه الله تعالى
بلوتلرى بلوك بلوك سوق
ايدر صكره بينلرينى تأليف
وضم ايدر صكره آنلرى
بربرى اوزرينه ييغر
كوررسنكه يغمور آنك
ارالقلرندن چيقار و
كوكدن طلو طاغلرندن
طلولرى ايندير ر وانى
ديلديكى اكين وباغ وسائره
اصابت ايتديروب هلاك
ايدر وديلديكندن صرفله
حفظ ايدر يقين اولوركه
آنك برقلك شدت ضياسى
كوزلرك نورينى كيدەرە
(يقلب الله الليل والنهار
ان فى ذلك لعبرة لاولى
الابصار) الله تعالى ليل
ونهارى كيدوب كلمك
ارتوب اكسلمك نور
ظلمت حر وبرد حاللريله
چويرر بوذكر اولنان
احوالده بصيرت
صاحبلرينه وحدانيت
بارى يه دلالت و عبرت
واردر (والله خلق كل
دابة من ماء فمنهم من يمشى
على بطنه ومنهم من يمشى
على رجلين ومنهم من
يمشى على اربع يخلق الله
مايشاء ان الله على كل شئ قدير) عناصرك اصلى صو اولمغله قدرت الهيله اندن عناصر ثلثه تكون ايتمشدر بناء (بيدى)
عليه الله تعالى صودن هر حيواناتى خلق ايلدى انلردن بعضيسى قارنى اوزره بعضيسى ايكى اياقله بعضيسى درت اياقله يورر
عناصر متحد ايكن الله تعالى صورت وهيئت و حركتلرى مختلف ديلديكى صورتله حيوانات خلق ايدر الله تعالى هر شيئه

ونظر وتدبير وصنائع متنوعەيى استنباط واعمال مختلفەيى مزاوله ايچون تهيئه ايتدى
(واتخذوا من دونه آلهة) مشركون اصنامى الله تعاليدن غيرى آلهه اتخاذ ايتديلر (لايخلقون
شيئا) كه انلر برشيئى خلقه قادر اولمزلر (وهم يخلقون) بلكه كنديلر خلق اولنورلركه
عبدەلرى انلرى طاشدن وسائر اشيادن دوزرلر وتصوير ايدرلر (ولا يملكون لانفسهم
ضرا ولانفعا) وكنديلريچون دفع ضره ويا جلب نفعه مالك اولمزلر (ولايملكون موتا
ولاحياة ولانشورا) واماته واحيايه وبعدالموت بعثه دخى مالك اولمزلر ❁ زيرا كه
عاجزلردر اويله اولسه عبادت اولنمغه نيجه لايق اولورلر (وقال الذين كفروا ان هذا الا
افك افتراه) كافرلر ديديلركه اشبو قرآن دكل الا كذبدركه انى محمد اختلاق ايتدى
(واعانه عليه قوم آخرون) وانى اختلاقه اكا قوم آخرون اعانت ايتدى يعنى يهودكه اكا
امم سابقه اخبارنى القا ايدرلر وياخود جبر ويسار وعداسكه قصەسى سورهٔ نحلده
❁ انما يعلمه بشر ❁ آيتنده كچدى (فقد جاؤا ظلما وزورا) ايمدى انلر ظلم وزور ايله
كلديلر شول حيثيتله كه كلام معجزى يهوددن متلقف افك مختلقدر ديديلر واندن برينه
انى نسبتله زور ايتديلر (وقالوا اساطير الاولين اكتتبها) ودخى مشركون ديديلركه اول
قرآن متقدمينك سطر ايتديكيدر انى كاتب محمده يازدى ويا محمد انى يازدردى (فهى تملى
عليه بكرة واصيلا) اول اكا صباحده واخشامده دائما اوقنوركه اول انى حفظ ايده ❁
زيرا اول اكا قادر دكلدركه كتابدن ازبرليه ويا انى كتب ايليه (قل انزله الذى يعلم السر
فى السموات والارض) ديكل كه اول قرآنى انزال ايتدى اول الله تعالى كه سموات
وارضدەكى سرى بيلور كه اول سزى فصاحتيله اعجاز ايتدى ودخى مغيبات مستقبلەواشياء
مكنونەدن اخبارى متضمن اولديكه انى عالم الاسراردن غيرى احد بيلمز اويله اولسه
سز انى نيجه اساطير اولين ديه بيلورسز (انه كان غفورا رحيما) اول الله تعالى غفور
ورحيم اولدى اول اجلدن اول قولكز اوزره مستحق اولديغكز عقوبتى تعجيل ايتمز
(وقالوا مالهذا الرسول يأكل الطعام ويمشى فى الاسواق) وديديلركه اشبو رسالت زعمن
ايدن كشى يه نولديكه بزم كبى طعام ير ومعاش طلبيچون بزم كبى اشبو اسواقده يورر اكر
دعواسى صحيح اولسه حالى بزم حالمزه مخالف اولوردى والحال بوحالتك اول كافرلردن
صدورى نظرلرى محسوسات اوزره قصورلرى ايچوندر بيلمزلركه رسوللرك سائر ناسدن
امتيازى امور جسمانيه ايله دكلدر بلكه احوال نفسانيه ايلەدر نتكم ❁ قل انما انا بشر مثلكم ❁
قول شريفى اكا اشارت ايدر (لولا انزل اليه ملك فيكون معه نذيرا) نوليدى اكا برملك
انزال اولنسەكه انكله بيله نذير اوله اول ملكك تصديقيله انك صدق بيلنه (اويلقى
اليه كنز) ويا اكا بركنز القا اولنسەكه انى حوائجنه انفاق ايدوب تحصيل معاشدن
استغنا ايديدى (اوتكون له جنة يأكل منها) ويا انك بربستانى اولوب انك حاصلندن

قادردر (لقد انزلنا ايات مبينات والله يهدى من يشاء الى صراط مستقيم) بز حقيقتى بيان ايدر آيتلر كوندردك الله تعالى
ديلديكنى صراط مستقيمه هدايت ايدر (ويقولون امنا بالله وبالرسول واطعنا ثم يتولى فريق منهم من بعد ذلك وما اولئك
بالمؤمنين) منافقلر ديرلركه بز الله تعالى يه ﴿١٤٥﴾ ورسولنه ايمان ايتدك صكره انلردن برفرقەسى بو اقرارلرندن
رجوع ايدرلر انلر
مؤمنلردن دكلدر ❁
روايت اولنديكه بشر
منافقله بر يهودينك بيننده
خصومت واقع اولوب
يهودى محكمهٔ نبويه يه
كيدەلم ديدى بشر منافق
كعب بن اشرفه مرافعه
اولەلم ديمكله بو آيت
كريمە نازل اولدى (واذا
دعوا الى الله ورسوله
ليحكم بينهم اذا فريق
منهم معرضون) فجان
بينلرندە حكم ايتمك ايچون
اول منافقلر الله تعالى يه
ورسولنه دعوت اولنسەلر
انلردن برفرقه اعراض
ايدرلر (وان يكن لهم الحق
يأتوا اليه مذعنين) اكر
انلر دعوالرنده حق
اولدقلرينى جزم ايتسەلر
پيغمبر عليه السلام حق
اوزره حكم ايتديكنى
بيلدكلرندن سرعتله اكا
كاورلر (افى قلوبهم مرض
ام ارتابوا ام يخافون ان
يحيف الله عليهم ورسوله
بل اولئك هم الظالمون)
ايا انلرك قلبلرنده كفر
و ظلم مرضيمى واردر
ياخود بر تهمت مشاهده
سيله پيغمبرده شكلرمى واردر ياخود انلره (١٩) الله تعالى ورسولى حيف وغدر ايدر ديو قورقارلرمى اويله دكل بلكه
انلر نفسلرينه ظلم ايديجيلردر (انما كان قول المؤمنين اذا دعوا الى الله ورسوله ليحكم بينهم ان يقولوا سمعنا واطعنا
واولئك هم المفلحون) مؤمنلر وقت مخاصمەلرنده بينلرنده حكم اولنمق ايچون كتاب الهه و پيغمبره دعوت اولندقلرنده

يسيدى (وقال الظالمون ان تتبعون الا رجلا مسحورا) اول كفر وشركله نفسلرينه
ظلم ايدنلر برى برلرينه ديديلركه اكر سز بورجله اتباع ايدرسەكز رجل مسحوره اتباع
ايدرسز (انظر كيف ضربوا لك الامثال) يا محمد نظر ايتكه انلر سنك شاننده نيجه اقوال شاذەيى
ايراد واحوال نادرەيى اختراع ايدرلر (فضلوا) انلر خواص نبى معرفتنه موصل طريقدن
آزديلر (فلايستطيعون سبيلا) ايمدى انلر ضلالتدن چيقوب هدايته ايركورر يوله كيرمكه
مجال بولمزلر (تبارك الذى ان شاء جعل لك خيرا من ذلك جنات تجرى من تحتها الانهار ويجعل
لك قصورا) عالى اولدى اول الله جل شانه كه ديلسه دنياده سنكيچون انلرك ديديكلرندن
خيرلو بستانلر قيلورديكه اشجارى التندن نهرلر جارى اوليدى وسنكيچون بيوت مشيده
قيليدى لكن انى آخرته تأخير ايلديكه زيرا اول خير وابقادر ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر
ربم جل شانه بكا عرض ايتديكه بطحاء مكەيى بنيچون التون ايده ديدمكه يارب انى ايستمزم
بلكه ايستديكم بودركه بركون طوق وبركون آچ اولم آچ اولديغمده سكا تضرع ايدم طوق
اولديغمده سكا حمد وشكر ايدم (بل كذبوا بالساعة) بلكه انلر قيامت اولمسنى تكذيب ايتديلر
نظرلرين حطام دنيايه قصر ايدوب كرامتى مال كثرتنده ظن ايتديلر اول اجلدن فقركه
طعن ايدوب نبوتكى تكذيب ايتديلر (واعتدنا لمن كذب بالساعة سعيرا) قيامتى تكذيب
ايدنه بز نار شديده اعداد ايتدك (اذا رأتهم من مكان بعيد سمعوا لها تغيظا وزفيرا) فجانكه
نار انلرى ايراق يردن كوره اندن غليان غضب وصوت حمار كبى صوت ايشيدەلر يعنى
غليانى صوت مغتاظه وزفيرى صوت جوفه بكزەيه (واذا القوا منها مكانا ضيقا مقرنين
دعوا هنالك ثبورا) فجان انلر اول ناردن مكان ضيقه القا اولنەلر اللرى بيونلرينه تيمورلنمش
وياخود شياطينله برزنجيره قوشلمش اولدقلرى حالده ويل وثبورله اول حينده كنديلره
اغلاشوب فرياد ايدەلر (لاتدعوا اليوم ثبورا واحدا وادعوا ثبورا كثيرا) انلره دينلەكه
اشبو كونده ثبور واحدله اكتفا ايتمكز بلكه ثبور كثير ايستكز ❁ زيرا كه عذابكز بر نيجه
نوع اوزرەدر هر نوع ايسه شدتندن ثبور اقتضا ايدر وياخود هر دائم عذابلرى متجدد
اولور هر كرەده ثبورلر دخى متجدد اولور (قل أذلك خير ام جنة الخلد التى وعد المتقون)
يا محمد كفاره ديكل كه اشبو ذكر اولنان نارك صفت واهليمى خيرلودر يوخسه شول جنت
خلدميكه متقيلره وعد اولندى (كانت لهم جزاء ومصيرا) كه اول انلره ثواب ومقر اولدى
(لهم فيها مايشاؤن خالدين) انلر اول جنتده دائمين اولدقلرى حالده انلر ايچون هر ديلدكلرى
شئ اولور (كان على ربك وعدا مسئولا) ربك جل شانەنك فضلى مقتضاسنجه مؤمنلر
ايچون مطلوب وعد اولديكه انكله مراد سورهٔ آل عمران آخرنده مذكور مؤمنلرك ❁ ربنا
وآتنا ماوعدتنا على رسلك ❁ اشبو دنياده طلب ايتدكلريدر وياخود سورهٔ حم المؤمن
اولنده مذكور ملائكەنك مؤمنلر ايچون ❁ ربنا وادخلهم جنات عدن التى وعدتهم ❁ ديو

کلاملری انجق ایشتدك وامرینه اطاعت ایتدك دیمك اولدی انلر فلاح بولیجیلردر (ومن یطع الله ورسوله ویخش الله
ویتقه فاؤلئك هم الفائزون) کیمکه الله تعالی ورسولك امر ایتدیکی فرائض وسننه اطاعت ایده وایشلدیکی کناهلر ایچون
الله تعالانك عذابندن قورقه ودائما اندن صاقنه انلر نجات بولیجیلردر ١٤٦ (واقسموا بالله جهد ایمانهم لئن
امرتهم لیخرجن قل
لاتقسموا طاعة معروفة
ان الله خبیر بما تعملون)
منافقلر جهدایله یمین
وقسم ایدرلرکه اکر سن
دیارومالارکزدن چیقك
دیو امر ایدرسك فی الحقیقه
چیقه‌لر سن دیکه یمین
ایتمیك سزدن مطلوب
اولان خلوص وصدقله
اطاعتدر یوخسه نفاقانه
خلاف یمین دکلدر الله
تعالی سزك اعمالکزه
خبیردر درونکزده
اولان نفاقی بیلور (قل
اطیعوا الله واطیعوا
الرسول فان تولوا فانما
علیه ماحمل وعلیکم
ماحملتم وان تطیعوه تهتدوا
وما علی الرسول الا البلاغ
المبین) دیکه الله تعالی
ورسولنه طوع وصفوتله
اطاعت ایدك اکر
اطاعتدن یوز چویررسکز
پیغمبره ضرر
ایتمزسکزکه اکا تحمل
اولنان انجق تبلیغ
رسالتدر وسزه تحمیل
اولنان اطاعت وانقياددر
اکر اکا اطاعت ایدرسکز
هدایت بولورسکز
رسول اوزره واجب اولان انجق آشکاره تبلیغ ودعوتدر (وعد الله الذین امنوا منکم وعملوا الصالحات (کندیده‌کی)
لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم ولیمکنن لهم دینهم الذی ارتضی لهم ولیبدلنهم من بعد خوفهم امناً یعبدوننی
لایشرکون بی شیئاً ومن کفر بعد ذلك فاؤلئك هم الفاسقون) سزدن ایمان کتوروب عمل صالح ایشلینلری الله تعالی عرب

طلب ایتدکلریدر (ویوم یحشرهم ومایعبدون من دون الله فیقول ءانتم اضللتم عبادی هؤلاء
ام هم ضلوا السبیل) یوم قیامتده بز اول مشرکاری والله تعالیدن غیری معبودلرینی جمع
ایده‌رز اول کرك انبیاء وملائکه ویا اصنامدر واول معبودلره دیرزکه بنم اشبو عبادمی
سزمی آزدردیکز یوخسه کندیلرمی طریق حقدن آزدیلر نظر صحیحی اخلال ومرشد
نصیحدن اعراض ایچون (قالوا سبحانك) انلر کندیلره دینلاندن تعجب طریقی اوزره
الله تعالی‌یی تنزیه ایده‌لر کندیلر برشیئه قادر اولمیوب بلکه انك تسبیح وتوحیدیله مؤمنلر
ایدکلرین اشعار ایده‌لر ودیه‌لرکه (ماکان ینبغی لنا ان نتخذ من دونك من اولیاء) بزه لایق
اولمدیکه سندن غیری هیچ فردی تولی ایده‌وز عصمتلری ویا عدم قدرتلری ایچون (ولکن
(ولکن متعتهم وآباءهم حتی نسوا الذکر وکانوا قوما بورا) لکن یاربنا سن انلری وآباءلرینی
انواع نعمله تمتیع ایتدیککدن شهوانه استغراق ایدوب ذکرکدن وآلائکی تذکردن وآیاتی
تدبردن غافل اولدیلر وقضاکده قوم هالکین اولدیلر (فقد کذبوکم بما تقولون) اندن
الله تعالی اول عبده‌یه دیه‌کیم ایشته معبودلریکز سزی انلری آلهه دیدیککزده تکذیب
ایتدیلر (فما تستطیعون صرفا ولا نصرا) اول معبودلریکز سزدن نه عذاب دفعنه
ونه سزه عونه قادر اولورلر (ومن یظلم منکم نذقه عذابا کبیرا) سزدن اول کمسه‌که
محمد ویا قرآنی تکذیب ایده بز اکا نار عذابن اذاقه ایدرز (وما ارسلنا قبلك من المرسلین
الا انهم لیأکلون الطعام ویمشون فی الاسواق) یا محمد سندن اول ارسال ایتدیکمز رسوللر
طعام یرلر واسواقده یوررلردی (وجعلنا بعضکم لبعض فتنة) وبعضکزی بعضکزه فتنه
قیلدق ☼ ایمدی غنی فقیره وصحیح مریضه وشریف وضیعه بلیه‌درکه اول دون حالاودرکه
نیچون بن دخی اول بندن فوق حالاو کبی اولمدم ☼ ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایدر یعنی
بعضکزی بعضکزه بلاء قیلدقکه انلردن ایشتدیککزه صبر ایدوب هدایه اتباع ایده‌سز دینلدیکه
اشبو قصه شریفك وضیعله ابتلاسی شاننده نازل اولوبدرکه شریف اسلامه کلمك مراد
ایتدیکنده وضیعی کندیدن اول اسلامه کلمش کوریجك بن اندنصکره اسلامه کلورسم اسلامده
انك بنم اوزریمه فضل سبقی اولور دیو اسلامه کلمز کفری اوزره قالور ☼ دینلدیکه اشبو
فقراء مؤمنینك مستهزئین قریشله ابتلالری شاننده نازل اولوبدرکه اول مستهزئین دیرلردیکه
نظر ایدك محمده اتباع ایدنلره کیم بزم موالیمز واراذلمزدندر اویله اولسه الله تعالی اول مؤمنلره
دیدیکه (أتصبرون) اشبو حالته صبر ایدرمیسز (وکان ربك بصیرا) ربك جل شانه بصیر
اولدی صبر ایدنه وکرك جزع ایدنه هربرینه عملنه کوره جزا ایدر ☼ قال النبی علیه الصلاة
والسلام اذا نظر احدکم الی من فضل علیه فی المال والجسم فلینظر الی من دونه فی المال
والجسم ☼ پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر قچان بریکز مال وجسمده کندی اوزره
تفضیل اولنمش کمسنه‌یه نظر ایتدکده مال وجسمده کندیدن دونه دخی نظر ایتسونکه

وعجم وسائر کفارك یرلرنده خلیفه ایتمکه وعد ایتدی مقدم بنی اسرائیلی جبابره دنصکره مصر وشامه خلف ایتدیکی کبی
تاکه راضی اولدیغی دین اسلامی انلر ایچون قوتله متمکن ایده وانلرك حاللرینی اعدادن خوفدنصکره امنه تبدیل ایده
اولدقلری حالده بکا عبادت ایدوب برشیئ اشراك ایتمیه‌لر بووعددنصکره ارتداد ایده یاخود نعمته کفران اوله ١٤٧
اول کیمسه‌لر فاسقلردر ☼
بو آیت کریمه‌نك سبب
نزولنده دینلدی‌که
پیغمبرمز علیه السلام
وحیدنصکره اصحابیله
مکه‌ده اون ییل مکثنده
کفارك اذاسنه صبر ایله
امر اولندی وقتلری
خوفله کچوب بعده
مدینه‌یه هجرتلرنده قتالله
امر اولوب دائما سلاح
چیقارمزلردی بعضا
دیرلردیکه آیا سلاحمزی
چیقاروب امن وراحتده
اولدیغمز کونی کوررمیز
الله تعالی بو آیتله وعد
بیوریلان اموری اجرا
ودین اسلامی اظهار
واعدالری اوزره منصور
ایدوب خوفدنصکره امنه
وارض بسطه نائل اولدی
(واقیموا الصلاة واتوا
الزکوة واطیعوا الرسول
لعلکم ترحمون) نمازه
اقامت ایدك وزکات
واجبه‌یی ویرك وپیغمبر
علیه السلامك امرینه
اطاعت ایدك شاید که
رحمت بولمش اوله‌سز
(لاتحسبن الذین کفروا
معجزین فی الارض
ومأواهم النار ولبئس المصیر) یا محمد ظن ایتمه‌که کافرلر الله تعالی‌یی یرده انلره عذاب ایتمکدن عاجز ایده‌لر انلرك یرلری جهنم
آتشیدر اول نه قبیح مکاندر (یا ایها الذین آمنوا لیستأذنکم الذین ملکت ایمانکم والذین لم یبلغوا الحلم منکم ثلث مرات من قبل
صلوة الفجر وحین تضعون ثیابکم من الظهیرة ومن بعد صلوة العشاء ثلث عورات لکم لیس علیکم ولا علیهم جناح بعدهن

کندیده‌کی نعمته اهانت ایتمیه (وقال الذین لایرجون لقاءنا لولا انزل علینا الملائکة او نری
ربنا) لقامزی خیرله اولمسن تأمل ایتمینلر یعنه کفرلری ایچون ویالقامزی شرله اولمسندن خوف
ایتمینلر دیدیلرکه نولیدی بزه ملائکه انزال اولنوب بزه محمدك صدقنی خبر ویریدیلر ویا بزه
رسل اولیدیلر ویاخود ربمزی کوریدك که بزه محمدی تصدیقله ویا اکا اتباعله امر ایدیدی
(لقد استکبروا فی انفسهم وعتوا عتوا کبیرا) اشبو مقاله ایله نفسلرنده تعظم ایتدیلر وظلمده
تجاوز ایدوب اقصای مراتبنه ایردیلر شول حیثیتله که معجزات قاهره‌یی کوررلر ایکن
اعراض ایتدیلر (یوم یرون الملائکة لابشری یومئذ للمجرمین) ذکر ایت شول کونیکه
انده موت ویا عذاب ملائکه‌سن کوره‌لر اندن بشارت مؤمنلره مختص اولوب کافرلره
بشارت اولمز یعنی قوم قیامتده ملائکه مؤمنلره جنتله تبشیر ایدوب کافرلره سزه بشارت
یوقدر دیرلر (ویقولون حجرا محجورا) وملائکه دیه‌لرکه حرام محروم اولدیکه لا اله الا الله
دینلرك غیری جنته کیرمیه (وقدمنا الی ماعملوا من عمل فجعلناه هباء منثورا) وکفارك
کفرلری حالده ایشلدکلری قرای ضیف وصلهٔ رحم واغاثهٔ ملهوف کبی مکارمه بز عمد
ایدوب ابطال ایدرز (اصحاب الجنة یومئذ خیر مستقرا واحسن مقیلا) اصحاب جنت
جنتده استقرارلری کونده مستقر جهتندن خیرلولردر که انده تجالس وتحادث ایدرلر
واحسن مقیلده‌درلرکه اول ازواجله استراحه وتمتع ایچون انده قرار ایدیلور یعنی یوم
قیامتده اهل جنتك محشرده وقوفلری اول نهاردن قیلوله وقتنه دکین دکلو زمان اولور
حتی که هربری جنتده مسکنلرینه ایریشوب قرار قیلورلر ☼ روایت اولندیکه یوم قیامت
مؤمنلره برمرتبه قصیر اولورکه ایکندیدن غروب شمسه دکین دکلو زمان اولور (ویوم
تشقق السماء بالغمام) واول کونده سماء منشق اولوب اندن غمام چیقارکه اول برغیم رقیق
ابیضدرکه سموات سبعك فوقنده‌در انده ملائکه اولورکه اللرنده صحایف اعمال عبادی
طوتوب نزول ایدرلرکه (ونزل الملائکة تنزیلا) قولیله مراد اولدر (الملك یومئذ الحق
للرحمن) اول کونده ملك حق تعالینك اولوب منازعی اولمز ویاخود یوم قیامتده الله
تعالیدن غیری قضا ایدر ملك اولمز (وکان یوما علی الکافرین عسیرا) ویوم قیامت کافرلره
یوم عسیر اولور اشبو خطاب دلالت ایدرکه اول مؤمنلره یوم عسیر اولمیه حدیثده کلدیکه
یوم قیامت مؤمنلره بر صلاة مکتوبه اداسندن اخف اولور (ویوم یعض الظالم علی یدیه) ذکر
ایت شول کونیکه ظالم فرط حسرتندن ایکی اللرینی حتی که ایکی مرفقلرینه ایره‌بعده بتوب بومنوال
اوزره اولدیجه اول انی یه الی ماشاء الله بونوع اوزره عذابی ممتد اوله دینلدیکه عقبة بن ابی معیط
پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایله چوق مجالسه ایدردی برکون اول پیغمبریمز علیه السلامی ضیافتنه
چاغردی پیغمبریمز علیه السلام اکا اوروب ایکی شهادت کلمه‌سن سویلمینجه طعامکدن یمزم دیدی
عقبه دخی انی سویلیوب پیغمبریمز علیه السلام انك طعامندن ییدی مکر ابی بن خلف

طوافون عليكم بعضكم على بعض كذلك يبين الله لكم الايات والله عليم حكيم) اى مؤمنلر كوله كز وجاريه كز وسزدن بالغ
اولميان حرصبيانكز اوج وقتده يانكزه كيرمكه اذن استه سونلر برى صباح نمازندن اولكه ياتاقدن قالقوب لباس كيه جككز
وقتدر برى ظهر وقتنده كه اويقوده بولنوب شايد ثيابسز بولنه سز ۱۴۸ برى دخى ياتسودن صكره كه اباسدن
تجرد وقتكزدر بو اوج
وقتده عورانكزى ستر
مختل اولور بو اوج
وقتدنصكره كوله
وجاريه كز و صبيانكز
يانكزه كيروب بعضكز
بعضكزه خدمت ايتمكده
وبال يوقدر الله تعالى
احكام آيتلرينى سزه بويله
بيان ايدر الله تعالى مصالح
عباده عليم ومراسم آدابى
رعايتده حكيمدر (واذا
بلغ الاطفال منكم الحلم
فليستأذنوا كما استأذن
الذين من قبلهم كذلك
يبين الله لكم آياته والله
عليم حكيم) سزدن حر
اولنلر بالغ اولدقده سائر
كيمسه لر مقدم اذن
استدكارى كبى انلر دخى
هر وقت اذنله كيرسونلر
بو حكم بيان اولنديغى كبى
الله تعالى سزكچون
آيتلرينى بيان ايدر الله
تعالى جميع احوالكزه
عليم ووضع شريعتده
حكيمدر (والقواعد
من النساء اللاتى لا يرجون
نكاحا فليس عليهن جناح
ان يضعن ثيابهن غير
متبرجات بزينة وان
يستعففن خير لهن والله سميع عليم) نسالردن شونلر كه حيض وحملدن اختياره نكاحه اميد يوق وجالدن (عبدك)
بقيه قالمامش عجوز اولوب اوطورمش انلر ايچون نماز اورتوسندن ماعدا ياشمق وچار كبى شيلرى براقمقده وبال يوقدر
بو شرطله كه كنديه نظام وزينت ويروب اندامنى رجاله اظهار ايتميه انلرك كندولره زياده زينت ويرميوب عفت ايتملرى

عقبه نك صديقى ايدى عقبه يه ديديكه نيچون بويله بيلمزلك ايتدك عقبه ديديكه اول بيتمه
كلوب طعامم اكلمدن اباء ايتدى بندخى استحيا ايتديكمدن اكا موافقتله شهادتين كلمه سين
سويلدم ابى ايتدى سندن راضى اولمزم مكركه واروب قفاسن چكنيه و يوزينه توكوره سن
عقبه دخى نعم ديوب پيغمبريمز عليه السلامى دار الندوه ده ساجد بولدى ديديكن ايتدى
پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم اكا ديديكه مكه دن طشره ده سنى بولميم الا سيفله باشكى كسم
اويله اولسه يوم بدرده عقبه اسير ايديلوب پيغمبريمز عليه السلام على رضى الله عنهه امر
ايدوب حتى كه انى اول قتل ايتدى واحد غزاسنده پيغمبريمز عليه السلام ابىّ يى كندى
اليله قتل ايتدى ضحاك ايدر عقبه پيغمبر عليه السلامك يوزينه توكوريجك توكركى ينه
عقبه نك يوزينه دوندب اندن ايكى يناغى ياقدى اول ياننك اثرى اندن كتميوب اولنجه يه
دكين قالدى * ايمدى اشبو آيتله مراد عقبه در كه يوم قيامتده اكا ايريشه جك حسرت
وندامتى حكايت بيورديلر (يقول ياليتنى اتخذت مع الرسول سبيلا) ديه كه نوليدى دنياده
محمده اتباع ايدوب انكله بيله هدايه سبيل اتخاذ ايديدم (ياويلتى ليتنى لم اتخذ فلانا خليلا)
ويل بكا كه نوليدى فلانى يعنى ابىّ بن خلفى صديق اتخاذ ايتميديدم (لقد اضلنى عن الذكر
بعد اذ جاءنى) اول بنى ذكر اللهدن و يا قرآندن و يا موعظهٔ رسول و يا كلمهٔ شهادتدن اضلال ايلدى
اول بكا كلوب اكا تمكين ايتدكدنصكره (وكان الشيطان للانسان خذولا) خليل مضل و يا ابليس
انسانله موالات ايدوب حتى انى هلاكه ايردريجك انى ترك ايدوب نفع ايتمدى اشبو آيتك
حكمى عامدر هر ايكى محبت ايدیشنلره كه معصية الله اوزره اجتماع ايدرلر * قال النبى عليه
السلام مثل الجليس الصالح والسوء كحامل المسك ونافخ الكير فحامل المسك اما ان يحذيك
واما ان تبتاع منه واما ان تجد منه ريحا طيبة ونافخ الكير اما ان يحرق ثيابك واما ان
تجد منها خبيثة * پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر جليس صالحك مثلى حامل مسك
مثليدر كه اول سكا يا مسكندن ويرر و يا سن اندن صاتون آلورسن و يا ريح طيبه بولورسن
وجليس سوءك مثلى نافخ كير مثليدر كه اول ياثيابكى احراق ايدر و يا اندن ريح خبيثه
بولورسن * قال النبى عليه السلام لا تصاحب الا مؤمنا ولا يأكل طعامك الا التقى * پيغمبريمز
عليه السلام ايدر مؤمندن غيريه مصاحب اولمغل وطعامكى تقيدن غيرى يمسون * وقال النبى
عليه السلام المرء على دين خليله فلينظر احدكم من يخالل * پيغمبريمز عليه السلام ايدر كشى
خليلنك دينى اوزره در * ايمدى كشى كنديلك و يا ديلديكى كمسنه نك حال باطنه سن بيلمك
مراد ايدرسه خليل ايدنديكى كمسنه نك حالنه نظر ايتسون (وقال الرسول يارب ان قومى
اتخذوا هذا القرآن مهجورا) محمد عليه السلام اول كونده ديه كه و يا اول دنياده شكايت
ايدوب ديه كه يارب قومم قريش اشبو قرآنى ترك ونامى اندن صد ايتديلر * قال النبى
عليه السلام من تعلم القرآن وعلق مصحفه ولم يتعاهده ولم ينظر فيه جاء يوم القيامة يقول يارب

انلر ايچون خيرلودر الله تعالى انلرك اركان حقنده سويلدكارينى ايشيدر ومقصودلرينى بيلور (ليس على الاعمى حرج
ولا على الاعرج حرج ولا على المريض حرج ولا على انفسكم ان تأكلوا من بيوتكم او بيوت آبائكم او بيوت امهاتكم او بيوت
اخوانكم او بيوت اخواتكم او بيوت اعمامكم ۱۴۹ او بيوت عماتكم او بيوت اخوالكم او بيوت خالاتكم او ماملكتم
مفاتحه او صديقكم ليس
عليكم جناح ان تأكلوا جميعا
او اشتاتا فاذا دخلتم بيوتا
فسلموا على انفسكم
تحية من عند الله مباركة
طيبة كذلك يبين الله لكم
الآيات لعلكم تعقلون)
اعمايه وتوباله وخسته يه
وكنديكزه خانه كزده
طعام يمكده كناه يوقدر
ياخود باباكزك نه سنده
يا اناكزك بابا... اشكزك
يا قز قرندشكزك
يا عموجه كزك يا خاله كزك يا
دايكزك يا تيزكزك خانه لرنده
دخى طعام يمكده كناه
ووكيلى وخزينه دارى
اولديغكز ... وجهله
سزدن امينى ... ب مالى
تحت تصرفكزده اولديغى
كمسنه نك ورضاكزده
اولان كوله كزك خانه سنده
دخى طعام اكلنده وبال
يوقدر و يا بابا اوغل وقرداش
كبى اولديغكز صديق
و حقيق دوستكزك
خانه سنده دخى طعام
يمكده باس يوقدر وسز
ايچون جمعيتله و يا بشقه بشقه
طعام ايتمكده وبال يوقدر
قچان سزلر بو خانه لردن برينه ياخود مسجدلره دخولكزده آنك اهلنه سلام ويردك كه انلر اقرباكز ودين قرداشلريكزدر
اويله سلام كه انكله سزه خير وثواب وبركت واول خانه اهلنى تطييب وارد در الله تعالى سزه بونلر كبى آيتلرينى بيان ايدر كه
شايد تعقل ايدوب موجبنجه عمل ايده سز * بو آيت كريمه ده اولاد قيدى اونديغى كشينك مالى كندو كسبى اولديغى كبى

عبدك هذا اتخذنى مهجورا اقض بينى وبينه * پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر بر كمسنه كه
قرآنى تعلم ايتدكدنصكره مصحفى تعليق ايده يوخسه انى اوقويوب ايچنه نظر ايتميه يوم قيامتده
قرآن اكا خصومت ايدوب ديه كه يارب اشبو عبدك بنى مهجور ايتدى بنمله انك بينى قضاء
ايت و ياخود معنى انلر انى هذيان وقول سيئى منزلتنده قيلديلر انى شعر و يا سحر زعم ايتديلر
الله تعالى رسولنى تسليه ايدوب ديديكه (وكذلك جعلنا لكل نبى عدوا من المجرمين) يا محمد
قومك مشركلرندن سكا اعدا قيلديغمز كبى هر نبى يه دخى قومنك مشركلرندن عدو قيلدق
انلر ايسه بنم امرمه صبر ايتديلردى سن دخى انلر كبى امرمه صبر ايلكل (وكفى بربك هاديا
ونصيرا) ربك جل شانه انلرى قهر طريقنه سكا هادى وانلر اوزره قاهر يتر (وقال الذين
كفروا لولا نزل عليه القرآن جملة واحدة) كافرلر ديديلر كه نوليدى اشبو قرآن كتب
ثلاثه كبى دفعهٔ واحده ده انزال اولنيدى (كذلك) بز آنى مفرق انزال ايتدك (لنثبت به
فؤادك) تا كه انى تفريقله فهم وحفظه قلبكى قوى ايده وز زيرا محمد صلى الله تعالى عليه وسلمك
حالى موسى وداود وعيسانك حالنه مخالف ايدى شول حيثيتدنكه انلر كتابت وقراءت
ايدرلردى ومحمد عليه السلام ايسه امى اولوب كتابت وقراءت ايتمزدى اكر اول اكا جمله
القا اولنسه حفظى اكا آسان اولمزدى عبادتندن بزى صرف ايده (لولا ان صبرنا عليها)
اكر بزانلك اوزرينه ثابت اولمسه وآلهه مز عبادتن استمساك ايتمسه ايدك (وسوف يعلمون
حين يرون العذاب من اضل سبيلا) انلر يوم قيامتده اوزرلرينه عذاب نزولن كوردكلرنده
سبيل جهتندن قنى فريق اضل ايديكنى بيلورلر مؤمنلرمى يوخسه انلرمى اشبونده وعيد
ودلالات واردر كه انلر اهمال اولنمزلر اكرچه امهال اولنورسه ده (أرأيت من اتخذ الهه
هواه) خبر وير اول كمسه يى كه هواسنى معبود ايدينه اكا اطاعت ايدوب دينن انك اوزره
بناء ايده حجتى ايشتميه دليله نظر ايتميه * روايت اولنديكه مشركلرك برى بر حجره عبادت
ايدردى قچان اندن احسن بر حجر آخر كورسه اولكى حجرى براغوب اول صكره كى حجره
عبادت ايتمكه باشلرى * ابن عباس ايدر يعنى كوررميسز شول كمسه يى كه الله تعالينك عبادتن
ترك واكا مخالفت ايده و بر حجرى معبود ايدينوب اكا عبادت ايتمكه كيده بنم عندمده
انك حالى نيجه اولور (أفأنت تكون عليه وكيلا) يوخسه سن انى شركدن ومعاصيدن منع ايدر
حفيظمى اولورسن * ايمدى سن اويله دكلسن بلكه سكا واجب اولان انجق انذاردر غيرى
دكل (ام تحسب ان اكثرهم يسمعون او يعقلون) يوخسه ظن ايدرميسنكه انلرك اكثرى
سنك قولكى فهم ايچون استماع ايدر و يا حجج واعلامدن كوردكلرين تعقل ايدر اوله لر (ان
هم الا كالانعام) انلر دكل الا انعام كبيدرلر شول حيثيتدنكه آيات ايشتمكله نفعلنمزلر ومشاهده
ايتدكلرى دلائل ومعجزاتى تدبر ايتمزلر (بل هم اضل سبيلا) بلكه انلر سبيل جهتندن
انعامدن اضلدرلر * زيرا كه انعام كنديلرين تعهد ايدن كمسه يه انقياد ايدر وكنديلره احسان

اولاد دخی کندو کبی اولمغله خانه‌سی کندو خانه‌سی کبیدر ❁ بو آیت کریمه‌نك سبب نزولنده علما اختلاف ایتمشلردر
انلردن مشهور ومتفق اولان تسطیر اولندیکه صحابه‌دن صحیح الوجود بعضیلری بومذکور مریضلرله طعام ایتمزلردی
یاخود بوم‌یعضلر بزدن نفرت ایدرلر دیو ارباب صحتله طعام ایتمکدن احتراز ایدرلردی بناءً علیه آیتك
بالاسی بونلرك حقنده
اوله ❁ بعض صحابه سفره
کتدکلرنده خانه‌لرینك
انبارو ذخائرینی برکیمسه‌یه
تفویض ایتمشیدی سفردن
رجوعنده اول امین نصب
ایتدیکی کیمسه اول
ذخیره‌دن اکل ایتمیوب
مضطر الحال اولدیغنی
فهم ایدوب سؤالنده
اذنسز طعامکی اکلدن
حذر ایتدم دیمکله
« او ما ملکتم مفاتحه »
کلام شریفی انك شاننده
اوله ❁ کنانه‌دن بنی لیث
بن عمرو وانصاردن
بعضیلری مسافرسز
طعام یمزلردی حتی
کیجه‌ك نانه‌دك طعام
اوکلرنده بکلرلردی « لیس
علیکم جناح ان تأکلوا
جمیعا او اشتاتا » کلام
شریفی انلرك شاننده اوله
دینلمشدر (انما المؤمنون
الذین امنوا بالله ورسوله
واذا کانوا معه علی امر
جامع لم یذهبوا حتی یستأذنوه
ان الذین یستأذنونك
اولئك الذین یؤمنون
بالله ورسوله فاذا استأ
ذنوك لبعض شأنهم
فاذن لمن شئت منهم واستغفر لهم الله ان الله غفور رحیم) ایحق مؤمنلر انلردرکه خلوص قلبله الله تعالی‌یه ورسولنه (نفسنده)
ایمان ایده‌لر تحان انلر برامر ایچون رسول الله‌ه جمع اولسه‌لر جمعه و عید و جهاد و مشاوره کبی تا اندن اذن المینجه یانندن کیتمزلر
بو حالله سندن اذن استیان کمسنه‌لر الله تعالی‌یه ورسولنه صدقله ایمان ایدنلردندر بو مؤمن مخلصلر بعض مهم ایشلر ایچون

ایدنی اساءت ایدندن تمیز ایدر وضعلوبی استر وضررلیدن اجتناب ایدر اما که کفره ربلرینه
انقیاد ایتمزلر والك احسانی شیطانك اساءتندن تمیز ایتمزلر واعظم منافع اولان ثوابی طلب
ایتمزلر واشد مضار اولان عقابدن صاقنمزلر وانعام اکرچه حقی اعتقاد وخیری اکتساب
ایتمزدر لکن باطلی اعتقاد وشری اکتساب دخی ایتمزدر اما که کفره الك خلافی اوزره‌در
وانعامك جهالتی هیچ احده ضرر ایتمزدر اما که کفره‌نك جهالتی فتن ظهورینه وناسی
طریق حقدن صده مؤدی اولور وانعام کمال طلبنه تمکنی اولمدیغیچون انده نه تقصیر ونه ذم
تصور اولنور اما که کفره مقصرلردر تقصیرلری اوزره اعظم عقابه مستحقلردر (ألم تر الی
ربك کیف مد الظل) ربك جل شانه‌نك صنعنه نظر ایتمزمیسنکه طلوع فجرله طلوع شمس
بیننده ظلی نیجه مد و بسط ایتدیکه اول اطیب احوالدر زیرا ظلمت خالصه طبعی تنفیر و نظری
سد ایدر وشعاع شمس ایسه هوایی قزدیرر وبصره ضعف ایرکورر اول اجلدن جنت ظل
ممدودله وصف اولندی (ولو شاء لجعله ساکنا) اکر الله تعالی دیلسه انی دائم وثابت قیلور
شمسله کتمز قالور ایدردی (ثم جعلنا الشمس علیه دلیلا) بعده شمسی اول ظله دلیل قیلدق
زیرا اکر شمس اولمسه ظل بیلنمزدی ونور اولمسه ظلمت بیلنمزدی ❁ زیرا که اشیاء
اضدادیله بیلنور (ثم قبضناه الینا قبضا یسیرا) بعده اول ظلك موقعنه شمسی ایقاع ایدوب
آز آز شمسك ارتفاعی حسبنجه انی ازاله ایده‌رز تا که انکله مصالح کون منتظم اوله ومنافع
خلقدن امور لایحصی حصول بوله ❁ دینلدیکه حق جل وعلا وقتاکه سمایی نیرسز بناء والك
آلتنده ارضی بسط ایتدی انك اوزره سمانك ظلنی القاء ایلدی اکر الله تعالی دیلسه انی
اول حال اوزره ثابت ایدردی بعده شمسی انك اوزره تسلیط ایدوب ظلك اوکا تبعیتن
دلیل قیلدی دلیل مدلولك تبعیتن دیلمسی کبی اول ظل شمسك حرکتیله متفاوت وتحولیله
متحول اولور بعده اول ظلی شیئا فشیئا غایت نقصانه ایرنجه قبض یسیر ایتدی ❁ دینلدیکه
اکر اول دفعةً واحده قبض اولنسه ناسك اکثر منافعی معطل اولوردی ❁ ایمدی
قبض یسیرده منافع لایحصی واردر (وهو الذی جعل لکم اللیل لباسا) اول الله تعالی سزه
کیجه‌یی ستر قیلدیکه انکله استتار ایدرسز یعنی انك ظلمتی هرشیئی غشی ایدر شول لباس
کبی کیم لابسنی غشی وستر ایدر (والنوم سباتا) واویخویی ابدانکزه راحت وعملکز
انقطاعنه وقت قیلدی ویاخود انی موت قیلدی (وجعل النهار نشورا) وکوندزی وقت
انتشار قیلدیکه ناس انده معاشیچون منتشر اولورلر ویاخود بعث اموات کبی انی نومدن بعث
ایتدی ❁ اشبونده اشارت واردرکه نوم ویقظه موت ونشوره نمونه اوله لقمان علیه السلامدن
مرویدر دیدیکه ای اوغل اویوب اویاندیغك کبی اولور ودیلورسن (وهو الذی ارسل الریاح
بشرا بین یدی رحمته) اول الله تعالی ریاح مطری اوکجه ارسال ایتدیکه اول سحابی نشر
ایدر (وانزلنا من السماء ماء طهورا) وبز سمادن ماء طهور انزال ایتدك ❁ طهور اولدرکه

سندن اذن طلب ایتدکلرنده انلردن کیمه ایسترسك اذن ویروسندن اذن آلمشلر ایکن دخی سن انلر ایچون الله تعالی‌دن مغفرت
طلب ایله زیرا اذن طلبلری عذر ضمننده دخی اولورسه امر دنیایی امر دینه تقدیم واردر الله عظیم الشان قوللرینك تقصیراتی
مغفرت وتکلیف خفیفلرنده رحمت ایدیجیدر (لا تجعلوا دعاء الرسول بینکم کدعاء بعضکم بعضا قد یعلم الله
الذین یتسللون منکم لواذا
فلیحذر الذین یخالفون عن
امره ان تصیبهم فتنة او
یصیبهم عذاب الیم)رسول
اللهك دعاسنی بینکزده
بعضکز بعضکزده ایتدیـ
یککز دعا کبی ظن ایتمیك که
انك دعاسی مستجاب و
مقبولدر یاخود انك دعوتی
سزك بینکزده بربریکزی
دعوتکزده اعراض
ومسامحه اولور انك دعوتی
واجب قیلاندر یاخود انی
بربریکزی یا فلان نداسیله
چاغر دیغکز کبی چاغرمیك
بلکه یا رسول الله یا نبی الله
دیو تعظیمله دعوت ایدك
سزدن بعضکز بربریکزه
کیزلنه‌رك واذن آلنلره
تبعیتله بر بر سراجیقوب
کتدیککزی الله تعالی بیلور
انك امرینه مخالفت ایدنلر
حذر ایتسونلرکه انلره
دنیاده خسارت ومحنت
واخرتده عذاب الیم اصابت
ایدر ❁ « قولدرکه خندق
حفرنده وبعض خطبه
استماعنده منافقلر خفیة
بر بر چیقوب کیدر-
لردی (الا ان لله ما فی
السموات والارض قد
یعلم ما انتم علیه ویوم یرجعون الیه فینبئهم بما عملوا والله بکل شیءٍ علیم) آکاه اولك که سموات وارضده اولان اشیا جمیعی الله
تعالی‌نك ملکی ومخلوقیدر سزك موافقت ومخالفت وطاعت ومعصیتده اولدیغکزی ومنافقلرك انك طرفنه رجوعی کونی
بیلور انلرك سوء عمللرینی بیلوب انلره انلره خبر ویرر وجزالرینی ایدر الله تعالی هرشیئی بیلور اکا هیچ برشی کیزلو اولمز

نفسنده طاهر وغیری مطهر اوله ❁ قال النبی علیه السلام فی البحر هو الطهور ماؤه الحل
میتته ❁ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم بحر حقنده دیدیکه انك ماءی طهوردر میته‌سی حلالدر
وآیتده‌کی طهورله مراد مطهردر ❁ زیرا که اول انسانی حدث ونجاستدن تطهیر ایدر ❁
ائمهٔ حنیفه دیدیلرکه طهورله مراد طاهردر ❁ پس بو اجلدن مائعات طاهره ایله نجاسات
ازاله‌سنی تجویز ایتدیلر اول خل وماء ورد وریق وامثالیدر اکر انکله نجاسات ازاله‌سی
جائز اولسه حدث ازاله‌سی دخی جائز اولوردی وبعضیلر دیدیلرکه طهور اولدرکه اندن
تطهیر متکرر اوله که اول مالك قولیدر حتی برکره توضی ایدیلن ماء ایله وضوئی تجویز ایتدیلر
واکر مائه برشیء واقع اولوب طعم ویالون ویاریحی تغییر ایتسه اکر اول واقع مائك اندن
صیانتی ممکن دکل شیء ایسه طین وتراب واوراق اشجار کبی انکله طهارت جائز اولور نتکیم
طول مکثله متغیر اولسه واکر مائك اندن صیانتی ممکن شیء اولوب اکا مخالطه اولسه خل
وزعفران وامثالی کبی انکله طهوریتی زائل اولوب انکله وضوئی جائز اولمز واکر احد
اوصافی متغیر اولمزسه نظر اولنور اکر اکا واقع شیء طاهر ایسه طهوریتی زائل اولمیوب
انکله طهارت جائز اولور کرکسه اول ماء قلیل ویا کثیر اولسون واکا واقع شیء نجس ایسه
نظر اولنور اکر ماء ایکی قله‌دن اقل ایسه اول ماء نجس اولور ویا ایکی قله دکلو ویا اندن
اکثر ایسه اول طاهر اولوب انکله وضوء جائز اولور وایکی قله‌نك وزنی بشیوز رطلدر
شول دلیلله کیم پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم فلاتده‌کی مادن سؤال اولندقده که اکا سباع
ووحوش ورود ایده دیدیکه ❁ اذا کان الماء قلتین لیس یحمل الخبث ❁ چنانکه مائك مقداری
ایکی قله اوله اول ماء خبثی قبول ایتمزکه اول شافعی واحمد واسحاق واهل حدیثدن بر
جماعتك قولیدر دیدیلرکه چنان ماء ایکی قله‌یه ایرسه اکا نجاست وقوعیله اول نجس اولمز
مادامکه طعم ویاریح ویالونی متغیر اولمیه‌که اول قول حسن وعطاء ونخعی وزهری مذهبیدر
ابو سعید الخدری رضی الله عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه دینلدیکه
یا رسول الله بئر بضاعه‌دن توضی ایده‌لممیکه اول بئردرکه اکا حیض خرقه‌لری ولحوم کلاب
ونتن براغیلور پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم دیدیکه ❁ ان الماء طهور لا ینجسه شیء ❁ ماء
طهوردر انی هیچ شیء نجس ایتمز (لنحیی به بلدة میتا) تا که مطرله بلدهٔ میته‌یی احیاء
ایده‌وز انده نبات واعشاب انباتیله (ونسقیه مما خلقنا انعاما واناسی کثیراً) واول مائی
اسقا ایده‌وز انعامه واناسی کثیره کیم انلر اهل بوادیدر زیرا که مدینه وقریه‌لری واهالیسی
انهار ومنابع قربنده اقامت ایدرلر اویله اولسه انلر وحوللرنده‌کی انعام ماء مطردن غنیلردر
اما که سائر حیوانات ماء طلبنده بعید اولدقلرندن غالبده انلر شربه کلمزلر (ولقد صرفناه
بینهم لیذکروا فابی اکثر الناس الا کفورا) اشبو قولی یعنی (هو الذی ارسل الریاح)
آیتی ناس بیننده قرآنده وسائر کتبده ویاخود مطری انلرك بیننده بلدان مختلفه‌ده واوقات

❁ سورة الفرقان مکیة وهی سبع وسبعون آیة ❁

بسم الله الرحمن الرحیم (تبارك الذی نزل الفرقان علی عبده لیکون للعالمین نذیرا) کثیر الخیر والبرکه وهر شیدن عالی
وذاتنده ثابت اولان الله تعالی حق وباطل بینی فرق ایدر وانس وجنی عذابدن اخافه ایدر قرآنی عبدی
محمد علیه السلامه تنزیل
ایتدی (الذی له ملك
السموات والارض
ولم یتخذ ولدا ولم یکن له
شریك فی الملك وخلق
کل شیء فقدره تقدیرا)
آسمان وزمینك ملکی
وپادشاهلغی اکا
مخصوصدر اول ولد
اتخاذ ایتمدیکه اکا وارث
اوله وملکنده شریك
اولمدیکه اکا منازع اوله
وهر شیئی لایق اوزره
خلق ایدوب وقت ورزق
ومقادیرنی تقدیر وتعیین
ایلدی (واتخذوا من
دونه آلهة لا یخلقون شیئا
وهم یخلقون ولا یملکون
لانفسهم ضرا ولا نفعا
ولا یملکون موتا ولا حیوة
ولا نشورا) مشرکلر
اصنامی الله تعالادن غیری
آلهه اتخاذ ایتدیلرکه انلر
برشیئی خلقه قدرتلری
اولمیوب کندولری
طاشدن وسائر اشیادن
یاپلمشلردر وکندو
نفسلری ایچون دفع ضرره
وجلب نفعه مالك اولمزلر
واماته واحیایه وبعث
ونشوره مالك اولمزلر
(وقال الذین کفروا ان هذا الا افك افتریه واعانه علیه قوم آخرون فقد جاؤا ظلما وزورا) کافرلر دیدیلرکه (محجورا)
بوقرآنی محمد الحق کندندن اختراع ایتدیکه کذب وافترادن واکا آخر قوم یعنی یهود وجبیر ویسار وعداس کبیلر اعانت
ایتدی تحقیق اول کافرلر قرآنه بوکلامی اسنادله ظلم وکذبله کلدیلر (وقالوا اساطیر الاولین اکتتبها فهی تملی علیه بکرة

متغایره ده وطل ووابل وغیری صفات متغایره ده صرف ایلدك تا که تفکر ایدوب الله تعالینك
کمال قدرتن وانده کی حق ونعمتی بیلوب شکرینه قیام ایدهلر ویا انی انلردن غیریلره
وغیریدن انلره صرفیله اعتبار ایدهلر اکثر ناس ایسه اندن امتناع ایدوب کفران نعمتی اختیار
ایتدیلر ❁ ابن عباس ایدر هیچ بر ییل بر ییلدن یغمورلی دکلدر لکن الله تعالی انی یریوزنده
دیلدیکی مکانه صرف ایدر نتکیم مرفوعا روایت اولندیکه کیجه ده وکوندزده هیچ بر ساعت
یوقدرکه انده یغمور یاغمیه الا بوکه الله تعالی انی دیلدیکی مکانه صرف ایدر ❁ ابن مسعود
رضی الله عنه ایدر هیچ بر سنه بر سنهٔ اخرادن یغمورلی دکلدر الا بوکه الله تعالی اشبو ارزاقی
سماء دنیاده اشبو یغمورده قیلدی هر سنه اندن کیل معلوم ووزن معلومله یره ایندیرر قچان بر
قوم عصیان ومخالفت اوزره اولهلر الله تعالی انی انلردن قوم آخرینه تحویل ایدر قچان
جملهسی عصیان اوزره اولهلر انی چوللره وکوللره ودریالره وطاغلره یاغدیرر ❁ زید بن
خالد الجهنی ایدر پیغمبریمز علیه السلام حدیبیه ده ایدی برکیجه یغمور یاغدی انك صباحنده
نمازدنصکره ناسه اقبال ایدوب دیدیکه بیلور میسزکه ربکز جل شانه نه دیر دیدیلرکه
الله تعالی ورسولی اعلمدر ❁ قال قال الله تعالی أصبح من عبادی مؤمن بی وکافر بالکواکب
فاما من قال مطرنا بفضل الله ورحمته فذلك مؤمن بی کافر بالکواکب واما من
قال مطرنا بنوء کذا وکذا فذلك کافر بی ومؤمن بالکواکب) پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایتدی
الله تعالی دیرکه عبادمك بعضی بکا مؤمن کوکبه کافر اولور اولکه بزه یغمورك یاغمسی الله
تعالینك فضل ورحمتیله در دیه اول بکا مؤمن وکوکبه کافردر اما اولکه انك یاغمسی فلان
یلدزك نوئیله در دیه اول بکا کافر وکوکبه مؤمندر لکن برکمسه که اعتقادنده امطاری خلق
ایدن الله تعالیدر یلدزك نوئی اکا دلائل وامارات در دیه اول کافر اولمز (ولو شئنا لبعثنا فی کل
قریة نذیرا) اکر دیلرسك هر قریه یه بر نذیر کوندرردك انك اهلنی انذار ایدیدیکه اعباء نبوت
سکا خفیف اولیدی لکن سکا اجلال وشانکی تعظیم وسنی سائر رسل اوزره تفصیل ایچون
امری سنك اوزریکه قصر ایتدك ❁ یعنی انك اوزره ثابت اولوب دعوت واظهار حقده
اجتهاد ایتکل (فلا تطع الکافرین) یعنی کافرلره اطاعت ایتمکل شول مرادلرنده کی ابلاغی
ترك ایدوب انلره مداهنه ایدهسن (وجاهدهم به جهادا کبیرا) وقرآنله انلره جهاد شدید ایت
یعنی انلر حقکی ابطالده اجتهاد ایدرلر ❁ یعنی سن دخی انلره مخالفتده وباطللرین ازالهده
جهاد شدیدی مقابل ایت زیرا که سفهایه حجله مجاهده اعدایه سیفله اولان مجاهدهدن
اکبردر (وهو الذی مرج البحرین) اول الله تعالیدرکه ایکی بحرك برینی آخر اوزره افاضه
ایتدی ویاخود اول ایکیسنی مجارلرینه ارسال ایلدی (هذا عذب فرات) اول ایکیسنك بری
فرط عذوبتدن عطشی کیدرر (وهذا ملح اجاج) وبری ایسه بلیغ الملوحه ومردر (وجعل
بینهما برزخا) واول ایکی بحرك اراسنه قدرتیله حاجز قیلدی بری اول برینه قارشمیه (وحجرا

واصیلا) ودیدیلرکه بوکلام مقدم سویلنمش مثللردرکه آنی محمد یازدرمشدر اول یازلمش املا اولنوب صباح واخشام
حفظ ایتمك ایچون اوقنور ❁ چونکه کندو اوقمق ویازمق بیلمز حفظندن وحیدر دیر (قل انزله الذی یعلم السر
فی السموات والارض انه کان غفورا رحیما) دیکه اول قرآنی سموات وارضده اولان اسراری
بیلور الله تعالی انزال
ایتدیکه انده کیمسه نك
اخبار مغیبات وار وانك
بر آیتنی کتورمکده
فصحای عرب عاجزلردر
الله تعالی غفور رحیم
اولدیکه قوللرینك
مستحق اولدقلری
عقوبتده تعجیل ایتمز
(وقالوا مال هذا الرسول
یأکل الطعام ویمشی
فی الاسواق لولا انزل
الیه ملك فیکون معه نذیرا)
وکافرلر دیدیلرکه بو
رسالت دعواسنی ایدن
کیمسه یه نه اولدیکه طعام
اکل ایدر وسائرلر کبی
طلب معاش ایچون
بازارلرده کزر کرکدرکه
حالی بزم حالمزه مخالف
اولیدی نیچون اکا ملك
کوندرلمدیکه انکله بیله
اخافه ایدیدی (او یلقی
الیه کنز او تکون له جنة
یأکل منها وقال الظالمون ان
تتبعون الا رجلا مسحورا)
یاخود اکا برخزینه القا
اولونیدیکه انکله تحصیل
معاشدن مستغنی اولیدی
یاخود انك بر بوستانی
اولوب انك حاصلندن
اکل ایدیدی اول ظالملر بری برلرینه دیدیلرکه (۲۰) اکرسز بوکا اتباع ایدرسکز الحق بر رجل مسحوره اتباع
ایتمش اولورسکز (انظر کیف ضربوا لك الامثال فضلوا فلا یستطیعون سبیلا) یا محمد نظر ایله که انلر سکا یاوه کلاملرله
ضرب مثللر ایدوب انبیایی سائردن تمیز ایتمه رك ضلالته دوشدیلرکه هدایته واصل اولمغه یول بوله مزلر (تبارك الذی

محجورا) وستر ممنوع ویاحد محدود قیلدی دجله کبی که بحری شق ایدوب خلالنده برقاج
فرسخ کیدر حالبوکه طعمنه خلل وتغیر ایرمز ❁ دینلدیکه بحر عذبله مراد نهر عظیمدر نیل کبی
وبحر ملح ایله مراد بحر کبیردر وبرزخله مراد اول ایکی بحر بیننه حائل اولان ارضدر اویله
اولسه قدرت فضلده واختلاف صفتده اولور مع هذا هر عنصر اجزاسنك مقتضای طبیعتی
تضام وتلاصق وکیفیتده تشابه ایدی (وهو الذی خلق من الماء بشرا) اول الله تعالیدرکه
طینهٔ آدمی تخمیر ایتدیکی مادن بشر خلق ایلدی ویاخود مائی مادهٔ بشردن جزء قیلدی تا که
انده سلاسه وانقیاد اوله واشکال وهیآتی سهولتله قبول ایده ویاخود ماء منیدن بشر خلق
ایلدی (فجعله نسبا وصهرا) وانی ذکور قیلدیکه انلره نسبت اولنور ودخی اناث قیلدیکه
انلرله مصاهرت حاصل اولور ❁ دینلدیکه نسب اولدرکه نکاحی حلال اولمیه وصهر اولدرکه
نکاحی حلال اوله ❁ یعنی نسب حرمتی ایجاب ایتمز ویاخود نسب قرابتدن صحیح النسبدر
وصهر ایسه قرابته بکزر خلطه درکه انکله نکاح حرام اولور سورهٔ نساده ❁ حرمت علیکم
امهاتکم ❁ آیتنده نکاحی حراملرك یدیسی نسبله ویدیسی سببله ایدیکنی الله تعالی ذکر ایلدی
(وکان ربك قدیرا) جل شانه قدرتنده بلیغ اولدی شول حیثیتدنکه مادهٔ واحده دن بشر
خلق ایلدیکه اول اعضای مختلفه وطباع متباعده یی جامعدر وانی ایکی قسم متقابل قیلدی
وکاهی نطفهٔ واحده دن ایکز بر ذکر وانثی خلق ایدر (ویعبدون من دون الله مالا ینفعهم
ولا یضرهم) مشرکلر الله تعالیدن غیری شول شیئه عبادت ایدرلرکه انلره نفع ایتمز عبادت
ایتملرینه وضرر دخی ایتمز اکا عبادتی ترك ایتملریله زیرا هیچ بر مخلوق یوقدرکه نفع وضرر
ایردیرمکده مستقل اوله (وکان الکافر علی ربه ظهیرا) کافر رب تعالی یه عصیانله شیطانه
معین اولدی ویاخود کافر رب تعالی یه حقیر وذلیل اولدی شول شیٔ کبی که خلف ظهره
براغیلوب اکا التفات اولنمیه (وما ارسلناك الا مبشرا ونذیرا) یا محمد بز سنی الله تعالی یه ایمان
واطاعت ایدنلره جنتله تبشیر ایدر واکا کفر وعصیان ایدنلره عذاب نارله انذار ایدر ارسال
ایتدك (قل ما اسألکم علیه من اجر الا من شاء ان یتخذ الی ربه سبیلا) دیکل که یا مشرکین بن
سزه رسالتمی تبلیغم اوزره اجر استمزین اول کسه که رب تعالی عندنده مرجع صالح اتخاذین
دیلیه که اول جنتدر ایمانه کلسون ویاخود اول کسه که لوجه الله تعالی مالندن انفاقله اکا
تقرب دیلیه ایتسون (وتوکل علی الحی الذی لا یموت) وانلرك شرورین استکفاده ویا
اجورلرندن استغناده حضرت حی لا یموت جل شانه یه توکل ایتکه توکل اولنمغه اول حقیقدر
یوخسه شول احیا دکلکه انلره موت ایرر زیرا انلره موت ایریجك متوکللری ضایع اولور
(وسبح بحمده) وانك حمدینی ملابس اولدیغك حالده صفات نقصاندن انی تنزیه ایت (وکفی به
بذنوب عباده خبیرا) اول الله تعالی عبادنك ذنوب ظاهره وباطنه سنه مطلع اولمغه کافی اولدی
هر برینه جزاسن ایدر (الذی خلق السموات والارض وما بینهما فی ستة ایام) که اول سموات

انشاء جعل لك خيراً من ذلك جنات تجرى من تحتها الانهار ويجعل لك قصوراً) اول الله تعالى عالى وقادردركه اكر
ديلرسه محض فضلندن سكا دنياده آنلرك ديدكلرندن اعلا وخيرلو اشجارى آلتندن نهرلر آقار بوستانلر وسنكچون
عالى كوشكلر قيلردى ❊ لكن آنى آخرته تأخيرايتديكه اول خير ١٥٤ وباقيدر (بل كذبوا بالساعة واعتدنا
لمن كذب بالساعة
سعيراً) بلكه آنلر نظرلرينى
مالك كثرتنه قصر ايدوب
قيامتى تكذيب ايتديلر
قيامتى تكذيب ايدنه بز
نار شديد آماده ايلدك
(اذا رأتهم من مكان بعيد
سمعوا لها تغيظاً وزفيراً)
اول آتش آنلرى اراقدن
كوردكده زياده غضبلنوب
صوت حمار كبى شديد
صداسنى اول كافرلر
ايشيدەلر (واذا القوا منها
مكاناً ضيقاً مقرنين دعوا
هنالك ثبوراً) آنلر
شيطانلرله برابر زنجيره
باغلنوب جنهمك طار
محلنه آتلدقلرنده اولحالده
هلاكلرينه دعا ايدوب
واويلا چاغررلر (لاتدعوا
اليوم ثبوراً واحداً
وادعوا ثبوراً كثيراً)
اولحالده آنلره دينيله كه
بر بدعا بر واويلا ايتميك
بوندن صكره عذابكز
قات قات اولمقدەدر چوق
چوق واويلا ديو فرياد
ايدك (قل اذلك خيرام جنة
الخلد التى وعد المتقون
كانت لهم جزاءً ومصيراً)
آنلره ديكه آيا بوفانى دنيانك
خزينه و بوستانلرمى خيرلودر يوخسه متقيلره وعد اولنان جنت خلدمى خيرلودركه اول متقيلر ايچون آنده (انلره)
مجازات ومكان مخلد واردر (لهم فيها مايشاؤن خالدين كان على ربك وعداً مسؤلاً) اول متقيلر جنتده دائم اولدقلرى
حالده ديلدكلرى شى واردر ربك تعالى نك وعد وفضلى موجبنجه مطلوبلرى اولديكه « ربنا وآتنا ما وعدتنا » ديمشلريدى

وارضى وايكيسى اراسندەكى كائناتى آلتى كونده خلق ايلدى حالبوكه اول انى لحظةً واحدەده
خلقه قادر ايدى لكن عبادينه رفق وتثبتى تعليم ايتدى ودخى حكم آخر ايچونكه عليله
اول تخصص ايتدى (ثم استوى على العرش الرحمن) بعده عرش اوزره استيلاء ايتديكه
اول رحمانيتله متصفدر (فاسئل به خبيرا) ايمدى ذكراولنان خلق وكرك استوادن عالمه
سؤال ايتكه اول سكا انك حقيقتن خبر ويرەكه اول الله تعاليدر وياجبريل عليه السلامدر
وياكتب متقدمەده انى بولان كسەدر (واذا قيل لهم اسجدوا للرحمن) قچانكه مشركينه
رحمن جل شانه يه سجده ايدك دينلسه ديرلركه رحمن نه شيئدر بز رحمن يمامەدن غيرى
رحمن بيلمزكه انكله مرادلرى مسيلمهٔ كذاب ايدى زيراكه انلر رحمن اسمنى الله تعالى يه
اطلاق ايتمزلردى وياخود الله تعالينك غيرى اراده ايدر ظن ايدوب ديديلركه (أنسجد لما
تأمرنا) بزه امرايتديكك شيئه عرفانمز يوغيكن سجدەمى ايدەرز (وزادهم نفورا) ورحمانه
سجودله امر انلرك دين وايماندن نفورلرينى آرتوردى (تبارك الذى جعل فى السماء بروجا)
عظمت وعلوله متصف اولدى اول بارى جل شانه كه سماده اون ايكى برج قيلديكه اول
كواكبدن سبعهٔ سيارەنك منازليدركه اول برج حمل وثور وجوزا وسرطان واسد وسنبله
وميزان وعقرب وقوس وجدى ودلو وحوتدر اماحمل وعقرب مريخك ايكى بيتيدر
وثور وميزان زهرەنك ايكى بيتيدر وجوزا وسنبله عطاردك ايكى بيتيدر وسرطان قمرك
بيتيدر واسد شمسك بيتيدر وقوس وحوت مشترينك ايكى بيتيدر وجدى ودلو زحلك
ايكى بيتيدر وبو بروج طبائع اربعه يه مقسومەدر اول طبائعدن هربيته اوچر برج نصيب
اولوركه اكا مثلثات دينور اماحمل واسد وقوس مثلثهٔ ناريەدر وثور وسنبله وجدى
مثلثهٔ ارضيەدر وجوزا وميزان ودلو مثلثهٔ هوائيەدر وسرطان وعقرب وحوت مثلثهٔ
مائيەدر (وجعل فيها سراجاً وقمراً منيرا) واول سماده سراج يعنى شمسى خلق ايلدى كوندزده
ضياء ويرر وقمريكه اول كيجەده ضياء ويرر (وهو الذى جعل الليل والنهار خلفة) اول الله
تعالى ليل ونهارى برى برينه خلف وعوض قيلديكه برنده فوت اولان عمل آخرده قضاء
اولنور وياخود ايكيسندن هربرينى صاحبنه مخالف برينى اسود وبرينى ابيض قيلدى ياخود
برى كتسه اول برى كلور ضياء وظلامله وزياده ونقصانله برينى اول برى تعاقب ايدر
(لمن اراد ان يذكر او اراد شكورا) شول كسه ايچونكه الله تعالينك آلائنى تذكر وصنعتنى
تفكر ايدوب انكچون بر صانع حكيم واجب بالذات رحيم بالعباددن لابد ايديكنى بيلمك
ديليه ويا اول كسه ايچونكه الله تعالينك اكا ويرديكى نعمتلره شكر ايتمك ديليه وياخود اول
ليل ونهار ذاكرين وشاكرينه ايت وقت اوله برنده وردنى فوت ايدن كشى اول برنده
تدارك ايده (وعباد الرحمن الذين يمشون على الارض هونا) الله تعالينك افاضل عبادى
شول كسەلردركه سكينه ووقارله يوررلر (واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما) قچان سفها

(ويوم يحشرهم ومايعبدون من دون الله فيقول ءانتم اضللتم عبادى هؤلاء امهم ضلوا السبيل) الله تعالى مشركلرى و الله
تعالى دن غيرى عبادت ايتدكلرينى حشر وجمع ايدر اول معبودلرينه ديركه بنم قوللريمى سزمى آزدرديكز يوخسه كندولريمى
مرشد نصيحتندن اعراضله طريق ١٥٥ حقدن آزديلر (قالوا سبحانك ما كان ينبغى لنا ان نتخذ من دونك
من اولياء ولكن متعتهم
واباءهم حتى نسوا الذكر
وكانوا قوماً بورا) مشركلرك
آلهه اتخاذ ايتدكلرى
هرنه ايسه ديەلركه يارب
بز سنى شريك وشبيهدن
تنزيه ايدەرز بزه لايق
اولمديكه سندن غيريسنى
دوست طوتەلم ولكن
سن انلرى وبابالرينى دنياده
اموال واولاد وسائر
نعمتلرله متاعلندردك
تاكه سنك ذكرينى
اونودوب وآيتلريكى
تفكردن غافل اولديلر
بناءً عليه انلر حكم
وقضاكله قوم هالكيندن
اولديلر (فقد كذبوكم
بما تقولون فما تستطيعون
صرفاً ولانصراً ومن يظلم
منكم نذقه عذاباً كبيراً)
انلره دينيله كه ايشته آلهه من
ديديككز معبودلركز
سزى تكذيب ايتديلر
اول معبودلركز سزدن
نه عذاب دفعنه ونه يارده
قادراولورلر سزدن كيمكه
شرك كتورمكله نفسنه
ظلم ايدراكا عذاب كبيرى
داندروب جهنمده تأبيد
ايدەرز (وما ارسلنا قبلك
من المرسلين الا انهم ليأكلون الطعام ويمشون فى الاسواق وجعلنا بعضكم لبعض فتنةً اتصبرون وكان ربك بصيراً) يامحمد
بزسندن مقدم كوندرديكمز رسوللر طعام ييرلر وبازارده كزرلردى وبعضكزى بعضكز ايچون بليه وتجربه قيلدقكه آيا اول
ابتلايه صبر ايدرميسكز ربك عزشانه صبر ايدەنى وجزع ايدەنى كوروب اكا كوره جزا ايدر ❊ دينلديكه ابوجهل

انلره كراهت اولنور شيئله خطاب ايتسەلر ديرلركه سزدن تسليم ايدرز سزدن نه خير ونه
شر ديلرز وياخود قول سديله اذى واثمدن سالم اولورز ❊ ايمدى مراد سفهادن اغضاء
وكلامده انلركله مقابله يى تركدر (والذين يبيتون لربهم سجدا وقياما) شونلركه ربلرى جل
شانه ايچون صلاتده ساجدين وقائمين كيجەلرلر ابن عباس رضى الله عنهما ايدر بركسەكه عشاء
اخيره دنصكره ايكى ركعت وياندن اكثر نماز قيله لله ساجد وقائم كيجەلر وبركسەكه كيجه
نمازنده قرآندن برشئ اوقوسه اكرچه قليلده لله ساجد وقائم كيجەلر ❊ قال النبى صلى الله
عليه وسلم من صلى العشاء فى جماعة كان كقيام نصف ليل ومن صلى الفجر فى جماعة كان كقيام
ليلة ❊ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركسەكه يتسو نمازين جماعتله قيله كيجەنك نصفنى قيام كبى
اولوروا ولكه صباح نمازينى جماعتله قيله اول كيجەيى قائم كبى اولور (والذين يقولون ربنا
اصرف عنا عذاب جهنم ان عذابها كان غراما) وشونلركه خلقله حسن مخالقه وعبادت حقده
اجتهادلريله بيله الله تعاليدن قورقوب ديرلركه ياربنا بزدن جهنم عذابنى صرف ايتكه اول
هلاك وخسران لازم اولور انك صرفيله الله تعالى يه ابتهاللرى واعماللرينه اعتدادلرى
واستمرار احواللرينه وثوقلرى اولمديغيچوندر (انها ساءت مستقرا ومقاما) اول جهنم قرار
واقامته نچركين موضع اولور (والذين اذا انفقوا لم يسرفوا ولم يقتروا وكان بين ذلك قواما)
وشونلركه نفقەده اسرافله حدى تجاوز ايتمزلر وتضييقله قتر دخى ايتمزلر بلكه انفاقلرين
اسراف وقتر بيننده وسط ايدرلر ❊ علماء اسراف واقتارده اختلاف ايتديلر بعضيلر ديديكه
اسراف اولدركه معصيته انفاق اولنه اكرچه قليل ايسەده واقتار حق اللهى منعدر پس
بواجلدن اشبو آيتك تفسيرنده حسن ديديكه يعنى مالرين معاصى يه انفاق ايتمزلر وفرائضدن
امساك دخى ايتمزلر وبرقوم ديديلركه اسراف انفاقده حدى تجاوز ايدوب تبذيره ايركورمكدر
واقتار ايسه لابدمنەده تقصيردر بررجل رجل آخره ديديكه اسرافده خير اولمز اول ديديكه
خيرده اسراف اولمز پس بواجلدن دينلديكه اكر بر كسەنك اوقبيس طاغى دكلو التونى
اولوب سبيل اللهده انفاق ايتسه مسرف اولمز واماكه اندن بر درهمى معصيته انفاق ايتسه
مسرف اولور ❊ يزيد بن ابى حبيب اشبو آيتده ايدر صحابهٔ كرام رضى الله تعالى عنهم اجمعين
طعامى تنعم ولذت ايچون يمزلردى وثوبى جمال ايچون كيمزلردى بلكه طعامله مرادلرى
جوعلرين سد ايدوب رب تعالينك عبادتنه قوى اولەلر وثيابله مرادلرى عورتلرين انكله
اورتەلر واصى وصوقدن بدنلرين قورويەلر عمر بن الخطاب رضى الله عنه ديرديكه كشى يه
بواسراف يتركيم هر اشتهاء ايتديكى شيئى اشترا واكل ايده (والذين لايدعون مع الله الها
آخر ولايقتلون النفس التى حرم الله الا بالحق ولايزنون) ودخى شونلركه الله تعالى ايله بيله
اله آخر ادعا ايتمزلر والله تعالى قتلنى حرام ايتديكى نفسى قتل ايتمزلر مكركه اوچ خصالك
بريله اوله ياردت ويازناى احصان وياقصاصله اولەوزنا دخى ايتمزلر ❊ ابن عباس رضى الله

وولید وامثالی بلال وصهیب وخباب وسائر فقرا رضی الله تعالی عنهم مؤمنلری کوروب بربرلرینه دیرلر ایدیکه بزلردخی
اسلامه کلوب بونلرکیمی اولەلم دیو استهزا ایدرلردی فقرای اغنیانك بو کلام واستهزالرینه ابتلا ایله صبر ایتملری حقنده
بو آیت کریمه نازل اولدی (وقال الذین لایرجون لقاءنا لولا انزل ﴿١٥٦﴾ علینا الملئکة اونری ربنا لقد
استکبروا فی انفسهم وعتوا
عتواً کبیراً) شونلرکه
منکر حشر اولوب بزم
عذابمزه ملاقی اولەجقلرینی
امید ایتمزلر دیدیلرکه
نیچون بزه پیغمبر ملائکه
کلمدی یاخود محمدك صدقنی
خبر ویرر ملك کلمدی
ونیچون ربمزی کورمدککه
محمدی تصدیق ایچون بزه
کلام سویلیدی انلر تحقیق
نفسلرنده تعظم ایدوب
کال کبرله حدلرینی تجاوز
ایتدیلر (یوم یرون الملئکة
لابشری یومئذ للمجرمین
ویقولون حجراً محجوراً)
موت یاحشر کوننده آنلر
عذاب ملکلرینی کورەلر
ملائکه اولکون مؤمنلری
جنتله تبشیر ایدوب کافرلره
بشارت یوقدر دیەلر
وسزه بشارت وجنت
حرام محرم اولدی دیەلر
(وقدمنا الی ماعملوا من
عمل فجعلناه هباءً منثوراً)
کافرلرك خیر صورتنده
ایشلدکلری صلهٔ رحم
واطعام فقرا واکرام
یتیمان کبی عمللرینی قصدله
ذره کبی هوایه ویروب
ابطال ایدەرز ❁ زیرا
قبول اعمال ایمانه منوطدر (اصحاب الجنة یومئذ خیر مستقراً واحسن مقیلاً) اولکونده اهل جنتك قرار (نوحه‌یه)
کاهلری خیرلو ونصف نهار راحتلری احسندر ❁ یعنی اول نهاردن قوشلغه‌دك حشر وحسابلری تمام اولوب نصف
نهارده جنتده راحت اوزره درلر (ویوم تشقق السماء بالغمام ونزل الملئکة تنزیلاً) واولکونده بلوتله سما یاریلوب ملکلر

عنهما ایدر اهل شرکدن بر جماعتکه قتل وزناده اکثار ایتمشلردی پیغمبریمز صلی الله علیه
وسلمه کلوب دیدیلرکه سنك سویلدیکك ودعوت ایتدیکك نه کوچك اولور لکن بزم اشبو
اشلدیکمز قتل وزنایه کفارت وارمیدر بزه خبر ویرسیدك اویله اولسه انلره جوابده بو آیت
ودخی ❁ یا عبادی الذین اسرفوا) آیتی نازل اولدی حق جل وعلا افاضل عباد ایچون
اصول طاعاتی اثباتدنصکره امهات معاصی‌یی نفی ایلدیکه انکله انلرك کال ایمانلرین اظهار
واجر مذکور اشبو امور بینی جامع اولنلره موعود ایدیکنی اشعار اوله وانك اضدادی
کفره‌یه اولمسنی تعریض اوله اویله اولسه انلری تهدید ایچون وعیدله تعقیب اولنوب
دینلدیکه (ومن یفعل ذلك یلق اثاما) برکسه‌که اشبو مذکوراتدن بر شیء ایشلیه اول
اثمك جزاسنه ملاقی اولور ❁ دینلدیکه اثام جهنمده بر بڭردرکه اکا اهل نارك صدیدی
سیلان ایدر (یضاعف له العذاب یوم القیامة ویخلد فیه مهانا) یوم قیامتده اکا عذاب تضعیف
اولنور وعذابده مهان اولدیغی حالده دائم قالور ❁ زیراکه مشرکك هم شرکی وهم معاصیسی
اوزره تعذیب اولندیغی سببدن عذابی مضاعف اولور (الا من تاب وآمن وعمل عملا صالحا
فاولئك یبدل الله سیئاتهم حسنات) مکر اول کمسه‌کیم کناهنه توبه ایده والله تعالی‌یه ورسولنه
ایمان کتوره وتوبه‌دنصکره کندیله رب تعالی بیننده عمل صالح ایشلیه ❁ ایمدی اول صفاتله
متصفلرك الله تعالی سیئاتلرین حسناته تبدیل ایدر سوابق معاصیلرینی توبه ایله محو ایدوب
مکاننه لواحق طاعتلرینی اثبات ایدر ویاخود نفسلرنده‌کی ملکهٔ معصیتی ملکهٔ طاعته تبدیل
ایدر ویاخود اندن سبقت ایدن شیئك اضدادنی اکا توفیق ایدر ویاخود هر عقابك برینه
ثواب اثبات ایدر (وکان الله غفورا رحیما) الله تعالی انلرك توبه‌دن اول ایشلدکلری ذنوبی
مغفرت ایدر وتوبه‌دنصکره انلره رحمت ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر یوم قیامتده
حضور حقه بر رجل کتوریلوب ملائکه‌یه دینله‌که اکا ذنوبك صغائرینی عرض ایدوب
کبائرینی کیزلکز اویله اولسه اکا دینله‌که فلان کونده شونك وشونك کبی ذنب ایشلدکمی
اول ایسه انکار ایتیوب اقرار ایلیه حالبوکه اول کبائری ذکر اولنمسندن خوف ایده اندن
الله تعالی دیه‌که انك هر سیئه‌سی برینه حسنه ویرك اویله اولسه اول رجل دیه‌کیم بوذکر
اولناندن غیری بنم ذنوبم واردرکه انی بو محلده کورمزم پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم انك
بو قولنی حکایت ایتدیکنده ضحك ایتدی حتی‌که نواجذ شریفه‌سی ظاهر اولدی (ومن تاب
وعمل صالحا فانه یتوب الی الله متابا) برکسه‌که معاصیدن توبه ایده انی ترك واکا ندامتله عمل
صالح ایشلیه ❁ ایمدی اول کمسه‌که الله تعالی‌یه رجوع ایدر انك عندنده مرضی وخطالری مکفر
وثواب حاصل اولدیغی حالده ❁ ایمدی اولکی توبه شرکدن رجوعدر وبو ایکنجی توبه الله تعالی‌یه
جزاء ومکافات ایچون رجوعدر (والذین لایشهدون الزور) وشونلرکه شهادت باطله‌یی اقامت
ایتمزلر ویاخود محاضر کذبه حاضر اولمزلر ❁ زیرا مشاهدهٔ باطل باطلده شرکتدر ویاخود

زمینه اینرلر ❁ دینلدیکه یدی کوکلرك بالاسندن برکران وغلیظ بیاض بلوت پیدا اولوب آسمانك هر برینه دوشدکجه شق
ایدر وملکلر اللرنده صحایف اعمال عبادی طوتوب نزول ایدرلر (الملك یومئذ الحق للرحمن وکان یوماً علی الکافرین
عسیراً) اولکونده پادشاهاق وحکم ﴿١٥٧﴾ وقضا الله تعالی‌یه منحصر وثابتدر واولکون کافرلره زیاده
دشوار وعسرتلو اولدی
(ویوم یعض الظالم علی
یدیه یقول یالیتنی اتخذت
مع الرسول سبیلاً) یاد
ایله شول کونیکه ظالم
فرط حسرتندن اللرینی
صیروب دیر کاشکی دنیاده
رسوله اتباعله نجات یولنی
آلیدم دیر ❁ دینلدیکه ایکی
اللرینی دیر سکلرینه دك
ییوب بعده ینه بتوب ینه
ییەرك دائم اول عذابله
اوله ❁ مرویدرکه عقبة
بن ابی معیط پیغمبر علیه
السلامه قوکشو اولمغله
آنلری ضیافته دعوت
ایلدی افندمز علیه السلام
کلمهٔ شهادت کتورمینجه
طعامکدن ییم بیوردی
عقبه کلمهٔ شهادت کتوردی
ابی بن خلف انك دوستی
اولمغله بونك شهادتنی
ایشتدکده یا عقبه سن
شهادت کتوروب دینکدن
دونمشسین دیدی عقبه
دونمدم لکن طعامدن
یمدیکندن بکا عار کلوب
سویلدم دیدی ابی یا عقبه
سندن راضی اولمم تا آنك
یوزینه توکرمینجه دیدی
عقبه ملعون پیغمبر علیه
السلام دار الندوه‌ده سجده‌ده ایکن بو ملعنته جرأت ایلدی کندو توکریکی کندو یوزینه رجوع ایتمکله یوزینی یاقوب
مرد اولنجیه‌دك داغی باقی ایدی اولحضرت علیه السلام یاعقبه اکر سنی مکه‌دن طشره بولورسم باشنی کسرم بیوردی
فی الواقع بدر غزاسنده اسیر اولوب مرتضی رضی الله تعالی عنهه قتل ایتدردی واحد غزاسنده ابی‌یی کندو اللریله قتل

نوحه‌یه ویا اعیاد مشرکینه ویالهو وغنایه حاضر اولمزلر ویا اهل باطلك باطلنه مساعد اولمزلر
وزورك اصلی برشیئی خلاف صفتیله وصف وتحسیندرکه اول باطلی تموهدر برشیئله کیم
انی حق ایهام ایدر (واذا مروا باللغو مروا کراما) قچان الغا وترکی لایق اولور برشیئه
اوغرامه‌لراندن معرضین ونفسلرینی اکا توقفله واهل لغو معاشرتیله تدنیسدن منزهین اولدقلری
حالده مرور ایدرلر ❁ زیراکه حضور ومشاهده اکا رضایه دلیلدر ❁ ایمدی فواحشدن اغضاء
وذنوبدن صفح وتصریحی مستهجن شیئدن کنایه بو قبیلدن اولور (والذین اذا ذکروا بآیات ربهم
لم یخروا علیها صماً وعمیانا) وشونلرکه رب تعالینك آیتلریله وعظ وتذکیر اولنسەلر اکا قولاق طوتمز
او کا نظر ایتمز اولدقلری حالده قیام ایتمزلر بلکه اذن واعیه ایله سامعین وعیون داعیه ایله انی
مبصرین اولدقلری حالده انك اوزره اکباب ایدرلر (والذین یقولون ربنا هب لنا من ازواجنا
وذریاتنا قرة اعین) وشونلرکه رب تعالی‌یه تضرع ایدوب یاربنا ازواج وذریتمزدن ابرار
صالحین قیلکه انلرکله کوزلریمز شن اوله زیرا قچان مؤمنك اهلی طاعة اللهده اکا مشارك اوله
قلبی اکا سوینور وکوزی شاد اولور شول سببدنکه دینده انلرك کندویه مساعده‌لرین کورر
وجنتده انلرك کندویه لحوقن توقع قیلور (واجعلنا للمتقین اماما) وبزی متقیلره امام قیلکه
امر دینده بزه اقتدا ایدەلر ❁ دینلدیکه اشبو مقلوبدندر یعنی بزه متقیلری امام قیل وبزی
متقیلره اقتدا ایدر قیل (اولئك یجزون الغرفة بما صبروا) ایمدی انلر مضض طاعات ورفض
شهوات وتحمل مجاهدات مشاقنه صبرلری سببیله جنتك اعلای مواضعنده درجات ایله ویاخود
جنتده در وزبرجد ویاقوتدن دوزلمش غرفه‌لر ایله جزا اولنورلر (ویلقون فیها تحیة وسلاما)
وانلرانده تعمیر وسلامتله دعا اولنورلر ملائکه انلرتحیه وتسلیمی بری برلرینه ایدرلر ویاخود
رب تعالی انلره سلام کوندرر (خالدین فیها) انده دائمین اولدقلری حالده (حسنت مستقراً
ومقاما) اول نه کوچك موضع قرار واقامت اولور (قل مایعبؤ بکم ربی لولا دعاؤکم) یامحمد
اهل مکه ویاعامهٔ ناسه دیکل‌که الله تعالی سزی نیلردی ویا انك عندنده قدریکزنه شیء ایدی اکر
اکا دعاکز ویا عبادتکز ویا ایمانکز ویا انك سزی ایمانه دعاسی اولمسه قچانکه ایمانه کلەسز
قدریکز ظاهر اولور ❁ زیراکه انسانك شرف وکرامتی معرفت ویا طاعتله‌در والا اول
سائر حیواناته مساویدر ❁ دینلدیکه یعنی ربم جل شانه سزی خلق ایدوب نیلردی اکر اکا
عبادت وطاعتکز اولمسه زیراکه اول سزی ❁ وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون ❁ قول
شریفی فحواسنجه اکا عبادت ایتمکز ایچون خلق ایدوبدر وبر قوم دیدیلرکه یعنی دیکل‌که ربم
جل شانه سزی مغفرتدن مبالات ایتمزدی اکر انکله بیله آلهه ادعاء ایتمسیدیکز ❁ دینلدیکه
سزه عذابدن مبالات ایتمزدی اکر شدائده اکا دعاکز اولمسه ویاخود بنم سزه حاجتم
اولدیغندن سزی خلق ایتمامیشدر بلکه انکچون خلق ایتمیشدرکه بکا سؤال ایدەسز مسئولکزی

ایلدی بو آیتده کندو اللرینی ییکله عذاب اولنسان عقبه ایدوکی منقولدر (یاویلتی لیتنی لم اتخذ فلاناً خلیلا) ای واه که کاشکی ابی بن خانی دوست اتخاذ ایتمییدم (لقد اضلنی عن الذکر بعد اذجاءنی وکان الشیطان للانسان خذولا) اول بکا کلدکدنصکره بنی موعظهٔ رسول وکلمهٔ شهادتدن اضلال ایلدی انسان ١٥٨ شیطانی انسانی خوار وذلیل ترك ایدراولدی (وقال الرسول یارب ان قومی اتخذوا هذا القران مهجوراً) پیغمبر علیه السلام یارب بوقوم قریش بو قرآنی هذیانه نسبت ایلدیلر دیدی (وکذلك جعلنا لکل نبی عدواً من المجرمین وکفی بربك هادیاً ونصیراً) یامحمد سنك قومکی سکا دشمن قیلدیغمز کبی هر نبی یه دخی مشرکلردن عدو قیلدق ربك تعالی رهنمالقده ودشمنکك اوزرینه نصرتده سکا کافیدر (وقال الذین کفروا لولا نزل علیه القران جملةً واحدةً کذلك لنثبت به فؤادك ورتلناه ترتیلا) کافرلر دیدیلر که محمده بوقرآن کتب ثلثه کبی نیچون بردن نازل اولمدی بزانی بویله پراکنده انزال ایتدککه وقت وقت نزولیله سنك قلبکده انك حفظی ممکن وثابت اوله وانی سکا تأنی و مهلتله قرائت ایتدك زیرا سن موسی وعیسی وداود کبی کتابت وقرائت بیلمزسین (ولا یأتونك بمثلٍ الاجئناك بالحق واحسن تفسیراً) یامحمد مشرکلر هربارسکا قدح نبوت وطعن قرآن حقنده مثل (شانه) کتورسه‌لر بز انلری حق جواب واحسن بیان کتورمکله‌رد ایدرز (الذین یحشرون علی وجوههم الی جهنم اولئك شر مکاناً واضل سبیلا) اول مشرکلر یوزلری اوزره سورینه‌رك حشر وجهنمه سوق اولنورلر انلرك آخرتده مکانلری شر

ویرم وبندن مغفرت دیلیه‌مزبندخی سزی مغفرت ایدم (فقدکذبتم فسوف یکون لزاما) ای کافرلر الله تعالی سزی رسولی ایله توحید وعبادتنه دعوت ایتمشیکن سز انی تکذیب ایدوب دعوتنه اجابت ایتمدیکز ✻ یعنی اول تکذیبکز سزه عذاب لازم اولیسردر ویا انك اثری عذاب لازم اولوب یوم بدرده قتلدنصکره روحلرینه عذاب نارتعجیل اولندی

سورة الشعراء وهی اثنتا عشرة ومأتان آیة مکیة

✻ اشبو سوره مکیه‌در الاسوره آخرنده (والشعراء یتبعهم الغاون) دن سوره تمامنه دکین دکل ✻

بسم الله الرحمن الرحیم

(طسم) دینلدیکه اشبو قسم ویا اسم سوره‌در ✻ دینلدیکه الله تعالی طور وسینا وملکیله قسم ایتدی ابن عباس رضی الله عنهما ایدر پیغمبر عز علیه السلام ایدر الواح موسادن بدل بکا طه وطواسین ✻ ویرلدی (تلك آیات الکتاب المبین) اشبو آیتلر شول اعجازی وصحتی ظاهر سوره ویاقرآن آیتلریدر (لعلك باخع نفسك الایکونوا مؤمنین) یامحمد نفسکه اشفاق ایتکه قومکك اسلامه کلمدکلرینه حسرتله کندیکی قتل ایتمکل سکا واجب اولان انجق تبلیغدر غیری دکل (ان نشأ ننزل علیهم من السماء آیة فظلت اعناقهم لها خاضعین (اکر دیلسه‌وزانلر اوزره سمادن ایمانه الجاء ایدر علامت تنزیل ایدردکه رؤسالری اول علامته انقیاد ایده‌لردی (ومایأتیهم من ذکر من الرحمن محدث الاکانوا عنه معرضین) هربارکه انلره رحمن جل شانه طرفندن محمد علیه السلامه وحیله انزالی مجدد قرآندن موعظه وتذکیر کلسه انلر اندن اعراض ایدر اولدیلر (فقد کذبوا فسیأتیهم انباء ما کانو به یستهزؤن) انلر تذکیردن اعراضلری عقیبنده انی تکذیب ایدوب تکذیبلرنده امعان ایتدیلر برحیثیتله‌که ضمنا مخبربه اولان قرآنی استهزایه مؤدی اولدی ✻ یعنی استهزالرینك اخبار وعواقبی کلیسردر اول وقتده انك حق اولوب تصدیق اولنمغه حقیق ایدیکن بیلورلر (أولم یروا الی الارض کم انبتنا فیها من کل زوج کریم) انلر ارضك عجایبنه نظر ایتمزلرمیکه بزانده هر نوعدن محمود کثیرالمنفعه نبات خلق ایتدککه انك بعضی منفعتده منفرددر وبعضنك ایسه منفعتی غیریله‌در (ان فی ذلك لآیة) یعنی اول انواعی انباتده ویا هر برنده آیت واردرکه انی انبات ایدن رب تعالی قدرت وحکمتنده کامل ونعمت ورحمتی سابقدر (وما کان اکثرهم مؤمنین) حالبوکه الله تعالینك علم وقضاسنده انلرك اکثری مؤمن دکللردر اول اجلدن بوآیات عظام امثالی انلره نفع ایتمز (وان ربك لهو العزیز الرحیم) ربك جل شانه کفره‌نك انتقامنه قادر وغالبدر ورحیمدرکه انلره امهال ایتدی ویاخود کافردن انتقامنده عزیز وتوبه ایدنه رحیمدر (واذنادی ربك موسی ان ائت القوم الظالمین) یامحمد ذکر ایت شول وقتیکه ربك جل

ودنیاده یوللری آزغوندر (ولقد اتینا موسی الکتاب وجعلنا معه اخاه هارون وزیراً) بز موسایه توریتی ویردك وانکا قرنداشی هرونی دعوته واعلای کلمه‌یه معین قیلدق (فقلنا اذهبا الی القوم الذین کذبوا بایاتنا فدمرناهم تدمیراً) اول ایکیسنه بزم آیتلرمزی تکذیب ١٥٩ ایدن فرعون وقومنه کیدوب دعوت ایدك دیدك انلر کیدوب دعوتلرنده ابا واستکبار ایتملریله بز اول قومی دریای قلزمده غرق ایتدك (وقوم نوح لما کذبوا الرسل اغرقناهم وجعلناهم للناس آیةً واعتدنا للظالمین عذاباً الیماً) ونوح قومنی طوفانله غرق ایتدك وبر پیغمبری تکذیب ایتمك جمیع پیغمبرلری تکذیب ایتمکدر وانلرك قصه‌سنی ناس ایچون عبرت قیلدق واول ظالملر ایچون آخرتده دخی عذاب الیم آماده ایلدك (وعاداً وثمود واصحاب الرس وقروناً بین ذلك کثیراً) ودخی عاد وثمود واصحاب رس وبونلرك بیننده چوق قرنلر هلاك ایلدککه انلرك عددینی الله تعالادن غیری کیمسه بیلمز ✻ مرویدرکه رس برقیو اسمی اولمغله اول قیو اطرافنده برقوم بت پرست ایدیلر شعیب علیه السلام انلره دعوتله کلدکده اکا اذا وطغیانلری سببیله اول قیو اطرافنده مال وحیوانلریله فجأة یره کچدیلر یاخود یمامه‌ده برقیو اولوب انده ساکنلر نبیلری قتل ایتملریله هلاك اولدیلر یاخود بقیهٔ ثمود اولوب سورهٔ حجده مذکور بئر معطله اهالیسی ایدیلر یاخود انلرك حنظله بن صفوان نام نبیلری اولوب قتل ایتدکلریچون الله تعالی انلری هلاك ایلدی یاخود اول انطاکیه‌ده برقیو ایدی قصه‌سی سورهٔ یس‌ده مذکور اصحابی حبیب نجاری قتل ایتدکلریچون

شانه موسایه ندا ایتدیکه واروب کیتکل شول قومه کیم کفرله وبنو اسرائیلی استعباد واولادلرینی ذبحله نفسلرینه ظلم ایتدیلر (قوم فرعون) که انلر فرعون وقومی قبطدر (الایتقون) بندن خوف ایتمزلرمیکه بنم غیریمه عبادت ایدرلر (قال رب انی اخاف ان یکذبون) موسی علیه السلام دیدیکه یارب قورقرینکه بنی تکذیب ایده‌لر (ویضیق صدری) وانلرك بنی تکذیبلری سببیله صدرم ضیق اوله (ولاینطلق لسانی) ولسانمده‌کی عقده سببیله سوزلکه قادر اولیم (فأرسل الی هارون) یعنی قرنداشم هارونه رسالت ویرکه بکا وزیر اولوب رسالتم تبلیغنه بکا مظاهرت ایده (ولهم علی ذنب فاخاف ان یقتلون) انلرك بنم اوزرمده دعوای ذنبی واردرکه اول موسی علیه السلامك برقبطی قتل ایتدیکیدر قورقرینکه رسالتی تبلیغ ایتمدین بنی قتل ایده‌لر (قال کلا فاذهبا بآیاتنا انا معکم مستمعون) الله تعالی دیدیکه انلر سنی قتل ایدر دکلدر اندن اوشنمکل قرنداشك هارونی سکا وزیر ایتدم یعنی ایکیکز بنم آیتلرمله فرعونه وارك بز سزك ایکیکزله فرعون بیننده جاری اولان کلامی سامعلرز ایکیکزی انك اوزره غالب قیلورز (فأتیا فرعون فقولا انا رسول رب العالمین) یعنی ایکیکز فرعونه واروب دیکزکه بز ایکیمز رب العالمین جل شانه‌نك رسولی بز (ان أرسل معنا بنی اسرائیل) بزمله بیله بنو اسرائیلی فلسطینه ارسال ایت یوخسه انلری استعباد ایتمکل حالبوکه فرعون انلری درتیوز ییلدنبرو استعباد ایدردی اول وقتده بنو اسرائیل آلتیوز اوتوز بیك کمسنه ایدی اشبو امر الهی ورودندنصکره موسی علیه السلام مصره واردی هارون علیه السلام مصرده ایدی حالبوکه موسی علیه السلامك اکننده بر جبهٔ صوف ویدنده عصا ومکتلنی عصانك باشنه تعلیق ایتمشیدیکه زادی انك ایچنده ایدی کندی اوینه واروب هارونه امر الهی‌یی خبر ویردی همانده هارون علیه السلام سمعا وطاعة دیوب کیجه ایچنده ایکیسی فرعونك قپوسنه واردیلر ودق باب ایدوب بوابلر بلکلشدیلر سز کیمسزکه بووقتده ملك قپوسین دق ایدرسز دیدیلر انلر ایسه بز رب العالمین جل شانه‌نك رسولی بز دیو خبر ویردیلر چون بوابلر فرعونه واروب ایکی مجنون قپویه کلمش بز رب العالمین رسولی بز دیو زعم ایدرلر دیدی فرعون بوابلره ترك ایدك ایرته کوره‌لم دیدی بر روایتده اول ایکیسی اکا بر ییل ملازمت ایتدیلر حالبوکه کیرمکه چاره ایده‌مدیلر چون آخر امرده کیروب رسالت الهیه‌یی اکا ایرکوردیلر فرعون موسی‌یی کوربجك بیلدی (قال ألم نربك فینا ولیدا) فرعون اکا دیدیکه سن بزم منزلمزده صبی بسلمدکمی (ولبثت فینا من عمرك سنین) وسنی عمرکدن نیچه ییلر کچنجه بزده لبث ایتدك ✻ دینلدیکه انك انده مدت لبثی اوتوز ییل ایدی (وفعلت فعلتك التی فعلت وانت من الکافرین) وایشلدیکك ایشی ایشلدك که اول قبطی‌یی قتل ایتدك شمدی ایسه اول فعلکی ستر ایدرسن ویابنم نعمتمه کافرلردنسنکه بنم بعض خواصم قتلنه سعی ایدرسك ✻ زیرا اول فرعونك خبازی ایدی (قال

هلاك اولدیلر یاخودرس اصحاب اخدودك حفرایتدکلری اخدود اوله (وکلاضربناله الامثال وکلاتبرنا تتبیراً) بوامتلردن
هر برینه مقدمکیلرك قصه‌لرینی بیان ایدوب اخافه ایتدك وجمله‌سنی انکارلری سببیله محو وهلاك ایتدك (ولقد اتوا علی
القریة التی امطرت مطرالسوء افلم یکونوا یرونها بل کانوا لایرجون ﴿ ١٦٠ ﴾ نشوراً) تحقیق کفار قریش شامه
کیدوب کلدکلرنده اهالیسی
اوزرلرینه طاش یاغوب
هلاك اولان لوط قومنك
قریه‌لرندن کچرلر آیا انلر
انی کورمیورلرمی بلکه
اول کافرلر بعث وحشری
امیدایدر اولمدیلر (واذا
راوك ان یتخذونك الا
هزواً اهذا الذی بعث الله
رسولا) یامحمد اهل مکه
سنی کوردکلری زمان
استهزا ایله الله تعالی‌نك
پیغمبر بعث ایتدیکی
بومیدر دیرلر (ان کاد
لیضلنا عن الهتنا لولا
ان صبرنا علیها وسوف
یعلمون حین یرون العذاب
من اضل سبیلا) حجت
ودلیل ابرازیله آز
قالدیکه بزی آلهه‌لرمزه
عبادتدن صرف ایدیدی
اکر آلهه‌مز عبادتنده
صابر وثابت اولمیدق
وبونلرك بوکلام باطللرینه
جواب اوله‌رق حق تعالی
بیورورکه ، انلر یقینده
عذابی کوردکلری
حینده بیلورلرکه
مؤمنلردن ویا انلردن
قنغی فرقه ضلالتده‌در
(ارایت من اتخذ الهه
هویه افانت تکون علیه وکیلا) آیا کوردکمی اول کمسه‌یی که آرزوسنی آلهه اتخاذ ایتمشدر سن اول کمسنه‌یی (مدار)
اول هواسندن حفظ ومنع ایدرمیسین ✻ اویله دکلدر بلکه سکا لازم اولان انجق ابلاغ وانذاردر (ام تحسب ان اکثرهم
یسمعون او یعقلون ان هم الا کالانعام بل هم اضل سبیلا) سن ظن ایدرمیسنکه انلرك اکثری سنك قولکی دیکلیوب

فعلتها اذا وانا من الضالین) موسی علیه السلام ایتدی بن اول ایشی ایشلدیکمده ایشلدم
حالبوکه بکا الله تعالیدن برشیٔ کلدیکی سببدن جاهللردن ایدم ویاخود طریق صوابدن تعمد
سز آزمشلردن ایدم (ففررت منکم لما خفتکم فوهب لی ربی حکما وجعلنی من المرسلین) وقتاکه
سزدن خوف ایلدم فرار ایدوب کدیجك ربم جل شانه بکا علم وفهم ونبوت ویردی وبنی
مرسللردن قیلدی (وتلك نعمة تمنها علی ان عبدت بنی اسرائیل) اشبو تربیه برنعمتدرکه انی
ظاهرده بکا امتنان ایدرسن حالبوکه اول حقیقتده بنو اسرائیلك تعبیدك وابنالرینی ذبحله
قهرکدر ✻ زیراکه اول سببدن بن سنك یدیکه وتربیتکه دشمشن اکر سن انلری استعباد
واولادلرینی ذبح ایتمك اهلمدن بنی تربیه ایدر بولنوردی ویاخود تربیتك بکا نعمتدر انکله
امتنان ایدرسن شول حیثیتدنکه بنو اسرائیل غلمانی قتل ایدوب بنی قتل ایتمدك وبنو اسرائیلی
استعباد ایدوب بنی استعباد ایتمدك ویاخود تربیتکی بکا امتنانمی ایدرسن حالبوکه قوممی استعباد
ایتدك برکسه‌که قومی اهانت اولنه اول ذلیل اولور ✻ ایمدی بنو اسرائیلی استعبادك بکا
اولان احسانکی حبط ایتدی (قال فرعون ومارب العالمین) فرعون ایتدی یاموسی رب العالمین
نه شیئدرکه سن کندینی انك بکا رسولی زعم ایدرسن شیئك جنسندن سؤال ایتدی الله تعالی
ایسه جنسیتدن منزهدر (قال رب السموات والارض ومابینهما ان کنتم موقنین) موسی علیه
السلام اکا جوابده الله تعالینك شول افعالنی ذکرایلدیکه خلق انك مثلنی اتیاندن عاجز اولور
دیدیکه اول سموات وارض ومابینهمانك ربیسیدر اکر اشبو کورنن اشیایی ایقان ایدرسه‌کز
جمله خلائقك الهی الله تعالی ایدیکنه دخی ایقان ایدرسز موسی علیه السلام انی دیجك اکا
جوابده فرعون متحیر اولوب (قال لمن حوله الا تستمعون) حولنده‌کی اولان اشراف قومنه
دیدیکه موسانك جوابك ایشیدرمیسزکه بن اکا ربك حقیقتندن سؤال ایدرم اول ایسه بکا
انك افعالن ذکر ایدر ویاخود انی رب سموات زعم ایدر اول ایسه ذاتنده واجبهٔ متحرکه‌در
تکبم اول دهریه مذهبیدر ویاخود انك مؤثراحتیاجی معلوم دکلدر (قال ربکم ورب آبائکم
الاولین) موسی علیه السلام بیانده زیاده ایدوب دیدیکه اول سزك وآباء اولینکزك ربیسیدر
تعمیمدن صکره انفس وآبارله تخصیص ✻ زیراکه عاقل کشی‌یه اقرب منظور نفسی ووالدیدر
فرعون کندینك مغلوب اولدیغن بیلوب (قال ان رسولکم الذی ارسل الیکم لمجنون)
جلیسلرینه دیدیکه اشبوسزه ارسال اولنان رسولکز مجنوندر بن اکا برشیئدن سؤال ایدرم
اول ایسه بکا آخردن جواب ویرر واکا رسول دیمی مسخریه طریق اوزره‌در ویاخود
اول برکلام سویلرکه بزانی تعقل ایتمزز وصحتی بیلمزز حالبوکه انلرك عندنده اعتقادی انلرك
اعتقادنه موافق اولمیان کشی عاقل دکلدر موسی علیه السلام بیانده زیاده ایدوب (قال
رب المشرق والمغرب ومابینهما ان کنتم تعقلون) دیدیکه اول مشرق ومغرب ومابینهمانك
ربیسیدر هرکون کوررسزکه اول شمسی مشرقدن کتورر واولکی کون مدارك غیری

فهم ایده‌لر وابراز ایتدیکك توحید دلیللرینی تعقل ایده‌لر انلر انجق حیوانلر کبی بلکه حیوانلردن زیاده ضلالتده‌درلر ✻
زیرا حیوانلر کندولره نفعی اولان کمسنه‌یه انقیاد ایدرلر وضرر کله‌جك شیدن اجتناب ایدرلر (الم تر الی ربك کیف
مدالظل ولوشاء لجعله ساکناً ثم ﴿ ١٦١ ﴾ جعلنا الشمس علیه دلیلاثم قبضناه الینا قبضاً یسیراً) ربك جل شانه‌نك صنعتنه
نظر ایتمزمیسنکه طلوع
شمسله طلوع فجربیننده
اولان کولکه‌یی نیجه مد
ایتدیکه ، اصل ظلمت
طبیعه نقلت ویرمکله
طلوع شمسه‌دك اولان
اول کولکه طبعه فرح
ویرر زمان فیض وغایت
خوش وقتدر بناء علیه
جنت ظل ممدود ایله
وصف اولندی ، اکر
الله تعالی دیلسه اول
ظلی ثابت ایدوب شمسله
کتمز قالوردی بعده
سایه بیلنمك ایچون
کونشی اوظله دلیل
قیلدق ، زیرا شمس
اولمسه سایه بیلنمزدی ،
صکره شمسك ارتفاعیله
سایه‌یی آزار آزار
قبض ایتدك ، که انکله
عالمك مصالحی نظام بوله
اکر اول ظل دفعة
قبض اولنسه ناسك
اکثر منافعی معطل
اولوردی ، (وهوالذی
جعل لکم الیل لباساً
والنوم سباتاً وجعل النهار
نشوراً) اول الله تعالی که
سزکچون کیجه‌یی لباس
قیلدیکه انده راحت
ایده‌سز واویقویی دخی سکونت (٢١) وآرام قیلدی وکوندزی معاشکز طلبنه حرکتکز ایچون قیلدی (وهوالذی
ارسل الریاح بشراً بین یدی رحمته وانزلنا من السماء ماءً طهوراً) اول الله تعالی‌که رحمتی اولان یغمورك اوکنده
روزکارلری مژده‌جی کوندردی وکوکدن ماء طهور انزال ایتدك (لنحیی به بلدة میتاً ونسقیه مما خلقنا انعاماً واناسی

مدار اوزره تحریك ایدر حتی‌که مغربه ایرکورر بروجه نافع اوزره‌که انکله امور کائنات
انتظام بولور اکر عقلکز وارایسه بونك فوقنده سزه جواب اولمدیغن بیلورسز بعده
فرعون کندینك حجتله ملزم وجوابده عاجز اولدیغن کوردی جباره طریقی اوزره عقوبته
میل ایدوب (قال لئن اتخذت الها غیری لاجعلنك من المسجونین) دیدیکه اکر بندن غیری
اله اتخاذ ایدرسك سنی مسجونیندن قیلورم بنم سجونمده اولنلرك حالنی ایسه بیلورسن ✻
دینلدیکه انك سجنی قتلدن اشد ایدیکه اول مسجونلرین برهوهٔ عمیقه‌یه براغور تا مونده‌دکین
انده الیقوردی وانك الوهیته ادعاسی ظن اولنورکه اول دهریه اعتقادنده ایدیکم برکمسنه قوة
طالعیله برقطره مالك اولوب امرنه تولی ایده اول انلرك زعمنده اول قطرك اهلی اکا عبادت ایتمکه
مستحق اولور (قال أولوجئتك بشیٔ مبین) موسی علیه السلام ایتدی بکا اول فعلی
ایدرمیسن اکرچه صدق دعوامی مبین شیٔ کتوررسمده اول معجزه‌درکیم صانعك
وجود وحکمتنه دلالتله مؤدی نبوت صدقنه دلالت بینن جامعدر موسی علیه السلام
انی دیدی زیرا که اخلاق ناسك شاننندرکه انصافه سکون وحقه بعدالبیان
اجابت ایده (قال فأت به ان کنت من الصادقین) فرعون ایتدی ایمدی اول شیٔ
کتور کل اکر نبی اولدیغکده ویا نبوت دعواسنده صادقلردن ایسك ✻ زیراکه نبوت
دعواسنه حجتدن لابددر (فالقی عصاه فاذا هی ثعبان مبین) موسی علیه السلام نم دیوب
الندن عصاسن یره براقدی کورلسه اول ثعباندرکه ثعبانیتی ظاهر ایدی یوخسه سحرله
صورتده ثعبانه بکزمش صورت دکل ✻ روایت اولندیکه اول برمیل دکاو سمایه مرتفع اولوب
فرعونه هجوم ایتدی فرعون موسی علیه السلامه سنی ارسال ایدك ربك حقیچون انی
اخذ ایت چون موسی علیه السلام انی اخذ ایتدی ینه اولکی هیئتنده عصایه تحویل ایتدی
فرعون ایتدی اشبو کوریلندن غیری دخی برشیئك وارمیدر نم دیوب الن کوستردی
فرعون دیدیکه بونده نه وار (ونزع یده فاذا هی بیضاء للناظرین) اویله اولسه موسی علیه
السلام الن قولتغی التنه صوقوب کیرو چیقاردی کورسه‌لرکه اول بیضادر قریب اولدیکه
شعاعی ابصاری غشی وافق سد ایده (قال للملاء حوله ان هذا لساحر علیم) فرعون
حولنده اولان اشراف قومنه دیدیکه اشبو سحر علمنده فائقدر (یرید ان یخرجکم من
ارضکم بسحره فماذا تأمرون) مراد ایدرکه سحریله سزی ارضکز مصردن چیقاره بکانه
اشارت ایدرسزکه انی ایدم سلطان معجزه اکا قهر ایدوب دعوای ربوبیتدن انی حط
ایتدی حتی‌که قومنك مؤامره‌سنه وانلر ایله ایتماره وموسادن تنفیره وانی ملکی اوزره
ظهورك استشعارنی اظهاره احتیاج ایتدی (قالوا ارجه واخاه) دیدیلرکه موسایی وقرنداشنی
تأخیر ویا حبس ایله (وابعث فی المدائن حاشرین) مدینه‌لریکه شرطیلر کوندر کل‌که بولدقلری
سحره‌یی حشر ایده‌لر (یأتوك بکل سحار علیم) هرساحری کتوره‌لرکه سحر فننده انلر

کثیراً) تاکه بلدهٔ میته‌یی اول یغمورله احیا ایده‌رزکه نباتات بتوخلق ایتدیکمز حیوانات وبادیه‌ده اولان‌چوق انسانی
اول مطرله صواربرز ❁ بز بویغموری انسانلرك بیننده بعضا بربلده‌ده وبعضا بشقه بلده‌ده وبعضاً اوقات مختلفه‌ده وبعضاً
ایری وبعضا اوفق دانه‌لو درلو درلو وجهله صرف ایتدك تاکه قدرتمزی تفکر ایدوب شکر ایده‌لر
ناسك اکثری شکردن
ابا ایدوب کفران‌نعمتده
اولدیلر (ولوشئنا لبعثنا
فی‌کل‌قریة نذیراً . فلاتطع
الکافرین وجاهد هم‌به
جهاداً کبیراً) اکر بز
مراد ایدیدك هربلده‌یه
بر قورقودیجی پیغمبر
کوندررردك ، لکن‌سنك
شانکه تعظیم‌ایجون‌نبوتی
سنده‌ختم ایدوب‌کافهٔ‌ناسه
قیامته‌دك سنی مبعوث
قیلدق ، ابلاغی ترکله
کافرلره اطاعت‌ومداهنه
ایتمه‌و آنلره‌قرآن‌وشمشیر
ایله شدت اوزره جهاد
ومقابله ایله (وهوالذی
مرج‌البحرین‌هذا عذب
فرات وهذا ملح اجاج
وجعل بینهما برزخاً
وحجراً محجوراً) اول
الله تعالی‌که ایکی بحری
بربرینه‌ملاصق وملاحق
ایتدی بریسی‌شربه‌شایان
طاتلو واول‌بریسی‌توزلو
وآجی‌ء رشیدود میاطده
نیل‌ایله‌اقدکزوسازکبی ،
بوایکی بحرك بیننده‌برزخ
وحدمقدر قیلدیکه‌بربرینه
غلبه ایتمیه‌لر (وهوالذی
خلق‌من‌الماء بشراً فجعله
نسباًوصهراًوکان‌ربك‌قدیراً) اول‌الله‌تعالی‌که طینهٔ ادمی صوایله تخمیرایدوب بشرخلق ایتدی‌یاخودماء منیدن بشر (ربنا)
خلق ایتدی وآندن ارکك اولانلر اولانلر اقرباء نسب وقز اولانلر اقرباء صهر اولدی یعنی داماد وانشته کبی‌ربك تعالی‌ذکور
واناث‌خلقیله قدرتنده بلیغ اولدی (ویعبدون من‌دون‌الله مالا ینفعهم ولایضرهم وکان‌الکافر علی‌ربه ظهیراً)مشرکلر

اندن افضل اوله‌لر (فجمع السحرة لمیقات یوم معلوم) یوم معلومده سحره جمع ایدیلدیکه
انلر یتمش ایکی بر روایتده یتمش بیك ایدیلر یوم زینتده ضحی وقتنه کیم اول تعیین اولندی
(وقیل للناس هل انتم مجتمعون) واهل مصره دینلدیکه جمع اولندیکزمیکه ایکی فریقك
فعلنه نظر ایده‌سز (لعلنا نتبع السحرة ان کانوا هم الغالبین) تاکه سحره‌یه اتباع ایده‌وز
اکر موسایه غلبه ایدرلرسه ❁ دینلدیکه انلرك مقصود اصلیلری موسایه اتباع ایدی یوخسه
سحره‌یه دکل اویله اولسه کلاملرین مساق کنایه‌ده سوق ایتدیلر (فلما جاء السحرة قالوا
لفرعون أئن لنا لاجرا ان کنا نحن الغالبین) سحره کلیجك فرعونه دیدیلرکه بزه جعل
وارمیدر اکر موسایه غالبین اولورسه‌وز (قال نعم وانکم اذا لمن المقربین) فرعون دیدیکه
نعم اوزریمه سزکچون جعل اولورکه اکر موسایه غالب اولورسه‌کز بنم قتمده جلوسده
مقربلرمدن اوله‌سز بکا ناسدن اول کیروب صکره چیقه‌سز (قال لهم موسی القوا ما انتم
ملقون) موسی علیه‌السلام سحره‌یه دیدیکه القا ایده‌جککز شیئی القا ایدك حالبوکه سحره
اندن ابتدا سنی القا ایدرسن یوخسه بزمی القا ایدملم دیو مقدما تأدبا استئذان ایتدیلر ❁
موسی‌علیه‌السلام دخی‌انلره تأدبلری‌مقابله‌سنده تقدمه اذن ویردی (فألقوا حبالهم وعصیهم
وقالوا بعزة فرعون انا لنحن الغالبون) اویله اولسه سحره اهل جاهلیه طریقی اوزره
فرعونك عزتنه اقساملرندن صکره آلات سحرلری اولان حبال وعصیلرین القا ایدوب
تفاؤلا بز موسی وهارونه غالبلرز دیدیلر (فألقی موسی عصاه فاذا هی تلقف ما یأفکون)
انلردن صکره موسی علیه‌السلام دخی‌عصاسین القا ایدیجك کوردیلرکه شول تمویه وتزویرله
ناسه حیات تخییل ایتدکلری حبال وعصیلرین . موسی علیه‌السلامك عصاسی ثعبان اولوب
یوطدی (فألقی السحرة ساجدین) اویله‌اولسه سحره الله تعالی‌یه‌سجده ایتمکله القا اولندیلر
(قالوا آمنا برب العالمین) عالملرك ربیسی جل شانه‌یه ایمان کتوردك دیدیلر (رب موسی
وهارون) که اول موسی وهارونك ربیسیدر (قال آمنتم له قبل ان آذن لکم انه لکبیرکم
الذی علمکم السحر فلسوف تعلمون) فرعون سحره‌یه دیدیکه سزه بن اذن ویرمدین اکا
ایمان کتوردیکز اول سزك کبیریکزدرکه سزه سحره تعلیم‌ایلدی بعضی تعلیم ایدوب بعضی
کیزلدی تاکه علم‌سحر قوتیله سزه غلبه ایده‌سز ایسه‌اکا اعتزار ایدوب انی معجزه ایله سزه
غلبه ایتدی ظن ایتدیکز حالبوکه امر اول ظنکز کبی دکلدر ❁ فرعونك بوقولیله مرادی
قومنه تلبیس ایدی‌تاکه انلرسحره‌نك ایمانی بصیرت وظهورحق‌قوتیله‌اولمسین اعتقاد ایتمیه‌لر ❁
ایمدی اول‌فعلکزك وبالنی بیلیسرسز (لاقطعن‌ایدیکم وارجلکم‌من‌خلاف ولاصلبنکم‌اجمعین)
ایمدی هربریکزك صاغ الیله صول ایاغن کسوب جیعکزی شاطیٔ بحرده صلب ایدرم
(قالوا لاضیرانا الی‌ربنامنقلبون) سحره اکا دیدیلرکه سنك بزه اول‌فعلکده ضرر یوقدرکه
زیرا ربمز جل‌شانه‌یه رجوع ایدرز اکا ایمانمز سببیله بزی اثابه ایدر (انا نطمع ان‌یغفرلنا

الله تعالی‌دن غیری‌یه عبادت ایدرلرکه انلره عبادت ایتملریله اکا نفع ایده‌مزلر وعبادت ایتماملریله ضرر دخی ایده‌مزلر
کافرلر ربلرینه عصیانله شیطانه معین وظهیر اولدیلر (ومآارسلناك الا مبشرا ونذیرا) یامحمد بزسنی انجق مؤمنلر جنتله
مژده‌لیجی وکافرلری جهنمله قورقودیجی کوندردك (قل‌ما اسئلکم علیه من‌اجر الا من شاء
ان‌یتخذ الی ربه سبیلا)
دیکه تبلیغ رسالتم‌اوزره
سزدن اجرت استمم
مکر شول کمسنه‌که ربسی
عزشانه‌نك رضاسنی
طلب ایله ایمانه کلوب
طوغری یولی اخذ
ایده ، اول‌بکا اجرندرکه
هر پیغمبره صلحای
امتیله برابر اجر
ویریلور ، (وتوکل
علی الحی الذی لایموت
وسبح بحمده وکفی به
بذنوب عباده خبیرا)
انلرك اجرلرندن استغنا
ایله موت ایرشمز حی
باقی اولان الله تعالی‌یه
توکل ایله وانی حمدله
نقصان صفاتدن تنزیه
ایله اول الله تعالی
عبادینك ظاهر وباطن
کناهنه خبیر وجزاسنه
کافیدر (الذی خلق
السموات والارض
وما بینهما فی ستة ایام
ثم استوی علی‌العرش
الرحمن فسئل به خبیرا)
اول الله تعالی‌که قدرتیله
سموات‌وارضی‌وبینلرنده
اولان کائناتی التی
کونده خلق ایلدی بعده
عرش اوزره استیلا ایلدیکه اول رحمانیتله موصوفدر اول خلق واستوایی انلردن خبیر اولندن سؤال ایله ، اول
جبرائیل علیه‌السلام اوله ، (واذا قیل لهم اسجدوا للرحمن قالوا وما الرحمن انسجد لما تأمرنا وزادهم نفورا)
مشرکلره رحمانه سجده ایدك دینلدکده انلر رحمان اسمی الله تعالی‌یه اطلاق اولندیغنی بیلمیوب رحمان نه‌شیدر سنك بزه

ربنا خطایانا ان‌کنا اول‌المؤمنین) زیرا بز طمع ایدرزکه ربمز جل‌شانه شرك وسحردن
ایتدیکمز خطالریمزی مغفرت ایده زمانمزده سنك اتباعکدن موسایه اول ایمان کتوردیکمز
ایچون (واوحینا الی موسی ان‌اسر بعبادی انکم متبعون) بز موسایه وحی ایتدککه عبادم
بنواسرائیلله کیجه مصردن چیقوب کیت‌که فرعون وجنودی سزی خروجدن منع ایچون
اردیکزه دوشوب کیدیسرلردر ❁ ابن جریج ایدر الله‌تعالی موسی علیه‌السلامه وحی‌ایتدیکه
بنواسرائیلدن هردرت بیت اهالی بربیته جمع‌ایده بعده قوزیلر بوغزلیوب قانلرندن قپولرینه
سوره‌لر وملائکه‌یه امرایدرینکه اول‌قاندن قپوسنه بولاشمش بیته کیرمیه‌لر ملائکه‌یه امر
ایدرینکه فرعون وقومنك کندیلرندن ومالرندن ابکاری قتل ایدرین ودخی بنواسرائیل
خبز فطیر پشورسونلر وکیجه‌سنکله یوله کیروب تابحره ایرنجه کتسونلر ❁ بعده امرمن‌اولور
کوره‌سن‌انی بنواسرائیله ایرکوره‌سن چون‌موسی علیه‌السلام وبنواسرائیل امراولندقلری
کبی‌ایتدیلر وکیجه یوله کیروب کتدیلر صباح‌اولیجق فرعون وقومی کوردیلرکه کندیلردن
ومالرندن شودکلو ابکار قتل اولنوبدر وموسی بنواسرائیلله مصردن کیدوبدر (فأرسل
فرعون فی‌المدائن حاشرین) هماندم فرعون مدینه‌لرینه شرطیلر کوندردیکه عساکرین جمع
ایده‌لر تاکه بنواسرائیلك اردنجه کیده‌لر ❁ دینلدیکه اول زمانده مصر مملکتنده بیك مدینه
واون‌ایکی بیك قریه وارایدی چون عساکر جمع اولوب کلدیلر فرعون انلره دیدیکه (ان
هؤلاء لشرذمة قلیلون) اشبونلر طائفهٔ قلیله‌در حالبوکه التیوزبیك ویا یتمش بیك کشیدیلر
فرعونك قومی ایسه لایحصی ایدی❁ایمدی انلری قلیلدر دیمسی کندی عساکرینه اضافتله
ایدیکه مقدمه‌سی یدیبوز بیك ایدی . مؤخره‌سین اکا قیاس ایت ویاخود انلرك قلیل اولمسی
اسباط اعتباریله‌درکه انلردن هرسبط قلیلدر (وانهم لنا لغائظون) وانلر افعال فاسده‌لریله
بزی اویکلندردیلر وبزم عادتمز ایسه مفسدینك فسادنی حسمه اسراعدر (وانا لجمیع
حاذرون) وبز اقویا وآلهٔ حربله مستعدلرز (فاخرجناهم من‌جنات وعیون وکنوز ومقام
کریم) اویله اولسه اشبو داعیه ایله فرعون وقومنی مصردن چیقاردق شول بستانلردنکه
نیلك ایکی طرفنه مبسوطه وممتده ایدی وانهار دنکه اول‌بستانلری ایچنه جاری اولوردی
والتون وکومش کنوزندنکه اول ظاهره ایکن حق‌الالهی اندن ادا ایتمدکلریچون اکا کنوز
دینلدی ❁ دینلدیکه فرعونك سکزیوزبیك غلامی وارایدیکه هربری برفرس عتیقه بندیکه
هربرینك بوینده التون طوق وارایدی ومنازل حسنه ومجالس بهیه‌دنکه اول مقام کریمله
مراد اولدر❁دینلدیکه فرعون سریری اوزره‌جلوس ایتدیکنده قارشوسنه التوندن اوچیوز
کرسی قویوب اوزرلرینه اشراف اوتورر و فوقلرینه دیباجدن قبه‌لر قوریلوردی (کذلك
واورثناها بنی‌اسرائیل) اشبو منوال اوزره بزانلری مصردن چیقاردق واموال ومنازللرین
بنواسرائیله ایراث ایتدك (فأتبعوهم مشرقین) وقتاکه موسی علیه‌السلام وبنو اسرائیل

امر ایتدیککك شیئه بز سجده‌می ایده‌رز دیدیلر ورحمانه سجده امری ایماندن نفرتلرینی آرتردی (تبارك الذی جعل فی السماء بروجا وجعل فیها سراجا وقمرا منیرا) اول باری جل شانه عالیدرکه سماده « اون ایکی » بروج وانده شمسی سراج و قمری کیجه‌یه ضیا بخش قیلدی (وهو الذی جعل ١٦٤ اللیل والنهار خلفة لمن اراد ان یذکر اواراد شکورا) اول الله تعالی‌که لیل ونهاری بربرینه خلف قیلدی بری کاوب بری کیدر تاکه انك صنایع وقدرتی ذکر وفکر ونعمتلرینه شکر مراد ایدن کمسنه‌یه دلیل اوله (وعباد الرحمن الذین یمشون علی الارض هونا واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما والذین یبیتون لربهم سجداً وقیاما) الله تعالی‌نك مقبول قوللری انلردرکه یریوزنده سکینه ووقار ایله یوررلر جاهللر انلره بی‌ادبانه خطاب ایتدکلرنده انلر جوابلرنده معارضه‌دن اعراض وقول سدید ولین ایله کناهدن سالم اولورلر وانلردرکه ربلری ایچون سجده وقیامله یعنی نمازله کیجه‌لرلر (والذین یقولون ربنا اصرف عنا عذاب جهنم ان عذابها کان غراما) انها ساءت مستقرا ومقاما) انلرکه خلقله حسن معامله وکیجه‌لری عبادت حقله بکچوررکن یاربنا بزدن جهنم عذابی دوندر تحقیق عذاب جهنم دائم وشدید اولدی دیرلر اول جهنم قرار واقامته نه قبیح محلدر (اذ) (والذین اذا انفقوا لم یسرفوا ولم یقتروا وکان بین ذلك قواما) وشونلرکهماللرینی انفاق ایتدکلرنده اسراف ایتمزلر وامساك دخی ایتمزلرکه اسرافله خست بیننده اعتدال اوله (والذین لایدعون مع الله الها آخر ولایقتلون النفس التی حرم الله الا

کیجه‌دن کتدیلر فرعون وجنودیله انلره طلوع شمس وقتنده ایردیلر (فلما ترا أی الجمعان قال اصحاب موسی انا لمدرکون) وقتاکه بنواسرائیل وقوم فرعون بری برلرینه مقابل اولوب کورشدیلر موسانك اصحابی یعنی بنواسرائیل دیدیلرکه بز ایریشلدك ویاخود انلرك یدلرنده هلاکه ایریسرز (قال کلا ان معی ربی سیهدین) موسی علیه السلام دیدیکه انلر سزه ایریشور دکللردر ❊ زیراکه الله تعالی سزی انلردن خلاصی وعدایدوبدر ربم جل شانه‌نك علم وحفظی بمله‌در طریق نجاتی بکا هدایت ایدر ❊ وقتاکه موسی وبنواسرائیل بحره ایردیلر ریح وبحر هیجان ایتدی طاغلر کبی امواجنی طشره براغوردی یوشع علیه السلام دیدیکه یا کلیم الله قنده کتمکه امر اولندك حالبوکه آردیمزدن فرعون ایردی و اوکیمزه ایسه بحر حائل اولوب طوردی موسی علیه السلام دیدیکه اشبو بحره کیرمکه امر اولنمشم هماندم یوشع علیه السلام بحره کیردی وجانب آخره ایردی حالبوکه ماء دابه‌سنك حافرنی اورتمدی ❊ برروایتده موسی علیه السلام دیدیکه بواراپه امر اولندم لکن بیلمزم که نیجه ایدم (فاوحینا الی موسی ان اضرب بعصاك البحر فانفلق فکان کل فرق کالطود العظیم) اوبله اولسه بز موسایه وحی ایتدککه عصاکله بحر قلزمی ویابحر نیلی اورغل اوربجق بحرك مائی اون ایکی فرقه اولدیکه ارالقلری مسالك ایدی وهرفرقه‌سی سمایه مرتفع جبل عظیم کبی ایدی (وازلفنا ثم الآخرین) وقوم آخرنی یعنی فرعون قومنی بنو اسرائیله قریب ایتدك ویاخود ایکی فریقی اول بحرك فرق اولندیغی محلده جمع ایتدك ویاخود فرعون قومنك جمیعن بحره کیردردککه انلرك هیچ بری قورتلمیه (وانجینا موسی ومن معه اجمعین) موسایی وبیله‌سنجه اولان بنی اسرائیلی غرقدن قورتاردق (ثم اغرقنا الآخرین) بعده فرعون وقومنی اول بحره غرق ایتدك (ان فی ذلك لآیة وما کان اکثرهم مؤمنین) اشبو مذکورده اعتبار اهلنه عبرت واردر لکن انلرك اکثری انی تصدیق ایتمدیکه انلر مصرده قلان قوم فرعوندر وبنو اسرائیلك نجات بولانلرندن عجله عبادت ایدنلردر وموسایه بز سنی تصدیق ایتمزز مکرکه الله تعالی‌یی آشکاره کوره‌وز دینلردر ❊ دینلدیکه قوم فرعونده انجق اوچ مؤمن واردیکه اول خربیل و آسیه امرأة فرعون ومریم بنت ناموسا ایدیکه اول مصردن خروجده یوسف علیه السلامك بجرده عظامنه دلالت ایتدی (وان ربك لهو العزیز الرحیم) یامحمد سنك ربك اعداسنه منتقم واولیاسنه رحیمدر (واتل علیهم نبأ ابراهیم) یامحمد مشرکلره ابراهیم علیه السلام خبرین ذکر ایت (اذ قال لأبیه وقومه ماتعبدون) که اول باباسی آزره ودخی قومنه دیدیکه نه شیئه عبادت ایدرسز تاکه انلره عبادت ایتدکلری شیء عبادته مستحق دکل ایدیکن بیلدیره (قالوا نعبد اصناما فنظل لها عاکفین) دیدیلرکه اصنامه عبادت ایدرزکه اکا عبادته مقیمین اولدیغمز حالده دائملرز اول فعل باطللرینه افتخارلرندن جوابلرینه شرح حاللرین دخی الحاق ایتدیلر ❊ دینلدیکه انلر اکا کوندزده عبادت ایدرلردی کیجه‌ده دکل (قال هل یسمعونکم

بالحق ولایزنون ومن یفعل ذلك یلق اثاما) شونلرکه الله تعالی ایله بیله اله آخر ادعا ایتمزلر والله تعالی قتلنی حرام ایتدیکی نفسی قتل ایتمزلر مکرکه حقله قتلی ایجاب ایده « مرتدلر واحصانله زنا وقصاص لازم اولانلر کبی » وزنا دخی ایتمزلر هرکمسنه بونلردن برشی ایشلرسه اول ١٦٥ کناهك جزاسنه ملاقی اولور ❊ مرویدرکه مشرکلردن بعضیسی حضور نبوی‌یه کلوب دیدیلرکه یامحمد بز شرك کتورمیشز وناحق یره قتل ایتمشز وزنا ایتمشز اکر بزی آنك عبادتنه تکلیف ایتدیککك اللهك بزی بوکناهلردن عفو ایدرسه ایمان ایدردك بناء علیه بو آیت کریمه نازل اولدی (یضاعف له العذاب یوم القیمة ویخلد فیه مهانا) قیامتده انك عذابی مضاعف اولوب اول عذابده خوار وذلیل اولدیغی حالده دائم قالور (الا من تاب وامن وعمل عملا صالحا فاولئك یبدل الله سیئاتهم حسنات وکان الله غفوراً رحیما) مکر اول کمسنه‌که کناهنه توبه ایده والله تعالی‌یه ورسولنه ایمان کتوره وارکان واسلام اوزره عمل صالح ایشلیه الله تعالی اول وصفده اولان کمسنه‌لرك کناهلرینی ثوابه تبدیل وتوبه‌لریله معصیتلرینی محو ایدر الله تعالی کنهکارلرك توبه ایله کناهلرینی مغفرت وتوبه‌لرنده ثباتلریله رحمت ایدر اولدی (ومن تاب وعمل صالحاً فانه یتوب الی الله متاباً) برکمسنه شرك وقتل وزنا توبه‌سندن صکره سائر معاصیدن دخی توبه ایدوب عمل صالح ایشلیه اول کمسنه الله تعالی‌یه رجوع ایدر آنك عندنده مرضی وکناهلری معفو وثواب حاصل اولدیغی حالده ❊ اولکی توبه شرکدن رجوع بوتوبه مکافات ایچون رجوعدر

اذ تدعون) ابراهیم علیه السلام دیدیکه اول اصنامه دعا ایتدیککزده دعاکزی ایشیدرلرمی ویاخود دعاکزه سزه جواب ایشتدیررلرمی (اوینفعونکم اویضرون) ویا انلره عبادتکز مقابله‌سنده سزه نفع ایدرلرمی ویا عبادتلرندن اعراض ایدنلره ضرر ایدرلرمی (قالوا بل وجدنا آباءنا کذلك یفعلون) دیدیلرکه اول اصنام نه ایشیدر ونه اندن نفع وضرر توقع ایدیلور الا بوکه آبائمزی بولدقکه اشبو بزم ایتدیکمز کبی ایدرلردی اشبو دینده تقلیدك ابطالنه دلیلدر (قال افرأیتم ما کنتم تعبدون انتم و آباؤکم الاقدمون فانهم عدولی) ابراهیم علیه السلام دیدیکه کوررمیسز شول اصنامیکه اکا سز وکچن آبائکز عبادت ایدرلردی اول بنم عدومدر یعنی کندی امرمی فکر ایدوب بیلدم اصنامه عبادت عدویه عبادتدر اویله اولسه اندن اجتناب ایتدم اول اصنام بنم عدومدر دیدی تاکه اکا نظر ایدوب دیه‌لرکه اول نفسیچون اراده ایتدیکن بزم ایچون دخی اراده ایدوبدر تاکه اول انلرك قبولنه ادعی اوله وانی اندن ایشیدن ایمانه کله (الا رب العالمین) الا بوکه رب العالمین جل شانه بنم ولیمدر ویاخود هرعبادت ایتدیککز شیئکه رب العالمینك غیریدر اول بنم عدومدر ❊ زیراکه انلر اصنامه عبادتلریله بیله الله تعالی‌یه دخی عبادت ایدرلردی ویاخود اول اصنامه عبادت ایدنلر بنم عدومدر الا رب العالمینه عبادت ایدنلر دکل بلکه انلر بنم ولیمدر (الذی خلقنی فهو یهدین) که اول بنی وهرمخلوقی خلق ایدوب معاش ومعاد امورندن ماخلق له‌سنه هدایت ایدرکه اول جمله انسانه نسبتله مبدئی جنینك رحم امدن دم حیض امتصاصنه هدایتیدر ومنتهاسی طریق جنته ولذائذ ایله تنعمه هدایتیدر (والذی هو یطعمنی ویسقین) واول بنی طعامله وشرابله رزقلندیرر اول بنم رزاقمدر رزقم انك عندندندر (واذا مرضت فهو یشفین) خسته اولسم اول بکا شفا ویرر ❊ ابراهیم علیه السلام مرضی کندویه نسبت ایتدی زیراکه مقصودی تعداد نعم ایدی اماکه اماته‌یی اکا اسنادله نقص ایجاب ایتمز ❊ زیراکه موت موت اولدیغی حیثیتدن کرچه حسن دکلدر لکن انده ضرر دخی یوقدر بلکه ضرر انجق مقدماتنده‌درکه اول مرضدر بلکه موت اهل کماله شول محابی نیلنه وسیله‌درکه انك جنبنده حیات دنیویه استحقار اولنور وانواع محن وبلیه‌دن خلاصدر وزیرا مرض غالب امرده مطاعم ومشاربده تفریط سببیله ودخی اخلاط وارکان بیننده‌کی تنافی وتنافر ایله حاصل اولور صحت ایسه انك اجتماعی استحفاظله ویا مخصوص اعتدالی قهرا حماله حاصل اولور (والذی یمیتنی ثم یحیین) که اول بنی دنیاده اولدرر وآخرتده دیرکورر (والذی أطمع ان یغفرلی خطیئتی یوم الدین) که اول بنم یوم قیامتده خطیئه‌می مغفرت ایتمسنی رجا ایدرین انك بوقولی نفسنی هضم وامته تعلیم ایچون ایدیکه معاصیدن اجتناب وحذر اوزره اوله‌لر وکندیلردن صدور ایدن تفریطلرینك وصغائردن نوادرلرینك مغفرتن دیلیه‌لر ❊ دینلدیکه اول خطیئه ایله مراد انك ❊ انی سقیم ❊ ودخی ❊ بل فعله کبیرهم ❊ قولیدر ودخی زوجه‌سی ساره حقنده اول

(والذین لایشهدون الزور واذا مروا باللغو مروا کراماً) شونلرکه شهادت زور ایتمزلر یاخود مشر وکافرلرك بیراملرینه واویون محللرینه حاضر اولمزلر وچقان لغو وباطل شیلرینه اوغرەسەلر آنلردن اعراض ونفسلرینی آنلردن تنزیه ایدەرك کچرلر (والذین اذا ذکروا بآیات ربهم لم یخروا ١٦٦ علیها صماً وعمیاناً) آنلرکه ربلرینك آیتلریله آنلره وعظ اولندقده صاغراق وکورلك ایله یوز اوزره قپانمزلرکه بلکه قلب قولاغیله دیکلرلر وبصیرت کوزیله کوررلر (والذین یقولون ربناهب لنا من ازواجنا و ذریاتنا قرة اعین واجعلنا للمتقین اماماً) و آنلر دیرلرکه یاربنا بزم ازواج واولادمزدن بزه ابرار وصالحلر ویرکه آنلرله کوزلرمز روشن اوله وبزی متقیلر ایچون امام قیل یعنی بزه کمال اتقا بخش ایله که متقیلره امام اولمغله شایان اولەلم (اولئك یجزون الغرفة بماصبروا ویلقون فیها تحیة وسلاماً خالدین فیها حسنت مستقراً ومقاماً) بو صفتلرله متصف کسنەلر صبرلری سببیله جنتك اعلامقامنده مجازات اولنورلر و آنده ملکلردن تحیت و الله تعالیدن سلامه ملاقی اولورلر انلر انده دائملردر اول نه کوزل قرارکاه واقامتدر (قل مایعبؤبکم ربی لولا دعاؤکم فقد کذبتم فسوف یکون لزاماً) یامحمد آنلره دیکه ربکزك عندنده سزك نه قدریکز اولور اکر (اول) سزك آکادعاکز وعبادتکز اولمسه الله تعالی رسولیله سزی توحیده دعوت ایتمشیکن تکذیب ایتدیککز امدی یقینده اول تکذیبکزه بدل عقوبت دنیاده که یوم بدردر و آخرتده دخی جهنم عذابی تعجیل اولنور

سم اختەدر دیمسیدر لکن اکثرون بوکلامی معارضیدر دیدیلر ❊ زیرا که انبیا خطایادن معصوملردر ❊ اشبو جملەسی ابراهیم علیه السلامدن قومی اوزره احتجاج واخباردرکه اشبو افعالی ایشلمکه قادر اولمیان الوهیته صالح اولمز (رب هب لی حکما) یارب بکا حدود واحکامك معرفتن ویا فهم وعلم ویا نبوت هبه ایت ویاخود علم وعملده کمال ویرکه انکله خلافت حقه وریاست خلقه مستعد اولم (وألحقنی بالصالحین) وعلمده کمالی بکا توفیق ایتکه انکله صلاحده کامللر عدادینه منتظم اولم که انلرك صلاحنده ذنبك نه کبیری ونه صغیری شائب اولمز (واجعل لی لسان صدق فی الآخرین) وبندن صکره کلور امتلرده بنم ایچون ثناء حسن وذکر جمیل وقبول عام قیل ❊ اول اجلدن اهل ادیانك کلیسی انی تولی واکا ثناء ایدرلر ویا ذریتمدن صادق قیلکه بنم اصل دینمی تجدید ایدوب ناسی بنم دعوت ایتدیکم شیئه اولدخی دعوت ایده که اول محمد صلی الله تعالی علیه وسلمدر (واجعلنی من ورثة جنة النعیم) وبنی آخرتده جنت نعیم وارثلرندن قیل واول وراثتك معناسی ایسه برقاچ موضعده کچدی (واغفر لابی انه کان من الضالین) وبابامی ایمانه توفیق وهدایتکله مغفرت ایتکه اول طریق حقدن آزمشلردن اولدی اشبو دعا انك موتندن صکره اولدیغی تقدیر اوزره انی دیمسی نمرود دن قورقوب ایمانی اخفا ایدر ظنیلەدر اول اجلدن اکا ایمانه کلمکی وعد ایتدی ویاخود اول وقتده کفار ایچون استغفاردن منع اولنمامشدی (ولاتخزنی یوم یبعثون) عباد قبورلرندن بعث اولندقلری کونده بنی افضاح ایتمکل تفریطم اوزره معاتبه ایله ویاخود رتبەمی بعض وارث رتبەسندن تنقیصله ویاخود والدمی تعذیبله ویا انی ضالین عدادنده بعثله (یوم لاینفع مال ولابنون الا من اتی الله بقلب سلیم) شول کونده که انده مال وبنون کمسەیه نفع ایتمز مکر اکا که مخلص اوله وکفر ومیل معاصی وسائر آفاتدن سلیم القلب اوله ویاخود اول کونده مال وبنون نفع ایتمز مکر شول کمسەنك مالیکه سبیل بره انفاق اولنه وبنونیکه حقه ارشاد وخیره حث اولنه وانلرك الله تعالی یه عباد مطیعین اولوب یوم قیامتده شفعا اولملری قصد ایدیله (وازلفت الجنة للمتقین) متقیلره جنت قریب اولنور ❊ زیرا که یوم قیامتده جنت موقف سعدایه قریب اولوب اکا نظر ایدرلر اکا وارورز دیو سوینورلر (وبرزت الجحیم للغاوین) ودین اسلامدن آزغونلره نار جحیم کشف اولنور ❊ زیرا که یوم قیامتده نار اشقیانك کوزلری اوکنده آشکاره اولوب اکا سوق اولنملری ذکریله حسرت وملالتده اولورلر (وقیل لهم اینما کنتم تعبدون من دون الله هل ینصرونکم اوینتصرون) وانلره دینورکه قنی شونلرکه دنیاده سز الله تعالیدن غیری انلره عبادت ایدردیکز وانلری کندیکزه شفعا زعم ایدردیکز کورك که سزه نصرت ایدەبیلورلرمیکه عذابکزی دفع ایدەلر ویاخود کندیلرین عذابدن قورتارەلر ❊ زیرا که انلر و آلهەلری ناره کیریسرلردر (فکبکبوا فیها هم والغاوون وجنود ابلیس اجمعون)

❊ سورة الشعراء مکیة وهی مائتان وست وعشرون آیة ❊

(بسم الله الرحمن الرحیم ❊ طسم) بوحروف مقطعه اسم سوره یا قسم اولەکه الله تعالی طوبی وسدره ومحمد علیه السلامه یاخود طور وسینا وملکیله قسم ١٦٧ ایتدی (تلك آیات الکتاب المبین) بو آیتلر صحتی ظاهر قرآنك آیتلریدر (لعلك باخع نفسك الا یکونوا مؤمنین) یامحمد قومکك اسلامه کلمدکلرینه نفسکی حسرتله قتل ایتمه (ان نشأ ننزل علیهم من السماء آیة فظلت اعناقهم لها خاضعین) اکر مراد ایتسك کوکدن آنلرك اوزرینه نشانهٔ قیامتدن برعلامت انزال ایدردککه آنلرك کردنکش رؤسالری اول علامته خضوع له انقیاد ایدەلردی (ومایاتیهم من ذکر من الرحمن محدث الا کانوا عنه معرضین) هربار رحمن جل شانه طرفندن پیغمبر علیه السلامه وحیله مجددا وعظ وتذکیری متضمن آیت کلسه آنلر آندن یوزچویررا اولدیلر (فقد کذبوا فسیاتیهم انبؤا ما کانوا به یستهزؤن) انلر قرآنی تکذیبلرنده مصر اولدیلر یقینده آنلر موت کلوب اول استهزاسنده اولدقلری شیئك خبرینی آلوب تصدیقه سزا ایدوکنی بیلورلر (اولم یروا الی الارض کم انبتنا فیهامن کل زوج کریم) آنلر کورمزلرمیکه یرده بزهرنوعدن نبات خلق ایتدککه هرصنفی برشیئه نافع وبعضا بربریله امتزاجله نفع ایدر (ان فی ذلك لآیة وما کان اکثرهم مؤمنین) بونباتاتك تمسنده الله تعالینك کمال قدرتنه وحکمتنه دلالت واردر حال بوکه علم ازلیده آنلرك اکثرینك ایمان ایتاملری قضا اولدی (وان ربك لهو العزیز الرحیم) تحقیق ربك تعالی کفرەدن انتقامه

اول ناره براغیلورلر آلهه وکرك عبدەلری وابلیسك ناس وشیاطیندن اتباعی انده جمع ایدیلورلر حتی انك قعرینه ایرشنجه مرة بعد اخری منکبین اولدقلری حالده کیررلر (قالوا وهم فیها یختصمون) اول ناره داخل اولنلر عابدون معبودینه اختصام ایدر اولدقلری حالده دیرلرکه (تالله ان کنالفی ضلال مبین) تالله بز ضلالت بیندە اولمشز (اذنسویکم برب العالمین) شول سببدنکه بز سزی عبادته استحقاقده الله تعالیه مساوی اعتقاد ایتدك (وما اضلنا الا المجرمون) بزی ضلالته دعوت ایتمدی الاشول مجرملرکه بزه انلره اقتدا ایتدك ابلیس وقابیل وسائر شیاطین انس وجن کبی اندن انبیاء وملائکه ومؤمنون اصدقالریچون شفاعت ایدەلر اول حالتده مشرکون تأسف ایدوب دیەلرکه (فمالنا من شافعین) بزم ایچون ملائکه وانبیادن شفاعت ایدر کمسەمز یوقدر (ولا صدیق حمیم) واصدقادن دخی کمسەمز یوقدرکه مؤمنلرك کبی بزه شفاعت ایدەلر ویاخود برمهلکەیه دوشدك که بزی اندن نه شافع ونه صدیق تخلیص ایدەبیلور ❊ صدیق اولدرکه سنی مهموم ایدن شیٔ انی دخی مهموم ایده وحمیم ایسه قریب خاصدر (فلو ان لنا کرة فنکون من المؤمنین) نولیدی بر کره دخی دنیایه رجوع ایتسیدك که مؤمنلردن اولیدق (ان فی ذلك لآیة وما کان اکثرهم مؤمنین) اشبو ذکر اولنانده الله تعالینك غیریه عبادت ایدنلره عبرت واردرکه معبودلری یوم قیامتده انلردن تبری ایدر حالبوکه انلرك اکثری انی تصدیق ایدر دکللردر (وان ربك لهو العزیز الرحیم) ربك جل شانه انلردن انتقامن تعجیله قادر عزیزدر ورحیمدرکه انلره امهال ایدر تاکه کندیلر ویاخود ذریەلرندن بری ایمانه کله (کذبت قوم نوح المرسلین) نوحك قومی مرسلینی تکذیب ایتدیلر ❊ زیرا که رسول واحدی تکذیب جمیع رسلی تکذیبدر (اذقال لهم اخوهم نوح ألاتتقون) که نسبده قرداشلری نوح علیه السلام انلره دیدیکه الله تعالیدن قورقمزمیسزکه انك غیریه عبادت ایدرسز (انی لکم رسول امین) که بن سزه رب تعالیدن رسولمکه اراکزده امانت ایله مشهورم (فاتقوا الله واطیعون) الله تعالیدن قورقوب توحید وطاعتدن سزه امر ایتدیکمه اطاعت ایدك (وما اسئلکم علیه من اجر ان اجری الا علی رب العالمین) شول صددنده اولدیغم دعوت ونصحم اوزره سزدن اجر استمزم بلکه بنم اجرم حضرت رب العالمین جل شانەنك وعد کریمی مقتضاسنجه عهدەسنەدر (فاتقوا الله واطیعون) ایمدی الله تعالیدن قورقوب امرنی سزه تبلیغمده بکا اطاعت ایدك (قالوا أنؤمن لك واتبعك الارذلون) دیدیلرکه بز سکا ایمانمی کتوررز حالبوکه سکا جاه ومالده اقل کمسەلر اتباع ایدوبدر ❊ ایمدی بوحالت انلره سخافت عقل وحطام دنیویه اوزره قصور رأیلرندن ناشی ایدی حتی که اول حطامدن مقلینك اتباعی کندیلرك اتباعنه مانع قیلدیلر وانلرك دعوت اولندقلری شیئه ایمانی اول شیٔ مدعوك بطلاننه دلیل ایدندیلر کأنه انلرك اتباعی نظر وبصیرتله دکل ایدیکه اتباعدن مقصود توقع مال ورفعت

غالب ومؤمنلره مهربان ورحيمدر (واذنادى ربك موسى ان ائت القوم الظالمين قوم فرعون الا يتقون) ربك تعالى موسايه قوم ظالمينه كيت ديوندا ايتديكه اول فرعونك قوميدر آنلره ديكه بندن قورقمزلرميكه بندن غيريه عبادت ايدرلر (قال رب انى اخاف ان يكذبون) موسى عليه السلام قورقارمكه نى ﴿ ١٦٨ ﴾ تكذيب ايدرلر ديدى (ويضيق صدرى ولاينطلق لسانى فارسل الى هرون) وتكذيبلرى سببيله صدرم ضيق اوله ولسانمده كى عقده سببيله سويلمكه قادر اولميم وجبرائيل عليه السلامى قرنداشم هرونه كوندركه رسالتده بكا معاونت ايدوب وزير اوله (ولهم على ذنب فاخاف ان يقتلون) وانلر ايچون اوزرمده قبطى بى قتل ايتديكم كناه واردر قورقارمكه آكا عوض بنى قتل ايدرلر (قال كلا فاذهبا باياتنا انا معكم مستمعون) الله تعالى بيوردىكه انلر سنى قتل ايده مزلر قرنداشكله برابر بزم آيتلر مزله كيدك تحقيق بزكله فرعون بيننده اولان كلامى ايشيدجيلر دكز بزى آنك اوزرينه غالب ايده رز (فانيا فرعون فقولا انا رسول رب العالمين ان ارسل معنا بنى اسرائيل) ايكيكز دخى فرعونه كيدوب عالملرك ربندن رسولز بنى اسرائيلى بزمله زمين شامه كوندر ديو سويليك ❁ ديلديكه موسى وهرون عليهما السلام امر الهيله فرعونك قپوسنه واروب برسنه دن صكره ملاقات ايدوب فرعون (تعبثون) انى بيلدكدن صكره امتنان يوزندن (قال الم نربك فينا وليداً ولبثت فينا من عمرك سنين وفعلت فعلتك التى فعلت وانت من الكافرين) فرعون آكا ديديكه سن بزم خانه مزده صبى ايكن بسلنمدكمى وعمركدن نيجه سنه لر بزده اكلنمدكمى وبكرمى

جاه اولمسن ظن ايتديلر (قال وماعلمى بما كانوا يعملون) نوح عليه السلام ديديكه انلرك اعمالنه نم علمم يوقدركه انى ايشلملرى اخلاصله ميدر وياحطام دنيويه دن برشيئه طمعله ميدر انجق بكا واجب اولان نسنه ظاهر حاللرينه اعتباردر (ان حسابهم الاعلى ربى لوتشعرون) انلرك بواطنلرى حسابى الله تعالينك ارادهٔ كريمه سنه راجعدركه اول اكا اعلمدر اكر شعوريكز وار ايسه انى بيلورسز لكن جهالت ايدوب بيلمديككزى سويلرسز (وما انا بطارد المؤمنين) بن سزك شهواتكزه اتباعله مؤمنلرى طرد ايدر دكلم تاكه انلرى طردله سزك نفوسكزى تطييب ايدم (ان أنا الانذير مبين) بن دكل الا بر رجلمكه مكلفينى كفر ومعاصيدن انذار ايچون بعث اولنمشم كركسه انلر اعزاء ويااذلاء اولسونلر اويله اولسه بكا نيجه لائق اولوركه اغنيايى استتباع ايچون فقرايى طرد ايدم وياخود بكا واجب اولان برهان وانضحله سزى انذار ايدم يوخسه سزى ارضا ايچون انلرى طرد ايتمك دكل (قالوا لئن لم تنته يانوح لتكونن من المرجومين) ديديلركه يانوح اكر بوقولكدن منتهى اولمزسك شتم اولنور وياطاش ايله اوريلنلردن اولورسن (قال رب انقومى كذبون) نوح عليه السلام ديديكه يارب قومم بنى تكذيب ايتديلر اشبو قولله نوحك مرادى انلرك تكذيبنى اخبار دكليدى ❁ زيراكه اكا برشئ خفى دكلدر بلكه مرادى انلره بدعا ايتمسنك سببن اظهار ايديكه اول حقى تكذيبلريدر يوخسه انلرك انى تخويف واستخفافى دكل (فافتح بينى وبينهم فتحا ونجنى ومن معى من المؤمنين) اويله اولسه بنمله انلر بينى حكم ايت وبكا وبنمله اولان مؤمنلره انلرك قصد وشوم عمللرندن نجات ويركل (فانجيناه ومن معه فى الفلك المشحون) اويله اولسه انك دعاسنه اجابت ايدوب انى وانكله اولان مؤمنلرى انجا ايتدك شول سفينه ده كه اول انساندن رجال ونسا ئله وهر نوع حيواندن برر چفت اركك وديشيله طولمشدى (ثم اغرقنا بعد الباقين) انلرك ماعداسن كه سفينه يه كرميلردر اغراق ايتدك (ان فى ذلك لآية) اشبو ذكر اولنان خبرده حقى قبولدن استكبار ايدنلره عبرت واردر (وما كان اكثرهم مؤمنين) نوح عليه السلامه قومنك اكثرى مؤمن دكليدى ❁ ديلديكه اكا ايمانه كلان رجال ونسادن سكسان كشى ايدى (وان ربك لهو العزيز الرحيم) ربك جل شانه اعداسنه قهر واوليانه رحمت ايديجيدر (كذبت عاد المرسلين) عاد قومى رسوللرى هود عليه السلامى وسائر مرسلينى تكذيب ايتديلر (اذقال لهم اخوهم هود ألا تتقون) انلرك نسبده قرداشلرى هود ديديكه الله تعاليدن قورقمزميسزكه انك غيريه عبادت ايدرسز (انى لكم رسول امين) بن سزه الله تعاليدن رسولمكه اراكزده امانتله معروفم (فاتقوا الله واطيعون) الله تعاليدن قورقوب توحيد وطاعتدن سزه امر ايتديكم شيئده بكا اطاعت ايدك (وما اسألكم عليه من اجر ان اجرى الا على رب العالمين) دعوت ونصحم اوزره سزدن اجر استمزم بلكه اجرم حضرت رب العالمين جل شانه نك عهده سنه دردر (أتبنون بكل ريع آية

يااوتوزسنه دينلمشدر ، وايشلر ايشلدككه نم خبازم قبطى بى قتل ايتدك وسنى بسلديكم وخانه مده بو مقدارا كلنديككك خصوصلره كفران نعمت ايلدك (قال فعلتها اذا وانا من الضالين) موسى عليه السلام بن اول ايشى ايشلديكم وقتده يعنى قبطى بى قتل ايتديكمده هنوز جاهللردن ايدم ديدى (ففررت ﴿ ١٦٩ ﴾ منكم لما خفتكم فوهب لى ربى حكماً وجعلنى من المرسلين) اولزمان خوفله فرار ايتمشيدم ربم جل شانه بكا علم وفهم ونبوت ويردى وبنى پيغمبرلردن قيلدى (وتلك نعمة تمنها على ان عبدت بنى اسرائيل) سنك بنم اوزريمه منت عد ايتديكك نعمت بكا امتنان اولمزكه اكر سن بنى اسرائيلى بنده طوتمسيدك بنم انام بنى بحره آطمز تربيه ايدردى سكا محتاج اولمزدم (قال فرعون وما رب العالمين) چونكه مقدم موسى عليه السلام « انا رسول رب العالمين » ديمشيدى فرعون رب العالمين نه شيدر ديدى (قال رب السموات والارض ومابينهما ان كنتم موقنين) موسى عليه السلام جوابنده سموات وارض وآنلرك بيننده اولانلرك ربيدر اكر سزلر آنك قدرتنى يقينا بيلورسكز ديدى (قال لمن حوله الا تستمعون) فرعون اطرافنده اولانلره ايشتميورميسكزكه بن آكا ربسنك حقيقتندن سؤال ايده يورم اول بكا فعلندن جواب ويريور ديدى (قال ربكم ورب ابائكم الاولين) موسى عليه السلام (٢٢) تكرار اول سزك واولكى باباريكزك ربيدر ديدى (قال ان رسولكم الذى ارسل اليكم لمجنون) فرعون ينه مجلسنده اولانلره استهزا يوزندن ديديكه بوسزه ارسال اولنان رسولكز مجنوندركه سؤاله مطابق جواب ويرميور (قال رب المشرق والمغرب ومابينهما ان كنتم تعقلون) دفعه موسى عليه السلام مشرق

تعبثون) هر مكان مرتفعده ماره ايچون علامتمى بنا ايدرسزكه سزه مرور ايدنلرى سخره ايده سز ويا قصور بنا ايدرسزكه انكله افتخار ايده سز ويا اول بنيانكز مسافرينه مهدى اوله حالبوكه انلر اسفارلرنده نجوم له اهتدا ايدوب اكا احتياج اولمزلر (وتتخذون مصانع لعلكم تخلدون) و مأخذ ماء ويا قصور مشيده وياحصون اتخاذ ايدرسز شول رجائله كيم دنياده خلود ايده سز (واذا بطشتم بطشتم جبارين) قچان بركمسه يى اخذ ايتسه كز جبارين عادتى اوزره قتل وياضربله عقاب ايدرسز يوخسه انكله قصد تأديب ونظر عاقبت ايتمزسز (فاتقوا الله واطيعون) ايمدى الله تعاليدن قورقوب اشبو افعالى ترك ايدك وسزى دعوت ايتديكم شيئده بكا اطاعت ايدك اول سزه انفعدر (واتقوا الذى امدكم بما تعلمون) اول الله تعاليدن قورقك كه هر خيردن بيلديككزله سزه امداد ايتدى (امدكم بأنعام وبنين وجنات وعيون) سزه انعام وبنين وجنات وعيونله امداد ايتدى (انى اخاف عليكم عذاب يوم عظيم) قورقرينكه سزه دنياده وياآخرتده يوم عظيم عذابى ايرشه ❁ زيراكه انعامه قادر اولان رب تعالى انتقامه دخى قادر اولور (قالوا سواء علينا أوعظت ام لم تكن من الواعظين) هود عليه السلامه ديديلركه بزه مساويدر كرك بزى عذابله تخويف ايت وكرك تخويف ايتمه اشبو صددنده اولديغمز حالاندن تحول ايدر دكلرز (ان هذا الا خلق الاولين) اشبو بزه كتورديكك شئ دكل الا كذب اولينلر وياخود اشبو بزم خلقمز دكل الا خلق اولينلر ديريلورز واولورز بعث وحساب اولمز اعتقاد قيلورز وياخود اشبو بزه كتورديكك دكل الا عادت اولينلردركه سنك كبى تزوير وتسطير ايدرلردى وياخود اشبو بزم اوزرينه اولديغمز دين اولينك خلق وعادتيدر بز ايسه انلره اقتدا ايدرز وياخود اشبو صددنده اولديغمز موت وحيات عادت قديمه در ناس انك اوزره اولمقدن زائل اولمزلر (ومانحن بمعذبين) صددنده اولديغمز حالت اوزره عذاب اولنمزز (فكذبوه فأهلكناهم) اويله اولسه هود عليه السلامى تكذيب ايتديلر بز دخى اول تكذيبلرى سببيله انلرى ريح صرصرله هلاك ايتدك (ان فى ذلك لآية) بزم انلره بوفعلمزده جبارين عملن ايدنلره عبرت واردر (وما كان اكثرهم مؤمنين) والحال انلرك اكثرى مؤمن دكلر ايدى اكر اكثرى مؤمن اولسيدى بز انلرى هلاك ايتمزدك اشبو آيتده بوامته تخويف واردركه انلرك عملى كبى عمل ايتميه لر (وان ربك لهو العزيز الرحيم) ربك جل شانه اكا عصيان ايدنه عزيز واكا توبه واطاعت ايدنه رحيمدر (كذبت ثمود المرسلين) قوم ثمود رسوللرى صالح عليه السلامى وسائر مرسلينى تكذيب ايتديلر (اذ قال لهم اخوهم صالح الا تتقون) انلرك نسبده قرداشلرى صالح عليه السلام انلره ديديكه الله تعاليدن قورقمزميسزكه انك غيريه عبادت ايدرسز (انى لكم رسول امين) بن الله تعاليدن سزه رسول امينم (فاتقوا الله واطيعون) ايمدى الله تعاليدن قورقوب سزه تبليغ ايتديكم انك اوامر ونواهيسنده بكا اطاعت ايدك (وما اسألكم عليه من اجر ان

ومغرب وآنلرك بیننده اولانلرك ربیدر اكر عقلكز وار ایسه سزه بونك فوقنده جواب اولمدیغنی بیلورسز دیدی (قال لئن اتخذت الهاً غیری لاجعلنك من المسجونین) فرعون اكر بندن غیری اله اتخاذ ایدرسك سنی زندانده محبوسلردن ایدەرم دیدی ❁ دینلدیكه انك زندانی قتلدن اشد بردربن قیو ایدیكه موتەدك اندن خلاص یوغیدی (قال اولو جئتك بشیء مبین) موسی علیه السلام بن سكا ظاهر شیله ، یعنی معجزه ایله ، كلدمسه سن آنی بكا ایدرمیسین دیدی (قال فات به ان كنت من الصادقین) فرعون اكر سن صادقلردن ایسك اول شیئی كتور دیدی (فالقی عصاه فاذا هی ثعبان مبین) موسی علیه السلام عصاسنی یره براقدقده اول عصا آشكاره بر حیهٔ كبیره اولدی ❁ دینلدیكه اول محلده حاضرلردن خوفله چوق آدم تلف اولدی فرعون موسایه ربك حقیچون آنی طوت دیمكله اخذ ایدوب ینه عصا اولدی (ونزع یده فاذاهی بیضاء للناظرین) موسی علیه السلام الینی قوتنی آلتنه صوقوب كیرو چیقاردقده بیاض براق اولدیكه حاضر ناظرلرك نورشمس كبی كوزلرینی قاشدردی (قال للملاء حوله ان هذا لساحر علیم) فرعون اطرافنده اولان رؤساسنه بوعلم سحرده ماهردر دیدی (یرید ان یخرجكم من ارضكم بسحره فماذا تأمرون فرعون « انا ربكم الاعلی » (جل) دعواسندن تنزل بولوب رؤساسنه دیدیكه بوسزی سحرله یریكز اولان مصردن اخراج مراد ایدەیورسز بكا بونك حقنده نه امر ایدرسكزكه اویله حركت ایدەیم دیدی (قالوا ارجه واخاه وابعث فی المدائن حاشرین یأتوك بكل سحار علیم)

اجری الا علی رب العالمین) اول تبلیغ اوزره سزدن اجر استمزم بلكه بم اجرم مغفرت ایتمكه حضرت رب العالمین عهدەسنەدر (أتتركون فیما هاهنا آمنین) شول صددنده اولدیغكز خیرده اشبو حیات دنیاده موت وزوال وعذابدن امین اوزره مخلد ترك اولنمغی زعم ایدرمیسز (فی جنات وعیون وزروع ونخل طلعها هضیم) كه جنات وعیون وزروع ونخلده ترك اولنه سزكه اول نخلك طلعی لطیف لیندر ثمرینك لطفیچون وزیرا كه نخل اناثدر واناث نخلك طلعی ایسه الطفدر (وتنحتون من الجبال بیوتا فارهین) وطاغلرده بیوت نقب ایدرسز اول عملكزده ناعمین فرحین اولدیغكز حالده (فاتقوا الله واطیعون) الله تعالیدن قورقوب امریمه اطاعت ایدك ❁ زیرا كه بنم امریمه اطاعت اكا اطاعتدر (ولا تطیعوا امر المسرفین) یوخسه مشركین امرینه اطاعت ایتمكزكه انلر طقوز كمسنه ایدیكه ناقه یی عقر ایتدیلر (الذین یفسدون فی الارض ولا یصلحون) كه انلر یریوزنده شرك وعصیانله افساد ایدرلر الله تعالینك امرینه اطاعت ایتمزلر (قالوا انما انت من المسحرین) صالح علیه السلامه انلر دیدیلركه سن شول قومدنسنكه مرار سحر اولنمغله عقللرینه خلل ایرویدر ویاخود طعام وشرابله معلل مخلوقیندنسن (ما انت الا بشر مثلنا فأت بآیة ان كنت من الصادقین) سن دكل الا بزم كبی بشرسن یر وایچرسن ملك دكلسن ❁ ایمدی اكر بزه الله تعالینك رسولی اولدیغكده صادق ایسك قولك صحتنه بزه برعلامت كتوركه سنی تصدیق ایدەلم (قال هذه ناقة لها شرب ولكم شرب یوم معلوم) اویله اولسه انلرك اقتراحیله اشارت ایتدكلری صخرەدن بر ناقهٔ عشراء اخراج ایدوب عظمده انك مثلی یوق ایدی ولدولادتندن صكره صالح علیه السلام انلره دیدیكه اشبو اقتراحكز سببیله الله تعالینك بنم صدقمه دلالت ایدر اظهار ایتدیكی ناقەدركه انكچون مادن نصیب واردركه انك جمیعین شرب ایدردی وسزكچون دخی یوم معلوم شربی واردر ❁ ایمدی كندی شربكز اوزره اقتصار ایدوب اكا شربنده مزاحمه ایتمیكز (ولا تمسوها بسوء فیأخذكم عذاب یوم عظیم) واول ناقه یی زینهار سوئله كرك ضرب ویا عقرله مس ایتمكزكه سزی یوم عظیم عذابی اخذ ایدر ❁ روایت اولندیكه مصدع نام بر رجل شقی برمضیقدن براوق آتوب ناقەنك ایاغنه ایركوردی ناقه اندن دوشیجك ثمودك رجال ونسا وصبیانی رضاسیله قدار نام شقی انی عقر ایتدی (فعقروها فاصبحوا نادمین) چون ناقه یی صالح علیه السلامه مخالفت ایدوب عقر ایتدیلر كندیلره عذاب نزولی خوفندن ویا عذاب نزولی كوردكلرندن جمیعی نادم اولدیلر لكن اول ندامت توبه ایچون دكل ایدی (فأخذهم العذاب) اویله اولسه انلری عذاب موعود اخذ ایتدی (ان فی ذلك لآیة) اشبو مذكورده اعتبار اهلنه عبرت واردر (وما كان اكثرهم مؤمنین) حالبوكه انلرك اكثری صالح علیه السلامه مؤمن اولمدی اشبونده اشارت واردركه اكر انلرك اكثری ویا نصفی مؤمن اولسه انلری عذاب اخذ ایتمزدی (وان ربك لهو العزیز الرحیم) ربك

دیدیلركه موسایی وقرنداشنی تأخیر یاحبس ایله وشهرلره جمع ایدیجی آدملر كوندر فننده ماهر ساحرلری كتورسونلر (فجمع السحرة لمیقات یوم معلوم) معلوم زینت كونی اولان ضحی وقتنەدك ساحرلر جمع اولندی (وقیل للناس هل انتم مجتمعون) واهل مصره جمع اولدیكزمی دینلدی (لعلنا نتبع السحرة ان كانوا هم الغالبین) شایدكه بز سحره یه امداد ایله دفع موساده متابعت ایدەلم اكر موسایه غلبه ایدرلرسه (فلما جاء السحرة قالوا لفرعون ائن لنا لاجراً ان كنا نحن الغالبین) وقتاكه ساحرلر كلدكلرنده فرعونه دیدیلركه اكر بز غالب اولورسق بزه اجر وارمیدر (قال نعم وانكم اذاً لمن المقربین) فرعون انلره بلی غالب اولورسكز بنم مقربلرمدن اولوب بكا جملەدن مقدم كیروب صكره چیقانلردن اولورسكز دیدی ❁ ساحرلر وقت موعودده صف باغلیوب موسی علیه السلامه سنمی مقدم براغورسن بزمی دیدیلر (قال لهم موسی القوا ما انتم ملقون) موسی علیه السلام آنلره سز براقه‍ ... حقكز ... علك ... دی (فا ... ... هم ...) قالوا بعزة فرعون انا نحن الغالبون) ساحرلر ایپلری وزیوه ایله طولمش عصالری براقدقلرنده حرارت شمسله حركته باشلدیجه ناس فرعونك عزتی حقیچون بز غالبز دیدیلر (فالقی موسی عصاه فاذا هی تلقف ما یأفكون) موسی علیه السلام عصا نی القا ایتدكده اژدرها اولوب آنلرك تزویرله یاپدقلری ایپ وعصالرینی یوتدی (فالقی السحرة ساجدین) ساحرلر یوزلری اوزره دوشوب سجده ایتدیلر (قالوا آمنا برب العالمین رب موسی وهرون) ساحرلر عالملرك وموسی وهارونك ربسنه ایمان

جل شانه اكا مخالفت ایدنه انتقام ایدیجیدر و اطاعت ایدنه رحمت ایدیجیدر (كذبت قوم لوط المرسلین) لوط علیه السلامی قومی وسائر مرسلینی تكذیب ایتدیلر (اذ قال لهم اخوهم لوط الا تتقون) شول وقتكه نسبا قرداشلری لوط علیه السلام انلره دیدیكه الله تعالیدن قورقمیسزكه انك امرینه مخالفت ایدرسز (انی لكم رسول امین) بن سزه الله تعالیدن رسول ووحینه امینم (فاتقوا الله واطیعون) ایمدی الله تعالیدن قورقوب اوامر ونواهیسنی تبلیغمده بكا اطاعت ایدك (وما اسألكم علیه من اجر ان اجری الا علی رب العالمین) وانی تبلیغ اوزره سزدن اجر استمزم بلكه اجرم حضرت رب العالمین عهدەسنەدر (أتأتون الذكران من العالمین) اولاد آدم بیننده ذكوری وطیء ایدرمیسز انانی كثرتده ذكورینه غالب ایكن ویاخود بوفاحشه ایله سائر انسان وحیوان بیننده تخصصمی ایدرسز (وتذرون ما خلق لكم ربكم من ازواجكم بل انتم قوم عادون) وربكز جل شانه سزه استمتاع ایچون مجانسكز انادن خلق ایتدیكنی ترك ایدرسز بلكه سز حدشهوتدن متجاوزلرسز شول حیثیتدنكه سائرناس بلكه حیواناتاوزره زیادەمی اولدیكز ویاخود اشبو جریمه یی ارتكابكز ایچون عدوانله وصف اولنمغه احقسز (قالوا لئن لم تنته یالوط لتكونن من المخرجین) دیدیلركه یالوط اكر بزم فعلمزی انكاردن منتهی اولمزسك قریەدن اخراج اولنانلردن اولورسن (قال انی لعملكم من القالین) لوط علیه السلام دیدیكه بن سزك عملكزه بغض شدید ایدنلردنم اكا انكاردن ابعادكزله وقوف ایدر دكلم (رب نجنی واهلی مما یعملون) یارب بكا واهلمه انلرك شوم و عذابندن نجات ویر (فنجیناه واهله اجمعین) اویله اولسه بزانك دعاسنه اجابت ایدوب انی واهل بیتنی ودیننده اتباعنی عذابدن انجا ایتدك قچانكه لوطك قومنه عذاب ایردی (الا عجوزا فی الغابرین) الا لوطك مرأەسی عذابدن باقیلرده تقدیر اولندیغندن انجا اولنمدی شول سببدنكه فاحشه یه معینه وراضیه ایدی (ثم دمرنا الآخرین) بعده آخرینی اهلاك ایتدك (وامطرنا علیهم مطرا) انلرك بلادلرندن طشره بولنانلرینه سمادن طاش یاغدردق (فساء مطر المنذرین) اول انذار اولنانلرك یغموری نه چركین اولور (ان فی ذلك لآیة وما كان اكثرهم مؤمنین) اشبو مذكورده اعتبار اهلنه عبرت واردر والحال انلرك اكثری لوط علیه السلامه مؤمن دكلیدی (وان ربك لهو العزیز الرحیم) ربك جل شانه اعداسی اوزره قهرله غالبدر واولیاسنه رحیمدر (كذب اصحاب الایكة المرسلین) صحاب ایكه شعیب علیه السلامی وسائر مرسلینی تكذیب ایتدیلر ❁ ایكه مدین قربنده غیضەدر آنده ناسدن بر طائفه اولوردی شعیب علیه السلام انلردن اجنبی ایكن انلره بعث اولندی مدینه بعث اولندیغی كبی (اذ قال لهم شعیب الا تتقون) شعیب علیه السلام انلره دیدیكه الله تعالیدن قورقمیسزكه اكا عصیان ایدرسز (انی لكم رسول امین) الله تعالیدن بن سزه رسول امین بعث اولندم (فاتقوا الله واطیعون) الله تعالیدن قورقوب بكا اطاعت ایدك (وما اسألكم علیه من اجر ان اجری الا علی

ایتدك دیدیلر (قال امنتم له قبل ان اذن لکم انه لکبیرکم الذی علمکم السحر فلسوف تعلمون) فرعون ساحره دیدیکه بن
سزه اذن ویرمزدن مقدم آکا ایمان ایتدکز اول سزك بیوککزدرکه سزه سحری تعلیم ایلیوب بنم هلاکمه وملکمك
فسادینه اتفاق ایتدیکز یقینده بیلورسکزکه بونکچون سزه ١٧٢ نه عقوبت ایده‌جکم (لاقطعن ایدیکم
وارجلکم من خلاف ولا
صلبنکم اجمعین) البته صاغ
الیکزی وصول ایاغکزی
خلاف اوزره کسرم
وجمیعکزی آصارم (قالو
الاضیر انا الی ربنا منقلبون)
ساحرلر فرعونه دیدیلرکه
سنك اول فعلکدن بزه
ضرر یوقدر بز ربمز
تعالی‌یه رجوع ایدوب
انده مثاب اوله‌جغز (انا
نطمع ان یغفرلنا ربنا
خطایانا ان کنا اول
المؤمنین) بز طمع ایده
رزکه سنك اتباعکدن اول
ایمانه کلدیکمز ایچون
ربمز بزم کناهلریمزی
مغفرت ایده (واوحینا
الی موسی ان اسر بعبادی
انکم متبعون) بز موسایه
وحی ایتدککه قوللرم بنی
اسرائیل ایله مصردن
چیقوب کیت فرعون
وجنودی سزك آردیکزه
دوشوب کیدرلر ❊
دینلدیکه موسی علیه السلام
بنی اسرائیله امر ایتدیکه
بیرامزوار دیو قبطیلردن
عاریت زروزیور وسائر
ذی قیمت حلی اخذ ایده‌لر
وفلان کیجه طلوع ماهده
فلان محلده جمع اوله‌لر امر اولندقلری وجهله جمع اولدیلر اما نه طرفه کیده‌جکلرنده شبهه‌ده ایکن یوسف (وصالح)
علیه السلامك بنی اسرائیل بنم تابوتمی برابر الدقلری حالده مصردن چیقه‌مونلر دیو دعا ایتدیکی خاطرلرینه کاوب
مدفن تابونی بیلور کمسنه وار ایسه بکا خبر ویرسون هر مرادینه واصل ایده‌رم دیو موسی علیه السلام ندا ایتدیردی

رب العالمین) انك اوامر ونواهیسنی سزه تبلیغ اوزره سزدن اجر استمزین بلکه اجرم
حضرت رب العالمین عهده‌سنه‌در ❊ اشبو ذکر اولنان بش قصه‌یی امور مذکوره ایله تصدیرنده
دلالت وارکه مرسلینك یعنی مقصوره اوله اکاکه حق تعالی‌یی ناسه بیلدیره‌لر واکا اطاعتله
ثوابنه ایره‌لر وعقابندن اریه‌لر وبو امورده انبیاء متفقین ایدیلر اکرچه بعض تفاریعده مختلفین
ایسه‌لرده مطامع دنیه واغراض دنیویه‌دن مبرئین اولدقلری حالده (اوفوا الکیل ولاتکونوا
من المخسرین) کیلی اتمام یوخسه تطفیفله حقوق ناسی اخسار ایدنلردن اولمکز (وزنوا
بالقسطاس المستقیم) ومیزانی عدلله وزن ایدك (ولاتبخسوا الناس اشیاءهم) وناسك حقوقندن
برشیٔ نقص ایتمیکز (ولاتعثوا فی الارض مفسدین) بر یوزنده قتل وغارت وقطع طریقله
فساده سعی ایتمیکز (واتقوا الذی خلقکم والجبلة الاولین) اول الله تعالیدن قورقك که اول
سزی خلائقدن سزی تقدم ایدنلری خلق ایتدی (قالوا انما انت المسحرین) دیدیلرکه سن
مرار اسحر اولنمغله عقلکه خلل ایرمشلردنسن (وماانت الابشر مثلنا) والحال سن بزم
کبی بشرسن ملك دکلسن (وان نظنك لمن الکاذبین) وبزنی دعوا کده کاذبلردن ظن ایدرز
(فأسقط علینا کسفا من السماء ان کنت من الصادقین) ایمدی سمادن اوزریمزه قطعه یعنی
عقوبت ایندر اکر دعوا کده صادقلردن ایسك (قال ربی اعلم بما تعملون) شعیب
علیه السلام دیدیکه ربم جل شانه سزك کیل ووزنی نقص ایتدیککز عمله وکرك مستحق
اولدیغکز عقابه اعلمدر حکم ومشیئت انکدر دیلرسه سمادن اوزریکزه عقوبت ایندرر
ویاعذاب اخرله جزا قیلور (فکذبوه فأخذهم عذاب یوم الظلة) انلر ایسه انی تکذیب
ایتدیلر اویله اولسه اقتراح ایتدکاری شیٔ مثلنده یدی کون اوزرلرینه حر تسلیط اولنوب
حتی‌که نهرلری غلیان ایتدی اول حالده بر سحابه انلره ظله اولدی جمیعی انك تحتنه اجتماع
ایتدکده اوزرلرینه آتش یاغوب یاندیلر یوم ظله عذابیله اخذ اولندیلر (انه کان عذاب یوم
عظیم) اول عذاب یوم ظله یوم عظیم عذابی ایدی (ان فی ذلك لآیة) اشبو مذکورده کیل
ووزنی نقص ایدنلره عبرت وموعظه واردر (وماکان اکثرهم مؤمنین) انلرك اکثری
شعیب علیه السلامه مؤمن دکلیدی (وان ربك لهو العزیز الرحیم) ربك جل شانه عاصیلره
عزیز ومطیعلره رحیمدر الله تعالی اشبو یدی قصه‌یی اختصار وجهی اوزره ذکر ایلدیکه
پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه تسلیه ومرسلینی تکذیب ایدنلره تهدید اوله (وانه لتنزیل
رب العالمین) اشبو قرآن عالملری خلق ایدن رب تعالینك تنزیل ایتدیکیدر (نزل به الروح
الامین علی قلبك لتکون من المنذرین بلسان عربی مبین) که آنکله امین وحی اولان جبریل
علیه السلام یامحمد سنك قلبك اوزره نزول ایتدی تاکه مخوفیندن اوله‌سن هرشیئدنکه فعل
ویازکی عذابی مؤدی اولور شول معناسی واضح لسان عربیله کیم قومك انکله ملزم اولوب
عدم قبوله عذرلری قالمیه ویاخود لغة عربیه ایله تخویف ایدن انبیادن اوله‌سنکه انلر هود

برعجوزۀ مسنه جننده موسی علیه السلامك زوجه‌سی اولمق طلبیله معلومی اولدیغنی وجهله بحر نیلده اولدیغنی خبر ویردی
آنك اخراجیله مشغوللر ایکن قمر وسط السمایه کلدی آنلر دخی یوله روانه اولدیلر ایکنجی کون قبطیلر بنی اسرائیلی
تعقیب ایچون کیده‌جکلر ایکن ١٧٣ قوملرینك اولولرینك خانه‌لرنده بر فوت اولمش کمسنه‌لر ظهور
ایتمکله آنك تعزیه‌سیله
مشغول اولدیلر اولکونده
فرعون لشکر جمعنی امر
ایلدی (فارسل فرعون
فی المدائن حاشرین ان
هؤلاء لشرذمة قلیلون)
فرعون شهرلره عسکر
جمع ایدیجی کوندردی
بو بنی اسرائیل طائفه
قلیله‌در دیدی ❊ دینلدیکه
بنی اسرائیل التیوز بتمش
بیك کیمسه ایدیلر فرعونك
یالکز مقدمه‌سی یدیوز
بیك اولمغله آکا نسبتله
فرعون طائفه قلیله دیدی
(وانهم لنا لغائظون وانا
لجمیع حاذرون) انلر بزی
قاچمه‌لریله وپیرایه‌لرمزی
اخذ ایله اغضاب ایتدیلر
وبز آلات حربه قوللاور
حرب مستعدلرز انلر علم
حربی بیلمزلر (فاخر
جناهم من جنات وعیون
وکنوز ومقام کریم)
بو داعیه ایله فرعون
وقومنی مصرده اولان
بوستانلرندنکه ایچلرندن
چشمه‌لر اقاردی وزروسیم
خزینه‌لرندن واعلا
منزللرندن چیقاردق
(کذلك واورثناها بنی
اسرائیل) بونك کبی اخراجله اول بوستان وخزینه ومنزللری بنی اسرائیله میراث ویردك (فاتبعوهم مشرقین)
فرعونیان مشرق طرفنه یاخود طلوع شمسده بنی اسرائیلك آردنجه کیتدیلر (فلما تراء الجمعان قال اصحاب موسی انا
لمدرکون) وقتاکه ایکی عسکر بربرینی کوردیلر موسانك قومی دیدیلرکه لشکر فرعون بزه ایرشدی انلرك یدنده اسیر

وصالح واسماعیل وشعیب ومحمد علیهم السلامدر (وانه لفی زبر الاولین) اول قرآنك ذکری
ویامعناسی کتب متقدمه‌ده ثابتدر (أولم یکن لهم آیة ان یعلمه علماء بنی اسرائیل) قرآنك
صحتنه ویامحمد علیه السلامك نبوتنه علامت اولمدیمیکه بنو اسرائیل علماسی کتابلرنده مذکور
نعتیله انی تعریف ایده‌لر ❊ روایت اولندیکه اهل مکه مدینه یهودینه پیغمبریمز صلی الله
علیه وسلمك نعتندن سؤال ایچون رسول کوندردکلرنده یهود دیدیلرکه انك خروجی
وقتی کلمشدر ونعتنی ذکر ایتدیلر اکا بناء الله تعالی دیدیکه محمد علیه السلامك شاننده
شکمی ایدرلر انلر ایچون علامت اولمدیمیکه علماء بنی اسرائیل انی انلره کتابلرنده ذکر
اولندیغی منوال اوزره خبر ویردیلر ایمدی اول انك صدقنه کفایت ایدر (ولو نزلناه
علی بعض الاعجمین فقرأه علیهم ماکانوا به مؤمنین) اکر بز اول قرآنی اعجمینك برینه انزال
ایتسیدك که اول لساننده عجمه اولدیغندن کلامنی تبیین ایتمیاندر واول اعجمی قرآنی لغة
عربیه‌نك غیری اوزره انلره اوقوسه فرط عنادواستکبار ویاعدم فهم ویاعجمه اتباعدن اعراض
واستکبارلرندن اکا ایمان کتورمیه‌لردی (کذلك سلکناه فی قلوب المجرمین) اشبو منوال
اوزره شرك وتکذیبی عربك مشرکاری قلوبنه ادخال ایده‌وز (لایؤمنون به حتی یروا العذاب
الالیم) اویله اولسه عذاب الیمی کورمینجه اول قرآنی تصدیق ایتمزلردی (فیأتیهم بغتة وهم
لایشعرون) اول عذاب انلره دنیاده ویاآخرتده فجأة کاور حالبوکه انك کلمسنه انلرك شعوری
اولمز (فیقولوا هل نحن منظرون) تحسر وتأسفلرندن دیه‌لرکه نولیدی بز تعذیبدن تأخیر
وامهال اولنسیدك که ایمانه کلوب تصدیق ایدیدك (أفبعذابنا یستعجلون) بزم عذابمزه
استعجالی ایدرلر شول قوللر یله کیم اوزریمزه سمادن طاش یاغدر ودخی بزه ایماد ایتدیکك
شیئی کتور دیو استرلردی عذاب نزولنده نولدیکه استمهال ایدرلر (أفرأیت ان متعناهم
سنین ثم جاءهم ماکانوا یوعدون مااغنی عنهم ماکانوا یمتعون) یامحمد کوررمیسنکه اکر بز
انلری نیچه ییللر نعیم طویلله تمتیع ایتسه‌وز بعده انلره وعد اولندقلری عذاب کلسه اول
نعیم طویللری اول عذابلری دفعنه ویاتخفیفنه مفید اولمیه ایدی (وما اهلکنا من قریة الالها
منذرون) هیچ بر قریه اهالی اهلاك ایتمدك الاانك رسوللری وار ایدی‌که الزام حجت ایچون
انلری انذار ایدرلردی (ذکری وما کنا ظالمین) اشبو انلره تذکره‌در بز ظالملردن دکللرزکه
ظالملرك غیری ویا انذاردن اول کمسه‌یی اهلاك ایده‌وز (وما تنزلت به الشیاطین) اول قرآنله
شیاطین تنزل ایتمدی ❊ نکیم مشرکین زعم ایدرلرکه اول شیاطینك کهنه‌یه القاسی قبیلندن
اوله (وماینبغی لهم ومایستطیعون) اول شیاطینه هیچ صحیح اولمزکه قرآنله نزول ایده‌لر
واکا قدرتلری دخی اولمز (انهم عن السمع لمعزولون) زیراکه انلر اهل سما کلامنی استماعدن
محجوبلردر ❊ زیراکه اول مشروطدرکه صفات ذاتده مشارکت وفیضان حق قبول وصور
ملکوته انتقاش بوله نفوس شیاطین ایسه خبیثۀ ظلمانیه شریرة بالذات اولدیغندن انی قبول

وهلاك اولەجغز (قال كلا ان معى ربى سيهدين) موسى عليه السلام سزك ديديككز وخوفكز كبى دكلدر بنم ربمك علم وحفظى بنملەدر يقينده بكا طريق هدايت ونجات ويرر ديدى ❁ مرويدركه چون لشكر فرعون بنى اسرائيلە يقين كلديلر ايكى عسكرك بيننه برغليظ بخار كلديكه بربرلرنى كورەمديلر ١٧٤ فرعون قومنه ديديكه صبر ايدك كونش

بوقارو چيقنجه بخار قالقار انلرك اوكى دكز ارقەسى عسكرمز بوللرى باغلو اولمغله فراره مجاللرى يوقدر اما بنى اسرائيل بوطرفده غايت اضطرابده وموسى عليه السلام بكاده ايكن وحى ايرشديكه بحرى سكا مسخر ايتدم نتكم بيورر (فاوحينا الى موسى ان اضرب بعصاك البحر فانفلق فكان كل فرق كالطود العظيم) بز موسايه عصا كله بحره ضرب ايله ديو وحى ايتدك اوردقده بحر اون ايكى يول آيريلوب هر بولك اطرافى جبل عظيم كبى اولدى واون ايكى سبط هر برى بر يولدن كيتديلر (وازلفنا ثم الاخرين) وديكر قوم فرعونى كنار بحرده جمع ايلدك ياخود جميعنى بحره كيردردككه هيچ برى قورتلميه (وانجينا موسى ومن معه اجمعين) موسايه وبيلسنجه اولنلرك جميعنه غرقدن نجات ويردك (ثم اغرقنا الاخرين) صكره فرعون وقومنى اول بحرده غرق ايتدك (ان فى ذلك لاية وما كان اكثرهم مؤمنين) بو بحرك يارلوب برقومك نجات وبر قومك غرقنده قدرت الهيه يه دلالت واردر لكن فرعونيانك اكثرى انى تصديق ايتمديلر ❁ ديلديكه قوم فرعونده انجق ❁ خربيل وآسيه امرأة فرعون ❁ ومريم بنت ناموسا اوچ مؤمن وار ايدى (وان ربك لهو العزيز الرحيم) يا محمد سنك ربك اعداسنه منتقم

ايدر دكلدر والحال قرآن حقايق ومغيباتى مشتملدركه ملائكەنك غيريدن تلقيسى ممكن اولمز (فلاتدع مع الله الها آخر فتكون من المعذبين) ايمدى الله تعالى ايله بيله اله آخر اتخاذ ايتمكل كه معذبلردن اولورسن اكرچه انك عندنده كريم ايسەكده ابن عباس رضى الله عنهما ايدر الله تعالى اشبونكله غيرى تحذير ايدر زيراكه يا محمد سن بكا اكرم خلقمسن اكر بندن غيرى اله اتخاذ ايتسك سكا عذاب ايدردم فكيف كه سنك غيرى اوله (وأنذر عشيرتك الاقربين) وعشيرتكى الاقرب فالاقرب انذار ايت زيرا انلرك شاننه اهتمامك اهمدر ❁ روايت اولنديكه اشبو آيت نازل اولديجق پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم طوروب ديديكه يا معشر قريش نفسلريكزى الله تعالينك عذابندن اكا ايمان وامرينه اطاعتله قورتاريكز والا بكا قرابتكز سزه بر شئ مفيد اولمز يا بنى عبد مناف يا عباس بن عبد المطلب يا صفية عمة رسول الله يا فاطمة بنت رسول الله هربريكز نفسلريكزى عذاب اللهدن تخليص ايديكز يوخسه اكا مخالفتله بكا انتسابكز بر شيئى مفيد اولمز (واخفض جناحك لمن اتبعك من المؤمنين) مؤمنلردن سكا اتباع ايدنلره الانه جانب وتواضع ايت يعنى انلره كيم ايمانه داخل اولمغه مشارف اولورلر ويا لسان ايله سنى تصديق ايدرلر (فان عصوك فقل انى برئ مما تعملون) اكر سكا عصيان ايدوب اتباع ايتمزلرسه ديكل كه سزك ايشلديككز شرك ومعاصيدن بريئم (وتوكل على العزيز الرحيم) توكل ايت اول الله تعالى يه كيم اعداسنه قهره واولياسنه نصره قادر اولور تا كه سكا عصيان ايدەنك وغيرينك شرنى سندن كف ايده (الذى يراك حين تقوم وتقلبك فى الساجدين) كه اول سنى تهجده وياجميع مهامكه قيامك حيننده وصلاتده قيام وركوع وسجود وقعودله تقلبكى كورر وياخود احوال متهجدين تصفحنده ترددكى كورر شول وقتكه قيام ليلك فرضيتى نسخ اوليجق اول كيجه اصحابك بيوتن طواف ايتديكه انلرك طاعاتى كثرتنه حرصندن نه ايشلدكلرين كورەذكر الله وتلاوتله بيوت زنابيردەكى كى دندنەلرى ايشيديلور بولدى (انه هو السميع العليم) اول سنك مقالتكى ايشيدر ونيتكى بيلور (هل أنبئكم على من تنزل الشياطين تنزل على كل افاك اثيم يلقون السمع واكثرهم كاذبون) سزه خبر ويرەيمكه شياطين نه حاللو كمسەيه تنزل ايدر ❁ ايمدى انلر هر كذاب فاجره تنزل ايدرلركه انلر كهنەدر ملائكەدن استراق سمع ايتدكلرندنصكره كهنەيه القا ايدرلر والحال انلرك اكثرى كاذبلردر ❁ وقتاكه قرآن شياطين تنزلندن اولمسى صحيح دكل ايديكنى بيان ايلدى انى تأكيد ايچون انلرك محمد عليه السلامه تنزلى صالح اولمديغن ايكى وجهله اظهار ايلدى ❁ برى بوكه انلرك تنزلى شرير كذاب كثير الاثم اوزره اولور محمد عليه السلام ايسه انك خلافى ملابسدر ❁ برى دخى بوكه اول افاكونكه كهنەدر سمعى شياطينه القا ايدرلر وعلمده نقصانلريچون اول شياطيندن ظنون وامارات تلقى ايدوب تخيلاتلرى حسبنجه اكا شول اكثرى واقعه مطابق دكل اشيايى ضم ايدرلر ❁ نتكيم حديثده كلديكه ❁ الكلمة يحفظها الجنى فيقرؤها فى اذن وليه فيزيد فيها اكثر

واولياسنه رحيمدر (واتل عليهم نبأ ابرهيم) يا محمد مشركلره ابراهيم عليه السلامك خبرينى ذكر ايت (اذقال لأبيه وقومه ماتعبدون) كه اول باباسى وقومنه نەشيئه عبادت ايدرسز ديدى (قالوا نعبد اصناما فنظل لها عاكفين) آنلر بتلره عبادت ايدەرز وآنلرك عبادتنه ملازم ١٧٥ ومداومز ديديلر (قال هل يسمعونكم اذ تدعون اوينفعونكم

اويضرون) ابراهيم عليه السلام آيا اول بتلر سزك دعاكزى ايشيدوب اجابت ايدرلرمى ياخود سزك عبادت ايتمكزله سزه فائده ايدرلرمى يا ايتمكزله ضرر ايدرلرمى ديدى (قالوا بل وجدنا آباءنا كذلك يفعلون) آنلر اكر سمع ونفع وضررلرى يوقدر بلكه بابامزى بويله عبادت ايدر بولدق ديديلر (قال افرأيتم ما كنتم تعبدون انتم وآباؤكم الاقدمون فانهم عدولى الارب العالمين) ابراهيم عليه السلام ديديكه آيا كورديكز بيلديكزميكه شول سزك وكچن بابالركزك عبادت ايتدكلرى بتلر بنم دشمنلرمدر انجق بنم دوستم عالملرك ربى اولان الله تعالى در (الذى خلقنى فهو يهدين) اول الله تعالى كه بنى عدمدن وجوده كتوردى واول بنى صراط مستقيمه هدايت ايلدى (والذى هو يطعمنى ويسقين) اولدركه بنى طعام وشراب ايله رزقلندررر بنم رازقمدر (واذا مرضت فهو يشفين) خسته اولسم بكا شفا ويرن اولدر (والذى يميتنى ثم يحيين) اولدركه بنى دنياده اماته ايدر صكره آخرنده احيا ايدر (والذى اطمع ان يغفرلى خطيئتى يوم الدين) اولدركه بن آندن قيامتده كناهمك مغفرت ايتمسنى اميد وطمع ايدەرم ❁ بوندن مرادامت محمدك كناهنى استغفار وآنلره تعليمدر دينلدى (رب هب لى حكما والحقنى بالصالحين) يارب

من مائة كذبة ❁ شول كلمەكه جنى انى ملائكەدن حفظ ايدوب وليسى كاهن قولاغنه اوقور كاهن ايسه اكا يوز كذبدن اكثرى زياده ايدر محمد صلى الله عليه وسلم انجلاين دكلدر ❁ زيرا اول مغيبات كثيرة لايحصادن خبر ويروبدركه جميعنك حقيقتى ظاهر اولوبدر وياخود اول شياطين ملائكەدن مسموعلرينى اوليالرينه القا ايدرلر حالبوكه انلر اكثر اقواللرنده كاذبلردر ❁ زيراكه ايشتدكلرى ملائكەنك سويلديكى نصف اوزره دكلدر يا اول شياطينك شرارتلريچون ويا فهم ويا ضبط وافهامده قصورلريچون (والشعراء يتبعهم الغاوون) شعرايه غاويلر اتباع ايدركه انلر مشركون وياشياطين وياسفها وياشطار قريشدر محمد صلى الله عليه وسلم اتباعى ايسه انلر كبى دكلدر اشبو آيت شول شاعرلر حقنده نازل اولوبدركه شعر سويلوب محمد صلى الله عليه وسلم سويلديكى كبى بز دخى سويلرز ديرلردى ❁ وپيغمبريمز صلى الله عليه وسلمى هجو ايدوب انلرى استماع ايچون قوملرينك سفهاسى انلر قتنه جمع اولوردى (ألم تر انهم فى كل واد يهيمون) كورمزميسنكه انلر كلام اوديەسندن هروادیده حيرت اوزره كيدرلر ❁ زيرا اكثر مقدماتلرى خيالاتدركه حقيقتى اولمز واغلب كلماتلرى تمزيق اعراض وقدح انساب ووعد كاذب وافتخار باطل ومدح من لايستحقەدر (وانهم يقولون ما لا يفعلون) وانلر شعرلرنده ايشلمدكلرى شيئى ايشلدك ديو اوكنورلر (الا الذين آمنوا وعملوا الصالحات وذكروا الله كثيرا وانتصروا من بعد ما ظلموا) الا شول شعرايه غاويلر اتباع ايتمزلركه ايمان كتوروب اعمال صالحه ايشلرلر والله تعالى يى چوق ذكر ايدرلر واكثر اشعارلرى توحيدده والله تعالى يى ثناده وطاعته حثده اولور وهجوله كنديلرين هجو ايدنلردن انتصار مراد ايدرلر اشبو آيت شعراء مؤمنين شاننده نازل اولوبدر شول سببدنكه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه كلوب ديديلركه يارسول الله الله تعالى بيلوركه بز دخى شعرا يز نم حالمز نيجه اولور ❁ پيغمبريمز عليه السلام ديديكه مؤمن سيفيله ولسانيله جهاد ايدر حسان رضى الله عنهه ديرديكه ❁ قل وروح القدس معك ❁ شعر سويلكل كه روح القدس نصرتى سنكلەدر وكعب بن مالك رضى الله عنهه ديديكه ❁ اهجهم فوالذى نفسى بيده لهو اشد عليهم من النبل ❁ مشركينى هجو ايت اول الله تعالينك حقيچونكه روحم انك يدندەدر سنك هجوك انلره نبلدن اشددر بعده شعراء كفار ايعاد اولنديلركه (وسيعلم الذين ظلموا اى منقلب ينقلبون) الله تعالى يه اشراك وپيغمبريمز صلى الله عليه وسلمى هجو ايدنلر موتلرندنصكره قنى مرجعه رجوع ايدەجكلرين اندكى بيلورلر

سورة النمل وهى ثلاث وتسعون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(طس تلك آيات القرآن وكتاب مبين) اشبو سورەدەكى آيات قرآنك ولوح محفوظك

بكا علمده كال وبركه خلافت حق ورياست خلقه مستعد اولم وعلمده كال سبيله صلاحله دركاهك كزيدهلرندن اولهيم
(واجعل لى لسان صدق فى الاخرين) بندن صكره كلهجك امتلرده بنم ايچون ثناء حسن وذكر جميل وقبول عام قيل ❁
واقعا دعاسى قرين اجابت اولوب اهل اديانك كليسى آكا منتمى ❁ ١٧٦ ❁ وثناكارلردر باخصوص على الاطلاق
اهل اسلام وپيغمبر عليه السلام (واجعلنى من ورثة جنة النعيم) وبنى جنت نعيمك وارثلرندن قيل (واغفر لابى انه كان من الضالين) وبابامى ايمانه توفيق ايله مغفرت ايله كه اول طريق حقدن آزمشلردن اولدى (ولا تخزنى يوم يبعثون) قيامتده قبردن بعث كونده بنى ذليل ايلمه ❁ بودعا امتلره تعليمدر والا انبيا ذليل اولمز (يوم لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم) شول كونده كه مال واولاد هيچ كيمسهيه فائده ايتمز انجق اول كمسنه كه الله تعالى يه كفر ومعصيتدن سالم قلب ايله كله ومالنى راه حقه نفقه ايده و اولادينى طريق مستقيمه سوق ايده (وازلفت الجنة للمتقين) متقيلره قيامتده جنت يقين اولوب مشاهده سيله مسرور اولورلر (وبرزت الجحيم للغاوين) و آزغونلره جهنم كشف اولنور كه مقاملرينى كوروب غم والملرى آرتر
(وقيل لهم اين ما كنتم تعبدون من دون الله هل ينصرونكم او ينتصرون) آنلره دينور كه اول سزك دنياده (تندى)
اللهدن غيرى عبادت ايتديككز وشفيع زعم ايتديككز نرهدهدر سزك عذابكزى دفعه ياردم ايدرلرمى ياخود كندیلرينى
عذابدن قورتره بيلورلرمى (فكبكبوا فيها هم والغاون وجنود ابليس اجمعون) بتلر وآكا طپانلر وابليسك جنوانده

آيابيدر (هدى وبشرى للمؤمنين) اول مؤمنلره ضلالتدن هدى واني تصديق ايدنلره جنتله بشرى اولديغى حالده (الذين يقيمون الصلاة ويؤتون الزكاة) كه انلر نمازى تعديل اركان ورعايت اوقاتله ادا ايدرلر وماللرينك زكاتن ويررلر (وهم بالآخرة هم يوقنون) كه انلر آخرته ايقان ايدرلر زيرا كه مشاق عبوديته تحملى عاقبت خوفيله ومحاسبهيه وثوقله اولور (ان الذين لا يؤمنون بالآخرة زينا لهم اعمالهم) شونلر كه آخرته ايمان كتورمزلر انلره اعمال قبيحهلرى تزيين اولنور كفرلرينه مجازات ايچون طول عمر وسعت رزقله تمتيع اولنورلر حتى كه شهواتلرينه اتباع ايدوب تكاليف شاقهده فرار ايدرلر يوخسه فواحشى تحسين وفعلى امرله دكل (فهم يعمهون) اويله اولسه انلر ضلالتده متحير ومتردد اولورلر (اولئك الذين لهم سوء العذاب وهم فى الآخرة هم الاخسرون) ايمدى اووصفله موصوفلر ايچون يوم بدرده قتل واسرله سوء عذاب اولنوب آخرتده زياده خاسرين اولوركه مثوبتى فوت وعقوبتى تحصيل ايدرلر (وانك لتلقى القرآن من لدن حكيم عليم) يا محمد سكا قرآن ويريلوبدر اول الله تعالى عندندنكه امرنده حكيم واعمال خلقه عليمدر (اذ قال موسى لاهله انى آنست نارا) يا محمد ذكر ايت شول وقتيكه موسى عليه السلام اهليله مدينندن مصره مسيرنده اهلنه ديديكه بن آتش كوردم (سآتيكم منها بخبر) سزه اول آتش عندنده اولاندن طريق خبرين كتورهيم زيرا كه طريقدن طشره كيتمشيدى (او آتيكم بشهاب قبس لعلكم تصطلون) وياخود شعلهٔ نار مقبوسه ايله كلم كه اندن آتش ياقوب ايسينهسز (فلما جاءها نودى ان بورك من فى النار ومن حولها) وقتا كه موسى عليه السلام اول آتش قتنه كلدى موسى عليه السلامه ندا اولنديكه اول ناره قريب اولان كمسهده ويا اول نار مكانينك حولنده اولان كمسهده بركت قيلندى اول بركتله مراد امر عظيم قضاسيله بشارتدركه اندن ارض شامك كلنه بركت منتشر اوليوركه اول امر دينى حدوثيدر كيم اول الله تعالينك موسى يه تكليميدر وانده معجزات ظهوريدر واول خبرك بركتنى نشر ايچون انى بقعهنك اباعدنه ارساليدر واول نارله مراد نور رب العزتدر واول مباركله مراد موسى عليه السلام وانده كى ملائكهٔ حاضروندر (وسبحان الله رب العالمين) اول الله تعالى رب العالميندر كلامى خلق كلامنه مشابهتدن منزه اولدى اشبو ندا اولنان شيئك تمامندندر (يا موسى انه انا الله العزيز الحكيم) يا موسى بن اول الله تعالى يمكه عزت وحكمتله موصوفم ❁ دينلديكه اشبو جوابدر موسى عليه السلامك شول قولنه كيم سويليان كيمدر ديدى خطاب ايشيدوب ايدنى كورمدى (وألق عصاك) الكدن عصاكى يره براقغل براغيجق برتيه اولدى (فلما رآها تهتز كانها جان ولى مدبرا ولم يعقب) وقتا كه موسى عليه السلام اول عصايى حيهٔ خفيفهٔ اهليه كبى اضطراب وتحرك ايدر كوردى حالبوكه اول فرعون عندنده حيهٔ كبيرهٔ غير اهليه ايدى موسى عليه السلام اردينه دونوب

تابعلرى اول جهنمده براغيلور (قالوا وهم فيها يختصمون تالله ان كنا لفى ضلال مبين اذ نسويكم برب العالمين) بتلر وبت
پرستلر جهنمده مخاصمه ايدوب ديرلركه تالله بز ضلالت ظاهرهده اولدقكه سزى رب العالمين ايله برابر طوتوب عبادته
مستحق اعتقاد ايتدك (وما اضلنا ❁ ١٧٧ ❁ الا المجرمون) بزى ضلالته انجق ابليس وسائر كبى مجرملر القا
ايتديلر (فما لنا من شافعين ولا صديق حميم) مؤمنلرده شفعا كوروب بزم ايچون هيچ شفاعت ايديجى ودوست صديق ومشفق يوقدر ديهلر (فلو ان لنا كرة فنكون من المؤمنين) نوليدى بركره دخى دنيايه رجوع ايدوب مؤمنلردن اوليدق ديهلر (ان فى ذلك لاية وما كان اكثرهم مؤمنين) بو ابراهيم عليه السلامك خبرنده عقلايه عبرت وعلامتلر واردر لكن قوم ابراهيمك اكثرى آنى تصديق ايدر اولمديلر (وان ربك لهو العزيز الرحيم) تحقيق ربك تعالى آنلردن انتقامنى تعجيله قادردر توبه وايمانه كلهلرلرينى امهال الله رحيمدر (كذبت قوم نوح المرسلين) قوم نوح رسوللرينى تكذيب ايتديلر ❁ زيرا بر رسولى تكذيب جميعنى تكذيبدر (اذ قال لهم اخوهم نوح الا تتقون) آنلره نسبدن قرنداشلرى نوح عليه السلام الله تعالى دن قورقمزميسكز كه آندن غيرى يه عبادت
ايدرسز ديدى (انى لكم رسول امين (٢٣) فاتقوا الله واطيعون) تحقيق بن الله تعالى طرفندن امين اولهرق سزه رسولم
الله تعالى دن قورقك بته عبادت ايتميك وقبول ايمانله بكا اطاعت ايدك (وما اسئلكم عليه من اجر ان اجرى الا على
رب العالمين فاتقوا الله واطيعون) بواداى رسالت اوزره سزدن اجر استمم بنم اجرتم انجق رب العالمينك عهدهسندهدر

كندى خوفندن اكا دونوب باقدى اكا دينلديكه (يا موسى لا تخف انى لا يخاف لدى المرسلون) يا موسى اول حيهدن خوف ايتمكل زيرا لايق دكلدركه مرسلون بنم عندمده خوف ايدهلر (الا من ظلم ثم بدل حسنا بعد سوء فانى غفور رحيم) مكر مرسليندن اول كمسهكه اندن صدور ايتمش ذنب سببيله نفسنه ظلم ايده آدم ويونس وداود واخوهٔ يوسف كبى صلوات عليهم اجمعين واول ظلمندن صكره توبه ايليه ايمدى بن انى مغفرت ورحمت ايدرين (وأدخل يدك فى جيبك تخرج بيضاء من غير سوء) والكى درعك جيبنه قويوب چيقارغل كه انى برصسز بيضاء اولديغى حالده چيقارهسن (فى تسع آيات الى فرعون وقومه) فرعون وقومنه طقوز آيتله ويا اول ايكى آيته مقارن طقوز آيتله بيله مرسل اولديغك حالده كيتكل كه اول عصاويددن غيرى بحرك انفلاقى وطوفان وجراد وقمل وضفادع ودم وماللرينك طمسى وبواديده جذب ومزارعده نقصاندر (انهم كانوا قوما فاسقين) زيرا كه انلر قوم عاصى اولديلر (فلما جاءتهم آياتنا مبصرة) وقتا كه موسى بزم طقوز آياتمزى ظاهره وبينه اولديغى حالده انلره كتوردى (قالوا هذا سحر مبين) ديديلركه اشبو بر سحردركه سحريتى آشكارهدر (وجحدوا بها) واول آياتى بيلدكلرندن صكره انكار ايتديلر (واستيقنتها انفسهم ظلما وعلوا) انك صدقنه والله تعاليدن ايدوكنه استيقان ايدرلر ايكن اول انكارلرى نفسلرينه شركله ظلم واعاندن ترفع ايدر اولدقلرى حالده (فانظر كيف كان عاقبة المفسدين) نظر ايتكه مفسدلرك عاقبتى نيجه اولور دنياده اغراق وآخرتده احراق اولور (ولقد آتينا داود وسليمان علما) بز داود وسليمانه علمدن بر طائفه ويردك كه اول علم حكم وقضادر (وقالا الحمد لله الذى فضلنا على كثير من عباده المؤمنين) واول ايكيسى ديديلركه الله تعالى يه حمد اولسونكه بزى نبوت وكتابله وتسخير جن وانس وشياطينله وفهم كلام طير وبهايم وملكله عباد مؤمنيندن كثير اوزره تفضيل ايتديكه انلره بوخصال ويرلدى ❁ اشبو آيت علمك شرفنه واول اجل نعمدن ايديكنه دليلدر وعلم ويريلن كشى عباد مؤمنينك كثيرى اوزره مفضل اوله (وورث سليمان داود) سليمان عليه السلام باباسى داود عليه السلامك نبوت ويا ملك ويا علمنه وارث اولدى اشبو اشياده انك مقامنه قائم اولمغه سائر اوغللرى دكل حالبوكه انلر اون طقوز ايديلر ❁ دينلديكه سليمان عليه السلامه داود عليه السلامه ويريلاندن زياده ريح وشياطين تسخير ايدلدى وسليمان عليه السلام ملكده داوددن زياده واندن اقضى ايدى وداود عليه السلام تعبدده سليمان عليه السلامدن اشد ايدى وسليمان عليه السلام نعم اللهه داوددن اشكر ايدى (وقال يا ايها الناس علمنا منطق الطير) وسليمان عليه السلام الله تعالينك نعمتنى تشهير واكا اعتراف ومعجزه ذكريله ناسى تصديقه دعوت ايدوب ديديكه يا ناس بزه منطق الطير تعليم اولندق ❁ ومنطق تعارفده هر لفظدركه انكله ما فى الضميردن تعبير اولنه اول كرك مفرد ويا مركبدر واصوات حيوانيه تخيلاته تابعه اولديغى حيثيتدن عبادات منزلتندهدر

الله تعالادن قورقك ورسالتمده بكا اطاعت ايدك (قالوا انؤمن لك واتبعك الارذلون) بز سكا ايمانمي ايده‌رز حال بوكه سكا
تابع اولانلر اسافلدركه ظاهرده تابع وباطنده مخالفدر ديديلر (قال وماعلمي بما كانوا يعملون) نوح عليه السلام ديديكه
انلرك عمللرينه بنم علمم يوقدر انلرك بكا تبعيتلري خلوصله‌ميدر دكلميدر بيلمم بكا لازم اولان ظاهره

اعتباردر (ان حسابهم الا على ربي لو تشعرون) انلرك باطنلري حسابي انجق الله تعالانك علمنه راجعدر اكر شعوركز وارايسه اني بيلورسكز (وماانا بطارد المؤمنين ان انا الا نذير مبين) اسافل وفقرا نه‌ايسه بن مؤمنلري طرد ايديجي دكلم بن انجق ناسي دعوت ومعصيتدن اخافه ايچون بعث اولنمشم كرك اغنيا كرك فقرا اولسون (قالوا لئن لم تنته يانوح لتكونن من المرجومين) ديديلركه يانوح بو دعوت واخافه‌دن كيرو طورمز ايسك يانني باطاشله رجم اولنمشلردن اولورسن (قال رب ان قومي كذبون فافتح بيني وبينهم فتحاً ونجني ومن معي من المؤمنين) نوح عليه السلام يارب بنم قومم بني تكذيب ايده‌يورلر بنمله انلرك بيننده حكم ايله وبكا وبنمله اولان مؤمنلره انلرك قصدندن نجات ويرديدي (فانجيناه ومن معه في الفلك المشحون ثم اغرقنا بعد الباقين) بز اكا وانكله سفينه‌يه طولمش آدملره وحيوانلره نجات ويردك صكره توميندن باقيلريني (اوني) غرق ايتدك (ان في ذلك لاية وماكان اكثرهم مؤمنين) انك قومنك اذاسنه صبرنده صبر موجب ظفر اولديغنه علامت واردر انك قومنك اكثري ايمان ايدنلردن اولمدي ❊ دينلديكه رجال ونسادن اكا ايمان كتورن سكسان كيمسه ايدي

ظن اولنوركه سليمان عليه السلامك برحيوان صوتني ايشتديكنده قوت قدسيه ايله انك تصويت ايتديكي تخيلي وطلب غرضني بيلوردي اشبو قبيلدندركه اول بربلبله مرور ايتديكه اول تصويت وهم رقص ايدردي ديديكه اشبو بلبل دير كه ❊ اذا اكلت نصف تمرة فعلى الدنيا العفاء ❊ چون نصف تمره يدم دنيا اوزره دروس وذهاب اولسون وفاخته‌يي تصويت ايدر ايشدوب ديديكه اشبو فاخته ديركه ❊ ليت الخلق لم يخلقوا ❊ نوليدي بوخلق يرادلميدي ظن اولنوركه بلبلك آني ديمسي شبع وفراغ بالندن ايدي وفاخته‌نك مقاسات شدت وتألم قبيلندن ايدي (واوتينا من كل شئ) وانبيا وملوكك ويرلديكي هرشيئدن يعني انلرك ويرلديكي اشيانك كثيرندن بزدخي ويرلدك (ان هذا لهو الفضل المبين) اشبو بزه ويريلان نعم كثيره بزدن غيريه ويريلن اوزره زياده ظاهردر سليمان عليه السلامدن اشبو قولك ورودي شكر وثنا وجهي اوزره ايدي يوخسه فخر وجهي اوزره دكل ❊ روايت اولنديكه سليمان عليه السلام برچوق مدت اهل دنيانك جميعنه جن وانسه دواب وطيرو سباعه ملوكت ايتدي هرشيئك نطقنك علمي ويرلدي وزماننده صنايع عجيبه احداث اولندي (وحشر لسليمان جنوده من الجن والانس والطير فهم يوزعون) سليمان عليه السلام ايچون جن وانس وطيردن جنودي جمع ايدلدي برمسيرنده كه اول انك صددنده ايديكه انلر سوق وهم جمع ايدلورلردي يعني ايلرو كيدنلري منع اولنوردي كرويه قلانلري انلره ايريشه تاكه مجتمعين اوب انلردن كمسه تخلف ايتميه ❊ روايت اولنديكه سليمان عليه السلام معسكرينك طولي وكرك عرضي يوزفرسخ ايدي وانك ذهب وابريشمدن طولي وعرضي برفرسخ بربساطي وارايديكه اني اكا جنيلر نسج ايتمشيدي انك وسطنه سليمان عليه السلامك التوندن منبري وانك حولنه التون وكومش كرسيلر قونوردي اول منبر اوزره سليمان عليه السلام والتون كرسيلره انبياء وكومش كرسيلره علماء اوتوررلردي وانك حولنه ناس وناسك حولنه جن وجنك حولنه شياطين طوررلردي وسليمان عليه السلامك باشي برابرنده هواده قوشلر قناد آچوب كولكه اولوردي كونشك حرندن اني قوررردي وانك بساطني امريله باد صبا كتوررردي صباحدن اويله‌يه دكين برآيلق مسافه‌يه واويله‌دن احشامه دكين اول دكلو مسافه‌يه ايرردي ❊ روايت اولنديكه سليمان عليه السلامك طولي وعرضي يوزفرسخ معسكرينك يكرمي بش فرسخنده انس ويكرمي بشنده جن ويكرمي بشنده وحوش ويكرمي بشنده طيور اولوردي واول معسكر اوزره قواريردن بيك بيت دوزلمشديكه اوچيوزنده حره خاتونلري يديوزنده سريه‌لري اولورلردي ريح عاصف اول معسكري قالديرر وريح رخاء يورودردي بروقتده اول هواده معسكرنده جنوديله كيدركين اكا وحي الهي كلديكه سكا ملوكتكده زياده ايلدمكه خلايقدن هركمسنك شانكده برسوز سويليه‌الا اول سوزي سكا ايركورم دينلديكه سليمان عليه السلام اول معسكرنده تيمور دن تنورلر ومطبخلر اتخاذ ايتمشيديكه انده اتمكلر وآشلر پشوررلردي قدرو عظاملري وار ايديكه هربرينه

(وان ربك لهو العزيز الرحيم) وربك جل شانه كافرلره عقوبته قادر ومؤمنلره رحيمدر (كذبت عاد المرسلين) عاد
قومي رسوللري تكذيب ايتديلر (اذ قال لهم اخوهم هود الا تتقون) نسبده قرنداشلري هود عليه السلام انلره ديديكه
سز شركدن پرهيز وعذاب الهيدن خوف ايتمزسكز (اني لكم رسول امين فاتقوا الله واطيعون) بن

سزه رسالت ووحيله كوندرلمش امينم الله تعالادن قورقك وتوحيدده امرمه اطاعت ايدك (وما اسئلكم عليه من اجر ان اجري الا على رب العالمين) دعوت ونصحم اوزره سزدن اجرت استمم بنم اجرتم انجق رب العالمين حضرتلرينك عهده‌سنده‌در (اتبنون بكل ريع اية تعبثون وتتخذون مصانع لعلكم تخلدون) سز هر مرتفع مكانلرده افتخار وتجبارلري استهزا ايچون كوشك وعلامتلر بنامي ايدرسكز دنياده ابدي قالورسكز اميديله حوضلر وقصرلر وابنيه رفيعه‌لر اتخاذ ايدرسكز (واذا بطشتم بطشتم جبارين فاتقوا الله واطيعون) بركمسنه‌يي حمله ايله اخذ ايتديككزده جبار ومتكبرلر كبي بيرحمت ظلم ورعونتله اخذ ايدرسز وضرب وقتله عقاب ايدرسكز لايق اولميان جبارلقدن پرهيز ايدك الله تعالادن قورقك وسزي دعوتمده بكا اطاعت ايدككه سزه انفعدر (واتقوا الذي امدكم بما تعلمون امدكم بانعام وبنين وجنات وعيون) اول الله تعالادن قورقك كه سزه بيلديككز انواع نعمتلرله امداد ايلدي حيوانات واولاد وبوستان وآقار صولر ايله امداد وانعام ايلدي (اني اخاف عليكم عذاب يوم عظيم) قورقارمكه سزه دنياده يا آخرتده بيوك كون عذابي

اون جزور قونوردي (حتى اذا اتوا على واد النمل) حتى قچانكه وادي النمله ايرديلركه اول طائفده وياارض شامده واردر كثير النمل ايدي ❊ دينلديكه اول واديده جنيلر ساكن اولور وانده اولان نمل اول جنيلرك مراكبيدر واول واديك نملي ذئاب امثالنده ايدي لكن مشهور اولان انك نملي معروف اولان نمل صغير اوله (قالت نملة) اول نمل طائفه‌سنك ملكي ايكي قاداو ايدي برقولده عرجا ايدي اسمي طاحيه وياجزمي ايدي اول نمله ديديكه (ياايها النمل ادخلوا مساكنكم لا يحطمنكم سليمان وجنوده وهم لا يشعرون) ياايها نمل طائفه‌سي مسكنلريكزه داخل اولك كه سليمان وجنودي سزي كسرايتمسون حال بوكه سزي كسرلرينه شعوري اولمز زيرا كه شعورلري اولسه اني ايدر دكللردر اول نمله‌نك قولني ريح سليمان عليه السلامك سمعنه اوچ ميل مسافه‌دن ايركوردي اويله اولسه سليمان عليه السلام جنوديني حبس ووقف ايتدي حتى كه اول طائفه نمل يوتلرينه دخول ايتديلر (فتبسم ضاحكا من قولها) سليمان عليه السلام اني ايشيديجك انك حذر وتحذيرينه وياقومك مصالحنه اهتداسنه تعجب وياحق تعالينك اني نمله همتني ادراكه تخصيصنه سرورندن ضحكه شروع ايدر اولديغي حالده تبسم ايتدي بعده سليمان عليه السلام رب تعالينك اكا انعامنه حمد ايدوب (وقال رب اوزعني ان اشكر نعمتك التي انعمت علي وعلى والدي) ديديكه يارب بكا الهام ايتكه نعمتكه شكرايدمكه اني بكا ووالدينه انعام ايتدك سليمان عليه السلام انده والديني ذكريني درج ايلدي نعمتني تكثير وياتعميم اراديله زيراكه والدينه اولان نعمت اكا دخي نعمتدر وولده اولان نعمت والدينه اولان نعمتدر خصوصاكه اول ولد تقي اوله انك دعا وشفاعتيله نفعلنور (وان اعمل صالحا ترضاه) وعمل صالح ايشليمكه سن اكا راضي اولسن (وادخلني برحمتك في عبادك الصالحين) ورحمتكله بني جنتده عباد صالحينك جمله‌سنه ادخال ايت (وتفقد الطير فقال مالي لا ارى الهدهد ام كان من الغائبين) سليمان عليه السلام طيوري تطلب ايتديكه هدهدي كوركه اول هدهدلرك رئيسي ايدي اني انلرك اراسنده كورميجك ديديكه بكا نولديكه طيورك جمله‌سنده هدهدي كورمزمكه عجب نه اولدي يوخسه اول غائبلردنميدر وقتاكه هدهدك غيبتي سليمان عليه السلامه محقق اولدي ديديكه (لاعذبنه عذابا شديدا) والله بن اول هدهده عذاب شديد ايدم ريش وذنبن يولوب كونشه قويم بروجهله كيم نمل وهوامدن امتناعه مجالي اولميه ويا اني قطراني بولويوب كونشه قويم ويا اني قفصه قويم ويا اني الوفدن آيرم ويا اني ضدبله بريره حبس ايدم (اولاذبحنه) وياخود اني بوغازليم (اوليأتيني بسلطان مبين) وياخود بربرهانله كله كيم اول انك عذريني تبيين ايده ❊ مفسرون هدهدك سبب غيبتنده ديديلركه سليمان عليه السلام بيت المقدس بناسندن فارغ اولنجق عزم ايتديكه ارض حرمه خروج ايده اويله اولسه انس وجن وشياطين ووحوش وطيوري معسكرينه بندروب حتى كه ريح انلري حرمه ايركوردي سليمان عليه السلام ماشاء الله حرمده اقامت ايتديكنجه هركونده بشبيك دوه وبشبيك صغر ويكرمي بك

ایریشه (قالوا سواء علینا اوعظت ام لم تکن من الواعظین) قوم عاد هود علیه السلامه دیدیلرکه سن بزه نصیحت ایتمش یا ایتمامش سین برابردر بز بوحالمزدن تحویل ایتمیز (ان هذا الا خلق الاولین ومانحن بمعذبین) بوبزم بت پرستلك وجبارلق ومرتفع بنایا یمقلق مقدمکی عادتمزدر بز بونکله عذاب اولنانلردن دکلز ﴿ ۱۸۰ ﴾ (فکذبوه فاهلکناهم ان فی ذلك لایة وما کان اکثرهم مؤمنین) آنلر هود علیه السلامی تکذیب ایتدیلر انلری باد صرصر ایله هلاك ایتدك بونلرك هلاکه تکذیبه عبرت ونشاندر بو قوم عادك اکثری ایمان ایدر اولمدی (وان ربك لهو العزیز الرحیم) تحقیق ربك تعالی عاصیلره عذابیله غالب توبه ایدنه رحمتله مشفقدر (کذبت ثمود المرسلین) قبیله ثمود مرسللرینی تکذیب ایتدیلر (اذقال لهم اخوهم صالح الاتتقون) نسبده قرنداشلری صالح علیه السلام انلره دیدیکه الله تعالیدن قورقمزمیسزکه اکا شریك کتوررسکز (انی لکم رسول امین فاتقوا الله واطیعون) بن سزکچون امانتله مشهور رسولم الله تعالینك عذابندن حذر ایدك وامر ونهیده بکا اطاعت ایدك (ومااسئلکم علیه من اجر ان اجری الا علی رب العالمین) بونصیحتم اوزره سزدن اجرت طلب ایتمم بنم اجرتم انجق عالملرك ربی اوزرینه‌در (اتترکون فی ماههنا آمنین فی جنات وعیون وزروع ونخل طلعها هضیم وتنحتون من الجبال بیوتاً فارهین) (رجوع)
بواولدیغکز حالده امین وسالم بوستانلرده وچشمه‌لرده واکینلرده ولطیف طمورجقلنمش خرما اغاجلرنده وطاغلردن طاشلری یونوب یاپدیغکز فرحلو خانه ومسکنلرده ترك اولنورمیسکز ظن ایدرسکز (فاتقوا الله واطیعون) الله تعالیدن

قیون قربان ایدردی بعده بر صباحن جنودیله مکه‌دن چیقوب وقت زواله دکین صنعایه ایردیکه اول مکه‌دن برآیلق مسافه‌در انده برارض حسنا کوردیکه خضرت وزهره‌سی جانه صفا ویردی دیلدیکه اول ارایه اینه نماز قیلوب انده غدالنه اول نزوله مشغول ایکن هدهد عزم ایلدیکه هوایه صعود ایده واطراف دنیایه نظر ایدوب سلیمان علیه السلامك اشتغالی تمامنده یانده بوله چون هدهد هوایه صعود ایدوب یمین وشماله نظر ایدیجك بلقیسك بستانن کوردی انك خضرتنه میل ایدوب فی الحال اکا هبوط ونزول ایتدی اسمی یعفور ایدی انده بر هدهده ملاقی اولدیکه اسمی عنفیر ایدی اول یعفوره قاندن کلورقانده کیدرسن دیدی یعفور ایتدی صاحبم سلیمان بن داودله شامدن کلورینکه اول انس وجن وشیاطین ووحوش وطیور ورباحك ملکیدر عنفیر ایتدی کرچه سنك صاحبکه ملك عظیم ویرلمش لکن بودیار یمن ملکه‌سی بلقیس اندن دون دکلدر زیرا تخت یدنده اون ایکی بیك قائدی اولوب هرقائد یوز بیك مقاتله موکلدر کل سنی انك مملکتنه ایلته‌ینکه کوره‌سن یعفور ایتدی قورقرینکه نماز وقتنده سلیمان علیه السلام صویه محتاج اولوب بنی تفقد ایده عنفیر ایتدی اشبو ملکه‌نك خبرین اکا کوتوربجك انی مسرور ایدرسن اویله اولسه یعفور اکا موافقت ایدوب کتدی حتی که بلقیس ومملکتنه نظر ایتدی اندن رجوع ایدوب سلیمان علیه السلام قتنه کتدی حالبوکه اویله وقتی چیقوب ایکندی وقتی کیرمشدی وقتاکه سلیمان علیه السلام اول منزله نزول ایدوب نماز وقتی داخل اولدی والحال اول صوسز یر ایدی انس وجن وشیاطینه صودن سؤال ایدوب انلردن بیلور بولنمدی اویله اولسه هدهدی تفقد ایتدیکه اکا صودن سؤال ایده ※ زیراکه اول سلیمان علیه السلامك صویه دلیلی ایدی یر التنده‌کی صویی زجاجده کوریلن صوکبی کورردی قریب وکرك بعید ایکن بیلور وصو اولدیغی موضعی اکا خبر ویرردی اول دخی موضعی شیاطینه صو چیقنجه قازدیررایدی ※ برکسه ابن عباس رضی الله عنهمایه دیدیکه هدهد بوخصلتله مختص ایکن کوررسنکه برصبی طوزاق قوروب انی آز طپراغله اورتر هدهد کلور اول طوزاغی کورمز بوغازندن طوتیلور حکمت ندر ابن عباس رضی الله عنهما دیدیکه چقان قضا وقدر ایرر بصر کورمز عقل کیدر ※ چون سلیمان علیه السلام اول حینده هدهدی بولمدی غضب ایدوب حکایت بیورلدیغی منوال اوزره وعید ایتدی وسید الطیر اولان عقابی چاغردی بوساعتده هدهدی بولوب قاتمه کتور دیو بیوردی هماندم عقاب هوایه اوچوب هدهدی کوردی سوق ایدوب سلیمان علیه السلام قتنه کتوردی هدهد اکا قریب اولیجق تواضعا باشنی قالدیروب قویرق وقادلرین سوریو انلردن یکایوریدی سلیمان علیه السلام انك باشنه یاپشوب انی کندویه چکدی واکا تهدید ایتدی هدهد دیدیکه یانبی الله حضرت رب العالمین جل شانه‌یه حضور وقتنی ذکرایت سلیمان علیه السلام انی ایشیدیجك دترهیوب انی عفو ایلدی (فمکث غیر بعید) چون هدهد آز زمان مکث ایدوب

قورقك طول املده اولمیك توحید امرنده بکا اطاعت ایدك (ولاتطیعوا امر المسرفین الذین یفسدون فی الارض ولایصلحون) شول ناقه‌یی عقر ایدن طقوز کمسه‌که انلر یریوزنده فساد ایدوب صلاح بولمزلر انلرك امرینه اویمیك (قالوا انما انت من المسحرین) قوم ثمود صالح علیه ﴿ ۱۸۱ ﴾ السلامه دیدیلرکه سن چوق سحره اوغرایوب عقلکه خلل کلمشدر (ما انت الا بشر مثلنا فأت بایة ان کنت من الصادقین) سندخی بزم کبی آدمسین اکر رسالت دعواسنده صادق ایسنك خارق عاده‌دن برنشان کتور دینلدیکه صالح علیه السلام انلره نه استرسکز دیدی انلر بوقیادن بردوه چیقار دیدیلر (قال هذه ناقة لها شرب ولکم شرب یوم معلوم) صالح علیه السلام قیادن اول جنس ناقه‌یی اخراجله دیدیکه استه‌دیککز ناقه‌که صو برکون اول دوه‌نك ومعلوم برکون سزکدر اما صو ایچمکده اکا مزاحمه ایتمیك (ولاتمسوها بسوء فیأخذکم عذاب یوم عظیم) اول ناقه‌یه سوء قصدله طوقنمیك که سزی بیوك کونك عذابی اخذ ایدر (فعقروها فاصبحوا نادمین) اول دوه‌یی سکرلدیلر عذابك نزولی معلوملری اولوب پشیمان اولدیلر (فاخذهم العذاب ان فی ذلك لایة وما کان اکثرهم مؤمنین) انلری عذاب اخذ ایتدی یوم مذکورده اعتبار اهلنه عبرت واردر معهذا اکثری ایمان ایدر اولمدی (وان ربك لهو العزیز الرحیم) تحقیق سنك ربك تعالی غالبدر مغلوب اولمز رحمت صاحبیدر بی استحقاق عذاب ایتمز (کذبت قوم لوط المرسلین) لوط قومی رسوللرینی تکذیب ایتدیلر (اذقال لهم اخوهم لوط الاتتقون) شول وقتکه

رجوع ایتدیکنده سلیمان علیه السلام بوکونده قنده ایدك دیو سؤال ایتدی (فقال احطت بمالم تحط به) هدهد دیدیکه یانبی الله سنك بیلدیککك شیئی بیلدم سن وجنودك ایرمدیکی محله بن ایردم (وجئتك من سبأ بنبأ یقین) وسکا ولایت سبادن خبر یقینله کلدم دیدی سبأ اسم بلده ویا اسم قبیله‌در ※ روایت اولدیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه سبأدن سؤال اولندقده دیدیکه اول بررجل ایدیکه انك اون اوغلی وارایدی التیسیله تیامن ودردیله تشاؤم ایدردی (انی وجدت امرأة تملکهم) بن برمرأه بولدمکه قومنه ملکه اولوبدرکه اول بلقیس بنت شرا حیلدرکه یعرب ابن قحطان نسلندن اولوب باباسی برعظیم الشان ملك ایدی ارض یمنك کلنه ملوکتی ایرشدی بلقیسدن غیری ولدی اولمدیغندن اندنصکره ملوکتنه اول وارث اولمشدی اناسی جنیه ایدی (واوتیت من کل شیء) واول بلقیسه ملوکه لایق اولور اموال جنود وسائر اشیادن ویرلمشیدی (ولها عرش عظیم) وانك ابناء جنسنه نسبتله سریر ضخمی وار ایدی دینلدیکه اول سریر التوندن اولوبدر ویاقوت أحمر وزبرجد اخضرله ترصیع اتمشدی اوزرینه بری برینك ایچنده یدی بیت بناء اولنمشدی طول وعرض وارتفاعی اوتوز ذراع وبرقولده سکسان ذراع ایدی (وجدتها وقومها یسجدون للشمس من دون الله) بن اول بلقیسی وقومنی الله تعالیدن غیری کونشه عبادت ایدر بولدم (وزین لهم الشیطان اعمالهم) شیطان انلره کونشه عبادتلرین وسائر اعمال قبیحه‌لرین تزیین ایتدی (فصدهم عن السبیل فهم لایهتدون) واول انلری طریق حقدن صد ایتدی ایله اولسه انلر طریق حقه کتمزلر سلیمان علیه السلامه بلقیسك حالی خفی اولدی برحکمت ایچونکه الله تعالی انی اراده ایتدی یعقوبدن یوسفك مکانی خفی اولدیغی کبی هدهد انك شمسه سجودنی ومعرفة الله عدم اهداسنی انکار ایلدی ※ زیراکه الله تعالی اکا انی الهام ایتدی سائر طیور وحیواناتده معارف لطیفه الهام ایتدیکی کبی قریب اولمزکه عقلا اکا اهتدا ایده (لایسجدوا لله) شیطان انلری صد ایتدیکه الله تعالی‌یه سجده ایتمیدلر ویاانلره اعماللرینی تزیین ایتدیکه اکا سجده ایتمیدلر واهتدا اولنمزلرکه اکا سجده ایده‌لر ویااول حینده هدهد انلره دیدیکه یاقوم آکاه اولوب الله تعالی‌یه سجده ایدك (الذی یخرج الخبأ فی السموات والارض ویعلم ماتخفون وماتعلنون) که اول سموات ارضده اولان غیبی اظهار ایدر واول ایکیسی اهلنك سرلرین وجهرلرین بیلو (الله لااله الا هو رب العرش العظیم) اول الله جل شانه‌دن غیری اله یوقدر وعرش عظیمك ربیسیدر عرش عظیم اجرامك اولی واعظمیدر ویاانك جمله‌سنی محیطدر اشبو محلده هدهدك کلامی تمام اولدی (قال سننظر اصدقت ام کنت من الکاذبین) سلیمان علیه السلام هدهده دیدیکه تأمل ایدلمکه بزه خبر ویردیککده صدقمی ایلدك یوخسه کاذبلردنمیسن بعده منوال آتی اوزره بلقیسه نامه یازوب خاتمیله ختم ومسکله طبع ایتدی اندن هدهده دیدیکه (اذهب بکتابی هذا فألقه الیهم ثم تول عنهم فانظر ماذا یرجعون) اشبو نامه ایله بلقیس وقومنه کیدوب انلرك انی کوره‌جکی

شفقت قرنداشلری لوط علیه السلام الله تعالی دن قورقزمیسکزکه معاصی ارتکاب ایدرسکز دیدی (انی لکم رسول امین
فاتقوا الله واطیعون) بن سزکچون رسول امینم الله تعالی یه مخالفتدن قورقك وبنم وعظمه اطاعت ایدك (وما اسئلکم علیه
من اجران اجری الا علی رب العالمین) بو وعظم اوزره سزدن اجرت ۱۸۲ طلبنده دکلم بنم اجرم انجق رب العالمین
اولان الله تعالی عندنده در
(اتأتون الذکران
من العالمین) عالملردن
ارککلره‌می مباشرت
ایدرسز (وتذرون ما خلق
لکم ربکم من ازواجکم بل
انتم قوم عادون) ربکز
جل شانه سزکچون خلق
ایتدیکی نسوانی ترك
ایدرسز بلکه سز رجاله
میل ایله حدی تجاوز
ایدن قوملردنسکز (قالوا
لئن لم تنته یالوط لتکونن
من المخرجین) انلر دیدیلرکه
یالوط اکر سن بزی بو
عملمزدن نهی ایتمکدن
واز کچمزسـك البته
بزم دیارمزدن اخراج
اولنورسین (قال انی
لعملکم من القالین) لوط
علیه السلام بن سزك بو
عملکزه بغض شدید
ایدنلردنم دیدی (رب
نجنی واهلی مما یعملون)
یارب بکا واهلمه انلرك
عمل شومندن نجات ویر
(فنجیناه واهله اجمعین
الا عجوزاً فی الغابرین)
بز لوطه واهلنه جمیعا نجات
ویردك انجق زوجه‌سی
عجوز عذابده اوانلره
داخل اولدی که انلرك عملرینه راضیه ایدی (ثم دمرنا الاخرین) بعده سائرلرینی هلاك ایتدك (وامطرنا علیهم (حریك)
مطراً فساء مطر المنذرین) انلرك طشره بولنانلری اوزرینه طاش یاغدردق اول اخافه ایله ایمانه کلمیانلرك یغموری نه
قبیح وچیرکین اولدی (ان فی ذلك لآیة وما کان اکثرهم مؤمنین) بو اهل مؤتفکه عذابی کافرلره بر عبرتدر اول قومك

بر موضعه براقغل بعده انلردن برمکان قریبه تنحی ایدوب انده تواری ایت بعده نظر ایتکه نه
وجه اوزره رد جواب ایدرلر اویله اولسه هدهد نامه‌یی آلوب بلقیسه واردیکه اول صنعادن
مأرب نام ارضده کندویه مخصوص قصرنده ارقه‌سی اوزره یاتمش اویور بولدی واول
قصرك کونشه قارشی بر پنجره‌سی وار ایدیکه بلقیس کونشك طلوعن اندن کوریجك اکا
سجده وارردی هدهد کلوب اول پنجره‌یی قنادیله قپادی اول سببدن بلقیس کونشك طلوعك
بیلمدی اندن طوردیکه کونشه نظر ایده اول حالده هدهد نامه‌یی انك اوکنه براقدی بلقیس
دخی نامه‌یی آلوب اوقودی خاتمن کوریجك دترهیوب خضوع ایتدی زیراکه سلیمان علیه
السلامك ملکی خاتمده ایدی واول نامه‌یی کوندرن ملکده کندیدن اعظم ایدیکنی بیلدی
وهدهد برمقدار تأخر ایدوب طوردی وبلقیس سریر ملکنه چیقوب اوتوردی وقومنك
اوچیوز اون کسه انلری حضورینه جمع ایلدی (قالت یا ایها الملأ انی القی الیّ کتاب کریم)
دیدیکه یا اشراف بکا بر کتاب کریم القا اولندی انك کریم اولمسی یا مضموننك ویا مرسلنك
کرمیچون ویا مختوم اولدیغی ایچون انده یازلمشدیکه (انه من سلیمان وانه بسم الله الرحمن الرحیم
ان لا تعلوا علیّ وأتونی مسلمین) کتاب ویا عنوان سلیماندندر واول مکتوب ویا مضمون الله
رحمن رحیمك اسمنه مقارندر اشبو کتابله مقصود اولان بنم اوزریمه تکبر وتعظم وترفع ایتمکز
ویا بکا اجابتدن امتناع ایتمکز زیراکه ترك اجابت علو وتکبردندر ومؤمنین منقادین اولدیغکز
حالده بکا کلك ❊ اشبو کلام غایت وجازتیله مقصوده دلالتی نهایتده‌در زیراکه اول بسمله‌یی
مشتملدرکه اول صانعك ذات وصفاتنه صریح والتزامله دالدر وترفعدن نهیدرکه اول ام
رذائلدر واسلامله امردرکه اول جامع امهات فضائلدر ورساله‌سی حجتن اقامه‌دن اول انقیاده
امر ایتدیکه تقلیده دعوت اولیه (قالت یا ایها الملأ افتونی فی امری ما کنت قاطعة امراً حتی
تشهدون) بلقیس قومنك اشارتنه وآرالری اطلاعنه وقلبلری تطییبنه واکا معاونته قیاملرینه
راغبه اولدیغی حالده دیدیکه یا اشراف اشبو امرمده استصواب ایتدیککز شیء بکا ذکر ایدك
هیچ بر امری بن سز حاضر اولمینجه قطع ایدر دکلم اشبو قولیله انلردن استعطاف ایتدیکه
اجابتده اکا موافقت ایده‌لر (قالوا نحن اولو قوة واولو بأس شدید والامر الیك فانظری
ماذا تأمرین) انلر اکا جوابده دیدیلرکه بز اجساد وآلات وعدد ودخی نجدت وشجاعت
صاحبلریز ومع ذلك امر سکا موکلدر وبز سکا مطیعلرز اوزریکه برشیئله حکم ایتمزز
کورکه بزه نه امر ایدرسن مقاتله وصلحدن قنغیسنی دیلرسك امرکه اتباع ایدرز مخالفت
ایتمزز وقتاکه بلقیس انلردن مقاتله‌یه میلی احساس ایتدی اول ایسه صلحه میل ایدوب
قوللرین تزییف ورأیده خطالرین ارائت وجهی اوزره (قالت ان الملوك اذا دخلوا
قریة أفسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة) دیدیکه قچان ملوك بر قریه‌یه قهر ایله کیرسه‌لر
اول قریه اهلنك عزیزلرین نهب اموال وتخریب دیارله ذلیل ایدرلر اشبو نکته انلره

اکثری ایمان ایدر اولمدیلر (وان ربك لهو العزیز الرحیم) ربك اعداسنه قاهر ودوستنه رحیمدر (کذب اصحاب الئیکة المرسلین)
اصحاب ایکه رسوللرینی تکذیب ایتدیلر ❊ دینلدیکه ایکه مدین قربنده اشجار واثماری کثیر برمحل ایدی شعیب علیه السلام
انلره اجنبی ایکن اول انلره پیغمبر ۱۸۳ کوندرلدی (اذ قال لهم شعیب الا تتقون) شعیب علیه السلام
انلره اللهدن قورقز
میسکزکه اکا عصیان
ایدرسز دیدی (انی لکم
رسول امین فاتقوا الله
واطیعون) بن سزکچون
رسول امینم الله تعالی دن
خوف ایدك ومناهی‌یی
ترکله بکا اطاعت ایدك
(وما اسئلکم علیه من
اجر ان اجری الا علی
رب العالمین) بن سزدن
تبلیغ اوزره اجر استمم
بنم اجرم رب العالمیندندر
(اوفوا الکیل ولا تکونوا
من المخسرین) کیله‌یی تمام
اولچوك ناسك حقوقنه
خسارت ایدیجیلردن
اولمیك (وزنوا بالقسطاس
المستقیم) وطوغری
ترازو ایله وزن ایدن
(ولا تبخسوا الناس اشیاء
هم ولا تعثوا فی الارض
مفسدین) وناسك
حقوقندن برشی نقصان
ایتمیك ویر یوزنده قتل
وزنا وقطع طریقله فساده
سعی ایتمیك (واتقوا الذی
خلقکم والجبلة الاولین)
واول الله تعالی نك
عقوبتندن حذر ایدکه
اول سزی وسزدن مقدم
اولنلری خلق ایتدی (قالوا انما انت من المسحرین) انلر دیدیلرکه انجق سن دفعاتله سحره اوغرمشلردنسنکه
عقلکه خلل کلمشدر (وما انت الا بشر مثلنا وان نظنك لمن الکاذبین) سن انجق بزم کبی بشرسن بزسنی دعواکده کاذبلردن
ظن ایده‌رز) فاسقط علینا کسفاً من السماء ان کنت من الصادقین) اوزریمزه کوکدن پارچه عذاب ایندر اکر دعواکده

حریك عاقبتن ذکر ایلدی حق تعالی بلقیسك قولنی تصدیق ایدوب دیدیکه (وکذلك
یفعلون) فی الحقیقة اول ملوك بویله ایدرلر ویاخود بو بلقیس کلامندن اولوب انکله
ارادتی سلیمان علیه السلامی مملکتنه دخولدن دفع اوله (وانی مرسلة الیهم بهدیة فناظرة
بم یرجع المرسلون) وبن انلره رسوللرمله هدیه کوندرمکه انکله انی اختیار ایدم اکر
ملوکدن ایسه هدیه‌یی الوب کیرو دونر واکر انبیادن ایسه هدیه‌یی آلمز اندن بلا دمزه
خلل ایرر بعده نظر ایدرینکه رسوللر نه شیئله رجوع ایدر هدیه‌می آلورمی ویا دوندررمی
❊ وهب وغیری ایدر بلقیس هدیه ایچون بشیوز غلام وبشیوز جاریه احضار ایدوب
غلمانه جواری لباسن وجواری‌یه غلمان لباسن کیدردی والتوندن بشیوز لبنه وکومشدن
بشیوز لبنه وبرحقه ایچنده دلنمدك بردره ثمینة یتیمه وبرخرزه‌که اول اکری دلنمشدی
وبواشیایی قومنك اشرافندن منذر بن عمرو نام رجله ویردی وقومندن عقل ورأی اصحابی
برنیچه رجالی اکا ضم ایتدی وکوندردیکی هدایایی بر کاغده دفتر ایتدیکندن صکره اکا
یازدیکه اکر نبی ایسك اشبو کوندریلان غلمان وجواری‌یی بری برلرندن تمییز ایت وحقه‌ده‌کی
دره‌یی دل وخرزه‌یه ایپلك کچور وبلقیس اول غلمانه امر ایتدیکه نساء صوتنه مشابه صوتله
وجواری ایسه رجال صوتنه مشابه صوتله سویله‌یه‌لر ورسوله دیدیکه قچان اول رجله
دخول ایده‌سز کورکه اکر سکا غضبله نظر ایدرسه بیلکل که اول ملکدر اندن اوشنمکل
زیراکه بن اندن اعزم واکر بشاشت ولطفله نظر ایدرسه بیلکل که اول ملك دکلدر انجق
اول نبی مرسلدر سوزنی فهم ایدوب نه درسه بکا اندن خبر کتورچون رسول هدایا ایله
یوله کیردی هدهد اندن اول سلیمان علیه السلامه ایردی ذکر اولنان ماجرانك جمیعنی بر بر
وقوعی اوزره اکا خبر ویردی همان دم سلیمان علیه السلام جنیلره امر ایلدی حتی که التوندن
وکومشدن دیلدیکی دکلو لبنه دیزدیلر بعده شول کندینك اولدیغی طقوز فرسخ میدانه
اول لبنه‌لری بسط ایدوب دیزدیلر واول میدانك حولنه دیوار یاپوب اکا التون وکومش
شرفه‌لر ایتدیلر بعده بر وبحرده اولان حیواناتك انواع عجائبندن کتوروب اول میدانه
صف صف ترتیب وتزیین ایتدیلر بعده سلیمان علیه السلامك سریری وضع اولنوب
اوزرینه چیقوب جلوس ایلدی یمین ویسارینه دردریك کرسیلر قورلدی اهل
مراتبدن هربری رتبه‌سنجه کرسیسنه نزول قیلدی انس وجن وشیاطین ووحوش
وسباع وطیور واصناف خلائق صف صف اولوب طوردیلر وقتاکه بلقیسك رسوللری
اول میدانه ایردیلر سلیمان علیه السلامك ملکنه نظر ایتدیلر شول کوردکلری حیوانلر التون
وکومش لبنه‌لره روث ایدرلر کتوردکلری هدایایی تحقیر ایدوب براقدیلر ❊ بعض روایتده
ایدر سلیمان علیه السلام وقتاکه اول میدانی التون وکومش لبنه‌لرله فرشه امر ایلدی اول
رسوللرك کله‌جکی طریقده شول بیله‌لرنجه اولان لبنه‌لردکلو مواضعی لبنه‌سز آلیقودیلرچون

صادق ایسڭ (قال ربی اعلم بما تعملون) شعیب علیه السلام دیدیکه ربم جل شانه سزڭ کیل ووزنی نقص ایتدیککز
عملی ومستحق اولدیغکز عذابی بیلور استرسه سمادن پارچه ایله استرسه آخر صورتله عذاب ایدر (فکذبوه فاخذهم
عذاب یوم الظلة انه کان عذاب یوم عظیم) انلرانی تکذیب ایتدیلر ﴿١٨٤﴾ بناءً علیه ایستدکلری کبی انلری
یوم الظلة یعنی کولکه لك
کونی عذابی اخذ ایتدی
اول عذاب یوم الظله
یوم عظیم عذابیدی ❁
منقولدرکه چون انلر
شعیب علیه السلامی انکار
ایدوب کوکدن پارچه
عذاب ایستدیلر ایدی
یدی کون انلره زیاده
حرارت واقع اولوب
حرارتدن نهرلر قاینادی
طاغلره کیدوب اغاجلر
کولکه لرنده بنارلر ایکن
ناکاه کوکدن برسیاه
بلوت پیدا اولدی بر
خوش سرین هوا ظهور
ایتمکله بربرلرینی ندا ایله
اول بلوتڭ التنه دعوت
ایتدیلر تمام جمع اولدقلری
حالده اول بلوتدن آتش
اینوب جمله سنی یاقدی
(ان فی ذلك لاية وما کان
اکثرهم مؤمنين) بویغمور
بلوتندن آتش نزولی منتقم
حقیقینڭ قدرتنه نشانه در
انلرڭ اکثری شعیب
علیه السلامه مؤمن
دکلدی (وان ربك لهو
العزیز الرحیم) ربك
تعالی انبیانی اعداسی
اوزرینه غالب و انبیا
وتابعلرینه رحمت ایدیجیدر ❁ الله تعالی بوبدی آیت کریمه یی اختصار وجهی اوزره ذکر ایلدیکی پیغمبر (قال)
علیه السلامه تسلیه ومرسلینی تکذیب ایدنلری تهدید اوله (وانه لتنزیل رب العالمين) بوقرأن کریم رب العالمینڭ تنزیل
ایتدیکیدر (نزل به الروح الامين على قلبك لتكون من المنذرين بلسان عربی مبين) اول قرأنله امین وحی اولان جبریل

رسوللر لبنه لر موضعن خالی کوردیلر حالبوکه انڭ ماعداسی مفرشه ایدی اول کتوردکلری
لبنه لری اول خالی موضعدن چیقارمغله اتهامدن خوف ایدوب انی اول خالی موضعه براقدیلر
اندن اصناف خلائق کروهنه اوغرادیلر هرصنفده درلو عجائب کوردیلر حتی که آخرده
سلیمان علیه السلامه ایردیلر اول انلره طلاقت وبشاشتله نظر ایلدی ولطف وفصاحت وبلاغتله
سویلدی اول رسوللرڭ رئیسی منذر بلقیسڭ نامه سن اکا ویروب هدایایی عرض ایلدی
اوبله اولسه سلیمان علیه السلامه غلمان وجواری بینی تمیزده صوکتوروب یوزلریکزی
واللریکزی یوکز دیدی جاریه اولان صویی برالیله آلوب اول برالینه قودیغندنصکره انی
یوزینه اوردی وقوللرین یومقده صویی قوللرینڭ ایچ یوزینه دوکدن اماکه غلام اولان صویی
انائدن آلدیغی کبی یوزینه اوردی وقوللرین یومقده صویی قوللرینڭ دیش یوزینه دوکدی
وارضه یه امر ایتدی آغزینه برشعره آلوب اول کتوریلن درهیی دلوب ایپی کچوردی
وصفصافده اولور بر درهٔ بیضا اول اکری دلنمش خرزه یه ایپلك کچوردی بعده سلیمان
علیه السلام هدایادن اشبو اشیایی وسائرینی قبول ایتمیوب رد ایلدی (فلما جاء سليمان قال
أتمدونن بمال فما آتانی الله خير مما آتيكم بل انتم بهديتكم تفرحون) وقتاکه بلقیسڭ رسولی
ویا اهدا ایدیکی شیٔ سلیمان علیه السلامه کلدی سلیمان علیه السلام اول رسوللره دیدیکه
بکا مال ایله امدادمی ایدرسز الله تعالینڭ شول بکا ویردیکی دین ونبوت وحکمت وملك سزڭ
کتوردیککز اشیادن خیرلیدر هدایاکزه بنم احتیاجم یوقدر وعندمده وقعی دخی اولو دکلدر
بلکه سز هدیه کزه سوینورسز زیراکه سزڭ عملکز حیات دنیادن ظاهره مقصوددر سز
هدیکزه سوینورسز زیراکه انکله مالکز زیاده اوله واهدا ایلدیککز اشیایه دخی سوینور
سزکه اول سزچون امثالکز اوزره افتخار اوله امابنم مقصودم وحاجتم قومکزڭ ایمان
مجوسیتی ترکلریدر (ارجع اليهم فلنأتينهم بجنود لاقبل لهم بها ولنخرجنهم منها اذلة وهم
صاغرون) ایدی یارسول شول کتوردیکڭ هدایا ایله بلقیس وقومنه کیتکل اکر مسلمین
اولدقلری حالده بنم قتمه حاضر اولمزلرایسه انلره برجودله واررزکه انلرڭ اکا مقاومته طاقتی
ومقابله یه استطاعتی اولمیه وانلری سبادن ذلیل اولدقلری حالده چیقاررز مع ذلك انلر اسیر
ومهانلردر وقتاکه رسول منذر سلیمان علیه السلامڭ خبریله بلقیسه رجوع ایتدی انڭ ملك
اولمیوب نبی ایدیکنی بیلدی یدی بیتدن ایچرویه سریرینی قویوب قپولرین برکتدی اوزرینه
حارسلر تعیین ایدوب جنودیله سلیمان علیه السلامه کتدی انڭ قدومندن اوکدین سلیمان
علیه السلام برکون سریری اوزره چیقوب اوتوردی کورسه که ایراقدن برجمع کثیر کلور
بوکوریلن سواد عظیم ندر دیو سؤال ایتدکده دیدیلرکه بلقیس وجنودیدرکه سزه اطاعت
وانقیاده کلور اوبله اولسه سلیمان علیه السلام دیلدیکه الله تعالینڭ عظیم قدرتنه دلالت
وکندینڭ دعوای نبوتده صدقنه اشارت ایدر علامت کوستره وبلقیسڭ عقلده رتبه سن کوره

علیه السلام سنڭ قلبڭ اوزره نزول ایتدیکه سن ناسی عذاب اللهدن قورقودیجی اوله سین لسان مبین عربیله نازل
اولدیکه سنڭ قومڭ آنی فهمله ملزم اولوب عذرلری قالمیه (وانه لفی زبر الاولين) اول قرأنڭ ذکری کتب متقدمه ده ثابتدر
(اولم يكن لهم آية ان يعلمه علمؤا ﴿١٨٥﴾ بنی اسرائیل) آیا بنی اسرائیل علماسنڭ کتابلرنده قرأنڭ صفتنی
وپیغمبرڭ نعتنی بیلد-
کلرندن مشرکلر ایچون
قرأنڭ صحتنه ومحمد علیه
السلامڭ نبوتنه برنشان
یوقیدر (ولو نزلناه على
بعض الاعجمين فقراه
عليهم ما كانوا به مؤمنين)
اکربز قرأنی بعض اعجمی
اوزره یعنی لسان عربڭ
غیریسیله انزال ایدوب
آنی آنلره اوقویایدی آنلر
اقوام عرب عجمه تابع اولمق
عاردر یاخود بز بولسانی
فهم ایتمیز دیو ایمان
ایتمزلردی (كذلك سلكناه
فی قلوب المجرمين) بو
منوال اوزره عناد
و انکاری مشرکلرڭ
قلبلرینه کتوررز
(لا يؤمنون به حتى يروا
العذاب الاليم) تاعذاب
الیمی کورمینجه انلر ایمان
ایتمزلر (فياتيهم بغتة وهم
لا يشعرون) اول عذاب
آنلره فجأة کلوب انلرڭ
شعورلری اولمز (فيقولوا
هل نحن منظرون) آیا بزه
مهلت ویریلورمیدیکه ایمانه
کلوب تصدیق ایدیدك دیرلر
(افبعذابنا يستعجلون)
آیا بزم عذابمزده عجله می
ایدرلر مقدم عذاب ایستدکلرینی ملاحظه ایتمزلر (افرایت (٢٤) ان متعناهم سنين ثم جاءهم ما كانوا يوعدون ما اغنى
عنهم ما كانوا يمتعون) یامحمد کوررمیسنکه بز انلری نیجه سنه لر انواع نعمتلرله کچندردك صکره انلره وعد اولنان
عذاب کلسه اول نعمتلر اول عذابلرڭ دفعنه یاتخفیفنه مفید اولمیدی (وما اهلكنا من قرية الا لها منذرون) برقریه

(قال یا ایها الملأ ايكم يأتينى بعرشها قبل ان يأتونى مسلمين) سلیمان علیه السلام جلساسنه
دیدیکه یا اشراف قنغیکز بکا بلقیسڭ سریرین کتورر اول وقومی مسلمین اولدقلری حالده
بکا کلمزدن اول زیراکه مسلمه اولدیغندنصکره انی اخذ حلال دکلدی نتکیم شرعمزده دخی
انجلیندر مکرکه رضاسیله اوله (قال عفريت من الجن انا آتيك به قبل ان تقوم من مقامك
وانی علیه لقوی امين) جندن برخبیث ماردکه اسمی کوزی ایدی قدمی منتهای طرفی
عندنده وضع ایدردی دیدیکه بن سکا اول سریری مجلس حکومتکدن قیام ایتمدین کتوره یین
سلیمان علیه السلام ایسه نصف نهاره دکین مجلس حکومتده اوتوردی وبن اول سریری کتورمکه
قوی بن وانده کی جواهر وغیریه امینم برشیٔ نقص وکسر ایتمزسکا انی کتوره یین سلیمان علیه السلام
دیدیکه بن اندن اسرع وقتده کلمسنی دیلرین (قال الذى عنده علم من الكتاب) شول عندنده کتاب
منزلدن ویالوح محفوظدن علم اولان دیدیکه انی اول دین جبریل علیه السلام ویاملائکه دن برملکدرکه
الله تعالی انکله سلیمان علیه السلامی تأیید ایتدی ویاخضر علیه السلامدر ویاسلیمان علیه السلامڭ
کندیدر لکن اکثر مفسرین دیدیلرکه اول آصف بن برخیادرکه الله تعالینڭ اسم اعظمن
بیلوردی صدیق ایدی سلیمان علیه السلامه دیدیکه (انا آتيك به قبل ان يرتد اليك طرفك)
بن سکا انڭ سریرین کتوره یم طرفڭ سکا ارتدادندن اول اول سریری اوککده کوره سن
سلیمان علیه السلام دیدیکه اکر انی ایده بیلورسڭ قتی سرعت ایدرسن آصف اکا دیدیکه
ایمدی طرفکی یمین جانبنه ارسال ایت سلیمان علیه السلام انجلاین ایدوب آصف دعا ایتدی
همان دم الله تعالی اکا ملائکه کوندروب حتی که برڭ التندن سریری یری یارارق کتوروب
سلیمان علیه السلامڭ اوکنه قودیلر سلیمان علیه السلام طرفنی دوندرمدین سریر اوکنده
بولندی حالبوکه انکله سریرڭ ماینی ایکی آیلق مسافه ایدی (فلما رآه مستقرا عنده قال
هذا من فضل ربى ليبلونى أأشكر ام اكفر) وقتاکه سلیمان علیه السلام بلقیسڭ سریرین
قتنده حاصل کوردی الله تعالینڭ عباد مخلصینی طریقه سی اوزره نعمتی شکرله تلقی ایدوب
دیدیکه اشبو ربم جل شانه نڭ بکا محض فضلندندر یوخسه بنم استحقاقمله دکلدر تاکه بنی اختبار
ایده کیم انڭ بونعمتنه شکرمی ایدرین حول وقوتمسز انی اندن فضل کوروب حقنه قیامله
ویاکفرانمی اولورم کندیمی اراده بولوب اداء واجبده قصور ایله (ومن شكر فانما يشكر
لنفسه) اول کمسه که شکر ایده انی نفسیچون ایدر زیراکه انکله نعمتڭ دوام ومزیدنی
استجلاب ایدر وانی وصمهٔ کفراندن حفظ ایدر (ومن كفر فان ربى غنى كريم) واوا که
شکری ترك ایده بنم ربم انڭ شکرندن غنیدر شاکر وکافره انعامله کریمدر (قال نكروا لها
عرشها ننظر أتهتدى ام تكون من الذين لا يهتدون) سلیمان علیه السلام دیدیکه انڭ سریرینی
اولکی هیئتندن تغییر ایدڭ اعلاسنی اسفل ومقدمنی مؤخر واخضر مکاننه احمر واحمر
مکاننه اخضر قیلمغله کورملکه سریری معرفتنه اهتدا ایدرمی یوخسه اکا ویاجواب صوابه

اهلنی هلاك ایتمدك كه مكرانلره عذابمزله اخافه ایدیجی پیغمبرلر كلدكده انلر تكذیب ایتدیلردی (ذكری وما كنا ظالمین)
پیغمبرلر انلره توحیدی ذكر ونصیحت ایدوب عناد ایتدكلرینه بناء هلاك ایتدك یوخسه بز ظلم ایدیجیلردن اولمدق (وما
تنزلت به الشیاطین وماینبغی لهم وما یستطیعون) اول قرآنله ﴿ ١٨٦ ﴾ ایندی شیاطین وشیاطینه قرآنله نزول
صحیح اولمز وانكله نزوله قدرتلری دخی اولمز (انهم عن السمع لمعزولون) شیطانلر اهل سما كلامنی ایشتمكدن مطرودلردر (فلاتدع مع الله الهاً آخر فتكون من المعذبین) الله تعالی ایله بیله اله آخر اتخاذ ایتمه كه معذبیندن اولورسین بو خطاب پیغمبر علیه السلامه ایسه ده مراد امتلری بینه‌در (وانذر عشیرتك الاقربین) یك یقین اقرباكی عذاب الٰهیله اخافه ایله ٭ منقولدر كه بو آیت كریمه نازل اولدقده پیغمبر علیه السلام اقرباسنی جمع ایدوب الله تعالی‌یه ایمان واطاعتله نفسكزی انك عذابندن قورتارك یوخسه بكا قرابتكز سزه فائده ایتمز بیوردی) واخفض جناحك لمن اتبعك من المؤمنین) مؤمنلردن سكا تابع اولنه قنادكی ایندیر یعنی رأفت واكرام ایله (فان عصوك فقل انی بریء مما تعملون) اكر سكا عصیان ایدوب تابع اولمزلرسه دیكه بن سزك شرك ومعاصی عمللریكزدن بری وبیزارم (وتوكل علی العزیز الرحیم الذی یریك حین تقوم وتقلبك فی الساجدین انه هو السمیع العلیم) (سلیمان)
اعداسنی قهره واولیاسنه نصرته قادر الله تعالی‌یه توكل ایله كه اول سنی كیجه تهجده قیامك وكوندز صلاة مفروضه‌ده قیام وركوع وسجودك وقتنده كورر اول الله تعالی سنك قولكی ایشدیجی ونیتی بیلیجیدر (هل انبئكم علی من تنزل

اهتدا ایتمزمی ویا الله تعالی‌یه ورسولنه ایمانه اهتدا ایدرمی ویا ایتمزمی ٭ وهب بن منبه وغیری ایدر شیاطین خوف ایتدیلر كه سلیمان علیه السلام بلقیسی تزوج ایدوب بلقیس اكا اسرار جنی افشا ایده واندن برولد وجوده كلوب ابدا تسخیردن منفك اولمیه‌لر اویله اولسه اكا شناده اساءتله اندن سلیمان علیه السلامی تنفیر قصد ایدوب دیدیلر كه انك عقلنده خلل واردر وایاغی حمارك حافری كبیدر وساقلری قللیدر اكا بناء سلیمان علیه السلام دیلدیكه سریرینی تغییرله عقلنده اختبار ایده وصرح بناسیله ساقلرین كوره (فلما جاءت قیل أهكذا عرشك قالت كأنه هو) چون بلقیس سلیمان علیه السلام قتنه كلدی اكا دینلدیكه سریرك بویله‌میدی دیدیكه كأنه اولدر نعم دیمدی كذب خوفیله انكله سلیمان علیه السلام انك كمال عقلنی بیلدی زیرا كه نه اقرار ونه انكار ایلدی ٭ دینلدیكه اكا سریرینك امری مشتبه اولدی زیرا كه اول انی بریتده الیقومشدیكه انی بیوت چوره آلمشدی وقپولری بركیدوب كلیدلنمشدی اكا دینلدیكه بوسنك كندی سریركدر بلقیس دیدیكه (واوتینا العلم من قبلها وكنا مسلمین) اشبو حالتدن اول الله تعالینك كمال قدرتنه وسنك صحت نبوتكه بزه علم ویریلوب اكا طائعین اولمشدق ٭ دینلدیكه اشبو سلیمان علیه السلام وقومی قولندندر كه انی بلقیسك جوابنه عطف ایتدیلر كه زیرا انده انك الله تعالی‌یه ورسولنه ایمانی اولدیغنه دلالت وار شول حیثیتدنكه اول انك سریری اولمسن واحضار اولنمسن تجویز غالبله تجویز ایتدی ودخی شول معجزاتدن اولمسن كه اكا الله تعالیدن غیری احد قادر اولمیه وانی انبیاء یدیله اظهار ایلیه (وصدها ما كانت تعبد من دون الله انها كانت من قوم كافرین) وانك كونشه عبادتی انی اسلامه تقدمدن منع ایلدی ویاخود الله تعالی اكا ایمانی توفیقیله كونشه عبادتدن انی منع ایلدی بلقیسك الله تعالینك غیری‌یه عبادتی زیرا كه نشوی اظهر كفار بیننده ایدی وقتا كه شیاطین بلقیسك ایاقلری حمارك حافری كبیدر وساقلری قللیدر دیو سلیمان علیه السلامه ذم ایتدیلر سلیمان علیه السلام دیلدیكه بلقیسه ایاقلری وساقلری كشفنی سؤال ایتمز بیله شیاطینه امر ایلدیكه انكچون برصرح بنا ایده‌لر كه اول زجاجدن برقصرویابیت ایدیكه بیاضلغندن صو كبی كورینور ایدی ٭ دینلدیكه اول صرح صحن دارده ایدی انك التنه صو اقیدوب ایچنه دریا دوابندن سمك وضفادع وغیری صالیوردی بعده سلیمان علیه السلام سریرینی انك صدرینه قویوب اوزرینه اوتوردی وعادتی اوزره جن وانس وطیوری یرلی یرینه طورغردی (قیل لها ادخلی الصرح فلما رأته حسبته لجة وكشفت عن ساقیها) وبلقیسه اول صرحه كیركل دینلدی بلقیس انی كوریجك ماء عظیم ظن ایدوب ایكی ساقنی كشف ایتدی حتی كه سلیمان علیه السلام انك ایاقلرینی كوردیكه اول عضوده احسن ناسدن ایدی الا بوكه ساقلری قللی ایدی سلیمان علیه السلام اندن بصرین صرف ایدوب (قال انه صرح ممرد من قواریر) دیدیكه اول ماء ظن ایتدیكك زجاجدن دیزلمش صرح مملسدر یوخسه ماء دكلدر اندن

الشیاطین تنزل علی كل افاك اثیم یلقون السمع واكثرهم كاذبون) شیطانك پیغمبر علیه السلام وقرآنله مناسبتی اولمامغله سزه خبر ویره‌یمیكه شیاطین كیمك اوزرینه تنزل ایدر هر كذاب وفاجره تنزل ایدر كه انلر كهنه‌در انلر قولقلرینی شیطانك كذبنه القا ایدوب اكا دخی زیاده یلان ﴿ ١٨٧ ﴾ اضافه ایدرلر انلرك كلیسی كاذبلردندر (والشعراء یتبعهم الغاون) مشركلرك شاعرلری ابن زبعری وهبیره ومسافع وامیهٔ ثقفی كبیلره سفهای عرب تابع اولوب محمدك سویلدیكی كبی بزده سویلرز دیرلردی وهجو ایدرلردی ٭ بو آیت كریمه انلرك حقنده نازل اولمشدر دینلدی (الم تر انهم فی كل واد یهیمون) كورمزمیسنكه انلر هر وادیده یعنی طعن وذم وهجو نالایق ومدح نامستحق وامثالی وادیلرنده سركردان كزرلر (وانهم یقولون مالا یفعلون) وایشلمدكاری شیئی شعرلرنده ایشلدك دیو سویلرلر (الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات وذكروا الله كثیراً وانتصروا من بعد ماظلموا وسیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون) الا اول شاعرلره كه انلره سفها اتباع ایتمزلر اول شاعرلر ایمان كتوروب عمل صالحه ایشلرلر والله تعالی‌یی چوق ذكر ایدرلر اكثر اشعارلری توحید وثنای طاعته وایمانه
ترغیبدر وكندولرینی هجو ایدن مشركلری نصرت وغلبه مرادیله هجو ایدرلر الله تعالی‌یه اشراك وپیغمبر علیه السلامی
هجو ایدنلر موتلری حالنده قنغی مرجعه رجوع ایده‌جكلرینی بیلورلر ٭ دینلدیكه بو آیت كریمه شعرای مؤمنین حقنده
نازل اولمشدر كه حسان وابن رواحه وسائر شعرای صحابه رضی الله عنهم یوقاروده شعرا قدح بیورلدیغی آیت كریمه‌یی

سلیمان علیه السلام انی اسلامه دعوت ایتدی بلقیس دخی اكا اجابت ایدوب (قالت رب انی ظلمت نفسی) دیدیكه یارب نفسمه ظلم ایتدم سنك غیریه عبادتمله ویا سلیمانه ظنمله زیرا ظن ایتدمكه اول بنی ماء عظیمه اغراق مراد ایتمش اوله (واسلمت مع سلیمان لله رب العالمین) وسلیمانك یدیله ویادیمی توحیده اخلاص ایتمكله عالملرك ربیسی الله جل شانه اسلامه انقیاد ایتدم ٭ بلقیسك اسلامندنصكره‌كی امرنده مفسرین اختلاف ایتدیلر كه انی سلیمان علیه السلام كندی تزوج ایتدیمی یوخسه همدان ملكی ذاتبع رجله‌می تزویج ایتدی اما انی سلیمان علیه السلام كندی تزوج ایتدی دینلن قول اوزره انك ساقلری قللی اولدیغندن كراهت ایدوب شیاطینه انك كیدرمسنه علاج سؤال ایتدكده دیدیلر كه بز انی سكا فضهٔ بیضا كبی ایدملم اول سببدن نوره وحمام احداث ایتدیلر وقتا كه سلیمان علیه السلام انی تزوج ایتدی بنه ملوكتی اوزره انی تقریر ایدوب ارض یمنده انكچون جنیلره اوچ حصن بنا ایتدردیكه اول سلحین وبینون وغمداندر وسلیمان علیه السلام هر آیده بركره صباحن شامدن قالقوب اخشام اولمدین اكا وارر واوچ كون انده قالوب بعده كیرو شامه كیدردی واندن براوغل اولدی وبعضیلر دیدیكه بلقیس اسلامه كلنجه سلیمان علیه السلام اكا دیدیكه قومكدن بركمسه‌یی اختیار ایتكه سنی اكا تزیج ایدم اول دخی همدان ملكی ذاتبعی اختیار ایدوب بلقیسی اكا تزوجدنصكره كیرو یمنه كوندردی وزوجنی یمن اوزره تسلیط ایتدی (ولقد ارسلنا الی ثمود اخاهم صالحاً ان اعبدوا الله) بز ثموده قرنداشلری صالح علیه السلام ارسال ایتدك كه انلری الله تعالی‌یی توحید وطاعتنه دعوت ایده (فاذاهم فریقان یختصمون) انلر ایسه ایكی فریق اولدیلر برفریقی مؤمن وبر فریقی كافر اولوب هر فریق حق بزمله‌در دیو فریق آخرله اختصام ایتدیلر (قال یاقوم لم تستعجلون بالسیئة قبل الحسنة) صالح علیه السلام دیدیكه یاقوم نیچون عقوبته استعجال ایدوب بزه ایعاد ایتدیكك شیئی كتور دیرسز توبه‌دن اول كه انی عقاب نزولنه تأخیر ایدرسز شول اعتقادله كیم انك ایعادی صدق اولدیغی تقدیر اوزره عقابك نزولی عندنده توبه ایدرز او بزه نفع ایدر دیو كفرلری اوزره اصرار صالح علیه السلام انلری اول اعتقادده جهل وخطا ایتدكلرینه اشارت ایدوب دیدیكه (لولا تستغفرون الله لعلكم ترحمون) سزه عذاب نزولندن اول توبه ایله الله تعالیدن مغفرت طلب ایتمسه‌كز كه رحمت اولنه‌سز زیرا كه عذاب نزولنده توبه قبول اولنمز (قالوا اطیرنا بك وبمن معك) دیدیلر كه یاصالح بزسنكله ویا سكا تابع اولنلرله تشاؤم ایدرز اشبو دینی اختراع ایده‌لیدنبرو شدائدن قورتلمدق (قال طائركم عندالله) صالح علیه السلام دیدیكه خیر وشردن سزه ایریشن الله تعالینك امریله‌در اول تقدیر ایدوبدر (بل انتم قوم تفتنون) بلكه سز برقومسزكه سراء وضراء تعاقبیله اختبار اولنورسز (وكان فی المدینة تسعة رهط یفسدون فی الارض ولایصلحون) مدینهٔ ثموده‌ده كه اول

استماعلرنده حضور نبوی‌یه کلوب یارسول‌الله الله تعالی‌یه معلومکه بز دخی شاعرلردنز بزم حالمز نیجه اولور دیدیلر حضرت رسالتپناه علیه صلوات‌الله بیوردیلرکه مؤمنلر قلیج ولسانله جهاد ایدرسزك کفار حقنده اولان شعرکز انلری اوقدن زیاده تأثیر ایدر وحسانه « اهج المشرکین فان جبریل معك » بیوردی

سورة النمل مکیة وهی اربع وتسعون آیة

(بسم الله الرحمن الرحیم طس) اسم سوره یاخود طاء طلب طریق مستقیم وسین سلامت قلوب ماسوی‌الله (تلك ایات القران وکتاب مبین) بوسوره‌ده‌کی آیات قرآنك ولوح محفوظك آیتلریدر (هدی وبشری للمؤمنین الذین یقیمون الصلوة ویؤتون الزکوة وهم بالاخرة هم یوقنون) بو قرآن نمازلرینه تعدیلیله اقامت ایدن وماللرینك زکاتنی مستحقلره ویرن وانلر لسان وقلبله شبهه‌سز آخرته اینانان مؤمنلر ایچون یول کوستریجی وجنتله تبشیر ایدیجیدر (ان الذین لایؤمنون بالاخرة زینالهم اعمالهم فهم یعمهون) شونلرکه آخرته ایمان ایتمزلر انلرك طول عمرو وسعت رزق وتبعیت شهواتله دنیاده اعمال قبیحه‌لری تزیین اولنوب اول ضلالتده متحیرلردر (اولئك الذین لهم سوء العذاب وهم فی الاخرة هم الاخسرون) اول کروه انلردرکه دنیاده یوم بدرده قتل واسرله عذاب (الرجال) اولنوب آخرتده زیاده خسرانده اولور (وانك لتلقی القران من لدن حکیم علیم) یامحمد سکا قرآن امرنده حکیم واحوال ناسه علیم اولان الله تعالی عندندن تلقین اولنمشدر (اذقال موسی لاهله انی آنست ناراً ساتیکم منها بخبر او آتیکم بشهاب قبس

حجرده اشرافلر ابناسندن طقوز کمسه وار ایدیکه یر یوزنده شانلری شوب اصلاحدن خالص افساد ایدیکه انلر ناقه‌نك عقرینه اتفاق ایدنلردرکه رئیسلری قدار بن سالف ایدی ۞ روایت اولندیکه اول طقوز مفسدلردن قدار بن سالف ومصدع بن دهر ناقه‌نك ممری اوزره طوروب مصدع براوق ایله ناقه‌یی دوشردی وقدار بوغازلدی بعده دریسن صویوب اتی اولشدیلر اویله اولسه صالح علیه السلام انارهلاکله وعید ایتدی والوانلری تغیرنی اکا علامت بیان ایتدی (قالوا تقاسموا بالله لنبیتنه واهله ثم لنقولن لولیه ماشهدنا مهلك اهله وانا لصادقون) اول بری برلرینه دیدیلرکه متقاسمین بالله اولدیغکز حالده توافق ایدك که کیجه اولدیغنده آ کسزبن صالحی واهلنی باصوب اولدیرهلم بعده انك دمنی طلب ایدنه دیه‌لمکه بز انلرك هلاکی موضعنه حاضر اولمدق فکیف که بز انلری اهلاکه تولی ایتمش اوله‌وز بزم اندن خبریمز یوقدر سوزمزده صادقلرز (ومکروا مکرا ومکرنا مکرا وهم لایشعرون) اشبو طریق مذکور اوزره صالحی بغتةً قتلنه قصد ایله مکر ایتدیلر بز دخی انلره مکرلرینك جزاسین ایتدك انی هلاکلرینه سبب ایتمکله والحال انلرك اکا شعوری یوغیدی ابن عباس رضی الله عنهما ایدر حق جل وعلی اول کیجه صالح علیه السلامك دارینه حراست ایچون ملائکه کوندردی چون اول طقوز کمسه یالن قیلیچلرله صالح علیه السلامك دارینه کلدیلر اول ملائکه انلر اوزره طاش یاغدردیلر طاشی کوررلر ملائکه‌یی کورمزلردی حتی انلرك طقوزی بیله قتل اولندیلر ۞ روایت اولندیکه صالح علیه السلامك حجرده شعبده مسجدی وار ایدی که انده نماز قیلوردی دیدیلرکه صالح زعم ایدر که اوچ کونه دکین بزدن فارغ اوله ۞ ایمدی اول اوچ کون کچمدین بز اندن واهلندن فارغ اوله‌لم دیو اول شعبده انی قتله واردیلر اوزرلرینه بر صخره اینوب انلری باصدردی انلرك باقیسی ایسه اماکنلرنده اهلاك اولندیلر (فانظر کیف کان عاقبة مکرهم انادمرناهم وقومهم اجمعین) نظر ایتکه مکرلرینك عاقبتی نیجه اولدیکه انلری وقوملرینی جمیعنی اهلاك ایتدك یا صیحهٔ جبریل علیه السلامله ویانار احراقیله کیم اول یر التندن چیقدی (فتلك بیوتهم خاویة بماظلموا) اشبو خربه انلرك بیوتیدرکه ظلملری سببیله خالیه‌در ویاساقطهٔ منهدمه‌در (ان فی ذلك لآیة لقوم یعلمون) اشبومذکورده عبرت واردر شول قومه‌که بزم هر شیئه قدرتمز اولدیغن بیلوب متعظ اولورلر (وانجینا الذین آمنوا وکانوا یتقون) وصالحی وانکله اولان مؤمنلری انجا ایتدك که انلر کفر ومعاصیدن اتقا ایدرلردی (ولوطا اذقال لقومه أتأتون الفاحشة وانتم تبصرون) وبز لوطی دخی قومنه ارسال ایتدك اول انلره دیدیکه سز لواطه‌یی ایشلرمیسز حالبوکه سز انك فحشنی بیلورسز وقباحتی بیلور کشینك اقترافی اقبحدر ویاخود اول فاحشه‌یی ایشلمکده بری بریکزدن صاقنمز آشکاره ایدرسز اول ایسه افحشدر ویاخود سزدن اول کچن عصاتك آثارنی کوررکن منتهی اولمزسز (ءانکم لتأتون

لعلکم تصطلون) یاد ایله شونیکه موسی علیه السلام مدینه‌دن مصره توجهنده یولی غائب ایدوب قیش دخی اولمغله اهل بیتنه دیدیکه بن آتش کوردم بن سزه اول آتش عندنده اولندن تیزجه یول خبرینی کتوره‌یم یاخود بر پارچه کتوره‌یمکه ایسنه‌سز (فلما جاءها نودی ان بورك من فی النار ومن حولها وسبحان الله رب العالمین) وقتاکه موسی علیه السلام اول

آتشه یقین کلدکده اول آتشده وانك اطرافنده اولانلرده برکت قلندی دیو ندا اولندی رب العالمین اولان الله تعالینك کلامی خلق کلامنه تشبیهدن منزهدر (یاموسی انه انا الله العزیز الحکیم) موسی علیه السلام بوندایی ایشتدکده بوندا کیمکدر دیو حیرتده ایکن یاموسی ندا ایدن بنمکه جمله‌یه غالب وحکم ایدیجی الله تعالی‌یم (والق عصاك فلما رآها تهتز کأنها جان ولی مدبراً ولم یعقب یا موسی لاتخف انی لایخاف لدی المرسلون) عصاکی یره براق وقتاکه براقدقده عصانی ایلجه یلان کبی حرکت وهی طرفه یورر کوروب خوفندن یوز چویروب انی تعقیب ایتمدی تکرارندا اولندیکه قورقمه یاموسی زیرا بنم عندمده مرسللره قورقمق لایق دکلدر (الا من ظلم ثم بدل حسناً بعد سوء فانی غفور رحیم) مکر اول کیمسه خوف ایده که برکناه سببیله نفسنه ظلم ایتمش اوله صکره اول کناهدن توبه ایله احسن عمللده اولورسه تحقیق بن انی مغفرت واکا رحمت ایدیجیم (وادخل یدك فی جیبك تخرج بیضاء من غیر سوء فی تسع ایات الی فرعون وقومه انهم کانوا قوماً فاسقین) والکی کوملکك یقاسنه ادخال ایله که علتسز یعنی آرشسز پارلاق بیاض چیقسون تاکه بودخی طقوز معجزه‌دن اولوب فرعون وقومنه

الرجال شهوة من دون النساء) سز نسادن غیری رجاله شهوتله جماع ایدرسز وسزه حرث ایچون خلق اولنان نسایی ترك ایدرسز حالبوکه جماعله مراد اولان طلب نسلدر یوخسه قضاء وطر دکلدر (بل انتم قوم تجهلون) بلکه سز بر فعل ایدرسزکه انك سوء عاقبتن تأمل ایتمزسز (فما کان جواب قومه الاان قالوا اخرجوا آل لوط من قریتکم انهم اناس یتطهرون) لوط علیه السلام قومنك جوابی بواولدیکه لوط واهلنی قریه‌کزدن چیقارك که بزم افعالمزدن ویا اقذاردن تنزه ایدرلر بزم فعلمز ایسه انلرك زعمنده قذردر (فانجیناه واهله الاامرأته قدرناها من الغابرین) اویله اولسه لوطی واهلنی انجا ایتدك الامرأه‌سنی عذابده باقیلردن اولمسن تقدیر ایتدك (وامطرنا علیهم مطرا فساء مطر المنذرین) واول قومك اوزرینه حجاره امطار ایتدك شول رسله انذار اولنوب ایمانه کلینلرك مطری نه چرکین اولور (قل الحمدلله وسلام علی عباده الذین اصطفی) الله تعالی شول کمال قدرتنه وعظمة شاننه دلالت ایدر قصه‌لری حکایت ورسل کرامی تخصیص ایتدیکی آیات کبرانی تذکار واعدالری اوزره نصرتی اخباردنصکره رسولی محمد صلی الله علیه وسلمه امر ایلدیکه اکا حمد وخیار خلقنه سلام ایده تاکه اول شکر اوله اکاکه انلره انعام واحواللرندن بیلمدیکنی اکا اعلام ایلدی وتاکه انلرك فضلنه وحق وتقدملرینه ودینده اجتهادلرینه عرفان اوله ویاخود لوط علیه السلامه امر ایلدیکه قومنك کفره‌سنی اهلاکی اوزره اکا حمد ایده وفواحشدن عصمتله وهلاکدن نجاتله اصطفاء ایتدیکی عبادینه سلام ایده اشبو تعلیم حسندر اول کمسه‌یه‌کیم بر علم مستفاد وموعظه وخطبه بیاننه شروع اراده ایده وکذلك هر حادثه وامر ذی خطرده تحمید وسلام ذکریله تبرك ایده بعده استفهام وفعللرنده تجهیل وحاللرینی استهزاء طریقی اوزره دینلدیکه (الله خیر امایشرکون) الله تعالی‌می خیرلیدر یوقسه اکا اشراك ایتدکلری آلهه‌لریمی معلومدرکه اول اشراك ایتدکلرنده خیر یوقدر ۞ ایمدی الله تعالی کندویه عبادت ایدنلره عذاب زوالنده برشیٔ مفید اولمزلر بعده الله تعالی آثار رحمتی اولان خیرات ومنافعی عد ایدوب دیدیکه (امن خلق السموات والارض) اصول کائنات ومبادیٔ منافع اولان سموات وارضی خلق ایدن الله تعالی‌می خیرلیدر یوخسه اکا اشراك ایتدکاری آلهه‌لریمی (وانزل لکم من السماء ماء فأنبتنابه حدائق ذات بهجة) وسزکچون سمادن مطر انزال ایتدی وانکله سزه حدائق نهیه انبات ایتدك که اول مختلفة الانواع متباعدة الطباعدر (ما کان لکم ان تنبتوا شجرها) اول حدائقك اشجارینی انبات الله تعالیدن غیری سزه وکرك اشراك ایتدیککز معبودلریکزه صالح ولائق اولمدی (ءاله مع الله) الله تعالیدن غیری اله وارمیدرکه اکا قرین وشریك قیلنه حالبوکه اول خلق وتکوینده متفرددر (بل هم قوم یعدلون) بلکه انلر برقومدرکه حقدن عدول ایدرلرکه اول توحیددر (امن جعل الارض قرارا) ارضی انسان ودواب ایچون قرارگاه خلق

رسالتله كيت زيرا انلر اطاعتدن خارج فاسق قوملر اولديلر (فلماجاءتهم اياتنا مبصرةً قالوا هذا سحر مبين) وقتاكه
موسا ايله بزم رسالتنه دليل آيتلرمز فرعونه كلدكده انلر بو آشكاره سحردر ديديلر (وجحدوابها واستيقنتها انفسهم
ظلماً وعلواً فانظر كيف كان عاقبة المفسدين) انلرك قلبلری والمعجزهلر الله تعالى طرفندن اولديغنى
وسحر اولمديغنى يقينا
بيلوركن مجرد ظلم وتكبر
جهتيله انلرى انكار
ايتديلر نظر ايلهكه
مفسدلرك عاقبتلرى نيجه
اولور دنياده اغراق
آخرنده احراقدر (ولقد
آتينا داود وسليمان علماً
وقالا الحمد لله الذى فضلنا
على كثير من عباده
المؤمنين) بز داود وسليمانه
حكم وقضا علمنى ويردك
آنلر ديديلركه حمد
اولسون اول الله تعالى يه كه
بزى نبوت وكتاب وسائر
علوم وحكمتله چوق
مؤمن قوللرى اوزرينه
تفضيل ايتدى (وورث
سليمان داود وقال يا ايها
الناس علمنا منطق الطير و
اوتينا من كل شئ ان هذا
لهو الفضل المبين) سليمان
عليه السلام باباسى داود
عليه السلامك نبوت يا علم
يا ملكنه وارث اولدى
وسليمان عليه السلام ديديكه
اى ناس بزه قوشلرك كلامى
تعليم اولندى ومحتاج
اولديغمز وانبيا وملوكه
ويريلان هر شى بزه اعطا
اولندى بو بزه ويريلان
نعمتلر جملهيه ظاهر بر فضيلتدر مرويدركه بر بلبل بر دال اوزره قونمش اوتردى سليمان عليه السلامه اصحابى (كنا)
اول بلبلك كلامندن سؤال ايتديلر بيورديكه بن بو كون يارم خرما ييدم دنيا محو ومضمحل اولسون ديو ترنم ايدر وبر
قمرى دخى كاشكى بو مخلوقات خلق اولنميدى ديو تغنى ايدر ظن اولنوركه بلبلك قارنى طويوب فراغ بالى وقمرينك الم

ايدن الله تعالى مى خيرليدر يوخسه اكا اشراك ايتدكاريمى (وجعل خلالها انهارا) واول
ارضك اواسطنده انهار جاريه قيلدى (وجعل لها رواسى) واول ارض ايچون جبال
ثوابت قيلديكه انده معادن تكون ايدروانك حضيضندن منابع نبعان ايدر (وجعل بين البحرين
حاجزا) بحر عذبله بحر مالح وياخليج فارس وخليج روم بيننده سد قيلديكه برى برينه
قارشميهلر (ءاله مع الله) الله تعالى يه قرين اله وارميدر كه انك صنعنه معين وظهير اوله
(بل اكثرهم لايعلمون) بلكه انلر الله تعالينك وحدانيتن بيلمدكلرندن اكا اشراك
ايدرلر (امن يجيب المضطر اذا دعاه) شول مرض ويافقر ويا بر حادثه سببيله التجا ودعا
ايدنه اجابت ايدن الله تعالى مى خيرليدر يوخسه اكا اشراك ايتدكاريمى (ويكشف السوء)
وضرر ويرر شيئى انساندن كيدرر (ويجعلكم خلفاء الارض) وسزى ير يوزنده خلفا قيلور
سكناسنى وانده تصرفى سزدن اوكدن كچلردن توريثله (ءاله مع الله) الله تعالى يه قرين
اله وارميدركه اشبو نعم عامه وخاصه ايله سزى احاطه ايده (قليلاما تذكرون) انك آلائنى
ذكر قليل ايله تذكر ايدرسز (امن يهديكم فى ظلمات البر والبحر) شول كيجه ظلماتنجه بر
وبحرده نجوم ايله وعلامات ارضله سزه هدايت ايدن الله تعالى مى خيرليدر يوخسه اكا اشراك
ايتدكاريمى (ومن يرسل الرياح بشرا بين يدى رحمته) ويغمورى اوكنجه يللر كوندرر
(ءاله مع الله) الله تعالى به قرين اله وارميدركه بونك كبى اموره قادر اوله (تعالى الله عما يشركون)
جميع اشيايى ايجاد ايدن الله تعالى خالق شول مخلوق عاجز مشاركتندن منزه وعالى اولدى
(امن يبدأ الخلق ثم يعيده) اولكه خلقى عدمدن وجوده كتوروب آخرنده انى اعادهيه قادر
اولان الله تعالى مى خيرليدر يوخسه اشراك ايتدكاريمى (ومن يرزقكم من السماء والارض)
وسزى اسباب سماويه وارضيه ايله رزقلنديرر (ءاله مع الله) الله تعالى يه قرين اله وارميدركه
اشبو اشيايى ايشليه (قل هاتوا برهانكم ان كنتم صادقين) ديكلكه الله تعاليدن غيرى اشبو
اشيادن برينى ايشلمكه قادر اولور ايديكنه برهانكزى كتورك اكر اشرا ككزده صادقلر
ايسكز زيرا كمال قدرت الوهيتك لوازمندندر ❁ اشبو آيتدهكى استفهام توبيخ ايچوندر يوخسه
استرشاد ايچون دكل (قل لايعلم من فى السموات والارض الغيب الا الله) سموات وارضده
غيبى الله تعاليدن غيرى احد بيلمز (ومايشعرون ايان يبعثون) حالبوكه نوقتده بعث
اولنهجقلرين بيلمزلر اويله اولسه غيبى نيجه بيلورلر پس بو اجلدن عائشه رضى الله عنها ديديكه
بر كمسنه كه محمد صلى الله عليه وسلم ايرتهده اولهجق اشيايى بيلور زعم ايده الله تعالى يه افتراء
عظيم ايدر (بل ادارك علمهم فى الآخرة) علملرى كامل اولوب آخرت حدوثنه دخى
لاحق اولمديغيكه نوقتده اولور ايديكن بيلهلر (بل هم فى شك منها بل هم منها عمون) بلكه
انلر اخرتدن شك اوزرهدرلر يقينلرى يوقدر كاهى انى اولور وكاهى اولمز ديرلر بلكه انلر
اعمى القلبدر بصيرتلرينك اختلاليچون انك دلائلن ادراك ايتمزلر (وقال الذين كفروا ائذا

وشدتى اولمغله كلاملر اولسيدن ايدى (وحشر لسليمان جنوده من الجن والانس والطير فهم يوزعون) سليمان عليه السلام
ايچون جن وانس وطيردن لشكرى جمع ايدلدى اول لشكرلر بو جمله هموارامك سيرنده سوق اولنورلردى ❁ دينلديكه
سليمان عليه السلامك معسكرينك طولى يوز عرضى يوز فرسخ ايدى يكرمى بش فرسخنده جن يكرمى
بشنده انس يكرمى بشنده
طيور يكرمى بشنده
وحوش اولوردى و
عرضى بر فرسخ اولهرق
ابريشيمدن بر قاليچهسى
وار ايديكه تختى انك
اورتهسنده وضع اولنور-
دى واطرافنده اشراف
و اكابر كرسيلرنده
اوتوررلردى و اول
قاليچهيى انلرله برابر
روزكار ايستديكى محله
كوتورردى صباحدن
اويليهدك بر آيلق يول
و اويلهدن اخشامهدك
بر آيلق يول آلنوردى
قوشلر هواده قناد
آچوب كولكه ايدرلردى
(حتى اذا اتوا على واد النمل
قالت نملة يا ايها النمل ادخلوا
مساكنكم لايحطمنكم
سليمان وجنوده وهم
لايشعرون) تا كه طائف
جانبنده قارنجهلرك واديسنه
كلديلر اول قارنجهلرك
رئيسلرى اولان منذره
ياطاخيه ياجرى نام قارنجه
قوملرينه ديديكه اى
قارنجهلر خانه كزه كيرككه
سليمان عليه السلام وعسكرى
سزى چكنيوب كسر
ايتمسون زيرا اول عسكر سزى بيلميوب پامال ايدرلر ❁ دينلديكه اول رئيس قارنجهنك كلامنى روزكار اوچ ميل يردن
سليمان عليه السلامك سمعنه القا ايلدى (فتبسم ضاحكا من قولها وقال رب اوزعنى ان اشكر نعمتك التى انعمت على وعلى
والدى وان اعمل صالحاً ترضيه وادخلنى برحمتك فى عبادك الصالحين) سليمان عليه السلام حق تعالى آنى نمله كلامنه ادراكنه

كنا ترابا وآباؤنا ائنا لمخرجون) يعنى انكار ايدن كافرلر ديديلركه بز وكرك آبائمز تراب
اولديغمزدنصكره قبوردن چيقارميز حال فنادن حال حياته ايررميز (لقد وعدنا هذا نحن
وآباؤنا من قبل) اشبو بعثى بز و بزدن اول آبائمز وعد اولنمشز (ان هذا الا اساطير الاولين)
اشبو دكل الا اولينك احاديث واكاذيبيدر كيم اللريله يازمشلردر (قل سيروا فى الارض
فانظروا كيف كان عاقبة المجرمين) ديكلكه ير يوزنده سير ايدوب شول تكذيبله جرم
ايدنلرك عاقبتى نه حاله ايرديكن عين بصيرتله كورك انلرى مجرميتله تعبيرده مؤمنلره جرائم
تركنه لطفله تنبيه واردر (ولاتحزن عليهم) انلرك تكذيب واعراضنه محزون اولمغل
(ولاتكن فى ضيق مما يمكرون) انلرك مكر وكيدندن صدركده حرج اولمسون زيرا كه
الله تعالى سنى انلرك مكرندن عصمت ايدر وانلر اوزره سكا نصرت ايدر (ويقولون متى
هذا الوعد ان كنتم صادقين) كافرلر ديرلركه اشبو عذاب موعود نوقتده اولور بزه خبر
ويرك اكر قولكزده صادقلر ايسهكز (قل عسى ان يكون ردف لكم بعض الذى تستعجلون)
ديكلكه شول استعجال ايتديككز عذابك بعضى قريب اولديكه سزه لاحق اوله كه اول يوم
بدردر (وان ربك لذو فضل على الناس ولكن اكثرهم لايشكرون) ربك جل شانه ناسه
فضل وكرم ايديجيدر معاصى اوزره عقوبتلرين تأخيرله تا كه توبه ايدهلر لكن انلرك
اكثرى اكا شكر ايتمزلر (وان ربك ليعلم ماتكن صدورهم ومايعلنون) ربك جل شانه
انلرك صدورلرنده اخفا ايتدكلرى سكا عداوتى ولسانله اظهار ايتدكلرى كفرى بيلور
(ومامن غائبة فى السماء والارض الا فى كتاب مبين) سماء وارضده عباددن مستور هيچ برشئ
يوقدر الا اول لوح محفوظده مستوردر (ان هذا القرآن يقص على بنى اسرائيل اكثر الذى
هم فيه يختلفون) اشبو قرآن بنو اسرائيله تبيين ايدر دين امرندن اكثريكه انده اختلاف
ايدرلر حتى كه اول سببدن فرقه فرقه اولوب برى برلرينه لعنت ايتديلر اكر انصاف ايدوب
قرآنه مراجعت ايتسهلر اول اختلافده خطالرين بيلورلر وقرآنى تصديق ايدوب ايمانه
كلورلردى (وانه لهدى ورحمة للمؤمنين) واول قرآن مؤمنلره هدى ورحمتدركه انكله
انلر نفعلنورلر (ان ربك يقضى بينهم بحكمه) ربك تعالى يوم قيامتده دينده مختلفين بينى
عدليله فصل ايدر (وهو العزيز العليم) اول الله تعالى عزيزدر قضاسى رد اولنمز قضاء
وحكمنك حقيقتنه عليمدر (فتوكل على الله انك على الحق المبين) ايمدى امركى اول الله
تعالى يه تفويض ايدوب انلرك معاداتنه مبالات ايتمكل اول سنك انلر اوزره ناصركدر
زيرا كه سن دين واضح اوزرهسن اكا شك تعلق ايتمز (انك لاتسمع الموتى) شول
موتى مثابهسنده اولان كفار معاندينه اسماع ايدهمزسن زيرا انلرك سماعى سماع دكلدر
انكله انتفاعلرى اولمديغيچون (ولاتسمع الصم الدعاء اذا ولوا مدبرين) وسن اصملره
آيات قرآنله ايمانه دعوتى ايشتديرهمزسن نيجانكه انلر تكذيبله حقدن معرضين

سروروندن وآنك قومنی تحذیری كلامندن تعجبله تبسم ایدوب دیدیكه یارب بكا الهام ایتكه بكا ووالدیمه احسان ایتدیكك
نعمتكه شكر ایدهیم وسنك راضی اولدیغك صالح عملی ایشلیم ورحمتكه بنی صالح قوللریكك زمرهسنه ادخال ایت (وتفقد
الطیر فقال مالی لااری الهدهد ام كان من الغائبین) سلیمان علیهالسلام ﴿ ١٩٢ ﴾ قوشلری تفحصله اراشدیردی

ودیدیكه نولدیكه بن
هدهدی كورمیورم
یوخسه اول غائبلردنمی
اولدی ❁ دینلدیكه هد
هدلرك رئیسی لشكرك
صوینه دلیل اولمغله سلیمان
علیهالسلامه برصوسز
محلده ابدست المق اقتضا
ایدوب اول هدهد طلب
اولندقده بولنمدی یاخود
سلیمان علیهالسلام تختنده
كونشدن برفرجه كوروب
نظر ایتدكده هدهدك
موضعنی خالی كوروب
تفحص ایتمشیدر (لاعذبنه
عذاباً شدیداً او لاذبحنه
اولیأتینی بسلطان مبین)
بن اول هدهدی البته
عذاب شدید ایله عذاب
ایدهرم قنادینی یولوب
كونشه راغورم یاچقتندن
آییررم یاخود ضدیله
بر قفسه وضع ایدهرم
یاخود بوغازلرم یاخود بكا
برروشن حجتله سبب غیبتنی
بیان ایدر (فمكث غیر
بعید فقال احطت بما لم
تحط به وجئتك من سباء
بنباء یقین) هدهد چوق
اكلمیوب كلدی سلیمان
علیهالسلام اكا عتاب
ایدركن هدهد دیدیكه یانبیالله سنك مشاهده ایتمدیككك شیئی بن مشاهده ایتدم وسبأ شهرندن سكا بر محقق خبر (سبایله)
ایله كلدم ❁ دینلدیكده سلیمان علیه السلام خبرك ندر دیو سؤالنده هدهد دیدیكه سبادن برهدهده راست كلدم بكا
پادشاهلرینك عظمتی ودیارلرینك هواسنك كوزللكنی تقریر ایتدكده انی كورمكه هوسكار اولدم كتدم وكوردم سلیمان

اولدقلری حالده متصرف اولهلر ❁ زیرا كه اول حالده استماعلری ابعددر (وماانت بهادی العمی
عن ضلالتهم) وسن آیات قرآنیهدن بصیرتلری عمیانی شركدن ایمانه هدایت ایدردكلسین
سكا واجب اولان دعوتدر الله تعالی دیلدیكنه هدایت ایدر (ان تسمع الامن یؤمن بآیاتنا فهم
مسلمون) سن استماع ایدهمزسن مكر اكا كه اول قرآنی اللهتعالیدن اولدیغنی ایدراوله كه
انلر ایمانلرنده مخلصلردر (واذاوقع القول علیهم اخرجنالهم دابة من الارض) نچانكه ناس
اوزره وعد اولدقلری بعث وعذابك وقوعی قریب اوله بز انلره ارضدن جسامه نام دابهیی
چیقاررز ❁ روایت اولندیكه انك طولی التمش زراع اولور وقائمهلری اوفق واری تویلری
وایكی قنادی اولور اندن هارب قورتلمز واكا طالب ایریشمز ❁ دینلدیكه انك اوچ كره
چیقمسی اولور اول كرهسی اقصای یمندن اولور بعده بر زمان كیزلنور ایكنجی كره
چیقمسی مكهدن اولور بعده دهر طویل كیزلنور اوچنجی كره چیقمسی ناحیهٔ مسجد
حرامدن ركن اسودله باب بنی مخزومدن اولور اول خروجی ناسه هیبت ایركورر
برقوم اندن اوركوب كیدر وبر قوم ایسه طوروب اكا نظر ایدر ❁ روایت اولندیكه اول
دابه چیقدیغنده بیلهسنجه موسی علیهالسلامك عصاسی وسلیمان علیهالسلامك خاتمی اولور
عصا ایله مومنك النه مس ایدوب انكله یوزینك بیاضی آرتر وخاتمله كافرك یوزینه ختم
ایدوب انكله كافرك یوزینه سواد ایرر (تكلمهم ان الناس كانوا بآیاتنا لایوقنون) اول لسان
عربیله سویلیوب انلره دیهكه ناس بزم ربمز آیتلرینه ایقان ایتمزلركه انك خروجی وسائر
احوالی الله تعالینك آیتلریدر ❁ دینلدیكه انك سویلمسی ظالملره لعنت اولور ویاخود دین
اسلامدن غیری ادیانك بطلانی بیلدیرر بعده اول كیرو مكانمه عودت ایدر بعده اول كونده
التی ساعت زلزله اولور اول خوفله كیجه یاتورلر ایرتهسی دجال چیقدی دیو فریادجی
كلور (ویوم نحشر من كل امة فوجا ممن یكذب بآیاتنا فهم یوزعون) یوم قیامتده بز هر
امتدن بزم آیتلریمزی تكذیب ایدنلردن جماعت كثیرهیی حشر ایدز حالبوكه انلرك اولی
آخرلریچون حبس اولنور تاكه رؤسالری اتباع اوكنجه موقفه سوق اولنهلر (حتی اذا
جاؤا قال أكذبتم بآیاتی ولم تحیطوا بها علما اما ذا كنتم تعملون) حتی نچانكه انلر محل
حسابه كلهلر الله تعالی انلره دیهكه بنم آیتلریمی اول وهلهده تكذیبمی ایتدیكز حالبوكه
انك تصدیق ویاتكذیبنه لائق ایدلدیكنه نظر وفكرله علمكز احاطه ایتمدی بوندنصكره نهعمل
ایتدیكزدی ویاقنغی عمل سزی ایماندن منع ایلدی والحال آیات ورسله ایمان یرینه تكذیبدن
غیری عمل ایتمدیكز اشبو توبیخ طریقی اوزره استفهامدر وحجتله تبكیتدر وانلره اعلامدركه
الله تعالی انلرك تكذیب آیاتدن غیری دنیاده عمل ایتمدكلرینه علیمدر اویله اولسه بز سنك
آیاتكی تصدیق ایتدك ایدی دیمكه قادر اولمیوب تكذیبلری متعین اولور (ووقع القول
علیهم بماظلموا فهم لاینطقون) وعذاب موعود شول آیات الالهی تكذیبله اولان ظلملری

علیهالسلام پادشاهلری كیمودینلری ندر دیو سؤالده (انی وجدت امرأة تملكهم واوتیت من كل شی ولها عرش عظیم)
اهل سبایه پادشاهلق ایدر « بلقیس » نامنده بر مرأه بولدم واكا ملوكه لایق اولان اموال وجنود وسائر اشیادن ویرلمش
وانكچون جثهسنه نسبتله طول ﴿ ١٩٣ ﴾ وعرض وارتفاعی اوتوز آرشون التوندن جواهرله مرصع بیوك

تخت واردر (وجدتها
وقومهایسجدون للشمس
من دون الله وزین لهم
الشیطان اعمالهم فصدهم
عن السبیل فهم لایهتدون)
بن اول بلقیسی وقومنی
اللهتعالیدن غیری كونشه
سجده ایدر بولدم شیطان
انلره شمسه عبادتنی وسائر
اعمال قبیحهلرینی تزیین
ایلدی وانلری راه حقدن
منع ایتدیكه انلر هدایت
وطریق توحیده كتمزلر
(الا یسجدوا لله الذی
یخرج الخبء فی السموات
والارض ویعلم ماتخفون
وماتعلنون) شیطان انلری
منع ایتدیكه الله تعالیه
سجده ایتمیهلر اویله الله
تعالیكه سموات وارضده
اولان كنزلو مطرونباتات
كیبلری ظاهره اخراج
ایدر وانلرده اولان
سرلرنی وجهرلرنی بیلور
(الله لااله الاهو رب العرش
العظیم) اول الله تعالی دركه
اندن غیری اله یوقدر
عرش عظیمك ربیدر
(قال سننظر اصدقت ام
كنت من الكاذبین)
هدهدك كلامی تمام
اولدقده سلیمان علیه السلام بقالم (٢٥) خبر وردیككده صادقمیسن یوخسه كاذبلر دنمیسن دیو بلقیسه نامه یازوب مهر
ایله ختم وهدهده ویروب دیدیكه (اذهب بكتابی هذا فالقه الیهم ثم تول عنهم فانظر ماذا یرجعون) بونامهم ایله بلقیسه
وقومنه كیدوب كوره جكلری برمحله براق ورجوع ایدوب بركوشهده تجسس ونظر ایله كه توجهله جوابه مراجعت ایدرلر

سببیله اوزرلرینه واقع اوله انلر ایسه حجت واعتذار ایله نطقه قادر اولمیهلر عذاب موعود
انلری نطقدن اشغال ایتمسیله ویااغزلری مهرلنمسیله (ألم یروا انا جعلنا اللیل لیسكنوا فیه
والنهار مبصرا) اهل مكه اعتبارله نظر ایتمزلرمیكه بز كیجهیی خلق ایتدك كه انده نوم
وقرارله سكون ایدهلر ونهاری خلق ایتدك كه انده كسب وتجارت طریقن كورهلر تاكه
بوآیاتله انلره توحید متحقق اوله وحشرك جوازینه ورسلك بعثته ارشاد اولنهلر ❁ زیرا كه
نور وظلمتك وجه مخصوص غیر متعین بذاته اوزره تعاقبی اولمز الاقدرة قاهره ایله اولور
واول الله تعالیكه مادهٔ واحدهده ظلمتی نوره ابداله قادر اوله مواد ابدانده موتی حیاته
ابداله قادر اولور (ان فی ذلك لآیات لقوم یؤمنون) اشبونده عبرتلر واردر شول قوم
ایچونكه تصدیق واعتبار ایدهلر (ویوم ینفخ فی الصور ففزع من فی السموات ومن فی الارض)
ذكر ایت شول كونیكه انده صوره نفخ اولنه اول نفخك هیبتندن سموات وارضده
اولان مخلوقات فزع وخوف ایده دینلدیكه اول موتاك انبعاثی حیثیتك انبعاثنه تمثیلدر
نچانكه بوق نفخ اولنه ❁ دینلدیكه اشبونكله مراد فزع موتدركه نفخهٔ اولی شدتندن
جمیع خلائق تسلیم روح ایدهلر (الامن شاءالله) الا الله تعالینك دیلدیكی كمسهلر دكلكه
قلبلری ثابت اولوب اندن فزع ایتمزلر ❁ دینلدیكه انلر جبرائیل ومیكائیل واسرافیل
وعزرائیل علیهم السلامدر ویاخود خزنه وحملهٔ عرشدر ویاشهدادر ویاموسی علیه السلامدر
زیرا كه اول بر كره صعقه ایتمشدی انكله اكتفا اولندی لكن ظن اولنوركه بونكله مراد
بونلرك جمیعنه عام اولمقدر دیمشلر (وكل اتوه داخرین) جمیع خلائق نفخهٔ ثانیهدنصكره الله
تعالینك امرینه صاغرین اولدقلری حالده كلوب اجابت ایدهلر (وتری الجبال تحسبها جامدة)
اول كونده طاغلری كور وسنكه یرلو یرنده ثابتهدر (وهی تمر مر السحاب) حالبوكه اول
طاغلر ارضدن قلع اولنوب هوا یوزنده بولتلر كبی سرعتله یورر ❁ زیرا اجرام كبارك
سمت واحدهده حركتی قریب اولمزكه متبین اوله (صنع الله الذی اتقن كل شیء) اشبو صنعی
ایتدی اول الله تعالیكه هر شیئی علم وحكمتیله احكام ایتدی (انه خبیر بماتفعلون) الله تعالی
افعال عبادك ظواهر وبواطننه والك اوزره استیجاب ایتدكلری جزایه عالمدر (من جاء بالحسنة
فله خیر منها) بر كمسهكه برحسنه ایله كله انكچون اول حسنهدن خیرلی اولور ❁ زیرا كه الله
تعالی انك عمل خسیسنه جزاء شریف وعمل فانیسنه جزاء باقی وعمل واحدینه یدیوز مثال
جزاء ایدر ویاخود انك جهتندن حاصل اولور خیر واردركه اول جنتدر (وهم من فزع
یومئذ آمنون) حالبوكه انلر یوم قیامتده عذاب خوفندن آمنلردر (ومن جاء بالسیئة فكبت
وجوههم فی النار هل تجزون الاما كنتم تعملون) واول كمسهكه اللهتعالیه شركله كله یوزلری
اوزره ناره القا اولنورلر وانلره دینوركه جزاء اولنمزسز الاانك سببیله كه شرك ومعاصیدن
دنیاده انی ایشلردیكز حق جل وعلا مبدأ ومعاد واحوال یوم التنادی بیاندنصكره رسولی

منقولدركه هدهد نامه‌يی الوب بلقيسه واردیكنده قصرنده نائمه ايدی هدهد نامه‌يی كوكسنه براقدقده اويانوب اخذ ومطالعه ايلدی درحال اعيان دولتی احضار ايدوب انلره توجهله (قالت يا ايها الملؤا انی القی الی كتاب كريم) ديديكه ای كروه اشراف بكا بر كتاب كريم القا اولندی ❊ كريم ديمسی بسملهٔ

شريفه‌دن ومهر سليمان عليه السلامدن وامر غريب قوش كتورمسندن اوله اوچ يوز اون اشراف نامه كيمدندر ديو سؤال ايتديلر (انه من سليمان وانه بسم الله الرحمن الرحيم الا تعلوا علی واتونی مسلمين) اول كتاب سليماندندر واول نامه نك مضمونی الله رحمن ورحيم اسمنه مقارن بنم اوزريمه تعظيم وتكبر ايتميك ومسلمين اولديغكز حالده بكا كلك (قالت يا ايها الملؤا افتونی فی امری ما كنت قاطعةً امراً حتی تشهدون) بلقيس اشرافنه ديديكه ای اشراف بنم بو ايشمده بكا خيرلو وفائده‌لو اولان نه ايسه بكا فتوی وخبر ويركه بن سزلر حاضر اولوب مشورت ايتمدكجه بر اموری قطع ايدر دكلم (قالوا نحن اولوا قوةٍ واولوا بأس شديدٍ والامر اليك فانظری ماذا تأمرين) اول اشراف ديديلركه بز قوت وشدت وشجاعت وعسكر صاحبيز ورأی سكا مفوضدر سن نظر وملاحظه ايله مقابله وصلحدن قنغيسنی ديلرسك بز سنك امركه مطيعز (قالت ان الملوك اذا دخلوا قرية افسدوها) (انلردر } وجعلوا اعزة اهلها اذلة وكذلك يفعلون) بلقيس ديديكه پادشاهلر خصمانه بر شهره داخل اولدقلرنده اول شهری خراب واهاليسنك عزيزلرينی ذليل واسير ايدر وفی الحقيقه بو ايشی ايشلر (وانی مرسلة اليهم بهدية فناظرة بم يرجع المرسلون)

محمد صلی الله عليه وسلمه امر ايلديكه توحيده رغبت وشركدن رهبت ايدوب ديه‌كه (انما امرت ان اعبد رب هذه البلدة) بن امر اولندمكه اشبو بلدهٔ مكه‌نك ربيسی جل شانه‌يه عبادت ايدم اشعار ايچونكه اول دعوتی تمام ايتدی اندنصكره اكا واجب قالمدی الا انك شاننه اشتغال ونفسی انك عبادتنه استغراق واعمال ايده وبو اضافتله مكه‌يی تخصيصده انی تشريف وشانی تعظيم وتكريم واردر (الذی حرمها) كه اول رب تعالی‌كه اول بلده‌يی تحريم ايتديكه انده دم انسان سفك اولنمز وصيدنه تعرض ايدلمز ونباتی بولنمز وشجری كسلمز (وله كل شیءٍ) وهر شیء انك خلق وملكيدر (وامرت ان اكون من المسلمين) وامر اولندمكه اكا منقادلردن ويا ملت اسلام اوزره ثابتلردن اولم (وان اتلو القرآن) وامر اولندمكه قرآن عظيم تلاوتنه مواظبت ايدم تاكه بكا شيئاً فشيئاً انك حقائقی ظاهر ومنكشف اوله ويا قرآنه اتباعله امر اولندم (فمن اهتدی فانما يهتدی لنفسه) اول كمسه‌كه اسلام وتوحيد وتلاوت قرآن وعملده بكا اتباعله اهتدا ايده اول نفسيچون اهتدا ايدر زيرا كه منافعی اكا عائددر (ومن ضل فقل انما انا من المنذرين) اول كمسه‌كه اشبو اموره بكا اتباع ايتميه اكا ديكلكه بن دكل الا انذار ايدن رسوللردنم انك ضلالتی وبالندن بكا برشیء راجع اولمز ❊ زيرا كه رسول اوزره واجب اولان انجق تبليغدر بن ايسه تبليغ ايتدم (وقل الحمد لله) الله تعالی‌يه حمد ايلديكلكه سكا نبوتله انعام ويا قرآنی تعليم وانكله عملی توفيق ايتدی (سيريكم آياته فتعرفونها) الله تعالی سزه دنياده آيات قاهره‌سنی كوستره وقعهٔ بدر وخروج دابة الارض كبی ويا آخرتده كوسترر سز دخی آنك آيات الله ايديكنی بيلورسز حالبوكه اول وقتده بيلديككز سزه نفع ايتمز اولور (وما ربك بغافل عما تعملون) ربك جل شانه انلرك اعمالندن غافل دكلدر ❊ ايمدی عذابلرينك تأخير اولنمسی رب تعاليك انلرك اعمال سيئه‌لرينه غفلتندن ظن ايتمسونلر زيرا كه عالم بالذاته غفلت جائز اولمز

سورة القصص وهی ثمان وثمانون آية مكية

❊ ديلديكه • الذين آتيناهم الكتاب • قولندن • لانبتغی الجاهلين • مكية دكلدر وديلديكه ❊ • ان الذی فرض عليك القرآن • آيتی مكه ومدينه بيننده نازل اولوبدر ❊

بسم الله الرحمن الرحيم

(طسم) معناسنده كلام سورهٔ شعراده كچمشدر (تلك آيات الكتاب المبين) اشبو سوره‌نك آيتلری كتاب مبين آيتلريدر (نتلو عليك من نبأ موسی وفرعون بالحق لقوم يؤمنون) بز سكا موسی وفرعون خبرينك بعضی محققين اولديغمز حالده جبريل لسانيله قرائت ايدرز شول قوم ايچونكه علم ازليمزده انلرك ايمانه كلملری سبقت ايتدی ❊ زيرا انكله انتفاع ايده‌جك

بن سليمان وقومی طرفنه هديه ايله ايلچيلريمی كوندررم بعده نظر ايده‌رمكه ايلچيلريمی نيجه كوندرر ❊ هديه‌مي آلورسه پادشاهدر آلمز ايسه پيغمبردر ❊ روايت اولنديكه هديه ايچون بشيوز غلام بشيوز جاريه حاضر ايدوب غلاملره جاريه لباس وجاريه‌لره غلام لباسی

كيدردی وآلتون وكومشدن بشر يوز كربيچ وبر حقه ايچنده دلنمامش برانجو وبر دخی آرقوری دلنمش و وافر مشك وعنبری اشراف قومندن منذر بن عمروه توديعاً بر بلوك اشرافله كوندردی ومنذره ديديكه احتياط ودقت ايله اكر غضب صورتيله معامله ايدرسه پادشاهدر واكر بشاشت ولطفله معامله ايدرسه بيلكه اول نبی مرسلدر نه سويلرسه خوشجه فهم ايدوب بكا خبرينی كتور ديدی ودقت ايله كه غلاملرله جاريه‌لری فرق ايدرمی وكوهری دلرمی واكری دلنمشه ايپلك كچوررمی بو كيفيتی هدهد عجله كلوب سليمان عليه السلامه خبر ويردی سليمان دخی جنيلره امر ايدوب آلتون وكومشدن كربيچلر ياپديروب كندو اولديغی محلدن بدی فرسخ يره‌دك اول كربيچلری دوشتدی ويندركاه جكی كون انس وجن ووحوش وسباع وطيور صف باغليوب كندو تختنه جلوس ويمين ويسارينه دردر بيك كرسيلر وضع اولنوب اهل مراتب هر بری كرسيلرده اوتوردی وقتاكه بلقيسك ايلچيلری اول ميدانه كلديلر هيچ كورمدكلری انواع حيوانات اول زر ونقره كربيچلرك اوزرينه روث ايدرلر كتورمدكلری هدايايی تحقير ايدوب براقديلر حتی سليمان عليه السلامك حضورينه كلديلر آنلره بشاشت ولطافتله نظر وفصاحتله كلام ايلدی منذر نامه‌سنی تقديم ايلدكده تبسم ايله

انلردر (ان فرعون علا فی الارض) فرعون ارض مصرده تجبر وتعظم ايتدی (وجعل اهلها شيعاً) واول مصر اهالی فرق مختلفه قيلديكه انك اراده ايتديكی شيئده اكا متابعت ايدرلردی ويا انك طاعتنده بری برلرينی اتباع ايدرلردی ويا انلرك استخدامده اصناف قيلوب هر صنفی بر عملده استعمال ايدردی ويا انلری احزاب قيلدی بينلرينه عداوت القاسيله تاكه اتفاق ايدوب اوزرينه هجوم ايتميه‌لر (يستضعف طائفة منهم) انلردن بر طائفه‌يی استقهار ايدرديكه انلر بنو اسرائيلدر شول وجهله كيم (يذبح ابناءهم ويستحيی نساءهم) طوغان اولادلرينك اركك‌لرين اولديرر وديشيلرين اليقوردی (انه كان من المفسدين) اول مفسدلردن ايدی اول اجلدن تخيل فاسدله اولاد انبيادن خلق كثيرك قتلنه جرأت ايتدی (ونريد ان نمن علی الذين استضعفوا فی الارض) ارض مصرده فرعون وقبط ايدنده استضعاف اولنان بنو اسرائيله ديلدككه انلردن انقادله تفضل ايده‌وز (ونجعلهم ائمة ونجعلهم الوارثين) وانلری خيرده اقتداء اولنور قاده قيله‌وز (ونمكن لهم فی الارض) وبنو اسرائيلی ارض مصر وشامه تسليط وتوطين ايده‌وز (ونری فرعون وهامان وجنودهما منهم ما كانوا يحذرون) وفرعون وهامان وايكيسنك جنودلريله بنو اسرائيلدن حذر ايتدكلرينی كوستره‌وزكه اول بنو اسرائيلدن بر مولود يديله ملكلرينك ذهابی وكنديلرك هلاكيدر (واوحينا الی ام موسی ان ارضعيه) بز موسی عليه السلامك اناسی يوحنا بنت لاوی بن يعقوب عليه السلامه وحی الهام ويا مناميله وحی ايتدككه ولدك موسايی ارضاع ايت (فاذا خفت عليه فالقيه فی اليم) قچانكه انك صياح وبكائی سببيله بيلنوب قتل اولنمسی خوفن ايده‌سن انی بحر نيله براق (ولا تخافی ولا تحزنی انا رادوه اليك وجاعلوه من المرسلين) انك اوزره ضيعه وشدت خوفن ايتمكل وانك فراقه حزن چكمكل بز سكا انی زمان قريبده رد ايده‌رز وانی مرسليندن ايلرز ❊ ابن عباس رضی الله عنهما ايدر وقتاكه ام موسی عليه السلامك ولادتی وقتی ايردی مكر انك بر قابله آشناسی وار ايديكه اول فرعونك بنو اسرائيل حبالاسی اوزره تسليط ايتديكی قابله‌لرك بريسيدی ام موسی اكا ديديكه اشته بنم شدت ولادتم وقتی ايروبدر آشنالغك ظهوری كونيدر ديو آندن استمداد ايتدی اولدخی نعم ديوب اكا كلدی حتی‌كه موسی عليه السلام يره دوشيجك موسی عليه السلامك النندن بر نور ظاهر اولدی قابله‌انی كوريجك اعضاسی دتريوب موسانك محبتی قلبنه القا اولندی ام موسايه انی خبر ويروب ديديكه بن كلديكمده عزمم اشبو ولديكی قتل ايدی لكن بكا ايرشن حالت قلبمدن اول عزمی كدردی قابله كيده‌جك اثرنجه فرعونك جاسوسلری كلديلر ام موسی خوف ايدوب دهشتدن موسايی بر قزمش تنورك ايچنه صوقدی جاسوسلر كيروب كورسه‌لركه انده بر قزمش تنور طورور وام موسايه تغير كلمامش وممه‌لرينه سود ايتمامشدر ديديلركه اول قابله سكا نه حاجت ايچون كلمشدی ديديكه اول بنم آشنالرمدن اولوب بنی زيارت ايلمشدی اويله اولسه جاسوسلر اندن چيقوب كتديلر

حقه‌یی کتوردوب آغاج قوردینه امر ایلدی دلنمامش انجویی دلدی ودیکرینه دخی رشته کچوردی وغلام وجاریه‌لره دخی
امر ایلدیکه یوزلرنده‌کی یول غبارینی غسل ایده‌لر غلاملر طاسدن صویی آلوب همان یوزلرینه اوردیلر جاریه‌لر بر الیله
صو آلوب اوبر النه دوکوب بعده یوزینه اوردیلر بو وجهله آنلر ﴿ ١٩٦ ﴾ دخی فرق اولندی بعده سلیمان
علیه السلام هدیه‌لرینی
قبول ایتمیوب رد ایلدی
(فلما جاء سلیمان قال
اتمدوننی بمال فما آتانی الله
خیر مما آتیکم بل انتم
بهدیتکم تفرحون) وقتاکه
بلقیسك ایلچیسی هدیه
ایله سلیمان علیه السلامه
کلدی سلیمان علیه السلام
دیدیکه بکا مال ایله امدادمی
ایدرسکز الله تعالی نك
بکا ویردیکی دین ونبوت
وعلم و حکمت سزك
کتوردیککز اشیادن
خیرلودر بنم هدیه‌یه
احتیاجم یوقدر بلکه سز
هدیه ایله فرحلنورسکز
(ارجع الیهم فلنأتینهم
بجنود لاقبل لهم بها
ولنخرجنهم منها اذلة وهم
صاغرون) ای ایلچی
کتوردیکك هدیه‌لر ایله
بلقیس وقومنه کیت اکر
بنم طرفمه کلزلر ایسه انلره
بر عسکرله کیدرزکه انلرك
آکا مقاومت ومقابله‌یه
قدرتلری اولمیه وانلری
شهرلری سبادن ذلیل
اوله‌رق چیقاریرز خوار
واسیر اولورلر ❁ دینلدیکه
وقتاکه منذر بن عمرو
سلیمان علیه السلامك خبریله بلقیسه واردقده انك نبی اولدیغنی بیلوب همان یولجیلغه حاضر اولوب تختنی بر محکم (انك)
محله وضعله کلیدلیوب بکجیلر تعیین ایلدی وکندوسی عسکریله سلیمان علیه السلامه متوجه اولدی جنیلر بلقیسك عزیمتنی
کرچه سلیمان علیه السلامه خبر ویردیلر لکن آنی تزوج ایدرسه آنك اناسی جنیدن اولمغله آکا اسرارجنی خبر ویرر

بعده موسی علیه السلام بکاء ایدوب ام موسی انك قتنه واردی کورسه‌که قزمش تنورده ضرر
کلمش بلکه الله تعالی اکانی برد وسلام ایلمش بعده فرعونك ولدان طلبنده اهتمامن کوروب
موسایه اندن ضرر خوفیله قبط نجارلرندن برینه واردیکه بر تابوت صغیر اشترا ایده نجار اکا
بو تابوتی نیلرسن دیدی اول کذبدن کراهت ایدوب مقصودینی حقیقتی اوزره ذکر ایلدی
نجار دخی اکا دیلدیکی کبی تابوتی ویروب بعده ذباحینه کتدیکه انی خبر ویره واردیغنده دیلی
طوتیلوب سویلمکه مجالی اولمدی وذباحیندن دخی هیچ بری انك اشارت ومرادین بیلمدی
آخر انی اوردیلر وقتلرندن سوردیلر چون نجار کیرو منزلنه ایردی الله تعالی اکا سویلمسنی
ویردی همادم ذباحینه اخبار ایچون کتدی واریجق الله تعالی انی سویلمز وایشتمز ایتدی انلره
مرادینی افهامه قادر اولمیجق انی دوکوب وقتلرندن سوردیلر اول حیرت ایله کیدرکن یولن
یتوردی اول حالتده قلبنه الله تعالی ندامت کتوردی اشبو کورمز وسویلمزلکدن خلاص
اولورسم من بعد اول ولده ضرر قصدین ایتمیم بلکه امکانم اولدقجه انی کزلیم دیو اخلاص اوزره
الله تعالی ایله عهد ایلد اول عزم صادقی حرمتنه فضل الهی ایله کوزی کوروب دیلی سویلدی ❁
روایت اولندیکه ام موسی موسایی طوغردیغندنصکره اوچ آی حجرنده ارضاع ایتدی بعده
اکا ضرر ایرمك خوفیله انی بر تابوته قویوب نیله براقدی مکر فرعونك برسوکلی قزی
وار ایدی هر کون اکا اوچ حاجت عرض ایدوب فرعون دخی رد ایتمز روا ایلردی واول قزك
برص شدیدی اولوب اطبا اکا علاجدن عاجز اولمشلردی فرعون انك امرنده کاهنلری
جمع ایدوب سؤال ایتدکده دیدیلرکه بوکا علاج بحر قبلندن اولورکه انده انسانه بکزر بر حیوان
بولنور انك ریقندن آلوب بو قزك برصنه سورلدکده برص کدوب اندن عافیت بولور ❁
ایمدی فلان کونك شمسی اشراقنده اول حیوان نیلدن فلان موضعه کلور اویله اولسه اول کونده
فرعون خواص اتباعیله اول موضعه واردیلر اول وقت معینده نیلدن بر تابوت کلور کوردیلر
امواج انی بر اغاجه ایلشدردی فرعون ایتدی غالبا اشبودرکه کاهنلر بزه انی بیلدردی هر جانبدن
اکا سفینه‌لرله ایردیلر آلوب فرعون قتنه کتوردیلر لکن هیچ رکمسه انك نه فتحنه ونه کسرنه
قادر اولمدی حتی که آسیه بنت مزاحم اکا ال اوریجك فی الحال آچلدی (فالتقطه آل فرعون
لیکون لهم عدوا وحزنا) اویله اولسه آل فرعون انی اخذ ایتدیلر تا که اول انلره عاقبت امرده
عدو اولوب رجاللرن قتل ونسالرین استعباد ایده (ان فرعون وهامان وجنودهما کانوا
خاطئین) ایمدی فرعون وهامان وایکیسنك جنودی خطا ایدر اولدیلر زیرا که اول موسی
اجلیچون ولداندن الوف قتل ایتدکلرندنصکره انی آلوب بیوتدیلر تا که حذر ایتدکلری
شیئی اول انلره ایشلیه ویاخود مذنبین اولدیلرکه عدولرین انلره تربیه ایتدرمکله حق تعالی
انلره عقاب ایتدی ❁ وهب ایدر وقتاکه تابوتی فرعون اوکنه قویوب آچدیلر فرعون
موسایی کوریجك دیدیکه اعدامزدن بر عبرانیدر نه بیدن بونی ذبح ایتمشلر دیو یاوزلندی مکر

بو قدر رجه بزم ایشمز مشکل اولور دیو بلقیسك عقلی اولمدیغنی وآیقلرنده طرنقلری اولمیوب قاطر طرنغی کیدر
وبالدرلری قیللودر کبی کلاملرله سلیمان علیه السلامی تنفیره قصد ایتدیلر بناءً علیه سلیمان علیه السلام انك عقلنی ووجودینی
تجربه ایچون تختنی جلب سعی ایلدی ﴿ ١٩٧ ﴾ (قال یا ایها الملؤا ایکم یأتینی بعرشها قبل ان یأتونی مسلمین) سلیمان
علیه السلام دیدیکه بلقیس
وقومی کلوب مسلمان
اولمزدن مقدم انك تختنی
قنغکز بکا کتوررسز زیرا
مسلمان اولدقدن صکره
اولمزکه مکر رضاسیله اوله
(قال عفریت من الجن
انا آتیك به قبل ان تقوم
من مقامك وانی علیه
لقوی امین) جندن بر
خبیث باید ٭ اسمی
ذکوان ٭ دیدیکه بن اول
تختی سکا سن یرکدن
قالقمزدن مقدم کتوررم
وبم بوکا قدرتم قوی
وبرشی ضایع اولمیه‌جغنه
امینم ❁ دینلدیکه سلیمان
علیه السلام نصف نهاره دك
حکومتده اوتوررردی
یعنی حکومتدن قیامکه دك
کتوررم دیدی (قال الذی
عنده علم من الکتاب انا
آتیك به قبل ان یرتد الیك
الیك طرفك فلما راه
مستقراً عنده قال هذا من
فضل ربی لیبلونی ءاشکر
ام اکفر ومن شکر فانما
یشکر لنفسه ومن کفر
فان ربی غنی کریم) انك
عندنده کتاب منزلدن علم
اولاندن بریسی دیدیکه
٭ اول جبریل علیه السلام یاخضر علیه السلام یاخود سلیمان علیه السلامك وزیری آصف بن برخیا اوله‌که اسم اعظم
بیلوردی ٭ بن انك تختنی بر طرفکدن بر طرفکه دونجه‌یه دك کتوررم واقع حال صول طرفندن صاغ طرفنه دوندکده اول
تختی یاننده طورر کوردی سلیمان علیه السلام بو نعمته شکرله دیدیکه بو کرم ربم جل شانه‌نك فضلندندرکه بنی تجربه ایدر

انك مرأه‌سی آسیه بنت مزاحم بنو اسرائیلدن ایدی خیار نسادن وبنات انبیادن ایدی ام
مساکین اولوب انلره مرحمت وتصدق ایلردی فرعونك یاننده ایدی دیدیکه بو ولد بر یاشندن
زیاده‌یه بکزر سن ایسه ولدان ذبحنه امر ایتدیکك بو ییلده‌در و دخی احتمالدرکه بنوا
اسرائیلدن اولمیوب قوم آخریندن اوله بو وجهله انك غضبن اسکان ایتدی (وقالت امرأة
فرعون قرة عین لی ولك) وآسیه فرعونه دیدیکه اشبو ولد بنم وسنك قرة عینمز اولسون
الله تعالی انی انلره سودردی و ریقندن اول قزك برصنه سوردکلری کبی
برصی زائل اولدی ❁ حدیثده کلدیکه فرعون آسیه‌یه دیدیکه بو ولد سنك اولسون بن
استمزین اکر بنم دخی اولسون دیمش اولسیدی الله تعالی آسیه‌یه هدایت ایتدیکی کبی اکا
دخی هدایت ایدردی (لاتقتلوه عسی ان ینفعنا اونتخذه ولدا وهم لایشعرون) انی
اولدرمیکز امیددرکه اول بزه نفع ایده انکله نفعلنه‌وز ویاخود انی ولد ایدینه‌وز والحال
بیلمزلرکه انلر انی التقاطده ویا اندن نفع طمعنده ویا انی تبنیده خطا ایتدیلر زیرا که اول
انلری هلاك ایدیسردر (واصبح فؤاد ام موسی فارغا) ام موسی نك قلبی موسی نك هم
وذکرندن غیری هرشیئدن خالی اولدی ویاخود اونوتدی الله تعالینك شول وحیی که انی بحره
القائله امر ایتدیکنده خوف وحزن چکمیه وشول عهدی که اکا موسی یی رد ایده
ومرسلیندن ایلیه اکا شیطان کلوب دیدیکه ولدکی فرعون قتل ایتمسندن کراهت ایتدك
حالبوکه اندن سکا اجر وثواب حاصل اولوردی بلکه انك قتلنه کندك تولی ایدوب بحره
القاء واغراق ایتدك وقتاکه اکا ولدینك نیلدن فرعون بدینه ایردیکی خبرین ایشتدی
شیطان اکا دیدیکه اشته اول عدو بدینه دوشدیکه سن انی اندن قاچورردك اویله اولسه
عظیم بلاء اکا عهد الهی اونوتدردی (ان کادت لتبدی به) ام موسی فرط تحیرت ویا فرحندن
قریب اولدیکه موسی نك امر وقصه‌سی سرنی واول انك اوغلی ایدیکنی اظهار ایدیدی (لولا
ان ربطنا علی قلبها لتکون من المؤمنین) اکر بز انك قلبی اوزره صبر وثباتی ربط ایتمسیدك
تا که الله تعالینك وعدینه مصدقیندن اوله ویا انك حفظنه واثقیندن اوله یوخسه فرعون نبی
وعطفنه دکل (وقالت لاخته قصیه فبصرت به عن جنب وهم لایشعرون) ام موسی موسی
علیه السلامك اختی مریم رضی الله عنهایه دیدیکه موسی نك ازنجه کیتکل که انك خبرین
آلوب بکا ایرکوره‌سن اولدخی انم دیوب موسی نك تابوتی قنده کیدر ونه محله ایردیکنی
اوزاقدن ویا نیل کنارندن کوزتدی والحال فرعون و قومندن هیچ کمسه اول انك اختی
اولوب تابوتك قنده کیدر ایدیکن کوزتمه‌سن بیلمزدی (وحرمنا علیه المراضع من قبل)
مربعك موسی ازنجه کیتمسندن اول بز موسی یی مرضعه‌لری ارتضاعدن ویا اناسندن غیری
هیچ بر مرأنك لبننی شربدن منع ایلدك آسیه‌نك ایسه دنیادن اکبر همی اکا مرضعه بولمق
ایدی هر قنغی مرضعه‌یی اکا کتوردیلرسه ندینی المدی بو حال اوزره سکز کون کچوب موسی

آيا بن شكرمى ايدەرم يوخسه اداء واجبده قصور ايله كفران نعمەمى اولورم كيمكه نعمته شكر ايدرسه كندو نفسيچون
ايدركه نعمتك دوام وزيادەلكنه بادى اولور كيمكه كفران نعمه اولورسه تحقيق ربم تعالى انك شكرندن غنى ومستحقلره
كرم ايديجيدر (قال نكروا لها عرشها ننظر اتهتدى ام تكون من الذين لايهتدون) سليمان عليه السلام
ديديكه انك تختنك اشاغيسنى يوقارو وتقديم وتأخير ايله شكلنى تغيير ايدك بقالم كندو تختنى اولديغنى فهمه يول بولورمى يوخسه فهم ايتمزلردنميدر (فلما جاءت قيل اهكذا عرشك قالت كانه هو واوتينا العلم من قبلها وكنا مسلمين) وقتاكه بلقيس كلدكده اكا دينلديكه بوسنك تختكميدر اول دخى كوياكه اولدر ديدى وبزه مقدم كمال قدرت الهيدن سليمانك نبوتنك صحتنه علم ويرلمش اولوب اكا تسليم اولنلردن اولمشيدك (وصدها ما كانت تعبد من دون الله انها كانت من قوم كافرين) الله تعالى مدد توفيقيله بلقيسى اللهدن غيرى شمسه عبادتدن منع ايلدى زيرا انك كونشه عبادتى مقدمدن كافرلر قومنك ايچلرنده اولوردى (قيل لها ادخلى الصرح فلما رأته حسبته لجة وكشفت عن ساقيها قال انه صرح ممرد من قوارير)
بلقيسه كوشكه كير دينلدى كوشكك ميدانى كوردكده عميق صو ظن ايدوب بالدرلرينى اچدى سليمان عليه السلام (اولديغى)
انك اياقلرينى انسان اياغى اولديغنى كوروب انصرافله اى بلقيس ساقلرينى ستر ايله اول صو دكلدر بللوردن ياپلمش قصره
برزمينيدر ديدى ❊ دينلديكه بالاده بيان اولنديغى وجه اوزره جنيلر اياقلرينى ذم ايتمشلر ايدى سؤالسز انى بيلمك ايچون

ايسه صيحه ايتمكدن زائل اولمدى انلر ايسه مرضعه طلبنده اولدى (فقالت هل ادلكم على
اهل بيت يكفلونه لكم وهم له ناصحون) موسىنك اختى مريم انلره ديديكه بن سزه براهل
بيتى دلالت ايدەيمكه اشبو ولدى سزكيچون ضم وارضاع ايده حالبوكه انلر ولديكزى ارضاع
وتربيەده تقصير ايتمزلر بلكه اصحلردر اول برمرأەدركه ولدى قتل اولديغندن اكا احب اشيا
ارضاع ايدەجك برصغير بولمق اولمشدر مريم بوكلامى سويليجك انى اخذ ايدوب ديديلركه
سن ولدى بيلورميسين ايمدى بزه انك اهلنى دلالت ايت ديديكه اول بنم انامدر ديديلركه
ديديلركه انانك اوغلى وارميدر ديديكه هارون نامنده بر اوغلى واردركه ولدان قتل اولنمز
ييلده طوغمشدر ديديلركه كرچكسن ايمدى بزه اناكى كتور كل اندن مريم اناسنه واروب
موسىنك حالن اكا خبر ويردى واناسك انلره كتوردى وقتاكه ام موسى كلدى اول حينده
موسى عليه السلام فرعونك النده اولوب آغلر وفرعون ايسه انى اويالردى اناسى انى الينه
الديغى كبى تدينى قبول ايلدى وطونجه الدن امدى فرعون ديديكه سنك بوولده مناسبتن نوجهله
دركه سنك تديكدن غيرى تدينى قبول ايتمدى ديديكه مناسبتم شول وجهلەدركه بن طيبة الريح
وطيبة اللبنم هرصبى كه بكا ويرلدى الا اول بنم تديمى قبول ايتدى اويله اولسه فرعون اكا
هركونده بردينار اجرتله موسىيى اكا ارضاعه ويردى اول كونده موسىيى آلوب اوينه
كتوردى الله تعالى انى رده وعدنك انجازى مقتضاسنجه (فرددناه الى امه كى تقر عينها ولاتحزن)
بز موسىيى اناسنه رد ايتدك كه موسى ايله كوزى روشن اولوب فراقيله حزن چكميه
(ولتعلم ان وعدالله حق) والله تعالينك وعدى حق ايديكنى علم مشاهده ايله بيله (ولكن
اكثرهم لايعلمون) لكن انلرك اكثرى انك وعدى حق ايديكنى بيلميوب انده ارتياب
ايدر وياخود رددن غرض اصلى الله تعالينك وعدى حق ايديكنى ام موسىنك بيلمسى
اولوب ماسواسى بالتبع ايديكنى انهادر (ولمابلغ اشده) وقتاكه موسى شول سنه ايرديكه
نشو آنك اوزره زياده اولمز اول اوتوز ياشندن قرقه دكيدر انده عقل كامل بولور ❊
دينلديكه هرنبينك بعثى رأس اربعينده اولمشدر (واستوى) وقدى ويا عقلى مستوى
اولدى (آتيناه حكما وعلما) بز اكا نبوت وعلم ودين ويردك وياخود انى استنبادن
اول حكما وعلمانك علم وسمتن ويردك حتى كه استجهال اولنور شيئ نسويلدى ونه ايشلدى
اشبو نظم قصەيه موافقدركه انك استنبائى هجرتدنصكره مراجعتده اولمشدر (وكذلك
نجزى المحسنين) موسايه واناسنه ايتديكمز كبى محسنلره احسانلرى اوزره جزاء ايدرلر
(ودخل المدينة على حين غفلة من اهلها) موسى عليه السلام قصر فرعون ويامنف وياخابين
وياعين شمس نام موضعدن كلوب مصره داخل اولدى بروقتدەكه انده مصره دخول اهلنه معتاد
دكل ايدى وياخود اول وقتده انك دخولنى توقع ايتمزلرديكه اول وقت قيلولەده وياخود اخشامله
يتسو ارەسنده ايدى (فوجد فيها رجلين يقتتلان هذا من شيعته وهذا من عدوه) اول داخل

برقصر بنا ايدوب زمينى بللورايله فرش والتنه صوو بالقلر وضع ايتديروب كندو تختنى دخى وسطنه نصب ايتمشيدى بووجهله
تجربه ايدوب ذملرى كذب ايدوكنى بيلدى (قالت رب انى ظلمت نفسى واسلمت مع سليمان لله رب العالمين) بلقيس
ديديكه يارب بن شمسه عبادتله نفسمه ظلم ايتدم وسليمانك معيتيله عالملرك مربيسى اولان الله تعالينك
وحدانيته ايمان ايتدم ❊ بونك حقنده اقوال كثيره اولوب اكثر مفسرين انى سليمان عليه السلام تزويج ايتدى ديمشلردر ❊ تأويلاتده هدهدى قوت مفكرهيه وسبايى مدينهٔ جسده وسليمانى قلبه وبلقيسى نفسه وعندنده علم كتاب اولانى عقل فعاله وعرش بلقيسى طبيعت بدنيه تشبيهله تطبيق حكايەيى صفوت فهمه حواله ايلمشدر (ولقد ارسلنا الى ثمود اخاهم صالحا ان اعبدوا الله فاذاهم فريقان يختصمون) بز ثموده قرداشلرى صالح عليه السلامى ارسال ايتدككه الله تعالىيه عبادت ايتمكه دعوت ايده انلر مؤمن وكافر ايكى فرقه اولوب بربرلريله مخاصمه ايتديلر انلرك مخاصمەلرى سورهٔ اعرافده مذكوردر (قال ياقوم لم تستعجلون بالسيئة قبل الحسنة لولا تستغفرون الله لعلكم ترحمون) صالح عليه السلام
ديديكه ياقوم نيچون حسنه اولان توبەدن مقدم سيئه اولان عذابك نزولنى عجله استرسكز زيرا انلر عذابك نزولى عندنده
توبه ايدەرز ديرلردى نيچون الله تعالىدن مغفرت طلبيله ايمان ايتمزسكزكه مرحمته شايسته اولەسز (قالوا اطيرنا بك وبمن
معك قال طائركم عندالله بل انتم قوم تفتنون) صالح عليه السلامه ديديلركه بزسنكله وسكا تابع اولنلرله تشأم ايدەرزكه

اولديغى بلدەده ايكى رجل بولديكه برى برلريله اختصام وتنازع ايدرلردى انك برى بنو
اسرائيلدن برى قبطدن ايدى (فاستغاثه الذى من شيعته على الذى من عدوه) بنواسرائيلدن
اولان رجل قبطدن اولان رجل اوزره موسادن استمداد ايتدى (فوكزه موسى فقضى
عليه) اويله اولسه موسى عليه السلام جميع كفيله قبطينك كوكسنه اوروب اولدردى (قال
هذا من عمل الشيطان انه عدو مضل مبين) موسى عليه السلام ديديكه اشبو قتل مضل شيطان
عملندندركه اول كفار قتلنه امر اولنمامشدى ويا موسى عليه السلام انلرك بيننده مأمون ايدى
اول شيطان الله تعالينك خلقنه ظاهر العدواندر (قال رب انى ظلمت نفسى فاغفرلى فغفرله انه
هو الغفور الرحيم) موسى عليه السلام ديديكه يارب اول قبطىيى قتلله نفسمه ظلم ايتدم بنى
مغفرت ايت رب تعالى دخى انى مغفرت ايتدى زيراكه اول عبادنك ذنوبنه غفور وانلره
رحيمدر (قال رب بما انعمت على فلن اكون ظهيرا للمجرمين) بعده موسى عليه السلام
توبەسنى تأكيد ايدوب ديديكه يارب بكا مغفرتله انعامك حقيچون بنى عصمت ايت شول
معاونتم جرمه مؤدى اولور كمسەلره معين وظهير اولميم وياخود بكا انعام ايتديككك قوت
حقيچون انكله اولياكه اعانت ايدم يوخسه مظاهراتنه انى استعمال ايتميم (فاصبح فى المدينة
خائفا يترقب) موسى عليه السلام قبطىيى قتل ايتديكى بلدەده نفسى اوزره خائف اولديغى
حالده منتظر اولديكه اول انتقاده اولنه (فاذا الذى استنصره بالامس يستصرخه) كورديكه
دونكى كونده اندن نصرت طلب ايدن اسرائيلى ينه برقبطى آخرله قتال ايدوب موسى
عليه السلامدن دخى استمداد ايتدى (قال له موسى انك لغوى مبين) موسى عليه السلام
اول اسرائيلىيه ديديكه سن شول غوايتى ظاهر رجلسك زيراكه سن بكا بر رجلك قتلنه
سبب اولمشيكن شيمدى بر رجل آخرله قتال ايدوب ينه بندن انك اوزره دخى استمداد
ايدرسن اول اسرائيلىيه غضب ايتدكدنصكره ينه اكا ترحم ايتدى (فلما ان اراد ان يبطش
بالذى هو عدو لهما) وقتاكه موسى عليه السلام كندويه اول اسرائيلىيه عدو اولان قبطىيى
بطش ايتمك ديلدى زيراكه اول انلرك دينى اوزره دكلدى اسرائيلى ظن ايتديكه موسى
عليه السلام انى قتل ايتمك ديلر (قال ياموسى أتريد ان تقتلنى كما قتلت نفسا بالامس) ديديكه
ياموسى بنى قتل ايتمكمى ديلرسن نتكيم دونكى كونده برنفس قتل ايتمشيدك اسرائيلى موسىيه
بويله سويلدى زيراكه موسى اكا سن غويسن ديو عتاب ايتديكندن موسىنك قصدى
كنديسنى قتل ايتمكه اولمسن ظن ايلدى (ان تريد الا ان تكون جبارا فى الارض وماتريد
ان تكون من المصلحين) ياموسى سن ديلديكك ديلرسن الا انكيچونكه ارض مصرده ظلمله
قتال اولەسن يوخسه ناس بيننى اصلاح ايدنلردن اولمق ديلمزسنكه انكله مخاصمى دفع
ايدەسن وقتاكه اول قبطى اسرائيلينك سوزين ايشتدى بركون اول قبطىيى قتل ايدن
موسى ايديكن بيلدى فى الحال فرعونه واروب انى خبر ويردى اويله اولسه فرعون موسىنك

سن بودیٔی اختراع ایدلیدن برو بز شدائددن قورتلمدق صالح علیه السلام دیدیکه سزه واقع اولان خیر وشر حکم ازلده
الله تعالی عندندن تقدیر اولنمشدر بلکه سز بوقومسزکه دولت ونکبت وراحت وشدتله تجربه اولنورسز (وکان فی المدینة
تسعة رهط یفسدون فی الارض ولا یصلحون) مدینهٔ ثمود اولان حجرده اشرافلردن « قدار بن
سالف ومصدع بن دهر »
وسائرله طقوز کیمسه
ناقه‌یی عقره مباشرت
ایدوب زمین حجرده
کفر ومعاصیله صلاحدن
خالی فساد ایدرلردی
(قالوا تقاسموا بالله لنبیتنه
واهله ثم لنقولن لولیه
ماشهدنا مهلك اهله وانا
لصادقون) انلر بربرلریله
اتفاق اوزره یمین
ایتدیلرکه صالحی کیجه
باصوب کندینی ونیمه‌سنی
قتل ایده‌لم صکره ولیسی
قانی طلب ایتدکده بز
انلرك قتل اولندیغی محله
بیله وارمدق بز صادقلردز
دیه‌لم (ومکروا مکراً ومکرنا
مکراً وهم لایشعرون)
بومنوال اوزره صالحك
قتلنه مکر ایتدیلر
بز دخی انلره مکرلرینك
جزاسنی ایتدك حالبوکه
انلرك اندن شعورلری
یوغیدی ❊ دینلدیکه چون
صالح علیه السلام
اوچکونه دك انلره عذاب
وعد ایتمشیدی اوچکوندن
مقدم بز آنی قتل ایده‌لم
دیو طقوز کیمسه اتفاق
ایتمشلر ایدی صالح
علیه السلام بر مغاره‌یی مسجد ایدوب کیجه‌لری انده نماز قیلاردی بر کیجه مغاره‌نك قپوسنه کلوب صاقلندیلرکه (وعنده)
صالح علیه السلام نمازه کلدکده قتل ایده‌لر انلر مسجدك قپوسنده ایکن اوزرلرینه برقیا ایندوب طقوزینی دخی باصدیروب
هلاك ایلدی صکره سائر قوم دخی صیحه‌دن هلاك اولدیلر (فانظر کیف کان عاقبة مکرهم انا دمرناهم وقومهم اجمعین)

قتلنه امر ایلدی (وجاء رجل من اقصی المدینة یسعی) اول بلده‌نك وسطندن بر رجل
مشیده سرعت ایدرك موسی علیه السلامه واردی دینلدیکه اول رجل مؤمن آل فرعوندن
ایدیکه فرعونك ابن عمی اولوب اسمی خربیل ایدی (قال یاموسی ان الملأ یأتمرون بك
لیقتلوك فاخرج انی لك من الناصحین) دیدیکه یاموسی قوم فرعونك اشرافی سنك امرنده
مشورت ایدرلرکه سنی قتل ایده‌لر ایمدی بو بلده‌دن چیقوب کیت بن سکا خیر اراده
ایدنلردنم (فخرج منها خائفا یترقب) اکا بناء موسی علیه السلام بلده‌دن چیقدی قورقرکه
یولده طلب وتعرض اولنه نه زاد ونه ظهیری وارکه سیرینه عون بولنه حتی سکز کون
کندی برشیٔ بولمدیغندن اغاج یپراغیله تعیش ایتدی (قال رب نجنی من القوم الظالمین)
ودیدیکه یارب بنی اول قوم ظالمیندن تخلیص ویالحوقلرندن حفظ ایت (ولما توجه تلقاء مدین
قال عسی ربی ان یهدینی سواء السبیل) وقتاکه موسی علیه السلام مدین جانبنه قصد ایلدیکه
اول شعیب علیه السلامك قریه‌سیدر دیدیکه رجام بودرکه ربم جل شانه بنی اوسط طریقه
هدایت ایده زیراکه اول طریق بیلمزدی اکا اوچ طریق ظاهر اولوب اول ایسه اول
طریقلرك اوسطنه کیتدی امك عقبنجه انی طالبلر ایکی طرف یوللره توجه ایتدی ❊ دینلدیکه
موسی علیه السلام دعا ایدیجك اکا برملك فرس اوزره الندہ عنزه ایله کلدی حتی انکله بیله
مدینه واصل اولدی (ولما ورد ماء مدین وجد علیه امة من الناس یسقون) وقتاکه موسی
علیه السلام مدین بئرینه کلوب واصل اولدی واول بئر یاننده ناسدن بر جماعت بولدیکه اول
بئردن حیوانلرین صوارورلردی (ووجد من دونهم امرأتین تذودان) واول ناسدن اسفل
مکانده ایکی مرأه بولدیکه غنملرین انلرین اغنامندن کف ایدرلرکه اختلاط ایتمیه‌لر انلرکله
بیله سقیدن عجزلریچون (قال ماخطبکما) موسی اول ایکی مرأه‌یه دیدیکه شانکزندر کیم
ناسله بیله غنمکزی صوارمیوب بئردن غنمکزی منع ایدرسکز (قالتا لانسقی حتی یصدر
الرعاء) اول ایکی مرأه دیدیلرکه بز صوارمزوز تاکه راعیلر حیوانلرین صواروب کیده‌لر
شول حذرله کیم رجاله مزاحمه ایتمیه‌وز انلر کیتدکلرنده بز واروب اغنامزی صواررز (وابونا
شیخ کبیر) وبابامز ایسه چوق یاشلو بر پیردر اغنامزی سقیچون چیقمغه استطاعتی اولمدیغندن
اضطرارله اکا بزی کوندررر (فسقی لهما) اویله اولسه موسی علیه السلام انلره غنملرین
صواردی مع هذا یالن آیاق یوریمکدن آیاقلرینك دریسی صویلمش وآجلقدن بوکالوب ضعیف
اولمشدی دینلدیکه موسی علیه السلام انلرك اول قوانی ایشدیجك مرحمت ایدوب اول محله
قریب بر بئر آخر وار ایدیکه اغزی بر بیوك طاشله قپانمشدی انی یدی ویا اندن اکثر رجال
قالدرردی موسی علیه السلام یالکز قالدیروب اغنامی اندن صواردی (ثم تولی الی الظل)
بعده بر اغاج کولکه‌سنه واردی (فقال رب انی لما انزلت الی من خیر فقیر) ودیدیکه یارب
دین خیرندن بکا انزال ایتدیکك ایچون دنیاده فقیر اولدم زیراکه اول فرعون عندنده ایکن

نظر ایله که انلرك مکرلرینك عاقبتی نیجه اولدی اول طقوزی مسجدك قپوسنده بر طاشله وباقی جمیع قوملرینی صیحه ایله
هلاك ایلدك (فتلك بیوتهم خاویة بما ظلموا ان فی ذلك لآیة لقوم یعلمون) انلرك شرك وظلملری سببیله حجرده اولان
خانه‌لری خراب وخالیه‌در بوندن زم قدرتمزی بیلان قوم ایچون عبرت واردر (وانجینا الذین امنوا
وکانوا یتقون) وصالحه
وانکله اولان مؤمنلره
نجات ویردککه انلر کفر
ومعاصیدن پرهیز
ایدرلردی (ولوطا اذ قال
لقومه اتأتون الفاحشة
وانتم تبصرون) ولوطی
دخی قومنه ارسال ایتدك
اول آنلره دیدیکه سز
بوفحشی یعنی لواطه‌یی
ایشلرمیسکز مع هذا سز
آنك قبیح اولدیغنی کوررر
وبیلورسز (ائنکم لتأتون
الرجال شهوة من دون
النساء بل انتم قوم تجهلون)
آیاسز شهوت ونسب
ایچون خلق اولنان نسادن
غیری ارککه شهوتله
مباشرتمی ایدرسز بلکه
سز جهالتله بر فعل
ایدرسزکه آنك سوء
عاقبتی ملاحظه ایتمزسکز
(فما کان جواب قومه
الا ان قالوا اخرجوا ال
لوط من قریتکم انهم اناس
یتطهرون) قوم لوطك
جوابی انجق بو اولدیکه
لوطی واهلنی قریه‌کزدن
چیقارك زیرا انلر پاکلك
ایدوب بزم فعلمزی تقبیح
ایدرلر (فانجیناه واهله
الا امرأته قدرناها من الغابرین) لوطی (٢٦) واهلنی قورتاردق انجق زوجه‌سنك عذابده باقی اولمسنی تقریر ایتدك
(وامطرنا علیهم مطراً فساء مطر المنذرین) بز انلرك اوزرینه طاش یاغدردق اول پیغمبرلرینك قورقوتدقلری عذابه
اینانمیانلرك یغموری نه شدتلو وقبیح اولور (قل الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفی الله خیر اما یشرکون) « چونکه

وسعتده ایدی ویاخود یارب بن خلقه خبزه محتاجم که انکله صلبمی طوغرم شول بکا
انزال ایتدیکك خیر دین اجلیچونکه اول علم وحکمتدر ویا ظالمیندن نجاتدر وقتاکه اول ایکی
مرأه بابالرینه ناسدن اول رجوع ایتدیلر حالبوکه غنملری طوقلر صویه قانمشلردی بابالری
شعیب علیه السلام انلره دیدیکه نه سببدن تیز کلدیکز معتاد وقتکزه قالمدیکز دیدیلرکه بر رجل
صالحه راست کلدك بزه مرحمت ایدوب غنملریمزی صواردی شعیب علیه السلام اول
ایکیسندن برینه دیدیکه واروب بکا اول رجلی چاغرك (فجاءته احدیهما تمشی علی استحیاء)
انك بریسیکه حیاسندن درعنك کنی یوزینه طوتوب موسی علیه السلامه کلدی ❊ دینلدیکه
اول کلان اول ایکیسنك صغراسی ایدی بر قولده کبراسی ایدی اسمی صفورا ویاصغراء
ایدیکه موسی علیه السلام انی تزوج ایتدی (قالت ان ابی یدعوك لیجزیك اجر ماسقیت لنا)
دیدیکه بابام سنی چاغررکه بزه اغنامزی صواردیغك مکافاتن ایده ❊ موسی علیه السلام
اندن اول کلامی ایشیدیجك کیتمك دیلدی لکن قتی آج اولدیغندن کیتمکه چاره‌سی اولمدی
اویله اولسه مرأه اوکنجه وموسی علیه السلام اردنجه کیتدی لکن روزکار مرأه‌نك اردندن
کاوب ثوبنی ردفنه ضم ایتمکله ردفنی وصف ایدیجك موسی علیه السلام اکا نظردن
کراهت ایدوب مرأه‌یی اردنجه یورتدی واکا دیدیکه اکر یولده خطا ایدرسم بکا دلالت
ایت نعم دیوب اول منوال اوزره ایکیسی شعیب علیه السلامه داخل اولدیغنده شعیب
علیه السلام اکا طعام کتوروب اوکنه قودی موسی علیه السلام انی اکلدن امتناع ایدوب
بز اهل بیتز دینمزی دنیایه بیع ایتمزز دیدی شعیب علیه السلام ایتدی آج دکلمسن دیدیکه
بلی آجم لکن قورقارمکه بو طعام اول صواردیغمه عوض اوله شعیب علیه السلام دیدیکه
بو بزم عادتمزدر هرکه بزه نزول ایده بز انی اطعام ایدرز وبر کمسه‌که بر فعل معروف
ایدوب اکا بر شیء اهدا اولنه انك اخذی حرام اولمز اویله اولسه موسی علیه السلام
اول طعامدن اکل ایلدی (فلما جاءه وقص علیه القصص قال لاتخف نجوت
من القوم الظالمین) وقتاکه موسی علیه السلام شعیب علیه السلامه کلوب طعامدن
یدی وقصوصنی اکا خبر ویردیکه اول قبطی‌یی قتلی وفرعونك انی قتله قصدیدر شعیب
علیه السلام اکا دیدیکه قورقمغل که اول قوم ظالمیندن نجات بولدك زیراکه فرعونك مدین
اوزره تسلطی یوقدر (قالت احدیهما یاابت استأجره) اول ایکی مرأه‌نك بریکه انی دعوت
ایتمشدی دیدیکه ای بابا انی اغنامزی رعی ایچون استیجار ایت (ان خیر من استأجرت القوی
الامین) زیرا سنك استعمال ایتدیکك اجیرلرك خیرلوسی اول کمسه‌درکه عمله قوی وامانتی مؤدی اوله
شعیب علیه السلام اکا دیدیکه انك قوت وامانتنی نه‌دن بیلدك مرأه ایتدی اما قوت بوکه
فلان بئرك اغزنده‌کی حجری قالدردی حالبوکه انی یدی سکز کمسنه کوجله قالدیردی واما
امانتی بوکه بنی اردنجه یورتدی تاکه بدنم وصفنی کورمیه (قال انی ارید ان انکحك احدی ابنتی

الله تعالى بوسوره‌ده اختصار وجهله پیغمبرانك كرامات ونجاتلری واعدالرینك قهر وهلاكلری قصه‌لرینی خبر ویرمكله
امر بیوردیكه ؛ یا محمد الله تعالى‌یه حمد اولسون وآنك اختیار واصطفا ایتدیكی قوللرینه سلام اولسون دیكه آنلرك
حاللرندن بیلمدیككی سكا اعلام ایلدی الله تعالى‌می خیرلودر یوخسه ❦ ٢٠٢ ❦ اكا شریك طوندقلری عجزه‌می
خیرلودر ❊ الله تعالى‌یه
عبادت ایدنلر نجاتده
مشركلر دائما دنیا و
آخرتده عذاب وهلاكده
اولدقلری مییندر (امن
خلق السموات والارض
وانزل لكم من السماء
فانبتنا به حدائق ذات
بهجة ما كان لكم ان تنبتوا
شجرها ءاله مع الله بل هم
قوم یعدلون) یا اول
شریك ایتدكلری عجزه‌لرمی
یوخسه اصول عالم كون
وفساد اولان آسمان و
زمینی خلق ایدنی خیر-
لودر كه سزكچون كوكدن
یغمور انزال ایتدی
وآنكله زیبا باغچه‌لر و
نبات بتوردك اول
باغچه‌لرده اغاج بتورمك
سزكچون ممكن دكلدی
آیا الله تعالى‌دن غیری اله
وارمیدركه بونلری خلق
ایدوب اكا شریك اوله
حاشا بلكه اول مشركلر
حقدن عدول ایتمش بر
قومدرلر (امن جعل
الارض قراراً وجعل
خلالها انهاراً وجعل لها
رواسی وجعل بین
البحرین حاجزاً ءاله مع
الله بل اكثرهم لایعلمون) آیا انلرك عاجز الهه‌لریمی یوخسه انسان وحیوانه قرار ایچون ارضی خلق ایدن (رجل)
الله تعالى‌می خیرلودركه اول ارضك ارالرنده آقار صولر وبلند وثابت معدنلر وسائر طاغلر و طاتلو وآجی دكزلرینه
قارشمامق ایچون مانعه وفاصله‌لر قیلدی آیا الله تعالى ایله غیری اله وارمیدركه بونلری یارتمقده اكا معین اوله كلا بلكه

هانین) اویله اولسه شعیب علیه السلام موسی علیه السلامه دیدیكه دیلرینكه اشبو ایكی
قزمك برین سكا تزویج ایدم (على ان تأجرنی ثمانی حجج) شول شرطله كیم بكا سكز یل اجیر
اوله‌سن (فان اتممت عشرا فمن عندك) اكر اون یل تمام ایدرسك اول فعلك سندن تفضل
وتبرعدر یوخسه واجب دكل (وما ارید ان اشق علیك) مراد ایتمزینكه سكا مشقت ویرم
اون یل تمامنی الزامله ویا مراعات اوقاتده مناقشه ایله (ستجدنی ان شاء الله من الصالحین) حسن
معامله ولین جانب ووفاء معاهده‌ده ان شاء الله بنی صالحلردن بولورسن (قال ذلك بینی وبینك
ایما الاجلین قضیت فلا عدوان علی) موسی علیه السلام دیدیكه اشبو شرط بنمله سنك ارامزده‌در
ایكی اجلك قنغیسین قضا ایدرسم كرك اطولنی ویا اقصرنی زیادده طلبیله اوزریمه اعتدا
اولنمسون اون یل ایله زیاده مطالبه اولنمیم سكز یل اوزره زیاده مطالبه اولنمدیغم كبی (والله
على مانقول وكیل) اشبو سویلشدیكمز مشارطه‌یه الله تعالى شاهد وحفیظدر ❊ ابوذر رضی الله
عنهدن مرفوعا روایت اولنوركه موسی علیه السلام ایكی اجلك قنغیسین قضاء ایدوبدر دیو
سؤال اولندقده دیدیكه اون یل قضاء ایدوبدر واول ایكی مرأه‌نك قنغیسین تزوج ایدوبدر
دیو سؤال اولندقده دیدیكه صغراسنی كیم اول موسی علیه السلامه كلمشدر وباباسنه انی استیجار
ایت دیمشدر ❊ وهب قولنده اول انلرك كبراسنی تزوج ایدوبدر ❊ روایت اولندیكه شعیب
علیه السلامك آغلمقدن كوزلری اعمی اولدی الله تعالى اكا بصرنی رد ایلدی اوچ كره اعمی
اولوب بصری رد اولندیغندن صكره الله تعالى هر شیئه علیم ایكن اكا دیدیكه بو آغلمق ندر
جنته شوقكدن ویا نار خوفكدنمیدر شعیب علیه السلام دیدیكه یارب اول دكل الالقا كه
شوقندندر وحی الهی كلدیكه اویله اولسه یاشعیب لقائم سكا تهنیه اولسون او اجلدن كلیم
موسایی سكا خدمتكار ایتدم ❊ روایت اولندیكه شعیب علیه السلام قزنی موسی علیه السلامه
انكاح ایده‌جك قزینه امر ایتدیكه موسی علیه السلامه بر عصا ویره تا كیم انكله غنمدن سباع
كلورسه كیدره دینلدیكه اول عصا جنت اغاجندن اولوب آدم علیه السلام انی جنتدن
چیقارمشدی انی انبیاء بری برلرندن توارث ایدرك حتی كه شعیب علیه السلامه ایرمشدی
اولدخی انی موسی علیه السلامه ایداع ایتمشدی قزی اكا اول عصایی كتوریجك شعیب علیه
السلامه اكا بونی ایلتوب بونك غیری بر عصا كتور دیدی زیرا انبیالرك عصالری شعیب
علیه السلام قتنده ایدی قزی دخی انی الوب یرینه قودی بعده انك غیری بر عصا آلمق مراد
ایتدكده الینه ینه اول عصا كلدی انی باباسنه كتوروب اوچ كره‌یه دكین بویله واقع اولیجق
اول عصایی موسی‌یه ویردی موسی علیه السلام دخی انی الوب كتدكدنصكره شعیب علیه
السلام انی ویردیكنه نادم اولدی زیرا كه اول كندیده ودیعه ایدی موسانك اثرنجه كیدوب
اندن اول عصانك ردینی دیلدی موسی علیه السلام انی ویرمزینكه اول بنم عصامدر دیدی
بو نزاعله ایكیسی اول ملاقی اولدقلری رجل حكمنه راضی اولمغه عهد ایتدیلر اویله اولسه

انلرك اكثری انك وحدانیتنی بیلمدكلرندن اكا شریك قوشارلر (امن یجیب المضطر اذا دعاه و یكشف السوء ویجعلكم
خلفاء الارض ءاله مع الله قلیلاً ماتذكرون) مرض یافقر وسائر حالندن مضطر اولنلر دعا ایتدكده اجابت ایدن وبرضرر
وكدر اصابت ایتدكده آنی كشف ❦ ٢٠٣ ❦ ایدن وسزی بر بریكزه وراثته یریوزنده سكنالر ویرن الله تعالى‌می
خیرلودر یوخسه اكا شریك
طوندقلریمی آیا الله
تعالى‌یه قرین اله وارمیدر
آزاجق تفكر ایده‌مز
(امن یهدیكم فی ظلمات
البر والبحر ومن یرسل
الریاح بشراً بین یدی
رحمته اله مع الله عما
یشركون) كیجه‌لرده
بیابان ودریانك ظلماتنده
كواكبله سزه یول
كوسترن وباران رحمتی
اوكنده روزكارلر سالیله
مژده ویرن الله تعالى‌می
خیرلودر یوخسه اشراك
ایتدكلریمی آیا الله تعالى
ایله غیری الهمی واردر
حاشا مشركلرك غیرینی
اشراكلرندن الله تعالى
عالی ومنزهدر (امن
یبدؤ الخلق ثم یعیده
ومن یرزقكم من السماء
والارض ءاله مع الله قل
هاتوا برهانكم ان كنتم
صادقین) یا اول كه ذاتی
عدمدن وجوده كتوروب
آخرتده انی اعاده‌یه قادر
اولان وكوكدن یغمور
ویردن نبات واثمار
وحبوبات ایله سزه رزق
ویرن الله تعالى‌می خیرلودر
یوخسه اشراك ایتدكلریمی آیا الله تعالى‌یه قرین الهمی واردركه بونلره قدرتی اوله كلا انلر دیكه الله تعالى‌دن غیری بونلره
قدرتی اولان وار ایسه حجت كتورك اكر سز صادقلردن ایسه‌كز (قل لا یعلم من فی السموات والارض الغیب الا الله
ومایشعرون ایان یبعثون) دیكه سموات وارضده اولان غیبی كیمسه بیلمز اول علم انجق الله تعالى‌یه مخصوصدر بناءً علیه

رجل صورتنده بر ملكه ملاقی اولوب انی نزاعلرینه حاكم ایتدیلر ملك موسایه دیدیكه عصاكی
الكدن یره براقغل بعده انی هر قنغیكز رفع ایده بیلورسه اول عصا انكدر چون موسی انی
الندن براقدی شعیب علیه السلام انی اخذ ورفعه چاره ایده‌میوب موسی انی رفع ایدوب اخذ
ایتدی ❊ روایت اولندیكه موسی علیه السلام اجلنی تمام ایدوب شعیب علیه السلام اكا قزینی
تسلیم ایده‌جك موسی علیه السلام مرأه‌سنه دیدیكه باباكه سویله كه غنمك بعضنی بزه ویره
چون اول انی باباسنه سویلدی شعیب علیه السلام دیدیكه اشبو یلده اغنامدن هر طوغان
ابلق وبلقا جدی سنك اولسون موسی علیه السلامه مناممده دینلدیكه اغنامك مسقاسی اولان
مائی عصا ایله اوره اویله اولسه موسی علیه السلام مسقایه واروب عصاسیله مائی اوردی
بعده اول مادن اغنامی صواردی اویله اولسه اول یلده طوغان جدیلك جمیعی آبلق اولنده
اولوب شعیب علیه السلام وعدی مقتضاسنجه انلری موسی ایله زوجه‌سنه ویردی (فلما قضی
موسی الاجل وسار باهله) وقتا كه موسی علیه السلام اجلك اكملن قضاء ایدوب اندن فارغ
اولدی بعده اون یل دخی شعیب علیه السلام قتنده اقامت ایتدی اویله اولسه موسی علیه
السلامك شعیب علیه السلام قتنده مدت اقامتی یكرمی یل اولدی بعده اهلنله مصره رجوعه
شعیب علیه السلامدن استیذان ایدوب اذن ویردكدنصكره اهلیله مصر جانبنه توجه ایتدی
(آنس من جانب الطور نارا قال لاهله امكثوا انی آنست نارا) طوره ولی ایدر جهتدن نار
كوروب اهلنه دیدیكه سز مكانكزده وقوف ایدك ❊ زیرا بن نار كوردم (لعلی آتیكم منها بخبر)
تا كه سزه اول نار قبلندن طریق خبرین كتورم (او جذوة من النار لعلكم تصطلون) ویا اول
ناردن قطعه ویاشعله كتوردم كه ایصنه‌سز ❊ زیرا كه اول بریه‌ده لیلهٔ مظلمه‌ده بردشدیده
اولوب مرأه‌سنی طلق اخذ ایتمشدی (فلما اتاها نودی من شاطئ الوادی الایمن فی البقعة المباركة
من الشجرة ان یاموسی انی انا الله رب العالمین) وقتا كه موسی علیه السلام اول ناره واردی
وادیٔ ایمن جانبندن بقعهٔ مباركه‌ده شجرهٔ عناب ویا عوسجدن اكا ندا اولندیكه یاموسی بن
اول عالمینك ربیمی الله جل شانه‌یم (وان الق عصاك) ودخی عصاكی یره براقغل دیو ندا
اولندی (فلما رآها تهتز كأنها جان ولى مدبرا ولم یعقب) انی یره براقدیغنده كورسه‌كه
اول تحرك ایدر كأنه حیهٔ صغیره‌در كه اضطرابی چوق اوا اور خوفندن آردینه دونوب قاچدی
اكا التفات ایتمدی (یاموسی أقبل ولا تخف انك من الآمنین) اكا ندا اولندیكه یاموسی اكا
اقبال ایدوب خوف ایتمكل كه سن مخاوفدن آمنلردنسن زیرا كه بنم قتمده مرسللر خوف ایتمزلر
(اسلك یدك فی جیبك تخرج بیضاء من غیر سوء) یدكی جیبكه ادخال ایتكه انی بر صدمسز
شمس شعاعی كبی بیضاء چیقاره‌سن (واضمم الیك جناحك من الرهب) قچان یدك امری واندن
كوردیكك شعاع سكا خوف ویره انی جیبكه ادخال ایتكه اول اولكی حالنه عودت ایده
وجناح ایسه یدك كبیدر ویا عضدر ❊ ابن عباس رضی الله عنهما ایدر الله تعالى اكا امر ایتدیكه

نه‌وقت بعث اولنه‌جقلرینی کیمسه‌لر بیلمزلر (بل ادارك علمهم فی‌الآخرة بل‌هم فی شك منها بل‌هم منها عمون) آخرتك
وقوعنه علملری کمال اوزره لاحق اولدیغی بلکه انك وقوعندن شکده درلر بلکه قلب کوزلری اندن اعمی‌درلر (وقال
الذین کفروا اذا کنا تراباً وآباؤنا أئنا لمخرجون) کافرلر دیدیلرکه ﴿ ٢٠٤ ﴾ بز و بابالریمز طپراق اولدیغمزدن

یدنی صدرینه ضم ایده تاکه حیه‌یی کوردیکنده اکا ایریشن خوف کیده یعنی برخائفکه یدنی
صدرینه وضع ایده انکله خوفی زائل اولور دینلدیکه ضم جناحله مراد سکوندر یعنی
روحك تسکین وقلبك اضطرابنی تلیین ایت (فذانك برهانان من‌ربك الی فرعون وملائه)
اشبو ید وعصا ربك جل شانه‌دن فرعونه وقومنه ایکی حجتدر (انهم کانوا قوما فاسقین)
زیراکه انلر قوم فاسقین اولدیلر احقادرلرکه انلره رسول ارسال اولنه (قال رب انی قتلت
منهم نفسا فاخاف ان‌یقتلون) موسی علیه‌السلام دیدیکه یارب بن انلردن نفس قتل ایتدم
قورقرنکه اول نفس مقابله‌سنده انلردخی بنی قتل ایده‌لر (واخی هرون هوافصح منی لسانا)
وقرنداشم هارون لسانده بندن ابین واحسندر وموسانك لسانده ایسه عقده اولمشیدی
شول ناردنکه صباوتی حالنده انی آغزینه صوقمشدی تکیم قصه‌سی سوره طه‌ده کچمشدی
(فأرسله معی ردأ یصدقنی) یعنی هارونی بنمله بیله بکا معین ارسال ایتکه اول بنی تصدیق
ایده تخلیص حق وتقریر حجت وتزییف شبهه ایله زیراکه محاجه عندنده لسانم بکا مطاوعت
ایتمز (انی اخاف ان‌یکذبون) زیرا قورقرنکه فرعون وقومی بنی تکذیب ایده‌لر (قال سنشد
عضدك باخیك) الله‌تعالی دیدیکه قرنداشیله قوتلنور یدك عضدله قوتلنمسی کبی وعضد ایسه
مرفقله کتف مابینیدر (ونجعل لکما سلطانا) وایکیکز ایچون حجت وبرهان ویاغلبه وتسلط
قیلورز (فلایصلون الیکما) یعنی انلر سزه استیلاء وحجله ویاقتل وسوء ایله واصل
اوله‌مزلر (بآیاتنا) ایکیکز بزم آیتلریمز ایله انلره کیدك ویاخود آیتلریمزله سزی انلره تسلیط
ایده‌رز (انتما ومن اتبعکما الغالبون) ایکیکز واتباعکز فرعون وقومنه غالبلرسز (فلماجاءهم
موسی بآیاتنا بینات قالوا ماهذا الاسحر مفتری) وقتاکه موسی انلره ربوبیتمزه دلالتده علامات
واضحه ایله کلدی دیدیلرکه بوبر سحر مختلقدرکه اندن اول مثلی نقل اولنمیوبدر ویاانی تعلم
ایدوب بعده انی الله‌تعالی یه افترا ایلیوبدر (وماسمعنا بهذا فی آبائنا الاولین) اشبو سحری ویا
ادعاء نبوتی آباء اولینمزك زمانلرنده اولدیغن ایشتمشمز (وقال موسی ربی اعلم بمن جاء بالهدی
من‌عنده) موسی دیدیکه ربم جل شانه اعلمدر اول کمسه‌یی که انك عندندن رسالتله کلدی اول
محق‌سز مبطللرسز (ومن‌تکون له عاقبة الدار) ودخی اول کمسه‌یی که دار دنیانك عاقبت
محموده‌سی که عبدك رحمت ورضوانله عندالموت بشارت ملائکه ایله ختم اولمسیدر اول
کمسه ایچون اولور ۞ زیراکه دنیا آخرته ممر خلق اولنوبدر وآخرتله بالذات قصد اولنان
ثوابدر وعقاب قصدی بالعرضدر (انه لایفلح الظالمون) کذب وسحر وکفر وسائر فسادایله
نفسلرینه ظلم ایدنلر دنیاده هدایه وعقباده حسن عاقبته نائل اولمزلر (وقال فرعون یاایهاالملاء
ماعلمت لکم من اله غیری) فرعون اشراف قومنه دیدیکه وجودده بندن غیری الهکز
اولدیغن بیلمزین موسایه اطاعت ایتمیکز (فأوقدلی یاهامان علی‌الطین فاجعل لی صرحا لعلی
اطلع الی اله موسی) یعنی یاهامان لبنه اوزره آتش یاقوب انی آجر ایتدیکدنصکره بنمچون

صکره تکرار قبردن
چیقارمیز (لقد وعدنا هذا
نحن وآباؤنا من قبل ان
هذا الا اساطیر الاولین)
بوندن مقدم بزوبابالریمز
بو بعث وانشرله وعد
اولنمشیدك بو وعد
انجق مقدم یازلمش
مثللردندر (قل سیروا
فی‌الارض فانظروا کیف
کان عاقبة المجرمین) دیکه
حجر واحقاف ومؤتفکات
کبی » یرلرده کزوب
مجرملرك عاقبتلری نیجه
اولدیغنی کورك (ولاتحزن
علیهم ولا تکن فی ضیق
ممایمکرون) انلرك تکذیبنه
محزون اولمه وانلرك سکا
ایتدکاری مکرلردن تنکدل
اولمه الله‌تعالی سنك ناصر
وحافظکدر (ویقولون متی
هذا الوعد ان کنتم
صادقین) کافرلر دیرلرکه
بوموعود عذاب نه‌وقت
اولور بزه خبر ویرك
اکرصادقلردن ایسه‌کز
(قل عسی ان‌یکون ردف
لکم بعض الذی
تستعجلون) دیکه اول
عجله ایتدیککز عذابك
بعضیسی سزه واصل
اولمغه قریب اولدی » اول یوم بدردر » (وان ربك لذوفضل علی الناس ولکن اکثرهم لایشکرون) تحقیق (بر)
سنك ربك تعالی ناس اوزرینه فضل صاحبیدر » معاصیلرینه توبه ایده‌لر دیو عقوبتی تأخیر ایدر » ولکن انلرك اکثری
اکا شکر ایتمزلر (وان ربك لیعلم ماتکن صدورهم ومایعلنون) ربك جل شانه سکا صدورلرنده کتم ایتدکاری حقد وحسدی

آشکار ایتدکاری عداوتی بیلور (ومامن غائبة فی السماء والارض الافی کتاب مبین) کوکده ویرده حوادث ونوازلدن
برشی مستور دکلدر الاجله‌سی لوح محفوظده مسطوردر (ان هذا القرآن یقص علی بنی اسرائیل اکثر الذی هم فیه
یختلفون) بو قرآن بنی اسرائیله ﴿ ٢٠٥ ﴾ جمله‌یی بیان ایدرکن انلر جهالتلرندن ناشی انك اکثر شیئنده

برقصر عالی طویل بنا ایده کورکه اکا صعود ایدوب موسانك الهنه مطلع اولم کأنه توهم
ایتدیکه اول جسم اولوب سماده اوله واکا ارتقاء ممکن اوله (وانی لاظنه من‌الکاذبین)
ومع‌هذا بن ظن ایدرمکه موسانك بندن غیری الهی اولمق ادعاسنده کاذبلردندر ۞ اهل سیر
دیدیلرکه فرعون وزیری هامانه صرح بناسیله امر ایدیجك هامان عمال وفعله‌دن اللی بیك
بناء جمع ایلدی اتباع واجرادن وآجر وجص طبخ ایدر واغاج یونار ومسمار دوزر طوائفدن
غیری حتی‌که صرحی رفع وتشیید ایتدیلر طولی برحده ایردیکه بنالر انك فوقنده طورمغه
قدرتلری اولمز اولدی دینلدیکه طولی بشبیك ذراع وعرضی اوچبیك ذراع ایدی وقتاکه
بنادن فارغ اولدیلر فرعون انك فوقنه چیقوب برنشابه‌یی سما جانبنه رمی ایتدی اول اکا
قانه بولاشق کلوب موسانك الهنی حاشا که قتل ایتدم دیو سویلدی اویله اولسه جبرائیل
علیه‌السلام امر الهی ایله اول صرحه برکز قنادیله اوریجك اوچ قطعه اولدی برقطعه‌سی
عسکری اوزره دوشوب نیجه بیك کشی اندن هلاك اولدی وبالجمله اول صرحه عمل
ایدنلردن هیچ بری قالمدی وبرقطعه‌سی دریایه وبرقطعه‌سی مغربه دوشدی (واستکبر هو
وجنوده فی‌الارض بغیرالحق وظنوا انهم الینا لایرجعون) اول فرعون وجنودی ارض
مصرده استحقاقسز استکبار ایدوب کندیلرین موتله بزه رجوع ایتمز ظن ایتدیلر (فاخذناه
وجنوده فنبذناهم فی‌الیم) آنی وجنودنی اخذ ایدوب دریایه براقدق (فانظر کیف کان
عاقبة الظالمین) یامحمد نظر ایتکه شرك وکفرله نفسلرینه ظلم ایدنلرك حالی نیجه اولدی وانك
مثلی فعلندن قومکی تحذیر ایت (وجعلناهم ائمة یدعون الی النار) وبز انلری خذلانمزله
جهاله رؤسا قیلدق که کفر ومعاصیدن نار ایجاب ایدر اعمال سیئه‌یه دنیاده انلری دعوت
ایده‌لر (ویوم القیامة لاینصرون) ویوم قیامتده انلر عذابدن قورتارلمزلر (واتبعناهم
فی‌هذه‌الدنیا لعنة) واشبو دنیاده رحمتدن طرد وابعادی بز انلره اتباع ایتدك (ویوم القیامة
هم من‌المقبوحین) ویوم قیامتده ایسه انلر تعذیب واهلاك اولنانلردن اولورلر (ولقد آتینا
موسی الکتاب من‌بعد مااهلکنا القرون الاولی) بز موسایه توراتی ویردك اندن اول نوح
وهود وصالح ولوط اقوامنی اهلاك ایتدکدنصکره (بصائر للناس) اول توراة ناسك قلوبنه
انوار اولدیغی حالده انکله حقائقی کوررلر وحق وباطل بینی تمییز ایدرلر (وهدی ورحمة
لعلهم یتذکرون) ودخی اول سبیل‌الله اولان شرایعه هدایت وانده اولانه عمل ایدنه رحمت
اولدیغی حالده تاکه انلر تذکر ایتملری رجا اولنور حاله ایرلر (وماکنت بجانب الغربی
اذقضینا الی موسی الامر) یامحمد سن موسانك طورده‌کی مقامندن جانب غربیده دکل ایدك
شول وقتکه بز موسایه تعریفن اراده ایتدیکمز امری وحی ایتدك (وماکنت من‌الشاهدین)
وسن اول مقامده حاضرلردن دخی دکل ایدك انلر نقبادرکه موسی علیه‌السلام انلری میقات
ایچون اختیار ایتدی (ولکنا انشأنا قرونا فتطاول علیهم العمر) لکن بز سکا وحی ایتدك

اختلاف ایدرلر (وانه
لهدی ورحمة للمؤمنین)
واول قرآن مؤمنلر
ایچون هدایت ورحمتدر
(ان ربك یقضی بینهم
بحکمه وهو العزیز العلیم
فتوکل علی الله انك علی
الحق المبین)
ربك عز شانه دینده
اختلاف ایدنلر بینی
قیامتده عدله فصل ایدر
اول حکمنده غالب
وحقیقتی عالمدر الله‌تعالی یه
توکل ایله انلرك عداوتلریدن
قورقمه زیرا سن آشکار
دین حق اوزره سین
(انك لاتسمع الموتی
الصم الدعاء اذاولوا مدبرین)
سن موتا یعنی میت قلبلولره
کلام ایشتدیره‌مزسین
وصاغرلره ایمانه دعوتی
ایشتدیره‌مزسین انلر
تکذیبله حقدن یوز
چویردکلرنده قلبلری
موتا واصم اولور (وما
انت بهادی العمی عن
ضلالتهم ان تسمع الا
من یؤمن بآیاتنا فهم
مسلمون) ضلالتدن
بصیرتلری اعمی اولنلری
سن ایمانه هدایت
ایده‌مزسین انجق سن بزم آیتلریمزه ایمان ایدوب تسلیمیتده اولنلره قرآنی دکله دیرسین (اذاوقع القول علیهم اخرجنالهم
دابة من الارض تکلمهم ان الناس کانوا بآیاتنا لایوقنون) قچانکه ناس اوزره وعد اولنان بعث وعذابك وقوعی قریب
اوله بز انلره ارضدن » جساسه نام » دابه‌یی چیقاریرز ناس ربکزك آیتلرینی تفکر ایتمزلر دیو » عربی لسانله » انلره کلام

سویلیه روایت اولندیکه قیامت علامتلرینك مقدم‌مساویسی شمسك مغربدن طلوعی وانك عقیبنده ارضیسی دابة الارضك خروجیدر واول دابه برجاوردرکه طولی التمش ذراع ودرت ایاقلو وتوکلو وایکی قناد اولوب غایت چابك اولمغله آندن قاچمق واکا یتشمك ممکن اولماز خروجی اوچ دفعه اولمغله بردفعه اقصای ٢٠٦ یمندن چیقوب غائب اولور صکره بر دفعه داخی مکه‌دن چیقوب بنه وافر مدت غائب اولور صکره مسجد حرمدن رکن اسودله باب بنی مخزومدن اولوب واول خروجنده ناسه هیبت کلور ❊ ودینلدیکه خروجنده یانند موسی علیه السلامك عصاسی وسلیمان علیه السلامك خاتمی اولوب عصا ایله مؤمنك آلننه طوقنوب یوزی بیاض اولور وخاتمله کافرك یوزینه مهر اوروب یوزی سیاه اولور بوندن صکره بشقه نام ولقب اولمیوب بیاض رو وسیاه رو یاخود اهل جنت اهل جهنم دیو چاغریلورلر (ویوم نحشر من کل امة دوجاً ممن یکذب بایاتنا فهم یوزعون) قیامتده آیتلرمزی تکذیب ایدن هرامتك رؤساسنی جمع وحشر ایده‌نا که قوملرینك اراذل واسافلاری کلوب یتشه‌لر دیو انلری توقیف ایده‌رز که جمله‌سی برابر موقفه سوق اولنه‌لر (حتی اذا جاؤا قال اکذبتم بایاتی ولم تحیطوا بها علماً اماذا کنتم تعملون) تا که انلر محشره کله‌لر الله تعالی آنلره دیه که بنم آیتلریمی وهلهٔ اولاده تکذیبمی ایتدیکز حالبوکه (اتباح) آنلرك مآلنی تفکر ایتمیوب کنهنی علمکز احاطه ایتمدی بوندن صکره آیتلری وپیغمبرلری تکذیبدن غیری نه عمل ایشلدیکز (ووقع القول علیهم بما ظلموا فهم لاینطقون) تکذیبله ایتدکاری ظلم سبیله اوزرلرینه عذاب موعود واقع

انکیچونکه موسادنصکره بز قرون مختلفه انشا ایتدك که اوزرلرینه وحیك زمان انقطاعی طویل اولدیغندن عهد الالهی اونودوب امربنی ترك ایتدیلر (وما کنت ثاویا فی اهل مدین تتلو علیهم آیاتنا) وسن مدین اهلی شعیب ومؤمنین قتنده دکل ایدك که انلرك قصه‌سن انلردن تعلمدنصکره انی مکه اهلنه ذکر ایده‌سن (ولکنا کنا مرسلین) لکن بز سنی رسول ارسال ایدوب اشبو اخباری مبین کتاب انزال ایتدك که انی اهل مکه‌یه تلاوت ایده‌سن اکر حال بومنوال اوزره اولمسه‌ نه سن آنی بیلور ونه قومکه خبر ویردك (وما کنت بجانب الطور اذ نادینا) وسن طور جانبنده دکل ایدك شول وقتکه بز موسایه ❊انی انا الله رب العالمین❊ دیوندا ایتدك (ولکن رحمة من ربك) لکن ربك جل شانه‌دن سکا رحمت اولوب انی سکا تعلیم ایتدك (لتنذر قوما ماأتاهم من نذیر من قبلك) تا که انکله برقومی یعنی اهل مکه‌یی انذار ایده‌سنکه سندن اول انلره نذیر کلمدی سنکله عیسی بیننده فترتده واقع اولدقلری ایچون اول بشیوز اللی یل ایدی ویاخود سنکله اسمعیل بیننده انلره نذیر کلمدی ❊ زیرا که موسی وعیسانك رسالتی بنو اسرائیله وانلرك حوالیسنده اولنلره مختصه ایدی (لعلهم یتذکرون) تا که انلر انکله اتعاظ ایدوب ایمانه کله‌لر (ولولا ان تصیبهم مصیبة بما قدمت ایدیهم فیقولوا ربنا لولا ارسلت الینا رسولا فنتبع آیاتك ونکون من المؤمنین) اکر انلره کفر ومعاصیلری سبیله عقوبت ایرکوردیکمزده یاربنا بزه رسول ارسال ایتمش اولسیدك که اول بزه آیتلرینی تبلیغ ایتدیکنده بزاکا اتباع ایدوب مصدقیندن اولوردق دیملری اولمسه سنی ارسال ایتمزدك ❊ اعدی سنی انلره ارسالمز دکل الا عذرلرین قطع وحجتمزی اوزرلرینه الزام ایچوندر (فلما جاءهم الحق من عندنا قالوا لولا اوتی مثل ما اوتی موسی) وقتا که انلره بزم عندمزدن رسولمز محمد صلی الله علیه وسلم معجزاتدن برنوعله کلدی دیدیلر که نولیدی محمده موسایه ویریلن آیات مثلی ویریله ایدی توراتك جملة ویرلمسی کبی وید بیضاء وعصا کبی (اولم یکفروا بما اوتی موسی من قبل) الله تعالی دیدیکه حالبوکه قرآندن اول رأی ومذهبده ابناء جنسلری موسی علیه السلام زمانك کفره‌سی موسایه ویریلنه کافر اولمدیلرمی (قالوا سحران تظاهرا) دیدیلرکه موسی وهارون ویاموسی ومحمد اشبو خوارقی اظهارله ویا ایکی کتاب توافقیله تعاون ایدشدیلر (وقالوا انا بکل کافرون) ودیدیلرکه انلرك کلنه وکرك کتابلرینه کافرلرز (قل فأتوا بکتاب من عند الله هو اهدی منهما اتبعه ان کنتم صادقین) یامحمد سن انلره دیکل که اعدی قولکزده صادقلر ایسه‌کز بکا برکتاب کتورك که اول موسایه وبکا انزال اولنان کتابلردن اهدی اوله تا که بن اکا اتباع ایده‌یم (فان لم یستجیبوا لك فاعلم انما یتبعون اهواءهم) اکر کتاب اهدی کتورمیوب دعوتکه اجابت ایتمزلرسه بیل که کفرلرنده هوالرینه اتباع ایتمشلردر (ومن اضل ممن اتبع هواه بغیر هدی من الله) شول کمسه‌دن اضل کیمدر که الله تعالیدن هدایتسز هواسنه اتباع ایده زیرا که هوای نفس کاهی حقه موافق اولور (ان الله لایهدی القوم الظالمین) الله تعالی هدایت ایتمز شول قومه کیم

اولوب نطقه مجاللری اولمز (الم یروا انا جعلنا اللیل لیسکنوا فیه والنهار مبصرا ان فی ذلك لآیات لقوم یؤمنون) منکر حشر اولنلر کورمزلرمیکه بز کیجه‌یی خلق ایتدککه آنده نوم وراحت ایده‌لر وکوندزی خلق ایتدککه آنده کسب وتجارت طرقنی کوره‌لر بوتعاقب ٢٠٧ لیل ونهار ونور وظلمتده قدرة الالهه ایمان ایدن قوم ایچون عبرت وبعث ونشوره اشارت وعلامت واردر (ویوم ینفخ فی الصور ففزع من فی السموات ومن فی الارض الا من شاء الله وکل اتوه داخرین) صور نفخ اولندیغی کونده کوکده ویرده اولانلر آنك هیبتندن بلکلیوب قورقه‌لر مکرکه الله تعالینك دیلدیکی کمسنه‌لر فزع ایتمیه‌لر ونفخه ثانیه‌دن صکره جمیع خلایق الله تعالینك امرینه خوار وذلیل اولدقلری حالده کله‌لر ❊ دینلدیکه نفخهٔ اولاده ارادت الالهیله فزع ایتمیان جبرائیل ومکائیل واسرافیل وعزرائیل علیهم السلام وحملهٔ عرش وشهدادر (وتری الجبال تحسبها جامدةً وهی تمر مر السحاب صنع الله الذی اتقن کل شیء انه خبیر بما تفعلون) اول کونده طاغلری کوروب یرنده ثابت طوریسور ظن ایدرسن حالبوکه بلوتلرك کیتمسی کبی هواده سرعتله کیدرلر الله تعالی هرشیئی علم وحکمتی اوزره اتقان ولابق وجهله صنع ایلدی اول الله تعالی افعالکزی بیلور واکا کوره جزا ایدر (من جاء بالحسنة فله خیر منها وهم من فزع یومئذ آمنون) کیمکه برحسنه ایله کله انکیچون اول حسنه‌دن خیرلو زیاده اجر وجزا واردر وآنلر اول کونده عذاب خوفندن امینلردر (ومن جاء بالسیئة فکبت وجوههم فی النار هل تجزون الا ما کنتم تعملون) کیمکه الله تعالی‌یه

اتباع هواده انهماکله نفسلرینه ظلم ایتدیلر (ولقد وصلنا لهم القول لعلهم یتذکرون) بز قرآن آیتلرینی انزالده بری برینه اتباع ایتدك تا که تذکیر متصل اوله ویاخود نظمده اتباع ایتدك تا که دعوت حججله ومواعظ مواعیدله ونصایح عبرله متقرر اوله شول عبرله کیم تذکر ایدوب ایمانه کله‌لر (الذین آتیناهم الکتاب من قبله هم به یؤمنون) شونلرکه بز انلره قرآندن اول کتاب ویردك انلر محمده ویاقرآنه ایمان کتوررلر ❊ دینلدیکه اشبو آیت اهل کتاب مؤمنلری شاننده نازل اولوبدر ویا اهل انجیلدن قرق کشی شانده‌درکه اوتوز ایکیسی حبشه‌دن جعفر رضی الله عنه ایله کلدیلر وسکزی ایسه شامدن کلدیلر (واذا یتلی علیهم قالوا آمنا به انه الحق من ربنا انا کنا من قبله مسلمین) قچان انلره قرآن تلاوت اولنسه دیرلرکه بز انك کلام الله ایدیکنی تصدیق ایتدك اول بزم ربمزدن حقدر اول قرآنك نزولندن اول الله تعالی‌یی توحیدده مخلصلر ومحمد نبی حق ایدیکنه مصدقلر ایدك (اولئك یؤتون اجرهم مرتین بما صبروا) اعدی انلره اجرلری ایکی کره ویریلور بری کندی کتابلرینه ایمانلری ایچون وبری قرآنه ایمانلری ایچون ایکی ایمانه صبر وثباتلری سبیله ویاخود قرآنه نزولندن اولده وصکره‌ده ایمانه صبر وثباتلریله (ویدرؤن بالحسنة السیئة) وطاعتله معصیتی دفع ایدرلر شهادت کلمه‌سیله شرکی دفع ایدرلر ومشرکیندن ایشتدکلری اذی وشتمی عفو وصفحله دفع ایدرلر (ومما رزقناهم ینفقون) وبزم انلره ویردیکمز اموالدن سبیل خیره اتفاق ایدرلر (واذا سمعوا اللغو اعرضوا عنه) قچان لغو کلام ایشتسه‌لر تکرم ایدوب اندن اعراض ایدرلر (وقالوا لنا اعمالنا ولکم اعمالکم) واول لغو ایدنلره دیرلرکه بزم اعمالمز وافعالمز بزم وسزك اعمالکز سزك اولسون (سلام علیکم) اولدیغکز حالتدن الله تعالی سزه سلامت ویره (لانبتغی الجاهلین) بز جاهللر صحبتن طلب واراده ایتمزز (انك لاتهدی من احببت) یامحمد سن استدیکك کسه‌یی اسلامه کتورمکه قادر ارلمزسن زیرا که قلبی اوزره مطبوعی بیلمزسن مادامکه بن سکا انی بیلدرمیم زیرا که اول علم غیبدندر (ولکن الله یهدی من یشاء) لکن الله تعالی دیلدیکی کسه‌یی اسلامه کتورر ❊ زیرا که اول عالم الغیبدر قلبی اوزره مطبوعی غیریدن تمییز ایدر (وهو اعلم بالمهتدین) اول الله تعالی اسلامه استعدادی اولنلری بیلور جمهور عندنده بوآیاتك نزولی ابوطالبدرکه حال احتضارنده پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم اکا دیدیکه ❊اشهد ان لا اله الا الله❊ دیکل که یوم قیامتده اول قولکه سنکیچون شهادت ایده‌یمکه عذاب اولنمیه‌سن دیدیکه اکر قریش بنی تعبیر ایدر اولمسه انکله‌که انی اول قوله موت عندنده جزع حمل ایتدی دیه‌لر سکا موافقتله سنی قریر العین ایدردم (وقالوا ان نتبع الهدی معك نتخطف من ارضنا) کفاردن خوفله اسلامه کلمینلر پیغمبریمز علیه السلامه دیدیلرکه بیلورزکه سن حق اوزره‌سن لکن قورقارزکه اکر سکا متابعت وعربه مخالفت ایدرسه‌ور بزی ارض مکه‌دن چیقاررلر الله تعالی آنلره توبیخ وجهی اوزره دیدیکه (أولم نمکن لهم حرما آمنا یجبی الیه ثمرات کل شیء) بز انلرك مکان حرم ذا امن قیلمدقمی بیت شریف حرمتنه

شرك سیئه‌سیله که آنلر یوزلری اوزره ناره القا اولنورلر آنلره دینورکه بوجزا سزه انجق دنیاده ایشلدیککز شرك
ومعاصی سببیله‌در (انما امرت ان اعبد رب هذه البلدة الذی حرمها وله کل شیٔ وامرت ان اکون من المسلمین) بن امر
اولندمکه بو بلدهٔ مکه‌نك ربی جل شانه‌یه عبادت ایده‌یم اول رب تعالی که ٢٠٨ اول بلده‌ده انسان قانی دوکلمکی
وصیده تعرضی ونباتنك
وشجرینك قطعنی حرام
ایتدی وهرشی آنك خلق
وملکی وانك حفظنده‌در
وملت اسلام اوزره آکا
منقاد اولمقلغمه امر اولندم
(وان اتلوا القرآن فمن
اهتدی فانما یهتدی لنفسه
ومن ضل فقل انما انا من
المنذرین) وقرآن عظیم
تلاوتسه مواظبت آکا
تبعیتله امر اولندم کیمکه
بو اوامره متابعت سبیله
هدایت بولورسه انجق
کندو نفسیچون هدایت
ومنفعت بولور کیمکه بو
اوامره مخالفتله ضلالته
دوشرسه سن دیکه بن
انجق انذار وابلاغله
مأمورم آنك ضلالتندن
بکا برشی راجع اولمز
(وقل الحمد لله سیریکم آیاته
فتعرفونها وما ربك بغافل
عما تعملون) سنی نبوتله
وقرآنی تعلیم وانکله عملی
توفیقله انعام ایدن الله
تعالی‌یه حمد وثنا ایدوب
آنلره دیکه الله تعالی سزه
دنیاده وآخرتده بدر
ودابة الارض وانواع
عذاب وعقوبت سائره‌یی
کوسترر وسز آنلری آکلارسکز لکن فائده ایتمز ربك جل شانه آنلرك عملرندن غافل دکلدر (شرکائی)

حوالده‌کی عرب تناصر ایدیشورلر انلر ایسه انده آمنلردر الوان ثمراتدن هرلون نواحیدن
اول حرمه جلب وجمع ایدیلور (رزقا من لدنا) بزم عندمزدن ثمرات مخصوصه ایله مرزوق
اولدیغی حالده ایمدی اهل مکه عبدهٔ اصنام ایکن حاللری بو اولیجق انلره تخوف وتخطف
نیجه عارض اولور چونکه حرمت بیته حرمت توحیدی ضم ایده‌لر (ولکن اکثرهم لا یعلمون)
لکن انلرك اکثری جهله‌در تفطن وتفکر ایتمزلرکه انی بیله‌لر ویاخود انلردن آزدرکه تدبر
ایدوب اول انلره الله تعالی عندندن رزق ایدیکن بیله‌لر ۞ زیرا اکر آنی بیلسه‌لر انك
غیریدن قورقارلردی بعده الله تعالی بیان ایتدیکه انلرك خوفی صددنده اولدقلری کفردن
احقادرلر شول قولله کیم بیورلدی (وکم اهلکنا من قریة بطرت معیشتها) چوق قریه
اهلیکه بز انلری تدمیر ودیارلرین تخریب ایلدك حاللری امنده وخفض عیشده اهل مکه‌نك
حاللری کبیدی الله تعالینك رزقن یوب انك غیری‌یه عبادت ایتدیلردی (فتلك مساکنهم
لم تسکن من بعدهم الا قلیلا) اشبو بیوت خالیه انلرك مسکنلریدر شوم معاصیلرندن
انلردنصکره انده ساکن اولور اولمدی مکرکه مسافریندن آز کمسه برکون ویاخود آز زمان
انده ساکن اولیدی (وکنا نحن الوارثین) وبز اول مسکنلره مساکنلرندن وارث اولدق ۞
زیرا که هیچ برکمسه انلر خلف اولمدیکه دیارلرنده وسائر متصرفاتلرنده انلرك کبی تصرف
ایدیدی (وما کان ربك مهلك القری حتی یبعث فی امها رسولا یتلو علیهم آیاتنا) ربك جل
شانه شول قری اهلنی اهلاك ایدر اولمدی که انلر کافرلردر الا شوندنصکره‌که اول قرانك
اکبر واعظمیله رسول کوندردیکه انلره خبر ویره کیم ایمانه کلمزلر ایسه انلره عذاب نازل
اولور وقرانك اعظمی رسول کوندرلمسنه تخصیص بیورلدی ۞ زیرا که رسول اشرافه
بعث اولنور واشراف ایسه مدینه‌لرده‌و شول مواضعده ساکن اولورلرکه اول حوالده‌کی
اما کنك انمیدر (وما کنا مهلکی القری الا واهلها ظالمون) بز هیچ قریه اهالیسنی هلاك
ایدر اولمدق الا انلر تکذیب رسل وکفرده عتوله ظالملر ایدی (وما اوتیتم من شیٔ فمتاع
الحیاة الدنیا وزینتها) اسباب دنیادن برشیئکه سزه اول ویرلدی حیات دنیانك اول متاع
وزینتیدر مدت حیاتکز انقضاسنه دکین انکله تمتع وتزیین ایدرسز (وما عند الله خیر وابقی)
والحال الله تعالی عندنده اولان ثواب اشبو مذکوردن خیرلیدر زیرا که اول لذت خالصه
وبهجت کامله‌در ودخی ابقادر زیرا که اول دائم لاینفادر (افلا تعقلون) تدبر ایتمزمیسزکه
باقی فانیدن خیرلیدر تا که ادنایی اعلایه استبدال ایده‌سز (افمن وعدناه وعدا حسنا فهو لاقیه)
شول کمسه‌که بز اکا جنت وعدین ایده‌وزکه اول اکا لابد ملاقیدر (کمن متعناه متاع الحیاة
الدنیا) شول کمسه کبیدرکه بز اکا حیات دنیا متاعنی تمتیع ایده‌وزکه اول آلامله مشوب
ومتاعبله مکدر وانقطاعی تحسرله مستعقبدر (ثم هو یوم القیامة من المحضرین) بوندنصکره
اول یوم قیامتده حساب ویا عذاب ایچون احضار اولنلردن اوله (ویوم ینادیهم فیقول این

سورة القصص مکیة وهی ثمان وثمانون آیة

(بسم الله الرحمن الرحیم (طسم) بو حروف مقطعاتده اقوال کثیره اولمغله برمقداری سورهٔ شعراده کچدی (تلك
آیات الکتاب المبین) بو سوره کتاب مبین آیتلریدر (نتلوا علیك من نبإ موسی وفرعون بالحق لقوم یؤمنون) بز سکا
موسی وفرعون خبرندن بعضنی جبریل لسانیله حق اوزره اوقورزکه ایمان کتورن قوم انکله منتفع اوله‌لر (ان فرعون
علا فی الارض وجعل اهلها شیعا ٢٠٩ یستضعف طائفة منهم یذبح ابناءهم ویستحیی نساءهم انه کان من
المفسدین) فرعون ارض
مصرده تجبر وتعظیم ایتدی
ومصر اهالیسنی فرقه فرقه
ایدوب هرفرقه‌سنی بر
ایشنده استخدام ایلدی
آنلردن برطائفه‌یی زبون
ومقهور ایلیوب که بنی
اسرائیلدر طوغان
اولادلرینك ارککلرینی
قتل ایدوب نسالرینی
الیقودی بو یله قتل کثیره
جرأتله اول فرعون
مفسدلردن اولدی (ونرید
ان نمن علی الذین استضعفوا
فی الارض ونجعلهم ائمة
ونجعلهم الوارثین) اول
ارض مصرده زبون
وبیچاره اولان بنی اسرائیله
منت ایتمك وانلری امور
دینده خیر وصلاحه امام
ایتمك وفرعونك اموال
واملاکنه وارث ایتمك
مراد ایتدك (ونمکن لهم
فی الارض ونری فرعون
وهامان وجنودهما منهم
ما کانوا یحذرون) وبنی
اسرائیله ارض مصر
وشامده مکان ویررز
وفرعون وهامان
وعسکرلرینه بنی اسرائیلدن
حذر ایتدکلرینی کوستررز
(واوحینا الی ام موسی ان ارضعیه (٢٧) فاذا خفت علیه فالقیه فی الیم ولا تخافی ولا تحزنی انا رادوه الیك وجاعلوه
من المرسلین) بز موسانك آناسی یوحنایه بنت لاوی بن یعقوب علیه السلام الهامله وحی ایتدککه اوغلك موسایی امزر
آکا قصد اوله‌جغنی خوف وفهم ایدرسك آنی دکزه براق آنی ضایع اولور دیو قورقمه وآنك فراقیله حزن ایتمه یقینده

شرکائی الذین کنتم تزعمون) ذکر ایت شول کونیکه رب تعالی انلری چاغروب دیه‌که قنی
شول شرکاکه انلری بکا شرکاء زعم ایدردیکز (قال الذین حق علیهم القول ربنا هؤلاء
الذین اغوینا اغویناهم کما غوینا تبرأنا الیك ما کانوا ایانا یعبدون) رؤساء اضلالکه
اوزرلرینه عذاب واجب اولدی دیه‌لرکه اشبو اتباعمزکه بز انلری اضلال ایتدك بزم انلره
تسویل ووسوسه‌مزله ضلالتی اختیار ایتدیلر ضلالتده بزه عدیل اولدیلر یاربنا انلردن وکفر
وعبادتلرندن سکا تبری ایتدك انلر بزه عبادت ایتمزلر بلکه هوالرینه عبادت وشهواتلرینه
اطاعت ایدرلردی (وقیل ادعوا شرکاءکم فدعوهم فلم یستجیبوا لهم) وانلره دینله‌که شرکاکزی
چاغرك که سزی عذابدن تخلیص ایده‌لر انلر دخی فرط حیرتلرندن شرکالرین چاغره‌لر شرکا
ایسه اجابت ونصرتدن عجزلری اولدیغیچون اجابت ایتمیه‌لر (ورأوا العذاب لو انهم کانوا یهتدون)
اول حالتده عذاب موعودی کوره‌لر اکر انلر دنیاده اهتدا ایتسه‌لر اول وقتده عذابی
کورمزلردی ویاخود دنیاده انلره اتباع ایتمزلردی ویاخود عذابی کوردکلرنده نولیدی
مسلمین کبی دنیاده مهتدین اولیدق دیو تمنی ایده‌لر (ویوم ینادیهم فیقول ماذا اجبتم المرسلین)
ذکر ایت شول کونیکه رب تعالی کفاری چاغروب دیه‌که نیم رسوللریمه توحیدده نه کیفیت
اوزره اجابت ایتدیکز (فعمیت علیهم الانباء یومئذ فهم لا یتساءلون) اول کونده انلره حجج
ملتبس وطرق اخبار منسد اولوب اعتذارله اخباره اهتدا اولنمیه‌لر بلکه حیرتلرندن سکوت
ایده‌لر بوخسه ناس دنیاده مشکلاتدن بری برلرینه سؤال ایتمسی کبی سؤال ایدشمیه‌لرکه
مسئول سائله حجت تلقین ایلیه زیرا که جوابدن عجزده جمیعی مساوی اولور (فاما من تاب
وآمن وعمل صالحا فعسی ان یکون من المفلحین) اما اول کمسه‌که کفردن توبه ایدوب ایمان
وعمل صالح بیننی جمع ایده حق اولورکه اول عندالله سعدادن اوله (وربك یخلق ما یشاء
ویختار) ربك جل شانه دیلیوب اختیار ایتدیکی شیئی خلق ایدر زیرا که انك اوزره برشیٔ
ایجاب ایدر ویا انی اختیار ایتدیکی شیئدن منع ایدر یوقدر وقتا که مشرکلر نولیدی اشبو
قرآن ایکی قریه اهلندن بر رجل عظیمه تنزیل اولنیدی دیدکلرنده که انکله مرادلری ولید
بن مغیره ویا عروة بن مسعود الثقفی ایدی اکا جوابده اشبو آیت نازل اولدی یعنی ربك
جل شانه رسوللرین شول ارسال اولنه‌جق اقوامك اختیار ایتدکلرینی بعث ایتمز بلکه رسالته
اول دیلدیکن اختیار ایدر (ما کان لهم الخیرة) بوخسه انلر ایچون برشیٔ اختیار ایتمك یوقدر
ویاخود الله تعالی اول شیئی اختیار ایدرکه انلریچون انده خیر وصلاح اوله (سبحان الله)
الله تعالی منزه اولدی اندنکه اکا هیچ احد منازع ویا اختیارینه مزاحم اوله (وتعالی عما
یشرکون) انلرك اشراکدن ویا اکا اشراك ایتدکلری شیٔ مشارکتندن عالی اولدی (وربك
یعلم ما تکن صدورهم وما یعلنون) ربك جل شانه بیلور ایکه انلرك صدوری اضمار ایدر
رسول الله صلی الله علیه وسلمه عداوت وحقد کبی وایکه اعلان ایدرلر انك شاننده طعن

بز آنی سكاردوانی شرف نبوتله پیغمبرلردن ایده‌رز (فالتقطه آل فرعون لكون لهم عدواً وحزناً ان فرعون وهامان
وجنودهما كانوا خاطئین) تحقیق فرعون وهامان وعسكرلری خطا ایدوب نیجه‌بیك چوجقلری بلاجرم قتل ایتدكلرندن
صكره كندولرینك اركككاربنك غرقلری ونسالرینك تبعیدلریله عداوت وحزنلرینه سبب اوله‌جق

كبی (وهوالله لااله الاهو) معبود بالحق اول الله تعالیدر انك غیری دكلدر (لهالحمد
فی الاولی والآخرة) حمد آنكچون ثابتدر دنیاده كلفت وجهی اوزره وآخرتده لذت
وجهی اوزره زیرا كه نعمك كانی عاجل وآجلی اول ویرر مؤمنلر اكا انده حمد ایدرلر
دنیاده‌كی حمدلری كبی دیرلركه ※ الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن الحمدلله الذی صدقنا وعده
الحمد لله رب العالمین ※ (وله الحكم) وهر شیئده قضاء نافذ دخی انكچون ثابتدر (والیه
ترجعون) وآخرتده اكا رجوع ایدرسز اعمالكزك خیر وشریله سزه جزا ایدر (قل
أرأیتم ان جعل الله علیكم اللیل سرمدا الی یوم القیامة من اله غیرالله یأتیكم بضیاء) یا محمد
مكه‌نك كفارینه دیكل كه بكا خبر ویرك كه اكر الله تعالی یوم قیامته دكین كیجه‌یی اوزریكزه
دائم ایتسه الله تعالیدن غیری اتخاذ ایتدیككز آلهه‌دن هیچ بری قادر اولورمیكه انی
كیده‌روب سزه كوندز كتوره تا كه انده معاشكزی طلب ایده‌سز (أفلا تسمعون) بزم
مواعظمزی سماع تدبرله استماع ایتمزمیسزكه انكله منتفع اوله‌سز زیرا كه سماعك منافعی
ذكرنی وفوائدی وصفنی بصر ادراك ایتمدیكنی سمع ادراك ایدر (قل أرأیتم ان جعل الله
علیكم النهار سرمدا الی یوم القیامة من اله غیرالله یأتیكم بلیل تسكنون فیه) یا محمد بنه انلره
دیكل كه بكا خبر ویرك كه اكر الله تعالی یوم قیامته دكین كوندزی اوزریكزه قائم ایتسه
الله تعالیدن غیری آلهه‌كزدن هیچ بری قادر اولورمیكه انی كیده‌روب سزه كیجه‌یی كتوره
تا كه انده سكون واستراحت ایده‌سز (افلا تبصرون) الله تعالینك قدرتنی كورمزمیسزكه
اكا ایمان كتوره‌سز (ومن رحمته جعل لكم اللیل والنهار لتسكنوا فیه ولتبتغوا من فضله ولعلكم
تشكرون) اول الله تعالینك رحمتندندركه سزكچون لیل ونهاری خلق ایلدی تا كه لیلده سكون
واستراحت ایده‌سز ونهارده انواع مكاسبله فضلندن طلب ایده‌سز والله تعالینك بونعمتلرین
بیلوب اكا شكر ایلیه‌سز (ویوم ینادیهم فیقول این شركائی الذین كنتم تزعمون) ذكر ایت
شول كونیكه الله تعالی مشركلره دیه‌كه قنی شول آلهه‌كزكه انی بكا شركاء زعم ایدردیكز
اشبو آیتی تكریرده ایذان واردركه حق تعالینك غضبن جلب ایدر شركدن زیاده شیء اولمیه
انك رضاسنی جلب ایدر توحیددن زیاده شیء اولمدیغی كبی (ونزعنا من كل امة شهیدا فقلنا
هاتوا برهانكم فعلموا ان الحق لله وضل عنهم ما كانوا یفترون) واول كونده هر امتدن
پیغمبرلرین انلرك دنیاده شرك وتكذیب رسلدن اولدقلری حالات قبیحه‌لرینه شهادت ایدر
اخراج ایده‌رز وامتلره دیرزكه الله تعالی‌یه شركله تكذیبكز صحتنه برهانكزی كتورك انلر
ایسه برهاندن عاجز اولوب الوهیت الحق الله تعالینك اولدیغنی بیلهلر والوهیتده اكا غیری
اشراك ایله افترالری كذب وباطل دعوالرین یتوره‌لر (ان قارون كان من قوم موسی)
قارون موسی علیه السلامك قومندن ایدی ابن عمی اولوب اكا ایمان كتورنلردن ایدی
حسن صورتیچون منور دیو ملقب ایدی توراتی ظهر قلبندن اوقوردی لكن سامری كبی

واول حذر ایتدكلری
بلایی انلره اجرا ایده‌جك
موسی علیه السلامی آل
فرعون اخذ ایدوب
بسلدیلر (وقالت امراة
فرعون قرة عین لی ولك
لاتقتلوه عسی ان ینفعنا
او نتخذه ولداً وهم
لایشعرون) فرعونك
زوجه‌سی آسیه بنت
مزاحم فرعونه دیدیكه
بوولد بنم وسنك قرة عینمز
اولسون آنی اولدرمه
شایدكه بزه فائده‌سی اوله
یاخود ولد اتخاذ ایده‌رز
آنی بیلمزلر ایدیكه اول
آنلری هلاك ایده‌جكدر
(واصبح فؤاد ام موسی
فارغاً ان كادت لتبدی به
لولا ان ربطنا علی قلبها
لتكون من المؤمنین)
موسانك آناسی صندوق
فرعونك النه كیردیكنی
ایشتدكده قابی صبر
وعقلدن خالی اولدی علی
قول غم وحزندن خالی
اولدی آزقالدیكه اول بنم
اوغلمدر دیو اظهار ایده
اكر بز انك قلبنه الهام ایله
وحی ایتدیكمزانی دریایه
القا ایله وانی بنه سكا رد

ایده‌رز وعدینه ایمان ایتمكلكی خاطرینه كتورمییدك البته اوغلنك سرینی اظهار ایدردی (وقالت لاخته (اولدخی)
قصیه فبصرت به عن جنب وهم لایشعرون) موسانك آناسی موسانك مریم یا كلثوم نام قیز قرنداشنه دیدیكه كیت قرنداشكی
تجسس ایله وبكا خبر كتور كلثوم دخی كیدوب اوزاقدن كوردیكه قرنداشی آسیه‌نك قوجاغنده‌در حالبوكه انلرانك قیز

قرنداشی اولدیغنی بیلمدیلر (وحرمنا علیه المراضع من قبل فقالت هل ادلكم علی اهل بیت یكفلونه لكم وهم له ناصحون)
موسانك قیز قرنداشی كلزدن مقدم بز موسایه سود آنالرك سودینی امكی حرام ایتدك موسانك اختی كلثوم انلره دیدیكه
بن سزه براهل بیت دلالت ایده‌یمكه بوچوجغی سزكچون قبول ایدوب انك خدمتنده وارضاع

اولدخی منافق ایدی فرعونك بنو اسرائیل اوزره عاملی ایدی (فبغی علیهم) بنو اسرائیل
اوزره ظلم وكفر وكثرت ماله تكبر ایتدی وموسایه مخالفتله تكبر ایتدی (وآتیناه من الكنوز
ماان مفاتحه لتنوء بالعصبة اولی القوة) بز اكا اموال مدخره‌دن شول دكلو ویردك كه انك
صنادیق ویا خزائننك مفتاحلری شول قوت صاحبلری جماعت كثیره‌یه ثقیل اولوب كتورمكده
انلری میل ایتدیرردی اول جماعتك عددنده اختلاف اولندی اوچدن اونه ویا اوندن اون
بشه ویا اوندن قرقه دكیندر ویا قرق رجل ویا یتمش رجلدر ※ دینلدیكه انك خزائنی مفتاحلرین
التمش قاطر طاشردی هر خزانه‌نك بر مفتاحی وار ایدی وهر مفتاح ایسه جلوددن اولوب بر
پارمقدن زیاده دكلیدی (اذقال له قومه لاتفرح) اكا قومی بنو اسرائیل دیدیلركه حطام
دنیا ایله فرح ایتمكل كه اول مطلقا مذمومدر زیرا اول فرح دنیایه محبت ورضانك نتیجه‌سیدر
حالبوكه لذائذ دنیویه البته زائل ایدیكنك بیلنمسی ترح ایجاب ایدر (انالله لایحب الفرحین)
زخارف دنیایله فرحانلری الله تعالی سومز زیرا كه اول محبة اللهه مانعدر اول اجلدن الله
تعالی (ولاتفرحوا بما آتاكم) سزه ویریلن متاع دنیایه فرحان اولمكز دیو اندن نهی اولندی
(وابتغ فیما آتاك الله الدار الآخرة) الله تعالینك سكا ویردیكی غنا وثروت ایله دار آخرتی
طلب ایله كه انی طاعته صرف ایله زیرا كه انكله مقصود دار آخرته وصولدر (ولاتنس
نصیبك من الدنیا) ودنیادن نصیبكی اونوتمغل یعنی دنیاده آخرت ایچون عملی ترك ایتمكل
ویاخود صحت وقوت وشباب وغناكی اونوتمغل انكله آخرتكی طلب ایده‌سن ویاخود دنیادن
كندكك واهلك قوتنی اونوتمغل (وأحسن كما احسن الله الیك) وعباداللهه احسان ایت الله
تعالی سكا انعامیله احسان ایتدیكی كبی ویاخود شكر وطاعتله احسان ایتكه الله تعالی سكا
انعامیله احسان ایده (ولاتبغ الفساد فی الارض) ظلم وبغیه علت اولور امرله یر یوزنده
فسادی طلب ایتمكل (ان الله لایحب المفسدین) الله تعالی افساد ایدنلری سومز سوء
افعاللریچون (قال انما اوتیته علی علم عندی) قارون دیدیكه اول مال بكا ویرلدی شول علم
اوزره كیم اول بنم عندمده‌در ※ دینلدیكه اول علم توراتدركه اول انده بنو اسرائیلك
اعلمیدی ویاخود علم تجارت ومكاسب ایدی ویاخود علم كیمیا ایدیكه موسی علیه السلام
اول علمك بر ثلثنی یوشع بن نون علیه السلامه وبر ثلثنی كالب ابن یوقانه وبرثلثنی قارونه
تعلیم ایتمشیدی ※ بعده قارون اول ایكیسنی آلدایوب انلرك اول علملرینی دخی كندی
علمنه ضم ایتدی اموالنك كثرتنه اول سبب اولدی ※ دینلدیكه اول یوسف علیه السلامك
كنوزنه مطلع اولمشدی (أولم یعلم ان الله قد اهلك من قبله من القرون من هو اشد منه قوة
واكثر جمعا) اول بیلمدیمیكه الله تعالی اندن اول قرون متقدمه‌دن شول كیمسه‌لری
هلاك ایلدیكه قوتده اشد وجمعده اكثر ایدیلر ※ اشبو انك قوت وكثرت ماله اغترارینه
تعجب وتوبیخدر مع هذا كندی حاللو كیمسه‌لرك عاقبتی نیجه اولدیغن وتوراتده اوقومش

وتربیه‌سنده قصور ایتمزلر
بلكه ناصحلردر (فرددناه
الی امه‌كی تقرعینها ولا
تحزن ولتعلم ان وعدالله
حق ولكن اكثرهم
لایعلمون) بز موسایی
آناسنه رد ایلدككه انكله
كوزی روشن اولوب
فراقیله محزون اولمیه والله
تعالینك وعدی حق
اولدیغنی علم مشاهده ایله
بیله لكن انلرك اكثری
انك وعدی حق ایدوكنی
بیلمزلر ※ مفسرین بو
قصه‌یی بووجهله بیان
ایدرلركه طائفهٔ بنی
اسرائیلده طوغان
اركككلری قتل ایتمك
اوزره ابه‌لره تنبیه وابه‌لرك
اوزرلرینه دخی كلی ناظر
ومؤكللر تعیین ودقت
اولنمشیدی موسی علیه
السلام طوغدقده ابه‌سی
حكمت الهیله دفعة انك
جماله حیران وانكچون
محبت عظیمه‌یه دوچار
اولدی آناسنه دیدیكه ای
مرأه غم یمه‌كه بن سنك
سركی فاش ایتمم ومؤكللره
دیرمكه بر اولو قیز
طوغردی طوبراغه

كومدم اما بوشرطله كه سنك اوغلكی دخی اقربا وقومشولردن كیمسه كورمیه دیدی ※ دینلدیكه مؤكللردن بر كروه
شبهه ایدوب موسی علیه السلامك خانه‌سنه تفحصه كلدیلر همشیره‌سی همان موسایی آلوب آتشلو تنوره آتدی مؤكللر
كیتدكدن صكره كوردیكه موسی تنورده اوینایور القصه اوچ درت ماه آناسنك یاننده ایكن فرعون طرفندن تفحص

زياده اولمغله وحی اولندیغی وجهله نیله براقق ایچون صندوق یاپمغه عمرانك دوستی نجاخر بیله بن صورایه اصمرلیوب
تکمیلند، موسانك اناسنه تسلیم ایلدی اماخاطرینه کلدیکه بوصندوق چوجق ایچوندر مؤ کللردن حفظ ایده‌جکدر دیو
مؤ کللره سویلمکه کیتدی واردقده دیلی طوتیلوب سویلمکه ٢١٢ قدرتی اولمدی خانه‌سنه کلدکده لسانی

آچیلوب صحت بولمغله
تکرار فرعونه خبر
ویرمکه چیقدقده اعمی
اولوب یولی غائب ایتدی
اولحالده قلبنه ندامت کلوب
اکر بودفعه صحت بولورسم
من بعد شوچوجغه ضرر
قصدینی ایتمیوب بلکه وسعم
درجه اعانت ایدەیم دیمکله
افاقت بولدی ایمانه کلمکله
مؤمن آل فرعون اولدر
دینلدی برو طرفده مادر
موسی صندوغی محکم
زفتلیوب موسی‌ای‌اویورکن
ایچنه وضعله نیله براقدی
فرعونك آبرش علتنه
مبتلا برقیزی وار ایدی
علاج قبول ایتمیوب نهایت
کاهنلره مراجعت ایتملریله
آنلر فلان کون نیلدن
برچوجق چیقه‌جق انك
توکر کیله زائل اولور دیو
خبر ویردیلر بناءً علیه
اولکون فرعون
و زوجه‌سی و قیزی
ومحرملریله کنار نیلده
منتظرلر ایکن صندوق
ظهور ایدوب آچدقلرنده
جمله آنده موجودلرك
موسی‌یه کمال محبتلری پیدا
اولدی فرعون منجملرك

سویلدکلری مولود بودر دیو قتلی دغدغه‌سنه دوشدکده حاضر اولنلر هله تأخیر ایله قیزیکزه علاج ایدەلم دیو (سن)
آغزی یارینی آلوب برصنه سوردکلرنده افاقت بولدی صکره آیت کریمه‌ده اولدیغی کبی زوجه‌سی آسیه‌نك کلامیله
اوغلق ایدندیلر بعده همشیره‌سی کلثومك وساطتیله بیلنمیه‌رك آناسی کتوردیلوب اجرت مقدره ایله ارضاع اولندی

وتواریخ حفاظندن ایشتمشدی وياخود اول بر علم ادعا ایلدی والحال کندوبی هلا کدن
صیانت ایدر علمی بیلمدیکه اول علم نافعدرکه نفوسی مصارع هالکیندن وقایه ایدر انك ادعا
ایتدیکی علم ایسه انك خلافی ملابسدر (ولا یسال عن ذنوبهم المجرمون) یوم قیامتده مجرمون
ذنوبلرندن سؤال اولنمزلر زیرا که الله تعالی انلرك حالنه عالمدر بلکه سؤال وحسابسز انلری نارله
عقاب ایدر وياخود انلر ذنوبلرندن سؤال مجالله سؤال اولنمزلر بلکه سؤال تعذیبله سؤال اولنورلر
(فخرج علی قومه فی زینته) برکون قارون عرضیچون زینتده قومی اوزره چیقدیکه اول بغلهٔ
شهبایه بنمشدیکه اوزرینه التون سرج اورلمشدی وکندی زینتده بیله‌سنجه درت بیك عبید
اویدرمشدی برقولده کندینك وخیللرینك اوزره دیباج احمر کیدرلمشدی وصاغنده اوچیوز
غلام وصولنده بیاض اوچیوز جاریه اولوب اکنلرینه هربری حلی ودیباج کیمشدی
(قال الذین یریدون الحیوة الدنیا یالیت لنا مثل ما اوتی قارون انه لذو حظ عظیم) مسلمیندن
چون حیات دنیا مراد ایدنلر یساره رغبت طریق اوزره دیدیلرکه مالدن قارونه ویریلن
مثلی بزه دخی ویرلسیدیکه اول دنیادن حظ عظیم صاحبیدر حسدن حذ ایدوب مثانی تمنی
ایتدیلر یوخسه عینی دکل (وقال الذین اوتوا العلم ویلکم ثواب الله خیر لمن آمن وعمل صالحا)
دنیاده زاهد اولوب اشیانك ماهیتی اوزره عارف اولنلر اول متمنیلره دیدیلرکه ویل سزه
کیم الله تعالینك ثوابی خیرلیدر شول کمسه‌یه کیم ایمان وعمل صالحی جمع ایده قارونه ویریلندن
بلکه دنیا ومافیهادن (ولا یلقیها الا الصابرون) زاهدلرك اول کلمه‌سنه ویا اول مثوبته
ویا اول سیرته توفیق اولنمز الا انلرکه معاصیدن صاقنوب طاعته صبر ایدرلر
(فخسفنا به وبداره الارض) بز اول قارون ودارنی یره کچوردك ❊ روایت اولندیکه
قارون هروقتده موسی علیه السلامه ایذاء ایدردی ❊ موسی علیه السلام ایسه قرابتیچون
اکا مدارا ایدردی حتی که زکاتك وجوبی نازل اولدی اویله اولسه موسی علیه السلام
قارونه زکاتله امر ایدوب مالنك بیکده برنی ویرمسی اوزره صلح اولدی قارون انی
حساب ایدوب استکثار ایتدی قصد ایلدیکه موسی‌یی بنو اسرائیل بیننده رسوای ایده تا که
انلر موسادن کراهت ایدوب ترك ایلیه‌لر اویله اولسه برمرأهٔ فاجره‌یه رشوت ویردی
تا که موسی علیه السلام انکله فجور ایتدی دیو افترا ایده ❊ وقتا که یوم عید اولدی موسی
علیه السلام طوروب ناسه امر ونهی ایلدی ودیدیکه هرکمسه‌که سرقه ایده انك الینی قطع ایده‌رز
واکر اولکه زنا ایده اکر محصن دکلسه اکا جلده اوریرز محصن ایسه رجم ایدرز ❊
قارون دیدیکه اکرچه سن ایسکده بوحکمی کندی اوزریکه اجرا ایدرمیسن دیدیکه نعم
اجرا ایدرین قارون ایتدی ایمدی بنو اسرائیل زعم ایدرلرکه سن فلانه فاجره ایله فجور
ایتمشسن اندن فلانه اول موضعه کتورلدی حضرت موسی اکا دیدیکه الله تعالینك
حقیچون اولسون اشبو امرده صدق ایت اول دیدیکه قارون بکا شودکلو مال ویردیکه

(ولما بلغ اشده واستوی آتیناه حکماً وعلماً وکذلك نجزی المحسنین) وقتاکه موسی علیه السلامك سنی اوتوزقرق اولوب عقل
ورشدی کماله بالغ اولدقده بز آکا نبوت وعلم ویردك موسی وآناسنه ویردیکمز لطف وکرم کبی محسنلره احسانلری اوزره
جزا ویررز (ودخل المدینة علی حین ٢١٣ غفلة من اهلها فوجد فیها رجلین یقتتلان هذا من شیعته وهذا من

عدوه فاستغاثه الذی من
شیعته علی الذی من عدوه
فوکزه موسی فقضی علیه
قال هذا من عمل الشیطان
انه عدو مضل مبین)
موسی علیه السلام مصره
داخل اولدیکه اهالیسنك
غفلتی وقتی ایدی اویله
اویقوسی یاخود اخشامله
یتسو آراسی ایدی
اولحالده ایکی کیمسه غوغا
ایدر بولدی بریسی آکا
تابع بنی اسرائیلدن بریسی
دشمنی قبطیلردن ایدی
بنی اسرائیلدن اولان کمسنه
قبطی اوزره موسی‌دن
مدد ایستدی موسی علیه
السلام ایله آنك کوکسنه
اورمغله حکم قضا ایله قبطی
فوت اولدی موسی علیه
السلام آنی کوردکده
هنوز کفار قتلنه امر
اولنمامغله بو شیطان ایشیدر
اول شیطان آشکار
آزدیریجی دشمندر دیدی
(قال رب انی ظلمت نفسی
فاغفرلی فغفرله انه هو
الغفور الرحیم) موسی
علیه السلام یارب بن نفسمه
قتل قبطیله ظلم ایتدم بنی
مغفرت ایله دیو مناجات
ایتمکله الله تعالی انی مغفرت

ایتدی اول الله تعالی مغفرت ورحمت ایدیجیدر (قال رب بما انعمت علی فلن اکون ظهیراً للمجرمین) موسی علیه
السلام توبه‌سنی تأکید ایله ایله دیدیکه یارب بکا مغفرتله انعام ایتدیکك حقیچون جرمه مؤدی اولور مظاهرتده بولنمقدن
بنی حفظ ایله (فاصبح فی المدینة خائفاً یترقب فاذا الذی استنصره بالامس یستصرخه قال له موسی انك لغوی مبین) موسی

سن بنمله فجور ایتمشسن دیو سکا افترا ایدم هماندم موسی علیه السلام سجده‌یه واروب
رب تعالی‌یه قاروندن شکایت ایتدی وحی الهی کلدیکه یاموسی یره دیلدیکك شیئی امر ایت
اول سکا اطاعت ایدر دیدی اول دیدیکه یا یر قارونی اخذ ایت فی الحال یر آنی دیزلرینه
دکین یوتدی ایکنجی کره اخذ ایت دیدیکنده بلینه دکین یوتدی اوچنجی کره اخذ ایت
دیدیکنده بوغازینه دکین یوتدی دردنجی کره اخذ ایت دیدیکنده یره باتوب یتدی هر
کره‌ده ایسه قارون اکا یلوارور اول ایسه اکا مرحمت ایتمیوب یره اخذ ایت دیو بیوردی
وحی الهی کلدیکه یاموسی عجب فظاظت وغلظت ایتدك که اول سندن مرارا مرحمت
دیلدی سن ایسه اکا مرحمت ایتمدك عزتم حقیچون اکر اول بکا برکره دعاء ایتمش اولسه
بن اکا اجابت ایدردم بعده بنو اسرائیل دیدیلرکه موسی بوفعلی قارونه ایتدیکه مال ودارینه
وارث اوله اویله اولسه دعاء ایلدی حتی که مال ودارید خی یره کچدی ایتدی اول هرکونده
بررجل قامتنجه اشاغه کیتمکده‌در یوم قیامته دکین یرك قعرینه ایرر (فما کان له من فئة
ینصرونه من دون الله وما کان من المنتصرین) قارون ایچون اعوان اولمدیکه الله تعالینك
عذابن اندن دفع ایده‌لر واول کندید خی اکا نازل اولان عذابدن امتناع ایدنلردن اولمدی
(وأصبح الذین تمنوا مکانه بالامس یقولون ویکان الله یبسط الرزق لمن یشاء من عباده ویقدر)
شول زمان قریبده قارونك منزلتن تمنی ایدنلر خطالرینه متنبه اولوب سویلر اولدیلرکه
عجب بزه امر مشتبه اولدیکه الله تعالی عبادندن دیلدیکنه بسط وبعض دیلدیکنه ایسه تضییق
ایدر (لولا ان من الله علینا لخسف بنا) اکر الله تعالی بزه دیلدیکمزی ویرمکله منت ایتمسیدی
بزدخی قارون کبی یره کچردك (ویکانه لا یفلح الکافرون) عجب حال مشتبه اولدیکه الله
تعالینك نعمتنه کافرلر ویا رسوللرینی مکذبلر خلاصه نائل اولمزلر (تلك الدار الآخرة
نجعلها للذین لا یریدون علوا فی الارض ولا فسادا) بز دار آخرتی قیلورز شول کمسه‌لر
ایچونکه یریوزنده ایماندن استکبار ایتمزلر ویا ناس اوزره استطاله وانلره تهاون ایتمزلر ویا
ارباب سلطنتلری عندند عزو شرف طلب دخی ایتمزلر ❊ علی کرم الله وجهه ایدر اشبو
آیت ولات واهل قدرتدن متواضعلر شاننده نازل اولوبدر ودخی یریوزنده فساد دخی
مراد ایتمزلر الله تعالینك غیری‌یه عبادته دعوتله ویا ناسك اموالنی بغیر حق اخذله ویامعاصی
ایشلمکله (والعاقبة للمتقین) عاقبت محموده که جنتده قراردر الله تعالینك اوامرنی ادا
ومعاصیدن اجتناب ایدوب عقابندن خوف ایدنلر ایچوندر (من جاء بالحسنة فله خیر منها)
برکمسه که حسنه ایله کله انکچون ذات وقدر ووصفده اول حسنه‌سندن خیرلو اولور
(ومن جاء بالسیئة فلا یجزی الذین عملوا السیئات الا ما کانوا یعملون) واولکه سیئه ایله کله ❊
ایمدی سیئه‌بی ایشلینلر انجق ایشلدکلری سیئه مثلیله جزاء اولنور (ان الذی فرض علیك
القرآن لرادك الی معاد) اول الله تعالی که سکا قرآنك تلاوت وتبلیغ ومقتضاسیله عملی

عليه السلام اول مقتولك قصاصنى استرلر ديو مدينه ده قورقارق صباحلدى ناكاه دونكى قبطينك غوغاسيله قتلنه سبب
اولان اسرائيلى ينه برقبطى ايله نزاع ايدوب موسى عليه السلامدن مدد طلبيله كلدى موسى اكا سن آشكار آزغون
بركيمسه سنكه دونكى كون بكا بركيشينك قتلنه سبب اولدك ديدى (فلما ان اراد ان يبطش بالذى هو

عدو لهما قال ياموسى اتريد ان تقتلنى كما قتلت نفساً بالامس ان تريد الا ان تكون جبارا فى الارض وما تريد ان تكون من المصلحين) وقتا كه موسى كندينك واسرائيلينك دشمنى اولان قبطيله بى نزاع دفع ايچون طوتمق مراد ايتدكده مقدم اسرائيلى بى آزغونسين ديو تعزيز ايتديكندن اسرائيلى كندوبى قتل ايده جك ظنيله ديديكه يا موسى اخشام قتل ايتديكك آدم كبى بنى دخى قتل ايتمكلكمى مراد ايدرسين سن انجق مصرده خونريز جبار اولمق ايسترسك بوخسه ناسك بينى اصلاح ايتمك ايستمزسين اول قبطى اسرائيليدن بو كلامى ايشتدكده دونكى قبطى « قاتون » خبازى قتل ايدن موسى ايدوكنى همان فرعونه خبر ويردى اول دخى اركان دولتيله مشاوره ايله موسى نك قتلنه قرار ويرديلر (وجاء رجل من اقصى المدينة يسعى قال ياموسى
ان الملاء يأتمرون بك ليقتلوك فاخرج انى لك من الناصحين) شهرك بعيد طرفندن بررجل سكرده رك كلدى (انلرى)
اول رجل نجار « خربيل » موسى عليه السلامه ديديكه ياموسى فرعون وقومنك اشرافى مشورت وتدبير ايتديلركه
سنى مقتولك عوضنه سنى قتل ايده جكلر بوشهردن چيقوب كيت كه بن سنكچون خيرله نصيحت ايديجيلردنم (فخرج

ايجاب ايتدى بنى معادينه رد ايدركه اول مكه در ﴿ وقتا كه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم
غاردن چيقوب مدينه يه يوللندى طلب اولنمسى خوفيله يولدن صاپدى اول خوفدن امين
اولنجق كيرو يوله كيروب مكه ومدينه بيننده جحفه نام منزله نزول ايتدى ومكه يولنى
بيلوب مكه يه مشتاق اولدى جبريل عليه السلام اكا كلوب يا محمد بلد ومولدكه مشتاقمى
اولدك ديدكه نعم اول سببدن بو آيت جحفه ده نازل اولدى وياخود الله تعالى شول سكا وعد
ايتديكى مقام محموده رد ايدر وقتا كه مشركلر پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه سن ضلالده سن
ديديلر الله تعالى اكا ديديكه (قل ربى اعلم من جاء بالهدى ومن هو فى ضلال مبين) ديكل كه
ربم جل شانه اعلمدر اول كمسه يه كه هدا ايله كلوب ثواب ونصرته مستحق اولور ودخى
اكا كه ضلال مبينده اولوب عذاب واذلاله مستحق اولور (وما كنت ترجو ان يلقى اليك
الكتاب الا رحمة من ربك) يا محمد سن رجا ايدر دكل ايدككه سكا قرآن وحى اولنه لكن
ربك جل شانه سكا رحمت ايدوب قرآنى ويردى (فلا تكونن ظهيرا للكافرين) ايمدى
كافرلره معين اولمغل انلره مدارا ايله واذالرينه تحمله وطلبلرينه اجابتله ﴿ اشبو آيت شول
حينده نازل اولديكه انى آباكى دينه دعوت ايتديلر اويله اولسه الله تعالى اكا نعمتلرين
تذكير ايدوب انلره اولدقلرى شئ اوزره مظاهرتدن نهى ايتدى (ولا يصدنك عن آيات الله
بعد اذ انزلت اليك) سنى قرآنك قراءت وموجبيله عملدن صد ايتمسون اول سكا انزال
اولنمسى وقتندنصكره (وادع الى ربك) ناسى ربك جل شانه نك توحيد وعبادتنه دعوت
ايت (ولا تكونن من المشركين) ومشركلردن اولمغل انلره مساعده ايله (ولا تدع مع الله
الها آخر لا اله الا هو) الله تعالى ايله بيله اله آخر دعا ايتمكلكه زيرا اندن غيرى اله معبود
بالحق يوقدر ﴿ ابن عباس رضى الله عنهما ايدر اشبو آيتله ظاهرده مخاطب پيغمبريمز
صلى الله عليه وسلمدر لكن مراد اهل ديندر (كل شئ هالك الا وجهه) هرشئ هالكدر
يعنى اكا كه هلاك وفناء جائز اوله اول حد ذاتنده هالكدر الا الله تعالينك ذاتى دكل ﴿
زيرا كه اول باقى لايفنادر وياخود الا عملدن اول شئ كه انكله وجه الله مراد اوله اول فانى
اولماز زيرا كه ثوابى باقيدر (له الحكم) خلق بيننده قضاء نافذ انكچون ثابتدر (واليه
ترجعون) آخرنده اكا رجوع ايدرسز .

سورة العنكبوت وهى تسع وستون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(الم أحسب الناس ان يتركوا ان يقولوا آمنا وهم لا يفتنون) ناس ظن ايتديلرميكه بز ايمان
كتوردك ديملريله ترك اولنه لر حالبوكه اموال ونفسلرنده امتحان اولنميه لر بلكه الله تعالى

منها خائفا يترقب قال رب نجنى من القوم الظالمين) بناء عليه همان بى زاد وراحله ورفيق آردندن كمسنه كلور ديو انتظار
وخوفله شهردن چيقوب يارب بكا قوم ظالميندن نجات كرم ايله مناجاتيله روان اولدى ﴿ ديديلركه جبرائيل عليه السلام
اكامدين يولنى كوستروب مدينه كيت ديدى (ولما توجه تلقاء مدين قال عسى ربى ان يهدينى سواء

السبيل) وقتا كه مدين طرفنه توجه ايتدكده رجا ايده رمكه ربم جل شانه بنى طوغرى مدين يولنه هدايت ايليه ديو مناجات ايتدى ﴿ ديديلركه مدين بانيسى مدين ابن ابراهيم عليه السلامك اسميله مسمادر مصردن سكز كونلك مسافه در سكز كون سكز كيجه يالكز اوت ايله تعيش ايده رك كندى (ولما ورد ماء مدين وجد عليه امة من الناس يسقون ووجد من دونهم امرأتين تذودان قال ماخطبكما قالتا لانسقى حتى يصدر الرعاء وابونا شيخ كبير) وقتا كه موسى عليه السلام مدين شهرينك كنارنده كى قيويه واصل اولدقده اول قيوده ناسدن بر جماعت بولديكه حيوانلرينى صواررلر ايدى وانلرك كيروسنده ايكى مرأه بولديكه كندو قيونلرينى انلرك قيونلرينه قارشمه سون ديو دفع وسوق ايدرلردى شفقت ذاتى انبيا حكمنجه اول نسوانه
ديديكه حالكز ندر نچون انلرله صوارمزسكز انلر ديديلركه چوبانلر صواروب كتمينجه بز صوارمز انلرك فضله
صولريله صوارورز زيرا بزم مددكارمز يوقدر بابامز زياده اختيار اولمغله كلوب بزه امداده قدرتى يوقدر ﴿ ديديلركه
انلر شعيب عليه السلامك قزلرى ايدى اسملرى « صفورا وصفيرا » ايدى موسى عليه السلام چوبانلر نچون بو عاجزه لرى

انلرى مشاق تكاليفله امتحان ايدر مهاجره ورفض شهوات ووظائف طاعات وانواع
مصائب كبى تاكه مخلص منافقدن ودينده ثابت مضطربدن ممتاز اوله واكا صبرله عوالى
درجاته ايريله زيرا كه مجرد ايمان اكرچه خلوص قلبله ايسه ده عذاب مخلددن خلاصك
غيرينى اقتضا ايتمز ﴿ ديديلركه نچون الله تعالى بر عبدى سوسه انى بلايه عرض قيلور روايت
اولنديكه صحابه دن برجماعت مشركينك اذاسندن جزع ايديجك بو آيت نازل اولدى برقولده
مشركون واهل كتاب شول احد غزاسنده مصاب اولان مسلمينى تعيير ايديجك اندن
زياده متأذى اولدقلرنده بو آيتله تسليه بيورلدى (ولقد فتنا الذين من قبلهم) والحال انلردن
اول كچن انبيا واوليايى برانواع بلايا ايله امتحان ايتدك انلرك كيمى عذابله قتل وكيمى منشارله
نشر وكيمى امشاط حديدله مشط اولوب هيچ برى دينندن عدول ايتمدى ﴿ ايمدى بوحالات
امتلرك كنده جارى اوله كلمش سنت قديمه در لائق دكلدركه انك خلافى توقع اولنه (فليعلمن
الله الذين صدقوا وليعلمن الكاذبين) تاكه الله تعالى ازلده هرمخلوقدن صدور ايده جك
حالاتى بيلوركن امتحانله ايمانده صادقلرى كاذبلردن تميز ايدوب صادقلره ثوابله وكاذبلره
عقابله جزاء ايدر (ام حسب الذين يعملون السيئات ان يسبقونا) كفر ومعاصى ايله اساءت
ايدنلر ظن ايتديلرميكه بز انلره انتقامدن عاجز اولورز (ساء ما يحكمون) نه چيركين حكم
اولدى اولكه انلر انى حكم ايدرلر (من كان يرجو لقاء الله) اول كمسه كه جنتده الله تعالينك
لقاسن رجا ايدر ويا انك ثوابنه وصولى رجا ايدر ويا موت وبعث وحساب خوفن ايدر
(فان اجل الله لآت) انك لقاسيچون مضروب اولان وقت كليسردر ﴿ ايمدى اول وقته
مستعد اولوب اعمال صالحه يه جهد ايتسون (وهو السميع العليم) اول الله تعالى عبادك
اقوالنى ايشيدر عقائد وافعالنى بيلور (ومن جاهد فانما يجاهد لنفسه) بركمسه كه طاعات
مشقتنه وشهواتدن كف شدتنه صبرله جهاد ايده اول نفسيچون جهاد ايدر زيرا كه انك
منفعتى بنه نفسنه عائد اولور (ان الله لغنى عن العالمين) الله تعالى عالمينك طاعتندن غنيدر
وانلره تكليفى رحمت وصلاحلرنى مراعات ايچوندر (والذين آمنوا وعملوا الصالحات
لنكفرن عنهم سيئاتهم ولنجزينهم احسن الذى كانوا يعملون) شونلركه ايمان كتوروب
اعمال صالحه ايشلديلر بز انلرك كفر ومعاصيلرين ايمان وطاعتلريله تكفير ايدرز واحسن
اعماللريله انلره جزاء ايدرز وياخود ايشلدكلرى اعمال صالحه دن اكثر واحسنن ويررز
(ووصينا الانسان بوالديه حسنا) بز انسانه عهد وامر ايتدك كه والدينه فعل حسن ايده
(وان جاهداك لتشرك بى ما ليس لك به علم فلا تطعهما) واكر والدينك سكا شول الوهيتن
بيلمديكك شيئى بكا اشتراك ايتمك ايچون جهد ايدرلرسه اول امرده انلره اطاعت ايتمكل
﴿ اشبونده اشعار واردركه صحتى بيلنميان شيئه اتباع جائز اولميه اكرچه بطلانى بيلنمسه ده
فكيف كه بطلانى بيلنه (الى مرجعكم فأنبئكم بما كنتم تعملون) سزدن مؤمن ومشركك

بکلدیرسکز انلرك قیونلرینی صوارك کتسونلر دیدی انلر اکر سن قادر ایسك کل صوار دیدیلر وبرطرفه چکیلوب
نظر ایتدیلرکه اون کمسنه چکدیکی قوغه‌یی یالکز چکر ایدی مع‌هذا سکز کون طعام یمەمشدی علی قول اولحالده بشقه
برقیو دخی اولوب اغزنده اون کشی قالدیرەمز برطاش وار ﴿ ٢١٦ ﴾ ایدی اول طاشی قالدیروب اندن

ووالدینه یار وکرك عاقك مرجعی بکادر هربریکزه عملنه کوره جزاء ایدرین ❁ اشبو آیت
وسورۂ لقمانده وسورۂ احقافده‌کی سعد بن ابی وقاص رضی‌الله عنه واناسی حمنه شاننده
نازل اولوبدر سعد اسلامه کلیجك حمنه یمین ایتدیکه تا اول مرتد اولمینجه کونشدن کولکه‌یه
وارمیه واکل وشرب ایتمیه بوحال اوزره اوچ کون لبث ایتدی سعد اکا دیدیکه اکرسنك
یوز جانك اولوب برر برر چیقسه بن دینمی ترك ایدر دکلم نه دیلرسەك انی ایت اشبو
امرده سکا اطاعت ایتمزم حمنه انك موافقتندن مأیوس اولیجق کولکه‌یه کلوب اکل
وشرب ایتدی (والذین آمنوا وعملوا الصالحات لندخلنهم فی الصالحین) شونلرکه ایمان
وعمل صالح ایتدیلر بز انلری صالحین جمله‌سنه ادخال ایدرز وصلاحده کمال ایسه درجات
مؤمنینك منتهاسی وانبیاء ومرسلینك متمناسیدر ویاخود صالحین مدخلنه ادخال ایدرز که
اول جنتدر (ومن الناس من یقول آمنا بالله فاذا اوذی فی الله جعل فتنة الناس کعذاب الله)
ناسك بعضی بز الله تعالی‌یه ایمان کتوردك دیرلر قچانکه فی‌الله ایذاء اولنسەلر کفره انلره
ایمانلری اوزره عذاب ایتمکله ناسك اذی وعذابنی الله تعالینك آخرتده‌کی عذابی کبی
قیلور یعنی ناسك عذابندن جزع ایدوب صبر ایلمز حتی‌که ناسه اطاعت ایدر الله تعالی‌یه
عذابندن خائفك اطاعتی کبی که اول منافقدر فی‌الله ایذاء اولنسه دیندن دونر کافراولمغه
کیدر (ولئن جاء نصر من ربك لیقولن انا کنا معکم) واکر ربك جل شانه‌دن مؤمنلره
فتح وغنیمت ایرسه دیرلرکه دینده بز سزکله‌یز نائل اولدیغکز غنیمته بزی اشتراك ایدك
(ألیس الله بأعلم بما فی صدور العالمین) الله تعالی صدور عالمینده اولان ایمان ونفاقه اعلم
دکلیدر (ولیعلمن الله الذین آمنوا ولیعلمن المنافقین) تاکه الله تعالی حقیقتده مؤمنلری
وایمانلرنده منافقلری تمییز ایدوب وجزالرین ایده (وقال الذین کفروا للذین آمنوا اتبعوا
سبیلنا ولنحمل خطایاکم) مکەنك کافرلری انلردن ایمانه کلنلره دیدیلرکه بزم دینمزه وآبامز
ملتنه اتباع ایدك یوم قیامتده بز سزك خطالریکز اثمنی کتورەلم بزه اتباعکز خطیئه اولدیغی
تقدیر اوزره (وماهم بحاملین من خطایاهم من شیء انهم لکاذبون) والحال اول کفار انلرك خطالرندن
برشیء کتورر دکللردر ایمدی انلر اول زعملرنده کاذبلردر (ولیحملن اثقالهم واثقالاً مع اثقالهم)
بلکه انلر کفر ومعاصیلریله اقتراف ایتدکلری اوزاری وکندیلرك اول اوزاریله بیله اتباعلرینك
اوزرندن دخی کتوررلر انی که انلرك اضلال ومعاصی‌یه حملیله ایشلمشلردی اول اتباعك اوزارندن
برشیء اکسلمکسزین (ولیسئلن یوم القیامة عما کانوا یفترون) ویوم قیامتده تقریع وتبکیت
وجهی اوزره سؤال اولنور شول اباطیلدنکه اتباعلرین انکله اضلال ایتدیلردی (ولقد
ارسلنا نوحا الی قومه) بز نوح علیه السلامی قومنه ارسال ایتدك که انلری ایمانه دعوت ایده
(فلبث فیهم الف سنة الا خمسین عاما فأخذهم الطوفان وهم ظالمون) اول قومی بیننده
بیك ییل لبث ایتدی الا اللی ییل دکل ❁ روایت اولندیکه اول قرق یاشنده بعث اولنوب

اول نسوانك اغنامنی
صواردی (فسقی لهما ثم
تولی الی الظل فقال رب
انی لما انزلت الی من خیر
فقیر) اول مرأەلرك
قیونلرینی صواردقدن
صکره بر کولکه‌یه واروب
یارب دین خیرندن بکا
انزال ایتدیککك شیء ایچون
دنیاده بن فقیر اولدم دیدی
❁ شعیب علیه السلام
قزلرینك غنملری
صوارلمش تیزعودتلرندن
سؤال ایتمکله انلر ماجرایی
تماما نقل ایتدیلر شعیب
علیه السلام قزینك برینه
وار اول کمسنه‌یی بکا کتور
دیدی (فجاءته احدیهما
تمشی علی استحیاء قالت
ان ابی یدعوك لیجزیك
اجر ما سقیت لنا فلما جاءه
وقص علیه القصص قال
لاتخف نجوت من القوم
الظالمین) اول ایکی
مرأەنك بریسی اوناه‌رق
موسی علیه السلامه
کلوب بزم قیونلرمزی
صواردیغکك مکافاتیچون
بابام سنی دعوت ایدر دیدی
وقتا که موسی شعیبه

کلوب بعدالطعام فرعون ایله اولان قصه‌یی وقتلنه قصد ایتدکلرینی نقل ایتدکده شعیب علیه السلام قورقمه اول (طقوز)
قوم ظالمیندن نجات بولدك زیرا فرعونك مدین اوزره تسلطی یوقدر دیدی ❁ دینلدیکه موسی علیه السلام اجرت سقی
کلامندن هرچند کتمکده تردد ایتدیسه‌ده شعیب علیه السلامك زیارتیچون مرأەیه پیرو ایدرکن روزکار بعضاً اتکلرینی

آچغله اکا سن کیرو قال وبکا بوطرفه شوطرفه کیت دیو کرودن خبر ویر دیدی وشعیب علیه السلامك خانه‌سنه
واروب طعام کلدکده موسی علیه السلام اکلدن امتناع ایدوب بز اهل بیتز دینمزی دنیایه بیع ایتمیز یعنی بز سقی‌الله
تعالی ایچون ایتدك اجرتله ﴿ ٢١٧ ﴾ ایتمدك دیدی شعیب علیه السلام دیدیکه بوبزم عادتمزدر بز هر مسافری

طقوز یوز اللی ییل قومنی توحیده دعوت ایتدی بعده انلری طوفان اخذ ایتدی حالبوکه
کفرله انلر ظالملر ایدیلر وطوفاندنصکره دخی التمش ییل معمر اولدی (فأنجیناه واصحاب
السفینة) بز نوحی وسفینه‌ده انکله اولان مؤمنلری طوفاندن انجاء ایتدك که انلر یتمش سکز
نفر ایدیلر نصفی ذکور ونصفی اناث ایدی نوحك اوچ اوغلی حام وسام ویافث ونسالری
اول جمله‌دن ایدی (وجعلناها آیة للعالمین) بز اول سفینه ویا واقعه‌یی عالملره عبرت قیلدقکه
انکله اتعاظ واستدلال ایده‌لر (وابرهیم اذ قال لقومه اعبدوا الله واتقوه ذلکم خیر لکم
ان کنتم تعلمون) وابراهیمی بز قومنه ارسال ایتدك اول انلره دیدیکه الله تعالی‌یه عبادت
ایدوب اندن قورقکز بویله ایتمکز سزه خیرلودر اندنکه کفر ومعصیت اوزره اولورسز
اکر خیر وشری بیلور ویا خیری شردن تمییز ایدرسکز ویا اموره نظر علمله نظر قیلورسه‌کز
(انما تعبدون من دون الله اوثانا وتخلقون افکا) الله تعالینك غیری‌یه عبادتی اوثانه ایدرسز
واول اوثانی آلهه والله تعالی‌یه شرکاء تسمیه‌کز ایله کذب اختلاق ایدرسز ویا انی افك ایچون
دوزرسز (ان الذین تعبدون من دون الله لایملکون لکم رزقا) شول اوثانکه الله تعالیدن
غیری اکا عبادت ایدرسز سزه رزق ویرمکه قادر اولمزلر (فابتغوا عندالله الرزق) رزقك
کانی الله تعالیدن طلب ایدك (واعبدوه واشکروا له) واکا عبادت وشکر ایدك اکا عبادتله
مطالبکزه توسل ایدر واکا شکرله نعمدن سزی احاطه ایدن شیئی تقیید ایدر ویاخود اکا
عبادت وشکرله لقاسنه استعداد ایدر اولدیغکز حالده (الیه ترجعون) زیراکه بعدالموت
اکا رجوع ایدرسز اعمالکز اوزره سزه جزا کزی ایدر (وان تکذبوا فقد کذب امم من
قبلکم) اکر بنی تکذیب ایدرسکز سزدن اول نیجه امتلر رسوللرین تکذیب ایتدیلر حالبوکه
تکذیبلری کندیلره ضرر ایتدی شول حیثیتدنکه اول هلاکلرینه سبب اولدی سزك تکذیبکز
دخی انك کبیدر (وما علی الرسول الا البلاغ المبین) رسول اوزره واجب اولان شول
ابلاغدرکه آیات اللهیه اقترانله انك صدقی ظاهر وسامعك شکی زائل اوله غیری دکل (اولم یروا
کیف یبدیء الله الخلق ثم یعیده) اهل مکه نظر ایتمزلرمیکه الله تعالی انلری نیجه خلق ایتدی
ابتداده نطفه اندن علقه اندن اندن سوی اندن میت ایدر ویوم قیامتده دیر کورر (ان ذلك
علی الله یسیر) اشبو خلقك بدأ واعاده‌سی الله تعالی‌یه آساندرکه فعلنده برشیئه احتیاج اولمز
(قل سیروا فی الارض فانظروا کیف بدأ الخلق ثم الله ینشیء النشأة الآخرة) یامحمد اهل
مکه‌یه دکل‌که یر یوزنده سیر وسفر ایدوب عبرتله نظر ایدك‌که الله تعالی اشبو خلقی اختلاف
اجناس واحوال اوزره امثالسز نیجه خلق ایتدی بوندنصکره جزاء ایچون برکره دخی
انك خلقنی اعاده ایدر ❁ ایمدی برکمسه‌که انك بدأ قدرتن بیله لایق اولورکه اعاده‌یه دخی
قدرتنه حکم ایدر زیراکه اعاده ابدادن اهوندر (ان الله علی کل شیء قدیر) الله تعالی هر
شیئه قادردر زیراکه قدرتی لذاته‌در وذاتنك جمیع ممکناته نسبتی علی السویه‌در اعاده‌یه

اطعام ایده‌رز وبر کمسنه
بر فعل خیر ایشلیوب
اکا بر شی اهدا اولنسه
اکا انك اخذی حرام
اولمز موسی علیه السلام
اوتوروب طعام ایلدی
(قالت احدیهما یا ابت
استاجره ان خیر من
استاجرت القوی الامین)
اول ایکی مرأەدن
بریکه انی دعوته کلان
ایدی دیدیکه ای بابا انی
اجرتله چوبانلغه طوت
زیرا سنك استیجار
ایتدیککك خیرلوسی
قدرتلو وامیندر انك
صو چکمکده قدرتنی
ودعوتنده ایلرو کیتمکده
امینلکنی تعریف ایتمشیدی
(قال انی ارید ان انکحك
احدی ابنتی هاتین علی
ان تاجرنی ثمانی حجج فان
اتممت عشراً فمن عندك
وما ارید ان اشق علیك
ستجدنی ان شاء الله من
الصالحین) شعیب علیه
السلام موسی علیه السلامه
دیدیکه سکز سنه بکا
خدمت ایتمك اوزره
ایسترمکه بو قزیمك برینی
سکا نکاح ایده‌یم اکر

کندو رضاکله اون سنه‌یی تمام ایدرسەك اول (٢٨) سنك فضل وکرمکدر بن سکا اون سنه‌نك تمامنی الزامله مشقت
مراد ایتمم حسن معامله ووفاء معاهده‌ده ان شاء الله سن بنی صالحلردن بولورسین (قال ذلك بینی وبینك ایما الاجلین قضیت
فلاعدوان علی والله علی مانقول وکیل) موسی علیه السلام دیدیکه بوعهد بنمله سنك بینمزده‌در سکز یا اون ییل وعده‌منی

بن قصا ایتدکدن صکره سن دخی بنم اوزریمه زیاده طلبیله تعدی ایتمزسین الله تعالی بزم شرط وقوللرمزه شاهد وحافظدر
(فلما قضى موسى الاجل وسار باهله انس من جانب الطور ناراً قال لاهله امکثوا انی انست ناراً لعلی اتیکم منها بخبر
اوجذوة من النار لعلکم تصطلون) وقتاکه موسى علیه السلام ٢١٨ وعد اولنان اون سنه مدتی اتمامدن صکره
اون سنه دخی شعیب
علیه السلامه مصاحب
اولوب یکرمی ییل تکمیلنده
شعیب علیه السلامدن اذن
ایله اهلیله مصره متوجه
اولدی یولده طور جانبنده
آتش کوروب آدملرینه
سز بو محلده اکلك بن
آتش کوردم شایدکه اول
آتشده اولنلردن یول
خبرینی آلهیم وسزه بر
پارچه آتش کتوره‌یمکه
ایسینه‌سز (فلما اتیها
نودی من شاطیء الوادی
الایمن فی البقعة المبارکة
من الشجرة ان یا موسى
انی انا الله رب العالمین)
وقتاکه موسى علیه السلام
اول آتشه کلدکده صاغ
طرفده‌کی وادیدن برکتلو
ارض قطعه‌سنده اولان
عناب اغاجندن ندا
اولندیکه یا موسى تحقیق
بن عالملرك ربی اولان
الله تعالی یم (وان الق
عصاك فلما راها تهتز
کانها جان ولی مدبراً ولم
یعقب یا موسى اقبل ولا
تخف انك من الامنین)
دخی عصاکی یره براق
دیو ندا اولندی براقدقده
کوردیکه اوفق اوفق ییلانی کبی حرکت ایده‌یور خوفدن انی تعقیب ایتمیوب آرقه‌سنی دوندی تکرار ندا (اسحق)
اولندیکه ایلرو کل آل قورقمه سن خوفدن امین اولانلردنسین (اسلك یدك فی جیبك تخرج بیضاء من غیر سوء واضمم
الیك جناحك من الرهب فذانك برهانان من ربك الى فرعون وملائه انهم کانوا قوماً فاسقین) الیکی یاقه‌که ادخال ایله‌که

قدرتی ابدایه قدرتی کبیدر (یعذب من یشاء ویرحم من یشاء) الله تعالی دیلدیکنه عذاب
ودیلدیکنه رحمت ایدر هیچ احد اکا اعتراض ایتمز (والیه تقلبون) واکا رد اولنورسز
اعمالکز اوزره جزا کزی ایدر (وما انتم بمعجزین فی الارض ولا فی السماء) رب تعالی‌یی
کندیکزه ادراکدن اعجاز ایدر دکلسز نه ارضده ونه سماده اکر انك قضاء وحکمندن
فرار ایدوسکز قنده اولورسکز اندن سزه مفر ومخلص یوقدر (ومالکم من دون الله من ولی
ولا نصیر) الله تعالینك عذابندن قورتارر سزه قریب ویا ناصر اولمز (والذین کفروا
بایات الله ولقائه) شونلرکه الله تعالینك دلائل وحدانیته وکتابلرینه ویوم قیامتده اکا
لقایه کافر اولدیلر (اولئك یئسوا من رحمتی) ایمدی انلر یوم قیامتده اکا لقایه کافر
اولانلر بنم رحمتمدن مأیوس اولورلر (واولئك لهم عذاب الیم) وانلره کفرلری سببیله
عذاب الیم اولور (فما کان جواب قومه الا ان قالوا اقتلوه او حرقوه فانجاه الله من النار)
ابراهیم علیه السلام قومنی ایمانه دعوت ایتدیکنده انلر بری برلرینه دیدیلرکه ابراهیمی
قتل ویا ناره احراق ایدك اویله اولسه انی ناره القاء ایتدیلر الله تعالی ایسه اکا ناری بردو
سلام ایدوب اندن اکا ضرر ایردیرمدی (ان فی ذلك لایات لقوم یؤمنون) الله تعالی
ابراهیمی ناردن انجاسنده انك وحدانیته ایمان کتورن قوم ایچون عبرتلر واردرکه اول
نارك اذاسندن حفظ واول نار زمان یسیرده منجمد اولوب یرینه روض انشا ایدر (وقال
انما اتخذتم من دون الله اوثاناً مودة بینکم فی الحیاة الدنیا) ابراهیم علیه السلام دیدیکه سز
الله تعالیدن غیری اوثانی بینکزده سبب مودت اتخاذ ایتدیکز اول بینکزده موددر
حیات دنیاده انك عبادتی اوزره بری برلریکزه تواد وتواصل ایدرسز (ثم یوم القیامة
یکفر بعضکم ببعض ویلعن بعضکم بعضاً) بوندن صکره یوم قیامتده بری برلریکزه انکار
ولعن ایدرسز اوثان عبده‌دن وقاده اتباعدن تبری ایدر واتباع قادیه لعنت ایدر (ومأویکم
النار ومالکم من ناصرین) جمله‌کزك قرارکاهی ناردر سزه نصرت ایدر اولمزکه شفاعت
ویا قوتله سزی اندن تخلیص ایده‌لر (فآمن له لوط) ابراهیم علیه السلامه لوط علیه السلام
ایمان کتوردی شول حینده‌که انی نار احراق ایتمدیکن کوردی اول ابراهیم علیه السلامك
قرنداشی اوغلی اولوب اکا ایمان کتورنلرك اولی اول ایدی (وقال انی مهاجر الى ربی)
ابراهیم علیه السلام دیدیکه بن قومدن ربم جل شانه‌نك امر ایتدیکی مکانه هجرت ایدرین
(انه هو العزیز الحکیم) اول عزیزدر اعدامی بندن منع ایدر حکیمدرکه بکا صلاحم
ایجاب ایدر شیء بیورر ❊ روایت اولندیکه ابراهیم علیه السلام لوط علیه السلامله ومرأه‌سی
ساره ایله که اول انك بنت عمیدر کوفه سوادندن کوثی نام قریه‌دن حران نام قریه‌یه بعده
اندن شامه هجرت ایتدی ابراهیم علیه السلام هجرت ایتدیکنده یتمش بش یاشنده ایدی
هجرتی ابتدا اول سنت ایتدی (ووهبنا له اسحق ویعقوب) ابراهیمه بز هجرتنه اکراما

برص سز پارلاق وبیاض چیقاره‌سین والیکك شعاعندن بکا وسائره اورکمك کاورسه انی قولتغك التنه وضع ایله ینه اولکی
حالنه عودت ایده بو عصا وید بیضا فرعون وقومنك اشرافنه ربك تعالی طرفندن ایکی حجت ومعجزه‌در زیرا انلر فاسق
قوملر اولدیلر (قال رب انی قتلت منهم ٢١٩ نفساً فاخاف ان یقتلون) موسى علیه السلام یارب بن انلردن
بر نفس قتل ایتمشم
قورقارمکه اکا بدل انلرده
بنی قتل ایده‌لر دیدی
(واخی هرون هو افصح
منی لساناً فارسله معی ردءاً
یصدقنی انی اخاف ان
یکذبون) قرنداشم هرون
لسان جهتیله بندن
فصیحدر انی بکا مددکار
ومعین اوله‌رق بنمله کوندرکه
بنی تصدیق ایتسون
قورقارمکه بنی تکذیب
ایده‌لر (قال سنشد عضدك
باخیك ونجعل لکما
سلطاناً فلا یصلون الیکما
بایاتنا انتما ومن اتبعکما
الغالبون) الله تعالی
بیوردیکه سنك بازوکی
قرنداشکله قوتلندیررز
وسزه دشمنکز اوزره
غلبه وتسلطی ویررز
انلر سزه استیلا وغلبه
ایله واصل اوله‌مزلر
ایکیکز بو آیتلرمزله کیدك
سز وسزه تابع اولنلر انلره
غالبلرسکز (فلما جاءهم
موسى بایاتنا بینات قالوا
ما هذا الا سحر مفتری
وما سمعنا بهذا فی ابائنا
الاولین) وقتاکه موسى
بزم معجزات ظاهره‌لرمزله
فرعونیلره واردقده انلر دیدیلرکه انجق بو بر کورلمامش دوزمه سحردر بز بونی اولکی بابالرمزدن ایشتمامشز (وقال موسى
ربی اعلم بمن جاء بالهدى من عنده ومن تکون له عاقبة الدار انه لا یفلح الظالمون) موسى علیه السلام دیدیکه ربم جل شانه‌نك
عندندن رسالتله کلان ودنیاده عاقبتی ختم ایمان ایله محمود اولان کیمسنه‌لری بیلورکه آنلر حق اوزره‌درلر سز باطلسز

اسحق ویعقوبی ولد نافله ویردك شول حینده‌که مرأه‌سی عجوز عاقر اولدیغیچون انك
ولادتندن مأیوس اولمشدی (وجعلنا فی ذریته النبوة والکتاب) وانك ذریتنده بز نبوت
وکتاب قیلدق اویله اولسه ابراهیم علیه السلامدن صکره هر بعث اولنان نبی انك ذریتندن
اولدی وجنس کتاب منزلی انك ذریتندن اولنلره انزال ایتدك (وآتیناه اجره فی الدنیا)
واکا شول بزه هجرتنك اجرینی دنیاده ویردك اول وقتسز اکا ولد ویرلمسی وذریتندن نبوت
مستمر اولمسی وملتلرك کلیسی اکا انتما ایتمسی وثناء حسنله ذکر ایدلمسی وآخر دهره
دکین اکا صلاة اولنمسیدر (وانه فی الاخرة لمن الصالحین) واول آخرتده صلاحده کاملر
عدادنده‌در (ولوطاً اذ قال لقومه انکم لتأتون الفاحشة ما سبقکم بها من احد من العالمین)
وبز لوط علیه السلامی قومنه ارسال ایتدك واول انلره دیدیکه سز ایشلرمیسکز شول
فعله‌یی‌که قبحده بالغه‌در سزدن اول عالمیندن برکمسه اکا اقدام ایتمدی فرط قباحتی ایچون
سز ایسه طبعکز خباثتندن اکا اقدام ایدرسز (ائنکم لتأتون الرجال وتقطعون السبیل)
سز رجاله اتیان ایدرسز وسبیلی قطع ایدرمیسز زیراکه انلر مسافریندن کندیلره مرور
ایدنلره قتل واخذ ماله ویا فاحشه ایله تعرضلری سببیله قطع طریق ایدرلردی ویا نساءدن
اعراضله سبیلی نسلی قطع ایدرسز (وتأتون فی نادیکم المنکر) ومجالس خاصه‌کزده افعال
منکره‌یی ایشلرمسزکه انلر بری برلرینه جماع ایدرلردی ویولدن کچنلری حصاته اوررلردی
ومسخره ایدینورلردی دینلدیکه انلر مجالسلرنده هر رجل اوکنه برقصعه ایچنده حصی
قوردی یولده کیدنلره انی اتارلردی هرقنغیسنك حصاتی‌که انلرك برینه اصابت ایدرسه
اول اکا اولی‌در دیو فعل قبیحلرین حصاة صاحبی اکا ایدردی ومجلسلرنده ضرطه
ایدیشورلردی وبر برلرینك یوزلرینه توکریشورلردی ❊ روایت اولندیکه قوم لوط
اخلاقندندرکه ساقز چینمك وپارمقلری اوجنه حناء اورمق وازارنی حل ایتمك وآغزیله
صفیر ایتمك وخمر ایچمك وپارمقلرین چاتلتمق وسب ایدشمك وکوکرجینله لعب ایتمك
وفعل قبایحدن مبالات ایتمامك (فما کان جواب قومه الا ان قالوا ائتنا بعذاب الله ان کنت
من الصادقین) لوط علیه السلامه قومنك جوابی استهزاء طریقی اوزره بو اولدیکه الله تعالیدن بزم
ایچون وعد اولنان عذابی کتور کل اکر بزه صددنده اولدیغمز فعلك استقباحنده ویاخود نبوت
دعواسنده صادقلردن ایسك (قال رب انصرنی على القوم المفسدین) لوط علیه السلام دیدیکه یارب
انزال عذابله اشبو قوم اوزره بکا نصرت ایتکه انلر ابتداء فاحشه ایله وکندیلردن صکره کلنلره انی
تسنینله مفسدلردر (ولما جاءت رسلنا ابراهیم بالبشرى) وقتاکه رسوللرمز ملائکه ابراهیمه
اسحاق ویعقوب بشارتیله کلدیلر (قالوا انا مهلکوا اهل هذه القریة ان اهلها کانوا ظالمین)
اول ملائکه دیدیلرکه اشبو قریه سدوم اهالی اهلاك ایدرز زیراکه کفر ومعاصیلرینه اصرار
وتمادیلری ایچون ظالم اولدیلر (قال ان فیها لوطاً) ابراهیم علیه السلام لوط علیه السلام شأننده

كذب وسحر وسائر فساد ايله نفسلرينه ظلم ايدنلر فلاح بولوب حسن عاقبته نائل اولمزلر (وقال فرعون ياايها الملاء ماعلمت لكم من آله غيرى فاوقدلى ياهامان على الطين فاجعل لى صرحاً لعلى اطلع الى آله موسى وانى لاظنه من الكاذبين) فرعون اشراف قومنه ديديكه بندن غيرى آلهكز اولديغنى بيلمم موسى يه ﴿ ٢٢٠ ﴾ اطاعت ايتميك ياهامان آتش ياقوب

چامورى طوغله ياپ وبنم ايچون بر يوكسك كوشك بنا ايله كه موسى نك آلهنه مطلع اولهيم بن آنى كاذبلردن ظن ايديورم ❁ ديديكه اول كوشكه كرچجى و طوغلهجى واتباعندن ماعدا اللى بيك عمله ايشلردى تمام اولدقده فرعون آكا چيقوب سمايه بر اوق آتدى اول اوق قانله بولاشق كلدكده موسى نك آلهنى حاشا كه قتل ايتدم ديو سويندى جبريل عليه السلام امر الهيله اول كوشكه بر كره قناديله اوروب اوچ پارچه اولدى بر قطعهسى عسكرى اوزرينه دوشوب نيجه بيك قبطيلرى وجمله اول كوشكه خدمت ايدن عملهلرى هلاك ايلدى وبر پارچهسى دريايه وبر پارچهسى مغربه دوشدى (واستكبر هو وجنوده فى الارض بغير الحق وظنوا انهم الينا لا يرجعون) فرعون وجنودى ارض مصرده ناحق كبر ايدوب كندولرينى موتله

بزه رجوع ايتمز ظن ايتديلر) فاخذناه وجنوده فنبذناهم فى اليم فانظر كيف كان عاقبة الظالمين) فرعون وعسكرينى اخذ ايدوب دريايه براقدق يا محمد نظر ايله كه ظالملرك عاقبتى نيجه اولدى (وجعلناهم ائمة يدعون الى النار ويوم القيمة لا ينصرون) بز آنلرى دنياده ضلالت رؤساسى قيلدقكه جهلايى كفر ومعصيتله نارايجاب ايدر اعماله دعوت ايدهوقيامتده (حالبوكه)

مجادل اولديغى حالده ملائكهيه ديديكه لوط انلركله اول قريهده حالبوكه اول انلرك ظالمندن بريدر (قالوا نحن اعلم بمن فيها لننجينه واهله الا امرأته كانت من الغابرين) ملائكه ديديلركه بز اول قريهده اولنلرك مصاحين ومفسدينه اعلمز لوط واهلنى انلره ايريشور عذابدن انجا ايدرز الا امرأهسى عذابده وياقريهده باقيلردن اولور (ولما ان جاءت رسلنا لوطا سيء بهم وضاق بهم ذرعا) وقتاكه رسوللريمز ملائكه لوط عليه السلامه كلديلر لوط عليه السلام انلرك كلديكنه زياده مغموم اولدى وطاقت كتورلمين شيء تحملندن ذراعى قصير اولدى زيرا كه اول انلرك ملائكه ايديكنى بيلمديكندن قومى انلره فاحشه ايله تعرض ايتملرى خوفك ايتدى (وقالوا لا تخف ولا تحزن انا منجوك واهلك الا امرأتك كانت من الغابرين) ملائكه لوطك انلر اجليچون ضجر والمن كوريجك ديديلركه قومك بزه تمكنلرينه خوف وحزن چكمه بز سنى واهلنى هلاك كدن قورتاررز الا امرأهكى دكل اول هالكيندن اولور (انا منزلون على اهل هذه القرية رجزا من السماء بما كانوا يفسقون) اشبو قريهنك اهلى اوزره الله تعالى يه عصيانلرى سببيله سمادن عذاب يعنى حجارهانزال ايدرز (ولقد تركنا منها آية بينة لقوم يعقلون) قوم لوط قراسندن بر علامت ظاهرهترك ايلدككه اول خراب اولان منزللرينك آثاريدر ويا سمادن نازل اولان حجارهدن بقيهدركه بوامتك اوائلى انى كورديلر وياوجه ارض اوزره ماء اسود ظهوريدر شول قوم ايچونكه عقللرين استبصار واعتبارده استعمال ايدرلر (والى مدين اخاهم شعيبا فقال يا قوم اعبدوا الله وارجوا اليوم الاخر ولا تعثوا فى الارض مفسدين) وبز مدين اهلنه نسبده قرنداشلرى شعيبى رسول كوندردك اول انلره ديديكه الله تعالى يى توحيد ايدك وشول آخرتده ثوابى رجا ايديلور شيئى ايشليكز وكيل ووزنده نقصله ير يوزنده فساد ايتميكزكه عذاب اولنميهسز (فكذبوه فأخذتهم الرجفة فاصبحوا فى دارهم جاثمين) انلر ايسه شعيب عليه السلامى تكذيب ايتديلر اول سببدن انلرى زلزلهٔ شديده ويا صيحهٔ جبريل عليه السلام اخذ ايدوب دارلرنده ويابلدلرنده ديزلرى اوزره چوكمش اولدقلرى حالده ميتين اولديلر (وعادا وثمود) بز عاد وثمود قوملرينى دخى هلاك ايتدك (وقد تبين لكم من مساكنهم) حالبوكه يا كفار مكه انلره عذاب نزولى مسكنلرى جهتندن سزه ظاهر اولدى نيجانكه اسفاركزده اكا نظر ايدهسز (وزين لهم الشيطان اعمالهم) وشيطان انلره كفر ومعاصيدن اعمال سيئهلرينى تزيين ايتدى (فصدهم عن السبيل) واول انلرى شول رسوللرينك تبيين ايتديكى طريق سويدن صرف ايتدى (وكانوا مستبصرين) حالبوكه انلر بصيرت وعقل صاحبلرى اولوب نظر وافكاره متمكن ايديلر لكن انى استعمال ايتميوب هلاك اولديلر وياخود رسوللرك اخباريله كنديلره عذاب لحوقى متيقن اولمشيكن كنديلرك رأيلرينه عجبله رسوللره لج ايدوب حتىكه هلاك اولديلر (وقارون وفرعون وهامان ولقد جاءهم موسى بالبينات فاستكبروا فى الارض وما كانوا سابقين) وقارون وفرعون وهامانى دخى هلاك ايتدك

انلرى عذابدن خلاصه ياردم ايدر بولنمز (واتبعناهم فى هذه الدنيا لعنة ويوم القيمة هم من المقبوحين) بز انلره بودنياده ملائكه ومؤمنلردن لعنتى اتباع ايتدك قيامتده قبيح الوجه معذبلردن اولورلر (ولقد آتينا موسى الكتاب من بعد ما اهلكنا القرون الاولى بصائر للناس وهدى ورحمة لعلهم ﴿ ٢٢١ ﴾ يتذكرون) نوح وهود وصالح ولوط عليهم السلام قوملرينى

هلاك كدن صكره موسىيه توريتى ويردك شايدكه بنى اسرائيل آنى تذكر وآكا اتباعله ديدهٔ بصيرتلرى كشاده وانكله عمل ايدوب هدايت ورحمت بولهلر (وما كنت بجانب الغربى اذ قضينا الى موسى الامر وما كنت من الشاهدين) يا محمد بز موسىيه طورده امرى وحى وتعريف ايتديكمزده سن طورده حاضر دكل ايدك (ولكنا انشانا قرونا فتطاول عليهم العمر وما كنت ثاويا فى اهل مدين تتلوا عليهم آياتنا ولكنا كنا مرسلين) لكن بز موسىدن صكره مختلف قوملر خلق ايتدك آنلرك مدتلرى اوزامغله آنلردن طوغرى خبر اولميوب وعلم دخى مندرس اولمغله انلرك خبرلرينى بز مجددا سكا كوندردك عقلا بيلوركه الله تعالى نك وحيندن غيرى بونلرى كيمسه خبر ويرمز وسن مدين اهلى شعيب يانده مقيم دكل ايدك كه موسى وشعيب قصهسنى اهل

مكهيه ذكر ايدهسن لكن بز سنى پيغمبر كوندردك وبوخبرلرى مبين سكا قرآنى انزال ايتدككه سن اول خبرلرى اهل مكهيه تلاوت ايدهسن (وما كنت بجانب الطور اذ نادينا ولكن رحمة من ربك لتنذر قوما ما اتيهم من نذير من قبلك لعلهم يتذكرون) بز موسىيه ندا ايدوب توريتى ويرديكمزده سن طور طرفنده دكل ايدك ولكن ربك جل شانهدن رحمت جهتيله آنى سكا

حالبوكه موسى انلره واضحه ايله كلدكده انلر ارض مصرده استكبار ايتديلر بزم عذابمز انلره ايريشوب اندن قورتلمديلر (فكلا اخذنا بذنبه) اشبو مذكوريندن هر برين كندى ذنبيله مؤاخذه ايتدك (فمنهم من ارسلنا عليه حاصبا) انلرك بعضى اوزره شول ريحى ارسال ايتدككه اول حصباء صغار كتورديكه انلر قوم لوطدر (ومنهم من اخذته الصيحة) وانلرك بعضى صيحه اخذ ايتدى اهل مدين وثمود كبى (ومنهم من خسفنا به الارض) وانلرك بعضى يره كچوردك قارون واصحابى كبى (ومنهم من اغرقنا) وانلرك بعضى غرق ايتدك قوم نوح وقوم فرعون كبى (وما كان الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون) الله تعالى انلره ظلم ايدر اولمدى ❁ زيرا كه عادتى دكلدركه هيچ كيمسهيه جرمسز عقاب ايده لكن انلر نفسلرينى عذابه تعرضلرله ظلمى نفسلرينه ايتديلر (مثل الذين اتخذوا من دون الله اولياء كمثل العنكبوت اتخذت بيتا وان اوهن البيوت لبيت العنكبوت لو كانوا يعلمون) شول كمسهلركه الله تعالى نك غيرى يى اولياء اتخاذ ايتديلر انلره اعتماد واتكال ايدوب نصر ونفعلرين رجا ايدر اولدقلرى حالده انلرك مثلى شول اورمجك مثليدركه بر بيت اتخاذ ايده كيم انى كندويه مأوى ايدينه حالبوكه انك بيتى غايتده ضعف ووهندهدر اكر بيلورسكز زيرا كه اول حر وبردده وقايه اولمز كذلك مشركينه اصناملرى بر شيئى مالك اولمز نه عابدلرينه عبادتلرى ايچون نفعلرينه ايرر ونه انلره مخالفتلرى ايچون ضررلرندن قورقيلور (ان الله يعلم ما يدعون من دونه من شيء) يا محمد كفرهيه ديكل كه الله تعالى اندن غيرى هر نه شيئهكه عبادت ايدرسز اول انى بيلور انك اوزره جزا كزى قيلور (وهو العزيز الحكيم) اول شيء اوزره عزيز وقاهردر وحكيمدر هر فعلنده حكمت وتدبير ايدر (وتلك الامثال نضربها للناس) اشبو مثل ونظائرينى ناسه تبيين ايدرزكه افهاملرندن بعيد اولان شيئى اكا تقريب اوله (وما يعقلها الا العالمون) اول امثالك حسن وقبحنى بيلمز الا علماء بالله بيلوركه اشيايى لايق اولديغى وجه اوزره تدبر ايدرلر (خلق الله السموات والارض بالحق) الله تعالى سموات وارضى غرض صحيح ايچون خلق ايتدى تاكه اول عبادته مساكن وكنديسنك وحدانيتنه وعظم قدرتنه دلائل اوله (ان فى ذلك لآية للمؤمنين) اشبونده مؤمنلره عبرت واردر ❁ زيرا كه انكله نفعلنور انلردر (اتل ما اوحى اليك من الكتاب) قرآندن سكا وحى اولنانى تلاوت ايت تاكه قرآنيله الله تعالى يه تقرب والفاظنى تحفظ ومعانيسنى استكشاف ايدهسن زيرا كه قارئ متأمله تكرارله كاهى منكشف اولور واول كرهده منكشف اولمندى (واقم الصلاة) صلاة مفروضهيى مواقيتنده تمام اركانيله ادا ايت (ان الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنكر) زيرا كه صلاة خشوع وتقوا ايله ادا اولنور توبهٔ نصوح نصكره صاحبنى فحشاء ومنكردن نهى ايدر صلاة وغيرىيه اشتغالى حالنده معاصيدن انتهايه سبب اولمسيله شول حيثيتدنكه صلاة اكا الله تعالى يى تذكير ايدر واندن نفسنه خشيت ايرر ❁ روايت اولنديكه انصاردن بر فتى صلوات خمسى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايله قيلوردى ومع ذلك فواحشدن

تعليم ايتدك تا كه انكله اهل مكه‌يى اخافه ايده‌سين زيراسندن مقدم آنلره نذير كلمشيدى سنكله عيسى بيننه بشيوز اللى سنه
واقع اولوب ايام فترت ايدى وموسى وعيسى عليهما السلامك رسالتلرى بنى اسرائيله واول حوالى‌يه مخصوص ايدى شمدى
بونلرى ايشيدوب شايد متعظ اوله‌لر (ولولا ان تصيبهم مصيبة ۲۲۲ بما قدمت ايديهم فيقولوا ربنا لولا
ارسلت الينا رسولاً فنتبع
آياتك ونكون من المؤمنين)
يدلرنده اولان شرك وظلم
ومعصيتلرى تقديم
اولندیغى سببيله عقوبت
وعذابه اصابتلرنده
ديه جكلر ايديكه يا ربنا اكر
سن بزه رسول كونده‌ريدك
بز سنك آيتلريكه تبعيت
وتصديق ايله مؤمنلردن
اولوردق بو كلامى حجت
وبهانه ايتمسونلر ديو سنى
پيغمبر كوندردك كه عذر
وبهانه‌لرى قطع اوله (فلما
جاءهم الحق من عندنا قالوا
لولا اوتى مثل ما اوتى
موسى اولم يكفروا بما
اوتى موسى من قبل
قالوا سحران تظاهرا
وقالوا انا بكل كافرون)
وقتاكه بزم عندمزدن
محمد عليه السلام حق
وقرآنله انلره كلدكده
انلر ديديلركه نوليدى
موسايه كلديكى مثللو محمده
دخى عصا ويد بيضا كبى
معجزه‌لر ويريليدى الله
تعالى بيورركه آيا بونلرك
جنسى اولان قبط مشركلرى
مقدم موسايه ويريلان
معجزه‌لره كافر اولمديلر
ميدى وبو موسى وهرون بر برلرينه معاونتله ساحرلردر ديديلردى وانلرك كليسنه وكتابلرينه منكر وكافرلرز (سكا)
ديديلر (قل فأتوا بكتاب من عند الله هو اهدى منهما اتبعه ان كنتم صادقين) انلره ديكه اكر سز صادقلر ايسه‌كز موسايه
وبكا انزال اولنان كتابلردن زياده يول كوسترجى بر كتاب كتورك كه بن دخى اكا تابع اوله‌يم (فان لم يستجيبوا لك فاعلم انما

برشى ترك ايتمزدى ايشلردى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه انك حالى وصف اولنيجق ديديكه
انك صلاتى انى فواحشدن نهى ايديسردر فى الحقيقه چوق زمان كچمدى توبه ايدوب حالى
حسن اولدى (ولذكر الله اكبر) الله تعالينك ذكرى طاعاتك افضليدر • قال النبى صلى الله
عليه وسلم الا أنبئكم بخير اعمالكم وازكاها عند مليككم وارفعها فى درجاتكم وخير من اعطاء
الذهب والفورق وان تلقوا عدوكم فتضربوا اعناقهم ويضربوا اعناقكم قالوا وماذاك يا رسول الله
قال ذكر الله • پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر آكاه اولك كه سزه خبر ويره‌يم انيكه اول
اعمالكز افضلى وازكاسيدر ودرجاتكزده اول ارفعيدر والتون وكومش تصدقندن وعدويه
ملاقى اولوب سز انلرك وانلرك سزك بوينن اورمسندن خيرليدر ديديلركه يا رسول الله اول
نوصفلو عملدر ديديكه ذكر اللهدر • روى ان اعرابيا قال يا رسول الله اى الاعمال افضل قال
ان تفارق الدنيا ولسانك رطب عن ذكر الله • روايت اولنديكه بر اعرابى ديديكه يا رسول الله
اعمالك قنغيسى افضلدر ديديكه دنيادن مفارقتك لسانك ذكر اللهدن رطب اولديغى حالده
اولمقدر • قال النبى عليه السلام لا يقعد قوم يذكرون الله الاحفهم الملائكة وغشيتهم الرحمة ونزلت
عليهم السكينة وذكرهم الله فيمن عنده • پيغمبريمز عليه السلام ايدر برقومكه برمجلسده اوتوروب
ذكر ايده‌لر ملائكه آلور ورحمت انلرى واوزرلرينه سكينه اينر والله تعالى انلرى ملائكه مقربينه
ذكر ايدر وبعضيلر آيتك معناسنده ديديلركه الله تعالينك سزى ذكرى سزك انى ذكر ايتمسندن
افضلدر وياخود ذكر الله اكبردر كه انكله عفو اولنمدق معصيت قالميه (والله يعلم ما تصنعون)
الله تعالى خير وطاعتدن صنيعكزى بيلور مقابله‌سنده سزه احسن جزاء ويرر (ولا تجادلوا
اهل الكتاب الا بالتى هى احسن) اهل كتابله مجادله ومخاصمه ايتمكز الا شول خصلتله كيم اول
احسندر خشونته لينى وغضبه كظمى ومشاغبه‌يه نصحى مقابل ايتمك كبى ۞ ديمشلديكه اشبو
حكم آيت سيفله منسوخدر زيرا كه اندن اشد مجادله اولمز وديمشلديكه انكله مراد اهل كتابك
معاهده‌لريدر (الا الذين ظلموا منهم) الا انلردن ظلم ايدنلره خصلت احسنله جدال ايتمكز بلكه
غلظت ايدك يعنى انلر جزيه ويرمكدن امتناع وحربه عزيمت ايدرلرسه انلرله جدالى سيفله ايدك
تا كه اسلامه كله‌لر ويا جزيه ويره‌لر (وقولوا آمنا بالذى انزل الينا وانزل اليكم والهنا والهكم
واحد ونحن له مسلمون) يعنى جزيه‌يى قبول ايدن اهل كتابك برى كتابلرنده اولان
اشيادن برشيئى خبر ويررلرسه انلرى نه تصديق ونه تكذيب ايدك بلكه ديكز كيم الله
تعاليدن كلان كتابلرك جميعنه ايمان كتوردك اول كرك بزه وكرك سزه نازل اولمشدر
پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ديمشدركه اهل كتابى سزه نه تصديق ونه تكذيب ايدك بلكه
ديكز كه الله تعالى‌يه وكتابلرينه ورسوللرينه ايمان كتوردك اكر ديدكلرى باطل ايسه تصديق
ايتمش اولمزسز واكر حق ايسه تكذيب دخى ايتمش اولمزسز ودخى ديكز كه بزم الهمز
وسزك الهكز واحددر بز اكا مطيعلرز (وكذلك انزلنا اليك الكتاب) اشبو انزال كبى

يتبعون اهواءهم ومن اضل ممن اتبع هواه بغير هدى من الله ان الله لا يهدى القوم الظالمين) اكر دعوتكه اجابت ايتمزلر
ايسه وكتاب كتورمزلر ايسه بيلكه كفرلرنده هوالرينه اتباع ايتمشلردر ضلالتده آندن زياده كيم اولوركه اول كيمسه الله
تعاليدن هدايتسز هواسنه تابع اوله تحقيق ۲۲۳ الله عظيم الشان قوم ظالمينه هدايت ايتمز (ولقد وصلنا لهم
القول لعلهم يتذكرون)
بز قرآن آيتلرينى مواعظ
ومواعد وقصص كلاملريله
متصل كوندردك كه شايد
تذكر ايله عبرت آلوب
ايمانه كله‌لر (الذين آتيناهم
الكتاب من قبله هم به
يؤمنون) قرآندن مقدم
كتاب ويردكلريمز قرآنه
ايمان ايدرلر ۞ ديمشلديكه
بو آيت كريمه اهل كتاب
نصارى مؤمنلرى حقنده
نازل اولمشدركه قرق
كيمسه حبشه وشامدن
ايمان ايدوب كلديلر ايدى
(واذا يتلى عليهم قالوا
آمنا به انه الحق من ربنا
انا كنا من قبله مسلمين)
آنلره قرآن تلاوت
اولندقده ديديلركه بز اكا
ايمان ايتدك وربمز جل
شانه طرفندن منزل حق
ايدوكنى تصديق ايتدك
نزولندن مقدم كتب
متقدمه‌ده ذكرينى بولوب
خالص مسلملردن ايدك
(اولئك يؤتون اجرهم
مرتين بما صبروا ويدرؤن
بالحسنة السيئة ومما رزقناهم
ينفقون) انلره ايكى كتابه
ايمانلرى وايكى دينده
صبر وثباتلرى ايچون ايكى كره اجر ويريلور وطاعتله معصيتى دفع ايدرلر وانلره ويرديكمز اموالدن خيره انفاق ايدرلر
(واذا سمعوا اللغو اعرضوا عنه وقالوا لنا اعمالنا ولكم اعمالكم سلام عليكم لا نبتغى الجاهلين) يعنى لغو كلام ايشتسه‌لر
اكراه ايدوب يوز چوررلر اول لغو ايدنلره ديرلركه بزم عمللريمز بزم وسزك عمللريكز سزك اولسون اولديغكز حالده

سكا قرآنى انزال ايتدك كه اول سائر كتب سماويه‌يى مصدقدر (فالذين آتيناهم الكتاب
يؤمنون به) شولكه بز انلره كتاب ويردك اكا ايمان كتوررلر عبد الله بن سلام واصحابى
كبى ويا اهل كتابدن پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم عهدنى تقدم ايدنلر كبى (ومن هؤلاء
من يؤمن به) عرب ويا اهل مكه‌دن ويا پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم عهدنده اولان اهل
كتابدن بعضى واردركه اكا ايمان كتورر (وما يجحد بآياتنا الا الكافرون) بزم آيتلريمز ظاهر
اوزرينه حجت قائم ايكن انى انكار ايتمز مكر انلركه كفره توغل ايدرلر كعب بن الاشرف واصحابى كبى
زيرا كفره جزملرى انك صدقنى افاده ايدرشيئى تأملدن منع ايدر ۞ زيرا كه اول پيغمبريمز
صلى الله عليه وسلمه اضافتله معجزه‌در (وما كنت تتلو من قبله من كتاب) يا محمد سكا اشبو قرآن
نزولندن اول كتب منزله‌دن هيچ بر كتاب اوقومش دكل ايدك (ولا تخطه بيمينك) ودخى
يمينكله كتابت ايدر اولمدك ۞ ايمدى اشبو قرآنكه انواع علوم شريفه‌يى جامعدر شول
قراءت وتعلمله معروف اولميان امى‌يه ظهورى خارق عاده‌در (اذا لارتاب المبطلون) اكر
سن قراءت ويا كتابت ايدر اولسيدك مشركون ارتياب ايدوب ديرلرديكه اول انى تعلم
ايتمش ويا كتب اقدميندن التقاط ايتمشدر وياخود يهود ارتياب ايدوب ديرلرديكه انك نعتى
توراتده امى بولوب قراءت وكتابت ايتمز بولمشز بوايسه اول نعتله منعوت دكلدر (بل هو
آيات بينات) الاعجازدر شول كمسه‌لر صدورنده كه انى عالم وحافظ اولديلر ۞ ايمدى قرآنك
معجز ومحفوظ اولمسى انك خصائصندندر ۞ زيرا كه امم سابقه كتابلرينى نظرله اوقورلردى
يعنى اطباق ايتسه‌لر انبيالرندن غيريسى اندن برشئ بيلور اولمزدى (وما يجحد بآياتنا
الا الظالمون) بزم آيات واضحه‌مزى انكار ايتمز الا انلركه اول آيتمزك دلائل اعجازى وضوحندن
صكره مكابره ايله ظلمته توغل ايتديلر (وقالوا لولا انزل عليه آيات من ربه) مشركلر
ديديلركه نوليدى محمده ربندن انك نبوتنه دلالت ايدر بر علامت نازل اولسيدى ناقه صالح
وعصاى موسى ومائده عيسى كبى (قل انما الآيات عند الله) انلره ديكل كه آياتك نزولى الله
تعالينك قدرتنه متعلقدر ديلديكى وقتده ديلديكى كيفيت اوزره انزال ايدر يوخسه بنم بدمده
دكلدركه اقتراح ايتديككز شيئى سزه كتوره‌م (وانما انا نذير مبين) بلكه بن تكليف اولنمشكه
انذار ايدم ودلائل واضحه ايله انى اظهار ايدم (أولم يكفهم انا انزلنا عليك الكتاب يتلى
عليهم) انلره كفايت ايتمديمكه بز سكا قرآن انزال ايتدك كه اول انلره على الدوام تلاوت
اولنور سنى تصديق وحجتكى اثبات ايدر واول اعظم آيادر سائرندن اول غنا ويرر وسائر
آيات مضمحل اولسه اكا زوال ايرمز قالور (ان فى ذلك لرحمة وذكرى لقوم
يؤمنون) اشبو قرآنده اكا ايمان كتورن قومه نعمت عظيمه وتذكره واردر ۞ روايت
اولنديكه مسلميندن بر طائفه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه بر صحيفه كتورديلركه
انده يهودك بعض اقوالى يازلمشدى پيغمبريمز عليه السلام ديديكه بر قومه ضلالت يتر كه پيغمبرلرى

سزه سلام اولسون بز جاهللر صحبتنی طلب ایتمیز (انك لاتهدی من احببت ولكن الله یهدی من یشاء وهو اعلم بالمهتدین) یامحمد سن دوستك اولان كیمسه‌یی ایمانه هدایته قادر دكل سن لكن الله تعالی دیلدیكنی ایمانه هدایت ایدر حكم ازلیسنده هدایت وایمانه مستعد اولانی الله تعالی بیلور ❊ بو آیت كریمه‌نك ﴿ ۲۲۴ ﴾ سبب نزولی ابو طالبدركه حضرت رسالتپناه افندمز علیه السلامك عمی اولمغله ایمانه كلمسنه غایت حریص ایدی وفاتنه قریب پیغمبر علیه السلام یاننه واروب یاعم بكا كلمهٔ «لا اله الا الله» ویركه سنكچون دركاه حقه حجت كوتره‌یم دیدی ابو طالب دیدیكه ای برادر زاده‌م بیلورمكه طوغریسین وطوغری سویلرسین اكر قریشك اشرافی موندن قورقوسندن بوكلمه‌یی سویلمش دیوبنی تعییب ایتمه‌لرینی مسرور ایدردم (وقالوا ان نتبع الهدی معك نتخطف من ارضنا اولم نمكن لهم حرماً آمناً یجبی الیه ثمرات كل شئ رزقاً من لدنا ولكن اكثرهم لایعلمون) كفاردن خوفله اسلامه كلمیلر پیغمبر علیه السلامه دیدیلركه اكر بز سنكله اولوب طریق هدایته اتباع واسلامه كلسك عرب بزی یرلریمزدن چیقاررلر حق تعالی انلری توبیخ جهتیله بیوررکه آیا ز انلر ایچون امین حرم شریفی مكان ایتمدكمی كه هر نوع میوه‌لرن اكا جلب اولنور انلر مشركلر ایكن بزم عندمزدن بویله رزقلنورلر وامین ومطمئن اولورلر (رزقن) ه اكر حرمت بیته حرمت توحیدی ضم ایتسه‌لر نیجه خوف اوله‌بیلور ه لكن آنلرك اكثری بو نقطه‌یی تفكر ایدوب بیلمزلر ❊ مرویدركه حارث ابن عثمان ابن نوفل جناب نبوتمآب علیه السلامه دیدیكه یامحمد بیلورمكه كلامك حقدر

كتوردیكندن اعراض ایدوب غیرك كتوردیكنه اقبال ایده‌لر (قل كفی بالله بینی وبینكم شهیدا) دیكلكه بنمله سزك بینكزده الله تعالی شاهد یتركه اول بنی معجزاتله تصدیق ایتدی ویاخود بنمله ارسال ایتدیكی شیئی سزه تبلیغمه وسزك تعنتكزه وبنی تكذیبكزه اول شاهد یتر (یعلم مافی السموات والارض) سموات وارضده اولان جمیع اشیایی بیلور اویله اولسه بنم حالمدن وسزك حالكزدن اكا برشئ خفی اولمز (والذین امنوا بالباطل وكفروا بالله اولئك هم الخاسرون) شونلركه الله تعالیدن غیری معبودلرینه ایمان كتوروب الله تعالی‌یه كافر اولدیلر انلر صفقه‌لرنده زیان ایتمشلر درشول حیثیتدنكه ایمانی كفره دكشدیلر (ویستعجلونك بالعذاب ولولا اجل مسمی لجاءهم العذاب ولیأتینهم بغتة وهم لایشعرون) مشركون سندن عذابی استعجال ایدرلر اكر عذابلرینه لوح محفوظده وقت معین اولمسه‌كه اول موت ویایوم قیامتدر انلره عذاب تأخیرنسز عاجلا كلوردی ❊ ایمدی عذابلرینه تعیین اولنان وقت ایركنده اول انلره فجأة كلور حالبوكه انك كلدیكنه انلرك شعوری اولمز (یستعجلونك بالعذاب وان جهنم لمحیطة بالكافرین) انلر سندن عذاب نزولن استعجال ایدرلر حالبوكه كافرلری جهنم محیطه‌در قچانكه انلر عذابك وقتی ایرر ویاخود الآن انلر جهنم احاطه ایتمش كیبدر انك اسبابی اولان كفر ومعاصی احاطه ایتدیكیچون (یوم یغشیهم العذاب من فوقهم ومن تحت ارجلهم ویقول ذوقوا ما كنتم تعملون) اول جهنم احاطه ایدر الله تعالی ویا انك امریله ملائكه انلره دیركه اعمال سیئه‌كزك عقوبتن ذوق ایدك (یاعبادی الذین آمنوا ان ارضی واسعة فایای فاعبدون) یاایهم مؤمن قوللرم قچان بربلده‌ده سزه عبادت آسان اولمسه بنم ارضم واسعه‌در اول سزه آسان اولان موضعه هجرت ایدوب هرقنده اولورسكز بكا عبادت ایدك ❊ دینلدیكه اشبو آیت مكه‌ده مقیم ضعفاء مسلمین شاننده نازل اولوبدر یعنی اكر مكه‌ده ایمانكزی اظهاردن ضیقده ایسه‌كز اندن مدینه‌یه كیدككه اول ارض واسعة آمنه‌در ❊ دینلدیكه قچان برارضده معاصی ایشلنسه اندن كیدككه بنم ارضم واسعه‌در پس بواجلدن هركمسنه‌كه معاصی ایشلنور بلده‌ده اولوب تغییرینه قادر اولمیه اكا واجب اولوركه اندن هجرت ایده بریره‌كه انده عبادت آسان اولور (كل نفس ذائقة الموت ثم الینا ترجعون) هرنفس موتی ذائقه‌در بعده بزه رجوع ایدرسز ❊ ایمدی اولكه عاقبتی بواوله لایق اولوركه انكچون استعدادده اجتهاد ایده (والذین آمنوا وعملوا الصالحات لنبوأنهم من الجنة غرفا تجری من تحتها الانهار خالدین فیها) شونلركه ایمان واعمال صالحه یدی جمع ایده انلری جنتده غرفه‌لره انزال ایدرز انك التندن نهرلر جریان ایدر انلر انده دائم اولدقلری حالده (نعم اجر العاملین) اعمال صالحه اهلنك ثوابی نه كوكچك اولور (الذین صبروا) انلركه دینلرین صیانت ایچون شدائد ومفارقت اوطانه صبر ایدرلر (وعلی ربهم یتوكلون) ورزقلری امرنده وغیریده رب تعالی‌یه توكل ایدرلر (وكاین من دابة لاتحمل رزقها الله یرزقها وایاكم) دوابك كثیری ضعیف اولدیغیچون

وسویلدیكك حیاتمزده سبب دولتمز ووفاتمزده وسیلهٔ سعادتمزدر لكن سكا متابعت تمام عربه مخالفت اولمغله اكر سكا متابعت ایدرسك بزی حرم شریف زمیندن اخراج ایدرلر بزم قلت انصارمز سببیله آنلره مقاومته قدرتمز یوقدر دیمكله بو آیت كریمه نازل اولدی ﴿ ۲۲۵ ﴾ (وكم اهلكنا من قریة بطرت معیشتها فتلك مساكنهم لم تسكن من بعدهم الا قلیلاً وكنا نحن الوارثین) چوق قریه اهلیكه حاللرنده امنیت ومعیشتلرنده وفرت وار ایكن اهل مكه‌كبی كفران نعمت ایله شرك وطغیان ایتدكلرندن بز آنلری هلاك ایتدك آنلردن صكره مسكنلری خالی اولوب كیمسه ساكن اولمز مگر یولجیلردن آز كیمسه اوغره‌یه‌لر واول مسكنلره بز وارث اولدق یعنی اول اهالی فنا بولدی بز دائم وباقی یز (وما كان ربك مهلك القری حتی یبعث فی امها رسولاً یتلوا علیهم آیاتنا وما كنا مهلكی القری الا واهلها ظالمون) ربك جل شانه قرا اهلی كافرلری هلاك ایدیجی اولمدی تا كه انلرك عظیم شهرلرینه پیغمبرلر كوندروب ایمانه كلمزلر ایسه انلره عذاب نازل اوله جغنی بیان واولبابده ابراز حجت و برهان ایتدكدن صكره اوله وبز قریه‌لری خراب ایدر اولمدق الا آنلرك اهالیسی تكذیب پیغمبران ایله ظالملردن اولدیلر (وما اوتیتم من شئ (۲۹) فمتاع الحیوة الدنیا وزینتها وما عندالله خیر وابقی افلا تعقلون) اسباب دنیادن سزه ویریلان شی حیات دنیانك متاع وزینتیدركه آنكله كچنور وافتخار ایدرسز آخرتده عندالله ویریلان نعمت ایدی آندن خیرلو وباقیدر آیا آنی تعقل وفهم ایتمزمیسكز (افمن وعدناه وعداً حسناً فهو لاقیه كمن متعناه متاع الحیوة

رزقن كتورمكه طاقت كتورمز ویا ادخار ایتمز صباح واخشامده یاننده رزق اولمز بویله ایكن اول دوابه ضعف وتوكللریله وسزه قوت كسبه اجتهادكزله جله‌یه رزقی ویرن الله تعالیدر ❊ زیرا كه كلنك رزقی اسبابله‌در واكا مسبب یالكز الله تعالیدر ❊ ایمدی هجرتله معاشكز اوزره خوف ایتمكز وقتاكه صحابه هجرتله امر اولندیلر انلرك بعضیلری دیدیلركه نیچه قدوم ایدرز بربلده‌یه‌كه بزم انده معیشتمز یوقدر اول سببدن بو آیت نازل اولدی (وهو السمیع العلیم) اول الله تعالی اقوالكزی ایشیدر وصدوریكزده اضمار ایتدیككزی بیلور (ولئن سألتهم من خلق السموات والارض وسخر الشمس والقمر لیقولن الله فأنی یؤفكون) اكر سن اهل مكه‌یه سؤال ایتسك‌كه سموات وارضی كیم خلق ایتدی وشمس وقمری كیم تسخیر ایتدی دیه‌لركه الله تعالی ❊ ایمدی بو اعترافلرندنصكره انك توحید وطاعتندن نیچه اعراض ایدرلر (الله یبسط الرزق لمن یشاء من عباده ویقدر له) الله تعالی عباندن دیلدیكی كمسه‌یه رزقی كاهی توسیع وكاهی تضییق ایدر (ان الله بكل شئ علیم) الله تعالی هرشیئی علیمدر مصالح ومفاسدلرین بیلور (ولئن سألتهم من نزل من السماء ماء فأحیا به الارض من بعد موتها لیقولن الله) اكر سن انلره سؤال ایتسك‌كه سمادن مائی كیم انزال ایدوب انكله ارضی موتندنصكره احیا ایتدی دیه‌لركه الله تعالی (قل الحمد لله) اشبو اشیانك فاعلی الله تعالی ایدیكنه اقرارلرینه واوزرلرینه حجت لزومنه الحمد لله دیكل (بل اكثرهم لایعقلون) بلكه انلرك اكثری دیدكلرین فهم ایتمزلر ❊ زیرا كه بو اشیانك خالق الله تعالی ایدیكنه اقرار ایدرلر ایكن وحدانیتن انكار ایدرلر ویاخود انلرك مقاله‌لری عندنده سنك تحمیدله مرادك نه ایدیكنی بیلمزلر (وما هذه الحیاة الدنیا الا لهو ولعب) اشبو حیات دنیا دكل الا لهو ولعبدر ❊ زیرا كه اول اهلندن سرعت زوالی وانلرك موتله اندن ذهاب وارتحالی صبیانك لعبلرینه بكزركه برساعت اكا اشتغاللرندن صكره متفرق اولوب كیدرلر (وان الدار الاخرة لهی الحیوان لوكانوا یعلمون) ودار آخرت ایسه دار حیات حقیقیه‌در زیرا كه انده موت طریانی ممتنعدر اكرانی بیلورلرسه انك اوزره ایثار ایتمزلر شول دنیایی‌كه اصلی عدم حیاتدر وانده‌كی حیات ایسه عارضه وسریعة الزوالدر (فاذا ركبوا فی الفلك دعوا الله مخلصین له الدین) انلركه برده دائما شركله متصفلردر قچانكه بحرده سفینه‌یه ركوب ایدوب غرق خوفن ایتسه‌لر دینده مخلصین صورتنده الله تعالی‌یه یلواررلر ❊ زیرا كه اول ورطه‌دن انلری انك غیری انجایه قادر دكل ایدیكنی بیلورلر (فلما نجاهم الی البر اذاهم یشركون) وقتاكه اول انلری بره ایصال‌ایله اول ورطه‌دن انجا ایده كوررسنكه شركه عودت ایدرلر (لیكفروا بما آتیناهم) تا كه شركلریله نعمت نجاته كافر اوله‌لر (ولیتمتعوا) وعبادت اصنام اوزره اجتماع وتوادله تعیش وتلذذ ایده‌لر (فسوف یعلمون) انك عاقبتن اوزرلرینه عذاب نزولنده بیلیرلردر (أولم یروا انا جعلنا حرما آمنا) اهل مكه كورمدیلرمیكه بزانلرك بلده‌لرین لهب وتعدیدن مصون وكندیلرین قتل وسبیدن

الدنیا ثم هو یوم القیمة من المحضرین) آیا اول کیمسه‌یه که بز جنتی وعد ایتدك ایدی البته اول آکا ملاقیدر اول حیات دنیا
متاعیله متاعلندردیکمز کیمسه کیبیمیدرکه آخرالامر نعمت ومالی محنت وزوال واقبال وجاهی لابقا وانتقالدر بوندن
صکره اول قیامتده حساب باعذاب ایچون احضار اولنانلردندر ۲۲۶ (ویوم ینادیهم فیقول این شرکائی
الذین کنتم تزعمون) یاد
ایله شول کونیکه حق تعالی
آنلری چاغروب دیه‌که
قنی آنلرکه بکا آنلری
شرکا زعم ایدردیکز (قال
الذین حق علیهم القول ربنا
هؤلاء الذین اغوینا اغویناهم
کما غوینا تبرانا الیك
ما کانوا ایانا یعبدون)
اوزرلرینه عذاب واجب
اولان رؤسای ضلالت
دیه‌لرکه بوتبعه‌مز ضلالتی
اختیار ایتملریله بز آنلری
اضلال ایتدك آنلرده بزم
کبی ضلالتده اولدیلر یاربنا
شمدی بز سنك طرفکه
کلوب آنلرك کفر
وعنادلرندن بری بیزار
اولدق آنلرك عبادتلری
بزه اولمیوب هوا
وشهوتلرینه ایدی (وقیل
ادعوا شرکاءکم فدعوهم
فلم یستجیبوا لهم وراوا
العذاب لوانهم کانوا
یهتدون) و آنلره دینیله‌که
شرکا کزی چاغرك که
سزی عذابدن خلاص
ایده آنلر حیرتلرندن
چاغرەلر شرکالری مدد
و نصرتدن عجزلری
اولدیغندن اجابت ایتمیەلر
اولحالده وعد اولنان عذابی کورەلر اکر آنلر راه حقده اولسه‌لردی عذابی کورمزلردی (ویوم ینادیهم (وانده)
فیقول ماذا اجبتم المرسلین) اولکونده الله تعالی کفاری چاغروب بیوره‌که بنم پیغمبرلرم سزی توحیده دعوت ایتدکده
نه‌وجهله جواب ویردیکز (فعمیت علیهم الانباء یومئذ فهم لایتساءلون) اولکونده آنلره اعتذار وخبرلر قپانوب

آمن قیلدق (ویتخطف الناس من حولهم) حالبوکه انلرك حولنده‌کی ناس قتل وسبیله اختلاس
اولنورلر (أفبالباطل یؤمنون) اشبونعمت مکشوفه‌دن صکره صنم ویا شیطانه ایمان کتوررلر
(وبنعمت الله یکفرون) والله تعالینك نعمتی قرآن واسلام ومحمد صلی الله علیه وسلمه کافر
اولورلر (ومن اظلم ممن افتری علی الله کذبا او کذب بالحق لما جاءه) شول کمسه‌دن اظلم وارمیدرکه
الله تعالی‌یه اشراکله کذب اختلاق ایده ویا اکا الله تعالیدن رسول وکتاب کلدیکنده تکذیب
ایده (ألیس فی جهنم مثوی للکافرین) اشبوکافرلر ایچون جهنمده مأوی یوقیدرکه انلر بوجزایی
ایتدیلر (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) شونلرکه بزم رضامز طلبنده اعادی ظاهره
وباطنه‌یه جهاد ایده بزانلره بزه سیر وجنابمزه وصول یوللرین هدایت ایدرز ویاخود انلره
سبیل خیره هدایتمز واکاسلوکه توفیقمز آرتوررز وشونلرکه طلب علمه جهاد ایده‌لر بزانلره عمل
طریقن هدایت ایدرز وشونلرکه عملری اولدیغی شیئده جهاد ایده‌لر بزانلری بیلدکاری شیئه
هدایت ایدرز دینلدیکه افضل جهاد جهاد نفسدرکه اول الله تعالینك رضاسنده هوایه
مخالفتله بذل نفسدر وصدق مجاهده اولدرکه الله تعالی‌یه انقطاعدر هر شیئدنکه انك غیریدر ❁
شیخ اکبر قدس سره فتوحاتنده ایدر مجاهده وریاضتدن صکره فتح امری لازمدر اندن
مفارقت اولمز ❁ زیراکه اعمال انی طلب ایدوب اکا نائل اولور لکن اول فتحك ظهوری
نوقنده اولور دنیاده‌می ویا آخرتده‌می اول الله تعالینك علم وارادتنه راجعدر ایمدی قچان بر
کمسه‌یی عملده صدق ایدر کورەسن ویا اول حالته نفسنی ایر کورەسن والحال باطنکده فتح
کورمیەسن شول کمسه‌یه اولان فتح کبی که عملده انی کندی صورتنده کوررسن اکا غم چکمه
بلکه اول سنکیچون ادخار اولنوبدر نفسکدن تهمتی طرح ایت اهل تهمتدن اولمغل زیرا
برکمسه‌که دنیاده همتی بذل مجهودله معالی طلبنه تعلق ایدوب دنیاده اکا ذوق وکشفله واصل
اولمیه لابد یوم قیامتده اول اکا نائل اولوب اشبو دنیاده انی ذوق ایدن کبی اولور (وان الله
لمع المحسنین) الله تعالی احسانله عمل ایدنلرله‌در دنیاده نصر ومعونتله وعقباده ثواب ومغفرتیله‌در

سورة الروم وهی ستون آیة مکیة الا فسبحان الله حین تمسون الخ

بسم الله الرحمن الرحیم

(الم غلبت الروم فی ادنی الارض) روم مغلوب قیلندی ارض عربك رومه اقرب موضعنده
ویاخود أرض رومك عربه اقرب موضعنده‌که اول اطراف شامدر (وهم من بعد غلبهم
سیغلبون فی بضع سنین) والحال روم مغلوب اولدقلرندنصکره اوچ ییل ایله طقوزنجی ییله
وارنجه اول اراده خصملرینه غلبه ایدیسرلردر ❁ روایت اولندیکه فارس رومه غزا ایدوب
اذرعاته بصره بیننده ویاجزیره‌ده بری یرلرینه قاوشدیلرکه اول ارض رومك فرسه اقربیدر

مشکللرندن سؤال ایده‌میه‌لر سائل ومسئول جمله حیرتده اولوب عجزده جمیعی مساوی اوله (فاما من تاب وآمن وعمل
صالحاً فعسی ان یکون من المفلحین) اما اول کیمسه‌که کفردن توبه ایله ایمانه کلوب عمل صالح ایشلیه شایاندرکه اول
کیمسه فلاح بولیجیلردن اوله ۲۲۷ (وربك یخلق مایشاء ویختار ما کان لهم الخیرة سبحان الله وتعالی عما
یشرکون) ربك جل شانه
دیلیوب اختیار ایتدیکی
شیئی خلق ایدر یوخسه
آنلر ایچون برشی اختیار
ایتمك یوقدر الله تعالینك
اختیاری اوزرینه اختیار
اولمق ممکن دکلدر و آکا
اشراك ایتدکلرندن عالی
ومنزهدر ❁ مرویدرکه
صنادید عرب دیدیلرکه
نبوته محمد اختیار اولنه‌جغنه
مکه وطائفدن بربیوك
کیمسه اختیار اولنیدی
آندن مرادلری ولید بن
مغیره یا عروة بن مسعود
الثقفی ایدی آکا جوابده
بو آیت کریمه نازل اولدی
(وربك یعلم ما تکن
صدورهم وما یعلنون)
ربك تعالی انلری پیغمبر
علیه السلامه قلبلرندن
مضمر حقد وعداوتی
آشکار اولان طعنلرنی
بیلور (وهو الله لا اله الا
هوله الحمد فی الاولی
والاخرة وله الحکم والیه
ترجعون) عبادته مستحق
کیمسه یوقدر الحق معبود
بالحق اول الله تعالیدر
داریننده ولی نعم اول اولمغله
دنیاو آخرتده حمد وحکم
آنکچوندر و اخرالامر آکا رجوع اولنورسکز (قل ارایتم ان جعل الله علیکم اللیل سرمداً الی یوم القیمة من اله غیرالله
یاتیکم بضیاء افلاتسمعون) دیکه فکر ایدك اکر الله تعالی قیامته‌دك اوزریکزه کیجه‌یی دائم ایتسه الله تعالیدن غیری کیم
واردرکه سزه طلب معاشکز ایچون آیدنلغی کتوره آیا بونی تفکرله بزم نصیحتمزی دکله‌مکه قولغکز یوقیدر (قل ارایتم

وانده قتال ایدوب فارس رومه غلبه ایتدی بوخبر مکه‌یه ایریشیجك مشرکون زیاده سوندیلر
ومسلمینه انکله اشمات ایدوب سز ونصاری اهل کتابلرسز وبز وفارس امیلرز بزم اخوانمز
سزك اخوانکز اوزره غلبه ایتمشلردر ❁ ایمدی بزدخی سزك اوزریکزه غلبه ایدرز دیدکلرنده
بوآیت نازل اولوب ابو بکر رضی الله عنه انلره دیدیکه الله تعالی سزی قریرالعین ایتمز والله
بضع سنینده روم فارس اوزره غلبه ایدیسردر ابی بن خلف اکا دیدیکه کذب ایدرسن
ایمدی بوقولك ظهورینه دکین برزمان تعیین ایتکه انك اوزره سنکله مناحبه ایده‌لم اوبله
اولسه زمانی اوچ ییله تعیین ایدوب قنغیسنك قولی صادق اولورسه آخر اکا اون قلوص
ویرمك اوزره مناحبه ایتدیلر بعده ابوبکر رضی الله عنه انی پیغمبرمز صلی الله علیه وسلمه
خبر ویریجك دیدیکه بضع اوچدن طقوزه دکدر ایمدی خطرکده زیاده ایدوب زمانی مد
ایلکل اویله اولسه مناحبه‌لرینی یوز قلوص ویرمك اوزره زمانی طقوز ییله دکین مد ایتدیلر
اشبو مناحبه مدتی تماماندن اول ابی بن خلف احدده پیغمبرمز علیه السلامك جرحندن
بعد القفول فوت اولدی ویوم حدیبیه‌ده روم فارس اوزره غلبه ایدوب ابوبکر رضی الله
عنه اول خطری ابی بن خلفك ورثه‌سندن الدی وانی پیغمبرمز علیه السلامه کتوریجك انی
تصدیق ایت دیو اکا بیوردی (لله الامر من قبل ومن بعد) غالبیت ومغلوبیت امری الله تعالینك
قضاء ومشیئتیله‌در فارسین غالبین اولملرندن اولده‌که اول رومك مغلوبین اولملری وقتیدر
وکرکسه فارسك مغلوبین اولملرندنصکره‌که اول رومك غالبین اولملری وقتیدر (ویومئذ
یفرح المؤمنون) رومك فارسه غالب اولدیغی کونده مؤمنلر سوینورلر (بنصر الله) الله تعالینك
رومی فارس اوزره نصر وتغلیبنه‌که انده انقلاب تفاول مشرکین ومسلمینك مشرکینه
اخبارلرینك صدق ظاهر ومسلمونك مناحبه‌ده انلره غالب ویقینلری زیاده اولمسیدر (ینصر
من یشاء) الله تعالی دیلدیکنه نصرت ایدر کاهی اهل کتابه کاهی امییه (وهو العزیز الرحیم)
الله تعالی عبادینه نصرتله اعداسندن انتقام ایدر وکاهی اعداسنه عبادی اوزره نصرتیله
تفضل ایدر (وعد الله لایخلف الله وعده) الله تعالی اشبونی وعد ایتدی اول وعدینه خلف
ایتمز (ولکن اکثر الناس لایعلمون) الابوکه ناسك اکثری انك صحت وعدنی بیلمزلر جهللری
وعدم تفکرلریچون (یعلمون ظاهرا من الحیاة الدنیا وهم عن الآخرة هم غافلون) انلر حیات
دنیادن کیفیت معاشلرین بیلورلر کسب وتجارت نیجه اولور فدان نوقتن دیکیلور اکین نیجه
اکیلور بیچیلور بنا نیجه استحکام ایدیلور حتی انلرك بری بردرهمی طرنغی اوجیله آلدیغنده
وزنی بیلور حالبوکه انلر حیات دنیانك غایت ومقصود منهاسندن غافللردر باللرینه خطور
ایتمز دنیانك ظاهرین بیلمکله مقصود اولان انك حقائق وصفات وخصائص وافعال واسبابنی
وانده کیفیت تصرفی بیلمکدر وانك باطنن بیلمکله مقصود اول اولان آخرته مجاز اولوب
اندکی کراماته نائل اولمغه وسیله واحوالنه نمونه‌در بوخسه ظاهر دنیایه مختص اولان علمله

ان جعل الله عليكم النهار سرمداً الى يوم القيمة من اله غير الله يأتيكم بليل تسكنون فيه افلا تبصرون) انلره ديكه آيا نه كوررسكز اكر الله تعالى قيامته دك اوزريكزه كوندزى امتداد ايتسه الله تعالى دن غيرى اله كيمدركه انده سزه مرحمة راحت ايچون كيجه يى كتوره آيا آثار قدرتى ديدۀ تفكرله

كورمزميسكز (ومن رحمته جعل لكم الليل والنهار لتسكنوا فيه ولتبتغوا من فضله ولعلكم تشكرون) اول الله تعالى نك رحمتندندركه كيجه يى سكون وراحت وكوندزى فضلندن كسب وتجارت طلبكز ايچون خلق ايتدى شايدكه بو نعمتلرى بيلوب اكا شكر ايده سز (ويوم يناديهم فيقول اين شركائى الذين كنتم تزعمون) ياد ايله اول كونيكه الله تعالى مشركلره شول اله زعم ايتديككز شركاكز نره ده در ديه (ونزعنا من كل امة شهيداً فقلنا هاتوا برهانكم فعلموا ان الحق لله وضل عنهم ما كانوا يفترون) اولكونده هر امتدن كلام وعملارينه پيغمبرلرنى شاهد اخراج ايده رز وانلره ديرزكه شرك وتكذيبكزه اولان حجتكزى كتورك اول وقتده الله تعالى نك وجدانيتنى بيلوب كذب وافترا وباطل دعوالرنى غائب ايده لر (ان قارون كان من قوم موسى فبغى عليهم واتيناه من الكنوز ما ان مفاتحه لتنوء بالعصبة اولى القوة اذ قال له قومه لا تفرح ان الله لا يحب الفرحين) قارون موسى عليه السلامك (آريلوب) قومندن ايدى قومنه ظلم وتعدى وموسايه مخالفتله سركشلك ايتدى بز اكا خزينه لر ويردككه انك مفتاحلرى قوت صاحبلرى بر جماعته تحميلده ثقيل اولوردى مؤمنلردن انك قومى اكا ديديلركه اى قارون مال دنيا ايله فرحلنمه زيرا

عدم علم بيننده فرق يوقدر (اولم يتفكروا فى انفسهم ماخلق الله السموات والارض ومابينهما الا بالحق) انلر نفسلرنده تفكرى احداث ايتزلرمى زيرا كه نفسلرى انلره غيريدن اقربدر واول برمرآتدركه ممكناتك جمعنده اولان اشياء انده مستبصرينه منجلى اولور تاكه انى مبدع جل شانه نك ابدائنه قدرتندن اعاده سنه دخى قدرتى متحقق اوله وياخود تفكر ايتزلرميكه ديه لر ويا بيله لركه الله تعالى سموات وارضى وايكيسى بيننده كى اشيايى حق ملتبس اولديغى حالده خلق ايلدى يوخسه غرض صحيح وحكمت بالغه سز عبث وباطل خلق ايتمدى (واجل مسمى) واجل معلومله كيم اشياء مذكوره اكا منتهى اولوب اندنصكره بقا قالمز (وان كثيرا من الناس بلقاء ربهم لكافرون) والحال ناسك كثيرى اجل مسمانك انقضاسنده وياخود ساعتك قيامى عندنده رب تعاليدن جزالرى لقاسنه جاحدلردر ظن ايدرلركه دنيا ابديه اوله وآخرت اولميه (أولم يسيروا فى الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم) اهل مكه بر يوزنده سير وسفر ايتزلرميكه اندن اول هلاك ايديلن امم عاتيه نك آثارينه نظر ايدوب معتبرين اوله لر (وكانوا اشد منهم قوة) كه اول امم عاتيه قوتده انلردن اشد ايديلر (واثاروا الارض وعمروها اكثر مما عمروها) واول امم ارضى زراعت ايچون اهل مكه دن اكثر سورديلر وعمارت ايتديلر ۞ ايمدى اهل مكه يه نظرايت كه دنيا حالنده اول اممدن اضعف ايكن بنه دنيا ايله نيجه اغترار وافتخار ايدرلر زيرا دنيانك مدار امرى بلادده تبسط وعباد اوزره تسلط وانواع عمارت ايله اقطار ارضده تصرفدر اهل مكه ايسه بر بلوك ضعفادركيم بر منفعتسز واديه الجا اولنمشلردر (وجاءتهم رسلهم بالبينات) وانلره رسوللرى معجزات وآيات واضحاتله كلديلر انلر ايسه اول رسوللرين تكذيب ايديجك الله تعالى انلرى هلاك ايتدى (فما كان الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون) الله تعالى انلرى اهلاكده ظالم ايدر اولمدى زيراكه اول عدلله موصوفدركه اول اول ظلمه منافيدر بلكه انلر هلاكلرينه مؤدى شئ ايشلكله نفسلرينه ظلم ايتديلر (ثم كان عاقبة الذين اساؤا السوآى) بوندنصكره اساءت ايدنلرك عاقبتى عقوبت سيئه اولديكه جهنمدر (ان كذبوا بآيات الله وكانوا بها يستهزؤن) انكيچونكه الله تعالينك آياتنى تكذيب ايدوب استهزاء ايدرلردى (الله يبدؤ الخلق ثم يعيده ثم اليه ترجعون) الله تعالى اشبو خلقى ابتداء انشاء ايدر وموتدنصكره بعث ايدر بعده جزاء ايچون اكا ارجاع اولنورسز (ويوم تقوم الساعة يبلس المجرمون) قيامت قائم اولديغى كونده مشركلر متحيرين وهر خيردن آيسين اولدقلرى حالده سكوت ايدرلر ويا كلام وحجتلرى منقطع اولور ويا مفتضح اولورلر (ولم يكن لهم من شركائهم شفعاء وكانوا بشركائهم كافرين) الله تعالى يه اشراك ايتدكلرى ملائكه واصنامدن انلرى عذاب اللهدن اجاره ايدر شفعا اولميه اول آلهه لرندن مأيوس اوليجق انلره كافر اوله لر وياخود اول آلهه لرى سببيله دنياده كافرين ايديلر (ويوم تقوم الساعة يومئذ يتفرقون) ساعت قائم اولديغى وقتده اهل جنت اهل ناردن متميز اولور ويا حسابدنصكره مؤمنلر كافرلردن

الله تعالى دنيا ايله فرح ايديجيلرى سومز ۞ منقولدركه موسانك عمزاده سيدى موسى ابن عمران بن قاهث بن لاوى بن يعقوب عليه السلامدر وقارون بن يصهر ابن قاهتدر غايت خوب صورت اولمغله منور ديرلردى تورتى ازبردن اوقوردى فقرى حالنده غايت متواضع اولوب غنى

اولدقده طبيعتى متغير ومتكبر اولدى مالنك مفتاحلرينى بوكلنلر قرق يا تمش كيمسه ايدى ديديلر وهر مفتاحى بر پارمقدن زياده دكل ايدى ديلدى (وابتغ فيما آتيك الله الدار الآخرة ولا تنس نصيبك من الدنيا واحسن كما احسن الله اليك ولا تبغ الفساد فى الارض ان الله لا يحب المفسدين) بنه قارونه اول مؤمن قوملرى ديديلركه الله تعالى نك سكا ويرديكى غنا وثروتله آخرتى طلب ايله ودنيادن نصيبكى اوتمه يعنى اول مالدن قسمتك الحق بر كفن اولمغله انى اونتموب الله تعالى سكا احسان ايتديكى كبى سنده عباد اللهه احسان ايت ير يوزنده ظلم وبغيه بادى فساد طلب ايتمه الله تعالى فساد ايدنلرى سومز (قال انما اوتيته على علم عندى اولم يعلم ان الله قد اهلك من قبله من القرون من هو اشد منه قوة واكثر جمعاً ولا يسئل عن ذنوبهم المجرمون) قارون انلره جوابنده ديديكه الحق بنده اولان علم اوزرينه بو مال بكا ويرلمشدر اول علم تورية يا تجارت يا كيميا اوله كه موسى عليه السلام همشيره سنه اوكرتمشيدى قارون اندن تعليم ايلمشيدى اول قارون توريتدن وتاريخلردن بيلمديميديكه اندن مقدم قوتده اندن اشد وقوى ومالده اندن جمعيتلو نيجه قرونلرى بز هلاك ايتدك قيامتده مجرملر كناهلرندن سؤال اولنمزلر بلكه سيمالرندن معلوم اولوب معذب اولورلر

آيريلوب مؤمنلر جنته كافرلر ناره كيدرلر من بعد اجتماع ايتمزلر (فاما الذين آمنوا وعملوا الصالحات فهم فى روضة يحبرون) اما شونلركه ايمان واعمال صالحه يى جمع ايتديلر انلر شول نضارتى نهايتده بستانده نعمت وحبور وكرامتده اولورلر (واما الذين كفروا وكذبوا بآياتنا ولقاء الآخرة فاؤلئك فى العذاب محضرون) واما شونلركه كافر اولوب بزم آيتلريمزى ويوم قيامتده بعث اولنملرينى تكذيب ايتديلر ايمدى انلر جهنم عذابنه ادخال اولنوب اندن غائب اولمزلر دائما تعذيب اولنورلر (فسبحان الله حين تمسون وحين تصبحون) الله تعالى يى تنزيه ايدك يعنى انكيچون نماز قيلك اخشامه داخل اولديغكزده صلاة مغرب وعشايى قيلك وصباحه داخل اولديغكزده صلاة صبحى قيلك (وله الحمد فى السموات والارض) سموات وارض اهلنك حمد وصلاتى اول الله تعالى يه مختصدر غيرى يه دكل (وعشيا وحين تظهرون) عشيده صلاة عصرى وظهيره يه داخل اولديغكزده صلاة ظهرى قيلك اشبو آيت الله تعالى يى تنزيه واكا ثنايه امر معناسنده اخباردر اوقات مذكوره انك قدرتى ظاهر ونعمتى متجدد اولور ويا دلالتدر اكاكه الله تعالينك تنزيهى وحمده استحقاقنى ناطق شواهد اول اوقاتده حادث اولور هركيمه دنكه سموات وارض اهلندن تمييزى اولور ۞ تسبيحى صباح ومسايه تخصيص ايتدى زيراكه آثار قدرت وعظمت اول ايكى وقتده اظهردر وحمدى عشايه كه اخر نهاردر وظهيره يه كه اول وسط نهاردر تخصيص ايتدى زيراكه اول ايكى وقتده تجدد نعم اكثردر ۞ ابن عباس رضى الله عنهمايه صلوات خمسك ذكرينى قرآنده بولورميسن ديو سؤال اولندقده نعم ديوب اشبو ايكى آيتى اوقودى علماء اختلاف ايتديلركه صلوات خمس مكه ده مى فرض اولدى يوخسه مدينه ده مى اكثرون ديديلركه مكه ده فرض اولدى عائشه رضى الله عنها ايدر صلاة ابتدا مكه ده ايكيشر ركعت فرض اولدى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم مدينه يه قدوم ايديجك صلاة سفر كما كان ايكيشر ركعت اوزره تقرير اولنوب حضرده عصر وعشا دردر ركعت قلندى (يخرج الحى من الميت) اول الله تعالى ميتدن حى اخراج ايدر انسانى نطفه دن وطائرى بيضه دن اخراجى كبى (ويخرج الميت من الحى) وحيدن ميت اخراج ايدر نطفه يى انساندن وبيضه يى طائردن اخراجى كبى (ويحيى الارض بعد موتها) وارضى يبسندنصكره نباتله احياء ايدر (وكذلك تخرجون) اشبو اخراجى كبى سز دخى قبوركزدن اخراج اولنورسز پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمدن مرويدر بركمسنه يى كه ثواب قفيز اوفى ايله كيل اولنمسى مسرور ايده (فسبحان الله حين تمسون وحين تصبحون وله الحمد فى السموات والارض وعشياً وحين تظهرون يخرج الحى من الميت ويخرج الميت من الحى ويحيى الارض بعد موتها وكذلك تخرجون) ديسون پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر بركمسه اشبو ذكرى صباحن ديسه اول كيجه ده فوت ايتديكنه ادراك ايده واولكه انى اخشامن ديسه اول كونده فوت ايتديكنه ادراك ايده (ومن آياته ان خلقكم من تراب ثم اذا انتم بشر

(فخرج على قومه فى زينته قال الذين يريدون الحيوة الدنيا ياليت لنا مثل ما اوتى قارون انه لذو حظ عظيم) برشنبه كونى قارون صاغنده اوچيوز غلام وصولنده اوچيوز جاريه جملهسى زر وجوهره مستغرق كمال زينتله قومنه چيقدى اول قومندن حيات دنيايه طالب وراغب اولانلر ديديلركه كاشكى قارونه ويريلان مال بزه دخى ويريلىدى اول دنياده حظ عظيم صاحبيدر (وقال الذين اوتوا العلم ويلكم ثواب الله خير لمن امن وعمل صالحاً ولا يلقيها الى الصابرون) شونلركه انلره علم ويريلوب احوال آخرتى وبركت قناعتى بيلوره يوشع عليه السلام واصحابى كبى كيمسهلر اول قارون مثللو مال تمنى ايدنلره ديديلركه اى طالب دنيالر واى سزه ايمانله عمل الصالحى جمع ايدنلر ايچون الله تعالينك ثوابى قارونك ودنيا ومافيهانك مالندن خيرلودر اول ثوابه انجق معاصيدن حذرله طاعته صبر ايدنلر ملاقى اولورلر (فخسفنا به وبداره الارض فما كان له من فئة ينصرونه من دون الله وما كان من المنتصرين) بز اول قارونى وخانهسنى يره كچوردك انكيچون الله تعالينك اول عذابندن آنى قورتارمغه بر قومدن ياردم ايدر اولمدى كندو دخى اول عذابى منعه قادر اولمدى ۞ روايت اولنديكه قارون دائما موسى عليه السلامه اذا ايتمكده ايكن قرابتيچون موسى عليه السلام اكا مدارا ايدردى وقتا كه زكاة وجوبى نازل اولدقده مالك بيكده برنى ويرمكه قارونه امر ايدوب آنكله صلح اولدى قارون حساب چوق كورمكه قصد ايلديكه موسايى بنى اسرائيل بيننده متهم ايده سنبر نام بر مرأة فاجرهيه ايكى كيسه التون ويروب

تنشرون) الله تعالينك قدرت ووحدانيتنه دلالت ايدر دلائلندركه اصلكز آدمى توابدن خلق ايتدى بوندنصكره بشر اولوب يريوزينه منتشر اولديكز (ومن آياته ان خلق لكم من انفسكم ازواجا لتسكنوا اليها) اول دلائلندركه اول الله تعالى سزكچون كنديكزدن ازواجكزى خلق ايتدى زيرا كه حوا آدم عليه السلامك ضلعندن خلق اولنوبدر وسائر نساء ايسه رجال نطفهلرندن خلق اولنديلر وياخود نساء رجال جنسندندر تاكه اول ازواجه ميل ايدر وانلركله الفت ايدهسز زيراكه جنسيت ضمه علتدر (وجعل بينكم مودة ورحمة) ورجال ونساء بيننده ويا افراط جنس بيننده مودت وازواج وساطتيله شبق وغيرى حالده بينكزده رحمت قيلدق تا كه انكله امر معاش منتظم اوله زيراكه انسانك تعيشى تعاون وتعارفه متوقفدر اول ايسه تواد وتراحمه محتاجدر ۞ دينلديكه مودت جماعدن ورحمت ولددن كنايهدر (ان فى ذلك لآيات لقوم يتفكرون) اشبونده آيتلر واردر شول قوم ايچونكه انك صنعنده تفكر ايدوب آنكله انك قدرت وعظمتنه استدلال ايدرلر واكا ايمان كتوروب عبادتنه كيدرلر (ومن آياته خلق السموات والارض) وينه اول دلائلندركه سموات وارضى خلق ايتمسيكه سز انى بيلور واكا مقر اولورسز (واختلاف السنتكم والوانكم) ولغاتكز اختلافى كه هر صنفك بر نوع لغتى وار وياانك وضعى سزه الهام وانى تكلمه سزى اقدار ايتدى ويا نطقكز اجناس واشكالىكه ايكى منطق كيفيتده متساوى بولمزسن ودخى الوانكز اختلافىكه بعضنك جلدى ابيض وبعضنك اسود ويا بوايكى لونك غيريدر تا كه انكله تعارف وتمايز اوله حتى ايكى توأمى كوررسنكه مواد واسبابده متفقلر ايكن امور مذكورهنك برنده مختلف اولورلر اكر اشكالده متفق اولوب ضرب واحد اولسهلر بينلرنده تجاهل والتباس اولوب انكله مصالح كثيره معطل اولوردى (ان فى ذلك لآيات للعالمين) اشبونده آيتلر واردركه ملك وانس وجندن هر عاقله خفى اولمز (ومن آياته منامكم بالليل والنهار وابتغاؤكم من فضله) وينه اول دلائلندركه كيجهده ويا كوندزده قواى نفسانيهيه راحت وقواى طبيعيهيه قوت ايچون اويورسز واول ايكى زمانده معاشكز طلب ايدرسز ويا كيجهده اويورسز وكوندزده معاش طلب ايدرسز (ان فى ذلك لآيات لقوم يسمعون) اشبونده آيتلر واردر شول قوم ايچونكه سماع تفهم واستبصار ايله استماع ايدرلر (ومن آياته يريكم البرق خوفا وطمعا) وينه انك آيتلرندندركه سزه برق كوسترر صاعقهدن خوف ايدر وغيثى طمع ايدر اولديغكز حالده (وينزل من السماء ماء فيحيى به الارض بعد موتها) وسمادن يغمور ايندیروب انكله يرك يبسندنصكره اندن نباتاتله انى دير كورر (ان فى ذلك لآيات لقوم يعقلون) اشبونده آيتلر واردر شول قومه كيم انك اسبابى استنباطنده وتكونى كيفيتنده عقللرين استعمال ايدرلركه انلره صانع جل شانهنك كمال قدرت وحكمتى ظاهر اوله (ومن آياته ان تقوم السماء والارض بأمره) وينه اول دلائلندركه سماء فوقكزده (وارض)

موسى بنمله زنا ايتدى ديمكه عهد ايتدردى عيد كونى كلدكده موسى عليه السلام ناسه وعظ ايدر ايكن سرقت ايدهنك الى قطع ايدهرز زنا ايدنه محصن دكلسه دكنك اوريرز محصن ايسه رجم ايدهرز ديدكده قارون ديديكه اكر سن ايدرسكده بو حكمى كنديكه اجرا ايدرميسن موسى عليه السلام البته اجرا ايدهرم ديدى قارون بنى اسرائيل زعم ايدرلركه سن فلانه فاجره ايله فجور ايتمشسك ديدى اول سنبرا نام فاجر اولمحله كتورلدى موسى عليه السلام اول فاجرهيه الله تعاليه وتوريته يمين ويروب طوغرى سويله ديدى هيئت الهى وقوعيله زن دفعة ياكليم الله قارون بكا افترا ايله ديو ايكى كيسه آلتون ويردى ايشته كيسهلر ديو مهريله كتوردى بنى اسرائيل كوروب مكرى آشكار اولدى همان موسى عليه السلام سجدهيه واروب قاروندن شكايت ايلدى وحى الهى كلديكه يرى سكا مسخر ايلدم استديكك وجهله امر ايله بيوردى فى الحال يا ارض قارونى اخذ ايله ديدى درعقب دیزلرینهدك بوندى ايكنجى دفعه اخذ ايت ديدى بلنهدك يوندى اوچنجيده بوغازينهدك دردنجى كره اخذ ايت ديدكده باتوب غائب اولدى هر دفعهده قارون يالواردى مرحمت ايتميوب يره اخذ ايت ديمكده ايدى وحى الهى كلديكه اول سندن مرارا وكرارا مرحمت طابيله يالواردى سن مرحمت ايتمدك عزتم حقيچون اكر اول بكا بركره دعا ايلدى مرحمت ايدردم بيوردى بعده بنو اسرائيل ديديلركه امدى بوفعلى قارونه ايتديكه مال ودارينه وارث اوله تكرار دعا ايلدى مال ودارى جمله يره كچديلر ۞ دينلديكه قارون الى يوم القيامه

وارض تحتكزده طورر شول وقته دكينكه اول انى تعيين ايدوبدر مجرد انك امريله يوخسه مقيم محسوسله دكل (ثم اذا دعاكم دعوة من الارض اذا انتم تخرجون) بعده اول سزى قبوردن بركره ياموتى چيقك ديو اسرافيل عليه السلام لسانيله دعوت ايتديكنده اول حينده سرعتله توقفسز چيقارسز (وله من فى السموات والارض كل له قانتون) سموات وارضدهكى خلقك اول موجد ووبيدر كليسى اكا مطيع ومنقادلردر اندن امتناع ايتمزلر (وهو الذى يبدأ الخلق ثم يعيده) اول الله تعالى آدمى ابتداء خلق ايدوب بعده اندن ذريتن وجوده كتوردى حالبوكه انلر برشئ دكل ايديلر وانلرى اماتهدنصكره يوم قيامتده قبرلرندن بعث ايدر (وهو اهون عليه) سزك عقولكز مقتضاسنجه الله تعاليه اعاده بدأدن اسهلدركه صيحة واحده ايله جميعى طورى كلورلر اما كه الله تعالينك قدرتنه اضافتله ابدا واعاده ايكيسى مساويدر (وله المثل الاعلى فى السموات والارض) اول الله تعالينك سموات والارض ومافيهماده وصف اعلاسى واردركه دلالت ونطقله اندن وصف اولنوركه اول صفات محدثيندن تنزهيدر وهر شيئه قادر اولوب انشاء واعاده وغيريدن عاجز اولمديغيدر (وهو العزيز الحكيم) اول الله تعالى هر مقدوره قادردر وهر فعلى حكمت مقتضاسى اوزره جاريدر (ضرب لكم مثلا من انفسكم هل لكم مما ملكت ايمانكم من شركاء فيما رزقناكم فانتم فيه سواء تخافونهم كخيفتكم انفسكم) الله تعالى سزه اقرب امور اولان انفسكز احوالندن منتزع مثل ضرب ايدركه شول سزه ويرديكمز اموال وغيريده راضى اولورميسزكه بعض مماليككز سزه شركاء اولهسز وانلر اول اموالده حر وعبد بينى تفضيلسز مساوى اوله وانى اول مماليككزله مقاسمه ايدهسز حرك شريكى حرله مقاسمه ايتمسى كبى واول مماليككزدن قورقهسزكه اول اموالى تصرفده مستبد اولهلر احرارك بربرلرندن قورقمسى كبى معلومدركه اكا راضى اولمزسز اويله اولسه معبودلريكزى الوهيت وعبادتده بكا شركاء قيلمغه نجه راضى اولورسز والحال معبودلريكز بنم عبيدمدر (كذلك نفصل الآيات لقوم يعقلون) اشبو تفصيل كبى بز آياتى تبيين ايدرز زيراكه تمثيل معانىيى كشف وايضاح ايدر شول قوم ايچونكه عقوللرين امثال تدبرنده استعمال ايدرلر (بل اتبع الذين ظلموا اهواءهم بغير علم) بالكه اشراكله نفسلرينه ظلم ايدنلر هوالرينه اتباع ايدرلر جاهلين اولدقلرى حالده انلرى اندن برشئ كف ايتمز اكر عالمين اولسهلر هوالرينه اتباعلرى جائزدركه علملرى انلرى اندن منع ايدر (فمن يهدى من اضل الله وما لهم من ناصرين) الله تعالينك اضلال ايتديكنى كيمدركه ارشاد ايده وانلرى ضلالتدن تخليص وآفاتندن حفظ ايدر ناصرلرى اولمز (فأقم وجهك للدين حنيفا) يا محمد دينكى لله خالص ايت ويا دينه اقبال ايدوب امر ونهيله عملده استقامت ايت انده مخلص اولديغك حالده (فطرت الله التى فطر الناس عليها) اتباع والتزام ايدك فطرة اللهه كيم ناسى انك اوزره خلق ايتديكه اول حقى قبول وانى ادراكه تمكنلريدر حتى تخليه

هركون بوتيجه يره كچمكده‌در (واصبح الذين تمنو مكانه بالامس يقولون ويكان الله يبسط الرزق لمن يشاء من عباده ويقدر لولاان من الله علينا لخسف بنا ويكانه لايفلح الكافرون) دونكى كون قارونك حال ومنزلتى استيانلر صباح برينه ديرلرديكه واى سكا انى بيلكه الله تعالى قوللرندن ديلديكنك رزقنى ﴿٢٣٢﴾ بسط واوسع ايدر وديلديكنك مقتضاى مشيتيله قبض ايدر اكر الله تعالى دنياده تمنى ايتديكمزى ويرمكله منت ايتميدى بزدخى قارون كبى يره كچردك بيلمز وكورمز ميسنكه كافرلر عذابدن خلاص اولوب فلاح بولمزلر (تلك الدار الاخرة نجعلها للذين لايريدون علواً فى الارض ولافساداً والعاقبة للمتقين) بزدار آخرتى يريوزنده تكبر وعدوان وظلم وفساد استيانلر ايچون قيلەرز عاقبت محموده كه جنتدر اول متقيلر ايچوندر (من جاء بالحسنة فله خير منها ومن جاء بالسيئة فلا يجزى الذين عملوا السيئات الا ما كانو يعملون) كيمكه دنياده ايشلديكى خصال حميده وطاعت وعبادتله كله آخرتده انلردن خيرلو وزياده مكافات اولنور كيمكه خصال ذميمه وكناهله كلور ايسه اول كيمسه انجق ايشلديكى كناهى مقدارنجه جزالنور (انّ الذى فرض عليك القرآن لرادك الى معاد قل ربى اعلم من جاء بالهدى ومن هو فى ضلال مبين) اول الله تعالا كه سكا قرآنك (تعلمون) تبليغنى وانكله عملى فرض ايتدى البته سنى معادك اولان مكه‌يه رد ايدیجدر ديكه ربم عزشانه هدايت وتوحيدله كلنه وضلالت ظاهره‌ده اولنه اعلمدر ❊ مرويدركه پيغمبر عليه السلام هجرتلرنده مكه‌دن چيقوب جحفه نام محله كلدكلرنده

اولنه‌لر انك اوزره مستمر اولورلردى زيرا بودينك حسنى عقولده موجوددر اندن عدول ايتمز الا اولكه نشو وتقليد آفاتنه واقع اوله اويله اولسه يهود ونصارى اولاد واتباعلرين آباءلرى دينه اماله ايدوب انكله فطرة سليمه وحجة مستقيمه‌دن زائل اولورلر ❊ برقوم ديديلركه اول فطرتله مراد الله تعالينك (ألست بربكم) ديو عالم ذرده بنى آدمدن سؤال ايتديكنده بلى ديوابلريله اولان عهدك ظهوريدر ❊ ايمدى عالمده هر مولود اول اقرار اوزره‌دركه اول حنيفيه‌دركه خلقت انك اوزره‌در اكرچه الله تعالينك غيرى‌يه عبادت ايدرسه‌ده ❊ نتكيم قرآنده بيورلديكه ❊ ولئن سألتهم من خلقهم ليقولن الله ❊ اكر سن انلره سزى كيم خلق ايتدى ديو سؤال ايتسك ديه‌لركه الله تعالى خالق ايتدى ❊ ودخى حكايت بيورلديكه ❊ والذين اتخذوا من دونه اولياء مانعبدهم الا ليقربونا الى الله زلفى ❊ شونلركه الله تعالينك غيرى آلهه اتخاذ ايتديلر ديرلركه بزم انلره عبادتمز دكل الا انكچوندركه انلر بزم ايچون الله تعالى‌يه شفاعت ايده‌لر وبزى اكا تقريب ايده‌لر لكن احكام دنياده ايمان فطريه عبرت يوقدر بلكه عبرت ايمان شرعى‌يه‌دركه مأمور به‌در ارادات وفعلله مكتسبدر (لاتبديل لخلق الله) الله تعالينك دينه لائق اولمزكه تبديل وياتغيير اوله ويا هيچ كمسه قادر اولمزكه انى تغيير ايده ❊ ديلديكه اشبو خبردر نهى معناسنده‌در يعنى دين الهى تبديل ايتمكز بلكه دين الله‌ه ملازم اولوب اكا متابعت ايدك وياخود معنى الله تعالينك انسانى مجبول ايتديكى سعادت وياشقاوت تبديل اولمز ❊ ايمدى نه سعيد شقى اولور ونه شقى سعيد اولور (ذلك الدين القيم) اشبو دين مأمور ويا فطره دين مستويدركه انده عوج يوقدر (ولكن اكثر الناس لايعلمون) لكن ناسك اكثرى ندرلرى اولمديغيچون انى بيلمزلر (منيبين اليه) الله تعالى‌يه توحيد وطاعتله راجعين اولديغكز حالده (واتقوه) وانك امر ونهينه امتثالله عذابندن صاقنك (واقيموا الصلاة) وصلاندن هر مكتوبه‌نى اركاننى اقامتله وقتنده ادا ايدك (ولاتكونوا من المشركين) ديلرنده شرك ايدنلردن اولمكز (من الذين فرقوا دينهم) شول قومدنكه دينلرينى اديان مختلفه ايتديلر امر اولندقلرى دينى ترك ايتديلركه انلر يهود ونصارادر وديلديكه انكله مراد اشبو امتدن اهل بدعدر (وكانوا شيعا) طوائف مختلفه اولديلر ❊ ديلديكه يهود يتمش بر فرقه ونصارى يتمش ايكى فرقه ومسلمون يتمش اوچ فرقه اولدى (كل حزب بما لديهم فرحون) اول فرق ضاله‌دن هر فرقه صددنده اولدقلرى دين باطلى حق ظنيله آلدانوب اكا سوينورلر (واذا مس الناس ضر دعوا ربهم منيبين اليه) نچان ناسه شدت ايرسه مرض وقحط كبى الله تعالى‌يه اقبال ايدر اولدقلرى حالده انك دفعيچون دعايه مشغول اولورلر (ثم اذا اذاقهم منه رحمة اذا فريق منهم بربهم يشركون) بعده الله تعالى انلرى اول شدتدن خلاص ايدوب مطر وصحتدن انلره نعمتك اذاقه ايتسه انلردن برفريقى كوررسنكه رب تعالى‌يه اشراك ايدرلر (ليكفروا بما آتيناهم فتمتعوا فسوف

مكه‌دن افتراق واكا اشتياقلرى خطور ايتمكله اول محلده بو آيت كريمه نازل اولدى (وما كنت ترجو ان يلقى اليك الكتاب الارحمة من ربك فلاتكونن ظهيراً للكافرين) يامحمد سن قرآن سكا كونديرلور اميدنده دكل ايدك انجق ربك تعالى رحمتندن انى سكا كوندردى سن كافرلره ﴿٢٣٣﴾ ظهير ومعين اولمه (ولايصدنك عن ايات الله بعد اذانزلت اليك وادع الى ربك ولاتكونن من المشركين) قرآن سكا انزال اولندقدن صكره كافرلر انك قرائتندن وموجبيله عمل ايتمكدن سنى منع ايتمسونلر ناسى ربك تعالينك توحيد وعبادتنه دعوت ايله وانلره مساعده ايله مشركلردن اولمه (ولاتدع مع الله الهاً آخر لااله الا هو كل شئ هالك الا وجهه له الحكم واليه ترجعون) الله تعالى ايله آخر اله ادعا ايتمه آندن غيرى معبود بالحق يوقدر ❊ بوخطابلر ظاهرده پيغمبر عليه السلامه اولوب مراد امتدر ❊ جميع اشيا هلاك اوليجى فانيدر انجق ذات خدا باقيدر حكم وفرمان آنكدر آخرتده جملەاكا رجوع اولنورسكز

❊ سورة العنكبوت ❊
وهى تسع وستون آية مكية الاعشر آيات ❊

(بسم الله الرحمن الرحيم) (الم) بو حروفات حقايقنى تحقيقه يول يوقدر بعضيلر الف اسم الله لام لطف الله ميم مجد الله ديمش (احسب الناس ان يتركوا ان يقولوا امنا وهم (٣٠) لايفتنون) ناس مجرد بز ايمان كتوردك ديمه‌لريله ترك اولنديلرمى ظن ايتديلر ناكه نفس ومال ونعمت وجهاد وهجرت وعبادت وطاعت وانواع مشقتله امتحان اولنمدقجه (ولقد فتنا الذين من قبلهم فليعلمن الله الذين صدقوا وليعلمن الكاذبين) آنلردن مقدم كچن انبيا واوليايى بز انواع بلالرله امتحان ايتدك كيمى

تعلمون) تاكه بزم انلره ويرديكمز نعم سببيله كافر اوله‌لر ❊ ايمدى دنياده برقاچ كون تمتع ايدك اول تمتعكزك آخرتده جزاسنى بيلورسز (ام انزلنا عليهم سلطانا فهو يتكلم بما كانوا به يشركون) بز انلره سمادن برهان وياكتابى انزال ايتدك كه اول انلره سويليه انى كه نه سببله الله تعالى‌يه اشراك ايتديلردى (فاذا اذقنا الناس رحمة فرحوا بها) نچان بز كفاره صحت ووسعت ويرسه وزانك سببيله بطر ايدرلر (وان تصبهم سيئة بما قدمت ايديهم اذاهم يقنطون) واكر انلره تقديم ايتدكلرى خبيثه سببيله ضيق وشدت ايرسه الله تعالينك رحمتندن مأيوس اولورلر (أولم يروا ان الله يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر) انلر كورمزلرميكه الله تعالى رزقنى ديلديكى كيمسه‌يه توسيع وتضييق ايدر اويله اولسه نيچون انك رحمتندن يأس ايدرلر صددنده اولدقلرى معاصيدن تائبين اولوب اكا تضرع ورجا ايتمزلركه اول رحمتك كيرو انلره ايركوره (ان فى ذلك لآيات لقوم يؤمنون) الله تعالى رزق عبادنه بسط وقبضنده آيتلر واردر شول قومه كيم الله تعالينك قولنى تصديق ايدوب انكله انك كمال قدرت وحكمتنه استدلال ايدرلر (فآت ذا القربى حقه والمسكين وابن السبيل) انك ذوقرابتك حقنى ويركل بروصله ايتمكله ومسكينه وابن السبيله زكاتدن توظيف اولنان شيئى ويركل (ذلك خير للذين يريدون وجه الله) ايمدى اشبو معروفات فعلى خيرليدر شول كيمسه‌لره كيم انكله الله تعالى‌يه تقرب جهتن قصد ايده‌لر (واولئك هم المفلحون) وآخرتده انلر دخول جنتله مقصودلرينه فائزلردر امام ابوحنيفه اشبو آيتى احتجاجله كشينك اوزره ذى رحم محرملرى نفقه‌سين ايجاب ايدر نچنكه احتياج اوله (وما آتيتم من ربا ليربو فى اموال الناس فلايربوا عندالله) اول شيئكه معامله‌ده زيادهٔ محرمه‌دن ويامزيد مكافات توقع اولنور عطيه‌دنكه ويررسز تاكه اموال ناسده زياده اوله ❊ ايمدى اول الله تعالى عندنده نه زياده ونه انده بركت اولور (وما آتيتم من زكاة تريدون وجه الله فاؤلئك هم المضعفون) واول شيئكه زكاتدن انى ويروب انكله الله تعالينك جهت تقربن قصد ايدرسز بوخسه انكله مكافات وياريا وياسمعه قصدين ايتمزسز ❊ ايمدى اول وصفلو كيمسه‌لرك حسناتلرينى مضاعف قيلنور (الله الذى خلقكم ثم رزقكم ثم يميتكم ثم يحييكم هل من شركائكم من يفعل من ذلكم من شئ) الله تعالى سزى خلق ايتدى سز ايسه هيچ برشى دكل ايديكز بعده دنياده اولدقجه رزقكزى ويردى بعده آجالكز انقضاسنده سزى اولدرر بعده حساب وجزا ايچون يوم قيامتده سزى دير كوررر الله تعالى‌يه شركاء اتخاذ ايتديككزك هيچ برى افعال مذكوره‌دن برشئ ايشلمكه قادر اولور (سبحانه وتعالى عما يشركون) اول الله تعالى انلرك اشراكندن منزه وعالى اولدى (ظهر الفساد فى البر والبحر بما كسبت ايدى الناس) ناسك كسب ايتدكلرى معاصى شوميله برك بوادى ومفاوزنده وبحرك سواحلنده‌كى فساد ظاهر اولدى جذب ونقص معاش ونجارانده قلت ربح وزراعانده قلت ريع وناس ودوابده وقوع موتان وكثرت مضار وقلت منافع ومحو بركات كبى ❊ ديلديكه

مقتول کیمی مضروب اولوب هیچ بری دیننه‌دن عدول ایتمه‌دی الله تعالی یه جمله‌نك حالی معلوم ایکن امتحانله ایمانده
صادقلری کاذبلردن تمییز ایدوب صادقلره ثوابله کاذبلره عقابله جزا ایده (ام حسب الذين يعملون السيئات ان يسبقونا
ساء مايحكمون اول کفر ومعاصی ایشلیانلر ظن ایدرلرمیکه بز آنی ﴿ ٢٣٤ ﴾ فوتله یاخود عجز ایله کناهلرینك
جزاسندن کچه‌لم آنلرك
حکملری نه قبیح حکم
اولور (من كان يرجوا
لقاء الله فان اجل الله لات
وهو السميع العليم) کیمکه
جنتده الله تعالی نك لقاسنی
امید ایدر یا ثواب الهی یه
وصولی رجا ایدر الله
تعالی نك لقا وجزا ایچون
تعیین ایلدیکی وقت
کلیجیدر وقوللرینك
کلامنی ایشدیجی وضمیر-
لرینی بیلیجی اولدر (ومن
جاهد فانما يجاهد لنفسه
ان الله لغنى عن العالمين)
کیمکه شهواتدن صبرله
ومشقت طاعاتله جهاد
ایده انجق کندو نفسیچون
جهاد ایدرکه نفعی کندویه
عائددر الله تعالی عالملرك
طاعات و مجاهداتندن
غنی وبی نیازدر (والذين
آمنوا وعملوا الصالحات
لنكفرن عنهم سيئاتهم
ولنجزينهم احسن الذى
كانوا يعملون) آنلرکه
مؤمن اولوب عمل صالح
ایشلدیلر بز آنلرك
معصیتلرینی ایمان
وطاعتلریله ستر ومحو
ایده‌رز واحسن اعماللریله
جزا ایده‌رز (ووصينا الانسان بوالديه حسناً وان جاهداك لتشرك بى ماليس لك به علم فلاتطعهما الى مرجعكم (مامن)
فانبئكم بما كنتم تعملون) بر انسانه امر ایتدککه اناسنه باباسنه حسن معامله ایده اکر آنلر سکا سنك بیلمدیکك شیئه
الوهیتله عبادت وبکا تشریك ایتمکه تکلیف وجهد ایدرلرسه آنلره اطاعت ایتمه‌سزدن مؤمن وکافر ووالدینه باروعاق

یعنی شرور وفتن ظاهر اولدی دینلدیکه بحرله مراد حقیقة بحردر یغمورك قلتی برده تأثیر
ایدرزیرا که اصداف یغمور یاغدیغنده صویك یوزینه چیقوب آغزلرین آچرلر اول صدفکه
یغموردن اغزینه دوشه اول انجو اولور ❊ دینلدیکه آدم علیه السلام زماننده ارضك جمیعی
مخضره وموتقه ایدی هرقنی شجره‌یه وارلسه انده میوه بولنوب اکل اولنوردی وبحرك
صویی طاتلو ایدی وسباع حیواناتی انجمزدی تا شول وقته دکین که قابیل هابیلی اولدردی
من بعد آغاجلر دیکنلندی وبحرك صویی آجیلندی وحیواناتك بعضی بعضنه ضرر ایدر اولدی
(ليذيقهم بعض الذى عملوا لعلهم يرجعون) تا که ایشلدکلری خباثتك بعض عقوباتن انلره
دنیاده اذاقه ایدوز تمامی ایسه آخرتده اولور تا که صددنده اولدقلری معاصیدن رجوع
ایده‌لر (قل سيروا فى الارض فانظروا كيف كان عاقبة الذين من قبل كان اكثرهم مشركين)
یا محمد مکه مشرکلرینه دیکل که یر یوزنده سیر سفر ایدوب نظر ایدك که سزدن اول کچن امم
عاتیه‌نك عاقبتلری نه حاله ایردی کندیلر هلاك اولوب مسکنلری خرابه ایردی انلرك اکثری
سزك کبی مشرکین ایدیلر (فاقم وجهك للدين القيم) ایمدی شول استقامتده بلیغ دینه که
اول اسلامدر وجهکی تعدیل ایت (من قبل ان يأتى يوم لامرد له من الله شول کون کلمزدن
اولکه اول یوم قیامتدر انی هیچ کیمسه الله تعالیدن رده قادر اولمز ویا اول کونی الله تعالی
رد ایتمز ارادهٔ قدیمه‌سی اولدیغیچون (يومئذ يصدعون) اول کون اولدیغنده ناس متفرقین
اولورلر برفرقه‌سی ناره کیدر (من كفر فعليه كفره) بر کیمسه‌که کافر اوله کفرینك وبالی
کندی اوزره‌درکه اول نار مؤبده‌در (ومن عمل صالحا فلانفسهم يمهدون) واولکه عمل
صالح ایده اول وصفلو کمسه‌لر جنتده کندیلر ایچون منزل تسویه ایدرلر (ليجزى الذين
آمنوا وعملوا الصالحات من فضله) تا که الله تعالی ایمان واعمال صالحه‌یی جمع ایدنلره ثوابدن
مستحق اولدقلری شیئی ایفادنصکره فضلندن انك اوزره زیاده ثواب دخی ویره (انه لايحب
الكافرين) اول الله تعالی کافرلری سومز (ومن آياته ان يرسل الرياح) اول الله تعالینك قدرت
ووحدانیتی دلائلندندرکه ریاح رحمتی ارسال ایدرکه اول صبا وجنوب ریحلریدر اما که دبور ریح
عذابدر (مبشرات) تا که خلقنه مطر نافعله تبشیر ایده (وليذيقكم من رحمته) وا کا تابع
رحمتندن سزه اذاقه ایده‌که اول حصول خصبدر (ولتجرى الفلك بأمره) وارسال ریاحله
امریله دریاده کمیلر یورویه (ولتبتغوا من فضله) وتجارت بحرله انك فضلندن طلب ایده‌سز
(ولعلكم تشكرون) واول ریاحدن حاصل اولان اشبو نعمتلر اوزره اکا شکر ایلیه‌سز (ولقد
ارسلنا من قبلك رسلا الى قومهم فجاؤهم بالبينات فانتقمنا من الذين اجرموا) یا محمد بز سندن اول
رسوللر بزی قوملرینه ارسال ایتدك اول رسوللر انلره آیات واضحاتله کلیجك انلر اول رسوللری
تکذیب ایتدیلر اویله اولسه اول آیاتمزی تکذیب ایدنلره عذابله انتقام ایتدك (وكان حقا علينا نصر
المؤمنين) وبزم عهدمزه حق اولدیکه مؤمنلره نصرت ایده‌وز ❊ قال النبى صلى الله عليه وسلم

جمله رجوعکز بنم طرفمه‌در وقت جزاده سزه عملکزی خبر ویررم ❊ مرویدرکه بو آیت کریمه ولقمان واحقافده‌کی
آیات سعد بن ابی وقاص وانا‌سی حمنه بنت سفیان حقنده نازل اولمشدرکه سعد اسلامه کلدکده اناسی حمنه یمین ایتدیکه
تا اول مرتد اولمینجه کونشدن کولکه‌یه ﴿ ٢٣٥ ﴾ وارمیه واکل وشرب ایتمیه بوحال اوزره اوچ کون اکلندی
سعد آکا دیدیکه اکر سنك
یوز جانك اولسه ویرر
بر بر چیقسه بن دینمی ترك
ایدر وبو بابده سکا اطاعت
ایدر دکلم حمنه انك
اطاعتندن مأیوس اولدقده
کوا‌لکه‌یه کلوب اکل وشرب
ایتدی (والذين آمنوا
وعملوا الصالحات
لندخلنهم فى الصالحين)
شونلرکه ایمان ایتدیلر
وعمل صالح ایشلدیلر بز
آنلری صالحلر زمره‌سنه
ادخال ایده‌رزکه انلرك
مدخلی جنتدر (ومن
الناس من يقول آمنا بالله
فاذا اوذى فى الله جعل فتنة
الناس كعذاب الله ولئن جاء
نصر من ربك ليقولن انا
كنا معكم اوليس الله باعلم
بما فى صدور العالمين)
ناسدن بعضیسی بز الله
تعالی یه ایمان ایتدك دیرلر
فچان آنلره الله یولنده
کفره‌دن عذاب اولنسه
ناسك رنج وعذابنی الله
تعالی نك عذابی کبی عد
ایدرلر یعنی کافرلرك
عذابی خوفندن ترك ایمان
ایدرلر واکر ربك
تعالی‌دن مؤمنلره نصرت
واقع اولسه بزدینده سزکله برابر زعمنه بزی شریك ایدك دیرلر الله تعالی عالملرك قلبنده اولان ایمان ونفاقه اعلم دکلمیدر
(وليعلمن الله الذين آمنوا وليعلمن المنافقين) الله تعالی حقیقتده مؤمنلری وایمانلرنده منافقلری بیلور وتمییز ایدر
وجزالرینی ویرر (وقال الذين كفروا للذين آمنوا اتبعوا سبيلنا ولنحمل خطاياكم وماهم بحاملين من خطاياهم من شئ انهم

مامن مسلم يرد عن عرض اخيه الا كان حقا على الله ان يرد عنه نار جهنم يوم القيامة ثم
تلاهذه الآية ❊ پیغمبریمز صلى الله عليه وسلم ایدرکه برمسلم قرنداشنك عرضندن بر موذینك
اذاسنی دفع ایده الله تعالی یه فضل وکرمی مقتضاسنجه عهد اولورکه یوم قیامتده اندن نار
جهنمی دفع ایده اندنصکره ❊ وكان حقا علينا نصر المؤمنين ❊ قول شریفن تلاوت ایتدی
(الله الذى يرسل الرياح فتثير سحابا فيبسطه فى السماء كيف يشاء ويجعله كسفا فترى الودق يخرج
من خلاله) الله تعالی ریاحی ارسال ایدوب انکله غیم رفع ایدر وکاهی انی سماده متصلا
دیلدیکی کیفیتده بسط ایدر سائر ویا واقف مطبق وغیر مطبق ودخی بونك غیری حالات
اوزره اولدیغی حالده وکاهی انی سماده قطع متفرقه قیلور کرك بسطی حالنده وکرك تفرقی
حالنده کوررسنکه انك اراسندن یغمور چیقار (فاذا اصاب به من يشاء من عباده اذاهم
يستبشرون) فچانکه الله تعالی اول مطری عبادندن دیلدیکی کمسه‌لرك اراضی وبلادلرینه
ایرکوره کوررسنکه خصب مجیئنه سوینشورلر (وان كانوا من قبل ان ينزل عليهم من قبله
لمبلسين) اکرچه انلره مطر نزولندن اوکدین مطرله تطاول عهد واستحکام یأسلرندن
آیسین اولمشلردی (فانظر الى آثار رحمة الله كيف يحيى الارض بعد موتها ان ذلك لمحيى الموتى)
الله تعالینك رحمتندن اولان مطره نظر ایتکه ارضی یبسندنصکره انکله نیجه احیا ایدر نبات
واشجار وانواع اثمار بتورر اکا قادر اولان رب تعالی قادر اولورکه انلری موتلرندنصکره
یوم قیامتده دیرکوره (وهو على كل شئ قدير) اول الله تعالی هرشیئه قادردر زیرا انك
قدرتنك جمیع کائناته نسبتی علی السویه‌در (ولئن ارسلنا ريحا فرأوه مصفرا لظلوا من بعده
يكفرون) اکر بز ریح ارسال ایدوب زرعلرین افساد ایتسه‌ك حتی اول یشل ایکن انی
صاررمش کورسه‌لر انك صاررمسندنصکره الله تعالی یه ونعمتنه کافر اولورلر ❊ اشبو آیات
کریمه کفارك قلت ثبوت وعدم تدبر وسرعت تزلزل وسوء رأیلرینی بیان ایدر والحال نظر
سوی اقتضا ایدرکه انلردن مطر محتبس اولدیغنده الله تعالی یه توکل واکا التجا ایده‌لر
رحمتندن مأیوس اولمیه‌لر وانلره مطر رحمتی ایردیکنده شکره مبادرت وطاعته استدامت
ایده‌لر استبشارده افراط ایتمیه‌لر وزرعلری صاررمغله هلاك اولدیغنده بلایه صبر ایده‌لر نعمته
کفران اولمیه‌لر (فانك لاتسمع الموتى) یا محمد سن دعوتکی ایشتدیره‌مزسك شول کفاره کیم
انلر موتی کبیدر (ولاتسمع الصم الدعاء اذا ولوا مدبرين) ودخی اصملره‌ده ایشتدیره‌مزسنکه
انلر دعوتکی سماعدن تصامم ایدرلر فچانکه مکذبین اولدقلری حالده حقدن اعراض
ایده‌لر (وماانت بهادى العمى عن ضلالتهم) وسن شول آیتلریمزدن بصیرتلری اعمالری
ضلالتلرندن ایمان وطاعته هدایت ایدر دکلسن بلکه الله تعالی عبادندن دیلدیکی کمسه‌لری
اکا توفیق ایدر سکا واجب اولان انجق دعوت وابلاغدر (ان تسمع الا من يؤمن بآياتنا
فهم مسلمون) سن اسماع ایتمزسن الا انلرکیم بزم آیتلریمزه ایمان کتوروب ایمانلرنده

لكاذبون) مكه كافرلری ايمانه كانلره ديديلركه بزم دينمزه وباباارمزك ملتنه تابع اولك اكر بومنزه كناه اولورسه بز سزك
خطالركزی قيامتده يوكلنورز حال بوكه اول كافرلر انلرك خطالرندن برشی يوكلنور دكللردر انلر اول زعملرنده كاذبلردر
(وليحملن اثقالهم واثقالاً مع اثقالهم وليسئلن يوم القيمة عما كانوا ۲۳٦ يفترون) اول كافرلر قيامتده البته كندو
كناهلرنی يوكلنورلر
واضلال ايتدكلرينك
وزرلرنی دخی كندو
وزرلريله برابر يوكلنورلر
مع هذا اول اضلال
ايتدكلری تبعه لرينك
كناهلرندن برشی نقصان
اولمز واول تابع ومتبوع
وضال ومضل دنياده
ايشلدكلری حيله وباطللردن
قيامتده سؤال اولنورلر
(ولقد ارسلنا نوحاً الى
قومه فلبث فيهم الف
سنة الا خمسين عاماً
فاخذهم الطوفان وهم
ظالمون) بز نوح عليه
السلامی ايمانه دعوت
ايچون قومنه ارسال
ايلدك انلرك بيننده بيك
ييلدن اللی ييل نقصان
اكلدی انلری طوفان
اخذ ايتدی انلر كفرله
ظالملر ايدی) مرويدركه
نوح عليه السلام قرق
ياشنده بعث اولندی طقوز
يوز اللی سنه قومنی ايمانه
دعوت ايلدی وطوفاندن
صكره التمش سنه دخی
معمر اولدی كه بيك اللی
سنه اولور علی قول بيك
درتيوزسنه معمر اولدی
❁ منقولدركه ملك الموت روحنی قبضه كلدكده ديديكه يا نجی الله دنيايی نيجه بولدك ايكی قپولو برخانه كوردم برندن (بلكه)
كيررلر برندن چيقارلر بيوردی ❁ ديندیكه بو قصه‌دن مراد يعنی نوح عليه السلامك بومدت مديده‌ده دعوتی وقومندن
چكديكی اذا وجفاسی وينه تكذيبلريله طوفان اخذايتمسی بيانی پيغمبرمز عليه السلامه تسليه ايدی (فانجيناه واصحاب السفينة

مخاصلردر زيرا كه ايمانلری آيتلريمزك الفاظی تلقيسنه ومعانيسی تدبرنه داعيدر (الله الذی
خلقكم من ضعف ثم جعل من بعد ضعف قوة ثم جعل من بعد قوة ضعفا وشيبة) اول
الله تعالی سزی ابتداده ضعفا خلق ايتدی ضعفی اساس امركز قيلدی ❁ خلق الانسان
ضعيفا ❁ قول شريفی دلالتيله وياخود سزی اصل ضعيفدن خلق ايتديكه اول نطفه‌در ويا
اول ضعفله مراد حال طفوليتدن حال احتلامه دكدر واول طفوليت ضعفكزدنصكره
كهولتكزه دكين سزه قوة شباب قيلدی واول شباب قوتندنصكره سزده ضعف شيوخت
وهرم قيلدی (يخلق مايشاء) وذات وصوردن وياخود ضعف وقوت وشباب وشيبه‌دن اول
ديلديكن خلق ايدر (وهو العليم القدير) اول سزی اشبو احوال مختلفه‌ده ترديدی غيره
امكانله بيله علم وقدرتده صانع كامل ايديكنه دليلدر (ويوم تقوم الساعة يقسم المجرمون مالبثوا
غير ساعة) قيامت قائم اولديغی كونده مشركون يمين ايده‌لركه دنياده ويا قبورده ويا دنيانك
فناسيله بعث وانقطاع عذابلری بيننده برساعتدن غيری لبث ايتمديلر اول مدت لبثلرين
آخرتده‌كی مدت عذابلرينه اضافله وياخود نسيانله استقلال ايده‌لر حديثده كلديكه ❁ مابين
فناء الدنيا والبعث اربعون ❁ دنيانك فناسيله بعثك مابينی قرق دكلودر ❁ ايمدی اول قرق
ساعات وايام وعوامك هربرينی محتملدر (كذلك كانوا يؤفكون) صدقدن اشبو صرف
كبی انلر دنياده حقدن صرف اولنورلردی وانلر انده كذب ايده‌لر بعث يوقدر ديو دنياده
كذب ايتدكلری كبی وياخود الله تعالی انلری افضاح اراده ايدوب اهل جمعه متبين اولان
شيئی كذبله يمين ايده‌لر (وقال الذين اوتوا العلم والايمان لقد لبثتم فی كتاب الله الی يوم البعث
فهذا يوم البعث ولكنكم كنتم لاتعلمون) ملائكه وانسدن علم وايمان ويريلنلر انلری تكذيب
ايدوب ديه‌لركه الله تعالينك قضاء ويا علم ويا لوح ويا قرآننده ذكر ايتديكی اوزره يوم بعثه دكين
لبث ايتديككز اشبو وقت ايسه يوم بعثدركه سز آنی انكار ايدرديكز لكن سز نظرده تفريطكز
سببيله انك حق ايدوكن بيلمزديكز (فيؤمئذ لاينفع الذين ظلموا معذرتهم ولاهم يستعتبون)
اويله اولسه اول كونده شرك وعصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلره اعتذارلری نفع ايتمز وانلردن
توبه وطاعتله رب تعالی ارضا طلب اولنمز (ولقد ضربنا للناس فی هذا القرآن من كل مثل)
اشبو قرآنده بز ناسه هر صفت وقصهٔ عجيبه‌دن وصف وبيان ايتدك يوم قيامتده مبعوثينك
صفت وقصه‌لرين وانلر نه‌ديرلر وانلره نه‌دينور ومعذرت واستعتاب منتفی اولور وياخود بز
انلره بيان ايتدك هرمثلدنكه انلری توحيد وبعث وصدق رسوله ارشاد ايدر (ولئن جئتهم
بآية ليقولن الذين كفروا ان انتم الا مبطلون) اكر سن انلره آيات قرآندن برآيتله كلسك
انلردن كافر اولنلر فرط عناد وقساوت قلوبلرندن رسول الله صلی الله عليه وسلمه ومؤمنلره
ديه‌لركه سز دكل الا كاذبلردنسز (كذلك يطبع الله علی قلوب الذين لايعلمون) اشبو طبع
كبی الله تعالی طبع ايدر شول كمسه‌لرك قلوبنه كه توحيدی بيلمزلر ورسوللری تصديق ايتمزلر

وجعلناها آيةً للعالمين) نوح عليه السلامه وسفينه‌ده اولانلره بز نجات ويردك وانی عالملره عبرت قيلدق (وابرهيم اذقال
لقومه اعبدوا الله واتقوه ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمون) وابراهيم عليه السلامی قومنه كوندردك اول انلره ديديكه الله تعالی‌يه
عبادت ايدوب اندن قورقك كه كفرو ۲۳۷ معصيتده اولمكزدن اول سزه خيرلودر اكر خير وشری
بيلورسكز (انما تعبدون
من دون الله اوثاناً وتخلقون
افكا ان الذين تعبدون
من دون الله لا يملكون
لكم رزقاً فابتغوا عند الله
الرزق واعبدوه واشكروا
له اليه ترجعون) سز
الله تعالی‌دن غيری بتلره
عبادت ايدرسز وشريك
ديو يلان دوزرسز شول
بتلركه الله تعالی‌دن غيری
انلره عبادت ايدرسز انلر
سزه رزق ويرمكه قادر
دكللردر رزقی الله تعالی‌دن
طلب ايدك واكا عبادت
ايدك ورزقكزی اول
ويرمكله اكا شكر ايدك
زيرا آخرتده اكا رجوع
ايدرسكز اعمالكزه كوره
جزاكزی ايدر (وان
تكذبوا فقد كذب امم
من قبلكم وما علی الرسول
الا البلاغ المبين) اكر
پيغمبری تكذيب ايدرسكز
سزدن مقدم كلن امتلر
دخی پيغمبرلرنی تكذيب
ايتديلردی انلرك تكذيبلری
دنيا وآخرتده كندولرينه
ضرر ايتدی پيغمبرلر
انجق توحيده دعوت
وآشكار امرونهی تبليغه
مأمورلردر (اولم يروا كيف يبدئ الله الخلق ثم يعيده ان ذلك علی الله يسير) كافرلر كورمزلرميكه الله تعالی انلری نيجه
يوقدن وار ايلدی صكره قيامتده تكرار احيا ايدر بوبراتمق وديرلتمك حق تعالی‌يه آساندر (قل سيروا فی الارض فانظروا
كيف بدأ الخلق ثم الله ينشئ النشاة الاخرة ان الله علی كل شئ قدير) يا محمد اول منكر بعثلره ديكه يريوزنده كزوب عبرتله

بلكه اعتقاد ايتدكلری خرافات اوزره اصرار ايدرلر زيرا كه جهل مركب حقی ادرا كدن
منع ايدر ومحقی تكذيبن ايجاب ايدر (فاصبر ان وعد الله حق) انلرك اذالرينه صبر ايت كه الله
تعالينك نصرتله ودينكی جميع اديان اوزره اظهارله وعدی حقدر لابد آنی انجاز واكا وفا
ايدر (ولايستخفنك الذين لايوقنون) يا محمد سنی خفت وقلقه تحميل ايتمسون انلر تكذيب
واذالريكه انلر بعث وحسابی ايقان ايتمزلر وياخود حلاوت كلام واظهار تماملريله عقلكی
سلب ايدوب سنی مخدوع ايتمسون شول وجهله كيم قلكده مؤمنلره تعليم اظهار ايده‌لر زيرا كه
ضالين وهم مضلين درلر انلردن حذر ايت كه انلر مكر وفتنه اصحابيدرلر

سورة لقمان وهی اربع وثلاثون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(الم تلك آيات الكتاب الحكيم) اشبو قرآن آيتلريدر حلال وحرام واحكامله محكمدر
(هدی ورحمة للمحسنين) هدی ورحمت اولديغی حالده شول كمسه‌لر ايچونكه نيت خالصه
ايله عمللرين حسن ايدرلر (الذين يقيمون الصلوة) شونلركه نمازی اركانله وقتنده قيلورلر
(ويؤتون الزكاة) وزكاتی ويررلر (وهم بالاخرة هم يوقنون) وانلر بعث وجزانك وقوعنه
ايقان ايدرلر (اولئك علی هدی من ربهم) انلر ربلری جل شانه‌دن توفيق اوزره‌درلر (واولئك
هم المفلحون) وانلر اعلای مقاصدلرينه فائزدرلر عقيدهٔ حقه ايله عمل صالحی جمع ايتدكلری ايچون
(ومن الناس من يشتری لهو الحديث) بعض ناس لهو حديث كبی كه اولميه واساطير كه انده اعتبار
بولنميه ومضاحك وفضول كلام كبی ❁ ديندیكه اشبو آيت نضر بن الحارث شاننده نازل اولوبدركه اول
اعاجم اخبارنی اشترا ايدوب قريشه انی تحديث ايدردی محمد سزه عاد وثمود حديثن تحديث ايدرسه
بن سزه اسفنديار ورستم حديثن تحديث ايدرين انلر انك اول حديثن استملاح ايدوب قرآن
استماعنی ترك ايدرلردی ❁ قال النبی عليه السلام لايحل تعليم المغنيات ولابيعهن واثمانهن حرام ❁
پيغمبريمز صلی الله عليه وسلم ايدر حلال اولمزكه جاريه‌لره غنا تعليم ايديله ويا مغنيه بيع اولنه
ثمنلری حرامدر ❁ ديندیكه آيتك معناسی غناء ومزامير ومعازفی قرآن اوزره اختياردر ❁
ابن مسعود رضی الله عنه اشبو آيتدن سؤال اولندقده يمين ايدوب ديديكه اول غنادر ❁
ديندیكه غناء قلبده نفاق بتورر واول رقيهٔ زنادر ويا اول هر لهو ولعبدر (ليضل عن سبيل الله
بغير علم) تاكه ناسی انكله دين اسلامه دخولدن ويا قراءت قرآندن صد ايده اول اشترا
ايتديكی شيئك حالنی ويا تجارتنی بيلمكسزين شول حيثيتدنكه لهوی قرآنه استبدال ايتدی
(ويتخذها هزوا) وتاكه آيات الهی سخره اتخاذ ايده (اولئك لهم عذاب مهين) ايمدی

نظر ایدککه الله تعالی بو مخلوقاتی اختلاف اجناس واحوال اوزره نیجه خلق ایتمشدر بوندن صکره بعث واعاده‌یه قدرتی
فهم ایدرسز زیرا ابداءدن اعاده آساندر الله تعالی هر شیئه قادردر (یعذب من یشاء ویرحم من یشاء والیه تقلبون) دیلدیکنه
عذاب ودیلدیکنه رحمت ایدر روز جزاده مجازات ایچون اکا رد ٢٣٨ اولنورسکز (وما انتم بمعجزین
فی الارض ولا فی السماء وما
لکم من دون الله من ولی
ولا نصیر) یرده وکوکده
فرار وخفاده اولسکز سزه
عذاب ایتمکدن الله تعالی‌یی
عاجز ایدیجیلردن دکلسکز
و سز ایچون عذابدن
تخلیصه الله تعالیدن غیری
نکهدار ومددکار یوقدر
(والذین کفروا بایات الله
ولقائه اولئك یئسوا من
رحمتی و اولئك لهم
عذاب الیم) شونلرکه
الله تعالی‌نك وحدانیتنه
وکتابلرینه و آخرتده
لقاسنه کافر اولدیلر
انلر بنم رحمتمدن مأیوس
اولدیلر و انلر ایچون
الملو عذاب واردر
(فما کان جواب قومه
الا ان قالوا اقتلوه او
حرقوه فانجیه الله من النار
ان فی ذلك لایات لقوم
یؤمنون) ابراهیم علیه
السلام بتلرینی قیردقدن
صکره قومنك جوابی
انجق ابراهیمی قتل
یاخود آتشه یاقق دیمك
اولمغله انی ناره القا
ایتدکلرنده الله تعالی ناردن
نجات ویروب نار اکا
برد وسلامت اولدی الك ناردن نجاتنده مؤمنلره قدرت وعبرت نشانلری واردر (وقال انما اتخذتم (کتوردی)من دون الله
اوثانا مودة بینکم فی الحیوة الدنیا ثم یوم القیمة یکفر بعضکم ببعض ویلعن بعضکم بعضا ومأویکم النار ومالکم من ناصرین) ابراهیم علیه
السلام دیدیکه انجق الله تعالیدن غیری بتلری اله اتخاذ ایتدیکز دنیاده کچنمك ایچون جمعیت وبربریکز بیننده مودتدن صکره

اول وصفلو کمسه‌لره عذاب مهین اولور حق اوزره باطلی استیثارله حقه اهانتلری ایچون (واذا
تتلی علیه آیاتنا ولی مستکبرا کأن لم یسمعها کأن فی اذنیه وقرا فبشره بعذاب الیم) قچانکه اکا
آیتلریمز تلاوت اولنسه تکبر ایدوب آیتلریمزه ومحمده ایماندن اعراض ایدر اول امرده انك
حالی شول کمسه‌لرك حالنه بکزرکه ایشیدرکن ایشتمزلنه کأنه قولاغنده صمم واردر ※ ایمدی
اکا عذاب مؤلمله تبشیر ایت (ان الذین آمنوا وعملوا الصالحات لهم جنات النعیم) شونلرکه
ایمان واعمال صالحه بینی جمع ایتدیلر آخرتده انلره جنات نعیم مأوی اولور (خالدین فیها)
انده دائمین اولدقلری حالده (وعد الله حقا) اشبو وعد الله تعالی‌نك وعد حقیدر (وهو
العزیز الحکیم) اول برعزیزدرکه وعدو وعیدنی انجازدن انی برشیٔ عاجز ایتمز حکیمدر
ایشلمز الا انیکه حکمتی استدعا ایدر (خلق السموات بغیر عمد ترونها) الله تعالی سمواتی
کوردیککز هیئتده سوارینسز خلق ایتدی نه درونده دعامه‌سی وارکه انی رفع ایده‌ونه
فوقنده علاقه‌سی وارکه انی امساك ایده بلکه اول ایکسندن دخی خالی اولوب الله تعالی
قدرتیله انی امساك ایتدی (والقی فی الارض رواسی ان تمید بکم) وارض اوزره جبال
مرتفعه وضع ایتدی تاکه اول ارض سزکله میل واضطراب ایتمیه (وبث فیها من کل دابة)
وانده هر دابه‌دن بث ایتدی (وانزلنا من السماء ماء فأنبتنا فیها من کل زوج کریم) وسمادن
یغمور ایندیروب ارضده نبات کثیر المنفعه‌نك هر صنفندن بتوردك (هذا خلق الله فأرونی
ماذا خلق الذین من دونه) اشبو ذکر اولنان اشیاء الله تعالی‌نك مخلوقیدر یا مشرکین بکا
کوسترك که آلهه‌کز نه خلق ایتدی حتی که الله تعالی‌یه مشارکته مستحق اولدیلر (بل
الظالمون فی ضلال مبین) بلکه مشرکلر ضلال ظاهرده‌درکه هیچ برناظره اول خفی اولمز
(ولقد آتینا لقمان الحکمة) بز لقمانه عقل وعلم وعمل وامورده اصابت ویردك ※ دینلدیکه
اول لقمان بن باعور بن ناخور بن تارخدرکه اول ایوب علیه السلامك اخت ویا خاله‌سی
اوغلی آزر اولادندندر لقمان علیه السلام معمر اولوب حتی داود علیه السلامه ایرشدی
واندن اخذ علم ایتدی وبعث اولنمزدن اول فتوی ویرردی ※ جمهور دیدیلرکه اول حکیم
ایدی نبی دکل ایدی عرف علماده حکمت نفس انسانیه‌یی استکمالدر وعلوم نظریه‌یی اقتباس
ونفسك قدر طاقتنجه افعال فاضله اوزره ملکهٔ تامه اکتسابیدر ولقمان علیه السلامك
حکمتندندرکه اول داود علیه السلامه بر نیچه آی صاحب اولدی داود علیه السلام درع
دوزردی لقمان اکا اول نه شیٔ ایدیکن سؤال ایتمدی اتمام ایدیجك آرقه‌سنه کیوب دیدیکه
نه کوکچك حرب لباسی اولورسن اول حینده لقمان دیدیکه صمت حکمتدر انك فاعلی
قلیلدر بر کون داود علیه السلام اکا یالقمان نیچه صباحلدك دیدی اول ایتدیکه بنم غیرك
یدنده ※ داود علیه السلام تفکر ایدوب اندن صعقه ایتدی بر وقتده لقمان علیه السلامه
امر اولندیکه برقیون بوغزلیوب اندن ایکی اطیب مضغه کتوره نم دیوب انك لسان وقابن

قیامتده بعضکز بعضکزی انکار وتکفیر وبعضکز بعضکزه لعن وشتم ایدرسکز سزك یریکز جهنمدر انده سزه مددکار
یوقدر (فآمن له لوط وقال انی مهاجر الی ربی انه هو العزیز الحکیم ※ ابراهیم علیه السلامه‌ د قرنداشی اوغلی اولان
لوط علیه السلام اولا ایمان کتوروب بن ربم ٢٣٩ تعالی‌نك امر ایتدیکی محله قومدن هجرت ایده‌رم دیدی
اول الله تعالی غالبدر
دشمنلرمی بندن منع
ایدر بکا صالح اولان
شیئی حکم ایدر ※
مرویدرکه ابراهیم ولوط
علیهما السلام وبنت عمی
اولان زوجه‌سی ساره
سواد کوفه‌دن کوثی نام
قریه‌یه اندن شامه کلدیلر
ابراهیم علیه السلام
فلسطینه نزول بیوروب
لوط علیه السلام مؤتفکه‌یه
کیتدی ※ دینلدیکه
ابراهیم علیه السلام
هجرتنده یتمش بش یاشنده
ایدی حق تعالی اول سنه
هاجر جاریه‌دن اکا
اسماعیل علیه السلامی
ویردی ویوز اون ایکی
یاشنده ساره‌دن اسحق
علیه السلامی ویردی
(ووهبنا له اسحق
ویعقوب وجعلنا فی ذریته
النبوة والکتاب وآتیناه
اجره فی الدنیا وانه
فی الآخرة لمن الصالحین)
وبز اکا اوغلی اسحق
ونبیره‌سی یعقوب علیه
السلامی اعطا ایتدك
وانك ذریتنه نبوت
وکتابلر ویردك
واختیار اغنده دنیاده اولاد وذریتنده نبوت کتابلر وثناء وجمله‌دن احسن واخر دهره‌دك صلوة وسلام ویرلمکله هجرتی
اجرتی ویردك وآخرتده جمله صالحین زمره‌سندندر (ولوطا اذقال لقومه انکم لتأتون الفاحشة ماسبقکم بها من احد من العالمین)
لوط علیه السلام قومنه دیدیکه سز برفاحش عمل ایشلرسکزکه سزدن مقدم بو عملی عالمده کیمسه ایشلممشدر (ائنکم لتأتون

کتوردی بعده وقت آخرده امر اولندیکه ینه برقیون بوغزلیوب اندن ایکی اخبث مضغه‌یی
کتوره نم دیوب ینه لسان وقابن کتوردی انك حکمتندن سؤال اولندقده دیدیکه اشبو ایکی
مضغه اطیب شیئدر قچانکه طیب اوله واخبث شیئدر قچانکه خبیث اوله دینلدیکه لقمان
علیه السلام نبوتله حکمت بیننده تخییر اولنوب اول حکمتی اختیار ایتدی ※ روایت اولندیکه
اول برنصف نهارده نائم ایکن برندا کلدیکه یالقمان استرمیدك که الله تعالی سنی ارضده
خلیفه ایدوب ناس بیننده حق اوزره حکم ایده‌سن اول ندایه جوابده دیدیکه اکر ربم بنی
تخییر ایدرسه عافیتی قبول ایدوب بلایی قبول ایتمزین واکر بکا امر ایدرسه سمع واطاعت
ایدرین زیرا بیلورمکه اوزریمه الزام اولنیجق اعانت وعصمت اولنورین والحال حاکم منازلك
اشد واکدرنده اولوب انی ظلمت قاپلیوبدر اعانت اولنورسه حریدرکه اندن نجات بوله اکر
حکمنده خطا ایدرسه جنت یولن یتورر وکشینك دنیاده ذلیل اولمسی شریف اولمسندن
خیرلیدر اول کمسه‌که دنیایی آخرت اوزره اختیار ایده دنیایی فوت ایدر وآخرته ایرمز
ملائکه انك حسن منطقنه تعجب ایتدیلر بوندنصکره برنومه‌سنده حکمت ویرلدی اویانجق
حکمتدن سویلر اولدی بعده داود علیه السلامه ندا اولنوب خلافت عرض اولندقده قبول
ایتدی یوخسه لقمان کبی شروط ذکر ایتمدی اول اجلدن مرة بعد اخری خطیه‌یه دوشوب
الله تعالی کلیسن عفو ایتدی ولقمانی وزیر ایدندی (ان اشکر لله) بز اکا دیدك که الله تعالی‌یه
شکر ایت انك اوزره که سکا حکمت ویردی (ومن یشکر فانما یشکر لنفسه) اول کمسه‌که شکر
ایده نفسیچون شکر ایدر زیراکه نفعی اکا عائددرکه نعمتی انکله دائم اولور واول نعمتك
مزیدینه مستحق اولور (ومن کفر فان الله غنی حمید) واولکه الله تعالی‌نك نعمتلرینه کافر
اوله اول جل شانه خلقك شکرندن غنیدر وحمد اکا حقیقدر اکرچه حمد اولنمزسه‌ده ویا اول
محموددر جمیع مخلوقاتی لسان حالله اکا حمدی نطق ایدر (واذ قال لقمان لابنه وهو یعظه)
ذکر ایت شول وقتی که لقمان اوغلی انعمه ویا اشکر ویا ماتانه وعظ ایدر اولدیغی حالده
دیدیکه (یابنی لاتشرك بالله ان الشرك لظلم عظیم) ای اوغلجغم الله تعالی‌یه اشراك ایتمکل که
اول ظلم عظیمدر شول حیثیتدنکه جمیع اشیانك خالقیله هر شیئدن عاجز بینی تسویه‌در ※
دینلدیکه لقمان علیه السلامك اول اوغلی واناسی مشرکلر ایدیلر لقمان علیه السلام وعظ
ایدرك ایکیسنی دخی اسلامه کتوردی (ووصینا الانسان بوالدیه) بز انسانه وصیت ایتدك که
والدینه بر واحسان ایده (حملته امه وهنا علی وهن) اکا والده‌سی حامل اولدی حالبوکه
حمل وثقلی ازدیادیله ضعف اوزره ضعفی زیاده اولدی (وفصاله فی عامین) انك مدت فطامی
ایکی ییل تمامنده‌در※اشبو دلیلدرکه مدت رضاعن اقصاسیٔ ایکی ییل اوله واندنصکره حرمت
ارضاع ثابت اولمیه اشبو شافعی مذهبیدر (ان اشکر لی ولوالدیك) انسانه وصیتمز اولدرکه
بکا ووالدینکه شکر ایده‌سن (الی المصیر) مرجعك بکادر شکر وکفرك اوزره سنی محاسبه

الرجال وتقطعون السبيل وتأتون فى ناديكم المنكر فما كان جواب قومه الا ان قالوا ائتنا بعذاب الله ان كنت من الصادقين)
آياسز رجاله مباشرت ايدرسز ويول قطع ايدرسزكه يولجيلرك مالى الورسكز وغربيلره بوعملكزى ايدرسكز ومجلسلريكزده
فحشيات ودشنام وصفيره وشرب خمر وبربريكزله جماع وبولجيلره ٢٤٠ طاش آتمق واستهزا ايتمك كبى فعل
قبيح ايشلرسكز لوط
عليه السلامه قومنك
جوابى استهزا يوزندن
انجق بواولديكه اللهك
عذابنى بزه كتور اكر
صادقلردن ايسك ديديلر
(قال رب انصرنى على
القوم المفسدين) لوط
عليه السلام انلرك
صلاحندن نوميد اولوب
مناجات وجهيله يارب
برقوم مفسدين اوزره
انزال عذاب ايله بكا
نصرت ويرديدى (ولما
جاءت رسلنا ابرهيم
بالبشرى قالوا انا مهلكوا
اهل هذه القرية ان اهلها
كانوا ظالمين)
وقتاكه رسوللرمز
ملكلر ابراهيم عليه
السلامه اولاد مژده سيله
كلدكده ديديلركه بوقرية
سدوم اهاليسنى هلاك
ايده جكزكه انلر انواع
منكرات ايله كفر وظلم
ايديجيلردن اولديلر
(قال ان فيها لوطاً قالوا
نحن اعلم بمن فيها لننجينه
واهله الا امرأته كانت
من الغابرين) ابراهيم
عليه السلام ملكلره
ديديكه انده لوط واردر اول ظالملردن دكلدر ملكلر ديديلركه بزانده اولان مؤمن وكافرى بيلورز بزلوطه (اون)
واهلى تبعه سى مؤمنلره نجات ويررز انجق زوجه سى عذابه داخل اولانلردندر (ولما ان جاءت رسلنا لوطاً سىء بهم وضاق بهم
ذرعا وقالوا لاتخف ولاتحزن انا منجوك واهلك الا امرأتك كانت من الغابرين) وقتاكه رسوللرمز ملكلر لوط عليه السلامه

ايدرين ديناديكه بركمسه كيم صلوات خمس اداسنه مداومت ايده الله تعالى يه شكر ايدر واولكه
صلوات خمس ادبارنده والدينه دعا ايده انلره شكر ايدر (وان جاهداك على ان تشرك بى
ماليس لك به علم فلا تطعهما) واكر والدينك جهد ايدرلرسه كه سن بكا اشراك ايده سن
انى كه اول هيچ برشئ دكلدر اول امرده انلره اطاعت ايتمكل (وصاحبهما فى الدنيا
معروفا) وانلرله دنياده صحاب معروفله صحبت ايت كه انى شرع ارتضاع وكرم اقتضاء ايدر
بروصله وحسن عشرت كبى (واتبع سبيل من اناب الى) ودينده توحيد واخلاصله نم طاعتم
طريقنه اقبال ايده نه اتباع ايت كه اول پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم واصحابيدر (ثم الى مرجعكم
فانبئكم بما كنتم تعملون) سنك ووالدينك مرجعى بكادر سكا ايمانك وانلره كفرلرى اوزره
جزاء ايدرين ۞ اشبو ايكى آيت سعد بن وقاص رضى الله عنه وانا سى شاننده نازل اولوبدر
وقصه سى سورهٔ عنكبوتده كچوبدر لقمان عليه السلامه اوغلى ديديكه اكربن خطيئه يى هيچ
كمسه نك كورمديكى مكانده ايشلسم الله تعالى انى بيلورمى لقمان ديديكه (بنى انها ان تك
مثقال حبة من خردل فتكن فى صخرة او فى السموات او فى الارض يأت بها الله ان الله لطيف
خبير) اى اوغلجغم اكر ايشلديكك خطيئه وكرك خصنه خردل دانه سى قدر وزنى اولديغندن
ماعدا برموضع اخفى واحرزده اولسه جوف صخره ده كه اول صودة اوله ويا تحت ارضده كى صخره ده
كيم انده اعمال كفار يازيلودر وياعالم علويده وياعالم سفليده اولسه يوم قيامتده الله تعالى انى كتوروب
عاملنه جزاسين ايدرزيرا انك علمى هرخفى يه ايرر كنهنى ومكانى بيلورواندن برشئ فوت اولمز
بعض كتبده ايدر اشبوكلمه يى لقمان تكلم ايديجك هيبتندن مرارهسى منشق اولوب تسليم روح ايلدى
(يابنى اقم الصلاة) اى اوغلجغم نمازى اتمام اركانله ادا ايت كه نفسكى تكميل ايده سن
(وأمر بالمعروف وانه عن المنكر) وناسه خيرله امر ايت وانلرى شردن نهى ايت كه غيرى
تكميل ايده سن (واصبر على ما اصابك) وسكا ايريشن شدائده سيما امر ونهيك صددنده ايكن
صبر ايت (ان ذلك من عزم الامور) اشبو اوامر مذكوره الله تعالينك ايجاب والزام ايتديكى
عزائمدندر (ولاتصعر خدك للناس) ناسه تكبر ايدوب سكا سويلدكلرنده يوزيكى انلردن
دوندرمكل وياخود فقرايى تحقير ايتمكل بلكه فقير وغنى ايله معاشرتكى على السويه تحسين
ايلكل (ولاتمش فى الارض مرحا) وير يوزنده فخرله ويا بطر اجليچون يوريمكل (ان الله
لايحب كل مختال فخور) زيراكه الله تعالى هر اختيال وفخر ايدنلرى سومز (واقصد
فى مشيك) يوريمكده وسط اختيار ايدوب نه اختيال ونه اسراع ايلكل بلكه سكينه ووقار اوزره
يورى كل (واغضض من صوتك) محل خطابده صوتكى خفض ايدوب جهر ايتمكل مكركه
ارهاب عدو ايچون اوله (ان انكر الاصوات لصوت الحمير) زيراكه اصواتك اوحش واقبحى
حمار صوتيدركه اولى زفير وآخرى شهيقدر والحال بونك ايكيسى دخى اهل نار صوتيدر ۞
ديناديكه هرشيئك صياحى تسبيحدر الاحمارك دكل ۞ وهب ايدر لقمان عليه السلام حكمتدن

كلديلر اول انلرى بيلممكله قومى انلره تعرض ايدرلر خوفيله غايت مغموم وتاب وطاقتى ضيق اولدى ملكلر انك بو هيج
وتابنى كوردكده تسلى ايدوب ديديلركه قورقمه وحزن ايتمه بزسنى وسكا تابع مؤمن اهل بيتكى قورتاريرز انجق زوجه ك
عذابده باقى وهلاك اولنلردندر (انا منزلون ٢٤١ على اهل هذه القرية رجزاً من السماء بما كانوا يفسقون)
بز بوقريه اهاليسى
اوزرينه فسقلرى سببيله
كوكدن طاش ياغديره جغز
(ولقد تركنا منها آية
بينة لقوم يعقلون) زاول
قريه نك خرابلق آثارنى
وكوكدن ياغان طاشلرك
بقيه لرينى وانده ظهور
ايدن سياه صويى نشانهٔ
ظاهره ترك ايتدككه تعقل
ايدن قوم ايچون عبرت
اوله (والى مدين اخاهم
شعيباً فقال ياقوم اعبدوا
الله وارجوا اليوم الاخر
ولا تعثوا فى الارض
مفسدين) ومدين اهلنه
نسبده قرداشلرى شعيبى
كوندردك اول انلره
ديديكه يا قوم الله تعالى يه
عبادت ايدن وآخرتده
ثوابى اميد اوانور عمل
ايشليك وكيل ووزنده
نقصله يربوزنده فساد
ايتميك (فكذبوه فاخذتهم
الرجفة فاصبحوا فى دارهم
جاثمين) انلر شعيب عليه
السلامى تكذيب ايتديلر
انلرى زلزله ياصيحهٔ
جبريل عليه السلام اخذ
ايدوب خانه لرنده ديزلرى
اوزره چوكمش ميتلر
اولهرق صباحلديلر (وعاداً وثمود وقد (٣١) تبين لكم من مساكنهم وزين لهم الشيطان اعمالهم فصدهم عن السبيل
وكانوا مستبصرين) وعاد ثمود قوملرينى دخى هلاك ايتدك وحجاز ويمنده انلرك مسكنلرندن كچدكچه انلرك عذاب اثرلرى
سزه ظاهر اولور وشيطان انلره كفر ومعاصيدن اعمال سيئه لرينى تزيين ايتدى وطوغرى يولدن منع ايتدى حالبوكه انلر

اون ايكى باب سويلديكه ناس انى كلام وقضايالرينه ادخال ايتديلر (ألم تروا ان الله سخر لكم
مافى السموات ومافى الارض) كورمزميسن كه الله تعالى سزه سمواتده اولان شمس وقمر
ونجوم وسحاب وغير اشيايى تسخير ايتدى منافعكز تحصيلنه اسباب قيلمغله وارضده اولان
بحار وانهار ومعادن ودواب وسائر اشيايى دخى تسخير ايتدى واسطه ايله ويا واسطه سز انتفاعه
تمكينله (واسبغ عليكم نعمه ظاهرة وباطنة) وسزه نعم محسوسه سنى ومعقوله سنى بيلدكلريكزى
وبيلمدكلريكزى افضال واسبال ايتدى ونعمت هرشيئدركه انكله احسان ونفع قصد اولنه
وعالمك كليسى نعمتدر غيره نفع ايچون يوخسه الله تعالى منافعه احتياجدن غنيدر ونعم ظاهره
حسن صورت وامتداد قامت وتسويهٔ اعضادر وياخود بصر وسمع ولسان وسائر جوارح
ظاهره در ونعم باطنه معرفتدر وهرشيئدركه دليل ايله بيلنه ويا اصلا بيلنميوب انكله انتفاع
اولنه انسانك بدننده نيجه اشيا واردركه اول بيلنمز وبيلنمكه دخى چاره اولمز سر وقلب
وعقل وروح كبى ۞ ديناديكه نعم ظاهره دنيادن اعراضدر ونعم باطنه الله تعالى يه توكل
ووثوقدر (ومن الناس من يجادل فى الله بغير علم ولا هدى ولا كتاب منير) ناسك بعضى
الله تعالينك توحيد وصفاتنده دليلدن مستفاد علمنسز ورسوله راجع هدانسز والله تعالينك
انزال ايتديكى كتاب منيرنسز تقليدله جدال ايدر (واذا قيل لهم اتبعوا ما انزل الله قالوا
بل نتبع ماوجدنا عليه آباءنا) فجان مكه كافرلرينه الله تعالينك انزال ايتديكى قرآنه اتباع
ايدك دينلسه ديرلركه آبائمزى صددنده بولديغمز دينه اتباع ايدرز الله تعالى انلره ديركه
(أولو كان الشيطان يدعوهم الى عذاب السعير) آبالرينه اتباع ايدرلرمى اكرچه شيطان
انلرى تقليد ويا اشرا كك مآلى جهنم عذابنه دعوت ايدرسه ده (ومن يسلم وجهه الى الله
وهو محسن فقد استمسك بالعروة الوثقى) بركمسه كه ذاتى الله تعالى ايچون خالص ايده
امرنى اكا تفويض وجميع شراشرين اكا اقباله حالبوكه عملنده محسندر شول انقطاعى
مأمون حبل متيندن اوثق عروه يى اعتصام ايدركه اول ۞ لا اله الا الله ۞ قول شريفيدر
(والى الله عاقبة الامور) جميع اموركه عاقبتى الله تعالى يه رجوع ايدر (ومن كفر فلا يحزنك
كفره) اول كمسه كه كافر اوله كفرى سنى محزون ايتمسونكه اول سكا نه دنياده ونه آخرتده
ضرر ايدر (الينا مرجعهم فننبئهم بما عملوا) يوم قيامتده رجوعلرى بزه در دنياده
ايشلدكلرى كفر ومعاصى يى بز انلره خبر ويرر وجزالرين ايدرز (ان الله عليم بذات
الصدور) اول الله تعالى عبادنك صدورنده اولان اشيايى بيلور انك حسبنجه جزالرين
قيلور (نمتعهم قليلا ثم نضطرهم الى عذاب غليظ) بز انلرى دنياده زمان قليل تمتيع ايدرز دن
صكره عذاب شديده الجاء ايدرزكه اندن انفكاكه قادر اولمزلر (ولئن سألتهم من خلق
السموات والارض ليقولن الله) اكرسن اهل مكه يه سؤال ايتسك كه سموات وارضى كيم خلق
ايتدى ديه لركه الله تعالى زيراكه دليلك وضوحيچون خلقى غيره اسناددن امتناع ايده لر (قل الحمد لله

بصيرت وعقل صاحبلری ایكن كندو ظنلريله پيغمبرلرينك كلاملرينی معقول كورميوب هلاكه اوغراديلر (وقارون وفرعون وهامان ولقدجاءهم موسى بالبينات فاستكبروا فی الارض وما كانوا سابقين) وقارون وفرعون وهامانی دخی هلاك ايتدك موسى انلره معجزه وعلامات ظاهره ايله كلدكده انلر ﴿ ٢٤٢ ﴾ تكبرايدوب ارض مصرده فساد ايتديلر

بل اكثرهم لايعلمون) الله تعالى يه حمدايت كه انلری معتقدلرينك بطلانينی ايجاب ايدر شیء اعترافه الزام والجاء ايتدی بلكه انلرك اكثری ملزم اولدقلرين بيلمزلر (لله ما فی السموات والارض) سموات وارضده اولان اشيانك جميعی الله تعالينك خلق وملكيدر اول ايكيسنده اندن غيری عبادته مستحق يوقدر (ان الله هو الغنی الحميد) الله تعالى حامدينك حمدندن غنيدر وحمده اول مستحقدر (ولوان ما فی الارض من شجرة اقلام) اكر ير يوزندهكی اشجار اقلام ايدلسه (والبحر يمده من بعده سبعة ابحر مانفدت كلمات الله) حالبوكه بحر محيط سعتيله يدی بحرله ممدود مداد اولسه اول اوقلام وبو مداد ايله الله تعالينك كلامی يازلسه اقلام ومداد دكنوب كلام الله دوكنميه ايدی (ان الله عزيز حكيم) الله تعالى عزيزدر انی هيچ برشی عاجز ايتمز حكيمدر علم وحكمتندن هيچ برامر خارج اولمز ۞ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم مدينه يه هجرت ايدنجك احبار يهود اكا كلوب ديديلركه بزه خبر ايرديكه سن ديرمشسنكه « وما اوتيتم من العلم الا قليلا » سز علمدن آز ويرلديكز اول قولله بزمی يوخسه قومكيمی اراده ايتدك ديديكه كليكزی كرك سزی وكرك انلری اراده ايتدم ديديلركه سكا نازل اولان بيلمدكميكه بزه توراتده هرشيئك علمی ويريلوبدر ديديكه توراتدهكی علوم علم الله اضافتله قليلدر بلكه سزه شول دكلو علم ويريلوبدركه انكله عمل ايتسهكز نفعلنوردیكز ديديلركه يامحمد نه ديرسن شول قولكه كيم ۞ ومن يؤت الحكمة فقد اوتی خيرا كثيرا ۞ اول كمسه حكمت ويريله خير كثير ويريلوبدر اويله اولسه علم قليل ايله خير كثير بينی نيجه توفيق اولنور اكا جوابده « ولوان ما فی الارض » آيتی نازل اولدی ديديلركه مشركون محمدك كتوردیكی قرآن وغيری قريب اولوركه دوكنوب كسيله اول بو آيت نازل اولدی (ما خلقكم ولا بعثكم الا كنفس واحدة) الله تعالى يه سزك كثرتكزله خلق وبعثكز دكل الا نفس واحدهنك خلق وبعثی كيبدر انك قدرتنده قليل وكثير مساويدر انی برشان شان آخردن اشغال ايتمز جمله اشيانك وجودينه قدرت ازليهسيله ارادت واجبهسنك تعلقی كفايت ايدر (ان الله سميع بصير) الله تعالى هرمسموعی ايشيدر وهر مبصری كورر انی اشيانك بعضی ادراكی بعض آخری ادراكدن اشغال ايتمز خلق دخی انك كيبدر (ألم تر ان الله يولج الليل فی النهار ويولج النهار فی الليل) كورمزميسنكه الله تعالى كيجهيی كوندزه ادخال ايدوب كيجهيی ايستديكی دكلو زمانی كوندزده آرتورر وكيجهيه ادخال ايدوب كوندزی اكسلتديكی دكلو زمانی كيجهده آرتورر (وسخر الشمس والقمر كل يجری الی اجل مسمی) شمس وقمری بنی آدمه تذليل ايتدی ايكيسندن هربری فلكده منتهای معلومه دكين جاری اولور شمس سنه آخرينه دكين وياخود يوم قيامته دكين (وان الله بما تعملون خبير) الله تعالى اعمالكزك كنهنی بيلور (ذلك بان الله هو الحق) اشبو ذكر اولنان سعت علم وشمول قدرت وعجائب صنع شول سببله دركه اول الله تعالى ذاتنده ثابت وجميع جهاتدن واجبدر وياخود الهيتی ثابتدر (وان

عذابلر من انلره اريشوب قورتيله مديلر (فكلا اخذنا بذنبه فمنهم من ارسلنا عليه حاصبا ومنهم من اخذته الصيحة ومنهم من خسفنا به الارض ومنهم من اغرقنا وما كانوا الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون) بونلرك هر برينی كندو كناهيله مؤاخذ ايتدك انلردن بعضی اوزره روزكار كوندردككه اول طاش ياغدردی « انلر قوم لوطدر » وبعضنی صيحه اخذ ايتديكه « انلر اهل مدين وثموددر » وبعضنی يره كچوردككه « اول قاروندر » وبعضنی غرق ايتدككه « قوم نوح وفرعون وقوميدر » الله تعالى انلره ظلم ايدر اولمدی لكن انلر جهل وعنادله نفسلرينه ظلم ايتديلر (مثل الذين اتخذوا من دون الله اولياء كمثل العنكبوت اتخذت بيتا وان اوهن البيوت لبيت العنكبوت لوكانوا يعلمون) شونلركه الله تعالى دن غيری دوستلر اتخاذ

ايدرلر انلرك مثلی اورمجك مثليدركه خانه پيدا ايدر خانهلرك زياده كوشك وضعيفلری اورمجك خانهسيدركه (مايدعون نه سقفی ونه ديواری واركه قيش ويازده كندوينی محافظه ايده مشركلرك دخی اصنامه عبادت واعتمادلری بونك كيبدركه دنياده وآخرتده نفع وضره قدرتلری يوقدر اكر بيلورلرسه (ان الله يعلم مايدعون من دونه من شیء وهو العزيز الحكيم)

الله تعالى كندندن غيری هرنهشيئه طپارلرسه بيلور وجزالرينی ايدركه اول هرشيئه غالب وقاهر وهر فعلنده حكيمدر (وتلك الامثال نضربها للناس ومايعقلها الا العالمون) بومثللريكه بزناسه بيان ايدهرز انلری تعقل ايدوب نفعلنمزلر مكركه اشيانك حقايقنه واقف عالملر اولهلر ﴿ ٢٤٣ ﴾ (خلق الله السموات والارض بالحق ان فی ذلك لاية للمؤمنين)

مايدعون من دونه الباطل) والله تعاليدن غيری انلرك الهه اتخاذ ايتدكلری حد ذاتنده معلوم الهيتی باطلدر (وان الله هو العلی الكبير) والله تعالى هرشیء اوزره متسلط وهر تفعددر (ألم تر ان الفلك تجری فی البحر بنعمة الله ليريكم من آياته) يامحمد بيلمزميسنكه الله تعالينك رحمت واحسانيله درياده سفينهلر يورر تاكه سزه وحدانيتك بعض دلائلك كوستره (ان فی ذلك لآيات لكل صبار شكور) اشبونده آيتلر واردر هركمسه يهكيم وانفسنده تفكرله نفسی اتعاب مشاقنه صبر ايده ونعمی بيلوب انی ويرن باری تعالى يه شكره مداومت ايده زيراكه ايمان ايكی صنفدر برصنفی صبر وبرصنفی شكردر (واذا غشيهم موج كالظلل دعوا الله مخلصين له الدين) قچان انلری ظلهلر كبی موج قاپلسه الله تعالى يه دينلرك اخلاص ايدر اولدقلری حالده دعاء وتضرع ايدرلر (فلما نجيهم الی البر) وقتاكه نجاته انلری ايركوره (فمنهم مقتصد) انلرك كيمن كوررسنكه طريق قصد اوزره مقيمدركه اول توحيددر وياخود انزجار ايله منزجر اولديغندن ظلم وكفرده متوسطدر (ومايجحد بآياتنا الا كل ختار كفور) بزم آيتلريمزی انكار ايتمز الا اولكه نقض عهدله غدر ايدر واكا اولان احسانی ستر ايدر (ياايها الناس اتقوا ربكم) ياناس ربكز جل شانهيه مخالفتدن صاقنك (واخشوا يوما لايجزی والد عن ولده ولا مولود هو جاز عن والده شيئا) وشول كوندن قورقلكه اول يوم قيامتدر انده والد ولدندن برشی قضا ايتمز وولد دخی والدندن برشی قضا ايتمز يعنی برينك اوزرندهكی دين وياعذابی اول بری يوكلنمز ۞ ديديلديكه اشبو حكم كفاره مخصوصدر يوخسه مؤمنلر بربرلرينه نفع ايديسرلردر زيراكه ۞ الحقنابهم ذريتهم ۞ ديوسورهٔ طورده اول بيان بيورلدی (ان وعد الله حق) الله تعالينك ثواب وعقابله وعدی حقدر انده خلف اولمز (فلا تغرنكم الحياة الدنيا) سزی دنيانك زينتی اكا اطمئنان ايدوب آخرت عملن تركله سزی مغرور ايتمسون (ولا يغرنكم بالله الغرور) وشيطان غرارسزی الله تعالى ايله مغرور ايتمسون معصيته تمادی ايدوب الله تعاليدن مغفرت تمنی ايتمكزله (ان الله عنده علم الساعة) الله تعالينك عندندهدركه يوم قيامت نوقتده اولهجغن بيلور ۞ روايت اولنديكه حارث بن عمرو پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه كلوب ديديكه بكا خبرويركه قيامت نوقتن اولور وبراكين اكمش يغمورنوقتن يغار وخاتونم حامله در قارنندهكی اركك ويا ديشيميدر وبوكونده ايشلديكمی بيلورين ارته نه ايشلرين ومولدمی بيلورم اما نهيرده اولورم اول سببدن بو آيت نازل اولدی (وينزل الغيث) وديلديكی وقتده يغمور ياغدررر (ويعلم ما فی الارحام) وارحامده اولان ذكر ويا انثاميدر تام ويا ناقصميدر بيلور (وماتدری نفس ماذا تكسب غدا) وكشی بيلمزكه ارته خير وشردن نه ايشلركاهی ارته برشیء ايشلمكه عزيمت ايتمشيكن اول وقتده انك غيريسين ايشلر (وماتدری نفس بای ارض تموت) وكشی بيلمزكه نهيرده اولور نوقتده اولور ايديكنی بيلمديكی كبی ۞ روايت اولنديكه ملك الموت سليمان عليه السلامه اوغرايوب جلساسندن بررجله ادامهٔ نظر

الله تعالى سموات وارضی اظهار حق ايچون خلق ايتدی بونلرك يرادلمسندن مؤمنلر ايچون علامت وعبرت واردر (اتل مااوحی اليك من الكتاب واقم الصلوة ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنكر ولذكر الله اكبر والله يعلم ماتصنعون) سكا وحی اولنان قرآنی تلاوت ايله ونمازه قيام ومداومت ايله تحقيق نماز انسانی عقلا وشرعا مذموم وممنوع ومحذوراتدن نهی ومنع ايدر وذكر الله طاعاتك اكبر وافضليدر علی قول الله تعالينك قوللرينی ذكر ايتمسی عبدك ذكرندن اكبر وافضلدر الله تعالى خير وطاعاتدن عملكزی بيلور اكا كوره احسن جزا ايدر ۞ مرويدركه انصاردن بريكت بش وقتی پيغمبريمز عليه السلامله قيلوردی مع ذلك فواحشدن برشيئی ترك ايتمز ايشلردی انك حالی پيغمبريمز عليه السلامه وصف اولندقده انك نمازی انی فواحشدن

منع ايدهجكدر بيورديلر فی الواقع آز وقتده توبه ايدوب كمال زهاددن اولدی (ولا تجادلوا اهل الكتاب الا بالتی هی احسن الا الذين ظلموا منهم وقولوا آمنا بالذی انزل الينا وانزل اليكم والهنا والهكم واحد ونحن له مسلمون) اهل كتابله مجادله ايتميك مكركه خصلت حسن ايله يعنی خشونتلرينه لين كلام وغضبلرينه حلم ايله مقابله ايدهسز انجق عهدلرينی قيروب

جزیه ویرمکدن امتناع وحربه تصدی ایدنلره سیفله مقابله ایده‌سز واول اهل کتابه دیه‌سزکه بزه وسزه انزال اولنان کتابلره ایمان ایتدك وبزم آلهمز وسزك آلهکز برالله تعالی در آکا مطیعلردز (وکذلك انزلنا الیك الکتاب فالذین آتیناهم الکتاب یؤمنون به ومن هؤلاء من یؤمن به ومایجحد بایاتنا

الاالکافرون) مقدم انبیایه کوندردیکمز کتابلر کبی اصول دینده انلره موافق سکا قرآنی کوندردك شونلرکه بز کتب متقدمه‌نك علمنی ویردك « ابن سلام واصحابی کبی « انلر قرآنه ایمان ایدرلر وعربدن دخی کیمسه‌لر واردرکه اکا ایمان ایدرلر بزم آیتلرمزی انجق کافرلر انکار ایدرلر « کعب بن اشرف وابو جهل کبی « (وما کنت تتلوا من قبله من کتاب ولاتخطه بیمینك اذاًلارتاب المبطلون) سن بوقرآن نزولندن مقدم کتب منزله‌دن هیچ برینی اوقومش دکل ایدك وصاغ الکله یازی یازمش دخی دکل ایدك اکرسن قرائت یاکتابت ایتمش اولیدك مشرکلر قرآنی تعلیم ایتمش یاکتب متقدمه‌دن اخذ ایتمش ویهودلر بزتوریتده انك نعتی امی بولدق بوایسه امی دکل دیو شك ایدرلردی (بل هو آیات بینات فی صدور الذین اوتوا العلم وما یجحد بایاتنا الا الظالمون) بلکه اول قرآن قلبلرینه علم ویرلمش کیمسه‌لرك حفظ وضبطنده آیات بینه‌لردر « که اهل کتاب مؤمنلرك یاصحابهٔ کرامك ازبرلرنده اولوب تحریفدن (بیك) مبرادر زیرا کتب متقدمه ورقدن اوقنوب حافظی بولنمزدی بزم آیتلرمزی انجق ظلمده مکابره ایدنلر انکار ایدرلر (وقالوا لولا انزل علیه آیات من ربه قل انما الایات عندالله وانما انا نذیر مبین) مشرکلر دیدیلرکه نولیدی محمده ربسندن

ایتدی رجل سلیمان علیه السلامه بوکیمدر دیو سؤال ایدوب اول اکا ملك الموتدر دیدی رجل ایتدی کأنه اول بنی مراد ایدر ریحه امر ایت که بنی کتوروب دیار هنده براغه سلیمان علیه السلام دخی انجلین ایتدی بعده اول رجلك امرندن ملك الموته سؤال اولندقده ملك الموت دیدیکه اکا ادامهٔ نظارم انك امرینه تعجبمدن ایدی شول سببدن که اول وقتده انی هندده قبض ایتمکه امر اولنمشیدم اول ایسه سنك یانکده ایدی بعده انی اول وقتدن زمان مقدرده بولوب قبض ایتدم * دینلدیکه انسانه کسب وعاقبتندن اخص شیٔ یوقدر اول ایکیسی معرفتنه طریق اولمیجق اندن ماعدانك معرفتنه طریق ابعد اولور (ان الله علیم خبیر) الله تعالی جمیع اشیانی ظواهر و بواطننی بیلور

سورة السجدة وهی ثلاثون آیة مکیة

بسم الله الرحمن الرحیم

(الم) اشبو سوره ویاقرآن (تنزیل الکتاب لاریب فیه من رب العالمین) کتاب منزلدر ریب یوقدرکه اول رب العالمیندندر (ام یقولون افتراه) اکا ایمان کتوررلرمی یوخسه انی محمد اختلاق ایتدی دیرلرمی (بل هو الحق من ربك لتنذر قوما ما اتاهم من نذیر من قبلك لعلهم یهتدون) بلکه اول قرآن حق ربك تعالیدن منزل ایدیکی ثابتدر تاکه انکله برقومی انذار ایده‌سنکه سندن اول انلره نذیر کلیوبدرکه اول قومله مراد عربدر تاکه انذارکله اهتدا ایده‌لر (الله الذی خلق السموات والارض ومابینهما فی ستة ایام) که اول رب العالمین الله جل شانه‌درکه سموات وارض وایکیسی اراسنده‌کی اشیایی آلتی کونده خلق ایتدی تاکه انکله عبادینه اموردہ تأنی وتثبتی تعلیم ایده اکرچه انی لحظهٔ واحده‌ده خلقه قادر ایدی تکیم تفصیلی سورهٔ اعرافده کچدی (ثم استوی علی العرش) بعده انك امری عرش اوزره مستوی و مستولی اولدی (مالکم من دونه من ولی ولا شفیع) الله تعالیدن غیری سزه نصرت ویا سزکچون شفاعت ایدر یوقدر تاکه انك رضاسین تجاوز ایده‌سز ویاخود سزك اندن غیری ولی وشفیعکز یوقدر بلکه مصالحکزی تولی ایدن ومواطن نصرتده سزه نصرت ایدن اولدر اوم سزی مخذول ایدیجك هیچ ولی و نصیریکز قالمز (أفلا تتذکرون) انك مواعظیله متعظ اولمزمیسزکه انی توحید ایده‌سز (یدبر الامر من السماء الارض) اول الله تعالی امر دنیایی ملائکه وسائر اسباب سماویه ایله تدبیر ایدرکه انك آثاری ارضه نزول ایدر (ثم یعرج الیه) بعده اول اکا صعود ایدوب علمنده ثابت اولورز موجود اولدیغی حالده (فی یوم کان مقداره الف سنة مما تعدون) برکونده که انك مقداری ایام دنیادن

« ناقهٔ صالح وعصای موسی ومائدهٔ عیسی کبی « علامتلر نازل اولسه ایدی سن انلره دیکه آیتلرك نزولی الله تعالینك قدرتنه متعلقدر نزمان ایسترسه ونه کیفیتله مراد ایدرسه کوندرر بنم قدرتمده دکلدر بن انجق انك عذابنی سزه آشکار تبلیغله تخویفه مأمورم (اولم یکفهم انا انزلنا

علیك الکتاب یتلی علیهم ان فی ذلك لرحمة وذکری لقوم یؤمنون) آنلره کفایت ایتمدیمیکه بز سکا قرآنی انزال ایتدك اول قرآن انلره اوقنور اطوار فصاحت واسرار بلاغتی انلره معلومدرکه بر آیتك مثالنی کتورمکه قادر اولمدیلر بو قرآنده اکا ایمان کتورن قوم ایچون رحمت ونعمت ونصیحت عظیمه واردر * دینلدیکه مسلمیندن برطائفه پیغمبر علیه السلامه برصحیفه کتوردیلرکه انده یهودك بعض اقوالی یازلمشیدی پیغمبر علیه السلام بیوردیلرکه بر قومه ضلالت یترکه پیغمبرلر کتوردیکندن اعراضله غیرك کلامنه اقبال ایده‌لر (قل کفی بالله بینی وبینکم شهیداً یعلم ما فی السموات والارض والذین امنوا بالباطل وکفروا بالله اولئك هم الخاسرون) دیکه الله تعالی بنمله سزك بینکزده شاهدیترکه اول بنی معجزاتله تصدیق ایتدی اول کوکده ویرده اولانی بیلور بزم حالمزدخی اکا معلومدر آنلرکه باطل معبوده ایمان ایدوب حق الله تعالییه کافر اولدیلر انلر کفری ایمانه تبدیل ایله زیانکار اولدیلر (ویستعجلونك بالعذاب ولولا اجل مسمّی لجاءهم العذاب ولیأتینهم بغتة وهم لایشعرون) کافرلر سندن عذاب نزولنی عجله ایسترلر اکر عذابلرینه لوح محفوظده وقت معین اولمسه البته عذابلری کلوردی وقتی کلدکده انلره فجأة کلورکه خبروشعورلری اولمز (یستعجلونك

بیك ییلجه‌در بشیوز ییل نزولی وبشیوز ییل صعودیدر زیراکه سما وارضك ماینی بشیوز ییللق مسیره‌در اکر بنی آدمك بری سیرله انی قطع ایدر اولسه بشیوز ییلده نزول وبشیوز ییلده صعود ایدردی لکن ملك اول نزول وعروجی برکونده تحصیل ایدروبو مشکل اولمز شول یومده‌کیم مقداری اللی بیك ییلجه‌در زیرا انکله مراد عرش ویا سدرة المنتهی ایله ارض سفلی ماینیدر تکیم انك بیانی سورهٔ معارجده کلور (ذلك عالم الغیب والشهادة العزیز الرحیم) اشبو امور مذکوره‌نك فاعلی اول الله تعالیدرکه خلقنك غائب وحاضرین بیلور امرینه غالبدر تدبیرنده عبادینه رحیمدر (الذی احسن کل شیٔ خلقه) که اول هر خلق ایتدیکی شیئی احسان وحکمتی مقتضاسنجه احکام واتقان ایتدی ویا بیلدیکه هرشیئی نیجه خلق ایدر ویا حیواناتدن هرصنفی برصورتده خلق ایتدیکه سائر اصنافی اول صورتده خلق ایتمدی ایمدی هرحیوان خلقتنده کامل وحسندر واعضاسندن هرعضوی معاشنه صالح اولور شیئله مقدردر (وبدأ خلق الانسان من طین) آدم علیه السلامك خلقنی طیندن بدأ ایلدی (ثم جعل نسله من سلالة من ماء مهین) بعده انك ذریتن نطفه‌دن ماء ضعیفدن یعنی منیدن قیلدی (ثم سواه ونفخ فیه من روحه) بعده انك اعضائی لائق اولدیغی وجه اوزره تصویرله تقویم ایدوب اول الله تعالییه عاید مخصوص شیئدن اکا نفخ ایتدیکه اول روحدر (وجعل لکم السمع والابصار والافئدة) وسزده ایشتمك وکورمك وبیلمك ایچون سمع وبصر وفؤاد خلق ایتدی تاکه هر بری انك طاعتنده استعمال ایده‌سز (قلیلا ما تشکرون) بونعمتلرك ربنه سز شکر قلیل ایدرسز (وقالوا أئذا ضللنا فی الارض أئنا لفی خلق جدید) یعنی انکار ایدنلر دیدیلرکه قچان بز موتله تراب اولوب یرده غائب اوله‌وز بز بعث اولنور خلقتمز تجدید ایدیلورمی قائل ابی بن خلف ایکن انلرك جمیعنه اسنادی اول قوله رضالری ایچوندر (بل هم بلقاء ربهم کافرون) بلکه اندن موتدنصکره بعثله الله تعالینك لقاسنه کافرلردر (قل یتوفیکم ملك الموت الذی وکل بکم) دیکل که سزك ارواحکز قبضنه توکیل اولنان ملك الموت ارواحکزی استیفاء ایدر حتی که اندن هیچ برینی آلیقومز (ثم الی ربکم ترجعون) بعده حساب وجزا ایچون اکا رجوع ایدرسز (ولو تری اذ المجرمون ناکسوا رؤسهم عند ربهم) یامحمد اکر کورسیدك شول وقتی که مشرکلر یوم قیامتده رب تعالی عندنده حیا وخجالت وندامتدن باشلرین اکمش اولدقلری حالده دیه‌لرکه (ربنا ابصرنا وسمعنا فارجعنا نعمل صالحا انا موقنون) یاربنا بزه عصیانمز مقابله‌سنده وعد ایتدیکك عذابی کوردك ورسوللریکك صدقنی سندن ایشتدك بزی کیرو دنیایه کوندر کل که انده عمل صالح ایشلیه‌وز زیراکه بز انکار ایتدیکمز بعث وقیامتك هر برینی مشاهده ایتمکله حقیقتنه تیقن ایتدك لکن اول قوللری انلره جدا نفع ایتمیه (ولو شئنا لآتینا کل نفس هدیها) اکر دیلسه‌وز هر نفسه

بالعذاب وان جهنم لمحيطة بالكافرين) آنلر سندن عذابك نزولى عجله طلب ايدرلر وقتى كلديكى كبى انلرى جهنم احاطه ايدر (يوم يغشيهم العذاب من فوقهم ومن تحت ارجلهم ويقول ذوقوا ما كنتم تعملون) شول كونده انلرى اوستلرندن والتلرندن عذاب قاپلار وانلره ملائكه ديركه اعمال سيئه كزك عقوبتنى ۲۴۶ دادك ياعبادى الذين آمنوا ان

ارضى واسعة فاياى فاعبدون) اى بنم مؤمن قوللرم اكر سزه آشكار عبادت آسان اولمسه بنم ارضم واسعه‌در نره‌ده سز عبادته محل بولورسكز اولطرفه هجرت ايدوب خلوصله بكا عبادت ايدك ❊ ديلديكه بو آيت كريمه مكه‌ده مقيم ضعفاء مسلمين شاننده نازل اولديكه اكر مكه‌ده ايمانكزى اظهاردن مضايقه‌ده ايسكز مدينه‌يه هجرت ايدككه اول ارض واسعه آمنه‌در (كل نفس ذائقة الموت ثم الينا ترجعون) هر بر نفس موتى داديجيدر صكره بزم طرفمزه رجوع اولنور سكز (والذين آمنوا وعملوا الصالحات لنبوئنهم من الجنة غرفاً تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها نعم اجر العاملين) شونلركه مؤمن اولوب عمل صالح اشلديلر البته بز انلرى جنتدن بلند مقاملره كوندررزكه آنلرك التندن نهرلر اقار وانلر انده دائملردر اعمال صالحه ايشلينلرك اجرى نه كوزل اولور (الذين صبروا وعلى ربهم يتوكلون) انلر شونلر دركه اذاى مشركانه وهجرت اوطانه صبر (كانوا) ايتديلر ورزقلرى امرنده ربلرينه توكل ايدرلر (وكاين من دابة لاتحمل رزقها الله يرزقها واياكم وهو السميع العليم) حيواناتك اكثرى كندو رزقنى يوكلنوب طاشيمز بويله ايكن اول حيوانانه وسزه رزقى ويرن الله تعالى در بناء عليه هجرتله

غربنده معاشكز ايچون انديشه وخوف ايتميك الله تعالى رزقكز نره‌دن ويريلور ديديككزى ايشيدر ورزقكزى نره‌دن ويره‌جكنى بيلور ديلديكه وقتا كه صحابه هجرتله امر اولنديلر بعضيلرى بز بر بلديه كيتديكمزده انده رزقمز يوقدر نيجه ايده‌رز ديه‌لريله آيت كريمه نازل اولدى (ولئن سألتهم ۲۴۷ من خلق السموات والارض وسخر الشمس والقمر ليقولن الله فانى يؤفكون) اكر سن اهل مكه‌يه سؤال ايتسك كه سموات وارضى كيم خلق ايتدى وشمس وقمرى كيم تسخير ايتدى انلر البته الله تعالى ايتدى ديرلر بوندنصكره انك توحيد وطاعتندن نيچه اعراض ايدرلر (الله يبسط الرزق لمن يشاء من عباده ويقدر له ان الله بكل شئ عليم) الله تعالى قوللرندن ديلديكى كيمسه‌يه رزقى كاه توسيع كاه تضييق ايدر الله تعالى هرشيئى عليمدر قوللرينك مصالحنى بيلور (ولئن سألتهم من نزل من السماء ماء فاحيا به الارض من بعد موتها ليقولن الله قل الحمد لله بل اكثرهم لايعقلون) اكر سن انلردن سؤال ايلسك كوكدن صوبى كيم انزال ايدوب انكله يرى موتندن صكره كيم احيا ايتدى ديرلرديكه الله تعالى احيا ايتدى نبى و بكا تابع اولنلرى بو ضلالتدن حفظ ايدن الله تعالى‌يه حمد اولنسون ياكه كافرلرك اكثرى ديدكلرينى عقل ايتميوب ينه وحدانيتى انكار ايدرلر (وما هذه الحيوة الدنيا الا لهو ولعب وان الدار الاخرة لهى الحيوان لوكانوا يعلمون) بو حيات دنيا انجق بيهوده شغل وچوجق اويونيدركه چوجقلر آزمدت جمع اولوب طاغيلورلر آخرت سرايى ايسه خانهٔ حيات ابديدر اكر بيلسه‌لر فانى‌يى باقى‌يه بدل ايتمزلر (فاذا ركبوا فى الفلك دعوا الله

ايمان وعمل صالحى توفيق ايدردك (ولكن حق القول منى لأملأن جهنم من الجنة والناس اجمعين) لكن قضانم ثابت ووعيدم سابق اولديكه جن وانسك كفاريله جهنمى طولدرم (فذوقوا بما نسيتم لقاء يومكم هذا) ويوم قيامتده بز انلره ديرزكه سز عذابى ذوق ايدك اشبو يومك لقاسنى وانكچون استعدادى تركيكز وشهواته اتباعله عاقبتكز تذكرندن ذهولكز سببيله (انا نسيناكم) اول ترك وذهولكزه جزا ايچون بز دخى سزى جهنمده ترك ايتدك (وذوقوا عذاب الخلد بما كنتم تعملون) وانده عذاب دائمى ذوق ايدك كفر ومعاصى سببيله كيم انى دنياده ايشلرديكز (انما يؤمن بآياتنا الذين اذا ذكروا بها خروا سجدا) بزم آيتلريمزى تصديق ايتمز الا انلركه اول آيانله وعظ اولدقلرنده الله تعالينك عذابى خوفندن سجده‌يه واررلر (وسبحوا بحمد ربهم) والوهيته لائق اولمين صفاتدن انى تنزيه ايدرلر انلر اسلام توفيقنه شاكر وحامد اولدقلرى حالده (وهم لايستكبرون) والحال اكا ايمان واطاعتدن استكبار ايتمزلر (تتجافى جنوبهم عن المضاجع) جنبلرى فراشلرندن بعيد ومرتفع اولور (يدعون ربهم خوفا وطمعا) رب تعالى‌يه دعا ايدرلر سخطندن خوف ورحمتن طمع ايدر اولدقلرى حالده ❊ بو آيتك تفسيرى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمدن روايت اولنديكه انلركله مراد عبدك جوف ليلده طوروب تهجد قيلمسيدر پيغمبريمز عليه السلامدن روايت اولنديكه قچن يوم قيامتده الله تعالى اولين وآخرينى جمع ايده برمنادى ندا ايده بر صورتله كيم خلائقك كليسى انى ايشيده اشبو كونده كرم الهى‌يه اولى نه طائفه ايديكن اهل جمع بيليسردر بعده برنداكله كيم طورسون شول قومكه كيجه ايچنده جنبلرين فراشلرندن بعيد ايدرلرديكه نافله نماز قيله‌لر اويله اولسه اهل محشردن بر طائفه طوره‌لر والحال انلر قليل اوله بعده برنداء آخركله كيم طورسون شول قومكه سراده وضراده الله تعالى‌يه حمد ايدرلردى اويله اولسه بر قوم آخرين طوره‌لر والحال انلر دخى قليل اوله اندن اول ايكى قوم جنته سوق اولنه‌لر وبعده سائر ناسك حسابلرى كوريله ❊ ديلديكه اشبو آيت صحابه‌دن برطائفه شاننده نازل اولوبدركه انلر مغربدن عشايه دكين نافله نماز قيلورلردى (ومما رزقناهم ينفقون) وبزم انلره ويرديكمز مالدن وجوه خيره انفاق ايدرلر (فلا تعلم نفس مااخفى لهم من قرة اعين) هيچ بر نفس نه ملك مقرب ونه نبى مرسل بيلمزكه انلر ايچون نه اخفا اولنوبدر اندنكه انكله كوزلرشن اولور ❊ قال النبى عليه السلام يقول الله تعالى اعددت لعبادى الصالحين مالاعين رأت ولا اذن سمعت ولا خطر على قلب بشر بله مااطلعتم عليه اقرؤا ان شئتم فلا تعلم نفس مااخفى لهم من قرة اعين ❊ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر الله تعالى ديديكه بن عباد صالحينم ايچون اعداد ايتميشم شول كراماتى‌كه انى كوزلر كورمدك وقولاقلر ايشتمدك وهيچ بشر قلبنه خطور ايتمدكدر اكا شهادت ايدر ديلرسكز ❊ فلا تعلم نفس مااخفى لهم ❊ آيتن قراءت ايدك (جزاء بما

كانوا يعملون) تاكه اول انلرك ايشلدكلرى اعمال صالحه‌يه جزاء اوله (أفمن كان مؤمنا كمن كان فاسقا لايستون) ايمانى اولان كشى ايماندن خارج اولان كيميدر شرف ومثوبتده ايكيسى مساوى اولماز بعده ايكيسى بيننده تفاوتى تبيين ايچون بيورلديكه (اما الذين آمنوا وعملوا الصالحات فلهم جنات المأوى) اما شونلركه ايمانلرينه اعمال صالحه تقرين ايتديلر انلر ايچون جنات مأوى اولوركه اول مؤمنلره قرارگاهدر (نزلا بما كانوا يعملون) اول انلره اعماللرى سببيله نزل اولديغى حالده (واما الذين فسقوا فمأواهم النار) اما شونلركه ايماندن خروجله فسق ايتديلر انلرك قرارگاهى جهنمدر (كلما ارادوا ان يخرجوا منها اعيدوا فيها) هرباركه انلر جهنمدن چيقمق قصدين ايتسه‌لر زبانيه انلرى آتشدن مقامعله اوروب جهنمك قعرينه ايركوررلر (وقيل لهم ذوقوا عذاب النار الذى كنتم به تكذبون) وانلره دينوركه ذوق ايدك شول جهنم عذابنكه سز انى دنياده تكذيب ايدرديكز (ولنذيقنهم من العذاب الادنى) بز انلره عذاب اقربدن اذاقه ايدرزكه اول قتل واسر وجدب وسائر دنياده ايريشن محنتلردر (دون العذاب الاكبر) كه اول آخرت عذابندن دوندر ❊ ديلديكه عذاب ادنى ايله مراد عذاب قبردر وعذاب اكبر ايله مراد عذاب ناردر وياخود معنى بز انلره عذاب دنيايى اذاقه ايدرز عذاب آخرته وصوللرندن اول (لعلهم يرجعون) تاكه انلرك باقيسى كفردن توبه ايدوب ايمانه رجوع ايده‌لر (ومن اظلم ممن ذكر بآيات ربه ثم اعرض عنها انا من المجرمين منتقمون) شول كمسه‌دن اظلم كيمدركه رب تعالينك آيتلريله وعظ اولنديغندنصكره اندن اعراض ايده يوخسه انده تفكر ايتميه بز مشركلردن انتقام ايدرز (ولقد آتينا موسى الكتاب فلا تكن فى مرية من لقائه) بز موسى‌يه كتاب ويردك سكا ويرديكمز كبى ايمدى انك كتابى لقائندن شكده اولمغل وياخود سن موسى‌يه لقائكده شك ايتمكل (وجعلناه هدى لبنى اسرائيل) واول موسى‌يه ويرديكمز كتابى بنو اسرائيله هدايت قيلدق (وجعلنا منهم ائمة يهدون بامرنا لما صبروا) واول بنو اسرائيلدن ائمه قيلدقكه ناسى اول كتابده‌كى احكامه بزم امر وياتوفيقمزله دعوت ايده‌لر وقتاكه طاعتمه ويا دنيادن صبر ايتديلر (وكانوا بآياتنا يوقنون) بزم آيتلريمزه نظرده امعانلريچون انى ايقان ايدرلردى (ان ربك هو يفصل بينهم يوم القيامة فيما كانوا فيه يختلفون) ربك جل شانه يوم قيامتده امر ديندن اختلاف ايتدكلرى شيئده حقى باطلدن تمييز ايدر (أولم يهد لهم كم اهلكنا من قبلهم من القرون يمشون فى مساكنهم) الله تعالى اهل مكه‌يه محمدى بعث ايدوب اول انلره تعريف ايتمديميكه انلردن اول قروندن ثمود وعاد وغيرى نيچه قرونى بز هلاك ايتدككه تجارت ومسافرتلرنده انلرك مسكنلرينه مرور ايدوب اكا نظر ايدرلر (ان فى ذلك لآيات أفلا يسمعون) اشبونده عبرتلر واردر تدبر واتعاظ استماعيله استماع ايتمزلرميكه متعظ اوله‌لر (أولم يروا انا نسوق الماء الى الارض الجرز فنخرج به زرعا تأكل منه انعامهم وانفسهم

مخاصین له الدین فلما نجیهم الی البر اذاهم یشرکون) قچان کافرلر سفینه‌یه بنوب غرق خوفنی ایتسلر دیننده مخلصلر کبی الله تعالی‌یه
یالواررلرکه اندن غیری نجات ویرر اولمدیغنی بیلورلر وقتا که انلری قره‌یه ایصال الله نجات ویرر ینه شرکه عودت ایدرلر
(لیکفروا بما آتیناهم ولیتمتعوا فسوف یعلمون) تا که انلره ویردیکمز ۲۴۸ نعمت نجاته کافر اوله‌لر و عبادت
اصنامه جمع اولوب
تعیش ایده‌لر عاقبتی
عذاب نزولنده بیلورلر
(اولم یروا انا جعلنا
حرما امنا ویتخطف
النـاس من حولهم
افبالبـاطل یؤمنون
وبنعمـة الله یکفرون)
اهل مکه کورمدیلرمیکه
بز انلرك شهری اهالیسنی
قتـل وغارتدن امین
قلدق مع هـذا انلرك
اطرافـده اولان ناس
قتل واسـیر اولنورلر
بوندن صـکره بتـلره
یاشیطانه اینانوب نعمة
اللهه کافرمی اولورلر
(ومن اظلم ممن افتری
علی الله کذبا اوکذب
بالحق لمـا جاءه الیس
فی جهنم مثوی للکافرین)
اول کیمسـه‌دن اظلم
وارمیـدرکه اله شریکی
واردر دیو الله تعالی‌یه
کذب وافترا ایده یاخود
الله تعـالیدن رسـول
وکتاب کالدیکنده انلری
تکذیب ایده بوکافرلر ایچون
جهنمده‌ یر یوقمیدرکه
انلر بوجسـارتی ایدرلر
(والذین جاهدوا فینـا
لنهدینهم سبلنا وان الله لمع المحسنین) شونلرکه بزم رضامز طلبیله ظاهری وباطنی دشمنلره جهاد ایده‌لر البته (سزك)
بز انلره جنتـلریمزه وصول یوللرینی هدایت ایده‌رز الله تعالی « دنیاده مدد ونصرت وآخرتده عفو ومغفرتله » محسـنلر
ایله‌در ﴿ سورة الروم مکیة وهی ستون آیات ﴾ (بسم الله الرحمن الرحیم) (الم ۞ غلبت الروم فی ادنی الارض وهم

أفلا یبصرون) کورمزلرمیکه بز سحابله ویا انهارله مائی سوق ایدرز شول ارضه‌کیم انك
نباتی مطر انعدامیله منقطع وزائل اولوبدر واول ماء سببیله اندن زرع چیقاررز کیم انك
تبن واوراقنی انعاملر اکل ایدر وحبوب وفواکهنی کندیلر اکل ایدر انی کورمزلرمیکه
انکله رب تعالینك کمال قدرت وفضلنه استدلال ایدوب وحدانیتنه ایمان کتوره‌لر (ویقولون متی
هذا الفتح ان کنتم صادقین) کافرلر مؤمنلره دیدیلرکه قیامت نوقتن اولورکه سزکله بزم بینمز فصل
اولنه بزه خبرویرك وعدکزده صـادقلر ایسـه‌کز (قل یوم الفتح لاینفع الذین کفروا ایمانهم
ولاهم ینظرون) انلره دیکل که یوم فتحده کافرلره ایمـانلری نفع ایتمز دینلدیکه اول یومله
مراد یوم قیامتدرکه انده مسلمین ایچون کفره اوزره نصرت اولنور وبینلری فصل اولنور
ویاخود مراد یوم بدردر ویا یوم فتح مکه‌در و اول کافرلرله مراد بدرده و مکه‌ده قتل
اولنانلردر ۞ ایمدی انلرك حال قتلده‌کی ایمـانلری نفع ایتمز وانلره امهال دخی ویرلمزکه توبه
ایده‌لر وقتا که تکذیب واستهزا طریقی اوزره اول یومك استعجالن اراده ایتدیلر دینلدیکه
(فأعرض عنهم) انلردن اعراض ایت یوخسه انلرك تکذیبنه مبالات ایتمکل ۞ دینلدیکه اشبو
سیف آیتیله منسوخدر (وانتظر انهم منتظرون) وانلر اوزره وعدم مقتضاسنجه نصرتمه
منتظر اول که انلر هلاککه منتظرلردر والحال سن احقسنکه انلرك هلاککه منتظر اوله‌سن
وملائکه دخی اکا منتظرلردر ۞ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم اشبو سوره‌یی
وسورهٔ ملکی اوقومینجه یاتمزدی

﴿ سورة الاحزاب وهی ثلاث وسبعون آیة مدنیة ﴾

بسـم الله الرحمن الرحیم

(یاایها النبی اتق الله) الله سبحانه وتعالی پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمی تعظیم وتقوانك شاننی
تفخیم ایچون اکا انکله امر ایلدی وانکله مراد تقوی اوزره ثباته اکا امردر تا که اول
انی مناهیدن منع ایده (ولاتطع الکافرین والمنـافقین) رأی ومشورتده کافرلره ومنـافقلره
اطاعت ایتمکل بلکه انلردن حذار ایت (ان الله کان علیما حکیما) الله تعالی مصالح ومفاسده
علیم امر ونهینده حکیم اولدی ۞ روایت اولندیکه ابوسفیان اهل شرکدن بعض اتبـاعیله
پیغمبریمز علیه السلامدن استیمان ایدوب مدینه‌یه قدوم ایتدیلر و منافقلرك رئیسی عبدالله بن
ابی‌به نزول ایتدیلر بعده پیغمبریمز علیه السلامه کلوب دیدیلر که سن بزم آلهه‌مزك ذکرنی
ترك ایدوب بلکه انلرك عابدلرینه شفاعتی اولور دیکل بزدخی سنك ربك ذکرنی ترك ایده‌لم اول
سـببدن بو آیت نازل اولدی (واتبع مایوحی الیك من ربك) وربکدن سـکا وحی اولنان
قرآنه اتباع ایت یوخسه کافرلر ومنافقلر رأینه دکل (ان الله کان بما تعملون خبیرا) الله تعالی

من بعد غلبهم سیغلبون فی بضع سـنین لله الامر من قبل ومن بعد ویومئذ یفرح المؤمنون) روم اقرب محلی اولان یرده
« که اطراف شام اوله اول مواضعده » مغلوب اولدی ومغلوبیتدن صـکره اوچ ییل ایله طقوزنجی ییله وارنجه‌یه وار القده
خصملرینه غلبه ایده‌جکلردر مقدم وصکره ﴿ ۲۴۹ ﴾ غالبیت ومغلوبیت امری الله تعالینك حکم ومشیتنده‌در رومك
فارسه غالب اولدیغی کونده
مؤمنلر فرحلنـورلر
(بنصر الله ینصر من یشاء
وهو العزیز الرحیم وعد الله
لایخلف الله وعده ولکن
اکثر الناس لایعلمون)
الله تعالینك نصرتی کتابسز
قوم اوزره اهل کتابه‌در
اول الله تعالی دیلدیکنه
نصرت ایدر غالبـدر
برکروهدن انتقام آلور
برکروهه رحمت ایدر
الله تعالی بونی وعد ایتدی
وعدینه خلف ایتمز لکن
نـاسك اکثری انك صحت
وعدنی بیلمزلر (یعلمون
ظاهراً من الحیوة الدنیا
وهم عن الآخرة هم
غافلون) حیات دنیادن
آشـکار اولان کسـب
وتجـارت وا کین نوقت
اکیلور ونه‌زمان بچیلور
وسـائری بیلورلر لکن
امور آخرتدن غافللردر ۞
منقولدرکه کسری اولان
خسرو پرویز شـهریار
وفرخان نام ایکی قرنداشلری
سر عسکر ایدوب لشکر
کرانله رومه کوندروب
رومك بعض ولایتلرینی
اخـذ وروم غالب
اولدیلرکه بعثتك طقوزنجی سنه‌سی ایدی (۳۲) بوخبر مکه مشرکلرینه واصل اولدقده مسرور اولوب مؤمنلره دیدیلرکه
سز وروملر اهـل کتابسز بز وفارسیلر کتابسز امیـلرز بو فارسـیلرك روملره غلبه‌سـندن تفـأل ایتـدککه
بزده سزه غالب اوله‌جغز صکره بضع سنینده روملره غالب اوله‌جقلرینه آیت کریمه نازل اولمغله ابوبکر صدیق رضی الله

سزك اعمـالکزه خبیر اولدیکه اعمـالکزی اصلاح ایدر شیئی وحی ایدوب کفره‌نك قولی
استماعندن اغنـا ایتـدی (وتوکل علی الله وکـفی بالله وکیـلا) هر امرکی الله تعـالینك
تدبیرینه تفویض ایت اول هر امریکه وکیل اولمغه کفایت ایدر (ماجعل الله لرجل من قلبین
فی جوفه) الله تعـالی هیچ برکمسـه‌یه جوفنده ایکی قلبی جمع ایتمدی ۞ روایت اولنـدیکه
کفار دیدیلرکه محمدك ایکی قلبی واردر بری بزمله وبری اصحابیله‌در ۞ وبرقولده سبب نزولی
ابومعمر بن اسد الفهریدرکه عرب بیننده اولان وقائع واخبـاردن ایشتدیکن حفظ ایدوب بنم
ایکی قلبم واردر انك بریله محمدك فهم ایتدیکندن اکثر فهم ایدرم دیردی یوم بدرده مشرکین
ایله منهزم اولیجق کوردیلرکه ایکی نعلنك بری ایاغنـده وبرینی الینه آماش کیـدردی، نیچون
بویله ایدرسن دینلدکده دیدیکه اوتمشم بن انك ایکیسین دخی ایاغمده ظن ایتمشم اول کونده
بیلدیلرکه ایکی قلبم وار دیدیکنـده کذب ایدرمش زیرا ایکی قلبی اولسـه الندکی نعلینی
اونتمزدی (وماجعل ازواجکم اللائی تظـاهرون منهن امهاتکم) وازواجکزدن مظـاهره
ایتدیککز نسائی سزه امهات قیلمدی ۞ و ظهـار اولدرکه کشی زوجه‌سنه سن بکا انامك
ظهری کبیسن دیه ویاخود سن بکا انامك بطنی کبی یعنی فرجی کبی حرمسن دیه ایمدی الله
تعالی نسائکزه بوقولی دیمکزله انلری سزه امهات قیلمدی لکن اول برقول منکردرکه انکله
اوزریکزه کفارت واجب اولور کیفیتی سورهٔ مجادله‌ده کلور انشـاءالله تعالی (وماجعل
ادعیاءکم) واوغل ایدندیکز کمسه‌لری الله تعالی سزه اوغل ایتمدی ۞ اشبونکله تبنی نسخ
اولندی زمان جاهلیتده برکمسـه‌یه قچان برولدك عقـل وکیاست وظرافتی خوش کلسه انی
اوغل ایدینوب ناس انی اول کمسه‌نك اوغلیدر دیرلردی واول ولد صلب کبی وارث اولوردی
وپیغمبریمز صلی الله علیه وسلمك بعثتندن اول زید بن حارثه‌یی اعتاقندنصکره اوغل ایدنمشدی
وقتا که پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم زینب بنت جحشی تزوج ایتدی حالبوکه اول اندن اول
مذکور زیدك تحت نکاحنـده ایدی منافقلر دیدیلرکه محمد اوغلنك مرأه‌سنی تزوج ایتدی
والحال اول ناسی اندن نهی ایدردی اول سببدن برحکم نازل اولوب تبنی نسخ اولندی (ذلکم
قولکم بافواهکم) اشبو ذکر اولنان افواهکزله قولکزدر یوخسه اعیانده حقیقتی یوقدر (والله
یقول الحق وهو یهدی السبیل) الله تعالی انی دیرکه ظاهر وباطنده حق اوله واول خلقی سبیل
حقه هدایت ایده (ادعوهم لآبائهم هو اقسط عند الله) ایمدی تبنی ایتدیککز کمسه‌لری نسب
جهتنـدن اولان آبالرینه نسبت ایدك که اول عند الله اعدلدر (فان لم تعلموا آباءهم فاخوانکم
فی الدین وموالیکم) اکر انلرك آبالرین بیلمزسکز ایمدی انلر سزك دینده اخوانکز واولیاکزدر
اشـبو بنم قرنداشمدر ودوستمدر دیکز (ولیس علیکم جناح فیما اخطأتم به ولکن ماتعمدت
قلوبکم) اشبو اشیایی نهیدنصکره خطاله ویا اندنصکره نسیانله ویاسبق لسانله ایشلکزده سزه
وبال یوقدر بلکه وبال اندەدرکه عمدله ایده‌سز ۞ دینلدیکه اکر اول معروف النسب ایسه انی

عنه بو آیت کریمه منطوقنجه مشرکلره سز فرحلنمیك روميلر فارسه غالب اوله جقلردر دیدی ابی بن خلف صدیق رضی الله
عنه یی تکذیبله دیدیکه مدت واوکدل تعیینیله سنکله بحث ایده لم اولوقت قمار هنوز حرام اولمشیدی نهایسه اوچ سنه مدتله
اون عدد دیشی وکنج دوه یه بحث ایدیلر صدیق رضی الله تعالی عنه عنه بو مباحثه لرینی حضور نبوی یه

افاده ایلدکده بضع لفظی
اوچدن طقوزه دکدر
وارهم مدتی واوکدلی
آرتور بیوردی صدیق
رضی الله تعالی عنه ابی بن
خلف ایله طقوز سنه یه دك
مدتی دوه لری یوز عدد
ایدوب بربریله عهد
وقرار ایتدیلر علی قول
یدنجی سنه ده روم فارسه
غلبه ایتدیکی خبری
حدیبیه ده کلمکله اندن
مقدم ابی بن خلف
احد غزاسنده افندیمز
علیه السلامك ضربندن
مجروحا فوت اولمغله
صدیق رضی الله عنه ابی
بن خلفك وارثلرندن
مقاوله لری اوزره
دوه لری اخذ ایلدی
وپیغمبریمز علیه السلامك
امریله انلری تصدق
ایلدی ※ دینلدیکه مقدم
کسری طرفندن سر
عسکر اولان شهریار
وفرخان نام ایکی قرنداشلره
بعض ارباب غرضك
غمزیله خسرو منفعل اولوب
بربرلرینك قتلنه امر
ویردی انلر بوحاله واقف
اولدقلرنده قیصر رومه
خبر کوندروب دین عیسایی اختیار ایتدیلر قیصر انلری لشکر رومه سرعسکر ایدوب فارسیلره غالب اولدیلر (وغطفان)
(أولم یتفکروا فی انفسهم ماخلق الله السموات والارض ومابینهما الا بالحق واجل مسمی وان من الناس بلقاء ربهم لکافرون)
آیا انلر نفسلرنده تفکر ایتمزمیکه الله تعالی سموات وارضی وبینلرنده اولانی انجق حق وحکمتیله وتسمیه اولنان وقتی ایله

اوغلم دیمسیله اندن نسب ثابت اولمز واکر عبدی ایسه آزاد اولور اشبو ابو حنیفه عندنده در
اما که غیری عندنده انکله نه آزاد اولور ونه نسب ثابت اولور (وکان الله غفورا رحیما)
الله تعالی غفور ورحیم اولدیکه مخطئی یی عفو ایدر امدی اکر توبه ایدرسه (النبی اولی
بالمؤمنین من انفسهم) محمد صلی الله علیه وسلم مؤمنلره جمیع امورلرنده نفسلرندن اولیدر زیرا
اول اونلره امر ایتمز وانلردن راضی اولمز الا اکا که انلرك انده صلاح ونجاتی اولور اما که
نفس انلك خلافنی ملابسدر اویله اولسه مؤمنلره واجب اولورکه پیغمبریمز علیه السلام انلره
نفسلرندن احب وامری اوزرلرینه انفذ واکا شفقتلری اتم اوله ※ روایت اولندیکه پیغمبریمز
صلی الله علیه وسلم تبوك غزاسنه کیدر اولدیغنده ناسه خروج ایدك دیو امر ایدیجك انلرك
بعضی آباء وامهاتمزدن استیذان ایده لم دیدکلرنده بو آیت نازل اولدی (وازواجه امهاتهم)
وانك ازواجی تحریمده واستحقاق تعظیمده مؤمنلرك امهاتی منزلنه تنزیل اولنمشلردر اما که انك
ماعدالرنده اجنبیات کبیدرلر اول اجلدن عائشه رضی الله عنها دیردیکه بز نسانك امهاتی دکلز
بلکه رجالك امهاتیز (واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض فی کتاب الله من المؤمنین والمهاجرین)
قرابت صاحبلری توراتده بعضی بعضنه اولیدر لوح محفوظده ویامحمد صلی الله علیه وسلمه
نازل اولانده ویا الله تعالینك فرض ایتدیکنده شول مؤمنلردنکه حق دینله ومهاجرلردنکه
حق هجرتله توارث ایدرلر (الا ان تفعلوا الی اولیائکم معروفا) مکرکه مؤمنین ومهاجریندن
موالات ایتدیککز کمسه لره دینده ولایت اجلیچون ثلث ویااندن اقل وصیت ایده سز زیرا که
اجانبه وصیت مباحدر اما که ورثه یه وصیت جائز اولمز (کان ذلك فی الکتاب مسطورا)
اشبو ایکی آیتده ذکر اولنان لوحده ویاقرآنده ویاتوراتده ثابت اولدی (واذ اخذنا من النبیین
میثاقهم) ذکرایت شول وقتی که بز نبیلردن اخذ عهد ایتدك که امتلرینه رسالتی تبلیغ وانلری
دین قیمه دعوت ایده لر (ومنك ومن نوح وابرهیم وموسی وعیسی ابن مریم) علی الخصوص
ارباب شرایعك مشاهیری سندن ونوح وابراهیم وموسی وعیسادن اول عهدی اخذ ایتدك
(واخذنا منهم میثاقا غلیظا) وانلردن میثاق جلیل الشان اخذ ایتدك که اول شول عهد
قدیمدرکه نوح علیه السلام واندنصکره کلن انبیاء علی الخصوص خاتم الانبیاء محمد صلی الله
علیه وسلم انك اوزره بعث اولندیلر ویاخود اول تحمیل اولندقلری شیئی وفایه یمین بالله
(لیسأل الصادقین عن صدقهم) الله تعالی اشبو اشیایی ایشلدی تاکه انبیایه رسالتی تبلیغلرندن
یوم قیامتده سؤال ایده وانکله مراد اول انبیانك ارسال اولنوب انلری تکذیب ایدن اقوامی
تبکیتدر ویاخود مؤمنلره لله عمللرندن سؤال ایده ویاخود صادقلره قلبلرینك صدقندن سؤال
ایده که لسانلریله تقریر ایدرلر (واعد للکافرین عذابا الیما) وکافرلره عذاب مؤلم اعداد ایتدی
(یاایها الذین آمنوا اذکروا نعمة الله علیکم) یامؤمنلر الله تعالینك یوم احزابده که اول یوم
خندقدر سزدن اعداکزی رفع ایتمسی نعمتنی ذکر ایدك (اذ جاءتکم جنود) شول وقتنکه قریش

خلق ایتدی اول وقت وزمانك نهایتی روز قیامتدر ، زیرا انفس بر آینه در که جمیع ممکناتده اولان اشیا اهل بصیرته
منکسدر بو مخلوقاته بصیرتله نظر ایدوب بونلری بدایةً خلقه قدرتی اولان ادعاسنه دخی قادردر ، ناسك اکثری اجل
مسمانك انقضاسیله قیامتده رب تعالینك جزاسی لقاسنه منکرلردر (اولم یسیروا فی الارض فینظروا
کیف کان عاقبة الذین
من قبلهم کانوا اشد منهم
قوة واثاروا الارض
وعمروها اکثر مما عمروها
وجاءتهم رسلهم بالبینات
فما کان الله لیظلمهم ولکن
کانوا انفسهم یظلمون)
آیا اهل مکه بر یوزنده
کزمزلرمیکه انلردن
مقدم کچن امتلرك عاقبتی
نیجه اولدی کوره لر
انلر قوت جهتیله بونلردن
قوی وانلر یرلری
سوروب حبوبات واشجار
یتشدیردیلر ومعمور
ایتدیلر مع هذا مکه
وادیٔ غیری ذی زرع
اولمغله ضعیفلر ایکن بنه
دنیا ایله نیجه افتخار
واغترار ایدرلر اول کچنلره
پیغمبرلری معجزات
ظاهره ایله کلمشلر ایکن
انلر پیغمبرلری تکذیب
ایتملریله الله تعالی انلری
هلاك ایتدی الله تعالی
ظلم ایدر اولمدی ولکن
انلر هلاکلرینی مقتضی
افعالده بولنملریله نفسلرینه
ظلم ایتدیلر (ثم کان
عاقبة الذین اساؤا السوءی
ان کذبوا بآیات الله وکانوا
بها یستهزؤن) بوندنصکره عصیان ایدنلرك عاقبتی عقوبت قبیحه اولدیکه جهنمدر انلر الله تعالینك آیتلرینی تکذیب ایدوب
وآیتلرله استهزا ایدرلری (الله یبدؤا الخلق ثم یعیده ثم الیه ترجعون) الله تعالی بو خلق ابتدا انشا ایدر وموتدنصکره
بعث ایدر بعده جزا ایچون اکا رجوع اولنورسکز (ویوم تقوم الساعة یبلس المجرمون ولم یکن لهم من شرکائهم

وغطفان ویهود قریظه ونضیردن اون بیك دکلو کافر مدینه یه پیغمبریمز علیه السلام ومؤمنلرله
قتال ایچون کلوب غابه نام موضعه نزول ایتدیلر پیغمبریمز علیه السلام ایله اولان مسلمون
اوچبیك مقداری کشیدیلر ※ روایت اولندیکه پیغمبریمز علیه السلام انلرك اقبالن ایشیدیجك
مدینه نك جوره سنه خندق قازوب مسلمین ایله خندقك اچ یوزنده طوردی کفار ایسه طشره
طوروب برآی اولمغه قریب زمانده ایکی فرقه بری برلرینه اوق وطاش آتمقدن غیری وجهله
جنك ایتمدیلر (فارسلنا علیهم ریحا) اویله اولسه بز اول کافرلر اوزره بر صووق کیجه ده صبا
یلنی کوندردك حتی که انلری اوشتدی ویوزلرینه طپراق صاوروب آتشلرینی سوندردی
وخیمه لرینی یقوب دابه لرینی بری برینه قاتدی (وجنودا لم تروها) ودخی اول کافرلر
اوزره ملائکه دن بیك ملك کوندردك که انلر اول ملائکه یی کورمزدی بلکه صوتلرین
ایشیدرلردیکه عسکرك جوانبنده طوروب تکبیر ایدرلردی اول حالده طلیحة بن خویلد
الاسدی نام کافر سائرلرینه ندا ایدوب دیدیکه آکاه اولك که محمد سزه سحره باشلدی
شمدنکیرو طوروب بلرسز باشکزه چاره ایسترسکز بورادن قاچوب کیدرسز اویله اولسه قتال
ایتمدین صندیلر ابن المفر دیو کیرولرینه دوندیلر (وکان الله بما تعملون بصیرا) الله تعالی
سزك خندق قازمکزه ویاخود مشرکلرك تحزب ومحاربه سنه بصیر اولدی (اذ جاؤکم
من فوقکم ومن اسفل منکم) ذکر ایدك شول وقتیکه بنو غطفان وادینك اعلاسندن قبل
مشرقدن وقریش ایسه وادینك اسفلندن قبل مغربدن کلدیلر جملهٔ واحده اولوب محمدی
ارادن کیدره لم دیدیلر (واذ زاغت الابصار وبلغت القلوب الحناجر) حتی که مسلمون
کافرلرك کثرت عددندن خوف ایدوب کوزلری مستوای نظردن حیرت وشخوصه
میل ایتدی وقلبلری منتهای حلقومه ایردی (وتظنون بالله الظنونا) ویا مؤمنلر الله تعالی یه
ظنون مختلفه ایتدیکز اما که منافقون ظن ایتدیلرکه مسلمون استیصال اولنه ومخلصون ایسه
ظن ایتدیلرکه ابتلالرندن صکره انلره نصرت اولنه (هنالك ابتلی المؤمنون وزلزلوا زلزالا
شدیدا) اشبو محلده مؤمنلر اختبار اولنوب مخلص منافقدن وثابت متزلزلدن ممتاز اولدی
وشدت فزعدن زیاده منزعج اولدیلر (واذ یقول المنافقون والذین فی قلوبهم مرض
ماوعدنا الله ورسوله الا غرورا) شول وقتنکه منافقلر وقلبلرنده ضعف اعتقاد اولنلر
دیدیلرکه الله تعالی ورسولی بزه ظفر واعلاء دیندن وعد ایتمز الا وعد باطل ایدر ※ دینلدیکه
اشبو قولك قائلی معتب بن قشیر ایدی احزابی کوردیکنده دیدیکه بزه محمد کسری وقیصر
کنوزی وفارس وروم فتحی وعد ایدر والحال بریمز قادر اولمزکه خوفدن تبرز ایده ※
ایمدی بودکل الا وعد غروردر (واذ قالت طائفة منهم یا اهل یثرب لامقام لکم فارجعوا)
منافقلردن اوس بن قیظی واصحابی دیدیلرکه یا اهل مدینه اشبو محل سزه قرارکاه دکلدر
ویامقام اقامت دکلدر هاربین اولوب منازلکزه رجوع ایدك ویاخود دین محمدده سزه

کافرین) قیامت قائم اولدیغی کونده مشرکلر متحیر ومأیوس اولدقلری حالده سکوت ایدرلر انلر ایچون شریك طوتدقلرندن
شفاعت وعذاب اللهدن خلاصه چاره بولهمدقلرندن شرکالرندن دخی روکردان اولوب انلره دخی کافر اولهلر (ویوم
تقوم الساعة یومئذ یتفرقون) قیامت قائم اولدیغی کونده مؤمنلر کافرلردن آیریلوب تمیز اولورلر

(فاما الذین آمنوا وعملوا الصالحات فهم فی روضة یحبرون) انلرکه ایمانله عمل صالحی جمع ایتدیلر انلر ازهار وانهارله مزین مرغزارلرده شاد ومسرور اولورلر (واما الذین کفروا وکذبوا بایاتنا ولقاء الاخرة فاولئك فی العذاب محضرون) اما شونلرکه کافر اولوب بزم آیتلرمزی و حشر ونشری تکذیب ایتلر انلر دائما عذابده حاضر اولوب تعذیب اولنمقده درلر (فسبحان الله حین تمسون وحین تصبحون) احشام ویتسو وصباح نمازلرینی قلدیغکز وقتلرده الله تعالی‌یی تنزیه ایله تسبیح ایدك (وله الحمد فی السموات والارض وعشیا وحین تظهرون) سموات وارضده اولنلرك جمله سنك حمد وصلاتی الله تعالی ایچوندر وایکندی واویله نمازلرینی قیلدیغکز وقتده دخی حمد وتسبیح وتقدیس ایدك (یخرج الحی من المیت ویخرج المیت من الحی ویحیی الارض بعض موتها وکذلك تخرجون) اول الله تعالی میتدن دیری چیقارر ، نطفه‌دن انسانی ویموطه‌دن قوشی (هلا که) وغیری‌یی چیقاردیغی کبی ، وبالعکس حیدن میتی اخراج ایدر ، انساندن نطفه‌یی وطیردن بیضه‌یی وسائر اخراجی کبی ، وارض قوریدقدن صکره بارانله آنی احیا ایدوب نباتات بتورر وبونك کبی سز دخی قبرلریکزدن اخراج

مقام بوقدر شرکه رجوع ایدوب محمدی ترك ایدك‌که سالم اولهسز ویاخود سزه مدینه‌ده مقام بوقدر ❊ اعدی کفره رجوع ایدك‌که انده سزه امکان اوله ویثرب اسم ارضدرکه مدینه انك ناحیه‌سنده واقع اولوبدر و(یستأذن فریق منهم النبی یقولون ان بیوتنا عورة) انلردن برفریقکه اول بنو سلمه وبنو حارثه پیغمبریمز علیه السلامدن رجوعه استئذان ایدوب دیدیلرکه بیوتمز حصینه دکلدر عدو وسارقدن قورقیلور (وماهی بعورة ان یریدون الا فرارا) حالبوکه بیوتلری حصینه‌در استئذانله مرادلری دکل الا قتالدن فراردر (ولو دخلت علیهم من اقطارها ثم سئلوا الفتنة لاتوها وماتلبثوا بها الا یسیرا) اکر احزاب اول منافقین واول مدینه‌نك ویا بیوتلرینك نواحیسندن دخول ایتسه‌لر بعده اول منافقین شرك ورده ومقاتله‌ٔ مسلمینه دعوت اولنسه‌لر احزابك دعوتنه اجابت وفعللرینه موافقت ایده‌لردی واول اجزابه اجابتدن مدینه‌ده لبث یسیر انجق سؤال وجواب دکلو زمان توقف ایده‌لردی ویاخود معنی انلر ارتدادلرندن صکره مدینه‌ده زمان قلیل لبث ایدوب رسول اللهك نصرتدن فرارلریچون عذاب اولنه‌لردی (ولقد کانوا عاهدوا الله من قبل لایولون الادبار) بنو حارثه خندق غزاسندن اول پیغمبریمز علیه السلام وساطتیله الله تعالی‌یه عهد ایتدیلرکه عدویه قتال ایده‌لر یوخسه منهزمین اولوب فرار ایتمیه‌لر ❊ روایت اولندیکه یوم احدده بنو حارثه بنو سلمه ایله قصد ایتدیلرکه من بعد انك مثلی فعله عودت ایتمیه‌لر ویاخود انلر بر قوم ایدیلرکه بدر غزاسنه حاضر اولمامشلردی بعده اهل بدره ویریلن کرامات وفضیلتی کوریجك دیدیلرکه الله تعالی بزی بر قتاله دخی احضار ایدرسه قتل ایدهلم اویله اولسه الله تعالی انلره احزابی سوق ایتدی (وکان عهد الله مسئولا) الله تعالینك عهدی یوم قیامتده وفاسیله سؤال وانك اوزره مجازات اولور (قل لن ینفعکم الفرار ان فررتم من الموت او القتل) یا محمد انلره دیکل‌که سزه فرار نفع ایدر دکلدر اکر موت ویا قتلدن فرار ایدرسکز زیراکه لابد هر شخصه قضاء ازلی سبق وانك اوزره قلم الهینك ثبوتی مقتضاسنجه بروقت معینده کیفیت مقدره اوزره ایریشسردر (واذا لا تمتعون الا قلیلا) زعمکز اوزره سزه فرار نفع ایتدیکی تقدیرجه تأخیرله تمتیع اولنسه‌کز اول تمتیع سزه زمان قلیل اولور (قل من ذا الذی یعصمکم من الله ان اراد بکم سوء او اراد بکم رحمة) دیکل‌که الله تعالینك قضاسندن کیم منع ایدر اکر اول سزه سوء اراده ایدرسه ویا سزه کیم سوء ایرکورر اکر اول سزه خیر اراده ایدرسه (ولا یجدون لهم من دون الله ولیا ولا نصیرا) وانلر کندیلر ایچون الله تعالیدن غیری نفع ایرکورر ولی وانلردن ضرر کیدرر نصیر بولمازلر (قد یعلم الله المعوقین منکم والقائلین لاخوانهم هلم الینا) الله تعالی بیلور سزدن انلریکه ناسی رسول الله علیه السلامدن تعویق ایدرکه انلر منافقلردر ودخی انلرکه مدینه ساکنلرندن اخوانلرینه دیرلرکه بزم یانمزه کلك محمد واصحابنی ترك ایدك انلر آز کسه‌در انك رعایت خاطریچون کندیکزی نیچون

اولورسکز (ومن آیاته ان خلقکم من تراب ثم اذا انتم بشر تنتشرون) الله تعالینك قدرتلری علامتلرندندرکه اصلکز آدم علیه السلامی ترابدن خلق ایتدی صکره بشر اولوب یریوزینه طاغلدیکز (ومن آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجا لتسکنوا الیها وجعل بینکم مودة ورحمة ان فی ذلك لایات لقوم یتفکرون) آنك قدرتی دلیللرندندرکه

سزلریچون جنسکزدن نسوان زوجه‌لر خلق ایتدیکه جنسیت حسبیله انلره میل ایله الفت ایده‌سز وبینکزده محبت ومرحمت قیلدی بونده آنلری تفکر ایدوب حکمتنه مطلع اولان قوم ایچون عبرت وعلامتلر واردر (ومن آیاته خلق السموات والارض واختلاف السنتکم والوانکم ان فی ذلك لایات للعالمین) وینه اول دلائلدندرکه سموات وارضی خلق ایتدی ولغت وصوت جهتله لسانلریکزك وبیاض وسیاه وسائر سورتله رنکلریکزك مختلف اولمسی خصوصلرنده قدرت وحکمت الهی‌یه نشانلر اولدیغی ملك وانس وجندن هرعاقله خفی دکلدر (ومن آیاته منامکم باللیل والنهار وابتغاؤکم من فضله ان فی ذلك لایات لقوم یسمعون) آنك قدرتی علامتلرندندرکه کیجه‌ده وکوندزده استراحت قوای نفسانی وطبیعی ایچون اویورسز ووقتیله الله تعالینك فضلندن معاشکزی طلب ایدرسز بونده بصیرت قولاغیله ایشیدنلر ایچون عبرت واردر (ومن آیاته یریکم البرق خوفا وطمعا وینزل من السماء ماء فیحیی به الارض بعد موتها ان فی ذلك لایات لقوم یعقلون) ینه اول دلائلدندرکه سزه شمشك کوسترر یلدیرمدن خوف ویغمور طمع ایدر اولدیغکز حالده کوکدن یغمور انزالیله زمینی

هلاکه براغورسز (ولا یأتون البأس الا قلیلا) پس بو اجلدن انلر قتاله آز کلورلردی ویا مؤمنلرله چیقوب آز قتال ایدرلردی ویا تعلل ایدوب کیرو مدینه‌یه دونرلردی (اشحة علیکم) انلر مسلمینه ظفری ویا معاونتی ویا فی سبیل الله نفقه‌یی ویا غنیمتی بخل ایدر اولدقلری حالده (فاذا جاء الخوف رأیتهم ینظرون الیك تدور اعینهم کالذی یغشی علیه من الموت) قچن عدودن خوف ایرسه انلری کوررسنکه سکا نظر ایدرلر کوزلری احداقلرنده دور ایدر شول کمسه‌نك کوزلری کبی‌که سکرات موتدن مغشی علیه اوله بوحالت انلره خوف وحذر وسکا لواذدن اوله زیراکه موته قریب کمسه‌نك عقلی کیدر وکوزلری یوملمقدن قالور (فاذا ذهب الخوف سلقوکم بألسنة حداد) قچانکه عدو خوفی کیدوب غنائم جمع ایدیله کوررسنکه السنهٔ سلیطه ایله سزه اذاء ایدرلر ویاخود غنیمتك قسمتی عندنده سزلك شانکزده السنه‌لرین بسط ایدرلر بز سزکله قتاله حاضر اولمامزله عدویه غالب اولدیکز قسمتده بزه نصیبی توفیر ایلمکز دیو اوزریکزه اجترا ایدرلر (اشحة علی الخیر) مال وغنیمته حرصلردن قسمت عندنده مؤمنلره بخل ایدر اولدقلری حالده (اولئك لم یؤمنوا فأحبط الله اعمالهم) اعدی انلر اخلاص اوزره ایمانه کلمیوبدر اول اجلدن الله تعالی انلرك اعمالنی ابطال ایتدی (وکان ذلك علی الله یسیرا) اشبو ابطال عمل الله تعالی‌یه آسان اولدی (یحسبون الاحزاب لم یذهبوا) منافقلر خوف وجبنلرندن ظن ایتدیلرکه احزاب منهزم اولمدیلر حالبوکه انلر منهزم اولدیلر اول ظنله منافقین داخل مدینه‌یه قاچدیلر (وان یأت الاحزاب یودوا لو انهم بادون فی الاعراب) اکر احزاب ایکنجی کره کلسه اول منافقلر تمنی ایده‌لردیکه انلر مدینه‌دن بادیه‌یه چیقمش اولوب اعراب بیننده بولنه‌لردی (یسألون عن انبائکم) مدینه جانبندن کلنلره سزلك اخبار وماجراکزی سؤال ایده‌لردی (ولو کانوا فیکم ماقاتلوا الا قلیلا) اکر اول ایکنجی کره‌ده سزلك اراکزده بولنوب مدینه‌یه رجوع ایتمش اولسه‌لر حالبوکه قتال واقع اولسه تعبیردن خوفله وریا ایله آز قتال ایده‌لردی (لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة) سزلریچون رسول الله علیه السلامك نفسنده قدوهٔ صالحه واردر حقندرکه اکا اقتدا اولنه حربده ثبات وشدائده مقامات کبی زیرا اول قتالده سزه مواسات ایتدی شول حیثیتدنکه احد غزاسنده یوزی یاره لندی ورباعیه‌سی قیرلدی وعمی قتل اولندی وبرنیجه اذا ایله متأذی اولدی ❊ اعدی سزه دخی حق اولورکه انك سنتیله استنان ایده‌سز (لمن کان یرجو الله) رسول الله علیه السلامك قدوه اولمسی اول کمسه ایچوندرکه الله تعالینك ثوابن رجا وحسابندن خوف ایلیه (والیوم الآخر) ویوم بعثدن دخی خوف ایلیه‌که اول اعماله جزا کونیدر (وذکر الله کثیرا) جمیع اوقات واحوالنده لسان وقلبله اللهی ذکر کثیر ایده ❊ اعدی رسول الله صلی الله علیه وسلمی قدوه ایدینن کمسنه بواوصافله متصف اولور (ولما رأی المؤمنون الاحزاب قالوا هذا ماوعدنا الله ورسوله) وقتاکه مؤمنلر

بيوستندن صكره نباتات ايله احيا ايدربونده صانعك قدرت وحكمتنى تعقل ايدن قوم ايچون قدرتنه علامتلر واردر (ومن
آياته ان تقـوم السماء والارض بامره ثم اذا دعاكم دعوة من الارض اذا انتم تخرجون) ينه قدرتى نشـانلرندندركه
آنك امريله كوكلر ديركسز وزمين صواوزره طورر بعده سزى ﴿ ٢٥٤ ﴾ قبرلريكزدن اسرافيل نفخه‌سيله
اى مولالر يردن چيقك
ديو دعوت ايتـدكده
درعقب سرعتله چيقارسز
(وله من فى السموات
والارض كل له قانتون)
سموات وارضده اولان
مخلوقاتك موجدى ورئيسى
اولدرجمله‌سى اكا مطيع
ومنقادلردر (وهو الذى
يبدؤ الخلق ثم يعيده وهو
اهون عليه وله المثل الاعلى
فى السـموات والارض
وهو العزيز الحكيم) اول
الله تعالى خلق ابتدا بوندن
وارايلدى آنلرى اماته‌دن
صكره قيامتده بعث واحيا
ايدر سزك عقلكز مقتضا
سنجه يكيدن خلق ايتمكدن
تكرار اعاده آكا آساندر
اكر آنك قدرتنده ايكيسى
دخى مساوى ايسه‌ده آنك
انشـا واعاده‌ده قدرت
كامله‌سى اولديغى سموات
وارض وما فيهماده علو
درجه ايله موصـوف
ومبيندر الله تعـالى ابداء
واعاده‌يه قادر وغالبـدر
وافعـالده حكيمـدر
(ضرب لكم مثلاً من انفسكم
هل لكم من ما ملكت
ايمـانكم من شركاء فى
مارزقناكم فانتم فيه سواء تخافونهم كخيفتكم انفسـم كذلك نفصل الايات لقوم يعقلون) الله تعـالى سزه كندو (ايتـون)
نفسكزدن مثل ضرب ايدركه سزه ويرديكمز مال وغيريده سزك كوله‌لريكز سزه شريك اولمغه راضى اولورميسـكزكه
بينكزده افندى وعبد فرق اولنميوب فضيلت وتصرف متساوى اوله‌واول كوله‌لريكزدن سائرحر اورتاقلريكز كبى قورقق

احزابى كورديلر اشبو بزه الله تعالينك سورهٔ بقره‌ده ❁ام حسبتم ان تدخلوا الجنة ولما
يأتكم مثل الذين خلوا من قبلكم❁ آيتيله وعد ايتديكيدر ودخى رسـولى عليه السـلامك
❁سيشـتد الامر باجتماع الاحزاب عليكم والعـاقبة لكم عليهم❁ سزك اوزريكزه احزاب
اجتماعيله امر مشـتد اوليسردر لكن عاقبتده سز كچون انلر اوزره نصرت ايريـسردر
ديو وعد ايتديكيدر (وصدق الله ورسوله) الله تعالى ورسولى خبرينك صـدقى ظاهر
اولدى وياخود الله تعالى ورسولى نصرت وثوابده صدق ايتدى بلاده صـدق ايتمسى
كبى (ومازادهم الا ايمانا وتسليما) احزابك انلره كلمسى الله تعالى‌يه ووعيدينه تصديقلرين
وقضا وقدرينه تسليملرين آرتوردى (من المؤمنين رجال صـدقوا ماعاهدوا الله عليه)
مؤمنلردن رجال واردركه الله تعالى‌يه ايتدكلرى عهده قيـام ووفاء ايتديلركه اول كفـار
قتالنده پيغمبريمز عليه السلامله بيله ثبات واعلاء دين ايچون مقاتله‌در (فمنهم من قضى نحبه)
انلرك بعضى نذرينه وفاء ايتدى قتال ايدوب حتى كه شهيد اولدى حمزه ومصعب بن عمير
وانس ابن النضر كبى (ومنهم من ينتظر) وانلرك بعضى ايسـه شهـادته منتظر اولور
عثمان وطلحه كبى (ومابدلوا تبديلا) عهدلرينى تبديلدن برشيئله تبديل ايتمديلر ❁ روايت
اولنديكه انس بن النضر رضى الله عنه بدر غزاسـنه حاضر اولمامشدى پيغمبريمز عليه
السلامه كلوب ديديكه يا رسول الله سنك مشركينله اول قتالكه بن حاضر اولمدم من بعد
اكر الله تعالى بنى مشركين قتالنه حاضر ايدرسه الله تعالى سزه بنم صنعمى كوستره‌چون
احد غزاسى اولوب مسلمينه انكشاف ايردى انس ابن النضر رضى الله عنه تقدم ايدوب
انى سعد بن معاذ استقبال ايتدى انس اكا ديديكه ياسعد والله احد جانبندن جنت قوقوسن
شم ايديورم سعد ايتدى يارسول الله انك قتالده ايتديكى جد واهتمامه بنم استطاعتم اولمدى
انده سكسـاندن زياده ضربهٔ سيف وطعنهٔ رمح ورميهٔ سـهمدن اثر بولندى ومع ذلك
مشركون اكا زياده مثله ايتمش اولديغندن انى اختندن غيرى كمسـه بيلمدى ❁ انس بن
مالك رضى الله عنه ايدر ظن ايدرمكه بوآيت انك واشباهى مؤمنلر حقنده نازل اولوبدر
❁ حباب ابن الارث رضى الله عنهدن مرويدر ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله
الله تعاليننك رضاسن طلب ايدوب هجرت ايتدك انك وعد كريمى مقتضاسنجه مرجومز
اولان اجردن بعضمز هيچ برشئ اكل ايتمدى انلرك برى مصعب بن عمير ايديكه احد
غزاسنده قتل اولندقده تكفين اولنه‌جق برنمره‌سـندن غيرى برشيئى بولنمدى انى باشى
اوزره قوديغمزده اياقلرى آچيلوردى اياقلرى اوزره قوديغمزده باشى آچيلورى پيغمبريمز
عليه السلام بزه ديديكه اعدى انكله باشـندن طرفى اورتوب اياغى اوزره اذخرى قوكز
جابر بن عبدالله رضى الله عنه ايدر پيغمبريمز عليه السلام طلحة بن عبدالله رضى الله عنه‌يه
نظر ايدوب ديديكه بركمسه‌كه شول نحبنى قضا ايتمش رجلى كورمك ديليه اشبوكا نظر

استرميسكز يامعبودلريكز اولان بزم قوللرمزى بكا شركا قيلمغه نيجه راضى اولورسكز عقللرينى امثال تدبرنده استعمال
ايدن قوم ايچون بوتمثيل آيتلريمزى تفصيل ايدرز (بل اتبع الذين ظلموا اهواءهم بغير علم فمن يهدى من اضل الله ومالهم
من ناصرين) بلكه انلر علمسز هوالرينه ﴿ ٢٥٥ ﴾ تبعيتله نفسلرينه ظلم ايتديلر كيمدركه الله تعالى‌نك اضلال
ايتديكنى ارشاد ايده‌وانلر
ايچون ياردم وعذابدن
خلاص ايدر اولمز (فاقم
وجهـك للدين حنيفاً
فطرت الله التى فطر الناس
عليها لاتبـديل لخلق الله
ذلك الدين القيم ولكن
اكثر الناس لايعلمون)
يا محمـد وجهكى حنيف
اولان دين اسلامه قائم
ومتوجه ايله ناس انلر
ايچـون خلق اولنـان
دين اللهه اتبـاع والتزام
وروز الستـده بلى
ديدكلرى عهـد اوزره
ثابت اولـسونلر الله
تعـالى‌نك خلق ايتديكى
دينـده تبـديل وتغيير
يوقدر دين مستقيم بودركه
انده اكريلك يوقـدر
ولكن نـاسـك اكثرى
تدبيرلرنده اعوجاجدن
ناشى بودينك استقامتنى
بيلمزلر (منيبين اليـه
واتقوه واقيموا الصلاة
ولاتكونوا من المشركين)
الله تعالى‌يه رجوع ايديجى
اولديغكز حالده اندن
قورقك ونمـازه اقامت
ايدك ومشركلردن اولميك
(من الذين فرقوا دينهم
وكانوا شيعاً كل حزب بما لديهم فرحون) شـول دينلرينى تفريق ايدنلردن دخى اولميك كه انلر طوائف مختلفه اولديلر
مشركلر كيمى بتلره كيمى شمس كيمى كوكبه وسائره طابديلر ويهود يتمش برفرقه ونصارى يتمش ايكى فرقه ومسلمون يتمش اوچ
فرقه اولديلر هر برفرقه ضاله دين باطلى حق ظنيله فرحلنديلر (واذا مس الناس ضر دعوا ربهم منيبين اليه ثم اذا اذاقهم

ايتسون روايت اولنديكه احد غزاسنده اول رسول الله صـلى الله عليه وسلمى حراست
ايتمكدن يدى شـلا اولمشدى (ليجزى الله الصادقين بصـدقهم) تاكه الله تعالى شـول
عهدلرينه وفا ايله صـدق ايدن صـادقلره صدقلرينك جزاسن ايده (ويعذب المنـافقين
ان شاء اويتوب عليهم) وتاكه منافقلره ديلرسه عذاب ايده اكر توبه ايتمزلرسه ويا انلره
توبه‌يى توفيق ايده (ان الله كان غفورا رحيما) كفر ونفاقدن توبه ايدنه الله تعالى غفور
ورحيم اولدى (ورد الله الذين كفروا بغيظهم لم ينالوا خيرا) الله تعالى احزاب كفره‌يى
غيظلى ملتبسـين اولدقلرى حالده مرادلرينه ظفر بولمدين رد ايلدى (وكفى الله المؤمنين
القتال) الله تعالى مؤمنلره ريح وملائكه ايله قتاله كافى اولدى (وكان الله قويا عزيزا)
الله تعالى اراده ايتديكى شيئك احداثنه قوى وهر شيئك اوزره غالب اولدى ❁ روايت
اولنديكه احزاب منهزم اولديغى كيجه‌نك صباحنده پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه جبريل
عليه السلام كلوب ديديكه سن سلاحكى چيقاررميسن والحال ملائكه سلاحلرينى چيقارمديلر
الله تعالى سكا واصحابنه امر ايدركه بنى قريظه‌يه كيده‌سز بنم دخى قصدم انلره‌در تاسه
تأذين ايتكه ايكندى نمازين بنى قريظه‌ده قيلسونلر اويله اولسه كيدوب انلرى يكرمى
بر ويا يكرمى بش كون محاصره ايتديلر حتى كه بنو قريظه اندن مجهود اولديلر پيغمبريمز
عليه السلام انلره ديديكه بنم حكممه نزول ايدرميسز انلر ايسه اندن ابا ايدوب سعد بن
معاذ حكمنه رضا ويرديلر اويله اولسه سعد رضى الله عنه حكم ايتديكه مقاتله‌لرى قتل
وذرارى ونسالرى سبى اولنه واموالرى مسلمين بيننده قسمت ايديله پيغمبريمز عليه السلام
تكبير ايدوب ديديكه يا سعد الله تعالينك حكميله حكم ايتدك بعده انلرى استنزال ايدوب
انتيوز ويا اكثر مقـاتله‌لرينى قتل وذرارى ونسـادن يديوز دكلو كمسه‌يى اسـير ايتديلر
اشبو سببدن نازل اولديكه (وانزل الذين ظاهروهم من اهل الكتاب من صياصيهم) والله
تعالى اول احزابه اعانت ايدن اهل كتـابدن بنو قريظـه‌يى حصونلرندن انزال ايتدى
(وقذف فى قلوبهم الرعب) وانلرك قلوبنه مسلميندن خوف القا ايتدى (فريقا تقتلون) انلردن
برفريقى قتل ايدرسزكه اول انلرك رجاليدر (وتأسرون فريقا) وبرفريقى ايسه اسير ايدرسزكه
اول انلرك نسا وذراريسيدر (واورثكم ارضهم وديارهم واموالهم وارضاً لم تطؤها) والله
تعالى سزه انلرك مزارع وحصون ونقود ومواشى واثاثلرينى ايراث ايتدى ❁روايت اولنديكه
پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم انلرك عقاراتنى مهاجرينه ويردى انصاردن بعضى اول امرده
سويليجك سزمنزلريكزده سزا اكا احتياجكز يوقدر ديدى عمر رضى الله عنه ديديكه يارسول الله
يوم بدرده‌كى كبى بونيدخى تخميس ايتمزميسن ديديكه ايتمزم ❁ زيرا بونى بكا طعمه قيلنوبدر ودخى
شول ارضى ايراث ايتديكه سز اكا اياق باصمديكز فارس وروم وياخيبر وياهر ارضكه يوم
قيامته دكين فتح اولنور (وكان الله على كل شئ قديرا) الله تعالى هر شيئه قادر اولدى (ياايها

منه رحمة اذا فریق منهم بربهم یشرکون) انسانه مرض یافقر وسائر کبی ضرر اصابت ایتسه الله تعالی طرفنه رجوعله انك
دفعیچون دعا ایدرلر صکره رحمتله اول ضرردن تخلیصه نعمتنی دادترسه انلردن برفرقه‌سی ربلرینه شرکله مقابله ایدرلر
(لیکفروا بما آتیناهم فتمتعوا فسوف تعلمون) تاکه ویردیکمز ٢٥٦ نعمته کفران سببیله برقاچ کون
دنیاده کچنوب آخرتده
جزاسنی بیلورسز (ام
انزلنا علیهم سلطاناً فهو
یتکلم بما کانوا به یشرکون)
بز انلره کوکدن حجت
ویا کتابمی انزال ایتدککه
اول انلره الله تعالی‌یه
اشراکلری سببنی سویلیه
(واذا اذقنا الناس رحمة
فرحوا بها وان تصبهم
سیئة بما قدمت ایدیهم
اذاهم یقنطون) کفاره
صحت ووسعت ویرسك
انك سببیله فرح ایدرلر
اکر تقدیم ایتدکلری
اعمال خبیثه‌لری سببیله
انلره مضایقه وشدت
اصابت ایدرسه الله
تعالی‌نك رحمتندن ناامید
اولوب جزع ایدرلر
(اولم یروا ان الله یبسط
الرزق لمن یشاء ویقدر
ان فی ذلك لایات لقوم
یؤمنون) انلر کورمزلر
میکه الله تعالی دیلدیکنه
رزقی وسعتلو وطار
ویرر بو وسعت وضیقده
مؤمنلر ایچون دلائل
وعبرتلر واردر (فات
ذا القربی حقه والمسکین
وابن السبیل ذلك خیر
للذین یریدون وجه الله واولئك هم المفلحون) اقرباکه حقنی ویر ومحتاج فقرایه ومحتاج وغربا یولجیلره (اطاعت)
زکاتدن مقرر وظیفه‌لرینی ویر الله تعالی‌یه تقرب جهتنی ورضاسنی مراد ایدنلر ایچون بونلری ویرمك امساکدن
خیرلودر وآخرتده انلر دخول جنتله مقصودلرینه فائزلردر (وما اتیتم من ربا لیربوا فی اموال الناس فلا یربوا عندالله

النبی قل لازواجك ان کنتن تردن الحیاة الدنیا وزینتها فتعالین امتعکن واسرحکن سراحاً جمیلا
وان کنتن تردن الله ورسوله والدار الآخرة فان الله اعد للمحسنات منکن اجراً عظیما) روایت
روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمدن نسائی ثیاب زینه وزیادهٔ نفقه طلب ایدیجك
اشبو ایکی آیت نازل اولدیکه یا محمد زوجاتکه دیکل که اکر دنیانك سعه ونعمن وزینه وزخارفن
مراد ایدرسکز کلك سزه دنیادن بعض شیئله تمتیع ایدوب بعده سوء قصدنمز وبدعه
وضرانمز احسانله سزی تطلیق ایده‌یم واکر الله تعالینك ورسولنك رضاسنی ودار آخرتی
مراد ایدرسکز الله تعالی سزدن اکا ورسولنه اطاعت ایدنلره جنتده اجر عظیم اعداد
ایدوبدرکه انك عندنده دنیا وزینتی استحقار اولنور ❊ روایت اولندیکه اولوقتده پیغمبریمز
علیه السلامك تحت نکاحنده طقوز خاتونی وار ایدیکه انلرك بشی قریشدن ایدیکه اول عائشه
بنت ابی بکر وحفصه بنت عمر وام حبیبه بنت ابی سفیان وام سلمه بنت ابی امیه وسوده بنت
زمعه ایدی ❊ ودردی ایسه قریشك غیریدن ایدیکه اول زینب بنت جحش الاسدیه ومیمونه
بنت الحارث الهلالیه وصفیه بنت حیی بن اخطب الخیبریه وجویریه بنت الحارث المصطلقیه ایدی
رضوان الله تعالی علیهن اجمعین ❊ وقتا که اشبو آیة تخییر نازل اولدی پیغمبریمز صلی الله علیه
وسلم احب نسائی عائشه رضی الله عنها ایدی اکا تلاوت ایدوب تخییرده انکله بدأ ایلدی
اول ایتدیکه الله تعالی‌یی ورسولنی ودار آخرتی اختیار ایدرین ! سائری دخی اکا متابعت
ایتدیلر اول فعللری عندالله مشکور اولدیغندن انلر اوزره قصر اولندی ❊ لایحل لك النساء
من بعد ❊ یا محمد بونسائکدنصکره سکا نساء حلال اولمز دینلدی ❊ تکیم بوسوره‌ده انك زیاده
بیانی کلور (یانساء النبی من یأت منکن بفاحشة مبینة یضاعف لها العذاب ضعفین) یا پیغمبرم
محمد علیه السلامك خاتونلری سزدن اولکه پیغمبرك ذرعنی تضییق وقلبنی تحزین ایدر
نشوز وسوء خلقدن معصیة ظاهره ایله که انلرك غیری‌یه اولان عذابك ایکی مثلیله عذاب
اولنور ❊ زیراکه سائر نسادن قبیح اولان شیٔ انلردن اقبح اولور شول اجلدنکه ذنبك
زیادهٔ قبحی مذنبك فضل ونعمتی زیاده‌سنه تابع اولور ❊ پس بوسببدن حرك حدی عبدك
حدی اوزره مضاعف قیلندی وانبیا غیرك عتاب اولنمدیغی شیئله عتاب اولندی (وکان
ذلك علی الله یسیرا) اشبو فعل الله تعالی‌یه آسان اولدیکه زوجات نبی اولملری عذابلری
تضعیفنی منع ایتمز اولدی (ومن یقنت منکن لله ورسوله وتعمل صالحا نؤتها اجرها
مرتین واعتدنا لها رزقا کریما) وسزدن اولکه الله تعالینك ورسولنك امرینه اطاعت ایدوب
واعمال صالحه‌یه مداومت ایده بز اکا غیریه ویردیکمز اجرك ایکی مثلنی ویررز بربنی طاعتی
اوزره وبرینی ایسه قناعت وحسن معاشرتله پیغمبریمز علیه السلامك رضاسن طلبی اوزره
ویریلوب جنتده اول اجری اوزره زائد رزق کریم اعداد ایدرز (یانساء النبیٔ لستن کاحد
من النساء ان اتقیتن) یا پیغمبرم خاتونلری اکر سز معاصیدن صاقنور والله تعالی‌یه ورسولنه

وما اتیتم من الزکوة تریدون وجه الله فاولئك هم المضعفون) عطیه وسائر جهتله نمادار وزیاده اولمق امیدیله ناسه
ویردیککز مالك عندالله نما وبرکتی اولمز واول مالیکه رضاءالله قصدیله بلا ریا زکوة وصدقه‌یه ویررسز آنك مکافاتی
اضعاف مضاعف اولور (الله الذی خلقکم ثم ٢٥٧ رزقکم ثم یمیتکم ثم یحییکم هل من شرکائکم من یفعل
من ذلکم من شیٔ سبحانه
وتعالی عما یشرکون) الله
تعالی سزی هیچدن خلق
ایتدی وحیاتده اولدقچه
رزقکزی ویردی صکره
سزی امانه ایدر بعده
حساب وجزا ایچون
قیامتده احیا ایدر سزك
شریك اتخاذ ایتدیککزدن
هیچ بری وارمیدرکه
بو فعللری ایشلمکه قادر
اوله الله تعالی آنلرك
اشتراکندن عالی ومنزهدر
(ظهر الفساد فی البر
والبحر بما کسبت ایدی
الناس لیذیقهم بعض الذی
عملوا لعلهم یرجعون)
ناسك کسب ایتدکاری
معاصینك شئامتیله قره‌ده
قوراقلق وحیواناتك افتی
والسانده طاعون کبی
ودکزده طوفانله خلقك
هلاکی وفورتنه ایله
سفاینك غرقی کبی فسادلر
ظاهر اولدی تاکه
ایشلدکلری خبیثه‌نك
بعضی دنیاده دادترملم
تمامی آخرتده اولور
شایدکه شرك ومعاصیدن
توحید وطاعته رجوع
ایده‌لر ❊ دینلدیکه مکون
فسادا کثریا یغمورك قطعیدر زیرا یغمور (٣٣) اولمدیغی حالده یرده نباتات وحبوبات بتمز قحط ظهور ایدر وبحرده
اینجو اولمز معاملاتده تدنی ظهور ایدر نهایسه دنیانك فسادینه ناسك طغیانلری سبب اولور (قل سیروا فی الارض فانظروا
کیف کان عاقبة الذین من قبل کان اکثرهم مشرکین) مشرکلره دیکه یریوزنده کزوب نظر ایدککه سزدن مقدم کچن

اطاعت قیلورسکز بنم عندمده قدرکز سائر نساء صالحات قدری کبی اولمز بلکه سز بکا
اکرم وثوابده اعظم اولورسز (فلا تخضعن بالقول فیطمع الذی فی قلبه مرض) ایمدی
رجاله جوابده کلامکزی تلیین وصوتکزی ترقیق ایتمکز ❊ زیرا ایدرسکز قلبنده فجور
وشهوت ونفاق اولان طمع ایدر ایمدی نسایه مندوبدرکه اجانبه سویلدیکنده قطع اطماع
ایچون مقاله‌سنده غلظت ایده (وقلن قولا معروفا) وقول معروف دیکزکه انی دین ایجاب
ایده تصریح وبیانله لکن حضوعنسز (وقرن فی بیوتکن) وبیوتکزده قرار ایدك (ولا
تبرجن تبرج الجاهلیة اولی) ویوریدیککزده صالنمکز جاهلیة قدیمه زمانده‌کی نسانك
صالنمسی کبی ❊ دینلدیکه اول زمان آدم ونوح ماببنیدر ویا شول زماندرکه انده ابرهیم علیه
السلام طوغدی اول زمانده برمرأه لؤلؤدن درع کیوب یولك اورته‌سنده یورر وانکله
کندونی رجاله عرض ایدردی وجاهلیة اولی اخری عیسی ومحمد علیهما السلام مابینیدر ❊
دینلدیکه جاهلیة اولی جاهلیة کفردرکه اسلامدن اول ایدی وجاهلیة اخری ایسه اسلامده‌کی
جاهلیة فسوقدر (واقمن الصلاة وآتین الزکاة واطعن الله ورسوله) وصلوات خمسی ادا
ایدك ومالکز اولدقده زکاتی ویرك الله تعالینك ورسولنك امر ونهینه اطاعت ایدك (انما
یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیرا) یا اهل بیت الله تعالی دیلرکه
سزدن کیدره هرذنبی که عرضکزی تدنیس ایدر وارجاسله تلوثدن سزی تطهیر ایده
واهله بیتله مراد بومحلده نساء نبی اولمسندن حدیث دلالتیله علی وفاطمه وحسن وحسین
وغیرینك دخی اهل بیتدن اولمسی منافی اولمز (واذکرن مایتلی فی بیوتکن من آیات الله
والحکمة) ذکر ایدك شول بیوتکزده تلاوت اولنور کتابیکه آیات وحکمت بیننی جامعدر
اشبونکله مراد انلره اولان انعامی تذکیردرکه انلری بیت نبوته اهل قیلدی وآثار وحیدن
مشاهده ایتدکاری انوارله ایمانلری قویه وطاعته حرصلرینه سبب قیلدی (ان الله کان لطیفا
خبیرا) الله تعالی لطیف وخبیر اولدی بیلور وتدبیر ایدر انیکه دینه صالح اولور وانیکه نبوته
صالح اولور وانیکه اهل بیتدن اولمغه صالح اولور ❊ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله
علیه وسلمك ازواجی رضی الله تعالی عنهن دیدیلرکه یارسول الله قرآنده الله تعالی رجالی
خیرله ذکر ایدوب نساده خیر اولمدیغندن ذکر ایتمامشدر بر روایتده ازواج نبی علیه السلام
شانلرنده ذکر اولنان آیات کریمه نازل اولیجق نساء مؤمنین دیدیلرکه بزم شانمزده هیچ
برشیٔ نازل اولمیوبدر اول سببدن نازل اولدیکه (ان المسلمین والمسلمات) رجال ونسادن
انلرکه سلمه داخل اولوب الله تعالینك حکمنه انقیاد ایدرلر (والمؤمنین والمؤمنات) رجال
ونسادن انلرکه تصدیق اولنمسی واجب هر شیئی تصدیق ایدرلر (والقانتین والقانتات)
رجال ونسادن انلرکه طاعته مداومت ایدرلر (والصادقین والصادقات) رجال ونسادن
انلرکه قول وعملده صدق ایدرلر (والصابرین والصابرات) رجال ونسادن انلرکه طاعتی

امتلرک حالی نیجه اولدی کندولری هلاک ومسکنلری خراب اولدی آنلرک اکثری سزک کبی مشرکلر ایدی (فاقم
وجهک للدین القیم من قبل ان یأتی یوم لا مرد له من الله یومئذ یصدعون) اول مستقیم اولان دین اسلامه وجهکی قائم
ومتوجه ایله اولکون کلزدن مقدمکه آنک کلمسنه الله تعالینک ارادهٔ ٢٥٨ قدیمه‌سی اولمغله آنکچون رد یوقدر
اولکونده ناس آیریلوب
بر فرقه‌سی جنته و بر
فرقه‌سی جهنمه کیدرلر
(من کفر فعلیه کفره ومن
عمل صالحاً فلانفسهم
یمهدون) کیمسه‌که کافر
اولدی کفرنک وبالی
کندو اوزره اولوب
جهنمده مؤبددر کیمکه
عمل صالح ایشلدی آنلر
کندولریچون جنتده مکان
حاضرلدی (لیجزی الذین
آمنوا وعملوا الصالحات
من فضله انه لا یحب
الکافرین) تاکه الله تعالی
مؤمن اولوب عمل صالح
ایشلیانلره ثوابدن مستحق
اولدقلری مجازاتدن
صکره کندو فضلندن
دخی زیاده ثواب احسان
ایدر اول الله تعالی
کافرلری سومز (ومن
آیاته ان یرسل الریاح
مبشرات ولیذیقکم من
رحمته ولتجری الفلک
بامره ولتبتغوا من فضله
ولعلکم تشکرون) الله
تعالینک قدرتنه دلالت
ایدر علامتلردندرکه شمال
وصبا وجنوب روزکارلرینی
یغموره مژده‌جی کوندرر
تاکه اول روزکارله رحمتندن سزه اوجوزلق نعمتنی دادره وامریله دکزده کمیلر یوریوب تجارت بحری (زینبدن)
آنک فضلندن ایستیه سز واول روزکاردن حاصل اولان نعمتلره شاید شکر ایده سز (ولقد ارسلنا من قبلک رسلاً الی
قومهم فجاؤهم بالبینات فانتقمنا من الذین اجرموا وکان حقاً علینا نصر المؤمنین) یامحمد بزسندن مقدم قوملرینه رسوللریمزی

ایشامکه ومعاصیدن صاقنمغه صبر ایدرلر (والخاشعین والخاشعات) رجال ونسادن انلرکه
قلب وجوارحلریله لله تواضع ایدرلر (والمتصدقین والمتصدقات) رجال ونسادن انلرکه
ماللرینک زکاتن ویررلر ونوافلی بخل ایتمزلر ※ دینلدیکه برکمسه کیم هر هفته‌ده بر درهم
تصدق ایده اول متصدقیندن اولور (والصائمین والصائمات) رجال ونسادن شونلرکه صوم
مفروضی ادا ایدرلر ※ دینلدیکه برکمسه کیم هر آیده ایام بیض صومنه مداومت ایده اول
صائمیندن اولور (والحافظین فروجهم والحافظات) رجال ونسادن انلرکه فرجلرینی حرامدن
صاقنورلر (والذاکرین الله کثیرا والذاکرات) رجال ونسادن انلرکه قلب ولسانله الله تعالی‌یی
ذکر کثیر ایدرلر ※ دینلدیکه برکمسه کیم علم نافعه وتلاوت قرآنه ویا دعایه اشتغال وصلوات
خمسی اتمام ارکان وسننله ادایه مواظبت ایده اول الله تعالی‌یه ذکر کثیر ایدنلردن اولور
(اعدالله لهم مغفرة واجرا عظیما) رجال ونسادن اشبو خصالی تدرع ایدنلر ایچون اقتراف
ایتدکلری صغائرلرینه مغفرت وطاعتلری اوزره اجر عظیم اعداد ایتدی (وما کان لمؤمن
ولامؤمنة اذا قضی الله ورسوله امرا ان یکون لهم الخیرة من امرهم) هیچ برمؤمن
ومؤمنه‌یه صحیح اولمزکه الله تعالی ورسولی بر امری قضا ایتدیکنده انلر امرلرندن
دیلدکلری شیئی اختیار ایده‌لر بلکه اوزلرینه واجب اولورکه اختیارلرینی الله تعالی
ورسولنک اختیارینه تبع قیله‌لر (ومن یعص الله ورسوله فقد ضل ضلالا مبینا) اول
کمسه‌که الله تعالی ورسولنک اختیارینه مخالفت ایده شول صوابدن انحرافی ظاهر ضلالته
ایرر ※ روایت اولندیکه اشبو آیت زینب بنت جحش الاسدیه ایله قرنداشی عبدالله بن
جحش شاننده نازل اولوبدرکه انالری امیمه بنت عبدالمطلب اولوب پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلمک عمه‌سیدر ※ وقتاکه پیغمبریمز علیه السلام زینب رضی الله عنهایی زید
بن حارثه ایچون خطبه ایتدی حالبوکه پیغمبریمز علیه السلام زید رضی الله عنهی زمان
جاهلیتده سوق عکاظده اشترا واعتاق وتبنی ایتمشدی زینب وکرک قرنداشی اندن اباء ایتدیلر
اول سببدن بو آیت نازل اولیجق زینب وکرک قرنداشی اکا رضا وبردیلر اویله اولسه
پیغمبریمز علیه السلام انی زیده نکاح ایدوب زید قبلندن اکا مهرایچون التمش درهم وخمار
وملحفه ودرع وازار واللی مد طعام واوتوز صاع تمر کوندردی برمدت زینب زیدک تحت
نکاحنده قالدی ※ روایت اولندیکه بوندنصکره پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم برکون بعض
حاجتیچون زیدرضی الله عنه‌یه کلدی انده زینب رضی الله عنهایی کوردیکه اول درع وخمارله
طورردی حالبوکه اول بیضاء جمیله اولوب نساء قریشک اتمندن ایدی انک حسنی پیغمبریمز
صلی الله علیه وسلمی اعجاب وقلبی اکا میل ایدوب سبحان الله مقلب القلوب دیدی اندن
چیقوب کندی بعده زید کلوب زینب اکا پیغمبریمز علیه السلامک مجیئ ومقاله‌سنی ذکر
ایتدی زید رضی الله عنه پیغمبریمز علیه السلامک انکله مرادین تفطن ایدوب اول حینده قلبنه

کوندردک اول رسوللر آنلره حلال وحرام احکامیله کلدکلرنده قوملری آنلری تکذیب ایتدیلر آنلردن کافر اولنلری
عذابله انتقام ایتدک وعهده‌مزده حق اولدیکه مؤمنلره نصرت ایده‌لم (الله الذی یرسل الریاح فتثیر سحاباً فیبسطه فی السماء
کیف یشاء ویجعله کسفاً فتری الودق ٢٥٩ یخرج من خلاله فاذا اصاب به من یشاء من عباده اذاهم
یستبشرون) الله تعالی
روزکاری کوندروب
بلوتی قالدیرر آنی کوکده
دیلدیکی کیفیتده کاهی بسط
وکاه آنی قطعه قطعه ایدر
آنی کوررسنکه حکم
الهیله یغمور اول بلوتلرک
آرالقندن چیقار چونکه
الله تعالی اول یغموری
دیلدیکی قوللرینک بلاد
واراضیسنه اصابت
ایتدیرر آنلر بوللق ایله
مسرور اولورلر (وان کانوا
من قبل ان ینزل علیهم من
قبله لمبلسین) اکرچه
سحاب ظهور ایتمزدن مقدم
آنلر باران نزولندن ناامید
ایدیلر (فانظر الی آثار
رحمت الله کیف تحیی
الارض بعد موتها ان ذلک
لمحی الموتی وهو علی کل
شیئ قدیر) الله تعالینک
رحمتنه نظر ایله که اول
یغمور ایله قوریمش ارضی
نیجه احیا ایدوب اشجار
واثمار وحبوبات ونباتات
بتورر آکا قادر اولان
رب تعالی انلری موتلرندن
صکره قیامتده بعث
واحیایه قادردر الله تعالی
کل شیئه قادردر آنک
قدرتی جمیع مکوناته یکساندر (ولئن ارسلنا ریحاً فراوه مصفراً لظلوا من بعده یکفرون) اکر بز مزروعاتی صراردر
روزکار کوندرسک آنلری صرارمش کورسه‌لر بوندن صکره الله تعالینک نعمتنه کافر اولورلر ※ کرک ایدیکه‌ینه حقه
التجا ایده‌لر ورحمتندن امیدی قطع ایتمیه‌لر (فانک لاتسمع الموتی ولاتسمع الصم الدعاء اذا ولوا مدبرین) یامحمد سن قابی

زینبدن کراهت کلدی پیغمبریمز علیه السلامه کلوب دیدیکه یارسول الله دیلرینکه زینبدن
مفارقت ایدم دیدیکه سکا نولدی انی نیچون استمز اولدک اول دیدی یارسول الله انک خیرندن
غیری برشیئن کورمدم الا بوکه شرفیله اوزریمه تعظم ولسانیله بکا اذا ایدر پیغمبریمز
علیه السلام زیده دیدیکه زوجه‌کی امساک وشاننده الله تعالیدن خوف ایت بوندنصکره زید
انی تطلیق ایتدی اول امرده نازل اولدیکه (واذ تقول للذی انعم الله علیه وانعمت علیه امسک
علیک زوجک واتق الله) یامحمد ذکر ایت شول وقتیکه الله تعالی اسلامی وسکا انک عتقنی
توفیقله اکا انعام وسکا توفیق اولنان شیئله انعام ایتدیکک زید بن حارثه‌یه دیدککه زوجه‌ک
زینبی امساک ایت والله تعالیدن قورقوب ضرارایله وتکبرنی تململ ایله تطلیق ایتمکل (وتخفی
فی نفسک ما الله مبدیه) ونفسکده اخفا ایدرسن انیکه الله تعالی اظهار ایدیسردرکه اول زید
انی تطلیق ایدرسه سن نکاحلیه‌سن (وتخشی الناس والله احق ان تخشیه) وناسک انکله
سنی تعییرندن خوف ایدرسن والحال انده خوف اولنور شیئ وارایسه خوف اولنمغه الله تعالی
احقدر ※ اشبو عتاب یالکز انی اخفاسی اوزره دکلدر زیراکه اول حسندر بلکه عتاب ناسک
مقاله‌سی خوفیله اضمارینه منافی شیئی اظهارینه‌در زیرا بونک امثالنده اولی صامت اولمق
ویا اول امری الله تعالی‌یه تفویض ایتمک ایدی ※ عائشه رضی الله عنها ایدر اکر پیغمبریمز
علیه السلام اکا نازل اولاندن برشیئ کتم ایدر اولسه بو آیی کتم ایدردی علی بن حسین
رضی الله عنه ایدر الله تعالی اکا بیلدرمشدیکه اول انک ازواجندن اولیسر ایدیکنی وزید انی
تطلیق ایدیسر ایدیکنی وقتاکه زید اکا کلوب بن انی تطلیق مراد ایدرم دیدیکنده اول اکا
زوجه‌کی امساک ایت دیدیکی اوزره الله تعالی اکا عتاب ایتدی یعنی نیچون انی دیدک حالبوکه
بن سکا اول سنک ازواجکدن اولیسر ایدیکن بیلدرمشدم وپیغمبریمز علیه السلام ایسه
استحیاء ایتدیکه زیده شول سنک تحت نکاحکده اولان زینب بنم ازواجمدن اولیسردر دیه
اول اجلدن انی اخفا ایلسه اشبو قول حسن ومرضیدر حال انبیایه الیق واولی‌در اکرچه
قول آخر دخی حال انبیایه قدح ویرمز ایسه‌ده که اول انک محبتی وبا زید انی تطلیق ایدرسه
نکاحنی اراده‌سین اخفا ایتمشدی زیراکه عبد بونک کبی اشیانک قلبنه وقوعی اوزره لوم
اولنمز مادامکه انده مأثم قصد اولنمیه ※ زیراکه ود ومیل نفس طبع بشردندر وقتاکه زید
انی تطلیق ایدوب عدتی منقضیه اولدی پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم زیده دیدیکه سن بکا
سائردن اوثقسن ایمدی زینبه واروب انی بکا خطبه ایت زید ایدر اویله اولسه واروب انی
خمیرین یوغوررر بولدم ظهرم اکا دوندیروب دیدمکه یازینب سکا بشارت اولسونکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم سنی نکاحلمق دیلرسن نه دیرسن سویلیوب دیدیکه ربم جل شانه ایله مؤامره
ایتمینجه برشیئ ایدر دکلن اندن مصلاسنه واروب نمازه طوردی اویله اولسه پیغمبریمز
علیه السلامه نازل اولدیکه (فلما قضی زید منها وطرا زوجناکها) وقتاکه زیداندن حاجتن

ميتلره وصاغرلره دعوتكى ايشتديره مزسن چونكه سنك دعوتكدن يوز چويرملر (وما انت بهادى العمى عن ضلالتهم ان تسمع الا من يؤمن باياتنا فهم مسلمون) وسن قلبي كورلرى ضلالتلرندن ايمانه هدايت ايده مزسن سكا لازم اولان انجق دعوتدر سن انجق آيتلريمزه ايمان ايدوب امرونهيه اطاعت ❁ ٢٦٠ ❁ وخلوصله تسليم اولنلره دعوتى ايشتديررسن (الله الذى خلقكم من ضعف ثم جعل من بعد ضعف قوة ثم جعل من بعد قوة ضعفا وشيبة يخلق مايشاء وهو العليم القدير) الله تعالى سزى ابتداده ضعيف منيدن خلق ايدوب بعده ضعيف چوجقلقدنصكره جوان ويكيت قيلدى بعده اول جوان ويكتلكدنصكره ينه ضعيف وپير قيلدى ضعف وقوة وشباب وپيرلكدن ديلديكنى خلق ايدر اول الله تعالى قوللرينك احوالنه عليم وصفتلرينك تغييرينه قادردر (ويوم تقوم الساعة يقسم المجرمون مالبثوا غير ساعة كذلك كانوا يؤفكون) قيامت قائم اولديغى كونده كافرلر يمين ايدهلركه بز دنياده برساعتدن زياده اكلنمدك دنياده حشرى ونشرى انكارله كذب ايتدكلرى كبى آخرتده دخى طوغرى يولدن منصرف اولورلر (وقال الذين اوتوا العلم والايمان لقد لبثتم فى كتاب الله الى يوم البعث فهذا يوم البعث ولكنكم كنتم لاتعلمون) ملائكه وانساندن علم وايمان ويرلمشلر انلرك (ويغمبرلرك) يمينلرينى تكذيبله ديهلركه الله تعالى نك قرآنده ذكر ايتديكى اوزره دنياده وقبورده بعث كوننه دك اكلنديكز ايشته انكار ايتديككز يوم بعث بودر لكن سز فرط جهلكزدن بعثك حق ايدوكنى بيلمزديكز (فيومئذ لاينفع الذين ظلموا معذرتهم ولاهم

اعمام ايتدى بز سكا انى تزويج ايتدك عقد واسطه سنسز ❁ پس بواجلدن زينب رضى الله عنها سائر ازواج نبى اوزره افتخار ايدوب ديرديكه سزك انكاحكزه اوليا كز تولى ايدوب بنم انكاحمه الله تعالى تولى ايتدى ديرلديكه زينب رضى الله عنها پيغمبريمز عليه السلامه ديرديكه بن سكا اوچ خصلتله ادلال ايدرينكه نسائنك هيچ برى انكله ادلاله چارهلرى يوقدر بنم جدم وسنك جدك بردر و بنى سكا الله تعالى انكاح ايتدى و سفيرم جبريل عليه السلامدر روايت اولنديكه پيغمبريمز عليه السلام اكا عقدنسز واستئذانسز داخل اولدى و پيغمبريمز عليه السلام انكچون ايتديكى وليمهيى نسائندن هيچ بريچون انى ايتمدى (لكيلا يكون على المؤمنين حرج فى ازواج ادعيائهم اذا قضوا منهن وطرا) تاكه مؤمنلره اوغل ايدندكلرى كمسنهلرك زوجهلرينى تزوجده حرج اوليه نيجانكه اول اوغل ايدنيلنلر اول زوجهلرندن قضاء وطر ايدهلر ايمدى بودليلدركه پيغمبريمز عليه السلامك حكمى وامتنك حكمى واحد اوله مادامكه دليله اكا مخصص شئ اولميه وكشى اوغل ايدنديكى كمسنهنك زوجهسنى تزوج حلال اوله صلبي اوغلنك زوجهسنى دكل (وكان امر الله مفعولا) الله تعالينك تكوينن اراده ايتديكى امر لابد مكون اولور حالبوكه زينبى پيغمبريمز عليه السلام تزوج ايتمسنى قضا ايتمشدى (ما كان على النبى من حرج فيما فرض الله له) الله تعالينك پيغمبريمز عليه السلام ايچون ايجاب وقسمت ايديكنده اوزرينه حرج قيلمدى (سنة الله فى الذين خلوا من قبل) الله تعالى سندن اوكدين كچن انبيايه باب نكاحده حرج ومؤاخذهسز اباحه وتوسيعى سنت ايتديكه انلرك نسائى سندن اكثر ايدى داود عليه السلام كبى كه يوز مرأهسى واوچيوز سريهسى وار ايدى وسليمان عليه السلام كبى كه اوچيوز مرأهسى ويديوز سريهسى وار ايدى (وكان امر الله قدرا مقدورا) الله تعالينك امرى قضاء مقضى وحكم مبتوت اولدى (الذين يبلغون رسالات الله ويخشونه ولايخشون احدا الا الله) كه انلر الله تعالانك رسالاتنى ناسه ايركوررلر واندن خوف ايدرلر انك غيرى هيچ كيمسهدن خوف ايتمزلر (وكفى بالله حسيبا) الله تعالى مخاوف دفعنه ويا صغيره ويا كبيرهيى محاسبهيه كافى اولدى اويله اولسه لايق دكلدركه انك غيريدن خوف ايديله (ما كان محمد ابا احد من رجالكم) محمد عليه السلام سزك رجالكزدن هيچ كيمسهنك باباسى اولمديكه انكله سزدن بر رجل بيننده حرمة مصاهره ثابت اوله وتبنى ايتديكى كيمسهنك زوجهسى افتراق وانقضاء عدتدنصكره نكاحى حلال اولميه زيرا كه تبنى ايتديكى كيمسهيه اول حقيقتده بابا اولمسنى ايجاب ايتمز وبونك عمومنى انك طاهر وقاسم وابراهيمه بابا اولمسن نقض ايتمز زيرا كه رجال حدينه ايرممشلردر ايرمش اولسهلر دخى انلرك رجالندن دكللر ايدى (ولكن رسول الله) لكن اول الله تعالينك رسولى اولدى وهر رسول ايسه امتنك باباسيدر اما كه مطلق دكل بلكه شول حيثيتدنكه اول انلره شفيق ناصحدر اوزرلرينه انى توقير و اكا اطاعتلرى واجبدر زيد ايسه انلرك بريدر (وخاتم النبيين)

يستعتبون) اولكونده شرك وعصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلره اعتذارلرى نفع ايتمز وانلردن توبه وطاعتله رب تعالى يى راضى ايتملرى طلب اولنمز (ولقد ضربنا للناس فى هذا القرآن من كل مثل ولئن جئتهم باية ليقولن الذين كفروا ان انتم الا مبطلون) بوقرآنده بزناسه توحيد وبعث وصدق ❁ ٢٦١ ❁ رسوله ارشاد ايدر هر مثل وقصهلردن بيان ايلدك اكرسن انلره آيت قرآندن بر آيتله كلسك فرط وعنادلرندن اول كافرلر ديرلركه پيغمبر ومؤمنلر انجق كاذبلردر (كذلك يطبع الله على قلوب الذين لايعلمون) بونك كبى بيلمينلر وبيلميه طالب اولميانلرك قلبلرى اوزره الله تعالى مهر اورر (فاصبر ان وعد الله حق ولا يستخفنك الذين لايوقنون) انلرك اذالرينه صبر ايتكه الله تعالى نك سكا نصرتله وعدى ودينكك غلبهسى حقدر وانلر امر معادى تيقن ايتميوب تكذيب وسكا اذالرى سكا خفت ويرمسون

❁ سورة لقمان اربع وثلثون آية مكية الا ثلث آيات ❁

(بسم الله الرحمن الرحيم) (الم ❁ تلك ايات الكتاب الحكيم) بو آيتلر قرآنك حلال وحرامى حكم ايديجى آيتلريدر (هدى ورحمة للمحسنين) نيت خالصه ايله عمل حسن ايشليانلر ايچون رهنما والله تعالى دن رحمت وعطادر (الذين يقيمون الصلاة ويؤتون الزكوة وهم بالاخرة هم يوقنون) انلركه نمازلرينى وقتيله قيلارلر وزكاتلرينى ويررلر وانلر آخرته شبهه ايتميوب ايمان ايدرلر (اوائك على هدى من ربهم واولئك هم المفلحون) انلر ربلرى جل شانهدن هدايت وتوفيقدهدرلر وانلر فلاح بولمشلردندر (ومن الناس من يشترى لهو الحديث ليضل عن

وپيغمبرلرك آخرى اولدى اول اجلدن انك اوغللرى معمر اولمديلر معمر اولسهلر پيغمبر اوليسرلردى انك بو وصفنه آخر زمانده عيسى عليه السلامك نزولى قدح ويرمز زيرا كه اول نزول ايتدكنده پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمك دين وشريعتى اوزره اوليسردر ونمازى انجلين كعبهيه قليسردر وياخود اول بنفسه انبيايى ختم ايلديكه اندنصكره ده كيمسهيه نبوت ويرلمز عيسى عليه السلامه ايسه پيغمبريمز عليه السلامدن اوكدين نبوت ويرلمشدى (وكان الله بكل شئ عليما) الله تعالى هر شيئه عليم اولدى ختم نبوته نه كيمسه لايق ايدوكن بيلور (يا ايها الذين آمنوا اذكروا الله ذكرا كثيرا) يا مؤمنلر الله تعالى يه لايق ضروب ثنا ايله هر حالده ذكر دائم ايدك ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايدر عبادى اوزره هر فرض ايتديكى فريضهيه بر حد معلوم قلوب بعده عذر حالنده اهلنى معذور ايتدى الا ذكرى دكل بلكه انكيچون نهايت وهيچ بر عذرله انى تركه غايت قيلمدى مادامكه مكلف مغلوب العقل اولميه بلكه جميع احوالده اكا مداومته امر ايلدى ديديكه ❁ فاذكروا الله قياما وقعودا وعلى جنوبكم ❁ طوررر واوتورر ويا ركن الله تعالى يى ذكر ايدك ودخى ديديكه ❁ اذكروا الله ذكرا كثيرا ❁ الله تعالى يى ليل ونهارده برده وبحرده صحت وسقمده سر وعلانيهده ذكر ايدك ❁ ديلديكه ذكر كثير اولدركه انى ابدا اونوتميه (وسبحوه بكرة واصيلا) وانى نهارك اولنده وآخرنده تسبيح ايدك اول ايكى وقت ملائكهنك حضورينه وقت اولديغيچون ذكرده تخصيص ايتدى ❁ ديلديكه بكرة ايله مراد صلاة صبحدر واصيله مراد صلاة ظهر وعشائيندر ❁ ديلديكه يعنى ❁ سبحان الله والحمد لله ولااله الا الله والله اكبر ولاحول ولاقوة الا بالله) ديكز تسبيح عمده اولديغيچون اخواتندن دخى انكله تعبير اولندى ❁ ديلديكه ذكر كثيرله مراد اشبو كلامدركه انى طاهر ومحدث وجنب دير (هو الذى يصلى عليكم وملائكته) اول الله تعالى وملائكهسى سزه صلاة ايدر ايمدى الله تعالينك مؤمنلره صلاتى رحمتيدر وملائكهنك انلره صلاتى استغفاريدر ديلديكه الله تعالانك عبدينه صلاتى انك ذكر جميلنى عبادى بيننده اشاعه سيدر (ليخرجكم من الظلمات الى النور) تاكه سزى كفر ومعصيت ظلماتندن ايمان وطاعات نورينه اخراج ايده (وكان بالمؤمنين رحيما) اول الله تعالى مؤمنلره رحيم اولدى حتى كه صلاح امر ورفعت قدرلرينى اعتنا ايدوب انلرك شاننده ملائكه مقربينى استعمال ايتدى (تحيتهم يوم يلقونه سلام) الله تعالينك مؤمنلره تحيتى سلامدر شول كونده كه موتله وياقبردن خروجله ويا جنته دخولله اكا ملاقى اولورلر وياخود جميع آفاتدن انلرى سالم قيلور وياخود ملك الموته ملاقى اولدقلرنده اول انلره سلام ويرر ❁ ديلديكه ملك الموت مؤمنك روحنى قبضه كلديكنده رب تعاليدن اكا سلام ايركورر وياقبردن چيقدقلرنده ملائكه انلره سلام ايدوب جنت وكرامتله تبشير ايدرلر (واعد لهم اجرا كريما) وانلر ايچون اجر كريم اعداد ايتديكه اول جنتدر (يا ايها النبى انا ارسلناك شاهدا) يا محمد بز سنى بعث ايتديكمز اقوامه تصديق وتكذيبلرينه ورسوللرك

سبيل الله بغير علم ويتخذها هزواً اولئك لهم عذاب مهين) ناسدن بعضيلرى افسانه ومالا يعنى كلامى صاترلر تاكه علمسز وبرهانسز ناسى سبيل اللهدن وقرآن استماعندن منع ايدهلر وآيات الالهى استهزا ايدهلر انلر ايچون ذليل ايديجى عذاب واردر ❁ دينلديكه بو آيت كريمه نضر بن حارث حقنده نازل ﴿ ٢٦٢ ﴾ اولديكه اول فارس طرفنه كيتمش وانده اسفنديار ورستم قصهلرينى آلمشيدى قريشك جمعيتنده انلرى سويليوب و جمعيتى فريفته ايدوبدر ايديكه محمد عاد وثمود قصهسنى سويلرلرسه بن سزه اسفنديار ورستم حكايهلرينى سويلرم ديمكله قريش انك كلامنى مدح وقرآن استماعنى ترك ايدرلردى (واذا تتلى عليه اياتنا ولى مستكبرا كان لم يسمعها كان فى اذنيه وقراً فبشره بعذاب اليم) اول لهو حديث ايدن كمسنهيه بزم آيتلرمز اوقونديغى زمان كبر ايدر اولديغى حالده يوز چويرر كويا قولاقلرى صاغردرده ايشتمز سن اكا الملو عذابله مژده ايله (ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات لهم جنات النعيم) شونلركه ايمان وعمل صالحى جمع ايتديلر انلر ايچون جنات نعيم واردر (خالدين فيها وعد الله حقا وهو العزيز الحكيم) انلر اول جنتده دائملر دركه انلره موعود ايدى الله تعالىنك وعدى حق وصادقدر غالبدر هيچ كمسنه انك وعدينه مانع اولمز هر فعلى حكمت طريقيلهدر (يمينك) (خلق السموات بغير عمد ترونها والقى فى الارض رواسى ان تميد بكم وبث فيها من كل دابة وانزلنا من السماء ماء فانبتنا فيها من كل زوج كريم) الله تعالى سمواتى كورديككز هيئتله ديركسز خلق ايتدى وارضه بلند طاغلر وضع ايتدى تاكه ارض

رسالتى تبليغلرينه شاهد كوندردك (ومبشرا ونذيرا) ومؤمنلره جنتله تبشير ومكذبلره نار ايله تحذير ايدهسن (وداعيا الى الله باذنه) والله تعالىنك تبشيريله انك توحيد وطاعتنه دعوت ايدهسن (وسراجا منيرا) ودينده سنكله اهتدا ايچون ناسه سنى سراج منير كوندردك كه ظلمات جهالتدن سنكله استضائه ونوركدن انوار بصائر اقتباس ايدهلر (وبشر المؤمنين بان لهم من الله فضلا كبيرا) ومؤمنلره تبشير ايتكه الله تعالىدن انلر ايچون سائر امتلر اوزره ويا اعمال صالحهلرى اوزره فضل كبير واردر (ولا تطع الكافرين والمنافقين ودع اذيهم) وصددنده اولديغك دعوت اوزره ثابت اولوب شريعتكه مخالف اموردهه كافرلره ومنافقلره اطاعت ايتمكل واذالرينه صبر ايدوب تاكه امر اولنيجه مجازاتى ترك ايلكل (وتوكل على الله) والله تعالىيه توكل ايتكه اول سنكچون انلردن انتقامه كفايت ايدر (وكفى بالله وكيلا) جميع احوالده امركه الله تعالى سكا وكيل يتر اموريكى اكا تفويض ايت غيريه دكل (يا ايها الذين آمنوا اذا نكحتم المؤمنات ثم طلقتموهن من قبل ان تمسوهن فما لكم عليهن من عدة تعتدونها فمتعوهن وسرحوهن سراحا جميلا) يا مؤمنلر قچان مؤمنهلرى نكاحلنوبده بعده انلرى جماع ايتمزدن اوكدين انلرى تطليق ايتسهكز ايمدى سزكچون اول مطلقهلر اوزره عدت يوقدركه انك عددنى استيفا ايدهلر اويله اولسه انلره متعه ويرك اكر انلر ايچون صداق تسميه ايتمامشسكز اكر ايتمشسكز اول مسمانك نصفى واجب اولور يوخسه متعه دكل وانلره اضرارنسز سبيللرينى تخليه ايدك اشبو دليلدركه نكاحدن اول اولان طلاق واقع اولميه زيراكه الله تعالى طلاقى نكاح اوزره ترتيب ايتدى حتى اكر بر مرأة اجنبيهيه سنى نكاحلنديغمده بندن طالقهسن ديسه وياخود هر مرأهكه نكاحلندم اول بندن طالقدر ديسه طلاق واقع اولمز ❁ اشبو على وابن عباس وجابر ومعاذ وعائشه قوليدر تابعين وغيريدن جماعت كثيره وشافعى واكثر علماء اكا ذاهبلردر ❁ ابن مسعود رضى الله عنهدن مرويدركه طلاق واقع اولور اول ابراهيم النخعى وائمۀ حنفيه قوليدر ربيعه ومالك واوزاعى ايدر اكر بر مرأة تعيين ايدرسه واقع اولور تعميم ايدرسه واقع اولمز ❁ عكرمه ابن عباسدن روايت ايدر ديمشكه ابن مسعود اوزره اول قول افترادر ديمش اولديغى تقدير اوزره عالمدن زلهدر زيراكه الله تعالى مؤمناتى نكاحلنديغكزدنصكره تطليق ايدرسكز ديدى يوخسه تطليق ايدوب صكره نكاحلنورسكز ديمدى جابر رضى الله عنه ايدر ❁ قال النبى عليه السلام لا طلاق قبل النكاح ❁ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ديديكه نكاحدن اول اولان طلاق واقع اولمز (يا ايها النبى انا احللنا لك ازواجك اللاتى آتيت اجورهن) يا محمد سكا حلال ايتدك شول ازواجكى كه انلره مهرلرينى ويردك ويا حين عقدده تقدير ايتدك زيراكه اول ترك تسميهدن افضلدر اكرچه آنسز اولان عقد دخى جائز ايسهده (وما ملكت يمينك مما افاء الله عليك) وكذلك سكا حلال ايتدك هر جاريهيى كه كفاردن سبى ايله الله تعالى انى سكا فىء ايتديكندن

سزكله ميل وحركت ايتميه وانده هر حيواناتدن طاغتدى وكوكدن يغمور ايندروب اول يرده هر صنف منفعتلو اوتلر بتوردك (هذا خلق الله فارونى ماذا خلق الذين من دونه بل الظالمون فى ضلال مبين) بوجمله اشيا الله تعالىنك مخلوقيدر اى مشركلر بكا كوسترك كه سزك ﴿ ٢٦٣ ﴾ شريك طوتديغكز بتلريكز نه خلق ايتدى بلكه مشركلر آشكار ضلالتدهدر (ولقد آتينا لقمن الحكمة ان اشكر لله ومن يشكر فانما يشكر لنفسه ومن كفر فان الله غنى حميد) بز لقمانه عقل وعلم واموردهه اصابت ويردك وسكا ويريلن حكمت نعمتنه شكر ايت ديدك كيمكه شكر ايدرسه كندو نفسيچون شكر ايدر زيرا نفعى اكا عائددركه اول شكر نعمتك دوام وازديادينه باعثدر كيمكه كفران نعمت ايدرسه الله تعالى خالقك شكرندن غنيدر حمدهسزادر اكرچه حمد اولنمزسهده ❁ مرويدركه لقمان ايوب عليه السلامك قز قرنداشى ياخود تيزهسى اوغليدر داود عليه السلامك سلطنتك اونجى سنهسى طوغمشدر بعضيلر حبشى كوله ايدى چوبانلق يا نزيلك يا دولكرلك ايدردى ديدى بعضيلر دوداقلرى قالين سياه نوبه عربلرندندر ديدى علمانك بعضى نبيدر ديديلر اكثرى نبوتى اولميوب حكيملكنه ذاهب اولديلر ❁ دينلديكه بر ظهر وقتى اويقوده ايكن اكا بر ندا كلديكه يا لقمان ايسترميسنكه الله تعالى سنى خليفه ايدوب ناس بيننده حكم ايدهسين اول ندايه جوابنده اكر ربم بنى مخير ايدرسه عافيتى استرم بلايى قبول ايتمم اكر مطلق امر ايدرسه سمعا وطاعة ديرمكه البته بكا صكره اعانت ايدر بناء عليه حق تعالى اكا حكمتى ويردى ❁

يمينك اكا مالك اولدى صفيه وجويريه كبى (وبنات عمك وبنات عماتك وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتى هاجرن معك) وكذلك سكا حلال ايلدك بنات عمكى وبنات عماتكى وبنات خالكى وبنات خالاتكى كه سنكله بيله مدينهيه هجر ايتديلر زيراكه هجرت ايتمينلرك نكاحى اكا حلال دكل ايدى مكه فتحندنصكره نكاحده هجرت شرطى نسخ اولندى (وامرأة مؤمنة ان وهبت نفسها للنبى) وكذلك سكا حلال ايتدك شول مرأة مؤمنهيى كه نفسنى سكا هبه ايده مهر طلب ايتميه يعنى اكر بو حال واقع اولورسه بعضيلر ديديكه اول واقع اولوبدر لكن اول واهبهنك ذاتنده اختلاف اولنوب دينلديكه اول ميمونه بنت الحارثه ويا زينب بنت خزيمة الانصاريه ويا ام شريك بنت جابر وياخويله بنت حكيم ايدى (ان اراد النبى ان يستنكحها) اكر نبى عليه السلام انك نكاحن مراد ايدرسه زيرا اول نفسنى هبه ايتمسى حلى ايجاب ايتمز مادامكه اول انك نكاحن اراده ايتميه زيراكه انك ارادهسى قبول مجراسنه جاريهدر (خالصة لك من دون المؤمنين) مرأهنك نفسنى هبه ايتمسيله مهرسز حلال اولمق سكا مخصص حصلت قلندى يوخسه اول مؤمنلره حلال قلنمدى (قد علمنا ما فرضنا عليهم فى ازواجهم وما ملكت ايمانهم) مؤمنلر اوزره نسالرى حقنده شرائط عقددن ووجوب قسمدن ووطئله مهر وجوبندن اكرچه تسميه اولنمديسهده ودرتدن اكثرى جمعك تحريمندن ويمينلرى مالك اولديغى امادهه توسيع امردن ايجاب ايتديكمزى بيلمشز (لكيلا يكون عليك حرج) يا محمد ذكر اولنان خصالى سنكچون خالص ايتدك مؤمنلره تعميم ايتمدك تاكه سكا ضيق اولميه (وكان الله غفورا رحيما) الله تعالى شول تحرزى عسير اولان شيئى مغفرت ايدر ومظان حرجده توسعه ايله رحمت ايدر (ترجى من تشاء منهن وتؤوى اليك من تشاء) نسائكدن ديلديككى تأخير ومضاجعهسنى ترك ايدرسن وديلديككى كندوكه ضم ومضاجعه ايدرسن ويا انلردن ديلديككى تطليق وديلديككى امساك ايدرسن ❁ اشبو آيتك معناسنده وسبب نزولنده مفسرون اختلاف ايتديلر اشهر اقاويل اولدركه نسائى بيننده قسم واجب ايدى بو آيت نازل اوليجق اول اندن ساقط اولوب نسائى امرنده اختيار اكا تفويض اولندى ❁ دينلديكه امهات مؤمنينك نسائك بعضى پيغمبريمز عليه السلامدن زياده نفقه طلب ايدنجك اول انلرى براى هجر ايدوب حتى كه تخيير آيتى نازل اولدى امر الهى اولديكه انلرى دنيا وآخرت بيننده تخيير ايده دنيايى اختيار ايدندن مفارقت ايده والله تعالى ورسولن اختيار ايدنى امساك ايده شول شرط اوزره كيم امهات مؤمنين اولوب ابدا انكاح اولنميهلر وديلديكيله مضاجعه ايده وديلديكندن مضاجعهيى ترك ايده اويله اولسه اكا رضا ويرديلر يا رسول الله مالكده ونفسكده زم شانمزده ايشاكل انيكه ديلرسن بزه تحت نكاحنده اولمق شرف يتر غيريسن نيلرز ديديلر بناء عليه نسائندن عائشه رضى الله عنها وحفصه وزينب وجويريه ايچون ديلديكنده قسم ايدردى (ومن ابتغيت ممن عزلت فلا جناح عليك)

منقولدركه برمدت داود عليه السلامك صحبتنده اولوب داود عليه السلام زره ياپردى نه اولديغنى بيلميوب ونه‌در ديو
سؤال ايتمدى وقتاكه زره تكميل اولوب داود عليه السلام كيدكده نه كوزل جنك لباسى اولدى ديدكه اولوقتده لقمان
صبر وسكوت حكمتدر انك فاعلى قليلدر ديدى بركون داود ﴿ ٢٦٤ ﴾ عليه السلام اكا لقمان نجه صباحلدك
ديدكده غيرينك النده
صباحلدم ديدى داود
عليه السلام بو كلامى
تفكرله بيهوش اولدى
ومحكيدركه لقمانك
افنديسى بركون سائر
كوله‌لريله لقمانى دخى باغه
ميوه كتورمكه كوندردى
غلاملر ميوه‌يى يولده
اكل ايتديلر لقمان يدى
ديديلر افندى لقمانه
غضب ايتدى لقمان بن
يمدم انلر يدى ديدكده
افنديلرى قباحت كيمك
اولديغنى نجه بيلوب تأديب
ايتملو ديدى لقمان ديديكه
جمله‌مزه صيجاق صو
ايچروب صحراده بزى
سكرتديره‌سين البته قى
كلوب ميوه‌يى اكل ايدن
معلوم اولور فى الواقع
اويله لقمانك صداقت
وحكمتى معلوم وآشكار
اولدى (واذ قال لقمن
لابنه وهو يعظه يابنى
لاتشرك بالله ان الشرك
لظلم عظيم) لقمانك
كنيه‌سى ابو الانعم اوغلنه
اوغلى انعمه وعظ
ايدركن ديديكه اى
اوغلجغم الله تعالى يه
اشراك ايتمه تحقيق شرك كتورمك ظلم عظيمدر (ووصينا الانسان بوالديه حملته امه وهناً على وهن وفصاله (ولا)
فى عامين ان اشكرلى ولوالديك الى المصير) بز انسانه باباسنه واناسنه احسان ايتمكى وصيت ايتدككه اناسى انى ضعف اوزره
ضعفله حامل اولدى وايكى سنه امزردكدنصكره سوددن كسدى ودخى وصيتمز بكا پدر ومادريكه ذكر ايتمكدر زيرا

وشول مرأه كه انى قسمندن عزل ايتمشيكن كيرو انى كندوكه ايوايى طلب ايده‌سن سكا
انده حرج يوقدر (ذلك ادنى ان تقر اعينهن ولايحزن ويرضين بما آتيتهن كلهن) يامحمد
اشبو تخيير كه نسانك صحبتنده مشيتكه تفويض اولنمشدر انلرك قرة عيوننه وقلة حزننه
وحسن رضاسنه اقربدر تقريب وارجاء وعزل وايواءدن قنغيسن انلره اعطا ايدرسن ايت
انده كليسنك حكمى مساويدر بوندنصكره بينلرين تسويه ايدرسك انى سندن فضل بولورلر
واكر بعضيلرين ترجيح ايدرسك انى الله تعالينك حكميله بيلورلر (والله يعلم مافى قلوبكم)
الله تعالى قلوبكزده اولان احسان واساءتى بيلور ايمدى سز احسانه چالشك (وكان الله
عليما حليما) الله تعالى صدورده اولانى بيلور عقوبتنه عجله ايتمز حلم ايدر ايمدى لائق
واحقدركه اندن قورقله (لايحل لك النساء من بعد) يامحمد سكا اشبو طقوز نساءكدنصكره
نساء حلال اولمزكه سن انلرى تخيير ايتديكنده سنى اختيار ايتديلر وياخود طقوز اوزره
زياده حلال اولمز زيرا انك حقنده طقوز بزم حقمزده درت كبيدر وياخود بو كوندن
صكره سكا مرأه نكاحى حلال اولمز حتى اكر انلرك برى وفات ايتسه مرأة اخرى
تزوجى اكا حلال اولمزدى (ولاان تبدل بهن من ازواج ولواعجبك حسنهن) وكذلك
سكا حلال اولمزكه اشبو ازواجكدن برنى تطليق ايدوب يرينه مرأة اخرى نكاحلنه سن
اكرچه اول مرأة اخرانك حسنى سنى اعجاب ايدرسه‌ده وياخود سكا حلال قيلنان اجناس
اربعه‌دنصكره اجناس آخردن اولان نسانك نكاحى ويا اول اجناس آخره تبديلى حلال
اولمز (الاماملكت يمينك) مكركه سريه‌لردن اولكه يمينك مالك اوله اول سكا حلال
اولور (وكان الله على كل شئ رقيبا) الله تعالى هرشيئه حفيظ اولدى ايمدى سزه امر
اولنانى رعايت وحدودى تخطيدن نفسكزى حراست ايدك ❁ اشبو آيتده دلالت واردركه
نكاحى مراد اولنان مرأه‌يه نظر جائز اوله ❁ قال النبى عليه السلام اذا خطب احدكم المرأة
فان استطاع ان ينظر الى مايدعوه الى نكاحها فليفعل ❁ پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه
وسلم ايدر قچن بريكز برمرأه‌يى نكاحلنمق ديليه استطاعتى اولورسه‌كه انك نكاحنه داعى
اولان شيئه نظر ايده (ياايها الذين آمنوا لاتدخلوا بيوت النبى الاان يؤذن لكم الى طعام)
يامؤمنلر نبى الله صلى الله عليه وسلمك بيوتنه كيرمكز مكر شول وقتده كه طعامه دعوت
اولنه‌سز (غير ناظرين اناه) طعامك ادراكى وقتنه منتظر اولمديغكز حالده ❁ ابن عباس
رضى الله عنهما ايدر اشبو آيت ناسدن برجماعت شاننده نازل اولوبدركه انلر رسول الله
عليه السلامك طعامى وقتن كوزه‌دوب طعامدن اول انك بيتنه كيررلردى طعام ايريشنجه
انده اوتوررلردى ويدكلرندن صكره كيتمزلر انده قالورلردى پيغمبريمز عليه السلام ايسه
اندن متأذى اولوردى اول اجلدن بو آيت نزوليله اندن نهى اولنديلر (ولكن اذا دعيتم
فادخلوا فاذا طعمتم فانتشروا) لكن دعوت اولنديغكزده كيرك طعامى يجك طاغلك

رجوعك بكادر ❁ شكر وكفرك اوزره مجازاتى ايدرم ❁ (وان جاهداك على ان تشرك بى ماليس لك به علم فلاتطعهما
وصاحبهما فى الدنيا معروفا واتبع سبيل من اناب الى ثم الى مرجعكم فانبئكم بما كنتم تعملون) اكر والدينك سنك
بيلمديكك شيئى سن بكا شريك ايده‌سين ديو سكا جد وجهد ايدرلرسه سن انلره اطاعت ايتمه انلرك ﴿ ٢٦٥ ﴾
دنياده كچملرى ايچون
استصحاب ايله ودينده‌نم
توحيد وطاعتم يولنه
كيدنلره اتباع ايله‌كه اول
پيغمبر عليه السلام
واصحابيدر صكره سنك
ووالدينكك رجوعى بكادر
سكا ايمانك وآنلره
كفرلرى اوزره جزا
ايدرم ❁ بو ايكى آيت
سورهٔ عنكبوتده قصه‌سى
كچن سعيد بن ابى وقاص
شاننده‌در (يابنى انها
ان تك مثقال حبة من
خردل فتكن فى صخرة
او فى السموات او فى
الارض يأت بها الله ان الله
لطيف خبير) لقمان
اوغلنه تكرار وصيت
ايدوب ديديكه اى
اوغلجغم اكرسن كوكده
ويرده وبر قيا ايچنده
كزلنوب خير وشردن
خردل دانه‌سى قدر برشئ
ايشله‌سك وقت حسابده
الله تعالى آنى حاضر ايلر
آكا برشئ خفى دكلدر الله
تعالى هرشيدن خبيردر
(يابنى اقم الصلوة وأمر
بالمعروف وانه عن المنكر
واصبر على مااصابك ان
ذلك من عزم الامور) اى اوغلجغم (٣٤) نمازه قائم اول كه نفسك كمال بولسون وناسى خيره امر وشردن نهى
ايتكه آنلره كمال ويره‌سين وسكا اصابت ايدن شدائده خصوصا امر ونهيده اولان وقوعاته صبر ايت بومذكور امرلر
الله تعالينك عزم والزام ايتديكى واجبات اموردندر (ولاتصعر خدك للناس ولاتمش فى الارض مرحاً ان الله لايحب كل

(ولا مستأنسين لحديث) ودخى برى برلريكزك ويا اهل بيتك حديثيله استئناس ايچون
دخى كيرمكز وانده مكث ايتمز (ان ذلكم كان يؤذى النبى فيستحيى منكم والله لايستحيى
من الحق) سزك اكلدن صكره انده مكثكز نبى الله عليه السلامه اذاء ايدر زيراكه اكا واهلنه
منزلى تضييق ايدرسز اول ايسه سزه چيقك ديمكه استحياء ايدر والحال الله تعالى سزدن
حيا ايدوب حق وصوابى سزه تعريفدن امتناع ايتمز سزه چيقمغه امرله تأديبى ترك ايتمز
(واذا سألتموهن متاعا فسئلوهن من وراء حجاب) وقچانكه ازواج نبى عليه السلامدن برحاجت
سؤال ايدر اولسه‌كز انى پرده آردندن سؤال ايلكز ❁ اشبو حكم نزولندن صكره اجانبدن
هيچ كمسه‌يه جائز اولمديكه نساء نبى‌يه نقابله ونقابسز نظر ايليه (ذلكم اطهر لقلوبكم وقلوبهن)
ايمدى نساء نبيدن حاجتكزى وراء حجابدن طلب ايتمكز سزك قلوبكزى وانلرك قلوبنى
خواطر شيطانيه‌دن اطهردر (وماكان لكم ان تؤذوا رسول الله) وسزه جائز اولمزكه
رسول الله عليه السلامى اشيادن برشيئله اذا ايده‌سز (ولا ان تنكحوا ازواجه من بعده ابدا)
وكذلك سزه جائز اولمزكه رسول الله عليه السلامك موتندن صكره انك ازواجنى نكاحلنه‌سز
(ان ذلكم كان عندالله عظيما) رسول الله عليه السلامه اذا وازواجنى انكاح الله تعالى عندنده
ذنب عظيم اولدى اشبونده الله تعاليدن رسول الله صلى الله عليه وسلمك حيات ومماتنده
حرمتنى ايجابه دلالت واردر (ان تبدوا شيئا اوتخفوه فان الله كان بكل شئ عليما) اكر سز
رسول الله عليه السلامه اذاء ايدر شئ اظهار ويا صدوركزده اسرار ايده‌سز الله تعالى هر
شيئه عليم اولدى ❁ وقتاكه آيت حجاب نازل اولدى آباء وابناء واقارب ديديلركه بز دخى
اجانب كبى وراء حجابدنمى سويلشورز اول سببدن نازل اولديكه (لاجناح عليهن فى آبائهن ولا
ابنائهن ولا اخوانهن ولا ابناء اخوانهن ولا ابناء اخواتهن) نساء نبى ونساء مؤمنين اوزره
وبال يوقدركه آباء وابناء واخوه وابناء اخوه وابناء اخواتلرندن احتجابى ترك ايده‌لر (ولا
نسائهن ولا ماملكت ايمانهن) وكذلك نساء مسلماندن وملكلرنده‌كى عبيد واماءدن برقولده
خاصة اماءدن احتجابى ترك ايده‌لر سورهٔ نورده ذكرى كچمشدر بومحلده عم وخال ذكر
اولنمدى زيرا اول ايكيسى والد ووالده منزلتنده‌در وياخود اول ايكيسندن احتجاب تركى
مكروه اولدى شول خوفله كيم اوغللرينه انلرى وصف ايده‌لر (واتقين الله) احتجابدن
امر اولنديغكزده مخالفتدن الله تعاليدن خوف ايدك (ان الله كان على كل شئ شهيدا) الله
تعالى سر وعلن وحجابك ظاهر وباطنندن هرشيئه رقيبدر اكا هيچ خافيه خفى اولمز (ان الله
وملائكته يصلون على النبى) الله تعالى وملائكه‌سى نبى اللهه صلاة ايدر (يا ايها الذين آمنوا
صلوا عليه وسلموا تسليما) يا مؤمنلر ايمدى سز دخى اكا صلاة وسلام ايدك ❁ ديلديكه
صلاة الله تعاليدن رحمت وملائكه‌دن استغفار ومؤمنلردن دعادر ديلديكه الله تعاليدن اكا
صلاتى ملائكه عندنده ثنائيدر وملائكه‌نك صلاتى اكا دعالريدر پيغمبريمز صلى الله عليه

مختال فخور) ناسه تكبر ايدوب يوزيكى آنلردن چويرمه وير يوزنده فضوللق ايله صالنه‌رق يوريمه الله تعالى متكبرانه
صالنانلرى وفخرايدنلرى سومز (واقصد فى مشيك واغضض من صوتك ان انكر الاصوات لصوت الحمير) يوريدككده
خفيفلك صورتنده عجله ايتمه وتكبر اداسنده آغرلق ايتمه متواضعانه متوسطانه يورى وكلام وخطابكده

وسلمه سؤال اولنديكه يا رسول الله سكا نيجه صلاة ايدرز ايتدى ديكزكه ❁ اللهم صل على
محمد وعلى آل محمد ❁ ودخى ديديكه ❁ صلوا على فان الصلاة على زكاة لكم ❁ بكا صلاة
ايدككه بكا صلاتكز سزكچون زكاتدر ودخى ديديكه ❁ اولى الناس بى يوم القيامة اكثرهم
على صلاة ❁ يوم قيامتده بكا ناسك اولى‌سى بكا صلاتى اكثر اولانكزدر ودخى ديديكه ❁ من صلى
على واحدة صلى الله عليه عشرا ❁ بركمسه كه بكا بر صلاة ايده الله تعالى اكا اون صلاة ايدر
ودخى ديديكه ❁ من صلى على صلاة صلت عليه الملائكة ما صلى على فليقلل العبد
من ذلك اوليكثر ❁ بركمسه كه بكا صلاة ايده بكا اول صلاة ايتدكجه ملائكه اكا صلاة ايدر
ايمدى عبد ديلرسه انى اقلال ويا اكثار ايتسون ودخى ديديكه ❁ ان لله ملائكة سياحين
فى الارض يبلغوننى عن امتى السلام ❁ الله تعالينك يريوزنده سياحت ايدر ملائكه‌سى واردركه
امتمدن سلام ايركوررلر علمانك بعضى ديديكه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه صلاة واجب
اولور هربارکه اول ذكر اولنه شول قول شريفى دلالتيله كيم ❁ من ذكرت عنده فلم يصل
على دخل النار ❁ بركمسه كيم بن انك قتنده ذكر اولنوب اول بكا صلاة ايتميه ناره كيرر وبعضيلر
ديديكه اول هر مجلسده بركره واجب اولور اكر انده ذكرى تكرار اولنورسه‌ده سجدهٔ
تلاوت وتشميت عاطس كبى وبعضيلر ديديكه اكا صلاة عمرده بركره واجب اولور واما
نمازده اكا صلاة ابو حنيفه عندنده شرط دكلدر شافعى عندنده شرطدر وپيغمبريمز صلى الله
عليه وسلمك غيريه اكا تبعيتله صلاة جائز اولور اما استقلالا مكروه اولور زيرا اول عرفده
رسل ذكرينه شعار قيلندى اول اجلدن محمد عز وجل دينلمك مكروه اولدى اكرچه
اول عزيز وجليل ايسه‌ده (ان الذين يؤذون الله ورسوله) شونلركه الله تعالى ورسولى
كراهت ايتديكى كفر و معاصى ارتكابيله انلره ايذاء ايده ❁ ابن عباس رضى الله عنهما
ايدركه انلر يهود ونصارى ومشركوندر اما يهود ديديلركه عزير ابن الله‌در ويد الله مغلوله‌در
والله تعالى فقيردر ونصارى ديديلركه مسيح ابن الله‌در والله تعالى ثالث ثلاثه‌در ومشركون
ديديلركه ملائكه بنات الله‌در واصنام اكا شركادر ❁ قال النبى صلى الله عليه وسلم قال الله تعالى
يؤذينى ابن آدم يسب الدهر وانا الدهر اقلب الليل والنهار ❁ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر
الله تعالى ديديكه ابن آدم دهرى سبله بكا ايذاء ايدركه بن دهرله متصفن ليل ونهارى تقليب
ايده‌رين ❁ قال النبى عليه السلام يقول الله تعالى ومن اظلم ممن ذهب يخلق كخلقى فليخلقوا
ذرة اوليخلقوا حبة اوشعيرة ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر الله تعالى ديركه شول كمسه‌دن اظلم
نه كمسه‌دركه بنم خلقم كبى شئ تصوير ايتمكه كيده ايمدى بنم كبى بر ذره ويا بر حبه ويا بر
شعيره خلق ايتسونلر بعضيلر ديديكه الله تعالى‌يه ايذاء ايله مراد اسماء وصفاتنده الحاد ايتملريدر
وياخود انك اوليائنه ايذاءدر ❁ قال قال الله تعالى من عادى لى وليا فقد آذنته بالحرب وقال
من اهان لى وليا فقدر بارزنى بالمحاربة ❁ پيغمبريمز عليه السلام ايدر الله تعالى ديركه بركمسنه كيم

يك چاغرمه زيرا صونلرك
اوحش واقبحى حمارك
صدا سيدر كه بالطبع
منفوردر (الم تروا ان
الله سخر لكم ما فى
السموات ومافى الارض
واسبغ عليكم نعمه ظاهرة
وباطنة ومن الناس من
يجادل فى الله بغير علم
ولا هدى ولا كتاب منير)
كورمز ميسكزكه الله تعالى
سزه سمواتده اولان
شمس وقمر ونجوم
وسحاب وسائرى
وارضده اولان بحار
وانهار وحيوانات وسائرى
منافعكز تحصيلنه اسباب
ايچون تسخير ايتدى
و آشكار وكزلو يعنى
بيلديككز وبلمديككز
نعمتلرينى سزك اوزريكزه
تمام ايلدى ناسدن بعضيسى
الله تعالى‌نك توحيد وصفاتنده
دليل وعلمسز ويولسز وير
معلوم ومنور كتابسز
محض تقليد ايله جدال
ايدرلر (واذا قيل لهم
اتبعوا ما انزل الله قالوا بل
نتبع ما وجدنا عليه آباءنا
اولو كان الشيطان يدعوهم
الى عذاب السعير) چون

انلره الله تعالى‌نك انزال ايتديكى قرآنه تابع اولك دينلسه انلر بلكه بز بابالرمزدن بولديغمز طريقه تابع اولورز (بنم)
ديرلر شيطان آنلرى بو بابالرينه تبعيت ووسوسه ايله جهنمك عذابنه دعوت ايدرسه‌ده (ومن يسلم وجهه الى الله وهو
محسن فقد استمسك بالعروة الوثقى والى الله عاقبة الامور) كيمكه دينده خالص وعملنده تسليم وهر حالنده محسن وموحد

اولديغى حالده الله تعالى‌يه توجه ايلسه تحقيق امين ومحكم اولان قرآن كريمى تمسك ايتمشدر جميع امورك عاقبتى الله تعالى‌يه
رجوع ايدر (ومن كفر فلا يحزنك كفره الينا مرجعهم فننبئهم بما عملوا ان الله عليم بذات الصدور) كيمكه عروهٔ
وثقى‌يى طوتميوب كفر ايدرسه آنك كفرى‌سنى محزون ايتمسونكه آنلرك رجوعلرى بزه‌در دنياده

بنم بر وليمه عداوت ايده بن اكا حربه ايذان ايتدم واولكه بنم بر وليمه اهانت ايده اول بنمله
محاربه‌يه مبارزه ايدر وايذاء رسولله مراد انك وجهنى شج ورباعيه‌سنى كسر ايتملريدر ويا
اكا ساحر شاعر معلم مجنون ديملريدر (لعنهم الله فى الدنيا والآخرة واعدلهم عذابا مهينا)
الله تعالى انلرى دنياده و آخرتده رحمتندن ابعاد وانلر ايچون عذاب مهين اعداد ايتدى
(والذين يؤذون المؤمنين والمؤمنات بغير ما اكتسبوا فقد احتملوا بهتانا واثما مبينا) شونلركه
مؤمنلره ومؤمنه‌لره اكتساب ايتمدكلرى جنايتى اسناد ايله ايذاء ايدرلر ايمدى انلر بهتان واثم
ظاهر تحمل ايدرلر دينلديكه اشبو آيت على بن ابى طالب كرم الله وجهه شاننده نازل
اولوبدركه منافقلر اكا ايذاء ايدوب انى ناسه ايشتديررلردى ويا اهل افك شاننده‌دركه
قصه‌سى سورهٔ نورده كچوبدر وياخود شول زناة شاننده‌دركه شول زنادن كراهت ايدر
نسانك اردينه دوشوب كيدرلردى (يا ايها النبى قل لازواجك وبناتك ونساء المؤمنين يدنين
عليهن من جلابيبهن) يا نبى الله زوجاتكه وبناتكه ونساء مؤمنينه ديكلكه حاجتلر ايچون طشره
چيقار اولدقلرنده يوزلرينى ملحفه‌لريله اورتسونلر ❁ روايت اولنديكه زمان جاهليتده
واوائل اسلامده نساء درع وخمارله بروز ايدوب حرائر اماءدن تميز ايتمزلردى اويله اولسه
كيجه قضاء حاجته چيقدقلرنده اهل شطاره انلره تعرض ايدرلردى بز انى اماءدن اولمسن
ظن ايتدك ديو حرائره تعرضلرينه علت ايدرلردى اول سببدن بو آيت نازل اولوب حرائر
امر اولنديلركه يوزلرين وباشلرين سترله وارديه وملاحف لبسيله اماءدن تميز ايده‌لر (ذلك
ادنى ان يعرفن فلا يؤذين) ايمدى بو فعل حرائرك اماءدن تميزينه اقربدر اويله اولسه اهل
شطاره تعرضندن امن اوزره اولوب ايذادن قورتيلورلر (وكان الله غفورا رحيما) الله تعالى
ذنوب سالفه‌دن توبه ايدنه مغفرت ايدر وعبادينه جزئيات مصالحلرين مراعاتله رحمت ايدر
(لئن لم ينته المنافقون والذين فى قلوبهم مرض والمرجفون فى المدينة) اكر منافقلر
نفاقلرندن وقلبلرنده ضعف وقلت ثبات وياخود اولنلر دينده تزلزل وياخود فجورلرندن وياسرايای
مسلميندن اخبار سوئله قلوب مسلمينى ارجاف ايدنلر اول فعللرندن منتهى اولمزلرسه ❁
دينلديكه مرجفون بر طائفه ايديلركه پيغمبريمز عليه السلام بر يره سرايا كوندرسه انلر
كذبله ناس بيننه ايقاع ايدرلرديكه انلر قتل ويامنهزم اولديلر ويا فلان جانبدن اوزريكزه عدو
كليور ديرلردى وياخود مؤمنلر شاننده فاحشه شيوعن استيوب ديرلردى (لنغرينك بهم ثم
لا يجاورونك فيها الا قليلا) ايمدى اكر اول اوچ خصالدن منتهى اولمزلرسه سكا امر ايدرزكه
انلره اساءت ايركور ويا مدينه‌دن جلايه مضطر قيلور افاعيلى انلره ايشليه‌سن حتى كه
اندنصكره مدينه‌يه سكا آز زمان مجاورت ايده‌لر (ملعونين اينما ثقفوا اخذوا وقتلوا تقتيلا)
انلر سكا مجاورت ايتمزلر الا ملعونينى اولدقلرى حالده قنده بولنورلرسه اخذ وقتل اولنسونلر
(سنة الله فى الذين خلوا من قبل) الله تعالى‌نك اشبو سنتيدركه امم ماضيه‌ده انى سنت ايتديكه

ايشلديكلرى كفر
ومعاصى‌يى بز آنلره خبر
ويررز اول الله تعالى
قوللرينك قلبلرنده خير
وشردن اولان نيتلرينى
بيلور ه واكا كوره
جزالرينى ويرر ه (نمتعهم
قليلا ثم نضطرهم الى
عذاب غليظ) بز آنلره
دنياده آزاجق نعمت
وسرور ويررز صكره
آخرنده چارسز آغر
قالين عذابه القا ايررز
(ولئن سألتهم من خلق
السموات والارض
ليقولن الله قل الحمد لله بل
اكثرهم لا يعلمون)
اكر كافرلره سموات
وارضى كيم خلق ايتدى
ديو سؤال ايتسك انلر
البته الله تعالى خلق ايتدى
ديرلر الله تعالى‌يه حمد ايله
كه انلرك اعتقادلرى
باطل ايدوكنى كندو
اعترافلريله الزام ايتدى ه
بلكه آنلرك اكثرى
لزوم اولدقلرينى بيلمزلر
(لله ما فى السموات
والارض ان الله هو الغنى
الحميد) آسمان وزمينده
اولان اشيانك جملهسى

الله تعالى‌نك مخلوقيدر الله تعالى حمد ايديجيلرك حمدندن غنيدر وحمده اول مستحقدر (ولو ان ما فى الارض من شجرة اقلام
والبحر يمده من بعده سبعة ابحر ما نفدت كلمات الله ان الله عزيز حكيم) اكر يرده اولان جميع آغاجلردن قلملر اولسه
وبحر محيطدن صكره يدى دريا دخى آكا امداد ايدوب مداد يعنى مركب اولسه‌لر الله تعالى‌نك كلام وصنع ونعمتلرينى

يازمقدن دوكنوب كلمات الله دوكنمزدى تحقيق الله تعالى عزيز وغالبدر آنى هيچ برشى عاجز ايتمز حكيمدر علم وحكمتندن هيچ برامر خارج اولمز ※ بو آيت كريمه سورهٔ كهفك آخرندهكى قل لوكان البحر مدادا آيتنى تأكيددر (ماخلقكم ولابعثكم الا كنفس واحدة ان الله سميع بصير) سزك جمله كزك ٢٦٨ خلق وبعثكز الله تعالى عندنده يالكز برنفس خلق وبعث ايتمك كبيدر زيرا آز وچوق خلق برامر كن ايله وبعث برنفخهٔ اسرافيل عليه السلامله اولور الله عظيم الشان هر مسموعاتى ايشيدر وهر مبصراتى كورر (الم تر ان الله يولج اليل فى النهار ويولج النهار فى اليل وسخر الشمس والقمر كل يجرى الى اجل مسمى وان الله بما تعملون خبير) كورمزميسنكه الله تعالى كيجهيى كوندزه ادخال وكوندزى كيجهيه ادخال ايدر ومقدارلرينى كاه آرترر كاه اكسلدر وشمس وقمرى خلقه منافعيچون تسخير ايتدى هربرى وقت مقدره دك جريان ايدر الله عظيم الشان اعمالكزه خبيردر (ذلك بان الله هو الحق وان ما يدعون من دونه الباطل وان الله هو العلى الكبير) بو علم وقدرت اول الله تعالىيه مخصوص دركه ذاتنده ثابت ووجودنده واجبدر والله تعالىدن غيرى آنلرك اتخاذ ايتدكلرى آلههلر باطلدر وهر سببلرله الله تعالى هرشى اوزرينه غالب ومتسلط وعالى وكبيردر (الم تر ان الفلك تجرى فى البحر بنعمت (اكا) الله ليريكم من آياته ان فى ذلك لايات لكل صبار شكور) كورمزميسنكه الله تعالىنك نعمت واحسانيله سفينه دكزده جريان ايدر تاكه سزه قدرت ووحدانيتنك بعض نشانلرينى كوستره ايشته بوكمينك دريادهيوريمسى دخى هربر بلايه صبر

اول انبيايه نفاق ايدنلرك وارجافله وهنلرينه سعى ايدنلرك قنده بولورسه قتل اولنملريدر (ولن تجد لسنة الله تبديلا) الله تعالينك سنتنى تبديل وتغيير ايدر بولمزسن (يسألك الناس عن الساعة) يا محمد مشركين سكا استهزاء وتعنتله ساعتك وقت قيامندن سؤال ايدرلر وياخود يهود امتحان ايله سكا اندن سؤال ايدرلر زيراكه توراتده وسائر كتبده انك وقتى كتم اولنمشدر (قل انما علمها عند الله) انلره ديكلكه ساعتك علمى الله تعالىيه مختصدر ملك ونبيدن هيچ احده انى بيلدرميوبدر (وما يدريك لعل الساعة تكون قريبا) نه بيلورسن بلكه ساعت قريب اوله (ان الله لعن الكافرين واعدلهم سعيرا) الله تعالى مكه كافرلرينه بدرده قتله عذاب ايتمسيله آخرتده نار شديدة الايقاد اعداد ايتدى (خالدين فيها ابدا لايجدون وليا ولا نصيرا) اول نارده ابدا تخليد اولندقلرى حالده برولى ونه نصير بولميهلركه انلرى حفظ وعذابلرين دفع ايده (يوم تقلب وجوههم فى النار) شول كوندهكه انلر نارده برجهتدن برجهته ويا برحالدن برحاله صرف اولنهلر يعنى نار انلرى كاهى اعلاسنه ايركوره وكاهى اسفلنه ايندره (يقولون ياليتنا اطعنا الله واطعنا الرسولا) تابع ومتبوع ديهلركه نوليدى بز الله تعالىيه ورسولنه اطاعت ايتمش اوليدقكه بوكونده اشبو عذابى كورميدك (وقالوا ربنا انا اطعنا سادتنا وكبراءنا فاضلونا السبيلا) اتباع ديهلركه يا ربنا بز دنياده كفر وعصيانده سادات وكبرامزه اطاعت ايدوب انلر بزه كفرى تلقين وتزيين ايتمشلردى اويله اولسه بزى طريق هدايتدن ايرغوروب ضلالته ايركورديلردى (ربنا آتهم ضعفين من العذاب والعنهم لعنا كبيرا) يا ربنا ايمدى انلره بزه اولان عذابك ايكى مثليله عذاب ايتكه انلر ضال ومضل اولديلردى وانلره لعنك اشد واعظمن ايت (يا ايها الذين امنوا لاتكونوا كالذين آذوا موسى فبرأه الله مما قالوا وكان عند الله وجيها) يا مؤمنلر موسى عليه السلامه ايذاء ايدنلر كبى اولمكز الله تعالى انى انلرك مقولندن براءتن اظهار ايدوب عندنده اول قربت ووجاهت صاحبى اولدى ※ موسى عليه السلامك ايذاء اولنديغى شيئده علماء اختلاف ايتديلر ※ ابوهريره رضى الله عنه پيغمبريمز عليه السلامدن روايت ايدر ديمشكه موسى عليه السلام حيى وستير كمسنه ايدى جلدندن هيچ برشيئى كمسهيه كوسترمزدى اويله اولسه بنى اسرائيلدن برطائفه ديديلركه انك بزدن تسترى دكل الا جلدنده برص ويا ادره ويا برآفت اولديغيچوندر مالله تعالى انى انلرك مقالهسندن براءتن اراده ايدوب بركون غسل ايچون برخالى مكانده ثيابن برطاش اوزره قودى اغتسالدن فارغ اوليجق ثيابن آلمغه يونلدكده باذن الله طاش انك اثوابنى كوتوروب بنو اسرائيلك اشرافى بيننه براقدى موسى عليه السلام ايسه عصاسله اردنجه ثوبى ديو كيدرك عريان انلرك اراسنه واردى حتىكه بنو اسرائيل انك جسدين احسن خلقتده ايديكن كورديلر اندن ثوبن كيوب عصاسيله طاشى برقاچ ضربه اوردى حتىكه ضربهسندن طاشده برقاچ يرده اثر ايتدى وبر قوم ديديلركه بنو اسرائيلك

ايدنجى ونعم آلهيه شكر ايدنجيلر ايچون كمال قدرت وحكمتنه علامتلردر (واذا غشيهم موج كالظلل دعوا الله مخلصين له الدين فلما نجيهم الى البر فمنهم مقتصد وما يجحد باياتنا الا كل ختار كفور) قچان انلرى سايبانلر كبى موج دريا قاپلسه الله تعالىيه دينلرينى خالص ايدهرك ٢٦٩ دعا وتضرع ايدرلر وقتاكه آندن نجات بولوب قرهيه چيقهلر آنلردن مؤمنلر طريق عدل وتوحيدا اوزره ثابت اولورلر ومشركارينه انكار اوزره اولورلر بزم قدرتلرمز نشانلرينى انجق نقض عهدله غدر ايدنلر ونعمتلره شكر ايتميلر انكار ايدر (ياايها الناس اتقوا ربكم واخشوا يوماً لايجزى والد عن ولده ولا مولود هو جاز عن والده شيئاً ان وعد الله حق فلا تغرنكم الحيوة الدنيا ولا يغرنكم بالله الغرور) اى ناس ربكزه جل شانهيه مخالفتدن صاقنك دخى شول كوندن قورقك كه اول كونده بابا اوغلندن واوغل باباسندن هيچ برشى عذاب وعقابى دفع ايدهمز ※ دينلديكه بو كفاره مخصوصدر زيرا مؤمنلر بربرلرينه شفاعت ايدهبيلورلر الله تعالىنك ثواب وعقاب وعدى حقدر سزى دنيانك حيات وزينتى مغرور ايتمسون وشيطانك مكره توبه ايدرسكز الله تعالى عفو ايدر ديو معصيته سوق ايتمسنه آلدانوب غرور ايتميك (ان الله عنده علم الساعة وينزل الغيث ويعلم ما فى الارحام وما تدرى نفس ماذا تكسب غداً وما تدرى نفس باى ارض تموت ان الله عليم خبير) تحقيق قيامتك نوقت قوپهجغى علمى الله تعالىنك عندندهدر ويغمورى ديلديكى زمان مكانه كوندرر وآنالرى قارننده اولان چوجق ارككميدر ديشيميدر تام يا ناقصميدر انجق اول بيلور برنفس يارين خير

اكا ايذاسى هارون عليه السلام تيهده وفات ايديجك انى موسى قتل ايتدى ديديلر اويله اولسه الله تعالى ملائكهيه امر ايلدى هارونك جنازهسيله بنو اسرائيلك مجمعنه اوغراديلر حتىكه موسانك اندن براءتن بيلديلر ※ بعضيلر ديديكه ايذاء ايله مراد قارون برزانيه مرأهيى استيجار ايتديكه بنو اسرائيلك اشرافى بيننده موسايه كندى ايله زنا ايتدى ديو افترا ايده مرأه ايسه قارون بكا شوقدر مال ويرديكه سكا افترا ايدم ديو اقرار ايلدى حتىكه انكله موسانك اندن براءتن بيلديلر ※ روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم رغيمتى قسمت ايتديكنده برجل ديديكه بو بر قسمتدركه انكله وجه الله اراده اولنميوبدر پيغمبريمز عليه السلامه انك قولى خبر ويريلجك ياوزلنوب ديديكه الله تعالى موسايه رحمت ايتسونكه بوندن اكثر ايذا اولنوب صبر ايلدى (يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله وقولوا قولا سديدا) يا مؤمنلر الله تعاليدن خوف ايدوب انك كراهت ايتديكى شيئى ارتكابدن حذر ايدك لسانكز حفظنه مراقب اولوب صدق ومستقيم كلام سويلكز (يصلح لكم اعمالكم) تاكه اول الله تعالى سزى اعمال صالحهيه توفيق ايده وياخود اعمالكزى قبول وانك اوزره ثوابله اصلاح ايده (ويغفر لكم ذنوبكم) وقول وعملده استقامتكز سببيله ذنوبكزى مغفرت ايده (ومن يطع الله ورسوله فقد فاز فوزا عظيما) اول كمسهكه اول اوامر ونواهيده الله تعالى ورسولنه اطاعت ايده انك عندنده غايت مطلوبنه نائل دنياده حميد وآخرتده سعيد اولور (انا عرضنا الامانة على السموات والارض والجبال فأبين ان يحملنها واشفقن منها) بز اماتى سموات وارض وجباله عرض ايتدككه اول طاعت وفرائضدر ※ ابن مسعود رضى الله عنه ايدر اول امانتله مراد اداء صلاة وايتاء زكاة وصوم رمضان وحج بيت وصدق حديث وقضاء دين وايفاء كيل وميزان وحفظ ودائعدر ※ دينلديكه اول فرائض وحدود ديندر وياخود اوامر ونواهيدر وياخود صوم وجنابتدن غسل وشرائعدن خفى اولانلردر وياخود فرج واذن وعين ويد ورجلدر اول اجرام عظام مستفهمات اولدقلرى حالده ديديلركه انده بزه نه شئ واردر ※ دينلديكه اكر انى تحملده احسان ايدرسهكز ثوابله جزا اولنورسز واكر عصيان ايدرسهكز عقاب اولنورسز اويله اولسه انى تحملدن اباء ايتديلر واول اماتى ادادن عاجز اولدقلرنده انلره عقاب ايرشمسى خوفن ايتديلر ديديلركه يا ربنا بز سنك امرككه مسخرلرز نه ثواب ونه عقاب ديلرز ※ بعض علما ديديلركه الله تعالى اشبو اجرامه اماتى عرض ايتديكنده عقل وفهم تركيب ايتدى حتىكه خطابى تعقل ايدوب منوال مذكور اوزره جواب ويرديلر بعضيلر ديديلركه اماتك سموات وارضه عرض اولنمسيله مراد اول ايكيسندهكه مخلوقاته لاعلى التعيين ايدى دينلديكه اول تمثيلدر وآيتده اولان متمثل به مفروضدر يوخسه محقق دكلدر مفروضات ايسه ذهنده محققات كبى تخيل اولنور يعنى حالة تكليف صعوبتده وثقل تحملده حال مفروضهيه تمثيل اولندى ※ ايمدى اول امانت اشبو اجرام عظامه جامدهيه عرض اولنسه جماديتلريله

وشر نه ایشلیه‌جکنی بیلمز اول بیلور وهیچ برنفس قنغی یرده فوت اوله‌جقدر بیلمز اول‌نیلور الله عظیم‌الشان جمله
غیبلری آشکار کبی بیلور وستر ایتدیکی شیئك حکمتندن خبیردر ❁ بو آیت کریمه‌نك سبب‌نزولنده بویله روایت اولنورکه
حارث ابن عمر وپیغمبر علیه‌السلامه کلوب بکا خبر ورکه قیامت ۲۷۰ نزمان قوپار واکین اکدم یغمور
نزمان یاغر وزوجه‌م حامله‌در قارننده ارکك یا دیشیمیدر وبوکون ایشلدیکمی بیلورم یارین نه‌ایشلیه‌جکم وطوغدیغم محلی بیلورم نرده فوت اوله‌جغم دیو بومغیبات خمسه‌دن سؤال ایتمکله بوآیت نازل اولدی ❁ دینلدیکه سلیمان علیه‌السلام بررجل ایله اوتوررکن ملك الموت اوغرایوب اول رجله دقتله باقدی رجله دهشت کلوب سلیمان علیه‌السلامه سؤال ایلدکده ملك الموتدر دیدی رجل اول بنی ایستر کرم ایدوب روزکاره امرایله بنی هنده براقسون دیو رجاسنه مبنی هنده براقدردی ملك عقبنده سلیمان علیه‌السلامه کلوب دیدیکه عجب اول رجلی شمدی یانکزده کوردم‌یدی بکا هندده روحنی قبض ایله دیو امر اولنمشیدی اول آنده واروب هندده قبض ایلدم

سورة السجدة مكية وهي تسع وعشرون آية الا ثلاث آيات

(بسم الله الرحمن الرحيم ❁ الم تنزيل الكتاب لاريب فيه من رب العالمين) آنده شك یوقدرکه اول رب (عرض)
العالمیندن منزل قرآن کریمدر (ام يقولون افتريه بل هو الحق من ربك لتنذر قوماً ما آتيهم من نذير من قبلك لعلهم
يهتدون) آکا ایمان ایدرلرمی یوخسه محمد آنی کندیدن یاپدی دیرلرمی بلکه اول ربك تعالادن منزل ایدوکی ثابت

اول تکلیفك عظمی ومتحملك ثقلی اجایچون انی تحملدن اباء واشفاق ایده‌لردی (وحملها
الانسان انه كان ظلوما جهولا) انسان انی ضعف بنیه ورخاوت قوتیله انی تحمل ایتدی
بوندنصکره اول کمسه‌که اکا قائم وحقوقی رعایتنه مداوم اولدی دنیا وآخرت خیرینی تحصیل
وتکمیل ایتدی ❁ دینلدیکه الله تعالی آدم علیه‌السلامه دیدیکه بن امانتی سموات وارض
وجباله عرض ایدوب تحمله طاقت کتورمدیلر سن انی شروطیله اخذ وتحمل ایدرمیسن
دیدیکه یارب انده‌کی شروط ندر دیدیکه احسان ایدرسك ثواب بولورسن اساءت ایدرسك
عقاب اولنورسن اویله اولسه آدم علیه‌السلام انی متحمل اولدی الله تعالی ایتدی چون
سن انی متحمل اولدك بن سکا اعانت ایدرین بصرکه حجاب قیلورین سکا حلال اولمیان
شیئه نظر مراد ایتدیککده اول حجابی بصرك اوزره صالیورکه انی کورمیه‌سن ولسانکه دخی
لحیینکی غلف قیلورم قچان حلال اولمیان شیئی سویلمکدن خوف ایده‌سن اول لحیینله انی
برکیت‌که انی سویلمیه‌سن وفرجکه دخی لباسی برده قیلورم حرامه قصد ایتدیککده اول
لباسی کشف ایتمکل‌که حرامه تعرض ایتمیه‌سن ❁ روایت اولندیکه امانت مذکوره صخرهٔ
ملقاة شکلنده قیلنوب سموات وارض وجبال انی حمله دعوت اولندقده بز انی حمله طاقت
کتورمزز دیو اکا قریب اولمادیلر آدم علیه‌السلام دعوت اولندین‌اول صخره قتنه واروب
تحریك ایتدی اکر بونی حمله تکلیف اولنسم تحمل ایدردم دیدی ❁ دینلدیکه ایمدی انی
تحمل ایت اویله اولسه انی دیزلرینه دکین قالدردیغندنصکره کیرو ایندیروب یره قودی ودیدیکه
والله اکر دیلسم بوندن دخی زیاده قالدیرردم دینلدیکه قالدرغل اولدخی نعم دیوب حقونه
دکین انی قالدیردیغندنصکره کیرو یره قودی ودیدیکه والله اکر دیلسم بونك اوزره دخی
زیاده قالدیرردم دینلدیکه ایمدی قالدرغل نعم دیوب حتی‌که انی عاتقنه قالدردی یره قومق مراد
ایتدیکنده الله تعالی قبلدن بیورلدیکه اول امانت من بعدسنك واولادك عنقلرنده‌قالوبدر یوم قیامتده
اکا احسان واساءتکز اوزره جزا اولنورسز اول اجلدن انسان ظلوم وجهول اولوبدر ❁ دینلدیکه
یعنی نفسنه ظلوم وامر اللهه ومتحمل اولدیغی امانته جهول اولدی ویاخود ربنه عصیانله
ظلوم ترك امانتده اولان عقابی بیلمامکله جهول اولدی ❁ دینلدیکه امانتله مراد عقل
وتکلیفدر وامانتی اجرام مذکوره‌یه عرضله مراد اول امانتك انلرك استعدادنه اضافتله
اعتباریدر وانلرك اباسیله مراد اکا اباء طبیعیدرکه اول عدم لیاقت وعدم استعداددر وانسانك
حملیله مراد اکا قابلیت واستعدادیدر وظلوم وجهول اولمسی قوة غضبیه وشهویه‌نك اکا
غالب اولمسیدر اشبو معنی اوزره انك حمله علت اولمسی حسن اولور زیراکه عقلك فوائدندرکه
اول ایکی قوته مهیمن ورقیب اولوب تعدی ومجاوزهٔ حددن اول ایکیسنی حافظ اوله وتکلیفدن
معظم مقصود اول قوتی تعدیل وسورتلرین کسردر (ليعذب الله المنافقين والمنافقات
والمشركين والمشركات ويتوب الله على المؤمنين والمؤمنات) الله تعالی اول امانتی جنس انسانه

وحقدر تاکه آنکله برقومی عذاب الهیله قورقوده‌سن‌که سندن مقدم آنلره قورقودیجی کلمشدر شاید آنلر سنك
اخافتکله راه حقی بوله‌لر ان شاء الله تعالی (الله الذي خلق السموات والارض وما بينهما في ستة ايام ثم استوى على العرش
مالكم من دونه من ولي ولا شفيع ۲۷۱ افلا تتذكرون) اول الله تعالی سموات وارضی وآنلرك بینلرنده
اولانی التی کونده خلق ایتدی بعده آنك حکمی عرش اوزره مستوی ومستولی اولدی الله تعالی‌دن غیری سزکچون نصرت وشفاعت ایدر یوقدر آیا سز هیچ نصایح قرآنله منتصح اولمزمیسکز (يدبر الامر من السماء الى الارض ثم يعرج اليه في يوم كان مقداره الف سنة مما تعدون) اول الله تعالی امر دنیایی ملائکه وسائر اسباب سماویه ایله تدبیر ایدوب آثاری ارضه نزول ایدر صکره آسمان طرفنه بر کونده صعود ایدرکه آنك مقداری سزك حسابکزجه بیك ییلدر که بشیوز ییل نزولی بشیوز ییل صعودی اولور اکر بنی آدم مسافه‌سی اولورسه (ذلك عالم الغيب والشهادة العزيز الرحيم) بو تدبیر اول الله تعالی‌نکدرکه غائب وحاضری بیلور امرینه غالب تدبیرنده قوللرینه رحیمدر (الذي احسن كل شئ خلقه وبدا خلق الانسان من طين) که اول هرشیئی حکمتی
مقتضاسنجه احسن خلق ایلدی وآدم علیه‌السلامك خلقتنی چامور دن بدأ ایلدی (ثم جعل نسله من سلالة من ماء مهين) صکره انك ذریتنی
ماء ضعیف منیدن قیلدی (ثم سويه ونفخ فيه من روحه وجعل لكم السمع والابصار والافئدة قليلاً ما تشكرون) صکره قالبنی تسویه و
تصویر ایدوب علمنه مخصوص روحی آکا نفخ ایلدی وسزکچون قولق وکوز وقلبلر قیلدی بو نعمتلره آز شکر ایدرسز (وقالوا ائذا ضللنا

عرض ایلدی تاکه اول امانته خیانت ایدوب وفا ایتمین منافقین ومنافقاته ومشرکین ومشرکانه
تعذیب ایده ومؤمنین ومؤمناته اول امانته وفالریله ایمانلری ظاهر اولوب بعض طاعاتده
تقصیرلری حاصل اولدقده رحمت ومغفرتله انلره عودت ایده ❁ اشبو وعدده توبه ذکریله
اشعار بیورلدیکه انلر جبلتلرنده ظلوم وجهول اولملری انلری فرطاندن خالی ایتمیه ❁
ایمدی عرض امانتله انلرك شقاوتی وبونلرك سعادتی ظاهر اولدی (وكان الله غفورا رحيما)
الله تعالی هرتائبه غفور اولوب فرط فرطاتلرندن تجاوز ایدوب ورحیم اولوب طاعتلری
اوزره فوزله اثابه ایدر کریمدر ورحیمدر

سورة سبأ وهي اربع وخمسين آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(الحمد لله الذي له ما في السموات وما في الارض) حمد اول الله تعالی ایچون ثابتدرکه سموات
وارضده اولان اشیاء انك خلق وملکیدر دنیاده حمد انك کمال قدرتنه وتمام نعمتنه‌در زیراکه
سماده وارضده‌کی اشیا اهللرینه نعمتدر اویله اولسه اوزرلرینه واجب اولورکه انی انعام
ایدن رب تعالی‌یه حمد وثنا ایده‌لر (وله الحمد في الآخرة) آخرتده دخی حمد انك کمال قدرتنه
وتمام نعمتنه‌در ونعم آخرتکه ثوابدر اکرچه انك اوزره حمد واجب دکلدر تعبد اولمدیغیچون
❁ لکن اهل ایمانك سرورینه تممه‌در انلرك انکله التذاذی متعطشك ماء بارد له التذاذی کبیدر
(وهو الحكيم الخبير) اول الله تعالی دنیا وآخرت امورنی احکام ایدر وبواطن اشیایی
بیلور (يعلم ما يلج في الارض) ارضه داخل اولانی بیلور ماء غیث وحیوان ونبات واشجار
واحجار واموات وکنوز کبی (وما يخرج منها) وارضدن خروج ایدنی دخی بیلور ماء عیون
ودواب ونبات واشجار واحجار وجواهر ارض وبعث عندنده اموات کبی (وما ينزل
من السماء) ودخی سمادن نزول ایدنی بیلور مطر وثلج وبرد وصاعقه ورزقده‌کی برکت
ومقادیر وملائکه کبی (وما يعرج فيها) ودخی سمایه عروج ایدنی دخی بیلور ملائکه واعمال
عباد وابخره وادخنه کبی (وهو الرحيم الغفور) اول الله تعالی غفور ورحیمدر انلره
کیم نعمتلری شکرنده تقصیر ایدرلر معهذا انك نعمتلری کثیر ایکن (وقال الذين كفروا
لا تأتينا الساعة) کافرلر یعنی انکار واستهزاء طریقی اوزره دیدیلرکه بزه قیامت کلمز
(قل بلى وربي لتأتينكم عالم الغيب) دیکل‌که ربم عالم الغیب جل شانه حقیچون قیامت
البته سزه کلیسردر (لا يعزب عنه مثقال ذرة في السموات ولا في الارض) اول الله تعالیدن
ذره وزنی دکلو شی‌که اول نملهٔ صغیره ویا شعاعده کورینور شیئدر منفصل وباین اولمز
بلکه اکا ظاهردر (ولا اصغر من ذلك ولا اكبر الا في كتاب مبين) ذره‌دن اصغر وکرك

فی الارض أئنالفی خلق جدید بل هم بلقاء ربهم کافرون) « ابی بن خلف وامثالی کبی بعثی انکار ایدنلر » دیدیلرکه بز
موتله تراب اولوب یرده غائب اولدقدن صکره یکیدن خلق اولنور میز بلکه آنلر ربلرینك محل لقاسی اولان آخرته
کافرلردر (قل یتوفیکم ملك الموت الذی وکل بکم ثم الی ربکم ◄ ۲۷۲ ► ترجعون) دیکه سزك ارواحکز قبضنه

اکبر هرنه وار ایسه الالوح محفوظده مسطوردر (لیجزی الذین آمنوا وعملوا الصالحات
اولئك لهم مغفرة ورزق کریم) ایمدی اول قیامتك کلمسی انکچوندرکه مؤمن اولوب
اعمال صالحه ایشلیانلره الله تعالی جزاء خیر ایده اویله اولسه انلر ایچون مغفرت ورزق
کریم اولورکه اول جنتدر (والذین سعوا فی آیاتنا معاجزین اولئك لهم عذاب من رجز
الیم) وشونلرکه بزم آیتلریمز ابطاله وناسی اندن تنفیره سعی ایدرلر ناسی اکا ایماندن
تثبیط ایدر اولدقلری حالده ❊ ایمدی انلر ایچون سوء عذابدن عذاب مؤلم اولور
(وری الذین اوتوا العلم الذی انزل الیك من ربك هو الحق ویهدی الی صراط العزیز
الحمید) وناکه صحابه دن ویا تابعیندن ومسلمین اهل کتابدن علم ویریلنلر بیلورلرکه ربك
جل شانه دن سکا انزال اولنان قرآن حقدر اول عزیز منتقم فعالنده محمود رب تعالینك
صراطنه هدایت ایدرکه اول توحید ولباس تقوا ایله تدرعدر (وقال الذین کفروا هل ندلکم
علی رجل ینبئکم اذا مزقتم کل ممزق انکم لفی خلق جدید) یعنی انکار ایدن کافرلر بری برلرینه
تسخربه وتجاهل طریقی اوزره دیدیلرکه سزه بر رجل یعنی محمد صلی الله علیه وسلمی دلالت
ایده لمی که اول سزه اعجب اعاجیب تحدیث ایدرکه سزك اجسادکز چوریوب طاغلدیغندن
وطپراق اولدیغندنصکره سز خلق جدیدله انشاء اولنورسز (أفتری علی الله کذبا ام به جنة)
بیلمزکه اول الله تعالی یه کذبی اختلاق ایدر ویا انده جنون اولوب انی توهم ایلر ولسانی
سویلر (بل الذین لایؤمنون بالآخرة فی العذاب والضلال البعید) بلکه بعثك حقیقتنی تصدیق
ایتمیانلر عذابه وهدادن بعید ضلاله مؤدی اولور شیئه واقعلردر (أفلم یروا الی مابین ایدیهم
وماخلفهم من السماء والارض) انلر اوکلرینه واردلرینه نظر ایتمزلرمیکه قنده اولسه لر
سماء وارض انلری احاطه ایتمشدر اندن خروجه قادر اولمزلر بزم عذابمزدن خوف ایتمزلر
(ان نشأ نخسف بهم الارض او نسقط علیهم کسفا من السماء) اکردیلسه ورزم آیاتمزه بینات
ظهورندنصکره تکذیبلری ایچون انلری قارون کبی یره کچورردك ویا اصحاب ایکه کبی اوزلرینه
سمادن نار قطعه لری یاغدیرردق (ان فی ذلك لآیة لکل عبد منیب) ایمدی سماء وارضه نظر
ایدوب اول ایکیسندهکی عجایب وفکرینده عبرت ودلالت واردر هرعبده که رب تعالی یه راجع
اولور وانك امرنده چوق تأمل قیلور (ولقد آتینا داود منا فضلا) وبز داوده بزم قبلمزدن
سائر انبیا ویا سائر ناس اوزره فضل ویردککه انده نبوت وکتاب وملك وصوت حسن
وتلیین حدید مندرج اولور (یاجبال اوبی معه) دیدککه یاجبال داودك تسبیح ونوحه سنه
انکله بیله ترجیع ایدك دینلدیکه داود علیه السلام تسبیح ایتدیکنده کندیله بیله جبالك
تسبیحن ایشیدر ومعناسنی بیلوردی نتکیم موسی علیه السلام شجره دن ندایی ایشیدوب
معناسنی بیلمسی کبی (والطیر) وطیره دیدککه سز دخی داودك تسبیح ونوحه سنه انکله بیله
ترجیع ایدك اویله اولسه قوشلر دخی انك تسبیح ویا نوحه سنه انکله اصواتلریله ترجیع

وکیل قلنان ملك الموت
فرد واحد براقیوب
جمله کزك ارواحنی قبض
ایدر بعده حساب وجزا
ایچون ربکز طرفنه رجوع
اولنورسکز (ولوتری
اذ المجرمون ناکسوا
رؤسهم عند ربهم ربنا
ابصرنا وسمعنا فارجعنا نعمل
صالحاً انا موقنون) یا محمد
اکرسن کوره سیدك شول
وقتده مشرکلر قیامتده
ربلری عندنده خجالت
وندامتدن باشلرینی اکوب
دیه لرکه یاربنا وعدایتدیکك
عذابی کوردك وپیغمبرلرك
صدقنی ایشتدك بزی کیرو
دنیایه کوندرکه عمل صالح
ایشلیه لم زیرا انکار
ایتدیکمز بعث وقیامتی
جمله مشاهده وحقیقتی
تیقن ایتدك « لکن اول
کلاملری آنلره هیچ
نفع ایتمیه » (ولوشئنا لآتینا
کل نفس هدیها ولکن حق
القول منی لاملأن جهنم
من الجنة والناس اجمعین)
اکر بز مراد ایدیدك
هرنفسه ایمان طرفنه
هدایتی ویررداك ولکن
بوحکم بزدن ثابت
اولمشدرکه جن وانساندن کفارك جمیعیله جهنمی طولدیرمم (فذوقوا بما نسیتم لقاء یومکم هذا انا نسیناکم) یدرلردی
وذوقوا عذاب الخلد بما کنتم تعملون) سز بو کونه ملاقی اولمکزی اونودوب ایمان ایتمدیککز سببیله عذابی دادك سز
اول بمثه ایمانی ترك ایتدیککز ایچون بزده سزی جهنمده ترك ایتدك اول کفروعصیان عملارکز سببیله عذاب دائمی یی

دادك (انما یؤمن بآیاتنا الذین اذا ذکروا بها خروا سجدا وسبحوا بحمد ربهم وهم لایستکبرون) بزم آیتلرمزه البحق اول
کمسنه لر ایمان ایدرلرکه آنلره اول آیتلریله وعظ اولندقده عذاب اللهدن خوفله سجده یه واررلر اسلامده اولدقلرینه
حمد ایده رك ربلرینی لایق کبریاسی ◄ ۲۷۳ ► اولمیان صفاتدن تنزیه ایدرلر وشو حالده آکا ایمان واطاعتدن

ایدرلردی (وألناله الحدید) وبز اکا تیموری شمع کبی یدنده تلیین ایتدك حتی که
انی تلیینده ناره ومطرقه یه محتاج اولمزدی بلکه یدیله انی دیلدیکی کبی تصریف ایدردی ویا
اکا ویریلن شدت قوتندن تیمور یدنده این اولوردی دینلدیکه داود علیه السلام بنو
اسرائیله ملك اولیجق تبدیل شکلله ناس بیننده کزردی بربیلدیکی کمسه یه راست کلسه والیکز
داودی نیجه بیلورونه خصالده ایشیدرسز دیو سؤال ایدردی ناس دخی اکا خیرله ثناء
ایدرلردی اویله اولسه الله تعالی اکا آدمی صورتنده برملك کوندردی عادتی اوزره اول
ملکدن کندینك حالن سؤال ایتدکده ملك دیدیکه داود نه کوچك کمسه ایدی کندینك
وعیالنك معیشتی بیت المالدن اولمسیدی اویله اولسه داود علیه السلام الله تعالیدن دیلدیکه
اکا برسبب تسبیب ایده کیم انکله بیت المالدن استغنا ایده اندن تقوت وعیالنی اطعام ایده
اویله اولسه الله تعالی اکا حدیدی تلیین ودرع صنعتن تعلیم ایتدی حتی که هر درعی درت
بیك درهمه بیع ایدوب اندن بر وعیالن یدرر وفقرا ومساکینه ویردی دینلدیکه اول هر
کونده بردرع دوزوب التی بیك درهمه بیع ایدردی ایکی بیکنی نفسنه وعیالنه انفاق ایدوب
درت بیکنی بنوا اسرائیل فقراسنه تصدق ایدردی ❊ پیغمبرمز علیه السلام ایدر داود علیه
السلام کسب یدندن اکل ایدردی (ان اعمل سابغات) بز داوده امرایتدککه درعلر دوزکلکه
اول ککیش واوزون اولوب یرده سورینه درعی اول ایجاد ایدن داود علیه السلام ایدی
(وقدر فی السرد) ودرعلری نسجنده تقدیر ایت یعنی انك مسمارلرین دقاق ایتمکلکه قلق
ورمیه غلاظ دخی ایتمکلکه خرق ایتمیه بلکه انده قصد وقدر حاجه یی رعایت ایلمکل (واعملوا
صالحا) ویاداود وآل داود عمل صالح ایشلکز (انی بما تعملون بصیر) بن سزك اعمالکزه
بصیرن انك اوزره سزه جزا قیلورین (ولسلیمان الریح غدوها شهر ورواحها شهر) بز
سلیمان علیه السلامه ریحی تسخیر ایتدککه انك غداتده جریی برآیلق مسافه ایدی عشیده دخی
اولقدر ایدی اویله اولسه برکونده ایکی آیلق مسافه کیدردی (وأسلنا له عین القطر) وبز اکا
نحاس مذاب عیننی اساله ایدك اویله اولسه صونك پیکارندن قیناویوب چیقمسی کبی اول دخی
معدنندن قیناویوب چیقاردی دینلدیکه اول هرآیده اوچ کون جاری اولوردی واول عین یمن
دیارنده ایدی ناسك الی الآن انتفاعی سلیمان علیه السلامه اساله اولنان نحاسله در (ومن الجن
من یعمل بین یدیه باذن ربه) وبزجندن برطائفه یی سلیمان ایچون تسخیر ایتدککه رب تعالینك
امریله انلرك هربری اکا اطاعت ایدرلردی (ومن یزغ منهم عن امرنا نذقه من عذاب السعیر)
اول جنیلردن اولکه بزم اکا امرایتدیکمز طاعت سلیماندن عدول ایده بزاکا آخرت عذابندن
اذاقه ایدرز ❊ دینلدیکه اول جنیلر اوزره مسلط برملك النده آتشدن سوطله طورردی
سلیمان علیه السلامك امرندن عدول ایدنی اول سوطله اوروب احراق ایدردی (یعملون له
مایشاء من محاریب) اول جنیلر سلیمان علیه السلام ایچون قصور حصینه ومساکن شریفه

استکبار ایتمزلر (تتجافی
جنوبهم عن المضاجع
یدعون ربهم خوفاً وطمعاً
ومما رزقناهم ینفقون)
وجودلرینی یتاقلرندن
آیروب ربلرینك عذابندن
خوف ورحمتنی طمعله دعا
ایدرلر وانلره ویردیکمز
مالدن وجوه خیره انفاق
ایدرلر (فلا تعلم نفس
ما اخفی لهم من قرة اعین
جزاء بما کانوا یعملون)
هیچ برملك ونبی بیلمزکه
اول یتاقلرینی ترکله عبادت
ایدنلر ایچون کزلو نه
نعمتلر واردرکه آنکله
کوزلر روشن اولورتا که
آنلره اول ایشلدکاری
اعمال صالحه یه مجازات
اوله ❊ دینلدیکه انصاردن
بعضیلرینك خانه لری
مسجدنبوی یه بعید اولمغله
اخشام نمازینی افندیمز
علیه السلام له ادا ایدوب
یاتسویه دك مسجدده
عبادتله متوقف بعده
عشایی دخی ادا ایدرلردی
بوآیت کریمه لر آنلرك
حقده نازل اولمشدر
علی قول یاتسویی قیلوب
صباحه دك مسجدده
عبادت وتهجد ایله خانه سنه کیتمزدن (۳۵) صباح نمازی ادا ایدنلر شاننده در دینلدی (أفمن کان مؤمناً کمن کان
فاسقاً لایستون اما الذین آمنوا وعملوا الصالحات فلهم جنات المأوی نزلاً بما کانوا یعملون) مؤمن اولان کمسنه ایماندن
خارج فاسق کبیمیدر بونلر برابر اولمز انلرکه ایمان وعمل صالحی جمع ایتدیلر آنلر ایچون عمللری سببیله منزل وقرارکاه

جنتدر (واما الذين فسقوا فمأويهم النار كلما ارادوا ان يخرجوا منها اعيدوا فيها وقيل لهم ذوقوا عذاب النار الذى كنتم به تكذبون) اماشونلركه دين يولندن خروجله فسق ايتديلر انلرك قرارگاهى جهنمدر هربار اندن چيقمق ايسترلر زبانيلر انلرى آتشدن كرزلر ايله قعر جهنمه چويررلر ۲۷۴ وانلره ديرلركه شول دنياده تكذيب ايتديككز جهنمك عذابنى دادك (ولنذيقنهم من العذاب الادنى دون العذاب الاكبر لعلهم يرجعون) بز انلره دنياده قتل واسر كبى يقين عذابدن دادتررز اول دنياده‌كى آخرتده اولان عذاب اكبردن اشاغيدر شايدكه كفردن توبه ايدوب راه حقه رجوع ايدرلر (ومن اظلم ممن ذكر بايات ربه ثم اعرض عنها انا من المجرمين منتقمون) اول كمسنه‌دن اظلم كيمدركه رب تعالى‌نك آيتلريله وعظ اولندقدن صكره اندن يوز چويره تفكر ايتميه‌كه بز مشركاردن عذابله انتقام الورز (ولقد آتينا موسى الكتاب فلاتك فى مرية من لقائه وجعلناه هدى لبنى اسرائيل وجعلنا منهم ائمة يهدون بامرنا لما صبروا وكانوا باياتنا يوقنون) بز موسايه تورتى ويردك سكا قرآنى ويرديكمز كبى سن موسايه ملاقى اولمقده شك ايتمه « معراجده لقا اولوربدر » اول موسايه ويرديكمز كتابى بنى اسرائيل ايچون هدايت قيلدق وبنى اسرائيلدن امام‌لر قيلدقكه طاعته صبر ايدنلرى بزم امر وهدايتمزله (عصاسنه)
اول كتابده اولان احكامه دعوت ايدەلر وموسايه ويرديكمز علامتلرى تيقن ايدەلر (ان ربك هو يفصل بينهم يوم القيامة فيما كانوا فيه يختلفون) ربك تعالى قيامتده امر بينلرنده اختلاف ايتدكلرى شيده حقى باطلدن فصل وتمييز ايدر (اولم يهد لهم كم اهلكنا من قبلهم من القرون يمشون فى مساكنهم ان فى ذلك لايات افلا يسمعون) آيا محمد عليه السلام اهل مكه‌يه راه حقى كوستروب انلردن مقدم پيغمبرلرينى تكذيب ايدن قوملردن نيجه‌لرينى هلاك ايتديكمزى بيان ايتمديمى مع هذا انلر اول قوملرك مسكنلرنده ۲۷۵ كزرلر بو قرون ماضيه‌نك هلاكلرى بو امتلره عبرتدر آيا بونى ايشيدوب متعظ اولمزلرمى (اولم يروا انا نسوق الماء الى الارض الجرز فنخرج به زرعا تأكل منه انعامهم وانفسهم افلا يبصرون) كورمزلرميكه بز نباتى زائل اولمش ارضه بر آيا نهر ايله صويى سوروب اكين بتوررز انك يپراقلرينى حيوانلرى وحبوب واثمارينى كندولر اكل ايدرلر انى كورمزلر ميكه الله تعالى‌نك كمال قدرت وفضانه دلالت بيلوب وحدانيتنه ايمان ايدەلر (ويقولون متى هذا الفتح ان كنتم صادقين) كافرلر مؤمنلره ديەلركه قيامت نزمان فتح اولوركه بينمز فصل اوله خبرويرك اكر صادقلردن ايسه‌كز (قل يوم الفتح لاينفع الذين كفروا ايمانهم ولاهم ينظرون) ديكه يوم فتحده يعنى قيامتده يا روز بدرده يا فتح مكه‌ده كافرلره ايمانلرى نفع ايتمز وانلره نظر وامهال دخى اولنمزكه توبه ايدەلر (فاعرض عنهم وانتظر انهم منتظرون) « آية سيف نزولندك اهانت طريقيله » انلردن اعراض ايله ونصرت الهى‌يه منتظر اول انلر سكا غلبه‌يه منتظرلردر « حق تعالى البته سنى غالب ايدر »

سورة الاحزاب مدنيه وهى ثلث سبعون آية

(بسم الله الرحمن الرحيم * يا ايها النبى اتق الله ولاتطع الكافرين والمنافقين ان الله كان عليما حكيما) اى پيغمبر تقوى‌ده ثابت

ومساجددن ديلديكى شيئى دوزرلردى اول جمله‌دن برى بيت المقدسدركه داود عليه السلام انى بر رجل قامتى دكاو رفع ايتديكندنصكره سليمان عليه السلام انى اتمام ايتدى (وتماثيل) ودخى انكيچون زجاج ونحاس وصفر ورخامدن انبياء وملائكه وعباد صالحين صورتلرين دوزرلرديكه ناس انلرى كوردكلرنده انلرك كبى عبادته راغب اوله‌لر زيراكه انلرك شرعنده تصوير صور جائزايدى حرمتى شرع محمددر * روايت اولنديكه جنيلر سليمان عليه السلامك كرسيسى اسفلنده ايكى اسد وفوقنده ايكى نسر دوزمشلردى كرسى‌يه صعود مراد ايتديكنده اول ايكى اسد انكيچون ذراعلرين بسط ايدرلردى وكرسى اوزره اوتورديغنده اول ايكى نسر قنادلرين آچوب اكا كولكه ايدرلرى (وجفان كالجواب) ودخى انكيچون بيوك حوضلر كبى صحفه‌لر دوزرلردى دينلديكه انك هر بر صحفه‌سنه اكل ايچون بيك رجل اوتورردى (وقدور راسيات) ودخى انكيچون قدرلر دوزرلرديكه قائمه‌لر اوزره ثابتلر ايدى بيوكليكندن مكانلرندن ايرلمزوايندريلمزدى انلره نردبانلرله چيقلوردى (اعملوا آل داود شكرا) وديدككه يا آل داود اول الله تعالى‌نك نعمتلرينه شاكرين اولديغكز حالده اكا اطاعت ايدك (وقليل من عبادى الشكور) عبادمدن آزدركه قلب ولسان وجوارحله اكثر اوقاتنى اداء شكره صرف ايده زيراكه الله تعالى‌نك شكره توفيقى بر نعمتدركه شكر آخر مستدعى اولور اويله اولسه اكا نهايت اولمز اول اجلدن دينلديكه شكور اولدركه شكردن عجزنى بيله (فلما قضينا عليه الموت مادلهم على موته الا دابة الارض تأكل منسأته) وقتاكه بز سليمانه موتى قضا ايتدك انك موتى آلنه وياجنيلره بيلديرمدى الا ارضه بيلديرديكه انك عصاسنى يمكله قيريلوب سليمان عليه السلام اكا طيانمشكن دوشدى * روايت اولنديكه سليمان عليه السلام بيت المقدسه كيروب بر ييل ايكى ييل بر آى ايكى آى اندن اقل واكثرنده عبادته مشغول اولوردى طعام وشرابى اكا اول ارايه كتوريلوردى وقتاكه وفات ايده‌جكى كره‌ده اكا كيردى هر صباحن محرابنده بر شجره بتمش بولوردى وسليمان عليه السلام اكا اسمنى ومنفعتنى سؤال ايدوب غرس ايچون اولانى چيقاروب آخر موضعه غرس ايتديررردى ومنفعتن يازاردى حتى‌كه خروب اغاجى بتدى سن نيچون بتو بسن ديدكده ديديكه مسجدكى تخريب ايچون سليمان عليه السلام انك جوابن تأمل ايدوب قلبيله ديديكه بن حياتده ايكن الله تعالى بو مسجدى خراب ايدر دكلدر ايمدى بو بنم موتم زمانى ايرشديكه بو وجهله بكا بيلديرلدى اندن اول خروبه‌يى چيقاروب آخر موضعه ديكديردى والله تعالى‌يه مناجات ايدوب ديديكه الهى بنم موتمى جن طائفه‌سندن كيزلكل تاكه انس جنك غيبى بيلمز ايديكنى بيله‌لر زيراكه جن ايسه بز غيبدن بعض اشيايى بيلورز ديوانسى آلدادرلردى چون سليمان عليه السلام موتنك جنه مستور اولمسن ديلدى زيراكه بيت المقدس بناسى هنوز تمام اولمامشدى جن انك موتنى بيلمادكه عملده جهد ايليه‌لر اتمامنه دكين انى ترك ايتميه‌لر اويله اولسه جنه امر ايلديكه كندينك اوزره قپوسن صرچه‌دن بر بيت بنا ايده‌لر انلر دخى حرصله انى بنا ايتديلر سليمان عليه السلام انك ايچنده عصاسنه اتكاء ايدوب نمازده قائم ايكن روحى قبض اولندى ماشاءالله اول حال اوزره قالوب كسه انك موتنى بيلمدى جن انك حياتنده‌كى منوال اوزره اعمال شاقه‌يى اشليوب انى حياتده ظن ايتديلر وانك ناسه خروجدن احتباسنى انكار ايتمديلر زيراكه اطالهٔ صلاته اعتيادنى بيلديلر حتى‌كه ارضه انك عصاسنه كيردى يبوب اويمسيله انى قيردى وسليمان عليه السلام يره دوشدى انكله اول عملده اولان جن وشياطين انك موتن بيلوب سوينشديلر بعده اول بيتى ناس آچوب ايچرو كيرديلر وقت موتنى بيلمك ايچون بر ارضه‌يى عصاسنه كيرددبلر بعده انك بر كونله بر كيجه‌ده عصادن يديكى اوزره حساب ايدوب سليمان عليه السلامك وفاتندبرو بر ييل كامل اولمش بيلديلر اويله اولسه ارضه‌نك اول فعلى جنه مشكور اولوب من بعد اول خشب جوفنده ايكن اكا ماء وطين كتورر اولديلر (فلما خر تبينت الجن ان لو كانوا يعلمون الغيب مالبثوا فى العذاب المهين) وقتاكه سليمان عليه السلام يره دوشدى جنه امر ملتبس ايكن بيلديلركه اكر انلر زعملرنجه غيبى بيلور اولسه‌لر سليمان عليه السلامك موتنى واقع اولديغى حينده بيلوب انك موتندنصكره بر ييل تا اول يره دوشنجه تسخيرنده عذاب شديده قالمزلردى وياخود جنك امرى انسه ظاهر اولديكه انلر غيبى بيلمزلرايمش * اهل تاريخ ايدر سليمان عليه السلام اللى اوچ ييل معمر اولدى اون اوچ ياشنده ايكن ملك اولدى ملوكتندن درت ييل كچيجك بيت مقدس بناسنه ابتدا ايتدى (لقد كان لسبأ فى مسكنهم آية) سبأ بن يشجب بن يعرب بن قحطان اولادى ايچون مسكنلرنده صانع مختارك وجودينه وامور عجيبه‌دن ديلديكى شيئه قدرتنه علامت ودلالت واردر * روايت اولنديكه بر رجل پيغمبرمز صلى الله عليه وسلمه ديديكه يارسول الله سبأ رجل ويا مرأه ويا ارضميدر ديديكه اول عربدن بر رجل اولوب اون اولادى وار ايدى النيسيله تيامن ودرديله تشاؤم ايدردى اما تيامن ايتديكى كنده واشعرون وازد ومذحج وانمار وحمير ايدى واما تشاؤم ايتديكى عامله وجذام ولخم وغسان ايدى * دينلديكه انلرك مسكنلرينه مأرب دينوردى انكله صنعا بينى اوچ كونلك مسيره‌در (جنتان عن يمين وشمال) اول آيت انلرك ايكى بلوك باغ وبوستانلريدركه بر بلوكى بلده‌لرينك صاغنده وبر بلوكى صولنده ايدى وياخود انلردن هر بر رجلك مسكنى صاغنده بر باغى وصولنده بر باغى واريدى (كلوا من رزق ربكم واشكروا له) انلره بعث اولنان پيغمبرلرى ديديكه ربكز جل شانه‌نك سزه ويرديكى باغلريكز ميوه‌سندن ييوب اكا شكر ايلكز * دينلديكه انلردن بر مرأه مكتلنى باشنه آلوب ايكى باغنك ايچندن كيدردى انى هيچ بر ميوه‌يه دكدين مكتلى انواع ميوه ايله دوكيلنه قدر طولردى (بلدة طيبة ورب غفور) اشبو رزقكز اولديغى بلدهٔ طيبه‌در وانكله سزى رزقلنديرن وسزه شكرله امر ايلين رب تعاليدركه اكا شكر ايده‌نك قرطاتنى مغفرت ايدر * دينلديكه سبأ بر بلدهٔ طيبه ايديكم انده سباع بوغيدى وانده بعوضه وذباب وبرغوث واقرب وحيه بوغيدى حتى بر رجلك ثيابنده قمل وار ايكن انلرك بلده‌سنه اوغراسه

اول یاخود نقض عهددن حذر ایت ورأی ومشورتده کافرلره ومنافقلره اویمه تحقیق الله عظیم الشان انلرك مقالەلرینه عالم
ووفای عهده حکیمدر ❊ روایت اولندیکه ابو سفیان وعکرمه وابوالاعور احد وقعەسندن صکره مدینه کلوب ابن ابی
منافقك خانەسنه قوندیلر فرداسی منافقلرله حضور نبوی یه کلوب دیدیلرکه سن بزم بتلرمزك ذکرینی
ترك ایدوب بلکه انلرك
عابدلرینه شفاعتی اولور
دیو سویله بزدخی سنك
ربکك ذکرینی ترك ایدەلم
سن اکا عبادت ایله بو کلام
پیغمبر علیه السلامه کران
کلوب روی مبارکاری
درهم اولدی فاروق
رضی الله عنه حاضر اولمغله
بونلرك قتلنه قصد ایلدی
افندمز علیه السلام یاعمر
بن انلره امان ویرمشم
نقض عهد روا دکلدر
بیوردی بو آیت کریمه
نازل اولدی (واتبع
مایوحی الیك من ربك
ان الله کان بما تعملون
خبیرا) ربك تعالی
طرفندن سکا وحی اولنانه
تابع اول الله تعالی سزك
اعمالکزه خبیر اولوب
اعمالکزی اصلاح ایدر
شیئی وحی وکفرەنك
قوالی استماعده نهی ایلدی
(وتوکل علی الله وکفی بالله
وکیلا) امورکی الله
تعالی یه تفویض ایله
توکل ایله امورکه
وکالته الله تعالی کافیدر
(ماجعل الله لرجل من
قلبین فی جوفه وماجعل
ازواجکم اللائی تظاهرون منهن امهاتکم وماجعل ادعیاءکم ابناءکم ذلکم قولکم بافواهکم والله یقول الحق (توسعه)
وهو یهدی السبیل) ؛ کفار محمدك ایکی قلبی وار بری بزمله بری اصحابیله دیرلردی بناء علیه بیورلدیکه ؛ الله تعالی بر رجلك
جوفنده ایکی قلبی جمع ایتمدی وزوجەلریکزدن ظاهره ایتدیککزی سزه انا کز قیلمدی (مظاهره دیمك زوجەسنك

انك طیب هواسندن جملەسی اولوردی ❊ وهب ایدر الله تعالی سبأ اهلنه اوچ پیغمبر کوندردی
انلری الله تعالی یه دعوت وانلره تذکیر نعمت ایتدیلر (فأعرضوا) انلر ایسه شکردن اعراض
ایتدیلر (فأرسلنا علیهم سیل العرم) اویله اولسه بزانلر اوزره سیل عرم ارسال ایتدك که اول
بر سیلدرکه اکا طاقت کتورلمز ویاخود مطر شدیددر ویاخود کوستبك دینور حیواندرکه
انلرك سدلرینی تخریب ایتدی ❊ ابن عباس رضی الله عنهما وغیری ایدر اهل سبأ وادیلرینك
صوینی اوزره دوکشورلردی بلقیس اول ممالکه مالك اولدیغنده سبأ اهالیسنه امر ایلدی انده
صخره وقارله ایکی جبل ارامنه سد بنا ایدوب بری برینك فوقنده اوچ قپو ایتدیردی واول
سدك جانب اسفلنده بر برکهٔ عظیمه ایتدیردی یغمور یاغدیغنده یمن وادیلرینك سیلی کلوب
اول سده ایر کاوردی صویه احتیاج اولدقلرنده ابتدا فوقندەکی قپوبی آچوب برکه یه
آقیدیرلردی وبرکه دن صوبی آلورلردی اول دوکندکده اورتادەکی قپوبی بعده اشاغیده کی
قپوبی آچارلردی بومنوال اوزه اول سدك صوبی انلره بر ییلدن بر ییله وسعت اوزره وفاء
ایدردی وقتا که پیغمبرلرینه عصیان ونعمة الله کفران ایتدیلر الله تعالی انلره کوستبك نام
حیوانی تسلیط ایتدی حتی که سدی اسفلدن دلوب سدك صوبی باغ وبوستانلرك تخریب
ایتدی ❊ وهب ایدر انلر علم وکهانتلرنده بولدیلرکه سدلرینی فاره تخریب ایدەجکدر اویله
اولسه سدك هر ایکی طاشی ارامنه بر هره قودیلر وقتا که سدك خرابی وقتی ایردی بر بیوك
کوستبك اول هرەلر اوزره هجوم ایدوب سددن برار الغه کیردی وسدك ایچین اویوب سیل
کیرەجك دلکلر ایتدی حالبوکه اهل سبانك اندن خبری اولمدی سیل کلیجك اول ارالقاره
کیردی سدی یقوب خرابه ایرکوردی مسکنلرین وبیتلرین قوم باصوب کندیلر طاغلدیلر
حتی که حاللری عرب بیننده مثل وعبرت اولوب سویلندیلر اهل تاریخ سبانك بو وقعەسی
عیسی علیه السلام ایله محمد صلی الله علیه وسلم بعثتی بیننده واقع اولوبدر دیدیلر (وبدلناهم
بجنتیهم جنتین ذواتی اکل خمط واثل وشیء من سدر قلیل) وانلرك اول ایکی صنف هلاك
اولان بوستانلرینه بدل ایکی صنف آخر بوستانلر ویردك که انلرك اشجار واثماری خمط واثل
وسدردن شیء قلیل ایدی اما خمط هر نبتدرکه اول مرارتدن طعم اخذ ایده اکلی ممکن اولمیه
ویا اراك وثمریدر ویا هر شجردرکه انك شوکی اولمیه اما اثل شجر طرفادر ویا طرفایه بکزر
بر شجردر الا بوکه طرفادن اعظمدر اما سدر شجر نبقدرکه غسل ید ایچون انتفاع اولنور
بوستانلرده دیکلور لکن اشبو سدردن مراد اول دکلدر بلکه سدر بریدرکه انکله نه انتفاع
اولنور ونه ورقی برشیئه صالح اولور (ذلك جزیناهم بما کفروا) اشبو نعل که انلره
ایشلندی نعمته کفرانلری ویا انلره بعث اولنان پیغمبرلری تکذیبلری سببیله ایدیکه بز انلره جزا
ایتدك (وهل نجازی الا الکفور) اشبو فعلمزله بز جزا ایتمز الا اکا که کفرایده ویا کفرده
بلیغ اوله (وجعلنا بینهم وبین القری التی بارکنا فیها قری ظاهرة) وانلرله شول اهالیسنه

بر عضوینی اناسنك عضوینه بکزتمکدر بونکله اناسی اولمز لکن کفارت لازم کلور کتب فقهده مسطوردر ؛ واوغل
ایتدیککز کیمسەلری سزه اوغل قیلمدی بوذکر اولنانلر سزك لسانکزله قولکزدر یوخسه حقیقتده انا واوغل اولمز
الله تعالی ظاهرده وباطنده حق اولانی سویلر وخلقی راه حقه هدایت ایدر ❊ دینلدیکه بو ؛ وماجعل
ادعیاءکم ابناءکم ؛ کلام
شریفی زید بن حارثه
حقنده نازل اولمشدرکه
اول زید خدیجة الکبری
رضی الله تعالی عنهانك
کولەسی اولوب پیغمبر
علیه السلامه بخش ایتمشیدی
پیغمبرمز علیه السلام
دخی انی اوغوللق ایتمکله
زید بن محمد دیرلردی
وقتا که زیدك مقدم تزوج
ایتدیکی زینب بن جحشی
صکره افندمز علیه السلام
تزوج ایتمکله منافقلر محمد
اوغلنك مرأەسنی تزوج
ایتدی مع هذا ناسی اندن
نهی ایدردی دیمکله
حقیقی اوغلی اولمدیغی
بیان اولندی (ادعوهم
لابائهم هو اقسط عندالله
فان لم تعلموا اباءهم
فاخوانکم فی الدین وموالیکم
ولیس علیکم جناح فیما
اخطاتم به ولکن ماتعمدت
قلوبکم وکان الله غفوراً
رحیما) اوغوللق ایتدیککز
کمسنه لرك اصل باباسنی
بیلورسکز اکا نسبت
ایدوب انك اسمیله ابن
فلان دیك که اول عندالله
عدالتدر اکر باباسنی
بیلمزسکز سزك دینده قرداشکز اولمغله قرداشم دوستم دیك اکر خطا یا نسیانله ؛ بابالغنك اسمنه مضافله مثلا زید بن
محمد ؛ دیرسکز اوزریکزه کناه یوقدر ولکن قلبکزله قصدیله دیرسکز کناهدر الله تعالی غفور ورحیمدرکه مخطئی عفو
ایدر (النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم وازواجه امهاتهم واولوا الارحام اولی بعضهم ببعض فی کتاب الله من المؤمنین والمهاجرین

توسعه ایله برکت قیلدیغمز قری بیننده که اول قرای شامدر قرای متواصله قیلدقکه قریهٔ اولیدن
قریهٔ ثانیه کورینوردی اهل سبانك تجارتی یمندن شامه ایدی بر قریەده یاتسەلر قریهٔ اخراده
قیلوله ایدرلردی حتی که سبادن شامه وارنجه زاد کوتورمکه احتیاج اولمزلردی ❊ دینلدیکه
سبادن شامه وارنجه درت بیك یدییوز قریه بری برینه متصله ایدی (وقدرنا فیها السیر)
واول قری بیننده سیرلرین بز تقدیر ایلدك بر حیثیتله کیم عادی برقریەده قیلوله ایدر وروایح
دخی قریهٔ اخراده بیتوتت ایدردی سبادن شامه وارنجه هر کونده ایکی کره ذات میاه واشجارلی
قریەلره ایریشورلردی (سیروا فیها لیالی وایاماً آمنین) وبز انلره دیدك که لیل ونهاردن
دیلدیککز وقتده اول قراده جوع وعطش وسباعدن آمنین اولدیغکز حالده سیر ایدك اختلاف
اوقاتله انده سزه امن مختلف اولمز (فقالوا ربنا باعد بین اسفارنا) انلر ایسه کثرت نعمتلری
سببیله بطر وطغیان ایدوب عافیته صبر ایدەمدیلر یاربنا بزمله اسفارمز بیننی بعید قیل دیو
استدیلر تا که انده رکوب رواحل وتزود ازوادله فقراء اوزره تطاول ایدەلر الله تعالی اول
حاجتلرین روا ایدوب قرای متوسطەیی تخریب ایتدی (وظلموا انفسهم) نعمة الالهی انکار
وشکرنی ترك اوزره اصرارله نفسلرینه ظلم ایتدیلر (فجعلناهم احادیث) اویله اولسه بز
انلری انلردن صکره کلنلره احادیث قیلدقکه انلری تحدث واحواللرینه تعجب ایدەلر (ومزقناهم
کل ممزق) وانلری غایت مرتبەده تفریق ایتدك حتی که انلرن غسان شامه وانمار یثربه وجذام
تهامه یه وازد عمانه لاحق اولدی (ان فی ذلك لآیات لکل صبار شکور) اشبو ذکر اولنانده
معاصیدن صبر ونعم اللهه شکر ایدنلره آیتلر واردر (ولقد صدق علیهم ابلیس ظنه) ابلیس
انلرك شاننده ظنی تحقیق ایتدیکه اول انلرك کفری واکا اتباعلریدر شول قولله کیم
❊فبعزتك لاغوینهم اجمعین❊ ولاتجد اکثرهم شاکرین❊ یارب عزتك حقیچون انلرك جمیعن
اغوا ایدم ودخی انلرك اکثرنی شکر ایدر بولمیەسن دیدی ایمدی ابلیسك ظنی یا اهل سبایه ایدی
شول حیندەکه انلرك شهواته انهماکن کوردی ویا بنی آدمه ایدی شول حیندەکه انلری آدم
علیه السلامك ضعف عزمن کوردی ویا انلرده ترکیب اولنان شهوت وغضبی کوردی ویا
ملائکەنك انلر شاننده ❊ اتجعل فیها من یفسد فیها ❊ یاربنا بر یوزنده خلیفه ایدرمیسن
اول کمسەیی که انده فساد ایدر دیدکلرین ایشتدی اویله اولسه بن انلری اضلال واغوا ایدرین
دیو تحقیق ایلدی (فاتبعوه الافریقا من المؤمنین) اول ابلیسه فریق مؤمنینك غیری ناسك جمیعی
اتباع ایتدیلر ویاخود فرق مؤمنیندن بر فریق عصیانده اکا اتباع ایتدیلرکه انلر مخلصوندر
(وماکان له علیهم من سلطان الا لنعلم من یؤمن بالآخرة ممن هو منها فی شك) ابلیسك انلر
اوزره وسوسه واستغوا ایله تسلط واستیلاسی اولمدی الا انکیچونکه آخرته ایمانی اولانه
علممز تعلق ایده بر تعلقله کیم انك اوزره جزاء ترتیب ایدر ویاخود مؤمن شاکدن تمیز ایده
ویاخود ایمانه کله اولکه انکیچون ایمان تقدیر اولنوبدر وشکه ایره اولکه انکیچون ضلالت

الا ان تفعلوا الی اولیائکم معروفا کان ذلك فی الکتاب مسطورا) پیغمبر علیه السلام مؤمنلره جمیع اومولرنده نفسلرندن اولادر ‹ زیرا پیغمبر علیه السلام انلری صلاح وفلاح طرفنه امر ایدر نفسلری ایسه شقاوت وغوایته جلب ایدر › وپیغمبر علیه السلامك زوجه‌لری تعظیم وتحریم جهتیله مؤمنلرك والده‌لریدر مؤمنلردن ومهاجرلردن اقربالری وراثتنده قرآنده اولدیغی اوزره بعضلری بعضلرندن اولی واقربدر مکرکه مؤمنلر ومهاجرلر حیاتنده دوستلرینه وصیت معروفه ایتمش اوله اشبو مذکورلر قرآنده یا لوح محفوظده مسطور و مثبتدر ※ مرویدرکه پیغمبریمز علیه السلام تبوك غزاسنه عزیمتلرنده مسلمانلره خروج امر ایتدکده بعضلری بابامزدن انامزدن اذن آله‌لم دیدیلر بله النبی اولی بالمؤمنین کلام شریفی نازل اولدی (واذ اخذنا من النبیین میثاقهم ومنك ومن نوح وابراهیم وموسی وعیسی ابن مریم واخذنا منهم میثاقاً غلیظاً) یاد ایله شونیکه بز نبیلردن عهد الدق ‹ که امتلرینه رسالتی تبلیغ وآنلری دینه دعوت ایده‌لر › وعلی الخصوص مشهور واولوا العزملری سندن ونوح وابراهیم و موسی و عیسی ابن مریمدن اول عهدی الدق وآنلردن محکم ویمین ایله مؤکد عهد وپیمان اخذ ایتدك (لیسئل الصادقین عن صدقهم واعد للکافرین عذاباً الیماً) تا که اول صادق پیغمبرلره رسالتی تبلیغ (قل یجمع) ایتدکلرنی وآنلری تصدیق ایدنلری سؤال ایده وتکذیب ایدن کافرلر ایچون عذاب الیمی آماده ایده (یاایها الذین آمنوا اذکروا نعمة الله علیکم اذ جاءتکم جنود فارسلنا علیهم ریحاً وجنوداً لم تروها وکان الله بما تعملون بصیراً) ای مؤمنلر یوم

تقدیر اولنوبدر (وربك علی کل شیءٔ حفیظ) ربك جل شانه هر شیئه مکون وکائنه رقیبدر (قل ادعوا الذین زعمتم من دون الله) یا محمد مشرکینه دیکل که الله تعالیدن غیری اصنام وملائکه‌دن آلهه زعم ایدوب عبادت ایتدکلریکزه دعا ایدك که سزه ایریشن شدائدی کیدره ویا حوائجکزی سزه ایرکوره (لا یملکون مثقال ذرة فی السموات ولا فی الارض) بلکه اول آلهه زعم ایتدکلریکز نه سموات ونه ارضده خیر وشردن زره آغرلغنجه برشیئه مالك دکللردر (ومالهم فیهما من شرك) اول آلهه‌کز ایچون نه سماده ونه ارضده خلقده ونه ملکده الله تعالی ایله شرکتاری یوقدر (وماله منهم من ظهیر) والله تعالینك آلهه‌کزدن هیچ برمعینی یوقدرکه سموات وارض اموری تدبیرنده اعانت ایده بلکه انلر هرشیئدن عاجزلر ربوبیته صالح دکللردر (ولا تنفع الشفاعة عنده الا لمن اذن له) الله تعالی عندنده شفاعت نفع ایتمز مکر انکیچونکه شفاعت ایلمکه ویا انکیچون شفاعت ایدلمکه اذن ویریله (حتی اذا فزع عن قلوبهم) حتی قچانکه شافعلرك ومشفوع لهلرك قلوبندن فزع کشف وزائل اوله بر کلمه ایله کیم شفاعته اذن اطلاقنده رب العزه جل شانه انی سویلیه حالبوکه اندن اول شفعاء شفاعته اذن اولمسی توقع وانتظارنده ایدیلر ومشفوع له اولنلر ایسه کندیلری ایچون شفاعت اولنمغه شافعلره اذن ویریلورمی ویا اذن ویرلمزمی دیو خوفده ایدیلر شفاعته اذن ایسه زمان بعیددن صکره‌ده اولور وقتاکه شفاعته اذن اوله سوینشوب بری برلرینه سؤال ایده‌لر (قالوا ماذا قال ربکم قالوا الحق) دیه‌لرکه ربکز جل شانه شفاعت حقنده نه دیدی دیه‌لرکه قول حق دیدیکه اول مؤمنلر ایچون شفاعته شافعینه اذندر ※ دینلدیکه قچان قلوب کفاردن موت ویا قیامت عندنده فزع منکسف اوله اوزرلرینه اقامت حجت ایچون ملائکه انلره دیه‌لرکه ربکز جل شانه دنیاده نه دیدی دیه‌لرکه قول حق دیدی دیو اعتراف ایده‌لر شول وقتده‌که انلره اول اعتراف نفع ایتمیه (وهو العلی الکبیر) اول الله تعالی علو وکبیر صاحبیدر اول کونده ملائکه وانبیادن هیچ کیمسه ایچون انك اذنسز شفاعته اذن ورخصت اولمز (قل من یرزقکم من السموات والارض قل الله وانا او ایاکم لعلی هدی اوفی ضلال مبین) یا محمد دیکل که سمواتدن مطر وارضدن نباتله سزی کیم رزقلندرر اکر سکوت ویا جوابده الزام خوفیله تلعثم ایدرلرسه انلر قلبلریله اکا مقرلردر سن دیکل که الله تعالی رزقلندرر بلکه الله تعالی‌یی رزق وقدرتله توحید ایده‌رز وسزکه شول ادنای مراتبه نازل جمادی اکا اشراك ایدرسز بزمی یوخسه سزمی هدی اوزره‌در یوخسه ضلال میننده‌در ایمدی بیلك که بز یقینا هدایت اوزره‌وز زیرا که راز قمزك وحدانیتن بیلورز وسز ایسه یقینا ضلاله منغمسلرسز زیرا که سز غیری اکا اشراك ایدوب انك واحدانیتن بیلمزسز (قل لا تسئلون عما اجرمنا ولا نسأل عما تعملون) دیکل که بزم اکتساب ایتدیکمز صغائر وزلاتدنکه مؤمن اندن خالی اولمز سز اندن سؤال اولنمزسز وسزك ایشلدیککز کفر وکبائردن بز سؤال اولنمزز بلکه هر کیمسه خیر وشردن عملیله جزا لنور ※ دینلدیکه اشبو آیت سیف آیتیله منسوخدر

احزابده دشمنکزك کلؤ عسکری کلدکده الله تعالی آنلری اوزریکزدن دفع ایلدکی نعمتی ذکر ایدك بز اول کافرلر اوزره شدید روزکار وملائکه عسکری کوندردککه آنلر یاسز اول ملائکه‌یی کورمز ایدی الله تعالی سزك خندق قازمه‌کزی ومشرکلرك هجوم ومحاربه‌سنی کوریجیدر ※ مرویدرکه وقتا قریش وغطفان ویهود قریظه و نضیردن اون بیك قدر کافر قتال ایچون مدینه‌یه کلوب غلبه نام محله قوندیلر پیغمبر علیه السلامله مسلمون اوچ بیك مقداری ایدیلر پیغمبر علیه السلام مدینه‌نك اطرافنه خندق قازدیروب ایچ یوزنده قرار ایلدی برماهه قریب ایکی فرقه اوق وطاشله بربریله جنك ایتدیلر حق تعالی مؤمنلر طرفنه بیك ملك کوندروب عسکرك اطرافنده تکبیر ایدرلردی کفار آنلری کورمیوب صدالرنی ایشیدرلردی اول اثناده برروزکار خاق اولنوب یوزلرینه طپراق صاوروب آتشلرنی سوندردی و خیمه‌لرنیییقوب دابه‌لرنی بربرینه قاتدی اوحالده طلیحة بن خویلد الاسدی نام کافر ندا ایدوب دیدیکه آکاه اولك که محمد سزه سحره باشلدی شمدن صکره جانکزی استر سکز سلامت طرفنه سعی ایدك دیمکله ابن المفر کیرولرینه دوندیلر (اذ جاؤکم من فوقکم ومن اسفل منکم واذ زاغت الابصار وبلغت القلوب الحناجر وتظنون بالله الظنونا هنالك ابتلی المؤمنون وزلزلوا زلزالاً شدیداً) وذکر ایله شونیکه ‹ بنو غطفان › وادینك فوقی اولان شرق طرفندن و ‹ قریش › اسفلی اولان غرب طرفندن کلدیلر ‹ بریره جمع اولوب محمدی ارادن قالدیره‌لم دیدیلر › مسلمانلرك کثرت اعدادن کوزلری حیره‌لنوب

(قل یجمع بیننا ربنا ثم یفتح بیننا بالحق) دیکل که ربمز جل شانه یوم قیامتده بزی وسزی جمع ایدر بعده بزمله سزك بینی عدلله قضا ایدر محقینی جنته ومبطلینی ناره ادخاله (وهو الفتاح العلیم) اول الله تعالی حاکم عادلدر خلق بیننده قضاسنك حکمتن بیلور (قل ارونی الذین الحقتم به شرکاء) دیکل که بکا کوسترك کیم آلهه‌کزی نه صفتله الله تعالی‌یه عبادته استحقاقده اشراك ایدرسز (کلا بل هو الله العزیز الحکیم) حاشا که آلهه‌کز اکا شرکاء اوله بلکه عبادته مستحق اول الله تعالیدرکه غلبه وکمال قدرت وحکمتله موصوفدر (وما ارسلناك الا کافة للناس) یا محمد بز سنی عامهٔ ناسه ارسال ایتدك (بشیرا ونذیرا) طاعت اهلنه بشیر ومخالفت اهلنه نذیر اولدیغك حالده (ولکن اکثر الناس لا یعلمون) لکن ناسك اکثری رسالتکی تصدیق ایتمزلر وجنت ونارك حقیقتن بیلمزلر (ویقولون متی هذا الوعد ان کنتم صادقین) مشرکلر فرط جهالتلرندن تبشیر وانذار ایتدیککز قیامت نوقتن اولور اکر قولکزده صادقلردن ایسه‌کز بزه خبر ویرك (قل لکم میعاد یوم لا تستأخرون عنه ساعة ولا تستقدمون) دیکل که الله تعالی عذابکزی برکون ایرکورمك دیلسه ایرکورر لکن انکیچون لوح محفوظده مکتوب یوم موعود واردرکه اول یوم موت ویا یوم بعثدر اندن نه برساعت تأخیر ونه تقدیم اولنورسز (وقال الذین کفروا لن نؤمن بهذا القرآن ولا بالذی بین یدیه) کفار مکه دیدیلرکه برنه قرآنه ونه اندن اول اینن توراته وانجیله تصدیق ایدرز ※ روایت اولندیکه کفار مکه اهل کتابه پیغمبریمز علیه السلامدن سؤال ایدوب اهل کتاب انلره بزانك صفتن کتابلریمزده بولمشزدیو خبر ویردکلرنده یاوزلنوب کتابلرك جمیعنه کافر اولدیلر (ولو تری اذ الظالمون موقوفون عند ربهم یرجع بعضهم الی بعض القول) اکر کورسیدك شول وقتیکه ظالملر رب تعالی عندنده موضع محاسبه‌ده محبوس اولوب متجاوزین اولدقلری حالده بری برلرینه قولله مراجعت ایده‌لر (یقول الذین استضعفوا للذین استکبروا لولا انتم لکنا مؤمنین) اتباع رؤسالرینه دیه‌لرکه اکر سزك اضلالکز وایماندن بزی صدکز اولمسیدی رسول الله علیه السلامه اتباعله بزدخی مؤمنلر اولوردق (قال الذین استکبروا للذین استضعفوا أنحن صددناکم عن الهدی بعد اذ جاءکم بل کنتم مجرمین) رؤسا اتباعلرینه دیه‌لرکه بز سزی ایماندن صد ایتدکی سزه هدی کلدیکندن صکره بلکه سز کندیکز مجرمین اولدیکز شول حیثیتدنکه هدادن اعراض ایدوب انك اوزره تقلیدی ایثار ایتدیکز (وقال الذین استضعفوا للذین استکبروا بل مکر اللیل والنهار اذ تأمروننا ان نکفر بالله ونجعل له اندادا) اتباع رؤسایه دیه‌لرکه بزم ایماندن صدمزه لیل ونهارده بزی شرکه دعوتکز احتیالی اولدیکه سز بزه امر ایدردیکزکه الله تعالی‌یه کافر اوله‌وز آلهه‌مزی اکا شرکاء قیله‌وز (واسروا الندامة لما رأوا العذاب) ایکی فریقدن هربری صاحبندن تعییر خوفیله ضلال واضلال اوزره ندامتی اسرار ایده شول وقتنکه عذابی کوره‌لر (وجعلنا الاغلال فی اعناق الذین کفروا) کفارك رؤساء واتباعی بوینلرینه یوم

قلبلرى حلقومه بالغ اولدى والله تعالى‌يه انواع ظنلر ايتديكز « مخلصلر حق تعالى مؤمنلره نصرت ويرر ديديلر منافقلر
لشكر اسلام طاقت كتوره‌ميوب منهزم اولور ديديلر » بومحلده تجربه ايله مؤمن وثابت قدملر اهل تزلزلدن تميز اولنوب
بى ثباتلر شدت حركتله يرلرندن قوپارلديلر (واذ يقول المنافقون ﴿٢٨٠﴾ والذين فى قلوبهم مرض ماوعدنا
الله ورسوله الاغرورا)
منافقلردن « ابن قشير
وسائر كبى » وقلبلرنده
ضعف اعتقاد مرضى
اولانلر ديديلركه الله تعالى
ورسولنك بزه « فتح شام
ويمن وسائر » وعدى
انجق وعد باطل
وغروردر (واذ قالت
طائفة منهم يااهل يثرب
لامقام لكم فارجعوا
ويستأذن فريق منهم النبى
يقولون ان بيوتنا عورة
وماهى بعورة ان يريدون
الا فرارا) وانى دخى
ياد ايله كه منافقلردن
« اوس بن قيظى وابو
عرابه وابن ابى كبى »
بر طائفه ديديلركه اى
اهل يثرب واهل مدينه
سزكچون بو اقامت محلى
دكلدر همان يرلركزه
فرار ورجوع ايدك
وانلردن برفرقه‌سى دخى
« انلر بنو حارثه وبنو
سلمه‌در » پيغمبر عليه
السلامدن اذن استديلركه
بزم خانه‌لرمز خالى
واستحكامسز اولمغله
دشمن وسارقدن قورقيلور
ديديلر حالبوكه انلرك
خانه‌لرى تمام مستحكم اولوب مرادلرى انجق جكدن فرار ايدى (ولو دخلت عليهم من اقطارها ثم سئلوا الفتنة (تاف)
لآتوها وماتلبثوا بها الايسيرا) اكر اول كفار مدينه‌نك اطرافندن منافقلرك اوزرلرينه داخل اولنسه‌لر صكره اول منافقلر
شركه ومسلمانلرله مقاتله‌يه دعوت اولنسه‌لر البته اجابت ايدوب مشرك اولورلردى واكلنميوب آز وقتده اجابت ايدرلردى

قيامتده آتشدن اغلال قيلورز (هل يجزون الا ماكانوا يعملون) انلرجزا اولنمزلر الا انك
اوزره‌كه كفر ومعاصيدن انى دنياده ايشلديلردى (وماارسلنا فى قرية من نذير الاقال مترفوها
انا بما ارسلتم به كافرون) بزهيچ برقريه اهلنه انذار ايچون بررسول كوندرمدك الا انلرك
رؤساء متنعمينى اول رسوللرينه ديديلركه بز سزك ارسال اولنديغكز شيئه كافرلرز (وقالوا
نحن اكثر اموالا واولادا ومانحن بمعذبين) زخارف دنيا ايله افتخار ايدن كافرلر مؤمنلرك
فقراسنه ديديلركه اموال واولادده بزاكثرز يوم قيامتده بزعذاب اولنمزز زيراكه بزالله تعالى
عندنده دنياده‌كى احوالمزه قياسله آخرتده دخى مكرم اولورز اويله اولسه عذابله اهانت
اولنمزز (قل ان ربى يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر) ديكلكه ربم جل شانه رزقى نيجه ديلرسه
قسمت ايدر كاهى عاصى‌يه توسيع ومطيعه تضييق ايدر وكاهى عكس اوزره ايدر آخرت
ثوابى اكا قياس اولنمز نه رزقك بسطى كرامته ونه تضييق اهانته دلالت ايدر (ولكن
اكثرالناس لايعلمون) لكن ناسك اكثرى حال اول منوال اوزره ايدوكن بيلمزلر بلكه
اموال واولادك كثرتن شرف وكرامت ظن ايدرلر حالبوكه اول اكثريا استدراج ايچون
اولور (ومااموالكم ولااولادكم بالتى تقربكم عندنا زلفى) سزى نه اموالكز ونه اولاديكز
بزه تقريب ايدر دكلدر (الا من آمن وعمل صالحا) مكر اول كمسه‌نك كه مؤمن اولوب
عمل صالح ايشليه انك اموال واولادى انى بزه تقريب ايدر شول حيثيتله‌كه مالنى سبيل
خيراته انفاق ايدر واولادينه خيرتعليم ايدوب صلاح اوزره تربيه ايدر (فأولئك لهم
جزاء الضعف بماعملوا) اعدى انلرايچون حسناتلرى مضاعف قيلنور برحسنه‌اونه ويديبوزه
مالايحصايه دكين تضعيف اولنور (وهم فى الغرفات آمنون) وانلرجنت غرفه‌لرنده مكارهدن
امينلردر (والذين يسعون فى آياتنا معاجزين اولئك فى العذاب محضرون) وشونلركه بزم
آيتلريمزه ايماندن ناسى منعه سعى ايدرلر انده براربه جمع اولوب اندن منفك اولمزلر (قل ان
ربى يبسط الرزق لمن يشاء من عباده ويقدرله) ديكلكه ربم جل شانه عبادندنديلديكن ابتلا
ايچون رزقنى كاهى توسيع وكاهى تضييق ايدر (وماانفقتم من شئ فهو يخلفه) اول شيئكه
انى سبيل طاعته انفاق ايدرسز الله تعالى انك عوضن يادنياده ويرر وياآخرتده اجر كورر
(وهو خيرالرازقين) اول رازقلرك خيرلوسيدر زيراكه غير رزق ايصالنده واسطه‌در
بوخسه حقيقتده رازق الله تعالينك غيرى دكلدر ❊ قال النبى صلى الله عليه وسلم ان الله تعالى
قال أنفق انفق عليك) پيغمبريمز عليه السلام ايدر الله تعالى ديركه بنم رضام يولنه انفاق ايت‌كه
سكا انك اضعافنى انفاق ايدم دنياده وآخرتده ❊ قال النبى عليه السلام مامن يوم يصبح العباد
فيه الا وملكان ينزلان فيقول احدهما اللهم اعط منفقا خلفا ويقول الآخر اللهم اعط ممسكا
تلفا ❊ پيغمبريمز عليه السلام ايدر هيچ بركون يوقدركه عبادالك صباحنه ايرر الا ايكى ملك
نزول ايدوب برى ديركه الهى طاعتك يولنه انفاق ايدنه خلف وير وآخرى امساك ايدنه

(ولقدكانوا عاهدوا الله من قبل لايولون الادبار وكان عهدالله مسئولا) بنو حارثه وبنو سلمه بوندن مقدم احد غزاسنده
جنكدن يوز چويرمك اوزره الله تعالى‌يه عهد ايتمشلر ايدى قيامتده اول عهدالله انلردن سؤال اولنوب مجازات اولنورلر
(قل لن ينفعكم الفرار ان فررتم ﴿٢٨١﴾ من الموت اوالقتل واذا لاتمتعون الاقليلا) يامحمد انلره ديكه اكر
سز موت يا قتلدن فرار
ايدرسكز اول فرارسزه
نفع ايتمزه لابد هرشخصه
حكم قضا موجبنجه وقت
معيننده موت كلور «
اكر زعمكز اوزره سزه
فرار نفع ايدرسه دخى
ينه چكنمكز آز زمان
اولوب موت كلور (قل
من ذا الذى يعصمكم من الله
ان اراد بكم سوءً اواراد
بكم رحمة ولا يجدون
لهم من دون الله وليا
ولانصيرا) ديكه الله
تعالينك قضاسندن سزى
كيم حفظ ايدر اكر
اول شر وهزيمت مراد
ايدرسه ياخود خير
ونصرت مراد ايدرسه
كيمدركه انى منع ايده
وانلر كنديلريچون الله
تعالى دن غيرى نافع دوست
و ضررى دافع ناصر
بولمزلر (قد يعلم الله
المعوقين منكم والقائلين
لاخوانهم هلم الينا
ولايأتون البأس الاقليلا)
سزدن خلق نصرت
پيغمبردن تعويق ايدنلرى
وقرنداشلرينه بزم يانمزه
كلك محمدى ترك ايدك
بيهوده كندوكزى هلاك
ايتمك ديينلرى الله تعالى بيلور بواجلدن ﴿٣٦﴾ جنكه منافقلردن ريا ايله آز كمسنه كلوردى (اشحة عليكم فاذا جاء الخوف
رأيتهم ينظرون اليك تدور اعينهم كالذى يغشى عليه من الموت فاذا ذهب الخوف سلقوكم بالسنة حداد اشحة على الخير اولئك لم
يؤمنوا فاحبط الله اعمالهم وكان ذلك على الله يسيرا) انلر سزك ظفر وغنيمتكزده بخيللك ايدرلر چقان دشمندن خوف

تلف وير ديو دعا ايدر ❊ قال النبى عليه السلام كل معروف صدقة وكل ماانفق الرجل على
نفسه واهله كتب له صدقة وما وقى به الرجل عرضه كتب له بها صدقة وما انفق المؤمن نفقة
فعلى الله خلفها الا ما كان من نفقة فى بنيان اوفى معصية الله ❊ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر
هرمعروف صدقه‌در وهرشيئكه رجل مؤمن انى نفسنه واهلنه انفاق ايدر اول انكچون صدقه
يازيلور واول شيئكه مؤمن انى انفاق ايله عرضنى حمايت ايدر شاعر وايكى دلليلر وبريلن كبى اول
دخى انكچون صدقه يازيلور وهرنفقه‌كه مؤمن انى سبيل مباحه انفاق ايدرانك خلفى الله تعالينك
عهده‌سنه‌در مكر اولكه قدر كفايه‌دن زياده بنيانه وياخود معصيته انفاق اولنه اكا خلف
اولمز ❊ دينلديكه چقان بريكز يدنده رزقدن برشئ اوله انى انفاقده اعتدال ايتسون يوخسه
❊ وماانفقتم من شئ فهو يخلفه ❊ آيتن تأول ايله اسراف ايتمسون زيراكه رزق ازلده
مقسومدر احتمالدركه رزقى قليل اوله انفاقده توسع ايدرسه اكا ضيق واقع اولور اويله اولسه
آيتك معناسى اول شيئكه انفاق ايدرسز رزق مقسومكزدن اكا خلف اولور (ويوم يحشرهم
جميعا ثم يقول للملائكة أهؤلاء اياكم كانوا يعبدون) كفارك رؤساء واتباعلرين يوم قيامتده
جميعا حشر ايدوب ملائكه‌يه ديرزكه اشبو نلر دنياده سزه‌مى عبادت ايدرلردى ملائكه‌يه
اشبو خطابله مراد مشركينى تقريع وتبكيت وكنديلر ايچون انلردن توقع ايتدكلرى شفاعتدن
اقناط اولور وشركادن ملائكه‌يى تخصيصه سبب زيراكه خطابه صالح شركالرك اشرافيدر
(قالوا سبحانك انت ولينا من دونهم بل كانوا يعبدون الجن اكثرهم بهم مؤمنون) ملائكه
ديه‌لركه ياربنا بز سنى شركدن تنزيه ايدرز موالات ايتديكمز سنسن يوخسه مشركيله بزم
موالاتمز يوقدر بز انلرك بزه عبادتنه راضى دكللر ايدك بلكه انلر سنك غيريه عبادنده
شياطينه اطاعتلريله كأنه انلره عبادت ايدرلردى (فاليوم لايملك بعضكم لبعض نفعا ولاضرا)
الله تعالى انلره ديه‌كه اشبو كونده بريريكز ايچون شفاعتله نفعه وياعذابله ضرره مالك اولمزسز
بلكه امرك كليسى الله تعالى‌يه مختصدر واول دار ايسه دار جزادر ومجازى يالكز اولدر
(ونقول للذين ظلموا ذوقوا عذاب النار التى كنتم بها تكذبون) ودنياده شرك وعصيانله
نفسلرينه ظلم ايدنلره ديرزكه نار عذابنى ذوق ايدككه سز انك حقيقتن تكذيب ايدرديكز
بعده انلرك سوء فعاللرى بيان بيورلديكه (واذا تتلى عليهم آياتنا بينات قالوا ماهذا الارجل
يريد ان يصدكم عما كان يعبد آباؤكم) چقان انلره بزم آيات واضحه‌مز تلاوت اولنسه محمد عليه
السلامه اشارت ايدوب ديرلركه بودكل الابر رجلدركه آبائكز عبادت ايده‌كلديكى اصنام
عبادتندن سزى صد ايتمك ديلر تاكه انك ابداع ايتديكى دينه اتباع ايده‌سز (وقالوا ماهذا
الاافك مفترى) ودخى ديرلركه اول قرآن ديديكى كلام دكل الاكذب مختلقدر يعنى زعملرينه
مطابق اولمديغيچون كذبدر والله تعالى‌يه اضافتله افترادر (وقال الذين كفروا للحق لماجاءهم
ان هذا الاسحر مبين) امر نبوته ويااسلامه وياقرآنه كافر اولنلر اول انلره كلديكنده

کلدکده انلری کوررسنکه سکانظرایدرلرشویله‌که‌سکرات موتدن کوزلری مغشوش اولمش کیمسه کبی کوزلری دونه‌یورچقان
اول خوف کیتـه کسکین لسانلرله سزی رنجیده ایدرلر قسمت غنائم خصوصنده بخل ومناقشـه ایدرلر انلر خلوصله
ایمانه کلامشلردر الله تعالی انلرك ریاوغرضله ایتدکاری جهاد عمللرینی

باطل ایلدی بوابطال عمل الله تعالی‌یه

آسان اولدی (یحسبون الاحزاب لم یذهبوا وان یأت الاحزاب یودوا لو انهم بادون فی الاعراب یسئلون عن انبائکم ولوکانوا فیکم ماقاتلوا الا قلیلا) منافقلر خوفلرندن دشمن عسکری هنوز کتمیوب مدینه اطرافنده‌در ظن ایدرلر اکر اول عسکر تکرار کلیدی منافقلر قورقولرندن ایسترلر دیکه مدینه‌یی ترکله صحرا نشین عربلرله بادیه‌ده اوله‌لردی کلان کیدندن سؤال ایدرلردیکه سزك دشمنله حالکز نیجه اولدیغی خبرینی بیله‌لردی اکر آنلر مدینه‌ده مقاتله اعداده سزکله اولسه‌لر جنك ایتمزلر مکر اعیبدن خوف وریا ایله آز ایدرلر (لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة لمن کان یرجوا الله والیوم الاخر وذکر الله کثیراً) سزکچون رسول الله علیه السلامك نفسنده کوزل یار وغم کسارلق واردر کرکدرکه جنکده ثباتده ومحنته صبرده آکا اقتدا ایده‌سز

بوخصلت الله تعالینك ثواب ولقاسنی وآخرتك نعیمنی امید ایدن والله تعالی‌یی چوق ذکر ایدن کمسنه‌یه (فلا)
ایچوندر (ولما رأی المؤمنون الاحزاب قالوا هذا ماوعدنا الله ورسوله وصدق الله ورسوله ومازادهم الا ایماناً وتسلیماً)
وقتاکه مؤمنلر خندق غزاسنده احزابی کوردیلر دیدیلرکه الله تعالی ورسولنك بزه نصرتله وعد ایتدیکی بودر الله تعالی

دیدیلرکه بودکل الاسحر ظاهردر (وما آتیناهم من کتب یدرسونها) والحال بز انلره کتبدن
برشیء ویرمشدککه انی قراءتله شرکك بطلانن بیله‌لردی (وماارسلنا الیهم قبلك من نذیر)
وسندن اول بز انلره پیغمبر کوندرمدککه شرکدن انلری عذابله انذار ایدیدی اویله اولسه
انلره شبهه نوجهدن عارض اولدی زیراکه مخاطب عرب مشرکلریدر حالبوکه انلره محمد
علیه السلامدن غیری پیغمبر بعث اولنمیوبدر (وکذب الذین من قبلهم) والحال انلردن اول
کچن امم وقرون پیغمبرلرینی انلرك کبی تکذیب ایتدیلردی (ومابلغوا معشار ما آتیناهم)
ومع ذلك اهل مکه بزم اول امم وقرونه ویردیکمز قوت وطول عمر وکثرت مالك عشرینه
ایرمدیلر ویا اول امم شول اهل مکه‌یه ویردیکمز بینات وهدانك عشرینه ایرمدیلر (فکذبوا
رسلی فکیف کان نکیر) ثم رسوللرمی تکذیب ایتدیلر واول حینده انلره انکارم ایروب
هلاك اولدیلر ایمدی اهل مکه دخی انلره ایریشن مصیبت مثلی ایرشمسندن حذر ایتسونلر
(قل انما اعظکم بواحدة ان تقوموا لله مثنی وفرادی) مکه کافرلرینه دیکلکه سزی بر
خصلت واحده‌یه ارشاد ایده‌یمکه اول ایکیشر ایکیشر وبربربر خالصا لوجه الله مراءوتقلیددن
اعراض ایدر اولدیغکز حالده امره انتصاب ایده‌سز زیراکه ازدحام خاطره تشویش ویرر
(ثم تتفکروا مابصاحبکم من جنة) بعده محمد علیه السلامك وکتوردیکی قرآنك شاننده
تفکر ایده‌سزکه انك حقیقتن بیله‌سزکه صاحبکز محمدده جنوندن اثر یوقدر بلکه اول عقلده
ناسك اکملیدر وقول وفعلده ناسك اصدقیدر (ان هو الا نذیر لکم بین یدی عذاب شدید)
اول دکل الا عذاب شدید اوکندن کلمش سزی اندن انذار ایدیجیدرکه اول عذاب ناردر (قل
ماسألتکم من اجر فهو لکم) دیکلکه تبلیغ رسالت اوزره سزدن اجر سؤال ایتمامشن
اجرکز سزك اولسون بکا اول مقابله‌ده هیچ برشیئکز کرکمز (ان اجری الا علی الله) بلکه
بنم اجرم الله تعالینك وعد کریمنه متعلقدر (وهو علی کل شیء شهید) اول هرشیئه مطلعدر
بنم صدقمی وخلوص نیتمی بیلور (قل ان ربی یقذف بالحق) دیکلکه ربم جل شانه
عبادندن دیلدیکی کمسه‌یه حقی القا ایدر ویا حقی اظهار واقطار آفاقه رمی ایدوب اول
اندن اسلامی اظهار وافشایه وعد اولور (علام الغیوب) که اول سماده وارضده قول
وفعلدن هرخفی‌یی بیلور (قل جاء الحق) دیکلکه اسلام کلدی (ومایبدئ الباطل ومایعید)
باطل کیدوب زاهق اولدیکه اول شرکدر اندن شیء قالمدیکه ظاهر اوله ویا عودت ایده
❋ دینلدیکه باطلدن مراد ابلیس ویاصنمدر یعنی اول نه برشیء انشاء ویا برشیئك فناسندن
صکره اعاده‌یه قادر اولور (قل ان ضللت فانما اضل علی نفسی) اکر بن حقدن ضال
اولورسم ضلالك وبالی نفسمه اولور سزه دکل (وان اهتدیت فبما یوحی الی ربی) واکر
حقه اهتدا ایدرسم اول ربم جل شانه‌نك فضل ووحیله اهتدا ایده‌رین (انه سمیع قریب)
اول هرضال ومهتدینك قول وفعللرن ادراك ایدر نه‌قدر خفی ایسه‌ده (ولوتری اذفزعوا

ورسولی خبرینك صدقی ظاهر اولدی مؤمنلرك اول عسکری کورملری آنجق مواعید الهی‌یه ایمانلرینی ورسولنك
امرینه اطاعتلرینی آرتروب سعادت دارینه نائل اولدیلر (من المؤمنین رجال صدقوا ماعاهدوا الله علیه فمنهم من قضی
نحبه ومنهم من ینتظر وما بدلوا

تبدیلاً) مؤمنلردن رجال واردرکه الله تعالی‌یه ایتدکاری عهده وفاایله

قتالده ثبات ایتدیلر انلردن بعضیسی نذرینه وفا ایله قتال ایدوب ٭ حمزه ومصعب وانس بن النضر رضی الله عنهم کبی ٭ شهید اولدیلر وبعضیسی شهادته منتظر اولوب ٭ عثمان وطلحه رضی الله عنهما کبی ٭ عهدلرینی برشیئله تبدیل ایتمدیلر ❋ مرویدرکه اصحابدن حمزه ومصعب وانس وعثمان وطلحه وامثالی نذر ایلدلرکه جنك وقتنده حضرت پیغمبر علیه السلامه ملازم اولوب تاشربت شهادتی نوش ایدنجیه‌دك مقاتله‌ده ثبات وسعی ایده‌لر بوآیت کریمه آنلرك حاللرینی بیاندر (لیجزی الله الصادقین بصدقهم ویعذب المنافقین ان شاء اویتوب علیهم ان الله کان غفوراً رحیماً) الله تعالی صادقلره صدقیله یعنی عهده وفالریله جزا ایدر ومنافقلره دیلرسه عذاب ایدر ٭ اکر توبه ایتمزلرسه ٭ یاخود آنلره توبه‌یی توفیق ایدر کفر ونفاقدن توبه ایده‌نه الله تعالی مغفرت ورحمت

ایدر اولدی (ورد الله الذین کفروا بغیظهم لم ینالوا خیراً وکفی الله المؤمنین القتال وکان الله قویاً عزیزاً) اول احزاب
کفارینی برخیر ونصرته نائل اولمقسزن غضبلریله الله تعالی کیرولرینه رد ایلدی الله تعالی مؤمنلره روزکار وملائکه ایله
قتاله کفایت ایلدی الله تعالی دیلدیکی شیئی احداثه قادر وجمله اشیا اوزره غالب اولدی (وانزل الذین ظاهروهم من اهل

فلافوت) اکرسن کوربسك بعث ویاقیام ساعت ویاموت ویا نار عندنده‌که انلر فزع ایده‌لر
امر فظیع کورردك انلر الله تعالینك عذابندن هرب ویاتحصنله فوت اولمزلر (واخذوا
من مکان قریب) وانلر مکان قریبدن ظهر ارضدن بطننه ویاموقفدن ناره اخذ اولنورلر
وبالجمله انلر هرقنده اولسه‌لر الله تعالینك امر واردتی انلره قریبدر اندن فوت اولمزلر
(وقالوا آمنا به وانی لهم التناوش من مکان بعید) وانلره عذاب حلولی عندنده دیه‌لرکه بعثه
ویامحمده ایمان کتوردك والحال انلره قنده اولورکه مکان بعیددن سهولتله ایمانی تناول
ایده‌لر زیرا اول حین تکلیفده ایکن ممکن ایدی والحال اول انلردن بعید اولدی اشبو
انلرك ایمانله استخلاصده حاللرینی تمثیلدر والحال اول انلردن فوت وبعید اولدی استحاله‌ده
شول کیمسه‌نك حالنه بکزرکه برشیء تناولیچون برغلوه مسافه‌یه یدینی مدله اخذنی قصد
ایده اول ایسه محالدر اکر دنیاده ایمان انلره قریب ایکن انی قصد ایتسه‌لر ممکن ایدی
آخرتده ایسه اول حد امکاندن متجاوز اولوبدر (وقد کفروا به من قبل) حالبوکه اندن
اوکدین آوان تکلیفده محمده ویاعذابه کافر ایدیلر (ویقذفون بالغیب من مکان بعید)
ودنیاده مقاله‌لرینك صدق وحقیقتن بیلمکسزین مجرد ظنله محمد شاعر ساحر کاهندر دیو
سویلرلردی ویاخود بعث وجنت ونار یوقدر دیو خبر ویررلردی (وحیل بینهم وبین
مایشتهون) انلرکه اشتها ایتدکاری توبه وایمان ودنیایه رجوع بیننده حائل قیلنه (کما فعل
باشیاعهم من قبل) نتکیم انلردن اوکدین امم ماضیه‌ده انلرك نظرامی کفره‌یه ایلدی (انهم
کانوا فی شك مریب) زیراکه انلر دنیاده بعثدن وانلره نزول عذابدن ریبه ایقاع ایدر
شکده ایدیلر

سورة الملائکة وهی خمس واربعون آیة مکیة

بسم الله الرحمن الرحیم

(الحمد لله فاطر السموات والارض) حمد اول الله تعالی‌یه مختصدرکه سموات وارضی
مثال سابقسز خلق وابداع ایتدی (جاعل الملائکة رسلا) که اول ملائکه‌یی کندیله
عبادندن انبیاء وصالحین بیننه وسائط قیلورکه انك رسالاتنی دخی الهام ورؤیای صادقه ایله
انلره تبلیغ ایده‌لر ویاخود انکله خلقی بیننه وسائطدرکه انك آثار صنعنی انلره ایصال ایده‌لر
(اولی اجنحة مثنی وثلاث ورباع) که انلر ایکیشر واوچر ودردر قناد صاحبلریدر یعنی
انلرك قنادلری مراتبده تفاوتلری حسبنجه متعدده ومتفاوته‌در انکله نزول وعروج
ایدرلر توکیل اولندقلری شیء جانبنه سرعتله کیدرلر امر اولندقلری منوال اوزره انده
تصرف ایدرلر واشبو اعدادله مراد انك اوزره حصر دکلدرکه زیاده‌یی منافی اوله زیرا

الكتاب من صياصيهم وقذف فى قلوبهم الرعب فريقاً تقتلون وتاسرون فريقاً واورثكم ارضهم ودیارهم واموالهم وارضاً لم تطؤها وكان الله على كل شئ قديراً) اهل كتابدن يعنى يهوددن بنى قريظه‌يى احزابه اعانت ايتدكلريچون الله تعالى قلعه‌لرندن انزال واخراج ايتدى وآنلرك قلوبنه مسلمانلردن ۲۸٤ خوف القا ايتدى آنلردن برفرقه‌نى « كه اركڪلردر » قتل ايدرسكز وبرفرقه‌سى « كه نسا وصبيانلريدر » اسير ايدرسكز وآنلرك يرلرينى يعنى ترلا وباغچه‌لرينى وخانه وقلعه‌لرينى ونقود وامتعه وحيوانلرينى سزه ميراث ويردك وسزك اياق باصمديغكز يرلرى دخى سزه ميراث ويردك « اول يا خيبر و ياخود فارس وروم اوله ياخود الى يوم القيام فتح اولنه‌جق يرلر اوله » الله تعالى هرشيئه قادر اولدى ۞ دينلديكه احزابك فراريندن صكره عهدى قيروب احزابه معاونت ايدن بنو قريظه ايله محاربه‌يه امر بيورلديلر عسكر اسلام آنلرى اون بش كون محاصر ايدوب ناچار تسليمه مجبور اولدقلرنده پيغمبر عليه السلامك حكمنه راضى اولميوب سعد بن معاذك حكمنى ايستديلر سعد آنلرك اركڪلرينى قتل ونسوان و صبيانلرينى اسير وماللرينى مسلمانلره تقسيم ايتمكى حكم ايلدى، افندمز بيورديلركه يا سعد الله تعالى نك حكميله حكم ايلدك ديو بو آيت كريمه‌يى بيان ايلدى ۞ دينلديكه التى يديوز قدر رجاللرى قتل واولمقدار نسا وصبيانى اسير ايتديلر (يا ايها النبى قل لازواجك ان كنتن تردن الحيوة الدنيا وزينتها فتعالين امتعكن واسرحكن سراحاً جميلاً) اى پيغمبر زوجه‌لريكه ديكه اكر سز دنيانك حيات ونعمتنى وثياب فاخره وپيرايه زينتنى استرسكز

پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمدن مرويدركه ليلهٔ معراجده بن جبريل عليه السلامى كوردمكه التيوز قنادى وار ايدى ديدى (يزيد فى الخلق مايشاء) الله تعالى مقتضاى مشيتى ومؤداى حكمتى اوزره انلرك خلقنده زياده ايدر يوخسه ذاتلرى استدعا ايدر امر ايچون دكل اشبو آيت صورده وكرك معانيده اولور زياده‌يه متناوله‌در ملاحت وجه وحسن صوت وحصافت عقل وسماحت نفس كبى (ان الله على كل شئ قدير) الله تعالى هرشيئه قادردركه انى وصف احاطه ايتمز (ما يفتح الله للناس من رحمة فلا ممسك لها) الله تعالى رحمتدن برشيئكه نعمت وامن وعلم ونبوت كبى انى ناسه فتح ايده انى امساك ايدر اولمز (وما يمسك فلا مرسل له من بعده) واول شيئكه الله تعالى انى امساك ايده انك امسا كندنصكره انى ارسال ايدر اولمز اشبونده اشعار واردركه رحمتى غضبنه سبقت ايده (وهو العزيز الحكيم) الله تعالى هرشيئك اوزره غالبدر اكا هيچ احد منازع اولمز هرفعلى علم واتقانله‌در وقتا كه الله تعالى ملك وملكوتك موجدى اولوب اول ايكيسنده متصرف على الاطلاق كندى ايديكن تبيين ايتدى انعامنه شكرله ناسه امر ايدوب ديديكه (يا ايها الناس اذكروا نعمة الله عليكم) يا اهل مكه الله تعالى نك سزه ويرديكى نعمتك حقنى بيلوب منعمنه اطاعتله اول نعمتى حفظ ايدككه اول سزى حرمنده اسكان ايدوب جميع عالمك عداوتندن سزى حمايت ايتدى بعده انده غيرك مدخلى اولوب مشاركته استحقاقن انكارله ديديكه (هل من خالق غير الله يرزقكم من السماء والارض لا اله الا هو فانى تؤفكون) الله تعاليدن غيرى هيچ برخالق وارميدركه سزى سمادن مطر ايله وارضدن نباتله زرقلنديره ۞ ايمدى بيلككه خلق ورزقده اندن غيرى الهكز يوقدر اويله اولسه توحيددن كفره نيچه منصرف اولورسز (وان يكذبوك فقد كذبت رسل من قبلك) اكر مشركلر سنى تكذيب ايدرلرسه سندن اوكدن كچن رسوللر دخى تكذيب اولنديلردى ايمدى تكذيب اولنمغه صبرده انلرى اسوه ايدين (والى الله ترجع الامور) جميع امورك عواقبى الله تعالى يه رجوع ايدر انلره تكذيبلرينك وسكا صبركك جزاسن ايدر (يا ايها الناس ان وعد الله حق) يا اهل مكه الله تعالى نك حشر وجزا ايله وعدى حقدر انده خلف اولمز (فلا تغرنكم الحياة الدنيا) ايمدى حياة دنيا ايله تمتعكز آخرت طلبندن سزى اذهال ايتمسون (ولا يغرنكم بالله الغرور) وسزى شيطان معصيته ميل واصرار كزله الله تعالى نك مغفرتن تمنى ايدك ديو الدامسون اول اكرچه ممكندر لكن اول توقعله ذنب ارتكابى سم تناولنه بكزركه طبيعتى انى دفع ايتمسى توقعيله (ان الشيطان لكم عدو فاتخذوه عدوا) سزه شيطان عداوت عامهٔ قديمه ايله عدودر ۞ ايمدى عقائد وافعالكزده انى عدو اتخاذ ايدوب مجامع احوالكزده اندن حذر اوزره اولك (انما يدعو حزبه ليكونوا من اصحاب السعير) اول اتباعنى اتباع هوابه ودنيايه ركونه دعوت ايدركه اهل ناردن اوله‌لر (الذين كفروا لهم عذاب شديد) شونلركه كافر اولديلر انلر

كلك سزه طلاق متاعنى ويرهيم وسزى رغبت واكرام خلاصيله تخليص ايدهيم (وان كنتن تردن الله ورسوله والدار الاخرة فان الله اعد للمحسنات منكن اجراً عظيماً) اكر سز الله تعالى نك ورسولنك رضاسنى ودار آخرتك نعمتلرينى طلب ايدرسكز سزلردن فعل ۲۸٥ حسن واطاعت ايدنلره الله تعالى جنتده اجر عظيم آماده ايلمشدر ۞ منقولدركه پيغمبر عليه السلامدن زوجه‌لرى مقدورندن زياده بعض نفقه وكسوه مطالبه‌لرينه مبنى برماه انلرله مخالطه ايلمملك اوزره يمين ايدوب عزلت بيورمشلر ايدى يكرمى طقوز كوندن صكره جبريل عليه السلام تخييرايله بو آيتلرى انزال ايلدى ازواج طاهراتدن ابتدا رضاء الله ورسولى اختيار ايدن عايشهٔ صديقه رضى الله عنها اولوب باقيلرى اكا تابع اولديلر (يا نساء النبى من يات منكن بفاحشة مبينة يضاعف لها العذاب ضعفين وكان ذلك على الله يسيراً) اى پيغمبر زوجه‌لرى سزدن كيمكه پيغمبر عليه السلامك اطاعتندن خارج برعمل ايشلرسه آخرتده انك عذابى زنان سائره‌نك عذابنك ايكى قاتى اولور بوتضعيف عذاب الله تعالى عندنده آسان اولدى (ومن يقنت منكن لله ورسوله وتعمل صالحاً نؤتها اجرها مرتين واعتدنا لها رزقاً كريماً) وسزدن كيمكه الله تعالى نك ورسولنك امرينه اطاعت واعمال صالحه‌يه مداومت ايده بز اكا غيرى‌يه ويرديكمز اجرك ايكى مثلى ويررز برى طاعتيچون برى دخى قناعت وحسن معاشرتيله پيغمبريمز عليه السلامك رضاسنى طلبيچون ويريلوب جنتده اول اجرندن زائد رزق كريم آماده ايدرز (يا نساء النبى لستن كاحد من النساء ان

ايچون عذاب شديد واردر (والذين آمنوا وعملوا الصالحات لهم مغفرة واجر كبير) وشونلركه مؤمن اولوب اعمال صالحه ايشلديلر انلره مغفرت واجر كبير واردر (افمن زين له سوء عمله فرآه حسنا) شول كمسه‌كه اكا سوء عملى تزيين اولنه وهم وهواسى عقلنه غالب اولمغله حتى كه رأيى منعكس اولوب باطلى حق وقبيحى حسن كوره شول اكا سوء عملى تزيين اولنميان كبيميدركه اكا توفيق الهى ايريشوب حقى بيله اعمالك حسنن قبحدن تمييز ايده (فان الله يضل من يشاء ويهدى من يشاء) الله تعالى ديلديكن ضلالته آليقور وديلديكن هدايته ايركورر (فلا تذهب نفسك عليهم حسرات) ايمدى انلرك يمننه وتكذيب اوزره اصرارينه اغتمام واعتماد ايتمكل (ان الله عليم بما يصنعون) الله تعالى انلرك سوء صنيعنه عليمدر يوم قيامتده جزالرين ايدر (والله الذى ارسل الرياح فتثير سحابا فسقناه الى بلد ميت فاحيينا به الارض بعد موتها) الله تعاليدركه رياحى ارسال ايدوب مطر انزاليچون سحاب تهييج ايدر واول سحابى بر بلد ميته سوق ايدرز واول سحابدن نازل اولان مطر ايله اول بلدك ارضنى يبسندن موتندن صكره انده يشيل اوتلر بترمكله انى احيا ايدرز (كذلك النشور) ايمدى شول سزك قبوردن خروجكز بزه عسرتسز اوتلرك يردن خروجى كبيدر ۞ روايت اولنديكه يوم قيامتده الله تعالى عرشك التندن رجالك منيسى كبى برماء ارسال ايدوب انكله خلقك اجسادنى يردن بتورر (من كان يريد العزة فلله العزة جميعا) اول كمسه‌كه عزت كيمك ايديكن بيلمك مراد ايده بيلسونكه عزتك جميعى الله تعالى نكدر ويا اولكه عزت مراد ايده الله تعالى يه اطاعتله تعزز ايتسون عزتك جميعى انكدر اكا اطاعتله انى اندن استسون (اليه يصعد الكلم الطيب والعمل الصالح يرفعه) كلم طيب الله تعالى يه صعود ايدر ۞ دينلديكه اول كلمه‌نك « لا اله الا الله » ديمسيدر وياخود « سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر » ديمسيدر ابن مسعود ايدر برعبدكه « سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر وتبارك الله » ديه برملك انى تحت جناحنه آلوب صعود ايدر ملائكه‌دن هرجماعته‌كه اوغرابه الا انلرانك قائليچون استغفار ايدر حتى انى الله تعالى درگاهنه ايركورر دينلديكه كلم طيبله مراد مطلق ذكر اللهدر وعمل صالح اول كلم طيبى رفع ايدر ۞ حسن وقتاده ايدركم كلم طيب ذكر اللهدر وعمل صالح اداء فرائضدر اولكه ذكر الله ايدوب فرائضى ادا ايتميه انك كلامى عملنه رد اولنور ايمان نه تمنى ونه تحلى ايله‌در بلكه اول قلوبده توقير اولنور شيئدر انى اعمال تصديق ايدر اولكه قول حسن سويلوب عمل ايتميه الله تعالى اكا اول قولنى رد ايدر اولكه قول حسن سويلوب عمل صالح ايشليه اول عمل انى رفع ايدر حديثده كلديكه ۞ لا يقبل الله قولا الا بعمل ولا قولا ولا عملا الا بنية ۞ الله تعالى عملسز قولى قبول ايتمز ونيتسز قول وعملى دخى قبول ايتمز وياعمل صالحله مراد لله خالص اولان عملدر يعنى اقوال وافعالدن هرخيرك قبولنه سبب اخلاصدر شول دليله كم

انقيتن فلا تخضعن بالقول فيطمع الذى فى قلبه مرض وقلن قولا معروفاً) اى پيغمبرك زوجه‌لرى سز سائر نسواندن برى
كبى دكل‌سكز اكر الله تعالادن قورقارسكز ، سزك سائر نسوان اوزره فضلكز چوقدر ، امدى اركك‌لره يومشاق
وتواضعانه تكلم ايتميك كه قلبنده نفاق وفجور مرضى اولنلر ﴿٢٨٦﴾ طمع ايدرلر انلره خضوعسز دين
ايجاب ايدن قول معروفى
سويليكز (وقرن فى
بيوتكن ولا تبرجن
تبرج الجاهلية الاولى
واقمن الصلوة واتين الزكوة
واطعن الله ورسوله انما
يريدالله ليذهب عنكم
الرجس اهل البيت
ويطهركم تطهيراً) وخانه
لرڭزده قرار ايدك و
كندوكزى زينتليوب
زوقاقده صالنميك جاهلية
اولانك ايتدكلرى كبى
، جاهلية اولى ابراهيم
عليه‌السلامك ولادتلرى
وقتى اولمغله اولزمان
نسوان لباسلرينى انجوايله
دونادوب رجال بيننده
كزرلردى جاهلية اخرى
عيسى ومحمد عليهما السلام
بينلريدر ، ونمازده قائم
اولك ومالكزك زكاتى
ويرك والله تعالى و
رسولنك امر ونهينه
اطاعت ايدك اى اهل
بيت الله تعالى انجق سزدن
كناهى كيدروب كمال
اوزره سزى تطهير ايتمك
مراد ايدر ❀ بوتحلده نساء
نبى دخى اهل بيت اولمسى
فهم اولنور (واذكرن
مايتلى فى بيوتكن من ايات الله والحكمة ان الله كان لطيفاً خبيراً) وخانه‌لركزده تلاوت اولنان الله تعالانك (بى آدمه)
آيتلرنى وپيغمبر عليه‌السلامك محض حكمت اولان كلامنى ذكر ايدك الله تعالى لطيف وخبير اولدى بيلور وتدبير ايدر
(ان المسلمين والمسلمات والمؤمنين والمؤمنات والقانتين والقانتات والصادقين والصادقات والصابرين والصابرات

سورۀ كهفك آخرنده ❀ فليعمل عملا صالحا ولايشرك بعبادة ربه احدا ❀ ديو شرك وريايى
عمل صالحه نقيض ايتدى (والذين يمكرون السيئات لهم عذاب شديد ومكر اولئك هويبور)
شونلركه مكرات سيئاتى ايشلرلركه اول قريشك دارالندوه‌ده پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه
مكر ايتدكلريدر واوچ خصلتك برنده رأيلرينك تداوريدركه اول انى حبس ويا قتل ويا
اجلالريدر ❀ ايمدى انلر ايچون عذاب شديد واردر واول كافرلرك مكرى فاسد اولور نافذ
اولمز زيرا كه امور مقدره‌در متغير اولمز (والله خلقكم من تراب ثم من نطفة ثم جعلكم
ازواجا) الله تعالى اصلكز آدمى ترابدن بعده ذريه سنى نطفه‌دن خلق ايتدى بعده سزى
ذكران واناث ايتدى (وماتحمل من انثى ولاتضع الا بعلمه) وبرانثى برولدى حامل اولمسى
ووضع ايتمسى دكل الا انك علمى ملابستيله‌در (ومايعمر من معمر ولاينقص من عمره الا
فى كتاب) هيچ برطويل العمرك عمرى طويل اولمز ومعمرك عمرندن غيريچون نقص اولنمز
ويا عمر منقوصك عمرندن نقص اولنمز الا اول علم اللهده ويالوحده ثابتدر ❀ دينلديكه عمر
واحدده اوچ اسباب مختلفه ايله زياده ونقصان اولمق لوح محفوظده ثابتدر مثلا زيد حج
ايدرسه عمرى التمش ييل اوله حج ايتمزسه قرق ييل اوله ديو يازلمش اوله وياخود نقصانله
مراد عمرندن مرور ايدن زمان اوله اويله اولسه صحيفۀ عمرينه هركون عمرندن اول مرور
ايدن زمان يازلمسى اوله ❀ روايت اولنديكه عمر بن الخطاب رضى الله عنه محتضر اولديغنده
كعب الاحبار رضى الله عنه ديديكه والله اكر عمر رب تعالى‌يه اجلنى تأخير ايچون دعا ايتسه
تأخير ايدردى اكا دينلديكه اول نيجه ممكندر حالبوكه الله تعالى ❀ فاذا جاء اجلهم لايستأخرون
ساعة ولايستقدمون ❀ ديمش انلرك اجلى كله نه تقدم ونه تأخر ايدر ديمشدر ديديكه اول حكم
اجل حاضر اولديغنده‌در اماكه اندن اول زياده ونقصان اولمسى جائز اولور ديوب اشبو
صددنده اولديغمز آيتله استدلال ايتدى (ان ذلك على الله يسير) اشبو اعمارى زياده وناقص
ايتمك الله تعالى‌يه آساندر (ومايستوى البحران هذا عذب فرات سائغ شرابه وهذا ملح
اجاج) بحر عذبله بحر مالح ايكيسى برابر اولمز انك برى عذب طيب اولوب حلقه سهولتله
كيدر واول برى ايسه مالح اولوب ملوحتندن حلقى احراق ايدر اشبو مؤمنله كافره مثلدر
(ومن كل تأكلون لحما طريا) اول ايكى بحرك هربرندن لحم طرى يرسزكه اول سمكدر
(وتستخرجون حلية تلبسونها) وبحر مالحدن حليه چيقاروب انى لبس ايدرسزكه اول لؤلؤ
ومرجاندر (وترى الفلك فيه مواخر) واول ايكى بحرك هربرنده سفاينك يوريمسيله مائك
شقى وار كوررسن (لتبتغوا من فضله) تاكه الله تعالينك رزقندن طلب ايده‌سز (ولعلكم
تشكرون) وتاكه انك نعمتلرينه شكر ايده‌سز (يولج الليل فى النهار ويولج النهار فى الليل)
الله تعالى كيجه‌يى كوندزه ادخال ايدوب كوندزى اوزون ايدر وكوندزى كيجه‌يه ادخال
ايدوب كيجه‌يى اوزون ايدر (وسخر الشمس والقمر كل يجرى لاجل مسمى) وشمس وقمرى

والخاشعين والخاشعات والمتصدقين والمتصدقات والصائمين والصائمات والحافظين فروجهم والحافظات والذاكرين الله كثيراً
والذاكرات اعدالله لهم مغفرةً واجراً عظيماً) ذكور واناثدن حكم اللهه منقادلر وايمان ايدن رجال ونسا وطاعته
مداومت ايدن مردان وزنان واركك ﴿٢٨٧﴾ ودیشيدن صادقلر وانلردن صابرلر وانلردن متواضعلر وانلردن صدقه
ويرنلر وورجال ونسواندن
صائملر وانلردن فرجلرنى
حفظ ايدنلر وانلردن
الله تعالى‌يى چوق ذكر
ايدنلر انلر ايچون الله تعالى
صغائرلرينه مغفرت
وطاعتلرينه اجر عظيم
آماده ايلدى ❀ دينلديكه
ازواج رسول الله عليه
السلام حقنده ذكر اولنان
ايات كريمه‌لر نازل اولدقده
سائر نساء مؤمنين ديديلركه
بزم حقمزده هيچ بر آيت
كريمه نازل اولمامشدر
بناءً عليه بو آيت كريمه
نازل اولدى (وماكان
لمؤمن ولا مؤمنة اذا
قضى الله ورسوله امراً
ان يكون لهم الخيرة
من امرهم ومن يعص الله
ورسوله فقد ضل ضلالا
مبيناً) هيچ بر مؤمن
ومؤمنه‌يه لايق دكلدركه
الله تعالى ورسولى برامرى
قضا ايتدكده انلر كندو
امرلرندن ايستدكلرنى
اختيار ايده‌لر بلكه
واجب اولان كندو
اختيارلرينى الله تعالى
ورسولنك اختيارينه
تابع ايده‌لر كيمكه الله تعالى
ورسولنك اختيارينه مخالفت ايدرسه ضلالات ظاهره‌يه دوچار اولور (واذ تقول للذى انعم الله عليه وانعمت عليه
امسك عليك زوجك واتق الله وتخفى فى نفسك ما الله مبديه وتخشى الناس والله احق ان تخشيه فلما قضى زيد منها
وطراً زوجنا كها لكى لايكون على المؤمنين حرج فى ازواج ادعيائهم اذا قضوا منهن وطراً وكان امر الله مفعولاً)

بنى آدمه آسخير ايتدى هربرى دورى مدتنه ويامنتهاسنه ويا قيامته دكين فلكنده جارى اولور
(ذلكم الله ربكم له الملك) اشبو اشياء بديعه‌نك فاعلى ربكز الله تعاليدركه سموات وارضك ملكى
انكدرانى بيلوب توحيد ايدك وحاجاتكزى اندن ديله‌كزكه اول دعاكزه اجابت ايدر (والذين
تدعون من دونه مايملكون من قطمير) شول اصنامكه الله تعاليدن غيرى انلره يلوارر حاجتكز
ديلرسز قطمير دكلو شئ نفعه قادر اولمزلر وقطمير شول قشر رقيقدركه نوات اوزره ملتفدر
(ان تدعوهم لايسمعوا دعاءكم) اكر سز اصنامه دعا ايتسه‌كز دعاكزى ايشتمزلر زيراكه انلر
جماددرلر (ولو سمعوا مااستجابوا لكم) ايشيدر اولدقلرى تقدير اوزره دعاكزه اجابت
ايتمزلردى انفاعه قدرتلرى اولمديغيچون (ويوم القيامة يكفرون بشرككم) ويوم قيامتده سزك
اول اصنام كنديلرين الله تعالى‌يه اشراككز بطلاننه اقرار ايدرلر وياخود سز بزه عبادت ايتمز بلكه
شياطينه عبادت ايدرديكز ديرلر (ولاينبئك مثل خبير) سكا اصنامك وعبده‌سنك حالنى
وياخود دنيا وآخرت احوالنى خبير اولان الله تعالى كبى هيچ احد خبر ويرمز (ياايها الناس
انتم الفقراء الى الله) ياناس الله تعالينك فضلنه سز محتاجلرسز (والله هو الغنى الحميد) الله تعالى
على الاطلاق خلقدن مستغنيدر سائر موجوداتى منعمدر حتى‌كه حمد اولنمسى اوزرلرينه حق
اولدى (ان يشأ يذهبكم ويأت بخلق جديد) اول ديلرسه سزى كيدروب سزدن بدل برقوم
آخرين كتورر كه اول سزدن اطوع اولور وياخود سزك بيلمديككز بر عالم آخر كتورر
(وماذلك على الله بعزيز) اشبو فعل الله تعالى‌يه متعذر ويامتعسر دكلدر (ولاتزر وازرة
وزر اخرى) هيچ برنفس آثمه نفس اخرانك اثمنى حامله اولمز وسورۀ عنكبوتده ❀ وليحملن
اثقالهم واثقا لامع اثقالهم ❀ قول شريفيله مراد ضالين مضلينيدركه انلر اثقال اضلاللرين
اثقال ضلاللريله بيله حاملين اوليسرلردر انك كليسى كنديلرك اوزاريدر يوخسه غيرك
اوزارندن انده بر شئ يوقدر (وان تدع مثقلة الى حملها لايحمل منه شئ) اكر نفس حامله
الاثقال بعض اثقالنك حملنه نفس اخرايى دعوت ايتسه اندن بر شئ حملنه اجابت ايدر اولميه
نتكيم اول غيرك اثقالنى حمل ايتمديكى كبى (ولوكان ذاقربى) اكر اول دعوت اولنان انك
ذاقراباتى ايسه‌ده (انما تنذر الذين يخشون ربهم بالغيب واقاموا الصلاة) يامحمد سن انذار
ايدرسن شول قوميكه رب تعالى‌يى كورمشلر ايكن انك عذابندن قورقرلر وصلاتى اتمام
اركانله ادا ايدرلر (ومن تزكى فانما يتزكى لنفسه) اول كمسه‌كه معاصى دنسندن تطهر ايده اول
نفسيچون تطهر ايدر (والى الله المصير) جمله‌نك مصيرى الله تعالى‌يه‌در هرنفسى فعلى اوزره
مجازات ايدر (ومايستوى الاعمى والبصير) كافر ومؤمن ويا صنم الله تعالى‌يه مساوى اولمز
(ولاالظلمات ولاالنور) وباطل وحق وكفر وايمان دخى مساوى اولمز (ولاالظل
ولاالحرور) وجنت ونار ويا سواد ليل وسموم نهار دخى مساوى اولمز (ومايستوى الاحياء
ولاالاموات) وعلما وجهال ويا اسلامله صدرلرين شرح ايدنلر شول كفرله قلبلرى قاسيلر

يا محمد ياد ايله شونيكه الله تعالى نك اسلام وسنك خدمتكله انعام ايتديكى وسندخى انى تربيه وآزاد ايدوب اوغلق رتبه سيله انعام ايتديكك كمسنه كه « زيدر » سن اكا زوجه كى خوش طوت وضرر ايله تطليق ايتمه اللهدن قورق ديدك ايدى مع هذا زينب سنك ازواج طاهره ك عدادينه داخل اوله جغى سكا اعلام اولنمشكن سن انى نفسكده اخفا ايلدك كه الله تعالى انى اظهار ايدجيدر وناسك طعننددن خوف ايدرسن اكر خوف اولنمق لازم كلسه حوف اولنمغه الله تعالى احقدر وقتا كه زيد زينبدن حاجتى اولان طلاقى قضا واتمام ايلدى بز انى سكا تزويج ايتدك تاكه مؤمنلر اوغللقلريلك زوجه لرينى طلاق وعدتلرندنصكره تزوجده وبال اولميه الله تعالينك اولمسنى مراد ايتديكى ايش البته اولمشلردندر ❊ روايت اولنديكه حضرت رسالتپناه عليه السلام خاله سى زينبى اوغللغى زيد بن حارثه تزوجه طلب ايتدكده پيغمبر عليه السلام كنديچون طلب ايدر ظنيله زينب بنت جحش رضا داده اولوب صكره زيد ايچون اولديغى معلومى اولدقده كندوسى وقرنداشى عبدالله بن جحش آزادلو كوله يه تزويجدن ابا ايلديلر اولبابده بوندن مقدمكى آيت كريمه نك نزوليله راضيلر اولوب عقد اولندى كيده رك كوياعدم كفويت سببيله زيدله زينب خوشجه كچنه ميوب برقاچ كره زيد تطليقه عزيمت ايتدكجه (واول) پيغمبريمز عليه السلام منع بيورمشلر ايدى صكره بر موجب آيت كريمه كندولرى دخى منعدن منع بيورلمغله زيد زينبى تطليق وبعد انقضاء العدة حضرت رسول اكرم عليه السلام ينه زيدى كوندروب زينبى كندويه تزوجه طلبكار

ساوى اولمز (ان الله يسمع من يشاء) الله تعالى هدايتن ديلديكى كمسه يه سنك انذاركى اسماع ايدوب اسلامه كتورر وخذلانن ديلديكى كمسه يى كفرده آليقور زيرا كه هدايتله منتفعى وغير منتفعى بيلور (وماانت بمسمع من فى القبور) يوخسه سن انذاركى اسماعه قادر اولمزسن شول كافرلره كه كفر اوزره اصرارلرندن قبورده كى اموات كبى اولوب انذارك انلره نفع ايتمزدر (ان انت الا نذير) سن دكل الا نذيرسن سكا واجب اولان انذاردر يوخسه اسماع دكل (انا ارسلناك بالحق بشيرا ونذيرا) بز سنى قرآنله بشير ونذير ارسال ايتدك مؤمنلره جنتله تبشير وكافرلرى ومنافقلرى نار ايله تخويف ايده سن (وان من امة الا خلا فيها نذير) هيچ بر عصرده بر امت اولمدى الا انده اول امتى عذاب اللهدن تخويف ايدر بر نبى ويا عالم مضى ايتدى (وان يكذبوك فقد كذب الذين من قبلهم جاءتهم رسلهم بالبينات وبالزبر وبالكتاب المنير) يا محمد اكر كفار قريش سنى تكذيب ايدرلرسه انلردن اول كچن امملك كفاريدخى تكذيب ايتديلردى رسوللرينى كه انلره صحت نبوتلرينه شهادت ايدر معجزاتله ودخى صحفله ودخى تورات وانجيل كبى كتاب منيرله كلديلر (ثم اخذت الذين كفروا فكيف كان نكير) بعده انلره كافر اولنلره عقاب ايتدم ❊ ايمدى قريش كورسونلركه كفاره عقوبتم نيجه اولدى (ألم تر ان الله انزل من السماء ماء فاخرجنا به ثمرات مختلفا الوانها) يا محمد بيلمزميسنكه الله تعالى سمادن ماء انزال ايدوب انكله اشجاردن شول اجناس واصنافى مختلف ميوه لر اخراج ايتدك (ومن الجبال جدد بيض وحمر مختلف الوانها) وطاغلردن طريقلر ايتدككه انك كيمى بياض وكيمى قرمزى شدت وضعفنده لونلرى مختلفدر (وغرابيب سود) وانك كيمى شديد السوادر كأنه سوادى غراب لوننه بكزيوبدر (ومن الناس والدواب والانعام مختلف الوانه كذلك) وثمار وجبالك مختلف الالوان اولمسى كبى ناس ودواب وانعامدن دخى مختلفة الالوان ايتدك ❊ ايمدى اول كمسه كه رب تعالينك آثار صنيعن ادراك ايدوب معتبر اوله خالقى بيلور واندن اكا خوف كلور نتكيم اكا دلالت قيلور اشبو قوليكه ذكر اولنور (انما يخشى الله من عباده العلماء) الله تعاليدن قورقمز الا انلركه انك صفات وافعالنى بيلور اولكه انى اعلمدر اندن قورقوسى زياده اولور ❊ قال النبى صلى الله عليه وسلم انى اخشاكم لله واتقاكم ❊ پيغمبريمز عليه السلام اصحابنه خطاب ايدوب ديديكه بن سزك جمله كزدن زياده الله تعاليدن خشيت واتقاء ايدرين ديدى ❊ ديئلديكه كشى يه خشية الله علم يتر واغترار بالله جهل يتر (ان الله عزيز غفور) الله تعالى ملكنده عزيزدر اكا عصياندن توبه ايدنه غفوردر (ان الذين يتلون كتاب الله) شونلركه تلاوت قرآنه مداومت وموجبيله عمله ملازمت ايدرلر (واقاموا الصلاة) وصلوات مكتوبه يى مواقيتنده اتمام اركانله ادا ايدرلر (وانفقوا مما رزقناهم سرا وعلانية) وويرديكمز مالمرندن كيف ما اتفق طاعة الله يه انفاق ايدرلر وياخود انفاق مسنونى سرده ومفروضى علانيه ده ايدرلر (يرجون تجارة لن تبور)

ايدوكنى افاده ايتدردكده زينب كمال سروريله سجدهٔ شكر ايدوب يارب سنك رسولك بنى ايسته مش اكر آكا لايق ايسم قسمت ايله ديو دعا ايتدكده اجابتله بو آيت كريمه نازل ومن طرف الله نكاح اولنمغله زينب سائر ازواج طاهره يه نبى الله تعالى نكاح ايتدى ديو افتخار ايدردى (ما كان على النبى من حرج فيما فرض الله له سنة الله فى الذين خلوا من قبل وكان امر الله قدرا مقدورا) الله تعالانك پيغمبر عليه السلام ايچون فرض وقسمت ايتديكنده اوزرينه وبال يوقدر الله تعالى سندن مقدم كچن انبيايه وبال ومؤاخذه سز نكاح توسيعنى مباح وسنت قيلديكه آنلرك نسالرى سندن اكثر ايدى وداود عليه السلامك يوز منكوحه واوچيوز جاريه وسليمان عليه السلامك اوچيوز مرأه ويديوز جاريه سى وار ايدى الله تعالى نك امرى تقدير اولنمش حكم قطعى اولدى (الذين يبلغون رسالات الله ويخشونه ولا يخشون احدا الا الله وكفى بالله حسيبا) انلر الله تعالى نك رسالتنى ناسه تبليغ ايدرلر واندن قورقارلر غيرى بر كمسنه دن قورقمزلر الله تعالى كبائر وصغائرك حسابلرينى كورمكه كافيدر (ما كان محمد ابا احد من رجالكم ولكن رسول الله وخاتم النبيين وكان الله بكل شئ عليما) محمد صلى الله عليه وسلم سزك رجالكزدن بر كمسنه نك باباسى اولمدى ولكن الله تعالى نك لوندر ديكى (٣٧) پيغمبردر وانبيانك آخرى اولوب باب نبوت انكله تمهير اولنمشدر الله تعالى هر شيئه عالمدر ختم نبوته كيم لايق ايدوكنى بيلور ❊ ديئلديكه كرچه طاهر وقاسم وابراهيمه پدر اولدى لكن انلر كوچك وفات ايتمشلريله رجال عدادينه كيرمشلر ايدى اكر رجال عدادينه كيرسه لر پيغمبر اولمق اقتضا ايدردى ❊ مرويدركه بو زينب وقعه

واول طاعتله ثواب تحصيلن رجا ايدرلركه اول بر تجارتدركه انك كسادى اولمز وخسرانله اكا هلاك ايرمز (ليوفيهم اجورهم) تاكه انى انفاقله اعماللرين انلره توفيه ايد (ويزيدهم من فضله) وثوابدن ماعدا الله تعالى انلر ايچون زياده ايده ايكه كوزلر كورمدك وقولاقلر ايشتمدكدر (انه غفور شكور) اول انلرك فرطاتنه غفور وطاعاتنه شكوردر (والذى اوحينا اليك من الكتاب هو الحق مصدقا لما بين يديه) اول شيئكه قرآندن سكا وحى ايتدك انى تقدم ايدن كتابلرى تصديق ايدر اولديغى حالده اول حقدر (ان الله بعباده لخبير بصير) الله تعالى عبادنك بواطن احوالنه خبير وظواهر افعالنه بصيردر (ثم اورثنا الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا) يا محمد قرآنى سكا وحيدنصكره عبادمزدن اصطفا ايتديكمز كمسه لره سندن توريثه حكم ايتدك كه انلر كله مراد اشبو امتك علماسيدر ويا امتك جميعيدر زيرا كه الله تعالى انلرى سائر امم اوزره اصطفا ايدوبدر وامت وسط قيلوب سائر امم اوزره شهادته اهل ايدوبدر (فمنهم ظالم لنفسه) انلرك برصنفى نفسلرينه ظلم ايدجيدر عملده تقصيرلرى سببيله (ومنهم مقتصد) وانلرك برصنفى ايسه اغلب اوقاتده عمل خير ايدرلر اكرچه اقلنده عمل سيئى ايدرلرسه ده (ومنهم سابق بالخيرات باذن الله) وانلرك برصنفى دخى الله تعالينك اذنيله خيراته سابقلردر عمللرينه تعليم وارشادى ضمله (ذلك هو الفضل الكبير) اشبو توريث ويا اصطفا ويا سبق الله تعاليدن فضل كبيردر ❊ قال النبى عليه السلام سابقنا سابق ومقتصدنا ناج وظالمنا مغفور له ❊ پيغمبريمز عليه السلام ايدر بزم سابقمز جنته سابقدر ومقتصدمز نجات بولور وظالممزه مغفرت اولنور ابو الدرداء رضى الله عنهدن مرويدركه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمى ايشتدمكه اشبو آيتى اوقويوب ديديكه اما سابق جنته حساب اولنمدين كيرر ومقتصد حساب يسيرله حساب اولنور ونفسنه ظالم مقامده حبس اولنوب اكا هم دخولندنصكره جنته كيرر ❊ حسن ايدر سابق حسناتى سيئاتى اوزره راجح اولاندر ومقتصد حسناتى وسيئاتى مساوى اولاندر وظالم سيئاتى حسناتنه غالب اولاندر ديئلديكه ظالم ظاهرى باطنندن خيرلو اولاندر ومقتصد ظاهر وباطنى مساوى اولاندر وسابق باطنى ظاهرندن خيرلو اولاندر ديئلديكه ظالم لسانيله توحيد ايدوب فعلى قولنه موافق اولمياندر ومقتصد لسانيله توحيد وجوارحيله طاعت ايدندر وسابق لسانيله توحيد وجوارحيله اطاعت وعملى لله خالص ايدندر ديئلديكه ظالم تلاوت قرآن ايدندر ومقتصد تلاوت قرآن ايتمسيله بيله معناسنى فهم ايدندر وسابق تلاوت قرآن ايدوب موجبيله عمل ايدندر ❊ ديئلديكه ظالم صحاب كبائردر ومقتصد اصحاب صغائردر وسابق كبائردن وصغائردن خاليدر ديئلديكه سابق عالمدر ومقتصد متعلمدر وظالم جاهلدر جعفر صادق ايدر الله تعالى اشبو آيتده ظالمله بدئندن اشارت بيورلديكه اكا تقرب بنه انك كرميله اولور اكرچه ظالم ظلم ايدرسه ده اصطفاسنه اثر ايتمزدر ثانيا مقتصدى ذكريله اشارت ايتديكه انلر خوف ورجا بيننده در

سندنصکره کافرلر پیغمبر اوغللرینك زوجه‌لرینی آلمق حرامدر دیرکن کندوسی اوغلنك زوجه‌سنی آلدی دیوطعن ایتملریله اول حرمت صلبی اوغلی زوجه‌سی حقنده اولوب اوغلاق مطلقا کندو اوغلی اولمیوب سائر ناس کبی اولدیغنی بیان ضمننده بو آیت کریمه نازل اولدی (یا ایها الذین آمنوا اذکروا ۲۹۰ الله ذکرا کثیرا وسبحوه بکرة واصیلا) ای مؤمنلر الله تعالی‌یه انواع ذکرله دائم الاوقات ذکر ایدك وصباح واخشام اکا تسبیح ایدك ونماز قیلك وعلی قول ❊ سبحان الله والحمدلله ولا اله الا الله والله اکبر ولا حول ولاقوة الا بالله ❊ دیك (هو الذی یصلی علیکم وملائکته لیخرجکم من الظلمات الی النور وکان بالمؤمنین رحیماً) اول الله تعالی سزه رحمت ایدر وملکلری سزکچون الله تعالی‌دن مغفرت رجا ایدر تاکه سزی معصیت ظلماتندن ایمان وطاعت نورینه اخراج ایده الله تعالی ملکلرینه مؤمنلر ایچون استغفار امر ایتمکله رحمت ایدیجی اولدی (تحیتهم یوم یلقونه سلام واعدلهم اجراً کریماً) مؤمنلر قیامتده الله تعالی‌یه ملاقاتلرنده حق تعالی‌نك آنلره تحیتی سلامدر یعنی سلامت مژده‌سیدر ومؤمنلر ایچون اجر کریم آماده ایتدیکی جنتدر (یا ایها النبی انا ارسلناك شاهداً ومبشراً ونذیراً وداعیاً الی الله باذنه وسراجاً منیراً) یا محمد بز سنی امتلرك تصدیق وتکذیبنه شاهد ورحتمزه مژده‌جی وعذابمزدن (اویله) قورقودیجی والله تعالانك اذن وامریله آکا عبادت ووحدانیتی اقراره دعوت ایجی وسراج منیر اولان قرآنله کوندردك یاخود ناسی ظلمات جهالتدن اخراج ایچون سنی نورانی سراج کوندردك (وبشر المؤمنین بان لهم من الله فضلاً کبیراً)

سابقله ختم ایتدیکه هیچ کمسه انك مکرندن امین اولمیه وکلیسی جنتده‌در ❊ ابوبکر الوراق ایدر اشبو آیت مقامات ناس ارزره مرتبدر زیرا که عبد اوچ خصلتك برندن خالی اولمز یا معصیت ویا غفلت ویا توبه‌ایدن‌در قچانکه عصیان ایدر ظالمین حیزینه داخل اولور قچانکه توبه ایده مقتصدین کروهنه داخل اولور قچانکه توبه‌سی صحیح اولوب کثرت عبادت ومجاهده ایده عدد سابقنه لاحق اولور (جنات عدن یدخلونها یحلون فیها من اساور من ذهب ولؤلؤا ولباسهم فیها حریر) اشبو امتدن ذکر اولنان اصناف ثلاثه جنات عدنه کیررلر وانده التوندن وانجودن سوارلر ایله تحلی وتزین ایدرلر انلرك انده لباسی حریردر (وقالوا الحمدلله الذی اذهب عنا الحزن) وجنته کیردکلرنده دیه‌لرکه الله تعالی‌یه حمد اولسونکه معاشده وکرك معامله‌ده حزن ایجاب ایدر هرشیئی بزدن کیدردی اول حزن موت وحزن نار و حزن سیئات وحزن رد طاعات و حزن زوال نعم وحزن تقلب قلب وحزن عاقبة وحزن اهوال یوم قیامت وغیری کبی (ان ربنا لغفور شکور) ربمز جل شانه مذنبینه غفور ومطیعینه شکوردر (الذی احلنا دار المقامة من فضله) اول الله تعالی فضلندن بزی دار اقامته انزال ایتدی (لایمسنا فیها نصب ولایمسنا فیها لغوب) که انده بزه تعب وکلال ایرمز (والذین کفروا لهم نار جهنم لایقضی علیهم فیموتوا ولایخفف عنهم من عذابها) شونلرکه کافر اولدیلر انلر ایچون نار جهنم واردر انلر اوزره موت ثانی ایله حکم اولنمزکه هلاك اولوب استراحت ایده‌لر وانلردن اول نار عذابی دخی تخفیف اولنمز (کذلك نجزی کل کفور) اشبو جزاء کبی جزاء ایدرز هرکمسه‌یه که کفرده ویانعمة اللهه کفرانده مبالغ اولور (وهم یصطرخون فیها ربنا اخرجنا نعمل صالحا غیر الذی کنا نعمل) حالبوکه انلر اول نارده فریاد ایدوب دیه‌لرکه یاربنا بزی بونار‌دن چیقاروب کیرو دنیایه رد ایتکه ایشلیو کلدیکمز کفر وعصیانك یرینه انده عمل صالح ایشلیه‌وز (أولم نعمرکم مایتذکر فیه من تذکر) الله تعالی انلره دیه که بز سزك اعمار یکزی طویل ایتمدکمی شول دکلو که انده مکلف تذکره تمکن ایدردی دینلدیکه اول بلوغدر ویا اون سکز سنه‌در ویاقرق سنه‌در ویاالتمش سنه‌در که انده ابن آدمك عذری کسیلور ❊ قال النبی علیه السلام أعذر الله الی امرئ آخر اجله حتی بلغه ستین سنة ❊ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر الله تعالی عذر قومادی شول کمسه‌یه کیم انك عمرنی التمش ییله ایرکوره ❊ قال النبی علیه السلام اعمار امتی مابین ستین الی السبعین واقلهم من یجوز ذلك ❊ پیغمبریمز علیه السلام ایدر امتمك عمرلری التمش ییل ایله یتمش ییل اراسنده‌در انلردن قی آزدرکه عمری انی تجاوز ایده (وجاءکم النذیر) وسزه نذیر دخی کلدیکه اول محمد علیه السلامدر ویا قرآندر ویاشیبدر دینلدیکه شیب موتك بریدیدر (فذوقوا فما للظالمین من نصیر) ایمدی عذابی ذوق ایدك کافرلره نصرت ایدر یوقدرکه انلردن عذابی دفع ایده (ان الله عالم غیب السموات والارض) الله تعالی سموات وارضده کی غیبی بیلور

ومؤمنلره مژده ایتکه انلر ایچون الله تعالادن بیوك فضل وعنایت واردر اول دولت لقادرکه اعظم عطا واشرف نعمدر (ولاتطع الکافرین والمنافقین ودع اذیهم وتوکل علی الله وکفی بالله وکیلا) دعوتکده ثابت اولوب شریعتکه مخالف اموردە کافرلره ومنافقلره اطاعت ایتمه واذالرینه ۲۹۱ صبرله مجازاتی ترك ایله والله تعالی‌یه توکل ایله انلردن اخذ انتقامه الله تعالی سکا کافی ووکیلدر (یا ایها الذین امنوا اذا نکحتم المؤمنات ثم طلقتموهن من قبل ان تمسوهن فما لکم علیهن من عدة تعتدونها فمتعوهن وسرحوهن سراحاً جمیلا) ای مؤمنلر سز مؤمنه‌لری نکاح ایدوب انلرله خلوت صحیحه اولمزدن مقدم تطلیق ایدرسکز سزکچون اول مطلقه‌لر اوزره عدت یوقدرکه تعداد ایده‌سز اکر انلره نکاح نقدیر اولنمامش ایسه قدرتکز مقدار اعطا ایدك ❊ اکر مهر تقدیر اولنمش ایسه نصفی ویرملك واجب اولور ❊ وانلری اضرار ایتمکسزین سبیللرینی تخلیه ایدك (یا ایها النبی انا احللنا لك ازواجك التی اتیت اجورهن وما ملکت یمینك مما افاء الله علیك وبنات عمك وبنات عماتك وبنات خالك وبنات خالاتك التی هاجرن معك وامرأة مؤمنة ان وهبت نفسها للنبی ان اراد النبی ان یستنکحها خالصة لك من دون المؤمنین قد علمنا مافرضنا علیهم فی ازواجهم وما ملکت ایمانهم لکیلا یکون علیك حرج وکان الله غفوراً رحیما) ای پیغمبر ذیشان بز سکا مهرلرینی ویردیکك یاخود مهرلرینی تقدیر ایتدیکك زوجه‌لریکی حلال ایتدك والله تعالی‌نك غنیمتدن سکا ویروب ملك یمینك اولان ❊ صفیه وجوریه

اویله اولسه انلرك احوالندن اکا هیچ شیٔ خفی اولمز انلر دنیایه رد اولنسه‌لر نهی اولندقلری شیئه عودت ایدیسرلر ایدیکنی بیلور (انه علیم بذات الصدور) زیرا که اول صدورده اولان ضمرانی بیلور عالمده‌کی هرغیبی بیلمسی کبی (هو الذی جعلکم خلائف فی الارض) الله تعالی یریوزنده بری بریکزه خلیفه قیلدی ویاسزی کچن امتلره خلائف قیلدیکه انلردن کوروب ایشتدکلریکزله متعظ ومعتبر اوله‌سز ویاسزی ارضنده خلفاء قیلدیکه انده تصرفه مالك اولورسز انده‌کی منافعی سزه مباح قیلدیکه توحید وطاعتله اکا شکر ایده‌سز ویاخود دین اسلامی اقامته سزی خلفا قیلدی (فمن کفر فعلیه کفره) اول کمسه‌که کافر اوله کفرنك وبالی کندی اوزره‌در (ولایزید الکافرین کفرهم عند ربهم الا مقتا ولایزید الکافرین کفرهم الا خسارا) کافرلره کفرلری رب تعالی عندنده اشد بغضی وآخرتده خسارتلرین زیاده ایدر (قل أرأیتم شرکاءکم الذین تدعون من دون الله ارونی ماذا خلقوا من الارض) یا محمد مشرکلره دیکل که بکا خبرویرك که الله تعالی‌دن غیری اشراك ایتدیککز اصنامکه انلره عبادت ایدرسز بکا کوسترك که ارضدن قنی جزؤك خلقنه مستبد اولدیلر (ام لهم شرك فی السموات) یوخسه سموات خلقنده الله تعالی ایله بیله شرکتلری‌می واردر که اول سببدن الوهیتده شرکت ذاتیه‌یه مستحق اولدیلر (ام آتیناهم کتابا فهم علی بینة منه) ویاخود بز انلره کتابمی ویردك که انلر اول کتابدن اصناملرینی نه شرکاء اتخاذ ایتدکلرینه حجت اوزره درلر (بل ان یعد الظالمون بعضهم بعضا الا غرورا) بلکه کافرلرك اسلافی اخلافلرینه ویارؤساسی اتباعلرینه وعدلری دکل الا تغریردرکه اول اصناملری عندالله انلر ایچون شفعاء اولیسرلردر دنیاده انلرك اول اصنامه عبادتلری سببیله (ان الله یمسك السموات والارض ان تزولا) الله تعالی سموات وارضی قدرتیله اخذ ایدرکه زائل اولمیه ویاخود اول ایکیسن زائل اولمقدن منع ایدر (ولئن زالتا ان امسکهما من احد من بعده) اکر اول ایکیسی مقرلرندن زائل اولسه‌لر الله تعالیدنصکره ویاخود زواللرندنصکره اندن غیری هیچ احد امساك ایدر اولمز (انه کان حلیما غفورا) اول الله تعالی حلم ومغفرتله متصف اولدی اول اجلدن کفارك عقوبتنه معاجل اولمیوب توبه ایتدکلرنده سیئاتلرندن تجاوز ایتدی (واقسموا بالله جهد ایمانهم لئن جاءهم نذیر لیکونن اهدی من احدی الامم) محمد علیه السلامك بعثندن اول اهل کتابك رسوللرینی تکذیبنی قریش ایشیدیجك دیدیلرکه الله تعالی یهود ونصارایه لعنت ایده‌که رسوللرینی تکذیب ایتدیلر والله اکر بزه رسول کلسه یهود ونصاری وسائر امتلرك هدی واستقامتده افضلندن اهدی اولوردق (فلما جاءهم نذیر مازادهم الا نفورا) وقتاکه محمد علیه السلام انلره انذار ایچون رسول کلدی وانلر حقدن تباعدین آرتوردی (استکبارا فی الارض ومکر السیئ الا بأهله) یریوزنده استکبار وفعل قبیح ایشلر اولدقلری حالده (ولایحیق المکر السیئ) فعل قبیح ایسه حلول ایتمز الا اینسه انك فاعلنه حلول ایدر اول فعل قبیحله مراد شرك اوزره ومحمد علیه السلامی قتل اوزره اجتماعلریدر اویله اولسه

يوم بدرده قتل اولنديلر (فهل ينظرون الا سنة الاولين) انلر منتظر اولمزلر الا الله تعالينك رسوللرنى تكذيب ايدنلر شاننده امم سالفەيه ايتديكى تعذيب سنتنه منتظر اولورلر (فلن تجد لسنةالله تبديلا وان تجد لسنةالله تحويلا) ايمدى سن الله تعالينك سنتنه تبديل وتحويل بولمزسن اول تعذيى غيرى تعذيبه تبديل ويا انى مكذبيندن غيريلره تحويل ايتمز (اولم يسيروا فى الارض فينظروا كيف كان عاقبةالذين من قبلهم) كفار مكه تجارت وغير حاجت ايچون شام ويمن وعراقه سير وسفر ايتمزلرميكه انلردن اول كچن امەدن رسوللرنى تكذيب ايدنلرك كنديلرى هلاك اولديغندن ديارلرينك آثارينه نظر ايدەلر اندن معتبر اولوب طريق هدايته كيدەلر (وكانوا اشد منهم قوة) حالبوكه اول امم كافره انلردن قوتده اشد ايديلر (وما كان الله ليعجزه من شئ فى السموات ولافى الارض) الله تعالى يى سموات وارضده برشئ اعجاز ايدر اولمديكه انك عذابندن هيچ احد هربه قادر اوله (انه كان عليما قديرا) الله تعالى جميع اشيايى عليم وقدير اولدى (ولويؤاخذالله الناس بما كسبوا ماترك على ظهرها من دابة) اكر الله تعالى ناسى ايشلدكلرى معاصى سببيله مؤاخذه ايتسه ير اوزره تحرك ايدر برحيوان ترك ايتمز جملەسن هلاك ايدردى نوح عليه السلام طوفانندەكى كبى كه انك سفينەسنده اولنلرك غيريسن هلاك ايتدى (ولكن يؤخرهم الى اجل مسمى) لكن انلرى
اجل مسمايه تأخير ايدركه اول يوم قيامتدر (فاذا جاء اجلهم
فان الله كان بعباده بصيرا) كچان اجل موعودلرى
كله الله تعالى عبادنك اعماله بصيردر
جزالرين ايدر

﴿ تم الجلد الثالث ويليه الجلد الرابع ﴾

قد طبع فى المطبعة العالم
۱۳۱۸

كبى ❊ جاريەلرى دخى سكا حلال ايتدك وعمك وخالەك قزلرينى كه سنكله مدينەيه هجرت ايتديلر انلرى دخى حلال ايتدك ❊ زيرا مكه فتحندن مقدم بونلردن هجرت ايتمينلر حلال دكلدى صكره هجرت شرطى نسخ اولدى ❊ ونفسنى پيغمبر عليه السلامه هبه ايدن مرأة مؤمنەيى دخى حلال ايتدك اكر پيغمبر انى نكاح ايتمك استرسه واول مرأەنك نفسنى سكا مهرسز حلال ايتمسى يالكز سكا مخصوص خصلت اولمغله سائر مؤمنلره حلال قلمدى تحقيق مؤمنلرك زوجه لرنده نكاح اولديغى زمان مهر وشاهدلر ونفقه ووجوب قسم ونهايت درت عدد زوجه اولوب زيادە اولمامى آنلرك اوزرلرينه شرائط عقددن ايلديككمزى ومالك اولدقلرى جاريەلرينى توسيع امردن حلال ايتديكمزى بيلورز بو هبەودرتدن زيادە زوجه اولمق مؤمنلره رخصت وتعميم اولنميوب يالكز سكا مخصوص اولديغى « سكا مضايقه اولمامق ايچوندر الله تعالى احترازندە عسرت اولانى مغفرت ايدیجى وسكا كوچلك اولان شيدە رحمت ايديجيدر (ترجى من تشاء منهن وتؤوى اليك من تشاء ومن ابتغيت ممن عزلت فلا جناح عليك ذلك ادنى ان تقر اعينهن ولا يحزن ويرضين بما آتيتهن كلهن والله يعلم مافى قلوبكم وكان الله عليماً حليماً) زوجەلركدن ديلديككى يتاغكدن تأخير ايدرسن ديلديككى يتاغكه آلورسن اول تأخير ايتديكك زوجه كى ينه يتاغكه آلورسك سكا وبال يوقدر بوتبعيد وتقريبده سنك رأيكه حواله اولنان انلرك كوزلرينك روشنلكنه وقلت حزنلرينه ورضالرينه يقيندر اكر بينلرينى برابر طوترسك اول فضلى

سندن بيلورلر اكر بعضلرينى ترجيح ايدرسك انى الله تعالينك حكميله بيلورلر الله تعالى سزك قلبكزده اولان رغبت ونفرتى بيلور الله تعالى قوللرينك قلبلرنده اولانى عليم وعقوبتده عجله ايتماملكله حليمدر (لايحل لك النساء من بعد ولا ان تبدل بهن من ازواج ولواعجبك حسنهن الاماملكت يمينك وكان الله على كل شئ رقيبا) بوعقدكده اولان « طقوز » زوجه كدن صكره سكا زوجه آلمق حلال اولمز وبونلرك برينى تطليق ايله برغيريسنى آلمق دخى حلال اولمز اول غيرينك حسنى سنى نقدر تعجب ايتديررسه دخى مكركه ملك يمينك اولان جاريه اول حلالدر الله تعالى هرشيئه ناظر ونكهبان اولدى (يا ايها الذين آمنوا لاتدخلوا بيوت النبى الا ان يؤذن لكم الى طعام غير ناظرين انيه ولكن اذادعيتم فادخلوا فاذا طعمتم فانتشروا ولامستانسين لحديث ان ذلكم كان يؤذى النبى فيستحيي منكم والله يستحيي من الحق واذا سألتموهن متاعاً فاسئلوهن من وراء حجاب ذلكم اطهر لقلوبكم وقلوبهن وما كان لكم ان تؤذوا رسول الله ولا ان تنكحوا ازواجه من بعده ابداً ان ذلكم كان عندالله عظيماً) اى مؤمنلر پيغمبر عليه السلامك خانەسنه داخل اولميك مكركه سزكچون طعامه اذن ويريلەكه طعام وقتنه انتظار ايله كيرميەسز لكن دعوت اولنديغكز وقتده كيرك طعام ايتديككزدنصكره طاغلك صحبته انسيتله مكث ايلميك بوسزك اذنسز كيرمكز وطعامدنصكره مكثكز پيغمبره اذيت اولور اول سزه كيدك ديمكه حيا ايدر الله تعالى حقى تعريفدن اوتانمز سزه ازواج طاهراتدن محتاج اولديغكز برشى سؤال ايتمك اقتضا ايدرسه پرده ارقەسندن يعنى كيرميوب طشرەدن استيككه بوتنبيهات سزك وانلرك قلبلرينه هواجس نفسانيەدن تميزلكدر وسزه جائز دكلدركه رسول الله عليه السلامه اذا ايدەسز وانك زوجەلرندن وفاتندن مقدم وصكره ابدى نكاحلنمكز جائز اولمز تحقيق اكا اذا ايتمكز وزوجەلرندن نكاحلنمكز سزه عندالله كناه عظيم اولدى (ان تبدوا شيئاً اوتخفوه فان الله كان بكل شئ عليما) اكر سز پيغمبر عليه السلامه اذيت ويرو شيئى كرك اظهار ايدرسكز كرك قلبكزده اخفا ايدرسكز الله تعالى جملەسنه عليم اولدى (لاجناح عليهن فى ابائهن ولا ابنائهن ولا اخوانهن ولا ابناء اخوانهن ولاابناء اخواتهن ولانسائهن ولاماملكت ايمانهن واتقين الله ان الله كان على كل شى شهيدا) پيغمبر عليه السلام وسائر مؤمنلرك زوجەلرى بابالرينه واوغللرينه وقرنداشلرينه وقرنداشلرى وقز قرنداشلرى اوغللرينه ومسلمان نسالرينه وملك يمينلرى اولان جاريەلرينه كورنمكده كناه يوقدر اى مؤمنلرك زوجەلرى الله تعالى دن قورقك حجاب پردەسنى قالدرميك الله تعالى هرافعال واقوالكزه شاهددر ❊ دينلديكه وقتاكه آيت حجاب نازل اولدى نسوانك بابالرى واوغللرى واقربالرى آيا بز دخى وراء پردەدنمى سويلشرز ديملريله بو آيت كريمه نازل اولدى (ان الله وملائكته يصلون على النبى يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا تسليما) الله تعالى وملكلرى نبى الله عليه السلامه صلوة ايدرلر اى مؤمنلر سز دخى اكا صلوة وسلام ايدك ❊ دينلديكه صلوة الله تعالى دن رحمت وملكلردن استغفار ومؤمنلردن دعادر وكندولردن سكا نيجه صلوة ايدهلم ديو سؤال اولندقده « اللهم صل على محمد وعلى آل محمد » ديك بيوردى (ان الذين يؤذون الله ورسوله لعنهم الله فى الدنيا والاخرة واعدلهم عذاباً مهينا) شونلركه الله تعالى يى كفر وشرك ارتكابيله ورسولنى شعر وسحر امثالى طعنله متأذى ايدرلر الله تعالى انلره دنيا وآخرتده لعنت ايدوب انلر ايچون عقباده عذاب مهين آماده ايلدى (والذين يؤذون المؤمنين والمؤمنات بغير ما اكتسبوا فقد احتملوا بهتاناً واثماً مبينا) شونلركه « صفوان كبى » مؤمنلرى و « عايشه رضى الله عنها كبى » مؤمنەلرى اكتساب ايتمدكلرى شيئك غيريى اسنادله ايذا ايدرلر تحقيق انلر بهتان ووبال ظاهرەيى يوكلنوب عقوبته مستحق اولديلر (يا ايها النبى قل لازواجك وبناتك ونساء المؤمنين يدنين عليهن من جلابيبهن ذلك ادنى ان يعرفن فلا يؤذين وكان الله غفورا رحيما) يامحمد زوجەلريكه وقزلريكه ومؤمنلرك زوجەلرينه سويلەكه زوقاغه چيقدقلرنده جاريەلرينى « يعنى فراجەلرينى » اوزرلرينه كيسونلر بونكاح ستر اولنمق حر اولان خاتونلر جاريەلردن فرق اولنمغله زانيلرك اذا وتسلطندن امين اولمغه قريبدر الله تعالى توبه ايدنلرك كناهلرينى مغفرت ورحمت ايديجيدر ❊ دينلديكه اوائل اسلامده اصيل خاتونلر چارسز طشره چيقمغله بعض ارككلر تعرضانه

كلام سويليوب توبيخ اولندقده بز انی جاریه ظن ایتدك دیو اعتذار ایتملریله بو آیت کریمه نازل اولدی (لئن لم ینته المنافقون والذین فی قلوبهم مرض والمرجفون فی المدینة لنغرینك بهم ثم لایجاورونك فیها الا قلیلا) اکر منافقلر نفاقلرندن وقلبلرنده فجور مرضی اولنلر فجورلرندن ومدینه‌ده اراجیف اظهار ایدنلر بو فعللرندن فارغ اولمزلرسه انلرك قتل واجلاسنی سکا امر وسپارش ایده‌رز اندنصکره انلر انجق آز زمان سکا قوکشولق ایدوب شهردن چیقارلر (ملعونین اینما ثقفوا اخذوا وقتلوا تقتیلا) انلر ملعون ومطرودلردر قنده بولنورلرسه اخذ وخوارلقله قتل اولنورلر (سنة الله فی الذین خلوا من قبل ولن تجد لسنة الله تبدیلا) مقدم کچنلردن بو فعللرده اولنلرك قتل اولنملرینی الله تعالی سنت ایلمشدر سن الله تعالی‌نك سنتنی تبدیل وتغییر اولور بولمزسن (یسئلك الناس عن الساعة قل انما علمها عندالله ومایدریك لعل الساعة تکون قریبا) کافرلر استهزا یوزندن سندن قیامت نوقت قوپار دیو سؤال ایدرلر سن دیکه انی انجق الله تعالی بیلور انی بر پیغمبره بیلدرممشدر نه بیلورسن شاید که یقین اوله (ان الله لعن الکافرین واعدلهم سعیرا) الله تعالی بعث وحشری انکار ایدن کافرلره لعنت ایلدی وانلر ایچون یالکنمش آتش حاضرلدی (خالدین فیها ابداً لایجدون ولیاً ولا نصیراً) اول آتشده ابدی قالدقلری حالده هیچ بر دوست ومعین بولمزلرکه انلری اول آتشدن اخراجه معاونت ایده (یوم تقلب وجوههم فی النار یقولون یالیتنا اطعنا الله واطعنا الرسولا) اولکونده آتشده انلرك یوزلری بر طرفدن بر طرفه دوندکجه دیه‌لرکه نولیدی بز دنیاده الله تعالی‌یه ورسولنه اطاعت ایدیدك (وقالوا ربنا انا اطعنا سادتنا وکبراءنا فاضلونا السبیلا) انلرك اتباع واسافللری دیه‌لرکه یاربنا بز اولولریمزه وبیوکلریمزه اطاعت ایتدکده بزی راه حقدن چیقاروب اضلال ایتدیلر (ربنا آتهم ضعفین من العذاب والعنهم لعناً کبیراً) یاربنا انلره بزم عذابمزك ایکی قاتی ایله وانلره لعنتك اشد واکبرینی ایله (یاایها الذین امنوا لاتکونوا کالذین اذوا موسی فبراه الله مما قالوا وکان عندالله وجیهاً) ای مؤمنلر موسایه ایذا ایدنلر کبی اولایك الله تعالی موسایی انلرك زنا وسائر اسناد ایله دیدکلری شیلردن پاك وبری ایلدی وموسی علیه السلام عندالله مقبول وجاه وقدر صاحبی اولدی (یاایها الذین امنوا اتقوا الله وقولوا قولا سدیداً) ای مؤمنلر الله تعالادن خوفله ارتکاب معاصیدن حذر ایدك ولسانکزی حفظله طوغری کلام سویلیك (یصلح لکم اعمالکم ویغفر لکم ذنوبکم ومن یطع الله ورسوله فقد فاز فوزاً عظیماً) تاکه اول الله تعالی سزی اعمال صالحه‌یه توفیق ایدوب انك اوزره ثابت ایلیه وکناهلرکزی مغفرت ایلیه کیمکه اوامر ونواهیده الله تعالایه ورسولنه اطاعت ایده انك عندنده کلی مطلوبنه نائل اولوب دنیا وآخرتده سعید اولور (انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان انه کان ظلوماً جهولاً) بز امانتی سموات وارضه وطاغلره عرض ایتدك انلر اول امانتی یرینه کتوره‌میه‌جکلری خوفیله انی یوکلنمکدن ابا ایدوب دفعنی رجا ایتدیلر اول امانتی انسان یوکلنمکله نفسلرینه ظلم ایدوب عاقبتندن جاهل اولدیلر (لیعذب الله المنافقین والمنافقات والمشرکین والمشرکات ویتوب الله علی المؤمنین والمؤمنات وکان الله غفوراً رحیماً) تاکه الله تعالی اول امانته خیانت ایدوب وفا ایتمین منافق ومنافقه‌لری ومشرك ومشرکه‌لری جهنمه طولدیروب عذاب ایده ومؤمن ومؤمنه‌لرك اول امانته وفالریله ایمانلری نمایان وبعضلری طاعتده تقصیراتلری وقوعیله توبه ایدوب مظهر غفران اولمغله فضل رحمت رحمانله داخل جنان اوله‌لر الله تعالی تائبلره غفور ومطیعلره اثابه ایله رحیم اولدی ۞ بو آیت کریمه‌نك معنای لطیفی مفسرین تفصیل اوزره بیان ایتمشلر ایسه‌ده اجمالیسی بو وجهله‌درکه بو امانتدن مراد الله اعلم نماز وصوم وحج وجهاد والحاصل اوامره کما هو حقه انقیاد واجرا ونواهیدن کمال اوزره اجتناب واحتراز اوله وکوکلر ویرلر وطاغلر اول امانتی تحمیلدن امتناعلری نه آنکه حق تعالایه مخالفت جهتیله اوله مجرد مخافت یوزندن اداده عجزلرینی ادراکله یاربنا بزسنك امرکه مسخرز نه ثواب ونه عقاب استرز دیمش اوله‌لرکه حین خلقتلرنده بو امانت عرض اولنوب اطاعت ایدرسکز ثوابله مکافات اولنورسکز عصیان ایدرسکز عذابله مجازات اولنورسکز بیورلمش بناءً علیه خوفلرندن انی ابا ایتمشلر بو تقدیرجه جناب حق انلره فهم ویروب عرض ایتمش اوله ۞ علی قول بو صورت تمثیل اولوب اکر بو امانت

اول اجرام ثقیله‌لره تحمیل اولنمق تکلیف اولنسه بو قوت وعظمتلریله انی تحملدن ابا ایدرلردی دیمك اوله انسان بو امانتی بویله ضعیف بنیه ورخاوت قدرتله یوکلندی انسانك یوکلنمسی دخی قوت جهتیله اولمیوب مجرد همت یوزندن ایدی

سورة سبأ مکیة وهی اربع وخمسون آیة

(بسم الله الرحمن الرحیم) (الحمد لله الذی له مافی السموات ومافی الارض وله الحمد فی الاخرة وهو الحکیم الخبیر) حمد اول الله تعالی ایچوندرکه سموات وارضده اولان اشیا و نعم انك خلق وملکیدر دنیاده انك کمال قدرتیله خلق ایتدیکی نعمتلره حمد ایتمك واجبدر وآخرتده دخی انك قدرت ونعمتنه حمد اولنور ۰ تکلیف جهتیله اولمیوب مجرد الحمد لله الذی صدقنا وعده دیو سرورله‌در ۰ اول الله تعالی دنیا وآخرت امورینی حکم ایدر وبواطن اشیایی بیلور (یعلم مایلج فی الارض ومایخرج منها ومایتزل من السماء ومایعرج فیها وهو الرحیم الغفور) زمینه داخل اولنلری ۰ ماء مطر وحیوان وکنوز کبی ۰ وزمیندن چیقانلری ۰ ماء عیون ونبات ومعادن کبی ۰ وکوکدن نزول ایدنلری ۰ مطر وملائکه کبی ۰ وکوکه چیقانلری ۰ ملائکه اعمال عباد وبخار کبیلری ۰ جمله‌سنی بیلور اول الله تعالی نعمتله رحیم وکناهلری عفوله غفوردر (وقال الذین کفروا لاتاتینا الساعة قل بلی وربی لتأتینکم عالم الغیب لایعزب عنه مثقال ذرة فی السموات ولا فی الارض ولا اصغر من ذلك ولا اکبر الا فی کتاب مبین) کافرلر استهزا یوزندن قیامت کلمز دیدیلرکه سن دیکه بلی عالم الغیب اولان ربم جل شانه حقیچون البته قیامت سزه کله‌جکدر کوکده ویرده ذره وزنی قدر شی انك علمندن دور وخفی اولمز ذره‌دن کوچك وبیوك نه وار ایسه انجق لوح محفوظده مسطور ومثبتدر (لیجزی الذین امنو وعملوا الصالحات اولئك لهم مغفرة ورزق کریم) اول قیامتك کلمسیله مومن اولوب عمل صالح ایشلیانلره جزاء خیر ومغفرت وجنتده رزق کریم واردر (والذین سعوا فی آیاتنا معاجزین اولئك لهم عذاب من رجز الیم) شونلرکه بزم آیتلرمزك ابطالنه وناسی اندن تنفیره سعی ایدوب عذابمز انلردن فوت اولور ظن ایدرلر انلر ایچون الم ویریجی سوء عذاب واردر (ویری الذین اوتوا العلم الذی انزل الیك من ربك هو الحق ویهدی الی صراط العزیز الحمید) تاکه صحابه وتابعین ومؤمنلردن علم ویریلنلر بیله‌لرکه ربك تعالی طرفندن سکا انزال اولنان قرآن حقدر اول افعالنده عزیز منتقم اولان الله تعالی‌نك صراطنه هدایت ایدر (وقال الذین کفروا هل ندلکم علی رجل ینبئکم اذا مزقتم کل ممزق انکم لفی خلق جدید) یعنی انکار ایدن کافرلر استهزا طریقیله بربرلرینه دیدیلرکه سزه بر رجل یعنی محمدی دلالت ایده‌لمی که اول سزه جسدلریکز چوریوب پارچه پارچه طپراق اولدقدنصکره یکیدن خلق اولنورسکز (افتری علی الله کذبا ام به جنة بل الذین لایؤمنون بالاخرة فی العذاب والضلال البعید) آیا اول کذبله الله تعالی‌یه افترامی ایدر یاخود انده جنونمی وارکه لسانه کلن کلامی سویلر انلرك دیدیکی کبی دکلدر بلکه آنلر آخرته ایمان ایتمدکلرندن اول جهانده عذابده بو جهانده نهایتسز ضلالده‌درلر (افلم یروا الی مابین ایدیهم وماخلفهم من السماء والارض ان نشأ نخسف بهم الارض او نسقط علیهم کسفاً من السماء ان فی ذلك لایة لکل عبد منیب) انلر اوکلرینه وآردلرینه نظر ایتمزلرمیکه سما وارض انلری احاطه ایتمشدر اکر بز مراد ایتسك آیتلرمزی تکذیبلریچون انلری یره کچورردك یاخود سمادن اوزرلرینه نار قطعه‌لری یاغدرردق الله تعالی‌یه راجع عبد ایچون بو آسمان وزمینه نظر وقدرت خسف واسقاطی تأمل ایله البته دلائل وعبرت واردر (ولقد آتینا داود منا فضلا یاجبال اوبی معه والطیر والناله الحدید) بز عندمزدن داوده سائر ناس وانبیا اوزره فضل ویردك وطاغلره وقوشلره دیدیککه سزده داود علیه السلامك تسبیح ونغمه‌سنه صدا کزله رجوع ایدك وبز اکا تیموری النده مشمع کبی یومشاتدق ۞ دینلدیکه انك سائر اوزره فضلی نبوت وزبور وپادشاهلق وصوت حسن وتلیین حدیددر داود علیه السلام زبوری اوقومغه باشلدقده طاغلر برابر تسبیح ایدردی وقوشلر هوادن اغاچلره اینوب برابر نغمه‌لریله اکا امداد ایدرلردی وتیموری آتش وآلاتسز یدنده بال مومی کبی یوغروب استدیکی شیئی یاپاردی بنی اسرائیله پادشاه اولدقده ناس بیننده تبدیل کزوب داود نیجه کیمسه‌در دیو سؤال ایدردی هرکس ثنا ایدردی برکون آدمی صورتنده برملکه راست کلوب عادتی اوزره سؤال ایتدکده ملك دیدیکه کوزل

آدم ایدی اکر تعیشی بیت المالدن اولمسه بناءعلیه الله تعالی دن کسب نیاز ایتمکله زره اعمالی اعطا اولندی دینلدیکه داود علیه السلام
کونده بر زره یاپوب التی بیك درهمه صاتاردی ایکی بیك درهمنی اهل وعیالیله معاشنه صرف ودرت بیك درهمنی تصدق ایدردی
(ان اعمل سابغات وقدر فی السرد واعملوا صالحاانی بما تعملون بصیر) وداود علیه السلامه امر ایتدککه زرهلری کنیش
واتکلو ایله وحلقه لرینی وسط حالله بر دوزی یه هموار تقدیر ایله واهل بیتکله عمل عمل صالح ایشلیلک که بن سزك اعمالکزی
کوروب اکا کوره مکافات ایدردم (ولسلیمان الریح غدوها شهر وروا حهاشهر واسلنا له عین القطر ومن الجن من یعمل بین
یدیه باذن ربه ومن یزغ منهم عن امرنا نذقه من عذاب السعیر) بز سلیمانه روزکاری تسخیر ایتدککه صباحدن اویلیه دك بر آیلق
واخشامه دك دخی ـ آیلق کیدردی وبزا کا اریمش باقری صو بیکاری آقتدق « بلاد یمنده اولوب آیده اوچ کون آقاردی »
وجندن بر طائفه یی سلیمان ایچون تسخیر ایتدککه رب تعالی نك امریله انك اوکنده ایشلرلردی اول جنلردن کیمکه امر ایتدیکمز
سلیمان علیه السلامك اطاعتندن عدول ایدرسه بز اکا یالکلی آتشدن دادتیررز ☼ دینلدیکه دنیاده النده آتشدن تازیانه
ایله بر ملك تعیین اولنمشیدی جنیلردن سلیمان علیه السلامك اطاعتندن عدول ایده نه اول قامچی ایله اوروب احراق
ایدردی (یعملون له مایشاء من محاریب وتماثیل وجفان کالجواب وقدور راسیات اعملوا آل داود شکرا وقلیل من
عبادی الشکور) اول جنیلر سلیمان علیه السلام ایچون استدیکی کبی کوشکلر وقلعه لر ومسجدلر وعبادت ایدر کبی
ملائکه وانبیا صورتلری وبیوك حوضلر کبی طعام ایچون لنکر وصحن وطاسلر وطاغ کبی قازغانلر یاپرلردی بز انلره
دیدیککه ای آل داود بو نعمتلره شکر ایدك قوللرمدن آز کیمسه واردرکه لسان وقلبله شکر ایده ☼ دینلدیکه بیت المقدسی
داود علیه السلام بر آدم بویی چیقارمغله سلیمان علیه السلام اتمام ایتدی واولزمان تصویر حرام اولمامغله ناس عبادته
خواهشکر اولسون دیو عبادت ایدرلر حالده کوسترهرك ملائکه وانبیا صورتلری یاپمشلردی وتختنك اشاغیسنه ایکی
ارسلان واوستنه ایکی کرکس تصویر ایتمشلردی تختنه چیقمق مراد ایتدکده ارسلانلر قوللرینی آیاغی آلتنه ویروب
چیقاررلردی وکرکسلر دخی اوتوردغنده قنادلرینی آچوب کولکه ایدرلردی واول طاغ کبی قازغانلر تمللوسه پایه لر
اوزرینه وضع اولنوب نردبانلر ایله چیقارلردی (فلما قضینا علیه الموت مادلهم علی موته الا دابة الارض تأکل منسأته
فلما خر تبینت الجن ان لو کانوا یعلمون الغیب مالبثوا فی العذاب المهین) وقتا که سلیمانه بز موتی قضا ایتدك « اول عصاسنه
طیانوب وفات ویرسنه اول حالله متوفی قالدیکه جنلرك انك موتندن خبری اولمیوب بیت المقدسی تمام ایتدیلر معلوم
اولدیکه جنیلر غیبی بیلمزلر ایمش « انجق اغاج قوردی عصاسنی اکل ایتمکله یره دوشدکده جنلره موتی ظاهر اولوب
فرار ایتدیلر اکر ناسك زعملرنجه جن غیبی بیلور اولسه لر سلیمان علیه السلامك موتی وقوعی آنده فرار ایدوب برسنه
بو تکالیف شاقه عذابنده اکلنمزلردی (لقد کان لسبإ فی مسکنهم آیة جنتان عن یمین وشمال کلوا من رزق ربکم واشکروا
له بلدة طیبة ورب غفور) سبأبن یشجب بن یعرب بن قحطان اولادیچون مسکنلرنده صانعك وجود وقدرتنه دلالت
ایدر علامت وار ایدیکه صاغ وصوللرنده یکپاره باغ وبوستانلر بربرینه اتصال اوزره ایدی پیغمبرلری انلره دیدیکه
ربکز جل شانه بو سزه ویردیکی رزقلردن اکل ایدك بویله آب وهواسی خوش مثمر شهری الله تعالی سزه احسان
ایتمشدر اکا شکر ایدك بو شکر وتوبه کزله رب تعالی سزی مغفرت ایدر (فاعرضوا فارسلنا علیهم سیل العرم وبدلناهم
بجنتیهم جنتین ذواتی اکل خمط واثل وشیء من سدر قلیل) انلر شکردن اعراض ایتدیلر بز انلر صو سدنك سیانی
کوندردك وانلرك ایکی میوه دار بوستانلرینه بدل آجی نبق وآجی ایلغون اغاجلری کبی آز میوه لو بوستانلر ویردك
(ذلك جزیناهم بما کفروا وهل نجازی الا الکفور) بو نعمته کفرلری سببیله ایدیکه بز انلره جزا ایتدك بز انجق
کفران نعم اولنلره جزا ایدرز ☼ منقولدرکه بو اولاد سبا یمنده مأرب حوالیسنده ایکی طاغ اراسنده بر بلده ده
ساکن اولورلر ایدیکه منبت محل ایدی صولری وافر اولمغله بعضا شجر ولایتنك صولری اکا دخی ضم اولدقده
بلده لرینه ضرر ایدردی بلقیس بر سد یاپوب اوچ کوز ترتیب ایدوب اقتضاسنه کوره صالیویررلردی میوه لرینك کثرتی اول
درجه ده ایدیکه برکمسه بر زنبیل ایله اغاجلرك التندن کچسه دوکیلن میوه فی الحال زنبیلی طولدیرردی چونکه پیغمبرلرینی تکذیب

وشکردن اعراض ایتدیلر الله تعالی بر کوستبکنه امر ایدوب اول سدی دلمکله بر کیجه خبرلری یوغیکن سد بوشانوب
انسان وحیوان تلف ومشهور بوستانلری خراب اولدی (وجعلنا بینهم وبین القری التی بارکنا فیها قری ظاهرة
وقدرنا فیها السیر سیروا فیها لیالی وایاما آمنین) وسبا شهریله برکت ویردکمز شام بیننی متصل قریهٔ ظاهره لرله معموره
قلدق « که سبا ایله شام بیننده درت بیك یدییوز قریه وار ایدی دینلدی » وکیدوب کلنلرك سیرلرینی تقدیر ایتدك « که
اویله یه دك بر کویه واندن اخشامه دك بر کویه کیدیلوردی » بز انلره دیدککه اول قریه لرده دشمن وآچلق وصوسزلقدن
امین اوله رق کیجه وکوندز کزك ☼ چونکه بو برکت وراحت سببیله فقرا دخی کویدن کویه بلا زاد کیدوب کلدکده
اولدقلرینه اغنیا تجارلر حسد ایدوب (فقالوا ربنا باعد بین اسفارنا وظلموا انفسهم فجعلناهم احادیث ومزقناهم کل ممزق
ان فی ذلك لایات لکل صبار شکور) دیدیلر که یاربنا بو شهر منزله شام بیننده چول پیدا ایله که زاد وذخیره بولنیوب سفرلریمز
بعید اولسون تا که هرکس کیدوب کلمکه قادر اولمسون دیو دعا ایتملریله نفسلرینه ظلم ایتدیلر امدی بز آنلردن صکره
کلنلره حکایه واحواللری مقالهٔ تعجب اولسون دیو هر قبیله لرینی بر مرتبه پراکنده وتفریق ایتدککه « تفرقوا ایدی
سبا » دیو ضرب مثل اولدی اشبو مذکورلرده محنتلره صبر ایدیجیلره ونعمتلره شکر ایدیجیلره علامت وعبرتلر واردر
(ولقد صدق علیهم ابلیس ظنه فاتبعوه الا فریقاً من المؤمنین) ابلیس آنلرك حقنده ☼ فبعزتك لاغوینهم اجمعین ولا
تجد اکثرهم شاکرین ☼ دیدیکی ظننی تحقیق ایتدیکه آکا تابع اولدیلر آنجق مؤمنلردن اولان فرقه تابع اولمدیلر
(وما کان له علیهم من سلطان الا لنعلم من یؤمن بالاخرة ممن هو منها فی شك وربك علی کل شیء حفیظ) ابلیسك انلر
اوزره تسلطی انجق بزم علممز تعلق ایتدیکی وجهله آخرته ایمان ایدن کیمسه ایله آنك وقوعنه شکده اولان کیمسه یی
فرق ایچوندر ربك تعالی هر شیئه رقیب ونکهباندر (قل ادعوا الذین زعمتم من دون الله لایملکون مثقال ذرة فی السموات
ولا فی الارض ومالهم فیهما من شرك ومالهمنهم من ظهیر) یا محمد مشرکلره دیکه اول الله تعالی دن غیری اصنام وملکلردن
آلهه زعم ایدوب عبادت ایتدکاریکزه دعا ایدك که ایستدیککز شیئی سزه ویرسون وضررکز وقوعنده دفع ایتسون
اول آلهه زعم ایتدکاریکز ایسه نه کوکده ونه یرده خیر وشردن ذره اغرلغنجه برشیئه مالك دکللردر وانلرك نه یرا تمقده
ونه تصرفده شرکتلری یوقدر والله تعالی ایچون آنلردن هیچ بر معاونت اولمز بلکه آنلر هر شیدن عاجزلر اولوب قطعا
ربوبیته صالح دکللردر (ولا تنفع الشفاعة عنده الا لمن اذن له حتی اذا فزع عن قلوبهم قالوا ماذا قال ربکم قالوا الحق وهو
العلی الکبیر) عندالله شفاعت نفع ایتمزمکزکه الله تعالی شفاعت ایدنه وشفاعت اولننه اذن ویره بر مدت شافع ومشفوع له
انتظار وخوفده اولوب تا که اذن احسانیله انلرك قلبلرندن فزع رفع اولنه بربرلرینه دیه لرکه ربکز تعالی شفاعت
حقنده نه بیوردی حقله مؤمنلره شفاعته اذن احسان بیوردی دیه لر اول الله تعالی عالی وبیوکدرکه آندن اذنسز کیمسه
شفاعت ایدهمز (قل من یرزقکم من السموات والارض قل الله وانا او ایاکم لعلی هدی او فی ضلال مبین) یا محمد دیکه سمادن
باران وزمیندن نباتله سزی کیم رزقلندیرر « کافرلر الزام خوفندن جواب ویرمیه جکلری مقرر اولمغله » ینه سن دیکه
الله تعالی رزقلندیرر بز رزق ویرن بر الله تعالی یی بیلورز سز آکا جماد وسائری شرك قوشارز سز کیم هد ایتده کیم
ضلالت ظاهره ده در (قل لا تسئلون عما اجرمنا ولا نسئل عما تعملون) انلره دیکه بزم جرمزدن سز سؤال اولنمزسکز
وسزك کفر وشرك عمللریکزدن بز سؤال اولنمیز هرکس کندو عملنك جزاسنی بولور (قل یجمع بیننا ربنا ثم یفتح
بیننا بالحق وهو الفتاح العلیم) دیکه ربمز جل شانه قیامتده بزی وسزی جمع ایدوب بینمزده عدله قضا ایدر محقی جنته
مبطلی جهنمه ادخال ایدر اول الله تعالی مشکل قضالری فتح وعدله حکم ایدیجیدر (قل ارونی الذین الحقتم به شرکاء
کلا بل هو الله العزیز الحکیم) دیکه بکا کوسترك نه صفتله بتاریکزی عبادتده الله تعالی یه شریك طوترسکز حاشا که بتاریکز
آکا شریك اوله بلکه غلبه وکمال قدرت ورحمتله موصوف وعبادته لایق ومستحق انجق اول الله ذوالجلالدر (وما
ارسلناك الا کافة للناس بشیراً ونذیراً ولکن اکثر الناس لا یعلمون) یا محمد بز سنی عامهٔ ناس ایچون اهل طاعته مژده جی
واهل مخالفته قورقودیجی اولدیغك حالده پیغمبر کوندردك لکن ناسك اکثری جهللرندن ناشی سنك خصائل وکمالاتکی

بیلمزلر (ویقولون متی هذا الوعد ان کنتم صادقین) آنلر فرط جهالتلرندن بووعد اولسان قیامت وعذاب نه وقت
اولور اکر صادقلر ایسه کز بزه خبر ویرك دیرلر (قل لکم میعاد یوم لاتستاخرون عنه ساعة ولاتستقدمون) انلره دیکه
وعد اولنان کون کلدکده اولکوندن نه برساعت تأخیرونه برساعت تقدیم اولنورسکز (وقال الذین کفروا لن نؤمن
بهذا القران ولا بالذی بین یدیه ولوتری اذالظالمون موقوفون عند ربهم یرجع بعضهم الی بعض القول یقول الذین
استضعفوا للذین استکبروا لولا انتم لکنا مؤمنین) کفارمکه دیدیلرکه بز بوقرآنه ونه مقدم کلن کتابلره اینانمیزا کرسن اول
مشرکلری ربلری عندنده موقف محاسبه ده کوریدك انلر بربرلرینه رجوعله تابع ضعیفلری رؤسالرینه دیه لرکه اکر
سزك اضلالکز وبزی ایماندن منعکز اولمیدی البته بزدخی مؤمنلردن اولوردق ❋ دینلدیکه کفارمکه اهل کتابدن
پیغمبر علیه السلامك احوالندن سؤال ایتدیلر اهل کتاب بزاتك نعتنی کتابمزده بولمشز دیدیلر ابوجهل وامثالی بز
سزك کتابکزه دخی اینانمیز دیملریله بوآیت کریمه نازل اولدی (قال الذین استکبروا للذین استضعفوا انحن صددناکم
عن الهدی بعد اذجاءکم بل کنتم مجرمین) رؤسالری اتباع ضعفالرینه دیه لرکه آیا بزسزی هدایته کلدیککزدنصکره می
ایماندن منع ایتدك بلکه سز کندوکز مجرملردن اولدیکز (وقال الذین استضعفوا للذین استکبروا بل مکرالیل والنهار
اذ تأمروننا ان نکفر بالله ونجعل له انداداً واسروا الندامة لما راوا العذاب وجعلنا الاغلال فی اعناق الذین کفروا هل
یجزون الا ماکانوا یعملون) ضعیف تابعلری رؤسالرینه دیه لرکه بلکه سزك کیجه کوندز مکرکز بزی الله تعالی یه
کافر اولمغله واکا شریك قیلممزه امرایدردیکز وقتاکه انلر عذابی کوره لر هربرلری کفتکولرندن نادم اولوب
عمللرینی کزلیه لر واول کافرلرك بیونلرینه آتشدن تیمور لاله لر قیله رز انلر انجق دنیاده ایشلدکلری عمللریله جزا
اولنورلر (وماارسلنا فی قریة من نذیر الاقال مترفوها انا بما ارسلتم به کافرون) بز برقریه وشهر اهلنه عذابله اخافه
ایدیجی کوندردیکمز پیغمبرلره اول شهر اهالیسنك رؤسا ومتنعملری بز سزك ارسال اولندیغکز شیلره کافرلرز
دیدیلر (وقالوا نحن اکثر اموالا واولاداً ومانحن بمعذبین) بزم اموال واولادمز چوقدر قیامتده بزه عذاب اولنمزز
زیرا دنیاده کی احوالمزه قیاسله آخرتده دخی مکرم اولورز دیدیلر (قل ان ربی یبسط الرزق لمن یشاء ویقدر ولکن
اکثر الناس لایعلمون) دیکه ربم تعالی رزقی نیجه دیلرسه کاه عاصیه زیاده ومطیعه نقصان کاه عکسی اوزره ویرر بوکرم
اولمیوب انجق مشیتیدر لکن ناسك اکثری انی بیلمزلر بلکه اموال واولاد کثرتنی شرف وکرم ظن ایدرلر (وما
اموالکم ولااولادکم بالتی تقربکم عندنا زلفی الامن امن وعمل صالحاً فاولئك لهم جزاء الضعف بما عملوا وهم فی الغرفات
امنون) سزك نه مالکز نه اولادکز سزی بزه یقین ایتمز مکرکه مؤمن اولوب مالنی خیره صرف واولادینی اموردین
وصلاحه سوقله عمل صالح ایشلیه انلرك خیر عمللرینه مکافاتلری اضعاف مضاعف اولوب جنت غرفه لرنده امینلردر
(والذین یسعون فی ایاتنا معاجزین اولئك فی العذاب محضرون) شونلرکه بزم آیتلرمزدن ناسی منعه سعی وناسی
آیتلرمزه ایمان ایتمکدن عاجز ظن ایدرلر انلر عذاب جهنمده حاضر اولمشلردندر (قل ان ربی یبسط الرزق لمن یشاء
من عباده ویقدرله وماانفقتم من شیءٍ فهو یخلفه وهو خیر الرازقین) دیکه ربم تعالی عبادندن دیلدیکنك رزقنی قدرتیله
بسط ایدر ودیلدیکنك حکمتی ضمننده ضیق ایدر شول شیئیکه فی سبیل الله انفاق ایدرسز الله تعالی یه انك عوضنی یادنیاده
یاآخرتده اعطا ایدر اول رزق ویریجیلرك خیرلوسیدر غیریلر واسطه در رازق حقیقی اولدر (ویوم یحشرهم جمیعاً ثم
یقول للملائکة اهؤلاء ایاکم کانو یعبدون) شول کونده که الله تعالی مشرکلری جمیعاحشرایدوب ملکلره دیرکه بونلرمیدرکه
سزه عبادت ایدرلردی ❋ مشرکلره سرزنش وملکلرك شفاعتندن قطع امید ایچوندر (قالوا سبحانك انت ولینا
من دونهم بل کانوا یعبدون الجن اکثرهم بهم مؤمنون) ملکلر دیه لرکه یاربنا بزسنی شرکدن تنزیه ایده رز بزم معبودمز
سن سین هیچ عابد معبود اولورمی بزم انلرله علاقه مز یوقدر بلکه انلر شیطانه اطاعتلریله کویا اکا اینانورلر (فالیوم
لایملك بعضکم لبعض نفعاً ولاضرا ونقول للذین ظلموا ذوقوا عذاب النار التی کنتم بها تکذبون) الله تعالی انلره دیه که
بوکونده بربریکز ایچون نفع وضره مالك اولمزسکز ودنیاده شرك وعصیانله نفسلرینه ظلم ایدنلره دیرزکه عذاب ناری

دادك که سز انك حقیقتنی تکذیب ایدردیکز (واذاتتلی علیهم آیاتنا بینات قالوا ماهذا الارجل یرید ان یصدکم عما کان
یعبد اباؤکم وقالوا ماهذا الاافك مفتری وقال الذین کفروا للحق لما جاءهم ان هذا الاسحرمبین) قچان بزم آیات ظاهره لریمز
انلره تلاوت اولنسه محمد علیه السلامه اشارت ایدوب دیرلرکه بو بر رجلدرکه بابالریمزك عبادت ایده کلدیکی بتلر عبادتندن سزی منع
ایتمك استرتاکه انك دیننه کیره سز ویرلرکه اول قرآن دیدیکی کلام کندواختراعی اولوب الله تعالی یه کذب وافترا ایدر اول کافرلر
قرآن انلره کلدکده بوظاهر سحردر دیرلر (ومااتیناهم من کتب یدرسونها وما ارسلنا الیهم قبلك من نذیر) حال بوکه بز انلره
کتبدن برشی ویرمشدك که انی اوقویوب شرکلك باطل اولدیغنی بیله لردی وسندن مقدم زمان فترتده بز انلر حقه دعوت
ایدر عذابدن قورقودیجی برپیغمبر کوندرمشیدك (وکذب الذین من قبلهم ومابلغوا معشار مااتیناهم فکذبوا رسلی
فکیف کان نکیر) بونلردن مقدم کچن امتلر پیغمبرلرینی تکذیب ایتدیلردی مع هذا اهل مکه کچن امتلره ویردیکمز
مال وعمر وقوتك عشرنه مالك اولمامشلردی اول امتلر بنم پیغمبرلریمی تکذیب ایتملریله بوانکارلریله انلری تدمیر
وعذابم نیجه اولدی « اهل مکه دخی بوحالاندن حذر ایتسونلر » (قل انما اعظکم بواحدة ان تقوموالله مثنی وفرادی
ثم تتفکروا مابصاحبکم من جنة ان هو الا نذیرلکم بین یدی عذاب شدید) اهل مکه یه دیکه انجق سزی برنصیحتله
ارشاد ایده یمکه خالصا لوجه الله مجلسدن قالقوب ایکشر برر برر ازدحام وجدال ایتمیه رك تفکر ایده سزکه
مصاحبکز محمد ایچون قطعا جنون اثری اولمیوب دائما قولنده صادق وانجق سزی اوکوکزده اولان عذاب جهنمدن
اخافه ایدیجیدر (قل ماسالتکم من اجر فهو لکم ان اجری الا علی الله وهو علی کل شیءٍ شهید) دیکه تبلیغ رسالت
ایچون سزدن اجرت ایستهمشم اجرتکز سزك اولسون بنم اجرتم انجق الله تعالینك وعد کریمیدر اول هرشیئه
مطلعدر بنم صدق وخلوصمی بیلور (قل ان ربی یقذف بالحق علام الغیوب) دیکه ربم عز شانه مستحقنه وحی
ورسالتی القا ایدر جمله غیوبی بیلیجیدر اکا برشی مخفی دکلدر (قل جاء الحق ومایبدیء الباطل ومایعید) دیکه
اسلام کلدی باطل اولان شرك ظهور واعاده ایتمیوب محو اولور (قل ان ضللت فانما اضل علی نفسی وان اهتدیت فبما
یوحی الی ربی انه سمیع قریب) دیکه اکر بن ضلالتده اولورسم انك وبالی انجق کندو نفسمه در اکر هدایتده
اولورسم اول ربم تعالینك وحی والهامی وکرم وانعامیله در حق تعالی قوللرینك اهتدایه نیازلرینی ایشیدیجی وامیدلرینه
یقیندر (ولوتری اذفزعوا فلافوت واخذوا من مکان قریب) اکر انلره قیامتده قورقولرندن دهشت وحیرت
کلدکده سن انلری کورسك عجایب کوررسنکه انلر ایچون قرار وبناه یوقدر وانلردن عذاب فوت اولمز انلر یقین
یردن یعنی روی زمیندن زیر زمینه یاخود موقفدن ناره اخذ اولنورلر (وقالوا امنابه وانی لهم التناوش من مکان
بعید) وانلر عذاب حلولنده دیه لرکه پیغمبره وبعثه ایمان ایتدك والحال انلره نیجه اولورکه بعید اولان آخرتدن
دنیایه کلوب ایمانی تناول ایده لر (وقد کفروا به من قبل ویقذفون بالغیب من مکان بعید) انلر مقدم تکلیف اولندقلرنده
الله تعالی یه وپیغمبره وبعثه کافر ایدیلر وبوکفرلرینك حقیقتنی بیلمکسزین دور ودراز سویلرلردی (وحیل بینهم
وبین مایشتهون کمافعل باشیاعهم من قبل انهم کانوا فی شك مریب) انلر ایله اشتها ایتدکلری توبه وایمان ودنیایه رجوع
بینته عدم قبول حائل اولوب مقدم کچن انلرك شبیهی کافرلره ایشلندیکی کبی بونلره دخی واقع اوله زیرا انلر دنیاده
بعثدن وانلره نزول عذابدن شك وانکارده ایدیلر

سورهٔ فاطر مکیه وهی خمس واربعون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم (الحمد لله فاطر السموات والارض جاعل الملئکة رسلا اولی اجنحة مثنی وثلث ورباع یزید
فی الخلق مایشاء ان الله علی کل شیءٍ قدیر) حمد اول الله تعالی یه مخصوصدرکه سموات وارضی یکیدن خلق وایجاد
ایدیجیدر ملکلری انبیالرینه کوندرمکه ایکیشر واوچر ودردر قناد صاحبلری قیلدیکه انکله نزول وعروج ایدرلر
دیلرسه قنادلرك وسائر اشیانك خلقتنی زیاده ایدر الله تعالی هرشیئه قادردر (مایفتح الله للناس من رحمة فلاممسك لها
ومایمسك فلامرسل له من بعده وهو العزیز الحکیم) الله تعالی « نبوت وعلم وعافیت کبی » رحمتندن برنعمتنی فتح
ایده انی امساك ایدر اولمز اول نعمتیکه اول امساك ایده انی ارسال ایدر اولمز الله تعالی جمله یه غالبدر هرفعلنده حکیمدر

(یا ایها الناس اذکرو انعمت الله علیکم هل من خالق غیرالله یرزقکم من السماء والاض لااله الاهو فانی تؤفکون) ای
ناس الله تعالی نك سزه ویردیکی نعمتلرینی یاد ایلیك الله تعالیدن غیر برخالق وارمیدرکه کوکدن یغمور ویرن نباتله سزك
رزقکزی ویرر هیچ عبادته مستحق کیمسه یوقدر انجق اول الله تعالیدر بویله ایکن توحیددن نیجه منصرف اولورسکز
(وان یکذبوك فقد کذبت رسل من قبلك والی الله ترجع الامور) اکر مشرکلر سنی تکذیب ایدرلرسه سندن مقدم
کچن پیغمبرلر دخی تکذیب اولندیلر صبر ایتدیلر سن دخی صبرده آنلره اقتدا ایله جمله امورك عاقبتی الله تعالی یه
رجوع ایدر « سنك صبرکه آنلرك تکذیبنه مجازات ایدر « (یا ایها الناس ان وعدالله حق فلاتغرنکم الحیوة الدنیا ولا
یغرنکم بالله الغرور) ای ناس الله تعالی نك حشر وجزا وعدی حق وثابتدر آنده خلف ممکن اولمز حیات دنیا سزی
مغرور وفریفته ایتمسون « که آخرتی فراموش ایتمیه سز » وشیطان سزی صکره توبه ایدرسکز الله تعالی مغفرت ایدر
دیوب آلدادوب معصیته سوق ایلمسون « اکرچه اول ممکندر لکن طبیعت آنی دفع ایدر امیدیله زهر یمکه بکزر »
ان الشیطان لکم عدو فاتخذوه عدواً انما یدعوا حزبه لیکونوا من اصحاب السعیر) شیطان سزکچون قدیم دشمندر
سز آنی دشمن اخذ ایدوب آندن حذر ایده سز شیطان کندویه تابع اولنلری اتباع هوا ومیل دنیا دعوت ایدرکه
جهنم ملازملرندن اوله لر (الذین کفروا لهم عذاب شدید والذین آمنوا وعملوا الصالحات لهم مغفرة واجر کبیر)
شونلرکه کافر اولدیلر آنلر ایچون عذاب شدید واردر وآنلرکه مؤمن اولوب عمل صالح ایشلدیلر آنلر مغفرت
واجر کبیر واردر (افمن زین له سوء عمله فراه حسناً فان الله یضل من یشاء ویهدی من یشاء فلاتذهب نفسك علیهم
حسرات ان الله علیم بما یصنعون) ایا شول کمسنه که سوء عملی تزیین اولنوب هواسی عقلنه غالب اولمغله قبحی حسن
کوره « شول توفیق الهیله حقی بیلوب اعمالنك حسنی قبحندن تمییز ایدن کیمسه کبیمیدر « الله تعالی دیلدیکنی ضلالنده
ابقا ودیلدیکنی هدایته القا ایدرسنك نفسك آنلرك ضلالتی اوزره مغموم اولمسون الله تعالی آنلرك سوء صنیعلرینی
علیمدر قیامتده جزالرینی ایدر (والله الذی ارسل الریاح فتثیر سحاباً فسقناه الی بلدمیت فاحیینا به الارض بعدموتها
کذلك النشور) اول الله تعالی روزکارلری کوندروب بونلری یردن قوپاررر واول بلوتلری برقورومش میت اولمش
بلده یه سوقله مطر انزال ایدوب اول ارضی نباتله احیا ایدرز امدی سزی دخی احیا ایله قبرلرکزدن اخراج اول
نباتك احیا واخراجی کبیدر (من کان یرید العزة فلله العزة جمیعاً الیه یصعد الکلم الطیب والعمل الصالح یرفعه والذین
یمکرون السیئات لهم عذاب شدید ومکر اولئك هو یبور) کیمکه عزت مراد ایدرسه الله تعالی یه اطاعت ایتسونکه
جمیع عزتلر الله تعالی ایچوندر طیب کلاملرکه کلمهٔ شهادت وذکراللهدر الله تعالانك درکاه قبولنه صعود واول کلام
کلام طیبه یی عمل صالح اول درکاهه قالدیرر « زیرا عمل صالح اولمینجه مجرد کلام مقبول ونافع اولمز » شونلرکه
قبیح وسوء مکری نهانی ایشلرلر آنلر ایچون عذاب شدید واردر اول کافرلرك مکری فاسد اولور نافذ اولمز زیرا
« امور مقدره ده تغییر اولمز » ❊ دیندیکه بوندن مراد قریشك دارالندوه ده ایتدکلری کزلومشورتدرکه پیغمبر
علیه السلامی قتل یا حبس یاخود اجلا ایدیکه سورهٔ انفالده کچدی (والله خلقکم من تراب ثم من نطفة ثم جعلکم
ازواجاً وما تحمل من انثی ولا تضع الا بعلمه وما یعمر من معمر ولا ینقص من عمره الا فی کتاب ان ذلك علی الله
یسیر) الله تعالی اصلکز آدم علیه السلامی ترابدن صکره ذریتنی نطفه دن خلق ایتدی صکره ارکك دیشی جفت
قیلدی ونسوانك حملی ووضعی انجق انك علمیله در برکمسنه نك عمرندن زیاده وناقص اولمز انجق لوح محفوظده زیاده ونقصانلغی
تقدیر اولندیغیدر بوعمرك طول وقصری الله تعالی یه آساندر (وما یستوی البحران هذا عذب فرات سائغ شرابه وهذا
ملح اجاج ومن کل تأکلون لحماً طریاً وتستخرجون حلیة تلبسونها وتری الفلك فیه مواخر لتبتغوا من فضله ولعلکم
تشکرون) طاتلو بحرله آجی دکز ایکیسی برابر اولمز طاتلو ایچیلور آجیسی بوغازی یاقر ایچلمز « مؤمنله کافره تشبیهدر » واول
بحرلرك هربرندن تازه لحم بیرسکزکه بالقدر وتوزلو دکزدن « اینجو ومرجان کبی » حلی چیقاررسکزکه نسالریکز انی کیررلر واول
بحرلرده کیلر صویی یارارق یوریدکنی کوررسن تاکه الله تعالی نك فضلندن انده تجارت طلب ایدوب شاید شکر ایده سز

(یولج الیل فی النهار ویولج النهار فی الیل وسخر الشمس والقمر کل یجری لاجل مسمی ذلکم الله ربکم له الملك والذین
تدعون من دونه مایملکون من قطمیر) الله تعالی کیجه یی کوندزه ادخاله کوندزی اوزون ایدر وکوندزی کیجه یه ادخاله
کیجه یی اوزون ایدر وشمس وقمری تسخیر ایتدی تاکه مأموریتلری وقتنه دك دورو جریان ایدرلر بوجمله نك خالق
وفاعلی ربکز الله تعالیدر پادشاهلق انکدر الله تعالیدن غیری شول اصناملرکه انلره عبادت ایدرسز خرما چکردکنك
شقی قدر نفع ایتمکه قادر اولمزلر (ان تدعوهم لایسمعوا دعاءکم ولوسمعوا مااستجابوا لکم ویوم القیامة یکفرون
بشرککم ولاینبئك مثل خبیر) اکر اول اصناملرکزه جرنفع یادفع ضرر ایچون دعا ایتسه کز انلر جمادلردر دعاکزی
ایشتمزلر اکر ایشیدر اولسه لر دخی نفعه قدرتلری اولمامغله دعاکزه اجابت ایتمزلردی قیامتده اول بتلریکز انلری
الله تعالی یه شریك طوتدیکز باطل اولدیغنی اعتراف ایدرلر وکفریکزی اقرار ایدرلر اصنام وعبده لرینك حاللرینی سکا
الله تعالی خبر ویردیکی کبی کیمسه خبر ویرمز (یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله والله هو الغنی الحمید) ای ناس سز الله
تعالی نك رزق ومغفرت وجمله فضلنه محتاجلرسز الله تعالی جمله دن مستغنیدر جمله موجودات انك نعمتلرینه محتاج اولمغله
اکا حمد اولنمسی حق اولدی (ان یشأ یذهبکم ویأت بخلق جدید وماذلك علی الله بعزیز) اکر دیلرسه سزه کیدروب
یریکزه مطیع برآخر قوم کتورر بوفعل الله تعالی یه امر تفسیر دکلدر (ولاتزر وازرة وزر اخری وان تدع
مثقلة الی حملها لایحمل منه شی ولوکان ذاقربی انما تنذر الذین یخشون ربهم بالغیب واقاموا الصلاة ومن تزکی فانما یتزکی
لنفسه والی الله المصیر) برکمسه آخر کمسه نك کناهنی یوکلنمز اکر ثقیل کناهلو برکمسنه کناهنی تحمیله برینی دعوت
ایتسه اول انك کناهندن برشی یوکلنمز اکر اقرباسی دخی اولورسه یا محمد سن انجق ربلرینی کورمشلرکن عذابندن
قورقنلری ونمازه قائم اولنلری انذا ایدرسن کیمکه کناهدن صاقنوب پاك اوله اول انجق کندو نفسنی تطهیر ایدر
جمله نك رجوعی الله تعالی یه در « هرنفسی فعلی اوزره مجازات ایدر » (ومایستوی الاعمی والبصیر ولاالظلمات
ولاالنور ولاالظل ولاالحرور) اعمی ایله کوریجی وظلماتله نور وکولکه ایله حرارت مساوی اولمز « یعنی کافرله
مؤمن وباطل ایله حق جنت ایله جهنم برابر اولمز » (ومایستوی الاحیاء ولاالاموات ان الله یسمع من یشاء وماانت بمسمع من
فی القبور) دیریلر ایله میتلر مساوی « یعنی اسلامله قلبلرینی احیا ایدنلر کفرله قلبلرینی مرده ایدنلرله بر اولمز » الله تعالی
دیلدیکنه حق ایشتدیرر میت کبی اولان کافرلره انذارکی ایشتدیره مزسن (ان انت الانذیر انا ارسلناك بالحق بشیرا ونذیرا وان
من امة الاخلافیها نذیر) سن انجق تبلیغ وانذار ایدیجیسن بز سنی دین حقله مؤمنلری جنتله مژده ایدیجی وکافرلری جهنمله
قورقودیجی کوندردك کچمش امتلردن هیچ برقوم اولمدی الاانلرك ایچنده عذاب اللهدن قورقودیجی برپیغمبر یا برعالم آکاه
واریدی (وان یکذبوك فقد کذب الذین من قبلهم جاءتهم رسلهم بالبینات وبالزبر وبالکتاب المنیر) یا محمد اکر کفار قریش سنی تکذیب
ایدرلرسه انلردن اول کچن امتلرك کفاری دخی پیغمبرلرینی تکذیب ایتدیلر دیکه انلره صحت ونبوتلرینه شهادت ایدر
معجزات وصحفله وتوریة وانجیل کتابلرله کلدیلر ایدی (ثم اخذت الذین کفروا فکیف کان نکیر) صوکره اول
کافرلری عذابله اخذ ایتدم امدی قریش کورسونلرکه انلره عقوبتم نیجه اولدی (الم تر ان الله انزل من السماء ماء فاخرجنا به
ثمرات مختلفا الوانها ومن الجبال جدد بیض وحمر مختلف الوانها وغرابیب سود) کورمزمیسنکه الله تعالی کوکدن یغمور
انزال ایدوب انکله رنك وجنسلری مختلف میوه لر چیقاردق وطاغلردن اول طاغلرك رنکنه کوره بیاض وقرمزی
وغایت سیاه یوللر پیدا ایلدی (ومن الناس والدواب والانعام مختلف الوانه کذلك انما یخشی الله من عباده العلماء ان الله عزیز
غفور) وناسدن ویرده یوریبان جمیع حیوانلردن ودوه وبقر وغنمدن دخی میوه ویوللر کبی مختلف رنکلر قیلدق الله
تعالیدن انجق زیاده خوف ایدن انك صفات وافعالنی بیلنلر الله تعالی ملکنده عزیز وغالب وتوبه کارلری مغفرت ایدیجیدر
(ان الذین یتلون کتاب الله واقاموا الصلوة وانفقوا مما رزقناهم سرا وعلانیة یرجون تجارة لن تبور لیوفیهم اجورهم
ویزیدهم من فضله انه غفور شکور) شونلرکه قرآنی اوقیوب موجبیله عمل ایدرلر ونمازه ارکانیله مداومت ایدرلر وانلره
ویردیکمز رزقدن اقتضاسنه کوره کزلو وآشکاره انفاق ایدرلرکه انلرله کساد بولمز ثواب تجارتنی رجا ایدرلر تاکه

الله تعالى انارك اجرلرينى تماماً ويردكدنصكره فضل وكرميله دخى زياده ايده الله تعالى انلرك كناهلرينه غفور وطاعتلرينه شكوردر (والذى اوحينا اليك من الكتاب هوالحق مصدقا لما بين يديه ان الله بعباده لخبير بصير) اول شيئيكه قرآندن سكا وحى ايتدك اول مقدم اولان كتابلرى تصديق ايدر اولديغى حالده حقدر الله تعالى قوللرينك احوال ضميرلرينه خبير وافعال ظاهرهلرينه بصيردر (ثم اورثنا الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخيرات باذن الله ذلك هوالفضل الكبير) مقدما امم سالفهيه كوندرديكمز كتابلردنصكره امت محمددن انتخاب ايتديكمز قوللرمزه قرآنى ميراث ويردك كه طلب وتعبسز وارث اولديلر اول قوللرمزدن بعضيسى قرآنله عملده تقصيرلرى سببيله نفسلرينه ظلم ايديجيلردر وبعضيسى اكثر اوقاتده انكله عامل اولوب احيانا قصور ايدرلر وبعضيسى الله تعالانك اذنيله دائما احكام قرآنله حركت وخيراته سابقلردر بووراثت وانتخاب اول الله تعالىنك عظيم فضل واحسانيدر ❊ فاروق رضى الله تعالى عنه بيورركه پيغمبر عليه السلامدن ايشتدمكه سابقمز جملهدن ايلرو جنته كيرندر ومقتصدمز نجات بولندر وظالممز مغفرت اولندر بيورديلر ❊ وديندليكه سابق بلاحساب جنته كيرندر ومقتصد حسابى خفيف اولندر وظالم موقف حسابده اكلنوب بعده مغفرت اولندر بوبابده اقوال كثيره اولمغله اختصار اولندى (جنات عدن يدخلونها يحلون فيها من اساور من ذهب ولؤلؤا ولباسهم فيها حرير) بوامتدن ذكر اولنان اصناف ثلثه جنته كيررلر وانده التون وانجودن بيلزكلريله تزين ايدرلر ولباسلرى حريردر (وقالوا الحمد لله الذى اذهب عنا الحزن ان ربنا لغفور شكور) انلر جنته دخوللرنده ديهلركه حمد اولسون اول الله تعالىيهكه بزدن هموم دنيا وآخرتى وجمله خوف وحزنى كيدردى تحقيق ربمز تعالى مغفرت ايديجى وشاكرلره مكافات ايديجيدر (الذى احلنا دار المقامة من فضله لايمسنا فيها نصب ولايمسنا فيها لغوب) اول الله تعالى بزى فضل وكرمندن دارالمقامه اولان جنته انزال ايلديكه انده بزى رنج وتعب وكلفت وكلال مس ايتمز (والذين كفروا لهم نار جهنم لايقضى عليهم فيموتوا ولايخفف عنهم من عذابها كذلك نجزى كل كفور) شونلركه كافر اولديلر انلر ايچون نار جهنم واردر انلره موت حكم اولنمزكه عذابدن قورتيلهلر وانلردن عذاب خفيف اولمز كيمكه كفرده وكفران نعمتده اصرار ايدرسه بويلهكى جزا ايدهرز (وهم يصطرخون فيها ربنا اخرجنا نعمل صالحا غير الذى كنا نعمل اولم نعمركم مايتذكر فيه من تذكر وجاءكم النذير فذوقوا فما للظالمين من نصير) اول كافرلر جهنمده فرياد ايدرلركه ياربنا بزى بوجهنمدن اخراج ايله كيرو دنيايه كوندركه مقدم ايشلديكمز كفر وعصيان يرينه عمل صالح ايشليهلم الله تعالى بيورهكه بن سزه دنياده دوشينوب بيلهجك ونصيحت قبول ايدهجك قدر عمر ويرمديميكه اول بلوغدر وسزى بو عذابله قورقوديجى كلمديمى ء يعنى سزه پيغمبر وقرآن واقربا ودوستلر كرك موتى واختيارلغكز ، نذير كلدى ايدى امدى عذابى دادك ظالملردن عذابى دفعه نصرت ايدر يوقدر (ان الله عالم غيب السموات والارض انه عليم بذات الصدور) الله تعالى كوكده ويردهكى غيبى بيلور زيرا اول قلبلرده مضمر اولنلرى دخى بيلور (هوالذى جعلكم خلائف فى الارض فمن كفر فعليه كفره ولا يزيد الكافرين كفرهم عند ربهم الا مقتا ولا يزيد الكافرين كفرهم الا خسارا) اول الله تعالى سزى يريوزنده كچن امتلرك يرينه خليفه ومتمكن قيلديكه زمينك تصرفنى يديكزه ويردى بودخى بيوك نعمتدر كيمكه بونلره شكر ايتميوب كفران نعمه اولورسه جزاى كفرى انك اوزرينهدر كافرلره كفرلرى ربلرى عندنده انجق اشد بغض ربانىيى وآخرتده خسرانلرينى زياده ايدر (قل ارايتم شركاءكم الذين تدعون من دون الله ارونى ماذا خلقوا من الارض ام لهم شرك فى السموات ام آتيناهم كتابا فهم على بينة منه بل ان يعد الظالمون بعضهم بعضا الا غرورا) يا محمد مشركلره ديكه هيچ كورديكمزميكه الله تعالىدن غيرى عبادت ايدوب اشراك ايتديكز بتلريكز ارضدن برجزء خلق ايتديلرمى بكا كوسترك ياخود كوكلرك خلقتنده برشركتلرى وارمى ياخود بز آنلره كتاب ويروب اول كتابدن اصناملرينى بزه شريك ايتمكه حجتلرى وارمى بلكه آنلرك سلفلرى خلفلرينه ورؤساسى اسافلنه بواصنام سزه شفاعت ايدر ديو وعدلرى آنجق مكر وفريب يوزندندر (ان الله يمسك السموات والارض ان

تزولا ولئن زالتا ان امسكهما من احد من بعده انه كان حليماً غفوراً) الله تعالى سموات وارضى قدرتيله طوناركه زائل اولميه اكر آنلر زائل اولسهلر آندن صكره آنلرى هيچ بركيمسه امساك ايدهمز الله تعالى حليم وتوبه ايدنلرى مغفرت ايديجيدر (واقسموا بالله جهد ايمانهم لئن جاءهم نذير ليكونن اهدى من احدى الامم فلما جاءهم نذير مازادهم الا نفوراً استكباراً فى الارض ومكر السيئ ولايحيق المكر السيئ الا باهله فهل ينظرون الا سنت الاولين فلن تجد لسنت الله تبديلا ولن تجد لسنت الله تحويلا) قريش يهود ونصارانك پيغمبرلرينى تكذيب ايتدكلرينى ايشتدكجه ديرلرديكه لعنت اول اهل كتابلره والله اكر بزه نذير پيغمبر كلسه اول امتلرك هربرندن زياده هدايتده اولوردق وقتاكه محمد عليه السلام انلره نذير پيغمبر كلدكده انلرك حقدن تباعدينى آرتردى يريوزنده كبر وفعل قبيح ايدر اولدقلرى حالده اول مكر قبيح ايسه انجق فاعلنه حلول ايدر آنلر انجق الله تعالىنك رسوللرينى تكذيب ايدن امم سالفهيه ايتديكى سنتنه منتظرلردر امدى سن الله تعالىنك سنتيچون تبديل وتحويل بولمزسن (اولم يسيروا فى الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم وكانوا اشد منهم قوة وما كان الله ليعجزه من شيء فى السموات ولا فى الارض انه كان عليماً قديراً) اهل مكه ارض شام ويمنه كيدركن يولده كورمزلرميكه آنلردن مقدم پيغمبرلرينى تكذيب ايدنلرك عاقبتلرى نيجه اولدى مسكنلرى خراب اولمش انلر ايسه بونلردن قوت جهتيله اشد ايديلر الله تعالىيى كوكده ويرده برشى عاجز ايتمزكه انك عذابندن خلاص اولهلر الله تعالى جميع اشيايه عليم وقدير اولدى (ولو يؤاخذ الله الناس بما كسبوا ماترك على ظهرها من دابة ولكن يؤخرهم الى اجل مسمى فاذا جاء اجلهم فان الله كان بعباده بصيراً) اكر الله تعالى كسب ايتدكلرى شرك ومعصيت سببيله ناسى مؤاخذه ايتسه يريوزنده كزنلرك برينى ايتميوب هلاك ايدردى ء نوح عليه السلامك طوفاننده كميده اولنلردن غيريسنى هلاك ايتديكى كبى ، ولكن انلرى تقدير اولنان وقته تأخير ايدر وقت مقدرلرى كلدكده الله تعالى قوللرينك اعمالنه بصيردر ء جزالرينى ايدر ،

فهرست تفسیر تبیان

فهرست تفسیر المواکب

تفسیر تبیان

کنارنده

تفسیر مواکب

دردنجی جلد

معارف نظارت جلیله‌سنك فی ٢٦ رمضان سنه ٣١٧ تاریخلی و ٥٩٩ و ٦٠٠ نومرولی رخصتنامه‌سیله طبع اولنمشدر

ناشری

محمد طاهر — حسن حلمی

استانبول

(عارف افندی) مطبعه‌سی — سلطان بایزیدده ولی‌الدین افندی کتبخانه‌سی تحتنده نومرو ٨٧

سنه ١٣١٨

تفسير تبيان

سورة يس وهى ثلاث وثمانون آية مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

(يس) دينلديكه اول قسمدر ويا اول طى لغتنده يا نسان ديمكدركه انكله مراد محمد عليه السلامدر وياخود ياسيد البشر ديمكدر وياخود فواتح سوره‌دندركه انكله اشبو سوره افتتاح اولنوبدر (والقرآن الحكيم) قرآن حقيچونكه اول ذو حكمتدر ويا كتب منزله‌نك جميعى اوزره حقله حكم ايديجيدر (انك لمن المرسلين على صراط مستقيم) يامحمد سن انبياء مرسليندنسن توحيد واموردە استقامت اوزره اولان صراط مستقيمده‌در (تنزيل العزيز الرحيم) قرآن الله تعالينك تنزيليدركه انى تصديق ايتمياندن انتقام ايدر وانى تصديق ايدوب موجبيله عمل ايدنه رحمت ايدر (لتنذر قوما ماانذر آباؤهم) تاكه انذار ايده‌سن برقوميكه آباء واقربالرى انذار اولنمدى مدت فترت تطاولى ايچون رسوله احتياجلرى شديد اولمشدر زيراكه قريشه محمد عليه السلامدن اوكدن رسول كلميوبدر (فهم غافلون) اويله اولسه انلر ايمان ورشددن غافللردر (لقد حق القول على اكثرهم فهم لايؤمنون) انلرك اكثرى اوزره ☼ لأملان جهنم من الجنة والناس اجمعين ☼ وعيدى واجب اولوبدركه انك ذكرى سورهٔ ☼ الم ☼ السجده‌ده كچوبدر اويله اولسه علم اللهده انلر كفاردر ايمانه كلور دكللردر (انا جعلنا فى اعناقهم اغلالا فهى الى الاذقان فهم مقمحون) بزانلرك بوينلرينه اغلال قيلمشزكه اول انلرك

(تفسير سورة يس)

بسم الله الرحمن الرحيم

(يس) دينلديكه بو لفظ قسمدر ياطى لغتنده يا انسان ديمكدركه محمد عليه السلامدر ياخود يا سيد البشر ديمكدر ياخود اسم سوره ياأسم قرآندر والله اعلم (والقرآن الحكيم) حكمت صاحبى اولان قرآن حقيچون (انك لمن المرسلين) (على صراط مستقيم) يامحمد تحقيق سن توحيد وصراط مستقيم اوزره اولان انبيا ومرسليندنسن (تنزيل العزيز الرحيم) قرآن الله تعالانك تنزيليدركه انى تصديق ايتميندن انتقام ايدر وتصديق ايدوب موجبنجه عمل ايدنه رحمت ايدر [اذقانه] (لتنذر قوما ماانذر آباءهم فهم غافلون) تابر قومى انذار ايده سنكه مدت فترتده وفرت اولمغله انلرك بابالرى دخى عذاب اللهله اخافه اولنمشلريدى انلر غافللردر (لقدحق القول على اكثرهم فهم لايؤمنون) انلرك اكثرينك اوزرينه ☼ لاملان جهنم ☼

وعيدقولى موجبنجه عذاب حق اولدى انلر ايمانه كلمزلر ☼ كه انلرك كفر وشرك اوزره فوت اوله جقلرى علم اللهده مقرردر ابوجهل وامثالى كبى (اناجعلنا فى اعناقهم اغلالا فهى الى الاذقان فهم مقمحون) بزانلرك بوينلرينه لالەلر قيلمشزدركه چكه‌لرينه چيقوب باشلرينى قالدرمشلر وكوزلرينى قپامشلردر ﴿ ٣ ﴾ حقه بوينلرينى اكزلر والتفات ونظر ايتمزلر (وجعلنا من بين ايديهم سدآ ومن خلفهم سدا فاغشيناهم فهم لايبصرون) بزانلرك اوكلرينه ☼ طول املى ☼ وآردلرينه ☼ كچمش كناهلر ندن غفلتى ☼ سدو كوزلرينى بند ايتدككه دلائل قدرتى وراه هدايتى كورمزلر دينلديكه بوايكى آيت كريمه بنومخزوم حقنده نازل اولديكه ابو جهل اكر پيغمبرى نمازده كوررسم باشنى تيريم ديو يمين ايتدى بركون النه برطاش الوب پيغمبر عليه السلام نمازده ايكن واروب النده‌كى طاشى اورمق ايچون يوقارو قالدردقده طاش النه ياپشوب الى بوينده قالدى اوحال اوزره اصحابنه واروب ماجرايى نقل وانلر انى كوردكلرندنصكره طاش الندن دوشدى برمخزومى اول طاشى الوب بن بونكله انى قتل ايده‌رم ديو اولحضرت عليه السلامه يقين واردقده اعمى اولدى (وسواء عليهم اءنذرتهم ام لم تنذرهم لا يؤمنون) سن انلرى قورقوده‌يسن قورقودمز ميسن انلرك عندنده برابردر ايمان ايتمزلر ☼ زيرا مشيتده انلرك قتل وموتى كفرله اوله جغى حكم اولنمشدر ☼ (انماتنذر من اتبع الذكر وخشى الرحمن بالغيب فبشره بمغفرة واجر كريم) سن انجق قرآنه تابع وموجبيله عمل ايدن والله تعالى نك هنوز مستور اولان امور اخرويه‌لرندن قورقان كمسنه يى انذار ايدرسن اول وصفلو كيمسه يى دنياده مغفرتله وآخرتده اجر كريم اولان جنتله مژده ايله (انا نحن نحى الموتى ونكتب ماقدموا وآثارهم وكل شئ احصيناه فى امام مبين) بز

اذقانه ايرمشدر اول اجلدن انلر باشلرين قالدروب كوزلرين يومشلردر يعنى انلر حق جانبنه التفات ايتمزلر واكا بوينلرين اكزلر (وجعلنا من بين ايديهم سدآ ومن خلفهم سدآ فاغشيناهم فهم لايبصرون) بزانلرك اوكندن وآردندن طول املى وجنايات سابقه‌لرندن غفلتى حائل قيلوب بصائرلرينه غشاء ايتدك اويله اولسه مطمورهٔ جهالتده اول انلرك قالوب آيات ودلائله نظردن منع اولنديلر * دينلديكه اشبو ايكى آيت بنى مخزوم شاننده نازل اولوبدركه ابوجهل يمين ايتيكه محمد عليه السلامى نماز قيلورکن كورديكنده باشنى طاشله باصديره وقتاكه واروب انى نمازده بولدى طاشلهالين قالدريجق طاش الينه ياپشوب الى بوينه بوكلش قالدى اول حالت اوزره اصحابنه واروب ماجرايى خبر ويردى انى انلر كوريكندنصكره طاش الندن دوشدى هماندم بنو مخزومدن بررجل طوروب اول طاشى آلدى بن بونكله واروب محمدى اولديررين ديو كتدى وانى نمازده بولدى الله تعالى انك بصرين اعمى ايدوب محمد عليه السلامك صوتنى ايشيدر ولكن كندونى كورمزدى اندن اصحابنه دونوب انلرى دخى كورمدى ديدياركه اكا واروب نه ايتدك ديديكه انك صوتنى ايشيدوب كندونى كورمدم بنم ايله انك اراسنده فحل هيئتنده برشئ حائل اولدى اكر قريب اولسم بنى اكل ايدردى (وسواء عليهم ءأنذرتهم ام لم تنذرهم لايؤمنون) انلرك عندنده مساويدر انلرى كركسه تخويف ايت وكرك ايتمه انلرسنى وقرآنى تصديق ايتمزلر زيراكه سابق علم اللهده انلر اوزره كلمهٔ شقاوت حق اولوبدر (انما تنذر من اتبع الذكر وخشى الرحمن بالغيب) سن تخويف وانذار ايتمزسن الا انلريكه قرآنه اتباع وموجبيله عمل ايدرلر والله تعالينك عقابى حلول واهوالى نزول ايتمدين حلول ونزولندن خوف ايدرلر واكا طاعت ايدرلر (فبشره بمغفرة واجر كريم) ايمدى اول وصفله متصف هركسه‌يى دنياده مغفرتله وآخرتده جنتله تبشير ايت (انا نحن نحيى الموتى) بزاموانى بعثله وياجهالى هدايتله احياء ايدرز (ونكتب ماقدموا وآثارهم) بزانلرك خير وشردن ايشلدكلرى اعمالى يازارز ودخى انلرك آثار حسنه‌لرينى وآثار سيئه‌لرينى يازارزكه اول تسنن ايتدكلرى خير وكرك شرك عمليدركه انلره اقتدا ايله كنديلردنصكره ايشلنه ايمدى اول مقتدالره اتباعلرينك انلره اقتدا ايله ايشلدكلرى سنت حسنه‌دن انلره اولان اجر دكلو اجر وكرك سنت سيئه‌دن انلره اولان اوزار دكلو وزر اول مقتدالره دخى اولور ☼ قال النبى عليه السلام من سن فى الاسلام سنة حسنه يعمل بها من بعده كان له اجرها ومثل اجر من عمل بها من غير ان ينقص من اجورهم شيئا ومن سن فى الاسلام سنة سيئة فعمل بها من بعده كان عليه وزرها ومثل وزر من عمل بها من غير ان ينقص من اوزارهم شيئا ☼ پيغمبريز صلى الله عليه وسلم ايدر بركمسه‌كه اسلامده برسنت حسنه احداث ايدوب من بعد انكله

حسنه‌لرينى دخى يازارز ❊ علم اوكرتمك وجامع ومدرسه ياپمق وكتاب تصنيف ايتمك وامثالى كبى على قول آثار ايز يعنى آدم
معناسنه اولمغله جامعه كيتدكلرى خطوه‌لرك دخى عددينى يازارز ❊ حفظ وتعداد وبيان ايتديكمز شى جميعا لوح
محفوظده‌در ❊ دينلديكه بنوسلمه ديديلر كه يارسول الله ﴿ ٤ ﴾ بزم خانه‌لرمز مسجده بعيد اولمغله يقين
خانه تدارك ايتمك نيجه
اولوربو آيتك نزوليله پيغمبر
عليه السلام بيورديلركه اى
بنى سلمه بريكزده اولك كه سزك
آدملريكز سزه اجر يازيلور
(واضرب لهم مثلا اصحاب
القرية اذجاءها المرسلون)
يامحمد كفار مكه‌يه انطاكيه
اهاليسنك قصه‌سنى انلرك
حاله مثل ذكر ايتكه اول
انطاكيه اهاليسنه عيسى
عليه السلامك رسوللرى
كلدى (اذ ارسلنا اليهم
اثنين فكذبوهما فعززنا
بثالث فقالوا انا اليكم
مرسلون) بزانلره عيسى
عليه السلامك ايكى
رسوللرينى كوندردك
❊ دينلديكه انلر يوحنا
وپاوليس ايديلر ❊ اهل
انطاكيه اول ايكيسنى
تكذيب ايتملريله اول
رسوللره اوچنجى شمعونله
تقويت ويردك اول اوچ
رسوللر انطاكيه اهاليسنه
بزسزى ايمانه دعوت ايچون
ارسال اولندق ❊ منقولدركه
عيسى عليه السلام خليفه
سى شمعون حواريوندن
ايكى كمسنه‌يى اهاليسنى
ايمانه دعوت ايچون انطاكيه‌يه كوندردى انلرشهره يقين كلدكلرنده كورديلركه بر پيرقيونلرينى اوتلادر [اويله]
اكاسلام ويرديلر پيرانلردن كيلرسز ديوسؤال ايلدى انلر ديديلركه عيسى عليه السلامك رسوللرى يز كلدككه بوشهرك
خلقنى اوثان عبادتندن منعله رحمان عبادتنه دعوت ايده‌لم پير ديديكه سزك بودعوا كزه برهانكز وارمى انلر بلى خسته‌لره شفا وابرص

عمل اولنه انى احداث ايدن ايچون كنديلك انكله عملى ثوابى واكا متابعتله انى عمل ايدنلرك
ثوابى مثلى يالكز اكا اولور اول تابعلرك ثوابندن برشى نقص اولنمسزين وبركمسه‌كه
اسلامده برسنت سيئه احداث ايدوب من بعد انكله عمل اولنه انى احداث ايدن ايچون
كنديلك انكله عملى وبالى واكا متابعتله انى عمل ايدنلرك وبالى مثلى يالكز اكا اولور اول
تابعلرك وبالندن برشئ نقص اولنمقسزين وبر قوم ديديلركه آثارله مراد مساجده كيتمك
ايچون اولان خطوه‌لردر انس رضى الله عنه ايدر بنوسلمه مسجد قربنه تحول مراد ايتدكلرنده
پيغمبريمز عليه السلام انلره ديديكه ❊ يابنى سلمة الاتحتسبون آثاركم ❊ آكاه اولك‌كه خطوا
تكزله اجرلنورسز اويله اولسه مكانلرنده قرار ايدوب اندن تحولى ترك ايتديلر قال النبى
عليه السلام ❊ اعظم الناس اجرا فى الصلاة ابعدهم فأبعدهم ممشى ❊ پيغمبريمز عليه السلام
ايدر ناسك نمازده اجرى اعظم اولكمسه‌دركه مسجده نكلو ايراغ اولوب يوريمسى اكثر
اولورسه اجرى دخى اول اعتبارله اعظم واكثر اولور (وكل شئ احصيناه فى امام مبين)
هرشيكه بزانى حفظ وعد وبيان ايتدك اول لوح محفوظده‌در (واضرب لهم مثلا اصحاب القرية)
يامحمد كفار مكه‌يه انطاكيه اهاليسنك قصه‌سنى انلرك حاله مثل ذكرايت (اذجاءها المرسلون)
كه اول انطاكيه اهلنه عيسى عليه السلامك رسوللرى كلدى (اذ أرسلنا اليهم اثنين)
بز انلره ايكى رسول كوندردك كه انكله مراد عيسى عليه السلامك رسوللرى يحيى
ويونسدر بر قولده اول ايكيسنك غيريدر (فكذبوهما فعززنا بثالث) اهل انطاكيه
اول ايكيسن تكذيب ايتديلر اويله اولسه اول رسوللرى رسول ثالث شمعونله تقويه ايتدك *
علماء اخبار ايدر عيسى عليه السلام حواريوندن ايكى كمسنه‌يى انطاكيه اهلنه رسول كوندردى
شهره قريب اولنجق حبيب النجارى كورديلركه اول قيون كودردى حبيب النجار انلره سزنه
حالو كمسه‌لرسز ديدكده انلر ديديلركه عيسى عليه السلامك رسوللرى يز كلمنزكه بوشهرك اهالى
اوثان عبادتندن منع ايدوب رحمن عبادتنه دعوت ايده‌وز حبيب ديديكه صحت دعواكزه
علامتكز وارميدر ديديلركه نعم الله تعالينك اذنيله مريضه شفا ايركوررز واكمه وابرص
عاتن كيدررز حبيب ديديكه بنم برمريض اوغلم وار زمان مديده دنبرو اكاعلاج ايده‌مدم
وانلرى اكا كتوروب انى مسح ايتدكلرى حينده اكا صحت ايردى حبيب انى كوبجك ايمانه كلدى
اول خبرشهر ايچنده شايع اولوب انلرك يديله چوق مريض عافيت بولدى حتى انلرك امرى
اول شهرك ملكنه ايرديكه اول اصنامه عبادت ايدردى اول رسوللرى يانه چاغروب سزنه حالو
كمسه‌لرسز بوشهره نه مصلحت كورمكه كلوبسز ديديلركه انكيچون كلدككه سنى شول ايشتمز
وكورمز جمادات عبادتندن شول ايشيدر وكورر خالق كائنات عبادتنه دعوت ايدرز ملك ايتدى
بزم اشبو آلهه‌مزدن غيرى الهمز وارميدر ديديلركه واردر اولكه سنى والهكى ايجاد ايتدى

واكه علتنه افاقت ويررزديديلر اول اختيار ديديكه بنم بر اوغلم وار برقاچ سنه خسته‌در اطباعلاجدن عاجز اولديلر اكرآنى قور
تاررسكز بن سزك الهكزه ايمان ايدرم رسوللر خسته‌نك يانه واروب دعا ايتدكلرنده فى الحال صحت كامله بولدى اول پير ايمان
كتورديكه اول ❊ حبيب نجار ❊ درصاحب ﴿ ٥ ﴾ يس ديناور پيغمبر عليه السلامك بعثتندن التيوزسنه مقدم ايمانه كلمشدر
القصه بوايكى رسولك خبرى
انطاكيه‌ده شايع اولوب
دعالرى بركاتيله چوق
خسته‌لر افاقت بولدى
عاقبت اول شهرك ملكى انلرك
نامى بت پرستلكدن منع
ايتدكلرينى ايشدكده آنلرى
زندانه وضع ايلدى انلرك
اردنجه شمعون تبديل هيئتله
انطاكيه‌يه كلوب اول ملكك
مقربلريله الفت وكيده‌رك
علم وحكمتى سببيله ومقربلر
وساطتيله اول ملكه نديم
ومصاحب اولدى شمعون
ملكله بتخانه‌يه كيدوب
خدايه سجده ايتدكجه كورنلر
آنى بت پرست ظن ايدرلردى
پادشاه اكا اعتقاد تام ايدوب
امورنده آنكله مشورت
ايدردى بركون شمعون
پادشاهدن سؤال ايتديكه
اى ملك زندانده ايكى غريب
كمسنه وار ايمش ايا حبسلرينه
سبب ندر ديدى ملك انلر
بتلردن غيرى الله وار ديو
دعوى ايدرلرمش ديدى
شمعون نه عجايب دعوالرى وار
ايمش شونلرى كتورتسكز
كورملك ديدى كتوردكلرنده
شمعونى كوروب جسارته
كلديلر شمعون انلره كيمه
عبادت ايدرسز ديوسؤال ايلدى سموات خالقنه عبادت ايده‌رز ديديلر شمعون سزك الهكز نه يپار ديدى انلر اعمايى بينا
ايدرديديلر شمعون ملكدن بر ذاتى اعمى طلب ايلدى كتوردكلرنده شمعون انلره الهكزه سويليك بونى بينا ايلسون ديدى دعا
ايتملريله فى الحال كوزلرى آچلدى شمعون پادشاهه اى ملك بزدخى آلهه‌لرمزه دعا ايتسكده بويله ايشلر كورسه‌لرديدى ملك

اويله اولسه انلرى قتندن چيقاروب حبسه كوندردى بعده عيسى عليه السلام حواريونك
رئيسى شمعون نام رجلى انلرك اثرنجه كوندردى متغير هيئتده واروب ملكك اصحابيله معاشره
ومؤانسه ايتدى حتى كه انلر انى ملكه ايركوروب ملكه انيس وجليس اولدى بركون اول ملكه
ديديكه ايشتدم سن ايكى رجل حبس ايتمشسن هيچ انلرى سويلتدكمى جائز اولورسه انلرى
كتورسكز تاكه سوزلرى ندر كوره‌لم چون انلرى قتنه كتورديلر شمعون انلره ديديكه سزى
بواريه كيم كوندردى ديديلركه اول الله تعالى كيم هرشيئك اول خالقيدر خلقده وملكده شريكى
يوقدر شمعون ايتدى اعدى انى ايجاز اوزره وصف ايدك ديديلركه اول ديلديكنى ايشلر اراده
ايتديكى وجه اوزره حكم ايدر ديديكه اكا نه‌لامتكز ندر ديديلركه اول شيئكه انى ملك تمنى ايدر
ملك امر ايلدى ايكى كوزلرى مطموس برغلام كتورديلركه كوزلرى جبهه كبى اولمشيدى اول
ايكيسى الله تعاليه دعا ايدجك كوزلرى يرى شق اولدى طيندن ايكى بندقه آلوب اول ايكى كوز
يرينه قودقلرى كبى كوز اولوب كوردى شمعون ملكه ايتدى نوايدى سن دخى صنمكه دعا
ايتسيدك كه بونك كبى ايتسه اول اكا شرف اولوردى ملك ايتدى سندن كيزلو ايتم بوقدر بزم
الهمز كورمز ايشتمز ونفع وضرر ايتمزدر بعده ملك اول ايكى رسوله ايتدى اكر الهكز ميتى احيايه
قادر اولورسه اكا ايمان كتوره‌لم اندن برغلام كتورديلركه اوليدى كوندنبرو فوت اولمشيدى
اول ايكيسى اكادعا ايدجك فى الحال طورى كلدى وديديكه بن مشرك فوت اولديغمدن آتشدن
يدى واديه كيردرلدم ايمدى سزى صددنده اولديغكز شركدن تحذير ايدرين ايمانه كلك كه
اول خوفدن قورتله سز وديلديكه سماء قپولرى آچيلوب انده برشاب حسن الوجه كوردمكه
اشبو اوچ كمسه يعنى شمعون وايكى رسول ايچون شفاعت ايدركه اول عيسى عليه السلام ايدى
وقتاكه شمعون ملكه سوزينك تأثيرين تيقن ايتدى حالى اكا خبر ويرنجك اول ملك وانك اتباعندن
بر جماعت ايمانه كلديلر وايمانه كلميلر اوزره جبريل عليه السلام صيحه ايدوب دفعة جميعى
هلاك اولديلر (فقالوا انا اليكم مرسلون) اول اوچ رسول انطاكيه اهلنه ديديلركه الله تعالى
قبلندن بزسزى ايمانه دعوت ايچون رسوللرز ايمدى اكا ايمانه كلك (قالوا ما انتم الا بشر مثلنا)
انلر رسوللره ديديلركه سزدخى بزم كبى بشرسز بزم اوزريمزه مزيتكز يوقدركه ادعا ايتديكز
شيئله تخصص ايده‌سز (وما انزل الرحمن من شئ ان انتم الا تكذبون) الله تعالى بشر اوزره وحى
ورسالتدن برشئ انزال ايتميوبدر رسالت دعواسنده بلكه سز كذب ايدرسز (قالوا ربنا يعلم انا اليكم
لمرسلون) رسوللر ديديلركه ربمز جل شانه بيوركه بزانك امريله عيسى عليه السلامك سزى ايمانه
دعوته رسوللرى يز (وما علينا الا البلاغ المبين) بزه واجب اولان انجق تبليغدركه اول صحتنه شهادت
ايدر آيانله مكشوف وظاهردر (قالوا انا تطيرنا بكم لئن لم تنتهوا لنرجمنكم وليمسنكم منا
عذاب اليم) اهل انطاكيه ديديلر سزك سببكزله بزدن مطر حبس اولنديغندن سزكله تشاؤم

شمعون بوانجه دیدیکه یاورسنکه بزم آلهه‌لرمز کورمز ایشتمز و برشیئه قدرتاری یوقدر شمعون بوصحبتدن اغماضله تکراراول
رسولره‌ای جوانلر سزك الاهکزك دخی نه قدرتی واردر دیدی انلر موتایی احیا ایدر دیدیلر شمعون انلره اکر سزك الاهکزبونی
دخی یپارسه جمله‌مز سزك الاهکزه ایمان ایده‌رزدیدی پادشاهك چند ﴿ ٦ ﴾ روزدن مقدم فوت اولمش بر قزی اولمغله
دعا ایتدکلرنده زنده اولوب
اوحالده پادشاه وحاضر
اتباعی ایمان ایتدیلر (قالوا
ماانتم الابشر مثلنا وما انزل
الرحمن من شیٔ ان انتم
الا تکذبون) انطاکیه
اهالیسی دیلرکه سز
دخی بزم کبی بشر سز
بزم اوزریمزه فضیلتکز
یوقدر الله تعالی بشره وحی
ورسالتدن برشی کوندر
مشدر بلکه سز دعوا کزده
کذب ایدرسز (قالوا
ربنایعلم انا الیکم لمرسلون)
رسوللر دیدیلرکه ربمز جل
شانه بیلورکه بزانك امریله
عیسی علیه السلامك سزی
ایمانه دعوته رسوللریوز
(وما علینا الا البلاغ
المبین) بزم مأمور یتمز انجق
آشکار تبلیغ رسالتدر ۞ اکر
قبول ایتمزسکز سزه عذاب
کلور (قالوا انا تطیرنا
بکم لئن لم تنتهوا لنرجمنکم
ولیمسنکم منا عذاب الیم)
انلر دیدیلرکه ۞ سز بو
شهره کله‌لی یغمور یاغمه‌دی ۞
سز کله تشأم ایتدك
اکر بو دعوا کزدن
دونمزسکز سزی رجم ایده‌رزو بزدن سزه عذاب الیم طوقنور (قالوا طائرکم معکم ائن ذکرتم بل انتم قوم مسرفون [الله]
رسوللر دیدیلرکه سزك شأمتکزه سبب اولان ۞ سوء عقائدکز واعمال باطله کز ۞ سزکله بیله‌در آیا سز نصیحت اولندیغکزی
تشأم عدّ ایدوب رجله قورقودرمیسکز بلکه سز عصیانده حدی تجاوز ایتمش بر قوم سکز (وجاء من اقصا المدینة رجل

ایتمزسه اکر بو مقاله کزدن منتهی اولمزسکز سزی طاشله قتل ایده‌رزو بزدن سزه عذاب الیم ایریشور
(قالوا طائرکم معکم) رسوللر دیدیلرکه سبب شؤمکز سزکله بیله‌درکه اول سوء عقائد واعمالکزدر
(ائن ذکرتم بل انتم قوم مسرفون) وعظ اولنمکزله‌می تشاؤم ویارجله وعد ایدرسز بلکه سز
برقومسزکه عادتکز عصیانله اسرافدر (وجاء من اقصی المدینة رجل یسعی) وقتاکه اهل
انطاکیه‌نك رسوللری قتلنه اراده‌لری خبری حبیب النجاره ایردیکه اول محمد علیه السلام بعثتندن
التیوز ییل مقدم ایمانه کلمشدی دینلدیکه اول برغارده عبادت ایدردی اول خبری ایشیدیجك
چیقوب دینینی اظهار ایتدی دینلدیکه انك منزلی انطاکیه ابوابنك باب اقصاصنده ایدی سکردرك
قومنه کلدی (قال یاقوم اتبعوا المرسلین) دیدیکه یاقوم اول رسوللرك دیننه اتباع ایدك (اتبعوا
من لایسألکم اجرا وهم مهتدون) اتباع ایدك انلره کیم انذار وتبلیغ رساله‌لری اوزره سزدن
اجر استمزلر والحال انلر دنیا وآخرت خیرینه دعوت ایدرلر لایق اولورکه انلره اتباع
ایده‌سز وقتاکه حبیب انلره اول سوزی سویلدی دیدیلرکه یوخسه سن بزم دینمزه مخالفت
ایدوب اول رسوللرك دیننه‌می متابعت ایدرسن وبزم آلهه‌مزی ترك ایدوب انلرك الهنه‌می
عبادت ایتمکی دیلرسن حبیب دیدیکه (ومالی لا اعبد الذی فطرنی والیه ترجعون) بکا
نولدیکه بنی خلق ایدن رب تعالی‌یه عبادت ایتمزین والحال موتدنصکره اکا رجوع ایدرسز
سوء اعمالکزك جزاسن انك عندنده بولورسز (ءاتخذ من دونه آلهة ان یردن الرحمن بضرّ
لاتغن عنی شفاعتهم شیئا ولا ینقذون) الله تعالیدن غیر اصنامی بن آلهه‌می اتخاذ ایدین اکر
الله تعالی بکا ضرّ اراده ایتسه زعمکز اوزره اصنامکز شفاعتی بندن اول ضرّی دفعه مفید
اولمز وانلر بنی مکروهدن انقاذ ایتمزلر (انی اذا لفی ضلال مبین) اکر بن الله تعالیدن
غیریه عبادت ایدرسم خسران ظاهرده اولورین زیراکه نفع وخیره ودفع ضرّه قادر
اولمیان شی شول نفع وضره مقتدر خالق جل شانه‌یه اشراك ضلال مبین ایدیکی هیچ
برعاقله خفی اولمز (انی آمنت بربکم فاسمعون) بن ایمان کتوردم ربکز جل شانه‌یه کیم
سزی خلق ایلدی بنم ایمانمی بندن ایشیدك وقتاکه حبیبدن اشبو سوزلری ایشتدیلر
دفعة جمیعی قالقوب انی قتل ایتدیلر دینلدیکه انلر رمی حجاره ایدر اول ایسه یارب قومی
هدایت ایت انی دعا ایدردی (قیل ادخل الجنة) قتل اولندیغی حینده روحی جنة
ایلتلوب اکا کیر دینلدی سائر شهداء ارواحنه اولان کبی (قال یالیت قومی یعلمون ربی
وجعلنی من المکرمین) حبیب اول حینده دیدیکه نولیدی قومم ربم جل شانه‌نك بنی مغفرت
ایتدیکن ودخی اکرام اولنمشلردن قیلدیغن بیله‌لردی تاکه انکله کفردن توبه‌یه کلوب
ایمانه دخوله انك حالی مثلنی اکتسابه رغبت ایده‌لردی ویاخود انلرانك امرنده خطاء
عظیم اوزره اولوب اول حق اوزره اولدیغن بیله‌لردی وقتاکه انلر حبیبی قتل ایتدیلر

یسعی قال یاقوم اتبعوا المرسلین اتبعوا من لایسئلکم اجراً وهم مهتدون) شهرك بعیدجه محلندن بر رجل (که حبیب
نجاردر) سکرده‌رك کلوب دیدیکه یاقوم اول رسولره تابع اولك والله تعالی‌یه ایمان ایدك انلره تبعیت ایدککه تبلیغ
رسالتلریچون سزدن اجرت استیورلر ﴿ ٧ ﴾ انلر دنیا وآخرت خیرینه دعوت وهدایت ایدرلر منقولدرکه اهالیٔ
شهر بو رسوللرك حالنی
وبعضیلرك ایمانه کلدکلرینی
ایشتدکلرنده انلره قصد
ایتدکلرینی حبیب نجار خبر
المغله سرعتله کلوب آیت
کریمه منطوقنجه نصیحت
ایتدکده انلر حبیبه سن بزم
آلهه‌لرمزی ترکله انلرك
اللهنه عبادت ایتمك استرسن
دیو طعنلرنده دیدیکه (ومالی
لااعبد الذی فطرنی والیه
ترجعون) بکا نولدیکه بنی
خلق ایدن الله تعالی‌یه عبادت
ایتمیم موتدنصکره جمله
رجوعکز اکادر ۞ سوء
اعمالکزك جزاسنی انده
معاینه ایدرسکز (ءاتخذ
من دونه الهة ان یردن
الرحمن بضر لاتغن عنی
شفاعتهم شیئاً ولا ینقذون
انی اذا لفی ضلال مبین)
بن الله تعالادن غیری اصنامی
آلهه اتخاذ ایدرمیم اکر الله
تعالی بکا ضرمراد ایتسه
زعمکز اوزره اول اصنامك
شفاعتی بندن اول ضرری
دفع ایدوب بنی قورتره‌من
بوتقدیرجه بن ضلالات
ظاهرده‌ده اولمش اولورم
(انی امنت بربکم فاسمعون) ربکز تعالی‌یه بن ایمان ایتدم بندن ایشیدك ۞ دینلدیکه اول قوم چونکه حبیبدن بوکلاملری ایشتدیلر
جمله قالقوب انی قتل ایتدیلر (قیل ادخل الجنة قال یالیت قومی یعلمون بما غفرلی ربی وجعلنی من المکرمین) قتل اولندیغی
انده روحنه سائر شهدا ارواحی کبی جنته کیر دینلدی حبیب اولحینده دیدیکه نولیدی ربم عز شانه‌نك بنی مغفرت ایتدیکنی

الله تعالی انلره غضب ایدوب عقوبتلرین تعجیل ایتدی جبریل علیه السلام امر الهی بر کره
صیحه ایدیجك دفعة جمیعی هلاك اولدیلر (وما انزلنا علی قومه من بعده من جند من السماء)
حبیبك قتلندنصکره قومی اوزره اهلاکیچون سمادن ملائکه انزال ایتمدك بلکه ملك واحد
صیحه‌سیله اکتفا ایتدك اشبونده انلرك اهلاکی استحقاردر یوخسه یوم بدرده وخندقده
یامحمد سکا ارسال ایتدیکمز کبی جند ملائکه انزال ایتمدك زیراکه اول پیغمبریمز صلی الله
علیه وسلمه تعظیم ایچون ایدی (وماکنا منزلین) وحکمتمزده صحیح اولمدیکه حبیبك قومی
اهلاکنه ملائکه‌دن جند انزال ایده‌رز (ان کانت الاصیحة واحدة فاذاهم خامدون)
حبیب قومنی اخذمز ویاعقوبتمز انجق صیحهٔ واحده اولدیکه جبریل علیه السلامك
صیحه‌سیدر کورلسه‌که انلرك جمیعی سونمش قور کبی میتلردر (یاحسرة علی العباد مایأتیهم
من رسول الا کانوبه یستهزون) یوم قیامتده کفاره دینورکه حسرت وندامت انلره کیم
هربار انلره رسول کلدیکنده انلرانی استهزا ایدرلردی (الم یروا کم اهلکنا قبلهم من القرون
انهم الیهم لایرجعون) اهل مکه بیلدیلرمی انلردن اول قرون ماضیه‌دن نیجه قرون هلاك ایتدك
انلرك هیچ بری کیرودنیایه رجوع ایتمزلر اهل مکه دخی انلردن عبرت آلمزلرمی (وان کل لما جمیع
لدینا محضرون) خلائقك کلیسی یوم قیامتده بزم درکاهمزه احضار اولنورلر (وآیة لهم الارض
المیتة احییناها واخرجنا منها حبا فمنه یأکلون) الله تعالینك وحدانیت وقدرتنه انلره علامتدرکه
ارض یابسه‌یی مطرایله احیا ایدوب اندن حبك انواعنی اخراج ایدرزسز اندن اکل ایدرسز
(وجعلنا فیها جنات من نخیل واعناب) وارضده بز نخل وعنبك انواعندن بستانلر قیلورز
(وفجرنا فیها من العیون) ودخی ارضده بز عیوندن چیقار نهرلر اجرا ایدرز (لیأکلوا
من ثمره) تاکه انلر ذکر اولنان جناتك ثمرندن ویاخود ماٌله حاصل اولان ثمردن اکل
ایده‌لر (وماعملته ایدیهم) حالبوکه انك خلقنه یدلری عمل ایتمیوبدر بلکه انی الله تعالینك
خالقیله معموله بولدیلر * دینلدیکه انکله مراد عیون وانهاردرکه انده یدخلق عمل ایتمیوبدر
دجله وفرات ونیل مبارك کبی ویاخود اکل ایده‌لر انیکه یدلری عمل ایتدی عصیرودبس
کبی (أفلا یشکرون) الله تعالی‌نك نعمتلرینه شکر وانی توحید ایتمزلرمی اشبو شکر ترکنه
انکار حیثیتندنصکره شکره امردر (سبحان الذی خلق الازواج کلها) اول الله تعالی
کندویه لایق اولمیاندن منزه اولدیکه اول اصناف مخلوقاتك کلنی خلق ایتدی (مما تنبت
الارض) اول کرك یر بتوردیکندن نبات وشجردر (ومن انفسهم) ونفسلرندن کلان
ذکر واناثدر (ومما لا یعلمون) وانلرك بیلدکلرندن اشیاء عجیبه‌درکه الله تعالی اکا انلری
مطلع ایتمیوبدر ومعرفتنه انلره طریق دخی قیلیوبدر (وآیة لهم اللیل نسلخ منه النهار) الله تعالینك
وحدانیت وقدرتنه انلر ایچون علامت اخری لیلدرکه بز اندن نهاری نزع ایدرز یعنی نهاری

واكرام اولنمشلردن قیلدیغنی قومم بیلیدی ❊ انكله كفردن توبه ایدوب ایمانه داخل اوله‌لردی ❊ (وماانزلنا علی قومه من بعده من جند من السماء وما كنا منزلین) حبیبك قتلندنصكره بزانك قومی اوزره سمادن هلاكلری‌چون ملائكه عسكری كوندرمدك ❊ كه خوار و بیمقدارقومدرزیرا الشكرملائكه تعظیما پیغمبرانه كوندریلور ﴿ ٨ ﴾ بدر وخندق غزاسنده اولدیغی كبی ❊ (ان كان الا صیحة واحدة فاذا هم خامدون) اول قوم جبریل علیه السلامك انجق بر صیحه‌سیله سونمش قور كبی میتار اولدیلر (یاحسرة علی العباد ما یأتیهم من رسول الا كانوا به یستهزؤن) ای دریغا شول قوللره كه هربار انلره پیغمبر كلدكجه استهزا ایدرلردی (الم یروا كم اهلكنا قبلهم من القرون انهم الیهم لا یرجعون) اهل مكه بیلدیلرمیكه انلردن اول كلن قومدن نیجه‌لرینی هلاك ایتدك انلرك هیچ بری كیرو دنیایه رجوع ایتمزلر (وان كل لما جمیع لدینا محضرون) نامك كلیسی قیامتده بزم دركاهمزه احضار اولنور (وآیة لهم الارض المیتة احییناها واخرجنا منها حبا فمنه یاكلون) وحدانیت وقدرتمزه علامتدركه انلرایچون قورومش یری یغمورله احیا ایدوب اندن حبوبات چیقاروب اندن اكل ایدرلر (وجعلنا فیها جنات من نخیل واعناب وفجرنا فیها من العیون لیأكلوا من ثمره وما عملته ایدیهم افلا یشكرون) واول ارضده برخرما اغاجلری واوزوم چبوقلریله [فی] بوستانلر قیله‌رز و یردن عیونلر چیقاروب نهرلر اقیدیرز تاكه اول اغاجلرك میوه‌لرندن یه‌لرحالبوكه انلرك خلقنه انلرك اللری عمل ایتمامشدر ❊ بو محلده مانافیه اولدقده مراد انهاردر نافیه اولمزسه بوستانلر مراد اولور ❊ آیا بو نعمتلره شكر ایدوب

كیدرر لیلی كتورورز (فاذاهم مظلمون) اویله اولسه انلر ظلمته داخل اولورلر (والشمس تجری لمستقر لها) كونش هر كون منازلنده سیر ایدوب حتی كه مستقرینه منتهی اولوب انی تجاوز ایتمز زیرا انك اقصای منازلی ابعد مغاربیدر بعده رجوع ایدر * دینلدیكه اول هر سنه‌ده منازلنك اولندن اقصاسنه دكین سیرایدوب انده استقرار ایدر بعده منازلك اولنه رجوع ایدر دینلدیكه انك مستقری صیفده سماده غایت ارتفاعیدروشتاده نهایت هبوطیدر دینلدیكه انك دورنده اوچیوز التمش مشرق ومغربی واردر هر كون برمطلعدن طلوع ایدوب برمغربده غروب ایدر بعدمسنهٔ آتیه دكین اول مطلع ومغربه عودت ایتمز ❊ ابوذر رضی الله عنهدن مرویدر ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایله اوتورردم شمس غروب ایتدی دیدیكه یا اباذر بیلورمیسنكه شمس قنده غروب ایدر دیدمكه الله تعالی ورسولی اعلمدر دیدیكه اول غروب ایتدیكنده عرش التنه وارده سجده‌یه واروب طلوعه اذن دیلر اذن الهی ایله كیرو مطلعنه كیدر قریب اولوركه اول اذن دیلیوب اذن ویرلمیه بلكه كیری مغربنه دوندریله اول یكادن طلوع ایت دینله اشبو ❊ حدیث شریف مقتضاسنجه مستقرله مراد تحت عرش اولور ویاخود شول وقتدركه انده استقرار ایدوب جریی منقطع اولوركه اول یوم قیامتدر (ذلك تقدیر العزیز العلیم) اشبو منوال اوزره شمسك جریی اول الله تعالینك تقدیریدركه قدرتیله هر مقدوره غالبدر علمی هر معلومی محیطدر (والقمر قدرناه منازل) بز قمری ذا منازل تقدیر ایتدككه اول یكرمی سكز منزلدر هر كیجه قمر اول منازلك برینه نزول ایدر منتهای منازله ایریشیجك كیرو ادنای منزله عودت ایدر شهر اوتوز كون اولدیغنده قمر ایكی كیجه مستتر اولور یكرمی طقوز اولورسه بر كیجه مستتر اولور اشبو منازلك ذكرندن بوجمله سورهٔ یونس اوائلنده سبق ایتدی چنانكه قمر جمیع منازلنی قطع ایده اینجه اولور (حتی عاد كالعرجون القدیم) حتی اول معوج شمراخ كبی اولمغه عودت ایدر * دینلدیكه اول نخله‌نك عذق یابس عتیقنه بكزر اولوركه اول زیاده قورودیغنده اینجه‌لور وصرارر ویای كبی بوكیلور قمر دخی آی آخرنده اینجلین اولور (لا الشمس ینبغی لها ان تدرك القمر) شمسه سهل اولمزكه سیرده قمره ایریشه زیراكه شمس بطیء السیردركه فلكن برسنه‌ده قطع ایدر وقمر ایسه فلكن هر آیده قطع ایدر ویاخود شمس قمر فلكنده طلوع ایدر زیرا قمرك فلكی شمس فلكنك غیریدر ویاخود شمسك سلطانی نهارده‌در وقمرك ایسه لیلده‌در اویله اولسه شمس لیلده طلوع ایتمز (ولا اللیل سابق النهار) ولیل ایسه نهاری سبق ایدر دكلدر بلكه حساب معلومله بری برینی تعاقب ایدر هیچ بری وقتندن اول كلمز وایكیسی اجتماع دخی ایتمز مكر اول وقتده كه شمس مغربدن طلوع ایدوب قمرله اجتماع ایده (وكل فی فلك یسبحون) وهر بری فلكنده سیر ایدر (وآیة لهم انا حملنا ذریتهم

توحید ایتمزلرمی (سبحان الذی خلق الازواج كلها مما تنبت الارض ومن انفسهم ومما لا یعلمون) الله تعالی شایان اولمین صفتدن منزهدر وهر شیء خلقنده قدرت كامله‌سی واردركه یردن بتوردیكی اشجار وحبوبات ونباتدن انواعنی ونفس انساندن رجال ونسایی خلق ایتدی وانلرك ﴿ ٩ ﴾ بیلمدیكی ومطالع اوله‌میه‌جقلری اشیادن دخی خلق ایتدی (وآیة لهم اللیل نسلخ منه النهار فاذا هم مظلمون) وبزم وحدانیت وقدرتمزه دلیل آخر كیجه‌دركه بزاندن نهاری نزع ایده‌رز اولزمانده انلر ظلمته داخل اولورلر (والشمس تجری لمستقر لها ذلك تقدیر العزیز العلیم) وبر دلالت دخی كونش دائما حد معینی اولان قرار كاهنه‌دك كیدوب صكره رجوع ایدر بو منوال اوزره شمسك جریانی الله تعالینك تقدیریدركه قدرتیله هر مقدوره غالب وعلمی هر معلومی محیطیدر (والقمر قدرناه منازل حتی عاد كالعرجون القدیم) وقمرك سیرینه دخی منزللر تقدیر وتعیین ایلدك ❊ كه یكرمی سكز منزلدر ❊ حتی اول قمر عودتنده خرمانك دالی قوریوب اینجه وصاری ویای شكلنده بوكلدیكی كبی اولور (لا الشمس ینبغی لها ان تدرك القمر ولا اللیل سابق النهار وكل فی فلك یسبحون) سیرده شمسك قمره ایرشمسی اولمز ❊ كه قمر سریع السیر شمس بطیء السیردر ❊ ولیل دخی نهاری سبقت ایتمز ❊ بلكه ﴿ تبیان ﴾ ﴿ رابع ﴾ ﴿ ٢ ﴾ اوقات معینه ایله بربرلرینی تعاقب ایدرلر ❊ وهر بری یعنی شمس وقمر وكواكب خمسهٔ متحیره كندو فلكلرنده سیر ایدرلر (وآیة لهم انا حملنا ذریتهم فی الفلك المشحون وخلقنا لهم من مثله ما یركبون) وانلره قدرتمزه برنشانه دخی بابالرینی وسائر حیواناتی نوح علیه السلامك طولمش سفینه‌سنه تحمیل ایتدك

فی الفلك المشحون) الله تعالینك وحدانیت وقدرتنه علامت اخری اولدركه انلرك تجاراته بعث ایتدكلری اولادلرین ویااستصحاب ایتدكلری صبیان ونسالرین سفینهٔ مملوده حمل ایتدككه انكله مراد نوح علیه السلام سفینه‌سیدر یعنی الله تعالی انده انلرك آباء اقدمین حمل ایتدی حالبوكه انلر وذریه‌لری اول آبانك اصلابنده ایدیلر (وخلقنا لهم من مثله ما یركبون) ودخی انلر ایچون سفینهٔ نوح شكلنده زورقلردن ویادوه‌لردن خلق ایتدك اكا ركوب ایدرلر (وان نشأ نغرقهم فلا صریخ لهم ولا هم ینقذون) اكر دیلرسك انلری غرق ایده‌رز غرقه واقع اولدقلرنده انلره اعانه ایدرومودن انقاذ ایدر اولمز (الا رحمة منا ومتاعا الی حین) لكن بزم انلره رحمتمز وحیاتله آجاللری انقضاسنه دكین انلره تمتیعمز اجلیچون غرق ایتمز (واذا قیل لهم اتقوا ما بین ایدیكم وما خلفكم لعلكم ترحمون) چون انلره ایلروكزده كلور آخرت امرندن قورقوب عمل ایدك وآردیكزده قالور امر دنیایه اغترار ایتمكز ویاخود امم سابقه‌یه ایریشن وقایعدن عبرت آلك وآخرتده اعدا اولنان عذابدن صاقنككه رحمت اولنوب یوم قیامتده عذاب كورمیه‌سز دینلسه اندن اعراض ایدرلر (وما تأتیهم من آیة من آیات ربهم الا كانوا عنها معرضین) هربار كه ربلری جل شانه آیتلرندن انلره برآیت كتورسك الا انلر اندن اعراض ایدر اولدیلر زیراكه انلر اكا اعتیاد وانك اوزره تمرد ایتمشلردر (واذا قیل لهم انفقوا مما رزقكم الله) وچون انلره الله تعالینك سزه ویردیكی اموالدن فقرایه انفاق ایدك دینلسه (قال الذین كفروا للذین آمنوا انطعم من لو یشاء الله اطعمه) كافرلر مؤمنلره استهزاء طریقی اوزره دیركه بزشول كیمسه‌یه اطعام ایدرمیزكه الله تعالی دیلسه انی اطعام ایدردی یعنی اول انلری اطعامه قادر ایكن اطعام ایتمیجك بزاكا احقایز * ایمدی بر وقول واعتقاد انلرك فرط جهالتلرندندر زیراكه الله تعالینك اطعامی اسبابله‌در جمله‌دن بری اغنیانی فقرا اطعامنه حثدر وانی انلره توفیقیدر (ان انتم الا فی ضلال مبین) سز دكل الا اخطاء بیننده سزكه الله تعالینك مشیتنه مخالف شیء امر ایدرسز وجائزدركه بو قول الله تعالیدن انلره جوابدر ویاخود مؤمنلرك انلره جوابی حكایه‌در (ویقولون متی هذا الوعد ان كنتم صادقین) ودیرلركه وعد ایتدیككز بعث نوقتن اولور بزه خبر ویرك اكر قوالكزده صادقلر ایسه‌كز (ما ینظرون الا صیحة واحدة تأخذهم وهم یخصمون) الله تعالی جوابنده انلره دیدیكه انلر منتظر اولملری دكل الا نفخهٔ اولایه‌دركه انلر تجارات ومخاصماتلرنده ایكن اول انلری اخذ ایدر (فلا یستطیعون توصیة ولا الی اهلهم یرجعون) اویله اولسه اموردن بر شیء وصیته ویااهللرینه رجوعه استطاعتلری اولمزكه واروب حاللرینی كوره‌لر بلكه اول حینده جمیعی دفعة فوت اولورلر (ونفخ فی الصور فاذا هم من الاجداث الی ربهم ینسلون) بعده ماببیننده قرق ییل چكدكدنصكره صوره نفخهٔ بعث نفخ اولنوب ناس قبوردن طوروب ربلری جل شانه دركاهنه سرعتله كیدرلر (قالوا یا ویلنا من بعثنا من مرقدنا) دیه‌لركه

یاخود انلرك اولادلرینی تجارت ایچون یابرمحله کتمکله قدرتلری اولمین صبیانلرینی کیلر، یوکلتدك وانلرسوار اولاق ایچون
کمی مثللو قایق وپیاده ودره‌لر خلق ایتدك (وان نشأ نغرقهم فلاصریخ لهم ولاینقذون) اکر دیلرسك انلری غرق ایدرز
اول آنده انلر ایچون مدد وخلاص ایدر یوقدر (الا رحمة منا ﴿ ۱۰ ﴾ ومتاعا الی حین) انجق انلری رحمتمزدن
اجللری کلنجیه‌دك چکنملری
ایچون غرق ایتمیز (واذا
قیل لهم اتقوا مابین ایدیکم
وماخلفکم لعلکم ترحمون)
اول کافرلره سزدن مقدم
پیغمبرلرینی تکذیب ایدن
امتلره دنیاده اولان عذابدن
وآخرتده اوله‌جق عذاب
جهنمدن قورقوب ایمانه
کلك که شاید رحمت اولنه
سکز دینلسه انلر اعراض
ایدرلر (وماتأتیهم من آیة
من ایات ربهم الا کانوا عنها
معرضین) ربلری جل
شانه‌نك آیتلرندن انلره بر
آیت کلدی الاعنادلرندناشی
اندن اعراض ایدراولدیلر
(واذا قیل لهم انفقوا مما
رزقکم الله قال الذین کفروا
للذین امنوا انطعم من لو
یشاء الله اطعمه ان انتم الافی
ضلال مبین) انلره الله
تعالانك سزه ویردیکی
رزقدن فقرایه انفاق ایدك
دینلسه اول کافر مؤمنلر
استهزا طریقیله دیرکه اول
فقرایی بزمی اطعام ایده‌لم
اکر الله تعالی مرادایدیدی
اکا رزق اعطاسیله اطعام
ایدردی ای مؤمنلر سز مشیته مخالف امر ایتمکزله ضلالت ظاهره‌ده سز ✻ یعنی الله تعالی انلری اطعامه قادر ایکن ایتمیوب
بز نیچون ایده‌لم ✻ دیرلر (ویقولون متی هذا الوعد ان کنتم صادقین) ودیرلرکه وعد ایتدیککز بعث نوقت اولور بزه
خبر ویرك اکر صادقلردن ایسه‌کز (ما ینظرون الا صیحة واحدة تأخذهم وهم یخصمون) انلر انجق نفخهٔ اولی‌یه منتظرلردرکه

بزی اویخومزدن کیم اویاردی ویا اولدیغمز مرقددن کیم طوغردی (هذا ماوعد الرحمن
وصدق المرسلون) مؤمنلر ویاملکلر دیه‌لرکه اشبو شول یوم قیامتدرکه الله تعالی انی منزل کتابلرده
وعد ایدوب مرسلون انی تبلیغده صدق ایتدیلردی دینلدیکه اشبو قول دخی کفارکدرکه اقرار
ایده‌لر برحینده‌که اول انلره نفع ایتمیه (ان کانت الا صیحة واحدة فاذاهم جمیع لدینا محضرون)
اول نفخهٔ اخیره دکل الا صیحهٔ واحده اولورکه انکله خلقك جمیعی بزم درکاهمزه حساب ایچون
حاضر اولورلر (فالیوم لا تظلم نفس شیئا ولا تجزون الا ما کنتم تعملون) اشبو یوم قیامتده بر هیچ
بر کیمسه برشیئله ظلم اولنمزسز الا انکله‌که خیروشردن دنیاده انی ایشلمشدیکز دینور (ان اصحاب
الجنة الیوم فی شغل فاکهون) اشبو کونده اهل جنت افتضاض ابکارده وسماعده ویانعیم جنتده
ویابری برلرین زیارتده ویا الله تعالینك ضیافتنده ناعملر وفرحانلردر (هم وازواجهم فی ضلال)
اهل جنت انده کندیلره حور عیندن ازواجلریله بیله ظلال اشجارده ویاظل عرشده صغاده‌درلر
(علی الارائك متکئون) حجالده اریکه‌لر اوزره اتکاء ایدرلر (لهم فیها فاکهة ولهم مایدعون) جنتده
انلر ایچون فاکهه‌نك انواعی وهرتمنی واشتها ایتدکلری اولور (سلام قولا من رب رحیم) وانلرك
اعلای مطلوب متمنالری الله تعالینك انلره ملائکه واسطه‌سیله ویاواسطه‌سز سلامیدر * جابر
رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکه اهل جنت نعملریله تنعمده ایکن
اوزرلرینه برنور سطوع ایده باشلرین قالدروب کوره‌لرکه رب تعالی فوقلرندن اشراق ایدر
اولدیغی حالده انلره سلام ویره اول انلره نظر ایده وانلر اکا نظر ایدر اولدقلرنجه نعیمدن
برشیئه التفات ایتمیه‌لر حتی‌که اول انلردن احتجاب ایدوب نور وبرکتی اوزرلرنده ودیارلرنده
قاله (وامتازوا الیوم ایها المجرمون) یوم قیامتده الله تعالی قلبندن برمنادی ندا ایده‌که یاعاصیلر
مؤمنین صالحیندن امتیاز ایدك بوکلام انلره شول حینده دینورکه ناس محشرده مؤمن
وکافر ومخلص ومنافق بری برلرینه مختلطلر ایکن مخلصون جنته ایلتلور وکافرون ناره سوریلور
ویاخود معنی یامجرملر هرخیردن عزلت ایدك ویاخود یا کافرلر نارده بری برلریکزدن متفرق
اولك زیراکه هر کافرك نارده بربیتی اولور انده یالکز حبس اولنور نه اول غیری ونه غیری انی کورر
(الم اعهد الیکم یابنی آدم ان لا تعبدوا الشیطان انه لکم عدو مبین) کفار ومنافقین ناره کوندرلدکلرندنصکره دینورکه بن سزه قرآنده بیان ایتدمیکه شیطان سزه برعدوی ظاهر العداوه‌در
اویله اولسه اندن صاقنوب اکا طاعت ایتمکز (وان اعبدونی) وسزه امر ایلدمکه بکا طاعت
ایدوب بنی توحید ایده‌سز (هذا صراط مستقیم) اشبو امری رعایتکز صراط مستقیمدر اکا سلوك ایدن
جنته ایریشور (ولقد اضل منکم جبلا کثیرا أفلم تکونوا تعقلون) اول شیطان سزدن خلق کثیری
اضلال ایتدی اکا طاعتله سزدن اول کچن امتلره ایریشن هلاکی تعقل وتذکر ایتمزدیکزکه معتبر
اولیدیکز وقتاکه انلر جهنم قپوسنه قریب اوله‌لر خزنه انلره دیه‌لرکه (هذه جهنم التی کنتم

انلر تجارت ومخاصمه‌لرنده ایکن اول نفخه انلری اخذ ایدر (فلا یستطیعون توصیة ولا الی اهلهم یرجعون) انلر بازارده
تجارتده ایکن وصیته واهلنه رجوعه وقت وقدرتلری اولمیوب دفعة فوت اولورلر (ونفخ فی الصور فاذاهم من الاجداث
الی ربهم ینسلون) ✻ قرق یلدنصکره ✻ ﴿ ۱۱ ﴾ نفخهٔ بعث صوری چالندقده ناس قبرلرندن قالقوب ربلری عزشانه
طرفنه سرعتله کیده‌ر (قالوا
یاویلنا من بعثنا من مرقدنا
هذا ماوعد الرحمن وصدق
المرسلون) اول زمان دیه‌لرکه
وای بزه بزی یتاغمزدن کیم
اویاردی قالدردی ملکلر
دیه‌لرکه بو الله تعالینك وعد
ایتدیکی وپیغمبرلرك صدقله
تبلیغ ایتدکلری قیامتدر
(ان کانت الا صیحة واحدة
فاذاهم جمیع لدینا محضرون)
اول نفخهٔ اخیره انجق بر
صیحه‌درکه انکله خلقك
جمیعی حساب ایچون
درکاهمزه حاضر اولنورلر
(فالیوم لا تظلم نفس شیئا ولا
تجزون الا ما کنتم تعملون)
اول کونده برنفس هیچ بر
شیئله ظلم اولنمز انجق دنیاده
ایشلدیکی خیروشر نه ایسه
انکله جزا اولنورلر (ان
اصحاب الجنة الیوم فی شغل
فاکهون) اول کونده اصحاب
جنت صفادن نه‌که
خاطرلرینه کلورسه اندن
زیاده واثمار وانعام الهیله
فرح وسرورده دیرلر (هم
وازواجهم فی ظلال علی
الارائك متکئون) انلر
ومؤمنه ازواجلری وحوریلر ایله کولکه‌لرده سریر وتختلر اوزره اوتررلر (لهم فیها فاکهة ولهم مایدعون) انلر ایچون
جنتده هر نوع میوه‌لر وهر استدکلری وآرزو ایتدکلری حاضردر (سلام قولا من رب الرحیم) انلرك مطلب اعلالری
اولان الله تعالادن بلا واسطه سلامدر * جابر بن عبدالله نقل ایدرکه پیغمبر علیه السلام بیوردیلرکه اهل جنت جنتده نعیمه

توعدون) اشبو اول جهنمدرکه دنیاده سز انکله وعد اولنوب تصدیق ایتمدیکزدی (اصلوها
الیوم بما کنتم تکفرون) اشبو کونده اکا کیرك دنیاده الله تعالی‌یه کفریکز سببیله (الیوم نختم
علی افواههم وتکلمنا ایدیهم وتشهد ارجلهم بما کانوا یکسبون) اشبو کونده بز انلرك آغزلرینی ختم
ایدوب کلامدن منع ایدرز واللری شول ایشلدکلری اعمالی بزه خبر ویرر وایاقلری شهادت ایدر
اکاکه انی کسب ایتدیلردی اول جوارح اوزره آثار معاصی ظهوریله وافعالنه دلالتیله ویاخود
اول جوارحی الله تعالینك سویلتمسیله * انس رضی الله عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم
قتنده ایدك پیغمبریمز علیه السلام کولدی بیلورمیسزکه نیه کولدم دیدی دیدیلرکه الله تعالی
ورسولی اعلمدر دیدیکه عبدك رب تعالی دعاسنه‌که یارب نفسم اوزره شاهدی نفسمدن اولمسون
دیلرین الله تعالی دیدیکه اشبو کونده اوزریکه نفسك وکرام کاتبین شهود یتر اویله اولسه آغزی
مهرلنوب ارکانی سویلدیلور حتی‌که انك اعمالی خبر ویردکارندنصکره کیر سویلمکه لسانی
اطلاق اولنور لسانی سائر ارکانه عتاب ایدوب دیه‌که بن سزکچون مناضله‌یه تعهد ایتمشیکن
سز اعترافکزله کندیکزی وبنی هلاکه ایقاع ایتدیکز (ولو نشاء لطمسنا علی اعینهم فاستبقوا
الصراط فانی یبصرون) اکر بز دیلسه وز انلرك اعین ظاهره‌لرینی کیدرردك برحیثیتله‌که انك
جفن وشقی اولمیه اول حال اوزره طریقه مبادرت ایده‌لردی فکیف‌که انی کورر اوله‌لر
والحال بز انلرك اعینلرینی کورمز ایتمشز ویاخود معنی اکر دیلسه وز انلری هدادن اضلال
ایدوب عمیان ترك ایدردك اویله اولسه اول حالله انلر طریقی نیچه کوررلردی ویاخود اکر
دیلسه وز بز انلرك اعین ضلالتلرین فقأ ایدوب عیندن انلری عمیان قیلوردق وبصرلرین
ضلالتدن هدایته تحویل ایدوب رشدلرین کوررلردی فکیف‌که انلر کورر اوله‌لر بز انلره
بوفعلی ایتمیه‌وز (ولو نشاء لمسخناهم علی مکانتهم فما استطاعوا مضیا ولا یرجعون) واکر دیلسه‌وز
بز انلری منزللرنده ایکن جماداتدن برشیئه تحویل ایدردك ویاخود قرده وخنازیر قیلوردق
اویله اولسه ذهاب ورجوعه قادر اولمیه‌لردی (ومن نعمره ننکسه فی الخلق) اول کمسه‌که بز انك
عمرنی طویل ایدرز خلقده انی تنکیس ایدرز ضعفنی آرتورر وبنیه وقواسنی اکسلدرز (افلا
یعقلون) تعقل ایتمزمیسزکه اکا قادر اولان رب تعالی طمس ومسخه دخی قادر اولور (وما علمناه
الشعر) بز اکا شعر تعلیم ایتمدك اشبو کفار مکه‌نك محمد شاعردر ودیدیکی شعردر دیو قوللرینی
رددر زیراکه اول مقفی وموزون دکلدر ومعناسی دخی شعرانك مقصودی اولان تخیلات
مرغبه ومنفره وانك امثالی دخی دکلدر (وما ینبغی له) واکا شعر سویلمك دخی صحیح اولمزواما
اندن روایت اولنان ✻ انا النبی لا کذب انا ابن عبدالمطلب ✻ قول شریفی شعر اربابی عندنده شعر
دکلدر ✻ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم اشبو بیتی سویلردی ✻ کفی بالاسلام
والشیب للمرء ناهیا ✻ ابوبکر رضی الله عنه دیدیکه یارسول الله شاعرك دیدیکی ✻ کفی الشیب

مستغرق صفاده ایکن اوزرلرینه بر نور شعشعه‌سی پیدا اولوب باشلرینی قالدردقلرنده رب تعالی انلره سلام ویره اکا
نظرلری حالنده نعیم جنتدن برشیئه التفات ایتمیه‌لر بعد الاحتجاب اول‌نورك برکتی دائما اوزرلرنده قاله (وامتازوا الیوم
ایها المجرمون) ناس محشرده ایکن اولکوننده ندا اولنورکه ※ ای ﴿ ۱۲ ﴾ مشرکلر موحدلردن وای منافقلر
مخاصلردن آریلك ※ دیو
موحدومخلص جنته مشرك
ومنافق جهنمه سوریلور
(الم اعهد الیکم یابنی‌ادم ان لا
تعبد الشیطان انه لکم عدو
مبین) ※ کفار جهنمه
سوریلورکن انلره
دینورکه ※ ای بنی آدم
شیطانه اطاعت ایتمیك اول
سزه آشکار دشمندر دیو
سزه بیان ایتمدکمی (وان
اعبدونی هذا صراط
مستقیم) وسزه امر ایلدمکه
بکا اطاعت ایدوب بنی
توحید ایده‌سزکه طوغری
یول بودر (ولقد اضل
منکم جبلا کثیرا افلم تکونوا
تعقلون) اول شیطان
سزدن چوق خلقی ضلالته
دوشردی آیاسز تعقل
ایتمدیکزمی ※ که انك
دوزاغنه دوشدیکز ※
(هذه جهنم التی کنتم
توعدون) ※ انلر جهنمه
یقین کلدکلرنده دینیله ※
اشته جهنم بودرکه دنیاده
سزه وعد اولنمشیدی
(اصلوها الیوم بما کنتم
تکفرون) الله تعالایی
وانبیایی انکار ایتدیککزسببیله بوکون اکا کیرك (الیوم نختم علی افواههم وتکلمنا ایدیهم وتشهد ارجلهم بما کانوا یکسبون)
بوکونده بزانلرك اغزینه مهر وضعیله کلامدن منع ایدرز وانلرك دنیاده کسب ایتدکلری عملرینی اللری بزه سویلر وآیاقلری
شهادت ایدرلر * مرویدرکه حق تعالی مؤمن قوللرینه دخی اعماللرندن سؤال ایله‌ته کنور کز بوردقده جوابلرندن عبادت وخیراتلرینی

والاسلام للمرء ناهیا ※ ابوبکر ویا عمر دیکه شهادت ایدرینکه سن رسول اللهسن زیراکه الله تعالی
※ وماعلمناه الشعر وماینبغی له ※ دیمشدر عائشه رضی الله عنها یه دینلدیکه پیغمبریمز صلی الله علیه
وسلم شعردن برشیئله هیچ تمثل ایدرمیدی دیدیکه ※ اکا شعر ابغض حدیث ایدی الا بوکه اشبو بیتله
کاهی تمثل ایدوب دیردیکه ※ ستبدی لك الایام ما کنت جاهلا * ویأتیك بالاخبار من لم تزود ※
الا بوکه اول ویأتیك من لم تزود بالاخبار دیردی (ان هو الا ذکر وقرآن مبین) اکا وحی اولنان کلام
دکل الا موعظه وقرآندرکه فرائض واحکامی بیان ایدر (لینذر من کان حیا) تاکه اول
قرآن ویا رسول الله انذار ایده هرکسه‌یی‌که عاقل فهم اوله زیراکه غافل میت کبیدر ویا انی
که الله تعالینك علمده مؤمن اوله زیراکه حیات ابدیه ایمانله‌در (ویحق القول علی الکافرین)
وتاکه کفر اوزره اصرار ایدنلره کلمهٔ عذاب اوله (أولم یروا انا خلقنا لهم مما عملت ایدینا
انعاما) انلره نظر اعتبارله نظر ایتمزلرمیکه بز انلر ایچون خلق ایتدك شول احداثنه تولی
ایتدیکمزدن ابل وبقر وغنمکه بزدن غیری احداثك احداثنه قادر دکلدر (فهم لها مالکون)
اول انعامی بزم انلره تملیکمزله تملك ایدرلر ویاخود اول انعامی انلره تسخیر وانقیادمزله
ضبط وتصرفه تمکن ایدرلر (وذللناها لهم فمنها رکوبهم ومنها یأکلون) وبز اول انعامی
انلره تذلیله ایتدك‌که اندن مرکوبلری اولور وانك لحومندن اکل ایدرلر (ولهم فیها
منافع ومشارب) وانلر ایچون اول انعامده اصواف واوبار واشعارندن منافع والباندن
مشارب قیلدق (أفلا یشکرون) اشبو نعمتلری ربی جل شانه شکر ایتمزلرمی زیرا اکر
انعامی خلق وانلره تذلیل ایتمسه اشبو منافع مهمه تحصیلنه توسل انلره نیجه ممکن اولوردی
(واتخذوا من دون الله آلهة لعلهم ینصرون) الله تعالیدن اشبو قدرت باهره ونعم ظاهره‌یی
کوروب انك انده تفردنی بیلدکلرندنصکره عبادتده انك غیری آلهه اتخاذ ایتدیلر شول
رجاایله کیم اول آلهه‌لری انلره ایریشور شدائد دفعنه نصرت ایدملر حالبوکه امر عکس
اوزره‌در زیراکه (لا یستطیعون نصرهم وهم لهم جند محضرون) اول آلهه انلره نصرته
قادر اولمزلر والحال اول کفار آلهه‌لر ایچون جندرکه انلری حفظ ایچون اعدا اولنمشلردر
ویاخود آلهه‌لری اثرنجه ناره احضار اولنورلردی (فلا یحزنك قولهم) ایدی انلرك الله
تعالی حقنده الحاد وشرکلری ویاسنك شانکده تکذیب وتهجینلری سکا حزن ویرمسون
(انا نعلم ما یسرون وما یعلنون) بز انلرك اسرار وکرك اعلان ایتدکلری شیئی بیلورز انك
اوزره جزالرین ایدرز (أولم یر الانسان انا خلقناه من نطفة فاذا هو خصیم مبین) انسان
بدأ خلقنی تأمل ایدوب بیلزمیکه بز آنی منیدن خلق ایتمشکن کوررسنکه اول بین

لسانلریله سویلیه‌میوب اعضالری سویلیه حتی پارمقلری ایتدکلری تسبیحلری سویلیه‌لر (ولو نشاء لطمسنا علی اعینهم فاستبقوا
الصراط فانی یبصرون) اکردیلسك دنیاده انلرن کوزلری اوزره رقم محو چکردك یعنی کوز یرلری بلورسز اعمی ایدردك
شویله‌که یالکز معتادلری اولان طریقه ﴿ ۱۳ ﴾ عیانا کیده بیاورلردی آنی دخی نیجه کوررلردی (ولو نشاء لمسخناهم
علی مکانتهم فما استطاعوا مضیا
ولا یرجعون) اکردیلسك
جماداتدن برشیئه مسخ
وتبدیل ایدردك‌نه ایلروونه
کیرو کتمکه قادر اولمیه‌لردی
(ومن نعمره ننکسه فی الخلق
افلا یعقلون) اول‌کسه‌یه‌که
بز عمر طویل ویررز انك
خلقتنی تبدیل ایله قوتنی
ضعفه چویررز تعقل
ایتمزلرمی ※ که اکا قادر
اولان الله تعالی طمس
ومسخه دخی قادردر ※
(وما علمناه الشعر وما ینبغی
له ان هو الا ذکر وقرآن
مبین) بز محمد علیه السلام‌ه
شعری تعلیم ایتمدك اکا شاعر
دیمك دخی لایق اولمز اکا
وحی اولنان کلام انجق
موعظه وفرائض وحدود
واحکامی بیان ایدر قرآندر
* مرویدرکه اول حضرت
علیه السلام نزمانکه بیته
تمثیل برکلام بیورسه‌لر
لسانلرینی نظم سمتندن
انحراف ایدرلردی حتی بر
دفعه کلاملرنده ※ کفی
الاسلام والشیب للمرء
ناهیا ※ واقع اولمغله صدیق
اکبر رضی الله تعالی عنه دیدیکی یارسول الله قائل بونی ※ کفی الشیب والاسلام للمرء ناهیا ※ دیمش ینه تکرار اولکی
سویلدکلری کبی بیوردیلر ابوبکر رضی الله تعالی عنه دیدیکه بن شهادت ایده‌رمکه الله تعالی لانك رسولیسین وسکا شعری
تعلیم ایتمدی ولایق کورمدی ※ انا النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب ※ کلامی قصد وتکلفسز واقع اولمشدر (لینذر من کان

الخصومه‌در انك اول ماء منیدن خلقنه قادر اولان باری تعالی بعثنه دخی قادر اولور
روایت اولندیکه ابی بن خلف پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه النده برچوریمش کمك کتوروب
الیله انی اوفلدیغندنصکره دیدیکه اعتقاد ایدرمیسنکه اشبو کمك بویله چوریمشکن الله
تعالی انی احیاء ایده پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه نعم وسنی دخی بعث ایدر وناره ادخال
ایدر اول سببدن بوآیت ومابعدنده‌که آیات نازل اولدی (وضرب لنا مثلا ونسی خلقه)
وبزه برامر عجیبی مثل ضرب ایدوب احیاء امواته قدرتمزی نفی ایتمك دیلر کندینك عاجز
اولدیغی شیئدن بزی دخی عاجز ظن ایدروبزم خلقمزی اونودر حالبوکه اول کمکی احیامزدن
اغربدر (قال من یحیی العظام وهی رمیم) ودیرکه شول چوریمش کمکلری کیم دیرکتورر
(قل یحییها الذی انشأها اول مرة) دیکل‌که انی اول الله تعالی دیرکوررکه اول مرده
اول هیچ برشی دکل ایکن ایجاد ایتمشدی (وهو بکل خلق علیم) اول الله تعالی مخلوقاتك
تفاصیلنی وکیفیت خلقنی بیلور اویله اولسه اشخاص متفتته‌نك اجزائی اصولنی وفصولنی
ومواقعنی وطریق تمیزنی ونمط سابق اوزره بری برینه ضمنی واعراض وقواسی اعاده‌سنی
بیلور ویانك مثلی احداثنی بیلور (الذی جعل لکم من الشجر الاخضر نارا فاذا انتم منه
توقدون) که اول الله تعالی جل شانه‌درکه یشل اغاجدن آتش چیقارر مرخ وعفار کبی که
ایکیسیدخی شول صوبی طاملر یشل اغاج ایکن بر برینه سحق اولنمغله ایکیسندن آتش
چیقارر حتی‌که سز اندن آتش یقارسز حکما دیدیلرکه عنابك غیری هریشل اغاجده آتش
واردر امدی اول الله تعالی‌که یشل اغاجدن اتش چیقارمغه قادر اولور سزی بعثه دخی
قادر اولور (أولیس الذی خلق السموات والارض بقادر علی ان یخلق مثلهم) اول الله تعالی که
سموات وارضی کبر جرمی وعظم شانله خلق ایتدی قادر دکلیدرکه اول ایکیسنه اضافتله صغر
وحقارتده انلر مثلی خلق ایده (بلی وهو الخلاق العلیم) دیکل‌که بلی اول اکا قادر اولور اول کثیر
المخلوقات والمعلوماتدر (انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون) انك شانی قچان برشیئك حدوثن
اراده ایده کانکون ایت دیمسیدر فی الحال اولدخی تکون ایدر * دینلدیکه اشبو کلامدن مجازدرکه
ایجاد واعدامده تیسر مجرد امر یله شیئك سرعت تکوننه تمثیلدر (فسبحان الذی بیده ملکوت
کل شیء) اول الله تعالی منزهدر اندنکه امثال ضرب ایدرلر جمیع اشیایه مالك وقادردر
(والیه ترجعون) موتکزدنصکره اکا رجوع ایدرسز خیروشردن اعمالکزله جزالنورسز
※ روی عن النبی صلی الله علیه وسلم ان لکل شیء قلبا وقلب القرآن یس من قرأها یرید بها وجه الله
غفر له واعطی من الاجر کانما قرأ القرآن اثنی وعشرین مرة وایما مسلم قریء عنده اذا نزل به ملك
الموت سورة یس نزل بکل حرف منها عشرة املاك یقومون بین یدیه صفوفا یصلون علیه
ویستغفرون له ویشهدون غسله ویتبعون جنازته ویصلون علیه ویشهدون دفنه وایما مسلم قرأ یس

حيا ويحق القول على الكافرين) تاكه اول قرآن ❁ يا محمد عليه السلام ديرى اولان يعنى عاقل وفهيم اولوب ❁ قلبى
ديرى اولان كيمسه‌يى انذار ايده ❁ زيرا غافل وجاهل ميت كبيدر ❁ قرآن قبول ايتمين كافرلر اوزرينه كلمهٔ عذاب
واجب اولور (اولم يروا انا خلقنا لهم مما عملت ايدينا انعاما فهم لها ﴿ ١٤ ﴾ مالكون) انلر كورمزلرمى بيلمزلرميكه انلر
ايچون كيمسه ايله مشار
كتسزين بدقدرتمزله ابل ويقر
وغنم خلق ايتدككه انلرك
ضبط وتصرفنه انلر مالك
اولديلر (وذللناها لهم فمنها
ركوبهم ومنها يأكلون) اول
حيوانلرى انلره رام
ايلدككه انلره بزار
ولحملرينى اكل ايدرلر (ولهم
فيها منافع ومشارب افلا
يشكرون) واول حيوانلرده
انلرايچون يپاعى وقيللرندن
منفعت وسودندن ايچمك
اولمغله آيا بونعمتلره شكر
ايتمزلرمى (واتخذوا من دون
الله آلهة لعلهم ينصرون)
مشركلرى الله تعالادن
غيرى آلهه اتخاذ ايتديلركه
اميد ايدرلرديكه اصناملر-
ندن انلره ياردم اوله
(لا يستطيعون نصرهم
وهم لهم جند محضرون)
انلرك اول اصناملرى انلره
ياردمه قدرتلرى همان
مشركلر اول بتلرينى حفظه
حاضر عسكرلردر
(فلا يحزنك قولهم انا نعلم
ما يسرون وما يعلنون)
انلرك ❁ الله تعالى‌يه شريك
واولاد وسكا سحر وشعر اسنادلرى ❁ كلاملرى سكا حزن ويرمسون بزانلرك اسرار اعلان [قناديل]
ايتدكلرى شئ بيلورز ❁ اكا كوره جزالرينى ويررز ❁ (اولم ير الانسان انا خلقناه من نطفة فاذا هو خصيم مبين) بزانلرى
منيدن خلق ايتديكمزى انسان كوروب بيلمزميكه اويله ايكن انلر آشكار خصم وجدان مقامنده اولور ❁ انى نطفه‌دن خلق

وهو فى سكرات الموت لم يقبض ملك الموت روحه حتى يجيئه رضوان بشربة من الجنة يشربها
وهو على فراشه فيقبض روحه وهو ريان ويمكث فى قبره وهو ريان ولا يحتاج الى حوض
من حياض الانبياء حتى يدخل الجنة وهو ريان ❁ پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمدن مرويدركه
هرشيئك قلبى واروقرآنك قلبى يس سوره سيدر بركمسه كه يس سوره‌سين لوجه الله اوقويه
مغفرت اولنه وقرآنى يكرمى ايكى كره اوقومشجه اجرويريله بركمسه كه‌ا كا ملك الموتك نزولى
عندنده يس اوقونه انك هرحرفى مقابله‌سنده اون ملك نزول ايدوب اوكنده صفوف اولدقلرى
حالده طوره‌لر والله تعاليدن انكيچون رحمت ومغفرت ديليه‌لر وغسلنه حاضر اولوب جنازه
سيله بيله كيده‌لر واوزرينه نمازين قيلوب دفنى حيننده قتنده اوله‌لر وبرمسلم كه سكرات موتى
عندنده يس اوقويه ملك الموت انك روحنى قبض ايتميه حتى كه رضوان اكا جنتدن شراب
كتوروب اكا ايچوره حالبوكه اول فراشى اوزره ياتوراندن ملك الموت انك روحنى قبض
ايدر اول حالنده وكرك قبرده مكثنده ريان اولور ويوم قيامتده حياض انبيادن هيچ برينه
احتياج اولمازحتى كه جنته دخولى ريان اولديغى حالده اولور

سورة الصافات وهى ثمان ومائة آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(والصافات صفا فالزاجرات زجرا فالتاليات ذكرا) الله سبحانه وتعالى اقسام ايتدى شول ملائكه
ايله كيم مقام عبوديتده مراتبجه صافين اولوب انوار الهيه انلره فيض اولنور امر الهه منتظر يندرلر
وانلر اجرام علويه وسفليه‌يه امر اولندقلرى تدبيرله زجر وياخود ناسى الهام خيرايله معاصيدن
وياشياطينى ناسه تعرضدن زجر ايدرلر وانلر الله تعالينك آياتنى وجلايای قدسنى انبياء واوليانه
تلاوت ايدرلر وياخود الله تعالى اقسام ايتدى طوائف اجرامله كيم صفوف مرصوصه كبى
مرتبه‌در وارواحله كيم انى مدبره‌در وجواهر قدسيه ايله كيم بحار قدسده مستغرقه‌در ليل ونهار
تسبيحدن انلره فتور كلمز وياخود نفوس علما ايله اقسام ايتديكه انلر عبادتده صف اولورلر جمع
ونصايحله ناسى كفر وفسوقدن زجر ايدرلر الله تعالينك آيات وشرايعن تلاوت ايدرلر وياخود
نفوس غزاتله اقسام ايتديكه انلر جهادده صف اولورلر خيل وباعدوبى زجر ايدرلر ذكر الهى
تلاوت ايدرلر برحيثيتله كيم مبارزهٔ عدو آنلرى اندن اشغال ايتمز (ان الهكم لواحد) الهكز
جل شانه واحددر شريكى يوقدر (رب السموات والارض وما بينهما ورب المشارق) كه سموات
وارضك وايكيسى اراسنده‌كى مخلوقاتك وشمس وياكواكب مشارقنك ربيدر زيرا كه شمسك
سنه‌دن هركونده برمشرق وهربرمشرق مقابلنده برمغربى واردر (انا زينا السماء الدنيا بزينة
الكواكب) بزسزه قريب اولان اسمانى ضوء كواكبله تزيين ايتدك * دينلديكه كواكب سماده

ايدن بارى تعالى بعثه دخى قادردر (وضرب لنا مثلا ونسى خلقه قال من يحيى العظام وهى رميم) بوكوكى اوفاتمغله بزه كويا
عجب ضرب مثل ايدر مع هذا كوكى احيادن اغرب كندونك منيدن خلق اولنديغنى اونودوديركه بوچورمش
كوكلرى كيم ديرلدر * روايت اولنديكه ﴿ ١٥ ﴾ ابى بن خلف اننده برچورمش كوكله حضور نبوى‌يه كلوب انى اليله
اوفالديغندنصكره ديديكه
اعتقاد ايدرميسنكه بوكوكى
بوندنصكره كيم احيا ايده
پيغمبر عليه السلام بيورديكه
بلى الله تعالى بونى وسنى دخى
قيامتده بعث ايدوب وجهنمه
ادخال ايدر اول سببدن
بوآيت كريمه‌لر نازل اولدى
(قل يحييها الذى انشاها
اول مرة وهو بكل خلق
عليم) يا محمد سن ديكه اولكى
كره انى هيچ يوقدن وار
ايدوب خلق ايدن الله
ذوالجلال كمال قدرتيله
انى ديرلدر اول الله تعالى
طاغلمش اجزالرى جمع
وتجديدا خلق ايتمكه قادر
(الذى جعل لكم من الشجر
الاخضر نارا فاذا انتم منه
توقدون) كه اول الله تعالى
يشل اغاجدن آتش
چيقاردركه سزاندن
آتش ياقرسز * باديهٔ
عربده مرخ وعفار درلو
ايكى اغاج اولوركه انلرى
عربلر هنوز يشل ايدار
ايكن داللرندن كسوب
بربرينه سورمكله آتش
چقار يعنى يشل آبدار
اغاجدن چيقارن الله تعالى قورمش شيئه طراوت ويرمكه قادردر (اوليس الذى خلق السموات والارض
بقادر على يخلق مثلهم بلى وهو الخلاق العليم) اجرام عظيمه‌دن اولان سموات وارضى خلق ايدن الله عظيم الشان قادر
دكليدركه انلرك مثل صغيرى اولان اجسام حقيره‌يى خلق ايده بلى قادردر واول الله تعالى جميع مخلوقاتى خلق ايديجى

قناديل كبى معلقه‌در وياخود صناديق اوزره كى مسامير كبى سماء اوزره مكوكبه‌در (وحفظا
من كل شيطان مارد) وبز اول سمانى شهابلرله حفظ ايتدك هرشيطاندنكه طاعتدن خارجدر
(لا يسمعون الى الملأ الاعلى) بابز سمانى شياطيندن حفظ ايتدك اويله اولسه ملأ اعلايى استماع ايتمزلر ملأ
اعلا ايله مراد ملائكه‌نك كتبه ويا شرفيدرسكونلرى سموات علاده اولديغيچون علوله وصف
اولنديلر (ويقذفون من كل جانب دحورا) انلر آفاق سمادن هرجانبندن شهبله طرد وابعاد ايچون
رمى اولنورلر (ولهم عذاب واصب) ومع ذلك انلر ايچون آخرتده عذاب دائم وپاشديد
واردر (الا من خطف الخطفة فاتبعه شهاب ثاقب) الا شياطين جماعتدن اولكه كلام ملائكه‌دن
مسارقه وجهى اوزره بركلمه اختلاس ايده اكا بركوكب مضئ لاحق اولور انى قتل ويا
احراق ايدر ويا اكا اندن خبل ايرر * روايت اولنديكه الله تعالى قچان برشى قضاء
ايتسه حملهٔ عرش وسماء سابعه اهلى تسبيح وتقديس ايدوب ربكز جل شانه ديدى ديو
اندن سماء سادسه اهلى استخبار ايدوب انلر دخى انلره خبر ويرر بومنوال اوزره خبر
سماء دنيايه ايرر شياطين اول خبرى انلردن اختطاف ايدرلر اولكه انى وجهى اوزره
كتوررلر اول حقدر لكن انده كذبله برنيچه كلام دخى زياده ايدرلر * دينلديكه اشبو شهاب
رمى اولنمسى زمان جاهليتده دخى ثابت ايدى الا بوكه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمك بعثتيله
منعده تشديد اولندى اكر دينورسه‌كه شيطان ناردن خلق اولنمشيكن انى نار نيجه احراق
ايدر دينوركه اول نار صرفدن دكلدر انسان تراب خالصدن اولمديغى كبى ومع ذلك نار
قويه نار ضعيفه اوزره استيلاء ايتسه اهلاك ايدر (فاستفتهم أهم اشد خلقا ام من خلقنا)
يا محمد مكه مشركلرندن استخبار ايتكه خلقده انلرمى اشددر يوخسه ذكر ايتديكمز ملائكه
وسماء وارض وما بينهما ومشارق وكواكب وشهب وثواقبمى اشددر (انا خلقناهم من طين
لازب) بزانلرك اصلى آدمى برنوع طيندن خلق ايتمشزدركه اول يده لاصق اولور ويااول
منتندر والحال اندن خلق اولندقلرينى بيلورلر اويله اولسه رسل ايله نيچه مجادله ايدرلر
وانلرى ضعفدن خلق ايدن رب تعالى‌يه نيچه تكبر ايدرلر حالبوكه انلرى اهلاك اكا يسير
در (بل عجبت ويسخرون) بلكه سن يا محمد الله تعالينك قدرتنه وانلرى بعثى انكارلرينه تعجب
ايدرسن انلر ايسه تعجبكه وبعثى تقريركه سخره ايدرلر (واذا ذكروا لا يذكرون) قچان
انلر برشيئله وعظ اولنسه‌لر متعظ اولمازلر وياخود انلره حشرك صحتنه دلالت ايدر شئ
ذكر اولنسه انكله منتفع اولمازلر بلادتلرى وقلت فهملرى ايچون (واذا رأوا آية يستسخرون)
وقچان انلر قائلك صدقنه دلالت ايدر معجزه كورسه‌لر سخريه‌ده مبالغه ايدرلر وياخود
بعضى بعضندن سخره ايتمسن ديلرلر (وقالوا ان هذا الا سحر مبين) وديرلركه اشبو
كورديككز دكل الا آشكاره سحردر (ائذا متنا وكنا ترابا وعظاما ائنا لمبعوثون) ودخى

وکیفیت احواللرینی بیلیجیدر (انما امره اذا اراد شیئاً ان یقول له کن فیکون) انك شانی برشیئك وجوده کلمسنی مراد ایتدکده همان اول شیئه اول دیو امر ایتمکدر درعقب اولور (فسبحان الذی بیده ملکوت کل شیٔ والیه ترجعون) اول الله تعالی نقایصدن منزه پاك وصاحب قدرتدر جمیع اشیانك قدرتنده در قیامتده ﴿ ١٦ ﴾ اکار جوعله اعمالکز اوزره جزا النور سکز

دیرلرکه بزمیت اولوب تراب وعظام اولدیغمزدنصکره بنه بعث اولنورمی یز (أوآباؤنا الاولـون) بزدن اوکدن فوت اولان آبائمز دخی بعث اولنـورلرمی (قل نعم وانتم داخرون) یامحمد انلره دیکل که سز وانلر بعث اولنورسز حالبوکه صاغرونسز (فانما هی زجرة واحدة فاذاهم ینظرون) قصهٔ بعث ویاقیامت دکل الاصیحة واحده درکه اول نفخهٔ ثانیه در انك وقوعی حیننده خلایقك کایسی مرقدلرندن طوره کله لر کندیلره نه ایشلنور ایدیکنـه منتظر اوله لر (وقالوا یاویلنـا هذا یوم الدین) ودیه لرکه ویل بزه کیم بواول کوندرکه اعمالزله جزا النورز ملائکه ویاانلر بری برلرینه دیه لرکه (هذا یوم الفصل الذی کنتم به تکذبون) اشبو اول کوندرکه خلائق بینی فصل اولنور ویامحسن ومسیٔ بینی فرق ایدیلور بعده الله تعالی قبلندن ملائکه یه دینورکه (احشروا الذین ظلموا وازواجهم) ظلمه یی واشباهلرینی اصنامه عبادت ایدنلری بر برلریله وهرعمل سیٔ اهلنی مثلی عملی اهلیله ویاخود هرکافری شیطـاندن قرینیله ویاخود زوجات کافره لریله حشرایدك (وما کانوا یعبدون من دون الله) ودخی الله تعالینك غیری اصنام وغیریکه دنیاده اکا عبادت ایدرلردی انلری دخی حشر ایدك (فاهـدوهم الی صراط الجحیم) انلری طریق ناره دلالت ایدك (وقفوهم انهم مسـئولون) وانلری موقفده حبس ایدك که انلر انده عقائد واعمـاللرندن سؤال اولنورلر ❁ قال النبی علیه السلام لا یزول قدما ابن آدم یوم القیامة حتی یسئل عن اربعة اشیاء عن شبابه فیما ابلاه وعن عمره فیما افناه وعن ماله من این اکتسبه وفیما انفقه وعن علمه ماذا عمل به ❁ پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم ایدر یوم قیامتده ابن ادمك قدمانی یرندن زائل اولماز حتی اکا درت شیئدن سؤال اولور شبابندنکه نه شیئده ابلاء ایتدی وعمرندنکه نه حال اوزره چکوردی ومالندنکه قندن اکتساب ایدوب نه شیئه انفـاق ایتدی وعلمندنکه انکله نه عمل ایتدی (مالکم لاتناصرون) سزه نولدیکه بری برلریکزه عذابدن تخلیصه نصرت ایتمزسز (بل هم الیوم مستسلمون) بلکه انلر اول کونده منقاد وذلیللر ونصرتدن عاجزلردن (وأقبل بعضهم علی بعض یتسـاءلون) ورؤسـاء ویااتباع ویاکفره وقرناء بری برلرینه تلاوم وتخاصم ایده لر (قالوا انکم کنتم تأتوننا عن الیمین) اتباع رؤسایه دیه لرکه سز بزه حلف جهتندن کلوب حق اوزره ایدیکیکزه یمینکزله بزالدانوب سزه متابعت ایتدك ویاخود بزه قوت وقهرکز جهتندن کلوب بزدخی سزدن خوفمز سببیله متابعت ایتدك (قالوا بل لم تکونوا مؤمنین) رؤسا اتباعه دیه لرکه سز ایمان اوزره دکلدیکزکه بز سزی اندن اضلال ایده وز بلکه کفر کندی قبلکزدن ایدی (وما کان لنا علیکم من سلطان بل کنتم قوما طاغین) بزم سزك اوزریکز تسلطمز یوغیدیکه اختیار وقوتکزی سلب ایدیدك بلکه سز اختیارکزله ربکز امرینه عصیان ایتدکز ایدی (فحق علینا قول ربنا انا لذائقون) اویله اولسه رؤساء واتباع جمیعی دیه لرکه

سورة الصفات مکیة وهی مائة واحدی وثمانون آیة (بسم الله الرحمن الرحیم) (والصافات صفا فالزاجرات زجرا فالتالیات ذکرا ان الهکم لواحد) مقام عبودیتده صـف صـف طوروب وشیاطینی سما کلامنی سریقه دن وناسه تعرض دن وطرد ایدن وانبیا واولیایه آیات قدسیه والهام الهیه یی تلاوت وذکر ایدن ملکلر حقیچون تحقیق سزك الهکز بردر ❁ بوآیت کریمه لر جمله مفسرین قونجه قسم اولمغله انجق بوقسملر ملائکه ایله یاخود جهادده غازیلر ایله یاخود علماء عاملین ایله یاطیور ایله العلم عند الله تعـالی (رب السموات والارض ومابینهما ورب المشارق) سموات وارضك وبینلرنده اولان مخلوقاتك ومشرقلرك ربیدر ❁ زیرا کواکبك کون بکون مشرق ومغربلری مختلفدر ❁ (انا زینا السماء الدنیا بزینة الکواکب) بز سماء دنیایی یلدزلرك زینتیله

زینتلدك (وحفظا من کل شیطان مارد) اول سمایی اطاعتدن خارج هرشیطاندن شهابلرله حفظ ایتدك (لا یسمعون الی الملاء الاعلی ویقذفون من کل جانب دحورا ولهم عذاب واصب) اول شیـطانلر ملاء اعلی ❁ ملائکه ❁ نك تکلملرینی ایشیدهمزلرکه هرجهتدن ❁ صعود مراد ایتدکلرنده ❁ شهابله رمی اولنوب طرد ورد اولنورلر وانلر ایچون [ربعزك]

عذاب دائمی واردر (الا من خطف الخطفة فاتبعه شهاب ثاقب) مکرکه شیطاندن بری ملکلردن برکلام سریقه ایدوب قاپسه درعقب یلدز کبی پارلاق برشهاب اکا یتشوب قتل واحراق ایدر (فاستفتهم اهم اشد خلقا ام من خلقنـا انا خلقناهم من طین لازب) یامحمد مشرکلردن سـؤال ﴿ ١٧ ﴾ ایله که خلقت جهتیله انلرمی قوی واشددر یوخسه ذکر ایتدیکمز

ربعزك کلمهٔ عذابی اوزریمزه واجب اولدی بزاول عذابی ذوق ایدرز (فاغویناکم انا کنا غاوین) بز سزی طریق هدادن اضلال ایتدك زیرا که بز ضالین ایدك سزدخی بزم کبی ضلالتده اولمغی رغبت واختیار ایتدیکز (فانهم یومئذ فی العذاب مشترکون) اویله اولسه اول کونده رؤسا واتباع عذابده مشترکلردر ضلالتده مشترك اولدقلری کبی (انا کذلك نفعل بالمجرمین) اشبو نك کبی فعلی بز مشرکینه ایدرز (انهم کانوا اذا قیل لهم لا اله الا الله یستکبرون) زیرا که قچان انلره دنیاده لا اله الا الله دیکز دینلسه اندن اعراض ویااکا دعوت ایدنلر اوزره استکبار ایدرلردی (ویقولون أئنا لتارکوا آلهتنا لشاعر مجنون) ودیرلردیکه بزاول شـاعر مجنون یعنی محمد صلی الله تعـالی علیه وسلم اجلیچون الهه مز اصنام عبادتنی ترك ایدرمیز الله تعالی انلرك قولنی رد ایدوب دیدیکه (بل جاء بالحق وصدق المرسلون) بلکه محمد قرآنله کلوب کندندن اول کچن مرسلینی تصدیق ایدوبدر (انکم لذائقوا العذاب الالیم) سزکه کفرده رؤسـا وکرك اتباعمز عذاب الیمی ذوق ایدرسز (وما تجزون الا ما کنتم تعملـون) سز انکله جزا اولنمزسز الا دنیـاده ایشلدیککز کفر واشراککز سببیله (الا عباد الله المخلصین) انلر کبی دکللردر بلکه ثوابلری مضاعفدر (اولئك لهم رزق معلوم) ایمدی انلر ایچون جنتده غدوه وعشیه دکلو زمانده اشتها ایتدکلری حیننده رزق معروف مقدر اولور (فواکه) که اول فاکهه لردرکه ثماردن تلذذ ایچون اکل اولنور یوخسه حفظ صحت ایچون دکل زیرا که انلر جنتده غدائله حفظ صحتدن مستغنیلردر (وهم مکرمون فی جنات النعیم) انلر جنات نعیمده ثوابله اکرام وانعام اولنورلر (علی سرر متقابلین) انلر سریرلر اوزره بری برلرینه قارشو اوتورورلر یوخسه بری برلرینك قفالرینه نظر ایتمزلر بلکه سریرلری انلره دورایدوب بری برلرینه قارشو ایدرلر (یطاف علیهم بکأس من معین) انلره طواف اولنور براناایله که انده شراب اولور خمردنکه اول ارض جنتده جریان ایدر صویك انهارده جریانی کبی (بیضاء لذة للشاربین) که اول خمرسوددن زیاده بیاض اولوب انی شرب ایدنلره طیبه در (لا فیها غول) اول خمرده غائله یوقدر خمردنیاده اولدیغی کبی که احوال سکر وذهاب عقل ووجع بطن وصداع وقیٔ وبولدر (ولاهم عنها ینزفون) واول خمری شربدن سکران اولمازلر انکله عقللرینه خلل ایرمز (وعندهم قاصرات الطرف) وانلرك عندنده زوجات اولورکه ابصارلرین ازواجلرینك غیریه نظردن منع ایدیجیلردر بلکه ازواجلریله قناعت ایدوب غیری اندن بدل اولدیغن استمزلر (عین) که اول زوجاتك کوزلری کوزل وبیوکدر (کأنهن بیض مکنون) کأنه اول زوجات یاضاقده دوه قوشی یمرطه سنه بکزیوبدرکه انك بیاضنه ادنای صفرت قاریشوبدرکه اول ابدان اونلرینك احسنیدر (فاقبل بعضهم علی بعض یتساءلون) اندن اول خمری شربلری حالنده بری برلرینه اقبال ایدوب تحادث ایدیشه لر زیرا که اول دقله الذلذاتدر معارف وفضائلدن ودنیاده کچن ماجرالرندن سویلشه لر (قال قائل منهم انی کان لی

ملائکه وکوکلر وارض وبینلرنده اولان مخلوقات وکواکب ومشارق وشهاب ثاقبمی قوی واشددر مع هذا بز انلرك اصلی اولان آدمی جزئی چاموردن خلق ایتدك خلقتلری بوصورتله ایدوکنی بیلورلرکن بعث واعاده یی انکار ایدوب نیچه تکبر ایدرلر (بل عجبت ویسخرون واذا ذکروا لایذکرون) یامحمد بلکه سن انلرك قرآن وبعثی انکارلرینه تعجب ایدرسن انلر ایسه سنك تعجبکی وبعثی تقریریکی استهزا ایدرلر وانلر برشیئله وعظ اولنسه لر متعظ اولمزلر (واذا رأوا آیة یستسخرون) انلر صدقه دلالت ایدر ❁ انشقاق قمر کبی ❁ برمعجزه کورسه لر بینلرنده سخریه ایدرلر (وقالوا ان هذا الا سحر مبین) بو کوردیکمز انجق سحر ظاهردر دیرلر (ءاذا متنا وکنـا ترابا وعظاما ءانا لمبعوثون او اباؤنا الاولون) بز فوت اولوب طپراق وکموك

اولدقدنصکره تکرار دیریلورمیز (تبیان) (رابع) (٣) بزدن مقدم اولان بابالریمز دخی بعث اولنورمی (قل نعم وانتم داخرون) یامحمد انلره دیکه بلی سز و بابالریکز خوار وذلیل اوله رق بعث اولنورسکز (فانما هی زجرة واحدة فاذاهم ینظرون) قیـامتده نفخهٔ ثانیه انجق صیحهٔ واحده درکه صور اوفلندکده همان جمیعی قبرلرندن قالقوب حاللری نه

اوله‌جغنه منتظر اواورلر (وقالوا یاویلنا هذا یوم الدین) ودیه‌لرکه وای بزه بواولكوندركه اعمالمزله جزالنورز (هذا یوم الفصل الذی كنتم به تكذبون) ※ ملكلر كافرلره دیه‌لركه ※ بلی مؤمنله كافر فرق اولنه‌جق بوكوندركه سز انی تكذیب ایدردیكز (احشروا الذین ظلموا وازواجهم وماكانوا یعبدون ﴿ ١٨ ﴾ من دون الله فاهدوهم الی صراط الجحیم)

شركله نفسنه ظلم ایدنلری والله تعالادن غیری‌یه عبادت ایدنلری صنف صنف ※ یعنی بت پرستلرله ویلدزه طپانلری وآتشه طپانلری وسائر مشركلری وعاصی كافرلری ※ جنس جنسارله جمع وحشر ایدك وجهنم یولنه سوق ایدك دیو ملائكه‌یه امر اولنور (وقفوهم انهم مسئولون) وانلری محشرده جهنمه قریب محلده الیقویك كه انلر ※ انده عقائد وعمللرندن ※ سؤال اولنه‌جقلردر (مالكم لاتناصرون) سزه نولدیكه بربریكزه ※ عذابدن تخلیصه ※ یاردم اتمزسكز دینور (بل هم الیوم مستسلمون) بلكه انلر اولكونده منقاد وذلیل وامداددن عاجزلردر (واقبل بعضهم علی بعض یتساءلون) وانلر اول موقفده بربرلرینه طعن وتخاصم ایله مقابله وسؤال وجواب ایده‌لر (قالوا انكم كنتم تاتوننا عن الیمین) اتباعلری رؤسالرینه دیه‌لر

سز نصیحت وقوت ویمین ایله كلوب حق دین بودر دیمكزله سزه تابع اولدق (قالوا بل لم تكونوا مؤمنین) رؤسالری [ویا]
اتباعنه دیه‌لركه سز ایمان اوزره دكل ایدیكزكه بز سزی اضلال ایده‌لم (وماكان لنا علیكم من سلطان بل كنتم قوما طاغین
بزم سزك اوزریكزه جبرله ضلالته كتورمكه قدرتمز یوغیكه اختیاركزی سلب ایده‌لم بلكه سز اختیاركزله ربكزك امرینه

قرین) حین مكالمده انلرك بریسی دیه‌كه بنم دنیاده بعثی منكر بر صاحبم وار ایدی دینلدیكه انلر ایكی شریك ایدیلر برینه فطروس دینور كافر ایدی وبرینه یهوذا دینور مؤمن ایدی قصه‌لری سورهٔ كهفده ذكر اولنوبدر (یقول أئنك لمن المصدقین) بوحسه‌سن بعثی تصدیق ایدنلر دنمیسن دیو بنی توبیخ ایدردی (أئذا متنا وكنا ترابا وعظاما أئنا لمدینون) بز فوت اولوب تراب وعظام اولدیغمز دنصكره بعث اولنوب محاسبه ومجازات اولنور میزدیردی (قال هل انتم مطلعون) الله تعالی اهل جنته دیه‌كه ویاخود اهل جنتدن اشبوماجراسی ذكرنده اولان مؤمن انده‌كی جلساسنه دیه‌كه اهل ناره نظر اتمزمیسزكه سزه اول بعثی منكر صاحبمی كوسترم انلر دیه‌لركه سن انی بزدن اعرفسن ایمدی اكا سن نظر ایت * ابن عباس رضی الله عنه ایدر جنتده كوه‌لر واردركه اهل جنت اندن نار نظر ایدرلر (فاطلع فرآه فی سواء الجحیم) اویله اولسه اول كوه‌لرك برندن ناره نظر ایدوب وسطنده اول صاحبنی كوره (قال تالله ان كدت لتردین) واكا دیه‌كه والله سن قریب اولدككه بنی اغواكله هلاك ایدیدك (ولولا نعمة ربی لكنت من المحضرین) اكر ربم جل شانه‌نك بكا هدایت وعصمتی اولمسه بندخی ناره سنكله بیله محضرلردن اولوردم بعده اول مؤمن جلساسنه دیه‌كه (أفما نحن بمیتین الا موتتنا الاولی ومانحن بمعذبین) یااهل جنت بزدنیاده‌كی موتمزدنصكره جنتده دخی میتین اولمزمیزونارده كفارله عذاب اولنانلردن دكلمزدیو نعم الهیه‌یی تحدث وانكله تلذذ ایده‌لر انلره دینلدیكه ابدا موتهٔ دنیادنصكره بونده موته اولمز * دینلدیكه بوخطاب اهل جنتدن ملائكه‌یه اواور شول حینده‌كه موت ذبح ایدیلور اویله اولسه اهل جنت دیركه (ان هذا لهو الفوز العظیم) اشبو بزه ویریلن نعمت خلود وامن نجات وافره‌در (لمثل هذا فلیعمل العاملون) اشبونك مثلنه نیل ایچون واجب اواوركه عاملون عمل ایده‌لر بوخسه حظوظ دنیویه ایچون دكلكه اول مشوبة الآلام سریعة الانصرامدر (أذلك خیر نزلا) اهل جنت ایچون اشبو مذكورك نزل اولمسی خیرلیدر (ام شجرة الزقوم) یوخسه اهل نار ایچون شجرهٔ زقومك نزل اولمسیكه اول بر شجرهٔ خبیثه‌نك ثمره‌سیدركه مرهٔ كریهة الطعمدر اهل نار انی اشد كراهتله تناول ایده‌لر (انا جعلناها فتنة للظالمین) بز اول شجرهٔ زقومی كافرلر ایچون آخرتده محضهٔ عذاب ویادنیاده انكله ابتلاء ایتدك زیراكه انلر انك نارده اولدیغن ایشیدیجك اول نارده نیچه اولور حالبوكه نار شجری احراق ایدردیدیلر بیلمدیلركه اول نارده معیشت وانكله التذاذ ایدر حیوان خلقنه قادر اولان رب تعالی اقدردركه نارده شجره خلق ایدوب احراقدن انی حفظ ایده (انها شجرة تخرج فی اصل الجحیم) اول بر شجره‌دركه منبتی قعر جهنمده اغصانی انك دركاتنه مرتفعه‌در (طلعها كأنه رؤس الشیاطین) انك میوه‌سی نهایت قبحده كویاكه رؤس شیاطینیدر * دینلدیكه شیاطین برنوع حیات هائله‌دركه قبیحة المنظردر (فانهم لآكلون منها فمالئون منها البطون) اهل نار اول شجره‌دن ویاطلعندن یرلر انكله قارنلرین طیوررلر یاشدت جوعلرندن

عاصی اولمش قوملردن ایدیكز (فحق علینا قول ربنا انا لذائقون) اتباع ورؤسا جمله‌سی دیه‌لركه ربمزك كلمهٔ عذابی اوزریمزه حق اولدی بز اول عذابی داده‌رز (فاغویناكم انا كنا غاوین) چونكه بز ازغونلردن اولمشیدك ※ بزمله اوله‌سز دیو ※ سزی دخی اضلال ایتدك (فانهم ﴿ ١٩ ﴾ یومئذ فی العذاب مشتركون) تابع ومتبوع اولكونده عذابده مشتركلردر

(انا كذلك نفعل بالمجرمین) بز مشركلره بونك كبی ایش ایده‌رز (انهم كانوا اذا قیل لهم لا اله الا الله یستكبرون) انلره دنیاده كلمهٔ توحید تكلیف اولنسه اعراض وتكلیف ایدنه تكبر ایدرلردی (ویقولون أئنا لتاركوا الهتنا لشاعر مجنون) ودیرلردیكه بز بر شاعر كلامیچون اصنامز عبادتنی ترك ایدرمیوز(بل جاء بالحق وصدق المرسلین) الله تعالی انلرك قولنی رد ایله بیوردیكه بلكه محمد علیه السلام قرآنله كلوب كچن پیغمبرلری تصدیق ایلدی (انكم لذائقوا العذاب الالیم) ای كافرلر البته سز داد یجی‌سز (وما تجزون الا ماكنتم تعملون) سز انجق دنیاده ایشلدیككز كفر شرك سببیله جزا النورسكز (الا عباد الله المخلصین) لكن الله تعالینك مخلص قوللرینه ثوابلری اضعاف مضاعف ویریلور (اولئك لهم رزق معلوم فواكه وهم مكرمون) اول مخلص بنده‌لر ایچون

اشتها ایتدكلری وقتده موجود ودوامی معلوم رزقلر وانواع میوه‌لر واردر وانواع نعمله اكرام اولنورلر (فی جنات النعیم علی سرر متقابلین) جنات نعیمده شاد وخرم بربرینه مقابل سریرلر اوزره درلر (یطاف علیهم بكأس من معین بیضاء لذة للشاربین) جنت ساقیلریله ایچنلره لذتلو غایت بیاض شرابله طولو كاسه‌لرله انلرك اطرافی طواف اواورلر (لافیها غول ولاهم

ویا انك اكلنه اجبار اولندقلرندن (ثم ان لهم علیها لشوبا من حمیم) اول شجره‌دن طویدقلرندنصكره انلره عطش غلبه ایدوب ماء حمیمله مشوب غساق ویاصدید ایچوریله‌لركه اول انلر جوفلرندن بغرسقلرین پاره‌لیه (ثم ان مرجعهم لالی الجحیم) بوندنصكره انلرك مصیری جحیمدر ویا انك دركاتنه‌درزیراكه زقوم وحمیم نزلدركه ناره دخوللرنده اول انلره تقدیم اولنور * دینلدیكه جحیم ناردن طشره‌ده‌در دوه‌نك صویه ایلدلمسی كبی انلر دخی حمیمه ایلتلوب اندن ناره ادخال اولنورلر (انهم الفوا آباءهم ضالین فهم علی آثارهم یهرعون) شول سببدنكه انلر آباءلرینی طریق هدادن ضالین بولدیلر انلر دخی اول آباءلرینك آثارینه اتباع وسرعت ایتدیلر یعنی ذكر اولنان شدائده استحقاقلرینه علت اضلالده آباءلرینه تقلیدلری اولمشدر (ولقد ضل قبلهم اكثر الاولین) یا محمد قومك قریشدن اول كچن امم خالیه‌نك اكثری طریق حقدن ضلالته واردیلر (ولقد ارسلنا فیهم منذرین) بز انلره عواقبدن انذار ایدر انبیاء ارسال ایتدكسنی قومكه ارسالمز كبی انلر ایسه اول انبیایی تكذیب ایتدیلر قومكك سنی اتكذیب اتملری كبی (فانظر كیف كان عاقبة المنذرین) نظر ایتكه اول انذار اولنوب تكذیب ایدنلرك عاقبتلری نیچه عذاب وهلاكه واردی (الا عباد الله المخلصین) الاعباد اللهدن شونلركه انبیانك انذاریله تنبه ایدوب دینلرین الله‌ه خالص ایتدیلر انلر عذاب وهلاكدن قورتلدیلر (ولقد نادانا نوح فلنعم المجیبون) نوح علیه السلام قومنك ایماندن مأیوس اولیجق بزدن انلر اوزره نصرت دیلیوب دعا ایتدی والله بزنه كوچك اجابت ایدیجی‌یز انك دعاسنه اجابت ایتدك (ونجیناه واهله من الكرب العظیم) ونوحی واهلنی غرقدن وقومی اذاسندن خلاص ایتدك (وجعلنا ذریته هم الباقین) وانك ذریتن تناسله یوم قیامته دكین باقین ایتدك * روایت اولندیكه نوح علیه السلامله سفینه‌یه كیرن بنی آدمدن نوح علیه السلامك اوچ اوغلیله زوجه‌لرندن غیرلری وفات ایدوب متناسل اولمدیلر (وتركنا علیه فی الآخرین) بز نوح ایچون اندنصكره كلن انبیاء وامم‌ده ثناء حسن وذكر جمیل ابقاء ایتدككه اول یوم قیامته دكین منقطع اولمز (سلام علی نوح فی العالمین) اول نوح اوزره ملائكه وانس وجنده یوم قیامته دكین سلام ثابتدركه انلر اكا سلام ایدرلر (انا كذلك نجزی المحسنین) احسان ایدنلره بز نوحه ایتدیكمز كبی جزاء حسن ایدرز (انه من عبادنا المؤمنین) اول بزم وحدانیتمزی تصدیق ایدر عبادمزدندر (ثم اغرقنا الآخرین) بعده انك قومی كفارنی اغراق ایتدك (وان من شیعته لابراهیم) دینك اصل ومنهاجنده نوح علیه السلامه متابعت ایدنلرك بری ابراهیم علیه السلامدر بعید اولازكه ایكیسنك شرعی فروعده ویاغالبده متفق اوله * دینلدیكه نوح علیه السلامله ابراهیم علیه السلام بیننده ایكی بیك التیوز قرق ییل كچمشدر وایكیسی بیننده هود علیه السلام وصالح علیه السلامدن غیری رسول كلمامشدر (اذ جاء ربه بقلب سلیم) كنه اول رب تعالی‌یه شرك وشكدن خالص قلبله كلدی (اذ قال لابیه وقومه ماذا تعبدون) كه اول باباسنه وقومنه دیدیكه اشبو اصنام نه شیئدركه

عنها ينزفون) اول شرابده ❁ دنیا شرابی کبی سکر وسرسملك ووجع وصداع وقیٔ کبی غائله‌لر یوقدر وعقل وفهملرینه خلل کلز (وعندهم قاصرات الطرف عين كانهن بيض مكنون) واو اهل جنت عندنده کوزلری غیری زوج نظرندن منع ایدرلر اول زوجه‌لرك بدنلرینك لونی احسن الوان اولان ﴿ ٢٠ ﴾ دوه‌قوشنك جزئی صاری‌یه مائل یورطه‌سنه مشابهدر (فاقبل بعضهم على بعض يتساءلون) اول خمری شربلری حالنده بربرینه اقبال ایدوب حال دنیا ومعارف وفضائلدن صحبت ایده‌لر (قال قائل منهم انى كان لى قرين) حین مصاحبتده انلرك بریسی دیه‌که بنم دنیاده یعنی منکر بر دوستم وار ایدی * دینلدیکه سورهٔ کهفده قصه‌لری ذکر اولنان ایکی برادر یاایکی دوست بری مؤمن یهوذا که بو جنتده‌او اندر دیکری منکر بعث فطروسدر (يقول انك لمن المصدقين) اول دوستم بکادنیاده آیابو محشره سن اینانیجیلردنمسین دیر ایدی (ءاذامتنا وكناترابا وعظاما ءانالمدينون) بزفوت اولوب تراب وعظام اولدیغمزدنصکره دیریلوب حساب ومجازات اولنور دیر ایدی (قال هل انتم مطلعون) وقصه‌یی سویلین یهوذا جنت مصاحبلرینه دیه‌که عجب اول منکر بعث فطروس جهنمك نه درکه سنده‌در مطلع اولدیکزمی انلرسن آنی طاورسن اشاغی جهنمه باق دیه‌لر (فاطلع فراه فى سواء الجحيم) یهودا نظر فطروسی جهنمك اورته‌سنده کوره (قال تالله ان كدت لتردين) اکادیه‌که والله آزقالدیکه بنی اغواکله هلاك ایدیدك (ولو لا نعمة ربى لكنت من المحضرين) اکر ربم تعالانك نعمت هدایتی اولمیدی بندخی سنکله جهنمده حاضر اولوردم (افما نحن

سزاکاعبادت ایدرسز حالبوکه اول عبادت اولنمغه صالح دکلدر (أئفكاآلهة دون الله تريدون) اسوء کذب ایدر اولدیغکز حالده الله تعالینك غیری عبادتیچون آلهه‌می اراده ایدرسز (فماظنكم برب العالمين) عالملرك ربیسی جل شانه‌یه ظنکز ندرقچانکه اکاملاقی اوله‌سزانك غیریه عبادتکز ایچون سزه عقابمی ویاترکمی ایدر * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر ابرهیم علیه السلامك قومی علم نجومی تعاطی ایدرلردی اولدخی انلره موافقت شکلنده اصناملرینه کیدراراده ایلدی تاکه انلرك الوهیته عدم استحقاقنی حجتله انلره الزام ایده‌مکرکه انلرك عیدلری اوله‌جق کوندن برکون مقدمده عادتلری ایدیکه اصناملرینه واروب قربانلر ایدرلر وطعاملر پشوروب اصناملری اوکلرینه قودقلرندنصکره عیدکاهلرینه کیدرلردی شول زعمله کیم اول طعامده برکت اولوب رجوعلرنده‌انی یرلردی ابرهیم علیه السلامه دیدیلرکه سندخی ایرته بزمله عیدکاهه کتمزمیسین (فنظرنظرة فى النجوم) اویله اولسه ابراهیم علیه السلام نجومك مواقع واتصالاتنه ویاعلم ویاکتابنه نظرایتدی (فقال انى سقيم) ودیدیکه بن سقیمن انلره کندوبی نجومله استدلالندن سقیمه مشارف کوستردی تاکه انی کندیلرله عیدکاهلرینه ایلتمیه‌لر وانلرك اغلب اسقامی طاعون ایدی سرایتندن زیاده قورقرلردی ویاخود مرادی سزك کفرکزدن سلیم القلبم ویاخود اعتدالدن خارج المزاجم برخروجله کیم اندن خالی کمسه قلیلدر ویاخود موت صددنده‌یم دیمك ایدی (فتولواعنه مدبرين) اویله اولسه سرایت خوفیله اندن قاچوب عیدکاهلرینه کتدیلر (فراغ الى آلهتهم فقال ألا تأكلون) بعده ابرهیم علیه السلام کیزلو انلرك اصناملرینه کیروب استهزاء طریقی اوزره اوککزده‌کی طعامی یمزمیسزیسکزه دیدی (مالكم لاتنطقون) سزه نولدی سویلسزکه بکاجواب ویره‌سز (فراغ عليهم ضربا باليمين) اندن اصنامی اورمغه اقبال ایتدی شول حلف سببیله کیم تالله بن سزك اصنامکزی کسرایدرین دیو حفیة سویلمشدی ویاخود اول فعلی یدیمناسیله ویاقوتیله ایتدی (فأقبلوا اليه يزفون) وقتاکه ابراهیم علیه السلامك اصنامه اولان صنیعنی خبرآلدیلر انی اخذ ایچون سرعتله اکا کلدیلر مکرانلرك بعضی ابرهیم علیه السلامی اصنامی کسرایدرکن کورمشدی اول ایسه سائرینه بیلدرمشدی جمیعی ابرهیم علیه السلامه دیدیلرکه بزم اصنامزی نیچون کسرایتدك حالبوکه بزاکاعبادت ایدرز (قال أتعبدون ماتنحتون) ابراهیم علیه السلام انلره توبیخ ایدوب دیدیکه شول الکزله حجاره وغیریدن دوزدیککز شیئه عبادتمی ایدرسز (والله خلقكم وماتعملون) والحال سزی ودوزدیککز شیئی که اکاعبادت ایدرسز الله تعالی خلق ایدوبدر اویله اولسه روامیدرکه انی قویوب شول نفع وضری اولمیان شیئه عبادت ایده‌سز اشبو دلیلدرکه افعال عبادالله تعالینك خلق اوله (قالوا ابنوا له بنيانا فالقوه فى الجحيم) بری برلرینه دیدیلرکه ابراهیم ایچون برحائط بنا ایدوب ایچنه آتش یاقدیغکزدنصکره ابراهیمی انك ایچنه براغك اویله اولسه طاشدن برحائط یاپدیلرکه سمایه طولی اوتوز ذراع وعرضی

[یکرمی]

عيشين الاموتتنا الاولى ومانحن بمعذبين) ❁ اول اهل جنت ملکره دیه‌که ❁ انجق دنیاده اولان موتدن غیری جنتده موت اولمیوب جاوید اوله‌جق دکلمیز وعذاب دخی اولنمیه‌جق دکلمیز (ان هذا لهو الفوز العظيم) ❁ ملکلر دخی دیه‌که بلی سز یچون موت وعذاب اولمیوب ❁ بونعمت ﴿ ٢١ ﴾ خلود وامنیت نجات عظیمدر (لمثل هذا فليعمل العاملون) عامللر بومثللو نعمته نائل اولمق ایچون عمل ایتسونلر ❁ حظوظ دنیویه ایچون عمل ایدنلر بوکا نائل اولمزلر ❁ (اذلك خير نزلا ام شجرة الزقوم) اهل جنتك بو ضیافت ونعمتمی خیراودر یوخسه اهل ناره ویریلن شجرهٔ زقوممی ❁ اول شجرهٔ زقومك میوه‌سی غایت آجی وبدرائحه اولمغله حق تعالی انی اهل ناره نزل ایدوب اکراها انی اکل ایدرلر ❁ (اناجعلناها فتنة للظالمين) بز اول شجرهٔ زقومی کافرلر ایچون آخرنده محنت وعذاب قیلدق یاخود دنیاده انکله ابتلا قیلدق ❁ که انلر جهنمده زقوم اغاجی اولدیغنی ایشیدوب آتشده اغاج بترمی وآتش انی یاقمزمی دیرلر بیلدیلرکه الله تعالی قدرتیله انی احراقدن حفظ ایدوب جهنمده انلره معاش اوله‌جقدر (انها شجرة تخرج فى اصل الجحيم) اول برشجره‌درکه جهنمك قعرندن چیقوب دالاری سائر درکاتنه ایریشور (طلعها كانه رؤس الشياطين) انك میوه‌سی رؤس الشیاطین ❁ دیدکلری برنوع هولناك قبیح المنظر یلان کبیدر ❁ دینلدیکه مکهٔ مکرمه حوالیسنده برنوع سیاه طاشلر واردر اکا رؤس الشیاطین دیرلر فانهم لاكلون منها فمالئون منها البطون) اهل نار اول شجره یارؤس الشیاطیندن ❁ غایت آچلقلرندن یاجبرا وکرها قارنلرینی طولدررلر (ثم ان لهم عليها لشوبا من حميم) اول

یکرمی ذراع ایدی وایچنی اودونله طولدیروب اکاآتش اوردیلر وابراهیم علیه السلامی اکاآتدیلر (فأرادوا به كيدا فجعلناهم الاسفلين) وقتاکه انی آتشه آتمغله شرقصد ایتدیلر بزانلرك شرلرینی ابطال‌الله کندیلرین اذلین قیلدق شول وجهله کیم اول آتشی اکابردوسلام ایدوب علوشانه انی برهان ایتدك (وقال انى ذاهب الى ربى سيهدين) ابراهیم علیه السلام دیدیکه ربم جل شانه‌نك بکاامرایتدیکی مکانه هجرت ایدرین ویاشول مکانه کیم انك انده عبادتنه تجرد ایدرینکه اول حراندن شامه ایدی ربم بکا انده دینمه صالح شیئه هدایت ایدر (رب هب لى من الصالحين) یارب صالحلردن بکا برولد هبه ایتکه دعودت وطاعته اعانت وغربتده بکامؤانست ایده (فبشرناه بغلام حليم) بزاکا تبشیر ایتدك برغلامله کیم صغرنده علیم کبرنده حلیمدر زیراکه صبی حلمله وصف اولنمز (فلما بلغ معه السعى) وقتاکه اول غلام باباسی ابراهیم علیه السلامله اعمال ومهامه کتمکه صالح اولدی یعنی یدی ویااون اوچ یاشنه ایردی (قال يابنى انى ارى فى المنام انى اذبحك فانظر ماذا ترى) ابراهیم علیه السلام اکادیدیکه یااوغلجغم بن منامده کوردمکه سنی ذبح ایدرتن نظر ایتکه رأیك ندر اول امر حتم ایکن اندنه انکله مشاوره ایتدی تاکه نازل اولان بلاء الهیه‌دنك عندنده اولانی بیله جزع ایدرسه قدمن تثبیت ایده کندوبی تسلیم ایدرسه انك اوزره امنده اوله ونفسنی اکا توطین ایدوب اواکا آسان اوله وبلانك نزولندن اول انقیادله مثوبه اکتساب ایده * روایت اولندیکه ابراهیم علیه السلام لیلهٔ ترویه‌ده کوردیکه برقائل اکادیرکه الله تعالی سکا امر ایدوبدرکه اوغلکی ذبح ایده‌سن ابراهیم علیه السلام فکر ایتدیکه آیاکیم اول رؤیا الله تعالیدنمیدر ویاشیطاندنمیدر کیجه اولنجق بنه انجلین کوروب الله تعالیدن ایدیکنی بیلدی اوچنجی کیجه دخی انجلین کوریجك انی ذبحه قصدایلدی اول اجلدن اول ایام ثلاثه ترویه وعرفه ونحردیو تسمیه اولندی اظهر اولان بودرکه اشبو آیتده خطاب اولنانله مراد اسماعیل علیه السلام اوله زیراکه هجرك اثرنده ابراهیم علیه السلامه اول هبه اولندی واسحاق علیه السلامله بشارت اکاغلام بشارتی اوزره عطفله اول صکره‌ده ذکر اولندی ودخی شول دلیلله کیم پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم ایتدی بن ایکی ذبیحك اوغلیم دیدیکه انك بری جدمی اسماعیل علیه السلام ایدی وبری دخی باباسی عبدالله بن عبدالمطلب ایدی شول سببدنکه عبد المطلب نذر ایتدیکه اکر الله تعالی اکا زمزم حفرنی آسان ایدوب اوغللری اون عدده ایررسه انلرك برینی ذبح ایده وقتاکه اول اکاآسان اولوب اوغللری اونه ایردی قنغیسین ذبحه قرعه ایتدکده قرعه عبدالله اوزره چیقدی اویله اولسه عبد المطلب انکیچون یوزدوه فدا ایتدی اول اجلدن دیتده یوزدوه ویرلمك سنت اولدی وقصه مکه‌ده واقع اولوب فداکلان کبشك ایکی بوینوزی کعبه‌ده معلق ایدی حتی‌که عبدالله بن زبیر رضی الله عنه زماننده کعبه‌نك یانمسیله اول بوینوزلر دخی یاندی ودخی اسحق علیه السلامله بشارت ایدی یعقوب علیه

زقومی ییدکدنصکره اوزر ینه بد رایحه ایله قارشمش وقاینامش صو ایچریلور ٭ که بغرسقلرینی پاره‌لر (ثم ان مرجعهم لالی الجحیم) نزل اوله‌رق یعنی پیشین طعام اوله‌رق زقومی وحمیمی ویردکدنصکره انلرك مرجع ومکانلری جهنمدر (انهم الفوا آباءهم ضالین فهم علی آثارهم یهرعون) انلر بابالرینی ضلالتده ﴿ ۲۲ ﴾ بولمغله انلرك ایزینه کیدوب عذابه مستحق اولدیلر (ولقد ضل قبلهم اکثر الاولین) سنك قومك قریشدن اول چکنلرك اکثری ضلالتده اولدیلر (ولقد ارسلنا فیهم منذرین) بزانلره عذاب اللهدن قورقدیجی پیغمبرلر کوندردك (فانظر کیف کان عاقبة المنذرین) نظر ایله که اول انذار اولنوب تکذیب ایدنلرك عاقبتی نیجه اولدی (الا عباد الله المخلصین) انجق انذارله متنبه اولان الله تعالی‌نك مخلص قوللری نجات بولدی (ولقد نادینا نوح فلنعم المجیبون) نوح علیه السلام ٭ قومنك ایمانندن مأیوس اولدقده ٭ انلرك عذابنی دعا ایتدکده اجابت ایتدك نه کوزل اجابت ایدیجیوز که انلری طوفانله غرق ایتدك ٭ (ونجیناه واهله من الکرب العظیم) بز نوحی واهلنی عظیم غمدن یعنی غرق وقومنك اذاسندن خلاص ایتدك (وجعلنا ذریته هم الباقین) وانك ذریتنی قیامته دك باقی قیلدق ٭ دینلدیکه نوح علیه السلامك اولادلرندن حام وسام ویافث وانلرك زوجه‌لرندن غیری کیمسه قالمیوب حام [بزم] هند وحبش وزنکی وبربر پدری وسام عرب وفارس وروم پدری ویافث ترك وخزر وسقلاب پدریدر (وترکنا علیه فی الآخرین) ونوح ایچون آخرکلن انبیا وامتدن ثنا وذکر جمیل براقدق (سلام علی نوح فی العالمین) جمله عالملر میاننده

السلام ولادتنه مقارن قیلندی اویله اولسه انك مراهق ایکن ذبحیله امر اولنمسی اکا مناسب اولمز اما اولکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمدن قنغی نسب اشرفدر دیو سؤال اولندقده یوسف صدیق الله ابن یعقوب اسرائیل الله ابن اسحاق ذبیح الله ابن ابراهیم خلیل الله‌در دیمسی روایتی ثابت دکلدر بلکه صحیح اولان یوسف بن یعقوب بن اسحاق بن ابراهیم‌در دیمسیدر اول زوائد راوینك الحاقیدر (قال یا ابت افعل ما تؤمر) اول ایتدیکه ای بابا امر اولندیغك شیئی ایشلکل (ستجدنی ان شاء الله من الصابرین) ان شاء الله بنی امر اولندیغك ذبحه صبر ایدنلردن بولورسن وقتاکه ایکیسی امر الهی اقامته عزیمت ایتدیلر اول ابراهیم علیه السلامه دیدیکه ای بابا سکا اوچ شیئله وصیت ایدرین بری بودرکه ایکی الیمی باغله که اضطرابله سکا اذا ایتمیم وبنی یوزم اوزره یاتور غلکه یوزیمه باقوب مرحمت ایتمیه‌سن وکوملکمی انامه ایلتوب بندن اکا سلام ایت ودیکل که الله تعالینك امرینه صبر ایتسون ابراهیم علیه السلام اکا دیدیکه ای اوغل الله تعالینك امرینه امتثال ایتمکه سن بکا نه کوچك عون اولورسن (فلما اسلما) وقتاکیم ایکیسی امر الهه انقیاد ایتدیلر ابراهیم علیه السلام اوغلنی ذبحه واوغلی کندوینی تسلیم ایتدی (وتله للجبین) وانی یقوب یوزی اوزره یره دوشردی وبچاغی انك قفاسی اوزره یورتدی باذن الله بچاغك یوزی دونوب کسمی کتدی اشبو حالت مناده بر صخره قتنده اولدی (ونادیناه ان یا ابراهیم قد صدقت الرؤیا) کی تصدیق ایتدك امر اولندیغك شیئه عزمك ومقدماتنی اتیانکله اویله اولسه ایکیسی الله تعالینك انعامنه سونوب شکر ایتدیلر شول سببدنکه بلانك حلولندنصکره دفع ایلدی وانلردن غیریه توفیق ایتدیکی شیئی انلره توفیق ایتدی وعالمینه فضللرینی اظهار ایتدی (انا کذلك نجزی المحسنین) احسان ایدنلره بز بویله جزا ایدرز یعنی الله تعالینك طاعتنده احسانی سببیله ولدنك ذبحنی اندن عفو ایتدی (ان هذا لهو البلاء المبین) اشبو اختبار ظاهردرکه انکله مخلص غیریدن ممتاز اولور ویا بر محنتدرکه بینة الصعوبه‌در (وفدیناه بذبح عظیم) بز اکا اوغلنك یرینه ذبح ایتمکله جنتدن بر عظیم الجثه کبش ویا وعل فدا ایتدك ٭ دینلدیکه اول کبش آدم علیه السلامك اوغلی هابیلك ایتدیکی قربانی ایدی وقتاکه ابراهیم علیه السلام انی ذبحه شروع ایتدی جبریل علیه السلام دیدیکه ٭ الله اکبر الله اکبر ٭ ذبح اولنه‌جق ولد دیدیکه ٭ لا اله الا الله والله اکبر ٭ ابراهیم علیه السلام دیدیکه ٭ الله اکبر ولله الحمد ٭ بعده بو ذکر بو امته سنت اولدی ٭ روایت اولندیکه اول کبش جمره عندنده قاچدی ابراهیم علیه السلام اکا یدی طاش آتوب حتی که انی اخذ ایتدی اول فعل اندنصکره سنت قالدی (وترکنا علیه فی الآخرین سلام علی ابراهیم) ابراهیم علیه السلام اوزره بز ثناء حسن ابقا ایتدك که اول اندنصکره کلان امتلرك اکا سلام ایتمسیدر (کذلك نجزی المحسنین) طاعتنده احسان ایدنلره بز بویله جزاء ایدرز (انه من عبادنا المؤمنین) ابراهیم علیه السلام

نوح علیه السلام اوزرینه سلام واردر (انا کذلك نجزی المحسنین) احسان ایدیجیلره بز نوحه ایتدیکمز حسن کبی جزا ایدرز (انه من عبادنا المؤمنین) اول نوح بزم مؤمن قوللرمزدندر (ثم اغرقنا الآخرین) بعده انك قومی کنارینی غرق ایتدك (وان من شیعته لابراهیم) اصول ﴿ ۲۳ ﴾ شرع وطریق توحیدده ٭ نوح علیه السلامه پیرو ابراهیم علیه السلامدر (اذ جاء ربه بقلب سلیم) یاد ایله شونیکه ابراهیم علیه السلام ربسی عز شانه یه ٭ علایقدن خالی ومحبت دنیادن فارغ ٭ پاك قلبله کلدی (اذ قال لابیه وقومه ماذا تعبدون) بو اجلدن باباسنه وقومنه دیدیکه بو اصنامکز نه شیدرکه سز اکا عبادت ایدرسز (ائفکا آلهة دون الله تریدون) افك وکذب محضله الله تعالیدن غیری‌یی عبادت ایچون الهه‌می مراد ایدرسکز (فما ظنکم برب العالمین) رب العالمین جل شانه‌یه ظنکز ندر (فنظر نظرة فی النجوم فقال انی سقیم) ابراهیم علیه السلام نجومك اتصالات ومواقعنه باقوب بنده طاعون خسته‌لکی کبی برشی کوریوور دیدی (فتولوا عنه مدبرین) سرایتی خوفیله ٭ اندن یوز چوروب عید کاهلرینه ٭ کتدیلر ٭ منقولدرکه برکون قومی ابراهیم علیه السلامه دیدیلرکه یارین بزم بیرامزدر صحرایه کیدرز وطعاملر پشروب بتلرمزك اطرافنه وضع ایده‌رز صکره صحرادن عودتمزده بتخانه‌یه کلوب برکت عدیله اول طعاملری تقسیم ایدوب اکل ایده‌رز سنده بزمله صحرایه کل وعودتده بتخانه‌ده بتلرمزك زینت وهیئتلرینی مشاهده ایدوب بردخی طعن ایتمزسن ابراهیم علیه السلام انلره جواب ویرمدی فرداسی پدر ویارانلری اکا ای ابراهیم بزمله صحرایه کیده‌لم دیدیلر اول قوم نجومه معتقد اولملریله انلره موافقت

بزم وحدانیتمزی تصدیق ایدر عبادمزدندر (وبشرناه باسحاق نبیا من الصالحین) بز ابراهیم علیه السلامه ولدنی ذبحله امریمزدنصکره اندن اسحاق نام ولدی وجوده کلمسیله تبشیر ایتدك که اول نبوتله مقضی وصالحلردن اولمسیله مقدر اولدیغی حالده ٭ مفسریندن اولکی ذبیحی اسماعیلدر دیر اول قصه‌دنصکره ابراهیم علیه السلام طاعتنه جزا ایچون اسحاقك وجوده کلمسیله تبشیر اولندی دیر ٭ واولکه ذبیحی اسحاقدر دیر ابراهیم علیه السلام اسحاقك نبوتیله تبشیر اولندی دیر ٭ اول قول اوزره انك اسحاقه تبشیر اولنمسی ایکی کره اولور بری حین ولادتنده وبری حین نبوتنده اولور (وبارکنا علیه وعلی اسحاق) بز ابراهیمه اولادنده واموالنده برکت قیلدق تکثیرله واسحاقه دخی برکت قیلدق صلبندن بنو اسرائیل انبیاسنی وانلرك غیری انبیادن ایوب وشعیب مثللی اخراج ایتدك ویاخود ابراهیم واسحاقه دین دنیا برکاتنی افاضه ایتدك (ومن ذریتهما محسن وظالم لنفسه مبین) واول ایکیسنك ذریتندن بعضی ایمان وطاعتله احسان ایدیجیدر وبعضی‌ایسه کفر ومعاصیله نفسنه ظلم ظاهر ایدیجیدر (ولقد مننا علی موسی وهارون) بز موسی وهارونه نبوت وسائر منافع دینیه ودنیویه ایله انعام ایتدك (ونجیناهما وقومهما من الکرب العظیم) واول ایکیسنی وقوملری بنو اسرائیلی فرعونك تغلبندن وباغرقدن نجات ویردك (ونصرناهم فکانوا هم الغالبین) واول ایکیسنه وبنی اسرائیله نصرت ایتدك حتی که فرعون وقومی اوزره غالبین اولدیلر (وآتیناهما الکتاب المستبین) واول ایکیسنه بز حلال وحرام احکامنی بیاننده متناهی تورات نام کتابی ویردك (وهدیناهما الصراط المستقیم) واول ایکیسنی بز حق وصوابه ایرکورر طریقه هدایت ایتدك (وترکنا علیهما فی الآخرین) واول ایکیسنه ثناء حسن ترك ایلدك که انلردنصکره کلان امتك مؤمنلری انی اقامت ایدرلرکه اول (سلام علی موسی وهارون) موسی وهارونه سلام اولسون دیرلر (انا کذلك نجزی المحسنین) طاعتنده احسان ایدنلره بز بویله جزا ایدرز (انهما من عبادنا المؤمنین) اول ایکیسی بزم وحدانیتمزی تصدیق ایدن عبادمزدندر (وان الیاس لمن المرسلین) الیاس بن یاسینکه هارون علیه السلام سبطندن بنو اسرائیله بعث اولنمش مرسللردندر دینلدیکه اول بنوا اسرائیل انبیاسندن ادریس نام نبیدر ویاخود اول خضر علیه السلامك صاحبی اولان الیاسدر خضر علیه السلام جزیره‌لرده والیاس علیه السلام بریه‌لرده اولور هر ییل عرفه کوننده عرفاتده بری برلرینه ملاقات ایدرلر ٭ روایت اولندیکه بعلبك ملکی بر التوندن صنمه عبادت ایدردیکه اکا بعل دینوردی طولی یکرمی ویا اوتوز ذراع ایدی مکر اول ملکك مرأه‌سی بر جارنی قتل ایدوب بستاننی ظلمله آلمشدی الله تعالی اول ملکه غضب ایدوب الیاس علیه السلامی اکا رسول کوندردی اول بستانی اول مقتولك ورثه‌سنه‌رد

شكلنده بتلرینه ایش یاپمق ایچون اتصالات کواکبده بکا طاعون سقامتی کورینور دیو اعتذار ایلدی انلر ایسه طاعون سرایتندن خوفلری اولمغله آنی براغوب صحرایه کتدیلر (فراغ الى الهتهم فقال الا تأكلون مالكم لاتنطقون) بعدا براهیم علیه السلام کیزلو بتخـانه‌یه کیروب بتلرینه ❊ استهزا طریقیله ❊ ﴿ ٢٤ ﴾ بوطعاملری نیچون ییورسکز سزه نولدیکه بکا جواب سویله میورسکز دیدی (فراغ عليهم ضربا باليمين) خفیة اول بتلرینی یدیمنی ویاقوتیله یاخود (تالله لا كيدن اصنامكم) یمینی موجبنجه اوردی القصه سورهٔ انبیاده تفصیل اولندیغی کبی بتلری پاره‌لیوب براقدی نمرودیلر عید کاهلرندن عودتلرنده اصنـاملرینك بو حاللرینی کوروب ابراهیم علیه السلامك ایشی اولدیغنی بیلدیلر (فاقبـلوا اليـه يزفون) جیعی سرعتله اکا کلـوب اخـذ و نمرودہ کتوردیلر مبـاحثه وافره دنصکره (قال اتعبدون ماتنحتون) ابراهیم علیه السلام آیاسز الیکزله طـاش واغاجدن یاپدیغکز شیئه عبادتمی ایدرسز دیدی (والله خلقكم وماتعملون) حال بوکه سزی والیکزله یاپوب عبادت ایتدیککز شیلری الله تعالی خلق ایتمشدر (قالوا ابنوا له بنيانا فالقوه فى الجحيم) نمرود وخواصی دیدیلرکه ابراهیمی یاقمق ایچون بر بنا یاپوب ❊ ایچنی خطبله طولدرك وا کا اتش اوروب ❊ انی اول آتشك ایچنه آتك (فارا [اشبو] دوابه کیداً فجعلناهم الاسفلين) وقتا که نمرودیان ابراهیم علیه السلامه شر قصدیله یاقمق مراد ایتدیلر ❊ ابراهیم علیه السلامه اول آتشی کلستان ایدوب ❊ نمرودیلرك شرلرینی ابطـاله ذلیل وسـفیل ایتدك (وقال انى ذاهب الى ربى

ایتسون یوخسه انی هلاك ایدرین دیو اکا خبرویرمکه بیوردی (اذ قال لقومه الاتتقون) اول قو منه دیدیکه الله تعـالینك عذابندن قورقمزمیسز (اتدعون بعلا وتذرون احسن الخالقين) بعله عبادت ایدوب سزی خلق ایدن احسـن خالقینی ترك ایدرمیسز (الله ربكم ورب آبائكم الاولين) که اول سزك واول بکن آبائکزك ربیسیدر (فكذبوه فانهم لمحضرون) انلر ایسه الیاسی تکذیب ایتدیلر اویله اولسیه انلر واصناملری ناره احضار اولنورلردر (الا عباد الله المخلصين) الله تعالینك مؤمن قوللری ناره احضـار اولنور دکللردر (وتركنا عليه فى الآخرين) وصکره کلان امتلرده اول الیـاس اوزر ثنـاء حسن ابقاایتدك (سلام على الياسين) که اول الیاس واتباعی اوزره سـلام اولسون دعلریدر * دینلدیکه ملك الیاس اوزره غضب شدید ایدوب قتلنه قصد ایلدی اویله اولسه الیاس علیه السلام الله تعالی‌یه دعاایتدی انلرك شرندن انی خلاص ایده دعاسی مستجاب اولوب اول سمایه رفع ایدلدی وملك واتباعی قحطله هلاك اولدیلر (انا كذلك نجزى المحسنين) طاعتنده احسان ایدنلره بزبویله جزاایدرز (انه من عبادنا المؤمنين) الیاس بزم وحدانیتمزی تصدیق ایدن عبادمزدندر (وان لوطا لمن المرسلين) لوط علیه السلام قومنه کوندرلمش رسوللرمزدندر انلر ایسه انی تکذیب ایدوب هلاکن قصدایدنجك رب تعالی‌یه یلواروب کندینك واهلنك انلرك شرندن نجاتن دیلدی (اذنجيناه واهله اجمعين) بزانی واهلنك جیعنی قومنه ایریشن عذابدن قورتاردق (الاعجوزا فى الغابرين) الا انك مرأهسنی هلاك ایچون قلانلردن قیلدق (ثم دمرنا الآخرين) بعده ماعدالرینی هلاك ایتدك (وانكم لتمرون عليهم مصبحين) یااهل مکه سزشامه مسافرتکزده انلرك منازلنه مصبحین اولدیغکزده اوغرارسز (وبالليل) وکاهی اکا کیجه ده اوغرارسز (أفلا تعقلون) عقلیکز یوقیدرکه انکله معتبر اولهسز (وان يونس لمن المرسلين) یونس قومنه کوندرلمش بزم رسوللرمزدندر * روایت اولندیکه یونس علیه السلام قومنه عذابله وعدایتدیکندنصکره عذاب انلردن تأخرایدنجك امرالهی اولمدین ارالرندن چیقوب بردریا کنارینه کتدی (اذ ابق الى الفلك المشحون) اول قاچوب یوطلوکمی‌یه بندی اویله اولسه‌کمی طوروب ایلرو کتمدی ملاحین دیدیلرکه آرامزده سیدندن اباق ایتمش عبدواردر (فساهم فكان من المدحضين) اویله اولسه کمینك اهلی مقارعه ایتدیلر قرعه یونس علیه السلام اوزره واقع اولوب انکله مغلوبیندن اولدی نم سیدندن اباق ایدن عبد بنم دیوب کندوینی دریایه آتدی (فالتقمه الحوت وهو مليم) همان انی بر باق یوتدی حالبوکه اول نفسنه لوم ایدیجیدر (فلولا انه كان من المسبحين) اکر اول مدت عمرنده ویاباق قارننده الله تعالی‌یی ذکر کثیر ایدر اولمسه یعنی ❊ لااله الاانت سبحانك انى كنت من الظالمين ❊ دیر اولمسه ویاخود مصلیندن اولمسه (للبث فى بطنه الى يوم يبعثون) اول بالق قارننده حی ویامیت اولدیغی حالده ناسك بعث اولنلری کونه دکین انده لبث ایدوب قالوردی *

سیهدین) ابراهیم علیه السلام ❊ آتشدن سلامت بولدقده ❊ دیدیکه بن ربم تعالی بکا امر ایتدیکی مکانه هجرت ایدمربم بنی یقینده ❊ دنیا واخرتمه صالح اولان شیئه ❊ هدایت ایدر (رب هب لى من الصالحين) یارب بکا صالحلردن بر ولد باغشله ❊ که دعوت وطـاعتده امینم ﴿ ٢٥ ﴾ وغربتده مونسم اوله ❊ (فبشرناه بغلام حليم) بزانی ❊ کوچکلکنده علیم بیوکلکنده ❊ حلیم بر اوغل ایله مژده لدك (فلما بلغ معه السعى قال يابنى انى ارى فى المنام انى اذبحك فانظر ماذا ترى قال ياابت افعل ماتؤمر ستجدنى انشاءالله من الصابرين) وقتاکه اول غلام باباسی ابراهیم علیه السلامله یوریمکه بالغ اولدی ابراهیم علیه السلام اکا دیدیکه ای اوغلجغم بن رؤیامده کوردمکه سـنی بوغازلرم نظرایتکه سنك رأیك ندر اوغلی دیدیکه ای بابام اولندیغك شیئی ایشله انشاءالله تعالی سن بنی حکم قضا اولان ذبحه صبر ایدیجیلردن بولورسن (فلما اسلما وتله للجبين) وقتا که یعـنی بابا فـد ای یسره فدای سزه تسلیم اولدیلر ابراهیم علیه السلام انی آلینی اوزره یقوب ذبح قصد ایتدکده ❊ بچاق قطع اقطع ایتمدی ❊ (وناديناه ان يا ابراهيم قد صدقت الرؤيا انا كذلك نجزى المحسنين) بز ابراهیمه ندا ایتدك که یا ابراهیم رؤیاکی تصدیق ایتدك تحقیق بز احسان ایدیجیلره بومثلو (تبیان) (رابع) (٤) ❊ شدتده فرحله ❊ جزاایدرز (ان هذا لهو البلاء المبين) تحقیق بوایش ❊ مخلص ایله غیرینی فرق وتمیز ایدر ❊ بر امتحان ظاهردر (وفديناه بذبح عظيم) بز اکا ❊ اوغلنك یرینه ذبح ایتمکه ❊ عظیم الجثه بر قوچ ویردك ❊ بوآیات کریمه‌لرك اجمال قصه‌سی بویله روایت اولندیکه ابراهیم علیه السلام

اشبونده ذکرك اکثارینه وتعظیم شانه حث واردر دینلدیکه برکسه که الله تعالی‌یه سراده اقبال ایده ضراده اول انك الین آلور (فنبذناه بالعراء) اول بالغك قارننده برکوندن آزویا اوچ کون ویایدی کون ویایکرمی کون ویاقرق کون ایندنصکره بزانی شول شجروندن خالی مکانه ساحله ویافضایه القاایتدك روایت اولندیکه اول بالق کمینك یانجه باشنی طشره چیقارربورردی یونس علیه السلام ایسه انك قارننده تنفس وتسبیح ایدردی بره ایردکلرنده بالق دخی انی قوصدی (وهو سقيم) والحال یونس علیه السلام علیل اولوب بدنی طفلك ولادتی حیننده‌کی هیئتنده ضعیف وبی‌مجال ایدی (وأنبتنا عليه شجرة من يقطين) وبزانك اوزره مظله انبات ایتدك بر شجردنکه وجه ارض اوزره منبسط اولور ساقی اوزره قائم اولماز اکثرون قولنده اول دباء ایدی اوراقیله انی ذبابدن تغطیه ایتدی * زیراکه دباء اوزره ذباب واقع اولمز وانکله مراد دباء ایدوکنه دلالت ایدرکه پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم سزقباغی سورمیسز دینلدیکنده نعم سورینکه اول قرنداشم یونسك شجره‌سیدر دیدی * وبرقولده اول انجیر اغاجیدر ویاموز درکه ورقیله انی تغطیه واغصانیله استظلال وثماریله افطارایتدی روایت اولندیکه یونس علیه السلام اول شجره ایله کولکه لنورو بروعله هردائم کاوب اکا سودین امزرردی حتی لحمی شدت وشعری بتوب بدنی قوتلندی بعده بروقتده اویویوب اویاندیغنده کورسه‌که اول شجره قوریمش اکافتی محزون اولدی وکونشدن اذی کوردی اکا آغلیوب طورر کن الله تعالی اکا جبریل علیه السلامی کوندردی دیدیکه بر شجره‌نك قوریدیغنه محزون اولورسن یوزبیکدن زیاده امتك هلاکن اراده ایتدك که محزون اولمزسن حالبوکه انلر توبه وایمانه کلدیلر (وأرسلناه الى مائة الف اويزيدون) بزانی بالق یوتمزدن اول نینوی اهلندن یوزبیك ویازیاده‌یه ارسال ایتدیکمزکبی انی بالق یوتدیغندنصکره‌ده کیروانلره ویاغیریلره ارسال ایتدك قچان ناظرانلره نظرایتسه دیرکه اول یوزبیك ویاکثردر * روایت اولندیکه انلر اسلامه کلوب یونسدن کیرو انلره رجوعن دیلدیلر اول ایسه رجوع ایتمدی * زیراکه برپیغمبر برمکاندن هجرت ایتسه اقامتیچون کیرو اول مکانه رجوع ایتمزدی (فآمنوا فمتعناهم الى حين) اویله اولسه انی تصدیق ایتدیلر ویانك محضرنده اکا ایمانلرین تجدید ایتدیلر بزدخی انلری اجل مسمالری تمامنه دکین تمتیع ایتدك اشبو قصه‌نك بعضی سورهٔ یونسده کچمشدر (فاستفتهم ألربك البنات ولهم البنون) یامحمد اهل مکه‌دن توبیخ وجهی اوزره استخبار ایتکه ربك جل شانه ایچون ایکی جنسك اوضعی اولان بناتی وارفعی اولان بنونی کندیلر ایچونمی قیلورلر حالبوکه اشبو حکمده کندیلرین رب تعالی اوزره تفضل واردرکه سلیم العقل اولان انی قبول ایتمز (ام خلقنا الملائكة اناثا وهم شاهدون) یوخسه بز ملائکه‌یی اناثمی خلق ایتدك حالبوکه انلر انده حاضرمیدیلرکه اول قوله جرأت ایدرلر (ألا انهم من افكهم ليقولون ولد الله وانهم لكاذبون) آکاه اولك که انلر

اوغلنی ذبح خصوصنده ایکی کره رؤیا کوروب آیا رحمانیمیدر دیو تردده ایکن اوچنجی رحمانی اولدیغنی جزمله
مأموریتنی ادایه قصد واوغلنه افادهٔ حال ایدوب اولدخی رضاداده اولدقده ایکیسی دخی امر الهی اقامته عزیمت
ایتدیلر اوغلی باباسنه دیدیکه ای باباسکا اوچ وصیت ایدەرم بری بوکه ﴿ ٢٦ ﴾ الیمی ایاغمی محکم باغله کەبوغازلرکن
اضطرابله سکا زحمت
ویرمیم بری دخی بنی
یوزم اوزره یاتورکه ذبح
ایدرکن یوزیمه باقوب
مرحمتله امر الهیده
تقصیرات ایتمیه سن بری
دخی کوکلکمی والدهمه
کوتور سلام ایله انکله
متسلی اولوب الله تعالینك
امرینه صبر ایتسون بو
منوال اوزره الني اياغني
باغلیوب ذبحه قصد ایتدکده
بچاق کسممکله اول آنده
علی قول هابیل قربان
ایدوب قبو ایله سمایه صعود
ایدن قوچی جبرائیل علیه
السلام کتوروب ابراهیم
علیه السلام انی امر ایله ذبح
ایدرکن جبریل علیه السلام
☼ الله اکبر الله اکبر ☼
دیدی وذبح اولنه جق ولد
☼ لا اله الا الله والله اکبر ☼
دیدی وابراهیم علیه السلام
☼ الله اکبر ولله الحمد ☼
دیدی بناء علیه بو تکبیرلر
بوامته سنت اولدی بو ذبح
اولنه جق حقنده علما
اسمعیل علیه السلام ایدی یا
اسحق علیه السلام ایدی
دیو اختلاف ایتدیلر وجملەسنك دلیللری واردر اغلب احتمال اسمعیل علیه السلام اوله العلم عند الله
(وترکنا علیه فی الآخرین سلام علی ابراهیم) صکره کلن انبیا وامتلره ابراهیم علیه السلام اوزرینه ثناء جمیله ابقا
ایتدککه اکا سلام ایدرلر (کذلك نجزی المحسنین) محسنلره بز بویله جزا ایدەرز (انه من عبادنا المؤمنین) ابراهیم

کذبلرندن ملائکەیی بنات الله زعمیله الله تعالینك ولدی واردر دیدیلر والحال انلر اول قوللرنده
کاذبلردر ومع ذلك انده الله تعالی‌یی حاشا تجسیم ایدرلر زیراکه ولادت اجسامه مختصەدر *
ودخی الله تعالینك اکرم خلقی اناث قیلمقده استهانهٔ شدیده واردرکه انلرك برادنامنه سنده
انوثت واردینلسه انی قاتله غیظندن کندویی پارەلردی (أصطفی البنات علی البنین) یوخسه
الله تعالی بناتی بنون اوزره اختیارمی ایلادی (مالکم کیف تحکمون) سزه نولدیکه عقل قبول
ایتمدیکی شیئ نیچه حکم ایدرسز * ایمدی اول حکم فاسددن ارتداع ایدلکه اول جوردر
(أفلا تذکرون) تذکر ایتمزمیسزکه الله تعالی اندن منزهدر (ام لکم سلطان مبین) یوخسه ملائکه
بنات الله ایدوکنه سمادن سزه نازل اولمش حجت واضحه کزمی واردر (فأتوا بکتابکم ان کنتم
صادقین) ایمدی سزه نازل اولان کتابکزی کتورك اکر دعوا کزده صادقلر ایسه کز (وجعلوا
بینه وبین الجنة نسبا) مکه مشرکلری الله تعالی ایله ملائکەدن جن دینور برجی بیننده نسبت
جامعه قیلدیلرکه ابلیس انلردندر دینلدیکه الله تعالی جن ایله مصاهره ایدوب اندن ملائکه
حاصل اولدی دیدیلر وبرقولده الله تعالی وشیطان ایکی قرداشدر دیدیلر الله تعالی انلرك
اقاویل باطلەسندن منزهدر (ولقد علمت الجنة انهم لمحضرون) حالبوکه کفرەنك بناتله وصف
ایتدکلری ملائکه ویاخود انس وجن بیلدیلرکه کفره اول مقالەلری سببیله ناره حاضر اولوب
عذاب اولیسرلردر (سبحان الله عما یصفون) الله تعالی انلرك انی ولدله وصف ایتمسندن منزه
اولدی (الا عباد الله المخلصین) لکن الله تعالینك شرکدن مبرا اولان عبادی ناردن ناجیلردر
(فانکم وما تعبدون ما انتم علیه بفاتنین) یا اهل مکه سز ومعبودلریکز ناسی الله تعالی یه اعتقادلرینی
اغوا کزله افساد ایدردکارسز (الا من هو صال الجحیم) مکر انی افساد ایدرسزکه الله تعالینك
سابق علمنده اهل ناردن اولوب لابدا کادخول ایدیسردر بعده الله تعالی ملائکەنك عبده
لرینی ردایچون اکا عبودیته اعترافلرینی حکایت ایدوب دیدیکه (وما منا الا له مقام معلوم)
بزکه معشر ملائکه یزبزدن هیچ احدیوقدر الا انك معرفت وعبادتده وتدبیر عالمده امر اللهه
انتهاده مقام معلومی واردر ویاخود اول سماده مقام معلومی واردر وانده عبادت ایدر اذن
الهیسز انی تجاوزه قادر اولمز (وانا لنحن الصافون) وبز اداء طاعتده ومنازل خدمتده ایاق
اوزره صف صف طوررز (وانا لنحن المسبحون) وبز الله تعالی‌یی جلاله لایق اولمین شیئدن
تنزیه ایدرز * یعنی جبریل علیه السلام پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه خبر ویردی دیدیکه بز الله تعالی یه
صلاة وتسبیحله عبادت ایدرز یوخسه کفارك زعم ایتدیکی کبی بز معبودین دکلارز * دینلدیکه
اشبو کلامی پیغمبریمز علیه السلام ومؤمنلر لساندن حکایت بیورلمشدر یعنی جنتده ویا یوم قیامتده
الله تعالی درکاهنده بزم مقام معلومز واردر بزانکیچون نمازده صف صف اولورز وانی هر سوءدن
تنزیه ایدرز (وان کانوا لیقولون لو ان عندنا ذکرا من الاولین لکنا عباد الله المخلصین) اکرچه

[مکه]

علیه السلام بزم وحدانیتمزی تصدیق ایدن قوللزدر (وبشرناه باسحق نبیا من الصالحین) ☼ انی اسمعیلدن صکره ☼
صالحلردن نبی اولدیغی حالده اسحق نام ولد ایله تبشیر ایتدك (وبارکنا علیه وعلی اسحق ومن ذریتهما محسن وظالم
لنفسه مبین) وابراهیم علیه السلام ﴿ ٢٧ ﴾ واوغلی اسحق علیه السلامه برکت ویردك ☼ که انلر صلبلرندن بنی
اسرائیل انبیالری وسائر
ایوب وشعیب علیهما السلام
کبی انبیا ظهوره کتوردك ☼
واول ایکیسنك ذریتندن
بعضی ایمان وطاعتله احسان
ایدیجیلردر وبعضیسی کفر
ومعاصیله نفسلرینه ظلم
ظاهر ایدیجیلردر (ولقد
مننا علی موسی وهرون)
موسی وهرون علیهما السلامه
☼ نعمت نبوت ومنافع دینیه
ونبویه ایله ☼ منت ایتدك
(ونجیناهما وقومهما من
الکرب العظیم) اول ایکیسنه
وقوملری بنی اسرائیله
☼ فرعونك غلبه‌سی وغرق
کی ☼ بیوك محنتدن نجات
ویردك (ونصرناهم فکانوا
هم الغالبین) انلره وقوملرینه
یاردم ایتدککه دشمنلرینه
غالب اولدیلر (وآتیناهما
الکتاب المستبین) وانلره
حرام وحلالی بیان ایدر
توریتی ویردك (وهدیناهما
الصراط المستقیم) واول
ایکیسنی طوغری یوله
هدایت ایلدك (وترکنا
علیهما فی الآخرین سلام
علی موسی وهرون) صکره
کلنلره انلرك اوزرینه ثنای حسن براقدقکه موسی وهرونه سلام اولسون دیرلر (انا کذلك نجزی المحسنین) احسان
ایدیجیلره بز بویله جزا ایدەرز (انهما من عبادنا المؤمنین) ایکیسی دخی بزم وحدانیتمزه ایمان ایدن قوللرمزدندر
(وان الیاس لمن المرسلین) الیاس بن یاسین علیه السلام پیغمبرلردندر (اذ قال لقومه الا تتقون) اول قومنه دیدیکه الله

مکه کافرلری دیرلرکه اکرام سالفه‌یه نازل اولان کتابلردن بزه دخی بر کتاب اولسه الله‌یه
عبادتی خالص ایدرانك عبادی اولوردق یوخسه انلرکبی اکا مخالفت ایتمزدك (فکفروا به
فسوف یعلمون) چون انلره قرآن کلدیکه اول اشراف اذکاردر اکا کافر اولدیلر * اویله اولسه
کفر وتکذیبلرینك عاقبتی دنیاده وآخرتده بیلیسرلردر (ولقد سبقت کلمتنا لعبادنا المرسلین) بزم
مرسلین عبادمزه وعدمز سبقت ایتدیکه اول (کتب الله لاغلبن انا ورسلی) قولمزدر (انهم
لهم المنصورون وان جندنا لهم الغالبون) که انلر نصرت اولنورلردر * ومؤمنلرکه بزم جندمزدر
دنیاده حجت وآخرتده عزتله کفار اوزره غالبلردر اکرچه بعض احیانده منهزم اولورلرسەده
(فتول عنهم حتی حین) ایمدی انلردن اعراض ایت سکا انلر اوزره نصرتمز موعدنه دکین که
اول یوم بدردر ویا یوم فتحدر (وأبصرهم فسوف یبصرون) انلره ایریشه جك مصائبی انلره
کوستر کل سنکیچون قضا ایتدیکمز تأییدو نصرت وثوابی انلر آخرتده کوریسرلردر * اویله اولسه
کفار دیدیلرکه یا محمد اول مصائبی وعذابی نه وقتده کوررز نازل اولدیکه (أفبعذابنا یستعجلون)
انلر بزم عذابمز نزولنه استعجالمی ایدرلر (فاذا نزل بساحتهم فساء صباح المنذرین) قچان بزم
عذابمز انلرك فناسنه نزول ایتسه انذار اولنانلرك صباحی نه چرکین صباح اولور * روایت
اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم خیبر قرینه نزول ایدیجك دیدیکه الله اکبر خیبر خراب
اولدی زیرا قچان بز بر قومك فناسنه نزول ایتسه وزکه انلر انذار اولنمشلردی انلرك صباحی نه
چرکین صباح اولور (وتول عنهم حتی حین) انلردن اعراض ایت موعودمز ظهورینه
دکین (وأبصر فسوف یبصرون) یا محمد شول ذکری احاطه ایتمز انواع مسرتی سز کورر
وانواع مساءتی انلر کوریسرلردر (سبحان ربك رب العزة عما یصفون) ربك رب العزة جل
شانه مشرکونك انك شاننده اکا لایق اولمیان وصفلردن منزه اولدی (وسلام علی المرسلین)
وسلام مرسلین اوزره اولسونکه انلر الله تعالینك رسالاتنی امتلرینه تبلیغ ایتدیلر (والحمد لله
رب العالمین) عالملرك ربیسی الله تعالی یه حمد اولسونکه اول مرسلینه واتباعلرینه نعم وحسن
عاقبه افاضه ایتدی * حضرت علی رضی الله عنه ایدر برکسەکه یوم قیامتده اجردن مکیال
اوفی ایله کیل اولنمسین دیلیه مجلسنده آخر کلامی سبحان ربك رب العزة عما یصفون دن آخر
سورەیەدك اولسون

سورة ص وهی ثمان وثمانون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(ص) دینلدیکه اول قسمدر ویا اسم سورەدر ویا صمد اسمنك ویا صادق الوعد وصفنك مفتاحیدر
ویاخود مصاداتدن امردرکه اول معارضه معناسنەدر یعنی یا محمد عملکی قرآنه عرض ایت

تعالی‌نك عذابندن قورقمزمیسکز (اتدعون بعلاً وتذرون احسن الخالقین) سزبعله عبادت‌ایدوب احسن الخالقین اولان
الله‌تعالی ترك ایررمیسز * دینلدیکه اول بعل طویل القـامه درت یوزاو برصنم ایدی اولدیغی شهرك اسمی حالا بعلبك
دیمکله مشهوردر (الله ربکم ورب ابائکم الاولین) الله تعالی سزك ۲۸ واول یکن بابالریکزك ربیـیدر
(فکذبوه فانهم لمحضرون)
انلر الیاس علیه السلامی
تکذیب‌ایتدیلر اول سببدن
ناره احضـار اولنورلر
(وترکنا علیـه فی
الاخرین سلام علی ال یاسین)
صکره کلنلره الیاس اوزره
ثنا حسن ترك ایتدککه
اوزرینه سـلام اولسون
دیه‌لر * دینلدیکه ایکیسی
براسمدرکه الیاس والیاسین
دینیلور میکال ومیکائیل
وطورسیناوسنین کبی (انا
کذلك نجزی المحسنین)
طاعتنده احسان ایدنلره بز
بویله جزا ایده‌رز (انه
من عبادنا المؤمنین) الیاس
بزم وحدانیتمزی تصدیق
ایدن قوللرمزدندر *
منقولدرکه بعلبك ملکی
اجب نام‌کسنه اول مؤمن
ایکن زوجه‌سنك اغواسیله
بته طاپدی حق تعالی الیاس
علیه السلامی اهل بعلبکه
کوندردی انلر انی تکذیب
ایتملریله دعا ایدوب اوچ
سنه قحطه مبتلا اولدیلر
نهایت الیاس علیه السلامدن
چاره‌جو اولدیلر الیاس
بیوردیکه تجربه ایچون سز بتلریکزه نیاز ایدك بن دخی صکره ربم تعالایه دعا ایدرم حق قنغیسی [اولدیغیدر]
ایدوکی معلومکز اولور انلرك بتلرینه نیازلری هیچ فائده ایتمیوب الیاس علیه السلام دعا ایتدکده یغمور یاغدی انلر
ایسه انکاری آرتوردیلر الیاس علیه السلام ملول اولوب اول قومه عذاب نزولندن مقدم انلرك ایچندن چیقمسنی

اوامریله عمل ونواهیسندن اجتناب ایت (والقرآن ذی الذکر) قرآن حقیچون که اول عظه
ویاشرف وشهرت صاحبیدر ویاخود دینده احتیاج اولنان عقائد وشرائع ومواعید ذکرینك
محلیدر (بل الذین کفروا فی عزة وشقاق) حال کفارك دیدیکی منوال اوزره دکلدر بلکه
کفار حقدن استکبارده والله‌تعالی‌یه ورسولنه مخالفتده‌در (کم اهلکنا من قبلهم من قرن فنادوا
ولات حین مناص) اهل مکه‌دن اول امم خالیه‌دن برنیجه امتی بز عذاب ایله هلاك ایتدکده
انلر ایسه عذابك نزولی حیننده اندن تخلیص ایچون استغاثه ایتدیلر انلره دینلدیکه اشبو وقت
خلاص وفرار وقتی دکلدر (وعجبوا ان جاءهم منذر منهم) اول کفار کندیلردن انلره رسول
کلدیکنه تعجب ایتدیلر (وقال الکافرون هذا ساحر کذاب) ودیدیلرکه اشبو رسالت دعواسین
ایدن محمد اظهار ایتدیکی معجزه‌ده ساحر والله‌تعالی‌یه اسناد ایله دیدیکی مقالاتده کذابدر (اجعل
الآلهة الها واحدا) شول سببدنکه انلرك اتخاذ ایتدکاری آلهه‌لر ایچون الوهیتنی ابطال ایدوب
جمیعن اله واحد ایچون قیلدی (ان هذا لشیء عجاب) انك بو قولی عجیبه بلیغه‌درکه شول آبائمز اتفاق
ایتدیکی وبزم مشاهده‌مز اولان امرك خلافیدرکه واحدك علم وقدرتی اشیاء کثیره‌یه نیجه وفا
ایدر * روایت اولندیکه عمر رضی الله عنه اسلامه کلیجك قریشه اول زیاده مشقت ویردی
ابو طالبه واروب دیدیلرکه سن بزم شیخمز وکبیرمزسن کوریورمیسن که محمده تابع اولنلر
نه ایتدیلرکه سکا کلدك که بزمله قرنداشك اوغلی بیننی فصل ایده‌سن اویله اولسه ابوطالب پیغمبرمز
صلی الله علیه وسلمی قتنه چاغروب دیدیکه اشبو قومك سندن حاجتلری بودرکه آلهه‌لری ذکرنی
ترك ایده‌سن نه‌بسن انلره ونه انلر سکا اذا ایده پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم دیدیکه اکر بن سزك
حاجتکزه اجابت ایتسم سز دخی بنم برحاجتمه اجابت ایدرمیدیکز * دیدیلرکه نعم اجابت ایدهلم
اکرچه اون حاجت ایسه‌ده دیدیکه ایمدی لا اله الا الله دیکز همانـدم طوروب کندیلر وحکایت
بیوریلان جوابی ایتدیلر (وانطلق الملاء منهم ان امشوا واصبروا علی آلهتکم) پیغمبرمز صلی الله
علیه وسـلم انلری اول جوابله تبکیت ایدیجك ابو طالبك مجلسندن اشراف قریش کتدیلر
والحال بری برلرینه دیدیلرکه انك سوزی سزه نفع ایتمز طوروب کیدك آلهه‌کز عبـادتنه
صبرایدوب اکا ملازمت ایدرك (ان هذا لشیء یراد) اشبو امر ریب زماندن برشیدرکه
بزم اکا ابتلامز اراده اولنمشدر انی دفعه چاره یوقدر (ما سمعنا بهذا فی الملة الآخرة ان
هذا الا اختلاق) بز محمدك قولنی آبائمز ایرشدیکی ملتده ویا ملت عیساده ایشتمدك اول ملتکزك
آخریدر زیراکه نصاری انی ثالث ثلاثه‌در دیرلر * ایمدی محمدك قولی کذبدر کندیلکندن
سویلیوبدر (ءانزل علیه الذکر من بیننـا) اشراف ورؤسامز بیننده اول شرف نبوت
ونزول کتابله اختصاصه سبب ندر حالبوکه اول انلرك مثلی ویاشرف ویاریاستده انلردن
دوندر * اشبو دلیلدرکه انلرك مبدأ تکذیبی حسددر وحطـام دنیوی نظرلری مقصور

نیاز ایلدی فرمان الهی کلدیکه فلان کون فلان محله وار انده نه حیوان ظهور ایدرسه اکا سوار اول بیوردی اول
امرله اولکون اولمحله واردقده آتشدن بر ارسـلان کلوب اکا سوار اولدی والیسع علیه السـلامی خلیفه براغوب
کتدی حق تعالی اکا ایکی قناد ویروب ۲۹ خضر دکزه مؤکل اولدیغی کبی بودخی یابانه مؤکل اولمغله بوایکیسی
دائماعر فائده ملاقی اولورلر
(وان لوطا لمن المرسلین)
وسـدوم اهـالیسـنه
کوندریلان لوط بن
هاران پیغمبرلردندر (اذ
نجیناه واهله اجمعین الا
عجوزا فی الغابرین) بز لوطه
نجات ویردك انجق مرأه
سنی هلاك ایچون قلانلردن
قیلدق (ثم دمرنا الاخرین)
بعده ماعدالرینی هلاك
ایتدك (وانکم لتمرون علیهم
مصبحین وباللیل افلا تعقلون)
ای جماعت قریش سز
تجارتله شامه کیدرکن
انلرك مسـکنلرینه
اوغرایوب صاحبلرسکز
وکیجه دخی اوغرارسکز
مکذبلرك عاقبتلری نیجه
اولدیغنی تعقل ایتمزمیسکز
(وان یونس لمن المرسلین)
یونس بن متی علیه السلام
پیغمبرلردر (اذ ابق
الی الفلك المشحون) اول
قاچوب بر یوکلو کمی‌یه
کیردی (فساهم فکان من
المدحضین) کمیجیلر قرعه
آتوب قرعه یونسه کلمکله
دکزه آتدیلر (فالتقمه
الحوت وهو ملیم) همان انی بالق یوتدی حالبوکه اول نفسنه لوم ایدیجیدر (فلولا انه کان من المسبحین للبث فی بطنه
الی یوم یبعثون) اکر یونس بالق قارننده تسبیح ایدر اولمیدی یوم بعثه‌دك شکم ماهنده حی یامیت قالوردی (فنبذناه بالعراء
وهو سقیم) امرمزله بالق انی بر کولکه‌سز ساحله براقدی حالبوکه اول یکی طوغمش چوجوق کبی بیمار ایدی

اولدیغیدر (بل هم فی شك من ذکری) بلکه انلر قرآن ووحیدن شکده‌درلر تقلیده
میللری ودلیلدن اعراضلری ایچون ومع ذلك اشبو ساحر کذابدر ویا انك قولی اختلاقدر دیملری
زعملرنده دخی ثابت دکللردر (بل لما یذوقوا عذاب) بلکه انلر هنوز بنم عذابمی ذوق
ایتمیوبدر ذوق ایتدکارنده شکاری زائل اولوب تصدیقه مضطرین اولدقلرنده تصدیق ایدرلر
حالبوکا اول تصدیق انلره برشیء مفید اولمز (ام عندهم خزائن رحمة ربك العزیز الوهاب)
یوخسه ربك جل شانه‌نك خزائن رحمتی انلرك یدنده ویا تصرفنده میدرکه انی دیلدکارینه
ویره‌لر والله تعـالینك دیلدیکندن کیده‌رلر ونبوتی دیلدکاری صنادیدلرندن برینه ایر
کوره‌لر حالبوکه نبوت الله تعالیدن عطیه‌در عبادندن دیلدیکنه انکله تفضل ایدر اکا مانع
یوقدر عزیزدرکه اکا هیچ احد غالب اولمز وهابدرکه دیلدیکی شیئی کسه‌یه باغشلر (ام لهم
ملك السموات والارض وبینهمـا) ویوخسـه سموات والارض وما بینهمانك ملکی انلر
کیدرکه اول خزائن رحمتدن جزؤ یسیردر حالبوکه انلرك اول عالم جسمانی امرنده مدخلی
یوقدر اکر مدخللری وار ایسه (فلیرتقوا فی الاسباب) معارجه صعود ایتسونلرکه اندن
هرشیئه ایروب اکا استیلاء ایده‌لروعالم امرنی تدبیرلریله وحی استصواب ایتدکاری کمسه‌یه
انزال ایده‌لر (جند ما هنالك مهزوم من الاحزاب) اشـبو قولی دینلر کفاردن رسوللر
اوزره تحزب ایدن بر جند قلیل مهزوم وعن قریب مکسوردر انلرن مقـالاتنه مبالات
ایتمکل زیرا بن سنك ناصرکم * اشبو قول شریفك تأویلی یوم بدرده ظاهر اولدی بعده
پیغمبرمز صلی الله علیه وسلمی تسلیه ایچون رسل اوزره تحزب ایدنلرك بعضن ذکر ایدوب
دیدیکه (کذبت قبلهم قوم نوح وعاد) قریشـدن اول نوح قومی وهود قومیکه عاددر
رسوللرین تکذیب ایدوب اول رسوللر دخی انلرن اذاسنه صبر ایتدیلر ایمدی یا محمد سندخی
اول اخوانك انبیایی اسوه ایدین (وفرعون ذو الاوتاد) وفرعون دخی رسولنی تکذیب
ایتدیکه اول برملك صاحبی ایدیکه ثباتده اوتادله مطنب کبیدی ویاخود اول درت ساریه
نصب ایتمشـدی تعذیبن دیلدیکی کسه‌یی ایکی الین وایکی ایاغن هر برین اول ساریه‌لرك
برینه مد ایدوب اوزرینه اوتاد ضرب ایدردی بعده موتنه دکین انی انده ترك ایدردی
(وثمود وقوم لوط واصحاب الایکة) وصالح قومی ثمود ولوط قومی وشعیب قومی واصحاب
الایکه دخی رسوللرین تکذیب ایتدیلر (اولئك الاحزاب) ایمدی انلر احزاب ایدیلرکه
رسوللری اوزره تحزب ایتمشلردی (ان کل الا کذب الرسل فحق عقاب) اول اقوامك هر بری
رسوللرین تکذیب ایدوب اول اجلدن بنم عقابم انلره واجب اولدی (وما ینظر هؤلاء صیحة واحدة
ما لها من فواق) یا محمد کفار مکه‌نك انتظاری دکل الا صیحهٔ واحده‌یه درکه اول نفخهٔ اولی‌در
وقتی ایر دیکنده فواق ناقه دکلو زمان تأخیر اولنمز (وقالوا ربنا عجل لنا قطنا قبل یوم الحساب)

وانبتنا عليه شجرة من يقطين) والك اوزرينه كولكه اولمق ايچون قباق بتوردك (وارسلناه الى مائة الف يزيدون)
بز يونسى يوز بيك يادخى زياده كيمسه يه كوندردك (فامنوا فمتعناهم الى حين) اول كسنه لر ايمانه كلديلر بز انلرى اجللرى
كلنجيه دك كچيردرك اشبو يونس عليه السلام قصه سندن بر مقدار ﴿ ٣٠ ﴾ محله مناسب سوره يونس عليه

والنباده تسطير اولنمشيدى
بوسورهٔ شريفه ده بو محلده
دخى مفسرين بو وجهله
بيان ايتمشلردركه چونكه
يونس عليه السلام بلاد
موصلده نينوى اهاليسنه
كوندرلمشيدى انلر انى
تكذيبلرنده اخافه وعذابله
وعد ايدوب اول عذاب
تأخير ايدوب امر الهى
اولمقسزين ارالرندن
كتمشيدى صكره اول قوم
ايمانه كلوب دعا ونيازلرينه
مبنى اول عذاب دفع اولمغله
يونس عليه السلام اول
كيدشله ساحل بحره
واروب بر كمى يه سوار
اولدى دريادده اول سفينه
يوريمز اولوب طوردقده
كميجيلرك عادتارى بوكيده
قاچقون كوله واردر
ديو بولوب دريايه آترلر
ايمش آيا كيدر ديو تفحص
اولندقده يونس عليه السلام
قاچقون كوله بن ايم ديو
بيان ايتمكله كيده اولان تجار
وملاحلر حاشاسنده مبشرهٔ
بندكى اولميوب سيماى
صلاح وشرافت وار
ديدكلر نجه قاچقون اولمغى افادهده مبالغه ايلدى اعتقاد اولنميوب اوچ دفعه قرعه آتديلر اوچى دخى يونس عليه السلامك [زيرا]
اوزرينه واقع اولمغله كندو طابيله بحره القا اراد ايتدكلرنجه برباليق اغزينى آچمش حاضر كوررلر ناچار القا اولنمغله باليق
بودار اوچ يابدى يا قرق كون بالغك قارننده (لااله الا انت سبحانك انى كنت من الظالمين) تسبيحله اكنوب بركولكه

كفار استهزاء طريقى اوزره ديديلر كه يا ربنا بزه يوم قيامتده اول وعد ايتديكك عذابدن
نصيبمزى وياخود صحيفهٔ اعمالزى تعجيل اينكه كورهوز (اصبر على مايقولون) ايعدى يا محمد
انلرك اذاسنه صبر ايتكه بن ناصركم (واذكر عبدنا داود ذاالايد) ذكر ايت عبدمز داوديكه
عبادتده اول قوت صاحبى ايدى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر نوافل صوم وصلاتده الله
تعالى يه احب اولان داود عليه السلامك صوم وصلاتيدركه اول بركون صائم بركون مفطر
اولوردى وكيجه نك نصفن اويور وثلثن تهجد قيلور وسدس اخيرنى دخى اويوردى دينلديكه
يعنى انلره داود عليه السلام قصه سنى ذكر ايت انك عندالله علو شانى وعظائم نعم وكراماتله
منزلت ومكانى وار ايكن بر صغيره يى ارتكابيله منزلتندن تنزيل اولندى وملائكه انى تمثيل وتعريضله
توبيخ ايتدى حتى انكله مصيبتن تفطن ايدوب رب تعالى يه استغفار وانابت ايتدى اويله اولسه كفر
وطغيان اهلنه نظنك ندر وياخود انك قصه سنى تذكير ايدوب نفسكى زللدن صيانت ايت اول عنان
نفسكى ادنى اهمال ايله اكا ابريشن معاتبه سكا دخى ابرشميه (انه اواب) كه اول هر كراهت اولنور
شيئدن توبه ايله الله تعالينك مرضاتنه رجاعدر (انا سخرنا الجبال معه يسبحن بالعشى والاشراق)
بز طاغلرى تسخير ايتدك كه غداة وعشيده انكله بيله تسبيح ايدرلردى تكيم تفسيرى سورهٔ اقترابده
كچدى امهانى رضى الله عنها ايدر پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم صلاة ضحايى قيلوب اشبو صلاة
اشراقدر * ابن عباس رضى الله عنهما ايدر بن صلاة ضحايى بو آيتدن بيلدم (والطير محشورة)
وقوشلرى دخى تسخير ايتدك كه هر جانبدن انلر اكا حشر اولوردى (كل له اواب)
طاغلر وقوشلر هر برى داودله بيله الله تعالى يى تسبيح ايدرلردى (وشددنا ملكه) بز اكا
ملكنى عدل وياحفظ وحراسته قوى ايتدك كه هر كيجه ده انى اوتوز اوچ بيك رجل بكلردى
وياخود هيبت ونصرت وكثرت جنودله قوى ايتدك اول قلوب ناسه وضع اولنمشيدى
* روايت اولنديكه بر غلام بر رجالك عندنده كى بقرينى ادعا ايدوب رجل اكا بر لطمه
اوردى ومع ذلك اول غلام بقره يى دخى اثباته قادر اولمدى داود عليه السلامه وحى
الهى كلديكه اول مدعى عليه رجلى بر لطمه اورديغيچون قتل ايده بنو اسرائيل انى
ايشديجك جزع ايتديلر بر رجلى بر لطمه اورديغيچون قتل ايدرميسن ديديلر داود عليه
السلام ديديكه بويله امر اولندم چون رجل قتل اولنه جغنى تحقيق ايتديكى كبى ديديكه
يا نبى الله سن صادقسن بن انك باباسنى ناحق يره قتل ايتديكمدن قتل اولنغه مستحق اولمشن
* اويله اولسه داود عليه السلام انى قتل ايدنجك قلوب ناسه اندن هيبت ايردى واول
بقره يى آلوب غلامه ويردى (وآتيناه الحكمة وفصل الخطاب) وبز اكا نبوت وياكمال
علم واتقان عمل ويردك ودخى فصل خطام ويردك كه حق باطلدن تميز ايدردى وياكلام
ملخصكه اول اتباسنسز مخاطبى مقصوده تنبيه ايدردى * اما بعد لفظنه فصل خطاب دينلدى

سز محله چيقوب اوزرينه فى الحال قباق فدانى بتوب كولكه ايدر و برطاغ بكيسى وقت وقت كلوب سود ويرر وقتا كه وجودى يرينه
كلوب قوت بولدقده قومى خبر آلوب پادشاهلرى يوز بيك دخى كيمسه لرله انى بولوب تعظيمله كتورديلر وانك مواجهه سنده تجديد ايمان
ايتديلر (فاستفتهم الربك البنات ولهم البنون) ﴿ ٣١ ﴾ يا محمد اهل مكه دن سؤال ايله بكيمدكلرى قز اولادى ربك جل شانه يه اسنادمى

ايدرلر واركك اولادى
كندولرينه مى استرلر (ام
خلقنا الملئكة اناثاً وهم
شاهدون) ياخود بز ملائكه
يى نسا خلق ايتديكمزه انلر
شاهدلرميدر (الا انهم من
افكهم ليقولون ولدالله وانهم
لكاذبون) اكاه اولك كه انلر
كذب وافترالرندن ملائكه
يى الله تعالانك قزلرى ديرلر
انلر كلاملرنده البته
كاذبلردر (اصطفى البنات
على البنين) بوخسه الله تعالى
قز اولادى اركك اوزرينه
ترجيحمى ايتدى (مالكم
كيف تحكمون افلا تذكرون)
سزه نولدى نيجه حكم
ايدرسكز هيچ ملاحظه
ايتزميسكز كه حق تعالى
جسم وولدن منزهدر (ام
لكم سلطان مبين فاتوا بكتابكم
ان كنتم صادقين) سزك
بو كلاملريكزى اثباته حجت
ظاهره كز منزل كتابكز
وارميدر اول كتابكزى
كتورك اكر صادقلر ايسه كز
(وجعلوا بينه وبين الجنة
نسباً ولقد علمت الجنة انهم
لمحضرون) مكه مشركلرى
الله تعالى ايله جن بينه نسب
مصاهرت قيلوب ملائكه اندن حاصل اولدى ديو اسناد ايتديلر حال بوكه اول ملائكه وانس وجن بيلديلركه كفره
اول كلاملرى سببيله ناره احضار اولنوب عذاب اولنه جقلردر (سبحان الله عما يصفون) الله تعالى انلرك انى ولدله
وصفلرندن منزهدر (الا عباد الله المخلصين) انجق الله تعالانك بو كلاملردن مجتنب مخلص قوللرى ناردن ناجيلردر

زيرا كه اول مقصودى ماسبقدن فصل ايدر دينلديكه اول بر خطاب قصددركه انده نه
اختصار مخل ونه اشباع ممل اوله (وهل اتيك نبأ الخصم اذ تسوروا المحراب) يا محمد
سكا داود عليه السلام عهدنده واقع خصومك اكا تحاكمى قصه سى كلديميكه انى استماعله
معتبر اوله سن شول وقتكه انلر داود عليه السلامك غرفه سى سورينه تصعد ايتديلر *
قصه سى اولدركه بر وقتده داود عليه السلام آباى ابراهيم واسحاق ويعقوب عليهم السلام
منزلتن تمنى ايدوب رب تعاليدن ديلديكه انلرى امتحان ايتديكى كبى انى دخى امتحان ايده وانلرك
كى فضلندن اكا دخى احسان ايده اويله اولسه الله تعالى اكا وحى ايتديكه ايمدى فلان
آيك فلانجى كوننده سنى ابتلا ايدرم متنبه اولغل چون اول وقت موعود ايردى محرابنه
كيروب قپوسنى بركتدى وصلاة وزبور تلاوتنه اشتغال ايتدى اول حالتده شيطان التوندن
بر كوكرچين صورتنه تمثل ايتديكه انده هر لون حسن بولنوردى كلوب داود عليه السلامك
ايكى اياغى اراسنه يوريدى داود عليه السلام اليني اوزاتديكه انى طوته وبنو اسرائيله
انى كوستره اول ايسه اول ارادن اوچوب اكا قريب بر مكانه قوندى داود عليه السلام
انى طوتمق استدكجه اول انك اوكنجه كيدرك حتى كه بر كوه يه قوندى داود عليه السلام
دخى اول كوه يه چقديكه انك قنده كيدر ايديكن كوره صيدينه بركمسه كوندره اول كوه دن
كورسه كه بر مرأه بر بوستانده بر كه كنارنده يونوروياول كنديتك سطحى اوزرنده يونوب طورركه
اول حسن وجمالده غايت كمالده ايدى انك حسنى داود عليه السلامه تعجب ايرردى ضميرنده
اول انك حلالى اولمسنه رغبت ويرديكه اكانشامع بنت شامع دينوردى زوجنه اوريابن
حنايا دينوردى داود عليه السلامك ابن اختى ايوب بن صوريا ايله بلقاء غزاسنده ايدى اويله
اولسه داود عليه السلام اول ايوبه نامه كوندرديكه اول اوريايى تابوت اوكنجه فلان عدويه
كوندره وتابوت اوكنجه كيدنه ايسه حلال دكلديكه اردينه دونه تا كه الله تعالى انك يديله اول
عدونك فتحن ويره وياخود انى شهادته ايركوره ايوب دخى انى اول عدويه كوندرجك الله تعالى
انك يديله انى فتح ايدوب ايوب داود عليه السلامه خبرويردى بعده داود عليه السلام ينه ايوبه نامه
كوندرديكه اوريايى اولكيدن اشد عدويه كوندره باذن الله اولدخى فتح اولوب اوچنجى دفعه
كوندرلديكى عدوده قتل اولندى * اول مرأه سنى عدتى انقضاسنده داود عليه السلام تزوج ايدوب
سليمان عليه السلام اندن وجوده كلدى * بعضيلر انبيايى اشبونك كبى عملدن تنزيه ايدوب اشبو نقلى انكار
ايتديلر حتى على كرم الله وجهه دن روايت اولنديكه بر كمسه كيم داود عليه السلام قصه سنى قصاص
روايت ايتديكى منوال اوزره تحدث ايده بن اكا يوز التمش جلده اورريم ديدى * دينلديكه اول صحيح
اولديغى تقدير اوزره ظن اولنوركه داود عليه السلام انك مخطوبه سن خطبه ايده ويا انى زوجه
سندن فراغن ديله مش اوله تكيم انصار مهاجرينه مواساة ايچون بو معنايى ايتديلردى وقتا كه داود

(فانكم وماتعبدون ما انتم عليه بفاتنين الا من هو صال الجحيم) اهل مكه سز ومعبودلريكز ناسى اغوا وفتنه كزله
افساد ايده مزسكز مكركه علم ازلى الهيده انلرك جهنملك اولملرى تقدير ايتمش اولمش اوله (ومامنا الا له مقام معلوم)
بز معشر ملائكه بز بزم ايچون انجق هر بريمزه مقام معلوم واردر ۞ كه ﴿ ٣٢ ﴾ انده عبادت وتدبير عالم ومأمور
اولديغمز خدمت نه ايسه
امر الهيله اكا مشغولز
اندن برآن انفكاك وتجاوزه
قدرت وطاقتمز يوقدر ۞
(وانا لنحن الصافون وانا
لنحن المسبحون) بز خذ
متلرمزده اياغ اوزره صف
صف طورورز وتسبيح
وذاته لايق اولميان شيدن
تقديس ايده رز * بو ايكى
آيت كريمه ملكاره طپانلرى
رد ايچون ملكلرك كندو
عبوديتلرينى اعتراف ايله
ديدكلرينى حكايه در * على
قول اشاغيكى آيت كريمه
نمازده صف صف
طوررزو الله تعالى بى
نقايصدن تنزيه ايده رز
كلامى پيغمبران ومؤمنلر
كدار دينلدى (وان كانوا
ليقولون لو ان عندنا ذكرا
من الاولين لكنا عباد الله
المخلصين) قريش كافرلرى
بعثدن مقدم اكر بزه دخى
امم سالفه يه نازل اولان
كتابلردن بر كتاب اوليدى
بزدخى الله تعالانك مخلص
قوللرندن اولوردق ديرلر
ايدى (فكفروا به فسوف
يعلمون) چونكه ۞ انلره اشرف كتب سماوى اولان قرآن كلدى ۞ اكا كافر اولديلر امدى كفر [مرجع]
وتكذيبلرينك عاقبتنى يقينده بيلورلر (ولقد سبقت كلمتنا لعبادنا المرسلين) كوندرديكمز پيغمبر قوللرمز ايچون لوح
محفوظده مثبت (لاغلبن انا ورسلى) كلامز اولان وعدۀ نصرت سبقت ايتدى (انهم لهم المنصورون وان جندنا

عليه السلام اوريانك بتروكه سنه داخل اولدى چوق زمان كچمدين الله تعالى اكا انسان صورتنده
ايكى ملك كوندردى داود عليه السلام ايسه زماننى اوچه قسمت ايتمشيدى بر كون عبادته وبر كون
حكومته وبر كون نسا ايله معاشرته اشتغال ايدردى ملكلرك اكا كلمسى عبادتى كوننده ايدى
وقتا كه انلر داود عليه السلامه كيرمك ديلديلر حارسلر انلرى اندن منع ايتدى اويله اولسه
انلر ديوارى آشوب داود عليه السلام نمازقيلوركن آنسزين اوكنده اوتورديلر دينلديكه اول
ايكى ملك جبرائيل وميكائيل عليهما السلام ايدى (اذ دخلوا على داود ففزع منهم) شول وقتنكه
ملائكه اكا داخل اولوب اول انلردن فزع ايتدى (قالوا لا تخف خصمان بغى بعضنا على بعض)
ديديلركه بزدن خوف ايتمكل زيرا كه بز خوف اولنوركسه لر دكللرز بلكه بز ايكى خصمز بعضمز
بعضمزه بغى ايتمسى تقدير اوزره كلمشز كه سن بيتمزى فصل ايده سن (فاحكم بيننا بالحق ولا تشطط)
ايعدى ايكيمز بيننى عدله قضا ايت بوخسه جور ايتمكل (واهدنا الى سواء الصراط) وبزى اعدل
طريقه ارشاد ايت * داود عليه السلام انلره ديديكه بينكزده كى خصومتى سويلكز انلرك بريسى
ديديكه (ان هذا اخى له تسع وتسعون نعجة ولى نعجة واحدة) اشبو بنم دين وطريق قرنداشمدر
انك طقسان طقوز شاتى واربنم ايسه انجق برشاتم وار وكاهى عرب نعجه يى مرأه دن كنايه
ايدر كنايه وتمثيل ايسه تعريضه سوق اولنورشيئده مقصوده ابلغدر (فقال اكفلنيها) بكا ديديكه
اول برشاتكى بكا تمليك ايتكه اولدخى بنم كفالتمده يعنى برزوجه كى تطليق ايتكه انى
بن تزوج ايدم (وعزنى فى الخطاب) وقوادده بكا غلبه ايتدى زيرا تكلمده بنده افصح ومحاربه ده
بندن ابطش ايدى (قال لقد ظلمك بسؤال نعجتك الى نعاجه) داود عليه السلام آكا ديديكه اكر
حال ديديكك منوال اوزره ايسه اول كندى شياهنه ضم ايچون سنك برشاتكى سندن سؤال
ايله سكا ظلم ايتمشدر * دينلديكه داود عليه السلامك اكا بو جوابى اول ملك آخرك اول خصمى
قولنى تصديقندنصكره ده ايدى (وان كثيرا من الخلطاء ليبغى بعضهم على بعض) شركادن
كثيركه ماللرينى بريبرلرينك مالنه خلط ايتمشلردر انلرك بعضى بعضنه ظلم ايدر (الا الذين آمنوا
وعملوا الصالحات) الا ايمان واعمال صالحه يى جمع ايدن شركاء بريبرلرينه ظلم ايتمزلر (وقليل
ماهم) اول وصفلو كسه لر ايسه قليلدر وقتا كه داود عليه السلام اول ايكيسى بيننى اشبو منوال
اوزره قضا ايتدى ايكيسى بريبرلرينه باقشوب كولدكلرندنصكره سمايه صعود ايتديلر (وظن
داود انما فتناه) اويله اولسه داود عليه السلام بيلوب تيقن ايتديكه بز انى اول ايكى ملكله اختبار
وخطاسنه تنبيه ايتدك (فاستغفر ربه) داود عليه السلام رب تعالىدن اول خطاسنك مغفرتن ديلدى
(وخر راكعا واناب) وانكچون ركوعدنصكره سجود ايتدى وجميع مخالفاتدن توبه ايله اكا
رجوع ايتدى (فغفرنا له ذلك) اويله اولسه بز انك مغفرتن ديلديكى خطاسنى مغفرت ايتدك
(وان له عندنا لزلفى وحسن مآب) وانكچون عندمزده يوم قيامتده قربت ومكانت وحسن

الغالبون) انبيالر نصرت اولنورلر وعسكرمز مؤمنلر اكثر اوقات كفار اوزره غالبلردر (فتول عنهم حتى حين)
يامحمد انلردن اعراض ايت سكا وعد اولنان نصرت وقتنه دك ۞ كه اول يوم بدر ياقتح مكه در (وابصرهم فسوف
يبصرون) انلره كله جك مصيبتى ﴿ ٣٣ ﴾ كوستر انلر يقينده سنكچون دنياده حكم ايتديكمزى نصرتى واخرتده
علو رتبتى كوررلر (افبعذابنا
يستعجلون) آيا انلر بزم
عذابمز نزولنه عجله مى ايدرلر
* مرويدركه كفار يقينده
مصيبتى كوررلر كلامنى
ايشتدكلرنده يامحمد انى نوقت
كوررز ديرلر ايدى بو آيت كريمه
نازل اولدى (فاذا نزل
بساحتهم فساء صباح
المنذرين) چقان عذابمز
انلرك خانه لرى اوكنه نزول
ايده اول انذار اولنانلرك نه
چيركين صباحى اولور ۞ بو
چيركين صباح لفظى عادت
قديم اولان صباح باصقونى
اوله ۞ روايت اولنديكه
پيغمبريمز عليه السلام عن
اصل انذار اولنمش اهل
خيبرك برصباح وقتنده
قلعه لرى اوكنه كلدكلرنده
الله اكبر خيبر خراب اولدى
انلرك صباحى نه قبيح صباح
اولور بيوردى (وتول
عنهم حتى حين) وعده مز
ظهورينه دك انلردن اعراض
ايت (وابصر فسوف
يبصرون) يامحمد سكا وعد
اولنان نصرته سن نظر ايله
انلر دخى يقينده دنيا وعقباده
انواع عذاب وعقوبتى كوررلر (تبان) (رابع) (٥) (سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين
والحمد لله رب العالمين) غلبه وقوت صاحبى اولان ربك جل شانه مشركلرك انك شانه لايق اوليان صفتله وصفلرندن
منزه در وپيغمبرلر اوزرينه سلام اولسون وعالملرك ربسى اولان الله تعالايه حمد اولسون ۞ كه مرسلين ومؤمنينه نعم

مرجع واردر * ابن عباس وكعب ووهب ايدر وقتا كه اول ايكى ملك داود عليه السلامه داخل
اولوب اول نفسى اوزره قضا ايتدى اول ملكلر خلق اولندقلرى صورتلرينه تحول ايدوب
عروج ايتديلر داود عليه السلام انكله كندى عتاب اولنديغن بيلوب فى الحال سجده يه واردى
قرق كون سجده دن باشنى قالدرمدى مكركه قضاء حاجت ضروريه وصلوات مكتوبه اداسيچون
قالديروب اندن ينه سجده يه واروردى واول مدتده اكل وشرب ايتميوب آغلدى حتى باشنك
حولنده اوتلر بتدى * وهب ايدر اول حالتده الله تعالى قبلندن برندا كلديكه ياداود سنى مغفرت
ايتدم ديديكه يارب بنى نيجه مغفرت ايدرسن حالبوكه سن كمسه يه ظلم ايتمزسن * بيورلديكه ايعدى
اوريانك قبرينه واروب اندن حلالاق ديله چون داود عليه السلام انجلين ايتدى ديديكه يااوريا
بن سنى قتله عرض ايتمكله قتل اولندك بكا انى حلال ايت اوريادن جواب كلديكه سن بنم جنته دخوله
سبب اولدك بندن بكا اول سكا حلال اولسون وحى الهى كلديكه ياداود اول فعلك انك زوجه سنى
تزوج ايچون ايدوكنى بيلدرمك لازمدر بيلورسنكه بن حكم عدلم مبهم استحلالكه انك خصو
متندن قورتلمزسن * چون داود عليه السلام انك قبرينه واروب انى بيلدردى قبردن اكا جواب
كلمدى * اويله اولسه قبر عندنده طوروب چوق آغلدى يارب اكر بونى عفو ايتمزسه حالم
نيجه اولور * بيورلديكه ياداود يوم قيامتده اوريايه بن شول كوزلر كورمدك وقولاقلر ايشتمدك
ثوابلر ويروب اشبو سكا عبدم داوده كى حقكدن تجاوز ايچوندر ديو بيلديرين اولدخى صفاى
خاطرله اكا راضى اولور حتى كه اول ثوابى بولور (ياداود انا جعلناك خليفة فى الارض) ياداود
بز سنى يريوزنده سندن اول كچن انبيايه خليفه ايتدك كه بزم امرمزله امور عبادى تدبير ايده سن
(فاحكم بين الناس بالحق) ناس بيننده عدله حكم ايلكل (ولا تتبع الهوى فيضلك عن سبيل الله)
يوخسه هواى نفسه اتباع ايتمكل كه اول سنى دين اللهدن چيقاروب عدله حكم ايتدرمز (ان الذين
يضلون عن سبيل الله لهم عذاب شديد) شونلركه دين اللهدن چيقارلر انلر ايچون عذاب شديد واردر
(بما نسوا يوم الحساب) شول سببله كه يوم قيامتى اونودوب عملى ترك ايتديلر (وما خلقنا السماء
والارض وما بينهما باطلا) سما وارض وما بينهمايى بز باطل خلق ايتمدك كه انده حكمت وغرض
صحيح اولميه وياانى خلقده عابثين ولاعبين اوله وز بلكه انى خلقمز حق ايچوندركه اول
وحدانيتمزه دليلك مقتضاسيدر (ذلك ظن الذين كفروا) اشبو ذكر اولنان اشيانك خلقى باطل اولمق
كفارك مظنونيدر (فويل للذين كفروا من النار) ايعدى ويل كافرلره كيم اشبو ظنلرى سببيله
ناره مستحق اولديلر زيرا كه اول ظنلرى بعث وحسابى وثواب وعقابى انكاره مؤدى اولدى
(ام نجعل الذين آمنوا وعملوا الصالحات كالمفسدين فى الارض) شول ايمان وصلاح له متصفلرى
ثوابده شول يريوزنده شرك وكفرله فساد ايدنلر كبيمى قلورز (ام نجعل المتقين كالفجار)
ومؤمنلر فجور صاقنانلرينى فجور ايدنلر كبيمى قلورز يعنى مستوين اولوب ثواب وعقاب ايله

عاقبت احسان ایلدی * علی رضی الله تعالی عنهدن نقل اولنورکه هرکیم آخرتده کیله‌لرله اولچیلور ثواب ایسترسه بوسوره آخرنده‌کی ※ سبحان ربك ※ دن اوچ آیتی هرمجلسك آخرنده اوقوسونلر بیورمشلر

(سورة ص مکیة وهی خمس وثمانون آیة)

(بسم الله الرحمن الرحیم)
(ص) دینلدیکه اسم سوره یاقسمدر یاصمد وصادق القول اسملرینك مفتاحیدر یاخود مصاداتدن عرض معناسنه امراولنغله یعنی یامحمد عملکی قرآنه عرض ایت انك اوامریله عمل ونواهیسندن اجتناب ایله (والقران ذی الذکر) قرآن حقیچونکه عزت وشرف وشهرت صاحبیدر یاخود دینده احتیاج اولنان دقایدوشرایع ومواعیدذکرینك محلیدر (بل الذین کفروا فی عزة وشقاق) حال کفارك ظنی کبی دکلدر بلکه کفارقریش قبول حقدن استکبارده والله تعالی ورسولنه مخالفت وعداوتده‌در (کم اهلکنا من قبلهم من قرن فنادوا ولات حین مناص) کفار مکه‌دن مقدم کچمش امتلردن نیجه‌لرینی هلاك ایتدك انلر اول عذابك نزولنده اندن تخلیص ایچون فریاد ایتدیلر انلره دینلدیکه بووقت خلاص وقتی دکلدر (وعجبوا ان جاءهم منذر منهم وقال الکافرون هذا ساحر کذاب) اول کافرلر کندولرندن [بکا] قورقودیجی پیغمبر کلدیکنه تعجب ایدوب دیدیلرکه بوکسنه کوستردیکی معجزه‌سنده ساحر ودعوای نبوتنده کذابدر (اجعل الالهة الهاً واحداً ان هذا لشیء عجاب) آیا محمد بوآلهه‌لری ابطال ایله بر الله می ایدر انك بوکلامی عجایب شیدر

جزا اولنمیه‌لر ایمدی کفارك زعمی اوزره بعث وجزاء باطل اولسه صالح وفاسدك ومتق وفاجرك حالی عندالله مساوی اولوردی اولکه ایکیسنك بینی تسویه ایده‌سفیه اولوربوخسه حکیم وعلیم اولمز الله تعالی ایسه اندن منزهدر (کتاب انزلناه الیك) قرآن برکتابدرکه بز آنی سکا جبریل ایله انزال ایتدك (مبارك) که اول کثیرالخیر دائم البرکه‌در اکا که انی ایشیدوب تصدیق ایده واوقیوب موجبیله عمل ایده وانی حضور قلبله تفکر ایده (لیدبروا آیاته ولیتذکر اولوا الالباب) تاکه معانیسنی تدبر ایدوب تأویلات صحیحه‌دن اوامر ونواهیسنی فهم وآداب وشرایعنی حفظ ایده‌لر وعقول سلیمه صاحبلری انکله متعظ اوله‌لر * دینلدیکه اولوا الالباب انلردرکه هرقشردن لبابنی اخذ وظاهر حدیثدن سری طلب ایدرلر (ووهبنا لداود سلیمان نعم العبد انه اواب) بزداوده سلیمانی ویردك اول سلیمان نه کوکچك عبد اولورکه اول الله تعالی‌یه توبه ایله رجاعدر ویاخود هروقتده ذکروتسبیحه رجاعدر (اذعرض علیه بالعشی الصافنات الجیاد) چنانکه اول سلیمانه ظهردنصکره‌ده خیلدن صافنات جیادعرض اولندی صافن خیلدن مراد اولدرکه بدویارجلنك برطرنغی اوجنی دیکوب اوچ قائمه‌سی اوزره طوره‌که اول خیلده صفات محموده‌دندر عراب خلصك غیریده اولمسی نادردر وجیادکه جواد ویاجودك جمعیدر اولدرکه جرینده سریع اوله ویارکضده جواداوله * کلبی ایدر سلیمان علیه السلام دمشق ویانصیبین اهلی اوزره غزا ایدوب انلردن بیك فرسه نائل اولدی * مقاتل ایدر باباسی داودعلیه السلامدن بیك فرسه نائل اولدی * عکرمه حسندن روایت ایدرکه اول دریادن چیقمش قناتلو آتلرایدی سلیمان علیه السلام صلاة ظهری ادا ایتدکدن صکره کرسی اوزره اوتوروب اول آتلر اکاعرض اولندی طقوز یوزی عرض اولنیجق صلاة عصره متنبه اولدی شمسه نظر ایدوب کورسه که اول غروب ایدوبدر صلاتك ویااول وقتده‌کی وردنك فوتنه زیاده مغتم اولدی (فقال انی احببت حب الخیر عن ذکر ربی حتی توارت بالحجاب) ودیدیکه بن ربم جل شانه‌نك ذکرندن خیل محبته اشتغال ایدوب حتی که شمس غروب ایتدی (ردوها علی فطفق مسحا بالسوق والاعناق) ایمدی اول عرض اولنان آتلری کیرو رد ایدك دیو امر ایلدی رد ایدلیجك سلیمان علیه السلام سیفله اول آتلرك ساقلرینی وعنقلرینی ضرب وقطع ایتدی ویاخود اکل ایچون تصدق قصدی اوزره ذبح ایتدی وساقلرینی قطع ایتمسی اول وقتده فعلك اباحتی ودخی دنیایه استهانتی ایچون ایدی اکرچه بزه حرام ایسه‌ده * روایت اولندیکه اول عرض اولنان طقوز یوز آتك جمعی اول منوال اوزره قتل ایتدی واکا عرض اولنمیان یوز آت قتل اولنمیوب قالدی دنیاده‌کی آتلرك جمیعی اول یوز آتدن متناسل اولوبدر * علی رضی الله عنهدن مرویدرکه ردوها علی‌نك معناسی سلیمان علیه السلام الله تعالینك امریله شمسه مؤکل اولان ملائکه‌یه دیدیکه

※ بزم وبابالرمزك اتفاقیله طاپدیغمز اوچیوز آلتمش آلهه مکه شهرینی هنوز اداره ایده‌مزایکن بر الله نیجه اداره ایده‌جك * روایت اولندیکه عمر رضی الله تعالی عنه اسلامه کلدکده قریش مضطرب ابو طالبه دیدیلرکه ای عبد مناف سن بزم بیوکمزسین کوریورسنکه برادرزاده‌ك

محمد قومزك سفهاسنی جلب ایدیور وقومزك بیننه تفرقه براغیور کرککه انکله بزم بیننمزی فصل ایده‌سن ابوطالب دخی پیغمبرعلیه السلامی دعوت ایدوب دیدیکه یامحمد بوقوم سندن طلب ایدرلرکه آلهه‌لرینه طعنی ترك ایده‌سنکه بینلرکزده انحراف واذا اولمیه تأمل ایدوب انلرك رجالرینه مساعده ایله پیغمبر علیه السلام بیوردیلرکه اکربن سزك حاجتکزه اجابت ایتسم سز دخی بنم حاجتمه اجابت ایدرمیسکز انلر بلی ایدرز دیدیلر امدی ※ لااله الا الله دیکز بیوردی همان جمله‌سی قالقوب کتدیلر وبوآیت کریمه‌ده حکایت بیوریلان جوابی ویردیلر (وانطلق الملاء منهم ان امشوا واصبروا علی الهتکم ان هذا لشیء یراد) پیغمبر علیه السلامك بوکلمه‌یی تکلیفی عقیبنده ابوطالبك مجلسندن چیقوب بربرلرینه دیدیلرکه یوری کیدك آلهه‌لریکزه عبادت ایتمکله صبر ایدك بوبزم محمدله مخالفتمز حوادث زماندن مراد اولنمش برشی اولمغله اکا چاره یوقدر (ماسمعنا بهذا فی الملة الاخرة ان هذا الا اختلاق) بز محمدك قولنی بابالرمزك ایرشدیکی ملتده یاخود آخر ملت اولان ملت عیساده ایشتمدك ※ که انلر ثالث ثلثه دیرلر بوایسه بردودیور ※ بوانجق کندودن دوزمه برکذبدر دیدیلر (ءانزل علیه الذکر من بیننا بل هم فی شك من ذکری بل

بکا شمسی کیرویه دوندرك انلر دخی انی دوندردیلر حتی‌که صلاة عصری وقتنده ادا ایتدی زیراکه اکا اول آتلرك عرض اولنمسی عدویه جهاد ایچون ایدی یوخسه حب دنیا ایچون دکل * حسن ایدر وقتاکه سلیمان علیه السلام اول خیولی قتل ایتدی الله تعالی اندن خیراولی وسرعتلوینی یعنی ریحی اکا بدل ایتدی (ولقد فتنا سلیمان) بز سلیمانی ملکنی سلبله اختیار ایتدك (والقینا علی کرسیه جسدا) وانك کرسیسی اوزره بر جسد القا ایتدك که انکله مراد شول بدندرکه اکل وشرب ایتمز اوله (ثم اناب) بعده اول ینه ملکینه رجوع ایتدی * وهب بن منبه ایدر سلیمان علیه السلام جزائر بحردن جزیرهٔ صیدونه غزا ایدوب ملکنی قتل ایتدکدنصکره جراده نام قزینی اخذ وتزوج ایتدیکه حسن وجالده مثلی کورلمش دکلیدی سائر نساسندن زیاده اکا محبت ایتدی الابوکه باباسنه حزندن کوزینك یاشی دکزدی * سلیمان علیه السلامدن دیلدیکه شیاطینه باباسی صورتنی انك اولدیغی دارده تصویر ایتدیره شول رجائله کیم انکله تسلیه بولوب حزننه برمقدار سکون ایره شیاطین دخی بر مرتبه تصویر ایتدکلری صورتی اکا تشبیه ایتدیلرکه کویا اول انك باباسنك عینیدر الابوکه روحی یوقدر چون قزی جراده اول صورتی کوردی باباسی کیدیکی ثیاب مثلنی اکا کیدردی سلیمان علیه السلام انك قتندن کدیجك لالا وجواریسیله اول صورت قتنه کلوب باباسی زماننده‌کی عادتی اوزره اتباعیله اکا سجده قیلوردی بوحالدن سلیمان علیه السلامك خبری اولمدی * حتی‌که قرق کون جراده اول فعلی اوزره مستمره اولدی وسلیمان علیه السلامك وزیری آصف بن برخیا رجل صدیق اولوب سلیمان علیه السلامك بیوتندن دیلدیکه انك حضورنده وغیبتنده کیرردی اهالی بیوتك احواللرینی بیلور وکورردی چون جراده‌نك فعلنی اکا خبر ویردیلر سلیمان علیه السلامه واروب دیدیکه دیلرینکه اذنکله موعدن اول بر مقامه طورم ونامه نیچه بیلدکلرین بیلدیرم سلیمان علیه السلام اکا اذن ویردی ونامی انك قتنه دیردی * اویله اولسه آصف کچن انبیانك برنیچه‌لرین اولدقلری صفات جیده ایله وصف وذکر ایلدی حتی‌که سلیمان علیه السلام ذکرینه کلیجك دیدیکه یانبی الله صغرك حالنده نه احلم ونه اورع ونه افضل ایدك وامرکده نه احکم ومکارهدن نه ابعد ایدك دیوب اندن کلامنی قطع ایتدی سلیمان علیه السلام آصفی دارینه چاغروب دیدیکه سبب ندرکه کچن انبیانی هر حاللرینی خیرله ذکر ایدوب بنم ذکریمه کلنجك صغرمده‌کی احوالمه ثنا ایتدکدنصکره کبرمده‌کی احوالمی ذکردن سکوت ایتدك دیدیکه یانبی الله بن سکا نیچه ثنا ایدرین حالبوکه دارکده مرأه‌نك هواسنده قرق کوندنبرو الله تعالینك غیریه عبادت اولنور * همانده سلیمان علیه السلام دارینه کیردی اول جراده‌نك دوزدردیکی صورتی قیردی وجراده‌یه

(لما يذوقوا عذاب) انلر حسد بوزندن بونبوت وكتابدن بزم اشراف ورؤسامز محروم اولوب بيتزده محمده انزال اولنورمی بلكه انلر بزم وحيزدن شكده‌درلر بلكه هنوز عذابمی دادمديلر ❁ دادقلرنده شكلری زائل اولور❁ (ام عندهم خزائن رحمة ربك العزيز الوهاب) نبوتی مستحقنه اعطا ايدیجی ❁ ٣٦ ❁ امورنده غالب ربك تعالی‌نك رحمت خزينه‌لری انلرك عنده ميدركه استدكرينه ويره‌لر (ام لهم ملك السموات والارض ومابينهما فليرتقوا فی الاسباب) ياخود سموات وارض بيننده اولنلر انلرك ملكيميدر بوقدرتلری وار ايسه سببلرينی تداركله آسمانه چيقوب تدبير اموره اشتغال ووحيی كيمه استرلرسه ويرسونلر (جند ما هنالك مهزوم من الاحزاب) انلر برعسكرلردركه يقينده پيغمبرلريله جنكه جمعيت ايدوب محل مقتللرنده قيرلمشلردر❁ وقعهٔ بدردن مقدم انهزاملری اشارت بيورلمشدر (كذبت قبلهم قوم نوح وعاد وفرعون ذو الاوتاد) قريشدن مقدم نوح قومی نوح عليه السلامی وقوم عاد هود عليه السلامی وقازقلر صاحبی فرعون موسی عليه السلامی تكذيب ايتديلر * دينلديكه فرعون ملكنده ثباتنه تشبيهله طنابلری قازقلرله مستحكم چادری وار ايدی ياخود مؤمنلرك اللرينی وايافلرينی درت قازقله ميخلیوب تعذيب ايدردی (وثمود وقوم لوط واصحاب لئيكة اولئك الاحزاب) وقوم ثمود صالح عليه السلامی وقوم لوط لوط عليه السلامی واصحاب الايكه شعيب عليه السلامی تكذيب ايتديلر انلر اول رسوللری اوزره هجوم ايدن كروهلردر (ان كل الا كذب الرسل فحق عقاب) اول قوملرك

[روايت]

وانك اتباعنه زياده عتاب ايتدی وكندی صحرايه كيدوب اول سببدن الله تعالی‌يه يلواروب آغلدی ندامتله ذل وخضوع اظهار ايلدی چون كيجه ايريشجك دارينه كلدی مكر انك امينه دينور برام ولدی وار ايدی چان قضاء حاجتنه كيدر ويا نساسندن برينه اصابت ايدر اولسه خاتمن انك عندنده وضع ايدوب تطهير ايتديكندنصكره انی اندن آلوردی يوخسه اول خاتمی طاهر اولمدن مس ايتمزدی زيرا انك ملكی اول خاتمده ايدی بر وقتده اول قضاء حاجتنه كيدوب عادتی اوزره خاتمی امينه‌يه ويردی اول حينده صاحب البحر صخر نام شيطان اكا سليمان صورتنده كلوب خاتمی امينه‌دن آلدی وسليمانك سريری اوزره چقوب اوتوردی سليمان عليه السلامك تحت ملوكتنده اولان مخلوقات جملة اكا انقياد ايتديلر * بعده سليمان عليه السلام قضاء حاجتدن چيقوب خاتمنی امينه‌دن استيجك امينه اكا سن كيمسن ديدی اول ديديكه سليمان بن داودم امينه ديديكه كذب ايدرسن سليمان كلوب بندن خاتمن آلدی وكيدوب سرير ملكنه جلوس ايتدی حتی‌كه خلق انك فتنه جمع اولدی سليمان عليه السلامك نساسندن غيری هر شيئده اول صخر حكمن تنفيذ ايتدی اويله اولسه سليمان عليه السلام كندويه شوم خطيئه ايرديكنی بيلدی دريا كنارينه كيدوب بالقجيلره خدمتكار اولدی انلرك صيد ايتديكی بالقلرين بازاره ايلتوردی انلر دخی اكا هر كون ايكيشر بالق ويررلردی برينی صاتوب اتمك الور برينی ايسه پشوروب يردی بو مصيب اكا دارنده صورته عبادت اولنديغی مدتجه قرق كون مستمر اولدی اول مدت تمام اولجق صخر مجلسندن اوچوب كندی ودريايه اوغرايوب انك خاتمن دريايه براقدی اول حينده باذن الله انی بر بالق يوتدی چون بالقجيلر سليمان عليه السلامه اول كيجه عادتلری اوزره ايكی بالق اجرت ويرديلر برينی اتمك آلمق ايچون صاتوب وآخرينی آتشده پشورمك ايچون قارننی يارد قده خاتمی الينه كيردی فی الحال طاقنوب الله تعالی‌يه شكرا سجده‌يه واردی ملكی كما كان عودت ايتدی وشياطينه امر ايلدی حتی‌كه صخری بولوب فتنه كتورديلر بربيوك طاشی اويديروب صخری ايچنه قودی وبرآخر طاشله انی قپايوب حديدور صاص ايله احكام ايتدكدنصكره دريايه آتدردی * ايمدی اول صخر انك ايچنده حی اولوب محبوسدر * پيغمبريمز صلی الله عليه وسلمدن مروی حديث مرفوعده ايدر سليمان عليه السلام ديديكه والله اشبو كيجه يتمش نسامی طواف ايدمكه هر برندن بر ولد فارس كله كيم فی سبيل الله جهاد ايده‌لر لكن ان شاء الله ديمدی اويله اولسه انلرك جميعنه طوافدن انجق بری حامل اولوب اندن برشق رجل وجوده كلدی والله اكر اول ان شاء الله ديمش اولسه انلرك هر برندن برفارس وجوده كلوب فی سبيل الله جهاد ايده‌لردی * ايمدی سليمان عليه السلامك مفتون اولمسی ان شاء الله قولنی تركی ايدی وكرسی اوزره القاء اولنان اول شق رجل ايدی *

هر بری رسوللرينی تكذيب ايتملريله عقابم انلره حق اولدی (وما ينظر هؤلاء الا صيحة واحدة مالها من فواق) كفار مكه‌نك انتظاری انجق نفخهٔ اولی اولان صيحهٔ واحده‌يه‌در انك وقتی كلدكده انكچون هيچ رد ورجوع وتأخير يوقدر (وقالوا ربنا عجل لنا قطنا قبل ❁ ٣٧ ❁ يوم الحساب) اول كافرلر استهزا طريقيله ديديلركه ياربنا حساب كوننده مقدم وعد ايتديكك عذابدن نصيبمزی ياخود صحيفهٔ اعمالمزی عجله ويركه كورهلم (اصبر علی ما يقولون واذكر عبدنا داود ذا الايد انه اواب) يا محمد انلرك ديدكلرينه صبر ايت وقدرت ومملكت صاحبی قولمز داود عليه السلامی ياد ايله كه اول هر مكروهشيدن توبه ورجوع ايتدی دينلديكه داود عليه السلام قدرت صاحبی پادشاه وبركون صائم وبركون مفطر وكيجه‌نك ثلثنی تهجدله كچورركن برصغيره‌يی ارتكابله ملائكه انی تمثيل وتعريضله توبيخ ايتديكه قصه‌سی يقينده كله جكدر (انا سخرنا الجبال معه يسبحن بالعشی والاشراق) بز طاغلری اكا تسخير ايتدككه كيجه‌ده وطاوعده انكله بيله تسبيح ايدرلردی (والطير محشورة كل له اواب) وقوشلری دخی تسخير ايتدككه هر طرفدن جمع اولوب طاغلر وقوشلر هر برلری انكله تسبيح ايدرلر دی(وشددنا ملكه واتيناه الحكمة وفصل الخطاب) بز انك پادشاهلغنی قوی ايتدك اكا نبوت وعلمك تمام وكمالنی وخصملرك دعواسنی وحق باطلدن فصله خطاب ويردك * دينلديكه ملكده قوتی مظلوملرك دعامی بركاتيله ياخود زره يايوب اعداسنی اخافه ايله ياخود كثرت لشكر ووفرت پاسبان كه هر كيجه اوتوز التی بيك كيمسه سراينی بكلردی علی قول حق تعالی اكا برزنجير

روايت اولنديكه سليمان عليه السلامك بر ولدی اولوب شياطيندن اكا ضرر خوفيله انی سحاب اوزره قويوب انی انده بسلتدی الله تعالی اكا اول سببدن عتاب ايدوب اول ولدی ميت اولديغی حالده انك كرسيسی اوزره القاء ايتدی * دينلديكه سليمان عليه السلامك براينی اولوب فتنده ايكن عزرائيل عليه السلام سليمان عليه السلامی زيارته كلدی ابن اندن قورقوب لونی متغير اولدی سليمان عليه السلام ريحه امر ايلدی حتی‌كه اول ابنی ريح كتوردی مكركه انك اجلی كلشدی ريحك اوزرنده ايكن قبض اولنوب سليمان عليه السلامك كرسيسی اوزره ميت القاء اولندی * اويله اولسه سليمان عليه السلام اول ابنی شاننده الله تعالی‌يه عدم توكلی خطاسنه متنبه اولوب ندامت وطاعتله اكا رجوع ايتدی (قال رب اغفر لی وهب لی ملكا لا ينبغی لاحد من بعدی) سليمان عليه السلام ديديكه يارب مغفرت وبكا برملك باغشلغلكه اول بندنصكره هيچ كمسه‌يه اولميه تاكه اول بكا معجزه ونبوتمه آيت اوله زيراكه كثرت دنيا عبدی الله تعاليدن اشغال ايدر زيراكه سياست ملك قيامی حقوق الله قيامی ايله اجتماعی مقدور بشر دكلدر (انك انت الوهاب) سن بروهاب كريم الشانسنكه ملكی سؤال ايدنه‌ده ايتميانه‌ده ويررسن * اويله اولسه انك بودعوتنه اجابتله ريح وشياطين تسخيری ملكنه ضم وزياده قلندی (فسخرنا له الريح تجری بامره رخاء حيث اصاب) بز اكا ريحی تذليل ايتدككه اينه طيبه اولديغی حالده انك ديله‌ديكی مكانه جاری اولور (والشياطين كل بناء وغواص) ودخی اكا شياطينی تذليل ايتدككه انلردن برطائفه بناء اولوب انكچون ابنيهٔ عجيبه بناء ايدرلردی وبرطائفه ايسه غواص اولوب بحردن لآلئ چيقاررلردی (وآخرين مقرنين فی الاصفاد) وآخرين ايسه مرده اولديغندن زنجيرلرده بری برلرينه تقرين اولنمشلردركه انكله ناسدن شر وفسادلری كف اولنه (هذا عطاؤنا فامنن اوأمسك بغير حساب) ياسليمان اشبو سكا ويرديكمز ملك وبسطه وتسلط بزم عطامزدر اندن ديلديككه ويرو ديلديككدن منع ايت بزم عطامز كثيردر هيچ احدا آنی احصا وحسابه قادر دكلدر (وان له عندنا لزلفی وحسن مآب) واكا اشبو دنياده ويريلن ملك عظيمله بيله آخرتده دخی قربت وحسن مرجع يعنی جنت واردر (واذكر عبدنا ايوب) يا محمد عبدمز ايوبی ذكر ايت كه اول انواع محن وبلايايه صبر ايلدی نتكيم سليمان عليه السلام وفور نعم وآلايه شكر ايلدی تاكه صابرون وشاكرون انلری اسوه ايدينه‌لر (اذ نادی ربه انی مسنی الشيطان بنصب وعذاب) كه اول رب تعالی‌يه دعا ايدوب ديديكه شيطان بكا عنا وبلا وهلاك مال واولادله اصابت ايتدی ايوب عليه السلام قولنده ادبه رعايت ايدوب مسی شيطانه اولوبدركه نسبت ايتدی حالبوكه هر شیٔ الله تعالی عندندن ايكن بيلوردی زيراكه اول اكا سبب اولوبدركه ايوبك كثرت اموال واولا ديله كمال عبادتنه حسد ايدوب يارب بنی انك اوزره تسلط ايت ديمشدی نتكيم انك قصه‌سی سورهٔ اقترب‌ده كچمشدر ايوب عليه السلامك كنديدن بلاسی

كوندرمشيدى اول زنجير محكمه يه معلق اولمغله ايكى خصمدن حق قنغيسنك ايسه اول زنجير انك يدينه كلوردى اول بر ناحق اول زنجيره ايرشمكه قادر اوله مزدى بو جهتله حق باطلدن تميز اتمكه ملكنده دخى قوت وشدتى اولدى (وهل اتيك نبؤا الخصم اذ تسوروا المحراب) يا محمد سكا شول و ﴿ ٣٨ ﴾ داودك چارداقنه چيقان خصملرك خبرى كلديمى (اذ دخلوا على داود ففزع منهم قالوا لاتخف خصمان بغى بعضنا على بعض فاحكم بيننا بالحق ولا تشطط واهدنا الى سواء الصراط) اول خصملر ملكلر ايديكه داود عليه السلامك اوزرينه يوقارودن داخل اولديلر داود عليه السلامك قپو باغلو ايكن فجأة دخوللرندن قورقدى انلر يا داود قورقمه بز ايككى دعواجيلرز بعضمزه ظلمى واقع اولمغله سكا كلدك بزم بيتمزده عدل حكم ايله ظلم ايتمه وبزه طوغرى يولى كوستر ديديلر (ان هذا اخى له تسع وتسعون نعجة واحدة فقال اكفلنيها وعزنى فى الخطاب) داود عليه السلام دعوا كزى سويلك دينجه دعواجى ديديكه ※ بو بنم دين قرنداشمدر انك طقسان طقوز ديشى قيونى واربنم يالكز بر قيونم واراول بكا ديديكه اول برقيونكى دخى بكا وير بنم كفالتمده اولسون چونكه اول بندن قوتلو اولمغله خطاب وكلامده بكا غلبه ايتدى مخالفت ايده مدم (قال لقد ظلمك بسؤال نعجتك الى نعاجه وان كثيرا من الخلطاء ليبغى [انى] بعضهم على بعض الا الذين امنوا وعملوا الصالحات وقليل ماهم وظن داود انما فتناه فاستغفر ربه وخر راكعا واناب) داود عليه السلام دعواجى يه ديديكه بويله ايسه اول سنك برقيونكى كندو قيونلرينه ضم اتمكله سكا ظلم ايتمش وشريكلردن

كشفيچون دعاسنه اجابتده دينلديكه (اركض برجلك) اياغكله يرى اورغل اور يجق اول موضعدن صو قينادى واكا دينلديكه (هذا مغتسل بارد وشراب) اشبو صو سنكچوندركه اندن اغتسال وشرب ايده سن * دينلديكه اول اياغن يره اورمسيله ايكى پكار چيقدى برى حاروبرى بارد ايدى اول حاردن اغتسال ايدوب بدنندن انكله آلام ظاهره سى زائل اولدى واول بارددن ايچوب انكله آلام باطنه سى زائل اولدى (ووهبنا له اهله ومثلهم معهم) بز ايوبه هبه ايتدك اهل واولادنى تفرقلرندنصكره انلرى اكا جمعمزله ويا موتلرندنصكره احيامزله وانلرله بيله انلر مثلنى دخى هبه ايتدك حتى كه عدده اولكيدن اولدقلرينك ضعفى دكلو اولديلر (رحمة منا وذكرى لاولى الالباب) تا كه اول بزدن اكا رحمت وعقول كامله صاحبلرينه تذكير وموعظه اوله كيم انلره ايريشن مصائبده صبروا الله تعالى يه التجا ايله فرجه انتظار ايده لر (وخذ بيدك ضغثا فاضرب به ولا تحنث) ودخى ايوبه دينلديكه اليكه حشيش وغير نباتدن برحزمهٔ صغيره آلوب انكله مرأه كى ضرب ايتكه يمينكده حانث اولميه سن * روايت اولنديكه انك زوجه سنه ليا بنت يعقوب وياخود رحمه بنت افرائيم بن يوسف دينوردى ايوب عليه السلام انى برحاجته كوندروب بطؤ ايديجك يمين ايتمشيديكه اكر بلاسندن عافيت بولورسه اكا يوز ضربه اوره اويله اولسه الله تعالى اكا اول يميندن تحله يه اول اهون شيئ سبيل ايتدى مرأه نك حسن خدمتى وايوبك اندن حسن رضاسى اولديغيچون يوزعددنى مشتمل حشيشله بر كره اورمغله ايكيسنه بيله امرى تيسير ايتدى (انا وجدناه صابرا) بز ايوبى نفسنه واهلنه ومالنه ايريشن بلا يايه صبر ايدر بولدق انك شيطاندن الله تعالى يه شكايتى صبرينه خلل ويرمز زيراكه اكا جزع دينلمز بلكه اول تمنى عافيت وطلب شفادر مع هذا انى ديمسى دينده كندويه ويا قومنه فتنه ايرشمك خوفيله ايدى (نعم العبد انه اواب) ايوب نه كوزل عبد اولوركه اول كاينله الله تعالى يه اقبال ايتمشدى (واذكر عبادنا ابراهيم واسحاق ويعقوب اولى الايدى والابصار) يا محمد عبادمز وابراهيم واسحاق ويعقوبك دخى بلا يايه صبرلرينى ذكرايتكه انلر طاعتده قوت ودينده بصيرت صاحبلريدر وياخود اعمال جليله وعلوم شريفه صاحبلريدر اعمالدن ايدى ايله ومعارفدن ابصار ايله تعبير اولندى زيراكه اعماله مباشرت اكثريا ايدى ايله درو معارفك اقوى مباديسى ابصارله در * اشبونده بطله وجهاله تعريض واردركه انلر زمنى وعميان كيبدر (انا اخلصناهم بخالصة ذكرى الدار) بز انلرى خالصين قيلدق برخصلتله كيم اول شوندن خالصه دركه انلرك دائما آخرتى تذكيرلريدركيم طاعتده خلوصلرى اول سببله در (وانهم عندنا لمن المصطفين الاخيار) وانلر بزم عندمزده خيرده امثللرى اوزره اختيار اولنمشلردر (واذكر اسمعيل واليسع وذا الكفل) يا محمد قومكه ذكرايت اسمعيل بن ابراهيم عليهما السلاميكه صادق الوعد ايدى واليسع بن اخطوبيكه الياس عليه السلام

چوق كيمسه كه مالربنى قارشديررلر انلرك بعضيسى بعضنه ظلم ايدر مكركه انلر ايمان وعمل صالح صاحبلرى اوله انلر ظلم ايتمزلر اويله كيمسلر ايسه قليلدر ※ وقتاكه داود عليه السلام بو دعوانى فصل ايدنجه اول ملكلر بر برينه باقوب كوله رك غائب اولديلر ※ اوحالده ﴿ ٣٩ ﴾ داود عليه السلام يقين ايتديكه بز انى بو ملكلرله امتحان وخطاسنه اكاه ايتدك همان ربسى جل شانه دن خطاسنك مغفرتنى طلبله ركوع وسجود ايدوب جمع مخالفاتدن توبه ايتدى (فغفرنا له ذلك وان له عندنا لزلفى وحسن ماب) بز انك استغفار ايتديكى خطاسنى مغفرت ايتدك اندنصكره انكچون آخرتده عندمزده تقرب وحسن رجوع واردر * داود عليه السلامك بو قصه سى خصوصنده اقاويل كثيره اولمغله حضرت على رضى الله تعالى عنه بو داود عليه السلام قصه سنى قصه خوانلر بيلور وبيلز هر محلده حكايت ايدرلرسه يوز آلتمش دكنك اورردم بيورمشلر * بو محلده شرع وعقل قبول ايدر وجهله بعض مفسرينك قيد ايتديكى صورت اختصار اوزره تسطير اولنديكه اوريا بن حنانا نشامع بنت شامع نام مرأه يى تزوج ايچون ادم كوندروب طلب ايلدكده طرفينك رضاسيله جواب قطع وعقد اولنمق اوزره ايكن مرأه نك يقين اقربالريله اوريا بينلرينه برودت طارى اولمغله اول اراقده داود عليه السلامه عقد اولندى اوريايه جواب قطع اولنمشيكن داود عليه السلامك قبولنه بو قدرجه عتاب الهى ظهور ايتديكه داود عليه السلام كونلرينى تقسيم ايدوب بركون عبادت بركون حكومت بركون وعظ ونصيحت وبركون كندو امورينه خدمت ايله مشغول ايكن اول عبادت كونده قپولر

انى بنو اسرائيل اوزره خليفه ايدوب بعده اكا نبوت ويرلدى وذا الكفلى كه اول اليسع عليه السلامك ابن عميدر وياخود بشر بن ايوبدر وانك نبوت واقبنده اختلاف اولندى * دينلديكه بنو اسرائيلدن يوزنبى قتلدن اكا قرار ايدوب انلرى كفل وحمايتنه آلدى وياخود اول بررجل صالحك عملنه كفيل اولديكه اول هركونده يوز ركعت نماز قيلوردى (وكل من الاخيار) انلرك هر برى اخياردن ايديلر (هذا ذكر) اشبو احوال انبيادن ذكر اولنان انلره شرفدر وياخود قرآندن بر نوعدر بعده انلر وامثاللريچون اعداد اولنان كرامات اخرويه ذكرينه شروع اولنوب بيورلديكه (وان للمتقين لحسن مآب) متقيلر ايچون حسن مرجع واردر (جنات عدن) كه اول خلد واقامت جنتلريدر (مفتحة لهم الابواب) انلر ايچون اول جنتلره قپولر آچيلوركه اكا كيره لر (متكئين فيها) انده اريكه لره اتكاء ايدر اولدقلرى حالده (يدعون فيها بفاكهة كثيرة وشراب) انده انلر فاكهه وشرابك انواعندن طلب ايدرلر (وعندهم قاصرات الطرف اتراب) وانلرك عندنده زوجه لرندن غيرى حورلر واركه نظرلرين ازواجلرى اوزره قصر ايتمشلردر هر برى اوتوز اوچ ياشنده سنده مساويلردر برى برلرينه مؤاخات اوزره اولوب ارالرنده تباغض وتغاير ايتمزلر واول متقيلره دينوركه (هذا ماتوعدون ليوم الحساب) اشبو كرامات مذكوره يوم حساب اجليچون دنياده سزه وعد اولنان در (ان هذا لرزقنا ماله من نفاد) اشبو بزم رزقمزدركه انى متقيلر ايچون اعداد ايتمشزدر اكا فناء وانقطاع يوقدر (هذا) حال اشبو منوال اوزره در (وان للطاغين لشر مآب) كافرلر ايچون آخرتده شر مرجع واردر (جهنم يصلونها) كه اول جهنمدركه انلر اكا كيررلر (فبئس المهاد) اول نه چركين موضع قرار اولور (هذا فليذوقوه حميم وغساق) اشبو عذاب انلر ايچوندر انى ذوق ايتسونلركه اول ماء حاردركه حرى نهايته ايريشدر واهل ناردن سيلان ايدن صديددر * ابن عباس رضى الله عنهما ايدر غساق شول زمهريردركه برديله انلرى احراق ايدر نار حريله احراق ايتديكى كبى (وآخر من شكله ازواج) وانلر ايچون عذاب اول مثلندن عذاب آخر واردر يعنى انلر عذاب اليمدن انواع مختلفه ايله تعذيب اولنورلر (هذا فوج مقتحم معكم) خزنهٔ نار كفارك رؤساسنه ناره داخل اولدقلرنده اتباعه اشارت ايدوب ديه لركه اشبو انلر سزكله بيله ناره داخل جماعتدركه كفرده دنياده سزه مقارنلر ايديلر اعدى عذابده دخى اشبونده مقارنلرسز اويله اولسه رؤساء اتباعلرينه بددعا ايدوب ديه لركه (لا مرحبا بهم انهم صالوا النار) انلره ييشلرنده رحب وسعه اولمسونكه ناره استحقاقله داخللردر (قالوا بل انتم لا مرحبا بكم) اتباع رؤسايه ديه لركه بلكه سز اول بد دعايه بزدن احقسز (انتم قدمتموه لنا) اول دين كفر بزدن اول دخول ايتمشديكز وياكفره بزه تسنين ايتديكزدى وياعمل سوئله عذابه بزى تقدم ايدوب بز سزه متابعت ايتدك

مسدود وبكجيلر محافظەدە ايكن آيت كريمەدە بيان اولنان وجهله على قول جبرائيل وميكائيل عليهما السلام انسان
صورتندە دفعة ظهور وقبون دعواسنى ايدوب غائب اولدقلرندە داود عليه السلام خطاسنى بيلوب توبه ايتمكله عفو
اولندى (ياداود انا جعلناك خليفة فى الارض فاحكم بين الناس بالحق ﴿ ٤٠ ﴾ ولاتتبع الهوى فيضلك عن سبيل
الله لهم عذاب شديد بما
نسوايوم الحساب) ياداود
بز سنى بر يوزندە خليفه
قيلدق ياخود كچن انبيايه
خلف قيلدق ناس بيننده
عدلله حكم ايله هو اى
نفسه تابع اولمه كه سنى طريق
حقدن اضلال ايدر شونلركه
راه حقدن آزمشلردر
انلر ايچون قيامتده روز
حسابى اونوتدقلرى سببيله
عذاب شديد واردر (وما
خلقنا السماء والارض
ومابينهما باطلا ذلك ظن
الذين كفروا فويل للذين
كفروا من النار) بز آسمان
وزمينى وانلرك بيننده
اولنلرى باطل خلق ايتمدك
❊بلكه قدرت ووحدانيتمزه
دليل خلق ايتدك❊ بونلرك
يرادلمسنى عبث ظن ايدنلر
كافراولديلر ويل اول كافر
لر ايچونكه بوظنلر سببيله
بعث وحشرى انكارله ناره
مستحق اولديلر (ام نجعل
الذين امنوا وعملوا الصالحات
كالمفسدين فى الارض ام
نجعل المتقين كالفجار)
اول ايمانله عمل صالحده
اولنلرى جزا وعطاده يريوزندە فساد ايدنلر كبيى قيلەرز ياخود بفجوردن صاقننلرى فاجرلر كبيى قيلەرز
(كتاب انزلناه اليك مبارك ليدبروا اياته وليتذكر اولوا الالباب) قرآن كريم كثير الخير دائم البركه بر كتابدركه بز انى
سكا كوندردك تاكه انك آيتلرينى ملاحظه وتدبر ومعناسنى انديشه وتفكر ايدەلر وعقول تامه صاحبلرى انكله

متنصح اولەلر (ووهبنا لداود سليمن نعم العبد انه اواب) بز داودە سليمانى ويردك اول سليمان نه كوزل قولدركه
جميع حالندە الله تعالايه توبه ورجوع ايدر (اذعرض عليه بالعشى الصافنات الجياد) ياد ايله شونيكه سليمانه اويله دنصكره
بر اياغى طرنغى اوزره ديكوب اوچ ﴿ ٤١ ﴾ اياغى اوزره طوران مقبول ومشهور وسرعتله كيدر آتلر عرض
اولندى (فقال انى احببت
حب الخير عن ذكر ربى حتى
توارت بالحجاب) وديديكه
بن بو اسبلرك محبتيله مشغول
ايكن ربم تعالانك ذكرندن
قالدم كونش غروب ايتدى
(ردوها على فطفق مسحا
بالسوق والاعناق) اول
آتلرى كيرو ردايدك ديو
امر ايليوب قليجله اياقلرينى
وبوغازلرينى قطع ايلدى
ياخود اكل ايچون تصدق
قصديله ذبح ايلدى * منقول
دركه سليمان عليه السلام
دمشق ونصيبينه غزا ايدوب
انلردن بيك آته ياخود پدرى
داود عليه السلامدن قلان
بيك اته باقق اوزره كرسيده
اوتورركن طقوز يوز فرسه
باقدقده غروب شمسله
ايكندونك وقتى كچديكنى
كوروب مغموم اولمغله اول
عرض اولنان يعنى باقديغى
طقوز يوزينى ذبح باقى يوز
عددى قالدى وبرروايتده
❊ردوها على❊ نك معناسى
سليمان عليه السلام الله تعالا
نك امريله شمسه مؤكل
ملائكه يه ديديكه بكا شمسى
كيرو دوندركه صلوة عصرى قيلەيم ﴿ تبيان ﴾ ﴿ رابع ﴾ ﴿ ٦ ﴾ ملائكه دخى انى دوندروب ايكندوينى وقتنده قيلدى
زيرا اول اسبلره نظر ايتمسى حب مال ايچون اولميوب مجرد جهاد ايچون اولمغله الله تعالى شمسك كيرو دونمسنه امر
ايلدى (ولقد فتنا سليمان والقينا على كرسيه جسدا ثم اناب) بز سليمانك تختى اوزره بى روح برجسد القاسيله ابتلا

(فبئس القرار) نارنه چركين قرار كاه اولور (قالوا ربنا من قدم لنا هذا فزده عذابا ضعفا فى النار)
يعنى طاعين دار جحيمه دخول ايتدكلرنده اتباع رؤسا حقنده بددعا ايدوب ديسەلر كركدركه
ياربنا بزى اغوا ايتمكله بزم ايچون عذابى ياخود جهنمه دخولى تقديم ايلينلره يعنى بزم معذب
اولمقلغمزه ياخود جهنمه دخولمزه سبب اولنلره عذابى مضاعف ايله نار جهنم ايچره (وقالوا
مالنا لانرى رجالا كنا نعدهم من الاشرار) اويله اولسه اتباع ديەلركه بزه نولديكه نارده كورمز ز
شول رجاليكم بز انلرى دنياده شراردن عدايدردك كه انكله مرادلرى فقراء مسلمين اوله
(اتخذناهم سخريا ام زاغت عنهم الابصار) كه بز انلرى سخره ايدينوردك يوخسه كوزلريمز انلردن
ميل ايتمشيدر اول اجلدن انلرى كورمز ز * وياخود انلر نارده ميدر لكن بزم كوزمزدن احتجاب
ايتمشلردر (ان ذلك لحق تخاصم اهل النار) اشبو ذكر اولنان مكالمات يوم قيامتده وقوعى واجبدركه
اهل نارك تخاصميدر (قل انما انا منذر) يامحمد مكه مشركلرينه ديكل كه بن سزه الله تعاليدن رسولن
انك عذابيله سزى تخويف ايدرين ايمدى آنى توحيد ايدك كه عذابندن قورتله سز (ومامن اله
الا الله الواحد القهار) الله تعاليدن غيرى اله يوقدركه اول وحدانيت وذاتنده شركت وكثرتى
قبول ايتمزدر الوهيتله هرشيئه قاهردر (رب السموات والارض ومابينهما) سموات وارض
ومابينهمانك ربيدر جميعن اول خلق ايروبدر امرلرى عاقبت بنه اكا عائد اولور (العزيز الغفار)
كه اول كافرلره نقمتله غالبدر ديلديكى كمسه نك ديلديكى كناهلرين مغفرت ايدر (قل هو نبأ عظيم
انتم عنه معرضون) يامحمد ديكل كه قرآن برخبر عظيمدر رب تعاليدن نازل اولوبدر سزى انكله
انذار ايدرين سز ايسه بنم صدقمه انكله استدلالى ترك ايدرسز حالبوكه غافل انك مثلنى ترك ايتمز
مكر اولكه شديد الغفله اوله (ماكان لى من علم بالملاء الاعلى اذ يختصمون) ملاء اعلايه بنم علمم
يوقدر شول وقتنكه انلر اختصام ايدرلر زيرا كه ملائكه نك تقاول وماجرالرندن كتب متقدمه ده
وارداولديغى اوزره سما عنمز وكتاب مطالعه مز اخبار تصور اولنمز الا وحيله اولور (ان
يوحى الى الا انما انا نذير مبين) بكا وحى اولنمدى الا انكيچون نكه بن خالقى مخالفتدن انذار ايدوب
اوامر ونواهيى انلره اظهار ايدم (اذ قال ربك للملائكة انى خالق بشرا من طين) شول وقتده كى
اختصامكه ربك جل شانه ملائكه يه ديديكه بن طيندن خلقى ايدرين كه انكله مراد آدم
عليه السلامدر (فاذا سويته ونفخت فيه من روحى فقعوا له ساجدين) قچانكه بن انك خلقنى اتمام
ايدوب روح نفخيله انى احيا ايدم ملائكه تكرمه وتبجيل وجهى اوزره اكا سجده يه وارديلر
(فسجد الملائكة كلهم اجمعون) اكا سجود له امر اولنان ملائكه نك جميعى اكا سجود ايتديلر
(الا ابليس استكبر وكان من الكافرين) لكن ابليس سجوددن تعظم ايدوب امر الهى يه
استنكار ومطاوعتدن استكبار ايتمسيله كافرلردن اولدى وياخود اول علم اللهده
كافرلردن ايدى (قال ياابليس مامنعك ان تسجد لما خلقت بيدى) الله تعالى اكا ديديكه
[ابليس]

ياابليس سنى نه منع ايتدى واسطه سز خلق ايتديكم شيئه سجود ايده سن (أستكبرت
ام كنت من العالين) يوخسه استحقاقسز تكبرمى ايتدك وياخود عاليلردن اولوب تفوقه
مستحق اولدك ويا الآن استكبار ايدوب من بعد مستكبريندن اولمقدن زائل اولمزميسن (قال
انا خير منه خلقتنى من نار وخلقته من طين) ابليس ديديكه بن اندن خيرلوعكه بنى ناردن وانى
طيندن خلق ايتدك اولسه كندمدن دون شيئه نيچه سجده ايدرين زيرا نار طينه غلبه واكل
ايدر * ابليس قولنك فساد وبطلانى ايسه سورۀ اعرافده كچدى (قال فاخرج منها فانك رجيم)
الله تعالى اكا ديديكه جنت وياسمادن وياصورت ملكيدن چيقغل كه سن رحمتدن ومحل كرامتدن
طرد اولنوبسن (وان عليك لعنتى الى يوم الدين) ويوجزايه دكين لعنتم اوزريكه در (قال
رب فانظرنى الى يوم يبعثون) ابليس ديديكه ايمدى يارب يوبعثه دكين بكا امهال ايت (قال فانك
من المنظرين الى يوم الوقت المعلوم) الله ديديكه ايمدى سن شول وقته دكين امهال اولنانلردنسن
اول عندالله معلومدر انى تقدم ويا تأخر ايتمز * ديلديكه اول وقتله مراد اولدركه انده نفخه اولى
واقع اولور ويوملە مراد اولدركه وقت نفخه انك اجزائندن برجزدر (قال فبعزتك لاغوينهم
اجمعين الا عبادك منهم المخلصين) ابليس ديديكه يارب سلطان قهرك حقيچون انلرك جميعنه اغوامى
ايركورەين الا انلردن شول عباديكى دكل كه طاعتكيچون انلرى اخلاص وضلالتدن عصمت
ايدوبسن (قال فالحق والحق اقول) الله تعالى ديديكه بن حق احقاق ايدوب حق ديرمكه (لأملأن
جهنم منك وممن تبعك منهم اجمعين) ياابليس سنك جنسكدن وناسدن سكا تابع اولاندن متبوعين
وتابعين جيعكزله جهنمى طولدررين (قل مااسألكم عليه من اجر) يامحمد انلره ديكل كه قرآن ويا
تبليغ وحى اوزره سزدن اجر استمزم (وماانا من المتكلفين) تلقاء نفسمدن برشيء تقول ايدنلردن
دكلن (ان هو الا ذكر للعالمين) اول قرآن دكل الا جن وانسه موعظه در (ولتعلمن نبأه بعد حين)
اول قرآنك وعد وعيدين ويا انك صدقن موتدنصكره ده ويا يوم قيامتده ويا اسلام ظهورنده
بيلورسز

سورة الزمر وهى سبعون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(تنزيل الكتاب من الله العزيز الحكيم) جبرائيل عليه السلامك قرآنى تنزيلى الله تعالى عندندندركه
اول انى تصديق ايتميانه منتقم امرنده حكيمدر (انا انزلنا اليك الكتاب بالحق) يامحمد بز سكا قرآنى
انزال ايتدك اول خلق ملتبس اولديغى حالده (فاعبدوا الله مخلصا له الدين) ايمدى الله تعالى يه
عبادت ايتكل انكيچون دينى شرك وريادن تمحيض ايدر اوادبغك حالده (الا لله الدين الخالص)
آكاه اولكه الله تعالى ايچون اولان شول دينندركه اوشكدن وشائبه كدن خالص اوله

ایتدك اول خطاسنه نادم اولوب توبه ایلدی * بو آیت کریمه ده سلیمان علیه السلامك کرك زله سنده وکرك اول زله نك جزاسنده مفسرین چوق حکایه لر بسط ایتمشلر اولا اطول اولان قصه یی بو محلده مختصر متحمل اولمغله همان بك اجمالیجه یکده لم که تفصیلی ایستین سائر تفاسیره نظر ایتسون بو تقدیرجه ﴿ ٤٢ ﴾ زله سی شو ایدیکه کویا سلیمان علیه السلام برغزاده بر ملکی قتل وقزی جراده یی اخذ ایدوب قز غایت حسنا اولمغله کمال تعشقندن قزك طلبیله باباسنك صورتنی جنلره تصویر ایتدیروب اکلنسون دیو قزه ویرمشدی سلیمان علیه السلامدن خبرسز قرق کون قز اول تصویره سجده ایلدی صکره سلیمان علیه السلام خبر آلدقده تصویری قیروب قزی تکدیر ایلدی اول کرسی اوزره القا اولنان بی روح جسد بو تصویر اوله * وبوکا کوره بو زله نك جزاسی دخی بو اولدیکه مهرینی خلایه چیقدقده عادتی اوزره مرأه سی امینه یه ویرمشیکن صخر نام جنی سلیمان علیه السلام صورتنه کیروب مهری امینه دن اخذ و تختنه اوتروب حکم ایلدی سلیمان علیه السلام خلادن چیقوب امینه دن مهرینی استدکده مهری سلیمان الدی سن کیمسین دیو طرد ایلدی قرق کون تختنده بت پرستلك وقوعی خطاسنه مقابل سلیمان علیه السلام قرق کون آواره وساحل بحرده بالقجیلره خدمت کار اولدی قرق کوندنصکره [ذنبله] صخر جنی قاچوب مهری براقدقله آنی بر بالق یوتمغله وصید اولنوب سلیمان علیه السلام مهری انك قرننده بولمغله اخذیله ینه حکومتنده اولدی ایشته اول قصهٔ اطولك بو اجمالیسیدر * لکن تفسیر خازنده قاضی عیاض وسائر محققیندن

زیرا که اول صفات الوهیه ده واسرار وضمائره اطلاعده متفرددر (والذین اتخذوا من دونه اولیاء مانعبدهم الالیقربونا الی الله زلفی) شونلرکه ملائکه واصنامی ویاعیسی وعزیری عبادت ایچون آلهه اتخاذ ایتدیلر دیدیلرکه بزم انلره عبارت ایتمز دکل الا انکیچوندرکه الله تعالی یه شفاعتلریله بزی تقریب ایده لر (ان الله یحکم بینهم فیماهم فیه یختلفون) الله تعالی یوم قیامتده کفره ایله معبودلری بینی دین امرندن کافرین بینی دین امرندن اختلاف ایتدکلری شیئده حکم ایدر محق جنته مبطلی ناره ادخاله (ان الله لایهدی من هو کاذب کفار) اول کفره ومعبودلرینه دینورکه شول وقتکه انلر اول معبودلرندن شفاعت رجا ایدوب انلر ایسه اول کفره یه لعنت ایده لر الله تعالی حقه اهتدایی توفیق ایتمز اول کمسه یه که الهه لرین الله تعالی یه تقریب ایدر دیو کذب ایدر والله تعالینك غیریه عبادتله کفر ایدر (لواراد الله ان یتخذ ولدا لاصطفی مما یخلق مایشاء) اکر الله تعالی کفره نك زعم ایتدیکی اوزره ولد اتخاذین اراده ایتسه مخلوقاتندن دیلدیکی شیئ اختیار ایدیدی (سبحانه هو الله الواحد القهار) الله تعالی ایسه اندن منزهدر واحددر شریکی یوقدر جمیع خلقنه کبریا وعظمتله قهر ایدیجیدر (خلق السموات والارض بالحق) سموات وارضی امر حق ایچون خلق ایتدی یوخسه باطل ایچون دکل (یکور اللیل علی النهار ویکور النهار علی اللیل) لیلدن اکسلدوب نهاره آرتورر ونهاردن اکسلدوب لیله آرتورر (وسخر الشمس والقمر کل یجری لاجل مسمی) ومصالح عباد ایچون شمس وقمری تسخیر ایتدی هربری انتهای دورینه ویاخود انقطاع حرکتنه دکین جاری اولور (الا هو العزیز الغفار) آکاه اولك که اول هر ممکنه قادر وهرشیئه غالبدر ودخی خلقنه غفاردر عقوبته عجله ایتمز (خلقکم من نفس واحدة جعل منها زوجها) اول سز نفس واحده دن یعنی آدمدن خلق ایتدی اشبونده انك وحدانیت وقدرتنه اوچ آیت واردرکه اول آدم علیه السلامك ابوامسز خلق اولنمسیدر بعده اول ایکیسندن خلق لایحصی انشاسیدر (وانزل لکم من الانعام ثمانیة ازواج) وسزیچون ابل وبقر وغنم ومعزدن ذکر وانثی سکز صنف احداث ایتدی (یخلقکم فی بطون امهاتکم خلقا من بعد خلق فی ظلمات ثلاث) الله تعالی سزی امهاتکز بطوننده ظلمت رحم وظلمت مشیمه ده خلقدن خلق آخره تحویل ایتدی شول وجهله کیم اول نطفه بعده علق بعده عظام بعده اول عظامه لحم کیوردی بعده خلق سوی یعنی طفل ایتدی (ذلکم الله ربکم له الملك لا اله الا هو) اشبو اشیایی خلق ایدن ربکز الله جل شانه درکه سموات وارض ومابینهمانك ملکی آنکدر عبادته مستحق اندن غیری معبود یوقدر (فانی تصرفون) انك عبادتنه نیجه صرف اولنورسز حالبوکه اول هرشیئك خالقی اولوب هر حالده اکا احتیاجکز وانك سزه عدم احتیاجك بیلورسز (ان تکفروا فان الله غنی عنکم) اکر سز اکا کافر اولورسه کز اول سزك ایمان وعبادتکزدن غنیدر (ولایرضی لعباده الکفر) وعبادینه رحمتندن کفرلرینه راضی اولمز زیرا

روایة دیرکه شیطانك بومثللو کمسنه لره تمثل وتشبیهی وملکنه تسلطی وخانه سنه تصرفی وعلی الخصوص انبیایه بوکونه تسلطی صحیح اولماز بوماده بویله درکه ابو هریره رضی الله تعالی عنه دن روایة صحیحندن اخراج اولنان حدیث شریفده پیغمبریمز علیه السلام بیوردیلرکه ﴿ ٤٣ ﴾ ❊ سلیمان علیه السلام بن بو کیجه طقسان مرأه یه یقینلق ایده رم وهربرندن بر غازئ مجاهد فی سبیل الله ولد کلوردیدی لکن ان شاء الله دیمدی اکر ان شاءالله دیدی اولقدار مجاهد وجوده کلوردی ❊ حدیث وارد اولدی واقع الحال انلرك جمله سنی طواف ایتدکه انجق بریسندن بر ارکك ولد کلمکله اولدخی فوت اولوب تختنك اوزرینه بی روح القا اولنمغله زله سی ان شاءالله دیمدیکی وجزاسی تختی اوزرینه میت براقلدیغی اوله یاخود علی روایة اول بر ولدك طوغدیغی جنیلر بیلدکده اکر بو یاشرسه بزه بلادن خلاص یوقدر بونك قتلنه سعی ایده لم دیدیلر انی سلیمان علیه السلام ایشتدکده انك تربه سنی سحابه اصمر- لدی صکره انی میت تختی اوزره بولوب استغفار ایلدی بو صورتده زله سی الله تعالی یه توکل ایله اصمرلیوب بولوته اصمرلمسی اوله العلم عندالله (قال ربی اغفرلی وهب لی ملکا لاینبغی لاحد من بعدی انك انت الوهاب) سلیمان علیه السلام دیدیکه یارب بنی مغفرت ایت و بکا بر پادشاهلق باغشله که بندنصکره اول هیچ کمسنه یه اولمیه تحقیق سن جمله نك مرادینی ویریجیسن * دینلدیکه سلیمان علیه السلامك بووجهله دعاسی نبوتله بویله عظیم پادشاهلق جمعنه کیمسه تحمل ایده مزکه فتنهٔ عظیمه دن امین اوله مز وبرنبی طالب اولمز والهام الهیله بیلور دیکه پیغمبرمز علیه السلام دنیا پادشاهلغنه التفات ایتمیه جك ایدی بناء علیه دعایه جسارت

اول انلری عذاب وهلاکه ایقاع ایدر (وان تشکروا یرضه لکم) واکر اکا ایمان وعبادت ایدرسه کز انکله سزدن راضی اولور زیرا که اول سزك فوز وفلاحکزه سببدر یوخسه ایمانکزدن اکا منفعت عائد اولور دکلدر (ولاتزر وازرة وزر اخری) یوم قیامتده هیچ برکمسه بر آخرك ذنبیله مؤاخذه اولنمز (ثم الی ربکم مرجعکم فینبئکم بما کنتم تعملون) اشبو دنیادن رحلتکز دنصکره آخرتده مصیرکز ربکز جل شانه یه در اول انده سزه خیر وشردن دنیاده ایشلدیککزی خبر ویررو مستحق اولدیغکز جزایی ایرکورر (انه علیم بذات الصدور) اول صدورکزده خفی اولان شیئ بیلور اعمالکزدن هیچ بریسی اکا خفی اولمز (واذا مس الانسان ضر دعا ربه منیبا الیه) قچان کافره جسد ویا اولاد ویا مالندن برشدت ایرسه اصنامندن اعراض ایدوب انك دفعنده الله تعالی یه مقبل اولدیغی حالده اکا دعا ایدر (ثم اذا خوله نعمة منه نسی ما کان یدعوا الیه من قبل) بعده اول شدتدن بدل اکا عافیت ویرسه اندن اوکدین اول شدتك دفعیچون اکا دعا ایتدیکن اونودر (وجعل لله اندادا لیضل عن سبیله) وانکیچون امثال وشرکاء قیلور تا که غیری دین اسلامدن صد ایده (قل تمتع بکفرك قلیلا انك من اصحاب النار) یا محمد کافره دیکل که آز زمان کفرکله دنیاده معیشت ایتکه سن اهل نار دنسن (امن هو قانت) کافرمی خیرلیدر یوخسه وظائف طاعاته قائممی ویاخود الله تعالی یه مطیع اولان اکا مطیع اولمیان کبیدر (آناء اللیل ساجدا وقائما) کیجه نك ساعاتنده صلاتده ساجد وقائم اولدیغی حالده (یحذر الآخرة ویرجو رحمة ربه) که اول آخرت عذابندن قورقوب ورب تعالینك رحمت ومغفرتك رجا ایلر * دینلدیکه اشبو آیت ابوبکر ویاعمر ویاعثمان ویاسلمان ویاهر مؤمن قانت شاننده نازل اولوبدر (قل یستوی الذین یعلمون والذین لایعلمون) دیکل که عالملرله جاهلون برابر اولمدیغی کبی قانتون له عاصون دخی برابر اولماز (انما یتذکر اولوا الالباب) اشبو بیانات امثالیله متعظ ومعتبر اولمز الا انلرکه بنم صنع وقدرتمده فهوم واذهان صاحبلریدر (قل یا عباد الذین آمنوا اتقوا ربکم) یا محمد مؤمن اولان عبادمه دیکل که جمیع امور یکزده الله تعالی یه مخالفتدن صاقنوب توحیدی اوزره ثابت اولك (للذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة) دار دنیاده طاعاتله احسان ایدنلره آخرتده مثوبهٔ حسنه واردر ویاخود احسان ایدنلره دنیاده حسنه واردرکه اول صحت وعافیتدر (وارض الله واسعة) الله تعالینك ارضی واسعه در اول کمسه یه که وطننده اکا توفیر احسان متعسر اولان مکانه هجرت ایتسون (انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب) احتمال بلاء ومهاجرت اوطانله مشاق طاعته صبر ایدنلره اجرلری حسابسز توفیه اولنور یعنی حاسبلرك حسابی اکا اهتدا ایتمز حدیثده کلدیکه یوم قیامتده صلاة وصدقه وحج اهلیچون میزانلر قوریلوب اجرلری توفیه اولنور اما که اهل بلاء ایچون میزان قورلمز بلکه انلر اوزره اجر حسابسز صب اولنور حتی که دنیاده عافیتده اولنلر تمنی ایده لرکه نولیدی اجسادلریمز مقاریضله

ایلدی (فسخرنا له الریح تجری بامره رخاء حیث اصاب والشیاطین کل بناء وغواص واخرین مقرنین فی الاصفاد) سلیمان علیه السلامك بودعاسنه بیورلدیكه ❊ بز انكچون روزكاری تسخیر ایتدككه انك امریله نرم وخوش اولهرق استدیكی محله جاری اولوردی وشیطانلری رام وتذلیل ایتدككه برفرقه‌سی ﴿ ٤٤ ﴾ انكچون عجیب بنالر وعمارتلر یاپارلردی وبرفرقه‌سی دكزه طالوب انكچون اینجو وجواهرلر چیقاررلردی وتعندوطغیانده ثابت آخر برفرقه‌سنی ناسدن ضرر وفسادلرینی دفع ایچون بربرلرینه زنجیرلرله بندوضبط ایدردی (هذا عطاؤنا فامنن اوامسك بغیر حساب) یاسلیمان علیه السلام بو پادشاهلق سكا بزم عطامزدر سكا ویریلن مالدن دیلدیككه ویرودیلدیككندن منع ایله اعطا وامساك حسابسز سكا مفوضدر (وان له عندنا لزلفی وحسن مآب) سلیمان علیه السلام ایچون دنیاده ویریلن ملك عظیم ایله آخرتده دخی مقربلك وحسن مرجع واردر (واذكر عبدنا ایوب اذنادی ربه انی مسنی الشیطان بنصب وعذاب) یامحمد بنده‌مز ایوب علیه السلامی ذكر ایتكه اول ربسی عزشانه‌یه یارب بكا رنج والمله طوقندی دیو دعاوندا ایتدی * ایوب علیه السلام ادبه رعایتله دعاسنده شیطان مس ایتدی دیدی مع هذا بلوردیكه هرشی الله تعالی عندندندر لكن اول شیطان سبب اولمشیدیكه كثرت مال واولادینه حسد ایدوب حق تعالادن انك اوزره تسلطی طلب ایتمشیدی تفصیلی سورهٔ انبیاده چكدی (اركض برجلك هذا مغتسل بارد وشراب) ❊ ایوب علیه السلامك بودعاسنه اجابتله بیورلدیكه ❊ یاایوب ایاغكله یره اور چیقان صودن غسل

دنیاده قطع اولنمش اولیدی شول سببدنكه اهل بلانك نائل اولدیغی فضائل وكراماتی كوره‌لردی (قل انی امرت ان اعبدالله مخلصا له الدین) دیكل‌كه بن امر اولندمكه الله تعالی‌یه عبادت ایدم عبادتم یالكز انكچون ایدر اولدیغم حالده (وامرت لان اكون اول المسلمین) وامر اولندمكه مسلمینك اولی اولم (قل انی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم) دیكل‌كه اكر بن شرك وریا ایله ربمه عصیان ایدرسم قورقرمكه بكا یوم قیامتده عذابی ایریشه (قل الله اعبد مخلصا له دینی) دیكل‌كه بن الله تعالی‌یه عبادت ایدرین توحیدمی شرك وریادن خالص ایدر اولدیغم حالده ایمدی اخلاصده بكا اقتدا ایدك اكر بكا اقتدا ایتمزسه‌كز (فاعبدوا ماشئتم من دونه) الله تعالیدن غیری دیككزه عبادت ایدك (قل ان الخاسرین الذین خسروا انفسهم واهلیهم یوم القیامة) دیكل‌كه خسرانده كاملین انلردركه فوات جنت ودخول نارله یوم قیامتده نفسلرینه زیان ایدرلر واهللرینه دخی زیان ایدرلر شول سببدنكه ایمانه كلش اولسه‌لر جنتده واصل اوله‌جقلری حور وولدن محروم اولورلر (الا ذلك هو الخسران المبین) آكاه اولكه اشبو خسران غایت فضاحتده خسران ظاهردر (لهم من فوقهم ظلل من النار ومن تحتهم ظلل) انلرك فوقنده نار ودخاندن اطباق وسرادقات وتحتلرندن كذلك ناردن فراش ومهاد واردر (ذلك یخوف الله به عباده) اشبو ذكر اولنان شول عذابدركه الله تعالی انكله عبادنی تخویف ایدركه اكا ایقاع ایدر شیئدن اجتناب ایده‌لر (یاعباد فاتقون) یاایم مؤمن قوللرم بندن قورقوب سخطم ایجاب ایدر شیئه تعرض ایتمكز (والذین اجتنبوا الطاغوت ان یعبدوها) شونلركه اوثانه عبادتدن امتناع ایدوب اندن بعید اولدیلر (وانابوا الی الله) والله تعالینك عبادتنه رجوع ایتدیلر (لهم البشری) انلر ایچون موته احتضارلرنده وبعث اولندقلرنده ملائكه لسانیله جنته دخولله بشارت واردر (فبشر عباد الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه) یامحمد تبشیر ایت شول عبادمه كیم قرآندن عزائم ورخص ایشتسه‌لر امر اولندقلرینك احسنیله عمل ایدرلر انلر دیننده نقاد اولوب حسنله احسن بیننی تمیز ایدرلر چنان انلره واجب ومندوب اعتراض ایتسه واجبی اختیار ایدرلر قصاص وعفو اعتراض ایتسه عفوی اختیار ایدرلر وبالجمله ایكی شیء مأمورك قنغیسی آخردن افضل ایسه اول افضلی ایثار ایدرلر (اولئك الذین هداهم الله) ایمدی انلر شول قومدركه الله تعالی انلری عزائم اخذینه توفیق ایتدی (واولئك هم اولوا الالباب) انلر عقول كامله صاحبلریدركه وهم وعادة منازعه‌سندن سلیمدرلر (افمن حق علیه كلمة العذاب افانت تنقذ من فی النار) كفاردن اول كمسه‌كه اوزرینه شقاوت وكلمهٔ عذاب واجب اوله‌سن انك مالك امری‌میسن یوخسه ناره مستحقلری اندن انقاذ ایدرمیسن

[حالبوكه]

ایله وصووغندن ایچ * دینلدیكه ایاغنی یره اوردقده ایكی چشمه ظهور ایتدی بری سیجاق بری صووق اسیجاغندن غسل ایتدكده آلام ظاهره سندن افاقت وصووغندن ایچدكده امراض باطنه‌سندن شفا بولدی (ووهبنا له اهله ومثلهم معهم رحمة منا وذكری لاولی الالباب) ﴿ ٤٥ ﴾ بز ایوبه جمع واحیا ایله اهل واولادینی ویردكدنصكره انلر كله بیله مثلی ضعفنی عندمزدن رحمتمزله ویردك تاكه عقول تامه صاحبلرینه تذكیرونصیح اوله ❊ كه مصائبه صبروالله تعالایه التجا ایله مصائبك فرحه تحویلنه منتظر اوله‌لر (وخذ بیدك ضغثا فاضرب به ولاتحنث انا وجدناه صابرا نعم العبد انه اواب) وایوبه بیورلدیكه النكه یاش وقوری قاریشق بردمت اوت آل وانكله مرأه‌كه اورتاكه یمینكده خاف ایتمیه‌سین بز ایوبی نفسنه واهل واولادینه ومالنه ایریشن بلایه صبر ایدیجی بولدق ایوب نه كوزل قولدركه اول كلیا دركاهمزه رجوع ایدیجیدر * مرویدركه ایوب علیه السلام زوجه‌سی رحمه بنت افرایم بن یوسف علیه السلامی برمصلحته كوندرمشیدی برمقدار كچ كلمكله بنه تعالی صحت بولورسم اكا یوز دكنك اوره‌یم دیو یمین ایتمشیدی صحتله حالت جوابی كلدكده الله تعالی اول یمینی اسان وجهله ادا ایتك ایچون یوز عدداوت دمتیله بركره ضرب یولنی ارائه بیوردی (واذكر عبادنا ابراهیم واسحق ویعقوب اولی الایدی والابصار) قوللرمز ابراهیم واسحق ویعقوب علیهم السلامی دخی ذكر ایله‌كه انلر الر وكوزلر صاحبلریدر یعنی اعمالدن طاعت وعبادتده قوت وقدرت ومعارفده علوم وشریعت ودینده بصیرت صاحبلریدر (انا اخلصناهم بخالصة ذكری الدار وانهم عندنا لمن المصطفین

حالبوكه سن اكا قادر دكلسن (لكن الذین اتقوا ربهم لهم غرف من فوقها غرف مبنیة تجری من تحتها الانهار) لكن شونلردركه رب تعالی توحید ایدوب امرینه اطاعت ایدرلر انلر ایچون جنتده بربرلرینك اوزرینه بنا اولنمش غرفه‌لر واردركه انك فوقانیه وتحتانیه‌سی تحتندن علو وسفلنده تفاوتسز نهرلر جاری اولور (وعد الله لایخلف الله المیعاد) الله تعالی قرآنده انی وعد اكیدله وعد ایتدی اول ایسه وعدینده خلف ایتمز * ابو سعید الخدری رضی الله عنه پیغمبرمز صلی الله علیه وسلمدن روایت ایدردیكه اهل جنت بربرلرینه غرفات اهلنی كوسترر نتكیم دنیاده سز مشرق ویامغرب افقنده غابر كوكب دری بربرلریكزه كوستریشور سز بینلرنده تفاضل اولدیغیچون دیدیلركه یارسول الله اول منازل انبیادر اكا انلردن غیری كیمار نائل اولور دیدیكه والله امتدن اول كمسنه‌لركه الله تعالی‌یه ایمان كتوروب مرسلینی تصدیق ایتدیلر (الم تر ان الله انزل من السماء ماء فسلكه ینابیع فی الارض) یامحمد بیلمدكیكه الله تعالی سحابدن یغموری ایندروب یره‌كی عیون ومجاری‌یه ادخال ایدر ایمدی یره‌كی صولرك جمیعی سمادن اینوبدر (ثم یخرج به زرعا مختلفا الوانه) بعده انكله یردن اكینلر چیقاردركه انك اصنافی مختلفدر یعنی بر وشعیروغیریدر ویاخود كیفیاتیله اخضرواحمر وغیریدر (ثم یهیج فتراه مصفرا) بعده جفافی تمام اولوب یشلندن انی صرارمش اوله كوررسن (ثم یجعله حطاما) بعده انی فتات منكسر قیلور (ان فی ذلك لذكری لاولی الالباب) اشبو مذكورده عقول كامله صاحبلرینه تذكیرواردركه انی تدبیر وتسویه‌یه وحالدن حاله تحویله قادر برصانع حكیمدن لابددر واول حیاتك مثلیدركه اكا اغترار ایدلمز (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه) اول كمسه‌كه الله تعالی انك قلبنی توحید قبولنه توسیع ایده اول ربتعالیدن معرفت وحقه اهتدا اوزره‌در * پیغمبرمز صلی الله علیه وسلمدن مرویدر دیكه چنان نور قلبه داخل اولسه اول قلبده انشراح وانفساح اولور دینلدیكه انك علامتی ندردیكه دار خلوده انابت ایدر ودار غروردن تباعد ایدر وموتك نزولندن اول موت ایچون حاضرلنور (فویل للقاسیة قلوبهم من ذكر الله اولئك فی ضلال مبین) عذاب شدید اول كمسه‌لره كیم الله تعالینك ذكرنی سماعدن قلبلرینه قسوت ویبوست ایره‌زیرا كه كفار قرآنی وكرك اندارنی ایشتدكلرنده كفرلرینو ذكر اللهدن اعراضلرین آرتوررلر * دینلدیكه چنان برنفس خبیثة الجوهر اولسه ذكر الهی ایشتمسی قلبنك قسوه وكدورتن ارتورر طیبة الجوهرك لینه وصفاسین آرتورمشی كبی‌وشمس كبی‌كه شمعی اریدر وملحی طوكدرر ایمدی اول وصفلو كمسه‌لر برضلالده دركه فسادی ظاهردر اشبو آیتك سبب نزولی علی وحمزه ودخی ابولهب وولدیدر * روایت اولندیكه اصحاب رضی الله عنهم بروقتده ملول اولوب یارسول الله بزه تحدیث ایت دیدكلرنده نازل اولدیكه (الله نزل احسن الحدیث)

الاخيار) بز انلری معابدڭ پاك برخصلتله خالص ايتدككه خلوصلری سببيله دائما اخرتی ذكر ايدرلر وانلر
بزم عندمزده امثاللرندن انتخابله اختيار اولنمشلردندر (واذكر اسمعيل واليسع وذا الكفل وكل من الاخيار) وذكرايله
اسمعيل بن ابراهيم عليه السلامی واليسع بن اخطوبی ۞ كه الياس ﴿ ٤٦ ﴾ عليه السلام انی بنی اسرائيله خليفه ايدوب
صكره نبوت ويرلمشيدی
وذوالكفليكه ۞ اول اليسع
عليه السلامك عمی ياخود
بشربن ايوبدربنی اسرائيلدن
يوزينی قتلدن اكا فرار
ايدوب انلری حمايت وكفالتنه
آلدی نبوتنده اختلاف
واردر ۞ انلرك هربری
ناسك كزيده ومختارلريدر
(هذا ذكر وان للمتقين
لحسن ماب) بوخبر انبياسكا
وقومكه ذكره سببدر
تحقيق متقيلر ايچون حسن
مرجع واردر (جنات
عدن مفتحة لهم الا بواب)
انلر ايچون اقامت جنتلرينك
قپولری آچيلمشدر (متكئين
فيها يدعون فيها بفاكهة كثيرة
وشراب) انلر اول جنتلرده
تختلرنده اوتوررکن انده
ميوه‌لرك وشرابك انواعندن
طلب ايدرلر (وعندهم
قاصرات الطرف اتراب)
وانلرك عندنده مؤمنه
زوجه‌لرندن غيری اوتوز
اوچرياشنده ۞ همسن جنت
حوريلری وار دركه
نظرلرينی زواجلرينه قصر
ايدوب بينلرنده بغض
ومغايرت اولماز (هذا ماتوعدون ليوم الحساب) اول متقيلره دينوركه اشته دنياده يوم حساب ايچون
سزه وعد اولنان بوكرم ونعمتلردر (ان هذا لرزقنا ماله من نفاد هذا وان للطاغين لشرماب) بوبزم متقيلر ايچون
آماده ايتديكمز رزقمزدركه انكچون كسلك واكسلمك يوقدر ايشته اهل جنتككی بودر وكافرلر ايچون قبيح وشرمرجع

الله تعالى سزه حديثك احسننی انزال ايتدی (كتابا متشابها) بركتابكه حسن ونظم وصحت
وحكمده بعضی بعضنه بكزر يوخسه مختلف اولوب بعضی بعضنی نقض ايتمز وياخود اعجازده
وتوافق نظمده وصحت معناده ومنافع عامه‌يه دلالتده بعضی بعضنه متشابهدر (مثانی) اول
ايكيشر ايكيشردر وعد وعيد امر ونهی ناسخ ومنسوخ ثواب وعقاب امثال وقصصدر
وتكريرك فائده‌سی اولدركه نفوس وعظ ونصيحتدن انفراشيادر * ايمدی مادامكه اولِ اكا
تكرار اولنميه انده رسوخ بولماز (تقشعر منه جلود الذين يخشون ربهم) اول كتابی وآيات وعيدنی
استماعدن رب تعاليدن خائفلرك قلوبی دترر وجلودی صقيلور (ثم تلين جلودهم قلوبهم
الى ذكرالله) بعده انلرك جلود وقلوبی الله تعالينك رحمت ومغفرتی ذكرينه اطمئنان وسكون
ايدر (ذلك هدى الله يهدی به من يشاء) اشبو احسن حديث الله تعالينك سبب توفيقيدر انكله
ديلديكی كمسه‌يی دين اسلامه هدايت ايدر (ومن يضلل الله فماله من هاد) اول كمسه‌كه الله تعالى انی
مخذول ايده انی هدايت ايدراولماز (أفمن يتقی بوجهه سوء العذاب يوم القيامة) اول كمسنه‌كه قيامتده
كندويی سوء عذابدن يوزيله قورويه شول كمسه كبيمدركه عذابدن امن اوزره اوله * روايت
اولنديكه يوم قيامتده كفارك اللری بوينلرينه تيورلنوب باشلری اشاغه جهنمه براغيلورلر اويله
اولسه آتشی يوزلرندن غيری برشيئله دفعه قادر اولمزلر (وقيل للظالمين ذوقوا ماكنتم تكسبون)
كفروعصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلره دينوركه اول كسب ايتديككزك جزاسنی ذوق ايدك
(كذب الذين من قبلهم فأتاهم العذاب من حيث لايشعرون) اهل مكه‌دن اول كچن كفار
رسوللرينی تكذيب ايتديلر انلره عذاب برجهتدن كلديكه شدت غفلتلرندن انلره اول جهتدن
عذاب كلمسن توهم ايتمزلردی (فأذاقهم الله الخزی فی الحياة الدنيا ولعذاب الآخرة اكبر لوكانوا
يعلمون) الله تعالى انلره حيات دنياده ذلی اذاقه ايتديكه اول مسخ وخسف وقتل وسبی واجلاء
وامثاليدر وانلر ايچون اعداد اولنان آخرت عذابی ايسه شديد ودائم اولديغيچون اندن اكبر
دراكرعلم ونظر اهلندن ايسه‌لر انی بيلورلر واندن عبرت آلورلر (ولقد ضربنا للناس فی هذا
القرآن من كل مثل لعلهم يتذكرون) اشبو قرآنده بز ناس ايچون امر دينده احتياج اولور
هرمثلدن ضرب ايتدك تا كه انكله متعظ اوله‌لر (قرآنا عربيا غير ذی عوج لعلهم يتقون) اول
قرآنی عربی اولديغی حالده كه انده اختلاف وتناقض يوقدر تا كه انكله شركدن اتقاء ايده‌لر
(ضرب الله مثلا رجلا فيه شركاء متشاكسون ورجلا سلما لرجل هل يستويان مثلا) الله تعالى مثل
ضرب ايلدی مشرك ايچون شول رجلی كه انك آلهه‌سی اولوب اول رجلده شركاء اوله‌لر سوء
اخلاقلرندن انده تنازع ايده‌لر برينك اكا امر ايتديكی شيئدن انی آخری نهی ايده وموحد ايچون
شول رجلی كه اول رجل واحد ايچون خالص اولوب هيچ احدا كا نزاع ايتميه ايمدی ايكيسی وصفده
مساوی اولماز زيرا كافر شول عبده بكزر كه انك مواليسی اولان اول انك آلهه سيدركه

[آنده]

واردر (جهنم يصلونها فبئس المهاد) اول مرجع جهنمدركه انلر اكا واصل اولورلر نه چيركين موضعدر (هذا
فليذوقوه حميم وغساق) بوعذاب انلره‌در انلر بغرسقلرينی طوغره‌يه‌جق قينار صويی وانلردن اقان قان وايرينی
طاتسونلر (واخر من شكله ازواج ﴿ ٤٧ ﴾ هذا فوج مقتحم معكم لامرحبا بهم انهم صالوا النار) وانلره بوعذابك
شكلندن آخر انواع عذابلر
واردر ملكلر كفارك
رؤساسنه اتباعلرينی
كوستروب ديه‌لر بونلر
كفرده سزه مقارنتله ناره
داخل اولديلر رؤسا اتباع
لرينه ديه‌لركه انلره مرحبا
يعنی راحت اولمسونكه
استحقاقلريله ناره واصل
اولديلر (قالوا بل انتم لا
مرحبا بكم انتم قدمتموه لنا
فبئس القرار) اتباع رؤسايه
ديه‌لركه بلكه اول بددعا سزه
اولسون سز كفرده بزدن
مقدم ايديكز سزك اغوا كزله
بزدخی اهل نار اولدق نارنه
چركين قرارگاه اولور
(قالوا ربنا من قدم لنا هذا
فزده عذابا ضعفا فی النار)
تكرار اتباع ديه‌لركه يا ربنا
بزی اغوا ايله جهنمه تقديم
اولنمزه سبب اولنلره نار
ايچره عذابی قات قات زياده
ايله (وقالوا مالنا لانری
رجالا كنا نعدهم من الاشرار)
صناديد قريش نارده ديه‌لركه
بزه نوالديكه دنياده اشراردن
عدايتديكمز رجالی كورمزز
۞ مرادلری فقراء مسلميندر ۞
(اتخذناهم سخريا ام زاغت عنهم الابصار) دنياده بز انلری استهزا ايدردك انلر نارده ميدر يوخسه بزم كورلرمز
انلردن ميل ايتمشميدركه كورميورز (ان ذلك لحق تخاصم اهل النار) اهل جهنمك بوذكر اولنان حكاياتی طوغريدركه
انلرك بربرينه مجادله ومخاصمه‌لريدر (قل انما انا منذر ومامن اله الا الله الواحد القهار) يا محمد مكه مشركلرينه ديكن

آنده مشتركلر دروقت واحدده انلرك هر برينه برحاجت عارض اولوب اكا امر ايتدكلرنده اوعبد
متحير اولور كه موالينك قنغيسينی ارضا ايده ومؤمن ايسه شول عبده بكزر كه انك مولاسی واحد
اولوب انك خدمتنه قائم اوله خدمتيله انی ارضا ايده متحير اولميه (الحمد لله) حمدك كليسی الله تعالى يه
مختصدر حقيقتده انده اكا غير مشارك اولمز زيرا كه منعم بالذات ومالك مطلق اولدر (بل اكثرهم
لايعلمون) بلكه كفارك كليسی بيلمزلر كه رب واحده عبادت خير ليدر اندنكه غيری اكا تشريك ايده‌لر
(انك ميت وانهم ميتون) يا محمد سكا وكرك انلره موت ايريسر دركليكز موت صددنده وموتی عدا
دنده‌سز وقتا كه كفار مكه محمد موتنه تربص ايده‌لم ديديلر اشبو آيت نازل اولدی (ثم انكم يوم القيامة
عند ربكم تختصمون) بعده يوم قيامتده ربكز جل شانه عندنده اختصام ايدرسز يا محمد سن كفار اوزره
احتجاج ايدرسنكه توحيدده سن حق اوزره اولوب تشريكده انلر باطل اوزره ايديلر وسن
ارشاد وتبليغده اجتهاد ايدوب انلر ايسه تكذيب وعناده لج ايتديلر دينلديكه انكله مراد
اختصام عامدر ناس بری برلرينه خصومت ايدرلر شول اموردهكه دنياده تعدی وتجاوز
ايتمشلردی * پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بركمسه كه عندنده برمسلمك عرض وياما لندن
حق اوله اشبو دنياده انی اكا ادا ويا استحلال الله ذمتن تبرئه ايتسون شول كون كلمزدن اول كه
انده درهم ودينار اولميه بلكه اول حق صاحبی حق مقابله سنده انك اعمال صالحه سندن آلوب
اكر عمل صالحی يوغيسه اول حق صاحبنك سيئاتندن اكا يوكلنور وناره كوندريلور (فمن اظلم
ممن كذب على الله) شول كمسه‌دن اظلم كيمدر كه الله تعالى يه ولد وشريك اضافتيله كذب ايده (وكذب
بالصدق اذ جاءه) واكافر آن كلديكنده توقف وتفكر سز انی تكذيب ايده (اليس فی جهنم
مثوى للكافرين) اكا كافر اولنلر ايچون جهنمده منزل يوقيدر ايمدی اول انلره مجازات يتر
(والذی جاء بالصدق وصدق به اولئك هم المتقون) اولكه قرآنله كلديكه اول محمد عليه السلامدر
واولكه قرآنی تصديق ايتدی بووصفلو كمسه‌لر شرك وعصياندن اتقاء ايدنلردر (لهم مايشاؤن
عند ربهم) انلر ايچون رب تعالى عندنده جنتده ديلدكلری هرشیٔ واردر (ذلك جزاء المحسنين)
اشبو طاعتلرنده احسان ايدنلرك جزاسيدر (ليكفر الله عنهم اسوء الذی عملوا) تا كه الله تعالى
انلردن اسوء اعماللرينی تكفير ايده اويله اولسه انلردن دونلری تكفيره اولی اولور (ويجزيهم اجرهم
باحسن الذی كانوا يعملون) وانلره محاسن اعماللری ثوابنی احسننه كوره ويرر تا كه فرط
اخلاصلری ايچون اجرلری زياده وعظيم اوله ومساویٔ اعماللرينه ايسه جزا اولنمزلر (أليس
الله بكاف عبده) الله تعالى عبدنه يعنی محمد عليه السلامه كافی دكليدر وقتا كه كفار قريش ديديلركه
يا محمد بزم آلهه‌مزه طعندن زائل اولمزسن صاقنكه انلردن سكا سوء ايرشميه اويله اولسه بو آيت
نزوليله هرذی شرك شرينی دفعده الله تعالى عبدينه كفايت ايدر دينلدی (ويخوفونك بالذين
من دونه) يا محمد مشركون سنی الله تعاليدن غيری عبادت ايتدكلری آلهه‌لريله تخويف ايدرلر

بن انجق الله تعالانك عذابله سزى تخويفه مأمور رسوليم هيج عبادته مستحق اله يوقدر انجق الوهيتله هرشيئى قاهر شركت قبول ايتمز برالله تعالى واردر (رب السموات والارض ومابينهما العزيز الغفار) سموات وارض وبينارنده اولنلرك خالق وربسى كه ديلديكنه عذابله غالب ديلديكنه ﴿ ٤٨ ﴾ مغفرتله منعمدر (قل هو نبؤا عظيم انتم عنه معرضون) ديكه عقوبت قيامتدن قورقوتديغم سزه بيوك خبردر حالبوكه غفلتكز لەسزاندن اعراض ايدرسز (ماكان لى من علم بالملاء الا اذ يختصمون) ملاء اعلى يه يعنى ملائكه يه بنم علم يوقدر كه انلر نه كفتكو ايدرلر * مكركه وحيله الله تعالى بيلديره (ان يوحى الى الا انما انا نذير مبين) بكا انجق وحى اولنان نامى مخالفادن انذار واوامر ونواهى بى اظهار ايدهم (اذ قال ربك للملئكة انى خالق بشرا من طين) شول وقتكه ربك عزشانه ملكلره بن چاموردن آدم خلق ايده جكم ديدى (فاذا سويته ونفخت فيه من روحى فقعواله ساجدين) قچانكه بن انك خلقتنى احسن تقويمله تمام وروحمى نفخله احيا ايلدم اكرامله اكا سجده ايلديلر (فسجد الملئكة كلهم اجمعون الا ابليس استكبر وكان من الكافرين) ملكلرك كليسى سجده ايتديلر انجق ابليس (مامنعك ان تسجد لما خلقت بيدى استكبرت ام كنت من العالين) الله تعالى ابليسه ديديكه اول واسطه سز يد قدرتمله خلق ايتديكم [جسدنه] شيئه سجده دن سنى نه منع ايلدى يوخسه استحقاقسز تكبرمى ايتدك ياخود عاليلردن اولوب كندنده تفوقى ايدرسن (قال انا خير منه خلقتنى من نار وخلقته من طين) ابليس ديديكه بن اندن خيرلويم زيرا بنى لطيف

(ومن يضلل الله فماله من هاد) اول كسه كه الله تعالى انى هدايت اتميه اكا هدايت ايدر اولمز (أليس الله بعزيز ذى انتقام) الله تعالى ملكنده غالب منيع واعداسنه انتقام ايدر دكلميدر (ولئن سألتهم من خلق السموات والارض ليقولن الله) اكرسن مشركينه سموات وارضى كيم خلق ايتدى ديوسؤال ايتسك الله تعالى خلق ايتدى خالقيتده تفرديه برهانك وضوحيچون (قل أفرأيتم ماتدعون من دون الله ان ارادنى الله بضر هل هن كاشفات ضره) يامحمد مشركينه ديكل كه شول آلهه كزكه الله تعاليدن غيرى اكا عبادت ايدرسز بكا خبرويركه اكر الله تعالى بكا ضرر اراده ايتسه آلهه كز اول ضررك كشفنه قادر اولورمى (اوارادنى برحمة هل هن ممسكات رحمته) وياخود الله تعالى بكا نفع اراده ايتسه آلهه كز اول نفعى بندن امساكه قادر اولورلرمى (قل حسبى الله) ديكل كه بكا خير اصابتنه وبندن شر دفعنه الله تعالى كافيدر (عليه يتوكل المتوكلون) توكل ايدنلر الله تعالى يه توكل ايدر زيراكه امورك كليسى اندن صدور ايدر ايديكن بيلورلر (قل ياقوم اعملوا على مكانتكم انى عامل) ديكل كه ياقوم قوت وطاقتكز اولديغنجه بنم هلاكمه عمل ايدك بندخى سزك هلاكزه عمل ايدرين (فسوف تعلمون من يأتيه عذاب يخزيه ويحل عليه عذاب مقيم) زمان قريبده بيلورسزكه الله تعالينك عذابى كيمه كلوب هلاك ايدر وعذاب دائم كيمه نزول ايدر (انا انزلنا عليك الكتاب للناس بالحق) يا محمد بزسكا قرآنى حق ملتبس اولديغى حالده ناس اجليچون انزال ايتدك زيراكه اول انلرك معاش ومعادنده مناط مصالحلريدر (فمن اهتدى فلنفسه) اول كسه كه اهتدا ايده نفسنه نفع ايدر (ومن ضل فانما يضل عليها) اولكه هدايتدن اعراض ايده انك وبالى كندى نفسنه ايررانى تخطى ايتمز (وماانت عليهم بوكيل) سن انلر اوزره توكيل اولمدككه انلرى هدايته جبر ايده سن بلكه سن انجق بلاغه مأمورسن حالبوكه سن تبليغ ايتدك (الله يتوفى الانفس حين موتها والتى لم تمت فى منامها) الله تعالى ارواحى ابداندن قبض ايدر ارواحك انده تعلق وتصرفن ظاهرده وباطنده قطعله كه اول موت عندنده در وياخود انى انجق ظاهرده قطع ايدر يوخسه باطنده دكلكه اول نوم عندنددر ديلديكه هر انسانك ايكى نفسى وردر برى نفس حياتدركه موت عندنده مفارق اولور وانك زواليله نفس زائل اولور * وبرى ايسه نفس تميزدركه اول نوم عندنده مفارق اولور اول اجلدن كوررسنكه نومى حالنده تنفس ايدر ديلديكه هر انسانك نفسى نومى عندنده كيدر روحى قالور * على رضى الله عنه ايدر نوم عندنده روح چيقار شعاعى جسدده قالور انك سببيله دركه رؤيا كورر قچانكه اويانه لحظه دن اسرع زمانده روح جسده ايرر (فيمسك التى قضى عليها الموت ويرسل الاخرى الى اجل مسمى) اول قبض اولنان ارواحدن شول اوزرينه موت قضا اولنان روحى امساك ايدوب جسدنه رد ايتمز وشول اوزرينه موت قضا اولنميان روحى امساك ايدوب جسدنه رد ايتمز وشول اوزرينه موت قضا اولنميان روحى

ناردن انى كثيف طيندن خلق ايتدك * بونك بيانى سورۂ اعرافده كچدى (قال فاخرج منها فانك رجيم) الله تعالى بيورديكه جنتدن ياسمادن وياصورت ملائكه دن چيقسن رحمت وكرمندن مطرودسين (وان عليك لعنتى الى يوم الدين) وروز جزايه دك لعنتم سنك اوزريكه در ﴿ ٤٩ ﴾ (قال رب فانظرنى الى يوم يبعثون) ابليس ديديكه يارب يوم بعثه دك بكا مهلت وير (قال فانك من المنظرين الى يوم الوقت المعلوم) الله تعالى ديديكه جمله نك دفعة اماته سى اولان وقت معلومكه نفخۂ اولى در او اوقته دك سكا مهلت ويردك (قال فبعزتك لاغوينهم اجمعين الا عبادك منهم المخلصين) ابليس ديديكه يارب سنك غالبيت وقهرك حقيچون بنى ادمك جميعنى اضلال ايدرم انجق شرك وعصياندن معصوم مخلص قوللرينى ايدمم (قال فالحق والحق اقول لاملئن جهنم منك وممن تبعك منهم اجمعين) الله تعالى بيورديكه بن احقاق حقله حق سويلرم مكه البته سندن وجنسكدن وسكا تابع اولان بنى ادمدن جميكز له جهنمى طولدررم (قل ما اسئلكم عليه من اجر وما انا من المتكلفين) يا محمد ديكه تبليغ رسالتم اوزره سزدن اجرت استمم وبر شيئى كندمدن ايجاد ايدوب انى سزه تكليف ايديجيلردن دكلم (ان هو الا ذكر للعالمين ولتعلمن نبأه بعد حين) بوقرآن انجق انس وجنه موعظه در (تبيان) (رابع) (٧) انك صدق ووعد ووعيدنى ظهور اسلام ياموت ياقيام قيامتدنصكره البته بيلورسكز

(سورۂ الزمر مكيه وهى اثنان وسبعون آية)

(بسم الله الرحمن الرحيم) (تنزيل الكتاب من الله العزيز الحكيم) قرآنك محمد عليه السلامه انزالى امرنده غالب

جسدنه ارسال ايدرتاكه موتى وقتى ايرشنجه بوحال اوزره كيدر * ديلديكه احياء واموتك ارواحى منامنده برى برلرينه بوايشورلر والله تعالينك ديلديكى وجه اوزره سوياشورلر رجوع ايدر اولدقلرنده الله تعالى اموتك ارواحن امساك ايدر واحيانك ارواحنى ارسال ايدوب حتى كه اجسادلرينه ايرر (ان فى ذلك لآيات لقوم يتفكرون) اشبوروحى امساك وارسالده الله تعالينك كمال وقدرت وحكمتنه وشمول رحمتنه آيتلر واردر شول قومه كيم ارواحك ابدانه تعلق كيفيتنده وموت عندنده ارواحك اجساددن بالكليه مفارقتنده واجسادك فناسيله ارواح فانى اولميوب باقى اولمسنده واكا سعادت وشقاوت اعتراسنده وآجالى انقضاسنه دكين حيا بعد حين انك ارسال اولنمسى حكمتنده تفكر ايدر (ام اتخذوا من دون الله شفعاء) يوخسه انلر الله تعالينك اذنسز آلهه لرينى شفعامى اتخاذ ايدرلر (قل أولو كانوا لا يملكون شيئا ولا يعقلون) ديكل كه آلهه لرى انلره شفاعتمى ايدرا كرچه انلر كوريلن صفات اوزره جمادات اولوب برشيئه قادر دكللر وبرشيئ بيلمزلرسه ده ينه انلرى شفعامى اتخاذ ايدرلر (قل لله الشفاعة جميعا) ديكل كه شفاعتك كليسى الله تعالينك اذنه متوقفدر انك اذنسز هيچ احد شفاعته مالك اولمز وبعد الاذن مشركين ايچون شفاعت اولمز (له ملك السموات والارض) سموات وارضك ملكى جميعا انكدر دنياده كى اعمالكزى اول احصاء ايدر (ثم اليه ترجعون) بعده آخرتده اكا رجوع ايدرسز اندەسزه جزا اكزى ايدراعدى دنياده وآخرتده ملك انك اوليجق شول دنياده وآخرتده مقبول ومرضيسى اولمين شيئدن نيچه شفاعت ومدد اميد انورلر (واذا ذكر الله وحده اشمأزت قلوب الذين لا يؤمنون بالآخرة) قچان الله تعالينك وحدانيتى ذكر اولنسه شول آخرته ايمانلرى اولميلرك قلوبى اندن نفور ايدر (واذا ذكر الذين من دونه اذاهم يستبشرون) قچانكه الله تعالينك غيرى آلهه لرى ذكر اولنسه قلبلرى سرورله طولوب بشرۂ وجهلرينه انبساط كلور (قل اللهم فاطر السموات والارض عالم الغيب والشهادة انت تحكم بين عبادك فيما كانوا فيه يختلفون) يا محمد وقتاكه سن انلرك كفرنده متحير اولوب عناد وشدت شكيمه لرنده عاجز اوله سن الله تعالى يه التجا ايدوب ديكل كه يا الهى كه سن سموات وارضى خلق ايدوبسن احوال وامورك كيزلو وآشكاره سن بيلورسن عبادك اختلاف ايتدكلرى شيئده بنمله انلرك بينى فصله قادر اولورسين (ولو ان للذين ظلموا ما فى الارض جميعا ومثله معه لافتدوا به من سوء العذاب يوم القيامة) اكر يريوزنده اولان اشيانك جميعى وانكله بيله انك مثلى كافرلرك اولسه يوم قيامتده سوء عذابدن خلاص ايچون انى فدا ايدەلردى حالبوكه اول انلردن قبول اولنمه (وبدالهم من الله مالم يكونوا يحتسبون) ودنياده شول حسبانلرى اولمديغى عذاب اول وقتده انلره نازل وظاهر اوله (وبدالهم سيئات ما كسبوا) وكسب ايتدكلرى اعمال سيئه لرى انلره ظاهر اوله شول حينده كه صحايف اعماللرى انلره عرض اولنه (وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن) وانلرى احاطه ايده اول شيئك جزاسيكه انى

تدبیرنده‌ده حکیم الله‌تعالینك عندندندر (انا انزلنا الیك الکتاب بالحق فاعبدالله مخلصا له‌الدین الالله الدین الخالص والذین
اتخذوا من‌دونه اولیاء مانعبدوم الا لیقربونا الی الله زلفی ان‌الله یحکم بینهم فی ماهم فیه یختلفون ان الله لایهدی من هو
کاذب کفار) یامحمد بزسکا قرآنی بیان وثبات حق اوله‌رق انزال ﴿ ٥٠ ﴾ ایتدك دینی شرك وریادن خالص‌اوله‌رق
عبادت ایله‌اکاه اولك که
الله‌تعالی ایچون اولان دین
شك وشرکدن پاك وخالص
اولندر شونلرکه الله‌تعالادن
غیری‌یی آلهـه اتخـاذ
ایتدیلرکه‌بزم بونلره عبادتمز
انجق شفاعتلریله بزی‌الله
تعالاانلرك یننارنده اولان
اختلافلرینی قیامتده حکم
وفصل ایدوب دعوالرینك
بطلانی ظاهر اولور الله
تعالی الهه‌مزه بزه‌شفاعت
ایدر دیو کذب ایتمکله
نعمتلرینی انکـار ایدن
کافرلره هدایتی توفیق‌ایتمز
(لواردالله ان یتخذ ولدا
لا صطفی مما‌یخلق ما یشاء
سبحانه‌هوالله‌الواحدالقهار)
اکر کفره‌نك زعمی کبی‌الله
تعالی ولد اتخاذینی مراد
ایدیدی مخلوقاتدن
دیلدیکنی اختیار ایدردی
الله‌تعالی ولد شریکندن
منزه‌وواحدرولدوشریك
اسناد‌ایدنلری عظمتیله قهر
ایدیجیدر (خلق‌السموات
والارض بالحق یکورالیل
علی النهار ویکور النهار
علی الیل وسخر الشمس
والقمر کل یجری لاجل مسمی الاهو العزیزالغفار) سموات وارضی حق اوزره خلق ایتدی کیجه‌دن
اکسلدوب ارترر وکوندوزدن اکسلدوب کیجه ارترر وشمس وقمری تسخیر ایتدی هربری انك امریله قیامته‌دك
دور ایدر اکاه اولك که اول الله تعالی هرشیئه قادر وغالب وعقابنه عجله ایتمز غفاردر (خلقکم من‌نفس واحدة ثم

استهزاء ایدردلری (فاذامس الانسان ضردعانا) قچان جنس انسان ضره ایرسه
انك کشفیچون بزه دعاایدر (ثم اذا خولناه نعمة منا قال انمااوتیته علی علم) بعده
تفضل ایدوب اکانعمت ویرسك دیرکه اول بکاوجوه کسبی بیلدیکمدن ویرادی (بل‌هی
فتنة) بلکه اول نعمت اکا امتحاندرکه انکله شکران ویاکفران نعمت ایدیکی کندویه
ظـاهر اوله (ولکـن اکثرهم لایعلمـون) الابوکه انلرك اکـثری انی بیلمزلر (قـد
قالها الذین من قبلهم) انلردن اول کچنلر اول مقاله‌یی دیمشلردی (فما اغنی عنهم ماکانوا
یکسـبون) انلرك متاع دنیـادن کسب ایتدکاری عذابلری دفعنه بر شیء مفید اولمدی
(فاصابهم سیئات ماکسبوا) اویله اولسه انلره‌کسب ایتدکلری اعمال سیئه‌لرینك جزاسی
ایردی (والذین ظلموا من هؤلاء سیصیبهم سیئات ماکسبوا) اشبو مشرکیندن عنوله
نفسلرینه ظلم ایدنلره ودخی کسب ایتدکاری اعمال سیئه لرینك جزاسی ایریسردر انلره
ایردیکی کبی (وماهم بمعجزین) حالبوکه انار عذاب اللهدن فوت‌اولور دکللردر زیراکه
مرجعلری الله تعالی‌یه‌در اکا بناء رؤسالری بدرده قتل اولندی ویدی ییل قحط چکدیلر
(اولم یعلموا ان الله یبسط الرزق لمن یشاء ویقدر) بیلمدیلرمکه الله تعالی رزق دیلدیکی
کسه‌یه بسط ایدر ودیلدیکندن قبض ایدر شـول حیثیتدنکه انلره یدی ییل قحط چکدر
دیکندنصکره یدی ییل دخی انلره وسعت ورفاهیت ایردردی (ان فی ذلك لآیات لقوم
یؤمنون) اشبو بسط وتضیقده حوادثك کلیسی‌الله تعالیدن ایدیکنه‌مؤمن اولنلره علامتلر
واردر (قل یاعبادی الذین اسرفوا علی انفسهم) یامحمد مؤمنلره بنم لسانمله دیکل که
یاعبادم که معاصیده اسرافله نفسلری اوزره جنایتده افراط ایتدیلر (لاتقنطوا من رحمة
الله) الله تعالینك مغفرتندن وتوبه ایدرسکز توبه کزی قبولندن مأیوس اولمکز (ان‌الله
یغفر الذنوب جمیعا) الله‌تعالی ذنوبك جمیعی مغفرت ایدر اکرچه اول ذنوب کبائر ایسه‌ده
* دینلدیکه اکرچه توبه‌سز ایسه‌ده زیراکه توبه ایله تقیید خلاف ظاهردر شول دلیلله
کیم ۞ ان‌الله‌یغفران یشرك به ویغفرمادون ذلك لمن یشاء ۞ الله‌تعالی دیلدیکنك شرکدن
ماعدا ذنوبی مغفرتی اطلاق ایتدی (انه‌هوالغفور الرحیم) زیراکه اول رحمت ومغفرتده
بلغیدر * ابن عباس رضی‌الله عنهما ایدر پیغمبریمز صلی‌الله تعالی علیه وسلم حمزه‌رضی‌الله
عنهك قاتلی وحشی‌یی اسلامه دعوت ایچون خبر کوندردکده دیدیکه سن بنی دینکه نیچه
دعوت ایدرسـن حالبوکه زعمکده بر کمسـه که قتل ویازنا ویاشرك ایده ۞ یضاعف لهم
العذاب ۞ اکا عذاب مضاعف قلنور دیرسن بن ایسه اول ذنوبك کلیسنی ایتمشم اویله
اولسه نازل اولدیکه (الامن تاب وآمن وعمل عملا صالحا فاولئك یبدل‌الله سیئاتهم‌حسنات)
که اول سـورهٔ فرقانده کچدی وحشی دیدیکه اشبو شرط شدیدر قورقارینکه
[انی]

جعل منها زوجها وانزل لکم من‌الانعام ثمانیة ازواج یخلقکم فی‌بطون امهاتکم خلقا من بعد خلق فی ظلمـات ثلث ذلکم
الله ربکم له الملك لااله الاهو فانی تصرفون) اول سزی نفس واحده‌دن یعنی ادم علیه السلامدن خلق ایدوب صکره
صول قابورغه‌سندن زوجه‌سی ﴿ ٥١ ﴾ حوایی خلق ایتدی وسز یچون‌دوه وبقروغنم وکچیدن ارکك ودیشی سکز
صنف کوندردی وسزی
نطفه اوله‌رق انالرکزك
قارنی‌ورحمی‌وآش‌دیدکلری
ولدیتاغی اولان مشیمه‌که‌بو
اوچ ظلماتك ایچنده علقه
وعظام‌ولحم‌وجسدنام‌اولنجه
دك خلقدن خلق آخره
تحویل‌ایتدی بونلری‌خلق
ایدن پادشاه عالم اولان
ربکزدراندن غیری عبادته
مستحق کیمسه یوقدر انك
عبادتندن‌غیرك عبادتنه نیچه
صرف اولنورسکز (ان
تکفروا فان‌الله غنی‌عنکم
ولایرضی‌لعباده‌الکفروان
تشکروایرضه لکم‌ولاتزر
وازرة وزر اخری ثم‌ان
ربکم مرجعکم فینبئکم بما
کنتم‌تعملون انه علیم‌بذات
الصدور)اکر سز کافر
اولورسکزاول‌سزك‌ایمان
وعبادتکزدن‌غنیدرومجرد
مرحمتندن قوللرینك
کفرلرینه راضی‌اولمز اکر
اسلام‌نعمتنه‌شکرایدرسکز
مجردفلاح‌بوله‌جغکزسببیله
سزدن‌راضی‌اولورقیامتده
برکمسنه‌اخرکسنه‌نك کناهنی
یوکلنمز صکره رجوعکز
ربکز تعالی طرفنه‌در دنیاده ایشلدیککز عملی سزه خبر ویروب جزاکزی ویرر اول قلبکزده اولان عزم ونیتلری
بیلور (واذامس الانسان ضردعا ربه منیبا الیه ثم اذا خوله نعمة منه نسی ماکان یدعوا الیه من قبل وجعل لله اندادآ
لیضل عن‌سبیله قل تمتع بکفرك قلیلا انك من اصحاب النار) قچان کافرلرك نفس اولاد ومالارینه برضرر اصابت ایتسه

انی اقامته قادر اولمیم انك غیریسی اولسه اکا بناء نازل‌اولدیکه ۞ ان‌الله لایغفران یشرك
به ویغفر مادون ذلك لمن‌یشـاء ۞ که اول سورهٔ نسـاده‌در وحشی دیدیکه نه بیلورین
بلکه مغفرتی اراده اولنان قومدن اولمیم اویله اولسه اشبو صددنده اولدیغمز (یاعبادی
الذین اسرفوا علی انفسهم) آیتی نازل اولیجق وحشی اکا مطمئن اولوب اسلامه کلدی
مسلمون دیدیلرکه یارسول الله اشبو حکم وحشی‌یه خاصمیدر یوخسه سائر مسلمینه دخی
عاممیدر دیدیکه بلکه جمیع مسلمینه عامدر (وانیبوا الی ربکم واسلموا له‌من قبل ان‌یأتیکم
العذاب ثم لاتنصرون) ذنبدن تائبین اولدیغکز حالده ربکز الله تعالی‌یه رجوع ایدوب
عملی انك‌وجه کریمیچون خالص ایدك سزه عذاب کلزدن اول‌زیراکه اول کلدکدنصکره
اندن منع اولنمزسز ایمدی آیت سابقه دلالت ایتمزکه هرکسه‌یه توبه‌سز وسبق تعذیبسز
مغفرت حاصل اوله تاکه توبه‌دن وعملده اخلاصدن‌استغنا اولنه (واتبعوا احسن ماانزل
الیکم من ربکم) ربکزجل شانه‌دن‌سزه انزال اولنان شیئك احسننه اتباع ایدك که اول
مأمور به‌در منهی عنه دکلدر ویاعزائمدر رخص دکل ویاناسخدر منسوخ دکل‌ویانجات
وسلامته ایصالده اقرب اولانه اتباع ایدك انابت وطاعته مواظبه کبی (من قبل ان‌یأتیکم
العذاب بغتة وانتم لاتشعرون) شول وقتدن اولکه بغتةً سزه عذاب کله حالبوکه امور
دنیایه اشتغالکز وآخرته عدم ایمـانکز سببیله انك مجیئنه شعورکز اولمیه کیم تدارك
ایده‌سز (ان تقول نفس یاحسرتا علی مافرطت فی‌جنب‌الله) ایمدی طاعته مبادرك ایدك
نفس قاصره‌نك دیمسی کراهتله کیم حسرت وندامت بکاکه الله‌تعالی‌یه طاعتده تقصیر
ایتمشسن (وان کنت لمن الساخرین) اکرچه بن الله تعالینك دین وکتـاب ورسولنی
ومؤمنینی استهزاء ایدنلردن ایدم یعنی‌طاعة الاهی تصنیعله اکتفـا ایتمیوب حتی که اهل
طـاعتی سخره ایدندی (او تقول لو ان الله هدانی لکنت من المتقین) ویاخود دیه‌که
اکر الله تعـالی بنی حقه ارشادله هدایت ایتسه شرك ومعاصیدن اتقاء ایدنلردن ایدم
(او تقول حین تری العـذاب اوان لی کرة فاکون من المحسـنین) ویاخود دیه‌که
یوم قیامتده عذابی کوردیکنده اکر بنم برکره دخی دنیایه رجوعم اولسه عقیده وعملده
احسان ایدنلردن اواوردم (بلی قدجاءتك آیاتی فکذبت بهاواستکبرت وکنت من‌الکافرین)
الله‌تعالی دیه‌که بلی‌سکابنم آیاتم کلشیدی‌سن‌ایسه‌انی‌تکذیب‌ایدوب قبولدن امتناعکله کافرلردن
اولمشیدك (ویوم القیامة‌تری‌الذین کذبوا علی‌الله وجوههم مسودة) یوم قیامتده الله‌تعالی‌یه
کذب وافترا ایدنلری یوزلری قرارمش کوررسن (ألیس فی‌جهنم مثوی للمتکبرین) ایمان
وطاعتدن تکبرایدنلره جهنمده مقام یوقمیدروواردر (وینجی الله‌الذین اتقوا بمفازتهم) الله‌تعالی
شرك‌ومعاصیدن اتقاء ایدناری‌انجاایدرشول‌طریقله‌کیم اول‌انلری فوزونجاته مؤدی اولور

بتلرندن رجوعله ربسنه دعا ایدر صکره الله تعالی اکا کرمندن اول ضرره بدل نعمت ویرسه اول مقدم ایتدیکی دعایی اونوتوب ناسی اسلامدن منع ایچون الله تعالایه شریك اصنام قیلر یا محمد سن دیکه کفرکله سن دنیاده آز زمان تعیش ایله تحقیق سن اهل ناردنسین (امن هو قانت اناء اللیل ساجدا ﴿ ٥٢ ﴾ وقائماً یحذر الاخرة ویرجوا رحمة ربه قل هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون انما یتذکر اولوا الالباب) اول حالده اولان کافرلرمی خیرلودر یوخسه الله تعالایه مطیع ومنقاد اولنمی خیرلودر انلر کیجه‌نك ساعتلرنده ساجد وقائم اولدقلری حالده آخرت عذابندن قورقار وربسنك رحمتنی رجا ایدر یا محمد دیکه عالملرله جاهللر برابر اولورمی ☼ انلرك برابر اولمدیغی کبی قاتلرله عاصیلر برابر اولماز ☼ بو امثالله انجق عقول تامه صاحبلری معتبر ومتعظ اولور (قل یا عباد الذین امنوا اتقوا ربکم للذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة وارض الله واسعة انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب) مؤمن قوللرمه دیکه الله تعالایه مخالفتدن صاقنك دنیاده طاعتله احسان ایدنلره آخرتده اجر احسن واردر ☼ اول کیمسه‌که اولدیغی مکانده طاعت احسانی اکه متعسر اولورسه محل آخره هجرت ایتسونکه * الله تعالانك ارضی واسعه‌در وطنندن هجرته ومحنته ومشقت طاعته صبر ایدنلرك آخرتده اجرلری حسابسزدر * خبرده واردرکه قیامتده نماز وصدقه وحج ایدن اربابه میزان قوریلوب اجرلری وزن اولنورکن بلا کشلر بلا وزن ولا حساب جنته کیدکلرینی دنیالری راحتله کچن مؤمنلر کوروب کاشکی دنیاده وجودمز مقراضله

[نفخ]

(لا یمسهم السوء ولاهم یحزنون) انلره مکروه ایرشمز ودنیادن فوت ایتدکلری اشیایه حزن چکمزلر (الله خالق کل شیء) الله تعالی خیر وشر ایمان وکفردن هرشیئك خالقیدر (وهو علی کل شیء وکیل) اول هرشیئی حفیظدر تصرفنه تولی ایدر (له مقالید السموات والارض) سموات وارضك مفاتحی انکدر * دینلدیکه سمواتك مفاتحی مطردر انواعیله وارضك مفاتحی نباتدر انواعیله عثمان رضی الله عنه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه مقالیدن سؤال ایتدکده دیدیکه انك تفسیری ☼ لا اله الا الله والله اکبر وسبحان الله وبحمده وأستغفر الله ولا حول ولا قوة الا بالله هو الاول والآخر والظاهر والباطن بیده الخیر یحیی ویمیت وهو علی کل شیء قدیر ☼ یعنی اشبو کلمات الله تعالی توحید وتمجید اولنورکه اول سموات وارض خیرنك مفتاحیدر برکمسه که انی تکلم ایده اکا اصابت ایدر (والذین کفروا بآیات الله اولئك هم الخاسرون) شونلرکه الله تعالینك دلائل قدرتنه وسموات وارض امرنده استدامتنه ویاخود انك توحید وتمجیدی کلماتنه کافر اولدیلر * ایعدی انلر رحمت وثوابدن خاسرلردر (قل أفغیر الله تأمرونی اعبد ایها الجاهلون) دیکل که اشبو دلائل ومواعیددنصکره ای جاهللر بکا امر ایدر میسزکه الله تعالینك غیری‌یه عبادت ایدم (ولقد اوحی الیك والی الذین من قبلك لئن اشرکت لیحبطن عملك ولتکونن من الخاسرین) یا محمد سکا وسندن اول کچن رسوللره وحی اولندیکه علی سبیل الفرض سن اشراك ایدسك عملك حبط اولوب خاسرلردن اولورسن اشبو خطاب اکرچه پیغمبریمز علیه السلامه‌در لکن مراد امتیدر (بل الله فاعبد وکن من الشاکرین) بلکه یالکز الله تعالی‌یه عبادت ایت وانك سکا ایتدیکی انعامنه شکر ایدنلردن اوله (وماقدروا الله حق قدره) انلر نفسلرنده الله تعالینك عظمتنی حق تعظیمله تقدیر ایتمدیلر شول حیثیتدنکه اکا لایق اولمین شیئی اکا شریك قیلدیلر (والارض جمیعا قبضته یوم القیامة والسموات مطویات بیمینه) والحال ارضون سبعك جمیعی ویاخود ارضك ظاهره وغایره‌سی یوم قیامتده انك مقبوضه سیدر یعنی ملك وتصرفنده‌در نیجه دیلرسه مزاحمسز سهولتله تصرف ایدر یعنی اول ارض عظمتله انك قدرتنه نسبت اولنسه قبضهٔ واحده مثابه سنده‌در کذلك سموات دخی انك قدرتیله مجموعاتدر واشبو آیت انك عظمتنه وانك قدرتنه اضافتله ذکر اولنان اجرام عظامك حقارتنه تنبیهدر (سبحانه وتعالی عما یشرکون) ایعدی قدرت وعظمتی بو مرتبه‌ده اولان حضرت باری جل شانه مشرکونك اشراکندن منزه وعالی اولدی (ونفخ فی الصور فصعق من فی السموت ومن فی الارض) اول مره‌که صوره نفخ اولنه سموات وارض ومافیهما‌ده حیاتده اولان مخلوقاتك جمیعی میت ویامغشی علیه اولور (الا من شاء الله) الا انلرکه الله تعالی انارك بقاسن دیلیه * دینلدیکه انلر جبرائیل واسرافیل ومیکائیل وملك الموتدر ویاخود جنت وناردہ اولان حور وولدان وزبانیه‌در ویاجملهٔ عرشدر تکیم ذکری سورهٔ نملده کچمشدر * دینلدیکه اول استثناء اولنانله مراد انجق الله تعالینك ذاتیدر (ثم

پاره پاره اولیدیده بو درجه‌یی بولیدق دیه‌لر (قل انی امرت ان اعبد الله مخلصا له الدین وامرت لان اکون اول المسلمین) دیکه بن الله تعالی ایچون دینده مخلص وموحد اوله‌رق عبادت ایتمکه ومسلمانلرك اولی اولمغه امر اولندم (قل انی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم ﴿ ٥٣ ﴾) دیکه اکر بن شرکوریا ایله ربمه عاصی اولورسم قورقارمکه اول عظیم قیامت کوننده بکا عذاب اوله (قل الله اعبد مخلصا له دینی فاعبدوا ماشئتم من دونه قل ان الخاسرین الذین خسروا انفسهم واهلیهم یوم القیمة الا ذلك هو الخسران المبین) دیکه بن الله تعالایه دینمی شرك وریادن خالص ایده‌رك عبادت ایده‌رم سز اندن غیری دیلدیککزه عبادت ایدك دیکه خسران تامده انلردرکه جنتدن محروم ونارہ دخول ایله نفسلرینه واهللرینه ظلم وزیان ایتدیلر اکاه اولك‌که بونلرك بو شرك ومعصیتلری غایتده خسران ظاهردر (لهم من فوقهم ظلل من النار ومن تحتهم ظلل ذلك یخوف الله به عباده یا عباد فاتقون) اول خسرانده اولنلرك اوزرلرنده آتشدن سایبان وآلتلرنده کذلك ناردن فراش واردر بو مذکور اول عذابکه الله تعالی قوللرینی انکله تخویف ایدرکه شرکدن اجتناب ایده‌لر ای بنم مؤمن قوللرم بندن قورقوب عذابمی موجب شیئه تعرض ایتمیه‌سز (والذین اجتنبوا الطاغوت ان یعبدوها وانابوا الی الله لهم البشری فبشر عباد الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه اولئك الذین هدیهم الله واولئك هم اولی الالباب) انلرکه هرنوع طاپیلان بتلردن اجتناب ایدوب الله تعالانك عبادتنه رجوع ایتدیلر انلر ایچون ☼ موتی وقتلرنده ملکلر لسانیله ☼ جنت مژده‌سی

ثم نفخ فیه اخری فاذاهم قیام ینظرون) بعده اول صوره ایکنجی کره نفخ اولنه کوریله کیم خلائق قبرلرندن طوره‌لر کندیلرینه فعل ایدیلورایدیکنه منتظر اوله‌لر ویا اهوال قیامته نظر ایده‌لرکه سمانیچه تغییر وارض نیچه تبدیل اولنور وداعی انلری نه شیئه دعوت قیلور واقربانك بری برلرندن شفقتی کیدروخصمادن انلره نوجهله خصومت ایرر (واشرقت الارض بنور ربها) وارض محشر رب تعالینك عدلی نوریله منور اوله ویاخود برنور ایله کیم اجسام مضیئه توسطنسز انده خلق اولنه (ووضع الکتاب) وصحائف اعمال عمالك یدلرینه وریله ویالوح محفوظله اول صحائف مقابله ایدیله (وجیء بالنبیین والشهداء) وپیغمبرلر وملائکه ومؤمنیندن شهداء کتوریله کیم رسوللر ایچون شهادت ایده‌لرکه انلر امت محمددر ویاخود کراما کاتبین ملکلریدر ویاخود فی سبیل الله مقتوللردر (وقضی بینهم بالحق وهم لا یظلمون) وعباد بینده ظالمین ومظلومین رسل وامم بینی عدله قضا اولنه انلر ظلم اولنمزلر نه ثوابلرینك نقصیله ونه عذابلرینك زیاده‌سیله (ووفیت کل نفس ما عملت) وهرنفس خیر وشردن عملنك جزاسی توفیه اولنه (وهو اعلم بما یفعلون) اول الله تعالی انلرك افعالنه اعلمدر شهدانك شهادتنه احتیاج اولمز بلکه اشهادی عملری اوزره حجتی تأکید ایچوندر (وسیق الذین کفروا الی جهنم زمرا) وکافرلر ضلالت وشرارتده تفاوت اقداملری حسبنجه فوج فوج بعضی بعضنك اثرنده جهنمه سوق اولنه (حتی اذا جاؤها فتحت ابوابها) حتی چانکه اکا ایره‌لر یدی قپوسی انلر ایچون آچیله (وقال لهم خزنتها الم یأتکم رسل منکم یتلون علیکم آیات ربکم وینذرونکم لقاء یومکم هذا) انك خازنلری یعنی زبانیه انلره دیه‌لرکه کندی جنسکزدن سزه رسوللر کلمدیمکه ربکز جل شانه‌نك آیتلرینی سزه تلاوت ایدر وبو کونه لقاکزله سزی تخویف ایدر (قالوا بلی ولکن حقت کلمة العذاب علی الکافرین) کافرلر دیه‌لرکم بلی بزه رسوللر کلدیلر دی تلاوت آیات وانذار ایتدیلردی الا بوکه علم الهیده اوزریمزه کلمهٔ عذاب واجب اولدیکه ☼ لأملأن جهنم من الجنة والناس اجمعین ☼ قولیدر (قیل ادخلوا ابواب جهنم خالدین فیها فبئس مثوی المتکبرین) اول کافرلره دینلدیکه ایعدی ضلالتده مراتبکز حسبنجه ابواب جهنمه دخول ایدك انده دائمین اولدیغکز حالده اول جهنم ایماندن تکبر ایدنلره نه چرکین منزل اولور (وسیق الذین اتقوا ربهم الی الجنة زمرا) ورب تعالیدن قورقوب شرو معاصیدن اتقا ایدنلر شرف وعلو طبقه‌ده مراتبلری حسبنجه راکبین اولدقلری حالده فوج فوج بعضی بعضنك اثرنده جنته سوق اولنه‌لر (حتی اذا جاؤها وفتحت ابوابها) حتی چانکه انلره اکا کله‌لر حالبوکه انلر کلزدن اول انك قپولری انلر ایچون آچیله (وقال لهم خزنتها سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین) جنتك خازنلری انلره دیه‌لرکه اوزریکزه سلامت اولوب من بعده مکروه ایرمسون ذنوبدن طاهر اولدیکزدی ویاخود جنت سزه کوچك مقام اولدی

واردر یامحمد کلامی ایشیدوب انك احسننه تابع اولان قوللریمه مژده ایله الله تعالی انلری منزل مقصوده هدایت ایتدی وانلر عقول تامه صاحبلریدر * دینلدیکه اول ایشتدکاری کلام قرآن کریمدن اولوب رخصتلو ومندوب اولاندن اغماضله محکم وواجب احسنه تابع اولمق یاخود مجالسده اولان ﴿ ٥٤ ﴾ کلامك احسننه تابع اولورلر امثالدن ❊ خذماصفاداع ماکدر ❊ موجبنجه علی قول عشرهٔ مبشره‌دن التی کیمسه که ❊ عثمان وطلحه وزبیر وسعد بن زید وسعد بن وقاص وعبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی عنهم ❊ شانلرنده اوله‌که صدیق رضی الله عنه تصدیق حضرت رسالتپناه علیه السلام ایله سر فراز اولدقده بوالتی کمسنه اکا ملاق اولوب حقیقت اسلامدن سؤال ایتدکارنده صدیق رضی الله تعالی عنهك احسن کلاملرینی ایشتمکله دفعةً تابع اولوب مسلمان اولدیلر بو آیت کریمه‌نك نزولی اکا مبنی دیو بعض تفاسیرده مسطوردر (افمن حق علیه کلمة العذاب افانت تنقذ من فی النار ❊ ایا اول کمسنه‌که انك اوزرینه کلمهٔ عذاب واجب اوله‌سن انی ایمانه کتوروب عذابدن قورتارمغه قادر میسین ❊ لکن الذین اتقوا ربهم لهم غرف من فوقها غرف مبنیة تجری من تحتها الانهار وعدالله لایخلف الله المیعاد) لکن انلرکه ربلرندن قورقوب ایمان وطاعتده اولورلر انلرایچون جنتده بربرلری اوزره بنا اولنمش کوشکلر واردرکه آلتلرندن نهرلر اقار اول انلره الله تعالانك وعد کریمیدر الله تعالی وعدینه خلف ایتمز) الم تر ان الله انزل من السماء ماء فسلکه ینابیع فی الارض ثم یخرج به زرعا مختلفا الوانه ثم [فلا]

ایمدی اکا کیروب انده خالدین اولك ایچونکه اکا کیرەلر انلر ایچون اعداد اولنان کراماتی کوره‌لر فرح وسرور ایده‌لر (وقالوا الحمد لله الذی صدقنا وعده) الله تعالی‌یه حمد اولسونکه رسوللری لسانیله اولان وعدنی بزه انجاز ایتدی (واورثنا الارض نتبوء من الجنة حیث نشاء) وجنتدن اشبو قرار ایتدیکمز مکانی بزه وارثك موروثنه اولان تمکنی کبی تمکین وتملیك ایتدی اندن دیلدیکمز واشتها ایتدیکمز مکانه نزول ایده‌وز دیه‌لر اشبونده اشارت واردرکه جنتدن هر مؤمنه ویریلن حاجتندن زیاده اوله یوخسه هیچ کمسه آخرك منزلنه نزولله دکل * دینلدیکه جنته اولا امت محمد کیروب دیلدکاری منازله نزوللرندنصکره سائر امم کیره‌لر (فنعم اجر العاملین) مؤمن اولوب عمل صالح ایشلینلره جنت نه کوزل اجرا اولور (وتری الملائکة حافین من حول العرش) ملائکه‌یی کوره‌سنکه حول عرشی احاطه ایدوب طواف ایدرلر (یسبحون بحمد ربهم) رب تعالینك حمدنی ملتبسین اولدقلری حالده انی تنزیه وتقدیس ایدرلر اشبونده اشعار واردرکه علوینك منتهای درجاتی واعلی لذائذی حق تعالینك صفاتنه استغراق اوله (وقضی بینهم بالحق) وخلق بینی حقله قضا اولنه بعضی ناره وبعضی جنته ادخال اولنمغله ویاملائکه بینی حقله قضا اولنه تفاضلاری حسبنجه (وقیل الحمد لله رب العالمین) بینلری حقله قضا اولنانلر الله تعالی‌یه حمد ایده‌لر

سورة المؤمن وهی خمس وثمانون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(حم) ابن عباس رضی الله عنهما ایدر حم الله تعالینك اسم اعظمیدر عکرمه اندن روایت ایدرکه الر وحم ون الرحمن اسمندن حروف مقطعه‌در عطاء خراسانی ایدرکه انك حائی الله تعالینك حلیم حمیدحی حکیم حنان اسمائنك افتتاحیدر وانك میمی ملك مجید منان اسمائنك افتتاحیدر (تنزیل الکتاب من الله العزیز العلیم) قرآنك تنزیلی اول الله تعالیدندرکه سلطاننده عزیز وعبادتك مصالح واعماله علیمدر (غافر الذنب) مؤمن تائبك ذنبنی مغفرت ایدر (وقابل التوب) توبه‌ده اخلاص ایدەنك توبه‌سن قبول ایدر (شدید العقاب) اکا شرك وکفر ایدنه عقابی شدیددر (ذی الطول) موحدین عامه‌سنه فضل وانعام واسع صاحبیدر (لا اله الا هو) که اندن غیری اله یوقدر اویله اولسه انك عبادتنه اقبال کلی واجب اولور (الیه المصیر) آخرتده جمیع خلقك رجوعی اکادر مطیع وعاصی‌یه اعماللرینك جزاسن ایدر (مایجادل فی آیات الله الا الذین کفروا) ایات اللهده طعن وادحاض حقله جدال ایتمز مکر انلرکه کافرلر اولدیلر اما اول کمسه‌که انك عقدنی حل وحقائقنی استنباط واهل زیغك مطاعنین قطع ایچون جدال ایده اول اعظم طاعاتندر

یهیج فتریه مصفرا ثم یجعله حطاما ان فی ذلك لذکری لاولی الالباب) آیا کورمدنمیکه الله تعالی سمادن یغمور انزال ایدوب اندن یریوزنده چشمه‌لر کتوردی صکره انکله یردن رنکلری درلو درلو بغدای وطاری وسائر اکینلر چیقاردی بویشللکندنصکره قوریوب سن ﴿ ٥٥ ﴾ انلری صرارمش کوررسن بعده انی اوفانمش دانه‌قیلر بوذکر اولنانده عقول تامه صاحبلرینه تذکر وعبرت واردرکه انی حیات دنیایه تمثیل ایده بیلور (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه فویل للقاسیة قلوبهم من ذکر الله اولئك فی ضلال مبین) آیا اول کمسنه‌که قلبی اسلامی قبولله کشاده اولمشدر اول کشاده‌لك ربسی طرفندن انك اوزرینه بر معرفت نوریدر اول کمسنه شونلره بکزرمیکه انلر الله تعالانك ذکرندن اعراضله قسوت قلبلری ایچون شدت عذابده درلر انلر ضلالت ظاهره‌ده درلر * مرویدرکه بو آیت کریمه‌نك اولی علی وحمزه رضی الله تعالی عنهما واخری ابولهب وولدی حقنده نازل اولمشدر (الله نزل احسن الحدیث کتابا متشابهاً مثانی تقشعر منه جلود الذین یخشون ربهم ثم تلین جلودهم وقلوبهم الی ذکر الله ذلك هدی الله یهدی به من یشاء ومن یضلل الله فما له من هاد) الله تعالی کلامك احسنی اولان قرآنی متشابه کوندردی یعنی تناقض واختلاف اولمیوب بر برینی تصدیق ایدر اعجاز وحسن نظم وصحت وحکمده بر برینه مشابهدرکه وعد ووعید وامر ونهی ورحمت وعذاب وجنت وجهنم وسائر ❊ ایکیشر تکرار ایدر اول کتابده اولان وعیدی استماعدن ربلرندن قورقنلرك دریلری دترر صکره الله تعالانك رحمت

(فلایغررك تقلبهم فی البلاد) ایمدی یامحمد سنی انلرك دنیاده امهال اولنملری وبلادده تجارات مرابحه ایله تقلبلری مغرور ایتمسون زیراکه انلر زمان قریبده اخذ اولنیسرلردر انلردن اول چکنلرك اخذ اولنملری کبی (کذبت قبلهم قوم نوح والاحزاب من بعدهم) انلردنصکره عاد وثمود کبی رسوللری اوزره تحزب ایدنلر رسوللرینی تکذیب ایتدیلر (وهمت کل امة برسولهم لیأخذوه) وهر امت کافره رسوللرینه قصد ایتدیلرکه اسر وقتل وتعذیبله اخذه ایده‌لر (وجادلوا بالباطل لیدحضوا به الحق) وشول حقیقتی اولمیان شیئله جدال ایتدیلرکه انکله حقی ازاله ایده‌لر (فاخذتهم فکیف کان عقاب) انلری اهلاکله اخذ ایتدم کورسونلرکه بنم عقابم نیجه اولدی زیرا انلر اول هالکینك دیارلرینه اوغرایوب آثارلرینی کوررلر (وکذلك حقت کلمة ربك علی الذین کفروا انهم اصحاب النار) امم مکذبه‌یه کلمهٔ عذاب واجب اولدیغی کبی سنك قوم مکذبك دخی کافر اولنلره واجب اولدیکه انلر اهل ناردر (الذین یحملون العرش ومن حوله) شول ملائکه‌که عرشی کوتررلر ودخی انلرکه انك حولنده اولوب انی طواف ایدرلر انلره کروبیون دینور ملائکه‌نك ساداتیدر * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر حملهٔ عرشدن برینك کعبندن اسفل قدمنه دکین بشیوز ییللق یولدر * دینلدیکه انلرك ارجلی ارض سفلاده ورؤسلری عرشی خرق ایدوبدر خاشعلردر طرفلرین رفع ایتمزلر خوفلری سماء سابعه اهلندن اشددر اشبو منوال اوزره هر سماء اهلنك خوفی انك اسفلنده‌کی سماء اهلنك خوفندن اشددر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر حملهٔ عرشدن هر برینك قولاغی یومشاغندن اوموزنه دکین یدیوز ییللق مسیره‌در * دینلدیکه حملهٔ عرش وحولنده‌کی ملائکه‌دن هر برینك دردر وجهی واردرکه اول وجه ثور ووجه اسد ووجه نسر ووجه انساندر وهر برینك دردر قنادی وار ایکیسنی یوزینه طوتارکه عرشه نظرله صعقه ایتمیه وانك ایکیسیله دخی پرواز ایدر (یسبحون بحمد ربهم) رب تعالی‌یی حمدنی ملابس اولدقلری حالده تسبیح ایدر * دینلدیکه حملهٔ عرش سکزدر دردینك تسبیحی ❊ سبحانك اللهم وبحمدك لك الحمد علی حلمك بعد علمك ❊ دردینك دخی ❊ سبحانك اللهم وبحمدك لك الحمد علی عفوك بعد قدرتك ❊ درکانه بنی آدمك ذنوبن کوررلر وهب بن منبه ایدر حول عرشده یتمش بیك ملك واردرکه عرشی طواف ایدرلر بر صف اقبال ایتسه صف آخر ادبار ایدر انلرك بعضی تهلیل وبعضی تکبیر ایدر وانلرك وراسنده یتمش بیك صف دخی واردرکه قائملردر انلرك تکبیر وتهلیلن ایشتدکده رفع صورتله دیرلرکه ❊ سبحانك اللهم وبحمدك مااعظمك وما اجلك انت الله لا اله غیرك انت الاکبر الخلق کلهم لك راجعون ❊ وانلرك وراسنده یوز بیك صف واردرکه یمینلرینی یسارلری اوزره قومشلردر هر برینك بر ذکر مخصوصی واردر والله تعالی حول عرشده‌کی ملائکه‌دن بر نیچه حجابله احتجاب ایتمشدر نار وظلمت ونور ودر ابیض ویاقوت احمر وزبرجد اخضر وثلج وماء وبردن هر برندن ودخی انك غیری اشیادنکه انی الله تعالیدن

ومغفرتنی ذکرایله دریلری وقلبلری نرم ومطمئن اولور بوقرأن الله تعالادن خلق ارشاددر انکله دیلدیکنی دین اسلامه
هدایت ایدر اولکسه یکه الله تعالی مخذول ایده انی هدایت ایدراولمز * روایت اولندیکه بروقتده اصحاب رضی الله تعالی
عنهم ملول اولوب یارسول الله بزه تحدیث ایت دیدکلرنده بوآیت کریمه ﴿ ٥٦ ﴾ نازل اولدی (افمن یتقی بوجهه سوء
العذاب یوم القیمة وقیل
للظالمین ذوقوا ما کنتم
تکسبون) آیا اول کسنه که
قیامتده شدت عذابدن
کندوبی یوزیله قوریه اول
کسنه کبیدرکه عذابدن
امین اوله کفرو عصیانله
نفسلرینه ظلم ایدنلره
دینلورکه اول کسب ایتدکلر
کزك جزاسنی دادك *
دینلدیکه عذابدن یوزیله
قوریناندن مراد ابوجهلدر
که جهنمده الاری بوغازینه
باغلو آتش کاورکن یوزیله
قوریه (کذب الذین من
قبلهم فاتیهم العذاب من
حیث لایشعرون) اهل
مکه دن مقدم رسوللرینی
تکذیب ایدن کفار عذاب
برحیثیتله کلدیکه بیلز
ومأمول ایتزلرایدی (فاذا
قهم الله الخزی فی الحیوة
الدنیا ولعذاب الاخرة اکبر
لوکانوا یعلمون) الله تعالی
انلره دنیاده قتل واسروا
جلا ومسخ وخسفله ذل
ورسو ایلغی داد تردی
انلر ایچون حاضرلنان
عذاب آخرت اشد ودائم
اولمغله اندن بیوکدر اکر انلرانی بیلسه‌لردی عبرت آلورلردی (ولقد ضربنا للناس فی هذا القرآن من [سلوك]
کل مثل لعلهم یتذکرون) بز ناس ایچون بر قرأنده هر مثلدن ضرب ایتدك شایدکه انلرله متعظ اوله‌لر (قرانا عربیا غیرذی
عوج لعلهم یتقون) اول قرأن عربی اولدیغی حالده انده اکریلك وتناقض یوقدر شایدکه انکله شرکدن صاقنه‌لر (ضرب

غیری احد بیلز هر برندن تمشر حجابله احتجاب ایتمشدر (ویؤمنون به) وانك فردانیت ووحدانیتنه
تصدیق ایدرلر (ویستغفرون للذین آمنوا) ومؤمنلر ایچون استغفار ایدر یعنی الله تعالیدن
دیلرلرکه مؤمنلرك توبه‌یه حمل ایده‌ومغفرتن ایجاب ایدرشیئ انلره الهام ایده‌ودیرلرکه (ربنا
وسعت کل شیئ رحمة وعلما) یاربنا رحمت وعلمك هرشیئه واسع اولدی اعمال واحوالرین بیلور
وانلر رحمت ومغفرته قادر اولورسن (فاغفر للذین تابوا واتبعوا سبیلك وقهم عذاب الجحیم) ایمدی
مغفرت ایت انلریکه شرك ومعاصیدن صاقنلوب عمل صالحه‌سکا رجوع وسبیل حقه اتباع ایدرلر
وانلری عذاب جحیمدن حفظ ایت (ربنا وادخلهم جنات عدن التی وعدتهم) ودخی انلری
ادخال ایت جنات عدنه کیم انی انلره رسوللرك لسانیله وعد ایتمشدك (ومن صلح من آبائهم
وازواجهم وذریاتهم) وانلرك سرورنی اتمام ایچون انارکه بیله آباء وازواج وذریاتلرندن سنی
توحید ایدنلری دخی اکا ادخال ایت * سعید ابن جبیر ایدر مؤمن جنته داخل اولیجق دیه‌که
قنی بابام وانام وولدم وخانونم دینله‌که انلر سنك کبی عمل ایتمامشلردی دیه‌که بن انار ایچون عمل
ایتمشدم اویله اولسه انلردخی جنته ادخال اولنه (انك انت العزیز الحکیم) زیرا که ملککده عزیز
وامرکده حکیمسن (وقهم السیئات) وانلری عقوباتدن ویاخود جزاسیئاتدن حفظ ایت ویادنیاده
انلری معاصیدن حفظ ایت (ومن تق السیئات یومئذ فقد رحمته) اولکه دنیاده سیئاتدن سن انی
حفظ ایده‌سن آخرتده‌سن اکا رحمت ایدرسن کأنه مسببی سؤال ایتدکدنصکره سببنی دخی طلب
ایتدیلر (وذلك هو الفوز العظیم) یاربناسنك انلری عقوباتدن حفظك ویاانلره رحمتك نجات
وافره‌در (ان الذین کفروا ینادون لمقت الله اکبر من مقتکم انفسکم اذ تدعون الی الایمان
فتکفرون) شونلرکه دنیاده کافر ایدیلر یوم قیامتده اعمال خبیثه‌لرینك جزاسن کوریجك نفسلرینه
لوم ومقت ایده‌لر انلره دینله‌که الله تعالینك سزه مقتی سزك امارة بالسوء اولان نفسلریکزه
ایتدیککز مقتدن اشددر زیراکه سز دنیاده انك رسوللری لسانیله ایمانه دعوت اولندیغکزده
انی انکار ایدوب کفراوزره ثابت اولوردیکز (قالوا ربنا امتنا اثنتین واحییتنا اثنتین) دیه‌لرکه
یاربناسن بزی ایکی کره اماته وایکی کره احیا ایتدك یعنی بزی آباءمز اصلابنده اموات خلق
ایتدك بعده آجالمز انقضاسنده بزی ینه اموات ایتدك وامهاتمز ارحامنده بزه روح نفخیله بزی
احیا ایتدك بعده موتمزدنصکره بعث ایچون ینه احیا ایتدك * دینلدیکه اماته اولی اجل
انقضاسنده کیدر واماته ثانیه ایسه قبرده سؤال ایچون اولان احیادنصکره کیدر وایکی
احیانك بری قبرده‌کی احیادر وبری بعثدر زیراکه مقصود شول اکتراث ایتیوب غفلت
ایتدکلری شیئ کوردکلرندنصکره اعترافلریدر (فاعترفنا بذنوبنا) اویله اولسه بزذنوبمزه اعتراف
ایتدك زیراکه ذنوبی اعترافلری دنیایه اعترافلری وبعثه انکارلرندن ایدی (فهل الی خروج
من سبیل) ایمدی بزه برچاره وارمیدرکه ناردن چیقوب کیرو دنیایه کیده‌وزوانده طاعت بوانه

ضرب الله مثلا رجلا فیه شرکاء متشاکسون ورجلا سلما لرجل هل یستویان مثلا الحمد لله بل اکثرهم لا یعلمون) الله
تعالی شو وجهله برمثل ضرب ایدرکه مثلا برکوله‌نك بدخوی بر قاچ مشترك افندیلری اولسه انلر اول کوله‌یه هر
بریری خدمت امر ایتسه‌لر اول ﴿ ٥٧ ﴾ کوله متحیر اولوب اول خدمتلرك برینی تمام ایده‌ممکله اول صاحبلری
اندن راضی اولمزلر وبر
کوله دخی اویله اورتاقلردن
سالم یالکز بر افندیسی
اولوب انك خدمتنه مداوم
اولمغله افندیسی کندودن
خوشنود اولسه آیا اول
ایکی رجل یعنی اول ایکی
کوله بر برینه مساوی
وتمثیل اولورمی ※ مشرکله
موحد تمثیلیدر ※ جمیع
حمد الله تعالی‌یه مخصوصدر
بلکه ناسك اکثری رب
واحده عبادت اصنامه
عبادتدن خیرلو ایدوکنی
بیلزلر (انك میت وانهم
میتون ثم انکم یوم القیمة
عند ربکم تختصمون) یامحمد
سکاده موت واردر ومشرکلر
دخی موتی بولورلر صکره
قیامتده ربکز جل شانه
عندنده امر دینده خصومت
ایدرسز ※ مرویدرکه کفار
مکه محمد وفات ایده‌ایدی ده
بزدخی خلاص اولیدق دیو
انتظارده اولمرله بو آیت
کریمه نازل اولدی (فمن
اظلم ممن کذب علی الله وکذب
بالصدیق اذجاءه الیس فی
جهنم مثوی للکافرین) الله
تعالایه ولد وشریك نسبتیله (تبیان) (رابع) (٨) کذب ایدندن اظلم کیم اولور واکا صدق مشتمل قرأن
کلدکده بی تفکر انی تکذیب ایده آیا انی انکار ایدن کافرلر ایچون جهنمده مکان یوقمیدر ※ انلره مجازاته جهنم کافیدر
(والذی جاء بالصدق وصدق به اولئك هم المتقون) اول قرأنله کلن محمد علیه السلام وانی تصدیق ایدنلر اول کروه

سلوك ایده وزانلره دینله کیم (ذلکم بانه اذا دعی الله وحده کفرتم) اشبو عذاب وخلود سزه
شول سببله درکه سزه لا اله الا الله دیکز دینلسه انك وحدانیتنه کافر اولوردیکز (وان یشرك به
تؤمنوا) واکر الله تعالی‌یه اشراك اولنسه انی تصدیق ایدردیکز (فالحکم لله العلی الکبیر) ایمدی
حکم اول الله تعالینکدرکه عبادته مستحقدر سزه عذاب سرمدله حکم ایتدی اول شرکاو لنقدن
رفیع وعالیدر وقدرة قاهره ایله کبیردر خلقنده حکمنی انفاذ ایدر (هو الذی یریکم آیاته) اول
الله تعالی سزه وحدانیتنه وسائر بیلنمسی واجب اولور عجائب مقدوراتنده دلالت ایدر آیاتن
کوستررر (وینزل لکم من السماء رزقا) وسزه سمادن سبب رزقکز مطری وغیرینی انزال
ایدرکه انکله معاشکز منتظم اوله (ومایتذکر الا من ینیب) عقولده مرکوز کبی اولان
آیاتله متعظ اولمز مکر اولکه اکا اقبال ایله انکاردن رجوع ایده (فادعوا الله مخلصین له
الدین ولو کره الکافرون) ایمدی عبادتکزی الله تعالی‌یه ایدك دینکزی شرکدن اخلاص ایدر
اولدیغکز حالده اکرچه کافرلر اندن کراهت ایدرلرسه‌ده (رفیع الدرجات ذو العرش) که
اول درجات کمالی رفیعدر انك غیریده کمال ظاهر اولمز وعالم جسمانینك اصلی اولان عرش انك
قبضهٔ قدرتنده‌در صحیح اولمزکه غیری اکا شرك ایدیله ویاخود مراتب مخلوقاتی اول رفع
ایدیجیدر ویاخود مصاعد ملائکه‌یی عرشه ویاسمواته ویا درجات ثوابی رفع ایجیدر (یلقی الروح من
امره علی من یشاء من عباده) اول وحیله جبریل علیه السلامی عبادندن دیلدیکی کسه‌یه انزال ایدر
(لینذر یوم التلاق) تاکه اول عبد انذار ایده شول یومله کیم انده اهل سمادن واهل ارض
ویاخالق ومخلوق ویاظالم ومظلوم ویاعابد ومعبود ویامرء وعملی التقا ایدرکه اول یوم قیامتدر
(یوم هم بارزون) شول یومده‌که قبورلردن خارجلردر ویاظاهرلردر انلری برشیئ ستر
ایتمز ویانفوسلری ظاهره‌در غاشئ ابدان اکا حجاب اولمز ویااعماللری ویاسرائرلری ظاهره‌در
(لایخفی علی الله منهم شیئ) انلرك اعیان واعمال واحوالندن الله تعالی‌یه برشیئ خفی اولمز
والله تعالی اول یومده خلقك فناسندنصکره دیه‌که (لمن الملك الیوم) اشبو کونده ملك
کیمکدر اکا جواب ویرر اولمیه اویله اولسه‌ینه کندی جواب ویروب دیه‌که (لله الواحد القهار)
اول وحدانیتله موصوف الله تعالینکدر خلقی اماته ایله قهر ایدیجیدر (الیوم تجزی کل نفس بما
کسبت) اشبو کونده هر نفس دنیاده خیروشردن کسب ایتدیکیله جزا الور (لاظلم الیوم)
اشبو کونده نقص ثواب ویازیادهٔ عقابله هیچ کسه‌یه ظلم اولمز (ان الله سریع الحساب)
الله تعالی حسابده سریعدر زیرا انی برشان شان آخردن اشغال ایتمز اویله اولسه خلائقه
مستحق اولدقلری شیئ سرعتله ایرکورر (وانذرهم یوم الآزفة) یامحمد مشرکلری یوم
قیامتله انذار ایتکه اول انلرك دخول ناره مشارفه‌لرینك وقتیدر (اذ القلوب لدی
الحناجر) که انده قلوب اماکنندن مرتفع اولوب حنجره‌لرینه ملتصق اولور نه مکانه

شرك وعصياندن انقاايدنلردر (لهم مايشاؤن عند ربهم ذلك جزاؤا المحسنين) انلر ایچون ربلری عندنده دیلدکلری نعمت وکرامت واردر بونعمت طاعتلرنده احسان ايدنلرك جزاسيدر (ليكفر الله عنهم اسوء الذى عملوا ويجزيهم اجرهم باحسن الذى كانوا يعملون) تاكه الله تعالى انلرك اعمال ﴿ ٥٨ ﴾ قبيحه‌لرینی محو ايده‌كه انلرك غيريلری دخی عفواولی اوله‌وانارك عملاری ثوابنی احسننه كوره اوفرا عطاایدر (اليس الله بكاف عبده ويخوفونك بالذين من دونه ومن يضلل الله فماله من هاد) الله تعالى عبدی محمد عليه السلامه نصرتده كافی دکلیدر یامحمد مشرکلر سنی الله تعالادن غیری طاپدقلری الهه‌لریله قورقودرلر برکسنه‌یکه الله تعالى مخذول ايده‌اول کسنه ایچون هدايت یوقدر دینلدیکه کفارقريش یامحمد بزم الهه‌لرمزه طعن ايتمه‌كه انلردن سكاضررایرشمیه دیعلریله انلرك تخویفلرینی حق تعالى ردايله نصرتنی تبشیر بیوردی (ومن يهدى الله فماله من مضل اليس الله بعزيز ذى انتقام) واول کسنه‌یکه الله تعالى هدايت ايده انی منع ایدر اولمز الله تعالى ملکنده غالب واعداسنه انتقام ایدر دکلیدر (ولئن سالتهم من خلق السموات والارض ليقولن الله قل افرايتم ماتدعون من دون الله ان ارادنى الله بضر هل هن كاشفات ضره اوارادنى برحمة هل هن ممسكات رحمته قل حسبى الله عليه يتوكل المتوكلون) اكر سن مشرکلره سموات وارضی کیم خلق ایتدی دیو سؤال ايدرسك ※ خالقیده تفرديه دليل واضح اولمغله ※ البته الله تعالى خلق ایتدی دیرلر انلره دیکه بكا خبر ویرك شول الله تعالى‌دن غیری عبادت ایتدیککز الهه كز اكر الله تعالى

عودت ایدر ونه آغزلرندن چیقوب کیدر (كاظمين) مغمومين خوف وحزنله ممتلئين اولدقلری حالده (ماللظالمين من حميم ولاشفيع يطاع) ظالملر ایچون قریب مشفق ویاشفیع مشفع اولمز زیرا كه شفاعت ایدنلر الله تعالینك اولیاسیدر انلر ایسه سومزلر الا اینكه الله تعالینك دوستی اوله یوخسه اكا عدو اولنلری دکل (يعلم خائنة الاعين وما تخفى الصدور) اول كوزلرك خائنن بیلورکه اول نامحرمه اولان نظرهٔ ثانیه واكا استراق نظردر ودخی صدورك اخفا ایتدیکن بیلور (والله يقضى بالحق) الله تعالى عدله حکم ایدر زیرا كه اول على الاطلاق مالك حاكدر هرشیٔ انك خلقیدر (والذين يدعون من دونه لايقضون بشئ) شونلركه الله تعالینك غیری‌یه عبادت ایدرلر عجزلری وعدم عقللری ایچون بر شیئله حکم ایتمزلر (ان الله هو السميع البصير) الله تعالى انلرك اقوالنی ایشیدر واعماللرینی کورر (اولم يسيروا فى الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين كانوا من قبلهم) اهل مكه بر یوزنده سیر وسفر ایتمزلرمیكه انلردن اول رسوللرینی تكذيب ایدن امتلرك حال ومالرینی تفكر ایدوب معتبر اوله‌لر (كانوا هم اشد منهم قوة وآثار فى الارض) كه انلر قوت وقدرت وتمكنده اهل مكه‌دن اشد واعمارده اكثر وقصور ومنازلده احصن ایدیلر (فأخذهم الله بذنوبهم) الله تعالى انلری ذنوبلری سببیله عقاب ایتدی (وما كان لهم من الله من واق) حالبوكه انلری انك عقابندن منع ایدرمانع اولمدی (ذلك بانهم كانت تأتيهم رسلهم بالبينات فكفروا فأخذهم الله) اشبوا اخذ شول سببله‌كه انلره رسوللری معجزات ویا احكام واضحه ايله كلدیکنده انلر اكا كافر اولورلردی اویله اولسه الله تعالى انلری هلاك استيصالله مؤاخذه ایتدی (انه قوى شديد العقاب) اول قوی متمكندر نه دیلرسه آنی ایدر اكا كافر اولنلره عقابی شدیددر (ولقد ارسلنا موسى بآياتنا وسلطان مبين الى فرعون وهامان وقارون فقالوا ساحر كذاب) بز موسی‌یی معجزات وحجت قاهرهٔ ظاهره ايله فرعون وهامان وقارونه ارسال ایتدك انلر ایسه انی تصدیق ایتیوب ساحر وکذابدر دیدیلر (فلما جاءهم بالحق من عندنا قالوا اقتلوا ابناء الذين آمنوا معه واستحيوا نساءهم) وقتاكه موسی بزم عندمزدن رسالتله فرعون وقومنه كلدی دیدیلركه انكله بیله ایمانه كلنلرك ابنالری قتلنه عودت ایدك نكیم مقدما اول فعلی انلره ایدردیکز تاكه موسایه مظاهرتی ترك ایده‌لر واناثلرینی احیا ایدك (وما كيد الكافرين الافى ضلال) والحال كافرلرك مكر واحتیالی دکل الاضیاعده‌در (وقال فرعون ذرونى اقتل موسى) فرعون قومنه دیدیكه بنی حالمه قوكزكه موسی‌یی قتل ایدیم انلر ایسه انی موسی‌یه قتلدن كف ایدوب دیرلردیکه اول سنك خوف ایتدیکك دکلدر بلكه اول ساحردر اكر انی قتل ایدرسك ناس سنی انكله حجتله معارضه‌دن عاجز ظن

[ایدوب]

بكاضرر مراد ایتسه اول ضرری بندن دفع وكشفه قادر اولورلرمی یاخود بكا برنفع مراد ایتسه الهه‌كز اول نفعی بندن دفعه قادر اولورلرمی دیكه بكا خير اصابتنه وبندن شر دفعنه الله بكا كافیدر هرتوكل ایدیجیلرك توكلی الله تعالى‌یه در (قل ياقوم اعملوا على مكانتكم ﴿ ٥٩ ﴾ انى عامل فسوف تعلمون من يأتيه عذاب يخزيه ويحل عليه عذاب مقيم) دیكه‌ای قوم اولدیغكز حال اوزره قدرتكز عمل ایدك بندخی حالم اوزره توكل ايله عامل اولورم یقینده بیاورسكز كه الله تعالانك عذابی کیمه كلوب انی ذلیل ورسوای ایدر وعذاب دائم کیمه نزول ایدر (انا انزلنا عليك الكتاب للناس بالحق فمن اهتدى فلنفسه ومن ضل فانما يضل عليها وما انت عليهم بوكيل) یامحمد بز سكا قرأنی ناسك معاش ومعادلرینی حقله بیان ایچون انزال ایتدك اول كسنه‌كه قرأنله اهتدا ایده اول كندو نفسنك فائده‌سیچونكه كیمككه قرأندن اعراض ایده انك وبالی انجق كندونفسنه‌در سن انلری هدایته جبر ایتمكه وكیل اولمدك ※ سكا لازم اولان تبلیغدر ※ (الله يتوفى الانفس حين موتها والتى لم تمت فى منامها فيمسك التى قضى عليها الموت ويرسل الاخرى الى اجل مسمى ان فى ذلك لايات لقوم يتفكرون) الله تعالى نفسلرك موتلری وقتنده بدنلردن روحلرك ظاهر وباطن تعلقلرینی قطع ایدر ونوملری حالنده انجق تعلق ظاهرینی قطع ایدوب انلر تام میت اولمزلر اول قبض اولنان اوزرینه موت قضا اولنلرك روحنی امساك ایدوب بدننه رد ایتمز واوزرینه موت قضا اولمینلرك روحنی جسدینه ارسال ایدر تااجل مسمامی كلنجیه‌دك بوقبض وامساك وارسالده تفكر

ایدوب انی تعالى ایتدی دیرلر مع هذا اول اهون شیئده سفك ایدی (وليدع ربه) اول ربنه دعا ایدوب كورسنكه اول انی بندن منع ایده بیلورمی (انى اخاف ان يبدل دينكم) زیرا قورقرنكه اكر بن انی ایتمزسم صددنده اولدیغكز دینكزی تغییر ایده (او ان يظهر فى الارض الفساد) ویاخود دینكزی بالكليه تغیر ایده‌مدیکی تقدیراوزره ارض مصرده تجارت وتمارجدن فساداظهاریله دین ودنیا كزه خلل ایركوره (وقال موسى انى عذت بربى وربكم من كل متكبر لايؤمن بيوم الحساب) وقتاكه موسی عليه السلام فرعونك تهدیدنی ایشتدی دیدیكه بن الله تعالى‌یه استعاذه ایتدمكه اول بنم ربم وسزك ربكزدر هرمتكبردنكه یوم حسابك حقیقتنی تصدیق ایتمز (وقال رجل مؤمن من آل فرعون يكتم ايمانه) آل فرعوندن رجل مؤمنكه فرعونك ابن عمی اولوب اسمی خربیل ایدی فرعون وقومندن ایمانی كیزلردی دیدیكه (اتقتلون رجلا ان يقول ربى الله) شول رجلی ظلماقتل ایدمیسزكه اول ربم یالكز الله تعالیدردیه (وقد جاءكم بالبينات من ربكم) حالبوكه اول سزه ربكزدن معجزات ودلائل ايله كلدی (وان يك كاذبا فعليه كذبه) اكر اول كاذب ایسه كذبنك وبالی كندی اوزره‌در انی دفعده قتله احتیاج اولمز (وان يك صادقا يصبكم بعض الذى يعدكم) واكر اول قولنده صادق ایسه عذاب دنیادن سزه ابعاد ایتدیكی اصابت ایدر (ان الله لايهدى من هو مسرف كذاب) الله تعالى بیناتنه هدایت ایتمز اول كسنه‌یه‌كه فعلنده حدی تجاوز ایدر وكذبی نفسنه عادت ایدر (ياقوم لكم الملك اليوم ظاهرين فى الارض) یاقوم اشبو ارض مصرده غالبین اولدیغكز حالده اشبو زمانده ملك سزكدر (فمن ينصرنا من بأس الله ان جاءنا) اكرانی قتل ایدرسه‌كز الله تعالینك بزه عذابی كلدیکنده اندن بزی كیم خلاص ایده بیلور (قال فرعون ماأريكم الاماأرى وماأهديكم الاسبيل الرشاد) فرعون دیدیكه سزه رأی ونصیحت ایدرین انیكه كندیمه ایدرین اول موسانك قتل اولنمسیدر وانكله سزی طریق فلاحه دعوت ایدرین (وقال الذى آمن ياقوم انى اخاف عليكم مثل يوم الاحزاب) اول رجل مؤمن انلره دیدیكه یاقوم موسایی تكذیب واكا تعرضكزدن قورقرنكه امم ماضیه‌یه ایریشن وقائع مثلی سزه دخی ایریشه (مثل دأب قوم نوح وعاد وثمود والذين من بعدهم) قوم نوح وعاد وانلردنصكره كلن امم كافره‌نك رسوللرینی تكذیبلری عادتی مثلنك جزاسی سزه دخی ایریشه (وما الله يريد ظلما للعباد) الله تعالى عبادنه ظلم اراده ایتمز وظالمی انتقام ایتمدن تخلیه ایتمز (وياقوم انى اخاف عليكم يوم التناد) یاقوم سز شولكونك عذابندن قورقدكه اول یوم قیامتدر انده ناس بری برلرینه ندا ایدر اصحاب جنت واصحاب نار سورهٔ اعرافده حكایت اولندیغی كبی تنادی ایدیشورلر وموتك ذبحی حیننده واهل جنته واهل ناره مكا نكزده خالدلرسز دیو ندا اولنورلر (يوم تولون مدبرين مالكم من الله من عاصم) شول كونده‌كه موقفدن ناره منصرفين اولدیغكز حالده

ايدن قوم ايچون الله تعالينك كمال قدرت وحكمتنه وحشر وبعث وقوعنه علامت ونشانلر واردر (ام اتخذوا من دون الله شفعاء قل اولو كانوا لا يملكون شيئا ولايعقلون) انلر الله تعالانك غيرى الهه‌لرنى شفيعه‌لريمى اخذ ايدرلرديكه انلرك بوجمادات الهه‌لرى برشيئه مالك اولميوب حس وعقللرى ۞ ٦٠ ۞ بوغيكن انلره شفاعته قادرلرميدر (قل الله الشفاعة جميعا له ملك السموات والارض ثم اليه ترجعون) ديكه جميع شفاعت الله تعالانك اذننه متوقفدر سموات وارضك ملكى انكدر صكره قيامتده اكا رجوع ايدرسز (واذا ذكر الله وحده اشمئزت قلوب الذين لا يؤمنون بالاخرة واذا ذكر الذين من دونه اذاهم يستبشرون) قچان الله تعالانك وحدانيتى ذكر اولنسه آخرته ايمانى اولميانلرك قلبلرى اوركر الله تعالانك غيرى الهه‌لرى ذكر اولنسه قلبلرى سرورله طولوب يوزلرينه بشاشت كلور (قل اللهم فاطر السموات والارض عالم الغيب والشهادة انت تحكم بين عبادك فى ما كانوا فيه يختلفون) يا محمد سن ☼ انلرك كفرلرنده عناد وثباتلرينى كوروب متحير اولديغكده ☼ ديكه يا الهى سموات وارضك خالقى سنسين وظاهرى بيلورسن عبادكك اختلاف ايتدكلرى شيده انلرك بيننى فصل وحكمه قادرسين (ولو ان للذين ظلموا ما فى الارض جميعا ومثله معه لافتدوا به من سوء العذاب يوم القيمة وبدالهم من الله مالم يكونوا يحتسبون) اكر يريوزنده اولان اشيانك جميعى وانكله انك مثلى دخى كافرلرك اولسه قيامتده شدت عذابدن خلاصلريچون انارى فدا ايدرلردى ☼ لكن قبول اولنمز ☼ دنياده ظن وحسابلرنده اولمين [ذكر]

كيدرسز وياخود نارك زفيرى سزه لاحق اولديغنده ناردن هاربين اولديغكز حالده كبروكزه دونرسز ايعدى اول حالتده الله تعالينك عذابندن قورتارر يوقدر (ومن يضلل الله فماله من هاد) اول كمسنه‌كه الله تعالى انى هدايت ايتميه هيچ احد اكا هدايته قادر اولمز (ولقد جاءكم يوسف من قبل بالبينات) يوسف بن يعقوب سزه موسادن اول معجزاتله كلديكه اول انك سورهٔ يوسفده حكايت بيوريلن (ءارباب متفرقون خيرام الله الواحد القهار) قوليدر اويله اولسه يوسفك وموسانك فرعونى بر اولور وياخود آبائك احوالى اولاده نسبت اولوب اول يوسفله مراد انك سبطى يوسف بن ابراهيم ابن يوسف بن يعقوب اوله (فما زلتم فى شك مما جاءكم به حتى اذا هلك قلتم لن يبعث الله من بعده رسولا) انك سزه كتورديكى دينندن شكده اولمقدن زائل اولمديكز حتى اول وفات ايديجك ديديكزكه الله تعالى اندنصكره رسول بعث ايتمز انك رسالتنى تكذيبلرينه اندنصكره كلنلرك دخى رسالتلرينى تكذيبلرينى ضم ايتديلر وياخود انك رسالتنده شك ايله اندنصكره رسول بعث اولنمز ديو جزم ايتديلر (كذلك يضل الله من هو مسرف مرتاب) اشبو ضلال كبى الله تعالى عصيانده مخذول ايدر اول كمسنه‌يى كه مشرك بينات شهادت ايتديكى شيئده شاكدر (الذين يجادلون فى آيات الله بغير سلطان اتاهم) شونلركه آيات اللهده جدال ايدرلر انلره كلمش برهانسز بلكه تقليدله وياشبههٔ باطله ايله (كبر مقتا عند الله وعند الذين آمنوا) ايعدى اولوجهله جداللرى الله تعالى عندنده ومؤمنلر عندنده مقت اولنمى عظيم اولدى (كذلك يطبع الله على كل قلب متكبر جبار) اشبو مقت اولنان جدال مثلنى الله تعالى هر قلب متكبر جبار اوزره ختم ايدر (وقال فرعون ياهامان ابن لى صرحا لعلى ابلغ الاسباب اسباب السموات فأطلع الى اله موسى وانى لاظنه كاذبا) فرعون وزيرى هامانه ديديكه بنمچون برقصر عالى بنا ايتكه اندن سمواتك طرق وابوابنه ايريشم سمادن سمايه صعودله موسانك الهنه مطلع اولم زيرا بن موسايى ظن ايدرمكه رسالت دعواسنده كاذب اوله (وكذلك زين لفرعونه سوء عمله) وفرعون سوء قولى تزيين اولنديغى كبى سوء عملى دخى تزيين اولندى (وصد عن السبيل) واول سبيل هدادن صرف اولندى (وماكيد فرعون الا فى تباب) فرعونك مكرى دكل الا خسارده در (وقال الذى آمن ياقوم اتبعون اهدكم سبيل الرشاد) ينه اول رجل مؤمن ديديكه ياقوم بكا اتباع ايدك بن سزى بر سبيله دلالت ايدينكه اكا سلوك ايدن مقصودينه ايرر (ياقوم انما هذه الحياة الدنيا متاع وان الاخرة هى دار القرار) ياقوم اشبو دار دنيا بر تمتع يسيردر زوالى سريعدر وآخرت ايسه دار اقامتدر زوالى يوقدر (من عمل سيئة فلا يجزى الا مثلها) اول كمسه‌كه برسيئه ايشليه انك مثليله جزا اولنور (ومن عمل صالحا من

عذاب انلره ظاهر اولور (وبدالهم سيئات ما كسبوا وحاق بهم ماكانوا به يستهزؤن) ودنياده كسب ايتدكلرى اعمال سيئه‌لرى انلره ظاهر اولوب تخويف الهيى استهزا ايتدكلرينك جزاسى انارى احاطه ايده (فاذا مس الانسان ضر دعانا ثم اذا خولناه نعمة منا قال ۞ ٦١ ۞ انما اوتيته على علم بل هى فتنة ولكن اكثرهم لايعلمون) قچان انسانه ضرر طوقنسه بزه دعا ايدر صكره فضلمزدن بز اكا مال وثروت نعمتى ويرسك بونعم كسب وتجارتى بيلديكمدن واستحقاقدن ويرلديدر بلكه اول نعمت اكا امتحاندر ☼ كه شكران ويا كفران نعمتدر اول كنديه ظاهر اوله ☼ لكن انلرك چوغى انى بيلمزلر (قدقالها الذين من قبلهم فما اغنى عنهم ما كانوا يكسبون) انلردن مقدم كچنلر بوكلامى ديمشلردى انلرك دنياده كسب ايتدكلرى مماللرى عذابلرى دفعنه مفيد اولمدى (فاصابهم سيئات ما كسبوا والذين ظلموا من هؤلاء سيصيبهم سيئات ما كسبوا وماهم بمعجزين) انلره كسب ايتدكلرى سيئه‌لرينك جزالرى اصابت ايتدى بومشركلردن دخى نفسلرينه ظلم ايدنلرك كسب ايتدكلرى سيئه‌لرينك جزاسى يقينده اصابت ايدر انلر عذاب اللهدن خلاص اولمزلر (اولم يعلموا ان الله يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر ان فى ذلك لايات لقوم يؤمنون) بيلمزميكه الله تعالى رزقى ديلديكى كمسنه‌يه بسط وديلديكندن قبض ايدر بو بسط وقبضده مؤمنلر ايچون قدرة الهيه علامتلر واردر (قل ياعبادى الذين اسرفوا على انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله ان الله يغفر الذنوب جميعا انه هو الغفور الرحيم) يا محمد مؤمنلره بنم طرفمدن ديكه اى بنم معصيتنده نفسلرى اوزره اسراف ايدن قوللرم الله

ذكر اواثنى وهو مؤمن فاولئك يدخلون الجنة يرزقون فيها بغير حساب) وذكر واثادن اول مؤمنكه عمل صالح ايشليه ايعدى اول وصفلو كمسه‌لر جنته ادخال اولنوب انده تقدير وموازنه‌سز ثواب ايله جزا اولنورلر (وياقوم مالى ادعوكم الى النجاة وتدعوننى الى النار) وياقوم بكا خبر ويرك بونه حالدركه بن سزى الله تعالىيه ايمانله ناردن نجاته دعوت ايدرين وسز ايسه بنى شركه دعوت ايدرسزكه اول نارى موجب اولور (تدعوننى لاكفر بالله واشرك به ماليس لى به علم) سز بنى دعوت ايدرسزكه الله تعالىيه كافر اولم وشول ربوبيتى بيلمديكم شيئى اشراك ايدم زيرا كه الوهيته برهاندن لابد در وانى اعتقاد اتقانله صحيح اولور (وانا ادعوكم الى العزيز الغفار) بن ايسه سزى اول الله تعالىيه دعوت ايدرينكه اول صفات الوهيتى مستجمعدركه اول كمال قدرت وغلبه ومجازاته تمكن وتعذيب وغفرانه قدرت صاحبيدر (لاجرم انما تدعوننى اليه ليس له دعوة فى الدنيا ولا فى الآخرة) واجب وحق اولديكه شول بنى عبادتنه دعوت ايتديككز آلهه‌كزك دنياده وآخرتده هيچ كيمسه‌يى عبادتنه دعوتى يوقدر زيرا كه جماداتدر الوهيته اقتضا ايدر شيئ انده معدومدر وياانك دعوت مستجابه‌سى يوقدر (وان مردنا الى الله) ومرجعمز موتله الله تعالىيه‌در (وان المسرفين هم اصحاب النار) ضلالت وطغيانده اسراف ايدنلر اصحاب ناردركه انده مخلدلردر (فستذكرون ما اقول لكم) عذابى معاينه‌كز عندنده بنم سزه ديديكم نصيحتى ذكر ايدرسز حالبوكه اول ذكريكز سزه نفع ايتمز (وافوض امرى الى الله) بن كندى امريمى الله تعالىيه تفويض ايتدم اول بنى هرسوءدن عصمت ايدر (ان الله بصير بالعباد) الله تعالى عبادنه بصيردر اعماللرين بيلور اكا كوره جزالرين قيلور * اول بوقولى شول حينده ديديكه اول انلرى اسلامه وترك عبادت اصنامه دعوت ايديجك انلر انى قتله قصد ايتديلر اول انلردن فرار ايدوب فرعون انى طلبيچون برنيجه كيمسه‌لر كوندردى (فوقيه الله سيئات مامكروا) الله تعالى ايسه انى حفظ ايدوب اراده ايتدكلرى شرورى اندن دفع ايلدى حتى‌كه موسى عليه السلامله بيله نجات بولدى (وحاق بآل فرعون سوء العذاب) وفرعونه وقومنه عذاب نازل اولديكه اول دنياده غرق وآخرتده ناردر (النار يعرضون عليها غدوا وعشيا) اول سوء عذاب ناردركه صباحده واخشامده انلر اكا عرض اولنور * ابن مسعود رضى الله عنه ايدر آل فرعون ارواحى سياه قوشلر اجوافنده‌در هركون ايكى كره صباحده واخشامده ناره عرض اولنور ياآل فرعون اشبو سزك مأواكزدر دينور بوحالت يوم قيامته دكين انلره مستمر اولور * دينلديكه هر كافرك روحى دخى دنيا طور دقچه صباحده واخشامده ناره عرض اولنور * ابن عمر رضى الله عنهما پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمدن روايت ايدرديكه قچان بريكز وفات ايده اكر اهل جنت ايسه جنتدن واكر اهل نار ايسه ناردن صباحده واخشامده طوراغى اكا عرض اولنور قيامتده الله تعالى سنى اكا كوندريسر دردينور

ثعالانك رحمتندن امید کسمیك الله تعالی کناهلرك جمیعنی مغفرت ایدر تحقیق الله تعالی مبالغه ایله مغفرت ورحمت ایدیجیدر * بوآیت کریمه حمزه رضی الله تعالی عنهك قاتلی وحشی یاخود عیاش بن ابی ربیعه یاخود ولید بن ولید حقلرنده منزلدردیو اقاویل وارایسه دخی بونلرده داخل اوله‌رق اهل ﴿ ٦٢ ﴾ مکه‌دن رجاعت عن اصل مشرك و قاتل

(ویوم تقوم الساعة أدخلوا آل فرعون اشد العذاب) یوم قیامتده انلره یاآل فرعون اشدعذابه کیرك دینور یاخود ملائکه‌یه آل فرعونی اشد عذابه کیردینور یاخود ملائکه‌یه آل فرعونی اشد عذابه کیردرك دیو امراولنور * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر انکله مراداولان عذابدرکه غرق اولندقلرندنبرو ده‌کی عذاب اولدقلرندن واشد عذابدر (واذ یتحاجون فی النار فیقول الضعفاء للذین استکبروا انا کنالکم تبعافهل انتم مغنون عنانصیبامن النار) یامحمدقومکه ذکرایت شول وقتی‌که اهل نارده تخاصم ایدوب ضعفالری شول ایماندن تکبرایدن رؤسالرینه دیه‌لرکه بزدنیاده سزه‌تابعلرایدك دیندن بزه‌امر ایتدیککزه اطاعت ایدردك شول صددنده اولدیغمز عذاب ناردن برجزئی بزدن دفع ایده مدیکز (قال الذین استکبروا انا کل فیها ان الله قدحکم بین العباد) اول رؤساضعفایه دیه‌لرکه بزوسز ذنوبدن حصه‌لریمز دکلو نارده معذبلرز بزسزدن عذاب دفعنه نیجه‌قادر اولورز اکر بزم قدرتمز اولسه‌انی کندیمزدن دفع ایدردك الله تعالی عبادی بیننده حکم ایتدیکه اهل جنت جنته‌واهل نار ناره کیره‌انك حکمنی‌ایسه ردایدر یوقدر (وقال الذین فی النار لخزنه جهنم ادعوا ربکم یخفف عنایومامن العذاب) نارده اولان کافرلر جهنمك خازنلرینه دیه‌لرکه ربکز جل شانه یه‌بزم ایچون شفاعت ایدك‌که برکون دکلوزمان بزدن عذابی تخفیف ایده (قالوا أولم تك تأتیکم رسلکم بالبینات قالوا بلی قالوافادعوا ومادعاء الکافرین الافی ضلال) خازنلر انلره دیه‌لرکه سزه‌رسوللریکز دلائل واضحه‌ایله کلوب جهنم عذابی ایدیکن سزه‌خبر ویرمدیلرمی کافرلردیه‌لرکه بلی خبر ویردیلردی خازنلر انلره دیه‌لرکه ایمدی سزکندیکز اکا دعاایدك زیراکه کافرلرایچون شفاعت ایدردکلرز حالبوکه کافرك دعاسی ضلالده دراجابت اولنمز (انالننصر رسلناوالذین آمنوا فی الحیاة الدنیاویوم یقوم الاشهاد) بزرسوللریمزه ومؤمنلره نصرت ایدرز اعدالری اوزره دنیاده حجت وظفر وانتقامله ودخی یوم قیامتده‌کی حفظه ملکلری رسوللری ایچون امتلرینه تبلیغله وکفار اوزره رسوللرینی تکذیبله شهادت ایدرلر دینلدیکه اشهادله مراد قیامتده ملائکه وانبیاء ومؤمنیندن ناس اوزره شهادت ایدنلردر والله تعالینك اشبونصرت موعوده‌سی منتقض اعدانك بعض احیانده انلره غلبه سیله که‌اول عبرت عواقبه‌در بلکه انلرجمله مخالفلری اوزره منصورلردر * وکاهی انلره اعدالرینی قهرله نصرت ایدر وکاهی انلر قتل اولندقلرندنصکره اعدالرندن انتقام ایدر یحیی علیه السلامه نصرتی کبی‌که انی قتل ایتدکلریچون انك یرینه یتمش بیك کشی‌یی قتلله انتقام ایتدی (یوم لاینفع الظالمین معذرتهم) که‌اول کونده کافرلره اعتذارلری نفع ایتمز زیراکه قبول اولنمزا کرچه اولوقتده کفردن توبه ایدرلرسه‌ده (ولهم اللعنة) وانلررحمتدن بعیداولور (ولهم سوء الدار) وانلره جهنمده شدت عذاب اولور (ولقد آتینا موسی الهدی) بزموسایه معجزات وصحف وشرایعدن دینده انکله اهتدااولنورشی‌ئ ویردك (واورثنا بنی اسرئیل الکتاب هدی وذکری

اولملریله مغفرت وقبول اولنمز زعمیله حاللرینی حضور نبوی‌یه عرض ایلدکلرنده بوآیت کریمه نازل اولوب اسلامله مشرف اولدیلر خبرده وارددرکه دنیا ومافیها بوآیته عوض اولماز بیورلمش ابن مسعود رضی الله تعالی عنهما برمسجده دخولنده واعظ نارجهنمی وسلاسل واغلالی ذکرایدرایمش بیورمشکه ای واعظ ناسی نیچون نومید ایدرسن مکر ۞ قل یاعبادی الذین آیت کریمه‌سنی اوقومشسین (وانیبوا الی ربکم واسلموا له من قبل ان یاتیکم العذاب ثم لاتنصرون) ربکز طرفنه توبه ورجوع وطاعت ایدك وسزه عذاب کلمزدن مقدم انی توحید مخلصانه امرینه تسلیم اولك صکره اول عذابی دفع ایچون هیچ کمسنه طرفندن سزه یاردم اولنمز (واتبعوا احسن ما انزل الیکم من ربکم من قبل ان یاتیکم العذاب بغتة وانتم لاتشعرون) سز اموردنیا ایله مشغول اولوب خبریکز یوغیکن بغتةً سزه عذاب کلمزدن مقدم ربکزدن [لاولی] انزال اولنان احسن فرائض واوامره اتباع ایدك (ان تقول نفس یاحسرتی علی ما فرطت فی جنب الله وان کنت لمن الساخرین) صکره نفس قاصره نك دیمسی واردرکه ای یازق بکا الله تعالایه طاعتنده تقصیر ایتدم وبن قرآن

ومؤمنلری استهزا ایدردم (اوتقول لوان الله هدینی لکنت من المتقین) یاخود دیه‌که الله تعالی حقه ارشادله هدایت ایتسه متقیلردن اواوردم (اوتقول حین تری العذاب لوان لی کرة فاکون من المحسنین) یاخود عذابی کور دکده دیه‌که اکر برکره بنم ایچون ﴿ ٦٣ ﴾ دنیایه عودت اولسه طاعت وعملده احسان ایدیجیلردن اواوردم

لاولی الالباب) وموسادنصکره توراتی بزبنو اسرائیله ایراث ایتدك عقول سلیمه صاحبلرینه که اول هدایه وتذکره‌ویاهادی ومذکر اولدیغی حالده (فاصبر ان وعدالله حق) یامحمد مشرکینك اذاسنه صبر اینکه الله تعالینك نصرله وعدی حقدر اول وعدنه خلف ایتمز (واستغفر لذنبك) ودینك امرنه اقبال ایت واولابی ترکله اولان فرطاتك تدارك ایت واعدانك امرینه اهتمام ایت الله تعالیدن مغفرت طابیله کیم اولسنك نصرتکه وامرك اظهارنه کافیدر (وسبح بحمد ربك بالعشی والابکار) الله تعالی‌یه عشی وابکارده حمدینی متلبس اولدیغك حالده نمازه مداومت * دینلدیکه انکله مراد صلوات خمسدر ویاخود صلاة عصر صلاة فجردر ویاخود نهارك اولنده وآخرنده ۞ سبحان الله وبحمده ۞ دیمکدر (ان الذین یجادلون فی آیات الله بغیر سلطان اتاهم)شونلرکه الله تعالینك آیتلرنده جدال ایدرلر انلره کلمش برهان اولمقسزین * دینلدیکه اول آیاتله مراد قرآندر مشرکین نازل اولدیغی تقدیر اوزره * ویاخود دجالدر شول سببدنکه یهود دیدیلرکه یامحمد بزم صاحبمز سن دکلسن بلکه دجال مسیح بن داوددرکه آخر زمانده خروج ایدر سلطنتی بروبحره ایرر انکله بیله‌نهرلر سیرایدوب کیدر ملکی اول بزه‌رد ایدر (ان فی صدورهم الا کبر ماهم ببالغیه) انلرك صدورنده دکل الاحق اوزره تکبر وتفکر وتعلمدن وتعظمدن ویاخود اراده‌ٔ ریاستدر ویانبوت وملك انلرك اولمق تمنیسیدر ایمدی انلرك اول قلبلرنده‌کی کبره واصل اواور دکلاردر (فاستعذ بالله) ایمدی یامحمد دجالك فتنه سندن الله تعالی‌یه استعاذه ایت (انه هوالسمیع البصیر) که‌اول انلرك اقوالنی ایشیدر وصدرلرنده‌کی کبری کورر (لخلق السموات والارض اکبر من خلق الناس) سمواتك وارضك خلقی ناسك خلقندن اکبردر ایمدی اول الله تعالی‌که اول ایکیسن عظمتیله اصلسمز ابتداده خلقه قادر اولدی انسانی ایکنجی کره اصلندن اعاده‌یه قدرتی اظهر اواور (ولکن اکثر الناس لایعلمون) لکن ناسك اکثری کفاردر انی بیلمزلر زیراکه فرط غفلتلرندن وهوالرینه اتباعلرندن تأمل ایتمزلر (ومایستوی الاعمی والبصیر والذین آمنو وعملو الصالحات ولا المسیئ) غافل ومستبصر وکذلك محسن ومسیئ مساوی اولمز * اوبله اولسه لایق اولدیکه انار ایچون بروقت قیلنه‌کیم انده‌تفاوتلری ظاهراوله که اول بعثدنصکره‌ده‌در (قلیلاماتتذکرون) اشبو حالی آزکسه‌لردرکه تذکر ایدر (ان الساعة لآتیة لاریب فیها) قیامت کلیسردرکلمسنده مؤمنلر عندنده ریب یوقدر انك جوازنه دلالت واضحه ووقوعنه اجماع رسل اولدیغیچون (ولکن اکثر الناس لایؤمنون) لکن ناسك اکثری انی تصدیق ایتمز نظرلری ظاهر محسوسه مقصود اولدیغیچون (وقال ربکم ادعونی استجب لکم) ربکز جل شانه سزه دیرکه یالکز بکاعبادت ایدك که سزی ثوابلندردم ویاخود بکادعا ایدك که سزه اجابت ایدم ۞ قال النبی علیه السلام من لم یدع الله غضب الله علیه ۞ پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر برکمسه که

(بلی قد جاءتك ایاتی فکذبت بها واستکبرت وکنت من الکافرین) اکا دینیلیه‌که بلی سکابنم آیتلرمن کلمشیدی سن انلری تکذیب وتکبرله ایماندن امتناع ایتمکله کافرلردن اولمشیدك (ویوم القیمة تری الذین کذبوا علی الله وجوههم مسودة الیس فی جهنم مثوی للمتکبرین) الله تعالایه کذب وافترا ایدنلری قیامتده یوزلری قرارمش کوررسن ایمان وطاعتدن تکبر ایدنلره جهنمده مکان یوقیدر واردر (وینجی الله الذین اتقوا بمفازتهم لایمسهم السوء ولاهم یحزنون) شرك ومعاصیدن اتقا ایدنلره سبب فوز وفلاح اولان ایمانله الله تعالی جهنمدن نجات ویرر انلره هیچ ضررطوقنمز وانلره حزن یوقدر (الله خالق کل شیئ وهو علی کل شیئ وکیل) الله تعالی کل شیئك خالقیدر وهرشی اوزرینه متصرف وحفظیله قائمدر (له مقالید السموات والارض والذین کفروا بایات الله اولئك هم الخاسرون) سموات وارضك مفتاحلری انکدر انلرکه الله تعالانك آیتلرینه کافر اولدیلر انلر رحمت وثوابدن خاسرلردر * وارد درکه ذی النورین رضی الله تعالی عنه پیغمبر علیه السلامدن بومفتاحلری سؤال ایتدکده بیوردیلرکه اول مفتاحلر ۞ لااله الا الله والله اکبر وسبحان الله وبحمده واستغفر الله ولاحول ولاقوة الا بالله

هو الاول والاخر والظاهر والباطن یحیی ویمیت بیده الخیر وهو علی کل شیءٌ قدیر (کمایدر کیکه بوکماته مداومت
ایده‌اول خزینه‌لرك نقودی‌قبضنه مالك اولور (قل افغیرالله تأمرونی اعبد ایها الجاهلون) دیکه بودایلار دنصکره ای
جاهللر بکا الله تعـالادن غیری‌به عبـادتله امرمی ایدرسز (ولقد ﴿ ٦٤ ﴾ اوحی الیك والی الذین من قبلك لئن
اشرکت لیحبطن عملك
ولتکونن من الخاسرین)
سکا وسندن مقدم اولان
پیغمبرلره وحی اولندیکه
مثلاسن اشراك ایتسك عملك
حبط اولوب خاسرلردن
اولورسین ❊ بوخطاب
علی سبیل الفرض ایسه‌ده
مراد امتدر ❊ (بل الله
فاعبدوکن من الشاکرین)
بلکه یالکز الله تعـالایه
عبادت ایت وسکا ویردیکی
نعمتلرینه شکر ایدیجیلردن
اول (وماقدروا الله حق
قدره والارض جمیعـا
قبضته یوم القیمة والسموات
مطویات بیمینه سبحانه وتعالی
عمایشرکون) انلر الله تعالانك
عظمتنی حق تعظیمله تقدیر
ایتدیلر که مخلوق اولان
جاداتی اکا اشراك ایتدیلر
حال بوکه جمع یرلر قبضهٔ
دستنده وکوکلر دخی قیامتده
ید قدرتنده جمع اولور
بوقدرت وعظمت صاحبی
باری تعـالی مشرکلرك
اشراکندن منزه وعالی
اولدی (ونفخ فی الصور
فصعق من فی السموات ومن
فی الارض الا من شاء الله ثم نفخ فیه اخری فاذاهم قیام ینظرون) اوّلکی صور اوفلندکده کوکده
ویرده اولان مخلوقات جمله بیهوش ومیت اولورلر انجق الله تعالانك مراد ایتدکلری قالور ❊ دینلدیکه انلر جبرائیل
ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل یاحملهٔ عرش یاشهدا یاخود جنت ونارده مأمورلر اوله ❊ صکره صور ایکنجی دفعه

[یخرجکم]

الله تعالی‌یه دعا ایتیه الله تعالی اکا غضب ایدر * ویاخود حاجتکزی بندن دیلکز که سزه انی ویرم
اکر مقدر ایسه واکر مقدر دکلسه انی آخرته ادخار ایدوب اندن افضلی آخرتده سزه
ابرکورم (ان الذین یستکبرون عن عبادتی سیدخلون جهنم داخرین) شونلرکه عبادت
ویا دعادن استکبار ایدرلر صاغر بن اولدقلری حالده جهنمه کریسرلردر (الله الذی
جعل لکم اللیل لتسکنوا فیه والنهار مبصرا) الله تعالی کیجه‌یی سزیچون خلق ایتدیکه
انده استراحت ایده‌سز وکوندزی خلق ایتدیکه رزق طلبنه سزه مضیءٌ اوله (ان الله
لذو فضل علی الناس ولکن اکثر الناس لا یشکرون) الله تعـالی کیجه وکوندزی خلق
ایتمسیله ناسه فضل ایجیدر اکا هیچ فضل موازی اولمز لکن ناسك اکثری منعمی جهللری
ایچون ومواقع نعمی اغفاللری ایچون اکا شکر ایتمزلر (ذلکم الله ربکم) اشبو الوهیت
وربوبیتی اقتضا ایدر افعاله مخصوص الله تعـالی ربکزدر (خالق کل شیءٌ) که اول هر
شیئك خالقیدر (لااله الاهو) اندن غیری اله یوقدر (فانی تؤفکون) اویله اولسه
انك عبادتندن غیرك عبادتنه نیجه منصرف اولورسز (کذلك یؤفك الذین کانوا بآیات
الله یجحدون) یااهل مکه سزك حقدن صرف اولنمکز کبی آیات الهی تأمل ایتیوب
حق انکار ایدنلر دخی اندن صرف اولور (الله الذی جعل لکم الارض قرارا
والسماء بناء) الله تعالی ارضی سزه قرارکاه وسمایی فوقکزده سقف مرفوع قیلدی (وصورکم
فأحسن صورکم) وسزی تصویر وصورتلریکزی حسن ایتدیکه سزی منتصب القامه بادی
البشره متناسب الاعضـاء قیلدی یدیکزله اکل وشرب ایدرسز وانواع صنعتلر ایشلر
سز ونیجه کمالاتی اکتساب ایدرسز (ورزقکم من الطیبات) وحلال ویامستلذاتدن سزی
رزقلندردیکه اول دوابك رزقی کبی دکلدر (ذلکم الله ربکم) اشبو اشیایی خلق ایدن
ربکز الله تعالیدر (فتبارك الله رب العالمین) اولکه انی توحید ایدر دیسون اول الله
تعالی‌یه حمد اولسونکه عالملرك مالك وصانعیدر (هو الحی لااله الاهو فادعوه مخلصین له
الدین الحمدلله رب العالمین) اول ذات یچون حیاة ذاتیه ایله منفرد ومتوحد در عبادته
لایق ومستحق بر ذات یوقـدر انجق اول واردر چون بویله‌در ای مؤمنین اول ذات
یئاله عبادت ایدن طاعات وعباداتی شرك وریادن اخلاص ایدیجی اولدیغکز حالده (الحمد
لله رب العالمین) دیجی اولدیغکز حالده (قل انی نهیت ان اعبد الذین تدعون من دون
الله لما جاءنی البینات من ربی) یامحمد مشرکینه دیکل که بن نهی اولندمکه الله تعالیدن
غیری عبادت ایتدیککز اصنامه عبادت ایدم ربم جل شانه‌دن بکا دلهٔ حقایه دن ماعدا آیات
ومعجزات کلیجك (وامرت ان اسلم لرب العالمین) وامر اولندمکه رب العالمینه انقیـاد
وطاعتی انکیچون خالص ایدم (هو الذی خلقکم من تراب ثم من نطفة ثم من علقة ثم

نفخ اولندقده اول آنده جمله موتا دیریلوب قبرلرندن قالقوب کمال حیرتله عجبانه اوله‌جق دیو انتظارده اوله‌لر (واشرقت
الارض بنور ربها ووضع الکتـاب وجیءٌ بالنبیین والشـهداء وقضی بینهم بالحق وهم لایظلمون) عرصهٔ محشر ربنی
عزشانه‌نك نوریله روشن اوله وهرکسك ﴿ ٦٥ ﴾ عملرینك دفتری صاغ وصول طرفلرندن الارینه ویریله وپیغمبرلر
وانلرك تبلیغ رسالت
ایتدکلرینه امت مؤمنیندن
شاهدلر کتوریله‌وپیغمبرایله
امتلری بینی وظـالملرایله
مظلوملر بینی عدلله قضا
اولنه انلر ثوابلرینك نقصانی
وعذابلرك زیاده‌سیله ظلم
اولنمزلر (ووفیت کل نفس
ماعملت وهو اعلم بمایفعلون)
وهر نفسه خیر وشردن
اشلدیکنك جزاسی تمام
ویریله اول الله تعالی انلرك
افعالنی اعلمدر ❊ مناسبیله
جزاسنی ویرر (وسیق
الذین کفروا الی جهنم
زمرا حتی اذا جاؤها فتحت
ابوابها وقال لهم خزنتها الم
یاتکم رسل منکم یتلون
علیکم ایات ربکم وینذرونکم
لقاء یومکم هذا قالوا بلی
ولکن حقت کلمة العذاب علی
الکافرین) کافرلر جهنمه
بیدربی سوریله انلر جهنمه
کلدکلرنده جهنمك یدی
قپولری اچیله زبانیلری
انلره دیه‌لرکه سزك
جنسکزدن پیغمبر کلوب
ربکزك آیتلرینی اوقومدیمی
وبوکونه ملاقی اوله‌جغکزله
سزی قورقوتمدیمی انلر دیه‌لرکه ﴿ تبیان ﴾ ﴿ رابع ﴾ ﴿ ٩ ﴾ بلی کلدی وتلاوت وتخویف ایلدی ولکن ❊ علم الله‌ده ❊
کافرلر اوزرینه کلمهٔ عذاب واجب اولمشیدی (قیل ادخلوا ابواب جهنم خالدین فیها فبئس مثوی المتکبرین) انلره دینیله
ابواب که جهنمه کیرك انده دائم اولدیغکز حالده اول جهنم متکبرلره نه چرکین مکاندر (وسیق الذین اتقوا ربهم الی

یخرجکم طفلا) اول الله تعالی اصلکزی ترابدن وسزی نطفه‌دن خلق ایتدی بعده اول
نطفه‌یی دم غلیظ منجمد قیلدی بعده سزی امهاتکز بطونندن اطفال چیقارر (ثم لتبلغوا
اشدکم) یعنی بوندنصکره باری تعالی سزی دنیاده ابقاء ایلر تاکیم قوت وعقلده کمالکزه
ایره‌سز (ثم لتکونوا شیوخا) بعده سزی ابقاء ایدرکه پیرلر اوله‌سز (ومنکم من یتوفی
من قبل) وسزك بعضکز کمال قوته ویا پیرلکه ایرمدین توفی ایدیلور (ولتبلغوا اجلا
مسمی) واول سزه بوفعلی ایدر تاکه اجل مسمایه ایره‌سزکه اول وقت موت ویا یوم
قیامتدر (ولعلکم تعقلون) وبونکله انك وحدانیتن تعقل ایده‌سز وایمانه کله‌سز (هو
الذی یحیی ویمیت) اول الله تعالی ارحامده جنینی دیرلدر بعده اجللری انقضاسنده اولدرر
(فاذا قضی امرا فانما یقول له کن فیکون) چون بر شیئك ایجادنی اراده ایده وجوده
کل دیمسیله موجود اولور یوخسه انی ایجادده عده وکلفه‌یه احتیاج اولمز (الم تر الی
الذین یجادلون فی آیات الله انی یصرفون) یامحمد بنم اعلامله بیلمدکمی شونلرکه قرآن
عظیم حقنده الله تعالیدن دکلدر دیو جدال ایدرلر انی تصدیقدن نیجه صرف اولنوردلر
(الذین کذبوا بالکتاب وبما ارسلنا به رسلنا فسوف یعلمون) شونلرکه قرآنی وکتب
سماویه جنسنی ودخی سائر رسوللریمزه وحی وشرایعدن ارسال ایتدیکمزی تکذیب ایتدیلر
تکذیبك جزاسن بولیسرلردر (اذ الاغلال فی اعناقهم والسلاسل) شول وقتنکه انلری
بوینلرینه تیمورلنور واایاقلرینه زنجیرلر اوریلور (یسحبون فی الحمیم) شول حری نهایته
ایرمش صوده سوریدیلر (ثم فی النار یسجرون) بعده نارده احراق اولنوب حتی که
وقود نار قیلنورلر انکله مراد انواع عذابله تعذیب اولنورلر برندن برینه نقل ایدیلورلر
(ثم قیل لهم اینما کنتم تشرکون من دون الله قالوا ضلوا عنا بل لم تکن ندعوا من قبل شیئا)
وانلره نارده احراق اولندقلرندنصکره دینورکه قنی شول اوثانکه انی الله تعالی‌یه اشراك
ایدردیکز * دیه‌لرکه انلر بزدن غائب اولدیلر بز انلردن توقع ایتدیکمزی بولمدق بلکه
بزه متبین اولدیکه انلره عبادتمزله برشیئه عبادت ایدر کلمشز زیراکه انلر برمعتدبه شیءٌ دکللر
ایمش (کذلك یضل الله الکافرین) آلهه‌لرینك انلردن ضلالی کبی الله تعالی کافرلری آخرتده
کندیلره نفع ایدر شیئه هدایت ایتمز (ذلکم بما کنتم تفرحون فی الارض بغیر الحق وبما کنتم
تمرحون) اشبو صددنده عبادت ایدر وفرحده توسع ایدردیکز بعده انلره دینورکه (ادخلوا
ابواب جهنم خالدین فیها فبئس مثوی المتکبرین) جهنمك سزه قسمت اولنمش درکاتنه ضلالتده
مراتبکز حسبنجه کیرك انده خلودله مقدرین اولدیغکز حالده اشبو حقدن تکبر ایدنلره جهنم
نه چرکین قرارکاه اولور (فاصبر ان وعدالله حق) یامحمد کفارك اذاسنه صبر ایتمکه الله تعالینك
کفاری هلاکله وعدی حقدر لابد اولور (فامانرینك بعدالذی نعدهم اونتوفینك فالینا یرجعون)

الجنة زمراحتى اذا جاؤها وفتحت ابوابها وقال لهم خزنتها سلام عليكم طبتم فادخلوها خالدين) ربلری جل شانه‌دن خوفله شرك و
معاصیدن صاقنه‌لر راکب اولدقلری حالده ❁ کروه کروه جنته سوق اولنه‌لر انلر جنته کلدکلری زماندن مقدم انلره قپولری آچیله جنتك
خازنلری انلره دیه‌لرکه سلامت وامنیت سزه که دنیاده معاصیدن پاك اولدیکز ﴿ ٦٦ ﴾ ایدی همان مخلدلر سز (وقالوا الحمد لله الذی
صدقنا وعده واورثنا الارض
نتبوأ من الجنة حیث نشاء
فنعم اجر العاملین) اول
مؤمنلر دیه‌لرکه الله تعالایه
حمد اولسونکه پیغمبرلر
لسانیله اولان وعدینی انجاز
ایلدی وجنتدن مکانی بزه
میراث ویردی واندن
دیلدیکمز مکانه نزول ایدرز
مؤمن او اولوب عمل صالح
ایشلینلره جنت نه کوزل
اجر اولدی (وتری الملائکة
حافین من حول العرش
یسبحون بحمد ربهم وقضی
بینهم بالحق وقیل الحمد لله
رب العالمین) ملائکه‌یی
کورر سنکه عرشك
اطرافنی احاطه ایدوب
طواف ایدرلر ربلری جل
شانه‌یه حمد ایده‌رك
تسبیح ایدرلر وخلایق
بیننده عدلله حکم اولنوب
هرکروه مقاملرینه
کیده ❁ ملائکه ومؤمنلر
دن ❁ دینیله که عالمری
خلق ایدن رب تعالی‌یه
حمد اولسون

(سورة المؤمن مکیة وهی)
(اثنان وثمانون آیة)
(بسم الله الرحمن الرحیم)

(حم) بعض علما الرو حم ونون الرحمن اسمنك حروف مقطعه‌سیدر دیدیلر و بعضلر حا حکم ومیم [اشراك]
ملك حقه قسمدر دیدیلر (تنزیل الکتاب من الله العزیز العلیم) قرآنك تنزیلی اول الله تعالی دندرکه حکمنده غالب وقوللرینك
مصالحنی علیمدر (غافر الذنب وقابل التوب شدید العقاب ذی الطول لا اله الا هو الیه المصیر) ❁ صدقله لا اله الا الله محمد

اکر بز یا محمد انلر ایچون وعد ایتدیکمز عذابك بعضنی که اول قتل واسردر حیاتکده سکا کوسترسه‌وز فیها واکرسن انی کورمدن سنی توفی ایده‌وز انلر رجوعی بزه‌در آخرتده انلره اشد عذاب ایدرز (ولقد ارسلنا رسلا من قبلك منهم من قصصنا علیك ومنهم من لم نقصص علیك) یا محمد سندن اول بز رسوللر کوندردك انلرك بعضنی سکا خبر ویردك و بعضنی ایسه سکا خبر ویرمدك * زیرا دینلدیکه انبیانك عددی یوزیکرمی درت بیکدر انلردن خبر ویریلن اشخاص معدوده‌در (وما کان لرسول ان یأتی بآیة الا باذن الله) هیچ بر رسولك قدرتی اولمدیکه معجزاتدن برشی کتوره مادامکه الله تعالینك اکا اذنی اولمیه زیراکه معجزات عطایای الهیه‌در حکمتی مقتضاسنجه انلرك بیننده قسمت ایدوبدر بوخسه انلر ایچون اختیار یوقدرکه مقترحك طلبیله انی اظهار ایده‌لر (فاذا جاء امر الله قضی بالحق وخسر هنالك المبطلون) چونکه الله تعالینك دنیاده وآخرتده عذابله امری کله رسوللرله مکذبین بیننده محق انجاء ومبطلی تعذیبله قضا اولنور واقتراح آیاتله عناد ایدنلر خساراته ایررلر (الله الذی جعل لکم الانعام لترکبوا منها ومنها تأکلون) الله تعالی سزیچون انعامی خلق ایتدیکه اول ابل وبقر وغنمدر تاکه انك بعضنه رکوب ایده‌سز وبعضنی اکل ایده‌سز (ولکم فیها منافع) وسزیچون اول انعامده البان واوبار وجلودنده منافع واردر (ولتبلغوا علیها حاجة فی صدورکم) تاکه صدورکزده‌کی حاجتکزه انك ظهورینه رکوب وسفرله ایره‌سز (وعلیها وعلی الفلك تحملون) وبرده ابله وبحرده سفینه‌لره حمل اولنورسز (ویریکم آیاته) الله تعالی سزه کمال قدرتنه وفرط رحمتنه دلالت ایدر آیات عجیبه‌سین کوستررر (فای آیات الله تنکرون) انك آیتلرندن قنغی آیتن انکار ایده‌بیلورسز (أفلم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم) انلر یریوزنده مسافرت ایتزلرمیکه انلردن اول رسوللرین تکذیب ایدنلرك عاقبتی نیجه اولدیغنه اعتبارله نظر ایده‌لر (کانوا اکثر منهم واشد قوة وآثارا فی الارض) که انلر سنك قومکدن عددده اکثر وقوتده اشد ویریوزنده مبانی قصور ومصانعده اعظم ایدیلر (فما اغنی عنهم ما کانوا یکسبون) انلره عذاب الله کلیجك دنیاده کسب ایتدکلری آثارلری انلره نفع ایتمدی (فلما جاءتهم رسلهم بالبینات فرحوا بما عندهم من العلم) وقتاکه انلره رسوللری معجزات ویا آیات واضحاتله کلدی رسوللرینك علمنی استحقار ایدوب کندیلرك عقائد زائغه وشبهه‌دا حضه‌لرینه سویندیلر رسوللرینك علمنه کولشوب استهزا ایتدیلر (وحاق بهم ما کانوا به یستهزؤن) وانلره نازل اولدی اول شینکه انی استهزاء ایدرلردی * وجائزدرکه اول سوینك رسوللرك اوله شول وجهدنکه کفارك تمادی جهل وسوء عاقبتلرین کوردیلر کندیلره ویریلان علمه سوینوب الله تعالی‌یه شکر ایتدیلر وکافرلره ایسه جهل واستهزالرینك جزاسی ایردی (فلما رأوا بأسنا قالوا آمنا بالله وحده وکفرنا بما کنا به مشرکین) وقتاکه انلر دنیاده بزم شدت عذابمزی کوردیلر یالکز الله تعالی‌یه ایمان کتوروب اکا

رسول الله دینلرك کناهلرینی مغفرت وتوبه‌لرینی قبول ایدیجیدر بوکله‌دن اعراض ایدنلره عقابی شدیددر موحدینه
فضل وانعامده وسعت صاحبیدر عبادته مستحق اندن غیری کیمسه یوقدر جمیع خلقك رجوعی اکادر ❁ عملرینه کوره
جزاسنی ایدر (مایجادل فی آیات الله ﴿ ٦٧ ﴾ الا الذین کفروا فلا یغررك تقلبهم فی البلاد) الله تعالانك آیتلرنده
حق بیلن جدال ایتزانجق
کافرلر حق کتمیله جدال
ایدرلر کافرلرك شهرلره
کیدوب کلوب تجارتلری
وانلره دنیاده مهلت ویرلدیکی
سنی الدامسون که انلرك
عاقبتلری خسراندەدر
(کذبت قبلهم قوم نوح والا
حزاب من بعدهم وهمت کل
امة برسولهم لیأخذوه
وجادلوا بالباطل لیدحضوا
به الحق فاخذتهم فکیف کان
عقاب) انلردن مقدم قوم نوح
نوح علیه السلامی وانلر
دنصکره عاد وثمود کبی
کروه وافره رسوللرینی
تکذیب ایتدیلر وهرامتك
کافرلری پیغمبرلرینی قتل
وتعذیبله اخذه قصد
ایتدیلر وحقی زائل ایتمك
ایچون باطل کلاملرله
پیغمبرلریله جدال ایتدیلر
انلری اهلاکله اخذایتدم
کورسونلرکه بنم عقابم نیجه
اولدی (وکذلك حقت کلمة
ربك علی الذین کفروا انهم
اصحاب النار) امم ماضیهٔ
مکذبه‌یه عذاب واجب
اولدیغی کبی * سنك قومکدن
کافر اولانلر اوزرینه دخی کلهٔ عذاب واجب اولدیکه انلر اهل ناردر (الذین یحملون العرش ومن حوله یسبحون
بحمد ربهم ویؤمنون به ویستغفرون للذین امنوا ربنا وسعت کل شی رحمة وعلما فاغفر للذین تابوا واتبعوا سبیلك وقهم
عذاب الجحیم) شول اشراف ملائکه اولان حملهٔ عرش اعظم واول عرشك اطرافنده طواف ایدن کروبیان ملکلر

اشراك ایتدیکمز اصنامه کافر اولدق دیدیلر (فلم یك ینفعهم ایمانهم لما رأوا بأسنا) بزم عذابمزی کوردکلرنده‌کی ایمانلری ایسه انلره نفع ایتمسی صحیح اولمدی (سنة الله التی قد خلت فی عباده) الله تعالی سنت ایتدی اشبو سنتی که اول انك عبادنده ماضی ومستمر اولدیکه اول عذابك نزولی حیننده کفاره ایمانلری نفع ایتمامسیدر (وخسر هنالك الکافرون) نزول عذاب حیننده کافرلرك خسرانی تبین ایتدی

سورة السجدة وهی اربع وخمسون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(حم تنزیل من الرحمن الرحیم) یا محمد حم حقیچون قرآن عظیم شول رحمن ورحیم ایله مسمی الله تعالیدن انزال اولنمشدر (کتاب فصلت آیاته) بر کتابدرکه لفظ ومعنی اعتباریله آیاتی تمیز اولندی ویاخود فواصل ومعانی اختلافیله بعضی بعضندن فصل اولندی ویاخود حق وباطل بینی فصل اولندی (قرآنا عربیا لقوم یعلمون) قرائت وفهمی آسان عربی لسانده قرآن اولدیغی حالده شول قوم ایچونکه عربیه باورلر ویا علم ونظر اهلیدرلر (بشیرا ونذیرا) اول قرآن انی تصدیق ایدنلری جنتیله تبشیر ایدروا کا مخالفت وانکار ایدنلری نارله تخویف ایدر اولدیغی حالده (فأعرض اکثرهم فهم لا یسمعون) اهل مکه‌نك اکثری انی تأمل وقبولدن اعراض ایتدی ایمدی انلر انی تأمل وطاعت سمعیله ایشتمزلر (وقالوا قلوبنا فی اکنة مما تدعونا الیه وفی آذاننا وقر ومن بیننا وبینك حجاب فاعمل اننا عاملون) مکه مشرکلری دیدیلرکه یا محمد شول بزی اکا دعوت ایتدیکك توحیددن قلوبمزده اغطیه واردر انی فهم ایتمزز وآذانمزده ثقل واردر انی ایشتمزز وبزمله سنك بیننکده حجاب واردر انی فهم ایچون واصل اولمزز ایمدی سن کندی دینك اوزره عمل ایت وبز دخی کندی دینمز اوزره عمل ایده‌لم ویاخود سن بزم امرمز ابطالنه عمل ایت بز دخی سنك دینك ابطالنه عمل ایدرز (قل انما انا بشر مثلکم یوحی الی انما الهکم اله واحد فاستقیموا الیه واستغفروه) یا محمد سن انلره دیکل که بشریتده بن دخی سزك کبیم الا بوکه بکا وحی کلدیکه سزی دعوت ایدم الهکز اله واحد ایدوکن بیلدرم ایمدی عقائد واعمالکزده اخلاصله استقامت ایدك وسوء عقیده وعملدن اکا استغفار ایدك (وویل للمشرکین الذین لا یؤتون الزکوة) ویل شونلره کیم توحیدله نفسلرینی شرکدن تطهیر ایتمزلر ویاخود زکاتك وجوبنه اقرار واعتقاد ایتمزلر ویاخود طاعته انفاق وتصدق ایتمزلر ویا اعماللرین تزکیه ایتمزلر (وهم بالآخرة هم کافرون) حالبوکه انلر طلب دنیایه استغراقلرندن آخرتی منکرلردر (ان الذین آمنوا وعملوا الصالحات لهم اجر غیر ممنون) شونلرکه

دبلرینه حمدینه مقارن تسبیح ووحدانیتنی تصدیق ایدرلر ومؤمنلر ایچون مغفرت طلب ایدرلر ودیرلرکه یاربنا سنك
رحمت وعلمك هر شیئه واسع اولدی توبه ایدنلری وسنك سبیلك اولان دین اسلامه تابع اولنلری
مغفرت وعذاب جحیمدن حفظایله (ربناوادخلهم جنات عدن ﴿ ٦٨ ﴾ التی وعدتهم ومن صلح من ابائهم وازواجهم
وذریاتهم انك انت العزیز
الحکیم) یاربنا دخی اول
تائب وسبیلکه تابع اولنلری
وعد ایتدیکك اقامت
جنتلرینه ادخال ایت و
دخی انلرك بابالری وزوجه
لری وذریتلرندن سنی توحید
ایدنلری دخی جنته ادخال
ایت زیراسن ملکنده عزیز
وغالب وامرکده حکیمسین
(وقهم السیئات ومن تق
السیئات یومئذ فقدرحمته
وذلك هو الفوز العظیم)
انلری دنیاده معاصیدن
حفظایت کیمی که سن
سن دنیاده معاصیدن حفظ
ایدهسین آخرتده اکا
رحمت ایدرسین سنك انی
حفظك نجات عظیمدر (ان
الذین کفروا ینادون لمقت
الله اکبر من مقتکم
انفسکم اذتدعون الی الایمان
فتکفرون) کافرلر جهنمه
کیردکلرنده ❊ کندو
نفسلرینه بغض وعداوتله
نیچون ایمان ایتمدك دیو عتاب
ایدرلرکن ❊ ملائکه
انلره ندا ایده که البته الله تعالی
نك سزه عداوتی سزك نفس
اماره کزه اولان عداوتدن اکبر واشددر زیرا دنیاده سزانك رسوللری لسانیله ایمانه دعوت اولندیغکزده
انی انکار ایدوب کفرده ثابت اولوردیکز (قالوربنا امتنا اثنتین واحییتنا اثنتین فاعترفنا بذنوبنا فهل الی خروج من سبیل)
کافرلر دیه لرکه یاربنا بزی ایکی کره اولدردك ایکی کره دیرلتدك بزکناهمزی اعتراف ایتدك ❊ که اول بعثی انکارلری کناهلریدر ❊ بزه

ایمانلرینه اعمال صالحهٔ تقرین ایتدیلرانلر ایچون ضعف ومرضلری حالنده اجرلری کسلمز
واکسداز بلکه قوت وصحتلری حالنده شول ایشلیو کلدکلری اعماللرینك اجری کما کان
ویریلور ❊ قال النبی علیه السلام ان العبد اذا کان علی طریقة حسنة من العبادة ثم مرض
قیل للملك المؤکل به اکتب له مثل عمله اذا کان طلیقا حتی اطلقه او اکفیه الی ❊ پیغمبر عز
صلی الله علیه وسلم ایدر قچان برعبد عبادتدن برطریق حسنه یه اعتیاد ایتسه بعده مریض
اولوب اول معتادی اولدیغی عبادتك بعضنی ویا کلنی اقامتدن عاجز اولسه انك کاتب
اعماله دینورکه عافیتده ایکن ایشلیو کلدیکی اعمال صالحه سنی کما کان یازغل تا شول وقته
دکین که انی عافیته ایردیرم ویا روحنی قبض ایدوب درکاهمه کتورم (قل ائنکم لتکفرون
بالذی خلق الارض فی یومین) یامحمد انلره دیکل که سز کافر اولورمیسز اول الله تعالی یه که
ارضی ایکی کون دکلو زمانده خلق ایلدیکه اول یوم احد ایله اثنیندر ❊ دینلدیکه ارضله
مراد اجرام بسیطه دن جهت سفلده اولان شیئدر وایکی کونده خلق اولنمسیله مراد
انکچون بر اصل مشترك خلق اولنوب بعده اول صور ایدلمسیله انواع اولمسیدر وانلرك
اکا کفرلیله مراد ذات وصفاتنده الحادلریدر (وتجعلون له اندادا) وانکچون عبادتده
شرکاء قیلورسز والحال صحیح اولمزکه هیچ شیء اکا شریك اوله (ذلك رب العالمین)
ارضی ایکی کون دکلو زمانده خلق ایدن ممکناتدن جمیع موجودك خالق ومربیسیدر
(وجعل فیها رواسی من فوقها) واول ارضك فوقنده جبال مرتفعه قیلدی تاکه وجوه
استبصاردن انده اولان اشیاء نظاره ظاهر اوله وانده اولان منافع طلابه معروضه اوله
(وبارك فیها) وانك خیرنی کثیر ایتدی انده نبات وحیواندن انواع خلق ایتمسیله (وقدر
فیها اقواتها) اول ارضده اناس وبهایمدن اهلنك ارزاقنی تقدیر ایتدی هربلدده بر نوع
رزق خلق ایتدیکه اول انك اخراسنده اولمیه تاکه بری برلرندن تجارتله معیشت ایدهلر
(فی اربعة ایام) خلق ارضی وتقدیر ارزاق درت کون دکلو زمانده تمام ایتدی
اویله اولسه تقدیر ارزاق ایکی کونده یوم ثلاثا ایله یوم اربعاده اولدی (سواء للسائلین)
مدت اول درتده انحصار بولدی خلق ارض وتقدیر اقوات امرندن سؤال ایدنلره
جوابده (ثم استوی الی السماء) بعده سمایی خلقه قصد ایتدی (وهی دخان) حالبوکه
اول دخان هیئتنده بخار ایدی ایدی سمایی اول بخاردن خلق ایلدی ❊ روایت اولندیکه
ارض وسمانك خلقندن اول عرش صو اوزره ایدی الله تعالی اول صویه حرارت
القاء ایدوب اندن بخار پیدا اولدی بعد اول صویه ریح القاء ایدوب اندن زبد پیدا اولدی
اول زبددن ارضی واول بخاردن سمایی خلق ایتدی (فقال لها وللارض ائتیا طوعا او کرها قالتا اتینا
طائعین) اندن سما وارضه دیدیکه ایکیکزدن ارادتم بودرکه سما اهلیچون مقر واهل ارض ایچون

یول وار میدرکه ناردن چیقوب کیرو دنیایه کیدوب انده طاعت ایدهلم ❊ دینلدیکه ایکی موتك بری بابالری
صلبنده بری اجللر کلدکده ایکی حیاتك بری انالری رحمنده روح کلدیکی بری حشر ایچون احیالری یاخود اماته نك
بری اصل موت بری قبرده سؤال ﴿ ٦٩ ﴾ احیا سندنصکره اولان موت احیالرك بری قبرده کی سؤال احیامی
بری بعث احیامی اوله
(ذلکم بانه اذادعی الله وحده
کفرتم وان یشرك به تومنوا
فالحکم لله العلی الکبیر)
بوعذاب سزه اول سببدندرکه
سزه الله تعالی بردر دینلسه
انکار ایدر دیکز اکر اکا
اشراك اولنسه ایمان ایدر
دیکز امدی حکم الله تعا
لانکدر ❊ که سزه عذاب
ابدله حکم ایتدی ❊ اول
عالی وکبیردر که اکا
مساوی بولنمز وکسنه شریك
اولهمز (هو الذی یریکم
ایاته وینزل لکم من السماء
رزقا ومایتذکر الا من ینیب)
اول الله تعالا درکه سزه
کمال قدرتیله وحدانیتنه
دلالت ایدر آیتلرینی
کوستررکوکدن سزه
باران اله رزق ایندرر بو آیتلری
وعبرتلری انجق معصیتدن
طاعته رجوع ایدنلر تفکر
ایدر (فادعوا الله مخلصین
له الدین ولو کره الکافرون)
دینکزده مخلص اولدیغکز
حالده الله تعالا یه عبادت ایدك
اکرچه کافرلراندن کراهت
ایدرلرسه ده (رفیع الدرجات
ذو العرش یلق الروح من امره علی من یشاء من عباده لینذر یوم التلاق) دنیا وعقباده تفاوت طبقاتله قوللرینك
درجه لرینی ترفیع ایدیجی مالك الملك اولان عرش اعظم صاحبیدر کندو امریله قوللرندن دیلدیکنه جبریل علیه السلام
واسطه سیله وحی القا ایدر تاکه ناسی ملاقات کلیه کونیله اخافه ایده ❊ یعنی ارواحله اجساد واهل سمواتله اهل

سقف اوله وارض ایسه اهلیچون مقر ومهاد اوله اشبو ارادتمه اختیارله می ویا اضطرارله می انقیاد
ایدرسز ❊ ایکیسی دخی دیدیلر که اختیارمزله انقیاد ایتدك ❊ روایت اولندیکه الله تعالی سمایه
دیدیکه شمس وقمر ونجومکی اخراج ایت وارضه دیدیکه سندخی نبات وثمارکی اخراج ایت
اکر طوعا انی ایدرسکز فبها یوخسه سزی اکا کرها الجا ایدرم ❊ دیدیلر که یاربنا انی طوعا ایدرز
انکله مراد کمال قدرتی ومرادنك وقوعی وجوبنی اظهار ایدی یوخسه انلرك طوع وکرهنی اثبات
دکل (فقضیهن سبع سموات فی یومین) سموات سبعی ایکی کون مقدارنده یوم خمیسله یوم جمعه ده
آخر ساعتنده تمام ایدوب خلقلرندن فارغ اولدی (واوحی فی کل سماء امرها) وهر سما اهلنه امر
ونهیندن دیلدیکن وحی ایتدی ویاخود ملائکه ونیرات خلق مثلی اموردن تدبیر ایتدیکن
اشیایی هر سمایه وحی ایتدی (وزینا السماء الدنیا بمصابیح) وسماء دنیایی مصابیح کواکبله تزیین
ایتدك زیرا کواکبك سبعهٔ سیاره دن ماعداسی اکرچه سماء سابعه ده مرکوزه در لکن جمیعی
سماء دنیاده کورلدیکیچون کأنه انده در دینلدی (وحفظا) وبز اول سماء دنیاده استراق سمع ایدن
شیاطیندن حفظ ایتدك (ذلك تقدیر العزیز العلیم) اشبو ذکر اولنان صنایع عجیبه قدرت وعلمده
بالغ الله تعالینك تقدیریدر (فان اعرضوا فقل انذرتکم صاعقة مثل صاعقة عاد وثمود) اکر کفار
مکه اشبو بیاندنصکره بکا ایماندن اعراض ایدرلرسه انلره دیکل که سزی تحذیر ایدرین شول
شدید الوقوع عذابله کیم سزه صاعقه کبی ایریشه عاد وثموده ایریشن صاعقه کبی (اذجاءتهم الرسل
من بین ایدیهم ومن خلفهم) که انلره رسوللری هود وصالح جمیع جوانبلرندن کلوب هر جهتدن
انلره اجتهاد ایتدی ویاخود زمان ماضی جهتندنکه انده کفاره ایریشن عذابدن انذارله ومستقبل
جهتندن انلر ایچون آخرتده اعداد اولنان عذاب ناردن تحذیرله کلوب دیدیلرکه (ان لاتعبدوا
الا الله) الله تعالیدن غیری یه عبادت ایتمکز (قالوا لوشاء ربنا لانزل ملائکة فانا بما ارسلتم به
کافرون) انلر رسوللرینه دیدیلردیکه اکر رب تعالی بزم هدایتمزی دیلسه بزه رسالتله ملائکه
کوندرردی یوخسه آدمی یی دکل اویله اولسه زعمکز اوزره سزك ارسال اولدیغکز شیئه
کافرلرز (فاما عاد فاستکبروا فی الارض بغیر الحق) اما عاد قومی یریوزنده ناس اوزره استحقاقسز
تعظم ایتدیلر (وقالوا من اشد منا قوة) قوت وشوکتلرینه اغترار ایدوب قوتده بزدن اشد کیمدر
دیدیلر شول حینده که رسوللری انلره عذاب نزولیله تخویف ایتدیلر یعنی بزه عذاب کلدیکنده
قوتمزله دفع ایدرز دیدیلر (أولم یروا ان الله الذی خلقهم هو اشد منهم قوة) انلر بلمدیلر میکه انلری
خلق وقوی ایدن اوزرلرینه عذاب کوندرن الله تعالی قوت وقدرتده انلردن اشددر زیراکه
اول قادر بالذاتدر غیرك قادر اولدیغی شیئه قویدر (وکانوا بآیاتنا یجحدون) بزم آیتلریمزی حق
ایدوکن بیلورکن انکار ایدرلردی (فارسلنا علیهم ریحا صرصرا فی ایام نحسات) بز انلر اوزره
ریح بارده ارسال ایتدك که شدت بردایله هلاك ایدردیکه اول ایام مشؤمه ده ایدی ❊ دینلدیکه

ارض اولين وآخرين ملاقى وحشر اولد قلرى يوم قيامتله (يوم هم بارزون لايخفى على الله منهم شئ لمن الملك اليوم الواحد القهار) عبادك اول كونده كه قبرلرندن ظاهر اولورلر انلرك اعمال واحوالرندن الله تعالايه برشى خفى اولماز جمله نك فناسندنصكره دينيله كه بوكونده ملك كيمكدر ﴿ ٧٠ ﴾ ❊ جواب ويرر كيمسه اولمغله ينه كندى❊ اول وحدانيتله موصوف خالق اماتهايله قهرايديجى الله تعالا نكدر بيوره (اليوم تجزى كل نفس بما كسبت لاظلم اليوم ان الله سريع الحساب) بوكونده هرنفس كسب ايتديكيله جزالنور بوكونده نقص ثواب يازياده عقابله كيمسه يه ظلم اولماز الله تعالى حسابده سريعدر (وانذرهم يوم الازفة اذالقلوب لدى الحناجر كاظمين مالظالمين من حميم ولاشفيع يطاع يعلم خائنة الاعين وماتخفى الصدور يامحمد مشركلرى همان كليجى قيامت كونيله انذارايله كه اولكونده قلبلر غم وحزنله طولوب فزعله حلقومه كلوب نه اغزلرندن چيقه بيلورونه كيرومكانلرينه كيدر ظالملر ايچون برشفيق دوست واقربا وبرشفيع مقبول الشفاعه اولمز الله تعالى ❊ نهى ايتديكى شيئه نظر ايدن ❊ خائن كوزلرى وقبلرده اخلفااولنان شيلرى بيلور (والله يقضى بالحق والذين يدعون من دونه لايقضون بشئ ان الله هو السميع البصير) الله تعالى عدلله حكم ايدر انلركه الله تعالانك غيرى يه عبادت ايدرلر اول عبادت ايتدكلرى برشيئه حكمه قدرتلرى يوقدر تحقيق الله ذو الجلال عبادنك جمله اقوالنى ايشديجى وافعالنى كوريجيدر (اولم يسيروا فى الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين كانوامن

[رجوع]

اول ايام شباطك اخرنده براربعادن براربعايه دكين ايدى امم كافره دن هرقومه كه عذاب نازل اولدى الاول يوم اربعاده ايدى (لنذيقهم عذاب الخزى فى الحياة الدنيا ولعذاب الآخرة اخزى وهم لاينصرون) تاكه بزانلره دنياده ذل وهوان عذابن اذاقه ايده يزروانلرك آخرتده كى عذابى ايسه دنياده كى عذابلرندن اشددر حالبوكه انلر دنياده وآخرتده عذاب اللهدن منع اولنمزلر (واماثمود فهديناهم فاستحبوا العمى على الهدى فاخذتهم صاعقة العذاب الهون بما كانوا يكسبون) اماثمود قوميكه بزانلره هدى وضلالى طريقنى بيان ايتدك انلر ايسه هدى اوزره ضلالى اختيار ايتديلر اول اجلدن انلرى صاعقهٔ عذاب هون اخذايدوب هلاك ايتدى شول سببله كيم دنياده كفرومعاصيدن انى كسب ايتديلردى (ونجينا الذين آمنوا وكانوا يتقون) صالح عليه السلام ايله بيله ايمانه كلانلرى اول صاعقه دن انجا ايتدك كه انلر بزم عذابمزدن قورقارلردى (ويوم يحشر اعداء الله الى النار فهم يوزعون) ذكرايت شول كونيكه انده اعداء الله مشركون ومنافقون ناره جمع ايديلور انلرك اولى حبس اولنوركه آخرلرى انلره ايريشه تاكه تفرق ايتميه لر اشبو اهل نارك كثير اولمسندن عبارتدر (حتى اذا ما جاؤها شهد عليهم سمعهم وابصارهم وجلودهم بما كانوا يعملون) حتى چقانكه انلر ناره حاضر اوله لر شول لسانلريله كتم ايتدكلرى كفر ومعاصى يه جوارحلرى شهادت ايليه لر قولاقلرين ايشتديكن وكوزلرى كورديكن وفرجلرى ايشلديكنى تقريرايلديلر وياخود اول جوارحده الله تعالى شول اقتراف ايتدكلرى معاصينك آثارين اظهار ايليه حتى كه لسان حالله انى سويليه (وقالوا لجلودهم لم شهدتم علينا) كفار جوارحلرينه ديه لركه نيچون بزم اوزريمزه شهادت ايتديكز حالبوكه بز سزدن عذابى دفع ايچون اقتراف ايتديكمز معاصى يى كتم ايتمشيدك (قالوا انطقنا الله الذى انطق كل شئ) ديه لركه بزى الله تعالى سويلتديكه هرحى اولان شيئى سويلدر ويالسان حالله عامهٔ موجوداتى سويلدر (وهو خلقكم اول مرة) كه اول سزى اول مره ده دنياده خلق ايتمشدى (واليه ترجعون) آخرتده اكا رجوع ايدرسز (وما كنتم تستترون ان يشهد عليكم سمعكم ولاابصاركم ولاجلودكم) سز فواحش ارتكابى عندنده فضاحت خوفيله دنياده ناسدن استتار ايدر ايديكز هيچ ظن ايتمزديكز كه اعضاكز اوزريكزه شهادت ايده تاكه اندن استتار ايديديكز (ولكن ظننتم ان الله لايعلم كثيرا مما تعملون) لكن ظن ايدرديكزكه اعمالكزك كثيرينى الله تعالى بيلميه اول اجلدن اقتراف معاصى يه جرأت ايدرديكز (وذلكم ظنكم الذى ظننتم بربكم ارديكم فاصبحتم من الخاسرين) الله تعالى يه اشبو سوء ظنكز دركه سزى اهلاك ايدوب مغبونلردن اولديكز (فان يصبروا فالنار مثوى لهم) اكر يوم قيامتده انلر آلهه لرى اوزره صبر ايدرلرايسه مأوالرى ناردر (وان يستعتبوا فما هم من المعتبين) واكر عملرينى اصلاح ايچون دنيايه

قبلهم كانوا هم اشد منهم قوة وآثارا فى الارض فاخذهم الله بذنوبهم وماكان لهم من الله من واق) آيا اهل مكه يريوزنده كزوب انلردن مقدم كلوب پيغمبرلرينى تكذيب ايدنلرك عاقبتلرى نيجه اولديغنى كورمزلرميكه انلر اهل مكه دن قوتده اشد وعمرده اكثر ويرلريده قلعه ﴿ ٧١ ﴾ وشهرلرى قوى ايدى الله تعالى انلرى كناهلرى سببيله اخذوعقاب ايتدى انلر ايچون الله تعالانك عذابندن انلرى حفظ ومنع ايدر اولمدى (ذلك بانهم كانت تاتيهم رسلهم بالبينات فكفروا فاخذهم الله انه قوى شديد العقاب) بونلرك بوعقابله اخذاولنملرينه سبب بوايديكه پيغمبرلرى انلره معجزات ظاهره ايله كلمشلريكن كافر اولديلر الله تعالى انلرى اهلاكله مؤاخذه ايتدى اول ديلديكنى ايدر قوت صاحبى عقابى شديددر (ولقد ارسلنا موسى باياتنا وسلطان مبين الى فرعون وهامان وقارون فقالوا ساحر كذاب) بز موسايى وحجت ظاهرهٔ قاهره ايله فرعون وهامان وقارونه كوندردك انلر انى تصديق ايتميوب ساحر وكذابدر ديديلر (فلما جاءهم بالحق من عندنا قالوا اقتلوا ابناء الذين امنوا معه واستحيوا نساءهم وماكيد الكافرين الافى ضلال) وقتاكه موسى عليه السلام بزم عندمزدن رسالتله فرعون وقومنه كلدى انلر ❊ مقدم ايتدكلرى كى ❊ ديديلركه انكله بيله ايمانه كلنلرك اوغللرينى قتل ايدك ونسالرينى ديرى براغك كافرلرك حيله سى انجق ضايع وضلالتدر (وقال فرعون ذرونى اقتل موسى وليدع ربه انى اخاف ان يبدل دينكم اوان يظهر فى الارض الفساد) فرعون قومنه ديديكه براغك بنى موسايى قتل ايده يم اول انى منع ايچون ربنه دعا ايتسون زيرا قورقارمكه اول سزك

رجوع طلب ايدرلرسه رجوعه اجابت اولنمزلر (وقيضنا لهم قرناء فزينوا لهم مابين ايديهم وماخلفهم) وقتاكه انلر كفر اوزره دنياده تصميم ايتديلر اوزرلرينه شياطين تسليط والزام ايتدككه حب دنيايى واتباع هوايى تزيين ايده لر وآخرتده بعث وحساب يوقدر ديوب اكا كفر وانكاره كيده لر (وحق عليهم القول فى امم قد خلت من قبلهم من الجن والانس انهم كانوا خاسرين) واوزرلرينه كلمهٔ عذاب واجب اولدى شول امم جمله سندنكه مكه كافرلرندن اوكدين جن وانسدن هلاك اولوب كچمشدى ايمدى انلرك جميعى عقوبت ابديه ايله خاسرين ايديلر (وقال الذين كفروا لاتسمعوا لهذا القرآن والغوا فيه لعلكم تغلبون) كافرلر ديديلركه اشبو قرآن قراءتنه انصات ايتميكز بلكه كلام غيره مفهوم وكثرت هذيان ورفع اصواتله اكا معارضه ايدك تاكه قارئك قراءتنه غالب اولوب انى اسكات ايده سز (فلنذيقن الذين كفروا عذابا شديدا ولنجزينهم اسوء الذى كانوا يعملون) تاكه بز اول قولى سويلينلره وياعامهٔ كافرلره عذاب شديدا اذاقه ايده وز واعمال سيئه لرينك اسوئيله جزالنديره وز (ذلك جزاء اعداء الله النار) اشبو اذاقهٔ عذاب وياخود اسوء اعماله جزاء اعداء الله جزاسيدركه اول ناردر (لهم فيها دار الخلد) انلر ايچون اول نارده دار اقامت واردر (جزاء بما كانوا باياتنا يجحدون) تاكه بزم آيات بزه انكارلرينه ويانده لغو ايتدكلرينه جزا اوله (وقال الذين كفروا ربنا ارنا اللذين اضلانا من الجن والانس نجعلهما تحت اقدامنا ليكونا من الاسفلين) كافرلر ديديلركه يا ربنا جن وانس شيطانلرندن بزى ضلالت وعصيانه حمل ايدنلرى كوستركلكه انلرى ايامغز آلتنده چكنمكله نارده درك اسفله ايركوره وز (ان الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا) شونلركه ربمز الله تعاليدر ديوب انك ربوبيتنه اعتراف ووحدانيتنه اقرارلرندنصكره عملده استقامت ايتديلر سرده وجهرده اخلاصله والله تعالينك غيريدن خوف ورجايى تركله (تتنزل عليهم الملائكة) انلره موت عندنده وقبره كيردكلرنده وقبردن چيقدقلرنده بشارتله ملائكه نزول ايدرلر وديرلركه (الاتخافوا ولاتحزنوا) تقدم ايده جكك آخرت امورينه خوف ايتمكز وتخليف ايتديكزه محزون اولمكز (وأبشروا بالجنة التى كنتم توعدون) وسزه بشارت اولسون شول جنتكه دنياده رسوللر لسانيله وعد اولنمشديكز (نحن اولياؤكم فى الحياة الدنيا وفى الآخرة) واول ملائكه ديرلركه بزسزك انصار واحبابكزز دنياده سزه حق الهام وخيره سزى تحميل ايدردك وآخرتده سزدن مفارق اولمزز (ولكم فيها ماتشتهى انفسكم) وسزكچون آخرتده لذاتدن نفسلريكز اشتها ايتديكى واردر (ولكم فيها ماتدعون) ودخى سزكچون انده طلب ايتديككز واردر (نزلا من غفور رحيم) اول غفور رحيمدن سزه رزق مهيا اولديغى حالده * اشبونده اشعار واردركه انلرك تمنى ايتدكلرى شول باللرينه خطور ايتمين اشيادن ويرلنه نسبتله ضيفه نزل كبيدر (ومن احسن قولا ممن دعى الى الله وعمل

دینکزی تبدیل ایده یاخود ارض مصرده فساد ظاهر ایدوب کثرت تبعه ایله سزکله محاربه ایده (وقال موسى انى عذت بربى وربكم من كل متكبر لايؤمن بيوم الحساب) موسى عليه السلام فرعونك تهدیدنی ایشتدکده حساب کوننه ایمان ایتمین هر متکبردن بنم وسزك ربکزه صغنورم دیدی ﴿ ٧٢ ﴾ (وقال رجل مؤمن من آل فرعون يكتم ايمانه اتقتلون رجلا ان يقول ربى الله وقدجاءكم بالبينات من ربكم وان يك كاذبا فعليه كذبه وان يك صادقا يصبكم بعض الذى يعدكم ان الله لايهدى من هو مسرف كذاب) آل فرعوندن ایمانی کتم ایدر بر رجل مؤمن ✻ که فرعونك ابن عمی خربیل ایدی ✻ دیدیکه بنم ربم یالکز بر الله تعالادر دیین بر رجلی ظلما قتل ایدر میسکز حال بوکه اول سزه ربکزدن معجزاتله کلدی اکر اول کاذب ایسه وبالی انك اوزرینه‌در (كه كذبى انى هلاك ایدر ✻ واکر قولنده صادق ایسه انك سزه وعد ایتدیکی عذاب دنیادن بعضیسی اصابت ایدر الله تعالى فعلنده حدینی تجاوز ایدن وکذبی عادت ایدن کمسه‌لره هدایت ایتمز (ياقوم لكم الملك اليوم ظاهرين فى الارض فمن ينصرنا من باس الله ان جاءنا قال فرعون مااريكم الاما ارى وما اهديكم الاسبيل الرشاد) ای قوم بو کونکی کونده ارض ✻ مصر ✻ ده ملك سزك و بنی اسرائیله غالب سکز ✻ اکر موسایی قتل ایله ✻ الله تعالی نك بزه عذابی کلورسه بزی اندن کیم اخلاص ایده بیلور فرعون دیدیکه بنم انجق کوردیکم وبیلدیکم انك قتلنی کوسترم وسزی طوغری فلاح یولنه دعوت ایده‌رم (وقال الذى امن ياقوم انى اخاف عليكم مثل يوم الاحزاب) واول مؤمن انلره

صالحا وقال اننى من المسلمين) قولده شول کمسه‌دن احسن کیمدر که الله تعالینك دعوتنه اجابت ایتدکدنصکره اول اجابت ایتدیکی شیئه ناشی دعوت ایده واجابتنده عمل صالح ایده واسلامی دین ومذهب اتخاذ ایدوب بن مسلمینده‌نم دیو انکله تفاخر ایده * دینلدیکه اشبو آیت صفات مذکوره‌یی متجمع حقنده عامه‌در * دینلدیکه پیغمبریمز صلى الله عليه وسلم ویاخود مؤذنين حقنده نازل اولوبدر (ولاتستوى الحسنة ولاالسيئة) حسنه وسیئه جزاده حسن عاقبتده برابر اولمز دینلدیکه یعنی غضب عندنده صبر وجهل عندنده علم واساءت عندنده عفوی ضدی کبی دکلدر (ادفع بالتى هى احسن) سکا سیئه اعتراض ایتدکده انی اندن احسن شیئله یعنی حسنه ایله دفع ایت یعنی غضبی صبرله وجهلی علمله واساءتی عفوله دفع ایت (فاذا الذى بينك وبينه عداوة كانه ولى حميم) اکر سن بو فعلی ایدرسك شول رجل که سنکله انك بیننده عداوت اوله سکا ولی شفیق کبی اولور (ومايلقيها الاالذين صبروا) اشبو خصلت حسنه که اساءتی احسان ایله مقابله ایتمکدر ویرلمز الا آنلره که صبرله نفسلرین انتقامدن منع ایدر (وما يلقيها الاذو حظ عظيم) اول خصلت حسنه ویرلمز مکر اولکه خیر وکمال نفسدن حظ عظیم صاحبیدر * دینلدیکه اول حظ عظیمله مراد جنتدر یعنی اول ویرلمز الا اکا که انکچون جنت واجب اولوبدر (واماينزغنك من الشيطان نزغ فاستعذ بالله) اکر سنی شیطاندن بر نازغ ووسوسه سیله سکا وصیت اولنان اساءتی احسانله دفعدن صرف ایدرسه انك شرندن الله تعالى‌یه استعاذه ایت که اول سنی اندن عصمت ایده (انه هو السميع العليم) اول سنك استعاذه‌کی ایشیدر ونیتکی بیلور (ومن آياته الليل والنهار والشمس والقمر) اول الله تعالینك وحدانیتنه علاماتدن لیل ونهار وشمس وقمردر ایمدی انی ربکزدن بیلك (لاتسجدوا للشمس ولاللقمر) شمس وقمره عبادت ایتمکز زیرا ایکیسیده‌دخی سزك کبی مخلوقدر (واسجدوا لله الذى خلقهن) بلکه اول الله تعالى‌یه عبادت ایدك که اول درت شیئی اول خلق ایتدی (ان كنتم اياه تعبدون) اکر اکا عبادت ایدرسکز (فان استكبروا) اکر مشرکون امتثالدن تعظم ایدرلرسه (فالذين عند ربك يسبحون له بالليل والنهار وهم لايسأمون) شول ملائکه که ربکز جل شانه عندنده‌در لیل ونهارده على الدوام انی تسبیح وتقدیس ایدرلر اندن فاتر وملول اولمزلر * ابوحنیفه عندنده سجد اشبو محلده‌در زیرا که شافعی عندنده سجده اشبو محلده‌در زیرا که معنانك تمامی انده‌در اما که شافعی عندنده آیت اولی ده‌در سجود امری اکا مقترن اولدیغیچون (ومن آياته انك ترى الارض خاشعة) اول الله تعالینك وحدانیتنه علاماتندندر که ارضی کورر سنکه یابسه‌در نباتی یوقدر (فاذا انزلنا عليها الماء اهتزت وربت) چونکه اول ارض یابسه نك اوزرینه یغمور یاغدیره اول ارض تزخرف ایدر ونبات ایچون یشلنوب آرتور (ان الذى احياها لمحى الموتى) اول الله

[تعالى]

دیدیکه ای قوم موسایی تکذیب واکا تعرضکز جهتیله امم ماضیه‌نك کونی کبی سزه دخی واقع اوله (مثل داب قوم نوح وعاد وثمود والذين من بعدهم ومالله يريد ظلما للعباد) پیغمبرلرینی تکذیب عادتلری اولان قوم نوح وعاد وثمود وانلردنصکره اولنلره کلن عذاب سزه ﴿ ٧٣ ﴾ دخی که الله تعالى بکناه قوللرینه ظلم اراده ایتمز ✻ سز بو ظلمله عذابه مستحق اولمیك (ويا قوم انى اخاف عليكم يوم التناد) وای قوم دخی بن قورقارمکه شول ناس بر برندن نفرت ایتدیکی کونده یعنی قیامتده سزه عذاب اوله (يوم تولون مدبرين مالكم من الله من عاصم ومن يضلل الله فماله من هاد) شول کونده که موقفدن دونوب جهنمه کیدرسز اوحالده سزی الله تعالانك عذابندن قورتارر یوقدر کیمکه الله تعالى هدایت ایتمیه هیچ هدایت ایدر اولمز (ولقدجاءكم يوسف من قبل بالبينات فمازلتم فى شك مماجاءكم به حتى اذاهلك قلتم لن يبعث الله من بعده رسولا كذلك يضل الله من هو مسرف مرتاب) یوسف علیه السلام سزه موسادن اول معجزاتله کلدی انك سزه کتوردیکی امرده دائما شکده اولدیکز تا اول وفات ایتدکده دیدیکز که الله تعالى اندنصکره رسول بعث ایتمز ✻ یعنی انك رسالتنده شکدن صکره کله‌جك پیغمبرلری دخی تکذیب ایتدیلر ✻ الله تعالى انکارده اسراف ومعجزاتده (تبيان) (رابع) (١٠) شك ایدنلری وادئ طغیانده مخذول وسرکردان ایدر * دینلدیکه بو فرعون یوسف علیه السلامك وقتندن قالوب تا زمان موسى علیه السلامه‌دك عمر سوردی اول وقت یوسف علیه السلامه ایمان ایدوب وفاتندنصکره رجوع ایتدی یاخود بو فرعون اول فرعونك اولادندن ایدی (الذين

تعالى که ارضی یغمور ایله دیر کورر یوم قیامتده موتایی دخی دیر کورر (انه على كل شىء قدير) زیرا که اول احیاء واماته‌دن هر شیئه قادردر (ان الذين يلحدون فى آياتنا لايخفون علينا) شونلر که بزم آیتلریمز امرنده طعن وتحریفله وتأویل باطله ویا الغائله استقامتدن میل ایدرلر انلر بزدن کیزلنمزلر بلکه بزه انلره اول فعللرینك جزاسن ایدرز (افمن يلقى فى النار خير ام من يأتى آمنا يوم القيامة) شول کمسه‌می خیرلیدر که یوم قیامتده ناره براغیله ویا اول کمسه‌می که اول کونك مخاوفندن امین اولدیغی حالده کله (اعملوا ماشئتم انه بما تعملون بصير) ایمدی خیر وشردن دیلدیککزی ایشلکز اول سزك اعماللکزی کورر اکا کوره جزا کزی ایر کورر (ان الذين كفروا بالذكر لما جاءهم) شونلر که انلره قرآن کلدیکنده اکا کافر اولدیلر انلر کفرلرینك جزاسن کوررلر (وانه لكتاب عزيز) حالبوکه اول کتاب کثیر النفع عدیم النظیردر اختلاف وتناقضدن محمیدر (لايأتيه الباطل من بين يديه ولامن خلفه) جهانك هیچ برندن ویا انده اولان اخبار ماضیه وموری آتیه‌دن اکا باطل تطرق ایتمز حتی که مبطلین تأویلات فاسده ایله اکا تعرض ایتدکلرنده علمادن بر قومی انلرك اقاویل بطلاننی اظهاره تعیین ایدر * اویله اولسه اکا تعریضله انك اعجازی زیاده اولور (تنزيل من حكيم حميد) زیرا که اول امرده حکیم فعلنده محموددن منزلدر (مايقال لك الاماقدقيل للرسل من قبلك) یا محمد قومکك کفاری سکا دیمزلر الا سندن اول کچن رسوللره قوملرینك کفاری دیدکلری مثلنی در ویاخود الله تعالى سکا دیمزلر الا انی که سندن اول کچن رسوللره دیمشدی (ان ربك لذو مغفرة وذو عقاب اليم) ربك جل شانه اولیاسنه مغفرت واعداسنه عقاب ایدیجیدر (ولو جعلناه قرآنا اعجميا لقالوا لولافصلت آياته ءاعجمى وعربى) اکر بز سکا انزال ایتدیکمز کتابی لغت عربیه‌نك غیری اوزره قیلسیدق دیه‌لر دیکه نوایدی انك آیاتی بزم فهم ایده جکمز لسانله بیان اولنمش اولیدی کلام اعجمی ومخاطب عربیدر دیو انکله تکذیبلری اشد اولیدی (قل هو للذين امنوا هدى وشفاء) دیکل که اول قرآن مؤمنلره هدادر وصدرلرنده اولان شك وشبهه‌یه شفادر (والذين لايؤمنون فى اذانهم وقر وهو عليهم عمى) وشونلر که قرآنی تصدیق ایتمزلر اول انلرك اذانه ثقلدر ومع ذلك اول انلره عمادر زیرا که انلر انی ایشیدوب قبول ایتمزلر وکوروب فهم ایتمزلر (اولئك ينادون من مكان بعيد) ایمدی انلر انی ایشتمزلر وفهم ایتمزلر که شول کمسه‌یه بکزرلر که مکان بعیددن چغرلمی سببیله کلامی ایشتمیه وفهم ایتمیه (ولقدآتينا موسى الكتاب فاختلف فيه) بز موسایه توراتی ویردك تصدیق وتکذیبله انده اختلاف اولندی قرآنده اختلاف اولندیغی کبی (ولولا كلمة سبقت من ربك لقضى بينهم) اکر ربك جل شانه‌دن قرآنی تکذیب ایدنلره تأخیر عذابله کلمه سبقت ایتمیدی بینلرنده مکذبینه استیصال قضا اولنه ایدی اندن اول کچنلره قضا اولندیغی کبی (وانهم لفى شك منه مريب) حالبوکه یهود وقومکدن ایمانه کلمشلردی توراتدن ویا قرآندن شکده‌درلر (من عمل صالحا فلنفسه ومن اساء

يجادلون فى ايات الله بغير سلطان اتيهم كبر مقتاً عندالله وعندالذين امنوا كذلك يطبع الله على كل قلب متكبر جبار) انلركه كندولره كلمش برحجت يوغيكن آيات اللهده جدال ايدرلر انلره الله تعالى ومؤمنلر عندندن بغض كبير اولدى بوبغضله الله تعالى هرمتكبر جبارك قلبى اوزره مهر اوردى (وقال فرعون ﴿ ٧٤ ﴾ ياهامان ابن لى صرحا لعلى ابلغ الاسباب

اسباب السموات فاطلع الى الهموسى وانى لاظنه كاذبا وكذلك زين لفرعون عمله وصد عن السبيل وماكيد فرعون الا فى تباب) فرعون وزيرى هامانه ديديكه بنم ايچون برقصر رفيع بناايله كه سمواتك قپو ويوللريله بربرينه بالغ اولهرق موسانك الهنه مطلع اولهيم زيرا بن موسانى دعواسنده كاذب ظن ايدهرم بونك كبى فرعونك عمل قبيحهسى تزيين اولنوب طوغرى يولدن صرف اولندى فرعونك مكرى انجق خسراندا ئميدهدر (وقال الذى امن ياقوم اتبعون اهدكم سبيل الرشاد) اول مؤمن خربيل ديديكه اى قوم بكا تابع اولك بن سزى طوغرى يوله هدايت ايدهيم (ياقوم انما هذه الحيوة الدنيا متاع وان الاخرة هى دارالقرار) اى قوم بوحيات دنيا سريع الزوال برآز چكنمكدر آخرت بى زوال دارالقراردر (من عمل سيئة فلايجزى الامثلها ومن عمل صالحا من ذكر او انثى وهو مؤمن فاولئك يدخلون الجنة يرزقون فيها بغير حساب) بركناه ايشلين كيمسه انجق انك مثليله جزا

[الآفاق]

اولنور رجال ونسادن بركسنه كه مؤمن اولهرق عمل صالح ايشلسه اول كسنهلر جنته ادخال اولنوب انده حسابسز رزقلرله جزا اولنورلر (وياقوم مالى ادعوكم الى النجوة وتدعوننى الى النار تدعوننى لاكفر بالله واشرك به ماليس به علم وانا

فعليها) اول كسنهكه عمل صالح ايشليه ثوابى كندويهدر واولكه عمل سيئ ايده وبالى كذلك كندويهدر (ومماربك بظلام للعبيد) ربك جل شانه عبدنه ظلم ايدر دكلدر ذنبمز كسنهيه عذاب ايتمز (اليه يردعلم الساعة) قيامتدن سؤال اولندقده انك علمى اكا رد اولنور * زيرا انك نوقتده اولهجغنى اندن غيرى احد بيلمز (وماتخرج من ثمرات من اكامها وماتحمل من انثى ولاتضع الا بعلمه) وثمارده اولكه اوعيهسندن چيقاروانثادن اولكه برولدى حامل اولور وياوضع ايدر الا انك علمنه مقرون اولديغى حالده اولور يعنى انك رحمده نوصف اوزره خلق اولنديغى وهر زمان ومكانده نوصف اوزره بولنديغى واجل ورزق وعاقبتن بيلور (ويوم يناديهم اين شركائى قالوا اذناك مامنا من شهيد) يوم قيامتده ربك جل شانه كفاره ديركه قنى معبودلريكزكه انلرى بكا شركاء زعم ايدرديكز انلر ديهلركه يارب بز سكا اعلام ايتدك كه سكا معادل ومشارك اولديغنه بزدن هيچ احد شهادت ايدر يوقدرزيراكه بز انلردن تبرى ايتمزشول وقتده كه حال بزم زعم ايتديكمز منوال اوزره دكل ايديكن بيلمشز (وضل عنهم ماكانوا يدعون من قبل وظنوا مالهم من محيص) واول كونده انلردن غائب ولهشول معبولريكه دنياده اكا عبادت ايدرلردى ويقين ايدهلركه انلره ناردن فراره چاره يوقدر (لايسأم الانسان من دعاء الخير) كافر جسدنده عافيت ورزقنده وسعت طلبندن ملول اولمز (وان مسه الشر فيؤس قنوط) واكر اكا شدت وضيق ايرسه الله تعالينك فضل ورحمتندن اميدن قطع ايدرحتىكه انده يأس اثرى ظاهر اولور (ولئن اذقناه رحمة منا من بعد ضراء مسته ليقولن هذالى) واكر بز اكا شدت اصابتندنصكره سعت وعافيت اير كورسهوز ديركه بن بوكا فضل وعلمله مستحق اولمشم وياخود بوبكا دائمدر (وماظن الساعة قائمة) وظن ايتمزينكه قيامت اوله (ولئن رجعت الى ربى ان لى عنده للحسنى) ديركه اكر قيامك اولوب ربمه رجوعم تقديرى اوره بنم ايچون انك عندنده كرامتدن حالت حسنى اولور شول اعتقادله كيم نعم دنيادن اولكه اكا اصابت ايدر آخرتده اول اندن منفك اولميه (فلننبئن الذين كفروا بما عملوا) بز كافرلره حقيقت اعماللرين خبر ويررز وانده اعتقاد ايتدكلرينك عكسن كوسترر ز (ولنذيقنهم من عذاب غليظ) وبز انلره عذاب غليظدن اذاقه ايدرزكه اندن انفكاكه امكانلرى اولمز (واذا انعمنا على الانسان اعرض ونأى بجانبه) قچان بز انسانه انعام ايتسه وزبزه شكر وطاعتدن اعراض ايدوب تكبر واستغنائله كندوبى بزه دعادن صرف وتبعيد ايدر (واذا مسه الشر فذو دعاء عريض) واكر اكا شدت وفقر ايرسه اول دعاىى طويل وكثير ايدر اولور (قل ارأيتم كان من عندالله ثم كفرتم به من من اضل ممن هو فى شقاق بعيد) ديكل كه بكا خبر ويرك كه اكر قرآن الله تعالى عندنده ايكن تأمل صحيح ايتدين عنادا اكا كافر اولسكز دنياده ويا يوم قيامتده سزه عذاب نازل اولديغنده سزدن اضل كيم اولوركه سز حقدن خلاف بعيدده سز (سنريهم آياتنا فى

ادعوكم الى العزيز الغفار) اى قوم بونه حالدركه بن سزى الله تعالايه ايمانله ناردن نجاته دعوت ايدهرم سز بنى شركه دعوت ايدرسزكه اول موجب ناردر سز بنى الله تعالايه كافر اولمقلغمه وربوبيتنى بيلمديكيم شيئى الله تعالايه شريك ايتمكلكمه دعوت ايدرسز ❋ كه الوهيته ﴿ ٧٥ ﴾ قطعا استحقاقلرى يوقدر ❋ بن سزى صفات الوهيتى جامع جملهيه

غالب تعذيب وغفرانه قادر الله تعالايه دعوت ايدهرم (لاجرم انما تدعوننى اليه ليس له دعوة فى الدنيا ولا فى الاخرة وان مردنا الى الله وان المسرفين هم اصحاب النار) البته بنى انك عبادتنه دعوت ايتديككز الهه كزك دنيا واخرتده كسهيى عبادتنه دعوتى يوقدر ❋ كه جمادات ومخلوقدر ❋ رجوعمز الله تعالى طرفنهدر ❋ كه مجازات اندندر ❋ ضلال وطغيانده حدينى تجاوز ايدنلر اصحاب ناردرلر (فستذكرون مااقول لكم وافوض امرى الى الله ان الله بصير بالعباد) يقينده عذابى معاينه ايتديككزده بنم سزه ديديكمى ياد ايدرسز بن كندو امرمى الله تعالايه تفويض ايتدم اول بنى حفظ ايدر تحقيق الله عظيم الشان قوللرينك امورينه نكهباندره دينلديكه حربيلك بو كلاملريله فرعون انى قتله قصد ايتمكله فرار ايدوب طاغده نمازه مشغول اولدى اخذينه مأمورلر طاغده انى كورديلركه اطرافنى

برتيجى حيوانلر احاطه ايتمش نماز قيلار دسترس ولهميوب عودت ايتديلر (فوقيه الله سيئات مامكروا وحاق بال فرعون سوء العذاب) الله تعالى انى فرعونيانك مكرندن حفظ ايدوب آل فرعونى قتل وغرق عذابيله احاطه ايتدى (النار يعرضون عليها غدوا وعشيا ويوم تقوم الساعة ادخلوا ال فرعون اشد العذاب) ❋ اول سوء عذاب آتشدركه ❋ انلر صباح واخشام اول ناره عرض

الآفاق) بز انلره قدرتمزه دلالت ايدر علامتلريمزى آفاق ارضده كوسترزكه محمد عليه السلام انلره حوادث آتيه وآثار نوازل ماضيهدن خبر ويردى واكا وخلفاسنه خارق عاده وجهى اوزره ممالك شرق وغربه فتح وظفرىن تيسير ايتدى (وفى انفسهم) ودخى نفسلرنده كوسترز بدنلرندهكى صنايع عجيبهكه انك كمال قدرتنه دلالت ايدر (حتى يتبين لهم انه الحق) تاكه انلره قرآن ويارسول وياتوحيد حق ايدبكى متبين اوله (اولم يكف بربك انه على كل شئ شهيد) يامحمد سكا ربك كفايت ايتمزميكه اول هرشيئه شهيددر آيات موعوده اظهاريله امرككى تحقيق ايدر سائر اشياى موعودهيى تحقيق ايتديكى كبى وياخود انسانى معاصيدن منعه ربك تعالينك هر شيئه مطلع اولوب اكا هيچ برشئ خفى اولمديغى كفايت ايتمزمى (الا انهم فى مرية من لقاء ربهم) آكاه اولغلكه انلر رب تعالىيه لقالرندن شكدهدر * زيراكه انلر بعث وجزايى انكار ايدرلر (الا انه بكل شئ محيط) آكاه اولغلكه الله تعالى علم وقدرتله هر شيئه محيطدر

سورة الشورى وهى ثلاث وخمسون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(حم عسق) الله تعالينك حلم ومجد وعلم وسناء وقدرتى حقيچون * ابن عباس رضى الله عنهما ايدر هيچ برصاحب كتاب نبى يوقدركه الا اكا حم عسق وحى اولنوبدر اول اجلدن دينلديكه (كذلك يوحى اليك والى الذين من قبلك الله العزيز الحكيم) اشبو سورهدهكى معانى مثلنى سكا وسندن اول رسوللره وحى ايتدك اول الله تعالىكه وحيىنى تصديق ايتمينلره انتقامله غالبدر خلق واماته وبعث وجزاء امرنده حكيمدر (له ما فى السموات وما فى الارض) سموات وارض وايكيسنده اولان اشيانك كليسى انك خلق وملكيدر (وهو العلى العظيم) اول شريك وولددن منزه وعاليدر وذات وصفاتده عظيمدر خلق اوزره قدرت وحكمده اندن اعظم يوقدر (تكاد السموات يتفطرن من فوقهن) قريب اولوركه سموات الله تعالينك عظمتندن ويا انى ولد اتخاذ ايتدى ديمسندن ارضين سبعك فوقندن منشق اوله (والملائكه يسبحون بحمد ربهم) سموات سبعده وحول عرشده اولان ملائكه عرش ربلرى جل شانهنك عبادتندهدائم اولوب عظمتنه خضوعله اكا حمد ايدرلر (ويستغفرون لمن فى الارض) ور يوزنده اولان مؤمنلر ايچون استغفار ايدرلر (الا ان الله هو الغفور الرحيم) آكاه اولغلكه الله تعالى انلرك ذنوبن مغفرت ايدر وآخرتده ثوابلرين اير كورمكله رحمت ايدر (والذين اتخذوا من دونه اولياء) شونلركه الله تعاليدن غيرى شركاء اتخاذ ايدوب اكا عبادت ايدرلر (الله حفيظ عليهم) الله تعالى انلرك اعمال

اولنور یوم قیامتده انلره ملکلر ای ال فرعون اشدعذابه کیرك دیه‌لر * دینلدیکه انلرك ارواحلرینه قیامته دك صباح واخشام نارعرض اولنور قیامتده بدنلرینه کیروب جهنمـه داخل اولورلر (واذیتحاجون فی النار فیقول الضعفواء للذین استکبروا انا کنا لکم تبعافهل انتم مغنون عنانصیبا من النار) یاد ایله ﴿ ٧٦ ﴾ شونیکه اهل نارده مخاصمه ایدوب ضعفالری متکبر رؤسالرینه دیه‌لرکه بز دنیاده سزه تابعلر ایدك سزك دعوتکزله شرك ایتدك شمدی بوعذابدن جزئنی بزدن دفع ایدر میسکز (قال الذین استکبروا انا کل فیها ان الله قدحکم بین العباد) اول متکبرلر ضعفالرینه دیه‌لرکه جمله‌مز جهنمده‌یز ❊ سزدن نیجه عذابی دفع ایده‌بیلورز ❊ قدرتمز اولسه کندیمزدن دفع ایدردك الله تعالی قوللری بیننده حکم ایدوب هرکسی لایق اولان محله کوندردی (وقال الذین فی النار لخزنة جهنم ادعوا ربکم یخفف عنا یوما من العذاب) نارده اولنلر جهنم خازنلرینه دیه‌لرکه ربکزه دعا ایدك که برکون قدر زمان بزدن عذابی تخفیف ایده (قالوا اولم تك تاتیکم رسلکم بالبینات قالوا بلی قالوا فادعوا ومادعاء الکافرین الافی ضلال) جهنم خازنلری انلره دیه‌لرکه سزه پیغمبرلریکز حجت ظاهره ایله کلوب ❊ عذاب جهنم ابدایدوکنی ❊ خبر ویرمدیلرمی انلر بلی ویردیلر ❊ لکن بز تکذیب ایتدك ❊ دیه‌لر تکرار خازنلر [تعالی] دیه‌لرکه امدی سز کندیکز دعا ایدك ❊ بزه سزیچون دعا ایتمکه اذن یوقدر کافرلرك دعاسی انجق ضلالتدر اجابت اولنمز ❊ (انا لننصر رسلنا والذین امنوا فی الحیوة الدنیا ویوم یقوم الاشهاد) بز پیغمبرلرمزه ومؤمنلره دنیاده

واحوالنه رقیبدر وجزالرین ایدر (وما انت علیهم بوکیل) یوخسه سن انلر اوزره موکل ویا انلرك امری سکا موکل دکلدر (وکذلك اوحینا الیك قرآنا عربیا) اشبو ذکر اولنان کبی سکا قرآن عربی وحی ایتدك (لتنذر ام القری ومن حولها) تا که اول قرآنله مکه اهلنی وانك حولنده کل ارض اهلنی انذار ایده‌سن (وتنذر یوم الجمع لاریب فیه) ویوم قیامتله انذار ایده‌سنکه انك اولمسنده وخلایق انده موقفه جمع اولمسنده ریب یوقدر وانده خلایق موقفه جمع اولدقلرندنصکره ایکی فرقه اولورلر (فریق فی الجنة وفریق فی السعیر) بر فرقه‌سی مؤمنلردر جنتده اولورلر وبر فرقه‌سی کافرلردر نارده اولورلر (ولو شاء الله لجعلهم امة واحدة) اکر الله تعالی دیلسه انلری هدایت ویاضلالتدن دین واحد اوزره قیلوردی (ولکن یدخل من یشاء فی رحمته) لکن الله تعالی دیلدیکی کسه‌یی هدایتله وطاعته حملله جنته ادخال ایدر (والظالمون مالهم من ولی ولا نصیر) اول کونده کافرلره صدیق اولمزکه انلر ایچون شفاعت ایده وناصر دخی اولمزکه انلردن عذابی منع ایده (ام اتخذوا من دونه اولیاء) یوخسه انلر آلهه‌لرینی الله تعالیدن غیری اولیامی اتخاذ ایتدیلر (فالله هوالولی) اکر انلر بحق اولیاء اراده ایدرلر الله تعالی بحق ولیدر (وهو یحیی الموتی) اول یوم قیامتده موتایی دیر کورر (وهو علی کل شیٔ قدیر) اول هر شیئه قادردر (وما اختلفتم فیه من شیٔ فحکمه الی الله) دین ودنیا امورندن بر شیئده که سز کفارله اختلاف ایده‌سز انك حکمی الله تعالی‌یه مفوضدر محق مبطلدن اثابه ومعاقبه ایله تمییز ایدر * دینلدیکه متشابه تأویلندن اختلاف ایتدیککز شیئده کتاب اللهدن محکمه رجوع ایدك (ذلکم الله ربی) اشبو مختلفین بیننده الله تعالی درکه بنم ربمدر (علیه توکلت والیه انیب) مجامع امورمده اکا توکل ایتدم ومعضلاتده اکا رجوع ایدرم (فاطر السموات والارض) که اول سموات وارضك خالقیدر (جعل لکم من انفسکم ازواجا) اول سزیچون کندی جنسکزدن نساء خلق ایتدی (ومن الانعام ازواجا) وکذلك انعام ایچون کندی جنسندن ازواج خلق ایتدی ویاخود انعامدن سزیچون اصناف ویاذ کور واناث خلق ایتدی (یذرؤکم فیه) اول تدبیرده ناس وانعامدن هر بریکزی تکثیر ایدر (لیس کمثله شیٔ) انك مثلی شیٔ یوقدر که اکا مزاج ومناسب اوله (وهو السمیع البصیر) اول هرشیئی سمیع وبصیردر (له مقالید السموات والارض) سموات وارضك مطر ونبات خزائنی انکدر (یبسط الرزق لمن یشاء ویقدر) اول رزقی وفق مشیتی اوزره دیلدیکی کسه‌یه کاهی بسط ایدر کاهی قبض ایدر (انه بکل شیٔ علیم) اول عبدنه توسیع وتضییق وغیردن خیر اولانی بیلور (شرع لکم من الذین ما وصی به نوحا والذی اوحینا الیك وماوصینابه ابراهیم وموسی وعیسی) الله

اعدالری اوزره ظفرله یاردم ایده‌رز وقیامتده ملکلر پیغمبر امتلرینه تبلیغ رسالت ایتدکلرینه شهادت ایتمکله پیغمبرلره آخرتده دخی یاردم ایده‌رز (یوم لاینفع الظالمین معذرتهم ولهم اللعنة ولهم سوء الدار) کافرلرك اولکونده اعتذار وتوبه‌لری قبول اولنمزونفع ایتمز انلر ایچون ﴿ ٧٧ ﴾ رحمتدن طرد وجهنمده شدت عذاب واردر (ولقد اتینا موسی الهدی واورثنا بنی اسرائیل الکتاب هدی وذکری لاولی الالباب) بز موسایه معجزات ویول کوستر صحف شرایع ویردك وتوریتی بنی اسرائیله میراث ایتدك عقول سلیمه صاحبلرینه اول پند ونصیحتدر (فاصبر ان وعدالله حق واستغفر لذنبك وسبح بحمد ربك بالعشی والابکار) یا محمد مشرکلرك اذاسنه صبرایت الله تعالانك وعدی حقدر واولی‌یی ترك ایله واقع اولان افراطدن استغفار ایله یاخود امتکك کناهلرینه مغفرت طلب ایله واخشام وصباح ربك عزشانه‌یه حمده مقارن تسبیح ایله (ان الذین یجادلون فی ایات الله بغیر سلطان اتیهم ان فی صدورهم الاکبر ماهم بالغیه فاستعذ بالله انه هو السمیع البصیر) شونلرکه کندولره برحجت کلمشیکن الله تعالانك آیاتنده جدال ایدرلر انلرك کبرلرندن ناشی قلبلرنده حق کلامی دکلمك وریاست ونبوت تمنیسی اولمغله انلر اکا واصل اولمزلر انلرك شرندن الله تعالایه استعاذه ایله اول انلرك قولنی ایشیدر وقلبلرنده اولنی کورر (لخلق السموات والارض اکبر من خلق الناس ولکن اکثرالناس لایعلمون) اسمان وزمینی یراتمق ناسی یراتمقدن چوق بیوکدر (انلری عدمدن خلق ایدن الله تعالی انسانك اصل ومادەسی وارایکن ایکنجی دفعه اعاده‌یه قدرتی اظهردر ❊ لکن ناسك اکثری غفلتلرندن ناشی بونی تأمل ایدوب بیلمزلر

تعالی سزه دین اسلامدن برشرعه‌یی بیان ایتدیکه اول رسل کبار بیننده مشترکه‌در اتی نوح علیه السلامه طوفاندنصکره امر ایتدی ودخی ایتکه یا محمد سکا وحی ایتدك وانیکه ابراهیم وموسی وعیسایه امر ایتدك اول بودرکه (ان اقیموا الدین ولا تتفرقوا فیه) دینی اقامت ایده‌سز که اول تصدیق واجب اولانه ایمان واحکام اللهده اطاعتدر یوخسه انده تفرق واختلاف ایتمیه سز که اول اصلدر اما که فروع شرع امتك اختلاف احوالی حسبنجه اولدیغی مختلف اولور (کبر علی المشرکین ماتدعوهم الیه) مشرکلره عظیم اولدی توحیدکه سز انلری دعوت ایدرسز (الله یجتبی الیه من یشاء ویهدی الیه من ینیب) الله تعالی توحیدنه دیلدیکی کسه‌یی اختیار ایدر وارشاد وتوفیقله اکا هدایت ایدر انیکه اقبال ایدر (وماتفرقوا الا من بعده ماجاء هم العلم بغیا بینهم) امم سالفه ویااهل کتاب تفرق ایتدیلر الا اول تفریقك ضلال ایدوکنی بلدکلرندنصکره رسول کندیلرندن اولمیوب عربدن اولدیغنه حسد ایدوب اکا التفات ایتمدیلر (ولولا کلمة سبقت من ربك الی اجل مسمی لقضی بینهم) اکر ربك جل شانه دن اشبو امتك کفارینه اخر اعمارلرینه ویا قوم قیامته عذابلری تأخیرینه کلمهٔ حقه سبقت ایتمسی اولمیدی مؤمنیله کافرین بیننده مبطلینی استیصالله قضا اولنوردی (وان الذین اورثوا الکتاب من بعدهم لفی شك منه مریب) شونلر که انبیادنصکره انلره ویریلان کتابه وارث قلندیلر ویااهل کتاب که محمد علیه السلام عهدنه ایردیلر ویا مشرکونکه اهل کتابدنصکره قرآنه وارث قلدیلر اول قرآندن ویاویرلدکلری کتابدن شکده‌درلر اول انلری ریبه‌ادخال ایدوبدر کما هو حقه انی بیلمز ویا حق ایمانله اکا ایمانه کلمزلر (فلذلك فادع واستقم کما امرت ولا تتبع اهواءهم) ایمدی انبیانك توحیدن راضی اولدقلری شیئه خلق دعوت ایت ودعوتده امر اولندیغك منوال اوزره استقامت ایت یوخسه مبطلینك هوالرینه اتباع ایتمکل (وقل آمنت بما انزل الله من کتاب) والله تعالینك انزال ایتدیکی کتابلردن جمیعنه ایمان کتوردم دیکل یوخسه کفار کبی بعضیسنی تصدیق وبعضیسنی تکذیب ایتمکل (وامرت لاعدل بینکم) وامر اولندمکه شرایع وحکوماتی تبلیغده بینکزده عدل ایدم ایمدی ایمان مذکور کمال قوت نظریه‌یه وعدل ایسه کمال قوت عقلیه‌یه اشارتدر (الله ربنا وربکم) الله تعالی بزم وسزك خالق ومتولیٔ امورمزدر (لنا اعمالنا ولکم اعمالکم) بزم اعمالمز بزه وسزك اعمالکز سزه عائددر هر کسه کندی عملیله جزا لنور * اشبو مسأله قتال امرندن اول ایدی اشبو دلیلدرکه بر کسه بر منکری کوروب ویا ایشیدوب انکار ایتدکده قبول اولنمسه اکا اندن زیاده بر شیٔ واجب اولمیه بلکه کندی مذهبن حفظ ایدوب غیری‌یی ترك ایلیه (لاحجة بیننا وبینکم) بزمله سزك بینکزده محاجه‌مز یوقدر زیراکه حق ظاهر اولوب محاجه‌یه مجال وخلافه بادی عناددن غیری بر شی قالمیوبدر

(وما يستوى الاعمى والصيرو الذين امنوا وعملوا الصالحات ولاالمسئ قليلا ماتتذكرون) كورن ايله كورمين مؤمن
صالح ايله كنهكار كافر برابراولمزقيامنده انلرك تفاوتلرى ظاهر اولور بوحالى آزكيمسه لر تفكر ايدرلر (ان الساعة
لاتية لاريب فيها ولكن اكثر الناس لايؤمنون) البته قيامت كله جكدر ﴿ ٧٨ ﴾ انك كلسنده شك وشبهه يوقدر لكن ناسك
اكثرى قصور حواسلرندن
ناشى آنى تصديق ايتمزلر
(وقال ربكم ادعونى استجب
لكم ان الذين يستكبرون
عن عبادتى سيدخلون جهنم
داخرين) ربكز جل شانه
سزه بويورديكه بكا عبادت
ايدككه سزه اجر ويريم
ياخود بكا دعا ايدك كه اجابت
ايده يم شونلر كه بنم عبادتمدن
كبرله اعراض ايدرلر يقينده
خوار وذليل اوله رق جهنمه
داخل اولور (الله الذى
جعل لكم اليل لتسكنوا فيه
والنهار مبصرا ان الله
لذو فضل على الناس ولكن
اكثر الناس لايشكرون)
الله تعالى سزه راحت ايچون
كيجه ورزق طلبيچون كوندز
خلق ايتدى تحقيق الله عظيم
الشان ناسك راحتى ورزقى
اوزرينه فضل صاحبيدر
لكن ناسك اكثرى
جهللرندن ناشى شكر ايتمزلر
(ذلكم الله ربكم خالق
كل شئ لااله الاهو فانى
تؤفكون) بو نعمتلرى ويرن
الله تعالى ربكزدر هر شيئك
خالقيدر اندن غيرى اله
يوقدر انك عبادتندن غيرينك عبادتنه نيجه منصرف اولورسكز (كذلك يؤفك الذين كانوبايات الله يجحدون) [آخر]
بوقومك حقدن انصرافلرى كبى انار دخى تعندلرندن حقدن اعراض ايدوب الله تعالانك آيتلرينى انكار ايتديلر
(الله الذى جعل لكم الارض قرار والسماء بناء وصوركم فاحسن صوركم ورزقكم من الطيبات ذلكم الله ربكم

(الله يجمع بيننا واليه المصير) الله تعالى يوم قيامده بزمله سزى جمع ايدوب سزدن
انتقام ايدر جيعمزك رجوعى اكادر (والذين يحاجون فى الله من بعد ما استجيب له حجتهم
داحضة عند ربهم وعليهم غضب ولهم عذاب شديد) شونلركه الله تعالينك وحدانيتنده محاجه
ايدرلر محمد عليه السلام دعوتيله اكا اطاعت اولنديغندنصكره ايمدى انلرك رب تعالى عندنده
حجتلرى زائله وباطله در يوم قيامنده اوزرلرينه غضب اولور حق قبول ايتمدكلريچون وعذاب
شديد اولور دنياده ايشلديكلرى اعمال قبيحه ايچون (الله الذى انزل الكتاب بالحق والميزان)
الله تعالى قرآنى انزال ايتدى اول حق ملتبس اولوب باطلدن بعيد اولديغى حالده وياخود
عقائد واحكامدن انزال حق اولور شيئى ملتبس اولديغى حالده ودخى شول شرعى انزال
ايتديكه انكله ناس بيننده حقوق موازنه وتسويه اولنور (ومايدريك لعل الساعة قريب) الله
تعالى سكا بيلدرمدى بلكه قيامت قريب اوله بدر ايمدى كتابه اتباع وشرعله عمل وعدله مواظبت
ايت يوم قيامت كلمزدن اول انده اعمال وزن اولنور وجزاسى ايركوريلور (يستعجل بها الذين
لايؤمنون بها) يوم قيامتك مجيئنى تصديق ايتميلر استهزاء طريقى اوزره انى استعجال ايدرلر
(والذين آمنوا مشفقون منها ويعلمون انها الحق) اما انى تصديق ايدنلر انك اهوال وشدائدندن
خوف ايدرلر وانك حق ايديكن بيلورلر (الا ان الذين يمارون فى الساعة لفى ضلال بعيد) اكاه
اولك كه قيامتك مجيئندن جدال ايدنلر حقدن بعيد ضلالده درلر زيراكه بعث غائباتك محسوساته
اشبهيدر ايمدى انى تجويزه اهتدا ايتمين انك وراسنده كى اموره اهتدادن ابعددر (الله لطيف
بعباده) الله تعالى عبادنه بر ايد بجيدر بروجهله كيم اكا افهام ايرشمز ميلرينى ستر ايدر كانه انى
كورميوبدر وكناهلرين مغفرت ايدر كانه انى بيلميوبدر (يرزق من يشاء) ديلديكى كسه يه حكمتى
مقتضاسنجه اصناف بردن ديلديكى شيئى ديلديكى وقتده ويرر (وهو القوى العزيز) اول الله
تعالينك قدرتى باهره دركه خالقك جيعنه رزقلرين ايركورر منيعدركه اكا هيچ احد غالب اولاز
(من كان يريد حرث الآخرة نزدله فى حرثه) بركسه كه عمليله آخرت ثوابن ديليه بزانك عملى
ثوابن آرتوررز برعملنه اون انك مثلنى ايشلمش دكلو ثواب ويررز تايدى يوزه وانك فوقنه
دكين آرتوررز (ومن كان يريد حرث الدنيا نؤته منها وماله فى الاخرة من نصيب) واول كسه كه
عمليله دنيا ثوابن ديليه بز اكا دنيادن قسمت ايتديكمز شيئى ويررز حالبوكه آخرتده انكيچون
نصيب اولمز زيراكه اعمالك صحتى نياتله در هر كشى يه عملندن انجق نيت ايتديكى حاصل اولور
(ام لهم شركاء شرعوا لهم من الدين مالم يأذن به الله) مشركلرك الهه لريمى واردركه دين اسلامدن
غيرى الله تعالينك اذن ويرمديكى دينى انلر ايچون وضع ايده لركه اول شرك وانكار بعث ودنيا
ايچون عملدر (ولولا كلمة الفصل لقضى بينهم) اشبو امتك كفارندن تأخير عذابله كلمهٔ حكم
سابق اولمسه بينلرنده عذابله قضا اولنوردى (وان الظالمين لهم عذاب اليم) والحال مشركلره

فتبارك الله رب العالمين) الله تعالى ارضى سزه قرار كاه وسمايى فوقكزده بناى رفيعه قيلدى وسزى تناسب
اعضا واحسن صورتله تصوير ايتدى وحلال ولذيذ . وتميز مأكولاتله سزى رزقلندردى بوتصوير ورزق
خلق ايدن ربكز الله تعالادر جميع حركات ﴿ ٧٩ ﴾ وبركات اكا مخصوص وعالملرك ربسيدر (هوا لحى لااله
الاهو فادعوه مخلصين
له الدين الحمد لله رب العالمين)
اول الله تعالى حيات ازلى
ايله منفرددر اندن غيرى
عبادته مستحق كمسنه يوقدر
دين اسلامده خالص اوله رق
اكا عبادت ودعا وحمد
ايدككه اول جمله عالملرك
ربسيدر (قل انى نهيت ان
اعبد الذين تدعون
من دون الله لما جاءنى البينات
من ربى وامرت ان اسلم
لرب العالمين) يا محمد مشركلره
ديكه ادلهٔ عقليه دن ماعدا
ربم جل شانه دن بكا حجت
وآيتلر كلوب نهى اولندمكه
الله تعالادن غيرى سزك
عبادت ايتديككز اصنامه
عبادت ايتميم وامر
اولندمكه رب العالمين اولان
يالكز الله تعالايه عبادت
وطاعتى انقياد وخلوصله ايدم
(هو الذين خلقكم من تراب
ثم من نطفة ثم من علقه
ثم يخرجكم طفلا ثم لتبلغوا
اشدكم ثم لتكونوا شيوخا
ومنكم من يتوفى من قبل
ولتبلغوا اجلا مسمى ولعلكم
تعقلون) اول الله تعالا كه
اصلكزى تزابدن صكره سزى نطفه دن خلق ايتدى صكره طوكمش قان ايدوب صكره انا كزر حمندن طفل اخراج
ايدر بعده قوتلو يكيتلكه ابلاغ ايدر صكره سزه عمر احسانيله پير اولورسكز وسزدن بعضكز مقدم وفات ايدرسزكه هر كس
اجل مسماسنه بالغ اولور شايد بونكله انك وحدانيتنى تعقل ايده سز (هو الذى يحيى ويميت فاذا قضى امرا

آخرتده عذاب اليم واردر (ترى الظالمين مشفقين مما كسبوا وهو واقع بهم) بوقيامتده مشركلرى
دنياده كسب ايتدكلرى قبايحدن خوف ايدر كوررسن والحال كسبلرينك جزاسى انلره نزول
ايديسردر (والذين آمنوا وعملوا الصالحات فى روضات الجنات) شونلركه مؤمنلر اولوب عمل
صالح ايشلديلر انلر آخرتده جناتك بستانلرنده در (لهم مايشاؤن عند ربهم) انلر ايچون رب
تعالى عندنده كراماتندن اشتها ايتدكلرى ثابتدر (ذلك هو الفضل الكبير) اشبو ثواب مؤمنلره
فضل كبيردركه اكا نسبتله دنياده غيرلره ويريلن حقير اولور (ذلك الذى يبشر الله عباده الذين
آمنوا وعملو الصالحات) اشبو مذكور نعيم جنتدن اول شيدركه الله تعالى انى عمل صالح ايدن
عباد مؤمنينه تبشير ايدر (قل لا اسألكم عليه اجرا الاالمودة فى القربى) ديكل كه سزه تبليغ
وبشارتم اوزره سزدن اجر استمزم مكركه سزه قرابتم اجليچون بكا موت ايده سز وياخم
قرابتمه موت ايده سز * اشبو آيت نازل اولجق ديديلركه يا رسول الله شول اوزريمزه
مودتى واجب اولور قرابتك كيملردر ديديكه * على وفاطمه وايكى اوغلى حسن وحسيندر
رضى الله عنهم اجمعين * ديلديكه قربى ايله مراد الله تعاليه تقربدر يعنى الله تعالى بى
ورسولنى سوه سز كه طاعت وعمل صالحله سزى رحمتنه تقريب ايده (ومن يقترف حسنة
نزدله فيها حسنا) بركسه كه طاعت اكتساب ايده خصوصا كه اول محمده محبتيله بزانك
طاعتنده مضاعفهٔ ثوابله حسنن آرتوررز (ان الله غفور) الله تعالى كناهدن توبه ايدنه
غفوردر واكا اطاعت ايدنه توفيهٔ ثواب وتفضلله مشكوردر (ام يقولون افترى على الله
كذبا) مشركون ديرلرميكه محمد عليه السلام دعواى نبوتله وياقرآن الله تعاليدندر ديمكله
اكا كذب ايتدى (فان يشأ الله يختم على قلبك) اكر الله تعالى خذلانكى ديلسه قلبك اوزره
ختم ايدرديكه اكا افترايه جراءت ايديدك * وياخود اكر اول ديلسه قلبك اوزره صبرى ختم
ايدرديكه اذالرى سكا مشقت ويرميدى (ويمحو الله الباطل ويحق الحق بكلماته) الله تعالينك
عادت كريمه سندندركه قرآن ويا قضاسيله باطلى محو وحقى اثبات ايده ايمدى اكر اول
افترا اولسه انك عادتى مقتضاسنجه انى محو ايدردى (انه عليم بذات الصدور) اول قلوبده مضمر
اولانى بيلور هر كسه يه عملنك جزاسنى ايركورر (وهو الذى يقبل التوبة عن عباده) الله تعالى عبادنك
توبه سنى قبول ايدر توبه ايتدكلرى شيئدن تجاوز له * على رضى الله عنه ايدر توبه التى معنايى مشتملدر
كه اول ذنوب ماضيه يه ندامتدر وتضييع ايتديكى فرائضى اعاده در وحقوق مظالمى اصحابنه رددر
ونفسنه طاعتى الزامدر واكامرارت طاعتى اذاقه در وهر ضحكندن بدل بكادر (ويعفو
عن السيئات) وديلديكى كسه نك سيئاتن صغير وكبيرنى عفو ايدر (ويعلم ما تفعلون) خير
وشردن ايشلدكلرين بيلور بعده حكمتى مقتضاسنجه ديلديكنه جزاء ايدر وياتجاوز ايدر
(ويستجيب الذين آمنوا وعملوا الصالحات) مؤمن اولوب اعمال صالحه ايشلينلرك دعالرينه

فانما یقول له کن فیکون) اول الله تعالی رحملرده اطفالی احیا واجللری کلدکده اماته ایدر برشیئك ایجادینی مراد ایتدیکی
زمان یالکز اول دیدیکی آنده اولور (الم ترالی الذین یجادلون فی ایات الله انی یصرفون) کورمز میسین انلریکه
الله تعالانك آیتلرنده جدال ایدوب انکار ایدرلر انلر ﴿ ٨٠ ﴾ انی تصدیقدن نجه اعراض ایدرلر

(الذین کذبوا بالکتاب
وبما ارسلنا به رسلنا فسوف
یعلمون) شونلرکه قرآنی
وکتب سماویه یی وسائر
پیغمبرلرمزله ارسال ایدیکمز
احکام وشرایعی تکذیب
ایتدیلر انلر یقینده تکذیبلری
جزاسنی بیلورلر (اذ الاغلال
فی اعناقهم والسلاسل
یسحبون فی الحمیم ثم فی النار
یسجرون) شول وقتکه
اللری بیونلرینه
دمور انور وزنجیرلرله
قینار صوده یوزلری اوزره
سوریدیلور صکره آتشده
انواع عذابله معذب
اولنورلر (ثم قیل لهم
این ماکنتم تشرکون
من دون الله قالوا ضلوا
عنا بل لم نکن ندعوا من قبل
شیئا کذلك یضل الله
الکافرین) بعده انلره
الله تعالادن غیری شریك
اتخاذ ایتدیککز اصنا
مکز نرده در دینور
انلر دیه لرکه بزدن انلر غائب
اولدیلر بلکه بزانلری
دنیاده برشی ظن ایدردك
لکن شمدی بزه معلوم
اولدیکه انلر هیچ
برشی دکلش وبزم انلره عبادتمزدخی باطل وهبا ایمش اصناملری انلردن غائب اولدیغی کبی آخرتده [طاغلر]
کافرلردن نفع وهدایت غائب اولور (ذلکم بما کنتم تفرحون فی الارض بغیر الحق وبما کنتم تمرحون) بوعذاب سزه اول
سببدندرکه سزدنیاده ناحق شرك وطغیانله فرحلنوب وکبرله صالنوردیکز (ادخلوا ابواب جهنم خالدین فیها فبئس مثوی

اجابت ویاطاعتلری اوزره اثابت ایدر * ویا انلر الله طاعتنه اجابت ایدرلر چونکه اکا دعوت اولنه لر
(ویزیدهم من فضله) وانلره فضلندن زیاده ایدر انك اوزره که سؤال ایتدیلر ویا مستحق
اولدیلر ویا اکا اجابت ایتدیلردی (والکافرون لهم عذاب شدید) وکافرلره عذاب شدید واردرکه
اول دائم ولاینقطعدر (ولو بسط الله الرزق لعباده البغوا فی الارض) اکر الله تعالی عبادنه رزق
توسیع ایتسه یریوزنده تکبر وبطرله افساد ایده لردی ویاخود بری برلرینه استیلاء واستعلاء
وجهی اوزره بغی ایده لردی (ولکن ینزل بقدر مایشاء) لکن انلره ارزاقدن مشیئتی اقتضاء
ایتدیکی دکاوانزال ایدر (انه بعباده خبیر بصیر) اول عبادندن هر برینه صالح اولانی بیلور
وصلاح وفساددن عملرینی کورر شانلرینه مناسبی انلره ویرر * روایت اولندیکه اهل صفه
غنائمی ایتدکلرنده بو آیت نازل اولدی (وهو الذی ینزل الغیث من بعد ما قنطوا وینشر
رحمته) اول الله تعالی یغموری عبادنه ایندیرراندن مأیوس اولدقلرندنصکره وسهل وجبل
ونبات وحیواندن هرشیئه رحمتنی نشر ایدر (وهو الولی الحمید) اول الله تعالی احسان
ونشر رحمتله عبادنه تولی ایدر هرصنعنده محموددر (ومن آیاته خلق السموات و الارض
ومابث فیهما من دابة) الله تعالینك وحدانیتی علامتندن سموات وارضك واول ایکیسنده
نشر ایتدیکی کائناتك خلقیدر (وهو علی جمعهم اذا یشاء قدیر) اول دیلدیکی وقتده
انلری بعد الاماته احیاء وجمعه قادر اولور (وما اصابکم من مصیبة فبما کسبت
ایدیکم ویعفو عن کثیر) بر مصیبتکه سزه انفس واموالکزه ایریشور کسب ایتدیککز
معاصی سببیله در لکن الله تعالی انك کثیرینی عفو ایدر ۞ قال النبی علیه السلام مااصابکم
من مرض اوعقوبة او بلاء فی الدنیا فبما کسبت ایدیکم والله عز وجل اکرم من ان
یثنی علیه العقوبه فی الآخرة وما عفا الله عنه فی الدنیا فالله احلم من ان یعود بعد عفوه ۞
پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر دنیاده که سزه مرض ویا عقوبت ویابر بلاء ایریشور
اول سزك کسب ایتدیککز معاصی سببیله در الله تعالی اکرمدرکه اول معاصی اوزره
آخرتده عقوبتی تکرار ایتمز اول شیئکه الله تعالی انی دنیاده عفو ایدر حلیمدرکه عفوندنصکره
آخرتده اکا عودت ایتمز عکرمه ایدر نکبتکه قلیل ویا کثیر عبده ایریشور الا اول بر
ذنب سببیله در الله تعالی انی اول ایریشن نکبت سببیله مغفرت ایدر واکر اول ایریشن
نکبت تکثیر ذنب سببیله دکل ایسه انکله درجاتی رفع اولنورکه آنمز اکا ایریشور
دکلیدی (وما انتم بمعجزین فی الارض) بر یوزنده سز شول اوزریکزه قضاءا ولنان
مصائبدن قورتیلور دکلسز (وما لکم من دون الله من ولی ولا نصیر) وسزی اول
مصائبدن حراست ایدر ویاانی سزدن دفع ایدر الله تعالیدن غیری ولی ونصیریکز اولماز
(ومن آیاته الجوار فی البحر کالاعلام) الله تعالینك وحدانیتی علامتندن بری دریاده یورر

المتکبرین) ضلالتده رتبه کز درجه سیله سزه قسمت اولنان جهنم قپولرندن درکاتنه تأبید اوله رق کبرك متکبرلر ایچون
جهنم نه قبیح مقام اولور (فاصبران وعدالله حق فاما نرینك بعض الذی نعدهم اونتوفینك فالینا یرجعون) یامحمد کفارك
اذاسنه صبر ایتکه الله تعالانك کفاری ﴿ ٨١ ﴾ هلاکه وعدی حقدر اکر انلر ایچون وعد ایتدیکمز ۞ قتل واسر کبی ۞

بعضیسنی سکا حیاتنده
کوسترسك فبها کرسن
انی کورمه دن سنی وفات
ایتدررسك انلرك رجوعی
قیامتده بزه در آخرتده انلره
عذابله جزا ایده رز (ولقد
ارسلنا رسلا من قبلك منهم
من قصصنا علیك ومنهم من
لم نقصص علیك وما کان
لرسول ان یأتی بایة الا باذن
الله فاذا جاء امر الله قضی
بالحق وخسر هنالك المبطلون)
بزسندن مقدم رسوللر
کوندردك انلردن بعضیسنك
قصه لرینی سکا خبر ویردك
وبعضیسنك خبر ویرمدك
هیچ بر رسولك برمعجزه
کتورمکه قدرتی اولمدی
مکرکه الله تعالانك اذنیله
اولدی دنیاده وآخرتده
الله تعالینك عذاب امری
کلدیکی زمان پیغمبرلرله
مکذبلر بیننده عدلله حکم
اولنوب معند ومبطللر
خسرانده اولورلر (الله
الذی جعل لکم الانعام
لترکبوا منها ومنها تأکلون)
الله تعالی سز ایچون ابل
وبقر وغنم خلق ایتدیکه
انلرك بعضیسنه بنوب وبعضیسنی (تبیان) (رابع) (١١) اکل ایده سز (ولکم فیها منافع ولتبلغوا علیها حاجة فی
صدورکم وعلیها وعلی الفلك تحملون) وسز ایچون ۞ اول حیوانلرك سودندن ویاغیسندن ودریسندن وسائر ۞ منفعت
واردر وانلرك اوزرینه رکوبله ۞ تجارت وبرمحلدن برمحله نقل ایچون ۞ قلبکزده اولان حاجتکزی ادا ایدرسز وقره ده

طاغلر کبی کیلردر (ان یشأ یسکن الریح فیظللن رواکد علی ظهره) اکر الله تعالی
دیلسه اول کیلری یوریدن ریحی تسکین ایدوب کیلر دریا یوزنده یوریمکدن قالیدی
(ان فی ذلك لآیات لکل صبار شکور) اشبونده الله تعالینك آیاتنه نظر وآلائنی تفکر
اوزره نفسنی حبس ایچون ویاهر مؤمن کامل ایچون انك وحدانیتنه دلالت
ایدر آیتلر واردر زیراکه ایمانك برنصفی صبردر وبرنصفی شکردر ایکسن جمع ایدن
مؤمن کامن اولور (او یوبقهن بما کسبوا ویعف عن کثیر) ویا الله تعالی دیلسه انلرك
کسب ایتدیکی شرك ومعاصی سببیله شول رکوب ایتدکلری کیلرین اغراق ایدوب انلر
انك ایچنده بوغلمله هلاك اولورلردی لکن الله تعالی انلرك ذنبلرینك کثیرین عفو ایدر
انك اوزره عقاب ایتمز (ویعلم الذین یجادلون فی آیاتنا مالهم من محیص) تاکه بزم
آیتلریمزی تکذیبله جدال ایدنلر بیله لرکه عذابمزدن انلره مهرب یوقدر (فما اوتیتم من
شئ فمتاع الحیاة الدنیا) اموال دنیادن برشیئکه ویرلدیکز اول حیات دنیا زینتیدر مدت
حیاتکزدن انکله تمتع ایدرسز (وما عندالله خیروابقی للذین آمنوا وعلی ربهم یتوکلون)
وثواب آخرتدن اول شیئکه الله تعالی عندنده در اول حطام دنیادن خیرلیدر ودائمدر
شونلر ایچونکه الله تعالی یه ایمان کتوروب هر امرلرین اکا تفویض ایدرلر (والذین
یجتنبون کبائر الاثم والفواحش) ودخی شونلر ایچونکه کبائر اثمدنکه اول شرك ونفاق
ورباء امثالیدر وفواحشدرکه اول دنیاده حد وآخرتده عذاب ایجاب ایدر ذنوبدر اندن
صاقنورلر (واذا ماغضبوا هم یغفرون) که انلر برکمسه یه غضب ایتسه لر حلم وکظم غیظ
وتجاوز ایدرلر (والذین استجابوا لربهم) وشونلرکه رب تعالی یه دعوت اولندقلری ایمان
وامر ونهیده اطاعت ایدرلر (واقاموا الصلاة) وصلوات خمسی مواقیتنده ادا ایدرلر
(وامرهم شوری بینهم) وامرلری بینلرنده مشورتله در یوخسه رأیلرنده انفراد ایتمزلر
بوحالت ایسه انلرك فرط تدبر وامورده کمال تیقظلرندن ناشیدر (ومما رزقناهم ینفقون)
وبزم انلره ویردیکمز مالدن سبیل خیره انفاق ایدرلر (والذین اذا اصابهم البغی هم
ینتصرون) وشونلرکه انلره فسادی مؤدی ظلم ایرسه ظالملرندن انتقام ایدرلر امر اولندقلری
حد اوزره اعتداسز * روایت اولندیکه انلر بر قومدرکه استذلالدن کراهت ایدرلر
وقدرتلری حالنده عفوی سورلر (وجزاء سیئة سیئة مثلها) ظالمدن صدور ایدن مظلمه نك
عقوبتی اول ظالمه مظلمه سنك مثلی عقوبتدر (فمن عفا واصلح فأجره علی الله) اما اول
کمسه که ظلمه سندن تجاوز وکندیله خصمی بینی عفوله اصلاح ایده انك اجری الله تعالینك
عهده سنه در * روایت اولندیکه یوم قیامتده بر منادی ندا ایده که هر کمسه که اجری الله
تعالینك عهده سنه در طورسون اوبله اولسه ظالمن عفو ایدنلر طوروب جنته کیده لر (انه

انلره ودکزده سفینه‌لره حمل اولنور سکز (ویریکم ایاته فای ایات الله تنکرون) الله تعالی سزه قدرتنك نشانلرینی
کوسترر انك آیتلرندن قنغی آیتنی انکار ایده بیلورسز (افلم یسیروا فی‌الارض فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم
کانوا اکثر منهم واشد قوة وآثارا فی‌الارض فما اغنی عنهم ماکانوا ﴿ ٨٢ ﴾ یکسبون) انلر بر یوزنده کزمزلرمیکه
انلردن مقدم پیغمبرلرینی
تکذیب ایدنلرك عاقبتلری
نیجه اولدیغنی عبرت
نظریله باقه‌لر انلر بونلردن
عدده اکثر وقوتده اشد
ویرلرنده منزلاری وقلعه‌
لری نفع ایتمدی (فلما جاء
تهم رسلهم بالبینات فرحوا
بما عندهم من العلم وحاق
بهم ماکانوا به یستهزؤن)
وقتاکه پیغمبرلری انلره
معجزات ودلالات باهره ایله
کلدکلرنده انلر عندلرنده
زعملرنجه علم *عد ایتدکلری
کسب وتجارت وعقاید باطله
لریله فرحلنوب افتخار
وپیغمبرلرینی استهزا
ایدرلردی اول استهزالری
سببیله جزالری انلری احاطه
ایتدی (فلما راوا باسنا قالوا
امنا بالله وحده وکفرنا بما
کنا به مشرکین) وقتاکه
دنیاده بزم شدت عذابمزی
کوردکلرنده یالکز الله
تعالی‌یه ایمان ایتدك واکا
اشراك ایتدیکمز بتاره کافر
اولدق دیدیلر (فلم یك
ینفعهم ایمانهم لما راوا باسنا
سنت الله قدخلت فی عباده
وخسر هنالك الکافرون) بزم عذابمزی کوردکلری وقتده ایتدکلری ایمان نفع ایدر اولمدی الله تعالی [علیم]
امم ماضیه‌ده دخی قوللرینه عذابك نزولی وقتنده ایندکلری ایمان نفع ایتمسی سنت ایتشیدی اول سنت دائمدر اول
عذاب وقتنده کافرلرك خسرانی ظاهر اولدی

لایحب الظالمین) الله تعالی سیئه ایله مبتدیلری وانتقامده متجاوزلری سومز (ولمن انتصر
بعد ظلمه فاولئك ما علیهم من سبیل) اول کمسه‌کم ظلم اولندیغندنصکره ظالمدن اقتصاص
ایده اول اقتصاص ایدنلر اوزره معاتبه ومعاقبه‌یه طریق یوقدر (انما السبیل علی الذین
یظلمون الناس ویبغون فی‌الارض بغیر الحق اولئك لهم عذاب الیم) معاتبه ومعاقبه‌یه طریق
شونلر اوزره درکه ناسه اضرارله بدأ ایدرلر وانلر اوزره تجبرله مستحق اولمدقلری
شیئی طلب ایدرلر ایمدی آخرتده انلره عذاب وجیع واردر (ولمن صبر وغفران ذلك
لمن عزم الامور) اول کمسه‌که ظالمك اذاسنه صبر ایدوب انی عفو ایده اول فعل معروفات
امورنده الله تعالی انی ندب طریق اوزره امر ایدوبدر * دینلدیکه اول مندوبدر لکن
بعض احوالده امر منعکس اولوب عفوك ترکی مندوب اولور نچانکه مادهٔ اذانك قطعنه
احتیاج اوله (ومن یضلل الله فاله من ولی من بعده) اول کمسه‌که الله تعالی انی مخذول
ایده انك خذلانندنصکره اکا بر ناصر اولمزکه انی انك عذابندن قورتره (وتری الظالمین
لما رأوا العذاب یقولون هل الی مرد من سبیل) یوم قیامتده ظالملری کوررسنکه عذابی
کوردکلرنده دیه‌لرکه دنیایه رجوعه هیچ چاره وارمیدر (وتریهم یعرضون علیها خاشعین
من الذل ینظرون من طرف خفی) سن اولکونده ظالملری کوره‌سنکه ناره عرض
اولنه‌لر انلره لاحق اولان ذلدن خاضعین اولدقلری حالده طرف خفی ایله ناره نظر
ایده‌لر قتله احضار اولنان کمسه‌نك سیفه نظر ایتمسی کبی (وقال الذین آمنو ان الخاسرین
الذین خسروا انفسهم واهلیهم یوم القیامة) یوم قیامتده ظلم اولنان مؤمنلر دیه‌لرکه
خاسرین اول کمسه‌لردرکه دنیاده غیره ظلملری سببیله کندیلرین عذاب مخلده عرض
ایتدیلر وجنته‌کی حور وولدان وسائر کراماتدن محروم ایتدیلرکه اول ثوابلری
مظلومینه ویریلوب کندیلر اول مظلومین یرینه ناره کیردیلر الله تعالی مؤمنلرك اول
مقاله‌سنی تصدیق ایدوب دیدیکه (الا ان الظالمین فی عذاب مقیم) آکاه اولك‌که ظالملر
عذاب مقیمده‌در (وما کان لهم من اولیاء ینصرونهم من دون الله) یوم قیامتده ظالملر
ایچون اولیاء اولمزکه انلری الله تعالینك عذابندن قورتره (ومن یضلل الله فماله من
سبیل) اول کمسه‌که الله تعالی انی مخذول ایده هدایته اکا چاره یوقدر (استجیبوا لربکم
من قبل ان یأتی لامردله من الله مالکم من ملجأ یومئذ ومالکم من نکیر) ربکز جل
شانه‌یه ایمان والطاعله اجابت ایدك شول کون کلمزدن اول الله تعالی‌دن انی رده
امکان اولمز واولکونده سزکچون بر ملجأ دخی اولمزکه اندن قاچوب اکا التجا
ایده‌سز واقتراف ایتدیککز اعمال خبیثه‌یی انکار ایده‌سز زیراکه اول صحائف اعمالکزده
مدوندر والسنه وجوارحکز انی ایشلدیککزه شاهددر (فان اعرضوا فما ارسلناك

سورة السجده اوفصلت مکیة وهی اثنان وخمسون آیة

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(حم تنزیل من الرحمن الرحیم) ﴿ ٨٣ ﴾ یا محمد حم حقیچون قرآن کریم رحمن ورحیم اولان الله تعالی‌دن نازل
اولمشدر (کتاب فصلت
ایاته قرانا عربیا لقوم یعلمون
بشیرا ونذیرا فاعرض
اکثرهم فهم لایسمعون) بو
بر کتابدرکه آیتلریله امر
ونهی ووعد ووعید فصل
وتمیز اولنمشدر لسان عربیله
قرآندرکه من عندالله نازل
اولدیغنی بیلان قوم ایچون
تبشیر ایدیجی ومخالفتده
اولنلری جهنمله تخویف
ایدیجیدر مشرکلرك اکثری
انی قبولدن اعراض ایدوب
تأمل قولاغیله دکله‌مزلر
(وقالوا قلوبنا فی اکنة مما
تدعونا الیه وفی اذاننا وقر
ومن بیننا وبینك حجاب فاعمل
اننا عاملون) مشرکلر
دیدیلرکه یا محمد بزی دعوت
ایتدیکك امر توحیدده
قلبلرمزده پرده واردر
انی فهم ایتمزز وقولقلرمزده
اغراق واردر انی ایشتمزز
وبزمله سزك بینکزده حجاب
واردر سکا واصل اولمز
امدی سن کندو دینك عملنده
اول بزدخی کندو عملمزده
اوله‌لم (قل انما انا بشر مثلکم
یوحی الی انما الهکم اله واحد
فاستقیموا الیه واستغفروه وویل للمشرکین الذین لایؤتون الزکوة وهم بالاخرة هم کافرون) سن انلره دیکه بن دخی انجق
سزك کبی انسانم بکا وحی اولندیکه الهکزله واحد اولدیغنی دعوت ایله سزه بلدیریم توحیده توجه ایدوب طاعتده
مقیم اولك واعمال قبیحه‌دن استغفار ایدك مشرکلر ایچون اشد عذاب واردرکه نفسلرینی کلمهٔ توحید ایله تطهیر ایتمزلر

علیهم حفیظا ان علیك الا البلاغ) اکر انلر ایماندن وطاعتدن اعراض ایدرلرسه
یا محمد بز سنی انلر اوزره رقیب ویا محافظ ویا محاسب کوندرمدك سکا واجب
اولان انجق تبلیغ رسالتدر غیری دکل (وانا اذا اذقنا الانسان منا رحمة فرح
بها) نچان بز بر انسانه صحت وغنا واندن رحمتمز اذاقه ایتسه وز اکا سوینورلر (وان
تصبهم سیئة بما قدمت ایدیهم فان الانسان کفور) اکر انلره تقدیم ایتدکلری معاصی
سببیله بر مصیبت ایرسه اول ویریلن نعمتلری کلیتله اونودر اول مصیبتن ذکر ایدوب
سببن تأمل ایتمز انی عظیم کورر اشبو خصلت اکرچه مجرمینه مختصدر لکن انی جنس
انسانه اسناد دخی جائز اولور انلرك جمیعی انده مندرج اولدیغیچون (لله ملك السموات
والارض) سموات وارضك ملکی الله تعالینکدر نعمت وبلیه‌یی‌که نیچه دیلرسه عبادی بیننده
قسمت ایدر (یخلق مایشاء) صورت وصفتدن دیلدیکی شیئی خلق ایدر (یهب لمن یشاء
اناثا ویهب لمن یشاء الذکور) دیلدیکی کمسه‌یه اولاد اناث ویرر لوط علیه السلام کبی
ودیلدیکنه اولاد ذکور ویرر ابراهیم علیه السلام کبی (اویزوجهم ذکرانا واناثا ویجعل
من یشاء عقیما) ویاخود دیلدیکنه اولادك ذکور واناثنی جمع ایدر پیغمبرمز صلی الله علیه
وسلم کبی ودیلدیکنی دخی ولدی اولمز قیلور یحیی وعیسی علیهما السلام کبی (انه علیم
قدیر) الله تعالی عبادنه صالح اولانی بیلور وانی تکوینه قادر اولور (وماکان لبشر ان
یکلمه الله الاوحیا) هیچ بر بشر ایچون صحیح اولمدیکه الله تعالی اکا تکلم ایده الا کلام خفی
ایله کیم اول شرع ایله ادراك اولنورکه اول قلبه الهام ویا رؤیادر ابراهیم علیه
السلامه ذبح امرنده وموسی علیه السلامك اناسنه تابوت امرنده واقع اولدیغی کبی
(اومن وراء حجاب) ویاخود الله تعالی اکا وراء حجابدن تکلم ایده موسی علیه السلام کبی که
الله تعالی اکا شجره‌دن تکلم ایتدیکنی ایشتدی ذاتنی کورمدی (اویرسل رسولا فیوحی باذنه مایشاء)
ویاخود الله تعالی ملائکه‌دن جبریل علیه السلام ویا غیری عبادندن دیلدیکی کمسه‌یه رسول
کوندررکه اول ملك الله تعالینك دیلدیکی شیئی اذنیله کوندرلدیکی عبده القا ایدر ویاخود
الله تعالی انبیادن برینی برقومه رسول کوندرر بعده ملك الله تعالینك وحینی اول رسوله
ایرکورر (انه علی حکیم) الله تعالی مخلوقین صفاتندن عالیدر هرفعلی حکمت اقتضاسنجه‌دره
اویله اولسه انك عبده تکلمی کاهی واسطه ایله وکاهی واسطه‌سز وکاهی آشکاره وکاهی
وراء حجابدن اولور (وکذلك اوحینا الیك روحا من امرنا) یا محمد سائر مرسلینه وحی
ایتدیکمز کبی سکا دخی امریمزله ویاقرآنله جبریل علیه السلامی ارسال ایتدك (ماکنت
تدری ماالکتاب ولاالایمان) حالبوکه سکا وحی اولنمزدن اول قرآن وایمان شرعینك نه

ياخود اعمالرتی تزکیه ایتمزلر یاخود زکاتك وجوبنه اعتقاد ایتمزلر وانلر بوعملرله آخرتی انکار ایدن کافرلردر (ان الذین امنوا وعملوا الصالحات لهم اجر غیر ممنون) شونلرکه مؤمن اولوب عمل صالحی دخی اکا ضم ایتدیلر انلر ایچون ❊ ضعف ومرضلری حالنده‌ادای عبادتده قصور ایدرلرسه دخی ❊ ﴿ ٨٤ ﴾ اجرلری قطع اولنموب کما کان و یریلور

(قل ائنکم لتکفرون بالذی خلق الارض فی یومین وتجعلون له اندادا ذلك رب العالمین) سن انلره دیکه ❊ بازار وبازاراپرتسی ❊ ایکی کونده زمینی خلق ایتدك الله تعالایه کافراولورمیسکز وانکیچون شریکلر قیلار میسنز بویله ایکی کون قدر زمانده یرلری خلق ایدن جمیع عالملرك ربسیدر (وجعل فیها رواسی من فوقها وبارك فیها وقدر فیها اقواتها فی اربعة ایام سواء للسائلین) واول ارضك اوزرنده یوکسك طاغلری وانده نبات وحیواناتدن خیر وبرکتلری وانده ناس وحیواناتك مقدر رزقلرینی ❊ صالی وچهارشنبه ❊ تمام ایدوب بودرت کونده بونلری خلق وبسط وتنظیم ایتمکله سؤال ایدنلر ایچون بونلرك خلقتی درت کونده تمام اولدی (ثم استوی الی السماء وهی دخان فقال لها وللارض ائتیا طوعا او کرها قالتا اتینا طائعین) صکره سمایی خلقه قصد ایتدی حال بوکه اول دخان هیئتنده بخار ایدی ❊ انی بخاردن [الذی] یراتدی ❊ وسماء وارضه دیدیکه کرك اختیار وکرك اضطرارکزله کلك ❊ هر بریکز مخلوقاتمه مسکن سکز یاسمادن شمس وقمر ونجومکی ویاارض سندخی انبات واثمارکی اخراج ایت اکر اختیارمزله سکا اطاعت ایدیجیلردز (فقضیهن سبع

ایدیکنی بیلور دکل ایدك یوخسه ایمان عقلی دکل زیرا که انبیانك وحیدن اول عقل واستدلال طریقی اوزره مؤمنین موحدین ایدیلر * روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم وحیدن اول الله تعالی یی توحید ایدر واصنامه بغض ایدر وحج وعمره ایدر وابراهیم علیه السلام شریعتنه اتباع ایدردی (ولکن جعلناه نورا نهدی به من نشاء من عبادنا) لکن بز اول قرآنی ویا ایمانی نور قیلدق که عبادمزدن دیلدیکمزی انی قبول و نظرکاه توفیقمزله هدایت ایده‌رز (وانك لتهدی الی صراط مستقیم) وسن یا محمد قرآنله خلق دین اسلامه دعوت ایدرسن (صراط الله الذی له ما فی السموات وما فی الارض) شول دینه که سموات وارض ومافیهمانك خالقی ومالکی اولان الله جل شانك مختاریدر (الا الی الله تصیر الامور) اکاه اولك که یوم قیامتده خلائقك عواقب اموری الله سبحانه وتعالی یه رجوع ایدر

سورة الزخرف وهی تسع وثمانون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(حم والکتاب المبین) حم وشول کتاب حقیچونکه طریق هدایی طریق ضلالتدن آیردی وامتك احتیاجی اولدیغی شیئی بیان ایتدی (انا جعلناه قرآنا عربیا لعلکم تعقلون) بز اول کتابی قرآن عربی قیلدق تاکه معانیسنی فهم ایده‌سز (وانه فی ام الکتاب لدینا لعلی حکیم) واول قرآن لوح محفوظده‌درکه کتب سماویه‌نك اصلیدر بزم عندمزده تغییردن محفوظ اولدیغی حالده شانی رفیعدر حکمت بالغه صاحبیدر ویامحکمدر غیری انی نسخ ایتمز (أفنضرب عنکم الذکر الذکر صفحا ان کنتم قوما مسرفین) یااهل مکه بزسزك قوم مشرکین اولدیغکز ایچون سزی اهمالی ایدرز بروجهله کیم سزه امر ونهی ایتمکدن اعراض ایده‌وز قرآنی سزدن صرف وازاله ایلیه‌وز ایعدی بزانی ایدر دکلیز زیرا اکرانی اوائل امتك ردیله رفع ایتسه امت هلاك اولوب کیدردی لکن الله تعالی انلره رحمتدن کفر وعنادلرینه نظر ایتمیوب یکرمی یل والی ماشاء الله زمانه دکین انی تکریر واعاده‌دن خالی اولمدی (وکم ارسلنا من نبی فی الاولین) یا محمد سنی قومکه ارسالمز کبی امم اولینه چوق نبی ارسال ایتدك (ومایأتیهم من نبی الا کانوا به یستهزؤن) هربارکه انلره بر نبی کلسه انلر اول نبیلرین استهزا ایدرلردی (فاهلکنا اشد منهم بطشا ومضی مثل الاولین) انلرك بطشده اشداولانی بز هلاك ایتدك امم اولینك هلاکلری قصصی ایسه قرآنده مواضع متعدده‌ده کچدی (ولئن سألتهم من خلق السموات والارض لیقولن خلقهن العزیز العلیم) اکر مشرکینه سؤال ایتسك که سموات وارضی کیم خلق ایتدی دیه‌لرکه اول الله تعالی که عزت و علمله موصوفدر نه بوندنصکره انی قویوب غیره عبادت ایدرلر وفرط جهالتلرندن بعثه قدرتنی انکار ایدرلر

سموات فی یومین واوحی فی کل سماء امرها وزینا السماء الدنیا بمصابیح وحفظا ذلك تقدیر العزیز العلیم) ویدی کوکلره ❊ پنجشنبه وجمعه ❊ ایکی کون مقدارنده خلقتنی اتمامله هرسمایه واهلنه مقاملرینی عبادت وحرکتلرینی امر وتدبیر والهام ایتدی وسماء دنیایی کواکبله تزیین ﴿ ٨٥ ﴾ وانی ❊ شیطانلرك استراق سمعندن ❊ حفظ ایتدك بوصنایع عجیبه قدرت وعلم صاحبنك تقدیریدر (فان اعرضوا فقل انذرتکم صاعقة مثل صاعقة عاد وثمود اذ جاءتهم الرسل من بین ایدیهم ومن خلفهم الا تعبدوا الا الله قالوا لوشاء ربنا لانزل ملائکة فانا بما ارسلتم به کافرون) بویاندن صکره اکر کفار مکه ایماندن اعراض ایدرلرسه سن انلره دیکه بن سزی عاد وثمود قومنه کلن صاعقه کبی سزی دخی کله‌جك صاعقه‌دن تحذیر ایده‌رمکه انلره پیغمبرلری ❊ هود وصالح علیهما السلام ❊ هرجانبلردن کلوب عذاب الهیدن تحذیرله الله تعالادن غیری یه عبادت ایتمکدن منع ایتدیلر انلر پیغمبرلرینه دیدیلرکه اکر ربمز مراد ایدیدی رسالتله بزه ملائکه کوندرردی سزك ارسال اولندیغکز شیئه بز کافرلرز (فاما عاد فاستکبروا فی الارض بغیر الحق وقالوا من اشد منا قوة اولم یروا ان الله الذی خلقهم هو اشد منهم قوة وکانوا بایاتنا یجحدون) اما قوم عاد زمین ❊ احقاف ویمن ❊ ده ناحق تکبر ایدوب دیدیلرکه قوتده بزدن شدید کیم واردر آیا انلر بیلمدیلرمیکه انلری خلق ایدن الله تعالی قوتده انلردن اشددر انلر بزم آیتلرمزی انکار ایدر اولدیلر (فارسلنا علیهم ریحا صرصرا فی ایام نحسات لنذیقهم عذاب الخزی فی الحیوة الدنیا ولعذاب الاخرة اخزی وهم لاینصرون) بزانلرك اوزرینه نحس کونلرده بارد

(الذی جعل لکم الارض مهدا) که اول سزه یریوزینی مهد قیلدیکه انده قرار ایده‌سز (وجعل لکم فیها سبلا لعلکم تهتدون) وسز یچون انده یوللر ایتدی تاکه اسفارکزده حوایجکزه سهولتله کیدوب صانعك حکمتنه نظر ایده‌سز (والذی نزل من السماء ماء بقدر فانشرنا به بلدة میتا) که اول سمادن سزه یغمور ایندیرر شول دکلوکه سزه نفع ایده ضرر ایتمیه اویله اولسه انکله نباتدن خالی بلده‌یی نباتله احیاء ایدرز (کذلك تخرجون) بلدۀ میته‌یی احیامز کبی سزی قبوریکزدن احیاء ایدوب چیقاریلورسز (والذی خلق الازواج کلها) که اول الله تعالی اصناف مخلوقاتی یراتدی (وجعل لکم من الفلك والانعام ماترکبون) وسز یچون سفائن وانعامدن یراتدی انیکه بروبحرده اکا رکوب ایدوب حوایجکزه کیدرسز (لتستووا علی ظهوره ثم تذکروا نعمة ربکم اذا استویتم علیه) ربکز تاکه اول مرکوبك ظهورنده ثابت اولوب جل شانه‌نك نعمتنی قلوبکزله ذکر ایده‌سز (وتقولوا سبحان الذی سخر لنا هذا وما کناله مقرنین وانا الی ربنا لمنقلبون) ودیه‌سزکه الله تعالی یی تنزیه ایدرز هرشیئدنکه اکا لائق اولمز که اول بومرکوبی بزه ذلیل ایتدی حالبوکه بزانی ضبط ایدر دکلیدك وبزربمز جل شانه‌یه رجوع ایدرز * روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایاغن اوزنکی یه قودیغنده بسم الله دیردی ودابه‌سی اوزره اوتور دیغنده ❊ الحمد لله علی کل حال سبحان الذی سخر لنا هذا وما کناله مقرنین وانا الی ربنا لمنقلبون ❊ دیردی (وجعلوا له من عباده جزأ ان الانسان لکفور مبین) مشرکون الله تعالینك سموات وارض خالقی ایدیکنه اعترا فلرندنصکره اکا عبادنك بعضی اشراك ایدرلر کافرلر رب تعالینك نعمتلرینه کفراندر زیرا که اکاولد نسبتی فرط جهل وانك شان عظیمنی تحقیرلرندن ناشیدر (ام اتخذ مما یخلق بنات واصفاکم بالبنین) یوخسه ربکز جل شانه مخلوقاتندن اتخاذ ایدوب سزیچون بنونمی اختیار ایتدی یعنی انکیچون ولد نسبتله قناعت ایتمیوب حتی که مخلوقاتدن کندیلره ابغض اشیا اولان بناتی انکیچون اختیار ایتدیلر (واذا بشر احدهم بما ضرب للرحمن مثلا ظل وجهه مسودا وهو کظیم) والحال انلرك بری تبشیر اولنسه شول شیئله کیم انی الله تعالی یه مثل قلمشیدی اکا اعترا ایدن کدردن یوزی مسود اولور ومع ذلك قلبی کربله مملودر * ایدی اوصافدن کندیلر ایچون راضی اولمدقلری وصفی الله تعالی یه نیچه راضی اولورلر (او من ینشأ فی الحلیة وهو فی الخصام غیر مبین) الله تعالی یه نیچه نسبت اولنور بناتکه زینتده تربیه اولنور اول حین مجادله‌ده نقصان عقل وضعف رأیندن ادعا ایتدیکی شیئی تقریر ایدر دکلدر زیراکه مرأه قچان حجتنی تکلم مراد ایتسه غالبده حجتی کندی اوزره منقلب اولور * اشبو آیتده اشارت واردرکه زینت وتنعمده تربیه اولنمق صفات مذمومه‌دن اوله زیراکه اول نساء صفاتندندر رجله لایق اولورکه اندن اجتناب وحذر ایده (وجعلوا الملائکة الذین

روزكار كوندردك تاكه انلره دنياده ذل ورسوايلق عذابنى داد ترهلم وعذاب آخرت بوندن اشددر انلر دنياده واخرتده
ياردم اولنمزلر * ديناديكه اول نحس كونلر شباطك اخر هفته سى چارشنبه دن ديكر چارشنبه يه دك بر هفته در (واما ثمود
فهديناهم فاستحبوا العمى على الهدى فاخذتهم صاعقة العذاب الهون ﴿ ٨٦ ﴾ بما كانوا يكسبون) اماقوم ثموده بز خير
وشريولنى كوستردك انلر
كورلكى يعنى جهل
وضلالتى هدايت اوزرينه
ترجيح واختيار ايتديلر
بناء عليه انلرى دنياده كسب
ايتدكلرى كفر ومعصيت
سببيله صاعقۀ عذاب ❊ يعنى
صيحۀ جبرائيل عليه السلام
اخذ ايدوب ذليل وهلاك
ايلدى (ونجينا الذين امنوا
وكانوا يتقون) صالح عليه
السلامله ❊ ايمانه كلنلره
بز نجات ويردك كه انلر
عذابمزدن قورتارلردى
(ويوم يحشر اعداء الله الى
النارفهم يوزعون (شول
كونده كه اعداء الله اولان
مشرك ومنافقلر جمع
اولنوب جمله سى بردن
جهنمه سوق اولنور(حتى
اذا ماجاؤها شهد عليهم
سمعهم وابصارهم وجلودهم
بما كانوا يعملون) حتى انلر
ناره كلدكلرنده قولقلرى
ايشتدكلرينه وكوزلرى
كوردكلرنه ودريلرى
يافرجلرى ايشلدكلرنه
شهادت ايدهلر (وقالوا
لجلودهم لم شهدتم علينا
قالوا انطقنا الله الذى انطق كل شئ وهو خلقكم اول مرة واليه ترجعون) كفار اول اعضالرينه [عليه]
نيچون بزم اوزريزه شهادت ايتديكز ❊ بز سزيچون كناه ايدوب سزك عذابكزى رفع ايچون كتم ايلمشيدك ❊ ديهلر
اول اعضالر ديهلركه هرشيئه لسان حالله نطق ايتديرن الله تعالى بزى سويلتديكه اول سزى عدمدن خلق ايتمشيدى

هم عباد الرحمن اناثا) ومشركون الله تعالينك اكرم واكمل عبادى اولان ملائكه يى
شول رأيده انقص وصنفده اخس اولان اناث قيلريله انلرى استخفاف واحتقار ايدرلر
(اشهدوا خلقهم) الله تعالى ملائكه يى خلق ايتديكنده انلر حاضرميديلركه انلرك اناث
ايديكنى مشاهده ايتديلر زيرا اول مشاهده ايله بيلنور (ستكتب شهادتهم ويسئلون)
انلرك ملائكه اوزره شهادتلرى يازيلور ويوم قيامتده اندن سؤال اولنورلر (وقالوا
لوشاء الرحمن ما عبدناهم) ودخى ديرلركه اكر الله تعالى بزم ملائكه يه عدم عبادتمزى
ديلسه بز انلره عبادت ايتمزدك وانلره عبادتمز اوزره عقو بتمزى تعجيل ايتمديكى بزم
اول فعلمزه راضى اولديغيچوندر (مالهم بذلك من علم) انلرك اول قوللرينه علملرى
يوقدر زيرا اكر الله تعالينك اول فعللرينه رضاسى اولسه انلرى علله وصف
ايدر انك اوزره انلرى مدح ايدردى (ان هم الايخرصون) بلكه انلر اول قولى ظن وتخمينله
ديديلر كركسه واقعه مطابق ومخالف اولسون مبالات ايتمزلر (ام آتيناهم كتابا من قبله فهم
مستمكون) يوخسه بز انلره قرآندن اول كتابمى ويردك كه اندن الله تعالينك غيرى يه عبادتى
تجويز ايتمش اوله وز انلر ايسه انى احتجاج ايدوب موجبيله عمل ايدهلر (بل قالوا انا وجدنا آباءنا
على امة وانا على آثارهم مهتدون) بلكه انلرك اول افعالنه حجت عقليه ويانقليه دن هيچ برشيلرى
اولميوب ديرلر كه بز آبائمزى اشبو صددنده اولديغمز دين وملت اوزره بولديغمزدن بزدخى
انلرك آثارينه كيتمشلرز (وكذلك ماارسلنا من قبلك فى قرية من نذير الاقال مترفوها انا
وجدنا آباءنا على امة وانا على آثارهم مقتدون) يامحمد قومكدن صادر اشبو ذكر اولنان قول كبى
سندن اول هر اهل قريه كه انذار ايچون بز انلره رسول كوندردك الا انلرك جبابره سى
رسوللرينه ديديلر كه بز آبائمزى بودين وطريقت اوزره بولدق بز دخى انلرك آثارينه اتباع
ايتمشز * اشبونده دلالت واردركه انك كبى اموردە تقليد ضلال قديم اوله وانلرك تقدمى
سنده معتبر اولميه وتقليدده جبابره لر بنى تخصيصده اشعار واردركه تنعم وحب بطال انسانى نظردن
تقليده صرف ايدر (قال أولو جئتكم باهدى مما وجدتم عليه آباءكم قالوا انا ارسلتم به كافرون) يامحمد
انلره ديكل كه سز آبائكزه اتباع ايدرميسكز اكرچه بنى سزه آبائكز دينندن اصوب وارشدين
كتورر سمده اهل مكه نك جبابره سى اكا ديديلر كه سنك وسندن اول رسالت دعواسيله كلنلرك
كتورديكنه كافرلرز اكرچه اول بزم ديمزدن اصوب وارشد ايسه ده اوبله اولسه عنادله دين حقه
نظرى وانده تفكرى ترك ورسولى اقناط ايتديلر (فانتقمنا منهم) اكا بناء بز دخى انلردن عذابمزى
استيصالله انتقام ايتدك (فانظر كيف كان عاقبة المكذبين) نظر ايت كه رسوللرين تكذيب
ايدنلرك عاقبتى نيجه اولدى ايمدى يامحمد سن دخى قومكك سنى تكذيبلرينه اكتراث ايتمكل
(واذقال ابرهيم لابيه وقومه اننى براء مما تعبدون) يامحمد ذكر ايت شول وقتى كه ابراهيم

وما كنتم تستترون ان يشهد عليكم سمعكم ولاابصاركم ولاجلودكم ولكن ظننتم ان الله لايعلم كثيرا مما تعملون) ❊ سز معصيتى
ارتكاب ايدركن خلقدن رذالت خوفيله ستر ايدرديكز ❊ اعضاكزك شهادت ايده جكنى ملاحظه ايتمز ايديكزكه
انلردن ستر ايده سكز لكن الله تعالى ﴿ ٨٧ ﴾ اول ايشلديككز معصيتلرك چوغنى بيلمز ظن ايدرديكز (وذلكم ظنكم
الذى ظننتم بربكم ارديكم
فاصبحتم من الخاسرين) سزك
اول ظنكزكه دنياده كزلو
ايشلديككز معصيتى ربكز
بيلمز ظن ايدرديكز اول
سببدن آخرتده عذاب
وخسرانده اولديكز (فان
يصبروا فالنار مثوى لهم وان
يستعتبوا فما هم من المعتبين)
انلر اكر صبر اكر فرياد
ايتسه لر انلرك مكانلرى
جهنمدر اكر الله تعالى دن
خشنوداق طلبيله دنيايه
رجوع استه سلر قبول اولنمز
(وقيضنا لهم قرناء فزينوا لهم
مابين ايديهم وما خلفهم
وحق عليهم القول فى امم قد
خلت من قبلهم من الجن
والانس انهم كانوا خاسرين)
دنياده انلرك قرينلرى
اولان شيطان وهو الربنى
انلره سبب ايتدككه
هر طرفلرندن حب دنياايله
انلرى تزيين ايتديلر بو
كافرلردن مقدم اولان
امتلره بوجهتله كلمۀ عذاب
واجب اولوب جن وانسدن
جمع كثير خاسريندن اولديلر
(وقال الذين كفروا لاتسمعوا
لهذا القرآن والغوا فيه لعلكم تغلبون) كفار عرب بربرلرينه ديديلركه محمدك اوقوديغى قرآنى دكلمك همان اول اوقوركن
سز كلام لغو وبيهوده فرياد وصفير ايدك شايدكه انك قرائتنه غلبه ايدهسز (فلنذيقن الذين كفروا عذابا شديدا ولنجزينهم
اسوء الذى كانوا يعملون) البته بز اول كلامى سويلينلره وجمله كافرلره عذاب شديدى دادترز وايشلدكلرى اعمال

عليه السلام باباسنه وقومنه ديديكه بن سزك عبادتكزدن ومعبودكزدن بريئم (الا الذى
فطرنى فانه سيهدين) الامعبودم الله تعالينك عبادتندن برى دكلمكله اول بنى خلق ايتدى حالده
ومآلده اول بنى هدايت اوزره ثابت ايديسر دركه اول كلمۀ توحيددر (وجعلها كلمة باقية فى
عقبه لعلهم يرجعون) ابراهيم عليه السلام ويا الله تعالى كلمۀ توحيدى ابراهيمدنصكره ذريتنده
باقيه قيلدى اوبله اولسه انلرده ابد الله تعالى يى توحيد ايدر وتوحيده دعوت قيلور اولدى
تاكه انلردن اشراك ايدنلر توحيد ايدنلرك دعوتيله شركدن رجوع ايدهلر (بل متعت
هؤلاء وآباءهم حتى جاءهم الحق ورسول مبين) بلكه قريشدن محمد عليه السلام معاصرلرينى
وآبالرينى عمر ونعمتله تمتع ايتدك اكا اغترارله شهواته انهماك ايتديلر حتى انلره قرآن ويا
معجزاتله رسالتى ظاهر ويا حجج وآياتله توحيدى مبين رسول كلدى (ولما جاءهم الحق قالوا
هذا سحر وانا به كافرون) وقتا كه انلره غفلتلرندن تنبه ايدر قرآن كلدى ديديلر كه بو سحر در
وبز اكا كافرلرز (وقالوا لولا نزل هذا القرآن على رجل من القريتين عظيم) وديرلر كه نوليدى
اشبو قرآن شول مال وجاهله عظيم مكه دن وليدبن المغيره يه وياطائفدن عروةبن مسعوده
نزول ايتمش اولسيدى زيرا كه رسالت برمنصب عظيمدر رجل عظيمه لايق اولور بيلمديلر كه
رسالت برربتۀ روحانيه دركه فضائل وكمالات قدسيه ايله متحلى عظيم النفس كيمسه يى استدعا
ايدر يوخسه زخارف دنيا ايله مزخرف دكل (أهم يقسمون رحمت ربك) ربك جل شانه نك
نعمتندن اولان نبوت ورسالتى انلرمى قسمت ايدر وياخود مفاتيح رحمت انلرك يدنده
ميدر كه رسالتى ديلدكلرى كيمسه يه ويرهلر بلكه جميع امور بزم يد عزده در عبادمزدن ديلديكمز
كيمسه يى رسالتمزه اختيار ايدرز (نحن قسمنا بينهم معيشتهم فى الحياة الدنيا) حياة دنياده حلال
وياحرامدن معيشتلريكه رحمت صغرادر بينلرنده بز قسمت ايتمشز دنياده اول انلرك خاصۀ
امورلرى ايكن تدبيرنى انلره تفويض ايتمكزدن اندن عاجزلردر اوبله اولسه رسالت
امرنك تدبيرى انلره قندن حاصل اولور كه اول رحمت كبرى اولوب مراتب
انسيه نك اعلاسى اولديغندن ماعدا انلره تفويض اولنمش اوله (ورفعنا بعضهم فوق بعض
درجات ليتخذ بعضهم بعضا سخريا) بز دنياده ناسك بعضنى غنا وفقرله حريب ورقله
بعض آخر فوقنده درجات متفاوته ايله تفضيل ايتدك تاكه حوائجلرندن
بعض آخرى استعماله بينلرنده تآلف ونظام اوله وانكله عالم انتظام بوله
يوخسه اول تفضيل غنينك كمالچون ويافقيرك نقصانيچون دكل (ورحمة ربك خير مما يجمعون)
ربك الله تعالينك رحمتى كه نبوت وتوابعيدر انلر جمع ايتديكى حطام دنيادن خير ايدر (ولولا ان يكون
الناس امة واحدة) اكر ناسك كليسى امت واحده اولماسه كفارى سعت وتنعمده كوردكلرنده (لجعلنا
لمن يكفر بالرحمن لبيوتهم سقفا من فضة ومعارج عليها يظهرون) الله تعالى يه كافر اولنلرك بيوتنه

سیئه‌لریله جزالندیررز (ذلك جزاء اعداء الله النار لهم فيها دار الخلد جزاء بما كانوا باياتنا يجحدون) بوعقوبت الله تعالانك
دشمنلرینه آتش ایله مجازاتدر انلر ایچون اول آتش خانۀ ابدردم بزم آیتلرمزی انكار ایتدكلری سببیله جزالریدر
(وقال الذين كفروا ربنا ارنا الذين اضلانا من الجن والانس ﴿٨٨﴾ نجعلهما تحت اقدامنا ليكونا من الاسفلين) كافرلر
دیه‌لركه یاربنا جن وانسدن
اول ایكی‌یی بزی اضلال
ایدنلری بزه كوستركه انلری
ایاغمزك التنه الوب انتقام
ایده‌لم تاكه جهنمك اسفلنده
اوله‌لر * دینلدیكه مبدأ
اولان هابیل ایله قابل مراد
در (ان الذين قالوا ربنا الله ثم
استقاموا تتنزل عليهم
الملائكة الا تخافوا ولا
تحزنوا وابشروا بالجنة التي
كنتم توعدون) شونلركه
ربمز الله تعالادر دیوانك
ربوبیتنه ووحدانیتنه
اعتراف ادنصكره عملارنده
اخلاص واستقامت
ایندیلر انلره ※ موت
وقبرو بعثده ※ ملكلر نازل
اولوب كه جكدن قورقیك
وكچنه حزن ایتمیك وسزه
وعد اولنان جنته مژده.
لندیكز دیه‌لر (نحن اولياؤكم
في الحيوة الدنيا وفي الاخرة
ولكم فيها ماتشتهى انفسكم
ولكم فيها ماتدعون نزلا
من غفور رحيم)اول ملكلر
دیه‌لركه بز سزك دنیاده
※ محافظه والهامله ※
وآخرتده ※ تعظیم وا كرامله
دوستلریكزز وآخرتده نفسلركز لذت وكرمدن آرزو ایدرسه ونه طلب ایدرسكز غفور رحیم اولان [لغتی]
الله تعالی سز چكون حاضر واما ده‌در * دینلدیكه بوآیت كریمه‌ده بیوریلن استقامت معناسی صدیق رضی الله تعالی عنه
شرك كتورمیلر فاروق رضی الله تعالی امر ونهیده مستقیملر ذی النورین رضی الله تعالی عنه عملارینی خالص وتمیز

كشدن سقفلر وانك سطوحنه صعود ایچون كشدن درجه‌لر قیلوردق (ولبيوتهم ابوابا وسررا
عليها يتكئون) وبیوتلر ایچون كذلك كشدن قپولر وسریرلر قیلوردقكه اول سریرلر اوزره
اوتوره‌لر واو بویه‌له (وزخرفا) ومع ذلك انلر ایچون هرشیدن زینت قیلوردق وبا اول اشیانك
بعضنی دخی التوندن قیلوردق (وان كل ذلك لما متاع الحياة الدنيا) بومذكورك كایسی دكل الا حیاة
دنیا متاعیدركه بقاسی یوقدر (والآخرة عند ربك للمتقين) جنت ایسه ربك جل شانه عندنده شرك
ومعاصیدن صاقننلر ایچوندر * ایمدی بودلیلدركه عظیم اول كسه‌دركه آخرتده عظیم اوله
یوخسه دنیاده دكل اكر دینورسه‌كه سعۀ تنعم نیچون مسلمین ایچون قیلمدی تاكه ناس اسلامه
رغبت ایده‌لردی * دینوركه زیرا اول آخرتده انلر ایچون اوله‌جق كراماته اضافله تمتع قلیلدر
ومع ذلك غالب حالده اول اكا مخلدر انده اولان آفاتدن ماعداكه اندن آزكسه تخلص ایدر
(ومن يعش عن ذكر الرحمن نقيض له شيطانا فهو له قرين) بركسه‌كه محسوساته فرط اشتغال
وشهواته انهماكندن الله تعالی‌یی ذكردن تعامی وبا اعراض ایده عقابدن خوف وثوابن رجا
ایتمیه بز اكا برشیطان ضم وتسلیط ایدرزكه دنیاده اول شیطان اكا قریندر اندن آیرلز اكا ضلالتی
ترغیب ایدر وباخود ناره ایكیسی برزنجیره اوریلور (وانهم ليصدونهم عن السبيل ويحسبون
انهم مهتدون) شیاطین انلری طریق هدادن منع ایدر ومع ذلك انلر كندیلرین طریق مستقیم
اوزره ظن ایدرلر (حتى اذا جاءنا قال ياليت بيني وبينك بعد المشرقين فبئس القرين) حتی چانكه
اول معرض شیاطین ایله یوم قیامتده بزم دركاهمزه كلۀ شیطانه دیه‌كه نولیدی ایكیمزك بینی مشرق
ومغرب اراسنجه بعید اولیدی سن نكانه مبؤس صاحب وقرین اولورسن (ولن ينفعكم اليوم اذ ظلمتم
انكم في العذاب مشتركون) وانلره دینوركه اشبوكونده سزه ندم وبا اعتذار وبا تمنیكز نفع ایدر
دكلدر زیراكه سز دنیاده كندیكزه ظلم ایتدیكزدی ایمدی سز شیطانكزله عذابده مشتركسز
نكیم عذابكزلسبینده دنیاده مشتركار ایدیكز (افانت تسمع الصم او تهدي العمي ومن كان في
ضلال مبين) یامحمد شول كسه‌كه قلبی اصم اوله‌سن اكا حق افهامه وباحقدن تعامی ایده‌سن
انی هدایته واولكه علم الهده ظاهر الضلاله اولدیغندن اكا كلۀ عذاب واجب اوله‌سن انی ارشاده
قادرمی اولورسن اشبونده اشعار واردركه انلرك صمم وعمالرینه موجب ضلالت ظاهره‌یه
تمكنلری اوله (فاما نذهبن بك فانا منهم منتقمون) اكر بز قومكك كفارینه عذابمزی سكا كوسترمدین
سنی قبض ایدرسه وبز انلره سندنصكره دنیاده وبا آخرتده انتقام ایدرز (او نرينك الذي
وعدناهم فانا عليهم مقتدرون) وباخود انلره وعد ایتدیكمز عذابی سكا كوسترمك دیلرسه وبز بز
انلری هلاكه قادرز بزه هیچ شیئ مانع اولمز (فاستمسك بالذي اوحي اليك انك على صراط مستقيم)
ایمدی آیات وشرایعدن سكا وحی اولنان شیئی اخذ وموجبیله عمل ایت كه سن طریق مستقیمدن
سن (وانه لذكر لك ولقومك وسوف تسئلون) اول قرآن سكا وقومكه شرفدر زیراكه عرب

ایدنلر مرتضی رضی الله تعالی عنه فرائضی ادا ایدنلردر دیو بیان اتمشلردر (ومن احسن قولا ممن دعا الى الله وعمل
صالحا وقال انني من المسلمين) كلامده اندن احسن كیم اولوركه ناسی الله تعالایه دعوت ایدوب وعمل صالح ایشلیوب
بندنی الله تعالانك امرینه منقاد مسلملردنم ﴿٨٩﴾ دیه * دینلدیكه بوایت كریمه پیغمبرمز علیه السلام بووجهله دعوته
مأمور اولمغله انك حقنده
موذنین اذان ایله دعوت
ایتكله انك حقنده اوله‌شاید
بلال رضی الله تعالی عنه اوله
(ولاتستوى الحسنة ولا
السيئة ادفع بالتي هي احسن
فاذا الذي بينك وبينه عداوة
كان ولي حميم) حسنه ایله
سیئه مجازات ومكافاتده برابر
اولمزسین سیئه‌یی احسن
شیئله دفع ایت ※ یعنی غضبی
صبرله وجهلی علمله واساءتی
عفوله دفع ایله ※ اكرسن
بومعامله‌یی ایدرسك
سنكله انك بیننده عداوت
اولان كسنه سكا دوست
صدیق كبی اولور(ومايلقيها
الا الذين صبروا ومايلقيها
الا ذو حظ عظيم)بوخصلته
انجق صبرو نفسلرینی
انتقامدن منع ایدنلر وانجق
ایمان وكمال نفس صاحبلری
مالك وملاقی اولوب
بواخلاق حسنه ایله اهل
جنت اولورلر(واما ينزغنك
من الشيطان نزغ فاستعذ بالله
انه هو السميع العليم) اكرسنی
※ بواساءه‌یه احسان ایله
مقابله ایتمك اخلاق حمیده.
سندن ※ صرفه شیطان وسوسه (تبیان) (رابع) (١٢) ویررسه انك شرندن الله تعالی‌یه استعاذه ایتكه اول سنك
استعاذه‌كی ایشیدیجی ونیتكی بیلیجیدر (ومن اياته الليل والنهار والشمس والقمر لاتسجدوا للشمس ولا للقمر واسجدوا لله
الذي خلقهن ان كنتم اياه تعبدون) لیل ونهار وشمس وقمر الله تعالانك وحدانیتنه علامتلردر وانك مخلوقلریدر انی ربكز

لغتی اوزره نازل اولوبدر یوم قیامتده اول شرفك شكرندن وبا انك حقنه قیامدن سؤال اولنور
سز (واسئل من ارسلنا من قبلك من رسلنا اجعلنا من دون الرحمن آلهة يعبدون) یامحمد سندن
اول كچن رسوللریمزك امم وعلماء دینلرندن سؤال ایتكه انلره هیچ بررسول كلدیمیكه امتی الله
تعالینك غیری‌یه دعوت ایده اشبونكله مراد انبیانك توحیدا اوزره اجماعی استشهاددر وتوحیدك
بدعت دكل ایدیكنه استدلالدركه اول انی ابتداع ایتمسیله مشركین ایچون تكذیب ومعاداتلرینه
علت اوله (ولقد ارسلنا موسى باياتنا الى فرعون وملائه فقال اني رسول رب العالمين) بز موسایی
معجزاتمزله فرعونه وقومنك اشرافنه كوندروب اول انلره دیدیكه بن عالملرك خالقی رب تعالینك
سزه رسولیم (فلما جاءهم باياتنا اذاهم منها يضحكون) موسی علیه السلام بزم معجزاتمزله انلره
واردیغنده انك حقیقتن تأمل ایتمكسزین اكا كولشدیلر (ومانريهم من آية الا هي اكبر من
اختها) هرمعجزه‌كه بز انلره كوستردك الا اول اندن اول كوستردیكمزدن اعجازده اكبر ایدی
انلر ایسه انك هیچ برینی تصدیق ایتمزدیلر (واخذناهم بالعذاب لعلهم يرجعون) اولیه اولسه
بز انلری سنین وطوفان وجراد مثلی عذابله مؤاخذه ایتدك نكیم سورۀ اعرافده ذكر اولندی
بروجه اوزره كیم كفرونك رجوعلری رجا اولنور (وقالوا يا ايه الساحر ادع لنا ربك بما
عهد عندك اننا لمهتدون) وقتاكه موسی علیه السلام انلره عذابله كلدی شدت شكیمه وفرط
حاقتلرندن علم سحری استعظام ایدوب دیدیلركه ای حاذق عالم كامل وبا اولكه سحرله بزه
غلبه ایتدی اوزریمزدن اشبو عذابی دفع ایچون ربكه دعا ایت انكشول عهد ایله كه اول
سنك عندكه‌در اهتدا ایدندن انكله عذابی كشف ایدرسن تاكه بز سنی تصدیق وربكی توحید
ایدرز (فلما كشفنا عنهم العذاب اذاهم ينكثون) وقتاكه موسانك ادعاسیله بز انلردن عذابی
كشف ایتدك اول حینده عهدلرینی نقض ایتدیلر (ونادى فرعون في قومه قال ياقوم أليس
لي ملك مصر وهذه الانهار تجري من تحتي افلا تبصرون) فرعون كندیسی ویامنادیسی
قومی بیننده ومجمعلرنده عذاب كشفندنصكره ایمانه كلری خوفیله دیدیكه یاقوم مصرك
ملوكیتی بنم دكلیدر كورمزمیسزكه بیك نهرلریكه اول نهر ملك ونهر طولون ونهر دمیاط ونهر تنیس
مباطدر قصرمك التندن وبا الوكدن باغلربعه وبوستانلرینه جاری اولورلر اولیه اولسه بنم عظمتی وموسی
اوزره فضلی كوروب بیلك (ام انا خير من هذا الذي هو مهين ولا يكاد يبين) اشبو مملكت
وبسطه ایله بن خیرلویم اشبوندن یعنی موسادنكه مهانه وقلتله موصوف اولدیغیچون ریاسته
استعدادی اولمز ولساننده لثغه اولدیغندن كلامنی افصاح ایده‌بیلز ایدی وخصالله اول ریاسته
وسیادته نیجه صالح اولوركه اكا اقتداء ایده‌لر (فلولا القي عليه اسورة من ذهب) اول
دعواسنده صادق اولسه ربیسی عندندن اكا مقالید ملك القا اولنور دیكه اول التوندن سوارلردر
زیراكه انلر بورجلی سیادته اختیار ایتسه‌لر بلكلرینه التوندن سوارلر وبوینه التوندن

بلوب شمس وقمره سجده ايتمك انلرى خلق ايدن الله تعالى يه عبادت وسجده ايدك يالكز اكا عبادت ايدك (فان استكبروا فالذين عند ربك يسبحون له باليل والنهار وهم لايسئمون) اكر مشركلر الله تعالى يه سجده ايتمكه كبر ايدرلرسه نه ضرر ربك جل شانه عندنده ملكلر واردركه انكچون كيجه وكوندز ﴿٩٠﴾ تسبيح ايدوب دائم طاعتده مشغوللراولوب انلره هيچ فتور كلمز * امام اعظم رحمه الله تعالى قولنده سجده بوآيتده تمام اولور امام شافعى رحمه الله تعالى قولنده آيت اوليده تكميل اولور (ومن اياته انك ترى الارض خاشعة فاذا انزلنا عليها الماء اهتزت وربت ان الذى احياها لمحى الموتى انه على كل شئ قدير) اول الله تعالانك وحدانيتى علامتلرندندركه سن زمينى قوريمش كوررسن چقان انك اوزرينه بز يغمورى كوندررز اول زمين حركت وجنبشه كلوب انده نباتات بتوب نما بولور اول الله تعالى كه ارضى ياغمورله احيا ايتدى قيامتده موتايى دخى احيا ايدر تحقيق اول هر شيئه قادردر (ان الذين يلحدون فى اياتنا لايخفون علينا افمن يلقى فى النار خير ام من يأتى امنا يوم القيمة اعملوا ماشئتم انه بما تعملون بصير) شونلركه آيتلرمزه طعن وتحريف وباطل تأويلله طريق استقامتدن ميل ايدرلر انلر بزدن كزلو اولماز قيامتده ناره القا اولنان كمسنه مى خيرلودر ياأولكونده خوفدن امين اوله رق كلن كمسنه مى خيرلودر امدى خير وشردن ديلديككزى ايشليك اول سزك اعمالككزى كورر اكا كوره جزا كزى ويرر (ان الذين كفروا بالذكر لما جاءهم وانه لكتاب عزيز) انلركه انلره قرآن كلدكده اكا كافر اولديلر حال بوكه اول كتاب

طوق كيو رررلردى اول انلرك سيادتنه علامت اولوردى (اوجاء معه الملائكة مقترنين) وياانكله بيله ملائكه مقرونين اولديغى حالده كلوب اكا اعانت ونبوت دعواسنده انى تصديق ايدرلردى (فاستخف قومه فأطاعوه انهم كانوا قوما فاسقين) فرعون كندويه مطاوعتى سرعتله قومندن طلب ويااول انلرك عقللرين استخفاف ايدوب وانلر دخى اكا اطاعت ايتديلر ونقض عهدله انلرك الله تعالى ورسولنه عصيان ايتديلر (فلما آسفونا انتقمنا منهم فاغرقناهم اجمعين) وقتاكه فرعون وقومى عناد وعصيانده افراطله بزى اغضاب ايتديلر انلردن انتقام ايدوب جميعنى دريايه اغراقله هلاك ايتدك (فجعلناهم سلفا ومثلا للآخرين) وانلرى صكره كلان كفاره قدوه قيلدقكه انلرك عقابى مثلنه استحقاقده انلره اقتدا ايده لر وقصهٔ عجيبه اولوب امثال كبى سويله لر (ولماضرب ابن مريم مثلا اذاقومك منه يصدون) وقتاكه عيسى ابن مريم مثل ضرب اولندى قومكك كفارى اكا سونديلر * قصه سى اولدركه سورهٔ انبياده مشر كينه ﴿ انكم وماتعبدون من دون الله حصب جهنم ﴾ سز والله تعاليدن غيرى معبودلريكز جهنم وقوديدر دينلدى * ابن الزبعرى ديديكه راضى اولدقكه آلهه مز عيسى وعزير وملائكه ايله بيله اوله لم زيرا كه انلر دخى الله تعاليدن غيرى عبادت اولنمشلردر اويله اولسه كفار مكه اكا سوينشديلر واستهزاء طريقى اوزره اكا كولشديلر وانكله محمد عليه السلام ملزم اولدى ظن ايتديلر (وقالوا ء آلهتنا خير ام هو) ومحمد عليه السلامه ديديلركه عندكده بزم آلهه مزمى خيرليدر يوخسه عيسامى چون عيسى نارده اولور آلهه مز دخى انكله بيله انده اولسونلر وياخود آلهه مز اولان ملائكه مى خيرليدر يوخسه عيسامى چون عيسى عبادت اولنوب ابن الله اولمق جائز اولمجق بزم آلهه مز اكا اولى درو ياخود آلهه مزمى خيرليدر يوخسه محمدمى اول خيرلى ايسه اكا عبادت ايدوب آلهه مزى ترك ايده لم (ماضربوه لك الا جدلا) اشبو مثلى سكا ضرب ايتلرى دكل الا جدل وخصومت ايچوندر يوخسه حق باطلدن تمييز ايچون دكل (بل هم قوم خصمون) بلكه انلر بر قومدركه خصومتده شديدلردر دأبلرى جاجدر (ان هو الا عبد انعمنا عليه) عيسى دكل الابر عبد مربوبدركه بز اكا نبوت انعام ايتدك (وجعلناه مثلا لبنى اسرائيل) وانى بنى اسرائيله عبرت ودليل قيلدقكه باباسز انسان ايجادنه الله تعالينك قادر ايديكنه انى مثل ايده لر (ولونشاء لجعلنا منكم ملائكة فى الارض يخلفون) يارجال اكر ديلسه وز سزدن ملائكه اولاد كتوررردك ويا سزدن بدل ملائكه كتوررردك كه يريوزنده سزه خلف اوله لردى يعنى عيسانك حالى اكرچه عجيبه در لكن الله تعالى اندن اعجب شيئه قادردر وملائكه سزك كبى ذوات ممكنه اولديغى حيثيتدن توليدله خلق اولنمسى محتمل اولور ابداعله خلق اولنمسى جائز اولديغى كبى اويله اولسه انلر ايچون الوهيته استحقاق والله تعالى يه انتساب قندن حاصل اولور (وانه لعلم

[للساعة]

اول كتاب بى نظير نفعى كثير عزيز كتابدر (لاياتيه الباطل من بين يديه ولامن خلفه تنزيل من حكيم حميد) اول قرآنه برجهتدن خلل تطرق ايتمز زيرا اول امرنده حكيم فعلنده محموددن انزال اولنمشدر (مايقال لك الا ماقد قيل للرسل من قبلك ان ربك لذو مغفرة وذو ﴿٩١﴾ عقاب اليم) يامحمد قومكك كفارى سكا ديدكلرى انجق مقدمكى پيغمبرلره قوملرينك كفارى ديدكلرى كبيدر ربك عز شانه انبيا وتابعلرينه مغفرت صاحبى ومشرك ومكذبلره عقاب صاحبيدر (ولوجعلناه قرآنا اعجميا لقالوا لولا فصلت اياته ءاعجمى وعربى قل هو للذين امنوا هدى وشفاء والذين لايؤمنون فى اذانهم وقر وهو عليهم عمى اولئك ينادون من مكان بعيد) اكر بز قرآنى عرب لغتندن غيرى ايله كوندرسيدك كفار عرب نوايدى انك اياتى بزم لسانمزجه بيان اولونيدى كلام عجمى كوندريلن كيمسه عربى اولورمى ديه لردى ديكه اول قرآن مؤمنلره هدايت وقلبلرنده اولان شكه شفادر واكا ايمان ايتمينلرك قولاقلرنده اغراق وقلبلرنده كورلك واردر يعنى انى ايشيدوب قبول ايتمزلر انلره محل بعيددن ندا اولنوب نه منادييى كورر ونه كلامنى فهم ايدر كبيدر (ولقد اتينا موسى الكتاب فاختلف فيه ولولا كلمة سبقت من ربك لقضى بينهم وانهم لفى شك منه مريب) بز موسايه توريتى ويردك ﴿ قرآنده اختلاف اولنديغى كبى ﴾ توريتده دخى اختلاف اولنوب كيمى تصديق كيمى تكذيب ايتدى اكر ربك جل شانه دن ﴿ قرآنى تكذيب ايدنلرك محشره دك تأخير عذابلرينه كلمه سبقت ايتمش اوليدى ﴾ امم ماضيه يه اولنديغى كبى ﴾ بونلرك دخى بينلرنده عقوبت حكم اولنوردى

للساعة) وعيسانك حدوثى وياتزولى اشراط ساعتدندركه انكله ساعتك قربى بيلنور وياخود انك موتايى احياسى الله تعالينك بعثه قادر ايديكنه دليل اولور * حديثده كلديكه عيسى عليه السلام ارض مقدسه ده افيق نام دينور ثنيه اوزره نزول ايدر النده حربه اولوب انكله دجالى قتل ايدر بعده ناس صباح نمازنده ايكن بيت المقدسه كلور امام تأخر ايدوب عيسى عليه السلام تقدم ايدر وشرع محمدى اوزره انلره نمازده امامت ايدوب قيلور بعده خنازيرى قتل وصليبى كسر وبيعه وكنيسه لرى تخريب ايدر ونصارانك اسلامه كلينلرين اولدرر (فلا تمترن بها واتبعون هذا صراط مستقيم) ايمدى ساعتده شك ايتمكز وبنم سزى اكا دعوت ايتديكم هدى وياشرع ويارسوله اتباع ايدكه اول صراط مستقيمدر اكا سلوك ايدن مقصودنه ايرر (ولايصدنكم الشيطان انه لكم عدو مبين) شيطان سزى اكا سلوكدن منع ايتمسون اول سزه عداوتى ظاهر عدودر (ولما جاء عيسى بالبينات قال قد جئتكم بالحكمة ولابين لكم بعض الذى تختلفون فيه فاتقوا الله واطيعون) وقتاكه عيسى عليه السلام معجزات ويا آيات انجيل وياشريعتله كلدى ديديكه ياقوم بن سزه انجيل وياشريعتله كلدم تاكه امر دينده اختلاف ايتديككز شيئك بعضنى سزه بيان ايدم * ايمدى الله تعاليدن سزه تبليغ ايتديكم شيئده اندن قورقوب بكا اطاعت ايدك (ان الله هو ربى وربكم فاعبدوه هذا صراط مستقيم) الله تعالى بنم وسزك جميعمزك ربيدرانى توحيد ايدوب اكا عبادت ايدككه اول صراط مستقيمدر (فاختلف الاحزاب من بينهم) عيسانك شول انلره نبوتله بعث اولنديغى نصارى بيننده جماعت متفرقه كه نسطوريه ويعقوبيه وملكائيه در انك امرنده اختلاف ايتديلر تكميم سورهٔ مريمده كچدى وياخود يهودله نصارى بيننده كه يهودانى ولدزنادر نصارى ايسه ابن الله در ديديلر (فويل للذين ظلموا من عذاب يوم اليم) يوم قيامتك عذاب اليمندن ويل اولكمسه لره كيم عيسى امرنده افترا ايله نفسلرينه ظلم ايتديلر (هل ينظرون الا الساعة ان تأتيهم بغتة وهم لايشعرون) كافرلرك انتظارى دكل الا يوم قيامتدركه اكا انكار ايدرلر امور دنيايه اشتغاللرندن غافلين اولدقلرى حالده قپان اول انلره كلور (الاخلاء يومئذ بعضهم لبعض عدو الا المتقين) يوم قيامتده اصدقاء سوء برى برلرينه عدودر صداقتلرى سبب عذاب اولديغچون الا متقيلرك برى برلرينه صداقتلرى فى الله اولديغچون ابدالآباد باقيه در (ياعباد لاخوف عليكم اليوم ولاانتم تحزنون) الله تعالى متقيلره ديه كه يابنم خواص عبادم اشبو كونده سزه عذابدن خوف يوقدر ودنياده ايشلديككز ذنوبكزه غنوردر اكا حزن چكميه سز (الذين آمنوا باياتنا وكانوا مسلمين) كه انلر بزم آيتلريمزى تصديق ايدوب طاعتمزده مخلصلر ايديلر (ادخلوا الجنة انتم وازواجكم تحبرون) ايمدى سز واهل ايمانڊن اولان خاتونلريكز جنته كيرك يوزلريكزده آثار سرور ظاهر وياحسن هيئتله مزين ويااكرام بليغله مكرم اولديغكز حالده (يطاف عليهم بصحاف من ذهب واكواب) انلر انده آلتوندن قصعه لرده طعامله وعروه سز اناء

حال بوكه ❊ يهود وعرب مشركلرندن ❊ ايمانه كلميلر توريه ياقرأندن شكده درلر (من عمل صالحا فلنفسه ومن اساء فعليها وما ربك بظلام للعبيد) كيمكه عمل صالح ايشليه اجرى كنديه دركيمكه قبيح ايشليه وبالى كنديه در ربك جل شانه قوللرينه ظلم ايدر دكلدر (اليه يرد علم الساعة ﴿ ٩٢ ﴾ وما تخرج من ثمرات من اكمامها وماتحمل من انثى ولاتضع الا بعلمه ويوم يناديهم اين شركائى قالوا اذناك مامنا من شهيد) قيامتك وقتندن سؤال اولندقده انك علمى الله تعالايه رداولنور اندن غيرى انى كيمسه بيلمز ميوه لرك غلافندن چيقمسى وديشى مخلوقاتك حامله اولمسى واول حملى وضع ايتمسى ونه صورت اولهسى انجق الله تعالانك علميله در اول قيامت كوننده مشركلره ديه كه قنى بكا شريك زعم ايتديككز معبودلركز انلر ديه لركه ياربنا بزسنى ايشتدك وديدككه سكا مشارك ومعادل اولديغنه بزدن شهادت ايدر كيمسه يوقدر ❊ بزانلردن تبرا ايتمشز زيرا حال بزم زعممز كبى اولمديغنى بيلدك (وضل عنهم ماكانوا يدعون من قبل وظنوا مالهم من محيص) مقدم دنياده عبادت ايتدكلرى معبودلرى اول كونده انلردن غائب اوله وبقينا بيله لركه انلر ايچون بوعذاب ودقوبتدن هيچ خلاص وفراره چاره يوقدر (لايسئم الانسان من دعاء الخير وان مسه الشرفيؤس قنوط) كافر وجودنده عافيت ورزقنده وسعت طلبنده ملول اولمز اكراكا مرض وفقركلسه عناية اللهدن اميدينى قطعله رحمتدن مأيوس اولور (ولئن اذقناه رحمة منا من بعد ضراء مسته ليقولن هذالى وماأظن الساعة [هوى]

لرده شرابله طواف اولنورلر (وفيها ماتشتهيه الانفس وتلذ الاعين وانتم فيها خالدون) واول جنتده نفسلرك اشتهاء وكوزلرك مشاهده سيله التذاذ ايتديككز اشياء وار ومع ذلك سزانده نعيمده دائملرسز وهر نعيمكه زائل اوله اول كلفة حفظ وخوف زوالى موجبدر وثانى حالده تحسرى مستعقبدر (وتلك الجنة التى اورثتموها بما كنتم تعملون) اشبو جنت سزه دنياده كى اعمال حسنه كز سببيله ملككزه ادخال اولندى ميراثك وارث ملكنه دخولى كبى (لكم فيها فاكهة كثيرة منها تأكلون) سز ايچون جنتده فاكهة كثيره واردر ديلديككز وقتده اندن اكل ايدرسز (ان المجرمين فى عذاب جهنم خالدون) كافرلركه اجرامده كامللردر جهنم عذابنده دائملردر (لايفتر عنهم وهم فيه مبلسون) طرفة عين دكلو زمان انلردن عذاب تخفيف اولنمز ومع ذلك انلر انده عذابدن نجاته آيسلردر (وما ظلمناهم ولكن كانواهم الظالمين) بر انلره ذنبسز عذابله ظلم ايتمزز بلكه انلر كنديلره ايماندن استكبارله ظلم ايتديلر (ونادوا يامالك ليقض علينا ربك قال انكم ماكثون) اهل نار شدت عذابلرندن خازن جهنم اولان مالكه ديه لركه رب تعاليدن بزم ايچون ديله كل بزى اماته ايله قضا ايده مالك انلره قرق ييل ويا بيك ييلدنصكره جوابده سز عذابده دائملر سزديه (لقد جئناكم بالحق ولكن اكثركم للحق كارهون) الله تعالى قبلندن انلره دينلوركه بز سزه دنياده رسوللريمز لسانيله قرآن وتوحيد ايندردك سزك اكثريكز ايسه اكا اتباعده اتعاب نفس واذاى جوارح اولديغندن اندن كراهت ايتديكز (ام ابرموا امرا فانا مبرمون) مشركون دخى حق تكذيب ورده ده برامر احكام ايتديلرسه بز دخى انلره مجازاتده امريمز احكام ايدرز اشبونده اشعار واردركه بو حالتلرى كراهتلرندن عذابلرى اسوء اوله (ام يحسبون انا لانسمع سرهم ونجويهم بلى ورسلنا لديهم يكتبون) يوخسه ظن ايدرلرميكه قلبلرينه ايدن شيئ وتناجيلرينى ايشتميه وز بلى بز آنى ايشدرز ومع ذلك حفظه مزانلره ملازمين اولوب اسرار واعلانلرين يازرلر (قل ان كان للرحمن ولد فانا اول العابدين) يامحمد انلره ديكل كه الله تعالينك فرضا ولدى اولسه سزدن اول اكا بن عبادت ايدردم وبوندن لازم كلمزكه انك ولدى اولوب اكا عبادت صحيح اوله محال كاهى محالى مستلزم اولور بلكه انكله مراد ابلغ وجوه اوزره ايكيسنى دخى نفيدر (سبحان رب السموات والارض رب العرش عما يصفون) الله تعالى كه سموات وارض وعرشك ربيدر مشركينك انى ولدايله وصفندن منزه اولدى زيراكه بواجسام عظام اصول ذات استمرار اولديغيچون سائر اجسام انك مثلنى توليدله وصفندن اول تبرى ايديجك انك مبدع وخالق تبريسنه ظنك ندر (فذرهم يخوضوا ويلعبوا حتى يلاقوا يومهم الذى يوعدون) ايمدى انلرك ترك ايتكه باطللرينه اشتغال ودنيالريله لعب ايتسونلر تاكه وعد اولندقلرى يوم قيامته ملاقى اوله لر بو آيت دلالت ايدركه انلرك اول قولى جهل واتباع

قائمة ولئن رجعت الى ربى ان لى عنده للحسنى فلننبئن الذين كفروا بما عملوا ولنذيقنهم من عذاب غليظ) اول كافره اول شدت اصابتندنصكره اكر بزاكا رحمتمزدن صحت ووسعتى دادترسق اول ديركه البته بوبنم استحقاقله در ياخود بو بكا دائمدر وبن قيامتك قوپه ﴿ ٩٣ ﴾ جغنى وحشر وبعث اوله جغنى ظن ايتم واكر ❊ مسلمانلرك ديدكلرى وجهله قيامت قوپوب ❊ ربم طرفنه رجوع ايدرسم دخى بنم ايچون انك عندنده استحقاقم جهتيله نعمت وكرم واردر كافرلره كفرو تكذيبدن ايشلدكلرى عمللرى خبرن ويروب البته عذاب غليظى داد ترزز (واذا انعمنا على الانسان اعرض ونأى بجانبه واذا مسه الشر فذو دعاء عريض) قچان بز كافره انعام ايتسك بزه طاعتدن اعراض ايدوب شكر ودعادن بعيد اولور اكراكا بلا ومحنت اصابت ايتسه چوق واوزون دعالر صاحبى اولور (قل ارايتم ان كان من عند الله ثم كفرتم به من اضل ممن هو فى شقاق بعيد) يامحمد انلره ديكه بكا خبر ويرك اكر قرآن الله تعالى عندندن اولوب سزتأمل وتفكر ايتمدن اكا كافر اولسه كزسزدن زياده ضلالتده كيم اولوركه دائما عناد وانكارله حقدن بعيد خلافده سكز (سنريهم اياتنا فى الافاق وفى انفسهم حتى يتبين لهم انه الحق اولم يكف بربك انه على كل شئ شهيد) بزانلره قدرتمزه دلالت ايدر علامتلريمزى آفاق ارضده كوسترزز ❊ كه پيغمبريمز عليه السلام انلره حوادث ماضيه وآتيه دن خبر ويردى وخارق عاده وجهيله ممالك شرق وغربك فتحنى تيسير ايتدى ❊ اول علامتلريمزى نفسلرنده دخى كوسترزز ❊ كه

هوى اوله واول انلرك قلوبى اوزره طبع اولوب آخرتده معذب اوله لر (وهو الذى فى السماء اله وفى الارض اله وهو الحكيم العليم) كه اول سماده وارضده عبادت اولنمغه مستحق اللهدر امرنده حكيم خلقنه عليمدر (وتبارك الذى له ملك السموات والارض ومابينهما) اول الله تعالى مشركينك مقالات باطله سندن تعاظم وتعالى ايتديكه سموات وارضك وايكيسى بيننده كى مخلوقاتك ملكى آنكدر (وعنده علم الساعة) قيامتك قائم اوله جق ساعتك علمى انك عندنده در (واليه ترجعون) كه خلق انده اكا رجوع ايدرلر (ولا يملك الذين يدعون من دونه الشفاعة الا من شهد بالحق وهم يعلمون) مشركونك الله تعاليدن غيرى معبودلريكه انلرى كنديلر ايچون عند الله شفعاء زعم ايدرلر ديكه اول ملائكه وعيسى وعزيردر شفاعته قادر اولمز مكر شول كسه لر ايچونكه الله تعالينك وحدانيتنه شهادت ايده لر بصيرت واخلاصله حقيقتن بيلور اولدقلرى حالده (ولئن سألتهم من خلقهم ليقولن الله فانى يؤفكون) اكرسن اول عابدلره وكرك معبودلره سزى كيم خلق ايتدى ديوسؤال ايتسك الله تعالى خلق ايتدى ديو اعتراف ايده لردى انك فرط ظهورندن انده انلره مكابره متعذر اواوردى اويله اولسه انك عبادتندن غيرك عبادتنه نيجه منصرف اولورلر (وقيله يارب ان هؤلاء قوم لايؤمنون فاصفح عنهم وقل سلام فسوف يعلمون) محمد عليه السلامك قومندن شكايتله اولان شول قولى حقيچونكه يارب اشبونلر برقومدركه ايمانه كلمزلر اويله اولسه انلردن اعراض ايدوب شرلرندن تسلم ايچون انلره سلامتلر ايتكه انلر عن قريب عاقبتلرين بليسرلردر

سورة الدخان وهى تسع وخمسون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(حم والكتاب المبين) يامحمد حى وقيوم حقيچون وحق وباطل بينى فارق قرآن حقيچون (انا انزلناه فى ليلة مباركة) بز اول قرآنى ليلهٔ قدرده ويا ليلهٔ براتده جملة لوح محفوظدن سماء دنيايه بعده يكرمى ييل ويا اكثر زمانده متفرقا محمد عليه السلامه انزال اولندى ايمدى اول ليله نك بركتى انكيچوندر زيراكه قرآنك نزولى منافع دينيه ودنيويه يه سببدر ويا اول ليله ده ملائكه ورحمت نزولى ودعوتك اجابتى ونعم قسمتى واقضيه نك فصلى اولديغيچوندر (انا كنا منذرين) اول قرآنله بز كفارى انذار ايده رز (فيها يفرق كل امر حكيم) اول ليله ده سنهٔ آتيه دن اول ليله يه دكين لوح محفوظده وقوعيله محكوم خير وشر واجل ورزق وسائر امور كائنه اندن استنساخ اولنوب هر امر كتابى اوزرينه موكل ملائكه يه تسليم اولنور (امرا من عندنا) هر امرك حكمتمز مقتضاسنجه بزم عندمزدن حاصل اولديغى حالده (انا كنا مرسلين) بز خلقه رسوللر وياخود اول ليله ده ملائكه كوندررز (رحمة

بدنلرنده كى صنايع عجيبه كمال قدرتمزه دلالت ايدر تاكه قرآن يارسول حق ايدوكى ظاهر اوله يامحمد سكا كفايت
ايتزميكه سنك ربك جل شانه هرشيئه حاضر وشاهددر ❁ وعد اوانى اظهار ايله امريكى تحقيق ايدر
* بوآيت كريمه نك معناسنده مفسرين رحمهم الله وجوه كثيره بيان ايتمشلردر ﴿ ٩٤ ﴾ امام ابوالليث رحمه الله تعالى
تفسيرنده ابوجهل پيغمبر
عليه السلامدن معجزه
طلبنده شق قمرانه
بيورمشلريدى ابوجهل
وعونه سى محمد مكه ده
بوسحرى ارائه ايلدى
بقالم اطرافده دخى كورمش
وارميديو اطرافه آدملر
كوندرديلر واقع حال
هرطرفده رؤيت اولنمش
اولمغله ابوجهل هذا سحر
مستمر ديدى بناء عليه آيت
كريمه نك معناسنى
شق قمرقدرتمزى اطراف
جهانده ونفس مكه ده
كوسترز ديو تفسير
ايتمشلردخى وجوه كثيره
ايله معناويرمشلردر انجق
متصوفه نك دخى بوآيت
كريمه ده مباحث وافره سى
اولمغله تفسير احقافده
واردركه آفاق عالم كبير
وانفس عالم صغير وهرنه كه
دلائل قدرتدن عالم كبرده
وار در عالم صغيرده
كورينور بوتقديرجه عالم
كبير مفصلك مجملى عالم
صغير انسان اولمغله عالم
كبير عالم صغيرده مندرج
اولور بومختصره كوره بوبيت كافيدر * وتزعم انك جرم صغير * وفيك انطوى العالم الكبير * (الا انهم فى مرية من لقاء
ربهم الا انه بكل شئ محيط) آكاه اولك كه كافرلر بعث وحشر ايله ربلرينه لقادن شكده درلر آكاه اولك كه الله تعالى
علم وقدرتيله هرشيئ محيطدر

من ربك) ربك جل شانه دن مؤمنلره رحمت اولديغى حالده (انه هو السميع العليم) كه اول
عبادك اقوالنى ايشيدر واحوالنى بيلور * دينلديكه نسخهٔ ارزاق ميكائيله ونسخهٔ حروب وزلازل
وكسوف وخسوف وصواعق جبرائيل عليه السلامه ونسخهٔ مصائب عزرائيل عليه
السلامه ونسخهٔ اعمال سماء دنيا صاحبى اسرافيله ويريلور عليهم الصلوة والسلام (رب
السموات والارض وما بينهما ان كنتم موقنين) كه اول سموات وارض وما بينهمانك
ربيسيدر واكر الله تعالينك وحدانيتنه موقنلر ايسه كز (لا اله الا هو يحيى ويميت ربكم
ورب آبائكم الاولين) كه اندن غيرى معبود بالحق يوقدر خلق دير كورر اجللرى
انقضاسنده اولدير اول سزك وآباء اولينكزك خالق ورازقيدر (بل هم فى شك يلعبون)
بلكه قرآن وقيام ساعتدن شكده اولوب سنى استهزاء ايدرلر (فارتقب يوم تأتى السماء
بدخان مبين) مشركين ايچون منتظر اولغل شول كونه كيم سماء دخانله كله * دينلديكه
انكله مراد يوم شدت مجاعه دركه جايع ضعف بصرندن انكله سماء بينده دخان هيئتنده
كورر وياخود قحط يلنده قلت امطار وكثرت غباردن سماء مظلم اولور وياخود عرب
شر غالبه دخان ديوتسميه ايدر وياخود اشراط ساعتدن معدود دخاندر * روايت اولنديكه
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه قيامتك اول علامتى دخاندر ونزول عيسادر
وقعرعدن ابيندن نار خروجيدر ناسى محشره سوق ايدر * دينلديكه يارسول الله اول
دخان نه شيئدر پيغمبريمز عليه السلام بوآيتى اوقويوب ديديكه اول دخان مشرق ومغرب
اراسن طولدورب قرق كون مكث ايده مؤمنه اندن زكام هيئتنده ايده وكافر سكران
كبى اولوب دخان منخرلرندن وقولاقلرندن ودبرندن چيقه وياخود مراد يوم قيامت
اولوب دخان ايكى معنايه محتمل اوله (يغشى الناس هذا عذاب اليم) اول دخان ناسى
احاطه ايدوب ديه لركه اشبو عذاب اليمدر (ربنا اكشف عنا العذاب انا مؤمنون) يارب
بزدن بو عذابى كشف ايتكه بز ايمانه كله وز (انى لهم الذكرى وقد جاءهم رسول مبين)
اشبو حالتله تذكر انلره قندن حاصل اولور حالبوكه انلره رسول محمد عليه السلام
كلديكه تذكرى ايجابده آيات ومعجزاتدن دخاندن اعظم شيئى تبيين ايتدى (ثم تولوا عنه
وقالوا معلم مجنون) انلر ايسه اندن اعراض ايدوب ديديلركه اول قرآنى معلمدر جبير
ويسار نام غلام اعجمى انى تعليم ايدوبدر ويا اول مجنوندر قولنه اعتبار يوقدر (انا
كاشفوا العذاب قليلا انكم عائدون) يا اهل مكه بز سزدن عذابى كشف قليل ويا زمان
قليل كشف ايدرزكه اول بقيهٔ اعمارلرنده در ويا يوم بدره دكدرسز ايسه اول كشف
عقبنده لبث ايتيوب ينه شرككزه عودت ايدرسز اكا بناء پيغمبريمز صلى الله عليه وسلك
دعاسيله قريشدن قحط دفع اولديغى عقبنده كفرلرينه عودت ايدوب يوم بدرده انتقام

سورة الشورى مكية وهى خمسون آية (بسم الله الرحمن الرحيم)
(حم عسق) اكرچه بوحروف مقطعه يه چوق معنالر ويرلمشدر العلم عندالله بعضلرى حكيم ومجيد وعليم وسميع وقدير
اسماء حسنى سنك اول حرفلرى ﴿ ٩٥ ﴾ اولمغله انلرله قسمدر ياخود حلم ومجد وعلم وسماع وقدرت صفتاريله در (كذلك يوحى
اليك والى الذين من قبلك
الله العزيز الحكيم)
بوسوره ده اولان معانى كى
سكا وسندن مقدمكى
پيغمبرلره وحى ايدر اول
الله تعالى كه وحينى تصديق
ايتميلره غائب ووحيه
شايان اولانلرى حكمتيله
عليمدر (له ما فى السموات
ومافى الارض وهو العلى
العظيم) سموات وارض
وانارده اولانلرك جميعى
انك خالق ومالكيدر جمله دن
اعلا اولدركه عظمت
وسلطنت انكدر (تكاد
السموات يتفطرن من فوقهن
والملائكة يسبحون بحمد ربهم
ويستغفرون لمن فى الارض
الا ان الله هو الغفور الرحيم)
قريب اولوركه سموات الله
تعالانك عظمتندن يا اكا ولد
اسنادلرندن ارضلرك
فوقندن منشق اوله وجله
ملكلر ربلرى عزشانه
خضوعله حمده مقارن تسبيح
وتقديس ايدرلر ويريوزنده
اولان مؤمنلر ايچون
استغفار ايدرلر آكاه اولك كه
الله تعالى مؤمن قوللرينك
ذنوبنى مغفرت واخرتده اجر وجنتله رحمت ايديجيدر (والذين اتخذوا من دونه اولياء الله حفيظ عليهم وما انت عليهم
بوكيل) انلركه الله تعالادن غيرى يى دوست اتخاذيله اكا شريك طوتوب عبادت ايدرلر الله تعالى انلرك اعمال واحوالنه
واقف اولوب جزالرينى ويرر يامحمد سن انلرك عمللرينك محافظه سنه مؤكلسن ❁ بلكه سكا لازم اولان تبليغ احكامدر

اولنديلر واكر دخانله اشراط ساعتدن اولان شئ مراد اولورسه اول دخان كلديكنده
كفار دعايه مشغول اولوب الله تعالى انى انلردن قرق كوندنصكره كشف ايدوب انك
عقبنده انلرينه كفره عوت ايده لر (يوم نبطش البطشة الكبرى انا منتقمون) ذكر ايت
شول كونيكه اول يوم بدردر ويايوم قيامتدر بطشهٔ كبرايى مشركينه باطشه قلورز ويا
ملائكه يى انلره بطشه تحميل ايدرزكه صولتله تناولدر ايمدى اول كونده بز انلردن
انتقام ايدرز (ولقد فتنا قبلهم قوم فرعون وجاءهم رسول كريم) قريشدن اول فرعون
قومنى بز امهال وكثرت اموالله امتحان ايتدك وانلره بر رسول كلديكه اول موسى عليه
السلامدر الله تعالى عندنده ويامؤمنلره ويانفسنده كريمدر (ان ادوا الى عباد الله انى لكم
رسول امين) ديديكه الله تعالينك اهل ايمان قوللرين بڭا كوندر كل وياخود يا عباد الله
ايمان وقبول دعوتدن حق اللهى بكا ادا ايدككه بن سزه الله تعاليدن رسول ووحيه امينم
صدقمه معجزات دلالت ايتديكيچون (وان لا تعلوا على الله انى آتيكم بسلطان مبين) والله
تعالينك وحينه ورسولنه استهانتله تكبر ايتمزكه بن سزه يدوعصا مثلى برهان واضحله
كلمشم (وانى عذت بربى وربكم ان ترجمون) وبن الله تعالايه التجا وتوكل ايتمشمكه بنى
ضرب وياشتمله اذاء وياطاش ايله قتل ايده سز (وان لم تؤمنوا لى فاعتزلون) واكر بنى
تصديق ايتمزسكز بنى حالمه قوكز بكا خيركز ايرشمزسه شريكز دخى ايرشمسون (فدعا
ربه ان هؤلاء قوم مجرمون) وقتاكه انلر ايمانه كلمديلر موسى عليه السلام انلره بددعا
ايدوب يارب اشبونلر بر قوم مشركيندر بكا اطاعت ايتمزلر ديدى (فاسر بعبادى ليلا
انكم متبعون) الله تعالى موسايه ديديكه چون حال ديديكك منوال اوزره در عبادم
بنو اسرائيله كيجه مصردن چيقوب كتكه فرعون وجنودى وسزك چيقديغكزى
بيلدكلرنده آردكزه دوشوب كيدرلر (واترك البحر رهوا انهم جند مغرقون) وبحرى
قومكله كچديككدنصكره هيئتى اوزره انى ساكن وياطريق يابس آليقوغل بوخسه اول
ملتئم اولسون ايچون تكرار عصا كله اورمغل زيرا فرعون وجنودى اكا كيروب غرق
اوليسرلردر (كم تركوا من جنات وعيون وزروع ومقام كريم ونعمة كانوا فيها فاكهين)
چون فرعون وجنودى اول بحره غرق اولديلر مصرده بوستانلر ونهرلر واكينلر
ومحافل مزينه ومنازل حسنه دن اشياء كثيره آليقوديلر وتنعمدنكه اندنده متنعمين ايديلر
(كذلك واورثناها قوما آخرين) انلرى ذكر اولنان اموال ونعمدن اخراجمز كبى بز
انى بنو اسرائيله ويا انلرك غيرى قومه ايراث ايتدك كه زيرا بنو اسرائيل اندنصكره مصره
عودت ايتمديلر (فما بكت عليهم السماء والارض) سماء وارض انلرك هلاكنه اكتراث
ايتمدى وجودلرينه اعتداد ايتمديكى كى * زيراكه مؤمنك موتنه قرق صباح سماء وارض

(وكذلك اوحينا اليك قرانا عربيا لتنذر ام‌القرى ومن حولها وتنذر يوم الجمع لاريب‌فيه فريق فی‌الجنة وفريق فی‌السعير) هرپيغمبره قومنك لسانيله وحی ايتديكمز كبی سكا دخی قرآنی قومكك لسانی عربيله وحی ايتدك كه شهرلرك اناسی ﷺ اولان مكه‌يی ﷺ وجمله بلادی انكله انذار ايله‌سن دخی انده شك ﴿ ٩٦ ﴾ وشبهه اولميان جمع كونيله ﷺ كه قيامتدر انكله ﷺ انذار ايليه‌سن اولكونده برفرقه‌سی ﷺ مؤمنلر ﷺ جنتده‌وبر فرقه‌سی ﷺ كافرلر ﷺ جهنمده‌درلر (ولوشاء الله لجعلهم امة واحدة ولكن يدخل من يشاء فی رحمته والظالمون مالهم من ولی ولا نصير) اكرالله‌تعالی مرادايديدی خلق هدايت ياضلالتده‌دين‌واحداوزره قيلاردی ولكن ديلديكی كمسنه‌يی هدايت رحمتيله جنته ادخال ايدر اول كونده كافرلره شفاعت ايدر دوست اولمز وعذابدن منع ايدر مددكار اولمز (ام اتخذوا من دونه اولياء فالله هو الولی وهو يحيی الموتی وهو علی كل شیء قدير) كافرلر الله‌تعالادن غيری دوستمی اتخاذ ايتديلر دوست دستكير يالكز الله‌تعالادر وموتايی احيا ايدن يالكز اودر واول الله‌تعالی هرشيئه قادردر (وما اختلفتم فيه من شیء فحكمه الی الله ذلكم الله‌ربی عليه توكلت‌واليه انيب) دين ودنيا امورنده ﷺ كافرلر ﷺ اختلاف ايتديككز شيئك [اولنزلر] حكمی الله تعالايه مفوضدر بواختلاف بيننده حاكم ربم الله تعالادر جميع امورمده توكلم وآخر الامر رجوعم اكادر (فاطرالسموات والارض جعل لكم من انفسكم ازواجا ومن الانعام ازواجا يذرؤكم فيه ليس‌كمثله شیء وهو السميع

ومصلاسی ومحل عبادتی ومصعد عملی ومهبط رزقی بكاء ايدر (وما كانوا منظرين) انلره عذاب كلديكنده وقت آخره امهال اولنمديلر (ولقد نجينا بنی اسرائيل من العذاب المهين من فرعون انه كان عاليا من المسرفين) بنو اسرئيلی بزعذاب شديد وياعذاب هو اندن قورتردقكه اول انلرك ابنائنی قتل ايدردی عذاب فرعوندنكه اول تكبر ايدوب عتو وشرارنده اسراف ايدنلردن ايدی (ولقد اخترناهم علی علم علی العالمين) بز بنو اسرائيلی زمانلرينك عالمی عالمينی اوزره اختيار ايتدك بعض احوالده انلرك اكا احقاء ايديكنی بيلديكمزدنصكره انلردن چوق انبياء كتوردك (وآتيناهم من الآيات مافيه بلاء مبين) وبز انلره فلق بحر وتظليل غمام وانزال من وسلوی مثلی آيتدن ويردك كه انده نعمت جليله ويا اختبار ظاهر ايدی (ان هؤلاء ليقولون ان هی الا موتتنا الاولی وما نحن بمنشرين) وقتاكه مكه‌نك كفارنه سز اماته اولنور بعده حساب وجزاء ايچون احياء اولنورسز موتهٔ متقدمه‌كزدنصكره احياء اولنديغكز كبی دينلدكده ديديلركه موته دكل الاموتهٔ اوليدركه تقدم‌ايدر يوخسه اول‌موته‌دنصكره حيات‌يوقدر وبزموتمزدنصكره بعث اولنمز (فأتوا بآبائنا ان كنتم صادقين) اكر موتدنصكره بعث اولنوردبو قولكزده صادقلری ايسكز بزم فوت اولان آباءمزی ديرلدك (اهم خيرام قوم تبع والذين من قبلهم اهلكناهم انهم كانوا مجرمين) فوت ومنعه‌ده كفار مكه‌می اشددر يوخسه قوم تبعی وانلردن اول كچن عاد وثمود مثلی كفارمی ايدی بزقوم تبعی وكرك انلردن اول كچن كفاری هلاك ايتدك زيراكه انلر قوم عاصين وكافرين ايديلر * دينلديكه تبع مؤمن ايدی اماكه قومی كفار ايديلر اول‌اجلدن الله‌تعالی انلری ذم ايدوب تبعی ذم ايتمدی * پيغمبريمز صلی‌الله عليه وسلمدن مرويدر ديديكه بيلمزمكه تبع پيغمبرميدی ويا دكليدی عائشه رضی الله تعالی عنها ديرديكه تبعی سب ايتمكز كه اول بر رجل صالحدر (وما خلقنا السموات والارض ومابينهما لاعبين) سموات وارضی وايكيسی‌بيننده‌كی كائناتی‌بز لعب ايدر اولديغی حالده خلق ايتمدك بلكه مصالح دينيه ودنيويه ايچون خلق ايتمشزدركه عباديمز انكله وحدانيتمزه استدلال ايده‌لر وانده‌كی منافع ومرافقله ضرورت ومرافقلرين دفع ايده‌لر (ما خلقناهما الا بالحق ولكن اكثرهم لا يعلمون) بلكه اول ايكيسن سبب حقله خلق ايتدكه ايمان وطاعت ويابعث وجزايه اول دليل اوله لكن خلقك اكثری قلت نظرلرندن انی بيلمزلر (ان يوم الفصل ميقاتهم اجمعين) يوم قيامت انلرك‌جمعينه ميقاتدركه انده‌حق باطلدن ومحق مبطلدن جزائله فصل اولنور وياخود كشی اقربا واحباسندن آيريلور (يوم لايغنی مولی عن مولی شيئا ولاهم ينصرون) كه اول كونده هيچ بر ولی قرابت ويا غيريدر واينه شفاعت ويادفع عذابدن هيچ برشيئی نفع ايتمز ونازل اولان عذابدن منع

البصير) آسمان وزمينی يوقدن ايجاد ايدن اولدرسز كچون كندو جنسكزدن نسا خلق ايتدی وانعامدن دخی جنسلرندن چفت خلق ايتدی اول تدبير ايله ناس وانعامی تكثيرايدر آنك‌مثلی واكا مناسب برشی يوقدر واولمزوهرشيئی ايشيديجی وكوريجيدر (له مقاليد ﴿ ٩٧ ﴾ السموات والارض يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر انه بكل شیء عليم) سموات وارضك مطر خزينه لری انكدر رزق ديلديكنه‌چوق ديلديكنه آز ويرر توسيع وتضييق وغيريده‌قوللرينه خيراونه ايدوكنی‌بيلور (شرع لكم من الدين ماوصی به نوحا والذی اوحينا اليك وما وصينابه ابراهيم وموسی وعيسی‌ان اقيموا الدين‌ولا تتفرقوا فيه كبرعلی المشركين ماتدعوهم اليه الله‌يجتبی اليه من يشاء ويهدی اليه من ينيب) الله‌تعالی سزه‌ديندن توحيد واسلام يولنی بيان ايتدی‌وانی نوح‌عليه‌السلامه دخی‌امرايتدی‌وانی‌سكادخی وحی‌ايتدك‌وابراهيم‌وموسی وعيسايه‌دخی‌امرايتدك‌اول اولدركه دينده قائم‌وثابت اولوب اكاغيرازفروع‌اصل واساس اولان توحيد وطاعتده تفرق واختلاف ايتميه‌سزمشركاری‌توحيده دعوت‌ايتمكز انلره‌بيوك‌الم اولدی الله تعالی ديلديكی كيمسه‌يی انتخاب ايدرواكا متوجه ومنقادی توفيقيله هدايت ايدر (وما تفرقوا الا من بعد ماجاءهم العلم بغيا (تبيان) (رابع) (١٣) بينهم ولولاكلمة سبقت من ربك الی اجل مسمی لقضی بينهم وان الذين اورثوا الكتاب من بعدهم لفی شك منه مريب) اديان مختلفه‌نك امر توحيده تفرقلری انجق ضلالتده اولدقلرينی بيلدكلرندنصكره مجرد بينلرنده عناد وجبارلق وپيغمبر عليه السلامه حسدلرندن ايدی اكر ربك تعالی بو

اولنمزلر (الا من رحم الله انه هو العزيز الرحيم) مگركه الله تعالينك رحمت ايتديكی مؤمنلردن اوله * ايمدی اول وصفلو كمسه ايچون شفاعت ايديلور وشفاعت قبول اولنور زيراكه الله تعالی عزيزدر تعذيبن اراده ايتديكنه نصرت اولنمز رحيمدر رحمت اراده ايتديكی كمسه‌دن رحمتی منع اولنمز (ان شجرة الزقوم طعام الاثيم) شجرهٔ زقوم‌كه سورهٔ صافاتده ذكر اولنمشدر كثير الاثم كمسه‌لرك نارده طعاميدر (كالمهل يغلی فی البطون كغلی الحميم) صفر مذاب ويا دردیٔ زيت كبی بطونده حيمك غليانی كبی غليان ايدر (خذوه فاعتلوه الی سواء الجحيم) اندن زبانيه‌يه دينوركه انی اخذ ايدوب جهنمك اورتاسنه سوريكز (ثم صبوا فوق رأسه من عذاب الحميم) بعده انك باشنه‌عذاب حيمدن دوككز (ذق انك انت العزيز الكريم) بعده زبانيه اكا استهزاء وجهی اوزره ديرلركه اشبو عذابی ذوق ايتكه زيرا سن دنياده زعمكده قومكك قتنده عزيز وكريم ايدك روايت اولنديكه ابو جهل ديرديكه بن بووادينك اعز واكرمين زبانيه دخی اكا اول قولی استخفاف وتوبيخ طريقی اوزره ديه‌لر (ان هذا ماكنتم به تمترون) اشبو شول عذابدركه انك حقيقتند سز دنياده شك ايدرديكز (ان المتقين فی مقام امين) شرك‌ومعاصيدن صاقنانلر آخرتده برموضع اقامتده دركه صاحبی آفت وانتقالدن اميندر (فی جنات وعيون) مأكل ومشارب استلذاذ اولنور بوستانلرده وپكارلرده‌در (يلبسون من سندس واستبرق متقابلين) كه انلرحريرك رقيق وغليظندن لبس ايدرلر سريرلری وانارله بيله دور ايدر اولديغيچون بری‌برلرينه قارشو اوتوررلر (كذلك وزوجناهم بحور عين) ذكراولنان كراماتله انلره ايتديكمز كبی حورعينی انلره قرين ايتمكله دخی اكرام ايدرز (يدعون فيها بكل فاكهة آمنين) انلره جنتده فواكهدن اشتها احضارنی طلب وامر ايدرلر يوخسه اندن برشيئله تجسس ايتمزلر انقطاع ومضرتدن ويا موت ومخاوفدن آمنين اولدقلری حالده (لايذوقون فيها الموت الا الموتة الاولی) انلر انده موتی ذوق ايتمزلر موتهٔ اوليدن غيريكه انی دنياده وصكره‌ده ذوق ايتديلر دی (ووقيهم عذاب الجحيم) والله تعالی انلردن عذاب جحيمی صرف ايدر (فضلا من ربك) اشبو ذكر اولنان كراماتك جميعی الله‌تعاليدن انلره اعطا وفضل وجهی اوزره اولديغی حالده (ذلك هو الفوز العظيم) اشبو مذكور انلره فوز عظيمدركه مكارهدن قورتيلوب مطالبه‌ايريشورلردر (فانما يسرناه بلسانك لعلهم يتذكرون) بزسكا قرآنی كندی لسانكده انزالله آسان ايتدك تاكه سن انی قومكه قراءت ايتدككده فهم ايدوب انكله متعظ اوله‌لر (فارتقب انهم مرتقبون) اكر انلر انكله متعظ اولمزلرسه اوزرلرينه حلول ايدر عذابلرينه منتظر اولغل‌كه انلر سنك موتكه ويادائرهٔ سوئكه منتظرلردر * پيغمبريمز صلی الله‌تعالی عليه وسلم ايدر بركمسه كه كيجه‌ده سورهٔ

کفارك اجللری کلنجیه‌دك عذابلرینك تأخیرینه کلمهٔ وعدی سبقت ایتمش اولیدی هلا کلریله حکم اولنوردی انلر اهل کتابدنصکره قرآنه وارث قلندیلر انلر اول قرآندن شکده‌درلرکه انلری تهمته القا ایدیجی برشکدر (فلذلك فادع واستقم کاامرت ولاتتبع اهواءهم وقل امنت بما انزل الله من کتاب وامرت ﴿ ۹۸ ﴾ لاعدل بینکم الله ربنا وربکم لنا اعمالنا ولکم اعمالکم لاحجة بیننا وبینکم الله یجمع بیننا والیه المصیر) انلردن واقع بو تفریق ایچون خلقی دین اسلامه دعوت وامر اولندوغك اوزره استقامت ایت وانلرك آرزولرینه تابع اولمه ودیکه الله تعالانك کوندردیکی کتابلرك جمله سنه ایمان کتوردم وبینکزده شرایع وحکومتده عدالت ایتمکله امر اولندم الله تعالی بزم وسزك ربکزدر بزم اعماللرك جزاسی بزه وسزك اعمالکزك جزاسی سزه عائددر حق ظاهر اولمغله بزمله سزك بینکزده حجته حاجت قالممشدر الله تعالی قیامتده بزمله سزی جمع ایدر جمله مزك رجوعی اکادر (والذین یحاجون فی الله من بعدما استجیب له حجتهم داحضة عند ربهم وعلیهم غضب ولهم عذاب شدید) شونلرکه روز میثاقده الله تعالینك سؤالنه اجابت وربوبیتی اقرار وپیغمبرینك دعاسنك اجابتیله اظهار معجزه‌لرینی کوردکلرندن صکره انك وحدانیتنده وپیغمبرینك رسالتنده جدال ایدرلر ربلری عندنده انلرك حجتلری باطله‌در وقیامتده انلرك اوزرینه غضب اولور وانلر ایچون عذاب شدید واردر (الله الذی انزل الکتاب بالحق والمیزان ومایدریك لعل الساعة قریب) الله تعالی حقله قران کریمی ومیزان عدلی انزال ایتدیکه ❊ انکله حق ظاهر اولوب

دخانی اوقیه صباحه دکین یتمش بیك ملك انکچون استغفار ایده یه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکسه که جمعه کیجه‌سنده سورهٔ دخانی اوقیه جمیع کناهلری مغفور اولدیغی حالده صباحه ایریشور

سورة الجاثیة وهی سبع وثلاثون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(حم تنزیل الکتاب من الله العزیز الحکیم) یامحمد حم حقیچون اشبو قرآنك سکا تنزیلی اول الله تعالیدندرکه عزت وحکمتله موصوفدر (ان فی السموات والارض لآیات للمؤمنین) سموات وارضك خلقنده وایکیسنده اولان اصناف مخلوقاتده الله تعالینك وحدانیتنه وکمال قدرتنه مؤمنلر ایچون علامتلر واردر (وفی خلقکم ومایبث من دابة آیات لقوم یوقنون) وسزك خلقکزده حالدن حاله تحویلکزده ودواب مختلفه نك یریوزینه انتشارنده بعثه موقن قومه علامتلر واردر (واختلاف اللیل والنهار) کیجه وکوندزك بری کیدوب بری کلمسنده برینك سوادی وبرینك بیاضنده (وما انزل الله من السماء من رزق فاحیابه الارض بعد موتها) والله تعالینك سمادن یغمور ایندروب انکله ارضی بسندنصکره انواع نباتله احیاسنده (وتصریف الریاح) وریحلرك بعضی رحمت وبعضی عذاب اولمسنده وجهات مختلفه‌دن هبوبنده (آیات لقوم یعقلون) علامتلر واردر شول قوم ایچونکه الله تعالینك وحدانیت وقدرتن تفهم ایدوب انی تصدیق وامرنه اطاعت قصد ایدرلر (تلك آیات الله نتلوها علیك بالحق) اشبو آیتلر الله تعالینك وحدانیتنه دلائلدرکه حقه ملتبسه اولدیغی حالده بزانی سکا تلاوت ایدرز (فبأی حدیث بعدالله وآیاته یؤمنون) الله تعالینك حدیثی قرآن وآیات مذکوره سندنصکره قنغی حدیث وآیاته تصدیق ایدرلر (ویل لکل افاك اثیم) ویل هر کذاب وکثیر الآثام کمسه‌یه اولسون (یسمع آیات الله تتلی علیه ثم یصر مستکبرا کأن لم یسمعها فبشره بعذاب الیم) که اول اکا تلاوت اولنان آیاتی ایشتدیکندنصکره انی ایشتمدك کبی اکا ایماندن استکبار ایدر اولدیغی حالده کفری اوزره اقامته اصرار ایدر ایمدی اول وصفلو کمسه‌یه عذاب وجیع ایله تبشیر ایت (واذاعلم من آیاتنا شیئا اتخذها هزوا) چقان اکا آیتلریمزدن برشیئ ایریشوب انی آیتلریمزدن ایدوکنی بیلدیکنده انك کلنی استهزایه مبادرت ایدر یوخسه انجق ایشتدیکنی استهزاء ایله اقتصار ایتمز (اولئك عذاب مهین) ایمدی اول وصفلو کمسه‌لره آخرتده اهانت اولنور عذاب واردر (من ورائهم جهنم) نار جهنم ایسه اوکلرنده‌در زیرا اکا متوجهلردر ویااردلرنده‌در زیراکه آجاللرندنصکره‌در (ولایغنی عنهم ماکسبوا شیئا ولاما اتخذوا من دون الله اولیاء) واموال واولاددن کسب ایتدکلری والله تعالیدن غیری اولیاء

[اتخاذ]

شرایعیله معاملات دخی وزن اولنوب عدالت اولنه ❊ الله تعالی سکا بلدیرمدی بلکه قیامت قریبدر ❊ قرآنه اتباع واعماله مواظبت لازمدر (یستعجل بها الذین لایؤمنون بها والذین امنوا مشفقون منها ویعلمون انها الحق الا ان الذین یمارون فی الساعة لفی ضلال بعید) قیامتك ﴿ ۹۹ ﴾ کلمسنه ایمان ایتمیلر استهزا طریقیله انك کلمسنی عجله استرلر انلرکه انی تصدیق ایدرلر انك حق ایدوکنی بیلوب هول وشدتندن خوف ایدرلر اکاه اولك که قیامتك وقوعنده جدال ایدنلر حقدن بعید ضلالتده‌درلر (الله لطیف بعباده یرزق من یشاء وهو القوی العزیز) الله تعالی قوللرینه لطف واحسان ایدیجیدر ❊ عیبلرینی ستر وجرملرینی عفو ایدر ❊ ولطفیله دیلدیکنك رزقنی ویرر لطف ورحمتنده قوی حکم وارداتنده غالبدر (من کان یرید حرث الاخرة نزدله فی حرثه ومن کان یرید حرث الدنیا نؤته منها وماله فی الاخرة من نصیب) کیمکه عملیله آخرت ثوابنی استرسه بز انك ثوابنی آرتروب ❊ اقلی برینه اون تاذره‌سنه طاغ قدر ویررز کیمکه دنیا متاعنی استرسه بز اکا دنیادن ازلده قسمت ایتدیکمز شیئی ویررز حال بوکه انکچون آخرتده نصیب یوقدر ❊ مرادلری کافرلردر که املنی دنیایه حصر ایتمشلردر ❊ (ام لهم شرکؤا شرعوا لهم من الدین مالم یاذن به الله ولولا کلمة الفصل قضی بینهم وان الظالمین لهم عذاب الیم) دین اسلامدن غیری الله تعالانك اذن ویرمدیکی دینی انلره وضع ایتمك ایچون مشرکلرك الهه‌لریمی واردر بوامتك کفارینه تأخیر عذاب کلمه‌سی سبقت ایتمش اولسه بینلرنده عذابله قضا اولنوردی تحقیق مشرکلر ایچون عذاب الیم واردر (تری الظالمین مشفقین مما کسبوا وهو واقع بهم والذین امنوا وعملوا الصالحات

اتخاذ ایتدکلری عذاب الهیدن هیچ برشیئی انلردن دفع ایتمز (ولهم عذاب عظیم) ومع ذلك آخرتده انلره تحمل ایده‌مدکلری عذاب عظیم واردر (هذا هدی) اشبو قرآن سبب هدایتدر (والذین کفروا بآیات ربهم لهم عذاب من رجز الیم) شونلرکه رب تعالینك آیاتی قرآنه کافر اولدیلر انلر ایچون آخرتده عذاب وجیعدن اشد عذاب واردر (الله الذی سخر لکم البحر) الله تعالی سزه بحری تسخیر ایتدی املس السطح قیلمغله اکا تخلخل ایدن شیئ فوقنه کتورر وجوفنه غوصه امکان ویرر ایتمکله (لتجری الفلك فیه بامره) تاکه الله تعالینك تسخیریله انك فوقنده سز اکا راکب ایکن یوریه‌سز (ولتبتغوا من فضله) وتاکه الله تعالینك فضلندن تجارت وغوص وصید وغیریله طلب ایده‌سز (ولعلکم تشکرون) وبو نعمتلره شکر ایده‌سز (وسخر لکم مافی السموات ومافی الارض جمیعا منه) وسموات وارضده‌کی اشیانك جمیعنی اندن سزه رحمت اولدیغی حالده صلاح ومنفعتکز ایچون سزه تسخیر ایتدی (ان فی ذلك لآیات لقوم یتفکرون) اشبو مذکورده الله تعالینك وحدانیت وقدرتنه علامتلر واردر شول قوم ایچونکه انك صانعنده تفکر ایدرلر (قل للذین آمنوا یغفروا للذین لایرجون ایام الله لیجزی قوما بما کانوا یکسبون) یامحمد مؤمنلره دیکل که عفو وصفح ایتسونلر شول کمسنه‌لره که الله تعالینك اعداسنه اولان وقائعی توقع ایتمز ویاخود شول ایامی تأمل ایتمزلرکه الله تعالی انی مؤمنلره نصر وثواب ایچون توقیت ایدوبدرکه الله تعالی مؤمنلره وکافرلره دنیاده کسب ایتدکلری خیرك وشرك جزاسن انده ایده * دینلدیکه آیت قتال‌له اشبو آیت نسخ اولندی (من عمل صالحا فلنفسه ومن اساء فعلیها ثم الی ربکم ترجعون) برکسه که عمل صالح ایده ثوابی کندویه‌در واولکه عمل سیئ ایده وبالی کندویه‌در بعده جمیعکز رب تعالی‌یه رجوع ایدرسز اعمالکزك جزاسین ایدر (ولقد آتینا بنی اسرائیل الکتاب والحکم والنبوة) بنو اسرائیله بز تورات وحکمت نظریه وعملیه ویافصل خصومات ونبوت ویردك که انلردن اولان کثرت انبیا غیریلرده اولمدی (ورزقناهم من الطیبات) وحلالاتدن انلره ویردك من سلوی وفرعون قومنك اموال ودیاری کبی (وفضلناهم علی العالمین) وانلری زمانلرینك عالمینی اوزره تفضیل ایتدك غیریلره ویرمدیکمز اشیایی انلره ویردك (واتیناهم بینات من الامر) ودین امرندن بز انلره ادله ویردك ویاخود محمد علیه السلام مبعثنه وانك امرندن تبیین اولنان اشیایه علم ویردك (فما اختلفوا الامن بعد ماجاءهم العلم بغیا بینهم) انلر ایسه اول امرده اختلاف ایتمدیلر الاحقیقت حاله علم حاصل اولندیغندنصکره بینلرنده حدوث ایدن حسد وعداوت سببیله (ان ربك یقضی بینهم یوم القیامة فیما کانوا فیه یختلفون) ربك جل شانه انلرك اختلاف ایتدکلری شیئده یوم قیامتده بینلرینی مؤاخذه ومجازاتله قضا ایدر (ثم جعلناك علی شریعة من الامر فاتبعها) یامحمد انلردنصکره بز سنی امر دیندن برطریقه اوزره قیلدق ایمدی سن اکا اتباع ایتکه اول حججله ثابته‌در (ولاتتبع اهواء الذین لایعلمون) یوخسه

فی روضات الجنات لهم مایشاؤن عند ربهم ذلك هو الفضل الكبیر) مشركاری دنیاده كسب ایتدكاری قبایحدن خوف
ایدر كوررسن حال بوكه اول كسبلرینك جزاسی انلره واقع اوله‌جقدر شونلركه مؤمن اولوب عمل صالح ایشلدیلر
انلر جنان باغچه‌لرنده‌در انلر ایچون ربلری عندنده استدكاری ﴿ ۱۰۰ ﴾ كرملر واردر بو نعمتلر مؤمنلره بیوك فضلدر
(ذلك الذی یبشر الله
عباده الذین امنوا وعملوا
الصالحات قل لا اسئلكم
علیه اجرا الا المودة فی القربی
ومن یقترف حسنة نزدله
فیها حسنا ان الله غفور
شكور) بو جنت نعمتلری
اول شیدركه الله تعالی
مؤمن وصالح عملی
قوللرینی انكله مژده‌لر دیكه
سزه تبلیغ وبشارتم ایچون
اجرت استمم انجق سزه
قرابتم ایچون بكا
مودت ایده سز كیمكه
بر طاعت یا مودتله ثواب
كسب ایدرسه بز انك ثوابله
حسنی اضعاف مضاعف
آرترز تحقیق الله عظیم
الشان توبه ایدن كناهكارلری
غفور ومطیعلری اعمال
حسنه‌لریله مجازاته
شكوردر * بو آیت كریمه‌ده
اولان قرابتی بعضلر اعمال
صالحه ایله الله تعالایه
تقرب ایدنلر دیمشلر
ابن عباس رضی الله تعالی
عنهمدن منقولدر كه
بو آیت كریمه نزولنده صحابه
سؤال ایتدیلر كه یا رسول الله
قرابته مودت بیورلمش بو قربی كیملردر دیدیلر علی وفاطمه وحسن وحسیندر بیورلمش [مخذول]
(ام یقولون افتری علی الله كذبا فان یشاء الله یختم علی قلبك ویمح الله الباطل ویحق الحق بكلماته انه علیم بذات الصدور)
مشركلر نبوتی یا قرآنی محمد الله تعالادندر دیو كذب وافترا ایتدی دیرلرمی اكر الله تعالی مراد ایتسه قلبك اوزره

شهواته متابعت ایدن جهالك آرائه دكل زیرا كه انلر توحیدی بیلمزلر كه انلر رؤساء قریشدر
كیم پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه آبائك دیننه اتباع ایت دیمشلردی (انهم لن یغنوا
عنك من الله شیئا) زیرا كه سن انلرك هوالرینه اتباع ایدرسك الله تعالینك عذابندن بر
شیئی سندن منعه قادر اولمزلر (وان الظالمین بعضهم اولیاء بعض) مشركون دین باطللرنده
بری برلرینك اولیاسیدر ایمدی هوالرینه اتباع ایله انلره موالات ایتمكل (والله ولی المتقین)
الله تعالی شرك وعصیاندن اتقاء ایدنلرك ولیسیدر ایمدی تقوی واتباع شریعتله اكا
موالات ایت (هذا بصائر للناس وهدی ورحمة لقوم یوقنون) اشبو قرآن نامه بیاندركه
انكله وجه فلاحی كوررلر وضلالدن هدی والله تعالیدن نعمتدر شول قوم ایچونكه یقین
طلب ایدرلر (ام حسب الذین اجترحوا السیئات ان نجعلهم كالذین آمنوا وعملوا الصالحات
سواء محیاهم ومماتهم ساء مایحكمون) ظن ایدرمی شول كسه‌لركه دنیاده اعمال سیئه كسب
ایتدیلر آخرتده بز انلری اعمال صالحه ایشلین مؤمنلر كبی قیله‌وز بهجه وكرامتده مؤمنلر و
كافرلر حیاتده ومماتده مساوی اوله‌لر حیاتده رزق وصحتده مستوی اولدقلری كبی مماتلرندن
صكره دخی كرامتده ویا ترك مؤاخذه‌ده مستوی اوله‌لر ایمدی حال انلرك ظن ایتدكلری منوال
اوزره دكلدر زیرا كه حیاتده مؤمنلر طاعته قیامده‌درلر كافرلر ایسه شرك ومعاصی ارتكابنده‌در
ومماتده مؤمنلر الله تعالینك رحمت وثوابنه ایررلر كافرلر ایسه اندن مأیوسین اولوب عذاب
اولنمغه كیدرلر اویله اولسه ایكی صنف حیات ومماتده نیجه مساوی اولور نه شیء سببدركه
انلر انی حكم ایدرلر (وخلق الله السموت والارض بالحق) الله تعالی سموات وارضی
حقله خلق ایتدیكه اول عدل اقتضاء ایدر تا كه مظلوم ایچون ظالمدن انتصار ایده ومسیء
ایله محسن بینی فصل ایده حیاتده اولمزسه مماتدنصكره‌ده اوله (ولتجزی كل نفس بما
كسبت) وتا كه هر نفس خیر وشردن كسب ایتدیكیله جزا اولنه (وهم لا یظلمون)
انلر نقص ثواب ویا تضعیف عذابله ظلم اولنمزلر اگرچه الله تعالی انی ایتسه ظلم ایتمش
اولمزدی زیرا كه جمیع كائنات انك خلق وملكیدر ظلم اولمسی غیرك فعلنه نسبتله‌در (افرایت
من اتخذ الهه هواه) نظر ایدرمیسن شول كسه‌نك حالنه كیم هواسنی آلهه ایدینوب
نفسنك بكندیكی شیئی معبود ایدینه تكیم عربك مشركلری طاشه والتونه وكومشه طپارلردی
چڭان اول طاپدقلری شیئدن احسنی بولسه‌لر اولكیسن قیروب صكره‌كنی معبود ایدینورلردی
(واضله الله علی علم) والله تعالی انی طریق هدادن مخذول ایده انك عاقبت امری نار
ایدوكنی بیلوركن (وختم علی سمعه وقلبه وجعل علی بصره غشاوة) وانك سمعی وقلبی
اوزره حاجز قیلوب مواعظه مبالات وآیاتی تفكر ایتمیه وبصری اوزره غشاوه ایدوب
عین استبصار واعتبارله نظر ایتمز ایلیه (فمن یهدیه من بعد الله) بر عبدكه الله تعالی انی

ختم ایدر دیكه افترایه جرأت ایدیدك یاخود قلبك اوزره صبر مهرینی اوروردیكه انلرك اذالری سكا مشقت
ویرمیدی الله تعالی حكم وقضا كلماتیله باطلی محو وحقی اظهار ایدر زیرا اول نبوت وقرآن افترا اولسه انی محو
ایدردی ۞ الله تعالی انلرك قلبنده اولان ﴿ ۱۰۱ ﴾ افترا مظنه‌سنی بیلور (وهو الذی یقبل التوبة عن عباده ویعفوا
عن السیئات ویعلم ماتفعلون)
اول الله تعالی قوللرندن
ایتدكاری كناه ندامتله
اولان توبه‌لرینی قبول ایدر
ومراد ایتدیكی بعض
جرملرینی عفو ایدر
وخیر وشردن ایشلدكارینی
بیلوب ۞ حكمتی مقتضا
سنجه دیلدیكنه عقوبت
ودیلدیكنی مغفرتله مجازات
ایدر ۞ (ویستجیب الذین
امنوا وعملوا الصالحات
ویزیدهم من فضله
والكافرون لهم عذاب شدید)
الله تعالی مؤمن اولوب
عمل صالح ایشیانلرك دعالرینه
اجابت ایدر وانلرك دعالریله
استدكارینی كندو فضلندن
زیاده ایدر وكافرلر ایچون
عذاب شدید دائمی واردر
(ولو بسط الله الرزق لعباده
لبغوا فی الارض ولكن ینزل
بقدر مایشاء انه بعباده
خبیر بصیر) اكر الله تعالی
قوللرینه رزق وسعتله
ویریدی یریوزنده تكبر
وبر برلرینه استیلا واستعلا
ایله بغی وفساد ایده‌لردی
ولكن انلره رزقی ازلده
تقدیر ومراد ایتدیكی قدر انزال ایدر تحقیق الله تعالی قوللرینك احوالنه خبیر وبصیردر ۞ مناسبی اوزره‌ویرر ۞
* دینلدیكه اصحاب صفه فقر وفاقه‌ده ایكن خاطرلرینه كلدیكه بزدخی مالدار اولیدق كه مالمزی وجوه خیره صرف
ایدیدك خطورلریله بو آیت كریمه نازل اولدی (وهو الذی ینزل الغیث من بعد ماقنطوا وینشر رحمته وهو الولی الحمید)

مخذول ایده طریق هدایته انی كیم ارشاد ایده بیلور (افلا تذكرون) انكله اتعاظ ایتمز
میسز (وقالوا ماهی الا حیاتنا الدنیا نموت ونحیی ومایهلكنا الا الدهر) وبعثی انكار ایدنلرك
بعضیلری دیرلركه حیات ویاحال دكل الا شول صددنده اولدیغمز حیات دنیادر
نطفه وما قبلنده ایكن اموات ایدك اندنصكره‌ده احیاء اولورز ویاخود كندیلكمزدن
اموات اولوب اولادمز بقاسیله حیات بولورز ویاخود كیمز اولور وكیمز دیریلورز
ویاخود بزه دنیاده موت وحیات ایرر انك وراسنده حیات یوقدر واحتمال اولوركه
انكله مرادلری تناسخ اوله كه اول اكثر یا عبدهٔ اوثان اعتقادیدر بزی اماته ایدن
دكل الا مضی ایام ولیال وانقضاء آجالدركه اول اصلده بقاء عالمدر (وما لهم بذلك
من علم) انلرك حوادثی حركت افلاكه ومتعلقاتنه استقلال اوزره نسبتلرنده ویا بعثی
انكارلرنده ویا ایكیسن بله اعتقادلرنده برهان قطعی ایله علملری یوقدر (ان هم الا یظنون)
بلكه انی ظنله دیرلر بوخسه تحقیقله دكل (واذا تتلی علیهم آیاتنا بینات ما كان حجتهم
الا ان قالوا ائتوا بآبائنا ان كنتم صادقین) چڭان انلره آیتلریمز تلاوت اولنسه اول
انلرك معتقداتی بطلاننی ایضاح ایدر انلرك معارضه‌یه تشبثلری اولمز الا اولكه اكر
بزم موتمزدنصكره حیاتمزله اخبار كزده صادقلر ایسكز وفات ایدن آبامزی احیا ایدك
دیرلر (قل الله یحییكم ثم یمیتكم ثم یجمعكم الی یوم القیامة لا ریب فیه) یا محمد سن انلره
دیكل كه الله تعالی دیركه سزی دنیاده دیر كوررر وآجالكز انقضاسنده اولدیرر بعده نفخهٔ
ثانیه‌ده بعثله اولین وآخرینكزی یوم قیامت ایچون محشره جمع ایدركه انده ریب یوقدر
زیرا كه انلری ابداعه قادر اولان رب تعالی اعاده‌یه دخی قادر اولور ومع ذلك حكمت
اقتضاء ایتدیكه مجازات ایچون جمع ایدیله شول كونده كه آیات دلالتیله وقوعنده شك
اولیه (ولكن اكثر الناس لا یعلمون) لكن ناسك اكثری قلت تفكرلری ومحسوساته
قصور نظرلری ایچون انی بیلمزلر (ولله ملك السموات والارض) سموات وارضك ملكی
الله تعالی‌یه مختصدر كه اول ایكیسنده امری منازع ومعارضسز نافذ اولور (ویوم تقوم
الساعة یومئذ یخسر المبطلون) یوم قیامت اولدیغنده كافرلرك خسرانی ظاهر اولوركه
جمیعی ناره كوندریلور (وتری كل امة جاثیة) اول كونده كوررسن هر امت مجتمعه‌در
ویا دیزلری اوزره چوكوبدر شول مخاصمك حاكم اوكنده جاثیه‌سی كبیكه حاكمك
قضاسنه منتظر اوله * سلمان فارسی ایدر یوم قیامتده بر ساعت اولوركه مقدارده
اون ییلجه اولوراننده ناس دیزلری اوزره چوكمش حشر اولور حتی اول ساعتده ابراهیم
علیه السلام رب تعالی‌یه یارب نفسم دیلرین دیو نیاز ایدیسردر (كل امة تدعی الی
كتابها الیوم تجزون ما كنتم تعملون) انده هر امت صحیفهٔ اعمالنه چاغریلوب اشبو

اول الله تعالی قوللری مأیوس اولدقدنصکره یغموری ایندروب جله مخلوقاتنه رحمتنی طاغیدر واول احسان
ورحمتیله قوللرینه متولی وهر صنعنده محمود در (ومن ایاته خلق السموات والارض ومابث فیهما من دابة
وهوعلی جمعهم اذایشاء قدیر) الله تعالانك سموات وارضی وانلرده ﴿ ۱۰۲ ﴾ اولان ذی روحی خلق اتدیکی وحدانیتی

علامتلرندندر واول انلری
دیلدیکی زمان اماته وبعده
احیاو عرصهٔ محشره
جمعه قادردر (وما اصابکم
من مصیبة فبما کسبت ایدیکم
ویعفوا عن کثیر)
نفسلریکزه وما للریکزه
اصابت ایدن مصیبت
یدلریکزله کسب ایتدیکز
معاصی سببیله درلکن
الله تعالی انلرك چوغنی
عفوایدر (وماانتم بمعجزین
فی الارض ومالکم من
دون الله من ولی ولانصیر)
یریوزنده اوزریکزه قضا
اولنان مصائبدن خلاص
اولوردکلسکزوانی سزدن
دفع ایدر الله تعالادن غیری
ولی وناصرکز یوقدر
(ومن ایاته الجوار فی البحر
کالاعلام ان یشا یسکن الریح
فیظللن رواکد علی ظهره
ان فی ذلك لایات لکل
صبار شکور) الله تعالانك
قدرتی علامتلرندندرکه
طاغلر کبی کیلر دریاده یوزر
اکر الله تعالی دیلهسه
روزکاری تسکین ایدوب
کیلر دریا یوزنده قالورلردی

بوخصوصده کیده صبر ایدیجی وکیدن خروجنده شکر ایدیجی مؤمنلر ایچون وحدانیت باری‌یه [تعالیدندرکه]
دلالتلر واردر (اویوبقهن بما کسبوا ویعف عن کثیر ویعلم الذین یجادلون فی ایاتنا مالهم من محیص) ویاالله تعالی
دیلسه انلرك کسب ایتدکاری معاصی سببیله اول کیلرینی غرق ایله انلری هلاك ایدردی لکن انلرك کناهلرینك

کونده دنیاده ایشلدیککز خیر وشرله جزا لنورسز دینور (هذا کتابنا ینطق علیکم
بالحق انا کنا نستنسخ ما کنتم تعملون) اشبو صحائف اعمالکز بزم امریمزله کراما
کاتبین یازدیغی کتابمزدرکه زیاده ونقصانسز اعمالکزی ذکر ایدر دنیاده بز اول
ملائکه‌مزه ایشلدیککز خیر وشر اعمالکزی یازدرمشدق (فاما الذین آمنوا وعملوا الصالحات
فیدخلهم ربهم فی رحمته ذلك هو الفوز المبین) اما شونلرکه مؤمن اولوب اعمال صالحه
ایشلدیلر رب تعالی انلری جنتنه ادخال ایدر اشبو امر ایسه انلره فوز ظاهردر (واما
الذین کفروا افلم تکن آیاتی تتلی علیکم فاستکبرتم وکنتم قوما مجرمین) اما شونلرکه کافر
اولدیلر انلره دینورکه دنیاده سزه رسوللریمز کلوب آیاتمزی تلاوت اولنزمیدی سز
ایسه اکا ایماندن استکبار ایدوب قوم مجرمین اولدیکزدی (واذا قیل ان وعد الله حق
والساعة لاریب فیها قلتم ماندری ما الساعة ان نظن الاظنا ومانحن بمستیقنین) چونکه الله
تعالینك سزه وعدی واقعدر انده خلف اولماز وقیامتك وقوعنده شك یوقدر دینلسه
سزدیردیکزکه بز قیامتك نه ایدوکنی بیلمزز بلکه بزانی حدیث ونفس وتوهم ظن ایدردك
یوخسه انك امکانه یقینمز یوغدی (وبدالهم سیئات ماعملوا وحاق بهم ماکانوابه یستهزؤن)
وانلره اعمال سیئه‌لرینك قبحی ظاهر اولوب وخامت عاقبتن کورەلر واستهزاء ایتدکلرینك
جزاسی انلره نازل اوله (وقیل الیوم ننسیکم کمانسیتم لقاء یومکم هذا) وانلره دینورکه اشبو
کونده بز سزی عذابده ترك ایدرز مثلی شیئك ترك اولنمسی کبی تنکیم سزك اشبو کونه
لقائکز ایچون واجب اولان عملی ترك ایتدیکز دی (ومأواکم النار ومالکم من ناصرین)
قرارکاهکز جهنمدر سزه نصرت ایدراولیاکز یوقدرکه سزی اندن تخلیص ایده (ذلکم
بانکم اتخذتم آیات الله هزوا وغرتکم الحیاة الدنیا) اشبو عذاب سزه شول سببله درکه
آیات اللهك حقیقتن تفکر ایتدیککزدن ماعدا انی استهزاء ایدردیکز وحیات دنیاسزی
آلدایوب اندن غیری حیات اولماز ظن ایتدیکز (فالیوم لایخرجون منها ولاهم یستعتبون)
ایمدی بوکونده ومن بعد ابدا جهنمدن چیقارلمزلر رب تعالی‌یی ارضا ایله دخی طلب
اولنمزلر زیراکه اعتذار وتوبه‌نك وقتی فوت اولوبدر (فلله الحمد رب السموات ورب الارض
رب العالمین) اویله اولسه مؤمنلر اول وقتده دیرلرکه جمیع محامد وآثار حمدوثنا الله
تعالی‌یه مختصدرکه اول سموات وارضك بلکه جمیع عالمینك ربیدر (وله الکبریاء فی السموات
والارض وهو العزیز الحکیم) سموات وارضده کبریاء انکدرکه آثاری انده ظاهر اولدی
ملکنده اول عزیز وامرنده حکیمدر ایمدی حمد وتکبیر واطاعتی اکا ایدك

سرة الاحقاف وهی خمس وثلاثون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

چوغنی عفوایتمکله نجات ویررتاکی بزم آیتلرمزده جدال ایدنلر بیله لرکه انلر ایچون بزم عذابمزدن فرار وخلاص
یوقدر (فما اوتیتم من شیء فمتاع الحیوة الدنیا وما عندالله خیروابقی للذین امنوا وعلی ربهم یتوکلون) مال دنیادن سزه
ویریلن شی یالکز حیاتکزده انکله ﴿ ۱۰۳ ﴾ یکنمکدر شونلرکه الله تعالانك وحدانیتنه ایمان ایدوب امورلرنده

اکا توکل ایدرلر انلر ایچون
آخرتده الله تعالی عندنده
حطام دنیادن خیرلو
ودائمی ثواب جزیل
واردر (والذین یجتنبون
کبائر الاثم والفواحش
واذاماغضبواهم یغفرون)
وشونلر ایچوندرکه شرك
ونفاق وریاکبی کناه
کبائردن واعمال فاحشه‌دن
اجتناب ایدرلر وبرکیسه‌یه
غضب ایتدکلرنده حلم
وعفوله معامله ایدرلر
(والذین استجابوا لربهم
واقاموا الصلوة وامرهم
شوری بینهم ومما رزقناهم
ینفقون) وانلر ایچوندرکه
ربلرینه دعوت اولندقلرنده
اجابت ایدوب امر ونهینده
اطاعت ایدرلر ونمازه
شرایط وارکانیله مداومت
ایدرلر وامرلرنده مشورت
ایدرلر وویردیکمز رزقدن
وجوه خیره انفاق ایدرلر
(والذین اذا اصابهم البغی هم
ینتصرون) وانلر
ایچوندرکه کفاردن انلره
ظلم اصابت ایتسه ❊ امر
اولندقاری حداوزره ❊

اخذ انتقام ایدرلر (وجزاؤ سیئة سیئة مثلها فمن عفا واصلح فاجره علی الله انه لایحب الظالمین) ظالمدن صدور ایدن ظلمك
جزاسی اول ظلمك مثلی قدر عقوبتدر کیمکه کندویه ظلم ایدن مسلمانك ظلمنی عفوله ترك انتقام ایتسه واول ظالمله
کندو بیننی اصلاح ایتسه انك اجری الله تعالانك عهده سنده‌در الله تعالی ظلمه ابتدا ایدنلری وانتقامده حدی

(حم تنزیل الکتاب من الله العزیز الحکیم) یامحمد حم حقیچون اشبو قرآنك تنزیلی اول الله
تعالیدندرکه هرشی اوزره اول غالبدر تقدیر وقضاسنده حکیمدر (ماخلقنا السموات والارض
ومابینهما الا بالحق واجل مسمی) بز سموات وارض ومابینهمایی حقه ملتبس خلق ایتدك
حکمت ومعدلت انی اقتضاء ایدر واجل مسمی تقدیریله جمیع اشیا اکا منتهی اولورکه اول
یوم قیامتدر (والذین کفروا عما انذروا معرضون) شونلرکه کافر اولدیلر انذار اولندقلری
یوم قیامت اهوالندن معرضلردر نه انده تفکر ونه انك حلولنه استعداد ایدرلر (قل أرأیتم
ماتدعون من دون الله) دیکل که بکا خبر ویرك که الله تعالیدن غیری آلهه کزکه انلره عبادت
ایدرسز (ارونی ماذا خلقوا من الارض) بکا کوسترك که ارضده‌نه شیئی خلق ایتدیلر
الله تعالینك خلق ایتدیکی کبی (ام لهم شرك فی السموات) خلقتده الله تعالی‌یه مشارکتلریمی
واردر (ائتونی بکتاب من قبل هذا) ایمدی بوقرآندن اول منزل بکا برکتاب کتورك که
اول قولکز صحتنه شهادت ایده (اواثارة من علم) ویاخود علوم اولیندن سزده موجود
بقیه کتورك که انده آلهه لریکزك عبادته استحقاقنه دلالت ویاانکله امر ایدر شیء وارمیدر
(ان کنتم صادقین) اکر دعواکزده صادقلر ایسکز (ومن اضل ممن یدعوا من دون الله لایستجیب
له الی یوم القیامة) مشرکلرده شوکسه‌دن اضل وارمیدرکه اول سمیع مجیب قادر خبیر الله
تعالی‌یه عبادتی ترك ایدوب ابدا انلرك دعالرینه اجابته قادر دکل شیئه عبادت
ایدرلر (وهم عن دعائهم غافلون) حالبوکه اول آلهه‌لری انلرك دعاسندن غافللردر
زیراکه اول آلهه اتخاذ ایتدکلری اشیاء یاجماداتدر ویاکندی حاللرینه
مشغول عبادمزدندر (واذا حشر الناس کانوا لهم اعداء وکانوا بعبادتهم کافرین)
چونکه کافرلر حشر اولەلر معبودلری انلره اعداء اولوب انلرك عبادتن انکار ایدەلر
(واذا تتلی علیهم آیاتنا بینات قال الذین کفروا للحق لما جاءهم هذا سحر مبین) چونکه انلره
بزم آیات واضحات ویامبینامز قرآن تلاوت اولنسه اول قرآن انلره کلدیکنده اکا کافر اولنلر
دیدیلرکه بوسحر ظاهردر (ام یقولون أفتراه قل ان افتریته فلاتملکون لی من الله شیئا) یوخسه انلر
محمد قرآنی کندیلکندن اختلاق ایتدی دیرلر ایمدی سن انلره دیکل که بن انی اختلاق ایتمش
اولسم الله تعالی بکا عقوبتی تعجیل ایتدیکنده اول عقوبتدن برشیء دفعنه سز قادر اولمزسز
اویله اولسه بن اکا نیجه جرأت ایدوب سزدن برنفع جلبی ویاضرر دفعی توقعسز کندیمی
عقابه تعریض ایدربن (هو اعلم بما تفیضون فیه) اول الله تعالی اعلمدر اکاکه قرآن شاننده
قدحه اشتغال ایدرسز (کفی به شهیدا بینی وبینکم) اول الله تعالی بنمله سزك ارا کزده شاهدیترکه
اول بنم صدقمه وقرآنی تبلیغمه وسزك انی تکذیب وانکاریکزه شهادت ایدر (وهو الغفور
الرحیم) اول الله تعالی توبه ایدنه غفور اطاعت ایدنه رحیمدر ویاخود غفور رحیمدرکه انك

تجاوز ایدنلری سومن * منقولدرکه قیامتده الله تعالی عهده‌سنده اجرتی اولان قالقسون دیوندا اولنه‌اول ندایه
یالکز کندویه ظلم ایدنلری عفوایدنلر قالقوب اجرتی مقابلی جنته ادخال اولنه (ولمن انتصر بعدظلمه فاولئك
ماعلیهم من سبیل) اول کیمسه که ظلم اولندوغندنصکره ظالمه ﴿ ١٠٤ ﴾ ظلمی مقابلی قصاص وانتقام
ایدرسه اول کیمسه‌یه‌طریق
عتاب وعقاب یوقدر (انما
السبیل علی الذین یظلمون
الناس ویبغون فی‌الارض
بغیرالحق اولئك‌لهم عذاب
الیم) عتاب وعقابه طریق
انجق شونلراوزره درکه
ناسه‌ظلم ایدوب یریوزنده
ناحق‌شی‌طلب ایدرلرانلر
ایچون عذاب الیم واردر
(ولمن صبروغفران ذلك‌لمن
عزم‌الامور) کیمکه مسلمان
ظالمك‌ظلمنه صبروانتقامدن
عفو ایده بوصبر وغفران
بیوك امور وبیوك‌ذاتلرك
کاریدر (ومن یضلل الله
فاله‌من ولی من بعده‌وتری
الظالمین لما راوا العذاب
یقولون هل الی مردمن
سبیل) برکمسنه یکه‌الله
تعالی‌مخذول‌ایده‌اندنصکره
انکیچون بردوست‌یوقدرکه
انی انك عذابندن قورتره
قیامتده‌ظالملری‌کوره‌سنکه
انلر عذابی کورد کلرنده
عجبادنیایه رجوعه برچاره
وطریق وارمیدر دیه‌لر
(وتریهم یعرضون علیها
خاشعین من‌الذل ینظرون
من‌طرف‌خفی وقال‌الذین‌امنوا ان‌الخاسرین‌الذین‌خسروا انفسهم واهلیهم یوم‌القیمة الاان‌الظالمین فی‌عذاب مقیم) [نارله]
قیامتده ظالملر ناره عرض اولندقلرنده کوره‌سنکه انلره لاحق اولان ذلدن خشوعله جهنمه یان کوز ایله نظرایدرلر
ظلم اولنان مؤمنلر دیه‌لرکه دنیاده غیری‌یه ظلم ایدن کیمسه‌لر بوکون کندو نفسلرینه واهالرینه ظلمله خسرانده‌درلر

کلامنی ورسولنی تکذیبکز مقابله‌سنده سزه‌دنیاده عقوبتن تعجیل ایتدی (قل‌ماکنت بدعامن
الرسل) دیکل‌که بن‌رسوللردن شول رسول دکلمکه مرسلینك ناسی دعوت ایتدیکی شیئه
بن‌سزی دعوت ایدم ویامقترحاتدن برشیئه قادر اولمکه انلرا کاقادر اولمیه‌لر (ومادری
مایفعل‌بی‌ولابکم) بیلزمکه دنیاده وآخرتده‌بکاوکرکسزه‌نه‌ایشلنورز یراکه‌بن‌غیبی‌بیلزین *
بوآیت نازل اولیجق مشرکون سونوب دیدیلرکه بزم امریمز ومحمدك امری عندالله
واحددر انك بزم اوزریمزه مزیت وفضلی یوقدر اکراول مقالاتنی کندیلکندن ابتداع
ایتمش اولماسه ربیسی‌اکانه‌ایشلیه‌جکنی خبرویرردی اوبله‌اولسه نازل اولدیکه ❊لیغفرلك‌الله
ماتقدم من‌ذنبك وماتأخر ❊ صحابه دیدیلرکه یارسول‌الله سکا ایشلنه‌جکی بیلدك اماکه‌بزه‌نه
ایشلنور نازل اولدیکه ❊لیدخل‌المؤمنین‌والمؤمنات‌جنات❊ ودخی ❊ وبشرالمؤمنین بأن‌لهم
من‌الله فضلا کبیرا ❊ الله‌تعالی اشبوآیات وامثالیله محمدعلیه‌السلامه‌ومؤمنلره ایشلنه جکنی
بیلدیردی * دینلدیکه ومانحن فیهاآینك نزولی انك غفران ذنبی خبر ویرازدن اول ایدی
غفران ذنب ایسه‌عام حدیبیه‌ده خبرویرلدی (ان‌اتبع‌الامایوحی‌الی) بن‌بکاوحی اولنان قرآنه
اتباع ایدوب کندیلکمدن برشیئی ابتداع ایتزم (وما انا الانذیر مبین) وبن دکل‌الاناسی
الله تعالینك عقابندن شواهد مبینه ومعجزات مصدقه ایله انذار ایدیجی‌بن (قل ارایتم
ان کان من‌عندالله‌وکفرتم به) یامحمد دیکل‌که بکاخبر ویردك اکر قرآن الله‌تعالی عندندن
نازل اولوب سز ایسه اکا کافر اولسکز (وشهد شاهد من بنی اسرائل علی مثله)
وبنو اسرائیلدن شاهدکه اول عبدالله بن سلام ویا موسی علیه السلام اول قرآن مثلی
توراتده اولدیغنه شهادت ایتسه (فآمن‌واستکبرتم) اول شاهد قرآنی‌وحی جنسندن‌اولوب
حقه مطابق کوردیکی ایچون اکا ایمان کتوروب سز ایسه ایماندن استکبار ایتسکز
ناسك اضل واظلمی اولمزمیسز (ان الله لا یهدی القوم الظالمین) الله تعالی ایسه ظالمره
هدایت ایتمز (وقال الذین کفروا للذین آمنوا لو کان خیرا ماسبقونا الیه) کافرلرمؤمنلره
دیدیلرکه اکر ایمان ویا محمدك کتوردیکی دین خیرلی اولسه انی تصدیق ایدنلر انده
بزی سبقت ایتمزلردی زیراکه انلرك اکثری فقراء وموالی ورعاندر (واذلم یهتدوا به
فسیقولون هذا افك قدیم) چون اول قرآنله اهل ایمان کبی اهتداء ایتدیلر دیرلرکه
اشبو قرآن محمددن صادر کذب قدیمدر (ومن قبله کتاب موسی اماما ورحمة) قرآندن
اول موسانك کتابی تورات انزال اولنمشدیکه ناسه امام اولوب اکا اقتداء ایدهلر وانی
تصدیق ایدنلره عذابدن قورتور رحمت اوله (وهذا کتاب مصدق لسانا عربیا لینذر
الذین ظلمواوبشری للمحسنین) وبوقرآن ایسه‌لسان عربی‌اوزره‌اولدیغی‌حالده‌موسانك کتابنی
تصدیق ایدر تاکه الله تعالی ویارسولی اول قرآنله شول نفسلرینه ظلم ایدن اساءت اهلنی

❊ اهللری جهنلك ایسه‌لر برابر جنتلك ایسه‌لر افتراق خسرانیدر الله تعالی انلری تصدیقله بیورر) اکاه اولئك‌که
ظالملر عذاب مقیده‌درلر (وما کان‌لهم من‌اولیاءینصرونهم من‌دون‌الله ومن یضلل‌الله‌فاله من سبیل) قیامتده ظالملرایچون
دوستلر اولمزکه انلری عذاب اللهدن ﴿ ١٠٥ ﴾ قورتره کیمکه الله‌تعالی مخذول ایده انکیچون راه هدایته چاره یوقدر
(استجیبوالربکم من‌قبل‌ان
یاتی یوم لامرد له من الله
مالکم‌من‌ملجاءیومئذومالکم
من‌نکیر) ایمان‌وتوحیدده
ربکز تعالی طرفندن کلن
امره اجابت وقبول ایدك
اولکوندن‌مقدم‌که‌الله‌تعالی
دن‌اولان حکمه‌ردیوقدر
اولکونده سزه فرار
ایده‌جك‌ملجأ یولنمزواعمال
سیئه‌کزی‌دخی‌انکاره‌مجال
یوقدر❊که‌صحایف‌اعمالکزده
یازلمش واعضا کزشهادت
ایدر (فان اعرضوا فما
رسلناك علیهم حفیظا ان
علیك‌الاالبلاغ‌وانااذااذقنا
الانسان منا رحمة فرح‌بها
وان‌تصبهم سیئة بماقدمت
ایدیهم‌فان‌الانسان‌کفور)
اکر انلر دعوته اجابتدن
اعراض ایدرلرسه بزسنی
انلرك عمل‌قبیحلرینی حفظ
ایدیجی کوندرمدك سنك
اوزرینه لازم‌اولان‌انجق
تبلیغ‌رسالتدرچقان‌برانسانه
مال‌وصحتدن‌رحمتمزی‌داد
ترسق‌اکا فرحلنوروا کر
انلره تقدیم ایتدکاری
معصیت سببیله برمصیبت
اصابت ایتسه‌مقدم‌ویریلن نعمتلری کلیا (تبیان) (رابع) (١٤) انکارایدرلر(لله‌ملك‌السموات والارض یخلق‌مایشاء
یهب‌لمن‌یشاءاناثا ویهب لمن‌یشاء الذکور) سموات‌وارضك ملکی‌الله‌تعالانکدرنه‌دیلرسه‌انی‌خلق‌ایدر دیلدکنه قزاولادویرر
❊ لوط علیه‌السلام کبی ❊ (اویزوجهم ذکرانا واناثا ویجعل من یشاء عقیما انه علیم قدیر) یاخود دیلدکنه ذکورواناث

نارله انذار ایده وایمان وطاعتله احسان اهلنی جنتله تبشیر ایده (ان الذین قالوا ربنا
الله ثم استقاموا فلا خوف علیهم ولاهم یحزنون) شونلرکه ربمز الله تعالیدردیوب‌الوهیت
ووحدانیتنه اقرار ایتدیلرکه اول خلاصهٔ علمدر بعده امور دینیه‌ده استقامت ایتدیلرکه
اول منتهای علمدر انلره‌مکروه لحوقنك خوفی ومحبوب فواتنك خوفی‌یوقدر (اولئك‌اصحاب
الجنه خالدین فیها جزاء بما کانوا یعملون) ایعدی انلر اصحاب جنتدر انده دائمین اولدقلری
حالده تاکه فضائل علمیه وعملیه‌دن اکتساب ایتدکلرینه جزاء اوله (ووصینا الانسان
بوالدیه احسانا) بز انسانه امر ایتدکه والدینه احسان ایده (حملته امه کرها ووضعته
کرها) انی والده‌سی مشقتله حامل اولوب مشقتله وضع ایتدی (وحمله وفصاله ثلاثون
شهرا) ولدك والده‌سی قارنده مدت حملی ورضاعدن فطامی‌اوتوز آیدر اشبونده دلالت
واردرکه مدت حملك اقلی التی آی اوله ومدت رضاعك اکثری یکرمی درت آی اوله
نتکیم سورهٔ بقره‌ده ❊ والوالدات یرضعن اولادهن‌حولین کاملین ❊ قول شریفی انی
تصریح ایدر * ابن عباسدن روایت اولندیکه چقان‌مرأه ولدنی قارنده طقوزآی کورسه
اول ولدنی یکرمی بر آی امزرر واکر ولدنی قارنده التی آی کوتورسه انی یکرمی‌درت
آی امزرر * دینلدیکه اقل حملی واکثر رضاعی بیانله اول ایکیسی منضبط اولوب
نسب ورضاعك حکمی اکا مرتبط اولور (حتی اذا بلغ اشده) حتی‌که نهایت قوت
وغایت‌شاب واستوائنه ایریشه‌که اول اون سکزیاشندن قرق یاشنه دکدر (وبلغ اربعین
سنة) وعمری قرق یاشنه ایریشه * دینلدیکه هرنبی قرق یاشندنصکره بعث اولندی * علی
رضی‌الله عنه ایدر اشبو آیت ابو بکر الصدیق رضی‌الله عنه وباباسی ابو قحافه واناسی
ام الخیر حقنده نازل اولوبدرکه انك ابو نی ایکیسی بیله اسلامه کلدیلر مهاجریندن
هیچ کمسه‌یه اول خصلت جمع اولمدی ابو بکر رضی الله عنه اول ایکیسنه احسانله
وصیت اولندی پیغمبریمز صلی‌الله تعالی علیه وسلم یکرمی بر یاشنده وابو بکر رضی الله
عنه اون سکز یاشنده ایکن تجارتله معاشامه کتدیلر پیغمبریمز صلی‌الله تعالی علیه وسلم
قرق یاشنه ایردیکنده رسالتله مبعوث اولوب ابو بکر الصدیق رضی‌الله عنه انی تصدیق
ایتدی (قال رب اوزعنی ان اشکر نعمتك التی انعمت علی وعلی والدی) دیدیکه یارب
بکا الهام ایتکه بکا ووالدیمه انعام ایتدیکك هدایت واسلام نعمتنه شکر ایدم (وان اعمل
صالحا ترضاه) واعمال صالحه‌دن بر نوعی ایشلیمکه انکله بندن راضی اوله‌سن الله تعالی
انك اول دعاسنه اجابتله مؤمنلردن فی‌الله تعذیب اولنور طقوز کمسه‌یی اشتراء واعتاق
ایتدی وخیردن هرنه شیئی اراده ایتدیسه اکا توفیق اولندی ودخی دیدیکه (واصلح‌لی
فی ذریتی) یارب صلاحی ذریتمه ساری قیلوب انی انلرده راسخ ایت اول دعاسی دخی

اولادلرى اعطا ايدر ۞ پيغمبرمز عليه السلام كبى) وديلدكنى دخى ولدى اولمز ۞ يحيى وعيسى عليه السلام كبى ۞ الله تعالى قوللرينه نه ويره‌جكنى بيلور وهرشيئه قادردر (وما كان لبشر ان يكلمه الله الا وحياً او من وراء حجاب اويرسل رسولا فيوحى باذنه مايشاء انه على حكيم) برآدمه الله تعالى ايله تكلم ﴿ ١٠٦ ﴾ ايتمك اولمدى انجق وحى والهام ومنامله ياخود وراء حجابدن ۞ موسى عليه السلام كبى بلا رؤيه ۞ ياخود ديلدكنه ملائكه‌دن رسول كوندروب انى اذنيله اول كسنه‌يه وحى وافاده ايده الله تعالى مخلوقيت صفتندن عالى ومنزه اولمغله دنياده كورلمز وبشرله تكلمى مقتضاى حكمتيدر (وكذلك اوحينا اليك روحا من امرنا ماكنت تدرى ماالكتاب ولا الايمان ولكن جعلناه نوراً نهدى به من نشاء من عبادنا وانك لتهدى الى صراط مستقيم) سائر پيغمبرلره وحى ايتديكمز كبى سكا دخى قرآنى امرمزدن جبريل واسطه‌سيله وحى وارسال ايتدك حال بوكه قبل الوحى قرآن وايمان شرعى نه ايدوكنى بيلمز ايدك لكن بز اول قرآن وايمانى نور قيلدقكه انكله قوللرمزدن ديلديكمزى طريق هدايته توفيق ايده‌لم و۞ يا محمد ۞ سن ناسى قرآنله طريق مستقيمه دعوت ايدرسين (صراط الله الذى له ما فى السموات وما فى الارض الا الى الله تصير الامور) شول صراط مستقيم اولان دينه‌كه سموات [صلى] وارض ومافيهانك خالقى اولان الله تعالينك مختاريدر اكاه اولك‌كه خلايقك جمله امورى قيامتده الله تعالايه راجعدر

اجابت اولنوب اوغلى عبد الرحمن وعبدالرحمانك اوغلى ابو عتيق جميعى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك صحبتيله مشرف اولديلر (انى تبت اليك وانى من المسلمين) يارب سنك راضى اولمديغك هرشيئدن توبه‌ايله سكا توجه ايتدم ودينى سنكيچون خالص ايدنلردنم (اولئك الذين نتقبل عنهم احسن ماعملوا ونتجاوز عن سيئاتهم فى اصحاب الجنه وعد الصدق الذى كانوا يوعدون) ايدى صفات مذكوره ايله متصفلرك اعمال صالحه‌لرينى بز قبول ايدوب انك اوزره انلرى ثوابلندررز واعمال سيئه‌لرندن توبه ايتملريله تجاوز ايدرز اهل جنت عدادنده مثابين اولدقلرى حالده الله تعالينك وعد صدقيله‌كه انلر انى دنياده وعد اولنديلردى (والذى قال لوالديه اف لكما) شول كافركه ابوانى انى ايمانه وبعثه اقراره دعوت ايتدكلرنده اول انلره تضجر ايدوب كراهت اظهاريله ديركه (أتعدانني ان اخرج وقد خلت القرون من قبلى) سزبكا وعد ايدرميسزكه بن موت‌دنصكره ديريلوب قبرمدن چيقاريلم حالبوكه بندن اول فوت اولنلردن هيچ بر كمسه ديريلمديدر (وهما يستغيثان الله ويلك آمن ان وعدالله حق فيقول ماهذا الا اساطير الاولين) اول ايكيسى ايسه اندن الله تعالى‌يه استغاثه ايدرلر وياخود انى ايمانه دوندرمسين ديلرلر واكا ديرلركه ويل سكاكه ايمانه كلوب بعثى تصديق ايت انى انكار ايدن كافرلره الله تعالينك عذابله وعيدى حقدر اول ايسه انلره ديركه سزك بوقولكز دكل الا اولينك اباطيليدركه انى يازمشسكزدر (اولئك الذين حق عليهم القول فى امم قد خلت من قبلهم من الجن والانس انهم كانوا خاسرين) ايدى بو صفتلو كمسه‌لر اهل ناردن اولمالريله اوزرلرينه كلمهٔ الهيه واجب اولوبدر جن وانس كفارندن انلردن اول چكن امتلريله آخرتده عقاب اولنور اولوقلرندن خاسرلردر (ولكل درجات مما عملوا) مؤمنلردن وكافرلردن هر فريق ايچون خير وشردن ايشلدكلرى شيئى جزاسنده درجه‌لرى واردر ومؤمنلرك درجاتى جنتده اعلايه ارتفاعله وكافرلرك درجاتى نارك اسفلنه نزولله‌در (وليوفيهم اعمالهم وهم لايظلمون) تاكه الله تعالى مؤمن وكافردن هر فريقه ثواب وعقابدن اعماللرينك جزاسين ايركوره انلر نقص ثواب ويا مزيد عقابله ظلم اولنمزلر (ويوم يعرض الذين كفروا على النار) يوم قيامتده كافرلر ناره عرض اولنوب اكا نظر ايده‌لر وانلره دينله‌كه (اذهبتم طيباتكم فى حياتكم الدنيا واستمتعتم بها فاليوم تجزون عذاب الهون بما كنتم تستكبرون فى الارض بغير الحق وبما كنتم تفسقون) سز حياة دنياكزده حسناتكز ثوابنى افناء ايدوب انكله استمتاع ايتديكز اشبو كون ايچون اندن سزه بر شىٔ قالميوبدر ايدى بوكونده عذاب هوانله جزا النورسز شول سببدنكه يريوزنده استكبار باطل وطاعتدن خروج ايدرديكز وقتاكه الله تعالى كافرلرى دنياده تمتعلريله توبيخ ايتدى پيغمبريمز

سورة الزخرف مكية وهى تسع وثمانون آية

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(حمٓ والكتاب المبين) حم ودلائل ﴿ ١٠٧ ﴾ وبرهان ايله ظاهر كتاب حقيچون هدايتى ضلالتدن فرق وتمييز ايتدى (انا جعلناه قرآنا عربيا لعلكم تعقلون) بز اول كتابى قرآن عربى قيلدقكه شايد معانيسنى تعقل وفهم ايده‌سز (وانه فى ام الكتاب لدينا لعلى حكيم) اول قرآن كتب سماويه‌نك اصلى ولوح محفوظده ثابت عندمزده تغييردن محفوظ اولوب شانى عالى ومحكمدر (افنضرب عنكم الذكر صفحا ان كنتم قوما مسرفين) اى اهل مكه سز حدى تجاوز ايدن مشرك قوملر اولوب قرآنى تكذيب ايتمكزله بز قرآنى سزدن صرف وترك ايدرميز بلكه پيدرپى كوندروب جملته الزام ايده‌رز ۞ (وكم ارسلنا من نبى فى الاولين) سنى قومكه ارسال ايتدكمز كبى مقدمكى امتلره دخى چوق نبى ارسال ايتدك كه انلرك كفرى بزم نبى ارسالمزى منع ايتمدى (وما يأتيهم من نبى الا كانوا به يستهزؤن) قچان انلره بر نبى كلسه انجق اول نبيلرينى استهزا ايدر اولديلر (فاهلكنا اشد منهم بطشا ومضى مثل الاولين) وانلردن قوت جهتيله اقوى اولنلرى استهزالرى سببيله بز هلاك ايتدك ۞ انلرك قصه‌لرى قرآنده مواضع وافره‌ده كچدى (ولئن سألتهم من خلق السموات والارض ليقولن خلقهن العزيز العليم) اكر آسمان وزمينى كيم خلق ايتدى ديو مشركاره سؤال ايتسك البته حكم وفرمانده غالب واحوال عالمه عالم الله تعالى خلق ايتدى ديرلر (الذى جعل لكم الارض مهداً وجعل

صلى الله تعالى عليه وسلم وصحابه رضى الله عنهم وصالحون آخرت ثوابنى رجاايله دنيا لذاتندن اجتنابى اختيار ايتديلر * عمر بن الخطاب رضى الله عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم قتنه واردم كوردمكه اول رمال وحصير اوزره اضطجاعندن جنب شريفنده رمال اثر ايتمشدى ديدمكه يارسول الله دعا ايتكه الله تعالى امتكه وسعت ويره فارس وروم اهاليسنه ويرديكى كبى ومع ذلك انلر الله تعالى‌يه عبادت ايتمزلر پيغمبر عليه السلام ديديكه انلر برقومدركه حيات دنياده طيباتلرى تعجيل اولنوبدر * عائشه رضى الله عنها ايدر آل محمد عليه السلام ايكى كون متواليا اربه ايتمكيله قارنلرين طيورمديلر حتى‌كه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم دنيادن رحلت ايلدى * عائشه رضى الله عنها ايدر اوزريمزدن براى كچرديكه منزلمزده آتش ياقيلوب صويله وخرما ايله كفاف اولوردق الا بوكه بعض احيانده انصارك نسائى بزه سود ويروب انى ايچردك * ابن عباس رضى الله عنهما ايدر برنيچه كيجه كچردى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك اهل بيتى اكل ايده‌جك شىٔ بولمدقلرندن آچ ياتورلردى اكثريدكارى آربه اتمكى ايدى ابوهريره رضى الله عنه ايدر اصحاب صفه‌دن يتمش كمسه كوردمكه انلردن هيچ برينك ردانى يوغدى بلكه كيمنك انجق ازارى وياخود بيونلرينه باغلو كسالرى واريديكه اول كيمنك ساقنه و كيمنك كعبنه ايريشوردى عبدالرحمن بن عوف رضى الله عنه ايدر بزه دنيا بسط اولنديغى دكلو بسط اولندى حالبوكه بز قورقرزكه اول بزه حسناتمز اوله‌كه دنياده بزه تعجيل ايديله اندن آغلدى جابر بن عبدالله ايدر عمر بن الخطاب بنم يدمده معلق لحم كوروب ياجابر بو ندر ديدى ديدمكه نفسم انى اشتهاء ايتديكندن اشتراء ايلدم ديديكه ياجابر هر اشتهاده ايتديكك الورميسنكه يوم قيامتده اشبو آيتله عتاب اولنه‌سن (واذكر اخا عاد اذ انذر قومه بالاحقاف) يامحمد مكه اهلنه عاد قومنك نسبا قرنداشى هود عليه السلامى ذكر ايتكه اول قومنى احقافله انذار ايتكه انلر يمنده شحر دينور موضعده بحر اوزره مشرف رمال بيننده ساكن اولورلردى وحقفكه احقافك مفرديدر رمل مستطيل مرتفعه‌در انده انحناء اوله (وقد خلت النذر من بين يديه ومن خلفه) حالبوكه هوددن اولده وصكره‌ده رسوللر كچدى انلر ايسه اول مكانده ايديلر هود عليه السلام واول رسوللرك هر برى انلره ديديلركه (الا تعبدوا الا الله انى اخاف عليكم عذاب يوم عظيم) الله تعالينك غيرى‌يه عبادت ايتمكز قورقرينكه شرككز سببيله سزه يوم هائل عذابى ايريشه (قالوا أجئتنا لتأفكنا عن آلهتنا فأتنا بما تعدنا ان كنت من الصادقين) هود عليه السلامه قومى ديديلركه سن بزى آلهه‌مزه عبادتدن صرف ايتمكه‌مى كلدك ايدى شرك اوزره بزه عذابدن وعدايتديكك شيئ كتوركل اكر وعدكده صادقلردن ايسك (قال انما العلم عندالله وابلغكم ما ارسلت به ولكنى اريكم قوما تجهلون) هود عليه السلام ديديكه سزك عذابكز وقتنه علم ومدخل يوقدركه انى استعجال ايدم بلكه انك علمى الله تعالى عندندر اول وقت مقدرده سزه ايريشور بن ايسه سزه ارسال

لكم فيها سبلا لعلكم تهتدون اول الله تعالا كه سزه زمينى قرار وراحت ايچون بساط قيلدى واول زمينده يوللر قيلديكه شايد اول طريقلر ايله استديككز بلاد وقرايه سهولتله كيده سز (والذى نزل من السماء ماء بقدر فانشرنا به بلدة ميتا كذلك تخرجون) الله تعالى كوكدن ❊ سزه مصلحت وزراعتكزه ❊ ﴿ ١٠٨ ﴾ كفايت مقدار يغمور كوندروب

انكله قورييوب ميت اولمش بلده يى احيا ايده رز بو بلده احيامز كبى سز دخى قبرلريكزدن زنده اولوب چيقاريلورسكز (والذى خلق الازواج كلها وجعل لكم من الفلك والانعام ماتركبون) اول الله تعالى اجناس وانواع مخلوقاتى ياراتدى وسز يچون سوار وحوايجكزى تحميله بحر وبرده كمى وانعامدن ياراتدى (لتستوا على ظهوره ثم تذكروا نعمة ربكم اذا استويتم عليه وتقولوا سبحان الذى سخر لنا هذا وماكناله مقرنين وانا الى ربنا لمنقلبون) تا اول كمى يا حيوانك ارقه سنه بنركن ربكز تعالانك نعمتنى ذكر ايدوب بعد الركوب ديه سزكه اول نقايصدن منزه اولان الله تعالى بزه بونى تسخير ايتدى ❊ سوار اولدق كه ❊ بز بونى بر وجهله ضبطه قدرتمز يوغيدى وبز آخر عمرمزده تابونه سوار اولوب ربمز جل شانه يه رجوع ايديجيلردنز * روايت اولنديكه پيغمبرمز عليه السلام اياغنى اوزنكويه قويدقلرنده ❊ بسم الله ❊ [سكا] دير ايدى ودابه سى اوزرينه جلوسلرنده ❊ الحمد لله على كل حال سبحان الذى سخر لنا هذا وماكناله مقرنين وانا الى ربنا لمنقلبون ❊ دير ايدى (وجعلوا له من عباده جزأ ان الانسان لكفور مبين) مشركلر ❊ الله تعالانك سموات وارضك خالق

اولديغنى شيئ ايركوردم رسوله واجب اولان انجق تبليغدر لكن بن سزى كوررركه رسوللرك كوندرلمسى تبليغ وانذار ايچون ايدبكنى بيلمزسز (فلما رأوه عارضا مستقبل اوديتهم قالوا هذا عارض ممطرنا) وقتا كه انلر عذابى افق سماده عارض سحاب كورديلركه اول واديلرينه متوجهه ايدى ديديلركه بو سحاب بزه يغمورله كاوبدركه انكله اكينلريمزى صوارر زهود عليه السلام انلره ديديكه (بل هو ما استعجلتم به ريح فيها عذاب اليم) بلكه اول سزه استعجال ايتديككز عذابدر اول بر يحدركه انده عذاب اليم واردر (تدمر كل شئ بامر ربها) اول ريح الله تعالينك امريله انلرك نفوس واموالندن هرشئ هلاك ايدر (فاصبحوا لايرى الامساكنهم) اويله اولسه اول ريح كاوب انلرى هلاك ايتدى بر حيثيتله كه انلرك بلادانه وارلسه مسكنلرندن غيرى برشئ كورلازدى (كذلك نجزى القوم المجرمين) اشبو جزاء وعقاب كبى بز مشركلره جزاء ايدرز * روات اولنديكه هود عليه السلام اول ريحى حس ايديجك مؤمنلر ايله انلردن آيريلوب بر حطيره يه كيردى واحقاف ايسه كفره نك اوزرينه دوشوب يدى كيجه وسكز كون انك التنده قالديلر بعده ريح رمالى اوزرلرندن آچوب جيفه لرينى دريايه براقدى (ولقد مكناهم فيما ان مكناكم فيه) بز هود قومنه قوت ابدان وطول عمر ومال كثير ويروب انلرى اند تمكين ايتدك سزه انى ويرمدك ونه سزى انده تمكين ايتدك (وجعلنا لهم سمعا وابصارا وافئدة) وانلره سمع وابصار وافئده قيلدقكه مواعظى ايشيده لر ودلائله نظر ايده لر والله تعالينك صنعنى تفكر ايدلر (فما اغنى عنهم سمعهم ولاابصارهم ولاافئدتهم من شئ) انلر ايسه نه موعظه قولاق طوتديلر ونه دلائله نظر ايتديلر ونه صنع الاهده تفكر ايتديلر اويله اولسه سمع وابصار وافئده دن هيچ برى انلره شيئى مفيد اولمدى (اذ كانوا يجحدون بايات الله وحاق بهم ماكانوا به يستهزؤن) زيرا كه انلر الله تعالينك دلائل وحدانيتنه انكار ايدرلردى اويله اولسه انلره نازل عذابدن اول شيئكه انى استهزاء ايدرلردى (ولقد اهلكنا ماحولكم من القرى وصرفنا الآيات لعلهم يرجعون) يا اهل مكه سزدن اول حولكزده اولان حجر ثموده ارض سدوم وانك غيرى قرى اهاليسنى هلاك ايتدك وانلره آيتلريمزى تكبرله تبيين ايتدك تا كه كفرلرندن رجوع ايده لر انلر ايسه رجوع ايتميجك اه كله انلره جزاء ايتدك (فلولا نصرهم الذين اتخذوا من دون الله قربانا آلهة بل ضلوا عنهم وذلك افكهم وماكانو يفترون) نيچون انلرى هلاكدن قورتارمدى شول آلهه لريكه انلره عبادتله الله تعالى يه تقرب ايدلردى شو حيثيتله كه انلر الله تعالى عندنده شفعامزدر ديرلردى بلكه عذاب نزولنده آلهه لرى انلردن غائب اولوب انلره نفع ايتمديلر اشبو قول انلرك افك وكذبلرى اثريدر انلرى الله تعالى يى تشريكله افترا ايدر (واذ صرفنا اليك نفرا من الجن يستمعون القرآن) يا محمد ذكر ايت شول وقتى كه عنده نصيبين جندن يدى وطقوز دكلو كمسه لرى

اولديغنى اعترافلرندنصكره انك بعض عبادنى اكا اشراك ايدرلر تحقيق كافرلر الله تعالايه ولد اسنادیله آشكاره كفرده درلر (ام اتخذ مما يخلق بنات واصفيكم بالبنين) آيا الله تعالى مخلوقاتندن سزك بغض ايديككز قز اولادى اتخاذ ايدوب سزك مقبولكز اولان اوغل ﴿ ١٠٩ ﴾ اولادى سزه مى اختيار ايتدى (واذا بشر احدهم بما ضرب للرحمن

مثلا ظل وجهه مسودا وهو كظيم) الله تعالايه اسناد ومثل ايتدكلرى قز اولادله مشركلرك برينه قز اولادك اولدى ديو خبر ويرسه لر غم وكدرندن يوزى سياه اولوب نفرت ايدر * امدى كندولرى نفرت ايتدكلرى قز اولادى الله تعالايه نيجه اسناد ايدرلر (او من ينشؤ فى الحلية وهو فى الخصام غير مبين) الله تعالايه بنات نيجه نسبت اولنور كه انلر زينتله نشأت وتربيه اولنمش وحين مجادله ومخاصمه ده تقريروحجتنى بيان ايده ميوب مغلوبه لردر (وجعلوا الملئكة الذين هم عباد الرحمن اناثا اشهدوا خلقهم ستكتب شهادتهم ويسئلون) مشركلر الله تعالانك مقبول ومرغوب قوللرى ملكلرى ناقصة العقل نسوان قيلمرله تحقير ايدرلر الله تعالى ملكلرى خلق ايتدكده مشركلر حاضرميديلر انلرك بو شهادتلرى يازيلوب قيامتده اندن سؤال اولنورلر (وقالوا لوشاء الرحمن ماعبدناهم مالهم بذلك من علم ان هم الا يخرصون) وديرلركه اگر الله تعالى بزم ملائكه يه عبادتمزى ديله ميدى بز انلره عبادت ايتمزدك انلر اول عملربنى مشتبه تعليق ايتملرى علمسز وحجتسز اولمغله انلر اول كلامى انجق ظن وتخمينله ديرلر (ام آتيناهم كتابا من قبله فهم به مستمسكون) يوخسه بز انلره قرآنده

سكا اماله ايتدك كه سنك قرآنى اوقوديغكى ايشيده لر (فلما حضروه قالوا انصتوا فلما قضى ولوا الى قومهم منذرين) وقتا كه انلر قرآنه ويا رسوله قريب اولديلر برى برلرينه صامت اولك كه انى استماع ايده لم ديديلر انك قرائتندن فراغ ايديلجك قوملرينه رجوع ايتديلر اول ايشتدكلريله انلرى انذار ايدر اولدقلرى حالده * روايت اولنديكه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم طائفدن رجوعنده وادى انجله نام موضعده تهجدى سورة رحمان قرائتيله قيلوركن اول جنيلر اكا انده راست كلديلر (قالوا ياقومنا انا سمعنا كتابا انزل من بعد موسى مصدقا لما بين يديه يهدى الى الحق والى طريق مستقيم) بعده قوملرينه رجوعلرنده ديدلركه بز بر كتاب الهى ايشتدك كه اكا قرآن دينور موسادنصكره نازل اولوبدركه اول اندن نازل اولان توراته موافقدر عقائد حقه هدايت وطريق مستقيمه دلالت ايدر (ياقومنا اجيبوا داعى الله وآمنوا به يغفر لكم من ذنوبكم ويجركم من عذاب اليم) ياقوم الله تعالينك وحدانيتنى تصديقه وطاعتنه دعوت ايدر رسول الله محمد عليه السلامه اجابت وقولنى تصديق ايدك كه الله تعالى بعض ذنوبكزى مغفرت ايده كه اول خالص حق الله ده در زيرا كه ايمانله مظالم مغفرت اولنمز وكفار ايچون اعداد اولنان نارك عذاب اليمندن اجاره ايده (ومن لايجب داعى الله فليس بمعجز فى الارض وليس له من دونه اولياء اولئك فى ضلال مبين) بركمسه كه اول طاعته دعوت ايدر رسوله اجابت ايتميه يريوزنده الله تعالى يى اعجاز ايدر دكلدركه اندن قاچوب عذابندن قورتله وانصارى اولمازكه انى عذاب اليمدن منع ايده ايمدى انلر ضلال ظاهر ده دركه شانى ذكر اولنان كبى داعى يه اجابتدن اعراض ايتديلر * ابن عباس رضى الله عنهما ايدر وقتا كه اول جنيلر قوملرينه كيدوب انى خبرويرديلر جندن يتمش رجل اجابت ايدوب انلرله بيله كيرو پيغمبرمز عليه السلامه كلديلر اكا بطحاده ملاقات ايدوب اول انلره قرآن اوقودى امر ونهى ايتدى * اشبو دليلدر كه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم انسه مبعوث اولديغى كبى جنه دخى مبعوث اوله جنك مؤمنلرى حكمنده علماء اختلاف ايتديلر ديديلركه ثوابلرى انجق ناردن نجاتدركه اول ابو حنيفه قوليدر ليث ايدر ثوابلرى ناردن اجاره لريدنصكره بهائم كبى تراب اولملريدر * وبر قوم آخرين ديديلر كه انلر دخى انس كبى احسانلريله مثاب واساءتله معاقب اولورلر كه مالك وابو ليلى اكا ذاهبدر نقاش تفسيرنده بر حديثده ايدر جنلر جنته كيروب انده تسبيح الهام اولنورلر وانكله انده بنى آدمه ويريلان نعيم جنك غناسين بولورلر عمر بن عبد العزيز ديديكه جنك مؤمنلرى جنتك حوالنده ربض ورحابه ده در يوخسه جنتده اولمزلر (اولم يروا ان الله الذى خلق السموات والارض ولم يعى بخلقهن بقادر على ان يحيى الموتى) اهل مكه تفكر واعتبار ايتمزلرميكه الله تعالى سموات وارضى خلق ايدوب اندن اكا تعب ايرمدى زيرا كه

مقدم كلاملرینی تصدیق ایدر كتابی ویردك كه انی حجت وتمسك ایدهلر (بل قالوا انا وجدنا اباءنا على امةو انا على اثارهم مهتدون) بلكه انلر دیرلر كه بز بابالریمزی بوطریق وبوملت اوزره بولدیغمزدن انلرك آثارینه اویوب كتمشلرز (وكذلك ما ارسلنا من قبلك فى قرية من نذير الا قال ﴿ ١١٠ ﴾ مترفوها انا وجدنا اباءنا على امة وانا على اثارهم مقتدون) بونك كبی سندن مقدم قریه اهلنه بز انذار ایدیجی پیغمبر كوندردیكمز ده انلرك جبابره لری رسوللرینه بز بابالریمزی بردین وآیین اوزره بولدق بزدخی انلرك آثارینه اقتدا اولنمشز دیدیلر (قال اولو جئتكم باهدى مما وجدتم عليه اباءكم قالوا انا بما ارسلتم به كافرون) پیغمبرلری انلره دیدیكه اكر بن سزه بابالریكزك دیننده طوغری ورشیددین كوسترر رسم ینه بابالریكزك دیننده اولور میسكز انلر كمال عنادو مكابرهلرندن ناشی سزك ارسل اولندیغكز شیئه بز كافرلردیدیلر (فانتقمنا منهم فانظر كيف كان عاقبة المكذبين) بناء علیه بزدخی انلردن عذا بزله انتقام ایتدك نظر ایله كه رسوللرینی تكذیب ایدنلرك عاقبتی نجه اولدی (واذقال ابراهيم لابيه وقومه اننى براء مما تعبدون) یاد ایله شونیكه ابراهیم علیه السلام ❊ مغارهدن چیقدقده ❊ باباسنه وقومنه تحقیق سزك عبادت ایتدیككز اصنامكزدن بن بری [اولسه] یم دیدی (الا الذى فطرنى فانه سيهدين) انجق بنی خلق ایدهنه عبادت ایدر مكه اول بنی هدایتده ثابت ایدر (وجعلها كلمة باقية فى عقبه لعلهم يرجعون وابراهیم علیه السلام كلمهٔ توحیدی ذریتنده باقی قیلدی شایدكه مشركلر شركدن

قدرتی واجبهدر ابد الآباد اول نه اكسیلور ونه كسیلور ایمدی اول قادر اولمزمیكه موتایی دیر كوره (بلى انه على كل شئ قدير) بلی اول هرشیئه قادردر (ويوم يعرض الذين كفروا على النار اليس هذا بالحق قالوا بلى وربنا قال فذوقوا العذاب بما كنتم تكفرون) كافرلر ناره كیردرلدكلرنده انلره دینوركه اشبونك عذابی حق دكلیدر سز ایسه انی تكذیب ایدردیكز كافرلر دیهلركه بلی والله اول حق ایمش دیو اقرار ایدهلر * بر وقتدهكه اقرارلری انلره نفع ایتیه الله تعالى دیهكه ایمدی انك عذابنی ذوق ایدككه دنیاده انی انكار ایدردیكز (فاصبر كما صبر اولوا العزم من الرسل) یامحمد مكه كافرلرینك اذا وتكذیبنه صبر ایت شول رسوللردن جد وثبات اربابنك صبر ایتمسی كبیكه زیرا سن انلرك بریسن * اولوا العزم اصحاب شرائعدركه انی تأسیس وتقریرده اجتهاد وانك مشاقی تحملنه صبر ایدرلردی بعضیلر دیدیكه انبیانك كلیسی اولوا العزمدر یونس علیه السلامدن غیریسی زیراكه پیغمبریمز صلى الله عليه وسلم ❊ ولا تكن كصاحب الحوت ❊ دیو اكا اتباعدن نهی اولندی وبر قوم دیدیلركه انلر نجباء رسلدركه سورهٔ انعامده مذكور اون سكز پیغمبردركه ذكرلرندنصكره ❊ اولئك الذين هدى الله فبهديهم اقتده ❊ انلر الله تعالینك هدایت ایتدیكی رسوللریدر ایمدی یامحمد سن دخی انلرك هداسنه اقتداء ایت دیو امر اولنمشدر * دینلدیكه الله تعالینك بلاسنه صبر ایدن انبیاء نوح علیه السلامدركه قومنك اذاسنه صبر ایدردی انلرانی بایلنجه دوكرلردی وابراهیم علیه السلامدركه آتشه یانمغه واوغلنی بوغازلمغه صبر ایتدی واول اوغل ایسه بوغزلنمغه صبر ایتدی ویعقوب علیه السلامدركه اوغلنك ایتدیكنه وكوزی كورمز لكنه صبر ایتدی ویوسف علیه السلامدركه قیویه وزندانه قونلمغه صبر ایتدی وایوب علیه السلامدركه ضر وبلایه صبر ایتدی وداود علیه السلامدركه خطیئهسی اوزره قرق كون آغلادی وموسى علیه السلامدركه قومنك اذاسنه صبر ایتدی وعیسى علیه السلامدركه فقره صبر ایدوب طاشی طاش اوزره قومدی عائشه رضی الله عنها دیدیكه پیغمبریمز علیه السلام دیدیكه یاعائشه دنیا محمده وآل محمده لائق اولمز الله تعالى اولوا العزم رسوللره دنیانك مكروهنه ومحبوبنه صبردن غیریله راضی اولمیوب ❊ فاصبر كما صبر اولوا العزم من الرسل ❊ دیو انلره ایتدیكی تكلیفی بكا دخی ایتدی ایمدی والله بن انك طاعتندن مفارقت ایتمزین بلكه انلر كبی صبر واجتهاد ایدرین (ولا تستعجل لهم) قومك كفاری عذابنه استعجال ایتمكل لابد وقتنده اول انلره نازل اولیسردر (كأنهم يوم يرون مايوعدون لم يلبثوا الاساعة من نهار) شول كون كافرلر انده وعد اولندقلری عذابی كورهلر دنیاده وبر زخده طول لبثلری كأنه نهاردن بر ساعت ایدی ظن ایدهلر زیراكه زمان ماضی ندكلو طویل

رجوع ایدوب انك دیننه كلهلر (بل متعت هؤلاء واباءهم حتى جاءهم الحق ورسول مبين) پیغمبر علیه السلامك عصرنده بولنان ❊ كفار قریشی وبابالرینی عمر ونعمتله یكندردك تاكه انلره كلام حق اولان قرآن ودین اسلام ودلائل ظاهره ایله بر پیغمبر ﴿ ١١١ ﴾ كلدی (ولما جاءهم الحق قالوا هذا سحر وانا به كافرون) وقتاكه انلره حق اولان قرآن كریم كلدكده (بونعمت عظمایه شكرایده جكلر ایكن ❊ انلر بوقرآن سحردر بز اكا كافرلرز دیدیلر (وقالوا لولا نزل هذا القران على رجل من القريتين عظيم) دیدیلركه نوایدی بو قرآن مكه وطائف شهرلرینك برنده اولان ولیدبن مغیرهٔ مكی یاعروة بن مسعود الثقفی الطائفی كبی مال وجاه صاحبی بیوك كیمسهلره نزول ایدیدی ❊ كویا رسالت مالدار كیمسهیه ویریلور ظن ایتدیلر بیلدیلركه انك مستحقنی الله تعالى اعلمدر (اهم يقسمون رحمت ربك نحن قسمنا بينهم معيشتهم فى الحيوة الدنيا ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات ليتخذ بعضهم بعضا سخريا ورحمت ربك خير مما يجمعون) ربك جل شانه نك رحمتی اولان نبوت ورسالتی انلرمی تقسیم ایدرلر یاخود رحمت خزینه سنك مفتاحلری انلرك یدندهمیدر ❊ كه دیلدكلرینه نبوت ویرهلر ❊ دنیاده كی معیشتلرینی بز انلرك بینلرنده تقسیم ایتدك ❊ كه بونعمت صغیره وسریع الزوالدر انی دخی تدارك كنده عاجزلردر نعمت كبیره اولان رسالت انلرك نیجه وسعنده اوله بیلور ❊ دنیاده ناسك بعضی غنا وفقر وریاست وخدمت ایله تفاوت درجه وتفوق اوزره بر برندن ترفیع

اولسه اولمدق كبیدر (بلاغ) اشبو قرآن رسول علیه السلامك الله تعالیدن ناسه تبلیغدر اول انلره انذار وموعظه یتر ویاخود اشبو بعث اجل مبلوغ الیهدر قچانكه اول اجل ایرشه (فهل يهلك الا القوم الفاسقون) انده هلاك اولمز الا انلركه طاعتدن خروج ایدرلر

سورة القتال وهى ثمانون وثلاثون آية مدنية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله اضل اعمالهم) شونلركه اسلامه دخولدن واسلام طریقنه سلوكدن امتناع ایدوب ناسی اندن منع ایتدی یوم بدرده رسول الله صلى الله عليه وسلم ایله محاربهیه كلان مشركینی اطعام ایدنلر كبی ویا شیاطین قریش كبی ویا اهل كتابدن مصرین كبی ایمدی انلر اعماللرین كفرله محیطه ومغموره قیلدیلر یعنی صلهٔ رحم وفك اساری وحفظ جوار مثلی عمللرینی یتوردیلر سودك صوده یتمسی كبی ویاخود الله تعالى رسولنه نصر ودیننی سائر ادیان اوزره اظهارله انلرك رسول الهه كیدلرینی وسبیلندن صدلرینی ابطال ایتدی (والذين آمنوا وعملوا الصالحات وآمنوا بما نزل على محمد وهو الحق من ربهم كفر سيئاتهم واصلح بالهم) شونلركه مؤمن اولوب اعمال صالحه ایشلدیلر ومحمد علیه السلامه تنزیل اولنان قرآنی تصدیق ایتدیلركه اول قرآن رب تعالیدن منزل ایدیكی حقدر یوخسه مفتری وباطل دكلدر بیلدیلر الله تعالى ایمان وعمل صالحلری سببیله سیئهلرینی ستر ایدوب دین دنیاده توفیق وتأییدله حاللرینی اصلاح ایتدی (ذلك بان الذين كفروا اتبعوا الباطل وان الذين آمنوا اتبعوا الحق من ربهم) كافرلر اعمالنك اضلالی ومؤمنلر سیئاتنك تكفیری شول سببلهدركه كافرلر شیطانه وشهوات نفسلرینه ومؤمنلر رب تعالیدن منزل قرآنه اتباع ایتدیلر (كذلك يضرب الله للناس امثالهم) اشبو بیان كبی الله تعالى ناسك ایكی فریقنه صفت اعماللرینی تبیین ایدركه اتباع باطل عمل كناره واضلالی خبیثلرینه مثل قیلور واتباع حق عمل مؤمنینه وتكفیر سیئاتی فوزلرینه مثل قیلور (فاذا لقيتم الذين كفروا فضرب الرقاب) قچانكه محاربهده كفاره ملاقات ایدهسز بیونلرینی اورك (حتى اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق) حتی قچانكه قتللرینی اكثارله انلری اسیر ایدوب اللرینی اردلرینه بغلكز كه سزه ضرر ایرگورمیهلر (فاما منا بعد واما فداء) اول اسردنصكره دیلرسكز انلره اطلاقله من ایدك ویاخود مالله نفسلرینی كندیلره ویرك ایمدی اشبو ایكی امرده مخیرسز قنغیسنی دیلرسكز انی ایدك (حتى تضع الحرب اوزارها) تاكه محاربین حربك آلات واثقالنی وضع ایدوب اهل حرب شرك وعصیانلرین ترك ایلیهلر احكام اسلامیه انلرده جاری اولوب مشركینك

ایندك تاكه بر برلرینه خدمت ایتمكله عالم نظام بوله‌ربك تعالانك ❊ نبوت وسائر رحمتی انلرك دنیاده جمع ایتدكاری قزندیغی ماللرندن خیراودر (ولولا ان یكون الناس امة واحدة لجعلنا لمن یكفر بالرحمن لبیوتهم سقفا من فضة ومعارج علیها یظهرون) ولبیوتهم ابوابا وسررا علیها یتكئون) اكر ﴿ ١١٢ ﴾ ناسك كلیسی بوطورده ❊ حرص دنیا ایله كفاری تنعمده كوردكلرنده ❊ كفره راغب اولمسه‌لر الله تعالا به كافر اولنلرك خانه‌لرنك سقفلرینی وبوقارو چیقوب ظاهر اوله‌جقلری نردبانلرنی وخانه‌لرینك قپولرنی واوتروب یاتجق سریرلرینی كشدن قیلردق (وزخرفا وان كل ذلك لما متاع الحیوة الدنیا والاخرة عندربك للمتقین) وانلرك اول اشیالرینی یالدزلی وزینتلی والتوندن قیلردق بونلرك كلیسی انجق بی‌بقا حیات دنیا متاعیدرو ربك عزشانه عندنده آخرت ❊ یعنی نعم جنت ❊ شرك ومعاصیدن صاقننلر ایچوندر (ومن یعش عن ذكر الرحمن نقیض له شیطانا فهوله قرین) بركمسنه كه هواسنه تبعیتله الله تعالانك ذكرندن كورلك واعراض ایدر بزاكا دنیاده بر شیطان ضم وتسلیط ایدوب انك مصاحبی اولور یاخود جهنمده ایكیسی برزنجیره اوریلوب مقارنی اولور (وانهم لیصدونهم عن السبیل ویحسبون انهم مهتدون) شیطانلر انلری طوغری یولدن منع ایدر مع هذا انلر هدایتده‌یز ظن ایدرلر (حتی اذا جاء قال یالیت بینی وبینك بعد المشرقین فبئس القرین) حتی اول قرینی ایله محشرده دركاهمزه كلدكده اول كیمسه قرینی شیطانه دیه‌كه نولیدی بنمله سنك بینمز مشرقله مغرب قدر

شوكتی زوالیله‌ویا عیسی علیه السلامك نزولیله حربه مجاللری قالمیه (ذلك ولویشاء الله لانتصر منهم) امر بودر ویااشبو دینلی ایدك والحال الله تعالی دیلسه انلره استئصاله انتقام ایدردی (ولكن لیبلو بعضكم ببعض) لكن اول قتاله سزه امر ایتدی تاكه مؤمنلری كافر ایله ابتلا ایدوب انلری جهاد ایتدكلری ایچون ثواب عظیمی استیجاب ایده‌لر وكافرلری مؤمنلر ایله ابتلاء ایدوب مؤمنلرك یدیله بعض عذابلری تعجیل اولندیغندن بعضلری كفردن ارتداع ایده (والذین قتلوا فی سبیل الله فلن یضل اعمالهم) شونلركه جهاد ایدوب سبیل اللهده قتل اولندیلر الله تعالی انلرك اعمالی ثوابنی ضایع ایتمز (سیهدیهم ویصلح بالهم) اول انلرك ثوابه هدایت ایدر ویاهدی اوزره تثبیت ایدر وایام حیاتلرندهماللرنی عصمتله اصلاح ایدر (ویدخلهم الجنة عرفها لهم) وانلری شول جنته قویاركه اول انی دنیاده انلره تعریف ایتمشدی حتی كه اكا مشتاق اولوب اكا لایق عمله اشتغال ایده‌لر ویاخود اول انی انلره تبیین ایده شول حیثیتله كه انلرك هر بری انده منزلنی بیله كانه خلق اولندنبرو انده ساكن كبی ترددسز انی بوله ویاخود انلرك هربرینه آیرو برجنت ویره ویاخود انی انلر ایچون روائح طیبه ایله تطییب ایده (یاایها الذین آمنوا ان تنصروا الله ینصركم ویثبت اقدامكم) یامؤمنلر اكر سز الله تعالینك دیننه ورسولنه نصرت ایدرسكز اولدخی اعداكز اوزره سزه نصرت ایدر وحقوق اسلامیه‌یه قیامده وكفارله قتالده اقدامكزی ثابت ایدر (والذین كفروا فتعسا لهم واضل اعمالهم) شونلركه كافر اولدیلر الله تعالی انلری خیبت وهلاك وعمللرینی ابطال ایدر (ذلك بأنهم كرهوا ما انزل الله فاحبط اعمالهم) اشبو ذكر اولنان مصیبت انلره ایرر شول سببله كه الله تعالانك انزال ایتدیكی قرآندن كراهت ایتدیلر انده توحید وهوالرینه مخالف تكالیف اولدیغیچون اویله اولسه اول انلرك اعمالنی ابطال ایتدی (أفلم یسیروا فی الارض فینظروا كیف كان عاقبة الذین من قبلهم دمر الله علیهم وللكافرین امثالها) كافرلر یریوزنده مسافرت ایتمزلرمیكه انلردن اول كچن كافرلرك عاقبتلری نیچه اولدیغن عین قلبله كوره‌لر الله تعالی انلره هلاك ایركوردی قریشه وامثالی كافرلرینه انلرك عاقبتی وهلكه‌سی امثالی واردر (ذلك بان الله مولی الذین آمنوا وان الكافرین لامولی لهم) اشبو ذكر اولندیغی اوزره مؤمنلره نصر وكافرلره قهر اولمسی شول سببدندركه الله تعالی مؤمنلرك اعدالری اوزره ناصریدر كافرلرك ایسه ناصری یوقدركه انلردن عذابی منع ایده (ان الله یدخل الذین آمنوا وعملوا الصالحات جنات تجری من تحتها الانهار) الله تعالی مؤمن اولوب اعمال صالحه ایشلینلری شول جنتلره ادخال ایدركه انك اشجاری التندن نهرلر جاری اولور (والذین كفروا یتمتعون ویأكلون كما تأكل الانعام والنار مثوی لهم) اما شونلركه كافر اولدیلر انلر دنیا متاعیله نفعلنورلر وانعام كبی عاقبتدن غفلتله واكا حرصله اكل ایدرلر والحال منزل ومأوالری

[نادرد]

بعید اولیدی سن نه قبیح قرین ومصاحب اولدك (ولن ینفعكم الیوم اذ ظلمتم انكم فی العذاب مشتركون) بوكون سزك ندامت واعتذاركز فائده ایتمزكه دنیاده كندیكز نفسكزه ظلم ایتدیكز ❊ دنیاده مقارنتكز كبی ❊ همان عذابده دخی مشتركسكز (افانت تسمع الصم اوتهدی العمی ومن كان فی ضلال مبین) ﴿ ١١٣ ﴾ یامحمد شونلركه قلبی صاغر اوله سن اكا حق ایشتدرمكه وانلركه قلب كوزلری كور اول سن اكا هدایتی كوسترمكه واولكه علم اللهده ضلالتی ظاهر اولوب اكا عذاب واجب اوله سن انی ارشاده قادر میسین همان نفسكه بیهوده تعبدر (فاما نذهبن بك فانا منهم منتقمون) اكر سكا قومكك عذابنی كوسترمدن سنی جوار رحمته كتوررسك صكره دخی دنیا یا آخرتده انلره عذابله انتقام ایده‌رز (او نرینك الذی وعدناهم فانا علیهم مقتدرون) یاخود انلره وعد ایتدیكمز عذابی سكا كوسترمك استرسك بزانلری هلاك ایتمكله قادرز بزی اندن منع ایدر اولمز (فاستمسك بالذی اوحی الیك انك علی صراط مستقیم) احكام شرایعدن سكا وحی اولننی تمسك ایله طوت تحقیق سن صراط مستقیمده ومنزل مقصودده سن (وانه لذكر لك ولقومك وسوف تسئلون) اول قرآن ❊ لغت عربی اولمغله ❊ سكا وقومكه (تبیان) (رابع) (١٥) شرف وعزتدر اول شرفك شكرندن وحقنی ادادن قیامتده سؤال اولنورسكز (وسئل من ارسلنا من قبلك من رسلنا اجعلنا من دون الرحمن الهة یعبدون) یامحمد سندن مقدم كوندردیكمز پیغمبرلرك امم وعلماسندن یاخود ملائكه‌دن سؤال ایتكه هیچ كیمسه‌یه اللهدن غیری یه

نادرد (وكأین من قریة هی اشد قوة من قریتك التی اخرجتك اهلكناهم فلا ناصر لهم) نیچه قریه اهالیسی كه بزانلری انواع عذابله هلاك ایتدك حالبوكه انلر قوت ومنعه‌ده سنك قریه‌ك مكه اهالیسندن اشد واكثر ایدیلر كه سنی اندن چیقاردیلردی ایمدی انلری عذابمزدن منع ایدر ناصرلری اولمدی (أفمن كان علی بینة من ربه كمن زین له سوء عمله واتبعوا اهواءهم) شول كمسنه كه ربتعالیدن حجت واضحه اوزره اوله شول كمسنه كبیدركه شرك ومعاصی عملی اكا تزیین اولنوب حسن كوره وهوالرینه اتباع ایده‌لر (مثل الجنة التی وعد المتقون) شول جنتك صفتی كه شرك وعصیاندن انی اتقاء ایدنلره اول وعد اولندی (فیها انهار من ماء غیر آسن) انده صوایرمقلری واردر كه ریح وطعمی متغیر اولمیوبدر (وانهار من لبن لم یتغیر طعمه) ودخی آنده سود ایرمقلری واردر كه طعمنه حموضت وشیء آخرله تغیر ایرمیوبدر (وانهار من خمر لذة للشاربین) ودخی خمر ایرمقلری واردر كه انی شرب ایدنلره لذیذه‌در انده رائحهٔ كریهه وسكر وخمار غائله‌لرندن هیچ بری یوقدر (وانهار من عسل مصفی) ودخی انده عسل ایرمقلری واردر كه اكا شمع وفضلات نحل وغیری قارشمیوبدر (ولهم فیها من كل الثمرات) انده انلر ایچون الده میوه‌لرك هرصنفدن واردر (ومغفرة من ربهم) وبوذكر اولنان اشیائله بیله ربتعالینك انلردن رضاسی وانلره مغفرتی واردر بركمسه كه بونك كبی نعم وكراماتده اوله (كمن هو خالد فی النار وسقوا ماء حمیما فقطع امعاءهم) شول كمسه كبیدركه نار عذابنده مخلد اوله واسی صو ایچرلمكله قارنده بغرصقلری پاره‌لنه (ومنهم من یستمع الیك حتی اذا خرجوا من عندك قالوا للذین اوتوا العلم ماذا قال آنفا) یامحمد منافقلرك بعضی مجلسكه حاضر اولوب كلامكی استماع ایدرلرسنك قتكدن چیقدقلرنده صحابه‌نك علماسنه استهزاء ویا استعلام طریقی اوزره دیرلركه اشبو محمد نه دیدی دیو سؤال ایدرلر زیراكه تهاونلرندن اكا القاء سمع ایتمشلردی (اولئك الذین طبع الله علی قلوبهم واتبعوا اهواءهم) ایمدی انلر شول قومدركه نفاقلری ایچون الله تعالی قلبلری اوزره طبع ایتدی كفرلرینه اتباع ایتدیلر اویله اولسه انلر من بعد ایمانه كلمزلر (والذین اهتدوا زادهم هدی وآتیهم تقواهم) شونلركه حسن استماعله اهتدا ایتدیلر الله تعالی توفیق والهامیله هدالرینی زیاده ایدوب اتقاء ایده‌جك شیئی انلره بیان ایتدی وتقوالرینه اعانت ویاتقوالرینك جزاسنی اعطا ایتدی (فهل ینظرون الا الساعة ان تأتیهم بغتة فقد جاء اشراطها) كفار قریشك انتظاری دكل الا قیامته دركه اول انلره آكسزین كله حالبوكه انك علامتی كلدیكه محمد علیه السلامك بعثتی وقمرك انشقاقی وغیریدر (فانی لهم اذا جاءتهم ذكریهم) انلره تذكیر واتعاظ وتوبه قندن اولور چاغ انلره قیامت كله (فاعلم انه لا اله الا الله) یامحمد چاغكه مؤمنلرك سعادتی وكافرلرك شقاوتنی بیله‌سن صددنده اولدیغك علم وحدانیت اوزره ونفسكك احوال وافعالنی اصلاح وتكمیلی

عبادت اولنمغه امر ایتدکی (ولقد ارسلنا موسى باياتنا الى فرعون وملائه فقال انى رسول رب العالمين) بزموسایه معجزا تمزله فرعون وقومنك اشرافنه کوماندردك موسى عليه السلام انلره بن عالملرك ربسی تعالادن سزه رسولم دیدی (فلما جاءهم باياتنا اذاهم منها يضحكون) ﴿ ١١٤ ﴾ وقتاکه انلره معجزا تمزله کلدکده همان انجامنی
تفکر ایتمکسزین اکا
کولشدیلر (وما نريهم
من اية الاهی اكبر من
اختها واخذناهم بالعذاب
لعلهم يرجعون) سزانلاره
کوستردیکمز معجزه لردن
هر بری دیکرندن اکرایدی
انلر برینی تصدیق
ایتمکله ❊ بز انلری ❊ قحط
وچکرکه وقوربغه کبی
عذابلرله اخذ ایتدك که
شایدآیین باطللرندن رجوع
ایدهلر (وقالوا يا ايه الساحر
ادع لنا ربك بما عهد عندك
اننا لمهتدون) انلر دیدیلر که
ای ساحر یعنی وقتلرینه
کوره تعظیما ❊ ای حاذق
وعالم وکامل سنك عنده کده
اجابت دعا که عهدی اولان
ربکه دعا ایتکه بو عذابی
بزدن دفع ایتسون اکر
عذاب بزدن دفع اولورسه
سنی تصدیق ایدوب
هدایت بولورز (فلما
كشفنا عنهم العذاب اذاهم
ينكثون) وقتاکه موسانك
دعاسیله بزانلردن عذابی
دفع ایتدك همان عهدلرینی
بوزدیلر (ونادى فرعون
فى قومه قال ياقوم اليس لى ملك مصر وهذه الانهار تجرى من تحتى افلا تبصرون) فرعون [سنطيعكم]
قومی بیننده ندا ایدوب دیدیکه یاقوم ملك مصر بنم دکلیدر بونهرلر بنم قصرمك التندن آقاربنم عظمتمی کورمز میسکز ❊ موسی اوزره فضلمی بیلك موسى عليه السلامك دعاسیله انلردن عذاب کشف اولندیغی کور

دکلرنده فرعون قومنك ایمانه کلهلرندن خوفله قومنه بوعظمتله ندا ایتدی (ام انا خير من هذا الذى هو مهين ولا يكاد يبين) بلکه بن خیرلویم اول کیمسه دنکه ❊ یعنی موسادن ❊ اول حقیر وبیقدار ولساننده لکنت اولمغله کلامنی فصاحتله بیان ایدهمز اول حیثیتله ﴿ ١١٥ ﴾ ریاسته صالح اولهمز (فلولا القى عليه اسورة من ذهب
اوجاء معه الملئكة مقترنين)
نیچون ربسی طرفندن اکا
التون بلهزك القا اولنمش
یانیچون انکله بیله ملکلر
کلوب نبوتنه اعانه اولنمش
دینلدیکه اولوقتده برینی
ریاسته مناسب کورسلر
قوللرینه التون بیله زکلر
وبوینه التون طوق
کیدورورلردی (فاستخف
قومه فاطاعوه انهم كانوا
قوما فاسقين) فرعون
قومنی خفت عقللری
سببیله الدایوب نقض
عهدده اکا اطاعت ایتدیلر
اول قوم فاسقلردن اولدیلر
(فلما اسفونا انتقمنا منهم
فاغرقناهم اجمعين)
وقتاکه نقض عهدله بزی
اغضاب ایتدیلر انتقامله
جمله سنی غرق ایتدك
(فجعلناهم سلفا ومثلا
للاخرين) صکره کلوب
بویله عنادایدن کافرلری
انلره پیرووانلری بونلره
سلف قیلدق وانلره عبرت
ومثل وقصهٔ عجیبه قیلدق
(ولما ضرب ابن مريم مثلا
اذا قومك منه يصدون)
وقتاکه عیسى ابن مریم مثلی ضرب اولندقده سنك قومك اول مثلدن فرحلنوب چاغرشدیلر * قصه‌سی اولدرکه سورهٔ انبیاده مشرکلره سزوطاپدیغکز جهنمه‌در بیورلشیدی ابن زبعری دیدیکه عیسى وعزیرو ملائکه‌یه دخی طپایورلر وبوعیسى وعزیرو ملائکه مقبول الهی ایدوکی مسلمدر بونلر ناردده ایسه بزوبزم اصنامز دخی نارده اولهلم

اوزره ثابت اوالغل (واستغفر لذنبك) وامتکه سنت اولسون ایچون ذنبکك مغفرتنی دیلکل اکرچه انك مقدم ومؤخری سندن مغفور ایسه‌ده (وللمؤمنين والمؤمنات) ودخی اهل ایمانك ونسانی مغفرت ذنوبن دخی دیلکل الله تعالینك بوامته اکرامیدرکه رسول اکرمنه انلرك ذنوبیچون استغفاره امر ایلدی اول ایسه شفیع مجابدر (والله يعلم متقلبكم ومثواكم) الله تعالى سزك دنیاده‌کی متقلبکزی بیلورکه اول مراحلکزدرلابد انی قطع ایدرسز وعقباده‌کی مثواکزی دخی بیلورکه اول دار اقامتکزدر یعنی جمیع احوالکزی اول بیلور اکا هیچ برشئ خفی اولمز (ويقول الذين آمنوا لولا نزلت سورة) مؤمنلر دیدیلرکه تولیدی جهاد امرنده برسوره نازل اولیدی (فاذا انزلت سورة محكمة وذكر فيها القتال رأيت الذين فى قلوبهم مرض ينظرون اليك نظر المغشى عليه من الموت فاولى لهم) فچانکه برسورهٔ محکمه نازل اولوب انده قتال الله امر اولنسه‌لر مؤمنلر اکا سوینورلر اماکه قلبلرنده نفاق اولنلری کورسنکه موتدن خوف وجبنلری سببیله سکا بایلمش کبی نظر ایده‌لر انلره کراهت ایتدکلری شئ قریب اوله ویاخود مآل امرلری مکروهلری اوله (طاعة وقول معروف) انلره قرآندن نازل اولانه طاعت وقرآن حقنده ومحمد صلى الله عليه وسلم شاننده قول مرضیلری انلر ایچون ثواب جهتندن خیرلیدر اندنکه انی انکار واستهزاء ایده‌لر (فاذا عزم الامر) فچانکه قتال امری واجب اولوب وقتی کله اندن کراهت وقوللرنده کذب ایدرلر (فلو صدقوا الله لكان خيرا لهم) اکر انلرك حرصلری زعملرنده ویا ایمانلرنده الله تعالى‌یه صدق ایتسه‌لر اول صدق انلره خیرلو ایدی نفاق وکراهت وکذبدنکه (فهل عسيتم ان توليتم ان تفسدوا فى الارض وتقطعوا ارحامكم) یااهل مکه سزدن توقع اولنور میکه سزامور ناسه تولی وتأمر ایدوب ویااسلامدن اعراض وتولی ایدوب یریوزنده معاصی ایله افساد ایده‌سز جاهلیتده ایتدیککز کبی وقطع ارحام ایده‌سز یعنی دیننده ضعف ودنیایه حرصلری ایچون حالنی بیلن انلردن امور مذکوره‌یی توقع ایده (اولئك الذين لعنهم الله فاصمهم واعمى ابصارهم) ایمدی اول صفتلو کیمسه‌لری الله تعالى رحمتندن طرد ایدوب کلام حق کورمز ایتدی (أفلا يتدبرون القرآن ام على قلوب اقفالها) انلر قرآنی استماع ایتزلرمیکه مواعظ وزواجرنی بیلوب ایمانه کله‌لر شرك وعصیانی ترك ایده‌لر یوخسه قلبلری اوزره اغطیه‌می واردرکه اکا فکر ایرمز وامر منکشف اولمز انکله مراد منافقین واعداء دین قاویدر (ان الذين ارتدوا على ادبارهم من بعد ما تبين لهم الهدى الشيطان سول لهم واملى لهم) شونلرکه دلائل واضحه ومعجزات ظاهره ایله انلره هدی متبین اولدیغندنصکره مرا کفره رجوع ایده‌لر شیطان انلره کبائر ذنوب اقترافنی آسان ایدر وانلره عمرلرینك طویل اولمسنی تخییل ایدوب عقوبتن امهال ایدر (ذلك بانهم قالوا للذين كرهوا ما نزل الله
سنطيعكم فى بعض الامر والله يعلم اسرارهم) اشبو اختلاط وخذلان شول سببله‌درکه اول کفره رجوع ایدنلر الله تعالینك تنزیل ایتدیکی شیئدن کراهت ایدن مشرکینه دیرلرکه بعض امورکزده وبازه امر ایتدیککزده سزه اطاعت ایده‌لم محمد عليه السلامك عداوتنه تعاون وجهاددن قعود وناسی اندن تثبیط کبی والحال امور مذکوره‌یی بینلرنده اسرار ایتدکلرینی الله تعالى بیلور (فكيف اذا توفتهم الملائكة يضربون وجوههم وادبارهم) انلرك حالی نیجه اولور فچانکه ملائکه انلرك ارواحنی قبض ایدرکن تموردن چومقلر ایله یوزلرینی وارقه‌لرینی اوره‌لر (ذلك بانهم اتبعوا ما اسخط الله وكرهوا رضوانه فاحبط اعمالهم) منوال مذکور اوزره ارواحلرینك قبض اولنمسی شول سببله‌درکه انلر الله تعالینك سخط ایتدیکی شیئه اتباع ایتدیلرکه اول کفر وکتمان نعت رسول وعصیان امردر وانك راضی اولدیغی شیئدن کراهت ایتدیلرکه اول ایمان وجهاد وسائر طاعاتدر اویله اولسه الله تعالى انلرك اعمالی ثوابنی حبط وابطال ایتدی (ام حسب الذين فى قلوبهم مرض ان لن يخرج الله اضغانهم) ظن ایدرلرمی شول منافقلرکه قلبلرنده مرض واردر الله تعالى انلرك عدواتن محمد عليه السلامه ومؤمنلره ابراز ایتمیه (ولو نشاء لاريناكهم فلعرفتهم بسيماهم ولتعرفنهم فى لحن القول والله يعلم اعمالكم) اکر دیلسه‌وز اول منافقلری سکا تعریف ایدردککه علامات جبینه‌لریله انلری بیلیدك * ایمدی سن انلری محاورهٔ کلاملرنده بیلورسنکه انلر سنك وکرك مؤمنلرك امرنی تهجین واستهزالریله تمییز ایدرسن بوآیت کریمه نزولندنصکره پیغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم منافقلری تکلملرندن بیلور اولدی اول الله تعالى اعمالکزی بیلور قصدکز حسبنجه جزاکزی قلیور (ولنبلونكم حتى نعلم المجاهدين منكم والصابرين ونبلوا اخباركم) بزسزه مختبر معامله‌سن ایدرز جهاد وسائر تکالیف شاقه امریله تاکه سزدن مجاهدلری وصابرلری تمییز ایده‌وز ویاایمانلرنده ومؤمنینله موالاتلرنده صدقلری وکذب اخبارنی اظهار ایده‌وز ویا ناس بیننده اعمالیکزك حسن وقبحی اخبارنی آشکاره ایدوز (ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله وشاقوا الرسول من بعد ما تبين لهم الهدى لن يضروا الله شيئا وسيحبط اعمالهم) شونلرکه کافر اولوب ناسی دین اسلامدن صرف ایتدیلر وانلره هدی ظهورندنصکره رسول اللهه مخالفت ایتدیلر انلر الله تعالى‌یه کفر وصدلریله ویارسول اللهه مشاقه‌لرینه انك ملکندن برشیئ نقص ایتمزلر حالبوکه انکله اعمال حسنه‌لرینك ثوابنی ابطال ایدرلر (يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول ولا تبطلوا اعمالكم) یامؤمنلر الله تعالى‌یه ورسولنه اطاعت ایدك یوخسه اعمالکزی کفر ونفاق وعجب وریا ومن واذی ویا انك امثالی خصال سیئه ایله ابطال ایتمکز * ابو العالیه ایدر پیغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم اصحابنك اعتقادلری انك اوزره ایدیکه اخلاصله ذنب ضرر ایتمیه شرکله عمل نفع ایتمدیکی کبی آیت نازل اولیجق کبائرله اعماللرینك حبط اولنمسی خوفن ایدراولدیلر (ان الذين كفروا

قريش بوكلامله محمدى الزام ايتدك ديوفرحلنوب چاغرشديلر (وقالوا ءالهتنا خير ام هوماضربوه لك الاجدلا بل هم قوم خصمون) وپيغمبر عليه السلامه ديديلركه بزم الهه‌لرمزمى خيرلودر يوخسه عيسامى خيرلودر ❊ چونكه عيسانارده اولورسه بزم الهه‌لرمزدخى بيله اولسون ❊ انلرك سكا بومثلى ﴿ ١١٦ ﴾ ضرب ايتلرى ❊ حقله باطلى تميز ايتلر ايچون اولميوب ❊ انجق جدال وخصومتدر بلكه انلر خصومت ولج وعناد ايديجى برقومدرلر (ان هو الا عبد انعمنا عليه وجعلناه مثلا لبنى اسرائل ولونشاء لجعلنا منكم ملئكة فى الارض يخلفون) عيسى انجق بزم برقولمزدركه اكا نبوت انعام ايتدك وانى بنى اسرائيله ❊ بى پدر ولادتنى ❊ برمثل عجيب وامر غريب قيلدق اكر مراد ايتسك سزدن ملائكه تولدا يتديرردك ياخود سزدن بدل ملائكه كتورردك كه يريوزنده سزه خلف اوله ❊ بونلره الله تعالى قادردر ❊ (وانه لعلم للساعة فلا تمترن بها واتبعون هذا صراط مستقيم) عيسى عليه السلامك حدوث ويانزوليله قيامتك قريب اولديغى بيلنور قيامتك كلمسنده شك ايتميك بنم رسولمه وشريعتمه تابع اولك ايشته صراط مستقيم بودر (ولا يصدنكم الشيطان انه لكم عدومبين) شيطان سزى اول صراط مستقيمدن منع ايتمسون زيرا اول سزه آشكار دشمندر (ولما جاء عيسى [انا] بالبينات قال قدجئتكم بالحكمة ولابين لكم بعض الذى تختلفون فيه فاتقوا الله واطيعون) وقتاكه عيسى عليه السلام حجت ظاهره لرله كلدكده ديديكه ياقوم بن سزه شريعتله كلدمكه امر دينده اختلاف ايتديككز شيئك بعضنى سزه بيان ايده‌يم الله تعالادن سزه تبليغ ايتديكم شيده الله تعالادن قورقوب بكا اطاعت ايدك (ان الله هو ربى وربكم فاعبدوه هذا صراط مستقيم) الله تعالى بنم وسزك ربكزدرانك وحدانيتنه اقرار ايله عبادت ايدككه اول صراط مستقيمدر (فاختلف الاحزاب من بينهم فويل للذين ظلموا من ﴿ ١١٧ ﴾ عذاب يوم اليم) (نصارى ❊ يعقوبيه ونسطوريه ومرقوسيه وملكائيه ناميله فرقه فرقه اولوب عيسى عليه السلام حقنده بينلرنده اختلاف ايتديلر قيامتك الملوكونى عدابندن واى اول كيمسه لرايچونكه عيسى عليه السلامه افترا ايله نفسلرينه ظلم ايتديلر (هل ينظرون الا الساعة ان تأتيهم بغتة وهم لايشعرون) اول كروه منتظر دكلر ميدركه قيامت انلره فجأة كلورانلرايسه امور دنيايه اشتغاللرندن اندن خبرلرى يوقدر (الاخلاء يومئذ بعضهم لبعض عدوالاالمتقين) اولكونده كفر اوزره اولان دوستلر بربرلرينه دشمندرلر انجق متقيلرك بربرينه لله فى الله اولان دوستلقلرى باقى اولمغله باذن الله شفاعت ايدرلر (ياعباد لاخوف عليكم اليوم ولا انتم تحزنون) الله تعالى متقيلره بيوره‌كه اى بنم قوللرم بوكونده سزه عذابدن خوف يوقدرو دنياده كى اعمالكزدن محزون دخى اولمزسكز (الذين امنوابآياتنا وكانوا مسلمين) انلركه آيتلرمزه ايمان ايدوب امرمزه مطيع ومنقادلرايدى (ادخلوا الجنة انتم وازواجكم تحبرون) انلره دينوركه سزومؤمنه زوجه‌لركزسرور وحبورله جنته كيرك (يطاف عليهم بصحاف من ذهب واكواب وفيها ماتشتهيه الانفس وتلذالاعين وانتم فيها خالدون) اول جنتده اولان قوللره التوندن طباقلرله انواع طعام ودستيلرله اصناف شراب

وصدوا عن سبيل الله ثم ماتوا وهم كفار فلن يغفر الله لهم) شونلركه كافر اولوب ناسى دين اسلامدن صرف ايتدكلرندن صكره كفار اولدقلرى حالده فوت اولديلر الله تعالى انلرى مغفرت ايتمز اشبو آيت اكرچه اصحاب قليب شاننده نازل اولوبدر لكن حكمى هر كفر اوزره فوت اولانه عامدر ومفهومى دلالت ايدركه كفرك غيرى ذنوبك مغفرتى جائز اوله شول كيمسه ايچونكه موتى كفر اوزره اولميه (فلا تهنوا وتدعوا الى السلم وانتم الاعلون والله معكم ولن يتركم اعمالكم) كفاره ضعف اظهار ايتميكز وابتدا انلردن صلح طلب ايتمكز بلكه انلرله حرب ايدك حتى كه اسلامه كله‌لر وياجزيه ويرمكى التزام ايده‌لر حالبوكه عاقبت امرده سز غالبلرسز اكرچه بعض اوقاتده انلر سزه غالب اولورسه ده الله تعالى ناصركزدر عون ونصرتى سزكله‌در اعمالكز ثوابندن بر شيئى نقص ايتمز (انما الحيوة الدنيا لعب ولهو وان تؤمنوا وتتقوا يؤتكم اجوركم ولا يسألكم اموالكم) حيات دنياده دكل الاباطل وغرور شيئدر اكر سز مؤمن اولوب فواحشدن صاقنورسكز الله تعالى سزه ايمان وتقواكز ثوابن ويرر ومع ذلك سزه ثواب ويرمكيچون اموالكز استمز بلكه ايمان وطاعتله امر ايدركه انك اوزره جنتى ثواب ويره وياخود الله تعالى ورسولى صدقاتده سزدن اموالكزك كلنى طلب ايتمز بلكه جزء يسير اوزره اقتصار ايدركه اول ربع عشر وعشردر (ان يسألكموها فيحفكم تبخلوا ويخرج اضغانكم) اكر اول سزدن اموالكزك جميعن طلب ايدوب سزى اجهاد ايتسه اكا بخل ايدوب ويرمزديكز الله تعالى ويا بخل سزن بغض وعداوتكزى اخراج ايدر شونلركه مالكزى آلوب كيدرلر (ها انتم هؤلاء تدعون لتنفقوا فى سبيل الله) بيلك كه اى مخاطبون سزبر قومسزكه الله تعالينك سبيلنده اموالكزى انفاقه دعوت اولنورسز اول كركسه زكاة ويا سائر انواع خيراتدر (فمنكم من يبخل ومن يبخل فانما يبخل عن نفسه) اويله اولسه اول انفاقدن كيكز بخل وامتناع ايدر اول كمسه‌كه اندن بخل وامتناع ايده اول نفسندن انفاق ثوابنى منع ايدر (والله الغنى وانتم الفقراء) الله تعالى سزك انفاقكزدن غنيدر سز ايسه الله تعالى عندنده كى ثواب ومغفرت ورحمته محتاجلر سز امتثال ايدرسكز ثوابى كنديكزه‌در امتناع ايدرسكز وبالى اوزريكزه‌در (وان تتولوا يستبدل قوما غيركم ثم لايكونوا امثالكم) واكر سز انك امر وطاعتندن اعراض ايدرسكز سزى اهلاك ايدوب بريكزه قوم آخرينى كتوررزكه انلر سزدن خيرلى اوله يوخسه توليده وايماندن زهدده سزك كبى اوليه‌كه انلر اهل فرس ويا انصار ويا اهل يمن ويا ملائكه‌در

سورة الفتح وهى تسع وعشرون آية مدنية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(انا فتحنا لك فتحا مبينا) يا محمد بز سكا كه‌سى بيلده مكه‌يه دخولى قضاء ايتدك وياخود صلح حديبيه‌يى قضاء ايتدك كه اول فتحه سبب اولدى (ليغفرلك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر) تاكه الله تعالى زمان جاهليتده تقدم ايدن وبو آيت كريمه نزولنه دكين تأخر ايدن تفريطيكى مغفرت ايده اشبو مغفرتى فتحه علت قيلدى شول حيثيتدنكه انى جهاد كفاره واعلاء دين ايچون سعيه وازاحهٔ شركه وتكميل نفوس ناقصه‌يه وايدئ ظلمه‌دن ضعفه‌يى تخليصه سببدر (ويتم نعمته عليك) واعلاء دين ايله ونبوتكه ملكى ضم ايله سكا نعمتنى اتمام ايده (ويهديك صراطا مستقيما) وتبليغ رسالتده وامر اسم رياستى اقامتده صراط مستقيمه‌سنى هدايت ايده (وينصرك الله نصرا عزيزا) والله تعالى اسلامى اظهارله اعدادى دين اوزره سكا نصرت ايدر حيثيتله‌كه اندنصكره‌ده ضعف وذل اولميه (هو الذى انزل السكينة فى قلوب المؤمنين ليزدادوا ايمانا مع ايمانهم) اول الله تعالى مؤمنلرك قلوبنه سكينه انزال ايتديكه اوزرلرينه وارد اولان شدائدعندنده مضطرب اولميوب ثابت اوله‌لر الله تعاليه ويوم آخرته ايمانلريله برابر شرائعه دخى ايمانلرى زياده اوله ❊ ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايدر الله تعالى رسولنى كلمهٔ شهادتله ناسه كوندروب انلر انى تصديق ايديجك انلره صلاتى بعده زكاتى بعده صومى بعده‌حجى بعده جهادى زياده ايتمكله دينلرينى اكمال ايتدى هر باركه انلر بر شيئله امر اولنوب تصديق ايتدكلرنده انكله ايمانلرن آرتورديلر (ولله جنود السموات والارض) سموات وارض وما فيهماده اولان ملائكه وجن وانس وغيرها الله تعالينك جنوديدر حكمتى مقتضاسنجه بعضنى بعضى اوزره تسليط ايدر اكردينته نصرتى سزك غيريله ايتمك ديلسه ايدردى (وكان الله عليما حكيما) الله تعالى خلقك مصالحنه عليم تقدير وتدبيرنده حكيم اولدى (ليدخل المؤمنين والمؤمنات جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها) تاكه اهل ايمانك رجال ونسائى ذكر اولنانده الله تعالينك نعمتلرين بيلوب شكر ايتدكلرنده اول انلرى جنتلره ادخال ايده كيم اشجارى التندن نهرلر جارى اوله انده دائمين اولدقلرى حالده (ويكفر عنهم سيئاتهم) وسيئه‌لرينى ستر ايدوب هيچ كمسه‌يه اظهار ايتميه (وكان ذلك عند الله فوزا عظيما) اشبو ذكر اولنان ادخال جنات وتكفير سيئات الله تعالى عندنده فوز عظيم اولدى زيراكه جلب نفعده ودفع ضررده منتهاى مطلوبدر (ويعذب المنافقين والمنافقات والمشركين والمشركات الظانين بالله ظن السوء) يا محمد فتح ومغفرتى الله تعالينك سكا انكچوندركه مدينه اهلندن منافق ومنافقه‌لره ومكه اهلندن مشرك ومشركه‌لره عذاب ايده‌كه انلر الله تعالى رسولنه ومؤمنلره نصرت ايتمز ديو سوء ظن ايديجيلردر (عليهم دائرة السوء) مؤمنلره ظن وتربص ايتدكلرينك دائره‌سى اوزرلرينه اولوب انلرى تخطى ايتمسون (وغضب الله عليهم ولعنهم

دوراولنور و انده نفسلرك اشتها ايتديكي وكوزلرك مشاهده سيله لذت آلنان اشيا ويريلور ومع هذا سز اول جنت ونعيمده ابدی رائملرسز (وتلك الجنة التی اورثتموها بما كنتم تعلمون) بوجنت سزه دنياده كی اعمال حسنه كز سببيله ميراث قلنمشدر (لكم فيها فاكهة كثيرة منها تاكلون) اندهسزيچون ﴿ ١١٨ ﴾ چوق ميوه‌لر واردر آرزو ايتديككز انده حاضر كلوب اكل ايدرسز (ان المجرمين فی عذاب جهنم خالدون) كافرلر عذاب جهنمده دائملردر (لايفتر عنهم وهم فيه مبلسون) انلردن عذاب برآن خفيفلنمز وانلر نجاتدن مأيوسلردر (وماظلمناهم ولكن كانوا هم الظالمين) بزانلره بی كناه عذابله ظلم ايتمدك لكن انلر شرك ومعاصيله نفسلرينه ظلم ايتديلر (ونادوا يامالك ليقض علينا ربك قال انكم ماكثون) نجاتدن مأيوس اولملريله خازن جهنمه ندا ايده‌لركه يامالك ربك جل شانه‌يه بزميچون نياز ايله كه بزه موتله حكم ايلسون مالك انلره ❊ قرق وياييك يلدنصكره ❊ سز عذابده دائملرسز ديوجواب ويره (لقد جئناكم بالحق ولكن اكثركم للحق كارهون) انلره دينيله كه پيغمبر لسانيله بزسزه حق كلامی كوندردك لكن اكثريكز انی كريه كور ديكز (ام ابرموا امرا فانا مبرمون) مشركلر حق ردوابطال امرينی محكم ايتديلرسه بزدخی امرمزی محكم ايدوب حيله‌لرينی ابطال وانبيايه [بل] نصرت ايده‌رز (ام يحسبون انا لانسمع سرهم ونجويهم بلی ورسلنا لديهم يكتبون) يوخسه قلبلرينه كلن سرلرينی وكزلومشورتلرينی بزايشتمزی ظن ايدرلر بلی جمله‌سنی ايشيدرز ❊ وآشكار ونهانی عملرينی تحريره مأمور ايتديكمز

واعدلهم جهنم وساءت مصيرا) والله تعالی انلره دنياده غضب ولعنت ايده وانلر ايچون آخرتده جهنم عذابی اعداد ايده اول جهنم نه چيركين قرارگاه اولور (ولله جنود السموات والارض وكان الله عزيزا حكيما) سموات وارضك ملك وسلطنت وغلبه‌سی الله تعالينكدر اول اعداسنه انتقامله غالب وصنعنده حكيم اولدی (انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا) يامحمد بزسنی كوندردك كه مؤمنلرك ايماننه وكافرلرك كفرنه شاهد اوله‌سن مؤمنلره جنتله تبشير وكفاری ناردن تحذير ايده‌سن (لتؤمنوا بالله ورسوله) تاكه الله تعالينك وحدانيتنه ورسولنك نبوتنه تصديق ايده‌سز (وتعزروه وتوقروه) ودينه ورسولنه تقوايله واكاخشوعله تعظيم ايده‌سز (وتسبحوه بكرة واصيلا) وصباحده واخشامده دوام اوزره انی تنزيه وتصديق ايده‌سز (ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله) شونلركه حديبيه‌ده تحت شجره‌ده سندن بيعت رضوان ايتديلر كأنه انلر الله تعاليدن بيعت ايتمشلردر زيراكه بيعتله اصل مقصود اولدر (يدالله فوق ايديهم) الله تعالينك نصرتله يدی انلرك طاعتله اولان يدلری فوقنده‌در (فمن نكث فانما ينكث علی نفسه) اول كمسه كه عهد وبيعتنی نقض ايده اول نقضنك وبالی ينه كندويه عودت ايدر (ومن اوفی بما عاهد عليه الله فسيؤتيه اجرا عظيما) واولكه الله تعاليه اولان عهد وبيعتنه وفا ايده نقض ايتميه بزاكا اجر عظيم ويررزكه اول جنتدر (سيقول لك المخلفون من الاعراب شغلتنا اموالنا واهلونا فاستغفر لنا) وقتاكه پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلم عام حديبيه‌ده عمره ايچون مدينه‌دن مكه‌يه كيتمك ديلدی قريش انكله حربه مباشرت وياانی بيت شريف زيارتندن صده مبادرت ايتملری عذريله عمره ايچون محرم اولوب بيله سنجه هدی سوق ايتديكه ناس انك مرادی حرب دكل ايديكنی بيله‌لر اوبه اولسه مدينه اطرافنده مقيم اعراب وياهل بوادی‌يه امر ايتديكه انلر انكله بيله كيده‌لر اعرابدن اكثری انك امرينه اتباعدن تثاقل ايدوب تخلفلرينه شغلله اعتلال ايتدك اول سببدن نازل اولديكه اعرابدن برطائفه كه سكا اتباعدن امتناع ايدوب ديرلركه بزی اموال وعيالمز سنكله كيتمكدن اشغال ايتدی زيرا كمسه‌مز يوقدركه انلرك امورينه قيام ايده الله تعالی انلری اعتذارلرنده تكذيب ايدوب ديديكه (يقولون بالسنتهم ماليس فی قلوبهم) انلر قلبلرنده اولمين شيئی لسانلريله اظهار ايدرلر يوخسه سنك انلر ايچون استغفار ايتديكه ويا ايتمديككه مبالات ايتمزلر (قل فمن يملك لكم من الله شيئا ان اراد بكم ضرا اواراد بكم نفعا بل كان الله بما تعملون خبيرا) يامحمد انلره ديكل كه الله تعالينك مشيئت وقضاسندن سزی كيم منع ايده بيلور اول كركسه سزه ضرر ديلسون قتل وياهزيمت وياهل ومالده خلل ويا تخلفده عقوبت كبی وياخود سزه نفع ديلسون اشبومذكوراتك اضدادی كبی بلكه الله تعالی سزك اعمالكزه خبير اولدی تخلف وقصديكزی بيلور

يانلرنده اولان حفظه ملكلرمز دخی يازرلر (قل ان كان للرحمن ولد فانا اول العابدين) ❊ يامحمد انلره ديكه زعمكز اوزره اكر الله تعالانك فرضا ولدی اولسه مقدم عبادت ايديجی بن اولوردم ❊ ياخود ❊ لفظ ان نافيه اولمغله ❊ رحمن ايچون ولد اولمديكه بن موحدلرك اسبقيم (سبحان رب ﴿ ١١٩ ﴾ السموات والارض رب العرش عما يصفون) سموات وارض وعرشك ربی اولان الله تعالی مشركلرك ولدك وصف ايتدكلرندن منزهدر (فذرهم يخوضوا ويلعبوا حتی يلاقوا يومهم الذی يوعدون) انلری ترك ايله كه مشغول اولدقلری باطل عملره كرشونلر ودنيالريله اويناسونلرتا كه وعدا اولندقلری قيامت كوننه ملاقی اوله‌لر (وهو الذی فی السماء اله وفی الارض اله وهو الحكيم العليم) اول الله تعالی كوكده ملكلرك ويرده انس وجنك معبوديدر خالقك تدبيرنده حكيم ومصالحنده عليمدر (وتبارك الذی له ملك السموات والارض ومابينهما وعنده علم الساعة واليه ترجعون) الله ذوالجلال جمله مخلوقاتدن متعاليدر سموات وارض وبينلرنده اولنلر انك ملكيدر وقيامتك قائم اولجق ساعتنك علمی انك عندنده دركه خلق انده اكا رجوع اولنورلر (ولايملك الذين يدعون من دونه الشفاعة الا من شهد بالحق وهم يعلمون) انلر الله تعالادن غيری شفيع زعميله عبادت ايتدكاری ❊ ملائكه وعيسی وعزير عليهم السلامدن شفاعته مالك اولمزلر اول ذاتلر انجق الله تعالانك وحدانيتنه شهادت ايدن كنهكار مؤمنلری بيلوب انلر ايچون شفاعت ايدرلر (ولئن سألتهم من خلقهم ليقولن الله فانی يؤفكون) اكر سن اول عابدلره ومعبودلره سزی كيم خلق ايتدی ديوسؤال

(بل ظننتم ان لن ينقلب الرسول والمؤمنون الی اهليهم ابدا وزين ذلك فی قلوبكم وظننتم ظن السوء وكنتم قوما بورا) بلكه ظن ايتديككزكه رسول الهی ومؤمنلری مشركون استيصال ايدوب من بعد حديبيه‌دن مدينه‌يه اهلرينه رجوع ايتميه‌لر اول تخلف قلوبكزده شيطان واسطه‌سيله تزيين اولندی وظن سوئی تحسين ايدوب فساد عقيبنده وسوء نيتكزله عندالله قوم هالكين اولديكز (ومن لم يؤمن بالله ورسوله فانا اعتدنا للكافرين سعيرا) شول كمسه كه سر وعلانيه‌ده الله تعاليه ورسولنه ايمان كتورميه اول كافردر بز ايسه كافرلر ايچون نار سعير تهيئه ايتمشز (ولله ملك السموات والارض يغفر لمن يشاء ويعذب من يشاء وكان الله غفورا رحيما) سموات وارض ومابينهمانك ملكی الله تعالينك ديلرسه انده تدبير ايدر ديلديكنی ذنب كبير اوزره مغفرت ايدر وديلديكنی ذنب صغير اوزره عذاب ايدر زيراكه اكا هيچ شی واجب اولمز توبه ايدنه اول ازلده وابدده غفوروا كا اطاعت ايدنه رحيم اولدی (سيقول المخلفون اذا انطلقتم الی مغانم لتأخذوها ذرونا نتبعكم يريدون ان يبدلوا كلام الله) حديبيه‌دن تخلف ايدنلر مؤمنلره ديديلركه چانكه حديبيه‌دن دونوب خيبر مغانمنه كيده‌سز بزی ترك ايدككه سزكله خيبر اهلنه قتاله كيده‌لم حالبوكه مؤمنلر حديبيه‌دن رجوعلرنده الله تعالی انلره وعد ايتديكه اهل مكه غنائمندن عوض خاصة خيبر غنائمی انلره ويريله زيراكه حديبيه‌دن صلح اوزره منصرف اولدقلرندن اهل مكه‌دن برشيئه نائل اولمامشلردی اول مخلفين اراده ايتديلركه الله تعالينك اهل حديبيه‌يه اولان وعدنی تغيير ايده‌لر (قل لن تتبعونا كذلكم قال الله من قبل) يامحمد انلره ديكل كه سز بزمله خيبره كتمزسز زيراكه سزك خيبره كتمكه تهيئكزدن اول الله تعالی بكا اشبو ديديكم كبی ديدی يعنی خيبر غنيمتی حديبيه‌يه حاضر اولنلركدر انلرك غيری‌يه اندن نصيب يوقدر (فسيقولون بل تحسدوننا بل كانوا لايفقهون الا قليلا) مؤمنلره حديبيه‌دن تخلف ايدنلر ديديلركه الله تعالی بزی سزكله خيبره كتمكدن منع ايتميوبدر بلكه سز بزم غنائمده سزه مشاركت ايتديكمزه حسد ايدرسز بلكه انلر دينی فهم ايتمزلر آز كمسه‌لردركه انی فهم ايدر اوله كه انلر مخلصوندر (قل للمخلفين من الاعراب ستدعون الی قوم اولی بأس شديد تقاتلونهم اويسلمون) يامحمد حديبيه‌دن تخلف ايدن اعرابه ديكل كه سز برقوممله قتاله دعوت اولنورسزكه انلر بأس شديد صاحبلريدركه انلر بنی حنيفه وغيريدر پيغمبريمز عليه السلامدنصكره مرتد اولديلر ويا مشركوندركه انلرله قتال ايدرسز حتی كه اسلامه كله‌لر يوخسه انلردن جزيه اخذكز جائز اولمز (فان تطيعوا يؤتكم الله اجرا حسنا) ايمدی شول حديبيه‌دن تخلف ايدنلر اكر سز اول حربده اخلاصله حسن قتال ايدرسكز الله تعالی سزه دنياده غنيمت وآخرتده جنت ويرر (وان تتولوا

اینسك الله تعالى خلق ایندی دیرلر ۞ بو سؤالده عظمت باریدن مكابره وانكاره مجال یوقدر ۞ امدی انك عادتندن صرفله غیری‌یه نیچه عبادت ایدرلر (وقیله یارب ان هؤلاء قوم لایؤمنون) فاصفح عنهم وقل سلام فسوف یعلمون) پیغمبر علیه السلامك یاربی بو معاند قوم قریش مكابره‌لرندن ناشی ﴿ ١٢٠ ﴾ ایمانه كلمزلر كلامی نزد باریده معلوم اولمغله

بیورلدیكه امدی انلردن اعراض ایله وانلره شرلرندن تسلم ومتاركه ایچون سلامتلر اینكه عن قریب كفرك عاقبتی نه اولەجغنی بیلورلر

سورة الدخان مكیه وهی سبع وخمسون آیة

(بسم الله الرحمن الرحیم) (حم والكتاب المبین) یا محمد حی وقیوم حقیچون حق وباطل بیننی فرق ایدیجی قرآن حقیچون (انا انزلناه فی لیلة مباركة انا كنا منذرین) دین ودنیایه منفعتی اولان قرآنی بز رحمت نزولی ودعوت اجابتی ونعمت تقسیمی وسائر بركات كیجه‌سی ۞ اولان لیلهٔ قدر ولیلهٔ براتده لوح محفوظدن سماء دنیایه انزال ایتدككه انكله كفاری انذار ایده‌رز (فیها یفرق كل امر حكیم) اول كیجه‌ده ۞ كله جك سنه‌نك اول كیجه سنه‌دك ۞ مجموع خیر ورزقلو واجللر فرق اولنوب حكم وفیصل ویریلور ۞ ولوح محفوظه ثبت اولنور وهر امور مؤكل ملكلره تسلیم اولنور ۞ (امرا من عندنا انا كنا مرسلین) رحمة من ربك انه هو السمیع العلیم) واول كیجه‌ده یا اول سنه‌ده عندمزدن امر اوله‌رق ربك تعالادن مؤمنلره رحمت اولدیغی حالده رسوللر كونده‌روز اول الله تعالى قوللرینك اقوال ومناجاتنی ایشیدیجی ونیتلرینی

كما تولیتم من قبل یعذبكم عذابا الیما) واكر اول حربدن اعراض ایدرسكز اندن اول حدیبیه‌یه دعوت اولندیغكزده‌كی اعراضكز كبی الله تعالى سزه عذاب الیم‌له تعذیب ایدر اشبو آیت نزول ایدیجك جهاددن عاجز وضعیفلر دیدیلركه بزم حالمز نیچه اولوركه قتاله دعوت اولندیغمزدن خروجه استطاعتمز اولمیجق عذاب اولنورز * نازل اولدیكه (لیس علی الاعمی حرج ولا علی الاعرج حرج ولا علی المریض حرج) اعمی واعرج ومریض اوزرینه وبال یوقدركه جهاددن تخلف ایده‌لر (ومن یطع الله ورسوله یدخله جنات تجری من تحتها الانهار ومن یتول یعذبه عذابا الیما) اول كسه‌كه سر وعلانیه‌ده الله تعالى‌یه ورسولنه اطاعت ایده اول انی شول جنتلره ادخال ایدركه آنك التندن ایرمقلر آقار واولكه الله تعالینك طاعتندن اعراض ایده اول انی عذاب الیمله تعذیب ایدر (لقد رضی الله عن المؤمنین اذ یبایعونك تحت الشجرة) الله تعال راضی اولدی شول مؤمنلردنكه سنكله حدیبیه‌ده نزول ایتدیلركه انلر بیك اوچیوز ویا بیك بشیوز كسه ایدیلر شول وقتنكه سن سمره ویا سدره التنده اوتوررکن سندن بیعت ایتدیلر شوندنصكره‌كه عثمان رضی الله عنه‌یی اهل مكه‌یه رسول كوندرمشدیكه بیت اللهی پیغمبریمز علیه السلامه طواف ایچون تخلیه ایده‌لر بعده اهل مكه عثمان رضی الله عنه‌یی قتل ایتدیلر دیو ایشدیلیجك پیغمبریمز علیه السلام اول بیله سنجه اولان اصحاب ایله مبایعت ایتدیكه قریشله محاربه ایده‌لر موت خوفیله انلردن فرار ایتمیه‌لر بعده پیغمبریمز علیه السلام دیدیكه عثمان الله تعالینك ورسولنك حاجتنده‌در وایكی الینك برینی اول بری اوزره قیوب بو عثمانك بیعتیدر دیدی (فعلم ما فی قلوبهم فانزل السكینة علیهم واثابهم فتحا قریبا) الله تعالى اول مبایعت ایدن مؤمنلرك قلبلرنده‌كی صدق ووفایی بیلوب اول صلح سببیله قلبلرینه طمانینه وسكون انزال ایتدی واول حدیبیه‌دن رجوعلری عقبنده خیبری فتح ایتدی (ومغانم كثیرة یأخذونها) وانلری خیبردن آلدقلری مغانم كثیره ایله اثابه ایتدی زیراكه خیبرك یهودلری اموال كثیره وعقار واشجار واصحابی ایدیلر پیغمبریمز علیه السلام انلرك جمیعنی حدیبیه اهلنه قسمت ایتدی (وكان الله عزیزا حكیما) الله تعالى غالب وحكمتی مراعی اولدی (وعدكم الله مغانم كثیرة تأخذونها) الله تعالى سزه مغانیم كثیره وعد ایتدیكه مؤمنلر پیغمبریمز علیه السلام زماننده واندن صكره‌ده یوم قیامته دكین كفاردن اخذ واغتنام ایدرلر (فعجل لكم هذه) اول جمله‌دن خیبر مغانمنی تعجیل ایتدی (وكف ایدی الناس عنكم) وسزدن اهل خیبر ایدینی وحلیفلری بنو اسد وبنو غطفان ایدینی برقولده قریش ایدینی كف ایتدی * روایت اولندیكه پیغمبریمز علیه السلام خیبره كیدوب اهالی محاصره ایدیجك اسد وغطفان قبائلی قصد ایتدیلركه

بیلیجیدر * دینلدیكه نسخهٔ ارازق میكائیل ونسخهٔ حروب وزلازل وخسوف جبرائیل ونسخهٔ مصائب عزرائیل ونسخهٔ اعمال سماء دنیا صاحبی اسرافیل علیهم السلامه ویریلور (رب السموات والارض وما بینهما ان كنتم موقنین) اول سموات وارض وانلرك بینلرنده ﴿ ١٢١ ﴾ اولنلرك ربیسیدر اگر سزشك وشبهه ایتیوب یقین طلب ایدنلردن ایسه‌كز (لا اله الا هو یحیی ویمیت ربكم ورب آبائكم الاولین) اندن غیری معبود بالحق یوقدر خالق احیا وامانه ایدرسزك واولكی بابالركزك خالق ورازق وربیسیدر (بل هم فی شك یلعبون) بلكه كافرلرك بو كلامه یقینلری اولمیوب قرآندن شكده اولملریله انی لعب واستهزا ایدرلر (فارتقب یوم تاتی السماء بدخان مبین) سماء ظاهر دخانله كلدیكی كونه منتظر اولكه مشركلرك حالنی كوره‌سین * دینلدیكه عرب شر غالبه دخان تسمیه ایدرلر یعنی انلره غالب كلدیكی كونه منتظر اول دیمك اوله یاخود علامات قیامتدن مقدم اول دخان ظهور ایدر وقرق كون مشرقله مغرب بیننی احاطه ایدوب مؤمنلر زكام كافرلرسه سرخوش اولوب توتون اغزلرندن بورنلرندن كیروب دبرلرندن چیقه مفسرین بو دخانه بعض معنالر دخی ویرمشلردر العلم عند الله (یغشی الناس هذا عذاب (تبیان) (رابع) (١٦) الیم) اول دخان ناسی قاپلادقده دیه‌لركه بو بزه عذاب الیمدر (ربنا اكشف عنا العذاب انا مؤمنون) یاربنا بزدن بو عذابی كشف ایله‌كه بز ایمانه كله‌لم (انی لهم الذكری وقد جاءهم رسول مبین) بوقدرجه علامت دخانله انلره تذكر وتفكر نیجه حاصل اوله‌جق انلره دخاندن اعظم آیات ومعجزات ظاهره

مدینه‌ده‌كی عیال وذراریٔ مسلمینی غارت ایده‌لر لكن الله تعالى قلبلرینه رعب القاسیله انلری اندن كف ایتدی (ولتكون آیة للمؤمنین ویهدیكم صراطا مستقیما) تاكه اول كف ویا غنیمت مؤمنلره امارت اوله‌كه انكله عند الله كندیلرك منزلت ومرتبه‌لری اولدیغن بیله‌لر وحدیبیه‌دن رجوعلری حیننده خیبرك فتحیله پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم وعدنده صدق ایدیكن تیقن ایده‌لر وسزی دین اسلام اوزره ثابت ایدوب انك فضل ورحمتنه توكل ایده‌مزكه مسلمون سكزبیك كسه اولوب اهل خیبر یتمش بیك ایكن مسلمینی انلر اوزره غالب ایتدی (واخری لم تقدروا علیها قد احاط الله بها وكان الله علی كل شیء قدیرا) الله تعالى سزه مغانم اخری وعد ایتدیكه اول هوازن ویا فارس مغانمیدر كه هنوز اكا مالك اولمیوب‌سز الله تعالى اكا استیلاء ایدوبدر انی سزك غیریدن منع ایدوب سزه فتح ایدیسردر الله تعالى هرشیئك اوزره قدیر اولدی زیراكه قدرتی ذاتیه‌در برشیئه مختص اولوب سائرندن ممتنع دكلدر (ولو قاتلكم الذین كفروا لولوا الادبار ثم لا یجدون ولیا ولا نصیرا) اگر یوم حدیبیه‌ده مكه‌نك كفاری سزكله قتال ایدوب صلح اولمسه‌لر ویا اسد وغطفان اهل خیبره معاونت ایچون سزكله قتال ایتسه‌لر منهزمین اولدقلری حالده انصراف ایدوب من بعد انلره نفع ایدر برقریب وهزیمتدن منع ایدر بر ناصر بولمیه‌لردی (سنة الله التی قد خلت من قبل ولن تجد لسنة الله تبدیلا) یا محمد سندن اول كچن امتلرك رسوللرینه الله تعالینك سنة موعوده‌سیدركه انلری اعدالری اوزره غالب ایده الله تعالینك سنتنه ایسه تغییر بولمزسن (وهو الذی كف ایدیهم عنكم وایدیكم عنهم ببطن مكة من بعد ان اظفركم علیهم وكان الله بما تعملون بصیرا) اول الله تعالى مكه مشركلرینك یدلرینی سزدن وسزك یدلریكزی انلردن كف ایتدی سزی انلرك اوزره نصرت ایتدیكندنصكره الله تعالى سزك اعمالكزه بصیر اولدی * قصه‌سی اولدركه عكرمه ابن ابوجهل بشبوز كشیله حدیبیه‌یه خروج ایدوب پیغمبریمز صلی الله تعالى علیه وسلم خالد بن الولیدی مسلمیندن برمقدار جندایله اوزرلرینه كوندردی حتی‌كه اول كفاری صیوب مكه‌نك حیطانه قویدقلرندنصكره كیرودوندیلر * دینلدیكه اشبو قصه یوم فتحده ایدی * پس بو اجلدن دینلدیكه مكه‌نك فتحی عنوة اولوبدر (هم الذین كفروا وصدوكم عن المسجد الحرام والهدی معكوفا ان یبلغ محله) انلر شول كافرلردركه سزی مسجد حرامه دخولدن وبیت شریفی طوافدن وهدیكزی محلنده نحردن منع ایتدیلركه حاج ایچون منی ومعتمر ایچون صفادر ایدی پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم یتمش هدی سوق ایتمشدی منع اولنیجق جمیعنی حدیبیه‌ده نحر ایتدی زیراكه محصرك منحری حصر اولدیغی محلدركه شافعی اكا ذاهبدر وبعضیلری دیدیكه حدیبیه‌نك بعضی حرمندندر اویله اولسه پیغمبریمز صلی الله تعالى علیه وسلم هدایاسنی حرمده نحر ایتمشدر نكیم ابوحنیفه انك نحری حرمده اولمسی شرطدر دیدی

ايله رسول كلمشيكن متذكر ومتنصح اولمديلر (ثم تولوا عنه وقالوا معلم مجنون) اول رسول بويله معجزاتله كلدكدنصكره اندن اعراض ايدوب ❁ اول قرآنى جبر ويسارنام غلام اعجميدن ❁ اوكرنمشدر مجنوندر ديديلر (انا كاشفوا العذاب قليلا انكم عائدون) بز سزدن اول عذابى كشف ايدوب آز وقت ﴿ ١٢٢ ﴾ قالديررز سز ينه كفر وشر ككزه عودت ايدرسز * على قول مشركلره قحط عظيم عذابى اصابت ايتمكله پيغمبرمز عليه السلامدن دعانيازلرينه مبنى بعد الدعا اول عذاب دفع اولدى وعلى قول اول دخان عذابى قرق كوندنصكره دفع اولمغى باى وجه كان انلرينه اولكى فسق وشركلرينه عودت ايدرلر (يوم نبطش البطشة الكبرى انا منتقمون) يوم قيامتده يا يوم بدرده بز انلرى كمال قدرت وعنفله اخذ ايدوب انلردن انتقام ايده رز (ولقد فتنا قبلهم قوم فرعون وجاءهم رسول كريم) قريشدن مقدم بز فرعون قومنى امهال وكثرت اموال ايله امتحان ايتدك وانلره بر رسول كريم كلدى كه اول موسى عليه السلامدر (ان ادوا الى عباد الله انى لكم رسول امين) انلره ديديكه الله تعالانك قوللرينى ❁ يعنى بنى اسرائيلى ❁ بكا ويرك بن سز ايچون وحيله امين رسولم (وان لاتعلوا على الله انى اتيكم بسلطان مبين) والله تعالانك رسول ووحينه اهانتله [محاقين]
كبرلنمك بن سزه صدق دعوامى مبين حجتله كلدم (وانى عذت بربى وربكم ان ترجمون) وبن بنم وسزك ربكز تعالايه صغنورم كه سزينى رجم وقتل ايتمكزدن اولبنى حفظ ايدر (وان لم تؤمنوا لى فاعتزلون) اكر بكا ايمان ايتمزسكز بندن

اكرچه اول نحر ايچون معهود دكلسه ده (ولولا رجال مؤمنون ونساء مؤمنات لم تعلموهم ان تطؤهم فتصيبكم منهم معرة بغير علم) اكر مكه ده مشركينله مختلط رجال ونساء جماعتى اولسه كى اهلاككز سببيله اوزريكزه ديت وكفارت وجوبى وانلر اوزره تأسف وتعيير كفار وقوعى سز انلرى بيلمزيز ومشركيندن تمييز ايتمز غفلتله سز انلرى وانلردن بحثده تقصيرله اثم مثلى مكروه اصابتى اولمسه الله تعالى سزك ايديكزى انلردن كف ايتمزدى (ليدخل فى رحمته من يشاء) الله تعالى سزك ايتديكزى اهل مكه دن كف ايتديكه اندهكى مؤمنلرى صيانت ايده وانلردن ديلديكنه زياده خيرى الهام ايدوب ويا اندهكى مشركلردن ديلديكنه اسلامى توفيق ايدوب جنته ادخال ايده (لو تزيلوا لعذبنا الذين كفروا منهم عذابا اليما) اكر مؤمنلر كفاردن تمييز ايتسه لر انلردن كفارى بز قتل وسبيله تعذيب ايدردك (اذ جعل الذين كفروا فى قلوبهم الحمية حمية الجاهلية) ذكر ايت شول وقتيكه مكه نك كفارى قلبلرنده انفه قيلديلركه اول حق اذعاندن منع ايدر حمية جاهليه در شول حيثيتله كيم پيغمبريمز عليه السلام حديبيه يه نزولنده ديديلركه محمد بزم آباء واخوانمزى قتلندنصكره كلديكه منازلمزه دخول ايده والله بزانى مكه يه ادخال ايتمزلر تاكه محمد واصحابى بزه رغمايته دخوللرينه سوينمه لر (فانزل الله سكينته على رسوله وعلى المؤمنين) اويله اولسه الله تعالى رسولنه ومؤمنلره ثبات ووقار انزال ايدوب كفارك قلوبنه داخل اولان حمية جاهليه لرى انلره داخل اولمدى * روايت اولنديكه وقتاكه كفار انفه ايدوب بيته دخولندن منع ايدبجك پيغمبريمز عليه السلام ومؤمنلر قصد ايتديلركه انلركله قتال ايدلر اويله اولسه كفاره انلردن خوف كلوب پيغمبر عليه السلامدن ديلديلركه اوسنه كيرو مدينه يه كيده لر شول شرطله كيم سنهٔ آتيه ده قريش انلر ايچون مكه يى اوچ كون تخليه ايده لر پيغمبريمز عليه السلام اكا راضى اوليجق انك اوزره اندن عهد نامه استديلر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم على رضى الله عنه يه ❁ بسم الله الرحمن الرحيم ❁ يازغل ديدى انلر ديديلركه بز انى بيلمزز بلكه ❁ باسمك اللهم ❁ يازغل بعده ديديكه اشبو رسول الله ك اهل مكه ايله اولان صلحنامه سيدر ديديلركه اكر بز سنك رسول الله ايديككى بيلسيدك سنى بيته دخولدن صد ايتمز وسنكله قتال ايتمزدك بلكه يازغل كه اشبو محمد بن عبدالله ك اهل مكه ايله اولان صلحنامه سيدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه استدكلرى منوال اوزره يازغل مؤمنلر قصد ايتديلركه اندن امتناع ايدوب انلر اوزره هجوم ايده لر الله تعالى اوزرلرينه سكينه ايدوب حتى كه توقر وتحمل ايتديلر (والزمهم كلمة التقوى وكانوا احق بها واهلها) وانلره كلمهٔ تقوايى الزام ايتدى يعنى كلمهٔ شهادت ويا بسملهٔ شريفه يى ويا محمد رسول الله ديمكى ويا عهد اوزره وفاء وثباتى اختيار ايتدى واول كلمهٔ تقوايه غيريدن احق واهل اولديلر (وكان الله بكل شئ عليما) الله تعالى هر شيئه عليم اولدى اويله اولسه هر شيئك اهلنى بيلور اكا انى آسان قيلور (لقد صدق الله رسوله الرؤيا بالحق) پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم منامنده كورديكه اول واصحابى مكه يه امن اوزره

برطرف اولوب بنى ايلنجتميك (فدعا ربه ان هؤلاء قوم مجرمون) انلر ايمانى قبول ايتمدكلرنده موسى عليه السلام انلره بددعا ايدوب يارب بونلر كفر اوزره مصر برقومدر ديدى (فاسر بعبادى ليلا انكم متبعون) دعاسى قبول اولوب الله تعالى بيورديكه ❁ قوللرم بنى ❁ ﴿ ١٢٣ ﴾ اسرائيله كيجه مصردن ❁ چيقوب كيت فرعونيلر سزك چيقديغكزدن خبر الدقلرنده ارديكزدن كلورلر (واترك البحر رهوا انهم جند مغرقون) سن قومكله بحرى كچدكدنصكره عصا كله اوروب دكزى قابه مه آچق براق زيرا فرعون وعسكرى اكا كيروب غرق اوله جقلردر (كم تركوا من جنات وعيون) وزروع ومقام كريم ونعمة كانوا فيها فاكهين) ❁ فرعونيان اول بحره غرق اولدقلرنده مصرده نقدر بوستانلرينى ونهرلرينى واكينلرينى وزينتلو مكرم منزل ومقاملرينى والفت وطبيعت ايتدكلرى ميوه ونعمتلرينى ترك ايتديلر (كذلك واورثناها قوما اخرين) انلرى اول اموال ونعمدن اخراجمز كبى بز انى بنى اسرائيله ياغيرى قومه ميراث ويردك (فما بكت عليهم السماء والارض وما كانوا منظرين) انلرك كفر وشركلرى سببيله سما وارض انلرك هلاكنه اغلمدى وانلره عذاب كلدكده وقت آخره نظر ومهلت ويرلمديلر * زيرا ديلنديكه برمؤمن فوت اولسه سما وارض قرق صباح انكيچون اغلرلركه كوكده برمؤمن ايچون ايكى قپو اولوب برندن رزق اينر وبرندن عمل صالحى چيقار وزمين دخى انك ركوع وسجوديله محظوظ اولور سما وارض انلردن محروم اولدقلريچون

محاقين ومقصرين كيرديلر اول رؤيايى اصحابنه حكايت ايدبجك تأويلى اول ييلده اولمق توقعيله سوينشديلر تأخر ايدبجك بعضيلرى ديديكه والله باشمزى نه حلق ونه تقصير ايتدك ونه بيتى كوردك اول سببدن اشبو آيت نازل اولدى يعنى الله تعالى رسولنه منامنده كوستردیكى رؤيايى حق ملتبس اولمديغى حالده تحقيق ايتدى اول انك كورديكى لابد وقت مقدرده كه اول عام قابلدر ظهور ايده جكدر (لتدخلن المسجد الحرام ان شاء الله آمنين محلقين رؤسكم ومقصرين لا تخافون) والله يا مؤمنلر كله جك ييلده سز مسجد حرامه كيررسز اكر الله تعالينك مشيئتى اولورسه * وعد كريمك مشيئته تعليقده عبادنه انى تعليم وانلرك بعضى اكا موت ياغيبه علتيله كيرمز ايديكنى اشعار وياخود ملك رؤيانك مقالهسنى حكايت وياخود پيغمبريمز عليه السلامك اصحابنه اولان قولنى رعايت واردر بعضكز باشنى تراش ايدر وبعضكز ايسه صاچنى قرقرلر عدودن امن اوزره اولوب انلردن خوفكز اولمديغى حالده (فعلم ما لم تعلموا فجعل من دون ذلك فتحا قريبا) الله تعالينك انى تأخيرندهكى حكمتندن سزك بيلديككزى بيلوب مسجد حرامه دخولكزدن اول سزه صلح حديبيه يى ويا فتح خيبرى تبشير ايتدى تاكه موعودك حصولنه دكين مؤمنلرك قلوبى انكله استراحت ايده (هو الذى ارسل رسوله بالهدى ودين الحق ليظهره على الدين كله) اول الله تعالى رسولى محمد عليه السلامى توحيدله ودين اسلامله كوندرديكه اول دين اسلامى سائر اديان اوزره حق اولانك نسخله وباطل اولانك فسادنى اظهارله وياخود مؤمنلرى اول دين باطلك اهلى اوزره تسليطله زيرا كه اسلامدن غيرى دين اهلنى مسلمون قهر ايدوبدر (وكفى بالله شهيدا محمد رسول الله) الله تعالى شاهديتركه محمد انك رسوليدر اكرچه كفار مكه اكا شهادت ايتمزلرسه ده زيرا كه بز سنك رسول الله ايديككى بيلمزز ديديلر (والذين معه اشداء على الكفار) رسول اللهدر وانكله اولان مؤمنلر كفار اوزره شديدلردر انلره محبت دينلرينه ايتمزلر مخالف اولنلره غلظت ايدرلر (رحماء بينهم) بربرلرينه مرحمت ومحبتلولردر (تراهم ركعا سجدا) سن انلرى راكعلر وساجدلر كوررسن زيرا كه اكثر اوقاتده نمازه مشغوللردر (يبتغون فضلا من الله ورضوانا) الله تعاليدن آخرتده ثوابن ورضاسن طلب ايدرلر (سيماهم فى وجوههم من اثر السجود) علامتلرى سجود اثرندن يوزلرنده ثابتهدركه اول كثرت صلاة وسهر ليلدن نورلنمسيدر ويا علتسز صرارمسيدر ومسلمونك طباعى انلرى قبول ايتمسيدر (ذلك مثلهم فى التورية) اشبو مذكورات انلرك توراتده صفتيدر (ومثلهم فى الانجيل كزرع اخرج شطأه فآزره فاستغلظ فاستوى على سوقه) اما انلرك انجيلدهكى صفتى شول زرعه بكزركه افراخ وسنبلنى اخراج ايده اكا تقويه واعانه ايده رقيق ايكن غليظ اوله اندن ساق اوزره طوغريلوب طوره (يعجب الزراع) كثافت وقوت وغلظت

بكا ايدرلر (ولقد نجينا بني اسرائيل من العذاب المهين من فرعون انه كان عاليا من المسرفين) بز بنی اسرائیلی فرعونك
عذاب حقارتندن قورتاردقكه اول انلره غلبه ايله اوغللرينى قتل وتكبرله شرده حدى تجاوز ايدنلردن ايدى
(ولقد اخترناهم على علم على العالمين) بز بنی اسرائیلی ﴿ ١٢٤ ﴾ استحقاقلرينه علمز جهتيله زمانلرينك عالملرى اوزره
اختيار ايتدك (وآتيناهم من الايات ما فيه بلؤا مبين) بزانلره بحرى يارمق وبلوطله كولكه ايتمك وقدرت حلواسى وبلدر جين ياغدرمق كبى نعمتلر اظهار ايتدك (ان هؤلاء ليقولون ان هى الاموتتنا الاولى وما نحن بمنشرين) بو مكه كفارى ديرلركه عاقبت حال بزم موتمز انجق بودنياده كى موت اولیدر بوندنصكره بزه ديرلمك وبعث ونشر يوقدر (فأتوا بآبائنا ان كنتم صادقين) اكر موتدنصكره بعث اولنور ديديككزده صادق ايسه كز بزم فوت اولان بابالرمزى احيا ايدوب كتورك (اهم خير ام قوم تبع والذين من قبلهم اهلكناهم انهم كانوا مجرمين) قوت وشدتده قريشمى زياده در يوخسه قوم تبعمى وانلردن مقدمكى قوم ٭عاد وثمود٭ مى زياده در بز اهل قوملرى هلاك ايتدك زيرا انلر منكر بعث كافرلر
ايدى * ديلديكه تبع مؤمن ايدى قومى كافر ايديلر حق تعالى انكيچون قومنى ذم ايدوب تبعى ذم [كبيدر]
ايتدى ابن عباس رضى الله تعالى عنهما تبعك پيغمبر اولديغى واولمديغى معلوم دكلدر ديه‌ى عايشه رضى الله تعالى عنها دير ايديكه
تبع بر رجل صالح اولمغله انى سب ايتمكز * بو تبعك قصه‌سنى مواهبله خازن بو وجهله تحرير ايدركه بو كاتبع حميرى

وحسن منظريله زراعلرى اعجاب ايده الله تعالى انى صحابه‌يه مثل ضرب ايلدى انلر اوائل اسلامده
قليل ايكن كثرت بولديلر وانكله مستحكم اولدقلرندنصكره رفعت بولديلر حتى كه اول اوصافله
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه حاللرينى بكندرديلر (ليغيظ بهم الكفار) الله تعالى انلرى اشبو
صفاتله وصف ايلدى تاكه انكله كفارى اويكندره (وعد الله الذين آمنوا وعملوا الصالحات منهم
مغفرة واجرا عظيما) الله تعالى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمك اصحابندن مؤمن اولوب اعمال
صالحه ايشلينلره مغفرت وجنت وعد ايتدى

سورة الحجرات وهى ثمانى عشرة آية مدنية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(يا ايها الذين آمنوا لا تقدموا بين يدى الله ورسوله) يا مؤمنلر هيچ بر امرده الله تعالينك
ورسولنك امرنده تقدم ايتمكز يعنى نجان بر شيئله امر اولنديغكزده انى وقت مأموردن
اول ايشليكز جابر رضى الله عنه ايدر اول يوم الضحاده ذبح حقنده دركه بر جماعت
پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم صلاة عيدى ادا ايتمدن اضحيه‌لرينى ذبح ايتدكلرنده
اعاده ايله امر ايلدى بر آ. رضى الله عنهدن مرويدركه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه
وسلم يوم نحرده خطبه‌سنده ديديكه اشبو كونده بزم اول عملمز صلاة عيدى ادادر اندن
رجوعمزده اضحيه‌لريمزى ذبحدر اول كمسه‌كه اشبو امر اولنديغى منوال اوزره ايده
سنتمزه اصابت ايدر واولكه بز صلاة عيدى ادا ايتمدن ذبح ايده اول اهليچون لحم
تعجيل ايتمشدر يوخسه نسكدن اول بر شيئده دكلدر عائشه رضى الله عنها ايدر اشبوا
آيت يوم شكده صومدن نهى حقنده‌در يعنى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم رمضان صومنه
شروع ايتمدن سز اكا شروع ايتميكز اكليلده ايدر يعنى كتاب وسنتك خلافنى سويلمكز
ودخى الله تعالينك ورسولنك كلامى سويلنوركن آخر كلامى سويلمكز وهر شيئده شرعه
متابعت ايدك وقياسى نص اوزره تقديم ايتمكز (واتقوا الله ان الله سميع عليم) تقديمده
ومخالفت حكمده الله تعاليدن قورقكزكه اول اقوالكزى ايشيدر وافعالكزى بيلور
(يا ايها الذين آمنوا لا ترفعوا اصواتكم فوق صوت النبى) پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه
سويلديككزده صوتكزى انك صوتى اوزره رفع ايتميكز (ولا تجهروا له بالقول كجهر
بعضكم لبعض) وبينكزده دائر جهرله پيغمبريمز عليه السلامه تكلمده جهر ايتميكز بلكه
اكا تعظيم ايچون صوتكزى خفض ايدك واكا اسم وكنيه‌سيله خطاب ايتميكز بري
برلريكزه خطابكز كبى اشبو آيتله علماء استدلال ايتديلر انك قبرى قتنده وحديثى
اوقونديغنده رفع صورتدن منع اولنه زيرا كه اكا مماتده‌كى حرمت حياتده‌كى حرمت

ديرلردى ملوك يمندن اولوب كثرت اتباع صاحبى اولمغله بويله تسميه اولنمش ياخود اولوقتده ملوك يمنه تبع
دينوردى كنيه‌سى ابو كرب اسعد بن ملكا ايدى كلى عسكر صاحبى اولمغله عالمى كشت وكذار ايدوب حتى حيره‌يى
وسمرقندى اول بنا ايلدى ديرلر بر وقتده ﴿ ١٢٥ ﴾ مدينهٔ منوره‌ده براوغلى مقتول اولمغله كلى لشكرله مدينه‌يه
توجه ايدوب اهاليسنى استيصال ومدينه‌يى خراب ايتمك قصديله كلوركن بنى قريظه يهوديلرى علماسندن كعب واسد نامان عمزاده‌لر ايكى عالم اكا قارشو واروب ديديلركه اى ملك سن بو عزيمتكى ترك ايله بو مدينه‌يه آخر زمان پيغمبرى هجرت ايده‌جك پيغمبرمز عليه السلامك اوصاف واحوالنى تماما تعريف ايتديلر ايله قتل وغارتدن اعراض ايدوب كندو آتش پرست اولمغله اول ايكى عالمك النده مسلمان اولدى واهل كتابدن وافر كيمسه‌يى برابر الوب يمنه متوجه اولدى اثناى راهده هذيلدن بر كيمسه اكا كلوب ديديكه بن سكا بر خانه كوسترەيم كه التون وكمش واينجو وسائر جواهرله طلودر ديدى قبيلهٔ هذيلك مرادلرى انك مكه‌يه قصد من عند الله هلاك اولمسيدى تبع بو ماده‌يى يانده برابر اولان اهل كتاب علماسنه خبر
وردى انلر ديديلركه اى ملك زنهار بو بر شريف بيتدركه بوكا كيم قصد ايتديسه هلاك اولمشدر سز اكا تعظيم
ايدوب قربانلر ذبح ايتمك كركدر واقع حال تبع آلتى بيك دوه قربان ايدوب وبيت شريفه كسوه اورتديكه بيت شريفه
اول كسوه ايجادى بونكدر آلتى كون مكه‌ده اكلوب اهاليسنى اطعام وبيتى طواف ايدوب يمنه عازم اولدى

كبيدر (ان تحبط اعمالكم وانتم لا تشعرون) اعمالكز حبط اولمق كراهتيله حالبوكه انك
حبط اولنديغنه شعوريكز اولمز زيراكه صوتى جهر ورفعده استخفاف واردر اكر اكا
قصد اهانت وعدم مبالات منضم اولورسه كفرى مؤدى اولور * روايت اولنديكه
ثابت بن قيسك اذننده وقر اولديغندن جهورى الصوت ايدى بو آيت نازل اولنجق
پيغمبريمز عليه السلامدن تخلف ايتدى پيغمبريمز عليه السلام دخى انى چاغروب بزه
نيچون كلمز اولدك ديديكنده ديديكه يا رسول الله چون سكا بو آيت نازل اولدى بن ايسه
جهورى الصوتم قورقرينكه عملم حبط اوله واهل ناردن اولم پيغمبريمز عليه السلام
ايتدى ديلرميسنكه حياتكده حميد ومماتكده شهيد اولوب جنته كيره‌سن ديديكه الله
تعالينك ورسولنك بشارتنه راضيم شمدنكيرو عمرم اولدقچه صوتمى صوتك فوقنه رفع ايتميم
اويله اولسه مسيلمه حربنده شهيد اولدى * ديلديكه بو آيتدنصكره ابو بكر وعمر رضى الله
عنهما پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه تكلملرنده اسرار ايدر اولديلر (ان الذين يغضون
اصواتهم عند رسول الله اولئك الذين امتحن الله قلوبهم للتقوى لهم مغفرة واجر عظيم)
شونلركه رسول الله قتنده ادبه رعايت ايدوب صورتلرين خفض ايدرلر انلر شول
قومدركه الله تعالى قلبلرينى تقوى ايچون اختيار وخالص ايدوبدر انلر ايچون مغفرت
ذنوب وجنتده ثواب جزيل اولور (ان الذين ينادونك من وراء الحجرات اكثرهم
لا يعقلون) يا محمد شونلركه نسائك حجراتى وراسندن سكا ندا ايدرلر * ديلديكه ندايى
ايدن عيينة بن حصين واقرع بن حابس ايديكه بنو تميمدن يمش رجال ايله پيغمبريمز صلى
الله تعالى عليه وسلمه وفد كلديلر حالبوكه اول وقت ظهيره‌ده راقد ايدى يا محمد طشره
چيق ديوندا ايتديلر انلرك اكثرى حرمت نبوتى تعقل ايتمزلر زيراكه عقل حسن ادب
ومراعات حشمت اقتضا ايدر لاسيما اول منصبده اولان كمسه‌يه اوله اول نداء منكر
انلرك جميعنه اسناد اولندى زيراكه اكا جميعى راضى اولديلر ويا منادى‌يه امر ايتديلر
ويا اول منادى انلرك اراسنده ايدى (ولو انهم صبروا حتى تخرج اليهم لكان خيرا لهم
والله غفور رحيم) اكر انلر سنك خروجكه دكين صبر وانتظارده ثابت اولسه‌لر اول
انلره استعجالدن خيرلى ايدى زيراكه انده حفظ ادب وتعظيم رسول حاصل اولوردىكه
اول ثناء وثوابى ايجاب ومسئولى اسعاف ايدردى الله تعالى غفور رحيمدركه اول اساءت ادب
ايدن وترك تعظيم ايدنلره نصح وتقريع اوزره اقتصار ايتدى بو آيتك سبب نزولنده ديلديكه
پيغمبريمز عليه السلام بنى العنبر نام قبيله‌يه سريه كوندردى انلر سريه‌نك كلديكن بيلنجك عياللرين
براغوب قاچديلر اويله اولسه سريه اول عيالى سبى ايدوب پيغمبريمز عليه السلامه كتورديلر
بعده بنو العنبردن بر جماعت اول سبى اولنان عياللرين اشتراء ايچون كلدكلرنده وراء حجراتدن

قومی اولان حمیره واردقده سن بزم دینمزدن آیرلدك دیو قبول ایتمدیلر تبع وحدانیت خدایی انلره تکلیف ایتدکجه عناد
ومخالفت ایدوب آخرالامر آتش امتحانده قرار ویردیلر انلرك برطاغك اتکنده برآتشکده‌لری وارایدیکه ایکی دعواجنك
فیصل ویرلیوب برده‌و الری اولندقده اول آتشه کتوروب ادخال ﴿ ١٢٦ ﴾ ایدرلردی باطلی یاقار حق اولان
یاقمزدی بوقول ایله
اول آتشکده‌یه واروب
علماء یهودتوتلریبونلرنده
کیردیلر یانمدیلر وحمیریلر
بنلریله کیروب تماما
یاندیلر * منقولدرکه
تبع رسالتپناه افندمز علیه
السلامه نامه یازوب
سامول نام یهودی‌یه
ویروب سپارش ایلدیکه
اکر اول آخر زمان
پیغمبرینه ایریشورسك ویر
یوخسه اولادلریکه وصیت
ایله انك شرفظهوریله
قنغیسی فیضیاب اولورسه
بو اماتنی ویرسون
دینلمشکه یکرمی برنجی قرن
اولادی ابی ایوب الانصاری
اولمغله امانت مذکوری
اول عرض خضورنبوی
ایلدکده اوچ کره مرحبا
بالاخ الصالح بیورمشلر
بعثتدن بدیوزسنه مقدم
پیغمبرمز علیه السلامه
ایمان کتوردن ابوکرب
اسعد حمیری که تبعد دیو
رباشیدن منقولدر (وما
خلقنا السموات والارض
ومابینهما لاعبین) بزسموات
وارضی وانلرك بینلرنده اولنی لعب خالق ایتمدك ※ بلکه وحدانیتمزی وثواب وعقابی بیلملری حکمتنه مبنی [دعوتی]
خلق ایتدك ※ (ماخلقنا هما الا بالحق ولکن اکثرهم لایعلمون) واهل سما وارضی انجق سبب حقله خلق ایتدك که
طاعته ثواب ومعصیته عقاب اولدیغی بیلنه ※ لکن ناسك اکثری انی بیلمزلر (ان یوم الفصل میقاتهم اجمعین) حقله باطل

پیغمبرمز علیه السلامه غلظتله ندا ایدوب اویورکن انی اویاردیلر طشره چیقدیغندن اکاعیاللری
امرنده سویلدیلر پیغمبرمز علیه السلام انلرك برینی حکم ایدیجك اول حکم دیدیکه عیالمزك
نصفنی بزه باغشله ونصف آخرنی بزه بیع ایله پیغمبرمز علیه السلام دخی انجابین ایتدی اول
سببدن بوآیت کریمه نازل اولدی یعنی اکرندا ایتمیوب صبرایتمش اوسه‌لر انلره خیرلی ایدی
انلرك هیچ بربدن فدا القسزین جمعینی آزادایدیسردی (یاایها الذین آمنوا ان جاءکم فاسق بنبأ
فتبینوا ان تصیبوا قوما بجهالة فتصبحوا علی مافعلتم نادمین) یامؤمنلر اکرسزه برفاسق خبر کذبله
کلورسه اول خبرك کیفیت امرندن تعرف وتفحص ایدك عجله ایتمیکز شول کراهتله کیم بر
قومك حاللرین بیلمدین قتل وقتاله انلره اصابت ایدوب بعده اول فعلکزه نادمین اوله‌سز *
روایت اولندیکه پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم ولید بن عقبه‌یی اخذ زکات ایچون بنوالمصطلق
نام قومه کوندردی مکراول ولیدله انلربیننده عدوات وار ایدی انی ایشتدکلرنده اکاقارشو
کلدیلر ولید ایسه انلرك کندوبی قتلنه کلور ظن ایدوب کیرو دوندی پیغمبرمز علیه السلامه
دیدیکه انلر مرتداولمشلر بکا زکاتی ویرمدیلر اکابناء پیغمبر علیه السلام انلره غزاقصدین ایدیجك
بو آیت نازل اولدی * دینلدیکه پیغمبرمز علیه السلام ولیددنصکره انلره خالد بن الولیدی
کوندردی اکرانلرده ایمانلرینه دلالت ایدر شیئ کوررسك زکاتلرین الوب کل والاانلره
کفاره ایدیلن فعلی ایشله چون خالد انلره واردی اخشام وقتی اذانی انلرده اوقونور
ایشیدیجك زکاتلرین الوب پیغمبرمز علیه السلامه کلدی وحسن حاللرین اکاخبر ویردی انکله
ولیدك خطاسی ظاهر اولدی اشبو دلیلدرکه فاسقك خبری رداولنه ومخبرده عدالت شرط
اوله اول کرك راوی ویاشاهد ویامفتی اولسون وواحد عدلك خبری مقبول اوله (واعلموا
ان فیکم رسول الله لو یطیعکم فی کثیر من الامر لعنتم) بیلك رسول الله سزك اراکزده‌در ایمدی
اکا وامرنه موافقتله تعظیم ایدك اکراول سزا کاخبرویردیککز ویااختیار ایتدیککز امورك
کثیرنده سزه اطاعت ایتسه اثم وهلاکه ایرردیکز زیرا انلرك بعضیلری جهد ایتدیلرکه فاسق
قولیله عمل اولنوب پیغمبرمز علیه السلام انلری بنوالمصطلق ایله قتاله کوندره (ولکن الله حبب
الیکم الایمان وزینه فی قلوبکم) لکن الله تعالی سزه ایمانی تحبیب ایدوب قلوبکزده انی آیات
واضحه وبراهین قاطعه ایله تزیین ایتدی (وکره الیکم الکفر والفسوق والعصیان) واول الله
تعالی سزه کفر وفسوق وعصیانی تبغیض ایتدی (اولئك هم الراشدون) ایمدی بوصفتلو کسه‌لر
طریق سوایه اصابت ایدیجیلر (فضلا من الله ونعمة والله علیم حکیم) اشبو تحبیب وتبغیض
الله تعالیدن سزه فضل ونعمت اولدی الله تعالی مؤمنلرك احوالنه وبینلرنده‌کی تفاضله علیم وانلره
توفیقله انعام وافضالنده حکیمدر (وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا فاصلحوا بینهما) اکر
مؤمنلردن ایکی طائفه بربرلریله قتال ایتسه‌لر اول ایکی طائفه‌نك بینینی نصحله وحکم الله‌یه

فصل وفرق اولندیغی کونده ناسك جمع اوله‌جغی وقتدر (یوم لایغنی مولی عن مولی شیئا ولاهم ینصرون الا من
رحم الله انه هو العزیز الرحیم) اولکونده بر دوست بر اقرباسك عذابندن برشی دفعنه ویاردمه نافع اولمز مکرکه الله
تعالانك رحمتندن واذن کرمندن برمؤمن ﴿ ١٢٧ ﴾ برمؤمنه شفاعت ایده الله تعالی عزیزدر تعذیبنی اراده ایتدیکنه
نصرت اولنمز رحیمدر
رحمت اراده ایتدیکی کیمسه
در رحمتی منع اولنمز
(ان شجرة الزقوم طعام
الاثیم) زقوم یعنی بیوك
کناهکارك طعامیدر
(کالمهل یغلی فی البطون
کغلی الحمیم) اریمش باقر
کبی قینار صو مثللی
قارنلرنده غلیان ایدر
(خذوه فاعتلوه الی سواء
الجحیم) بانیه‌یه
دینورکه ※ انی اخذو
سوریه‌رك جهنمك اورتسنه
کوترك (ثم صبوا فوق
راسه من عذاب الحمیم)
بعد انك باشنه عذاب
حمیمدن دوککز (ذق
انك انت العزیز الکریم)
※ زبانیلر اکا استهزا
یوزندن دیه‌لرکه ※ بو
عذابی داد ذیرا سن
زعمکجه دنیاده قومك
عزیز وکریمی ایدك
* مرویدرکه ابوجهل دیر
ایدیکه بن بطحانك اعز
واکرمیم زبانیلر دخی
اول کلامی اکا استهزا
وتوبیخله دیه‌لر (ان هذا
ما کنتم به تمترون) بو اول عذابدرکه سزاندن دنیاده شك ایدردیکز (ان المتقین فی مقام امین) تحقیق
متقیلر خوف وآفاتدن امین مقامده درلر (فی جنات وعیون یلبسون من سندس واستبرق متقابلین)
وپکارلرده نازك حریرلر وصرمه‌لو دیبالر کیوب سریرلریله بربرلرینه قارشور اوتوررلر (کذلك وزوجناهم

دعوتله اصلاح ایدك اشبو دلیلدرکه اهل عدله اهل بغی بینینی اصلاح واجب اوله (فان
بغت احدیهما علی الاخری فقاتلوا التی تبغی حتی تفیء الی امر الله) اکر اول ایکی طائفه‌نك
بری طائفه اخری اوزره تعدی ایدرسه اول تعدی ایدن طائفه‌یه قتال ایدك تاکه الله تعالینك
امرنه رجوع ایده‌لر (فان فاءت فاصلحوا بینهما بالعدل واقسطوا ان الله یحب المقسطین)
اکر اول بغی ایدن طائفه بغیدن رجوع ایدرلرسه بینلرینی الله تعالینك حکمی مقتضاسنجه
اصلاح ایدك وجمیع اموریکزده عدل ایدك الله تعالی عدل ایدنلری سور اشبو آیت پیغمبرمز
علیه السلام زماننده اوس ایله خزرج بیننده حادث قتال شاننده نازل اولوبدر اشبونده
دلالت واردرکه باغی مؤمن اوله وباغی حربدن فارغ اولورسه ترك ایدیله و
اوزرینه بغی اولنان کشی‌یه اعانت واجب اوله لکن نصح وصلحه سعیدن صکره
(انما المؤمنون اخوة) مؤمنلر بری برلرینه قرنداشلردر زیرا جمیعی اصل واحده
منتسبلردرکه اول ایماندرکه کیم حیات ابدیه‌یی موجبدر (فاصلحوا بین اخویکم
ایمدی ایکی قرنداشکز بینینی اصلاح ایدك ایکی‌یه تخصیصه علت زیراکه شقاقك اقل وقوعی
ایکی کشی بیننده‌در (واتقوا الله لعلکم ترحمون) الله تعالیدن قورقوب حکمنه مخالفت
ایتمکزکه رحمت اولنه‌سز (یاایها الذین لایسخر قوم من قوم عسی ان یکونوا خیرا منهم
ولانساء من نساء عسی ان یکن خیرا منهن) یااهل ایمان جماعتی رجال ونسادن بری برلریکزی
سخره ایتمسون زیراکاهی اولورکه سخره اولنان عندالله سخره ایدندن خیرلی اولور
(ولاتلمزوا انفسکم) وبری برلریکزی تعییب ایتمکز زیراکه مؤمنلرك کلیسی نفس واحده
کبیدر ویاخود کندیکزه عیب ویرر شیئی ایشلمکز زیرا انی ایشلین کندوبی تعییب ایدر
(ولاتنابزوا بالالقاب بئس الاسم الفسوق بعد الایمان) وبری بریکزی لقب فسوقله چاغرمکزکه اول مؤمنلره نه چرکین اسم اولورکه ایمانه دخولله اشتهارلرندنصکره فسقله ذکر
اولنه‌لر * روایت اولندیکه اشبو آیت صفیه بنت حیی شاننده اولوبدرکه اول پیغمبرمز صلی
الله علیه وسلمه دیدیکه یارسول الله نسائك بکا یهودی قزی یهودیه دیو تعبیر ایدرلر پیغمبرمز
علیه السلام اکا ایتدی سن انلره دیکل که بابام هارون وعمم موسی وزوجم محمد رسول الله‌در
* دینلدیکه اشبو آیت ابومالك شاننده نازل اولوبدرکه اول عبدالله بن السلمایه یاوزانوب
یااعرابی دیدی عبدالله ایسه اکا یهودی دیدی پیغمبرمز علیه السلام ایکیسین دخی هجر ایدوب
توبه‌لری ظهورنه دکین فتنه کلکدن منع ایتدی (ومن لم یتب فاولئك هم الظالمون) اول
کمسه مناهیدن توبه ایتمیه اول وصفلو کمسه‌لر ظالملردر عصیانی طاعت موضعنه وضع ونفسلرین
عذابه عرض ایتدکلریچون (یاایها الذین آمنوا اجتنبوا کثیرا من الظن ان بعض الظن اثم)
یامؤمنلر کندیکزدن ظنك کثیرنی ابعاد ایدك تحقیق ایتمکز زیراکه ظنك بعضی بعضیسنده

عين) بو كرمله اكرام ايتديكمزى كبى حورعينى انلره قرين ايتمكله دخى اكرام ايده‌رز (يدعون فيها بكل فاكهة آمنين) انلر جنتده هر آرزو ايتدكلرى ميوه‌نك احضارينى استرلر ضرر وانقطاعندن امين اولدقلرى حالده (لايذوقون فيها الموت الاالموتة الاولى ووقيهم عذاب ﴿ ۱۲۸ ﴾ الجحيم) انلر انده انجق دنياده‌كى موتدن غيرى موت دادمزلر والله تعالى انلردن عذاب جهنمى صرف ايدر (فضلا من ربك ذلك هو الفوز العظيم) انلره بو فضل وكرم ربك جل شانه‌دن واقعدر بو حيات ابدى ونعم انلره فوز عظيمدر (فانما يسرناه بلسانك لعلهم يتذكرون) بز سكا قرآنى كندو لسانك اوزره آسان ايتديككه قومكه قرائت ايتدككده شايد فهم ايدوب متعظ اوله‌لر (فارتقب انهم مرتقبون) ❊ اكر انلر انكله متعظ اولمازلرسه انلره كله‌جك عذابه منتظر اولكه انلر سنك موتكه يا سوء حالكه منتظرلردر ❊ اما انلره عذاب نامتناهى وسكا نصرت الهى واردر ❊

سورة الجاثية مكية وهى ست وثلثون آية

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(حم تنزيل الكتاب من الله العزيز الحكيم) يا محمد حم حقيچون بو قرآنك سكا تنزيلى عزت وحكمتله موصوف الله تعالادندر (ان فى السموات والارض لايات للمؤمنين) [قونيلوب] آسمانده اولان ملائكه نجوم وسائرده وارضده اولان جبال وانهار واشجار وحيوانات وسائرده صانعك وحدت وقدرتنه مؤمنلر ايچون علامتلر واردر (وفى خلقكم ومايبث من دابة ايات لقوم يوقنون) وسزك خلقكزده

صاحبى انكله عقوبته مستحق اولور اول بعض ايسه كثيردر زيرا كه مؤمنلره سوء ظندر * دينلديكه اكر فاجر ايسه انده ظاهر اولان مثلى ظن اولنه اماكه صلحايه وعلمايه حسن ظن ايتمك مندوبدر * دينلديكه ظن ايكى نوعدر برنوعى اثمدركه اول ظن اولنوب تكلم ايديله وبرى ايسه اثم دكلدر كه اول ظن اولنوب تكلم ايدلميه اول اجلدن ظنك بعضى اثمدر دينلدى يوخسه جميعى دكل (ولاتجسسوا) عورات مسلميندن بحث وتتبع ايتمكز پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر مسلمونه فتنه اولميكز واومورلرندن مستور اولان اشيايى تتبع ايتميكز زيرا بركسه‌كه مسلمونك عوارتنى تتبع ايده الله تعالى دخى انك عوارتنى تتبع ايدر اول كمسه‌كه الله تعالى انك عوارتنى تتبع ايده انى رسواى ايدر اكرچه رحلنك ويا بيتنك جوفنده ايسه‌ده (ولايغتب بعضكم بعضا) وبرى بريكزى ظهر غيبنده سوئله ذكر ايتمكز پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه غيبتدن سؤال اولندقده ديديكه اول مسلم قرنداشنك كراهت ايتديكى شيئله ذكر كدر اكر اول ذكر ايتديكك شى انده موجود ايسه انى غيبت ايتمشسن واكر اول شىء انده مفقود ايسه اكا بهتان ايتمشسن * روايت اولنديكه پيغمبريمز عليه السلام غزا ويا سفر ايدر اولسه هر بر رجل محتاجى ايكى موسر كمسه‌يه ضم ايدرديكه انلره خذمت ايده ومنزل تقدم ايدوب طعام وشراب وسائر حوائجلرين تهيئه ايده اويله پيغمبريمز عليه السلام بعض اسفارنده سلمان رضى الله عنه‌يى ايكى رجله ضم ايدوب منزله تقدم ايتديكنده اكا نوم غلبه ايدوب برشىء تهيئه سنه قادر اولمديغى اجلدن اول ايكيسى انى اسامه‌يه كوندرديلر اسامه بنم عندمده مأكولدن برشىء قالدى ديدى بعده انى صحابه‌دن بر نيجه كمسه‌يه كوندرديلر هيچ برنده برشىء بوليه‌جق ديديلركه اكر بز سنى بو صويى چوق قيويه كوندرسه‌ك صويى باتوب صوسز كليدك اندن ايكيسى طوروب اسامه عندنده برشى وارميدى ديو تجسسه اشتغالرندنصكره پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم فتنه وارديلر پيغمبريمز عليه السلام انلره ايتدى سبب ندركه اغزكزده لحم اثرين كوررم ديديلركه والله يارسول الله اشبو كونده بز لحمدن برشىء اكل ايتمامشز پيغمبريمز عليه السلام ايتدى بلكه سلمان واسامه لحمنى اكل ايتديكز اول سببدن بو آيت نازل اولدى (أيحب احدكم ان يأكل لحم اخيه ميتا فكرهتموه) سزدن بريكز سورميكه برمسلم قرنداشنك لحمنى اكل ايده اول قرنداشى ويالحمى ميت اولديغى حالده اول سزه عرض اولنسه اندن كراهت ايدرديكز * ايمدى تكيم انك لحمنى ميت ايكن اكلدن كراهت ايدر سزانك غيبتى حالنده انى سوئله ذكردن دخى كراهت ايدك پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر ليلة معراجده برقومه اوغرادمكه انلرك باقردن طرنقلرى وار يوزلرين انكله طرملرلر جبريل عليه السلامه بونلرنه حاللو كمسه‌لردر ديدم ديديكه ناسى غيبت ايدنلر وعرضلرين يقنلردر ميمون ايدر بروقتده منامده اوكه بر زنجى ميته‌سى

وحالدن حاله تحويلكزده وحيوانانك شكل وصوتلرينك اختلاف وير يوزنه طاغلدقلرنده بعثه يقينا ايمان ايدن قومه دلالتلر واردر (واختلاف اليل والنهار وماانزل الله من السماء من رزق فاحيابه الارض بعدموتها وتصريف الرياح ايات لقوم يعقلون) وكيجه وكوندزك ﴿ ۱۲۹ ﴾ زياده ونقصانلغنده * وقرانلق وايدنلغنده والله تعالانك سمادن سبب رزق اولان يغمورى انزاله قوريبوب ميت اولمش ارضى نباتله احياسنده وروزكارلرك هر طرفدن شديد واين اسمه‌سنده قدرتنى تعقل ايدن قوم ايچون دلالتلر واردر (تلك ايات الله نتلوها عليك بالحق فباى حديث بعد الله واياته يؤمنون) بو دليلر الله تعالانك وحدانيتنه علامتلردر بزا آنى سكا حقله اوقورز الله تعالانك حديثى قرآن وبو علامتلر دنصكره قنغى كلامه ايناندرلر (ويل لكل افاك اثيم) شدت عذاب هر كذاب وكثير كنهكار كيمسه‌يه اولسون (يسمع ايات الله تتلى عليه ثم يصر مستكبرا كان لم يسمعها فبشره بعذاب اليم) اول كمسنه تلاوت اولنان ايات الهيه‌يى ايشتدكدنصكره ايشتمدك كبى اولوب كفره اصرار ايله عنادندن استكبار ايدر اول كيمسه‌يى عذاب اليم ايله مژده ايله (واذا علم من اياتنا شيئا اتخذها هزوا اولئك لهم عذاب مهين) آيتلرمزدن (تبيان) (رابع) (۱۷) برشيئى ايشيدوب وبزم آيتلرمزدن اولديغنى بيلوركن حقدن بعيد برصورتله انى استهزا ايدر اول كروه مستهزيلر ايچون آخرتده اهانتلو عذاب واردر (من ورائهم جهنم ولايغنى عنهم ماكسبوا شيئا ولاما اتخذوا من دون الله اولياء ولهم عذاب عظيم) انلرك اكاتوجهلرى جهتيله جهنم

قونيلوب لحمندن اكل ايله دينلدى ديدمكه انى نه‌سببدن اكل ايدم دينلديكه فلان عندنده اولان غيبت سببيله ديدمكه والله بن اول مجلسده خير وشردن برشىء تكلم ايتمامشم دينلديكه لكن اكا راضى اولوب استماع ايتدك اويله اولسه ميمون من بعدنه غيبت سويلر ونه غيبتى دكلردى (واتقوا الله ان الله تواب رحيم) الله تعاليدن قورقوب غيبتدن توبه ايدك كه اول تائبك توبه‌سنى قبول ايدر رحمتنه ايرديرر (ياايها الناس انا خلقناكم من ذكر وانثى وجعلناكم شعوبا وقبائل لتعارفوا) يا ناس بز سزك جميعكزى آدم وحوادن ويا اب وامدن خلق ايتدك جميعكز انده مساويسز اويله اولسه نسبله تفاخرك وجهى يوقدر وسز شعوب وقبائل قيلدقكه بريرلريكزى بيله‌سز وحقنى ويره‌سز يوخسه انكله فخر ايتميه‌سز * معلوم اوله‌كه شعب جمع عظيمدركه اصل واحده منتسبلردر اول قبائلى جمع ايدر وقبيله عمائرى وعماره بطونى وبطن افخاذى وفخذ فصائلى جمع ايدر ايمدى خزيمه شعبدر وكنانه قبيله‌در وقريش عماره‌در وقصى بطندر وهاشم فخذدر وعباس فصيله‌در * دينلديكه شعوب بطون عجمدر وقبائل ايسه بطون عربدر (ان اكرمكم عند الله اتقاكم) الله تعالى عندنده زياده كرامتليكز تقواسى زياده اولانكزدر زيرا كه تقوا ايله نفوس كمال بولور واشخاص متفاضل اولور اولكه شرف اراده ايده انى تقواده اراده ايتسون * پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر بركمسنه‌كه انى ناسك اكرمى اولمق مسرور ايده الله تعاليدن خوف وخشيت اوزره اولسون * پيغمبريمز عليه السلام ديديكه ناس ايكى صنفدر برصنفى مؤمن تقى اولوب الله تعالى عندنده كريمدر وبر صنفى ايسه فاجر شقى اولوب الله تعالى عندنده مهاندر (ان الله عليم خبير) الله تعالى تقواده سزك مراتبكزى بيلور احوالكزه خبرداردر (قالت الاعراب آمنا قل لم تؤمنوا) بنواسد اعرابندن بر طائفه بر قحط يلده مدينه‌يه كلوب بز ايمانه كلدك ديو اسلام اظهار ايتديلر * وپيغمبريمز عليه السلامه امتنان وجهى اوزره بز سكا اثقال وعياله كلمشز وبنوا فلان كبى سنكله قتال ايتمامشز حالبوكه انكله صدقه مراد ايدرلر بز طوعا ايمانه كلمشز ديو غنيمدن سائر مسلمينه ويريلندن اكثر ويرلمسين استرلردى ايمدى يا محمد سن انلره ديكل‌كه سز ايمانه كلديكز زيرا كه ايمان تصديقدركه ثقه وطمانينه قلبله اولور اول ايسه سزه حاصل اوليوبدر اكر حاصل اولمش اولسه اسلامكزى وترك مقاتله‌كزى رسول الله‌ه امتنان ايتزديكز تكيم آخر سوره اكا دلالت ايدر (ولكن قولوا اسلمنا ولما يدخل الايمان فى قلوبكم) بلكه اموال وعيالمزه واولادمزه ضرر ايرمك خوفيله اسلامه داخل اولدق ديكز زيرا كه اسلام انقياد وسلمه دخول واظهار شهادتين وترك محاربه‌در حالبوكه حب ايمان قلوبكزه داخل اوليوبدر قلوبكز السنه‌كزه موافقت

اوكارنده درواجلرندنصكره كیده‌جكلری محل اولغله آردلرنده‌در دنیاده كسب ایتدكلری اموال واولاددن والله تعالادن غیری اتخاذ ایتدكاری دوست ومعبودلرندن هیچ كیمسه عذاب اللهدن برشیئی انلردن دفع ایده‌من وانلر ایچون آخرتده عذاب عظیم واردر (هذا هدی والذین كفروا بایات ربهم لهم ﴿ ١٣٠ ﴾ عذاب من رجز الیم) بوقرآن رهنمادر شونلركه ربلرینك قرآننی انكار ایتدیلر انلرایچون آخرتده اشد والملو عذابدن عذاب واردر (الله الذی سخر لكم البحر لتجری الفلك فیه بامره ولتبتغوا من فضله ولعلكم تشكرون) الله تعالی سزكچون بحری تسخیر ایلدی تاكه انده سزراكب اولدیغكز سفینه‌لرانك امریله یوریه والله تعالانك فضل وكرمیله انده تجارت وصید وسائر منفعت طلب ایده‌سز وشایدكه بونعمتلره شكرایده‌سز (وسخرلكم مافی السموات ومافی الارض جمیعا منه ان فی ذلك لایات لقوم یتفكرون) سموات وارضده اولنلرك جمیعنی كندو فضل ورحمتنده صلاح ومنفعتكز ایچون سزه تسخیر صورتنده خلق ایتدی بونلرك تسخیری خصوصنده حكمت الهیه‌یی تفكرایدن قوم ایچون نشانلر واردر (قل للذین امنوا یغفروا للذین لایرجون ایام الله لیجزی قوما بما كانوا یكسبون) یامحمد مؤمنلره دیكه شول الله تعالانك عذابی كونلرینی تأمل وامدن [محمدی] خوف ایتمیلری عفو وصفح ایتسونلر تاكه الله تعالی جمله‌یه دنیاده كسب ایتدكاری خیر وشرعملارینك جزاسنی ویره * دینلدیكه بوآیت كریمه آیت قتالله نسخ اولندی (من عمل صالحا فلنفسه ومن اساء فعلیها ثم الی ربكم ترجعون) كیم عمل

اتمیوبدر (وان تطیعوا الله ورسوله لایلتكم من اعمالكم شیئا) اكر الله تعالی‌یه ورسولنه اخلاص ایدوب وترك نفاقله اطاعت ایتسكز الله تعالی اعمالكز اجورندن برشیء نقص ایتمزدی (ان الله غفور رحیم) الله تعالی مطیعلرك قصورك مغفرت ایدروانلره فضلیله رحمت ایدر (انما المؤمنون الذین آمنوا بالله ورسوله ثم لم یرتابوا وجاهدوا باموالهم وانفسهم فی سبیل الله اولئك هم الصادقون) ایمانده كامل شول كمسه‌لردركه الله تعالینك وحدانیتنه ورسولینك رسالتنه تصدیق ایدوب انده شك ایتمدیلر والله تعالینك سبیلنده ماللریله ونفسلریله جهاد ایتدیلر ایمدی اول وصفلو كمسه‌لر ایمان ادعاسنده صادقلردر آیت مذكوره نزولندنصكره اول اعراب پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه كلوب سروعلانیه‌ده ایمانلرنده صادقلر ایدیكنه یمین بالله ایتدیلر بیورلدیكه (قل اتعلمون الله بدینكم والله یعلم ما فی السموات ومافی الارض والله بكل شیء علیم) یامحمد سن انلره دیكل‌كه صددنده اولدیغكز دینی الله تعالی‌یه‌می خبر ویررسز حالبوكه اول سموات وارضده‌كی مخلوقاتك اسرارنی بیلور اول هر شیئی علیمدر اكا هیچ برشیء خفی اولمز (یمنون علیك ان اسلموا قل لاتمنوا علی اسلامكم بل الله یمن علیكم ان هداكم للایمان ان كنتم صادقین) انلر سكا اسلاملرین منت عد ایدرلر انلره دیكل‌كه اسلامكزی بكا منت عد ایتمكز بلكه الله تعالی سزه امتنان ایدركه زعمكز اوزره سزه ایمان توفیق ایتدی اكر ایمان ادعاسنده صادقلر ایسه‌كز الله تعالینك منتی سزه‌در یوخسه سزك اكا دكلدر (ان الله یعلم غیب السموات والارض والله بصیر بما تعملون) الله تعالی سموات وارضده غائب هر شیئی بیلورسرده وعلانیه‌ده ایشلدیكزی كورر

سورة ق وهی اربعون آیة مكیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(ق) معناسنده اختلاف اولندیكه اول قسمدر ویا اسم سوره‌در ویاقدیر وقادر وقاهر وقریب وقابض اسملرینك مفتاحیدر ویاخود شول جبل مشهورك اسمیدركه اول ارضی احاطه ایدوبدر یشل زمرددن خلق اولنمشدر سمانك یشللكی اندندر سما انك اوزره قبه اولوب اكنافی اكا ایریشوبدر * دینلدیكه اول وراء جابده‌دركه شمس انك وراسنده برسنه مسیره‌دن غائب اولور دینلدیكه انك معناسی امرقضاء اولندی (والقرآن المجید) قرآن حقیچونكه اول مجد وشرف صاحبیدر ویا اول مجدله موصوف الله تعالینك كلامیدر ویااولكه انك معناسن بیلوب احكامنه امتثال ایده مجد اولنور (بل عجبوا ان جاءهم منذر منهم فقال الكافرون هذا شیء عجیب) بلكه انلر تعجب ایتدیلركه كندیلرك جنسندن بری انلری انذار ایده اویله اولسه دیدیلركه الله تعالینك

صالح ایدرسه ثوابی كندیچوندر كیم عمل سیء ایدرسه وبالی‌ینه كندواوزرینه درصكره جمله كزربكز طرفنه رجوع ایدوب جزالنورسكز (ولقد اتینا بنی اسرائیل الكتاب والحكم والنبوة ورزقناهم من الطیبات وفضلناهم علی العالمین) بزبنی اسرائیله توریتی ودینده حكمی ونبوت ویردككه ﴿ ١٣١ ﴾ انلرده اولان كثرت انبیا غیریلرده اولمدی انلری من وسلوی كبی طیباتله رزقلندردق وزمانلرینك عالملری اوزره تفضیل ایتدك (واتیناهم بینات من الامر فما اختلفوا الا من بعد ماجاءهم العلم بغیا بینهم ان ربك یقضی بینهم یوم القیمة فیما كانوا فیه یختلفون) وانلره دین وملت امرندن ویاپیغمبر علیه السلامك بعثتنی تحقیقه ادله ظاهره ویردك انلرانده حقیقت حالی بیلدكلرندنصكره انجق حسدوعداوتلرندن ناشی بینلرنده اختلاف ایتدیلر تحقیق ربك عزشانه قیامتده انلرك بینلرنده اختلاف ایتدكلری شیئی قضا ایدوب مؤاخذه ومجازات ایدر (ثم جعلناك علی شریعة من الامر فاتبعها ولاتتبع اهواء الذین لایعلمون) یامحمد بزسنی بنی اسرائیلدنصكره امر دیندن برشریعت اوزره قیلدقكه سن اكا متابعت ایت یوخسه حقیقت توحیدی بیلیوب هوالرینه متابعت ایدنلره تابع اولمه * انلر رؤساء قریشدركه پیغمبرمز علیه السلامه بابالرینك دیننه تابع اول دیوتكلیف ایتمشلریدی (انهم لن یغنوا عنك من الله شیئا وان الظالمین بعضهم اولیاء بعض والله ولی المتقین) اكرانلره متابعت ایدرسك انلر الله تعالانك عذابندن برشیئی سندن منعه قادراولمازلر مشركلردن ظالملرنده بربرینك دوستلریدر سن انلرله امتزاج ایتمه الله تعالی متقیلرك دوستی اولمغله انلرله

محمدی رسالتنه اختیاری برشیء عجیبدر (أئذا متنا وكنا ترابا ذلك رجع بعید) بزمیت وتراب اولدیغمزدنصكره كیرو حیاته رجوع ایدرمیز ایمدی اول رجوع وهم اعاده امكاندن بعیددر (قد علمنا ماتنقص الارض منهم) الله تعالی ایدركه بزانلرك اجسامدن ارضك اكل ایتدیكن بیلورز ویا بز انلرك فوت اولانن ودنیاده قلانن بیلورز هیچ برشیئك علمی بزدن خفی اولمز (وعندنا كتاب حفیظ) والحال بزم عندمزده بركتاب واردركه جمیع اشیایی حافظدر (بل كذبوا بالحق لما جاءهم فهم فی امر مریج) بلكه انلر معجزاتله ثابت نبوت ونبی ویا قرآن انلره كلدیكنده تكذیب ایتدیلر بلكه انلر امر مختلطه‌در یعنی پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم حقنده كیمی ساحر وكیمی شاعردر وكیمی مجنون وكیمی معلمدر دیدی (افلم ینظروا الی السماء فوقهم كیف بنیناها ومالها من فروج) كافرلر الله تعالینك قدرتندن فوقلرنده سمایه نظر ایتمزلرمیكه بزانی عمادسز رفع ایدوب كواكبله نیجه تزیین ایتدك حالبوكه انده شقوق وخلل بوقدر هرعیبدن سلیمه‌در (والارض مددناها والقینا فیها رواسی وانبتنا فیها من كل زوج بهیج) وارضی بزبسط ایتدك واول ارض اوزره جبال وثوابت القاء ایتدك وانده اصناف نباتاتدن بتوردك‌كه حسنی بهجت ویرر (تبصرة وذكری لكل عبد منیب) الله تعالی اشبو اشیایی خلق ایتدیكه انك بدائع صنعتی تفكر ایدوب توحیدوطاعته رجوع ایدر هرعبده تبصره وموعظه اوله (ونزلنا من السماء ماء مباركا فانبتنا به جنات وحب الحصید) وبزسمادن شول منافعی كثیر ماء ایندروب انكله اشجار واثمار وبروشعیر وسائر بچیلور حبوب بتوردك (والنخل باسقات لها طلع نضید) ودخی نخل طوال ویا مستویه بتوردك انك ثمر كثیر ویا طلع متراكبی واردر (رزقا للعباد) تاكه اشیاء مذكوره عباده رزق اولوب انكله تعیش ایده‌لر (واحیینا به بلدة میتا) واول ماء ایله شول نماسز بلدهٔ جدبه‌یی احیاء ایتدك (كذلك الخروج) ایمدی اول احیامز كبی بوقیامتده سزی قبردن چیقاررز * روایت اولندیكه یوم قیامتده یر یوزنده حیاتده كمسه قالمیوب ارض خالیه میته اولدیغنده الله تعالی قرق كون منی رجال كبی سمادن یغمور یاغدروب یره كیردره انكله موتانك لحوم وعروق وعظامن بتوره بعده دیركوروب یر یوزنه چیقاره (كذبت قبلهم قوم نوح واصحاب الرس وثمود وعاد وفرعون واخوان لوط واصحاب الایكة وقوم تبع) یامحمد مكه‌نك كفارندن اول اقوام كثیره رسوللرینی تكذیب ایتدیلركه اول جمله‌دن قوم نوح واصحاب رسدركه یمامه‌یه قریب بربئر عندنده مقیم برجماعت ایدی وصالح علیه السلامك قومی ثمود وهود علیه السلامك قومی عاد وفرعون قومی قبط ولوط علیه السلامك قومی وشعیب علیه السلامك قومندن اصحاب ایكه قوم تبع‌كه ذكری سورهٔ حجرده وسورهٔ دخانده كچدی (كل كذب الرسل فحق وعید) انلرك هر بری ویا انلردن بر جماعت ویا جمیعی رسوللرین تكذیب ایتدیلر اویله اولسه انلره عذابم واجب اولدی ایمدی سن دخی یامحمد اول رسوللر كبی قومك اذی وتكذیبنه

موالات ايت (هذا بصائر للناس وهدى ورحمة لقوم يوقنون) بوشريعته متابعت ناسه متابعت فوز ونجاتی كوسترر وطالب سرمنزل يقين اولان كروهه محض هدايت ورحمتدر (ام حسب الذين اجترحوا السيئات ان نجعلهم كالذين امنوا وعملوا الصالحات سواء محياهم ومماتهم ساء مايحكمون) دنياده ۞ ١٣٢ ۞ اعمال سيئه كسب ايدنلر ظن ايدرلر ميكه انلری اعمال صالحه ايشلين مؤمنلر كبی قيله لم حياتده ومماتده برابر اوله لر بونلرنه قبيح حكم ايدرلر ※ بلكه حياتده برابر ايسه ده مماتده كيمكه ايمانله وفات ايدر ايمانله احيا اولور كيمكه كفرله فوت اولور كفرله بعث اولور (وخلق الله السموات والارض بالحق ولتجزى كل نفس بما كسبت وهم لايظلمون) الله تعالى سموات وارضی حقله خلق ايتدی ※ مقتضای عدلدركه محسن ومسیء موحد ومشرك دنياده اولمزسه آخرتده البته فصل وتمييز اوله ※ وتاكه هر نفس خير وشردن كسب ايتدكيله جزا اولنه انلر ثواب نقصانی ياعذاب تضعيفيله ظلم اولنمزلر (افرايت من اتخذ الهه هواه واضله الله على علم وختم على سمعه وقلبه وجعل على بصره غشاوة فمن يهديه من بعد الله افلا تذكرون) نظر ايدر ميسين اول كسنه يه كه هواسنی كندويه اله اتخاذ ايتدی ※ عربلر بر بوتی بكنمسلر غيريسنی ياپوب طپارلردی وبوحالله عاقبتی ناراوله جغنی بيلوركن الله تعالى انی خذلانه انداخته ايدوب قولاغنه وقلبنه مهر وضع ايدركه كلام حق ايشتميه وكوزی اوزرينه پرده چكركه نظر اعتبارله باقوب تعقل ايتميه اويله اولنجه بوندنصكره انی طريق هدايته كيم ارشاد ايده بيلور ايا متنصح

صبر ايلكل (افعيينا بالخلق الاول بل هم فى لبس من خلق جديد) بز اول مرهده خلقدن عاجزمی اولدقكه ثانی مرهده اعادهدن عاجز اولهوز يعنی اول لاشیء ايكن وجوده كتوب احيا ايتديكمز كبی انلر بعد الاماته احيايه دخی قادر اولورز انلر بزم خلق اوله قدرتمزی انكار ايتمزلر بلكه انلر خلق مستأنفده خلط وشبهه ايدرلر (ولقد خلقنا الانسان ونعلم ماتوسوس به نفسه ونحن اقرب اليه من حبل الوريد) هر انسانی بز خلق ايتدك قلبنه خطور ايدنی بيلورز بزه انسانی علممز شاه طمرينك اكا اولان قربندن زيادهدر زيراكه انسانك ابعاض واجزائی بعضی بعضنه حجاب اولور اماكه بزم علممزه هيچ برشی حجاب اولماز (اذيتلقى المتلقيان عن اليمين وعن الشمال قعيد) اول الله تعالى انسانك هر حالنه على هر قريبدن اقربدر شول حينده كه انك صاغنده وصولنده قاعد ايكی كاتب ملكلريكه انك خير وشر اعمالنی يازارلر اشبونده ايذان واردركه اول الله تعالى كاتب ملكلرينك استحفاظندن غنيدر زيراكه اول انلردن اعلمدر وانلره خفی اولان شيئه اول مطلعدر لكن حكمتی مقتضاسنجه انلرك يازمهسنده عبدی معصيتدن تثبيط اولور واعمالك اعتبار وضبطنده جزايی تأييد ويوم قيامتده حجت الزامنی تأكيد ايدر اولور (مايلفظ من قول الالديه رقيب عتيد) برقولكه انسان انی تلفظ ايدر الا انك عندنده حاضر ايكی ملك واردركه ثواب وكرك عقاب ايجاب ايدر قول وفعلنی بری خير اولوسن بری شر اولوسن يازار * حديثده كلديكه عبدك حسناتن يازان ملك سيئاتن يازان ملك اوزره اميندر عبد حسنه ايشلسه حسناتن يازان ملك يدی ساعته دكين تأخير ايدر شول رجاالله كيم اول سيئه ايشلين عبد تسبيح ويا استغفار ايده وانكله اول سيئه محو اولوب كيده (وجاءت سكرة الموت بالحق ذلك ما كنت منه تحيد) ياانسان سكا موتك غمره وشدتی كلديكه اول انسانی غشی وعقلی اوزره غلبه ايدر برحالله كيم انكله رسوللرك خبر ويرديكنك حقيقتی ايرر حتی كه سعادت وشقاوتدن مآل امرينی آشكاره كورر اول موتدركه اندن ميل وهرب ايدر اولدك (ونفخ فى الصور ذلك يوم الوعيد) وموتدنصكره صوره نفخهٔ بعث اولنه كه كفارك انده عذابلرينك تحققی كونيدر (وجاءت كل نفس معها سائق وشهيد) اول كونده هر نفسك بيلهسنجه ايكی ملك اولور بری انی سوق ايدر وبريسی انك عملنه شهادت ايدر وياخود برملك اشبو ايكی وصفی جمع ايدر وياخود سائق انك كاتب سيئاتی وشهيد ايسه انك حسناتیدر وياخود سائق نفسی وقرينيدر وشهيد ايسه انك جوارح ويا اعمالیدر (لقد كنت فى غفلة من هذا) كافر اهوال قيامتی كورديكنده اكا دينوركه سن بوكوندن دنياده غفلتده ايدك رب تعالى بی ورسولنی تصديق ايتمزدك (فكشفنا عنك غطاءك فبصرك اليوم حديد) الآن سندن امور آخرته حاجب غطاكی كشف ايتدك اشبو كونده بصرك نافذدر دنياده انكار

[ايتديككی]

اولمزميسكز (وقالوا ماهى الاحياتنا الدنيا نموت ونحيا ومايهلكنا الاالدهر ومالهم بذلك من علم ان هم الايظنون) يعنی منكرلر ديرلركه بوحيات ديدكلری انجق بودنياده اولان حياتدر بعضمز فوت اولوب بعضمز طوغر ※ ديندیكه بونلر احتمالدركه تناسخی قائل اولنلردر ※ ونزی ۞ ١٣٣ ۞ انجق دهر هلاك ايدر يعنی زمان مروريله اجللرمز كلوب هلاك اولورز اول كافرلر ايچون بوكلاملرنده علمدن هيچ دليللری يوقدر انجق ظن وتقليد ايله سويلرلر (واذا تتلى عليهم اياتنا بينات ماكان حجتهم الاان قالوا ائتوا بابائنا ان كنتم صادقين) قچان انلره آيتلرمز تلاوت اولنسه انلرك اعتقادلرينك باطل اولديغنی بيان ايدر انلرك حجت وبرهانلری اولمديغندن انجق بعثده صادق ايسه كز فوت اولان بابالريمزی احيا ايدوب كتورك ديرلر (قل الله يحييكم ثم يميتكم ثم يجمعكم الى يوم القيمة لاريب فيه ولكن اكثر الناس لايعلمون) يامحمد ديكه الله تعالى سزی دنياده رحم مادرده احيا ايدر صكره اجلكز كلدكده اماته ايدر صكره نفخهٔ ثانيهده بعثله محشره جمع ايدركه انده شك يوقدر لكن ناسك اكثری قلت افكارلرندن انی بيلمزلر (ولله ملك السموات والارض ويوم تقوم الساعة يومئذ يخسر المبطلون) سموات وارضك ملكی الله تعالانكدر قيامت قائم اولديغی كونده كافرلرك خسرانی ظاهر اولوب جيبی ناره كوندريلور (وترى كل امة جاثية كل امة تدعى الى كتابها اليوم تجزون ما كنتم تعملون) اول كونده كورر سنكه هر امت حكم وقضايه انتظارا ديزچوكرلر هر امت صحيفهٔ اعماللرينه چاغريلوب دينوركه بوكونده دنياده ايشلديككز عمللريكزله جزا اولنورسكز

ايتديككی بونده كوررسن وياخود خطاب پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه يعنی يامحمد سن امور ودياتدن غفلتده ايدك وحی وتعليم قرآنله سندن غطاء غفلتی كيدردك اويله اولسه ناسك كورمدكلرينی كوررسين وبيلمدكلرينی بيلورسن (وقال قرينه هذا مالدى عتيد) هر انسان اوزره موكل ملك ديهكه اشبو بنم عندمده مكتوب وحاضر اولاندر وياكافرك قرينی شيطان ديهكه اشبو بنم عندمده وملكمزه حاضردر اغواء واضلالمله اولكه جهنم ايچون انی تهيئه ايتمشم (ألقيا فى جهنم كل كفار عنيد) الله تعالى سائق وشهيد ويا خزنهٔ ناردن ايكی ملكه ويا برملكه ديهكه جهنمه براغك هر كافريكه الله تعالينك وحدانيتن انكار ايدوب حقدن اعراض ايدر (مناع للخير معتد مريب) مالنك زكاتنی ويرمن وغيره ظلم ايدر والله تعاليدن ودين اسلامده شك ايدر (الذى جعل مع الله الها آخر) كه اول الله تعالى يه اله آخری اشراك ايدر (فألقياه فى العذاب الشديد) ايمدی ايكيكز انی نارده عذاب شديده القاء ايدك (قال قرينه ربنا ماأطغيته ولكن كان فى ضلال بعيد) كافر قرينی شيطان حقنده ديهكه يارب بنی بواضلال ايتمشدی شيطان ديهكه يارب بن انی اضلال ايتمدم زيرا بنم اكا قوتم يوغيدی بلكه اول كندی برضلاله دوشديكه اول انی حق وايماندن بعيد ايتدی (قال لاتختصموا لدى وقد قدمت اليكم بالوعيد) الله تعالى كافر وشيطانه ديهكه بنم عندمده اختصام ايتميكز زيراكه بن سزه كتابلرمده ورسوللرم لساننده طغيان اوزره وعيدمی تقديم ايتمشيدم (مايبدل القول لدى وماانا بظلام للعبيد) بنم ثواب وياعقابله اولان وعدمه خلف اولمز وبن عبدمه ظلم ايدر دكلم ذنبسز هيچ كسهيه عذاب ايتمزم (يوم نقول لجهنم هل امتلأت وتقول هل من مزيد) ذكر ايت شول كونيكه جهنمه ديهوزكه جن وانسدن سكا القاء اولنانله طولدكمی جهنم ديهكه يارب دخی زياده وارميدركه القاء ايدرسك اكا وسع اولور * پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر جن وانسدن كفاری جهنمه فوج فوج براغهلر جهنم ايسه انلره غيظندن زياده طلبندن زائل اوليه حتی رب العزه اكا قدمن وضع ايدوب عزتك حقيچون يارب كفايت ايدر ديه اويله اولسه بعضی بعضنه انزواء ايده اماكه جنتده خالی مكان قالوب الله تعالى بر نوع ايجادندنصكره انلری اسكان ايده (وازلفت الجنة للمتقين غير بعيد) وجنت متقيلره تقريب اولنوب اول انلره بعيد اولميه دخوللرندن اول اكا نظر ايدهلر انلره دينله كيم (هذا ماتوعدون لكل اواب حفيظ) اشبو كورديككز جنت شول السنهٔ رسل ايله وعد هركسهيه كيم الله تعالى يه رجوع ايدوب حدودينی رعايت ايتمش اوله (من خشى الرحمن بالغيب وجاء بقلب منيب) كه اول الله تعالى يی كورمشكن اندن قورقوب امرينه اطاعت ايده ويا خلوتنده كسه كورمزكن الله تعالى يه قلب خالصله اطاعت ايدهٔ ذكر اولنان

(هذا كتابنا ينطق عليكم بالحق انا كنا نستنسخ ما كنتم تعلمون) بو صحايف اعمالكز كراما كاتبين ملكلرى امرمزله يازدغى
كتابدر اول كتاب زياده ونقصانسز اعمالكزى حقله سزه ذكر ايدر ايشلديككز خير وشر اعمالكزى اول ملكلره يازدرمشيدك
(فاما الذين امنوا وعملوا الصالحات فيدخلهم ربهم فى رحمته ﴿ ١٣٤ ﴾ ذلك هو الفوز المبين) اماشونلركه مؤمن
اواوب عمل صالح ايشلديلر
ربلرى تعالى انلرى جنته
ادخال ايدر بو رحمته داخل
اولملرى انلره نجات
ظاهره‌در (واما الذين كفروا
افلم تكن اياتى تتلى عليكم
فاستكبرتم وكنتم قوما
مجرمين) اماشونلركه كافر
اولديلر انلره دينوركه
دنياده سزه پيغمبرلرمز
كلوب آيتلرمز تلاوت
اولنمز ميدى سزاكا
تكبرله اعاندن ابا ايدوب
مشرك كروهلرندن
اولديكزدى (واذا قيل
ان وعد الله حق والساعة
لاريب فيها قلتم ماندرى
ما الساعة ان نظن الا ظنا
وما نحن بمستيقنين) سزه
الله تعالانك وعدى حقدر
وقيامتك وقوعنده شك
يوقدر دينلسه سز قيامتك نه
ايدوكنى بيلمز بز ظن ايده
رزكه اول قيامت برو
همدركه سزدخى انك
وقوعنده شكده سكز
انك قائم اولمسنه يقينمز
يوقدر ديرديكز (وبدا لهم
سيئات ما عملوا وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن) انلره اعمال سيئه لرينك قبحى ظاهر اولوب اول [وسائر]
استهزالرى سببيله انلرى عذاب احاطه ايدر (وقيل اليوم ننسيكم كما نسيتم لقاء يومكم هذا وما ويكم النار وما لكم من ناصرين)
وانلره دينوركه بوكون بز سزى عذابده ترك ايده رزكه سز بو كونه ملاق اوله جغكزى اونودوب واجب اولان عملى ترك

اوصافله موصوف كمسه‌لره دينوركه (ادخلوها بسلام ذلك يوم الخلود) هر مخوفدن سالم
اولديغكز حالده ويا الله تعالى انلره ويا انلر برلرينه سلام ويرر اولدقلرى حالده جنته
كيرك اشبو دخول سزه بوم دائمدر سزه اندن خروج يوقدر (لهم ما يشاؤن فيها ولدينا
مزيد) انلر ايچون اول جنتده تمنى ايتدكلرى واردر ومع ذلك اندن زياده شول باللرينه
خطور ايتمدك وكوزلر كورمه‌دك وقولاقلر ايشتمه‌دك انلر ايچون كرامات واردر دينلديكه
انكله مراد الله تعالينك جمال باكمالنى كورمكدر (وكم اهلكنا قبلهم من قرن هم اشد منهم
منهم بطشا فنقبوا فى البلاد هل من محيص) اهل مكه‌دن اول بر قرون كثيره اهلاك
ايتمشزكه انلر قوتده اهل مكه‌دن اشد ايديلر موتدن حذر ايله خرق وتصرف ايتديلر
وجرى نقب ايدوب محفوظ اولمق ايچون بيت ايتديلر الله تعالى‌دن ويا موتدن ملجأ
بولديلرمى ويا اهل مكه اسفارلرنده بلاد قرون ماضيه‌يه اوغرادیلور انلر هيچ كمسه‌يى
الله تعالينك عذاب واهلاكندن قورتلمش كورديلرميكه كنديلر ايچون دخى انك مثلنى
توقع ايده‌لر (ان فى ذلك لذكرى لمن كان له قلب او القى السمع وهو شهيد) اشبو سوره‌ده
ذكر اولنانده تذكر وموعظه واردر اول كمسه‌يه كه حقايقده تفكر ايدر قلب
واديسى اوله وياخود سمعنى انك مواعظى استماعنه القاء ايده حالبوكه ذهنى حاضر اولوب
معانيسنى فهم ايدر وياصدقنه شاهددركه ظواهريله متعظ وزواجريله منزجر اوله (ولقد
خلقنا السموات والارض وما بينهما فى ستة ايام) سموات وارض وما بينهمايى بز التى كونده
خلق ايتدك روايت اولنديكه يهودلر پيغمبرمز صلى الله عليه وسلمه كلوب ديديلركه بزه خبر
ويركه اشبو التى كونده الله تعالى نه اشيايى خلق ايتدى ديديكه يوم احد ايله يوم اثنين‌ده
ارضى خلق ايتدى ويوم ثلاثاده جبالى ويوم اربعاده مداين وانهار واقواتى خلق ايتدى
ويوم خميس‌ده يوم جمعه‌نك اوچ ساعتنه دكين سموات وملائكه‌يه خلق بيوردى
و اول اوچ ساعتك اولكيسنده آجالى وايكنجيسنده آفتى واوچنجيسنده آدمى خلق
ايتدى ديديلركه صدق ايتدك اكر اتمام ايدرسك ديديكه اتمامى ندر ديديلركه يوم سبت‌ده
استراحت ايدوب عرش اوزره استلقاء ايتدى اويله اولسه انلرك اول قولنى رد ايچون
(وما مسنا من لغوب) حالبوكه انده بزه تعب واعيادن بر شى اصابت ايتمه‌دى ديو
بيورلدى زيرا كه استراحت ايدر اول كمسه‌كه اكا تعب وعى ايرر الله تعالى ايسه
مخلوقين صفاتندن منزهدر (فاصبر على ما يقولون) ايمدى يا محمد مشركينك بعثى
انكارلرينه صبر ايت اول الله تعالى‌كه اعياسز كائناتك خلقنه قادر اولدى قادر اولوركه
انلرى اماته‌دنصكره يوم قيامتده احياء ايدوب انلردن انتقام ايده وياخود يهودك كفر
وتشبيهنه صبر ايت (وسبح بحمد ربك) وربك جل شانه‌نك سكا انعام ايتديكى اصابت حق

ايتديكزدى سزك مكانكز جهنمدر انده سزه ياردم ايدوب ناردن تخليص ايدر يوقدر (ذلكم بانكم اتخذتم ايات الله هزوا
وغرتكم الحيوة الدنيا فاليوم لا يخرجون منها ولا هم يستعتبون) بو عذاب سزه اول سببدندركه آيات الهيك حقيقتنى
تفكر ايتميوب استهزا ايدرديكز وحيات دنيايه ﴿ ١٣٥ ﴾ مغرور اولوب نعمت آخرتدن غافل اولديكز امدى انلر
بوكون وابدى جهنمدن
چيقارلمزلر وانلره
الله تعالانك رضاسنى طلب
دخى اولمزكه اعتذار
وتوبه‌نك وقتى فوت اولمشدر
(فلله الحمد رب السموات ورب
الارض رب العالمين)
اولوقتده مؤمنلر ديه‌لركه
جمله حمد وثنا سموات وارضك
وجميع عالمك ربى اولان
الله تعالايه مخصوصدر
(وله الكبرياء فى السموات
والارض وهو العزيز
الحكيم) كبرياء وعظمت
انكدركه آثارى سموات
وارضده ظاهر اولدى
اول الله تعالى جمله‌يه
غالب وقدرتى هر شيئه
شاملدر وجميع امورنده
حكيم وعليمدر
سورة الاحقاف مكية وهى
اربع وثلثون آية
بسم الله الرحمن الرحيم
(حم تنزيل الكتاب من الله
العزيز الحكيم) حم حقيچون
بو قرآنك تنزيلى عزيز و
حكيم اولان الله تعالادندر
(ما خلقنا السموات والارض
وما بينهما الا بالحق واجل
مسمى والذين كفروا عما انذروا معرضون) بز سموات وارضى وبينلرنده اولنلرى وجمله اشيا كامنتهى اولان قيامتى حكمت
وحق عدله خلق ايتدك شونلركه كافر اولديلر انذار اولندقلرى قيامت اهوالندن اعراض وانكارده اولديلر (قل ارايتم
ما تدعون من دون الله ارونى ماذا خلقوا من الارض ام لهم شرك فى السموات ائتونى بكتاب من قبل هذا او اثارة من علم

وسائر نعمتى اوزره حامد اولديغك حالده انى عجزدن وتشبيهى ايجاب ايدر شيئدن تنزيه
ايت (قبل طلوع الشمس وقبل الغروب) شمسك طلوعندن اول صلاة فجرى وشمسك
غروبندن اول صلاة ظهرنى وعصرى ادا ايت (ومن الليل فسبحه) وكيجه‌نك بعضيسنده
مغرب وعشايى ادا ايت (وادبار السجود) وصلاة مفروضه اعقابنده نوافل مسنونه‌يى ادا
ايت وياخود عشادنصكره صلاة وترى ادا ايت * دينلديكه (ومن الليل) ايله مراد مغرب
وعشا وتهجددر دينلديكه (ادبار السجود) ايله مراد مغربدنصكره قلنور ايكى ركعت
سنت‌در وياخود صلوات مكتوبه اردنجه تسبيح ايدلمسيدر پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم ايدر
بر كمسه‌كه هر صلوات مكتوبه اردنجه اوتوز اوچ كره ❁سبحان الله❁ واوتوز اوچ كره ❁الحمد لله❁
واوتوز اوچ كره ❁الله اكبر❁ ديه بعده بر كره ❁لا اله الا الله وحده لا شريك له الملك وله الحمد وهو
على كل شى قدير ❁ ديه الله تعالى جميع خطالرينى بارلغه كرچه دريانك كوبوكى دكلو ايسه ده ابو هريره
رضى الله عنه ايدر صحابه فقراسى پيغمبرمز صلى الله عليه وسلمه ديديلركه يا رسول الله اهل دثور
دثرلرى سببيله درجات رفيعه‌يه ونعيم مقيمه‌يه نائل اولديلر زيراكه بزم كبى نماز قيلورلر وبزم
كبى جهاد ايدرلر ومع ذلك بزم قادر اولمديغمز فضول اموالرين انفاق ايدرلر ديديكه سزه
بر عمل خبر ويره‌يمكه انكله سزدن اول كچن كمسه‌لره ايره‌سزوسز دنصكره كلنلرى كچه‌سز
ايشلديكز عمل ثوابن بوليه مكر اولكه سزك عملكز مثلن ايشليه ايمدى هر صلاة مكتوبه
اردنجه اوتوز اوچ كره تسبيح وتحميد وتكبير ايدك (واستمع يوم ينادى المنادى من مكان
قريب) يا محمد اهوال قيامتدن سكا خبر ويريلنه القاء سمع ايت شول كونكه انده اسرافيل
ويا جبرائيل عليهما السلام مكان قريبدنكه اول صخرة بيت المقدسدر اول سمايه سائر ارضدن
اون سكز ميل اقربدر ندا ايدوب ديه‌كه اى عظام باليه ولحوم متمزقه وشعور متفرقه الله تعالى
سزه امر ايدركه فصل قضاء ايچون اجتماع ايده‌سز اويله اولسه اول ندايى جميع خلق على
السويه ايشيدوب امر الهى‌يه انقياد ايده‌لر (يوم يسمعون الصيحة بالحق ذلك يوم الخروج)
شول كونده‌كه نفخهٔ ثانيه‌يى بعثله ايشيده‌لر اشبو قبوردن خروج كونيدر (انا نحن نحيى
ونميت والينا المصير) بز دنياده ناسى احياء واماته ايدرز آخرتده جزا ايچون مرجعلرى
بزه‌در (يوم تشقق الارض عنهم سراعا ذلك حشر علينا يسير) اول كونده ارض يارلوب
ناس قبرلرندن مسرعين اولدقلرى حالده خروج ايده‌لر اشبو بعث وجمعدركه اول بزه
آساندر اول ايسه آسان اولمز الا اكاكه لذاته عالم قادر اولوب انى هيچ بر شان شان آخردن
اشغال ايتميه (نحن اعلم بما يقولون) يا محمد كفار مكه‌نك سنى تكذيبده ديدكلرينى بز بيلورز
(وما انت عليهم بجبار) سن انلرك اوزره مسلط دكلسنكه انلرى اسلامه جبر ايده‌سن بلكه
سن انجق داعى ومذكرسن (فذكر بالقرآن من يخاف وعيد) ايمدى قرآنله وعظ وتذكير

ان كنتم صادقين) ديكه خبرويرك الله تعاليدن غيرى عبادت ايتدكاريكز بريوزنده برشى خلق ايتديلرمى ياخود سموات خلقنده الله تعالى ايله مشاركتلرى وارمى بكا كوسترك بوقرآندن مقدم سزه بركتاب نازل اولديسه بكا كتورك ياخود انبياى مقدمه لردن بوالهه لريكزك عبادته استحقاقلرينه روايت وعلمدن ﴿ ١٣٦ ﴾ براثروار ايسه خبر ويرك اكردعوا كزده صادقلردن ايسه كز (ومن اضل ممن يدعوا من دون الله من لايستجيب له الى يوم القيمة وهم عن دعائهم غافلون) اوكمسنه دن كمراه كيم اولوركه قيامته دك الله تعالادن غيرى جماد ومخلوقه عبادت ودعا ايتسه اجابته قادر دكلـلردر انـلره نيجه ايدرلركه انلر اول عابدلرك عبادت ودعالرندن غافللردر (واذا حشر الناس كانوا لهم اعداء وكانوا بعبادتهم كافرين) كافرلر حشر اولندقلرنده معبود لرى انلـره دشمن اولوب انلرك عبادتلرينى انكار ايدەلر (واذا تتلى عليهم اياتنا بينات قال الذين كفروا للحق لما جاءهم هذا سحر مبين) بزم آيت بينـاتمز قرآن انلره تلاوب اولندقده كافرلر انلره كلن اول كلام حقه ديديلركه بوسحردر (ام يقولون افتريه قل ان افتريته فلا تملكـون لى من الله شيئـا هو اعلم بما تفيضون فيه كفى به شهيدا بينى وبينكم وهو الغفور الرحيم) يوخسه انلر محمد قرآنى كندى يالكندن پيدا ايتدى ديرلرمى انلره ديكه اكر فرض محال اني بن پيدا ايتمش اولسم بيوك معصيت اولوب الله تعالى تكا عقوبت ايدر بنم ايچون اول عقوبتدن برشى دفعنه قادر دكلسز بن اكا نيجه جرأت ايدەرم) الله تعالى اعلمدركه سزقرآنه طعن ايدوب

ايت هركسه‌يه كيم بنم دنياده وآخرتده كى عذابمدن خوف ايده

سورة الذاريات وهى ستون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(والذاريات ذروا) شول رياح حقيچونكه تراب وغير اشيايى صاورر (فالحاملات وقرا) وسحابلر حقيچونكه امطارى كوتورر وياررياح كه سحابى كوتورر ويانساء كه بطنلرنده اولاد ارين كتوررلر (فالجاريات يسرا) وسفينه لركه درياده سهولتله يورر (فالمقسمات امرا) وملائكه كه امطار وارزاق وسائر امورى تقسيم ايدر * الله تعالى اشبو اشياء ايله اقسام ايتدى زيراكه هربرى انك كمال صنع وقدرتنه دلالت ايدر (انما توعدون لصادق) سزك وعد اولنديغكز ثوابى وعقابك وقوعى حقدر (وان الدين لواقع) وحساب وجزاء واقعدر (والسماء ذات الحبك) سماء حقيچونكه اول طرائق محسوسه صاحبيدركه اول مسير كواكبدر وياطرائق معقوله ليدركه اكا نظار سلوك ايدوب اندن معارفه توصل ايدرلر (انكم لفى قول مختلف) يااهل مكه سز بزم رسولمز وياقرآن حقنـده قول متناقضده سز كه رسولى شاعر وساحر وكاهن وقرآنى شعر وسحر وكهانه ديرسز بوحالت ايسه حيرت شديده وجهالت غليظه دن ناشيدر (يؤفك عنه من افك) اول رسول ويا قرآندن صرف اولنور اوكمسه كه علم اللهده هدايتدن مصروف اوله (قتل الخرا صون) قول مختلف اصحابندن كذابينه لعنت اولسون (الذين هم فى غمرة ساهون) كه انلر آخرت امرندن جهلده در كنديلرله مراد اولان ايمان وطاعتدن غافللردر (يسئلون ايان يوم الدين) ديرلركه يوم جزانك وقوعى نوقتده در (يوم هم على النار يفتنون) شول كونده اولوركه انلر نارده احراق اولنور وانلره دينوركه (ذوقوا فتنتكم هذا الذى كنتم به تستعجلون) تكذيبكزك جزاسنى ذوق ايدك اشبو شول عذابدركه سزانى دنياده استعجال ايدرديكز (ان المتقين فى جنات وعيون) الله تعاليدن قورقوب مخالفتدن صاقنانلر آخرتده جنت بستانلرنده وپيكارلرده اولور (آخذين ما آتاهم ربهم) ربلرى جل شانه نك انلره ويرديكى ثوابى سرورله قبول ايدرلر زيراكه اول غايت جوتده در انده رد اولنور شى يوقدر (انهم كانوا قبل ذلك محسنين) زيراكه انلر اندن اول دنياده عملرين كوزلك ايدرلرى (كانوا قليلا من الليل مايهجعون) انلرك كيجه ده اويودقلرى قليل ايدى اكثرينى ذكر وصلاتله چوررلردى (وبالاسحارهم يستغفرون) وانلر قلت نوم وكثرت تهجد لريله بيله سحر وقتنه ايردكلرنده استغفاره مشغول اولورلردى كانه اول كيجه لرينى جرائمله چوررلردى * دينلديكه يارسول الله انده نيجه استغفار ايلور ديديكه ❊ اللهم اغفر لنا وارحمنا وتب علينا انك انت التواب الرحيم ❊ (وفى اموالهم حق للسائل

[والمحروم]

سحر وافترادر سزالله تعالى بنم صدقمه وقرآنى تبليغمه وسزلرك انى تكذيب وانكاركزه بنمله سزك بينكزده شهادته كافيدر الله تعالى توبه ايدەنه غفور ايمانده ثابت اولنه رحيمدر (قل ما كنت بدعا من الرسل وما ادرى مايفعل بى ولابكم ان اتبع الا مايوحى الى وما انا الانذير مبين) ديكه بن ابتدا كلمش ﴿ ١٣٧ ﴾ پيغمبرلردن دكلم كه بندن مقدم پيغمبرلر كلوب جمله سى امتنى توحيده دعوت ايتمشلردر وبكا محنت وراحتدن وسزه خسف ورجفه وقتل واسر وسائردن نه اشلنور بيلمم بن انجق بكا وحى اولنان قرآنه اتباع ايدوب كندى يالكمدن برشى پيدا ايتمم وانجق ناسى الله تعالانك عذابندن حجت ظاهره ايله قورقوديجيم * بوآيت كريمه نازل اولدقده مشركلر سرورله ديديلركه محمد دخى بزم كبى عاقبتى نه اوله جغنى بيلميور اكر الله تعالى طرفندن بعث اولنمش اولسه كركدر ربى اكا حالنى خبرويرەيدى صكره ❊ ليغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر ❊ آيت كريمه سى نازل اولدى (قل ارايتم ان كان من عند الله وكفرتم به وشهد شاهد من بنى اسرائيل على مثله فامن واستكبرتم ان الله لايهدى القوم الظالمين) انلره ديكه سز قرآنه كافر ايسه كزده بيلزميسكزكه اول قرآن من عند الله ايدى اكابنى اسرائيلك علماسى وموسى عليه السلام انك مثلى تورية (تبيان) (رابع) (١٨) اوزره اكا شاهدلر اولوب ايمان ايتديلرسز ايسه ايماندن استكبار ايله نفسلريكزه ظلم ايتديكز تحقيق الله ذو الجلال قوم ظالمينه هدايت ايتمز (وقال الذين كفروا للذين امنوا لو كان خيرا ماسبقونا اليه واذلم يهتدوا به فسيقولون هذا افك قديم) كافرلر مؤمنلره ديديلركه اكر محمدك كتورديكى

والمحروم) وانلرك طالب نفع ايچون ومتعفف ايچون نصيب واردركه انى الله تعالى يه تقرب وناسه اشفاق ايچون نفسلرى اوزره ايجاب والزام ايدرلر (وفى الارض آيات للموقنين) طريق هدايه سالك موحد ايچون ارضده الله تعالانك وحدانيتنه علامات ودلائل واردركه عيون باصره ايله بحار وانهارينه وجبال واشجارينه وكيفيات وخواص ومنافعده اختلاف اجزاسنه نظر ايدنلر صانعك وجود وعلم وقدرت وارادت وفرط رحمتن بيلور وانلكه ايمانلرنده يقينلرى زياده اولور (وفى انفسكم) ودخى كنديكزده كذلك الله تعالينك وحدانيتنه علامات ودلائل واردر زيرا عالمده برشى يوقدر الا انسانده انك نظيرى واردركه اول دلالتده انك غناسن ويرو ومع ذلك برنيجه هيئات نافعه ومناظر بهيه وتركيبات عجيبه وافعال غريبه يه تمكنده وصنايع مختلفه يى استنباطده وكمالات متنوعه يى استجماعده منفرددر (أفلا تبصرون) نظر اعتبارله نظر ايتمزميسزكه صنعندن صانعه استدلال ايده سز انكله موتكزدنصكره كيرو احيايه قدرتمزى تيقن ايده سز (وفى السماء رزقكم وما توعدون) رزقكزه سبب اولان ياغمور ووعد اولنديغكز ثواب سماده در * زيراكه جنت سماء سابعه نك فوقنده وعرشك تحتنده در وياخود اعمال واعمالك ثوابى سماده تقدير اولنمشدر (فورب السماء والارض انه لحق مثل ما انكم تنطقون) سماء وارضك ربى جل شانه نك حقيچون ذكر اولنان آيات ورزق ووعد حقدر انده ريب يوقدر نتكيم سز كندى لسانكزله نطق ايدوب غيرك لسانيله نطقه قادر اولمز سز كذلك هربريكز قسمت اولنان رزقنى اكل ايدر غيرك رزقنى اكلنه قادر اولمزسز (هل اتيك حديث ضيف ابراهيم المكرمين) يامحمد سكا ابراهيم عليه السلام اضيافنك حديثى كلديمكه انلر اون ايكى ملك ويا اوچ ملك ايديكه انلر جبرائيل وميكائيل واسرافيل عليهم السلام ايديلر انلر الله تعالى عندنده ويا ابراهيم عليه السلام عندنده كرامتلولر ايديلركه انلره ابراهيم عليه السلام وزوجه سى خدمت ايتديلركه (اذ دخلوا عليه فقالوا سلاما قال سلام قوم منكرون) شول وقتكه انلر ابراهيم عليه السلامه داخل اولوب سلام ويرديلر ابراهيم عليه السلام دخى رد سلام ايدوب نفسنده ديديكه بونلر بزم بيلمديكمز كشيلردر زيراكه اذنمز داخل اولديلر (فراغ الى اهله فجاء بعجل سمين) انلرك خبرنسز اهلنه واروب برسمز بوزاغو برياني كلدى ايدى مضيفك آدابندندركه قرايه مبادرت ايده تاكه ضيف انى كف ايتميه ويا اول طعامه منتظر اولميه (فقربه اليهم قال ألا تأكلون) ابراهيم عليه السلام اول برياني اوكلرينه قوديكه اكل ايدەلر انلر ايسه اكل ايتمديلر ابراهيم عليه السلام انلره اكل ايتمزميسز ديدى (فأوجس منهم خيفة قالوا لا تخف) ابراهيم عليه السلام انلرك اكلدن اعراضن انلردن خوف اضمار ايتدى ويانفسنه واقع اولديكه انلر ملائكه اولوب عذاب

دين خيراو اوليدى قبائلك اراذل وفقراسى بزى سبقت ايدوب انك طرفنه كتمزدى ❊ رياست وشهرت بزده اولمغله بز سبقت ايدردك ❊ چونكه انلر قرأنله اهتدا بولمديلركه بوقديم كذبدركه بونى مقدمكيلرده سويلديلردى ❊ (ومن قبله كتاب موسى اماما ورحمة وهذا كتاب مصدق لسانا عربيا لينذر الذين ظلموا وبشرى ❊ ١٣٨ ❊ للمحسنين) وقرأندن مقدم موسايه انزال اولنان تورية نامدن اهل دينه امام وسبب رحمت ايدى وبوقرأن لسان عربيله موسانك كتابنى تصديق ايدرتا كه الله تعالى ورسولى اول قرأنله نفسلرينه معصيتله ظلم ايدنلرى نار جهنمله تخويف ايدوب ايمان وطاعتله احسان ايدنلرى جنتله تبشير ايده (ان الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا فلاخوف عليهم ولاهم يحزنون) شونلركه ربمز الله تعالادر ديو الوهيت ووحدانيتنى اقرار ايتديلر ❊ كه اول خلاصهٔ علمدر ❊ بعده امور دينيه ده استقامت ايتديلر ❊ كه اول منتهاى عملدر ❊ انلره اول جهانده هيچ الم وكدر خوف يوقدر وبو جهانده هيچ ضايع وتلف حزنى يوقدر (اولئك اصحاب الجنة خالدين فيها جزاء بما كانوا يعلمون) اول اهل ايمان واستقامت انده دائمين اولدقلرى حالده اصحاب جنتدر تا كه فضائل علميه وعمليه دن كسب ايتدكلرى ايله جزالنه لر (ووصينا انسان بوالديه احسانا [وفى] حملته امه كرها ووضعته كرها وحمله وفصاله ثلثون شهرا حتى اذا بلغ اشده وبلغ اربعين سنة قال رب اوزعنى ان اشكر نعمتك التى انعمت على وعلى والدى وان اعمل صالحا ترضيه واصلح لى فى ذريتى انى تبت اليك وانى من المسلمين)

ايچون كلمش اوله لر ديديلركه بزدن خوف ايتمكل بز الله تعالينك رسوللرى بعده جبرائيل عليه السلام اول بريانى قنادیله مسح ايدبجك فى الحال حيات بولوب انامنك يانه كتدى (وبشروه بغلام عليم) ابراهيم عليه السلامه اسحاق عليه السلام نام اوغلك وجوده كلمسيله تبشير ايتديلركه اول بالغ اولديغنده علمده كامل اولور (فأقبلت امرأته فى صرة فصكت وجهها وقالت عجوز عقيم) مكر ابراهيم عليه السلامك زوجه سى ساره بر زاويه ده طوروب انلره نظر ايدردى تبشيرلرين ايشيدبجك ولوله ايتدى وتعجبنده نساء عادتى اوزره يوزينه لطمه اوره رق بيتنه اقبال ايتدى بن بر عجوز عقيم ايكن شمدنصكره طوغررميم ديدى (قالوا كذلك قال ربك انه هو الحكيم العليم) اول ملائكه ديديلركه اشبو بزم تبشيريمز كبى ربك جل شانه ديديكه سنك برولدك اولور امرنده حكيمدر كبرك حالنده ولدك اولمسيله حكم ايدر عليمدركه خلقنك سرينى وولادتك وقتنى بيلور (قال فما خطبكم ايها المرسلون) ابراهيم عليه السلام انلرك ملائكه اولديغنى بيلجك انلره ديديكه اى مرسللر شانكز نه در نه امر ايچون كلوبسز زيرا انلرك مجتمعين كلملرى دكل الابرام عظيم ايچوندر (قالوا انا ارسلنا الى قوم مجرمين) ديديلركه بز برقوم مجرمين كوندرلمشزكه انلر قوم لوطدر (لنرسل عليهم حجارة من طين) تاكه بز انلر اوزره بالچقدن دوزيلوب پشرلمش حجاره ارسال ايده وز (مسومة عند ربك للمسرفين) كه اول ربك جل شانه عندنده شول فجورده حدى تجاوز ايدنلر ايچون حجاره نك هر برى شول انكله هلاكى مقدر شخصك اسميله علامتلو اولديغى حالده (فأخرجنا من كان فيها من المؤمنين) واول قوم لوط قراسنده ساكن مؤمنلرى انلرك اراسندن چيقاردق (فما وجدنا فيها غير بيت من المسلمين) انده ايسه مسلمين دن بربيت اهلندن غيرى كمسه بولمدق كه انلر لوط عليه السلامك اهل بيتى اون اوچ كمسه ايديلر ❊ بوداليلدركه ايمان واسلام واحد اوله وياخود انلر اول ايكى وصفى جمع ايتمش اوله لر انك ايكيسى شئ واحد دكلدر ديين قولى اوزره (وتركنا فيها آية للذين يخافون العذاب الاليم) قوم لوطك قراسى موضعنده علامت وعبرت ترك ايتدك كه اول انلرك اوزرينه ارسال اولنان احجار مسومه در وياماء اسود منتندر شول كمسه لره كه الله تعالينك عذاب اليمندن خوف ايدرلر (وفى موسى اذ ارسلناه الى فرعون بسلطان مبين) موسى عليه السلامك شان وخبرنده كذلك انده ايسه عبرت ترك ايتدك كه بزانى فرعونه يد وعصا كبى حجت واضحه ايله ارسال ايتدك (فتولى بركنه وقال ساحر او مجنون) فرعون ايسه جميع جنوديله اعراض ايدوب ديديكه اول ساحر ويا مجنوندر (فاخذناه وجنوده فنبذناهم فى اليم وهو مليم) بز اول فرعونى وجنودينى اخذ ايدوب جميعنى دريايه غرق ايتدك حالبوكه اول دعواى ربوبيت وتكذيب رسولدن كنديه لوم اولنور شيئله كلوبدر

بزانسانه باباسنه اناسنه احسان ايتمكى امرايتدك كه انك والده سى انى رنج ومحنتله حامل اولوب مشقتله وضع ايتدى انى حامل اولمسى وسوددن كسمه سى اوتوز ماهدر ❊ بوتقديرجه حولين كاملين كلام قديمى منطوقنجه يكرمى درت آى امزرمسى لازم كلوب مدت حمل اقلى التى ماه اولور ❊ ١٣٩ ❊ اكر مدت حمل طقوز آى اولورسه امزرمك يكرمى برماه اولور ❊ حتى اول ولد كمال قوتى اولان اون سكز ياشندن قرق ياشنه بالغ اولدقده ديديكه يارب بكا الهام ايتكه بكا و والدينمه انعام ايتديكك هدايت واسلام نعمتنه شكر ايده يم وسنك راضى اولديغك اعمال صالحه يى ايشليم وبنم ذريتمده صلاحى جارى ايله وسنك راضى اولمديغك هرشيدن توبه ايله سنك امركه مطيعلردنم ❊ دينلديكه بوآيت كريمه ابوبكر صديق رضى الله تعالى عنه حقنده دركه التى ماه شكم مادرده اولوب يكرمى درت ماه سودا مدى وپيغمبرمز عليه السلام يكرمى برياشنده وابوبكر رضى الله تعالى عنه اون سكز ياشنده ايكن تجارتله معاشامه كتديلر پيغمبرمز عليه السلام قرق ياشنده رسالتله مبعوث اولدقده صديق رضى الله تعالى عنه انى تصديق ايتدى وباباسى ابوقحافه وانامى ام الخيره احسانله امر اولندى كه انلر اسلامه كلوب مهاجريندن بوخصلت كيمسه ده جمع اولمدى وبوآيت كريمه ده اولان دعا ابوبكر رضى الله تعالى عنهكدركه جمله سى اجابت باريه كاليله مقارن اولدى اولا والدينك اسلامنه تشكر ثانيا رضاء الله اولان اعمال صالحه كه كفاريدنده معذب اولان مؤمنلردن طقوز كيمسه يى صاتون آلوب آزاد ايتدى انلردن برى بلال حبشيدر ودخى چوق خيره موفق

(وفى عاد اذ ارسلنا عليهم الريح العقيم) وهود عليه السلامك قومى عادى اهلاكمزده دخى آيت وعبرت ترك ايتدك كه انلرك اوزره ريح عقيم ارسال ايتدك انده نه خير ونه بركت واردر زيرا اول ريح اهلاكدر (ماتذر من شئ اتت عليه الا جعلته كالرميم) اول انلرك انفس وانعام واموالرندن هر نه شيئه مرور ايتديسه انى ترك ايتميوب شئ هالك بالى كبى قيلدى (وفى ثمود اذ قيل لهم تمتعوا حتى حين) وصالح عليه السلامك قومى ثمودى دخى اهلاكمزده آيت وعبرت ترك ايتدك كه انلره صالح عليه السلام لسانيله دينلديكه چقان ناقه يى ذبح ايتديلر آجالكز اوچ كون انقضاسنه دكين داريكزده معيشت ايدك (فعتوا عن امر ربهم فاخذتهم الصاعقة وهم ينظرون) انلر ايسه الله تعالينك امرينه امتثالدن استكبار ايتديلر اكا بناء اوچ كوندنصكره انلرى عذاب اخذ ايتدى حالبوكه انلر نهارين اول عذابه نظر ايدرلردى (فما استطاعوا من قيام وما كانوا منتصرين) اول عذابك نزولى عندنده نهوضه قادر اولميوب حتى هلاك اولديلر واندن امتناع ايدر دخى اولمديلر (وقوم نوح من قبل انهم كانوا قوما فاسقين) اشبو ذكر اولنان اقوامدن اول نوح قومنى بز اهلاك ايتدك كه انلر كفر وعصيانله استقامتدن خارجين ايديلر (والسماء بنيناها بايد وانا لموسعون) بز سمايى قوت وقدرتمزله خلق ايتدك وبز قادرزكه سماء وارض بيننى توسيع ويا اول ايكيسى بيننده اولان خلقمزه رزقى توسيع ايده وز (والارض فرشناها فنعم الماهدون) وارضى بز سزنچون بسط ايتدك كه اوزرنده قرار ايده سز بزنه كوزل ماهدونز (ومن كل شئ خلقنا زوجين لعلكم تذكرون) هرشيدن بز ايكيشر نوع خلق ايتدك سماء شمس وقمر ليل ونهار بر وبحر سهل وجبال شتاء وصيف جن وانس ذكر وانثى نور وظلمت ايمان وكفر سعادت وشقاوت حق وباطل حلو ومر كبى تاكه تذكر ايدوب تعدد احوال ممكناتدن ايديكنى بيله سز وواجب الذاتك تعدد وانقسامى قبول ايتمز ايديكنى تيقن ايده سز (ففروا الى الله انى لكم منه نذير مبين) ايمدى الله تعاليه ايمان وتوحيدله وطاعته ملازمتله عذابندن رحمتنه قاچك كه بن سزى انك شرك وعصيان اهلنچون اعداد ايتديكى عذابندن معجزات ظاهره ايله تحذير ايدرم (ولاتجعلوا مع الله الها آخر انى لكم منه نذير مبين) الله تعاليه الوهيتده هيچ برشئ اشراك ايتمكزكه اول اقرار اولنمسى واجبك اعظميدركه بن سزى اشرا كدن آفاتى بيان ايله تحذير ايدرم (كذلك ما اتى الذين من قبلهم من رسول الا قالوا ساحر او مجنون) يا محمد كفار مكه سنى تكذيب ايدوب ساحر ومجنون ديو وصفلرى كبى اندن اول كچن امتلره هر باركه بر رسول كلسه انلرانى تكذيب ايدوب سحر وجنونله وصف ايدرلردى (اتواصوا به بل هم قوم طاغون) يوخسه انلرك اول كچنلرى صكره كلنلرينه وصيتى

اولدی اوچنجی ذریتنده صلاحکه قزی عایشه رضی الله تعالی عنها شرف فراش واوغلی عبدالرحمن وانك اوغلی ابوعتیق اسلام وخدمت سیدالانام ایله مشرف اولدیلر (اولئك الذین نتقبل عنهم احسن ماعملوا ونتجاوز عن سیئاتهم فی اصحاب الجنة وعدالصدق الذی کانوا یوعدون) ذکراولنان کیمسه لرك ﴿ ١٤٠ ﴾ اعمال حسنه لرینی بزقبول ایدوب وتوبه

ایله اغفاریله اعمال سیئه لرندن کچوب اصحاب جنت اولدیلرکه انلره دنیاده الله تعالادن وعدصدق اولنمشیدی (والذی قال لوالدیه اف لکما اتعداننی ان اخرج وقد خلت القرون من قبلی وهما یستغیثان الله ویلك امن ان وعدالله حق فیقول ماهذا الا اساطیر الاولین) شول کافرکه باباسی وانامی انی ایمانه دعوت ایتدکلرنده اول تفرت ایدوب اف سزدن که بکا موت ایدنصکره دیریلوب قبردن چیقاجغمی وعدمی ایدرسز بندن مقدم فوت اولنلردن کیمسه دیرلمشمیدر اول باسی وانامی الله تعالادن انك ایمانه کلمسنی نیاز ایدوب اکا دیرلر که وای سکا ایمانه کل که الله تعالانك عذاب وعیدی حقدر اول ایسه انلره دیرکه بوسزك دیدیککز انجق مقدم چقنارك یازدقلری افسانه لردر (اولئك الذین حق علیهم القول فی امم قدخلت من قبلهم من الجن والانس انهم کانوا خاسرین) ذکراولنان کیمسه لر اوزرینه [ایشتدی] کلمهٔ عذاب حق اولمغله جن وانس کچن امتلردن بوصفتده اولنلرله بیله بونلر دخی خسران وعذابده درلر (ولکل درجات مما عملوا ولیوفیهم اعمالهم وهم لایظلمون) ﴿ مؤمن وکافرلردن ﴾ هرفرقه ایچون ایشلدکلری عملری جزاسی

ایدیلرحتی که جمیعی اول قول اوزره اتفاق ایتدیلر بلکه اول قولی بری برلرینه وصیتله دکلدر ارالرنده زمان بعید اولدیغیچون بلکه انلری اول قول اوزره جمع ایدن طغیانده مشارکتلریدر (فتول عنهم فما انت بملوم) ایدی سن انلرکله مجادله دن اعراض ایت زیراکه سن انلری کرارا دعوت ایتدکدنصکره انلر کفرلری اوزره اصرار وعنادین آرتوردیلر اویله اولسه تبلیغده جهدکی بذل ایتدکدنصکره انلرك اعراضی اوزره لوم اولنمزسن (وذکر فان الذکری تنفع المؤمنین) وتذکیر ووعظی ترك ایتمیوب ایلکل زیراکه اول نفع ایدر انلره که الله تعالی ایمان تقدیر ایتمش اوله ویا مؤمن اوله اول انلرك بصیرتن آرتورر (وماخلقت الجن والانس الا لیعبدون) بن جن وانسی خلق ایتدمکه انلره بکا عبادت ایدك دیو امر ایتدم وعبادته انلری دعوت ایتدم ویاانکیچونکه بنی بیله لر * زیراکه اول انلری خلق ایتمسه وجودم ووحدانیتی بیلمزدی ویاانکیچونکه بکا خضوع وتذلل ایده لر ایدی جن وانسدن هرمخلوق الله تعالینك قضاسنه خاضع ومشیئتنه متذللدر هیچ بری ماخلق له سندن خروجه مالك اولمز * وانکیچونکه بنی توحید ایده لر اما مؤمن شدت ورخاده انی توحید ایدر اما کافر انجق شدت وبلاده توحید ایدر یوخسه نعمت ورخاده دکل (ما ارید منهم من رزق وما ارید ان یطعمون) بن انلردن دیلمزین که خلقمدن بربنی ویاکندیلربنی ارزاق ایده لر ودخی دیلمزینکه خلقمدن بربنی اطعام ایده لر الله تعالی اطعامی کندویه اسناد ایتدی زیراکه خلق انك عیالیدر اولکه برکمسه نك عیالنی اطعام ایده انك کندوینی اطعام ایتمش کبیدر * اشبو آیتله مراد بیاندرکه الله تعالینك عبادیله شانی کبی دکلدر زیراکه ساده معاشلری تحصیلنده عبیدلرندن استعانه ایدرلر اماکه الله تعالی عالمیندن غنیدر (ان الله هو الرزاق ذو القوة المتین) الله تعالی خلقه رزق ویرمکده بلیغدر قوت وقدرتنده متیندر ایدی امر اولدیغکز شیئه اشتغال ایدك که فوز وفلاحه ایرهسز زیرا بن سزی انك تحصیلنه مانع شیئ تکلیف ایتمزین (فان للذین ظلموا ذنوبا مثل ذنوب اصحابهم فلا یستعجلون) ایدی شرك وعصیانله نفسلرینه ظلم ایدنلر ایچون عذابدن نصیب واردر انلردن اول هلاك اولان قوم نوح وعاد وثموددن صاحبلرینك نصیبی ایدی اول عذابه استعجال ایتمسونلر که اول یوم قیامته تأخیر اولنوبدر (فویل للذین کفروا من یومهم الذی یوعدون) شدت عذاب ویاویل طموسی شول کافرلره اولور که انکله وعید اولندیلرکه اول دنیاده عذاب استیصال ویاخود یوم قیامتده عذاب جهنمدر

سورة الطور وهی تسع واربعون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(والطور) طور مدینده طورسینا نام جبلدرکه موسی علیه السلام انده الله تعالینك کلامن

﴿ که مؤمنلرك جنت اعلا وکافرلرك اسفل جهنم ﴾ درجه لری واردر تاکه مؤمن وکافره ثواب وعقابدن عملری جزاسی ویریلوب نقص ثواب یامزید عقابله ظلم اولنمزلر (ویوم یعرض الذین کفروا علی النار اذهبتم طیباتکم فی حیاتکم الدنیا واستمتعتم بها فالیوم تجزون عذاب ﴿ ١٤١ ﴾ الهون بما کنتم تستکبرون فی الارض بغیر الحق وبما کنتم تفسقون) شول کونده که کافرلر ناره عرض اولنوب اکانظر ایده لر ﴿ وانلره دینیله که ﴾ سزدنیاده طیب ثوابکزی کیده روب یالکز حیات دنیا ایله تمتع ایتدیکز بوکون ذل وحقارت عذابیله جزا اولنورسکز شول سببدنکه یریوزنده استکبار باطل وطاعتدن خروج ایدر دیکز (واذکر اخا عاد اذ انذر قومه بالاحقاف وقدخلت النذر من بین یدیه ومن خلفه الا تعبدوا الا الله انی اخاف علیکم عذاب یوم عظیم) عادقبیله سندن اولان هود علیه السلامی ذکر ایله که ﴿ عند عمانله شحر بیننده واقع ﴾ احقاف نام قومسال موضعده قومی الله تعالانك عذابیله قورقوتدی حال بوکه هود علیه السلامدن مقدم وصکره رسوللر کچوب انلری اول مکانده ایدیلر اول کچن رسوللر وهود علیه السلام انلره دیدیلرکه وصکره که جکلر دیه لرکه الله تعالادن غیری یه عبادت ایتمیك قورقارمکه شرککز سببیله سزه اول یوم عظیم عذابی کله (قالوا اجئتنا لتأفکنا عن الهتنا فأتنا بما تعدنا ان کنت من الصادقین) هود علیه السلامه قومی دیدیلرکه سن بزی الهه مزه عبادتدن منع ایتمکه می کلدك امدی قولکده صادق ایسك وعد ایتدیکك عذابی بزه کتور (قال انما العلم عندالله وابلغکم ما ارسلت به ولکنی اریکم قوما تجهلون) هود علیه

ایشتدی اول انکله اقسام ایتدی (وکتاب مسطور) ویازیلان کتاب حقیچونکه انکله مراد قرآندر ویاحفظه نك یازدیغیدر (فی رق منشور) که اول جلد مبسوطه یازیلیدر (والبیت المعمور) وکعبه حقیچونکه اول حجاج ومجاورینله معموردر ویاانکله مراد سماء سابعه ده صراخ نام بیت شریفدرکه کعبه حیالنده عرش حذاسنده در سماده انك حرمتی ارضده کعبه حرمتی کبیدر هرکونده اکا یتمش بیك ملك کلور ایچنده نماز قیلور برکره اکا کیرن من بعد کیدوب اکا ابدا عودت ایتمز ویامراد قلب مؤمندرکه معروفهٔ اخلاصله معموردر (والسقف المرفوع) عرش ویاسماء حقیچون (والبحر المسجور) بحر مملو ویابحر محیط ویابحر موقد حقیچون * روایت اولندیکه الله تعالی یوم قیامتده بحاری نار قیلوب انکله جهنمی تسجیر ایدر (ان عذاب ربك لواقع ماله من دافع) ربك جل شانه نك عذابی نازل کائندر انی دفع ایدر یوقدر چنانکه نزول ایده (یوم تمور السماء مورا) شول کونده که سماء اهلنه دکرمن دونمسی کبی دونه برحیثیتله که اهلی خوفلرندن بری برلرینه قاریشه (وتسیر الجبال سیرا) اوطاغلر مکانلرندن زائل اولوب هباء منثور اوله (فویل یومئذ للمکذبین) اول کونده شدت عذاب اول کمسه لره درکه دنیاده رسوللری تکذیب ایتدیلر (الذین هم فی خوض یلعبون) که انلر رسوللری استهزاء ایله باطله اشتغال ایدرلردی (یوم یدعون الی نار جهنم دعا) اول کونده انلرالری بیونلرینه تیورلنور وناصیه لری اایاقلرینه بغلانور وعنقله یوزلری اوزره باشلری آشاغه نار جهنمه دفع ایدیلور چنانکه جهنمه قریب اوله لر انلره دینورکه (هذه النار التی کنتم بها تکذبون) اشبو اول ناردرکه سز انی دنیاده تکذیب ایدردیکز (افسحر هذا ام انتم لاتبصرون) اشبو کوردیککز عذاب سحرمیدر زیراکه سز وحیه سحر دیردیکز بوایسه انك مصداق اولدیغی حیثیتدن دلالت ایدر شیئ کورمزدیکز تکیم دنیاده انك حقیقتنه دلالت ایدر شیئ کورمزدیکز (اصلوها فاصبروا اولا تصبروا سواء علیکم انما تجزون ما کنتم تعملون) ایدی اول ناره کیرك کرکسه انك عذابنه صبر ایدك وکرکسه صبر ایتمکز ایکی حالت سزه مساویدر ابدا سزه اندن نجات یوقدرکه اول دنیاده ایشلدیککز شرك وتکذیبك جزاسیدرکه اکا ایریشورسز (ان المتقین فی جنات ونعیم) دنیاده شر وعصیاندن صاقنوب الله تعالی امرینه الطاعت ایدنلر یوم قیامتده بوستانلرده وانواع نعمله تنعمده در (فاکهین بما آتاهم ربهم) رب تعالینك جنتده ویردیکی کرامته سوینوب انکله تلذذ ایدر اولدقلری حالده (ووقیهم ربهم عذاب الجحیم) ورب تعالی انلری نار جحیمدن حفظ وانی انلردن دفع ایده وانلره دینله که (کلوا واشربوا هنیئا بما کنتم تعملون) جنتك الوان طعام وشرابندن اکل وشرب ایدك که انك عاقبتی تخمه وسقم اولمسندن امن اوزره اولدیغکز حالده شول اعمال صالحه سببیله کیم انی دنیاده

السلام دیدیکه اول عذابك کله‌جك وقتنك علمی انجق الله تعالی عندنده در بن سزه ارسال رامر اولندیغم شیئی تبلیغ ایده‌رم
لکن بن سزی کوررمکه ☼ رسوللرك تبلیغ وانذار ایچون کوندرلدکاربنی ☼ بیلمز برقوممسز (فلماراوه عارضا مستقبل
اودیتهم قالواهذا عارض ممطرنا بل هو ماستعجلتم به ریح فیها ﴿ ١٤٢ ﴾ عذاب الیم) وقتاکه انلر اول عذابی افق
سماده عارض وواديلرینه
متوجه سحاب کوردیلر
دیدیلرکه بوبلوت بزه
یغمورله کلور ☼ هود
علیه السلام دیدیکه ☼
بلکه اول بر روزکار
درکه سزك عجله
استدیککز عذاب الیم
انده‌در (تدمر کل شیء
بامر ربها فاصبحوا لایری
الامساکنهم کذلك
نجزی القوم المجرمین)
اول ریح الله تعالی لانك
امریله انلرك نفسلری
ومالارندن هرشیئی هلاك
ایدوب انجق مسکنلرندن
غیری برشی کورلمز
اولدی بوجزا وعقاب کبی
مشرکلره بزجزا ایده‌رز *
دینلدیکه هود علیه السلام
اول ریح عذاب ایدوکنی
حس ایندکده مؤمنلرله
انلردن آیریلوب یدی
کیجه وسکز کون کفاری
روزکار قوم ایله باصدیروب
بعده روزکار قومی
قالدیروب کفارك جیفه
لرینی دریایه براقدی
(ولقد مکناهم فیماان مکنا
کم فیه وجعلنا لهم سمعا وابصارا وافئدة فما اغنی عنهم سمعهم ولاابصارهم ولاافئدتهم من شیء اذ کانوا [اول]
یجحدون بایات الله وحاق بهم ما کانوابه یستهزؤن) ای قریش تحقیق بزقوم عاده ویردیکمز قوت ابدان وطول عمر وکثرت مالی
سزه ویرمدك وانلره (وعظ ایشیده‌لر ولادلائله نظر ایده‌لر وصنع الهی‌یی تفکر ایده‌لردیو ☼ قولاق وکوز وقلب ویردك

ایشلدیکزدی (متکئین علی سرر مصفوفة) انلر بربرلرینك یانه دیزلمش سریرلر اوزره
اتکاء ایدر اولدقلری حالده (وزوجناهم بحور عین) وبزانلره حورعین ازواج قیلورز
(والذین آمنوا واتبعتهم ذریتهم بایمان ألحقنابهم ذریتهم) شونلرکه دنیاده مؤمنلر اواوب
اولادلری ایمانله انلره اتباع ایتدیلر بز اول مؤمنلره اولادلرینی جنته دخولده الحاق
ایدرز اکر مؤمنلرك اولادلری صغار ایکن فوت اولدیسه‌ده عملده ابالرینه ایرمدیلرسه‌ده
تاکه اول آباء انکله قریر العین اوله‌لر اماکه کبیرلرك آباءلرینه الحاق اولنمسی کندی
ایمانلریله اولور یوخسه آباءلرینك ایمانیله دکل (وما ألتناهم من عملهم من شیء) اول آبائك
اعمالندن برشیئی نقص ایتمزز اولادلرینی انلره الحاقمز سببیله (کل امریء بما کسب رهین)
هرکسه الله تعالی عندنده عملنه مرهوندر اکر عملی صالح ایسه کندوبی رهنیتدن قورتارر
واکر عملی شرك ایسه کندوبی رهنیتدن قورتارمز نارده آلیقور (وأمددناهم بفاکهة
ولحم مما یشتهون) وبز انلره اشتهاء ایتدکاری فاکهه ولحمی زیاده ایدرز اکرچه انك
طلبن تصریح ایتمزلرسه‌ده (یتنازعون فیها کأسا لالغو فیها ولاتأثیم) جنتده انلر ارالرنده
خمر کأسلرینی تعاطی ایدرلر انی شربلری حالنده لغو حدیث سویلمزلر واثم ایجاب ایدر
فعلی ایشلمزلر (ویطوف علیهم غلمان لهم کأنهم لؤلؤ مکنون) وانلره مخصوص ممالیك
کأس خموری دور ایده‌لر کأنه بیاض وصفاده هربری صدفده مصون انجودر اکا ایدیء
ناس مس ایتمیوبدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر اهل جنتك منزلنده ادناسی
اول کسه‌درکه خدامندن برینه ندا ایتدکده ابیك دیوا اکا بیك خادم جواب ویره پیغمبریمز علیه
السلامه دینلدیکه اهل جنتك خادملری بووصفده اولیجق کندیلر نه صفتده اولور *
دیدیکه مخدوملرك خادملری اوزره فضلی قمرك لیلهء بدرده سائر کواکب اوزره فضلی
کبیدر (وأقبل بعضهم علی بعض یتساءلون) بربرلرینه اقبال ایدوب دنیاده‌کی احوال
واعماللرندن سؤال ایدیشه‌لر (قالوا انا کنا قبل فی اهلنا مشفقین) دیه‌لرکه بز دنیاده ایکن
اهلمز اراسنده الله تعالی‌یه عصیاندن ویا عاقبتمز امرندن خوف ایدردك (فمن الله علینا
ووقینا عذاب السموم) الله تعالی بزه رحمت وتوفیقله فضلی ایتدی وبزی عذاب ناردن
حمایت ایتدیکه اول مسامه سمومك نفوذی کبی نافذه‌در (انا کنا من قبل ندعوه انه هو
البر الرحیم) که بوندن اول بزدنیاده اکا عبادت ایدوب ناردن وقایه دیلردك زیرا که
اول محسن وکثیر الرحمه‌در (فذکر فما انت بنعمة ربك بکاهن ولامجنون) یا محمد مشرکینه
تذکیراوزره ثابت اول یوخسه انلرك سکا ساحروشاعر وکاهن ومجنون دیدکلرینه مبالات
ایتمکل زیرا که سن ربك جل شانه‌نك سکا نبوتی انعامنه حمد ایدیجیسن یوخسه کاهن
ومجنون معامله‌سنی ایتمزسن (ام یقولون شاعر نتربص به ریب المنون) بلکه انلر دیرلرکه

انلرك قولقلری وکوزلری وقلبلری بومذکرلاردن برشیئی مفید اولمدی زیرا انلر الله تعالانك دلائل وحدانیتی اولان
علامتلری انکار ایدرلردی بناء علیه استهزا ایتدکلری عذاب انلری احاطه ایتدی (ولقد اهلکنا ماحولکم من القری
وصرفنا الایات لعلهم یرجعون) ای اهل ﴿ ١٤٣ ﴾ مکه سزدن مقدم اطرافکزده اولان ☼ حجر ثمود وارض سدوم
کبی ☼ قرالردن اهالیسنی
هلاك وانلره آیتلرمزی
تکریرله بیان ایتدك تاکه
کفردن رجوع ایده‌لر
اول آیتلرمزله منتصح
اولمدقلرندن اهلاکله
جزالندردك) فلولانصرهم
الذین اتخذوا من دون الله
قربانا الهة بل ضلوا
عنهم وذلك افکهم وماکانوا
یفترون) ☼ انلره اول
عذاب کلدکده ☼ انلر الله
تعالادن غیری تقرب
زعمیله الهه اخذایتدکاری
بتلری نیچون انلره یاردم
ایدوب عذابدن قورتارمدی
بلکه انلردن غائب اولدی
بوقول انلرك افك وکذبلری
والله تعالایه عاجز مخلوقلری
تشریکله افترالریدر
(واذصرفنا الیك نفرا
من الجن یستمعون
القران فلما حضروه
قالوا انصتوا فلما قضی ولوا
الی قومهم منذرین) یادایله
شونیکه ☼ نصیبیندن ☼ یدی
نفر قدر جنی سکا حواله
ایلدککه سنك قرآن
اوقودیغنی ایشیده‌لر
وقتاکه انلر قرآنی استماعه حاضر اولدیلر بربرلرینه سکوت ایدك دکلیه‌لم دیدیلر انك قرآنی ایشیدوب تمام اولدقده
قوملرینه رجوعله انلری انذار ایدیجی اولدیلر (قالوا یا قومنا اناسمعنا کتابا انزل من بعد موسی مصدقالمابین یدیه یهدی
الی الحق والی طریق مستقیم) قوملرینه رجوعلرنده انلره دیدیلرکه بزبر کتاب الهی ایشتدککه موسایه کلن تورات

اول شاعردر دهرك حوادث وصروفنه تربص ایده‌لمکه انی هلاك ایده انك غیری شعر
انك هلاك اولمسی کبی (قل تربصوا فانی معکم من المتربصین) انلره دیکل که ایمدی سز
بنم هلاکمه تربص ایدك که بندخی سزك اهلاککزه تربص ایده‌رم اوبله اولسه یوم بدرده
سیفله اهلاك اولندیلر (ام تأمرهم احلامهم بهذا ام هم قوم طاغون) یوخسه انلره عقللری اشبو
قول متناقضله‌می امر ایدر زیرا کاهن فطنت ودقت نظر صاحبیدر مجنون ایسه مغلوب العقلدر
بلکه انلر عناده مصر وحدی متجاوزلردر (ام یقولون تقوله بل لایؤمنون) یوخسه انلر محمد قرآنی
تلقاء نفسندن اختلاق ایتدی دیرلر بلکه انلر کفر وعنادلرندن اشبو مطاوعتله رمی ایدوب
ایمانه کلمزلر (فلیأتوا بحدیث مثله ان کانوا صادقین) اکر انلر محمد قرآنی تلقاء نفسدن اختلاق
ایتدی دعلرنده صادقین ایسه‌لر اول قرآن مثلی برحدیث مختلق کتورسونلر (ام خلقوا من غیر شیء
ام هم الخالقون) یوخسه انلر خالق ومقدر سزخالق وتقدیر اولندیلر ویاخود عبادت و
مجازاتدن لاشیء ایچون خلق اولندیلر اول اجلدن الله تعالی‌یه عبادت ایتمزلر ویاخود
انلر کندیلرین خلق ایتمش اولدقلرندن الله تعالینك امری اوزرلرینه واجب اولمامشدر
(ام خلقوا السموات والارض بل لایوقنون) یوخسه سموات وارضی انلرمی خلق
ایتدیلر اول اجلدن انلرك خالقنه عبادت ایتمزلر بلکه انلر ایقان ایتمزلرکه سزی و
سموات وارضی کیم خلق ایتدی دیو سؤال اولنسه‌لر دیرلرکه الله تعالی خلق ایتدی اکر
ایقان ایتسه‌لر اکا عبادتدن اعراض ایتمزلردی (ام عندهم خزائن ربك ام هم المصیطرون)
یوخسه ربك جل شانه‌نك خزائن رزق انلرك عندنده میدر حتی‌که نبوتی دیلدکاری
کسه‌یه ویره ویا انك خزائن علمی انلر عندنده میدرکه حکمت اقتضاء ایتدیکی کسه‌یی
الوهیته اختیار ایده‌لر یوخسه اشیا اوزره غالبلرمیدر دیلدکلری کیفیت اوزره تدبیر
ایده‌لر (ام لهم سلم یستمعون فیه فلیأت مستمعهم بسلطان مبین) یوخسه انلرك ارتقاء ایده‌جك
نردبانلریمی واردرکه اکا صعود ایدوب ملائکه کلامنی ویا علم غیبدن انلره وحی اولنانی
ایشیدوب زمان مستقبلده اوله‌جق اموری بیله‌لر ایمدی مستمعلری حجت واضحه ایله
کلسونکه اول انك استماعنی تصدیق ایده (ام له البنات ولکم البنون) یوخسه زعمکز
اوزره کراهت ایتدیککز بنات الله تعالینك اواوب سزکچون بنون اوله (ام تسألهم اجرا
فهم من مغرم مثقلون) یوخسه یا محمد تبلیغ رسالت اوزره انلردن اجرمی استدك انلر
غرم التزامندن استثقال ایدوب سکا اتباعدن زهد ایتدیلر (ام عندهم الغیب فهم یکتبون)
یوخسه لوح محفوظ انلرك عندنده میدر مغیباتی اندن یازیورلر ویاخود محمد علیه السلامه
خبر ویردیکی بعث وجزانك زعملرنجه اصلی اولمدیغنی اندن بیلورلر (ام یریدون کیدا
فالذین کفروا هم المکیدون) یوخسه انلر سنی اهلاك ایچون مکر ایتمکی دیلرلرکه اول

دنصكره نازل اولوب اكا موافقدركه عقايدحقه هدايت وطريق مستقيمه دلالت ايدر (ياقومنا اجيبوا داعى الله وامنوا به يغفرلكم من ذنوبكم ويجركم من عذاب اليم) اى بزم قومز الله تعالانك وحدانيتنه دعوت ايديجى محمد عليه السلامه اجابت ايدك واكا ايمان كتورك الله تعالى بعض كناهكزى ﴿ ١٤٤ ﴾ مغفرت ايروب عذاب اليمدن سزى خلاص ايده (ومن لايجب داعى الله فليس بمعجز فى الا رض وليس له من دونه اولياء اولئك فى ضلال مبين) كيمكه اول الله تعالايه دعوت ايديجى پيغمبره اجابت واطاعت اتمزسه اول كيمسه يربوزنده فرار وحذرايدرسه الله تعالى نك عذابندن خلاصه قادر دكلدر وانكچون الله تعالادن غيرى عذابندن قورتارر معين اودوست يوقدر اول داعى يه اجابت اتميلر ضلالت ظاهره ده در روايت اولنديكه پيغمبرمز عليه السلام طائفدن رجوعنده وذانخله نام موضعده تهجدى وسورهٔ رحمن قرائتيله قيلاركن اول جنيلره راست كلوب آيت كريمه منطوقنجه قوملرينه خبر ويردكلرنده يتمش جنى انلرله بربر پيغمبر عليه السلامه كلوب بطحاده ملاقات ايتديلر اول انلره قرآن اوقيوب امر ونهيسى بيان ايتدى بو جنيلرك مؤمنلرى حقنده علما اختلاف ايتديلر بعضلر انلرك ثوانلرى آنجق ناردن نجاتدر ديديلر بو ابو [بسم الله] حنيفه قوليدر وبعضلر انلردخى انسان كبى عملرينه كوره ثواب وعقابده اولور ديديلر بوكا امام مالك ذاهبدر بعضيلر جنتده اكل وشرب ذوقنى ايدر ديديلر بعضيلر جنتده تسبيح وتهليله مشغول اولوب بنى آدم كبى جنتك

دار الندوه ده محمد عليه السلامه اولان مكرلريدر ايمدى كافرلر كيدلرنده مغلوبين اولديلر وياخود كيدلرينك وباليله جزالنديلركه اول يوم بدرده قتل اولنملريدر (ام لهم اله غيرالله سبحان الله عما يشركون) يوخسه انلرك الله تعاليدن غير الهى وارميكه انك عذابندن حراست ايده الله تعالى انلرك اشرا كندن و يا اشراك ايتدكلرى شيئك شركتندن منزه اولدى (وان يروا كسفا من السماء ساقطا يقولوا سحاب مركوم) اكر انلر سمادن اوزريمزه قطعه لر دوشيجه ايمانه كلمزز ديدكلرندنصكره اوزرلرينه تعذيب ايچون سمادن قطعه دوشديكن كورسه لر فرط طغيان وعنادلرندن ديه لركه اشبو برى برينك اوزره متراكم سحابدركه بزى ارواء ايچون اينوبدر ديوب ايمانه كلميه لردى (فذرهم حتى يلاقوا يومهم الذى فيه يصعقون) ايمدى انلرى ترك ايتكه طغيانلرنده لعب وخوض ايده لر شول كونه دكين كه انده صعقه ايدرلركه اول نفخهٔ اولى عندنده در (يوم لايغنى عنهم كيدهم شيئا ولاهم ينصرون) اول كونده كيدلرى انلرى برشيئى مفيد اولمز وانده نازل اولان عذابدن منع اولنمزلر (وان للذين ظلموا عذابا دون ذلك ولكن اكثرهم لايعلمون) شرك وكفرله نفسلرينه ظلم ايدنلره عذاب ناردن اول عذاب واردركه اول عذاب قبردر ويا دنياده مؤاخذه در يوم بدرده اولان قتل ويدى يل قحط كبى الكن انلرك اكثرى انى بيلمزلر (واصبر لحكم ربك فانك باعيننا) ايمدى يامحمد ربك جل شانه نك انلره امهاالله حكمنه ويا انلرك تكذيب وايذاسنه صبر ايت كه سن بزم رعايتمزده سن كفارك سكا ايتديكنى كوررز (وسبح بحمد ربك حين تقوم) مجلسكدن قيامك حيننده ❊ سبحانك اللهم وبحمدك ❊ ديكل * دينلديكه اكر اول مجلس مجلس خير ايسه انكله احسانك آتورر واكر انك غيرى ايسه اكا كفارت اولور پيغمبريمز عليه السلام ايدر بركمسه كه برمجلسه جلوس ايدوب انده لفظى كثاد اوله اول مجلسدن قائم اولمزدن اول ❊ سبحانك اللهم وبحمدك اشهد ان لااله الاانت استغفرك واتوب اليك ❊ ديسه اول مجلسده صدور ايدن لفظاته كفارت اوله * دينلديكه نمازه طورديغنده ❊ سبحانك اللهم وبحمدك وتبارك اسمك وتعالى جدك ولا اله غيرك ❊ ديكل كه زيرا پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم نمازى انكله باشلاردى * دينلديكه انكله مراد كيجه دوشكدن قالقوب نمازه داخل اولنجه اولان ذكر اللهدر (ومن الليل فسبحه) وكيجه نك بعضنده الله تعالى يه عبادت ايت كه اول نفسه اشق وريادن ابعددر (وادبار النجوم) وآخر ليلده نجومك ادبارى حيننده يعنى فجرك طلوعنده صباحك ايكى ركعت سنتن ادا ايت

سورة النجم وهى ثنتان وستون آية مكية

لذتنى بولور ديديلر بعضيلر ناردن خلاص اولنلر بهائم كبى تراب اولور ديديلر على قول جنتك اطرا فنده وسعتلو محللرده اولورلر والله اعلم بحقيقة (اولم يروا ان الله الذى خلق السموات والارض ولم يعى بخلقهن بقادر على ان يحيى الموتى بلى انه قادر على كل شئ ﴿ ١٤٥ ﴾ قدير) بوشى انكار ايدنلر كورمزلر بيلمزلر ميكه الله تعالى تعبسز وزحمتسز سموات وارضى خلق ايتدى موتايى احيا اتمكه قادر دكليدر بلى بى عجز وتعب هرشيئه قادردر (ويوم يعرض الذين كفروا على النار اليس هذا بالحق قالوا بلى وربنا قال فذوقوا العذاب بما كنتم تكفرون) كافرلر ناره عرض اولندقلرى كونده ❊ انلره دنيلهكه) تكذيب ايتديكز بوعذاب حق دكلى ايمش انلرديه لركه بلى والله حق ايمش ديو اقرار ايده لر ❊ اولوقتده اقرارلرى مفيد اولميوب الله تعالى ياخود خازن جهنم انلره ديه كه ❊ امدى دنياده انكار ايتديكز عذابى ذوق ايدك (فاصبر كما صبر اولوا العزم من الرسل ولاتستعجل لهم كانهم يوم يرون مايوعدون لم يلبثوا الا ساعة من نهار بلاغ فهل يهلك الا القوم الفاسقون) يا محمد قومكك جفا وتكذيبلرينه پيغمبرلردن جدوثبات صاحبلرينك صبر ايتديكى كبى سندخى صبرايت ❊ كه سنده (تبيان) (رابع) (١٩) انلردنسين ❊ انلره عذاب نازل اولمسنه عجله اتمه ❊ البته وقتيله اولور انلر اول وعد اولندقلرى عذابى كوررلر انى كوردكلرنده كويا دنياده وبرزخده اكلندكلرى انجق نهار ساعتك برساعتى قدر اولمدى ظن ايدرلر بوقرآن پيغمبر عليه السلامك الله تعالادن نامه تبليغيدر ❊ انده اولان انذار وموعظه

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(والنجم اذا هوا) نجم حقيچونكه اول ثريادر ويا سماده كى نجومك كليسيدر چقانكه غروب ايده ويا يوم قيامتده منتثر اوله ويا چقانكه انكله شياطين رجم اولنه استراق سمع ايتدكلرنده ويا نجمله مراد قرآندركه چقان نازل اوله وياعر نبيدركه ساق اوله چقانكه اول ارض اوزره سقوط ايده ويامحمد عليه السلامدر چقانكه ليلهٔ معراجده سمادن نزول ايده (ماضل صاحبكم وماغوى) صاحبكز محمد عليه السلام طريق مستقيمدن عدول ايتمدى وباطل شيئى اعتقاد ايتمدى (وماينطق عن الهوى) اول هواى نفسندن سويلمز زيرا اول تكليف اولنمشدركه توحيدى اظهار وشركى دفع وشرعى نشر ايده (ان هو الاوحى يوحى) انك دين امرنده ويا قرآنده سويلديكى دكل الا وحيدركه الله تعاليدن وحى اولنوبدر (علمه شديد القوى) اكا انى بر ملك تعليم ايتدى قواسى شديددركه اول جبريل عليه السلامدر خوارق ابتدائنده اولى اكا واسطه در * روايت اولنديكه جبريل عليه السلام لوط قومنك قراسنى قناديله ماء اسوددن قلع ايدوب سمايه رفعندنصكره تقليب ايتدى وصالح عليه السلامك قومنى بركره صيحه سيله جميعنى هلاك ايتدى وابليسى عيسى عليه السلامله سويلشوركن كورديكنده قناديله بركره نفخ ايديجك هندستان نهايتنده برطاغه اير كوردى (ذومرة فاستوى) كه اول عقل ورأينده حصافت صاحبيدر خلق اولنديغى صورت حقيقيه سى اوزره استقامت ايتدى * دينلديكه انبيادن پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمدن غيرى كمسه انى خلق اولنديغى صورتده صورميوبدر اماكه پيغمبريمز عليه السلام انى اول صورتده ايكى دفعه كوردى برى سماده وبرى ارضده وسائر اوقاتده آدميين صورتنده كاوردى سائر انبيايه كلديكى كبى بر وقتده پيغمبريمز عليه السلام اكا ديديكه ديلرمكه بكا خلق اولنديغك صورتده كورينه سن مكر اول وقتده پيغمبريمز عليه السلام حرا طاغنده ايدى جبريل عليه السلام مشرقدن طلوع ايدوب افقى سد ايتدى پيغمبريمز عليه السلام انى كوريجك بايلوب دوشدى اويله اولسه فى الحال عادتى اوزره آدمى صورتنه تحويل ايدوب پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمى كندويه ضم ايتدى (وهو بالافق الاعلى) حالبوكه اول افق شمسده ويا سدرهٔ منتهاده ايدى) ثم دنى فتدلى) بعده اول پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمه قريب اولوب تعلق ايتدى (فكان قاب قوسين او ادنى) حتى پيغمبريمز عليه السلامه انك قربى ايكى قوس دكلوويا اندن اقرب اولدى (فاوحى الى عبده ما اوحى) جبريل عليه السلام اكا اير كوردى انيكه الله تعالى وحى ايتدى (ما كذب الفؤاد مارأى) پيغمبريمز صلى الله عليه وسلمك كوزى كورديكن قلبى تكذيب ايتمدى * دينلديكه ضمائرك كليسى الله تعالى يه راجعدر اويله اولسه شديد

كافيدر عذابك نزولى وقتنده ❊ انجق دائرهٔ اطاعتدن چيقانلر هلاك اولورلر * دينلديكه اولوالعزم پيغمبرلر انلردر كه
منكرلرك اذاسنه ومعاند طاغيلرك جفاسنه صبر ايله احكام الهى‌يى تبليغده جدوسعى ايتديلر انلر نوح وابراهيم وموسى
وعيسى عليهم السلامدر بعضلر ديديلر كه انلر نجباء رسلدركه ❁ ١٤٦ ❁ سورهٔ انعامده ذكر اولنان اون سكز
پيغمبردركه انلرك اسملرى
ذكر اولنـدقدنصكره
❊ اولئك الذين هديهم
الله فبهديهم اقتده ❊
بيورلـدى بعضـلرى
پيغمبر انك جملهسى
اولوالعزمدر انجق يونس
عليه السلام كه اول
صبر ايتميوب قومندن
چيقدى ديدى
(سورة محمد صلى الله تعالى
عليه وسلم مدنية وهى
اربعون آية
(بسم الله الرحمن الرحيم)
(الذين كفروا وصدوا
عن سبيل الله اضل اعمالهم)
شونلركه كافر اولديلر
وابوجهل ونضر وعتبه
كبى ناسى طريق اسلامه
دخولدن منع ايتديلر
وصناديد عربدن اون
ايكى كيمسه كيبكه يوم
بدرده پيغمبر عليه
السلامله محاربه‌يه كان
مشركلره اطعام طعام
ايتديلر اول كيمسه لرك
زعملرنجه كرمدن عد
ايتدكلرى صلهٔ رحم وفك
اسير وحفظ جوار واطعام
طعام عملاربنى الله تعالى ابطال ومحو ايتدى (والذين امنوا وعملوا الصالحات وامنوا بما نزل على محمد وهو [نام]
الحق من ربهم كفر عنهم سيئاتهم واصلح بالهم) شونلركه مؤمن اولوب ❊ صلهٔ ارحام واطعام طعام وسائر مثللو ❊
عمل صالح ايلديلر ومحمد عليه السلامه نازل اولان قرآنى ربلرندن اولوب حق ايدوكنى تصديق ايتديلر الله تعالى انلرك

القوى ايله معنى (هو الرزاق ذوالقوة المتين) دن مفهومك مثليدروانك اكا دنوى ترفع
مكانيدر وتدليسى انى شراشريله جناب قدسه جذبيدر وانى طرفة العينده مكه‌دن قدسه
جذبله وانك بصرى الله تعالينك اكا حكايت ايتديكنى تكذيب ايتمديكيدر زيرا كه امور
قدسيه اولا قلب ايله ادراك اولنور بعده بصره نقل ايديلور وياخود انك فؤادى كورديكنى
بن سنى بيلزم ديمدى اكر انى ديسه كاذب اولوردى زيرا اول انى بصريله كورمسى
كبى قابليه بيلوبدر * رؤيتك معناسنده مفسرون اختلاف ايتديلر ابن عباس رضى الله عنه
ديديكه محمد صلى الله عليه وسلم الله تعالى‌يى فؤاديله ايكى كره كوروبدر وبرجماعت ديديلركه
اول انى كوزيله ايكى كره كوروبدركه اول انس وحسن وعكرمه قوليدر ابن عباس
رضى الله عنهما ايدر الله تعالى ابراهيم عليه السلامى خلتله وموسى عليه السلامى كلامله
ومحمد صلى الله عليه وسلمى رؤيتله اصطفا ايتدى (افتمارونه على مايرى) يامشركين محمد
عليه السلامك كورديكنده جدالمى ايدرسزكه انلر انك اسرائنى وجبريل عليه السلامى
مشاهده‌سنى انكار ايدرلردى (ولقد رآه نزلة اخرى) محمد عليه السلام جبريل عليه
السلامى صورت حقيقيه‌سنده رؤيت اخراده كوردى (عند سدرة المنتهى) كه اول
رؤيت سدرهٔ منتهى عندنده ايدى نچانكه اول سماء سابعه‌يه اسرا ايتدى سدرهٔ منتها
ايله مراد شجرهٔ طوبى ويا شجرهٔ نبقدركه سماء سابعه‌نك فوقنده عرشك يمينده‌در انهار
جنت انك اصلندن چيقار ملائكه اكا منتهى اولور انى تجاوز ايتمزلركه انك نبق
هجر دستيلرى كبى ويپراغى فيل قولاقلرى كبيدر وياخود خلائقك علم واعمالى
انده منتهى اولور (عندها جنة المأوى) جنت مأوى انك عندنده دركه شهدانك
ويامتقينك اروحى ويا ملائكه انده قرارلر (اذيغشى السدرة مايغشى) اول سدره‌يى تغطيه
ايدر خلائقدن اولكه الله تعالينك عظمت وكبرياسنه دلالت ايدر * دينلديكه التوندن
كلبكلر ويافرغهلر مثالنده ملائكه‌در ابو هريره رضى الله عنهدن مرويدركه انى غشى
ايدن نور خلاقدر حب اللهدن ملائكه غربان مثالنده انى قاپليوبدر اول شجر اوزره
واقع اولورلر * حديثده كلديكه انك هر بروروقه‌سنده قائم برملك واردركه الله تعالى‌يى
تسبيح ايدر (مازاغ البصر وماطغى) محمد عليه السلامك بصرى كورديكى شيئدن ميل
وتجاوز ايتدى بلكه متيقن اولديغى حالده اثبات صحيحله اثبات ايتدى ويا اول رؤيتله
امر اولنديغى عجائب رؤيتدن عدول وتجاوز ايتمه‌دى اويله اولسه كورديكنى اخبارده
كذب ايتمز (لقد راى من آيات ربه الكبرى) ورسول الله اول ليلهٔ معراجده الله
تعالينك آيات وعجائب ملكيه وملكوتيه‌سندن عظماء وكبرانى كوردى (أفرأيتم اللات
والعزى ومناة الثالثة الاخرى) بكا خبر ويرك كه الله تعالى‌يه كافر اولوب لات وعزى ومنات

كناهلرينى ستر ايدوب دين ودنياده توفيقيله حاللرينى اصلاح ايتدى (ذلك بان الذين كفروا اتبعوا الباطل وان الذين
امنوا اتبعوا الحق من ربهم كذلك يضرب الله للناس امثالهم) بو ضلال وصلاح شول سببله دركه كافرلر باطل ❊ شيطان
ونفسلرينه ومؤمنلر ربلرى تعالى طرفندن ❁ ١٤٧ ❁ منزل قرآنه اتباع ايتديلر الله تعالى ناس ايچون بو مثللو ضرب
امثل ايدوب احواللرينى
بيان ايدر (فاذا لقيتم الذين
الذين كفروا فضرب
الرقاب حتى اذا اثخنتموهم
فشدوا الوثاق) محاربه‌ده
ملاق اولديغكز زمان
بوينلرينى اورك قچانكه
قتللرينى اكثارله قهر ايده
سز انلرى اسير ايدوب
ضرر وفراردن امنيت
ايچون باغله‌كز (فامامنا
بعد واما فداء حتى تضع
الحرب اوزارها ذلك
ولويشاء الله لانتصر منهم
ولكن ليبلوا بعضكم
ببعض والذين قتلوا فى سبيل
الله فلن يضل اعمالهم)
انلرى اسير ايتدكدنصكره
ديلرسكزبى عوض ازادله
امتنان ايدك ياخود ماللريله
نفسلرينى بدل ايدكه
مخيرسز تاكه اسلامك اهل
حربى سلاحلرينى
ومشركلرك اهل حربى
شرك وعصيانلرينى ترك
ايدنجيه‌دك ❊ على قول
عيسى عليه السلامك
نزولنه‌دك ❊ ايشته امر
بودر اكر الله تعالى مراد
ايتسه جنكسز انلره استيصال الله انتقام ايدردى ولكن مؤمنلرى كافرلرله ابتلا ايتدى ❊ كه مؤمنلر جهادله ثواب عظيم بوله‌لر
وكافرلر مؤمنلر يديله بعضلرى عذابه دوچار اوله‌لر وبعضلرى كفردن رجوع ايده‌لر ❊ شول مؤمنلركه جهادده
فى سبيل الله قتل اولنديلر الله تعالى انلرك اعماللرينى ضايع ايتمز (سيهديهم ويصلح بالهم) ويدخلهم الجنة عرفها لهم)

نام اصنامه عبادت ايدرسز * دينلديكه لات نام صنم طائفده ثقيفك ويانخله‌ده قريشك
ايدى انى طواف ايدرلردى اول رجل صورتنده ايديكه سمنله سويق ات ايدوب حاجه
يدرردى وعزى ايسه برشجره ايدى غطفان اكا عبادت ايدرلردى * پيغمبريمز صلى الله عليه
وسلم خالد ابن الوليد رضى الله عنه‌يى كوندردى حتى كه انى كسدى انك ديبندن
برشيطانه چيقوب صاچنى سوريو كتدى خالد اكا ايريشوب قتل ايتدى * واما كه منات
برصخره ايديكه هذيل وخزاعه وياثقيف اكا عبادت ايدردى قربانلرين انك قتنده ذبح
ايدرلردى * دينلديكه اصنامك كليسى حجاره‌دن اولوب داخل كعبه‌ده عبادت اولنوردى
يعنى اشبو آلهه‌كزك برشيئه قدرتى واريميدركه الله تعالى‌يى قويوب انلره عبادت ايده‌سز
(ألكم الذكر وله الانثى) يامشركلرسز كنديكز ايچون بنون قيلوب الله تعالى‌يه بنات
اسناد ايدرسز حالبوكه سز بناتدن كراهت ايدرسز كابى ايدر مشركلر ديرلرديكه
اصنام وملائكه حاشا بنات اللهدر بز انلره عبادتمز تاكه الله تعالى‌يه بزم ايچون شفاعت
ايده‌لر (تلك اذا قسمة ضيزى) اشبو بر قسمتدركه انده جور اولوبدر زيرا كه استنكاف
ايتديككز شيئى الله تعالى ايچون قيلورسز (ان هى الا اسماء سميتموها انتم وآباؤكم)
اول اصنام دكل الا اسماء درسز واباكز انلرى الهه ديو اطلاق ايدوبسز حالبوكه الوهيت
معناسندن انلرده برشئ يوقدر (ما انزل الله بها من سلطان) الله تعالى انلرك الوهيتنه
سزه بر برهان ايتمديكه اكا تعلق ايده‌سز (ان يتبعون الا الظن وما تهوى الانفس)
بلكه انلرك اول اصنامه عبادتلرنده وآلهه ديو تسميه‌لرنده توهم باطله ونفسلرينك هواسنه
اتباع ايتمشلردر (ولقد جاءهم من ربهم الهدى) حالبوكه رب تعاليدن انلره رسول وكتاب
كلمشدر انلر ايسه انى ترك ايتديلر (ام للانسان ماتمنى فلله الآخرة والاولى) يوخسه
انسان كافر ايچون هر تمنى ايتديكى اولورميكه اول آلهه‌لرندن شفاعت طمعلريدراعدى
اول طمع باطلدر بلكه دنيا وآخرت ايكيسى بيله الله تعالينكدر اول ايكيسندن ديلديكى
كمسه‌يه ويرر هيچ برشيئله انك اوزره تحكم ايدر يوقدر (وكم من ملك فى السموات لاتغنى
شفاعتهم شيئا الا من بعد ان يأذن الله لمن يشاء ويرضى) سمواتده نيچه ملك واردركه
شفاعتلرى هيچ برشيئى مفيد اولمز الا شوندنصكره‌كه الله تعالى اذن ويره ملائكه‌دن
اكاكه شفاعت ايتسن ديليه نامدن اول كمسه ايچونكه شفاعت اولنمغه اهل اوله اويله
اولسه اصنام عبده‌لريچون نيچه شفاعت ايدرلر (ان الذين لايؤمنون بالآخرة ليسمون
الملائكه تسمية الانثى) شونلركه آخرته ايمان كتورمزلر ملائكه‌نك هر برينى بنت ديو
تسميه ايدرلر (وما لهم به من علم ان يتبعون الا الظن وان الظن لايغنى من الحق شيئا)
حالبوكه انلرك اول قوللرينه يقين ويا جنلرى يوقدر (بلكه انلر ظنلرينه اتباع ايدرلر

الله‌تعالی انلری ثوابه هدایت ایدر وحیاتلرنده حاللرینی اصلاح ایدر ودنیاده تعریف ایتدیکی جنته انلری ادخال ایدر (یاایها الذین امنوا ان‌تنصروا الله ینصرکم ویثبت اقدامکم) ای مؤمنلر اکرسز الله‌تعالانك دیننه ورسولنه یاردم ایدرسکز اولدخی سزه اعداکزاوزره نصرت‌ایدر وقتالده ایاقلرکزی ثابت ﴿ ۱۴۸ ﴾ ایدر (والذین کفروا فتعسا لهم واضل اعمالهم) ذلك بانهم کرهوا ماانزل الله فاحبط اعمالهم) شونلرکه کافر اولدیلر انلرایچون یوزی اوزره دوشوب هلاك اولمق وعمللری محوونابود اولمق واردر بوهلاك ومحواول سببدندرکه انلر الله‌تعالی امرتوحیدواحکام‌شرعدن پیغمبرینه کوندر دیکی شیدن نفرت واعراض ایتدیلر بناءعلیه‌اول‌نفرت انلرك عمللرینی‌ابطال‌ایلدی (افلم یسیروا فی‌الارض فینظروا کیف کان عاقبة الذین من‌قبلهم دمرالله علیهم وللکافرین امثالها) آیاکفار عرب یریوزنده کزوب انلردن مقدم ☼ شرك وتکذیب‌ایدن ☼ قوملرك عاقبتلری نیجه اولدیغنی کورمزلرمی الله‌تعالی انلرك اوزرینه عذاب ایصالیله هلاك ایتدی بوکافرلر ایچون دخی امثالی واردر (ذلك بان‌الله مولی الذین امنوا وان الکافرین لامولی لهم) بو مؤمنلر نصرکافرلره قهر اول سببدندرکه الله‌تعالی مؤمنلرك دوستی اولمغله نصرت ایدر کافرلرك ناصری یوقدر (ان‌الله یدخل الذین امنوا وعملوا الصالحات جنات تجری من‌تحتها الانهار والذین کفروا یتمتعون ویاکلون کماتاکل الانعام والنار مثوی لهم) الله‌تعالی مؤمن اولوب عمل صالح ایشلینلری اشجاری آلتندن نهرلراقارجنتلره

ظن ایسه حقدن برشیئی مفید اولمز زیراکه حق شیئك حقیقتیدرکه اول علمله ادراك اولنور وظن ایسه معارف حقیقیه‌ده معتبر اولمز بلکه ظنك معتبر اولمسی عملیاتده‌در * وعملیاته وصلت اولور شیئده‌در (فأعرض عمن تولی عن ذکرنا ولم‌یرد الا الحیاة الدنیا) ایمدی یامحمد اعراض ایت شول کمسه‌یی دعوت وشانکه اهتمامدنکه قرآنه ایمان وموجبیله عمل ایتمیه وعملیله حیاة دنیامنفعتن دیلیه‌زیراکه دعوت انك‌عنادین وباطل‌اوزره اصرارین آرتورر (ذلك مبلغهم من العلم) انلرك حیاة دنیایی اراده‌لری علمدن غایت وصوللریدر انی تجاوز ایتمزلر (ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبیله وهو اعلم بمن اهتدی) رب تعالی اعلمدر شول کمسه‌یه‌که طریق هدایتی ترك ایده وانی‌که توحیدی تمسك ایدوب طریق هدایه کیده ایمدی انلری دعوتده نفسکی اتعاب ایتمکل سکاواجب اولان تبلیغدرسن ایسه انی ادا ایتدك (ولله‌مافی السموات وما فی‌الارض) سماده‌وارضده اولان اشیانك جمیعی الله تعالینك خلق وملکیدر ضالی مهتدیدن تمیز ایدوب هر فریقك احوالنی حفظ ایدر (لیجزی الذین اساؤا بما عملوا ویجزی الذین احسنوا بالحسنی) تاکه اسائت ایدنلره سوء عمللرینك عقابن ایده واحسان ایدنلره جنتله جزاء ایده (الذین یجتنبون کبائر الاثم والفواحش الا اللمم) شونلرکه کبائر اثمدن وفواحشدن اجتناب ایدرلر * دینلدیکه کبائر اثم ذنوبدن هرشیئدرکه عتابی کبیر اوله فعلی اوزره‌وعید مترتب اوله ویافاعلنه حد واجب‌اوله وفواحش ایسه زنا وناحق یره قتل کبی * دینلدیکه کبائر اثم الله تعالی‌یه شرکدر وفواحش معاصی‌در الا لممدن یعنی صغائر ذنوبدن دکل‌که زیرا اول مغفوردر اکرچه صاحبی توبه ایتمیه‌ده اول هر ذنبدرکه احیانده ایشلنه لکن اکا اعاده واقامت اولنمیه ویا اول زمان جاهلیتده ایشانندر الله تعالی انکله مؤاخذه ایتمز * دینلدیکه لمم ایکی وجه اوزره‌در بری هر ذنبدرکه الله تعالی انك اوزره دنیاده حد وآخرتده عذاب ذکر ایتمش اولمیه اول ذنبدرکه صلواتله تکفیر اولنه‌کبائر وفواحش مرتبه‌سنه ایرمیه وبری دخی شول ذنب عظیمدرکه انی مرة‌بعدمرة الما ایدوب اندن توبه ایده سعید بن المسیب ایدر اول هرشیئدرکه قلبه خطور ایدر دینلدیکه لمم شول‌نظره‌درکه عمدسز واقع اوله‌اول مغفوردر واکراعادهٔ نظر ایدیلورسه اول‌لمم دکلدر بلکه ذنبدر (ان‌ربك‌واسع المغفرة) ربك جل‌شانه‌نك رحمتی‌واسعه‌در صغائرینی‌مغفرت‌ایدرانك‌که کبائردن‌اجتناب ایده‌ودخی دیلدیکی کمسه‌لرك‌ذنوبندن صغیروکبیری مغفرت‌ایدرمسیئلره‌وعید ومحسنلره وعددنصکره اشبو صفت کریمه‌یی ایراده‌جمله‌فوائددن بری‌اولدرکه صاحب کبیره انك‌رحمتندن‌مأیوس اولمز والله‌تعالینك عهده‌سنه هیچ‌کمسه‌یه عقاب ایتمسنك وجوبی‌توهم اولنمز (هو اعلم بکم اذ انشأکم من الارض واذا انتم اجنة فی بطون امهاتکم) اول الله تعالی

[احوالکز]

ادخال ایدر شونلرکه کافر اولوب دنیامتاعیله نفعلنورلر وهمتارینی حیوانلر کبی اکله صرف ایدرلر انلرك مکانلری ناردر (وکاین من‌قریة هی اشدقوة من قریتك التی اخرجتك اهلکناهم فلاناصرلهم) نیجه قریه اهالیسیکه انلر قوتده سنی چیقاردقلری مکه اهالیسندن اشد ایدی ﴿ ۱۴۹ ﴾ بزانلری هلاك ایتدك هیچ انلردن عذابی منع ایدر ناصرلری اولمدی (افمن کان علی بینة من‌ربه کمن زین‌له سوء عمله واتبعوا اهواهم) شول کیمسه‌که ربی تعالادن حجت واضحه اوزره اوله اول کیمسه کبیمیدرکه شرك‌ومعاصیله تزیین اولنان عملنی احسن کوروب هوالرینه تابع‌اوله (مثل الجنة‌التی‌وعدالمتقون فیها انهارمن ماغیر اسن وانهار من‌لبن‌لم یتغیر طعمه وانهارمن‌خمرلذة‌للشاربین) وانهارمن عسل مصفی ولهم فیها من‌کل الثمرات ومغفرة من ربهم کمن هوخالدفی‌النار وسقواماء حمیمافقطع امعاءهم) بوانلره مثالدرکه متقیلره وعد اولنان جنتده صونهرلری واردرکه رایحه وطعمی متغیر اولمامش وانده سوددن ایرمقلر واردرکه طعمنه‌اکشیلك وسائر صورتله تغیرکلمش وایچنلره سکر وخمارسز لذیذخمر چایلری واردر وشمع وفضلاتدن عاری صافی‌عسل نهرلری‌واردر وانلر ایچون میوه‌لرك هرنوعندن واردر وبونعمتلرله بیله ربلری جل شانه طرفندن انلره رضاومغفرت واردر بویله‌نعم وکرمده اولان متقیلر (که ذکراولندی ☼ شول کمسنه کبیدرکه اول عذاب ناره ابدی دائم ومخلداوله وا کاقاینمش صوایچرولمکله بغرسقلری پارەلنه (ومنهم من‌یستمع الیك حتی اذاخرجوا من‌عندك قالوا للذین اوتوا العلم ماذا قال انفا

احوالکزه سزدن اعلمدر شول‌حیثیتدنکه ابتداء خلقکزی‌یعنی آدمی ترابدن خلق ایتدی وسزی انالریکز قارنده جنینلر تصویر ایتدی (فلا تزکوا انفسکم هو اعلم بمن اتقی) ایمدی کندیلریکزی زکاء عمل وزیادهٔ خیرله ویامعاصی ورذائلدن طهارتله مدح ایتمکز اول الله تعالی سزك تقیکزی وغیر تقیکزی وسزی صلب آدمدن چیقارمزدن اول بیلوبدر (افرایت الذی تولی) کوردکمی شول کمسه‌یی که حقه اتباعدن وانك اوزره ثباتدن اعراض ایتدی (واعطی قلیلا واکدی) وشیء قلیل ویروب بعده بخل ایتدی اکثر مفسرین دیدیلرکه سبب نزولی ولیدبن المغیره درکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه اتباع ایدردی بعض مشرکین انی‌تعییر ایدوب دیدیکه سن‌اشیاخ دینی ترك‌وانلری تضلیل ایتدك دیدیکه الله تعالینك عذابندن قورقرم اول مشرك اکا دیدیکه اکرسن بکا بعض مالکی ویررسك سندن عذابی تحمل ایده‌یم اویله اولسه اول مرتد اولوب اول مشرکه بعض مشروطن ویردیکندنصکره باقیسنه بخل ایتدی (اعنده علم الغیب فهو یری) یوخسه علم غیب انك عندنده میدرکه صاحبی انك عذابی تحمل ایده‌جکنی بیلدی (ام‌لم ینبأ بما فی صحف موسی وابراهیم الذی وفی) اکا خبر ویرلمدیمی اولکه موسایه نازل اولان توراتده ویاصحائفده‌که اول اون صحیفه اولوب توراتدن اول اکانازل اولمشدر وکذلك ابراهیم علیه السلامه نازل اولان اون صحیفه ده‌که اول ابراهیم علیه السلام ملك التزام ایتدیکی ویاامر اولندیغی شیئی اتمام ایتدی ویاالله تعالی‌یه اولان عهدینه وفاده مبالغه ایتدی (الاتزر وازرة‌وزر اخری) که‌اول موسی‌وابراهیم صحفلرنده یازلمشدیکه هیچ برنفس حامله نفس اخرانك حملنی حامل اولمز یعنی هیچ برکناهیله مأخذه اولنمز وبوکا‌مخالف اولمز شول حدیث نبویکه برکمسه کیم اسلامده برسنت سیئه احداث ایده انکچون اول سنت سیئه‌نك وزری اولور واکا متابعتله یوم قیامته دکین انی ایشلینلرك وزری دکاو دخی وزر اولور دیو بیورلدی زیرا اول وبال اوزره سبب اولملری وزریدن (وان لیس للانسان الاماسعی) وانسان ایچون آخرتده نفع ایتمز الا اولکه انی اخلاصله ایشلمش اوله‌ویااکا نیت‌ایتمش اوله * ابن‌عباس رضی الله عنهماایدراشبوآیت‌سورهٔ‌طورده‌مذکور ☼ ألحقنابهم ذریتهم ☼ قول‌شریفیله‌منسوخ‌الحکمدرزیراکه‌ابنائك صلاحیله‌جنته‌کیرر * عکرمه ایدر اشبوحکم ابراهیم‌وموسی قوملرینه مختص ایدی یوخسه بوامت‌ایچون‌اعمال صالحه‌دن کندیلرك ایشلدیکی وغیرك انلرایچون ایشلدیکی اولورشول‌دلیله‌کیم برمرأه برصبیسنی‌رفع ایدوب دیدیکه یارسول الله‌بونکچون‌حج اولورمی‌دیدیکه‌نعم‌انکچون وسنکچون اجراولور وبررجل پیغمبریمز صلی‌الله علیه وسلمه دیدیکه بم‌انام وفات ایدبدر بن‌انکچون تصدق ایتسم اندن اکااجر حاصل‌اولورمی دیدیکه‌نعم اولور (وان‌سعیه سوف یری) وانك خیر وشردن

اولئك الذين طبع الله على قلوبهم واتبعوا اهواءهم) يا محمد منافقلردن بعضيسى سنك مجلسكه كلوب كلامكى دكرلو يانكدن
چيقدقلرنده صحابه‌نك علماسنه استهزا طريقيله شمدى محمد نه سويلدى ايدى بزفهم ايتمدك ديرلر انلرشول مومنلردركه
نفاقلرى ايچون الله تعالى انلرك قلبلرى اوزره مهر وضع ايتمكله ﴿ ١٥٠ ﴾ هوالرينه تابع اولوب من بعد ايمانه كلمزلر
(والذين اهتدوا زادهم
هدى واتيهم تقويهم)
انلركه هدايت بولوب
كلام پيغمبرى بى استماع
ايتديلر بصيرت ويقينلرى
زياده اولدى الله تعالى
انلرك تقوالرينه دوام
ويردى (فهل ينظرون
الا الساعة ان تاتيهم بغتة
فقدجاء اشراطها فانى لهم
اذاجاءتهم ذكريهم) كفار
قريشك انتظارى انجق
قيامته دركه اول انلره
فجأة كلور تحقيق انك
علاماتى كلدى ❊ كه اول
محمد عليه السلامك بعثتى
وشق قمردر ❊ قيامت
دكلدكده انلره متعظ اولق
وتوبه ايتمك نيجه اولورونه
فائده ايدر (فاعلم انه لا اله
الا الله واستغفر لذنبك
وللمؤمنين والمؤمنات
والله يعلم متقلبكم ومثويكم
يا محمد مؤمنلرك سعادتنى
ومشرك ومنافقلرك
شقاوتنى بيلوب معبود
بالحق انجق الله تعالى ايدوكنى
اقراركده ثابت اول و
❊ امتكه سنت اولسون
ايچون) ذنبكك مغفرتنى طلب ايله واهل ايمانك رجال ونسانك دخى كناهلرينك مغفرتلرينى [ايله]
طلب ايله الله تعالى سزك دنياده كيده‌جككز ودونه جككز محلى وآخرتده مقامكزى بيلرر ❊ اكا برشى
خفى دكلدر (ويقول الذين امنوا لو لا نزلت سورة فاذا انزلت سورة محكمة وذكر فيها القتال رايت الذين فى قلوبهم مرض

عملى يوم قيامتده ميزانده كوريلور (ثم يجزيه الجزاء الاوفى) بعده اول عبدك سعيى جزاء
اوفى ايله جزا اولنور (وان الى ربك المنتهى) وجميع خلائقك موتلرندنصكره انتهاء
ورجوعلرى الله تعالى يه‌در اعماللرينك جزاسنى ايدر (وانه هو اضحك وابكى) اول الله تعالى
انسانده ضحك وبكايه قوت خلق ايتدى ويا اول اهل جنتى جنتده اضحاك واهل نارى نارده
ابكا ايدر ويا ارضى نباتله اضحاك وسمايى مطرله ابكا ايدر ويا انسانى مسرور ومحزون ايدر
زيراكه سرور وضحكى وحزن بكايى جلب ايدر (وانه هو امات واحيى) واول الله تعالى انى
دنياده اماته وآخرتده بعث ايچون احياء ايدر انك غيرى اماته واحيايه قادر اولمز حتى
قاتل بنيه‌يى نقض ايدر واول حينده موت الله تعالينك فعليله حاصل اولور (وانه خلق الزوجين
الذكر والانثى من نطفة اذا تمنى) واول الله تعالى هر حيواندن ذكر وانثايى خلق ايتدى شول
نطفه دنكه رحم انثايه دفق ايديلور ويا اندن ولد خلق ويا تقدير اولنور (وان عليه النشأة
الاخرى) وانك وعدى مقتضاسنجه خلق اماته‌دنصكره بعث ايچون احياء ايدر (وانه هو
اغنى واقنى) واول ناسدن برطائفه‌يى اموال ايله سائردن غنى ايدر وبرطائفه‌يى ايسه خلقه
محتاج ايدر (وانه هو رب الشعرى) واول شعرى نام كواكبى خلق ايتديكه اول جوزانك خلفنده در
خزاعه اكا عبادت ايدرلردى ابتداء انلره انى سنت ايدن قريش اشرافندن ابو كبشه نام
رجل ايدى نجوم سمانى عرضه قطع ايدر شعرى ايسه طولنه قطع ايدر ابو كبشه نام رجل
انكله سائر عربه مخالفت ايتدى انلر اصنامه عبادت ايدركن اول شعرايه عبادتى اختيار
ايتدى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم دينده عربه مخالفت ايتديكيچون اكا ابن ابى كبشه ديو تسميه
ايتديلر يعنى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم عربه مخالفتده اگرچه ابو كبشه‌يه موافقت ايتدى
لكن شعرايه عبادتى انكارنده اكا دخى مخالفت ايتدى (وانه اهلك عادا الاولى) اول الله
تعالى هود عليه السلامك قومى عاد اولايى ريح صرصر ايله هلاك ايتدى وعاد اخرى ايسه
انلرك حفيدى ارمدر (وثمود فما ابقى) وصالح عليه السلامك قومى ثمودى صيحه ايله هلاك ايدوب
عاد وثموددن هيچ برينى ابقاء ايتمدى (وقوم نوح من قبل انهم كانوا هم اظلم واطغى) ونوح
عليه السلامك قومنى عاد وثموددن اول غرقله هلاك ايتديكه انلر ظلم وطغيانده اول ايكى
فريقدن اكثر ايديلر زيراكه نوح عليه السلام انلرك اراسنده يوز اللى ييل مكث ايدوب انلرى
ايمانه دعوت ايتدكچه انلر انى ضرب واذاء ايدرلردى بايلوب افاقت بولديغنده يارب قومى
مغفرت ايت بيلمزلرندن ايدرلر ديو انلر ايچون الله تعاليه اعتذار ايلردى كبارلرى
صغارلرينه اكا اذاء ايدك وتكذيب ايدك ديو وصيت ايدرلردى (والمؤتفكة
اهوى) ولوط عليه السلامك قومنك قراسنى جبريل عليه السلام قناديله سمايه رفعندنصكره
بامر الله اوستنى التنه دوندروب يره براقدى (فغشيها ماغشى) بعده سجيلدن حجاره ايله

ينظرون اليك نظر المغشى عليه من الموت فاولى لهم) مؤمنلر ديديلركه نوليدى جهاد حقنده برسوره نازل اوليدى
چنانكه قتال امرى ذكر اولنور برسورهٔ محكمه نازل اولسه ❊ مؤمنلر مسرور اولوب ❊ قلبلرنده مرض
نفاق اولنلرى كورر سنكه خوفلرندن ﴿ ١٥١ ﴾ ناشى موتدن بيهوش اولمش كبى مغموم ومتحير سكانظر ايدرلر انلر
ايچون اول حيرت ونفرت
ايتدكلرى شى قريب اوله
(طاعة وقول معروف فاذا
عزم الامر فلو صدقوا الله
لكان خيرا لهم) انلرك
ايشلرى امره اطاعت
وسمعنا واطعنا كلامى ايكن
اصحاب جهاد لازم اولان
امر قتاله عزيمتلرنده
منافقلر اندن نفرت
وكلاملرندن رجعت ايدرلر
اكر جهادده حرص
اظهاريله الله تعالايه صدق
ايتسه‌لر انلر خيرلو ايدى
(فهل عسيتم ان توليتم ان
تفسدوا فى الارض وتقطعوا
ارحامكم) اى منافقان
سزدن مأمول دكلميدركه
اكرسز امورناسه تولى
ايدوب حاكم اولسه كز
بريوزنده تكبر وتجبر
ايدوب انواع فساد
ايده‌سز وزمان جاهليت
كبى قطع وارحام وسفك
دماء ايليه‌سز (اولئك الذين
لعنهم الله فاصمهم واعمى
ابصارهم) اول حالده
اولان كمسنه‌لرى الله تعالى
رحمتندن طرد ايدوب
كلام حق ايشتمز صاغر ودلائل قدرتى كورمز كور ايتدى (افلا يتدبرون القران ام على قلوب اقفالها) انلر
قرآنى ❊ ايشيدوب وعد ووعيدى ٭ تفكر ايتمزلرمى يوخسه قلبلرى اوزره كيلدمى واردر (ان الذين ارتدوا على
ادبارهم من بعد ما تبين لهم الهدى الشيطان سول لهم واملى لهم) شونلركه انلره دلائل واضحه ايله هدايت بيان

ايله انى غشى ايتدى (فبأى آلاء ربك تتمارى) يا انسان اشبو مذكوراتى بيلدكدنصكره
ربك جل شانه نك نعمتلرندن قنغيسنى انكار ايدرسن اشبو مذكوراتك بعضى نعم وبعضى
نقم ايكن جميعنه آلاء دينلدى زيراكه هيچ برنقمت خالى دكل يامعتبرينه عبرت وموعظه‌در
وياخود انبياء ومؤمنينه اعدالرندن انتقامدر (هذا نذير من النذر الاولى) اشبو قرآن
انذارات متقدمه جنسندن برانذاردر وياخود اشبو رسول منذرين جنسندن برنذيردر
(ازفت الآزفة ليس لها من دون الله كاشفة) قربله موصوف قيامت قريب اولدى الله
تعاليدن غير انك كشفنه قادر احد يوقدر چنانكه اول واقع اوله لكن كشف ايتمز وياخود انك
وقتنى الله تعاليدن غيرى كشف ايدر يوقدر زيراكه انى هيچ كمسه‌يه بيلدرميوبدر (افمن
هذا الحديث تعجبون وتضحكون) اشبو قرآنه انكارله تعجب واستهزاء ايله ضحك ايدرسز
(ولا تبكون وانتم سامدون) وتفريطكزه تحزن ايدوب آغلمزسز ومع ذلك لهو ايدر ويا
اندن اعراض ويا اكا ايماندن استكبار ويا انى استماعدن ناشى اشتغال ايچون تغنى ايدرسز
(فاسجدوا لله واعبدوا) يعنى الله تعالى يى توحيد ايدوب اكا تواضع وخضوعله سجود
ايدك ويا سجود تلاوت ايدك ويا اخلاصله صلواتى اداو عبادتكزى اخلاصله ايدك ٭ زيد بن
ثابت رضى الله تعالى عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن والنجم سوره‌سين
اوقودم سجده ايتمدى اشبو دليلدركه سجدهٔ تلاوة واجب اولميه عمر بن الخطاب رضى الله
تعالى عنه ايدر الله تعالى اوزريمزه سجدهٔ تلاوتى ايجاب ايتميوبدر مكركه انى ديليه‌وزكه
اول امام شافعى واحمد قوليدر وبرقوم سجدهٔ تلاوتك قارئ ومستمعى اوزره وجوبنه
ذاهب اولديلركه اول امام ابو حنيفه قوليدر

سورة القمر وهى خمس وخمسون آية مكية

﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾

(اقتربت الساعة وانشق القمر) قيامتك قيامى اقتراب ايتديكه قمر منشق اولدى اول انك
اقترابى علاماتندندر ٭ روايت اولنديكه كفار مكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن صحت
نبوته علامات استدكلرنده پارمغيله قمره اشارت ايدوب باذن الله ايكى شق اولدى حتى جبل
حرانك ايكى شق اراسنده كورلدى (وان يروا آية يعرضوا ويقولوا سحر مستمر) اكر
كفار مكه محمد عليه السلامك صحت نبوته دلالت ايدر معجزه كورسه‌لر انى تأمل واكا
ايماندن اعراض ايدوب اول سحر مستمردر ديرلر (وكذبوا واتبعوا اهواءهم وكل امر
مستقر) اول رسولى ويا آيتى تكذيب ايدرلر وشيطانك انلره تزيين ايتديكى اهوالرينه اتباع
ايدرلر وهر امر برغايته منتهيدر خير اهل خيره وشر اهل شره ايرر خير اهلنى جنته وشر

ولندقدنصکره کیرو کفره رجوع ایده‌لر شیطان آنلر ایچون عناد وانکاری آسان ایدوب طول عمر خیالیله عقوبتی
امهال ایدر (ذلك بانهم قالوا للذین کرهوا مانزل الله سنطیعکم فی بعض الامر والله یعلم اسرارهم) بوخذ لان اول
سببدندرکه اول مرتدلر الله تعالانك تنزیل ایتدیکی شیدن ﴿ ١٥٢ ﴾ کراهت ایدن منافقلره سراد برلرکه

بعض امورکزده سزه
اطاعت ایده‌لم ☼ محمدك
عداوتنده بزه معاونت
وانی جهاددن لقومغه
سعی ایدك ☼ الله تعالی
انلرك بینلرنده اولان
اسراری بیلور (فکیف
اذاتوفتهم الملئکة یضربون
وجوههم وادبارهم)
انلرك حالی نیجه اولوچقان
ملکلر انلرك ارواحنی
قبض ایدرکن حقدن
دونن یوزلرینه و ☼ اهل
حقه دوندردکلری ☼
ارقه‌لرینه اوررلر (ذلك
بانهم اتبعوا مااسخط الله
وکرهوا رضوانه فاحبط
اعمالهم (ارواحلرینك بو
صورتله قبض اولنمسی
اول سببدندرکه انلر الله
تعالانك غضبنی موجب
☼ منافقلره اعانت وعصیان
کبی ☼ شیلره تابع اولوب
رضاء الله اولان ایمان
وطاعتدن کراهت ایتدیلر
امدی الله تعالی انلرك
ثواب اعمالنی باطل ایلدی
(ام حسب الذین فی
قلوبهم مرض ان لن یخرج
الله اضغانهم) قلبلرنده مرض اولان منافقلر ظن ایدرلرمیکه الله تعالی انلرك (پیغمبر علیه
السلامه ومؤمنلره اولان ☼ حقد وعداوتلرینی اظهار ایتیه (ولو نشأ لا رینا کهم فلعرفتهم بسیمهم ولتعرفنهم
فی لحن القول والله یعلم اعمالکم) اکر بز دیلرسك منافقلرك نشانلرینی سکا کوستروب سیمالرندن نفاق علامتنی

اهانی ناره ادخال ایدر (ولقد جاءهم من الانباء مافیه مزدجر) حالبوکه انلره قرآنده قرون
خالیه ویاانباء آخره اخبارندن کلدی اول شیئکه انده تعذیب ووعیددن زجر ایدر واردر
(حکمة بالغة فما تغنی النذر) قرآن بر حکمت تامه‌در انده خلل یوقدر ایمدی اکر اول حکمتی
تصدیق ایتمزلرسه عذابك نزولی حیننده انلره انذار ایدن رسوللرك نفعی اولمز (فتول عنهم)
اویله اولسه انلره تبلیغ واوزرلرینه حجتی الزامدنصکره انلری ترك ایت (یوم یدع الداع
الی شیء نکر) ذکر ایت شول کونیکه اسرافیل علیه السلامك صخرهٔ بیت المقدس
اوزره طوروب نامی برشیئه دعوت ایده‌کیم نفوس انی انکار ایده‌لرکه اول نار جهنم
ویا اهوال یوم قیامتدر (خشعا ابصارهم یخرجون من الاجداث کأنهم جراد منتشر)
قبرلرندن چیقه‌لر بصرلری هولدن خاشع وذلیل اولدیغی حالده کویاکه انلرك کثرت
وتموجده واماکنه انتشارده چکرکه‌لردر قنده کیده‌جکارین بلمزلر (مهطعین الی الداع)
دعوت ایدن اسرافیل علیه السلامدن یکایه بیونلرین اوزادوب اکانظر ایدر اولدقلری
حالده سرعتله کیده‌لر (یقول الکافرون هذا یوم عسر) کافرلر دیه‌لرکه اشبو کون بزه
نه صعب شدید اولور * دینلدیکه قبرلرندن چیقدقلرندنصکره قرق بیل ایاق اوزره
طورغه‌لر بعده حسابه کوندریله‌لر (کذبت قبلهم قوم نوح فکذبوا عبدنا وقالوا مجنون
وازدجر) کفار مکه‌دن اول عبدمز نوح علیه السلامی قومی تکذیب ایدوب انی مجنوندر
دیدیلر انواع اذیت ایله اول تبلیغدن زجر اولندی (فدعا ربه انی مغلوب فانتصر)
نوح علیه السلام رب تعالی‌یه دعا ایدوب دیدیکه الهی قومم ارالرنده مقهورم بنمیچون
انلردن انتقام ایت (ففتحنا ابواب السماء بماء منهمر) ابواب سمانی شدت ایله دوکیلور
یغمور ایله فتح ایتدك (وفجرنا الارض عیونا فالتقی الماء علی امر قدقدر) وارضك کلیسنی
عیون منفجره کبی هر محلدن ماء نبع ایدر قیلدق اویله اولسه ماء سماء وماء ارض بری
برینه ملتقی اولدی برحال اوزره‌که الله تعالی انی ازالده تقدیر ایتمشدی ویا برامر
اوزره‌که انی اول تقدیر ایتدیکه اول نوح علیه السلام قومنك طوفانله هلاکیدر (وحملناه
علی ذات الواح ودسر) وبز نوحی حمل ایتدیروب برسفینه اوزره‌که اول بعضی تخته‌لردن
دوزیلوب مسمارلرله محکم‌لنوبدر (تجری باعیننا جزاء لمن کان کفر) اول بزم مرادمزده
جاری اولور حفظمزله محفوظ اولدیغی حالده تاکه اول فعلمز کافرلره انتقام اوله شول
ذات ایچونکه اکا انکار اولندیکه اول نوح علیه السلامدر ویا الله تعالیدر (ولقد ترکناها
آیة فهل من مدکر) بز اول سفینه‌یی جبل جودی اوزره دهر طویل ابقاء ایتدك که انکله
اعتبار اولنور عبرت اوله اویله اولسه الله تعالینك قوم نوحه اولان صنعیله معتبر کیمسه
وارمیدرکه انك صانعنه مؤمن ومطیع اوله * دینلدیکه اندن اول ناس سفینه نه ایدوکنی
[بیلمزلردی]

بیلدیررردك سن انلری کلاملرینك تعریض ورموزندن بیلورسن الله تعالی عبادینك اعمالنی بیلور ☼ اکا کوره مجازات
ایدر ☼ دینلدیکه بوآیت کریمه نزولندنصکره پیغمبر علیه السلام منافقلری تکلم وسیمالرندن بیلوردی (ولنبلونکم حتی
نعلم المجاهدین منکم والصابرین ونبلوا ﴿ ١٥٣ ﴾ اخبارکم) بز سزه ☼ امر جهاد وسائر تکالیف شاقه‌ده ☼ تجربه
معامله سنی ایده‌رزتاکه
سزدن مجاهدلری وصابرلری
تمیز ایده‌لم وایمانده صدق
وکذب ایدنلرك خبرینی
دخی آشکار ایده‌لم (ان
الذین کفروا وصدوا
عن سبیل الله وشاقوا الرسول
من بعدماتبین لهم الهدی لن
یضروا الله شیئا وسیحبط
اعمالهم) شونلرکه کافر
اولوب نامی دین اسلامدن
صرف ومنع ایتدیلر وانلره
هدایت ظهورندنصکره
رسول الهه مخالفت
ایتدیلر ☼ انلرك کفرلری
وناسی سبیل الهدن
منعلری ورسول الهه
مشاقه‌لری ☼ الله تعالانك
ملکنه برشی ضرر ایتمز
یالکز کند وعملرینك ثوابنی
ابطال ایدرلر (یاایها الذین
امنوا اطیعوا الله واطیعوا
الرسول ولا تبطلوا اعمالکم)
ای مؤمنلر الله تعالی‌یه
ورسولنه اطاعت ایدك
وعملرکزی عجب وریا
وسمعه ایله ابطال ایتمیك
(ان الذین کفروا وصدوا
عن سبیل الله ثم ماتوا وهم
کفار فلن یغفر الله لهم) شونلرکه کافر (تبیان) (رابع) (٢٠) اولوب ناسی دین اسلامدن صرف ایتدکلرندنصکره کفار
اولدقلری حالده فوت اولدیلر الله تعالی انلری مغفرت ایتمز (فلا تهنوا وتدعوا الی السلم وانتم الاعلون والله معکم ولن یترکم اعمالکم)
کفاره ضعف اظهار ایتمك وسز مقدم صلحه طالب اولمیك وبهرحال سز غالبلر سزکه الله تعالانك عون ونصرتی سزکله‌در سزك

بیلمزلردی کوریجك انی نمونه ایدینوب سفینه‌لر دوزدیلر واذن الهیله دریالره یوزدردیلر
(فکیف کان عذابی ونذر) تأمل ایتکه بنم عذاب وانذارم نیجه اولدی شول کمسه‌لره کیم
رسوللرم انلری انذاردنصکره ایمانه کلدیلر (ولقد یسرنا القرآن للذکر فهل من مدکر) بز
قرآنی تیسیر وتهیئه ایتدك اذکار واتعاظ ایچون انده‌کی مواعظ وعبری تبیین وتکریرله ویا
حفظ ویا قراء ایچون الفاظنی اختصارله ایمدی انکله اتعاظ ایدر وارمیدرکه متعظ اولوب
انی اذعان واتقان ایده * دینلدیکه کتب منزله‌نك هیچ بری قرآندن غیری ایمدن هیچ
کمسه‌یه اولندن آخرینه دکین حفظی میسر اولمیوبدر (کذبت عاد فکیف کان عذابی
ونذر) عاد قومی رسوللری هود علیه السلامی تکذیب ایتدیلر ایمدی تأمل ایتکه انلره
عذاب وانذارم نیجه واقع اولدی انی بولمدیلرمی (انا ارسلنا علیهم ریحا صرصرا فی یوم نحس
مستمر) بز انلر اوزره ریح باردهٔ شدیدة الهبوب ارسال ایتدك برکونده‌که شومی اوزرلرینه
مستمر اولدی حتی اول انلرك صغار وکبارینی هلاك ایدوب هیچ برینی ابقاء ایتدیکه اول شهرك
آخر اربعاسنده ایدی (تنزع الناس کأنهم اعجاز نخل منقعر) اول ریح انلری یرلرندن
قوپارر بعده باشلری اشاغه یره اوررردی انکله باشلری ازیلوب بیونلری قیریلوردی
اصول نخل کبی‌که مغاره سندن قلع اولنوب بر اوزره دوشرلمسی کبی (فکیف کان
عذابی ونذر ولقد یسرنا القرآن للذکر فهل مدکر کذبت ثمود بالنذر) ثمود قومی
رسوللری صالح علیه السلامی تکذیب ایتدیلر شول وقتکه اول انلره انذارات ومواعظله
کلدی (فقالوا أبشرا منا واحدا نتبعه انا اذا لفی ضلال وسعر) دیدیلرکه بز جنسمزدن
ویا جمله‌مزدن اولوب اوزریمزه فضلی اولمیان کمسه‌یه اتباعمی ایدرز اتباع ایتدیکمز
تقدیر اوزره هدایتدن خطاده وحقدن بعده اولورز (ءالقی الذکر علیه من بیننا
بل هو کذاب اشر) اکا وحیمی نازل اولدی حالبوکه ارامزده اول ووحیه احق
وار ایدی بلکه اول قولنده کذابدر خلق اوزره متکبردر بطری انی ادعا ایله اوزریمزه
ترفعه حمل ایتدی (سیعلمون غدا من الکذاب الاشر) الله تعالی دیدیکه اوزرلرینه
عذاب نازل اولدیغنده ویا یوم قیامتده بیلیسرلر درکه قولنده کاذب اولوب بطری
حقدن استکباره وطلب باطله حمل ایدن صالحمیدر یوخسه انی تکذیب ایدنلرمیدر
بعده صالح علیه السلامدن دیلدیلرکه انلره طاشدن بر ناقه چیقاره چون صالح علیه
السلام الله تعالیدن انی دیلدی وحی اولندیکه (انا مرسلوا الناقة فتنة لهم فارتقبهم
واصطبر) بز انلری اختبار ایچون دیلدکلری منوال اوزره طاشدن برناقه اخراج
ویا بعث ایدرز ایمدی یا صالح انلرك هلاکنه منتظر اولوب صنیعلرینه نظر واذالرینه
صبر ایت (ونبئهم ان الماء قسمة بینهم کل شرب محتضر) وانلره خبر ویرکه ناقه ایله

اعمالکز ثوابندن برشی نقص اتمز (انما الحیوة الدنیا لعب ولهو وان تؤمنوا وتتقوا یؤتکم اجورکم ولایسئلکم اموالکم) حیات دنیا انجق اویون وبیهوده غرور باطلدر اکر مؤمن اولوب معاصیدن صاقنورسکز الله تعالی سزك اجرلرکزی ویروسزه ثواب ویرسکیچون مالرکزی استمز ۞ بلکه ﴿ ١٥٤ ﴾ مالکزك ربع عشرینی صدقه وانفاقله حکم ایدر (ان یسئلکموها فیحفکم تبخلوا ویخرج اضغانکم) اکراوسزدن مبالغه طلبیله مالکزك جمیعنی نفقه ایدك دیسه سز بخل وامساك ایدوب طیب نفسکزله ویرمزدکز اول بخلکز سزك بغض وعدا وتکزی اظهار ایدردی (هاانتم هؤلاء تدعون لتنفقوا فی سبیل الله فمنکم من یبخل ومن یبخل فانما یبخل عن نفسه والله الغنی وانتم الفقراء وان تتولوا یستبدل قوما غیرکم ثم لایکونوا امثالکم) ای بونکله خطاب اولنان کیمسه‌لر آکاه اولك سز برکر وهسز که مالرکزی الله تعالانك یولنده انفاق اتمکه دعوت اولنور سکز سزدن بعضلری اول انفاقدن بخل وامتناع ایدر اول کمسنه اول امساکله انجق کندو نفسندن انفاق ثوابنی بخل ومنع ایدر الله تعالی سزك انفاقکزدن غنیدر سزانك عنده‌کی ثوابه ومغفرت ورحمته محتاجسز ۞ اکر انفاق ایدرسکز آخرتده عوضنی اولورسکز اکر امساك ایدرسکز وبلی نفسکزدر ۞ [سندن] اکرسز انك امر وطاعتندن اعراض ایدرسزسزی هلاکله یریکزه آخر قوم کتورر که سزدن خیر او اولوب بخل وامساکده وعدم اطاعتده سزك مثلکز اولمیه‌لر * انلر اهل فرس یا انصار یااهله یمن یاخود ملائکه اولەلر

انلرك بیننده ماء قسمت اولنمشدر برکون ناقه‌نك وبرکون انلرکدر ماءدن هرنصیبه نوبتلیسی حاضر اولسون ناقه‌نك نوبتنده اول مایه انلردن کمسه کلمسون وانلرك نوبتنده ناقه اکا کلمسون (فنادوا صاحبهم فتعاطی فعقر) اویله اولسه انلر ناقه‌نك قتلنه قصد ایدوب صاحبلری قدار بن سالفی اکا چاغردیلر قدار دخی النه برسیف آلوب انکله ناقه‌یی قتل ایتدی (فکیف کان عذابی ونذر) ایمدی یا صالح نظر ایتکه بنم انلری تعذیب وانذارم نه کیفیت اوزره اولور (انا ارسلنا علیهم صیحة واحدة فکانوا کهشیم المحتظر) بز انلرك اوزره جبریل علیه السلامی کوندردك برکره صیحه اتمسیله جمیعن هلاك ایتدك اویله اولسه شول شجر یا بس منکسر کبی اولدیلرکه صاحب حظیره انی جمع ایدوب ماشیه‌سنه حظیره قیلور ویاخود شول حشیش یا بس کبی که صاحب حظیره انی ماشیه‌سنه ذخیره اولسون ایچون جمع ایدر (ولقد یسرنا القرآن للذکر فهل من مدکر کذبت قوم لوط بالنذر) قوم لوط رسولری لوط علیه السلامی تکذیب ایتدیلر (انا ارسلنا علیهم حاصبا الا آل لوط نجیناهم بسحر) بز انلرك اوزره بر ریح کوندردك که اول انلره حصیاء یاغدردی الا ال لوطی بر سحر وقتنده هلاکدن خلاص ایتدك (نعمة من عندنا کذلك نجزی من شکر) بزم عندمزدن انلره انعام ایچون ایمان وطاعتله بزم نعمتلریمزه شکر ایدنه بز بویله جزاء ایدرز (ولقد انذرهم بطشتنا فتماروا بالنذر) حالبوکه لوط علیه السلام انلری بزم بطشه‌عذابمزله تخویف ایتدی انلر ایسه لوط علیه السلامی انذارنده شك ایدوب تکذیب ایتدیلر (ولقد راودوه عن ضیفه فطمسنا اعینهم فذوقوا عذابی ونذر) انلر لوط علیه السلامدن دیلدیلرکه اضیافنی انلره تسلیم ایده انلر ایسه ملائکه اولوب بری جبرائیل علیه السلام ایدی * روایت اولندیکه وقتاکه قوم لوط علیه السلامك دارینه کلوب دخول ایچون بابنه معالجه ایتدیلر اول ملائکه لوط علیه السلامه دیدیلرکه بز الله تعالینك رسولری یز انلر بزه واصل اولور دکللردر قوغل کیرسونلر لوط علیه السلام انی بیلیجك چکیلوب حتی‌که ملائکه‌نك اوزرینه کیردیلر جبریل علیه السلام قنادیله انلرك کوزلرینی مسح ایدیجك کوزلریله یوزلری دوبدوز اولدی متحیرین اولوب چیقمغه قپویی بولمدیلر حتی‌که لوط علیه السلام انلری دارندن طشره چیقاردی الله تعالی ایدر بز انلره دیدك‌که ایمدی بنم عذابمی وانذارمی ذوق ایدك (ولقد صبحهم بکرة عذاب مستقر) برنهار معینك اولنده انلره برعذاب ایردیکه مستقر اولوب انلری ناره تسلیم ایتدی (فذوقوا عذابی ونذر) وانلره دینلدیکه ایمدی بنم عذاب وانذارمی ذوق ایدك (ولقد یسرنا القرآن للذکر فهل من مدکر) اشبو قول شریف ذکر اولنان هر قصه‌ده تکریر اولندی تاکه انکله هر رسولی تکذیب عذاب نزولنی مقتضی ایدوکی بلنه وهر قصه‌نك استماعی اذکار واتعاظی مستدعی ایدوکی تأمل اولنه وتنبیه وایقاظی استینافله سهو وغفلتك غلبه

۞ سورة الفتح مدنیة وهی تسع وعشرون آیة ۞ (بسم الله الرحمن الرحیم) (انا فتحنا لك فتحا مبینا) یامحمد بز سنکیچون تحقیق ظاهر وآشکار مکه فتحنه سبب ومقدمه اولان صلحی حکم ایتدك (لیغفر لك الله ماتقدم من ذنبك وماتأخر ویتم نعمته علیك ویهدیك صراطا مستقیما) وینصرك ﴿ ١٥٥ ﴾ الله نصرا عزیزا) تاکه الله تعالی زمان جاهلیتده تقدم ایدن و ۞ بوآیت کریمه نزولنه دك ۞ تأخر ایدن تفریطی مغفرت ایده واعلای دین ایله ونبوتکه ملکی ضمله نعمتنی اتمام ایده وتبلیغ رسالتده ومراسم ریاستی اقامتده‌سنی صراط مستقیمه هدایت ایده والله تعالی اسلامی اظهار ایله اعدای دین اوزره‌سکا عزت وغلبه نصرتنی ویره (هو الذی انزل السکینة فی قلوب المؤمنین لیزدادوا ایمانا مع ایمانهم ولله جنود السموات والارض وکان الله علیما حکیما) اول الله تعالی مؤمنلرك قلبنه سکون واطمینان انزال ایتدی تاکه اصل ایمانلری اولان تصدیق وتوحیدله بیله شریعتك فروعی اولان صوم وصلوة وحج وزکوة وجهاد کبیلره اطاعتله ایمانلری زیاده اوله سموات وارضده اولان ۞ ملائکه وانس وجن وسائری ۞ الله تعالی نك عسکریدر ۞ اکر دیلسه دینه نصرتی سزدن غیریله ایدردی ۞ الله تعالی خلقك مصالحنده علیم وتدبرنده حکیمدر (لیدخل المؤمنین والمؤمنات جنات تجری من تحتها الانهار خالدین فیها ویکفر عنهم سیئاتهم وکان ذلك عند الله فوزا عظیما) تاکه مؤمنلرك رجال ونساسنی (دین وشریعتده ثباتلری برکاتیله ۞ اشجاری التندن نهرلر جاری جنتلره ادخال ایده انده دائم اولدقلری

سندن صاقنله (ولقد جاء آل فرعون النذر) واتباعنه موسی وهارون وانلرك غیری رسوللریمز کلدی (کذبوا بآیاتنا کلها فأخذناهم اخذ عزیز مقتدر) انلر بزم موسایه ویردیکمز طقوز آیتلرك کلیسنی تکذیب ایتدیلر اویله اولسه بز انلری عذابله اخذ ایتدك شول منتقم قادر اخذیله کیم انك دیلدیکی شیئی ایشلمکدن هیچ برشیء عاجز ایدر دکلدر (اکفارکم خیر من اولئکم ام لکم براءة فی الزبر) یامعشر عرب سزك کفار یکزمی اشد واقوادر قوم نوح وعاد وثمود وقوم لوط وآل فرعوندنکه انلره نقمت وعذابمز حلول ایتدی یوخسه کتب سماویه‌ده نازلمی اولدی اول کمسه که سزدن کافر اوله‌ام خالیه‌یه ایریشن عذابدن اول بری اوله (ام یقولون نحن جمیع منتصر) یوخسه انلر دیرلرمیکه بزبر جماعتزکه امریمز مجتمعدر اعدادن امتناع ایدر مغلوب اولمزز ویاری برلریمزه نصرت ایدرز (سیهزم الجمع ویولون الدبر) مشرکلرك جمیعی حربده منهزم اولوب وراللرینه منصرف اولیسرلردر الله تعالی اشبو وعد کریمنك صدقنی یوم بدرده اظهار ایتدی (بل الساعة موعدهم والساعة ادهی وامر) بلکه یوم قیامت انلرك عذاب اصلیلرینك موعدیدر دنیاده ایریشن ایسه انك طلائعندندر وقیامت برامر فظیعدرکه انك دواسنه اهتداء اولنمز ومذاقی عذاب دنیادن امردر (ان المجرمین فی ضلال وسعر) مشرکون دنیاده طریق حقدن بعیدده وآخرتده قزغن آتشلرده‌در (یوم یسحبون فی النار علی وجوههم ذوقوا مس سقر) شول کونده‌که جهنمده یوزلری اوزره سوریدیلوب نارك حر والمنی ذوق ایدك دینور (انا کل شیء خلقناه بقدر) هرشیئی بز مقدر ومقتضای حکمت اوزره مرتب ویاخود هرشیئی مقدر واوحده مکتوب خلق ایتدك (وما امرنا الا واحدة کلمح بالبصر) هرشیئکه بز انك ایجادینی اراده ایتسه وز انك حصولی کلمهٔ واحده در یعنی کن دیمزدرکه انکله لمح بصردن اسرع زمانده وجوده کلور * ابن عباس رضی الله عنه ایدر یعنی بنم خلقمده قضاء لمح بصردن اسرعدر ویامجیء ساعته امریمز سرعتده طرف بصر کبیدر (ولقد اهلکنا اشیاعکم فهل من مدکر) یااهل مکه کفر و تکذیبده امم سالفه‌دن اشیاعکزی هلاك ایتدك انلرك حالندن اعتبار ایدر میسزکه تکذیبی ترك ایدوب مؤمن اوله‌سز (وکل شیء فعلوه فی الزبر) خیر وشردن هرشیئکه عبادانی ایشلر کرام کاتبینك دیوانلرنده اول ثابتدر (وکل صغیر وکبیر مستطر) وخلق واعمال وآجالدن هرصغیر وکبیر لوح محفوظده مسطوردر (ان المتقین فی جنات ونهر) شرك وعصیاندن صاقنان مؤمنلر آخرتده جنتلرده وماء ولبن وخمر وعسل نهرلری عندنده‌در ویاخود ضیاء ووسعتده‌در ویاانهارده درکه انده لیل یوقدر (فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر) مسکن طیبده درکه قلوب انی استحسان ایدوب وراضی اولور الله تعالی عندنده مقربین اولدقلری حالده‌که اول واسع الملك اولوب هر شیئه قادردر وانلر اهل صدقه مختص مکانده‌در

وكناهلر هلريني ستر ومحوايده بوادخال جنات ومحوسيئات عندالله عظيم نجات اولدی (ويعذب المنافقين والمنافقات والمشركين والمشركات الظانين بالله ظن السوء عليهم دائرة السوء وغضب الله عليهم ولعنهم واعدلهم جهنم وساءت مصيرا) يامحمد سكانصرت انكچوندر كه ❊ مدينه ده اولان ❊ ﴿ ١٥٦ ﴾ منافق ومنافقه لره و ❊ مكه ده اولان ❊ مشرك ومشركه لره الله تعالى عذاب ايدركه انلر الله تعالى رسولنه ومؤمنلره نصرت ايتمز ديوسوء ظن ايديجيلردر انلرك ايتدكاری ظن كندو اوزرلرينه دونر الله تعالى انلره غضب ولعنت ايدوب انلر ايچون جهنم عذابنی آماده ايلدی اول جهنم نه قبيح مكان اولدی (ولله جنود السموات والارض وكان الله عزيزا حكيما) آسمان وزمينك ملك وسلطنت وعسكری الله تعالانكدر اول اعداسنه غالب وصنعنده حكيم اولدی (انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا) بز سنی اقوال وافعال امتكه شاهد ومؤمنلری جنتله تبشير وكافرلری عذاب جهنمله تحذيره كوندردك (لتؤمنوا بالله ورسوله وتعزروه وتوقروه وتسبحوه بكرة واصيلا) تاكه الله تعالانك وحدانيتنه ورسولنك نبوتنه ايمان ايده سز ودينه تقويت وامرينه تعظيم ايده سز وصباح واخشام يعنی دائم انی [صو] تقديس وتنزيه ايده سز (ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله يدالله فوق ايديهم فمن نكث فانما ينكث على نفسه ومن اوفى بما عاهد عليه الله فسيؤتيه اجرا عظيما) شونلركه ❊ حديبيه ده ❊ سندن بيعت رضوان ايتديلر انلركانه

سورة الرحمن وهی ثمان وسبعون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(الرحمن علم القرآن) الله تعالى كه رحمانيتله متصفدر محمد صلى الله عليه وسلمه قرآنی تعليم ايتدی وقتاكه مشركون رحمان ندر بزاول اسمله مسمی رحمن اليمامه يعنی مسيلمة الكذابدن غيری بيلمزز ديديلر وياخودانكه قرآنی محمد عليه السلامه بشر تعليم ايدر ديديلر بوآيت نازل اولدی وقتاكه اشبو سوره نعم دينويه واخرويه نك تعدادی اوزره مقصوره اولدی انی رحمانله تصدير ايتدی ونعم دينيه نك اصل واجلی اولان شيئی تقديم ايتديكه اول قرآنی انعام وتنزيل وتعليمدركه اول اساس دين ومنشأ شرع واعظم وحی واعز كتبدر زيراكه قرآن اعجازيله وخلاصهٔ كتبی اشتماليله كندوينی مصدق وانلره مصداق اولمشدر (خلق الانسان علمه البيان) كه اول آدم عليه السلامی خلق ايدوب اكا هر شيئك اسمنی ويالغاتك كليسنی تعليم ايتديكه جميعنك افضلی عربيدر وبعضيلر ديديلركه انساندن مراد جميع ناسدركه انلره نطق وكتابت وفهم وافهام تعليم ايتدی حتی كه سويلديكنی واكا سويلنانی بيلدی وياخود هر قومه تكلم ايتدكاری ويا محمد عليه السلامی خلق ايدوب اكا احوال ماضيه ومستقبله يی تعليم ايتدی (الشمس والقمر بحسبان) شمس وقمر بروج ومنازلنده حساب معلوم مقدرله جاری اولور حتی كه انكله امور كائنات سفليه منشق اولور وفصول واوقات اختلاف بولوروسنون وحساب بيلنور (والنجم والشجر يسجدان) نجوم سماء اشجار وارض بكره وعشيده الله تعالى يه سجده ايدرلر بر كيفيت اوزره كه انی بنه الله تعالى بيلور وياخود سجودلريله مراد الله تعالينك انلره اراده ايتدی شيئه بالطبع انقيادلريدر مكلفيندن ساجدك بالطبع انقيادی كبی * ديلديكه نجم نباتدن اول شيئدركه ساق اوزره قائم اولميه يقطين كبی وشجر اولدركه ساق اوزره قائم اوله باذنجان كبی (والسماء رفعها) الله تعالى سمايی مرفوعة المحل خلق ايتديكه اول منشأ اقضيه ومنزل احكام ومحل ملائكه در (ووضع الميزان الا تطغوا فی الميزان) الله تعالى ناس بيننده عدلی وضع ايتدی هر مستعده مستحقنی توفير وهر حق صاحبنه حقنی توفيه ايله تاكه امر عالم انكله قيام ونظام بوله ويا انكله مراد مقادير اشياء بيلكه آلت اولان ميزان ومكيال وغيريدر تاكه ميزاندن اعتدال وانصافی تجاوز ايتميه سز وياخود معنی انلره ديكه ميزانده جور ايتمكز كركسه اخذ ويااعطا ايدك (واقيموا الوزن بالقسط ولا تخسروا الميزان) وناس ايچون وزنی عدله تقويم ايدك ووزن اولنان شيئكه ناسك حقيدر نقص ايتمكز (والارض وضعها للانام) الله تعالى يری خلق ايچون ويا هر ذی روح ايچون

الله تعالادن بيعت ايتمشلردركه اصل مقصود اولدر الله تعالانك يد نصرتی انلرك يد اطاعتلری فوقنده دركيكه عهد وبيعتی بوزرسه انك ضرری كندو نفسنه راجعدر اولكه الله تعالى اوزرينه ايتديكی عهدوبيعته وفا ايدرسه يقينده اكا اجر عظيم ويررز ❊ كه اول ﴿ ١٥٧ ﴾ جنتدر ❊ (سيقول لك المخلفون من الاعراب شغلتنا اموالنا واهلونا فاستغفر لنا يقولون بالسنتهم ماليس فی قلوبهم قل فمن يملك لكم من الله شيئا ان اراد بكم ضرا او اراد بكم نفعا بل كان الله بما تعملون خبيرا) اعرابدن بر طائفه سكا اتباعدن تخلف ايدوب ديرلركه بزی اموال وعيالمز سنكله كيتمكدن مشغول ايتديلر ❊ زيرا انلرك امورينی اداره ايده جك كمسه مز يوغيدی تخلفامز ايچون بزه مغفرت طلب ايله انلر قلبلرنده اولمين شيئی لسانلريله سويلرلر انلرك قلبلرينك اعتذار واستغفاردن خبری يوقدر ❊ سن انلره ديكه الله تعالانك حكمندن برشيئی سزدن كيم منع ايده بيلور اكر اول سز ❊ قتل وهزيمت يا اهل ومالكزده خلل يا تخلفكز ايچون عقوبت ضررينی ياخود عكسی منفعتی مراد ايدرسه مانع يوقدر بلكه الله تعالى سزك تخلفندن قصد وعملكزی خبير وعليمدر (روايت اولنديكه حضرت رسالتپناه عليه السلام عمره نيتيله مكه يه متوجه اولدقده اسلم وجهينه ومزينه وغفار واشجع كبی قبائل عربه بوسفرده مرافقت ايچون خبر كوندرديلر انلر قريشك محاربه سندن خوفله اموال وعيال شغلنی علت ايدوب كيتمكده تخلف ايتديلر پيغمبر عليه السلام مدينه يی تشريفلرنده

صو اوزره بسط ايتدی (فيها فاكهة والنخل ذات الاكمام) اول يرده تفكه اولنور اشيانك انواعی واردر ودخی نخل كه اول ذات اوعيه در وياهر شيئكه ليف ويا سعف وغيريله غطالودر (والحب ذو العصف والريحان) ودخی انده حبوباتدن حنطه وشعير وسائر تغدی اولنور اشيا واردركه انك ورق يابسی اولور ودخی شم اولنور نبات وار (فبأی آلاء ربكما تكذبان) يا انس وجن ربكز جل شانه نك قنغی نعمتلرينی تكذيب ايدرسز * روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم سورة الرحمانی آخرينه دكين اصحابنه اوقيوب انلر ايسه سكوت ايتديلر ديديكه سبب ندر سزی ساكتين كوردرم بن انی جنيلره اوقديغمده اشبو آيتی تكرار ايتديكمجه ياربنا نعمتلركدن هيچ بر شيئی تكذيب ايتمزز حمديمز سكادر ديو رد جواب ايتديلر (خلق الانسان من صلصال كالفخار) الله تعالى انسانی طين يابسدن خلق ايتديكه اول صدا ويردی * روايت اولنديكه الله تعالى آدم عليه السلامی ترابدن خلق ايتديكه انی طين حمأ مسنون بعده صلصال قيلدی (وخلق الجان من مارج من نار) وجنك باباسنی ويا ابليسی شول دخانی يوق صاف ناردن خلق ايتدی (فبأی آلاء ربكما تكذبان) ربكز جل شانه نك قنغی نعمتلرينی تكذيب ايدرسز اطوار خلقكزده سزه افاضه ايتدی حتی كه سزی افضل مركبات وخلاصهٔ كائنات قيلدی (رب المشرقين ورب المغربين) كه اول الله تعالى مشرق صيف ومشرق شتا ومغرب صيف ومغرب شتانك ربی وخالقيدر (فبأی آلاء ربكما تكذبان) ربكز جل شانه نك قنغی نعمتلرينی تكذيب ايدرسزكه اول سزه اعتدال هوا واختلاف فصولده حاصل اولان انواع نعم لا يحصی فوائد خلقيله انعام ايتدی (مرج البحرين يلتقيان) الله تعالى بحر مالحله بحر عذبی مزج ايتدی ايكيسی بری برينه متجاور اولوب سطحلری تماس ايدر وياخود بحر فارسله بحر روم ايكيسی بری برينه التقاء ايدر زيرا اول ايكيسی بحر محيطدن منشق خليج منزلتنده در بحر محيطده بری برينه قاوشور (بينهما برزخ لا يبغيان) اول ايكيسی بيننده الله تعالينك قدرتندن ويا ارضدن حاجز واردركه ايكيسندن هيچ بری اخر اوزره ممازجه وابطال خاصيه ايله بغی ايتمز وياخود اول ايكيسی حدلرينی تجاوز ايتمزلر ايكيسی بيننده كی اشيايی اغراقله (فبأی آلاء ربكما تكذبان يخرج منهما اللؤلؤ والمرجان) اول ايكی بحردن درك كباری وصغاری چيقار * ديلديكه مرجانله مراد معروف اولان مرجاندر درك انجق بحر مالحدن چيقمسی صحيح اولديغی قول اوزره ايكيسندن چيقار ديلمسنك معناسی انك حصولی ملح وعذبك اجتماعندن اولور (فبأی آلاء ربكما تكذبان وله الجوار المنشآت فی البحر كالاعلام) واول الله تعالينك امر واراديله دوزلمش وياخشبلری بری برينه رفع ايرلمش درياده يوررپيوك سفينه لری

حق تعالی بوآیتله انلرك حالنی بیان بیوردی (بل ظننتم ان لن ینقلب الرسول والمؤمنون الی اهلیهم ابداً وزین ذلك
فی قلوبکم وظننتم ظن السوء وکنتم قوما بوراً) بلکه سز ظن ایتدیککزکه رسول الله ومؤمنلری مشرکلر
استیصال ایدوب ابدی مدینه یه اهللرینه دونوب کلهمیهلر ﴿ ۱۵۸ ﴾ وبوظن قلبلرکزده ※ شیطان اغواسیله ※
تزیین اولندی ※ ملت
اسلام محو ورفع اولور ※
سوء ظنی تحسین ایدوب
عند الله قوم هالکیندن
اولدیکز (ومن لم یؤمن
بالله ورسوله فانا اعتدنا
للکافرین سعیرا) کیمکه
لسانا وقلبا الله تعالایه
ورسوله ایمان ایتمیه بز
اول کافرلر ایچون نار
سعیری آماده ایلمشزدر
(ولله ملك السموات
والارض یغفر لمن یشاء
ویعذب من یشاء وکان الله
غفوراً رحیما) سموات
وارضك پادشاهلغی الله
تعالانکدر دیلدیکنی
※ کناه کبیر ایله ※ مغفرت
ایدر ودیلدیکنی جزم
صغیر ایله عذاب ایدر
توبه ایدن قوللرینه غفور
رحیمدر (سیقول المخلفون
اذاانطلقتم الی مغانم لتأخذوها
ذرونا نتبعکم یریدون ان
یبدلوا کلام الله قل لن تتبعونا
کذلکم قال الله من قبل
فسیقولون بل تحسدوننا
بل کانوا لایفقهون الا
قلیلا) حدیبیه دن تخلف
ایدنلر مؤمنلره دیدیلرکه سز حدیبیه دن دونوب خیبر غنیمتنه عزیمتکزده براغك که بزدخی سزه تابع اولوب
کیدهلم ※ معهذا مؤمنلر حدیبیه دن رجوعلرنده الله تعالی مکه غنایمندن عوض خیبر غنایمنی انلره تخصیص بیورمشیدی ※
اول حدیبیه دن تخلف ایدنلر مراد ایتدیلرکه الله تعالانك اهل حدیبیه یه اولان وعدینی تغییر ایدهلر یامحمد سن انلره دیکه

وارکه عظم وارتفاعده طاغلر کبیدر (فبأی آلاء ربکما تکذبان) ربکز جل شانه نك قنغی نعمتلرینی
انکار ایدرسکزکه اول سزکچون مواد سفلیدن خلق ایدوب انی اخذه وکیفیت ترکیبه وبحرده
اجرایه ارشاد ایتدی براسباب ایله کیم انك خلق وجمعنه اندن غیری احد قادر اولمز (کل من
علیها فان ویبقی وجه ربك ذوالجلال والاکرام) یریوزنده کی حیوانات ومرکبات جمیعی فانیدر
ربك جل شانه نك ذاتی باقیدرکه اول استغناء مطلق وفضل عام صاحبیدر (فبأی الاء ربکما تکذبان)
ربکز جل شانه نك قنغی نعمتلرینی انکار ایدرسکزکه صدد فناده اولان لایحصی اشیایی رحمت
وفضلندن ابقا ایتدی وکلی افنادنصکره اعاده وحیات ابدیه ونعیم مقیم ایله انعام ایتدی (یسأله
من فی السموات والارض کل یوم هو فی شأن) اول الله تعالیدن سمواتده اولنلر اکا عبادته قوت
وارضده اولنلر رزق ومغفرت استرلر زیراکه ذوات وصفاتلرنده محتاجلردر اول الله تعالی
هروقتده قضاء سابق اوزره احداث اشخاص وتجدید احوال ایدر احیاء واماته ایدر برقومی
عزیز وبرقومی ذلیل ایدر خلقك کیمنی مریض وکیمنی صحیح ایدر داعی یه اجابت وسائله اعطا
ایدر اهل ذنوبه مغفرت واهل طاعته رحمت ایدر وامور لایحصایی دیلدیکی کیفیت اوزره
انی خلق وتحویل ایدر سفیان بن عیینه ایدر دهرك کلیسی الله تعالی عندنده کویا ایکی کوندر
برکونی مدت ایام دنیادر وبرکونی ایسه یوم قیامتدر امامدت دنیانك شانی امر ونهی احیاء
واماته منع وعطادر امامدت یوم قیامتك شانی جزاء وحساب ثواب وعقابدر دینلدیکه الله
تعالینك شانی کونله کیجه ده اوچ عسکر چیقارمقدر برعسکری اصلاب آبادن ارحام امهاته
چیقارر وبرعسکری ایسه ارحامدن دنیایه چیقارر وبرعسکری ایسه دنیادن قبوره کوندرر بعده
جمیعی الله تعالینك درکاهنه جمع اولور * دینلدیکه انکله مراد مقادیرك مواقیتنه سوقدر
ویاخود معنی هرکونده انك عبیدینه برجدیدی واردر (فبأی آلای ربکما تکذبان) ربکز جل
شانه نك قنغی نعمتلرینی انکار ایدرسکزکه اول عبادنك مسؤلنی ویرر وممکنی عدمدن انلر ایچون
انی چیقارر (سنفرغ لکم ایه الثقلان) انس وجن یوقیامتده سزك حساب وجزاکز ایچون تجرد
ایدیسرسز * انس وجن ثقلان دیو تسمیه اولندیلر ارض اوزره ثقللری ایچون ویا رأی
وقدرلری رزانتیچون ویا تکلیفله ثقیل اولدقلری ایچون (فبأی آلاء ربکما تکذبان) ربکز
جل شانه نك قنغی نعمتلرینی انکار ایدرسکزکه اول سزی اعمالکزله جزالندیرر وحسناتکزله
ثوابلندیرر (یامعشر الجن والانس ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات والارض فانفذوا
لاتنفذون الا بسلطان) یامعشر جن وانس اکرسز الله تعالیدن وقضاسندن فارین اولدیغکز
سموات وارضك جوانبندن چیقمغه قادر اولورسه کز چیقك والحال اکا قادر اولمزسز
الاقوت وقهرله اول ایسه سزه قندن حاصل اولور ویاخود سموات وارضده اولان
اشیایی بیلمکه قادر اولورسه کز بیلك والحال انی بیلمزسز الا الله تعالیدن بینه ایله ویاخود

[یوم]

سز خیبره کتمکده بزه تابع اوله مزسکز زیراسز خیبر سفرینه حاضرلغزدن مقدم الله تعالی خیبر غنیمتی حدیبیه ده بولنلر
کدردیمشیدی اول تخلف ایدنلر مؤمنلره دیدیلرکه الله تعالی بزی خیبره کتمکدن منع ایتمشدر بلکه سز غنائمه شریك
اولمزه حسد ایدرسز اویله دکل بلکه ﴿ ۱۵۹ ﴾ انلر دینی فهم ایتمزلر مخلصلردن آزکیمسه واردرکه انی فهم ایده
(قل للمخلفین من الاعراب
ستدعون الی قوم اولی
بأس شدید تقاتلونهم
اویسلمون فان تطیعوا
یؤتکم الله اجرا حسنا وان
تتولوا کما تولیتم من قبل
یعذبکم عذابا الیما) یامحمد
حدیبیه دن تخلف ایدن
اعرابه دیکه سز برشدتلو
جنکجی قومله قتاله
دعوت اولنور سکزکه
تاانلر اسلامه کلنجیه دك
مقاتله اولنورز یا انلردن
جزیه قبول اولنمغله
انلر مشرکون یاخود
پیغمبر علیه السلامدن صکره
مرتد اولانلردر ※ اکر
سز اول جنکده خلوص له
قتال ایدرسکز الله تعالی
سزه دنیاده غنیمت وآخرتده
جنت ویرر واکر یوزدن
مقدم حدیبیه ده اعراض
ایتدیککز کبی اول جنکده
دخی اعراض ایدرسکز
الله تعالی سزی عذاب
الیم ایله تعذیب ایدر * اشبو
اعراض حقنده اولان
وعید وعذابی مسلمانلرك
ضعیف وعجزه سی
ایشتدکده بزم حالمز نیجه اولور دیدیلر ایله بوآیت آتیه نازل اولدیکه (لیس علی الاعمی حرج ولاعلی الاعرج حرج
ولاعلی المریض حرج ومن یطع الله ورسوله یدخله جنات تجری من تحتها الانهار ومن یتول یعذبه عذابا الیما) ※ جهاددن
تخلف ایتکده ※ اعمی وطوپال ومریض اوزره وبال یوقدر کیمکه الله تعالایه ورسولنه اطاعت ایده الله تعالی انی اشجاری

یوم قیامتده انلره دینورکه اکر سموات وارضك اطرافندن چیقمغه قادر اولورسه کز چیقك
شول زعمله کیم انکله رب تعالینی عاجز ایدوب کندیکزه قدرتی اثر کورمیه سز ایدك
حالبوکه اکا قدرت اثر کورمك امر محالدر (فبأی آلاء ربکما تکذبان) الله تعالینك قنغی
نعمتلرین انکار ایدرسکزکه سزه تنبیه ومخالفتدن تحذیر واوزریکزده قدرتی کالنده ایکن
مساهله وعفو ایدر ویاخود مصاعد عقلیه ومعارج نقلیه دن امور کثیره نصیب ایتدیکه
انکله سموات علانك فوقنه نفوذ ایده سز خبرده کلدیکه یوم قیامتده محشر اهلنی ملائکه
ونار احاطه ایدوب ※ یامعشر الجن والانس ※ آیتنده ذکر اولندیغی منوال اوزره ندا
اولنورلر (یرسل علیکما شواظ من نار ونحاس فلاتنتصران) یاکفار انس وجن یوم
قیامتده باشلریکز اوزره ناردن لهب خالص وصفر مذاب دوکیلور سزایسه اول عذابدن
امتناعه قادر اولمزسز (فبأی آلاء ربکما تکذبان) ربکز جل شانه نك قنغی نعمتلرین انکار
ایدرسز زیراکه تهدید لطفدر ومطیع وعاصی بینینی جزاء وانتقامله تمییز عداد آلاءدندر
(فاذا انشقت السماء فکانت وردة کالدهان) چونکه بعثدندنصکره جهنمك حرندن سماء
منشق اولوب ساعت واحده ده عصیر زیت کبی الوانله متلون اولوب ورده اولنده کی
فرس کبی ربیعده اصفر واول شتاده احمر وشدت شتاده اغبر اولور یعنی اول کونك
هیبتندن اکا اریمش حرجهنمله یله دهن مذاب کبی دوکلور (فبأی آلاء ربکما تکذبان)
ربکز حق تعالینك قنغی نعمتلرین انکار ایدرسکزکه چونکه اول سزه اول کونك هیبت
وعذابندن خوف وحزن اثر کورمیه (فیومئذ لایسئل عن ذنبه انس ولاجان) سمانك
انشقاقی کونده انس وجاندن هرکسه عمل قبیحندن سؤال اولنمز زیراکه سیمالرندن
بیلنورلرکه اول سواد وجوه وزرقة عیوندر صالحلر سیماسندن بیلنمسی کبی که اول غره
وتحجیلدر * دینلدیکه سؤال اولنمامرینه سبب تاکه بیلنمسی انلر قبلندن اولمیه زیراکه
الله تعالی انلرك جمیع احوالنی بیلوبدر وحفظه ملکلری یازوبدر حتی ملائکه انلره فلان
عملی ایشلدیکزمی دیو سؤال ایتمزلر بلکه انلری سیمالرندن بیلورلر اکر دینورسه که اشبو
آیتله سورهٔ حجرده کی ※ فوربك لنسألنهم اجمعین عما کانوا یعملون ※ آیتی بیننده توفیق
نوجهله در دینورکه یعنی الله تعالی انلره سز شونك وشونك کبی کناه ایتدیکز دیو سؤال
ایتمز زیراکه اول انلرك اعماله انلردن اعلمدر بلکه انلره سز شونك وشونك کبی کناهی
نیچون ایشلدیکز دیو سؤال اولنور * دینلدیکه یوم قیامتده بعض مواطنده سؤال وبعضنده
سؤال اولنمز ویاخود قلبه صفا وبرر شیئدن سؤال اولنمز بلکه سؤال اولنملری توبیخ
وتقریع وجهی اوزره اولور ویاخود برمجرمك ذنبندن مجرم آخر سؤال اولنمز (فبأی
آلاء ربکما تکذبان) ربکز جل شانه نك اول کونده عباد مؤمنینه اولور آلائك قنغیسن

التندن نهرلر جریان ایدر جنتلره ادخال ایدر کیکه الله تعالانك طاعتندن اعراض ایده انی عذاب الیمله تعذیب ایدر (لقد رضی الله عن المؤمنین اذ یبایعونك تحت الشجرة فعلم مافی قلوبهم فانزل السکینة علیهم واثابهم فتحا قریبا) شول وقتکه حدیبیه‌ده سمره اغاجی التنده سندن بیعت ایدن مؤمنلردن الله ﴿ ۱۶۰ ﴾ تعالی راضی اولدی انلرك قلبلرندکی صدق ووفایی بلوب قلبلرینه اطمینان وسکون انزال ایتدی وحدیبیه‌دن رجوعلرنده قریبا خیبری فتحله مکافات ایتدی * مرویدرکه بو بیعتده اولنلر بیك بشیوز یکرمی کسنه ایدیلر قریشله مقاتله‌ده قطعا یوز چویرمك اوزره عهد و پیمان ایتدیلر پیغمبر علیه السلام مکه‌یه خراش بن امیه‌یی ایلچی کوندردیکه بن جنك ایده جك دکلم مجرد عمره وذبح قربان ایدوب کیده جکم بیوردی انلر خراشی مکه‌یه قومیوب جواب دخی ویرمدیلر افندمز علیه السلام تکرار ذی النورین رضی الله تعالی عنه‌یی کوندردی انی مکه‌یه اخذله الیقودیلر صحابه بیننده عثمان رضی الله تعالی عنه قتل اولدی دیو شیوع بولغله پیغمبرمز علیه السلام عثمان الله تعالانك ورسولنك حاجتنده در دیوب النی برالی اوزره قویوب بو عثمان بیعتیدر بیوردی (ومغانم کثیرة یأخذونها وکان الله عزیزا حکیما) [الی] وفضل وکرمندن خیبرك عقار واموال کثیره‌سن حدیبیه اهلنه اخذ ایتدیروب غنیمت وقسمت ایتدی الله عظیم الشان غالب وحکمتنده مراعی اولدی (وعدکم الله مغانم کثیرة تأخذونها فعجل لکم هذه وکف ایدی الناس عنکم ولتکون

انکار ایدرسز (یعرف المجرمون بسیماهم فیؤخذ بالنواصی والاقدام) اول کونده مجرمون سیمالری سواد وجوه وزرقه عیونلریلرله بیلوب صاچلری وایاقلرندن اخذدنصکره ناره براغیلورلر (فبأی آلاء ربکما تکذبان) ربکز جل شانه‌نك قنغی نعمتلرین انکار ایدرسز که مؤمنلردن بونك کبی عذاب شدیدی دفع ایدر بعده انلره دینورکه (هذه جهنم التی یکذب بها المجرمون) اشبو اول جهنمدرکه مجرمون انی تکذیب ایدرلردی (یطوفون بینها وبین حمیم آن) انلر انده شول حرارتی نهایتده ماء حار بیننده سعی ایدرلرکه اول انلر اوزره دوکلور واندن ایچریلور * دینلدیکه انلر آجقدقلرنده زقوم یدریلوب بوغازلرنده طورر وصوصادقلرنده حمیم ایچریلوب انکله جوجقلری غلیان ایدر (فبأی آلاء ربکما تکذبان) ربکز جل شانه‌نك قنغی نعمتلرین انکار ایدرسز اکا ایمان وحقیقتنه اذعانکز سببیله سزی بوغصه‌دن انجا ایتدی (ولمن خاف مقام ربه جنتان) شول کسنه‌که یوم قیامتده حساب ایچون رب تعالینك حضورنده قیامدن خوف ایدوب اکا مخالفتی ترك واطاعتی التزام ایده انکیچون ایکی جنت وارد بری خائف انسی وبری خائف جنی ایچون زیراکه خطاب ایکی فریقه‌در ویاخود انلردن هرکسه‌یه ایکی جنت اولور بری عقیده‌سی وبری عملیچون ویاخود بری فعل طاعات وبری ترك مخالفات ایچون ویاخود انك بری عملنه ثواب اولور وبری ایسه الله تعالیدن فضل اولور ویا انك بری روحانیه وبری جسمانیه‌در (فبأی آلاء ربکما تکذبان ذواتا افنان) اول ایکی جنتده اشجار وثماردن انواعی واردر ویا انك اشجاری چوق بوداقلو درکه میوه‌سی یینور وبپراغنك وفرتیله کولکه‌سی بسیط اولور (فبأی آلاء ربکما تکذبان) اول سزه بونك کبی نعمت وافره وراحت متکاثره‌یی تقدیم ایتمشکن سزه انك قنغی نعمتلرین انکار ایدرسز (فیهما عینان تجریان) اول ایکی جنتده ایکی پیکار وارکه برنه تسنیم وبرنه سلسبیل دینور جاری اولور (فبأی آلاء ربکما تکذبان فیهما من کل فاکهة زوجان) واول ایکی جنتده هر فاکهه‌دن ایکیشر صنف وار بری غریب وبری معروفدر ویاخود بری رطب وبری یابسدر ابن عباس رضی الله عنه ایدر دنیاده کی میوه‌لر طتلوسنك وآجیسنك جنتده نظیری واردر الابوکه جمیعی طتلودر (فبأی آلاء ربکما تکذبان متکئین علی فرش بطائنها من استبرق) اول خائفلر ناعمین اولدقلری حالده شول فراشلر اوزره اتکاء ایدرلرکه باطنلری دیباج اخضر غلیظدندر اماکه ظاهری دینلدیکه نور جامددندر * ابن عباس رضی الله عنه ایدر انك بطائنی ذکر اولنوب ظواهری ترك اولنمسی یریوزنده انك ظواهرین بیلور کمسنه اولمدیغی ایچوندر (وجنا الجنتین دان) واول ایکی جنتك ثماری تناولی قریبدر قائم وقاعد ونائم اکا ایریشور * دینلدیکه شجرك غصنی مؤمنه قریب اولور حتی که اول نه حالتده بولنورسه

ایة للمؤمنین ویهدیکم صراطا مستقیما) الله تعالی سزه بو کوندنصکره الی یوم القیام غنیمت کثیره وعد ایلدیکه اخذ واغتنام ایدرسز عجله ایتدی سزه بو خیبر غنیمتنی وسزدن اهل خیبرك وخلیفلری بنواسد وبنوغطفانك الرینی کف ایتدی تاکه انلرك کف یدی ومأخوذ غنیمت مؤمنلره ﴿ ۱۶۱ ﴾ ❊ وعد الله ایچون وصدق رسول الله‌ه بر علامت اوله وسزه صراط مستقیمی هدایت ایدر (واخری لم تقدروا علیها قد احاط الله بها وکان الله علی کل شیء قدیرا) الله تعالی سزه دخی مملکتلر فتحنی وغنیمتلر اخذینی وعد ایتدیکه هنوز سز اکا مالك دکلسز انی علم الهی احاطه ایتمشدر ❊ انلر هوازن وفارس وروم وسائر اوله ❊ الله تعالی کل شیئه قادردر (ولو قاتلکم الذین کفروا لولوا الادبار ثم لایجدون ولیا ولانصیرا) اکر مکه کفاری سزکله صلح ایتمیوب حدیبیه‌ده مقاتله ایده‌لردی منهدما یوز چویروب فرار ایدرلردی صکره انلر حفظ ایدر براقارب وامداد ایدر بر مددکار بولمزلردی (سنة الله التی قد خلت من قبل ولن تجد لسنة الله تبدیلا) یا محمد سندن مقدمکی انبیایی اعدالری اوزرینه غالب ایتمك الله تعالانك سنت موعوده سیدر سن الله تعالانك سنتنده تبدیل وتغییر بوله مزسین لامحاله اول (تبیان) (رابع) (۲۱) اولور (وهو الذی کف ایدیهم عنکم وایدیکم عنهم ببطن مکة من بعد ان اظفرکم علیهم وکان الله بما تعملون بصیرا) اول الله تعالی بطن مکه‌ده ❊ یعنی حدیبیه‌ده ❊ کفارك یدینی سزدن وسزك یدیکزی کفاردن صلحله کف ایلدی سزی انلرك اوزرینه غالب ایتدکدنصکره الله تعالی

الی انك میوه‌سنه ایرر دیلدیکی دکلو تعب وعناسز اندن دیرر (فبأی آلاء ربکما تکذبان فیهن قاصرات الطرف لم یطمثهن انس قبلهم ولا جان) اول جنتك اماکن وقصورنده نساء واردرکه کوزلرینی زوجلری اوزره قصر ایتمشلردر انلرك انسیه لرینه زوجلرندن غیری انسی وجنیه لرینه زوجلرندن غیری جنی مس وجماع ایتمامشدر * ابن زید ایدر انلرك هر بری زوجنه دیه‌که ربم جل شانه عزتی حقیچون جنتده بکا سندن احسن کورمشن الله تعالی‌یه حمد اولسونکه سنی بکا زوج وبنی سکا زوجه ایتدی (فبأی آلاء ربکما تکذبان کانهن الیاقوت والمرجان) اول نساء حمرة وجنه وبیاض بشره‌ده کویاکه هر بری یاقوت ومرجاندر * پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم ایدر اهل جنتدن مرأه‌نك بیاض ساقی ومخی حریردن یتمش حله‌نك وراسندن کورینور (فبأی آلاء ربکما تکذبان هل جزاء الاحسان الا الاحسان) عملده احسانك جزاسی ثوابده احساندر (فبأی آلاء ربکما تکذبان ومن دونهما جنتان) اول خائفین مقربین ایچون وعد اولنان ایکی جنتدن دون اصحاب یمین ایچون دخی جنت واردر (فبأی آلاء ربکما تکذبان مدهامتان) اول ایکی جنت شدت خضرتندن سواده مائللدر اشبونده اشعار واردرکه اصحاب یمینه مخصص جنتلره غالب نبات ورباحین اوله‌که وجه ارض اوزره منبسطه‌در وخائفین مقربین جنتلرینه غالب اشجار وفواکه اوله تاکه ایکی صنف بیننده تفاوت اولدیغنه دلالت ایدره (فبأی آلاء ربکما تکذبان فیهما عینان نضاختان) واول جنتده صوبی فوران ایدر ایکی پیکار واردر (فبأی آلاء ربکما تکذبان فیهما فاکهة ونخل ورمان) وینه اول ایکی جنتده فاکهه ونخل ورمان واردر نخلك ثمره‌سی فاکهه وغدادر ورمانك ثمره‌سی فاکهه ودوادر ابن عباس رضی الله عنه ایدر نخل جنتك جذوعی زمرد اخضردر وورقی ذهب احمردر وسعفی اهل جنتك کسوه‌لری‌اندن دوزیلور ومیوه‌سی دستولر ویاقوغه‌لر امثالنده‌درکه اول سوددن آق وبالدن طتلو وقایمقدن یومشقدر چکردکی یوقدر (فبأی آلاء ربکما تکذبان فیهن خیرات حسان) ذکر اولنان جنتلرك درونده دخی زوجات واردرکه خویلری خوب یوزلری محبوبدر (فبأی آلاء ربکما تکذبان حور مقصورات فی الخیام) اول زوجات حورلردرکه مجوف انجودن دوزلمش خیمه‌لرده مستوره لردر بصرلری زوجلرینه نظر اوزره مقصوره‌در واول خیمه‌لرك طول وعرضلری بر فرسخدر هر بر خیمه‌نك التوندن دردر بیك مصراعی واردر زاویه سنده انك صاحبی اولان مؤمنك زوجاتی واردرکه اخراده‌کی زوجاتی انی کورمزلر مؤمن انلری طواف ایدر (فبأی آلاء ربکما تکذبان لم یطمثهن انس قبلهم ولا جان) که اول حورلری صاحبلری اولان مؤمنلری انس وجندن هیچ کمسه انی وطیء ایتمیوبدر (فبأی آلاء ربکما تکذبان متکئین علی رفرف خضر وعبقری حسان) انلر سریرلر اوزره قونلمش یشل وساده‌لره اتکا ایدرلر وعبقره

سزك كفارله مقاتله وامر پیغمبر علیه السلامه اطاعتله عملكزی كوروب مكافاتنی ایدر * دینلدیكه بونده واقع اولان
غلبه اول حضرت پیغمبر علیه السلام حدیبیه‌ده ایكن اهالیٔ مكه‌دن سكسان كمسنه چیقوب صباح نمازی وقتنده
صحابه‌یه شبیخون وقتل ایچون جبل تنعیمدن اینوب هجوم ایتدیلر ﴿ ۱۶۲ ﴾ یاران رسول علیه السلام انلره غلبه
ایدوب واخذ واسیر
ایلدیلر پیغمبرمز علیه
السلام انلری آزاد
ایلدی (هم الذین كفروا
وصدوكم عن المسجد
الحرام والهدی معكوفا
ان یبلغ محله ولولا رجال
مؤمنون ونساء مؤمنات
لم تعلموهم ان تطؤهم
فتصیبكم منهم معرة بغیر
علم لیدخل الله فی رحمته
من یشاء لو تزیلوا لعذبنا
الذین كفروا منهم
عذابا الیما) انلر شول
كافرلردركه سزی مسجد
حرامه دخول وبیت
شریف طوافندن
و قربانلریكزی محلنه
ابلاغله ذبحدن منع
ایتدیلر اكر مكه‌ده
رجال ونسادن كفارله
مختلط سزك بیلدیكز
مؤمنلر اولمیدی كه
سز انلری بیلمیوب هلاك
ایتدیككزده سزه اندن
تأسف وكدر اصابت
ایدردی تا كه انلردن
واهل مكه‌دن الله تعالی
دیلدیكنی رحمت وتوفیقیله
دین اسلامه ادخال ایتمك ایچون سزك الیكزی انلردن كف ایتدی اكر انلر مشركلردن تفریق وتمیز
اولیدی بز اول كفاری دنیاده قتل واسر وآخرتده عذاب الیمله عذاب ایدردك * دینلدیكه پیغمبرمز علیه السلام یتمش
قربان كوتورمشیدیكه محل نحر اولان منا ده ذبح ایده‌جك ایدی مشیئت الهیه صلح وعودت اقتضا ایتمكله انلری

منسوب نفیس بساطلره جلوس ایدرلر عبقر بلاد جندن بریدركه اكا هرشیٔ عجیب نسبت
اولنور (فبأی آلاء ربكما تكذبان تبارك اسم ربك ذی الجلال والاكرام) ربك جل شانه
تعظیم ایتدی اندنكه نعم وسائر اشیایی خلقنده اكا شریك اوله كه اول صمات محدثاندن رفیع
القدردر وعباد موحدینه سیئه‌لرینی عفوله ودرجه‌لرینی رفع ایله اكرام ایدیجیدر * دینلدیكه
اسمله مراد صفتدر ویاخود اسم لفظی مقحمدر عائشه رضی الله عنها ایدر پیغمبرمز صلی
الله علیه وسلم نمازدن فارغ اولدیغنده ☼ اللهم انت السلام ومنك السلام تباركت یاذا الجلال
والاكرام ☼ دیه‌جك دكلو زمان اوتورردی

سورة الواقعة وهی ست وسبعون آیة مكیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(اذا وقعت الواقعة لیس لوقعتها كاذبة) ذكر ایت شول وقتی كه انده قیامت قائم اوله ویا صیحهٔ
قیامت نازل اوله اول صیحهٔ اخیره‌در اول واقع اولدیغنده انك مجیئنی تكذیب ایدر نفس اولمز
(خافضة رافعة) اول الله تعالینك اعداسنی خفض ایدر واولیاسنی رفع ایدر وبر قومی ناره خفض ایدر
بر قومی جنته رفع ایدر ویاخود اجرامی مقارندن ازاله ایدر كوا كبی پرا‌كنده ایدر وجبال هواده
یوریدر (اذا رجت الارض رجا) چونكه ارض تحریك شدید ایدیلوب فوقنده‌كی بناء
وجبال منهدم اوله (وبست الجبال بسا فكانت هباء منبثا) وجبال قیریلوب اوفاقلنه
حتی كه غبار منتشر خفیف اوله (وكنتم ازواجا ثلاثة) یوم قیامتده سز اوچ
صنف اولورسز (فاصحاب المیمنة ما اصحاب المیمنة واصحاب المشئمة ما اصحاب
المشئمة) اول اوچ صنفك بری اصحاب میمنه‌دركه كتابلری یمینلرینه ویریلور
قومدر یاورمیسنكه انلر نه خیر وكرامته ایرر وبر صنفی اصحاب مشئمه‌دركه كتابلری
شماللرینه ویریلور قومدر بیلورمیسنكه انلر نه عذاب واهانته ایرر ویا اصحاب منزلهٔ سنیه
میامنله میمونلردر واصحاب منزلهٔ دنیه شمائلله مشئوملردر ویا اصحاب یمین سعدادر
طاعتلریله نفسلرینه میمونلردر واصحاب شمال اشقیادر معصیتلریله نفسلرینه مشئوملردر
ابن عباس رضی الله عنهما ایدر اصحاب یمین انلردركه آدم علیه السلامك صلبندن ذریتی
اخراج اولندقده انك یمیننده اولوب الله تعالی انلرك حقنده بونلر جنته‌در دیدیكیدر
واصحاب شمال انلردركه اول وقتده آدم علیه السلامك شمالنده اولوب الله تعالی انلرك
حقنده بونلر ناره‌در دیدیكیدر (والسابقون السابقون) وبر صنفی دخی سابقوندركه انلر
حق ظهورندنصكره تردد وتوانیسز ایمان وطاعتله سبقت ایتدیلر ویاخود فضل وكمالات
احاطه‌سنه ویا پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم دعوته اجابته سبقت ایتدیلركه انلر اهل

[ادیانه]

حدیبیه‌ده ذبح ایتدی بعضلر حدیبیه‌نك بعض حرمدندر دیدیلر (اذ جعل الذین كفروا فی قلوبهم الحمیة حمیة الجاهلیة
فانزل الله سكینته علی رسوله وعلی المؤمنین والزمهم كلمة التقوی وكانوا احق بها واهلها وكان الله بكل شیٔ علیما) یاد ایله
شونیكه كفار مكه قلبلرنده جاهلیت ﴿ ۱۶۳ ﴾ حمیتی اولان تعصب وتكبر وغیرتی ابراز ایدوب ☼ محمد علیه السلامی
یارانلریله مكه‌یه
دخولدن منع وصلحه
رغبت ایتملریله صلحنامه
تحریرنده دخی بسملهٔ
شریفی ومحمد رسول الله
لفظنی تسطیره راضی
اولمدیلر ☼ الله تعالی
رسولنك ومؤمنلرك قلبلرینه
وقار وسكونت اعطا
ایدوب كلمهٔ تقوی ☼ اولان
شهادت وبسمله وصلواتله
دعاثبات ویردیكه اول
مؤمنلر اول كلمه‌یه احق
واهل ایدیلر الله تعالی
هرشیئك اهل وار بابنی
علیمدر * روایت اولندیكه
اهل مكه مكه‌یی كله‌جك
سنه اوچكون تخلیه
ایدوب پیغمبر علیه السلام
ومؤمنلر كلوب زیارت
وطواف ایتمك وبوسنه
كیرو مدینه‌یه رجوع ایتمك
شرطیله صلحه طالب
اولملریله پیغمبر علیه السلام
اكا راضی اولدقده
بو منوال اوزره عهدنامه
استدیلر پیغمبر علیه السلام
علی رضی الله تعالی عنه‌یه
☼ بسم الله الرحمن الرحیم ☼
یازدیدی انلر بزانی بیلمز زیلكه ☼ باسمك اللهم ☼ یازدید یلربعده افندمز علیه السلام اشبو رسول اللهك اهل مكه ایله
صلحنامه سیدر دیو یازیوردی انلر بزسنك رسول الله ایدوككی اقرار ایتمش اولسیدك سنی مكه‌یه دخولدن منع ومخاصمه
ایتمزایدك بلكه بو محمد بن عبد اللهك اهل مكه ایله صلحنامه سیدر دیو یازدیدیلر افندمز علیه السلام استدكلری كبی یازیوردیلر

ادیانه تقدم ویا جنته سبقت ایتدیلر (اولئك المقربون فی جنات النعیم) ایدی انلر
جنات نعیمده درجات عالیه‌یه تقریب اولنمشلردر (ثلة من الاولین وقلیل من الآخرین)
اول سابقون آدم علیه السلامدن محمد صلی الله علیه وسلمه دكین كچن امتلرده كثیردر
وامت محمدده قلیلدر (علی سرر موضونة) انلر شول سریرلر اوزره اوتوررلركه
التونله منسوج اولوب در ویاقوتله مشبكدر (متكئین علیها متقابلین) اول سریرلر
اوزرنده بر برلرینه قارشو اتكاء ایدر اولدقلری حالده (یطوف علیهم ولدان مخلدون)
انلرك خدمتلرینه قائملردر شول ولدانكه سن واحده‌ده هیئت وطراوتده ابدا ابقا
اولنمشلردر (باكواب واباریق وكأس من معین) شول مستدیرة الافواه عروه‌سز
اقداحله ودخی عروه‌لو اناءلر ایله وكأسله كیم اول خمر جاریه طولودر (لا یصدعون
عنها ولا ینزفون) اول خمردن خماریله باشلری اغریمز وعقللرینه خلل ایرمز (وفاكهة
مما یتخیرون) وكذلك اول ولدان انلرك اختیار ایتدیكی فاكهه‌نك الواندن انلره
كتوررلر (ولحم طیر مما یشتهون) واشتها ایتدكلری لحم طیرك مشوبیی ومطبوخندن
انلره كتوررلر دینلدیكه چونكه اهل جنتدن برینك قلبنه اول خطور ایتسه اشتها
ایتدیكی كیفیتده صحفه ایچنده اوكنده بولنور دیلدیكی قدر ییدكدنصكره كماكان طائر
اولدیغی حالده اوچوب كیدر (وحور عین كأمثال اللؤلؤ المكنون) وانلر ایچون
جنتده حور عین اولوركه صفاء ونفساده صدفده مستور انجو كبی كورینور (جزاء بما
كانوا یعملون) انلره بو كرامت اعمال حسنه‌لرینه جزاء قیلنور (لا یسمعون فیها لغوا ولا
تأثیما الا قیلا سلاما سلاما) انده كلام باطل ویا نسبت اثم ایشتمزلر بلكه ایشتدكلری بری
برلرینه سلام اولور ویا ملائكه‌دن انلره سلام اولور (واصحاب الیمین ما اصحاب الیمین)
یوم میثاقده بیلمزسنكه آدم علیه السلامك یمیننده اولنلره توحید وطاعتلری سببیله نه خیر
وكرامت ایرر (فی سدر مخضود) انلر جنتده دیكنی یوق میوه‌سی چوق نبق اغاجلری
التنده‌در (وطلح منضود) وبربرینه متراكم موز اغاجلری ویا ام غیلانده‌دركه انك
ازهار كثیره‌سی اولور رایحه‌سی طیبه‌در (وظل ممدود) وظل دائم منبسطه‌در (وماء
مسكوب) وصوده‌دركه قنده اولسه‌لر دیلدكلری كیفیت اوزره منسكب اولور
(وفاكهة كثیرة لا مقطوعة ولا ممنوعة) وفاكههٔ كثیره‌دردركه هیچ بر وقتده اول كسلمز
وتناولدن منع ایدلمز (وفرش مرفوعة) ورفیعة القدر ویا مرتفعه فراشلر اوزره‌درلر
دینلدیكه فرشله مراد نساءدر وارتفاعلری اریكه‌لر اوزره اولدقلریدر (انا انشأناهن انشاء
فجعلناهن ابكارا عربا اترابا لاصحاب الیمین) بز نساء دنیایی جنتده ولادتسز انشاء جدیدله
انشاء ایدرز دنیاده عجائز ایكن انده حور جنتدن افضل واحسن قیله‌وز ومع ذلك انلری

مؤمنلر قصد ایتدیلرکه بوتکلیفلردن اباایله اوزرلرینه هجوم ایده لرالله تعالی انلره وقاروسکه نت انزال ایتدی (لقد صدق الله رسوله الرء یابالحق لتدخلن المسجد الحرام انشاءالله امنین محلقین رؤسکم ومقصرین لاتخافون فعلم مالم تعلموا فجعل من دون ذلك فتحاقریبا) الله تعالی رسولنه کوستردیکی رؤیا حق ﴿ ١٦٤ ﴾ اولدوغنی تصدیق ایتدی ای مؤمنلر ❊ الله تعالانك ارادتیله صاغ قالانلریکز سنهٔ آتیه ده ❊ البته مسجد حرامه کیررسکز خوفکز اولیوب امین اولدیغکز حالده بعضکز باشکزی تراش وبعضکز صاچکزی قیرقارسز والله تعالی ❊ انك تأخیرنده اولان حکمتندن ❊ سزك بیلدیککزی بیلوب اندن مقدم سزه صلح حدیبیه یی وفتح خیبری تقریب ایتدی ❊ تاکه مؤمنلر بوتأخیر غمدن بر مقدار آرام ایده لر ❊ دینلدیکه اول رؤیانك تعبیرینی اصحاب اولسنه ایچون جزم ایتملریله عدم وقوعنه مبنی بینلرنده بیتی طواف ایده مدك کویارؤیا ظهور ایتدی دیملریله بوآیت کریمه نازل اولدی (هوالذی ارسل رسوله بالهدی ودین الحق لیظهره علی الدین کله وکفی بالله شهیدا) اول الله تعالا که رسولنی هدایت وتوحید ودین اسلامله کوندردی اول دین اسلام سائرجمیع ادیان حقك احکامنی نسخ وباطلك فسادینی اظهار ایلدی انك رسولی اولدیغنه الله تعالانك بوشهادتی کافیدر (محمد رسول الله والذین معه اشداء علی الکفار رحماء بینهم تریهم رکعا سجدا یبتغون فضلامن الله ورضوانا سیماهم فی وجوههم من اثرالسجود ذلك مثلهم فی التورية ومثلهم فی الانجیل کزرع اخرج

عذراء ایدوب زوجلری انلره قربان ایتدکچه ابکاراولورلر زوجلرینه عاشقه لردر اوتوز اوچر یاشنده سنده زوجلرینه مساویلردر اشبو کرامات مذکوره مؤمنلردن اصحاب یمین ایچوندرکه انلر سابقوندن دوندر (ثلة من الاولین وثلة من الاخرین) اصحاب یمین امم سابقه وکرك بوامتده کثیرلردر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر اهل جنت جنته کیردکلرنده نوجوان اولوب یوزلرنده قیل اولمز قیورق صاچلو سرمه لو کوزلو اوتوز اوچر یاشنده آدم علیه السلام خلقتنده بویلری التمش ذراع یصیلقلری یدیشر ذراع اولور پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر اهل جنتك ادناسی اول کمسه درکه سکسان بیك خادمی ویتمش ایکی زوجه سی اولور وحایه وصنعا اراسنجه لؤلؤوزبرجد ویاقوتدن انکچون برقبه قوریلور ومرأه سنك یناغنه نظرایتدیکنده آینه مثالنده انده کندی صورتنی کورر وانك اوزرنده کی ادنی لؤلؤ مشرق ومغرب اراسنه ضیا ویرر وانك اکننده یتمش ثوب اولوب کورمسی جمیعنه ایرر حتی که صاقنك ایلیکنی کورر اهل جنتدن برکمسه که صغیر ویا کبیردر وفات ایده جنته کیردیکنده اوتوز اوچ یاشنه رد اولنور اهل نار دخی انجلیندر * ابو هریره رضی الله عنه ایدر اهل جنتك منزلنده ادناسی اول کمسه درکه غداة ورواحده خدمتنه اون بیك خادم قیام ایده هر بری برطریقه ده اوله که اول انك صاحبنده اولمیه (واصحاب الشمال ما اصحاب الشمال) یوم میثاقده آدم علیه السلامك شمالنده اولنلر بیلزمیسنکه انلره یوم قیامتده شر واهانتدن نه حالت ایرر (فی سموم وحمیم) انلر حر نارده درکه مسامه ایرر وحری نهایته ایرمش ماءده در (وظل من یحموم) ودخان اسوددن کولکه ده در (لابارد ولا کریم) که اول سائر کولکه لر کبی نه بارد ونه نافعدر * دینلدیکه نارك کندی واهلی وآنده کی اشیانك جمیعی سیاهدر * دینلدیکه یحموم اسماء نارك بریدر (انهم کانوا قبل ذلك مترفین) زیراکه انلر دنیاده ایکن شهواته منهمکین ایدیلر (وکانو یصرون علی الحنث العظیم) که انلر اشراکه وبعثی انکاره مصرین ایدیلر (وکانوا یقولون ائذا متنا وکنا ترابا وعظاما ائنا لمبعوثون او آباؤنا الاولون) ودیرلردیکه قچانکه بز فوت اولوب لحوم وعظامز تراب اوله آباء اقدمیمز اولدیغی کبی بعده بز وآبائمز بعث اولنورمیز (قل ان الاولین والآخرین لمجموعون الی میقات یوم معلوم) یا محمد انلره دیکل که بنی آدمك اولین وآخرینی جمع اولنیسردر شول کونه دکین که اول عند الله معلومدر (ثم انکم ایها الضالون المکذبون) بوندنصکره یا اهل مکه واضربی که حق یولندن آزمشلر وبعثی تکذیب ایتمشلردر (لآکلون من شجر من زقوم) سز محشره واردیغکزده شجر زقومدن یرسز (فمالئون منها البطون) شدت جوعله اندن قارنلریکزی طولدررسز (فشاربون علیه من الحمیم) وغلبهٔ عطشله زقوم

[اوزره]

شطئه فازره فاستغلظ فاستوی علی سوقه یعجب الزراع لیغیظ بهم الکفار وعدالله الذین امنوا وعملوا الصالحات منهم مغفرة واجرا عظیما) محمد الله تعالانك رسولیدر وانکله اولان مؤمنلر کفار اوزره شدتلو وغلیظلرو بینلرنده بربریله مرحتلو وشفقتلولردر سن انلری راکعلر وساجدلر ﴿ ١٦٥ ﴾ کورر سن انلر الله تعالانك فضل ورضاسنی طالبلردر انلرك سیما وعلامتلرندن یوزلرنده سجده اثرلری ظاهردر انلرك وصفلری تورتده وانجیلده مسطوردرکه مثللری برا کیندرکه ابتداتیغ کبی برفلیز چیقاررصکره اول شاخ قوتلنورصکره قالکلشوب ساق اوزره طوغریلورکه اکیجیلری انك قوت وحسن منظره سی تعجب ایتدیرر ❊ کذلك مؤمنلر ابتدای اسلامده ضعیف کوستروب کتدکجه قوت بولوب عالملری اعجاب ایدر ❊ الله تعالی کفاری اغضاب ایچون بوتمثیلی بسط ایتدی الله تعالی مؤمن اولوب عمل صالح ایشلینلره کناهلرینی مغفرت واجر عظیمکه جنت وعد ایتدی * موضعده بوآیت کریمه جمیع اصحاب حقنده ایسه ده ایماء خاصه واردرکه (والذین معه) صدیق رضی الله تعالی عنه مدحنده (اشداء علی الکفار) فاروق رضی الله تعالی عنه شاننده (رحماء بینهم) ذی النورین رضی الله تعالی عنه حقنده (تریهم رکعا سجدا) حیدر کرار مدحنده دیمش *

(سورة الحجرات مدنیه وهی ثمان عشرآیات) ❊ بسم الله الرحمن الرحیم ❊) ایها الذین امنوا لاتقدموا بین یدی الله ورسوله واتقوا الله ان الله سمیع علیم ❊ ای مؤمنلر الله تعالانك ورسولنك کلامندن مقدم وبشقه امرونهیه دائر کلام

اوزره ماء حمیمدن ایچرسز (فشاربون شرب الهیم) شول ابلك ایچمسی کبی که اول هیام علتنه مبتلادرکه اول استسقایه بکزر بر داءدر (هذا نزلهم یوم الدین) اشبو انلر ایچون اعداد اولنمش یوم جزاده کی رزقلریدر تأمل ایتکه نار جحیمه استقرارلرنده رزقلری نه اولور (نحن خلقناکم فلولا تصدقون) یا کفار بز سزی عدمدن وجوده کتوردك بعثه تصدیق ایتزمیسزکه اکر نظر صحیحله نظر ایتسه کز ابتداء قادر اولان رب تعالی اعادهیه قادر ایدیکن بیلوردیکز (افرأیتم ماتمنون) بکا خبر ویردك منی یی که انی ارحام نسایه صب ایدرسز (ءانتم تخلقونه ام نحن الخالقون) اول منی یی ارحامده بشر خلق ایدن سزمیسز یوخسه بزمیز بلکه بزز زیرا که سز اندن عاجزلرسز (نحن قدرنا بینکم الموت وما نحن بمسبوقین علی ان نبدل امثالکم وننشئکم فیما لاتعلمون) سزدن هر بریکزك موتنی وقت معینله کیمکزی صغری وکیمکزی کبری حالنده اولمسنی تقدیر ایتدك بز عاجز دکللرزکه سزی اهلاك ایدوب بریکزه بر اهل طاعت خلق کتوره وز ویاسزی انسان صورتندن غیری قرده وخنازیر صورتنه تحویل ایده وز سزدن اول یکن امتلرك کافرلرینه ایتدیکمز کبی (ولقد علمتم النشأة الاولی فلو لاتذکرون) حالبوکه امهاتکز قارننده ایکن اولان نشأة اولایی بیلورمیسز ایدی اکا قادر اولان رب تعالی نشأهٔ اخرایه دخی قادر اولور زیراکه انده صنع موادی حاصل اولدیغچون اشبونده قیاسك صحتنه دلالت واردر ایمدی انکله متعظ اولمزمیسز ایمانه کلمه سز (افرأیتم ما تحرثون) بکا خبر ویرك شول حبه که انی ارضه القاء ایدرسز (ءانتم تزرعونه ام نحن الزارعون) انی انبات ایدن سزمیسز یوخسه بزمیز بلکه بزز سز بر شیئه قادر دکللرسز (لو نشاء لجعلناه حطاما فظلتم تفکهون) اکر دیلرسه وزانی حبه سز تین ویا انتفاع اولنمز هشیم قیاوردق اوبله اولسه زرعکزه نازل اولان حالته تعجب ویاکا اولان نفقاتکزه ندامت ایدردیکز (انالمغرمون بل نحن محرومون) مع ذلك دیرسزکه بز انفاق ایتدیکمز شیئك غرامتنی ملزوملرز ویا رزقمز هلاکیله بز دخی مهلکلرز بلکه زرعله طلب ایتدیکمز زرعدن محروملرز (افرأیتم الماء الذی تشربون) بکا خبر ویرك شول طاتلو صویی سز انی ایچرسز (ءانتم انزلتموه من المزن ام نحن المنزلون) اول صویی بولندن سزمی ایندیررسز یوخسه بزمی بلکه قدرتمزله انی بز ایندیررز (ولونشاء جعلناه اجاجا فلولا تشکرون) اکردیلرسه وزبز انی اجی وطوزلی ایچلمز ایدردك ایمدی بونك امثالی نعم ضروریه یه شکر ایتزمیسز (أفرأیتم النار التی تورون) بکا خبرویرك شول آتشیکه زند وخشبدن قدحله انی چیقاررسز (ءانتم انشأتم شجرتها ام نحن المنشئون) اول نار قدح اولنان شجره که مرخ وعفاردر انی سزمی انشاء ایدرسز یوخسه بزمی بلکه منفعت خلق ایچون انی بز خلق ایتمشز

سویلمك یاخود کتاب وسنتك خلافنی سویلمك یاخود الله تعالی ورسولنك کلامی سویلنورکن آخر کلام سویلمك وقولا وفعلا حکمه تقدیمده الله تعالادن قورقك تحقیق الله ذو الجلال سزك اقوالکزی ایشیدیجی وافعالکزی بیلیجیدر (یا ایها الذین امنوا لا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی ولا تجهروا له ❁ ١٦٦ ❁ بالقول کجهر بعضکم لبعض ان تحبط اعمالهم وانتم لا تشعرون) ای مؤمنلر پیغمبر علیه السلامله تکلمکزده صوتکزی انك صوتی اوزره قالدرمیك وبر بریکزله چاغره‌رق سویلشدیککز کبی انکله اول مثللو جهر ایتمیك وآکا اسم وکنیه سیله خطاب ایتمیك ایشلدیککز حسنه کز حبط اولور حالبوکه سزك اندن شعورکز اولماز * مرویدرکه ثابت بن قیسك قولاغنده اغراق اولمغله سویلرکن صوتی زیاده‌جه ایدی بو آیت کریمه‌نك نزولنی خبر الدقده مجلس نبویه‌یه کلز اولدی افندمز علیه السلام انی حضورینه جلبله یا ثابت نیچون بزه کلز اولدك بیوردقده یا رسول الله بن جهور الصوتم قورقارم که عملم حبط اولوب اهل ناردن اولم دیدی پیغمبر علیه السلام حیات ومماتك خیراولمقلغی ایسترمیسن بیوردیلر ثابت الله تعالی ورسولنك مژده‌سنه راضیم عمرم اولدقجه صوتمی صوتكك فوقنه رفع ایتمیم دیدی (ان الذین یغضون اصواتهم عند [ایریشه] رسول الله اولئك الذین امتحن الله قلوبهم للتقوی لهم مغفرة واجر عظیم) شونلرکه ادبه رعایتله رسول الله عندنده صوتلرینی اشاغی ایندیررلر انلرکسه‌لردرکه الله تعالی قلبلرینی تقوا ایچون اختیار وخالص ایتمشدر انلر ایچون مغفرت

(نحن جعلناها تذکرة ومتاعا للمقوین) بز اول نار جهنمی نمونه وبلغه ومنفعه قیلدق شول کسه‌لر ایچونکه عمراندن خالی ارضه داخل اوله‌لر ویا انلر ایچونکه بطون ومزاودلری طعامدن خالی اوله یعنی اهل بوادی واهل اسفارك نارله انتفاعی مقیك انکله اولان انتفاعدن اکثردرکه کیجه‌ده انی ایقادیله کندیلردن سباعی قاچررلر یوللرین بولورلر ایسه بولورلر وصغوقده انکله اصینورلر وآش واتمکلرین پشوررلر واول شجرهٔ ناری جوالقلرنده اثوابلری اراسنده طاشرلر (فسبح باسم ربك العظیم) ایمدی ربك جل شانه‌نك اسم عظیمنی تنزیه ایت هر شیئدنکه انك وحدانیتنه منکر ونعمتنه کافر اولانلرانی دیر (فلا اقسم بمواقع النجوم) نجومك مساقطیله قسم ایدرین انده اثری زائل اولور ومؤثرنك وجودی بیلنور و انکله مراد نجوم قرآندرومواقعی اوقات نزولیدر (وانه لقسم لو تعلمون عظیم) قرآنله قسم بیلورسککز قسم عظیمدر زیراکه انده مقسم بهك عظم قدرت وکمال حکمت وفرط رحمتنه دلالت واردر ومقتضیات رحمتندن بری بودرکه عبادینی مهمل ترك ایتمیه (انه لقرآن کریم) اول مقسم به قرآندرکه الله تعالی‌یه کرامتلودر انده اولان تنزیه وتقدیس ومواعظ واحکام کثرتیچون (فی کتاب مکنون) شول کتابده‌که اول خلایقدن مصوندرکه اول لوح محفوظدر (لا یمسه الا المطهرون) اول لوح محفوظه مطلع اولمز الا شول ملائکه‌که کدورات جسمانیدن مطهرلردر ویاقرآنی مس ایتمز الا انلرکه احداثدن مطهرلردر اویله اولسه جنب وحائض ومحدثدن هیچ برینه مصحفی حمل ومس جائز اولمزکه اول اکثر علماء قولیدر مالك وشافعی اکا ذاهبدر ابو حنیفه دیدیکه محدث وجنبه مصحفی حمل ومس جائز اولور (تنزیل من رب العالمین) اول قرآن منزلدر اول الله تعالیدنکه خلائقی خلق وتربیه ایتدی (أفبهذا الحدیث انتم مدهنون) بوخسه اشبو قرآنه تکذیب ویا تهاونمی ایدرسز تلاوتنده متصاب وموجبیله عملده مخاص دکلرمیسز (وتجعلون رزقکم انکم تکذبون) وقرآندن حظ ونصیبکزی انی تکذیب ایتمکمی قیلورسز * دینلدیکه کفار امطار اولنسه‌لر بو مطر بزه فلان نجمك نوئیله‌در دیوب انی رزاقك غیری‌یه نسبت ایدرلردی زید بن خالد الجهنی ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم حدیبیه‌ده ایکن کیجه یغمور یاغوب انك اثرنده صلاة صبحی ادا وانصرافندنصکره ناسه اقبال ایدوب دیدیکه بیلورمیسزکه ربکز جل شانه نه دیر دیدیلرکه الله تعالی ورسولی اعلمدر دیدی دیرکه عبادمك کیمی بکا مؤمن وکوکبه کافر وکیمی کوکبه مؤمن وبکا کافر اولور اما اولکه اشبو یغمور بزه الله تعالینك فضل ورحمتیله‌در دیر اول بکا مؤمن اولوب کوکبه کافردر واما اولکه بزه فلان کوکبك نوئیله‌در دیر اول بکا کافر اولوب کوکبه مؤمندر (فلولا اذا بلغت الحلقوم وانتم حینئذ تنظرون) پس‌ان محتضرك روحی حلقومنه

ذنوب وآخرتده ثواب جزیل واردر (ان الذین ینادونك من وراء الحجرات اکثرهم لا یعقلون) یا محمد شونلرکه حجره‌لر یکك وراسندن سکاندا ایدرلر انلرك اکثری نبوت احترامنی تعقل ایتمزلر (ولوانهم صبروا حتی تخرج الیهم لکان خیرا لهم والله غفور رحیم) اکر انلر سنك ❁ ١٦٧ ❁ خروجکه‌دك صبر ایدوب ندا اتمیه لردی انلر ایچون خیراو ایدی الله تعالا بی ادبلکدن توبه ایدنه غفور واهل ادبه رحیمدر * دینلدیکه پیغمبر علیه السلام بنی العنبر قبیله سنه سریه کوندردی انلر سریه‌دن خبر الوب رجاللری فرار ایتدیلر نسالرینی اسیر ایدوب کتوردیلر بعده انلرك بعض رجاللری عیاللرینی اشترا ایچون کلدکلرنده وراء حجراتدن پیغمبر علیه السلامه ندا ایدوب اویورکن چیقاردیلر عیاللرینی استدکلرنده بنه انلردن برینه حواله ایدوب بو بابده سن حکم ایله بیوردی اولدخی عیالمزك نصفنی بیع ایله نصفنی باغشله دیدی اویله اولسون بیوردی اکرندا اتمیوب صبر ایتسه لردی جمله‌سنی باغشلایوب انلره خیرلو اوله جق ایدی بو آیتك نزولنه سبب اولدر دینلدی (یا ایها الذین امنوا ان جاءکم فاسق بنبإ فتبینوا ان تصیبوا قوما بجهالة فتصبحوا على مافعلتم نادمین) ای مؤمنلر اکر بر فاسق سزه بر خبرله کلورسه انی دقتلو تفحص ایدك عجله وجهالتله بر قومه ضرر وقتل اصابت ایدیروب صکره اول افعالکزه نادم اولورسز * روایت اولندیکه هجرتك طقوزنجی سنه‌سی پیغمبر علیه السلام ولید بن عقبه‌یی اخذ زکوة ایچون بنو المصطلق قبیله‌سنه کوندردی قبیلهٔ مذکوره اکا احترا ماقرشوچیقدیلر مکرولیدك مقدما انلرله

ایریشه بشر ایسه اکا نظر ایدوب برنفع ایرکورمز سز نیچون روحنی جسدینه دوندرمزسز (ونحن اقرب الیه منکم ولکن لا تبصرون) حالبوکه بز اول محتضره علم وقدرت جهتندن سزدن اقربز لکن بزم اکا قربمزی سز ادراك ایتمزسز (فلولا ان کنتم غیر مدینین ترجعونها ان کنتم صادقین) اکر امر سزك دیدیککز منوال اوزره بعث وحساب وجزاء اولمز دیدیککزده صادقلر ایسه کز شول سزه عزیز کسه‌نك روحنی نیچون کیرو دوندرمزسز پس‌انکه اول انك حلقومنه ایریشه چون اکا امکانکز یوقدر بیلك‌که امریکز سزدن غیرینك یدنده‌درکه اول الله تعالیدر اکا ایمان کتورك (فاما ان کان من المقربین فروح وریحان وجنة نعیم) اکر اول وفات ایدن سابقیندن ایسه انکیچون هر تعبدن استراحه ویاحیات طیبهٔ دائمه واردر ویا رزق دائم ویاعینی شم اولنور آشی ویا ذات نعم واردر (واما ان کان من اصحاب الیمین فسلام لك من اصحاب الیمین) واکر اول وفات ایدن اصحاب یمیندن ایسه اکا موتی عندنده ویا قبرده ویا صراط اوزرنده اکادینورکه یا صاحب یمین اخوانك سکا سلام ایدر اویله اولسه اول سلام اکا اهل جنت ایدیکنه بشارت اولور (واما ان کان من المکذبین الضالین فنزل من حمیم وتصلیة جحیم) واکر وفات ایدن یعنی تکذیب ایدر صراط مستقیمی قویوب طریق ضلاله کیدر اصحاب شمالدن ایسه اکا قبرنده سموم نارك ودخانیدن ایریشور (ان هذا لهو حق الیقین) اشبو سوره‌ده ویا اوج فریق شانده ذکر اولنان حقیقت یقیندرکه اول شکسز علمدر (فسبح باسم ربك العظیم) ایمدی ربك جل شانه‌یی عظمت شانه لایق اولمیان شیئدن ❁ سبحان الله العظیم ❁ دیمکله تنزیه ایت عقبة بن عامر ایدر ❁ فسبح باسم العظیم ❁ آیتی نازل اولدیغنده پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم انی رکوعکزده دیکز دیدی ❁ سبح اسم ربك الاعلی ❁ آیتی نازل اولدیغنده انی سجودکزده دیکز دیدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر ایکی کلمه واردرکه لسانده خفیف میزانده ثقیلدر الله تعالی‌یه سوکلودرکه اول * سبحان الله وبحمده سبحان الله العظیم * ذکریدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکمسه‌که (سبحان الله العظیم وبحمده) دیه انکیچون جنتده برنخله غرس اولنور * پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر برکمسه‌که هر کیجه‌ده سورهٔ واقعه‌یی اوقیه اکا فقر وفاقه ورنج شاقه ایرشمیه

سورة الحدید وهی وتسع وعشرون آیة مکیة

❁ بسم الله الرحمن الرحیم ❁

(سبح لله مافی السموات والارض وهو العزیز الحکیم) سموات وارضده اولان مخلوقاتك کلیسی

ماجراوبرودتی وارایمش کندونك قتلنه کلورلر ظنیله عودت ایدوب پیغمبر علیه السلامه انلر مرتد اولمشلردیدی بناءعلیه پیغمبر علیه السلام انلره غزاقصدینی ایتدکده بوآیت کریمه نازل اولوب صکره انلره خالدبن الولیدی دقتلو تفحص ایلهاکرارتدادلری واقع ایسه قتال ایله دیو برمقدار عسکرله ﴿ ١٦٨ ﴾ کوندردی خالد انلره واردقده اخشام

وینسو اذاننی ایشیدوب زکاتلرینی الوب کلدی ولیدك خطاسی ظاهر اولدی (واعلموا انفیکم رسول الله لویطیعکم فی کثیر من الامر لعنتم ولکن الله حبب الیکم الایمان وزینه فی قلوبکم وکره الیکم الکفر والفسوق والعصیان اولئك هم الراشدون) فضلا من الله ونعمة والله علیم حکیم) بیلك که الله تعالانك رسولی سزك بینکزده در ☼ اکا بیهوده کلام وخبری عرض ایتمك ☼ اکر اول امورك کثیرنده سزه تبعیت ایتسه البته سز محنت وهلاکه دوشرسز لکن الله تعالی سزه ایمانی دوست ایدوب قلبکزی انکله تزیین ایتدی وکفر وفسق وعصیانی سزه مکروه ایلدی انلر تزیین ایمان وتنزیه کفرله راه حق بولنلردر اول الله تعالادن فضل ونعمتدر الله تعالی خبرك صدق وکذبنه علیم وقوللرینك اموربنی تحقیقده حکیمدر (وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا فاصلحوا بینهما فان بغت احدیهما علی الاخری فقاتلوا التی تبغی حتی تفیٔ الی امر الله فان فاءت فاصلحوا بینهما بالعدل واقسطوا ان الله یحب المقسطین) اکر مؤمنلردن ایکی طائفه بربریله قتال ایتسلر انلرك بینی نصیحت وحکم اللهه دعوتله اصلاح ایدك اکر اول [صلب]

الله تعالی یه تنزیه ایتدی هرشیدنکه اول انك ذات وصفاتنه لایق اولمز * دیلدیکی شیئی انفاذه قدرتی کاملهدر امر وفعلی حکمت مقتضاسنجهدر (له ملك السموات والارض یحیی ویمیت وهو علی کل شیٔ قدیر) سموات وارضك ملکی آنکدر دیلدیکی کیفیت اوزره انده تصرف ایدر احیاء واماته ایدر اول هرشیئه قادراولو (هو الاول والآخر) اول الله تعالی سائر موجودات اوزره سابقدر موجد ومحدث اولدیغی حیثیدن واول موجوداتك فناسندنصکره باقیدر ویاخود اول اولدرکه اسباب اندن ابتداء اولنور * وآخردرکه مسببات انده نهایت بولور ویاخود خارجده اول وزهنده آخردر (والظاهر والباطن) کثرت دلائلله وجودی ظاهردر وحقیقت ذاتی باطندر انك کنهنه عقول ایرمز واول هر شیئه غالبدر وهر شیئك باطننه عالمدر (وهو بکل شیٔ علیم) هر شیئه علیمدر عندنده ظاهر وخفی مساویدر (هو الذی خلق السموات والارض فی سته ایام ثم استوی علی العرش) الله تعالی سموات وارض ومابینهمایی التی کونده خلقندنصکره عرش اوزره استیلاء ایتدی (یعلم ما یلج فی الارض وما یخرج منها وماینزل من السماء ومایعرج فیها) اول الله تعالی بیلور انیکه ارضه ولوج ایدر اموات وکنوز ومیاه کی ودخی انیکه ارضدن خروج ایدر نبات واقوات وکنوز کبی ودخی انیکه سمادن نزول ایدر مطر وثلج وبردکی کبی ودخی انیکه سمایه صعود ایدر ملائکه وارواح واعمال عباد کبی (وهو معکم این ما کنتم) اول الله تعالینك علم وقدرتی سزکلهدر هیچ برحالده اول سزدن منفك اولمز (والله بما تعملون بصیر) الله تعالی سزك خیر وشر اعمالکزه بصیردر یوم قیامتده ثواب وعقابدن جزاکزی ایرکورر (له ملك السموات والارض والی الله ترجع الامور) سموات وارض ومابینهمانك خلق وملکی اکا مختصدر جمیع امورك مواقبی اکا رجوع ایدر (یولج اللیل فی النهار ویولج النهار فی اللیل) الله تعالی لیلی نهاره ونهاری لیله ایلاج ایدر برینی کتوروب برینی کیدررایکسادوب برینی آرتورر (وهو علیم بذات الصدور) اول قلوبده اولان ایمان وکفرلری بیلور (آمنوا بالله ورسوله وانفقوا مما جعلکم مستخلفین فیه) الله تعالی ورسولنه ایمان کتورك وانك سبیلنه انفاق ایدك شول اموالدنکه انی تصرفده سزی استخلاف ایتدیکه حقیقتده انك جمیعی الله تعالینکدر یوخسه سزك دکل (فالذین آمنوا منکم وانفقوا لهم اجر کبیر) سزدن شونلرکه الله تعالی یه ورسولنه ایمان کتوروب سبیل طاعته اموالرندن انفاق ایدهلر انلر ایچون جنتده اجر عظیم واردر (وما لکم لا تؤمنون بالله) سزه نولدیکه الله تعالی یه ایمان کتورمز سز کفره اصرار ایدرسز (والرسول یدعوکم لتؤمنوا بربکم) پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایسه سزی دعوت ایدرکه ربکز جل شانهنك وحدانیتنه تصدیق ایدسز (وقد اخذ میثاقکم) حالبوکه الله تعالی سزدن اخذ میثاق ایتدی شول حینده که سزی

طائفهنك بری طائفهٔ اخری اوزره تعدی ایدرسه اول تعدی ایدن طائفهیه قتال ایدك تاکه الله تعالینك امرینه رجوع ایدهلر اکر اول باغی طائفه بغیدن رجوعله احکام شرعه منقاد اولورسه انلرك بینی عدلله اصلاح ایدك وجمیع امورکزده عدالت ایدن الله ﴿ ١٦٩ ﴾ تعالی عدل ایدنلری سور * بو آیت کریمهنك سبب نزولنده

مفسرینك وافر روایتلری اولمغله انجق بیضاویدهزمان پیغمبر علیه السلامده اوسله خزرج بیننده نعل وخرما دالیله ایتدکلری قتال خصوصنده نازل اولمشدر دیو مسطوردر (انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بین اخویکم واتقوا الله لعلکم ترحمون) مؤمنلر بربرلریله قرداشلردر ایکی قرداشکزك بینی اصلاح ایدك الله تعالادن قورقوب حکمنه مخالف شقاق ایتمکزکه رحمت اولنهسز (یاایها الذین امنوا لایسخر قوم من قوم عسی ان یکونوا خیرا منهم ولا نساء من نساء عسی ان یکن خیراً منهن ولا تلمزوا انفسکم ولاتنابزوا بالالقاب بئس الاسم الفسوق بعد الایمان ومن لم یتب فاولئك هم الظالمون) ای مؤمنلر سزدن اولان مؤمن ومؤمنه بر برلرینی ذوقلنمسونکه ممکنکه عند الله ذوقلنیان ذوقلنندن خیر اوله وکندو نفسکز کبی اولان دین قرداشکزه (تنابز) (رابع) (٢٢) عیب اسناد ایتمیك وبر برلرکز فسق لقبیله چاغرمیك برکسه ایمانه دخولدنصکره اکا فسوق اسمی نه چرکین اولور کیمکه بومناهیدن توبه ایتمزسه اول ظالملردن اولور * مرویدرکه زوجات طاهرهدن صفیه بنت حیی پیغمبر علیه السلامه یارسول الله زوجاتك بکا یهودی

صلب آدمدن قرنجهصورتنده اخراج ایدوب سزهعقل ترکیبندنصکره بن سزك ربکز دکلیم دیدیکنده جیعکز بلی یاربنا ربمز سن دیمشدیکز (ان کنتم مؤمنین) اکر اول اقراریکز اوزره صادقلر ایسهکز ایمان ترکنده عذریکز قالمیوبدر ویاخود الله تعالی بوندن اول نصب ادله وسزه نظره تمکین ایله ایمان اوزرهسزدن اخذ میثاق ایتمشدی اکرانی مصدقین ایسهکز اکا انقیاد ایدرسز (هو الذی ینزل علی عبده آیات بینات لیخرجکم من الظلمات الی النور) اول الله تعالی عبدنی محمد علیه السلامه آیات واضحات انزال ایدرکه سزی ظلمات کفردن نور ایمانه اخراج ایدر (وان الله بکم لرؤف رحیم) اول الله تعالی سزه رأفتلو ورحتلودرکه رسوللر وایتلریله تنبیه ایتدی حجج عقلیهدن نصب ایتدیکیله اقتصار ایتمدی (ومالکم الا تنفقوا فی سبیل الله) سزه نولدیکه کندیکزی رب تعالینك رحمتنه تقریب ایدر شیئه انفاق ایتمزسز (ولله میراث السموات والارض) حالبوکه سموات وارضك میراثی الله تعالی یه مختصدرکه سزی اماته ایله اموالکزی ترك ایتدیککزده اندن غیری وارثکز اولمز اموالکزك جمیعی اکا واصل اولور وبالی اوزریکزه قالور ایمدی انفاق ایله آخرتده ثوابی قالمسی اولیدر اندنکه امساکله اوزریکزه وبالی قاله (لا یستوی منکم من انفق من قبل الفتح وقاتل اولئك اعظم درجة من الذین انفقوا من بعد وقاتلوا) الله تعالی عندنده فضل وثوابده مساوی اولمز اول کمسهکه مکه فتحندن اوکدین انفاق وقتال ایده شول کمسهلره کیم فتحدنصکره انفاق وقتال ایده اشبو آیت ابوبکر الصدیق رضی الله عنه شاننده نازل اولوبدرکه ابتدا اول اسلامه کلدی وفی سبیل الله مالنی اول انفاق ایتدی * ابن مسعود رضی الله عنه ایدر اسلامی ابتدا سیفله اظهار ایدن پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم وابوبکر رضی الله عنه ایدی ابن عمر ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم قتنده ایدم ابوبکر عندنده ایدی اکننه برعبا کیمش کوکسنی خلال ایله ایلدرمشدی جبرائیل علیه السلام اول حینده نازل اولوب ایتدی سبب نهدرکه ابوبکری بوهیئتده کوردم پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایتدی زیراکه اول مالنی فتحدن اول فی سبیل الله انفاق ایتدی جبریل علیه السلام دیدیکه الله اکا سلام ایدوب دیرکه فقرنده بندن راضیمی یوخسه ساخطمیدر چون پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اتی ابوبکره خبر ویردی ابو بکر دیدیکه بن ربم جل شانهیه سخطمی ایدردم بلکه اندن راضیم (وکلا وعد الله الحسنی) الله تعالی انلردن ایکی فریقه دخی جنت وعد ایتدی الا بوکه فتحدن اول انفاق ایدنلر جنتك افضل درجاتندهدر (والله بما تعملون خبیر) الله تعالی اعمالکزك ظاهر وباطننه خبیردر انك حسبنجه جزاکز ایدر (من ذا الذی یقرض الله قرضا حسنا فیضاعفه له) نهکمسهدرکه مالندن فقرایه وطاعته انفاقده اخلاص وتحری اکرم مال وافضل جهاد رعایت ایتمیله

قزى يهوديه ديو تعييب ايده‌يورلر ديدى پيغمبر عليه السلام سن انلره بابام هرون عمم موسى وزوجم محمد رسول
الله‌در دى بيوردى بوآيت كريمه‌نك سبب نزولى بودر ديلدى (ياخود ابو مالك عبدالله ابن السلمى‌يه غضبلنوب
ياعرابى ديدى اولدخى ابومالكه يايهودى ديدى افندمز عليه السلام ﴿ ١٧٠ ﴾ خبير اولدقده توبه‌لرى ظهورينه

دك ايكيسنى دخى نزد
دولتلرينه دخولدن منع
ايلدى سبب نزول ايه
بودردخى ديلدى (ياايها
الذين امنوا اجتنبوا
كثيرا من الظن ان بعض
الظن اثم ولا تجسسوا
ولا يغتب بعضكم بعضاً
ايحب احدكم ان يأكل لحم
اخيه ميتا فكرهتموه
واتقوا الله ان الله تواب
رحيم) اى مؤمنلر ظنك
چوغندن اجتناب ايدك
زيرا ظنك بعضيسى كناهى
موجب اولور واحوال
مسلمينى تجسس ايتمك وبر
بريكزى غيبت ايتمك
يعنى غائبانه سنده ذم ايتمك
سزدن بريكز ميت
قرنداشنك لحمنى اكل ايتمكى
سورمى بلكه تكليف
اولنسه اكراه ايدردى
※ ايشته دين قرنداشنى
غيبت ميت قرنداشنك
لحمنى اكل ايتمك كبيدر ※
الله تعالادن قورقوب
غيبت ايتمك الله ذوالجلال
غيبتدن توبه ايدنلرك
توبه‌لرينى قبول ورحمت
ايديجيدر * روايت اولنديكه پيغمبر عليه السلام سفره كيدركن ايكى متمول صحابه‌يه بر محتاج
كسه ويرر ايديكه انلره خدمت ايده وقوناق محلنه مقدمجه واروب انلرك ملازمه‌لرينى اماده ايده بر سفرده
سلمان رضى الله تعالى عنه‌يى ايكى كمسنه‌يه ويروب سلمان مقدم منزله واردقده نوم غلبه سيله رفيقلرينه برشى تهيئه
[وغرتكم]

الله تعالى دخى انك اجرينى مضاعف ايده (وله اجر كريم) واول اجور مضاعفه
ايله بيله شول نفسنده كرم آخر دخى منضم اوله لايق اولوركه طلب اولنه اكرچه
متضاعف اولمازسه‌ده فكيف‌كه مضاعف اوله (يوم ترى المؤمنين والمؤمنات يسعى نورهم
بين ايديهم وبايمانهم) يوم قيامتده اهل ايمانك رجال ونسائى صراط اوزرنده كورەسنكه
نورلرى اوكلرنده وصاغلرنده كيده‌كه اول انلره موجب نجات ودليل طريق جنت
اوله پيغمبرمز عليه السلامدن روايت اولنور ديمشكه اول كونده مؤمنلردن كيمنك
نورى موضع قدمنده اوله اندن زياده‌يه ضياء ويرميه * ابن مسعود رضى الله عنه ايدر
انده هركسه‌نك نورى اعمالى دكلو اولور كيمنك نورى نخله كبى وكيمك رجل قائم كبى
ادنا حاللونك نورى ابهامنده اولوب كاهى سونور وكاهى آيدنلنور بعضلر ديديكه
نورلرى انجق اوكلرنجه اولاندر صاغلرنده‌كى صحايف اعماللريدر (بشراكم اليوم جنات
تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها) ملائكه انلره ديه‌كه اشبو كونده سزه بشارت
اولسونكه جنتلره كيررسز انك اغاچلرى اتندن نهرلر جارى اولور سز انده دائمين
اولديغكز حالده (ذلك هو الفوز العظيم) ذكر اولنديغى اوزره نور ويرلمكز وجنته
كيرمكز فوز عظيمدر (يوم يقول المنافقون والمنافقات للذين آمنوا انظرونا نقتبس من نوركم)
اول كونده اهل نفاقك رجال ونسائى مؤمنلره ديه‌لركه بزه منتظر اولك‌كه سزك نوركزله
بز دخى ضيالنه‌لم (قيل ارجعوا وراءكم فالتمسوا نورا) اول منافقلره استهزاء
طريق اوزره ديلوركه دنيايه رجوع ايدك‌كه معارف الهيه واخلاق فاضله تحصيلى ايله نور
التماس ايده‌سز زيرا كه نور اندن تولدايدر وياخود موقفه رجوع ايدك‌كه نور اندن اقتباس
ايديلور وياخود ديلديككز مكانه رجوع ايدك‌كه نورآخر طلب ايده‌سز زيرا بزم نورمزه
واصل اولمغه سزه چاره‌يوقدر اويله اولسه منافقلر نور طلبيچون رجوع ايده‌لر برشى بولميجق
مؤمنلره ايرشمك ايچون كيروصراطه كله‌لر (فضرب بينهم بسور له باطنه فيه الرحمة وظاهره من
قبله العذاب) اول حالنده مؤمنلرله منافقلر بيننى تميز ايچون اول ايكى فريق اراسنه بر ديوار
چكيله‌كه اول جنت ايله جهنم اراسنده‌در انك بابى اولور باطننده رحمت اوله‌كه اول جنته ولى
ايدر مؤمنلر اولديغى جهتدر واول بابك خارجنده عذاب اوله‌كه اول جهنمه ولى ايدر
منافقلر اولديغى جهتدر (ينادونهم الم نكن معكم قالوا بلى) منافقلر صراط اوزرنده
ديوارك طشره سنده ظلمنده قالجق مؤمنلره ندا ايدوب ديه‌لركه دنياده بز سزكله دكلى
ايدك سزكله بيله عبادت ايتمزميدك مؤمنلر ديه‌لركه بلى ظاهرده سز بزه موافقت ايدرديكز
(ولكنكم فتنتم انفسكم) لكن سز كنديكزى نفاقله اهلاك ايتديكز (وتربصتم) ومؤمنلره
حوادث ونكبات ايرمسنه منتظر اولورديكز (وارتبتم) ودين اسلامده شك ايتديكز

ايده‌مامش انلر سلمانى اكل ايده‌جك شى طلبيله اسامه الله تعالى عنه‌يه كوندرديلر اسامه‌نك عندنده يه‌جك برشى قالمشدر
ديدى بعده انى صحابه‌دن برقاچ كيسه‌يه دخى كوندرديلر هيچ برنده برشى بولنمغله سلمانه بزسنى صو طلو قيويه
كوندرسك صوسز كلورسن ديديلر واسامه ﴿ ١٧١ ﴾ عندنده برشى وارميدر ديو تجسسه مشغول اولديلر اسامه‌يه

بخل وسلمانه اهمال ظن
واسناد ايتديلر وقتاكه
حضور نبوى‌يه كلدكلرنده
پيغمبر عليه السلام
انلره ديشلريكزك
اراسنده‌كى بو قرمزى لحم
ندر انلر يارسول الله بو كون
لحمدن برشى تناول ايتمدك
ديديلر پيغمبر عليه السلام
بلكه سلمان واسامه‌نك
لحملرينى اكل ايتديكز
ديدى بوآيت كريمه‌نك
نزولى بودر ديلدى (ياايها
الناس انا خلقناكم من ذكر
وانثى وجعلناكم شعوبا
وقبائل لتعارفوا ان اكرمكم
عندالله اتقيكم ان الله عليم
خبير) اى ناس بز سزى
بررجل وبر نسادن خلق
ايتدك * يعنى آدم وحوادن
قبيله‌دن فخر ونسبه طعن
ايتمك وجهى ندر وسزى
شعوب وقبائل قيلدقكه
بربريكزى فرق اولنه‌سز
الله تعالى عندنده سزك كبار
واكرمكز زياده
تقواكزدر تحقيق الله
عظيم الشان سزك اصل
ونسب ورتبه‌كزده عليم واحوالكزه خبيردر * معلوم اوله‌كه شعب جمع عظيدركه جمله‌سى اندن تفريق
اولنمشدر مثلا شعبدن قبيله اندن عمائر اندن بطون اندن افخاذ اندن فصيل اخذ اولنوركه
خزيمه شعب وكنانه قبيله وقريش عماره وقصى بطن وهاشم فخذ وعباس فصيلدر وديلديكه شعوب

(وغرتكم الامانى) وسزى اباطيل وطول امل وانك امثالى احاديث كاذبه تغرير ايتدى
(حتى جاء امر الله) حتى‌كه سزه الله تعالينك امرى يعنى موت ايردى (وغركم بالله
الغرور) وسزى شيطان ويا دنيا الله تعالى ايله الدادى (فاليوم لا يؤخذ منكم فدية ولا
من الذين كفروا) اشبو كونده يامنافقين سزدن ويا كفاردن فديه اخذ اولنمزكه عذابدن
قورتله‌سز (مأويكم النار هى موليكم وبئس المصير) قرار كاهكز جهنمدر اول سزه اولى‌در
مولانك عندنده‌كى تصرف كبى اول سزده تصرف ايدر اول نه ميؤس مرجع اولور
(الم يأن للذين آمنوا ان تخشع قلوبهم لذكر الله وما نزل من الحق) مؤمنلره شول
وقت كلمديمكه الله تعالينك ذكرينه وقرآنه قلبلرى خشوع ايده ديلديكه مؤمنلر مكه‌ده
ايكن قرآنى اوقويوب موجبيله عمل ايدرلردى مع ذلك جدب وقحطده ايديلر وقتاكه
مدينه‌يه هجرت ايدوب رزق ونعمته ايرديلر صدنده اوادقلرى عملدن فتور ايتديلر اول
سببدن بوآيت نازل اولدى (ولا تكونوا كالذين اوتوا الكتاب من قبل فطال عليهم
الامد فقست قلوبهم وكثير منهم فاسقون) اشبو قرآندن اول كتاب ويريلنلر كبى اولمكز
كنديلرله انبياء بيننده زمان طويل اولنجق دنيايه ميل ومواعظدن اعراض وشهواته
اتباعله قلبلرينه قسوت ايروب كتابلريله عمل ايدنلرى قليل اولدى كثيرلرى ديندن چيقوب
كتابلرنده اولان شيئله عملى ترك ايتديلر * ديلديكه اشبوآيت شول ادم شاننده نازل
اولوبدركه مجرد لسانله مؤمن اولوب قلبلرى اندن غافل اوله ابو الدردا ايدر خشوع
نفاقدن الله تعالى‌يه استعاذه ايدك‌كه اول جسد خاشع كوريلوب قلبك اندن خالى
اولمسيدر (اعلموا ان الله يحيى الارض بعد موتها) بيلك‌كه الله تعالى ارضى يبسله
موتدنصكره مطرله احياء ايدر كذلك قلوب قاسيه‌يى ذكر وتلاوتله احياء وتليين ايدر
حتى‌كه قسوت وظلمتدنصكره نورلنور (قد بينا لكم الآيات لعلكم تعقلون) بز سزه آيتلرى
تبيين ايتدك تاكه عقلده كاملين اوله‌سز (ان المصدقين والمصدقات واقرضوا الله قرضا
حسنا يضاعف لهم ولهم اجر كريم) رجال ونسادن شونلركه الله تعالى‌يى ورسولنى تصديق
وياخود ماللرينى تصديق ايدرلر ودخى طيبت نفس وحسن نيتله مستحقينه تصدق ايدوب
الله تعالى‌يه اقراض ايدرلر انلر ايچون اول اقراضلرينك ثوابى اون امثاليله يديوزه
وما لا يحصايه دكين ايمان واخلاصلرى حسبنجه مضاعف قيلنور ودخى اجر كريم
ويريلوركه اول جنتدر (والذين آمنوا بالله ورسله اولئك هم الصديقون والشهداء عند
ربهم لهم اجرهم ونورهم) شونلركه الله تعالى‌يه ورسوللرينه ايمان كتورديلر انلر عند
الله صديقين وشهداء منزلتنده‌در وياخود صدقده مبالغلردر زيراكه الله تعالينك ورسوللرينك
جميع اخبارينى تصديق ايتديلر والله تعالى ورسوللرى ايچون شهادتده وياخود يوم قيامتده

بطون عجم وقبائل بطون عربدر * بوآيت كريمه‌نك سبب نزولنده دينلديكه فتح مكه كونى بلال رضى الله تعالى عنه مأمورا
بام بيت شريفده اذان اوقوركن بسينه طعن وجهيله برى ديديكه محمد عليه السلام. بوقارغه‌دن غيرى اذان اوقويه جق كمسنه
بوله‌مديمى بوكلامى رد ايله قبائل فخرى نهى اولدى (قالت الاعراب ﴿ ١٧٢ ﴾ امنا قل لم تؤمنوا ولكن قولوا اسلمنا
ولما يدخل الايمان فى قلوبكم
وان تطيعوا الله ورسوله
لايلتكم من اعمالكم شيئا
ان الله غفور رحيم) بنى
اسددن برطائفه قحط
سنه‌سيله مدينه‌يه كلوب
يارسول الله بزسائر عرب
كبى يالكز كليوب اهل
وعيالمزله سكا كلوب ۞
ايمان ايتدك ديو امتنان
ايتديلر امدى يامحمد سن
انلره ديكه سزك لسانكزده
اقرار واردر اماقلبكزده
تصديق يوقدر ۞ بيهوده
ايمان ايتدك ديمك ۞ ولكن
قتل واسردن امنيت
ايچون اسلامه يعنى انقياده
داخل اولدق ديك زيرا
سزك قلبكزه ايمان داخل
اولمشدر اكر الله تعالى‌يه
ورسولنه خلوصله اطاعت
ايدر سكز الله تعالى
عمللريكزك اجرندن برشى
نقص ايتمز الله تعالى
مطيعلرك كناهنى مغفرت
وانلره فضليله رحمت
ايدیجيدر (انما المؤمنون
الذين امنوا بالله ورسوله
ثم لم يرتابوا وجاهدوا
باموالهم وانفسهم فى سبيل الله اولئك هم الصادقون) مؤمنلر انجق انلردركه الله تعالى ورسولنه [ويانفسلريكزه]
اخلاصله وايمان ايديلر ووحدانيتنده فك ايتديلر ومالرى ونفسلريله فى سبيل الله جهاد ايتديلر اول مؤمن ومجاهدلر
ايمان ادعاسنده صادقلردر (قل اتعلمون الله بدينكم والله يعلم مافى السموات ومافى الارض والله بكل شئ عليم) يامحمد انلره

اهم اوزره شهادته قائملردر وياخود معنى رب تعالى عندنده شهداء كه انبياء در ويا
شونلركه فى سبيل الله قتل اولنانلردر انلر ايچون صديقين وشهدانك اجر ونورى مثلى
اولور الا بوكه تضعيفسز تاكه تفاوت حاصل اوله وياخود انلر ايچون اجر ونور موعود
واردر (والذين كفروا وكذبوا بآياتنا اولئك اصحاب الجحيم) شونلركه الله تعالى‌يه
كافر اولوب آيتلريمزى تكذيب ايتديلر انلر اصحاب جحيمدر بونده دلالت واردركه نارده
خلود كفاره مخصوص اوله شول حيثيتدنكه تركيب اختصاصى اشعار ايدر وصحبه
ايسه عرفده ملازمته دلالت ايدر (اعلموا انما الحياة الدنيا لعب ولهو وزينة وتفاخر
بينكم وتكاثر فى الاموال والاولاد) بيلك كه حياة دنيا دكل الا لعبدركه اربابى انده
كنديلرين اتعاب ايدرلر صبيانك ملاعبه‌ده كندينى بى فائده اتعابلرى كبى ولهودركه انكله
كنديلرين مهم اولان اشبالرندن اشغال ايدرلر وزينتدركه ملابس حسنه ومركب بهيه ومنازل
رفيعه ايله تزين ايدرلر وتفاخردركه برى برلرينه انسابلرينك مفاخرينى ذكر ايدرلر وتكاثردركه
اموال واولادلرينك كثرتيله مباهات ايدر (كمثل غيث اعجب الكفار نباته ثم يهيج فتراه مصفرا
ثم يكون حطاما) شول مطر مثليدركه اكينلر بتوره انك بتمسى اكينجيلرى وياانعم الهه‌يى انكار
ايديجيلرى اعجاب ايده بعده قوريوروب سن انى صرارمش كوره‌سن بعده اول قوريلغندن
اوافلنه اشبونده دنيانك سرعت زوالنه وارباننك اندن قلة منالنه تنبيه واردر (وفى الآخرة
عذاب شديد) آخرتده عذاب شديد واردر اكا كه دنيا وزينتيله افتخار وكفار كبى انى اختيار
ايده (ومغفرة من الله ورضوان) وينه آخرتده الله تعاليدن مغفرت ورضوان واردر اكا كه
دنيا وزينتن ترك ايدوب آخرتى اختيار ايده (وما الحيوة الدنيا الا متاع الغرور) عبدك حيات دنيايه
اشتغالله آخرت طلبن ترك ايده‌نك مثلى شول زجاج وخزفدن دوزلمش متاع ايله بنى آدمك
اغترارينه بكزركه اول تيززمانده فنا بولور (سابقوا الى مغفرة من ربكم) ربكز جل شانه‌نك
مغفرتى اسبابنه مسابقت ايدكه اول توبه وطاعتدر (وجنة عرضها كعرض السماء والارض)
ودخى شول جنته مسابقت ايدك كه انك عرضى سموات وارض عرضنجه دركه اول برى برينه
الصاق اولنسه ايدى عرضى بودكلو اوليجق تأمل ايتكه طولى نه دكلو اولور (اعدت للذين
آمنوا بالله ورسله) كه اول الله تعالى‌يه ورسوللرينه ايمان كتورنلر ايچون اعداد اولندى
اشبونده دلالت واردركه جنت مخلوقه اوله واكا استحقاقه مجرد ايمان كفايت ايدر (ذلك
فضل الله يؤتيه من يشاء) اشبو ثواب موعود الله تعالينك فضليدر انى ديلديكى كمسه‌يه ايجابسز
ويرر (والله ذو الفضل العظيم) الله تعالى اكا اطاعت ايده‌نه فضل جزيل صاحبيدر ايدى بو ثوابله
تفضيل اكا بعيد اولمزا كرچه قدرى عظيم ايسه‌ده (ما اصاب من مصيبة فى الارض ولا فى انفسكم
الا فى كتاب) برمصيبت كه يريوزينه ايرر قحط مطر وقلت نبات ونقص ثمار وغلاء سعر كبى

ديكه قلبكزده اولمين دينى الله تعالى‌يه خبرمى ويررسز الله تعالى سموات وارضده اولان مخلوقاتك اسرارينى بيلور اول
هرشيئه عليمدر اكا برشى خفى اولمز (يمنون عليك ان اسلموا قل لاتمنوا على اسلامكم بل الله يمن عليكم ان هديكم
للايمان ان كنتم صادقين ۞ انلرسكا ﴿ ١٧٣ ﴾ اسلاملريله امتنان ايدرلر سن انلره ديكه بكا اسلامكزله منت ايتميك
بلكه الله تعالى سزه امتنان
ايدركه ۞ زعمكزجه ۞
سزه ايمان ايچون يول
كوستردى اكر ايمان
ادعاسنده صادقلر ايسه‌كز
(ان الله يعلم غيب السموات
والارض والله بصير
بما تعملون) تحقيق الله عظيم
الشان سموات وارضده
اولان مغيباتى بيلور
والله تعالى ظاهر ده‌كى
ايمانكزى وباطنده كى
نفاقكزى وجميع اطوار
واعمالكزى بيلورو
كوريجيدر
(سورة ق مكية وهى
خمس واربعون آية)
(بسم الله الرحمن الرحيم)
(ق * اسم سوره ياقسم
ياقديروقادر وقاهر وقابض
وقدوس وقوى وقيوم
اسملرينك مفتاحيدر ياخود
كوه قاف اسميدر ديواقوال
كثيره واردر (والقران
المجيد) قرآن حقيچونكه
اول مجد وشرف صاحبيدر
(بل عجبوا ان جاءهم منذر
منهم فقال الكافرون
هذا شئ عجيب) بلكه
كافرلر كندو جنسلرندن انذار ايديجى كلديكنه تعجب ايدوب الله تعالينك محمد عليه السلامى رسالته اختيارينى
برعجيب شيدر ديديلر (ءاذا متنا وكنا ترابا ذلك رجع بعيد) بزميت وتراب اولدقدن صكره كيرو حياته
رجوع ايدرميز بورجوع عادت وامكاندن بعيددر (قد علمنا ماتنقص الارض منهم وعندنا كتاب حفيظ)

ويانفسلريكزه ايرر مرض ووجع وفقد ولد وخوف عدو وجوع كبى الا اول لوح محفوظده
مكتوبه علم الهده مثبته در (من قبل ان نبرأها) بزيرى وياسزى خلق ايتمزدن اول (ان ذلك على الله
يسير) انى لوحده اثبات الله تعالى‌يه آساندر (لكيلا تأسوا على مافاتكم ولاتفرحوا بما آتيكم)
الله تعالى انى لوحده ثبت وكتب ايتدى تاكه نعم دنيادن فوت اولانه قضاء الهه سخطله يرنميه‌سز
وانك سز ويرديكنه تكبرله سونميه‌سز بلكه شكر ايليه‌سز زيرا اول كمسه كه هرشئ مقدر
ايديكن بيله‌نه ويريلنه سوينورونه ويرلمينه يرينوراول اجلدن دينلديكه مؤمن كامل اول كمسه دركه
فرحن شكرله مصيبتن صبرله كچوره (والله لايحب كل مختال فخور) الله تعالى سومز اول
كمسه‌يى كه اكا ويريلن حطام دنيا ايله تكبرو ناس اوزره فخر لنه * جعفر صادق ايدر مفقوده
نيچون يرينورسن اول سكا فائتى رد ايتمز وموجوده نيچون سوينورسن موت انى يدكده ترك
ايتمز (الذين يبخلون ويأمرون الناس بالبخل ومن يتول فان الله هو الغنى الحميد) شونلركه مالرينى
مستحقينه اعطادن امتناع ايدرلر ومع ذلك اول فعل قبيحله ناسه امر ايدرلر حالبوكه مالنى
مستحقينه انفاقدن اعراض ايده الله تعالى اندن وانك انفاقندن غنيدر ذاتنده محموددر
انلرك اعراضى اكا ضرر ايتمز (لقد ارسلنا رسلنا بالبينات) بز ملائكه وانبيادن
رسوللريمزى حجج ومعجزاتله امتلره كوندرك (وانزلنا معهم الكتاب والميزان) وانلركله
كتاب وميزان ايندردك تاكه كتابله حق ظاهر وثواب ممتاز اوله وميزانله حقوق تسويه
ايديله (ليقوم الناس بالقسط) وناس عدلله قائم اوله لر * دينلديكه انزال ميزان ايله
مراد انك اسبابنى انزال وانى اعداده امردر ويا مراد ميزانك عينى انزالدركه اول
نوح عليه السلامه انزال اولنشدى وجائزدركه انكله مراد عدل اوله (وانزلنا الحديد
فيه بأس شديد) وحديدى معادندن اخراج ايتدك كه انده بأس شديد واردركه اندن
آلات حرب اتخاذ اولنور ويا انده جنه وسلاح واردركه بريله دفع وبريله ضرب اولنور
ابن عمر رضى الله عنه ايدر الله تعالى سمادن ارضه درت بركت انزال ايتديكه اول
حديد ونار وماء وملحدر * دينلديكه آدم عليه السلام جنتدن بيله سنجه درت شئ
ايندرديكه جميعى حديدن ايديكه اول ابره ومطرقه وسندان وكلبداندر (ومنافع
للناس) واول حديده ناسه منفعتلر واردركه هر صنعتك آلاتى حديدن دوزيلور
(وليعلم الله من ينصره ورسله بالغيب) وتاكه انلر الله تعاليدن ويا اول انلردن غائب
ايكن اكا ورسوللرينه آلات حربى اعداء دين اوزره جهادده استعمالله نصرت ايده‌نى
ظهوره كتوره (ان الله قوى عزيز) تحقيق الله عظيم الشان انبياسنه نصرت اوزره
قوى وقادردر عزيزدر مرادنده مغلوب اولمز (ولقد ارسلنا نوحا وابراهيم وجعلنا
فى ذريتهما النبوة والكتاب فمنهم مهتد وكثير منهم فاسقون) نوح وابراهيمى رسالتله قوملرينه

☼ الله‌تعالى بيورركه ☼ انلرك موتندنصكره زمين جسدلرندن نه نقصان ايدر بزبياورز بزم عندمزده جميع اشيابى حفظ ايدر بركتاب واردر (بل كذبوا بالحق لما جاءهم فهم فى امر مريج) بلكه انلره حق وجمله ثابت قرآن وپيغمبر كلدكده انلرانى تكذيب ايتديلرانلر مختلط برامرده درلر ☼ كه ﴿ ١٧٤ ﴾ پيغمبر عليه السلام حقنده كيمى شاعر وساحروقرآن شاننده كيمى سحرو افترادرديديلر ☼ افلم ينظروا الى السماء فوقهم كيف بنيناها وزيناها ومالها من فروج) كافرلر اوزر لرندە اولان سمايه نظر ايتمزله انى دركمسر نيجه بنا ايتدك وكواكبله تزيين ايتدك كه اندەشقوق وعلت وخلل يوقدر (والارض مددناها والقينا فيها رواسى وانبتنا فيها من كل زوج بهيج) وارضى دوشه يوب وانده ثابت طاغلر القا ايتدك وانده نباتاتدن انوا عنى بتوردك كه حسنلرى نظاره بهجت وسرور ويرر (تبصرة وذكرى لكل عبد منيب) بواشيانك خلقتى جميع عباد عبرتله نظر وتفكر ايدوب توحيد وطاعته رجوع ايتمسى ايچوندر (ونزلنا من السماء ماء مباركا فانبتنا به جنات وحب الحصيد) وبز سمادن منفعتلوصوا ايندروب انكله بوستانلره اشجار واثمار وتزلالرده اكيلور بيچيلور بغداى وسائر حبوبات بتوردك (والنخل باسقات لها طلع نضيد) ودخى عظيم وبلند خرما اغجلرى بتوردككه كثرت ميوه سيچون طمرجقلرى بربرى اوزەر در (رزقا للعباد واحيينا به بلدة ميتا كذلك الخروج) بومذكورلر عباده رزق اولوب انكله تعيش ايدەلر واول صوايله قورييوب ميت اولمش بلدەلرى

كوندردك واول ايكيسنك ذريتلرنده نبوت وكتاب قيلدق انلره كتابلر وحيزله وياعلم خطى الهامن‌ممزله اول ذريەدن وياقوملرندن برطائفه موحد عامل بالكتاب اولديلر لكن انلرك اكثرى فاسقين اولوب كتابله عملى ترك ايتديلر (ثم قفينا على آثارهم برسلنا) بعده انلرك اثرنجه رسوللريمزى بربرر اتباع ايتدك (وقفينا بعيسى بن مريم) وجمله دنصكره عيسى عليه السلام انلره اتباع ايتدك (وآتيناه الانجيل) واكا انجيل نام كتابمزى ويردك (وجعلنا فى قلوب الذين اتبعوه رأفة ورحمة) واكا اتباع ايدن مؤمنلرك قلوبنه بربرلرينه شفقت ومودت ايدر قيلدق (ورهبانية ابتدعوها) وكذلك قلبلرنده رهبانيت انى احتراع ايتديلركه اول عبادت ورياضنده مبالغه وناسدن انقطاعدر (ما كتبناها عليهم الا ابتغاء رضوان الله) بزانلرك اوزره رهبانتى فرض ايتمدك بلكه انلر الله‌تعالينك رضاسن استيو انى اختراع ايتديلر وياخود بز انلره انى فرض ايتمدك بلكه انكچون فرض ايتدك كه انكله الله‌تعالينك رضاسن طلب ايدەلر (فما رعوها حق رعايتها) انلر دنصكره كلوب اول رهبانيتده انلره اقتدا ايدنلر كمال اوزره انى رعايت ايتمديلر بلكه تقصير ايدوب اندن رجوع ايتديلر وملوكلرى دينه داخل اولوب انلردن قيلون دين عيسى اوزره ثابت اولديلر * دينلديكه عيسادنصكره انلرك ملوكلرى انجيل وتوراتى تبديل ايدوب علمالرينى قتله قصد ايتديلر تاكه اول علما انلره انكار ايتميەلر اويله اولسه اول علما قاچوب مغارەلره وصومعەلره كيرديلر اوزرلرينه زمان ممتد اولنجق دين عيسادن رجوع ايدوب كيمى يهوده وكيمى نصارايه وكيمى دين محمده متابعت ايتدى (فآتينا الذين آمنوا منهم اجرهم وكثير منهم فاسقون) انلردن ايمان صحيحله ايمانه كلوب حقوق رهبانيتى محافظه ايدنلره اجرلرينى ويردك حالبوكه انلرك كثيرى ايمان ورهبانيتدن خارجلردر (ياايها الذين آمنوا اتقوا الله وآمنوا برسوله) ياشونلركه رسل متقدمينه ايمان كتورديلر الله‌تعالينك نهى ايتديكيدن صاقنوب امرينه اطاعت ايدك ورسولى محمده دخى ايمان كتوردك (يؤتكم كفلين من رحمته) تاكه الله‌تعالى سزه ايكى نصيب ويره برى محمد عليه السلامه ايمانكز وبرى رسل متقدمينه ايمانكز ايچون بعيد اولمزكه اسلاملرى حرمتنه دين سابقلرى اوزره مثاب اولەلر اگرچه منسوخ ايسەده * دينلديكه خطاب پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم زماننده كى نصارايه ايدى (ويجعل لكم نورا تمشون به) سزيچون صراط مظلم اوزره نور قيله كيم انكله يورويەسز وياهدى قيله كيم انكله جناب قدسه سلوك ايدەسز (ويغفر لكم) وذنوبكزى يارلغيه (والله غفور رحيم) الله‌تعالى ذنوبندن توبه ايدنلر غفور واكا اطاعت ايدنلره رحيمدر (لئلا يعلم اهل الكتاب الا يقدرون على شئ من فضل الله) تاكه موسى وعيسايه مؤمن اولوب محمد عليه السلامه كافر اولان اهل كتاب بيلەلركه اكا ايمان كتورمدكچه موسى وعيسايه ايمانلرى مفيد اولميوب الله‌تعالينك فضلندن برشيئه نائل اولميەلر اول كفلين نور [ومغفرت]

احيا ايتدك اول احيامزكبى قيامتده سزى قبرلركزدن چيقاررز (كذبت قبلهم قوم نوح واصحاب الرس وثمود وعاد وفرعون واخوان لوط واصحاب الايكة وقوم تبع كل كذب الرسل فحق وعيد) مكه كفارندن مقدم قوم نوح واصحاب رس وقوم ثمود ﴿ ١٧٥ ﴾ وعادوفرعون وقومى وقوم سدوم واصحاب ايكه وقوم تبع بونلرك كليسى پيغمبرلرينى تكذيب ايتمگله انلره عذابم واجب اولدى (افعيينا بالخلق الاول بل هم فى لبس من خلق جديد) مقدم عالمى هيچ يوقدر ☼ خلق ايتمكده عاجزمى اولدق ☼ كه اهون اولان خلق ثانى كه اعاده در لاشى ايكن اندن عاجز اولەلم انلر اولكى خلقمزى انكار ايتمزلر ☼ بلكه بولاشى اولان خلق واعاده ده ☼ وساوس شيطانيه سببيله ☼ شك وشبهه ايدرلر (ولقد خلقنا الانسان ونعلم ماتوسوس به نفسه ونحن اقرب اليه من حبل الوريد) انسانى بزخلق ايتدك انلرك قلبنه خطور ايدن وسوسەيى بيلورز زيرا بزم علممز انسانه قريب اولان شاه‌طمرندن اقربدر ☼ كه انسانك اجزاسى بربرينه حجاب اولمق واردر بزعلممزه هيچ برشى حجاب اولمز ☼ * بوقربيت خصوصنده متؤله ومتصوفه الطف لطيف واطول ونظيف معانى درج ايتمشلردر مانحن فيه وسمعمزدن بيرون اولمغله اربابى اولان ذوات محللرينه نظرله صفوتياب اوله (اذ يتلقى المتلقيان عن اليمين وعن الشمال قعيد) ☼ الله‌تعالى نك علمى انسانه هرقريبدن اقرب وكتب وضبطدن مستغنى ايكن ☼ مجرد قوللرى كندولره مؤكل ايكى ملك كاتب اولديغنى بيلوب صاغنده وصولنده خيروشر اعمالنى تحريره تعيين بيورلمغله

ومغفرت ذنوبدر (وان الفضل بيد الله يؤتيه من يشاء) وبيلەلركه فضلك كليسى الله‌تعالينك يدنده‌در انى ديلديكى كمسه‌يه ويرر وهيچ احد اكا منازع ومعارض اولمز (والله ذو الفضل العظيم) الله‌تعالى عطاء جزيل صاحبيدر اندن انى منع ايدر يوقدر

سورة المجادلة وهى ثنتان وعشرون آية مدنية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(قد سمع الله قول التى تجادلك فى زوجها وتشتكى الى الله والله يسمع تحاوركما ان الله سميع بصير) الله تعالى ايشتدى شول مرأەنك كلامنى كه زوجى شاننده يامحمد سنكله جدال ايدوب الله تعالى‌يه شكوى ايدر واول كربدن انى تخليص ديلر الله‌تعالى ايكيكزك كلامده مراجعتن ايشيدر اول جميع اقوالى واحوالى كورر * روايت اولنديكه خوله بنت ثعلبه پيغمبريمز عليه السلامه كلوب زوجى اوس بن الصامتدن خبر ويرديكه اول اكا ظهار ايتدى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ديديكه سن زوجكه حرام اولمش سن خوله ايسه اولاد صغار صاحبەسى اولديغندن اول حالنه زياده مغتمه اولوب شانى اصلاح امرنده الله‌تعالى‌يه يلواريجق اشبو سوره اولندن درت آيەدكين نازل اولدى (الذين يظاهرون منكم من نسائهم ماهن امهاتهم ان امهاتهم الا اللائى ولدنهم) سزدن شونلركه زوجەلرينه ظهار ايدەلر اول ظهار ايتدكلرى نساء حقيقتده امهاتلرى دكلدر بلكه امهاتلرى شول نسادركه انلرى طوغروبدر (وانهم ليقولون منكرا من القول وزورا) ايمدى ظهار ايدنلر قول منكر وزور ديرلر زيرا كه زوجەنك امه تشبيه اولنمسى شرعده انكار اولنوب حقدن محرفدر (وان الله لعفو غفور) الله تعالى ظهاردن ماسلفى عفو واكا كفارتله توبه ايدەنى مغفرت ايديجيدر (والذين يظاهرون من نسائهم) شونلركه زوجەلرينه ظهار ايدرلر * صورتى اولدركه رجل مرأەسنه ديەكه سن بكا انامك ظهرى كبيسن وياخود انامك اعضاسندن شول اكا نظرى حرام اولور براعضوينه تشبيه ايده * مثلا سن بكا انامك بطنى ويا فخذى ويا فرجى كبيسن ديه انكله مظاهر اولور اماكه عضو آخرى تشبيه ايدرسه مظاهر اولماز * واماكه بكا انام كبى ويا انامك روحى كبيسن ديوب انكله اعزاز واكرام واراده ايدرسه مظاهر اولماز مادامكه ظهار اراده ايتميه * واگر مرأەسنى جدەسنه ويا قرابتله اكا حرام اولور اخت وياعمه وياخاله كبى برمرأەيه تشبيه ايدرسه مظاهر اولور * واگر رضاعله اكا نكاحى حرام مرأەيه تشبيه ايدرسه اصح اقاويلده مظاهر اولور (ثم يعودون لما قالوا) بعده قوللرينك تداركنه عودت ايدەلر * شافعى عندنده ظهار اولنان مرأەيى نكاحده امساككه شول دكلو زمانكه انده اكا اول مرأەنك مفارقتى ممكن اوله * وابو حنيفه

بوسبله معصيتدن احتراز ایتسونلر ایچوندر (مایلفظ من قول الا لدیه رقیب عتید) انسان برکلامی تلفظ ایدرکن اول ایکی ملك خیر وشر اکا مترقب وتحریرینه حاضرلردر * لکن دینلدیکه حسناتی یازان ملك سیئاتی یازان ملك اوزره ناظردر اول ادمدن حسنات صدورنده درعقب برینه اول تحریر ﴿ ۱۷۶ ﴾ سیئات ظهورنده اکا مأمور صولنده‌کی

ملکه شاید توبه ایدردیو یدی ساعت تأخیر ایدیرر (وجاءت سکرة الموت بالحق ذلك ماكنت منه تحيد) اجل کلدکده امر حق ایله اکا موت بیهوشلغی کلور ❊ اول وقت اکا ملکلر دیرکه ❊ ایشته نفرت ایدوب قاچدیغك موت بودر (ونفخ فی الصور ذلك يوم الوعيد) صورده ایکنجی نفخه‌سی اولوب قبردن خروجده ملکلر ناسه ایشته بو سزی قورقید یلان کوندر (وجاءت كل نفس معها سائق وشهيد) اول کونده هرنفسك بیله‌سنجه محشره سوریجی واعمالنه شهادت ایدیجی ملکلر کلور (لقد كنت فی غفلة من هذا فكشفنا عنك غطاءك فبصرك اليوم حديد) واول نفسه دینورکه سن دنیاده بوکوندن غافل ایدك شمدی سنك کوزندن پردهٔ غفلتی کشف ایتدك بوکون سنك کوزك کسکین اولوب جمله‌سنی کوره بیلورسن (وقال قرينه هذا مالدى عتيد) انسانه مؤکل قرینی اولان ملك دیه انك اعمالی بنم عندمده مکتوب وحاضردر (القيا فی جهنم كل كفار عنيد) الله تعالی سائق وشهیده بیوره‌که جهنمه براغك هر برکافری‌که کفرنده عناد ایدردی (مناع للخير معتد مريب) خیر اولان دین اسلام ایچون نامی وزکاتدن مالنی منع وغیره تعدی وظلم ووحدانیت الهیه‌ده

عندنده اول مرأه استمتاعی استباحه ایله اگرچه نظرهٔ شهوتله ایسه‌ده ومالك عندنده جماعه عزمله وحسن عندنده جماعله * اویله اولسه ظهارك حکمی اول مرأه‌نك وطئ زوجنه حرام اولمقدر مادامکه ظهارك کفارتن ایتمیه وکفارت ایسه ذکر اولنان اقوال مختلفه اوزره عود دنصکره واجب اولور (فتحرير رقبة من قبل ان يتماسا) ایمدی ظهارده مظاهر اوزره واجب اولان کفارت ظهار ایدن زوجله ظهار اولنان مرأه‌دن هربری آخرله استمتاعدن اول اول اعتاق رقبه‌در اگر انك رقبه‌سی اولوب لکن خدمتنه محتاج اولسه ویارقبه‌بهاسنه قادراولوب لکن انی کندینك وعیالنك ضرورت شرعیه‌سیچون انفاقه محتاج اولسه انکیچون صیامه انتقال جائز اولور * مالك واوزاعی ایدر اگر اول رقبه ویاثمنی بولورسه اکا اعتاق لازم اولور اگرچه اکا محتاج ایسه‌ده * ابوحنیفه ایدر اگر رقبه‌نك عینی بولورسه اکا اعتاق واجب اولور اگرچه اکا محتاج ایسه‌ده * اما رقبه‌نك ثمنی بولوب لکن اکا محتاج اولورسه انکیچون صومه انتقال جائز اولور (ذلكم توعظون به) اشبو کفارتله سز امر اولنمشلر سز تاکه ظهاردن منزجر اوله‌سز (والله بما تعملون خبير) الله تعالی سزك اعمالکزه خبیردر (فمن لم يجد فصيام شهرين متتابعين من قبل ان يتماسا) اول کیمسه‌که اعتاق ایچون رقبه بولمیه اولکه حاضرده مالی اولمیوب غائبده اوله اول رقبه‌یی بولاور حکمنده‌در ایمدی رقبه بولمین مظاهر اوزره واجب اولان ایکی آی متتابعا صومدر ظهار ایدن زوجدن هربری آخرله استمتاعدن اول صائم اولمقدر واگر اول ایکی ای صومك اراسنده عذرسز افطار ایدرسه انده اول صومی استیناف لازم اولور واگر عذرله افطار ایدر ایسه اختلاف واردر واگر مظاهر اول ظهار اولنان مرأه‌سنی کیجه جماع ایتمسه شافعی عندنده انکله تتابع منقطع اولماز اماکه ابو حنیفه و مالك عندنده منقطع اولور (فمن لم يستطع فاطعام ستين مسكينا) اول مظاهرکه هرم ویا مرض ویا شبق مفرط سببیله صومه استطاعتی اولمیه انك اوزره واجب اولورکه التمش مسکینی اطعام ایدر هرمسکینه بلدینك غالب طعامندن اوله * شافعی عندنده برمد طعام ویررکه اول ورطل بغدادیله بر رطل وثلث رطلدر * وابو حنیفه عندنده بردن نصف صاع وغیریدن برصاع ویررواگر مظاهر ایکی ای صومه شروعندنصکره اول صوم اراسنده ظهار اولنان کیجه جماع ایدرسه شافعی عندنده صومی استیناف واجب اولمز ابو حنیفه عندنده واجب اولور اول جماعی کرك عمد ایله ویا نسیانله ایتسون * دینلدیکه اگر مظاهر کفارتدن امتناع ایدرسه مرأه جائز اولورکه انکله قاضی‌یه مرافعه اوله وقاضی‌یه واجب اولورکه انی تکفیر اوزره جبرا ایده امتناع ایدرسه مونه دکین حبس ایده اطعامله کفارتده جاعدن

[اولده]

شك ایدردی (الذی جعل مع الله الها اخر فالقياه فی العذاب الشديد) اولکه الله تعالی‌یه اله آخر شریك ایدردی امدی ایکیکز انی جهنمده عذاب شدیده براغك (قال قرينه ربنا ما اطغيته ولكن كان فی ضلال بعيد) ❊ اول حالنده شیطان بنی اضلال ایتدی دیو بهانه ایتدکه شیطان دیه‌که ❊ یاربنا ﴿ ۱۷۷ ﴾ انی بن اضلال ایتدم بنم اکا جبره قدرتم یوغیدی اول دورودزا

ضلالتده اولوب حق استماع ایتمز ایدی (قال لا تختصموا لدی وقد قدمت اليكم بالوعيد) الله تعالی کافر وشیطانه دیه‌که بنم عندمده مخاصمه ایتمیك‌که بن سزه کتاب وپیغمبرلرمله عاصیلره وعیدمی تقدیم ایلمشیدم (ما يبدل القول لدی وما انا بظلام للعبيد) بنم عندمده کلام ووعد ووعیدم تبدیل وتغییر اولمز وبن قوللرمه ظلم ایدیجیلردن دکلم (يوم نقول لجهنم هل امتلأت وتقول هل من مزيد) شول کونده‌که بز جهنمه طولدکمی دیو سؤال ایده رز جهنم وسعتم واریارب دخی زیاده ایدر میسین دیه (وازلفت الجنة للمتقين غير بعيد) وجنت متقیلره بعید اولمیوب دخوللرندن مقدم انلره تقرب ایده (هذا ما توعدون لكل اواب حفيظ) وانلره دینیله کماشته بوجنت هرکسنه‌که معصیتدن طاعته وشرکدن توحیده رجوع ونفسنی هواسندن محافظه ایله شرعه رعایت ایده انلر ایچون (تبیان) (رابع) (۲۳) وعد اولنمش جنتدر (من خشی الرحمن بالغيب وجاء بقلب منيب) کیمکه الله تعالادن خوف ایده‌رك تنهاده خلوص قبلله طاعت ایده وطاعتنی حقه متوجه وخضوع درون ایله ایده (ادخلوها بسلام ذلك يوم الخلود) اول کسنه‌یه دینیله‌که الله تعالی وملکلرك سلامیله وامن وسلامتله جنته کیرك

اولده وصکره‌ده فعلی جائز اولور اماکه اعتاق ویاصومله کفارتده کفارتك جماع اوزره تقدیمی واجب اولور (ذلك لتؤمنوا بالله ورسوله) اشبو تعلیم احکام انکچوندرکه الله تعالی‌یی ورسولنی بیلوب شرایع اسلامیه‌یی قبول وافعال جاهلیتی ترك ایده‌سز (وتلك حدود الله وللكافرين عذاب اليم) اشبو مذکورات الله تعالینك فرائض واحکامیدرکه انی تعدی جائز اولمز انی قبول ایتمینلره آخرتده عذاب الیم واردر (ان الذين يحادون الله ورسوله كبتوا كما كبت الذين من قبلهم) شونلرکه الله تعالی‌یه ورسولنه معادات ایدرلر وحدود شرعیه‌دن غیری حدود وضع واختیار ایدرلر انلر اخزاء واهلاك اولنورلر انلردن اول امم ماضیه‌دن اخزاء واهلاك اولنانلر کبی (وقد انزلنا آيات بينات وللكافرين عذاب مهين) حالبوکه بز اول رسولك صدقنه وکتوردیکنك صحتنه دلالت ایدر آیات واضحه انزال ایتدك امدی بزم آیتلریمزی تصدیق ایتمینلره بر نوع عذابمز واردرکه انلرك غرور وکبرینی کیدرر (يوم يبعثهم الله جميعا فينبئهم بما عملوا احصاه الله ونسوه والله على كل شیء شهيد) ذکر ایت شول کونیکه الله تعالی خلائقك جمیعن قبرلرندن بعث ایدوب خیر وشردن عمللرینی اشهاد محضرنده انلره حاللرینی تشهیر وعذابلرینی تقدیر ایچون خبر ویرر هر شیئی الله تعالی انلره احصا ایدر والحال انلر انی اونودوبدر هر شیئی الله تعالی بیلور اندن هیچ بر شیء غائب اولمز (الم تر ان الله يعلم ما فی السموات وما فی الارض) یامحمد بیلمدکمی‌که الله تعالی سموات وارضده‌کی مخلوقاتك کلی وجزئی بیلور (ما يكون من نجوى ثلاثة الا هو رابعهم) شول کلام سوکه انی اوچ کمسه ارالرنده سرا سویلشورلر الا الله تعالی انلرك اول سویلشدیکنی بیلور (ولا خمسة الا هو سادسهم) کذلك بر کلام سوکی انی بش کمسه ارالرنده سرا سویلشورلر الا الله تعالی انلرك اول سویلشدیکن دخی بیلور (ولا ادنى من ذلك ولا اكثر الا هو معهم اينما كانوا) کلام سری سویلشن کرکسه عدد مذکوردن اقل اولسون بر ویاایکی کبی ویا اکثر اولسون التی وما فوقی کبی الا الله تعالی اکا عالمدر هر قنده اولسه‌لر ارالرنده جاری اولانی بیلور زیرا انك اشیایی بیلمسی قرب مکانله دکلدرکه اماکن تفاوتیله اول دخی متفاوت اوله (ثم ينبئهم بما عملوا يوم القيامة) بعده یوم قیامتده الله تعالی انلری تفضیح ومستحق اولدقلری جزایی تقریر ایچون ایشلدکلری اعمال سیئه‌یی انلره خبر ویرر (ان الله بكل شیء عليم) الله تعالی سر وعلانیه‌دن هر شیئه علیمدر زیراکه علمی اقتضا ایدن ذاتنك کله نسبتی مساویدر * روایت اولندیکه یهود ومنافقون بینلرنده تناجی ایدوب مؤمنلره نظر ایدرلر وکوزلریله تغامز ایدوب مؤمنلره ایهام ایدرلردیکه تناجیلری انلرن مساءتدن اوله انکله اول مؤمنلره حزن ویررلردی شول

ایشته بوکیرمکزسزه دائم اواوب اندن خروج یوقدر (لهم مایشاؤن فیها ولدینامزید) انلر ایچون اول جنتده استدکلری واردر ومع هذا عندمزده انلره خاطرلرینه خطور ایتمدك زیاده نعمت واردر * اول رؤیت جمال باکمالدر دینلدی (وکم اهلکنا قبلهم من قرن هم اشد منهم بطشا فنقبوا ﴿ ۱۷۸ ﴾ فی البلاد هل من محیص) اهل مکه‌دن مقدم

برچوق قرنلر هلاك ایتدککه انلر اهل مکه‌دن قوت جهتیله چوق شدید ایدیلر انلر بلده‌لری طولاشوب تجارت ومال فراوان جمع ایتدیلر انلره حکم قضا نازل اولدقده هیچ برقاچوب صغنه جق مکان بولدیلرمی (ان فی ذلك لذکری لمن کان له قلب اوالقی السمع وهو شهید) تحقیق وسوره ده اولان حقایق تفکره قابل ووقت استماعده انده مذکور مواعظی دقتله دیکلمکه قوانی اولان کیسه ایچون پند ونصیحت واردر خصوصا حاضر اواوب دیکلر کن معانیسنی فهم ایده (ولقد خلقنا السموات والارض ومابینهما فی ستة ایام ومامسنا من لغوب) سموات وارضی وبینلرنده اولانی بز التی کونده خلق ایتدك حال بوکه انده بزه رنج وتعب اصابت ایتمدی * بوآیت کریمه یهودك قولنی رددرکه انلر سبت کونی عرشه استلقا ایله راحت ایتدی دیدیلر (فاصبر علی مایقولون وسبح بحمد ربك قبل طلوع الشمس وقبل الغروب ومن الیل [دکرله] فسبحه وادبار السجود) یامحمد مشرکلرك ✽ بعثی انکارلرینه ویهودیلرك حقکده ساحروشاعر کبی ✽ یاوه‌کولقلرینه صبرایله وربك جل شانه‌یی تقدیس وتحمیدله نماز قیل شمسك طلوعندن مقدم ✽ صباح نمازینی ✽ وغروبندن مقدم ✽ ظهر وعصر

توهمله کیم سرایایه کیدن اخوانمزه آیا که قتل ویا هزیمتی ایرمشدر دیو قلبلرینه هم وحزن ایرردی حتی که انلرك اول فعلندن مؤمنلر پیغمبریمز علیه السلامه شکایت ایتدیلر پیغمبریمز علیه السلام انلری مؤمنلر سز تناجیدن نهی ایتدی انلر ایسه منتهی اولمیوب تناجیلرینه عودت ایدیجك نازل اولدیکه (ألم تر الی الذین نهوا عن النجوی ثم یعودون لما نهوا عنه ویتناجون بالاثم والعدوان ومعصیت الرسول) نظر ایتمزمیسن شول قومك فعللرینه کیم ارالرنده مؤمنلرسز سراشویلشمکدن نهی اولندقلرندنصکره اول نهی اولندقلری فعللرینه عودت ایدرلر واثم ومؤمنلره عدوان ورسول اللهه معصیت اولان شیئی سز سویلشورلر (واذا جاؤك حیوك بمالم یحیك به الله) وقچان سکا کلسه‌لر الله تعالینك سکا تحیه ایتمدیکی شیئله تحیه ایدرلر * روایت اولندیکه یهود پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه کلدکلرنده سلام یرینه السام علیك دیرلردی سام ایسه موتدر پیغمبریمز صلی الله علیه السلام انلره رددە علیکم دیردی (ویقولون فی انفسهم لولا یعذبنا الله بما نقول) وارالرنده دیرلر دیکه اکر محمد نبی اولسه بزم اشبو قولمز سببیله الله تعالی بزه عذاب ایتزمیدی (حسبهم جهنم یصلونها فبئس المصیر) انلرك کافیسی عذاب ناردرکه انلر اول ناره داخل اولورلر اول نه میؤس قرارکاه اولور (یاایها الذین امنوا اذا تناجیتم فلا تتناجوا بالاثم والعدوان ومعصیت الرسول) یامؤمنلر تناجی ایتدیکزده اثم وعدوان ومعصیت رسول ایله تناجی ایتمکز منافقلر ایتدیکی کبی (وتناجوا بالبر والتقوی) بلکه مؤمنلره خیری متضمن شیئی ومعصیت رسولدن اتقایی تناجی ایدك (واتقوا الله الذی الیه تحشرون) اول الله تعالیدن قورقك که موتکزدنصکره اکا حشر اولورسز وانك عندنده جزاکزی بولورسز (انما النجوی من الشیطان لیحزن الذین آمنوا) اثم وعدوانله تناجی دکل الا شیطاندندر زیراکه انی اول تزیین ایدر واتباعنی اکا تحمیل ایدر تاکه اول تناجی مؤمنلره حزن ویره شول توهمله کیم انلره نکبت اصابت ایتمش اوله (ولیس بضارهم شیئا الا باذن الله) حالبوکه تناجی ویاشیطان مؤمنلره برشیٔ ضرر ایدرد کلدر مکرکه انلره ضرر ایرمسنی الله تعالی اراده ایده (وعلی الله فلیتوکل المؤمنون) ایمدی مؤمنلر الله تعالیه توکل ایدب انلرك تناجیسنه مبالات ایتمسونلر (یاایها الذین آمنوا اذا قیل لکم تفسحوا فی المجالس فافسحوا یفسح الله لکم) یامؤمنلر قچان سزه رسول الله ویاذکر الله مجلسنده بره برویرك دینله یرویرسونکه اوتوره الله تعالی سزك ایچون اول مقابله‌ده جنتده ویاقبرده ویارزقده ویابونك غیری اشیاده وسعت فسحت ویره (واذا قیل انشزوا فانشزوا) وقچان سزه توسه ایچون ویاامور دینیه‌دن برامر ایچون قیام ایدك دینلسه امره انقیاد ایدك تثاقل ایتمکز (یرفع الله الذین آمنوا منکم) الله تعالی سزدن ایمان وطاعت اهلنی دنیاده نصر وحسن

نمازلرینی ✽ وکیجه‌نك بعضنده ✽ اخشام ویاتسو نمازلرینی ✽ وصلوة مفروضه دنصکره ✽ وتری ✽ یاخود نوافلدن مغربدن صکره ✽ اوابینی یاتهجدی دخی قیل (واستمع یوم یناد المناد من مکان قریب) ومکان قریبدن منادینك ندا ایتدیکی کونه القاء سمع ایت * دینلدیکه مکان ﴿ ۱۷۹ ﴾ قریب صخرهٔ بیت المقدسدرکه ارضك هر محلندن سمایه اون سکز

میل قریبدر اسرافیل علیه السلام بالای صخره‌دن ای پارچه لنمش کوکلر ومحواولمش لحملر وپریشان اولمش قیللر جمع اولوب قضا وجزایه کلك دیواندا ایده (یوم یسمعون الصیحة بالحق ذلك یوم الخروج) اولکون ✽ نفخهٔ ثانیه‌ده ✽ حق اولان صیحه ✽ یعنی ✽ ایشیدیلور ایشته اولکون قبرلردن اخراج اوله‌جق کوندر (انا نحن نحیی ونمیت والینا المصیر) بزدنیاده ناسی نطفه‌دن احیا واجلیله اماته ایده رز آخرتده جزا ایچون مرجعلری طرفزه‌در (یوم تشقق الارض عنهم سراعا ذلك حشر علینا یسیر) اولکونده یریاریلوب ناس قبرلرندن سرعتله چیقارلر بونلرك بعث وحشرلری بزه آساندر (نحن اعلم بما یقولون وماانت علیهم بجبار فذکر بالقران من یخاف وعید) یامحمد کفار مکه‌نك سنی تکذیبده دیدکلرینی بزبیلورز سن انلره جبر ایدیجی دکلسن ✽ انجق اسلامه دعوت ایدرسن ✽ بنم وعیدمدن قورقانلره پند ونصیحت ایت

ذکرله وآخرتده غرف جنانده ایوانله رفع ایدر (والذین اوتوا العلم درجات) ومؤمنلردن خاصة علمایی علم وعمل بینی جمع ایتدکلری ایچون نیجه درجه انلردن ارفع منازله رفع ایدر زیراکه علم علو درجه‌سیله اکا عملك اقترانی انك مزید رفعتنی اقتضا ایدر اول اجلدن عالمك افعالنه اقتدا اولنور غیرینك دکل (الله تعالی بما تعملون خبیر) الله تعالی سزك اعمالکزه خبیردر * دینلدیکه الله تعالی مؤمن عالمی شول علمی اولمیان مؤمن اوزره جنتده یتمش درجه فوقه رفع ایدر هرایکی درجه‌نك اراسی شول یوکرك آتك یتمش ییلده سکرتدیکی مسافه دکلودر * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر سلیمان علیه اسلام علم ومال وملك بیننده تخییر اولندقده علمی اختیار ایتدی انکله بله مال وملك دخی ویرلدی حدیثده کلدیکه عالمك عابد اوزره فضلی قمرك لیلهٔ بدرده سائر کواکب اوزره فضلی کبیدر * ابن عمر رضی الله عنه ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم مسجد شریفنده ایکی مجلسه اوغرادی اول ایکی مجلسدن برینك اهلی الله تعالیه دعا ایدرلردی ومجلس آخرك اهلی ایسه امور دینیه‌یی تعلم وتعلیم ایدرلردی بومجلس اول دعا ایدنلرك مجلسندن افضلدر دیوب انلرك مجلسنه اوتوردی زیراکه بن تعلیم ایچون کوندرلمشم دیدی (یاایها الذین آمنوا اذا ناجیتم الرسول فقدموا بین یدی نجواکم صدقة ذلك خیر لکم واطهر) یامؤمنلر قچان رسول اللهه مناجات ایدر اولسکز اندن اول فقرایه تصدق ایدك اول فعلکز سزه خیر اودر نفسلریکزی ربدن وحب مالدن اطهردر * زیراکه انده تعظیم رسل وانتفاع فقرا وسؤالده افراطدن نهی ومؤمنله منافق ومحب آخرتله محب دنیا بینی تمییز واردر اشبو فعلك ندب ویاوجوب ایچون اولمسنده اختلاف اولندی لکن مابعدندکی ✽ ءاشفقتم ✽ آیتیله منسوخدر اکرچه تلاوتده اول اکا متصل ایسه لکن نزولده متصل دکلدر * علی رضی الله عنه ایدر قرآنده برایت واردرکه انکله بندن غیری برکمسه عمل ایتمیوبدر بنم بردینارم وارایدی هربارکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه مناجات ایدر اولسم اندن بردرهم تصدق ایدردك اول دینارك جمیعنی انفاق ایتدم انك وجوبیله قول غیریده قدحن ایجاب ایتز زیرا احتمالدرکه انك مدت بقاسنده اغنیایه مناجات وقوعی اولمیه زیرا پیغمبرمز صلی الله علیه وسلمدن روایت اولندیکه انك حکمی انجق اون کون وبر قولده برساعت باقی اولمش اوله (فان لم تجدوا فان الله غفور رحیم) اکر تصدق ایده‌جك شیٔ بولمزسکز الله تعالی غفور رحیمدرکه تصدقسز مناجاته سزه رخصت ویره * اشبو اینك سبب نزولنده دینلدیکه ناس کثرت سؤال ایله پیغمبرمز علیه السلامی اسئام ایدیجك امر اولندیلرکه سؤاللرندن اول تصدق ایدەلر اویله اولسه اندن منتهی اولدیلر فقرا سؤال ومناجاته قادر اولوب اغنیا اندن چکلدیلر بعده نازل اولدیکه (ءاشفقتم ان تقدموا بین یدی نجویکم صدقات) یااهل غناء رسول اللهه تناجیکزدن اول صدقات تقدیمله

(سورة الذاریات مکیة وهی ستون آیة)

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(والذاریات ذروا فالحاملات وقرا فالجاریات یسرا فالمقسمات امرا انما توعدون

لصادق وان الدين لواقع) شول روزكارلر حقیچونكه توزوصمانلری صاورر وسحابلر یاملكلر حقیچونكه باركران
بارانی یوكلنیجیدرلر ودریاده سهولتله اقیجیلر حقیچون وامطار وارزاق وسائر اموری تقسیم ایدیجی ملائكه حقیچون
تحقیق سزك ثواب وعقابله وعداولندیغكز صادق وحساب وجزا ﴿ ۱۸۰ ﴾ البته واقعدر (والسماء ذات الحبك)
انكم لفی قول مختلف) مداروطریقلرنده سیرایدن كواكب صاحبی سما حقیچون ای اهل مكه تحقیقا سز ☼ پیغمبره كاه ساحروشاعر كاه كاهن ومجنون وقرآنه كاه سحر وشعركاه افترا واساطیر الاولین دیو ☼ قولكزده مختلفسز (یؤفك عنه من افك) كیمكه قضا وقدرده هدایتدن صرف اولنمش ایسه اول كیمسه پیغمبر علیه السلام وقرآندن صرف اولنور (قتل الخراصون الذین هم فی غمرة ساهون) اول قوللری مختلف كاذبلره لعنت اولسونكه انلر جهالتده ایمان وطاعتدن غافللردر (یسئلون ایان یوم الدین) انلر یوم جزا نزمان واقع اولور دیو استهزا یوزندن سؤال ایدر (یوم هم علی النار یفتنون) ذوقوا فتنتكم هذا الذی كنتم به تستعجلون) یوم جزا اولدركه انلر نارده احراق
اولنور كن انلره دینوركه عذابكزی دادك ایشته بواولدركه سزانی استهزا سؤال وعجله ایدردكز (ان المتقین [فی]
فی جنات وعیون) اخذین ماآتیهم ربهم انهم كانوا قبل ذلك محسنین) متقیلر آخرتده بوستان وپیكارلرده ربلری عزشانه
نك انلره فضلندن اعطا ایتدیكی انعامی اخذوقبول ایدیجیلردركه انلر مقدما دنیاده اعمال حسنه ده اولدیلردی (كانوا
قلیلا من اللیل مایهجعون) وبالاسحارهم یستغفرون) انلرك كیجه لرده اویقولری آزاولوب اكثری عبادات وطاعته
مشغوللر ایدی وسحرلرده یعنی علی الصباح بوعبادت وطاعتده ایكن نه بتون كیجه ☼ كناه ایشلمشلر كبی استغفار
ایدرلردی (وفی اموالهم حق للسائل ﴿ ۱۸۱ ﴾ والمحروم) وانلركماللرنده سائللرك وسائل اولمیوب غنا كوسترن
نفرانك نصیب وقسمتلری واریدی (وفی الارض آیات للموقنین) ایمانلرنده یقینلری اولنلر ایچون یریوزنده ☼ موجود بحار وانهار وجبال واشجار ومعادن ونباتات وحیواناتك هربرینك خواص ومنافعنده ☼ الله تعالانك قدرت ووحدانیتنه دلائل وعلامات واردر (وفی انفسكم افلا تبصرون) وكذلك كندو نفسكزده هیئات حسنه وتركیبات عجیبه وافعال غریبه وصنایع مختلفه وكمالات متنوعه بواور سكز ☼ كه جمله صانعك صنعته وقدرت ووحدانیتنه دلالات وعبرتدر آیا امعان واعتبار نظریله تیقن ایتمز سكز (وفی السماء رزقكم وماتوعدون) اسباب رزقكز اولان یغمور ووعداولندوغكز ثواب سماده دركه جنتدر * دینلدیكه جنت یدنجی كوكده سدرة المنتهی عندنده در (فورب السماء والارض انه لحق مثل
ماانكم تنطقون) سماوارضك ربی عزشانه حقیچون مذكور آیات ورزق ووعد حقدر شونك كبیكه سز سویلدیككز
كلامی سویلین كندیكز اولدیغنه شبهه ایتمدیككز مثللو بوموعودده دخی شك یوقدر (هل اتیك حدیث ضیف ابراهیم
المكرمین) یامحمد ابراهیم علیه السلامك خدمتیله اكرام اولنن مسافرلرینك كلام وخبری سكا كلدیمی * انلراون ایكی ملك

فقردن خوف ایدوب بخللی ایتدیكز والحال اول فعل خیری ایتسكز اول سزه خیراو
ایدی (فاذ لم تفعلوا وتاب الله علیكم) چون صدقه دن امر اولندیغكزی ایشلمك سزه
مشقت ویردیكی سببدن ایشلمدیكز الله تعالی انی سزدن تجاوز ایدوب ایشلمامنه سزه
رخصت ویردی (فاقیموا الصلاة وآتوا الزكاة) ایمدی اوزریكزه فرض اولان صلاة
وزكاتی ادا ایدك اول ایكیسنده وسائر طاعتده تفریط ایتمكزله اول تناجی رسولده
صدقه تقدیمی امرینی اقامت ایتمدیكزه كفارت اوله (واطیعوا الله ورسوله)
والله تعالی ورسولنه اوامر ونواهیده اطاعت ایدك (والله خبیر بما تعملون) الله
تعالی سزك ظاهر وباطنده خیر وشركزه خبیردر (ألم تر الی الذین تولوا قوما غضب
الله علیهم ماهم منكم ولامنهم ویحلفون علی الكذب وهم یعلمون) یامحمد شونلره
نظر ایتمزمیسنكه الله تعالینك غضب ایتدیكی قومله موالات ایتدیلر * شول منافقین شاننده
نازل اولوبدركه یهودایله موالات ومناصحه ایدرلر واسرار مؤمنینی انلره ایركوررلردی * ایمدی
اول منافقلرنه سزدن ونه یهوددندر واسلام ادعامی اوزره كذبله یمین ایدرلر حالبوكه یمینلرنده
كاذبلر ایدوكن بیاورلر * اشبو قید افاده ایتدیكه كذبلری عمدله اولوب یمین غموس ایتمش كبی
اوله لر (اعدالله لهم عذابا شدیدا انهم ساء ماكانوا یعملون) الله تعالی انلره آخرتده عذاب شدید
تهیئه ایتدی زیراكه انلر سوء عمل اوزره تمرد واصرار ایتدیلر (اتخذوا ایمانهم جنة فصدوا
عن سبیل الله فلهم عذاب مهین) انلر اظهار ایتدكلری ایمانی دماء واموالارینه وقایه ایتدیلر واول
یمینلریله ناسی اسلامه دخولدن وجهاددن صد ایتدیلر ایمدی انلره كفر وصدلریچون عذاب
مهین واردر * دینلدیكه اولكیسی عذاب قبردر وبوایسه عذاب آخرتدر (لن تغنی عنهم اموالهم
ولااولادهم من الله شیئا اولئك اصحاب النار هم فیها خالدون) انلرك اموال واولادلری الله تعالینك
عذابندن برشیء دفعنه مفید اولماز انلر اصحاب ناردر انده دائملردر (یوم یبعثهم الله جمیعا فیحلفون
له كما یحلفون لكم ویحسبون انهم علی شیء الا انهم هم الكاذبون) یوم قیامتده الله تعالی انلرك
جمیعنی بعث ایدوب مسلمرز دیوا كا یمین ایده لر نتكم دنیاده بز سزدنز دیو یمین ایدرلردی وظن
ایده لركه كندیلر برشیء مفید اوزره اوله لركه نفاق قلبلرنده تمكن ایتدیكندن تخیل ایده لركه
ایمان كاذبلری كذبی سزه ترویج ایده آكاه اولك كه انلر كذبده مبالغه دركه اسلام اظهاریله
سزه كذب ایتدكلری كبی الله تعالی یه دخی كذب ایده لر (استحوذ علیهم الشیطان فانسیهم ذكر الله
اولئك حزب الشیطان الا ان حزب الشیطان هم الخاسرون) شیطان انلر اوزره استیلاء ایدوب
انلره الله تعالینك ذكرینی اونوتدردی حق انی قلوب والسنه لریله ذكر ایتمز اولدیلر ایمدی
انلر شیطانك جنود واتباعیدر آكاه اولك كه شیطانك جنود واتباعی یوم قیامتده زیان ایتمشلردركه
نعیم مؤبدی فوت ایدوب عذاب مخلده تعرض ایتدیلر (ان الذین یحادون الله ورسوله اولئك
فی الاذلین) شونلركه الله تعالی یه ورسولنه معادات وامرلرینه مخالفت ایدرلر انلر الله تعالینك
اذلال ایتدیكی قوم سیئله دركات نازل اسفلنده در (كتب الله لاغلبن انا ورسلی ان الله قوی
عزیز) الله تعالی اوحده یازدیكه بن ورسوللرم جمله غالبلرز الله تعالی انبیاسنه نصرتی قویدر
اراده ایتدیكی شیئده هیچ احد اكا غالب اولماز (لاتجد قوما یؤمنون بالله والیوم الآخر یوادون من
حادالله ورسوله) الله تعالی یه ویوم آخرته ایمان كتوررقومه لایق اولمازكه الله تعالی یه ورسولنه
معادات ایدن قومله موالات وموادت ایده لر (ولوكانوا اباءهم اوابناءهم اواخوانهم اوعشیرتهم)
اكرچه اول اعداءالله انلره اقرب ناس ایسه ده * پس بواجلدن ابوعبیدة بن الجراح رضی الله
عنه یوم احدده باباسی عبدالله ی قتل ایتدی وابوبكر رضی الله عنه یوم بدرده اوغلی عبدالله ی
برازه چاغردی ومصعب رضی الله عنه یوم احدده قرنداشی عبیدی قتل وعمر رضی الله
عنه یوم بدرده خالی عاص بن هشامی وعلی وحمزه وعبیده یوم بدرده عتبه وشیبة بن ربیعه یی
وولید بن عتبه یی قتل ایتدیلر (اولئك كتب فی قلوبهم الایمان وایدهم بروح منه) ایمدی انلر
شول قومدركه الله تعالی قلبلرنده ایمانی اثبات ایتدی وكندی قبلندن نور قلبله ویاقرآنله ویا
عدو اوزره نصرله ویا ایماندن روحله انلری تأیید ایتدی (ویدخلهم جنات تجری من تحتها
الانهار خالدین فیها) وآخرتده انلری جنتلره قویه كه اشجاری آلتندن ارمقلر آقار اول جنتلرده
دائمین اولدقلری حالده (رضی الله عنهم ورضوا عنه) الله تعالی انلردن ایمان وطاعتلریله راضی
اولدی وانلر دخی اندن راضی اولدیلر جنتده انلر ایچون موعود ثوابله (اولئك حزب الله
الا ان حزب الله هم المفلحون) ایمدی انلر الله تعالینك دیننه جنود وانصاریدر آكاه اولك كه
الله تعالینك جنودی دنیاده فوز ونجاته وآخرتده فضل ورحمته نائل اولور عباد صالحیندر
ان شاء الله تعالی

سورة الحشر وهی اربع وعشرون آیة مدنیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(سبح الله مافی السموات ومافی الارض وهو العزیز الحكیم) سموات وارضده كی مخلوقاتك كایسی
الله تعالی یی تنزیه ایدر اول ملكنده عزیز وامرنده حكیمدر * روایت اولندیكه پیغمبریمز
صلی الله علیه وسلم مدینه یه قدوم ایدیجك بنوالنضیر انكله مصالحه ایتدیلركه انكله قتال ایتمیه لر
وانكله قتال ایدنلره اعانت ایتمیه لر وقتاكه یوم بدرده اول مشركینه غالب اولدی توراتده
نصرتله منعوت پیغمبر بودر دیو تحقق ایتدیلر * بعده یوم احدده مسلمون منهزم اولیجق
پیغمبریمز علیه السلام ایله ایتدكلری عهدی صیدیلر كعب بن اشرف قرق راكبله مكه یه كیدوب
ابوسفیانله مخالصت ایدشدیلر * اویله اولسه پیغمبریمز علیه السلام كعبك رضاعا قرنداشنه امریله

یاخود جبرائیل واسرافیل علیهم السلام اوچی ایدیلر (اذ دخلوا علیه فقالوا سلاما قال سلام قوم منکرون) او مسافرلر ابراهیم علیه السلامه داخل اولدقلرنده سلام ویردیلر ابراهیم علیه السلام ردسلام ایدوب کندی کندینه بونلر بیلمدیکم تبدیل کیمسه‌لردر دیدی (فراغ الی اهله فجاء بعجل سمین) ابراهیم ❁ ۱۸۲ ❁ علیه السلام ضیفلرندن خبرسز اهلنه کیدوب برسموز بوزاغو بریانیله کلدی (فقربه الیهم قال الا تاکلون) اول بریانی اوکلرینه قویدقده انلر اندن اکل ایتمدیلر ابراهیم علیه السلام اکل ایتمزمیسکز دیدی (فاوجس منهم خیفة قالوا لاتخف وبشروه بغلام علیم) انلرك اکلدن اعراضنی کوردکده قلبنه خوف کلدیکه بلکه دشمن اوله‌لر ❁ زیرا دشمنك داعیه سنده اولنلر خانه صاحبنك طعامنی اکل ایتمك عادتلریدی ❁ ملکلر انك خوفنی فهم ایدوب قورقه دیدیلر وانی بلوغنده علمده کامل اوله جق اسحق نام براوغل ایله تبشیر ایتدیلر * بعده جبریل علیه السلام بریانی قنادیله مسح ایتمکله فی الحال حیات بولوب اناسنك یانه کتدی (فاقبلت امرأته فی صرة فصکت وجهها وقالت عجوز عقیم) ابراهیم علیه السلامك زوجه سی ❁ ساره ❁ بواوغل تبشیرینی ایشتدکده واویلا ایله قالقوب ❁ عادت زنان اوزره تعجبندن ❁ الیله یوزنه ضرب ایده‌رك اوطه سنه توجه‌له بن قصیر اختیاره ایکن طوغرمیم دیدی (قالوا کذلك قال ربك انه هو الحکیم العلیم) ملکلر دیدیلرکه بشارت دیدیکمز کبیدرکه ربك تعالی بیورمشدر اول حکیم وعلیم هرشیئه قادردر (قال فما خطبکم ایها المرسلون * ابراهیم علیه السلام انلره ای

حتی‌که اول کعبی غفلتی حالده قتل ایتدی اول قتل اولیجق عقبنده پیغمبریمز علیه السلام عساکر ایله اوزرلرینه واروب جلای وطن اوزره صلح اولدیلر اکثری شامه کیدوب بر طائفه‌سی خیبره وحیره‌یه لاحق اولدیلر اویله اولسه انلر شاننده بو سوره (والله علی کل شیء قدیر) قولنه دکین نازل اولدی (هو الذی اخرج الذین کفروا من اهل الکتاب من دیارهم لاول الحشر) الله تعالی بنی النضیری دیارلرندن اول حشره اخراج ایتدی زیرا پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه دیدیلرکه قنده خروج ایده‌لم دیدیکه ارض محشره * دینلدیکه اول انلرك اول حشرلریدر وآخر حشرلری یوم قیامتدر (ماظننتم ان یخرجوا) یا مؤمنلر سز ظن ایتمزدیکزکه انلر دیارلرندن خروج ایده‌لر زیرا که انلر قوتده ومنعه‌لری کثرتده ایدیلر (وظنوا انهم مانعتهم حصونهم من الله) بنو النضیر ایسه ظن ایتدیلرکه حصنلری انلری الله تعالینك عذابی اولان جلادن منع ایده (فاتیهم الله من حیث لم یحتسبوا) الله تعالینك عذابیکه انلرك قلوبنه القاء رعب وجلایه اضطراردر ویاخود مؤمنلر الله تعالینك نصری حسبانلری اولمدیغی حیثیتدن ایرشدی (وقذف فی قلوبهم الرعب) وقلبلرینه خوف القاء ایتدی کعب بن اشرفك قتل اولنمسیله که اول قلبلرینه ضعف وقوتلرنی سلب ایتدی (یخربون بیوتهم بایدیهم وایدی المؤمنین) حتی‌که بیتلرینی کندی یدلریله ومؤمنلرك ایدیله تخریب ایتدیلر کندیلرك قصدی تاکه انده مؤمنلر ساکن اولمیه واستحسان ایتدکلری آلات انلره قالمیه واما که مؤمنلرك قصدی اول بیتلرینك ظواهرین تخریب ایدرلردیکه انلره انتقام وقتاله مجال اوله (فاعتبروا یا اولی الابصار) ایدی الله تعالینك امرینه بصیرتله نظر ایدنلر بنو النضیرك حاللریله متعظ اولوب الله تعالینك غیری برشیئه اعتماد ایتمسونلر (ولولا ان کتب الله علیهم الجلاء لعذبهم فی الدنیا ولهم فی الآخرة عذاب النار) اکر الله تعالی انلر اوزره دیارلرندن خروجی تقدیر ایتمش اولمسه دنیاده انلره قتل وسبیله تعذیب ایدردی انلر اکرچه عذاب دنیادن نجات بولدیلر لکن آخرتده انلره عذاب نار واردر (ذلك بانهم شاقوا الله ورسوله ومن یشاق الله فان الله شدید العقاب) انلر دنیاده جلاء وآخرتده عذاب اصابتی شول سبیله‌درکه انلر الله تعالینك ورسولنك امرینه مخالفت ایدوب دین اسلامه راضی اولمدیلر اول کمسه‌که الله تعالینك امرینه مخالفت ایده اول حالاو کمسه‌لره انك عقابی شدیددر (ما قطعتم من لینة او ترکتموها قائمة علی اصولها فباذن الله ولیخزی الفاسقین) نخلدن قنغی اونکه سز انی قطع ایدرسز ویا قطع ایتمیوب اصللری اوزره آلیقورسز اول الله تعالینك اذنیله‌در الله تعالی انی قطعه سزه اذن ویردی تاکه نقض عهدله اولان فسقلری اوزره اخزا ایده * روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم بنو النضیرك نخللری قطعنه امر ایدیجك دیدیلرکه یا محمد سن بر یوزنده فساددن

[نهی]

مرسللر امر عظیمکز ندر دیدی (قالوا انا ارسلنا الی قوم مجرمین) انلر برقوم مجرمینك هلاکنه کوندرلدك دیدیلر ❁ که قوم لوطدر ❁ (لنرسل علیهم حجارة من طین) مسومة عند ربك للمسرفین) تاکه بزانلرك اوزرینه چاموردن آتشده پشمش طاشلر ارسال ایده جکز ربك رجل شانه ❁ ۱۸۳ ❁ عندنده اول حدی تجاوز ایدن مجرملر ایچون هر برطاشده هلاکی مقدر شخصك اسمی نقش اولنمشدر ❁ که اول شهرده بولنیوب سائر محلده اولنلره دخی اصابت ایده جکدر (فاخرجنا من کان فیها من المؤمنین) مؤمنلردن اول مؤتفکه قریه‌لرنده اولنلر چیقاره جغز (فما وجدنا فیها غیر بیت من المسلمین) بز اول قریه‌ده برخانه‌دن غیری مسلمانلردن بوله مدز ❁ که انلر لوط علیه السلامك اهل بیتی اون اوچ کیمسه ایدی (وترکنا فیها آیة للذین یخافون العذاب الالیم) واول شهرلرده عذابدن برعلامت ترك ایتدککه ❁ اول شهرلرك التی اوسته دونمسی وسیاه صو چیقمه‌سیدر ❁ اول سلامت عذاب الیمدن قورقان کمسنه‌لر ایچون عبرتدر (وفی موسی اذ ارسلناه الی فرعون بسلطان مبین) وموسی علیه السلامك شان وخبرنده کذلك آیت وعبرت ترك ایتدککه بز انی فرعونه ❁ عصا وید بیضا کبی ❁ حجت ظاهره ایله کوندردك (فتولی برکنه وقال ساحر او مجنون) فرعون جمعیتی قوتیله ایماندن اعراض ایدوب موسی ساحر یا مجنوندر دیدی (فاخذناه وجنوده فنبذناهم فی الیم وهو ملیم) بز فرعون وعسکرینی غضبمزله اخذ ایدوب دریایه غرق ایتدك حال بوکه فرعون کندویه نیچون ایمان ایتدم دیولوم وطعن ایتدی (وفی عاد اذ ارسلنا علیهم الریح العقیم وعادقومنی

نهی ایدردك شمدی ایسه نخللری قطع وتحریق ایدرسن اول سببدن بو آیت نازل اولدی اشبو دلیلدرکه کفارك دیارینی هدم واشجارینی قطع جائز اوله تاکه انکله غیظلری آرتوریله امام ابو اللیث ایدر هر مجتهد مصیبدر دینلره اشبو آیت دلیلدر زیرا که الله تعالی ایکی فریقك دخی فعلندن راضی اولدی (وما افاء الله علی رسوله منهم فما اوجفتم علیه من خیل ولا رکاب) بنو النضیر ویا سائر کفره‌نك اموالندن شول شیئکه الله تعالی انی رسولنه رد ایتدی سز انك تحصیلنده خیل ویا رکاب اجراسیله مشقت شدیده کورمدیکز زیرا که انلرك قراسی مدینه‌دن ایکی میل دکلو مسافه‌ده ایدی حتی‌که رسول اللهدن غیریسی اکا یایاق کتدیلر (ولکن الله یسلط رسله علی من یشاء) لکن الله تعالی رسوللرین جمله‌دن محمد علیه السلامی کفاردن دیلدیکی طائفه اوزره غلبه وقهرله وقلبلرینه القاء رعبله تسلیط ایدر (والله علی کل شیء قدیر) الله تعالی هرشیئه قادر درکاهی وسائط ظاهره ایله وکاهی انك غیریله تسلیط ایدر * اویله اولسه الله تعالی بنو النضیر اموالنی خاصة پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه تعیین ایتدی اولدخی انی مهاجرینه قسمت ایدوب انصاردن اوچ کشیدن غیری‌یه ویرمدی (ما افاء الله علی رسوله من اهل القری فلله وللرسول ولذی القربی والیتامی والمساکین وابن السبیل) اول شیئیکه الله تعالی انی رسولنه اهل قرادن رد ایتدیکه انلر بنو قریظه وبنو النضیر واهل فدك وخیبره وعرینه‌در اول الله تعالی‌یه ورسولنه وذوقرابه‌یه ویتامایه ومساکینه وابناء سبیله قسمت اولنور * فیء قسمتنده اختلاف اولندی دینلریکه ظاهر آیت مقتضاسنجه سهم الله کعبه وسائر مساجد عمارتنه صرف اولنور * دینلدیکه مال فیء بش سهم قیلنور زیرا انده‌کی ذکر الهی تعظیم ایچوندر وسهم رسول برقولده امامه و برقولده عساکره وثغوره و برقولده عساکر مسلمینه صرف اولنور مال فیئك خمسی مال غنیمك خمسی کبی قسمت اولنور ودرت خمسی ایسه مقاتله ومصالحه صرف اولنور (کیلا یکون دولة بین الاغنیاء منکم) تاکه فقرانك حقی اولان فیء اغنیاکز بیننده مداوله اولمیه * تکیم زمان جاهلیتده اغنیاء انی تداول وبینلرنده دور ایدرلردی (وما آتیکم الرسول فخذوه وما نهیکم عنه فانتهوا) اول شیئکه فیءدن رسول الله علیه السلام انی سزه امر ایدر انی اخذ ایدك‌که اول سزه حلالدر ویا انی تمسك ایدك‌که اکا اطاعتکز واجبدر واول شیئکه رسول الله انی اخذدن واتیاندن نهی ایده اندن امتناع ایدك (واتقوا الله ان الله شدید العقاب) الله تعالیدن قورقوب رسولنه مخالفتدن صاقنك‌که اکا مخالفت ایدنه الله تعالینك عقابی شدیددر (للفقراء المهاجرین الذین اخرجوا من دیارهم واموالهم یبتغون فضلا من الله ورضوانا وینصرون الله ورسوله اولئك هم الصادقون) بنو النضیردن اخذ اولنان فیء شول فقراء مهاجرینکدرکه دیار واموالرندن چیقاردیلرکه انلر الله تعالیدن جنتده رزق ودینده رضاسن طلب ایدرلر

هلاكزده دخى آيت وعبرت براقدقكه انلرك اوزرينه خير و بركتسز هلاك روزكارى ارسال ايتدك (ما تذر من شئ انت عليه الا جعلته كالرميم) اول ريح مال ونفسدن اوغره دغى شيئى ترك ايتمدى انجق اوفانمش اونلوق يا كوك كبى محو ايتدى (وفى ثمود اذقيل لهم تمتعوا حتى حين)وقوم ﴿ ١٨٤ ﴾ ثمودقصه سنده دخى علامت وعبرت براقدقكه عقر ناقه دنصكره عذاب وقتى كلنجه‌دك اوچ كون انلر چكنمكلك دينلدى (فعتوا عن امر ربهم فاخذتهم الصاعقة وهم ينظرون) انلر ربلرينك امرينه امتثالدن روكردان اولوب تدارك حاله مشغول اولمديلر اوچ كوندن صكره انلر منتظرلر ايكن صاعقه انلره اخذ ايتدى (فما استطاعوا من قيام و ما كانوا منتصرين اول عذابك نزولنده حركته وكمسنه‌دن ياردم طلبنه دخى قادر اولميوب هلاك اولدى (وقوم نوح من قبل انهم كانوا قوما فاسقين) بو عاد وثمود قومندن مقدم نوح قومنى اهلاك ايتديكه انلر كفر وعصيانده حدى تجاوز ايدنلردن ايدى (والسماء بنيناها بايد وانا لموسعون) بز سمايى قدرت وقوتمزله بنا ايتدك قادرزكه انلرك بيننده اولان مخلوقاتمزك رزقنى توسيع ايدرز (والارض فرشناها فنعم الماهدون) وزمينى دوشه‌دك نه كوزل بسط ايديجيز (ومن كل شئ خلقنا زوجين لعلكم تذكرون) هر شيدن [ايدهلم] چفت چيفت خلق ايتدك (ذكر وانثى ونور وظلمت وانس وجن وشتا وصيف كبيكه ۞ شتابى تذكر ايدوب وحدانيت وفردانيت انجق واجب الذاته منحصر ايدوكنى بيله‌سز ففروا الى الله انى لكم منه نذير مبين) كفر

والله تعالى يه ورسولنه نفسلرى ومالريله نصرت ايدرلر ايمدى انلر ايمانلرنده صادقلردر والذين تبوؤا الدار والايمان من قبلهم) وشونلركه دار هجره ودار ايمان اولان مدينه‌يى رسول الله عليه السلامك واصحابنك اكا هجرتندن اول مكان ايدنديلركه انلر انصاردر وياخود مدينه‌يى توطن ايدوب انده ايمانى اختيار ايتديلر ورسول الله عليه السلامك اكا قدومندن ايكى سنه مقدم انده مسجد بنا ايتديلر (يحبون من هاجر اليهم) مؤمنلردن انلره هجرت ايدنلرى سورلر يوخسه انلرى كنديلر استثقال ايتمزلر (ولا يجدون فى صدورهم حاجة مما اوتوا) ومهاجرينه فئ وغيرى ويريلوب كنديلره برشى ويرلمديكى سببدن صدرلرنده حرارت وحسد وغبطه بولمزلر (ويؤثرون على انفسهم ولو كان بهم خصاصة) وانلر مهاجرينى اموال ومنازللريله نفسلرى اوزره تقديم ايدرلر حتى ايكى مرأه‌سى اولان برندن بچوب مهاجرينك برينه تزويج ايتدى اكرچه اول نفسلرى اوزره تقديم وايثار ايتدكلرى شيئه كنديلر محتاج ايسه‌ده * ابو هريره رضى الله عنه ايدر پيغمبرمز صلى الله عليه وسلمه بر رجل ضيف كلوب پيغمبرمز عليه السلام نساسنه خبر كوندرديكه قتكزده مأكولاتدن برشئ وارميدر ديديلركه صودن غيرى شئ يوقدر اويله اولسه پيغمبرمز عليه السلام اصحابندن قتنده اولانلره ديديكه قنغكز بو كمسه‌يه ضيافت ايدر بر انصارى بن ايدرم ديوب انى اوينه ايلتدى خاتونه ديديكه طعامدن نه شيئك وار اول ديديكه صبيانمز قوتندن زياده شيئمز يوقدر انصارى اكا ديديكه طعامكى حاضرليوب صبيانكى ايو تغل چنانكه بن ضيفله اكله مباشرت ايدر اولم سن سراجى اصلاح ايدر شكلنده اولوب سوندر كل * خاتون دخى انجلين ايتدى اويله اولسه انصارى قرا كوده كندوبى ضيفله بيله اكل ايدر شكلنده ايهام ايدوب طعامن جميعن ضيف اكل ايتدى انلر اول كيجه آج ياتديلر * چون انصارى صباحى پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم قتنه واردى پيغمبرمز عليه السلام اكا ديديكه سنك واهلكك بو كيجه‌ده ضيفكزه ايتديككز فعل جميلكزدن الله تعالى راضى اولوب بو آيتى انزال ايتدى * ابو هريره رضى الله عنه ايدر انصار پيغمبرمز عليه السلامه ديديكه يا رسول الله نخللرمزى بزمله اخوانمز مهاجرين بيننده قسمت ايتكل * پيغمبرمز عليه السلام ديديكه انجلين ايتمزم بلكه بلكه انلر نخللريكزك مؤنتن سز بچون التزام ايدوب حاصلنده سزه مشاركت ايتسونلر * انصار سمعا وطاعة ديوب انك اوزره عقد وشركت ايتديلر ابن عباس رضى الله عنهما ايدر يوم النضيرده پيغمبرمز عليه السلام انصاره ديديكه ديلرسكز مهاجرينه اموال وديارلريكزى قسمت ايدوب اشبو بنو النضير غنيمته انلره مشارك اولك وياديلرسكز اموال وديارلريكز كما كان كنديكزك اولوب اشبو غنيمته مداخله ايتمكز * ديديلركه يا رسول الله اموال وديارمزى انلرله مقاسمه

ومعصيتى تركله الله تعالانك توحيد وطاعته قاچك بن سزى اول شرك وعصيانه آماده اولان عذابدن آيات بينه ايله انذار ايدرم (ولا تجعلوا مع الله الها اخر انى لكم منه نذير مبين) الله تعالايه غير معبود اشراك ايتمك بن سزى غيرك عبادتندن ايجاب ايدن آفات ﴿ ١٨٥ ﴾ وعقابله تحذير ايدرم (كذلك ما اتى الذين من قبلهم من رسول الا قالوا ساحر او مجنون) يا محمد سنك قومك سكا سحر وجنون نسبت ايتدكلرى كبى اول، بچن امتلره كلن رسوللرينى انلر دخى تكذيب ايدوب ساحر ومجنون ديرلردى (اتواصوا به بل هم قوم طاغون) آيا اولكيلر صكره كيلره وصيتمى ايتديلركه برقول اوزره اتفاق ايتديلر ارالرنده مدت وافره اولمغله اويله دكلدر بلكه جمله‌سى طغيانده مشتركلردر (فتول عنهم فما انت بملوم) سن انلرله مجادله‌دن اعراض ايت سن دعوت وتبليغده سعيكى بذل ايتدكدنصكره انلردن اعراضكله لوم اولنمزسن (وذكر فان الذكرى تنفع المؤمنين) كافرلرك عنادى سببيله وعظى ترك ايتمه‌ينه پند ونصيحت ايله‌كه اول مؤمنلره نفع ايدر (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) بن جن وانسى خلق ايتديكمدن ايتدمكه انجق بكا عبادت ايدوب (تبيان) (رابع) (٢٤) بنى بيله‌لر وخالقيتم ووحدانيتم انلرله معلوم اوله (ما اريد منهم من رزق وما اريد ان يطعمون) بن انلرى خلق ايتمكدن مرادم رزق وطعام تحصيلنه قوللنمق دكلدر ۞ يعنى كندولرينى ومخلوقاتمدن سائرينى ارزاق واطعام ايتملرى طلب اولنمز جمله‌نك رزق وطعامى بندندر ارزاق واطعام انجق بنم صفتمدندر ۞

ايدهلم ومع ذلك اول غنيمته مداخله ايتميه‌لم اول سببدن بو آيت نازل اولدى (ومن يوق شح نفسه فاولئك هم المفلحون) اول كمسه‌كه نفسنك بخلى منع اولنه حتى‌كه نفسى اوزره حب مال وبغض انفاق غالب ايكن اكا مخالفت ايده اول حاللو كمسه‌لره ثناء عاجل وثواب آجلى فائزلردر (والذين جاؤا من بعدهم) شونلركه مهاجرين وانصاردنصكره كلديلر انلر تابعيندركه يوم قيامته دكين مؤمنلردن كلور (يقولون ربنا اغفر لنا ولاخواننا الذين سبقونا بالايمان ولا تجعل فى قلوبنا غلا للذين آمنوا ربنا انك رؤف رحيم) ديرلركه يا ربنا مغفرت ايت بزى ودينده اخوانمزيكه ايمانله بزى سبقت ايتديلر وقلوبمزده مؤمنلره حقد قيلمغل يا ربنا سن رحيملو ورأفتلو سن روادركه دعامزه اجابت ايده‌سن هر كمسه‌كه صحابه‌نك برينه قلبنده غل اوله جميعنه ترحم ايتميه اول كمسه بو آيتله عنايت اولنلردن دكلدر زيراكه اول الله تعالى مؤمنلرى اوچ منزلت اوزره ترتيب ايتديكه اول مهاجرون وانصار وتابعوندركه اشبو اوچ آيتده مذكور صفاتله موصوفلردر اولكه تابعيندن انده اول صفت اوليه اول اقسام مؤمنيندن خارج اولور (الم تر الى الذين نافقوا يقولون لاخوانهم الذين كفروا من اهل الكتاب) نظر ايدرميسن مدينه اهلندن شول منافقلره كيم اضمار ايتدكلرينك خلافن اظهار ايدوب بنو قريظه وبنو النضير يهودندن شول كفرده اخوت وصداقت وموالاتلرى اولان اصحابلرينه ديرلركه (لئن اخرجتم لنخرجن معكم ولا نطيع فيكم احدا ابدا وان قوتلتم لننصرنكم) اكرسز مدينه‌دن چيقاريلور سه‌كز بزدخى سزكله بيله چيقارز وسزكله قتال ايدنلره نه محمده ونه مسلمينه ابدا اطاعت ايتمزز واكر قتال اولنورسه‌كز سزه اعانت ايدرز (والله يشهد انهم لكاذبون) الله تعالى شهادت ايدركه انلر كاذبلردر وعدلرينه وفا ايتمزلر (لئن اخرجوا لا يخرجون معهم ولئن قوتلوا لا ينصرونهم ولئن نصروهم ليولن الادبار ثم لا ينصرون) بنوا النضير ديارلرندن چيقارلسه‌لر اول منافقين انلرله بيله چيقمزلر وقتال اولنسه‌لر منافقين انلره اعانت ايتمزلر واول منافقين انلره اعانت ايتديكى تقدير اوزره منهزمين اولدقلرى حالده رجوع ايدرلر بعده بنوا النضير نصرت اولنمزلر ناصرلرى منهزم اولديغى ايچون (لانتم اشد رهبة فى صدورهم من الله) مؤمنلر منافقينك سرلرنده سزدن خوفلرى جهرلرنده‌كى الله تعالى‌دن اولان خوفلرندن اشددر (ذلك بانهم قوم لا يفقهون) انلرك سزدن خوفى شول سببله‌دركه انلر الله تعالينك عظمتن بيلمزلركه حق خوفله اندن خوف ايده‌لر وانك خوف اولنمغه حقيق ايدوكن بيله‌لر (لا يقاتلونكم جميعا الا فى قرى محصنة او من وراء جدر) اول يهود مجتمعين اولوب سزكله قتاله مبادرت ايتمزلر بلكه فرط خوفلرندن قتاللرى شول دروب وخندقله محصنه قريه‌لرده ويا ديوارلر اردندن اولور (بأسهم بينهم شديد) انلر برى برلريله قتال ايتسه‌لر قتاللرى شديددر لكن سزكله قتاله طاقتلرى يوقدر زيراكه الله تعالى

(ان الله هو الرزاق ذو القوة المتين) مخلوقاته رزق ويريجى يالكز الله تعالادر قوت وقدرتنده متيندر (فان للذين ظلموا ذنوبا مثل ذنوب اصحابهم فلا تستعجلون) شرك وعصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلر ايچون مقدم هلاك اولان يارانلرينه اولان عذاب مثللو عذاب وار درعجله ايتمسونلر (فويل للذين ﴿ ١٨٦ ﴾ كفروا من يومهم الذى يوعدون) انلركه كافر اولديلر واى اولكونلر ندنكه انلره عذاب وعد اولنمشيدى اول دنياده استيصال ياقيامتده عذابدر

(سورة الطور مكية وهى (ثمان واربعون آية)

(بسم الله الرحمن الرحيم) (والطور وكتاب مسطور فى رق منشور والبيت المعمور والسقف المرفوع والبحر المسجور ان عذاب ربك لواقع ماله من دافع) طور سينا حقيچون وصحيفه يه يازيلوب نشر اولنمش قرأن حقيچون وحجاج ومجاورينله معمور بيت مكرم حقيچون وعرش وسما حقيچون وطاشقون بحر محيط حقيچون ربك جل شانه نك عذابى البته واقعدر وانى هيچ دفع ايديجى يوقدر (يوم تمور السماء مورا وتسير الجبال سيرا (شول كونده كه آسمان بردنمكلكله دونه ❁ كه اهاليسى خوفلرندن مضطرب اولوب قاريشه ❁ وطاغلر هواده كزوب هبااوله (فويل يومئذ للمكذبين) اولكونده شدت عذاب رسوللرينى تكذيب ايدنلر ايچوندر (الذين هم فى خوض يلعبون) كه انلر رسوللرى اقوال باطله ايله استهزا ايدرلردى (يوم يدعون الى نار جهنم دعا هذه النار التى كنتم بها تكذبون) اولكونده انلرك اللرى بيونلرينه وناصيه لرى اياقلرينه باغلوعنقله جهنمه سوق اولنوب انلره دينوركه ايشته بو اول نادركه

ايله ورسوليله محاربه اندن شجاع ايسه جبان اولور عزيز ايسه ذليل اولور (تحسبهم جميعا وقلوبهم شتى) سن انلرى امر واحدويا كلمهٔ واحده اوزره مجتمعين متفقين ظن ايدرسن حالبوكه انلرك قلوبى متفرقه در بينلرنده تواد يوقدر عقائدلرى مفترقه ومقاصدلرى مختلفه اولديغى ايچون (ذلك بانهم قوم لا يعقلون) انلرك بو اختلافى شول سببله دركه انلر صلاحلرى اولان شيئى بيلزلر زيراكه قلبلرينك تشتتى قوالرينى ضعيف ايدوبدر (كمثل الذين من قبلهم قريبا ذاقوا وبال امرهم ولهم عذاب اليم) بنو النضيرك كفرده مثلى انلردن زمان قريبدن اول چكن اهل بدر ويا بنو قينقاع مثلى كبيدر انلر بنو النضيردن اول ديارلرندن اخراج اولندقلرى صحيح ايسه وياخود امم ماضيه دن مهلككين مثلى كبيدركه كفرلرينك سوء عاقبتن دنياده ذوق ايتديلر ومع ذلك انلره عذاب اليم دخى واردر (كمثل الشيطان اذ قال للانسان اكفر فلما كفر قال انى برئ منك انى اخاف الله رب العالمين) منافقينك يهودى قتال اوزره اغراده مثلى شيطان مثليدركه اول انسانى كفر اوزره اغرا ايدر انسان دخى انك اغراسيله كافر اولنجق شيطان اندن تبرى ايدوب بن الله تعاليدن قورقارين دير شول اميدله كيم اكا اولان عذاب مشاركتندن قورتيله حالبوكه اول بر امل باطلدر (فكان عاقبتهما انهما فى النار خالدين فيها وذلك جزاء الظالمين) اويله اولسه اول شيطان وانسانك عاقبتى نارده خلود اولوركه اول كفر ونفاقله نفسلرينه ظلم ايدنلرك جزاسيدر * دينلديكه انساندن مراد ابو جهلدركه يوم بدرده ابليس اكا ديديكه اشبو كونده ناسدن سزه غالب اولور يوقدر وبن سزك ناصريكزين وقتاكه قتال اولوب ابليس جبريل عليه السلامى رسول الله عليه السلامله بيله كوردى اندن قورقوب كفاردن تبرى ايتدى حتى كه منهزمين اولديلر * دينلديكه انساندن مراد بر صيصانام برراهبدركه ابليس وسوسه سيله بر مرأه مجنونه يه زنا ايتديكه اول انك جنوننه علاج ايچون كتورلمشيدى حملى ظاهر اولنجق اول انى قتل ودفن ايتدى تاكه ناس بيننده رسواى اولميه چون بر صيصانى قصاص ايچون صلبه ايلتديلر ابليس اكا كلوب بكا سجده ايتكه سنى قلادن قورتاره يم ديدى بر صيصا دخى اكا سجودله كافر اولنجق ابليس اكا بن الله تعاليدن قورقارين ديوب اندن تبرى ايتدى (يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله ولتنظر نفس ماقدمت لغد) يا مؤمنلر الله تعاليدن قورقوب او امره اطاعت ونواهيدن تباعد ايدك هر نفس نظر ايتسونكه ايرته يوم قيامت ايچون اعمال صالحه دن تقديم ايدوبدر (واتقوا الله ان الله خبير بما تعملون) واجبات اداسنده ومحارم تركنده الله تعاليدن قورقك كه اول الله تعالى اعمالكزه خبيردر (ولا تكونوا كالذين نسوا الله فانسيهم انفسهم اولئك هم الفاسقون) الله تعالينك حقنى اونودانلر كبى اولمكزكه اولدخى انلره نفسلرينى اونوتدردى

[حتى]

سزانى دنياده تكذيب ايدرديكز (افسحر هذا ام انتم لا تبصرون) بوكورديككز عذاب سحرميدر ياخود سزانى كورمزميسز چونكه دنياده وحيه سحر وعذابه كذب ديرديكز (اصلوها فاصبروا اولا تصبروا سواء عليكم انما تجزون ما كنتم تعلمون) سز اول ناره كيرك كرك ﴿ ١٨٧ ﴾ اول عذابه صبرايدك كرك صبرايتميوب فرياد ايدك كه مساويدر انده مؤيدسكز اول دنياده ايشلديككز شرك وتكذيبك جزاسيدر (ان المتقين فى جنات ونعيم) تحقيق متقيلر جنتلرده ونعمتلرده در (فاكهين بما آتيهم ربهم ووقيهم ربهم عذاب الجحيم) انلر ربلرينك اعطا ايتديكى نعم جاودانيدن مسرور ومتلذذدرلر وانلرى ربلرى نار جهنمدن حفظ ايدوب انلردن خوف دفع ايدر (كلوا واشربوا هنيئا بما كنتم تعملون) انلره دينوركه جنتك طعام وشرابندن اكل وشرب ايدك عافيت اولسون ايشته بوسزك دنياده ايشلديككز عمل صالحه سببيله در (متكئين على سرر مصفوفة وزوجناهم بحور عين) انلر صف صف اولمش سريرلر اوزره اوتورلر وانلرى حورعين ايله چفت ايدرز (والذين امنوا واتبعتهم ذريتهم بايمان الحقنا بهم ذريتهم وما التناهم من شئ كل امرئ بما كسب رهين) شونلركه دنياده مؤمنلر اولوب اولادلرى دخى ايمانده اكا تابع اولديلر بز اول اولادلرينى جنته دخولده اول مؤمنلره الحاق ايدرز وبو الحاقله بابالرينك اعمالندن برشى نقص ايتمزز هركمسنه كسبيله مرهوندر ❁ اكر عملى صالح ايسه رهندن قورتيلوب جنته كيدر اكر عملى شرك وكفر ايسه كندوبى رهندن قورترمز ناره كيدر ❁ (وامددناهم بفاكهة ولحم مما يشتهون ❁

حتى كه نفسلرينه نفع ايدر شيئى ايشتمز وانى تخليص ايدر شيئى ايشلمز اولديلر * وياخود يوم قيامتده اهوالدن انلره انى كوستره كيم انكله نفسلرينى اونوده ايدى انلر * فسوقده كاملردر (لا يستوى اصحاب النار واصحاب الجنة اصحاب الجنة هم الفائزون) شونلركه نفسلرينى استهمال ايله ناره مستحق اولديلر وشونلركه نفسلرينى استكمال ايله جنته استيهال ايتديلر ايكيسى مساوى اولمزلر زيراكه دنياده وآخرتده اصحاب جنت كرامتده واصحاب نار مهانتده در اصحاب جنت نعيم مقيمه فائزلردر شافعى بو آيتله استدلال ايدوب كافر يرينه مسلم قتل اولنميه وكافر قهرله اموال مسلمينه مالك اولميه (لو انزلنا هذا القرآن على جبل لرأيته خاشعا متصدعا من خشية الله) اكر جبلده تميز خلق اولنوب اوزرينه قرآن انزال اولنسه صلابت ورزانتيله الله تعالينك عذابى خوفندن انى خاشع متصدع كوريدك شول حذرله كيم تعظيم قرآنده حق الهى ادا ايتميه * ايمدى كافرك قلبى قسوتده جبلك قسوتندن اشدركه قرآنده كى مواعظ وعبرله متأثر اولميوب انى ايشتدك كبى اندن اعراض ايدر (وتلك الامثال نضربها للناس لعلهم يتفكرون) اشبو امثالكه قرآنده ذكر اولندى بز انى ناسه تبيين ايدرز تاكه انلر تفكر ايدوب اتعاظ ايتدكلرندنصكره رب تعاليه مخالفتى ترك ايدهلر (وهو الله الذى لا اله الا هو) اول الله تعالى معبود بالحقدر الوهيتده مشاركى يوقدر (عالم الغيب والشهادة) اول عالمدر جواهر قدسيه واحوالندن هر شيئى كه جسدن غائب اوله واجرام واعراضندن هر شيئى كه جسده حاضر اوله ويا عالمدر هرشيئى كه اول معدوم وكرك موجوددر ويا هرشيئى كه اول سرده وعلانيه ده در (هو الرحمن الرحيم) كه اول جميع خلقه عطوفدر رزقلرين ويرر منع ايتمز مؤمنلرك ذنوبنى مغفرت ورحمت ايديجيدر (هو الله الذى لا اله الا هو) اول الله تعالى معبوديتده مشاركى يوقدر (الملك) ملكدركه هيچ بر شيئدن ملكى زائل اولمز (القدوس) هر نقص ايجاب ايدر شيئدن منزه ونزاهتده بليغدر (السلام) هر نقص وآفتدن سالمدر (المؤمن) اولياسنه عذابندن امن ويريجيدر (المهيمن) هرشئ اوزره رقيب وحافظدر (العزيز) هرشئ اوزره غالبدر * ديلديكى شيئدن انى هيچ برشئ عاجز ايتمز (الجبار) اراده ايتديكى شئ اوزره خلقى جبر ايدر ويا حاللرينى اصلاح ايدر (المتكبر) حاجت ويا نقص ايجاب ايدر هر شيئدن تكبر ايدر (سبحان الله عما يشركون) اول الله تعالى منزه اولدى هر شيئدنكه كفار انى اكا اشراك ايدرلر (هو الله الخالق) اول الله تعالى مقتضاى حكمتى اوزره اشيايى تقدير ايدر (البارئ) اعيانى عدمدن وجوده كتورر وخلقك بعضنى بعضندن اشكال مختلفه ايله تميز ايدر (المصور) هر شيئه بر صورت ويرر ارحامده كى اولاده صورت ويرمسى كبى كه انكله بعضى آخردن ممتاز

اومتقیلره آرزوایتدکاری میوه ولحمی زیاده‌سیله ویررز (یتنازعون فیها کاسا لالغو فیها ولاتاثیم) جنتده انلر بربرلرینه خمرله طلوکاسه لرویررلر انده لغو کلام ومخاصمه وکناه ایجاب ایدر فعل صدوری اولمز (ویطوف علیهم غلمان لهم کانهم لؤلؤ مکنون) اول متقیلره خدمت ایچون دست مس ﴿ ۱۸۸ ﴾ ایتمش کویاصدفده بسلنمش اینجولر کبی غلمانلر طواف ایدر * پیغمبر علیه السلامدن سؤال اولنمشکه خادملر بویله اولنجه مخدوملر نیجه اولور افندمز بیورمشلرکه اول غلاملر کواکب فرض اولنسه مخدوم متقیلر قمر فرض اولنور بربرلرینه فضللری بورتبه‌در (واقبل بعضهم علی بعض یتساءلون) وبربرلرینه اقبال ایدوب دنیاده‌کی احوال واعماللرندن سؤال ایدرلر (قالوا اناکنا قبل فی اهلنا مشفقین) مقدم بزدنیاده اهلمز بیننده ایکن آخرتده الله تعالینک عذابندن خوف ایدر دک دیرلر (فمن الله علینا ووقینا عذاب السموم) الله تعالی بزم اوزه رمزه توفیقیله منت ومرحمت ایدوب سموم کبی مسامه نافذ عذابدن بزی حفظ ووقایه ایلدی (اناکنا من قبل ندعوه انه هو البر الرحیم) بزمقدم دنیاده الله تعالایه عبادت ایدك وناردن وقایه طلب ایدك ایدی اول قوللرینه احسان ومرحمت ایدیجیدر (فذکر فما انت بنعمت ربك بکاهن ولامجنون) یامحمد قرآنله [جاءکم]
نصیحتده ثابت اول مشرکلرك کلامیله ملول اولمه‌سن ربك تعالانك جدو نعمتیله کاهن ومجنون دکلسن (ام یقولون شاعر نتربص به ریب المنون) بلکه انلر دیرلرکه اول شاعردر کردش دهره منتظر اوله‌لم ※ که سائر شاعرلر کبی بلکه وفات ایدر ※

اولور (له الاسماء الحسنی) انکیچون اسماء حسنی واردرکه اول محاسن معانی‌یه داله‌در ذکری سورهٔ اعراف او اخرنده کچوبدر (یسبح له مافی السموات والارض) سموات وارضده‌کی مخلوقاتك کایسی اول الله تعالی‌یی نقائصدن تنزیه ایدر (وهو العزیز الحکیم) که اول ملکنده عزیز امر وفعلنده حکیم‌در * معقل بن یسار ایدر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم دیدیکه برکمسه که صباحده اوچ کره (اعوذ بالله السمیع العلیم من الشیطان الرجیم) دیوب سورهٔ حشرك آخری اوچ آیتی اوقویه الله تعالی اکا یتمش بیك ملك توکیل ایدوب اخشامه دکین انکیچون استغفار ایدرلر اول کونده وفات ایدرسه شهید اوله واکر انی اخشامده قراءت ایدرسه ذکر اولندیغی منوال اوزره صباحه دکین انکیچون یتمش بیك ملك استغفار ایده واکر اول کیجه‌ده وفات ایدرسه کذلك شهید اوله

سورة الممتحنة وهی ثلاث عشرة آیة مدنیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(یاایها الذین آمنوا لاتتخذوا عدوی وعدوکم اولیاء) یامؤمنلر بنم عدومی وسزك عدوکزی اولیاء ایدنمکز بو آیت کریمه حطب بن بلتعه شانینده نازل اولوبدرکه اول پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمك اهل مکه‌یه غزا ایدر ایدوکن بیلیجك انلره نامه یازدیکه اول پیغمبریمز علیه السلام اوزرنکزه غزا قصدین ایدوبدر غافل اولمکز وانی عبدالمطلبك مولاتی ساره نام مرأه ایله ارسال ایتدی * اویله اولسه جبریل علیه السلام انی پیغمبریمز علیه السلامه خبر ویریجك پیغمبریمز علیه السلام علی وعمار وطلحه وزبیر ومقداد وابامرثد رضی الله عنهم نام جماعتی اکا کوندروب دیدیکه روضهٔ خاجه واردیغکزده انده برمرأه‌یه ملاقات ایدرسزکه بیله سنجه حاطبك اهل مکه‌یه نامه‌سی واردر انی آلوب کندویی صالیویرك اکر امتناع ایدرسه بوینی اورك چون اول موضعده اکا ایریشوب نامه‌یی ایستدیلر انکار ایتدی علی رضی الله عنه ایدر اوزرینه سل سیف ایدیجك نامه‌یی صاچی اراسندن چیقاروب ویردی چون نامه‌یی پیغمبریمز علیه السلامه کتوردیلر پیغمبریمز علیه السلام حاطبی چاغروب نیچون بویله ایتدك دیدی حاطب دیدیکه یارسول الله اسلامه کلیدنبرو کافر اولمدم وسکا نصیحتی ترك ایتمدم لکن بن قریش اراسنده رجل غریب اولوب مکه‌ده اهلمی حمایت ایدر کمسه‌م یوقدر دیلدمکه انکله انلره نوع صداقت کوسترم ومع ذلك بیلورمکه بنم نامه‌م انلره برشیئی مفید اولمز پیغمبریمز علیه السلام انك قولنی تصدیق وعذرینی قبول ایتدی (تلقون الیهم بالمودة) نامه ایله ویاپیغمبریمز علیه السلام اخبارینی انلره اعلامله مودت القا ایدرسز (وقد کفروا بما

(قل تربصوا فانی معکم من المتربصین) انلره دیکه سز بنم هلاککه منتظر اولدیغکز کبی بن دخی سزك هلاککزه منتظرم (ام تأمرهم احلامهم بهذا ام هم قوم طاغون) انلرك عقللری انلره بویله تناقضه‌یی امر ایدرکه کاهن اولان آدم عقللو ودقیق اولمق لازمدر مجنون ایله ضدو تناقضی آشکار ﴿ ۱۸۹ ﴾ ایکن هم کاهن هم مجنون دیرلر انلر مکابره وعناده حدی تجاوز ایتمش قوملردر (ام یقولون تقوله بل لایؤمنون) یوخسه انلر محمد قرآنی کندو نفسندنمی دوزدی دیرلر اویله دکل بلکه حسدلرندن ناشی ایمانه کلمزلر (فلیأتوا بحدیث مثله ان کانوا صادقین) اکر انلر قرآنی محمد کندندن ایجاد ایتدی دیرلرسه انلرك فصحا وبلغاسی دخی قرآنی کبی برکلام کتورسونلر اکر سوزلرنده صادقلر ایسه‌لر (ام خلقوا من غیر شیء ام هم الخالقون) یوخسه انلر بی خالقمی خلق اولندیلر یاخود عبادت ومجازاتدن برشی ایچون خلق اولنیوب بیهوده‌می خلق اولندیلر کندولری کندولرینی خلق ایتدیلر ※ که اوزرلرینه برشی واجب اولمدی (ام خلقوا السموات والارض بل لایوقنون) یوخسه سموات وارضی انلرمی خالق ایتدیلر ※ که خالقنه عبادت ایتمزلر ※ بلکه انلر تفکر ایدوب خالقنی ایقان ایتمزلر (ام عندهم خزائن ربك ام هم المصیطرون) یوخسه ربك جل شانه‌نك رزق وعلم خزینه‌لری انلرك عندنده میدر ※ که استدکلرینی الوهیت ونبوته اختیار ایده‌لر ※ یاخود غالب ومسلطلرمیدر ※ که ایستدکلری کبی تدبیر ایده‌لر ※
(ام لهم سلم یستمعون فیه فلیأت مستمعهم بسلطان مبین) عالم غیبدن وحی اولنانی وملائکه‌نك کلامنی استماعه انلر ایچون کوکه

جاءکم من الحق) حالبوکه انلر سزه کلان قرآنه ویارسوله کافر اولدیلر (یخرجون الرسول وایاکم ان تؤمنوا بالله ربکم) ربکز جل شانه‌یه ایمانکز سببیله رسول اللهی وسزی دیارکز مکه‌دن چیقاردیلر (ان کنتم خرجتم جهادا فی سبیلی وابتغاء مرضاتی تسرون الیهم بالمودة وانا اعلم بما اخفیتم وما اعلنتم) اکر دیارکزدن خروجکز بنم سبیلمده جهاد ورضامی طلب ایچون ایسه انلر بنم اعدائم ایدوکن بیلورکن نیچون انلره اسرار مودت ایدرسز حالبوکه بن اهل کفره سزك اسرار مودتکزی واهل اسلامه اقرار وتوحیدکزی بیلورم ایمدی اهل کفره نه موت ونه‌انی اسرار ایدك (ومن یفعله منکم فقد ضل سواء السبیل) بوندنصکره سزدن اول کمسه که کفره ایله موالات ایده طریق هدادن خطا ایدر (ان یثقفوکم یکونوا لکم اعداء ویبسطوا الیکم ایدیهم والسنتهم بالسوء وودوا لوتکفرون) اکر سزه ظفر بولسه‌لر سزه عداوتلرین اظهار ایدرلردی والیدلرینی سزه ضرب وقتله ولسانلرینی سب وشتمله بسط ایدرلر وسزك دین اسلامدن ارتدادکزی تمنی ایدرلر (لن تنفعکم ارحامکم ولا اولادکم یوم القیامة یفصل بینکم) اکر انلر سزه عداوت ایتمزلرسه‌ده قرابات واولادکز سزه نفع ایتمزکه انلر اجلیچون مشرکینه ورسول اللهه خیانت ایدرسز یوم قیامتده الله تعالی سزکله اولادکز بینینی فصل ایدرسز ایمانکزله جنته وانلری کفرلریله ناره قور * اویله اولسه ایرته سزه نفعی اولمین قوم ایچون بوکونده حق اللهی نیچون رفض ایدرسز (والله بما تعملون بصیر) الله تعالی اعمالکزك سرینی وعلانیه‌سنی کورر هربرینك جزاسنی سزه ایرکورر (قد کانت لکم اسوة حسنة فی ابراهیم والذین معه) ابراهیم علیه السلامده وانکله اولان مؤمنلرده سزکچون قدوهٔ صالحه واردر ایمدی انلره اقتدا ایدك (اذقالوا لقومهم انا برآء منکم ومما تعبدون من دون الله کفرنا بکم) که انلر کفاردن قوملرینه دیدیلرکه بزسزدن والله تعالیدن غیری معبود اتخاذ ایتدیککز اصنامدن بریئلرز وسزك دینکزه منکرلرز (وبدا بیننا وبینکم العداوة والبغضاء ابدا حتی تؤمنوا بالله وحده) وبزمله سزك بینکزده عداوت وبغضا ظاهر اولوب سزدن مودتی قطع ایتدك تاشول وقته دکین که الله تعالینك وحدانیتنه ایمان کتوروب شرکی ترك ایده‌سز اویله اولسه عداوت وبغضا الفت ومحبته منقلب اولور (الا قول ابراهیم لابیه لاستغفرن لك وما املك لك من الله من شیء) الا ابراهیم علیه السلامك شول قولنده سزکچون قدوه یوقدرکه اول باباسنه دیدیکه بن سنکیچون الله تعالیدن مغفرت دیلرین والحال اکر ایمانه کلمزسك عذاب اللهدن برشیئی سندن دفعه مالك اولمزین ابراهیم علیه السلامك انکیچون استغفاری اندن نهی اولنمزدن اول ایدی ویااسلامه کلمکه وعدی اولدیغی ایچون ایدی * ایمدی یامؤمنلر الله تعالی‌یه التجا ایدوب دیکز که (ربنا علیك توکلنا والیك انبنا والیك المصیر) یاربنا امریمزی سکا تفویض ایتدك وسکا الطاعتله اقبال ایتدك وآخرتده

چیقه‌جق نردبانلری می واردرا کروارایسه کاسونلرانلر حجت ظاهره ایله ایشتدکلرینی خبرویرسونلر (امله البنات ولکم البنوت) یوخسه زعمکزجه نفرت ایتدیککز قزاولاد الله تعالانك اولوب سزكچون اوغللر اوله (ام تسئلهم اجرافهم من مغرم مثقلون) یامحمد یوخسه سن انلاردن تبلیغ رسالتك ایچون اجرتمی ﴿ ۱۹۰ ﴾ استدك كه دین ثقیل سببیله سندن اعراض ایتدیلر (ام عندهم الغیب فهم یكتبون) یوخسه لوح محفوظ انلرك عندنده میدر كه مغیباتی یازوب زعملرنجه بعث وجزانك اصلی اولمدیغنی بیلورلر (ام یریدون كیدا فالذین كفروا هم المكیدون) سنكچون دار الندوه ده كیدو مكر قصدینی ایتدیلردی اومكر ایدن كافرلرك مكرلری كندولره راجع اولوب یوم بدرده جزالرینی بولدیلر (ام لهم اله غیرالله سبحان الله عمایشركون) آیا بوكندولره عائد مكری انلری انلردن دفع ایده‌جك الله تعالادن غیری الهلری می واردر الله تعالی اكا شریك ایتدكلری شیلردن منزهدر (وان یروا كسفامن السماء ساقطایقولوا سحاب مركوم) (انلر مقدم سمادن اوزرمزه پارچه دوشمینجه ایمانه كلمز دیمشلردی ❊ اكر تعذیب ایچون اوزرلرینه كوكدن قطعه دوشدیكنی كورسه‌لرفرط عنادلرندن دیه‌لركه تراكم ایتمش باوتدركه برەیغوروره‌جكدیوبنه ایمانه كلمیه‌لردی (فذرهم حتی یلاقوا یومهم الذی فیه یصعقون) امدی انلری ترك ایله تا كه انلر اولكونه ملاق اوله‌لركه نفخهٔ اولیدر انده بیهوش وهلاك اولنورلر (یوم لایغنی عنهم كیدهم شیئا ولاهم ینصرون) اولكونده انلرك مكرلری انلره هیچ برشی فائده ایتمز وانلاردن عذابی منعه

مرجعمز سكادر (ربنا لاتجعلنا فتنة للذین كفروا) یاربنا بزی كافرلره فتنه قلمغل انلری اوزریمزه تسلیطله كندیلرین حق اوزره وبزی باطل اوزره ظن ایدوب انلری بزمله مفتون ایتمكل ویاخود بزه عذاب ایتمكل‌كه انلر بزی عذابده كوریجك بونلر حق اولسه‌لر عذاب اولنمزلردی دیو بزه شماتت ایتدرمكل (واغفرلنا ربنا انك انت العزیز الحكیم) وبزم تقصیراتمزی مغفرت ایتكل‌كه سن ملككده عزیز امركده حكیمسن (لقد كان لكم فیهم اسوة حسنة لمن كان یرجو الله والیوم الآخر) یامؤمنلر سزكچون ابراهیم علیه السلام واتباعی مؤمنلرده قدوهٔ حسنه واردر شول كسه ایچونكه الله تعالینك جزیل ثواب وجمیل حسابن رجا ایدر (ومن یتول فان الله هوالغنی الحمید) شول كمسه‌كه انی قدوه ایدنمكدن اعراض ایده الله تعالی خلقندن وایمانلرندن غنیدر فعلنده وحكمنده حمیددر (عسی الله ان یجعل بینكم وبین الذین عادیتم منهم مودة) وقتاكه الله تعالی مؤمنلره كفاره عداوت ایتمكله امر ایلدی مؤمنلر مشركیندن اقربالرینه عداوت و برائتلرین اظهار ایتدیلر * الله تعالی بوآیتی انزال ایدوب دیدیكه قریب اولدیكه سزكله مشركیندن معادات ایتدیككز كسه‌لر بیننه مودت القاء ایده * اویله اولسه الله تعالینك هدایتیله انلرك اكثری اسلامه كلوب معاداتلری موالات ومواخاته مبدل اولدی (والله قدیروالله غفور رحیم) الله تعالی وعدینی انجازه قادردر معصیتدن توبه ایدنه غفور اكا اطاعت ایدنه رحیمدر (لاینهیكم الله عن الذین لم یقاتلوكم فی الدین ولم یخرجوكم من دیاركم ان تبروهم وتقسطوا الیهم ان الله یحب المقسطین) الله تعالی سزی نهی ایتمز مشركیندن شول ذی قرابه‌لریكزه بر و عدلدنكه انلر سزكله دینده قتال ایتمیه‌لر وسز دیاركزدن چیقارمیه‌لر الله تعالی هرامرده عدل ایدنلری سور * روایت اولندیكه قتیله بنت عبد العزی مشركه اولدیغی حالده هدایاسنی رد ایده‌جك آیت مذكوره نازل اولدی (انما ینهیكم الله عن الذین قاتلوكم فی الدین واخرجوكم من دیاركم وظاهروا علی اخراجكم ان تولوهم ومن یتولهم فاولئك هم الظالمون) الله تعالی سزی كفاردن شول قومی تولی وتوددن نهی ایدركه دینده سزكله قتال ایده‌لر وسزی دیاركزدن چیقاره‌لر وسزی دیاركزدن چیقاره‌لر چیقارمغه اعانت ایده‌لر * اعدی انلركه اول وصفلو كفاره تولی وتودد ایده‌لر موالاتی خلاف محلنه وضعله نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر (یاایها الذین آمنوا اذاجاءكم المؤمنات مهاجرات فامتحنوهن الله اعلم بایمانهن) یامؤمنلر قچان سز دارالحربدن هجرتله شول لسانلرنده كلمهٔ توحید ظاهر اولور نساء كه سز انلری اختبار ایدك شول شیئله كیم انكله ایمانده قلبلرینك لسانلرینه موافقتی اولدیغنه ظنكز غالب اوله استحلافله كیم دارالحربدن خروجلری دكل الااسلامه رغبتله یوخسه زوجندن كراهتله ویامسلیندن برجله عشقله ویا اعراض دنیویه‌دن

[برشیئله]

هیچ یاردم ایدر اولماز (وان للذین ظلموا عذابادون ذلك ولكن اكثرهم لایعلمون) واو شركله نفسلرینه ظلم ایدنلر ایچون عذاب آخرتدن بشقه دخی عذاب واردر اول عذاب قبریا قتال بدریا قحطدر لكن انلرك اكثری اول عذابی بیلمزلر (واصبر لحكم ربك فانك باعیننا وسبح بحمد ربك ﴿ ۱۹۱ ﴾ حین تقوم) یامحمد ربك تعالانك انلره امهالی حكمنه تكذیب واذالرینه صبرایتكه سن بزم نظر حمایت والتفاتمزده‌سن ومجلسكدن قیامك وقتنده سبحانك اللهم وبحمدك دی * دینلدیكه بوتسبیح مجلسدن قالقدقده اكر مجلس خیر ایسه احسانی آرتررا كر لهو ولغو ایسه كفارت اولور (ومن اللیل فسبحه وادبار النجوم) وكیجه‌نك بعض وقتنده نماز قیل كه ریادن خالی اوله ونجوملك غیبوتنی ❊ سحر ❊ وقتنده صباح نمازندن مقدم ایكی ركعت سنت قیل

سورة النجم مكیه وهی احدی وستون آیة

(بسم الله الرحمن الرحیم) (والنجم اذاهوی) طلوع وغروب ایدن یلدزلر حقیچون * بونده مفسرینك اقوال كثیره‌سی اولوب بعضلری نجمدن مراد ثریا وبعضلر قرآندر دیمش وهوی نزول معناسنه اولمغله یعنی نزول ایدن قرآن حقیچون (ماضل صاحبكم وما غوی) صاحبكز محمد علیه السلام اصلا ضلالت وخطاده اولمدی (وماینطق عن الهوی) واول نفسندن كلام سویلمز انك نطقی قرآندر (ان هوالا الاوحی یوحی) انك دین امرنده كلامی انجق وحیدركه الله تعالادن وحی اولنمشدر (علمه شدیدالقوی) بو وحیی اكا كتوروب اوكره‌دن شدید القوی جبریل علیه السلام دركه قناد وصیحه سیله نیجه‌شهر وقوملری زیره‌زبر

برشیئله دكل الله تعالی انلرك ایمانته سزدن اعلمدر زیراكه انلرك قلوبنده اولان شیئه انجق اول مطلعدر غیری دكل (فان علمتموهن مؤمنات فلاترجعوهن الی الكفار لاهن حل لهم ولاهم یحلون لهن) اكر سز انلرك حاقنه ویاظهور اماراتله مؤمنه اولدقلرینی بیلورسكز سز انلری كفاره‌رد ایتمكز اكرچه ازواجلرینه ایسه‌ده زیراكه اول نساء مؤمنات‌نه اول ازواج كفاره ونه اول ازواج كفار انلره حلال اولماز (وآتوهم ماانفقوا) واول ازواج كفاره دفع ایدك شول مهوریكه اول نسایه انفاق ایتدیلردی * روایت اولندیكه حدیبیه صلحنده مشركون پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه دیدیلركه اهل مكه‌دن اولكه پیغمبریمز علیه السلامه واره پیغمبریمز علیه السلام انی انلره رد ایده وصحابه‌دن اولكه انلره واره انلر انی‌رد ایتمیه وانك اوزره عهدنامه یازدیلر اول عهددنصكره سبیعه بنت الحارث الاسلمیه مسلمه اولدیغی حالده پیغمبریمز علیه السلامه كلدی انك اردنجه زوجی صیفی بن واهب المخزومی كافر اولدیغی حالده اول سبیعه‌یی استیوكلدی یامحمد بكازوجه‌می رد ایت زیراكه بزدن سكا كلانی بزه رد ایتمكه شرط ایدوبسن * اویله اولسه اشبوآیت نازل اولوب پیغمبریمز علیه السلام سبیعه‌یی منوال مشروح اوزره اختیار دنصكره اكا رد ایتمدی وصیفینك سبیعه‌دن آلوب كیرو صیفی یه ویردی وسبیعه‌یی عمر رضی الله عنهه تزویج ایتدی ومن بعد پیغمبرمز علیه السلام اهل مكه‌نك رجالندن اكا كلانی رد ایدر ونساسندن كلانی اختیاردنصكره آلیقوردی (ولاجناح علیكم ان تنكحوهن اذا آتیتموهن اجورهن) یامؤمنلر سزه حرج یوقدركه اول دار حربدن سزه هجرت ایدل نسائی نكاحلنه‌سز قچانكه انلره مهرلرین ویره‌سز اكرچه دارحربده انلرك كفاردن زوجلری وار ایسه‌ده زیراكه اسلام انلرله اول زوجلری بیننی تفریق ایدوبدر ابوحنیفه بونكله استدلال ایتدیكه قچان زوج وزجه‌دن بری مهاجرت اسلام ویاعقد ذمتله دارحربدن چیقوب بری انده حربی قالسه ایكیسی بیننده فرقت واقع اولور ومهاجره‌یه عدت لازم اولمز ونكاحی مباح اولور مكركه حامله اوله (ولاتمسكوا بعصم الكوافر) نسائكزدن بری العیاذ بالله مرتده اولوب دارالحربه لاحق اولسه اندن عصمت زائل وزجندن اول منقطع اولور اویله اولسه انك مؤمن زوجنه جائز اولوركه انك عدتی ایچنده احتنی واندن غیری درت نسائی تزوج ایده یعنی سزك مكه‌دن مدینه‌یه هجرتكز دنصكره مكه‌ده شرك اوزره اقامت ایدن نساكز نكاحنه رغبت ایتمكز زیراكه انلرك عصمتی كسیاوبدر (واسئلوا ماانفقتم) زوجا تكزه ویردیككزی انلری تزوج ایدندن ایسته‌كز قچانكه ارتدادایدوب مشركینه لاحق اوله‌لر (ولیسئلوا ما انفقوا) وزوجات مهاجراته مشركیندن زوجلری مهردن انفاق ایتدكلری مؤمنلری تزوج ایدندن استسونلر (ذلكم حكم الله یحكم بینكم والله علیم حكیم) اشبو

ايلدى (ذو مرة فاستوى) اول جبريل عليه السلا عقل صاحبى ومأموريتنده مستقيدر (وهو بالافق الاعلى) واول افق شمسده باسدرة المنتهاده ايدى (ثم دنى فتدلى) بعده اول پيغمبر عليه السلامه اصل كندو صورتيله يقين كوب تعلق ايتدى * دينلديكه هيچ بر پيغمبر ﴾ ۱۹۲ ﴿ جبريل عليه السلامى اصل صورتيله كور مدى آدم صورتنده كلوردى انجق ايكى كره افندمز عليه السلامه صورتيله كورنديكه برى بودر (فكأن قاب قوسين اوادنى) حتى پيغمبر عليه السلامه جبريل عليه السلامك يقيناغى ايكى قوس مقدارى بلكه دخى اقرب اولدى (فاوحى الى عبده ما اوحى) الله تعالى عبدى محمده وحى ايتدوكنى جبرائيل عليه السلام اكا ايصال ايتدى (ما كذب الفواد ما راى) پيغمبر عليه السلامك كورديكنى قلبى تكذيب ايتمدى * بعضيلر يوقارو دنبرو جبريل عليه السلامه راجع اولان ضميرلرى الله تعالايه راجع ايتمشلر اولبابده معنى اهلنه معلومكه مفسرلر رؤيتده اختلاف ايتمشلردر ابن عباس محمد عليه السلام الله تعالايى فؤديله ايكى كره كورمشدر ديدى وبعضلر كوزيله ايكى كره كورمشدر ديديلر ودينلديكه الله تعالى ابراهيم عليه السلامى خلتله وموسى عليه السلامى كلامله ومحمد عليه السلامى رؤيتله اختيار ايتدى * شيخ ابو الحسن نوريدن بو آيتارك معناسنى سؤال ايتمشلر جوابنده برمكانكه اكا جبريل عليه السلام صيغميه كيدركه نورى اندن كلام سويلمكه قادر اوله ديوكوزل سويلمشدر (افتمارونه على مايرى)

آيتده مذكورك جميعى الله تعالينك حكميدركه بينكزده حكم ايدر الله تعالى سزك احوالكزى بيلور سزه امرنده حكمتن اجرا قيلور * آيت مذكوره نازل اولوب مؤمنلر الله تعالينك امرينه انقياد ايديجك مشركونه شول نسادن مهاجراته انفاق ايتدكلرين ادا ايتديلر اماكه مشركون الله تعالينك امرندن انقياددن امتناع ايدوب مؤمنينه شول ارتدادله لحوق ايدن نسايه انفاق ايتدكلرين ادا ايتميه جك نازل اولديكه (وان فاتكم شئ من ازواجكم الى الكفار فعاقبتم فآتو الذين ذهبت ازواجهم مثل ماانفقوا) يامؤمنلرا كرازواجكزدن بر شى حقير غير مفوض كفاره سبق وانفلات ايدرسه مرتده اولديغى حالده مهر مثلى اخذ اتسيله بعده كفاره غزا ايدوب انلردن غنيمته نائل اولسكز وانلره غالب اولوب عاقبت سزك اولسه انلردن اموال اغتنام ايتسكز ايمدى يامؤمنلر سزدن شول ازواجى ارتدادله كفاره كيدنلره غنائمدن ويرك مهاجراتك مهورندن ازواج كفاره ويرديككز مثلنى ويرك لكن انى زوج كافره ادا ايتمكز (واتقوا الله الذى انتم به مؤمنون) والله تعاليدن قورقوب اكا عصيان ايتمكزله سز اكا مؤمنلرسز (ياايها النبى اذاجاءك المؤمنات يبايعنك) يانبى الله چان سكا مكه نك فتحى كوننده شول ايمانه كلان نساء مبايعت ايده كله لر (على ان لايشركن بالله شيئا) شول شرطله كيم الله تعالى يه برشى اشراك ايتميه لر (ولا يسرقن) وهيچ كمسه نك مالندن سرقه ايتميه لر (ولايزنين) وزنا ايتميه لر (ولا يقتلن اولادهن) وزمان جاهليتده كى كبى فقر خوفيله اولادلرينى قتل ايتميه لر يعنى وفات ايتمدن ديرى قيزلرين دفن ايتميه لر (ولا يأتين ببهتان يفترينه بين ايديهن وارجلهن) وبرولدى التقاط ايدوب زوجنه بوسندندر ديو نسبتله بهتان ايتميه لر (ولا يعصينك فى معروف) وانلره امر ايتديكك امور محسنه ده سكا مخالفت ايتميه لر (فبايعن واستغفرلهن ان الله غفور رحيم) انلر اشياء مذكوره يى التزام ايتدكده سن انلر ايچون الله تعاليدن ثواب جزيله ضامن اولق اوزره انلر ايله مبايعت ايتكل وانلر ايچون الله تعاليدن مغفرت ديله كل الله تعالى اكا انابت ايدنه غفور وطاعت اهلنه رحيمدر * عائشه رضى الله عنها ايدر پيغمبرمز صلى الله عليه وسلمك نسائله مبايعتى كلامله ايدى يوخسه انك الى هيچ براجنبيه النه دكامشدر مكر شول مرأةنك النه كه انى ملك يمين ويا ملك نكاحله ملك اوليدى * دينلديكه پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم اجنبيه لردن هيچ بر مرأه ايله مبايعه حالنده مصافحه ايتميوبدر (ياايها الذين آمنوا لاتتولوا قوماغضب الله عليهم قديئسوا من الآخرة كمايئس الكفار من اصحاب القبور) يامؤمنلر الله تعالينك غضب ايتديكى قومله موالات ايتمكزله انلر عامهٔ كفاردر وياخود يهوددر * دينلديكه اشبو آيت مسلميندن بر جماعت شاننده نازل اولوبدركه انلر يهوددن برطائفه ايله مواصله ايدرلر ديكه ثمارلرندن نائل اوله لر * ايمدى انلر آخرتك خير

خير ورجالرين قطع ايتمشلردر تكيم كفار اصحاب قبورك بعث اولنملرندن وياثوابلنملرندن ويا خيرلرندن مأيوس اولديلر

سورة الصف وهى اربع عشرة آية مدنية

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(سبح لله ما فى السموات وما فى الارض وهو العزيز الحكيم) الله تعالى يه سموات وارضده اولان هر موجود تنزيه ايدر هرشيئدنكه انك كمال صفاتنه لايق اولميه اول ملكنده عزيز امرنده حكيمدر (يا ايها الذين آمنوا لم تقولون مالا تفعلون) يا مؤمنلر ايشلمديككز شيئى نيچون سويلرسز * سبب نزولنده ديديلركه مؤمنون ديديلركه اكر الله تعالى يه احب اولان اعمالى بلسيدك انى ايشلر ومالريمزى ونفسلرمزى اكا بذل ايدردك اويله اولسه ۞ ان الله يحب الذين يقاتلون فى سبيله صفا ۞ آيتى نازل اولوب احد غزاسيله اختبار اولندقلرنده اردلرينه دونوب قاچديلر اول فعللرى اوزره نيچون ايشليه جكسكز شيئى سويلرسز ديو عتاب اولنديلر * محمد بن كعب ايدر وقتاكه الله تعالى رسولنه شهداء بدرك ثوابنى خبر ويردى صحابه ديديلر اكر غزايه ايريشورسه وز وسعمزى قتالده بذل ايده لم چون احد غزاسنه ايرديلر اول سوزلرينه وفا ايتميجك اشبو آيتله تعبير اولنديلر * ضحاك ايدر اشبو آيت قتال امرنده نازل اولوبدركه قتال حالنده ايتمدكلرى فعلى ايتدك ديو سويلدكلرى اوزره عتاب اولنديلر * ابن زيد ايدر اشبو آيت منافقين شاننده نازل اولوبدركه مؤمنلره نصرله وعدلر ايدنصكره اكا وفا ايتمديلر (كبر مقتا عند الله ان تقولوا مالا تفعلون) ايشليه جكز شيئى سويلمه كز الله تعالى عندنده مقت اولنمغه عظيم اولدى * پس بو اجلدن سلفك برينه بزه تحديث ايت دينلسه ديرديكه بكا امر ايدرميسزكه ايشليه جكم شيئى سزه سويليم وانكله الله تعالينك مقتنه استعجال ايدم (ان الله يحب الذين يقاتلون فى سبيله صفا كأنهم بنيان مرصوص) الله تعالى سور شول مؤمنلريكه بنيان مرصوص كبى انك سبيلنده صف اولوب قتال ايدرلر مكانلرندن زائل اولازلر (واذ قال موسى لقومه ياقوم لم تؤذوننى وقد تعلمون انى رسول الله اليكم) ذكر ايت شول وقتى كه موسى عليه السلام بنى اسرائيله ديديكه ياقوم نيچون بكا اذاء ايدرسز يعنى كاذبه در ديو اسناد وتعييبله والحال بن سزه رسول الله ايديكم بيلور سز انى بيلكز ايسه تعظيم اولنمامى وبنى اذادن امتناعكزى ايجاب ايدر (فلما زاغوا ازاغ الله قلوبهم) وقتا كه انلر حقدن عدول ايتديلر الله تعالى دخى انلرك قلوبنى حق قبولدن وصوابه ميلدن صرف ايتدى (والله لايهدى القوم الفاسقين) الله تعالى قوم فاسقينى حق بيلديرر ويا جنته ايركورر خصلته هدايت ايتمز (واذ قال عيسى ابن مريم يا

آيا محمد عليه السلامه ليلهٔ معراجده بيت المقدسى وخبر كاربانى سؤالكزده مجادله مى ايدرسز (ولقد راه نزلة اخرى عند سدرة المنتهى) تحقيق محمد عليه السلام جبريل عليه السلامى سدرة المنتهى عندنده صورت حقيقه سيله رؤيت اخريده كوردى (عندها جنة المأوى) ﴾ ۱۹۳ ﴿ جنت اول سدرة المنتهانك عندنده در متق وشهدا ارواحلرينك مكان ومأويلريدر * اول سدرهٔ منتها شجرهٔ طوبادر دينلمش خلايقك علم واعمالى اكا منتهى اولور (اذ يغشى السدرة مايغشى) اول سدره نور الهى وبحيد وعدد ملائكه ايله قابلنمشدر * حب اللهله ملائكه پروانه كبى اطرافنده طيران وپيراقلرنده تسبيح وتهليل ايدرلر (مازاغ البصر وماطغى) محمد عليه السلامك كوزى كورديكى شيئدن ميل ايتميوب صاغنه وصولنه تجاوز ايتمدى (لقد راى من ايات ربه الكبرى) تحقيق محمد عليه السلام ۞ شب معراجده ۞ ربى جل شانه نك ملكيه وملكوتيه سندن اعجب عجائب عظيم آيات وقدرتلرينى كوردى (افرايتم اللات والعزى ومنوة الثالثة الاخرى) بكا خبر ويركه مشرك اولوب لات وعزى وآخر اوچنجيسى منات نامنلره عبادت ايدرسز ۞ بوجادانك قدرتى ندركه الله تعالادن اعراضله انلره طپارسز * لات طائفهٔ ثقيفك يانخله ده قريشك آدم صورتنده بتلريدركه انى طواف ايدرلردى وعزى برشجره ايديكه غطفان اكا طپارلردى ومنوة برقيا ايديكه هذيل وخزاعه انك اطرافنده طواف وقربانلرينى اندهذبح ايدرلردى (الكم الذكروله الانثى)

ای مشركلر سز كندیكز ایچون اوغل انتخاب ایدوب الله تعالى‌یه منفوركز اولان قزلر اسناد ایدرسكز ❊ وملكلر قزلریدر دیو انلره عبادت وانلردن استشفاع ایدرسز ❊ (تلك اذا قسمة ضیزى) بو تقسیمكه منفوركزی الله تعالى‌یه اسناد ایدر سز بو تقدیرجه بو قسمتكز ناسز اوبی اعتبار بر تقسیمدر ﴿ ١٩٤ ﴾ (ان هی الا اسماء سمیتموها انتم واباؤكم ما انزل الله بها من سلطان ان یتبعون الا الظن وما تهوى الانفس ولقد جاءهم من ربهم الهدى) اول طاپدیغكز بتلر انجق سز وباباریكز آلهه دیو تسمیه ایتدكلریكزدر الله تعالى‌دن انلرك الوهیتنه انزال اولنمش بر حجتكز یوقدر انلرك اول بتلره طاپمه‌لری انجق ظن باطللرینه وهوای نفسلرینه تبعیت ایله در انلره ربلری طرفندن رسول وكتاب كلمشیكن انلردن اعراضله نفسلرینه تابع اولدیلر (ام للانسان ما تمنى فلله الاخرة والاولى) انسان كافرلرك تمنی ایتدكلر آلهه‌لرندن شفاعت واستدكلری كمسه‌یه نبوت اولوری ملك آخرت ودنیا الله تعالى‌نكدرنه كه دیلرسه انی ایدر انك اوزره كمسنه‌نك حكمی یوقدر (وكم من ملك فی السموات لاتغنی شفاعتهم شیئا الا من بعد ان یاذن الله لمن یشاء ویرضى) سمواتده نیجه ملك واردركه الله تعالى اذن ویرمیجه شفاعت ایده‌من وشفاعتی مفید اولمزمكركه [وافردر] الله تعالى اول كمسنه‌به. شفاعت اولنمسنی دیلیه وراضی اوله ❊ اصنام نیجه شفاعت ایده بیلور (ان الذین لایؤمنون بالاخرة لیسمون الملئكة تسمیة الانثى) انلركه آخرتده ایمان ایتمزلر ملكلره قزلر دیو تسمیه ایدرلر (وما لهم به من علم ان یتبعون

بنی اسرائیل انی رسول الله الیكم) ذكر ایت انیكه عیسى علیه السلام بنی اسرئیله دیدیكه بن سزه الله تعالینك رسولیم‌كه سزی اسلامه دعوت ایدم (مصدقا لما بین یدی من التوراة) كه بندن اول نازل اولان توراتی تصدیق ایدرم (ومبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه احمد) وبندنصكره كلور احمد نام رسول اللهله تبشیر ایدرم یعنی دینم الله تعالینك كتابلریله ونبیاریله مصدقدر كتب مشهوره‌نك اولی توراتی ذكر ایلدیكه انكله نبیون حكم ایدرلردی ومرسلینك خاتمی محمد علیه وسلمی ذكر ایلدی * خبرده كلدیكه حواریون عیسى علیه السلامه دیدیلركه یا روح الله بزدنصكره امت كلورمی دیدیكه نعم امت كلوركه انلر علما وابرار واتقیا اولور كأنه انلر فقهله انبیادر الله تعالیدن رزق یسیره راضی اولوب الله تعالى دخی انلردن عمل یسیره راضی اولور (فلما جاءهم بالبینات قالوا هذا سحر مبین) وقتا كه عیسى علیه السلام انلره احیاء موتى وابراء اكمه وابرص كبی آیات واضحه ایله كلدی دیدیلركه سحر اشبو ظاهردر (ومن اظلم ممن افترى على الله الكذب وهو یدعى الى الاسلام والله لایهدی القوم الظالمین) شول كمسه‌دن اظلم كیمدركه حقیقتی ظاهر دنیا وآخرتی مقتضی اسلامه دعوت اولندقده اجابت موضعنده الله تعالینك رسولنی تكذیب وآیاتنی سحر دیمسیله اكا افترایی وضع ایده الله تعالى قوم ظالمینی فلاحاری اوزره اولان شیئه ارشاد ایتمز (یریدون لیطفئوا نور الله بافواههم والله متم نوره ولو كره الكافرون) انلر قصد ایدرلركه الله تعالینك دین ویا كتاب ویاحجتنی اقوال كاذبه‌لریله اطفا ایده‌لر حالبوكه انی نشر واعلامیله غایتنه ایر كوریجكدر اكرچه یهود ونصارى اندن كراهت ایدرلرسه‌ده (هو الذی ارسل رسوله بالهدى ودین الحق لیظهره على الدین كله ولو كره المشركون) اول الله تعالى رسولی محمد علیه السلامی قرآن ودین اسلامله كوندردیكی انی جمع ادیان اوزره قهرله غالب ایده اكرچه مشركلر اندن كراهت ایدرلرسه‌ده زیرا كه انده محض توحید وابطال شرك واردر *دینلدیكه آخر زمانده ناس یا مسلم ویا مسلمینه ذمه اولور (یا ایها الذین آمنوا هل ادلكم على تجارة تنجیكم من عذاب الیم) یا مؤمنلر سزه بر تجارت دلالت ایدیمكه اول سزی عذاب الیمدن انجا ایده (تؤمنون بالله ورسوله وتجاهدون فی سبیل الله باموالكم وانفسكم ذلكم خیر لكم ان كنتم تعلمون) ایمدی الله تعالى‌یه ورسولنه ایمان كتورك والله تعالینك سبیلنده مالریكز ونفسلریكزله جهاد ایدك اشبو مذكور سزه خیرلیدر بیلورسكز (یغفر لكم ذنوبكم ویدخلكم جنات تجری من تحتها الانهار ومساكن طیبة فی جنات عدن ذلك الفوز العظیم) تاكه اول الله تعالى ذنوبكزی یارلغیه وسزی شول جنتلره قویه كیم اغاجلری التندن ایرمقلر آقار ودخی اقامت وخلود جنتلرنده شول منازله قویه كیم اول مسك وعنبرله ویاخود حور وغلانله ویا بقاء ولقاء طیبه‌در اشبو مذكور ظفر

الا الظن وان الظن لایغنی من الحق شیئا) انلرك بو ملكلر حقنده اولان كلاملرنده هیچ علم وحجتلری اولمیوب انجق ظنه اتباعله درظن ایسه برشیئك حقیقتنی بیلمكه فائده ایتمز (فاعرض عن من تولى عن ذكرنا ولم یرد الا الحیوة الدنیا) ذلك مبلغهم من العلم ان ربك هو اعلم بمن ضل ﴿ ١٩٥ ﴾ من سبیله وهو اعلم بمن اهتدى) یا محمد شول كمسنه‌دن اعراض ایله‌كه اول بزم ذكرمز اولان قرآندن یوزچویر مشدر انك مرادی انجق دنیاده كچنمكدر انلرك بو حیات دنیا علملرینك نهایتیدركه اندن ایلرو كچمزلر تحقیق ربك تعالى راه حقدن بعید اولنی وطریق هدایتده اولنی اعلمدر (ولله ما فی السموات وما فی الارض لیجزی الذین اساؤا بما عملوا ویجزی الذین احسنوا بالحسنى) سموات وارضده اولان اشیانك جمیعی الله تعالى‌نك خلق وملكیدركه جمله سنك احوال واعماله واقفدر عملرنده اسائت ایدنلره نار جهنمله جزا وطاعت وتوحیدله احسان ایدنلره نعم جنتله مكافات ایدر (الذین یجتنبون كبائر الاثم والفواحش الا اللمم ان ربك واسع المغفرة هو اعلم بكم اذ انشاكم من الارض واذ انتم اجنة فی بطون امهاتكم فلا تزكوا انفسكم هو اعلم بمن اتقى) شونلركه كناه كبائردن وفواحشدن اجتناب ایدوب انجق بعضا صغائرده واقع اولورلرسه دخی تحقیق ربك تعالى واسع المغفره در انلرك صغائرینی مغفرت ایدر ❊ كرچه صاحب كبیره دخی انك رحمتندن مأیوس اولمز ❊ اول الله تعالى احوالكزه سزدن اعلمدركه اصلكزی ابتدا ترابدن خلق وایجاد ایلدی وسزی انالركزك قارننده چوجوق تصویر ایتدی. امدی نفسكزی زكاء عمل

وافردر (واخرى تحبونها نصر من الله وفتح قریب) اشبو ذكر اولنان ثواب آجلدن ماعدا عاجلده نعمت محبوبه اولوركه اول الله تعالیدن سزه اعداكز اوزره نصردر وزمان قریبده مكه وفارس ویارومك فتحیدر (وبشر المؤمنین) یا محمد انلره تبشیر ایت انیكه اجلده ویا عاجلده انلره وعدایتمشیم (یا ایها الذین آمنوا كونوا انصار الله) یا مؤمنلر الله تعالینك اعداسی سیغله اعوانی اولك (كما قال عیسى ابن مریم للحواریین من انصاری الى الله قال الحواریون نحن انصار الله) تكیم عیسى علیه السلام اصحاب حوارینه دیدیكه دین اسلامی اعلاده بكا اعوان كیملر اولور حواریون دیدیلركه اول امره بز سكا اعوانز (فآمنت طائفة من بنی اسرائیل وكفرت طائفة) اویله اولسه بنی اسرائیلدن بر طائفه عیسایه ایمان كتوروب اول الله تعالینك عبد ورسولیدر انی سمایه رفع ایتدی دیدیلر وبر طائفه ایسه كافر اولوب حاشا اول الله تعالینك ابن وشریكیدر دیدیلر بعده اول ایكی طائفه مؤمنه وكافره بری برلریله قتال ایتدیلر (فایدنا الذین آمنوا على عدوهم فاصبحوا ظاهرین) اویله اولسه بز اول طائفهٔ مؤمنه‌یه عدولری طائفهٔ كافره اوزره حجت وحربله تقویه ونصرت ایتدك حتى كه اول مؤمنه انلر اوزره غالب اولدیلر

سورة الجمعة وهی احدى عشرة آیة مدنیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(یسبح لله ما فی السموات وما فی الارض الملك القدوس العزیز الحكیم) الله تعالى‌یی سموات وارضده اولان هر موجود تنزیه ایدر اول بر ملكدركه هر شیئك مالكیدر ملكندن زائل اولمز ولد وشریك وهر عیبدن منزهدر ملكنده عزیزدر امرنده حكیمدر (هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم) اول الله تعالى امت امیه‌یه یعنی عربه كیم انلر غالبده كتابت وقراءتی بیلمزلردر انلرك جمله‌سندن كندیلر مثلی بر امی‌یی رسول كوندردی (یتلو علیهم آیاته) كه اول رسول انارك كبی امی اولوب انلردن قراءت وتعلم سبق ایتمامشیكن الله تعالى‌نك آیاتنی انلره تلاوت ایدر (ویزكیهم) وانلری عقائد واعمالك خبائثندن تطهیر ایدر (ویعلمهم الكتاب والحكمة) ویا انلره قرآن وشریعت ویا منقول ومعقولدن معالم دین تعلیم ایدر انك اندن غیری معجزه‌سی اولمسه اكا كفایت ایدیدی (وان كانوا من قبل لفی ضلال مبین) اكرچه انلر اندن اول شرك وخبث وجهالتدن ضلال ظاهره‌ده ایدیلر (وآخرین منهم لما یلحقوا بهم) ودخی اول رسولی قوم امیینه بعث ایتدیكی كبی قوم آخرینه دخی بعث ایتدیكه انلر هنوز اول امیینه لاحق اولمیوبدر بلكه من بعد لاحق اولیسركه انلر صحابه‌دنصكره یوم قیامته دكین كلور مؤمنلردر زیرا

وفعل خيرياخود معاصى ورذائلدن پاكلك ايله مدح ايتمك اول الله تعالى سزك اتقا وغير اتقا كزى صلب آدمدن
چيقارمزدن مقدم بيلشدر (افرايت الذى تولى واعطى قليلا واكدى) كوردكمى شول كمسنه يكه حقه تبعيتدن اعراض
ايتدى وعذابنى تحميل ايچون مالندن قليل برشى ويروب باقيسنى ﴿ ١٩٦ ﴾ امساك ايتدى ديلديكه وليدبن المغيره
پيغبرعليه السلامه كيدوب
كلامنى دكلردى مشركلر
اكاسن بابالريكك دينى
ترك وتقبيح ايدرسن
ديديلراولدخى الله تعالانك
عذابندن قورقارم ديدى
مشركلردن بريسى اكر
سن بكابومقدار مال
ويررسك بن سنك عذابكى
يوكلنورم ديدى وليد
برمقدارمقدارينى ويروب
بعضيسنى تأخير ايتكله
بوآيت كريمه نازل اولدى
(اعنده علم الغيب فهويرى)
علم غيب انك عندنده ميدركه
دوستى انك عذابنى يوكلنه
جكنى كوردى بيلدى
(ام لم ينبا بما فى صحف
موسى وابراهيم الذى وفى
الاتزر وازرة وزر اخرى)
اكاخبرويرلمديكه موسى
عليه السلامه وفطرت
اسلامله عهده وفا ايدن
ابراهيم عليه السلامه
ويريلن صحفلرده كيمسه
كيمسه نك كناهنى يوكلنه
ميه جكى وهيچ بركيمسه
آخرك كناهيله مؤاخذه
اولنميه جغى مسطور
ومبين ايدى ۞ وليدكند وكناهنى آخره نيجه تحميل ايدر (وان ليس للانسان الاماسعى) [كونده]
وانسان ايچون انجق دنياده سعى ايدب اخلاصله ايشلدكى اعمال صالحه ونيتى فائده ايدر * ديلديكه بوآيت كريمه
بوندن مقدمكى سورهٔ طورده ۞ الحقنابهم ذريتهم ۞ كلام شريفيله منسوخدر زيرا مؤمن اوغللر بابالرينك صلاحيله جنته

انك دعوت وتعليمى جميع ناسه عام اولور (وهو العزيز الحكيم) اول الله تعالى رسول
مذكورى اشبو خارق عاده امره تمكيننده عزيز وانى اختيار وتعليمده حكيمدر (ذلك
فضل الله يؤتيه من يشاء) اشبو فضلكه رسول الله عليه السلام انكله اقرانندن ممتاز اولدى
الله تعالينك اكا فضليدركه انى ديلديكى كمسه يه ويرر (والله ذوا الفضل العظيم) الله
تعالى فضل عظيم صاحبيدركه اكا نسبتله نعم دنيا ونعم اخرت استحقار اولنور (مثل الذين
حملوا التورة ثم لم يحملوها كمثل الحمار يحمل اسفارا) شول قومك مثليكه انار يهود در
توراتى تعلم وموجبيله عمل ايتمكه تكليف اولندقلرندنصكره انكله عمل ايتديلر وايچنده كى
آياتله نفعلنمديلر انلر شول حمار مثليدركه انلر علم كتابلرين كوتوروب حملنده تعب كورر
حالبوكه اندن برشى منتفع اولمز (بئس مثل القوم الذين كذبوا بآيات الله) شول قومك
مثلى نه مبوس اولؤركه الله تعالينك رسولى محمد صلى الله تعالى عليه وسلمك صدق
ونبوتنه دلالت ايدر آياتنى تكذيب ايتديلر (والله لايهدى القوم الظالمين) الله تعالى
شول انك اياتنى وانبياسنى تكذيب ايدن ظالمره هدايت ايتمز (قل يا ايها الذين
هادوا ان زعمتم انكم اولياء الله من دون الناس فتمنوا الموت ان كنتم صادقين) يا محمد
يهود طائفه سنه ديكل كه اكر زعم ايدرسكزكه سز سائر امدن ممتاز الله تعالينك
اولياسى واحباسى ايسه كز اندن موتى تمنى ايدك اكر زعمكزده صادقلر ايسه كز زيراكه
اكا وصول موتله اولور (ولايتمنونه ابدا بما قدمت ايديهم والله عليم بالظالمين) حالبوكه
انلر ابدا موتى تمنى ايدر دكلردر شول تقديم ايتدكلرى كفر وعصيانلرى سببيله الله
تعالى ظالملرك حالنه عليمدر واعماللرى اوزره جزالرين ايدر (قل ان الموت الذى تفرون
منه فانه ملاقيكم ثم تردون الى عالم الغيب والشهادة فينبئكم بما كنتم تعملون) يا محمد
يهوده ديكل كه شول موتدنكه انى تمنيدن امتناع ايدر سز شول خوفله كيم اصابت
ايتديكى تقديرجه اعمال سيئه لرى اوزره جزا اولنه جقلرين بيلورلر ايمدى موت سزه
ملاق اولور اندن خلاصه مجالكز يوقدر بعده الله تعالى يه رد اولنورسزكه اول غيبده
وشهادتده اولان اشيانك جميعن بيلور اويله اولسه دنياده ايشلديككز اعمالك جميعن
بيلور وخبر ويرر (يا ايها الذين آمنوا اذا نودى للصلاة من يوم الجمعة فاسعوا الى ذكر
الله وذروا البيع ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمون) يا مؤمنلر چاغان جمعه كونده صلاة
ايچون اذان اوقنه الله تعالينك ذكرينه يعنى خطبه استماعنه وبر قولده صلاة جمعه
اداسنه سكينه ووقارله كيدك ومعامله يى ترك ايدك كه الله تعالينك ذكرى معامله دن
خيرليدر اكر علم اهلندن ايسه كز زيراكه آخرت نفعى خير وابقادر اول كونك جمعه
ديو تسميه اولنمسنه سبب زيرا الله تعالى اول كونده آدمك خلقنى جمع ايتدى ويا اول

دخولى وبرينك وقاتندنصكره انكچون دعاوصدقه نك نفعى اولديغندن اقوال كثيره واردر (وان سعيه سوف يرى)
وانك سعى ايتدكى عملى قيامتده ميزانده كوريلور (ثم يجزنه الجزاء الاوفى) صكره انك سعى تماميله جزا لنور (وان
الى ربك المنتهى) وجمله خلايقك انتها ﴿ ١٩٧ ﴾ ورجوعلرى ربك تعالى طرفنه در (وانه هو اضحك وابكى)
اول الله تعالى قوللريكى
وعدووعيدوجنت وجهنمله
كولدرر واغله در (وانه
هو امات واحيا) واول
الله تعالى دنياده اماته
وآخرتده بعث ايچون
احيا ايدر ۞ باى حال
اماته واحيا انك قدرت
ومشيتيله اولور ۞ (وانه
خلق الزوجين الذكر
والانثى) من نطفة اذا تمنى)
اول الله تعالى ديشى رحمنه
انزال اولنان برنطفه دن
هرحيوانى اركلك وديشى
ايكى صنف خلق ايتدى
(وان عليه النشاة الاخرى)
قيامتده ۞ يكيدن ۞ بعث
وپيد اوخلق ايتمك اول
الله تعالى اوزرينه در (وانه
هو اغنى واقنى) واول
الله تعالى برفرقه يى ماله
غنى وبرطائفه يى كسبله
قانع ايدر (وانه هورب
الشعرى) اول الله تعالى
شعرى يمانى يلدزنك
ربيدر * ديلديكه قريش
اشرافندن ابوكبشه نام كمسنه
اكا عبادت ايدر ديكه صكره
خزاعه اكا تابع اولديلر
(وانه اهلك عادا الاولى) واولى الله تعالى هود عليه السلام قومى عاد اولى يى ريح صرصرله هلاك ايتدى ۞ عاد اخرى
انلردنصكره قوم ارمدر (وثمود فما ابقى) وصالح عليه السلام قومى ثمودى صيحه ايله هلاك ايدوب كمسنه باقى قالمدى
(وقوم نوح من قبل انهم كانواهم اظلم واطغى) وانلردن مقدم نوح عليه السلام قومنى غرقله هلاك ايتديكه انلر ظلم

كونده اشيا خلقندن فارغ اولدى انده مخلوقات جمع اولدى ويا انده ناس صلاة ايچون
جمع اولديلر * روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم مدينه يه قدوم ايتديكنده
ابتدا قبايه نزول ايدوب جمعه يه دكين انده اقامت ايتدى بعده مدينه يه داخل اولوب
بنو سالم بن عوف دارنده ناس ايله جمعه نمازين قيلدى وآيتده كى سعيله مراد قلب
ونيت وخشوعله وسكينت ووقار ايله سعيدر يوخسه سرعت مشيله دكل اما جمعه
كونده سائر معامللاتك حرام اولمسى ديلديكه اذان ثانى عندنده در بر قولده امامك
خروجى عندنده در وبر قولده شمس زائل اولديغنده دربيع وشرا حرام اولور * معلوم
اوله كه صلات جمعه فروض اعياندندر اول كمسه يه واجب اولوركه انده عقل وبلوغ
وحريت وذكورت واقامت اولوب عذرى اولميه * ايمدى اشبو شروطك وجوديله انى
ترك ايتسه وعيده مستحق اولور ايمدى صبى ومجنونه جمعه واجب اولمزبدنده نقصانلرى
ايچون اماكه نسايه بالاتفاق واجب اولمز اكثر علماء ديديلركه عبد اوزره جمعه واجب
اولمز وكذلك اكثرون عندنده مسافره دخى واجب اولمز * امام نخعى وزهرى ايدر
عبد ومسافرندايى ايشتسه لر اوزرلرينه جمعه واجب اولور هر كمسه كه اكا حضور جمعه
واجب دكليكن حاضر اولوب امامله جمعه يى قيلسه اندن فرض ظهر ساقط اولور
(فاذا قضيت الصلاة فانتشروا فى الارض وابتغوا من فضل الله) چاغان جمعه نمازى ادا
اولنه تجارت وحوايجكزى تصرف ايچون بر يوزنده منتشر اولك والله تعالينك
فضلندن طلب ايدك عبادنه وجنازه يه واخ فى الله زيارتنه كتمكله (واذكروا الله كثيرا)
وجميع احوالكزده الله تعالى يى چوق ذكر ايدك يوخسه ذكر يكز ايچون صلاتى
تخصيص ايتمكز (لعلكم تفلحون) تاكه دنيا وآخرت خيرينه نائل اوله سز (واذا رأوا
تجارة اولهوا انفضوا اليها وتركوك قائما) چاغان انلر تجارت ولهو كورسه لر سنى خطبه ده
قائم آليقويوب اول تجارت ويا لهوه كيدرلر (قل ماعند الله خير من اللهو ومن التجارة
والله خير الرازقين) انلره ديكل كه الله تعالى عندنده كى ثواب لهو وتجارتدن سزه خيرليدر
الله تعالى رازقلرك خيرليسيدر ايمدى اكا توكل ايدوب رزقى اندن طلب ايدك * سبب
نزولنده ديلديكه برقحط ييلنده بر جمعه كونده پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم خطبه ده
ايكن دحية الكلبى رضى الله عنهك قافله سى بغدادى واربه ايله كلوب انى اعلام ايچون
عادتلرى اوزره طبل اوردقلرنده انى ايشيدنجك پيغمبريمز عليه السلامى منبرده آليقويوب
اكا سكر دشديلر پيغمبريمز عليه السلام ايله انجق اون ايكى كشى قالدى * معلوم اوله كه
صلاة جمعه ده خطبه فرضدر واجب اولوركه قائم ايكن اوقنه وخطبه ده اقل مرتبه الله
تعالى يه حمد وپيغمبريمز عليه السلامه صلاة وتقوا ايله وصيت اوله واولكى خطبه ده

وطغیانده اول ایکی قومدن اشدایدیلر ❊ که نوح علیه السلام ایلری طقوزیوز اللی‌ییل دعوت ایتمکده ایکن انلرانی ضرب وایذاایدرلردی ❊ (والمؤتفكة اهوى فغشيها ماغشى) ولوط علیه السلام قومنك شهرلرینی جبریل علیه السلام قنادیله التی اوستنه کتوروب نشانه‌لوطاشلرله ستر ومحو ایتدی ❊ ١٩٨ ❊ (فبای الاء ربك تتمارى) وربك شانه‌نك

انبیایه اعدالرندن اخذ انتقامله ایتدیکی نعمتلرینك قنغیسنی انكار ایدرسن (هذانذير من النذر الاولى) پیغمبر مقدم انذار ایدن پیغمبرلر جنسندن نامی عذاب اللهدن قورقودیجی برپیغمبردر (ازفت الازفة ليس لها من دون الله كاشفة) افمن هذا الحديث تعجبون وتضحكون ولاتبكون وانتم سامدون (فاسجدوالله واعبدوا) قریبتی معلوم قیامت یقین کلدی انك وقتنی الله تعالادن غیری کشف ایدر یوقدر که کسنه‌یه بیلدرمشدر آیابو قرآنه تعجب واستهزا ایله کولرمیسکز وانده اولان وعیدی ایشیدوب آغله‌مزمیسکزوانی لعب ولهو عدیله نامی استماعدن منع ایچون تغنی ایدرسز امدی الله تعالایه سجده ایدك والهۀ باطله‌کز عبادتندن رجوع ایدوب الله تعالایه خضوعله عبادت ایدك

قرآندن برآیت اوقنه وایکنجیسنده مؤمنلره دعا اولنه اشبو بش خصالك بری ترك اولنسه شافعی عندنده جمعه صحیح اولمز اما ابو حنیفه عندنده اکر بر تحمیده وتسبیحه ویاتکبیر ایتسه خطبه مقامنه قائم اولور

سورة المنافقين احدى عشرة آية مدنية

❊ بسم الله الرحمن الرحيم ❊

(اذجاءك المنافقون قالوا نشهد انك لرسول الله والله يعلم انك لرسوله والله يشهد ان المنافقين لكاذبون) یامحمد چقان مدنیه منافقلرندن سكا كلوب لسانلریله قلبلرینه مخالف شهادت ایدرلر كه سن الله تعالینك رسولیسن والله تعالی بیلورکه سن انك رسولیسن دیه‌لر ایمدی الله تعالی شهادت ایدرکه انلر قوللرنده کاذبلردر قلبلریله لسانلری بیننده مواطئه اولمدیغیچون وشهادتكه مواطئه‌دن خالی اوله حقیقتده شهادت اولمز ایمدی شهادت تسمیه لرنده کاذبلردر ویازعملرنده کاذبلردر زیراکه خبرلری مخبرعنه حالنك خلافی اوزره ایدوکنه اعتقاد ایتمشلردر (اتخذوا ايمانهم جنة فصدوا عن سبيل الله انهم ساء ماكانوا يعملون) انلر حلف کاذبلرین ویااشبو شهادتلرین توكیدده حلف مجراسنه جاریدر قتل وسبیدن وقایه اتخاذ ایدرلر وانكله ناسی ایمان وجهاددن صد ایدولر اول نه مبؤس شیئدرکه انی ایشلرلر شول حیثیتدنكه کفری ابطال ایدوب ایمانی اظهار ایتدیلر (ذلك بانهم آمنوا ثم كفروا فطبع على قلوبهم فهم لايفقهون) انلرك ذکر اولنان سوء اعمالی شول سببله درکه انلر لسانله ایمان اظهارندنصکره کفری اسرار ایتدیلر ویاخود آیتی کوردکلرنده ایمان کتوروب شیطانلرندن شبهه ایدیجك کافر اولدیلر حتی قلبلری کفرله ختم اولنوب انلر حقیقت ایمانی بیلمز واكا رغبت ایتمز اولدیلر (واذا رأيتهم تعجبك اجسامهم وان يقولوا تسمع لقولهم) چقان سن اول منافقلری کورسك جسملرینك ضخامت وصباحتی سنی اعجاب ایدر اکر سویلسه لرك انلرك كلامنی دكلرسن فصاحتلری وکلاملرینك حلاوتیچون ❊ روایت اولندیکه عبدالله ابن ابی منافقلرك اکابرندن ایدی جسیم وفصیح اولوب کندی مثلی قومله پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم مجلسنه کلوردی کلامی انك قتنده دكلنوردی (كأنهم خشب مسندة) کأنه انلره دیواره طیانمش اشباح بلا ارواحدر ویاانلر شول جوفی فاسد اخشاب مثلیدرکه هیچ برشیئه دكلدر یعنی انلر شول ایماندن خالی باطنلری فاسددر (يحسبون كل صيحة عليهم) ظن ایدرلرکه هرصیحه اوزرلرینه واقعدر (هم العدو فاحذرهم) انلر عداوتده سكا کامللردر انلردن حذر اوزره اولوب سریكی انلره افشا ایتمكل (قاتلهم الله انى يؤفكون) الله تعالی انلری هلاك ایده حقدن نیجه صرف اولنورلر (واذاقيل لهم تعالوا يستغفر لكم رسول الله لووا رؤسهم ورأيتهم يصدون وهم

(سورة القمر مكية وهى خمس وخمسون آية)

[مستكبرون]

(بسم الله الرحمن الرحيم) (اقتربت الساعة وانشق القمر) قیامت یقین کلدی وقمر شق اولدیكه علامات قیامتدندر ❊ روایت اولندیکه ابوجهل پیغمبرمز علیه السلامدن قمری شق ایتمسنی معجزه طلب ایتمکله پارمغیله اشارت ایدوب باذن الله

ایکی پارچه اولوب حتی جبل حرا ایکی شقك اراسنده کوروندی (وان يروا اية يعرضوا ويقولوا سحر مستمر) اکر کفار مکه محمد علیه السلامك صحت نبوتنه دلیل معجزه کورسه‌لر انی تأملدن وایماندن اعراض ایدوب اول دوام اوزره کیدر سحردر دیه‌لر (وكذبوا واتبعوا ❊ ١٩٩ ❊ اهواءهم وكل امر مستقر) انلر پیغمبر علیه السلامی تکذیب ایدوب

شیطانك انلره تزیین ایتدیکی هوالرینه تابع اولورلر خیروشرهر امرکه مقدر ومقرردر سعادت مؤمنده وشقاوت کافرده قرار بولمشدر (ولقد جاءهم من الانباء مافيه مزدجر) اهل مکه‌یه قرآنده مقدم کچن قوملرك خبرندن وامور آخرتك بیاندن انلری مناهی وتمرددن منع ایده‌جك شی کلدیدی (حكمة بالغة فما تغن النذر) قرآن کماله بالغ اولمش برحکمتدر اکرانی تصدیق ایتمزلرسه عذاب نزولنده انلره رسول نذیرك نفعی اولمز (فتول عنهم يوم يدع الداع الى شئ نكر) تبلیغ رسالت ودعوتدنصکره انلردن اعراض ایدوب جزالرینه منتظر اول شول کونده‌که اسرافیل علیه السلام انلری بر انكار ونفرت اولنور شیئه دعوت ایدر ❊ اول اهوال قیامندر (خشعا ابصارهم يخرجون من الاجداث كانهم جراد

مستكبرون) اکر انلره کلك رسول الله سزیچون استغفار ایتسون دینلسه باشلرین اکوب استغفاردن اعراض ایدرلر حالبوکه اعتذاردن استکبار ایدیجیلردر (سواء عليهم استغفرت لهم ام لم تستغفر لهم لن يغفر الله لهم ان الله لايهدى القوم الفاسقين) انلره مساویدرکرکسه استغفار ایتمه الله تعالی انلری مغفرت ایدر دكلدر زیراکه مظنۀ اصلاحدن خارجلری الله تعالی هدایت ایتمز (هم الذين يقولون لاتنفقوا على من عند رسول الله حتى ينفضوا) اول منافقلر انصاره دیدیلرکه رسول الله عندنده اولان فقراء مهاجرینه انفاق ایتمکزکه طاغیلوب کیده‌لر ❊ روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم اصحابله برغزایه کیدرکن مریسع نام برماءه نزول ایتدی انده براعرابی برانصاریله چکشوب برخشبه ایله اول انصارینك باشنی یاردی انصاری عبدالله بن ابی نام منافقه کیدوب اعرابیدن شکایت ایتدی ابن ابی انصاردن قومنه دیدیکه رسول الله عندنده اولنلره انفاق ایتمکزکه قتندن طاغیلوب کیده‌لر مدینه‌یه رجوع ایتدیکمزده بزم اعزمز مدینه‌دن اذللری اخراج ایدر انك اعزله مرادی ابن ابی کندی ایدی واذله مرادی رسول الله ایدی چون الله تعالی انك اول قولنی اشبو آیت انزالیله خبرویردی ❊ عمر رضی الله عنه دیدیکه یارسول الله بكا اذن ویرکه اول منافقك بوینن اورەیم پیغمبریمز علیه السلام ایتدی انی ایتمه شمدی ناس رسول الله اصحابنی اولدرمکه باشلدی دیو تحدث ایتملرینی مقتضی اولور (ولله خزائن السموات والارض ولكن المنافقين لايفقهون) حالبوکه سموات وارضده رزق مفاتحی الله تعالینك یدنده‌در جمیعنك رازقی اولدر لكن اول منافقلر انی بیلمزلر (يقولون لئن رجعنا الى المدينة ليخرجن الاعز منها الاذل) اول منافقلر دیرلرکه چقان مدینه‌یه رجوع ایده‌وز مدینه‌دن اعز اهالیسی اذلنی چیقارر (ولله العزة ولرسوله وللمؤمنين ولكن المنافقين لايعلمون) حالبوکه عزت الله تعالینكدر قهرله وغیر اوزره غلبه ایله ودخی رسولنك دینی اظهار ایله ودخی مؤمنلرك کفره اوزره نصرت اولنملریله لكن منافقلر انی بیلمزلر (يا ايها الذين آمنوا لاتلهكم اموالكم ولا اولادكم عن ذكر الله) یامؤمنلر اموال واولادیكزك تدبیری واهتمامی سزی ذکر اللهدن اشغال ایتمسون اول کرکسه صلوات ویاسائر عباداتدرکه الله تعالینی تذکیر ایدر (ومن يفعل ذلك فاولئك هم الخاسرون) اول کمسه‌که ذکر الهی قویوب اموال واولادله مشغول اوله اول وصفلو کمسه‌لر مغبونلردر زیراکه عظیم باقینی حقیر فانی‌یه تبدیل ایتمشلردر (وانفقوا مما رزقناكم) ایمدی سزه ویردیکمز رزقدن طاعة الله انفاق ایدك تاکه آخرتكزه ذخر اوله (من قبل ان يأتى احدكم الموت فيقول رب لولا اخرتنى الى اجل قريب فاصدق واكن من الصالحين) سزدن بریكزه موتك دلائلی کلمزدن اولکه اول کلیجك امهالدن یأس کلور اول حینده دیه‌که یارب آز زمانه دكین بنم موتمی تأخیر ایتسیدك

منتشر) هول قیامتدن کوزلری ذلیل ومتحیر اولدقلری حالده قبرلرندن چیقوب کویا پراکنده چکرکه‌لرکی نره‌یه کیده‌جكلرنی بیلمزلر (مهطعين الى الداع يقول الكافرون هذا يوم عسر) دعوتجی اسرافیل علیه السلامه خوف وسرعتله کلوب کافرلر دیه‌لرکه بو کون بزه نه عسرتلو وشدیدکون اولدی (كذبت قبلهم قوم نوح

فكذبوا عبدنا وقالوا مجنون وازدجر) كفار مكه‌دن مقدم عبدمز نوحى تكذيب ايدوب مجنوندر ديديلر وانواع اذيتله تبليغدن زجر ايتديلر (فدعا ربه انى مغلوب فانتصر) نوح عليه السلام ربسى جل شانه‌يه دعا ايتديكه الهى بن قومم بيننده مغلوبم بنم ايچون انلردن انتقام ايت (ففتحنا ابواب السماء ﴿ ٢٠٠ ﴾ بماء منهمر) انلره عذاب ايچون كوك قپولرينى آچوب قرق كون متصل صو دوكدك (وفجرنا الارض عيونا فالتقى الماء على امر قد قدر وزمينك چشمه‌لرينى دخى كليا كشاد ايدوب سمانك صوينه القا ايله ازلده تقدير اولنديغى امر اوزره انلرى طوفانله هلاك ايتدك (وحملنا على ذات الواح ودسر) ونوحى تخته ومسمارلرله ياپلش سفينه‌يه تحميل ايتدك (تجرى باعيننا جزاء لمن كان كفر) اول كمى‌يى بزم حفظمزله جارى ايتدككه شول كافرلردن انكار اولنان نوح ودعوتنى تكذيبلرينك انتقامى اغراقلريله اخذ اولنه (ولقد تركناها اية فهل من مدكر) بز اول سفينه‌يى مدت مديده جبل جودى ترك ايتدككه اتى تذكر ايدوب عبرت آله‌لر (فكيف كان عذابى ونذر) تأمل ايله كه رسوللرم انلرى انداردن صكره ايمانه كلمينلره بنم عذاب وانذارم نيجه اولدى (ولقد يسرنا القرأن للذكر فهل من مدكر) بز قرأنى يكن امتلرك احوالنى يادو حفظ آچوب ❊ قرق كون ❊ [ايتدى]

متصل صودوكدك (وفجرنا الارض عيونا فالتقى الماء على امر قد قدر) وزمينك چشمه لرينى دخى كليا كشاد ايدوب سمانك صرينه القا ايله زالده تقدير اولنديغى امر اوزره انلرى طوفانله هلاك ايتدك (وحملناه على ذات الواح ودسر) ونوحى

مالك زكاتنى اخراج ايدوب تفريطاتمى تداركله صالحلردن اولسيدم (وان يؤخر الله نفسا اذا جاء اجلها والله خبير بما تعملون) حالبوكه الله تعالى هيچ بر نفس موتنى تأخير ايدر دكلدر چونكه عمرى آخره ايريشه الله تعالى خير وشردن اعمالكزه خبيردر اكا كوره جزا كزى ايدر الله تعالى بلدرديكه موتك وقتى ايرديكنده مجال اولمز وواجبك تركى اوزره جزا اولنور ＊ ايمدى مؤمنه لايق اولوركه اجلى حلول ايتمزدن اول واجبات عهده‌سندن چيقوب لقاء اللهه مستعد اوله ＊ ابن عباس رضى الله عنهما ايدر سلطان موتك نزولندن اول تصدق ايدك اول نزول ايدبجك نه توبه قبول اولور ونه عمل نفع ايدر ＊ ديلديكه اشبو آيت كريمه مانع زكاة شاننده نازل اولوبدر حسن ايدر هركسه‌كه زكاتنى ويرمش وحجه وارمش اولميه الا اول وقتده رجعه‌يى ديلر

سورة التغابن وهى ثمانى عشرة آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(يسبح لله ما فى السموات وما فى الارض) سموات وارضده اولان مخلوقاتك كليسى الله تعالينك كمال واستغنائنه دلالتيله انى تنزيه وتقديس ايدر (له الملك وله الحمد) ملكك كليسى اكا مختصدر زيراكه اول ابداع ايدوبدر وحمدك وليدركه زيرا هر نعمتى اول انعام ايدوبدر (وهو على كل شئ قدير) توفيق وخذلاندن خلقنده ديلديكى شيئه قادردر (هو الذى خلقكم فمنكم كافر ومنكم مؤمن) اول الله تعالى سزى نفس واحده‌دن خلق ايلدى كيمكز حياتنده كافر مماتنده مؤمندر وكيمكز ايسه حياتنده مؤمن مماتنده كافردر بوبابده جمله‌ٔ قول بودركه الله تعالى كافرى خلق ايتدى كفرانك فعل وكسبيدر ومؤمنى دخى خلق ايتدى ايمان انك فعل وكسبيدر اويله اولسه ايكى فريقدن هربرينك كسبى واردر وكسب واختيار الله تعالينك تقدير ومشيتيله‌در ＊ ايمدى مؤمن خلق اولنديغندنصكره ايمانى اختيار ايدر زيراكه الله تعالى اندن انى اراده ايدر وانى انك اوزره تقدير ايدوبدر وانى بيلوبدر وكافر دخى كذلك خلق اولديغندنصكره كفرى اختيار ايدر زيراكه الله تعالى اندن انى اراده واوزرينه انى تقدير ايدوبدر وانى بيلور اشبو اهل سنتك طريقيدر هركمسه‌كه اكا سلوك ايده حقه اصابت ايده حقه اصابت ايدر وجبر وقدردن سالم اولور (والله بما تعملون بصير) الله تعالى سزدن صدور ايدن كفر وايمانى بيلور اگرچه انك علمنده ايكيسى دخى مقدر ايسه‌ده (خلق السموات والارض بالحق وصوركم فاحسن صوركم واليه المصير) الله تعالى سموات وارضى حكمت بالغه اوزره خلق ايتدى وسزى تصوير صورتلريكزى حسن ايتدى اوصاف كائناتك صفوه‌سيله تزيين وخصائص مبدعاتك خلاصه‌سيله تخصيص

تخته ومسمارلرله ياپلش سفينه‌يه تحميل ايتدك (تجرى باعيننا جزاء لمن كان كفر) اول كمى‌يى بزم حفظمزله جارى ايتدككه شول كافرلردن انكار اولنان نوح ودعوتنى تكذيبلرينك انتقامى اغراقلريله اخذ اولنه (ولقد تركناها اية فهل من مذكر) بز اول سفينه‌يى مدت مديده جبل جودى ﴿ ٢٠١ ﴾ اوزره ترك ايتدككه انى تذكر ايدوب عبرت آله‌لر (فكيف كان عذابى ونذر) تأمل ايله كه رسوللرم انلرى انذارلردن صكره ايمانه كلمينلره بنم عذاب وانذارم نيجه اولدى (ولقد يسرنا القران للذكر فهل من مهل من مذكر) بز قرأنى يكن امتلرك احوالنى يادو حفظ ايتمك ايچون آسان ايلدك انى قرائت وايقانله متعظ اولنلر وارميدر (كذبت عاد فكيف كان عذابى ونذر) عاد قومى هود عليه السلامى تكذيب ايتديلردى ملاحظه ايتكه انلره عذاب وانذارم نيجه اولدى (انا ارسلنا عليهم ريحا صرصرا فى يوم نحس مستمر) بز انلر اوزره ريح صرصرى ارسال ايتدك بر كونده نحوستى مرور ايدوب جمله‌سى هلاك اولديلر (تنزع الناس كانهم اعجاز نخل منقعر) اول روزكار انلرى يرلرندن قوپاروب باش اشاغى آتردى كويا خرما اغاجى كوكندن قوپوب يقلور كبى بويوانارى آلتنده قالوردى (فكيف كان عذابى ونذر) بنم انلره عذاب وانذارمز نيجه اولدى (ولقد يسرنا القران للذكر فهل من مذكر) بز قرأنى نصيحت ايچون تيسير ايتدك انلر متنصح اولورلرمى (كذبت ثمود بالنذر) قوم ثمود نذيرلرى اولان صالح عليه السلامى تكذيب ايتديلر (فقالوا ابشرا منا واحدا نتبعه انا اذا لفى ضلال وسعر) ديديلركه اولدخى بزدن

ايتدى ومع ذلك جميع كائناته سزى نمونه ايتدى عاقبة الامرده رجوعكز اكادر سرائركزى احسان ايدك كه ظواهركز عذابله مسخ اولنميه (يعلم ما فى السموات والارض ويعلم ما تسرون وما تعلنون والله عليم بذات الصدور) الله تعالى سموات وارضده اولان اشيانك جلى وخفيسنى بيلور وكذلك سزك اسرار وكركسه اعلان ايتديككزى بيلور اول الله تعالى ضمائر قلوبه عليمدر (الم يأتكم نبأ الذين كفروا من قبل فذاقوا وبال امرهم ولهم عذاب اليم) يا كفار مكه سزدن اول يكن امتلرك خبرى سزه كلديمكه انلر دنياده اعمال سيئه‌لرينك عقوبتن ذوق ايتديلر ومع ذلك آخرتده انلره عذاب وجيع دخى اولور (ذلك بانه كانت تأتيهم رسلهم بالبينات فقالوا أبشر يهدوننا فكفروا وتولوا واستغنى الله والله غنى حميد) ذكر اولنان وبال وعذابك نزولى انلره شول سببله دركه رسوللرى انلره امر ونهى حجج واضحه ايله كلور انلر ايسه اكا انكارى تعجب ايدوب بزم كبى بر آدمى آبائمز دينندن غيرى دينه بزى ارشادمى ايدردرلردى اويله اولسه اول رسوللره وكتوردكلرى بيناته كافرين اولوب ايماندن اعراض ايدرلردى حالبوكه الله تعالى هر شيئدن فكيفكه انلرك ايمان وطاعتندن غنا اظهار ايلدى اول انلرك وغيرك ايمان وطاعتندن غنيدرهر فعلنده حمد اولنمشدر (زعم الذين كفروا ان لن يبعثوا قل بلى وربى لتبعثن ثم لتنبؤن بما عملتم وذلك على الله يسير) مكه كافرلرى زعم ايتديلركه يوم قيامتده انلر بعث اولنميه‌لر يا محمد سن انلره ديكل كه يلى ربم حقيچون بعث اولنورسز ودنياده ايشلديككز اعمال سزه خبر ويريلوب انك اوزره جزالريكزى كوررسز اشبو بعث وجزا الله تعالى‌يه آساندر (فآمنوا بالله ورسوله والنور الذى انزلنا والله بما تعملون خبير) ايمدى الله تعالى‌يه ورسولى محمد عليه السلامه واكا انزال ايتديكمز قرآنه ايمان كتوركه اول سزى ظلمت جهلدن چيقاروب نور علمه ايركورر الله تعالى سزك اعمالكزه خبيردر جزاكزى ايدر (يوم يجمعكم ليوم الجمع ذلك يوم التغابن) ذكر ايدك شول كونيكه الله تعالى سزى قبوريكزدن بعث ايدر شول كون ايچونكه انده خلائق وملائكه وانس وجن وغيرى جمع ايديلور اول تغابن حقيقى كونيدركه كافرك ايمانى تركله ومؤمنك احسانده تقصيريله مغبون اولديغيدر پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايدر هر عبدكه جنته كيرر الا اول اكا نارده‌كى مقعدى كوستريلوركه اساءت ايتمش اولسه اكا كيرردى تاكه انكله شكرى زياده اوله وهر عبدكه ناره كيرر الا اكا جنته‌كى مقعدى كوستريلوركه احسان ايتمش اولسه اكا كيرردى تاكه انكله مغبونيتى زياده اوله (ومن يؤمن بالله ويعمل صالحا يكفر عنه سيئاته ويدخله جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها ابدا ذلك الفوز العظيم) هر كيمسه‌كه الله تعالى‌يه ايمان كتوروب عمل صالح ايشليه الله

برآدم دکلی اکاتابعمی اولورز اکرتابع اولور سق ضلالت وجنونده اولورز (ءالقی الذکر علیه من بیننابل هوکذاب
اشر) بیمزده وحیه الهی وارایکن اکاوحیی القا اولندی بلکه اول کذاب ومتکبردر (سیعلمون غدا من الکذاب الاشر)
یارین قیامتده یاخود اوزرلرینه عذاب نازل اولدقده بیلورلرکه ﴿ ۲۰۲ ﴾ کذاب ومتکبر کیمدر (انا مرسلوا الناقة
فتنة لهم فارتقبهم واصطبر)
انلر ایچون عذابه سبب
اولمغله برناقه کوندردك
امدی یاصالح انلرك عذابنه
ترقبله اذالرینه صبرایت
(ونبئهم ان الماء قسمة بینهم
کل شرب محتضر) وانلرك
بیننده صوبك تقسیمنی
خبر ویرکه صوبرکون
اول ناقەنك وبر کون
انلرك وحیوانلرینکدر
هربریسی حاضر اولوب
نوبتنده نصیبنی السون
(فنادوا صاحبهم فتعاطی
فعقر) انلر دوستلری
قدار بن صالغی اولدوەیی
کسمك ایچون چاغردیلر اولدخی قلیچنی آلوب
ناقەیی عقروقتل ایلدی
(فکیف کان عذابی ونذر)
صالح علیه السلام رسالتیله
انلری انذار وتعذیبم
نیجه اولدی (انا ارسلنا
علیهم صیحة واحدة فکانوا
کهشیم المحتظر) جبریل
علیه السلامك برصیحه
سنی انلره کوندردك که
انلر حیوان آغیلنه قونه
جق اوفق اوت کبی محو
اولدیلر (ولقد یسرنا القران للذکر فهل من مذکر) بزقرآنك حفظنی قولای ایتدك انلرانی قرائتله متعظ [ایچون]
اولورلرمی (کذبت قوم لوط بالنذر) لوط علیه السلام قومنی انذار ایتدکده انلرانی تکذیب ایتدیلر (انا ارسلنا
علیهم حاصبا الاآل لوط نجیناهم بسحر) بزانلرك اوزرینه اوفق طاش یاغدرر برروزکار کوندردك جملەسنی هلاك
ایدوب انجق آل لوطی سحر وقتنده هلاکدن خلاص ایتدك (نعمة من عندنا کذلك نجزی من شکر) اول نجات عندمزدن
نعمتدر بزم نعمتلرمزه شکرایدەنه بزبویله جزا ایدەرز (ولقد انذرهم بطشتنا فتماروا بالنذر) لوط علیه السلام انلری
شدت عذابمزله تخویف ایتمشیدی انلرانك ﴿ ۲۰۳ ﴾ انذارنده شك ایدوب تکذیب ایتدیلر (ولقدراودوه عن ضیفه
فطمسنا اعینهم فذوقوا
عذابی ونذر) لوط علیه
السلامدن قومی مسافر
ملکاری استدیلر (ملکلر
لوط علیه السلامه کندو
لرینی بیلدیروب قپویی
آچدیلر انلر دخولنده
جبریل علیه السلام قنادیله
چارپوب ❊ انادن طوغمه
کبی کوراولدیلر ❊ چیقمغه
یول بوله میوب لوط علیه
السلام انلری چیقاردی
امدی بنم عذاب وانذارمی
دادك بیورلدی (ولقد
صبحهم بکره عذاب مستقر)
فذوقوا عذابی ونذر) برصباح
انلرده برعذاب قرار
بولدیکه انلره بنم عذاب
وانذارمی دادك بیورلدی
(ولقد یسرنا القران للذکر
فهل من مدکر) بزقرآنی
اوقیوب تذکر ایدنلر
ایچون آسان ایتدك
اوقیوب متعظ اولورلرمی
(ولقد جاء ال فرعون النذر)
فرعون وقومنه انذار
ایدیجی رسوللر ومعجزەلر
کلدی (کذبوا بایاتنا کلها
فاخذناهم اخذعزیز مقتدر)
انلربزم موسایه ویردیکمز آیتارك کلیسنی تکذیب ایتدیلر بز انلری غالبیت وقدرت عذابیله اخذ ایتدك (اکفارکم خیرمن
اولئکم ام لکم براءة فی الزبر) ای معشر عرب آیا سزك کافرلر کزبوذکر اولنان نوح وهود وصالح علیهم السلام
قومارندن وسائردن اشدواقوامیدر ❊ انلره عذابمز ایرشدی ❊ یوخسه سزه عذاب اولمیەجق دیو کتب سماویەدن

تعالی انك سیئاتنی یارلغیوب جنتلره قویه که انك اغاجلری التندن ایرمقلر آقه انده
دائمین اولدقلری حالده اشبو ذکر اولنان کرامات فوز عظیمدرکه دفع مضار وجلب
منافعی جامعدر (والذین کفروا وکذبوا بآیاتنا اولئك اصحاب النار خالدین فیها وبئس
المصیر) شونلرکه الله تعالی یه کافر اولوب آیتلریمزی تکذیب ایتدیلر انلر اصحاب ناردر
انده دائمین اولدقلری حالده اول نه مبؤس قرارکاه اولور (ما اصاب من مصیبة الا
باذن الله) بر مصیبت که بنی آدمه ایریشور اول الله تعالینك تقدیر وارادتیلەدر (ومن
یؤمن بالله یهد قلبه والله بکل شیء علیم) برکیمسه که الله تعالی یه ایمان کتوره اول انك
قلبنی ایمان اوزره ثابت ایده ومصیبتك حلولی عندنده اکا (انا لله وانا الیه راجعون)
دیمکه توفیق ایده الله تعالی هر شیئه حتی قلوبه واحواله علیمدر (واطیعوا الله واطیعوا
الرسول) الله تعالی یه اطاعت ایدك قضاسنه رضائله ورسولنه الطاعت ایدك سزه امر
ایتدیکنه صبرله (فان تولیتم فانما علی رسولنا البلاغ المبین) اکر الله تعالی یه ورسولنه
اطاعتدن اعراض ایدر سکز رسولمزه واجب اولان انجق تبلیغدر اول ایسه انی ادا
ایتدی (الله لااله الا هو) الله تعالیدن غیری ضرونفع ایصالنه قادر اله یوقدر (وعلی
الله فلیتوکل المؤمنون) ایمدی مؤمنلر امرلرینی تفویض ایدرلرسه الله تعالی یه تفویض
اتسونلر زیراکه انلرك توکل ایله ایمانی انی اقتضا ایدر (یا ایها الذین آمنوا
ان من ازواجکم واولادکم عدوا لکم فاحذروهم) یا مؤمنلر ازواج واولادیکزك
بعضی سزه عدودر سزی طاعتدن اشغال ایدر ویا دین امرنده سزه خصومت ایدر
ایمدی انلردن حذر ایدك غائلەلرندن امین اولمکز (وان تعفوا وتصفحوا وتغفروا فان
الله غفور رحیم) اکر ترك معاقبه ایله انلری عفو وترك توبیخله انلردن اعراض
وتمهید معذره واخفائله مغفرت ایدرسکز الله تعالی غفور رحیمدر سزکله معاملەکز
مثلیله معامله ایدر ومع ذلك سزدن فضلنی منع ایتمز * روایت اولندیکه مکەده برقوم
اسلامه کلوب مدینەیه کتمك مراد ایتدکلرنده ازواج واولادلری انلره صاریلوب سز
بزی بونده اضاعه ایدمیسز دیو آغلشدیلر * اولیله اولسه اندن قلبلرینه رقت کلوب بر
مدت کتمکی ترك ایتدیلر بعده مدینەیه واروب اول واران اصحابی دینده فقیه اولمش
کوردیلر اکا بناء ازواج واولادلرینه عتاب قصدین ایدیجك اشبو آیتله عفو وصفح
یوانه تسلیك اولندیلر بعده دین حقنی محافظه ایچون انلره میلندن تحذیر وجهی
اوزره بیورلدیکه (انما اموالکم واولادکم فتنة والله عنده اجر عظیم) اموال
واولادیکز سزه بلیه درکه انلره اشتغالکز سزی الله تعالینك ذکر وطاعتندن قلوبکز
قطع ایدر حالبوکه الله تعالینك محبت وطاعتنی اموال واولاد محبتی اوزره ایثار ایدنلر
ایچون الله تعالی عندنده اجر عظیم واردر پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمدن مرویدرکه
یوم قیامتده بعض کسنەلر کتوریلوب اشبونك حسناتنی عیالی اکل ایدوبدر دنیله
(فاتقوا الله ما استطعتم) الله تعالینك تقواسنده جهد وطاقتکزی بذل ایدك (واسمعوا) امر
اولندیغکز اشیایی سماع قبولله استماع ایدك (واطیعوا) والله تعالی یه ورسولنه اطاعت ایدك
(وانفقوا خیر لانفسکم) وکندیکز ایچون خالصا لوجه الله اموالکزدن انفاق ایدك (ومن
یوق شح نفسه فاولئك هم المفلحون) اول کسنەکه شح نفسندن عصمت اولنه اول وصفلو
کسەلر جنته ایرنلردر (ان تقرضوا الله قرضا حسنا یضاعفه لکم ویغفر لکم والله شکور
حلیم) اکرسز اموالکزی امر اولندیغکز شیئه اخلاص وطیب قلبله صرف ایدرسکز
الله تعالی سزیچون انك اجرینی مضاعف قیلور برینه اون مثلنی ویدیوز ولایحصایه دکین
ویرر واول انفاق برکتنه سزی مغفرت دخی ایدر اول الله تعالی شکوردرکه سزدن قلیلی
قبول ایدوب اجر جزیل ویرر رحیمدر مسیئك عقوبتنه عجله ایتمز (عالم الغیب والشهادة
العزیز الحکیم) ملك وملکوتی بیلور ملکنده غالب وفعلنده حکیمدر

سورة الطلاق وهی اثنتا عشرة آیة مدنیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(یا ایها النبی) یا نبی الله دیو ندایی تخصیص بعده حکمله خطابی تعمیم ایتدی زیراکه اول
امتنك امامیدر اکا ندا انلره ندا کبیدر ویا انکچونکه کلام انکلەدر حکم ایسه اکا وامته
عام اولور (اذا طلقتم النساء فطلقوهن لعدتهن) چان نساکزی تطلیق مراد ایتسکز
عدتلری وقتنده تطلیق ایدك که اول ابتداء ظهوردەدرکه انکله ابتداء اعتداد ایدرکه اول
شول طهردرکه انده جماع اولنمش اولمیه اول مرأه کرکسه حامل ویا حائلەدرکه اول
طلاق سنیدر اما حائض ونفسایی تطلیق طلاق بدعیدر * پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه
وسلمدن روایت اولندیکه اول عمر بن الخطاب رضی الله عنه دیدیکه اوغلك عبدالله یه امر
ایتکه مرأەسنه مراجعت ایدەلر اول انی حیض حالنده تطلیق ایتمشیدی مراجعتدنصکره
انی امساك ایتسون حتی تطهر ایده بعده حائض اولوب تطهیر ایده اندنصکره تطلیق
ویا امساك ایتسون اشبو شول عدتدرکه الله تعالی انکله امر ایدوبدر ومراجعتله حکم
دلالت ایدرکه طلاق بدعی دخی واقع اوله * معلوم اولەکه حیض ویا نفاس حالنده تطلیق
بدعتدر (وکذلك شول طهردەکه انی انده جماع ایتمش اوله اما طلاق سنی اولدرکه رجل
انی تطلیق ایده برطهردەکه اول انده جماع اولنمیه اشبو شول مرأه حقندەدرکه اکا عدت
اقرائله لازم اوله اما چان مدخول بها اولمیان مرأەیی حیضی حالنده تطلیق ایتسه ویاخود

براتى وار (ام يقولون نحن جميع منتصر) ياخود انلرديرلر ميكه بز بربريزه ياردم ايدر وبلايى منع ايدر جمعيز (سيهزم الجمع ويولون الدبر) يقينده انلره منهزم اولوب جنكدن فرار ايله ارقه ويررلر ۞ كه بعده روزبدرده واقع اولدى (بل الساعة موعدهم والساعة ادهى وامر) بلكه ﴿ ٢٠٤ ﴾ انلره وعد اولنان عذاب كلينك محلى قيامتدر وعذاب قيامت عذاب دنيادن اشدو آجيدر (ان المجرمين فى ضلال و سعر) مشركلر دنياده ضلالتده وآخرتده كسكين آتشده در (يوم يسحبون فى النار على وجوههم ذوقوا مس سقر) شول كونده كه انلر يوزى اوزره سوريديلوب جهنمه القا اولندقده انلره نارك حروالمنى دادك دينور (انا كل شئ خلقناه بقدر) بز هرشيئى مرتب تقدير ومقتضاى حكمتمز اوزره خلق ايتدك (وما امرنا الا واحدة كلمح بالبصر) بر شيئك ايجادنده ياقيام قيامتده ۞ بزم امرمز انجق بر كلمهٔ كن لفظيدر كوزك سرعتله حركتى قدر زمانده اول وجود بولور (ولقد اهلكنا اشياعكم فهل من مدكر) اى اهل مكه امم سالفه دن كفر وتكذيبده سزك اشباه وامثالكزى هلاك ايتدك انلرك حالندن عبرت الوب متنصح اولور ميسكز (وكل شئ فعلوه فى الزبر) خيروشردن هرشيئكه ايشلرلر كراما كاتبين دفترلرنده مرقومدر (وكل صغير وكبير مستطر) اولدن آخره دك بيوك وكوچك اقوال وافعال لوح محفوظده مسطوردر (ان المتقين فى جنات ونهر) متقيلر آخرتده جنتلرده وماء ولبن وعسل وخمر نهرلرى عندنده ياخود روشن انهارده | درلر (فى مقعد صدق عند مليك مقتدر)

حيض كورمدك صغيره يى ويا آيسه يى جاعدنصكره تطليق ايتسه ويا مرأه حاملى جاعدن صكره ويا رؤيت دم حالنده تطليق ايده كه اول نه طلاق بدعى ونه طلاق سنى اولور اما خلع كه حيض حالنده اوله ويا طهرده كه آنده جماع اولنه بدعى اولاز زيراكه پيغمبرمز عليه السلام ثابت بن قيسه زوجه سين خلعه اذن ويردى اول مرأه نك حالنى بيلكسزين اكر اول جميع احوالده جائز اولمسه اول تصرف حالك لزومك بيلديردى اكر بركسه مرأه سنى حيضى حالنده ويا طهرنده كه انده جماع اولنسه تطليق ايتسه الله تعالى يه عاصى اولور اكرچه انكله طلاق واقع اولورسه ده زيراكه پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم ابن عمره مراجعته امر ايلدى بعض علماء عندنده طلقات بيننى جمعده بدعت اولاز حتى بركسه مرأه سنى طهرى حالنده طلقات ثلاثه ايله تطليق ايتسه طلاق بدعى اولمز اول شافعى واحمد قوليدر اماكه مالك وابو حنيفه عندنده اول بدعيدر (واحصوا العدة) مرأه نك اقرائنى عدو حفظ ايدك تاكه انكله زمان رجعتى بيله سز ونفقه وسكنانك امرينى مراعات ايده سز (واتقوا الله ربكم) ربكز الله تعاليدن قورقوب انلره تطويل عده واضرار ايتمكز (لا تخرجوهن من بيوتهن) انلرى اخراج ايتمكز شول بيتلرندنكه وقت فراقده انده ساكنه ايديلر تاكه عدتلرى انده منقضيه اوله (ولا يخرجن) واول نساء مطلقات دخى اول بيتلرندن چيقمسونلر (الا ان يأتين بفاحشة مبينة) مكركه زوجى اوزره تسلط ايده اويله اولسه انلرك اندن اخراجى حلال اولور زيراكه انك حقنى اسقاطده نشوز كبيدر وياخود زنا ايده ايمدى اوزرينه حد اقامتيچون اخراج اولنوب بعده كيرو اول منزله رد اولنور * دينلديكه انك انقضاء عدتدن اول منزلندن خروجى فاحشه در (وتلك حدود الله ومن يتعد حدود الله فقد ظلم نفسه) اشبو احكام مذكوره الله تعالينك حدوديدر بركسه كه انك حدودين تجاوز ايده اول نفسنه ظلم ايدر عقابه تعريضله (لاتدرى لعل الله يحدث بعد ذلك امرا) بيلمزسنكه الله تعالى اندنصكره بر امر مرغوب فيه احداث ايده كه اول زوجك اكا ويا ولدينه محبتى اجليچون تطليقه نادم اولوب بر طلقه ويا ايكى طلقه دنصكره اكا مراجعته رغبت ايده اول اجلدن مستحب اولوركه طلقاتى تفريق ايده زيرا اكر طلقاتى دفعةً ايقاع ايدرسه من بعد اكا مراجعت ممكن اولاز (فاذا بلغن اجلهن فأمسكوهن بمعروف اوفارقوهن بمعروف) چقان اول تطليق اولنان نساء عدتلرينك انقضاسى قريب اوله سز مخيرسز ديلرسكز نكاح جديد ويا رجعه واحسانله انلرى امساك ايدك ويا ابقاء حق واتقاء ضرارله انلرى ترك ايدك (وأشهدوا ذوى عدل منكم) رجعه ويا فراقتكز اوزره سزدن ايكى عدلى اشهاد ايدك تاكه انكله ريبه دن تبرى ايديله وتنازع كسيله (واقيموا الشهادة لله) سز اول شهادتكزى لله اقامت ايدك يوخسه مشهودله ويا مشهود عليهايه نظر ايتمكز (ذلكم [يوعظ

برمكان طيب ومستحسنده درلركه بر مقتدر پادشاهك عندنده ورضاسنده درلر

(سورة الرحمن جل ذكره مكية وهى ست وسبعون آية)

(بسم الله الرحمن الرحيم) (الرحمن ﴿ ٢٠٥ ﴾ علم القران) رحمانيتله متصف اولان الله تعالى حبيبى محمد عليه السلامه قرآنى تعليم ايلدى * مرويدركه پيغمبر عليه السلام كافرلره رحمن اسمنى خبرويردكده انلر رحمن ندر بز بيلمزز ديدلر يله ياخود قرآنى محمده فلان وفلان تعليم ايتدى ديدلر يله بو آيت كريمه نازل اولدى (خلق الانسان علمه البيان) انسانى خلق ايدوب نطق وكتابت وفهم وافهام تعليم ايتدى ياخود آدم عليه السلامى خلق ايدوب اسماء كلى يى تعليم ايلدى ياخود محمد عليه السلامى خلق ايدوب احوال ماضيه ومستقبله يى تعليم ايلدى (الشمس والقمر بحسبان) شمس وقمر برجلرنده ومنزللرنده تقدير اولنان حسابله جارى اولوب انكله وقتلر بلنور (والنجم والشجر يسجدان) ونجم كه ساقسز يز اوزره بتن (قباق وخيار كبى ۞ نباتدر وساق اوزره ورن ۞ اغاج ورمان وبادنجان كبى ۞ بونلر دائما الله تعالى يه سجده ايدرلر ۞ تسبيح ايتدكلرى كبيكه بز ابشتمز كورميز ۞ (والسماء رفعها ووضع الميزان) الاتطغوا فى الميزان) الله تعالى سمايى ارض اوزره رفع ايتدى وناس بيننده عدلى وضع ايتدى تاكه ميزان عدلده حدى تجاوز ايتميه لر ۞ انكله امر عالم قيام ونظام بوله (واقيموا الوزن بالقسط ولا تخسروا الميزان) ووزنى عدله طوغرى وزن ايدك كه ناسك حقندن برشى

يوعظ به من كان يؤمن بالله واليوم الآخر) اشبو لله شهادت اقامتيله متعظ اولور اول كمسه كه الله تعالى يه ويوم آخره ايمان كتورر (ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه من حيث لا يحتسب) اول كمسه كه الله تعاليدن قورقوب مناهيدن ومرأه يى حيضى حالنده تطليقدن ويا معتده يى اضراردن ومسكنندن اخراجدن وحدود الهى تعديدن وكتمان شها دتدن واقامت اوزره جعل توقعدن اجتناب ايده الله تعالى اكا مضائق وغمومدن مخرج قيلور وخاطرينه خطور ايتمديكى جهتدن فرج وخلف ويرر وياخود اشبو وعد عامهٔ متقينه اوله الله تعالى انلرى دنيا واخرت مضارندن قورتره وحسبانلرى اولمديغى حيثيتدن دنيا واخرت خيرينى انلره ايره كوره پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن مرويدركه بن بر آيت بيلورنكه ناس اكر انى اخذ ايتسه لر اول انلره كفايت ايديدى وبو آيتى اوقودى روايت اولنديكه سالم بن عوف بن مالك الاشجعى عدويه اسير اولوب باباسى پيغمبرمز عليه السلامه شكايت ايتدكده الله تعاليدن قورقوب ۞ لا حول ولا قوة الا بالله ۞ ذكرينى اكثار ايت ديدى چون عوف اكا مداومت ايتدى بر وقتده كورسه كه اوغلى سالم انسزين چيقه كلدى يانده يوز دوه وبر سورى قيون ومتاع كتورديكه انى عدونك غفلتى حالنده اكا نائل اولدى وانك شاننده دخى بو آيت نازل اولديكه (ومن يتوكل على الله فهو حسبه) بركمسه كه رزقى امرنده واكا ايريشن نوائب دفعنده الله تعالى يه اعتماد ايده اول اكا كافى اولوب غيرى يه احتياج ايتمز (ان الله بالغ امره) الله تعالى امرينى انفاذ وقضاسنى خلقنده امضا ايديجيدر (قد جعل الله لكل شئ قدرا) الله تعالى شدت ورخادن هر شئ ايچون اجل ونهايت قيلدى اول نه انى تقدم ونه اندن تأخر ايدر (واللائى يئسن من المحيض من نسائكم ان ارتبتم فعدتهن ثلاثة اشهر واللائى لم يحضن) نسا كزدن شونلركه حيضدن كسلديلر اكر انلرك عدتلرنده شك ايدرسكز ايمدى انلرك عدتى وكرك اصلا حيض كورمدكارينك عدتى اوچ آيدر (واولات الاحمال اجلهن ان يضعن حملهن) شول نساكه اولات حمل اوله كركسه انلر مطلقات اولسونلر ويا زوجلرى وفات ايتمش اولسونلر انلرك انقضاء عدتى حملرين وضع ايتملريدر على وابن عباس ايدر زوجى وفات ايدن حامله عدتى ايكى عدتك قنغيسى ابعد ايسه اولدر * ايمدى عدت وفات تمام اولمه دن اول طوغرسه وفات عدتنه قاتلنور واكر وفات عدتى تمام اولوب اول طوغرمزسه اول طوغورنجه قاتلنور (ومن يتق الله يجعل له من امره يسرى) بركمسه كه الله تعالى دن قورقوب احكام وحقوقن رعايت ايده اول اكا دنيا وآخرت امرينى آسان ايده (ذلك امر الله انزله اليكم) اشبو مذكور الله تعالينك امر وحكميدر پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم واسطه سيله انى قرآنده سزه انزال ايتدى (ومن يتق الله يكفر عنه سيئاته ويعظم له اجرا) بركمسه

نقصان ایتمیك * بو وزنده دقت قیامتده کی میزانده رزالتدن تحذیردر دیلدی (والارض وضعها للانام) وارضی
صواوزره بسط ایتدیکه جمله حیوانات قرارایده (فیها فاکهة والنخل ذات الاکمام) اول‌ارضده انواع میوه‌لر وغلاف
صاحبی خرما اغاجی واردرکه انك اغاجی ومیوه‌سی ﴿ ٢٠٦ ﴾ وهرجزئی ایشه‌یرار اولمغله سائره فضیلتی واردر
والحب ذوالعصف والریحان
واول ارضده حنطه
وشعیر وسائراکل اولنور
بقول وغیری واردر
وانلرده یپراق صاحبلری
واردرکه کوزل رایحه‌لری
واردر (فبای الاء ربکما
تکذبان) ای انس وجن
ربکز جل شانه نك قنغی
نعمتلرینی تکذیب ایدرسز *
روایت اولنورکه بوسوره
ده بوآیت کریمه اوتوز
بركر تکرر ایتمکله
پیغمبرمز علیه السلام
بوسوره‌یی قرائت ایدرکن
جنیلر بومکرر آیتلر کلدکجه
یاربنا نعمتلر کدن هیچ
برشیٔ تکذیب ایتمز
حمدمز سکادر دیوجواب
ویردلرمش صحابه ساکت
استماع ایدرلرمش سوره
تمامنده افندمز علیه السلام
صحابه‌یه سز سکوت ایتدیکز
جنیلر هرآیت اوقوندقجه
بویله جواب ویررلردی
بیورمشلر (خلق الانسان
من صلصال کالفخار)
وخلق الجان من مارج
من نار) الله تعالی انسانك
باباسی اولان آدم علیه السلامی دستی کبی صداویرر قوری چاموردن خلق ایتدی وجنك باباسی اولان [وان]
جانی کسکین آتشك توتونسز علوندن خلق ایتدی (فبای الاء ربکما تکذبان) ای انس وجن بریکزی قوری چاموردن
بریکزی آتشدن یالکندن خلق ایدن ربکز تعالانك قنغی نعمتلرینی انکار ایدرسز (رب المشرقین ورب المغربین) فبای الاء

که الله تعالادن قورقوب انك اوامر واحکامیله عمل ایده اول انك سیئاتنی تکفیر ایدر
واجرینی تضعیفله تعظیم ایدر (اسکنوهن من حیث سکنتم من وجدکم) اول
تطلیق ایتدیککز نسائی عدتلری تمامنه دکین اسکان ایدك شول مکانده کیم اکاوسع وطاقتکز
اولور (ولا تضاروهن لتضیقوا علیهن) وانلره سکناده اذا ایتمکزکه انلره تضییقکزله
اندن خروجه الجاء ایده‌سز (وان کن اولات حمل فانفقوا علیهن حتی یضعن حملهن)
واکر تطلیق ایتدیککز نساء ذوات حمل ایسه‌لر حمللرین وضع ایدنجیه دکین سز
انلره انفاق ایدك * معلوم اوله که معتدهٔ رجعیه عدتده اولدیغنجه زوج اوزره نفقه
وسکناسی واجب اولور وسکنا ایله مراد مؤنت مسکندر اکر شول دارکه مرأه
انك ایچنده تطلیق اولنمشدر زوجك ملکی ایسه زوج اوزره واجب اولورکه اول‌اندن
چیقوب انی اول مطلقه‌یه عدتی انقضاسنه دکین ترك ایده واکر اول دار اکا عاریه
اولوب معیر اکا رجوع ایتسه زوج اوزره واجب اولورکه بردار کرالیوب مطلقه‌سنی
انده اسکان ایده واکر معتده خلعله ویا طلقات ثلاثه ایله ویا لعانله بائنه ایسه اکثر علما
عندنده انکچون سکنی لازم اولور کرکسه حامل ویا حائل اولسون * ابن عباس ایدر
انکچون سکنی لازم اولمز مکر حامل اوله که اول شعبی وحسن قولیدر واما اکا نفقه
لزومنده علماء اختلاف ایتدیلر بر قوم ذاهب اولدیلرکه انکچون نفقه یوقدر مکرکه
حامل اوله اول شافعی واحمد قولیدر وبر جماعت ایسه هر حالده انکچون
نفقه‌یی ایجاب ایتدیلر اول ابن مسعوددن مرویدر نخعی وثوری وابو حنیفه قولیدر
اما معتده‌که شبههٔ وطئدن ویا عیب ایله فسخ نکاحدن ویاخیار عتقدن اولانده سکنی ونفقه
یوقدر اکرچه حامل ایسه‌ده اما معتده‌که زوجك وفاتندن اوله اکثر علماء عندنده
انکچون نفقه یوقدر اوکرکسه حامل ویا حائل اولسون * علی ایدر اکر حامل ایسه
تاوضعنه دکین ترکه‌دن اکا نفقه ویریلورکه اول شریح ونخعی وشعبی وثوری قولیدر
وانکچون سکنی لزومنده شافعینك ایکی قولی واردر بری بودرکه انکچون سکنی اولمیه
بلکه دیلدیکی مکانده ساکن اوله‌که اول علی وابن عباس وعایشه قولیدر عطاء وحسن
وابوحنیفه اکا ذاهبلردر قول ثانی اولدرکه انکچون سکنی اوله‌که اول عمرو عثمان
وابن مسعود وابن عمر قولیدر مالك وثوری احمد واسحق اکا ذاهبلردر (فان ارضعن
لکم فآتوهن اجورهن) اکر تطلیق ایتدیککز نساء اولادکزی ارضاع ایتسه‌لر انی
کرکسه کندیلر طوغورمش ویا انلرك غیری نساکز طوغرمش اولسون ایمدی انلره
ارضاعلری اجرتن ویرك زیراکه نفقهٔ اولاد اب اوزره‌در اجرت رضاعه نفقه‌دندر
(وائتمروا بینکم بمعروف) وارضاع واجرده بری برلریکزه جمیله امر ایدك

ربکما تکذبان) الله تعالی شمسك یازقیش ایکی مشرق ایکی مغربنك ربیسیدر ای انس وجن ربکزك قنغی نعمتلرینی
تکذیب وانکار ایدرسز (مرج البحرین یلتقیان بینهما برزخ لایبغیان فبای الاء ربکما تکذبان) الله تعالی بری آجی
بری طاتلی ایکی بحری بربرینه مجاور ﴿ ٢٠٧ ﴾ وملاقی ایلدی وبینلرینه قدرتنده برمانع پرده قیلدیکه بربیسی دیکرینی
باصوب خاصیت ومنفعتی
باطل اولمیوب بنه طاتلوسی
طاتلو آجیسی آجی باقی
قالور ای انس وجن
ربکزك بونعمتلرندن
قنغیسنی تکذیب ایدرسز
(یخرج منهما اللؤلؤ
والمرجان فبأی الاء ربکما
تکذبان) اول‌ایکی بحردن
اینجو ومرجان چیقوب
سزانلردن ارایش وآلش
ویرش ایدرسز بونعمتلرك
قنغیسنی انکار ایدرسز
(وله الجوار المنشئت فی
البحر کالاعلام فبأی الاء
ربکما تکذبان) الله تعالی
سزك تجارت ومنفعتکز
ایچون ارادتیله دکزده
بلند طاغلر کبی اغاجدن
سفینه‌لر انشا واجرا
ایتدردی بونعمتلرك قنغیسنی
انکار ایدرسز (کل من
علیها فان ویبقی وجه ربك
ذو الجلال والاکرام فبأی
الاء ربکما تکذبان) روی
ارضده ذی روح ومرکباتك
جمله‌سی فانیدر وعظمت
ومستحقنه اکرام صاحبی
اولان ربك عزشانه نك
ذاتی باقیدر ❊ ربکز تعالی سزك فنا کزی بلور اکا کوره اعمال حسنه آماده ایلمکزی وذاتنك بقاسنی بلور جزا ایچون
اکارجوع ایده جککزی سزه خبرویردی ❊ بونعمتلرك قنغسنی تکذیب ایدرسز (یسئله من فی السموات والارض کل یوم
هو فی شان فبای الاء ربکما تکذبان) سموات وارضده اولان مخلوقات جمله اکا محتاج اولمغله حاجتلرینی اندن مطلوب

(وان تعاسرتم فسترضع له اخری) اکر رضاع امرنده تضایق ایدرسکز یعنی
اب اجرت رضاعی ویرمکدن وام ایسه ولدینی ارضاعدن امتناع ایدرسه
ایمدی اول ولدی مرأهٔ اخری ارضاع ایدر یوخسه انی ام ارضاعه اکراه اولنمز
(لینفق ذو سعة من سعته) مطلقه‌لره ومرضعلره غنا صاحبی اولان رجل غنا ویسری
مقدارنجه انفاق ایتسون (ومن قدر علیه رزقه فلینفق مما آتاه الله) شول کسه‌که
رزق تضییق اولنه الله تعالینك اکا ویردیکی مالدن قدر ومقدارنجه انفاق ایتسون
(لا یکلف الله نفسا الا ما آتاها) الله تعالی هیچ بر نفسه نفقه امرنده تکلیف ایتمز
الا اول دکلوکه مالدن اکا ویروبدر (سیجعل الله بعد عسر یسرا) الله تعالی عسردنصکره
عاجلده ویا آجلده یسر قیلسردر اشبونده فقراء ازواجه تیسیرله وعد واردر اکر
مقدورینی انفاق ایدرسه (وکأین من قریة عتت عن امر ربها ورسله فحاسبناها حسابا
شدیدا وعذبناها عذابا نکرا) چوق قریه اهلی رب تعالینك ورسوللرینك امرندن
عتو وعنادله اعراض ایتدیلر بز انلره دنیاده جوع وقحط وسیف وسائر بلالله تعذیب
ایتدك آخرتده ایسه بز انلره استقصا ومناقشه ایله حساب ایده‌رز (فذاقت وبال امرها وکان
عاقبة امرها خسرا) اویله اولسه انلر کفر وعصیانلرینك عقوبتن دنیاده ذوق ایتدیلر
وعاقبت امرده هلاکه ایردیلر (اعدالله لهم عذابا شدیدا) الله تعالی انلر ایچون عذاب
شدید تهیئه ایتدی (فاتقوا الله یا اولی الالباب الذین آمنوا قد انزل الله الیکم ذکرا
رسولا) ایمدی الله تعالیدن قورقوب امرونهینه اطاعت ایدك ای عقول کامله صاحبلریکه
الله تعالی‌یه ورسولنه ایمان کتوردیلر اول الله تعالی سزه قرآنی انزال ورسولنی ارسال
ایتدی (یتلو علیکم آیات الله مبینات) که اول رسولی سزه الله تعالینك آیات قرآنیه‌سنی
تلاوت ایدرکه اول واضحات الاحکامدر (لیخرج الذین آمنوا وعملوا الصالحات من
الظلمات الی النور) تا که مؤمن اولوب عمل صالح ایشلینلری ظلمت کفردن نور ایمانه
ویا ظلمت جهلدن نور علمه ویاشکدن یقینه اخراج ایده (ومن یؤمن بالله ویعمل صالحا یدخله
جنات تجری من تحتها الانهار خالدین فیها ابدا) برکسه‌که ایمان اوزره ثابت اولوب
فرائض وسننی ادا ایده اول الله تعالی انی شول جنتلره قورکه اغاجلری التندن ایرمقلر
آقارانده خالدین اولدقلری حالده (قداحسن الله له رزقا) الله تعالی اکا جنتده ثواب عظیم
احسان ایده (الله الذی خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن) الله تعالی یدی سمواتی وعددده اول
دکلو یدی ارضی خلق ایتدی * دینلدیکه هر ایکی ارضك اراسی وهر بر ارضك قالنلغی بوز ییلق
مسافه‌در نتکیم هر ایکی سمانك اراسی وهر بر سمانك قالنلغی اول دکلودر (یتنزل الامر بینهن)
الله تعالی امر وقضاسی هر سماء وهر ارض بیننده جاری وحکمی نافذاولور * ایمدی جبریل علیه

ایدرلرالله تعالی هوانده مشیتی موجبنجه قدرتنی اجراده در ۞ که دنیاده امرونهی واحیاواماته وعطا ومنعدر وآخرتده جزاوحساب وثواب وعقابدر ۞ ای انس وجن ربکزك قنغی نعمتلرینی تکذیب ایدرسز (سنفرغ لکم ایه الثقلان) فبای الاء ربکما تکذبان) ای بارکران التنده اولان انس ﴿ ۲۰۸ ﴾ وجن یقینده سزك حساب وجزاکز قصدینی

ایده جککز اول اعمال حسنه‌یه بجود کرملر واعمال سیئه‌یه استحقاقنه کوره عقاب اولنه جق بونعمتلرك قنغیسنی انکار ایدرسز (یامعشر الجن والانس ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات والارض فانفذوا لاتنفذون الابسلطان فبای الاء ربکما تکذبان) ای معشر جن وانس اکر سز قضا وموتدن خلاص ایچون سموات وارضك کنارندن چیقوب قاچمغه قادر ایسه کز چیقك سزاندن چیقه‌مزسکز مکر غلبه وقوتله چیقه سز ۞ اول ایسه کسنه‌یه ممکن دکلدر جمله‌یه موت وفنا ملازمدر امدی ای انس وجن ربکزك نعمتلرینی کوروب دنیاده وآخرتده انك درکاهندن غیری ملجاوملاذ اولمدیغنی بیلوب نه‌انکار ایدرمسز (یرسل علیکما شواظ من نار ونحاس فلاتنتصران) فبای الاء ربکما تکذبان) ای کفار

انس وجن قیامتده اوزریکزه غلولو آتش وارعش باقردوکیاور اولزمان سزه کسنه‌دن نصرت [پیغمبریمز] واول عذابی منع ایدر یوقدر امدی بوشواظ ونحاسله سزی تخویف ایتدیکی نعمتلرك قنغیسنی انکار ایدرسز (فاذا انشقت السماء فکانت وردة کالدهان) فبأی آلاء ربکما تکذبان) ملکلرك نزولیچون سماءنشق اولدیغی زمان

السلام سماء سابعه‌دن ارض سفلادکین نزول ایدوب هربرنده الله تعالینك امر وحکمنی تنفیذ ایدر هرسماده وهر ارضده الله تعالینك خلق وامر وقضاسی واردر (لتعلموا ان الله علی کل شئ قدیر وان الله قداحاط بکل شئ علما) تاکه یاناس نور عقلله بیله‌سزکه الله تعالی هرشیئه قادردر وانك علمی هر شیئی احاطه ایدوبدر اکاهیچ شئ خفی اولمز

سورة التحريم وهى اثنتا عشرة آية مدنية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(یاایها النبی لم تحرم مااحل الله لك تبتغی مرضاة ازواجك والله غفور رحیم) یانبی الله الله تعالینك سکا حلال ایتدیکی شیئی نیچون کندیکه حرام ایدر سنکه انکله زوجاتك رضاسین دیلرسن والحال هیچ کسه‌یه جائز اولمزکه الله تعالینك حلال ایتدیکنی حرام ایده اول ذنبدن توبه ایدنه غفوردر انك اوزره عقاب ایتمز رحیمدر * سبب نزولنده دینلدیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم زوجاتندن سودة رضی الله عنها قتنده عسل شربتی ایچدیکندنصکره عائشه رضی عنهایه واردی اول اکادیدیکه یارسول الله اغزکده رایحه بولورم بعده حفصه رضی الله عنهایه واروب اولدخی اکاعائشه دیدیکن دیدی پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایسه رایحهٔ منکره‌دن کراهت ایدردی * دیدیکه ایمدی اول سوده قتنده عسل شربتی ایچدیکمدن اولمشدر والله شمدنکرو انی ایچمین دیو یمین ایتدی برروایتده پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم جاریه‌سی ماریة القبطیه‌یه حفصه‌نك بیتنده قربان ایتدی حفصه ایسه غائبه ایدی وقتاکه حفصه اکاخبرداراولدی زیاده تألمندن اغلدی پیغمبریمز علیه السلام اکادیدیکه اول بنم جاریه‌مدر الله تعالی انك وطئنی حلالدر آغلمه ونساءمدن آنی کمسه‌یه خبر ویرمه کل * سنك رعایت خاطرك ایچون شمدنکرو اول بکا حرام اولسون دیدی اول تحریم اندن زله ایدی (قد فرض الله لکم تحلة ایمانکم) الله تعالی سزه ایمانکزی کفارتله ومشیة الهه تعلیقله تحلیلی مشروع قیلدی (والله مولاکم وهو العلیم الحکیم) الله تعالی سزدن ناصر کز ومتولئ اوموریکزدر اول سزده اولان شیئی بیلور افعال واحکامنده حکمتن اجرا قیلور (واذ اسر النبی الی بعض ازواجه حدیثا) شول وقتکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم نساسنك بعضنه یعنی حفصه‌یه برحدیث اسرار ایتدیکه اول ماریی کندویه تحریمنی حفصه‌یه بیلدر دیککندنصکره آنی کمسه‌یه خبر ویرمکل دیدی ویاخود کندیدنصکره خلافت ابوبکر وعمرك اولیسردر دیو اسرار ایتدی (فلما نبأت به واظهره الله علیه عرف بعضه واعرض عن بعض) وقتاکه حفصة اول حدیثی عائشه رضی الله عنهایه خبر ویردی والله تعالی انك اول افشاسنی جبریل علیه السلام توسطیله پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه بیلدیردی

کل رنککنده قرمزی سختیان کبی یاخود روغن زیت کبی الوان رنکده اولور ای انس وجن ربکز سزه بو انشقاق سماولوتنی بیان ومتصح اولمکزی اعلان ایدرکن نعمتلرینی نیجه تکذیب ایدرسز (فیومئذ لایسئل عن ذنبه انس ولا جان فبأی الاء ربکما ﴿ ۲۰۹ ﴾ تکذبان) اولکونده یا قبرلرندن خروجلرنده انس وجنك

کنهکارلری سیمالرندن معلوم اولمغله کناهلرندن سؤال اولنمز ای انس وجن ربکز تعالی سبب نجاتکز اولان ایمان وتقویده اوله‌سکز دیو سزه اهوال قیامتی خبر ویررانك قنغی نعمتلرینی تکذیب ایدرسز (یعرف المجرمون بسیمهم فیؤخذ بالنواصی والاقدام فبأی الاء ربکما تکذبان) مجرملر یوزلری سیاه وکوزلری ماثی سیمالریله بیلنوب النلرندن وایاقلرندن اخذله جهنمه سوق وباشی اشاغی آتیلور ای انس وجن کفردن پرهیز ایچون سزه جهنمه سرنکون القااولنه جغکزی ربکز جل شانه خبرویردی انك قنغی نعمتلرینی تکذیب ایدرسز (هذه جهنم التی یکذب بها المجرمون یطوفون بینها وبین حمیم آن فبای الاء ربکما تکذبان) بواول جهنمدرکه مجرملرانی تکذیب ایدرلردی انلر جحیم ایله حمیم بیننده سعی

وطواف ایدرلر ۞ جحیم حرارتندن (تبان) (رابع) (۲۷) صوصادقجه اول قاینامش حمیم ایچریاوب امعا وجوفلری غلیان ایدر ۞ ای انس وجن ایمانله متصف اولوب نجاتده اولمکز ایچون سزه جهنم عذابنی وصف ایتدی ربکزك قنغی نعمتلرینی تکیب ایدرسز (ولمن خاف مقام ربه جنتات فبای الاء ربکما تکذبان) قیامتده ربی تعالانك

پیغمبریمز علیه السلام دخی انك بعضنی حفصه‌یه تعریفندنصکره نیچون بنم سریمی حفظ ایتمدك دیدی وبعضنی ایسه تعریفندن اعراض ایتدی اما انك تعریف ایتدیکی ماریه‌یی کندویه حرام ایتمسیدی واعراض ایتدیکی امر خلافتی افشاسیدی ویاخود تعریفله مراد اکا اول فعلنك جزاسن ایتدیکیدی شول وجهله کیم انی تطلیق ایتدی عمر رضی الله عنه انی ایشیدیجك قتی محزون اولوب اکر آل خطابده خیر اولسه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم بنم قزیمی تطلیق ایتمزدی دیدی اویله جبریل علیه السلام کلوب پیغمبریمز علیه السلامه امر ایتدیکه حفصه‌یه مراجعت ایده * دینلدیکه پیغمبریمز علیه السلام حفصه‌یی تطلیق ایتمدی بلکه تطلیقن قصد ایدیجك جبریل علیه السلام کلوب دیدیکه انی تطلیق ایتمکل که اول صوامه وقوامه‌در واول جنتده سنك نسائکدر اویله اولسه انی تطلیق ایتمدی (فلما نبأهابه قالت من انبأك هذا قال نبأنی العلیم الخبیر) وقتاکه پیغمبریمز علیه السلام حفصه‌یه افشاسندن اکا اظهار اولنانی خبر ویردی حفصه پیغمبریمز علیه السلامه دیدیکه بنم افشائمی سکا کیم خبر ویردی پیغمبریمز علیه السلام ایتدی اول الله تعالی که هرشیئی بیلور وهر سری ایشیدر (ان تتوبا الی الله فقد صغت قلوبکما) یاعائشه ویاحفصه اکر سز پیغمبریمز علیه السلامه کراهت ویرر فعلکزدن توبه ایدرسکز توبه‌کز قبول اولور زیراکه سزدن توبه ایجاب ایدر شئ صدور ایدوبدرکه اول مخالصهٔ رسولدن قلبلریکزك میلیدرکه اول انك محبت ایتدیکی شیئه محبت وکراهت ایتدیکی شیئدن کراهتی ایدی (وان تظاهرا علیه فان الله هو مولاه) اکرسز ایکیکز رسول الله اوزره اکا کراهت ویرر شیئله تعاون وتظاهر ایدرسکز بیلوك که الله تعالینك ولی وناصریدر (وجبریل وصالح المؤمنین والملائکه بعد ذلك ظهیر) وکروبیونك رئیسی جبریل علیه السلام انك قرینیدر ومؤمنلرك صلحاسی انك اعوان واتباعیدر بوندنصکره ملائکه کثرتیله انك ظهراسیدر (عسی ربه ان طلقکن ان یبدله ازواجا خیرا منکن) اکر رسول الله سزی عصیانکزسببیله تطلیق ایدرسه قریب اولورکه انك ربی جل شانه بریکزه سزدن خیرلو نسایی اکا زوجات ایده (مسلمات) که انلر دین اسلامه واحکامنه مقره‌لردر (مؤمنات) دینلرنده مخلصه‌لردر (قانتات) مصلیه‌لردر ویا طاعته مواظبه‌لردر (تائبات) ذنوبدن توبه ایدیجیلردر (عابدات) متعبده‌لردر ویا امر رسوله متذلله‌لردر (سائحات) صائمه‌لردر ویا مهاجره‌لردر (ثیبات وابکارا) انلر ثیبه‌لردر وبکرلردر (یا ایها الذین آمنوا قوا انفسکم واهلیکم نارا) یا مؤمنلر کندیکزی واهلریکزی ناردن صاقنك الله تعالینك امرینه امتثال ونهیندن اجتنابله واهلریکزه نصح وتأدیبله (وقودها الناس والحجارة) که انك طوتشدره‌جغی ناس وکبریت طاشلریدر * دینلدیکه طاش آنك وقودی اولمسی ناس اکا کیرمزدن اولدر (علیها ملائکة غلاظ

حضورنده حساب ایچون قائم اوله جغندن خوف ایله دنیاده رضای باریده اولان کمسنه ایچون جنت عدن وجنت
نعیم واردر یاخود اول خائف انس وجن ایچون ایکی جنت واردر امدی ربکزجل شانه‌نك بوویردیکی نعمتلردن
قنغیسنی تکذیب ایدرسز (ذواتا افنان فبای الاء ربکما تکذبان) ﴿ ۲۱۰ ﴾ اول جنتلرده اشجار کثیرة واردرکه
هردالاری انواع میوه‌لر
صاحبیدر بونعمتلرك قنغیسنی
تکذیب ایده بیلورسکز
(فیهما عینان تجریان)
فبای الاء ربکما تکذبان)
اول ایکی جنتده ☼ بری
تسنیم بری سلسبیل ☼
ایکی جاری چشمه‌لر
واردر ربکزك قنغی
نعمتلرینی انکار ایدرسز
(فیهما من کل فاکهة
زوجان فبای الاء ربکما
تکذبان) اول ایکی
جنتده ایکی درلو میوه
واردر ☼ که بری جمله
دنیاده کورینلر بری هیچ
کورلمشدر ☼ سزچون
اولان بونعم الهی‌یی نیجه
تکذیب ایدرسز (متکئین
علی فرش بطائنها من استبرق
وجنا الجنتین دان فبای
الاء ربکما تکذبان) اول
الله تعالادن خوف ایدنلر
استارلری محکم یشل
دیبادن ویوزلری نوردن
فراشلر اوزرینه اوتوروب
اول جنتلرك استدکلری
میوه لردن قاعدوقائم
ونائم بلاتعب اکل ایدرلر
بونعمتلرك قنغیسنی تکذیب ایدرسز * دینلدیکه فراشك ظاهری یعنی یوزی بیان اولنمدیغی دنیاده مثلی [اول]
اولمیوب تعریفی ممکن اولمدیغندندر (فیهن قاصرات الطرف لم یطمثهن انس قبلهم ولاجان فبای الاء ربکما تکذبان)
اول جنتك کوشکلرنده حوریلر واردرکه کوزلرینی زوجه‌لری اوزره قصر ایتمشلردر مقدم انلره انس وجندن کمسنه

شداد) اول نار اوزره مسلط زبانیه دینور ملائکه واردر اقوالده غلاظ وافعالده شداد
درلر ویاخلقده غلاظ وخلقده شداددر ویاافعالده اقویادرکه انلرك بری دفعهٔ واحده‌ده
یتمش بیك کمسه‌یی ناره القا ایدر انلرك قلوبنده رحمت خلق اولنمیوبدر (لا یعصون الله
ما امرهم ویفعلون مایؤمرون) الله تعالینك امر ایتدیکنه عصیان ایتمزلر وامر اولندقلری
شیئی تأخیر ایتمز ادا ایدرلر (یا ایها الذین کفروا لا تعذروا الیوم انما تجزون ما کنتم
تعملون) یاکافرلر اشبو کونده یعنی یوم قیامتده اعتذار ایتمکز * ناره دخوللرنده اعتذار
ایدیجك عذریکز قبول اولمز دینور اشبو یوم جزادر دنیاده ایشلدیکز شرك ومعصیانله
جزا الورسز (یاایها الذین آمنوا توبوا الی الله توبة نصوحا) یامؤمنلر الله تعالی‌یه ذنوبکزدن
توبه ایدك برتوبه ایله کیم صاحبنه نصح ایدرکه اول موته دکین ذنوبه عودی ترکدر
دینلدیکه اول عبدك ماضی‌یه ندامتی ومن بعد عدم عوده عنایتی‌در * دینلدیکه اول درت
شیئی جامعدر لسانله استغفار وابدانله اقلاع وجنانله ترك عودی اضمار واخوان سوئی
مهاجره‌در (عسی ربکم ان یکفر عنکم سیئاتکم ویدخلکم جنات تجری من تحتها
الانهار) تا که ربکز جل شانه سزك سیئاتکزی تکفیر ایده وسزی جنتلره قویه کیم
اغاجلری التندن ایرمقلر آقار (یوم لا یخزی الله النبی والذین آمنوا معه) شول کونده که
الله تعالی انده پیغمبرمز حضرت محمد صلی الله علیه وسلمی واکا ایمان کتورن مؤمنلرك
ناره ادخاله اخزا ایتمز (نورهم یسعی بین ایدیهم وبایمانهم) اول مؤمنلرك نوری
اوکلرنجه وصاغلرنجه صراط اوزره یورر (یقولون ربنا اتمم لنا نورنا) منافقلرك نوری
سوندیکن کوردکلرنده کندیلرك نوری دخی سوینمسنی بشریت عادتی اوزره خوف
ایدوب اکرچه ایمانلری سببیله کندیلره امتی اعتقاد ایدرلرسه‌ده دیه‌لرکه یاربنا نورمزی
سونمکدن حفظ ایله کل ویاخود اعماللری حسبنجه نورلرینك تفاوتن کوریجك الله تعالیدن
انك اتمامین دیلیه‌لر (واغفرلنا) وذنوب ماضیه‌مزی مغفرت ایتسکل (انك علی کل
شیٔ قدیر) که زیرا سن هرشیئه اتمام نوره ومغفرت ذنوبه وغیری‌یه قادرسن (یاایها
النبی جاهد الکفار والمنافقین واغلظ علیهم) یا نبی الله کافرلره سیفله ومنافقلره حجتله
وایکی صنفه دخی غلظت وخشونت استعمالیله جهاد ایت (ومأویهم جهنم وبئس المصیر)
انلرك مأوالری جهنمدر اول نه چیرکین قرارکاه اولور (ضرب الله مثلا للذین کفروا
امرأة نوح وامرأة لوط) الله تعالی کافرلره نوح علیه السلامك زوجه‌سی واعله‌یی ولوط
علیه السلامك زوجه‌سی واعله‌یی مثل ضرب ایدرکه انلر کفرلریله معاقب اولورلر
یوخسه کندیلریله نبی ومؤمنین بینده‌کی نسبه‌نك انلره نفعی اولمز اول ایکی مرأه‌یه
زوجلری نوح واوطك نفعی اولمدیغی کبی (کانتا تحت عبدین من عبادنا صالحین فخانتاهما)

طوقنمشدر ای انس وجن ربکز تعالانك بونعمتلرندن قنغیسنی تکذیب ایدرسز (کانهن الیاقوت والمرجان فبای الاء ربکما
تکذبان) اول حوریله کویاپاضاق وحمرتده یاقوت صاف ومرجان پاکیزه کبیدر بونعمتلردن قنغیسنی انکار ایدرسز
(هل جزاء الاحسان الا الاحسان فبای ﴿ ۲۱۱ ﴾ الاء ربکما تکذبان) عملده احسانك جزاسی انجق ثوابله
احساندر بواحسان نعمتی
انکار ایدرمیسز (ومن
دونهما جنتان فبای الاء
ربکما تکذبان) واول
خائف مقربلرك جنتندن
دون ☼ اصحاب یمین ایچون ☼
ایکی جنت دخی واردر
بوقوللرینه ربکزك وعد
ایتدیکی جنت ونعمتلرك
قنغیسنی تکذیب ایدرسز
(مدهامتان فبای الاء
ربکما تکذبان) اول ایکی
جنتك یشللکنده شدت
اولمغله سیاهه مائلدر) غالبا
اصحاب یمینه مخصوص
جنتده نبات وریحان چوق
اوله ☼ بوارباینه کوره
متعدد جنتلرك قنغیسنی
انکار ایدرسز (فیهما
عینان نضاختان فبای
الاء ربکما تکذبان) اول
ایکی جنتده صولری جوش
وفوران ایدر ایکی پکار
وار درربکزك بوجنت
ونعمتلرندن قنغیسنی تکذیب
ایدرسز (فیهما فاکهة
ونخل ورمان فبای الاء
ربکما تکذبان) اول ایکی
جنتده چوق میوه‌لر
وخرما وانار اغاجلری واردر ☼ دینلدیکه خرماده غدا وانارده دوا اولمغله میوه‌لر دنصکره تخصیص اولندی ☼ ربکز
عزشانه قوللرینه لایق کوردیکی نعمتلرك قنغیسنی تکذیب ایدرسز (فیهن خیرات حسان فبای الاء ربکما تکذبان) اول
جنتلرده خویلری خوب یوزلری محبوب زوجه‌لر واردر ربکزك قوللرینه بربرندن احسن ویردیکی نعمتلرك قنغیسنی تکذیب

اول ایکی مرأه بزم ایکی صالح قوللرمزك تحت نکاحنده ایدیلر اول ایکیسی نوح واوطه
نفاقله خیانت ایتدیلر نوح علیه السلامی مرأه‌سی مجنوندر دیو افترا ایدردی ولوط علیه السلامك
مرأه‌سی ایسه قومنه لوط علیه السلامه کلان اضیافی دلالت ایدردی ضیف اکا
کیجه کلسه آتش یقاردی کوندز کلسه دخان توتدرردی (فلم یغنیا عنهما من الله شیئا) اول ایکی
مرأه‌یه زوجلرینك صلاح ونبوتی الله تعالینك عذابندن برشیئ غناویرمدی (وقیل ادخلا النار
مع الداخلین) اول ایکی مرأه‌یه موتلری عندنده ویا یوم قیامتده دینورکه کفردن ناره داخل
اولنلرله سزدخی داخل اولوك زیرا کفره ایله انبیاء بینلرنده وصلت اولمز (وضرب الله
مثلا للذین آمنوا امرأة فرعون) الله تعالی مؤمنلره فرعونك زوجه‌سی آسیه رضی الله
عنهایی مثل ضرب ایدرکه انلره کافرلرك وصلتی ضرر ویرمکده حاللری آسیه‌نك حالنه
بکزرکه عندالله منزله رفیعه صاحبه‌سی ایکن اعداء اللهك اشدی نکاحنده ایدی موسی علیه
السلام سحره‌یه غالب اولیجق آسیه ایمانه کلمشدی بعده فرعونه انك ایمانی متبین اولدیغندن
انك ایکی ال وایکی ایاغن میخلیوب کونشه قودی وبردکرمن طاشنی کوکسی اوزره باصدردی
اواوجهله اکا عذاب ایتدی انلر اندن منصرف اولدقلرنده ملائکه اکا کولکه اوورلردی
(اذ قالت رب ابن لی عندك بیتا فی الجنة ونجنی من فرعون وعمله ونجنی من القوم الظالمین)
اول حالتده آسیه الله تعالی‌یه دعا ایدوب دیدیکه یارب بنم ایچون جنتده رحمتك قربنده
ویادرجات مقربینك اعلاسنده بربیت بنا ایت وبنی اول فرعونك نفس خبیثه سندن وعمل
سیئه‌سندن وظلمه‌دن وانکله اولنلرك شماته وتعبیرلرندن خلاص ایت اوبله اولسه الله تعالی
دعاسنه اجابت ایدوب حجابی اندن کشف ایتدیکندنصکره جنتده درجات رفیعه‌ده بیتنی
کوستردی روایت اولندیکه فرعونك امریله برصخرهٔ عظیمه کتوردیلرکه انکله انی آزدیره‌لر
آسیه ایسه اول حینده بودعایی ایدیجك الله تعالی اکا جنتده دره‌دن یاپلمش بیتنی کوستروب
صخره بدننه ایرمدین روحنی قبض ایتدی صخره‌نك جسدینه وقوعی روحسز ایکن ایدی
* دینلدیکه اول عذاب اولنورکن جنته‌کی بیتن کوروب سروروندن کولردی قومی ایسه
اکاجنون عارض اولدی دیو سویلرلردی (ومریم ابنة عمران التی احصنت فرجها فنفخنا
فیه من روحنا وصدقت بکلمات ربها وکتبه وکانت من القانتین) ودخی الله تعالی ارامل
مؤمناته مریم رضی الله عنهایی ضرب ایتدیکه اول فرجنی رجالدن احصان ایدوب بزانك
فرجنه خلق ایتدیکمز ارواحدن روح عیسایی نفخ ایتدك اول ربی جل شانه‌نك صحف
منزله‌سنه ویاانبیایه وحی ایتدیکی اشیایه ویالوح محفوظده یازیلانه ویاانزال اولنان کتابلره
تصدیق ایتدی ودخی طاعته مواظبت ایدن قومدن اولدی * پیغبریمز صلی الله علیه وسلم
ایدر رجالدن خلق کثیر کماله ایردی اماکه نسادن انجق درت مرأه کماله ایروبدرکه اول

ایدرسز (حور مقصورات فی الخیام فبای الاء ربكما تكذبان) مجوف اینجودن خیمه‌لر ایچنده مستوره حوریلروار دربوبله خیمه‌لرده عروس حوریلر نعمتلرینی انكار ایدر میسز (لم یطمثهن انس قبلهم ولاجان فبای الاء ربكما تكذبان) اول حوریلره صاحبلری اولان مؤمنلردن مقدم انس وجندن ﴿ ٢١٢ ﴾ كیمسه طوقنمشدر بومؤمنلره نامزد اولان ابكار حوریلر نعملرینی انكار ایدرمیسز (متكئین علی رفرف خضر وعبقری حسان) فبای الاء ربكماتكذبان) اول اصحاب یمین سریر اوزره موضوع یشل وساده وبالینه اتكاونظیری اولمین نفیس بساطده اوتوررلر ای انس وجن ربكز جل شانه نك كرم ونعمتلرندن قنغیسنی تكذیب ایدرسز (تبارك اسم ربك ذی الجلال والاكرام) اعظم الذات ربك تعالی مثل وشبیهدن منزه وجلال وقهر ولطف صاحبیدر

سورة الواقعة مكیة وهی سبع وتسعون آیة

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(اذا وقعت الواقعة لیس لوقعتها كاذبة خافضة رافعة اذا رجت الارض رجا وبست الجبال بسا) فكانت هباء منبثا) ذكر ایت شول وقتیكه قیامت واقع اولدقده انك وقوع وحدوثنده كذب یوقدر اولكونده الله تعالی عدله اعداسی اولان كروهی اسفل سافلینه ایندرر [بیله] واولیاسنی اعلای علیینه چیقارر زمین حركت شدیده ایله تحریك اولنوب اوزرنده اولان بنالر منهدم وطاغلر پاره پاره اوفقلنوب ذره‌لر كبی پراكنده اولدقده (وكنتم ازواجا ثلثة) اولكونده سزلر اوچ صنف اولور سكز (فاصحاب

فرعونك زوجه‌سی آسیه بنت مزاحم ومریم بنت عمران وخدیجه بنت خویلد وفاطمه بنت محمد صلی الله علیه وسلمدر رضی الله عنهن

سورة الملك وهی ثلاثون آیة مكیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(تبارك الذی بیده الملك) مجدثار صفاتندن تعالی وتعاظم ایتدی اول الله تعالیكه جمیع امورك تصرفی انك قبضهٔ قدرتنده‌در اویله اولسه هرمؤمنه لایق اولوركه انك وحدانیتن تصدیق ایده وهر حالده اكاتوكل ایده (وهو علی كل شیٔ قدیر) اول نفع وضر عز وذلدن هرشیئه قادردر (الذی خلق الموت والحیاة) اول دنیاده موتی وآخرتده حیاتی ویاایكیسن بیله دنیاده خلق ایتدی * دینلدیكه انكله مراد انسانك موت وحیاتیدر الله تعالی دنیایی دارحیاة ودارفناقیلدی وآخرتی ایسه داربقاودارجزاقیلدی وموتی تقدیم ایتدی زیراكه اول قهره اقربدر ویااقدمدر زیرا اشیانك جمیعی ابتداده موت حكمنده ایدی نطفه وتراب وامثالی كبی بعده حیات اعترا ایتدی * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر الله تعالی موتی كبش املح صورتنده خلق ایتدی اول هرنه شیئه اوغرایوب اول شیٔ انك ققوسن بولدیسه اكا موت ایردی * وحیاتی فرس بلقاء صورتنده خلق ایتدیكه اكاجبریل علیه السلام وانبیاء ركوب ایدرلردی هرنه شیئه اوغرایوب اول انك قخوسن بولدیسه اكاحیات ایردی ایمدی معنی ای مكلفلر الله تعا سزك موتكزی وحیاتكزی خلق ایتدی (لیبلوكم) كه سزه تكلفله مدت حیاتكزده موتكزه دكین سزكله مخبر معامله سن ایدوب ازلده سزدن صدور ایده‌جك اشیایی بیلدیكن ایجادله سزه دخی بیلدیره كیم (ایكم احسن عملا) عملده قنغیكز اصوب واخلصدر ویاعقلده احسندر ویامحارم اللهده اورعدر ویاطاعبه اسرعدر ودنیاده ازهددر (وهو العزیز الغفور) الله تعالی غالبدركه احسن عملدن اعراض ایدنه انتقام ایدر واعراضندن توبه ایدنه مغفرت ایدر الـذی خلق سبع سمـوات طباقا) كه اول یدی سمایی یرینك فوقنده قبه مثالنده طبقـات متبـاینه مثالنده خلق ایتـدی (ماتری فی خلق الرحمن من تفـاوت) الله تعـالینك خلقنـده سن تبـاین واختـلاف كورمز سن بلكه بعضی بعضنه منـاسـبدر خلل ونقصانی یوقدر (فارجع البصر هل تری من فطور) ایمدی بصریكی كیرو سمایه رد ایتكه سكا خبر ویریلانك صحتن معاینه ایله بیله‌سن اكرچه سن اكا امرار نظر ایدوبسن ایمدی مرهٔ اخری دخی نظر ایتكه انده شقوق وصدوع كوره بیلورمیسن (ثم ارجع البصر كرتین ینقلب الیك البصر خاسئا وهو حسیر) ایمدی بصركی سمایه ردكده بر كره ایله قناعت ایتمكل بلكه كرة بعد كرة ردایت شاید انده بر خلل كوره

المیمنة مااصحاب المیمنة) اول اوچ وصنفك بری اصحاب میمنه‌در اول اصحاب میمنه كیملردر * دفتر اعماللری صاغ اللرینه ویریلنلردر (واصحاب المشئمة ما اصحاب المشئمة) اول اوچ صنفك بری دخی اصحاب مشأمددركه دفتر اعماللری صول طرفندن ویریلنلردر * یاخود آدم علیه ﴿ ٢١٣ ﴾ السلامك صلبندن ذریتی اخراج اولندقده صاغ طرفنده اولنلره جهنملكدر بیورلدی ایدی انلردر (والسـابقون السابقون اولئك المقربون فی جنات النعیم) وبرصنف دخی سابقوندركه انلر تردد وشكسز دعوت پیغمبر علیه السلامه اجابتده تقدم وسبقت ایتدیلر انلر فضل وكرامته تقرب جنات نعیمده درلر (ثلة من الاولین) وقلیل من الاخرین) اول سابقلر * آدم علیه السلامدن چكن امتلرده كثیردر وامت محمدده قلیلدر (علی سرر موضونة متكئین علیها متقابلین) اول سابقلر جنتده آلتون واینجو و یاقوتله ایشلمش سریرلر اوزره بربرلرینه مقابل اوتوررلر (یطوف علیهم ولـدان مخلدون باكواب واباریق وكأس من معین) انلرك اطرافنده برهیئنده وبریاشده اطفال دائما دستیلر وابریقلر وكاسه لرایچنده جنتدن جاری خمر صافی ایله طواف وخدمت ایدرلر لایصدعون عنها ولاینزفون) اول خمردن خمار وعقله خلل كلز (وفاكهة ممایتخیرون) وانلره بكندكلری میوه‌لردن ویریلور (ولحم طیر ممایشتهون) واشتها ایتدكلری قوش اتندن پشمش كباب ویریلور (وحور عین كامثال اللؤلؤ المكنون) جزاء بما كانوا یعلمون) واوال سابقلره دست اغیار طوقنمش وصد فنده ستر اولمش اینجومثالی لطیف چشم حوریلر

بیله سن زیراكه انسان بر شیئه بر كره نظر ایله عیبنی كوره‌مز مادامكه نظرین تكرار ایتمیه حالبوكه سن اكا ندكلو تكریر نظر ایتسك انده خلل بولمیوب بصرك اصابت مطلوبدن بعید كندیكه دوندررسن مع ذلك بصرك طول معاوده وكثرت مراجعه‌دن كلیلدر (ولقد زینا السماء الدنیا بمصابیح) دنیایه قریب اولان سمایی بز كیجه‌ده سراجلرك اضائتی كبی ضیا ویرر كواكبله تزیین ایتدك كواكبك بعضی انك فوقنده‌كی سمواتده مركوزه اولمسنه مانع یوقدر زیراكه تزیین انده اظهارله‌در (وجعلناها رجوما للشیاطین) وكواكبده زینتدن ماعدا انی شیاطینه رجوم قیلدق چقانكه استراق سمعه قصد ایده‌لر * دینلدیكه شیاطینه آتیلان شهابدركه نجمدن منفصل اولور قیسك ناردن انفصالی كبی یوخسه نجم مكانندن زائل اولمز (واعتدنا لهم عذاب السعیر) اول شیاطینه دنیاده شهابله احراق اولنملرندن ماعدا آخرتده عذاب سعیر دخی تهیئه ایتدك * دینلدیكه الله تعالی نجومی اوچ خصلت ایچون خلق ایدوبدركه اول سمایه زینت وشیاطینه رجوم وبر بحر ظلماتنده اهتدایه علامتدر (وللذین كفروا بربهم عذاب جهنم وبئس المصیر) شیاطین وغیریدن رب تعالی‌یه كافر اولانلر ایچون جهنم عذابی واردركه اول نه چركین قرارگاه اولور (اذا القوا فیهـا سمعوا لهـا شهیقا وهی تفور) چقان انلر اول جهنمه القا اولنه‌لر اول جهنمدن حمار صورتی كبی صورت منكر ایشیده‌لر حالبوكه اول جهنم غلیان ایده‌مز جلده ماء كثیرك غلیانی كبی (تكاد تمیز من الغیظ) جهنم كفاره غیظندن قریب اولهكه متفرق اوله وجائزدركه مراد زبانیه‌نك انلره غیظی اوله (كلما القی فیها فوج سألهم خزنتها الم یأتكم نذیر) هر باركه كفاردن جهنمه بر جماعت براغیله خزنه انلره توبیخ وجهی اوزره سؤال ایده كیم اشبو عذابدن تخویف ایدرسزه دنیاده رسول كلمدیمی (قالو بلی قد جاءنا نذیر فكذبنا وقلنا مانزل الله من شیٔ ان انتم الا فی ضلال كبیر) دیه‌لر بلی بزه تخویف ایدر رسول كلشدی بز ایسه اكا الله تعالی هیچ بر شیٔ انزال ایتمیوبدر سز ضلال كبیرده سز دیو انلری تكذیب ایتدك (وقالوا لوكنـا نسمع اونعقل ماكنا فی اصحاب السعیر) ودخی دیه‌لركه اكربز رسوللرك كلامن ایشیدوب بحث وتفتیشمز قبول ایتسیدك وحكم ومعانیسنده مستبصرین كبی تفكر ایتسیدك اهل نار عدادندن اولمزدق (فاعترفوا بذنبهم فسحقا لاصحاب السعیر) اویله اولسه ذنبلرینه اعتراف ایده‌لر برحینده كه اعترافلری كندیلره نفع ایتمیه الله تعـالینك رحمتندن بعید اهل ناردر (ان الذین یخشـون ربهم بالغیب لهم مغفرة واجر كبیر) شونلركه رب تعالی‌یی كورمشلر اول انلره غائب ایكن عذابندن قورقوب امریله عمل ونهیندن اجتناب ایدرلر انلر ایچون كناهلرینه مغفرت وجنتده اجر كبیر واردركه اكا انسیتله لذائذ دنیا

ویریلور انلره بواحسان اعمال حسنه لرینك جزاسیدر (لایسمعون فیهالغوا ولاتأثیما الاقیلا سلاما سلاما) انلرجنتده لغو باطل وموجب كناه اولور كلام ایشتمزلر انجق بربرلیله یاملكلرله سلام ایدرلر (واصحاب الیمین ما اصحاب الیمین فی سدر مخضود وطلح منضوض وظل ممدود وماء مسكوب) واصحاب یمین ﴿ ٢١٤ ﴾ اول معزز ومكرم كمسنه لردركه جنتده میوه لودیكنسز عربستان كرازی دیدكاری نبق اغاجی التنده وازهار وروایحهٔ طیبه واثمار كثیره او وبربنه چیتلش موز اغاجلری التنده ومنبسط كولكه لرده وجنت عدندن جاری صوعندنده اوتوررلر (وفاكهة كثیرة لامقطوعة ولا ممنوعة وفرش مرفوعة) هیچ برآنده حزان وقطع اولمز واصلا اكلدن منع اولنمز میوهٔ كثیره دن تناول ایدرلر ومرتفع فراشلرده اوتوررلر (انا انشأ ناهن انشاء فجعلناهن بكارا) عربا اترابا (لاصحاب الیمین) بزدنیا نسوانی جنتده ولادتسز یكیدن خلق ودائما زوجلرینه تقربله بكر قیلا رز وزوجلرینه عاشقه لر اوله رق زوجلری اولان اصحاب یمین ایله ایكیسی برسنده اوتوز اوچ یاشنده ایده رز (ثلة من الاولین وثلة من الاخرین) اصحاب یمین امم سابقه وكرك بوامتده چوقدر * منقولدركه مقدمكی ❁ ثلة من الاولین وقلیل من الاخرین ❁ نازل اولدقده فاروق [وحقدن] رضی الله تعالى عنه بكا ایدوب یارسول الله بونعمتلره نائل اوله جق امم سالفه دن كثیر بزدن قلیل بیورلمش دیدی آزوقتدن صكره بوآیت كریمه نازل اولدقده حضرت عمره اوقیوب مژده ایلدی وبیوردیكه عن قریب اهل جنت یوزیكرمی

صغیر اولور (واسروا قولكم اوجهروا به انه علیم بذات الصدور) محمد علیه السلام شاننده كركسه قولكزی اسرار وكركسه اجهار ایدك اول الله تعالى قلوبكزده اولان خیر وشری بیلور * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر مشركلرك پیغمبریمز صلى الله علیه وسلم شاننده سویلدكلری كلام مكروهی جبریل علیه السلام اكا خبر ویردی انلر ایسه بری برلرینه سرله سویلشورلركه محمدك الهی ایشتمیه اول سببدن بو آیت نازل اولدی (الا یعلم من خلق وهو اللطیف الخبیر) سر وجهری بیلمزمی اول الله تعالى كه انی وسائر اشیایی حكمتی مقتضاسنجه خلق ایتدی حالبوكه انك علمی لطیفدر خلقندن صدور ایدنك ظاهرنه وباطننه ایرر خلقنك احوال واقوالنی بیلور (هو الذی جعل لكم الارض ذلولا فامشوا فی مناكبها وكلوا من رزقه والیه النشور) اول الله تعالى سزه ارضی لینه قیلدیكه انده سلوك سزه آسان اوله ایمدی انك اطراف وجوانبنده یورویكز وانده الله تعالینك رزقندن التماس ایدوب اكل ایدیكز مرجعكز اكادر سزه انعام ایتدیكی رزقك شكرندن سؤال ایدر (ءامنتم من فی السماء ان یخسف بكم الارض فاذا هی تمور) عصیان ایتدیككز تقدیر اوزره اشبو عالمك تدبیرنه موكل سماده ساكن ملائكه نك ویا امر وقضاسی سماده اولان الله تعالینك عقابندن امنده می اولورسكز قارونه اولان صنیعی كبی سزی دخی یره بچوره حالبوكه اول حالتده ارض تحرك ایدر انلر اسفله كیدر ارض ایسه فوقلرینه ایرر (ام امنتم من فی السماء ان یرسل علیكم حاصبا فستعلمون كیف نذیر) ویاخود سماده امر وقضاسی اولان الله تعالینك عقابندن امنده می اولورسزكه لوط قومنه ایتدیكی كبی اوزریكزه حصبا یاغدره بنم كیفیت انذاریمی بیلورسز چانكه منذوربه اولان شیئی كوره سز شول حینده كه انی بیلدیككز سزه نفع ایتمیه (ولقد كذب الذین من قبلهم فكیف كان نكیر) امم ماضیه دن انلردن اولده رسوللرینی تكذیب ایتدیلردی تأمل ایتكه بنم انلره انكار وعقوبتم نه كیفیت اوزره اولادی (أولم یروا الى الطیر فوقهم صافات ویقبضهن) انلر طیوره نظر ایتمزلر مكیه فوقلرنده جو سماده قنادلرین كاهی بسط وكاهی قبض ایدر خلق ایتدك (مایمسكهن الا الرحمن) اول طیوری جو سماده الله تعالیدن غیری احد امساك ایتمز (انه بكل شیء بصیر) اول هرشیئی بیلوركه نیجه خلق ایدر ونیجه تدبیر ایدر (امن هذا الذی هو جند لكم ینصركم من دون الرحمن ان الكافرون الا فی غرور) الله تعالى اكر عذابنی سزه ارسال ایتسه انی منع ایدر بولنورمیكه انك عذابندن سزی قورتاره ایمدی كافرلر شیطاندن خداعه ده در معتمدلری شیء باطلدر (امن هذا الذی یرزقكم ان امسك رزقه بل لجوا فی عتو ونفور) الله تعالى اكر سزدن مطری امساك ایتسه كیدركه انی سزه ویرمكه قادر اوله بلكه كافرلر تكبر وعناده

صف اولوب سكسان صفی بنم امتم اوله جقدر وبكا تابع اولان امتدن هیچ كمسنه جهنمده ابدی قالمز (واصحاب الشمال ما اصحاب الشمال فی سموم وحمیم وظل من یحموم لابارد ولا كریم) واصحاب شمال اول خوار وبیقدار كیسه لردركه بادسموم انلرك دماغلرینه نفوذ ایتدكده ﴿ ٢١٥ ﴾ قاینمش وحرارتی نهایته ایرمش صوده درلر وزیاده حارسیاه دخان كولكه سنده درلركه قطعا برودت ونفعی یوقدر (انهم كانوا قبل ذلك مترفین) انلر مقدما دنیاده شهوتلرینه تابع ایدیلر (وكانوا یصرون على الحنث العظیم) وشركده وبعثی انكارده مصر ایدیلر (وكانوا یقولون ائذا متنا وكنا ترابا وعظاما ءانا لمبعوثون (اواباؤنا الاولون) مقدمكی بابالرمز كبی بزدخی فوت اولوب لحوم وعظامز تراب اولدقدنصكره بز وبابالرمز بعث اولنور میزدیرلردی (قل ان الاولین والاخرین لمجموعون الى میقات یوم معلوم) یامحمد انلره دیكه بابالر كز وسز وجمیع اولنورلر (ثم انكم ایها الضالون المكذبون) بوندنصكره ای ضلالت وتكذیب بعثده اولنلر (لاكلون من شجر من زقوم) سز بعث وحشر اولنوب زقوم اغاجندن اكل ایدیجیلرسكز (فمالؤن منها البطون) اول شجرهٔ زقومدن قارنلرنكزی طولدررسكز (فشاربون علیه من الحمیم) اول زقوم اوزره قاینامش صودن ایچرسكز (فشاربون شرب الهیم) هیم عاطشه اوغرامش دوه كبی اول صودن ایچرسكز (هذا نزلهم یوم الدین) ایشته بو زقوم وحمیم روز جزاده انلر ایچون حاضرلنمش ضیافتدر (نحن خلقناكم فلولا تصدقون) ای كفار بزسزی هیچ یوقدن خلق ایتدك بعثی تصدیق

وحقدن نفور وشرارده تمادی ایدرلر (افمن یمشی مكبا على وجهه اهدى امن یمشی سویا على صراط مستقیم) دینده شول كمسه می ارشد واصوبدركه قلبنك عمی وظلمتی وطریقنك خشونتی سببیله هر انده یوزی اوزره دوشه رك یورویه یوخسه شول كمسه میكه بصر ونور وقلبی سببیله سور چمك ودوشمكدن سالم اولدیغی حالده صراط مستقیم اوزره طوغری یورویه ایمدی اول یوزی اوزره دوشه رك یوروین كافردركه اول حالتده جهنمه سوریلور وصراط مستقیم اوزره طوغری یوروین مؤمندركه اول حالتده جنته كوندریلور (قل هو الذی انشأكم وجعل لكم السمع والابصار والافئدة قلیلا ماتشكرون) یا محمد دیكل كه اول الله تعالى سزی یراتدی وسزه سمع وابصار وافئده ویردیكه سمعله مواعظی ایشیده سز وابصارله رب تعالینك صنائعن كوره سز وافئده ایله حق بیلوب انك سزه انعام ایتدیكی اسباب هدایته ومعرفته شكر ایده سز حالبوكه اعضاء مذكوره یی خلق اولندیغی شیئده استعمال الله سز اكا آز شكر ایدرسز (قل هو الذی ذرأكم فی الارض والیه تحشرون) دیكل كه الله تعالى سزی خلق وكثیر ایتدی موتكزدنصكره حساب وجزا ایچون اكا حشر اولنورسز (ویقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقین) كافرلر محمد علیه السلامه ومؤمنلره دیرلركه وعد ایتدیككز بعث نوتئن ظاهر اولور بزه خبر ویرك اكر قولكزده صادقلر ایسكز (قل انما العلم عندالله وانما انا نذیر مبین) دیكل كه انك علمی الله تعالى عندنده در اكا اندن غیری احد مطلع دكلدر بن انجق نذیرمكه الله تعالینك عذابن ایجاب ایدر اشیادن تحذیر ایدرمكه فهم ایتدیككز لساناله سزه انی تفهیم ایدم (فلما رأوه زلفة سیئت وجوه الذین كفروا وقیل هذا الذی كنتم به تدعون) وقتاكه انلر وعدی قریب كوره لر انی تصدیق ایتمیلرك یوزلری قبیح اوله وانلره دینله كه اشبو شول عذاب موعوددركه سز انی دنیاده طلب واستعجال ایدردیكز ویا بعث یوقدر دیو ادعا ایدردیكز (قل أرأیتم ان اهلكنی الله ومن معی او رحمنا فمن یجیر الكافرین من عذاب الیم) دیكل كه بكا خبر ویرك اكر الله تعالى بنی وبنمله اولان مؤمنلری اماته ایتسه ویا آجالمزی تأخیرله بزه رحمت ایتسه كافرلری عذاب الیمدن كیم قورتارر ویاالله تعالیٰیه مؤمنلر اولوب اكا عبادت وضراعت ایدركن معصیت ایتدیكمزده انك عذابندن امن اوزره اولمزسز ایسه اكا كافرلر ایكن انك عذابندن نیجه امن اوزره اولورسز ایمدی بز كركسه اولورز ویا قالورز انلری عذابدن قورتارر یوقدر (قل هو الرحمن آمنا به وعلیه توكلنا فستعلمون من هو فی ضلال مبین) دیكل كه اول الله تعالى رحمانیتله موصوفدر جمله نعمتلرك مولیسیدر بن سزی اكا دعوت ایدرین بز اكا ایمان كتورمشز وامورمزی اكا تفویض ایتمشز

ایتمزمیسز ※ اکردقتله ملاحظه ایتسه کز هیچ یوقدن خلق ایدن اعاده یه قادرایدوکنی بیلوردکز ※ (افرایتم ماتمنون) (ءانتم تخلقونه ام نحن الخالقون) بکاخبرویرککه رحم نسایه دوکیلن منی یه اول رحمده ذکر وانثی خلق ایدن سزمیسز یوخسه بزمیز ※ زیرا سزك استدیککز اولمز ※ (نحن قدرنا ﴿ ٢١٦ ﴾ بینکم الموت ومانحن بمسبوقین) سزك بینکزده کوچك وبیوککز وموتنی وقت معینی ستقت ایتمکسزین تقدیر ایتدك (علی ان نبدل امثالکم وننشئکم فی مالا تعلمون) سزی هلاکله یریکزه غیری مطیع خلقنه یاخود سزی انسان صورتندن غیری بیلدیککز ※ میمون وخنزیر ※ صورتنه تبدیله قادرز (ولقد علمتم النشأة الاولی فلولا تذکرون) نشأهٔ اولی کز ※ اولان نطفه وعلقه ونهایت بشر یتکزی بیلورسکز اکا قادر اولان رب تعالی نشأت اخرایه دخی قادر ایدوکنی تفکر ایتمزمیسکز (افرایتم ماتحرثون ءانتم تزرعونه ام نحن الزارعون) بکا خبر ویرککه زمینه ا کدیککز تخمی سزمی بتوررسز یوخسه بزمی بتوررز (لونشاء لجعلناه حطاما فظلتم تفکهون) اکر بز مراد ایتسك اول سزك اکدیککز دانه یی بتمزدن مقدم محو ایدردك یاخوددانه سز صمان قیلاردق که اولحالنه تعجب ایدوب غم وغصه ایله سعیکزه نادم اولوردکز (انا لمغرمون بل نحن [وزره‌در]
محرومون) بوتخملرمزك هلاکیله بز دخی مهلك بلکه رزقدن محروملرز دیردکز (افرایتم الماء الذی تشربون ءانتم انزلتموه من المزن ام نحن المنزلون) بکا خبرویرککه ایچدیککز طاتلو صویی بیاض بلوتدن سزمی ایندردیکز

ایرته انك عذابن کوردیککزده ضلال مبینده ایدوکن بیلورسز (قل أرأیتم ان اصبح ماؤکم غورا فمن یأتیکم بماء معین) دیکل که بکا خبر ویرك که اکر صویکز یره باتوب کتسه بر حیثیتله که اکا دلاء ایرمیوب وصوله قدرتکز یتمشه کیمدرکه سزه بر صو کتوره کیم جاری وظاهر اوله ※ قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ان سورة من کتاب الله تعالی ماهی الا ثلاثون آیة شفعت لرجل یوم القیامة فاخرجته من النار وادخلته الجنة وهی سورة تبارك ※ پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر قرآنده برسوره واردرکه اول اوتوز آیتدر اول تبارك سوره سیدر یوم قیامتده انك شفاعتیله بر رجل ناردن اخراج اولنوب جنته ادخال اولنه

سورة ن وهی ثنتان وخمسون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(ن) انك معناسنده مفسرین اختلاف ایتدیلر * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر ※ شول بالقدرکه یر انك ارقه سنده‌در * دینلدیکه الله تعالینك اول مخلوقی قلمدر امریله قیامته دکین اوله‌جق کائناتی یازدی بعده نونی خلق ایدوب یری انك ارقه سی اوزره بسط ایتدی اول تحرك ایدیجك یر صالاندی اویله اولسه اوزرینه طاغلر قویوب انکله یرك زائل اولدی * روایت اولندیکه الله تعالی یدی قات یرلری یراتدیغندنصکره عرش التندن برملك کوندردی حتی که اول ملك یدی قات یرلری اموزی اوزره آلوب بر الینی مشرقدن وبر الینی مغربدن چیقار دیغندنصکره طوتدی حالبوکه ایکی ایاغی التنه قرارکاه یوغیدی اویله اولسه الله تعالی فردوسدن براوکوز ایندردیکه انك قرق بیك بوینوزی وقرق قائمه سی وار ایدی اول ملك ایکی ایاغن اول اوکوزك سنامی اوزره قودی لکن اول ملکك ایاغی انده قرار ایتمیجك فردوسك اعلای درجه سندن الله تعالی بریشل صخره ایندروب اول اوکوزك سنامیله قولاغی اراسنه قودیکه اول صخره نك غلظی بشیوز ییللق مسافه ایدی ملك ایکی ایاغن اول صخره نك اوزره قویجق قرار ایتدی واول اوکوز بوینوزلرین یرك اطرافندن چیقاردی وانك ایکی منخری بحرده‌در هرکونده ایکی کره تنفس ایدر تنفس ایتدیکنده بحر یایبلور رد نفس ایتسه انکله بحر چکیلور لکن اول اوکوزك قوائمه قرارکاه یوغیدی اویله اولسه الله تعالی برصخره یراتدیکه یدی قات کوکلر ویرلر غلظنجه ایدی اوکوزك قوائمی انك اوزره قرار ایتدیکه اول سورهٔ لقمانده ذکر اولنان صخره‌درلکن اول صخره یه قرارکاه یوغیدی اویله اولسه الله تعالی براولو بالق یرادوب صخره یی انك ارقه سی اوزره قودی اول بالق بحراوزره وبحریل ایسه قدرة

بوقسه قدتمزله بزمی ایندیررز (لونشاء جعلناه اجاجا فلولا تشکرون) اکر دیلسك بز اول صویی آجی ایچلمز ایدردك بونعمتلره شکر ایتمزمیسکز (افرایتم النار التی تورون ءانتم انشأتم شجرتها نحن المنشؤن) بکاخبر ویرککه آتشی شجرهٔ وچقمقدن چیقاررسز اول آتشی ﴿ ٢١٧ ﴾ چیقارن مرخ وعفار اغاجلرینی سزمی خلق ایتدیکز یوخسه بزمی خلق ایتدك (نحن جعلناها تذکرة ومتاعا للمقوین) بز اول آتشی جهنمدن نمونه قیلدقکه اهل بصیر انی کوروب جهنم آتشنی ذکر ویادایلیه ومسافر ومقیملره نفع ومتاع قیلدق ※ که انکله صوغقدن حفظ وطعام واکمکلرین پشوررلر وهرخصوصده منفعتلری اولور (فسبح باسم ربك العظیم) امدی عظیم ربك جل عظمته انك اسمیله تسبیح وتقدیس ایله (فلااقسم بمواقع النجوم) کواکبك مواقع ومغاربنه قسم ایدرم ※ که بواثرله مؤثرینك وجودینه دلالت واردریاخودنجومله مراد قرآندرکه مواقعی اوقات نزولیدر ※ (وانه لقسم لوتعلمون عظیم) اکربیلورسکزبوقسم بیوك قسمدر (انه لقرآن کریم) تحقیقی اول قسم اولنان معاش ومعاد ونصیح واحکامی مشتمل منفعتلو وکرامتلوقرآندر (فی کتاب مکنون) اول لوح محفوظده مصون ومأمون برکتابدر (لایمسه ﴿ تبیان ﴾ ﴿ رابع ﴾ ﴿ ٢٨ ﴾ الاالمطهرون) لوح محفوظده اول کتابده انجق کدورات جسمانیه‌دن طاهر ملکلر مطلع اولور یاخود اول مصحف انجق حدثدن طاهر کیمسه‌لر طوقنور * مالك وشافعی رحمهما الله تعالی قولنجه جنب وحائض وابدستسز کیمسه‌لر مصحف طوقنمق جائزدکلدر امام اعظم رحمه الله تعالی قولنجه

اوزره‌در کعب الاخبار ایدر ابلیس شول ظهرنده ارض اولان حوتك قلبنه القاء ایتدی بیلورمیسنکه ظهرنده ندکلو امم ودواب وشجر وجبال وار در اکر سلکنوب انلری ظهرکدن دوشورسك نیجه راحت اولوردك حوت دخی انی قصد ایدیجك الله تعالی بردابه خلق ایدوب حوتك منخرندن دماغنه ایردی حوت اندن فریاد ایدوب الله تعالی یه استغاثه ایدیجك انی دماغندن چیقاردی حوت اکا واول حوته نظر ایدر حتی که حوت اولکی کبی برقصد سوء ایدرسه اول ینه انك منخرینه کیره انی اول قصدندن دوندره بعضیلر دیدیکه (ن) رحمن اسمنك آخر حرفیدر ویاانکله مراد دواتدر ویاقسمدرکه الله تعالی انکله اقسام ایتدی ویافاتحه سوره سیدرویانور ویاناصر اسمنك افتتاحیدر ویاالله تعالی مؤمنلره نصرتیله اقسام ایدوبدر (والقلم ومایسطرون) وقلم حقیچونکه اول نوردندر طولی سماء واض اراسنجه‌در انکله مراد لوح محفوظی یازان قلمدر ویامطلق قلمدر انکله یازیلور کثرت فوائد ایچون انکله اقسام اولندی ودخی اول شیء حقیچونکه کتبه انی لوحه یازارلر ویامراد اصحاب قلمدر ویاحفظه‌در (ماانت بنعمة ربك بمجنون) یامحمد سن ربك جل شانه نك سکا ویردیکی نبوت وحکمت وعصمت وسائر نعمتنه مجنون دکلسن وقتاکه جبریل علیه السلام پیغمبریمز علیه السلامه کلوب قرآن وصلاة تعلیم ایتدی کفارمکه دیدیلرکه محمده جنون عارض اولدی اول سببدن بوآیت نزول ایتدی یعنی یامحمد سن الله تعالینك رسولیسن اعدانك دیدیکی کبی دکلسن (وان لك لاجرا غیر ممنون) یامحمد قومك افتراسنه صبرك سببیله سنکیچون اجر لاینقطع واردر ویا ازرزیکه ناسك منتی یوقدر زیراکه الله تعالی انی سکا واسطه‌سز ویروبدر (وانك لعلی خلق عظیم) یامحمد سن شول خلق اوزره‌سنکه الله تعالی سکا انی قرآنده تخلقله امرایتدی دینلدیکه انك خلقی سورهٔ اعراف آخرنده ذکراولنان ※ خذالعفو وأمر بالعرف واعرض عن الجاهلین ※ آیتده‌کی خصال حمیده‌در * دینلدیکه انکله مراد آداب قرآنیه‌در * روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمك خلقندن عائشه رضی الله عنهایه سؤال اولندقده دیدیکه انك خلقی قرآن ایدی پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه الله تعالی بنی مکارم اخلاقی اتمامله بعث ایدوبدر پیغمبریمز علیه السلام ایدر مؤمن حسن خلق سببیله کیجه قائم وکوندز صائم درجه سنه ایرر (فستبصر ویبصرون بأیکم المفتون) یامحمد یوم قیامتده کرك سن وکرکسه اهل مکه کوره‌سز مجنون قنغیکزدر نچسانکه انلره عذاب نازل اوله (ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبیله وهو اعلم بالمهتدین) ربك جل شانه اعلمدر اکاکه انك سبیلندن آزدیلر حقیقتده مجانین انلردر ودخی اکاکه دین مستقیمه اهتدا اولندیلر انلر کمال عقله فائزدر (فلا تطع المکذبین) ایمدی اهل مکه مشرکلرینه اطاعت ایتمکل که انلر قرآنی مکذبلرر (ودوا لو تدهن فیدهنون) انلر تمنی ایدرلرکه سن انلره مدارات ایدوب

فلاقى اولورسه جائزدر ديمش (تنزيل من رب العالمين) اول قرآن رب العالمين عندنده انزال اولنمشدر (افبهذا الحديث
انتم مدهنون) آيابو قرآنه سزمنكرومداهنمى سكز (وتجعلون رزقكم انكم تكذبون) وقرآندن اولان رزق ونصيبكزى
الله تعالادن ايدوكنى تكذيب له كوكب وسائره نسبت ايدرسز ﴿ ٢١٨ ﴾ (فلولا اذا بلغت الحلقوم) وانتم حينئذ
تنظرون) قچان برمحتضرك
روحى حلقومه كلسه
سزك اكا برنفعلكز اولميوب
همان نظر ايدر سكز
(ونحن اقرب اليه منكم
ولكن لاتبصرون)
حالبوكه اول محتضره
علم وقدرت جهتيله بز سزدن
يقينز لكن سزقربيتمزى
ادراك اتمزسز (فلولا ان
كنتم غير مدينين ترجعو
نها ان كنتم صادقين)
اكرسز خبرويريلن قيامت
وبعث وجزانك غيريسنده
يعنى انلرى انكارده
ايسه كزواول زعمكزده
صادقلر ايسه كزاول
روحى حلقومه كلن كيمسه نك
روحنى كيرودوندررسكز
چونكه اكا امكا نكز
يوقدر بيلك كه اموركز
غيرينك يدنده در (فاما
ان كان من المقربين
فروح وريحان وجنت
نعيم) اكراول متوفى
سابقين مقربيندن ايسه
اكاقبر وقيامتده راحت
وحيات طيبهٔ دائمه وتحيت
ملائكه ايله شموم رائحهٔ
نفيسه وجنت نعيم واردر (واماان كان من اصحاب اليمين فسلام لك من اصحاب اليمين) واكراول
وفات ايدن اصحاب يميندن ايسه اكا دينوركه اخوانك اصحاب يمين سكا سلام ايدر اول سلام اكا اهل جنت ايدوكنه
مژده در (واما ان كان من المكذبين الضالين فنزل من حميم وتصلية جحيم) اكر اول فوت اولان اهل ضلال

انلر دخى سكا مدارات ايده لر سن انلرى شركدن نهى تركله تلاين ايده سن ويا خود
بعض احيانده شركده انلره توافق ايده سن انلر دخى ترك طعنله سكا تلاين ايده لر (ولا
تطع كل حلاف مهين) اطاعت ايتمكل هر كسه يه كه حقده وباطلده چوق يمين ايدر
طاعتده ضعيف ومعصيتده قوى اولور (هماز مشاء بنميم) اول ناسى تعيير ايدر وافساد
وجهى اوزره بر قومك كلامنى قوم آخره نقل ايدر (مناع للخير معتد اثيم) ناسى
ايمان وانفاق وعمل صالحدن منع ايدر وظلم ايدوب حق تجاوز ايدر وچوق كناه
ايشلر (عتل بعد ذلك زنيم) غليظ القلب اولوب باطله خصومتده شدت ايدر ذكر
اولنان اوصافله بيله اول بر قومه ملصقدركه اول انلردن دكلدر * دينلديكه اول وليد
بن مغيره دركه مغيره انى اون سكز يلدنصكره ده ادعا ايتدى ويا خود اول اخنس بن
شريقدركه اصلى ثقيفدن عدادى زهره ده در (ان كان ذا مال وبنين) اول مال واولاد
صاحبى مى اولديغيچون اكا اطاعت ايدرسن (اذا تتلى عليه آياتنا قال اساطير الاولين)
قچان اكا بزم آيتلريمز تلاوت اولنسه مال وبنونله فرط غرورندن اشبو اولينك اكا
ذيب واباطيلدر ديو واكا ويرلن مال وبنون نعمتنه كفرله مجازات ايدر (سنسمه على
الخرطوم) بز انى بورنى اوزره كى ايله علامتلندررز وياخود يوم قيامتده يوزين سياه
ايدرز (انا بلوناهم كما بلونا اصحاب الجنة) بز اهل مكه يى قحط وجوعله اختبار ايتدك
شول بوستان صاحبلرينى اختباريمز كبى * روايت اولنديكه اول بوستان يمنده صنعادن
ايكى فرسخ مسافده ايدى بر رجل صالحك ايدى صرامى وقتنده فقرايى چاغرردى اولكه
ميوه دن منجلندن طشره دوشه ويا روزكار دوشوره ويانخله التنه دوشه يلان بساطدن
ايراق كيده فقرايه ويرردى بو وجهله اندن فقرايه شئ كثير حاصل اولوردى اول
رجل صالح وفات ايديجك اوچ اوغلى اول بوستانه وارث اولديلر ديديلركه اكر بز بابامز
دعاتنى اجرا ايدرسه وزبزه ضيق اولور ديو اندن امتناع ايتديلر (اذ اقسموا ليصرمنها
مصبحين) ارالرنده يمين ايدشديلركه اول بوستانلرينك ميوه وسائر غلاتنى صباح وقتنده
فقرانك خبرلرى يوغيكن ديو شره لر (ولا يستثنون) لكن ان شاء الله ديمديلر (فطاف
عليها طائف من ربك وهم نائمون) اويله اولسه انلر اويوركن كيجه ايچنده اول بستانه
رب تعالى قبلندن بر نار محرقه ايرشدى (فاصبحت كالصريم) حتى كه اول ليل مظلم
اسود كبى اولدى ويا اندن خير كيدن كبى بر شئ قالمش اولدى (فتنادوا مصبحين)
صباحن برى لرين چاغرديلر (ان اغدوا على حرثكم ان كنتم صارمين) ديديلركه
اركندن بوستانمز حاصلن ديو شرمكه كيده لم اكر فقرا كلمدن انى ديو شرمك مراد
ايدرسكز (فانطلقوا وهم يتخافتون ان لا يدخلنها اليوم عليكم مسكين) چون اركندن
[بوستانه]

ومكذب واصحاب شمالدن ايسه اول كيمسه قبرده ضيافتى جهنمك دخانى وقاينش صوبى وقيامتده آتشه ايصالدر (ان هذا
لهو حق اليقين) بواوچ فرقه حقنده ذكر اولنان البته شكمز حق ويقيندر (فسبح باسم ربك العظيم) ربك جل شانه نك
اسمنى لايق عظمت وكبرياسى اولمين شيدن ﴿ ٢١٩ ﴾ تنزيه ايله * بوآيت كريمه نازل اولدقده افندمز صلى الله عليه وسلم
ركو عكزده سبحان
ربى العظيم ديكز بيوردى

سورة الحديد مدنية وهى
تسع وعشرون آية

(بسم الله الرحمن الرحيم)
(سبح لله مافى السموات
والارض وهو العزيز
الحكيم) سموات وارضده
اولان مخلوقاتك كليسى
الله تعالايى ذات وصفاتنه
شايان اولميان هرشيدن
تنزيه ايله تسبيح ايتدى
هر امورنده غالب وهر فعلنده
حكيمدر (له ملك السموات
والارض يحيى ويميت
وهو على كل شئ قدير)
سموات وارضك پادشاه
ومتصرفى اولدر احيا
واماته ايدر وهر شيئه قادردر
(هو الاول والآخر
والظاهر والباطن وهو بكل
شئ عليم) اول الله تعالى
قديم ازليدر اوليتنه بدايت
يوقدر وباقى ابديدر آخرينه
نهايت يوقدر كثرت دلائل
ايله وجودى ظاهردر
وحقيقت ذاتى هر عاقلك
عقلندن نهاندر وهر شيئك
اول وآخرينه وظاهر
وباطننه عليمدر (هو الذى خلق السموات والارض فى ستة ايام ثم استوى على العرش يعلم مايلج فى الارض ومايخرج منها
ومايتزل من السماء ومايعرج فيها وهو معكم اين ماكنتم والله بما تعلمون بصير) اول الله تعالى سموات وارضى التى كونده
خلقندنصكره ارادتى اوزره تدبير عرش واجراى امور متعلقه سنه قصد ايتدى زمينه داخل اولان قطرهٔ باران وتخم

بوستانه كتديلر والحاصل برى برلرينه كلام خفى ايله ديرلرديكه فقرادن هيچ برينى
بوستانه كيرمكه مجال ويرمكز (وغدوا على حرد قادرين) وفقرايى بوستاندن منع
اوزره اكا كتديلر زعملرنده اكا قادرين اولدقلرى حالده (فلما رأوها قالوا انا لضالون)
وقتاكه بوستانلرين يانمش كورديلر بوستانمز يولنى ياكلشز ديديلر بعده تأمل ايدوب اول
يانمش مكان بوستانلرينك مكانى ايديكنى بيلديلر (بل نحن محرومون) بلكه بز انك
خير ونفعندن محروملرز شول سببله كه فقرايى اندن منعه قصد ايتدك وان شاء الله ديمدك
ديديلر (قال اوسطهم الم اقل لكم لو لا تسبحون) انلرك اعدل واعقل وافضلى ديديكه
بن سزه ديمدميكه اول بوستانك حاصلن ديو شرمكه عزم ايتديككزده ان شاء الله
ديسيديكز وياخود سبحان الله ديوب انك سزه ويرديكى نعمتنه شكر ايتسيديكز وياخود
اول نيت خبيثه كزه استغفار ايتسيديكز (قالوا سبحان ربنا انا كنا ظالمين) ربمز جل
شانه منزهدركه فعلنده ظالم اوله بلكه بز فقرايى اندن منعمز ايله كنديمزه ظلم ايتمشز
ديو ظلملرينه اعتراف ايتديلر (فأقبل بعضهم على بعض يتلاومون) اويله اولسه فقرا
حقنى منعلرى اوزره برى برلرينه لوم ايتمكه باشلديلر زيرا انلرك كيمى اكا اشارت
ايتدى وكيمى ايسه انى استصواب ايتدى وكيمى ايسه اكا راضى اولوب سكوت
ايتدى وكيمى ايسه اكا انكار ايتدى (قالوا ياويلنا انا كنا طاغين) جميعى ديديلركه
ويل بزه كيم حدود اللهده استقامتى تجاوز ايتمشز الله تعالينك ويرديكى نعمتك شكرينى
تركله وبابامزك فعل جميلندن اعراض ايله طغيان ايتمشز (عسى ربنا ان يبدلنا خيرا
منها انا الى ربنا راغبون) اميدركه توبه مز وخطامزه اعترافمز سببيله ربمز جل شانه
بزه اول بوستانمزدن خيرلويى اكا بدل ايده * ابن مسعود رضى الله تعالى عنه ايدر بكا خبر
ايرديكه انلرك صدق واخلاصلرى سببيله الله تعالى انلره بربوستان ويرديكه اولكيدن
خيرلو ايدى بر صلقم اوزمنى برقاطر كوتورردى (كذلك العذاب ولعذاب الآخرة
اكبر لو كانوا يعلمون) بز امرمزه مخالفت ايدنلره دنيا عذابمز بويله در حالبوكه فعل سوءدن
توبه ايتميلره آخرتده عذابمز بوندن اعظمدر اكر بيلورلرسه عذابى مؤدى اولان اشيادن
صاقنورلر قتاده يه اشبو ذكر اولنان بوستان صاحبلرى اهل جنت ويا اهل ناردنميدر
ديو سؤال اولندقده ديديكه اول علم غيبدندر الله تعالينك غيرى انى احد بيلمز (ان
للمتقين عند ربهم جنات النعيم) متقيلر ايچون آخرتده ويا جوار قدسده جنتلر واردركه
انده تنعم خالصدن غيرى يوقدر (أفنجعل المسلمين كالمجرمين) وقتاكه مشركلر اكر حال
محمدك ديديكى منوال اوزره موتمزدنصكره بعث اولنورسه وز دنياده فضل وشرف اوزره
اولديغمز كبى آخرتده دخى مسلميندن احسن اولورز ديديلر الله تعالى انلرك قولنى انكار

ومیت وسائرلری ❊ واندن چیقان ❊ نباتات ومعادن وسائری وآخرتده قبردن چیقان موتایی بیلور ❊ وسمادن نازل
اولان ❊ یغمور وقار وملائکه واحکام وسائرلری ❊ واکا چیقان ❊ ملائکه وارواح واعمال ودعوات عباد وسائری ❊
بیلور وسز نره‌ده اولورسه کز علم وقدرتی سزکله‌در الله تعالی سزك ﴿ ۲۲۰ ﴾ خیروشر اعمالکزی کورر وآخرتده

جزاسنی ویرر (له ملك السموات والارض والی الله ترجع الامور) سموات وارض انك خلق وملکیدر وجمله امورك عاقبتی اکا راجعدر (یولج اللیل فی النهار ویولج النهار فی اللیل وهو علیم بذات الصدور) الله تعالی کیجه‌یی کوندزه وکوندزی کیجه‌یه داخل ایدر فصوله کوره برینی زیاده برینی نقصان ایدر اول قلوبده اولان ایمان وکفری بیلور (امنوا بالله ورسوله وانفقوا مما جعلکم مستخلفین فیه فالذین امنوا منکم وانفقوا لهم اجر کبیر) الله تعالی‌یه ورسولنه ایمان ایدك وسزی کسبا ومیراثا خلف مالی انفاق ایدك سزدن شونلرکه ایمان ایدوب ماللرینی فی سبیل الله انفاق ایتدیلر انلر ایچون جنتده اجر کبیر واردر (ومالکم لاتؤمنون بالله والرسول یدعوکم لتؤمنوا وقد اخذ میثاقکم ان کنتم مؤمنین) سزه نولدیکه الله تعالی‌یه ایمان ایتمکز

حال بوکه انك رسولی سزی ربکز جل شانه‌یه ایمان ایتمکز ایچون دعوت ایدر تحقیقا الله تعالی
ربوبیتنه اقرار ایتمکز اوزره روز الستده سزدن عهدو میثاق اخذ ایتدی اکر سز میثاق واقرارکزده صادقلر ایسه‌کز
(هوالذی ینزل علی عبده ایات بینات لیخرجکم من الظلمات الی النور وان الله بکم لرؤف رحیم ❊ اول الله تعالی عبدی محمد

ایدوب دیدیکه بزآخرتده مسلینی مجرمین کبی قیاورز (مالکم کیف تحکمون) سزه
جهالتدن نه حالت اردیکه انی حکم ایدرسز حالبوکه اول اختلاف فکر واعوجاج
رأیدن ناشیدر (ام لکم کتاب فیه تدرسون) یوخسه سزه سمادن کتابمی نازل اولدیکه
انده ادعا ایتدیکز شیٔ دراست ایدرسز (ان لکم فیه لما تخیرون) که اول کتابده
اختیار ایتدیککز شیٔ سز یچون اولمسی یازلمش اوله (ام لکم ایمان علینا بالغة الی یوم
القیامة ان لکم لما تحکمون) یوخسه سز یچون اوزرمزه عهدو دوثیقه‌می واردرکه اول
قیامته دکین ثابته‌در وفاسی اول کونده اولور حتی نفسکز ایچون قضا ایتدیککز شیٔ
سزه اول کونده ایریشه (سلهم ایهم بذلك زعیم) انلره سؤال ایتکه قنغیسی بو حکمه
کفیل اولوب احتجاجه دوریشور (ام لهم شرکاء فلیأتوا بشرکائهم ان کانوا صادقین)
یوخسه زعملرنجه الله تعالینك شرکاسیمی واردر بو امرده انلره کفیل اولور ویاخود
بر قولده انلره مشارکت ایدوب بونلر دخی انلرك مذهبنه کیدرلر دعوالرنده صادقین
ایسه‌لر انی خبر ویرسونلر (یوم یکشف عن ساق) ذکر ایت شول کونیکه انده حساب
وجزا ایچون امر مشتد اولور (ویدعون الی السجود فلا یستطیعون) ورب تعالی‌یه
سجود ایچون دعوت اولنوب اکا قادر اولمیه‌لر زیرا اول کونده ارقه‌لری وبللری تیمور
کبی برك اولوب اکیله (خاشعة ابصارهم ترهقهم ذلة) اول سجوده قادر اولمینلرك کوزلری
ندامت وحسرتدن خاشعه اولدیغی حالده کندیلرین ذلت وحقارت قابلیه (وقد کانوا
یدعون الی السجود وهم سالمون) حالبوکه انلر دنیاده اصحاء ایکن اذان واقامتله صلوات
مکتوبه‌یه دعوت اولنوب اکا اجابت ایتمزلردی * دینلدیکه اشبو آیت جماعتدن تخلف
ایدنلر شاننده نازل اولوبدر * ابو موسی ایدر پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن
ایشتدمکه یوم قیامتده هر قومه دنیاده عبادت ایتدیکی شیٔ تمثیل اولنوب اکا کیده‌لر
اهل توحید قالقوب منتظر اوله‌لر انلره دینله‌که سزدن غیری ناس کتدیلر سزنه شیئه
منتظرلرسز دیه‌لرکه ربمز واردر کورمدك دنیاده بز اکا عبادت ایدردك اکا منتظرز
دینله‌که اکر سز انی کورسکز بیلورمیدکز دیه‌لرکه بیلوردك زیراکه انك شبیه ونظری
یوقدر اویله اولسه الله تعالی انلردن حجابی کشف ایدوب کوریجك سجده‌یه واره‌لر
شول دنیاده ریا وسمعه ایله سجده ایدنلرك بللری صغرك بوینوزی کبی بوکیلوب سجده‌یه
مجاللری اولمیه (فذرنی ومن یکذب بهذا الحدیث سنستدرجهم من حیث لایعلمون) یا محمد
قلبکی اشغال ایتمکل شول قومه کیم قرآنی تکذیب ایدرلر بن انلردن انتقامه قادرم سن
کندی حالکه مشغول اول بن انلری امهال ایله وازدیاد نعمتله عذابمه قریب
ایدرمکه انك استدراج ایدوکنه حسبانلری اولمیه بلکه زعملرنده انکله کندیلرین
مؤمنلر اوزره مفضل ظن ایده‌لر (واملی لهم ان کیدی متین) بن انلره امهال ایدرمکه

[کناهلری]

علیه السلامه آیات انزال ایدرکه سزی ظلمات کفردن نور ایمانه اخراج ایده الله تعالی سزه رأفتلو ورحتلودرکه
رسوللرینه سزی دعوته امر ایلدی (ومالکم الا تنفقوا فی سبیل الله ولله میراث السموات والارض لایستوی منکم من
انفق من قبل الفتح وقاتل اولئك اعظم ﴿ ۲۲۱ ﴾ درجة من الذین انفقوا من بعد وقاتلوا وکلا وعد الله الحسنی والله

بما تعملون خبیر) سزه نولدیکه مالکزی فی سبیل انفاق ایتمزسکز سموات وارضك میراثی الله تعالی‌یه مخصوصدر ❊ زعمکزجه بزمدر دیو صرف ایتدیککز الیکزدن چیقار بونی بیلورکن باری امر خدایه امتثالا مناسبی اوزره انفاق وآخرته ذخیره پیدا ایده‌سز ❊ مکه فتحندن مقدم انفاق وقتال ایدن فتحندن صکره ایدنلرله عند الله فضل وثوابده مساوی اولمز فتحندن مقدم انفاق وقتال ایدنلر درجه ومرتبه جهتیله صکره ایدنلردن اعظمدر مقدم وصکره انفاق وقتال ایدنلرك جمیعی ایچون جنت وعد اولنمشدر اما درجه‌لری متفاوتدر الله تعالی انفاق وقتالکزك اخلاص وریاسنه خبیردر دینلدیکه بو آیت کریمه ابتدا مالنی فی سبیل الله صدیق رضی الله تعالی عنه انفاق ایتمکله انك شاننده نازل اولمشدر (من ذا الذی یقرض

الله قرضا حسنا فیضاعفه وله اجر کریم) کیمدر اولکه مالنی حسن رضا واخلاصله الله تعالی‌یه قرض ویره ❊ یعنی
آخرتده عوض امیدیله ویره الله تعالی انك مکافاتنی اضعاف مضاعف ایدر وانکیچون کریم اجر واردرکه جنتدر (یوم
تری المؤمنین والمؤمنات یسعی نورهم بین ایدیهم وبایمانهم بشریکم الیوم جنات تجری من تحتها الانهار خالدین فیها ذلك هو

کناهلری زیاده اوله احسانم سببیله بنم مکرم قویدر برشیئله دفع اولمز ایمدی انسانه صحتله
عمرك مدید اولمسی الله تعالیدن احسان وافضالدرکه شکر وطاعتی ایجاب ایدر نجانکه انك
مقابله‌سنده معصیت احداث واستغفاری اونوده‌لر وشکری ترك ایدوب کفری اختیار
ایده‌لر عذابه مستحق اولوب اول نعمت انلره استدراج اولوب (ام تسألهم اجرا فهم من
مغرم مثقلون) یوخسه تبلیغ رسالت اوزره سن انلردن جعلی طلب ایلدك که انك
اداسی انلره ثقیل اولدیغیچون ایمانه اجابتدن امتناع ایتدیلر (ام عندهم الغیب فهم یکتبون)
یوخسه انلرك عندنده علم غیب ویا علم وحیمی واردر اول دیرکلرین ویا حکم ایلدکلرین اندن
یازرلر (فاصبر لحکم ربك) یا محمد ربك جل شانه‌نك حکمنه صبر ایتکه انك انلره امهالی
واوزرلرینه سکا نصرتنك تأخیریدر (ولاتکن کصاحب الحوت) یوخسه عجله‌ده وقومکه
غضبده صاحب الحوت یونس کبی اولمغل که اول قومنه ایمانه کلدکلریچون غضب ایتدیکندن
خزنی طویل اولدی (اذنادی وهو مکظوم) که اول بطن حوتده غمله مملو اولدیغی حالده
رب تعالی‌یه دعا ایتدی * ایمدی اندن صدور ایدن ضجرت سندنخی صدور ایتمسونکه انك
بلاسیله سندنخی مبتلی اولمیه سن (اولا ان تدارکه نعمة من ربه لنبذ بالعراء وهو مذموم) اکر
رب تعالیدن اکا توبه‌یه توفیق نعمتی ایرشمسه اول بطن حوتدن برارضه براغیلوردیکه
انده شجر وماء اولمیدی حالبوکه اول ذنبله مذموم ومعلومدر (فاجتباه ربه فجعله من الصالحین)
لکن رب تعالینك اکا رحمت وکرامتی ایریشوب اکا وحی ردله اجتباء ایتدی ویاخود اول
وقعه‌دن اول نبی دکلدی دینلان قولك صحتی اوزر انی نبوتله اصطفاء ایدوب عصمتله
صلاحده کامللردن ایتدی (وان یکاد الذین کفروا لیزلقونك بابصارهم لما سمعوا الذکر
ویقولون انه لمجنون) قریب اولورکه قرآنده کافر اولنلر اصابت عینله‌سنی مکانکدن ازاله
ایده‌لر نجانکه سنی قرآن اوقور ایشیده‌لر وناسی سندن تنفیر ایچون سکا جنون اسناد ایدرلر
(وماهو الا ذکر للعالمین) حالبوکه اول قرآن دکل الا عالملره موعظه‌در * روایت اولندیکه
کفار دیلدیلرکه پیغمبرمز صلی الله علیه وسلمه عین سوئله نظر ایده‌لر مکر عربده بر رجل
واردیکه ایکی اوچ کون برشیٔ اکل ایتمز بعده خیامنك برجانبن قالدیروب قتنه اوغرایان
دوه ویاقیونه نظر ایدر هیچ بونك کبی دوه وقیون کورمدم دیدیکی کبی براز یر کتمدین برقاچی
دوشوب یقلوردی کفار اول رجلی بولوب پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلمه انك سوء
نظرین دیلدیلر حتی‌که اکا انی ایتدیلر لکن الله تعالی پیغمبرمز علیه السلامی انك عینی
اصابتندن حمایت ایدوب بو آیتی انزال ایتدی ❊ قال النبی علیه السلام لوکان شیٔ یسبق
القضاء لسبقته العین ❊ پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر اکر قضاء الهی سبق ایدر
شیٔ اولسه عین سبق ایدیدی وحدیثده کلدیکه ❊ ان العین تدخل الرجل القبر والجمل القدر ❊

الفوز العظيم) قيامنده مؤمنين ومؤمناتى كوررسنكه صراط اوزره انلرك توحيد نورلرى طريق جنته دليل اولەرق
اوكلرنده وصاغلرنده سعى ايده ملكلر انلرى مژدەلرلركه بوكون اشجار تحتندن نهرلر آقار جنتلره كيرن وانده مؤبدا رسزاشته
بوسزه عظيم نجاتدر (يوم يقول المنافقون والمنافقات للذين امنوا ﴿ ٢٢٢ ﴾ انظرونا نقتبس من نوركم قيل ارجعوا و
راءكم فالتمسوا نورا فضرب
بينهم بسور له باب باطنه فيه
الرحمة وظاهره من قبله
العذاب ينادونهم الم نكن
معكم قالوا بلى ولكنكم
فتنتم انفسكم وتربصتم
وارتبتم وغرتكم الامانى
حق جاء امر الله وغركم
بالله الغرور) اولكونده
منافقون ومنافقات مؤمنلره
دیەلركه بزه نظر ايدك
سزك نوركزله بزدخى
ضيالنه لم اول منافقلره
استهزا طريقيله دينوركه
كيروكزه دنيايه دونوب
نور طلب ايدك (زيرا
بزنورى انده كسب ايتدك
انلر كيرودندكلرى حالده ۞
مؤمنلرله منافقلر بيننه
بردوار چكلوب برقپوسى
اولەكه مؤمنلر اولديغى
ايچ طرفى رحمت وطشره
طرفى جهنم اولمغله منافقلر
آتشى كورەلر اوحالده
مؤمنلره ندا وزارى
ايدەلركه بزدنياده سزكله
برابر نماز قيلوب اورج
طوتزميدق مؤمنلر بلى
ظاهرده بوعلده ايديكز
لكن نفسكز سزى فتنه يه براغوب نفاقكز سببيله عقوبته لايق اولديكز ومؤمنلره نكبت اصابتنه
منتظر ايديكز ونبوت پيغمبر عليه السلام ده شك اوزره ايديكز وسزى باطل طول امل وارزوى نفسكز مغرور ايتدى
تاكه الله تعالانك امريله روحكز قبض اولندى سيطان سزى الله تعالايه توبه ايتمكدن الداتدى (فاليوم لا يؤخذ منكم

عين مشئومه الله تعالينك اذنيله برمرتبه مؤثرەدركه انسانى قبره قور ودوەيى چوملكه قور
* حسن رضى الله تعالى عنه ايدر عين اصابتنه دوادركه ۞ وان يكاد الذين كفروا ۞ آيتى
آخرينه دكين مصابه اوقونه

سورة الحاقة وهى ثنتان وخمسون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(الحاقة) شول ساعت وياحاتكه وقوعى حق اولور وياشول ساعتكه انده نيچه امورك
حقيقتى بيلنور وياانده حساب وجزادن حواف امور واقع اولور (ماالحاقة) حاقه نەشيدر
(وماادريك ماالحاقة) حاقەنك ماهيتن سكانه شئ بيلدردى زيرا اول هيچ كمسەنك درايتى
اكا ايرمكدن اعظمدر (كذبت ثمود وعاد بالقارعة) قوم ثمود وقوم عاد يوم قيامتى تكذيب
ايتديلركه اول خلقك قلوبنى افزاع وانفطار سماءودك ارض ونسف جبال وطمس نجوم
وساثر مخاوفله قرع ايدر (فاما ثمود فاهلكوا بالطاغية) اماقوم ثمود اهلاك اولنديلر برواقعه ايله
كيم شدتده حدى تجاوز ايدوبدركه اول صيحه ويارجفه‌در وياطغيانلرى سببيله كيم اول
قارعەيى تكذيبلريدر (واما عاد فاهلكوا بريح صرصر عاتية) واما قوم عاد اهلاك اولنديلر
برريحله كيم انك صوتى وياردى شديد اولوب ريح خازنلرينك امرينه مخالفتدن كيل
ووزنسز خروج ايتدى ضبطه استطاعت ايدەمديلر ويااول ريح قوم عاد اوزره تجاوز ايدوب
ردينه قادر اولمديلر (سخرها عليهم سبع ليال وثمانية ايام حسوما) الله تعالى اول ريحى
يدى كيجه وسكز كون على الدوام قوم عاد اوزر تسليط ايتدى (فترى القوم فيها صرعى
كأنهم اعجاز نخل خاوية) اكرسن انلرك قتنده حاضر اولوب ريحك شدت هبوبنده وياأول
ليالى وايامده انلرى موتى كوريدك كأنه يردن منقلعه وساقطه اصول نخلدر (فهل ترى
لهم من باقيه) هيچ انلردن نفس باقيه ويابقيه كوررميسن * دينلديكه اول ايامى عرب ايام عجوز
ديو تسميه ايدرلر شتانك آخرنده بردوريحك شدتى ايامیدر انك عجوز دينلمسنه سبب قوم عاددن
برعجوز اول ايامده برسربه كيريجك ريح اكادخى ايروب عذاب نزولندن سكزنجى
كونده انى دخى هلاك ايتديكندنصكره عذاب منقطع اولدى (وجاء
فرعون ومن قبله والمؤتفكات بالخاطئة) فرعون واندن اول كچن امتلر ويا فرعونك
جنودى واتباعى ومؤتفكات اهليكه قوم لوطدر افعال ذوات خطايله كلديلر (فعصوا رسول
ربهم فاخذهم اخذة رابية) انلردن هر امت رب تعاليدن كلان رسوله عصيان ايتديلر
اويله اولسه اول انلرى اخذ ايتدى بر عقوبتله كيم شدتى زياده ايدى عملرينك قبحى
شديد اولديغى كى (انا لما طغى الماء حملناكم فى الجارية) وقتاكه نوح عليه السلام

[طوفانده]

فدية ولا من الذين كفروا ماويكم النار هى موليكم وبئس المصير) اى منافقلرى بوكونده سزدن وكفاردن عذابدن
خلاص ايچون فديه اخذاولنمزسزك مكانكز جهنم ومتصرف ولايقكز آتشدرنه قبيح مكان وهمدمدر (الم يأن للذين امنوا
ان تخشع قلوبهم لذكر الله وما نزل من الحق ﴿ ٢٢٣ ﴾ ولا يكونوا كالذين اوتوا الكتاب من قبل فطال عليهم الامد فقست
قلوبهم وكثير منهم فاسقون)
مؤمنلرك قلبلرينه الله تعالانك
ذكرى وحقله نازل اولان
قرآنك تلاوتيله خشوع
وملايمت وقتى كلمديمى
بومؤمنلر انلردن مقدم
كتاب ويريلن امم كبى
اولمسونلر كه انلرله انبيالرى
بيننده مدت طويل وقت
كذاران ايتمكله مواعظدن
اعراض ودنياوشهوتلرينه
تبعيتله قلبلرينه قسوت كلوب
انلردن چوغى دينلرندن
چيقوب كتابلرنده اولان
شيئله عملى ترك ايلديلر *
دينلديكه مؤمنلر مكەده
ايكن طاعت وعبادته سعى
تام ايدرلردى مع هذا فقر
وقحطده ايديلر وقتاكه
مدينه يه هجرت ايدوب
رزق ونعمته واصل اولديلر
اول وظيفه وعادتلرى
اولان طاعات وعباداتده
آثار قصور وفتورلرى
نمايان اولمغله بوآيت كريمه
نازل اولدى (اعلموا ان
الله يحى الارض بعد موتها
قد بينا لكم الايات لعلكم
تعقلون) بيلك كه الله تعالى
بوستله ارضى اماته دنصكره مطرله احيا ايدر بومثللو امواتى دخى احيا ايدربو آيتلرى سزه بيان ايتدك شايدكه تعقل
ايدوب استدلال ايدەسز (ان المصدقين والمصدقات واقرضوا الله قرضا حسنا يضاعف لهم ولهم اجر كريم) رجال ونسادن
الله تعالى ورسولنى تصديق ايدنلر ياخود ماللرينى تصدق ايدنلر واولوجهله الله تعالايه قرض حسن ويرنلر ايچون

طوفانده ماء خازنلرينك اوزره طغيان ايتدى بز سزك آبائكزى ماء اوزره نوحك سفينەسنده
كوتوردك حالبوكه سز اول آبائكز اصلا بنده ايديكز (لنجعلها لكم تذكرة وتعيها
اذن واعية) تاكه اول فعلمزى كه مؤمنلر انجامن وكافرى اهلاكمزدر سزه عبرت وكمال
قدرتمزه دلالت قيلەوز تاكه انى حفظ ايده هر اذنكه شانى شول حفظى واجب اولان
شيئى حفظ اوله انى تذكر واشاعه وتفكر وموجبى اوزره عمله (فاذا نفخ فى الصور
نفخة واحدة) چقانكه صوره نفخهٔ اولى نفخ اولنه كه انك عندنده عالم خراب اولور
(وحملت الارض والجبال فدكتا دكة واحدة) وارض وجبال اوزرنده اشيائله
مكانلرندن قلع ورفع اولنوب بربرينه اورلمغله كليسى هبا قيلنه ويا ايكيسى بسط ايديلوب
ارض واحده مستويه قيلنه (فيومئذ وقعت الواقعة) اويله اولسه اول حينده قيامت
دخى قائم اوله (وانشقت السماء فهى يومئذ واهية والملك على ارجائها) وملائكه سمانك
جوانبنده اولديغى حالده سماء منشق اوله مع ذلك اول ضعيفهٔ متزقەدر اول حال اوزره
قالەلر تاشول وقته دكين كه انلر رب تعالينك امريله نزول ايدوب ارضى احاطه ايدەلر
(ويحمل عرش ربك فوقهم يومئذ ثمانية) واول كونده سمانك انشقاقيله شول جوانبنده كى
ملائك فوقندن وياخود رؤس خلائقك فوقنده رب تعالينك عرشنى سكز ملك كوتوره
* روايت اولنديكه حملهٔ عرش اشبو كونده دردتدر يوم قيامتده درت ايله دخى تأييد
اولوب سكز قيلنور * دينلديكه انكله مراد سكز صنف ملائكەدركه عددلرين الله
تعاليدن غير احد بيلمز (يومئذ تعرضون لا تخفى منكم خافية) اول كونده سز حساب
وقصاص ايچون الله تعالى يه عرض اولنور سز اعمالكزدن هيچ بر مستوره اكا خفى
اولمز (فاما من اوتى كتابه بيمينه فيقول هاؤم اقرؤا كتابيه) اما اول كمسەكه كتاب
اعمالى صاغنه ويريله اكا سرورندن بر جماعته خطاب ايدوب كلك كتابمى اوقويك ديه
(انى ظننت انى ملاق حسابيه) بن دنيايه تيقن ايتمشدمكه بن يوم قيامتده حساب اولنيسرين
(فهو فى عيشة راضية) ايمدى اول عيش مرضيەدر (فى جنة عالية) شول جنتده كه
درجاتى مرتفعه‌در وياخود بنالرى وقصرلرى واغاجلرى مرتفعه‌در (قطوفها دانية)
كه انك ثمارى قريبه‌در قائم وقاعد اكا ايريشور (كلوا واشربوا هنيئا بما اسلفتم فى
الايام الخالية) وانلره دينوركه اول جنتك ثمار وشرابندن اكل وشرب ايدك داء
والمسز حلال وطيب اولديغى حالده شول دنياده كچن ايامده ايشلديككز اعمال صالحه
سببيله وياخود ايام صيامكزده لوجه الله اكل وشربى تركككز سببيله (واما من اوتى
كتابه بشماله) اما اول كمسەكه كتابى وراء ظهرندن ويريله (فيقول ياليتنى لم اوت كتابيه)
ديه كه نوليدى بكا كتابم ويرلميدى (ولم ادر ما حسابيه) وحسابم نه شئ ايديكن بيلميدم

* بربنه اون عدددن یدیوزه وارنجه ※ اضعاف اجر کریم وبریلور که اول جنتدر (والذین امنوبالله ورسله اولئك هم الصدیقون والشهداء عند ربهم لهم اجرهم ونورهم والذین کفروا وکذبوا بایاتنا اولئك اصحاب الجحیم شونلر که الله تعالی‌یه ورسولنه ایمان کتوردیلر انلر ربلری عندنده ﴿ ۲۲٤ ﴾ مبالغه صادقلر وقیامتك قیامنه شاهدلردر

یاخود فی سبیل الله شهدالردر انلر ایچون اجر ونور موعوددر شونلرکه کافر اولوب آیتلرمزی تکذیب ایتدیلر انلر جهنم ملازملریدر (اعلموا انما الحیوة الدنیا لعب ولهو وزینة وتفاخر بینکم وتکاثر فی الاموال والاولاد کمثل غیث اعجب الکفار نباته ثم یهیج فتریه مصفراً ثم یکون حطاما وفی الاخرة عذاب شدید ومغفرة من الله ورضوان وما الحیوة الدنیا الا متاع الغرور) بیلك‌که حیات دنیا انجق اویون ومال طلبیله بیهوده تعب والبسه ومنازل زینتی وبینکزده نسب ومنصب افتخاری ومال واولاد کثرتیله مباهاتدر بونلر شوکا بکزرکه یغمور حبوب ونباتی بتوردکده اکنجیلر انی کوروب تعجب ومسرتده اولورلر صکره سن انی کوررسنکه آفات سماوی یا ارضیدن صرارمش صکره اوفا

(یاایتها کانت القاضیة) نولیدم شول موت‌که بن اکا ایرمشدم بنم امرمی قطع ایتمش اولوب من بعد بعث اولنمیدم ویا نولیدی حیات دنیا بکا موت اولوب حی خلق اولنمیدم (ما اغنی عنی مالیه) مالم بکانه شئ مفید اولدی ویا مالم بکا برشیئی مفید اولمدی (هلك عنی سلطانیه) ملکم وناس اوزره قوت وحجتله تسلطم زائل اولدی (خذوه فغلوه) الله تعالی نار خازنلرینه دیه‌که انی اخذ ایدوب ایکی اللرینی بوینیه تیورلکز (ثم الجحیم صلوه) بعده انی نار جحیمه ادخال ایلکز (ثم فی سلسلة ذرعها سبعون ذراعا فاسلکوه) بعده انی بر زنجیره اورك‌که طولی یتمش ذراعدر اول انك دبرندن قونوب منخرندن چیقاریله (انه کان لا یؤمن بالله العظیم) زیرا که اول الله تعالی‌یه ایمان کتورمزدی (ولا یحض علی طعام المسکین) دنیاده اول فقیره طعام ویرمزدی وغیری اکا تحریض ایتمزدی ایمدی اکا تحریضك ترکی بو مشابه‌ده اولیجق انك فعلنی ترك ایدن نه مرتبه‌ده اولور * اشبو دلیلدرکه کفار فروعله‌ده مکلف اوله‌لر اشبو ایکی امری ذکرله تخصیصده اشارت واردرکه اقبح عقائد کفر بالله اوله واشنع رذائل بخل وقسوت قلب اوله (فلیس له الیوم هاهنا حمیم) ایمدی اول کونده انکچون برقریب اولمزکه انی عذابدن حمایت ایده (ولاطعام الا من غسلین) وطعامی دکل الاغسلیندرکه اول اهل نار قروحنك غساله وجسدلرینك عروق وصدیدیدر * دینلدیکه اول برشجر انی اهل نارا کل ایدر (لایأکله الاالخاطئون) انی اکل ایتمز الاانلر قرآنه کفرله خاطئلردر (فلااقسم بماتبصرون ومالاتبصرون) قسم ایدرین هرشیئله کیم اجسام واشباحدن سز انی کورر سز ودخی هر شیئله کیم ارواح وغیریدن سز انی کورمزسز وبالجمله اقسامده هر موجودی احاطه ایتدی زیراکه موجودات ایکیدن حالی دکل یا کورینور ویا کورنمزدر (انه لقول رسول کریم) اول قرآن الله تعالیدن تبلیغ ایدر بررسولك قولیدرکه اول الله تعالی عندنده کریمدرکه انکله مراد محمد صلی الله تعالی علیه وسلم ویا جبریل علیه السلامدر (وما هو بقول شاعر قلیلا ما تؤمنون) اول قرآن شاعر قولی دکلدرکه فرط فسادکزدن سز انی تصدیق ایدرسز حالبوکه انك صدق ظاهر اولوبدر (ولا بقول کاهن قلیلا ماتذکرون) واول عراف کاذب قولی دخی دکلدرکه سز انی تذکر ایدرسز زیراکه قرآنك شعره عدم مشابهتی ظاهردر انی انکار ایتمز مکرکه معاند اوله اماکه کهانت انك خلافنی ملابسدرکه احوال رسولی ومعانئ قرآنی تذکره متوقفدرکه اول طریق کهنه‌یه منافیه‌در (تنزیل من رب العالمین) بلکه اول مخلوقاتك ربی جل شانه‌نك جبریل علیه السلام لسانیله تنزیلیدر (ولو تقول علینا بعض الاقاویل) اکر محمد علیه السلام ذات نفسندن بعض اقوالی اختلاف ایدوب بزه اسناد ایتسه (لاخذنا منه بالیمین) بز انی اذلال ایچون یمینله ویا قوت قهرله

قلنوب ریزه ریزه اولمش اشته حیات دنیانك سرعت زوالی بومثللودر حیات دنیا وزینتنی اختیار ایدنلره آخرتده عذاب شدید واردر ودنیا زینتنی ترك ایدوب آخرتی اختیار ایدنلره الله تعالادن مغفرت ورضوان واردر حیات دنیا انجق نامی الدادیجی بر بقامتاعدر (سابقوا الی مغفرة من ربکم وجنة عرضها کعرض السماء والارض [احذ]

اعدت للذین امنوا بالله ورسله ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم) ربکزدن موجب مغفرت اولان فرائض وتوبه‌یه وجنته کیرمکه عجله ایدك‌که اول جنتك عرضی سموات وارضك عرضی قدردر واول جنت الله تعالایه وپیغمبرلرینه ایمان ایدنلر ایچون ﴿ ۲۲٥ ﴾ مهیادر بوتوفیق وعنایت الله تعالانك وکرمیدرکه دیلدیکنه

اعطا ایدر الله تعالی اطاعت ایدنه فضل عظیم صاحبیدر (ما اصاب من مصیبة فی الارض ولافی انفسکم الافی کتاب من قبل ان نبراها ان ذلك علی الله یسیر) یر یوزنده وقوعبولان قحط وغلا وسائر نفسکزده واقع مرض وفقر وموت سائر مصیبتلر انجق ارض ونفسکزی خلق ایتزدن مقدم لوح محفوظده یازلمشدر بو مقدوراتك بوکثرتله لوحده ثبتی الله تعالایه آساندر (لکیلاتأسوا علی ما فاتکم ولا تفرحوا بما اتیکم والله لایحب کل مختال فخور) تاکه لوحده ثبت اولندیغنی بیلوب سزدن فوت اولان مال واولاد وصحت وغیری‌یه مغموم اولمیه‌سز وانلردن سزه ویریلنه فرحلنمیه‌سز الله تعالی نعمت دنیا ایله تکبر وفخر ایده‌نی سومز (الذین یبخلون ویأمرون الناس بالبخل ومن یتول فان الله هو الغنی الحمید)

اخذ ایدردك (ثم لقطعنا منه الوتین) بعده بز انك نیاط قلبنی قطع ایدردك عنقنی ضربله اشبو حال اوزره قطع اهلاکی تصویردرکه انی ملوك غضب ایتدکلری کیمسه‌لره ایدرلر * دینلدیکه وتین بر عرقدرکه ظهرده جاری اولوب قلبه متصل اولور اول کسیلیجك صاحبی فوت اولور (فما منکم من احد عنه حاجزین) سزدن بر کیمسه یوقدر که محمد علیه السلامدن عقوبتمزی منع ایده یعنی محمد علیه السلام سزکچون کذبی تکلف ایدردکلر زا ر بیلورکه انی تکلف ایدرسه بزاکا عقاب ایدرز بعده اندن عقابمزی دفع ایدر احد بولنمز (وانه لتذکرة للمتقین) واول قرآن متقیلره موعظه درکه انکله نفعلنورلر (وانا لنعلم ان منکم مکذبین) یاناس بز بیلورزکه سزدن قرآنه مصدقین اولدیغی کبی مکذبین دخی واردر تکذیبلری اوزره جزا ایدرز (وانه لحسرة علی الکافرین) واول قرآن کافرلره حسرتدر چانکه یوم قیامتده انی تصدیق ایدنلره ویریلن ثوابی کورەلر (وانه لحق الیقین) واول قرآن یقینك حقیقت ومحضیدرکه انی تکلم ایدن کذبه تمکین اولنمز (فسبح باسم ربك العظیم) ایمدی رب تعالینك اسم عظیمنی تسبیح ایتکه انکله انك اوزره تقوله رضادن انی تنزیه وسکا وحی ایتدیکی شی اوزره اکا شکر ایده‌سن

سورة المعارج وهی اربع واربعون آیة مکیة

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(سأل سائل بعذاب واقع) یوم قیامتده نزول ایده‌جك عذابی بر داعی استدعا ایتدیکه اول نضر بن الحارثدر ویاابو جهلدر ویاخود پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدر کفاره عذاب نزولنی استعجال ایتدی (للکافرین لیس له دافع) که اول عذاب کافرلره مختصدر انلردن انی دفع ایدر یوقدر (من الله ذی المعارج) اول عذاب انلره الله تعالیدند اکا اراداتی تعلق ایتدیکیچون که اول مصاعد صاحبیدرکه کلم طیب وعمل صالح اکا صعود ایدر ویا اکا مؤمنلر سلوکلرنده ترقی ایدرلر ویاخود مراد مراتب ملائکه ویاسمواتدرکه ملائکه اکا عروج ایدر (تعرج الملائکة والروح الیه فی یوم کان مقداره خمسین الف سنة) ارض سابعه‌نك اسفلندن منتهایه امره دکین ملائکه وجبریل ویاروح میت صعود ایدر دینلدیکه یعنی سدرة المنتهایه ویاعرشه دکین شول کونده‌که انك مقداری دنیا ییللرندن اللی بیك ییلجه‌در * دینلدیکه اکر بنی آدم دنیادن عرشه یوریر کیدر اولسه اکا اللی بیك ییلده واریردی * دینلدیکه انکله مراد یوم قیامتدرکه طولی اللی بیك ییلجه اولور ابو سعید الخدری رضی الله تعالی عنه ایدر پیغمبرمز علیه السلامه بو آیت ذکر اولنوب یا رسول الله یوم قیامت عجب طویل اولور دینلدکده دیدیکه اول الله تعالی حقیچونکه نفسم انك یدنده‌در اول کون مؤمنه دنیاده بر صلاة

شونلرکه مالرینی فی سبیل الله (تبیان) (رابع) (۲۹) انفاقدن بخل وامساك ایدرلر وناسه دخی انفاقدن امساکله امر ایدرلر کیمکه مالی مستحقنه انفاقدن اعراض ایده الله تعالی اندن وانك انفاقندن غنی وذاتنده محموددر ※ انك امساك واعراضندن اکا ضررکلز ※ (لقد ارسلنا رسلنا بالبینات وانزلنا معهم الکتاب والمیزان لیقوم الناس بالقسط

وانزلنا الحديدفيه باس شديد ومنافع للناس وليعلم الله من ينصره ورسله بالغيب ان الله قوى عزيز) بزملكلرمزى پيغمبرلره
شريعت واضح جمله كوندردك وانلرله كتاب وميزان انزال ايتدكه ناسه كتابله مصالح دين ودنيوى وميزان عدله
حقوق تسويه‌سى قائم اوله ومعادندن تيمور اخراج ايتدككه اندن ﴿ ٢٢٦ ﴾ شديد آلتلر اولور ❊ قليچ ومزراق وسائر
وزروجبه وجوشن وسائر
كبيكه بريله دشمنه ضرب
وبريله دفع وحفظ اولنور
دينلديكه آب وآتش ونمك
وآهن درت شى كوكدن
نازل اولدى ❊ واول
حديدده ناسه منفعتلر
واردر ❊ كه جمله صنعت
صاحبلرى اكا محتاجدر ❊
وتا كه اول آلاتله مؤمنلرن
الله تعالا نك دينـنه
پيغمبرلرينه غيابده كيم نصرت
ايدر بيلنه تحقيق الله
ذوالجلال دشمنلرينـك
هلاكنه قادرو حكمنده
غالبدر (ولقد ارسلنا نوحا
وابراهيم وجعلنا فى ذريتهما
النبوة والكتاب فمنهم مهتد
وكثير منهم فاسقون)
بز نوح وابرهيم عليهما
السلامى قوملرينه رسالتله
كوندردك وانلرك ذريتلرينه
نبوت وكتاب وديعه
قيلدق انلرك قوملرندن
بعضيسى ❊ پيغمبرو كتابلرينه
ايمان كتوروب ❊ هدايت
بولديلر وانلردن اكثرى
دخى فاسق اولوب پيغمبرلرينه
اطاعت وكتابله عمل ترك
ايتديلر (ثم قفينا على اثارهم برسلنا وقفينا بعيسى ابن مريم واتيناه الانجيل وجعلنا فى قلوب الذين [ثلثان]
اتبعوه رافة ورحمة ورهبانية ابتدعوها ما كتبناها عليهم الا ابتغاء رضوان الله فما رعوها حق رعايتها فاتينا الذين امنوا منهم
اجرهم وكثير منهم فاسقون) نوح وابراهيم عليهما السلامدنصكره رسوللرمزى انلرك اثرى اوزره پيروايتدك وانبياى

مكتوبه‌يى اداسندن اخف اولور * دينلديكه انك معناسى اكر اول كونده عبادك حسابى
الله تعالينك غيرى‌يه توليه اولنسـه اللى بيك ييلده انجق اندن فارغ اوليدى لكن الله تعالى
انى ايام دنيـادن نصف يوم دكلو زمانده فارغ اوله كلى ايدر يعنى اول حسابه ملائكه
وانس وجن توليه اولنسـه‌لر اللى بيك ييلده اندن فارغ اولنمزلردى لكن بن نهـاردن
بر سـاعتده اول امردن فارغ اولورم * دينلديكه اول يوم قيامتدركه انده اللى مواطن
اولوب هر برنده بيكر ييل حبس اولنور (فاصبر صبرا جميلا) ايمدى يا محمد انلرك عذابيله
سؤاليله اولان استهزاء واذالرينه صبر ايت بر صبرله كيم اكا استعجال واضطراب قلب
شوب ايتميه (انهم يرونه بعيدا ونراه قريبا) انلر بعثى انكارلرندن عذابى ويا يوم قيامتى
امكاندن بعيد كوررلر اما كه بز انى امكانه ويا وقوعه قريب كوررز (يوم تكون السماء
كالمهل) اول كونده سمـاء زيت درديسى كبى ويا اريمش كومش كبى اولور (وتكون
الجبال كالعهن) وجبال ايسـه درلو الوانله بويانمش صوف كبى اولور نتكه طاغلوب
هوايه كيده (ولا يسـئل حميم حميما) اول كونده هيچ بر قريب قريبنه حالندن سؤال
ايتمز زيراكه هر برى كندى مشغول اولور (يبصرونهم) اقربا برى برلرين كوره‌لر
يوم قيامتده انس وجندن هر مخلوق صاحبنك نصب عينى اولور اويله اولسه كشى انده
اب واخ وذا قرابه‌لرين كورر لكن نفسلرينه اشتغاللرندن برى برلرينه سؤال وتكلمدن
امتناع ايدرلر * ابن عباس رضى الله عنهما ايدر نهـاردن بر ساعتده برى برلريله تعارف
ايدرلر بعده تعارفلرى كيدر * دينلديكه انده مؤمن بياض وجهيله وكافرلر سواد وجهيله
بيلنور (يود المجرم لو يفتدى من عذاب يومئذ ببنيه وصاحبته واخيه وفصيلته التى تؤويه
ومن فى الارض جميعا ثم ينجيه) كافرلر يوم قيامتك عذابن كوردكلرنده تمنى ايده‌لر كيم
نوليدى اوغللرين وخاتونن وقرنداشن وعشيرتن كه نسبده وشدائد عندنده انلر انى كندويه
ضم ايدرلر وبر بوزنده اولان انس وجن وخلائقك جميعن فدا ايديدى تك كنـدوبى
اول عذابدن قورتاريدى (كلا انها لظى) ايمدى انك تمنى ايتديكى كبى اولمز اول نار
يالكاودر (نزاعة للشوى) كه اول انك رأسـنى واطراف جلدنى اجساددن قلع ايدر
بعده اول قلع اولنان ينه اولكى هيئتنـه كرارا ومرارا عودت ايدر اول حالت ابدا
اندن زائل اولمز (تدعو من ادبر وتولى) نار كندويه دعوت ايده اول كمسـه‌يى كه
ايماندن ادبار وطـاعتدن تولى ايدوبدر يا كافر ويا منافق بكا كل ديه كلدكلرنده انلرى
طائرك دانه ديوشرمسى كبى ديوشره (وجمع فاوعى) كه اول مالى جمع ايدوب وعايه
قومشدى واكا حرصله وطول امل ايله اندهكى حق اللهى منع ايتمشيدى (ان الانسان
خلق هلوعا) انسان حرصده شديد وصبرده قليل خلق اولندى (اذا مسه الشر جزوعا)

بنى اسرائيل تمامندنصكره عيسى عليه السلامى انلره خلف ايتدك واكا انجيل ويردك واكا تابع اولان مؤمنلرك قلبلرنده
برى برلرينه شفقت ومرحمت وكندولرى اختراع ايتدكلرى ناسدن انقطاعله عبادت ورياضت رهبانيتنى وديعه قيلدق
بز انلرك اوزره اول رهبانيتى فرض ﴿ ٢٢٧ ﴾ ايتمشيدك انجق انلر الله تعالينك رضاسنى طلبله كندولر اختراع
ايتمشلردى صكره اول
رهبانيتده انلره اقتدا ايدنلر
كمال اوزره اكا رعايت ايتميوب
❊ كيمى انكار كيمى تثليث
اوزره اولوب ❊ متفرق
اولديلردن ايمان صحيح ايله
حق رهبانيتى محافظه ايدنلره
جزالرينى ويردك وانلردن
اكثرى ايمان ورهبانيتدن
خارجلردر (يا ايها الذين
امنوا اتقوا الله وامنوا
برسوله يؤتكم كفلين من
رحمته ويجعل لكم نورا
تمشون به ويغفر لكم والله
غفور رحيم) اى رسل
متقدمه‌يه ايمان كتورنلر
الله تعالادن قورقك ورسولى
محمد عليه السلامه دخى ايمان
ايدك الله تعالى رحمتندن
سزه ايكى نصيب ويره
❊ كه برى محمد عليه السلامه
ايمانكزى وبرى سائر انبيا
عليهم السلامه ايمانكزدر ❊
وسز كچون صراط اوزره
نور قيله كه انكله يوريوب
صراطى كچه سز وكناهلر
كزى مغفرت ايده الله تعالى
توبه ايدنلره غفور واكا
اطاعت ايدنلره رحيمدر
لئلا يعلم اهل الكتاب الا يقدرون على شىء من فضل الله وان الفضل بيد الله يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم) تا كه
حبيبم محمد عليه السلامه ايمان كتورمين اهل كتاب بيله‌لر كه الله تعالانك فضلندن برشيئه قادر ونائل اولميه‌لر تحقيق فضل
وكرم الله تعالانك يد قدرتنده درانى ديلديكنه اعطا ايدر الله تعالى فضل عظيم صاحبيدر نعمتى خواص وعوامه شاملدر

نچان اكا ضرر ايريشسه جزعده اكثار ايدر (واذا مسه الخير منوعا) ونچـان اكا خير
وسعت ايريشسه انى امساكده مبالغه ايدر اشبو اوصاف ثلاثه احوال مقدرهٔ ويا محققه‌در
زيرا كه انسان اول طبايع اوزره مجبولدر (الا المصلين) الاجنس انسـاندن شونلر
دكللركه اهل صلاتدرلر (الذين هم على صلاتهم دائمون) كه انلر صلاته مداوملردر
اوقاتن رعايت ايدرلر انلرى اندن هيچ بر شـان اشغال ايتمز (والذين فى اموالهم حق
معلوم للسـائل والمحروم) كه انلرك ماللرنده زكات وصـدقات موظفه‌دن حق معلوم
واردر شول فقير ايچونكه سؤال ايدر ودخى اول سؤال ايتديكندن غنى ظن اولنوب
اندن محروم قيلنور (والذين يصدقون بيوم الدين) ويوم جزايه اعماللريله تصديق ايدرلركه
مثوبهٔ اخرويه‌يه طمعله نفسلرين اتعاب وماللرين صرف ايدرلر (والذين هم من عذاب
ربهم مشـفقون) وشونلركه الله تعـالينك عذابندن خوف ايدرلر (ان عذاب ربهم غير
مأمون) زيرا هيچ كمسه‌يه لايق اولمزكه انك عذابندن امن اوزره اوله اكرچه طاعتده
مبالغه ايدرسه‌ده (والذين هم لفروجهم حافظون الا على ازواجهم اوما ملكت ايمانهم
فانهم غير ملومين) وشونلركه فرجلرينى زوجه‌لرينك ومالك اولدقلرى جاريه‌لرينك غيريدن
حفظ ايدرلر اما كه زوجه‌لرينه وجاريه‌لرينه اتيانده لوم اولنمزلر نچـانكه اتيانلرى مالى
مشروعه اوله كه اول انلره حلالدر (فمن ابتغى وراء ذلك فاولئك هم العـادون) اول
كمسه كه اشبو مذكورك وراسن طلب ايده اول وصفلو كمسه‌لر حلالدن حرامه متجاوزلردر
(والذين هم لامانتهم وعهدهم راعون) وشونلركه اموال واسراردن امانت اولدقلرى
شيئه رعايت ايدرلر وحق تعالى وكرك عباد جهتنده اولان معاهده‌لرينه وفا ايدرلر (والذين
هم بشهاداتهم قائمون) وشونلركه شهادتلرينه حقله قائم اولورلر يوخسه تغيير وكتم
ايتمزلر (والذين هم على صلاتهم يحافظون) وشـونلركه نمازلرينه حفظ اركان وتكميل سننله
اوقات مستحبه‌سنده ادايه مداومت ايدرلر (اولئك فى جنات مكرمون) ايمدى اشبو صفات اهلى
كمسه‌لر جنتلرده الله تعاليدن تحف وهدايا مكرملردر (فمال الذين كفروا قبلك مهطعين) كافرلره
نوليديكه حولكده اوتوروب سندن يكايه نظر عداوتله ايدرلر يوخسه سنـدن ايشتدكلرى
كلامله انتفاعى مراد ايتمزلر (عن اليمين وعن الشمال عزين) سنك يمينكده وشمالنده بلوك بلوك
اوتوررلر (أيطمع كل امرىء منهم ان يدخل جنة نعيم) انلرك هر برى طمع ايدرميكه مؤمنلر
كبى جنت نعيمه كيره‌لر (كلا) ايمدى حال انلرك زعم ايتديكى منوال اوزره دكلدر (انا خلقنا
هم مما يعلمون) بز انلرى بيلدكلرى شيئدن خلق ايتدككه اول نطفهٔ قذره‌در كيم عالم قدسه
مناسب اولمز اول كمسه‌كه ايمان وطاعتله استكمال واخلاق ملكيه ايله تخلق ايتميه اكا دخوله
مستعد اولمز وياخود سزيديككزى شىء اجليچون خلق اوانوبسز اول علم وعمل ايله نفسى

(سورة المجادلة مدنية وهى اثنا وعشرون آية)

(بسم الله الرحمن الرحيم) (قدسمع الله قول التى تجادلك فى زوجها وتشتكى الى الله والله يسمع تحاوركما ان الله سميع بصير) تحقيق الله تعالى اول مرأه‌نك زوجی حقنده سنكله ﴿ ٢٢٨ ﴾ مجادله ایتدیكنی ایشتدی واول مرأه الله تعالى‌یه شكایت ایدر وایكیكزك دخی محاوره سنی ایشیدر الله تعالى جمیع احوال واقوالی ایشیدر وكورر (الذین یظاهرون منكم من نسائهم ماهن امهاتهم ان امهاتهم الا اللائى ولدنهم وانهم لیقولون منكرا من القول وزورا وان الله لعفو غفور) سزدن شونلر كه زوجه‌لرینه ظهار ایده‌لر اول زوجه‌لری انلرك حقیقتده انالری دكلدر انلرك انالری انجق انلری طوغورندر اول ظهار ایدن كیسه‌لر مناسبتمز وكذب كلام سویلرلر الله تعالى بو كلامدن توبه ایده‌نی عفو وكفارتله كناهنی مغفرت ایدر بو ظهار لفظی كشی زوجه سنك آرقه‌سنی وسائر مستور عضونی بنم انامك عضوینه بكزه یوردیمكدر تفصیلی كتب فقهیه‌ده مسطوردر (والذین یظاهرون من نسائهم ثم یعودون لما قالوا فتحریر رقبة من قبل ان یتماسا ذلكم توعضون به والله بما تعلمون خبیر) شونلر كه بو كلام یاوه ایله زوجه‌لرینه ظهار ایدوب صكره اول [و] كلاملرندن عودت وینه زوجیتده ابقا مراد ایدنلر كفارت اولمرق اول زوجه‌سنه یقینلق ایتمزدن مقدم بر قول ازاد ایتمك اقتضا ایدر سزه بو كفارتله حكم بردخی بویله عبث كلامی تلفظ ایتمك ایچون نصیحتدر الله تعالى سزك ایشلدیككز عملردن

اكاهدر انك عندنده خفی شی اولمز (فمن لم یجد فصیام شهرین متتابعین من قبل ان یتماسا فمن لم یستطع فاطعام ستین مسكینا ذلك لتؤمنوا بالله ورسوله وتلك حدود الله وللكافرین عذاب الیم) اكر اول ظهار ایدن كمسنه ازاد ایتمكه قول بولمز یاخود قدرتی اولمز صورتلرنده بر وجهله معذور ﴿ ٢٢٩ ﴾ اولسه اوحالده اكا كفارت زوجه‌سنه یقینلق ایتمزدن مقدم برقول ازاد ایتمك اقتضا ایدر سزه بو كفارتله حكم بردخی بویله عبث كلامی تلفظ ایتمك ایچون نصیحتدر الله تعالى سزك ایشلدیككز عملردن اكاهدر انك عندنده خفی شی اولمز (فمن لم یجد فصیام شهرین متتابعین من قبل ان یتماسا فمن لم یستطع فاطعام ستین مسكینا ذلك لتؤمنوا بالله ورسوله وتلك حدود الله وللكافرین عذاب الیم) اكر اول ظهار ایدن كمسنه ازاد ایتمكه قول بولمز یاخود قدرتی اولمز صورتلرنده بر وجهله معذور اولسه اوحالده اكا كفارت زوجه سنه یقینلق ایتمزدن مقدم بلافاصله متصل ایكی ماه صائم اولمقدر اكر اول كیسه اختیار یا مربص كبی عذر شرعی سی اولوب صومه قدرتی اولمزسه آلتمش فقرایی طویرمق واجب اولور بو اطعامده دخی اقوال كثیره اولمغله ابو حنیفه رحمه الله تعالى عندنده بغدای ودقیقدن بشیوز یكرمیشر درهم وشعیر وخرما وسائردن بیك قرقردرهم هر برفقیره ویرمكدر بو خصوصلر دخی كتب فقهیه‌یه مراجعته محتاجدر) اشبو بیان اولنان احكام الله تعالى‌یه ورسولنه ایمان ایدوب امر ونهی قبول ایدنلر ایچوندر بو مذكورلر الله تعالى‌نك فرائض واحكامیدركه اندن تجاوز اولنمز احكام الهیه‌یی قبول ایتمین كافرلر ایچون آخرتده عذاب الیم واردر)

تكمیلدر اولكه انی تكمیل ایتمیه اول كاملر منازله نائل اولمز (فلا اقسم برب المشارق والمغارب انا لقادرون على ان نبدل خیرا منهم ومانحن بمسبوقین) ایعدی بن مشارق ومغاربن ربی جل شانه‌یه اقسام ایدرمكه بز قادرزكه انلری اهلاك ایدوب انلردن افضل خلق انلره خلف قیله‌وز ویاخود محمده انلردن خیرلوبی نعنی انصاری ویروز حالبوكه بز اراده ایتدیكمز شیئی ایشلمكدن عاجز ومغلوب دكلمز (فذرهم یخوضوا ویلعبوا حتى یلاقوا یومهم الذی یوعدون) ایعدی مكذبینی ترك ایتكه باطللرینه مشغول اولوب دنیالرنده لعب ایتسونلر تاكه عذابله وعد اولندقلری كونه ملاقات ایده‌لر (یوم یخرجون من الاجداث سراعا كأنهم الى نصب یوفضون) قبوردن چیقه‌لر داعی‌یه ویامحشره سرعت ایدر اولدقلری حالده اول كونده كأنه شول عبادتیچون نصب اولنمش شیئه سرعت ایدیورلركه اكا عبادت ایده‌لر تكیم دنیاده انجلین ایدرلردی (خاشعة ابصارهم ترهقهم ذلة) انلرك ندامت وحسرتدن كوزلری خاشعه اولدیغی حالده ذل وحقارت انلری قاپلیه (ذلك الیوم الذی) كانوا یوعدون ودنیله اشبو شول كوندركه انده عذاب اولنمه دنیاده وعد اولندیلردی

سورة نوح وهى سبع اوثمان عشرون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(انا ارسلنا نوحا الى قومه ان انذر قومك من قبل ان یأتیهم عذاب الیم) بز نوح علیه السلامی قومنه ارسال ایدوب دیدكه یانوح قومكی نارله تخویف ایتكه الله تعالى‌یه ایمان كتوروب اكا برشئ اشراك ایتمیه‌لر انلره طوفان وغرق عذابی كلزدن (قال یاقوم انی لكم نذیر مبین) اول انلره دیدیكه بن سزه نذیرم انذاری بیلدیككز لسانله تعریف ایدرم (ان اعبدوا الله واتقوه واطیعون) كه الله تعالى‌نك وحدانیتنه اقرار ایدوب اكا عصیاندن صاقنك وسزه امر ایتدیكمه اطاعت ایدك (یغفر لكم من ذنوبكم) تاكه بعض ذنوبكز مغفرت ایده‌كه اول سبق ایدندركه اسلام انی جب ایدر (ویؤخركم الى اجل الله اذا جاء لایؤخر لو كنتم تعلمون) وسزی صحت ووسعت رزقله اجل مسمایه تأخیر ایده‌كه اول ایمان وطاعت شرطیله سزیچون تقدیر اولنان اجلك اقصاسیدر زیرا چقان الله تعالى‌نك سزی تعذیبی وقتی ایریشه تأخیر اولنمز اكر انی بیلورسكز ایمانه كلورسز (قال رب انی دعوت قومی لیلا ونهارا فلم یزدهم دعائى الا فرارا) نوح علیه السلام دیدیكه یارب بن قومیی لیل ونهارده على الدوام ایمانه دعوت ایتدم بنم دعوتم ایسه انلرك فرارین آرتوردی (وانی كلما دعوتهم لتغفر لهم جعلوا اصابعهم فى آذانهم واستغشوا ثیابهم واصروا واستكبروا استكبارا) هر باركه بن انلری ایمانه دعوت ایتدمسه‌كه سن انلری مغفرت ایده‌سن پارمقلرین قولاقلرینه طوتدیلركه دعوتمی ایشتمیه‌لر

وثوبلریله باشلرك بوریدیلركه دعوتمی ایشتدكلرندن بشقه یوزیمی دخی كورمیه‌لر وكفر وعصیانلری اوزره اصرار ایدوب بكا اتباعدن استكبار ایتدیلر (ثم انی دعوتهم جهارا ثم انی اعلنت لهم واسررت لهم اسرارا) بعده بن انلری علانیه‌ده ایمانه دعوت ایتدم بعده اعلای صوتله دعوت ایتدم وبربرر چاغروب انلره سرده سویلدم (فقلت استغفروا ربكم انه كان غفارا) ودیدیمكه كفردن توبه ایدوب ربكز جق شانه دن مغفرتن دیلكز زیراكه اول شرك ومعاصیدن توبه ایدنه مغفرتی بلیغدر * روایت اولندیكه نوح علیه السلامی تكذیب ایدیجك الله تعالى انلردن یغموری حبس ایتدی وقرق ییل نسالرین عقیم ایتدی حتى كه امال امواشیلری اهلاك اولوب كندی اول بلیه اوزرلرندن دفع اولسون ایچون انلره استغفارله امر ایتدی عمر رضى الله تعالى عنه بو آیتی استدلال ایله استسقاده استغفار اوزره زیاد ایتمزدی (یرسل السماء علیكم مدرارا) تاكه اول سزه یغموره احتیاج اولدیغكزجه ایندره (ویمددكم باموال وبنین) وسزه كثرت اموال واولاد ایله امداد ایده (ویجعل لكم جنات ویجعل لكم انهارا) وسزه میولی بوستانلر ویره واول بوستانلره ایرمقلر آقیده (مالكم لاترجون لله وقارا) سزه نولدیكه الله تعالى‌یه ایمانله كندیكز ایچون دار ثوابده تعظیم تأمل ایتمزسز ویاخود الله تعالى‌نك عظمتن اعتقاد ایتمزسزكه اكا مخالفتدن خوف ایده‌سز (وقد خلقكم اطوارا) حالبوكه اول سزی حالدن تحویل اوزره خلق ایتدیكه اولا نطفه بعده علقه بعده مضغه حتى كه خلقكزی تمام ایتدی یعنی سزه نولدیكه اول الله تعالى‌یه ایمان كتورمز سز والحال سزك بو حالكز ایمان ایجاب ایدر (ألم تروا كیف خلق الله سبع سموات طباقا) كورمزمیسز كه الله تعالى یدی سمایی نیجه بری برینك فوقنده طبقه‌لر ایتدی (وجعل القمر فیهن نورا) وقمری سماء دنیاده ایكن انده وسائر سمواتده نور قیلدی (وجعل الشمس سراجا) وكونشی ضیادار چراغ قیلدیكه انكله اشیاء كوریلور الله تعالى انه چراغه تمثیل ایتدی زیرا اول وجه ارضدن ظلمت لیلی كیدرر چراغك اطرافنده‌كی ظلمتی كیدرمسی كبی (والله انبتكم من الارض نباتا) الله تعالى سزی تراب ارضدن خلق ایتدیكه آدمی اندن وسزی آدمدن خلق ایتدی (ثم یعیدكم فیها ویخرجكم اخراجا) وموتكزدنصكره سزی كیرو ارضه دوندرر ویوم قیامتده سزی ارضدن چیقارر (والله جعل لكم الارض بساطا لتسلكوا منها سبلا فجاجا) الله تعالى سزیچون ارضی مبسوطه قیلدیكه اوزرنده تقلب ایده‌سز تاكه اندن طرق واسعه اخذ ایدوب حاجتكزه كیده‌سز (قال نوح رب انهم عصونی واتبعوا من لم یزده ماله وولده الا خسارا) نوح علیه السلام دیدیكه یارب قومم توحیدله امرمده بكا عصیان ایتدیلر فقرالری شول كسه‌لره اتباع ایتدیلركه مال وولدلری آخرتده انلرك خسارتن آرتوردیكه انلر اغنیاء ورؤسالریدر (ومكروا مكرا

اشبو سوره نك اولندن بر وبودرت آیت کریمه نك سبب نزولندن بووجهله روایت اولندیغی زمان جاهلیتده بوذکر
اولنان ظهار کلامی مطلقا طلاق ایدی اوس بن صامت رضی الله تعالی عنه زوجه سی خوله بنت ثعلبه انفعالله سن بکا انامك
اقدسی کبیسن دیدی خوله جناب نبوتماب علیه السلام کاوب اخبار ﴿ ٢٣٠ ﴾ واستفتا ایلدکده سن زوجکه حرام
اولدك بیوردی خوله
یارسول الله اول بنی تطلیق
ایتدی دیدی پیغمبر علیه
السلام اکا تکرار سن البته
اکا حرام سن بیوردی
خوله کوچك چوجوقلرمز
واربکاندن مفارقت
مشکل اولور دیدکده
افندمز علیه السلام
تکرار اولکی جوابلرینی
بیوردیلر خوله روی
نیازینی اسمانه طوتوب
اللهم انی اشکو الیك یعنی
یارب سکا حالی شکایت
ایده رم دیمکله بو آیات
نازل اولدی (ان الذین
یحادون الله ورسوله
کبتوا کما کبت الذین
من قبلهم وقد انزلنا ایات
بینات وللکافرین عذاب
مهین (شونلرکه الله تعالایه
ورسوله امر ونهیده
مخالفت وعداوت ایدرلر
انلر کندولردن مقدم
کلوب خوار وذلیل هلاك
اولورلر بزاول پیغمبرك
صدقنه وکتور دیکتك
صحتنه دلالت ایدر آیات
بینات انزال ایندك بزم
آیتلرمزی انکار ایدن کافرلره آخرتده اهانتلو عذا بمزواردو (یوم یبعثهم الله جمیعا فینبئهم بما عملوا [سورة]
احصیه الله ونسوه والله علی کل شیٔ شهید) اولکونده که الله تعالی خلایقك جمیعنی قبرلرندن بعث ایدوب دنیاده
خیروشردن ایشلدکلرینی خبرویررا ودخی ادا ایدر الله تعالی قوللرینك اعمال واقوالندن هرشیٔی بیلور ومناسیله تعرونند قلینی

کبارا) وغایتده کبیر مکر ایتدیلرکه الله تعالی یه افترا ورسولنی تکذیبدر ویاخود رؤسالرینك
اتباعلرین نوحه ایماندن منعلری وقتلنه تحریضلریدر (وقالوا لاتذرن آلهتکم) ورؤساء
اتباعلرینه دیدیلرکه آلهکزه عبادتی ترك ایتمکز (ولاتذرن ودا ولاسواعا ولایغوث
ویعوق ونسرا) خصوصا که ود وسواع ویغوث ویعوق ونسرنام بش آلهکز عبادتن
ترك ایتمکز اشبونلر قوم صالحین اسمائی ایدی آدم ونوح بیننده کچمشلردی وفات
ایتدکلرنده اتباعلری تبرکا انلرك صورتلرین تصویر ایتدیلر بعده مرور ازمانله انلری
معبود ایدندیلر بعده اول صورتلر عربه انتقال ایتدی ودکلبك وسواع همدانك ویغوث
مدحجك ویعوق مراغك ونسرحمیرك ایدی (وقد اضلوا کثیرا ولاتزد الظالمین الا ضلالا)
اشبو اصنام ویا رؤساء ناسدن کثیری اضلال ایتدیلر ایعدی یاالله ظالملرك هلاکنی ارتورغل
(مما خطیئاتهم اغرقوا فادخلوا نارا) انلر خطیئه لری اجلندن طوفانله غرق اولنوب
عقبنده ناره ادخال اولندیلرکه انکله مراد عذاب قبر ویا عذاب آخرتدر (فلم یجدوا لهم
من دون الله انصارا) اویله اولسه انلر کندیلر ایچون اعوان بولمدیلرکه عذاب الهدن
انلری منع ایده لر (وقال نوح رب لاتذر علی الارض من الکافرین دیارا) نوح علیه
السلام دیدیکه یارب یریوزنده کافرلردن دور ایدر کاور کیدر برکسه ترك ایتمکل
(انك ان تذرهم یضلوا عبادك ولایلدوا الا فاجرا کفارا) یارب اکر سن انلری ترك
ایدرسك عبادکی توحیددن کفره دوندررلر وانلردن وجوده کلن اولاد فاجر وکفرده
بلیغ اولورلر * روایت اولندیکه نوح قومندن بر رجل اوغلنك الن آلوب ونوح علیه
السلامك قتنه کلوب ونوحی کوستروب دیردی اشبو قوجه دن صاقنغل که کذابدر بابام دخی اشبو
منوال اوزره صاقندرمشدی اویله اولسه کفر وطغیان اوزره بیوکلری کیدر کوچکلری انلرك
برین طوتردی * دینلدیکه نوح علیه السلام بوقولی شول حینده دیدیکه الله تعالی انلرك رجالی اصلا
بدن نسائی ارحامندن هر مؤمنی چیقاردی وعذاب نزولندن قرق ییل اول ارحام نسائی عقیم ایدوب
اصلاب رجالی کوندردی ونوحه خبرویردیکه انلر ایمانه کلمزلر ومؤمن اولاد دخی طوغرمزلر
اویله اولسه نوح علیه السلام دخی انارك هلاکنه دعا ایدوب انك دعاسیله جمیعی هلاك
اولدیلر اول وقتده ارالرنده هیچ صبی یوغیدی (رب اغفرلی ولوالدی) یارب بنی
مغفرت ایت وبابام لمك بن متوشلخی وانام شمخا بنت انوشی (ولمن دخل بیتی مؤمنا)
وهرکسه یی که مؤمن اولدیغی حالده بنم منزله ویامسجدمه ویا سفینه مه دخول ایده
(وللمؤمنین والمؤمنات) ودخی یوم قیامته دکین ایمانه کلور رجال ونسائی (ولا تزد
الظالمین الا تبارا) وظالملرك هلاك ودمارین زیاده ایلکل الله تعالی دخی اکا اجابت ایدوب
انلری هلاك ایتدی

جزاوبکا فاتنی ایدر (المترانالله یعلم مافی السموات ومافی الارض مایکون من نجوی ثلثة الاهو رابعهم ولاخمسة الا
هوسادسهم ولاادنی من ذلك ولااکثر الاهومعهم این ماکانواثم ینبئهم بما عملوا یوم القیمة ان الله بکل شیٔ علیم) یامحمد بیلمز
میسنکه الله تعالی کوکده ویرده اولان ﴿ ٢٣١ ﴾ مخلوقاتك جمیعنی بیلور شول اوچ کمسنه برابر کزلو کلاملرنده الله تعالی
دردنجی اولور یعنی انلرنه
سویلشورلر سه الله تعالی
اکا مطلعدر وبش کمسنه
کزلو تکلم ایدرلرسه اول
التنجیدر کلام سری
سویلشنلر عددمذکوردن
اقل یاخود اکثر اولسون
ونه محلده اولورلرسه اول
سرلرینه الله تعالانك علمی
واقفدر انکیچون سروعلن
وقریب وبعید بردر صکره
قیامتده انلری تذلیل
وجزالرینی تقریر ایچون
ایشلدکلری اعمال سیئه لرینی
انلره خبرویرر تحقیق
الله تعالی خفی وجلی هرشیئه
علیمدر * دینلدیکه برکون
ربیعه بن عمرو وقرنداشی
حبیب وصفوان ابن امیه
اوچی کزلو صحبت ایدرلر
دیکه بری عجبا بوبزم نه
صحبت ایتدیکمزی الله تعالی
بیلورمی اول بری بعضیسنی
بیلور بعضیسنی بیلمز دیدی
اوچنجیسی اکر بعضیسنی
بیلورسه جمله سنی بیلمك
کرك دیدی بو آیت کریمه
پیغمبر علیه السلامه انی
بیاندر (المتر الی الذین
نهوا عن النجوی ثم یعودون لما نهوا عنه ویتناجون بالاثم والعدوان ومعصیت الرسول واذاجاؤك حیوك بما لم یحیك
به الله ویقولون فی انفسهم لولا یعذبنا الله بما نقول حسبهم جهنم یصلونها فبئس المصیر) نظر ایتمزمیسن شول کمسنه لره که
بربریله کزلو سویلشمکدن نهی اولندقدن صکره اول فعللرینه عودت ایدوب مؤمنلرك غیبتی کناهنه وانلره عداوته

سورة الجن وهی ثمان وعشرون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(قل اوحی الی انه استمع نفر من الجن) یامحمد دیکل که رب تعالیدن بکا وحی اولندیکه
نصیبین جنندن طقوز ویایدی کمسه بندن قرآن اوقودیغم استماع ایتدیلر شول
حینده که رسول الله صلی الله علیه وسلم تهامه ده بطن نخله یه داخل اولوب اصحابیله صباح
نمازین قیلورکن ذکر اولنان جنیلر اکا اوغرایوب اوقودیغن دکلدیلر اشبودرکه بزمله
سماء خبری بیننه حائل اولوبدر دیدیلر حالبوکه قرآن نزولندن اول سماء خبرین استماعندن
منع اولنمزلردی اندن قوملرینه رجوع ایتدیلر (فقالوا انا سمعنا قرآنا عجبا یهدی الی
الرشد فآمنا به ولن نشرك بربنا احدا) دیدیلرکه بز برقرآن بدیع ایشتدك که حسن نظمنده
ورقت معناسنده کلام ناسه مباینادر اول حق وصوابه هدایت ایدی اویله اولسه بز اول
قرآنی تصدیق ایتدك من بعد رب تعالی یه خلقندن برشیٔ اشراك ایتمزیرا انك وحدانیتنه
دلائل قاطعه ناطقه در (وانه تعالی جد ربنا ما اتخذ صاحبة ولا ولدا) ودخی تصدیق
ایتدك رب تعالینك جلال وقدرتی محدثاتدن تنزه وارتفاع ایتدی شول حیثیتدنکه کفارك
زعم ایتدیکی کبی صاحبه وولد اتخاذ ایتمدی (وانه کان یقول سفیهنا علی الله شططا)
وبزم سفیهمز ابلیس ویامردهٔ جن الله تعالی یه صاحبه وولد نسبتیله کذب وافترا ایدرلر
(وانا ظننا ان لن تقول الانس والجن علی الله کذبا) وبز ظن ایدرزکه انس وجندن
هیچ احد الله تعالی یه کذب وافترا ایدر اولمیه (وانه کان رجال من الانس یعوذون
برجال من الجن فزادوهم رهقا) الله تعالی ایدرکه انسدن بعض رجال جندن بعض
رجاله استعاذه ایتملریله اول جنك کبر وعتون ارتوررلردی * روایت اولندیکه زمان
جاهلیتده عربدن بر رجل مسافرت ایدوب کیجه بر ارض قفرده قالسه اشبو وادینك
جنیلری سفها سنك شرندن سیدینه صغنورین دیردی انکله اول کیجه انلرك امن وجوارنده
اولوردی حالبوکه انسیلرك اول قوللرین ایشتدکلرنده انس اوزره استکبار وافتخار
ایدرلردی واستعاذه اولندقلریچون اضلاللرین آرتوررلری (وانهم ظنوا کما ظننتم ان لن
یبعث الله احدا) الله تعالی کفاره خطاب ایدوب دیدیکه جنیلر دخی سزك کبی ظن
ایتدیلرکه الله تعالی هیچ کمسه یی موتندنصکره بعث ایتمیه اویله اولسه سزك کبی انلر دخی
کافر اولدیلر (وانا لمسنا السماء فوجدناها ملئت حرسا شدیدا وشهبا) بنه اول جنیلر
دیدیلرکه بز سماء دنیایه استراق سمع ایچون بلوغ طلب ایتدیکمزده بز انی ملائکه دن
قوی حارسلر ونار دن متولد شهابلرله مملو حراست اولنور بولدق (وانا کنا نقعد منها

وپیغمبر علیه السلامه عصیانه کزلومشورت ایدرلروسکا کلدکاری زمان الله‌تعالینك سکا تحیت ایتدیکی کلامك
غیریله تحیت ایدرلر وبنلرنده دیرلرکه اکر محمد نبی اولسه بزم بوقولمز سببیله الله تعالی بزه عذاب ایتزمیدی
انلره جهنم کافیدراکا واصل اواورلر اول جهنم نه‌قبیح ﴿ ۲۳۲ ﴾ مکاندر * مرویدرکه پیغمبر علیه
السلام برمحله سریه‌عسکر
کوندروب حسب‌الاقتضا
اول عسکرك خبری‌تأخیر
ایتدکده یهود ومنافقلر
کزلو مشورت ایدوب
مؤمنلره کوشهٔ چشم
ورموزله اول عسکرك
سوءحاللرینی‌ایماومؤمنلری
غمناك‌ایدرلردی‌افندمز علیه
السلام‌انلرك‌بوحرکتلرندن
خبیر اولدقده تناجیدن
نهی بیورمشیدی ینه‌اول
کزلومشورتلرینه عودت
ایتدکلرنده بو آیت کریمه
نازل اولدی * دینلدیکه
بوآیت کریمه‌ده‌اولان‌غیری
کلامله تحیت بو ایدیکه
یهود حضور نبوی‌یه
کلدکلرنده‌سلام علیکم‌یرینه
موت معناسنه اولان سام
علیکم دیرلردی افندمز
علیه‌السلام دخی‌علیکم‌دیو
بیوررلردی (یاایها الذین
امنوا اذا تناجیتم فلاتتنا
جوا بالاثم والعدوان
ومعصیت‌الرسول‌وتناجوا
بالبر والتقوی واتقوا الله
الذی الیه تحشرون)ای
مؤمنلر سز بربریکزله
کیزلومشورت ایتدیککز زمان منافقار کبی کناه وعداوت وپیغمبر علیه السلامه عصیانله
تکلم‌ایتمیك خیروتقوی مشورتی ایدك والله تعالادن قورنك موتکز دنصکره اکاحشر اولورسز (انما النجوی من
الشیطان لیحزن الذین امنو الذین امنوا ولیس بضارهم شیئاالا باذن الله وعلی الله فلیتوکل المؤمنون) بواتم

مقاعد للسمع فمن یستمع الآن یجدله شهابا رصدا) محمد علیه السلامك بعثندن اول بز
سمادن حراس وشهبدن‌خالیه مقاعدده ملائکه‌نك مقالاتنی استماع ایچون اوتوروردق شمدی
ایسه مقاعدك کلیسی حراسله طولوبدر جنیلردن اولکه انلردن استماع قصدین ایده
کندیچون راصد شهاب بولور (وانا لا ندری اشرارید بمن فی الارض ام اراد بهم
ربهم رشدا) بیلمزکه سمانك استراق سمعدن حراست اولنمسیله ارض اهلنه شرمی اراده
اولندی یوخسه رب تعالی انلره خیرمی اراده ایتدی (وانا منا الصالحون ومنا دون
ذلك کنا طرائق قددا) وبزدن قوم واردرکه مؤمنون ابراردر وبر قوم دخی انلردن
دوندر فرق متفرقه اولمشز قدریه ومرجئه ورافضیه ومجسمه وغیری کبی (وانا ظننا
ان لن نعجزالله فی الارض ولن نعجزه هربا) وبز بیلوب تیقن ایتدك‌که بر یوزنده قنده
اولسه‌وز الله تعالی بزه اراده ایتدیکی امری انفاذدن واول بزی طلب ایتسه هربریمزی
انك امری ادرا کندن عاجز ایتز (وانا لما سمعنا الهدی آمنا به فمن یؤمن بربه فلا
یخاف بخسا ولارهقا) بز محمد علیه السلامك اوقودیغی قرآنی ایشدیجك اکا ایمان
کتوردك اول کمسه‌که رب تعالینك وحدانیتنه ایمان کتوره اول خوف ایتزکه عملنك
اجرندن نقص ایدیله ویا عملنك جزاسی کیدریله زیرا اول حق نقص ویاظلمی ارهاق
ایتمدی زیرا که قرآنك حق اندن اجتنابدر (وانا منا المسلمون ومنا القاسطون) وبزدن
بر قوم مسلم وموحدلردر وبر قوم ایسه توحیددن عدول ایدیجیلردر (فمن اسلم فاولئك
تحروا رشدا) اول کمسه‌که توحیدده اخلاص ایده اول حالده کمسه‌لر رشد عظیم طلب
ایتدیلرکه اول انلری دار الثوابه ایرکورر (واما القاسطون فکانوا لجهنم حطبا) اما
انلرکه توحید وطریق حقدن عدول ایتدیلر انلر جهنمه وقود اولدیلر محلده جنك کلامی
تمام اولدی (وان لواستقاموا علی الطریقه لاسقیناهم ماء غدقا) ودخی‌بکا وحی اولندیکه
اکر جن ویا انس ویا ایکیسی بیله طریقهٔ اسلام وتوحید اوزره استقامت ایتسه‌لر بز
انلره مال کثیر ویرر وعیش واسع اوزره انلری دنیاده تعیش ایتدیرردك (لنفتنهم
فیه) تاکه انلری اختبار ایده‌وزکه اکا نیجه شکر ایدرلر * دینلدیکه انك معناسی
اکر انلر کفرلری اوزره اقامت ایتسه‌لر بز انلره مال کثیر ویرز ووسعت ایرکوررد‌ك
تاکه انکله مفتون اولوب کفرلری اوزره عذاب ایده‌وز (ومن یعرض عن ذکر ربه
یسلکه عذابا صعدا) اول کمسه‌که رب تعالینك عبادت ویا موعظه ویاوحیندن اعراض
ایده اول انی عذاب شاقه تسلیك ایدرکه انك اکا طاقتی اولمز (وان المساجد لله فلا
تدعوا مع‌الله احدا) ومساجد الله تعالی‌یه مختصه‌در انده انك غیری‌یه عبادت ایتمکز
* دینلدیکه مساجدله مراد ارضك کلیسیدرکه اول پیغمبرمز صلی‌الله علیه وسلمه مسجد

مؤمنلر محزون اولسون ایچون انجق شیطاندندر حال‌بوکه اول مشورت الله‌تعالانك اذنی اولمینجه مؤمنلره برشی
ضرر ایتزمؤمنلر الله‌تعالایه توکل ایدوب انلرك مشورتنه اعتبار ایتمسونلر (یاایها الذین امنوا اذاقیل لکم تفسحوا
فی‌المجالس فافسحوا یفسح‌الله لکم ﴿ ۲۳۳ ﴾ واذا قیل‌انشزوا فانشزوا یرفع‌الله الذین امنوا منکم والذین اوتواالعلم
درجات والله بماتعملون
خبیر) ای مؤمنلر سزه
نماز وذکر وتلاوت
مجلسلرنده یرویرك‌دینلسه
یرویركه الله‌تعالی قبرده
وجنتده یریکزه وقلبکزه
وسعت ویره وامور دینیه
ایچون قیام‌ایدك دینلسه
انقیاد ایدوب قالقك
الله‌تعالی سزدن ایمان
وطاعتده اولنك جنتده
درجه‌سنی‌رفع‌ایدروخاصة
علیله عامل اولان علمای
مؤمنینك درجه لرینی
انلردن باند منزله رفع
ایدرالله تعالی‌سزك‌اعمالکزه
خبیردر*خبرده‌واردرکه
عالمك عابد اوزره فضلی
قمرك لیلهٔ بدرده کواکب
اوزره فضلی کبیدر
(یاایهاالذین امنوا اذا
ناجیتم الرسول فقدموا
بین‌یدی‌نجویکم صدق‌ذلك
خیرلکم‌واطهرفان لم‌تجدوا
فان‌الله غفور رحیم) ای
مؤمنلرشول اللهله کلام
وسؤال خفیه ایده جك
اولسه کز مقدمجه فقرایه
تصدق ایدك‌که بوسزه
خیراووکناهلکزك تطهیریدراکر (تبیان) (رابع) (۳۰) صدقه‌ایده‌جك‌شی بولمزسکز الله‌تعالی صدقه‌سز مغفرت
ورحمت ایدیجیدر (ءاشفقتم ان‌تقدموابین یدی نجویکم صدقات‌فاذلم تفعلوا وتاب الله علیکم فاقیموا الصلوة واتوا الزکوة
واطیعوا الله ورسوله والله‌خبیر بماتعلمون) آیااول مکالمه‌دن مقدم ویره جککز صدقه لرسزه خوف ومشقتمی ویردی

قلنوبدر ویامسجد حرامدرکه مساجدك قبله‌سیدر ویامواضع سجوددرویا اعضاء سجوددرکه
اول جبهه وایکی ید وایکی رکبه‌وایکی قدمدر (وانه لما قام‌عبدالله یدعوه کادوا یکونون
علیه لبدا) وقتاکه حضرت محمدصلی‌الله علیه‌وسلم‌که عبدالله‌در بطن‌نخله‌ده نمازه طوردی
جنیلر انك عبادتن کوروب قراءتن ایشتدکلرندن حرص وعجله ایله اوزرینه ازدحام
ایتدیلر قریب‌اولدیلرکه جماعت ملتندن اوله‌لر ویا انس وجن قریب اولدیلرکه شرکلرینه
مخالف اولان انك امرینی ابطال ایده‌لر لکن الله تعالی اکا اعداسی اوزره نصرت
ایدوب حتی‌که انی اتمام ایتدی (قل انما ادعو ربی ولا اشرك به احدا) یامحمد کفار
مکه‌یه دیکل‌که بن انجق رب تعالی‌یه عبادت ایدوب هیچ احدی اکا اشراك ایتزم
(قل انی لا املك لکم ضرا ولا رشدا) دیکل که بن مالك دکلم که سزه خذلان ویا
هدایت ایرکورم زیرا اکا مالك دکل الا الله تعالیدر (قل انی لن یجیرنی من الله احد
ولن اجد من دونه ملتحدا) دیکل‌که اکر بن الله تعالی‌یه عصیان ایدرسم بنی انك
عذابندن قورترر احد اولمز وبن اندن غیری ملتجا بولمزم (الا بلاغا من‌الله ورسالاته)
ضرر ونفعدن بنم یدمده بر شیٔ یوقدر مکرکه الله تعالیدن تبلیغ خبر اوله ویاخود الله
تعالیدن زیاده ونقصانسز تبلیغ رسالت اوله (ومن یعص الله ورسوله فانله نار جهنم
خالدین فیها ابدا) اول‌کمسه‌که قرآن وتوحید امرنده الله تعالی‌یه ورسولنه عصیان ایده
انکچون نار جهنم واردر انك اهلی انده خالدین اولدقلری حالده ابدا اندن چیقمزلر
(حتی اذا رأوا مایوعدون فسیعلمون من اضعف ناصرا واقل عددا) حتی چقانکه وعد
اولندقلرین دنیاده کوره‌لر وقعهٔ بدر کبی‌ویا آخرتده کوره‌لر عذاب نزولنده بیلیسرلردرکه
ناصرده اضعف وعددده اقل انلرمیدر یوخسه مؤمنلرمی اشبو آیت نازل اولدی شول
وقتن‌که مشرکلر پیغمبرمز صلی‌الله تعالی علیه وسلمك مؤمنلردن انصارینی استضعاف
وعددلرینی استقلال ایتدیلر وبری برلریله پیغمبریمز علیه السلام اوزره عداوته تظاهره
امهال اواندقلرین کوردیلر (قل ان ادری اقریب ماتوعدون ام یجعل له ربی امدا)
وقتاکه مشرکلر پیغمبرمز علیه السلامه شول بزه وعد ایتدیکك عذاب نوقتن کلور بزه
خبرویردکلرنده بیورلدیکه یا محمد سن انلره دیکل‌که سزه عذاب نزول ایدیسرایدوکن
بیلورم لکن نوقتده اوله‌جغن بیلمزمکه اول قریبدر یوخسه ربم جل شانه انی تأخیر
ایدیسرمیدر (عالم الغیب‌فلا یظهر علی‌غیبه احدا) اول الله‌تعالی غیبی بیلورعلمی‌کندویه
مختص اولان غیبه هیچ احدی مطلع ایتز (الامن ارتضی من‌رسول) مکرکه رسولدن
اختیار ایتدیکی کمسه یه ملك بواسطه‌سیله غیبدن دیلدیکی شیئی بیلدیره تاکه اول انك
نبوتنه معجزه اوله (فانه یسلك من بین یدیه ومن خلفه رصدا) اویله اولسه الله تعالی

چونكه انى ايشلمديكز الله تعالى انى ايشلمكزه سزه رخصت ويرديكه اكا مقابل اوله رق نمازفريضه يه اقامت ايدك وواجب
اولان زكاتى ويرك والله تعالا يه ورسولنه اوامر وتواهيده اطاعت ايدك الله تعالى شزك خيروشر وجلى وخفى اعمالكزه
خبيردر * بوايكى آيت كريمه نك سبب نزولنده بويله روايت ﴿ ٢٣٤ ﴾ اولنديكه ناس كثرت سؤال الله پيغمبر عليه
السلامه نقلت ويررلردى
اول انواع سؤاللردن
مقدم صدقه ويرملرى
اولكى آيتده امراولندى
اول امر موجبنجه صدقه يه
قادر اوليان فقرانه
اولدقجه سؤالده واغنيا
برمقدار چكلديلر
وبوامرى انجق يالكز
حضرت على رضى الله
تعالى عنه تكميل ايتديكه
برالتونى وار ايدى انى
اون درهمه بوزديروب
اون كون برر درهم فقرايه
تصدقله اون كون افندمز
عليه السلامله صحبت
اسرارده اولدى اندنصكره
آيت ثانى نازل اولوب
اول صدقه دفع اولندى
(الم تر الى الذين تولوا
قوما غضب الله عليهم ماهم
منكم ولامنهم ويحلفون
على الكذب وهم يعلمون)
نظر ايتزميسنكه شول منا
فقلر الله تعالانك غضب
ايتديكى يهود قوميله
دوستلق ايدوب اسرار
مؤمنينى انلره سويلرلر
اول منافقلرنه سزدن
ونه يهودلردندر واسلام ادعاسنده كذبله يمين ايدرلر حالبوكه يمينلرنده كاذبلر ايدكلرينى بيلورلر * [كوردم]
دينلديكه حضور نبوى يه كاذب اسلام ادعاسنده اولان منافقلر حقنده نازل اولمشدر پيغمبر عليه السلام انلره كندولرك
نفاق حاللرينى اظهار ايتدكجه يمين بالله ايدرلردى (اعدالله لهم عذابا شديدا انهم ساء ماكانوا يعملون) الله تعالى آخرتده انلر

اول رسوانك اوكنجه وآردنجه ملائكه يوريدركه انى شياطيندن حراست ايده لر تاكه
قرآن اكا وحى اولنديغنده شياطين انى ايشتميه لر رسولك انى ناسه اخبارندن اول
شياطين انى ناسه افشا ايتميه لر يوخسه انبيانك سائر ناسدن امتيازى اولمزدى (ليعلم ان
قد ابلغوا رسالات ربهم) تاكه نبى موحى اليه بيله لركه جبريل ايله ووحى ايله اكا نازل
اولان ملائكه رب تعالينك رسالاتنى زياده ونقصانسز كمال اوزره كوندرلدكلرى انبيايه
ابر كورديلر وياخود وجودده الله تعالينك علمى اكا تعلق ايده * روايت اولندى هر
نبى كه بعث اولندى الا اكا ملائكه مقارن اولديكه شياطين ملك صورتنه تشبهله اول
نبى يى تغريردن حفظ ايده لر (واحاط بما لديهم) والله تعالى اول رسوللر عندنده اولان
شيئى وجودده بيلدى اكرچه اكا هيچ بر شئ خفى دكل ايسه ده (واحصى كل شئ
عددا) وخلق ايتديكى اشيايى احصا ايدوب عددين بيلدى انك علمدن هيچ بر شئ خفى
اولمدى حتى مثاقيل ذره ايسه ده

سورة المزمل وهى عشرون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(يا ايها المزمل) ياشول نبيكه ثيابنه تلفف ايدر انكله مراد پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه
وسلمدركه اول ابتداء وحيده دهشتدن بر مدتده وحى ايله انس ايدنجيه دكين وحى كلدكده
ثيابه بورينوردى وياعائشه رضى الله تعالى عنهانك اوزرينه اورتولى مرطك بقيه سنه بورنمش
نماز قيلودى اول فعلنى تحسين وجهى اوزره انكله خطاب اولندى وياخود اول كسلان
حالتى اولديغندن انى تهجين ايچون انكله خطاب اولندى (قم الليل الا قليلا) كيجه ده
نافله نمازه قائم اول ويا اكا مداومت ايت * دينلديكه قيام ليل ابتداده اكا فرض ايدى الا
ليلدن قليلى دكل (نصفه اوانقص منه قليلا) نصف ليلدن اقلى قائم اول ويا ليلك نصفندن
ثلثه دكين نقص ايت (اوزد عليه) ويا نصف اوزره ثلثانه دكين زياده ايت يعنى سن
مخيرسن ديلرسك ليلك نصفنى كاملا قائم اول (ورتل القرآن ترتيلا) وقرآنى تبيين حروف
و وقار اوزره اوقور بر حيثيتله كه سامع انك حروفن عده امكانى اوله (انا سنلقى عليك قو
ثقيلا) يامحمد اوزريكه قول ثقيل القا ايدرزكه اول قرآندر انده تكاليف شاقه واردركه
مكلفينه ثقيلدر خصوصا پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمه كيم تحمل وامتنه تحميل
ايدر ويا اول رزانت لفظى ومتانت معناسيچون رصيندر ويا انى تأملده تصفيه سر
وتجديد نظره افتقار ايچون ثقيلدر ويا اول ميزانده ثقيلدر ويا كفاره وفجاره ثقيلدر
ويا انك تلقينى ثقيلدر * عائشه رضى الله عنها ايدر پيغمبر بز صلى الله تعالى عليه وسلمى

ايچون عذاب شديد آماده ايتدى زيرا انلر سوء عمل اوزره عناد واصرار ايتديلر (اتخذوا ايمانهم جنة فصدوا عن سبيل
الله فلهم عذاب مهين) انلر اسلام اظهاريله ايتدكلرى يمينلرينى جان ومماللرينه سپر ووقايه ايتديلر وناسى سبيل اللهدن منع
ايتديلر انلر ايچون آخرتده خواروروسوايلق ﴿ ٢٣٥ ﴾ عذابى واردر (لن تغنى عنهم اموالهم ولاادهم من الله شيئا
اولئك اصحاب النار هم
فيها خالدون) انلرك اموال
واولادلرى الله تعالانك
عذابندن برشى دفع ايتزانلر
اصحاب ناردر انده دائملردر
(يوم يبعثهم الله جميعا
فيحلفون له كما يحلفون لكم
ويحسبون انهم على شئ
الا انهم هم الكاذبون)
يوم قيامتده الله تعالى انلرك
جميعنى بعث ايدوب سزه
يمين ايتدكلرى كبى اكا
دخى مسلمانلرز ديو يمين ايده لر
وظن ايدرلركه بو يمينلرى
برشيئ مفيد اوله اكاه
اولك كه انلرك كذبلرى
نهايت درجه ده دركه
الله تعالايه دخى كذب ايده لر
(استحوذ عليهم الشيطان
فانسيهم ذكرالله اولئك
حزب الشيطان الا ان حزب
الشيطان هم الخاسرون)
شيطان انلرك اوزرينه
غلبه ايدوب لسان وقلبلرنده
ذكراللهى اونتدردى انلر
شيطانك عسكريدر اكاه
اولك كه شيطانك جنود
وتوابعى نعيم مؤبدى تركله
عذاب مخلده دوشمش
زيانكارلردر (ان الذين يحادون الله ورسوله اولئك فى الاذلين) انلركه الله تعالى ورسولنك امرينه مخالفت ايدرلر انلر
ذليل ورسواى قوملرله نارك دركات اسفلنده درلر (كتب الله لاغلبن انا ورسلى ان الله قوى عزيز) الله تعالى لوح محفوظده
كتب وحكم ايتديكه بن وپيغمبرلرم هرحالده اعادى اوزره غالبلرز الله تعالى انبياسنه نصرته قادر وقوى ودشمنلرينه غالبلردر

كوردم اكا وحى نازل اولديغنده مبارك آلندن ترلر دوكردى مع هذا بردك شدتى
وقتنده ايدى (ان ناشئة الليل هى اشد وطأ واقوم قيلا) كيجه نك شول ساعتيكه نفس
انده نومدنصكره مضجعندن عبادته قيام ايدر مصلى يه اول كوندز ساعتندن كلفه ده ويا
ثبات قيامده ويا قلب ولسان مواطئه سنده ويا خضوع واخلاص موافقتنده اشددر
وقراءته اصوب وقوله اصحدر زيراكه اصوات انده ساكن اولور وبالجمله كيجه ده اولان
عبادت نشاطه اشدواخلاصه اتم وبركتى اكثر وثوابى ابلغدر (ان لك فى النهار سبحا طويلا
نهارده سنك حوائج واشغالكه تصرف وتقلبك واقبال وادبارك واردر ايمدى تهجده
ملازم اولغلكه مناجات حق فراغ قلبى استدعا ايدر (واذكر اسم ربك) وكيجه ده
وكوندزده ربك جل شانه نك ذكرينه مداومت ايت وذكرالله ايسه متناولدر هرشيئه
كيم اول انى تذكير ايده تسبيح وتهليل وتحميد وصلاة وقراءت ودراستدن هر قنغيسى
ايسه (وتبتل اليه تبتيلا) وعبادتله الله تعالى يه انقطاع ايت وانك غيريدن نفسكى تجريد
ايت (رب المشرق والمغرب لا اله الا هو فاتخذه وكيلا) مشرق ومغربك ربى اول الله
تعاليدركه اندن غيرى اله يوقدر ايمدى جميع اموريكه انى وكيل اتخاذ ايت (واصبر على
مايقولون) ومشركلرك تكذيب واذاسنه صبر ايت (واهجرهم هجرا جميلا) واعتزال
حسنله انلردن اعتزال ايت انلره مدارات ايت مكافاتى تركله وامرلرينى الله تعالى يه تفويضله
(وذرنى والمكذبين) سنى تكذيب ايدنلرك امرينى بكا تفويض ايتكه بن انلره مكافى
اولورين (اولى النعمة) كه انلر غنا وتنعم صاحبلريدركه اول سبب غفلتلريدر انكله
مراد صناديد قريشدر (ومهلهم قليلا) وانلره آز زمان مهلت ويراكا بناء چوق زمان كچمه دن
بدرده قتل اولنديلر (ان لدينا انكالا وجحيما وطعاما ذا غصة وعذابا اليما) بزم عندمزده
آخرتده انلر ايچون تهيئه اولنمش قيود ثقال ونار محرقه وطعامكه بوغازه ايريشوب
قالور وعذابكه صاحبنه الم ويرر (يوم ترجف الارض والجبال وكانت الجبال كثيبا
مهيلا) شول كونده كه انده ارض وجبال تحرك وتزلزل ايدر وجبال ايسه آقار قوم
اولور (انا ارسلنا اليكم رسولا شاهدا عليكم) يااهل مكه بن سزه محمد عليه السلامى
رسول كوندردم يوم قيامتده بنم توحيدمه دعوتده اجابت وسزك امتنا عكزه شهادت
ايده (كما ارسلنا الى فرعون رسولا) نتكيم موسى عليه السلامى فرعونه رسول كوندرمشدك
(فعصى فرعون الرسول فأخذناه اخذا وبيلا) فرعون ايسه اول رسوله عصيان ايديجك
بز انى اخذ شديدله اخذ يعنى غرقله اهلاك ايتدك (فكيف تتقون ان كفرتم يوما يجعل
الولدان شيبا) اكر كفر اوزره قالورسكز كنديكزى عذابدن نيجه قورترسز شول
كونده كه هيبت وشدتندن اول صبيانى بياض صاچلو ايدر (السماء منفطر به كان وعده

(لاتجد قوما يؤمنون بالله واليوم الاخر يوادون من حاد الله ورسوله ولو كانوا اباءهم او ابناءهم او اخوانهم او عشيرتهم اولئك
كتب فی قلوبهم الايمان وايدهم بروح منه ويدخلهم جنات تجری من تحتها الانهار خالدين فيها رضی الله عنهم ورضوا
عنه اولئك حزب الله الا ان حزب الله هم المفلحون) الله تعالايه ﴿ ٢٣٦ ﴾ وآخرته ايمان كتورن قومی الله تعالی
ورسولنك امرينه مخالفت
ايدنلرله دوستلق ومودت
ايدر بولمزسين بلكه
عداوت ومقاتله ايدرلر
اكر اول مخالفلر باباری
دخی اولورسه * ابوعبيدهٔ
جراح كبيكه يوم احدده
باباسی عبدالله جراحی
قتل ايتدی * ياخود
اوغللری دخی اولورسه
* صديق رضی الله تعالی
عنه كبيكه اوغلی عبد
الرحمنله بدرده محاربه
ايتك اوزره ايكن پيغمبر
عليه السلام منع بيوردی
ياخود قرادشلری دخی
اولورسه * مصعب رضی الله
تعالی عنه كبيكه قرداشی
عبيدی احدده قتل ايلدی *
وياخود اقرباسی دخی
اولورسه * فاروق رضی الله
تعالی عنه كبيكه بدرده
دايسی عاصم بن هشامی
وعلی وحمزه وعبيده
رضی الله عنهم كبيكه
بدرده اقربالری عتبه وشيبه
ووليدی قتل ايتديلر *
اول * الله تعالانك دشمنلری
اولان كافرلره اكرچه
كندو اقربالری ايسه دخی مودت ايتمين * كيمسه لرك قلبلرنده الله تعالی ايمانی ثابت وعندنده رحمت [واشبا]
ونصرت ونور هدايتيله تأييد ايدوب اشجاری تحتندن انهار آقار جنتلره مؤبد اوله رق ادخال ايدر الله تعالی انلرك
طاعتندن راضی وانلر دخی الله تعالانك كرم واحساندن راضی وخشنودلر دراشته اول كروه الله تعالانك ناصردين

مفعولا) كه اول كونك هولندن سماء منشق اولور اول كونك كلسنه الله تعالينك وعدی
مفعول اولدی (ان هذه تذكرة فمن شاء اتخذ الی ربه سبيلا) اشبو ايات مخوفه ناسه موعظه در
اول كسه كه انكله متعظ اوله سبيل تقوايه سلوك له الله تعالی يه تقرب ايدر (ان ربك يعلم انك تقوم
ادنی من ثلثی الليل ونصفه وثلثه) يا محمد ربك جل شانه بيلور كه سن كيجه نك ثلثاندن اقلی وكاهی
نصفنی ويا ثلثنی قائم اولورسن وياخود ثلثاندن اقلنی وكاهی نصفندن وكاهی ثلثندن اقلنی قائم
اولورسن (وطائفة من الذين معك) واصحابكدن برجماعت دخی سنكله بيله قائم اولديغن بيلور
(والله يقدر الليل والنهار) الله تعالی ليل ونهارك ساعاتنی احصاء ايدر واول ايكيسندن قيام
ايچون مفروضی غير مفروضدن تميز ايدرسز ايسه اكا قادر دكلرسز (علم ان لن تحصوه) الله
تعالی بيلوركه كيجه دن اوزريكزه قيامی فرض اولانك فرض اولمياندن تميز ايده مزسز
زيراكه يقين اوزره انك اوقاتنی احصايه قادر دكلرسز مكركه جميع ليلی قائم اوله سز اول
ايسه سزه مشقت ويرر (فتاب عليكم) اويله اولسه رب تعالی سزه ترك قيامده ترخيصله
وانده اثم وتبعه يی رفعله عفوه عودت ايتدی * ديرلديكه تخيير مذكور اوزره تهجد فرض
ايدی اول انلره عسير اولجق اشبونكله اول انلردن نسخ اولندی بعده صلوات خمسه له
تهجدك وجوبی نسخ اولندی لكن پيغمبريمز صلی الله عليه وسلمدن دكل (فاقرؤا ماتيسر من
القرآن) ايمدی صلاة ليلدن سزه متيسر اولان دكلو قيلك صلاتدن قراءتله تعبير اولندی
سائر اركانله تعبير اولندیغی كبی * ديرلديكه يعنی صلاتده قرآندن سزه متيسر اولانی اوقوكز
* حسن ديديكه يعنی صلاة مغربده وصلاة عشاده قيس بن ابی حازم ايدر بن بصره ده ابن
عباسك خلفنده نماز قيلدم اولكی ركعتنده فاتحه وسورهٔ بقره نك اولكی آيتن اوقودی
وايكنجی ركعتنده فاتحه وانك ايكنجی آيتن اوقودی منصرف اولديغنده اول فعلنه
* فاقرؤا ماتيسر * آيتن دليل اقامت ايتدی * انس بن مالك رضی الله عنه ايدر بن پيغمبريمز
صلی الله تعالی عليه وسلمدن ايشتدمكه دير بركسه كيم كيجه ده وكوندزده اللی آيت اوقويه
اول غافللردن يازلمز واكر يوز آيت اوقورسه قانتلردن يازيلور واكر ايكيوز آيت اوقورسه
يوم قيامتده قرآن اكا محاجه ايتمز واكر بشيوز آيت اوقورسه انكچون اجردن قنطار
يازيلور * ابن عمر رضی الله عنهما ايدر پيغمبريمز صلی الله عليه وسلم بكا ديديكه قرآنی هر
آيده بركره اوقوغل ديدمكه يارسول الله بن كندمده قوت بولورين يعنی اندن اكثر
اوقومغه دخی قادرين ديديكه يكرمی كونده بركره اوقوغل ديدمكه اندن اكثره دخی قادرم
ديديكه ايمدی هفته ده بركره اوقوغل انك اوزره زياده ايتمكل (علم ان سيكون منكم مرضی)
الله تعالی بلديكه سزدن بعضكز خسته اولمسيله قيام ليلدن عاجز اوليسرلردر اول اجلدن
ترك قيامه سزه رخصت ويردی ايمدی قيام ليلك تعذرينه اوج سبب بيان ايتديكه انك بری

عسكرلريدر اكاه اولك كه اول جنودالله دارينده فلاح بولجيلردر

(سورة الحشر مدنية وهی اربع وعشرون آية)

(بسم الله الرحمن الرحيم) سبح لله مافی السموات ﴿ ٢٣٧ ﴾ وما فی الارض وهو العزيز الحكيم) سموات وارضده اولان
مخلوقاتك جميعی الله تعالايی
تنزيه وتقديس ايدرلر
اول الله تعالی جمله حكمنده
غالب وامورنده حكيمدر
(هو الذی اخرج الذين
كفروا من اهل الكتاب
من ديارهم لاول الحشر
ماظننتم ان يخرجوا وظنوا
انهم مانعتهم حصونهم
من الله فاتيهم الله من حيث
لم يحتسبوا وقذف فی قلوبهم
الرعب يخربون بيوتهم
بايديهم وايدی المؤمنين
فاعتبروا يا اولی الابصار)
الله تعالی اهل كتاب * بنی
نضيری * ديارلرندن
اول حشره اخراج ايتدی
* زيرا انلر پيغمبر عليه
السلامه نره يه چيقالم ديديلر
ايدی جوابلرنده اول
حشره بيورادی بواجلا
انلرك اول حشری اولدی
ثانيسی قيامتدر * ای
مؤمنلر سز ظن ايتمديكز كه
نلر ديارلرندن چيقه لر
زيرا قوت ومتانتلری كالده
ايدی * بنی نضير دخی ظن
ايتديلر كه انلرك حصارلرينك
استحكامی انلری قضاء
اللهدن منع ايده انلر بيليوب ظن ايتمدكلری حيثيتدن عذاب اللهك كلمسيله * وكعب بن اشرفك قتليله * قلبلرينه خوف
دوشوب نقيبی قبول ايتديلر وخانه لرينی كندويدلريله ومؤمنلرك يدلريله خراب ايتديلر ای بصيرت صاحبلری
الله تعالانك امرينه عبرتله نظر ايدك * كه بنونضيرك حاللريله متعظ اوله سز * (ولولا ان كتب الله عليهم الجلاء لعذبهم

اشبو مذكوردر (وآخرون يضربون فی الارض يبتغون من فضل الله) ايكنجی سبب اولدركه
برقوم آخرون يريوزنده مسافرت ايدوب تجارت وياتحصيل علمله الله تعالينك فضلندن رجا
ايدرلر (وآخرون يقاتلون فی سبيل الله) اوچنجی سبب اولدركه سزدن قوم آخرين الله
تعالينك سبيلنده قتال ايدرلر (فاقرؤا ماتيسر منه) ايمدی صلاة ليلدن سزه تيسير اولنان
دكلو قيلك لكن اوزريكزه وجوب طريقی اوزره دكل (واقيموا الصلاة) واوزريكزه فرض
اولان نمازی قيلك (وآتوا الزكاة) واوزريكزه واجب اولان زكاتی ويرك (واقرضوا الله
قرضا حسنا) وزكاتدن غيری اموالكزدن سبيل خيراته نيت خالصه ايله انفاق ايدك (وما
تقدموا لانفسكم من خير تجدوه عندالله هو خيرا واعظم اجرا) اعمال صالحه دن اول
شيئكه نفس ويامال ايله متعلق اولور طيب نفسله آخرتكزه تقديم ايدرسز والله تعالی عندنده
سزانی شول موتكز حالنده وصينه تأخير ايتديككز شيئدن ويامتاع دنيادن خير او واجرلو وثوابی
اعظم بولورسز (واستغفروا الله ان الله غفور رحيم) الله تعاليدن ذنوبكزك مغفرتن ديليكز اول
توبه ايدنه غفور واكا اطاعت ايدنه رحيمدر * پيغمبريمز صلی الله عليه وسلم بر وقتده اصحابنه
ديديكه قنغيكزه كندی مالی وارثی مالندن احبدر ديديلركه هر بريمزه كندی مالی وارثنك مالندن
احبدر ديدی بلكه ديديككزك خلافی اوزره سز زيرا كندی مالكز تقديم ايتديككزدر
وارثكز مالی تأخير ايتديككزدر

سورة المدثر وهی ست وخمسون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(يا ايها المدثر) سبب نزولنده پيغمبريمز صلی الله تعالی عليه وسلمدن مرويدر ديديكه مكه
قربنده حراء نام جبلده ايدم برندا كلدی يمين وشماله نظر ايدوب برشيئی كورمدم فوقه
نظر ايديجك كوردمكه اول بكا ندا ايدن ملكدر سماء وارض بيننده هواده كرسی اوزره
اوتورر اندن رعب ايدوب اهلم خديجه يه كلدم ديدمكه بنی تدثير ايدك يعنی دثارله بنی
بوريكزكه اول ثوب اورتيلور لحاف مثلی ثيابدر اويله اولسه جبريل عليه السلام كلوب خطاب
مذكورله بكا ندا ايتدی * ديرلديكه اول قريشدن زياده متأذی اولجق كلوب برثوبه
بورندی ويا اول ثوبه بورنمش ايكن بو آيتله خطاب اولندی * ديرلديكه مدثرله مراد اولكه
نبوتله ويا كمالات نفسانيه ايله تدثر ايدن وياختفا ايدن ديمك اوله زيراكه اول حراده اختفا
ايدر كيبدی (قم فأنذر) مضجعكدن طوروب عزم وجد ايله كفاری عذاب الله ايله تخويف ايت
اكر انلری توحيده دعوتكدن نصكره ايمانه كلمزلرسه (وربك فكبر) وربك جل شانه يی كبريا ايله
وصف ايت وياصلاتی تكبيرله افتتاح ايت ويا ربك جل شانه يی عبدة اوثان ديدكلرندن تعظيم

فی‌الدنیا ولهم فی‌الاخرة عذاب النار) اکر الله تعالی انلرك نفیلنی تقدیر ایتمسه انلری دنیاده ❊ قتل وسبیله ❊ تعذیب
ایدردی ❊ اکرچه عذاب دنیادن نجات بولدیلر ❊ لکن انلره آخرتده عذاب نار واردرذلك (بانهم شاقوا الله ورسوله
(ومن یشاق الله فان الله شدید العقاب) انلره بوعذاب الله تعالایه ﴿ ۲۳۸ ﴾ ورسولنه عداوت ومخالفت ایتدکلری ٠
سببیله‌درکیمکه الله تعالانك
امرینه مخالفت ایده اول
کسنه‌لره انك عقابی شدیددر
(ماقطعتم من لینة او ترکتموها
قائمة علی اصولها فباذن الله
ولیخزی الفاسقین) خرما
اغاجنك هر جنسندنکه سز
انی قطع ایدرسز یاخود
قطع ایتمیوب اصلاری اوزره
ترك ایدرسز اول الله
تعالانك اذنیله درکه بو
یهودلرك دخی قهر وذلتلری
نقض عهدلریله فسقلری
جزاسیدر (وماافاء الله علی
رسوله منهم فما اوجفتم علیه
من خیل ولا رکاب ولکن
الله یسلط رسله علی من یشاء
والله علی کل شی قدیر)
انلرك مال وملکندن اول
شیکه الله تعالی انی رسولنه
ردایتدی ❊ انلرك قریه‌لری
مدینه‌دن ایکی میل مسافه
اولمغله ❊ سزاسب وناقه
ایله کتمیوب پیاده وبی‌تعب
تحصیل اولندی لکن الله
تعالی پیغمبرلرینی دیلدیکی
طائفه اوزرینه تسلیط والقاء
رعبله غالب ایدر الله تعالی
هرشیئه قادردر ❊ الله تعالی
بنو نضیر اموالنی خاصة پیغمبر علیه السلامه تعیین ایتدی اولدخی مهاجرینه تقسیم ایدوب انصاردن [باشنه]
یالکز اوچ کسه‌یه ویردی روایت اولندیکه پیغمبرمز علیه السلام مدینه‌یی تشریفلرنده بنونضیر انکله قتال ایتمك
وقتال ایدنلره اعانت ایتمك شرطیله مصالحه ایتدیلر وقتاکه یوم بدرده مشرکین اوزره غلبه واقع اولدقده

ایت * روایت اولندیکه بوآیت کریمه نازل اولیجق تکبیر ایدوب وحی ایدیکنه ایقان ایتدی
زیرا که شیطان آنکله امر ایتمز اشبونده دلالت وادرکه قیامله امردن مقصود رب تعالی‌یی
شرك وتشبیهدن تکبیردرزیرا که اول واجب اولان صانعی بیلمکدر وانك وجودنی بیلدکدن
صکره واجب اولان انی تنزیهدر (وثیابك فطهر) ثیابك نجاستدن تطهیر ایت زیرا که صلاتده
تطهیر واجبدر وصلاتك غیریده مستحبدرکه انی غسله ونجاستدن حفظله‌در ذیولی تقصیر کی
شول خوفله کیم نجاسته سورنمیه ویانفسکی اخلاق ذمیمه‌دن تطهیر ایت اویله اولسه اول قوت
عملیه‌یی استکماله امر اولور قوت نظریه‌یی واکا دعوتی استکماله امردنصکره ویاخود دثار
نبوتی تطهیر ایت هرشیدنکه انی تدنیس ایدر حقد وضجر وقلت صبر کی (والرجز فاهجر)
عذابی هجر ایت اکا مؤدی اولور اشیانك هجری اوزره ثباتله (ولاتمنن تستکثر) مالکی
کمسه‌یه ویرمکل که اندن اکثری اندن طلب ایده‌سن اشبو فعل پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه
حرام ایدی لکن انك غیری‌یه اول جائز اولور ویاالله تعالی‌یه عبادتکی استکثارله امتنان ایتمکل
(ولربك فاصبر) وربك جل شانه‌نك وجهیچون مشاق تکالیفه واذای مشرکینه صبرایت (فاذا
نقر فی الناقور فذلك یومئذ یوم عسیر علی الکافرین غیر یسیر) قچانکه صور نفخ اولنه
اول کافرلره شدید کوندر انلره آسان اولمسی مرجودکلدر (ذرنی ومن خلقت وحیدا)
امرینی بکا تفویض ایت شول کمسه‌نك‌که بن انی یالکز خلق ایتمشن بن اکا انتقامه کفایت
ایدرمکه اول ولید بن المغیره‌در (وجعلت له مالا ممدودا) وبن اکا مال کثیر مبسوط
ویا نما ایله ممدود زروع وضروع وتجارات کبی اموال ویردم * دینلدیکه انك طقوز
بیك مثقال کومشی وار ایدی وطائفده بر بوستانی اواوب یازده وقیشده میوه‌سی
کسلمزدی ومکه وطائف بیننده ابل وخیل وغنم وعبید وجواریسی وار ایدی
(وبنین شهودا)واوغللر ویردمکه انکله بیله‌مکه‌ده حاضرون اولوب اقالریله تمتع ایدر
انك اول نعمتله استغنا ایدوب طلب معاش ایچون سفره احتیاج اولمز وخدمتکارلری کثیر
اولدیغی سببدن اوغللرین مصالحنه ارساله دخی احتیاجی اولمزدی * دینلدیکه انك اون ویا
اکثر اوغللری وارایدی اوچی اسلامه کلدیکه انلره خالد وعماره وهشام دینوردی (ومهدت
له تمهیدا) وبن انك عمرنی وجاهنی بسط ایتدم حتی اول ریاست وتقدمه استحقاقله ریحانهٔ
قریش ووحید دیو تلقیب اولنوردی (ثم یطمع ان ازید) بوندنصکره اول طمع ایدرکه اول
ویرلن اوزره اکازیاده ایدم (کلا) حالبوکه‌من بعد بن اکازیاده ایدردکلن اویله اولسه بوآیت
نزولندنصکره مال واولادی نقصانده اولوب حتی جمیعی هلاك اولدیلر (انه کان لآیاتنا
عنیدا) زیرا اول ولید بزم آیتلریمزه معاند ومکذب ایدی (سأرهقه صعودا) بن اکا نارده
عذابدن برنوع مشقت تکلیف ایدرینکه انده راحت اولمیه * دینلدیکه صعود نارده برجبلدرکه

بونضیر توراتده نصرتله نعت بوریلان پیغمبر بودر دیو تحقیق ایتدیلر صکره یوم احدده مسلمانلر منهزم اولدقده
پیغمبر علیه السلامله ایتدکلری صلحی بوزوب مشرکلرله اتفاقه باشلدیلر پیغمبر علیه السلام اوزرلرینه واروب جلای
وطن اوزره صلح اولدیلر اکثری شامه ﴿ ۲۳۹ ﴾ کیدوب برفرقه‌سی خیبره لاحق اولدیلر بوسوره‌نك اولندن
بومحله‌دك التی آیت کریمه
انلرك حقنده‌واحوالرینی
بیان ضمننده نازل اولدی
(ماافاء الله علی رسوله من
اهل القری فلله وللرسول
ولذی القربی والیتامی
والمساکین وابن السبیل
کی لایکون دولة بین الاغنیاء
منکم وماآتیکم الرسول
فخذوه ومانهیکم عنه فانتهوا
واتقوا الله ان الله شدید
العقاب) بنوقریظه وبنونضیر
واهل فدك کبیلر دك بلاحرب
النان مالی الله تعالی رسولنه
ردایتدی انلر الله تعالی
ورسولی وقرابت
صاحبلری ویتیملر وفقرالر
وفقیر یولجیلره تقسیم
اولنور ❊ بونك تقسیمنده
علما بیننده اختلاف کثیره
واردر ❊ واول غنیمت
❊ جاهلیتده اولدیغی کبی ❊
سزدن اولان اغنیا بیننده
الدن اله دور اولنور
فقرایه آز ویرلك یاخود
محروم ایتك اولمسون
پیغمبر علیه السلام اول
شیدن سزه ویردیکنی
یاامر ایتدیکنی اخذ ایدك‌که
سزه حلالدر ونهی ایتدیکندن اجتناب ایدك الله تعالادن قورقوب رسولنه مخالفتدن صاقنك اکا مخالفت
ایده‌نه الله تعالینك عقابی شدیددر (للفقراء المهاجرین الذین اخرجوا من دیارهم واموالهم یبتغون فضلا من الله ورضوانا
وینصرون الله ورسوله اولئك هم الصادقون) بنو نضیردن النان غنیمت فقراء مهاجرین ایچون درکه انلر الله تعالادن

باشنه یتمش یلده چیقیلور بعده آتلوب اسفلنه ایرکوریلور * اشبو آیتك تفسیرنده
پیغمبریمز علیه السلامدن روایت اولندیکه صعود نارده برجبلدرکه کافرا کاصعوده تکلیف اولنور
برآن تنفسه مهلت ویرلمز زبانیه انی اوکندن تمورزنجیرلرله چکروآردندن تمور چومقلرله
اوروب سوررلر قرق یلده انك اعلاسنه ایردیکنده اسفلنه دوشیریلور بومنوال اوزره
اکا امان ویرلمز عذاب ایدیلور (انه فکر وقدر) اول ولید محمد صلی الله علیه وسلمك
قرآنی قراءتن ایشیدیجك اکا طعن ایچون فکره واردی ونفسنده اوصاف شنیعه‌دن
بعض اقوال حاضرلدی (فقتل کیف قدر) اکالعنت اولسونکه کور انی نیجه تقدیر
ایتدی ویا اول امرده ممکنك اقصاسنه ایروب قتله الله انی نیجه تقدیر ایتدی دینلمکه
مستحق اولدی روایت اولندیکه ولید پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه اوغرادی حالبوکه
اول حم السجده سوره سن اوقوردی بعده قومنه واروب دیدیکه الآن محمددن برکلام
ایشتدمکه اول انس وجن کلامندن دکلدرانده حلاوت وطلاوت واردر اعلاسی مثمر واسفلی
مغدقدر کورینورکه اول عالی اوله انك اوزره استعلاء ایدر اولمیه قریش انی ایشیدیجك
دیدیلرکه ولید چون ایده یور انك قرنداشی اوغلی ابوجهل دیدیکه انی اول اعتقاددن
دوندرمکه بن یترین دیوب ولیدك قتنه واردی واکا ماجرایی سویلدی ولید انلره دیدیکه
اکر محمدی مجنون زعم ایدرسکز انك هیچ صرع اولدیغن کوردیکزمی واکر انی کاهن
دیرسکز انی هیچ تکهن ایدر کوردیکزمی واکر انی شاعر دیرسکز هیچ شعر تعاطی
ایدر کوردیکزمی واکر انی کذابدر دیرسکز هیچ برشیده کذب ایتدیکنه مطلع
اولدیکزمی جمیعی دیدیلرکه بو حالاتدن هیچ برین بز انده کورمدك واندن کذب
ایشتمدك ولید ایتدی ایمدی بیلك‌که محمد دکل الا ساحردر کورمزمیسزکه اول رجالله اهل
اولاد وموالیسی بیننی تفریق ایدر اویله اولسه انك اول قولنی تحسین ایتدیلر وطاغلوب
کیتدیلر (ثم قتل کیف قدر) اکا تکرار بتکرار هر حالده لعنت اولسونکه انی نیجه تقدیر
ایتدی (ثم نظر) بعده قرآنی ابطال ایدر شیء تدبیر ایتدی ویا قومنك یوزلرینه نظر
ایتدی (ثم عبس وبسر) بعده یوزین بورشددی شول سببدنکه قرآنه طعن ایده‌جك برشی
بولمیوب نه‌دیه‌جکك بیلمدی ویاخود پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمك یوزینه کراهة شدیده
ایله یوزین بورشدیردی وتقبضده زیاده ایتدی (ثم ادبر واستکبر) بعده حقدن ویا رسولدن
اعراض ایدوب اتباعدن استکبار ایتدی (فقال ان هذا الا سحر یؤثر) ودیدیکه محمدك قولی
دکل الا سحردرکه سحره‌دن روایت وتعلم اولنور اشبو کلمه ولیدك بالنه خطور ایتدیکی
کبی تلبثمز نطقه استعجال ایتدی بعده تفکر ایدوب دیدیکه (ان هذا الا قول البشر) بوقرآن
دکل الا قول بشردر یوخسه الله تعالیدن وحی دکلدر الله تعالی دیدیکه (ساصلیه سقر) بن

فضل ورضا طلبيله والله تعالينك دينه ورسولنه نصرت ايله‌ديار و اموالـرندن اخراج اولنديلر اول
مهاجرلر قولا وفعلا دين اسلامده صادقلردر (والذين تبوؤا الدار والايمان من قبلهم يحبون من هاجر
اليهم ولايجدون فى صدورهم حاجة مما اوتوا ويؤثرون على انفسهم ﴿ ٢٤٠ ﴾ ولو كان بهم خصاصة ومن يوق شح
نفسه فاولئك هم المفلحون)
وشونلركه يعنى انصار
پيغمبر عليه السلامك
هجرتندن ايكى سنه مقدم
مدينه‌يى دارهجرت ودار
ايمان ايدوب انده مسجد
بنا ايتديلر مؤمنلردن
انلره هجرت ايدنلرى
سورلر وانلر مهاجرينه
غنيمت وسائر ويريلوب
كندولره ويرلديكندن
قلبلرنده حسد وغبطه
بولمزلر ومهاجرينى كندو
نفسلرى اوزره تقديم
ايدوب كندولرى محتاج
اولدقلرى شيئى دخى انلره
ايثار ايدرلر اول كمسنه
كه نفسى حب مالدن
وبخلدن منع اولنه اول
حالوكسنه‌لر دنيا وآخرتده
فلاح ونجات بولجيلردر*
بوآيت كريمه نك سبب
نزولنده چند روايات
وارايسه دخى مجموعى
انصار شاننده اولمغله بنى
نضيرك غنيمتى خصوصنده
پيغمبر عليه السلام انصاره
بيورديلركه اكر استرسكز
بوغنيمتى يالكز سزه تقسيم
ايده‌يم مهاجرين كما كان سزك خانه‌لريكزده ساكن اولسونلر واكرمراد ايدرسكز بومالى يالكز مهاجرينه [اوزره]
تقسيم ايده يمكه انلر بر وسكنا تدارك ايدوب كندولرينه كفايت ايده‌جك امرمعيشتلرينه مشغول اولسونلر انصارجوابلرنده
يارسول الله بزم خاطرمز انى استركه اول مالى مهاجرينه تقسيم بيوروب ينه بزم خانه‌لرمزده ساكن اولسونلر كه محض

انى نارسقره ادخال ايدرين (وما ادراك ماسقر) نارسقرنه ايديكن سكانه بيلدردى (لاتبقى
ولاتذر) اول هيچ برشيئى ابقاء ايتمز الاانى هلاك ايدر بعده اولكى هيئتنه عودت ايدر
واعاده اولندقلرنده ترك ايتمز حتى كه افنا ايدر هرشيئك فتور وملالى اولور الانارك دكل
(لواحة للبشر) اول نارسقر جلدك ظاهرينى احراق ايدر (عليها تسعة عشر) اول نار
اوزره مسلط اون طقوز ملك واردركه نارك خازنلريدر رئيسلرى مالكدر اماكه زبانيه‌نك
عددين الله تعاليدن غيرى احد بيلمز * دينلديكه انلرك كوزلرى برق خاطف كبيدر نابلرى
قلعه‌لر كبيدر آغزلرندن آتش يالكلرى چيقار انلردن برينك ايكى اموزى اره‌سى برر يللق
مسافه‌در برينك كفنه ربيعه ومضر قبيله لرنده‌كى دكلو ناس صغار انلرك قلوبندن رحمت
نزع اولنوبدر انلرك بريسى يتمش بيك كشى‌يى دفعة آلوب ناردن ديلديكى مكانه براقغه
قادر اولور اول ملائكه‌نك عددى اون طقوز اولمسنك حكمتى اولدركه نفوس بشريه‌نك نظر
وعملده اختلالى اون ايكى قواى حيوانيه ويدى طبيعيه سببيله‌در وياخود جهنمك دركاتى
يديدر انك التيسى اصناف كفار ايچوندركه هر صنفك عذاب اولنمسى اعتقاد واقرار وعملى
ترك ايتدكارى ايچوندر انواع عذابدن حاللرينه مناسب نوعله تعذيب اولنورلر وهر نوع
عذابه برملك ويا ملائكه‌دن برصنف تولى ايدر واول دركاتك برى ايسه اشبو امتك عصاتندن
عملى ترك ايدنلر ايچون اولوب حاللرينه مناسب عذابدن برنوعله تعذيب اولنورلر واول نوعه
برملك وياخود ملائكه‌دن برصنف تولى ايدر وياخو ساعات ليل ونهارك جميعى يكرمى
درتدر انك بشى صلوات مكتوبه‌يه صرف اولنجق باقى اون طقوز قالور اشبو آيت نازل
اولنجق ابوجهل قريشه ديديكه محمد خبر ويرركه خزنهٔ نار اون طقوز اوله سز ايسه هر
بريكز شجيعلر سز عاجز ميسزكه سزدن هر اون كشى اول خزنه‌نك برينى بطش ايده
ابوالاسود بن كندرة الجمحى ايتديكه بن انلرك اون يديسنه كفايت ايدرم اونى ظهرمه
ويديسن بطنمه آلورين ايكيسنك تداركن سز ايدكز واولديكه صراط اوزره‌بن اوككزجه كيدرم
اول خزنه‌نك اونى صاغ اوموزيمه وطقوزين صول اوموزيمه آلورين جنته كيدرز اويله
اولسه نازل اولديكه (وماجعلنا اصحاب النار الا ملائكة) نارده كفار تعذيبنه مسلط اعوانى
بز ملائكه قلدق تاكه معذبين جنسنه مخالف اولملريله انلره رقت ايتميه‌لر وانلره راحت ويرميه‌لر
(وما جعلنا عدتهم الافتنة للذين كفروا وانلرك عددن اون طقوز قيلدق اول كفاره فتنه
اوله‌كه انلرانى استقلال واستهزا ايله واول عدد قليل جن وانسك اكثرينى تعذيبنه وفا ايتمسن
استبعاد له مفتون اوله‌لر (ليستيقن الذين اوتوا الكتاب) تاكه اهل كتاب محمدك نبوتنه وقرآنك
صدقنه يقين اكتساب ايده‌لر شول سببدنكه انى كتابلرينه موافق كوره‌لر (ويزداد
الذين آمنوا ايمانا) وتاكه مؤمنلرك اكا ايمانله واهل كتابك انى تصديقله ايمان

بركندولر ديملريله افندمز عليه السلام انلره دعا ايدوب بوآيت كريمه نازل اولدى (والذين جاؤمن بعدهم يقولون
ربنا اغفرلنا ولاخواننا الذين سبقونا بالايمان ولاتجعل فى قلوبنا غلا للذين امنوا ربنا انك رؤف رحيم) شونلركه مهاجرين
وانصار دنصكره كلديلر يعنى تابعين وجمله ﴿ ٢٤١ ﴾ مؤمنلر ديرلركه ياربنا بزى وايمانده بزدن مقدم اولان
دين قرداشلرمزى مغفرت
ايله وقلبلرمزده مؤمنلر
ايچون كينه وحسد
قيلمه يا ربنا سن دعامزه اجابت
ايدر رأفتلو ورحتلوسن*
دينلديكه كيمك قلبنده
صحابه‌دن برينه بغض وحسد
اوله بوآيتله عنايت اولنلردن
دكلدر (الم تر الى الذين
نافقوا يقولون لاخوانهم
الذين كفروا من اهل
الكتاب لئن اخرجتم
لنخرجن معكم ولانطيع
فيكم احدا ابدا وان قوتلتم
لننصرنكم والله يشهد
انهم لكاذبون) نظر ايتمز
ميسن شول منافقلره كه
اهل كتابدن كفرده اخوت
ودوستلقلرى اولان بنو
قريظه وبنونضيره ديرلركه
اكر سز ديارڭزدن
چيقاريلورسكز بزده سزكله
بيله چيقارز ونه محمدونه
مسلمانلره ابدى اطاعت
ايتميزوسزكله قتال اولنورسه
سزه اعانت ايدرز الله تعالى
شهادت ايدركه اول
منافقلر كاذبلردر (لئن
اخرجوا لايخرجون معهم
و لئن قوتلوا لاينصرونهم ولئن نصروهم

ليولن الادبار ثم لاينصرون) اكر اول يهودلر
ديارلرندن چيقاريلورسه منافقلر انلركله چيقمزلر وانلر قتل اولنسه‌لر منافقلر انلره اعانت ايتمزلر اعانت ايتسه‌لر دخى
منهزما رجوع ايدرلر صكره بنونضير يارديم اولنمز قالورلر (لانتم اشد رهبة فى صدورهم من الله ذلك بانهم قوم لايفقهون)

اوزره ايمانلرى زياده اوله (ولا يرتاب الذين اوتوا الكتاب والمؤمنون)
وتاكه اهل كتاب ومؤمنلر انده شك ايتميه‌لر اشبو نكله استقانى تأكيد
ايتدى زيراكه اثبات يقين ونفى ريب انلرك سكون نفسله وصف اولنمسنه اوكد واباغدر
(وليقول الذين فى قلوبهم مرض والكافرون) وتاكه هجرتدنصكره زمان مستقبلده مدينه
اهلندن قلبلرنده شك ونفاق اولنلر ومكه اهلندن مشركلر ديه‌لركه (ماذا اراد الله بهذا مثلا)
الله تعالى مثل استغرابى كبى عدد مستغربى ايرادله نه شئ اراده ايتدى * دينلديكه وقتاكه
انلر استغراب ايتديلر ظن ايتديلر كيم اول مثل مضروب اوله (كذلك يضل الله من
يشاء ويهدى من يشاء) اشبو ذكر اولنان عدد مخصوص منكرلرينه اولان اضلال
وهدى كبى الله تعالى كافرلرى اضلال ومؤمنلرى هدايت ايدر (وما يعلم جنود ربك الا
هو) ربك جل شانه‌نك اهل نارى تعذيب ايچون خلق ايتديكى ملائكه‌نك عددين الله
الله تعاليدن غيرى احد بيلمز انلردن اول اون طقوز خزنه ورؤسادرهر برينك ملائكه‌دن
اعوان وجنودى واردركه الله تعاليدن غيرى احد انى احصايه قادر اولمز (وما هى الا
ذكرى للبشر) اونار دكل للاناسه تذكره وموعظه‌در (كلا) منكردركه اشبو ذكر
اولنان آيات كفاره تذكره اوله زيراكه فرط عنادلرندن انكله متذكر ومتعظ اولمزلر
(والقمر) قمر حقيچون (والليل اذا ادبر) وكيجه حقيچونكه ذهابه تولى ايده (والصبح
اذا اسفر) وصبح حقيچون چونكه اضاءت ايده (انها لاحدى الكبر) اول نار بلاياى
عظامك بريدر * دينلديكه يعنى دركات نارك بريدر دركات ايسه يديدر جهنم ولظى وحطمه وسعير
وسقر وجحيم وهاويه‌در (نذيرا للبشر) ناسه انذار اولديغى حالده (لمن شاء منكم ان يتقدم
او يتأخر) شول كمسه ايچونكه خيره سبقت ويا اندن تخلف ايده (كل نفس بما كسبت
رهينة الا اصحاب اليمين) هر نفس كافره عمل سيئى سببيله نارده محبوسه‌در الا اصحاب يمين
دكل زيرا انلر نارده ذنوبلريله محبوسه دكلردر بلكه الله تعالى انلرى مغفرت ايدر اصحاب
يمينده مفسرون اختلاف ايتديلر * دينلديكه انكله مراد اطفال مسلميندر ويا ملائكه‌در *
ويا اهل جنتدركه يوم ميثاقده آدم عليه السلامك يميننده ايديلر ويا كتابلرى صاغلرينه
ويريلندر ويا نفسلرينه يمنلولردر ويا مسلمون مخصوندر وياخود معنى هر نفس كسب
ايتديكى خير وشرله مأخوذه‌درالا اول كمسه‌كه اعتقادى الله تعالينك فضلنه‌در اول مأخوذه
دكلدر اما اولكه اعتقادى كسبنه‌در اول ماخوذه‌در (فى جنات يتساءلون عن المجرمين
ماسلككم فى سقر) اول اصحاب يمين جنتلرده مشركينه سؤال ايده‌لركه سزى نه شئ نار
سقره ادخال ايتدى (قالوا لم نك من المصلين) ديه‌لركه بز صلوة مكتوبه‌يى ادا ايدنلردن
دكل ايدك (ولم نك نطعم المسكين) ومسكينه ويرلمسى واجب اولان شيئى اطعام ايتمدك

ای مؤمنلر منافقلرك قلبلرنده سزدن اولان خوفلری الله تعالادن اولان خوفلرندن اشددر انلرك سزدن خوفی شول سبیدندرکه انلر عظمت خدایی بیلز برقومدر ❊ اکربیله‌لردی اندن قورقارلردی ❊ (لایقاتلونکم جیعا الافی قری محصنة اومن وراء جدر باسهم بینهم شدید تحسبهم جیعا وقلوبهم شتی ❁ ٢٤٢ ❁ ذلك بانهم قوم لایعقلون) اول یهود ومنافقلر جمع اولوب سزکله مقاتله ایتمزلرانجق خوفلرندنناشی خندق وبرجله مستحکم قریه‌لرده یاخوددیوارلرارندن تحصن ایدرلر انلرك جنکاری کندو بینلرنده شدیددر ❊ لکن سزکله قتاله طاقتلری یوقدرکه الله تعالی ورسولیله محاربه ایدن شجیع ایسه‌ده جبان اولور عزیزایسه‌ده ذلیل اولور ❊ سن یهود ومنافقلری رأی وتدبیرده مجتمع ومتفق ظن ایدرسن انلرك عقایدلری مختلف اولدیغندن قلبلری متفرق وپریشاندر انلرك بو اختلاف تفرقه لری اول سببدندرکه حقلرنده صالح اولان شیئی تعقل ایتمزلر (کمثل الذین من قبلهم قریبا ذاقوا وبال امرهم ولهم عذاب الیم) بنونضیرك مثالی یقینده انلردن مقدمجه یچن (بنوقینقاع ❊ کبیدر ❊ کـه یرلرندن اجلا اولندیلر یاخود اهل بدر کبیدرکه هلاك اولدیلر ❊ وکفرلرینك وبالنی دنیاده داتدقلرندنصکره آخرتده دخی انلر ایچون عذاب الیم واردر (کمثل الشیطان اذقال للانسان اکفر فلما کفر قال انی بریٔ منك انی اخاف الله رب العالمین) منافقلرك یهودیلره ❊ سزکله خروج وقتالده برابراولورز ❊ اغوالری شیطانك مثالی کبیدرکه اول انسانه کافراول دیواغوا ایدر انسان انك اغواسیله کافر اولدقده

اشبو دیلدرکه کفار فروعله مخاطب اوله‌لر (وکنا نخوض مع الخائضین) وباطله شروع ایدنلره موافقت ایدردك (وکنا نکذب بیوم الدین) ویوم قیامتك اولمسنی تکذیب ایدردك (حتی اتانا الیقین) حتی‌که بزه موت ومقدماتی ایردی (فما تنفعهم شفاعة الشافعین) یوم قیامتده انلره ملائکه وانبیاء وصالحینك شفاعتی نفع ایتمز اکرچه جمیعی انلر ایچون شفاعت ایدرلرسه‌ده (فما لهم عن التذکرة معرضین) انلره نولدیکه مواعظدن اعراض ایدرلر (کأنهم حمر مستنفرة فرت من قسورة) کأنه اول کفار قرآن استماعندن نفور واعراضده شدت خوفدن قاچمق دیلر حمارلره بکزرکه اسددن قاچه‌لر (بل یرید کل امریٔ منهم ان یؤتی صحفا منشرة) بلکه انلرك هر بری دیلرکه اکا صحیفه‌لر ویریله کیم اول مکشوفه اولوب انده جرم وتوبه ونارden امنلری یازیلو اوله (کلا) انلرك اشبو اراده ایتدکلری اولمز (بل لایخافون الآخرة) بلکه انلر آخرتدن خوف ایتمزلر زیراکه اکا ایمانلری یوقدر (کلا انه تذکرة فمن شاء ذکره) حقا که اول قرآن موعظهٔ بلیغه اولوب خلقه کافیه‌در اول کمسه‌که انکله اتعاظ ایتمك دیلیه اول اکا وعظ ایدر (وما یذکرون الا ان یشاء الله) حالبوکه انکله متعظ اولمزلر الا انلرکه الله تعالی انلرك قرآنله اتعاظن دیلیه (هو اهل التقوی) اول الله تعالی اهلدرکه اکا مخالفتدن حذر اولنه (واهل المغفرة) واهلدرکه عبادنی یارلغیه

سورة القیامة وهی تسع وثلاثون آیة مکیة

﴿بسم الله الرحمن الرحیم﴾

(لااقسم بیوم القیامة) یوم قیامتله قسم ایدرین (ولااقسم بالنفس اللوامة) ودخی شول نفسله کیم اول یوم قیامتده کندوینی لوم ایدر شول دنیاده تقواده ایتدیکی تقصیر اوزره ویا اول هردائم کندوینی لوم ایدر اکرچه اول طاعتده اجتهاد ایدرسه‌ده ویااول نفس مطمئنه درکه نفس اماره‌یی لوم ایدر ویااول جنس نفس درکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدرهیچ برنفس یوقدرکه اول کرکسه بره ویافاجره‌در الااول یوم قیامتده کندویه لوم ایدیسردر خیر عملن ایشلر دیسه نیچون زیاده ایتمدم دیر واکر شر عملن ایشلر دیسه نیچون انده تقصیر ایتمدم دیر (ایحسب الانسان ان لن نجمع عظامه) شول بعثی انکار ایدن انسان ظن ایدرمیکه بز انك عظامن موتدنصکره جمع ایتمیه‌وز * روایت اولندیکه عدی بن ابی ربیعه دیدیکه یامحمد یوم قیامتدن بکا تحدیث ایتکه اول نوقتده اولور وامری نیجه‌در پیغمبریمز علیه السلام اکا انی خبرویریجك دیدیکه اکربن اول کونی کورسمده یامحمد بن سنی تصدیق ایدر دکلن هیچ اولورمیکه الله تعالی عظامی جمع ایده اول سببدن بوآیت نازل

[اولدی]

اول انسانه بن سندن تبری ایتدم بن رب العالمین اولان الله تعالادن قورقارم دیر ❊ کویاجهنمده انکله برابر اولمیم دیو ❊ (فکان عاقبتهما انهما فی النار خالدین فیها وذلك جزاؤا الظالمین) امدی اول شیطان وانسانك عاقبتلری ابدی نارده اولمقدر کفرونفاقله نفسلرینه ظلم ایدنلرك جزاسی ❁ ٢٤٣ ❁ بودر * دینلدیکه بوانساندن مرادابو جهلدرکه شیطان انی یوم بدرده قتاله تحریص ایدوب صکره امداد ملائکه‌یی کوردکده تبری وفرار ایتدیکه قصه‌سی سورهٔ انفالده ذکر اولندی یاخود بوانساندن مراد برصیصا راهبدرکه ابلیسك اغوا ودسیسه‌سیله برمرأه‌یه زناوحامله ایدوب صکره رسوای اولورم خوفیله مرأه‌یی قتل ایتدکله قصاص ایچون داره کتور دکلرنده ینه شیطان اکا کوریتور بکاسجده ایله‌سنی قورتارەیم دیدکله برصیصا سجودله کافراولدقده بن الله تعالادن قورقارم دیوشیطان اندن تبری ایلدی (یاایها الذین امنوا اتقوا الله ولتنظر نفس ماقدمت لغد واتقوا الله ان الله خبیر بما تعلمون) ای مؤمنلر الله تعالادن قورقك وهرنفس نظر ایتسونکه یارین قیامت ایچون نه اعمال تقدیم ایتمشدر امره الطاعت ونهیدن اجتنابله اتقا ایدك الله تعالی اعمالکزه خبیردر (ولاتکونوا کالذین نسوا الله فانسیهم انفسهم اولئك هم الفاسقون) ای مؤمنلر یهود ومنافق کبی الله تعالانك امرینی اونودنلردن اولمیك الله تعالی انلرك نفسلرینه کندولرینه منفعتلو شیئی اونتدردی اول کروه حدی تجاوز ایتمشلردندر (لایستوی اصحاب النار واصحاب الجنة اصحاب الجنة هم الفائزون) نفسلرینی هوالرینه تبعیتله اهل نار اولنلرله استکمال نفسه سعیله اهل جنت اولنلر عندالله برابراولمز

اولدی (بلی قادرین علی ان نسوی بنانه) بلی بز قادرزکه انك انامل عظامن چوریدیکندنصکره اعاده وبری برینه تألیف ایده‌وز ایمدی اول عظام صغر ولطافتیله اعاده اولنیجق کبارنك اعاده‌سی فوتمی اولور (بل یرید الانسان لیفجر امامه) انسان بیلمز دکلدرکه رب تعالی انك عظامی جمعنه قادر اوله لکن دیلرکه حیاتده اولدیغنجه عصیانده مستمر اوله یوخسه اندن انتزاع وتوبه ایتمیه ویا ذنبی تقدیم وتوبه‌یی تأخیرایلیه توبه وعملی تسویف ایدرك حتی‌که اشر احوال واسوء اعمال اوزره وفات ایدهویاخود طول امله دیه کیم بن شو دکلو عمر سورم ودنیاده شونك کبی اشیایه ایرم ومع ذلك موتی ذکر ایتمیه‌ویا موتدنصکره ایلروده اولوب بعث وحسابی انکار ایلیه (یسأل ایان یوم القیامة) اول استهزاء طریقی اوزره سؤال ایدرکه قیامت نوقتده اولور الله تعالی ایدرکه (فاذا برق البصر) اول شول وقتده اولورکه بصر شاخص اولوب طرف ایتمیه شول کوردیکی عجائبدنکه دنیاده انی تکذیب ایدردی ویا جهنم کورلدیکنده کافرلرك کوزلری یلابورویا فزع ومتحیر اولور (وخسف القمر) وقمرك ضیاسی کیدوب قراکو اولور (وجمع الشمس والقمر) وشمس وقمر جمع ایدیلوب مغربدن طلوع ایتدیریلور ویا ضیالری کیدر ذهابنده بینلری تسویه ایدیلور ویا ایکیسی جمع ایدیلوب بحره براغیلور (یقول الانسان یومئذ این المفر) شول بعثی انکار ایدن کافردرکه اشبو کونده نره‌یه قاچوب کیدرز (کلا لاوزر) اول کونده ایسه الله تعالینك عذابندن تحصن ایده‌جك ملجأ ومکان اولمز (الی ربك یومئذ المستقر) بلکه اول کونده خلائقك مستقری الله تعالی یه‌در غیری‌یه استقراره قادر اولمزلر دیلدیکن جنته ودیلدیکن ناره قور انده انك غیریچون حکم اولمز (ینبأ الانسان یومئذ بما قدم واخر) اول کونده هر انسان موتدن اول ایشلدیکی خیر وشر عملندن وموتدنصکره ایشلنورسنت حسنه وسیئه‌سندن خبر ویریلور ویا معصیتدن تقدیم وطاعتدن تأخیر ایتدیکندن ویا طاعتدن تقدیم وحق اللهدن تأخیر وضایع ایتدیکندن ویا عملك اولندن وآخرندن ویا اول عمرنده تقدیم واخرعمرنده تأخیر ایتدیکندن ویامالندن نفسیچون تقدیم وورثه‌سیچون تخلیف ایتدیکندن سؤال اولنور (بل الانسان علی نفسه بصیرة) بلکه انسان جوارحنك اعمالنه شاهددر یوم قیامتده فعل وقولی اوزره شهادت ایدوب حساب وجزاء اولنور (ولو القی معاذیره) اکرچه تخلص ایچون هر معذرتی سویلرسه‌ده اندن قبول اولمز ویا عمل سیئی ایشلدیکنده اکرچه ستوری ارخا وابوابی برکیتمش ایسه‌ده جوارحی انك اوزره شهادت ایدر (لاتحرك به لسانك لتعجل به) یامحمد سکا قران وحیی تمام اولمدن انی اخذ ایچون عجله اوزره لسانکی تحریك ایتمه شول خوفله کیم لفظ قراندن برشی انفلات ایده (ان علینا جمعه وقرآنه) بزم عهده‌مزه‌درکه اول قرآنی

زیرا اصحاب جنت عذاب جیمدن قورتلمش جنتك نعمتلریله مقیم وداعملردر (لوانزلنا هذا القران علی جبل لرایته خاشعا متصدعا من خشیة الله وتلك الامثال نضربها للناس لعلهم یتفکرون) اکر بز بوقرآنی برطاغ اوزرینه انزال ایدوب اکافهم وادراك ویریدك سن اول طاغی الله تعالانك خوفندن الچقلنمش ﴿ ٢٤٤ ﴾ وطاغیلوب پاره پاره اولمش کورردك ناس ایچون بزبومثلی ضرب ایند ککه شاید تفکرایدهلر (هوالله الذین لااله الاهو عالم الغیب والشهادة هو الرحمن الرحیم) اول الله تعالی معبود بالحقدر ارهینده مشارکی یوقدر موجود و معدومی اواش واوله جعی بیاوردنیاده عامه به مرحمت ایدوب رزقلرینی ویرر آخرتده خاصة مؤمنلرك ذنوبنی مغفرتله رحمت ایدر(هوالله الذی لااله الاهو الملك القدوس السلام المؤمن المهیمن العزیز الجبار المتکبر سبحان الله عما یشرکون) اول الله تعالانك معبودیتده شریکی یوقدر برپادشاهدرکه هیچ ملکی زائل اولمز نقص ایجاب ایدرشیدن منزهدر عیوب وخللدن سالمدر مؤمنلری عذابدن امین ایدیجدر هرشی اوزره رقیب وحافظدر حکمنده غالبدر اراده ایتدیکی شی اوزره خلق جبر وحاللرینی اصلاح ایدر کبریا وعظمته الیق اول مستحقدر اول الله تعالی مشرکلرك اشراکلرندن منزهدر (هوالله الخالق [الیس] الباری المصور له الاسماء الحسنی یسبح له مافی السموات والارض وهو العزیز الحکیم) اول الله تعالی مشیئتی اوزره اشیابی تقدیر وخلق ایدر اعیانی اظهار وعدمدن وجوده کتورر مخلوقاتك هربرینه برصورت ویروب بربرندن ممتاز ایدر

صدرکده جمع وقراءتن لسانکده اثبات ایدهوز (فاذا قرأناه فاتبع قرآنه) چونکه بز سکا قرآنی جبریل لسانیله قراءت ایدهوز انی استماع وتکرار ایله که اول ذهنکده رسوخ بوله (ثم ان علینا بیانه) بعده انك معانیسندن سکا مشکل اولانی تبیین بزم عهده مزه در اویله اولسه جبریل علیه السلام اکا وحیله کلدکده باشن اکوب دکلردی اول کتدیکنده انی اوقوردی اشبو دلیلدرکه بیانك وقت خطابدن تأخیری جائز اوله وعجله مذمومه اوله اکرچه اهم امور واصل دینده ایسه ده فکیف که غیرده اوله (کلا) ایعدی اول حالتده عجله ایتمه انی اوزره اول (بل تحبون العاجلة وتذرون الآخرة) بلکه یا بنی آدم سز عجله یی ترك ایتمزسز زیرا که عجله دن خلق اولنمشسز اول اجلدن عاجله یی سورسز وانکچون عمل ایدرسز وآخرته اهتمامی وانکچون علی ترك ایدرسز (وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة) یوم قیامتده وجوه اولورکه مسروره وحسنه ومضیئه اولوب رب تعالی یه آشکاره حجابسز نظر ایدیجیدر (ووجوه یومئذ باسرة تظن ان یفعل بها فاقرة) وجوه دخی اولورکه اول کونده عابسه ومسوده در انك اربابی توقع ایدهلرکه انلره داهیهٔ عظیمه ایروبدرکه فقاری کسر ایدر (کلا) ایعدی حب عاجله وترك آخرهدن ارتداع ایدك موته مستعد اولك (اذا بلغت التراق وقیل من راق) چونکه روح اعالیٔ صدره ایریشه انده حاضر اولنلره هیچ کمسه وارمیدرکه اکا رقیه ایدر دنیله ویا ملك الموت دیه کیم بو روحله ملائکهٔ رحمت وملائکهٔ عذابدن قنغیکز صعود ایدر (وظن انه الفراق) اول محتضر تیقن ایده کیم اکا نازل اولان دنیا ومحبنك فراقیدر (والتفت الساق بالساق) وساق ساقنه ملتوی تحریکه قدرتی کسله ویا فراق دنیا شدتی خوف آخرت شدتنه اولاشه (الی ربك یومئذ المساق) اویله اولسه عبادك مرجعی الله تعالی یه در هرعبد انك ثوابنه ویا عقابنه سوق اولنور (فلا صدق ولاصلی) اول تصدیق واجب اولان شیئی تصدیق ایتمدی ویا مالنك زکاتنی ویرمدی واوزرینه فرض اولان نمازی قیلمدی (ولکن کذب وتولی) بلکه اول قرآنی تکذیب وایماندن اعراض ایتدی (ثم ذهب الی اهله یتمطی) بعده مشیه سنده تبختر واختیال ایدرك اهلنه کتدی (اولی لك فاولی) اول الله تعالی بکا کراهت ایتدیکك شیئی قریب ایده (ثم اولی لك فاولی) اول حالتی سکا تکرارا تکرار ایده (ایحسب الانسان ان یترك سدی) قرآن وبعثی انکار ایدن کشی ظن ایدرکه مهمل ترك اولنوب تکلیف وجزا اولنمیه (الم یك نطفة من منی یمنی) اول منیدن بر نطفه دکلیدیکه رحمه اراقه اولندی (ثم کان علقة فخلق فسوی) بعده اول منی علقه اولوب الله تعالی اندن انسانی خلق واعضاینی تعدیل ویا انی معتدل القامه ایتدی(فجعل منه الزوجین الذکر والانثی) اول منیدن ایکی صنف یعنی ذکر وانثی خلق ایتدی

انکچون اسماء حسنی واردرکه شرع وعقلده معانیٔ مستحسنه یه دلالت ایدر سموات وارضده کی مخلوقات جمله الله تعالی یی نقایصدن تنزیه ایدرلر اول ملکنده عزیز وغالب وامر وفعلنده حکیمدر * روایت اولندیکه پیغمبر علیه السلام جبریل علیه السلامه اسم اعظمدن سؤال ایتدیلر ﴿ ٢٤٥ ﴾ علیك باخر سورة الحشر ٭ دیدی تکرار سؤال یته بوجواب اولدی اول آخرنده بواوج آیتدر

(سورة الممتحنة مدنیة وهی ثلث عشرة آیة)

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(یاایها الذین امنوا لاتتخذوا عدوی وعدوکم اولیاء تلقون الیهم بالمودة وقد کفروا بما جاءکم من الحق یخرجون الرسول وایاکم ان تؤمنوا بالله ربکم ان کنتم خرجتم جهادا فی سبیلی وابتغاء مرضاتی تسرون الیهم بالمودة وانا اعلم بما اخفیتم وما اعلنتم ومن یفعله منکم فقد ضل سواء السبیل) ای مؤمنلر بنم وسزك دشمنکزی دوست ایدنمیك پیغمبر علیه السلامك اخبارینی انلره افاده ایله مودت القا ایدرسز انلر ایسه سزه کلن قرآنه کافر اولدیلر ربکز جل شانه یه ایمانکز سببیله رسول اللهی وسزی دیارکز ٭ مکه ٭ دن چیقاردیلر اکر دیارکزدن چیقمه کز بنم یولده جهاد ورضامی طلب ایچون ایسه انلر بنم دشمنم ایکن نیچون انارله سر مودت ایدرسز مع هذا بن سزك اعدا ایله کزلو مودتکزی واسلامکزی اقرار واعتذار ظاهره کزی بیلورم سزدن کیمکه بوندنصکره بودشمنارله دوستاق ایدرسه طوغری یولدن آزمشلردندر * روایت اولندیکه هجرتك سکزنجی سنه سی پیغمبر علیه السلام اهل مکه یه غزا قصدینی ایتمشیدی حاطب بن ابی بلتعه بوندن آکاه اولدقده بوعزیمت نبوی یی افاده ضمننده

(الیس ذلك بقادر علی ان یحیی الموتی) اشبو اشیایه قادر اولان رب تعالی یوم قیامتده موتایی احیایه قادر اولمزمی بلی اول اکا قادر اولور

سورة الانسان وهی ثمان وعشرون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(هل اتی علی الانسان حین من الدهر لم یکن شیئا مذکورا) آدم علیه السلام اوزره زمان ممتد غیر محدودن قرق ییل زمان کچدیکه اکا روح نفخ اولنمزدن اول مکه وطائف اراسنده بالچقدن دوزلمش بر جسد ایدیکه شیٔ منسی اولوب انسانیتله مذکور دکل ایدی ویا انسانله مراد بنو آدمدرکه اصلاب رجال وارحام نساء بیلنمدن اول نطفه ایدیلر (انا خلقنا الانسان من نطفة امشاج نبتلیه فجعلناه سمیعا بصیرا) بز بنی آدمی ماء رجلله ماء مرأه دن مختلط نطفه دن ویا نطفه اوزره عارض الواندنکه ماء رجلکه ابیض وماء مرأه که اصفردر ایکیسی مختلط اولدیغندن اخضر اولور ویا اطواردن خلق ایتدك که نطفه اولان علقه بعده مضغه حتی خلقتی تمامنه دکین طوردن طوره تحویل ایدر امر ونهیله انك اختیارین دیلر اولدیغمز حالده انی ایشیدر وکورر قیلدقکه آیات استماعنه ودلائل مشاهده سنه متمکن اوله (انا هدیناه السبیل اما شاکرا واما کفورا) بز اول انسانه نصب دلائل وانزال آیاتله هدایت وضلالت یولنی تبیین ایتدك یا شاکر اولوب ایمانه کله ویا کفور اولوب ضلالتده قاله (انا اعتدنا للکافرین سلاسل واغلالا وسعیرا) بز کافرلر ایچون تهیئه ایتدك سلاسلکه انکله بدیلور واغلالکه بیونلرینه اوریلور وسعیرکه انده یاندیریلور (ان الابرار یشربون من کأس کان مزاجها کافورا) شول مؤمنلرکه ایمانلرنده صادقلر رب تعالی یه مطیعلردر آخرتده کأسدن شراب ایچرلرکه مزاجی کافور اولور * دینلدیکه شرابلرینه کافور مزج اولنور ومسکله ختم ایدیلور ویا اول شراب بیاضده وطیب ریحده وبرودتده کافور کبیدر ویا کافور جنتده برصو پیکارنك اسمیدرکه رایحه وبیاضلقده کافوره بکزیوبدر (عینا یشرب بها عباد الله یفجرونها تفجیرا) اول کافور بر پیکاردرکه الله تعالینك عباد مختصینی کأسدن شرابی اول ماء کافورله ممزوج ایچرلر اول پیکاری دیلدکلری مکانه سهولتله آقیدرلر (یوفون بالنذر) انلر کرامات مذکوره یه ایریشورلر شول سببله که انلر دنیاده نذرلرینه وفا ایدرلردی چونکه طاعته نذر ایدهلر معصیته دکل (ویخافون یوما کان شره مستطیرا) وقورقرلردی یوم قیامتدنکه شدائدی فاشی وممتد اولدی (ویطعمون الطعام علی حبه مسکینا ویتیما واسیرا) وانلر طعام اطعام ایدرلردی اول طعامك قلتی ویا انلرك اکا حاجت وشهوتی ویا الله

مكه‌یه مكتوب یازوب ابوعمرو بن الصیفنك جاریه‌سی ساره نام مرأه ایله كوندردی جبریل علیه السلام انی پیغمبر علیه
السلامه خبرویروب اولدخی علی وعمار وطلحه وزبیر ومقداد وابامرثدرضی الله تعالی عنهم نامون صحابه‌لری كوندروب
بیوردیكه روضهٔ خاخ نام محلده برمرأه‌یه ملاقات ایدرسزانده ﴿ ۲۴٦ ﴾ حاطبك مكتوبی واردر انی الوب مرأه‌یی
صالیویرك اكر امتناع
ایدرسه بوینی اورك
دیوتنبیه ایتدی اول‌محلده
مرأه‌یی بولوب مكتوبی
طلب ایتدیلر انكار ایتمكله
علی رضی الله تعالی عنه سل
سیف ایتدكده صاچی
اراسندن چیقاروب
ویردی نامه پیغمبر علیه
السلامه كلدكده حاطبی
احضارله نیچون بویله
ایتدك دیدی حاطب
دیدیكه یارسول الله اسلامه
كلدنبرو كافر اولمدم
دین اسلامده ثبات اوزره‌یم
لكن قریش بیننده بن بررجل
غریبم مكه‌ده اهلی حمایت
ایدر كیسه‌م یوقدر بووسیله
ایله شاید اهل واولادمی
صیانت ایده‌لر امیدیله
یازدم مع‌هذا بلور مكه
بنم مكتوبم انلره برشئ
فائده ایتمز پیغمبر علیه السلام
انك قولنی تصدیق وعذرینی
قبول ایتدی وبوآیت
كریمه انك حقنده نازل
اولدی (ان یثقفوكم یكونوا
لكم اعداء ویبسطوا الیكم
ایدیهم والسنتهم بالسوء
وودوا لوتكفرون) اكر انلر سزه ظفربولسه‌لر عداوتلرینی اظهار ایدوب یدلرینی سزه ضرب وقتله [انلره]
ولسانلرینی سب وشتمله بسط وسزك اسلامدن ارتداد كزی تمنی ایدرلردی (لن تنفعكم ارحامكم ولا اولادكم یوم القیمة
یفصل بینكم والله بما تعملون بصیر) انلرك سببلر مشركلره دوستلق ایتدیككز اقربا واولاد كزك سزه هیچ نفعلری

تعالی محبتنه اكا رغبتی اولدیغی حالده مسكینه كه مالی اولمیه ویتیمه كه باباسی اولمیه
واسیره كه انی مسلمون دار حربدن سبی ایده * روایت اولندیكه پیغمبریمز صلی الله
تعالی علیه وسلم دار حربدن اسیر كتوریلوب انی بعض مسلمینه ویرر واكا احسان ایدك
دیو بیورردی ویاانكله مراد اسیر مؤمندر اویله اولسه انده مملوك ودخی مسجون داخل
اولور زیرا حدیثده ﷺ غریمك اسیرك فاحسن الی اسیرك ﷺ غریمك اسیركدر ایمدی اول
اسیریكه احسان ایت دیو بیورلدی * دینلدیكه اشبو آیت علی بن ابی طالب رضی الله
تعالی عنه شاننده نازل اولوبدركه اول بریهودی‌یه شعیردن برشیئله عمل ایدوب اول شعیر
قبضندنصكره برثلثنی طحن وخبز ایدوب اهل وعیالیله انی اكل صددنده ایكن برمسكین
كلوب انی اكا ویردیلر كندیلر صائملر ایكن اندن برشئ طاتمدن آچ یاتدیلر ایرته ینه
صائم اولوب اول شعیرك برثلثی دخی طحن وخبزدنصكره افطارلری وقتنده بریتیم
كلوب اتفاقله انده دخی برشئ اكل ایتمدن اكا ویردیلر ایرتسی ینه صائم اولوب اول باقی
ثلثی دخی طحن وخبزدنصكره افطارلری وقتنده مشركیندن براسیر كلوب سؤال ایدیجك
انی دخی اكا ویردیلر كذلك آچ قالدیلر اشبو دلیلدركه اسیره طعام حسن اولوب انكله
ثواب رجا ایدیله اكرچه اول اسیر مشركلردن ایسه‌ده (انما نطعمكم لوجه الله لانرید منكم
جزاء ولا شكورا) لسان حال ویالسان مقالله فقرایه دیرلركه بزسزه اشبونی لوجه الله
اطعام ایدرز یوخسه انك اوزره دنیاده سزدن مكافات ویاشكر اراده ایتمزز تاكه انكله من
توهمن ومكافات توقعن كیدره كه اول اجری تنقیص ایدر * پس بو اجلدن عائشه رضی الله
تعالی عنها فقرایه صدقه كوندرسه رسولنه اول فقراسكا بنمیچون نه‌سویلدی دیو سؤال
ایدردی اكردعا ایتدی دیرسه اولدخی اكا انك مثلیله دعا ایدردی تاكه صدقه‌سنك ثوابی
كندیچون عندالله خالص قاله (انا نخاف من ربنا یوما عبوسا قمطریرا) زیرا بزقورقرزربمزك عذابندن
شول كونده كه انك هول وشدتندن یوزلر عبوس اولور بركیفیتله كه ابدا انده انبساط اولمز
(فوقاهم الله شر ذلك الیوم) اویله اولسه الله تعالی انلری اول كونك شرندن صاقلیله
وتحفظلری سببیله حفظ ایلیه (ولقاهم نضرة وسرورا) وانلرك یوزلرینه بشاشت
وقلبلرینه سرور ویره (وجزاهم بما صبروا جنة وحریرا) وانلره اداء واجبات واجتناب
محرمات وایثار امواله صبرلری سببیله جزاء ایدر شول جنتله كیم اكا كیررلر ولباس حریرله
كیم انی كیورلر (متكئین فیها علی الارائك لایرون فیها شمسا ولا زمهریرا) اول جنتده
سریرلر اوزره ناعمین اولدقلری حالده اوتوره‌لر هوا اعتدالده اولوب انلره الم ویرر
حرارت واذا ایدر برودت كورمزلر بلكه انك هواسی بذاته مضیئدر انده شمس وقمره
احتیاج اولمزلر (ودانیة علیهم ظلالها وذللت قطوفها تذلیلا) اول جنت اشجارنك ظلالی

اولمز الله تعالی قیامتده سزكله انلرك بینینی فصل ﷺ ایدوب ایمانكزله سزی جنته كفرلریله انلری جهنمه ادخال ﷺ
ایدر الله تعالی اعمالكزك خیر وشرینی كوروب جزالرین ویرر (قد كانت لكم اسوة حسنة فی ابراهیم والذین معه
اذ قالوا لقومهم انا برءؤا منكم ومما تعبدون ﴿ ۲۴۷ ﴾ من دون الله كفرنا بكم وبدأ بیننا وبینكم العداوة والبغضاء
ابدا حتی تؤمنوا بالله
وحده الاقول ابراهیم
لابیه لاستغفرن لك وما املك
لك من الله من شئ ربنا
علیك توكلنا والیك انبنا
والیك المصیر) ابراهیم
علیه السلام وانكله برابر
اولان مؤمنلرك كلامنده
سزیچون سنت حسنه
واردر ﷺ كما اكا اقتدا ایدك ﷺ
انلر كفار دن اولان
قوملرینه دیدیلركه بزسزدن
والله تعالادن غیری عبادت
ایتدیككز اصنامكزدن
بریلر وسزك دینكزه
منكرلرز وبزمله سزك
بینكزده اولان بغض
وعداوت دائما اشكاردر
تا شول وقته دك كه الله
تعالانك وحدانیتنه ایمان
ایدوب شركی ترك ایده‌سز
انجق ابراهیم علیه السلامك
اول كلامنه اقتدا اتمیككه
ابراهیم علیه السلام باباسی
ایچون ﷺ مغفرت رجاسندن
نهی اولنمزدن مقدم ﷺ
باباسنه بن سنكیچون
الله تعالادن مغفرت طلب
ایده‌رم واكرایمانه كلمزسك
عذاب اللهدن برشیئی سندن دفعه مالك اوله‌مم دیمشیدی ﷺ یعنی ای مؤمنلر ابراهیم علیه السلامك اهل شركدن تبراسنه
اقتدا ایدك لكن انك باباسیچون مغفرت طلب ایتدیكی كبی مشركلره موالاتله اول حاللرنده انلر ایچون مغفرت طلب
ایتمیك ﷺ والله تعالایه التجا ایله دیكزكه یاربنا اوموردمزده سكا توكل ایتدك والطاعته سكا توجه ایتدك وآخرتده مرجعمز سكادر

انلره قریب اولدیغی حالده ثماری انلره تسخیر وتقریب ایدیلور بروجهله كیم قیام وقعود
واضطجاع حالنده اكا ایریلور (ویطاف علیهم بآنیة من فضة واكواب كانت قواریرا
قواریر من فضة قدروها تقدیرا) وانلر انده طواف اولنورلر كومشدن آنیه وكیزانله كیم
اول زجاجه‌دن دوزیلوبدر شول كیزانكه زجاجه‌نك صفا وشفافیله كومشك بیاض ولینی
جامعه خلق اولنوبدركه انلر انی نفسلرنده تقدیر ایدوب اولدخی انلره تمنی ایتدكلری مقادیر
واشكالده كلور ویاساقیلر انی شاربینك دأبلری مقدارنجه ایدرلر (ویسقون فیها كأسا كان مزاجها
زنجبیلا) ودخی انلر جنتده شول زنجبیل جنتله ممزوج شرابدن سقی ایدیلورلركه اول دنیا
زنجبیلنه بكزه‌مز لدغه واحتراق اولمز * دینلدیكه اول جنتده برپیكاردركه انده زنجبیلی
طعمی بولنور مقربون اندن صرف ایچرلر سائر اهل جنت مزج ایدرلر (عینا فیها تسمی
سلسبیلا) اول جنتده برپیكار دخی واردركه اكا سلسبیل دینور منقاده‌در اهل جنت انی
دیلدكلری مكانه صرف ایدرلر اصلی عرشدن نبعان ایدوب جنت عدندن سائر جنتلره
جریان ایدر اهل جنتك شرابی بردكافور وطعم زنجبیل وریح مسكده‌در (ویطوف علیهم
ولدان مخلدون) واهل جنتی طواف ایدر شول ولدانكه سن واحدده اولوب متغیر
اولمزلر انده دائملردر موت كورمزلر (اذا رأیتهم حسبتهم لؤلؤا منثورا) قچان انلری كورسك
صفاء الوانده وشعاعلری بری برلرینه انعكاسده ومجالسلرینه انبثاثده ظن ایدرسنكه انجولردر
بساط اوزره صاچلوبدر (واذا رأیت ثم رأیت نعیما وملكا كبیرا) قچان جنتده بصریكی هروقتده
ایقاع ایتسك انده وصفه كلمز نعیم وملك واسع كوررسن * دینلدیكه اهل جنتك منزلتده
ادناسی اول كیمسه اولوركه بیك ییللق مسافه‌یه دكین نظر ایدر انك اقربن كوردیكی كبی ابعدنی
دخی كورر (عالیهم ثیاب سندس خضر واستبرق) انلر اكنلرینه حریرك رقیقندن
وغلیظندن ثوبلر كیه‌لر (وحلوا اساور من فضة) وكومشدن سوارلر كیوریله‌لر تكیم موضع
آخرده التوندن سوارلر كیوریله‌لر دینلدی * اشبو دلیلدركه اهل جنتك حلیه‌لری عمللرینك
اختلافیله مختلف اوله تاكه بدله اولان عمللرینه متفاوت جزاء اوله التونله كومش بیننده تفاوت
كبی وجائزدركه كومشدن سوار خادمك اوله والتوندن سوار مخدومك اوله (وسقیهم ربهم
شرابا طهورا) ورب تعالی انلره برنوع شراب ایچوره كیم اول اقذاردن طاهر اوله خمر دنیا
كبی انی ایدی وارجل تدنیس ایتمش اولمیه ویا اول شراب بول كبی نجس اولمیه بلكه اول
بدنلره رشح اولوب رایحه‌سی مسك كبی اوله * دینلدیكه اهل جنته طعام كتوریلوب
یه‌لر آخرنده شراب طهور ایچوریله‌لر انكله یدكلری مسكدن اطیب رایحه لو رشح اولوب
بطنلری اندن ارنه وشهوتلری كما كان عودت ایده * دینلدیكه اشبو شراب نوع آخردركه
ذكری سبق ایدن ایكی نوع شرابك فوقنده‌در اول اجلدن سقی الله تعالی‌یه اسناد ایدیلوب

(ربنا لاتجعلنا فتنة للذين كفروا واغفرلنا ربنا انك انت العزيزالحكيم) ياربنا كافرلر ايچون بزى فتنه قيلما ❁ يعنى بزى باطل ظن ايدوب بزه مسلط اولمسونلر ❁ وبزى مغفرت ايله كه تحقيق سن ملككده عزيز امر كده حكيمسين (لقدكان لكم فيهم اسوة حسنة لمن كان يرجوا الله واليوم الاخر ومن يتول ❁ ٢٤٨ ❁ فان الله هو الغنى الحميد) اى مؤمنلر الله تعالانك رضاسنى وآخرت نعمتنى رجاايدن كسه ايچون ابراهيم عليه السلام ومؤمن اتباعلرنده اولان خصلت حسنه يه اقتدا ايتسون كيمكه اكا اقتدادن اعراض ايده الله تعالى خلقندن وايمانلرندن غنيدر فعلنده وحكمنده حميددر (عسى الله ان يجعل بينكم وبين الذين عاديتم منهم مودة والله قدير والله غفور رحيم) قريب اولديكه اهل مكه ايله بينكزده اولان عداوته الله تعالى مودت القاايليه ❁ كه انلرك صنا ديدندن ابوسفيان وسهيل بن عمرو وحكيم بن جزام كبى كسنه لر عظيم دشمن ايكن اسلامه كلوب محبت تام پيدااولدى ❁ الله تعالى وعدينى ايجازه قادر وتائبلره غفور واطاعت ايده نه رحيمدر (لاينهيكم الله عن الذين لم يقاتلوكم فى الدين ولم يخرجوكم من دياركم ان تبروهم و تقسطوا اليهم ان الله يحب المقسطين) مشركلر سزكله قتال وديار كزدن چيقارمغه تصدى ايتمديكه الله تعالى سزى انلردن اقرباكزه عدل [حكمتى] واحسان ايلمكزدن نهى ايتمز الله تعالى عدل ايدنلرى سور ❁ ديلديكه قتيله بنت عبدالعزى مشركه اولديغى حالده هدايا ايله قزى اسما بنت ابى بكر رضى الله تعالى عنهايه كلدكده دخولدن منع وهداياسى رداولندقده بوآيت كريمه نازل اولدى

طهوريتله وصف اولندى زيرا كه اول شاربنى لذات حسيه يه ميلدن وماسواى حقه ركوندن تطهير ايدوب انك لقاسيله متلذذ وبقاسيله باقى اولديغى حالده جمال باكمال مطالعه سنه تجريد ايدر اول صديقين درجاتنك منتهاسيدر اول اجلدن ابرار ثوابنى انكله ختم ايتدى (ان هذا كان لكم جزاء وكان سعيكم مشكورا) اشبو اذكر اولنان نعيم اعمالكزه ثواب قيلنور ودنياده ايشلديككز اعمال مقبول ومرضى اولور (انا نحن نزلنا عليك القرآن تنزيلا) يامحمد بز سكا قرآنى مفرق ومنجم تنزيل ايتدك برحكمت ايچونكه اول انى اقتضا ايتدى (فاصبر لحكم ربك) ربك جل شانه نك حكمنه صبر ايتكه اول سكا حكمتندن صادر اولوبدر اعدى اوزريكه اولسونكه بشارت وانذارله تبليغ رسالة وكفارك اذاسنه تحمل وسكا اعداك اوزره نصرتمز تأخرى ايچون تضجرى ترك ايده سك (ولاتطع منهم آثما اوكفورا) اول كفاردن هركسه يه اطاعت ايتمكلكه اول اثم ارتكاب ايدوب سنى اكا دعوت ايده وكفرده غالى اولوب سنى اكا دعوت ايده ❁ اشبونده دلالت واردركه اثم وكفر اولميان شيئده آثم وكفوره مطاوعت محذور اولميه ❁ روايت اولنديكه عتبه بن ربيعه ووليد بن مغيره پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه ديديلركه اشبو ايشلديكك صنيعى نساء ومال نيل ايچون ايدرسك اندن رجوع ايت ❁ عتبه ايتدى اكر اندن رجوع ايدرسك سكا قزيمى مهرسز ويره يم وليد ديديكه بن سكا استديكك دكلو مال ويريم اويله اولسه بوآيت انزاليله اول ايكيسنه اطاعتدن نهى اولندى (واذكر اسم ربك بكرة واصيلا) ربك جل شانه نك ذكرنه مداومت ايت وياخود بكره ده صباح نمازينه واصيلده اويله وايكندى نمازينه مداومت ايت (ومن الليل فاسجدله) وكيجه نك بعضنده اخشام وياتسو نمازنى ادا ايت (وسبحه ليلا طويلا) وفرض نمازلرندنصكره كيجه ده زمان طويل الله تعالينك رضاسيچون ثلثانى ويانصفنى وياثلثنى نافله نمازله انى ذكر وتسبيح ايت ❁ اشبو حكم پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه واجب واصحابنه مستحب ايدى (ان هؤلاء يحبون العاجلة ويذرون وراءهم يوما ثقيلا) مكه نك كافرلرى داردنيايى سورلر ويوم شديدى ورالرينه ترك ايدوب انكچون اهتمام ايتمزلر حقيقتى تصديق ايدوب انده نفع ايدر عملى ايشلمزلركه اول يوم قيامتدر (نحن خلقناهم وشددنا اسرهم واذا شئنا بدلنا امثالهم تبديلا) بزانلرى خلق ايتدك ومفاصللرينك اعصابله ربطنى احكام ايتدك اكرديلرسك انلرى هلاك ايدوب خلقتده وشدت اسرده انلرك امثالنى انلره بدل قيلوردق ويا انلرك يرينه براهل طاعت خلق كتورردك (ان هذه تذكرة فمن شاء اتخذ الى ربه سبيلا) اشبو سوره موعظه در هركسه يه كه انكله متعظ اولمق ديليه الله تعالى يه تقرب ايدر (وماتشاؤن الا ان يشاء الله ان الله كان عليما حكيما) والحال سز انكله اتعاظى مشيت ايتمزسز مكركه الله تعالى سزك مشيتكزى مشيت ايده والله تعالى هر كسنه نك اهليتنى نه شيئه ايدوكنى بيلور

(انما ينهيكم الله عن الذين قاتلوكم فى الدين واخرجوكم من دياركم وظاهروا على اخراجكم ان تولوهم ومن يتولهم فاولئك هم الظالمون) الله تعالى انجق سزك شول كفار ايله دوستلغكزى نهى ايدركه انلر سزكله قتال ايده لر وسزى ديار كزدن چيقاره لر وچقارمغه اعانت ايده لر انلركه بوكفار ❁ ٢٤٩ ❁ ايله دوستلق ومودت ايده لر انلر دوستلقلرينى نابجا محله صرف ايتدكلر ايچون نفسلرينه ظلم ايديجيلردر (ياايها الذين امنوا اذا جاءكم المؤمنات مهاجرات فامتحنوهن الله اعلم بايمانهن فان علمتموهن مؤمنات فلاترجعوهن الى الكفار لاهن حل لهم ولاهم يحلون لهن واتوهم ماانفقوا ولاجناح عليكم ان تنكحوهن اذا اتيتموهن اجورهن ولاتمسكوا بعصم الكوافر واسئلوا ماانفقتم وليسئلوا ماانفقوا ذلكم حكم الله يحكم بينكم والله عليم حكيم) اى مؤمنلر دارالحربدن مؤمنه اوله رق هجرتله سزه نسوان كلسه انلرى يمين وتجربه ايله امتحان ايدك ❁ كه هجرتلرى مطلق اسلامه رغبتلريله ميدر يوخسه زوجندن كراهت يابرغيرى غرض دنيويه ايله ميدر ❁ انلرك ايمانه الله تعالى سزدن اعلمدر اكرسز انلرك يمينلرى ياخود سائر اماراتله مؤمنه اولدقلرينى بيلور سكز انلرى كفاره ردايتمكز زوجه لرينه دخى ويرمكز زيرا (تبيان) (رابع) (٣٢) اول مؤمنه لر كفار ازواجه وازواج كفار لناره حلال اولمز وانك زوجنك اكا انفاق ايتديكى مهرى زوجنه ويرك وسزكچون مهرلرينى ويروب اول مهاجره نسوانى نكاح ايتدكده وبال يوقدر ❁ زيرا اسلام انلركه زوجلرى بينى تفريق ايتمشدر ❁ وزوجه كز كافره مرتده اولديغى حالده

وحكمتى مقتضاسنجه مشيت ايدر (يدخل من يشاء فى رحمته) اول الله تعالى ديلديكى كسه يى هدايت وتوفيقله اسلامه وياجنته قويار (والظالمين اعدلهم عذابا اليما) وكافرلر ايچون آخرتده عذاب وجيع دائم اعداد وتهيئه ايتدى

سورة المرسلات وهى خمسون آية مكية

❁ بسم الله الرحمن الرحيم ❁

(والمرسلات عرفا فالعاصفات عصفا والناشرات نشرا فالفارقات فرقا فالملقيات ذكرا) الله تعالى ملائكه دن طوائفله اقسام ايتديكه انلرى ارسال ايدوب متابعة انلره امر ايلدى اويله اولسه امرنه امتثالده عصف رياح كبى عصف وشرائعى ارضده نشر ايتديلر وياخود جهلله موتى اولان نفوسى علمدن وحى اولندقلرى شيئله نشر ايدوب حقله باطل بينى فرق ايتدكلرندنصكره انبيايه ذكر القا ايتديلر تاكه محقينه عذر ومبطلينه نذر اوله وياخود آيات قرآنله اقسام ايتديكه اول هرعرفله محمد عليه السلام ارسال اولندى حتى كه اول هر كتب واديانى نسخ ايله عصف وآثار هدى وحكمى شرق وغربه نشر وحق وباطل بينى فرقدنصكره عالمين بيننده ذكر حق القاء ايتدى ❁ وياخود نفوس كامله ايله اقسام ايتديكه اول ابدانه استكمال ايچون ارسال اولندى اويله اولسه ماسواى حق عصف ايدوب حقك اثرى جميع اعضايه نشر اولدى حتى انكله حق بذاته وباطل بنفسه بينى فرق اولوب اول نفوس الله تعالينك وجهندن غيرينى هالك كورديلر اويله اولسه انلر ذكره القاء اولنديلر برحيثيتله كه قلوب والسنه لرنده ذكر اللهدن غيرى شئ اولمدى ❁ وياخود رياح عذابله اقسام ايتديكه اول ارسال اولنوب عصف ايتدى ورياح رحمت ايسه جوده سحابى نشر ايدوب فرق ايلدى حتى كه اول ذكره سبب القاء ايلدى زيرا كه عاقل چان انك هبوب وآثارنى مشاهده ايده الله تعالى ذكر ايدوب كمال قدرتنى تذكر ايدر (عذرا اونذرا) محقينى اعذار ومبطلينى انذار ايچون (انما توعدون لواقع) ايعدى يا كفار مكه مجيئ ساعتله وعد اولنمكز كائن ونازلدر (فاذا النجوم طمست) اول وعد واقع اولور شول وقتده كه نجوم محق اولنه ويانورى كيدريله (واذا السماء فرجت) وسماء منشق اوله (واذا الجبال نسفت) وجبال مكانلرندن قلع اولنوب ارضله برابر ايديله (واذا الرسل اقتت) ورسوللر جمع ايديله لر شول وقت ايچونكه امتلرى اوزره شهادته انده حاضر اوله لر (لاى يوم اجلت) دينوركه انلر قنغى كون ايچون تأخير اولنديلر (ليوم الفصل) شول كون ايچونكه انده خلايق بينى فصل اولنور (وما ادريك ما يوم الفصل) والحال انك كنهنى قندن بيلوبسن انك مثلن ايسه كورمشسن (ويل يومئذ للمكذبين) اول كونده شدت عذاب

نكاحكزده طوتميك ❊ زيرا اندن عصمت زائل اولوب زوجندن منقطع اولور ❊ واول مرتدەلر مشركينه لاحق اولدقلرنده انلره ويرديككزى انارى تزوج ايدنلردن استەيك ومشركلردخى هجرت ايدن مؤمنه زوجلرينه مهردن انفاق ايتدكلرينى انى تزوج ايدن مؤمنلردن استەسون بوآيتده ﴿ ٢٥٠ ﴾ مذكور حكم اللهتعالى نكدركه بينكزده حكم ايدر اللهتعالى سزك مصالحكزه عليم وامور كزده حكيمدر (وان فاتكم شئ من ازوا جكم الى الكفار فعاقبتم فاتوا الذين ذهبت ازوا جهم مثل ماانفقوا واتقوا الله الذى انتم بهمؤمنون) اى مؤمنلر مرتده اولوب كفاره كيدن زوجەلر كزك مهرندن ذمتلرينه كچمشكز اولوب كفار ويرمزايسه صكره كفارى غزا ايله تعقيب ايدوب غنيمت اخذكزدهاول زوجەكزه كچمش مالكزى اول غنيمتدن اخذايدكسزاعان ايلديككز اللهتعالادن اتقاايدب حكمنه انقياد ايدك ❊ روايت اولنديكه حديبيه صلحندهاهل مكهدن پيغمبرعليهالسلامه كلنلرى اليقونليوب مكهيه رداتمك ومدينهدن مكهيه فرار ايدنلرى اهل مكيه رداتمك اوزره شرط اولنوب عهدنامه ويرلشيدى اولحضرت عليه السلام هنوز حديبيهده ايكن سبيعه بنت الحارث الاسلميه مسلمان اولدبغى حالده پيغمبر عليه السلامه كلدى عقبنجه زوجى مسافر [ويل]
المخزومى كلوب عهدموجبنجەزوجەسنى طلب ايلدى بوآيتدن مقدمكى آيت كريمه نازل اولمغله پيغمبرعليه السلام سبيعهيى رداتميوب زوجى مسافر مخزوميه ويرديكى مهرونفقەيى ويردى صكره فاروق رضى اللهتعالى عنه اول سبيعەيى تزوج

شول كسەلرەدركه بعثى انكار ايتديلر (الم نهلك الاولين) ياكفار مكه سزدن اول انبيايى تكذيب ايدنلرى هلاك ايتمدكمى (ثم نتبعهم الآخرين) وتكذيبده نظيرلرندن آخرده كانلرى اهلاك ده انلره اتباع ايدرز ❊ تكيم قوم نوح وعاد وثمودى اهلاككزدن صكره قوم شعيب وقوم لوطى اهلاك ده انلره اتباع ايتدك (كذلك نفعل بالمجرمين) انبيايى تكذيب ايدنلره اولان فعلمز كبى جرم ايدنلره ايدرز (ويل يومئذ للمكذبين) اول كونده شدت عذاب شول كسەلرەدر كيم دنياده اللهتعالينك آيتلرينى وانبياسنى تكذيب ايتديلر (الم نخلقكم من ماء مهين) بز سزى نطفهٔ قذرهٔ ذليلهدن خلق ايتمدكمى (فجعلناه فى قرار مكين) بعده بز انى موضع قرار محروز ومحفوظده قيلدقكه اول رحمدر (الى قدر معلوم) وقتدن مقدار معلومه دكين كه انى الله تعالى ولادت ايچون تقدير ايدوبدر (فقدرنا فنعم القادرون) بز اكا قادر اولدق ويا بز انى تقدير ايتدك بز اكا كمال قدرتله قادرلرز (ويل يومئذ للمكذبين) ويل اول كسەلرەكه بزم اكا ويا اعادهيه قدرتمزى تكذيب ايدەلر (الم نجعل الارض كفاتا احياء واموانا) بز ارضى بنى آدم ايچون احيالرينه ظهرنى واموانلرينه بطننى وعاء قيلدقمى وياخود احياء ايله مراد هر شيئدركه يردن بتر واموانله مراد هر شيئدركه بتمز بلكه يرده بتر (وجعلنا فيها رواسى شامخات) واول ارضده بز جبال طوال ثوابت قيلدق (واسقيناكم ماء فراتا) وبز سزه سماء وارضدن طاتلو صولر ايچوردك (ويل يومئذ للمكذبين) اول كونده ويل اول كسەلرەدركيم اشبو نعم امثالنى تكذيب ايدرلر (انطلقوا الى ما كنتم به تكذبون) وانلرەدينوركه شول دنياده تكذيب ايتديككز عذابه كيدك (انطلقوا الى ظل ذى ثلاث شعب) كيدك جهنمك دخانى ظلنه كيم اول اوچ شعبەلودر دينلديكه جهنمدن آتشدن برلسان چيقوب متشعب اولور نورى مؤمنلره ودخانى منافقلره ولهب صافيسى كافرلره ايريشور انك اوچه انحصارينه سبب زيراكه نفسك انوار قدسه يلدن حاجبى حس وخيال ووهمدر وياخود اشبوعذابه مؤدى اولان اوچ شيئدركه برى قوت واهمەدركه دماغده حالەدر وبرى قوت غضبيەدركه يمين قلبدهدر وبرى قوت شهويەدركه يسار قلبده در اول اجلدن دينلديكه اندن بر شعبه كافرك فوقنده وبر شعبه يمينده وبر شعبه يسارنده اولور (لا ظليل ولا يغنى من اللهب) اول بر ظلدركه اول كونك حرندن بر شيئى منزبل اولاز ونارك لهبندن بر شيئى دفع ايتمز (انها ترمى بشرر كالقصر) اول نار شرارەلر رمى ايدركه هر برى عظمده بناء عظيم ويا شجرهٔ عظيمه كبيدر (كأنه جمالة صفر) كأنه ناردن جميع شرار صارى دوەلر در زيراكه شرارده ناريت اولديغيچون اصفر اولور ❊ دينلديكه اول اسوددر زيراكه ابلك سوادى صفرته مائلدر (ويل يومئذ للمكذبين)

ايتدى ومن بعد پيغمبر عليه السلام اهل مكهنك رجالندن اكا كلنى ردايدوب نسوانك امتحاندنصكره آليقوردى آيت كريمهنك حكمى موجبنجه مؤمنلر هجرت ايدن نسوانك مشرك زوجلرينه مهرلرندن كچمشارينى ويرمكده ايكن مرتده اولوب مشركلره كيدن زنانك مهرلرينى ﴿ ٢٥١ ﴾ مشركلر مؤمنلره ادادن امتناع ايتملريله بوآيت ثانيه نازل اولدى (ياايها النبى اذاجاءك المؤمنات يبايعنك على ان لايشركن بالله شيئا ولايسرقن ولايزنين ولايقتلن اولادهن ولاياتين ببهتان يفترينه بين ايديهن وارجلهن ولايعصينك فى معروف فبايعهن واستغفر لهن الله ان الله غفور رحيم) ياانبى الله نساء مؤمنات سكا بيعت نيتيله كلدكلرى زمان انلره اللهتعالايه برشى اشراك ايتمك وسرقت وزنا ايتمك وفقر خوفيله قزاولادلرينى قتل ايتمك والارى واياقلرى بيننه براقدقلرى ولدزنالرينى زوجلرينه نسبتله بهتان ايتمك وانلره امرايتديكك اخلاق حسنەدەسكا مخالفت ايتمك شرطلريله انارايله بيعت ايت وانار ايچون اللهتعالىدن مغفرت طلب ايله اللهتعالى انابت ايدەنه غفور وطاعت ايدەنه رحيمدر ❊ دينلديكه پيغمبر عليه السلامه نسوانك بيعتى يدا بيد اولميوب مجرد كلام ايله ايدى (ياايها الذين امنوا لاتتولوا قوما غضب الله عليهم قديئسوا من الاخرة كمايئس الكفار من اصحاب القبور) اى مؤمنلر اللهتعالانك غضب ايتديكى قومله دوستلق ايتميك كفار اصحاب قبورك بعثدن منكرو مأيوس اولدقلرى كبى آخرتك خيرندن دخى مأيوسلردر ❊ دينلديكه بعض مسلمانلر يهود طائفەسنك اثمار وسائردن جرونفعلرى سببيله انلرله دوستلق ايتملريله انلرى منع ضمننده بوآيت كريمه نازل اولدى

ويل انلرەكيم انى تكذيب ايدەلر (هذا يوم لاينطقون) وانلرەدينوركه اشبو شول كوندركه بعض مواضعده سويلمزلر زيراكه دهشت وحيرت انلرى احاطه ايدر (ولايؤذن لهم فيعتذرون) وانلره اذن اولمزكه اعتذار ايدەلر (ويل يومئذ للمكذبين) ويل انلره كيم انى دنياده تكذيب ايدوب تصديق ايتمزلر (هذا يوم الفصل جمعناكم والاولين) ودخى انلره دينوركه شول كوندركه محق ومبطل بينى فصل ايديلور اشبو امتك وكركسه كچن امتلرك بعثى تكذيب ايدنلرين جمع ايدرز (فان كان لكم كيد فكيدون) اكر كنديكزدن بنم عذابم دفعنه چارەكزوار ايسهايدوب كنديكزى قورتارك ❊ اشبو انلرك دنياده مؤمنلره ايتدكلرى كيد اوزره انلرى تقريع وعجزلرين اظهاردر (ويل يومئذ للمكذبين) ويل اول كونده مكذبلره كيم عذابدن تخلصه چارەلرى اولمز (ان المتقين فى ظلال وعيون وفواكه مما يشتهون) شول عصياندن صاقنانلر جنتده دائما ظلال اشجارده وعيون ماءده واشتها ايتدكلرى فواكه اكليله تنعمدەدرلر (كلوا واشربوا هنيئا بما كنتم تعملون) وانلره انده دينوركه جنتك طعام وشرابندن اكل وشرب ايدك اول سزه اذاسز سائغ اولديغى حالدە دنياده ايشلديككز اعمال صالحه سببيله (انا كذلك نجزى المحسنين) مؤمنين صالحينه بز بويله جزا ايدەرز (ويل يومئذ للمكذبين) ويل اول كونده تكذيب ايدنلره كيم انلره عذاب مخلد وخصوملرينه ثواب مؤبد اولندى (كلوا وتمتعوا قليلا انكم مجرمون) الله تعالى مكه كافرلرينه ديديكه دنياده بهايم كبى زمان يسيرده تكذيبكز وعدم ايمانكزله اكل وشرب وتمتع ايدككه سز شرك وعصيانكزله مجرملرسز (ويل يومئذ للمكذبين) ويل تكذيب ايدنلرەكيم نفسلرينى تنعم قليل ايچون عذاب دائمه تعريض ايتديلر (واذا قيل لهم اركعوا لايركعوا) چون اللهتعالى انلره نماز قيلك ديسەك نماز قيلمزلردى اشبو ثقيف شاننده نازل اولوبدركه بز نمازده انحناء يعنى ركوع ايتمز زيراكه اول بزه مذاتدر ديرديلر پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم ديديكه شول نمازده خير يوقدركه انده ركوع وسجود اوليه ❊ وياخود انلره قبول وحيه واتباع دينه تواضع ايدك دينلسه استكبارلرندن انى قبول ايتمزلر ❊ اشبو دليلدركه كفار فروعله مخاطبين اولەلر (ويل يومئذ للمكذبين) ويل انلرەكيم انى تكذيب ايتديلر (فبأى حديث بعده يؤمنون) قرآن كتب سماويه بيننده آيت مبصرة ومعجزهٔ باهرەدركه حجج واضحه ومعانىٔ شريفەيى مشتملدر انى تصديق ايتميەجك كتب سماويەنك قنغيسن تصديق ايدرلر

سورة النبأ وهى اربعون آية مكية

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(عم يتساءلون) اهل مكه برى برلرينه بعثدن سؤال ايدرلر وياخود اهل مكه پيغمبرمز

(سورة الصف مدنية وهی اربع عشر آية)

(بسم الله الرحمن الرحيم) (سبح لله ما فی السموات وما فی الارض وهو العزيز الحكيم) سموات وارضده اولان موجودات الله تعالی بی کمال صفاتنه لایق اولمیان هر شیدن تنزیه ایدرلر اول ﴿ ٢٥٢ ﴾ ملکنده عزیز و امرنده حکیمدر (یا ایها الذین امنوا لم تقولون ما لا تفعلون کبر مقتا عند الله ان تقولوا ما لا تفعلون) ای مؤمنلر اشلیه جککز شیئی نیچون سویلرسکز زیرا سزك اشلیه جککز شیئی سویلمکز عند الله خشم عظیم اولدی * دینلدیکه مؤمنلر اعمالك عند الله مقبول اولنی بلسیدك مالا ونفسا کا سعی ایدردك دیدیلر آیت متعدده ایله فضیلت جهاد معلوملری و لدقد نصکره احد غزاسنده پراکنده اولملریله انلره عتاب ضمننده بو آیت کریمه نازل اولدی (ان الله یحب الذین یقاتلون فی سبیله صفا کانهم بنیان مرصوص) الله تعالی کندو یولنده صف اولوب کویا بر برلرینه مربوط بنالر کبی ثباتله مقاتله ایدنلری سور (واذ قال موسی لقومه یا قوم لم تؤذوننی وقد تعلمون انی رسول الله الیکم فلما زاغوا ازاغ الله قلوبهم والله لا یهدی القوم الفاسقین) یاد ایله شونیکه موسی علیه السلام قومی بنی اسرائیله دیدیکه یا قوم نیچون بکا اذیت ایدرسز مع هذا بیلورسزکه بن سزه الله تعالادن مرسل پیغمبرم وقتا که انلر حقدن عدول ایتدیلر الله تعالی دخی انلرك قلبلرینی حق قبولدن و صوابه میلدن صرف ایتدی الله تعالی قوم فاسقینی راه حقه هدایت ایتمز (واذ قال عیسی ابن مریم یا بنی اسرائیل انی رسول الله الیکم مصدقا لما بین یدی من التورية ومبشرا

صلی الله تعالی علیه وسلمه و مؤمنلره استهزاء طریقی اوزره اندن سؤال ایدرلر ویاخود مؤمنلر وکافرلر اندن سؤال ایدرلر مؤمنلر ازدیاد علم ایچون وکافرلر استهزا ایچون (عن النبأ العظیم) نبأ عظیمدن سؤال ایدرلرکه اول بعثدر (الذی هم فیه مختلفون) که اول بعثده مؤمنلر اقرارله وکافرلر انکارله اختلاف ایدرلر (کلا سیعلمون ثم کلا سیعلمون) ایمدی انلر انی موتلری عندنده معاینه ایله ویوم قیامتده مشاهده ایله بیلیسرلردر (ألم نجعل الارض مهادا) بز ارضی نامه سیر و سکون ایچون فراش مبسوط قیلدقمی (والجبال اوتادا) وجبالی ارض اوزره اوتاد قیلدقکه انکله ارض تثبت واستقرار ایده (وخلقناكم ازواجا) وسزی ذکر وانثی خلق ایتدك (وجعلنا نومكم سباتا) ونومکزی قوای حیوانیه کزه راحت قیلدق (وجعلنا اللیل لباسا) وکیجه یی سزیچون غطا قیلدقکه اختفا اراده ایدن کشی انك ظلمتیله استتار ایده (وجعلنا النهار معاشا) وکوندزی سز یچون وقت معاش قیلدقکه انده تعیش ایده جك شیئی تحصیل ایچون تقلب ایده سز (وبنینا فوقکم سبعا شدادا) وفوقکزده یدی سموات قویهٔ محکمه قیلدقکه مرور ازمان انده اثر ایتمز (وجعلنا سراجا وهاجا) وسماواتده سراج متلالئ وقاد ویا حرارتده بالغ قیلدقکه اول شمسدر (وانزلنا من المعصرات ماء ثجاجا) وسحابلردن بر ماء سیال انزال ایتدك که اندن ارضه سیلان ایدر * دینلدیکه مطر سمادن سحابه نازل اولور بعده ریاح اربعه اول سحابی صیقوب اندن مطری یره ارسال ایدر (لنخرج به حبا ونباتا وجنات الفافا) تاکه اول مائله بز نامه قوت اولور بغدای واربه امثالی حبوباتی ودوابه علف اولور صمان واوتاق امثالی نباتاتی اخراج ایده وز وبوستانلرکه اشجاری بری برلرینه التفاف ایدوبدر (ان یوم الفصل کان میقاتا) یوم قیامت الله تعالینك علم وحکمتنده خلایق بیننی فصل ایدوب ثواب وعقابله جزایه میقات قیلندی ویاخود دنیانك نهایتنه حد قیلندی (یوم ینفخ فی الصور فتأتون افواجا) که اول کونده صور نفخ اولنوب قبورکزدن محشره فوج فوج جماعات مختلفه کلورسز * دینلدیکه اشبو امتدن عصات قبرلرندن اون صنف حشر اولیسرلردر نماملرقرده صورتنده وحرام خوارلر خنازیر صورتنده وزبا اکل ایدنلر باشلری اشاغه یوزلری اوزره سورودیلور وحکمده جور ایدنلر کوزسزلر وعملرینه عجب ایدنلر صاغرلر ودلسزلر وقوللری عملرینه مخالف عالملر دللری کوکسلرینه صارقوب آغزلرندن ایرینکلر آقار ودللرینی چینزلر وقومشولرینه اذا ایدنلر اللری وایاقلری کسلمشلر وناسی سلطانه غمز ایدنلر آتشدن بوداقلره اصلمشلر وشهواته تبعیله حق اللهی منع ایدنلر جیفه دن چرکین رایحه لولر وکبر ایله صالنانلر قطراندن دریلر بنه ملاصق جبه لر کیمشلر حشر اولور * روایت اولندیکه معاذ رضی الله تعالی عنه بو آیتك تفسیرنده پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلمه سؤال [ایتدکده]

برسول یأتی من بعدی اسمه احمد فلما جاءهم بالبینات قالوا هذا سحر مبین) بونی دخی ذکر ایتکه عیسی علیه السلام بنی اسرائیله دیدیکه بندن مقدم نازل اولان توریتی تصدیق وبندنصکره دین کامل ایله احمد اسمنده کله جك پیغمبری سزه تبشیر ایدر اولدیغم حالده سزه حجت وبرهانله ﴿ ٢٥٣ ﴾ الله تعالادن کوندرلمش پیغمبرم وقتا که عیسی علیه السلام انلره احیاء اموات وابراء اکمه وابرص معجزه لریله کلدی انلر بو سحر ظاهردر دیدیلر (ومن اظلم ممن افتری علی الله الکذب وهو یدعی الی الاسلام والله لا یهدی القوم الظالمین) اندن اظلم کیم اولورکه حقیقتی ظاهر ودنیا وآخرته نفعی باهر اولان اسلامه دعوت اولندقده اجابت ایده جك ایکن الله تعالانك رسولنی تکذیب وآیاتنه سحر دیو افترا ایدر الله تعالی قوم ظالمینی فوز وفلاحه هدایت ایتمز (یریدون لیطفؤا نور الله بافواههم والله متم نوره ولو کره الکافرون) انلر قصد ایدرلر که الله تعالانك نوری اولان دینی کفتاری ادبانه لریله سویندره لر الله تعالی اول نوردین اسلامی اتمام ویوما فیوما اعلا واعلان ایده جکدر هر نه قدر کافرلر کریه کوررلرسه دخی ❁ خفاشك کونشدن احترازی کبی ❁ (هو الذی ارسل رسوله بالهدی ودین الحق لیظهره علی الدین کله ولو کره المشرکون) اول الله تعالی محمد علیه السلامی سبب هدایت اولان قرآن ودین حقله کوندردی تاکه انی جمیع ادیان اوزره غالب ایده اکر مشرکلر اندن کراهت ایدرلرسه ده ❁ زیرا انده محض توحید واردر ❁ (یا ایها الذین امنوا هل ادلکم علی تجارة تنجیکم من عذاب الیم) ای مؤمنلر سزه بر تجارت دلالت ایده یمی که اول

ایتدکده دیدیکه یوم قیامتده بنم امتم اون ایکی صنف حشر اولور * صنف اول قبرلرندن قارنلری یلانلر وعقربلرله طولو حشر اولورکه انلر مallلرینك زکاتك ویرمینلردر توبه ایتمدین وفات ایدنلردر * وصنف ثانی خنازیر صورتنده حشر اولورکه انلر نمازه تهاون ایدوب توبه ایتمدین وفات ایدنلردر وصنف ثالث آغزلرندن قان کلور حشر اولورکه انلر بیعلرنده کذب ایدوب توبه ایتمدین وفات ایدنلردر * وصنف رابع اللری وایاقلری کسك حشر اولورکه انلر قومشولرینه اذا ایدر اولوب توبه ایتمدین وفات ایدنلردر وصنف خامس جیفه دن چرکین رایحه لو حشر اولورکه الله تعالیدن قورقیوب سرده کناه ایدوب توبه ایتمدین وفات ایدنلردر * وصنف سادس دللری کسك حشر اولورکه انلر کذب وشهادت زور ایدوب توبه ایتمدین وفات ایدنلردر * وصنف سابع دامسز حشر اولورکه انلر شهادتی کتم ایدوب توبه ایتمدین وفات ایدنلردر * وصنف ثامن فرجلرندن قیح وصدید سیلان ایدر حشر اولورکه انلر زنا ایدوب توبه ایتمدین وفات ایدنلردر * وصنف تاسع قارنلری آتشله طولو حشر اولورکه ظلمله یتیم مالن یبوب توبه ایتمدین وفات ایدنلردر * وصنف عاشر یوزلری قرارمش کوزلری کوکرمش دیشلری اوکوز بوینوزی کبی سیورلمش دوداقلری قارنلرینه صارقمش وقارنلری ایسه اویلقلری اوزره دوشمش حشر اولورکه انلر شرب خمر ایدوب توبه ایتمدین وفات ایدنلردر * وصنف حادی عشر اجذم وابرص حشر اولورکه انلر والدینلرینه عاق اولوب توبه ایتمدین وفات ایدنلردر وصنف ثانی عشر یوزلری نوری آیك اون دردی کبی حشر اولورکه صراطی شمشك کبی کچرلر انلر دنیاده اعمال صالحه ایشلینلر وصلوات خمسی وقتنده جماعتله ادایه مداومت ایدوب کناهلرینه تائبین اولدقلری حالده وفات ایدنلردر (وفتحت السماء فکانت ابوابا) وسماء یاریلوب ملائکه یه نزول ایچون انده قپولر اوله ویاخود کثرت شقوقدن یوللر اوله کیم انی بر شیء سد ایتمیه (وسیرت الجبال فکانت سرابا) وطاغلر هواده هبا کبی یوریدیلوب بعده سراب کبی اوله یعنی طاغلر صورتنده کورینوب لکن اجزاسی تفتت وانبثاثدن حقیقتی قالمیه (ان جهنم کانت مرصادا للطاغین مآبا) جهنم طریق وممر اولدی جنته یول یوقدر الا جهنمه اوغرانمغله ویا جهنم بر محلدرکه خزنهٔ نار انده کفاری بکلرکه انلری ناره قویه لر خزنهٔ جنت انده مؤمنلری بکلرکه اوغرادقلرنده انلری اول محلدن سهولتله کچروب جنته قویه لر ایمدی جهنم تکبر ایدنلره مرجع اولدی (لابثین فیها احقابا) اول نارده دهور متتابعه ماکثین اولدقلری حالده * اشبو آیتده کفارك ناردن خروجنه دلالت ایدر شیء یوقدر زیرا حقب سکسان بك ویا سکسان بك ییل ایدوکی صحیح اولدیغی تقدیر اوزره بنه اول احقابك تناهیسن اقتضاء

سزه عذاب الیمدن نجات ویره (تؤمنون بالله ورسوله وتجاهدون فی سبیل الله باموالکم وانفسکم ذلکم خیرلکم ان کنتم تعلمون) ایشته اول تجارت سزك الله تعالایه ورسولنه ایمان ایلمکز وفی سبیل الله مال ونفسلریکزله جهاد ایلمکزدر اکر بیلورسکز بونلر سزه خیرلودر (یغفر لکم ذنوبکم ویدخلکم ﴿ ٢٥٤ ﴾ جنات تجری من تحتها الانهار ومساکن طیبة فی جنات عدن ذلك الفوز العظیم) الله تعالی ذنوبکزی مغفرت ایدر واشجاری تحتندن نهرلر جریان ایدن جنتلرینه ادخال ایدر واول جنتلرده مخلد ومؤبد انواع مسك وعنبر ایله تزیین وتطییب اولنمش مسکنلر احسان ایدر بوغفران وجنان فوز وظفر عظیمدر (واخری تحبونها نصر من الله وفتح قریب وبشر المؤمنین) بوآخرتده کی نعمتلردن ماعدا دنیاده دخی سزك سودیککز شیکه الله تعالادن سزه قریش اوزره نصرت ویقینده فتح ※مکه وفارس وروم※ واردر یامحمد بونلری مؤمنلره مژده ایله (یاایها الذین امنوا کونوا انصارالله کما قال عیسی ابن مریم للحواریین من انصاری الی الله قال الحواریون نحن انصارالله فامنت طائفة من بنی اسرائیل وکفرت طائفة فایدنا الذین امنوا علی عدوهم فاصبحوا ظاهرین) ای مؤمنلر دین الله ورسولنه نصرت ایدن اولك نته که عیسی علیه السلام خواصی اولان حواریونه دیدیکه دین اللهی اعلان وناسی دعوتده بکا یاردمجی واعوان کیمدر حواریون اول امرده بزسکا ناصر واعوانز دیدیلر ※ فی الواقع تبعیتله عیسانك رفعندنصکره خلق دینه دعوت ایتدیلر ※ ناسدن برطائفه (انلرك دعوتیله عیسی علیه السلامی

اتمز زیرا جائزدرکه مراد احقاب مترادفه اوله حقبك بری تمام اولدیغنده حقب اخر اکا تابع اوله (لا یذوقون فیها بردا ولا شرابا) اول نارده انلر انك حرینه نفع ایدر برد ویا راحت ویرر نوم ذوق اتمزلر وتلذذله ایچیلور شراب دخی ایچمزلر (الا حمیما وغساقا) بلکه حری نهایتده ماء واهل نارك صدیدندن سیلان ایدرماء ایچرلر (جزاء وفاقا) تاکه اول انلرك اعمالنه موافق جزاء اوله زیرا شرکدن اعظم جرم اولمدیغی کبی ناردن اعظم عذاب دخی اولماز اویله اولسه جزاء عمله موافق اولور (انهم کانوا لا یرجون حسابا) زیرا انلر حساب اولنملرندن خوف اتمزلردی شول سببدنکه بعثه ایمانلری یوغیدی (وکذبوا بآیاتنا کذابا) وبزم آیتلریمزی تکذیب ایدرلردی (وکل شیء احصیناه کتابا) اعمالدن هرشیئی بز کتابتله لوح محفوظه اثبات ایتدك انلر اونودرلرسه ده بز اونوتمزز (فذوقوا فلن نزیدکم الا عذابا) وانلره دینورکه اشبو عذابی ذوق ایدککه بز عذابکزی آرتوررز (ان للمتقین مفازا) متقیلر ایچون موضع فوز یعنی جنت ویا ناردن نجات واردر (حدائق واعنابا) انده بوستانلر واردرکه درلو اشجار ثمره ایله علی الخصوص اوزم اصمه لریله معموردر (وکواعب اترابا) وجاریه لر وارکه ممه لری یومرولوب سنده مستویه لردر (وکاسا دهاقا) وشرابله مملو ویا متتابع کاسلر واردر (لایسمعون فیها لغوا ولا کذابا) اول شرابی ایچرکن قول باطل ویا کذب ایشتمزلر (جزاء من ربك عطاء حسابا) تاکه ربك جل شانه دن وعدی مقتضاسنجه ثواب اولان عملرندن کثیر عطا اوله (رب السموات والارض ومابینهما الرحمن) که اول سموات وارض ومابینهمانك خالقیدر دنیاده کافۀ خلقه رزق ویرمکله رحمت ایدیجیدر (لایملکون منه خطابا) اول الله تعالی یه شفاعتله خطابه قادر اولمزمکرکه نه انك اذنیله اوله یعنی اهل سموات واهل ارض یدلرنده ثواب وعقاب امرنده الله تعالیدن برحکم یوقدرکه انده زیاده ونقصانله تصرف ایده لرمکر انك انلره اذنیله اوله (یوم یقوم الروح والملائکة صفا) یوم قیامتده روح وملائکه صف اولوب طوره لر ※ مفسرون روحده اختلاف ایتدیلر تکیم سورۀ امراده تفصیلی کچدی یوم قیامتده روح یالکز برصف اولور وسائر ملائکه جمیعی برصف اولور ویا انکله مراد جبریل علیه السلامدر (لایتکلمون الا من اذن له الرحمن وقال صوابا) اول کونده خلائقك کاینی کرکسه اهل سموات وکرکسه اهل ارضك معرفت وطاعتده الله تعالی یه اقرب واشرفلری وکرکسه انلرك غیرلری انك عذابندن خوف ایدوب شفاعتله تکلم اتمزلر مکر اولکه الله تعالی اکا شفاعته اذن ویره ودنیاده اول ※ لا اله الا الله ※ دیوب مقتضاسیله عمل اتمش اوله (ذلك الیوم الحق فمن شاء اتخذ الی ربه مآبا) اشبو یوم قیامتك وقوعی ثابتدر اولکه انك ثوابنه نائل اولمق دیلیه ایمان وطاعتله اکا مرجع اتخاذ ایدر (انا انذرناکم عذابا قریبا) بز سزی عذاب قریبله تخویف ایدرزکه اول یوم قیامتدر (یوم ینظر المرء ماقدمت یداه) اول کونده کشی خیر

الله تعالانك عبدی ورسولی بیلوب ※ ایمان ایتدیلر وبرطائفه ※ حاشا اول ابن اللهدر دیوب ※ کافر اولدیلر بز اول طائفۀ مؤمنه یه عدولری اولان طائفۀ کافره اوزره حجت وحربله تقویت ونصرت ایتدك که مؤمنلری کافرلری اوزره غالب اولدیلر

سورة الجمعة مدنیة ﴿ ٢٥٥ ﴾ وهی احدی عشر آیة

(بسم الله الرحمن الرحیم) یسبح لله ما فی السموات وما فی الارض الملك القدوس العزیز الحکیم) کوکده ویرده اولان موجودات جمله انی تنزیه ایدرلر اول بر پادشاهدر که پادشاهلغنده شریك وزوال یوقدر هر عیبدن منزهدر ملکنده عزیز امرنده حکیمدر (هوالذی بعث فی الامیین رسولا منهم یتلوا علیهم ایاته ویزکیهم ویعلمهم الکتاب والحکمة وان کانوا من قبل لفی ضلال مبین) اول الله تعالی امت امیه لره ※یعنی عربه که انلرك اکثری اوقمق یازمق بیلمزلردی※ انلردن بر امی رسول کوندردیکه انلر کبی امی ایکن الله تعالینك ایاتنی انلره تلاوت ایدروانلرك عقاید واخلاقلرینی خباثتدن تطهیر ایدر وانلره قرآن واحکام شریعتی تعلیم ایدر بوندن مقدم انلر جهالتله شرك وضلالت ظاهره ده ایدیلر (واخرین منهم لما یلحقوا بهم وهو العزیز الحکیم) ومؤمنلردن سابق وصحابه وتابعینه لاحق اولمش الی یوم القیام آخرلره دخی بعث اولندی اول الله تعالی اول رسولی بووجهله بعثده عزیز وانی اختیار وتعلمنده حکیمدر (ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذوالفضل العظیم) بو بعث ونبوتکه جمله دن ممتازدر الله تعالانك اکا فضلیدر انی

وشردن تقدیم ایتدیکی عملی کورر مؤمن عمل وحساب یسیرنه وکافر عمل وحساب عسیرنه نظر ایدر (ویقول الکافر یالیتنی کنت ترابا) وکافر دیرکه نولیدی دنیاده تراب اولوب خلق وتکلیف اولنمیدم وبوکونك حسابن کورمیدم ※ مقاتل ایدر یوم قیامتده الله تعالی وحوش وهوام وطیوری جمع ایدوب خصومتلرین فصل ایده بوینوزلیدن بوینوز سزك حقن آلیویره بعده امریله جمن تراب ایده کافر انی کوریجک نولیدی دنیاده خنزیر صورتنده اولوب بوکونده تراب اولیدم دیه ※ دینلدیکه کافرله مراد ابلیسدرکه آدم علیه السلامك ترابدن خلق اولندیغنه تعییب ایدوب کندینك ناردن خلق اولندیغنه افتخار ایتمشیدی یوم قیامتده آدم علیه السلامه ومؤمنلره ایریشن کرامات ورحمتی وابلیس کندویه واولادنه ایریشن محنت وشدتی کوریجك نولیدی بندخی بونلر کبی ترابدن خلق اولنمش اولیدم دیوتمنی ونیاز ایلیه

سورة النازعات وهی ست اربعون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(والنازعات غرقا والناشطات نشطا والسابحات سبحا فالسابقات سبقا فالمدبرات امرا) الله تعالی اقسام ایتدی ملائکۀ موت کیم انلر ارواح کفاری ابدانلرندن نزعده اغراقله نزع ایدرلر ویا اول ملائکه اجساده عرق اولاش نفوسی نزع ایدرلر وارواح مؤمنینی رفق ونشاطله اخراج ایدرلر وانی اخراجده غواصك سبحی کبی ساحت ایدرلر چنانکه اعماق بحردن برشیئی اخراج ایده لر اویله اولسه ارواح کفارله ناره وارواح مؤمنینله جنته سبقت ایدرلر بعده اول کفارك عقابی ومؤمنینك ثوابی امرنی تدبیر ایدرلر کفاره آلام مؤمنلره لذات اعدادایله ویاخود ایکی اولکیلرله مراد ملائکۀ موت اولوب باقیاتله مراده ملائکه دن طوائف اوله که مضیلرنده سرعت وامر اولندقلری شیئه سبقت ایدوب امری تدبیر ایدرلر ویاخود مراد صفات نجوم اولور که مشرقدن مغربه نزع اولنور نزعده غرقله فلکی قطع ایدوب حتی که اقصای مغربه منحط اولمغله وبر برجدن برج آخره نشاطله خروج ایدروفلکده سیاحت سیرده بعضی بعضی سبقت ایدرحرکتده بری برندن اسرع اولدیغیچون اویله اولسه اول نجومه عائد اولان امری تدبیر ایدرلر اختلاف فصول وتقدیر ازمنه وظهور مواقیت عبادات کبی وقتاکه نجومك مشرقدن مغربه حرکتی قسریه وبرجدن برجه حرکتی ملایمتله اولدیغیچون اولکی یه نزع وایکنجی یه نشط تسمیه اولندی ویاخود مراد صفات نفوس فاضله اوله شول حالده که ابداندن مفارقت ایده زیرا اندن نزع شدیدله چیقوب عالم ملکوته نشط ایدر وانده سباحتله

دیلدکی کیمسه‌یه احسان ایدر الله تعالی فضل عظیم صاحبیدر ❊ که اکا نسبتله نعم دنیا واخرت محقر ومختصردر ❊ (مثل الذین حملوا التوریة ثم لم یحملوها کمثل الحمار یحمل اسفارا بئس مثل القوم الذین کذبوا بآیات الله والله لایهدی القوم الظالمین) شونلرکه تورینك احکامنی یوکلنمکه مأمورلر ﴿ ۲۵٦ ﴾ ایکن انی یوکلنمیوب مجرد اوقومسیله

قناعت ایتدیلر انلر حمارك علم کتابلرینی یوکلنوب بلا نفع زحمت چکدیکنه بکزر اول قوم یهودك مثلی نه قبیح اولورکه محمد علیه السلامك نبوتنه دلیل اولان الله تعالانك آیتلرینی تکذیب ایتدیلر الله تعالی انبیا وآیتلرینی تکذیب ایدن ظالم قوملره هدایت ایتمز (قل یا ایها الذین هادوا ان زعمتم انکم اولیاء لله من دون الناس فتمنوا الموت ان کنتم صادقین) یا محمد یهود طائفه‌سنه دیکه اکر سز کندیکزی سائر ایمدن ممتاز الله تعالانك دوستلری بز زعم ایدرسکز موتی تمنی ایدك اکر زعمکزده صادقلر ایسه‌کز ❊ زیرا اکا وصول موتله اولور (ولا یتمنونه ابدا بما قدمت ایدیهم والله علیم بالظالمین) انلر تقدیم ایتدکلری کفر وعصیان سببیله ابدی موتی تمنی ایتمزلر الله تعالی ظالملرك حالنی بیلور واکا کوره جزالرین ویرر (قل ان الموت الذی تفرون منه فانه ملاقیکم ثم تردون الی عالم الغیب والشهادة فینبئکم بما کنتم تعملون) سن انلره دیکه سز اول موتی تمنی ایتمك دکل مطلقا اندن نفرت ایدوب فرار ایدرسز مع هذا اول سزه ملاقیدر انی دادرسز صکره عالم الغیب والشهاده اولان الله تعالیه رد اولنورسز اول سزك اعمالکزی سزه خبر ویروب مناسبله جزا الندیرر (یا ایها الذین امنوا اذا نودی

حظائر قدسه سبقت ایدر شرف وقوتیچون مدبر ابدان اولور ویاخود مراد نفوس فاضله عالم سلوکنده شهواتدن انتزاع ایدوب عالم قدسه ناشط اولور مراتب ارتقاده سباحتله کمالاته سبقت ایدر حتی که مکملاتدن اولور ویاخود مراد غزاتك انفس ویدلریدرکه قوسلری اغراق سهامله نزع ایدوب سهامی رمیه ناشط اولوروبر وبحرده سباحتله حرب عدویه سبقت ایدوب انك امرنی تدبیر ایدرلر ویاخود مراد صفات خیللریدرکه اول عنادلرنده نزع ایدوب دار اسلامدن دار کفره خروج ایدر وجر ده سباحتله عدویه سبقت ایدوب ظفر امرنی تدبیر ایدر یعنی اشبو اشیاء حقیچون سز البته بعث اولنورسز (یوم ترجف الراجفة) شول کونده‌که اجرام ساکنه نفخهٔ اولی وقوعیله تزلزل وتحرك ایدوب خلقك کایسنه اندن موت ارر (تتبعها الرادفة) که اکا نفخهٔ ثانیه مرادف اولوب انکله جمیع خلق حیات بولور لکن اول ایکی نفخه اراسنده قرق ییل مرور ایدر (قلوب یومئذ واجفة) اول کونده قلوب خائفه ومضطربه واما کنندن زائله‌در (ابصارها خاشعة) اول قلوب صاحبلرینك بصرلری کوریلن اهوالندن ذلیله‌در (یقولون أئنا لمردودون فی الحافرة) اول قلوب وابصار صاحبلری دنیاده استهزاء وبعثی انکار طریقی اوزره دیرلردیکه بز موتمزدنصکره ینه اولکی حالته یعنی حیاته رد اولنورمیز (ائذا کنا عظاما نخرة) بز چوریمش کمکلر اولدیغمزدن صکره بعث اولنورمیز (قالوا تلك اذا کرة خاسرة) ایمدی موتمزدنصکره کیرو حیاتمز صحیح اولمسی تقدیری اوزره بز انی تکذیبمزله موتمزدنصکره اصابت ایدیله رجعتمز ذات خسران اولوردیرلر (فانما هی زجرة واحدة فاذا هم بالساهرة) ایمدی سز الله تعالیه صعب ظن ایتمکز اول نفخهٔ اخیره دکل الا صیحهٔ واحده‌در انك عقبنده خلائق بطن ارضده اموات ایکن بر اوزره احیا اولنورلر (هل اتیك حدیث موسی) یا محمد سکا موسی علیه السلامك خبری کلدیکه انکله قومکك تکذیبنه واذا سنه صبر ایده‌سن (اذ ناداه ربه بالواد المقدس طوی) شول وقتکه رب تعالی اکا طوی نام وادیده ندا ایتدی (اذهب الی فرعون انه طغی) دیدیکه یا موسی فرعونه وارکه اول استکبار ایدوب الله تعالیه کافر اولوبدر (فقل هل لك الی ان تزکی) اکا دیکل‌که میلك وارمیدرکیم الله تعالینك وحدانیتنه اقرارله شرکدن تطهر ایدوب براهینله معرفتنه واصل اوله‌سن (واهدیك الی ربك فتخشی) وسنی انك معرفتنه ارشاد ایدوب اداء واجبات وترك محرماتله اندن خشیت ایده‌سن (فاراه الآیة الکبری) اویله اولسه موسی علیه السلام اکا عصا وید بیضایی صدقنه علامت کوستردی (فکذب وعصی) اویله اولسه موسایی تکذیب ایدوب الله تعالیه عصیان ایتدی (ثم ادبر یسعی) وطاعتدن ادبار ایدوب امری ابطالنه سعی ایتدی (فحشر فنادی) سحره

[وجنودنی]

للصلوة من یوم الجمعة فاسعوا الی ذکر الله وذروا البیع ذلکم خیر لکم ان کنتم تعلمون) ای مؤمنلر جمعه کونی نماز ایچون ندا اولندقده الله تعالانك ذکری اولان نمازه سعیله کیدك وآلش وویرشی ترك سزه خیرلودر اکر خیر وشری بیلورسکز (فاذا قضیت الصلوة فانتشروا ﴿ ۲۵۷ ﴾ فی الارض وابتغوا من فضل الله واذکروا الله کثیرا لعلکم تفلحون) قچان صلوة جمعه ادا اولنه ❊ تجارت وزیارت وعبادت وسائر محتاج اولدوغکز خصوصلری تمشیت ایچون ❊ یریوزینه طاغیلك والله تعالانك فضلندن رزقکزی طلب ایدك نمازده وجمیع حالکزده الله تعالایی چوق ذکر ایدك شایدکه دنیا وآخرتده فلاح بوله‌سز (واذا راوا تجارة او لهوا انفضوا الیها وترکوك قائما قل ما عند الله خیر من اللهو ومن التجارة والله خیر الرازقین) قچان انلر بر تجارت یا لهوی کورسه‌لر سنی خطبه‌ده قائم براغوب طاغیلرلرسن انلره دیکه الله تعالی عندنده‌کی ثواب لهو وتجارتدن سزه خیرلودر الله تعالی رازقلرك خیرلوسیدر ❊ مرویدرکه بر جمعه کونی افندمز علیه السلام خطبه‌ده ایکن دحیهٔ کلبی رضی الله تعالی عنهك قافله‌سی ذخیره ایله کلدیکنی اخبار ضمننده عادتلری اوزره طبل بشارت چالندقده قحط سنه‌سی اولدیغندن (تبیان) (رابع) (۳۳) جماعت ذخیره اخذینه قالقوب خلفاء راشدین وسائر اون ایکی صحابه‌دن غیری قالمغله بو آیت کریمه نازل اولدی

(سورة المنافقون مدنیة وهی احدی عشر آیة)

وجنودنی جمع ایدوب کندنی ویا منادی ندا ایتدی (فقال انا ربکم الاعلی) ودیدیکه بن سزك رب اعلاکزم بنم فوقمده رب یوقدر ❊ دینلدیکه یعنی اصنام ربلردر فرعون ایسه اول اصنامك وانلرك ربیدر (فاخذه الله نکال الآخرة والاولی) اویله اولسه الله تعالی انی دنیاده غرق وآخرتده حرقله عذاب ایتدی (ان فی ذلك لعبرة لمن یخشی) فرعون وقومنك اهلاکنده عبرت واردر اول کمسه‌یه کیم شأنی الله تعالیدن خوف اوله بعده بعثی انکار ایدنلره خطاب ایدوب دیدیکه (ءأنتم اشد خلقا ام السماء) خلق اولنمقده سزمی اصعبسز یوخسه سمامی اکرچه الله تعالینك قدرتنده ایکیسی مساویدر (بناها) الله تعالی اول سمایی بنا ایتدی (رفع سمکها فسواها) اول سمانك سقفنی رفع ایدوب انی عیبسز مستویه قیلدی ویاخود انی کواکب وتداویردن کمالی تمام اولور شیئله تتمیم ایتدی (واغطش لیلها واخرج ضحیها) وانك کیجه‌سن قرا کو ایدوب کونشك نورنی ابراز ایتدی (والارض بعد ذلك دحیها) الله تعالی سمایی خلقندنصکره ارضی بسط ایدوب سکنا ایچون تمهید ایتدی (اخرج منها ماءها ومرعیها) اول ارضدن عیونی تفجیرله مائنی ودواب وانعامی ایچون نباتنی اخراج ایتدی (والجبال ارسیها) وطاغلری ارض اوزره اثبات ایتدیکه ساکن اولوب اضطراب ایتمیه (متاعا لکم ولانعامکم) تا که انکله سزی ومواشیکزی تمتیع ایده‌وز (فاذا جاءت الطامة الکبری) قچانکه داهیهٔ کبری کله‌که اول سائر داهیه‌لره غالب اولورکه اول یوم قیامت ویا نفخهٔ ثانیه ویا شول ساعتدرکه انده اهل جنت جنته واهل نار ناره کیرر (یوم یتذکر الانسان ما سعی) شول کونده‌که انسان دنیاده خیر وشردن ایشلیوب فرط غفلت ویا طول مدتدن اونوتدیغی اعمال صحیفه‌سنده مدون کورمکله تذکر ایدر (وبرزت الجحیم لمن یری) ونار اظهار ایدیله هر رائی‌یه بر حیثیتله کیم انی کورمدك کمسه قالمیه (فاما من طغی وآثر الحیوة الدنیا فان الجحیم هی المأوی) اما اول کمسه کیم طغیان ایدوب حتی‌که کافر اوله وشهواته اتباعله حیاة دنیایی آخرت اوزره اختیار ایده ایمدی نار جحیم اکا قرارکاهدر (واما من خاف مقام ربه ونهی النفس عن الهوی فان الجنة هی المأوی) اما اول کمسه‌که مبدأ ومعادی بیلوب یوم قیامتده الله تعالینك درکاهنده قیامتدن خوف ایده ونفس مهلکه ایدیکن بیلوب اشتها ایتدیکی محرماتدن نهی ایده جنت اکا قرارکاهدر (یسئلونك عن الساعة ایان مرسیها) اهل مکه سکا سؤال ایدرلر قیامتدنکه اول نوقتن ظاهر وثابت اولور (فیم انت من ذکریها) سن انلره‌انی ذکردن ووقتنی تبییندن بر شیئده دکلسن زیرا انلره انی ذکرك انلرك ضلالن آرتورر ❊ انك وقتی ایسه الله تعالینك استئثار ایتدیکی علوم مغیبه دندر (الی ربك منتهاها)

(بسم الله الرحمن الرحيم) (اذا جاءك المنافقون قالوا نشهد انك لرسول الله والله يعلم انك لرسوله والله يشهد ان المنافقين لكاذبون) يا محمد منافقلر سكا كلدكلرنده قلبلرینه مخالف لسانلریله دیرلرکه بز شهادت ایدرزکه تحقیق سن الله تعالانك رسولیسن الله تعالی بیلورکه سن انك رسولیسن والله تعالی شهادت ❁ ٢٥٨ ❁ ایدرکه منافقلر کاذبلردرکه شهادتلری قلبلریله دکلدر (اتخذوا ایمانهم جنة فصدوا عن سبیل الله انهم ساء ما کانوا یعملون) انلر بو شهادتلرینی وکذب یمینلرینی کندولرینه قتل وسبیدن سپر ووقایه ایدرلر وانکله ناسی ایمان وجهاددن منع ایدرلر انلرك بو ایمانی اظهار وکفری ستر ایتدکلری عملرینه چرکین وقبیح شی اولور (ذلك بانهم امنوا ثم کفروا فطبع علی قلوبهم فهم لایفقهون) انلرك عملری قبیح اولدیغی شول سببدندرکه انلر لسانلریله ایمانی اظهارلرندن صکره قلبلرندن کفری اسرار ایتدیلر انلرك قلبلری اوزره مهر اوریلوب حقیقت ایمان نه اولدیغی بیلمزلر (واذا رأیتهم تعجبك اجسامهم وان یقولوا تسمع لقولهم کانهم خشب مسندة یحسبون کل صیحة علیهم هم العدو فاحذرهم قاتلهم الله انی یؤفکون) سن انلری کور دیکك زمان انلرك جسامت وقدو قامتلری سنی تعجب ایتدرر وسویلدکلرنده کلاملرینك فصاحت وحلاوتلرینی دیکلرسن اما انلر کویا [الله] دیواره طیانمش قالین کراسته لردرکه باطنلری فاسد ومجوف ایشه یرامز قچان مدینده برصدا واقع اولسه بزم نفاقمز پیغمبره ومؤمنلره شایع اولدی ظن ایدوب قورقارلر انلر سکا ومؤمنلره دشمنلردر انلردن حذر ایدك الله تعالی انلری

انك نوقنده اولمسنك منتهای علمی الله تعالی یه عائد اولور من بعد انی سؤالدن منتهی اولغل (انما انت منذر من یخشیها) یا محمد سن دکل الا انك قیامندن خوف ایدنلری تخویف ایدیجیسنکه تخویفك انلره نفع ایدر (کانهم یوم یرونها لم یلبثوا الا عشیة او ضحیها) کفار یوم قیامتی کوردکلرنده کویاکه دنیاده ویا قبورده مدت مکثلری بر کونك عشیه سی ویا ضحاسی دکلو زمان قلیل ظن ایدرلر

سورة عبس وهی احدی واربعون آیة مکیة

❁ بسم الله الرحمن الرحیم ❁

(عبس وتولی ان جاءه الاعمی) روایت اولندیکه عبدالله بن ام مکتوم پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلمه کلوب صنادید قریش ایسه انك قتنده ایدی انلری اسلامه دعوت ایدردی عبدالله ایسه اعمی اولدیغندن پیغمبرمز علیه السلامك انلر ایله تشاغلن بیلیوب دیدیکه الله تعالینك سکا تعلیم ایتدیکندن بکا تعلیم ایت دیو قولنی تکرار ایلدی پیغمبرمز علیه السلام کلامی قطع اولندیغنه کراهت ایدوب اندن اعراض ایتدی اول سببدن اشبو آیت نازل اولدی اکا بناء پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم اکا اکرام ایدردی وانی کوردیکنده مرحبا یا عبدالله ربم جل شانه سنکیچون بکا عتاب ایتدی دیو اکا سویلردی ایکی دفعه ده غزایه کتدیکنده مدینه یه انی خلیفه ایتدی یعنی محمد صلی الله علیه وسلم ابن ام مکتوم نام اعمی اکا کلدیکنده یوزین بورترتدی وصنادید قریشه اقبال ایدوب اندن یوزین دوندردی (وما یدریك لعله یزکی) سکا نه شئ بیلدردیکه اول سنك علمکله منتفع اولمیه بلکه عمل صالحله وسندن تعلیم ایتدیکی شیئله ذنوبندن اریله (اویذکر فتنفعه الذکری) ویا قرآنله متعظ اولوب وعظك اکا نفع ایده (اما من استغنی فانت له تصدی) اما اولکه نفس ومالیله استغنا ایدوب اسلام ووعظکدن تکبر ایدرسن اکا اقبالله تعرض ایدرسن یعنی سنك کبی عظیم الشأنه لایق اولمزکه غنی یه اول معامله یی ایدرسن ✱ دینلدیکه بو آیت کریمه نزولندنصکره پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم هیچ بر فقیرك یوزینه کراهتله نظر ایتمزوغنیه اقبالله تعرض ایتمزدی (وما علیك الا یزکی) والحال سکا بأس یوقدرکه اول اسلامله تطهر ایتدیکنده انك اسلامنه حرصك سنی فقیردن اعراضه بعث ایده زیرا سکا واجب اولان انجق تبلیغدر غیری دکل (واما من جاءك یسعی وهو یخشی فانت عنه تلهی) اما اولکه طالب خیر اولوب سکا سرعتله کلور ومع ذلك الله تعالیدن خوف ایدر سن ایسه اندن تغافل ایدرسن (کلا) ایعدی من بعد انك کبی فعلدن منتهی اول (انها تذکرة) اول قرآن موعظه در (فمن شاء ذکره) عباد اللهدن اولکه دیلر انی حفظ ایدر وانکله متعظ اولور ویاخود

هلاك ایتسون راه حقدن نیجه صرف اولنورلر ✱ دینلدیکه عبدالله بن ابی منافقلرك اکابرندن جسیم وفصیح اولوب کندومانندی منافقلرله حضور نبوی یه کلوب کلامی دیکلنوردی (واذا قیل لهم تعالوا یستغفر لکم رسول الله لووا رؤسهم ورأیتهم یصدون وهم مستکبرون) ❁ ٢٥٩ ❁ منافقلره کلك اعتذار ایدك رسول الله سزیچون الله تعالادن مغفرت طلب ایتسون دینلسه کورر سنکه باشلرنی اکوب استکبار ایله اعراض ایدرلر (سواء علیهم استغفرت لهم ام لم تستغفر لهم لن یغفر الله لهم ان الله لایهدی القوم الفاسقین) انلر ایچون استغفار ایتسك وایتمسك انلره مساویدر انلرك نفاقده ثباتلریچون الله تعالی انلری مغفرت ایتمز الله تعالی دائره صلاحدن خارج قومه هدایت ایتمز (هم الذین یقولون لاتنفقوا علی من عند رسول الله حتی ینفضوا ولله خزائن السموات والارض ولکن المنافقین لایفقهون) اول منافقلر انصاره دیرلرکه رسول الله عندنده اولان فقراء مهاجرینه انفاق ایتمیك که طاغیلوب کیدهلر حال بوکه سموات وارضده رزق خزینه لرینك مفتاحی الله تعالینك یدقدرتنده در لکن منافقلر انی بیلمزلر ✱ روایت اولندیکه پیغمبر علیه السلام بر غزایه کیدرکن مریسیع نام بر قیو باشنه نزول بیوردقلرنده انده بر اعرابی بر انصاریله غوغا ایدوب بر اغاجله اول انصارینك باشنی یاردی انصاری عبدالله بن ابی یه شکایت ایتمکله ابن ابی انصاردن قوملرینه دیدیکه رسول الله عندنده اولانلره انفاق ایتمیك که یانندن طاغیلوب کیدهلر مدینه یه واردیغمزده بزم اعزمز انلرك اذللرینی مدینه دن اخراج ایدرلر انك اعزله

الله تعالینك دیلدیکی کمسه انی فهم ایدر انکله متعظ اولور (فی صحف مکرمة) اول قرآن صحیفه لرده مثبته درکه عندالله مبجله ومعظمه در (مرفوعة مطهرة) که اول سماء سابعه ده مرفوعة القدر اولوب ایدی شیاطنندن منزهه در (بایدی سفرة کرام بررة) شول کاتبلر ایدیله کیم عندالله انلر کریملر امرینه مطیعلردر (قتل الانسان ما اکفره) کافره لعنت اولسونکه کفرنده شدید اولور ✱ دینلدیکه اول عتبه ابن ابی لهبدر اشبو اکا اشنع دعاءله بددعادر وکفرانده افراطنه تعجبدر (من ای شئ خلقه) مع هذا بیلورکه الله تعالی انی نه شیئدن خلق ایدوبدر (من نطفة خلقه فقدره) انی نطفه دن خلق ایدوب بعده اعضاء واشکالدن اکا صالح اولان شیئی تهیئه ایتدی ویا انی انامی قارننده طوردن طوره تحویلله آخرده احیاء (ثم السبیل یسره) بعده اکا انامی قارنندن خروجی آسان ایتدی ویا اکا خیر وشر طریقنی تذلیل ایتدی اشبو معنی ایما ایدرکه دنیا طریق اولوب مقصد انك غیری اوله (ثم اماته فاقبره) بعده انی اماته واقبار ایتدی اماته واقباری نعمدن عدایتدی زیراکه اماته فی الجمله حیاة ابدیه ولذات خالصه یه وصلتدر وقبرده انك ستر اولنمسنده اکا مکرمه واردرکه بهایم کبی بریوزنده براغیلور ایتمدی (ثم اذا شاء انشره) بعده انی اقباردنصکره دیلدیکی وقتده بعث ایچون آنی انشار ایدر (کلا) امر اول کافرك دیدیکی کبی دکلدر حقاکه (لما یقض ما امره) اول رب تعالینك امر ایتدیکنی قضا وفرض ایتدیکنی ادا ایتمدی (فلینظر الانسان الی طعامه) انسان طعامنه نظر ایتسونکه رب تعالی نیجه تقدیر وتدبیر ایدوب حیاتنه سبب قیلدی ویا انك مدخلنه ومخرجنه نظر ایتسون (انا صببنا الماء صبا) که بریغموری سمادن یره دوکدررز (ثم شققنا الارض شقا) بعده نبات وشجرله یری شق ایدرز (فانبتنا فیها حبا وعنبا) وانده بغدای واریه مثلی حبوب وباغلرده اوزم بتوررز (وقضبا وزیتونا ونخلا وحدائق غلبا) وقثاء وکراث مثلی بقولکه اصلندن قوپاریلور وزیتون وخرما اغاچلری وبوستانلره بتوررزکه اشجار کثیره وکبیره اولور (وفاکهة وابا) والوان فاکهه کلاء ومرعی بتوررزکه انی ناس زراعت ایتمیوبدر (متاعا لکم ولانعامکم) تاکه اشیاء مذکوره نك بعضی سزه طعام وبعضی دوابکزه علف اوله (فاذا جاءت الصاخة) چونکه نفخهٔ ثانیه کلهکه اول شدتندن قریب اولهکیم اسماعه صمم ایرکوره (یوم یفر المرء من اخیه وامه وابیه وصاحبته وبنیه) اول کونده کشی قرداشندن وانا وباباسندن وزوجه وابناسندن فرار ایده تاکه حقلرنده تقصیریچون انی مطالبه ایتمیهلر (لکل امرئ منهم یومئذ شأن یغنیه) اول کونده انلردن هرکسه نك برشأنی اولورکه اهتمامده اول اکا کفایت ایده (وجوه یومئذ مسفرة ضاحکة مستبشرة) اول کونده یوزلر اولورکه مضیئه ومشرقه در ونائل اولدیغی کرامته مبجه وفرحه در (ووجوه یومئذ علیها غبرة ترهقها قترة) واول کونده یوزلر اولورکه اوزرلرینه

مرادی کندو واذا له رسول الله ایدی چونکه الله تعالی انك کلامی بو آیتلر ازاله خبر و یردی حضرت فاروق رضی الله
تعالی عنه یارسول الله بکا اذن و یرکه شو منافقك بوینی اوره یم دیدی افندمز علیه السلام انی ابجتمه که رسول الله اصحابنی
قتله باشلدی دیو خلق حوادث ایدرلر بیوردی (یقولون لئن رجعنا

الی المدینه لیخرجن الاعز منها الاذل
ولله العزة ولرسوله
وللمؤمنین ولکن المنافقین
لایعلمون) اول منافقلر
دیرلر که مدینه یه رجوعمزده
مدینه نك اعزاهالیسی
اذلنی مدینه دن چیقاررلر
حال بوکه عزت قهر وغلبه
جهتیله الله تعالینکدر
ودینینی اظهار ایله
رسولنکدر کافرلر اوزره
نصرت اولنماریله مؤمنلر
کدر لکن منافقلر حقیقت
عزت نه ایدو کنی بیلمزلر
(یاایها الذین امنوا لاتلهکم
اموالکم ولا اولادکم عن
ذکر الله ومن یفعل ذلك
فاولئك هم الخاسرون)
ای مؤمنلر اموال واولا
دکزك امورلری سزی
ذکر الله اولان نماز
وسائر عبادتدن الیقومه
سن کیمکه ذکر الهی یی
براغوب اموال واولادیله
مشغول اولور سه عظیم
باقی یی حقیر فانی یه تبدیل
ایتمش زیانکارلردن اولور
(وانفقوا مما رزقنا کم من
قبل ان یاتی احدکم الموت
فیقول رب لولا اخرتنی
الی اجل قریب فاصدق واکن من الصالحین) سزك بریکزه موت کلزدن مقدم بزم سزه ویردیکمز رزقدن [قزدر]
حقوق واجبه یه انفاق ایدك اول موت کلدکده یاسله دیه که یارب آز زمانه دك بنم موتمی تأخیر ایتسیدك تاکه تصدق
ایدوب زکاتی ادا ایدیدم وقصورمی تکمیل ایله صالحلردن اولیدم (ولن یؤخر الله نفسا اذا جاء اجلها والله خبیر بما تعملون)

غباره وکدوره بورروسواد ظلمه دورر (اولئك هم الکفرة الفجرة) ایدی اول اوصافلو کسه لر
فاجرلردر اول اجلدن سواد وجهله غبره انلرده جمع اولور

سورة التکویر وهی تسع وعشرون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(اذا الشمس کورت) چقانکه کونش مظلم اوله وپاضوئی کیده وپادوریله پیغمبریز صلی الله
علیه وسلم ایدر برکمسه که عین قلبله یوم قیامته نظر ایتك دیلیه اشبو اذا الشمس کورت سوره سنی
تدبرله اوقیه * ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایدر یوم قیامتده الله تعالی شمس وقمر ونجومی
تکویر ایدوب بحره القا ایده بعده ریح دبوری اکا بعث ایدوب حتی که انی طوتشدیروب
نار ایده (واذا النجوم انکدرت) چقانکه یلدزلر یره دوشه دینلدیکه اول کونده یلدزلر یغمور
کبی یاغوب یره صاچله (واذا الجبال سیرت) وطاغلر یریوزندن کیدریلوب هبا قیلنه (واذا
العشار عطلت) وشول ناقه لرکه حمللری اون آیه ایریشه که اول عربك انفس مالیدر یکن
اول کونك اهوالندن راعیسز مهمل ترك اولنه (واذا الوحوش حشرت) ووحوش
هرجانبدن جمع ایدیله ویاقصاص ایچون بعث ایدیله ویااماته ایدیله (واذا البحار سجرت)
ودریالر قزدریله ویا بربرینه اقیدیلوب بحر واحد قیلنه ویاصولری قوریدیلوب برقطره
قالیه * ابی بن کعب ایدر یوم قیامتدن اول اون ایکی آیت ظهور ایدیسردرکه اول ناس
سوقده معامله مشغوللرایکن کوره لرکه کونشك ضوءکیده ویلدزلر دوکیله وطاغلر چالقنوب
یره براراوله وانس وجن ووحوش وطیور ودواب فزعندن بربرینه قاریشه وحامل ناقه لر
معطل قاله ودریالر قزدریله انلر اول حالده ایکن یرلر تاپدنجی یره دکین وکوکلر تاپدنجی
کوکه دکین برکزین یاریله اول حالده برریح کلوب انلرك جمیعن اماته ایده * ابن
عباس رضی الله عنهما ایدر اشبو ذکر اولنان سوره ده احوال قیامتدن اول ایکی خصلتك
التیسی اشبو دنیاده مذکوردر والتیسی ایسه من بعد آخرتده ذکر اولنه جقدر (واذا
النفوس زوجت) بعث عندنده ارواح اجساده قرین قیلنور ویانفوس مؤمنین حوره
ونفوس کافرین شیاطینه قرین قلنور ویا صالح صالحه وطالح طالحه قرین قیلور (واذا
الموؤدة سئلت بأی ذنب قتلت) شول دیری ایکن دفن اولنان بنتك قاتلنی تبکیت ایچون
نه ذنبله قتل اولندك دیو سؤال اولنور زیرا که عرب زمان جاهلیتده فقر وعار خوفیله
بناتلرین دیری دفن ایدرلردی (واذا الصحف نشرت) واعمال دفترلری آچیلور حال بوکه
موت عندنده دورلمشدی (واذا السماء کشطت) سماء اما کتندن ازاله ونزع اولنور
جلدك ذبیحه دن نزع اولنمسی کبی (واذا الجحیم سعرت) وجهنم الله تعالینك اعداسیچون

الله تعالی برنفسك اجلی کلدکده موتنی تأخیر ایتمز خیر وشر اعمالکزه الله تعالی خبیردر
(سورة التغابن مدنیة وهی ثمان عشر آیة)
(بسم الله الرحمن الرحیم) (یسبح لله

ما فی السموات وما فی الارض له الملك وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر)
سموات وارضده اولان
جسمانیات وروحانیات
جمله الله تعالایی تنزیه
وتقدیس ایدر جمیع ملکك
خالقی اولمغله پادشاهلغی
اکا مخصوص در ومنعم عالم
اولمغله حمد اکا شایاندر
اول الله تعالی کل شیئه
قادردر (هو الذی خلقکم
فمنکم کافر ومنکم مؤمن
والله بما تعملون بصیر)
ای ناس الله تعالی سزی
خلق ایتدی سزدن بعضکز
دهریلر وطبیعیلر کبی *
کافر در و بعضکز اهل
اسلام وایمان کبی مؤمن
در الله تعالی سزك عملرکزی
کوروب اکا کوره مجازات
ایدر (خلق السموات
والارض بالحق وصورکم
فاحسن صورکم والیه
المصیر) الله تعالی سموات
وارضی حکمت بالغه
اوزره خلق ایتدی وسزی
احسن صورتلرله تصویر
ایتدی قالبکز احسن
تقویم وقلبکز محل فهم
وادراك اولوب عاقبة الامر
رجوعکز اکا اولمغله سز
دخی احسن طاعاته تمرعقبا تدارکنه سعی ایده سز (یعلم ما فی السموات والارض ویعلم ما تسرون وما تعلنون والله علیم
بذات الصدور) الله تعالی سموات وارضده اولان اشیانك جلی وخفیسنی بلور وسزك اسرار واعلان ایتدیککز
شیلری بلور الله تعالی قلبده اولان نیات وافکاری بیلور (الم یاتکم نبؤا الذین کفروا من قبل فذاقوا

قزدیریلور (واذا الجنة ازلفت) والله تعالینك اولیاسنه جنت تقریب اولنور (علمت
نفس ما احضرت) اول حالده هر نفس خیر وشردن نه احضار ایتدیکن بیلور
(فلا اقسم بالخنس الجوار الکنس) اقسام ایدرم شول کواکب رواجعله کیم کوندزده
اختفا وکیجه ده ظهور ایدر سماده جاری اولور شمسك ضوئی تحتنده کزلنور اول نجوم
سیارۀ خمسه درکیم اکا زحل ومشتری ومریخ وزهره وعطارد دینور (واللیل اذا
عسعس والصبح اذا تنفس) واللیله کیم ظلامی اقبال ایده وصبحله کیم فجرك طلوعیله
ضوئی مرتفع اوله (انه لقول رسول کریم) اول قرآن رسول کریم جبریل علیه
السلامك قولیدرکه الله تعالیدن کتوریدر (ذی قوة) اول قوت صاحبیدر انك
قوتندندرکه قوم لوط قراسنی ماء اسوددن قلع ایدوب قنادی اوزره سمایه رفع ایدنصکره
التنی اوستنه دوندردی وارض مقدسه ده بعض عقباتی اوزره ابلیسی عیسی علیه السلامله
سویلشور کوردیکنده قنادیله برکره نفخ ایدوب هندده اقصای جبله ایردردی وقوم
ثموده برکره صیحه سیله جمیعی هلاك ایتدی وطرفة العیندن اسرع زمانده سمادن ارضه
هبوط وارضدن سمایه صعود ایدر (عند ذی العرش مکین) عرش عظیم صاحبی رب
تعالی عندنده منزلت ومکانت رفیعه صاحبیدر (مطاع ثم امین) سماده ملائکه اکا
اطاعت ایدرکه لیلۀ معراجده ابواب سمواتی اکا فتح ایتدیلر وخزنۀ جنت اکا جنتك
ابوابنی کذلك فتح ایتدیلر ورساله ووحیی تبلیغه الله تعالینك امینیدر (وما صاحبکم
بمجنون) صاحبکز محمد که قرآنله سزی ایمانه دعوت ایدر سزك زعم ایتدیککز کبی
مجنون دکلدر (ولقد رآه بالافق المبین) محمد علیه السلام جبریل علیه السلامی صورت
اصلیه سی اوزره جانب شرقدن افق اعلاده کوردی (وما هو علی الغیب بضنین)
اول محمد علیه السلام الله تعالینك وحیی تبلیغه بخیل دکلدرکه اکا وحی اولناندن بر
شیئی کتم ایده ویامتهم دکلدرکه وحیدن برشیئی نقص ایده ویا انك اوزره زیاده
ایده (وما هو بقول شیطان رجیم) واول قرآن شول استراق سمع ایدن شیطان مردود
مطرودك قولی دکلدر (فاین تذهبون) اویله اولسه قرآنی قویوب نه طریقه کیدرسز
حال بوکه انده صدورده اولان جهل وعمایه شفا واردر (ان هو الا ذکر للعالمین) اول
قرآن دکل الا انس وجنه موعظه در (لمن شاء منکم ان یستقیم) سزدن اول
کمسه یه کیم دین حقه دخول واتباعله استقامت ایتمك دیلیه (وما تشاؤن الا ان یشاء الله
رب العالمین) سز استقامتی دیلمزسز مکرکه عالملرك ربی الله جل شانه فضل وتوفیقله سزك
استقامتکز دیلیه زیرا امورك کافه سی انك مشیئتیله در

وبال امرهم ولهم عذاب اليم) اى اهل مكه اول بچن امتلرك خبرى سزه كلديميكه انلردنياده عملرينك عقوبتنى داتديلرومع هذا انلرايچون آخرتده دخى عذاب اليم واردر (ذلك بانه كانت تاتيهم رسلهم بالبينات فقالوا ابشريهدوننا فكفروا وتولوا واستغنى الله والله غنى حيد) بوعقاب وعذاب ﴿ ٢٦٢ ﴾ انلره شول سببيله دركه رسوللرى انلره معجزات ظاهره ايله كلدكلرنده انلر انى انكار واندن اعراضله بر آدم بزى غيرى دينه ارشادمى ايده جك ديو تعجب ايدرلردى الله تعالى انلرك ايمان وطاعتلرندن مستغنيدر اول جمله مخلوقنك عبادتلرندن غنيدر وهر فعلنده حمد اولنغه شاياندر (زعم الذين كفروا ان لن يبعثوا قل بلى وربى لتبعثن ثم لتنبؤن بماعملتم وذلك على الله يسير) كافرلر قيامتده بعث اولنمز زعم ايتديلر يا محمد سن انلره ديكه ربم جل شانه حقيچون البته بعث اولنورسكز ودنياده ايشلديككز اعمال سزه خبرويريلوب انك جزاسنى بولورسكز اشبو بعث وجزا الله تعالى يه آساندر (فامنوا بالله ورسوله والنور الذى انزلنا والله بماتعملون خبير) الله تعالى يه ورسوله واكا انزال ايتدكز قرآنه ايمان ايدك كه ❋ اولى سزى ظلمت جهلدن اخراج ايدر ❋ الله تعالى سزك اقرار وانكاركزه خبيردر (يوم يجمعكم ليوم الجمع ذلك يوم التغابن ومن يؤمن بالله ويعمل صالحا يكفر عنه سيئاته ويدخله جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها ابدا ذلك الفوز العظيم) ياد ايله شول كونيكه الله تعالى اولكونده سزى ❋ وملائكه وجمله انس وجن وسائرى ❋ [پيغمبريمز]

سورة الانفطار وهى تسع عشرة آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(اذا السماء انفطرت) شجانكه سماء الله تعالينك خوفيله منشق اوله (واذا الكواكب انتثرت) ويلدزلر يره دوكيلوب داغيله (واذا البحار فجرت) ودريالر برى برلرينه آقيديله آجى دريالر طاتلولرينه قاريشه وارالرندن برزخ كيدوب جميعى متحد اوله (واذا القبور بعثرت) وقبورك ترابى قلب اولنوب موتى طشره چيقاريله (علمت نفس ماقدمت واخرت) اول وقتده هر نفس تقديم ايتديكى عمل وكرك صدقه‌يى وتأخير ايتديكى سنت وكرك تركنى بيلور (ياايها الانسان ماغرك بربك الكريم) يا انسان سنى نه شئ آلدادى حتى كه عصيان وكفران ايتدك اول ربك كريمه كيم تائبك ذنوبندن تجاوز ايدر كريمك كرمنه اغترار ايسه كفران نعمتدر ومحض كرم اقتضا ايتمزكه ظالمى اهمال ايده وموالى ايله معادى ومطيعله عاصى بيننى تسويه ايده فكيفكه اكا صفت قهر وانتقام دخى منضم اوله ايمدى كثرت كرمى طاعته جدى استدعا ايدر يوخسه انك كرمنه اغترارله عصيانه انهماكى دكل (الذى خلقك) كه اول سنى نطفه دن خلق ايتدى (فسويك فعدلك) اول سنى معتدل القامه قياوب اعضاكى تسويه وسنده عقلى تركيب ولسانكى سويلتدى (فى اى صورة ماشاء ركبك) فنغى صورتده ديلديسه حسنه ويا قبيحه طويله ويا قصيره‌در سنى تركيب ايتدى (كلا) ايمدى الله تعالينك كرمنه اغترار ايتمز (بل تكذبون بالدين) بلكه اكا اغترار سبب اصلى الله تعالى يه وبعثه ايمانكز اولميوب حساب وجزايه مكذبين ايديكز (وان عليكم لحافظين كراما كاتبين) حالبوكه اعمالكز اوزره ملائكه دن عندالله كرام كاتبلر واردر اعمالكزى يازارلر (يعلمون ماتفعلون) خيروشردن ايشلديككزى بيلورلر (ان الابرار لفى نعيم) صالحلر جنتده نعيمده‌در (وان الفجار لفى جحيم) وفاجرلر نار جحيمده‌در (يصلونها يوم الدين) كه انلر اول ناره يوم جزاده كيررلر (وماهم عنها بغائبين) انلر اول ناردن غائب اولمزلر وابدا انده قرار ايدوب چيقمازلر (وماادريك مايوم الدين ثم ماادريك مايوم الدين) يوم جزايه عظيم الشان ايديكنى سكانه بيلدردى سن انى كورميجه نه ايديكنى بيلوردكلسن يوخسه اول درايه ايله ادراك اولنمز (يوم لاتملك نفس لنفس شيئا والامر يومئذ لله) اول كونده نفس كافره منفعتدن هيچ برشيئه مالك اولمز زيرا اول كونده قهر وغلبه ايله حكم نافذ الله جل شانه يه راجع ومختصدر

سورة المطففين وهى ست وثلاثون آية مكية وقيل مدنية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(ويل للمطففين) ويل شونلره كيم كيل ووزنده نقص ايدرلر ❊ ابن عباس رضى الله عنهما ايدر

حساب وجزا ايچون جمع ايدر اول يوم التغابندركه خلق بر برلرينى الدادرلر ❋ مؤمنلر ايمانلرى سببيله كافرلرك جنتده كى برلرينى آلورلر وكافرلر مؤمنلرك جهنمده كى يرلرينى ضبط ايدرلر ❋ كيمكه الله تعالايه ايمان ايدوب عمل صالح ايشليه الله تعالى انك كناهلرينى عفو ﴿ ٢٦٣ ﴾ ايدوب اغاجلرى التندن ايرمقلر اقار جنتلرينه ادخال ايدركه انلرانده مخلد ودائمادر بوعفو وجنته ادخال نجات عظيمدر (والذين كفروا وكذبوا باياتنا اولئك اصحاب النار خالدين فيها وبئس المصير) انلركه كافر اولوب آيتلرمزى تكذيب ايتديلر انلر اصحاب نار اولوب انده مخلد ومؤبددرلر اول نارنه چركين محل اولور (مااصاب من مصيبة الاباذن الله ومن يؤمن بالله يهدقلبه والله بكل شئ عليم) ❋ شدت ومرض وموت كبى ❋ مصيبتلردن برشى اصابت ايتمز انجق الله تعالانك قدر ومشيتيله‌در كيمكه بو مصيبت الله تعالينك اراده سيله اولديغنه ايمان ايدرسه انك قلبى صبروثبات ايله هدايتده اولور الله تعالى صابر وشاكرى وهرشيئى بيلور (واطيعوا الله واطيعوا الرسول فان توليتم فانما على رسولنا البلاغ المبين) الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايدك اكرسز اول اطاعتدن يوز چويررسكز بزم رسولمزه لازم اولان انجق آشكار تبليغدر (الله لااله الاهو وعلى الله فليتوكل المؤمنون) الله تعالى دن غيرى عبادته مستحق اله يوقدر ايمدى مؤمنلر امورلرينى الله تعالى يه تفويض ايدوب توكلده اولسونلر (ياايها الذين امنوا ان من ازواجكم واولادكم عدوا لكم فاحذروهم وان تعفوا وتصفحوا وتغفروا فان الله غفور رحيم) اى مؤمنلر ازواج واولادكز

پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم مدينه يه قدومنده اهل مدينه كيلده ناسك اخبثى ايديلر بو آيت نازل اولنجق احسنى اولديلر حديثده كلديكه بش خصلت سيئه يه بش بليه جزا اولور بر قومكه نقض عهد ايدرلر الله تعالى انلره عدولرين تسليط ايدر و بر قومكه الله تعالى انزال ايتديكنك غيريله حكم ايده‌لر انلرده فقر منتشر اولور و بر قومكه انلرده فاحشه ظاهر اوله انلرده موت منتشر اولور و بر قومكه كيلى نقص ايده‌لر انلر قحطله اخذ اولنورلر و بر قومكه زكاتى منع ايده‌لر انلردن يغمور حبس اولنور (الذين اذا اكتالوا على الناس يستوفون واذا كالوهم اووزنوهم يخسرون) ايمدى مطففين انلردركه ناسدن حقلرينى اكتيال ايدر اولسه‌لر كمال اوزره آلورلر وفجان ناس ايچون كيل ويا وزن ايدر اولسه‌لر نقص ايدرلر (الا يظن اولئك انهم مبعوثون ليوم عظيم) اول فعلى ايدنلر استيقان ايتمزلرميكه انلر يوم عظيم ايچون بعث اولنه‌لر ايمدى انك وقوعن ظن ايدن كشى انك امثالى قبايحه تجاسر ايتمز فكيفكه انى تيقن ايده (يوم يقوم الناس لرب العالمين) شول كونده كه ناس قبرلرندن الله تعالينك امر وجزاسيچون قيام ايده‌لر ❊ ديلديكه ناسك اول كونده قيامى بش بوز ييل دكلو اولور لكن اول قيام مؤمنه زوال شمس دكلو اولور وكافرى عرق الجام ايدوب ديه كه راضى اولدم اكرچه بن ناره كوندريلور سمده ❊ مقداد رضى الله عنه ايدر پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن ايشدم ديركه يوم قيامت اولديغنده كونش ناسه برميل ويا ايكى ميل دكلو قريب اولوب انك حرندن تريه‌لر كيملرينك ترى اوكچه‌سنه وكيملرك اندن يوقارويه ايريشه حتى كيملرك ترى اغزنه ايريشوب اكا لجام كبى اوله (كلا) ايمدى اول كيل ووزنده نقصدن وبعث وحسابه غفلتدن ارتداع ايدك (ان كتاب الفجار لفى سجين) فاجرلرك اعمالى يازيلان كتاب سجينده‌دركه اول انس وجندن فاجرلرك اعمالى جامع كتابدر ❊ ديلديكه سجين ارض سابعه اسفليدركه ارواح كفار انده در پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر سجين يدى ارضك اسفليدر وعليون ايسه يدنجى سماده عرشك التنده‌در كعب الاحبار رضى الله عنهدن مرويدركه فاجرك روحى سمايه اصعاد اولنوب سماء انى قبول ايتميجك ارضه اهباط ايديلور اولدخى كه ايتميجك يدنجى ارضك التنه كوندريلور حتى كه اول سجينه ايردريلوركه ابليسك جنودى موضعيدر وياخود سجين شول صخره‌دركه ارض سابعه‌نك آلتنده‌در يشلدر سمانك يشللكى اندندر فجارك كتابى اول صخره آلتنه قونور ابليسك سلطنتى انده نهايت بولور (وماادريك ماسجين) سجينك نه ايديكنى سكا نه بيلدردى (كتاب مرقوم) اول بر دفتردركه انده يازيلور شرلردن اولكه عاقبتده انلر اكا ايرر (ويل يومئذ للمكذبين) اول كونده ويل اولكمسه لره دركيم فجار انى ايشلرلر ودنياده حق تكذيب ايتديلردى (الذين يكذبون بيوم الدين) كه انلره يوم جزايى تكذيب ايدرلر (ومايكذب به الا كل معتد اثيم) انى تكذيب ايتمز الا اول

سزه دشمن اولمغله انلردن حذرايدك ❊ كه‌ناله وبكايله سزى هجرتدن اليقورلرا كرصكره اول هجرته نائل اولورسكز ❊
انلرى عفووتوبيخدن اغماض واعتذارلرينى قبولك سترمعامله سنى ايدرسكز الله تعالى غفور رحيمدر * روايت اولنديكه
هجرت نبويدنصكره بركروه مسلمانلر هجرت مراد ايتدكلرنده ﴿ ٢٦٤ ﴾ اهل واولادلرى تضرع ونيازوكريه‌يه

كيمسه‌كه ظلمده حدى متجاوز اولوب رب تعالى‌يه عاصيدركه اول وليد ابن المغيره واصحابيدر
(اذا تتلى عليه آياتنا قال اساطير الاولين) قچان اكا بزم قرآنمز تلاوت اولنسه انى متقدمينك
احاديث كاذبه‌سيدر دير اويله اولسه شواهد نقل اكا نفع ايتمز دلائل عقل نفع ايتديكى
كبى (كلا) ايعدى بوقولدن ارتداع ايدك (بل ران على قلوبهم ماكانوا يكسبون) بلكه
اعمال خبيثه‌دن كسب ايتدكلرى شى انلرك قلوبنه غالب اولوب انكله حق وباطل بيننى
تميزدن قلبلرى اعمى اولدى زيراكه كثرت افعال حصول ملكاته سببدر * پيغمبرعز صلى
الله تعالى عليه وسلم ايدر قچنكه بر عبد ذنب ايده قلبنده بر نكتهٔ سوداء حاصل اولور
ذنبى آرتورديغنجه انك سوادين آرتورر حتى‌كه سوادى تدريجله انك جميع قلبن بورور
(كلا) ايعدى ذنب كسبندن ارتداع ايدك كه اول قلوبكزاوزره غالب اوليه (انهم عن ربهم
يومئذ لمحجوبون) اول كافرلر يوم قيامتده رب تعاليدن محجوبلردر انى كورمزلر ويا انك رحمتندن
وياقربندن ممنوعلردر مؤمنلر انك خلافيدر * حسن ايدر اكر زاهدلر وعابدلره سز رب
تعالى‌يى كورمزسز دينلسه شدت هم وغملرندن دنياده ايكن جان ويره‌لردى مالك بوآيتدن
سؤال اولندقده ديديكه الله تعالى اعداسندن احتجاب ايدوب انلر انى كورميه‌لر واولياسنه
تجلى ايدوب حتى‌كه انلر انى كوره‌لر شافعى ايدر بوآيت دليلدركه الله تعالى‌يى آخرتده
اولياسى كوره‌لر (ثم انهم لصالوا الجحيم) كافرلر الله تعالى‌يى كورمدكلرندن ماعدا ناره
ادخال اولنورلر (ثم يقال هذا الذى كنتم به تكذبون) بعده انلره زبانيه‌لر ديرلركه اشبو
شول عذابدركه سز انى دنياده تكذيب ايدرديكز (كلا) ايعدى تكذيبدن ارتداع ايدك
(ان كتاب الابرار لفى عليين) صالحلرك اعمالى يازيلان كتاب عليينده‌دركه اول سماء
سابعه‌ده عرشك آلتنده‌در * دينلديكه اول يشل زبرجددن براوحدر تحت عرشده معلقدر
صالحلرك اعمالى انده يازيليدر وياخود اول عرشك قائمهٔ يمناسى‌در وياجنت‌در ويا سدرهٔ منتهادر
(وما ادريك ما عليون) عليون نه شى ايديكنى سكا نه بيلدردى (كتاب مرقوم يشهده
المقربون) اول بردفتردركه انده صالحلرك اعمالى يازيلى‌در اكا مقربون حاضر اولوب انى
حفظ ايدرلر وياخود يوم قيامتده اكا يازيلانى مقربون مشاهده ايدر (ان الابرار لفى
نعيم) صالحلر جنتده تنعمده‌در (على الارائك ينظرون) انلره حجالده سريرلر اوزره
اوتوروب الله تعالينك ويرديكى كرامات ونعمته وكافرلره ايريشن عذاب ونقمته نظر
ايدرلر (تعرف فى وجوههم نضرة النعيم) تنعمده اولدقلرينك بهجت وبريقن يوزلرنده كورر
وبيلورسن (يسقون من رحيق مختوم) انلره شراب خالصدن ايچيريلوركه انك اناسى
مختومدر ختمنى ابراردن غيرى احدفك ايتمز (ختامه مسك) اول شراب انائك ختامى
مسكدر (وفى ذلك فليتنافس المتنافسون) ايعدى راغبلر انك كبى ثوابه رغبت ايتسونلر

باشليوب بزى ضايع ايده
جكسكز ديه‌لريله شفقت
ايدوب برمدت ترك هجرت
ايتديلر بعده برتقريب
مدينه‌يه كلوب مقدم
هجرت ايدن اصحاب
فقيه عالم اولمش كوردكلرنده
ازواج واولادلرينه هجرتدن
برمدت كيروقالمغه سبب
اولدقلريچون عتاب مراد
ايتدكلرنده بوآيت كريمه‌نك
نزوليله عفووصفح بولنه
سالك اولديلر (انما اموالكم
واولادكم فتنة والله عنده
اجرعظيم) اموال واولادكز
سزه بليه‌در ❊ كه سزى
الله تعالى‌يه ذكر وطاعت
ومحبتدن اشغال ايدرلر ❊
الله تعالى‌يه طاعت ومحبتى
جمله‌دن ازيدوغالب اولنلره
اجرعظيم واردر (فاتقوا الله
ما استطعتم واسمعوا واطيعوا
وانفقوا خيرا لانفسكم
ومن يوق شح نفسه فاولئك
هم المفلحون) قدرتكز
قدرالله تعالينك تقواسنده
نهيندن وامرينى كمال قبولله
استماع ايدك والله تعالى‌يه
ورسولنه اطاعت ايدك

ونفسكز ايچون لوجه‌الله اموالكزدن انفاق ايدك كيمكه نفسنك بخل وامسا كندن وقايه اولنه اول [ومزاجه]
كمسه دارينده فلاح بولمشلردندر (ان تقرضوا الله قرضا حسنا يضاعفه لكم ويغفرلكم والله شكور حليم) اكر
اموالكزى خاوص وطيب قلبله امراولنديغكز شيئه صرف ايدرسكز انلرك اجرينى الله‌تعالى بحساب مضاعف ايدر

واول انفاق بركتنه كناهلركزى مغفرت ايدر الله‌تعالى شكوردركه سزدن قليلى قبول ايدوب اجرجزيل ويرر حليمدركه
كناهكزك عقوبتنه عجله ايتمز (عالم الغيب والشهادة العزيز الحكيم) ملك وملكوتده نهان وآشكار كانون ومايكونى بيلور ملكنده
عزيز وغالب وحكمنده مصيب وكريمدر ﴿ ٢٦٥ ﴾ (سورة الطلاق مدنية وهى احدى عشر آية)

(ومزاجه من تسنيم) اول شرابك مزجى تسنيمدندر تسنيم ايسه برشرابدركه عاودن
اهل جنتك غرف ومنازللرينه منصب اولور بعده انصبابى كسيلور * دينلديكه تسنيم
هواده جارى اولور اهل جنتك انالرينه طولنجه منصب اولور اندن كسيلور * دينلديكه
اول اشرف شرابدر مقربون انى صرف ايچرلر اماكه سائر اهل جنت ايچون مزج
ايديلور (عينا يشرب بها المقربون) اول تسنيم برعيندركه مقربون انى صرف ايچرلر
زيراكه دنياده الله تعاليدن غيرى شغللرى يوغيدى (ان الذين اجرموا كانوا من الذين
آمنوا يضحكون) رؤساء قريشدن شونلركه اشراك ايتديلر مؤمنلرك فقراسى استهزاء
ايدرلردى (واذا مروا بهم يتغامزون) قچان اول فقرايه اوغراسه‌لر انلره طعن ايدرلر
وياخود كوزلريله وقاشلريله برى برلريله اشارت ايدرلر (واذا انقلبوا الى اهلهم انقلبوا
فكهين) واهل ومنزللرينه رجوعلرنده صددنده اولدقلرى حالتده فرحين ومعجبين
رجوع ايدرلر (واذا رأوهم قالوا ان هؤلاء لضالون) ومؤمنلرى كوردكلرنده محمد
عليه السلامى تصديق ايتدكلريچون انلرى ضلالته نسبت ايدرلر (وما ارسلوا عليهم
حافظين) الله تعالى ايدر حالبوكه اول مشركلر اول مؤمنلر اوزره حافظ ارسال
اولنمديلركه اعماللرينى حفظ ايده‌لر ويارشد وضلاللرينه شهادت ايده‌لر (فاليوم الذين امنوا
من الكفار يضحكون) شول كونده‌كه مؤمنلر جنته كيره‌لر كافرلرى استهزاء ايده‌لر
(على الارائك ينظرون) درو ياقوتدن سريرلر اوزرنده انلرك نارده عذاب اولندقلرينه نظر ايده‌لر
(هل ثوب الكفار ما كانوا يفعلون) اول كونده كافرلر جزاء اولنور استهزاء وسيئه‌لريله كيم انى
دنياده ايشلديلردى * ابوصالح ايدر نارده كفاره قپولر آچيلوب چيقك دينله قپولرى آچيق
كوريجك سكرديشوب اكا كيده‌لر واردقلرنده قپولر قپانه جنتدن مؤمنلر انلر نظر ايده‌لر
زبانيه‌نك انلره اول منوال اوزره ايتدكلرى جزايه كوليشه‌لر * كعب ايدر جنتدن ناره ناظره
پنجره‌لر واردركه قچان برمؤمن جنتدن نارده برعدوسنى كورمك ديليه اول پنجره‌لرك برينه
وارر واندن انك عذاب اولنديغنه نظر قيلور واكا كولوب سوينوز

سورة الانشقاق وهى خمس وعشرون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

اذا السماء انشقت) قچانكه سماء رب تعالينك هيبتندن منشق اوله * دينلديكه مجره‌دن شق
اوليسر (واذنت لربها وحقت) واول سماء رب تعالينك امرنى ايشيدوب اكا انقياد ايده
وحق اولديكه اول انى استماع واكا انقياد ايده (واذا الارض مدت) وارض بسط اولنوب
سعتنده زياده قلنه (والقت ما فيها وتخلت) اول ارض ايچنده اولان موتى وكنوزى طشره

(بسم الله الرحمن الرحيم)
(يا ايها النبى اذا طلقتم النساء
فطلقوهن لعدتهن واحصوا
العدة واتقوا الله ربكم
لاتخرجوهن من بيوتهن
ولا يخرجن الا ان يأتين
بفاحشة مبينة وتلك
حدود الله ومن يتعد
حدود الله فقد ظلم نفسه
لاتدرى لعل الله يحدث
بعد ذلك امرا) يانبى الله
❊ امتكه سويله كه ❊ مدخول
بها نساكزى تطليق
ايتديككز زمان عدتلرى
وقتنده تطليق ايدك ❊ اول
تطهير لرندن صكره جماع
اولنمزدن مقدمدركه اول
طلاق سنيدر ❊ واول
نساكزك عدتنى سز تعداد
ايدك ❊ كه انلر تعداد
وضبطدن عاجزلردر وسز
دخى نفقه وسكنى ورجعتك
وقتنى بيله‌سز ❊ والله تعاليدن
اتقا ايدوب انلره تطويل
عدت واضرار ايتمكز
وانلرك عدتلرى منقضيه
اولنجيه دك اولدقلرى بيتدن

چيقارميك انلردخى چيقمسونلر مكركه اهل خانه‌يه اذاوفحش وسفاهت ظهوريله
شرعا اخراجى لازم كله اشبو احكام الله تعالانك حدوديدر كيمكه انك حدودينى تجاوز ايدرسه نفسنه ظلم ايدوب مستحق
عقاب اولور بيلمزسنكه الله تعالى برامر مرغوب احداث ايدوب اهانه يا اولادينه محبتى سببله نادم اولوب رجعت ❊

ایده (فاذابلغن اجلهن فامسکوهن بمعروف اوفارقوهن بمعروف واشهدوا ذوی عدل منکم واقیموا الشهادةلله ذلکم یوعظ به من کان یؤمن بالله والیوم الاخرومن یتق الله یجعل له مخرجا ویرزقه من حیث لایحتسب ومن یتوکل علی الله فهو حسبه ان الله بالغ امره قدجعل الله لکل شیء قدرا) اول تطلیق ﴿ ٢٦٦ ﴾ اولنان نسا کزك عدتی منقضی اولدقده

دیلرسه کزانلری نکاح جدیدیارجعه وحسن معاشرتله امساك ایدك یاخود حق طلاق وصداقنی اداواضراردن حذرایله مفارقت ایدك ورجعت وفرقتکزاوزره منازعه دن صیانة سزدن ایکی شاهد عادل طوتك واول شهادتی لله اقامت ایدك بواشهاد واقامت شهادت الله تعالی یه وآخرته ایمان ایدن کیمسه یه نصیحتدر کیمکه الله تعالیدن قورقوب مناهیدن وحدود الهیی تعدیله اول نسوانی اضراردن اجتناب ایدرسه الله تعالی انی دنیا وآخرت محنتندن اخراج ایدر واکا خاطرینه خطور ومأمول اتمدیکی رزق احسان ایدر کیمکه الله تعالی یه توکل ایدر الله تعالی انك امورینه کافیدر الله تعالی انك امری نافذدرکه اصلا فوت اولمز الله تعالی شدت ورخادن هرشی ایچون وقت تقدیر اتمشدر اول نه تقدم ونه تأخر ایدر * پیغمبرمز علیه السلامدن مرویدرکه بن برآیت بیاورم اکرناس انکله عمل ایتسه لر انلره کافی ایدی [اولندی] دیو * ومن یتق الله یجعل له الی آخره قرائت بیوردی * روایت اولندیکه سالم بن عوف بن مالك الاشجعی مشرکلره اسیر اولمغله باباسی عوف پیغمبر علیه السلامه حالنی افاده واستمداد ایتدکده الله تعالیدن قورقوب دائما لاحول ولاقوة الابالله

براغوب تخلی ایده (واذنت لربها وحقت) واول ارض رب تعالینك امرنه اجابت ایده واخال اکا واجب اولدیکه ربنه اجابت ایده (یاایها الانسان انك کادح الی ربك کدحا فملاقیه) یاانسان سن ربك جل شانه نك جزاسنه لقاکه دکین عملده سعی قوی ایله سعی ایدرسن ایمدی لابدا کا ملاقات ایدیسرسن (فامامن اوتی کتابه بیمینه فسوف یحاسب حسابایسیرا) اما اول کسه که کتاب اعمالی یمیننه ویریله که اول مؤمندر سهولتله حساب اولنور حسابنده مناقشه اولنمز (وینقلب الی اهله مسرورا) ومؤمنلردن عشیرتنه ویامؤمنلر فریقنه ویاجنتده کی حوردن اهلنه وکندویه ویریلن کرامته مسرور اولدیغی حالده رجوع ایدر (واما من اوتی کتابه وراء ظهره) اما اول کسه که کتاب اعمالی وراء ظهرنده شمالنه ویریله که اول کافردر یمینی بوینه تیورلنوب شمالی وراء ظهرنه دوندوریلوب اندن کتابی ویریله چقان انده کی اعمال سیئه یی کوره (فسوف یدعو ثبورا) واثبوراه دیو کندویه هلاکی تمنی ایده (ویصلی سعیرا) ونار وقوده براغله (انه کان فی اهله مسرورا) زیرا اول دنیاده عشیرتی بیننده آخرتدن فارغ اولدیغی حالده مال وجاه ایله مسرور ایدی (انه ظن ان لن یحور بلی ان ربه کان به بصیرا) اول ظن ایدردیکه موتدن صکره الله تعالی یه رجوع ایتمیدی ایمدی حال انك ظن ایتدیکی منوال اوزره دکلدر بلکه اول بعث اولنوب اکا رجوع ایدیسردر زیراکه رب تعالی انی خلق کوندن بعث کونه دکین انك احوال واعمالنه عالم اولوب لابد اکا فعلنك جزاسن ایدیسردر (فلااقسم بالشفق) اقسام ایدرین شول حمرته کیم شمسك غروبندنصکره افق مغربده کوریلور ویاشول بیاضه کیم اول حمرتك عقبنده کلورکه انك سقوطیله عامهٔ فقها عندنده وقت عشاء داخل اولور (واللیل وما وسق) ودخی لیله وهرشیئه کیم دواب وغیریدن لیل انی جمع وستر ایدر (والقمراذا اتسق) ودخی قمره کیم اول مستوی اولوب نوری تمام اوله که اول ایام بیضدر (لترکبن طبقا عن طبق) یاانسان سن حالدن حاله تحویل اولنورسنکه انك صکره کیسی هول وشدتده اولکینه مطابق اولور ویاخود الله تعالی یه قربت ورفعتده درجه دن درجه یه ورتبه دن رتبه یه صعود ایدرسن ویاخود مواقف قیامتده حالدن حاله منقلب اولورسن ویاخود نطفه ایکن موت بعده حیاة بعده موت بعده حیاته ایررسن ویاخود رضیع بعده فطیم بعده غلام بعده شاب بعده شیخ اولورسن ویاخود تدریجله سزدن اول کچن امتلرك سنتلرینه وبدعتلرینه تبعیت ایدرسن (فمالهم لایؤمنون) انلره نولدیکه یوم قیامته ایمان کتورمزلر (واذا قرئ علیهم القرآن لایسجدون) چقان انلره قرآن اوقنسه خضوع ایتمزلر ویاانك تلاوتنه سجود ایتمزلر * روایت اولندیکه پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم (واسجد واقترب) اوقونیجق اول ویانده اولان مؤمنلر سجده یه واردیلر قریش ایسه انلرك باشی اوجنده طوروب تصفیق ایدرلردی اول سببدن بو آیت نازل اولدی * امام ابو حنیفه بوآیتله سجودك وجوبنه ذاهب اولدی زیرا انی ایشیدوب سجده ایتمین ذم

ذکرینی ایدك بیوردی بونکله مداوم ایکن زمان قلیلده اوغلی سالم قیدمشرکیندن خلاص ودرتبیك قیون سوروب سلامت مدینه یه کلدی وبوومن یتق الله آیت کریمه سی انك شاننده نازل اولدی دیلدی (واللائی یئسن من المحیض من نسائکم ان ارتبتم فعدتهن ثلثة اشهر ﴿ ٢٦٧ ﴾ واللائی لم یحضن واولات الاحمال اجلهن ان یضعن حملهن ومن یتق الله یجعل له من امره یسرا) حیضدن کسلمش نسالریکزك واصلا حیض کورمینلرك عدتلرنده شك ایدرسکز انلرك عدتلری اوچ ماهدر وحامله اولان نسالرك نهایت عدتلری حملنی وضع ایتدکلری وقتدر ﷺ که اول مرأه کزك مطلقه کرك زوجی وفات ایتمش اولسون ﷺ کیمکه الله تعالادن قورقوب احکامی حقوقنه مراعات ایدرسه حق تعالی اکا دنیا وآخرت امرینی آسان ایدر (ذلك امرالله انزله الیکم ومن یتق الله یکفرعنه سیئاته ویعظم له اجرا) بوذکر اولننلر الله تعالینك امریدرکه انی سزه ﷺ لوح محفوظدن انزال ایتدی کیمکه الله تعالیدن قورقوب انك اوامر واحکامیله عمل ایده اول انك کناهلرینی سترودفع واجرینی تضعیفیله عظیم ایدر (اسکنوهن من حیث سکنتم من وجدکم ولاتضاروهن لتضیقوا علیهن وان کن اولات حمل فانفقوا علیهن حتی یضعن حملهن فان ارضعن لکم فاتوهن اجورهن واتمروا بینکم بمعروف وان تعاسرتم فسترضع له اخری) اول تطلیق ایتدیککز نسایی عدتلری تمامنه دك وسع وطاقتکز اولدیغی مکانده اسکان ایدك وانلرك اخراجنی موجب تضییقله اضرار ایتمیك اکرانلر حامله ایسه لر حملرینی وضع ایدنجه دك نفقه لرینی ویرك اکرانلر اولا دکزی

اولندی * ابو هریره رضی الله عنهدن مرویدرکه اول بوآیتده سجده ایدوب دیدیکه والله بن بوآیتده سجده ایتدم الاانده نصکره که پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمی انده سجده ایدر کوردم (بل الذین کفروا یکذبون) بلکه کافرلر قرآنی تکذیب ایدرلر (والله اعلم بما یوعون) حالبوکه الله تعالی انلرك کفر وعداوتدن صدرلرنده اضمار ایتدیکن بیلور (فبشرهم بعذاب الیم) ایمدی انلره عذاب وجیع دائمله تبشیر ایت (الاالذین آمنوا وعملوا الصالحات لهم اجر غیر ممنون) لکن انلردن شول کسه لرکه الله تعالی یه ورسولنه ایمان کتوروب اداء فرائض وسننله اعمال صالحه ایشلیه لر انلره ثواب دائم واردرکه مرض وهرم وعذرله فوت ایتدکلری اعمالك ثوابی کسلمز یازیلور

سورة البروج وهی ثنتان وعشرون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(والسماء ذات البروج) سماء حقیچونکه اول اون ایکی برجلیدر کواکبدن سبعهٔ سیارا کانزول ایدر ومع ذلك اول بروجده نجوم ثوابت دخی واردر ویاخود انکله مراد قمرك منازلیدر ویا کواکبك عظماسیدر ویاابواب سمادرکه نوازل اندن خروج ایدر (والیوم الموعود) ومجیئیله وعد اولنان یوم قیامت حقیچون ویاخود انکله مراد یوم جمعه ویوم نحر اوله ویاخود یوم ترویه ایله یوم عرفه اوله ویامحمد علیه السلام ایله یوم قیامت اوله ویامحمد علیه السلام ایله الله تعالی اوله ویاآدم علیه السلام ایله یوم قیامت اوله ویابنی آدم اوزره شهادت ایدر ملکه یوم قیامت اوله ویاحفظه ایله بنی آدم اوله ویاآدم ذریتله یوم قیامت اوله ویاالله تعالی ویوم قیامت اوله ویااشبو امتله سائر امم اوله ویاالله تعالی وبنی آدم اوله ویاانبیا ایله محمد علیه السلام اوله (قتل اصحاب الاخدود) اصحاب اخدوده لعنت اولندی * پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمدن مروی حدیث مرفوعدرکه ملوك ماضیه دن برملکك برساحری وارایدی اول ساحر پیر اولیجق ملك اکا برغلام ضم ایتدیکه اندن سحر اوکرنه مکر اول غلامك یولی اوزره برراهب وارایدی غلامك قلبی اکا میل ایتدی کونلرده برکون غلام ساحره کیدرکن یولی اوزره بربیوك یلانه راست کلدیکه اول نامی یولدن مروره مانع اولمشدی غلام الینه برطاش الوب دیدیکه آلهی راهب اکرسکا ساحردن خیرلو ایسه بوطاشله اشبو یلانی اولدرمکی بکا آسان ایت اندن یلانه طاشی آتوب اولدردی بعده اول غلام اکه وابرصی دعاسیله کیدرر اوادی برنیچه دردلری کذلك دعاسیله کیدرردی مکر ملکك برجلیسی وارایدی اعمی اولدی غلام دعاسیله انك عماسین کیدردی ملك اول جلیسنه عماکی کیم کیدردی دیو سؤال ایتدکده رب تعالی کیدردی دیو جواب ویردکده

امر ورلرسه امزرمه اجرتنی ویرك وبوامزرمه اجرتی خصوصنده بربریکزله بینکزده مشورت ایدوب مناسبنی ویرك اکر رضاع امرنده یعنی زوجه امزرمه اجرتنی ویرمکده وزوجه یه امزرمکده عسرت ومضایقه ظهور ایدرسه اول ❊ زوجی ❊ رجله برسود اناطوتمق لازم کاور ❊ زیرا اناسنه سن سود ویردیو ﴿ ۲۶۸ ﴾ جبر اولنمز ❊ (لینفق ذوسعة من سعته ومن قدر علیه رزقه فلینفق مما آتیه الله لایکلف نفسا الا ما آتیها سیجعل الله بعد عسر یسرا) کرکدر که غنا وقدرت صاحبی کیمسه‌لر مطلقه ومرضعه لرینه غنا وقدرتنجه نفقه ویرسون رزق تنك ومضایقه اوزره اولان کمسنه الله تعالینك اکا ویردیکی قدر نفقه ویرسون برنفسه انجق اکا مالدن ویردیکی قدر تکلیف اولنور الله تعالی عسر وفقر دنصکره یسر وغنا احسان ایدر (وکاین من قریة عتت عن امر ربها ورسله فحاسبناها حسابا شدیدا وعذبناها عذابا نکرا) چوق قریه اهلی رب تعالانك ورسولنك امرنده جهل وعناد ایله اعراض ایتدیلر بزانلره دنیاده قحط وسیف وسائر بلا ایله شدید حساب ومناقشه ایتدك وآخرتده بیلنمز الیم عذابلرله عذاب ایده‌رز (فذاقت وبال امرها وکان عاقبة امرها خسرا) انلر کفر وعصیانلرینك عقوبتنی دنیاده داتدیلر وعاقبت امرلری خسران اولدی (اعد الله لهم عذابا شدیدا) الله تعالی انلر ایچون عذاب شدید آماده ایلدی (فاتقوا الله یا اولی الالباب الذین امنوا قد انزل الله الیکم ذکرا رسولا یتلوا علیکم ایات الله مبینات لیخرج الذی امنوا وعملوا الصالحات من الظلمات الی النور) ای الله تعالی‌یه ایمان ایدن عقول تامه صاحبلری

ملك اکا یاوزلنوب تعذیبله اکا غلامی بیلدردی بعده غلامه تعذیب ایدوب اول دخی راهبی بیلدردی اویله اولسه ملك راهبی منشارله ایکی شق ایتدی بعده غلامی بربویکسك طاغك باشنه کوندردیکه اندن اشاغه آته‌لر غلام دعا ایدوب طاغ سلکندی انی کتورنلر جمله‌سی هلاك اولوب غلام قورتلدی بعده اول غلامی برجماعتله دریایه کوندردیکه انی اغراق ایده‌لر کمی‌یه بنیجك غلام دعا ایدوب کمی انلر ایله منقلب اولـدی انلر غرق اولوب غلام صو اوزره یورویه‌رك طشره‌یه چیقـدی غـلام ملکه واروب دیدیکه سن بنم قتلمه چاره ایده‌مزسن مکرکه ناسی جمع بنی صلب ایدوب وتیر کشمدن براوق آلوب باسم رب الغلام دیوب اول اوقی بکا آته سن ملك انجلین ایتدی اوق غلامك صدغنه ایریجك غلام تسلیم روح ایتدی ناس انی کوریجك دفعة جیعی غلامك ربنه ایمان کتوردك دیدیلر ملکه اتباعی دیدیلرکه شول حذر ایتدیکك ورطه‌یه دوشدك اویله اولسه ملك انلر ایچون امر ایدوب خندقلر قازدیلر وایچلرینه آتش یاندردیلر واول ایمانه کلنلری اول آتش قتنه کتوردیلر کفره رجوع ایدنلری صالیوردیلر ایمان اوزره ثابت اولنلری اول آتشه آتدیلر حتی‌که برمرأه‌یی کتوردیلرکه بیلنجه برصبی‌وارایدی مرأه آتشه آتلقدن تأخر ایدیجك صبی اکا ای‌انا سن حق اوزره‌سن ناره صبر ایدکل دیدی اویله اولسه مرأه صبی ایله کندوبی اول آتشه براقدی * مقاتل ایدر اخادید اوچ یرده واقع اولوبدر بری نجرانده وبری شامده وبری فارسده اولدی اما شامده‌کی‌یه بطلمیوس وفارسده‌کی‌یه بخت نصر تعهد ایتدی بوایکیسی شاننده قران نازل اولمدی بلکه قرآنك نزولی اول نجرانده‌کی اخدود شاننده اولوبدر * روایت اولندیکه بررجل مسلم وارایدی انجیل اوقوردی کندوبی برکمسه‌یه برعمل ایچون ایجار ایتدی اول انك قتنده امر ایتدیکی عملی ایشلر وهم انجیلدن قراءت ایلردی مکر مستأجرك برقزی وارایدی کورسه‌که اول اجیر انجیلدن اوقودقچه اندن نور ظاهر اولوردی قزانی باباسنه خبر ویروب حتی‌که باباسی دخی اول نوری کوردی اجیره اول نورك سبیندن سؤال ایتدیکنده اول دین اسلام نوریدر دیدی اویله اولسه اول مستأجر وانك غیری رجال ونسادن سکسان یدی کمسه اسلامه کلدیلر بووقعه عیسی علیه السلامك سمایه رفعندنصکره ایدی نجرانده حمیر ملوکندن یوسف ذونواس نام بر ملك انی ایشیدیجك انلر ایچون برخندق قازدیروب ایچنه آتش یاندردی وانلره دین عیسادن رجوعی تکلیف ایتدی رجوع ایدنلری صالیوروب دین عیسی اوزره ثابت اولنلری اکا یاندردی حتی بر مرأه صبیسیله اکا کتوریلوب حکایت اولندیغی اوزره دین اسلامده ثابت اولدقلرنده ایکیسی اول آتشه براغلدی (النار ذات الوقود) اخدود برناردرکه ناسله ایله ایقاد اولنوبدر ربیع ابن انس ایدر اول ناره القاء اولنان مؤمنلری نارمس ایتزدن اول الله تعالی روحلرینی قبض ایتدی ونار چیقوب اول [اخدود]

الله تعالادن اتقا ایدك حق جل وعلا سزه قرآنی انزال وپیغمبرینی ارسال ایتدیکه اول رسول سزه ظاهر الاحکام اولان آیات قرآنیه‌سنی تلاوت ایدر تاکه مؤمن اولوب عمل صالح اشلینلری ضلالات ظلمتدن نور هدایته اخراج ایده (ومن یؤمن بالله ویعمل صالحا یدخله جنات تجری من تحتها ﴿ ۲۶۹ ﴾ الانهار خالدین فیها ابدا قد احسن الله له رزقا) کیمکه الله تعالایه ایمان ایدوب عمل صالح ایشلیه حق تعالی انی اشجاری تحتندن نهرلر جریان ایدر جنتلره ادخال ایدوب انده تأبید ایدر واکا انده احسن واعظم نعم احسان ایدر (الله الذی خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن یتنزل الامر بینهن لتعلموا ان الله علی کل شیء قدیر وان الله قد احاط بکل شیء علما) الله تعالی یدی کوکلری ویردن انك مثلنی خلق ایتدی انك امر وقضاسی انلرك بیننه نازل وجاری وحکمی نافذدر تاکه بو عقلله ای ناس بیله‌سزکه الله تعالی هرشیئی خلق ایتمکه وسموات وارضك بینلرنده حکمنی انفاذ واجرایه قادردر وانك علم وقدرتی هرشیئی احاطه ایتمشدر ❊ دائرهٔ علم وقدرتندن خارج برشی یوقدر

(سورة التحریم مدنیة وهی اثنتا عشرة آیة)

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(یا ایها النبی لم تحرم ما احل الله لك تبتغی مرضات ازواجك والله غفور رحیم) یانبی الله ازواجکك رضاسنی طلب ایله الله تعالانك سکا حلال ایتدیکی شیئی نیچون کندیکه حرام ایدرسن الله تعالی کفارت یمین ایله اول ذنبی مغفرت واکا رحمت ایدیجیدر * بوآیت کریمه‌نك سبب نزولنده ایکی روایت اولمغله بری بوکه حضرت رسالتپناه افندمز علیه السلام بالشربتنی سوررلر ایدی زینب رضی الله تعالی عنها برمقدار

اخدود کنارنده اولان کفاری یاندردی (اذ هم علیها قعود) که اول ملك واصحابی اخدود قتنده اوتوروب مؤمنلرك عذاب اولندیغنه نظر ایدرلردی (وهم علی مایفعلون بالمؤمنین شهود) وانلر مؤمنلره ایتدکلری ظلمه ملکلری عندنده بری برلریچون امرده تقصیر ایتامشدر دیو شهادت ایدرلردی ویاخود یوم قیامتده انلرك اول افعالی اوزره السنه وایدیلری شهادت ایدیسردر (وما نقموا منهم الا ان یؤمنوا بالله العزیز الحمید) اول مؤمنلردن هیچ برشی انکار ایتمدیلر الا انیکه الله تعالی‌یه ایمان کتوردکلرینه که اول عزیزدر عقابندن قورقیلور حمیددر ثوابی رجا اولنور (الذی له ملك السموات والارض والله علی کل شیء شهید) که اول الله تعالی سموات وارضك ملکی انکدر هر شیئی کورر انلرك فعلنی بیلور یوم قیامتده جزالرین قیلور (ان الذین فتنوا المؤمنین والمؤمنات ثم لم یتوبوا فلهم عذاب جهنم ولهم عذاب الحریق) شونلرکه مؤمنین ومؤمناتی احراقله تعذیبلرندنصکره توبه ایتمدن فوت اولدیلر کفرلری سببیله نار جهنم واحراقلری سببیله انلرك تعذیبندن اشد عذاب واردر * دینلدیکه عذاب حریقله مراد اول اخدوددرکه نارك اصحاب اخدود اوزره منقلب اولوب انلری احراقیدر (ان الذین امنوا وعملوا الصالحات لهم جنات تجری من تحتها الانهار ذلك الفوز الکبیر) شونلرکه الله تعالی‌یه ورسولنه ایمان ایله عمل صالح ایشلدیلر انلر ایچون جنتلر واردرکه اشجاری آلتندن ایرمقلر آقار اشبو فوز کبیردرکه دنیا ومافیها انك جنبنده صغیر اولور (ان بطش ربك لشدید) ربك جل شانه‌نك اخذی مضاعفدر (انه هو یبدئ ویعید) الله تعالی خلقی عدمدن وجوده کتورر وموتلرندنصکره یوم قیامتده انلری احیاء واعاده ایدر ویاخود دنیاده کفره‌یی بطشله ابداء ایدر وینه آخرتده انی اعاده ایدر (وهو الغفور الودود) اول تائبی مغفرت ایدر واکا الطاعت ایده‌نی سور (ذو العرش المجید) اول عرشك خالقیدر ذات وصفاتنده مجیددر واجب الوجود تام القدرتدر ویا اول عرش مجید وعلو وعظم صاحبیدر (فعال لما یرید) اول ابداء واعاده احزان واهانتدن دیلدیکن ایشلر اکا کندینك وغیرینك افعالندن مرادی ممتنع اولمز (هل اتیك حدیث الجنود فرعون وثمود) یا محمد سکا فرعون وثمود قوملرینك قصه‌لری خبری کلدیکه موسی وصالح علیهما السلامی تکذیبلریله نیجه اهلاك اولندیلر ایمدی انکله متسلی اولوب قومکك سنی تکذیبلرینه صبر ایله واول ایکی قومه ایریشن مصائب مثلیله مصاب اولملرندن تحذیر ایله (بل الذین کفروا فی تکذیب) بلکه سکا وقرآنه کافر اولنلر بر تکذیبده‌درکه اندن تحاشی ایتزلر ایمدی انلرك حالی کچن امم مکذبه‌نك حالندن اعجبدرکه انلرك قصه‌لرین ایشدر وآثار هلاکلرین کوررلر ایکن انلردن اشد وجه اوزره تکذیب ایدرلر (والله

عسل تدارك ايتمكله افندمز انك خانه‌سنی تشریفده شربت يابوب ویردی بعض ازواج طاهرات بوكا واقف اولوب كران كلمكله عائشه وحفصه رضی‌الله‌تعالی عنهما اتفاق ایتدیلركه شربتی ایچوب قنقمزك خانه‌سنه كاورسه یارسول‌الله اغزیكزده مغافیر رایحه‌سی شم اولنیور دیه‌بو مغافیر غرفط نام اغاجدن صمغ كبی سیلان ایدر بدرایحه‌لو

برشی ایمش واقعا انلرك خانه‌لرینی تشریفلرنده متفقا بو كلامی سویلدكلرنده بن زینبك خانه‌سنده بال شربتی ایچدم دیدی انلر بلكه زنبور عسلی غرفط چیچكندن المشدر دیدیلر بو تكرار بتكرار سویلدكلرنده والله عسلی كندو نفسم ایچون بوندنصكره حرام ایدیم دیدی بناء علیه بو آیت كریمه نازل اولدی * وبر روایت دخی بوكه حفصه رضی‌الله تعالی عنهانك نوبتنده خانه‌سنی تشریفلرنده حفصه رضی‌الله تعالی عنها مأذونا پدرینه كتمش بولنمغله ماریهٔ قبطیه‌یی چاغروب خدمتیله سرفراز ایتدی حفصه رضی‌الله عنها مطلع اولدقده ملول اولدی حضرت علیه السلام بیوردیكه ماریه‌یی كندیمه حرام ایدرسم راضی اولور میسن بیوردی حفصه بلی دیدكده پیغمبر علیه السلام بو خصوصی كیمسه‌یه سویله بیوردی

حفصه رضی‌الله عنها فی‌الحال عائشه رضی‌الله‌تعالی عنهایه مژده ایدوب ماریه‌دن خلاص الدق [ونبات] دیدی بناء علیه بو آیت كریمه نازل اولدی (قدفرض الله لكم تحلة ایمانكم والله مولیكم وهو العلیم الحكیم) الله تعالی سزك یمینلر كزی كفارتله كشادایده جكنی بیان ومشروع قیلدی الله تعالی سزك فعل وصلاحكزك متولیسیدر واول

من ورائهم محیط) الله تعالی علم وقدرتیله انلری مشتملدر قنده اولسه‌لر اندن انلری عصمت ایدر یوقدر (بل هو قران مجید) بلكه انلرك تكذیب ایتدكلری بر حق كتاب منیفدركه هر نازل اولان كتب سماویه‌دن اول شریفدر نظم ومعناده اول وحیددر ویا اول رب مجیدك قرآنیدر (فی لوح محفوظ) بر لوحده ثابتدركه تحریف ویا استراق شیاطیندن محفوظدر * روایت اولندیكه الله تعالی لوح محفوظی درهٔ بیضادن خلق ایتدی ایكی دفه‌سی یاقوت حرادندر عرشك یمیننده‌در الله تعالی اكا هر كونده اوچیوز التمش كره نظر ایدر احیاء وامانه ایدر خلقك كیمی عزیز وكیمی ذلیل ایدر دیلدیكی كبی ایدر تا كه خلق بیله‌لركه عندنده هر شی مقدردر * مرویدركه الله تعالینك اوحنده یوز اون بش شریعت موجوددر الله تعالی ایدر هر مؤمنكه اول شریعتلرك بریله بكا ملاقات ایده بن انی جنته قوریم * دینلدیكه لوح محفوظك طولی سماء وارض بیننجه وعرضی مشرق ومغرب اراسنجه‌در ایكی حافه‌سی در ویا قوتدن قلمی نوردر اصلی بر ملكك حجرنده‌در

سورة الطارق وهی سبع عشرة آیة مكیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(والسماء والطارق) سماء وطارق حقیچون طارق كیجه ایچنده ظاهر اولور كوكبدر * روایت اولندیكه ابو طالب بر كیجه پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم قتنده ایدی كورسه كه سمادن بر نجم منحط اولوب اول حوالی نور ایله طولدی ابوطالب اندن فزع ایدوب یا محمد بونه شیدر دیدی پیغمبرمز علیه السلام ایتدی نجمدركه رمی اولندی الله تعالینك آیتلرندن بر آیتدر اول سببدن بو آیت نازل اولدی (وما ادریك ما الطارق النجم الثاقب) طارقك نه شی ایدوكن سكا نه بیلدردی ایعدی اول بر ضیالو نجمدركه ظلامی ویا افلاكی ضیاسیله ثقب ایدوب انده نافذ اولوركه اول زحلدر (ان كل نفس لما علیها حافظ) هیچ بر نفس یوقدر الا انك اوزره مسلط ملك واردركه انك اعمالنی حفظ ایدر (فلینظر الانسان مم خلق) ایمدی انسان نظر ایتسونكه نه شیدن خلق اولندی (خلق من ماء دافق) بر ماءدن خلق اولندیكه اول رحم امه صب اولنوبدر (یخرج من بین الصلب والترائب) كه اول رجلك صلبیله مرأه‌نك عظام صدری اراسندن چیقاركه انكله مراد ماء رجل ایله ماء مرأه‌در زیراكه ولد اول ایكیسندن حاصل اولور (انه علی رجعه لقادر) اول الله تعالی انی اماته‌دنصكره بعثه قادر اولور ماء دافقدن خلقه قادر اولدیغی كبی (یوم تبلی السرائر) شول كونده كه قلوبده مضمر اولان عقائد

قوللرینك مصالحنی علیم وهر امورنده حكیمدر (واذاسرالنبی الی بعض ازواجه حدیثا فلمانبأت به واظهره الله علیه عرف بعضه واعرض عن بعض فلما نبأها به قالت من انبأك هذا قال نبأنی العلیم الخبیر) اول وقتكه پیغمبر علیه السلام ازواجنك بعضنه * یعنی حفصه رضی‌الله عنهایه * اسرارا شویلدی * كه اول ماریه‌یی كندویه تحریمیدر یاخود

كندودنصكره شیخینك خلافتلریدر * وقتاكه حفصه رضی‌الله تعالی عنها اول سری عائشه رضی الله تعالی عنهایه خبر ویردكده الله تعالی انك خبر ویردیكنی پیغمبر علیه السلامه * جبریل علیه السلام‌له * بیان ایتدی پیغمبر علیه السلام انك بعضنی حفصه‌یه ایچون اول سری افشا ایتدك دیو افهام وسؤال ایتدی * كه اول ماریه ماده‌سیدر * وبعضنی یوزینه اورمیوب سؤالدن اعراض ایتدی * اول شیخنین ماده‌سیدر * وقتاكه پیغمبر علیه السلام حفصه‌یه بونلری خبر ویردكده حفصه رضی‌الله تعالی عنها بونلری بنم افشا ایتدیكمی سكا كیم خبر ویردی دیدی پیغمبر علیه السلام هر شیئی بیلور وایشیدر بر الله تعالی خبر ویردی دیدی (ان تتوبا الی الله فقد صغت قلوبكما وان تظاهرا علیه فان الله هو مولیه وجبریل وصالح المؤمنین والملائكة بعدذلك

ظهیر) ای حفصه وای عائشه * سزك قلبكز صوابدن میل ایله سر پیغمبر علیه السلامی محافظه ایتمكزدن سزه توبه ایتمك لازم كلدی * اكر توبه ایدرسكز الله تعالی توبه‌كزی قبول ایدر اكر بربریكزه معاونت ومظاهرتده اولور سكز تحقیق الله تعالی انك ولی وناصریدر وجبریل علیه السلام انك رفیق ومددكاریدر ومؤمنلرك صلحاسی

ونبات ظاهر اولور ویا فرائض اعمال ظاهره اولور صوم وصلاة ووضوء واغتسال كبی كه اول الله تعالی ایله عبد بیننده سرائردر حتی بر عبد اشبو عباداتی ادا ایتامشكن ادا ایتدم دیسه انی الله تعالیدن غیری احد بیلمز ایمدی یوم قیامتده انی ادا ایدن ایتمیندن اظهار اولنور * ابن عمر ایدر الله تعالی یوم قیامتده هر سری اظهار ایدر سر حسن صاحبنك یوزنده زین اولور وسر قبیح ایسه صاحبنك یوزنده شین اولور (فاله من قوة ولا ناصر) اوبله اولسه بعثی انكار ایدنه كندیدن عذابی دفع ایدر قوتی ویاناصری اولمز (والسماء ذات الرجع) سماء حقیچونكه اول هر دوره‌ده حركته ابتدا ایتدیكی موضعه رجوع ایدر ویاخود وقت وقت یغمورله رجوع ایدر ویاخود سحاب مائی بحاردن اولور دینلن قول اوزره وقت وقت اول مائی اخذ ایچون ارضه رجوع ایدر (والارض ذات الصدع) وارض حقیچونكه اول نبات واشجار وعیون ایچون منشق اولور تاكه اول بنی آدمه قوت اوله (انه لقول فصل وما هو بالهزل) اول قرآن بر قول جددركه حق وباطل بیننی فصل ایدر بوخسه قول هزل دكلدر (انهم یكیدون كیدا واكید كیدا) اهل مكه قرآنی ابطال ونورنی اطفا ایچون كید ایدرلر بندخی انلره استدراج وحسبانلری اولمدیغی حیثیتدن انتقامله انلره كیدیمی مقابل قیلورین (فمهل الكافرین امهلهم رویدا) ایمدی كافرلره صبرله وهلاكلرینه استعجال تركله امهال یسیر ایت زیراكه عمر دنیا نه‌دكلو طویل اولسه آخرتك عمر دائمنه نسبتله اقل قلیلدر

سورة الاعلی وهی تسع وعشرة آیة مكیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(سبح اسم ربك الاعلی) رب اعلانك اسمنی تنزیه ایت شول معنابدنكه اكا صالح اولمزكه اول قهر واقتدار ایله عالیدر ویاخود سجودكزده سبحان ربی الاعلی دیكز وقتاكه * فسبح باسم ربك العظیم * آیتی نازل اولدی پیغمبرمز علیه السلام انی ركوعكزده دیكز دیدی * سبح اسم ربك الاعلی * آیتی نازل اولیحق انی سجودكزده دیكز دیدی حالبوكه اندن اول ركوعده اللهم لك ركعت وسجودده اللهم لك سجدت دینوردی (الذی خلق فسوی) كه اول هر شیئی خلق ایدوب خلقنی تسویه ایتدی شول كمالی حاصل اولور شیئی انده قیلمغله (والذی قدر فهدی) كه اول اشیانك اجناس وانواع اشخاص ومقادیر صفات وافعال وآجالنی تقدیر ایدوب هر برینی طبع واختیاریله افعالنه توجیه ایتدی میول والهامات تقدیر وخلقیله ونصب دلائل وانزال آیات ایله * مجاهد ایدر انسانه خیر وشر وسعادت وشقاوت طریقنی وانعامه مراتعی هدایت ایتدی * دینلدیكه اشیاده منافعی خلق

﴿ یعنی اصحاب ومنزك ایکیکزنده بابالرکز ﴾ وجله ملکلر انك معاون وظها هریدر (عسی ربه ان طلقکن ان یبدله ازواجا خیرآمنکن مسلمات قانتات تائبات عابدات سائحات ثیبات وابکارا) اکر اول سزی تطلیق ایدرسه شاید انك ربی جل شانه اکا سزدن خیراو مسلمه ﴿ ۲۷۲ ﴾ مؤمنه مطیعه تائبه عابده صائمه ثیبه وباکره زوجه‌لر تبدیل ایده (یاایها الذین امنوا قوا انفسکم واهلیکم نارآ وقودها الناس والحجارة علیها ملئکة غلاظ شداد لایعصون الله ما امرهم ویفعلون مایؤمرون) ای مؤمنلر نفسکزی وپند ونصیحتله اهل واولادکزی آتشدن حفظ ایدك که اول آتشك طوتشدیره جغی کفار انس وجن وکبریت طاشلریدر اونار اوزره مأمور ﴿ زبانیه ﴾ دینور ﴿ خشین وشدید ملکلر واردر که الله تعالی انلره امر بیوردیغی شیده اصلا عصیان ومخالفت ایتزلر وامر اولندقلری شیئی در عقب ادا ایدرلر ﴿ هیچ مرحمتلری اولمغله برآن بردفعه‌ده یتمش بیك کسه‌یی بردن آتشه القا ایدرلر ﴿ (یاایها الذین کفروا لا تعتذروا الیوم انما تجزون ما کنتم تعملون) ای کافرلر بوکون ناره دخولکزده اعتذار ایتمیك ﴿ که عذرکز قبول اولمز ﴿ انجق دنیاده‌کی اعمال سیئه‌کزله جزالنورسکز (یاایها الذین امنوا توبوا الی الله توبة نصوحا عسی ربکم ان یکفر عنکم سیئاتکم ویدخلکم جنات تجری من تحتها الانهار یوم لایخزی الله النبی والذین امنوا معه نورهم یسعی بین ایدیهم وبایمانهم یقولون ربنا اتمم لنا نورنا واغفر لنا انك علی کل شیء قدیر) ای مؤمنلر الله تعالی‌یه کناهکزدن توبه ایدك شویله که الی

ایدوب استخراجی طریقنی انسانه هدایت ایتدی ورحمده مدت جنینی تقدیر ایدوب اکا رحمدن دنیایه خروجی هدایت ایتدی وبنی آدمه سعادت وشقاوتی تقدیر ایدوب بعده ایکی فریقدن هر برینك اوزرینه تقدیر اولنان سبیله سلوکی تیسیر ایتدی (والذی اخرج المرعی فجعله غثاء احوی) واعشابی ودوابك مرعاسنی یردن بتوروب خضرتندنصکره یابس واسود قیلدی (سنقرئك فلاتنسی) بزسکا قرآنی جبریل قراءتیله تعلیم ایده‌رز ویاخود قراءتی الهامله سنی قاری قیلورز من بعد انی اونوتمزسن حالبوکه سن امیسن تاکه اول سکا آیت اخری اوله مع ذلك سنك امور مستقبله‌دن اخبارك ودیدیکك کبی واقع اولمسی آیاتدن ایدی (الاماشاءالله) مکرانیکه الله تعالی قرآندن تلاوتن نسخله اونتدیره * دینلدیکه انکله مراد قلت وندرت اوزره اولاندر زیرا روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم بر نمازده قراءتدن برآیتی اسقاط ایتدی * ابی بن کعب انی نسخ اولندی ظن ایدوب سؤال ایتدکده پیغمبریمز علیه السلام دیدیکه انی اونوتمشن (انه یعلم الجهر ومایخفی) الله تعالی احوالکزدن آشکاره وکیزلوبی بیلور ویاخود جبریل علیه السلامله بیله جهرکی ونسیاندن خوفیله اکا داعی اولان شیئی بیلور اعدی ابقاء وانشاءدن صلاحك اولان شیئی بیلور (ونیسرك للیسری) بزسنی وحی حفظنده طریقهٔ یسرایی اعداد ایدرز (فذکر ان نفعت الذکری) ایمدی ناسه قرآنله وعظ ایت اول انلره کرکسه نفع ایتسون ویاایتمسون (سیذکر من یخشی) اول قرآنله متعظ اولور اول کسه‌که الله تعالیدن خوف ایدر قلبی انی بیلوب اکا ایمان کتورمسیله (ویتجنبها الاشقی) اول قرآن مواعظندن تجنب ایتز الا کافرکه هرعاصیدن اشقادر ویا کافرلرك زیاده شقیسیدر دینلدیکه اول ولیدبن المغیره واتباعیدر (الذی یصلی النار الکبری) که اول نار جهنمه داخل اولورکه اول نار ناردنیانك یتمش جزئندن برجزءدر ویاخود اول نار جهنمدن درك اسفله داخل اولور (ثم لایموت فیها ولایحیی) بعده اول نارده اکا موت ایرمزکه عذابندن استراحت ایده وحیاته دخی اولمزکه اول اکا نفع ایده (قدافلح من تزکی) فلاح بولدی اول کسه‌که کفر ومعصیتدن تطهر ایتدی ویا اولکه عملی زاکی اولدی ویاصلات ایچون تطهر ایتدی ویامالنك زکاتن ادا ایتدی (وذکر اسم ربه فصلی) وقلب ولسانیله رب تعالینك اسمنی ذکر ایدوب نماز قیلدی وجائزدرکه ذکرله مراد تکبیرهٔ تحریمه اوله * دینلدیکه اشبو ایکی آیتك معناسی فلاح بولدی اول کسه که صدقهٔ فطری ادا ایدوب مصلایه تکبیر ایدرك کتدی ویاتکبیرات عیدی اقامت ایدوب صلاة عیدی اتمام ایتدی ویارب تعالینك ذکریله تکبیرهٔ تحریمه‌یی ایدوب صلوات مفروضه‌یی اوقاتنده ادا ایتدی (بل تؤثرون الحیاة الدنیا) بلکه سز حیاة دنیایی وعانی آخرت علی اوزره اختیار ایدرسز آخرتده سزی اسعاد ایدرشیئه اشتغال ایتمزسز (والآخرة خیر وابقی) حالبوکه آخرت خیراودرکه نعیمی بالذات ملذوذدر غوایلدن خالصدر

[ودائمدر]

الموت بردخی کناهی اشلمك اوزره نفسنه نصیحت ایدن تائبلرکبی توبه ایدك شایدکه ربکز عزشانه کناهلریکزی ستر ایدوب اغاجلری آلتندن ایرمقلر آقارجنتلره ادخال ایده اولکونده الله تعالی پیغمبر علیه السلامی وانکله اولان مؤمنلری نار وظلمات ارائه‌سیله تخجیل ﴿ ۲۷۳ ﴾ ومغموم ایتمز انلره عطااولنان نور وضیا اوکلرنده وصاغلرنده یورر ﴿ وانکله صراطی کچرلر منافقلرك نوری سیوندکلرینی کوردکلرنده مؤمنلر بشریت سببیله دیرلرکه یاربنا نورمزی اطفادن حفظ وتمام وباقی ایله وبزی مغفرت ایله تحقیق سن نوری اتمام وابقا ومغفرته وهرشیئه قادرسین (یاایها النبی جاهد الکفار والمنافقین واغلظ علیهم وماویهم جهنم وبئس المصیر) یانبی الله کافرلره سیفله ومنافقلره حجت ووعیدله وایکیسنه دخی غلظت وخشونتله جهاد ایت انلرك مکانلری جهنمدر اول نه چرکین مکاندر (ضرب الله مثلا للذین کفروا امرات نوح وامرات لوط کانتا تحت عبدین من عبادنا صالحین فخانتاهما فلم یغنیا عنهما من الله شیئا وقیل ادخلا النار مع الداخلین) الله تعالی کافرلره نوح علیه السلامك زوجه سی ﴿ واعله ﴾ ایله لوط علیه السلامك زوجه سی ﴿ واهله ﴾ ینی ضرب مثل ایلدی (تبدان) (رابع) (۳۵) بونلر ایکیسیده بزم ایکی صالح قوللرمزك تحت نکاحنده ایدیلر ﴿ واعله نوح علیه السلامه مجنوندر دیمکله وواهله لوط علیه السلامك مسافرلرینی قومنه خبرویرمکله خیانت ایتدیلر انلره زوجلرینك صلاح ونبوتی غرق وطاش عذابندن منعه هیچ فائده ایتدی ﴿ که حسب ونسبك

ودائمدر انقطاعی یوقدر (ان هذا لفی الصحف الاولی صحف ابرهیم وموسی) اشبو قدافلح دنصکره ذکر اولنان درت آیت قرآندن اول انزال اولنان صحیفه‌لردن ابراهیم وموسایه نازل اولان صحیفه‌لرده ثابتدرکه اول امر دیانتی جامع اولوب کتب منزله‌نك خلاصه‌سیدر

سورة الغاشیة وهی ست وعشرون آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(هل اتاك حدیث الغاشیة) یامحمد سکا یوم قیامت خبری کلدیمکه انك شدائد واهوالی سنی غشی ایدر (وجوه یومئذ خاشعة) اول کونده یوزلر اولورکه ذلیلدر (عاملة ناصبة) که انلر دین اسلامك غیری دین باطل اوزره دنیاده عمل ایدر زحمت ومشقت چکرلردی عبدهٔ اوثان وکفار اهل کتاب کبی ایمدی الله تعالی انلرك ضلالتده‌کی اجتهادنی قبول ایتمز بلکه انلری ناره ادخال ایدر ویادنیاده معاصی عملن ایدرلر آخرتده نار نصبین چکرلر ویا دنیاده لله عمل ایتمدکلریچون نارده سلاسل واغلال معالجه سیله اعمال وانصاب اولنورلر ویانارده یوزلری اوزره سوروندریلورلر (تصلی نارا حامیه) انلر برناره داخل اولورلرکه حری کالنده‌در (تسقی من عین آنیة) وبرعیندن ایچریلورکه انانك حری نهایته ایرویدر * دینلدیکه اکر اندن برقطره دنیا طاغلری اوزره قونلسه طاغلری ایریدیدی (لیس لهم طعام الا من ضریع) انلرك طعامی دکل الاضریعدرکه اول هره‌نك اظفاری کبی براوتدر اجی ویابسدر تازه ایکن اکا شبرق دینور قوریدیغنده اکا دابه قریب اولمز ایمدی آخرتده برشجرهٔ ناریه درکه ضریعه بکزر بوآیت نازل اولیجق مشرکون دیدیلرکه بزم دوه‌لریمز ضریعله سمرر وقرآنی تکذیب ایتدیلر اویله اولسه نازل اولدیکه (لایسمن ولا یغنی من جوع) اول ضریع نه سمردر ونه آجلغی کیدرر (وجوه یومئذ ناعمة) اول کونده یوزلر اولورکه متنعمه وذات بهجه‌در (لسعیها راضیة) که اول دنیاده الله تعالینك طاعتنه اجتهاد ومعصیتدن اجتنابله اولان فعللرینك ثوابنه راضیدرلر (فی جنة عالیة) جنتده درجات مرتفعه‌ده درلر (لا تسمع فیها لاغیة) انلر انده کلمهٔ لغو ویا لغو ایدر نفس ایشتمزلر زیرا اهل جنتك کلامی ذکر وحکمدر (فیها عین جاریة) انده بیکارلر واردرکه صوینك جریانی کسلمز (فیها سرر مرفوعة) انده سریرلر واردرکه الواحی التوندن اولوب زبرجد ودر ویاقوتله مرصعدر اهلی اولنجه اول مرتفعه‌در اهلی اکا جلوس ایدر اولسه اکا تواضع ایدر جلوس ایدیجك بنه ارتفاع ایدر (واکواب موضوعة) وانده عروه‌سز مدور برداقلر واردرکه اوکلرینه قونوب شرب ایچون تهیئه اولنمشدر (ونمارق مصفوفة) وانده بری برینك یانه قونلمش یصدقلر واردرکه اوطوردقلرنده اکا طیانورلر

نفعی اولماز ❁ اول ایکن مرأیه جهنمه کیرن کافرلرله سزده کیرك دینور (وضرب الله مثلا للذین امنوا امرات فرعون اذقالت رب ابن لی عندك بیتا فی الجنة ونجنی من فرعون وعمله ونجنی من القوم الظالمین) والله تعالی مؤمنلر ایچون فرعونك زوجه سی آسیه یی ضرب مثل ایتدی اول آسیه دعا ایدوب دیدیکه ❁ ٢٧٤ ❁ یارب بنم ایچون جنتده رحمتك قربنده

بربیت بنا ایله وفرعونك نفس خبیثه سندن وعمل سیئه سندن وانکله اولان قوم ظالمیندن بکا نجات وبر * منقولدرکه فرعون امر ایدوب برعظیم قیاطاش کتور دیلرکه آسیه نك کوکسنه قویوب ازه لر الله تعالی اکا اول دعا ایدوب استدیکی بیتی کوستردی واول صخره بدننه وضع اولنمزدن مقدم روحنی قبض ایتدی (ومریم ابنت عمران التی احصنت فرجها فنفخنا فیه من روحنا وصدقت بکلمات ربها وکتبه وکانت من القانتین) وزوجسز نسوانه دخی مریم بنت عمرانی مثل ضرب ایتدیکه اول دامن عصمتنی حرام وفحشدن حفظ ایتدی بزم مخلوقمز روحدن انك کریبانه روح عیسایی نفخ ایتدك واول مریم ربسنك ❁ لاهب لك غلاما ❁ کلماتنی ومنزل کتابلری تصدیق ایتدی وامر الهی یه مطیعاردن اولدی

(وزرابی مبثوثة) وانده فاخر بساطلر واردرکه مؤمنلر انلرك اوزرینه اوتوررلر وقتا که الله تعالی اشبو سوره ده جنتك اشیائندن برجمله یی وصف ایلدی کفار اکا تعجب وتکذیب ایتدیلر الله تعالی انلره عجائب صنعندن برجمله یی دخی ذکر ایدوب دیدیکه (افلا ینظرون الی الابل کیف خلقت) انلر نظر اعتبارله دوه یه نظر ایتمزلرمیکه اول نیجه خلق اولندیکه خالقنك کمال قدرت وحسن تدبیرنه دلالت ایدر شول حیثیتدنکه بلاد بعیده یه اثقال کتورر واول عظیم ایکن حمل ایچون یره چوکوب بعده بنه قالقار وانی بدنه یدیلور بوینی اوزوندرکه نهوضه اول اکا عون اولور وهر نابتی رعی ایدر واون کوندن زیاده صوسزلغه صبر ایدر تاکه اکا براری ومفاوز قطعی آسان اوله انده اولان سائر منافعله بیله الله تعالی ذکرده دوه یی تخصیص ایتدی زیرا که عرب اندن اعظم دابه کورمیوبدر اکرچه فیل اندن اعظم ایسه لکن عرب دیارنده اول قلیل اولدیغیچون انلردن انی کورمش آزدر * دینلدیکه الله تعالی جنت سریرلرینك ارتفاعن ذکر ایدیجك کفار دیدیلرکه اکا نیجه صعود ایدیلور اوبله اولسه اشبو آیتله دنیاده انلره مثال کوستردی (والی السماء کیف رفعت) وسمایه نظر ایتمزلرمیکه آتنده عمادلری یوغیکن نیجه رفع اولندی (والی الجبال کیف نصبت) وطاغلره نظر ایتمزلرمیکه ارض اوزره نیجه اوتاد قیلندیکه ارض میل واضطراب ایتمیه (والی الارض کیف سطحت) وارضه نظر ایتمزمیکه نیجه بسط اولندی تاکه انده سیر واستقرار اسان اوله یعنی انلر بسائط ومرکباتدن انواع مخلوقاته نظر ایتمزلرمیکه الله تعالینك کمال قدرتی عندلرنده متحقق اولوب بعثه اقتدارنی انکار ایتمیه لر اول اجلدن امرمعادی اکا تعقیب ایتدی وانك اوزره تذکیرله امری ترتیب ایدوب دیدیکه (فذکر انما انت مذکر) یا محمد سن انلره وعظ ایت وآخرت عذابیله انلری تخویف ایت اکر نظر وتذکر ایتمزلرسه اکا مهموم اولمغل سن دکل الا مذکر سن سکا واجب اولان انجق تبلیغدر (لست علیهم بمصیطر) بوخیه سن انلرك اوزره مسلط دکلسنکه انلری تقلیب وایمان اوزره اکراه ایده سن (الا من تولی وکفر) لکن انلردن اول کمسه که ایماندن اعراض وکفر اوزره اصرار ایده انك امری الله تعالی یه مختصدر (فیعذبه الله العذاب الاکبر) اول انی آخرتده عذاب اکبرله تعذیب ایدرکه اول عذاب نار دائمدر (ان الینا ایابهم) انلرك موتندنصکره رجوعلری بزه در (ثم ان علینا حسابهم) بعده محشرده اعمال خبیثه لرینك حسابی بزم عهده مزه در تنکیم اول حکمتمز مقتضاسیدر

سورة الفجر وهی ثلاثون آیة مکیة

❁ بسم الله الرحمن الرحیم ❁

(سورة الملك مکیة وهی ثلثون آیة) [والفجر]

(بسم الله الرحمن الرحیم) (تبارك الذی بیده الملك وهو علی کل شیء قدیر) جمله امور ملکك تصرفی قبضهٔ قدرتنده اولان الله تعالی مخلوقاتدن متعالی وجمیع خیرات وبرکات اکا مخصوصدر اول نفع وضرر وعز وذلدن هرشیئه قادردر

(الذی خلق الموت والحیوة لیبلوکم ایکم احسن عملا وهو العزیز الغفور) اول الله تعالی دنیاده موتی آخرتده حیاتی خلق ایتدی تاکه سزدن صدورایده جك عملی بیلورکن سزه تجربه معامله سی ایتدیکه سزدخی بیله سز قنغکز احسن عملده اولورسکز اول الله تعالی غالبدرکه احسن ❁ ٢٧٥ ❁ عملدن اعراض ایدنه انتقام ایدر واحسن عمل ایشلینلرك خطیئاتنی

مغفرت ایدر (الذی خلق سبع سموات طباقا ماتری فی خلق الرحمن من تفاوت فارجع البصر هل تری من فطور) اول الله تعالی که سبع سمواتی بربری اوزرینه طبقه خلق ایتدی سن انك خلقنده تفاوت وخلل کورمزسین امدی چشمکی سما طرفنه دوندرکه انده شقوق ونقصان کوره بیلورمیسین (ثم ارجع البصر کرتین ینقلب الیك البصر خاسئا وهو حسیر) صکره بصرکی سمایه رجوعله کرة بعده کرة دیده کی چویره رك نظر ایله که هیچ عیب بوله بیلورمیسن اول سمایه هرنقدر مکررا نظر ایدرسك هیچ خلل بولنمغله بصرکی اندن دوندررسن (ولقد زینا السماء الدنیا بمصابیح وجعلناها رجوما للشیاطین واعتدنا لهم عذاب السعیر) بزسماء دنیایی چراغلر مانندی کواکبله تزیین وشیطانلرك استراق سمع قصدلرنده انلره اول

(والفجر) فجر حقیچونکه انکله مراد صبحك انفجاریدر ویاصلاة فجردر ویامحرمك اول کوننك فجریدرکه اندن سنه منفجر اولور ویاذی الحجه نك اول کوننك فجریدرکه زیرا لیالیٔ عشر اکا تقرین اولندی (ولیال عشر) ولیالیٔ عشر حقیچونکه انکله مراد عشر ذی الحجه در اول اجلدن والفجر فجر عرفه ویافجر نحرله تفسیر اولندی ویا رمضانك عشر اولیدر ویا عشر آخریدر ویا محرمك عشر اولیدرکه آخری یوم عاشورادر (والشفع والوتر) ودخی شفع ووتر حقیچون * دینلدیکه شفع خلقك کلیسیدر کیم ❁ ومن کل شیٔ خلقنا زوجین ❁ هرشیئدن ایکیشر صنف خلق ایتدك که اول کفر وایمان هدایت وضلالت سعادت وشقاوت لیل ونهار سماء وارض بر وبحر شمس وقمر جن وانسدر ووتر ایسه ❁ قل هو الله احد مصداقیجه الله تعالیدر ویا خود خلقك کلیسی شفع ووتردر ویا خود شفع ووترله مراد صلواتدرکه بعضی شفع وبعض وتردر ویاخود شفعله مراد صلاة فجر اولوب وترله صلاة مغرب اوله ویاخود شفع ایام ولیالی اولوب وتر یوم قیامت اولهکه انك لیلی یوقدر ویا خود شفع درجات جنات اولهکه اول سکزدر وتر ایسه درکات نار اولهکه اول یدیدر ویاخود شفع اوصاف مخلوقینك تضادیدرکه اول عز وذل قدرت وعجز قوت وضعف علم وجهل بصر وعمادر وتر ایسه الله تعالی صفاتنك انفرادیدرکه اول عز بلا ذل قدرت بلا عجز قوت بلا ضعف علم بلا جهل حیات بلا موتدر (واللیل اذا یسر) وکیجه حقیچونکه اول چغان سیر وذهاب ایده ویا مجیٔ واقبال ایده (هل فی ذلك قسم لذی حجر) اشبو ذکر اولنان قسمده ویا مقسم به ده عقل صاحبنه مقنع ومکتفی واردرکه صاحبن حلال اولمیان شیئدن حجر ایدر (ألم تر کیف فعل ربك بعاد) یا محمد سکا خبر ویرلدیمیکه ربك جل شانه عاد قومنه نیجه عقاب ایتدیکه اول عاد بن عوص بن ارم ابن سام بن نوح علیه السلامدرکه هود علیه السلامك قومیدر انلر بواسمیله تسمیه اولنمشلردر (ارم ذات العماد) ارمکه انلر سبط ارم ویا اهل ارمدر اکر بلده لری اسمی ارم ایدیکی صحیح ایسه ذات العمادکه اول بناء رفیع ویا قدود طوال ویا رفعت وثبات صاحبه سیدر * دینلدیکه عادك ایکی اوغلی وار ایدی برینه شداد وبرینه شدید دینوردی ایکیسیده قاهر ملکلر ایدی بعده شدید فوت اولوب انك ملکی دخی شدادك اولدی ارضك معمورنه مالك اولوب ملوك ارض اکا انقیاد ایتدیلر پك چوق ییل معمر اولدی بر وقتده جنتك ذکرنی ایشیدوب بندخی انك مثلنی بنا ایده رم دیو عدن صحرالرینك برنده پك چوق بر جنت بنا ایتدیکه قصرلری التون وکومشدن واسطوانه لری زبرجد ویاقوتدن ایدی وانده اصناف اشجار دیکوب اکا نهرلر آقتدی واسمنی ارم تسمیه ایتدی (التی لم یخلق مثلها فی البلاد) که انك مثلی بلادده بنا اولنمدی وقتا که

کوکبلرك شهابلرندن رجم قیلدق وانلر ایچون آخرتده عذاب سعیر تهیئه ایتدك (وللذین کفروا بربهم عذاب جهنم وبئس المصیر) شیطان وسائردن ربلرینه کافر اولنلر ایچون عذاب جهنم واردرکه اول نه قبیح محل اولور (اذا القوا فیها سمعوا لها شهیقا وهی تفور) انلر جهنمه القا اولنورکن حمار صداسی کبی منکر ومهیب صدا ایشیدرلر حالبوکه

اول جهنمك غلیانی صداسیدر ❊ كه آتش انلری اول صوتله جلب ایدر (تكاد تمیز من الغیظ كلما القی فیها فوج سالهم خزنتها الم یاتكم نذیر) آز قالور كه جهنم كافرلره غضبندن پاره پاره اوله هربار كه كفار فوج فوج جهنمه القا اولندقجه خازن جهنم انلره توبیخ یوزندن سزی بو عذابدن اخافه ایدر پیغمبر ﴿ ۲۷۶ ﴾ كلدیمی دیو سؤال ایدر (قالوا بلی قدجاءنا نذیر فكذبنا وقلنا مانزل الله من شیء ان انتم الا فی ضلال كبیر) انلر جوابلرنده بلی بزه رسول نذیر كلدی بز آنی تكذیب ایدوب الله تعالی برشی انزال ایتمشدر انجق سز بشر ایكن دعوای نبوت ایتمكزله بیوك ضلالتده سكز دیدك (وقالوا لو كنا نسمع او نعقل ما كنا فی اصحاب السعیر) وینه انلر دیه‌لركه اگر بز دنیاده رسوللرك كلامنی ایشیدوب بحث وتفتیش سز یاخود تفكر وتعقل ایدوب قبول ایدیدك اهل جهنم اولمزدق (فاعترفوا بذنبهم فسحقا لاصحاب السعیر) بر وقتده كناهلرینه اعتراف ایده‌لركه هیچ فائده ایتمز الله تعالانك رحمتی اهل جهنمدن بعیددر (ان الذین یخشون ربهم بالغیب لهم مغفرة واجر كبیر) شونلركه ربلری تعالانك وعذابنك غیابنده انك خوفندن معاصیدن اجتناب ایدرلر انلر ایچون مغفرت واجر كبیر واردر (واسروا قولكم او اجهروا به انه علیم بذات الصدور) محمد علیه السلام حقنده [بونك] سویلدیككز كلامی كرك كزلو كرك اشكار ایدك اول الله تعالی قلبلرده اولان خیر وشره علیمدر ❊ دینلدیكه مشركلر محمدك تكریبی ایشتمسون دیو برلرله حق نبویده كزلو كلام یاوه سویلشورلردی حق تعالی بو آیت كریمه‌یی

انزال الله انلرك حاللرینی خبر ویردی (الا یعلم من خلق وهو اللطیف الخبیر) قلبلری خلق ایدن الله تعالی قلبلرده نه اولدوغنی بیلزمی انك علمی لطیف اولمغله اشیانك باطن وحقایقنی وموجود اتك ظاهر ودقایقنی بیلیجیدر (هو الذی جعل لكم الارض ذلولا فامشوا فی ﴿ ۲۷۷ ﴾ مناكبها وكلوا من رزقه والیه النشور) اول الله تعالی سز ایچون ارضی یومشاق ومنقاد قیلدیكه سز انده كزمك آسان اوله امدی انك اطراف وجوانبنده كزك والله تعالادن تقدیر اولنان رزق اكل ایدك ونهایت رجوعكز اكا اولمغله حمد وشكر ایتمكده اولك (ءامنتم من فی السماء ان یخسف بكم الارض فاذا هی تمور) امر وقضا الهی‌یه مؤكل سماده اولان ملائكه‌نك سزی یره كچوره‌جكندن امینمی اولدیكز صكره اول یر حركت واضطراب ایتدكجه سز اسفله كیتمكده سز (ام امنتم من فی السماء ان یرسل علیكم حاصبا فستعلمون كیف نذیر) یاخود سماده امر وقضاسی اولان الله تعالانك عذابندن امینمی اولورسكزكه لوط قومنه طاش یاغدردیغی كبی ایدرسه اول عذابی كوردیككزده بنم قورقوتمام نیجه اولدیغنی بیلورسز (ولقد كذب الذین من قبلهم فكیف كان نكیر) انلردن مقدم كلن امم رسوللرینی تكذیب ایتدیلردی انلره بنم عقابلرندن خارج نكر وعذابم نیجه اولدی (اولم یروا الی الطیر فوقهم صافات ویقبضن ما یمسكهن الا الرحمن انه بكل شیء بصیر) انلر قوشلری كورمزلرمیكه اوزرلرنده جو سماده صف اولمشلر قنادلرینی آچوب قپایه‌رق طورورلر بوانجق قدرة الالهیه در الله تعالی هر شیئك تدبیرینی بیلوب كوره‌رك خلق

بناسندن فارغ اولدیلر شداد وزرا وامراسیله اكا دخول ایچون كتدیلر بر كون بر كیجه‌لك مسافه مابین قالدیغنده سمادن بر صیحه ایریشوب دفعة جمیعی هلاك اولدیلر (وثمود الذین جابوا الصخر بالواد) وربك جل شانه‌نك ثمود قومنه ایتدیكی عقابی دخی سكا خبر ویرلدیمیكه انلر وادی القراده طاشدن طاغلری اویوب ایچنی بیوت ایدندیلر ❊ دینلدیكه طاغلری اول اویان ثمود قومیكه انلر بیك یدیوز مدینه بنا ایتدیلركه جمیعی طاشدن ایدی (وفرعون ذی الاوتاد) وفرعونه ایتدیكی عقاب دخی سكا خبر ویرلدیمیكه اول كثرت جنود ومضارب خیام ایچون اكا ذو الاوتاد دینلدی ویاخود اول ناسی اوتادله تعذیب ایدردی ❊ روایت اولندیكه فرعونك بر جاریه‌سی وار ایدی قزینك ماشطه‌سی ایدی خازنی خربیلك تحت نكاحنده ایدی واول خربیل مؤمن اولوب ایمانی فرعوندن كیزلدی بر وقتده اول ماشطه فرعون قزینك باشنی طرار ایكن الندن طراق یره دوشدی لعنت اكا كه الله تعالی‌یه كافر اولور دیدی فرعونك قزی اكا بنم بابامدن غیری سنك الهك وارمیدر دیدی ماشطه دیدیكه بنم الهم وبابانك الهی وسموات وارضك الهی واحددر الوهیتده شریكی یوقدر همان قز طوروب اغلیه‌رق فرعونه واردی وماشطه‌نك قولنی اكا خبر ویردی فرعون انی كتوروب سؤال ایتدكده ینه اولكی قوله موافق اكا دخی جواب ویردی اویله اولسه فرعون انی درت جانبندن یره محلادی ویلانلر وعقربلر كتوروب اكا صوقدردی اگر الهه كافر اولمزسك بو منوال اوزره ایكی آی عذاب ایده‌رم دیدی ماشطه دیدیكه اگر یتمش آیه دكین دخی عذاب ایدرسك بن الله تعالی‌یه كافر اولمزین مگر ماشطه‌نك ایكی قزی وار ایدی انك قارشوسنه كتوردیلر بیوكنی آغزی ایچنه وكوچكنی ممه‌سی اوزرنده بوغزلدیلر اول كوچكن بوغزلمغه كتوردكلرنده ماشطه جزع ایدیجك اول قز سویلیوب دیدیكه ای انا صبر ایت بنم ایچون جزع ایتمه الله تعالی سنك ایچون جنتده بر بیت بنا ایدوبدر سن انك رحمت وكرامتنه ایریشورسن اندن اول قزی بوغزلدیلر عقبنجه اول ماشطه دخی جان ویروب جنته واصل اولدی بعده فرعون خربیلی استه‌دی وانك طلبنه ایكی رجل كوندردی واروب انی بر طاغده بولدیلركه انده نماز قیلوردی واكا وحوشدن اوچ صف اولوب اویوب طورردی انلر انی كوریجك كیروبه دوندیلر خربیل دیدیكه الهی سكا معلومدركه بو زیل دنبرو ایمانمی كیزله‌دم هیچ كمسه‌یه ظاهر اولمه‌دی ایمدی اشبو ایكی رجلدن هرقنغیسی بنم حالمی كیزلیه انی دین حقه هدایت ایدوب دنیا وآخرتده حاجتن ویره واگر اظهار حال ایده دنیاده عقوبتن تعجیل ایتدیكندن ماعدا آخرتده مأواسنی نار ایله دیدی اندن اول ایكیسی دونوب فرعونه واردیلر بری قصه‌یی فرعونه خبر ویردی اول بری ایسه ایمانه كلشدی بن

بونك دیدیكندن برشیء كورمدم دیدی اویله اولسه فرعون خربیلك حالنی كتم ایدنه زیاده عطالر ایتدی وانی فاش ایدنی قتل وصلب ایتدی بعده آسیه بنت مزاحم رضی الله تعالی عنها ماشطه‌یه اولان جزاینی كوریجك نفسنده دیدیكه بكا نیجه وسعت واردركه بن مسلمه اولوب اول كافر ایكن انك بویله فعل شنیعنه صبر ایدم فرعون ایچرویه كلیجك آسیه اكا دیدیكه یا فرعون سن خلقك شرور وخباثتده اشدیسن ماشطه‌یی نیچون بیكناه قتل ایتدك فرعون ایتدی بوخسه ماشطه‌یه عارض اولان جنون سكاده‌می عارض اولدی آسیه ایتدی بنده جنون یوقدر بنم الهم وسنك الهك وسموات وارضك الهی بردر شریكی یوقدر اویله اولسه فرعون امر ایلدی حتی كه سورهٔ تحریم آخرنده ذكر اولندیغی منوال اوزره انی دخی قتل ایتدی (الذین طغوا فی البلاد) كه اول عاد وثمود وفرعون بلادده طغیان وتجبر ایتدیلر (فاكثروا فیها الفساد) كه انده كفر وظلمله فسادلرین آرتوردیلر (فصب علیهم ربك سوط عذاب) انلر اوزره الله تعالی انواع عذابدن صب ارسال ایتدی (ان ربك لبالمرصاد) ربك جل شانه مرصادده‌در عصاتی عقاب ایچون انده مترقبدر اعمال عباددن برشیء انك علمندن فوت اولماز (فاما الانسان اذا ما ابتلاه ربه فاكرمه ونعمه فیقول ربی اكرمن) اما انسانكه همتی دنیا ولذاتیدر رب تعالی جل شانه انی غنا ویسرله اختبار ایدوب اكا مال ووسعت ویرسه دیركه ربم بكا ویردیكیله بنی تفضیل ایتدی (واما اذا ما ابتلاه فقدر علیه رزقه فیقول ربی اهانن) اما اول كمسه‌كه رب تعالی انی فقر وتقتیرله اختبار ایدوب رزقنی تضییق ایده قصور نظر وسوء فكرندن دیركه ربم بكا اهانت ایتدی (كلا) حال انسانك زعم ایتدیكی منوال اوزره دكلدر انی غنا ایله اختبارم كرامتیچون وفقرله اختبارم اهانتیچون دكلدر بلكه اكرامم معرفت وطاعته توفیقمله‌در واهانتم اندن معرفتی نزع ایدوب طریق هدایتدن اضلالمله‌در كاهی تقتیر كرامة دارینه مؤدی اولور وكاهی توسعه حب دنیایه مفضی اولور (بل لا تكرمون الیتیم) بلكه انلرك فعلی قوللرندن اسوءدر وماله تهالكلرینه ادلدر زیراكه انلر یتیمه نفقه وكسوه ایله اكرام ایتمزلر (ولا تحاضون علی طعام المسكین) واهللرینی ومسكینی اطعامه قندرمزلر (وتأكلون التراث اكلا لما) ومیراثی حلال وحرام بینینی جمله اكل ایدرلر زیراكه انلر نساء وصبیانی توریث ایتمزلر بلكه انلرك انصباسنی اكل ایدرلردی ویاخود مورث میراثنی حلال وحرامدن جمع ایتدیكنی بیلوركن اكل ایدرلر (وتحبون المال حبا جما) وماله شره وحرص ایدوب حب كثیرله محبت ایدرلر (كلا) امر بویله اولمق لایق دكلدر انلر یتیم ومسكیندن امر اولندقلرین ایشلمزلر (اذا دكت الارض دكا دكا) چنانكه ارض تكرار وتكرار تزلزل ایدوب ظهرنده اولان جبل وبنا وشجر كسر اولمسیله مستویه ویاخود هباء منبث اوله (وجاء ربك

ايدر (امن هذا الذى هوجندلكم ينصركم من دون الرحمن ان الكافرون الا فى غرور) ❊ الله تعالى خسف وحصا عذابنى ارسالده سز بچون حق تعالادن غيرى ياردم ايدر عسكر كيدركه سزى اول عذابدن قورتره كافرلر انجق شيطانك خدعه سنه الدانمشلردر اعتمادلرى باطلدر ❁ ٢٧٨ ❁ (امن هذا الذى يرزقكم ان امسك رزقه بل لجوا فى عتو ونفور ❊ اكر الله تعالى مطروسائر اسباب رزقكزى امساك ايتسه ❊ سزك رزقكزى ويرمكه كيم قادردر بلكه كافربونى بيلوركن حقدن نفرت ايدوب عناده دوشمشلردر (افمن يمشى مكبا على وجهه اهدى امن يمشى سويا على صراط مستقيم) آيا بركمسنه كه صاغ وصولنى بيلز يوزى اوزره دوشه رك يوريه وبر كيمسه كه كوزينك وقلبنك يوزيله طوغرى وصاغ وصولنى مشاهده ايده رك صراط مستقيم اوزره يوريه بونلر راه هدايته واصل اولور ايشته بو كافرلرله مؤمن مثليدر كافرلر يوزى اوزره جهنمه دوشر مؤمن طريق مستقيم اوزره كيدوب جنته واصل اولور (قل هوالذى انشاكم وجعل لكم السمع والابصار والافئدة قليلا ما تشكرون) يا محمد انلره ديكه الله تعالى سزى خلق ايدوب سزه وعظ ونصيحتنى ايشتمكه قولق وانك صنايع وقدرتنى كورمكه كوز وحق وانك نعمتلرينى بيلكه قلب ويردى بواعضالرك وبونعمتلرك [سورة]
تشكرنده اولمق لازم ايكن سزك بونلره شكركز قليلدر (قل هوالذى ذراكم فى الارض واليه تحشرون) ديكه اول الله تعالى سزى خلق ايدوب عبادت ايچون بريوزينه طاغتدى موتكز دنصكره انك طرفنه حشر اولنورسكز (ويقولون

والملك صفا صفا) وربك جل شانه نك آيات قدرتى وآثار قهرى ظاهر اوله وملائكه منازل ومراتبلرى حسبنجه صف صف كله لر (وجيئ يومئذ بجهنم) وجهنمه يتمش بيك زمام اوريلوب هر زمامه يتمش بيك ملك يابشوب زفير وتغيظله محشره كتوريله (يومئذ يتذكر الانسان وانى له الذكرى) اول حالتده انسان كافر متعظ اولور حالبوكه اكا اتعاظك منفعتى قندن اولور (يقول ياليتنى قدمت لحياتى) كافر ديركه نوليدى اشبو آخرتده كى حياتم ايچون بن خير وعمل صالح تقديم ايتمش اوليدم (فيومئذ لايعذب عذابه احد ولايوثق وثاقه احد) اويله اولسه يوم قيامتده الله تعالينك عذاب ووثاقنه انك غيرى تولى ايتمز زيراكه جميع امور اكا مختصدر وياخود الله تعالى كافره اول كونده كى شدت عذابى كبى وسلاسل واغلال ايله وثاق كبى دنياده هيچ كمسه كمسه يه عذابه قادر اولميه (يا ايتها النفس المطمئنة) دنياده عمل صالح اوزره اولان موتايه بعث عندنده اكرام وجهى اوزره دينوركه يا نفس آمنه كيم ايمانه شك خلط ايتميوبدر وياخود الله تعالينك قضاسنه راضيه در ويا انك عذابندن آمنه در ويا انك ذكريله مطمئنه در (ارجعى الى ربك راضية مرضية) ربك جل شانه نك جنتده سنكچون اعداد ايتديكى ثوابه رجوع ايت ربكدن راضيه وعندنده مرضيه اولديغك حالده (فادخلى فى عبادى) صالح قوللرم زمره سنه داخل اول (وادخلى جنتى) وانلرله بيله جنتمه كير * عبد الله بن عمر ايدر قچان بر عبد مؤمن وفات ايدر اوله الله تعالى اكا جنتدن تحفه لر ايله ايكى ملك كوندرر واكا دينوركه يا نفس مطمئنه روح وريحانه چيق ربك جل شانه سندن راضيدر اويله اولسه اول روح مسكدن اطيب رايحه لو اولديغى حالده جسدندن چيقار ارجاء سماده اولان ملائكه برى برلرينه ديرلركه يردن برروح طيبه كلور اوغراديغى قپو اكا اچيلور ملك اكا صلاة ايدر حتى كه دركاه حقه واروب اكا سجده ايدر اندن ميكائيله دينوركه بونى ارواح مؤمنينه ايردر بعده قبرى يتمش ذراع توسيع ايديلور اكر قراندن بيلوب عمل ايتديكى شيئ وارايسه نورى اكا كفايت ايدر وانده عروس كبى راحتده اولوركه انى احب اهلى اويارميه * دينلديكه اكا رجوع ايت دينلمسى دنيادن خروجى عندنده اولوروجنته كير دينلمسى يوم قيامتده اولور * دينلديكه بعث عندنده هرروحه جسدنه كير ورجوع ايت دينور * علمادن اهل اشارت ايدر يعنى اى نفسكه دنياده مطمئنه سن انى تركله الله تعالى يه رجوع ايت اكا رجوع ايسه آخرته سلوكدر * سعيد بن جبير رضى الله تعالى عنه ايدر ابن عباس رضى الله تعالى عنهما طائفده وفات ايدوب جنازه سنه حاضر اولدم بر طائر كلوب انك نعشنه كيردى بعده اندن چيقديغى كورلمدى دفن اولنيجق شفير قبرى اوزره غائبدن تلاوت اولنديكه ❊ يا ايتها النفس المطمئنة ❊ حتى كه سوره يى اتمام ايتدى

متى هذا الوعد ان كنتم صادقين) پيغمبر عليه السلام ومؤمنلره كافرلر ديرلركه وعد ايتديككز حشر نوقت اولور اكر بزه خبرويرك صادقلر ايسه كز (قل انما العلم عندالله وانما انا نذير مبين) ديكه انك علمى انجق الله تعالى عندنده در بن انجق قيامتك كلمسيله آشكار انذاره ❁ ٢٧٩ ❁ مأمورم (فلما راوه زلفة سيئت وجوه الذين كفروا وقيل هذا الذى كنتم به تدعون) وقتا كه انلر وعد اولنان قيامتى يقين كوردكلرنده اول كافرلرك يوزلرى چركين اولور وانلره دينوركه ايشته بو سزك تعجيله ايدوب مطلوبكز اولان عذابدر (قل ارايتم ان اهلكنى الله ومن معى او رحمنا فمن يجير الكافرين من عذاب اليم) ديكه بكا خبرويرك اكر الله تعالى بنى وبنمله اولان مؤمنلرى اماته ايتسه ياخود رحمتيله اجللرمزى تأخير ايتسه كافرلرى عذاب اليمدن كيم قورتارر ❊ يعنى بزم موت وحياتمز سزك عذابكزك رفعنه فائده سى يوقدر سزى عذابدن قورتره جق انجق ايمان وتوحيددر ❊ (قل هو الرحمن امنا به وعليه توكلنا فستعلمون من هو فى ضلال مبين) ديكه جمله نعمتلرى ويريجى اول الله تعاليدر بز اكا ايمان ايتمشز وجميع امورمزده اكا توكل ايتمشز يقينده انك عذابنى كورديككزده ضلال مبينده كيم ايدوكنى بيلورسز (قل ارايتم ان اصبح ماؤكم غورا فمن يأتيكم بماء معين) ديكه بكا خبر ويرك اكر صويكز يره باتوب قوغه يتشمز اولسه واكا وصوله قدرتكز اولمسه ياظاهر يا جارى سزه بر صو كتورمكه كيم قادردر

سورة البلد وهى عشرون آية مكية

❁ بسم الله الرحمن الرحيم ❁

(لا اقسم بهذا البلد وانت حل بهذا البلد) الله تعالى بلد حرامله اقسام ايدوب رسولنه ديديكه سن بوبلده ده حلال ايسن انده قتل وغيريدن ديلديككى ايشلمكل حرمتك عظيم اولديغيچون نتكيم مشركلر سنى اول بلدكدن اخراجكى استحلال ايتديلر سكا عداوتلريچون مع ذلك انك صيدنى وقطع شجرنى استحلال ايتمزلردى ايمدى اول انده سكا حلال قيلندى انك غيريده حلال اولديغى كبى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه مكه نك فتحى كونده قتال وقتلى الله تعالى حلال ايتدى بناء عليه ابن حنظله نك قتلنه امر ايتدى حالبوكه اول كعبه نك استارنه تعلق ايتمشدى ودخى مقيس بن صبابه يى وغيريلرى بيله قتل ايتدى ايمدى بر قومك دمانى حلال وبرقومك ايسه حرام ايتدى هركيم كه ابوسفيانك دارنه داخل اوله اول امانده اولسون ديدى بعده ديديكه الله تعالى سموات وارضى خلق ايديلدنبرو مكه يى حرام ايتدى بندن اولده وصكره ده اول هيچ كمسه يه حلال اولميوبدر الا مكه نك فتحى كونده نهاردن برساعتده بكا حلال قيلندى بعده يوم قيامته دكين الله تعالينك حرمتيله اول حرامدر (ووالد وما ولد) وآدم وذريتيله اقسام ايدرين (لقد خلقنا الانسان فى كبد) بز انسانى شدت ومشقتده خلق ايتدك اولى مصائب دنيا وشدائد آخرتدن زائل اولمزكه انك مبدئى ظلمت رحم ومضيقيدر ومنتهاسى موت ومابعديدر اول رسول اللهى تسليه دركه قريشدن متأذى اولوردى (أيحسب ان لن يقدر عليه احد) انسان قوى ظن ايدرميكه الله تعالى اندن انتقامه قادر اولميه (يقول اهلكت مالا لبدا) انتقام وقتنده يوم قيامتده اول ديه كه سمعه ومفاخرت ايچون وياخود رسول اللهه معادات ايچون مال كثير انفاق ايتمشيدم اشبو وقتده اول بكا نفع ايتمدى (أيحسب ان لم يره احد) ظن ايدرميكه الله تعالى انى كورميه اعمال سيئه سى اوزره اكا عقاب ايتميه (ألم نجعل له عينين ولسانا وشفتين) بز انكيچون خلق ايتدكمى ايكى كوزكه انكله كورر ولسانكه ضميرنده كى شيئى بيلدرر وايكى شفه كيم انكله اغزينى ستر ايدر ونطق واكل وشرب وغيريه انكله استعانت ايدر (وهديناه النجدين) وبز اكا خيروشر طريقنى ادلهٔ واضحه ايله تبيين ايتدك ارضدن شيئ مرتفعك وضوحى كبى (فلا اقتحم العقبة) اول انسان قوى مالنى رسول اللهك عداوتنه انفاقدن بدل يوم قيامت عقبه سن كچمكه نفع ايدر شيئه انفاق ايتميديكه اول جهنمك اوزره ممدود جسردر قلبچدن كسكين اندن عبور ايتمز مكر اول مؤمنكه خفيف الظهر اوله (وما ادريك ما العقبة) عقبه نك نه شيئ ايديكن واول نه شيئله كچيلور ايديكن سكا نه شيئ بيلدردى (فك رقبة) ايمدى اول رقبه يى اعتاق

(سورة القلم مكية وهي اثنتان وخمسون آية)

(بسم الله الرحمن الرحيم) (ن) سائر حروف مقطعات كبی بونك حقنده دخی علما چوق معانی درج انمشلردر انلردن بعضیسی اسم سوره دردیمش یاخود اول بالقدركه ﴿ ٢٨٠ ﴾ برآنك ارقه‌سنده درياخود الله تعالی ابتداقلمی خلق ایتدكده نونی دوات خلق ایتدی یاخود بر وجهله قسمدر والله اعلم (والقلم وما یسطرون) لوح محفوظی یازان نوردن قلم ولوحده یازیلنلر حقیچون (ما انت بنعمة ربك بمجنون) یامحمد سن ربك تعالانك نعمت وحفظ وعصمتیله مجنون دكلسین * پیغمبر علیه السلامه جبریل علیه السلام كلوب قرأن ونماز تعلیم ایتدكده كفار مكه محمده جنون عارض اولدی دیدیلر بو آیت كریمه نازل اولدی (وان لك لاجراً غیر ممنون) وسنكیچون بار نبوتی تحمیلكله منتسز وانقطاعسز اجر واردر (وانك لعلی خلق عظیم) وسن اول اخلاق اوزره سنكه اول خلق عظیمی سكا قرأن تعلیم ایتدی * اول خصال حمیده كیمسه‌ده یوقدر (فستبصرو ویبصرون بایكم المفتون) یامحمد یقینده عذاب نازل اولدقده سن واهل مكه كوررسكزكه فتنه وبلا كیمه‌در ومجنون كیمدر (ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبیله وهو اعلم بالمهتدین) تحقیق ربك جل شانه انك بولندن آزمش مجنونلری ودین مستقیمه اهدا ایدن اعقللری اعلمدر (فلاتطع المكذبین ودوا لوتدهن فیدهنون) قرأنی تكذیب ایدن اهل مكه‌یه سن اطاعت ایتمه انلر تمنی ایدرلر اكركه [ومبادرت]

والطلاقدر (او اطعام فی یوم ذی مسغبة یتیما ذامقربة او مسكینا ذا متربة) ویوم مجاعه‌ده طعام اطعامیدر بریتیمه كیم سكا قرابتی اوله ویامسكینه كیم فقر وضرندن ترابه ملاصق اوله (ثم كان من الذین آمنوا) ومع ذلك اشبوفك واطعامی ایدن مؤمنلردن اوله زیرا قربانك نفعی اولمق صاحبنه ایمان مقارینتیله مشروطدر (وتواصوا بالصبر وتواصوا بالمرحمة) وبری برلرینه طاعة اللهه صبرله وناسه مرحمتله وصیه ایدرلر (اولئك اصحاب المیمنة) ایمدی انلر یمین ویاءن صاحبلریدر (والذین كفروا بآیاتنا هم اصحاب المشئمة) شونلركه كتاب وجندن حق اوزره دلیل نصب ایتدیكمز شیئه ویاقرآنه كافر اولدیلر ایمدی انلر شمال ویا شوم صاحبلریدر (علیهم نار مؤصدة) اوزرلرینه نار واردر * دینلدیكه كفار ناره ادخال اولندقلرنده اوزرلرینه ابواب جهنم قپانور تاكه من بعد اندن نه غم خروج ایدر ونه اكا روح دخول ایدركه انده نوع راحت بولمیه‌لر

سورة الشمس وهی خمس عشرة آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(والشمس وضحیها) شمس وضوء وحری حقیچون (والقمر اذا تلیها) وقمر حقیچونكه طلوعی شمسك غروبنه قریب اوله‌كه اول شهرك نصف اولنده دركه شمس غروب ایتدیكنده قمر انك عقبنده اضاءت ونورله اكا خلف اولور (والنهار اذا جلیها) ونهار حقیچونكه ارتفاعیله شمسی ویا ظلتی ویا دنیایی ویا ارضی تجلیه ایده (واللیل اذا یغشیها) ولیل حقیچونكه ظلتیله شمسی ویا آفاق ویاارضی تغطیه ایده (والسماء وما بنیها) وسماواتی بنا ایدن الله تعالی حقیچون (والارض وماطحیها) وارض وانی بسط ایدن الله تعالی حقیچونكه (ونفس وما سویها) جن وانسدن هر نفس وانی تسویه وتعدیل ایدن حقیچون (فالهمها فجورها وتقویها) كه اول نفسه خیر وشری تبیین وطاعت ومعصیتی تعلیم ویا اكا فجور وتقوایی الزام ویا مؤمنده تقوایی وكافرده فجوری خلق ایتدی (قد افلح من زكیها) فوز وسعادته ایردی اول كه الله تعالی انی اصلاح وذنوبدن تطهیر وطاعته توفیق ایتدی (وقد خاب من دسیها) خیبت وخسارته ایردی اول كمسه‌كه انی الله تعالی خذلان وفساده ترك ایتدی ویاخود معنی فلاح بولدی اول كمسه‌كه نفسنی تزكیه واصلاح ایدوب طاعته تحمیل ایتدی وخائب اولدی اول كمسه كه نفسنی اهلاك واضلال ایدوب معصیته تحمیل ایتدی (كذبت ثمود بطغویها) ثمود قومی طغیان وعد اوتلری سببیله رسوللربنی تكذیب ایتدیلر (اذانبعث اشقیها) شول وقتكه انلرك فابتده شقیسی اولان قدار بن سالف ویا اشقیالرندن بر جماعت ناقه‌نك عقرنه سرعت

سن انلره مداهنه ایدرسك انلر دخی سكا مداهنه ایده‌لر * وانلری شركدن نهیده ملایمت ایده‌سین دیرلر * (ولا تطع كل حلاف مهین) حق وباطلده چوق یمین ایدر خوار وبیقدار كیمسه‌لره دخی اطاعت ایتمه (هماز مشاء بنمیم مناع للخیر معتد اثیم عتل بعد ﴿ ٢٨١ ﴾ ذلك زنیم) اول بیقدار كمسه خلق تعییب ایدیجی وفساد یوزوندن خلقك كلامنی بربرینه نقل وغمز ایدیجی وناسی ایمان وانفاقدن منع ایدیجی وكناهی حددن زیاده ایشلیجی ونادان وغلیظ وشرایشه سرعت ایدیجی اولوب بونلردن صكره اصلی وقومی نامعلوم فرومایه در * دینلدیكه اول صفت مذمومه ایله متصف ولید بن المغیره دركه اول ولیدی مغیره اون سكز یلدنصكره بنم اوغلمدر دیو ادعا واقرار ایلدی (ان كان ذامال وبنین اذا تتلی علیه ایاتنا قال اساطیر الاولین) اول مال واولاد صاحبی اولدیغیچون اكا اطاعت ایدرمیسنكه اكا بزم آیتلرمز تلاوت اولندقده بونلر مقدمكیلرك افسانه لرندندردیر (سنسمه علی الخرطوم انا بلوناهم كما بلونا اصحاب الجنة اذاقسموا لیصرمنها مصبحین) یقینده بزانی بورنی اوزره داغ ایله علامتلیوب روسیاه ایدرز بز اهل مكه‌یی قحط وجوعه ابتلا ایدرز باغ * ضروان * (تبیان) (رابع) (٣٦) صاحبلرینه زوال میوه ایله ایتدیكمز كبیكه بینلرنده اول باغك حاصلاتنی صباح وقتنده فقرانك خبری یوقیكن دیوشررز دیویمین ایتدیلردی * دینلدیكه یمنده صنعا ناحیه سنده برصالح كمسه‌نك برباغی وارایدی میوه كالنده ایكن اغاجلرك التنه بربساط دوشیوب وفقرایی دعوت

ومبادرت ایتدیلر (فقال لهم رسول الله ناقة الله وسقیاها) الله تعالینك رسولی صالح علیه السلام انلره دیدیكه ناقه‌یی عقردن وماءدن شربنه تعرضدن حذر ایدك (فكذبوه فعقروها) انلر ایسه صالح علیه السلامی تكذیب ایدوب ناقه‌یی عقر ایتدیلر (فدمدم علیهم ربهم بذنبهم فسویها) الله تعالی انلرك اوزرینه ذنبلری سببیله عذابی اطباق ایدوب اول حالتی جمیعنه تسویه ایتدی صغیر وكبیردن هیچ بری انك عذابندن خلاص اولمدی (ولا یخاف عقبیها) حالبوكه الله تعالی ثمودك هلاكی عاقبتندن وتبعه سندن خوف ایتمز

سورة اللیل وهی احدی وعشرون آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(واللیل اذا یغشی) لیل حقیچونكه اول ظلامیله شمسی ویا نهاری ویا هر موارات ایتدیكی شیئی قاپلیه (والنهار اذا تجلی) ونهار حقیچونكه ظلمت لیلك زوالیله ظاهرویا طلوع شمسله متبین اوله (وما خلق الذكر والانثی) واول الله تعالی حقیچونكه هر توالدی اولان نوعدن ذكر وانثایی ویا آدم وحوایی خلق ایتدی (ان سعیكم لشتی) سزك دنیاده عملكز مختلفدر بعضكز جنت ایچون وبعضكز نار ایچون عمل ایدر * پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدرجمیع ناس ایكیدن خالی دكل یانفسنی طاعته استعمالله عذاب اللهدن قورترر ویا انی مخالفته ارسالله نارده احتباسه سبب اولور (فاما من اعطی واتقی) اما اول كمسه‌كه مالندن حق اللهی ادا ایده وشرك وعصیاندن صاقنه (وصدق بالحسنی) وكلمۀ حسنایی‌كه اول * لا اله الا الله * كلمه‌سیدر ویا جنتی تصدیق ایده ویاالله انفاقی مقابله‌سنده خلفی اولور ایدیكنه الله تعالینك وعدنه ایقان ایده (فسنیسره للیسری) بز اكا طریقۀ یسرایی یعنی یسر وراحته مؤدی خصلتی توفیق وتیسیر ایدرز (واما من بخل واستغنی) اما اولكه مالنی طاعته انفاقدن بخل ایده ولذات دنیا ایله ثواب اللهدن استغنا ایده (وكذب بالحسنی) وكلمۀ حسنایی ویاجنتی تكذیب ایده (فسنیسره للعسری) بز اكا طریقۀ عسرایی یعنی عسر وشدته مؤدی اولور خصلتی تیسیر ایدرز (وما یغنی عنه ماله اذا تردی) حالبوكه اكا بخل ایتدیكی مال نفع ایتمز قچانكه اول هلاكه ویا حفرۀ قبره ویا قعر جهنمه واقع اوله * پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر بنو آدمدن هر كمسه‌نك جنت ویا ناردن مكانی ازلدن تقدیر اولنمشدر بر رجل دیدیكه اویله اولسه امر عزی تقدیره حواله ایدوب عملی ترك ایده‌لمی پیغمبرمز علیه السلام دیدیكه عملی ترك ایتمیكز عمل ایدك هركمسه اكا تیسیر اولنان عملك سكا نیچون

ایدردی روزکار یاخود دالرك اوجندن وسائر بهانه ایله اول بساطدن طشره دوشن میوه‌لری اول فقراره ویرمکله انلره وافرشی حاصل اواوردی اول صالح کسنه وفات ایدوب باغه اوغللری وارث اولدقده انلر دیدیلرکه اکر بز بابامزك عادتی اوزره حرکت ایدرسك کثرت عیالمز سببیله ﴿ ۲۸۲ ﴾ مضایقه‌یه دوچار اولورز همان صباح ارکن فقرانك خبری یوغیکن دیوشیرلم دیوقول ایتدیلر (ولایستثنون) فطاف علیها طائف من ربك وهم نائمون) استثنا ایدوب ان شاءالله دیمدیلر انلر کیجه اویورکن اول بوستانه ربك تعالی طرفندن بربلای طائف کلدیکه (فاصبحت کالصریم فتنادوا مصبحین) اول باغ میوه‌دن برشی بتمش کبی اولدی صباح بربرلرینه ندا ایتدیلرکه (ان اغدوا علی حرثکم ان کنتم صارمین) صباحدر اکر میوه دیوشیره جکسکز فقرا کلمزدن دیوشیرەلم (فانطلقوا وهم یتخافتون ان لاید خلنها الیوم علیکم مسکین) ارکندن قالقوب بوستانه کتدیلر و بربرلرینه کزلو دیرلردیکه فقرادن هیچ برینی بوستانه داخل ایتمیك (وغدوا علی حرد قادرین) وصباح بوستانه کتدیلر زعملرنجه فقرایی دخولدن منع قصدیله که کویا قادردرلر (فلمارأوها قالوا اناالضالون) وقتاکه بوستانلرینی یانمش خراب کوردیلر بوستانمزك یولنی یاکلشمز دیدیلر * صکره بعضی [کبی] نشان ودیوارلرندن بیلدکلرنده (بل نحن محرومون) بلکه بز میوه‌دن محروملرز ※ که فقرادن منعه قصد ایتدك وان شاءالله دیمدك ※ (قال اوسطهم الم اقل لکم لولا تسبحون) انلرك افضل واعقلی دیدیکه بن سزه دیمدیمیکه سبحان الله وان شاءالله

خلق اولنوبدر اهل شقایه شقا عملی واهل سعادته سعادت عملی تیسیر اولنور بعده * فاما من اعطی ※ دن ※ للعسری ※ یه دکین تلاوت ایتدی اشبو آیاتك سبب نزولنده * دینلدیکه انصاردن بررجلك برنخله‌سی اولوب مکرانك فقیر برقومشوسی وار ایدی اول نخله‌سی میوه‌سندن اول فقیرك دارنه دوشدکده صبیانی انی آلوب یرلردی نخله صاحبنه ویرمزلردی نخله صاحبی انلردن پیغمبرمز علیه السلامه شکایت ایدیجك پیغمبرمز علیه السلام دیدیکه اول نخله‌کی بکا ویر سکا انك یرینه جنتده برنخله ویره‌ین اول ایسه اکا راضی اولمدی بعده ابوالدحداح نام صحابی ملاقی اولوب کندینك بر حائطیله اول نخله‌یی صاحبندن اشترا ایدوب ایتدی یارسول الله اول نخله‌یی بتله جنته‌کی نخله‌یه دکشرمیسن دیدی دکشدم دیوب انی اول صبیانی اولان انصاری‌یه ویردی اویله اولسه ابوالدحداحله اول صاحب نخله شاننده اشبو آیت نازل اولدی (ان علینا للهدی) بزم عهده‌مزدرکه طریق هدایی طریق ضلالدن تبیین ایده‌وز (وان لنا للآخرة والاولی) وآخرت ودنیا بزم ایچوندرکه اول ایکیسنك ثوابندن دیلدیکمز کسه‌یه دیلدیکمز شیئی ویررز (فانذرتکم نارا تلظی) یااهل مکه سزی قرآنله تخویف ایدرین برناردنکه اهلی اوزره التهاب و اشتعال ایدر (لایصلیها الا الاشقی الذی کذب وتولی) اول ناره داخل اولمز مکر شول کافرکه حقی تکذیب ایدوب طاعتدن اعراض ایده (وسیجنبها الاتقی الذی یؤتی ماله یتزکی) واول ناردن تباعد ایدر اول کسه‌که شرك ومعاصیدن صاقنورمالنی سبیل خیراته ویررکه عندالله زاکی اوله (ومالاحد عنده من نعمة تجزی) حالبوکه اول اتقانك عندنده هیچ کسه‌نك نعمتی یوقدرکه ویردکیله اول نعمته مجازات قصدین ایده (الا ابتغاء وجه ربه الاعلی) بلکه ویرمسی دکل الا رب تعالینك وجه کریمن طلب ایچوندر یوخسه نعمت مکافاتیچون دکل (ولسوف یرضی) یوم قیامتده اول اتقی اکا ویریلان ثوابه راضی اولیسردر جمیع مفسرین قولنده اشبو ※ وسیجنبها ※ دن سوره آخرینه دکین اولان آیات کریمه ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه شاننده نازل اولوبدرکه اول عمالیکدن مشرکین یدلرنده اذا اولنور کوریجك اشترا ایدوب اعتاق ایدردی جمله‌دن بلال بن ابی رباح رضی الله تعالی عنه امیة بن خلف یدنده ایدی اسلامنده صادق اولدیغی سیدن انی امیه هرکون اویله وقتنده بطحاء مکه‌یه چیقاروب آرقه‌سی اوزره یاتوروب و بربیوك طاشی کوکسی اوزره قویوب کیدردی محمدك دیننده رجوع ایتمزسك مونکه دکین سکا بووجهله عذاب ایدرم دیردی ابوبکر رضی الله تعالی عنه انی اول حالده کوریجك امیه‌یه دیدیکه بوضعیفه نیچون بویله عذاب ایدرسن بنم اندن کوچلو وقوتلو برسیاه غلامم وارسنك دینکده‌در سنك بوغلامکله انی دکیشه‌لم اولدخی نعم دیوب بلالی اندن آلدیغی

دیك نیچون دیمدیکز (قالوا سبحان ربنا اناکنا ظالمین) ربمز جل شانه ظلمدن منزهدر بز فقرایی معمزله کندومزه ظلم ایتدك دیو اعتراف ایتدیلر (فاقبل بعضهم علی بعض یتلاومون) بربرلرینه مقابله ولوم ایتدیلر ※ که سن راضی اولدك سن سکوت ایتدك دیه‌رك جمله‌سی نادم ﴿ ۲۸۳ ﴾ اولوب ※ (قالوا یاویلنا اناکنا طاغین) ای‌واه بزه ※ که بابامزك فعل جمیلندن اعراضله ※ طغیان ایتدك دیدیلر (عسی ربنا ان یبدلنا خیرا منها انا الی ربنا راغبون) امیددرکه خطامزه اعترافمز سببیله ربمز تعالی اول باغك یرینه اندن خیرلوسنی احسان ایده تحقیق توبه ایله ربمزه طاعته رغبت ایدیجیلردنز * دینلدیکه الله تعالی اکا بدل انلره برباغ احسان ایتدیکه هرسالقم اوزم آدم یونیجه اولدیغی مشاهده اولنمشدر (کذلك العذاب ولعذاب الاخرة اکبر لوکانوا یعلمون) دنیاده‌کی عذاب بویله آخرت عذابی ایسه کبیر وباقیدر اکر انی بیلسه‌لر عذاب ایجاب ایدن شیدن صاقنورلر (ان للمتقین عند ربهم جنات النعیم) متقیلر ایچون آخرتده جوار قدسده نعمتلو جنتلر واردر (افنجعل المسلمین کالمجرمین مالکم کیف تحکمون) بز آخرتده مسلمینی مجرملر کبیی قیله‌رز ای کافرلر سزه‌نه اولدی طبیعتکزجه نیجه حکم ایدرسز * دینلدیکه مشرکلرك مسلمانلرك اکربوجنت دیدیکی کبی ایسه بزم دنیاده‌کی فضل ورزقمز موجبنجه بز اول کیره‌رز کلاملری بو آیت کریمه ایله‌رد اولنمشدر (ام لکم کتاب فیه تدرسون) آسزه کوکدن کتابمی نازل اولدیکه بوشیلری اندن اوقورسکز (ان لکم فیه لما تخیرون) که اول کتابده سزك اختیار ایتدیککز شی یازلمش اوله

کبی آزاد ایتدی وبلالدن غیری هجرتدن اول التیسن دخی آلوب مشرکین ایدندن قورتردی انك بری عامر بن فهیره ایدی بدر واحد غزالرنده حاضر اولوب بئر معونه‌ده شهید اولدی وبری زنیره ایدی آزاد اولدیغی حینده بصرینه عمی اصابت ایتدی قریش دیدیلرکه انك بصرنی لات وعزی کیدردی زنیره ایتدی والله لات وعزی نفع وضره قادر دکلدر سز کذب ایدرسز اویله اولسه الله تعالی اکا بصرنی رد ایتدی وایکیسیدخی نهدیه وقزی ایدی سیده‌لری انلری طحن ایچون کوندروب بن سزی والله ابدا آزاد ایتمزم دیدی انلری دخی ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه آلوب آزاد ایتدی وبری دخی بنومومللدن برجاریه ایدی عذاب اولنوردی انی دخی الوب آزاد ایتدی وبری دخی ام عمیس ایدی انی دخی آلوب آزاد ایتدی

سورة الضحی وهی احدی عشر آیة مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(والضحی) ضحی حقیچونکه اول ارتفاع شمس وقتیدر انکله تخصیصه سبب زیراکه انده نهار قوی اولور والله تعالی انده موسی علیه السلامه سویلیوبدر وسحره سجده‌یه واروبدر ویا انکله مراد نهارك کلیدر (واللیل اذا سجی) ولیل حقیچونکه ظلامی اقبال ایدوب هرشیئی انکله تغطیه ایده ویا ظلامی سکون واستقرار ایدوب من بعد ازدیادی کسله (ما ودعك ربك وماقلی) یا محمد ربك جل شانه سنی ترك ایتمدی وسکا بغض ایتمدی * روایت اولندیکه پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم مشتکی اولوب ایکی اوچ کیجه قیامه قادر اولمدی ابو لهبك زوجه‌سی کلوب دیدیکه ظن ایدرمکه یامحمد سنی ربك ترك ایتمش اوله زیرا ایکی اوچ کیجه‌دنبرو انك سکا قریب اولدیغن کورمزین اول اجلدن بو اوچ آیت نازل اولدی * مفسرون ایدر یهود پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلمه ذو القرنین واصحاب کهف وروحدن سؤال ایتدکلرنده انی ایرته خبر ویره‌یم دیوب لکن ان شاءالله دیمدیکیچون اون ایکی ویا اون بش ویا قرق کون اندن وحی محتبس اولدی ویاخود وحیك احتباسنه سبب بیتنده جرو کلب وار ایدی اویله اولسه مشرکون دیدیلرکه محمدی ربیسی ترك ایتدی (وللآخرة خیرلك من الاولی) یامحمد آخرت سکا دنیادن خیرلودر زیراکه آخرت باقیه‌در شوائبدن خالصه‌در دنیا ایسه فانیه‌در مضارله مشوبه‌در وقتاکه الله تعالی اکا دنیاده وحی وکرامتله زائل اولمز ایدیکنی تبیین ایتدی اخرتده اندن اجل واعلایی وعد ایتدی ویاخود یامحمد امرکك نهایتی بدایتندن خیرلودرکه رفعت وکماله تصاعددن زائل اولمزسن (ولسوف یعطیك ربك فترضی) ربك جل شانه

(ام لكم ايمان علينا بالغة الى يوم القيمه ان لكم لما تحكمون) يوخسه سزكچون بزده قيامته دك ثابت عهد وپيمانمى واردركه انده كنديكزه خيروبركت حكم ايدرسز (سلهم ايهم بذلك زعيم) اول مشركلره سؤال ايتكه بوحكمه قنغيسى كفيل وريشيدر (ام لهم شركاء فليأتوا بشركائهم ان كانوا صادقين) ﴿ ٢٨٤ ﴾ يوخسه انلر ايچون بوحكم زعملرنجه بكا اشراك ايندكلرندن ايسه انلرى كتورسونلركه جتلرى ندراكر صادقلر ايسه‌لر (يوم يكشف عن ساق ويدعون الى السجود فلا يستطيعون خاشعة ابصارهم ترهقهم ذلة وقدكانوا يدعون الى السجود وهم سالمون) پرده كشف اولوب امر دشوار اولديغى كونده واولكونده انلره سجده امر اولندقده ✻ وجودلرى يتوركبى ✻ اولمغله سجده‌يه قادر اولميه‌لر خشوع وندامتدن كوزلرى قپانوب انلرى ذل وحقارت قاپليه حال بوكه انلر دنياده صحتده سالملر ايكن سجدهٔ خدايه دعوت اولنوب اجابت ايتمزلردى (فذرنى ومن يكذب بهذا الحديث سنستدرجهم من حيث لايعلمون واملى لهم ان كيدى متين) يا محمد بوقرآنى وبعثى تكذيب ايدنلرى سن بكا ترك ايله انلر دنياده خطا ايتديكه بن انلره عطا ايدوب آخرتده درجه درجه عذابلرينى زياده ايدرم بر حيثيتله كه انلر انى بيلميوب تفضيل ظن ايدرلر وانلره [سورة] دنياده مهلت ويررم تحقيق بنم عقوبتم محكمدر (ام تسئلهم اجرا فهم من مغرم مثقلون) يوخسه سن انلردن تبليغ رسالت ايچون اجرت استيوب انلر كران بورجه دوچار اولملريله اجابتدن امتناعى ايديلر (ام عندهم الغيب فهم يكتبون ياخود

سكا بر مرتبه عطاء جزيل ايديسركه سن اكا راضى اولورسن اما دنيـاده كمال نفس وظهور امر واعلاء دين كبى وآخرتده خوض وشفاعت وشهادت كبى بعده اكا ابتداء نشئه‌سنده ويرديكى بعض نعمى مالده فضلنه مترقب اولسون ايچون ذكر ايدوب ديديكه (ألم يجدك يتيما فآوى) يا محمد ربك جل شانه آتاك واناك موتندنصكره سنى يتيم صغير فقير بولديمى حالبوكه سكا مال ومأوى ترك ايتامشلردى اويله اولسه عمك ابو طالبه ضم ايدوب انى سكا مأوى وتربيتكه متعهد ومؤنتكه كافى قيلدى (ووجدك ضـالا فهدى) وسنى حكمت وشرايع واحكامدن خالى بولوب وحى والهام وتوفيقله سكا هدايت ايتدى (ووجدك عائلا فاغنى) وسنى فقير بولوب خديجه‌نك ماليله بعده غنائمله سنى غنى ايتدى ويا سنى ويرديكى رزقله راضى ايتدى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر غنـا دنيا متاعنك كثرتيله دكلدر بلكه غنا قلبك غناسيدر وبنه پيغمبريمز عليه السلام ايدر فوز وفلاح بولدى اول كسه‌كه رزق كفاف اوله والله تعالينك ويرديكى رزقه قانع اوله (فاما اليتيم فلا تقهر) يتيمى تحقير ايتمكل ويا اكا قهر ايدوب ضعفيچون مالنى المغـل پيغمبرمز عليـه السلام ايدر بيوت مسلميندن خيرلو بيت اولدركه انده يتيم اولوب اكا احسان ايديله‌وشر بيت اولدركه انده يتيم اولوب اكا اسـاءت اولنـه وايكى پارمغن ضم واشارت ايدوب ديديكه بن وكافل يتيم جنتده بيله‌يز (واما السائل فلا تنهر) وسـائلى قپوكدن زجر ايتمه بذل يسيرله وكلمهٔ طيبه ايله رد ايلكل ابراهيم ابن ادهم ايدر سائللر آخرت بريديدر قپوكزه كلدكده كانه ديركه آخرته برشى كوندررميسزكه انده انى اهللريكزه ايركوره‌لم ✻ ديلديكه سائلله مراد طالب علمدر (واما بنعمة ربك فحدث) وربك جل شانه‌نك نعمتنى تحديث ايت يعنى قرآنى ناسه تبليغ ايت ونبوتكى تحديث ايت ويا اشبو سوره‌ده ذكر اولنان نعمتلره شكر ايت پيغمبريمز عليه السلام ايدر اول كسه‌كه معروفك قليلنه شكر ايتميه كثيرنه دخى شكر ايتمز واولكه ناسه شكر ايتميه الله تعالى‌يه دخى شـكر ايتمز والله تعـالينك نعمتنى تحديث شكردر وانى تحديثك تركى كفردر ✻ ابن عبـاس رضى الله تعـالى عنهما ايدر بن ابى بن كعبدن اوقودم اول ايدر بن رسـول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن اوقودم والضحى سوره‌سنى تمام ايتديكنده بكا امر ايتديكه تكبير ايدم تا قرآنك تمامنه دكين هر سوره آخرنده انى ايدم واكا سبب اولدركه اشبو سوره اولنده ذكر اولنان سببله پيغمبرمز عليه السلامدن وحى محتبس اولنجق مشركون ديديلركه محمدى ربيمى هجر وترك ايتدى اويله اولسه پيغمبريمز عليه السلام اكا زياده مغموم ومحزون اولدى بعده والضحى سـوره‌سى نازل اولنجق اكا سروروندن تكبير ايدوب من بعد انى امته سنت ايتدى

انلرده علم غيبى واردركه ديدكلرى حكمى اندن يازارلر (فاصبر لحكم ربك ولاتكن كصاحب الحوت اذ نادى وهو مكظوم) ربك جل شانه‌نك حكمنه صبر واذالرينه تحمل ايله صاحب حوت يونس عليه السلام كبى اولمه‌كه ✻ اول قومنه غضبله ارالرندن امرسز كيدوب بالـق ﴿ ٢٨٥ ﴾ قارننده محبـوس اولدى كه ✻ غم وغصه ايله ✻ لا اله الا انت سبحانك انى كنت من الظـالمين ديو ✻ ندا ودعا ايتدى (لولا ان تداركه نعمة من ربه لنبذ بالعراء وهو مذموم) اكر توبه‌سى قبوليله اكا ربسنك نعمتى ايرشمش اولميدى كياهسز بر صحراى خاليه‌يه آتيلـوب انده ملام اولوردى (فاجتبيه ربه فجعله من الصالحين) ربسى تعالى انى نبوت والقاى حيله انتخاب ايدوب صالح كامللردن قيلدى (وان يكاد الذين كفروا ليزلقونك بابصارهم لما سمعوا الذكر ويقـولون انه لمجنـون وماهـو الا ذكر للعالمين) اول كافرلر سنى قرآن اوقوركن ايشتدكلرنده اصابت عينلريله يقين اولوركه سنى مكا نكدن ازاله ايده‌لر ومجنوندر ديوناميسندن تنفير ايده‌لر حال بوكه اول قرآن انجق عالملره موعظه‌در ✻ ديلديكه عربده بركيمسه وارايدى بدنظر واصابت عينايله مشهور ايديكه ايكى اوچ كون اكل ايتميوب بركروه قيون يادوه‌يه بدنظر ايدوب بويله قيوب يادوه كورمدم ديسه اول انده اول حيواناتدن برقاچى دوشوب هلاك اولوردى كفار اول كيمسه‌يى بولوب پيغمبر عليه السلامه بوبدنظرى ايتديرديلر الله تعـالى پيغمبر عليه السلامى انك عينى اصابتدن حمايله بوآيت كريمه‌يى انزال ايلدى ✻ ديلديكه عين اصابت ايدن كمسه

سورة الم نشرح وهى ثمان آيات مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(الم نشرح لك صدرك) بزسنك صدركى توسـيع ايتمدكمى حتى كه مناجات حقه ودعوت خلقه قابل اولدى وياخود اكا ايداع ايتديكمز علم وحكم ايچون توسيع ايدوب جهل ضيقنى اندن كيدردك وياخود قلبكى وحى تلقى‌يه تيسير ايتدك حالبوكه اندن اول اول سكا مشقتلو ايدى ✻ ديلديكه انكله مراد روايت اولناندركه جبريل عليه السلام انى صباوتى حالنده ويامعراج قبيلنده انك قلبنى استخراج وغسلدنصكره انى ايمان وعلمله طولدردى (ووضعنا عنك وزرك الذى انقض ظهرك) وسندن حط ايتديكك شول فرطاتكى كه قبل البعثه اول سندن صدوريله ظهركه ثقيل اولوب انى انقاض ايتدى وياانيكه قومك ضلالن كوروب ارشالرندن عاجز اولدك ويا انلرى ايمانه دعوتكده اصرار واذاده تعديلرين كوردك (ورفعنا لك ذكرك) وذكريكى رفع ايتدك شول كيم بن ذكر اولنديغمده سندخى بنمله ذكر اولنورسك يعنى اذان واقامت وتشهد وخطبه‌ده حتى كه بركسه الله تعالى‌يه عبادات ايدوب هر شيئده انى تصديق ايتسه الا بوكه محمدك رسول الله ايديكنه شهادت ايتميه انك هيچ برى اكا نفع ايتمز بلكه كافر اولور ✻ ضحاك ايدر يعنى انك ذكرنسز صلاه وخطبه‌سى جائز اولمز (فان مع العسر يسرا) يا محمد صددنده اولديغك ضيق صدر ومنقض ظهر اولور وزر وقومكدن كورديكك ضلال واذا مثالى شدائدله بيله شرح صدر ووضع وزر واهتدايه توفيق واردر (ان مع العسر يسرا) وعد مذكورى تأكيد ورجانى تعظيم ايچون تكرار اولندى ✻ اشبو آيت نازل اولنجق پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايتدى سزه بشارت اولسونكه سزه يسر كلدى بر عسر ايسه ايكى يسره غالب اولمز ✻ ابن مسعود رضى الله تعـالى عنه ايدر اكر عسر بر جحره‌ده اولسـه يسرانى استبوب اوزرينه داخل اولوردى ✻ ديلديكه عسرك ايكيسى بيله معرفه اولديغيچون معناده واحددر ويسرك ايكيسى بيله نكره اولديغيچون لفظ ومعنـاده ايكيدر ✻ ديلديكه اول ايكى يسرك برى پيغمبريمز عليه السلام زماننده مسلمينه تيسير اولنان فتوحدر وبرى دخى خلفا زماننده تيسير اولنان فتوحدر وجائزدركه مراد يسر دنياله يسر آخرت اوله ✻ ديلديكه اول پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمى تسليه‌در عسرله مراد اهل مكه‌نك انى مكه‌دن اخراجيدر ويسر اول انك مدينه‌يه دخولى وايمانده اصحابنك تكثيريدر ويسر ثانى مكه‌نك فتحى كوننده انك واصحـابنك عز ونصرله اكا دخوليـدر (فاذا فرغت فانصب) صلاة مكتوبه‌دن فراغكده رب تعـالى‌يه ديكلوب مسئولكه رغبت ايتكه انى سكا ويره ويا جهاددن فراغكده سنى عذابدن انجا ايدر شيئده كندونى اتعاب ايت ويا تشهددن فراغكده

اوزرینه بوآیت کریمه اوقنسه اقافت بولور

سورة الحاقة مكية وهی احدی وخمسون آية

(بسم الله الرحمن الرحيم) (الحاقة ماالحاقة) ومادريك ﴿ ٢٨٦ ﴾ ما الحاقة) برحالتكه انك وقوعی حق
واندن خوف ایتمك لایق
والزمدر اول نیجه حالتدر
وانك ماهیتنی سكانه‌شی
بیلدردی (كذبت ثمود
وعاد بالقارعة) قوم ثمود
وقوم عادقیامتی تكذیب
ایتدیلر كه اول قیامت
ناس وجملهٔ مخلوقاتی
نظامندن چیقارر ☼
(فاما ثمود فاهلكوا
بالطاغية) اماقوم ثمود
طغیانلری شدتده اولمغله
حددن متجاوز برصیحه
ایله‌اهلاك اولندیلر (واما
عادفاهلكوا بريح صر
صرعاتية) واماقوم‌عادبر
كیل‌ووزنسزوخازنلرینك
امروسعندن خارج
قورتسه ایله اهلاك
اولندیلر (سخرها عليهم
سبع ليال وثمانية ايام
حسوما فترى القوم فيها
صرعى كانهم اعجاز نخل
خاوية) الله‌تعالی اول
روزكاری یدی كیجه
سكز كون علی التوالی
قوم عاد اوزره تسليط
ایتدی اكرسن اولوقتده
حاضر اولوب قوم‌عادی
كوریدك انلرمیت اولوب دوشمشلر ایدیكه كویا كوكندن قوپوب دوشمش خرماآغاجیدر (فهل ترى لهم [۹۸]
من‌باقية) انلردن هیچ برنفس باقی قالمش كورمز ایدك (وجاء فرعون ومن‌قبله والمؤتفكات بالخاطئة) فرعون واندن
مقدمكیلر وقوم لوط اولان مؤتفكه خطاءشركله كلدی (فعصوا رسول ربهم فاخذهم اخذة رابية) انلر ربلرینك
رسولنه عاصی اولملریله ربلری انلری سائر امتلرك عذابندن اشدعذابله اخذ ایتدی (انالما طغا الماء حملناكم فى الجارية)
وقتا كه طوفانده صوطغیان ایتدكده بزسزك بابالركزی سفینه‌ده صواوزره كوتردك (لنجعلها لكم تذكرة وتعيها
اذن واعية) تاكه اول مؤمنلری خلاص ﴿ ٢٨٧ ﴾ وكافرلری هلاك قدرتمز سزكچون پند وعبرت اولوب اول
عبرت سزك حفظ ایدیجی
قولاغكزده محفوظ اوله
(فاذا نفخ فى الصور نفخة
واحدة) فجـان صورده
نفخهٔ اولی نفخ اولندقده
(وحملت الارض
والجبال فدكتا دكة
واحدة) ارض وجبال
اوزرلرنده‌اولان‌اشیالرایله
مكانلرندن رفع اولنوب
بربرلرینه چارپیله رق
پاره‌لنوب هبا اوله‌لر
(فيومئذ وقعت الواقعة
وانشقت السماء فهى يومئذ
واهية)اولوقتده‌واقعه‌لر
وقوع بوله یعنی قیام قائم
وسماء منشق اولوب
اولكونده سمانك قوت
واستحكامی قالمیوب‌ضعیف
اوله (والملك على ارجائها
ويحمل‌عرش ربك فوقهم
يومئذ ثمانية) وملكلر سمانك
اطرافنده امر الهی یه
منتظر ایكن سما منشق
اولدقده ربك تعالینك
ملكلرك فوقنده اولان
عرشنی اولكونده سكز
ملائكه تحمیل ایده ☼
دینلدیكه‌حالا حملهٔ عرش
درت ملك اولوب اولوقت سكزملك اوله على رواية سكزله مرادملائكه نك صفلریدر كه عددنی الله‌تعالی
بلور (يومئذ تعرضون لا تخفى منكم خافية) اولكونده حساب ایچون الله‌تعالی‌یه عرض اولنور سكز
عملركزدن الله‌تعالی یه برشی خفی اولمز (فامامن‌اوتی كتابه بيمينه فيقول هاؤم اقرؤا كتابيه انى ظننت انى ملاق حسابيه)

حسنه یازلمقدن قالور (الا الذين آمنوا وعملوا الصالحات فلهم اجر غير ممنون) لكن شونلركه مؤمن اولوب عمل صالح ایشلدیلر انلرارذل عمره رد اولنمز ویا ناره‌ادخال‌اولنمزلر دینلدیكه قرآنی‌اوقیوب موجبیله عمل‌ایدن كشی ارذل‌عمره رد اولنمز ایدی انلرك‌قوتلری كتدكده عقللرینه ضعف‌ایردكده اجرلری كسلمزبلكه كما كان حال شبابلرنده وكمال‌قوتلرنده ایشلیوكلدكلری اعمال صالحه‌نك‌اجری موتلرینه دكین یازیلور اول انلره عملسزاجراولور دنیا وآخرتك ایچون دعایه منتصب اولغل ویا تبلیغ رسالتدن فراغكده كندك ومؤمنلره ایچون استغفار ایت (والى ربك فارغب) وربك جل شانه‌دن جمیع احوالكده حاجتك دیلكل غیریدن دكل زیراكه یالكز اول انی رؤیته قادر اولور ویاخود ناردن رهبت‌وجنته رغبت اولدیغك حالده الله تعالی‌یه تضرع ایت

سورة التين وهى ثمان آيات مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(والتين والزيتون) تین والزیتون حقیچون ثمار بیننده اشبو ایكیسی ذكر ایله تخصیص اولندی زیراكه تین فاكههٔ طیبه‌در فضلاتی اولمز وعذاء لطیف سریع الهضمدر ودواء كثیر النفعدركه اول طبیعی تلیین وبلغمی تحلیل وكلیه‌لری تطهیر ومثانه‌ده‌كی رملی كیدرر وكبد وطحالك سده‌سنی فتح ایدر وبدنی سمین ایدر حدیثده كلدیكه تین بواسیری قطع ایدرونقریس علتنه نفع ایدر اماكه زیتون فاكهه وادام ودوادر ودخی كثیر المنافعدر مع هذا بریرده بتركه انده دهنیتدن اثر اولمز * دینلدیكه اول ایكیسی ایله مراد ایكی جبلدر بری جبل تیندركه دمشق انك اوزرنده‌در وبری جبل زیتوندر بیت المقدس انك اوزرنده‌در زیرا وایكیسی ارض مقدسه‌دندر تین وزیتون منبتیدر ویاخود مراد مسجد دمشقله مسجدبیت المقدسدر ویاخود تین مسجد اصحاب كهفدر وزیتون مسجد ایلیادر (وطور سينين) وجبل طور حقیچونكه موسی علیه السلام انك اوزره رب تعالی‌یه مناجات ایتدیكه انك موضعنه سینین وكذلك سینا دخی دینور (وهذا البلد الامين) واشبو بلد حقیچونكه اكا داخل‌اولان امنده اولور اول مكه‌شهریدر (لقد خلقنا الانسان فى احسن تقويم) بزانتصاب قامت وحسن صورت وخواص كائنات ونظائر وسائر ممكناتی استجماعله انسانی احسن تعدیلده خلق ایتدك حالبوكه انك غیری هرحیوان یوزی اوزره منكب خلق اولنوبدر (ثم رددناه اسفل سافلين) بعده بزانی حسن وقوت‌وكمال‌شبابندنصكره‌احوال‌سافلینك اسفلنه‌رد ایتدك‌كه اول ضعف‌وهرم وارذل عمردر حتی‌صبی كبی‌اولمده فهم ایتمز اولور ویا كفروفجورایچون‌موتندنصكره ناره‌رد ایدرز معنای اول اوزره مراد اولدركه عقللری زائل اولمیوب عمللری كسیلور انلر ایچون

(فايكذبك بعد بالدين) یامحمد اشبو دلائلدنصكره دلالت ویا نطقله یوم جزایی اخباركده سنی نه شیٔ تكذیب ایدر یاخود یا انسان‌الله تعالی سنی احسن تقویمده خلق ایدوب كال استوایه ایركوردیكندنصكره سنی ارذل عمره ردنی بیلوركن یوم جزایی انكار وتكذیبه سنی نه شیٔ تحمیل ایدر (أليس الله باحكم الحاكمين) ذكر اولنان خلق ورده‌قادراولان الله تعالی صنع وتدبیرده اعدل حاكمین دكلمیدر خلقدن هر برینه اهل اولدیغی شیئله حكم احوال مذكوره‌یه قدرتی كبی اعادەیه دخی قدرتی‌ایرر پیغمبریمز صلی الله‌تعالی علیه وسلم ایدر بركسه‌كه والتين والزيتون سوره‌سین اوقیوب آخرینه ایریشه ☼ بلى وانا على ذلك من الشاهدين ☼ دیسون

سورة العلق وهى تسع عشرة آية مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(اقرأ باسم ربك الذى خلق) یا محمد قرآنی ربك جل شانه‌نك اسمیله افتتاح ویا انكله استعانت ایدر اولدیغك حالده اوقوغل‌كه اول هر شیئی خلق ایتدی ☼ اكثر مفسرین ایدر قرآندن اول نازل اولان اشبو سوره‌در مالم یعلم قولنه ایرنجه * عائشه رضی الله تعالی عنها ایدر پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم اول وحی اولنان رؤیای‌صالحه‌ایدی منامنده هر نه كورسه فلق صبح كبی ظاهر اولوردی بعده خلوته رغبت ایدوب جبل حراده مغاره‌ده ماشاء الله زمان كیجه وكوندز عبادته مشغول اولدی حتی‌كه اكا برملك كلوب اقرأ یعنی اوقوغل دیدی اول دیدیكه بن اوقومق بیلمزم نه اوقویاین پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر اندن ملك بنی قتی صقدی بعده بنه بكا اوقو دیو تكرارایلدی بن ینه اولكی جوابی ویریجك اول بنی تكرار صقدی بو منوال اوزره اوچ دفعه وقوعندنصكره دیدیكه اقرأ باسم‌ربك‌الذى‌خلق‌حتی‌كه مالم يعلم قولنه ایردی اویله اولسه دتریه‌رك خدیجه رضی الله تعالی عنها قتنه كلوب بنی اورتیكز دیو اورتندی بعده‌قصه‌یی خدیجه‌یه خبر ویروب نفسم اوزره قورقارم دیدی خدیجه ایتدی والله اول سنی اخذ ایتمز زیراكه سن صلهٔ رحم ایدر وضیفكه ضیافت ایدر وسائر خصال حمیده‌یی‌ایدرسن بعده خدیجه انی ابن عمی ورقة بن نوفله ایلتدیكه اول زمان جاهلیتده نصرانیت اوزره اولوب انجیلدن لغت عربیه ایله ماشاء الله نیجه اشیاء یازلمشدی شیخ كبیر اعمی ایدی پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمك ماجراسن اكا ذكر ایدیجك ورقه دیدیكه اشبو ذكر ایتدیكك شول ناموسدركه الله تعالی انی موسی علیه السلامه دخی انزال ایتمشدی اكر حیاتده قالورسم سكا نصرت ایدردم زیراكه قومك سنی ارالرندن چیقاریسردر نتكیم

اول كيمسه‌كه كتاب صاغ النه ويريله سرورندن ديه‌كه اوقويك بوكتابمى * بن كناهكار ايكن بنم كناهلرم يازلمش عجب غيريسنك كنابيدر * بن ظن ايندمكه بكا حساب ملاق اوله جقدر (فهو فى عيشة راضية فى جنة عالية قطوفها دانية) اول كمسنه رضايه مقارن عيش وصفاده ﴿ ٢٨٨ ﴾ وقصرلرى بلند ومرتفع جنده‌كه ميوه‌لرى يقين اولمغله قائم وقاعد ايريشور (كلو واشربوا هنيئا بما اسلفتم فى الايام الخالية) انلره دينوركه اول جنتك ميوه وشرابندن اكل وشرب ايدك عافيت اولسون اول سببدنكه دنياده اعمال صالحه ايشلديكز وسيجاق كونلرده صائم اولديكز ايدى (واما من اوتى كتابه بشماله فيقول ياليتنى لم اوت كتابيه ولم ادر ماحسابيه) واما شول كمسنه كه كتابى صول طرفندن ويريله اول كمسنه ديركه نوليدى كتابم ويرلميدى وحسابم نه شى اولديغنى بيلميدم (ياليتها كانت القاضية) كاشكى دنياده ميت اولمشيكن ابدى موتا حكمنده قالوب حيات بولميدم (ما اغنى عنى ماليه هلك عنى سلطانيه) بنم مالم عذابمدن بر شئ دفع ايتمدى بنم ناس اوزره قدرت وتسلطم بندن زائل اولدى (خذوه فغلوه ثم الجحيم صلوه) * الله تعالى جهنم زبانيلرينه امر ايدركه انلرى اخذ ايدوب اللرنى بيونلرينه باغله يك صكره جهنمه ايصال ايدك (ثم فى سلسلة ذرعها سبعون ذراعا فاسلكوه) صكره انك يتمش ذراع طولنده برزنجير ايله بتون وجودنى طورطوب صاريك (انه كان لايؤمن بالله العظيم) زيرا اول عظمتلو الله تعالى‌يه ايمان ايتمزدى (ولا يحض على طعام المسكين) وفقرايه طعام ورمكه رغبت ايتمزدى (فليس له اليوم ههنا حميم ولا طعام الا من غسلين لايأكله الا الخاطئون) اولكونده انكيچون هيچ حمايت ايدر اولمز وطعام دخى اولمز انجق اهل نارك اتشدن اريوب وجودلرندن آقان من خرفدركه انى انجق خطا وشركده اولنلر ﴿ ٢٨٩ ﴾ اكل ايدرلر فلا (اقسم بما تبصرون ومالاتبصرون) * اجسام واشباحكه * سزانى مشاهده ايله كوررسز اول شيئله و * ارواح وسائره‌كه مغيباتدن اولمغله * سز انى كورمزسز اول شيئله * يعنى سزه حاضر وغائب هرشيئله * قسم ايده‌رمكه (انه لقول رسول كريم) اول قرآن عندالله مكرم بر رسولنك قرائتيدر * اول محمد ياجبريل عليه السلام اوله * (وما هو بقول شاعر قليلا ماتؤمنون) اول قرآن شاعر قولى دكلدر قليلكز دخى اكا ايمان ايتمزسكز (ولابقول كاهن قليلا ماتذكرون) كاهن قولى دخى دكلدر آزيكز دخى انى تفكر وتذكر ايتمزسكز (تنزيل من رب العالمين) اول قرآن عالملرك ربى طرفندن جبريل عليه السلام لسانيله انزال اولنمشدر (ولو تقول علينا بعض الاقاويل لاخذنا منه باليمين ثم لقطعنا منه الوتين)اكر محمد عليه السلام بعض اقوالى كندندن دوزوب بزه استاد ايتسه بزانى قدرت (تبيان) (رابع) (٣٧) يمينزله اخذ ايدوب صكره قابنك طمرينى قطعله هلاك ايدردك (فما منكم من احد عنه حاجزين) سزدن بركمسنه يوقدركه محمد عليه السلامدن عقوبتمزى منع ايده (وانه لتذكرة للمتقين) واول قرآن متقيلره موعظه دركه اندن منتفع اولورلر (وانا لنعلم ان منكم مكذبين) وبز بيلورزكه سزدن قرآنى تكذيب ايدر

سندن اول بو حالته ايرن رجالى قوملرى ارالرندن چيقارمشلردى بعده بر قاچ ايامدن صكره ورقه فوت اولدى وپيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمدن وحى كسلدى اندن اكا زياده حزن ايردى بر مرتبه‌ده‌كه بر نيچه كره يوكسك طاغلرك باشنه چيقديكه كندويى اندن اشاغى براغه اول حالنده جبريل عليه السلام اكا ظاهر اولوب يامحمد سن الله تعالينك حق رسوليسن ديو تسليه ايدوب كندويى اندن آشاغى براقدن منع ايدردى حتى‌كه من بعد وحيك نزولى واستمراريله قرير العين اولدى (خلق الانسان من علق) انسانى علقه‌لردن خلق ايتدى وقتاكه اول واجبات معرفة الله اولدى اول نازل اولان انك وجودينه وفرط قدرتنه وكمال حكمتنه دلالت ايدر شئ اولدى (اقرأ وربك الاكرم) يامحمد قرآنى اوقوغل كه ربك تعالى كرمده هر كريم اوزره زائددركه غرضسز انعام ايدر وخوفسز حلم ايدر (الذى علم بالقلم)كه اول قلمله خط وكتابت تعليم ايتدى (علم الانسان مالم يعلم)اول انسانه بيلمديكنى بيلدردى شول وجهله كيم انده قوى خلق ايتديكندن صكره اكا نصب دلائل وانزال آيات ايتدى (كلا ان الانسان ليطغى ان راه استغنى) حقا كه نعمة اللهه كافر اولان انسان حدى تجاوز ودينه استكبار ايدر قچانكه كندويى غنى كوره دينلديكه يعنى لباس وطعام وغيريده منزلتندن منزلهٔ اخرايه ارتفاع ايدر * دينلديكه اشبو آيت ابو جهل شاننده اولوبدر كه اول قچان بر ماله اصابت ايتسه ثياب ومركب وطعامن آرتورردى (ان الى ربك الرجعى) حالبوكه يا انسان رجوعك رب تعالى‌يه‌در ايمدى طغيانك عاقبتندن حذر ايت (ارايت الذى ينهى عبدا اذا صلى) كوررميسن شول كيمسه‌يى‌كه عباد اللهدن بر عبدى صلاتدن نهى ايدر اشبو آيت ابو جهل شاننده نازل اولوبدركه اول ديديكه اكر محمدى سجده ايدر كوررسم بوينو اوزره چكنردم چون اول عزمله اكا واردى اردنه چكلمكه باشلدى اكا نيچون بويله ايدرسن دينلديكده ديديكه بنمله محمد بيننده آتشدن خندق واهوال واجنحه كوررين پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم ديديكه اكر اول بكا قريب اولسه ملائكه انى پاره پاره ايدردى (ارأيت ان كان على الهدى او امر بالتقوى) بكا خبر ويرشول كيمسه‌دن‌كه اكر مصلى دين حق اوزره اولسه وياخود ناسه ايمان وعمل صالحه امر ايتسه (ارأيت ان كذب وتولى) بكا خبر ويركه اول صلاتدن نهى ايدن دينى تكذيب وايماندن اعراض ايتسه (الم يعلم بان الله يرى) اول نهى ايدنى بيلمزميكه الله تعالى انك صلاتدن نهينى وسائر افعال قبيحه‌سنى كورر (كلا) ايمدى اول نهى ايدن اول فعل سيئندن ارتداع ايتسون (لئن لم ينته لنسفعا بالناصية) اكر اندن منتهى اولمزسه بز انك ناصيه‌سن قهر وشدتله اخذ ايدرز (ناصية كاذبة خاطئة) كه اول ناصيه صاحبى كذب وخطائله متصفدر وقتاكه ابو جهل پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمى صلاتدن نهى ايتدى پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم انى زجر ونهر ايتدى ابو جهل پيغمبرمز عليه السلامه ديديكه والله سنك اوزريكه اشبو واديى خيل جرد ورجال مردله طولدرايم الله تعالى ديديكه (فليدع ناديه سندع الزبانية) ايمدى اول قوم وعشيرتن چاغروب انلرله استنصار ايتسون بز دخى زبانيلرى چاغررز انى ناره سوريه‌لر (كلا لاتطعه واسجد واقترب) ايمدى يا محمد تثبت ايدوب انك صلاتدن نهينه اطاعت ايتمكل بلكه طاعت اوزره ثابت اول سجوده مداومت ايدوب اعمال صالحه ايله الله تعالى‌يه تقرب ايت پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايدر عبدك رب تعالى‌يه زياده قريب اولمسى ساجد اولديغنده‌در

سورة القدر وهى خمس آيات مختلف فيها

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(انا انزلناه فى ليلة القدر) بز قرآنى ليلهٔ قدرده لوح محفوظدن سماء دنيايه بيت عزته انزال ايتدك بعده جبريل عليه السلام انى يكرمى ويا يكرمى اوچ يلده ازمان متفرقه‌ده پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمه انزال ايتدى (وما ادرك ماليلة القدر) سكا ليلهٔ قدرك غايت فضلنى نه‌شئ بيلدردى اول ليلهٔ قدرله تسميه اولندى زيرا الله تعالى اول ليله‌ده بر سنه‌دن سنهٔ مقبله‌يه دكين واقع اولور اجل ورزق وموت وسائر امور احكامله سموات وارض خلق اولنمزدن اول تقدير اولنان مقاديرى مواقيتنه سوق وتنفيذ ايدر * دينلديكه اول شهر رمضانده‌در بعضيلر ديديكه اول ليالئ سنه‌نك برنده‌در حتى بر كمسنه مرأه سنك طلاقى ويا عبدنك عتقنى ليلهٔ قدره تعليق ايتسه يمين ايتديكى حيندن برسنه تمام اولمينجه اول طلاق وعتق واقع اولمز اشبو قول ابن مسعود رضى الله تعالى عنهدن مرويدر ديمشكه بر كيمسه بر سنه‌نك لياليسنى قائم اوله اول ليلهٔ قدره اصابت ايدر ابن عمر انى ايشيديجك ديديكه الله تعالى ابو عبد الرحمانه رحمت ايده اول ليلهٔ قدرك شهر رمضانده ايديكن بيلور لكن اول قوليله مرادى ناسك اكا اتكالندن منع ايدى اكثرون انى رمضانك عشر اخيرى اورتاسنده‌در ديديلركه الله تعالى انى اخفاء ايتدى تاكه ادراك طمعيله ليالئ رمضانك جميعنده عبادته اجتهاد ايدوب ثوابلرين كثير ايده (ليلة القدر خير من الف شهر) ليلهٔ قدرده قيام وعبادت خيرلودر بيك آى قيام وعبادتدنكه انده ليلهٔ قدر اولميه * ابن عباس رضى الله تعالى عنهما ايدر پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلمه بنوا اسرائيلدن بر رجل ذكر اولنديكه اول بيك آى فى سبيل الله جهاده سلاحن اموزندن ايندرمدى پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم انك اول عملن

واردر (وانه لحسرة على الكافرين وانه لحق اليقين) واول قرأن كافرلره حسرتدر ❊ كه قيامتده مصدقلرك
اجرودرجه‌لريني كوردكارنده تحسر ايدرلر ❊ واول قرأن حق‌اليقين من‌طرف‌الله منزلدر (فسبح باسم ربك العظيم)
ربك جل شانه‌نك اسميله تسبيح وانى تقديس وشكر وثناى ﴿ ۲۹۰ ﴾ عظيمله يادايله (سورة المعارج مكية
وهى اربع‌وار بعون‌آية)
(بسم‌الله الرحمن الرحيم)
(سال سائل بعذاب واقع
للكافرين ليس له دافع
من‌الله‌ذى‌المعارج) بركمسنه
نزول ايده جك عذابى
استه‌دى اول عذاب
كافرلر ايچوندر كه انى
انلردن دفع ايدر بوقدر
اول‌عذاب‌انلره ❊ جنتده
دوستلرينه‌حاضرايتديكى ❊
بلند درجه صاحبى الله
تعالادندر * دينلديله اول
عذابى استه‌ين نضربن
الحارث ايديكه مسجد
شريف قپوسنه كلوب
الهى اكر محمد حق
وسويلدكى‌سنك طرفكدن
ايسه بنم باشمه‌طاش ياغدر
ديدى ياخود ابوجهل
ايديكه ❊ فاسقط علينا
كسفامن‌السماء ❊ ديمشيدى
على‌قول پيغمبرعليه‌السلام
ايديكه‌كفاره عذاب‌نزولنى
استعجال ايتدى (تعرج
الملئكة والروح‌اليه‌فى‌يوم
كان مقداره خمسين الف
سنة فاصبر صبرا جميلا)
منتهاى امر اولان سدرة
المنتها ياعرشه‌دك اولكونده ملائكه وجبريل عليه‌السلام ياارواح فواضل صعود ايدركه ❊ يوريه رك
كيدن آدمه‌كوره ❊ انك مقدارى دنياسنه سيله اللى‌بك ييلق بولدر امدى يامحمد انلرك عذاب سؤاليله اولان استهزا
واذالرينه اضطراب قلب ايتيه‌رك صبرايله (انهم يرونه بعيدا ونريه قريبا) كافرلر قيامتى امكاندن بعيد كوررلر

بكنوب امتى ايچون انك مثلنى الله تعاليدن تمنى ايتدى وديديكه يارب امتمك عمرلرين
قصير وعملرين قليل ايتدك اويله اولسه الله تعالى بو امته ليلهٔ قدرى ويرديكه انلرك
اول ليلهٔ شريفه‌ده‌كى عبادتلرى اول اسرائيلينك اول مدتده اولان جهادندن خيرلودر *
سعيدبن‌المسيب ايدر بركيمسه‌كه بريلدن بريله دكين اخشام ويتسو نمازين جماعتله قيله ليلهٔ
قدردن نصيبين اخذايدر عائشه رضى‌الله تعالى‌عنها پيغمبرمز صلى‌الله‌تعالى عليه‌وسلمه ديديكه
اكربن‌ليلهٔ قدره ايرشسم نه دعاايده‌يم ايتدى ديكلكه * اللهم انك‌عفو كريم تحب‌العفو فاعف
عنى(تنزل الملائكة والروح فيها باذن ربهم‌من كل‌امر) اول ليلهٔ قدرده الله تعالينك اذنيله
ملائكه ورروح سنه‌ده تقدير اولنان هرخير وبركت امرايچون ارضه وياسماء دنيايه نزول
ايدرلر (سلام هى حتى مطلع الفجر) ليلهٔ قدرده الله تعالى سلامتدن غيرى شئ تقدير ايتمز
حالبوكه انك غيريده سلامتى وبلايى دخى تقدير ايدر وياخو ليلهٔ قدرده دكل الاسلامدر
زيرانده ملائكه‌مؤمنلره‌سلامى چوق ايدرلرايمدى‌ليلهٔ قدرده‌ملائكه‌نك‌مؤمنلره‌سلامى‌غروب
شمسدن طلوع فجره دكدر

سورة البينة وهى ثمان آيات مختلف فيها

﴿ بسم‌الله الرحمن الرحيم ﴾

(لم‌يكن الذين كفروا من اهل‌الكتاب والمشركين منفكين حتى تأتيهم البينة)يهود ونصارا
دن وعبدهٔ‌اوثاندن‌اولان طوائف‌كفروشركلرندن زائل‌اولمديلر حتى‌كه‌الله‌تعاليدن انلره حق
وباطل بينني فرق ايدر رسول الله وياقرآن كلدى زيراكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه
وسلمك بعثندن اول ديرلرديكه بزصدنده اولديغمز ديندن زائل اولمزز تاشول وقته‌دكين‌كه
تورات وانجيلده وعد اولنان پيغمبر كله‌كه اول محمد عليه السلامدر چون اول پيغمبر كلدى
ايكى طائفه‌دن برنيچه‌لر اول وعدلرينه وفا ايدوب ايمانه كلديلر وبرنيچه‌لر ايسه اول‌قوللرندن
رجوع ايدوب كفرلرى اوزره اصرار ايتديلر (رسول من الله يتلوا صحفا مطهرة فيها
كتب قيمة) كه اول الله تعاليدن بررسولدركه تلاوت ايدر شول قراطيس مضموننى كه‌اول
باطلدن منزهه‌در انده احكام مستقيمه واردركه انده اعوجاج يوقدر زيراكه اول صواب
وصلاحه‌ارشادايدر(ومانفرق‌الذين اوتوالكتاب الا من بعد ماجاءتهم البينة) يهود ونصارى
دينلرنده‌ويامحمدعليه‌السلام‌شانده وياقرآن حقند اختلاف ايتديلر الا انلره بينه كلديكندنصكره
كه اول محمد عليه السلام وياقرآندر وياخود معنى هالكين ومعذبين اولمديلر الا ارسال
رسول وانزال كتبله‌اوزرلرينه حجت قائم اولديغندنصكره (وما امروا الاليعبدوالله مخلصين
له‌الدين حنفاء) حالبوكه انلر كتابلرنده امر اولنديلركه انجق الله تعالى‌يه عبادات ايده‌لر
[عبادتى]

بزانى يقين كوررز (يوم تكون السماء كالمهل وتكون الجبال كالعهن ولايسئل حميم حميما) اولكونده كه سمازيت
طور طوسى كبى ياخود اريمش كش كبى اوله وجبال انواع رنكلو صوف كبى پارچه پارچه اوله واولكونده براقربا
براقربانك حالندن سؤال ايتمز اولور ﴿ ۲۹۱ ﴾ (يبصرونهم يودالمجرم لويفتدى من‌عذاب‌يومئذ ببنيه وصاحبته
واخيه و فصيلته التى
تؤويه ومن فى‌الارض
جميعا ثم ينجيه) قيامتده
اقربا بربرلريني كوره‌لر
❊ لكن هركس كندو
عملريله مؤاخذه‌اولنملريله
نفسلريله مشغول‌اوله‌لر ❊
اولكونك‌عذابنده مجرملر
تمنى ايده لركه عندنده
عزتلو اولان اولادينى
وزوجه سنى وقرانداشنى
وهمدمى اولان اقرباسنى
وبلكه يريوزنده اولان
جميع خلايقى عوض‌وفدا
ايدوب كندو اول
عذابدن نجات بوليدى
(كلا انها لظى نزاعة
للشوى) انك تمنى ايتديكى
كبى اولمز نارجهنم‌يالكاودر
كه‌انك جلدينى احراقله
نزع ايدوب ينه‌كرارا
ومرارا حالنه عودت
ينه احراق اولنمق ايدى
زائل اولمز (تدعوا من
ادبروتولى) حقدن
يوزچويرن وطاعتدن
اعراض ايدن كمسه‌يى
آتش‌دعوت‌ايدوب‌كندويه
جذب ايده (وجمع فاوعى)
ومالى جمع ايدوب صندوغه حبسله حق اللهى منع ايده‌نى دخى آتش جذب ايدر (ان الانسان خلق هلوعا) انسان مال
حريص واداى حقوقده بخيل خلق اولندى (اذامسه الشر جزوعا واذامسه الخيرمنوعا) قچن اكا بروجهله فقر
وضرر ايرشه فرياد وجزع ايديجيدر ووسعت وخير واقع اولسه بخل وامساك ايديجيدر (الاالمصلين الذين هم على

عبادتى انكچون خالص ايدوب عقائد زائغه‌دن اعتقاد حقه مائلين اولدقلرى حالده (ويقيموا
الصلاة ويؤتوا الزكاة) وصلوات مفروضه‌يى اوقاتنده ادا ايده‌لر وزكاتى محلنه وضع ايده‌لر
انلر كتابلرنده اشبو خصالله امر اولنمشلر ايكن انى تحريف وعصيان ايتديلر (وذلك دين
القيمة) اشبو امر اولنان اشياء كتب منزله‌نك جيعنده مستقيمه‌در (ان‌الذين كفروا من‌اهل
الكتاب والمشركين فى‌نار جهنم خالدين فيها اولئك هم شر البرية) اهل كتابدن انلركه
كافر اولديلر وانلرك غيريكه الله تعالى‌يه اشراك ايتديلر يوم قيامتده انلر نارجهنمده‌در كفرده
تفاوتلرى حسبنجه مستحق اولدقلرى نوع عذابده دائمين اولدقلرى حالده ايمدى انلر عندالله
شرخليقه‌در(ان‌الذين‌آمنواوعملواالصالحات‌اولئك‌هم‌خيرالبرية) شونلركه‌الله‌تعالى‌يه‌ورسولنه
مؤمنين وعملده صالحين اولديلر ايمدى انلر عند الله خير خليقه‌در (جزاؤهم عند ربهم
جنات عدن تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها ابدا) رب تعالى عندنده جزالرى جنتلر
دركه اغاجلرى التندن نهرلر جارى اولور انده نعيم ومشتهالرنده دائمين اولدقلرى حالده
(رضى الله عنهم ورضوا عنه) الله تعالى انلردن طاعتلرى سببيله راضى اوله وانلر دخى
الله تعاليدن ويرديكى ثواب سببيله راضين اوله‌لر (ذلك لمن خشى ربه) اشبو ذكر اولنان
جزاء ورضوان هركمسه‌ايچوندركه يوم قيامتده دركاه حقده سؤال وحسابدن خوف ايدوب
امرينه اطاعت واكا عصياندن اجتناب ايده

سورة الزلزلة وهى تسع آيات مختلف فيها

﴿ بسم‌الله الرحمن‌الرحيم ﴾

(اذا زلزلت الارض زلزالها) قچانكه ارض قيام ساعت ايچون شدتله تحريك ايديله پيغمبريمز
صلى الله عليه وسلمه قيامت نوقتن اولور ديو سؤال اولندقده بيان اولنديكه قچان نفخهٔ‌اولى
ويانفخهٔ ثانيه عندند ارض‌شدتله تحريك ايديله (واخرجت‌الارض اثقالها) وارض جوفنده
اولان‌كنوز وامواتى طشره چيقاره (وقال‌الانسان‌مالها) انسان يعنى‌كافرلر ديه‌لركيم بوارضه
نولديكه محرك ايدر جوفنده اولان اشيايى طشره براغور زيراكه اول بعثى تصديق
ايتمزلردى اما مؤمن‌دير كه اشبو الله تعالينك وعد ايتديكيدر مرسلون انى امتلرينه
اخبارلرنده تصديق ايتديلردى (يومئذ تحدث اخبارها) اول كونده ارض الله‌تعالينك
انطاقيله خبر ويرر خير وشردن انى كه اوزرنده ايشلمشلردى (بان ربك اوحى لها)شول
سببله كيم الله تعالى ارضه اوزرنده ايشلنن اشيايى خبر ويرمسن الهام ايده (يومئذ يصدر
الناس اشتاتا ليروا اعمالهم) اول كونده ناس ثواب وعقابدن اعماللرينك جزاسن كورسونلر
ايچون موقف حسابدن مراتبلرى حسبنجه فرقه فرقه رجوع ايده‌لر مؤمنلرك يوزلرى

صلوتهم دائمون) انجق اهل نماز اولوب نمازلرینه مداوم انسانلر بوحال اوزره دکللردر (والذین فی اموا لهم حق
معلوم للسائل والمحروم) وشونلرکه سائل فقرا وسائلك ایتمیوب غنی طورنده اولان فقرا ایچون مالرنده زکات
وصدقات موظفه‌دن اولان حق معلومیدر (والذین ﴿ ٢٩٢ ﴾ یصدقون بیوم الدین) وانلرکه روزجزانك
وقوعنی تصدیق ایدوب
نشانهٔ تصدیق اولان
طاعت وعبادته قائم اولورلر
(والذین هم من عذاب
ربهم مشفقون) وشونلرکه
ربلرینك عذابندن خوق
ایدرلر (ان عذاب
ربهم غیر مأمون) زیرا
تقدر طاعت ایدرلرسه‌ده
ربلرینك عذابندن امین
اولمز (والذین هم لفرو
جهم حافظون الاعلی
ازواجهم اوماملکت ایما
نهم فانهم غیر ملومین)
شونلرکه زوجه لرینك
ومالك اولدقلری
جاریه‌لرینك غیریدن
فرجلرینی حفظ ایدرلر
انلر زوجه وجاریه لرینه
تقربده لوم اولنمزلر (فمن
ابتغی وراء ذلك فاولئك
هم العادون) کیمکه بوزوجه
وجاریه دن ایلروسنی
طلب ایده ؁ یعنی لواطه
واستمناع کبی ؁ اول
کسه‌لر حلالدن حرامه
متجاوزلردر (والذین هم
لاماناتهم وعهدهم راعون
وانلرکه انلر ایچون
امانت اولنان مال واسرار حفظنه والله تعالی وناس ایله ایتدکلری عهد وپیمانه مراعات ایدیجیلردر [فالموزیات]
(والذین هم بشها داتهم قائمون) وانلرکه شهادتلرینه حقله قائم اولورلر یاخود اقامت شهادت ایدرلر (والذین هم علی
صلاتهم یحافظون) وشونلرکه نمازلرینك سنن وارکان وادابنده رعایتی محافظه ایدرلر (اولئك فی جنات مکرمون)

بیاض آمنین اولدقلری حالده جانب یمینی اخذ ایدوب کرامتله جنته کیده‌لر وکافرلرك یوزلری
سیاه فزعین اولدقلری حالده جانب شمالی اخذ ایدوب اهانتله ناره کیده‌لر (فمن یعمل
مثقال ذرة خیرا یره ومن یعمل مثقال ذرة شرا یره) فریق سعدادن اول کسه‌که نملهٔ
صغیره دکلو خیر ایشلمش اوله آخرنده انك ثوابن کورر وفریق اشقیادن اول کسه‌که نملهٔ
صغیره دکلو شر ایشلمش اوله آخرنده انك عقابن کورر * دینلدیکه کافره خیرینك ثوابی
دنیاده تعجیل اولنوب فوت اولدیغنده عندالله ذره دکلو خیری قالمز ومؤمنه شرینك عقابی
دنیاده تعجیل اولنوب فوت اولدیغنده ذره دکلو شری اولمز * ابن عباس رضی الله عنهما
ایدر مؤمن وکافردن هر کسه یوم قیامتده شول دنیاده ایشلدیکی خیر وشری کورر مؤمنك
شری یارلغنور خیرنه ثواب ویریلور وکافرك خیری رد اولنوب شری اوزره عقاب
ایدیلور ؁ مقاتل ایدر اشبو ایکی آیت ایکی رجل شاننده نازل اولوبدرکه انك برینه سائل
کلدیکنده اکا برتمره وبر جوزه وبر کسره مثلی ویرمکی استقلال ایدوب ویرمزدی بوبر
شی دکلدر اجر ایسه شول شیئی ویرمکله اولورکه ؁ ویطعمون الطعام علی حبه ؁ مصداقنجه
بزم اکا رغبت ومحبتمز اوله شیٔ قلیله ایسه بزم رغبت ومحبتمز یوقدر دیردی ورجل آخر
ایسه کذب وغیبت ونظره مثلی ذنوبی تهاون ایدوب ایشلمکدن تحاشی ایتمزدی شول
سببله کیم الله تعالی کبائر اوزره وعد ایدوبدر دیردی اویله اولسه الله تعالی اشبو ایکی
آیتی انزاله خیرك قلیلنه ترغیب ایتدیکه ویره‌لر شول رجالله کیم عندالله کثیر اوله وذنبك
یسیرندن تحذیر ایتدی شول خوفله کیم اصرارله اول کبیر اوله زیراکه یوم قیامتده ذنب
صغیر صاحبنك کوزینه جبالدن کبیر کورینور وجمیع محاسنی ایسه کوزینه هرشیئدن یسیر
کورینور * مرویدرکه عائشه رضی الله عنها بر عنبه‌یی تصدق ایدوب بونده مثاقل کثیره
واردر دیر ایدی پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ازواجنه دیدیکه سزدن بریکز
همجوارنه تصدق واحسانده شیٔ یسیری تحقیر ایتمسون اکرچه بر قیون ایاغی ایسه‌ده
ویرسون پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایدر سورهٔ اذا زلزلت قراءتی نصف قرآن قراءتنك
تضعیفسز ثوابنه عدیل اولور * وسورهٔ اخلاص قراءتی ثلث قرآن وسورهٔ کافرون قراءتی
ربع قرآن قراءتنك تضعیفسز ثوابنه عدیل اولور

سورة العادیات وهی احدی عشر آیة مختلف فیها

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

والعادیات ضبحا) غزاتك خیلی حقیچونکه اول عدو ایتدیکنده جوفلرنده صوت اولور
ویا بجده‌کی ابل حقیچونکه عرفه‌دن مزدلفه‌یه ومزدلفه‌دن منایه مد اعناق ایدر

بوصفتلرله موصوف کسنه‌لر جنتلرده نعم لایحصی ایله مکرملردر (فمال الذین کفروا قبلك مهطعین عن الیمین وعن
الشمال عزین) بوکافرلره نولدیکه سنك طرفکه سرعتله کاوب یمین وشمالکده بلوك بلوك اوترلر (ایطمع کل امرئٍ
منهم ان یدخل جنة نعیم) ایاطمعمی ﴿ ٢٩٣ ﴾ ایدرلرکه انلردن هربری مؤمنلر کبی جنت نعیمه داخل اوله‌لر
(کلا اناخلقنا هم مما یعلمون
انلرك زعم وطمعلری کبی
انلره جنته دخول یوقدر
بزانلری بیلدکلری نطفهٔ
الوده‌دن خلق ایتدك
؁ که انك عالم قدسه
مناسبتی توقدر برکسه‌که
اوث کدوراتدن صاف
اولمیوب اخلاق ملکیة
ایله تخلق ایتمیه اوکسه
جنته دخوله مستعد اولمز ؁
(فلا اقسم برب المشارق
والمغارب انالقادرون)
علی ان نبدل خیرا منهم
ومانحن بمسبوقین) مشرق
ومغربلرك ربی جل
شانه‌یه قسم ایده رمکه
بزقادرز انلری هلاك
ایدوب انلردن خیرلو
خلق انلره بدل ایده‌لم
ارامزده بزه سبقت وغابه
ایدر اولمز (فذرهم
یخوضوا ویلعبوا حتی
یلاقوا یومهم الذی یوعدون)
انلری ترك ایله باطلاریله
مشغول اولوب دنیالریله
اویناسونلر تاکه وعد
اولندقلری کونده عذابه
ملاقی اوله‌لر (یوم یخرجون
من الاجداث سراعا کانهم الی نصب یوفضون) اولکونده ؁ دعوت اسرافیل علیه السلامله ؁ قبرلرندن سرعتله
چیقوب کویا دنیاده دیکلمش بتلرینه کیدر کبی سرعتله کیده‌لر (خاشعة ابصارهم ترهقهم ذلة ذلك الیوم الذی کانوا یوعدون)
انلرك ندامت وحسرتدن کوزلرینی خشوع وکندولرینی ذل وحقارت استیعاب ایده ودینیله‌که اشته بواول کوندرکه

(فالموریات قدحا) وشول خیل حقیچونکه طاشلو یرده یوروديکنده حافریله آتش
چیقارر (فالمغیرات صبحا) وشول خیل حقیچونکه صبح وقتنده کافر غارتنه کیدرر
(فأثرن به نقعا) که انلر یوریدکلری مکاندن غبار اثاره ایدر (فوسطن به جمعا) اول
غبار ایله اعدا جماعتنك اراسنه کیرر واحتمال اولورکه اشبو قسم شول نفوسه اوله کیم
کمالری اثر نه عادیه‌در افکارلریله انوار معارف موریه‌در وهوی وعادات اوزره مغیره‌در
فجانکیم انلره انوار قدسك مبدئی ظاهر اوله وانکله شوق اثاره ایدوب جموع علییندن
بر جمعك وسطنده بولنورلر (ان الانسان لربه لکنود) انسان الله تعالینك نعمتلرینه
کفوردر ویا رب تعالی‌یه عاصیدر ویا مصائبی عد ایدب نعمتی اونودر ویا قلیل الخیردر
ویا اساءتدن خصلت واحده ایله احساندن خصال کثیره‌یی اونودیر (وانه علی ذلك
لشهید) وانسان کندینك کنود ایدیکنه شاهددر اوزرنده اثری ظاهر اولمسیله ویا
انك کنود ایدیکنه الله تعالی شاهددر (وانه لحب الخیر لشدید) وانسان مال محبتنه
شدید وجمعنه حریص‌در والله تعالینك طاعتنده ونعمتی شکرنده ضعیفدر (أفلایعلم اذا بعثر ما
فی القبور) انسان بیلزمی شول وقتیکه قبورده‌کی موتی بعث اولنه (وحصل ما فی
الصدور) وصدورده اولان خیر وشر تمیز وابراز اوله (ان ربهم بهم یومئذ لخبیر) رب
تعالی انلرك اعلان وکرك اسرار ایتدیکی حالاته علیمدر یوم قیامتده اکا کوره هرکسه‌یه
جزاسن ایدر

سورة القارعة وهی عشرة آیات مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(القارعة ما القارعة وما ادریك ما القارعة) شول ساعت که انك اهوالیله قلوب فزع
اولنور اول نه شیئدر انی سکانه بیلدردیکه اول یوم قیامتدر انك کنهنه‌سنك علمك یوقدر
(یوم یکون الناس کالفراش المبثوث) اول حالت شول کونده‌درکه ناس کثرت وذات
وانتشار واضطرابده جراد منتشره کبی بری برلرینه مختلط اولور (وتکون الجبال کالعهن
المنفوش) وطاغلر اجزاسی تفرقنده آتلمش پنبه مثالنده هوا یوزنده طیران ایدر (فامامن
ثقلت موازینه فهو فی عیشة راضیة) اول کسه‌که حسناتنك میزانی ثقیل اوله اول جنتده
برعیشده‌درکه صاحبی اکا راضی اولور (واما من خفت موازینه فامه هاویة) اما اول
کسه‌که حسناتنك میزانی خفیف اوله اعتبار اولنور حسنه‌سی اولمامغله ویاسیئاتی حسناتنه
غالب اولمغله انك مأواسی نار هاویه‌در (ومادریك ماهیة نار حامیة) هاویه‌نك ماهیتن
سکانه شیٔ بیلدردی ایمدی اول برناردرکه حری نهایتده‌در

بوعذاب انلره وعد اولنمشیدی (سورة نوح علیه السلام مكیة وهی تسع وعشرون آیة)

(بسم الله الرحمن الرحیم) (انا ارسلنا نوحا الی قومه ان انذر قومك من قبل ان یاتیهم عذاب الیم) بز نوحی قومنه ارسال ایدوب دیدیككه طوفان یا آخرتده عذاب الیم كلزدن ﴿٢٩٤﴾ مقدم قومكی قورقود (قال یاقوم انی لكم نذیر مبین) نوح علیه السلام انلره یاقوم بن سزیچون عذاب ظاهردن قورقودیجیم دیدی (ان اعبدوا الله واتقوه واطیعون) الله تعالی یه عبادت وعذابندن خوف وبنم امر ونهیمه اطاعت ایده سز (یغفر لكم من ذنوبكم ویؤخركم الی اجل مسمی ان اجل الله اذا جاء لایؤخر لو كنتم تعلمون) تا كه الله تعالی ※ اسلامكزدن مقدم ایشلدیككز بعض ※ كناهكزی مغفرت ایدوب اجل مسماكز وقتنه دك سزی وسعت رزقله تأخیر ایده الله تعالینك تقدیر ایتدیكی وقت كلدكده اجلكز تأخیر اولنمز اگر انی بیلوب ایمان ایدرسكز (قال رب انی دعوت قومی لیلا ونهارا فلم یزدهم دعائی الافرارا) نوح علیه السلام دیدیكه یارب بن قومیمی كیجه وكوندز طاعت وعبادته دعوت ایتدم بنم دعوتم الحق انلرك ایمان وطاعتدن فرارلرینی آرتردی (وانی كلما دعوتهم لتغفر لهم جعلوا اصابعهم فی آذانهم واستغشوا ثیابهم واصروا واستكبروا استكبارا) هر بارسن انلری مغفرت انلك ایچون انلری توحید وطاعته دعوت ایتدمسه دعوتمی ایشتمك ایچون پارمقلرینی قولاقلرینه طوتدیلرو بنی كورمك ایچون ثیابلریله باشلرینی اورتدیلرو كفرلرنده اصرار ایله بكا تبعیتدن استكبار ایتدیلر (ثم انی دعوتهم جهارا ثم انی اعلنت لهم واسررت لهم اسرارا) بعده انلری آشكار اعانه دعوت ایتدم صكره انلری اعلان صوتله دعوت ایتدم وبربربر چاغروب اسرار اوله رق انلری كزلو دعوت ایتدم (فقلت استغفروا ربكم ﴿٣٩٥﴾ انه كان غفارا) انلره دیدمكه ربكز تعالیدن مغفرت طلب ایدككه انك تائبلره مغفرتی بلیغدر * دینلدیكه الله تعالی قوم نوحدن یغموری قطع ونسالرینی عقیم ایتدی انلر اول بلیه دن تخلیص ایچون نوح علیه السلام انلره استغفارله امر ایتدی * مرویدركه فاروق رضی الله تعالی عنه بو آیتی استدلال ایله استسقایی استغفاره حصرا ایتمشیدی (یرسل السماء علیكم مدرارا ویمددكم باموال وبنین ویجعل لكم جنات ویجعل لكم انهارا) تا كه اول الله تعالی سمادن سزه لزومی قدر یغمور كوندروب واموال واولاد ایله امداد ایده وسزیچون میوه لو بوستانلر وایچنده نهرلر ویره (مالكم لا ترجون لله وقارا وقد خلقكم اطوارا) سزه نولدیكه الله تعالینك عظمتنه اعتقاد وانك احسانی رجا وعقابندن خوف ایتمزسز حال بوكه اول سزی منیدن صكره علقه صكره مضغه ایله طوركزی تمام خلق ایتدی (الم تروا كیف خلق الله سبع سموات طباقا وجعل القمر فیهن نورا وجعل الشمس سراجا) كورمز میسكزكه الله تعالی یدی كوكلری طبقه طبقه نیجه خلق ایتدی ودنیاده وسائر سمواتده قمری نور قیلدی وشمسی وجه ارضدن ظلمت لیلی ازاله ایدر ضیادار چراغ قیلدی (والله انبتكم من الارض نباتا ثم یعیدكم فیها ویخرجكم اخراجا) والله تعالی سزك اصلكز

سورة التكاثر وهی ثمان آیات مختلف فیها

﴿بسم الله الرحمن الرحیم﴾

(الهیكم التكاثر حتی زرتم المقابر) كثرتله مباهات سزی اشغال ایتدی حتی كه احیاكز عددینی استیعاب ایدنجه مقابره رجوع ایتدیكز كه امواتكز كثرتیله مباهات ایده سز * روایت اولندیكه بنوعبد منافله بنوسهم تفاخر ایدوب بنوعبد مناف كثرتده انلره غالب اولدیلر بنوسهم دیدیلر كه جاهلیده قتال بزی افنا ایدوبدر احیامزله بیله امواتمزی دخی عد ایده لم اویله اولسه بنوسهم انلره غالب اولدیلر و یاخود سزی اموال واولادله تكاثر اشغال ایدوب كندیكزه اهم اولان آخرت ایچون سعیدن قویوب اعماركزی دنیا طلبنده تضییعله موت وقبره ایردیكز (كلا سوف تعلمون ثم كلا سوف تعلمون) امر كثرتله مباهاتده دكلدر زیرا عاقله لایق اولوركه جمیع همتی ومعظم سعیی دنیا ایچون اولمیه زیرا انك عاقبتی وبال وحسرتدر رأیكزك خطاسنی بیلورسز چانكه سزه موت نازل اولوب قبره كیره سز واندنصكره دخی چانكه بعث اولنه سز (كلا لو تعلمون علم الیقین) حقا كه اگر مباهاتكزك عاقبتن علم الیقینله بیلسیدیكز شول استیقان ایتدیكز شیئی بیلدیككز كبی اول سزی انك غیریدن اشغال ایدردی (لترون الجحیم) والله سز ناری بعیدن كوزیكزله كورورسز (ثم لترونها عین الیقین) بعده انی عین یقینله كورورسز زیرا كه علم مشاهده مراتب یقینك اعلاسیدر (ثم لتسئلن یومئذ عن النعیم) بعده اول كونده سؤال اولنورسز هر نعیمدن كه اول سزی اشغال ایتدی ویا هر نعمتك صغیر وكبیرندنكه سزه انی الله تعالی انعام ایتدی انك شكرینی ادا ایتدیكزمیدی * دینلدیكه اشبو حكم كفاره مخصوصدركه كفار مكه دنیاده خیر ونعمتده ایدیلر یوم قیامتده انك شكرندن سؤال اولنورلر حالبوكه انلر رب نعیمی قویوب انك غیریه عبادت ایدرلردی اویله اولسه اول شكری تركلری اوزره تعذیب اولنورلر * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر ابدان وابصار واسماعك صحتی نعیمدز عباد انی نه شیئده استعمال ایتدكلرندن سؤال اولنورلر * پیغمبریمز صلی الله تعالی علیه وسلم ایدر صحت وفراغ ایكی نعمتدركه ناسك كثیری انده مغبونلردر * دینلدیكه پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمك بعثتی وعبدك اسلامه توفیق اولنمسی وشرابیك خفتی وقرآنك تیسیری نعیمدر

سورة العصر وهی ثلاث آیات مكیة

﴿بسم الله الرحمن الرحیم﴾

(والعصر) رب العصر حقیچون * دینلدیكه عصرله مراد صلاة عصردركه اول صلاة وسطادر ویا عصر نبوتدر ویا دهردركه اعاجیبی مشتملدر ویا لیل ونهاردركه اكا عصران [دینور]

دینور ویا نهارك آخر ساعتیدر (ان الانسان لفی خسر) جنس انسان مساعیلرنده وعمرلرینی مطالبلرینه صرفده خسرانده در (الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات) الا شونلر خسرانده دكلدركه مؤمن اولوب اعمال صالحه ایشلدیلر زیراكه اتلر دنیایی ویروب آخرتی صاتون آلدیلر انكله حیاة ابدیه وسعادت سرمدیه یه ایردیلر (وتواصوا بالحق) واعتقاد وعملدن انكاری جائز اولمیان اشیایی بری برلرینه وصیت ایتدیلر (وتواصوا بالصبر) ودخی فرائض اداسنه واوامر اقامتنه صبرله وصیت ایتدیلر * دینلدیكه یعنی انسان چانكه معمر اولوب هرمه ایرسه اول نقصده اولور مگر شونلر اولمزكه ایمان وعمل صالح اوزره اوله لر انلر ایچون شباب وصحتلرنده اشلیو كلدكلری محاسن اعماللرینك اجوری منقطع اولمز علی الدوام اجری یازیلور

سورة الهمزة وهی تسع آیات مكیة

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(ویل لكل همزة لمزة) شدت عذاب هر كمسه یه كه آخری اردنده كراهت ایتدیكی شیئله ذكر ایده كه اول همزه در ودخی اولكه آخری كراهت ایتدیكی شیئله یوزنده ذكر ایده كه اول لمزه در * ابن عباس رضی الله عنهما ایدر ایكیسی بر معناده دركه انلر نماملردركه احبه یی بری برلرندن آییررلر وعیبدن بریئلر ایچون عیب طلب ایدر * دینلدیكه همزه انلردركه لحوم ناسی اكل ایدرلر ولمزه انلردركه ناسه طعن ایدرلر (الذی جمع مالا وعدده) كه اول مال دنیایی جمع ایدوب حوادث دهر ایچون اعداد ایدر یوخسه الله تعالینك سبیلنه انفاق ایتمز (یحسب ان ماله اخلده) ظن ایدركه اول جمع ایتدیكی مال انی دنیاده اخلاد ایدوب اندن موتی منع ایده (كلا) اول ظن باطلدر اندن ارتداع ایتسون (لینبذن فی الحطمة) والله اول طبقات ناردن نار حطمه یه بر اغیلور (وما ادریك ما الحطمة) حطمه نك ماهیتن سكا نه شیء بیلدردی (نار الله الموقدة) اول حطمه الله تعالینك ایقاد وتسعیر اولنمش ناریدر (التی تطلع علی الافئدة) كه اول نار لحم وجلدی اكل ایدوب حتی كه فؤادلرینه ایرر (انها علیهم مؤصدة) اول نارك قپولری كفار اوزره بركدیلور (فی عمد ممددة) انلر تیموردن عمودلره بغلنورلركه اول ممدوده ومطولهدر

سورة الفیل وهی خمس آیة مكیة

﴿بسم الله الرحمن الرحیم﴾

آدم علیه السلامی نبات کبی ترابدن خلق ایتدی بعده ینه موتکزله ترابه اعاده وقیامتده اندن اخراج ایدر (والله جعل لکم الارض بساطا لتسلکوا منهاسبلا فجاجا) والله تعالی ارضی سزکچون بساط قیلدی تا که اندن یوللر آچوب حاجتلرکزه کیده سز (قال نوح رب انهم عصونی واتبعوا من ﴿ ٢٩٦ ﴾ لم یزده ماله وولده الاخسارا) نوح علیه السلام

(الم ترکیف فعل ربك باصحاب الفیل) یامحمد ربك جل شانه نك فعلنی تواتر اخبارله ایشیدوب اصحاب فیله اولان صنعی آثارینی کورمدکمی (الم یجعل کیدهم فی تضلیل) انلرك کعبه یی تعطیل وتخریبده قصد ایتدکلری کیدی انلری اهلاکله تضییع وابطال ایتدیمی (وارسل علیهم طیرا ابابیل) که انلرك اوزره ابابیل قوشندن جماعات کثیره کوندردی (ترمیهم بحجارة من سجیل) که اول قوشلرك هر بری انلره حجاره آتردیکه اول بالچقدن دوزلمش آتشده پیشورلمکله طاش ایدلمشیدی (فجعلهم کعصف مأکول) حقا که الله تعالی انلری اول طریقله ورق زرع کبی قیلدیکه اکا کوره ایرمش اوله * روایت اولندیکه اشبو وقعه پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلمك ولادتی یانده واقع اولدی قصه سی اولدرکه ملك حبشه اصحمة النجاری قبلندن یمن دیارنه ملك اولان ابرهة ابن الصباح الاشرم صنعاده قلیس دینور بر کنیسه بناء ایتدیکه ناسی کعبهٔ مکرمه نك زیارت وطوافندن اکا صرف ایده من بعد ناس کعبهٔ مکرمه زیارتن ترك ایدوب اکا کیده لر چون انك اول عزیمتن کنانه دن بر رجل ایشتدی اول کنیسه خدامنك غفلتی حالنده کیجه اکا کیردی ومحرابنده قضاء حاجت ایدوب نجاستی دیوارلرینه سوردی چون اول حالت ابرهه یه خبر ویریلوب انی کوردی یمین ایتدیکه کعبه یی هدم ایده اویله اولسه جیشنی جمع ایتدی ونجاشینك محمود دینور بر فیل عظیمی وار ایدی جیشه انی مقدم ایدوب کتدی حتی مکهٔ مکرمه قربنده بر موضعه نزول ایتدی مکر اول وقتده عبد المطلب سید قریش وصاحب عیر مکهٔ مکرمه ایدی بر قاطره بنوب ابرهه یه واردی مکر انك سهلده ناسه طعام ایتدیروب وطاغلرده وحوش وطیوری طویورر دیو خصال حمیده سنی ابرهه ایشتمشیدی اکا اکرام ایدوب یانه اجلاس ایتدی ونزده حاجتك ندر دیو ترجمانله سؤال ایتدی عبد المطلب دیدیکه دوه لرمدن ایکیوز دکلو دوه یی جیشك غارت ایتشدر حاجتم اولدرکه امرکله اول دوه لرم بکا رد ادیله ابرهه ایتدی بن سنی عجب کوردمکه بن سزك دینکز رکنی اولان کعبه یی تخریبه کلمشیکن بندن انی دیلیوب دوه لریکی دیلرسن عبد المطلب دیدیکه دوه لرك صاحبی بنم انکچون سندن انی طلب ایدرین کعبهٔ مکرمه صاحبی ایرودر دیلرسه سزی اندن منع ایدر اویله اولسه ابرهه جیشنه امرایلدی عبد المطلبك دوه لرندن الدقلرینی اکا رد ایتدیلر اندن عبدالمطلب کیرو مکهٔ مکرمه یه کلدی وقومنه امر ایلدی طاغلره کیدوب طاغلدیلر وکندی بیت شریفه کلدی وقپوسی حلقه سنه یاپشوب دیدیکه آلهی سکا معلومدرکه اشبو بیتك هدمنه عدو کلوبدرارادت کریمه ك نه ایسه امرسنکدرانی ایشله دیوب اندن دونوب قومنه کندی بوندنصکره ابرهه جیشی ایله اوکلرنجه فیلی یدوب کعبه جانبنه کتدیلر وقتا که حرم شریفه دخول عزم ایتدیلر فیل

دیدیکه یارب فقرای قومم دخی بکا عاصی اولوب آخرتده انجق خسر انلربنی آرتره جق مال وولدلری اولان کیمسه لره تابع اولدیلر (ومکروا مکرا کبارا) واول مال وولد صاحبلری رؤسا اسافلی جلب وبنی ایذایه تحریضله مکر کبیر ایتدیلر (وقالوا لاتذارن الهتکم ولاتذرن ودا ولاسواعا ولایغوث ویعوق ونسرا) واول رؤسا اسافله دیدیلر که الهه لرکزه عبادتی ترك ایتمیك * دینلدیکه آدم علیه السلامله نوح علیه السلام بیننده بش صالح کیمسه کلوب بوبش عدد بتلر انلرك اسمی ایدی انلرك وفاتنده اتباعلری تبرکا انلرك صورتلرینی تصویر ایتدیلر صکره مرورزمانله ناس انلره طابعه باشلدیلر بعده اولصورتلر عربه امتثال ایتمکله هرقبیله انلرك برینی انتخاب ایدوب اله اتخاذ ایتدیلر ودی قبیلهٔ بنی کلب وسواعی همدان ویغوثی مدلج ویعوقی مرادونسری بنی حمیر الهه اتخذ ایدوب معبود [چوکوب] ایدندیلر (وقداضلو اکثیرا ولاتزد الظالمین الاضلالا) بورؤسا واصنام چوق کیمسه یی آزدیردیلر یارب بوظالملرك هلاك وعذابنی زیاده ایله (مماخطیئاتهم اغرقوا فادخلوا نارا فلم یجدوا لهم من دون الله انصارا) اول قوم نوح کناهلری

سبیله طوفانله غرق اولنوب ناره ادخال اولندیلر انلری عذاب اللهدن منع ایدر ناصر بولمدیلر (وقال نوح رب لاتذر علی الارض من الکافرین دیارا) ونوح علیه السلام دیدیکه یارب کافرلردن یریوزنده کلوب کیدوب دورایدر کیمسه براقمه (انك ان تذرهم یضلوا عبادك ولایلدوا ﴿ ٢٩٧ ﴾ الافاجرا کفارا) یارب اکرسن انلری ترك ایدرسك مؤمن

چوکوب ایلرو کتمدی معول ایله باشنه ندکلواوردیلرسه یرندن برخطوه آیرلمدی چنانکه انی کعبه دن غیری جانبه دوندرسه لرسرعتله اول جانبه کیدردی انلر اکا مشغول ایکن کورسه لرکه دریادن قرلنغج هیئتنده قوشلرپیدا اولدی هر بری نخوددن کوچك ومرجکدن بیوك اوچر طاش برین منقارنده وایکیسن ایکی اباغنده طوتردی حتی که هواده ابرهه قومنك باشلری برابرنه کلوب طوردیلر واول طاشلری انلرك اوزره صالیویردیلر اول طاشدن کیمه اصابت ایتدیسه هلاك اولدی وبرنیچه لری ایسه یوله دوشوب کتدیلر انلر دخی یولده ومنزلده دوشرك جمیعی هلاکه ایردیلر وابرهه نك ایسه جسدنده برداء پیدا اولوب اناملن بر بر دوشردی حتی که اول وجه اوزره عذابله صنعایه ایردی صدری یاریلوب جانی جهنمه صالیویردی وفیل ایسه هیچ بر ضررسز قورتلدی

سورة قریش وهی اربع آیات مکیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(لایلاف قریش ایلافهم رحلة الشتاء والصیف) یامحمد ربك تعالی اصحاب فیلی هلاك ایتدی تاکه قریش حرمده بیت شریف جوارنده الفت واقامت ایده لر ویا الله تعالینك قریشه نعمتلری لایحصادر سائر نعمتلریچون اکا عبادت ایتزلرسه شتاده یمنه وصیفده شامه رحلتله الفتلری اجلیچون اکا عبادت ایتسونلر هیچ کمسه انلره سوئله تعرض ایتز بلکه حرم الله سکانیدر دیوتکریم ایدرلر (فلیعبدوا رب هذا البیت) ایمدی کعبه نك ربی جل شانه یه عبادت ایتسونلر ایکی رحله یه ایلافلری اجلیچون شتا وصیف مؤنتلرینه کافی اولدی (الذی اطعمهم من جوع) که انلری قحطله اصابت ایدن جوعدن اشباع ایتدی (وآمنهم من خوف) و انلری اصحاب فیل خوفندن ویاخود قحط بلدوسائرلرنده غارتدن ویاجذام علتندن امن اوزره ایلدی

سورة الماعون وهی سبع آیات مختلف فیها

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(أرأیت الذی یکذب بالدین) یامحمد بیلدکمی شول کمسه یی که یوم قیامتده جزاینی تکذیب ایدر (فذلك الذی یدع الیتیم) ایمدی اول شول کمسه درکه یتیمی حقندن دفع ایدر ویااکا قهر ایدر * دینلدیکه انکله مراد ابو جلهدرکه اول بریتیمه وصی ایدی عریان اکا کلوب کندی مالندن سؤال ایتدکده انی عنفله دفع ایتدی ویا ابوسفیاندرکه بر جزور نحر ایدوب بریتیم اندن لحم سؤال ایتدیکنده عصاایله انی اوردی ویاولیدبن المغیره ویابرمنافق بخیلدر (ولایحض علی طعام المسکین) ومسکینی الطعامه نه کندی رغبت ایدر ونه غیری اول فعله ترغیب ایدر

قوللریکی اضلال ایدرلر وانلردن انجق فاجر و کفرده بلیغ اولادتوادایدر (رب اغفرلی ولوالدی ولمن دخل بیتی مؤمنا وللمؤ منین والمؤمنات ولاتزد الظالمین الاتبارا) یارب بنی مغفرت ایت وبابام ❊لك بن متوشلخی❊ وانام ❊ شمخا بنت انوشی ❊ ومؤمن اولدیغی حالده بنم بیتمه ومسجدمه وسفینه مه داخل اولان کیمسه لری والی یوم القیام ایمانه کلن رجال ونسایی مغفرت ایله وظالملرك هلاکنی زیاده ایله

(سورة الجن مکیة وهی ثمان وعشرون آیة)

(بسم الله الرحمن الرحیم)

(قل اوحی الی انه استمع نفر من الجن فقالوا اناسمعنا قرانا عجبا (یهدی الی الرشد فامنابه ولن نشرك بربنا احدا)یامحمددیکه ❊تهامه ده بطن نخله ده نصیبندن یدی یاطقوز ❊ نفرجنیلر بنم صباح نمازنده قرأن اوقود یغمی ایشتدکلری بکاوحی اولندی اول جنیلر محللرینه رجوعلرنده قوملرینه دیدیلرکه (تبیان) (رابع) (٣٨) تحقیق بز کلام بشره بکزمز عجیب ودین ودنیانك صلاح وصوابنه هدایت ایدر برقرأن ایشتدك اکاایمان ایدوب من بعد ربمز عزشانه یه برشیئی شریك ایتمز (وانه تعالی جدربنا مااتخذ صاحبة ولاولدا) وانی تصدیق ایتدك که بزم ربمزك عظمتی مجانسندن منزهدرکه مشرك وکفارك زعم

ايتدكارى زوجه وولد اتخاذ ايتمز (وانه كان يقول سفيهنا على الله شططا) وبزم جاهل ونادان مرده‌مز الله تعالى‌يه
زوجه وولد اسناديله افترا ايدرلر (وانا ظننا ان لن تقول الانس والجن على الله كذبا) وبز ظن ايدردككه انس وجندن
الله تعالى‌يه كيمسه كذب وافترا ايتمز ✵ قرآنى ايشتديكمزده كاذب ❁ ۲۹۸ ❁ اولدقلرينى بيلدك ✵ (وانه كان رجال من
الانس يعوذون برجال
من الجن فزادوهم رهقا)
بعض مخوف مكانده رجال
ناس جنيلرك رجالندن مدد
طلب ايدرلردى بناء عليه
جنيلر كبرلرينى آرتررلردى*
منقولدركه زمان جاهليتده
عربدن بركمسنه برمخوف
بيابانده قالسه اول واديك
جنيلرى سفهاسندن رؤساسنه
صغنورم ديرايدى كويا
انكله امين اولوردى
جنيلر انسانك اول استعاذه
سنى ايشيدوب فخر وكبر
ايدرلردى (وانهم ظنوا
كما ظننتم ان لن يبعث الله
احدا) اى جنيلر سزك
ظنكز كبى انسانك كافرلرى
دخى الله تعالى هيچ بر موتايى
جزا ايچون بعث ايتمز ظن
ايتديلر (وانا لمسنا السماء
فوجدناها ملئت حرسا
شديدا وشهبا) كالاول
بز سمايه استراق سمع ايچون
كيتك استديكمزده بز سمايى
قوى محافظه ومانع
ملكلرله طولمش وجنيلرى
رجم ايچون معين آتشدن
شهابلر بولدق (وانا كنا
نقعد منها مقاعد للسمع فمن يستمع الان يجدله شهابا رصدا) محمد عليه السلامك بعثتندن مقدم بز سماده [روايت]
ملكلرك كلامنى ايشتمك ايچون برمحلده اوتورايدك شمدى كيمكه استماع قصدنى ايدرسه كندوينى رجم واحراق ايچون
حاضر شهابى بولور (وانا لاندرى اشر اريد بمن فى الارض ام اراد بهم ربهم رشدا) بيلمزز كه سمانك استراق سمعدن محافظه

الله تعالى منع معروف وايذاء ضعيفى يوم جزايى تكذيبه علامت قيلدى يعنى اكر انك جزايه
ايمانى ووعيده ايقانى اولسه الله تعالينك عقابندن قورقوب معصيته اقدام ايتمزدى (فويل
للمصلين الذين هم عن صلاتهم ساهون) شدت عذاب شول مصليلره كيم صلاتلرندن
غافللردر ووقتلرين اضاعه ايدرلر ويا ناس محضرنده صلاتى ادا ايدرلر تنهالرنده انى ترك ايدرلر
(الذين هم يراؤن) كه انلر عبادتلرنده ريا ايدرلر يعنى عبادتى ناس انلرى صلاحله ذكر ايتسون
ايچون ايدرلر يوخسه الله تعاليدن ثواب رجاسيچون وياعقاب خوفيچون دكل (ويمنعون
الماعون) وزكاتى اهلندن منع ايدرلر * ديئلديكه ماعون هرشيئدركه انى ناس بينلرنده تعاطى
ايدرلر بالطه وقوغه وتنجره وصحن صو وآتش واوتلق كبى * ديئلديكه ماعونى ضرورتله
استعاره ايدندن منعى حرام اولور اماكه ضرورتسز انى استعاره ايدندن منعى حرام اولمز
لكن قبيح اولور اعدى يتيمى دفع وقهر ضعف ديندن اولوب ذم وتوبيخى ايجاب ايديجك
شول عماد دين اولان صلاتدن سهو وكفردن شعبه اولان ريا وقنطرهٔ اسلام اولان زكاتك
منعى ذم وتوبيخه احق واولى اولور

سورة الكوثر وهى ثلاث آية مكية

❁ بسم الله الرحمن الرحيم ❁

(انا اعطيناك الكوثر) يا محمد بز سكا علم وعمل وشرف داريندن خير كثير ويردك * پيغمبريمز
صلى الله عليه وسلمدن روايت اولنديكه كوثر جنتده برنهردركه ربم جل شانه بكا
انى وعد ايدوبدر انده خير كثير واردر عسلدن اعلاوليندن ابيض وثلجدن ابرد وزبددن
الين‌در اول نهرك ايكى طرف زبرجددر آنيه‌لرى كومشندراندن بركره ايچن من بعد صو صامز
ديئلديكه اول جنتده برحوضدر ويا انكله مراد قرآندر (فصل لربك وانحر) الله تعالينك
وجه كريميچون صلاته مداومت ايت انك انعامنه شاكر اولديغك حالده زيراكه صلاة
شكرك اقسامنى جامعه‌در وبدنه نحر ايدوب محتاجلره تصدق ايت كه اول اموال عربك
خياريدر * ديئلديكه يعنى صلاة عيدى ادا ايدوب اضحيه‌يى نحر ايت (ان شانئك هو الابتر)
قومكدن اول كمسه كه سكا بغض ايدر اول دنياده وآخرتده هر خيردن منقطعدر انك
عصبيتى يوقدر اندن نسل ويا حسن ذكر قالمز اما كه سن انك كبى دكلسن ذريتك وحسن
صيتك وآثار فضلك يوم قيامته دكين قالور ومع ذلك آخرتده ويريله جك كرامتك وصفه كلمز

(سورة الكافرون وهى ست آيات مكية)

(بسم الله الرحمن الرحيم)

روايت اولنديكه قريشدن برجماعت پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه ديديلركه يا محمد

اولنمسنده ارضده اولان انسانه شرمى اراده اولندى ياخود ربلرى تعالى انلره خيرمى اراده ايتدى (وانا منا الصالحون
ومنا دون ذلك كنا طرائق قددا) وبزم جنسمزدن مؤمن صالحلر واردر وانلردن دون قوم واردركه ✵ انلر قدريه ومرجيه
ورافضيه وسائر كبى ✵ متفرق طريق ❁ ۲۹۹ ❁ ومذهبلرده اولمشزدر (وانا ظننا ان لن نعجز الله فى الارض ولن نعجزه
هربا) وبز يقينا بيلدككه
بريوزنده نه محلده اولسق
ياسكون وثبات يامقاومت
يافرار ايله الله تعالينك
امرنك نفوذنى عاجز
ايتمكه قادردكلز (وانا لما
سمعنا الهدى امنا به فمن يؤمن
بربه فلا يخاف بخسا ولا رهقا)
ووقتاكه بز سبب هدايت
اولان قرآنى ايشديكمزده
بز اكا ايمان ايتدك كيمكه
ربسنك واحدانيتنه ايمان
ايده اول كمسنه على اجرنك
نقصان اولمسندن ياخود
على محو ايله ظلم اولنمسندن
خوف ايتمز (وانا منا
المسلمون ومنا القاسطون
فمن اسلم فاولئك تحروا
رشدا) وبزم قومزده
موحد مسلمانلر وتوحيددن
اعراض ايدنلر دخى
واردر اول كيمسه كه مسلم
موحددر اول كروه راه
رشده طالبلر اولمغله
مقصدلرينه نائل اولورلر
(واما القاسطون فكانوا
لجهنم حطبا) امااول طريق
حق وتوحيددن عدول
ايدنلر جهنمى يارلتمغه چيرا
حطب اولديلر (وان لو استقاموا على الطريقة لاسقيناهم ماء غدقا) وبكا وحى اولنديكه اكر جن وانس طريق حق
وايمان اوزره مستقيم اولسه‌لر بز انلرى وسعت معيشتله سرفراز ايده‌رز (لنفتنهم فيه ومن يعرض عن ذكر ربه يسلكه
عذابا صعدا) تاكه بز انلرى تجربه ايده‌لم ✵ كه وظائف شكرى نيجه ادا ايدرلر ✵ اول كمسه كه ربسنك نعمتنى ياد

سن بزم دينمزه اتباع ايت بزدخى سنك دينكه اتباع ايده‌لم هر امريمزه سنى تشريك ايده‌لم
برسنه سن بزم آلهه‌مزه عبادت ايدوب برسنه دخى بز سنك آلهكه عبادت ايده‌لم تاكه
كتوردیكك دين خيرايسه انده سكا مشاركت ايدوب اندن حظمز آلمش اوله وزوا كربزم
صددنده اولديغمز دين خيرايسه سن دخى انده بزه مشاركت ايدوب اندن حظكى آلمش
اوله سن پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم ايتدى العياذ بالله تعالى ربم جل شانه‌يه غيرى
اشراك ايدم اول سببدن بو سوره نازل اولديكه (قل يا ايها الكافرون) يا محمد انلره
ديكل كه يا كافرلر علم اللهده ايمانه كلور دكللرسز (لا اعبد ما تعبدون) زمان مستقبلده
عبادت ايتمزين اصنامه كيم الآن سز اكا عبادت ايدرسز (ولا انتم عابدون ما اعبد)
والآن بنم عبادت ايتديكم الله تعالى‌يه زمان مستقبلده سز عبادت ايدر دكللرسز (ولا انا
عابد ما عبدتم) حالبوكه بن سزك عبادت ايتديككز شيئه زمان جاهليتده عبادت ايتمزدم
ايمدى نه احتمالدركه زمان اسلامده بن اكا عبادت ايدم زيراكه بن انك مضرتن بياورم
(ولا انتم عابدون ما اعبد) وسز زمان جاهليتده جهلكزدن وقلت عقلكزدن الآن بنم
عبادت ايتديكمه عبادت ايتمزديكز ايمدى بن نه باطله عبادت ايدرم ونه سز حقه عبادت
ايدرسز وياخود نه بن سزك عبادت ايتديككز كبى عبادت ايدرم ونه سز بنم عبادتم كبى
عبادت ايدرسز (لكم دينكم ولى دين) بن سزه ربم جل شانه‌نك رسالتن ايركوروب
حجتى اقامت ايتدم بنم اوزريمه واجب دكلدركه سزى دين اسلامه اجبار ايدم وبن سزك
دينكزه ابدا رجوع ايدر دكلم ايمدى شركلكز اوزره ثابت اولك وبن منتظرمكه رب تعالى
سزك شانكزده نه امر ايده موجبيله عمل ايدم وبندخى دينم اوزره ثابتم اندن غيرى‌يه تجاوز
ايتمزمكه اول صراط مستقيمدر * ديئلديكه اشبو سوره آيت قتالله منسوخدر بعضيلر اشبو
دينى حساب وجزاء ودعا وعبادتله تفسير ايتمشدر * ديئلديكه قچان بركمسه برمنكره انكار
ايدوب قولى قبول اولمسه اكا واجب اولوركه اشبو آيت دلالتيله مذهبى اوزره ثابت
اولوب منكرى مذهبى اوزره ترك ايده

سوره النصر وهى ثلاث آيات مدنية

❁ بسم الله الرحمن الرحيم ❁

(اذا جاء نصر الله والفتح) يا محمد قچانكه الله تعالينك سكا عداوت ايدنلر اوزره نصرتى
ومكه‌نك وسائر بلاد كفرك فتحى ايريشه (ورأيت الناس يدخلون فى دين الله افواجا)
ونامى كوره‌سنكه فوج فوج دين اللهه كيره‌لر اهل مكه وطائف ويمن وهوازن وسائر

وشكريني ادادن اعراض ايده اول انى عذاب شاقه يه اوغرادر ❊ كه انك اكا طاقتى اولمز ❊ (وان المساجد لله فلاتدعوا
مع الله احدا) ومسجدلر الله تعالى يه مخصوصدر الله تعاليدن غيرى يه عبادت ايتميك * دينلديكه مساجدله مراد ارضك
كايسيدركه پيغمبر عليه السلامه جمله ارض مسجدا ولمشدر (وانه لما قام ﴿ ٣٠٠ ﴾ عبدالله يدعوه كادوا يكونون عليه لبدا)

وقتاكه عبدالله اولان
محمد عليه السلام ❊ بطن
نخله ده ❊ نمازه طوروب
قرائت ايتدكده جنيلر
انك قرائتنى استماعله جمع
اولوب ازدحامه قريب
اولديلر (قل انما ادعوا
ربى ولااشرك به احدا)
مشركلره ديكه بن انجق
ربمه عبادت ايدرم وهيچ بر
كمسه يى اكا شريك قوشمام
(قل انى لااملك لكم ضرا
ولارشداً) ديكه بن سزى
خذلانه ياهدايته ايرشدرمكه
مالك دكلم اكا انجق الله تعالى
مالكدر (قل انى لن يجيرنى
من الله احد ولن اجدمن
دونه ملتحداً) ديكه اكر
بن خطا ايدرسم الله تعالينك
عذابندن بنى قورتارر
كيمسه اولمز وبن الله تعاليدن
غيرى صغنه جق كمسنه بيلم و
بولمم (الابلاغامن الله ورسالا
ته ومن يعص الله ورسوله
فان له نار جهنم خالدين
فيها ابداً) بنم وسعمده اولان
انجق الله تعالى طرفندن
مأمور اولديغم رسالاتى
تبليغدر كيمكه الله تعالى يه
ورسوله عاصى اولورسه
انكيچون تأبيد نار جهنم
واردر (حتى اذاراوا مايوعدون فسيعلمون من اضعف ناصراً واقل عدداً) چانكه وعد اولندقلرى عذابى [كون]
كورەلر ❊ وقعهٔ بدر كبى يا آخرتده ❊ اولزمان بيلورلر كه ياردمجيده ضعيف وعددده قليل كيمدر * دينلديكه
مشركلر پيغمبر عليه السلامك مؤمنلردن ناصرنى ضعيف وعددلرينى قليل كوردكلرنده بر برلرينه محمدك معا ونلرى اهمال ايتمش

قبائل عرب كبى (فسبح بحمد ربك) نه سنك ونه بر كمسه نك خاطرينه خطور ايتمين
شيئك تيسير نه ربك جل شانه يه حامد اولديغك حالده تعجب ايت ويا انك نعمتلرينه حامد
اولديغك حالده نماز قيل * روايت اولنديكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم مكه يه
داخل اولديغنده كعبه يه كيروب سكز ركعت نماز قيلدى وياخود انى ظلمه نك قول فاسدندن
تنزيه ايت صدق وعدنه حامد اولديغك حالده وياخود اكا صفات جلاليله ثنا ايت صفات
اكرامنه حامد اولديغك حالده (واستغفره) ونفسكى هضم وعملكى استقصار وغيره التفاتله
سندن صدور ايدن فرطاتكى استدراك ايچون اندن استغفار ايت پس بو اجلدن پيغمبريمز
صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت اولندى ديمشكه بن هركونده وكيجه ده يوز كره
استغفار ايدرين ويا خود امتك ايچون استغفار ايت (انه كان توابا) اول الله تعالى
مكلفينى خلق ايدليدنبرو استغفار ايدنلرك توبه لرينى قبول ايتمكه مستمر اولدى اكثرون
ديديلركه اشبو سوره مكهٔ مكرمه فتحندن اول نازل اولوبدر وانده پيغمبريمز صلى الله
عليه وسلمك موتنه اشارت واردركه پيغمبرمز صلى الله عليه وسلم انى اوقوبجق عباس
آغلادى پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم اكا ياعم نيه آغلرسن ديدى عباس ديديكه زيرا انكله
موتكك مجيئنه اشارت اولندك پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ايتدى حال ديديكك منوال
اوزره در اويله اولسه بوندنصكره عباس كولر كورلمدى * دينلديكه بو قولك قائلى ابن
عباس ايدى اول اجلدن پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم انك شاننده اشبو غلامه
علم كثير ويريلمشدر ديردى وبوكا سورة التوديع دينلدى

سورة تبت وهى خمس آيات مكية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(تبت يدا ابى لهب وتب) ابو لهب هلاكه مؤدى خسارته ايردى الله تعالى انى هلاك
ايده وقتاكه پيغمبريمز صلى الله عليه وسلم ❊ وأنذر عشيرتك الاقربين ❊ سكا اقرب
عشيرتكى انذار ايت ديو امر اولندى اقاربنى جمع ايدوب انذار ايتدكده ابولهب اكا
يا محمد هلكه وخسارته ايره سنكه بزى بونكيچونمى چاغردك ديدى اول سببدن بو آيت
نازل اولدى (ما اغنى عنه ماله وما كسب) وقتاكه پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلم
اقاربنى دينه دعوت ايتدى ابو لهب ديديكه اكر قرنداشم اوغلنك ديديكى حق اولورسه
بن مال واولادمى فدا ايدوب انك ديديكى عذابدن قورتلورم نازل اولديكه اكا هلاك
ايرديكنده مال واولادى انى اندن تخليصه مفيد اولمز اكا بناء اوغلى عتبه بى شام يولنده كيدركن
قافله اورته سندن بر ارسلان قاپوب كوتوردى وابو لهب ايسه بدر وقعه سندن بر قاچ

دعلريله بروايت كريمه نازل اولدى (قل ان ادرى اقريب ماتوعدون ام يجعل له ربى امداً) ❊ مشركلرك وعد اولنان
عذاب نوقت كلور ديوسؤاللرنده ❊ سن ديكه اول موعود عذاب كله جكنى بيلورم لكن وقتنى بيلمكه يقينيدر ياخود ربم
جل شانه انى تأخيرمى ايدر (عالم ﴿ ٣٠١ ﴾ الغيب فلا يظهر على غيبه احداً) غيبى بيليجى الله تعالادر

علمى اكا مخصوص اولان
غيبه بركمسنه يى مطلع ايتمز
(الامن ارتضى من رسول
فانه يسلك من بين يديه ومن
خلفه رصداً) مكركه رسولدن
اختيار ايتديكى كمسنه يه اول
غيبك بعضنى بيلديره كه اكا
معجزه اوله الله تعالى اول
رسولك او كنجه ارد نجه انى
محافظه ايدر ملكلر يوريدر
(ليعلم ان قدابلغوا رسالات
ربهم واحاط بمالديهم واحصى
كل شئ عدداً) تاكه جبرائيل
عليه السلام وملكلر نزول
وحى وقتنده ❊ ربلرى
تعالينك رسالتلرينى تغيير
وتبديلسز تبليغ ايتدكلرينى
اول رسول بيله واول رسول
وملكلرك عندنده اولان
شيئى الله تعالينك علمى محيطدر
وخلق ايتديكى اشيانك
قطرهٔ يغمور وبيابان ريكى
وسائرك عددينى بيلور

(سورة المزمل مكية وهى
تسع عشرة آية)

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(ياايها المزمل قم اليل الا
قليلا) اى كليم بورنمش
پيغمبر ياخود اى نبوت بارنى يوكلنمش نبى كيجه قالق نماز قيل مكر اول كيجه نك قليلنده اويوياسن (نصفه اوانقص منه
قليلاً) اول نمازكى كيجه نك نصفى ياخود اندن آز نقصانله كه اول ثلثى اولور (اوزدعليه رتل القران ترتيلاً)ياخود
نصفك اوزرينه زياده ايله كه انك نهايتى ثلثان اولور وقرآنى حروفنى بيان ايدەرك قرائت ايله كه ايشيدنلره حروفنى

كو صكره ده عدسه دينور بر نوع جرحك خروجيله هلاك اولوب ميته سى اوچ كون
قالوب دفن اولنمدى حتى كه رائحهٔ كريهه سندن يانه وارلميوب آخر امرده بعض سودانى
استيجارله دفن ايتدرديلر اويله اولسه آيت كريمه غيبدن اخبار اولوب حالنه مطابق
ظاهر اولدى (سيصلى ناراذات لهب) اول ابو لهب آخرتده نار جهنمه داخل اوليسردركه
اول نار التهاب واشتعال ايدر (وأمرته) ودخى اول نار ه انك مرأه سى ام جيل كه ابوسفيانك
قز قرنداشيدر انكله بيله داخل اوليسردر (حمالة الحطب) كه اول نار جهنم ايچون حطب
حماله سيدر زيرا اول پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه معاداتله اوزارى تحميل ايدردى
ويا زوجنى پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه ابذايه تحميل ايدردى ويا نمامه اولديغندن
نار خصومتى ايقاد ايدردى ويا شول شوك سعدان حزمه سن كيجه كتوروب پيغمبريمز صلى الله
تعالى عليه وسلمك يولى اوزره طاغدردى (فى جيدها حبل من مسد) كه انك بوينده قتى
بوكلمش ايپ واردر تكيم اولطون طاشينلر انى ايدر * اشبو آيت انك حالنى تخسيس وتحقير
وزوجنى اغضاب ايچون ايدى ويا خود نار جهنمده كى حالنى بياندركه انده ارقه سنده جهنم
حطبندن حزمهٔ زقوم وضريع وبوينده ناردن زنجير اوليسردر * روايت اولنديكه بروقتده
اول حزمه سنى بر ديوار اوزره قويوب ليفدن اپن كوكسى اوزره قتى بغلدى اول حينده
جبريل عليه السلام ديوارك اردينه كلوب انى چكمسيله اول بوغلدى

سورة الاخلاص وهى اربع آيات مختلف فيها

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(قل هو الله احد) وقتاكه مشركون پيغمبريمز صلى الله تعالى عليه وسلمه ديديلركه يا محمد
ربكى بزه وصف ايتكه سن بزى اكا دعوت ايدرسن اول سببدن اشبو سوره نازل
اولدى يعنى انلره ديكل كه الله تعالى واحددر بالذات اجزادن منفرددر زيرا اول جسم
ويا مركب دكلدر (الله الصمد) كه اول سيددر حوائجده اكا قصد اولنور جميع
صفاتنده اول كاملدر انواع سوددك جميعى انده كامل اولوبدر وغائبده مقصود مصائبده اول
مستغاثدر خلقك فناسندنصكره اول باقيدر انك فوقنده احد يوقدر جميع عيوبدن اول
منزهدر اكا آفات اعترا ايتمز (لم يلد ولم يولد) انك والدى اولمديكه اكا وارث اوله
زيرا انك مجانسى يوقدر اول معينه ويا اكا خلف اولور احده محتاج دكلدر حاجت
وفنا اكا ممتنع اولديغيچون وانك والدى دخى اولمديكه اول اندن ملكه وارث اولمش
اوله زيرا كه اول هيچ برشيئه محتاج اولمدى واكا عدم دخى سبق ايتمدى بلكه اول واحد
قديمدر (ولم يكن له كفوا احد) وهيچ احد اكا كفو ومماثل اولمه دى اول الوهيت وحكم

تعداد ممكن اوله‌دیلدیكه كليم پاچار شبه صاریلوب نمازقيلارديی اوحالده وحی كلكله بويله خطاب * اولندی علی رواية وحيله انسيت ايدنجيه‌دك دهشتدن صاريلوردی وابتدای اسلامده كيجه نمازی فرض اولوب ثلثان ونصف وثلث ايله مخير قلنمشيدی (انا سنلقی عليك قولاثقيلا) بزسنك ﴿ ٣٠٢ ﴾ اوزرينه تكليف شاقه‌يی مشتمل اعز كلامی وحی والقا ايده‌رزكه اول قرآندر * انده اولان امر ونهی ووعد ووعيد واخلاق واحكام وسائر تكليفات مأمورله حمل كراندر (ان ناشئة الليل هی اشدوطئاً واقوم قيلاً) كيجه ساعتنده نمازه قيامده اكرچه خواب وراحتی تركله رنج وكلفت وار ايسه‌ده قلوب وخواطرك تشويشدن فراغتيله متوجه محراب عبادت اولمق ولسان قلبه موافقتله قرآن اوقمق نشاط واخلاصه اتم واكملدر (ان لك فی النهار سبحا طويلا) كوندزلرده سنكيچون دورودراز خلقك اموريله اشتغال اولمغله كيجه تهجدنه توجه اوليدر (واذكر اسم ربك وتبتل اليه تبتيلا) ربك عزشانه‌نك اسمنی صلوة وقرائت وتسبيح وتهليل وسائرله يادايله وخلقدن انقطاع ايله اكاتوجه ايله (رب المشرق والمغرب لااله الاهو فاتخذه وكيلا) مشرق ومغربك ربسی اول الله تعاليدركه اندن غيری اله يوقدر جميع امورك انی وكيل اتخاذ ايله (واصبر علی مايقولون واهجرهم هجرا جميلا) [حتی كه] ومشركلرك تكذيب واذاسنه صبرايت وانلردن عزلت ايدوب جزاءلرينی الله تعاليه تفويض ايت (وذرنی والمكذبين اولی النعمة ومهلهم قليلا) سنی تكذيب ايدن غنا وتنعم صاحبلری صناديدی بكاحواله ايله وانلره برازمهلت وير * برمنطوق

آيت كريمه آززمانده انلرك صناديدی بدرده هلاك اولديلر (ان لدينا انكالا وجحيما وطعاما ذاغصة وعذابا اليما) انلر ايچون آخرتده بزم عندمزده آماده بندكران ونار محرقه وبوغازده قالور طعام زقوم وعذاب اليم واردر (يوم ترجف الارض والجبال وكانت الجبال ﴿ ٣٠٣ ﴾ كثيباً مهيلاً) اولكونده‌كه ارض وجبال حركت وتزلزل ايدوب طاغلر پراكنده اوله‌رق اقار قوم كبی سيلان ايدر (انا ارسلنا اليكم رسولاً شاهداً عليكم كما ارسلنا الی فرعون رسولاً) ای اهل مكه بزسزه محمد عليه السلامی رسول كوندردككه قيامتده اول سزی بنم توحيدمه دعوتنده اجابت وامتناعكزه شهادت ايده نته‌كه موسی عليه السلامی فرعونه رسول كوندردك ايدی (فعصی فرعون الرسول فاخذناه اخذاً وبيلاً) فرعون اول رسوله عاصی اولمغله بزانی شدتله اخذايدوب غرق ايلدك (فكيف تتقون ان كفرتم يوماً يجعل الولدان شيباً السماء منفطر به كان وعده مفعولاً) ای مشركلر اكر كفر اوزره قالورسكز كندكزی عذابدن نيجه قورتاررسكز اولكونده هيبت وشدتدن صبيانك صاچلری آغارر آسمان منشق اولوب وعدالله اشلنور (ان هذه تذكرة فمن شاء اتخذ الی ربه سبيلاً) بوآيتلر نامه پند وعبرتدر كيمكه بونلرله متعظ اولوب سبيل تقوايه سلوك ايدرسه ربسنه تقرب ايدر (ان ربك يعلم انك تقوم ادنی من ثلثی اليل ونصفه وثلثه وطائفة من الذين معك والله يقدر اليل والنهار علم ان لن تحصوه فتاب عليكم فاقرؤا ماتيسر من القران علم ان سيكون منكم مرضی واخرون يضربون فی الارض يبتغون من فضل الله

وتدبيرنده شريكی يوقدر كمال وحدانيتله موصوفدر اشبو سورهٔ شريفه كمال قصريله معارف الهيه‌نك جميعن مشتمل اولديغيچون حديثده انك قراءتی ثلث قرآنه عديل اولور دينلدی زيراكه مقاصد قرآنيه عقائد واحكام وقصص بيانه محصوره‌در واولكه انی كل قرآنه عديلدر ديدی قرآندن مقصود بالذات اولان شيئی اعتبار ايتدی * روايت اولنديكه پيغمبرمز صلی الله عليه وسلم بركمسه‌يی سورهٔ اخلاص اوقور ايشيدوب ديديكه واجب اولدی دينلديكه يارسول الله اكا واجب اولان نه شيدر ديديكه جنت

سورة الفلق وهی خمس آيات مختلف فيها

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(قل اعوذ برب الفلق) يا محمد ديكل‌كه بن صبحك ربی جل شانه‌يه استعاذه ايدرمكه انكله ليلك وحشتی كيدردی ويا فلق جهنمده بر قيودركه اول آچلديغنده انك شدت حرندن اهل نار فرياد ايديشورلر (من شر ما خلق) هر شیٔ شرندنكه رب تعالی انی خلق ايتدی (ومن شر غاسق اذا وقب) وقمر شرندنكه منخسف اولوب سياه اوله ويا ليل شرندنكه ظلامی هر شيئه داخل اوله زيرا انده مضار كثيره دفعی عسير اولور ويا ثرياكه سقوط ايده زيرا انك سقوطنده امراض كثيره اولور وطلوعنده مرتفع اولور دينلدی (ومن شر النفاثات فی العقد) ونساء سواحر ويانفوس رجال شرندنكه انلر خيوط عقده‌لرينه رقيه ايتدكلرندنصكره اكا نفث ايدەلر (ومن شر حاسد اذاحسد) وحاسد شرندنكه حسدين اظهار ايدوب مقتضاسيله عمل ايده زيراكه اندن اول حسدك ضرری محسوده عودت ايتز بلكه انجق حاسدك كندويه مختص اولنوركه انك سرورينه پرپنور

سورة الناس وهی ست آيات مختلف فيها

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(قل اعوذ برب الناس) يا محمد ديكل‌كه بن استعاذه ايدرين اول الله تعالی‌يه كيم ناسك رازقيدر (ملك الناس) اول انلرك خالق ومالكيدر انلر اوزره ديلديكن ايشلر وحكم ايلر انك حكمنی رد ايدر يوقدر (اله الناس) اول انلرك الهيدر هيچ احدك انده اكا مشاركتی يوقدر (من شر الوسواس الخناس) شول شيطان شرندنكه اول موسوسدر وعادتی تأخردر چونكه انسان رب تعاليی ذكر ايده (الذی يوسوس فی صدور الناس من الجنة والناس) كه اول صدور ناسده كلام خفيله تحديث ايدر

حتی كه فهم قلبه واصل اولوب انكله خلق طريق حقدن اضلال ايدر اول صدور ناسده كلام خفيله سماعنمز تحديث ايدن جندن اولديغی كبی انسدن دخی اولور وياخود اول شيطان وسوسه‌سيله جنی اضلال ايتديكی كبی انسی دخی اضلال ايدر * ابن عباس رضی الله عنهما ايدر پيغمبرمز صلی الله عليه وسلمه يهوددن بر غلام خدمت ايدردی يهودك اكا الحاحيله پيغمبرمز صلی الله عليه وسلمك مبارك باشی قيلندن مشط اراسنده قالمشدی انی آلوب لبيدبن الاعصم نام يهودی‌يه ويردی اول ايسه اول قيله اون بر عقده ايله سحر ايتديكندن صكره بر قيويه براغوب اوزرينه طاشله باصدردی اول سببدن پيغمبرمز صلی الله عليه وسلم خسته اولنجق اشبو ايكی قل اعوذ سوره‌لريله جبريل عليه السلام كلوب موضع سحری اكاخبر ويردی اويله اولسه پيغمبرمز صلی الله عليه وسلم اكا علی رضی الله عنه‌يی كوندردی انی كتوريجك اوزرينه اشبو ايكی سوره‌يی كه اون بر آيتدر اوقودی هر بر آيتی اوقودقجه اول اون بر عقده‌نك بری چوزلدی وانكله پيغمبرمز صلی الله عليه وسلم بدن لطيفلرنده خفت وصحت بولدی پيغمبرمز صلی الله عليه وسلم ايدر بكا ايكی سوره يعنی معوذتين نازل اولديكه تعويذاتده مثلی نازل اولميوبدر ايعدی اول ايكی سوره‌يی قراءتك عندالله سائر معوذاتله تعوذكدن احب وارضادر * عائشه رضی الله عنها ايدر پيغمبرمز صلی الله عليه وسلمك چقان بروجعی اولسه اشبو ايكی سوره‌يی اوقويوب الينه اوفوررردی واول وجعی اولان عضوينه انی سورردی وجعی مشتد اولديغنده آنی

بن اوقيوب اول عضوينه انك الينی بمن
وبركتی رجائيله بن سورردم

تم طبع تفسير القرآن * المسمی بترجمة تبيان * للعالم المحقق * والفاضل المدقق * المولی ❊ محمد تفسيری ❊ اسكنه الله تعالی فی جنات تحتها الانهار تجری * بالاعتناء فی تصحيحه * والاحتراز عن تحريفه * بما تبلغ اليه طاقة الانسان *

والحمد لله رب العالمين

واخرون يقاتلون فى سبيل الله فاقرؤا ماتيسر منه واقيموا الصلوة واتوا الزكوة واقرضوا الله قرضاً حسناً وما تقدموا لانفسكم من خير تجدوه عندالله هوخيراً واعظم اجراً واستغفروا الله ان الله غفوررحيم) محمد سن واصحابكدن سنكله بيله اولان طائفه كيجه‌نك ثلثاندن اقلنى وكاهى نصفنى ياثلثنى قائم اولديغكزى ربك جل شانه بيلور الله تعالى ليل ونهارك ساعاتنى تقدير وتعداد ايدر وبيلوركه كيجه‌دن اوزريكزه فرض اولان واوليانك ساعاتنى تعداد وتميز ايده ميوب ومشقت چكر سز بناء عليه الله تعالى سزه قيامى تركه رخصت وانى عفوه عودت ايتدى امدى كيجه‌ده سزه آسان اولانى اوقويك يعنى قولايكزه قدر نماز قيلك الله تعالى بيلديكه سزدن بعضكز خسته اولوب قيام ليلدن عاجز اولوروآخر برقوم دخى الله تعالينك فضلندن تجارت ياتحصيل علم ايچون يولجى اولور وبرآخر قوم دخى فى سبيل الله جهادوقتال ايدر وبونلر دخى نماز قيلقدن عاجز اولورلر امدى وجوب طريقيله اوليه‌رق قولايكز رتبه كيجه نمازينى قيلك ياخود آيتلردن قولايكز قدر برواينى واوچ وزياده آيتلردن اوقويك وفرض اولان نمازى قيلك وواجب اولان زكاتى ويرك وزكاتدن ماعدا اموالكزدن خيراته نيت خالصه‌ايله تصدق ايدك ونفسكز ايچون خيراتدن تقديم ايتديككز شيئى آخرتده عندالله بولورسكز اول شئ اجر جهتيله خيرلو وزياده بوكدر الله تعاليدن كناهكزك مغفرتنى طلب ايدك الله عظيم الشان تائب وطالب مغفرت اولانى عفو ورحمت ايديجيدر * ديندليكه مقدم تهجد فرض ايدى بعده صلواة خمسه ايله انك وجوبى نسخ اولدى

(سورة المدثر مكية وهى وخمسون آية)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(ياايها المدثر قم فانذر) اى جامهٔ نبوت وكمالات نفسانيتله بورنمش قالق كفارى عذاب الهله اخافه ايله ياخود دثار دينيلن ثوبه بورنمش قالق كفارى انذارايله * ديندليكه افندمز عليه السلام حراطاغنده ايكن برصدا ايشدوب نظر ايتديكه آسمانله زمين بيننده هيئت عظمتله برملك كرسى اوزره اوتررخوقندن سعادتخانه‌سنه كلوب خديجه رضى الله تعالى عنهايه بنى چارشب ايله اورت بيوردى بوحالده ايكن جبريل عليه السلام كلوب ﴿ياايها المدثر﴾ ايله خطاب ايلدى (وربك فكبر) وربك عزشانه‌يه تعظيم ايت * ديندليكه بوكلام شريفك نزولنده وحى ايدوكنى يقينابيلوب تكبير ايتدى زيراشيطان بويله امر ايتمز (وثيابك فطهر) وثيابكى الواثدن تطهير ايت ياخود ثيابكى كوتاه ايله ﴿كه صناديد عربه مشابه اولمسون﴾ ياخود نفسكى اخلاق ذميمه‌دن پاك ايله (والرجز فاهجر) ﴿جمله ذنوبدن احتراز ايله اولديغك كبى تقواده اول﴾ (ولاتمنن تستكثر) عملكك كثرتيله الله تعالى‌يه امتنان ايتمه ياخود مالكى بركمسه‌يه ويروب اندن زياده طلب ايده‌يم ديمه (ولربك فاصبر) ربك تعالينك رضاسيچون مشقت تكاليفه واذاى كفاره صبرايت (فاذانقر فى الناقور فذلك يومئذ يوم عسيرعلى الكافرين غير يسير) صور نفخ اولنديغى زمان اولكون كافرلره برمختاو دشوار كوندر انلره آسانلق اولمز (ذرنى ومن خلقت وحيداً وجعلت له مالاً ممدوداً) بنم‌يالكز خلق ايتديكم كمسه‌نك امرينى بكا ترك ايله‌كه بن اكا انتقامه كافى‌يم ﴿اول وليدبن مغيره‌در﴾ بن اكا كثير وممدود مال ويردم * ديندليكه انك طقوز بيك مثقال كوشى وياز قيش ميوه ويرر طائفده بوستانى ومكه ايله طائف بيننده دوه واسب وقيون وعبيد وجواريسى وار ايدى (وبنين شهوداً ومهدت له تمهيداً ﴿واكا اوغللر ويردمكه انكله مكه‌ده برابر متنعم ايديلر وانك عمر وجاهنى بسط ايتدم﴾ حتى ريحانهٔ قريش ديوملقب ايدى * ديندليكه انك اون يادخى زياده اوغللرى وارايدى انلردن خالد وعمار وهشام نام اوچ اوغللرى اسلامه كلدى (ثم يطمع ان ازيد كلا انه كان لاياتنا عنيدا) بوندن صكره اول ويرلندن زياده ايلمزى طمع ايدردى حاشادخى زياده ايدر دكلم زيرا اول وليد آيتلرمزه معاند ومكذب اولدى * ديندليكه بوآيت كريمه نزولندن صكره مال واولادى نقصان بوله‌رق هلاك اولدى (سارهقه صعوداً) اكا صعودعذابنى تكليف‌ايده‌م * ديندليكه صعود جهنمده برجبلدركه يتمش ييلده چيقيلور اهل نارى زبانيلر تيمور وزنجيرلرله اوكندن چكوب واردند دمور چوماقلرله اوره‌رق انك اوزرينه چيقاريرلر واشاغى براغوب ينه بومنوال اوزره چيقاروب آنه‌رق عذاب ايدرلر (انه فكر وقدر فقتل كيف قدره ثم قتل كيف قدره) اول وليدايشتديكى قرآنى طعن ايچون بعض تفكرايدوب حاضرلدى اكالعنت اولسونكه نيجه فكر وتقدير

ايتدى تكرار لعنت اولسونكه نه كونه كلام ملاحظه ايتدى * مرويدركه وليدبن مغيره لعنه الله پيغمبر عليه السلامك سورهٔ مؤمن حاميمك اولندن اوقوديغنى ايشيدوب قومنه كلدكده ديديكه والله بن محمددن بركلام ايشتدمكه انس وجن كلامى دكلدر انده اولان حلاوت طراوت بركلامده اولمز معلومكه اول عالى غالب اولورمغلوب اولمز ديو مبالغه مدح ايتدى قريش انك بومدايحنى ايشتدكلرنده وليد ايمانه كله‌جك ديو خوف ايتديلر قرداشى اوغلى ابوجهل اكا كيدوب حميت جاهليت اوزره كلام غيرت آميز بسطيله قرآنى سحردر ديدرمكله صناديد تحسينله طاغيلوب كتديلر (ثم نظر ثم عبس وبسر ثم ادبر واستكبر) صكره تكرار امر قرآنه نظر ايدوب طعن ايده‌جك بر شى بوله‌مديغندن جهره‌سنى اكشيدوب آلننى بورشدردى بعده حق وپيغمبر عليه السلامدن يوز چويرب متابعتدن استكبار ايتدى (فقال ان هذا الاسحر يؤثر ان هذا الا قول البشر) وديديكه محمدك بوسويلديكى انجق سحره‌دن تعليم كلامدر بو كلام انجق قول بشردر كلام الله دكلدر (ساصليه سقر وما ادريك ماسقر) بز انى سقره آته‌رز اول سقرنه ايدوكنى سكا نه شى بيلدردى (لا تبقى ولاتذر لواحة للبشر) اول سقر بر آتشدركه ابتدا اوزرنده اولان دريدن باشليوب صكره جمله بدنى ياقر باقى بر شى براقمز ينه درعقب اولكى هيئتنه اعاده وينه افنا ايتمكده دائمدر (عليها تسعة عشر) اول جهنم اوزره مسلط خازن نار اون طقوز ملك واردر كه رئيسلرى مالكدر اما زبانيلرك عددينى الله تعاليدن غيرى كيمسه بيلمز ﴿منقولدركه يهوددن بر كروه خزانهٔ جهنمك عددينى پيغمبر عليه السلامدن سؤال ايتديلر ايكى كره پارمقلريله اشارت ايدوب ايكنجيده باش پارمغنى يومديلر﴾ بو آيت كريمه انى تصديق ايتمكله اول يهودلر دخى مطابق قول تورية ديوتسليم اولديلر (وما جعلنا اصحاب النار الا ملائكة وما جعلنا عدتهم الا فتنة للذين كفروا ليستيقن الذين اوتوا الكتاب ويزداد الذين امنوا ايمانا ولا يرتاب الذين اوتوا الكتاب والمؤمنون وليقول الذين فى قلوبهم مرض والكافرون ماذا اراد الله بهذا مثلا كذلك يضل الله من يشاء ويهدى من يشاء وما يعلم جنود ربك الا هو وماهى الاذكرى للبشر) بز جهنم خازنلرينى اوليه عظيم الجثه قوى البنيه ملكلر قيلدك ﴿كه بريسى دفعة بر اليله يتمش بيك كيمسه‌يى جهنمده ديلديكى مكانه براتمغه قادردر﴾ وانلرك عددينى اون طقوز قيلدقكه ﴿انلر اولقدر جن وانسك تعذيبنه قادر اولمزلر ديو﴾ كفار الدانه‌لر تاكه اهل كتاب قرآنى تورته موافق بولوب يقينا تصديق ايده‌لر واهل كتابك تصديقيله مؤمنلرك ايمانى زياده اوله واهل كتاب ومؤمنلر انك عددنده شك ايتميه‌لر وقلبلرنده شك ونفاق اولنلر ومكه مشركلرى ديه‌لركه الله تعالى بوعدد غريب‌مثليله نه شى مراد ايتدى بونك كبى الله تعالى ديلديكنى خذلانه القا وديلديكنى راه راسته هدايت ايدر ربك جل شانه اهل نارى تعذيب ايچون خلق ايتديكى زبانيه ملكلرينك عددينى انجق كندى بيلور كمسه انى تعداده قادر اولمز واول سقر انجق انسانلر ايچون تذكره وموعظه‌در ﴿روايت اولنديكه آيت سابقده اون طقوز خازن ذكرينى ابو جهل ايشتدكده قريشه ديديكه محمد خازن جهنمى اون طقوز ديورسز شجيع آدملر اولمغله اول خزنه‌نك برينه سزدن اون كمسه كفايت ايتزمى ديدى ابو اسود الجمحى بن انلرك اوننى صاغ اوموزمه طقوزنى صول اوموزمه آلوب سزك اوكاريكزچه صراط اوزره كيدوب جنته كيره‌رز ديدى بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى﴾ (كلا والقمر واليل اذ ادبر والصبح اذا اسفر انها لاحدى الكبر نذيرا للبشر) اويله دكلدركه بركمسه اول سقرى انكار ايده بيله قمر ونهارك عقبنجه كيدن ليل وعالى روشن ايدن صبح حقيچون اول سقر جهنمك دركات كبيرندن بريدر نامى قورقوديجيدر (لمن شاء منكم ان يتقدم اويتأخر) اول سقر سزدن خيره تقدم مراد ايده‌نه وخيردن تأخر مراد ايده‌نه نذير دير (كل نفس بما كسبت رهينة الااصحاب اليمين) اصحاب يميندن ماعدا هرنفس كافره عمل سيئه‌سى سببيله نارده محبوسدر * زير اصحاب يمين كناهلريله محبوس دكلدر بلكه الله تعالى انلرى مغفرت ايدر (فى جنات يتساءلون عن المجرمين ماسلككم فى سقر) اول اصحاب يمين جنتلرده مشركلره سؤال ايده‌لركه سزى نه‌شى سقره سلوك ايتدردى (قالوا لم نك من المصلين ولم نك نطعم المسكين وكنا نخوض مع الخائضين وكنا نكذب الدين حتى اتينا اليقين) اول مشركلر ديه‌لركه بز دنياده نماز قيلنلردن اولمدق وفقرايه ويرلمسى واجب اولان اطعامى ايدر اولمدق وشان محمد عليه السلامه طعن وغيبته شروع ايدنلرله بيله اولدق وقيامتى تكذيب

ایدردك تا بزه موت كلنجه‌یه‌دك (فما تنفعهم شفاعة الشافعین) انلره شافعلرك شفاعتی نفع ایتمز محالدر (فما لهم
عن التذكرة معرضین) انلر نولدیكه قرآن ونصیحتدن اعراض ایدیجیلردر (كانهم حمر مستنفرة فرت من قسورة)
اول كفار كویا ارسلاندن خوف ونفرتله قچان یبان حماری كبی قرآن استماعندن نفرت وفرار ایدرلر (بل یرید كل
امرئ منهم ان یؤتی صحفاً منشرة) بلكه انلردن هر برینه مهرسز كشاده صحیفه‌لر ویرلمك استرلر ❊ كه انده ای
فلان محمد علیه السلامه تابع اول دیویازلمش اوله ❊ (كلابل لا یخافون الاخرة) انلرك استدكلری اولمزكه انلر اخرتدن
خوف ایتمزلر وبنه ایناتمزلر (كلا انه تذكرة فمن شاء ذكره) حقا كه اول قرآن انكله متعظ اولمق مراد ایده‌نه
بر بلیغ پند ونصیحتدر (وما یذكرون الا ان یشاء الله هو اهل التقوی واهل المغفرة) اول قرآنله انجق الله تعالینك
مراد ایتدیكی كسنه متعظ ومتذكر اولور اشته اول كسنه الله تعالی‌یه مخالفتدن اتقایه ومغفرته شایان واهلدر

سورة القیمة مكیة وهی تسع وثلثون آیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(لا اقسم بیوم القیمة ولا اقسم بالنفس اللوامة) یوم قیامتله قسم ایده‌رم واول نفسله قسم ایده‌رمكه اول طاعتدن
نقدر اجتهاد ایتدیسه‌ده ینه نفسنه دائما تقصیر ایتدك دیو لوم ایدر یا نفس مطمئنه دركه نفس اماره‌یی لوم ایدر
(ایحسب الانسان ان لن نجمع عظامه) آیا انسان ظن ایدرمیكه بز انك بعده كوكلرینی جمع ایتیه‌لم ❊ مرویدركه
عدی بن ابی ربیعه دیدیكه یا محمد قیامت نیجه اولور بكا خبر ویر پیغمبرمز علیه السلام خبر ویردكده عدی اكر
اولكونی كورسمده ایناتمم‌كه بو طاغلمش كوكلر نیجه جمع اولور دیمكله بوآیت كریمه نازل اولدی (بلی قادرین علی ان
نسوی بنانه) بلی پارمقلرك اوجلرنده‌كی اوفق كوكلری دخی جمع وتسویه ایتمكه قادرز (بل یرید الانسان لیفجر
امامه) بلكه انسان اوكنده اولان بعث وحسابی تكذیب مراد ایدر (یسئل ایان یوم القیمة) اول كیمسه استهزا
طریقیله سؤال ایدركه قیامت نوقت اولور (فاذا برق البصر وخسف القمر وجمع الشمس والقمر) الله تعالی
بیورركه اولوقت كوز خیره‌لنوب وقمرك ضیاسی كیدوب وشمسله قمر جمع ومغربدن طلوع وبحره ملاق اولورلر
(یقول الانسان یومئذ این المفر) اولكونده انسان نره‌یه قاچه‌لم دیرلر (كلا لا وزر الی ربك یومئذ المستقر) قاچه‌جق
محل یوقدر اولكونده ناسك قرارگاهی نزد خدادر ❊ كه جنت اربابی جنتده جهنم اصحابی جهنمده قرار ایدر (ینبؤا
الانسان یومئذ بما قدم واخر) اولكون انسانه مقدم صاغلغنده اشلدكی خیر وشر وموتندنصكره براقدیغی مال وعمل
خبر ویریلور (بل الانسان علی نفسه بصیرة ولو القی معاذیره) بلكه انسان هر نقدر عذر القا وكناهنی ستر
ایده‌یم دیرسه دخی كندو نفسی اوزرینه كندو بصیرتی وجوارحی وحالی اقوال وافعالنه شهادت ایدوب حساب
وجزا اولنور (لا تحرك به لسانك لتعجل به ان علینا جمعه وقرانه) یا محمد سكا قرآن وحی اولمزدن مقدم انك اخذ
وحفظیچون عجله ایدوب لسانكی تحریك ایتمه كه اول قرانی قلبنده جمع وقرائتنی لسانكده اثبات ایتمك بزم عهده‌مزده‌در
(فاذا قرأناه فاتبع قرانه ثم ان علینا بیانه) بز سكا قرآنی جبریل لسانیله قرائت ایتدیكمزده سن اكا اتباعله تكرار ایله‌كه
تا كه ذهنكده قرار بولسون صكره سكا مشكل اولانی بیان ایتمك بزم عهده‌مزده‌در (كلا بل تحبون العاجلة وتذرون
الاخرة) ای انسانلر سزك ظنكز كبی دكلدر بلكه سز عجله ایله كیدیجی دنیایه محبت ایدرسز وآخرت باقی‌یی ترك ایدرسز (وجوه
یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة) اول قیامت كونده انبیا واولیا ومؤمنلرك یوزلری تابان وضیادار اولوب ربلری تعالی‌یه حجابسز
نظر ایدیجیلردر ❊ علی روایة ادنی اهل الجنة دائما جنتك نعمت وحور وغلمانلرینه نظرله آرام وراحتده درلر واكرم اهل
الجنة صباح واخشام رؤیت جمال ایله متلذذ ومسرورلر در اول اوتادك اورادی اللهم انی اسئلك النظر الی وجهك
الكریم‌در ❊ هركس بهشت آرزویی دارد وعاشق ❊ جزروی دیدار ندارد (ووجوه یومئذ باسرة تظن ان یفعل بها
فاقرة) واولكونده عبوس ومظلم یوزلروار در ظن ایدرسن كه داهیهٔ عظیمه حوله سندن كوكلری قیرلمشدر (كلا اذا بلغت
التراقی وقیل من راق) آخرتدن غفلتله دنیایه كوكل ویرمك اولمز قچان روح حلقومه یقین كلدكده حاضر اولنلره
دینیله كه طبیب حاذق وافسونجی كمسه وارمیدر (وظن انه الفراق) اول محتضر ظن یقین ایده كه اكا نازل اولان دنیادن

فراقیدر (والتفت الساق بالساق) وموت شدتندن محتضرك بالدیرلری بربرینه طولاشور (الی ربك یومئذ المساق)
اولكونده جزا ایچون سوق اولنه‌جق مكان ربك تعالینك طرفنه‌در (فلا صدق ولا صلی ولكن كذب وتولی) اول تصدیق
ایدوب صدقهٔ زكاتی وفرض اولان نمازی ادا ایتمدی بلكه قرآنی تكذیب ایدوب راه حقدن یوز چویردی (ثم ذهب
الی اهله یتمطی) صكره تكذیب وتولی ایتدم دیو صالنه‌رق اهلنه كتدی (اولی لك فاولی ثم اولی لك فاولی) شدت موت
سكا سزادر ❊ ای ابوجهل ❊ والموعذاب قبردخی لایقدر صكره هول قیامتده شایاندر بعده خلود جهنمده حقكدر مكررا
ویل سكا (ایحسب الانسان ان یترك سدی) منكر بعث اولان انسان ظن ایدرمیكه اویله مهمل ومعطل ترك اولنوب تكلیف
وجزا اولنمیه (الم یك نطفة من منی یمنی) اول انسان منیدن برقطره دكلمیدیكه رحمه دوكلدی (ثم كان علقة فخلق فسوی)
صكره اول منی علقه اولوب الله تعالی اندن انسان خلق واعضاسنی تعدیل ایتدی (فجعل منه الزوجین الذكر والانثی)
واول منیدن اركك ودیشی ایكی صنف خلق ایتدی (الیس ذلك بقادر علی ان یحیی الموتی) بونلری خلق ایدن الله تعالی
قیامتده موتایی احیایه قادر اولمزمی ❊ بلی قادردر ❊

(سورة الدهر وسورة الانسان مكیة وهی احدی وثلثون آیة)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(هل اتی علی الانسان حین من الدهر لم یكن شیئا مذكورا) آدم علیه السلام مكه ایله طائف بیننده چاموردن یاپلمش
لاشیٔ برقالب اولوب قرق سنه زمان روح نفخ اولنمیه‌رق بویله كلدی كچدی (انا خلقنا الانسان من نطفة امشاج نبتلیه
فجعلناه سمیعا بصیرا) بز بنی آدمی رجلك یاض وامرأه‌نك صاری قاریشق نطفه‌دن خلق ایتدك یاخود نطفه وعلقه ومضغه ایله
طوردن طوره تحویله خلق ایتدك وانی اختیارمزله ایشیدیجی وكوریجی قیلدق ❊ كه آیتلرمزی ایشتمكده ودلیللرمزی
كورمكده متمكن اوله ❊ (انا هدیناه السبیل اما شاكرا واما كفورا) بز اول انسانه هدایت وضلالت یولنی كوستردك
یا شاكر اولوب ایمانه كله یا كفور اولوب ضلالتده قاله (انا اعتدنا للكافرین سلاسل واغلالا وسعیرا) بز كافرلر ایچون
زنجیرلر وبوینلرینه لاله‌لر وعذاب جهنم دائمی‌یی آماده ایلتمشزدر (ان الابرار یشربون من كأس كان مزاجها كافورا)
آخرتده صادق ومطیع مؤمنلر كاسه‌دن كافور ایله مزج اولنمش شراب ایچرلر (عینا یشرب بها عباد الله یفجرونها تفجیرا)
اول كافور برچشمه دركه الله تعالینك خاص قوللری انكله ممزوج شرابی ایچوب اول پكاری دیلدكلری محله آقیدرلر
(یوفون بالنذر ویخافون یوما كان شره مستطیرا) انلر دنیاده طاعتده اولان نذرلرینه وفا ایدرلردی كه قیامت كونده اشكار
ومتد اولان محنت وشدتدن قورقارلردی (ویطعمون الطعام علی حبه مسكینا ویتیما واسیرا) وانلر الله تعالی‌یه محبتلرندن
طعامك قلتی واكا احتیاجلری وارایكن فقرایی ویتیمی واسیری اطعام ایدرلردی (انما نطعمكم لوجه الله لا نرید منكم جزاء
ولا شكورا) ❊ لسان حال یا مقال ایله اول اطعام ایتدكلرینه دیرلردیكه ❊ بو اطعامز سزه انجق لوجه الله‌در سزدن انكیچون
مكافات وتشكر مراد ایتمزز (انا نخاف من ربنا یوما عبوسا قمطریرا) زیرا بز ربمز جل شانه‌نك عذابندن قورقارز اولكونده‌كه
انك شدتندن یوزلر ترش وعبوس اولور ❊ روایت اولندیكه بو آیات كریمه‌لر حضرت علی رضی الله تعالی عنه حقنده
نازل اولدیكه بركون افندمز علیه السلام انك خانه‌سنی تشریفلرنده حسن وحسین رضی الله تعالی عنهمایی خسته كوروب
علی وفاطمه رضی الله تعالی عنهمایه نذر ایلیك كه بو اوغللریكز شفایاب اولسون علی رضی الله تعالی عنه قرض یا عملی اجرتیله
برمقدار شعیر تدارك ایدوب اوج كون صیامه نذر ایتدیلر واقع حال سبطین مكرمین شفا بولغین اول شعیرك ثلثنی افطار
ایچون نان طبخ ایدوب والدینی صائم اولدیلر اخشام افطاره قریب برفقیر كلوب آجلغنی بیان ونان طلب ایتدكده نانی
اكا ویروب اندن داده‌قسنزین آج یاتدیلر فرداسی كالاول ثلث شعیری دخی اكمك یاپوب افطار ایده‌جكلری آنده بریتیم
ظهور وحالنی افاده ایتمكله انی دخی اكا ویروب آج قالدیلر كذلك ثلث اخر شعیرك اكمكی دخی اوچنجی كون افطار نده
براسیره بو وجهله اعطا واطعام اولنوب صوایله افطار ایتدیلر الله تعالی بونلرك حالنی بیان بیوردی (فوقیهم الله شر ذلك
الیوم ولقیهم نضرة وسرورا) الله تعالی انلری اول قیامت كوننك شر وشدتندن حفظ ایدوب وجهلرینه بشاشت وقلبلرینه
سرور احسان ایده (وجزیهم بما صبروا جنة وحریرا) وانلرك طاعت وایثار طعامه صبرلری سببیله جزالری جنتك

میوه لری وحریرابا سلاریدر (متکئین فیها علی الارائك لایرون فیها شمسا ولازمهریرا) اول جنتده سریرلر اوزره
متنعم اوتوره‌لرانك هواسی معتدل وروشن اولوب شمسه محتاج اولمغله انلرانده حرارت وبرودت کورمزلر (ودانیة
علیهم ظلالها وذللت قطوفها تذلیلا) وجنت اشجارنك کولکه لری اکایقین اولوب میوه لری انلره‌رام اولوب قیاما
وقعودا اکا ایرشورلر (ویطاف علیهم بانیة من فضة واکواب کانت قواریرا قواریر من فضة قدروها تقدیرا) وانلر
کوچك وبیوك کشـدن بللورکبی ایچلری کورینور کاسـه ودستیلرله طواف اولنورلرکه ساقیلر انلرك استدکلری
قدرویررلر (ویسـقون فیها کأسا کان مزاجها زنجبیلا) وانلر جنتده طرب ویریجی زنجبیل ایله ممزوج شرابله سق
اولنورلر (عینا فیها تسمی سلسبیلا) اول جنتده بریکار دخی واردرکه اسمی سلسبیلدر ۞ اهل جنتك اطاعتنده اولمغله
نمحله استرارسه اورایه کیدر ۞ (ویطوف علیهم ولدان مخلدون اذارأیتهم حسبتهم لؤلؤا منثورا) وانلری کنجلکده
دائم متغیر اولمزولدانلر طواف ایدرلر سن انلری کوردیکك زمان صدفدن صاچلش براق اینجولر ظن ایدرسن (واذا
رایت ثم رایت نعیما وملکا کبیرا) جنتده قنغی طرفه نظر ایدرسك انده وصفه‌کلمز نعمتلر وملك واسع کوررسن (عالیهم
ثیاب سندس خضرواستبرق وحلوا اساورمن فضة وسقیهم ربهم شرابا طهورا) اول اهل جنتك لباسی یشل دیبادن
اینجه وقالین ثوبلردر وکمشدن بازکلر طاقنورلر وربلری تعالی انلری غل وغشدن پاك شرابله سق ایدر * دینلدیکه بونوع
آخروجمله شرابلردن اعلااولوب شاربنی ماسوی اللهدن اعراض وجال باکمال مطالعه‌سی دواتنه میل ایتدر مکله
صدیقینه مخصوصدر بناء علیه سقی الله تعالی یه اسناد وطهور ایله وصف اولندی (ان هذا کان لکم جزاء وکان سعیکم
مشکورا) بومذکور نعمتلر سزیچون اعمالکزه مکافات اولوب سعیکز مقبول اولدی (انانحن نزلنا علیك القرآن تنزیلا)
یامحمد بزسکاقرآنی حکمت مقتضا سنجه‌سوره بسوره آیة آیة تنزیل ایتدك (فاصبر لحکم ربك ولاتطع منهم آثما اوکفورا)
ربك تعـالینك حکمی اوزره تبلیغ رسالتده سکانصر تمزه‌دك کفار اذاسنه صبرایله وانلردن کناه وکفران ارتکابنه
دعوت ایدنلره اطاعت ایتمه * دینلدیکه عتبة بن ربیعه پیغمبرعلیه السلامه دیدیکه بودعوتدن فراغت ایله سکاقزیمی بلامهر ویره‌یم
وولید بن مغیره اولدیغی دیندن رجوع ایله سکااستدکك قدر مال ویره‌یم دیعلر ایله بو آیت کریمه نازل اولدی (واذکر
اسم ربك بکرة واصیلا) ربك تعالینك اسمنی صباح واخشام متصل ذکر ایله (ومن اللیل فاسجدله وسبحه لیلا طویلا)
وکیجه‌نك بعضنده اخشام ویاتسو نمازنی ادا ایدوب بعده زمان طویل لیلده تهجد نمازی قیل * دینلدیکه بوحکم پیغمبر
علیه السـلامه واجب واصحابنه مستحب اولدی (ان هؤلاء یحبون العاجلة ویذرون وراءهم یوما ثقیلا) کافرلر عجله
یکیجی دنیایی سورلر اول کران شدتلو قیامت کوننی ملاحظه ایتیوب ورالرینه ترك ایدرلر (نحن خلقناهم وشددنا
اسرهم واذا شئنابدلنا امثالهم تبدیلا) بزانلری خلق ایدوب مفصللرینی بربرینه بند وشدله محکم ایتدك اکر دیلرسك انلری
اهلاکله یرلرینه انلر کبیلرینی بدل ایده‌رز یا انلره بدل بر اهل طاعت خلق ایده‌رز (ان هذه تذکرة فمن شاء اتخذالی
ربه سبیلا) تحقیق بوسوره پند وموعظه‌در کیمکه دیلرسه بونکله متعظ اولوب خیر وطاعتله ربنه تقرب طریقنی اخذ
ایده (وما تشاؤن الا ان یشاء الله ان الله کان علیما حکیما) سز انکله متصح اولمزسز مکرکه الله تعالی سزك متعظ اولمکزی
مراد ایده الله تعالی هر شیئك اربابنی بیلور وحکمتنی اجرا ایدر (یدخل من یشاء فی رحمته والظالمین اعدلهم عذابا الیما)
الله تعالی دیلدیکنی رحمتیله جنته ادخال ایدر وکافرلر ایچون آخرتده عذاب الیم اماده ایلدی

سورة المرسلات مکیة وهی خمسون آیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(والمرسلات عرفا فالعاصفات عصفا والناشرات نشرا فالفارقات فرقا فالملقیات ذکرا عذرا اونذرا) ۞ بوآیات کریمه‌لر
قسم اولمغله مفسرین رحمهم الله تعـالی بو بابده وجوهله معنالر ویرمشلر بوقسملر ملائکه یاریحه اولدیغی حالده ۞ امر
ونهی کتابلریله کوندرلمش ملکلر یا پدرپی اسن ریاح حقیچون وخاص وعامه یه کتب وشرایعی طاغیدن ملکلر یاراحت
بخش ملایم اسـن روزکارلر حقیچون وحکم الهیله حق وباطلی وخیر وشری فرق ایدن ملکلر یا بلوتلری سـورن
روزکارلر حقیچون وپیغمبران علیه السلامه کتب ووحی القا ایدن ملکلر یا اولی الابصاره موجب ذکر حق اولان

ریاح حقیچون اول کتب ووحی القا ایدن ملکلر ویاموجب ذکر اولان ریاح کناهلرندن توبه واعتذار ایدنلر ایچون
رحمت ومعـاندلر ایچون انذاردر (انمـا توعدون لواقع) تحقیق قیامتك کلمسنه وانده وقوعنه وعد اولنان شیلر البته
اوله‌جقدر (فاذا النجوم طمست واذا السماء فرجت واذا الجبال نسفت واذا الرسـل اقتت) اول وعد اولنـان واقع
اولورکه یلدزلرك نوری کیدوب محو اولنور وسما منشق اولنور وطـاغلر یرلرندن پراکنده اولنور وپیغمبرلر امتلرینه
شهادته جمع اولنور (لای یوم اجلت) دینورکه بونلر قنغی کون ایچون تأخیر اولندیلر (لیوم الفصل ومااذریك مایوم
الفصل) اولکون ایچونکه انده مؤمن وکافر بینی فصل اولنور اول کونك مثلی کورنمش اولمغـله انك کنهنی نیجه
بیلورسـن (ویل یومئذ للمکذبین) وای اولکونده اولکونی تکذیب ایدنلره (الم نهلك الاولین ثم نتبعهم الاخرین)
مقدمکی قوم نوح وعادوثمودی بز هلاك ایتدکمی وصکره‌کی کفار مکه‌یی دخی انلره تابع ایده‌رز (کذلك نفعل بالمجرمین
ویل یومئذ للمکذبین) بز مجرملره بویله ایش ایده‌رز وبو وعیدی تکذیب ایدنلره اولکون غایت محنتدر (الم نخلقکم
من ماء مهین فجعلناه فی قرار مکین) بزسزی بر ذلیل صودن خلق ایتدکمی که انی بر اسـتوار محلده یعنی رحمده قرار
ایتدردك (الی قدر معلوم فقدرنا فنعم القادرون ویل یومئذ للمکذبین) بز انی ولادته‌دك مقدار معلومه تقدیر ایتدك
بز اکاکمال قدرتله قادرلرز بو قدرته ایناتمیلره بلای عظیمه‌در (الم نجعل الارض کفاتا احیاء وامواتا) بزارضك
ظهرینی دیریلره وبطننی موتایه مجمع قیلدقمی (وجعلنا فیها رواسی شـامخات واسقینا کم ماءفراتا ویل یومئذ للمکذبین)
اول ارضده محکم وبلند طاغلر قیلدق وسزه طاتلو صولر ایچوردك بونلری بیلیوب الله تعالینك نعمتنی تکذیب ایدنلر
ایچون اولکونده وادئ جهنم واردر (انطلقوا الی ماکنتم به تکذبون) انلره‌اول دنیاده تکذیب ایتدیککز عذابه
کیدك دینور (انطلقوا الی ظل ذی ثلث شعب لاظلیل ولا یغنی من اللهب انها ترمی بشرر کالقصر کانه جمالت صفر)
جهنمك اول شـعبه صاحبی اولان دخانی کولکه‌سنه کیدك که اول کولکه جهنمك حرارت وعلوندن بر شی منع ودفع
ایتمزکه جهنم عظیم بنا مثلاو قغلجملر آتر کویا صاری دره‌لردر * دینلدیکه‌اول اوچ شعبه کافرلرك بری فوقنده بری صاغنده
بری صولنده‌در (ویل یومئذ للمکذبین) بو صفتده اولان جهنمی تکذیب ایچون اولکونده مشـقت عظیمه واردر
(هذا یوم لاینطقون ولا یؤذن لهم فیعتذرون ویل یومئذ للمکذبین) بواولدرکه انلری دهشت وحیرت احاطه ایدوب
بعض محلده سـویلمزلر واعتذاره اذن دخی اولمز بونلری تکذیب ایده‌نك اولکونده وای حالنه (هذا یوم الفصل جمعناکم
والاولین) بوکون محق ایله مبطل بینی فصـل اولنـه‌جق کوندرکه سزی ومقدم کچن منکر بعثلری جمع ایده رز
(فان کان لکم کید فکیـدون ویل یومئذ للمکذبین) اکر بنم عذابمـدن قورتلق ایچون سزك بر حیـله کز
وار ایسـه ایدك عذابی تکذیب ایدنلره حیله ایله عذابدن قورتلیـوب اولکونده ویل عـذابی واردر (ان
المتقـین فی ظـلال وعیون وفواکه ممـا یشـتهون) متقیلر جنتده اغاجلرك کولکه‌سـنده وکنار چشمـه‌لرده
آرزو ایتـدکلری میوه‌لرله متنعملردر (کلوا واشربوا هنیئـا بما کنتم تعملون انا کذلك نجزی المحسنین ویل
یومئذللمکذبین) وانلره دینورکه جنتك طعام وشرابندن اکل وشرب ایدك دنیاده ایشلدیککز اعـمال صـالحه سـبیله
انلر سزه هضم وصافیتدر مؤمنین محسنینه بز بویله جزا ایده‌رز بوجنت نعمتلرینی تکذیب ایدنلر ایچون نه‌قبیح کوندر
اولکون (کلواوتمتعوا قلیلا انکم مجرمون ویل یومئذ للمکذبین) ای‌بونعمتلری تکذیب ایدن کافرلر بهائم کبی مدتی قلیل
دنیـاده اکل وشربله کچلك که سز مجرملر سز ای‌وای اولکونده مکذبلره‌که نفسلرینی عذاب الیمه آتدیلر (واذا قیل لهم
ارکعوا لایرکعون ویل یومئذ للمکذبین) انلره مسلمـان اولوب نمـاز قیلك دینلدکجه قبول اسلام ایدوب نماز قیلمزلردی
نفرت اولکونده مکذبلردنکه شرف اسلامه نائل اولمدیلر (فبای حدیث بعده یؤمنون) انلر معـانئ شریفه‌یی مشتمل
بوقرآن کریم وکلام قدیمه ایمان ایتمدکلرندنصکره قنغی کتب سماویه‌نك کلامنه ایناتورلر * دینلدیکه بومحلده آمنابالله دیمك کرکدر

(سـورة النبأ مکیة وهی احدی واربعون آیة)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(عم یتسـاءلون عن النباء العظیم الذی هم فیه مختلفون) اهل مکه انکار اوزره اختلاف ایتدکاری خبر عظیمدن سـؤال

ایدرلر * اول خبر عظیم قران کریم اوله انده اختلافلری سحر وکهانت واساطیر یاخود خبر عظیم بعث اوله انده اختلافلری بعضیسی ﴿ ان هی الا حیاتنا الدنیا ﴾ دیو کلیا انکار ایتدیلر وبعضیسی ﴿ بل هم فی شك منها ﴾ دیوشکده اولدیلر وبعضیسی ﴿ هؤلاء شفعاؤنا عندالله ﴾ دیو اصنامارینك شفاعتنه مغرورا قران کریمه تابع اولمدیلر واول سؤال بربرلرینه یاپیغمبر علیه السلامه یاخود مؤمنلره اوله وسائل اهل مکه ایدوکی مشهوردر یاسائر کفره اوله وازدیاد علم ایچون مؤمنلره‌در دیمش دخی‌وار وبو سؤال واختلاف افندمز علیه السلام قرانی اوقیوب قیامتله انذار ودعوتی آشکار ایتدکلری وقتده اوله (کلا سیعلمون ثم کلا سیعلمون) حقا که انلر یقینده موتلری حالنده وقبرده وصکره قیامتده اختلاف وبطلانلرینی بیلورلر (الم نجعل الارض مهاداً والجبال اوتاداً وخلقناکم ازواجا) بز ارضی سزه قرارگاه اولمق ایچون فراش مبسوطه وطاغلری ارضه استحکام ایچون میخلر قیلمدقمی وسزی نسل ایچون ارکك ودیشی خلق ایتدك (وجعلنا نومکم سباتا وجعلنا اللیل لباسا وجعلنا النهار معاشا) واویقوکزی بدنکزه آرام وقوای حیوانیه‌کزه راحت وکیجه‌یی سزه لباس قیلدق ﴿ یعنی ظلمتی ستر ایدوب خلوتده استعدادنه کوره عبادته توجه ایدرسز ﴾ وکوندزی وقت معاش قیلدق ﴿ انده معیشت تحصیلیچون کشت وگذار ایدرسز (وبنینا فوقکم سبعا شدادا وجعلنا سراجا وهاجا) واوزریکزه محکم واستوار خلل وفرجه‌سز یدی آسمان بنا ایتدك وانده پارلاق ومنیر چراغ یعنی آفتاب خلق ایتدك (وانزلنا من المعصرات ماء ثجاجا) وصیقوب یاغدریجی بلوتلردن آقیجی صولر انزال ایتدك (لنخرج به حبا ونباتا وجنات الفافا) تاکه اول صو ایله معاشه شایان بغدای وشعیر وسائر حبوبات واوتلر وباغچه‌لرده بر برینه متصل اغاجلر بترمه‌لم (ان یوم الفصل کان میقاتا یوم ینفخ فی الصور فتأتون افواجا) تحقیق خلایق بیننی فصل ایدن قیامت کونی الله تعالینك حکمیله ناسك محاسبه ومجازاتی وقتی مقرردر اولکون نفخهٔ ثانیه نفخ اولندقده کروه‌کروه محشره کلورسکز * بوکروهلر حقنده دینلمشدرکه بوامتدن اوله‌رق اون درلو اولور نمامار میمون صورتنده حرام ییئلر خنزیر صورتنده مرابحه‌جیلر یوزلری اوزره سورینه‌رك وحکمنده ظلم ایدنلر اعمی وکندوبی وایشنی بکنوب کسه‌یی وانك ایشنی بکنمیوب عجب ایدنلر صاغر ودیلسز وعلیله عامل اولمیوب قولی فعلنه مخالف اولان عالملری دیللری کوکسلرینه صارقوب ایرینلر آقه‌رق وقوکشولرینه اذیت ایدنلر اللری وایاقلری کسلمش وناسی سلطانه وحکامه قوغولیئلر آتشدن بوداقلر اصلمش وشهواته تبعیتله حقدن عدول ایدنلر جیفه‌دن چرکین قوقه‌رق وحقی کتم ایدنلر لباسی قطران اوله‌رق حشراولنوب دنیاده صلوات خمسی وقتنده ادایه مداومتله اعمال صالحه‌ده اولوب تائبین وفات ایدنلر صراطی شمشك کبی کچوب جنته داخل اولورلر (وفتحت السماء فکانت ابوابا وسیرت الجبال فکانت سرابا) کوکلر آچیلوب فرجه‌لر اوله ویاخود ملکلرك نزولیچون قپولر اوله وطاغلر وهواده ذره‌لر کبی یوریدیلوب بعده سراب کبی اوله (ان جهنم کانت مرصادا للطاغین مآبا لابثین فیها احقابا) تحقیق جهنم جنته کیدنلره دخی براوغرق یول اوله‌که انی کوروب کچه‌لر یاخود زبانیلر کافرلری بکلدکلری بررصدگاه اوله حدی تجاوز وطغیان ایدن کافرلره قرارگاه اولمغله انلر اول جهنمده ابد الاباد اکلنه‌لر (لایذوقون فیها بردا ولاشرابا الا حمیما وغساقا جزاء وفاقا) انلر اول جهنمده حرارته مدار اولور اویقو وراحت وصوغق صودادمزلر انجق قاینار صو واهل جهنمك بدنلرندن اقان قان وایرینی ایچرلر اول انلرك اعماللرینه موافق جزادر (انهم کانوا لایرجون حسابا وکذبوا بایاتنا کذابا) انلرك بعثه ایمانلری اولمغله حساب اولنمرلرندن امید وخوف ایتمزلردی وبزم آیتلرمزی تکذیب ایدرلردی (وکل شیء احصیناه کتابا فذوقوا فلن نزیدکم الا عذابا) خیر وشر اعماللردن هرشیئی برلوح محفوظده یازدق انلره انی تعداد ایده‌رز وکافرلره دیرزکه بوعذابی دادك البته سزك عذابکز اوزره عذاب آرتررز (ان للمتقین مفازا حدائق واعنابا وکواعب اترابا وکاسا دهاقا) متقیلر ایچون محل فوز اولان جنت ونادردن نجات واردر انده میوه دار اغاجلرله بوستانلر باخصوص اوزم اصمه‌لری ومه‌لری آغز شقلمش جمله‌سی بریاشده علی قول اون بشر یاشنده قزلر طلو وپیدرپی کاور شراب کاسه‌لری واردر (لایسمعون فیها لغوا ولا کذابا جزاء من ربك عطاء حسابا) اول شرابی ایچرکن انده کلام باطل وکذب ایشتمزلر ربك تعالیدن وعدی مقتضاسنجه عمللرندن زیاده عطا اوله (رب السموات والارض ومابینهما الرحمن لایملکون منه خطابا) سموات وارضك وانلرك بیننده اولنلرك ربی وخالقی وکافهٔ خلقه رزق ویریجی اولان

الله تعالی‌یه ﴿ شفاعت وسائرله ﴾ کلام وخطابه قادر اوله‌مز ﴿ مکر انك اذنیله اوله (یوم تقوم الروح والملائکة صفا لایتکلمون الا من اذن له الرحمن وقال صوابا) اولکونده روح وملائکه صف اولوب طوره‌لر جمله‌سی خوف ودهشتلرندن شفاعتله تکلم ایده‌میوب انجق الله تعالینك اذنیله اول دنیاده مؤمن اولوب کلمهٔ توحیدی دیمش کمسه‌یه شفاعت ایده‌بیله ﴿ بو محلده روحدن مراد جبریل علیه السلام یا ارواح اوزرینه مؤکل ملك اوله دینلمش (ذلك الیوم الحق فمن شاء اتخذ الی ربه مابا) اول قیامتك وقوعی حق وثابتدر کیمکه ربی تعالی طرفنه ثواب اخذیله رجوع دیلرسه ایمان وطاعت ایدر (انا انذرناکم عذابا قریبا) بز سزی عذاب قریب ایله تخویف ایده‌رز (یوم ینظر المرء ماقدمت یداه ویقول الکافر یالیتنی کنت ترابا) اولکونده هرکسه خیر وشردن تقدیم ایتدیکی عمله نظر ایدر کافر دیرکه نولیدی دنیاده طپراق اولوب خلق اولنمیدم وبو حسابی کورمیدم ﴿ الله تعالی قیامتده وحوش وطیوری بعد الاحقاق تراب ایتدکده کفار نولیدی بز دخی تراب اولیدق دیه‌لر یاخود ابلیس مقدم ناردن خلق اولندیغنه افتخار ایتدیکندن مؤمنلر کورب کاشکی بندخی ترابدن خلق اولونیدم دیه

(سورة النازعات مکیة وهی خمس واربعون آیة)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

والنازعات غرقا والناشطات نشطا والسابحات سبحا فالسابقات سبقا فالمدبرات امرا) کافرلرك جانلرینی شدتله نزع ایدن ملکلر حقیچون ومؤمنلرك ارواحنی ملایمت ونشاطله اخراج ایدن ملکلر حقیچون وانی اخراجده دالقیچلر بحردن اینجو چیقاررکبی طالن ملکلر حقیچون وامور مأموره‌لرنده اطاعته سبقت ایدن ملکلر حقیچون وکار دنیایی امرله تدبیر ایدیجی ملکلر ﴿ یعنی اسرافیل وجبرائیل ومیکائیل وعزرائیل علیهم السلام ﴾ حقیچون سز بعث وحساب وجزا اولنورسکز ﴿ بو قسملره مفسرین رحمهم الله تعالی معانیٔ دیکر بیان ایتمشلردر صفات نجومله که فلکندن نزعله مشرقدن شدتله مغربه کیدن وبر برجدن بر برجه نشاطله خروج ایدن وفلکده سباحت ایدن وبعضیسی بعضیسنی سبقت ایدن واختلاف فصول ایله حکم الهی موجبنجه کندویه عائد امری تدبیر ایدن نجومه قسمدر دینلمش * یاخود صفات نفوس فاضله‌که شهواتدن نزعله عالم قدسه نشاطله کیدن وترقیٔ مراتب ایله سباحت ایدن وتحصیل کمالاتله سبقت وبو شرف وکمال ایله مدبریندن اولان نفوس فاضله‌یه قسمدر دینلمش ﴿ یاخود صفات غزاتدرکه قوسلری غراق سهامله نزع ایدوب سهامی رمیه ناشط اولان وبر وبحرده سباحتله جهاده سبقت ایدن واول امرده تدبیر مجاهدلره قسمدر دینلمش (یوم ترجف الراجفة تتبعها الرادفة) اول نفخهٔ اولی وقوعی کونده جمله اجرام ساکنه متحرك ومتزلزل اولوب خلفك کلیسی اماته اولنور اکا نفخهٔ ثانیه مرادف وتابع اولوب جمله خلق احیا اولنور (قلوب یومئذ واجفة ابصارها خاشعة) اولکونده قلبلر مضطرب وخائف اولوب کوزلری اهوالدن ذلیله اولور (یقولون ءانا لمردودون فی الحافرة ءاذا کنا عظاما نخرة) انلر دیرکه بز موتمزدنصکره ینه حیاته رد اولورمیز چوریمش کموکلر اولدیغمزدن صکره بعث اولنورمیز (قالوا تلك اذا کرة خاسرة) بویله دریلوب حشره کتمك اولورسه بززیان ایتمش اولورز دیدیلر (فانما هی زجرة واحدة فاذا هم بالساهرة) حق تعالی بیوررکه انده صعوبت یوقدر اول انجق بر صیحهٔ صور ثانیه‌درکه نفخ اولندیغی انده جمله خلایق دریلوب دوز یره جمع اولورلر دینادیکه ساهره بیت المقدس سمتنده بر محلدر الله تعالی انی توسیع ایده‌جکدر (هل اتیك حدیث موسی اذ ناداه ربه بالواد المقدس طوی) یا محمد سکا موسانك خبری کلدیمکه ﴿ انکله قومکك تکذیب واذاسنه صبر ایده‌سنکه ﴾ ربی اکا طوی نام پاك وادیده ندا ایتدی (اذهب الی فرعون انه طغی) یاموسی فرعونه کیتکه اول کافر اولوب طغیان ایتمشدر دیدی (فقل هل لك الی ان تزکی) اکا دیکه ای طاغی میل ورغبتك وارمیدرکه کفر وعصیاندن پاك اوله‌سن (واهدیك الی ربك فتخشی) واسترمسنکه سنی ربك تعالی‌یی بیلك طرفنه ارشاد ایده‌یمکه انك عقابندن حذر ایله طاعتده اوله‌سن (فاریه الآیة الکبری) موسی علیه السلام اکا عصاسنی حیه ایتمکله معجزهٔ کبری کوستردی (فکذب وعصی ثم ادبر یسعی) موسایی تکذیب والله تعالی‌یه عصیان وطاعتدن یوز چوروب امری ابطاله سعی ایتدی (فحشر فنادی) قومنی وساحرلری جمع ایدوب ندا ایتدی (فقال انا ربکم الاعلی)

بن سزك اعلى ربكزم ديدى يعنى ربلريكز اولان اصناملريكزك وسزك دخى ربكز اولديغمدن بيوكم * دينلديكه ابليس بو كلامى ايشندكده ديديكه بنم بو كلامى سويلكه قدرتم يوقدر بن آدمدن خيرلويم دعواسنى ايتديكمدن بو بلايه اوغرادم عجب بو حريف بولافله نرده نهايت بوله جقدر (فاخذه الله نكال الاخرة والاولى) الله تعالى انى دنياده اغراق وآخرتده احراقله اخذ ايتدى (ان فى ذلك لعبرة لمن يخشى) بو فرعونك هلاك كندن الله تعاليدن خوفى اولان كمسه يه عبرت واردر (ءانتم اشد خلقا ام السماء بنيها) اى منكران بعث سزى خلق ايتمكمى صعوبتليدر يوخسه اوزريكزه بنا ايتديكى سمايى خلق ايتمكميكه (رفع سمكها فسويها واغطش ليلها واخرج ضحيها) اول سمانك سقفنى رفع ايدوب انى بلاعيب تسويه ايتدى وانك كيجه سنى قرا كولق ايدوب كوندزنى شمسك نوريله ايدنلق ايتدى (والارض بعد ذلك دحيها اخرج منها ماء ها ومرعيها والجبال ارسيها) الله تعالى ارضى دخى خلق ايدوب صكره سكنا ايچون بسط وتمهيد ايتدى واول ارضدن انهار وعيون ايله صولر چيقاروب اوتلر وچرا كاهلرى بتوردى وارضك استحكامى ايچون طاغلر خلق ايتدى (متاعا لكم ولانعامكم فاذا جاءت الطامة الكبرى) بو عيون ونبات وسائر سزك وحيوانا تكزك تعيشى ايچوندر قچان بلالردن بيوك بليه وهول كلدكده كه اول قيامتدر (يوم يتذكر الانسان ماسعى وبرزت الجحيم لمن يرى) اولكونده انسان خير وشر اعمالنى صحيفه سنده يازلمش كوروب تفكر ايده وهر كوريجيلره جهنم اشكار اوله يعنى جمله سى كوره (فامامن طغى واثر الحيوة الدنيا فان الجحيم هى الماوى) اما اول كمسه كه طغيان ايدوب كافر اوله وشهواتنه اتباعله حيات دنيايى آخرته ترجيح ايده انك مكان ومأويسى جهنمدر (وامامن خاف مقام ربه ونهى النفس عن الهوى فان الجنة هى الماوى) واما اول كمسه كه موقف عتابده ربسنك عندنده حاضر اوله جغنى بيلوب واندن قورقوب نفسنى هوا وشهواتندن نهى ايده انك منزل وقرار كاهى جنتدر (يسئلونك عن الساعة ايان مرسيها) سكا قيامتك ظهور وثبوتى وقتندن سؤال ايدرلر (فيم انت من ذكريها الى ربك منتهيها) سكا قيامتك وقتنى ذكر ايتمك يوقدر انك منتهاى علمى ربك تعالى طرفنه عائددر (انما انت منذر من يخشيها) يا محمد سن انجق قيامتده خوف ايدنلرى تخويف ايديجيسن (كانهم يوم يرونها لم يلبثوا الا عشية او ضحيها) اول قيامتك وقتنى سؤال ايدك اهل مكه قيامتى كوردكلرنده كويا انجق دنياده خود قبرلرنده بر كونك قوشلغى ياخود اخشام وقتى قدر اكلندك ظن ايدرلر

(سورة عبس مكية وهى احدى واربعون آية)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(عبس وتولى ان جاءه الاعمى) اكا كلدكده يوزينى اكشلدوب دوندردى * روايت اولنديكه صناديد قريش نزد نبوى عليه السلامده اولوب انلرى اسلامه دعوت ايدركن عبدالله ابن ام مكتوب كلوب اعمى اولديغندن قريشى كورميوب افندمزك شغلندن خبرى اولمغله تكرار تكرار يارسول الله حق تعالينك سكا تعليم ايتديكندن بكا تعليم ايله ديوكلام رسالتى قطع ايتمكله چهرۀ پيغمبر عليه السلامه عبوست كلوب اعراض ايتمشيدى بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى صكره افندمز عليه السلام اكا راست كلديكجه مرحبا ياعبدالله ربم سنكيچون بكا عتاب ايتدى ديو تطييب ونوازش ايدردى (ومايدريك لعله يزكى او يذكر فتنفعه الذكرى) سكا نه بيلدردى شايد ابن ام مكتوم سندن تعليم ايتديكى شيئله كناهدن پاك اوله ياخود وعظكله متنصح ومنتفع اوله (اما من استغنى فانت له تصدى وماعليك الا يزكى) اما اول كمسه كه مال وغناسيله سنك وعظكله ايمانه التفات ايتزسن ايسه اول ايمانه كلسون ديو حرصله اكا توجه ايدرسن سكا لازم اولان انجق تبليغدر ۞ اول غنينك اسلامله پاك اولمسنه حرص لازم دكلدر ۞ (وامامن جاءك يسعى وهو يخشى فانت عنه تلهى) اما اول كمسه كه نصيحت طلبيله سكا سرعتله كلور حال بو كه اول الله تعاليدن خوف ايدرسن اندن غفلت ايدرسن (كلا انها تذكرة فمن شاء ذكره فى صحف مكرمة مرفوعة مطهرة بايدى سفرة كرام بررة) بويله كمسه لره قرائله وعظدن اعراض ايتمه اول قرآن موعظه در كيمكه استرسه انكله متعظ اولور اول قرآن صحيفه لرده ثابت وعندالله مكرم وقدرى بلند وجميع عيوبدن پاك كه الله تعالينك امرنه مطيع وكريم كاتبلر يديله لوح محفوظدن استنساخ اولنمشدر (قتل الانسان ما اكفره) لعنت اولسون اول انسانه كه شدتلو كافر اولدى * دينلديكه عتبة بن ابى لهبك كفرده افراطنه تعجبله اكا اشنع بددعادر (من اى شئ خلقه من نطفة خلقه

فقدره ثم السبيل يسره) اول دوشونمزكه الله تعالى انى نه شيدن خلق ايتدى انى نطفه دن خلق ايدوب رحم مادرده هيئندن هيئته تحويل ايله حيات تقدير ايتدى صكره اكا تولد ونشو ونما طريقنى آسان ايتدى (ثم اماته فاقبره ثم اذا شاء انشره) صكره انى عمرى تمامنده اماته وجانورلر اكل ايتمسون ديو قبره وضع اتدردى بعده نزمان مراد ايدرسه انى احيا وانشا ايدر (كلا لما يقض ما امره) حقا كه انسان رب تعالينك امر ايتدكى شيئى كما هو حقه ادا ايتمدى (فلينظر الانسان الى طعامه انا صببنا الماء صبا ثم شققنا الارض شقا) انسان يدوكى طعامنه نظر ايتسونكه حيا تيچون نيجه تدبير اولنمشدر بز يغمورى كوكدن يره دوكه رز صكره انبات ايچون يرى شق ايده رز (فانبتنا فيها حبا وعنبا وقضبا وزيتونا ونخلا وحدائق غلبا) واول يرده بغداى وآرپه مثلى حبوبات واوزم وخيار ويونجه مثللو اشيا وزيتون وخرما وبوستانلرده صيق وكبير اغاجلرى بتوررز (وفاكهة وابا متاعا لكم ولانعامكم فاذا جاءت الصاخة) والوان وانواع ميوه ويبان اوتلرى ومرعى بتوررزكه سزك وحيوانلركز ايچون معاش اوله قچان اول قولقلرى صاغر ايديجى نفخۀ ثانيه كلديكى زمان (يوم يفر المرء من اخيه وامه وابيه وصاحبته وبنيه) اولكون انسان قرنداشندن واناسى وباباسندن وزوجه واولادندن حقوق تقصيرى وشفقت ظهورى وسائر ايچون فرار ايدر (لكل امرئ منهم يومئذ شان يغنيه) اولكونده اهل قيامتدن هر كمسه بر شانده بر شغلده اوله كه كمسه يى بيليوب سن وبن اولميه (وجوه يومئذ مسفرة ضاحكة مستبشرة) اولكونده وصول جنان ايله تابان خندان وشادان يوزلر ايله (ووجوه يومئذ عليها غبرة ترهقها قترة) واولكوندر اوزرلرينى غبار وظلمت قاپلمش يوزلر اوله (اولئك هم الكفرة الفجرة) اول يوزلرى مغبر ومظلملر مكذب كافرلر وفاجرلردر

سورة التكوير مكية وهى تسع وعشرون آية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(اذا الشمس كورت واذا النجوم انكدرت واذا الجبال سيرت واذا العشار عطلت واذا النجوم انكدرت واذا الوحوش حشرت واذا البحار سجرت) كونش طورطوب اولوب دوريلديكى زمان يعنى زائل اولديغى زمان ويلدزلر قراروب يغمور كبى يره دوكلديكى زمان وطاغلر مكانلرندن قطعله هواده ذره كبى كزدكلرى زمان وعربلرك مقبول حامله دوه لرى اول هول سببيله معطل براغلديغى زمان ووحشى جانورلر جمع وبربريله اختلاط ايدوب بربرينه تعدى وضرره مجاللرى اولمديغى زمان ودريالر طتلو وآجى بربرينه قاريشوب قايناديغى ياقوريدقلرى زمان * ابى بن كعب ديركه ناس چارشوده ايش ويرشده ايكن بو التى آيتده مذكور علامات دفعة ظهور ايدر (واذا النفوس زوجت) ونفسلر چفت اولديغى زمان يعنى احسن احسنله اقبح اقبحله يا ارواح اجساد ايله يا نفوس مؤمنين حوريار ايله ونفوس كافرين شياطين ايله مقارنت ايتدكده (واذا المؤدة سئلت باى ذنب قتلت) زمان جاهليتده عادتلرى اولان ديرى دفن ايتدكلرى قزلردن سز نه كناهله قتل اولنديكز ديو سؤال اولنديغى زمان (واذا الصحف نشرت واذا السماء كشطت واذا الجحيم سعرت واذا الجنة ازلفت) اعمال دفترلرى آچلديغى زمان وكوكلر مكانلرندن قلع وازاله اولنديغى زمان وجهنم قيزدرلديغى زمان وجنت اربابنه تقرب ايتديكى زمان (علمت نفس ما احضرت) اولزمان هر نفس خير وشردن اشلديكنى بيلور * دينلديكه بو قاروده كى التى علامات زمين دنياده اشاغيده كى التى وقوعات زمين محشرده در (فلا اقسم بالخنس الجوار الكنس والليل اذا عسعس والصبح اذا تنفس) كوندزلرده شمسك ضوئى تحتنده اختفا وكيجه لرده ظهور ايله غروبه جارى اولان يلدزلره واخشاملرى ظهور ايدوب جهانه ظلمت ويرن كيجه يه وسحرى فجرك طلوعيله عالمه ضيا بخش اولان صبحه قسم ايده رمكه (انه لقول رسول كريم ذى قوة عند ذى العرش مكين مطاع ثم امين) تحقيق اول قرآن الله تعالينك كريم رسولى جبريل عليه السلامك قرائتيدركه اول جبرائيل عرش عظيم صاحبى رب تعالى عندنده قوت ومنزلت ومكانت رفيعه صاحبى وسماده ملكلر اكا مطيع والله تعالينك تبليغ وحى ورسالتنه امينيدر (وما صاحبكم بمجنون) سزى قرائله ايمانه دعوت ايدن صاحبكز محمد عليه السلام زعم ايتديككز كبى مجنون دكلدر (ولقد راه بالافق المبين) محمد عليه السلام جبريل عليه السلامى صورت اصليه سيله ۞ شرق طرفنده افق اعلاده كوردى (وماهو على الغيب بضنين) اول محمد عليه السلام اكا كزلو وحى اولننى تبليغده بخيل دكلدركه بر شيئى كتم ايده (وماهو بقول شيطان رجيم) اول

قران شهابله رجم اولنان شيطانك قولى دكلدر (فاين تذهبون ان هو الا ذكر للعالمين) اول قلبلره شفا اولان قراندن اعراضله نره‌يه كيدرسكز اول قرآن انجق جمله انس وجنه موعظه‌در (لمن شاء منكم ان يستقيم وما تشاؤن الا ان يشاء الله رب العالمين) اول قرآن سزدن دين حقه دخول وانده استقامت مراد ايدن كمسنه ايچون موعظه‌در سز استقامتى استمزسكز مكر رب العالمين اولان الله تعالى مشيت وتوفيقيله سزك استقامتكزى مراد ايده خبرده وارد دركه كيمكه قيامتى معاينه ايتمك ديلرسه بو سوره‌يى اوقوسون

(سورة الانفطار مكية وهى تسع عشرة آية)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(اذا السماء انفطرت واذا الكواكب انتثرت واذا البحار فجرت واذا القبور بعثرت) سما منشق اولديغى زمان ويلدزلر دوكيلوب طاغيلديغى زمان ودكزلر بربرينه اقوب جمله‌سى براولديغى زمان وقبرلرك ترابى آلت اوست اولوب موتالرى طشره براقديغى زمان (علمت نفس ماقدمت واخرت) اواوقتده هر نفس خير ومعاصيدن تقديم ايتديكى وعمل وثوبه‌دن تأخير ايتديكى شيئى بيلور (ياايها الانسان ماغرك بربك الكريم الذى خلقك فسويك فعدلك فى اى صورة ماشاء ركبك) اى انسان سنى نه شى مغرور ايتديكه سنى هيچدن خلق ايدوب اعضاكى تسويه وتعديل وقنغى صورتده ديلديسه تركيب ايدن اول كريم ربك جل شانه يه كفر وعصيان ايلدك (كلا بل تكذبون بالدين) سزك قيامت بوقدر ظنكز صحيح دكلدر بلكه روز جزايى تكذيبكز مجرد تبعيت هوا ايله عنادكزدندر * ياخود معنا اى انسان سنى نه شى الداتديكه سنى هيچدن خلق وتسويه وتعديل وتركيب ايدن ربك تعالى‌يه كفر وعصيان ايلدك اكر كرمك كرمنه اغترار ايسه اكا مقابل كمال اقرار واطاعت اقتضا ايدرسزك بوانكار وعصيانكزله كرمه اغترار كز اولمز بلكه الله تعالى‌يه وبعثه ايمانكز اولميوب روز جزايى تكذيبده سكز (وان عليكم لحافظين كراما كاتبين يعلمون ماتفعلون) اوزريكزده اعمالكزى كتب وحفظ ايدر ملكلردن عندالله كرام كاتبلر واردركه خير وشردن اشلديككزى بيلورلر (ان الابرار لفى نعيم) صالح ومطيعلر جنتده نعمتلرده‌در (وان الفجار لفى جحيم يصلونها يوم الدين وماهم عنها بغائبين) وفاجرلر جحيمده‌در انلر جزاده اول ناره واصل اولوب اندن ابدى غائب وخارج اولمزلر (وما ادريك مايوم الدين ثم ما ادريك مايوم الدين) روز جزانك هولنى سكا نه بيلدردى اول ادراك اولنور شى دكلدر كورمينجه بيله‌مزسن (يوم لاتملك نفس لنفس شيئا والامر يومئذ لله) اولكون بر نفس بر نفسه برشى نفع ايتمكه مالك وقادر اولمز اولكونده قهر وغلبه ايله امر وحكم الله تعالى‌يه مخصوصدر مكر شفاعته اذن ويره

سورة المطففين مكية وقيل مدنية وهى ستة وثلثون آية

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(ويل للمطففين الذين اذا اكتالوا على الناس يستوفون واذا كالوهم اووزنوهم يخسرون) واى شونلره كه كيل ووزنده نقص ايدرلر انلركه ناسدن الدقلرينى تمام اولچوب تمام چكرلر وناسه ويره‌جك اولدقلرنده اكسك كيله اكسك درهمله ويررلر ※ ديندليكه اهالئ مدينه‌نك مقدم بويله تمام آلوب نقصان ويرمك عادتلريدى صكره افندمز عليه السلامك هجرتلرنده اثناى طريقده بو آيت كريمه نازل اولدى بعده تنبيه پيغمبرى ايله مدينه‌ده غايت دقت وحق اوزره كيل ووزن ايدر اولديلر (الا يظن اولئك انهم مبعوثون ليوم عظيم يوم يقوم الناس لرب العالمين) اول مطففلر يقينا بيلمزلرميكه انلر يوم عظيم ايچون بعث اولنورلر اولكونده ناس رب العالمينك حكم وفرمانيچون قيامده طوره‌لر ※ ديندليكه كيمسه‌ده كلامه مجال اولميه‌رق ناس اياق اوزره اوچيوز سنه طوره‌لر مؤمنلره زوال شمس قدر اولور حضرت پيغمبر عليه السلام شفاعت ايدوب مقام محاسبه‌يه كتوره‌كه اول شفاعت كبرادر (كلا ان كتاب الفجار لفى سجين وما ادريك ماسجين) حقاكه فاجرلرك اعمالى يازيلان كتاب سجينده‌در سجينك نه‌ايدوكنى سكا نه شى بيلدردى ※ ديندليكه سجين جهنمك آلتنده بر مجوف قيادر كافرلرك جانى ودفتر اعمالى وابليسك مكانى انده‌در (كتاب مرقوم ويل يومئذ للمكذبين) اول بر يازلمش دفتردركه كيم كورسه انده خير اولمديغنى بيلور واى اول مكذبينه كه

عذاب وعقاب وشدت ومحنت انلره‌در (الذين يكذبون بيوم الدين ومايكذب به الا كل معتد اثيم) انلركه يوم جزايى تكذيب ايدرلر اولكونى انجق هر حددن تجاوز كنهكارلر تكذيب ايدر (اذا تتلى عليه اياتنا قال اساطير الاولين) اكا بزم آيتلرمز اوقوندقده بو مقدمكيلرك افسانه‌سيدر ديرلر (كلا بل ران على قلوبهم ما كانوا يكسبون) ديدكلرى كبى دكلدر بلكه انلرك كسب ايتدكلرى كناه قلبلرى اوزرينه پرده اولمشدركه حقله باطلى تميز ايده‌مزلر ※ ديندليكه بر كيمسه بر كناه ايتدكده قلبنده برسياه نقطه بيدا اولوب كتدكجه برر جمله قلبى سياه اولور (كلا انهم عن ربهم يومئذ لمحجوبون) حقاكه اولكونده انلر ربلرى تعالينك رحمت وديدارندن پرده‌لنمش محروم وممنوعلردر (ثم انهم لصالوا الجحيم ثم يقال هذا الذى كنتم به تكذبون) بعده انلر جهنمه ايصال اولنورلر صكره زبانيلر انلره ديرلركه بو اول عذابدركه سز انى دنياده تكذيب ايدردكز (كلا ان كتاب الابرار لفى عليين وما ادريك ماعليون) حقاكه صالحلرك اعمالى يازيلن كتاب عليينده در عليين نه شى ايدوكنى سكا نه بيلدردى ※ ديندليكه اول يدنجى كوكده عرشك آلتنده ياصاغنده‌در ياخود سدرة المنتهاده‌در (كتاب مرقوم يشهده المقربون) اول صالحلرك اعمالى يازلمش بر دفتردر عليينده ساكن مقرب ملكلر انى حفظ ايدوب قيامتده حاضر ايدرلر (ان الابرار لفى نعيم على الارائك ينظرون) نعمتلرده سريرلر اوزره اوتروب كافرلره اولان عذابه نظر ايدرلر (تعرف فى وجوههم نضرة النعيم) اول نعمتلرك سرورن يوزلرنده‌كى طراوتلرينى كوردر بيلورسن (يسقون من رحيق مختوم ختامه مسك وفى ذلك فليتنافس المتنافسون) واول ابراره شراب خالصدن ايچريلوركه اول شرابك صراحيسى مسكله مهراوريلوب انك مهربنى اول ابرار كندو فك ايدر امدى راغبلر بويله نعمته نائل اولمغه رغبت ايتسونلر (ومزاجه من تسنيم عينا يشرب بها المقربون) واول شراب خالصه تسنيم چشمه سندن قاريشديريلور برچشمه‌دركه انى بلامزج ساده باركاه عنايتك مقربلرى ايچرلركه اللهدن غيرى بيلمزلر سائر اهل جنت ممزوج ايچرلر (ان الذين اجرموا كانوا من الذين آمنوا يضحكون) شونلركه مجرم مشركلردر مؤمنلرك فقراسنى استهزا ايدوب كولرلردى (واذا مروا بهم يتغامزون) واول مؤمنلردن مرور ايتدكلرنده كوزلريله اشارت ايدوب غمز واستهزا ايدرلردى (واذا انقلبوا الى اهلهم انقلبوا فكهين) واهل ومنزللرينه دوندكلرنده بوايتدكلرى غمز واستهزالرينه فرح وعجب ايده‌رك رجوع ايدرلردى (واذا راوهم قالوا ان هؤلاء لضالون) انلر مؤمنلرى كوردكلرنده بربرينه ديرلركه بونلر محمده تبعيتله ضلالته دوشمشلردر (وما ارسلوا عليهم حافظين) اول مشركلر مؤمنلر اوزرينه حافظ ارسال اولنمديلركه انلرك ضلالت وهدايتنه شهادت ايده‌لر (فاليوم الذين امنوا من الكفار يضحكون على الارائك ينظرون) اولكونده مؤمنلر جنته كيروب مجوهر تختلر اوزره اوتردقلرنده كفارك عذابلرينه نظر ايله كوله‌لر (هل ثوب الكفار ماكانوا يفعلون) اول كافرلر دنياده اشلدكلرى سيئه‌لريله عجب جزا النورلر

(سورة الانشقاق مكية وهى ثلث وعشرون آية)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(اذا السماء انشقت واذنت لربها وحقت) آسمان ربسنك امرينى ايشيدوب حق ولايقيله انقياداً منشق اولدقده (واذا الارض مدت والقت مافيها وتخلت واذنت لربها وحقت) وارض دخى ربسى تعالينك امرينى سزا وحق اوزره استماعله هموار ووسعتلنوب ايچنده اولان موتا وخزينه لرى اخراجله تخليه اولدقده انسان ثواب وعقابنى كورر (ياايها الانسان انك كادح الى ربك كدحا فملاقيه) اى انسان سن ربك تعالينك جزاسنى بيلوب دنياده اكا كوره عمله جد وسعى ايدرسنكه البته اول عملك جزاسنه ملاقى اولورسن (فاما من اوتى كتابه بيمينه فسوف يحاسب حسابا يسيرا) امااول كمسه‌كه مؤمندرانك كتاب اعمالى صاغ النه ويريلوب وسهولتله بلا مناقشه حسابى كوريلور وينقلب الى اهله مسرورا) واهل واقرباسنه يامؤمن دوستلرينه ياحوريلرله مسرورا رجوع ايدر (واما من اوتى كتابه وراء ظهره فسوف يدعوا ثبورا ويصلى سعيرا انه كان فى اهله مسرورا) واما اول كيمسه‌كه صاغ بوينه زنجيرلو اولمغله كتاب اعمالى ارقه‌سندن صول النه ويريلور اول انى كوردكده واه كاشكى هلاك وهبا اوليدم ديوغمى ايدر اوحالده يالكو آتشه براغيلور زيرا اول دنياده آخرتى انكار ايدوب اهل وقبيله‌سى بيننده مال وجاهله مسرور ايدى (انه ظن ان لن يحور بلى ان ربه كان به بصيرا) اول ظن

ایدردیکه موتدن صکره بعث وحشره رجوع ایدر تحقیق رب تعالی انك جمیع احوال واعماله عالم وبینا اولمغله فعلنك
جزاسنی ایده جکدر (فلا اقسم بالشفق واللیل وماوسق والقمر اذا اتسق) شمسك غروبندنصکره افق مغربده کورینن حمره یه وجمله یی
قاپلایوب ستر ایدن کیجه یه وکامل ومنتظم اولمش قمره قسم ایدرمکه (لترکبن طبقا عن طبق) ای انسان شدتده بر برینه مطابق حالدن حاله
تحویل اولنورسن ✱ یعنی مرضدن موته موتدن حشره وهول قیامته یا رتبه دن رتبه یه یاخود نطفه دن بدأ ایله حالدن حاله الی الجنة والنار
تحویل اوله (فما لهم لا یؤمنون واذا قرئ علیهم القران لا یسجدون) انلره نوادیکه قیامته ایمان ایتمزلر وانلره قرأن اوقندقده خضوع
وسجود ایتمزلر ✱ دینلدیکه پیغمبرمز علیه السلام سورۂ علق آخرنده واسجد واقترب قرأت اولندقده انده بولنان قریش
الرجاللریله بو آیت کریمه نازل اولدی (بل الذین کفروا یکذبون والله اعلم بما یوعون فبشرهم بعذاب الیم) بلکه کافرلر
قرأنی تکذیب ایدرلردی الله تعالی انلرك قلبلرنده کتم ایتدکلری کفر وکینلرینی بیلور امدی سن انلری الم وعذابله تبشیر
ایله (الا الذین امنوا وعملوا الصالحات لهم اجر غیر ممنون) لکن مؤمن اولوب عمل صالح ایشلیلره قطع وزائل اولمز ثوابی دائم واردر

(سورة البروج مکیة وهی اثنتان وعشرون آیة)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(والسماء ذات البروج والیوم الموعود وشاهد ومشهود) برجلر صاحبی اولان کوکلر حقیچون ووعد اولنمش قیامت
کونی حقیچون وشاهد یوم جمعه ومشهود یوم نحر حقیچون بوشاهد ومشهودده اقوال کثیره اولمغله الله تعالی وپیغمبر
علیه السلام یا پیغمبر ویوم قیامت یاخود پیغمبر علیه السلام وامتی یاخود شاهد اعضای انسان ومشهود انسان کندی اوله
والحاصل دخی چوق روایت واردر العلم عندالله (قتل اصحاب الاخدود النار ذات الوقود) حطب یا نامله طوتشمش
آتش خندقلرینك صاحبلرینه لعنت اولندی ✱ مرویدرکه برپادشاهك وقتنده بعضلر کیزلو ایمانه کلمکده اولملریله پادشاه
خبرالدقده خندقلر قازدیروب ایچنه جسیم آتشلر یاقدیروب اول مؤمنلردن خبرالدیغی اول آتشلو خندقلره طولدیرردی
اول پادشاهك کیم ایدوکنده واول مسلمان اولنلرك سبب ایمانلرنده دخی روایات اولمغله برمشهوری اجمالیجه قلمه الندی
اول پادشاه نجرانده ملوك حمیردن یوسف ذونواس اوله یاخود سائری اوله انك برساحری اولوب اختیار اولدقده
پادشاه اکا برغلام شاکرد تعیین ایلدی اول غلام اکا تعلیمه کلوب کیدرکن دین عیسی علیه السلامده برراهبك صومعه سنه
اوغرادری قلبی اول راهبه میل ایتمکله ایمانه کلدی ومستجاب الدعوه اولدی واولحلده اژدها وارسلان ظهور ایدوب
خلقك یولنی کسمش ایکن انلری ووافر اکمه وابرص وسائر مرضلری دفع ایتدی حتی پادشاهك ندیمنك بری اعمی اولمغله
اول اعمایه ایمانی قبول ایدنصکره باذن الله شفا ویردی پادشاه اول ندیمندن سؤال وجبرله غلامی خبر آلوب احضار وارتداده
بعدالجبر قبول ایتدکندن برقاچ صورتله قتلنه مراد ایتدیکه ممکن اولمیوب مباشرله بحره القایه کوندردکده مباشر غرق
وغلام خلاص اولدی کذلك طاغدن اشاغی آتمغه کوندردی طاغ حرکتله مباشرلری آتوب هلاك ایتدی غلام خلاص
اولدی آخرالامر غلامك تعریفیله غلامك ربسنك اسمیله بر اوق آتوب شهید ایتدی ناس بواحوالی کوروب اکثری
ایمانه کلدیلر اول پادشاه انلری تفحص وبولدقجه اول خندقلرده کی آتشه آتردی حتی برمرأة مؤمنه یی کتوروب
آتشه آته جق وقتده مرأه برمقدار خوفله تأخیر ایتمکله قوجاغنده اولان صبی چوجوغی لسانه کلوب ای والده قورقمه
کیرهلم آتشه دیو صدا ایتمکله همان برابرجه آتشه پرتاب ایتدیلر (اذ هم علیها قعود وهم علی ما یفعلون بالمؤمنین شهود)
اول اصحاب اخدود آتشك کنارنده اوتوروب پادشاهلریله مؤمنلره ایتدکلری فعلی مشاهده ایدرلردی (وما نقموا منهم
الا ان یؤمنوا بالله العزیز الحمید الذی له ملك السموات والارض والله علی کل شیء شهید) اول اصحاب اخدود انلردن
انجق حکمنده غالب ورحمتی رجا اولنور الله تعالی یه ایمان ایدنلری انکار واکراه ایتدیلر اول الله تعالیکه سموات وارضك
پادشاهی وهرشیئی کورز وافعاللرینی بیلور وجزالرینی ویرر (ان الذین فتنوا المؤمنین والمؤمنات ثم لم یتوبوا فلهم عذاب جهنم
ولهم عذاب الحریق) شونلرکه مؤمنین ومؤمناتی احراقله تعذیب ایدنصکره توبه ایتمدیلر انلر ایچون عذاب جهنم وعذاب
حریق واردر ✱ دینلدیکه بو عذاب حریقدن مراد اول خندقلرده یاقدقلری آتش قرق ذراع مقداری قالقوب انلری
احاطه وجمله سنی احراق ایلدی (ان الذین امنوا وعملوا الصالحات لهم جنات تجری من تحتها الانهار ذلك الفوز الکبیر)

انلرکه ایمان ایدوب عمل صالح اشلدیلر انلر ایچون اشجاری تحتندن انهار جریان ایدر جنتلر واردر بو بر فوز ونجات
کبیردرکه دنیا ومافیها انك یانده شیء صغیردر (ان بطش ربك لشدید انه هو یبدی ویعید) تحقیق ربك جل شانه
کافرلری عذابله اخذی شدیددر اول خالق عدمدن وجوده کتوروب صکره قیامتده اعاده ایدر (وهو الغفور
الودود ذو العرش المجید فعال لما یرید) اول تائبی مغفرت ایدیجی واکا اطاعت ایده نی سویجیدر وعرشك صاحبی
وخالق وذات وصفاتنده عالیدر مراد ایتدیکی شیئی ایشلیجیدر (هل اتیك حدیث الجنود فرعون وثمود) یا محمد سکا
فرعون وثمود قوملرینك قصه لری کلدیمیکه پیغمبرلرینی تکذیب سببیله نیجه هلاك اولدیلر انکله متسلی اولوب قومكك
سنی تکذیبلرینه صبر ایله (بل الذین کفروا فی تکذیب والله من ورائهم محیط) بلکه بو کافرلر انلرك هلاکلرینی
ایشیدوب واثارینی کوررکن تکذیبده انلردن اشددرلر الله تعالینك علم وقدرتی انلری محیطدر وعذابی انلردن فوت
اولمز (بل هو قران مجید فی لوح محفوظ) قرأن انلرك ظنلری کبی سحر وشعر دکلدر بلکه اول قرأن لوح محفوظده
مکتوب وثابت بر شریف عظیم الشاندر

(سورة الطارق مکیة وهی سبع عشر آیة)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(والسماء والطارق وما ادریك ما الطارق النجم الثاقب) سما وطارق حقیچون اول طارق نه شی ایدوکنی سکانه بیلدردی اول
بر ضیالو یلدزدر (ان کل نفس لما علیها حافظ) هیچ بر نفس یوقدر الا انك اعمالنی حفظه مؤکل ملك واردر (فلینظر
الانسان مم خلق خلق من ماء دافق) انسان نظر ایتسونکه نه شیدن خلق اولندی اول رحم مادره دوکلمش بر صودن
خلق اولنمشدر (یخرج من بین الصلب والترائب انه علی رجعه لقادر) اول صو رجلك آرقه سی اورته سندن ومرأه نك
کوکسی کموکلرندن چیقار اول محلدن اخراجله خلق ایدن الله تعالی انی اماته دنصکره بعثه قادردر (یوم تبلی السرائر فما له من قوة
ولا ناصر) اولکونده کز اولر اشکار اولور ✱ یعنی دنیاده صوم وانلر مثللو شیلرکه کمسه واقف اولمز اسراردن اولمغله اولکونده ایدن
اتمین ظاهر اولور ✱ اولکونده انسان ایچون قوت ویاردمجی اولمزکه عذابی دفع ایده (والسماء ذات الرجع والارض ذات
الصدع) هر دورنده حرکته بدا ایتدیکی موضعه رجوع ایدن سما حقیچون ونبات واثمار ایچون منشق اولان ارض
حقیچون (انه لقول فصل وما هو بالهزل) تحقیق اول قرأن حقله باطلك بیننی فصل ایدر کلامدر اول باطل وافسانه
دکلدر (انهم یکیدون کیدا واکید کیدا) قریش قرأنی ابطال ایچون کید ایدرلر انلرك کیدنه انتقامله مقابله ایدرم
(فمهل الکافرین امهلهم رویدا) اول کافرلرك هلاکلرینه استعجالی ترکله بر مقدار مهلت ویر

سورة الاعلی مکیة وهی تسع عشر آیة

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(سبح اسم ربك الاعلی الذی خلق فسوی) اول قهر واقتدار ایله عالی اولان ربك تعالینك اسمنی غیره اطلاقدن ولایق
اولمیان صفتدن تنزیه ایله که اول جمیع اشیانی خلق ایدوب انك الزم وانسب اولان حالاتنی تسویه ایتدی (والذی
قدر فهدی والذی اخرج المرعی فجعله غثاء احوی) اول الله تعالیکه قوللرینك رزقنی تقدیر ایدوب انك کسبی طریقنی
هدایت ایتدی ویردن حیوانانك غداسی اولان اوتلری چیقاروب یشللکندنصکره قوری وسیاه ایلدی (سنقرئك فلا تنسی الا
ما شاء الله انه یعلم الجهر وما یخفی) بز سکا قرأنی جبریل علیه السلام قرأتیله تعلیم ایده رز امی ایکن سکا قوت حفظی ویردکه انی
اونتمزسن مکر الله تعالی بعض آیاتی نسخله انك تلاوتنی اونتماکی مراد ایده الله تعالی احوال خلقدن آشکار وکیزلوینی
بیلور (ونیسرك للیسری فذکر ان نفعت الذکری) بز سکا حفظ وحی طریقنی آسان ایده رز نامه قرأنله وعظ وپند ایت اول
انلره کرك (سیذکر من یخشی ویتجنبها الاشقی الذی یصلی والنار الکبری ثم لا یموت فیها ولا یحیی) الله تعالیدن خوف
ایدن کمسه اول قرأنله متعظ اولور وزیاده فاسق وشقی اولان کمسه اول قرأنك وعظندن اجتناب ایدر اول کمسه نار جهنمك
کبیرنه واصل اولورکه دنیا آتشی شدتده انك یتمش جزئیدر بعده اول نارده اکا موت وحیات اولمازکه راحت بوله
(قد افلح من تزکی وذکر اسم ربه فصلی) وکفر ومعصیتدن پاك اولان کمسه فلاح بولدی وقلب ولسانیله ربی تعالانك

اسمنی ذکرایدوب نمازه مداومت ایتدی (بل تؤثرون الحیوة الدنیا والاخرة خیروابقی) بلکه سزحیات دنیایی آخرت
اوزرینه اختیار ایدرسز مع هذا آخرت خیرلو ونعیمی دائم وباقی اولوب انقطاعی یوقدر (ان هذا لفی الصحف الاولی صحف
ابرهیم وموسی) بوقد افلح دن درت آیت قرآندن مقدم نازل اولان ابراهیم وموسی علیهما السلام صحفلرنده ثابت
وکتب مقدسه نک خلاصه سیدر

(سورة الغاشیة مکیة وهی ست وعشرون آیة)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(هل اتیك حدیث الغاشیة) یامحمد سکا مستور اولان قیامت خبری کلدیکه انك اهوال وهیبتندن خلایق غشی اولور
(وجوه یومئذ خاشعة عاملة ناصبة تصلی نارا حامیة تسقی من عین انیة) اولکونده یوزلر اولورکه خائف
وذلیل انلر دین اسلامك غیری باطل ادیانله عمل ایدوب زحمت چکرلردی یاخود دنیاده جهنم عملنی اشلرلردی اول
سببله تیمور زنجیرلره چکیلوب زحمتلرله جهنمه ایصال اولنور انلر حرارتی کمالده اولان ناره واصل اولورلر انلره بر
چشمه دن ایچریلورکه انك صویی حرارتك نهایتنده در (لیس لهم طعام الامن ضریع لایسمن ولایغنی من جوع) انلر
ایچون طعام انجق ضریعدر اول ضریع نه سمیردر ونه آچلغی دفع ایدر * دینلدیکه ضریع کدی طرناغی برچالی اوتدر آجی
ویابسدر تازه سنه شبرق دیرلر قوریسنك یاننه حیوان یاقلاشمز ❊ بو کلام شریفك نزولنده ابو جهل بزم دوه لرمز انك
تازه سنی اکل ایله سمورلر دیمکله لایسمن کلام شریفله رد اولندی (وجوه یومئذ ناعمة لسعیها راضیة فی جنة عالیة)
اولکونده یوزلر واردرکه آثار نعمتله بشاشتده ودنیاده کی طاعته سعیندن ومعصیتدن اجتنابندن راضیدر انلر جنتده
درجات عالیه ده درلر (لاتسمع فیها لاغیة فیها عین جاریة) انلر انده بیهوده کلام ایشتمزلر زیرا انده اولان کلام ذکر
وحکمتدر انده نفعلوا قیجی چشمه لر واردر (فیها سرر مرفوعة واکواب موضوعة ونمارق مصفوفة وزرابی مبثوثة)
انده مجوهر ومرتفع تختلر واردرکه صاحبی اکا جلوس مراد ایتدکده اینر ومطلوبی مقدار قالقر وانده اوکلرینه
وضع اولنمش شراب صراحیلری واردر وانده طیانمق ایچون دیزلمش یصدوقلر واردر وانده فاخر دوشه لر واردرکه
مؤمنلر انك اوزرینه اوتوررلر (افلا ینظرون الی الابل کیف خلقت) انلر دوه یه نظر اعتبارله باقمزلرمیکه نیجه
خلق اولندی * بو محلده دوه تخصیص بیورلدیغی عربده زیاده مقبول اولدیغندن اوله واقع حال مقبولیتی مسلمدرکه
استعمال وانتفاع اولنان سائر حیواناتده دخی رکوب واثقال تحمیلی وسودیله انتفاع اولنور بونلر ابلده دخی اولدیغندن
ماعدا هر جنس قبا نباتاته واولدیغی محلده جزئی خیره قناعت ایدر واون کون دخی زیاده صوسزلغه تحمل ایدرکه
بو حال سائر مستعمل حیوانلرده اولمز وبر ایپ ایله بر کوچك چوجوغه یدیلوب امریله اوتورر * دینلدیکه الله
تعالی ایت مقدمه ده جنت سریرلرینك ارتفاعنی ذکر ایتدکده کفار اکا نیجه چیقیلور دیملریله دوه نك صاحبی امریله
چوکوب قالقمه سنی مثال بیوردی (والی السماء کیف رفعت والی الجبال کیف نصبت والی الارض کیف سطحت)
انلر نظر ایتمزلرمیکه کوکلر دیرکسز نیجه رفع اولندی وطاغلر یرك استحکامیچون نیجه نصب اولندی وارض خلقه
راحت وکزمك ایچون نیجه بسط اولندی (فذکر انما انت مذکر لست علیهم بمصیطر الا من تولی وکفر) یامحمد سن
انلره وعظ ونصیحت ایت ودلائل قدرتیله انلری جهنم عذابیله تخویف ایت سن انجق تبلیغ وانذاره مأمورسن انلرك
ایمانه کلمرینه جبر ایتمك اوزره مسلط دکلسن لکن کیمکه انلردن ایماندن اعراض وکفره اصرار ایدر ایسه (فیعذبه
الله العذاب الاکبر) الله تعالی انی اخرتده عذاب اکبر ایله تعذیب ایدرکه اول عذاب دائمیدر (ان الینا ایابهم ثم ان
علینا حسابهم) تحقیق موتلرندن صکره انلرك رجوعلری طرفمزه در بعده محشرده انلرك اعماللرینك حسابی بزم عهدمزده در

(سورة الفجر مکیة وهی تسع وعشرون آیة)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(والفجر ولیال عشر) وقت مناجات اولان سحر وقتی حقیچون واون کیجه حقیچون دینلدیکه فجر محرمك غره سی فجریدر واو
کیجه دخی عاشورایه دك اولان کیجه لردر یاذی الحجه نك غره سی وعرفه یه دك انك کیجه لری یاخود رمضانك عشر اول

یاخود عشر اخریدر (والشفع والوتر والیل اذا یسر) وچفت وتك حقیچون وکیدوب کلور کیجه حقیچون * دینلدیکه
چفت ایله مراد جمیع مخلوقاتکه چفت واضداد خلق اولنمشدر مثلا انس وجن موت وحیات کفر وایمان لیل ونهار
سما وارض بر بحر وسائر کبی ووتر قل هو الله احد مصداقیجه انجق الله تعالیدر (هل فی ذلك قسم لذی حجر) بو ذکر اولنان
شیلرده اولان یمین اصحاب عقول ایچون معتبر ومحقق یمیندرکه ربسنك عذابنی تذکر ایله حلال اولمیان شیدن کندوبی
منع ایدر (الم تر کیف فعل ربك بعاد ارم ذات العماد التی لم یخلق مثلها فی البلاد) یامحمد سکا خبر ویرلمدیمیکه ربك عزشانه
ارم بن عاده نیجه عقاب ایتدی اول اهل ارم طول قد وبناء رفیعه صاحبلریدیکه انلر مثللو قد وقامت وبنای رفیعه هیچ
شهرلرده خلق اولنمامشدی * عاد عوصك اوغلی وعوص ارمك وارم سامك وسام نوح علیه السلامك اوغیدر بو ارم انلرك
اجداد اسمی اوله یاخود شهرلرینك اسمی وضع اولنمش اوله انك قصه سی بو وجهله منقولدرکه عادك ایکی اوغلی اولوب
برینه شداد برینه شدید دینوردی شدید فوت اولوب شداد پادشاه اولمغله چوق معمر اولدی بروقتده جنتك وصفنی
ایشتمکله بن دخی انك مثلنی یاپه رم دیوعدن صحراسنده بربنا یاپدیکه کوشکلری التون وکمش وقپولری انواع یاقوت
والماسدن واصناف میوه اغاچلری ونهرلر ایله تزیین وتکمیل ایدوب وزرا وامرا واتباع وانسابیله اکا عازم اولدیلر
وصوله برکون برکیجه لك مسافه قالدقده کوکدن برصیحه کلوب دفعة جمله سی هلاك اولدیلر اول جنتلری بامر الله کلیا
خلقك کوزندن غائب اولدی * ومرویدرکه عبدالله بن قلابه نام کمسه اول محللرده دوه سنی ضایع ایدوب آرارکن صحرای
عدنده برشهر کوردی دوه سندن خبراله یم دیو شهره توجه ایتدکده بیابان برمحل کمسه یی کورمیوب اول شهره دخول
اول التون وکمش وجواهرلردن متحیرا برمقدار شی اخذیله نسیر وتماشادن صکره عودت ایلدی بونك خبری شامده معاویه
رضی الله تعالی عنه یه واصل اولوب عبداللهی احضار وسؤال وجوابدن صکره معاویه کعب الاحباری چاغروب بویله
شی مسموعکمی دیو استفسار ایلدکده بلی اول شهردرکه حق تعالی قرآن کریمده ❊ لم یخلق مثلها فی البلاد ❊ بیوردیغی
بودر انی شداد بنا ایلمشدر وبامر الله چشم مردمدن غائبدر واوقومشمکه سنك وقتنده اول شهره برقصیر القامه قرمزی
یوزلو صاری کوزلو یوزنده وکردننده بربك واربرآدم دوه طلبیله کیره جکدر وینه غائب اوله جقدر دیدی ابن قلابه یی
کتوردیلر کورنجه کعب والله بودر دیدی (وثمود الذین جابوا الصخر بالواد) ووادالقریده طاشدن طاغلری اویوب
کندولره خانه لر یاپان ثمود قومنه نیجه عقاب ایتدی (وفرعون ذی الاوتاد الذین طغوا فی البلاد) وعسکر کثیر وچادر
قازقلری صاحبی یاخود ناسی قازقلرله صاحبی یاخود نفسی قازقلرله تعذیب ایدر فرعونه نه کونه عذاب ایتدی اول
عاد وثمود وفرعون شهرلرده طغیان وتجبر ایتدیلر (فاکثروا فیها الفساد فصب علیهم ربك سوط عذاب) انلر اول شهرلرده
خالقه ظلمله فسادلرینی آرتردیلر ربك جل شانه انلرك اوزرینه تازیانه عذابنی دوکدی (ان ربك لبالمرصاد) تحقیق ربك تعالی عاصی
وظالملرك دقابنه مترصددر اعمال عبادانك علمنده خفی اولمز (فاما الانسان اذاما ابتلیه ربه فاکرمه ونعمه فیقول ربی اکرمن)
اما انسانکه ربسی تعالی انی غنا ووسعتله اختبار ایدوب مال واقتدار ویرسه دیرکه ربم بکا کرم وفضل ایتدی (واما
اذا ماابتلیه فقدر علیه رزقه فیقول ربی اهانن) واما اول کمسه یکه رب تعالی ضیق رزقله ابتلا ایتسه قلت فهمندن
ناشی دیرکه بنی خوار ومهان ایلدی (کلا بل لا تکرمون الیتیم ولا تحاضون علی طعام المسکین) حاشا انسانك زعم
ایتدیکی کبی بنم غنا ایله اختبارم اکرام وضیق رزقله ابتلام اهانت دکلدر بلکه کرامت طاعته ومذلت معصیته در
زیرا سز یتیمه اکرام ایدوب نفقه ویرمزسز وبر برلریکزی فقرایه طعام ویرمکه سوق ایتمزسز (وتأکلون التراث
اکلا لما وتحبون المال حبا جما) وحلال وحرام بیلمیوب جمله نسا وصبیانك میراثدن حصه لرینی ویرمیوب اکل
ایدرسز وماله حریص اولوب حب کثیره ایله محبت ایدرسز (کلا اذا دکت الارض دکا دکا) حقا که ارض
طاغلوب وذره کبی هبا وپاره پاره اولدقده (وجاء ربك والملك صفا صفا) وربك جل شانه نك علامات قدرت
واثار هیبتی ظاهر اولوب وملکلر عرصهٔ محشره صف صف کلدکلرنده (وجیء یومئذ بجهنم یومئذ یتذکر الانسان
وانی له الذکری) وجهنمه یتمش بیك یولار اوریلوب هر یولاری یتمش بیك ملك چکه رك خشم وغضبله عرصاته
کتوریله اولکونده انسان کناهنی یاد ایدوب اکاه اوله لکن اولوقتده اکاه ومتعظ اولمق منفعتی نیجه اولور (یقول

يالبتنى قدمت لحياتى فيومئذ لايعذب عذابه احد ولايوثق وثاقه احد) كافر ديركه نوليدى بو آخرتده حياتم ايچون عمل
خير تقديم ايتمش اوليدم اولكونده الله تعالينك عذابى كبى عذاب ايتمكه وزنجير واغلال ايله بند ايتمكه بركمسه قادر
اولمز زيرا جميع امور وحكم اكا مخصوصدر (ياايتها النفس المطمئنة ارجعى الى ربك راضية مرضية) مؤمنه موتى
حالنده دينوركه اى امين ومطمئنه نفس ربك تعالينك نعمتنه شاكر وعبادت محنتنه صابر اولديغك سببيله سن الله تعالينك
ويرديكى نعمتدن راضى اولدخى سندن راضى اولديغكز حالده ربك عز شانه طرفنه رجوع ايله (فادخلى فى عبادى
وادخلى جنتى) وقيامتده الله تعالى اول نفسه بيوركه اى نفس بنم صالح قوللرم زمرهسنه داخل اول وانلرله بيله جنتمه كير

(سورة البلد مكية وهى عشرون آية)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(لا اقسم بهذا البلد وانت حل بهذا البلد) بو شهر مكه ايله قسم ايدرم و ❋ يامحمد ❋ سن بو بلدهده مقيمسن بونده
سائره ممنوع اولان سكا حلالدر حرمتك عظيم اولدغيچون انده قتل وسائر سكا حلالدر ٭ بوكلام شريف مكهنك
فتحنه وعدهٔ الهى اولمغله واقعا فتح مكهده كوندز بر ساعت قدر وقتده كفاردن قتل اولنديلر (ووالد وما ولد)
وآدم وذريتيله دخى قسم ايدهرمكه (لقد خلقنا الانسان فى كبد) بز انسانى شدت ومشقتده خلق ايتدككه انك
مبدأى رحم مضايقهسى ونهايتى موت وحشردر (ايحسب ان لن يقدر عليه احد) آيا ظن ايدرميكه اندن پيغمبرك
انتقامنى الغه كمسه قادر اولميه ٭ دينلديكه ابوالاشد بن اول درجه قوتلو ايديكه آياغنك آلتنه قوى سختيانى قويوب
اون قوتلو كمسهلر اول سختيانى چكرلردى سختيان پاره پاره اولوب اياغى حركت ايتمزدى اول ملعون پيغمبر عليه
السلامه جفا ايدر ومال ايله ايتدرردى (يقول اهلكت مالا لبدا) قيامتده اول ديهكه پيغمبره معادات وجفا ايچون
چوق مال ضايع ايتدم شمدى بكا نفع ايتمدى (ايحسب ان لم يره احد) ظن ايدرميكه الله تعالى انى كوروب عمل سيئهسى
اوزره عقاب ايتميه (الم نجعل له عينين ولسانا وشفتين وهديناه النجدين) بز اكا كورمك ايچون ايكى كوز ويرمدكمى
وسويلمك ايچون لسان ويرمدكمى واغزنى ستر واكل وشربه مدار ايچون دوداقلر ويرمدكمى وبز اكا مرتفع ادلهٔ واضحه
ايله حق وباطل يوللرينى كوستردك (فلا اقتحم العقبة وما ادراك ما العقبة) انسان قيامتده صراط كوپريسى عقبهلرى
كچمكه سعى ايتيوب مالنى عداوت پيغمبر عليه السلامده صرف ايتدى اول عقبهنك نه شى ونصل كچيلور ايدوكنى
سكا نه بيلديردى (فك رقبة او اطعام فى يوم ذى مسغبة يتيما ذا مقربة اومسكينا ذامتربة) اول عقبهيى كچمك قول آزاد
ايتمك ياخود زياده آچ ومحتاجلق كوننده اقرباكز اولان يتيمى طويورمق ياخود ايچنده قالمش غايت فقيرى اطعام ايتمك
ايلهدر (ثم كان من الذين امنوا وتوا صوا بالصبر وتواصوا بالمرحمة اولئك اصحاب الميمنة) بوندنصكره اول قول ازاد
ايدن وفقرايى اطعام ايدن كمسه مؤمنلردن اولوب بربرلرينه طاعته صبرونامه مرحمتله وصيت اربابدن اولمق شرطدركه
انلر صاغ طرفده اولوب جنته كيدنلردر ياخود يمن وبركت صاحبلريدر (والذين كفروا باياتنا هم اصحاب المشئمة
عليهم نار مؤصدة) انلركه حق اوزره كتاب وحجتله نصب ايتديكمز علامتلرمزه ياقرآنه كافر اولديلر انلر صول طرف
ياخود شأمت ونكبت اصحابيدرانلرك اوزرينه آتش قاپلنمشدركه انك ايچينه نه روح كيررونه طشره توتون چيقار

(سورة الشمس مكية وهى خمس عشر آية)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(والشمس وضحيها والقمر اذا تليها والنهار اذا جليها والليل اذا يغشيها) وضحيده ضوء وحرارتى حقيچون وشمسه پيرو
اولان قمر حقيچون وظلمتى دفعله جلاويرن نهار حقيچون وافق ياشمسك ضياسنى ستر ايدن كيجه حقيچون (والسماء وما
بنيها والارض وماطحيها ونفس وما سويها) وسماء انى بنا ايدن حقيچون وارض وانى دوشهين حقيچون ونفس آدم
وانى اعضا واحساسله تسويه ايدن حقيچون (فالهمها فجورها وتقويها) اول نفسه فجور وتقوايى الهام ايتدى(قد افلح
من زكاها وقد خاب من دسيها) فلاح بولدى اول كمسهكه نفسنى پاك واصلاح ايدوب طاعته مشغول اولدى وخائب
ومحروم اولدى اول كمسهكه نفسنى اضلال واهلاك ايدوب دفن ومحو اولدى (كذبت ثمود بطغويها اذ انبعث اشقيها

ثمود قومى طغيانلرى سببيله ❋ پيغمبرلرى صالح عليه السلامى تكذيب واولوقتده اشقيالرى قالقوب دوهيى عقر ايتمكه
مبادرت ايتديلر (فقال لهم رسول الله ناقة الله وسقيها) رسول الله ❋ صالح عليه السلام ❋ انلره ديديكه ناقة اللهى عقردن
وصو ايچمسنه تعرضدن حذر ايدك (فكذبوه فعقروها) انلر صالح عليه السلامى تكذيب ايدوب دوهيى سكرلديلر
(فدمدم عليهم ربهم بذنبهم فسويها) كناهلرى سببيله رب تعالى انلرك اوزرينه قاپلهعذاب كوندروب كوچكنى وبيوكنى
على السويه تماما هلاك ايلدى (ولايخاف عقبيها) الله تعالى قوم ثمودك هلاكنك عاقبتندن وتبعهسندن خوف ايتمز

(سورة الليل مكية وهى احدى وعشرون آية)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(والليل اذا يغشى والنهار اذا تجلى وما خلق الذكر والانثى) عالمى ظلمتيله ستر ايدن كيجه حقيچون وظلمت ليلى زائل
ايدوب عالمه ضيا ويرن كوندز حقيچون واركك ودشيىيى خلق ايدن حقيچون (ان سعيكم لشتى) تحقيق دنياده سزك
سعى وعملكز مختلفدركه بعضكز ثواب وكرامته وبعضكز عقاب وملامته سعى ايدرسكز (فاما من اعطى واتقى وصدق
بالحسنى فسنيسره لليسرى) اما اول كمسهكه مالندن حق اللهى ادا ايدوب شرك وعصياندن صاقنه واحسن اولان كلمهٔ
شهادتى ياخود انفاق ايتديكى مالك مقابلى وعد الهىيى تصديق ايده بز اكا آسان وراحته بادى ودخول جنته سبب
اولور طريق توفيق ايدهرز (واما من بخل واستغنى وكذب بالحسنى فسنيسره للعسرى) واما اول كمسهكه مالنى بخلله
انفاق ايتيوب ثواب اللهدن استغنا وكلمهٔ شهادتى تكذيب ايده بز اكا عسر وشدته سبب اولور طريق آسان ايدرز (وما
يغنى عنه ماله اذا تردى) اول كمسه هلاك وقبرو جهنمده واقع اولدقده اول امساكله حفظ ايتديكى مال اكا نفع ايتمز(ان علينا للهدى
وان لنا للاخرة والاولى)هدايتله ضلالتى بيان ايتمك بزم عهدهمزدهدر وآخرت ودنيا بزم ايچوندر ❋ انلردن ديلديكمز كمسهيه ديلديكمز
شيئى ويررز ❋ (فانذرتكم نارا تلظى) اى اهل مكه داواوآتشله سزى قورقودرم (لايصليها الا الاشقى الذى كذب وتولى) لزوم ودوامله
اول ناره داخل اولان انجق حق تكذيب وايمان وطاعتدن اعراض ايدن بدبخت كافرلردر (وسيجنبها الاتقى الذى
يؤتى ماله يتزكى) اول آتشدن ❋ ابوبكر رضى الله تعالى عنه كبى زياده ❋ متقى اولان اجتناب ايدوب دور اولوركه
عندالله پاك ووعدنه نائل اولمق ايچون مالنى فى سبيل الله خيراته صرف ايدر (ومالاحد عنده من نعمة تجزى الا ابتغاء
وجه ربه الاعلى ولسوف يرضى) اول متقينك ويرديكى شيده بركمسهدن مكافات ومجازات قصدى يوقدر انجق اعلى
ربى عز شانهنك رضاسنى طلب ايچوندر يقيندهقيامتده اكا ويريلان ثوابه اول راضى اولور ٭ مرويدركه وسيجنبهادن
اشاغيسى ابوبكر الصديق رضى الله تعالى عنه حال وشاننده نازل اولمشدركه اول اسيرلردن مشركلريدنده متأذى اولانلرى
اشترا ايدوب ازاد ايدردى انلردن برى بلال بن ابى رباح رضى الله تعالى عنه دركه امية بن خلفك اسيرى ومسلم اولمغله
اميه انى اسلامدن رجوع ايت ديوكوننشده هر كون ارقهسى اوزره ياتروب كوكسنه برطاشله باصدرردى ابوبكر رضى الله
تعالى عنه انى اوحالده كوردكده اميهيه ديديكه بوحقيره نيچون بويله عذاب ايدرسن بنم اندن كوجلو وقوتلو وبهادر
وسنك دينكده اولان غلامى سكاويرهيم دكيشهلم ديدى اميه راضى ومسرور اولوب ابوبكر رضى الله تعالى عنه
كندوكولهسى نسطاسى ويروب بلال رضى الله تعالى عنهيى اخذ وفى الحال ازادايلدى

(سورة الضحى مكية وهى احدى عشرآية)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(والضحى والليل اذا سجى) شمسك ارتفاع وقتى اولان ضحى حقيچون واشيايه سكون ويرن ياخود ظلمتى اشيايى
قاپلاين كيجه حقيچون (ماودعك ربك وماقلى) ربك جل شانهسى ترك وسندن نفرت ايتمدى ٭ دينلديكه يهود پيغمبر
عليه السلامه ذوالقرنين واصحاب كهف وروحدن سؤال ايتدكلرندهيارين خبرويرهيم ديوب ان شاء الله ديمديكيچون برقاچ
كون وحيك عدم نزوليله كافرلر ياخود ابى لهبك زوجهسى طعنه آغاز ايتدكلريله بوآيات كريمه نازل اولدى (وللاخرة
خير لك من الاولى) يامحمد آخرت سكا دنيادن خيراودر ياخود اموركك نهايتى بدايتندن خيرلودر ساعت بساعت درجهٔ
رفعت وكمالك ترقى بولهدهدر (ولسوف يعطيك ربك فترضى) ربك تعالى سكا دنياده كمال نفس واعلاء دين وآتدهناسه

شفاعت ایتمك نعمتنی احسان ایلدیکه‌سن‌اندن راضیسن (الم یجدك یتیما فاوی) ربك تعالی سنی یتیم بولوب عمك ابوطالبه ضمله مأوی قیلدیمی یاخودسنی دریتیم بولوب صدف نبوتی سکا مقام ایتدیمی (ووجدك ضالا فهدی) وسنی علم و حکمتدن خالی بولوب وحی والهام وتوفیقله سکا هدایت ایتدی * یاخوددایه‌ك حلیمه‌سنی کعبه‌ده غائب ایتدکده عمك واجدادکله سکا هدایت * یاخودشام یولنده سوار اولدیغك دوه یولدن آزدقده جبرائیل علیه السلام دوه‌نك یولارندن طوتوب یوله کتوردی (ووجدك عائلا فاغنی) وسنی فقیربولوب خدیجه‌نك مالیله تجارت ایتدیروب یاغنائم کفار ایله اغنا ایتدی * یاخود مشاهدهٔ خلقله فقیرایکن مکاشفهٔ انوار جمال ایله اغنا ایتدی (فاما الیتیم فلاتقهر) امایتیمه تحقیر ایله قهرایتمه ❊ که یتیملك شربتنی ایچمکله قدرنی بیلورسن ❊ (واما السائل فلاتنهر) واما سائلی انفاق یا کلمهٔ طیبه‌دن محروم ردایتمه ❊ که انی دخی بیلورسن (واما بنعمة ربك فحدث) ربك تعالینك نعمتی اولان نبوتی یعنی احکام قرآنی ناسه تبلیغ ایتکه نعمتك شکریدر

(سورة الانشراح مکیة وهی ثمان آیات)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(الم نشرح لك صدرك) بزسنك صدرکی کشاده وتوسیع ایتدکی تاکه مناجات حقه ودعوت خلقه واسرار وحیه متحمل وقابل اولدی * روایت اولندیکه جبرائیل علیه السلام انك صباوتی حالنده یامعراج قبیلنده صدرنی شق وقلبنی اخراج وغسل ایتدنصکره ایمان وحکمتله طولدردی (ووضعنا عنك وزرك الذی انقض ظهرك ورفعنا لك ذکرك) وبزسندن آرقه‌که ثقیل اولان بارکرانی ایندردك ❊ اول بارکران امتك حاللری ایدیکه انکله مکدرایدی انلرك حقنده شفاعتی قبول بیورلمغله اول یوك خفیفلدی یاخودمبدأنده قومنك کفرده اصرارندن ثقلتده اولمغله صکره فوج فوج ایمانه کلملرندن خفیفلندی ❊ وسنك ذکرکی ❊ کلمهٔ شهادت واذان واقامت وسائرده بنم ذکرمه مقارنتله ترفیع ایتدك (فان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا) تحقیق دنیاده بوبارکرانك کوجلکیله آخرنده آسانلق واردر تحقیق مکه‌ده کوجلك اولدیسه مدینه‌ده قولایلق واردریاخودمدینه‌ده صعوبت وارایسه جنتده احتلك واردر ❊ (فاذا فرغت فانصب والی ربك فارغب) تبلیغ رسالتدن فارغ اولدیغکده مراسم عبادتله وامتکه مغفرت طلبیله زحمتده اول * یاخود نمازدن فارغ اولدیغکده دعایه قائم اول وربك جل‌شانه نك درکاه عزتنه جمیع اوقاتده دعایه رغبت ایله ❊ که سنك دعوات طیبانك محل قبولده وکلامك درکاه قرب مقبولده در

(سورة التین مکیة وهی ثمان آیات)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(والتین والزیتون) انجیروزیتون حقیچون * انجیر برپاك میوه‌درکه چکردك وقبوغندن طردایده‌جك برشی یوقدر لطیف ومایین وکثیر النفع اولمغله انکله قسم بیورلدی * وزیتون رأسا برغدا اولوب روغنی جمله‌یه الزم ونفعی اعم اولمغله انکله قسم بیورلدی * دینلدیکه انجیرله زیتونك قدیم اولدقلری ارض مقدسده ایکی طاغ اولمغله برینه طورزیتا برینه طورتینا دینیلور معبر انبیا اولدیغندن انکله قسم‌در (وطورسینین وهذا البلد الامین) محل مناجات کلیم الله اولان طورسینا حقیچون واول شهرامین ومولد رسول رب العالمین اولان مکهٔ مکرمه حقیچون (لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم) بزانسانی انتصاب قامت وحسن صورت واعتدال مزاج وصاحب احساس واستجماع خواص مکونات ایله حامل امانت الهی خلق ایتدك (ثم رددناه اسفل سافلین) صکره بز اول انسانی اسفل سافلینه ردایتدك * دینلدیکه اول اسفل ضعف وهرم وارذل عمردرکه اندن احسن تقویم وفهم وعقل زائل اولوب صبی کبی عمللری کسیلور وحسنه یازلمقدن قالور ❊ یاخود اول انسان کفر وفجوراوزره مصراولوب بلاتوبه فوت‌ایتدنصکره اسفل ناره ردایده‌رز (الا الذین امنوا وعملوا الصالحات فلهم اجر غیر ممنون) الا انلرکه مؤمن اولوب عمل صالح اشله‌دیلردی انلرار ذل عمره رد اولنمزلر یاخودتوبه ایدوب ایمان وصالح عملده اولنلره رد اولنمزلر * دینلدیکه قرآنی اوقیوب موجبیله عمل ایدنلر ارذل عمره رد اولنمزلر انلرك قوتلری کیدوب عقللرینه ضعف کلدکده اجرلری کسلمز بلکه کماکان حال شبابلرنده وکمال قوتلرنده اشلیوکلدکلری اعمال صالحه‌نك اجری موتلرینه‌دك یازیلور اول انلره عملسز اجراولور (فما یکذبك بعد بالدین الیس الله باحکم الحاکمین) ای منکر بعثسنی نه‌شی

تکذیب اوزره ثابت ایدرکه بودلیللر ظهورندنصکر روزجز اوحسابی اقرار ایتمزسن یوخسه الله تعالی جمیع حاکملره حکم ایدیجی دکلیدر بلی حاکم مطلقدر * خبرده‌واردرکه بوسوره آخرنده ❊ بلی وانا علی ذلکم من الشاهدین ❊ دیمك اقتضا ایدر

(سورة العلق مکیة وهی تسع عشرآیة)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

اقرا باسم ربك الذی خلق خلق الانسان من علق) جمیع اشیایی خلق ایدن ربك تعالینك اسمیله باشلیوب قرانی اوقو اول الله تعالی انسانی برپارچه اویوشمش قاندن خلق ایتدی (اقرا وربك الاکرم الذی علم بالقلم علم الانسان مالم یعلم) یامحمد قرآنی اوقوربك تعالی جمله کریمانك اکرمیدر که قلمله خطوکتابت تعلیم ایلدی انسانه بیلمدیکنی بیلدردی * اکثرمفسرین قولنجه قرآندن ابتدانازل اولان مالم یعلم‌دك بویش آیتدر * روایت اولندیکه حضرت رسالت پناه علیه السلام حرا طاغنده مغاره‌ده خلوتده ایکن ناکاه جبرائیل علیه السلام ظاهراولوب یامحمد بن سکا کوندرلدم بوامته سن پیغمبرسن اوقو دیدی پیغمبر علیه السلام بن اوقق بیلم دیدی ملك انی صیقوب بیطاقت ایلدی واوج دفعه بومنوال اوزره اوقو دیوبیلم جوابیله صیقدی اوچنجی دفعه‌ده اقرا باسم ربك مالم یعلم‌دك اوقودی اوحالله دتره‌یه‌رك خدیجه رضی الله تعالی عنهانك خانه‌سنه کلوب بیهوش بنی اورتك دیدی (کلا ان الانسان لیطغی ان راه استغنی ان الی ربك الرجعی) حقا که انسان کندوبی غنی کوردکده حدینی تجاوز ایدوب ربنه طغیان وکبر ایدر ای انسان عاقبت رجوعك ربك تعالی طرفنه‌در * دینلدیکه بو ایت کریمه ابو جهل حقنده نازل اولمشدرکه اکا بر مال اصابت ایتسه ثیاب ومرکب ارتردی (ارایت الذی ینهی عبدا اذا صلی) کوررمیسن اول کسه یکه برعبد خاصی نمازندن نهی ایدر * دینلدیکه بو آیت کریمه ابو جهل حقنده نازل اولمشدرکه اول اکر محمدی نماز قیلار کوررسم بوینه باصه‌رم دیمشیدی نمازده ایدوکنی خبر ویردکارنده سرعتله کیدوب یاقلشدقده کرو کرو کیتمکه باشلدی اکانه چکیلورسن دیدکارنده محمدله بینمزده آتشدن خندق واژدها وقناد قناده متصل قوشلر کوردم دیدی افندمز علیه السلامه انك بو نیتله کلدیکنی خبر ویردکارنده اکر بکا یقین کلیدی ملکلر انی پاره پاره ایدردی بیوردی (ارایت ان کان علی الهدی اوامر بالتقوی ارایت ان کذب وتولی الم یعلم بان الله یری) کوررمیسنکه راه هدی اوزره اولان مصلی‌بی یاخود ناسه اتقا ایله امر ایدن نمازدن منع واتقایه اولان امرینی تکذیب وایماندن اعراض ایدن کسه بیلزمیکه الله تعالی انك بوافعال قبیحه‌لرینی کورر (کلا لئن لم ینته لنسفعا بالناصیة ناصیة کاذبة خاطئة فلیدع نادیه سندع الزبانیة) حقا که ابو جهل محمد علیه السلامه اذیتدن فارغ اولسون اکر منتهی اولمزسه بز انك کذب وخطا ایله متصف الندن شدت وقهرله جهنمه چکدیررز اول ابو جهل قوم وعشیرتنی دعوت ایتسون بز دخی یقینده جهنم زبانیلریله انی جهنمه کوندررز وقتاکه ابوجهل پیغمبر علیه السلامی نمازدن نهی ایتدکده اولحضرت علیه السلام انی تهدید وزیاده زجر ایتمکله ابو جهل لعین سن بنی عذابله قورقودرمیسن والله بن سنك اوزریکه بو وادینك اشجع واکبرر جالنی حواله ایدرم دیمکله الله تعالی بوایت کریمه ایله انك حالنی وعاقبتنی بیان ایلدی (کلا لاتطعه واسجد واقترب) انك سویلدیکی کبی دکلدر انك نهینه اطاعت ایتمه اکا مخالفتده ثابت اول علی الدوام الله تعالی‌یه سجده ایدوب تقرب ایله

(سورة القدر مکیة وهی خمس آیات)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(انا انزلناه فی لیلة القدر وما ادریك ما لیلة القدر) بزقرآن کریمی قدر کیجه‌سی لوح محفوظدن سماء دنیایه انزال ایتدك ❊ صکره جبرائیل علیه السلام حسب الاقتضا آیت آیت سوره سوره پیغمبر علیه السلامه یکرمی اوچ ییلده کتوردی ❊ اول لیلهٔ قدرك کمال فضیلتنی سکانه شی بیلدردی (لیلة القدر خیر من الف شهر) اول لیلهٔ قدرده برکیجه عبادت ایتمك سائر کیجه‌لرده بیك ماه عبادت ایتمکدن خیرلودر (تنزل الملئکة والروح فیها باذن ربهم من کل امر) اول لیلهٔ قدرده ربلری تعالینك اذنیله ملکلر وروح یعنی جبریل علیه السلام اول‌سنه تقدیر اولنان هرخیروبرکت امریچون سماء دنیایه یاارضه اینرلر (سلام هی حتی مطلع الفجر) اول لیلهٔ قدر تافجرطلوعنه‌دك جمیع آفاتدن سلامتدر ❊ زیرا سائر کیجه‌لرده سلامت وارایسه

دخی بلادخی نازل اولور اولکیجه بلاوقضانازل اولمز وملکلر مؤمنلره سلام ایدرلر ۞ * دینلدیکه اول لیلهٔ قدر سنه‌نك ایچنده برکوندرالله‌تعالی انی‌بیان ایتمدیکه قوللرم اکابرکره نائل اولمق طمعیله بتون‌سنه‌نك کیجه سنده‌قائم اوله‌لر لکن اکثر علماقرأنك رمضانده نزولی منصوص اولدیغنه‌مبنی رمضانده دیواتفاق ایتدیلردخی قنغی کیجه‌سی اولدیغنی فرق‌ایده‌مدیلر اکثری رمضانك عشر اخیرنك برتك کیجه‌سی اولمق اغلبدردیدیلر اصحاب‌شافعی یکرمی اوچنجی کیجه‌سی اولمق مأمولدر دیدیلر وحنفی رحمه‌الله یکرمی‌یدنجی کیجه‌سی‌اولمسنی‌امیدایده‌رم‌دیدی * ومرویدرکه پیغمبرمز علیه‌السلام اصحابه‌خبرویردیکه بنی‌اسرائیلدن برکسه بیك ماه سلاحنی چیقارمیوب فی‌سبیل‌الله جهاد ایلدی بیوردی اصحاب رضی‌الله‌تعالی عنهم بزم عمرمزك تحملی یوقکه بوثوابه نائل‌اوله لم‌دیومکدراولمه‌لریله بولیلهٔ قدری‌بیك ماه‌جهاده‌مقابله ایله تبشیر اولندیلر* ودینلدیکه سموات وارض خلق اولنمزدن مقدم تقدیر اولنان اجل ورزق وموت وسائرامورواحکامکه سنهٔ آتیه‌ده اوله جقدر اولکیجه مقدار ووقت وسوق وتنفیذی تعیین وتقدیر اولنور

(سورة البينة مدنية وهی تسع آيات)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

لم‌یكن الذين كفروا من‌اهل الكتاب والمشركين منفكين حتى تاتيهم البينة) انلرکه اهل کتابدن یهود ونصاری وعبدهٔ اصنامدن مشرکلری انلره حجت‌ظاهره ایله حق وباطل بینی فرق ایدرپیغمبر وقرأن کلدکده‌دخی کفروشرکلرندن زائل اولمزلر (رسول من‌الله يتلوا صحفامطهرة فيها كتب قيمة) اول محمدعلیه‌السلام‌الله‌تعالیدن بررسولدرکه امته‌تلاوت‌ایتدیکی صحیفه‌لر یعنی قرأن کذب‌وبطلاندن پاکواندە احکام ومواعظه‌دائرطوغری یازلمشلر واردر (وماتفرق الذين اوتواالكتاب الامن بعدماجاءتهم البينة) اول اهل کتابك محمدعلیه‌السلام حقنده اختلاف وتفرقه‌لری انجق بینه ایله بعثتندن صکره اولدیکه انك بعثتندن مقدم تصدیق ایتمکه متفقه‌لرایدی‌صکره بعضیسی ایمان ایدوب بعضیسی کفرده قالدیلر (ومامروا الاليعبدوا الله مخلصين‌له الدين حنفاء ويقيموا الصلوة ويؤتوا الزكوة وذلك دين القيمة) وانلرعقائد باطله‌دن‌دین‌اسلامه میل ایله‌اول دینده خالص اوله‌رق انجق الله‌تعالی‌یه عبادت ایتمك ونمازمفروضه‌یی وقتنده وزکاتی محلنه اداایتمك ایچون امراولندیلر وبومأموربلری جمیع کتب منزله‌ده دین‌وملت مستقیمه‌در (ان‌الذين كفروا من‌اهل الكتاب والمشركين فی‌نارجهنم خالدين فيها اولئك‌هم شرالبرية) اهل‌کتابدن کافرلر وانلرك غیری مشرکلرقیامتده نارجهنمده مؤبدو دائملردر اول کروه مخلوقاتك اشراریدرلر (ان‌الذين امنوا وعملوا الصالحات اولئك‌هم خيرالبرية) انلرکه الله‌تعالی‌یه ورسولنه ایمان ایدوب صالح عمللرده اولدیلر اول کروهلر مخلوقاتك خیراوسیدر (جزاؤهم عندربهم جنات عدن تجری من تحتها الانهارخالدين‌فيهاابدارضی‌الله‌عنهم‌ورضوا عنه‌ذلك‌لمن‌خشی‌ربه) ربلری جل‌شانه عندنده انلرك‌جزالری اقامت‌جنتلریدرکه اشجاری التندن نهرلر جریان ایدر وانلرانده متنعما دائملردر الله‌تعالی طاعتلر سببیله انلردن راضی‌اوله وانلردخی الله تعالینك ویردیکی نعمتلرندن راضی‌اوله‌لر اشبوجزا ومکافات وراضیاق اول کمسه ایچوندرکه ربسی جل‌شانه‌دن خوف ایدوب امرینه اطاعت ونهیندن اجتناب ایده

سورة الزلزال مدنية وهی تسع آيات

﴿ بسم‌الله الرحمن الرحيم ﴾

اذازلزلت الارض زلزالها واخرجت الارض اثقالها وقال الانسان مالها) قیامت علامتندن اولان ارض شدتله زلزله وحرکت ایتدکده وارض ایچنده اولان خزینه وموتالری طشره چیقاردقده انسان بوارض نولیدیکه بوحرکتله‌ایچنده اولان اشیایی چیقاروب طشره براقدی دیه (يومئذ تحدث اخبارها بان‌ربك اوحی‌لها) اولکونده الله‌تعالی ارضه‌لسان ویروب اوزرنده اشلنن شیلری‌خبرویررکه ربك‌جل‌شانه اول‌ارضه اوزرنده‌اشلننی‌خبرویرمسنی‌امروالهام ایدر (يومئذ يصدر الناس اشتاتا ليروا اعمالهم) اولکونده ناس اعماللرینك جزاسنی کورمك ایچون پراکنده کروه کروه موقف‌حسابه رجوع ایدرلر فمن‌يعمل (مثقال ذرة خيرايره ومن يعمل مثقال ذرة شرايره) کیمکه ذره مقداری خیر اشلمش ایسه‌انی کورر ذره اغرنجه شر اشلمش اولسه اولدخی انی کورر * دینلـدیکه مؤمن وکافردن هرکس قیامتده دنیاده اشلدکنی

کورر مؤمنك شری عفو اولنوب خیرینه ثواب ویریلور کافرك خیری رد اولنوب شری ایچـون عقاب اولنور * مرویدرکه بوایکی آیت کریمه ایکی رجل حقنده نازل اولمشدر انك بریسی سائله برخرما وجوز کبی آزشی تصدق ایتمیوب بونك توابنـدن نه‌اوله‌جق ویرنجـه بزم رغبت ومحبت ایتدیکمز چوقچـه ویرملودر ایدی واول بررجل کناه صغائردن تحاشی ایتمیوب الله‌تعالی وعیدنی‌کناه کبائرحقنده بیورمشدر دیر ایدی بوآیتین ایله اشارت واردرکه خیرك قلیلانه‌رغبت ایله‌که عندالله رجاٴله کبیر اوله وکناهك صغیرندن حذر ایله اصرار ایله‌کبیراولمیه

(سورة العاديات‌مكية وهی احدی عشر آية)

﴿ بسم‌الله‌الرحمن الرحيم ﴾

(والعاديات‌ضبحاًفالموريات‌قدحا فالمغيرات صبحا فاثرن‌به نقعافوسطن‌به جمعا) غازیلرك آتلری حقیچونکه دشمنه سکردکلرنده کوکسلرندن هارلتی پیدا اولور وطاشدن‌طرنقلریله آتش چیقاررلر وصباح وقتنده دشمنه غارت ایدن غازیلر حقیچونکه انلرك آتلری یوریدکلری مکانده قبیله کنـارنده توزقوپاررلر واول غبارایله دشمنلرینك جمعنه کیررلر (ان‌الانسان لربه لكنود وانه علی‌ذلك لشهيد) انسان ربسنك عطالرینه کفران نعمدر تحقیق الله‌تعـالی انك کافر النعمه ایدوکنه شاهددر یاخود انسان کندی اکاشاهددر (وانه لحب الخير لشديد) وانسان ماله محبتده شدید وجمعنه حریصدر (افلا يعلم اذا بعثر مافی القبور وحصل ما فی الصدور ان‌ربهم بهم يومئذ لخبير) انسان بیلمزمی شول وقتیکه قبرلرده‌کی بعث اولنوب ظاهر اولور وقلبلرده اولان خیر وشر تمیز اولنوب اورته‌یه کلور رب‌تعالی انلرك اعلان واخفا ایتدکلری شیٔ‌یاور واولکونده جزاسنی ویرر

(سورة القارعة مكية وهی ثمان آيات)

﴿ بسم‌الله الرحمن الرحيم ﴾

(القارعة ماالقارعة ومادريك ماالقارعة) قلبلره زخم اوریجی کون اول نیجه کوندر اول نه‌شیدر وانی سکانه بیلدردی اول قیامت کونیکه انك هیبتندن قلبلر اوریلور (يوم‌يكون الناس كالفراش المبثوث وتكون الجبال كالعهن‌المنفوش)اول برکوندرکه ناس شدت واضطرابندن چکرکه کبی بربرینه قاریشوب پامال اولورلر وطاغلر آتلمش پنبه کبی هوایوزنده طاغیلوب طیران ایدرلر (وفامامن ثقلت‌موازينه‌فهوفی‌عيشة‌راضية) امااول کمسه‌که‌قیامتده حسناتی آغرکله اول جنتده راضی اولدیغی‌عیشده‌در (وامامن خفت موازينه فامه هاوية ومادريك ماهيه نارحامية) امااول‌کمسه‌که‌حسناتی خفیف اولوب سیئاتی اغراوله انك مکانی اسفل ناردر اول هاویه‌نه ایدوکنی سکانه‌بیلدردی اول غایت یاقیجی اتشدر

(سورة التكاثر مكية وهی ثمان آيات)

﴿ بسم‌الله الرحمن الرحيم ﴾

(الهيكم التكاثر حتی‌زرتم‌المقابر) قومکزك کثرتیله‌افتخار ایتمك سزی مشغول ایتدی حتی مزارستانه کیدوب موتالریکزی دخی تعداد ایدوب مباهات ایتدیکز یاخود اموال واولا دکزك کثرتیله امور معیشته مشغول اوله‌رق اهم اولان آخرته سعیی ترك ایدوب حتی فوت اولوب قبره کیردیکز (كلا سوف تعلمون ثم كلاسوف تعلمون) اویله دکلدرکه عاقل اولان آدم همتنی دنیایه صرف ایدوب آخرته‌لایق اولانی اونوده یقینده موتکزده تفاخرك عاقبتی‌نه ایدوکنی بیلورسز صکره وقت نشورده خطاکز نه ایدوکنی بیلورسز (كلاو تعلمون علم‌اليقين لترون الجحيم ثم لترونها عين اليقين ثم لتسئلن يومئذ عن النعيم)حقاکه اول افتخارکزك عاقبتنی علم‌الیقین بیلیدکز اول علم‌سزی مفاخرتدن رجوع ایتدیرردی خـدا حقیچون سزناری بعیدن کوررسکز صکره اکادخولکزده عین‌الیقین کوررسکز بعده اول سزی افتخار ایله مشغول ایدن نعمتلرك اولکونده حسابدن سؤال اولنورسکز * مرویدرکه بنی عبد منافله بنی‌اسهم کثرت قبیله ایله افتخارلرنده عبد مناف غالب اولوب بنوسهم جاهلیتده قتال بزی‌افنا ایتمشدر دیوموتالرینی دخی تعداد ایتملریله‌بنوسهم غالب کلدی‌بوکلام شریف انلرك حالنی بیان اوله

(سورة العصر مكية وهی ثلث آيات)

﴿ بسم‌الله الرحمن الرحيم ﴾

(والعصران‌الانسان‌لفی‌خسرالاالذين‌امنوا وعملوا الصالحات‌وتوا صوابالحق‌وتواصوابالصبر) دهر ووقت وزمان حقیچون

یاخود ایکندی نمازی حقیچونکه صلوة وسطی اوله تحقیق انسان عمرینی فانی دنیا مطالبه سنه صرف وحصر ایتدیکیچون
خسران وزیانده در الا شونلر زیانده دکللردرکه الله تعالی یه ورسولنه ایمان ایدوب عمل صالح اشادیلر وحق اولان
قرآنله عمل ایتمکی ومعصیتدن صبر ایله طاعته سعی ایتمکی غیریلره وصیت ایتدیلر * بعضلر بو سورهٔ شریفه یی بو وجهله
بیان ایلمشدرکه ابو الاشدین حضرت ابو بکر رضی الله تعالی عنه یه سن پدریکک دینینی ترک ایدوب زیان ایتدک دیمکله
صدیق رضی الله تعالی عنه جوابنده زیانکار اولدرکه دنیا مطالبه سیله نفس وهواسنه تبعیتله بت پرست اوله دیمش بناء
علیه بو سوره ایله صدیق رضی الله تعالی عنه تصدیق اولنمش * ودیلمشدرکه زیانکار ایله مراد ابو الاشدین وابوجهل وایمان
ایدنله مراد مؤمن اقدم اولدیغیچون صدیق رضی الله تعالی عنه در وعمل صالح اشلینله مراد اعلان صلاح واظهار اسلامه
سعی بلیغ ایتدیکیچون فاروق رضی الله تعالی عنه در وحق خبر ویرمکده اهتمامیچون ذی النورین رضی الله تعالی عنه در
وصابر وصبرله ناصح اولدیغیچون اسد الله رضی الله تعالی عنه در

(سورة الهمزة مكية وهی تسع آیات)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(ویل لکل همزة لمزة الذی جمع مالا وعدده یحسب ان ماله اخلده) نامی غیابنده فصل وغیبت ایدن ومواجهه سنده
مذمت واستهزا ایدن هر کمسه یه عذاب شدید واردرکه مال دنیایی جمع ایدوب تعداد وعددیله جمع ایدر ظن ایدرکه اول
جمع ایتدکی مال انی دنیاده موتدن منعله تأبید ایدر (کلا لینبذن فی الحطمة وما ادریك ما الحطمة نار الله الموقدة التی
تطلع علی الافئدة انها علیهم مؤصدة فی عمد ممددة) اول باطل تأبید ظنلری کبی دکلدر انلر نار حطمه یه براغیلوب
اول حطمه نك ماهیتنی سکا نه شی بیلدیردی اول حطمه الله تعالینك یاقدیغی بر آتشدرکه سوندیرمك ممکن دکلدر اول
آتش انلرك جلد ولحملرینی اکل ایتدکدن صکره قلبلرینی احاطه ایدر وانلرك اوزرینه اول آتش اوزون تیوردرکارله باغلنمش قاپودر

(سورة الفيل مكية وهی خمس آية)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(الم تر کیف فعل ربك باصحاب الفیل الم یجعل کیدهم فی تضلیل وارسل علیهم طیرا ابابیل ترمیهم بحجارة من سجیل
فجعلهم کعصف مأکول) یا محمد ربك جل شانه نك اصحاب فیله نیجه اشلدکنی تواتر اخبارله ایشتدکی انلرك کعبه یی تخریب
قصدنده اولان مکر وحیله لرینی ابطال ایدوب اوزرلرینه کروه ابابیل قوشی کوندرمدیمی که اول قوشلرك هر بری
انلره چاموردن یاپیلوب آتشده پشمش طاش آتارلردی الله تعالی انلری کووه ییمش اوت یپراغی کبی نابود
ایلدی ❊ روایت اولندیکه بو وقعه پیغمبرمز علیه السلامك ولادتی سنه سی واقع اولدی قصه سی بودرکه حبشه پادشاهی
اصحمة النجاشی طرفندن یمن والیسی اولان ابرهه بن صباح الاشرم نامسك کعبهٔ شریفه زیارتیچون مکه یه اطراف
واکنافدن توجهلرینی کوردکده حسد ایدوب صنعاده کویا کعبه کبی برخانه یاسنه عزیمت وتکمیل ودیوارلرینی جواهرله
تزیین ایدوب اسمنی قلیس وضع ایلدی وخلقی انك زیارت وطوافنه تکلیف ایتدی بو حالت قریشه کران کلمکله بنی
کنانه دن بر کمسه اول کنیسایه کیدوب کیجه لکله بر تقریب ایچینه حدث ایدوب نجاستی دیوارلرینه سوردی بو سببله
خلق انك زیارتندن متنفر وابرهه زیاده متألم ومتأثر اولمغله کعبهٔ مکرمه نك هدمنه قصد ویمین ایدوب عسکرینی جمع
وهدم ایچون اون ایکی قدر فیل ونجاشینك محمود نامده عدیم المثل بر مشهور کبیر فیلی اولمغله انیدخی اندن طلب واخذ
ایله جانب مکه یه عازم اولوب اهالیء مکه نك حیواناتنی غارت ایدرك مکه قربنده بر محله نزول ایتدی اول وقتده عبد
المطلب سید قریش وخادم کعبه ایدی بر قاطره سوار اولوب ابرهه یه واردی عبد المطلبك خاندان ونامی اطعام ایدر
علو قدار ایدوکندن خبردار اولمغله اکرام ایدوب یاننه اوتورتدی وبزدن حاجتك ندر دیو سؤال ایلدی عبد المطلب
دیدیکه عسکرك بنم دوه لرمدن ایکیوز مقداری دوه غارت ایتمشلر امرکه اول دوه لرمی بکا رد ایده سز ابرهه دیدیکه
بن بو بابده سکا تعجب ایتدم که بن دینکزك رکنی اولان کعبه یی هدمه کلدم سن بندن انك عفونی رجا ایتمیوب دوه لریکی
استرسن عبد المطلب دیدیکه دوه لرك صاحبی بنم انکیچون بن دوه لریمی استرم کعبه نك صاحبی بشقه در اول دیلرسه

سزی اندن منع ایدر ابرهه امر ایدوب دوه لرینی عبد المطلبه رد ایتدیلر چونکه ابرهه مرادم قطعا قتال دکلدر همان
کعبه یی هدمدر دیو مقدم بیان ایتمش اولمغله اهل مکه طاغلره چکیلوب سیرجی اولدیلر بو طرفده ابرهه فیل محمودی کعبه
اوزرینه یورتمکه امر ایدوب فیلبانلر زور ایتدکجه اول طرفه کتمیوب سائر طرف کوستردکده سرعتله اطاعت ودیکر
فیللر دخی فیل محموده تبعیت ایدوب بر وجهله کعبه طرفنه سوق اولنه مدیلر بو حالده ایکن دکز طرفندن قرلنقج هیئتنده
جمع کثیر قوشلر پیدا اولوب هر برنده نخوددن کوچك مرجمکدن بیوك بری اغزنده ایکیسی ایقلرنده اوچر طاشله
کلوب ابرهه عسکرلرینك اوزرینه برر طاش براقمغله باشندن کیروب اشاغیدن چیقوب فی الحال هلاك اولورلردی
یالکز ابرهه نك طاشی براغیلوب نجاشی یه خبر ویرمك ایچون واردقده ماجرایی اکا بیان وتفصیل وقوشلرك کاربنی
سویلرکن بونلر نیجه قوشلرمش دیو سؤالنده ابرهه اوزرنده کی قوشی کوروب اشته بونلردر دیمسیله برابر اول
قوش طاشی ابرهه یه براغوب انیدخی بتردی

(سورة قريش مكية وهی اربع آیات)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(لایلاف قریش ایلافهم رحلة الشتاء والصیف) الله تعالی قریشك احترام واطرافله الفتلریچون اصحاب فیلی هلاك ایلدی
بناء علیه قریش نه یه کتسه لر سکان بلدهٔ مکرمه دیو مکرم ایدیلر انلر قیش وقتنده یمنه ویاز وقتنده شامه سیر ورحلت
وتجارت ایدرلردی اویله ایکن تعجب اولنورکه بو نعمتلری بیلیوب اصنامه عبادت ایدرلر (فلیعبدوا رب هذا البیت الذی
اطعمهم من جوع وامنهم من خوف) امدی انلرك اطرافله الفتلرینه سبب اولان بو بیتك ربی جل شانه یه عبادت
ایتسونلرکه بو تجارت وجلب ذخائر ایله انلری آچلقدن طویروب اطعام ایتدی وبو جهتله غارتدن وسائر خوفدن امین
ایتدی * دینلدیکه قریش نضر بن کنانه نك لقبی اولمغله عربدن نسب جهتیله اکا منتهی اولنلره عنعنه ایله قریش دینیلور

(سورة الماعون مكية وهی سبع آیات)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(ارایت الذی یکذب بالدین فذلك الذی یدع الیتیم ولا یحض علی طعام المسکین) یا محمد کوردك بیلدکمی اول کمسه یی که
روز جزایی تکذیب ایدر واول کمسه درکه یتیمی عنف وشدتله دفع ایدر وفقرایه نه کندی اطعام ایدر ونه غیری یی ترغیب
ایدر (فویل للمصلین الذین هم عن صلوتهم ساهون الذین هم یراؤن ویمنعون الماعون) شدت عذاب اول مصلیلر
ایچوندرکه نمازلرینی غفلت ایله لاشی عد ایدرلر وانلر ایچوندرکه نمازلرینی خلق یانده نفاقانه وریا ایله قیلوب تنهاده ترك
ایدرلر وانلر ایچوندرکه زکاتی اهلندن منع ایدرلر ❊ ماعون زکات وعطیه معناسنه اولدیغی کبی کشی بر برندن
عاریت آلدیغی شیئه دخی دینور مثلا صحن وتنجره وقوغه وسائر کبی بونلری عاریت استین ضرورت صاحبی ایسه
ویرمك حرامدر ضرورت صاحبی دکلسه حرام اولمز قبیح اولور بعضلر ماعون صو وآتش وطوز اوچ شیدر انی
کیم استرسه ویرمك بخلدر دیدی * دینلدیکه بو سوره نك نصف اولی مشرك حقنده ونصف اخری منافق حقنده درکه
ابو جهل یتیمه وصی اولوب یتیم عریان کندو مالندن اندن شی استدکده عنفله انی دفع ایتدی ودائما خلق فقرایه اطعام
وتصدقدن منع ایدرلردی یاخود ابو سفیان یا ولید بن مغیره که بردوه قربان ایدوب اندن بر یتیم حصه طلب ایلدکده عصا
ایله ضرب ودفع ایتدی نصف اخری منافق ابن ابی وسائر حقنده درکه نمازی ریا ایدی

(سورة الكوثر مكية وهی ثلث آیات)

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

(انا اعطیناك الکوثر فصل لربك وانحر ان شانئك هو الابتر) یا محمد بز سکا علم وعمل وشرفدن خیر کثیر ویردك یاخود
چوق امت یاخود کوکده ویرده سنکیچون چوق ذکر وثنا ویردك یاخود قرآن ویردك یاخود کوثر نهری ویردککه
اول جمله جنت نهرلرینك اعلامی اولوب انده لذتلرك جمیعی موجوددر امدی ربك جل شانه نك رضاسیچون خلوصله
نماز قیل ودوه قربان ایدوب محتاجلره تصدیق ایله یاخود بیرام نمازینی قیلوب قربان کس تحقیق سکا بغض ایدن کمسه

ذریت وهر خیردن منقطعدر عاقبتی یوقدر ❊ دینلدیکه عاص بن وائل باب بنی سهمده پیغمبر علیه السلامه ملاقات ایدوب بر مقدار صحبتدن صکره پیغمبر علیه السلام مسجددن چیقوب عاص مسجده کیردکده مسجدده اولان صنادید قریش اندن سؤال ایتدیلرکه کیمکله صحبت ایده یوردك اولدخی ابترله دیدی عادت عرب بو ایدیکه کیمك اوغلی اولمزسه اکا ابتر دیرلردی اول اثناده خدیجه رضی‌الله تعالی عنهادن اولان طاهر رضی‌الله تعالی عنه وفات ایتمشیدی بو عاصك کلامی پیغمبر علیه‌السلامه واصل اولدقده قلب شریفلرینه غم طاری اولمغله حق‌تعالی بوسوره ایله تسلی بیوردی

(سورة الکافرون مکیة وهی ست آیات) ﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(قل یاایها الکافرون لااعبد ماتعبدون ولاانتم عابدون مااعبد) یامحمد دیکه ای کافرلر بن سزك عبادت ایتدیککز اصنامه عبادت ایتم وسزه علم اللهده ایمان نصیب اولمغله سزدخی بنم عبادت ایتدیکم الله تعالی‌یه عبادت ایتمزسز (ولاانا عابد ماعبدتم ولاانتم عابدون مااعبد لکم دینکم ولی دین) وبن سزك عبادت ایتدیککز شیئه هیچ عبادت ایدر اولمدم وسزدخی جهل وتعندکزدن بنم عبادت ایتدیکمه حالا عبادت ایدر اولمدیکز سزك حالا شرك اوزره اولدیغکزدین باطل سزك ایچوندر وبن حالا اولدیغم دینده ثابتم وابدی‌اندن رجوع ایدردکلم * دینلدیکه بو آیت کریمه آیت قتال ایله منسوخدر * روایت اولندیکه قریشدن ابوجهل وعاص ووایدواسود بن وبونلرك امثالی پیغمبر علیه السلامه عباس رضی‌الله تعالی عنهما ایله خبر کوندروب برسنه اول بزم الهه‌مزه عبادت ایتسون بزدخی بریل انك اللهنه طاعت وعبادت اوزره اوله‌لم دیمه‌لریله بو آیت کریمه نازل اولدی

(سورة النصر مدنیة وهی ثلث آیات) ﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(اذاجاء نصرالله والفتح ورایت الناس یدخلون فی دین الله افواجا) یامحمد اعدا اوزره الله تعالی‌نك سکا نصرتی ومکه‌نك وسائر بلاد کفارك امتکله فتحی ظهور ایتدیکه کوررسنکه ناس دین الله اولان اسلامه کروه کروه کلورلر ❊ اهل مکه وطائف ویمن وهوازن وسائر قبائل وملتلر کبی ❊ (فسبح بحمد ربك واستغفره انه کان توابا) ربك عزشانه‌نك بونعمتلرینه ووعد صادقنه حمد ایدرك نمازقیل وصفات جلالیله شایان وکفارك قول فاسدندن تنزیه ایت وفرطاتکه وامتك ایچون مغفرت طلب ایله الله تعالی مغفرت طلب ایدنلرین توبه‌سنی قبول ایدیجیدر اکثر علما دیدیلرکه بوسوره‌ده پیغمبر علیه السلامك وفاتنه اشارت واردرکه بونی تلاوتلرنده عباس رضی‌الله تعالی عنهما آغلدی اکا یاعم نه آغلرسین بیورمغله سزك وفاتکزه بونده اشارت واردیدی پیغمبر علیه السلام دیدیکك کبیدر بیوردی بوندنصکره ایکی‌سنه عمر اولدیلر * دینلدیکه افندمز علیه السلام فاطمه رضی‌الله تعالی عنهایه بزم وفاتمز خبری ویرلدی بیوردی فاطمه بکا ایتدی بیوردیلرکه اغلامه اهل بیتمدن بکا اول کله‌جك سن سین بناء علیه بوسوره‌یه سورة التودیع دخی دینلدی

(سورة تبت مکیة وهی خمس آیات) ﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

تبت یدا ابی لهب وتب مااغنی عنه ماله وماکسب) ابی لهب پیغمبر علیه السلامه آتمق ایچون طاش اخذایدن اللری هلاك اولسون وکندودخی نابود اولسون انك مالی وکسب ایتدیکی تجارت واولادی اول هلاکی اندن دفعه مفید اولمز (سیصلی نارا ذالهب وامرأته حمالة الحطب فی جیدها حبل من مسد) اول ابولهب وزوجه‌سی ام جمیل که دختر ابوسفیاندر انلر آخرتده شعله وحرارت صاحبی ناره داخل اوله‌جقلردر دوام جبل جهنم ایچون حطب حماله سیدر یاخود فی‌الواقع کندیچون اودون طاشیجیدر اودون باغلق ایچون انك بوغازنده خرمالیفندن بوکلمش ایپ واردر یاخود پیغمبر علیه السلامه قوکشو اولمغله اول مرأه چالی ودیکنلر دیوشروب ایپ ایله ارقه‌سنه تحمیل وکیجه لکده پیغمبر علیه السلامك یولنه دوکردی‌که ایاغنه باتمق واتکنه ایلشمك ایله اذیت اوله یاخود اول ایپ جهنمده بوغازینه اوریله جق زنجیر اوله مرویدرکه اوائل سوره‌نك نزولنه سبب پیغمبر علیه السلام وانذر عشیرتك الاقربین آیت کریمه‌سیله اقرباسنی دعوت وانذاره مأمور بیورلدقده اقرباسنی جمع ایدوب انذاری تبلیغ ایدرکن ابولهب قالقوب یامحمد هلاك وخسارته اوغرایه‌سن بزی بونکیچونمی چاغردك دیدی علی قول اتنده طاشلر اولمغله آتوب کندی صکره اکر قرنداشم اوغلی محمدك دیدیکی عذاب کرچك ایسه بن مال واولادیمی فدا ایدوب انك دیدیکی عذابدن قورتیلورم دیدی انجامکار دنیاده بدر وقعه‌سندن برقاچ کون صکره طاعون نوعندن قره‌حصبه دینیلن علتدن هلاك اولوب میته‌سی اوچکون دفن اولنمیوب تعفن ایتمکله اجرتله وزنکیلر طوتیلوب دفن ایدلدی زوجه‌سی

دخی علی‌قول اودونی باغلیوب ایلك اوجنی بوغازینه چکورمش ویوکنی ایردیوار اوزره وضعله قالدیره‌یم دیرکن برملك یوکه باصمغله بوغیلوب هلاك اولدی واوغلی عتبه‌یی شام یولنده قافله ایچندن برارسلان قاپوب کتدی

(سورة اخلاص مکیة وهی اربع آیات)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(قل هوالله احد الله الصمد لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد) یامحمد سکا الله تعالیدن سؤال ایدنلره سن دیکه اول الله تعالی بردر شریکی ونظیری یوقدر درکاهی ارباب حاجاته مقصد وجمله‌نك سیدی‌که بیوکلك انده نهایت بولمشدر ودائم وباقیدر انکیچون ولد یوقدر واولمدی واولمز ولده ووارثه محتاج دکلدر وانکیچون انا و بابا اولمدی وکسه‌دن طوغمدی وهیچ کمسه اکا اقران مماثل اولمدی) روایت اولندیکه قریشدن برکروه پیغمبر علیه السلامه یامحمد سنك عبادت ایتدیکك وبزی انك عبادتنه دعوت ایتدیکك الله تعالی‌یی بزه وصف ایله بوسورۀ شریفه نازل اولدی بوسورۀ شریفه بویله مختصر ایکن معارف الهیه‌نك جمیعنی مشتمل اولدیغیچون انی اوقومق ثلث قرآنی اوقومق کبیدر دینلدی

(سورة الفلق مدنیة اومختلف فیها وهی خمس آیات)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(قل اعوذ برب الفلق من شر ماخلق ومن شر غاسق اذاوقب ومن شر النفاثات فی العقد ومن شر حاسد اذاحسد) یامحمد دیکه الله تعالینك خلق ایتدیکی انس وجنك مضر وموذیلرندن ویرتیجی حیوانات وسائرك شرلرندن وقرك طوتیلوب سیاه اولمسی یا کیجه‌نك ظلماتی یاخود امراض کبیره ایجاب ایدن ثریا یلدزنك سقوطی شرلرندن وایپ افسونله دوکملیجیلرك شرندن وحسدنی اظهار ایدوب مقتضاسیله عمل ایدر حاسدلر شرندن بن صباحك ربنی جل شانه‌یه صغنورم * دینلدیکه پیغمبر علیه السلامه یهوددن برغلام خدمت ایدردی یهودیلرك التماسیله اول غلام افندمزك مبارك باشی قیللرندن طراقده قلان بولدیغنی آلوب ابید بن الاعصم نام یهودیه ویردی ابید یاخود قزلری سحرله اول قیللری برایپ ایله اون بر دوکم باغلیوب برقیویه برطاش ایله باصدیروب براقدیلر بوسببله افندمز علیه السلام مزاجسز اولدیلر بوایکی قل اعوذ سوره‌لریله جبرائیل علیه السلام کلوب اول سحرك محلنی خبر ویردی پیغمبر صلی‌الله علیه وسلم حضرت علی کرم‌الله وجهه‌یی کوندروب کتوردی بوایکی معوذتین سوره‌لری اون برآیت اولمغله هر برآیتی اوقودقجه دوکمك بری چوزیلوب وجود شریفلری صحت بولدی

(سورة الناس مدنیة وهی ست آیات)

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(قل اعوذ برب الناس ملك الناس اله الناس من شر الوسواس الخناس الذی یوسوس فی صدور الناس من الجنة والناس) یامحمد دیکه انسانك قلبنه وسوسه ویرن جن وانسك وذکر الهیدن فرار ایدن وسواس شیطانك شرندن آدملرك ربنی جل شانه‌یه وانسانلرك پادشاهی الله تعالی‌یه وانسانلرك معبودی عزشانه‌یه صغنورم * مرویدرکه شیطانك عادتی برکمسه ذکر الهی ایلدکده فرار ایدوب ذکر اللهدن غافل اولدقده مسلط اولور * تفسیر ابابده دیرکه بوسوره‌ده واقع بش عدد ناس لفظی مکرر اولمیوب هر بری بر صنف انسانه اشارتدر ۰ اواکی ناسدن مراد اطفالدرکه ربوبیت اولمغله انلرك تربیه‌سنه دلالت ایدر * ایکنجیدن مراد جوانلردرکه ملك پادشاهلق اولمغله انلرك قهر وسیاستنه اشارتدر ۰ اوچنجیدن مراد پیرلردرکه اله اطاعت وعبادته مبنی اولمغله پیرلره مناسبدر ۰ دردنجیدن مراد صالحلردرکه وسواس انلرك اغواسنه حریص اولمغله انلرك استعاذه‌سنه ایمادر ۰ بشنجی معطوف اولدیغی جنه تبعیتله انسان مفسدلردر کلام اللهك بدأی بسمله‌نك باسیله وختمی والناسك سینیله اولمغله بوندن بس لفظی اولورکه عربیده بسك وحسبك لفظلرینك معناسی سکا کافیدر الیویرر دیمك اولور ولسان فارسیده یالکز بس لفظی کذلك کافیدر الیوم برر معناسنه دریعنی بوایکی حرفك بیننده سزه ویردیکمز دنیاده وآخرتده الویرر

اول وآخر قرآن زچه باآمد وسین ❊ یعنی اندرره دین رهبرتو قرآن بس ❊

تم الکتاب

فهرست تفسير تبيان

فهرست تفسير المواكب